

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

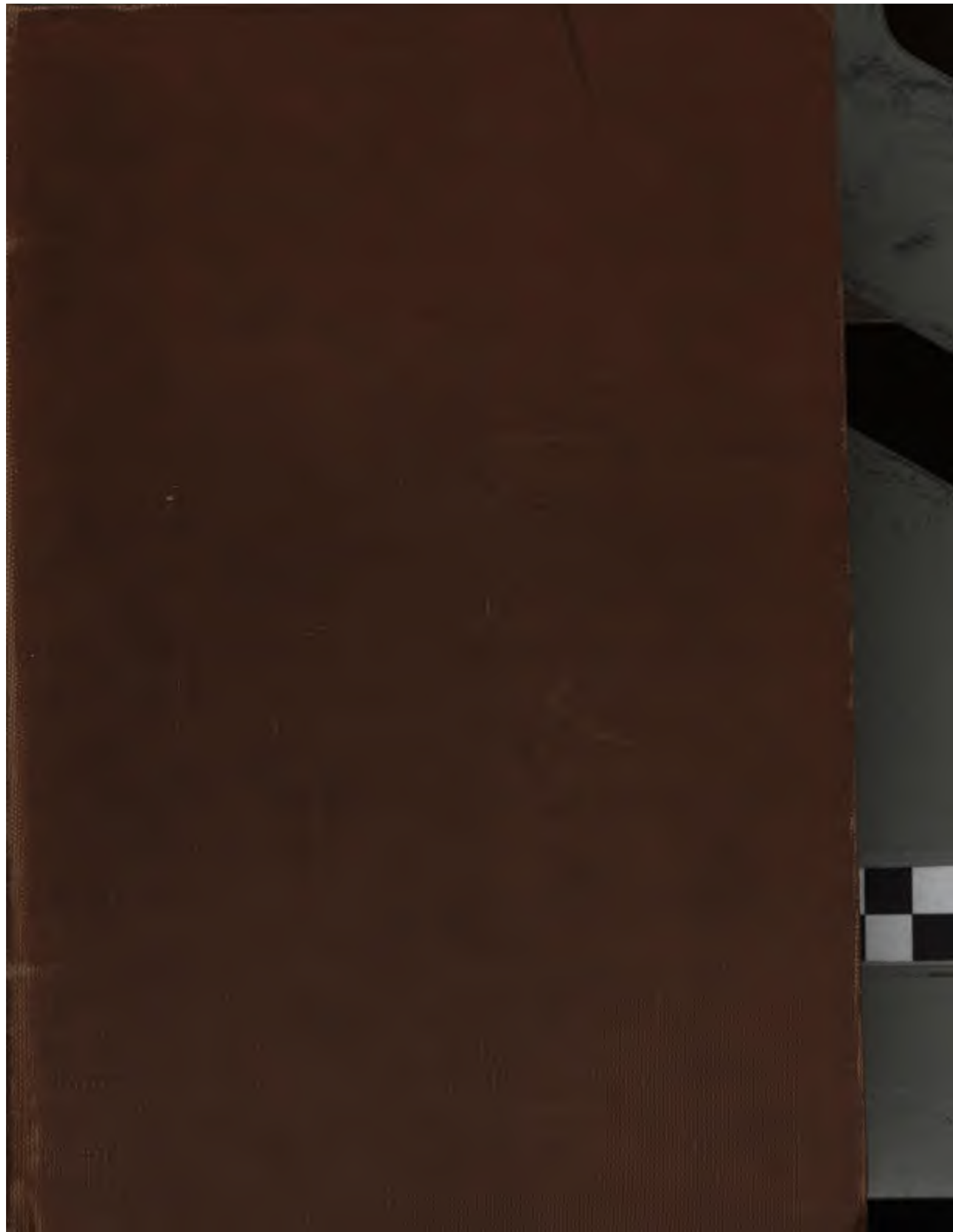
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Q680.

Bought with
THE INCOME FROM
THE GIFT OF
STEPHEN SALISBURY.
Of Worcester, Mass.
(Class of 1817.)

1860, Aug. 11.

38-221
16

EROTICI SCRIPTORES.

PARISIS. — EXCEDEBANT FIRMIN DIDOT FRATRES, VIA JACOB, 56.

Anal.

ΕΡΩΤΙΚΩΝ ΛΟΓΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ.

EROTICI SCRIPTORES

PARTHENIUS, ACHILLES TATIUS, LONGUS, XENOPHON EPHESIUS,
HELIODORUS, CHARITON APHRODISIENSIS, ANTONIUS DIOGENES, IAMBlichus,

EX NOVA RECENSIONE

GUILLELMI ADRIANI HIRSCHIG.

Eustathius

EUMATHIUS

EX RECENSIONE PHILIPPI LE BAS.

APOLLONII TYRII HISTORIA

EX COD. PARIS. EDITA A J. LAPAUME.

NICETAS EUGENIANUS

EX NOVA RECENSIONE BOISSONADII.

GRÆCE ET LATINE CUM INDICE HISTORICO.

PARISIIS

EDITORE AMBROSIO FIRMIN DIDOT

INSTITUTI IMPERIALIS FRANCÆ TYPOGRAPHO

VIA JACOB, 56

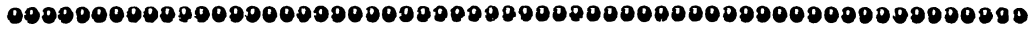
M DCCC LVI.

9.680

HARVARD COLLEGE LIBRARY

W. L. G. 11.
Litho. 1. 1. 1.

\$2.75

PRÆFATIO.

Parthenium, Augustei seculi scriptorem, primus edidit Janus Cornarius Basileæ apud Frobenium a. 1531, qui adhibuit codicem Palatinum, in quo solo hic libellus legitur; est seculi X, iudice Fr. Wilkenio. Sequentes editores nostrum passim emendaverunt, donec Fr. J. Bastius codicem denuo contulit et lectiones has edidit, quibus in novissima hujus auctoris editione usus est Fr. Passow. (Lipsiæ Teubner. 1824). In Biblioth. Lugd. Batava servatur liber ex officina Commeliniana, quem benevole mihi utendum dedit Jacobus Geel: continet Achillem Tatium, Longum et Parthenium; in titulo scriptum, librum olim fuisse Petri Burmanni, hac adnotatione adjecta « huic libro Jos. Scaliger multas adscripsit emendationes. » Præterea Car. G. Cobet suas mecum in hoc auctore communicavit emendationes: horum virorum et illorum qui a Passovio citantur emendationibus usus sum, alia ipse emendavi. Quæcunque itaque in nostra editione mutata, critices ope mutata.

Multa in Parthenio certa ratione emendari non possunt, quoniam et suæ ætatis lingua utitur, et ex antiquis Ionicis scriptoribus, ex quibus hausit, non tantum antiquam dicendi rationem, antiqua verba etc. petivit, sed etiam horum auctorum stilum servavit jucundissimi libelli auctor, cujus nativa simplicitate et dulci suavitate tantopere delectamur.

Latina versio est Jani Cornarii, quam, ubi necesse erat, correximus.

Quadratis parentheseos signis inclusa indicant delenda, rotundis addenda; asteriscus positus, ubi quædam deesse censemus.

De Achillis Tatii, Longi, Xenophontis Ephesii ætate et vita ex veterum testimoniis nihil certi afferri potest; ex prava Græcitate, qua utuntur, illos ad seriora sæcula, id est s. III sqq. p. Chr. referendos esse patet.

Eroticos edere paranti Car. G. Cobet et lectiones codicis Florentini accuratissime collati et suas in his auctoribus emendationes dedit utendas.

In nostra editione hanc secuti sumus rationem, ut meliores ex codicibus lectiones et virorum eruditorum nostrasque emendationes in textum receperimus. Indicem adjecimus, in quo quæcunque in quoque auctore mutata sunt, notavi, ita ut lector facile videat, quænam vulgaris sit lectio, quid e codd., quid critices ope sit emendatum.

Achilles Tatius primum Latine prodiit, Annib. Cruceio interprete, Lugd. apud S. Gryphum a. 1544; hic ab Oct. Ferrario codicem vel potius codicis fragmentum acceperat. Altera Cruceii versio ex codice Romæ invento Basileæ edita

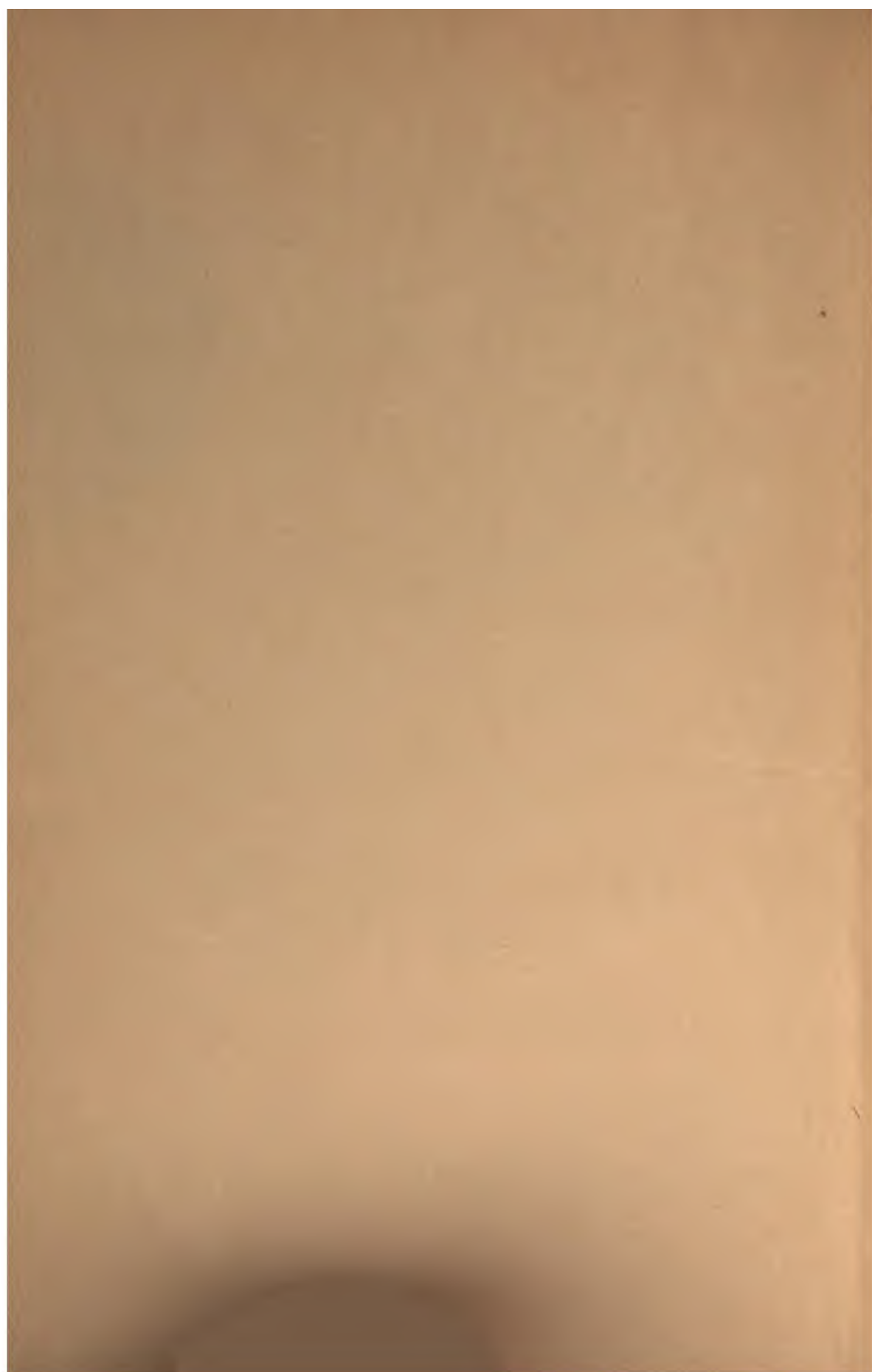
Q680.

Bought with
THE INCOME FROM
THE GIFT OF
STEPHEN SALISBURY.
Of Worcester, Mass.
(Class of 1817.)

1860, Aug. 11.

38-221
16

EROTICI SCRIPTORES.

- p. 42, l. 3, ὅτι φιλῶ H.
12, ἐλευθερώτ.
25, ἡσθέσης τῆς.
34, προσέθιγεν.
38, συμφυράσας.
39, ἥδη.
40, καὶ τὰ αὐτὰ.
43, 11, με.
52, τὰ δὲ.
44, 28, ταῦτα-ἀπὸ.
39, ποιήσῃ.
40, τὴν βίαν προσ.
43, ἐκκαίμ.
45, 3, ἔλκει δ' ἡ γῆ
30, οὐδὲν.
50, διαπλάττεται H
46, 52, K. καὶ π.
47, 5, ἦσαν.
37, ἐκλείπει H.
39, διεκλήχεσαν.
41, ταμεῖον.
43, ἔκωθε.
50, κόρη.
48, ἔκλειπεν.
49, 7, ἡγριαίνεται καὶ.
25, σ.
50, ἀνατέμνειν.
50, 15, σου.
29, ῥημάτων.
48, οὐν εἶσω H.
51, 7, συμφυγεῖν.
10, ἐμβαλέσθαι.
12, ἐπομένων H.
20, ἔται.
41, λοιδορίας Scal.
52, 3, πέμψαι τὸν.
22, πόματι.
29, δέσπ. διακ. H.
53, 7, πρῶτον.
25, ἀλλάξας H.
38, ἀπελθών.
39, ἀπελ. οὐδ.
40, προσετιμήσαντό μοι.
50, ἀπαγαγεῖν.
54, 1, νῦν ἦτοι ὥς.
10, πρὶν δ.
32, οὐρανοὺς et infra.
55, 28, αὐτῆς τῆς.
30, γινομένη.
31, ἀναθορῶν.
42, ἡμῖν καταχέας.
35, ὠθουν.
57, 2, κατεφέροντο.
58, 8, τούτους.
14, Κλεινία.
17, ἐγέγ. H.
61, 1, ἡμερῶν.
31, ἡδικήσαμεν.
33, ἐλέους.
43, ὀρχήσ. H.
- 62, 31, π. δπλ. H.
35, πελτασταί.
47, καὶ ἦν.
63, 29, αὐτὸν δάκρυα.
45, σώματος.
64, 12, αὐτοὺς.
37, καθήσων.
43, καὶ φίλους.
65, 32, ποῖ γῆς.
33, τί ποτὶ.
47, ὁμῶς ἐφ. ἐπιδείξει.
48, τούτω χρ.
52, ὁ τρόπος.
66, 33, συναγωνίσεται.
67, 2, καταδραίνειν τῇ.
39, εἰ δὲ τις ἡμ. ἐκποδῶν.
45, τὴν ψυχὴν.
68, 6, M. τῷ στρατηγῷ H.
12, αὐταὶ πέντε.
27, ταῦνα.
30, εὐφυῆς.
40, [φέρει] καὶ εἰς τὸ γ. H.
69, 3, ὅθεν περ.
7, οἶός τε.
12, πρὶν ἦ.
18, τὴν μὲν ἀναβ.
70, 26, τίκεται H.
28, βίον γ. αὐτοῦ.
36, εὐρήσει.
37, μὲν γὰρ ὄψον.
51, καὶ μόνον ὠχ.
71, 1, πρῶτος.
13, ὁ μὲν κλέπτον.
28, δι' ὧν.
30, ἀνασώσεις τ. ψ. ἀνθρώπου.
52, ἀναβ.; Σρατ. ἐν.
54, μενῶ.
72, 4, ἰωμενον.
29, μοιχεύεται.
44, δὲ H.
73, 1, οἶός τε.
2, ἐπὶ τὸ.
32, καὶ H.
51, βλ. Ἐλεγον H.
74, 1, διανέστη.
20, λυθῇ.
47, πλέειν.
75, 6, δὲ τῶν ν. τινές.
23, ἐπισύρειν.
26, σφῶν.
33, ἐδίδωσαν.
35, τὴν σατραπείαν.
40, εἰμ. ἐν κακοῖς. Σὺ.
76, 14, ἀδιηγ. θαν.
22, ἐγκυλ.
33, πεζομαχίαι.
42, προπολουμένην.
77, 1, οὐκ ἔστιν.
36, ὁλης ν.
46, ἀληθεύσειαν.
- 47, μου.
53, σωφρονήσεως.
54, γνωρίσεως.
78, 17, ἔχων.
35, πόματος.
41, τούτω. Συν.
44, δὲ αὐτοῦ H.
79, 19, λοιπὸν H.
σώματα. —
20, πᾶσα. —
30, δυνάμεις ἀπ. —
34, καὶ μου dele καὶ.
80, 7, πληρώσεις.
8, εἰς τὸν δ.
χωρήσει.
10, καὶ κατὰ.
17, οὐράνιον.
27, ληστῶν Scal.
52, ἐκλείπει. —
Ἀγκάλας.
81, 40, ὠνησιν.
52, ὁρῶ γυν. H.
54, πᾶσιν λογ. —
82, 2, Ἐριννύων.
24, ἀνέτελλεν ἄλλος. Μετὰ
H.
25, ἐπ' ἐσχάτων τῆς γ.
27, ὑπέρχεται.
34, ἥδη.
83, 5, ἐκρούετο.
42, ἐπέχουσαι H.
51, ἐδεόμην.
84, 5, Ξενεδόμας.
12, προηγ. τοῖς H.
28, ἀν αὐτ.
30, ὅποι — ὄντες μάθ.
31, καὶ ἀπ.
49, σοῦ.
51, γὰρ ἴδ.
53, αὐτοῦ.
85, 19, ἔδρας οὐδ'·
21, αἰδῶ. Μίσει.
22, ἴδρουσαι H.
43, ἔδλεπέν με.
86, 13, ποιήσασθαι.
14, ἀποφῆναι
45, Ὁ. εἶχον τ. αὐτ. φ. τ.
κ. τοῦ ἔρ. πυρὶ H.
87, 25, ἀγειν.
88, 1, γύναι, λέγε.
5, Ὁν. Λακ.
7, παρασχέιν.
9, ποριεῖμαι.
11, κατέβανε.
26, ἀπέπαυσεν αὐτὴν δὲ.
35, διανίστ. H.
37, με.
47, καὶ ἐγὼ τῶν εἰς.
89, 20, μὴ πάντας ἀπ.
50, τί γράζω.

Anal.

ΕΡΩΤΙΚΩΝ ΛΟΓΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ.

EROTICI SCRIPTORES

PARTHENIUS, ACHILLES TATIUS, LONGUS, XENOPHON EPHESIUS,
HELIODORUS, CHARITON APHRODISIENSIS, ANTONIUS DIOGENES, IAMBlichus,

EX NOVA RECENSIONE

GUILLELMI ADRIANI HIRSCHIG.

Eustathius

EUMATHIUS

EX RECENSIONE PHILIPPI LE BAS.

APOLLONII TYRII HISTORIA

EX COD. PARIS. EDITA A J. LAPAUME.

NICETAS EUGENIANUS

EX NOVA RECENSIONE BOISSONADII.

GRÆCE ET LATINE CUM INDICE HISTORICO.

PARISIIS

EDITORE AMBROSIO FIRMIN DIDOT

INSTITUTI IMPERIALIS FRANCIE TYPOGRAPHO

VIA JACOB, 56

M DCCC LVI.

- p. 30, l. 37, βλέπων ἄμα.
39, ἡμην.
31, 2, αἰσχύνεται διώκειν.
15, ἔρεθίζουσι.
16, παύηται.
20, κουφίσει.
21, ἀν δέ.
22, ἡψ. μένει καὶ τότε τῷ
κακῷ.
23, τὰ τότε κοιμ.
49, ἔση καὶ σύ μοι ποτὲ δοῦ-
λος. ταχὺ δὲ πρὸς.
32, 6, ἀποκτένεις.
9, διπλῶ τῷ κακῷ.
17, καὶ D.
18, λέγ. τοῦ Διὸς.
οἱς
29, καὶ δὴ λέγω.
40, μὴ D.
41, φονεύουσιν. Recte. H.
49, εἰ δὲ μὴ εὔμ.
33, 7, τηρήσομεν.
11, οὕτω μὲν οὖν.
16, συνήειν.
34, 2, ἐγὼ D.
12, δ' ἐστὶ.
31, αἴτησις ἐστὶ σιωπῆ.
47, τοῦτον D.
35, 6, ἡμεῖς μὲν.
13, ἔμενεν.
34, δοῦς δὲ ἑαυτὸν τῷ
μὲν, *evanida supple-*
vit m. sec.
41, αἰ αἰχμαῖ.
47, γνωρίσειε.
49, ὑπὸ ἐκπλήξε... *explicit*
fol. 38 vers. f. sq.
incipit ἀστράπτον τοῦ
ταῶ.
38, 52, τοῦ τῆς Α.
39, 3, εἰλίσσοντο.
10, καὶ μετὰ μικρὸν-συνεπ.
clare legitur.
27, αὐτῆς ἦτις τῆς καλ. τὸ
περιφ.
41, γενέσθαι πᾶν ὅσον ἀττι-
κὸν εἶναι δοκεῖ.
ὅς
44, ποτὸν.
46, καὶ D.
40, 14, ἐς.
25, ἐκβαίνουσιν.
42, μόνον D.
54, δὲ ἐγὼ σοι.
41, 26, καὶ in fine vs. D.
πέπρα. με τίς σοι θεῶν.
28, ἐκ. ὁ θεός.
ἐπιβαλὼν.
50, ἐνέθηκε.
42, 4, δὲ λέγω καὶ... *expl. f.*
39, *vers. sequitur ἦν*
δὲ ἀκ. κτῆ. p. 45, l. 30.
45, 42, τὸν ἰχθὺν illud D.
46, 2, νάρκισσοι.
20, καλῶς ἔχουσα.
28, ὑπὸ τῆς θέας.
48, βοδῶπτης in marg. δρα
βοδόπιδος.
53, παρεσκευαζ.
47, 2, ὁ δὲ εἴπετο.
10, ὡς μεθα lege ὡς μεθα C.
29, ἡμᾶς D.
35, ἐπὶ δεξιᾷ-ἐπὶ θάτερα.
48, 5, ἀγειν.
37, καὶ D.
49, 7, ἔτυχεν ὄνειρος.
50, 45, τρέχουσιν. ἦν γὰρ.
αι
52, 3, ἔτυχον πέμψ lege ἔτ.
πέμψας H.
53, 25, ἀλαλάξας.
32, εἶχον. ἄλλως, πῶς ἂν
ἄλλος τις.
54, 7, τῷ Ταντ.
57, 15, κυρτ. μέρος.
23, sine lacunæ indicio.
59, 14, αἰτήσαντες.
60, 25, κρατῇ D.
61, 29, τῷ δὲ... κλέψας τοῦ κω-
κυτοῦ.
62, 34, τὸν δ. πεντ.
63, 1, ἀν. ἐπεχ.
27, εἰς φ. τῆς λ. τὸν ἔλεον
προξενεῖ οὕτω γοῦν.
64, 1, ἐγὼ δὲ ἐκ περιωπῆς καθ.
13, διωρυζέχωστοrecte. H.
35, κνίσαν τὸ πῦρ.
36, παρ' ἐμοῦ σοι χοῶς
recte. H.
37, ταῦτ' εἰπὼν ibid. τὸ ἐξί-
φος ἀνω quod. leg. H.
39, δ' ἦν.
42, καὶ Σάτυρος placet. H.
65, 12, καὶ συνεξ. καὶ κατστ. D.
47, ἔφασαν.
52, τὸν τρόπον.
67, 14, χρηστῆς καὶ sine lacu-
næ indicio.
15, γλ. δ θ. D.
53, λευκ. δεύτερον ἐμὸν δ.
placet. H.
68, 13, εἴκοσι τὰς ἐκ.
35, οὕτω καὶ τ. τ.
40, φέρεi D.
69, 20, ὁμοιον.
39, κατὰ βοῦν—οὐρὰ δὲ β.
45, ὁδόνται.
70, 3, ἀπ. δὲ πάσχει.
18, ἔφη D.
33, μεταξὺ δὲ in his verbis
librarius scribere desi-
siit, nondum absoluto
folio recto 47, cui octo
vss. desunt.

EMENDATIONES' IN LONGO.

(EDITIO G. R. LUD. DE SINNER. PARIS. EXCUD. FIRM. DIDOT., 1829.)

- p. 131, l. 2, εἶδον· εἰκόνο· γραφὴν Α.
22, Μιτυλίνη.
25, νομίσεις οὐ.
τῆς π. τῆς Μιτυλ.
32, ὑπὸ αἰγός.
132, 15, ἔπειτα αἰδ.
19, τίκτ. αἰγες.
23, ἀπονομάζουσι H.
32, κόμη — λελυμένη.
35, δὲ πηγῆς.
42, κολ. δέ.
48, ἀκλαυτί.
133, 7, νομιζ. λανθ.
10, ὥσπερ H.
15, δὲ τοσοῦτων.
17, τι ἰδεῖν τὰς.
26, ἄβρ. ἔτρ.
28, ἐπ' ἀγροικίᾳ.
36, μόνῃ φ.
39, ἀγούσα
46, οἶδε.
134, 6, ἀνθερίκους ἀν. ποθ.
ἀκριδ. Coray.

¹ Hic exhibentur lectiones quas de Sinner secutus est; emendationes (quæ in textu receptæ sunt) maximam partem sunt Cobeti, reliquas fecerunt illi quorum nomina citat de Sinner; paucas quasdam ipsi fecimus (H.) — Adscriptum A vel B indicat lectionem quæ in textu reperitur, petitam esse ex cod. Flor. (A) vel Vatic. (B), quam citat de Sinner.

- p. 134, l. 9, ἑκταμῶν.
 11, ἐμελέτησε.
 19, σιρροῖς.
 31, εἰς μάχην.
 36, ἀχθεσθεὶς φύλον καὶ τὴν.
 38, ἀκριβ. τῶν — π. ἦν.
 42, παραγένοιτο Α.
 135, 4, νομῆς Η.
 7, μὲν οὖν οὐδὲν.
 13, προστάς.
 17, ὅτι μὴ πρότερον.
 20, ἑαυτῆς.
 21, τρυφερώτερον.
 ἐπὶ.
 24, τῆς δὲ ὑστεραίας.
 41, ἐκλαίεν.
 43, τοσαῦτα Η.
 50, δὴ.
 136, 7, φλεγομένη Coray.
 παρὰ τὰ ἀντρα.
 13, ἀπ' .
 18, καλὰ μ. ἔχουσιν ἐννέα.
 22, δὲ ἀνὰ πάσας ἡμέρας.
 24, μόσχον ὀρειγ.
 26, τὰ δ' ἔχαιρε μάλλον δὲ
 ἔχαιρεν ὅτι.
 33, τοσοῦτον κρείττων ὅσον.
 37, ὁδωδῶς. . . δεινὸν.
 40, ἐρίων.
 42, ὡς τούτους.
 45, λευκὸς Η.
 52, ὅτι σε.
 53, καὶ εἰ καλῇ.
 137, 8, ἐρυθήματι.
 9, ἐθαύμασε.
 13, τῶν δὲ πρ. χρόνων.
 15, τοῦ ἄνδ.
 18, καὶ ἡ.
 19, πόδας θερυνῆς.
 26, ἡμελ. καὶ ἡ.
 ἐχαρίσατο.
 30, γλότη.
 138, 4, ἐπὶ τὸν π.
 7, πρὸ τῶν β. Η.
 15, ἀκ. βάτοις.
 17, λόγῳ Β.
 53, παταγῇ Α.
 139, 6, ἴδ. ἐλ. ἀπαλ.
 30, ἐπ' ἀνοῦν.
 33, ἐν τῷ ἀντρω.
 43, ἐπέτρεγεν.
 50, ἅμα καθ' αὐτὸν ἦρ.
 140, 3, παύουσι Η.
 24, ἦν παρθένος.
 25, ἐν ἡλικίᾳ. ἦν.
 30, καλὸς, ψῆυχος.
 47, περὶ τὴν.
 51, μηδὲν μηδὲ εἰς.
 141, 13, πρὸ τῶν β. Η.
 14, οὐδὲ σοί.
 22, ἀντὶ τούτων.
 25, Δόρκων μὲν.
 28, μέγ' ὡς ἐδύνατο.
 45, δύο βοῶν.
 47, μόνον.
 142, 1, ναυαγίου.
 11, αὐτῶ τῶν.
 34, αὐτὸ τὸ.
 36, αὐτὸν.
 ἐπέλιπε.
 143, 2, ἐμβόλλων.
 6, πᾶσα γὰρ—ἦν ἀμπ.
 18, εὐχοντο.
 32, τούτου.
 44, χειρῶν· ὅν.
 νέμειν.
 46, αὐτῶ.
 144, 12, τι χρῆμα.
 14, φύγη.
 26, πόνος.
 31, ἀλλὰ τοῦ.
 33, τῷ εἰλεῖ τὸ.
 145, 31, καὶ τότε.
 41, ἐρῶμεν.
 εἰ δὲ.
 46, μικρὸν.
 48, καταφυγεῖν.
 146, 4, παρθένων—νέων, etc.
 8, ἔσχον.
 9, π. καὶ.
 17, κατέδραμον.
 23, καθέζοντο ὑπὸ στέλεχος.
 46, ἐνορμιζ.
 50, λαγωοῖς.
 147, 6, δέ τις.
 15, ἡ γ. κ. ὁ Δ.
 36, οἱ Μ.
 40, πρ. τε.
 45, ταῦτα.
 49, συντ. βουκ.
 148, 3, οἶος δὲ κ. κ. Η.
 6, ὁ ἰδὼν νέμει.
 12, κῆπον αἰζ.
 28, οὐκ ἔπ. τ. Φ. Μηθ. λέγ.
 30, ἦγον τ. Δ. πάλιν.
 32, ψᾶρες ἡ Η.
 34, ἔτρεψαν.
 41, ζυμῆτου.
 149, 3, τὸν δὲ στρατηγὸν.
 39, τοῦτο ἴδεν ὑμεῖς.
 43, ἀγγέλην καὶ.
 44, ἀποδείρουνσι — κατα-
 θύουσι Η.
 45, πόλιν λοιπὸν.
 46, παρὰ.
 150, 6, μ. ἡ σοὶ μέλει.
 8, ἐκ πεδίοις.
 25, ἀναπ. τῶν Η.
 49, ἀνῆκεν τοῖς.
 151, 3, καὶ τῇ ἡμέτῃς.
 15, ὑπὲρ τῆς.
 26, αὐτὸς ὅπ.
 38, ἀνίστω.
 152, 6, θαύματι πάντων.
 ἀνευφημ. Η.
 18, λειποθ.
 31, κομίσουσιν.
 41, ἀπέσπ. μ. γλ. Η.
 47, ἐμνημόνευσον.
 52, κερ. αὐτοῖς.
 153, 7, λευκὸν παιδίον Β.
 16, ὁ δὲ Δ.
 26, ἀρηγήσεσθαι.
 28, τὸ ὄργανον.
 35, δέξασθαι μῆτε τρ. μῆτε.
 36, ἐς βίαν.
 38, ταμῶν.
 48, πρῶτον.
 50, ὄρθιον.
 51, εὐπνοοί.
 154, 2, ὅσον.
 16, φιλεῖ. γλ.
 30, συρλίων. Νυκτὸς Η.
 31, ἀπηλ. καὶ.
 45, κατ' ὀλίγον.
 49, στέρεειν θάνατον.
 155, 1, πρ. παρ.
 ὁ μὲν οὖν.
 11, φιλοῦσα.
 13, καὶ νέμουσα καὶ νομιζ.
 Η.
 20, ὄπλα.
 27, ταχύνει δὲ ἐπὶ τ. π. αὐτ.
 ὡς.
 33, τοὺς νεανίσκ. ἔδρ.
 44, κερδ. Ὁ μὲν.
 156, 1, καταχωμ.
 6, πάγας.
 20, συνήσθιον.
 40, κόψυχος.
 46, καμ. αὐτῶ.
 157, 3, οὐκ αἰσίοις.
 19, γιν. Τραπ.
 20, διηρεῖτο.
 ἐκινῶτο
 27, μὲν καὶ.
 29, γ. ἦγεν ἔσ. λ. Η.
 33, τ. δὲ.
 38, τὰ μ. βροχ. αὐτ.
 50, τοιοῦτου γηροτρόφου.
 158, 14, ὑπέκπε
 25, εἰς ἐκείνο τὸ etc.
 31, με ἐκελ.
 37, λαχράσαντες.
 43, φιλ. καθ. μ.
 159, 4, οἶων τινῶν.
 καὶ τοῦτο.
 11, μητράσιν Α.
 αὐτοῖς Η.
 14, οὐώγματα.

- p. 159, l. 17, καθ' γέρ. ἐξ. εἰς.
 27, δέ.
 36, φεύγουσιν Α.
 37, ἀπολαύοντες.
 42, Σὺ δ' ἐμὲ.
 44, ἐνδεθυμ.
 46, ἐνεκα Η.
 160, 9, κατόπιν αὐτ.
 10, κατηκολ.
 14, εἰς ἐκείνων.
 17, ἐν ᾗ ἐκαθέζετο.
 27, ἀτ. μου.
 49, ἰκέτευεν.
 161, 3, ἔχει Scalig.
 12, ὥρμησε.
 19, οἰμώζει.
 20, κείσεται Η.
 23, βοήση.
 24, θαυρόση.
 48, ἰχθύς εἰς.
 54, ἡνίκα μὲν οὖν ἀναπ.
 62, 5, κελυσμάτων.
 19, ὤλην ὑπ.
 23, παραπλεῖ.
 29, Μ. Δρυάδες.
 41, εἰς π. τὴν γῆν Α.
 μέλη Γῆ.
 43, χ. Νύμφαις.
 52, ἐπ' Ἠχῶ.
 163, 10, πολλὰ Coray.
 12, πυθέσθαι.
 16, οἱ δὲ ἐπ. μεγ.
 20, ἀπολέσει.
 23, παιδίω.
 δὲ αὐτ.
 29, αὐτοὺς εὐδαίμονας.
 38, ἀλλ' ὥς.
 43, μεταποιεῦντα.
 47, πλοῦσι τοῦτο.
 164, 4, τολμήσει.
 5, ἀπήγγελλε.
 9, Π. δέ που.
 13, συντεθήσεσθαι.
 29, νεκροῦ δι' ὃν οὐδεὶς οὐ-
 δέ.
 32, δοῦναι νῦν μὴ πένητι.
 165, 16, ἐλπίζα.
 23, ταχύς παρὰ.
 31, δὲ ἔτι. Β.
 33, ὥς καθεύδειν γε.
 36, ἔτι μ. π.
- 43, ἀντὶ τ. καὶ αἱ Ν. φ.
 45, γάμον καὶ.
 46, δέομ. περιττ.
 ᾤμην καὶ.
 51, ἀναβαλλ.
 53, παραγινόμε.
 54, φιλείτωσαν.
 166, 40, ἐφυλάττετο.
 54, ὁμοίως Β.
 ἔχομεν τοὺς σοὺς μ.
 167, 28, θριγγός.
 47, ἦσαν καὶ Η.
 168, 7, ἦν. Ἐδρεν.
 10, μ. που.
 12, δ. μακροῦ.
 ἐπαινηθ.
 28, ἐκέλευεν.
 29, παραμένειν.
 31, μετ. τρυγῆς.
 41, ἀπὸ αἱπολλοῦ Β.
 45, ἀπηγγελατο.
 47, κάκεινη.
 48, καὶ οἷς. Β.
 169, 2, προσγίνεται δὲ ἔτι Β.
 18, οἶον ἐχθρός.
 22, ἐλάσας.
 23, ἐδάκρυον. καὶ ἦν μὲν κε-
 νὸν Η. partim ex Β.
 26, πᾶσα ἡ γῆ.
 29, ὅμοιον.
 30, μὲν γάρ.
 37, παρ. καὶ ἔβλ. St.
 38, πολλαίς; πῶς.
 39, ἐκείνα.
 40, ἐκ μιᾶς π. Η.
 44, τὰ αὐτ. σώματα.
 48, ἀπήγγελλεν.
 170, 20, ποθῆναι κάλλιστος οἶ-
 νος Η.
 22, λαγωῶν.
 36, δὲ εἶδε.
 40, ὥς αἰγας.
 41, οὐπω ποτὲ τις εἶδε β.
 43, οἷός τε ἦν Η.
 171, 37, χιτῶνα· καὶ ὑποδ.
 172, 21, καλέσεις.
 24, μεγάλ. οὐκ.
 26, κομίσειν.
 27, ἐπιθυμῶν.
 αὐτὸς.
 28, παραγαγεῖν.
- 32, τῶν ἀσώτων
 35, οἷον ποτὲ ἀν.
 47, Βράγχιος Α.
 48, ὁ Ζεὺς ἦρπ.
 50, εἶδομεν. Ἀλλὰ εἰ ἔτι
 173, 6, πάντα κάκεινω
 11, ἔρημοι δὲ αἱ αἰγες καὶ.
 14, καὶ ὅπη.
 23, Γν. γε ΑΒ.
 25, εὐηγ. αὐτοῖς.
 34, τοῦτο τὸ παιδίον.
 53, διαφεύδεται Η.
 καθομένης Coray.
 174, 2, ἐπλάσεν.
 7, κομίσουσα.
 9, χλαμύδιον.
 12, ΦΙ. Μ.
 27, ἀπολώλει.
 34, μόλις μετὰ τ. ὅρκον.
 45, ἤκουεν
 47, ὥόμην.
 48, ἐγίνετο.
 175, 4, εὐφρονοῦσιν.
 5, χρημ. ἐνεκα.
 6, γὰρ ὤμην.
 15, ἐνταυθοῖ.
 36, πλάγιον αὐλὸν.
 176, 11, χ. τότ. . . νῦν.
 30, δ. οὐκ. ἀχ. ἔχ.
 46, ἀνέτρεφεν.
 47, ἐθ. θαυμ.
 177, 4, κομ. ὑποδ. κατ.
 12, πλεῖον.
 15, προσλάθεται
 27, Ἔστ. καὶ.
 38, ἔλευθέραν τὴν γ. Η.
 47, ἐκφέρουσα.
 οὐ δυν.
 48, ἐκινεῖτο.
 51, αὐτὰς μητέρας.
 178, 3, παρὰ τὴν φ.
 12, σκεῦος Η.
 13, ἐν δεξιᾷ.
 18, ἀρα καὶ.
 33, ἀλλ' ὥσπερ οἱ θεοὶ Η.
 39, πρὸν. θεῶν.
 179, 22, ἔστε.
 26, ὁπώρας Α.
 33, Πᾶνα Σρατιώτην.

LECTIONES COD. FLORENTINI.

- p. 131, l. 22, ἐπεισρ.
32, εὑρενὺν ὑπὸ μιᾶς τῶν αἰγῶν
τρεφ.
- 132, 22, τὰ μὲν ἐκθέντα κρύ-
πτουσι.
δόξαν δὴ κακίστην.
24, ἀν. scribitur ἀν.
25, π. δοκεῖ Δάφνιν.
32, κόμαι λελυμέναι.
35, δὲ πηγῆς ἀν. ὕδ. ἐπήγει
χεόμενον.
37, ἐκτέτατο ἐκ.
39, καὶ κάλαμοι illud D.
41, ἀρτίτ. πολλὰ φ.
42, κολ. δὴ.
48, ἀκλαυστοὶ λαύρως.
49, μετέφερε.
τῆς δῖος et sic semper.
53, καὶ περ illud D.
- 133, 4, ἐπιχ. τύχη τρέψαι.
7, νομ. καὶ λανθ.
22, καλ. νέμειν τὸν μὲν αἰ-
πόλιον.
26, ἔτρ. ἄδρ.
28, ἐπ' ἀγοικίας plurima in
cod. ita expalluerunt
ut expediri prorsus
nequeant.
33, πρὸς μεσεμβρίας πῶς
ἐπιμένειν.
34, πότε ἀγειν ἐπὶ κοιτὸν.
φ. μόνη.
ἀναφέρουσα.
42, ὅσα θρία.
43, μελισσῶν.
44, ἐβ. εἰς τοὺς λειμῶνας
αἱ ἀγέλαι, εἰς δὲ λό-
χμας κατῆδον ὄρνιθες
omnia certa præter
η in κατῆδον.
- 134, 1, τῶν προβ. συνέλεγε τὰ
πλανώμενα.
5, ἀθύρματα δὲ αὐτοῖς.
ας
6, ἀνθερικοὺς
9, καλ. λεπτοὺς ἐκτεμῶν.
11, ἐμελέτα.
16, ἐνέκαυσε ἐν καύσε cer-
tium est.
σχύμνους σχύμνους νέους.
25, ἀσθεν. τυγχάνοντα καὶ
τότε.
ἐς μάχην.
32, ἐμβολῆς.
33, ἀλγήσας φριξάμενος.
34, ἐς φυγὴν ἐτρέπετο.
ἐπ. κατ' ἔγχοις ἀπαστον.
36, ξύλην τὴν καλαύρωπα.
- 38, ἀκριβ. ἦν τῶν ἐν π. ἡπ.
44, σιρὸν.
50, ἀνέβη τῆς ὄλης ταινίας.
δ ἄς
- 135, 1, ἐπιδρομὴν.
5, Folium. 23, b. inci-
pit a vv. ἐπὶ στελέχει
usque ad vs. μετὰ
ταῦτα δ Δ.
13, προστάς.
17, ὅτι πρότερον.
19, τὰ ν. δὲ ἀπολ.
πεπ. atramento ob-
ducta.
21, τρυφερωτέρη.
ἐν.
24, τῆς δὲ. ἦκον.
50, δὲ.
54, εἴθε.
- 136, 7, πρὸς αὐτὸν πρὸ certum est,
non liquet utrum ἀν-
τρον an ἀντρα.
12, ἐρω. α καὶ.
ἐπ.
18, καλὰ μ. ἐννεα. . . . τῇ
δὲ νεβρ.
22, ἀνὰ πασ. ἡμ. hic. l. ex-
palluit.
23, μῆλον ὠραῖον nihil ap-
paret.
24, nihil in his legi potest.
26, λαμβ. μεν τὰ δ. ἔχ. ὅτι.
ο
33, cod. δ δὲ αἰπόλ τοσου-
τον. κρεῖσ-
σων.
ἔθρεψε μῆτηρ οὐ θηρίον
οὗτος δὲ ἐστι.
37, ὁδωδὼς ἀπ' αὐτῶν δει-
νόν.
40, ἐρίφων.
42, cod. νέμω δὲ τράγους
τῶν τούτου βοῶν μελ-
ζονας ὅζω δε apparet
μετ, reliqua non item;
lectionis interpolatae
nullum vestigium.
52, ὅτι καὶ σὲ.
137, 9, ἔθραυσεν.
13, τὸν δὲ πρ. χρόνον.
18, ἡ.
ης θε
19, γλώσσας καιρινῆς
26, καὶ D.
ἐδωρήσατο.
30, ἡ γλῶσση.
ω
51, δ. καὶ φουραθεῖς μήποτε.
- 138, 1, ἐλπίδος ὁ δόρκων.
ἐπὶ ποτὸν.
6, λύκου δέρμα μεγ.
9, ἐφηπλώσται.
πηγὴν... ὅς ἦν ἔπινον αἱ
αἵγες a vocab. l. σ
incipit vs. penult. fo-
lii 24 a.
16, καὶ σκολύμβροις ἡγρίω-
το.
18, τοῦ ποταμοῦ τὴν ὥραν.
19, π. εἴχε τὴν ἑλπ.
πρὶν ὅλως δι' ἔκπηξιν
ἔδοκνον omisso ἀναστ.
in ἐκπ. post π deleta
est litera.
31, ἐπὶ τοῦ δέρματος ἐπι-
σείπτοντος.
37, κύνας ἀνακαλέσαντες
συνήθως ταχέως ἡμέρω-
σαν.
τὸν δὲ δόρκονα.
43, ἀλλὰ παραμ.
51, μέχρι καὶ τῆς θαλάσσης.
χειροπλαταγῆ.
54, λήθην ἐπέβαλε.
139, 6, ἡλγουν ἐθελοντὶ.
9, ἐξέκαε δ' αὐτὸς.
16, ὁ μὲν δὴ δάφνης.
18, ποτ' ἀνέβαινε.
22, δεῖναι δὲ αἱ μυῖται.
28, ἐγίγνετο.
30, ἐπαθροῦν ἐνέπιπτε τὸ κ.
33, τῶν ἐν τ. ἀν. ν. εἶναι. ὁ
μὲν οὖν.
37, μῆλοις ἔβαλλον ἀλλή-
λους καὶ τὰς κεφ.
43, ἐπέτρεχε.
50, καὶ ἅμα κρόφα ἡρέμα.
51, ἀποπνεῖ στόμα.
52, ἀλλὰ φιλήσαι δέδ.
140, 6, θηρᾶσαι θέλουσαν.
20, καὶ λαβοῦσα ἔβαλεν αὐ-
θις τῷ κόλπῳ.
24, ἦν π. παρθένη οὕτω κα-
λῇ.
25, ἐν ὕλῃ ἦν δὲ ἀρα.
26, οἱ βόες ἐπ' αὐτ.
27, προβολῆ.
28, ἐπὶ πίτυν.
ἦδε πᾶν καὶ τὴν πίτυν.
καλὸς καὶ ὠδοκός.
32, ἀνεπεδελξατο.
33, καὶ βοῶν ὀκτώ.
51, ἐς τὰς αἵγας.
54, ἀρτι τὸ πείσμα ἀπ.
141, 1, τὰς κύπας ἐμβ.
5, παραβάτων μὲν ἀμελί

- καὶ τὴν.
 p. 141, l. 13, πρὸ τῶν βωμῶν.
 14, οὐ δέ.
 17, ἴθι δέ.
 19, δάφνις δὲ σέ — σέ non prorsus certum.
 22, ἀντὶ τῶνδε.
 23, δόρκων δέ.
 28, ἐνθείσασα τοῖς χ. a pr. manu, sed correctio m. sec. ἐνθήσασα..
 32, τῆς ἐκπτώσεως τῶν βοῶν.
 37, κνήμην ἀπεδέδευτο.
 40, μὲν οὖν D.
 ὑπ' ὀλίγον.
 κατὴν τὰ δπλα εἰς βυθόν.
 42, νῆϊν ἔκαμεν.
 βοῶν δύο κεράτων.
 51, τῆς θαλάσσης.
 52, πόροι γενόμενοι.
 53, τὸν τρόπον τοῦτον ὁ δάφνις.
 142, 7, ἔδοξε δέ.
 α
 20, ἔλουσ τὸ σῶμα.
 24, ἐλθόντες ἐσκόπουν.
 27, ἐπεὶ γούν.
 32, καὶ πρότερον λ.
 35, ποτὶ μὲν λαῦρον.
 36, αὐτὸ.
 ἐξέλιπε.
 48, οὖν δάφνις.
 49, τῶν αἰγῶν καὶ τῶν προβάτων.
 ἐμβολῶν.
 143, 3, δάφνιδι τοὺς ἀδελφοὺς ἐπέβαλον.
 17, ὥσπερ τινὰ β. σάτυρι.
 ἠῶχοντο.
 29, αἰεὶ τε ἐρχόμενοι, τε non prorsus certum.
 32, καὶ τοῦτο,
 47, ὑπέκρινον.
 144, 3, ὥσπερ πῦρ.
 ὥρμησεν εἰς αὐτὸν.
 20, μύρτων ἀφείναι.
 24, οὔτε ἀηδῶν οὔτε χελιδῶν.
 25, γερ. φαινόμενος.
 26, φιλήσαι πόνος.
 29, δυσθήρατος εἰμὶ καὶ ἰέρακι.
 31, ἀλλὰ καὶ τοῦ.
 33, τῷ δρει.
 41, ταύταις καὶ λούομαι.
 44, φυτῶν κατέκλασται.
 45, μή τις ἀνθους ῥίζα deest.
 πεπατ.
 α
 48, ἀνηλετο.

- 145, 50, φύλλων ἀνῆλθεν.
 4, ὡ παῖδες ἔρω.
 19, οὔτε πνοὴν ἠρούμην.
 23, ὡς αὐτὸν.
 27, οὐκ ἐστιόμενον ἐν ὤδαϊς λεγόμενον.
 37, τοῦτο μὲν καὶ νῦν πάσχομεν — κάεσθαι δοκοῦσι.
 39, ἀλλήλους ὁρῶν.
 41, οὐκ ἰδόντες εἰ τοῦτο μὲν ἐστὶν ὁ ἔρω ἐγὼ δὲ ἐρώμενος.
 46, σμικρὸν.
 48, καταφεύγειν.
 50, ταῦτα ζητητέον illud D.
 54, τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ — ἐς νομὴν.
 146, 1, ἐφίλησαν ἀλ.
 5, ἐξ ἀγρυπνίας ἔχουσα.
 7, παραλ. ἐφίλησαν καὶ οὐδ.
 10, ἐν αὐτῷ πάντως τί κρ. ἐστι φίλ.
 15, ἀνθωότεροι πρὸς τὴν ἐπ. προσέδραμον.
 ἐπειγ. πρὸς.
 22, ἔστε τύχη D. per lacunam; atramentum expalluit.
 ἐπραξαν καθ. στελέχους.
 24, φιλήματι... υσεως videtur scr. γεύσεως.
 27, χ. προσβολαί.
 28, δὲ συγχλίνεται.
 37, τὴν ἀγροικίαν ἐκείνην ὄλην.
 42, ἡ παραθαλασσία καὶ οἰκήσεσιν.
 43, πολυτελῶς. D.
 μ
 45, ἐνδοῦσαι καλὰ.
 46, κακὸν ἐποιοῦν.
 50, λαγῶς φεύγ.
 52, ἔβαλον βρόχοις.
 147, 8, σχοῖνον τῆς προτέρας.
 ὁ δ. καὶ ἡ Χ.
 16, ἐς θήραν λαγῶν.
 17, οὖν οὐδὲν εἶχον.
 18, στέψ. εἰς σχ.
 20, τὰς κύνας recte H.
 21, φαννουμένων τῶν ὁδῶν.
 26, ἐπέφαγον.
 27, κινήθην — τοῦ πν.
 28, τάχα δέ.
 ὕ
 36, οἱ μύθημαῖοι στεροῦμενοι ἐξήτουν.
 38, κονόδεσμον.
 τῇ
 46, πρεσβύτα τότε γὰρ ἦν.

- 52, κατελείπομεν.
 148, 1, ἐπὶ τῇ θαλάσῃ.
 ἐπὶ τῆς θαλ. ἰδὼν τὰς αἰγας νέμ.
 11, οὐδέποτε ἡτήσατο κωμότης οὐδεὶς.
 κῆπὸν τινος αἰξ.
 18, φάμιμψ λόγην ἢ κόμαρα ἢ θόμον.
 19, ἀλλ' ἀπώλετο ἡ ναὺς ἀπὸ, sed ἀπὸ certum non est.
 20, πνεύματος τῆς θαλάσσης.
 21, ἀλλ' ἐσθλὴς ἀνέκειτο.
 25, προσηγάγετο.
 29, μισυμαίσις D.
 30, ἦγον πάλιν τ. δ.
 30, ὁρμήσαντες.
 33, ζύλοις D.
 34, ἀπέστρεψαν δὲ οἱ πρότερον.
 37, διωκόντων δὲ τούτων omisso ἐκείνων.
 προσκομίζουσα ζύμη τοῦ μέρους.
 45, οὐ πάντη.
 47, ἐαυτῶν πόλιν τραυματῆται τῶν ἐγγυρίων τρυφῶντων καὶ ἐν ἡσυχίᾳ ὄντων τούτους εἰς βοήθειαν ἤξειν ἰκέτευον ἐκκλησίαν τε συνήγαγον.
 τῷ δὲ στρατηγῷ.
 149, 7, εὐθύς τῇ ἐπιούσῃ ἀγαγ. αὐθ. στρατ.
 9, ἤρπαζον.
 15, ἀλλ' ἐς.
 17, ἐνέκρυψεν αὐτὸν.
 23, ὡς αἰγας.
 25, τὰς ναῦς πλήρ. παντοδ. ἀρπ.
 26, οὐκ ἐγίγνωσκον.
 31, αἰγας εὐρών.
 33, ἐτέρπετο χλόη.
 35, ἔνθα ἐκάθηντο.
 ὡς D.
 37, κατέφυγε καὶ ἔρριψεν αὐτὸν χαμαί.
 39, τοῦτο ὕμεῖς ἴδεῖν.
 42, μοι D.
 45, λοιπὸν πόλιν.
 46, πρὸς.
 47, ἔγω γὰρ καὶ νέμειν.
 48, περιμένω.
 53, τοιαῦτα λέγοντος αὐτοῦ.
 54, καταλαμβάνει καὶ ὁρᾷ ἡμιγύμνους τινὰς γυναῖκας καὶ ἀνυποδέ-

PRÆFATIO.

XIII

- τους τ. κ. λελυμένας
ἐχούσας καὶ τοὺς ἀγ-
μοίας.
- 150, l. 5, ἐπιρωνύουσα.
μέμφου δάφνης.
6, μέλλει ἢ σοί.
8, ἀνέθρεψεν. ἐκεῖ παιδίοις
κοινὸν.
- 12, καὶ τὸν illud D.
16, πολέμιους.
17, οὐκ ἀγαθὸς πόλεμος.
18, ἀλλ' ἀναστὰς.
20, μέρος γενέσθαι τῆς.
21, τῇ ἐπιούσῃ.
22, νεμήσεσθε κοινῇ.
23, συρίσεσθε.
28, ἔνθα πανὸς.
29, κερ. τραγ.
32, ἡλίου καταβολὰς.
33, ἀράμενοι ἐκ τῶν φυλλά-
δων ὧν ἔκοψεν.
- 36, καὶ ἐς ὕπνον τρέπεται.
41, ἐπ' αὐτῇ τάδε.
49, ἀνῆκε τοὺς.
- 151, 3, στήματι ἐκείτο.
6, ἡ ἡμέρα.
16, ὑπὲρ τὴν πέτραν.
19, ἐκάλουν τοὺς δεομένους
ὥστε.
- 21, τὰ γενόμενα.
24, οὐδὲ γὰρ ἱερὸν σ. π.
ἀμφὶ δεκ. ἡμ.
31, ἀπεσπάσατε βωμῶν.
35, ταρέττουςιν.
38, ἀνάστα δὴ.
39, ἡγήσομαι — ὁδοῦ D.
41, ὁ Βραξ οὕτω γάρ.
45, ταχ. ἀνεῦρον.
ὄφθ. ἤγαγον καθεζομέ-
νην ἐπὶ τῆς πίττος ἐστε-
φανωμένην σύμβολον
δὴ τοῦτο.
- 50, φοβ. καὶ πολ.
52, κατὰ τε τῆς ἀπ. ἐξ ἐξολ.
- 152, 6, θαύματι δὲ πάντων.
20, ὑπὸ τὴν συνήθ.
28, τὰ νυμφῶν.
41, γλ. ἐπέσπ. μεστὸν
42, ἐντεῦθεν καὶ τρυφή ἦν
. . . καὶ παιδιᾶ.
47, ἐμνημόνευσαν.
- 153, 11, οἶα δὲ γέροντες ὑποβ.
οὐς
33, διδωματούκους.
α
38, τεμῶν.
47, καὶ οὐ κεκήρωτο.
48, εἶναι D.
50, ἐς καθέδραν ἑρμῖος.
- 154, 51, εὐπνοιοί.
1, μετεβάλετο μέλος.
3, αἰπὸν πρόσφορον ποι-
μν' φιλόν.
12, ὁ δρύας.
45, προσῆλθον.
49, στέρξειν καὶ θ.
52, ὡ δάφνις.
- 155, 1, παρ. πρ.
οὗτος μὲν οὖν.
5, μένει.
15, ἰδίου D.
17, τὸ ἐπίπλουν.
τὰ δπλα.
21, ἵππον μὲν.
26, μάλλον D.
29, ἐπεισεσόμενος.
ταῦτα ἔδρασαν.
36, ἐπιμιγν. κατὰ γῆν.
48, πολλὰ χιῶν.
- 156, 5, οἱ μὲν δὲ λίνον.
8, προβάτων τῶν ἐν.
22, ἡύχοντο δὴ.
25, ἡλίον καὶ ἄμα εὐχόμε-
νοι.
32, ἐπ' αὐτῇ τῇ αὐλῇ.
34, πλησίαι ἄλλ. e corre-
ctione prim. m.
40, κύψιχος πολλοὶ δὲ κίχλοι
καὶ φάτται.
45, οὐ πολλὰ ἢ χιῶν λελ.
αὐτῶ καμ.
- 51, καὶ κάθηται τὸ ἐντεῦθεν
δρυνθας.
- 54, καὶ ἀποκτενῶν.
- 157, 3, κατέκλειντο ὥστε πάνυ.
7, πῦρ ἀναψόμενος ἦλθον.
8, ἀλλ' ἦν πῆρα π. ἢ τρύφης.
12, πατρὶ δὲ τίς καὶ μητρὶ
παρθένης. καὶ τοῦτο
ὡμολόγει. πταίων δὲ π.
σιωπῇ τὰ θηραθέντα
συλλαβῶν ὠρμητο ἀπιέ-
ναι.
- 19, περὶ τράπεζαν εἶχον οἱ
περὶ.
24, δὲ κατὰ τὸν κ.
26, κρέως μὲν οὖν καὶ
τὰ οὖν.
35, ἀπεφορτίζετο.
40, ἐστίν δ ὁ κύων.
41, ἐκέλευον δὲ καὶ τ. γ.
46, παρέχων αὐτῶ.
τοιούτον γηροτρόφον.
- 54, μελιττώματα.
1, δὴ τῶν.
3, ἀνεκδέτο.
14, ἀπέκαε.
26, εὐθὺς α ἢ.
29, καῖον.
- 158, 31, μοὶ κελεύεις.
43, καθ. μ. φιλ.
πολλὰς D.
52, ἐς τὴν δρῦν ἐφ' ἦν.
53, νέμοντες καὶ.
- 159, 4, ἥρους,
14, ἐγίνοντο καὶ τράγων.
17, ἐξώρμησαν.
18, νέοι σφριγῶντες.
22, περιβόλῃς μάλιστα.
25, πρὸς τε τὰ ρ. καὶ τὰς π.
ἐσχύτάλιζε.
δὴ.
29, δὴ D.
33, καὶ τί ἔγνω καὶ δρᾶσαι.
συγκατακλίνειν.
37, ἀπολαύσαντες.
42, σὺ δέ με.
44, ἐκδεδ.
48, ἔκλαεν ubique.
- 160, 51, χρομ. ap. χρέμης?
6, πάντα γάρ.
7, μὲν ἐκ.
8, χρομίν.
9, κατόπιν τε αὐτῆς.
10, παρηκ.
14, εἰς τὴν ἐκείνου.
15, ἐπιτεχνᾷται τοῦτονδε.
ἐν ᾗ ἐκάθητο δ.
20, ἐκ μοι.
27, ἀτ. μοι.
32, οὐδὲν οὖν.
33, εὐθὺς ἐγείρεται καὶ.
38, νυμφῶν δι' ὀνείρατος
ἐμοὶ καὶ τὰ.
49, ἱκέτευεν.
- 161, 6, μαθοῦσά τε εὐεργεῖν καὶ
σφριγ.
16, μαθεῖ δάφνης.
23, βοᾷ.
24, δακρύη.
25, σὲ ἐγὼ ἀνδρα γλόγης
πέπ.
36, ἵνα ἔκαθητο.
37, γῆνα τοῦ ἀετοῦ τῶν ὀνύ-
γων.
ἐξαρπάξει.
48, ἰχθύος τῶν πετρίων εἰς.
54, ἐν ἀναπεπ.
8, ἰδίᾳ δὲ ρ.
15, τὰ τῶν λευκασμάτων.
19, γῆν ὑπ.
29, μ. καὶ δρ.
43, γ. καὶ νύμφαις.
50, μόνον ἄλλὰ.
εἶπεν ἢ Ἠχώ.
53, γενομ — ἐγίνν.
163, 6, ποτὲ γυμνοὶ.

- p. 163, l. 12, συνθάνεσθαι.
 15, τὸν δρ. πολλὰ πρὸς γ.
 16, οἱ δὲ πολλὰ ὑπέσχοντο
 εἰ ταύτης τύχοιεν. ή.
 22, αὐτοὺς πολλὰ.
 26, ποιμν. ἀν. κόρη γδ. π. έκ.
 29, αὐτὴν εὐδαίμονα.
 38, ὡς ἴστων ἀναδ.
 40, τούτοις δάφνις.
 43, μετὰ τοιοῦτον.
 47, πλ. ἀλλ' οὐδὲ ἐλεύθερος
 εἰ καὶ πλούσιος.
 164, 5, ἀπήγγελε.
 9, μέγα D.
 13, συνθήσεσθαι.
 πλουσιωτάτους.
 14, παραιτεῖσθαι τ. γ.
 18, νύκτωρ D.
 22, μὴ θυμναίων ἤς τὸν λ.
 26, αὖτη μὲν οὖν.
 29, νεκροῦ. οὐδεὶς οὖν π.
 32, σοὶ νῦν δόξαι.
 51, πλουσιώτερος.
 165, 5, κορόσειν.
 7, ἔθρεψα τράγ.
 14, παρ' ἐμοῦ δὲ ὑμῖν.
 22, ἐνθα ἐπέκειντο τὰ γν.
 23, τ. πρὸς.
 31, μάλλον δὲ τί.
 33, ὡς συγκαθεύδ. μετ'.
 συντέθραπται.
 35, πείσαι λέγων ἄθλον ἔχ.
 τρισχ.
 36, μήτε πενίαν ἔτι.
 43, καὶ αἱ ν. ἀντί τ.
 45, τοῦτον.
 46, περιτ. θεομ.
 ὡς μὴ καὶ τὸν.
 48, καὶ ὠραία D.
 51, ἀναβαλο.
 53, παρταγεν.
 54, φιλησάτωσαν.
 169, 25, ξένος ἐπὶ τούτοις.
 26, πᾶσα ή D.
 28, καὶ μέλιτται αὐτοῖς.

- 35, μετοπ. ταδὲ.
 37, π. ἔβλεπ' ἀφ' ὧν.
 38, πολ. καὶ ἑτερόπομην πῶς
 πως.
 39, τίς ἐκείνων.
 50, παῖς αὐτῇ τῇ ἐπιούση.
 51, περὶ τῶν συμβεβ. Recte
 H.
 170, 7, ὁ δὲ λάμων αὐτοῦ κα-
 ταπ.
 8, καὶ πατρ. illud D.
 14, τὰ δὲ ἐπάτησαν.
 15, εἶχοντο αὐτῷ.
 20, οἶνος λέσβιος δὲ π. κ.
 οἶνος.
 27, τὰ ἔργα κομ.
 30, βαδῶς αἰπόλον.
 40, ὡς τὰς αἴγας.
 41, οὐπώποτε εἶδὲ τις β.
 171, 23, ἔτι γαλαθηνους.
 32, πεποίηκε δ' αὐτάς.
 37, χιτῶνα χλαῖναν καὶ ὑπ.
 40, ἐπέπν.
 44, ὡς λύκου.
 50, ὄντι D.
 172, 11, τῶν ἐφ. illud D.
 22, κλάοντι.
 24, καὶ οὐκ.
 32, ἐν τοῖς τῆς ἀσωμάτοις
 συμποσίοις.
 48, ὁ τῶν δλων βασιλεὺς
 ἦρπ.
 50, εἰ καὶ μένειν ἐπὶ γῆς μέ-
 νειν ἐπὶ γῆς ἐπιτρ.
 54, καὶ ὡς illud D.
 173, 6, πάντα ἐκείνῳ.
 14, ὅτι.
 25, εὐηγ. μὲν αὐτ.
 34, ἀλλ' οἱ πατέρες ἐξέθη-
 καν τοῦτον πεδῶ ἴσως
 παιδίων.
 52, ὡς δὲ ἀτενίσειν.
 53, εἰ ψεύδεται.
 54, ἐδασάνιζε τὰ λεγόμενα.

- 174, 2, ἐπλασσεν.
 9, χαλμίδιον.
 13, παιδερ.
 14, Σωφροσύνην Courier
 bene Σωφρόνην.
 27, ἀπώλ. omisso δάφνις.
 34, μ. οὖν μ. τοὺς ἔρκους.
 45, ἤκουσεν αὐτοῦ.
 47, ὦμην.
 175, 4, εὐφρ.
 6, μὲν γὰρ ἐγὼ ὅ.
 15, ἐνταῦθα.
 18, τις D.
 46, καιρὸν φυλάττων.
 53, χλόην D.
 176, 11, ὅς πικρὰς ἀνευρέσεως λέ-
 γων εἰ ἔβλεπον χλόην.
 τότε.... αἶ.
 16, ἤκουε γνάθων.
 18, τοῦ D.
 30, δ ἔχ. οὐκ. ἀγ.
 177, 8, τὴν μὲν ἥρα κλ. λαβοῦσα.
 15, προσλάβει.
 19, δρύας οὐκ ἦν πατήρ.
 31, κατ' ἀγρόν.
 33, περὶ τὸν γάμον.
 47, μὴ δυν.
 48, ἐκίττα ή πόλις sed ὅλη
 γὰρ expalluit.
 51, αὐταὶ μητέρες.
 178, 3, τὴν D.
 12, κομίζει.
 24, τὸ πρότερον. ὅν γὰρ.
 25, εἰς τί ἥρασχας καὶ χ.
 39, πρ. νυμφῶν.
 54, καὶ τὴν ν. τῇ ρ.
 179, 3, τὴν χλ. illud D.
 11, χρόμῃς καὶ λ. οὐκ ἀπῆν
 οὐδὲ λαμπής.
 17, αἱ D.
 22, ἀλλ' ἔσται ἔζων.
 26, μὲν D.
 33, νεῶν D.
 40, γυμνοὶ κατακλ.

EMENDATIONES¹ IN XENOPHONTE EPHECIO.

(EDITIO FR. PASSOVII. LIPSIAE. TRUBNER, 1833.)

- p. 183, l. 4, δὲ.
 ὠραιότ. ὑπερβ. H.
 15, ἥδη τινὲς.
 17, μεγάλη.
 μὲν τοῖς.
 23, ὅτι ἐν καλὸν αὐτὸς H.

- 25, οὗ τις.
 30, οὐτ. ἀγ. κατεφαίνετο C.
 184, 7, ἦν ἐκείνη.
 12, κυν. τὰ μὲν.
 13, εἰρηνικά. Ἐκ.
 οὕτως.

- 15, Ἄνθια.
 17, ὑπερεβάλετο.
 18, τεσσαρεσκ.
 20, συνεβάλετο.
 51, Ἄνθια ὑπὸ.
 52, ὑπὸ Ἐρωτος.

¹ Cf. nota ad Em. in Longo: eadem ratio hic adhibita.

- p. 185, l. 6, ἐδεδώκει.
13, ἔννοια αὐτοῦς
71, δέ.
23, ἀνάνδρος ἔτι.
30, οὐκέτι δέ.
42, ὦ δυστ.
49, δλης νυκτός.
53, ἦει ἦ.
186, 7, προσείχετο.
16, καταπέπτωκεν.
20, καὶ Εὐίππη.
καθειστῆκεισαν.
27, προσεποιούν.
35, εἰς θεοὺς.
38, διάπλουν.
ἀπον. Ἐφ.
42, ἐμμέτρως Η.
187, 5, βουλευομένου.
6, δέ.
17, φυγὴ ἢ Η.
25, θαλ. πεπ.
33, χλαμύδα.
38, ἀλλήλοισ.
188, 4, πόμα τὸ. —
8, εἴπ. ἄπαν.
11, συνερραφήκει.
15, οἱ ποτὲ σοφ. μέν.
25, ἀπῆλανον.
δὲ δι' δλης ν.
38, δέ.
47, θεράπαιναι μέλλ.
48, τὸ Ἐφ. παρῆν.
49, καὶ τῶν μετὰ.
53, καὶ Εὐ.
189, 6, φῶντες.
9, τὸ ὄνομα.
15, συμβ. τ. μὲν ἴστε.
19, οὔτοι ἀπῆσαν.
21, ἀνανοῶντες.
38, οὐκ ἀλλῇ.
43, τε τὴν.
54, ἐμπειεῖν
190, 6, καὶ προσεπιτινοῦντο
8, ἐπ. δι' αὐτοὺς.
33, προῶρμουν.
35, καταμ. τ. ν. fortasse
παρὰ τῶν ἐν τ. ν.
53, περιτρέχουσι.
191, 3, αὐτῆς θαλάσσης.
7, ἐκείλευσε φείσασθαι Η.
19, ἰδεῖν.
33, διανύοντες.
41, αὐτὸν πρὸς.
42, πόνο.
54, τὰ περὶ Η.
192, 6, ἐκτηγάμεθα πόνων.
14, δέ.
καὶ Εὐ.
24, ἴσθι γὰρ.
37, ἐδάκρυεν.
193, 7, ἐν γῇ βαρεῖαν.
πειρατῶν ὕβρει π. πειρ.
19, ταχέως δῆ.
27, τούτοις.
33, τὰ μὲν ἄλλα.
194, 2, συνήθ. τοῦ.
11, παρὰ τὴν.
23, ἐξαίρετως.
32, ἐπλήσθη.
195, 4, τῆς ψ. καὶ τῆς.
14, γραμμάτιον.
16, ἐρᾷ.
18, παρῶν.
23, μετὰ σοῦ κοινωνοὶ Η.
24, λαβ. κατασ.
29, δὲ ἐγγράφει Η.
47, τετολημμένων.
51, ἦρ. τὸ.
196, 3, λόγον.
6, βὰς. τὸ σῶμα.
11, ἔξετα.
43, ποῦ δέ.
46, πόρρω που.
47, τεθνηξ. δυστ.
197, 3, κατέκλειστο.
9, πλοῖον πορρωτάτω.
12, τιμωρήσασθαι.
18, καὶ τηρῆσαι.
29, ὤψεις.
43, τί δὲ ἔλ.
45, καὶ ζῶσαν καὶ τ. Η.
48, εἰς τὴν Α.
198, 13, τὴν ἡσυχίαν Η
33, δὲ θεοὺς.
35, ταύτης μὴ.
46, σάνθι τινι.
47, δὲ τὴν.
49, αὐτῇ τῇ ὕλῃ.
51, τούτοις ἤκεν.
ὑπὸ τῆς.
199, 9, διέτριβεν ἀγει.
13, ὅτι καὶ Ἄνθ. Η.
14, περὶ.
29, κρεμνᾶν.
ἤθειλον deberet ἡμελ-
λον.
32, ἀν. τὰ π. τῶν.
33, δ Περὶλαος Η.
40, αὐτῶ.
48, ὅ τι ποιήσει.
πολλὰ.
200, 3, οὐ πρὸ πολλοῦ τοῦ ἀν-
τρου. Η.
ἐπέπλ. γὰρ καὶ αὐτὸς
τῆς Η.
11, τὸν ἐκεῖ Πόντον Η.
15, δὲ ὁ Ἄβρ.
τοὺς ἱπποὺς Η.
36, διηγῆσασθαι.
37, ἐξηγεῖται.
201, 16, καὶ ἐλάττονα.
23, δὲ ὑπὸ Η.
26, ἀργυρον.
202, 16, ὅφῃ.
20, ὀλίγον.
44, καθ' ὅν.
46, ναυαγίῳ.
203, 7, καὶ ἀρα.
19, ὁ μὲν γε.
21, γὰρ. δυστ.
24, οὐ γὰρ ποτε.
30, συμπαῖται.
37, ἀποδράσασαν.
50, ἀπολ. λέγε.
204, 10, μὴ τι π.
22, ἦγετο.
205, 9, ἦγετο Η.
16, οὐ γὰρ ἐντ.
17, οὐδ' ἀν.
19, ἐκ δὲ τούτου.
27, οἶτ. ἔστε.
32, τῶν θ. τ. π. ὕμνων.
36, πλοῖ.
50, διαφυγῇ.
30, περιέρρηξε.
37, μέχρι που.
40, ἴπ. τότε.
41, δλης ν.
47, ἐλπίζων καὶ.
207, 2, ἔτρεφον αὐτὴν.
14, ἀν. Ἰσ.
34, ἐθελει.
37, ἔχειν.
45, συγκατακλιθῆσεσθαι.
208, 2, ἐπὶ τὴν.
9, τὴν Φ.
12, καὶ ποτ.
18, Ταῦα.
24, ἀνδρῶν.
32, ἀπὸ.
39, τῆς ἐκεῖ.
40, μένοντος.
44, ἀδικεῖ.
209, 5, ἐμβολὰς δέχεται τὰς εἰς
τ. θ. Η.
13, ἐπετίθετο.
51, Αἰγυπτίαν εἶναι ἐπιχώ-
ριος.
210, 7, Ἰταλ. ἐκεῖ π. τι μα-
θεῖν Η.
30, καὶ πληγῇ.
211, 10, ἐνοχλήσας.
14, τῶαςσοι.
17, καθειργ.
23, ὅστις πωπ.
34, ἀναζητεῖν ἔτι π. Π. εἴτι.
48, καὶ οὐλῇ.
212, 1, δόηγουμένου.
4, ἀλλήλοισ πολ. ἤξειν Η.
13, ὁ. Ἐν ἀ. τ. τ. γ. ν. ἔξ.

- 14, εἰς Ἄργος.
18, διηγ. ἀπ.
27, ἀεὶ ὥς.
33, π. ἐννοῶ. Ἔτι.
p. 213, l. 44, μεγάλην καὶ.
47, ἐκκαθαῖραι.
214, 16, τὴν θεάν.
18, βιάσασθαι.
27, καὶ δεηθῇ H.
28, περὶ τοῦ νεῶ H
τοῦ Θεοῦ Αἰγ.
30, ἕκαστα.
43, μήπως ἡ ξένη αὐτήν.
45, αὐτῆς.
215, 3, ὑδρίσεις.
22, ἐπίστανεν.
34, ἕως χρόνος.
50, ἱκανῶς τῆς.
54, ἀνύσαντες.
216, 7, μεγάλη ἀν.
17, οἱ γε.
26, ἔδοξεν αὐτ.
48, κατῆρε.
50, αὐτὴ γὰρ H.
217, 6, συγκαταβιώσασθαι.
7, τῶν πάντων ἁμεινόν με
H.
8, καὶ γὰρ δυστ. εἰς κ. H.
13, ἐδόκει δέ.
21, πειρ. δυστ.
25, τί ἐμ.
27, δὲ τῆς H.
50, ἐνενόησι H.
218, 14, ὅστις ἀν ποτε.
17, διαβ. μὲν γὰρ H.
18, πεπόνθαμεν.
25, ἀπεξηγείτο.
33, τελευταῖον.
219, 18, παρ' αὐτὸν ἀγε.
29, τὴν οἰκετῶν.
220, 17, παράγει.
221, 12, ἐν ἑαυτοῖς
27, ἡκ. — ὑπὸ.
34, πολλὰ καὶ π.
39, διανίσταντες H.
222, 23, δλῆς νυκτὸς.
39, ἔχοντες.

LECTIONES CODICIS FLORENTINI.

- In Titulo ἔφεσίου D.
183, 17, μὲν καὶ τοῖς.
23, ὅτι ἐνὶ καλῶς.
25, ἀν ποτε οὐ — τῖς cum
lacuna 2 vel trium li-
terarum.
30, Ἀβροκόμας.
35, ἐπ' Ἀβροκόμαν.
184, 1, ἱερὸν. σταδ. δέ.
7, ἐν D.
12, κυνηρ. ὠδε πολεμικὰ.
15, Ἄνθεια.
49, ἐς ταυτὸν.
185, 12, ἐνν. ἐκείνους ὑπῆει.
14, ἐνεκαίετο.
17, δῆ.
24, γενικὸς.
30, οὐκ. δῆ.
34, μὴ δὲ ἐπιπολῦ.
44, ἐπ' Ἀβροκόμη.
53, ἦει δὲ ἡ π.
186, 20, καὶ ἡ Εὐ.
38, διάπλους.
40, κατὰ ταῦτα.
47, δεινὰ δέ.
49, ἱσσιδί.
187, 6, δῆ.
188, 10, ἀνελάμβανον.
11, συνηρμόκει καὶ ὅσα, μο
fere evanidum.
38, δῆ.
39, πρὸς ἀγωγῇν.
49, κ. τῶν..... μετὰ libr.
sua sponte reliquit
vacuum.
53, καὶ ἡ εὐ.
54, ἐπεπόνθησαν.
189, 6, οἱ φύντες.
19, οἱ μὲν ἀπῆσαν.
21, ἀλλήλους quod reci-
piendum H
31, ὑπάρχει.
32, ἀναστενάξας.
43, ὁμνῶ τέ σοι τὴν.
54, ἐμπεσεῖσθαι πλοῦν.
190, 5, παρῆλθε λιπῶν.
7, καὶ προσεποιῶντο.
10, ἄπασαν ἐξιστόρησαν.
παρώρμουν.
46, ἀλόντες.
51, ἀπώλλυντο.
52, ἀπεσφάζοντο.
191, 12, ἐδόνατο.
15, ἀχθήσεσθε.
17, μακ. μελλ.
24, ποῖ με καταλ.
διανύ a lin. σοντες.
39, τοῦ πλοῦς.
41, αὐτὸν ἡ πρὸς.
ω
42, τῷ πόν οὔτε.
192, 6, ἐκτ. πόνων.
8, παρὰ ἀψύρτου.
10, πελθει.
14, δῆ.
καὶ ὁ εὐ.
30, αὐτὴ ξένη.
31, οὐδεμιᾶς.
42, ἔρ. τὸν εὐξ.
193, 3, ἀκηχόεσαν sed corr. a
pr. m. ἡκχκ.
19, ταχέως τι τῶν ὄρκων.
23, φιλόζωος.
24, μηδ' ἐπιμείναιμι.
194, 2, συνήθ. μετὰ τοῦ, hoc
μετὰ fere evanidum
in extremo vs.
11, πρὸς τὴν
14, τὸν Ἄβρ.
22, ὑπὸ τ. Μαντῶ εἰρ.
24, γίνόμε sed corr. apr. m.
γενόμε.
40, ἀβροκόμα καλῶς
43, περιδῶς αὐτῇ δ.
195, 7, καὶ γὰρ.
24, λαδ. καὶ κατασ.
51, ἡρ. μὲν τὸ.
196, 3, λόγου ἀκοῦσαι.
6, αἶ τε γὰρ.... τὸ σῶμα
spatium relictum est
4 litt. m. sec. inse-
ruit βάσανοι idem
adscr. in margine.
11, ἄζεται.
40, προῦκυλῆτο.
43, ποῦ μὲν ἡ ἐν.
46, π. ποι.
197, 8, μετὰ μοῦ Λεοκ.
48, εἰς Λυκίαν.
198, 7, τὸν μοῖριδος.
33, καὶ ὁ. δεδιώς.
46, σάνισι τινές.
47, αἰγιαλοῦ τινος.
δὲ καὶ τὴν.
199, 1, ἐκελεύσαμεν.
20, τὸ δ' ἐξῆς.
40, αὐτῷ.
200, 3, ἐπεπλάνητο — ἐπ' εὐθῦ.
15, δὲ καὶ ὁ ἄβρ.
αὐτοῦς καὶ τοὺς ἱπποὺς
41, εὐδ. ἐνταῦθα ἐκεῖ νέος.

PRÆFATIO.

XVII

p. 201, l. 2. ἡδυνηθ. quod recipien-
dum H.

20, ἐς βυζάντιον.

36, λ. ἡμῖν γενομ.

39, ἐνεγκών m. pr.

47, τεύξεν τῷδ' ὑπεράνθη—

48, οὐ τάρον.

202, 16, ὅφει.

44, χρ. δν.

54, ἐφίλοφρόνει τότε.

203, 33, λέγει δὴ.

44, ποθὲν δ.

204, 12, χάριν αὐτῷ.

19, οἱ οἴκοι ἀνευρ.

38, μετὰ σοῦ ποιοῖο παρὰ σέ

205, 6, κόσμον ἄλλον.

19, ἐν δὲ τούτῳ νυκτὸς.

27, οἷτινές ποτ' ἔστε.

32, οὐδὲν αὐτῶν τῶν πατρ.

ὑμῖν.

36, πλοῖον.

43, ἐνθάδε καὶ.

45, αὐτὴ μὲν.

διορυγῆν.

51, ἀκαταστέτω.

206, 15, φάρμακον ποθὲν.

18, ὑπὸ ἀθουμ.

33, ἀπολομένην.

40, Ἰπ καὶ τότε μὲ

47, ἐλπίζ. καὶ illud D

207, 2, ἔτρ. τε αὐτὴν.

6, ὁρᾷ.

12, σκέπτεται.

ἀν. τῇ Ἰσιδι

21, κατ' ἀλεξ.

24, τὰ τε φορτία.

27, δὴ.

33, κατεῖχε.

ἐθέλειν.

40, ἡδὴ δὲ τέλος.

49, ἀποκτείνει.

208, ξεν. ἐφ. D.

2, ἐπὶ τὴν.

9, ἤνυσ — λαβόντες αὐτούς

τῆς φοινίκης ἐτράπον-

το.

12, καὶ τῷ ποτ. τῷ N.

18, μὲν δὴ ταῦτα.

24, ἀνῶν (ἀνθρώπων)

25, καὶ ὄντα καταστράμει-

νοι.

29, καὶ ὅτι.

τῆς ἐκεῖ.

41, βεῦμα ἰδὼν τοῦ N.

43, πέφηνεν Recte H.

46, προδίδομαι.

47, ποτέ.

51, ἀποδίδλκει.

209, 1, ἐρεισμένους.

τὰς ἐμβ. ἔρχεται τὰς
εἰς τ. θ.

12, παρὰ.

ἐπετίθειτο.

46, λειψθ.

210, 14, νεανικός τε.

17, παρὰ τῷ Ἰπ.

24, ἐξέκαεν.

καὶ ἡ πλ.

37, ἡλπίζε ποτέ.

51, καὶ δὴ.

211, 14, τίθασσι — ἀλλ' ἡδὴ.

23, ὅστις ποτέ ἐστίν.

25, ἐν τῇ.

26, ὁ δ' Ἄμφιν.

46, ἔγων πολλὴν.

47, ἡράσθην

ἀντερᾷ δέ μου καὶ ἡ θ.

212, 1, ὁηγούντο θεοῦ.

ἀλλ' ἡλοῖς π. ἤξεν.

6, πρὸς ἐπιχωρίω.

ἤειμεν ἐπ' Ἄρνος.

23, οἰκνύει.

27, αἶε τε ὡς ζώση.

33, π. ἐννοῶ. τὰς συνθήκας

ἐννοῶ. ἔτι λέγοντος.

35, ἀν εὐρήσω.

49, τῷ Ἰπ.

213, 3, οὐχ ὑπομένων.

5, οὐχ εἶπετο.

9, ὁρεῖον κακουμένην

13, μέχρι ἀν.

17, δὴ εἰς.

25, σχεδὶαν καὶ — χάντ.

lacuna 5 aut 6 lit.

29, ἐπ' Αἰθιοπίαν.

44, μ. τε καὶ.

47, ἐκκαθάραι.

50, μηνύση.

52, δὴ.

8, ἀλεξ. σύγγενής.

214, 16, τὴν θεόν.

18, πρόσεισι δὲ.

28, περὶ τοῦ νεῶ a. lin. παί-

δες αἰγύπτιοι.

30, ἐλθοῦσα δὴ καὶ εἰ προ-

πίπτει.

35, ζήσομαι.

36, πονηροῦ.

43, αὐτὴν ἡ ξένη.

45, καὶ αὐτῆς ὅπως.

46, ἀπήγγελλε.

215, 4, δεσμά.

6, ἀπαγαγόντα — ἀποδύ-

σθαι.

16, ἐπ' ἐκείνην.

17, ἀλλὰ ἀποκτείνον.

ἐπίστευσεν.

27, μὲν τίσιν.

28, ἀνελάμβανεν.

43, δυνηθέντες.

50, ἱκανῶς δὲ τῆς.

54, διανύσαντες τὸν πλοῦν.

216, 2, γενέσθαι.

7, τέλους.

25, ἦκεν εἰς τὴν οἰκίαν.

32, ἀποπλανηθεῖσα. Male

Cocchius de literis

expunctis loquitur;

nam nevestigium qui-

dem harum apparet.

37, πολλὴν εἶχε.

47, ἐπαναγθεις.

48, καταίρει μὲν.

48, μουκέριον.

217, 7, παρεμυθεῖτο quod re-

pone.

13, ἐδόκει μὲν αὐτὴν.

25, τί δ' ἐμαυτὴν.

26, ἀπαλλ. τοῦ.

33, ὁ περὶνθιος εἰ.

ταυρομενέω duae l.

extritae sunt.

218, 14, ὅστις ποτέ.

18, πέπονθα μὲν quod re-

cipiendum.

33, τέλεον δὲ.

39, ἀνωδύρετο.

49, ἐπιφθάνει.

219, 7, εἰσωκίσατο,

16, ἔγειρον ἀνθεῖα.

17, ἐπένεγκαι.

23, ἀνέθεσαν.

τὴν τῶν οἰκ.

35, εἰ δὲ αὐτὴ ἡ στήλη.

220, 1, τὴν εἰς λυκίαν.

2, τὴν τῷ δ. τελ.

3, καὶ δὴ.

8, διῆγε recte H.

16, παράγεται παρὰ.

17, ἀνάγει παρὰ.

21, τῷ ἡλίω.

26, τῶν πρότερον.

29, γενομένην.

41, ἀνέθηκε.

221, 2, αὐτοῖς πλοῦς.

17, τοῦ λόγου.

22, τὴν ἀνθ.

24, αὐτὸς ἔμ. quod recip.

25, ἐπιτηδείως; τὸ δε.

δέπω ἀβροχόμη, de-

sunt 3 litt. : μὴ non

prorsus certum est,

videtur τι anteposi-

tum, itaque legen-

dum δει μὴδ.

34, πολλὰ ἔμα πάθη.

40, τὸ τῆς Ἰσιδος.

HELIODORUS.

Codicum Vindob. (A et B), Vaticani (V), et Lugdunensis (Lugd.) lectiones.
Emendationes, J. Perizonii (Periz.), Hemsterhusii (Hem.), Falckenburgii
(Falck.), P. Francii (Franc.)¹

- p. 225, l. 2, ἐν ὄπλοις ληστρικοῖς.
6, τὸ πρῶτον τὰς ὕψεις A.
τὰ πρ. τ. δ. B.
8, μὴ πλεόντων A.
10, πλεόντων A.
11, καὶ τοῦτο παρῆν
συμβαλεῖν A.
12, τρίτου ζωστήρος V.
14, μεστὸς ἄπας.
15, μέρεσι τῶν σ. Hem. καὶ
μέλεσιν ἐτι σπαίρουσιν.
17, ἀναμίχτο B.
19, ἀλεινὰ.
22, κατὰ τὴν A.
25, ὑπορρ. A.
πινόντων.
30, πεπορισμένος Falck.
33, μετεσκεύασεν.
37, καθιστάντες.
41, τὴν μὲν ναῦν Periz.
γράφ. μὲν.
226, 3, καὶ ἐπὶ τ. λ. αὐτ. νικη-
τὰς B ἐαυτοὺς δὲ A.
10, καὶ φάρετρα AB.
12, ἀπεκώρητο B ἐπεστηρ.
ἢ δὲ λ. AB.
13, ἐφεδράζουσα Hem. Fa-
brium conjecisse ait
ἐπερείσασα.
15, προκείμενον V. A.
24, ἀπερθ.
27, ὅλως sed A ἄλλως B.
ἄλλας.
31, ἕμα λέγ. d. in A.
34, τῆς ὀψως.
38, καταυγ. A.
39, ἐπιτρέχ.
41, ἡ τῶν γενομ. V γιγν. B.
42, καὶ θεὸν.
43, ὑπὸ τοῦ τῶν B ὑπὸ τῶν
θεῶν V.
48, κατέλ. ὁρῶντες δὲ A.
50, ταῦτ' ἂν AB.
51, τολμᾶν A—ἀλλήλοισ V.
53, τῶν ἀληθῶν AB.
227, 3, τῆς ἐξ αὐτῶν.
8, τρέπουσα V ἐπιτρέψασα
A.
19, τῆς εἰς A.
24, οὐδὲν A.
28, πολλῶν ὄντων καὶ ποι-
χῶν V.
31, ἔδοκει ἔχειν.
32, ὡς λησ. κ. ἀπληστίαν A.
37, κἂν τ. δὲ B.
38, δύο AB.
40, ἀπεν. AB.
41, ἐς δέκα.
42, τρεῖς δὲ τοσ. ἐπ. B τρεῖς
δὲ τοὺς ἐπ. τοσ. A.
44, δ. αὐτοῖς A.
53, ἐθαύμαζον V.
228, 4, οὖν πλ. A.
5, ἂν καὶ A.
10, σ. οὖν δὲ.
16, συσκευασμένους V.
17, εἴ που V.
19, ἐφαίνετο om. A.
22, ἀχμηροτάτων Hem.
— Suppressi δύναται.
26, χαλεπῶς V.
27, ὑποτείνουσιν.
31, κατὰ μέσον — ἐπὶ δὲ.
32, ἀκρωρίας B.
36, ἐπὶ σκ. B.
39, εἰ δὲ γ. B — παιδ, ἡ δὲ
γυνὴ A.
50, Π. ἔτε τεύχ. B. ἄτε
ῥσα A ῥσα καὶ V.
229, 3, ἐνοικ. ἐν AV.
6, πρὸς V.
17, ὑπ' ἀγροικίας AB
21, ἀποτετμημένον.
33, κατεχ. B.
34, προελθ. A.
36, αὐτῆς AB.
39, π. δὴ ἂν. A π. οὖν ἂν B.
47, ποῦ B.
49, μηδέποτε V.
230, 2, τι ἕφον A τὸ θ. κρ. B.
5, ἐπὶ.
7, ἐκούρ. A.
14, ἡμέρ. ταύτῃ τῇ β. AB.
19, ἀληθ. καὶ A.
22, Periz. fortasse πόθεν
δὲ; γνώριζε.
26, τὰμα AB.
41, ὑπερθεραπ. Periz. du-
bitanter ὑποτρέχουσα
vel ὑποδραμοῦσα.
48, καὶ om. B.
51, ἐφλ. ἂν.
53, ἐνδεικν. A.
231, 13, γιγν. A.
14, διὰ γῆς B.
19, γίγνεται B.
26, ἐπιγιγν. A.
30, ἡ αἰμοχαρτῆς καὶ π. B.
32, οὐ δ.
34, οὐδὲ.
35, πολλάκις om. A.
36, καὶ εἰς ἐμὲ om. A.
37, πολλάκις om. A.
38, τινος A.
42, ἐταίρας — μέθας A.
45, τὰ μὲν οὖν ἄλ. A.
50, Franc. μὴδὲν ψ.
52, οἰκίας V.
53, πῦξ ἐπ. B.
232, 6, πρὸς V.
8, ἤρχετο B.
12, μ' ἀπ. A.
16, ἐπανῆκε V.
21, σοι προσομ. A.
22, εἶναι om. A τιμ. ἐκείνην
A ἡ εὐγ. B.
24, γίγνωσκ. B. reliqua
huiusmodi omittam.
25, ἡ δὲ, καὶ A.
30, ἐκ. ἡμέρας B καὶ ζηλ. A.
35, καταλαβούσης AB.
38, δὲ πρὸς ἄμ. A recte.
42, ἐνδοθεν AB.
43, διεξ. διεφαίνετο A καὶ
τὰς θύρας.
44, ἐκραγείας V.
49, αἶ σε AB.
54, εἰσπτήχειν AB.

¹ Codicum lectiones et virorum eruditorum emendationes ipsæ citantur, si nil adscriptum, lectio exhibetur quam Mitscherlichius secutus est; in textum recepta est nostra emendatio.

- 1, 1, περιέδλεπον V.
24, ὕδρεσι — ταυτ. δὲ B.
29, τι om. B.
33, ἐδάκρυεν A.
37, γεννήτορας A.
44, βδάλειν AB.
50, ἠκούσθη V.
234, 21, κατεφέρετο V.
23, οὐπω δὲ τῆς B uti cod. Faur.
27, Periz. : « ἔφην intelligi potest. Recte.
31, παρ' ἑξῆς V.
32, ἄν ποτε καὶ παρ. V.
39, σοι.
41, καὶ αἱ A reliqua hujusm. non adnotabo.
49, ἐπιδ. A.
235, 7, καὶ οὐχ ἦκ. V.
8, προλαβεῖν καὶ ληφθῆναι A vulgo π. καὶ φθῆναι.
9, ἑαυτῇ A.
10, προσελθ. V.
11, τὴν σὴν θερ. A.
14, εἰμὶ Franc. addit.
17, ἐλπίδας V.
20, συντεθ. B.
22, ἀπαλλαγὴν — τοῖς A.
25, συντεύεσθαι A ὑπελθόντι AB.
36, πολλὰ B.
41, παρακρ. V.
52, αὐτῆς A — δπερ A.
236, 2, τύχοις A.
3, σχολάσειν. — γὰρ B.
5, τοῦ ἔργου conj. Franc. ἐπιμ. V. recte.
18, δι' ἐμὲ τὸ μέρος B.
20, ἐνυδριζ.
25, πρὸς αὐτὸν A.
30, πολλὰ VA.
34, βουλομένων V ἀπολογῆσ. B.
42, ἐν εἰ. B.
46, περιμ. με vult Hem.
49, ἀδρότερον V.
52, οὐ B.
237, 3, παραλαμβάνει VA.
9, τὸν μὲν AV.
13, σελήνης B.
22, πὶ τοῖς πταίουσιν vulgo. καὶ ε. τ. μέλλουσιν V. hoc μέλλ. AB. Coray conjecit παροῦσιν, quem sequor.
27, σπαράξασα B.
30, τότε Periz.
37, σοι.
40, ἢ τίτι.
- 42, τὰ B Periz. τὰ μὲν Πατρόκλου προφ.
43, μνήμη VA.
44, θρήνων V. — Vulgo εἰ μὴ τ. ὅπ. ἐπ. ὅφ. ἡδ. τῶν γ. ἔπ. quæ transposui.
47, ἐνηρεμ. vulgo, sed B ἀνηρ.
48, ὀνείρων A.
49, τὸν ὕπνον AB.
238, 3, καὶ τὸν Hem.
4, λαμπαδίῳ πυρὶ τὸν Hem. illud emendavit; nos abjecimus quoque τὸν.
6, μὲν A om.
9, τὴν θ. ἴσιν B.
18, παρθενίους AB.
21, προηγ. A.
25, αὐτὸν B.
36, καὶ τοῖς illud om. A. συνίησι — τῶν Αἰγ.
43, ταύτην παρανομήσαντος παρελέσθαι.
πορανομήσαντος παρελόμενου V.
ἐφ' ὧν τε A ἐφ' ᾧ γε B.
45, διήγαγον A.
51, ὕμιν B.
52, ὅσοι τι.
239, 2, οὐχὶ αἶμ. B.
8, καὶ om. A.
15, ἀπολογῆσ. B.
18, οὐ πέπτωκα.
20, ἢ γὰρ B—λογίζομαι V.
40, ἢ ἐκ.
41, τῇ γῇ τὸ βλ. B.
51, μετεδώκατε B.
53, ἀλ. τε διότι τὸ BA διότι V.
240, 5, ταῦτα ἐν ὁμ. A ἐν ὁμ. τούτων καὶ τοσ. B.
7, ἐλάχομεν V.
11, ἡμέλλομ. uti μοχ ἡμέλλε B.
19, ἀθρόον A.
31, αὐτῶν τε AB δαλύντων τε καὶ Franc.
32, ὠφελον B.
34, τὰς ante ὕμ. om. A.
39, ὑπερβέβληκ. A ὑπερβέθηκε B.
40, καὶ μετ' B.
46, μὲν γὰρ hoc om. A.
ἔτ' ἄν A.
47, εὐθυμότερον AB addit ἄν.
46, ἀνακαλέσθαι AB.
49, καταλείπω B.
- 241, 9, πιστεύων B.
12, ἡὺτερ.
13, ποιησομένους.
18, καὶ πη καὶ A omisso εἰ.
22, τὰ δὴ λωθ. AB.
24, βλέπειν τε AB.
35, τί δ' ἄν γένοιτο B δ θ. ἔφη B.
40, τὴν κατ' ἐμοῦ AV.
50, φυλάξασα V.
242, 5, τῆς ζ. τῆς ἐφ' ἡμῖν B.
14, καὶ ἡ V.
17, ἐπὶ σοι τούτ. φ. B.
24, ἔσταιτε AB.
26, ἀγριώτερον.
28, πρῶτερον Hem.
33, καὶ τύχαι παρέρχον V τύχαι vel τύχας δς — ἄν ἐξ Hem..
35, ἐπινοίας Hem. vult ἐπινοίας. In Lugd. ἐπινοίαις.
38, αὐτὸν Kν.
49, ἐσπουδασμένος BV.
52, καὶ φόνους V.
243, 4, τι om. A.
6, ἐνδυνε AB.
8, ὑπερκύπτοντας AB.
9, προιδεῖν καὶ Hem. προμηνύων A.
32, ἄλλην.
34, σκολιοῦς om. A.
40, προσέπιπτεν.
44, φοιτήσῃ.
46, διαδραῖναι V. σοι.
51, φαειρότερον V.
244, 6, πολ. κεκτημένους A.
9, τούτους Periz.
10, ἐστὶ V.
13, ταῦτα B.
14, ὕμιν B ἡμῖν om. A.
16, ἐνσπονδος A.
21, ἀνεκάλει VB.
23, συνερρώγει.
24, ἐπελθόντες V.
29, καὶ ἀφόρητον.
34, τε AB om.
45, δρώμενα A.
46, συνέβαλλον B.
245, 1, τὸν θερμ.
6, προσαναιρεῖν A.
7, ἀπαντώμενον Commel.
14, Ἑλ. τῇ γλ. AB.
26, ἱερ. θυμ. B.
27, τε τοῦ.
33, πλεῦς. καὶ ἄρ. μ. B.
34, ἐρεσίαν A.
36, πλησιάζαντες μ. καὶ.
41, τὸ μὲν τι A.
44, ὄντων.

- 48, τοὺς δὲ καὶ ἄν.
46, ἐπιτρέφαντες AB.
49, ἔβαλλον B.
p. 246, l. 1, ἔς τε B.
2, καθέντα AB.
6, φίλοις B.
21, τῆς ἱερ. V.
25, ἐπέλθῃ.
37, τὴν νῆσον. V.
39, αὐτὴν A.
42, ὑπὸ τῇ γῇ μὴ V.
247, 10, εἰς τὴν om. A.
18, τοιαύτας ἐπὶ σοὶ V ἐπὶ σοὶ Lugd. in marg.
24, ἐσχ. καὶ ἀψ. φ. λ. B.
31, ἀπολώλεκας με V ἀπόλωλε καὶ με Lugd.
35, ἀνακοπτόμενον V ἀνακαμπτόμ. A ἀποκόπτ. Lugd.
41, περὶ τὴν B.
44, ἔρεσιαν B.
47, χαλ. δὲ V.
248, 7, ὑπολειπομένης B.
6, παρενεχθ. Lugd. V. μοχ ἑναποσθ. VAB.
15, τὸ γόνυ B.
28, κινδ. θαλ. — ὑποθαλ. om. A.
35, εἰς οὐδὲν ἔρ.
46, ἀλλ' ὡ γ. B.
49, φίλον V.
249, 7, τὸ μὲν διότι vulgo ὅτι τ. σ. δι' οὗ Bas. τὸ μὲν δτι Lugd.
26, ποδηγετεῖν B.
31, τῇ σφαγῇ καὶ σκ. B.
43, ἐς τοῦδ. A.
45, μισθόν.
44, ἀλλ' ὥσπερ οἶνομ. A. ἡρώμενοι Bas. Lugd. Hem. adn. = interpre legit μονώμενοι.
46, περιέστησε V.
49, διασπόμενος.
50, συρρεῖσαν A.
51, ἐπέρραινε VAB.
54, ἐντυγ. κσιμ. δ' ἐαυτοῦς VAB.
250, 1, ὀρθ. ἀθρ B.
3, γεγεννημένον B.
6, προσπ. VAB.
9, ἄπερ ἡσγυν. Canterus. ἡσγ. τε ὀρ. AB.
20, τὴν γ. v. καὶ τ.
24, τοσ. συμρ. κεκερασμένον.
28, διακνομ.
37, ἐπ' ἐσπάρτης B.
41, ἀμρ' αὐτῆς A.

PRÆFATIO.

- 53, καθ' ἑαυτὴν.
251, 5, περὶ τὰς A.
16, μοιχεῖαν A.
19, pro ἐκέλευον VB ἡνάγκασον.
44, ἐγγέγρ. A.
45, σε.
252, 5, τῷ καλῷ καὶ.
10, διεπραξάμην B.
ἀμετάβλητον AB.
11, ὑπὸ σε.
12, καὶ εἰ B.
15, τὴν Ἀπτικὴν V.
25, πάλαι V.
38, ἡ πῶς, μοχ ἡ πότε.
39, καθειμένην B.
43, νομίζω.
44, ἐκτετόρευται B.
48, Τροφωνεῖου. θεοφρονεῖν AB.
253, 9, ἀπέστειλεν B.
11, πρὸς.
20, καλ. εἴ.
34, δὴ AB.
41, γ. καὶ.
42, τάχα μὲν καὶ.
49, ἐγγχειροίη AB.
50, σε κατὰ B.
254, 1, πρὸς αὐτὸν.
7, συνέρραξε.
13, ἔκοι.
15, ἡ.
20, ἔχοι BV.
21, μαθεῖν AB.
22, ἐσπουδασμένως.
25, ἔτι τοῦ AB.
28, β. οἰμώξας B.
36, ἐπεισῆει AB.
39, ἀπειρον V.
41, ἐπὶ πλ. A.
52, ἡνέσχετο ABV ἐπην. Lugd.
53, ἐπάσαντο V.
255, 2, καὶ τὸ βλέμμα ὑποκαθεῖμ. hec A.
3, τῶν δροθαλμῶν B.
17, ὥμην ὡς.
20, ὅσοι με V μοχ μέντ. δ. V.
31, φόντας V.
41, τ. μὲν ἕως.
46, ἐπολήσεν.
48, συνεῖνα: A γνῶνα: B.
256, 7, ἡ καὶ νῆ Δία vult Canterus.
19, ἐγγειρ.
21, δύσερι.
25, ὁρμήσαντες AB.
30, ὅσα γῆν γ' ἦν Lugd.
42, γνωρίζω δὲ A.

- 49, ἐγκαταλείψαι AV.
51, πλησίον A.
ἡμερον V. Lugd.
257, 3, πρὸς μεσεμβρίας V
14, ἀπολ. ἀλλήλους.
30, τὰ οὕτω δει V.
37, ἡ ἀνθρ. B.
38, διεφθορέναι B.
42, καὶ δις V.
44, ἀνεβίβ. A.
52, εἴ πη A.
53, ἀνίει AB.
54, ἀν οἱ.
258, 7, κατέλιπε V.
8, ἀνέπνευσεν Canterus ἀνέπνευσε.
9, ἐπὶ ὄχρην αὐτῷ Hem.
17, ἀπύχετο AB. ἀπειχετο V.
20, ὡς δὲ καὶ V.
21, ἀποτέμνει V.
24, ἄλλα τε γὰρ βουκόλοι B.
259, 1, ἔφη γ' B.
4, ὡδ. δὲ καὶ αὐτὸς οὕτω A.
12, εἰ μὴ τί σε V. Scal. sic potius notabo lectiones e Vat. Scaligeri manu scriptas.
15, ἀναθήσει AB. μέρει τὰ A.
21, παρεσχ. AB.
30, μαλακὴν Scal.
31, πῦρ ἀνέκαιε V.
32, δ δὴ καὶ κν. B. habet, δ δὴ Κν. Scal. δ δὲ καὶ.
38, Π. μὲν πόλεις, π. δὲ illud AB, hoc A.
46, αὐτῇ B.
51, προσάγουσα BV.
54, καὶ εἰς Scal.
260, 1, ἀποσκοπεῖν V.
Ὅμ. καὶ ὡς πάντα.
5, μὴ ποτε οὕτω B.
8, τοῦτο γὰρ ἔπινε AB. σπένδωμεν B.
26, εὐχαριστία V.
27, καὶ οἶδα — τὸ δῶρον V.
33, ἀπαγγ. V. Xyl.
36, ἡ — ἡ πῶς.
38, ἐξαγορεύσαι V.
261, 12, τί πέπονθεν V.
24, ὡς οὖν μεγάλων AB.
32, ἐπανάγαγε AB.
33, ὑπόθεσιν B.
34, οὐ κατ' αὐτὸν.
45, ἀβρυν. Scal. γρασ. κομπαζόμενος.
48, ἐπάγ. V.
ἦν ἐμοὶ — δυνάτων V. Lugd.
49, προῦρ. μὲν B.

- p. 262, l. 3, γέγονε V.
5, ἔχουσα.
18, τοὺς ψυχῆς A.
24, ἔχων V.
25, ἀντέσχον.
26, εἰμαρμένων A.
33, ἀστέρος V.
42, [γῆς — φράσας] Lugd.
sic.
46, δ' ἦν V.
263, 4, Κίρρω V. Κρισαίου A.
13, πατήρ μου Scal.
16, ἀπεκρίνατο, τὰ δ' ἄλλα,
εἰς. ἀκ. B.
27, νῆμα περισθ. A.
34, περιείποντο AB.
35, πάντοθεν Scal.
264, 4, τῶν ἄλλων B.
6, ἀναγεγραμμ.
7, γινώσκειν A.
9, ἐκ τῶν μὲν ABV. Taur.
10, λαμβάνει AB.
11, ἀποδίδ. B.
13, ἀνακαμπτόμ. A.
17, συναρράξωσι V. Falck.
ἴσως καὶ συνάξωσι.
21, ὀργᾶ τε AB.
22, κατεξάν.
32, καὶ τ. B.
35, τίθεμαι.
37, Χαρὶλαις A. Lugd.
44, ἔφην ἐγὼ.
46, σε διὰ B.
54, καλλ. καθ' AB. ἦν δὲ B.
265, 6, ἐπικηδεῖον B.
17, ἀφῆ. τῆς ἐκ. B.
34, Ὁ δὲ — διάπρασις
ABL V.
36, βαρύτερον A.
39, τε ἐν. A. τὸ μέγ. A.
40, καὶ λευκ. — ἀγλ. V.
49, σχολῇ γ. καὶ B.
266, 8, χρήσασθαι.
11, ἑαυτὸν B.
12, ἱπταέτιν B.
25, εἶναι ὀλίγω B.
28, ἐνέπειδες A.
30, γράμμασιν A.
36, τι φράζειν B.
39, ἀκμή μετξ. B. μεῖζων
ὡς δρᾶς A.
51, ἡ μὴν A.
54, ὠμολογημένα Hem.
267, 2, τῷ δντι Γ.
8, μαθήσῃ AB.
13, ἐσπουδασμένως.
14, συντετ. B.
16, τῶν Αἰθ. τ. π. B.
18, ἀπήγγειλεν A.
23, ἐπέστρεφεν V.
25, ἡ π. ἡ τ.
32, συνεῖσα A.
33, κάμει B.
39, 0. με B.
47, δὴ τὰς B. δ. τι A.
ὑπερδέβηκεν B.
49, ἐφέρετο B.
53, π. μοι β. V.
268, 13, Ἐρωτα A.
21, β. γὰρ σοι B.
25, περιδῆς AB. ἰκ. οὖν γ.
μὴ π. με B.
27, διαγαγεῖν A.
33, αἰνιάνων A.
35, ἱερείων B.
42, ἀπὸ τοῦ ὑπ. B.
46, νυνὶ A.
τῷ τοῦ B.
49, νυνὶ B.
269, 4, Αἰνετᾶνες Davisius Αἰνι-
ᾶνα vel ὡς Αἰν. Hem.
18, ἐγγυτέρους V. A.
27, κόμην πρὸς AB.
30, σοδαρὸν A.
45, τὰ πρὸς Θυσίαν AB.
46, ἡμ. πρὸς B.
47, ἦδη παρῆν τῶν A.
κατήρχετο AB.
55, ἀπὸ κροτ. Franc.
270, 9, ἡπ. τοῦτ. χ. πρὸς τὸ ἀ.
ἀ. ἀμ. Hem.
13, ἐπέστησε AB.
17, καὶ κλείσας Lugd.
καὶ λύσας AB.
18, τοῖς ἔξ. τούτοις Hem.
40, ἐγγίγνυτο V. AB.
46, εὐωδίας Hem.
271, 4, καὶ δ ἐκ. B.
5, μ. ταῦτα B.
10, ὡδὲ πως ἡ ὡδή.
15, ἀ τὸν AB.
22, ὑμναίων V. ὕμεν. Lugd.
τήνδε Scal. τάνδε A.
34, δ μὲν ἀριθμὸς AB.
42, φέρ. ἡ βλ. B.
44, πρὸς δὲ V.
50, μελέτημα B.
τὸ ἐμὸν.
51, ὥστε ἔδοξας Lugd.
272, 10, ὡς καλὸς κάλλιστον.
φέρει Lugd.
16, μετεργ. V.
19, ἐπένεμον B.
26, ἐπεὶ δὲ.
28, ἐγνώκαμεν B.
31, ἐφ' ἀμάξης A. ἡνιοχ. B.
32, ἀλουργῇ A.
34, στ. ἦν — εἰς ἐκ.
36, δυνηθισόμ. B.
48, συγγραβὲν V.
49, μὲν ἡ.
50, ἀσύνθετος A.
52, ἐπεκ. AB.
καὶ τοῦ V.
273, 4, τῇ θατέρᾳ.
12, οὐς οἶδα.
13, ἐθεάσαντο Franc.
18, δν. —
20, μᾶλλον ἐτοιμάτ. B.
37, μοι ABV.
38, εἰσβάλλ. AB.
274, 4, αὐτῷ.
τὸν δὲ β. B.
10, δμοῦ — ἡρων A.
14, σχολαίτερον V.
16, ὥσπερ ἡ.
22, ἐν ὀλίγω τὰς B.
35, ὑπέθ. τὸ B.
36, λελυτο A.
42, παντοίως A.
47, δσάκις.
49, συνέθυσεν καὶ B.
51, ὡγ. B.
54, ἀστέρ. ἡρ. A.
275, 2, τὴν τε.
3, ὀφθ. τὴν B.
6, π. οὖν V. ὡς αὐτ. AB.
7, συμπορευθ. B.
καὶ εἰ μήτι B.
29, ὀπότ' ἂν AB.
32, ἔρριπ. B.
35, βασιανίαν AV.
38, εὐνῆς οὐδὲ B.
39, μόνον V.
41, ἡ ἐρ. A.
42, ἐνδιδῶσι.
45, π. τε καὶ.
50, βέβλ. ἱεραῖς B.
276, 5, ἀπόρρητον V.
13, δέος μὴ AB.
26, ἐσπουδασμένος AB.
24, μὴδὲ εἰς ἐστ. B.
27, ἀπροσδιον. V.
39, ἐνεδείκνυτο BV.
43, ὑποστένων Hem.
277, 1, καθ. τὸ ἀν. B. x. τὸ ἀν.
ἀλλ' ἡ A.
4, ὀρθῶς μὲν A.
8, φιλοπροσύνην B.
11, ἐψυχομένων AB.
13, δ δὲ θ.
17, προπιών B.
20, οὔσα Scal.
26, ἀτ. τε καὶ B.
29, Ἀπόλλωνα AB.
35, ἴσα τε.
36, ὅποι AB.
39, ὅναρ ἡ B.
49, ἀπιόντων Scal.
278, 21, ἐστ' et supra; scribheu-

- dum esse βεῖ patet.
 24, θ. μεμήνηκας.
 26, ἀπάντων B.
 34, τὸ μὲν B.
 40, θ. γ. τοῖν μ. καὶ θ. τοῖν
 παδοῖν B.
 45, κρατησάντων.
 51, μουόμενος B.
 p. 279, l. 19, ἡ κατὰ.
 29, εἰλ. A.
 31, προιοῦσα.
 27, ἡπάτηνται AB.
 37, παρώνυμος A.
 42, καὶ τὸ ἀφ. Franc.
 45, προorr. AB.
 46, κατ' ἄλ. πολ. AB.
 280, 1, κατακρύψας V.
 8, συντιθεῖς A.
 12, προσεκύνει AB.
 14, τοῖς τε θ. B.
 οὐκ ἐσφαλμένος ὡς ἔλε-
 γεν B. V uti Palat. sed
 ἐσφαλμένος.
 21, πάσης V.
 24, ἐδάκρυεν.
 31, σὶ A.
 33, ἐπηγγεδιατο B.
 44, ἐπιστένοντα.
 45, σκ. εἰ, B.
 48, διαγαγ. AB.
 52, ἀν. ἡ B.
 53, ἀπολείπου. Vb.
 281, 1, καὶ εἰ μὴ B.
 4, ἡ τὸ V.
 5, προφ. μὲν καὶ.
 8, ἔχειν B.
 12, σε καὶ V. A. B.
 14, ἀν καὶ B.
 18, τὰ μ. ἄλλα B.
 δέδ. B.
 19, τὴν παρ. AB.
 21, ἀποσθεννόμενον B.
 25, καταπλήσας V.
 28, ἀδικουμένη ἡδίκημ.
 Lugd. illud d. in AB.
 29, ὁ σοφὸς Franc.
 31, ἀριστος εἴπερ B.
 38, ἐπ' ἐμοί.
 41, τὴν.
 44, βουλὴν V.
 282, 3, καὶ μόνων d. in Lugd.
 5, γίγν. γάρ τοι.
 15, ἐπέστρεψεν A.
 19, οὐδὲ σωπαῖν AB.
 22, προσεπέτ. V.
 26, τότε δὲ AB.
 32, ὁ δὲ A.
 44, κόμπου A.
 προσιέναι.
 283, 1, σὶ κεκιν. AB.
- 5, κεκιν. A.
 10, τῶν ὀφθ. Scal.
 12, κατ. Χαρίκλεια V.
 13, ἔσκαιρον AB.
 16, ἐγὼ δὲ B.
 22, ὑποστρέψας V.
 25, καθάπερ βέλως Xyl. B.
 τέλος ἐπὶ Lugd.
 39, οὔτε καθ' ἡδ. B.
 53, ἐπισκ. A.
 284, 6, ἡβρισκον AB.
 5, σπου.
 15, ἡρώτων.
 33, τὸν ὀφθαλμὸν βρασκ.
 malim.
 38, καὶ πόθεν B.
 39, ἔφην V.
 41, δ' αὐτὸν A.
 καὶ ἐπ. A.
 42, τῷ τε B.
 285, 17, δχλοῦντος AB.
 19, προσκαλεῖν V.
 20, πυνθάν. V. A.
 22, εἰλ. A.
 23, μόνον A.
 28, ἔρη καλὸς B.
 33, δρᾶν — Χαρίκλειαν
 Lugd. ἐρᾶ μου B. ἐρᾶν
 ἐμοῦ A.
 43, ἐγὼ μὲν.
 45, οὐ γ. δ. μὴ.
 52, ἀργήσαι A.
 53, πεῖθεσθαι V.
 54, φ. συνεχῶς φαίν.
 286, 7, Χαρίκλεια A. sic.
 17, καὶ — ἀποκρ. V.
 18, Ὀμ. ἀναβ. A.
 27, πατρὸς B.
 35, δὲ θερ. AB.
 36, τοῦ σώμ. B.
 37, χυμὸς A.
 47, ἀθρόον V.
 50, τὸν ἐμὸν σ AB.
 54, ἀγνοεῖν A.
 287, 4, καὶ τίνος B.
 8, ἡκει Scal.
 9, δ' εἰπ. B.
 13, δαιμονιᾶν Sc. B.
 17, ἀνέκραγεν A. ut solet.
 19, διαχρήσεσθαι A.
 22, ἰκέται καὶ.
 25, δαιμονιᾶν Franc.
 27, ὡς — ἐκείνην AB.
 38, δὲ B. δεῖ Scal. ἐκδοῦ-
 ναι — πεῖθ. οὐδὲ ὅσον
 V.
 41, κατεστιγμένην
 43, ὁμοιωνται.
 47, ἐπλήγην B.
 51, γενεάρχ. V.
- 288, l. 8, Ἄν. καὶ B.
 11, οὐπω τε A.
 29, γενομένη.
 34, σφ̄ τε AB.
 40, ἀσκοῦσα AB.
 49, δὲ ποτε A.
 289, 8, οἰκτειροῦσης AB.
 9, ἐν ταῖς VAB.
 11, τίνων δ' V.
 27, πρὸς ἀνδρα A.
 38, ἐνεκεν AB.
 41, σὺ τε AB.
 49, διαθῆς A.
 290, 2, δῆλη παντοίως.
 20, πόθεν ἡ.
 23, κοιτῆρι A.
 24, λυμαίνεσθαι A.
 31, αὐτὴν A.
 39, σοφ. ἐκθ. B.
 43, θαρρήσιν A.
 ἐπέλευεν ἐρ. B.
 44, εἰ πρῶτα μὲν ἐκτ.
 45, ἔπου A.
 51, διαφαν. Scal.
 291, 6, προσεδρεύω V.
 15, δὲ ἀνδρὶ Scal.
 σπου γῆς A.
 18, βασιλεύουσιν A.
 θ. τε τοῖς AB.
 29, πρὶν εἰς A. Franc.
 39, ὅλον AB ὁλης Scal.
 41, ἔπεσθαι.
 47, ἡ πρὸς κτέ V.
 292, 5, ἐκ. δὲ τῆς B.
 8, δε τῶν A.
 17, εἰ τι A.
 21, πρὸς γυναῖκας A.
 — γυναῖκα B.
 γυν. ἑλξιν ποιούσαν B.
 36, σχολιαστ. A.
 49, ὑπεσημ. B.
 293, 2, ἀπέθ. Sc. A.
 3, ἀπέσπεισα A.
 πολυτελές.
 4, ὅμως δὲ καὶ B.
 7, ἐστρώκεισιν B.
 9, δὲ ἀρα V.
 10, ὁπόθεν Scal.
 14, δὲ οὖν B.
 12, κοινωνήσ. μὴ οὐγὶ —
 ἀπελθεῖν καὶ φιλίας δ.
 ἱερὰς δ. ποιησ. μὴ
 ἔλεγον A. Scal.
 294, 8, οἱ δ. μ. τι δθ. ἐκθ. A.
 12, ἐπιτιμολεῦμ. Hem.
 Cf. Plat. de consol.
 p. 106 A.
 21, Π. καὶ πρὸς Scal. B.
 29, γούνασιν V.
 35, ἐπὶ λυδὰς A.

- 39, ἀνευθύμους Scal. ἀνευ-
θύμους A.
43, τὰς τ' ἐσ. ἐλ. A.
46, δὲ κατὰ A.
48, ἐλάμβανει καὶ ἐπεῖχε AB.
p. 295, l. 5, ὁμιλήσει AB.
6, κωλύσει A.
10, ἐστίας Hem.
11, ἐπιθ. —
17, ἡδουλήθη AB.
23, τε ἀφιγμ. A.
24, τὸ πλῆθος B.
25, περιεστοιχισμένων B.
26, συνεχομένων B.
30, ἥδη ἐπιδ. B.
32, ἵσως ἔφη B.
39, τίνας A.
ἡ ἐι hoc d. in A.
40, πόλεμον ABV.
50, ἐκίνει κτέ d. in Lugd.
53, προσ. βουλ. A.
296, 10, ἡμῶν.
13, ὅτι.... τοὶ καὶ θεωρίας...
οἰχονται.... τὴν πρ. B.
15, ἀπατήσαντες.
18, φιλοτιμίας B.
21, ἐπὶ νεαρῷ τῷ π. V.
26, εὐδ. ἡ δαιμόνιον B.
27, ὡς ἔτυχεν B.
28, ἀωρ.... οὕτως ἄρα B.
29, ἄτε — ἄπ. προκ. V.
31, λέγ. καὶ A.
35, μηδὲ καὶ λ. A.
45, καταλαβόντας A.
46, στίμασαι A.
297, 18, ἐγνώρισα A.
21, τὴν χαρ. AB.
23, οὐδ' B.
25, μὲν πόλις A.
29, εἰς ναῦν B.
31, καὶ ὁρ. λ. A.
32, ἡμέραν καὶ νύκτα.
μόνον.
44, ἀφίεις B.
45, τοὶ B.
46, πάσωμεν B
49, τὰμ. πάθη.
298, 1, τῶν νύκτων ABV.
ἀποτεινόντος AB.
13, νωθέστ. A.
17, ἡδουλ. A.
25, ἔχης A.
36, ἀλλ' AB.
42, γν. τε AB.
44, τὰμ. σοι AB.
45, τούτοις.
46, τ. ταῖς ἐμαῖς.
51, ὅν τινα δὴ πολ.
299, 7, αἰλινον A. ἀλ. B.
17, δὲ δ μ. κ. ἐμῆ.

- δ' ἐξαρχ. AB.
18, ἡδέων A
19, δ. δὲ ABV.
24, παρ. καταγ. Lugd.
32, ἀνασχ. B. ἀνεχ. A.
34, ποῖ.
43, ἐδ. κατ.
50, τὴν ἀλὴν A.
300, 3, ἄπ. ἔφη A.
γὰρ ἀλ. AB.
8, τάνορώπινα.
16, γηγόνει B.
17, ἔζωγρεῖτο V.
18, ἐμπέπ. B.
19, κεκέν. A.
καὶ θερ. AB.
24, ὑπελείποντο B.
36, σωφρονεῖν A.
44, ἀλλοτε ἐπ'.
301, 14, αὐθις περιέδ. VAB.
19, σκύλων A.
27, ἐκ. καὶ 0. τ. κ.
31, εἰστήκεσαν B.
41, ἐπισυνάπτει.
42, φιλοτ. πολ. A.
302, 3, οὐδὲ γὰρ B.
8, ἐπικατάρατον καὶ δ. B.
26, προσαγαγεῖν VAB.
31, καταναλ. A.
ἀπὸ τοῦ π. π. V.
47, ὡς ἂν λανθάνοι B. ὡς
ἦν λανθάνοι V.
ὡς λανθάνει A.
303, 3, καὶ δὴ καὶ B.
4, ἐκπέπλ. AB.
8, μὲν ἔφη AB.
13, ἔσται B.
14, τῇ βασ. Scal. AB.
19, τραπεῖς AB.
21, ἐξέπεμψεν A.
23, νεανίαν A.
26, τηλικούτο A.
29, κόσμον AB Scal.
31, ὑποφ. V. A.
39, εὐρῶν B.
τι γ. B.
44, π. ὅτι τ. B.
46, νέουσεν — σκέπουσαν
A.
48, ἐκινήθη A.
53, οὐχὶ θίσθη AB.
54, αὖτος ἐγ. AB.
304, 3, πλ. ἔμα φ. VB.
6, μοι Scal. A.
13, περὶ θισαγ.
26, ἡ X. Sc. AB.
25, λάθη A.
27, ὅτου Franc.
36, καταθοῖτο — θεῖτο AB.
46, ἔφη d. in AB.

- 51, συνέκειτο A.
2, μόγις AB.
305, 5, ὡς δὲ ἐπὶ V.
8, οὕτω πρὸς B.
12, ἔτι φλεγ. A.
17, ἀμεθύστω V. semper,
et A.
20, Βρεττ. AB.
ὑπερφέρουσεν B. Scal.
26, προσβάλλει.
28, ἐκδύσεων.
32, π. ἡ B.
37, τῇ νομῇ τὴν ἀγ. V.
43, ἐπανθίζούσης Hem.
γέγρ. ἀρνίων. A.
50, καὶ ὑπέρ.
54, τὸν γὰρ ἄκρον B.
306, 3, μὲν ὁ δ.
5, πολ. τῆς λίθου B.
6, ἐλ. τὴν λ.
7, λόγος ἦν ἄλλως B
12, ἀγαθωτάτου.
13, τῷ ὄντι διακ. A.
17, ταῦτα μὲν A.
ὡς εἶπ. ἐποίησεν.
25, τὸ ἐαυτῆς B.
28, λαδρῶς βρυάζ. A. λαμ-
πρῶς Scal.
39, ὑποσχόμενος Franc.
41, ὅτε σοι AB.
45, ἂν γένοιτο AB.
46, δε. ἄπ. A.
51, τῷ d. in B.
52, ἥδ. τι V.
307, 22, ὑπὸ τῆς Π. Ἰσ. B.
τῆς πρόσω B.
25, καὶ τούτου δὲ A.
35, ἡμῶν Scal.
37, παραλύοι A.
46, ἀνεῖχε A.
50, ἐφαίνοντο AB.
308, 1, πλειδῶν AB.
4, τὴν Z. τὸ ἄστρ. B
11, θυρῶν αὐτοῦ B.
12, πλ. δὲ B.
15, ἐνσχεθὲν A.
16, οὐδὲν ἔφη A.
17, ποιότης AB.
32, τρ. ἡ τ. παιδῶν τετ. AB
37, οὕτω A.
43, ἀναπαύμενος Scal.
47, τοὺς ξένους Franc.
52, αὐτῶ.
54, φασὶ V. φησὶ A. Lugd.
οὐκ ἄρ' Franc.
309, 4, ὡγλαί π. καὶ ἀπέκλαιεν
ἄκηδιάσας ἐπ' ἡ παρα-
καλῶν λιπαροῦς, ὡς ἂν
B.
14, ποτε χώραν B.

- 15, τοσούτω A.
18, ἡγ. πολλά AB.
22, δὴ V. δὲ δὴ Scal.
29, φησὶν AB.
κύματι VAB.
30, ὁ γὰρ τοι B. ὁ γ. μοι A.
34, δὲ τοὺς A. π. τοὺς B.
42, δρα δὴ φυλαττοῖς AB.
50, δὲ κύρτους A.
- p. 310, l.
7, βούλημα A.
9, θαλάττης AB.
14, προσκτήσ. β. A. τροσζτ. B.
16, ἐγγειροῦντα.
17, γίγνοιτο AB.
28, μηνυμάτων B.
29, τὸ τέλος A.
37, πρὸς ἀκ. B.
43, καὶ τὸ ἀκρ. τ. ἕαρος V.
44, ἐρχομ. AB.
- 311,
5, σ. μειδ. A.
6, ἐν οὐδ. λόγου.
τιθεσσι τὸ A.
34, ἀπ. γεν. B.
45, ἔνεκα B.
47, ἐπ. τῇ ν.
- 312,
4, ἀπαράλλακτον VA.
17, τέλ. εἰς B.
24, ἢ ὥστε B.
28, ἐρσάν A.
32, ἐνέπληστο V.
34, προμαγεῖν V.
45, δὴ καὶ γενέσθαι σ. AB.
- 313,
5, ἐναλάμενος Scal.
8, μετεμέλοντο A.
10, ἐφ' ᾧ τὰ A.
32, γὰρ τι χρ.
38, θαρσ. AB.
39, πρ. διδου AB.
42, χωριζομένη Franc.
43, ἤρχετο A.
46, διὰ τῶν β. Franc.
51, ἀχθος την. AB.
- 314,
13, ἀνικόντων Lugd. ἀνηκόντων V.
18, ἐκτετ. B.
22, μὲν την A.
43, π. τῆς σωτ. AB.
- 315,
2, εὐτρέπ.
22, μὴ διογλ. V. μὴ δὲ διογλ. B.
23, τῆς ἄλλης ἐπιμελείας καὶ εὐπρ. verba quæ omisi abs. in AB.
29, πράξειν Lugd.
37, παραδιδ. B.
47, εὐνοια V.
50, εἰς γ. σε αἰτεῖ Franc.
51, τὸν αὐτοῦ τε καὶ σοῦ μεταποιεῖται B.
- 316, 22, διακρούσοιο B. περιποιήσοιο B. — σειας A.
25, Malim πάλαι γὰρ τι καὶ αὐτὸς πρὸς την κ. πεπονθώς.
38, εἰπον ἰδεῖν αὐτὴν εἰ, verba quæ omisi abs. in AB.
54, ὁ Tr. AB.
- 317,
3, παρὰ ταύτην B.
5, τὸν ληστρικὸν.
9, τοὺς ὑπήκ. V.
12, πράττοις AB.
16, καὶ τοῦ τυρ. v. A. des. in B. ads. in V.
25, ἐπανατείνεται Scal. B.
27, καιρία.
28, ἐκτετάρακτο B. ἐτέτακτο V.
29, ξυμπ. B. ἀλλήλοις Sc. A.
30, ἐπαμυνοντ. AB.
32, δαλοῖς V.
35, ἢ deest in A.
42, οὖν οὐχ A.
48, οὕτε τῆς.
51, μάχ. ὠθ.
54, βοήσασα Scal. AB.
- 318,
3, περιέστη A.
8, ἀπέτεμεν V. ἀπέκοπτεν A.
12, θαρσ. AB.
14, ἴσα A.
15, προκαθειμένον Scal.
22, ἐμοῦ καὶ δε.
23, ληστρικῶν.
28, οὕτε δὲ ἐπ.
29, ἐπικ. ἐλπ.
31, ὀρθοῖς μέρεσι hoc d. in AB.
35, αὐτῆς A.
47, μ. δὲ τοῦ δ. γενέσθω B τὰς λυτηρίους.
49, διελύετο V.
- 319,
7, κατακλιθεῖσα Franc.
15, ὅποι.
19, καὶ ὡς hoc d. in AB.
34, ἐγὼ δὲ AB.
42, ὁ καὶ πλέον.
45, φησιν A.
- 320,
2, ἀναλαβεῖν B.
319, 49, ἐνδέδωκε.
320, 11, μόνω VA.
13, μ. καὶ τοῦμπ.
14, γιγνώσκω γὰρ AB. Lugd.
15, καὶ πολλῶ.
19, ἡμετέρω Scal.
30, ὡς Ἀθην. AB.
- 31, γεγόνοι διήξει AB.
35, πατραλοία AB.
36, ταύτ. ζ.
40, ὁ π. δημ. B.
45, ὁ κνήμων.
47, ἐκπλ. ἐπὶ A.
53, ληστῶν.
- 321,
7, μόλις B. τοι.
8, τὸ δὲ ὑπὸ B.
11, ὅποι AB.
12, ἐσπουδασμένως.
15, ἀν deest in A. χερμῆτιδι AB.
16, τὰ πάντα B.
19, σμικρὸν A.
28, τίνα την χρ.
33, ἀνωχθεῖη AB.
39, ἢ πού με A.
46, δέοι την.
47, ἀπεγν. ἢ τῶν.
48, ὑποθέμενος B.
50, ἐχόμενος καὶ.
52, εἴτε παρ' B.
53, πυνθάνοντο.
- 322,
2, ὅποι.
6, ἀπαγγ. V. συναναρ. AB.
13, λύγιόν Lugd.
14, οἵπερ B.
15, ἀρ' ὡς B.
17, ἀγγελ. AB.
26, εἴπ. ἦρ. B.
28, καταπιστ. VA.
30, δεῖ γίγν. A Recte.
38, ὁ δὴ AB.
46, καὶ θεοὶ VA.
47, τῇδε.
- 323,
10, δὲ ἐφ. A.
17, καὶ — πεμπ. d. iu B.
19, σοῦ καὶ B. οἰκίας VA.
22, οὕτω B.
23, τίς ποτε AB.
26, ἀποκρίνασθαι B.
28, δάκρυ A.
31, ἀσταθμητὸν A.
34, π. δὲ B. καὶ τῶν A.
36, λησταῖς.
42, καταλίπω A.
43, εὐρηκυῖαν V.
47, ἀδ. π. π. καὶ B.
51, ἐκ του B. παραπεπτ. A.
- 324,
1, ὑποληφθεῖη AB.
7, εἴπερ σε θ. παρῶν A. ὅπως B.
8, χρ. οὖν V.
12, καταλιπὼν.
15, συμβάλλ.

- 18, ἀσμένῳ V. A.
γένοιτ' ἂν B.
27, τε τὰς σὰς AB
29, μηδαμῶς AV.
43, πέναν δούρου Scal.
45, ἀπολήφει A.
47, ἐπιδούς B.
48, πάλοι A.
51, ἀλλὰ πάλοι.
53, δέχομαι B.
p. 325, l 10, πιστεύουσα AB.
15, δρωμένων AB.
16, προσαραχθ. A.
18, δαίμων ὁ εἶλ. με des.
in AB.
19, ν. Θεαγέτους, οἱμοιχτῆρ.
B.
20, ἀλητεύει Lugd. in
marg.
23, δὲ μόνῃ AB.
25, ἀλλὰ πρ. B.
26, μὴ τούτ. B.
30, ὅπη B.
34, κλίνῃ AB.
37, δεῦρο συναν.
39, μηδὲ καθ' ὕπνους συγγέ-
νη absunt in AB.
43, βρ. δολοῦζουσα A.
ἕως αὐτὴν AB.
326, 2, κα ἐπισ. V.
12, προαναίρει V.
20, ἐξάγει AV.
22, τούτου A.
26, τοῖς τε προθεσμίμασι A.
30, ὑπαρχ. AB.
33, Θεαγένῃ AB.
41, ἐπηγ. A.
50, π. κολάσαι.
51, τί οὐχὶ μ. B.
327, 7, βουλευθεῖσιν Scal.
δεηθεῖσιν A.
11, ἐντυγχ. AB.
13, καὶ οἴκτου ABV.
26, ἐκνικηθείσης B.
28, τε ὅσον B.
31, ἔτι θ. A.
36, ἐπ. ἡ AB.
39, τοῖν ὁφθ. AB.
40, μασχάλης B.
49, τοῖν χ. A.
50, εἰ πῃ A.
328, 1, πρόποι B.
7, πληθὸς καίμ. AB.
11, ἡ πρὸς τ. AB.
13, δειναὶ Pal.
19, τὸν δγ. θρήνον A.
34, ἐπ. ἀφελοντο deleto.
ἔλεγον AB.
40, ὑπερ. πολλὰς.
48, καὶ σὺν αὐτῷ AB.
51, καὶ π. οὐμὸς B.
12, τὴν δίκην ABV.
14, εἰ δόναιντο ABV.
ἰάσασθαι B.
16, ἐπιπεσόντες B.
22, ἱερ. οὐ κατὰ AB.
36, ἀναχωρήσ. AB.
48, τε καὶ B.
330, 14, νεκρὸν ἔστ. B.
18, ἀφύπνιζέ τε καὶ AB.
24, μὲν ἐλείνου B.
25, σωθεὶς B.
29, ἀνύει AB.
32, πρὸς τὸν B.
34, μόνον.
44, σώματα νεκρῶν BV.
52, ἡνειχόμεν AB.
331, 9, ἀεὶ δὴ V. ἀηδῆ A.
23, ἐπὶ γῆν AB.
27, δὲ γραῦς AB.
29, ἐπ' αὐτοὺς VA.
31, τε π. AB.
33, πρὸς ἐναντ.
41, ἐαυτ. ἐκτὸς A.
44, μαντευμάτων B.
48, Μιτράνην.
49, κ. Βήσσαν AB.
332, 1, περὶ τι μ.
12, πολέμοις B.
15, ἐκστρατεύσαντος A.
20, ἐδόκει τε δὴ B.
23, καὶ μεγάλη.
29, τοῦ μὲν A.
32, ἡ καὶ.
40, παιδείας Hem.
46, τὰ δὲ A.
47, ὄρεξιν πεῖραν A.
333, 6, καὶ τῇν τε.
9, ἐπιτρέψαι.
11, ἡ πόθεν.
17, ὑπὸ ἀλ.
22, ἐπὶ δόξης A.
23, προὔτρεπεν AB.
36, οἰκίαν A.
44, ἐπιβεβληκῶς ABV.
51, καὶ τὴν δ. A.
52, πεπληρ. B.
334, 4, τῇ ψυχῇ A.
10, γ. καὶ A.
13, τοῦ μ. AB.
25, ναυμαχήσαντας B.
48, περιτθ. AB. Scal.
51, δὲ ἐκτὸς B. πρ. τῆς AB.
335, 4, ἐστοχασμένος A.
5, δὴ οὖν AB.
16, τι παρ' Franc.
19, ἀποφ. B.
21, φιλήμασι A.
26, μὴν A. Recte.
27, ἀλλὰ τ. π. κ. εἰς φυγὴν
τραπεῖς ἐπὶ τὰς πύλας
AB. Scal.
28, ἔετο ἐπειτῆρ. εἰς τὸ δ.
B. εἰσέρρησε V.
32, δὴ τε ὡς.
37, τοῦ τείχους A.
41, τῇ φυγῇ AB.
45, ὅτε δὴ AB.
48, βεβλήσεσθαι A.
ἔσπερ A.
50, τι δ. AV. τις δ. B.
336, 13, ὡς παῖδες VAB.
14, ἀναγνωρίζ. B.
24, ἔσθη κτῆ. V.
26, ἄμφω τ' V.
28, τε B.
40, ὅπ' AB.
43, γὰρ Scal. AB.
45, ἡ ὄψις A.
46, καὶ σχ. πολ. A.
337, 3, ἔφη AB.
4, ὁ 0. VB.
8, διατ. εκ ν. A.
9, τὸ πρὸς.
10, μέρος dees, in AB.
14, ὁ δθ. A.
18, καὶ τὸν AB.
20, ἐγένετο A.
24, φ. μέχρις B.
338, 3, Ἰσείον AB.
7, εὐθύμημα d. in AB.
10, γοῦν A.
14, περιεστηκῶτων B.
19, τὴν τελευταίαν AV.
22, τῆς ὑερως. A.
24, ἐκδοήσαντος AB.
25, παραδολοῦντος B.
41, διαστρέφουσα.
42, ἐπιστενάζουσα καὶ AB.
46, ἐπιτελ. A.
47, ἔλ. δ A.
53, νέον ἢ καινόν.
339, 6, φθάνοις V.
11, ἐπαγομένη AB.
16, ἀθρ. δ. κατ. V.
19, ἡ μέλους.
23, μητέριον ὄν AB. οἶον
Tem.
25, μὴ τι γε A.
43, μέγα φ. A.
48, προσγεῖν B.
340, 2, εὐελπίς A.
7, θυμιάμασιν A.
12, τις δ. τε A.
22, γίγνηται AB.
26, διαφθαρέντος V.
30, καλέσσοντος A.
41, ἡ δὲ A.
42, ἡμ. εἰς B.
47, κατὰ τὸ V.

- 53, δὴ B.
 54, ἰδὼν B.
 p. 341, l. 13, τις τῶν V.
 14, μήτοι.
 15, εὐτελεστέως B.
 τὸ νυνὶ B.
 22, φυλαξάμενοι A.
 25, ὀλίγων ἡμερῶν AB.
 39, καὶ τεχνία κτέ V.
 49, ἢ πόθεν.
 54, ἢ πόλεως.
 342, 3, τὴν τοῦ μ. A.
 6, εὐεργέτιν ABV.
 8, δὲ πρὸς AB.
 9, γάρ τοι τῇ.
 13, ὁρᾷ καὶ AB.
 15, καὶ — φυλ. B.
 24, λέγης A.
 28, ταῖς τ. B.
 42, ἐπεισάγοις AB.
 48, πρὸς AB.
 50, τῆς AB.
 54, ἔλ. πρ. AB.
 343, 2, προστρέχουσα.
 τοῖς ἐντεῦθεν AB.
 4, καθήκοι.
 15, τὸ ὁρθ. Hem.
 18, ἐμὲ AB.
 25, ποτ' A.
 35, τὸν δὲ θ. χ. AB.
 45, λαβόμεν. V.
 48, ξεναγωγὸς A.
 50, ἀμυχάνων Scal. AB.
 51, τῶν καθ' AB Scal.
 344, 3, ἀραμένη.
 4, τοι. καὶ A.
 9, δὲ τῆς A.
 10, προσεστὼς B.
 13, εἶδε τὰ B.
 15, ἔχει B.
 54, τι A.
 345, 8, κατέλαβε A.
 10, ἱσπευδὼν AB.
 15, διανοούσης B.
 18, μὲν ὁμῖν B.
 25, καλ. καὶ π.
 30, πειθεσθαι A.
 40, χρυσῶν AV.
 τῶν σκ.
 346, 1, ταυτηνὶ AB.
 7, δεήσει A.
 14, ἀλουργεῖ AB.
 16, παρ. AB.
 18, παρακαθ. A.
 30, ἔμα τῆς A.
 38, ἐγν. ἀκρ. A.
 40, ἐσ. δ' ἔμως A.
 37, δὴ AB. Recte.
 52, οἷδεν, οὐδὲ BA.
 53, ἐκπεριούσαν.
- 347, 5, ὡς ἐρασμία τε καὶ εὐ.
 AB.
 19, τὸν ν. ἀποδ. A.
 28, ἄλλα κ. μ. A.
 32, ποιεῖται ABV.
 33, ἐπόντος.
 49, προσηχομ. A.
 54, νεμεσητὸν A.
 348, 11, μή τι γε AB.
 18, σὺ A.
 33, ἐσ. τὸ AB.
 38, τοῦτ. σῶζ. A.
 39, γε A.
 41, ὑπερθέσειν B.
 46, κατολίσθησης.
 349, 22, τὸν δ. B.
 25, ἀνίει A. ἀνιεύς B.
 30, ἐκ. ἐν B.
 33, εἰ δὴ τινα καὶ B.
 41, καὶ θ. ὦν A.
 350, 2, συνεῖς AB.
 5, αὐτῇ κ. A.
 13, ἀν καθ' A.
 16, μὴ AB.
 27, δὲ AB.
 30, ἐρωτησάσης A.
 32, Ὅρ. A. semper.
 36, τοῦ M. A.
 45, οὐκ. καὶ B.
 46, δὲ B. δὴ A.
 47, τὰ τῶν οἰκ. B.
 53, βέβ. A.
 351, 8, δὲ σε ABV.
 17, ἀρετ. καὶ B.
 24, καὶ τὰ καταθύμια καὶ
 τα κ. ν. A.
 33, παρακλεύσας B.
 36, ἀγκ. καὶ ABV.
 40, δεσπότης A.
 41, ἔτι AB.
 46, προσδοκᾶν ἢ τί A.
 352, 13, καὶ K. A.
 16, ἀπυθαδίαζ. B.
 18, ἀλλὰ πῶς AB.
 20, τ. ἀπ. B.
 25, κάλλ. καὶ A.
 34, θελ. εὖ AB.
 37, ὥστε A.
 43, τὰ παρ' B.
 44, φησὶ d. in B.
 50, τῶν ἀτοπ. τῆς ἐπ. A.
 51, προσ. καὶ ὡς.
 52, τε γὰρ B.
 353, 6, προύνοησάμην Bas. V.
 10, ἐλπίζ. A.
 12, π. κάκ. AB.
 14, δὲ ὡς AB.
 17, πειθόμενον.
 26, Π. τῶν π. A.
 ταύτ. μ. AB.
- 32, πολυτιμήτων A.
 35, δὲ ἡ AB.
 38, ἐπείχων V.
 41, ἐνατ. A.
 43, μ. λευφ. B.
 52, δὲ αὐτῶ A.
 354, 2, χαιρήσεις AB.
 6, τ. ἐκείνος AB.
 μὲν ἔλ. AB. Scal.
 13, ἀρχαιονοχ. ABV.
 17, διότι γε AB.
 30, ἐμαυτοῦ B.
 35, ἀγαγόντες A.
 37, αὐτῆς AV.
 καὶ μόνον B.
 43, τε αὐτῶν.
 44, σοὶ δὲ ἄλλη συνοικεῖν
 εἶναι.
 45, τι δὴ A.
 52, πρᾶττεσθαι.
 355, 5, πραγμάτων.
 μὴ τί γε AB.
 6, μὴ δ. AB.
 14, ὁ Αἰθ. AB.
 18, καὶ ὥστε AB.
 28, παρ' ἑαυτοῖς.
 αὐτοῖς V.
 41, τοῖς φ. A. φρουράς. V.
 42, ἡ φιλ. A.
 48, ἄχ. ἀπ. πεπ. A.
 356, 11, παρενεύρων AV.
 12, ἔμα τὰ B.
 17, νεανίου V.
 18, παρχθ. AB.
 24, ἐνεγκῶν A.
 25, ἐμπ. AB.
 30, μικρὰ V.
 31, σου A.
 35, μικρῶ A.
 36, ἔλος A.
 46, αἰχμ. ἀδ. B.
 53, τοὺς αἰχμ. d. in B.
 54, εἴτε ἀκ. A.
 357, 10, δειξὲ ἐπαληθεύουσα A
 ἀληθεύων B.
 11, ἐγένετο B.
 17, παραιτεῖσθαι.
 19, ἐγένετο B.
 21, τοὺς νέους.
 34, γὰρ ἐν B.
 45, ἡμ. ἀναφαίνεται B.
 46, ὁ δὲ AB.
 51, ἐθελοι B.
 53, μέν τοι ἔστ' A.
 358, 45, ὦλη.
 53, οὐχὲ μνηστὴς ὡς A
 οὐχ' ἰ μ. ὡς B.
 ἀχαιμενίτης δὲ νῦν V.
 359, 9, πρὸς ἑυροῦ τὴν Hem.
 24, καὶ στρ. des. in A.

- 27, ἔφη d. in A.
28, ἐνέγκοιμι AB.
31, στρ. ἐλ. A.
p. 360, l. 6, εἰ λυπούσα AB.
10, καὶ ζῶν ἄνακ. des.
illa in B.
13, ἀκούσασα A.
14, εἰς τὸναντίον A.
34, βούλημα B.
37, ἐπιτείνουσα Scal. A.
44, πρὸς ἔστι A.
49, ἐκέλευσεν A.
52, ποικίλως.
π. αὐτὴν A. Scal.
53, Θεαγένης B.
361, 1, καὶ μὴ B.
9, ἄμα λιπ. π. ἐμ. A.
10, καὶ τρ. A. ἀν. μικρὸν
καὶ B.
11, γε νῦν AV.
18, οὔσα d. in AB.
22, ἡ ψ. AB.
23, κατακλιθ. A.
24, τῆς διακ. B.
ἄδρας A.
26, λαβοῦσα AB.
27, ἐκπέποτο B.
38, ἐμπίμπ. B.
44, ἐπιβουλεύσασαν AB.
46, χ. δεσμ. A.
362, 4, ἀνοσίτων Bas.
5, καὶ πολλῶ μᾶλλον des.
in AB.
13, παντὶ μέλει AB.
18, ἄτερον.
24, καὶ β. λ. B.
26, δὲ B.
29, συγγυθεῖσαν Hem.
36, ἐγένετο A.
52, διεχρήσατο ἄν AV.
54, καὶ ἔκκα. d. in A.
363, 1, 'Ο. ν. κατὰ B.
3, δεήσοι B.
4, αὐθαιρέτους Scal. A.
9, καὶ — ἐπιφ. d. in A.
13, ὑποβαλεῖν B.
20, ἐγεγόνεσαν B.
22, καὶ Ἄρ. A.
26, ἐνησαν A. ἐνῆσαν B.
27, ἐξήπτο AB.
29, οὐρ. καὶ B.
30, τὴν ἀκτ. ἑβαλλεν AB.
31, δ. ἐπὶ A.
50, ἐνήλλετο V.
364, 3, ἦνυστο V.
6, τὸ γ. ἀνεδ. A.
8, παραγ. A.
28, δὲ καὶ B.
30, ὑπαγόμενοι Hem.
365, 6, σωφ. καὶ B.

- 12, ἀνεσκ. B.
23, βᾶλλοντος.
28, εἴτε ὑπαρ. A.
31, μοι AB.
38, ἀνήλατο B.
50, μὲν γὰρ B.
54, φιλᾶται ἔφη B.
366, 5, τάχ' B.
7, δεσμὰ τὰ AB.
11, ἐκείνου.
16, γεγεννημ. A.
18, εὐπορίαν AB.
21, ὅρ. ἐ. κ. λ. π. B.
22, ἔστι καὶ AB.
23, τοῦ πατ. B.
πατρ. τοῦμοῦ τῆ.
27, ἤκειν A.
28, συμβ. A.
33, ἐνείλημμένη V.
36, καὶ ἄλλη A.
40, που καιν. AB.
43, ἀλλὰ πάντων AB.
367, 1, ὑπὸ π. ἐχ. B.
2, διαν. AB.
4, καὶ ἀθορ. B. ἀθορυβῶ
Scal. θορυγίω A.
5, τ. μὲν AB.
7, ἡτρεπίσθαι A.
10, ἐπὶ μελλόντων στεῖλας
B.
14, οὔτος A.
18, τὴν λυχν. ἐπιθ.
19, τοῦτο ἔλ.
ὁ Εὐφ. A.
34, ἐνδεικνυμένης AB. Re-
cte.
40, μυρίαις AB. Scal.
41, οὔτι A.
42, ἔοικεν A.
49, καὶ τὴν τελ.
52, πλέονα A.
368, 1, κατ. τ. δ. A.
9, ταῦτά B.
23, ὑπ' AB.
25, κατασκήφαντες.
43, τὸν ὅρ. B.
44, δὲ VAB.
45, ἡλ. πλαγία α.... ἀπὸ B.
49, καταρρέομενος A.
369, 4, ἑνασχ. Scal.
9, ἀλλὰ ψ. AB.
12, τυραννικὸν ABV.
14, ἐπὶ μ. AB. Scal.
καὶ λαμβ. B.
15, εἰ περισ. B.
τε π. A.
19, τὴν ἀκ. AB.
22, ἡδύ τι Taur.
25, τὴν δδ. AB Scal.
29, πρ. γε V.

- 31, ἀπαγ.... πάντα B.
32, π. στρατ. V.
στρ. καὶ ἐν. A.
33, καὶ εἰ πρὸς V.
39, ἤλαυνεν, ἐνθα ἐπελθόν-
τες αἰθίοπες κατὰ τὴν
ὁδὸν τοῖς πέρσαις λαμ-
βάνουσιν αἰχμαλώτους
θ. καὶ χ. A.
45, ἀπειρ. ἡ A.
ἦ B.
φιλῶν προσ.
46, ἀποσφαλέντες AB.
49, ὑπ. τὸν VAB.
3, γὰρ οἱ V.
6, ἡ δσον AB.
19, τ. τρ. A.
24, ἐκθοαρσῆσαντες AB.
34, δὲ θ.
τὸ μὲν τι A.
37, ἴσως ἄν καὶ.
47, ὑποτιθ. A.
49, πεῖθεσθαι Scal. A.
51, ἐκ τῶν ὤψεων VAB.
54, ἔνα τὸν.
371, 6, ἦδη V.
8, Βαγ. B.
12, ὡς πρ. A.
πρ. ἄγρ. A.
26, ὀλίγον ὕστερ.
36, δὲ τῶν B.
39, φθῆναι AB.
44, ἐν. κατ. A.
46, πρὸς τὰ ἴδια V.
47, γενόμε. A.
δὲ πλέον AB.
372, 3, ὁ πάτριος Aθ. A.
7, ἀπέπεμψε A.
16, παραλόντες AB.
18, ἦδη γ. A.
24, ἐπ. τοῖς A.
29, ἀμυναμ. A.
32, ἐκ. καὶ A.
τοῦτο A.
49, ἐργασ. ἐπεμετρήσας ἐνθα
τάφρον ὁρύξας ἐποχλεύει
τὸν ποταμὸν τῆς σῆνης
δ Aθ. βασιλεὺς ἐπαῖθα
373, 3, προδ. AB.
8, ὀλκ. ἀπορ. A.
22, σ. τὰ δ. AV.
27, ὑπερ V.
32, δὴ ἦν. B.
35, τοῦντ. Scal.
37, χ. διαφ. Hem.
54, ἰζήσεται.
374, 4, ἐγκατερείπεται B.
ἐγκαταρρίπτει καὶ κα-
ταπίπτει ἡ κορτίνα. ἀπὸ
πύργων εἰς πύργον.

- 12, τὸν Ἰδ.
18, ἐξουλή. — διαπ. om. B.
19, ἐκ τοῦ μ. B. τῷ μ. A.
22, τῶν τ. V.
29, τῶν ν. B.
31, τὴν σωτ. B.
35, προσηυτρ. B.
38, εἶχε A.
δὲ τὰ δ. B.
39, καὶ ὁπλ. AB.
42, πρὸς αἰμ. om. A.
46, τότε ἔτι καὶ A.
52, πτόας V.
p. 375, l. 11, σπενδονηθῆναι AB.
ἀν ἐπὶ B.
13, τῶν Αἰθ.
19, φίλοι AB.
24, ἀλλὰ πρ. A.
38, τε τὸ A.
43, νίκην AB.
51, τ. τε φ. καὶ τ. σ. A.
53, μῆθε A.
376, 1, Ἰδ. ὅλ. A.
5, τῷ II. A.
6, δὲ καὶ AB.
ἀπλοῦ VB.
11, συνενδοῖεν B.
12, ἔτι καὶ μ. V.
13, ἐπανήσαν AB.
14, καὶ πρὸς A.
15, ἀπήγγειλαν B.
ἐπιγελ. AB.
18, τὴν ἑλπ. AB.
31, ἐπιγενομένης AV.
44, χαύνης Scal.
48, διορ. τ. πρὸς τ. ἑ. ἐπιγ-
λαγέντος ἐπίχουσις αὐξ.
— ἑ. ὅδ. A. praterrea B,
ἐπιγαγέντος ἐπισκαφέν-
τος ἐπίχ. — πρὸς habet
et V.
377, 2, αὐτοὺς Σ. VA.
6, αὐτ. ἑκαστος A.
8, δὴ τὸ ἡμ. φ. AB.
11, ἦδη γὰρ VA.
16, οἱ δὲ καὶ V.
19, ἐξικμᾶσθαι A.
21, ἐνεδρεῦον A.
23, ἡνεωγμέναις AB Scal
28, τότε μ. A.
29, τὰς τρ. B.
31, ἐμφαίνει VA.
35, νιφετῶν Franc.
36, ἀρδοντα κτέ Franc.
37, καὶ ταυτὶ AB.
53, φανερώτερον B.
54, τοι AB.
378, 1, ἀρρητα Hem.
2, τῶν κατὰ AB.
παρὰ νομ.

PRÆFATIO.

- 4, τοῖς μὲν σ. καὶ περ. δειν.
κ. τ. ψ. δὲ τῆς.
22, λαβόμενος VAB.
23, ἐπὶ ξεν. AB.
40, ἐγγειρίζειν A. Scal.
44, γένη καλ.
379, 11, ἴσως ἀν δ. καὶ ἰδόντων.
Sed εἰδόντων AB.
13, ἐνόηλοις A.
18, πρὸς τὸ AB.
26, εἰς VA.
28, αὐτὸς ABV.
29, Ἰδ. οὐκ A.
32, χ. ὑπ. B.
37, ὁ γὰρ κτέ. AB.
41, καὶ αἰτ. V.
44, παρασκ. ABV.
46, ἐξέπεμψε AB.
53, παρατ. Scal. A.
380, 4, δ. τῆς A.
6, αὐτῷ A.
12, ἀκ. κ. τ. κ. σ. παρατά-
ξας A.
14, ὠρμημένους AV.
15, λαμπροῦ Scal.
17, μόνους A.
19, καὶ γ. οὖν καὶ ἔστιν
ἦδ' ἡ.
25, σεσοφισμένον V.
34, ἐφαρμόσαντες V.
36, ἀεὶ κατὰ τὸ.
40, τὸ ἀκ. V.
42, χειροδετὸς A.
51, ἑκατ. A.
52, ὡς A.
54, ἐπιβ. A.
381, 2, ἦκη A.
— ἀφείξ. A.
15, τ. ἑ. A.
17, νύτων A.
19, τοῖς μὲν A.
33, βόμβοις Scal.
37, καὶ β. A.
47, παριστάντες A.
52, ἀν ἀρπασάμ. A.
382, 3, εἰς ἐν οὐδενὶ μόνον οὐχ
ὑπωθούμενοι Scal.
9, ἀνέτεμνον A.
10, χειραγωγῆσαντος A.
11, τοῖς ἵπποις A.
15, ἐνέπιπτε A.
17, καὶ ξ. A.
21, ἑκαστον A.
23, οὕτω V.
28, ἐκ V.
34, ὑπεξαγαγόντες.
35, καταναλίσκ. A.
39, καὶ τ. V.
45, τὴν ἐπ. A.
383, 3, γθ. A.
7, πεφαρμαγμ. V.
19, πρὸς A.
24, δὴ VA.
28, λειποταξίου A.
36, ἐφεπομένοις.
41, δ. συλ. A.
47, ὑπάλειπον A.
48, ὑπὸ τε A.
52, σπισιν ἦν ἀσκ. A.
— τὸ γοῦν κ.
384, 1, Ἀχαιμένους. A.
2, κ. M. A.
3, προαν. AV.
16, ἐπαρδῆ Lugd.
22, ἐδείχθης A.
25, δς, ἦν ἀν, ἔφη οὐμὸς A.
28, εἰ β. τίς ἐστιν ἀλ. καὶ
μὴ A.
33, ἀσύνετον AV.
34, ἀπ. ἱστοχ. A. hoc et
Scal.
37, χωρεῖν A.
38, παράδοξον A.
— τὰ τοῦ πολ. Franc.
39, θαυμ. V. A.
40, ἀπολείπ. A.
46, διὰ πάσης.
53, θ. ἡ θ.
385, 1, τὸν N. A.
24, ἡρινῆν A.
31, ἀνθῶν A.
35, κῆτος Frillerus.
37, θ. Τοιγ. A.
38, οἱ ἱερ. A.
41, ἐλθὼν A.
47, κατ' ἀγ. AV.
48, τῆδε ὅστ. A.
51, στρατιᾷ A.
386, 1, καὶ δς A.
17, οὐδὲ λ. A.
32, τὴν τότε V.
35, γὰρ σοι A.
51, ἀκήχοας AV.
54, παραδαθῆναι A.
387, 2, π. τὸ ἔλον AV.
— αὐτοὺς A.
3, ἐξαγορεύομεν A.
4, λάθωμεν Scal. A.
5, ὕφιστ. VA.
19, ὦ θ. V.
23, μὴ A.
— πῶστ' ἀν A.
26, δὲ καὶ V.
— δ om. A.
32, θέμενος A.
36, ὁπόθεν V.
47, γλῶττα A.
51, συνίεμεν A.
388, 2, μ. τὴν A.
4, ἀγ. ἐπιμ. A.

7. καὶ εὖν. V.
 11, καὶ ἄχρι A.
 12, ἔμφ. τὸ V.
 16, ἐπεσκόπει VA. I
 18, δὲ ν. καὶ π. A.
 — καὶ τὰς ἐξ. κτέ V.
 30, καταρρ. Hem.
 36, φ. τε V.
 — βουλόμενον Sc. A.
 37, εἰ αὖθις V.
 39, δεκάδα V. A.
 46, τ. τὸν τρ. V. A.
 48, εἰ β. γνωρίζω A. Scal.
 p. 389, l. 3, τοῦ Ὑδ.
 4, κατὰ Σ. A.
 12, ποταμίαις.
 30, προδ. V.
 38, παρακ. A.
 43, τε οἰομ. A.
 44, μοι A.
 — γάμου A.
 45, μὲν A.
 390, 6, καὶ φ. καὶ ἀγ. A.
 16, ἡῦρ. V.
 32, τὸ εἰς τότε V.
 43, ταῖς γ. V.
 53, ἀνασχετῶ — δρμῆ A.
 391, 2, Ἀσταδόραν A.
 7, δύο που ἦ.
 9, ἐκάστου σκαφίω A.
 17, ῥ. τοῦν.
 18, μέγεθος VA.
 21, ὅλον φ. κτέ ads et
 apud Scal.
 30, τε A.
 32, οὖν δὴ καὶ A.
 48, γενεαρχ. A.
 51, ὑπεκαθ. A.
 52, εἰς κύκλ. A.
 392, 7, τοῖν—κεκωχισμένως A.
 8, τοῦ Δ. εἶναι φασκομένου
 ἰδιόζοντος A
 9, ἐπέτρ. A.
 12, ἐπῆγον κτέ V.
 16, βοή τις A.
 18, σὺν κλύδωνι ἀνθρώπων
 A.
 24, εἰώθασι A.
 25, ἔσεσθαι AV.
 29, κατεστεμμένους A.
 30, ἄλλοι θ. A.
 34, β. στεν — εἰπεῖν A.
 38, μοι κ. V.
 46, ἀδύνατον A.
 49, Σ προσ. A.
 50, δὲ πρ. A.
 54, ἀγνεύουσα V. A.
 — ὁμιλίας τῆς πρὸς δν.
 343, 4, τω Scal.
 10, τοιοῦτον Scal.

24, ὑπεναντίων A.
 26, νεανίδων A.
 32, καλὰ λ. A.
 33, τάπ. A.
 34, β. θυσ. A.
 35, φιλτ. τί AV.
 38, εἴ τις.
 42, τὰ καθ' A.
 45, χρ. κομισαμένη κ. δ.
 καταπ. A.
 46, ἀνεῖσα A.
 49, τότε VA.
 52, γοῦν VA.
 54, ἐξηγησάντων Scal.
 394, 8, πολλῶν καὶ.
 12, μοι V.
 11, φ. εἴτα Franc.
 — ἀλλὰ καὶ illud om.
 A.
 16, τί οὐ A.
 24, νόμον AV.
 32, φωτὶ τοὺς ξέν.
 35, μετὰστασιν Falck.
 36, καθ. τε A.
 37, π. τοῖς A.
 41, πρόκειται VA.
 44, δοκ. μαθ. A.
 50, ὁ Ὑδ. A.
 52, διαδix. V.
 53, ὦ Ὑ. θυσωπεῖται A.
 — ταῖς ὑπερ. A.
 395, 2, πρὸς τοὺς A.
 3, ὁ νόμος V.
 7, τὰ τελ. VA.
 9, β. Σισ.
 10, καίπερ A.
 12, ἐπήκ. A.
 13, γὰρ οὗτος A.
 16, σμαραγδεῶν A.
 20, ἐπταέτης.
 22, δὲ A.
 25, γ. ἡμ. ἤρ.
 26, μοι V.
 27, νυνὶ A.
 28, τῶν π. Scal.
 29, ὁ ν. κελ. V.
 32, οὖσαν εὖρ. A.
 35, ἐγγύρους A.
 36, τοῦ β. V.
 42, οἶον A. malim. εἰς οἶον.
 46, μηδεπώποτε V.
 52, ξεν. ἔσως A.
 54, σοὶ V.
 396, 3, ἐκ μαρτ. A.
 7, δ' οἶμαι Hem.
 8, τάδε V.
 — γνωρίσματα καὶ A.
 13, αὖθις τε καὶ ἀγ. A.
 16, ἐρ' οἷς A.
 17, τὸ τῶν A.

21, εἰπεῖν A.
 35, γ. δ. δὲ. τ. π. ἐσιώπων
 A.
 36, λέγει A.
 37, διασ. καὶ διαθρ. AV.
 38, οὐ καὶ V.
 42, τῇ κόρη.
 44, καὶ κ. A.
 50, ἐγὼ εἰμὶ.
 53, ἀλλαχόθεν A.
 397, 4, σώζ. καὶ τ. ἔφη A.
 5, ἐπεδείκνυ A.
 17, χροῖα A.
 — λαμπρόνη A.
 31, καὶ εἰρ. A.
 32, ἀπὸ τρ. A.
 40, ὑπὸ λόγον A.
 — τ. ποιουμένων A.
 42, καλόν τε V.
 44, τὴν λ. V.
 47, ὀρωμένην V. hæc cor-
 rupta.
 51, προσταχθ. A.
 53, ἐκίνησε V.
 54, ὅσοι κατὰ A.
 398, 9, σπιλώματι V.
 10, τῶν φ. A.
 11, αὐτίκα VA.
 12, ἐβένου A.
 16, ἐδάκρυσεν AV.
 19, μικρ. τε ἔδει VA.
 20, τὴν γ. V. A.
 — πρὸς σ. A.
 24, λήματι A.
 25, καὶ τῆς V.
 37, δὲ τινα V.
 — κήρυκος A.
 39, οὐτε τὸ κτέ V.
 ἔμφ. A.
 40, τοῦ δ. κλ. A.
 51, ἐμοὶ A.
 399, 4, καὶ πέπ. A.
 7, αἶχ τύχη A.
 14, τρέπομαι.
 18, ὡς V.
 24, ἐχώμ. A.
 36, ταύτην A.
 ἱερέου A.
 37, ἰλ. θ. A.
 42, πυρὶ A.
 44, ἐνηδρ.
 τῶν λ. A.
 50, σε Franc.
 400, 18, συμφ. A.
 21, οὗτος A.
 23, καταν. VA.
 ἐμοῦ τ. γ. εὐθ. A.
 27, συλλαβ. A.
 32, τέ σοι AV.
 33, τὴν δὲ A.

ἀπόλαυσιν.
37, μὲν ἔξ. A.
38, τοῦ θ. AV.
39, καὶ πρὸς AV.
45, τὴν ἱερ. V.
49, ἱμοὶ καὶ ζ. σ. A.
p. 401, l. 15, χαριεῖσθαι Hem.
17, ἀναδειχθῆναι VA.
19, σ. ἔφη — τάν. A.
21, γενέσθαι V.
29, τῆς τε.
29, αἰτῶσιν VA.
31, προσπ. A.
37, τοῖμα A. Franc
42, ἀπ' ἐλπίδος.
44, πως.
49, δ' Franc.
52, καθιερωμένους V.
402, 4, φίλους A.
7, νηφελῶν A.
12, ἀντιμετρεῖν A.
16, καὶ τῆς V.
18, ἐκδιδόντων A.
19, ἄμα V.
23, μεταβάλλει A.
33, ἐξέμω A.
35, ἡμεῖς A.
38, ἐκείτω A.
41, ἡμέτερα Hem.
403, 2, ἀντιγγυλῶ.
ὁ δὲ δὴ A.
4, οἶονεὶ πρὸς.
5, πυρὶ αἰθέρα A.
9, γ. καὶ A.
10, προσφόρος A.
11, μὲν αἶμα.
16, τοσ. τὸ A.
21, γυμνῶν om. A.
22, τοῦ β. κήρ. A.
24, ἔφη A.
27, δὲ δὴμ. A.
29, αὐτῶν VA.
30, τ. οἱ A.
38, κασίας VA.
43, ἐπὶ τ. V.
45, περιπλ. A.
46, ἔλεγον V.
54, δεκάδα V.
55, ἀφῆκε A.
404, 2, ἡ φιλ. V.
4, ἁγιομιτῶν V.
7, πρὸς ἡγάγον A.
ἐπὶ καὶ A.
: ο, ἔς.ρ. παροδ. V. γρ. δε x.
ἐ. A.

18, βλοσυρ. A.
19, χ. ζόφου A.
23, ἀπαυρομένη V.
31, κατ. ὀνομαζόμενον A.
34, τοῦ δὲ ἡλ. A.
39, ἑτερος A.
40, εἰσὶν A. ἰώκει V.
44, ἄπαν om. V.
48, προσπ. VA.
405, 1, ἐκ του VA.
11, ἐπὶ τὸν δ. τὸν ταυρὸν V.
12, τὸ γενόμε. V.
14, ἐνεκελ. AV.
19, δρόμον AV.
22, τῆς αὐτ. καὶ τῆς A.
24, ἱππεῖον A.
29, ζευγνόμενον A.
45, δ' ὅν Franc.
θαροῦσα A.
ὡς πρὸς τὴν A.
46, ἐξαγόμενον A.
47, καὶ παρθένω A.
49, οἰκεῖον οἶδα V.
52, ἐμαυτῆς V.
406, 3, εἰς ὅσον.
8, κατὰ VA.
9, οἶον εἰς A.
18, ταράττων A.
21, ἐπὶ κεφαλῆς A.
25, ῥιζωθίσης A.
ἀπρακτον Scal.
ἀπ. λακτιζόντων A.
26, ἡτ. ἀδημονούντων A.
29, ἀνέμων V.
36, ἀναπέμπ. A.
38, ἀναστήσαντες.
46, Ἰθ. ἀθλητ.
49, ἐλόντι A.
51, τι A.
53, ἀποσοδ. A.
407, 5, καὶ ὅς, τί δὲ οὐχὶ A.
6, μέγα A.
8, ἡμῶν om. A.
12, ὁφθ. οὐ A.
20, ἰγνύην A.
23, ὁρῶν A.
ἐμειδία A.
24, πεσπρὸς A.
35, πλ. ὡς.
37, συνδοὺς V.
41, προσανατείνας Scal.
47, ἀναδύς VA.
408, 1, τὰ μετ. A.
18, ἀφ. χειρὶ.
25, γρὴ V.
27, φληναφέντος A.
29, ἐδιδάξαι A.
30, ἡ Μερ.
31, οὐ μὲν δ. V. οὐπω μ.
δ. A.
44, βέλτιστα V.
πρὸς τοὺς A.
409, 3, διήρχ. A.
4, τῶν Αἰθ. A.
12, τότε V.
17, μετὰ AV.
20, πρεσβυτέρων A.
25, ἐκπρ. A.
39, οὐν A.
πρόσωπον V.
44, ἐπιθ. τῆς A.
45, ἔχουσι ἀπ. λέγων A.
48, τοῦ 'νδ. A.
49, οὗτος δ. A.
410, 1, οἱ συν. Comm.
2, λέγ. δ. A.
5, μή πως A.
10, μόνον VA.
16, εἰς VA.
19, ἱερὸν A.
20, ἀκάθαρτον καὶ ἐν. A.
21, μετ. καὶ π. Οἷτ. ὄντων
αὐτοῦ π. A.
μετ. x. π. ο. ὄντων V.
24, τοῦτον καὶ εἰς σ. καὶ A
26, καὶ εἰς A.
29, τὰ τ' ἄλλα V.
30, ἀπέστ. A.
33, οὕτως — τὴν A.
34, ἐπιζήτησον A.
35, ἐμὲ τε A.
36, εὐ. καὶ A.
38, ἐπιθ.—εἰρ. om. A.
41, καὶ ἀπρ. κτὶ A.
45, ἐνδ. ὕφ. A.
47, ἀποδοῦναι A.
411, 4, φ. καὶ A.
7, οὐκ V.
14, ἀρτίς κτὶ V.
ἐξαγορευσάσης A.
15, ταῖς β. AV.
22, γελ.—μεταδ. om. A.
31, τὸ πρακτικόν.
48, ἱερῶν A.
49, παραγρ.
412, 14, τῆς π. V.
29, σὺν τῇ A

LECTIONES CODICIS FLORENTINI ET EMENDATIONES IN CHARITONE.

(CF. EDITIO CHR. D. BECK. LIPSIAE 1783) ¹.

Titulus. — ἔρωτις. διηγ. omisit cod. ad l. II.			24, προαιρούμενον.	39, δὴ.
415,	Nihil fere hic annotabo usque ad p. 416, l. 12, habes in textu codicem accurate expressum; parenthesi rotundæ inclusa, Cobeti sunt conjecturae et supplementa; hæc pauca sufficiant.		27, βαθεῖς H.	43, μύριοι συκοφάνται πεύσσονται τίνες.
l. 13, cod. ἐθαλάσας malim ἡθάλωσας H.			31, ταῦτα.	48, ἡμῖν.
16, videre videor ἐνδείκνυσαι.			33, ὁ μὲν οὖν π. τ.	425, 1, δὴ.
18, τις vix apparet C.			35, ζητούσα.	4, φιλοκαρδείας.
33, μόλις ἀπῆει sic cod. quod repone in textu.			41, ἐνεχθεῖς sic cod. corrigendum vitium typ. ἐξαχθεῖς.	15, ἔφη δέ.
35, διὰ τοῦ καλλους... γένει... συνελθόντα αὐτος non liquet.			44, ἐκείτο.	20, οὐ δῆπου γὰρ.
416, l. 12, ἔρημον ἦν· ἐφύλει γὰρ, κατὰ sic cod., quod in textu reponatur.			52, καομένων.	28, οἷα δὲ ἀλγῶν C.
30, ἥδιον.			18, ἀν παθεῖν.	38, ἡ γυνή.
38, δεῖν ἐξέπν.			21, μὴ θάψῃτε.	45, Α συνέβ. C.
45, ἀνελαιμψε.			26, ὄν.	52, καὶ ἀξιον.
417, 9, (ἀει) C.			34, εἴθεσαν.	426, 2, εὐργέτην.
17, ἀκονιτὶ.			39, ὑπομενεῖς.	11, πρῶτον. ἔπειτα H.
43, ὅτι ἔμ. ἀπελεύσεσθαι.			51, ἐρμολοκράτ....	12, ἐλευθέριον.
46, ἦσαν hoc repone.			421, 2, δὲ ὁ Ἐρ. H. sed ὁ in cod. abest.	18, ὁμιλία.
50, ἐφειστήκει.			4, ἐπηκολούθησεν.	42, σε πρὸς.
418, 2, τὴν ὀργήν.			8, θρηγνούντων.	54, ἐγέλασε x. sic sæpius cod. quod non adnotabo.
3, ἐκλας — τί γέγονεν, ἀφωνος.			16, ἐφορμούντας.	427, 1, λυπ. παντελῶς C αὐτὴν.
6, δὲ αὐτοῦ.			17, συγκροτῶν οὗτος.	10, ἄγε με.
7, τὴν αἰτίαν τοῦ.			39, ὅτι λ. — καταγγέλλει.	25, ἡσυχάζειν.
8, παχεῖ H.			41, π. ἔφ. τοὺς πεπεισμένους H.	45, ἡδὴ μετ' ἐξ.
9, κλάω φ. τὴν ἑμαυτοῦ τύχην.			47, ποτ. ἀν.	48, πατήρ γὰρ μοι — καὶ μήτηρ.
15, συγκαλ. H.			49, συνήθεις.	52, οὐκ ἐπλ.
28, προσπίπτων φιλεῖν ἐποίει G.			53, αἰρέσεως Dorv.	ἱραστήν μου.
29, μόλις οὖν ἔκειτο C.			422, 13, ζῶσα. καὶ βοηθεῖτε H.	428, 11, ἀπόλωλας — διαζευχθεῖς H.
30, ποῖ τε λέγειν R.			20, με Ἔσπ.	15, ἡ σὴ.
50, αὐτῷ.			27, ὑπηρεσίαν.... librarius ultro reliquit spatium vacuum 10 literarum.	17, ἐπῆλθεν αὐτῇ C.
419, 1, θρυλεῖται.			46, προσπεσοῦσα.	L. II. tit. ἔρωτ. διηγημάτων D.
13, ἔμων x. ὁμῶς δὲ δεῖξον.			51, ὑπέμενεν.	28, αὐτὴν ἐναργῶς H.
18, οὐδὲ εἰσελθεῖν.			423, 1, σέσωκας μάλλον. ἐθαρ. interpunctionem mutavi H.	46, κοίτην θεραπ.
			24, δὴ μοι.	429, 22, repone Σουδαριτῶν.
			41, ὑπόπτειθ' ἡν'.	41, ἔδοξαν ἰδοῦσαι· ὁ χρεῖς γὰρ H.
			50, διήγημα.	48, δὲ δέδοκτο R.
			53, ὅτε.	430, 10, ἡ ἐμοὶ τῶν πάντων κακῶν.
			424, 2, τοῦτοις.	43, προέλθῃ.
			14, ἐαυτῆς C.	44, ἅμα δὲ τῇ ἔω.
			23, ἡθηνάτος.	28, κεκλημένων Ja.
			27, πόλεις.	36, ἐξαιρέτως.
			29, δὴ.	40, ταύτην.
			37, δὲ.	48, ἐνέβλεψε.
				50, καὶ τὰ δάκρυα.
				τότ' οὖν ἰδεῖν J.
				432, 4, τοῦτου γε.

¹ Ubi nulla litera additur, codicis lectio citatur; ubi literæ C. J. R. H. adjectæ, Cobetus, Jacobius, Reiskius aut nos ipsi vulgarem lectionem, quæ hic citatur, emendavimus, quemadmodum in textu legitur.

- Ἰκεῖς εἰς ἀγρ. H.
5, δούλης.
17, ἀπόλωλας C.
21, ἔπου H.
24, σέ τις.
p. 433, l. 2, οὐδεμιᾶς δικαίας β.
4, μᾶλλον τὴν C.
5, ἀκουσα.
434, 26, μὴ καταράσῃ σεαυτοῦ.
κύριος γὰρ εἰμὶ καὶ τὴν J.
48, ἀφανῆς δὲ λαβοῦσα —
εἴχετο J.
435, 17, προενεκεχ.
32, δὴ σου — κύριε μὴ ὄργ.
436, 4, φησὶν ἐστρατήγ. H.
6, ἢ ἀπολώλεκε.
σκόπει ἂν C.
437, 3, ἀσεβῆνη R.
20, ἔστο D.
39, ὀρέβει.
46, πρὸς σέ — in sqq. καὶ
σὲ huiusmodi alia non
adnotavi e cod. de
accentibus.
438, 5, αὐτῆς.
11, παραιτούσης.
27, κοινῇ.
47, τῆς δὲ ἴστ.
53, κλάουσα.
439, 3, μᾶλλον ἢ γ. — ὀρέβη.
6, προτέρα σοῦ.
9, εἴ.
27, τοῖς ὀφθαλμοῖς H.
33, ἀνανήψας.
37, μὴ δὲ ὀφθῆναι.
39, οὐ γὰρ εἴ.
440, 12, προσθῆς — μνημόνευ-
σον.
17, βιάσασθαι.
32, ἐκ μ. ἀγ. δι' αὐτὴν.
441, 36, τὸν οὐν.
42, δέματι.
53, ἡθροῦσθη.
ο π. m. prior.
442, 16, τάφον.
32, ἐστὼς H.
37, μετ' αὐτοῦ.
50, θέσποινα τῆς ἐμῆς ψ.
52, δύναιμαι H.
443, 3, ἡρεῦνα.
29, τὸ δ' ἄρα τ. π. ἔργον ἦν.
34, ἐμβολὰς.
37, συγκελ. H.
38, ἔκαεν.
42, ἐνόμιζον.
52, ἡμιθῆς.
444, 1, ἄνθρωπος.
10, ἑαυτοῦ.
27, ἐπιγινώσκω πάντα.
34, ποιεῖσθαι τὴν ἀνάκρισιν.

PRÆFATIO.

- 38, ἀνήγαγον Dorv.
40, αὐχμῶν.
42, δέ που.
43, πληθος ἐβόα· θάρσει.
445, 24, διασέβειαν. Hæc fere
evanida.
29, καὶ προσέταξαν.
31, μᾶλλον ἐπιστεύθη. βα-
σαν.
42, Ἰόνιον.
44, πριαμένου.
449, 32, ἐσχάτω γήρα Pierson.
38, ἢ δὲ μ.
49, ζητεῖν K.
447, 7, ἀπησπάσατο.
12, χωρὶς ἐκείνης.
13, δύναιται.
15, φοβερόν R.
25, πέπραται — ἔποι.
43, ἐξ.
48, ἀλλ' ἄμα.
448, κοινόν, ἀλλὰ C.
ὑπομοῦσα — συμψέ-
ρει.
449, 17, τὸ πιστόν.
18, πλαγγόνα διακ.
19, εἰ τὴν 0. H
23, ἁγῶς C.
24, ἀπώμεν C.
36, ἐκ. σε.
42, ἡθελῆσε.
47, κομῆς. ἔκλαυσεν ὑψ'.
50, προέπεμψεν.
450, 3, δὸς δὴ.
4, πλεύσαι.
9, διαλλάγηθι.
24, καὶ οὕτως περ C.
34, τί οὐν ἐγένετο H.
50, οὐ Δ. δ., γ δὲ.
52, περὶ τῶν.
451, 15, βράδυνε.
50, πεισθέντα R.
452, 2, ὑπὸ.
10, καθεσθεῖσα.
12, βοῶν H.
21, ἄφρ. σὺ μ. X.
27, ἀφελου.
42, καταδραθεῖσα C.
453, 36, ἀν. ἡδὴ μ.
52, διηγήσεται.
454, 15, ἐδάρη.
δεσμά.
22, ὤλων R.
35, τῶν ἐργ. τινές.
53, τοσ. δὴ.
54, τὴν σου.
455, 9, αἵματος R.
20, ἀτυχῇ.
26, ἄγουσιν H.
32, τὰ ἐνδον.

- 40, ἄμα δὲ κ. δ. μὴ ἐν
βραδύνω.
456, 6, ἢ Σ.
28, ἀτυχοῦς.
34, χλανθας.
457, 28, ἀπέρχη.
38, ἀντιραστῇ pro γὰρ cod.
δὲ.
45, ὁπδὲι.
458, 13, δ σὸς ἐκείνος.
25, παραγυμνώσας.
29, αὐτὸς.
34, τὴν φωνὴν H.
459, 19, λιποθ.
ο ο
21, τοῦ πάθους.
23, ἡρεμίας.
30, διαφθεῖραι.
33, ἀπαγγεῖλαι.
38, θάλατταν ἐπὶ.
42, ἐ. μου.
48, γειτνίσαι.
52, κατὰ τὸν δ. τρόπον C.
460, 14, περιορᾶν.
17, πολλοὺς προσεστ. non
apparet πολλὸν, sed ἡ
re litt. desunt in fo-
lio lacerato.
26, σύμβουλοι μὲν οὐν καὶ
σκότος e correctione
μὲν οὐν quæ non
prorsus explet spa-
tium erasum primæ
scripturæ. — J.
40, τὰ π.
47, ἐνθάδε.
48, καὶ..... ἔχει spatium
5 aut 6 litt. C.
53, ὡς Δ.
161, 3, ἔτι μένω.
15, προέτρεχε.
19, χρυσεῖη.
25, μέγεθος... γὰρ desunt
3 litteræ, ἅτε opinor
C.
27, τε καὶ... ασαι C. des.
2 litt.
44, ἐκεῖ.
462, 19, Συρίας καὶ K.
21, ἐβλ. τὴν ἀγούσαν.
25, ἀπόγνωσις... ἡς ἔμπαινον.
32, φίλως μοι R.
42, ποίαν εὐελπίσω R.
463, 25, κρινεῖ.
28, ἐγὼ καλομαι H.
464, 19, διακλέψαι malim ἐκλ.
H.
21, ἐπέβη.
33, καὶ τὰ cod. quod repo-
ne.

35, φανη 0 charta exesa est,
ω satis apparet. Una
littera periit : igitur
φανήτω certum C.
39, διεσχέθησαν R.
45, συνεισφ.
p. 465, l. 21, βλέπεσθαι.
29, δέ σοι.
44, μέγα φρονούν.
466, 33, πρώτον C.
467, 6, οἷα δὴ.
16, Διονυσίω.
36, καὶ χαίρῃ καλὸν R.
468, 6, ἐπιβουλεύοντα.
15, εἰ καὶ μὴ.
17, προὔδωκε.
469, 2, παύσομαι.
4, ἐπιδειξάτω.
20, ἐκ. ἀν με βελτίω.
37, μὲν γὰρ.
42, κρινάτω correctum a
prima manu κρινέτω.
46, οὐδ. συμφ. Abreschi.
470, 16, εἶπον pr. man.
23, παλῶν.
34, μᾶλλον ἄλ. C.
ἐξῆψε.
39, ἀφῆκα τὴν γ.
40, ἐμοί.
472, 12, πυθομένης δὲ τῆς βασι-
λίδος.
18, ἐκστῆναι H.
19, σφοδρότερον.
28, ἰδρυσάμενην,
473, 2, ἀπέθνησκον.
6, τὴν παρ.
20, κἀνὴρ καὶ βρέφος, ὄρω,
οἶχη.
27, τοιαῦτα.
29, ἐστέρησας.
37, πρὸς ἄλ.
46, πειρατῶν παρ' οὐδὲν
μέλλ. quæ artis chem.
opera apparuerunt.
474, 3, ἐρητόρευνον certum non
ut p prius.
34, σύμβουλον — σύμβου-
λος.
38, μὴ βλέπης.
49, τοῦτο γὰρ.
475, 2, οὕτω δὴ.
17, ἴκεν.
25, διότι.
37, καθ' ἡμ. — ὦ τῆς.
51, εἰ δ' οὖν, ἐκείμην.
476, 17, μὴ τίνα ἐπιβουλήν εἶπε
βασιλεὺς A.
20, ἐν μύθοις τε.
22, παρ' ἐμοί ἐμοῦ.
24, σφοδρὸς... νὸν — ἀλη-

PRÆFATIO.

XXXIII

ὥς δ' ἐρῶ... C.
26, προσθεῖναι τοῖς.
27, εὐθὺς μὲν.
28, οὐδὲ γὰρ πρό.... κύπτος
C.
30, οὐδὲ ἀμφίδολον ἦν.
31, ἡράσθη.
33, κρατῆσαι δ.
35, μυρί..
42, ὁμόλογα ut videtur.
49, ε. ο. μῆσας C.
477, 15, ὑφ' ἡδονῆς.
29, τὸ φιλοκ.
30, ὑπὸ καλλ.
35, αὐτῶν J. πάντων C. ἄλ-
λων.
38, θηρίων.
43, ἄτε δὴ.
49, ἀσθματος.
54, Lacuna versuum 21.
478, 12, ἄγε δύο δέ σοι.
13, ἀνακλ. τῆς θ. σ. δ. κ.
π. ἀν. β. δ' ἀνὴρ. τ. ἐλ.
εἰσῆλ. εἰς τὰ β. χ. ὡς
τὸ κ. θήραμα.
18, ὑπεσχῆσθαι apparuit
opere artis chemie.
20, μᾶλλον.... εὐε C.
22, εὐγενὲς καὶ μέλιστα.
25, μόνης.
26, μου τῆς.
31, ἀμείψασθαι.
479, 8, καὶ ν.. ὅττε.
ἀρείσεις.
9, πλουτήσης.
18, μνημονεύσης.
25, διαβάλλη.
480, 2, σπ.
4, εὐνούχου.
5, γ. τι.
15, αὐτοί.
18, δίκη δόξης. ταύ.. δ..
παρεμ.
21, ἐλευθερώσαι.
23, ἀνεμίμνησκεν οἶους.
29, καὶ ἐν τοῖς.
37, ἐξεπίτηδες.
41, ἱστολογήσασθαι.
481, 2, οὐ κατ.... σα spatium.
4 vel 5 litt. vacuum re-
lictum C.
6, οὐ δῆπου γὰρ.
8, ἀκούεις δ.
482, 17, προὔδ.
21, ἐπιστῶντας H.
22, αὐτὸν.
διαπέμψαι.
23, στρατιάν.
25, ὑπὸ κ.
26, τῶν ἐθνῶν εἰς.

31, ποῖα καὶ πόσα H.
32, παρασκευάζεται.
35, ἐξήλαυνε B.
39, δὲ δπλοῖς.
42, δὴ.
45, ὅτι χρήσιμος ἦν ἐν τῇ
π. C.
54, ἐδόκει δέ μοι καὶ χάριν
ἔχειν H.
483, 24, ταχέας.
30, ὅτι καὶ κ. μένει H.
41, μένειν H.
484, 9, ἀποσφάζω quod in tex-
tu reponendum.
25, ἐσομένοις.
26, ἀδικηθέντες.
29, ἦν ἔωρ. C.
49, ὀπισθοφύλαξιν.
484, 24, δὴ.
28, ἔργον ἐπ.
486, 1, καὶ βασιλ.
23, ἔκουσως νῶϊ — εἰληλ.
uno tenore.
30, πρώτον ἀνηρέυνε.
33, τοὺς ἄλλους.
37, τοὺς ἀρίστους.
48, ὑμῶν.
51, στρατηγῶ καὶ.
487, 22, ἔνδον ὅτι μᾶλλον πολ.
C.
29, Αἰγυπτίου.
42, οἱ μὲν γὰρ.
44, ἔφρευγον.
45, παρείχον.
48, τοὺς ἀπαντ.
488, 6, ὁ περὶ σιδ. H.
8, περὶ Σιδ. H.
20, ἔχουσα ἄρρ.
40, αὐτὴ δὲ ἦν καλλιερρόη.
42, εἰσῆλ. Nonnulla hic
excidisse mihi viden-
tur H.
489, 11, ἀπῆντατο R.
19, τε ἐπ.
24, χ. μὲν οὖν πολὺν ἀντί-
σχευ.
30, ἐν τῇ συμβολῇ H.
490, 2, τὴν ἐν τῇ.
17, πεποισμένοις an πεπυ-
σμένοις? H.
20, μὲν γὰρ.
40, ἐπαγγέλλου.
41, καὶ κατέωσαν.
44, μοι δότω.
με ἀποκτ.
46, ἀλλ' ἐγχεκαλ.
51, κλέπτουσί τινες.
54, οὐδεμία γέγονε κακὸν C.
591, 6, οὐ φησι.
16, ὡς μὲν οὖν.

- 28, ἔδοξε τὸ δεινὸν H.
29, αὐτῷ διηλ.*
32, ἀπελογήσατο.
492, 2, ὅπως R.
3, κίκαλ. H.
17, οἰκονομῆσαι.
25, εὐρηκε.
38, εἰς θ. τὸν β.
41, φράση.
493, 9, ἄλις ἦν δ.
11, ἀσπασίῳ λέκτροισι.
19, ὡς δέ.
21, ἔτι σκότους.
23, τὴν στρατιάν.
26, πεπυσμένοις.
28, περὶ τῆς Στ. H.
30, ποῦ σπ. H.
33, ἔδη καὶ.
34, πρώτων C.
35, καὶ τοῦ θάλ. H.
48, ἀπόγεια.
494, 4, αὐτὸν.
26, δι' ἀναπτ. C.

- 41, εἰσὶν οὐδ' οὐ correctione οὐδ' C.
495, 2, σοι διεφ.
46, εὐηργ.
1, κυπρίων.
7, φησὶ, κόσμου C.
15, παραθήκην H.
17, πῶς ἄλλοι διάφορα C.
19, καὶ χ.
24, ἀποδέδωκεν.
29, ἀποξέγγειν.
31, ἀνεξικακῶν.
44, γάμων.
497, 1, ὦ.
6, ἀντ' ἑμοῦ.
19, καλὴ Doru.
ἐκ. an ἐνδέχεται με scriptum sit non satis apparet.
24, ἐνέθηκε.
37, Στατεῖρας C.
47, εὐθὺς δέ.
ὁγ.

- 498, 3, ῥέξαντες.
7, σε, γυνὴ φ.
37, ὥσπερ γάρ.
43, σοι, Δ.
499, 12, κενὴ ζ. καὶ σὺ,
19, κατὰ πρόμνην καὶ J.
31, ἐξέπεμψε.
50, πεπυσμένων.
500, 4, παρακαθ.
14, αὐτὸς γάρ.
25, ἐπεκλύοντο R.
27, ἔτι καὶ αὐταῖς R.
30, τῷ Ἑρμ.
501, 4, ἐρωτῶμεν ἄν.
8, ἡμῶν.
21, ἐφεξῆς ἡμ. ἀπ. δεῖ θ. H.
47, πλούσιος.
50, ταῦτα μὲν οὖν ἔμ. ἔστιρον. τότε δέ.
502, 23, ἐπίστελλε H.
36, οὐτε δε.

PARTHENIUS.

ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ ΝΙΚΑΕΩΣ

ΠΕΡΙ

ΕΡΩΤΙΚΩΝ ΠΑΘΗΜΑΤΩΝ.

ΠΑΡΘΕΝΙΟΣ ΚΟΡΝΗΛΙΩ: ΓΑΛΛΩ: ΧΑΙΡΕΙΝ.

Μάλιστα σοι δοκῶν ἁρμόττειν, Κορνήλιε Γάλλε, τὴν
 ἄθροισιν τῶν ἐρωτικῶν παθημάτων, ἀναλεζάμενος ὡς
 ὅτι μάλιστα ἐν βραχυτάτοις ἀπέσταλκα. Τὰ γὰρ παρὰ
 τισι τῶν ποιητῶν κείμενα, τούτων μὴ αὐτοτελῶς λε-
 5 λεγμένων, κατανοήσεις ἐκ τῶνδε τὰ πλεῖστα, αὐτῶν τε
 σοι παρέσται εἰς ἔπη καὶ ἐλεγείας ἀνάγειν τὰ μά-
 λιστ' ἐξ αὐτῶν ἁρμόδια. (Μηδὲ) διὰ τὸ μὴ παρῆναι τὸ
 περιττὸν αὐτοῖς, ὃ δὴ σὺ μετέρχῃ, χεῖρον περὶ αὐτῶν
 ἐννοηθῆς· οἶονε γὰρ ὑπομνηματίων τρόπον αὐτὰ συν-
 10 ελεξάμεθα, καὶ σοι νυνὶ τὴν χρῆσιν ὁμοίαν, ὡς εἴοικε,
 παρέξεται.

ΚΕΦ. Α'.

ΠΕΡΙ ΛΥΡΚΟΥ.

Ἡ ἱστορία παρὰ Νικαινέτου ἐν τῷ Λύρκῳ καὶ Ἀπολλωνίῳ
 Ῥοδίῳ Καύνῳ.

Ἀρπασθείσης Ἰούς τῆς Ἀργείας ὑπὸ ληστῶν, ὃ πα-
 τὴρ αὐτῆς Ἰναχος μαστιγῆράς τε καὶ ἐρευνητὰς ἄλλους
 καθῆκεν, ἐν δ' αὐτοῖς Λύρκον τὸν Φορωνέως, ὃς μάλ-
 15 πολλὴν γῆν ἐπιδραμὼν καὶ πολλὴν θάλασσαν περαιω-
 θεὶς, τέλος, ὡς οὐχ εὔρισκεν, ἀπέπειε τῷ καμᾶτῳ· καὶ
 εἰς μὲν Ἀργος, δεδοικώς τὸν Ἰναχον, οὐ μάλ-
 τῆς, ἀφικόμενος δ' εἰς Καῦνον πρὸς Λίγυλόν γαμει-
 αὐτοῦ τὴν θυγατέρα Εὐλεβίην· ἔρασαν γὰρ τὴν κόρην
 20 ἰδοῦσαν τὸν Λύρκον εἰς ἔρωτα ἔλθειν καὶ πολλὰ τοῦ
 πατρὸς δετηθῆναι κατασχεῖν αὐτόν· ὃ δὲ τῆς τε βασι-
 λείας μοῖραν οὐκ ἐλαχίστην ἀποδασάμενος καὶ τῶν
 λοιπῶν ὑπαργμάτων γαμβρὸν εἶχε. Χρόνου δὲ πολλοῦ
 προϊόντος, ὡς τῷ Λύρκῳ παῖδες οὐκ ἐγίνοντο, ἦλθεν
 25 εἰς Διδυμείως, χρησόμενος περὶ γονῆς τέκνων· καὶ αὐτῷ
 θεσπίζει ὁ θεὸς, παῖδας φύσειν, ἧ ἂν ἐκ τοῦ ναοῦ χω-
 ρισθεὶς πρώτη συγγένηται· ὃ δὲ μάλ-
 ῳ πρὸς τὴν γυναῖκα πειθόμενος κατὰ νοῦν [ἂν] αὐτῷ
 γωρήσειν τὸ μαντεῖον. Ἐπεὶ δὲ πλεόν ἀφίκετο εἰς
 30 Βύβαστον πρὸς Σταφυλὸν τὸν Διονύσου, μάλ-
 ῳ πρὸς αὐτὸν ὑποδεχόμενος εἰς πολὺν οἶνον
 προτρέψατο, κατὰ δὲ πολλῇ μεθῇ παρείτο, συγκα-

PARTHENII NICÆENSIS

DE

AMATORIIIS AFFECTIBUS.

PARTHENIUS CORNELIO GALLO S. P. D.

Quum tibi maxime putarem convenire, Corneli Galle,
 lectionem amatoriorum affectuum, collectos eos quam
 brevissime potui transmissi. Quæ enim apud quosdam
 poetas inveniuntur, quum non absolute sint enarrata, in-
 telliges ex his pleraque, et tibi ipsi ad manum erunt ut in
 hexametros et elegias transferas quæ ex iis maxime con-
 grua. (Neque) quoniam his non inest elegantia, quam tu
 sane sectaris, pejorem de his concipias opinionem; nam
 commentariolorum vice illos congressimus, et tibi nunc, ut
 par est, similem præbunt usum.

CAP. I.

DE LYRCO.

Historia est apud Nicænetum in Lyrcō et Apollonium Rho-
 dium in Cauno.

Quum capta esset Io Argiva a prædonibus, pater ejus
 Inachus inquisitores et indagatores alios misit, inter eos
 autem Lyrcum Phoronei filium, qui multam terram pera-
 gratus et multa maria emensus, tandem ubi eam non in-
 veniret, renuntiavit labori; et Argos quidem, timens Ina-
 chum, non redibat scilicet, sed venit Caunum ad Ægialum,
 uxorem ducit illius filiam, Hilebiam; dicunt enim puellam
 conspecto Lyrcō in amorem ejus venisse et multa patrem
 precatam esse ut delineret ipsum; hic autem, parte regni
 non minima et reliquorum bonorum oblata, eum generum
 sibi adscivit. Tempore autem multo præterlapso, quum
 Lyrcō liberi non nascerentur, adiit Didymam consultum
 (oraculum) de sobolis generatione; cui numen respondit,
 liberos geniturum (ex illa) quacum prima e templo di-
 gressus rem habuerit. Hic autem valde gavisus ad ux-
 orem festinabat, credens sibi ex animi sententia oraculum
 processurum. Quum autem navigans pervenisset Byba-
 stum, ad Staphylum Dionysii f., hic illum valde amice exci-
 piens multum vinum (ut biberet) incitavit et postquam
 1.

τέκλινεν αὐτῷ Ἡμιθέαν τὴν θυγατέρα. Ταῦτα δ' ἐποίει προπεπυσμένος τὸ τοῦ χρηστηρίου καὶ βουλό-
μενος ἐκ ταύτης αὐτῷ παῖδας γενέσθαι. Δι' ἔριδος
μέντοι ἐγένοντο Ῥοιώ τε καὶ Ἡμιθέα αἱ τοῦ Σταφύλου,
6 τίς αὐτῶν μιγθεῖη τῷ ξένῳ· τοσοῦτος ἀμφοτέρως κα-
τέσχε πόθος· Λύρκος δ' ἐπιγνοὺς τῇ ὑστεραίᾳ οἷα ἔδε-
δράκει [καὶ] τὴν Ἡμιθέαν ὁρῶν συγκατακεκλιμένην,
ἔδυσφόρει τε καὶ πολλὰ κατεμέμεφετο τὸν Σταφύλον,
ὡς ἀπατεῶνα γενόμενον αὐτοῦ· ὕστερον δέ, μηδὲν ἔχων
8 τι ποιοίη, περιελόμενος τὴν ζώνην δίδωσι τῇ κόρῃ
κελεύων ἡβήσαντι τῷ παιδί φυλάττειν, ὅπως ἔχῃ γνῶ-
ρισμα, ὅπότε ἂν ἀφίκοιτο πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ εἰς
Καῦνον, καὶ ἐξέπλευσεν. Αἰγιαλὸς δ' ὡς ᾔσθετο τὰ
9 τε κατὰ τὸ χρηστήριον καὶ τὴν Ἡμιθέαν, ἤλαυνεν (ἐκ)
16 τῆς γῆς αὐτόν. Ἐνθα δὲ μάχῃ συνεχῆς ἦν τοῖς τε τὸν
Λύρκον προσιεμένοις καὶ τοῖς τὰ Αἰγιαλοῦ φρονούσι·
μάλιστα δὲ συνεργὸς ἐγένετο Εἰλεβίη· οὐ γὰρ ἀπέπει-
ν τὸν Λύρκον. Μετὰ δὲ [ταῦτα] ἀνδρωθεὶς ὁ ἐξ Ἡμι-
θέας καὶ Λύρκου, Βασίλος αὐτῷ ὄνομα, ἦλθεν εἰς τὴν
20 Καυνίαν, καὶ αὐτὸν γνωρίσας ὁ Λύρκος ἤδη γηραιὸς ὢν
ἡγεμόνα καθίστασι τῶν σφετέρων λαῶν.

B'.

ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΜΗΛΗΣ.

Ἱστορεῖ Φιλητᾶς Ἑρμῆ.

Ὀδυσσεὺς ἀλώμενος περὶ Σικελίαν καὶ τὴν Τυρ-
ρηνῶν καὶ τὴν Σικελῶν θάλασσαν, ἀφίκετο πρὸς Αἶολον
εἰς Μελιγουνίδα νῆσον, ὅς αὐτὸν κατὰ κλέος σοφίας
25 τεθηπὼς ἐν πολλῇ φροντίδι εἶχεν· τὰ περὶ Τροίας
ἀλώσειν καὶ ὃν τρόπον αὐτοῖς ἐσχεδάσθησαν αἱ νῆες
κομιζομένοις ἀπὸ τῆς Ἰλίου διεπυθάνετο, ξενίζων τ'
αὐτὸν πολλὸν χρόνον διῆγε. Τῷ δ' ἄρα καὶ αὐτῷ ἦν ἡ
μονὴ ἡδομένη, Πολυμήλῃ γὰρ, τῶν Αἰολιδῶν τις,
30 ἐρασθεῖσα αὐτοῦ κρύφα συνῆν. Ὡς δὲ τοὺς ἀνέμους
ἐγκεκλεισμένους παραλαβὼν ἀπέπλευσεν, ἡ κόρῃ φω-
ρεῖται τινα τῶν Τρωϊκῶν λαφύρων ἔχουσα καὶ τούτοις
μετὰ πολλῶν δακρύων ἐναλινδομένη. Ἐνθ' ὁ Αἶολος
τὸν μὲν Ὀδυσσεά, καίπερ οὐ παρόντα, ἐκάκισεν, τὴν δὲ
35 Πολυμήλῃν ἐν νῷ ἔσχεν τίσασθαι. Ἐτυχε δ' αὐτῆς
ἡρασμένος ἀδελφὸς Διώρης, ὅς αὐτὴν παραιτεῖται τε
καὶ πείθει τὸν πατέρα αὐτῇ συνοικίσαι.

Γ'.

ΠΕΡΙ ΕΥΠΠΗΣ.

Ἱστορεῖ Σοφοκλῆς Εὐρύαλον.

Οὐ μόνον δ' Ὀδυσσεὺς περὶ Αἶολον ἐξήμαρτεν, ἀλλὰ
καὶ μετὰ τὴν ἀλῆν, ὡς τοὺς μνηστῆρας ἐφόνευσεν, εἰς
40 Ἠπειρον ἔλθων χρηστηρίων τιῶν ἕνεκα, τὴν Τυρμίμα
θυγατέρα ἐφθειρεν Εὐπίπην, ὅς αὐτὸν οἰκείως θ' ὑπε-
δέξατο καὶ μετὰ πάσης προθυμίας ἐξένισε. Παῖς δ'

magna ebrietate tenebatur, Hemitheam filiam cum illo
recumbere jussit. Hoc autem faciebat, ante audito ora-
culi responso et volens ex hac sibi liberos gigni. Contem-
debant utique Rhæo et Hemithea filia Staphyli utra dor-
miret cum hospite; tantus utramque ceperat amor; Lycus
vero postridie qualia fecisset, animadvertens, Hemitheam
videns secum dormientem, egre ferebat et vehementer re-
prehendebat Staphylum qui fraudes sibi struxisset; deinde
vero nesciens quid facturus esset, zonam sibi detrahit
puellaque dat jubens illam pubescenti puero servare, ut
haberet signum quo agnosci posset, si quando ad parentem
Caunum venisset, et abnavigavit. Ægialus vero quum co-
gnovisset oraculum et quæ facta essent cum Hemithea,
expulit illum e terra sua. Indesane perpetuum fuit bellum
inter eos qui Lycum sequebantur et eos qui cum Ægialo
stabant: maxime vero adjutrix illi erat Helibia, Lyr-
cum enim non respuit. Deinde vero vir factus Hemithea
et Lyci filius, cui Basili nomen, venit in Cauniam et ipsum
agnitum Lycus jam senex ducem populi sui constituit.

II.

DE POLYMELA.

Narrat Philetas (in) Mercurio.

Ulysses errans circa Siciliam et Tyrrenum et Siculum
mare pervenit ad Æolum in Insulam Meligunidem, qui
illum pro sapientiæ fama veneratus magno in honore ha-
buit; de Trojæ excidio et quomodo ipsis illo redeuntibus
naves dispersæ fuissent percunctabatur, hospitioque exci-
piens illum per longum tempus remoratus est. Huic au-
tem et ipsi jucunda erat remansio; Polymela enim Æoli-
darum genere, amore capta clam cum illo coibat. Ubi
vero ventos pacatos nactus abnavigaverat, puella depre-
henditur Trojana quædam spolia habens et super hæc multis
cum lacrymis provoluta. Tunc Æolus Ulyssem quidem
quamvis non adesset objurgavit, Polymelam vero consilium
habebat puniendi. Erat autem illius amore captus frater
Diores, qui illam deprecatus est patrique persuasit ut sibi
eam nuptum daret.

III.

DE EUIPPÊ.

Narrat Sophocles (in) Euryalo.

Non tantum Ulysses in Æolum peccavit, sed et post
errores, procis interemtis, in Epirum veniens oraculi cu-
jusdam causa, Tyrimmæ filiam corrumpit Euippen, qui eum
familiariter exceperat et omni cum alacritate hospitio
dignatus erat. Filius autem illi nascitur ex hac Euryalus.

αὐτῷ γίγνεται ἐκ ταύτης Εὐρύαλος. Τοῦτον ἡ μήτηρ, ἐπεὶ εἰς ἤβην ἦλθεν, ἀποπέμπεται εἰς Ἰθάκην, σύμβολά τινα δοῦσα ἐν δέλτῳ κατεσφραγισμένα. Τοῦ δ' Ὀδυσσεὺς κατὰ τύχην τότε μὴ παρόντος, Πηνελόπεια καταμαθοῦσα ταῦτα καὶ ἄλλως δὲ προπεπυσμένη τὸν τῆς Εὐίππης ἔρωτα, πείθει τὸν Ὀδυσσεῖα παραγνώμενον, πρὶν ἢ γινῶναι τι τούτων ὡς ἔχει, κατακτείνει τὸν Εὐρύαλον ὡς ἐπιβουλεύοντα αὐτῷ. Καὶ Ὀδυσσεὺς μὲν διὰ τὸ μὴ ἐγκρατὴς φῦναι, μὴδ' ἄλλως ἐπεικλῆς, αὐτόχειρ τοῦ παιδὸς ἐγένετο, καὶ οὐ μετὰ πολὺν χρόνον ἡ τόδ' ἀπειργάσθαι πρὸς τῆς αὐτοῦ γενεᾶς τρωθεὶς ἀκάνθη θαλασσίας τρυγόνος ἐτελεύτησεν.

Δ'.

ΠΕΡΙ ΟΙΝΩΝΗΣ.

Ἱστορεῖ Νικάνδρος ἐν τῷ περὶ ποιητῶν καὶ Κεφάλων ὁ Γεργίθιος ἐν Τρωικοῖς.

Ἀλέξανδρος ὁ Πριάμου βουκολῶν κατὰ τὴν Ἰδὴν ἠράσθη τῆς Κεβρῆνος θυγατρὸς Οἰνώνης· λέγεται δὲ ταύτην ἐκ τοῦ θεῶν κατεχομένην θεσπίζειν περὶ τῶν μελλόντων, καὶ ἄλλως δ' ἐπὶ συνείσει φρενῶν ἐπὶ μέγα διαβεβῆσθαι. Ὁ οὖν Ἀλέξανδρος αὐτὴν ἀγαγόμενος παρὰ τοῦ πατρὸς εἰς τὴν Ἰδὴν, ὅπου αὐτῷ οἱ σταθμοὶ ἦσαν, εἶχε γυναῖκα, καὶ αὐτῇ φιλοφρονούμενος (ὡμοσε) μὴδ' αὖτε προλείπειν, ἐν περισσοτέρᾳ τε τιμῇ ἔξειν· ἡ δὲ συνιέναι μὲν ἔφασκεν εἰς τὸ παρὸν ὡς δὴ πάνυ αὐτῆς ἐρώη· χρόνον μὲντοι τινὰ γενήσεσθαι, ἐν ᾧ ἀπαλλάξας αὐτὴν εἰς τὴν Εὐρώπην περαιωθήσεται, κακεὶ πτοηθεὶς ἐπὶ γυναικὶ ξένη πόλεμον ἐπάξει τοῖς οἰκείοις· ἐξήγειτο δὲ, ὡς δεῖ αὐτὸν ἐν τῷ πολέμῳ τρωθῆναι, καὶ ὅτι οὐδεὶς αὐτὸν οἶός τ' ἔσται ὑγιῆ ποιῆσαι ἢ αὐτῇ ἐκαστοτε δ' ἐπιλεγομένης αὐτῆς, ἐκείνος οὐκ εἶα μεμνησθαι. Χρόνον δὲ προϊόντος, ἐπειδὴ Ἑλένην ἔγειμεν, ἡ μὲν Οἰνὼν μεμφομένη τῶν πραγμάτων τὸν Ἀλέξανδρον εἰς Κεβρῆνα, θενπερ ἦν γένος, ἀπεχώρησεν· ὁ δὲ, παρήκοντος ἤδη τοῦ πολέμου, διατοξευόμενος Φιλοκτήτη τιτρώσκεται. Ἐν νῷ δὲ λαβὼν τὸ τῆς Οἰνώνης ἔπος, ὅτ' ἔφατο αὐτὸν πρὸς αὐτῆς μόνης οἶόν τ' εἶναι ἰαθῆναι, κήρυκα πέμπει δεησόμενον, ὅπως ἐπειγθεῖσα ἀκέσῃται· αὐτὸν καὶ τῶν παροιχομένων λήθην ποιήσεται, ὅτε κατὰ θεῶν βούλησιν * γε ἀφικόμενον· ἡ δ' αὐθαδέστερον ἀπεκρίνατο, ὡς χρὴ παρ' Ἑλένην αὐτὸν λέναι, κακείνης δεῖσθαι· αὐτῇ δὲ μάλιστ' ἡπείγειτο ἔνθα δὴ ἐπέπυστο κείσθαι αὐτόν. Τοῦ δὲ κήρυκος τὰ λεγθέντα παρὰ τῆς Οἰνώνης ὅστις ἀπαγγείλαντος, ἀθυμήσας ὁ Ἀλέξανδρος ἐξέπνευσεν· Οἰνὼν δὲ, ἐπεὶ νέκυν ᾗδῃ κατὰ γῆς κείμενον ἐλθοῦσα εἶδεν, ἀνώμωξεν τε καὶ πολλὰ καταλοφυραμένη διεχρήσατο ἐαυτήν.

Hunc mater quum ad pubertatem venisset dimittit in Ithacam, signis quibusdam ei datis in tabula obsignatis. Quum autem Ulysses forte fortuna non adesset illo tempore, Penelope quæ et advertit hæc et præterea ante audiverat de Euippæ amore, persuadet Ulyssi redeunti, priusquam aliquid horum quomodo se haberet inquisiverat, interficere Euryalum quasi insidias ipsi struentem. Et Ulysses quidem quia iræ impotens erat neque alias vir probus, sua manu filium interfecit, et post non multum tempus quam hoc perpetraverat a sua ipse sobole vulneratus marinæ turturis spina interiit.

IV.

DE CENONE.

Tradit Nicander in libro de poetis et Cephalon Gergithius in Troicis.

Alexander Priami f. boves pascens in Ida Cebrenis filię Cēnones amore captus est; dicitur autem hæc numine quodam correpta prædixisse futura, et alias ob animi solertiam magna in celebritate fuisse. Hanc Alexander abductam a patre ad Idam, ubi stativa illi erant, habuit uxorem et illi (juravit) amanter complexa, numquam se illam deserturum et in maximo honore habiturum; hæc vero dixit se intelligere quidem in presens se valde ab illo amari, tempus autem fore, quo ipsam deserens in Europam trajecturus sit et ibi deperiens mulierem peregrinam auctor futurus sit ut domesticis bellum inferatur; exponebatque in fatis esse ut in bello vulneraretur et fore ut nemo eum possit sanare præter ipsam: semper illa hæc dicente, ille non sinebat hujus rei mentionem facere. Tempore vero progrediente, postquam Helenam uxorem duxerat, Cēnone quidem indignata facta Alexandri, ad Cebrenem, unde genus ducebat, abiit: ille vero, bello jam instante, jaculo a Philoctete petitus vulneratur. In animum itaque revocatis Cēnones verbis, quando dixisset ab ipsa sola eum posse sanari, præconem mittit oratum ut festinaret ipsum sanare et præteritorum oblivionem faciat, quippe quum deorum voluntate (eo dementiae) pervenerit; illa autem durum dedit responsum, debere illum ad Helenam ire et illam orare; ipsa vero maxime festinabat ire eo, ubi illum jacere audiverat. Præcone ab Cēnone dicta citius nuntiante, animo fractus Alexander exspiravit. Cēnone vero, adveniens ubi vidit illum mortuum jam in terra jacentem, ingemuit et magnum ejulatum edens se ipsa interemit.

I'.

ΠΕΡΙ ΛΕΥΚΙΠΠΟΥ.

Ἱστορεῖ Ἑρμοσιάνῃς Λεοντίῃς

Λεύκιππος δὲ, Ξανθίου παῖς, γένος τῶν ἀπὸ Βελλε-
ροφόντου, διαφέρων ἰσχυρῶς μάλιστα τῶν καθ' ἑαυτὸν,
ἤσκει τὰ πολεμικά. Διὸ πολλὸς ἦν λόγος περὶ αὐτοῦ
παρὰ τε Λυκίοις καὶ τοῖς προσεχέσι τούτοις, ἅτε δὴ
ἀγομένοις (καὶ φερομένοις) καὶ πᾶν ὅτιον δυσχερὲς
5 πάσχουσιν. Οὗτος κατὰ μῆνιν Ἀφροδίτης εἰς ἔρωτα
ἀφικόμενος τῆς ἀδελφῆς, τέως μὲν ἐκαρτέρει, οἰόμενος
ῥᾶσ' ἀπαλλάξεσθαι τῆς νόσου· ἐπεὶ μέντοι χρόνου δια-
γενομένου οὐδ' ἐπ' ὀλίγον ἐλώφα τὸ πάθος, ἀνακονοῦται
τῇ μητρὶ καὶ πολλὰ κατικέτευσ, μὴ περιδεῖν αὐτὸν
10 ἀπολλύμενον· εἰ γὰρ αὐτῷ μὴ συνεργήσειεν, ἀπο-
σφάζειν αὐτὸν ἠπίλει. Τῆς δὲ παραχρῆμα τὴν ἐπιθυ-
μίαν φαμένης τελέσειεν, ῥᾶν ἤδη γέγονεν· ἀνακαλε-
σαμένη δὲ τὴν κόρην συγκατακλίνει τὰδελφῶ, καὶ
τούτου συνῆσαν οὐ μάλα τινα δεδαικότες, ἕως τις ἐξαγ-
15 γέλλει τῷ κατηγγυημένῳ τὴν κόρην μνηστῆρι. Ὁ δὲ
τόν θ' αὐτοῦ πατέρα παραλαβὼν καὶ τινὰς τῶν προσ-
ηκόντων, πρόσεισι τῷ Ξανθίῳ καὶ τὴν πρᾶξιν κατα-
μηνύει, μὴ δηλῶν τούνομα τοῦ Λευκίππου. Ξάνθιος
δὲ δυσφορῶν ἐπὶ τοῖς προστηγελμένοις πολλὴν σπουδὴν
20 ἐτίθετο φωρᾶσαι τὸν φθορέα, καὶ διεκελεύσατο τῷ
μηνύτῃ, ὑπὸτ' ἴδοι συνόντας, αὐτῷ δηλῶσαι· τοῦ δ'
ἐτοίμως ὑπακούσαντος καὶ αὐτίκα τὸν πρεσβύτερον ἐπα-
γομένου τῷ θαλάμῳ, ἡ παῖς, αἰνιδίου ψόφου γενε-
θέντος, ἵετο διὰ θυρῶν, οἰομένη λήσεσθαι τὸν ἐπιόντα·
25 καὶ αὐτὴν ὁ πατὴρ ὑπολαβὼν εἶναι τὸν φθορέα πατάξας
μαχαίρᾳ καταβάλλει. Τῆς δὲ περιωδύνου γενομένης
καὶ ἀνακραγούσης, ὁ Λεύκιππος ἐπαμύνων αὐτῇ καὶ
διὰ τὸ ἐκπεπλῆσθαι μὴ προϊδόμενος ὅστις ἦν, κα-
τακτείνει τὸν πατέρα. Δι' ἣν αἰτίαν ἀπολιπὼν τὴν
30 οἰκίαν Θετταλῶν ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν εἰς Κρήτην
ἦγγαστο, κακῶθεν ἐξελαθεὶς ὑπὸ τῶν προσοίκων εἰς
τὴν Ἑφεσίαν ἀρίκετο, ἐνθα χωρίον ὤκησε τὸ Κρητι-
ναῖον ἐπικληθέν. Τοῦ δὲ Λευκίππου τούτου λέγεται
τὴν Μανδρόλυτου θυγατέρα Λευκοφρύην ἐρασθεῖσαν
35 προδοῦναι τὴν πόλιν τοῖς πολεμίοις, ὧν ἐτύγχανεν
ἡγούμενος ὁ Λεύκιππος, ἐλομένων αὐτὸν κατὰ θεοπρό-
πιον τῶν δεκατεθέντων ἐκ Φερῶν ὑπ' Ἀδμήτου.

Γ'.

ΠΕΡΙ ΠΑΛΛΗΝΗΣ.

Ἱστορεῖ Θεογένης καὶ Ἠγήσιππος ἐν Παλληνιακοῖς.

Λέγεται καὶ Σίθωνα, τὸν Ὀδομάντων βασιλέα, γεν-
νῆσαι θυγατέρα Παλλήνην, καλὴν τε καὶ ἐπίχαριν,
40 καὶ διὰ τούτ' ἐπὶ πλείστον χωρῆσαι κλέος αὐτῆς, φοι-
τᾶν τε μνηστῆρας οὐ μόνον ἀπ' αὐτῆς τῆς Θράκης,
ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν πρὸς τὴν πόλιν, ἀπὸ τ' Ἰλλυρίδος καὶ τῶν

V.

DE LEUCIPPO.

Narrat Hermerianax Leontio.

Leucippus Xanthii f. genus a Bellerophonte ducens,
superans robore longe suos aequales, exercebat rem bel-
licam : quare multus erat de eo sermo et apud Lycios et
apud horum vicinos, utpote qui diriperentur et quodvis
malum paterentur. Hic ira Veneris, in amorem sororis
incidens, aliquamdiu quidem fortiter affectui obstabat,
putans se facile ab hoc morbo liberatum iri ; postquam vero
tempore procedente nihilo mitior affectus fiebat, commu-
nicat rem cum matre et multa illam precabatur ne se perire
sinceret ; nisi enim sibi auxilium ferret, minabatur semet
interfecturum. Quum illa autem statim ut cupiditas ejus
impleretur se effecturam pollicita esset, jam melius se ha-
bebat ; vocatamque puellam dormire cum fratre jussit et ab
hoc tempore coibant, neminem timentes adeo, donec ali-
quis nuntiaret rem proco cui desponsa erat puella. Hic
autem cum patre suo et quibusdam cognatis adiit Xanthium
et factum indicat, non revelans nomen Leucippi. Xanthius
autem aegre ferens nuntiata multam adhibebat diligentiam
ut corruptorem deprehenderet et jubebat delatorem se-
certiorem reddere quando vidisset illos coeuntes ; illo autem
promte obediente et statim senem ducente in thalamum,
puella, repente strepitu facto, ruebat foribus, putans fore
ut lateret ingredientem ; et ipsam pater suspicans esse
corruptorem gladio cadens prosternit. Illi vehementem
dolorem sentienti et exclamanti Leucippus auxilium ferens
et prae mentis turbatione non prospiciens quis caset, patrem
interficit. Ob quam causam relicta domo, Thessalis dux
fuit in Cretam euntibus et inde pulsus ab incolis in Ephe-
siam pervenit, ubi regionem habitavit Cretinensiam dictam.
Leucippi hujus dicitur Mandrolyte filia Leucophrye amore
capta prodidisse urbem hostibus, quorum Leucippus erat
praefectus, quum eum creavissent ex vaticinio qui missi erant
Pheris ab Adimeto (nempe) incolarum decima pars.

VI.

DE PALLENE.

Narrat Theogenes et Hegesippus in Palleniactis.

Dicunt et Sithonem regem Odomantum genuisse filiam
Pallenen et pulchram et gratiae plenam, et propterea plu-
rimum ejus famam increbuisse et venire procos non tantum
ex ipsa Thracia, sed et insuper e remotis locis quosdam, ex
Illyric et ad flumen Tanaim habitantibus ; Sithonem autem

ἐπὶ Τανάϊδος ποταμοῦ κατοικήμενων· τὸν δὲ Σίθωνα
 πρῶτον μὲν κελεῖν τοὺς ἀφικνουμένους μνηστῆρας
 πρὸς μάχην ἰέναι (ἐαυτῷ, ἐφ' ᾧ τε, εἰ μὲν τις
 νικῶν ἀπιέναι) τὴν κόρην ἔχοντα, εἰ δ' ἦττων φα-
 νείη, τεθνάναι, τούτῳ τε τῷ τρόπῳ πάνυ συχνοὺς ἀνη-
 ρήκει. Μετὰ δὲ, ὡς αὐτὸν θ' ἡ πλείων ἰσχύς ἐπιλε-
 λοίπει, ἔγνωστό τ' αὐτῷ τὴν κόρην ἀρμόσασθαι, δύο
 μνηστῆρας ἀφικμένους, Δρύαντά τε καὶ Κλείτον, ἐκέ-
 λευεν, ἄθλου προκειμένου τῆς κόρης, ἀλλήλοις διαμά-
 χησθαι, καὶ τὸν μὲν τεθνάναι, τὸν δὲ περιγεγόμενον
 τὴν τε βασιλείαν καὶ τὴν παιδα ἔχειν. Τῆς δ' ἀφω-
 ρισμένης ἡμέρας παρούσης, ἡ Παλλήνη, ἔτυχε γὰρ
 ἔρῳσα τοῦ Κλείτου, πάνυ ὠρῶδει περὶ αὐτοῦ· καὶ ση-
 μῆναι μὲν οὐκ ἐτόλμα τινὶ τῶν ἀμφ' αὐτὴν, δάκρυα δὲ
 15 πολλὰ κατεγεῖτο τῶν παρεῖων αὐτῆς, ἕως ὅ[τε] τροφεὺς
 αὐτῆς πρεσβύτες (ἀνὴρ) ἀναπυνθανόμενος καὶ ἐπι-
 γινούς τὸ πάθος, τῇ μὲν θαρρεῖν παρεκελεύσατο, ὡς
 ἡ βούλεται, ταύτῃ τοῦ πράγματος χωρήσοντος· αὐτὸς
 δὲ κρύφα ὑπέρχεται τὸν ἡνίοχον τοῦ Δρύαντος, καὶ
 20 αὐτῷ χρυσὸν πολλὸν ὁμολογήσας, πείθει διὰ τῶν ἀρμα-
 τηγῶν τροχῶν μὴ διεῖναι τὰς περόνας. Ἐνθα δ' ἡ, ὡς
 ἐς μάχην ἐξήεσαν καὶ ἤλαυνεν ὁ Δρύας ἐπὶ τὸν Κλεί-
 τον, καὶ οἱ τροχοὶ περπερύθησαν αὐτῷ τῶν ἀρμάτων
 καὶ οὕτως πεσόντα αὐτὸν ἐπιδραμών ὁ Κλείτος ἀναίρει.
 25 Αἰσθόμενος δ' ὁ Σίθων τὸν τ' ἔρωτα καὶ τὴν ἐπιβουλήν
 τῆς θυγατρὸς, μάλα μεγάλην πυρὰν νήσας καὶ ἐπιθεῖς
 τὸν Δρύαντα, ὥτεο συνεπισφάξειν καὶ τὴν Παλλήνην.
 Φαντάσματος δὲ θεοῦ γενομένου καὶ ἐξαπιναιῶς ὕδατος
 ἐξ οὐρανοῦ πολλοῦ καταρραγέντος, μετέγνω τε καὶ γά-
 30 μοις ἀρεσάμενος τὸν παρόντα Θρακῶν ὁμίλον, ἐφίησι
 τῷ Κλείτῳ τὴν κόρην ἄγεσθαι.

Z'.

ΠΕΡΙ ΙΠΠΑΡΙΝΟΥ.

Ἱστορεῖ Φανίας ὁ Ἐρέσιος.

Ἐν δὲ τῇ Ἰταλῇ Ἡρακλείᾳ παιδὸς διαφόρου τὴν
 ὄψιν, Ἱππαρίνος ἦν αὐτῷ ὄνομα, τῶν πάνυ δοκίμων,
 Ἀντιλέων ἠράσθη· δε πολλὰ μηχανώμενος οὐδαμῇ δυ-
 35 νατὸς ἦν αὐτὸν ἀρμόσασθαι, περὶ δὲ γυμνάσια διατρί-
 βοντι πολλὰ τῷ παιδὶ προσρueis ἔφη, τοσοῦτον αὐτοῦ
 πόθον ἔχειν, ὥστε πάντα πόνον ἀνατλήναι, καὶ ὅ τι
 ἂν κελύη μηδενὸς αὐτὸν ἀμαρτῆσεσθαι. Ὅ δ' ἄρα
 κατειρωνεύμενος προσέταξεν αὐτῷ, ἀπὸ τίνος ἔρυμνοῦ
 40 χωρίου, ὃ μάλιστα ἐφρουρεῖτο ὑπὸ τοῦ τῶν Ἡρακλειω-
 τῶν τυράννου, τὸν κώδωνα κατακομίσαι, πειθόμενος
 μὴ [ἂν] ποτε τελέσειν αὐτὸν τόνδε τὸν ἄθλον. Ἀντι-
 λέων δὲ κρύφα τὸ φρούριον ὑπελθὼν καὶ λοχῆσας τὸν
 φύλακα τοῦ κώδωνος κατακαίνει, καὶ περὶ ἀφίκετο πρὸς
 45 τὸ μεῖράκιον, ἐπιτελέσας τὴν ὑπόσχεσιν, ἐν πολλῇ
 αὐτῷ εὐνοίᾳ ἐγένετο, καὶ ἐκ τούτου μάλιστα ἀλλήλους
 ἐφίλουν. Ἐπεὶ δ' ὁ τύραννος τῆς ὥρας ἐγλίχeto τοῦ
 παιδὸς καὶ οἷός [τε] ἦν αὐτὸν βιάζεσθαι, δυσαναγε-

primum quidem jubere advenientes procos pugnam secum
 committere, (ea conditione, ut si quis vinceret, abiret)
 filiam habens, si vero inferior esse videretur, moreretur,
 et hac ratione valde multos sustulerat. Deinde vero,
 quum ipsum vires maximæ destituissent et decrevisset
 puellam dare nuptum, duos procos qui advenerant
 Dryantem et Clitum jussit invicem pugnare quum puella
 victoriæ præmium proposita esset ita ut alter occideretur,
 alter qui superesset et regno et filia potiretur. Definito die
 instante, Pallene, erat enim Cliti amore capta, ei valde
 timebat et indicare quidem non audebat id cuidam eorum
 qui circa ipsam erant, multæ vero lacrymæ de genis ejus
 fluebant, donec nutritor ejus, senex, percunctatus et cognito
 dolore, bono illam animo esse jussisset, quum res, quo
 vellet, eo sit processura: ipse vero clam adit aurigam
 Dryantis auroque multo promisso ei persuadet ut ne per
 currus rotas fibulas transmitteret. Ibi sane, ad pugnam
 illis procedentibus et Dryante in Clitum invehente, et rotæ
 illi de curru deciderunt et sic prolapsus ipsum invadens
 Clitus interfecit. Sithon vero, amore et insidiis filiae
 cognitis, ingentem rogam exstruxit, impositoque Dryante
 volebat simul mactare et Pallenem. Ostento vero divino
 facto et repente aqua multa de cælo effusa, consilium mu-
 tavit et præsentem Thracum multitudinem placans nuptiis,
 permittit Clito puellam ducere.

VII.

DE HIPPARINO.

Tradit Phantias Eresius.

In Italiæ urbe Heraclea puerum formæ excellentem, cui
 Hipparini erat nomen, valde nobilis familiæ, Antileon
 amabat, qui multa machinatus, nullo modo ipsum sibi po-
 terat conciliare; in gymnasiis vero puero versanti sepe
 adhaerens dicebat, tanto ejus desiderio se teneri, ut omnem
 laborem subiret, et quidquid jubeat nihil non ipsum nac-
 turum. Hic autem utique per ludibrium ei mandavit, ut
 ex munito quodam loco qui maxime ab Archelao Heracleo-
 tarum tyranno custodiebatur, tintinnabulum afferret, cre-
 dens illum numquam hoc certamen perfecturum esse.
 Antileon vero clam ingressus castellum et ex insidiis tin-
 tinnabuli custodem interfecit et postquam venerat ad ado-
 lescentem, promissis quum stetisset, in magna apud eum
 benevolentia erat et ab hoc tempore maxime se invicem ama-
 bant. Quum autem tyrannus puerum de stupro sollicitaret et

τήσας δ' Ἀντιλέων ἐκείνῳ μὲν παρεκελεύσατο μὴ ἀντιλέγοντα κινδυνεύειν, αὐτὸς δ' οἰκοθεν ἐξίοντα τὸν τύραννον προσδραμῶν ἀνείλεν· καὶ τοῦτο δράσας δρόμῳ ἔτο· καὶ διέφυγεν ἂν, εἰ μὴ προβάτοις συνδεδεμένοις ἀμφι-
 5 πεσὼν ἐχειρώθη. Διὸ τῆς πόλεως εἰς τάρχαϊον ἀποκαταστάσης, ἀμφοτέροις παρὰ τοῖς Ἡρακλεώταις ἐτέθησαν εἰκόνες χαλκαῖ, καὶ νόμος ἐγράφη, μὴδέν' ἐλαύνειν τοῦ λοιποῦ πρόβατα συνδεδεμένα.

H'.

ΠΕΡΙ ΗΡΙΠΠΗΣ.

Ἱστορεῖ Ἀριστόδημος ὁ Νυσαεὺς ἐν α' Ἱστοριῶν περὶ τούτων, πλὴν οἱ τὰ ὀνόματα ὑπαλλάττει, ἅντι Ἡρίππης καλῶν Γυθυμῖαν, τὸν δὲ βάρβαρον Κανάραν.

Ὅτε δ' οἱ Γαλάται κατέδραμον τὴν Ἰωνίαν καὶ τὰς
 10 πόλεις ἐπόρθουν, ἐν Μιλήτῳ Θεσμοφορίων ὄντων καὶ συνηθροισμένων γυναικῶν ἐν τῷ ἱερῷ, ὃ βραχὺ τῆς πόλεως ἀπέχει, ἀποσπασθέν τι μέρος τοῦ βαρβαρικοῦ διῆλθεν εἰς τὴν Μιλησίαν καὶ ἑξαπιναιῶς ἐπιδραμὸν εἶλεν τὰς γυναῖκας. Ἐνθα δὴ τὰς μὲν ἐρύσαντο, πολὺ
 15 ἀργύριον τε καὶ χρυσίον ἀντιδόντες, τινὲς δὲ, τῶν βαρβάρων αὐταῖς οἰκειωθέντων, ἀπήχθησαν, ἐν δὲ [αὐταῖς] καὶ Ἡρίππη, γυνὴ Ξάνθου, ἀνδρὸς ἐν Μιλήτῳ πάνυ δοκίμου, [γένους τε τοῦ πρώτου,] παιδίον ἀπολιπούσα διατέε. Ταύτης πολὺν πόθον ἔχων ὁ Ξάνθος ἐξηργυ-
 20 ρίσαιτο μέρος τῶν ὑπαργμάτων, καὶ κατασκευασάμενος χρυσοῦς διαχιλίους τὸ μὲν πρῶτον εἰς Ἰταλίαν ἐπεραιώθη· ἐνταῦθεν δ' ὑπ' ἰδιοξένων τινῶν κομιζόμενος εἰς Μασσαλίαν ἀφικνεῖται κακείθεν εἰς τὴν Κελτικὴν· καὶ προσελθὼν τῇ οἰκίᾳ, ἔνθα αὐτοῦ συνῆν ἡ γυνὴ ἀν-
 25 δρὶ τῶν μάλιστα παρὰ Κελτοῖς δοξαζομένων, ὑποδοχῆς ἔδειτο τυχεῖν. Τῶν δὲ διὰ φιλοξενίαν ἐτοίμως αὐτὸν ὑποδεξαμένων, εἰσελθὼν ὁρᾷ τὴν γυναῖκα, καὶ αὐτὸν ἐκείνῃ τῷ χεῖρε ἀμυιβαλοῦσα μάλα φιλοφρόνως προσ-
 30 γάγετο. Παραχρῆμα δὲ τοῦ Κελτοῦ παραγενομέ-
 35 νου, διεῖλθεν αὐτῷ τὴν τ' ἄλῃν τάνδρως ἡ Ἡρίππη, καὶ ὡς αὐτῆς ἔνεκα ἤκοι λύτρα καταθησόμενος· ὁ δ' ἡγάσθη τῆς ψυχῆς τὸν Ξάνθον, καὶ αὐτίκα συνουσίαν ποιησάμενος τῶν μάλιστα προσηκόντων, ἐξένιζεν αὐ-
 40 τόν· παρατείνοντος δὲ τοῦ πότου, τὴν γυναῖκα συγκατα-
 45 κλίνει αὐτῷ καὶ δι' ἐρμηνέως ἐπυνθάνετο, πηλίκην οὐσίαν εἶη κεκτημένος τὴν σύμπασαν· τοῦ δ' εἰς ἀριθμὸν χιλίων χρυσῶν φήσαντος, ὁ βάρβαρος εἰς τέσσαρα μέρη κατανέμειν αὐτὸν ἐκέλευε, καὶ τὰ μὲν τρία ὑπε-
 50 αἰρεῖσθαι αὐτῷ, γυναικί, παιδίῳ, τὸ δὲ τέταρτον ἀπολείπειν ἀποινα τῆς γυναικός. Ὡς δ' ἐς κοῖτόν ποτ' ἀπετραπέτο, πολλὰ κατεμέμφετο τὸν Ξάνθον ἡ γυνή, διὰ τὸ μὴ ἔχοντα τοσοῦτο χρυσίον ὑποσχέσθαι τῷ βαρ-
 55 βάρῳ, κινδυνεύσειν τ' αὐτὸν, εἰ μὴ ἐμπεδώσει τὴν ἐπαγγελλαν· τοῦ δὲ φήσαντος, ἐν ταῖς κρηπίδι τῶν παίδων
 60 καὶ ἄλλους τινὰς χιλίους χρυσοῦς κεκρύφθαι διὰ τὸ μὴ ἐλπίζειν ἐπιεικῇ τινα βάρβαρον καταλήψεσθαι, δεήσειν

paratus esset ei vim inferre, moleste ferens Antileon illum quidem adhortatus est ne contradicendo in vitae periculum veniret, ipse vero domo exeuntem tyrannum invadens occidit; quo facto cursu abiit et effugisset nisi in oves invicem colligatas incidens captus esset. Quare civitate in pristinum statum restituta, utrisque apud Heracleotas imagines aeneae statuae sunt, lataque lex ne quis in posterum colligatas oves exigeret.

VIII.

DE ERIPPE.

Refert Aristodemus Nysensis in primo historiarum libro de his, praeterquam quod nomina commutat, pro Erippe Gythymiam vocans, barbarum vero Cavaram.

Quando Galli incursionem faciebant in Ioniam et urbes devastabant, Mileti Thesmophoria quum essent et mulieres congregatae in templo, quod non procul ab urbe abest, pars quaedam a barbarico agmine avulsa pervenit in Milesiam terram et repente invadens cepit mulieres. Nonnullae tunc sane redemerunt, multo auro et argento dato, nonnullae vero abductae sunt, in quarum familiaritatem barbari venerunt, inter eas autem et Erippe, Xanthi uxor, viri Mileti nobilissimi et generis primi, erat, relicto domi puero bienni. Huius magno desiderio, Xanthus bonorum partem argento commutavit et comparatis aureis mille, primum quidem in Italiam trajecit, inde vero a privatis quibusdam hospitibus deductus Massiliam venit et inde in Celticam regionem; et ad illam domum veniens, ubi uxor vivebat cum viro, qui apud Celtas maximo in honore habebatur, ut hospitio exciperetur rogabat. Hunc illis pro hospitalitate promissis excipientibus ingressus videt uxorem quae cum brachiis circumjectis valde amanter alliciebat. Mox vero Celta superveniente enarravit et vagationem viri Erippe, et cum venisset sua gratia pretium redemptionis daturum; hic autem Xanthi spiritum admiratus est et statim convivium parans eorum qui proxime cognati erant, hospitio illum excepit; procedente vero potu mulierem juxta cum decumbere jussit et per interpretem rogabat, quantam summam possideret; illum dicentem se circiter mille aureos habere, barbarus ista in quatuor partes dividere jussit et tres sibi, uxori, filio tollere, quartam vero relinquere redemptionis pretium uxoris. Quum vero jam ad cubile pervenerat, plurimum increpabat Xanthum uxor, quod tantum auri non habens, barbaro pollicitus esset et in vitae periculum illum venturum si non staret promissis; illo respondente in crepidis servorum et alios quosdam mille aureos absconditos esse, quum non sperasset aequum aliquem barbarum se reperiendum fuisse et fore ut sibi magno redemptionis pretio opus esset,

δὲ πολλῶν λύτρων, ἡ γυνὴ τῇ ὑστεραίᾳ τῷ Κελτῷ καταμνηύει τὸ πλῆθος τοῦ χρυσοῦ καὶ παρεκλεύεται κτείνειν τὸν Ξάνθον, φάσκουσα πολὺ μᾶλλον αἰρεῖσθαι αὐτὸν τῆς τε πατρίδος καὶ τοῦ παιδίου, τὸν μὲν γὰρ Ξάνθον παντάπασιν ἀποστυγεῖν. Τῷ δ' ἄρ' οὐ πρὸς ἡδονῆς ἦν τὰ λεχθέντα· ἐν νῷ δ' εἶχεν αὐτὴν τίσασθαι. Ἐπειδὴ δ' ὁ Ξάνθος ἐσπούδαζεν ἀπιέναι, μάλα φιλοφρόνως προὔπεμπεν ὁ Κελτὸς ἐπαγόμενος καὶ τὴν Ἡρίππην· ὥς δ' ἐπὶ τοὺς ὄρους τῆς Κελτῶν χώρας ἀφίκοντο, θυσίαν ὁ βάρβαρος ἔφη τελέσαι βούλεσθαι πρὶν αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων χωρισθῆναι, καὶ κομισθέντος ἱερείου, τὴν Ἡρίππην ἐκέλευεν ἀντιλαβέσθαι· τῆς δὲ κατασχούσης, ὥς καὶ ἄλλοτε σύνθηες αὐτῇ, ἐπανατεινόμενος τὸ ξίφος καθικνεῖται καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἀφαιρεῖ, τῷ τε Ξάνθῳ παρεκλεύεται μὴ δυσφορεῖν, ἐξαγγελίας τὴν ἐπιβουλὴν αὐτῆς, ἐπέτρεπέ τε τὸ χρυσίον ἅπαν κομίζειν αὐτῷ.

Θ'.

ΠΕΡΙ ΠΟΛΥΚΡΙΤΗΣ.

Ἡ ἱστορία αὕτη ἐλήφθη ἐκ τῆς α' Ἀνδρίσκου Ναξιακῶν· γράφει περὶ αὐτῆς καὶ Θεόφραστος ἐν τῷ δ' τῶν Πρὸς τοὺς καιροὺς.

Καθ' ὃν δὲ χρόνον ἐπὶ Ναξίου Μιλήσιοι συνέβησαν σὺν ἐπικυρόις καὶ τείχεος πρὸ τῆς πόλεως ἐνοικοδομησάμενοι τῇ τε χώρᾳ ἐτεινον καὶ καθειρζάντες τοὺς Ναξίους ἐφρούρου, τότε παρθένος ἀπολειφθεῖσα κατὰ τινα θαύμονα ἐν Ἀγλῷ ἱερῷ, ὃ πλησίον τῆς πόλεως κεῖται, Πολυκρίτη ὄνομα αὐτῇ, τὸν τῶν Ἐρυθραίων ἡγεμόνα Διόγνητον εἶλεν, ὃς οἰκίαν δύναμιν ἔχων συνεμάχει τοῖς Μιλησίοις. Πολλῷ δὲ συνεχόμενος πόθῳ διεπέμπετο πρὸς αὐτὴν· οὐ γὰρ δὴ γε θεμιτὸν ἦν, ἰκέτιν οὖσαν ἐν τῷ ἱερῷ βιάζεσθαι· ἡ δ' ἕως μὲν τινος οὐ προσέειπε τοὺς παραγιγνομένους· ἐπεὶ μὲντοι πολὺς ἐνέκειτο, οὐκ ἔφη πεισθῆσεσθαι αὐτῷ, εἰ μὴ ὁμώσειεν ὑπηρετήσῃν αὐτῇ, ὃ τι ἂν βουληθῇ. Ὁ δὲ Διόγνητος, οὐδὲν ὑποτοπήσας τοιόνδε, μάλα προθύμως ὤμασεν Ἀρτεμιν, χαριεῖσθαι αὐτῇ, ὃ τι ἂν προαιρῇται· κατομοσαμένου δ' ἐκείνου, [καὶ] λαβομένη τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἡ Πολυκρίτη μιμνήσκειται περὶ προδοσίας τοῦ χωρίου, καὶ πολλὰ καθικετεύει αὐτὴν τ' οἰκτεῖρειν καὶ τὰς συμφορὰς τῆς πόλεως. Ὁ Διόγνητος ἀκούσας τοῦ λόγου ἐκτός τ' ἐγένετο αὐτοῦ καὶ σπασάμενος τὴν μάχαιραν ὥρμησεν διεργάσασθαι τὴν κόρην. Ἐν νῷ μὲντοι λαβὼν τὸ εὐνῳμον αὐτῆς καὶ ἅμ' ὑπ' ἔρωτος κρατούμενος, ἔδει γὰρ, ὥς ἔοικε, καὶ Ναξίους μεταβολὴν γενέσθαι τῶν παρόντων κακῶν, τότε μὲν οὐδὲν ἀπεκρίνατο, βουλευόμενος τί ποιητέον εἴη· τῇ δ' ὑστεραίᾳ καθωμολογήσατο προδώσειν. Καὶ ἐν τούτῳ δὴ τοῖς Μιλησίοις ἐορτὴ μετὰ τρίτην ἡμέραν Θαργῆλια ἐπῆει, ἐν ᾗ πολὺν τ' ἀκρατὸν ἐμφοροῦνται καὶ τὰ πλείστου ἄζια καταναλίσκουσι· τότε παρεσκευάζετο προδιδόναι τὸ χωρίον·

uxor postridie Celtæ multitudinem auri defert et hortabatur Xanthum interficere, affirmans eum se longe præferre patriæ et puero, Xanthum enim omnino detestari. Huic autem non placebant hæc dicta, et animus illi erat ipsam punire.

Xanthum abire festinantem valde amice comitatus est Celta, ducens secum et Erippen; quum vero ad fines Celtarum venissent, barbarus sacrificium se velle parare dicebat, priusquam a se invicem discederent, et victimam allatam Erippen jubebat attingere; quam quum ut et alias solebat, apprehendisset, stringens gladium percutit illam et caput amputat, Xanthumque monebat ne ægre hæc ferret, nuntians ejus insidias, et ei permisit omne aurum auferre.

IX.

DE POLYCRITE.

Historia hæc sumta e libro primo de rebus Naxicis; scribit de illa et Theophrastus in libro quarto scripti cui titulus, Ad occasiones.

Quo tempore contra Naxios Milesii expeditionem faciebant cum auxiliis et vallo ante urbem exstructo et regionem populabantur et Naxios mœnibus inclusos obsidebant, eo tempore virgo relicta, dei cujusdam providentia in Delio templo, quod prope urbem jacet, cui Polycrite nomen, Erythæorum ducem Diognetum in amorem sui traxit, qui cum suis copiis Milesiorum socius erat. Magno autem ejus desiderio captus legationem misit ad illam; non enim fas erat utique supplicem puellam in templo stuprare: illa autem aliquamdiu advenientes non admittebat; quum vero valde instaret, negabat sibi posse persuaderi, nisi jurasset se facturum quodcumque ipsa voluerit. Diognetus vero nil tale suspicatus, alacerrime juravit per Dianam, se illi præbiturum quidquid cuperet; facto autem jurejurando illius manum prehensens Polycrite meminit de prodenda regione et multa supplex precatur ut sui et urbis calamitatum misereatur. Diognetus, auditis verbis, haud apud se erat, strictoque gladio paratus erat interficere puellam. Secum vero reputans bonum illius animum, simul victus amore, in fatiis enim erat, ut videtur, et Naxiis fore præsentium malorum levamen, tunc quidem nil respondit, deliberans quid faciendum esset, postridie autem pollicitus est se proditurum. Et interea sane Milesiis post triduum festum instabat dies Thargeliorum, quo multo magis implentur et maximos sumtus faciunt; eo tempore parabat prodere

καὶ εὐθέως διὰ τῆς Πολυκρίτης ἐνθέμενος εἰς ἄρτον μο-
λυβδίνην ἐπιστολὴν (ἐπιστολὴν) τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῆς,
ἐτύγχανον δ' ἄρα τῆς πόλεως ἡγεμόνες (δυνεῖς) οὗτοι,
ὅπως εἰς ἐκείνην τὴν νύκτα παρασκευασάμενοι ἦκωσιν·
σημεῖον δ' αὐτοῖς ἀνασχῆσαι αὐτὸς ἔφη λαμπτήρα.
Καὶ ἡ Πολυκρίτη δὲ τῷ κομίζοντι τὸν ἄρτον φράζειν
ἐκέλευε τοῖς ἀδελφοῖς μὴ ἐνδοιασθῆναι, ὥς τῆς πράξεως
ἐπὶ τέλος ἀχθισομένης, εἰ μὴ ἐκείνοι ἐνδοιασθεῖεν.
Τοῦ δ' ἀγγέλου ταχέως εἰς τὴν πόλιν ἔλθοντος, Πολυ-
κλῆς, ὁ τῆς Πολυκρίτης ἀδελφός, ἐν πολλῇ φροντίδι ἐγί-
γνετο, εἴτε πεισθῆσοιτο τοῖς ἐπισταλμένοις, εἴτε μὴ·
τέλος δὲ, ὥς ἐδόκει πᾶσι πείθεσθαι καὶ νύξ ἐπῆλθεν, ἐν ᾗ
προσετέτακτο πᾶσι παραγίγνεσθαι, πολλὰ κατευξάμενοι
τοῖς θεοῖς, εἰσδεχομένων αὐτοὺς τῶν ἀμφὶ Διόγνητον, ἐσ-
πίπτουσιν εἰς τὸ τεῖχος τῶν Μιλησίων, οἳ μὲν τινες κατὰ
τὴν ἀνεωγμένην πυλίδαν, οἳ δὲ καὶ τὸ τεῖχος ὑπερελθόν-
τες, ἀθρόοι· ἐντὸς γενόμενοι κατέκαινον τοὺς Μιλησίους·
ἐνθα δὲ κατ' ἀγνοίαν ἀποθνήσκει καὶ Διόγνητος. Τῇ
δ' ἐπιούσῃ οἱ Νάξιοι πάντες πολλὸν πόθον εἶχον θεάσα-
σθαι τὴν κόρην· καὶ οἳ μὲν τινες αὐτὴν μίτραις ἀνέδουν,
οἳ δὲ ζώναις, αἷς βαρυνθεῖσαι ἡ παῖς διὰ πλῆθος τῶν
ἐπιριπτομένων ἀπεπνίγη. Καὶ αὐτὴν δημοσίᾳ θά-
πτουσιν ἐν τῷ πεδίῳ, πάντα ἑκατὸν ἐναγίσαντες αὐτῇ·
φασὶ δὲ τινες καὶ Διόγνητον ἐν τῷ αὐτῷ καῖναι, ἐν
ᾧ καὶ ἡ παῖς, σπουδασάντων τῶν Νάξιων.

I.

ΠΕΡΙ ΛΕΥΚΩΝΗΣ.

Ἐν δὲ Θεσσαλίᾳ Κυάνιππος, υἱὸς Φάρακος, μάλα
καλῆς παιδὸς Λευκώνης εἰς ἐπιθυμίαν ἔλθων, παρὰ τῶν
πατέρων αἰτησάμενος αὐτὴν ἡγάγετο γυναῖκα. Ἦν
δὲ φιλοκύνητος (καὶ) μετ' ἡμέραν μὲν ἐπὶ τε λέοντας
καὶ κάπρους ἐφέρετο, νύκτωρ δὲ κατῆει πάνυ κεκμη-
κὼς πρὸς τὴν κόρην, ὥστε μὴδὲ διὰ λόγων εἶσθ' ὅτε
γιγνόμενον αὐτῇ ἐς βαθὺν ὕπνον καταφέρεισθαι. Ἦν
δ' ἄρ' ὑπὸ τ' ἀνίας καὶ ἀλγηδόνων συνεχομένη, ἐν
πολλῇ ἀμνηχανίᾳ ἦν σπουδῇ τ' ἐποιεῖτο κατοπτεῦσαι
τὸν Κυάνιππον, ὅ τι ποιῶν ἦδοιτο τῇ κατ' ὅρος διαίτη·
αὐτίκα δ' εἰς γόνυ ζωσαμένη κρύφα τῶν θεραπαινίδων
εἰς τὴν ὕλην καταδύνει. Αἱ δὲ τοῦ Κυάνιππου κύνες
ἐδίωκον μὲν ἑλαφόν· οὔσαι δ' οὐ πάνυ κτίλοι, ἅτε δὴ
ἐκ πολλοῦ ἡγριωμέναι, ὥς ὠσφρήσαντο τῆς κόρης,
ἐπηνέχθησαν αὐτῇ, καὶ μηδενὸς παρόντος, πᾶσαν διε-
σπάραξαν· καὶ ἡ μὲν διὰ πόθον ἀνδρὸς κουριδίου ταύτη
τέλος ἔσχε· Κυάνιππος δὲ, ὥς ἐπελθὼν κατέλαβε λεω-
θμένην τὴν Λευκώνην, μεγάλῳ τ' ἄχει * ἐπληρώθη,
καὶ ἀνακαλεσάμενος τοὺς ἀμφ' αὐτὸν, ἐκείνην μὲν,
πυρὰν νήσας, ἐπέθετο, αὐτὸς δὲ πρῶτον μὲν τὰς κύνας
ἐπικατέσφαξε τῇ πυρᾷ, ἔπειτα δὲ πολλὰ ἀποδυσάμενος
τὴν παιδὰ διεχρήσατο ἐκυτόν.

regionem et statim Polycritus opera panis impositam plum-
beam epistolam (*mittit*) ad fratres ejus, erant autem hi
sane urbis praefecti, ut illa ipsa nocte instructi venirent;
facem autem signum se illis laturum dicebat. Et Polycrite
vero illum qui panem portabat dicere jubebat suis fratribus,
ne haesitarent, fore enim ut res ad exitum perduceretur si
illi non haesitarent. Nuntio celeriter in urbem veniente,
Polycles, Polycritus frater, multa sollicitudine tenebatur,
utrum nuntiatis fidem haberet nec ne; tandem vero, quum
omnes obsequendum esse censerent et nox instaret, qui
jussi erant omnes venire, multa deos precati, intromit-
tibus ipsos Diogneti militibus, impetum faciunt in vallum
Milesiorum, alii quidem qua porta aperta erat, alii vero et
transgredientes vallum, et conferti quum intrassent, in-
terficiebant Milesios; tunc sane et per ignorantiam interfe-
ctus est Diognetus. Sequenti die Naxii omnes magno de-
siderio tenebantur spectandi puellam; quam alii vittis, alii
zonis coronaverunt, ita ut multitudinem eorum quae inije-
rentur puella oppressa suffocaretur. Illam autem publice
in campo sepeliverunt quum illi parentaverant omnium cen-
tesimas; nonnulli vero dicunt et Diognetum eodem loco
combustum esse, quo puellam, Naxii id cupientibus.

X.

DE LEUCONE.

In Thessalia Cyanippus, filius Pharacis, Leuconae pulcher-
rimae puellae in amorem veniens, a parentibus potens ipsam
duxit uxorem. Erat autem valde deditus venationi (et)
interdiu quidem leones et apros insequabatur, nocte autem
penitus fatigatus redibat ad puellam, ita ut interdum se
sermone quidem habito cum illa profundum in somnum
deferretur. Haec autem praemolestia et doloribus consi-
lii inops erat et studebat speculari Cyanippum, quid fa-
ciens delectaretur in montibus degere; statim vero ad
genua vestibus sublatiis cincta, clam famulis sylvam in-
greditur. Cyanippi vero canes persequiebantur quidem
cervum; quum autem essent non valde mansueti, quippe
a longo inde tempore ferociiores facti, ubi puellam olebant,
eam invaserunt et nemine praesente totam discerpserunt:
illa ob viri juvenis desiderium hunc habuit exitum.
Cyanippus vero superveniens, truncatam Leuconem de-
prehendit ac magno dolore repletus est, et convocatis suis,
illam quidem in exstructum rogam imposuit, ipse vero
primum quidem canes super rogo mactavit, dein vero ve-
hementer deplorata puella se interfecit.

IA'.

ΠΕΡΙ ΒΥΒΛΙΔΟΣ.

Ἰστορεῖ Ἀριστοκρίτος περὶ Μιλήτου καὶ Ἀπολλώνιος ὁ Ῥόδιος Καῦνου κτίσει.

Περὶ δὲ Καῦνου καὶ Βυβλίδος, τῶν Μιλήτου παίδων, διαφόρως ἱστορεῖται. Νικαινετος μὲν γὰρ φησι τὸν Καῦνον ἐρασθέντα τῆς ἀδελφῆς, ὡς οὐκ ἔληγε τοῦ πάθους, ἀπολιπεῖν τὴν οἰκίαν καὶ δεύσαντα πόρρω τῆς οἰκείας χώρας, πόλιν τε κτίσαι καὶ τοὺς ἀπεσκεδασμένους τότε Ἴωνας ἐνοικίσαι· λέγει δ' ἔπειτα τοῖσδε·

αὐτὰρ ὃ γε προτέρωσα κίων Οἰκούσιον ἄστν
κτίσαστο, Τραγασίῃ δὲ Κελαινοῦς εἰχeto παιδί,
ἧ οἱ Καῦνον ἐπικτεν ἀεὶ φιλέοντα θεμιστας·
10 γεινато δὲ βαδάλῃς ἐναλίγκιον ἀρκέυθοισι
Βυβλίδα, τῆς ἦτοι ἀίκων ἡράσαστο Καῦνος·
βίῃ δὲ πέρην Δίας, φεύγων ὀριώδεα Κύπρον
καὶ Κάπρος ὕλιγενές καὶ Κάρια ἱρὰ λοστρά·
ἐνθ' ἦτοι πτολίεθρον ἐδείματα πρῶτος Ἴωνων.
15 αὐτῇ δὲ γνωτῇ, ὀλολυγόνος οἶτον ἔχουσα,
Βυβλὶς ἀποπρὸ πυλῶν Καῦνου ὠδύρατο νόστον.

Οἱ δὲ πλείους τὴν Βυβλίδα φασίν, ἐρασθεῖσαν τοῦ Καῦνου, λόγους αὐτῇ προσφέρειν καὶ δεῖσθαι μὴ περιδεῖν αὐτὴν εἰς πᾶν κακοῦ προελθοῦσαν· ἀποσυγῆ-
20 σαντα δ' οὕτως τὸν Καῦνον περαιωθῆναι εἰς τὴν τόλ' ὑπὸ Λελέγων κατεχομένην γῆν, ἐνθα κρήνη Ἐχενηίς, πόλιν τε κτίσαι τὴν ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσαν Καῦνον· τὴν δ' ἄρα, ὑπὸ τοῦ πάθους μὴ ἀνισμένην, πρὸς δὲ καὶ θακοῦσαν αἰτίαν γεγενέσθαι Καῦνον τῆς ἀπαλλαγῆς, ἀναψαμένην ἀπὸ τινος ὀρυγῆς μίτρην, ἐνθεῖναι τὸν τράχηλον· λέγεται δὲ καὶ παρ' ἡμῖν οὕτως·

ἡ δ' ὅτε δὴ ὅλοστο κασιγνήτου νόον ἔγνω,
κλαίεν ἀηδονίδων θαμινώτερον, αἶτ' ἐνὶ βήσας
Σιθονίῳ κόβρῳ πέρι μυρίον αἰάζουσιν·
25 καὶ ῥα κατὰ στρυγίλοιο σαφονίδος αὐτίκα μίτρην
ἀψαμένη, θειρὴν ἐνεθήκατο, ταὶ δ' ἐπ' ἐκείνῃ
βεύδεα παρθενικάι Μιλησίαιδες ἐρρήξαντο.

Φασὶ δὲ τινες καὶ ἀπὸ τῶν θακρῶν κρήνην ρυτῆναι ἰδίᾳ τὴν καλουμένην Βυβλίδα.

IB'.

ΠΕΡΙ ΚΑΛΧΟΥ.

Λέγεται δὲ καὶ Κίρκης, πρὸς ἣν Ὀδυσσεὺς ἦλθε, Δαυνίων τινὰ Κάλχον ἐρασθέντα, τὴν τε βασιλείαν ἐπιτρέπειν τὴν Δαυνίων αὐτῇ καὶ ἄλλα πολλὰ μειλίγματα παρέχεσθαι· τὴν δ' ὑποκαομένην Ὀδυσσεύς, τότε γὰρ ἐτύγχανε παρὼν, ἀποσυγεῖν τ' αὐτὸν καὶ
30 κολύειν ἐπιβαίνειν τῆς νήσου. Ἐπεὶ μέντοι οὐκ ἀνίει φοιτῶν καὶ διὰ στόμα ἔχων τὴν Κίρκην, μάλ' ἀχθεθεῖσα ὑπέρχεται αὐτὸν, καὶ αὐτίκ' εἰσκαλεσαμένη, τράπεζαν αὐτῷ παντοδαπῆς θοίνης πλήσασα παρατίθῃσιν· ἣν δ' ἄρα φαρμάκων ἀνάπλωε τὰ ἰδέσματα,

XI.

DE BYBLIDE.

Tradit Aristocritus de Mileto et Apollonius Rhodius in Cauno condita.

De Cauno et Byblide Mileti filiis vario modo narratur. Nicaenetus enim dicit Caunum amore captum sororis, non quiescente hoc affectu, reliquisse domum et abeuntem procul a patria terra, urbem condidisse et dispersos tunc Iones in ea jussisse habitare: dicit autem versibus his:

Sed hic longius iens Eecusium urbem
condidit, Tragasie vero Celanus tenebatur amore filiae,
quae illi Caunum peperit semper justitiae amantem;
peperit autem excelsis similem juniperis
Byblidem, quam profecto invitatus Caunus amavit;
abibat vero trans Diam, fugiens Cyprum anguiferam
et Caprum sylvosam et Carum sacra balnea;
ibi sane parvum oppidum aedificavit primus Ionum.
Ipsa vero soror, ululae fatum habens,
Byblis procul a portis Cauni planxit absentiam.

Plerique autem Byblidem dicunt amore captam Cauni sermones cum eo contulisse et rogasse ut ne sineret se in ultima mala venire, verum Caunum ita aversatum trajecisse ad regionem a Lelegibus tunc habitatam, ubi fons Echenais, urbemque condidisse ab ejus nomine Caunum dictam; illam vero, quam amoris affectus non relinqueret, et ratam insuper se causam esse quod Caunus abisset, alligato ad quercum quamdam cingulo, collum imposuisse; narratur autem et apud nos ita:

Ille vero quando cognoverat fratris duri sententiam,
flebat iusciniis frequentius, quae in saltibus
Sithoniam puellam plurimum plangunt.
Et sane durae quercui cingulum statim
quum annexisset, collum inposuit: ob illam
vero vestes virgines Milesiae sciderunt.

Nonnulli vero dicunt et e lacrymis ejus fontem fluxisse proprie dictum Byblidem.

XII.

DE CALCHO.

Dicitur et Circes, ad quam Ulysses venit, Daunius quidam Calchus amore captus et regnum Dauniorum ei detulisse et alias multas illecebras praeuisse; illa autem Ulyssem deperiens, tunc temporis enim forte aderat, aversata esse illum et prohibuisse quominus insulam contingeret. Quum tamen non desisteret itare ad Circeam illamque in ore habere, valde indignata illum adit et statim domum suam invitans, mensam illi omnis generis cibis refectam apponit;

φαγών θ' ὁ Κάλχος εὐθέως παραπλήξ γίνεται, καὶ αὐτὸν ἤλασεν ἐς συφεούς. Ἐπεὶ μέντοι μετὰ χρόνον Δαύνιος στρατὸς ἐπ' αὐτῆς τῆς νήσου ζήτησιν ποιούμενος τοῦ Κάλχου, μεθίσιν αὐτὸν, πρότερον ὀρκίους κατα-
 5 δ' ὀρκισάμεν, μὴ ἀφίξασθαι ποτ' εἰς τὴν νῆσον, μήτε μνηστείας, μήτ' ἄλλου του χάριν.

II'.

ΠΕΡΙ ΑΡΠΑΛΥΚΗΣ.

Ἱστορεῖ Εὐφορίων Θρακί καὶ Ἀρητάδας.

Κλύμενος δ' ὁ Τελέως ἐν Ἀργεῖ, γήμας Ἐπικάστην γεννᾷ· παῖδας, ἄρρενας μὲν Ἰδαν καὶ Θήραγρον, θυ-
 γατέρα δ' Ἀρπαλύκην, πολὺ τι τῶν ἡλικίων θηλειῶν
 10 κάλλει διαφέρουσιν. Ταύτης εἰς ἔρωτα ἔλθων χρόνον μὲν τινα ἐκαρτέρει καὶ περιτὴν τοῦ παθήματος· ὥς δὲ πολὺ μᾶλλον αὐτὸν ὑπέρρει τὸ νόσημα, τότε διὰ τῆς τροφῆς κατεργασάμενος τὴν κόρην, λαθραίως αὐτῇ συνῆλθεν. Ἐπεὶ μέντοι γάμου καιρὸς ἦν καὶ παρ' ἑν
 15 Ἀλάστωρ, εἰς τῶν Νηλεϊδῶν, ἀξέμενος αὐτὴν, ὃ κα-
 θωμολόγητο, παραχρῆμα μὲν ἐνεχείρισε, πάνυ λαμ-
 πρὸς γάμους δαΐσας· μετανοῦς δ' οὐ πολὺ ὕστερον διὰ τὸ ἔκφρων εἶναι μεταθεῖ τὸν Ἀλάστωρα, καὶ περὶ μέσσην ὁδὸν αὐτῶν ἤδη ὄντων, ἀφαιρεῖται τὴν κόρην,
 20 ἀγόμενος τ' εἰς Ἀργὸς ἀναφανδὸν αὐτῇ ἐμίσητο. Ἢ δὲ δεινὰ καὶ ἔκνομα πρὸς τοῦ πατρὸς ἀξιούσα πεπονθέ-
 ναι, τὸν νεώτερον ἀδελφὸν κατακόπτει, καὶ τινος ἑορ-
 τῆς καὶ θυσίας παρ' Ἀργείοις τελομένης, ἐν ᾗ δημοσίᾳ πάντες εὐωχοῦνται, τότε σκευάσασα τὰ κρέα τοῦ παι-
 25 δὸς παρατίθησι τῷ πατρί. Καὶ ταῦτα δρᾶσασα αὐτὴ μὲν εὐχάμενη θεοῖς ἐξ ἀνθρώπων ἀπαλλαγῆναι, μετα-
 βάλλει τὴν σφιν εἰς καλχίδα ὄρνιν· Κλύμενος δὲ, ὥς ἐν-
 νοιαν ἔλαβε τῶν συμφορῶν, διαχρήται ἑαυτὸν.

ΙΔ'.

ΠΕΡΙ ΑΝΘΕΩΣ.

Ἱστορεῖ Ἀριστοτέλης καὶ οἱ τὰ Μιλησιακά.

Ἐκ δ' Ἀλικαρνασσοῦ παῖς Ἀνθεὺς, ἐκ βασιλείου
 3 γένους, ὡμήρευσεν παρὰ Φοβίῳ, ἐνὶ τῶν Νηλεϊδῶν, τότε κρατοῦντι Μιλησίων. Τούτου Κλεόβοια, ἣν τινες Φιλαίχμην ἐκάλεσαν, τοῦ Φοβίου γυνή, ἐρασθεῖσα, πολλὰ ἐμηχανᾶτο εἰς τὸ προσαγαγέσθαι τὸν παῖδα.
 35 Ὡς δ' ἐκεῖνος ἀπεωθεῖτο, ποτὲ μὲν φάσκων ὀρρωδεῖν, μὴ κατάδηλος γένοιτο, ποτὲ δὲ Δία Ξένιον καὶ κοινὴν τράπεζαν προῖσχύμενος, ἢ Κλεόβοια κακῶς φερομένη ἐν νῶ εἶχε τίσασθαι αὐτὸν, ἀντλεῖ τε καὶ ὑπέραυχον ἀποκαλούμενη.
 40 Ἐνθα δὲ, χρόνου προϊόντος, τοῦ μὲν ἔρωτος ἀπηλλάχθαι προσεποιήθη· πέρδικα δὲ τιθασὴν εἰς βαθὺν φρέαρ κατασπύσασα, εἶδετο τοῦ Ἀνθεῶς, ὅπως κατελθὼν ἀνέλοιτο αὐτόν· τοῦ δ' ἐτόίμως ὑπακούσαντος διὰ τὸ μηδὲν ὑπορᾶσθαι, ἢ Κλεόβοια ἐπι-

erant autem venenis infecti cibi, et Calchus esit et statim mente captus est, et illum detrusit ad porcos. Postquam vero intermisso tempore Daunius exercitus invadebat insulam quaerens Calchum, liberat illum, prius iurejurando obligans ne rediret unquam in insulam neque ut proci neque alius cujusdam rei gratia.

XIII.

DE HARPALICE.

Refert Euphorion (in) Thrace et Aretadas.

Clymenus Telei f. Argis, uxorem duxit Epicasten et genuit liberos, masculos quidem Idam et Theragrum, filiam vero Harpalyceum, mulieres aequales forma longe praecellentes. In huius amorem incidens aliquamdiu quidem et continebat amoremque vincebat: multo magis autem ingravescente morbo, per nutricem puellam sibi concilians, clam cum ea coibat. Sed nuptiarum tempore instante, quum adesset Alastor unus Nelidarum, qui eam uxorem ducturus erat, cui desponsata erat, statim quidem tradidit splendidissimis nuptiis paratis; poenitentia vero ductus non diu post, quoniam mentis impos erat, Alastorem insequitur et quum jam in medio itinere essent, puellam ei ademit et ductam secum Argos palam habuit pro uxore. Illa vero dira et scelestas se a patre passam esse existimas, minorem natu fratrem maclat, et quum quoddam festum et sacrificium apud Argivos celebraretur, quo publice omnes convivantur, eo tempore apparatus pueri carceri patri apponit. Quibus factis ipsa quidem deos precata ut ex hominum (conspectu) auferretur, mutata est forma in Calchidem avem; Clymenus vero calamitates animo repulans, se ipse interfecit.

XIV.

DE ANTHEO.

Narrat Aristoteles et qui Milesiacas res (prodiderunt).

Ex Halicarnasso puer Antheus, regii generis, obres erat apud Phobium, unum Nelidarum, tunc Milesiis imperantem. Hunc Cleoboea, Phobii uxor, quam quidam Philichumam vocaverunt, amans multa machinata est quibus puerum alliceret. Quum ille vero eam non admitteret interdum dicens se timere ne manifestum id fieret, interdum Jovem Hospitalem et communem mensam praetendens, Cleoboea aegre ferenti animus erat illum punire, immiseri-
 cordem et superbum vocans. Tunc sane, tempore precedente, amorem extinctum suum simulavit; perdicem vero cicurem in profundum puteum demittens Anthemum rogabat ut descenderet eamque extraheret. Illo autem prompte obediens, quia nil mali suspicabatur, Cleoboea

σείει στιβαρὸν αὐτῷ πέτρων· καὶ ὁ μὲν παραχρῆμα ἐτεθνήκει· ἡ δ' ἄρ' ἐννοηθεῖσα ὡς δεινὸν ἔργον δεδράκοι, καὶ ἄλλως δὲ καομένη σφοδρῶ ἔρωτι τοῦ παιδὸς, ἀναρτᾷ ἐαυτήν. Φοβίος μὲντοι διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν
 5 ὡς ἐναγῆς παρεχώρησε Φρυγίῃ τῆς ἀρχῆς. Ἐφασαν δὲ τινες, οὐ πέριδικα, σκεῦος δὲ χρυσοῦν εἰς τὸ φρέαρ βεβλήσθαι, ὡς καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Αἰτωλὸς μέμνηται ἐν τοῖςδε ἐν Ἀπόλλωνι·

Παῖς Ἴπποκλῆος Φοβίος Νηληιάδαο
 10 ἔσται ἰθαγενέων γνήσιος ἐκ πατέρων·
 τῷ δ' ἄλοχος μνηστὴ δόμον ἵεται, ἥς ἐτι νύμφης
 ἡλάκατ' ἐν θαλάμοις καλὸν ἐλίσσομένης,
 Ἀσσησοῦ βασιλῆος ἐλίσσεται ἔκγονος Ἀνθεύς,
 15 ὄρνι' ὀμνηρεῖς πίστ' ἐπιθωσάμενος,
 πρωτοθήκης, ἔαρος θαλερώτερος· οὐδὲ Μελίσσῃ
 Πειρήνης τοιόνδ' ἀλρεσίβοιον ὕδωρ
 θηλήσει μέγαν υἱόν, ἀφ' οὗ μέγα χάρμα Κορίνθῳ
 ἔσται καὶ βριαροῖς ἄλγεα Βακχιάδαις·
 20 Ἀνθεύς Ἑρμείῃ ταχινῷ φίλος, ᾧ ἐπι νύμφῃ
 μαινάς ἄραρ σχήσει τὸν λιθόλευστον ἔρων·
 καὶ ἐκαθαυμένη γούνων ἀτέλεστα κομίσσας
 πείσει· ὁ δὲ Ζῆνα Ξεῖνιον αἰδόμενος,
 σπονδάς τ' ἐν Φοβίου καὶ ἄλα ξυνεῶνα, θαλάσση,
 25 κρήναις καὶ ποταμοῖς νίφει· αἰεὶ κὲς ἔπος·
 ἡ δ' ὅταν ἀρνῇται μελὸν γάμον ἀγλαὸς Ἀνθεύς,
 δὴ τότε οἱ τεύξει μητιόεντα δόλον,
 μύθοις ἐξαπαροῦσα· λόγος δὲ οἱ ἔσσεται οὗτος·
 γαυλὸς μοι χρύσεος· φρεῖατος ἐκ μυχάτου
 30 νῦν ὁ γ' ἀνελκόμενος διὰ μὲν καλὸν ἦρικεν οὖσον,
 αὐτὸς δ' ἐς Νύμφας ὄχρει' ἐρυδριάδας·
 πρὸς σὲ θεῶν, ἀλλ' εἰ μοι, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἀκούω
 ῥηιδίην οἶμον τοῦδ' ἐμναι στομίῳ,
 ἰθυσας ἀνέλοις, τότε ἂν μέγα φίλτατος εἴης.
 35 ὅδε μὲν ἡ Φοβίου Νηληιάδαο δάμαρ
 φθέγγετο· ὁ δ' οὐ φρασθεῖς, ἀπὸ μὲν Λελεγγήιον εἶμα
 μητρὸς ἑῆς ἔργον θήσεται Ἑλλάμενης·
 αὐτὸς δὲ σπεύδων κοῖλον καταβήσεται ἄγκος
 40 φρεῖατος· ἡ δ' ἐπὶ οἱ λιρὰ νοεῦσα γυνή
 ἀμφοτέραις χεῖρεσσι μυλακρίδα λαῶν ἐνήσει·
 καὶ τῷδ' ὁ μὲν ξείνων πολλὸν ἀποτιμώτατος
 ἥριον ὀγκώσει τὸ μεμορμένον· ἡ δ' ὑπὸ δειρὴν
 ἄφαμένη σὺν τῷ βήσεται εἰς Ἀἶδην.

IE'.

ΠΕΡΙ ΔΑΦΝΗΣ.

Ἡ ἱστορία παρὰ Διοδώρου τῷ Ἐλαίῳ ἐν ἐλεγείαις καὶ Φυλάρχῳ ἐν ιε'.

Περὶ τῆς Ἀμύκλα θυγατρὸς Δάφνης τάδε λέγεται·
 αὕτη τὸ μὲν ἅπαν εἰς πόλιν οὐ κατῆι, οὐδ' ἀνείσχετο
 45 ταῖς λοιπαῖς παρθένους· παρεσκευασμένη δὲ κύνας
 εὐθέρειεν ἔσθ' ὅτε καὶ ἐν τῇ Λακωνικῇ καὶ ἐπιφοιτῶσα
 εἰς τὰ λοιπὰ τῆς Πελοποννήσου ὄρη· δι' ἣν αἰτίαν μάλα
 καταθύμιος ἦν Ἀρτέμιδι, καὶ αὐτὴν εὖστοχα βάλλειν
 50 ἐποίει. Ταύτης περὶ τὴν Ἥλειαν ἀλωμένης Λεύκιπ-
 πος, Οἰνομάου παῖς, εἰς ἐπιθυμίαν ἤλθε, καὶ τὸ μὲν
 ἄλλως πως αὐτῆς πειρᾶσθαι ἀπέγνων, ἀμφοτερόμενος δὲ
 γυναικείας ἀμπερόνας καὶ ὁμοιωθεὶς κόρη συνεθήρα
 αὐτῇ. Ἐτυχε δὲ πως αὐτῇ, κατὰ νοῦν γενόμενος, οὐ
 μεθίει τ' αὐτὸν ἀμφοπολοῦσά τε καὶ ἐξηρημένη πᾶσαν

ingentem in eum dejecit lapidem et hic quidem statim mortuus est; illa vero secum reputans quam dirum flagitium perpetrasset, ad hanc vehementi adolescentis amore flagrans, se ipsa suspendit. Phobius autem propter hanc causam utpote qui sacer esset, cessit Phrygio regnum. Quidam autem dixerunt non perdicem sed vasculum aureum in puteum projectum esse, uti quoque Alexander Ætæolus meminit in hisce in Apolline:

Fillus Hippoclis Phobius Nelidæ
 erit genuinis ex parentibus vera soboles;
 cui uxor desponsa domum intrabit, ad quam quum adhuc
 pulchre in thalamo telas ducens, [puella juvenis esset
 Assesi regis veniet filius Antheus,
 qui (suo adventu) fidum jusjurandum dationis obsidum fir-
 modo puber, vero magis florens; neque Melisso | mabat,
 Pirenes talem boves nutriens aqua
 pariet magnum filium, a quo magnum Corintho gaudium
 erit et fortibus dolores Bacchiadis;
 Antheus Mercurio veloci carus, erga quem nova nupta
 Furiis incensa statim amorem concipiet lapidibus obroen-
 et illi tangens genua scelestâ perpetrare | dum,
 persuadere conabitur; hic vero Jovem Hospitalem reverens
 et libationes in Phobii domo et mensam communem, mari,
 fontibus et fluviis abluet impia verba;
 illa vero quando neget infelices nuptias præclarus Antheus,
 tunc sane illi struet dolos meditados,
 verbis decipiens; illique erit oratio hæc:
 Situla mihi aurea; puteo ex intimo
 nunc hæc extracta suffringebat quidem pulchrum funem,
 ipsa vero abiit ad Nymphas aquaticas.
 Te per deos (oro) utinam mihi, quoniam et omnibus audio
 facilem viam hujus introitus esse,
 celeriter extraxeris, tunc longe carissimus eris.
 Ita quidem Phobii Nelidæ uxor
 locuta est, ille vero non sentiens (dolos) Lelegam vestem
 matris suæ opus deponet Hellamenes,
 ipse vero festinans descendit in cavam vallem
 putei, hæc autem adversus illum audax facinus | destinans
 ambabus manibus molarem injiciet lapidem:
 et tunc quidem hospitum longe infelicissimus
 fatalem premet tumulum, illa vero collo
 (in laqueum) immisso una cum hoc ibit ad Orcum.

XV.

DE DAPHNE.

Historia apud Diodorum Elaitem in elegiis et Phylarchum in libro decimo quinto.

De Amyclæ filia Daphne hæc narrantur: hæc quidem omnino ad urbem non ibat neque consuetudinem habebat cum reliquis virginibus, comparatis vero canibus venabatur aliquando et in Laconica et reliquos Peloponnesi montes frequentans; quare valde cara erat Dianæ, quæ eam peritam jaculandi faciebat. Hujus circa Eleam errantis Leucippus Cnomai f. in amorem incidit, et alio quidem modo eam tentare desperabat; indutis vero muliebribus vestibus et adsimilatus puellæ cum ea venabatur. Forte fortuna erat autem ei gratus, illaque non intermittebat versari cum

ῶραν. Ἀπόλλων δὲ καὶ αὐτὸς τῆς παιδὸς πόθῳ καόμενος, ὀργῇ τε καὶ φθόνῳ εἶχετο τοῦ Λευκίππου συνόντος, καὶ ἐπὶ νοῦν αὐτῇ βάλλει σὺν ταῖς λοιπαῖς παρθένοις ἐπὶ κρήνην ἐλθοῦσαις λούεσθαι. Ἔνθα δὲ ὡς ἀφικόμεναι ἀπεδιόυσκοντο καὶ ἑώρων τὸν Λευκίππον μὴ βουλόμενον, περιέρρηξαν αὐτόν· μαθοῦσαι δὲ τὴν ἀπάτην καὶ ὡς ἐπεδούλευεν αὐταῖς, πᾶσαι μεθίσταν εἰς αὐτὸν τὰς αἰγμάς. Καὶ ὁ μὲν δὴ κατὰ θεῶν βούλησιν ἀφανὲς γίγνεται· Ἀπόλλωνα δὲ Δάφνη, ἐπ' αὐτὴν ἰόντα προιδόμενη, μάλ' ἐρρωμένως ἐφευγεν· ὡς δὲ συνειδούκετο, παρὰ Διὸς αἰτεῖται ἐξ ἀνθρώπων ἀπαλλαγῆναι, καὶ αὐτὴν φασὶ γενέσθαι τὸ δένδρον τὸ ἐπικληθὲν ἀπ' ἐκείνης δάφνην.

ΙΓ'.

ΠΕΡΙ ΛΑΟΔΙΚΗΣ.

Ἱστορεῖ Ἡγήσιππος Μιλησιακῶν α'.

Ἐλέχθη δὲ καὶ περὶ Λαοδίκης ὅς' ὁ λόγος, ὡς ἄρα παραγενομένων ἐφ' Ἑλένης ἀπαίτησιν Διομήδους καὶ Ἀκάμαντος, πολλὴν ἐπιθυμίαν ἔχειν μιγῆναι παντάπασιν νέῳ ὄντι Ἀκάμαντι, καὶ μέχρι μὲν τινος ὑπ' αἰδοῦς κατέχεσθαι, ὕστερον δὲ νικωμένην ὑπὸ τοῦ πάθους ἀνακοινώσασθαι Περσέως γυναικί, Φιλοβίῃ αὐτῇ ὄνομα, παρακαλεῖν τ' αὐτὴν ὅσον οὐκ ἤδη διοχομένη ἀρήγειν αὐτῇ. Κατοικτεῖρουσα δὲ τὴν συμφορὰν τῆς κόρης δεῖται τοῦ Περσέως, ὅπως συνεργὸς αὐτῇ γένηται, ἐκέλευέ τε ξενίαν καὶ φιλότητα τίθεσθαι πρὸς τὸν Ἀκάμαντα. Περσεὺς δὲ τὸ μὲν καὶ τῇ γυναικὶ βουλόμενος ἀρμόδιος εἶναι, τὸ δὲ καὶ τὴν Λαοδίκην οἰκτεῖρων, πάσῃ μηχανῇ [ἐπεὶ] τὸν Ἀκάμαντα εἰς Δάρδανον ἀφίσσεται πείθει· καθίστατο γὰρ ὑπαρχὸς τοῦ χωρίου ἧλθε καὶ Λαοδίκη ὡς εἰς ἐορτὴν τινα σὺν ἄλλαις τῶν Τρωάδων ἔτι παρθένος οὔσα. Ἔνθα δὲ παντοδαπὴν θοίνην ἐτοιμασάμενος συγκατακλίνει καὶ τὴν Λαοδίκην αὐτῷ, φάμενος μίαν εἶναι τῶν τοῦ βασιλέως παλλακίδων. Καὶ Λαοδίκη μὲν οὕτως ἐξέπλησε τὴν ἐπιθυμίαν, χρόνου δὲ προϊόντος γίγνεται τῷ Ἀκάμαντι υἱὸς Μούνιτος ὃν ὑπ' Αἰθρας τραφέντα μετὰ Τροίης ἄλωσιν διεκόμενεν ἐπ' οἴκου· καὶ αὐτὸν θηρεύοντα ἐν Ὀλύμφῳ τῆς Θράκης ὄφρι ἀνεῖλεν.

ΙΖ'.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΑΝΔΡΟΥ ΜΗΤΡΟΣ.

Λέγεται δὲ καὶ Περιάνδρον τὸν Κορίνθιον τὴν μὲν ἀρχὴν ἐπιεικῇ τε καὶ πρᾶτον εἶναι, ὕστερον δὲ φονικώτερον γενέσθαι δι' αἰτίαν τήνδε· ἡ μήτηρ αὐτοῦ κομιδῇ νέου πολλῷ πόθῳ κατείχετο, καὶ τέως ἀνεπίπλαστον τῆς ἐπιθυμίας περιπλεχομένη τῷ παιδί. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου, τὸ πάθος ἐπὶ μείζον ἡῤῥετο, καὶ κατέχειν τὴν νόσον οὐκ ἔθ' ὅσα τ' ἦν, ἕως ἀποτολήσασα προσφέρει λόγους τῷ παιδί, ὡς αὐτοῦ γυνή τις ἐρήνη τῶν

eo et per omne tempus ei adherere. Apollo vero et ipsa puellae desiderio ardens, ira et invidia tenebatur ob Leucippi praesentiam, et consilium virgini immittit ut cum reliquis virginibus ad fontem venientibus lavet. Ibi sane quum venientes vestes deponerent et viderent Leucippum notentem, vestes ei detraxerunt: cognita vero fraude et quas insidias sibi struxisset, omnes demiserunt in ipsum spicula. Et hic quidem deorum voluntate evanuit; Apollinem vero Daphne ad se euntem prospiciens, valde strenue fugit; ubi vero simul eam persequeretur deus, a Jove petit ut ex hominum (conspectu) abiret, et illam dicunt factam esse arborem quae vocata sit ab illa daphne.

XVI.

DE LAODICE.

Refert Hegesippus in Milesiacarum rerum libro primo.

Fertur autem et de Laodice haec fama, illam quum vissent Helenam repetitum Diomedes et Acamas, nullo desiderio flagrasse coeundi cum Acamante admodum juvene et aliquandiu quidem pudore se continuisse, postea vero affectu victam rem communicasse cum Persei uxore, cui Philobia nomen, quam rogaverit ut sibi jamjam percuti auxilium ferret. Miserta illa calamitatis puellar, rogat Perseum, ut sibi adjutor fieret et jubebat illum hospitium et amicitiam inire cum Acamante. Perseus vero partim uxori volens obtemperare, partim et Laodice misertus, omnibus modis Acamanti ut Dardanum veniret persuadet; erat enim regionis praefectus; venit et Laodice tanquam ad festum aliquod cum reliquis Troadibus adhuc virgo. Ubi sane opiparo convivio parato, et dormire jubet Laodice cum illo, dicens unam esse regiarum pellicum. Et Laodice quidem ita voto potita est, temporis vero progressu nascitur Acamanti filius Munitus, quem ab Aethra nutritum post Trojam captam domum transportavit; et cum venientem in Olyntho Thraciae regione serpens interfecit.

XVII.

DE PERIANDRI MATRE.

Dicitur vero et Periander Corinthius initio bonus et mitis fuisse, postea vero crudelior factus esse ob causam hanc; mater magno amore ejus quum valde juvenis erat tenebatur et per quoddam tempus puerum amplectens fallaci amore. Procedente vero tempore affectus incretuebat et morbum continere non amplius poterat, donec aliquid majus ausa his verbis puerum alloqueretur, enim a muliere quadam amari pulcherrima, et eum adhortatur, ne sint

πάνου καλῶν, παρεκάλει τ' αὐτὸν, μὴ περιορᾶν αὐτὴν
 περαιτέρω καταξαινομένην. Ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ
 ἔφη φθερεῖν ἔξευγμένην γυναῖκα ὑπὸ τῶ νόμων καὶ
 θεῶν· λιπαρῶς δὲ προσκειμένης τῆς μητρὸς συγκατατί-
 6 θεται. Κάπειδ' ἡ νύξ ἐπῆλθεν, εἰς ἣν ἐτέτακτο τῷ
 παιδί, προῦδῆλωση αὐτῷ μήτε λύχνα φαίνειν ἐν τῷ
 θαλάμῳ, μήτ' ἀνάγκην αὐτῇ ἐπάγειν πρὸς τὸ διαλεχθῆ-
 ναί τι· ἐπιπροσθεῖσθαι γὰρ αὐτὴν ὑπ' αἰδοῦς. Καθο-
 μολογησαμένου δὲ τοῦ Περιάνδρου πάντα ποιήσιν κατὰ
 10 τὴν ὑφήγησιν τῆς μητρὸς, ὡς ὅτι κράτιστα αὐτὴν ἀσκή-
 σασα εἰσέρχεται παρὰ τὸν παῖδα, καὶ πρὶν ἢ ὑποφα-
 νεῖν ἔω λαθραῖως ἔξεισιν. Τῇ δ' ὕστεραία ἀναπυνθα-
 νομένης αὐτῆς, εἰ κατὰ νοῦν αὐτῇ γένοιτο, καὶ εἰ αὐτὴς
 θέλοι αὐτὴν παρ' αὐτὸν ἀφικέσθαι, ὁ Περιάνδρος σπου-
 12 δάζειν τ' ἔφη καὶ ἡσθῆναι οὐ μετρίως. Ὡς δ' ἐκ τού-
 του οὐκ ἀνίει φοιτῶσα πρὸς τὸν παῖδα καὶ τις ἔρως
 ὑπῆει τὸν Περιάνδρον, ἥδη σπουδῇ ἐτίθετο γνωρίσαι
 τὴν ἀνθρωπὸν ἥτις ἦν. Καὶ ἔως μὲν τινος ἐδεῖτο τῆς
 μητρὸς, ἐξικετῆσαι ἐκείνην, ὅπως τ' εἰς λόγους αὐτῇ
 20 ἀφίκοιτο, κάπειδ' εἰς πολὺν πόθον ἐπάγοιτο αὐτὸν,
 ὁ ἥλ' ποτὲ γένοιτο· νυνὶ γὰρ παντάπασιν πρᾶγμα ἄγνω-
 μόν πάσχειν διὰ τὸ μὴ ἐπίσθαι αὐτῷ καθορᾶν τὴν ἐκ
 πολλοῦ χρόνου συνοῦσαν αὐτῇ. Ἐπεὶ δ' ἡ μήτηρ
 ἀπεῖργεν, αἰτιωμένη τὴν αἰσχύνην τῆς γυναικὸς, κε-
 25 λεύει τινὰ τῶν ἀμφ' αὐτὸν [οἰκετῶν] λύχνα κατακρύ-
 ψαι· τῆς δὲ κατὰ τὸ σύνθηδες ἀφικομένης καὶ μελλούσης
 κατακλίνεσθαι, ἀναδραμὼν ὁ Περιάνδρος ἀναιρεῖ τὸ
 ρῶς, καὶ κατιδὼν τὴν μητέρα, ὥρμησεν ἐπὶ τὸ διεργά-
 σασθαι αὐτὴν· κατασχεθεὶς δ' ὑπὸ τινος δαιμονίου φαν-
 30 τίσματος ἀπετράπετο, καὶ τούτου παραπλήξ ἦν [νοῦ
 τε καὶ φρενῶν], κατέσκηψε τ' εἰς ὠμότητα καὶ πολ-
 λούς ἀπέσφαξε τῶν πολιτῶν· ἡ δὲ μήτηρ πολλὰ κατο-
 λοφωραμένη τὸν ἑαυτῆς δαίμονα, ἀνείλεν ἑαυτήν.

IH.

ΠΕΡΙ ΝΕΑΙΡΑΣ.

Ἰστορεῖ Θεόφραστος ἐν α' τῶν Πρὸς τοὺς καιροὺς.

Ὑψικρέων δὲ Μιλήσιος καὶ Προμέδων Νάξιος μά-
 15 λιστα φίλῳ ἦσθην. Ἀφικομένου οὖν ποτὲ Προμέδον-
 τος εἰς Μίλητον, θατέρου λέγεται τὴν γυναῖκα Νέαιραν
 ἐρασθῆναι αὐτοῦ· καὶ παρόντος μὲν τοῦ Ὑψικρέοντος
 μὴ τολμᾶν αὐτὴν διαλέγεσθαι τῷ ξένῳ· μετὰ δὲ [χρό-
 νον], ὡς ὁ μὲν Ὑψικρέων ἐτύγχανεν ἀποδημῶν,
 20 ὁ δ' αὐτὴς ἀφίκετο, νύκτωρ αὐτοῦ κοιμωμένου ὑπαισέρ-
 χεται ἡ Νέαιρα, καὶ πρῶτον μὲν οἶα [τε] ἦν πείθειν
 αὐτόν· ἐπειδὴ δ' ἐκείνος οὐκ ἐνεδίδου, Δία θ' Ἐταιρεῖον
 καὶ Ξένιον αἰδούμενος, προστέταξεν ἡ Νέαιρα ταῖς θε-
 ραπαῖναις ἀποκλείσαι τὸν θάλαμον· καὶ οὕτως, πολλὰ
 25 ἐπαγωγὰ ποιούσης, ἠναγκάσθη μιγῆναι αὐτῇ. Τῇ
 μέντοι ὕστεραία, δεῖνὸν ἡγησάμενος εἶναι τὸ πραχθὲν,
 ὤχρετο πλέον ἐπὶ τῆς Νάξου, ἐνθα καὶ ἡ Νέαιρα, δει-
 σασα τὸν Ὑψικρέοντα, διέπλευσεν [εἰς τὴν Νάξον].

hanc ulterius affligi. Hic autem primum quidem negabat
 se corrupturum mulierem lege et moribus cum viro jun-
 ctam, vehementer autem instante matre adsentitur. Ve-
 niente autem nocte puero constituta ante monebat ipsum
 ut neque lumen accenderet in thalamo, neque ad necessi-
 tatem puellam adigeret dicendi aliquid; pudore suffundi
 enim illam. Periandro autem promittente se singula factu-
 rum secundum mandata matris, ipsa pulcherrime ornata
 accedit ad adolescentem et priusquam aurora illucescebat
 abit. Postridie illa rogante utrum placuisset ei et iterum-
 ne vellet ipsam ad se accedere, Periander se id velle et non
 modica fructum esse voluptate, dicebat. Ubi vero ab hoc
 inde tempore non cessaret itare ad puerum et amor teneret
 Periandrum, jam id agebat ut cognosceret mulier quæ-
 nam esset. Et aliquamdiu quidem rogabat matrem ut pre-
 cibus illi persuaderet ut secum in colloquium veniret et ei
 tandem notam se faceret quem in magnum sui desiderium
 duxisset; nunc enim omnino se rem ingratam pati cui non
 permittatur videre hanc quæ secum a multo tempore rem
 haberet. Matre autem negante, quæ prætexebat mulieris
 pudorem, jubet quemdam famulum lumen occultare; illa,
 uti solebat, adveniente et jamjam dormitura cum eo, ex-
 surgens Periander lumen producit et videns matrem, in-
 terficiendæ illius impetum capiebat; retentus vero a quodam
 divino spectro temperavit a facto et ab eo inde tempore
 amens fiebat et ad crudelitatem delapsus est et multos cives
 interfecit: mater vero suam sortem lamentata, se ipsa in-
 terfecit.

XVIII.

DE NEÆRA.

Scribit Theophrastus in libro primo scripti Ad occasiones.

Hypsicreon vero Milesius et Promedon Naxius amicissimi
 erant. Quum advenisset igitur quodam tempore Miletum
 Promedon, alterius uxor dicitur Neæra ejus amore capta;
 et presente quidem Hypsicreonte, non ausa fuisse sermo-
 nem cum hospite conferre; deinde vero, quum Hypsicreon
 forte peregre abesset, hic autem rursus advenisset, nocte ad
 eum dormientem clam accedit Neæra, et primum quidem
 parata erat illi persuadere, non concedente vero Jovemque
 Socium et Hospitalem reverente, jussit Neæra famulos tha-
 lamum claudere; et ita blandimentis illa utente coactus est
 cum ea coire. Postridie vero, dirum factum esse repu-
 tans, navi abibat in Naxum, quo et Neæra metuens Hypsi-

κάπειδ' αὐτὴν ἐζητεί δ' Ὑψικρέων, ἰκέτις προσκαθίζετο
ἐπὶ τῆς ἐστίας τῆς ἐν τῷ Πρυτανείῳ. Οἱ δὲ Νάξιοι
λιπαροῦντι τῷ Ὑψικρέοντι ἐκδώσειν μὲν οὐκ ἔφασαν·
ἐκέλευον μὲντοι πείσαντα αὐτὴν ἄγεσθαι· δόξα·
δ' ὁ Ὑψικρέων ἀσεβεῖσθαι, πείθει Μιλησίους πολεμεῖν
τοῖς Νάξιοις.

ΙΘ'.

ΠΕΡΙ ΠΑΓΚΡΑΤΟΥΣ.

Ἱστορεῖ Ἀνδρίσκος ἐν Νάξιακῶν β'.

Σκέλλης τε καὶ Κασσάμενός, οἰκήτορες Θράκης, ὁρ-
μήσαντες ἀπὸ νήσου τῆς πρότερον μὲν Στρογγύλης,
ὕστερον δὲ Νάξου κληθείσης, ἐλήχοντο μὲν τὴν τε Πε-
λοπόννησον καὶ τὰς περὶ νήσους, προσσχόντες δὲ Θεσ-
σαλίᾳ πολλὰς τ' ἄλλας γυναῖκας κατέσυραν, ἐν δὲ καὶ
τὴν Ἀλωέως γυναῖκα Ἰφιμέδην καὶ θυγατέρα αὐτῆς
Παγκρατὴν ἥς ἀμφοτέρω εἰς ἔρωτα ἀφικόμενοι, ἀλλή-
λους κατέκτειναν.

Κ'.

ΠΕΡΙ ΑΙΡΟΥΣ.

Λέγεται δὲ καὶ Οἰνοπίωνος καὶ Νύμφης Ἑλίκης
Αἰρῶ κόρην γενέσθαι· ταύτης δ' Ὀρίωνα τὸν Ὑριέως
ἐρασθέντα παρὰ [τοῦ πατρὸς] αἰτεῖσθαι τὴν κόρην,
καὶ διὰ ταύτην τὴν τε νῆσον ἐξημερῶσαι, τότε θηρίων
ἀνάπλεων οὖσαν, λείαν τε πολλὴν περιελαύνοντα τῶν
προσχωρῶν ἔδνα δίδοναι· τοῦ μὲντοι Οἰνοπίωνος ἐκά-
στοτε ὑπερτιθεμένου τὸν γάμον διὰ τὸ ἀποστρυγεῖν αὐτῷ
γαμβρὸν τοιοῦτον γενέσθαι, ὑπὸ μέθης ἔκφρονα γενομέ-
νον τὸν Ὀρίωνα κατὰ τὸν θάλαμον, ἐνθ' ἡ παῖς ἐκοι-
μήτο, καὶ βιαζόμενον ἐκκαῆναι τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπὸ τοῦ
Οἰνοπίωνος.

ΚΑ'.

ΠΕΡΙ ΠΕΙΣΙΔΙΚΗΣ.

Λέγεται δὲ καὶ δτ' Ἀχιλλεὺς πλέων τὰς προσχεῖς
τῇ ἡπειρῷ νήσους ἐπὶ ὁρβεί, προσχεῖν αὐτὸν Λέσβῳ·
ἐνθα δὲ καθ' ἐκάστην τῶν πόλεων αὐτὸν ἐπιόντα κεραί-
ζειν. Ὡς δ' οἱ Μήθυμναν οἰκοῦντες μάλα καρτερῶς
ἀντεῖχον, καὶ ἐν πολλῇ ἀμηχανίᾳ ἦν διὰ τὸ μὴ δύνα-
σθαι ἐλεῖν τὴν πόλιν, Πεισιδικὴν τινὰ Μηθυμναίαν, τοῦ
βασιλέως θυγατέρα, θεασαμένην ἀπὸ τοῦ τείχους τὸν
Ἀχιλλέα, ἐρασθῆναι αὐτοῦ, καὶ οὕτως, τὴν τροφὸν
διαπεμψαμένην, ὑπισχνεῖσθαι ἐγχειρεῖν αὐτῷ τὴν πό-
λιν, εἰ γε μέλλοι αὐτὴν γυναῖκα εἶναι. Ὁ δὲ τὸ μὲν
παρυπὶκα καθωμολογήσατο· ἐπεὶ μὲντοι ἐγκρατὴς τῆς
πόλεως ἐγένετο, νημεσῆσας ἐπὶ τῷ δρασθέντι, προὔτρε-
ψατο τοὺς στρατιώτας καταλεῦσαι τὴν κόρην. Μένων-

creontem navigavit; et quando illam deposcebat Hypsicreon,
supplex assidebat ad aram in Prytaneo. Naxii vero cui
petenti Hypsicreonti se tradituros illam quidem negabant;
monebant tamen persuadendo illam abducere. Hypsicreon
vero quum censeret secum contra jus et fas actum esse,
persuadet Milesiis ut bellum gerant cum Naxiis.

XIX.

DE PANCRAΤΟ.

Narrat Andriacus in libro secundo De rebus Naxiacis.

Scellis et Cassomenus, Thraciae incolae, ex insula, quae
prius quidem Strongyle, postea vero Naxus vocata est,
populabantur quidem Peloponnesum et circumjacentes in-
sulas, appellentes vero ad Thesaliam et alias multas mu-
lieres abduxerunt et inter has Haloei uxorem Iphimelan
et filiam ejus Pancrato; cujus ambo in amorem incidentes
se invicem interemerunt.

XX.

DE HÆRO.

Traditum est et CEnopioni et Nymphae Heliae Hæro puel-
lam fuisse filiam; hujus vero Orionem Hyriei filium amore
captum a patre petivisse puellam, et ob hanc causam et
insulam cicurem reddidisse tunc temporis feris refertam,
et prædam magnam abducentem ab accolis dedisse hanc
doti: quum vero semper CEnopion nuptias differret, hanc
sibi generum fieri dedignatus, ebrietate sui impotem factum
Orionem thalamum fregisse, ubi puella dormiret et in stu-
pro quum esset, illi ab CEnopione oculos esse exutos.

XXI.

DE PISIDICE.

Dicunt etiam Achillem, quum vastaret navigans insulas
quæ adjacent ad terram continentem, appulisse ad Lesbum,
tunc nempe illum singulas urbes invadentem diripuisse.
Quum autem Methymnae incolae fortiter resisterent, et in
magna consilii inopia esset, ideo quod non posset urbem
capere, Pisidicen quamdam Methymnaeam, regis filiam,
conspicientem de moenibus Achillem, amore illius carpi-
tam fuisse, et ita missa ad eum nutrice, polliceri se illi
tradituram urbem, si ipsam nempe habiturus esset pro
uxore. Hic autem statim quidem promisit, postquam vero
urbe politus erat, factum indignatus, exhortatus est mi-

ται τοῦ πάθους τοῦδε καὶ ὁ τὴν Λέσθου κτίσιν ποιήσας
ἐν τοῖςδε·

[ἐνθάδε Πηλεΐδης κατὰ μὲν κτάνε Λάμπητον ἦρώ,
ἐκ δ' Ἰκετάονα πέφνεν, ἰθαγενέος Λεπετύμνου
9 υἱέα Μηθύμνης τε, καὶ ἀλκίεστατον ἄλλων,
αὐτοκασιγνήτον Ἑλικάονος, ἐνδοθὶ πάτρης
τηλίκον ὑψίπυλον· θαλερὴ δέ μιν ἄσπε Κύπρις]
ἡ γὰρ ἐπ' Αἰακίδῃ κούρης φρένας ἐπτοίησε
Πεισιδίκης, ὅτε τὸν γε μετὰ προμάχοισιν Ἀχαιῶν
10 χάσμεν ἀγαλλόμενον θηέσκετο, πολλὰ δ' ἐς ὑγρὴν
ἡέρα χεῖρας ἔτεινεν ἐελδομένη φιλότῃτος.

Εἶτα, μικρὸν ὑποδάς·

Δέκτο μὲν αὐτίκα λαὸν Ἀχαιῶν ἐνδοθὶ πάτρης
παρθενική, κληΐδας ὑποχλίσσασα πυλάων,
15 ἐτλ' ὅς οἱ σὺν ἰδέσθαι ἐν ὀφθαλμοῖσι τοκῆας
χαλκῶ ἐληλαμένους καὶ δοῦλια δεσμὰ γυναικῶν
ἐλκομένους ἐπὶ νῆας ὑποσχεσίης Ἀχιλλεύς,
ὅφρα νύος γλαυκῆς Θέτιδος πέλοι, ὅφρα οἱ εἴεν
πενθεροὶ Αἰακίδαι, Φθίῃ δ' ἐνὶ δώματα ναῖοι
20 ἀνδρὸς ἀριστῆος πινυτὴ δάμαρ· οὐ δ' ὅ γ' ἔμελλε
τὰ βέειν, ὅλοφ' ὅ' ἐπαγιάσαστο πατρίδος οἴτῳ·
ἐνθ' ἡ γ' αἰνότητον γάμον εἰσίδε Πηλεΐδα
Ἀργείων ὑπὸ χερσὶ δυσάμμορος, οἱ μὲν ἐπεφνον
πανσυδὴ θαμνῆσιν ἀράσσοντες λιθάδεσσιν.

KB'.

ΠΕΡΙ ΝΑΝΙΔΟΣ.

Ἡ ἱστορία παρὰ Λικυμνίῳ τῷ Χίῳ μελοποιῶ καὶ Ἑρμῆσιά-
νάκτῃ.

25 Ἐφασαν δέ τινες καὶ τὴν Σαρδίῳ ἀκρόπολιν ὑπὸ
Κύρου τοῦ Περσῶν βασιλέως ἄλῶναι, προδούσης τῆς
Κροίσου θυγατρὸς Νανίδος. Ἐπειδὴ γὰρ ἐπολιόρχει
Σάρδεις Κύρος καὶ οὐδὲν αὐτῷ εἰς ἄλωσιν τῆς πόλεως
προὔβαινεν, ἐν πολλῷ τε ὀέει ἦν, μὴ ἀθροισθὲν τὸ συμ-
30 μαχικὸν αὐτῷ τῷ Κροίσῳ διαλύσειεν αὐτῷ τὴν στρα-
τιάν, τότε τῇ παρθένῳ ταύτῃ εἶχε λόγος περὶ προ-
δοσίας συνθεμένην τῷ Κύρῳ, εἰ κατὰ νόμους Περσῶν
ἔξει γυναῖκα αὐτῇ, κατὰ τὴν ἄκραν, μηδενὸς φυλάσ-
σοντος δι' ὀχυρότητα τοῦ χωρίου, εἰσδέχεσθαι τοὺς
35 πολεμίους, συνεργῶν αὐτῇ καὶ ἄλλων τινῶν γενομένων·
τὸν μόνον Κῦρον μὴ ἐμπεδῶσαι αὐτῇ τὴν ὑπόσχεσιν.

KI'.

ΠΕΡΙ ΧΕΙΛΩΝΙΔΟΣ.

Κλεώνυμος ὁ Λακεδαιμόνιος, βασιλείου γένους ὢν
καὶ πολλὰ κατορθώσας Λακεδαιμόνιους, ἔγημε Χειλῶ-
νίδα προσήκουσαν αὐτῷ κατὰ γένος. Ταύτῃ σφοδρῶς
40 ἐπιτεταμένου τοῦ Κλεωνύμου καὶ τὸν ἔρωτα οὐκ ἡρέμα
φέροντος, τοῦ μὲν κατηλόγει, πᾶσα δ' ἐνέκειτο Ἀκροτά-
τῳ, τῷ τοῦ βασιλέως υἱεῖ. Καὶ γὰρ ὁ μεираκίσκος
αὐτῆς ἀναφανδὸν ὑπεκάετο, ὥστε πάντας ἀνὰ στόμα
ἔχειν τὴν ὁμιλίαν αὐτῶν, δι' ἣν αἰτίαν δυσαναχετή-
45 σας ὁ Κλεώνυμος καὶ ἄλλως δ' οὐκ ἀρεσκόμενος τοῖς

PARTHENIOS.

lites puellam lapidibus obruere. Meminit calamitatis hu-
jus et qui Lesbum conditam cecinit his versibus :

Ibi Pelida interfecit quidem Lampetum heroem,
interemitque Hicetaonem, gemini Lepetymni
filium et Methymnæ et robustissimum aliorum,
fratrem uterinum Helicaonis, intus in patria
talem Hypsipylum; nitida autem illi nocuit Venus.
Hæc enim in amorem Æacidæ puellæ animum inclinavit
Pisidices, quando hunc inter principes Achivorum
an'imo feroci gaudentem conspicebat; sæpe autem ad roru-
aerem manus tollebat cupiens illius amicitiam. [lentum

Deinde, paucis interjectis :

Recepit quidem statim populum Achivorum in patriam
virgo, reseratis clavibus portarum,
sustinuitque suis oculis videre parentes
aere transfixos et vincula in servitutum redactarum mulie-
quæ trahébantur ad naves, ob promissa Achillis, [rum,
ut nurus glaucæ Thetidis esset, ut illi essent
Æacidæ affines et in Phthia domum habitaret
viri principis prudens uxor; non vero ista hic
facturus erat, dira autem patriæ gaudebat calamitate;
atque hæc miserrimas nuptias vidit Pelidæ
Argivorum per manus valde infelix, qui illam interficiebant
omni impetu crebris cædentes lapidibus.

XXII.

DE NANIDE.

Historia est apud Lycunnum Chium lyricum poetam et Her-
mesianactem.

Retulerunt et nonnulli Sardiorum arcem a Cyro Persa-
rum rege captam esse, prodente Cræsi filia Nanide.
Quum enim obsidebat Sardes Cyrus et omnibus in rebus
male ipsi cedebat capere urbem et in magno timore erat
ne congregata iterum a Cræso auxilia exercitum suum
disjicerent, tunc virgo hæc, ut fama ferebat, de proditiōne
pacta cum Cyro, si secundum leges Persarum se habiturus
esset pro uxore, suprema arcis parte ubi nullus custos ob
loci munitionem ipsam, intravit hostes et aliis quibusdam
illam adjuvantibus : Cyrus tamen pactis non stetit.

XXIII.

DE CHILONIDE.

Cleonimus Lacedæmonius regii generis quique multa
præclare Lacedæmoniis facinora fecerat, uxorem duxit
Chilonidem genere cognatam. Quam quum vehementer
deperiret Cleonimus et impatienter amaret, hæc illum
negligebat, tota autem tenebatur amore Acrotati regis filii.
Etenim adolescentulus ipsam palam amabat, ita ut omnes
in ore haberent illorum consuetudinem; quam rem ægre
ferens Cleonimus et qui præterea Lacedæmoniorum mo-
2

Λακεδαιμονίοις ἤθεσιν, ἐπεραιώθη πρὸς Πύρρον εἰς Ἱππειρον καὶ αὐτὸν ἀναπειθεὶ πειρᾶσθαι τῆς Πελοποννήσου, ὥς εἰ καὶ ἐντόνως ἄφαιντο τοῦ πολέμου, ῥαδίως ἐκπολιορκήσοντες τὰς ἐν αὐτοῖς πόλεις· ἔφη δὲ καὶ αὐτῷ τι ἤδη προδειργάσθαι, ὥστε καὶ στάσιν ἐγγενέσθαι τισὶ τῶν πόλεων.

ΚΔ'.

ΠΕΡΙ ΙΠΠΑΡΙΝΟΥ.

Ἱππαρίνος δ' ὁ Συρακοσίων τύραννος εἰς ἐπιθυμίαν ἀνέκτο πάνυ καλοῦ παιδός· Ἀχαιὸς αὐτῷ ὄνομα. Τοῦτον ἐξαλλάγμασι πολλοῖς ὑπαγόμενος πείθει τὴν οἰκίαν ἀπολιπόντα σὺν αὐτῷ μένειν· χρόνου δὲ προϊόντος, ὥς πολεμίων τις ἐφοδος προσηγγέλθη πρὸς τι τῶν ὑπ' ἐκείνου κατεχομένων χωρίων, καὶ ἔδει κατὰ τάχος βοηθεῖν, ἐξορμῶν δ' Ἱππαρίνος παρεκλεύσατο τῷ παιδί, εἰ τις ἐντὸς τῆς αὐλῆς βιάζοιτο, κατακαίνειν αὐτὸν τῇ σπάθῃ, ἣν ἐτύγγανεν αὐτῷ κεχαρισμένος. Καπειδὴ συμβαλὼν τοῖς πολεμίοις κατὰ κράτος αὐτοὺς εἶλεν, ἐπὶ πολλὸν οἶνον ἐτράπετο καὶ συνουσίαν· ἐκκαόμενος δ' ὑπὸ μέθης καὶ πόθου τοῦ παιδός, ἀφίππευσεν εἰς τὰς Συρακοῦσας καὶ παραγενόμενος ἐπὶ τὴν οἰκίαν, ἔνθα τῷ παιδί παρεκλεύσατο μένειν, ὃς μὲν ἦν οὐκ ἐδήλου· Θεταλλῶν δὲ τῇ ρωνῇ, τὸν Ἱππαρίνον ἔφησεν ἀπεκτονέσθαι· ὃ δὲ παῖς διαγανακτήσας, σκότους ὄντος, παῖει καιρίαν τὸν Ἱππαρίνον· ὃ δὲ τρεῖς ἡμέρας ἐπιθίους καὶ τοῦ φόνου τὸν Ἀχαιὸν ἀπολύσας ἐτελεύτησεν.

ΚΕ'.

ΠΕΡΙ ΦΑΥΛΛΟΥ.

Ἱστορεῖ Φύλαρχος.

Φαῦλλος δ' ὁ τύραννος ἠράσθη τῆς Ἀρίστωνος γυναικὸς, ὃς Οἰταίων προστάτης ἦν· οὗτος διαπεμπόμενος πρὸς αὐτήν, χρυσὸν τε πολλὸν καὶ ἄργυρον ἐπηγγέλλετο δώσειν, εἰ τέ τις ἄλλου δέοιτο φράζειν ἐκέλευεν ὥς οὐχ ἁμαρτησομένην. Τὴν δ' ἄρα πολλὸς εἶχε πόθος ὁρμου τοῦ τότε κειμένου ἐν τῇ τῆς Προνοίας Ἀθηνᾶς ἱερῷ, ὃν εἶχε λόγος Ἐριφύλης γεγονέναι, ἡξίου τε ταύτης τῆς δωρεᾶς τυχεῖν. Φαῦλλος δὲ τὰ τ' ἄλλα κατασύρων ἐκ Δελφῶν ἀναθήματα, ἀναιρεῖται καὶ τὸν ὄρμον· ἐπεὶ δ' ἐκομίσθη εἰς οἶκον τὸν Ἀρίστωνος, χρόνον μὲν τινα ἐφόρει αὐτὸν ἡ γυνὴ μάλα περίπυστος αὔσα, μετὰ δὲ [ταῦτα] παραπλήσιον αὐτῇ πάθος συνέβη τῷ περὶ τὴν Ἐριφύλην γενομένῳ. Ὁ γὰρ νεώτερος τῶν υἱῶν αὐτῆς μανείας τὴν οἰκίαν ὑφῆψε, καὶ τῇν τε μητέρα καὶ τὰ πολλὰ τῶν κτημάτων κατέφλεξε.

ribus non delectabatur, trajicit ad Pyrrhū in Epīrum, et ipsi persuadet ut aggrederetur Peloponnesum; fore enim ut, si acriter bellum gererent, facile urbes expugnarent illorum; dicebat autem aliquid praeparatum a se, ut discordia in quibusdam urbibus oriretur.

XXIV.

DE HIPPARINO.

Hipparinus Syracusarum tyrannus in amorem venit valde pulchri pueri, cui Achai nomen. Huic nullis promissis sibi conciliato persuadet ut domo relicta secum habitet; tempore vero progrediente, quum hostium incursio quaedam annuntiaretur in quaedam ei subjectas regiones, et oporteret celerrime ferre auxilium, exiens Hipparchus praecepit puero ut, si quis intra aulam ei vim inferret, interficeret illum cum ense quo illum donaverat. Et postquam cum hostibus congressus vi illos ceperat, ad nectum vini et convivium se vertebat; incensus autem ebrietate et pueri desiderio, equo reiectus est Syracusas et ad illam domum perveniens, ubi puero praeceperat manere, quis esset non indicabat, sed voce Thessalos imitans, Hipparinum se interfecisse ajebat; puer vero iratus, in tenebris, mortale Hipparino vulnus affligit; hic autem triduum supervixit et Achaem cædis immunem declarans mortuus est.

XXV.

DE PHAYLLO.

Refert Phylarchus.

Phayllus vero tyrannus amavit Aristonis uxorem, qui Cetaeorum praefectus erat; hic nuntios mittens ad illam, aurum et argentum multum promittebat se daturum, et si alia quadam re indigeret, jubebat id dicere, eam quippe nihil non nacturam. Illam vero magnum tenebat desiderium monilis quod tunc suspensum erat in Provide Minervæ templo, quod Euripyles fuisse ferebatur, et cupiebat hoc munus accipere. Phayllus vero et reliqua denaria Delphis detrahens, aufert et monile quod delatum ad Aristonis domum; aliquamdiu quidem gestabat uxor ejus valde inde celebris, deinde vero ei calamitas accidit similis illi quæ et Eriphylæ. Minor natu enim filiorum ejus furore correptus domum incendit et matrem plurimamque opes combussit.

ΚΓ'.

ΠΕΡΙ ΑΠΡΙΑΤΗΣ.

Ἱστορεῖ Εὐφορίων Θρακί.

Ἐν Λέσβῳ παῖδός Ἀπριάτης Τράμβηλος ὁ Τελαμῶνος ἔρασθεὶς πολλὰ ἐποιεῖτο εἰς τὸ προσάγεσθαι τὴν κόρην· ὥς δ' ἐκείνη οὐ πᾶν ἐνεδίδου, ἐνενοεῖτο δόλῳ καὶ ἀπάτῃ περιγενέσθαι αὐτῆς. Πορευομένην οὖν
 5 ποτε σὺν θεραπαινίδις ἐπὶ τι τῶν πατρῶων χωρίων, δ' πλησίον τῆς θαλάσσης ἔκειτο, λοχίσας εἶλεν. Ὡς δ' ἐκείνη πολὺ μᾶλλον ἀπεμάχετο ὑπὲρ τῆς παρθενίας, ὀργισθεὶς Τράμβηλος ἔρριψεν αὐτὴν εἰς τὴν θάλασσαν· ἐτύγγανε δ' ἀγγιδαθῆς οὐσα. Καὶ ἡ μὲν ἄρ' οὕτως
 10 ἀπόλωλε· τινὲς μὲντοι ἔφασαν, διωκομένην αὐτὴν ῥῖψαι. Τράμβηλον δ' οὐ πολὺ μετέπειτα τίσις ἐλάμβανεν ἐκ θεῶν· ἐπειδὴ γὰρ Ἀχιλλεὺς ἐκ τῆς Λέσβου πολλὴν λείαν ἀποτεμώμενος ἤγαγεν, οὗτος, ἐπαγομένων αὐτὸν τῶν ἐγγυρίων βοηθὸν, συνίσταται αὐτῷ.
 15 Ἐνθα δὲ πληγεὶς εἰς τὰ στέρνα παραχρῆμα πίπτει· ἀγόμενος δὲ τῆς ἀλκῆς αὐτὸν Ἀχιλλεὺς ἔτι ἔμπουν ἀνέκρινεν, ὅστις τ' ἦν καὶ ὁπόθεν· ἐπεὶ δ' ἔγνω παῖδα Τελαμῶνος ὄντα, πολλὰ καταδυσάμενος ἐπὶ τῆς ἡϊόνος μέγα χῶμα ἔχωσε· τοῦτ' ἔτι νῦν ἡρώων Τραμβήλου
 20 καλεῖται.

ΚΖ'.

ΠΕΡΙ ΑΛΚΙΝΟΗΣ.

Ἱστορεῖ Μοῖρῶν ἐν ταῖς Ἀραῖς.

Ἔχει δὲ λόγος καὶ Ἀλκινόην, τὴν Πολύβου μὲν τοῦ Κορινθίου θυγατέρα, γυναῖκα δ' Ἀμφιλόχου τοῦ Δρύαντος, κατὰ μῆτιν Ἀθηναῖς ἐπιμανῆναι ξένῳ Σαμίῳ. Ξάνθος αὐτῷ ὄνομα· ἐπὶ μισθῷ γὰρ αὐτὴν ἀγαγομένην
 10 χερσὶν γυναῖκα Νικάνδρην καὶ ἐργασαμένην ἐν αὐτὸν ὄσπερ ἐκ τῶν οἰκίων ἐλάσαι, μὴ ἐντελῆ τὸν μισθὸν ἀποδοῦσαν· τὴν δ' ἀράσασθαι πόλλ' Ἀθηναῖς τίσασθαι αὐτὴν ἀντ' ἀδίκου στερήσεως· ὅθεν εἰς τοσοῦτόν τ' ἐλθεῖν, ὅστ' ἀπολιπεῖν οἶκόν τε καὶ παῖδας ἤδη γεγονότας, συνεκπλεῦσαι τε τῷ Ξάνθῳ· γενομένην δὲ κατὰ
 15 μέσον πόρον ἐνοιοιαν λαβεῖν τῶν ἐργασμάτων, καὶ αὐτίκα πολλὰ τε δάκρυα προΐεσθαι καὶ ἀνακαλεῖν ὅτ' ἐμὲν ἄνδρα κουρίδιον, ὅτ' ἐμὲν τοὺς παῖδας· τέλος δὲ, πολλὰ τοῦ Ξάνθου παρηγοροῦντος καὶ φαιμένου γυναῖκα
 20 ἔξειν, μὴ πειθομένην ῥῖψαι αὐτὴν εἰς θάλασσαν.

ΚΗ'.

ΠΕΡΙ ΚΛΕΙΤΗΣ.

Ἱστορεῖ Εὐφορίων Ἀπολλοδώρῳ, τὰ δ' ἐξῆς Ἀπολλώνιος Ἀργοναυτικῶν α'.

Διαφόρως δ' ἱστορεῖται περὶ Κυζίκου τοῦ Αἰνέου· οἱ μὲν γὰρ αὐτὸν ἔφασαν ἀρμυσάμενον Λάρισσαν τὴν Πιάσου, ἧ δ' πατὴρ ἐμίγη πρὸ γάμου, μαχόμενον ἀπο-

XXVI.

DE APRIATÆ.

Narrat Euphorion in Thrace.

In Lesbo puellæ Apriatæ Trambelus Telamonis f. amore captus multa fecit ut puellam sibi conciliaret; illa vero non obtemperante, meditabatur dolo et fraude illa potiri. Euntem igitur aliquando cum famulis ad aliquem paternum agrum, qui prope mare jacebat, ex insidiis adortus cepit. Quum vero multo magis pro virginitate oblucretur, iratus Trambelus jecit illam in mare, quod erat profundum prope littus. Et hæc quidem sane ita perit, nonnulli tamen dicunt illam agitatam se ipsam præcipitasse. Trambelum vero non diu post ultio divina secuta est: quando enim Achilles e Lesbo multam prædā abducebat, hic, invocantibus eum indigenis ut auxilium ferret, cum illo congregitur. Ubi sane in pectore vulneratus statim concidit; admiratus autem robur ejus Achilles spirantem adhuc interrogavit quis esset et unde; quum cognovisset Telamonis eum esse filium, multum lugens in littore magnum tumulum effodit, quod etiamnum vocatur heroium Trambelli.

XXVII.

DE ALCINOË.

Tradit Mæro in Exsecrationibus.

Fama quoque fert Alcinoën, filiam quidem Polybi Corinthii, uxorem vero Amphilocho Dryantis f., ob iram Minervæ amore hospitis Samii vehementi flagrasse, cui Xanthi nomen: nam illam mercede conducentem texendi peritam mulierem Nicandram, quum per totum annum in opere fuisset, dein expulisse ædibus suis data mercede non integra; quæ precata sit multa Minervam, ut puniret illam ob injustam privationem; inde eo pervenit ut relicta domo et filiis qui jam illi erant nave abiret una cum Xantho; in medio autem itinere quum esset, factorum memoriam repetens et statim multas lacrymas profudit et vocavit nunc quidem maritum cui primum nupta erat, nunc vero filios; tandem vero Xantho illam enixe consolante et dicente se eam pro uxore habiturum, non placata se ipsa in mare præcipitavit.

XXVIII.

DE CLITE.

Narrat Euphorion Apollodoro, sequentia (vero) Apollonius in Argonauticorum libro quarto.

Diverse narratur de Cyzico Æneæ f.: alii enim illum tradunt, uxore ducta Larissa Piasi filia, quacum pater ante nuptias rem habuisset, pugnantem obiisse; alii vero, quum

θανεῖν· τινὲς δὲ προσφάτως γήμαντα Κλείτην συμβα-
λεῖν δι' ἄγνοιαν τοῖς μετ' Ἰάσονος ἐπὶ τῆς Ἀργεῖος
πλείουσι, καὶ οὕτως πεσόντα πᾶσι μεγάλως ἀλγεινὸν
πόθον ἐμβαλεῖν, ἐξόχως δὲ τῇ Κλείτῃ· ἰδοῦσα γὰρ
αὐτὸν ἐρριμμένον, περιεχύθη καὶ πολλὰ κατωδύρατο,
νύκτωρ δὲ λαθοῦσα τὰς θεραπαινίδας ἀπὸ τινος δένδρου
ἀνῆρτησεν ἐαυτήν.

ΚΘ'.

ΠΕΡΙ ΔΑΦΝΙΔΟΣ.

Ἰστορεῖ Τιμαῖος Σικελικοῦ.

Ἐν Σικελίᾳ δὲ Δάρνις Ἑρμοῦ παῖς ἐγένετο, σύριγγι
τε δεξιῶς χρῆσθαι καὶ τὴν ἰδέαν ἐκπρεπῆς. Οὗτος εἰς
10 μὲν (πόλιν) [τὸν πολλὸν ὄμιλον ἀνδρῶν] οὐ κατῆι,
βουκολῶν δὲ κατὰ τὴν Αἴτνην χεῖματός τε καὶ θέρους
ἠγραύλει. Τούτου λέγουσιν Ἑγεναΐδα Νύμφην ἐρα-
σθεῖσαν παρακελεύσασθαι αὐτῷ γυναικὶ μὴ πλη-
σιάζειν· μὴ πειθομένου γὰρ αὐτοῦ, συμβῆσεσθαι τὰς
15 ὄψεις ἀποβαλεῖν. Ὁ δὲ χρόνον μὲν τινα καρτερῶς
ἀντείχε· καίπερ οὐκ ὀλίγων ἐπιμεινομένων αὐτῷ·
ὕστερον δὲ μία τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν βασιλίδων οἶνω
πολλῷ δηλησαμένη αὐτὸν ἤγαγεν εἰς ἐπιθυμίαν αὐτῇ
μιγῆναι. Καὶ οὗτος ἐκ τοῦδε, ὁμοίως Θαμύρᾳ τῷ
20 Θρακί, δι' ἀφροσύνην ἐπεπύρωτο.

Λ'.

ΠΕΡΙ ΚΕΛΤΙΝΗΣ.

Λέγεται δὲ καὶ Ἡρακλῆα, δὲ ἀπ' Ἑρυθείας τὰς
Γηρυόνας βοὺς ἤγαγεν, ἀλώμενον διὰ τῆς Κελτῶν
χώρας ἀφικέσθαι παρὰ Βρεταννόν· τῷ δ' ἀρ' ἐπάρχειν
θυγατέρα, Κελτίνην ὄνομα· ταύτην δ' ἐρασθεῖσαν τοῦ
25 Ἡρακλέους κατακρύψαι τὰς βοῦς, μὴ θέλειν τ' ἀπο-
δοῦναι, εἰ μὴ πρότερον αὐτῇ μιγῆναι· τὸν δ' Ἡρακλῆα
τὸ μὲν τι καὶ τὰς βοῦς ἐπειγόμενον ἀνασώσασθαι, πολλὸν
μᾶλλον μέντοι τὸ κάλλος ἐκπλαγέντα τῆς κόρης, συγ-
γενέσθαι αὐτῇ· καὶ αὐτοῖς, χρόνου περιήκοντος, γε-
30 νέσθαι παῖδα Κελτὸν, ἀρ' οὐ δὴ Κελτοὶ προσηγο-
ρεύθησαν.

ΛΑ'.

ΠΕΡΙ ΔΙΜΟΙΤΟΥ.

Λέγεται δὲ καὶ Διμοῖτην ἀρμόσασθαι μὲν Τροϊζῆνος
τᾶδελοῦ θυγατέρα Εὐώπιν· αἰσθανόμενος δὲ συνούσαν
αὐτὴν διὰ σφοδρὸν ἔρωτα τᾶδελοῦ, δηλῶσαι τῷ Τροι-
35 ζῆνι· τὴν δὲ διὰ [τὸ] δέος καὶ αἰσχύνῃν ἀναρτῆσαι
αὐτὴν, πολλὰ πρότερον λυπηρὰ καταρρασαμένην τῷ
αἰτίῳ τῆς συμφορᾶς· ἔνθα δὲ τὸν Διμοῖτην μετ' οὐ
πολλὸν χρόνον ἐπιτυχεῖν γυναικὶ μάλα καλῇ τὴν ὄψιν
ὑπὸ τῶν κυμάτων ἐκβεβλημένην, καὶ αὐτῆς εἰς ἐπιθυμίαν

nuper uxorem duxisset Cliten, congressum esse per igno-
rantiam cum illa qui cum Jasone in Argo navigarent, et ita
pereuntem omnibus quidem valde flebile sui desiderium
reliquisse, maxime vero Clitae; videns enim illum pro-
stratum, amplexa est et multum lamentata, nocte vero clam
ancillis arbori cuidam se suspendit.

XXIX.

DE DAPHNIDE.

Narrat Timaeus in rebus Sicilia.

In Sicilia Daphnis Mercurii f. natus est, fistula qui bene
canere poterat et forma bona erat. Hic in urbem quidem
non descendebat, sed boves pascens in Aetna, hieme et
aestate, aetatem degebat. Hujus dicunt Echenaldem Nym-
pham amore captam, illum admonuisse ne cum muliere
coiret, non obedientem enim illum visu privatum iri. Illa
autem aliquandiu quidem fortiter se continebat, licet non
paucæ amore illius incensæ essent; deinde vero una regi-
narum Sicularum multo vino labefaciens illum in concu-
piscenciam adduxit ut secum coiret. Et hic ex hoc tem-
pore, simili modo atque Thamyras Thrax, ob stultitiam
oculis caruit.

XXX.

DE CELTINE.

Dicitur et Hercules, quando ab Erythia Geryonis boves
abduceret, errans per Celtarum regiones pervenisse ad
Bretannum, cui filia fuerit Celtine dicta; hæc autem Her-
culis amore capta occultavit boves et volebat reddere nisi
prius secum coiret. Hercules vero partim valde cupiens
boves recipere, multo magis tamen puellæ pulchritudinem
stupens, cum illa coit; hisque, tempore volente, filius
natus est Celtus, a quo sane Celtæ appellati sunt.

XXXI.

DE DIMOETA.

Narratur Dimœtas uxorem duxisse Troæntis fratris
filiam Euopin; animadvertens vero illam consuetudinem
habere propter vehementem amorem cum fratre, Troænti
hoc indicavit; illa vero metu et pudore ipsa se suspendit,
auctori calamitatis multa mala prius imprecata. Ibi sane
Dimœtas non multo tempore post invenit pulcherrimam
specie puellam, fluctibus ejectam, et ejus in concupi-
scentiam veniens cum illa rem habuit; quum autem jam

ἐλθόντα συνείναι· ὥς δ' ἤδη ἐνεδίδου τὸ σῶμα διὰ
μῆκος χρόνου, χῦσαι αὐτῇ μέγαν τάφον, καὶ οὕτως μὴ
ἀνείμενον τοῦ πάθους ἐπικατασφάζαι αὐτόν

AB'.

ΠΕΡΙ ΑΝΘΙΠΠΗΣ.

Παρά δὲ Χάοσι μειρακίσκος τις τῶν πάνυ δοκίμων
Ἀνθίππης ἠράσθη. Ταύτην ὑπελθὼν πάσῃ μηχανῇ
πείθει αὐτῇ συμμειγῆναι· ἥ δ' ἄρα καὶ αὐτὴ οὐκ ἐκτὸς
ἦν τοῦ πρὸς τὸν παῖδα πόθου· καὶ ἐκ τοῦδε, λανθάνοντες
τοὺς αὐτῶν γονεῖς ἐξεπίμπλασαν τὴν ἐπιθυμίαν.
Ἑορτῆς δὲ ποτε τοῖς Χάοσι δημοταλοῦς ἀγομένης καὶ
πάντων εὐωχομένων, ἀποσκεδασθέντες εἰς τινα δρυμὸν
καταλήθησαν. Ἐτυχε δ' ἄρ' ὁ τοῦ βασιλέως υἱὸς
Κίχυρος πάρδαλιν διώκων, ἧς συνελαθείσης εἰς ἐκείνον
τὸν δρυμὸν, ἀφίησιν ἐπ' αὐτὴν τὸν ἄκοντα· καὶ τῆς μὲν
ἔμαρτανε, τυγχάνει δὲ τῆς παιδός· ὑπολαβὼν δὲ τὸ
θηρίον καταβεβληκέναι ἐγγυτέρω τὸν ἵππον προσε-
λαύνει· καὶ καταμαθὼν τὸ μειράκιον ἐπὶ τοῦ τραύ-
ματος τῆς παιδός ἔχον τὴν χεῖρα ἐκτὸς τε φρενῶν ἐγένε-
το καὶ περιδινθεὶς ἀπολισθάνει τοῦ ἵππου εἰς χωρίον
ἀπάκρημνον καὶ πετρῶδες. Ἐνθα δὲ ὁ μὲν ἐτεθνήκει,
οἱ δὲ Χάονες, τιμῶντες τὸν βασιλέα, κατὰ τὸν αὐτὸν
τόπον τεύχε' περιεβάλοντο καὶ τὴν πόλιν ἐκάλεσαν
Κίχυρον. Φασὶ δὲ τινες τὸν δρυμὸν ἐκείνον εἶναι τῆς
Ἑχέονος θυγατρὸς Ἑπειροῦς, ἣν μεταναστᾶσαν ἐκ
Βοιωτίας βαδίζειν μεθ' Ἀρμονίας καὶ Κάδμου, φερο-
μένην τὰ Πενθέως λείψανα, ἀποθανοῦσαν δὲ περὶ τὸν
δρυμὸν τόνδε ταφῆναι· διὸ καὶ τὴν γῆν Ἑπειρον ἀπὸ
ταύτης ὀνομασθῆναι.

AG'.

ΠΕΡΙ ΑΣΣΑΟΝΟΣ.

Ἱστορεῖ Ξάνθος Λυδιακοῖς καὶ Νεάνθης β' καὶ Σίμιας
ὁ Ῥόδιος.

Διαφόρως δὲ καὶ τοῖς πολλοῖς ἱστορεῖται καὶ τὰ
Νιόβης· οὐ γὰρ Ταντάλου φασὶν αὐτὴν γενέσθαι, ἀλλ'
Ἀσσάονος μὲν θυγατέρα Φιλόττου δὲ γυναῖκα· εἰς ἔριν
δ' ἀφικομένην Λητοῖ περὶ καλλιτεχνίας ὑποσχεῖν τίσιν
τοιάνδε· τὸν μὲν Φιλόττον ἐν κυνηγίᾳ διαφθαρῆναι,
τὸν δ' Ἀσσάονα τῆς θυγατρὸς πόθῳ ἐχόμενον αὐτὴν
αὐτῇ γήμασθαι· μὴ ἐνδιδούσης δὲ τῆς Νιόβης, τοὺς
παῖδας αὐτῆς εἰς εὐωχίαν καλέσαντα καταπρῆσαι· καὶ
τὴν μὲν διὰ ταύτην τὴν συμφορὰν ἀπὸ πέτρας ὑψηλο-
τάτης αὐτὴν ῥίψαι· ἔννοιαν δὲ λαβόντα τῶν σφετέρων
ἑμαρτημάτων διαχρήσασθαι τὸν Ἀσσάονα ἑαυτόν.

XXXII.

DE ANTHIPPE.

Apud Chaones adolescens aliquis primæ nobilitatis
Anthippen amavit. Cui omni arte circumveniens eam
persuadet ut secum coiret; illa vero et ipsa scilicet non
exsors erat amoris erga adolescentem et deinde clam pa-
rentes expleverunt affectum. Quum vero aliquando fe-
stum a Chaonibus publicum celebraretur, omnesque genio
indulgerent, digressi ad quoddam quercetum devenerunt.
Forte regis filius Cichyrus pardalem persequabatur, in
quam ad illud quercetum exagitata mittit jaculum; et ab
ea quidem aberrat sed puellam attingit; suspicatus autem
se cecidisse feram, equo propius advehitur, et comperiens
adolemcentem, ad puellæ vulnus manum tenere, amens
factus est et vertigine correptus ab equo cadit in locum
præruptum et petrosum. Ibi sane ille quidem moriebatur,
Chaones vero in regis honorem eodem in loco mœnia cir-
cumjecerunt, urbemque vocaverunt Cichyrum. Quidam
autem dicunt quercetum illud esse Epiri Echionis filias,
quæ Bœotia relicta iverit cum Harmonia et Cadmo, secum
ferens Penthei reliquias, mortua vero juxta hoc quercetum
sepulta sit; quare et terra Epirus ab illa vocata fuerit.

XXXIII.

DE ASSAONE.

Tradit Xanthus in Lydiacis et Neanthes in libro secundo
et Simias Rhodius.

Diverso modo et a plerisque Niobæ historia narratur;
non enim Tantalum eam fuisse filiam sed Assaonis quidem
filium Philotti vero uxorem: in contentionem vero ve-
nientem cum Latona de pulchritudine liberorum, hanc
pœnam subiisse: Philottum quidem venantem perisse,
Assaonem autem filie amore captum, illam sibi uxorem
cupivisse: Niobe autem recusante, ejus filios ad convivium
invitados illum combussisse; illam vero hanc ob calami-
tatem altissima de rupe præcipitem se ipsam dedisse, in
memoriam vero sua facinora revocantem Assaonem se
ipsum interfecisse.

ΑΔ'.

ΠΕΡΙ ΚΟΡΥΘΟΥ.

Ἰστορεῖ Ἑλλάνικος Τρωϊκῶν... καὶ Κεφάλων ὁ Γεργίθιος.

Ἐκ δ' Οἰωνῆς καὶ Ἀλεξάνδρου παῖς ἐγένετο Κόρυθος· οὗτος ἐπίκουρος ἀφικόμενος εἰς Ἴλιον Ἑλένης ἤρασθη, καὶ αὐτὸν ἐκείνη μάλα φιλοφρόνως ὑπεδέχετο· ἦν δὲ τὴν ἰδέαν κράτιστος· φωρᾶσας δ' αὐτὸν ὁ πατὴρ ἀνείλεν. Νίκανδρος μέντοι τὸν Κόρυθον οὐκ Οἰωνῆς, ἀλλ' Ἑλένης καὶ Ἀλεξάνδρου φησὶν γενέσθαι, λέγων ἐν τούτοις·

Ἦρία τ' εἰν Αἶδαο κατοικομένου Κορύθιο,
ὄντι καὶ ἀπακτοῖσιν ὑποδμηθεῖσ' ὕμναίσι;
10 Τυνδαρίς, αἶν' ἀχέουσζ, κακὸν γόνον ἤρατο βούττω.

ΑΕ'.

ΠΕΡΙ ΕΥΛΙΜΕΝΗΣ.

Ἰστορεῖ Ἀσκληπιάδης ὁ Μυρλεανὸς Βιθυνιακῶν α'.

Ἐν δὲ Κρήτῃ ἤρασθη Λύκαστος τῆς Κύδωνος θυγατρὸς Εὐλιμένης, ἣν ὁ πατὴρ Ἀπτερω καθωμολόγητο πρωτεύοντι τότε Κρητῶν· ταύτῃ κρύφα συνὼν ἐλέλθει. Ὡς δὲ τῶν Κρητικῶν τινες πόλεων ἐπισυνέστησαν Κύδωνι καὶ πολὺ περιῆσαν, πέμπει τοὺς πεισομένους εἰς θεοῦ, ὅ τι ἂν ποίῳν κρατήσῃ τῶν πολέμιων. Καὶ αὐτῷ θεσπίζεται τοῖς ἐγγυρίοις ἥρωσι σφαγίασαι παρθένον. Ἀκούσας δὲ τοῦ χρηστηρίου Κύδων διεκλήρου τὰς παρθένας πάσας, καὶ κατὰ δαίμονα ἢ θυγάτηρ λαγχάνει. Λύκαστος δὲ δέσας παρὶ αὐτῆς μηνύει τὴν φθορὰν καὶ ὥς ἐκ πολλοῦ χρόνου συνεῖη αὐτῇ· ὁ δὲ πολὺς θυμὸς πολὺ μᾶλλον ἐδικαίου αὐτὴν τεύναναι. Ἐπειδὴ δ' ἐσφαγιάσθη, ὁ Κύδων τὸν ἱερέα κελεύει αὐτῆς διατεμεῖν τὸ ἐπομφάλιον, καὶ οὕτως
25 εὐρέθῃ ἔγκυος. Ἀπτερος δὲ ὀδῆας ὑπὸ Λυκάστου δεῖνὰ πεπονθέναι λοχῆσας αὐτὸν ἀνείλε καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἔφυγε πρὸς Ξάνθον εἰς Τέρμερα.

ΑΖ'.

ΠΕΡΙ ΑΡΓΑΝΘΩΝΗΣ.

Λέγεται δὲ καὶ Ῥῆσον, πρὶν ἐς Τροίαν ἐπίκουρον ἐλθεῖν, ἐπὶ πολλὴν γῆν ἵεναι προσαγόμενόν τε καὶ
30 δασμὸν ἐπιτιθέντα· ἐνθα δὴ καὶ εἰς Κίον ἀφικέσθαι κατὰ κλέος γυναικὸς καλῆς· Ἀργανθῶνῃ αὐτῇ ὄνομα. Αὕτη τὴν μὲν κατ' οἶκον δῖαιταν καὶ μονὴν ἀπεστύγει, ἀθροισαμένη δὲ κύνας πολλὰς ἐθήρευεν οὐ μάλα τινὰ προσιεμένη. Ἐλθὼν οὖν ὁ Ῥῆσος εἰς τόνδε τὸν χρόνον, βίᾳ μὲν αὐτὴν οὐκ ἤγε· ἔφη δὲ θέλειν αὐτῇ συγχυνηγεῖν, καὶ αὐτὸς γὰρ ὁμοίως ἐκείνη τὴν πρὸς ἀνθρώπους ὁμιλίαν ἐχθαίρειν· ἡ δὲ, ταῦτα λέξαντος ἐκείνου, κατήνεσε πειθομένη αὐτὸν ἀληθῆ λέγειν. Χρόνου δὲ

XXXIV.

DE CORYTHO.

Refert Hellanicus Trojanorum... et Cephalon Gergithius.

Cenones et Alexandri filius erat Corythus; is auxiliarius veniens Ilium Helenam amabat et hæc illum valde benevole excepit; erat autem forma pulcherrimus; deprehensum ipsum pater interfecit. Nicander tamen Corythum non Cenones sed Helenæ et Alexandri filium fuisse dicit in hisce :

Et tumulus Corythi qui ad Orcum abiit,
quem et furtivis subacta hymenæis [creavit.
Tyndaris, vehementer dolens, malum filium bubulci pro-

XXXV.

DE EULIMENE.

Tradit Asclepiades Myrleanus Bithyniacorum libro primo.

In Creta amore captus est Lycastus Eulimenæ filie Cydonis quam pater Apterio desponderat qui tunc princeps erat Cretensium; cum hac clam rem habere eum nesciebant. Quum vero Cretæ quædam urbes adversus Cydonem insurgerent et longe superiores essent, mittit ad oraculum aliquos consultum, quid faciens victurus esset hostes. Et responsum accepit hoc, ut virginem indigentis heroiibus sacrificaret. Audito oraculo Cydon sortiri jussit omnes virgines et numine dei filie ejus sors obtingit. Lycastus autem timens illi, narrat ejus corruptionem et se a multo tempore jam cum illa coisse; magna turba multo magis censebant eam interficiendam esse. Nactatæ Cydon sacerdotem jubet umbilicum discindere atque ita prægnans inventa est. Apterius vero quum putaret se dira passum esse a Lycasto, insidiis structis eum interfecit et propterea Termira ad Xanthium fugit.

XXXVI.

DE ARGANTHONNE.

Dicitur et Rhesus, postquam venisset socius Trojam, multam terram peragrasse subigentem vectigalemque redentem; quo tempore sane et Chium pervenerit fatis (adductus) pulchræ mulieris, cui Arganthone nomen. Hæc victum et mansionem domi aspernabatur, collectis vero canibus multis venabatur, neminem facile ad se admittens. Veniens igitur Rhesus in hanc regionem, vi quidem illam non abduxit; dicebat vero se velle cum illa venari, se enim quemadmodum illam cætum hominum odio habere; hæc autem, his ab illo dictis, laudabat credens illum vera dicere.

πολλοῦ διαγενομένου, εἰς πολλὸν ἔρωτα παραγίνεται τοῦ Ῥήσου· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχάζει αἰδοῖ κατεχομένη· ἐπειδὴ δὲ σφοδρότερον ἐγίγνετο τὸ πάθος, ἀπετόλμησεν εἰς λόγους ἔλθεῖν αὐτῷ, καὶ οὕτως ἐθέλων
 5 (ἐθέλουσαν) αὐτὴν ἐκείνος ἡγάγετο γυναῖκα. Ὑστέρων δὲ, πολέμου γεγομένου τοῖς Ἰωσι, μετέθεσαν αὐτὸν οἱ βασιλεῖς ἐπίκουρον· ἡ δ' Ἀργανθῶνῃ, εἴτε καὶ δι' ἔρωτα, δς πολλὸς ἦν αὐτῇ, εἴτε καὶ ἄλλως καταμαντευομένη τὸ μέλλον, βαδίζειν αὐτὸν οὐκ εἶα. Ῥῆσος
 10 δὲ μάλα καχιζόμενος ἐπὶ τῇ μονῇ οὐκ ἠνέσχετο, ἀλλ' ἦλθεν εἰς Τροίαν καὶ μαχόμενος ἐπὶ ποταμῷ, τῷ νῦν ἀπ' ἐκείνου Ῥήσω καλουμένῳ, πληγείς ὑπὸ Διομήδους ἀποθνήσκει. Ἡ δ' ὥς ἤσθετο τεθνηκότος αὐτοῦ, αὐτὶς ἀπεχώρησεν εἰς τὸν τόπον, ἐνθ' ἐμίγη πρῶτον αὐτῷ,
 15 καὶ περὶ αὐτὸν ἄλωμένη θαμὰ ἐβόα τοῦνομα τοῦ Ῥήσου· τέλος δὲ * εἴτα καὶ ποταμῷ προσιεμένη διὰ λύπην ἐξ ἀνθρώπων ἀπηλλάγη.

Tempore vero multo progrediente, in magnum amorem incidit Rhesi et primum quidem tacet, pudore retenta; ubi vero affectus fiebat vehementior, ausa est in sermonem cum illo venire et ita volens (volentem) ipsam duxit uxorem. Postea vero, bellum quum esset Trojanis, petebant illius societatem reges, Agathone vero sive et amore, qui magnus illi erat, sive et alias futura conjiciens, ire illum non sinebat. Rhesus valde ægre ferens mansionem domi non sustinebat, sed venit Trojam et pugnans ad flumen, quod nunc ab illo Rhesus vocatur, a Diomede ictus moritur. Illa vero cognita illius morte, iterum profecta est ad locum ubi primum cum eo rem habuerat et circa eum errans frequenter Rhesi nomen vocavit; tandem vero deinde et flumen aggressa ob mœrorem ex hominum conspectu abiit.

ACHILLES TATIUS.

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΤΑΤΙΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΛΕΥΚΙΠΠΗΝ ΚΑΙ ΚΛΕΙΤΟΦΩΝΤΑ

ΛΟΓΟΙ Η.

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

Α'. Σιδών ἐπὶ θαλάττῃ πόλις· Ἀσσυρίων ἡ θάλασσα·
μήτηρ Φοινίκων ἡ πόλις· Θηβαίων δὲ δῆμος πατήρ.
Δίδυμος λιμὴν ἐν κόλπῳ πλατὺς, ἡρέμα κλείων τὸ
πέλαγος. Ἡ γὰρ ὁ κόλπος κατὰ πλευρὰν ἐπὶ δεξιᾷ
κοιλαίνεται, στόμα δεύτερον ὁρώμενται, καὶ τὸ ὕδωρ
αὐθις εἰσρεῖ, καὶ γίνεται τοῦ λιμένος ἄλλος λιμὴν, ὡς
χειμάζειν μὲν ταύτῃ τὰς δολιχὰς ἐν γαλήνῃ, θερρίζει
δὲ τοῦ λιμένος εἰς τὸ προκόλπιον. Ἐνταῦθα ἤκων ἐκ
πολλοῦ χειμῶνος, σῶστρα ἔθουον ἐμυτοῦ τῇ τῶν
10 Φοινίκων θεᾷ· Ἀστάρτην αὐτὴν οἱ Σιδώνιοι καλοῦσιν.
Καὶ περιῶν οὖν καὶ τὴν ἄλλην πόλιν καὶ περισκοπῶν
τὰ ἀναθήματα, ὁρῶ γραφὴν ἀνακειμένην γῆς ἅμα καὶ
θαλάττης. Εὐρώπης ἡ γραφή· Φοινίκων ἡ θάλασσα·
Σιδῶνος ἡ γῆ. Ἐν τῇ γῇ λειμῶν καὶ χορὸς παρθέ-
15 των. Ἐν τῇ θαλάττῃ ταῦρος ἐνήχετο, καὶ τοῖς νώ-
τοις καλὴ παρθένος ἐπεκάθητο, ἐπὶ Κρήτην τῷ ταύρῳ
πλέουσα. Ἐκόμα πολλοῖς ἀνθεσιν ὁ λειμῶν· δέν-
δρων αὐτοῖς ἀνεμέμικτο φάλαγξ καὶ φυτῶν· συνεχῇ τὰ
δένδρα· συνηρεφῇ τὰ πέταλα· συνηπτον οἱ πτόρθοι τὰ
20 φύλλα, καὶ ἐγένετο τοῖς ἀνθεσιν ὄροφος ἡ τῶν φύλλων
συνέχεια. Ἐγραψεν ὁ τεχνίτης ὑπὸ τὰ πέταλα καὶ
τὴν σκιά· καὶ ὁ ἥλιος ἡρέμα τοῦ λειμῶνος κάτω σπο-
ράδην διέρρει, ὅσον τὸ συνηρεφές τῆς τῶν φύλλων
κόμης ἀνέωξεν ὁ γραφεύς. Ὅλον ἐτείχιζε τὸν λειμῶνα
30 περιβολή· εἶσω δὲ τοῦ τῶν ὀρόφων στεφανώματος
ὁ λειμῶν ἐκάθητο. Αἱ δὲ πρασιαὶ τῶν ἀνθέων ὑπὸ τὰ
πέταλα τῶν φυτῶν στοιχηδὸν ἐπεφύκεσαν, νάρκισσος,
καὶ βόδα καὶ μύρρινοι. Ὑδωρ δὲ κατὰ μέσον ἔρρει
τοῦ λειμῶνος τῆς γραφῆς, τὸ μὲν ἀναβλύζον κάτωθεν
40 ἀπὸ τῆς γῆς, τὸ δὲ τοῖς ἀνθεσιν καὶ τοῖς φυτοῖς περι-
χεόμενον. Ὁχετηγὸς τις ἐγέγραπτο δίκελλαν κατέ-
χων καὶ περὶ μίαν ἀμάραν κεκυφὸς καὶ ἀνοίγων τὴν
ὁδὸν τῷ βέεματι. Ἐν δὲ τῇ τοῦ λειμῶνος τέλει πρὸς
ταῖς ἐπὶ θαλάτταν τῆς γῆς ἐκβολαῖς τὰς παρθένους

ACHILLIS TATII

ALEXANDRINI

DE

CLITOPHONTIS ET LEUCIPPES

AMORIBUS

LIBRI OCTO.

LIBER I.

1. Sidon urbs ad mare, Assyrium est mare, mater
Phœnicum civitas, Thebanorumque populus pater. Ge-
minus portus amplo admodum sinu, verum aditu angusto
maris aquam sensim accipiente. Ubi enim dextrum sinus
latus curvatur, aditus illic alter effossus est, per quem
aqua rursus illabitur: itaque portus portui adjungitur,
ut in illo hyeme, æstate in sinu anteriori tutam naves ha-
beant stationem. Eo quom ex alto tempestate rejectus
fuissem, Phœnicum Deæ (Sidonii Astarten vocant), pro
recepta salute sacra feci. Deinceps quum alia urbis loca
perlustrarem atque in deorum templis munera tholis
suspenda contemplarer, tabulam animadverti pictam,
terram ac mare, nec non Europæ fabulam, continentem:
ac mare Phœnicum, Sidoniorum terra erat. In terra
pratium et chorus erat virginum: in mari taurus natabat,
formosaque humeris puella insidebat Cretam versus
cursum tenens tauro vecta. Pratium multa florum varie-
tate distinctum, arborum et fruticum copia intersitum
erat: continuæ arbores; densi rami; frondes ita inter
sese nectebant, ut tectum floribus fieret foliorum densitas.
Unbram sub ramis pictor effinxerat, ut locis aliquot
radii solis modice pratium illustrarent, tantum scilicet,
quantum quidem contextas frondes patere voluit pictor.
Pratium universum undique munierat septum; pratium et
tecti corona iisdem finibus continebantur. Sub plan-
tarum ramis florum pulvini, narcissus, rosa, myrtusque
ordinatim erant. Aqua in medio prato picturæ fluebat,
partim ima ex terra scatens, partim flores ac plantas cir-
cumfusa. Pictus erat aliquis qui sumpto ligone rivulo
imminebat et aquæ viam patefaciebat, incurrans se
apud unum aquæductum. In extremo prato quod mare
attingebat, virgines artifex expresserat. Virginibus habi-

ἔταξεν δὲ τεχνίτης. Τὸ σχῆμα ταῖς παρθένους καὶ χαρὰς καὶ φόβου. Στέφανοι περὶ τοῖς μετώποις δεδεμένοι· κόμαι κατὰ τῶν ὤμων λευμέναι· τὸ σκέλος ἅπαν γεγυμνωμένοι· τὸ μὲν ἄνω, τοῦ χιτῶνος, τὸ δὲ κάτω, τοῦ πεδίου· τὸ γὰρ ζῶμα μέχρι γόνατος ἀνεῖλε τὸν χιτῶνα· τὸ πρόσωπον ὠχραῖ· σεσηρυῖαι τὰς παρειάς· τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίξασαι πρὸς τὴν θάλασσαν· μικρὸν ὑποκεχηνῦναι τὸ στόμα, ὥσπερ ἀψήσιν ὑπὸ φόβου μέλλουσαι καὶ βοῇ· τὰς χεῖρας ὡς ἐπὶ τὸν βοῦν ὠρεγον. Ἐπέβαινον ἄκρας τῆς θαλάττης, ὅσον ὑπεράνω μικρὸν τῶν ταρσῶν ὑπερέχον τὸ κῦμα· ἐώκεσαν δὲ βούλεσθαι μὲν ὡς ἐπὶ τὸν ταῦρον ὀραμεῖν, φοβεῖσθαι δὲ τῇ θαλάττῃ προσεληθῆναι. Ἰῆς δὲ θαλάττης ἢ χροῖα διπλῇ· τὸ μὲν γὰρ πρὸς τὴν γῆν ὑπερύθρον· κυάνειον δὲ τὸ πρὸς τὸ πέλαγος. Ἀφρὸς ἐπασπείτο καὶ πέτραι καὶ κύματα. Αἱ πέτραι τῆς γῆς ὑπερβεβλημένοι, δ' ἀφρὸς περιλευκαίνων τὰς πέτρας, τὸ κῦμα κορυφούμενον καὶ περὶ τὰς πέτρας λυόμενον εἰς τοὺς ἀφρούς. Ταῦρος ἐν μέσῃ τῇ θαλάττῃ ἐγγράπτο τοῖς κύμασιν ἐποχούμενος, ὡς ὄρους ἀναβαίνοντος τοῦ κύματος, ἐνθα καμπτόμενον τοῦ βοῦς κυρτοῦται τὸ σκέλος. Ἡ παρθένος μέσοις ἐπακάθητο τοῖς νώτοις τοῦ βοῦς, οὐ περιβάδην, ἀλλὰ κατὰ πλευρὰν, ἐπὶ δεξιᾷ συμβάσα τῷ πόδε, τῇ λαίᾳ τοῦ κέρως ἐχομένη, ὥσπερ ἡνίοχος χαλινῷ. Καὶ γὰρ δὲ βοῦς ἐπέστραπτο ταύτῃ μᾶλλον πρὸς τὸ τῆς χειρὸς ἔλκον ἡνιοχούμενος. Χιτῶν ἀμφὶ τὰ στέρνα τῆς παρθένου μέχρις αἰδοῦς, τὸν τεῦθεν ἐπεκάλυπτε χλαῖνα τὰ κάτω τοῦ σώματος. Λευκὸς δὲ χιτῶν· ἢ χλαῖνα πορφυρᾷ· τὸ δὲ σῶμα διὰ τῆς ἐσθῆτος ὑπεφαίνετο. Βαθὺς ὀμφαλός· γαστήρ τεταμένη· λαπάρα στενὴ. Τὸ στενὸν εἰς ἑξὺν καταβαίνειν ἡρύνετο· μαζοὶ τῶν στέρνων ἡρέμα προκύπτοντες· ἢ συνάγουσα ζώνη τὸν χιτῶνα καὶ τοὺς μαζοὺς ἔκλειε, καὶ ἐγίνετο τοῦ σώματος ἀποκρυπνόμενος. Αἱ χεῖρες ἀμφὶ διετέταντο, ἢ μὲν ἐπὶ κέρα, ἢ δ' ἐπ' οὐράν. Ἡρτητο δ' ἀμφοῖν ἐκατέρωθεν ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ἢ καλύπτρα κύκλῳ τῶν νώτων ἐμπεπετασμένη· ὃ δὲ κόλπος τοῦ πέπλου πάντοθεν ἐτέτατο κυρτούμενος· καὶ ἦν οὗτος ἄνεμος τοῦ ζωγράφου. Ἡ δὲ δίκην ἐπεκάθητο τῷ ταύρῳ πλεούσης νεώς, ὥσπερ ἱστίῳ τῷ πέπλῳ χρωμένη. Περὶ δὲ τὸν βοῦν ὠρχοῦντο δελφίνες, ἔπαιζον Ἑρωτες· εἶπες ἂν αὐτῶν γεγράφθαι καὶ τὰ κινήματα. Ἑρως εἶχε τὸν βοῦν· Ἑρως, μικρὸν παιδίον, ἡπλώκει τὸ πτερὸν, ἡρτητο φανέτραν, ἐκράτει τὸ πῦρ· ἐπέστραπτο δ' ὡς ἐπὶ τὸν Δία καὶ ὑπεμειδία, ὥσπερ αὐτοῦ καταγελῶν, ὅτι δι' αὐτὸν γέγονε βοῦς.

Β'. Ἐγὼ δὲ καὶ τᾶλλα μὲν ἐπῆνουν τῆς γραφῆς, αἵτε δ' ὦν ἔρωτικὸς περιεργότερον ἔβλεπον τὸν ἀγόντα ἑρωτᾶ καὶ γῆς καὶ θαλάττης. Ταῦτά μου λέγοντες, νεανίσκος καὶ αὐτὸς παρεστώς, Ἐγὼ ταῦτ' ἂν ἐλάκυνον, ἔφη, τοσαύτας ὕβρεις ἐξ ἔρωτος παθῶν. Καὶ τί πέπονθας, εἶπον, ὠγαθέ; καὶ γὰρ ἔμην σου τῆς ὕβριος

tus, cum hilaritatem, tum merorem (indicans). Collae fronti circumligatae, crines per humeros effusi, crura tota nuda, eorum pars superior tunica, pars inferior calceo; nam zona genuteus tunicam succinxerat; es pallidum, genae contractae, oculi mare intuentes, labia tanquam vocem praemetu emittentium nonnihil hiulca, manus taurum versus protentae. Ad mare autem eo usque processerant, ut pedis partem planta paulo superiorem, aqua pertingeret. Corporis totius status is erat, ut et ad taurum contendere velle et undis credere se vereri viderentur. Mari color inerat duplex: terrae enim propinquior pars subruhebat, remotior vero caerulea erat. Spuma picta erat et scopuli et undae. Scopuli e terra projecti, quos spuma dealbabat unda in verticem sublata et circum saxa in spumam se resolvens. Medio in mari pictus taurus undis vehebatur, montis instar attollente se unda, qua bovis crura flectebantur. Tauri dorso virgo insidebat, non equitum more, sed utrisque dextrum in latus pedibus demissis, laevaue cornu, quomodo habenas auriga tenens: etenim bos se flectebat ad hanc partem magis manum regentis sequens. Virginis pectus ad pudenda usque tunica, corpus reliquum laena conlegebatur; alba tunica; purpurea laena; corpus tamen per vestem cernere licebat. Nam et profundus umbilicus et distentas venter et angusta ilia, verum amplos in lumbos desinentia perspiciebantur. Papillae a pectore modice prominebant, zonaque adducta una cum tunica et papillas succingebat et corporis speculum erat tunica. Manus utraque porrecta, altera ad cornu, ad caudam altera, et utrisque etiam capitis tegmen utrinque circum humeros effusum sustinebat: et sinus pepli omni ex parte curvatus intumescerebat; et erat hic pictoris ventus. Puella tauro insidens navis instar ferebatur, peplo veli usum praebente. Tauro delphini assultabant, (circum illum) ludebant Amores: quorum quidem motus etiam pictos esse diceres. Amor taurum trahebat, Amor parvulus infans, alas expandens, pharetram gestans, facies retinens, atque ad Jovem conversus subridebat, quasi eum, quod sui causa in taurum mutatus esset, irrideret.

II. Ego igitur cum alias picturae partes laudabam, tum ipse amatorius, Cupidinem taurum trahentem accuratius intuebam, ita mecum loquebar: En ut infantis iussa cecum, terra, mare faciunt? Haec me dicente adolescens, qui et ipse adstant, Huius equidem, inquit, ego quoque rei testis esse possum, cui tot amoris causa incommoda eveniunt. Tum ego, Cuiusnam modi sunt, inquam, o bone

μακρὰν τῆς τοῦ θεοῦ τελετῆς. Σμῆνος ἀνεγείρεις, εἶπε, λόγων· τὰ γὰρ ἐμὰ μύθοις ἔοικε. Μὴ κατοκνήσης, ὦ βέλτιστε, ἔφην, πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Ἑρωτος αὐτοῦ, ταύτη μᾶλλον ἦσεν, εἰ καὶ μύθοις ἔοικε.
 15 Καὶ ταυτὶ δὲ λέγων, δεξιούμαι τ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τινος ἄλλου ἀγῶ γείτονος, ἔνθα πλάτανοι μὲν ἐπεφύκεσαν πολλαὶ καὶ πυκναὶ, παρέρρει δ' ὕδωρ ψυχρόν τε καὶ διαυγές, ὅν ἀπὸ χιόνος ἄρτι λυθείσης ἔρχεται. Καθίσας οὖν αὐτὸν ἐπὶ τινος θώκου χαμαιζήλου καὶ
 20 αὐτὸς παρακαθισάμενος, ὦρα τοίνυν, ἔφην, τῆς τῶν λόγων ἀκροάσεως· πάντως δ' ὁ [τοιούτος] τόπος ἡδὺς καὶ μύθων ἀξίος [ὑπάρχει] ἐρωτικῶν.

Γ'. Ὁ δ' ἄρχεται τοῦ λέγειν ὅδε· Ἐμοὶ Φοινίκῃ γένος, Τύρος ἡ πατρίς, ὄνομα Κλειτοφῶν, πατὴρ
 15 Ἰππίας, ἀδελφὸς πατρὸς Σώστρατος, οὐ πάντα δ' ἀδελφός, ἀλλ' ὅσον ἀμφοῖν εἰς πατὴρ· αἱ γὰρ μητέρες, τῇ μὲν ἦν Βυζαντία, τῇ δ' ἐμῇ πατρὶ Τυρία. Ὁ μὲν οὖν τὸν πάντα χρόνον εἶχεν ἐν Βυζαντίῳ· πολὺς γὰρ ὁ τῆς μητρὸς κληρὸς ἦν αὐτῷ· ὁ δ' ἐμὸς πατὴρ ἐν
 20 Τύρῳ κατοίκει. Τὴν δὲ μητέρα οὐκ οἶδα τὴν ἐμὴν· ἐπὶ νηπίῳ γὰρ μοι τέθνηκεν. Ἐδέησεν οὖν τῇ πατρὶ γυναικὸς ἐτέρας, ἐξ ἧς ἀδελφὴ μοι Καλλιγόνῃ γίνεται. Καὶ ἐδόκει μὲν τῇ πατρὶ συνάψαι μᾶλλον ἡμᾶς γάμῳ· αἱ δὲ Μοῖραι τῶν ἀνθρώπων κρείττονες ἄλλην ἐτήρουν
 25 μοι γυναῖκα. Φιλεῖ δὲ τὸ δαιμόνιον τὸ μέλλον ἀνθρώποις νύκτωρ πολλαῖς λαλεῖν· οὐχ ἵνα φυλάσσονται μὴ παθεῖν· οὐ γὰρ εἰμαρμένης δύνανται κρατεῖν· ἀλλ' ἵνα κουφότερον πάσχοντες φέρωσι. Τὸ μὲν γὰρ ἐξαίφνης ἀθρόον καὶ ἀπροσδοκῆτον ἐκπλήσσει τὴν ψυχὴν, ἄνθρωπος προσπεσὼν καὶ κατεβάπτισε· τὸ δὲ πρὸ τοῦ παθεῖν
 30 προσδοκώμενον προκατηνάλωσε κατὰ μικρὸν μελετώμενον τοῦ πάθους τὴν ἀκμὴν. Ἐπεὶ γὰρ εἶχον ἔνατον ἔτος ἐπὶ τοῖς δέκα, καὶ παρεσκεύαζεν ὁ πατὴρ εἰς νέωτα ποιῆσαι τοὺς γάμους, ἤρχετο τοῦ δράματος
 35 ἡ τύχη. Ὅναρ ἐδόκουν συμφῶναι τῇ παρθένῳ τὰ κάτω μέρη μέχρις ὀμφαλοῦ, δύο δ' ἐντεῦθεν τὰ ἄνω σώματα. Ἐρίσεται δέ μοι γυνὴ φοβερά καὶ μεγάλη, τὸ πρόσωπον ἀγρία, ὀφθαλμοὶ ἐν αἵματι, βλοσυραὶ παρειαί, ὄφεις αἱ κόμαι· ἄρπην ἐκράτει τῇ δεξιᾷ,
 40 ὅσδε τῇ λαίᾳ. Ἐπιπεσοῦσα οὖν μοι θυμῷ καὶ ἀνατείνασα τὴν ἄρπην, καταφέρει τῆς ἰζύος, ἔνθα τῶν δύο σωμάτων ἦσαν αἱ συμβολαί, καὶ ἀποκόπτει μου τὴν παρθένον. Περιδεῆς οὖν ἀναθορώσῃ ἐκ τοῦ δειμάτος, φράζω μὲν πρὸς οὐδένα, κατ' ἐμαυτὸν δὲ πονηρὰ ἔσχεπτόμην.
 45 Ἐν δὲ τούτῳ συμβαίνει τοιάδε. Ἦν ἀδελφός, ὡς ἔφην, τοῦ πατρὸς Σώστρατος· παρὰ τούτου τις ἔρχεται κομίζων ἐπιστολὰς ἀπὸ Βυζαντίου· καὶ ἦν τὰ γεγραμμένα τοιάδε·

Ἰππία τῷ ἀδελφῷ χαίρειν Σώστρατος.

50 Ἦκουσι πρὸς σὲ θυγάτηρ ἐμὴ Λευκίππη καὶ Πάνθειαν γυνή· πόλεμος γὰρ περιλαμβάνει Βυζαντίους Θρακίους. Σῶζε δέ μοι τὰ φίλτατα τοῦ γένους μέχρι τῆς τοῦ πολέμου τύχης.

vir, quæ peressus fuisti? tuis enim adspectus ab huius dei mysteriis te non abhorrentem declarat. Tum ille : Ad profusam, (inquit,) verborum copiam me revocas : fabulis enim mea similia sunt. Tum ego : Ne per Jovem, perque Amorem ipsum, inquam, cuncteris hac me ratione magis juvare, tametsi fabulosa videantur. Hæc quum dixissem, manu prehensum hominem vicinum quoddam in nemus perduxi : ubi permultæ atque opacæ platani succreverant, perspicuaque ac frigida aqua præterlabebatur qualis sit nuper liquefacta nive. Illic quum humili quodam in loco sedere hominem jussissem, ipseque assedissem, Atqui tempus est, inquam, audiendæ orationis tuæ : delectationis omnino locus hic plenus, amatorisque fabellis dignus est.

III. Tum ille ab hoc principio exorsus est dicere : Gentis mihi origo e Phœnicia est, patria Tyrus, nomen Clitophon, pater Hippias, patris frater Sostratus, non omni parte frater sed quod ad patrem attinet : nam matres duæ fuere, Sostrato Byzantia, Hippia Tyria. Sostratus Byzantii, propterea quod ibi matris hereditas sane non exigua illi erat, semper commoratus est : pater meus Tyri. Matrem ipse meam non novi, ut quæ suum infante me obierit diem : itaque alteram sibi pater uxorem adjunxit : ex qua sororem mihi Calligonem genuit, quam mihi uxorem dare pater quidem decreverat, sed potentiora hominibus fata mihi aliam servabant. « Frequenter autem dii mortalibus futura in somnis pronunciare consueverunt, non quo mala præcavendo evitent (neque enim fato iri obviam potest) sed quo æquiore, quum patiuntur, animo ferant. Repentina enim et inexpectata percullunt improviso adventu mentem atque prosternunt : prævisa vero, antequam ea patiamur, dum ad eorum cogitationem animus pedetentim deducitur, vim malorum ante frangunt. » Itaque quum nonum et decimum agerem annum, nuptiasque anno sequenti pater facturus esset, fabulam fortuna incoepavit. Quum me quieti dedissem, visus sum ita cum virgine conjungi, ut a capite ad umbilicum usque duo corpora essemus, deinceps vero in unum coaluissemus. Mulier adpectu horribili, magna statura, vultu agresti, sanguineis oculis, genis asperis, vipereis crinibus, falcem dextra, læva faculam tenens, nobis imminere ; atque irata me aggredi et sublata falce plagam, qua duo in unum corpora coierant, imponere, virginemque a me abscindere. Quam ob rem timore percussus atque ex somno excitatus, nemini palam feci : sed in malorum cogitatione solus versabar. Interea accedunt hæc. Erat frater, ut dixi, patris Sostratus : Byzantio literas ab eo aliquis venit adferens et erant scripta hæc :

Sostratus Hippia fratri S. D.

Leucippe filia et Panthia uxor mea profisciscuntur ad te : bellum enim a Thracibus Byzantiis inferitur. Tu carissima pignora nobis ad belli exitum usque custodi.

Δ'. Ταῦθ' ὁ πατήρ ἀναγνούς ἀναπῆδ' καὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐκτρέχει καὶ μικρὸν ὕστερον αὖθις ἐπανῆκεν. Ἐἵποντο δ' αὐτῷ κατὰ πῶν πολλὸν πλῆθος οἰκετῶν καὶ θεραπευνίδων, ἃς συνεκπέμφας ὁ Σῶστρατος ἐτύγγανε ταῖς γυναιξίν. Ἐν μέσοις δ' ἦν γυνὴ μεγάλη, καὶ πλουσία τῇ στολῇ. Ὡς δ' ἐπέτεινα τοὺς ὀφθαλμούς ἐπ' αὐτήν, ἐν ἀριστερᾷ παρθένος ἐκφαίνεται μοι, καὶ καταστράπτει μου τοὺς ὀφθαλμούς τῷ προσώπῳ. Τοιαύτην εἶδον ἐγὼ ποτ' ἐπὶ ταύρῳ γεγραμμένην Σελήνην· ὅμμα γὰρ ἔχον ἐν ἡδονῇ· κόμη ξανθὴ, τὸ ξανθὸν οὐλόν· ὀφρύς μέλαινα, τὸ μέλαν ἄκρατον· λευκὴ παρειά, τὸ λευκὸν εἰς μέσον ἐφοινίσσεται καὶ ἑμιμεῖτο πορφύραν, οἷαν εἰς τὸν ἐλέφαντα Λυδία βάπτει γυνή· τὸ στόμα ῥόδων ἄνθος ἦν, ὅταν ἀρχῇται τὸ ῥόδον ἀνοίγειν τῶν φύλλων τὰ χεῖλη. Ὡς δ' εἶδον, εὐθὺς ἀπωλώλιν. Κάλλος γὰρ ὀζύτερον τιτρώσκει βέλους καὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν εἰς τὴν ψυχὴν καταρρεῖ. Ὁρθαλμός γὰρ ὁδὸς ἐρωτικῷ τραύματι. Πάντα δέ μ' εἶχεν ὁμοῦ, ἔπαινος, ἐκπληξίς, τρόμος, αἰδώς, ἀνὰ δειά· ἐπῆνον τὸ μέγας, ἐκπεπλήγμεν τὸ κάλλος, ἔτρεμον τὴν καρδίαν, ἔβλεπον ἀναιδώς, ἡδούμεν ἀλῶναι. Τοὺς δ' ὀφθαλμούς ἀπελκεῖν μὲν ἀπὸ τῆς κόρης ἐθιαζόμεν· οἱ δ' οὐκ ἤθελον, ἀλλ' ἀνθεῖλκον ἐκ τοῦ ἐκεί τῇ τοῦ κάλλους ἐλκόμενοι πείσματι, καὶ τέλος ἐνέκλιναν.

Ε'. Αἱ μὲν δὴ κατήγοντο πρὸς ἡμᾶς, καὶ αὐταῖς ὁ πατήρ μέρος τι τῆς οἰκίας ἀποτεμόμενος, εὐτρεπίζει δαίπνον. Καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, συνεπίνομεν κατὰ δύο τὰς κλῖνας διαλαχόντες. Οὕτω γὰρ ἔταξεν ὁ πατήρ· αὐτὸς καὶ γὼ τὴν μέσσην, αἱ μητέρες αἱ δύο τὴν ἐν ἀριστερᾷ, τὴν δεξιᾷ εἶχον αἱ παρθένοι. Ἐγὼ δ' ὡς ταύτην ἤκουσα τὴν εὐταξίαν, μικροῦ προσελθὼν κατεφίλησα τὸν πατέρα, ὅτι μοι κατ' ὀφθαλμούς ἀνέκλινε τὴν παρθένον. Τί μὲν οὖν ἔπαγον, μὰ τοὺς θεοὺς, ἐγὼ οὐκ ἤδειν· ὥρκειν γὰρ τοῖς ἐν ὀνείροις ἐσθίουσιν. Ἐρεῖσας δὲ κατὰ τῆς στρωμνῆς τὸν ἀγκῶνα καὶ ἐγκλίνας ἑμαυτὸν, ὁλοῖς ἔβλεπον τὴν κόρην τοῖς προσώποις, κλέπτων ἅμα τὴν θέαν· τοῦτο γὰρ μοι ἦν τὸ δαίπνον. Ὡς δ' ἤμην ἀπὸ τοῦ δαίπνου, παῖς εἰσέρχεται κιθάραν ἀρμυροσάμενος, τοῦ πατρὸς οἰκέτης, καὶ ψιλαῖς τὸ πρῶτον διατινάξας ταῖς χερσὶ, τὰς χορδὰς ἔκρουε· καὶ τι κρουμάτιον ὑπολιγνῆας ὑποψιθυρίζουσι τοῖς δακτύλοις, μετὰ ταῦτ' ἤδη τῷ πλήκτρῳ τὰς χορδὰς ἔκρουε, καὶ ὀλίγον ὅσον κιθαρίσας συνῆδε τοῖς κρούμασι. Τὸ δ' ἄσμα ἦν, Ἀπόλλων μεμψόμενος τὴν Δάφνην φεύγουσαν καὶ διώκων ἅμα καὶ μέλλων καταλαμβάνειν· καὶ γινόμενη φυτὸν ἡ κόρη, καὶ Ἀπόλλων τὸ φυτὸν στεφανούμενος. Τοῦτό μοι μάλλον ἄσθην εἰς τέλος τὴν ψυχὴν ἐξέκαυσεν. Ὑπέκκαυμα γὰρ ἐπιθυμίας λόγος ἐρωτικός· καὶ εἰς σωφροσύνην τις ἐαυτὸν νοουθετῇ, τῷ παραδείγματι πρὸς τὴν μίμησιν ἐρεθίζεται, μάλιστα ὅταν ἐκ τοῦ κρείττονος ἢ τὸ παράδειγμα. Ἡ γὰρ ὧν ἀμαρτάνει τις αἰδώς τῷ τοῦ βελτίονος ἀζώματι παρρησία γίνεται. Καὶ ταῦτα πρὸς ἑμαυτὸν ἔλεγον.

IV. Cognita literarum sententia surrexit pater, statimque ad mare se contulit atque haud multo post rediit. Eum sequebatur magna turba servorum ancillarumque, quas cum uxore ac filia Sostratus miserat. Inter eas mulier erat procera, preciosam stolam induta : in quam simul atque oculos conieci, ad laevam virgo apparet mihi et vultu suo meos oculos fulminat. Talem vidi ego aliquando tauro (insidentem) pictam Selenen. Erant ei quadam cum jucunditate truces oculi, crines flavi crispique, supercilia puro nigrore (delibuta), genae candidae : nisi quod earum melium rubore purpuram qua Lydæ mulieres ebur inficiunt imitante suffusum erat : os rosarum flos, quum rosae foliorum labra aperire incipiant. Illaque statim, ut eam contemplatus sum, occidi. « Forma enim ad inferendum vulnus telo acutior est, per oculosque in animum penetrat. Amatorio vulnere enim oculus est via. » Omnibus autem simul tenebar, laude, percussione, metu, pudore, impudentia ; proceritatem laudabam, pulchritudinem stupebam, corde tremebam, oculis lascivius intuebar, ne caperer verebar : saneque oculos a virgine avertere conabar : sed illi repugnabant, formaeque suavitate pellecti eo sese referebant et victoria tandem potiti sunt.

V. Ceterum mulieribus intro ad nos ductis, domus parte quadam iis attributa, pater conam parari iussit, ac quoniam tempus ejus venerat, bini singulas menses nacti sumus, huiusmodi ab Hippiâ ordine adhibito, ut ipse et ego mediam, matres sinistram, dextram virgines obtinerent. Quem bonum ordinem quum ipse animadvertissem, parum absuit quin ad patrem, propterea quod virginem ex adversum oculis meis collocaverat, oculos eum procederem. Verum enimvero quid in ea cena comederim, ita me di ament, haud scio, iis nimirum similibus, qui cenare sese somniant, sed cubito mensae innixus et inclinatus puellam toto vultu contemplabar, illius interim obtutus suffurans : haec enim mihi cena erat. Posteaquam finis edendi factus est, e pueris domesticis unus cum cithara processit, ac primum nudis manibus fides tentans pulsabat et exilem quemdam sonum, digitis murmur adjuvantibus, edidit : deinde sumpto jam plectro, chordas percussit, quo aliquantulum facto citharæ sono vocem ipse suam addidit, concinuitque, ut fugientem Daphnen Apollo incusaret, et simul persequeretur, ut jamjam comprehensurus esset, ut puella in arborem mutaretur, cujus ille frondibus coronam sibi fingeret. Quae sane cantilena ardentes meo faces amoris subjecit. « Amatorius enim sermo vehemens cupiditatis incitatio est. Ac quamquam ad temperantiam alijs comparatus est, exemplo tamen ad imitandum trahitur, eoque facilius, quo nobilius proponitur exemplum. Nam pudor peccandi, præstantioris alienius dignitate, in licentiam commutatur. » Illis itaque verbis memet alloquebar : Ecce et Apollo

Ἰδοὺ καὶ Ἀπόλλων ἐρᾷ, κακείνος παρθένου, καὶ ἐρῶν οὐκ αἰσχύνεται, ἀλλὰ διώκει τὴν παρθένον· σὺ δ' ὀκνεῖς, καὶ αἰδῇ, καὶ ἀκαίρως σωφρονεῖς; Μὴ κρείττων εἶ τοῦ θεοῦ;

Β'. Ὡς δ' ἦν ἐσπέρα, πρότεροι μὲν πρὸς ὕπνον ἐτράπησαν αἱ γυναῖκες· μικρόν δ' ὕστερον καὶ ἡμεῖς· οἱ μὲν δὲ ἄλλοι τῇ γαστρὶ μετρήσαντες τὴν ἡδονήν, ἐγὼ δὲ τὴν εὐωχίαν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς φέρων, τῶν τε προσώπων τῆς κόρης γεμισθεὶς καὶ ἀκράτῳ θεάματι καὶ μέχρι κόρου προελθὼν, ἀπῆλθον μεθύων ἔρωτι. Ὡς δ' εἰς τὸ δωματίον παρῆλθον, ἐνθα μοι καθεύδειν ἔθος ἦν, οὐδ' ὕπνου τυχεῖν ἡδυνάμην. Ἔστι μὲν γὰρ φύσει καὶ τᾶλλα νοσήματα καὶ τὰ τοῦ σώματος τραύματα ἐν νυκτὶ χαλεπώτερα, καὶ ἐπανίσταται μᾶλλον ἡμῖν ἡσυχάζουσι καὶ ἐρεθίζει τὰς ἀλγηδόνας. Ὅταν γὰρ ἀναπαύηται τὸ σῶμα, τότε σχολάζει τὸ ἔλκος νοσεῖν. Τὰ δὲ τῆς ψυχῆς τραύματα, μὴ κινουμένου τοῦ σώματος, πολὺ μᾶλλον ὀδυνᾷ. Ἐν ἡμέρᾳ μὲν γὰρ ὀφθαλμοὶ καὶ ὧτα πολλῆς γεμιζόμενα περιεργίας ἐπικουφίζει τῆς νόσου τὴν ἀκμὴν, ἀντιπεριάγοντα τὴν ψυχὴν τῆς εἰς τὸ πονεῖν σχολῆς· ἐὰν δ' ἡσυχία τὸ σῶμα πεδιοῖ, καθ' ἑαυτὴν ἡ ψυχὴ γενομένη τῷ κακῷ κυμαίνεται. Πάντα γὰρ ἐξεγείρεται τότε τὰ τέως κοιμώμενα· τοῖς πενθοῦσιν αἱ λῦπαι· τοῖς μεριμνῶσιν αἱ φροντίδες· τοῖς κινδυνεύουσιν οἱ φόβοι· τοῖς ἐρῶσι τὸ πῦρ. Περὶ δὲ τὴν ἑω μόλις ἐλεήσας μέ τις ὕπνος ἀνέπαυσεν ὀλίγον. Ἀλλ' οὐδὲ τότε μοι τῆς ψυχῆς ἀπελθεῖν ἤθελεν ἡ κόρη· πάντα γὰρ ἦν μοι Λευκίππῃ τὰ ἐνύπνια· διελεγόμην αὐτῇ, συνέπειζον, συνεδείκνυνον, ἡπτόμην, πλείονα εἶχον ἀγαθὰ τῆς ἡμέρας. Καὶ γὰρ κατεφίλησα, καὶ ἦν τὸ φίλημα ἀληθινόν· ὥστ' ἐπειδὴ με ἡγείρεν ὁ οἰκέτης, ἐλοιδορούμην αὐτῷ τῆς ἀκαίριας, ἀπολέσας ὄνειρον οὕτω γλυκύν. Ἀναστὰς οὖν ἐδάδιζον ἐξεπίτηδες εἰσω τῆς οἰκίας, κατὰ πρόσωπον τῆς κόρης· βιβλίον ἅμα κρατῶν καὶ ἐγκεχυφὸς ἀνεγίνωσκον· τὸν δ' ὀφθαλμόν, εἰ κατὰ τὰς θύρας γενοίμην, ὑπελιπτον κάτωθεν καὶ τινὰς ἐμπεριπατήσας διακύλους, καὶ ἐποχετεύσάμενος ἐκ τῆς θεᾶς ἔρωτα, σαφῶς ἀπῆειν ἔχων τὴν ψυχὴν κακῶς. Καὶ ταῦτά μοι τριῶν ἡμερῶν ἐπυρσεύετο.

Ζ'. Ἦν δέ μοι Κλεινίας ἀνεψιός, ὄρφανός καὶ νέος, δύο ἀναθεσθῆκώς ἔτη τῆς ἡλικίας τῆς ἐμῆς, ἔρωτι τετελεσμένος· μεираίου δ' ὁ ἔρως ἦν. Οὕτω δ' εἶχε φιλοτιμίας πρὸς αὐτὸ, ὥστε καὶ ἵππον πριάμενος, ἐπεὶ θεασάμενον τὸ μεираίον ἐπήνεσεν, εὐθὺς ἐχαρίσατο φέρων αὐτῷ τὸν ἵππον. Ἐσχωπτον οὖν αὐτὸν αἰ τῆς ἀμεριμνίας, ὅτι σχολάζει φιλεῖν καὶ δοῦλός ἐστιν ἐρωτικῆς ἡδονῆς. Ὁ δέ μοι μειδιῶν καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπισείων ἔλεγεν· Ἔση ποτὲ καὶ σύ μοι δοῦλος ταχύ. Πρὸς τοῦτον ἀπιὼν καὶ ἀσπασάμενος καὶ παρακαθιστάμενος, Ἔδωκα, ἔφην, Κλεινία, σοὶ δίκην τῶν σκαιμάτων. Δοῦλος γέγονα κἀγώ. Ἀνακροτήσας οὖν τὰς χεῖρας ἐξεγέλασε, καὶ ἀναστὰς κατεφίλησέ μου τὸ πρόσωπον, ἐμπαίνον ἐρωτικὴν ἀγρυπνίαν· καὶ, Ἐρᾷ,

amore captus, et amare illum non pudet, sed et virginem persequitur? Quid tu igitur desidia torpes et pudore victus alieno tempore continentiam prae te fers? Num tu deo praestantior es?

VI. Ceterum quum advesperasset, primae cubitum ivere mulieres, nec multo post nos, alii quidem coenae voluptatem ventri, ego vero oculis largitus: nam puellae vultu impletus, merisque obtutibus exsaturatus, ac plane amore ipso ebrius, intra cubiculum, in quo cubare consueveram, me recepi, ubi somnum nulla ratione capere quivi. « Natura equidem ita fert, ut cum alii morbi, tum corporis vulnera noctu molestiora sint et quiescentibus nobis vehementius intenduntur et majores efficiant dolores: quietem enim capientibus membris, vulneri; otium datur saevienti: quiescente autem corpore multo majorem dolorem sentiunt vulnera animi. Oculi enim atque aures multis in rebus interdiu occupatae faciunt ut solitudinum aculei minus sentiantur, animusque distrahit, ut dolendi tempus non supersit. Quod si otio membra detineantur, animus se ipse colligans, assiduis malorum procellis jactatur: quae enim cunctae sopita jacuerant, suscitantur; in luctu videlicet constitutis maerores, aliqua de re sollicitis cogitationes, in periculo versantibus metus, amore ardentibus, ignes. » Tandem appropinquante aurora misertus mei somnus levationis aliquantulum mihi attulit, nec tamen meo ex animo puella tunc abire volebat, sed omnia mihi de Leucippe somnia erant: cum illa loquebar, ludebam, coenabam, tangebam, ac majora quidem tum, quam interdiu, bona consequabar. Osculabar enim, veraque osculatio erat. Itaque quum me famulus excitasset, importunitatem illius, quod tam dulci me in somno interpellavisset, maledictis prosecutus sum. atque e stratis surgens, puellae domum de industria in ejus conspectu deambulatum me contuli, allatumque mecum eo tempore librum demissa fronte legebam ita, ut quotiescumque foribus appropinquaveram, oculorum aciem in eam converterem et factis denique aliquot spatiis, amorem videndo hauriens palam discesserim, animo misere affecto. Hunc in modum tres mihi dies amorem significando consumpti sunt.

VII. Erat consanguineus meus, utroque parente orbatus et juvenis, cui Cliniae nomen fuit. Is duobus annis me natu major, amore initiatus; adolescentuli amor erat: tantaque erga illum liberalitate usus fuerat, ut quum equum emisset, visumque adolescens laudasset, eum illi statim sit elargitus. Hunc ego conviciis insectari non cessabam, quod tantum sibi a re sua otii esset, ut amori operam daret et amatoriae voluptatis servus esset. Ille autem me irridens et caput quassans, Futurum aliquando est, inquit, ut tu quoque servus sis. Ad eum igitur quum venissem et data salute assedissem, Jactatorum in te nunc, inquam, Clinia, conviciorum tibi poenas luo, captus enim ego quoque sum. Tum ille jactatis manibus plaudens, in risum sese effudit consurgensque amatorias vigilias indicantem

εἶπεν, ἔρῃς ἀληθῶς· οἱ ὀφθαλμοί σου λέγουσιν. Ἄρτι δὲ λέγοντος αὐτοῦ, Χαρικλῆς εἰστρέχει (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ μεираκίῳ) τεθορυβημένος, Οἴχομαι σοι, λῆγων, Κλεινία. Καὶ συνεστέναν· ὁ Κλεινίας, ὥσπερ ἐκ τῆς ἐκείνου ψυχῆς κρεμάμενος· καὶ τῇ φωνῇ τρέμων, Ἀποκαλεῖς, εἶπε, σιωπῶν· τί σε λυπεῖ; τί νι δεῖ μάγεσθαι; Καὶ ὁ Χαρικλῆς, Γάμον, εἶπεν, ὁ πατήρ μοι προξενεῖ, καὶ γάμον ἀμόρφου κόρης, ἵνα διπλῶ συνοικῶ κακῶ. Πονηρὸν μὲν γὰρ γυνή, καὶ εὐμορφος ἦ· ἐὰν δὲ καὶ ἀμορφὴν δυστυχῇ, διπλοῦν τὸ κακόν. Ἀλλὰ πρὸς τὸν πλοῦτον ὁ πατήρ ἀποδέλτων σπουδάζει τὸ κῆδος. Ἐκδίδομαι ὁ δυστυχὴς τοῖς ἐκείνης χρήμασιν, ἵνα γήμω πωλούμενος.

Η'. Ὡς οὖν ταῦτ' ἤκουσεν ὁ Κλεινίας, ὠχρίασεν. 15 Ἐπιπαρώξυνεν οὖν τὸ μεираκίον ἀπωθεῖσθαι τὸν γάμον, τὸ τῶν γυναικῶν γένος λοιδορῶν. Γάμον, εἶπεν, ἤδη σοι δίδωσιν ὁ πατήρ; τί γὰρ ἡδίκηκας, ἵνα καὶ πεδηθῇς; Οὐκ ἀκούεις τοῦ Διὸς λέγοντος;

Τοῖς δ' ἐγὼ ἀντί πυρὸς ζωσω κακόν, ὃ κεν ὅπαντες 20 Τέρπονται κατὰ θυμόν, ἐόν κακὸν ἀμφοταπῶντες.

Αὕτη κακῶν ἔδον· καὶ εἴκοι τῇ τῶν Σειρήνων φύσει. Κἀκεῖναι γὰρ ἔδον ἡ φονεύουσιν ὄδης. Ἔστι δὲ σοι κινεῖναι τὸ μέγεθος τοῦ κακοῦ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς τοῦ γάμου παρασκευῆς. Βόμβος αὐλῶν, δ κλίδων χτύπος, 25 πυρῶν θεδοῦχα. Ἐρεῖ τις ἰδὼν τοσοῦτον κυδοιμόν· Ἀτυχὴς ὁ μέλλων γαμεῖν· ἐπὶ πόλεμον, δοκῶ μοι, πέμπεται. Ἀλλ' εἰ μὲν ἰδιώτης ἦσθα μουσικῆς γνώσεως, ἡγνόεις ἂν τὰ τῶν γυναικῶν δράματα· νῦν δὲ καὶ ἄλλοις λέγοις, ὅσων ἐνέπλησαν μύθων γυναῖκες τὴν 30 σκηνήν. Ὁ δρμος Ἐριφύλης, Φιλομήλας ἡ τράπεζα, Σθενοβοίας ἡ διαβολή, Ἀερόπης ἡ κλοπή, Πρόκνης ἡ σφαγή. Ἄν τὸ Χρυσίδος κάλλος Ἀγαμέμνων ποθῇ, λοιμὸν τοῖς Ἑλλήσι ποιεῖ· ἂν τὸ Βρισηίδος κάλλος Ἀχιλλεὺς [ποθῇ], πένθος αὐτῷ προξενεῖ· ἐὰν ἔχη 35 γυναῖκα Κανδαύλης καλὴν, φονεύει Κανδαύλην ἡ γυνή. Τὸ μὲν γὰρ Ἑλένης τῶν γάμων πῦρ ἀνῆψε κατὰ τῆς Τροίας ἄλλο πῦρ· ὁ δὲ Πηνελόπης γάμος τῆς σῶφρονος, πόσους νυμφίους ἀπώλεσεν; Ἀπέκτεινεν Ἰππόλυτον φιλοῦσα Φαίδρα, Κλυταίμνηστρα δ' Ἀγα- 40 μέμνονα μὴ φιλοῦσα. Ὡς πάντα τολμῶσαι γυναῖκες· καὶ φιλοῦσι, φονεύουσι· καὶ μὴ φιλοῦσι, φονεύουσι. Ἀγαμέμνονα εἶδε φονευθῆναι τὸν καλόν, ὃς κάλλος ἐπουράνιον ἦν,

Ὅματα καὶ κεφαλὴν ἱκελος Διὶ τερπικεραύνῳ;

Καὶ ταύτην ἀπέκοψεν, ὦ Ζεῦ, τὴν κεφαλὴν γυνή. 45 Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν εὐμόρφων τις ἂν εἴποι γυναικῶν, ἐνθα καὶ μέτριον τὸ ἀτύχημα. Τὸ γὰρ κάλλος ἔχει τὴν παρηγορίαν τῶν κακῶν, καὶ τοῦτ' ἐστὶν ἐν ἀτυχίμασιν εὐτύχημα. Εἰ δὲ μὴδ' εὐμορφος, ὡς φῆς, 50 ἡ συμφορὰ διπλῇ. Καὶ πῶς ἂν τις ἀνάσχοιτο, καὶ ταῦτα μεираκίον οὕτω καλόν; Μὴ, πρὸς θεῶν, Χαρίκλεις, μήπω μοι δούλος γένῃ, μὴδὲ τὸ ἄνθος πρὸ καιροῦ τῆς ἥβης ἀπολέσῃς. Πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις καὶ

faciem mihi suavius est et, Revera, inquit, amore captus es: tui enim id oculi declarant. Hæc vix protulerat, quum Charicles (id erat adolescenti nomen) introit; is, vehementer conturbatus, Perii, inquit, o Clinia; atque hic una cum eo suspirans Clinia, tanquam ex adolescentuli anima penderet, lingua titubante, Perdis me tuo, inquit, isto silentio. Quid te excruciat? Quicum pugnandum erit? Tum Charicles, Uxorem, inquit, mihi pater dare studet, eamque deformem, duplici ut malo utar. Nam magnum malum formosa mulier; si vero et deformis, duplex malum. Sed pater meus divitis inhians, afflictatam istam affectat. Me miserum, pecunie illius trador, ut uxorem mancipatus ducam.

VIII. Quæ Clinia quum audivisset, expalluit: atque in mulierum genus acerbius invectus, adolescentem a re uxoria dehortatus est: Tibi ergo uxorem jam dat pater? Quidnam commerulati, ut in vincula conjiciaris? An non Jovem audis ita canentem?

Hic autem ego (surrepti) pretium ignis dabo malam quæ Animo gaudeant, suum ipsi malum amantes. [omnes]

Ejusmodi est quæ malis e rebus percipitur voluptas, Sirenum scilicet naturæ similis: illæ enim cantus suavitatem mortales perdunt. Mali autem magnitudinem ipso ex nuptiarum apparatu, tibiurum videlicet clangore, crepitum valvarum, funeralium incendio intueri tibi licet. Jam quis tantos tumultus videns, cum non miserum vocet, qui uxorem sit ducturus; mihi quidem certe in pugnam is mitti videtur. Si ab humaniorum literarum studiis abhorreret, mulierum facta ignorares: verum nunc aliis etiam, quo illæ scenis argumenta suppeditaverint, commemorare queas. Eriphytes monile, Philomelæ mensa, calumnia Sthenobææ, Aëropes furtum, Procnes jugulatio (filii). Quod si Agamemnon formam desiderat Chryseidis, Achilles Briseidis, Græcis ille pestilentie auctor, hic sibi luctum conciliat. Formosam Candaules uxorem duxit: sed ab ea etiam necatus fuit. Nuptiales Helenæ faces, alias faces accenderunt contra Trojam. Penelope castas nuptum quot procos leto affecerunt! Ac Phædra quidem Hippolytum, cujus amore flagrabat, Clytemnestra vero Agamemnonem, quem oderat, e medio sustulit. O mulierum ad omne semper flagitium paratas: quæ his quos diligunt atque perniciosæ sint, atque his quos oderunt. Quid ergo causæ fuit, quam ob rem pulchrum Agamemnonem interfici oporteret, cujus pulchritudo cælestis erat,

Et oculis et capite similis Jovi fulmine gaudenti?

Et tamen hoc, prohi Jupiter, caput mulier abscidit. Et de formosis quidem mulieribus commemorari hæc possunt ubi mediocris infelicitas: pulchritudo enim calamitatem aliqua ex parte levat et hoc in malis bonum est. Verum si, ut tu ais, deformis sit, duplo quidem certe majus malum fit. Quod quo pacto quis ferre queat, præsertim, forma tam bona? Ne te, per deos, o Charicle, jam in servitutem tradas, neu florem ætatis tuæ ante tempus perditum eas. Ad alia, quæ in nuptiis mala sunt, id etiam

τοῦτ' ἔστι τοῦ γάμου τὸ ἀτύχημα· μαραίνει τὴν ἀκμὴν. Μὴ, δέομαι, Χαρίκλεις, μήπω μοι μαρανθῆς· μὴ παραδῶς εὐμορφον τρυγῆσαι βόδον ἀμόρφῳ γεωργῷ. Καὶ ὁ Χαρίκλεις, Ταῦτα μὲν, ἔφη, καὶ θεοὺς καὶ μὲν
 5 μελήσει. Καὶ γὰρ εἰς τὴν προθεσμίαν τῶν γάμων χρόνος ἐστὶν ἡμερῶν. Πολλὰ δ' ἂν γένοιτο καὶ ἐν νυκτὶ μιᾷ· καὶ κατὰ σχολὴν ζητήσομεν. Τὸ δὲ νῦν ἔχον, ἔφ' ἱππασίαν ἀπειμι. Ἐξ ὅτου γὰρ μοι τὸν
 10 ἱππον ἐχαρίσω τὸν καλόν, οὕτω σου τῶν δῶρων ἀπέλαυσα. Ἐπικουφεῖ δέ μοι τὸ γυμνάσιον τῆς ψυχῆς τὸ λυπούμενον. Ὁ μὲν οὖν ἀπῆει τὴν τελευταίαν ὁδὸν ὑστάτα καὶ πρῶτα μελλήσων ἱππάζεσθαι.

Θ'. Ἐγὼ δὲ πρὸς τὸν Κλεινίαν καταλέγω μοι τὸ δρᾶμα πῶς ἐγένετο, πῶς πάθοιμι, πῶς ἴδοιμι, τὴν κα-
 15 ταγωγὴν, τὸ δεῖπνον, τὸ κάλλος τῆς κόρης. Τελευταῖον δὲ τῷ λόγῳ συνίην ἀσχημονῶν, Οὐ φέρω, λέγων, Κλεινία, τὴν ἀνίαν· ὅλος γὰρ μοι προσέπεσεν ὁ ἔρως, καὶ αὐτόν μοι διώκει τὸν ἵππον τῶν ὁμμάτων· πάντοτε Λευκίππην φαντάζομαι. Οὐ γέγονεν ἄλλῳ τινὶ τοιοῦ-
 20 τὸν ἀτύχημα. Τὸ γὰρ καχόν μοι καὶ συνοικεῖ. Καὶ ὁ Κλεινίας, Ληρεῖς, εἶπεν, οὕτως εἰς ἔρωτα εὐτυχῶν. Οὐ γὰρ ἐπ' ἀλλοτρίας θύρας ἔλθεις σε δεῖ, οὐδὲ διακονον παρακαλεῖν. Αὐτὴν σοι δέδωκε τὴν ἐρωμένην ἢ
 25 τύχῃ καὶ φέρουσα ἔνδον ἴδρυσεν. Ἄλλῳ μὲν γὰρ ἐραστῇ καὶ βλέμμα μόνον ἤρκεσε τηρουμένης παρθένου καὶ μέγιστον τοῦτο ἀγαθὸν νενόμικεν ἐραστῆς, ἔαν καὶ μέχρι τῶν ὁμμάτων εὐτυχῇ· οἱ δ' εὐδαιμονέστεροι τῶν ἐραστῶν, ἂν τύχῃσι καὶ βήματος μόνον. Σὺ δὲ βλέπεις αἰεὶ καὶ ἀκούεις αἰεὶ καὶ συνδαιπνεῖς
 30 καὶ συμπίνεις· καὶ τοῦτοις εὐτυχῶν ἐγκαλεῖς· ἀχάριστος εἶ πρὸς ἔρωτα δωρεάν· οὐκ οἶδας, οἷόν ἐστιν ἐρωμένην βλεπομένην· μείζονα τῶν ἔργων ἔχει τὴν ἡδονήν. Ὀφθαλμοὶ γὰρ ἀλλήλους ἀντανακλώμενοι, ἀπομαρτύνουσιν ὡς ἐν κατόπτρῳ τῶν σωμάτων τὰ εἶδωλα· ἢ δὲ
 35 τοῦ καλλοῦ ἀπορροή, δι' αὐτῶν εἰς τὴν ψυχὴν καταρρέουσα, ἔχει τινὰ μῖζιν ἐν ἀποστάσει. Καὶ ὀλίγον ἐστὶ τῆς τῶν σωμάτων μίξεως· καινὴ γὰρ ἐστὶ σωμάτων συμπλοκή. Ἐγὼ δέ σοι καὶ τὸ ἔργον ἔσεσθαι
 40 ταχὺ μαντεύομαι. Μέγιστον γὰρ ἐστὶν ἐρόδιον εἰς πειθὸς συνεχὲς πρὸς ἐρωμένην ὁμιλία. Ὀφθαλμὸς γὰρ φιλίας πρόξενος καὶ τὸ σύνθηρες τῆς κοινωνίας εἰς χάριν ἀνυσιμώτερον. Εἰ γὰρ τὰ ἄγρια τῶν θηρίων συνηθεία τιθασιεύεται, πολλῷ μᾶλλον ταύτῃ μαλαχθεῖ καὶ γυνή. Ἐγχει δέ τι πρὸς παρθένον ἐπαγωγὸν ἡλι-
 45 κιώτης ἔρων. Τὸ δ' ἐν ὥρᾳ τῆς ἀκμῆς ἐπεῖγον εἰς τὴν φύσιν καὶ τὸ συνεῖδος τοῦ φιλεῖσθαι τίχτει πολλάκις ἀντέρωτα. Θέλει γὰρ ἐκάστη τῶν παρθένων εἶναι καλὴ καὶ φιλουμένη χαίρει καὶ ἐπαινεῖ τῆς μαρτυρίας τὸν φιλοῦντα. Καὶ μὴ φιλήσῃ τις αὐτὴν, οὕτω
 50 πεπίστευκεν εἶναι καλὴ. Ἐν οὖν σοι παραινῶ μόνον, ἐρᾶσθαι πιστευσάτω, καὶ ταχέως σε μιμήσεται. Πῶς ἂν οὖν, εἶπον, γένοιτο τοῦτο τὸ μάντευμα; ὅς μοι τὰς ἀπορμὰς. Σὺ γὰρ ἀρχαιότερος μύστης ἐμοῦ καὶ συν-
 55 ηθέστερος ἤδη τῇ τελευτῇ τοῦ θεοῦ. Τί λέγω; τί

accedit, actatis robur ut absument. Noli, amabo te, Charicle, noli, inquam, temet conficere, aut venustam rosam invenusto agricolæ colligendam præbere Tum Charicles, Hoc diis, inquit, et mihi curæ erit: etenim, post dies aliquot, nuptiæ fient. Multa vero et nocte una fieri possunt: ac nos per otium considerabimus. Nunc quod superest, ad equestre certamen abeo: neque enim equo a te mihi donato hactenus usus sum: exercitatio hæc animi mororem levabit. Ita ille abiit, postremum ac primum equitaturus.

IX. Ego vero Cliniae, uti res meæ sese haberent, ut in amorem prolapsus essem ut vidissem, diversorium, cenam, puellæ pulchritudinem narro. Tandem absurda loqui me sentiens, Dolori, o Clinia, par, inquam, esse nequeo. Amor enim suum in me furem omnem effundit, nullum somno locum omnino ut relinquat: Lencippe mihi perpetuo in oculis animoque versatur: nec quisquam est, cui calamitas huiusmodi evenit, malum enim mihi domi est. Tum Clinia, Insani quidem certe hæc, inquit, oratio est, quum tam felici amore fruaris: neque enim alienæ tibi fores adeundæ, aut internuncii adhibendi sunt. Ipsam tibi amicam fortuna dedit et portans in domo statuit. Alii quidem enim amanti satis esset, custodiæ virginis adspectu frui: maximaque illi voluptas putaretur, si oculos videndo exsaturare posset; beatissimi vero illi, quibus colloquendi facultas tributa sit. Tu autem et vides et audis semper, unaque et es, et potas: et quamquam tam beatus es, conquereris tamen; ingratus es erga amoris donum. Nescis majorem in exoptata virgine contemplanda voluptatem esse, quam in contrectanda? « Nam dum sese oculi mutuo respectant, imagines corporum, speculorum instar, suscipiunt: pulchritudinis autem simulacra ipsis a corporibus missa et oculorum ministerio in animum illabentia, nescio quam, se junctis etiam corporibus ipsis, permistionem sortiuntur; et corporum congressus inanis est; novus enim est corporum congressus. » Tibi vero ego rem brevi ex sententia processuram prænuntio: maximum enim ad persuadendum momentum habet continua cum puella consuetudo: conciliatores enim amoris oculi sunt: atque ad gratiam comparandam assidua consuetudo maxime conducit. Si enim feræ, nedum mulieres, consuetudine mansuefiunt. Jam vero aliquid etiam ad virginem illiciendam æqualis amantis ætas potest. Quod præterea in ipso ætatis flore ad ea impellit, ad quæ natura ferimur, si id etiam addatur, ut amari quæpiam se intelligat, mutuum amorem sæpe gignit. Virginum enim unaquæque formosam se esse credi vult, atque amari gaudet, amatoremque tanquam formæ testem laudibus extollit. Ac si qua est, quæ nondum se a quopiam diligere sentiat, sese formosam nondum arbitratur. Illud unum ergo inprimis te hortor, se a te amari credat: ita enim te quam primum imitabitur. At quoniam pacto ea, inquam, fient, quæ prænuntias? Agendum tu, quid agam, me mone: Amoris enim sacris ante me initiatus es, majoreque usu dei mysteriorum polles. Quibus

ποιῶ; πῶς ἂν τύχομαι τῆς ἐρωμένης; Οὐκ οἶδα γὰρ (ἐγὼ) τὰς ἐδούς.

Γ'. Μηδὲν, εἶπεν ὁ Κλεινίας, πρὸς ταῦτα ζήτει παρ' ἄλλου μαθεῖν· αὐτοδίδακτος γὰρ ἔστιν ὁ θεὸς σοφιστής.
 5 Ὡς περ γὰρ τὰ ἀρτίστοχα τῶν βρεφῶν οὐδεὶς διδάσκει τὴν τροφήν, αὐτόματα γὰρ ἐκμανθάνει καὶ οἶδεν ἐν τοῖς μαζοῖς οὔσαν αὐτοῖς τὴν τράπεζαν, οὕτω καὶ νεανίσκος ἔρωτος πρωτοκύμων οὐ δεῖται διδασκαλίας πρὸς τὸν τοκετόν. Ἐὰν γὰρ ἡ ὥδὶς παραγένηται καὶ ἐνστί-
 10 τῆς ἀνάγκης ἢ προβεσμία, μηδὲν πλανηθεὶς, κἂν πρωτοκύμων ᾖ, εὐρήσεις τεκεῖν ὑπ' αὐτοῦ μαιωθεὶς τοῦ θεοῦ. Ὅσα δ' ἐστὶ κοινὰ καὶ μὴ τῆς εὐκαιροῦ τύχης δεόμενα, ταῦτ' ἀκούσας μάθε. Μηδὲν μὲν εἵπης πρὸς τὴν παρθένον ἀφροδίσιον· τὸ δ' ἔργον ζήτει πῶς γένη-
 15 ται σωπῇ. Παις γὰρ καὶ παρθένος ὅμοιοι μὲν εἰσιν εἰς αἰδῶν· πρὸς δὲ τὴν τῆς Ἀφροδίτης χάριν κἂν γνώμης ἔχουσιν, ἢ πάσγουσιν, ἀκούειν οὐ θέλουσι. Τὴν γὰρ αἰσχύνην κείσθαι νομίζουσιν ἐν τοῖς ῥήμασι. Ἰουαῖ-
 20 κας μὲν γὰρ εὐφραίνει καὶ τὰ ῥήματα· παρθένος δὲ τοὺς μὲν ἐξωθεν ἀκροβολισμοὺς τῶν ἐραστῶν εἰς πείραν φέρει καὶ ἄνω συντίθεται τοῖς νεύμασιν· ἐὰν δ' αἰτή-
 25 τῶν τὸ ἔργον προσελθῶν, ἐκπλήξῃς αὐτῆς τὰ ὥτα τῇ φωνῇ, καὶ ἐρυθρίῃ καὶ μισεῖ τὸ ῥῆμα καὶ λοιδορεῖσθαι δοκεῖ· κἂν ὑποσχεσθαι θέλῃ τὴν χάριν, αἰσχύνε-
 30 ται. Τότε γὰρ πάσχειν νομίζει τὸ ἔργον, ὅτε μᾶλλον τὴν πείραν ἐκ τῆς τῶν λόγων ἡδονῆς ἀκούει. Ἐὰν δὲ τὴν πείραν προσάγων τὴν ἄλλην, καὶ εὐάγων αὐτὴν παρασκευάσας, ἀδεῶς ἡδὴ προσέρχῃ, σιώπα μὲν οὖν τὰ πολλὰ ὡς ἐν μυστηρίῳ, φιλήσων δὲ προσελθὼν ἡρέμα.
 35 Τὸ γὰρ ἐραστοῦ φίλημα πρὸς ἐρωμένην θέλουσιν μὲν παρέχειν, αἰτησίς ἐστι [σωπῇ], πρὸς ἀπειθοῦσαν δὲ, ἱκετηρία. Κἂν μὲν προσῇ τις συνθήκη τῆς πράξεως, πολλάκις δὲ καὶ ἐκούσαι πρὸς τὸ ἔργον ἐρχόμεναι θέ-
 40 λουσι βιάζεσθαι δοκεῖν, ἵνα τῇ δόξῃ τῆς ἀνάγκης ἀπο-
 45 τρέπονται τῆς αἰσχύνης τὸ ἐκούσιον. Μὴ τοίνυν ὀκνήσῃς, ἐὰν ἀνδισταμένην αὐτὴν ἴδῃς, ἀλλ' ἐπιτήρει πῶς ἀνίσταται. Σοφίας γὰρ κἀνταῦθα δεῖ. Κἂν μὲν προσκαρτερῇ, ἐπίσῃς τὴν βίαν· οὕτω γὰρ πείθε-
 50 ται· ἐὰν δὲ μαλθακώτερον ᾖ τῇ θέλῃ, χορήγησιν τὴν ὀπόκρισιν, μὴ ἀπελίσῃς σου τὸ ὄρῳμα.

ΙΑ'. Κἀγὼ δὲ, Μεγάλα μὲν, ἔφην, ἐφόδιά μοι δέδωκας καὶ εὖχομαι τυχεῖν, Κλεινία, φοβοῦμαι δ' ὅμως, μὴ κακῶν γένηται μοι τὸ εὐτύχημα μεζόνων ἀρχῇ καὶ ἐπιτρέψῃ με πρὸς ἔρωτα πλείονα. Ἄν γοῦν
 45 αὐξήθῃ τὸ δεινόν, τί ὁράσω; Ἰαμεῖν μὲν οὐκ ἂν δυ-
 50 ναίμην· ἄλλῃ γὰρ δέδομαι παρθένω. Ἐπικεῖται δὲ μοι πρὸς (τοῦτον) τὸν γάμον ὁ πατήρ, δίκαια αἰτῶν, οὐ ξένην, οὐδ' αἰσχρὰν γῆμαι κόρην, οὐδ' ὡς Χαρικλέα πλούτῳ με πωλεῖ, ἀλλ' αὐτοῦ μοι δίδωσι θυγατέρα,
 55 καλὴν μὲν, ὦ θεοί, πρὶν Λευκίππην ἰδεῖν νῦν δὲ καὶ πρὸς τὸ κάλλος αὐτῆς τυφλώττω καὶ πρὸς Λευκίππην μόνην τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχω. Ἐν μεθορίῳ κεῖται ὅσοι ἐκτανύων. Ἐρώς ἀνταγωνίζεται καὶ πατήρ. Ὁ μὲν
 60 ἔσται κεν αἰδοῖ κρατῶν, ὁ δὲ κἀθηται κυρπολῶν. Πῶς

dictis factisque utar? Quo modo amare virginis compos evadam? Rationem enim inire ipse nescio.

X. Tum Clinia, Minime, inquit, opus est, ut id ex alio discere labores: deus hic ipse sibi praeceptor est: ac quemadmodum infantes comesse nemo docet, sed per se ipsi discunt, paratumque sibi esse in mamillis nutrimentum intelligunt: sic adolescentes amore tum primum praegantes, haudquaquam magistro ad pariendum indigent. Si te dolor stimula-verit, ac dies necessitatem afferat, non erras, quamvis primus hic tibi partus futurus sit, poteris parere tibi facultatem deo ipso dante. Quae autem vulgaris aui, nec temporis opportunitate aliqua opus habent, ea audire percipe. Virginem inprimis ne de stupro appelles, caveo: sed ut negotium re ipsa conficiatur, silentio curato: pari enim verecundia pueri quidem sunt et puellae. Ac quamquam venereorum cupiditate teneantur, non tamen de his quae perpetiuntur, sermonem secum haberi volunt; turpitudinem enim in verbis collocatam existimant. Quae viri expertae sunt, verbis etiam delectantur: virginis vero amantium praeludia tentandi gratia adhibita ferunt, notis-que velle sese statim significant. Itaque si ad Venerem verbis invites, aures ejus oratione illa offendas, erubesci, aversabitur tua dicta, convicium sibi fieri putabit: et si velit gratiam promittere, pudore praepeditur: tunc rursus ipsi se rei operam dare arbitratur, quum majoribus verborum illecebris ad eam invitari se audit. Sin vero com- ali-quo alio sensum adhibito morigeram illam reddas, prompte jam accesseris, multo tu quidem, reclusis et in sacris fieri solet, silentio utitor, sed paulatim appropinquans osculum dato. Amantis enim viri osculatio apud volentem puellam facit petitionis, apud nolentem pre-
 65 tionis obtinet locum. Jam vero etsi ex compacto, ac etiam sponte aliqua obsequantur, vim tamen videri sibi allatam volunt, quo necessitatis opinione voluntariam turpitudinem excusent. Licet itaque repugnantem vides, detineri tamen noli: sed quoniam modo in repugnando habeat, observa: prudentia enim hac quoque in re opus est. Ac si perslare in sententia cognoveris, vim ne adhibeto, nam nondum persuasa est. Tractabiliorem aui-
 70 eam reddi si voles, dissimulato: neque tute tibi rem tam perditum ito.

XI. Tum ego, Magna mihi, o Clinia, inquam, ad-
 75 menta suppeditasti: neque dubito quin e sententia res pro-
 80 cedat. Verum enimvero metuo, ne majorum felicitas mihi malorum initium sit, atque ardentior me in flam-
 85 mam conjiciat. Quamobrem si morbus hic incrementum capiat, quid mihi agendum erit? Hanc quidem uxorem de-
 90 cere non possim, propterea quod altera mihi desponsa est; auctor pater justa volens, non ut peregrinam de-formare
 95 puellam uxorem ducam, nec vero me, quod de Charic-
 100 fit, ob divitias alieni pater venundat: sed filiam mihi tam
 105 dat pulchram quidem, si Leucippem non vidissem. Verum
 110 ego nunc, quod quidem ad illius formam spectandam at-
 115 tinet, oculis captus sum: neque omnino quidquam praeter
 120 Leucippem cerno. Saneque inter duo contraria versor: amoris
 125 vehementia et patris pudor, animum meum di-
 130 verse trahunt. Hic quidem stat pudore continens, tunc
 135 vero solet exurens. Qui controversiam hanc dijudicabit!

κρίνω τὴν δίκην; Ἀνάγκη μάχεται καὶ φύσις. Καὶ θέλω μὲν σοὶ δικάσαι, πάτερ, ἀλλ' ἀντίδικον ἔχω χαλεπώτερον. Βασανίζει τὸν δικαστὴν, ἔστηκε μετὰ βελῶν, κρίνεται μετὰ πυρός. Ἄν ἀπειθῶσω, πάτερ, αὐτῷ, κάομαι τῷ πυρὶ.

IB'. Ἡμεῖς μὲν οὖν ταῦτ' ἐφιλοσοφοῦμεν περὶ τοῦ θεοῦ· εξαίφνης δέ τις εἰστρέχει τῶν τοῦ Χαρικλέους οἰκετῶν, ἔχων ἐπὶ τοῦ προσώπου τὴν ἀγγελίαν τοῦ κακοῦ, ὡς καὶ τὸν Κλεινίαν εὐθὺς ἀνακραγεῖν θεασάμενον, Κακὸν τι γέγονε Χαρικλεῖ. Ἄμα δὲ, αὐτοῦ λέγοντος, συνεξεφώνησεν ὁ οἰκέτης, Τέθνηκε Χαρικλῆς. Τὸν μὲν οὖν Κλεινίαν πρὸς τὴν ἀγγελίαν ἀπήκεν ἡ φωνὴ καὶ ἔμεινεν ἀκίνητος, ὥσπερ τυρῶνι βεβλημένος τῷ λόγῳ. Ὁ δ' οἰκέτης διηγείται· Ἐπὶ τὸν ἵππον τὸν σὺν ἐκάθισεν, ὃ Κλεινία, ὃς τὰ πρῶτα μὲν ἤλαυνεν ἡρέμα, δύο δ' ἡ τρεῖς δρόμους περιελθὼν, τὴν ἵππασίαν ἐπέσχε καὶ τὸν ἵππον ἰδρῶντα κατέψα καθήμενος, τοῦ βυτῆρος ἀμελήσας. Ἀπομάττοντος δὲ τῆς ἔδρας τοὺς ἰδρῶτας, φόφος κατόπιν γίνεται, καὶ ὁ ἵππος ἐκταραχθεὶς πηδᾷ ὀρθίος ἀρθείς καὶ ἀλογίστως ἐφέρετο. Τὸν γὰρ χαλινὸν ἐνδοκῶν καὶ τὸν αὐχένα σιμῶσας, φορίζας τε τὴν κόμην, οἰστρηθεὶς τῷ φόβῳ δι' αἰέρος ἵπτατο. Τῶν δὲ ποδῶν οἱ μὲν ἐμπροσθεν ἤλλοντο, οἱ δ' ὅπισθεν τοὺς ἐμπροσθεν ἐπειγόμενοι φθάσαι, τὸν δρόμον ἐπέσπευδον, διώκοντες τὸν ἵππον. Ὁ δ' ἵππος τῇ τῶν ποδῶν κυρτούμενος ἀμίλλῃ, ἄνω τε καὶ κάτω πηδῶν πρὸς τὴν ἐκατέρωθεν σπουδῇν, δίκην νεὸς χειμαζομένης τοῖς νώτοις ἐκυμαίνεται. Ὁ δὲ κακοδαίμων Χαρικλῆς ὑπὸ τοῦ τῆς ἵππειας ταλαντευόμενος κύματος, ἐκ τῆς ἔδρας ἐσπαιρίζετο, ποτὲ μὲν ἐπ' οὐρὰν κατολισθαίνων, ποτὲ δ' ἐπὶ τράχηλον κυβιστῶν. Ὁ δὲ τοῦ κλύδωνος ἐπίαζεν αὐτὸν χειμῶν. Τῶν δὲ βυτῆρων οὐκέτι κρατεῖν δυνάμενος, δούς δ' ἑαυτὸν [ὅμως] τῷ τοῦ δρόμου πνεύματι, (ὅλος) τῆς τύχης ἦν. Ὁ δ' ἵππος βύμῃ θένων ἐκτρέπεται τῆς λεωφόρου καὶ ἐς ὕλην ἐπήδησε καὶ εὐθὺς τὸν ἄθλιον Χαρικλέα περιρρήγνυσι δένδρῳ. Ὁ δὲ, ὡς ἀπὸ μηχανῆς προστραχθεὶς, ἐκκρούεται μὲν τῆς ἔδρας, ὑπὸ δὲ τῶν τοῦ δένδρου κλάδων τὸ πρόσωπον αἰσγύνεται καὶ τοσοῦτοις περιδρῦπτεται τραύμασιν, ὅσαι τῶν κλάδων ἦσαν αἱ αἰχμαί. Οἱ δὲ βυτῆρες αὐτῷ περιδεθέντες, οὐκ ἤθελον ἀφείναι τὸ σῶμα, ἀλλ' ἀνθείλκον αὐτὸ, περισύροντες θανάτου τρίβον. Ὁ δ' ἵππος ἐτι μάλλον ἐκταραχθεὶς τῷ πτώματι καὶ ἐμποδιζόμενος εἰς τὸν δρόμον τῷ σώματι κατεπάτει τὸν ἄθλιον, ἐκλατίζων τὸν δεσμὸν τῆς φυγῆς· ὥστ' οὐκ ἂν αὐτὸν τις ἰδὼν οὐδὲ γνωρίσειεν.

II'. Ταῦτα μὲν οὖν ἀκούων ὁ Κλεινίας, εἰσγατὶνὰ χρόνον ὑπ' ἐκπλήξεως· μεταξὺ δὲ νήψας ἐκ τοῦ κακοῦ θωλύγιον ἐκάκουσε, καὶ ἐκδραμεῖν ἐπὶ τὸ σῶμα μὲν ἠπείγετο, ἐπηκολούθουν δὲ καὶ πᾶσι παρηγορῶν ὡς ἡδυνάμην. Καὶ ἐν τούτῳ φορὰδην Χαρικλῆς ἐκομίζετο, θέαμα οἰκτιστὸν καὶ ἔλεεινόν. Ὅλος γὰρ τραῦμα ἦν· ὥστε μηδὲνα τῶν παρόντων καταστρεῖν τὰ δάκρυα.

Necessitas cum natura pugnat. Mihi quidem secundum te, pater, sententiam dicere in animo est, sed adversarii potentia obstat. Is tormenta judici adhibet, adest cum sagittis, facies tenens causam dicit. Si non parebo illi, pater, flammis circumvenior.

XII. Hac de Amore deo inter nos philosophabamur, quum repente servorum Chariclis unus ingressus est, adversum nuntium vultu ipso prae se ferens, ita ut eo viso Clinia vocem hanc statim miserit: Charicli certe mali aliquid evenit. Quae verba proferre nondum sinierat, quum ille, Charicles, inquit, mortuus est. Quo nuntio ita percussus est Clinia, ut verbis tanquam fulmine ictum vox eum motusque defecerint. Puer narrat: Ascenderat, inquit, Charicles tuum equum, Clinia, et leviter primo eum impulit: dein vero quum duos tresve cursus confecisset, sustinuit, ac sudantem sedens detergebat, dimissis habenis. Madidam sudore sellam dum detergit strepitus a tergo fit: quo perterritus equus, ac sese in altum saltu dans, huc illuc incerto cursu ferri coepit: frenum enim mordens, collum intorquens, jubar quatiens, ac pavore stimulatus in aërem sustollebatur: anteriores pedes saliebant; posteriores primos assequi festinantes, cursum accelerabant, eumque propellebant: qui huiusmodi pedum contentione curvatus, sursum deorsumque saliens, pro modo celeritatis eorum, instar fluctuantis navis, dorso agitabatur. Succussu hoc compulsus infelix Charicles, torquebatur ex sella nunc ad caudam rejectus, nunc ad collum praecipit ruens, fluctuationis vis miserum in modum eum vexabat. Tandem quum habenas moderari amplius nequiret, tradens se cursu fluctuationi, fortunae in potestate totus erat. Tum vero equus vehementer currens, a via publica deflectit, in sylvam se conjecit, miserumque Chariclem arbori statim illisit: qui tanquam tormento emissus, e sella deturbatus est, facies ab arboris ramis deformatur et tot laceratur vulneribus quot ramorum cuspides erant. Ipsum vero corpus habenae implicitae nolebant dimittere, sed id retrahabant in mortis semitam raptantes. Illius autem lapsu magis perterrefactus equus, et per corpus ne currere posset impeditus, miserum conterebat, quod ne fugeret obstabat, calcibus conculcans, ut jam nemo illum videns agnoscat.

XIII. His cognitis rebus, Clinia stupore oppressus aliquamdiu tacuit: deinde, tanquam impetrata a dolore venia, maximos edidit ejulatus, ac summa cum celeritate ad cadaver se contulit: quem ipse quoque quibus poteram verbis consolans secutus sum. Interea Charicles allatus est, luctuosum sane ac miserabile spectaculum: totus enim erat lacer, adeo ut eorum qui aderant nemo lacrymas confine-

Ἐξήρχε δὲ τοῦ θρήνου ὁ πατὴρ πολυτάρακτον βοῶν·
 Ὅϊος ἀπ' ἐμοῦ προσελθὼν, ὅϊος ἐπανέρχῃ μοι, τέκνον;
 ὡς πονηρῶν ἱππασμάτων. Οὐδὲ κοινῶς μοι θανάτῳ
 τέθνηκας· οὐδ' εὐσχήμων φαίνεται νεκρός. Τοῖς μὲν γὰρ
 5 ἄλλοις τῶν ἀποθανόντων κἂν ἔχνος τῶν γνωρισμάτων
 διασώζεται, κἂν τὸ ἄνθος τις τῶν προσώπων ἀπολέσῃ
 τηρεῖ τὸ εἶδωλον καὶ παρηγορεῖ τὸ λυπούμενον καθεύ-
 δοντα μιμούμενος. Τὴν μὲν γὰρ ψυχὴν ἐξεῖλεν ὁ θά-
 νατος, ἐν δὲ τῷ σώματι τηρεῖ τὸν ἄνθρωπον. Σοῦ
 11 δ' ὁμοῦ καὶ ταῦτα διέφθειρεν ἡ τύχη καὶ μοι τέθνηκας
 θάνατον διπλοῦν, ψυχῇ καὶ σώματι. Οὕτως σου τέθ-
 νηκε καὶ τῆς εἰκόνος ἡ σκιά. Ἡ μὲν γὰρ ψυχὴ σου
 πέφευγεν· οὐχ εὐρίσκω δὲ σε οὐδ' ἐν τῷ σώματι. Πότε
 μοι, τέκνον, γαμεῖς; πότε σου θύσω τοὺς γάμους,
 15 ἵππευ καὶ νυμφίε· νυμφίε μὲν ἀτελὴς, ἵππευ δὲ δυστυ-
 χής. Τάφος μὲν σοι, τέκνον, ὁ θαλαμὸς· γάμος
 δ' ὁ θάνατος· θρήνος δ' ὁ διμέναιος· ὁ δὲ κοικυτός τῶν
 γάμων οὗτος ὦδαί. Ἄλλο σοι, τέκνον, προσεδόκων
 πῦρ ἀνάψειν· ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐσθῆσεν ἡ πονηρὰ τύχη
 20 μετὰ σοῦ· ἀνάπτει δὲ σοι δαῖδας κακῶν. Ὡς πονηρὰς
 ταύτης δαδουχίας. Ἡ νυμφικὴ σοι δαδουχία ταφῇ
 γίνεται.

ΙΔ'. Ταῦτα μὲν οὖν οὕτως ἐκίωκυν ὁ πατήρ· ἐτέ-
 ρωθεν δὲ καθ' αὐτὸν ὁ Κλεινίας· καὶ ἦν θρήνων ἄμιλλα,
 25 ἐραστοῦ καὶ πατρός· Ἐγὼ μοι τὸν δεσπότην ἀπολώ-
 λεκα. Τί γὰρ αὐτῷ τοιοῦτον δῶρον ἐχαρίζομαι;
 φιᾶλης γὰρ οὐκ ἦν χρυσῇ, ἔν' ἐσπένδετο πίνων καὶ
 ἐχρήτό μοι τῷ δώρῳ τρυφῶν; Ἐγὼ δ' ὁ κακοδαίμων
 ἐχαρίζομαι θηρίον μειραχίῳ καλῷ, ἐκαλλώπιζον δὲ καὶ
 30 τὸ πονηρὸν θηρίον προστερνιδίῳ, προμετωπιδίῳ,
 φαλάροις ἀργυροῖς, χρυσαῖς ἡνίασι. Οἱμοὶ Χαρίκλειε·
 ἐκόσμησά σοι τὸν φονέα χρυσῷ. Ἴππε πάντων θη-
 ρίων ἀγριώτατε, πονηρὲ καὶ ἀχάριστε καὶ ἀναίσθητε
 κάλλους. Ὁ μὲν κατέψα σου τοὺς ἰδρώτας καὶ τρο-
 35 φάς ἐπηγγέλλετο πλείονας καὶ ἐπῆνει τὸν δρόμον· σὺ
 δ' ἀπέκτεινας ἐπαινούμενος. Οὐχ ἤδου προσαπτομέ-
 νου σου τοιοῦτου σώματος, οὐκ ἦν σοι τοιοῦτος ἵππευς
 τρυφῇ, ἀλλ' ἐρρυψας, ἄστοργε, τὸ κάλλος χαμαί.
 Οἱμοὶ δυστυχής· ἐγὼ σοι τὸν φονέα, τὸν ἀνδροφόνον,
 40 ἐωνησάμην.

ΙΕ'. Μετὰ δὲ τὴν ταφὴν εὐθὺς ἔσπευδον ἐπὶ τὴν κό-
 ρην. Ἡ δ' ἦν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς οἰκίας. Ὁ δὲ
 παράδεισος ἄλσος ἦν, μέγα τι χρῆμα πρὸς ὀφθαλμῶν
 ἡδονήν· καὶ περὶ τὸ ἄλσος τειχίον ἦν εὐταρχεις εἰς ὕψος
 45 καὶ ἐκάστη πλευρὰ τειχίου, τέσσαρες δ' ἦσαν πλευραὶ,
 κατὰστεγος ὑπὸ χορῶν κίωνων. Ὑπὸ δὲ τοῖς κίον-
 σιν ἔνδον ἦν ἡ τῶν δένδρων πανήγυρις. Ἐθαλλον οἱ κλά-
 δοι, συνέπιπτον ἀλλήλοις ἄλλος ἐπ' ἄλλον, αἱ γείτονες
 τῶν πετάλων περιπλοκαί, τῶν φύλλων περιβολαί, τῶν
 60 καρπῶν συμπλοκαί. Τοιαύτη τις ἦν ὁμιλία τῶν φυ-
 τῶν. Ἐνίοις δὲ τῶν δένδρων τῶν ἀδρότερον κιττός
 καὶ σμίλας παρεπεφύκει· ἡ μὲν ἐξηρτημένη πλατάνου
 καὶ περιπυκάζουσα βραδινῇ τῇ κόμῃ· ὁ δὲ κιττός περὶ
 πύκνην ἐλιγθεὶς ὠκειοῦτο τὸ δένδρον ταῖς περιπλοκαῖς,

ret. Porro illius pater lamentationem magno cum plan-
 gore cepit exclamans : Qualis a me abiens fili, qualis re-
 verteris? O diram equitandi artem! Tu neque consueta
 morte mihi ereptus fuisti, sed nec quæ mortuo conveniat,
 imago tibi relicta est. Aliis in cadaveribus lineamentorum
 vestigia servantur et si vel vultus decor abierit, effigies
 ipsa tamen servatur, quæ dormientem imitata dolentium
 mororem levat. Animum quidem certe homini mors adi-
 mit, verum in corpore hominis formam relinquit. Sed tibi
 hæc etiam a fortuna fuit erepta et morte duplici affectus
 es, corporis videlicet atque animi. Ita imaginis quoque
 umbra commortua est. Spiritus ipse quidem tuus avola-
 vit : nec tamen ne in corpore quidem te invenio. Ec-
 quando, fili, mihi uxorem ducēs? Ecquando, eques et
 sponse, et sponse imperfecte, eques autem infelix, nuptialia
 tibi sacra celebrabo? Tibi Hercule nunc pro cubili sepul-
 chrum, pro nuptiis mors, pro hymenæo nœniæ, pro nuptiali
 cantu hæc lamentationes (paratæ) sunt. Aliusmodi tibi ego
 ignes, fili, accendere sperabam : sed invida illos una te-
 cum fortuna exstinxit, funebresque pro iis faces excitavit.
 O diras faces. Nuptialis flamma in sepulcralem tibi com-
 mutata est.

XIV. Ad hunc sane modum pater conquerebatur. Cli-
 nia vero contra (lugendo enim pater atque amator certa-
 bant) secum ipse solus, Ego quidem, inquit, herum meum
 perdidi. Nam quid ego illi munus ejusmodi misi? An non
 mihi aureum poculum erat, quo sacra faciens biberet,
 meoque munere frui gauderet? Ego miser belluam for-
 moso adolescenti dono dedi, malamque belluam pectoris,
 frontis ornamentis, argenteis phaleris, aureis habenis,
 ornavi. Ego, me miserum, qui te, Charicle, perderet,
 auro insignivi. O ferarum omnium immanissima bellua,
 scelestæ, ingrata, a pulchritudinis sensu abhorrens. Hic
 tibi sudorem abstersit, largum pabulum promisit, cursum
 laudavit : tu vero laudibus affectus eum premisti. Tali
 corpore te tangente non gaudebas, tu ejusmodi equitis onere
 non es lætatus, sed etiam amoris sensu carens pulchritu-
 dinem humum dejecisti. O me infelicem : qui eum, a quo
 interficereris, emi.

XV. Posteaquam funeri justa soluta sunt, ad Leucippen,
 quæ nostro in hortulo tum morabatur, convolavi. Nemus
 illic creverat aspectu jucundissimo, maceriaque justæ al-
 titudinis circumcingente : cujus latera quatuor, tot enim
 omnino erant, tecto columnis imminente operta. Sub co-
 lumnis introrsum arborum erat spectaculum, rami flore-
 bant et sese mutuo complicabant, vicini foliorum expanso-
 rum amplexus, foliorum fructuumque permixtio : talis
 erat plantarum densitas. Porro majoribus quibusdam ar-
 boribus hedera et smilax adnatæ erant, hæc quidem e pla-
 tano molli coma circumvoluta pendebat, illa vero picæ
 adherens, truncum amplexu sibi conciliabat, quo pacto
 arbor hederæ veliculus, hedera arbori corona erat. Ex
 utraque arboris parte foliis luxuriabant arundinibus

καὶ ἐγένετο τῷ κίττῳ ὄχημα τὸ φυτὸν, στέφανος δ' ὁ κίττος τοῦ φυτοῦ. Ἀμπελοι δ' ἐκατέρωθεν τοῦ δένδρου, καλὰ μοῖς ἐποχοῦμεναι, τοῖς φύλλοις ἔθαλλον καὶ ὁ καρπὸς ὠραίαν εἶχε τὴν ἀνθὴν καὶ διὰ τῆς ὁπῆς τῶν καλὰ μοῖς ἐξεκρέματο καὶ ἦν βόστρυγος τοῦ φυτοῦ. Τῶν δὲ φύλλων ἀνωθεν αἰωρουμένων, ὅφ' ἡλίῳ πρὸς ἀνεμὸν συμμιγῆι ὥχρᾶν ἐμάρμαιρεν ἡ γῆ τὴν σκιάν. Τὰ δ' ἀνθὴ ποικίλῃν ἔχοντα τὴν χροιάν, ἐν μέρει συνεξέφαινε τὸ κάλλος, καὶ ἦν τοῦτο τῆς γῆς πορ-
 10 φύρα καὶ νάρκισσος καὶ ῥόδον· μία μὲν τῷ ῥόδῳ καὶ τῷ νάρκισσῳ ἡ κάλυξ, ὅσον εἰς περιγραφὴν καὶ ἦν φιάλη τοῦ φυτοῦ. Ἡ χροιά δὲ τῶν περὶ τὴν κάλυκα φύλλων ἐσχισμένον, τῷ ῥόδῳ μὲν αἵματος ὅμοι [ῥῶν] καὶ γάλακτος, τὸ κάτω τοῦ φύλλου, καὶ ὁ νάρκισσος ἦν τὸ πᾶν ὅμοιον τῷ κάτω τοῦ ῥόδου. Τῷ ἴῳ κάλυξ μὲν οὐδαμῶς, χροιά δ' ὅταν ἡ τῆς θαλάσσης ἀστράπτει γαλήνη. Ἐν μέσοις δὲ τοῖς ἀνθεσι πηγὴ ἀνέβλυζε καὶ περιεγέγραπτο τετράγωνος χαράδρα χειροποίητος τῷ βρώματι. Τὸ δ' ὕδωρ τῶν ἀνθῶν ἦν ἀτοπτρον, ὡς
 20 δοκεῖν τὸ ἄλσος εἶναι διπλοῦν, τὸ μὲν τῆς ἀληθείας, τὸ δὲ τῆς σκιάς. Ὅρνιθες δὲ, οἱ μὲν χειροῖθις περὶ τὸ ἄλσος ἐνέμοντο, οὓς ἐκολάκευον αἱ τῶν ἀνθρώπων τροφαί, οἱ δ' ἐλεύθερον ἔχοντες τὸ πτερόν, περὶ τὰς τῶν δένδρων κορυφὰς ἐπαιζον· οἱ μὲν ἄδοντες τὰ ὀρνίθων ἄσματα, οἱ δὲ τῇ τῶν πτερῶν ἀγκαλιζόμενοι στολῇ. Οἱ ὥδοι δὲ, τέττιγες καὶ χελιδόνες· οἱ μὲν τὴν Ἥους ἄδοντες εὐνῇ, αἱ δὲ τὴν Τηρέως τράπεζαν. Οἱ δὲ χειροῖθις, ταῦς καὶ κύκνος καὶ ψιττακός· ὁ κύκνος περὶ τὰς τῶν ὑδάτων πίδακας νεμόμενος, ὁ ψιττακός
 30 ἐν οἰκίσκῳ περὶ δένδρον κρεμάμενος, ὁ ταῦς τοῖς ἀνθεσι περισύρων τὸ πτερόν. Ἀντέλαμπε δ' ἡ τῶν ἀνθῶν θέα τῇ τῶν ὀρνίθων χροίᾳ καὶ ἦν ἀνθὴ πτερῶν.

ΙΓ'. Βουλόμενος οὖν εὐάγων τὴν κόρην εἰς ἔρωτα παρασκευάσαι, λόγων πρὸς τὸν Σάτυρον ἡρώδη, ἀπὸ τοῦ ὀρνίθου λαβὼν τὴν εὐκαιρίαν. Διαβαδίζουσα γὰρ ἔτυχεν ἄμα τῇ Κλειῷ καὶ ἐπιστάσῃ τῷ ταῷ κατ' αὐτήν. Ἐτυχε γὰρ τύχῃ τινὶ συμβᾶν τότε τὸν ὄρνιν ἀναπετάσαι τὸ κάλλος καὶ τὸ θέατρον ἐπιδεικνύει τῶν πτερῶν. Τοῦτο μέντοι οὐκ ἀνευ τέχνης ὁ ὄρνις, ἔφην, ποιεῖ· ἀλλ' ἐστὶ γὰρ ἐρωτικὸς, ὅταν γοῦν ἐπαγα-
 40 γέσθαι θέλῃ τὴν ἐρωμένην, τότε οὕτως καλλωπίζεται. Ὅρῃς ἐκείνην τὴν τῆς πλατάνου πλησίον; (δείξας θήλειαν ταῶνα) ταύτη νῦν οὗτος τὸ κάλλος ἐπιδείκνυται λειμῶνα πτερῶν. Ὁ δὲ τοῦ ταῶ λειμῶν εὐανθέστε-
 45 ρος, περύτευται γὰρ αὐτῷ καὶ χρυσὸς ἐν τοῖς πτεροῖς, κύκλῳ δὲ τὸ ἀλουργές τὸν χρυσὸν περιθέει τὸν ἴσον κύκλον, καὶ ἐστὶν ὀρθαλμός ἐν τῷ πτερῷ.

ΙΖ'. Καὶ ὁ Σάτυρος συνείς τοῦ λόγου μου τὴν ὑπόθεσιν, ἔνα μοι μάλλον εἶη περὶ τούτου λέγειν. Ἡ γὰρ ὁ ἔρως, ἔφην, τοσαύτην ἔχει τὴν ἰσχὺν, ὡς καὶ μέχρις ὀρνίθων πέμπειν τὸ πῦρ; Οὐ μέχρις ὀρνίθων, ἔφην, τοῦτο γὰρ οὐ θαυμαστόν, ἐπεὶ καὶ αὐτὸς ἔχει πτερόν, ἐλλὰ καὶ ἐρπετῶν καὶ θηρῶν καὶ φυτῶν, ἐγὼ δὲ ἰσχυρὸς [μοι], καὶ λίθων. Ἐρᾷ γοῦν ἡ μαγνησία λίθος

alligatæ vites, quarum racemi tempestivos flores ab ipsis arundinum foraminibus tanquam arboris cincinnos quosdam pendentes ostendebant : terra autem, superimpendentibus frondibus, modo hic, modo illic pallidam umbram coruscabat solis radiis vento permixtis. Ad hæc varii suam quisque pulchritudinem flores certatim monstrabant, purpureamque narcissus ac rosa terram efficiebant, quorum calathi, quod ad formam attinet, persimiles erant, plantæque calicis vicem præstabant. Foliorum rosæ pars inferior, quæ scilicet calathæ exstabat, sanguinis simul et lactis colorem præ se ferebat; et narcissus nihil omnino ab ima rosæ parte colore distabat. Violæ nullus quidem calathus erat, verum color is, quo tranquillum mare coruscat. In florum medio scaturiebat fons cujus aqua quadrato alveo manu facto excipiebatur, speculique instar florum erat, horti ut illic duo, alter re, alter umbra esse viderentur.

In nemore aves aliæ domesticæ, humanoque cibo mansuefactæ pascebantur : aliæ liberæ in arborum cacuminibus ludebant, partim quidem proprio cantu insignes, cicadæ videlicet, atque hirundines : partim vero pennarum ornatu nitentes, nempe pavo, cygnus et psittacus. Cicadæ Auroræ cubile, hirundines Tereî mensam canebant : cygnus prope fontis exortum pascebat, psittacum pendens ab arbore cavea continebat : pavo inter flores pennas explicans, cum florum ipsorum aspectu, cumque volucrum colore splendore contendebat : quin imo pennæ ipsæ flores erant.

XVI. Puellam igitur in amoris sensum inducere cupiens, initium loquendi cum Satyro, sumpto a pavone sermonis argumento, feci : forte fortuna enim cum Clione deambulans adversus eum constiterat. Caudæ ornatum avis casu quodam pandebat et spectaculum alarum ostentabat : Non equidem sine arte hoc, inquam, a pavone fit : sed ad amandum enim prout est, dilectamque a se fœminam si alligere vult, hoc sese pacto exornat. Videsne (et manu indicavi) juxta platanum fœminam illam? Ei nunc hic pulchritudinem suam, pennarum videlicet pratum, spectandam proponit. Saneque pavonis pratum hoc alio quovis longe floridius est : ejus pennis enim aurum insertum, aurum cingit purpura pari orbe et est oculus in orbe.

XVII. Tum Satyrus, cognita orationis meæ sententia, quo mihi esset, unde ceptum sermonem longius producerem, Tam latene patet, inquit, amoris vis, ut avibus etiam ignem immittat? Atqui non avibus solum, inquam, hoc enim non mirandum quum et ipsi ala sint, sed etiam serpentibus et quadrupedibus et plantis, atque, ut mihi quidem videtur, etiam saxis : ferrum enim magnes amat,

τοῦ σιδήρου· κὰν μόνον ἴδῃ καὶ θίγῃ, πρὸς αὐτὴν εἴλκυ-
σεν, ὥσπερ ἐρωτικόν τι ἔνδον ἔχουσα. Καὶ μὴ τι
τοῦτ' ἔστιν ἐρώσεως λίθου καὶ ἐρωμένου σιδήρου φί-
λημα; Περὶ δὲ τῶν φυτῶν λέγουσι παῖδες σοφῶν· καὶ
μῦθον ἔλεγον ἂν τὸν λόγον εἶναι, εἰ μὴ (καὶ) παῖδες
ἔλεγον γεωργῶν· ὁ δὲ λόγος· ἄλλο μὲν ἄλλου φυτὸν
ἐρᾷ· τῷ δὲ φοίνικι τὸν ἔρωτα μάλλον ἐνοχλεῖν. Λέ-
γουσι δὲ τὸν μὲν ἄρρενα τῶν φοινίκων, τὸν δὲ θῆλυν.
Ὁ ἄρρην οὖν τοῦ ὕψους ἐρᾷ, κὰν ὁ θῆλυς ἀπωχισμένος
10 ἢ τῇ τῆς φυτείας στάσει, ὁ ἐραστής [ὁ ἄρρην] αὐαί-
νεται. Συνίσχιν οὖν ὁ γεωργὸς τὴν λύπην τοῦ φυτοῦ,
καὶ εἰς τὴν τοῦ χωρίου περιωπὴν ἀνελθὼν, ἐφορᾷ ποί-
νενευκε· κλίνεται γὰρ εἰς τὸ ἐρώμενον· καὶ μαθὼν, θε-
ραπείῃ τοῦ φυτοῦ τὴν νόσον. Πτόρθον γὰρ τοῦ ὕψους
15 φοίνικος λαβὼν, εἰς τὴν τοῦ ἄρρενος καρδίαν ἐντίθησι,
καὶ ἀνέψυξε μὲν τὴν ψυχὴν τοῦ φυτοῦ, τὸ δὲ σῶμα
ἀποθνήσκον πάλιν ἀνεζωπύρῃσεν καὶ ἐξανέστη, χαῖ-
ρον ἐπὶ τῇ τῆς ἐρωμένης συμπλοκῇ. Καὶ τοῦτ' ἔστι
γάμος φυτῶν.

20 III'. Γίνεται δὲ καὶ γάμος ἄλλος ὑδάτων διαπόντιος.
Καὶ ἔστιν ὁ μὲν ἐραστής ποταμὸς Ἡλεῖος, ἡ δ' ἐρω-
μένη Σικελή. Διὰ γὰρ τῆς θαλάττης ὁ ποταμὸς ὡς
διὰ πεδίου τρέχει. II δ' οὐκ ἀφανίζει γλυκὺν ἐρα-
στὴν ἄλμυρῳ κύματι, σχίζεται δ' αὐτῷ ῥέοντι καὶ τὸ
25 σχίσμα τῆς θαλάττης χαράδρα τῷ ποταμῷ γίνεται·
καὶ ἐπὶ τὴν Ἀρέθουσαν οὕτω τὸν Ἀλφεῖον νυμφοστολεῖ.
Ὅταν οὖν ἢ ἡ τῶν Ὀλυμπίων ἑορτὴ, πολλοὶ μὲν εἰς
τὰς δίνας τοῦ ποταμοῦ καθίσαισι ἄλλος ἄλλα δῶρα·
ὁ δ' εὐθὺς πρὸς τὴν ἐρωμένην κομίζει καὶ ταῦτ' ἔστιν
30 ἔδνα ποταμοῦ. Γίνεται δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐρπετοῖς ἄλλο
ἔρωτος μυστήριον, οὐ τοῖς ὁμοιογενέσι μόνον πρὸς ἄλ-
ληλα, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀλλοφύλοις. Ὁ ἔχων δὲ τῆς γῆς
ὄφιν εἰς τὴν σμύραιναν οἰστρεῖ· ἡ δὲ σμύραινά ἐστιν
ἄλλος ὄφιν θαλάσσιος, εἰς μὲν τὴν μορφὴν ὄφιν, εἰς δὲ
35 τὴν χρῆσιν ἰχθύος. Ὅταν οὖν εἰς τὸν γάμον ἐθέλωσιν
ἀλλήλους συνελθεῖν, ὁ μὲν εἰς τὸν αἰγιαλὸν ἔλθων σπρίζει
πρὸς τὴν θαλάσσαν τῇ σμυραίνῃ σύμβολον, ἡ δὲ γνω-
ρίζει τὸ σύνθημα καὶ τῶν κυμάτων ἀναδύεται. Ἀλλ'
οὐκ εὐθέως πρὸς τὸν νυμφῖον ἐξέρχεται, οἶδε γὰρ, ὅτι
40 θάνατον ἐν τοῖς ὕδασι φέρει, ἀλλ' ἀνεισιν εἰς τὴν πέ-
τραν καὶ περιμένει τὸν νυμφῖον καθῆραι τὸ στόμα.
Ἔστῃσιν οὖν ἀμφοτέρω πρὸς ἀλλήλους βλέποντες,
ὁ μὲν ἡπειρώτης ἐραστής, ἡ δ' ἐρωμένη νησιώτις.
Ὅταν οὖν ὁ ἐραστής ἐξεμέσῃ τῆς νύμφης τὸν φόβον,
45 ἡ δ' ἐρριμμένον ἴδῃ τὸν θάνατον χαμαὶ, τότε κατα-
βαίνει τῆς πέτρας καὶ εἰς τὴν ἡπειρον ἐξέρχεται καὶ
τὸν ἐραστὴν περιπτύσσεται καὶ οὐκέτι φοβεῖται τὰ
φιλήματα.

ΙΘ'. Ταῦτα λέγων ἐβλεπον ἅμα τὴν κόρην, πῶς ἔχει
50 πρὸς τὴν ἀκρόασιν τὴν ἐρωτικὴν· ἡ δ' ὑπεσφύμαιεν
οὐκ ἀηδῶς ἀκούειν. Τὸ δὲ κάλλος ἀστράπτειν τοῦ ταῶ
ἤττον ἐδόκει μοι τοῦ Λευκίπτης εἶναι προσώπου. Τὸ
γὰρ τοῦ σώματος κάλλος αὐτῆς πρὸς τὰ τοῦ λειμῶνος
ἤριζεν ἀνθη· ναρκίσσου μὲν τὸ πρόσωπον ἐστίλβε

et si modo videat tangatve, ad se trahit, quasi amatoriam
in se flammam contineat. Id vero an non est amantis saxi,
atque amati ferri osculatio? Quod ad plantas attinet, phi-
losophorum sententia est, quam plane fabulosam putarem,
nisi ei agricolæ subscriberent, plantas alteram alterius
amore capi: atque ex his molestiorem eum palmam sentire:
aiunt enim, earum alterum marem, feminam alteram esse.
Marem igitur feminæ desiderio teneri. Ac si contingat ut
feminam procul ab eo conseratur, marem amantem aresce-
re. Quam ob rem agricolam plantæ desiderium intelligentem
editiore loco incenso dispicere, quam in partem sese in-
clinat, (inclinatur enim amatam feminam versus) et co-
gnita illius ægritudini medelam adhibere: feminæ enim
surculo sumpto in maris cor inserere: itaque ejus animum
recreari, corpusque moriens excitari, ac reviviscere
amatæ complexu delectatum, atque hæ nuptiæ plantarum
sunt.

XVIII. Aliud etiam est aquarum connubium per mare.
Et est quidem Eleus fluvius amator, et Siculus fons amatus.
Fluvius per mare non aliter, quam per terras iter facit:
nec dulcem ejus aquam salso fluctu mare imbuat: sed dis-
cedit præterlabenti fluvio et discessus ille alvei usum præ-
stat, eoque pacto ad Arethusam Alpheum deducit ut spon-
sum. In Olympiæ celebritate multi, alius alias res, in
fluvii vertices immittunt: quas ille ad amatam statim de-
fert, eaque fluvii nuptialia dona sunt. In serpentibus non
solum ejusdem sed etiam diversi generis, aliud amoris
arcanum invenitur. Nam vipera terrestris serpens murenæ
in mari degentis amore deflagrat. Est autem murenæ alius
serpens marinus, forma quidem serpens, usu vero piscis.
Si quum congregi volunt, mas in litore consistens, mare
versus sibilat, murenæ signum; illa eo cognito ex undis
egreditur: non tamen ad sponsum, cujus dentes mortiferos
esse cognoscit, statim properat: verum scopulo aliquo con-
scenso, tantisper exspectat, dum ille ore venenum ejecerit.
Interim continentis incola amator, et insulæ habitatrix
amata mutuo sese contemplantur. Quam primum igitur
amans quod inferebat metum sponsæ expuerit, illaque ve-
nenum humi projectum viderit, e scopulo in continentem
delabatur, amantemque complectitur, osculationes ejus
minime amplius verita.

XIX. Hac dum commemorarem, quonam modo Leucippe
amatoriam hanc narrationem audiendo afficeretur, obser-
vabam: quæ sane non illibenter audire se subindicavit.
Cæterum pavonis eximiam illam formam Leucippes vultus
longe superare mihi visus est: quippe cujus pulchritudo
corporis cum prati floribus certabat, narcissi enim in fronte

χροῖαν, ῥόδον δ' ἀνέτελλεν ἐκ τῆς παρειᾶς, ἣν δ' ἡ τῶν
ὀφθαλμῶν ἐμάρμαιρεν αὐγὴ, αἱ δὲ κόμαι βοστρυχού-
μεναι μᾶλλον εἰλίσσοντο κιττοῦ. Τοιοῦτος ἦν Λευ-
κίππης ἐπὶ τῶν προσώπων οὐ λειμών. Ἡ μὲν οὖν μετὰ
μικρὸν ἀπιοῦσα ὤχετο· τῆς γὰρ κιθάρας αὐτὴν ὁ και-
ρὸς ἐκάλει· ἐμοὶ δ' ἐδόκει παρῆναι, ἀπελθοῦσα γὰρ τὴν
μορφὴν ἐπαφῆκέ μου τοῖς ὀφθαλμοῖς. Ἐαυτοὺς οὖν
ἐπηνοῦμεν ἐγὼ τε καὶ ὁ Σάτυρος· ἐγὼ μὲν ἑμαυτὸν τῆς
μυθολογίας, ὁ δ' εἰ μοι τὰς ἀφορμὰς παρέσχε· [καὶ
μετὰ μικρὸν τοῦ δείπνου καιρὸς ἦν καὶ πάλιν ὁμοίως
συνεπίνομεν.]

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Α'. Ἄμα δ' ἑαυτοὺς ἐπαινοῦντες ἐπὶ τῷ δωματίῳ ἐθα-
δίσαμεν τῆς κόρης, ἀκροασόμενοι δῆθεν τῶν κιθαρισμά-
των· οὐ γὰρ ἠδυνάμην ἑμαυτοῦ κἄν ἐπ' ὀλίγον κρατεῖν
τοῦ μὴ ὁρᾶν τὴν κόρην. Ἡ δὲ πρῶτον μὲν ᾤσεν Ὀμή-
ρου τὴν πρὸς τὸν λέοντα τοῦ σοῦς μάχην· ἔπειτα δέ τι
καὶ τῆς ἀπαλῆς μούσης ἐλίγαινε· ῥόδον γὰρ ἐπῆγει τὸ
ᾄσμα. Εἰ τις τὰς καμπὰς τῆς ὥδης περιελὼν ψιλὸν
ἔλεγεν ἁρμονίας τὸν λόγον, οὕτως ἂν εἶχεν ὁ λόγος·
Εἰ τοῖς ἀνθεσιν ᾔθελεν ὁ Ζεὺς ἐπιθεῖναι βασιλέα, τὸ ῥό-
δον ἂν τῶν ἀνθῶν ἐβασίλευε. Γῆς ἐστὶ κόσμος, φυ-
τῶν ἀγλαΐσμα, ὀφθαλμὸς ἀνθέων, λειμῶνας ἐρύθημα,
κάλλος ἀστράπτον. Ἐρως πνέει, Ἀφροδίτην προ-
ξενεῖ, εὐώδεις φύλλοις κομᾷ, εὐκινήτοις πετάλοις τρυ-
φᾷ, τὸ πέταλον τῷ Ζεφύρῳ γελᾷ. Ἡ μὲν ταῦτ' ᾔδεν·
ἐγὼ δ' ἐδόκουν τὸ ῥόδον ἐπὶ τῶν χειλέων αὐτῆς ἰδεῖν,
ὡς εἰ τις κάλυκος τὸ περιφερὲς εἰς τὴν τοῦ στόματος
ἐκλείσει μορφὴν.

Β'. Καὶ ἄρτι πέπαυτο τῶν κιθαρισμάτων καὶ πά-
λιν τοῦ δείπνου καιρὸς ἦν. Ἦν γὰρ ἑορτὴ προτρυ-
γαίου Διονύσου τότε. Τὸν γὰρ Διόνυσον Τύριοι νομί-
ζουσιν ἑαυτῶν, ἐπεὶ καὶ τὸν Κάδμου μῦθον ἄδουσι· καὶ
τῆς ἑορτῆς διηγοῦνται πατέρα μῦθον, οἶνον οὐκ εἶναι
ποτε παρ' ἀνθρώποις, [οὐπω παρ' αὐτοῖς,] οὐ τὸν
μέλινα, τὸν ἀνθρωσμίαν, οὐ τὸν τῆς Βιβλίας ἀμπέλου,
οὐ τὸν Μάρωνος τὸν Θράκιον, οὐ Χῖον τὸν ἐκ Λακαίνης,
οὐ τὸν Ἰκάρου τὸν νησιώτην, ἀλλὰ τούτους μὲν ἅπαντας
ἰσχυροῦς εἶναι Τυρίων ἀνθρώπων· τὴν δὲ πρῶτην παρ'
αὐτοῖς φῦναι τῶν οἴνων μητέρα. Εἶναι γὰρ ἐκεῖ φιλό-
τιμος τινα βουκόλον, οἶον τὸν Ἰκάριον Ἀθηναῖοι λέ-
γουσι, καὶ τοῦτον ἐνταῦθα τοῦ μύθου γενέσθαι πατέρα·
ὅσον Ἀττικὸν εἶναι δοκεῖν. Ἐπὶ τοῦτον ἦκεν ὁ Διό-
νυσος τὸν βουκόλον· ὁ δ' αὐτῷ παρατίθῃσιν, ὅσα γῆ
φέρει καὶ ἄμαξα βοῶν· ποτὸν δ' ἦν παρ' αὐτοῖς οἶον
καὶ ὁ βοὸς ἐπινεν· οὐπω γὰρ τὸ ἀμπέλιον ἦν. Ὁ Διό-
νυσος [καὶ] ἐπαινεῖ τῆς φιλοφροσύνης τὸν βουκόλον
καὶ αὐτῷ προπίνει κύλικα φιλοτησίαν. Τὸ δὲ ποτὸν
ἔπος ἦν. Ὁ δὲ πῶν ὑπ' ἡδονῆς βακχεύεται καὶ λέ-
γει πρὸς τὸν θεόν· Πόθεν, ὦ ξένε, σοὶ τὸ ὕμῳ τοῦτο;

color renidebat, rosa vero in genis conspiciebatur. Oculorum
fulgor violarum splendorem imitabatur. Capillorum cin-
cinni hederæ contortionibus implicatiores. Ac tale erat,
quod illius facies pratum referebat. Non multo autem post
hæc illinc abiit : pulsandæ enim citharæ tempus eam invi-
tabat : mihi adesse videbatur, utpote quæ meis in oculis
imaginem suam discedens reliquerat. Satyrus autem at-
que ego nosmet ea ratione mutuo commendamus, quod
ipse fabulas narrassem, ille narrandi occasionem præbuis-
set. [Paulo post cœnandi tempus venit et priorem in
modum rursus accubimus.]

LIBER SECUNDUS.

I. Interea dum nostrum alter alterum laudaret, ad puellæ
thalamum pervenimus, eam videlicet cithara canentem au-
dituri : a qua contemplanda ne minimum quidem continere
ipse me poteram. Illa Homeri suis-cum leone pugnam
primum, allud-deinde mollius etiam, rosæ scilicet laudes,
cecinit. Ac si quis verba sine numeris referre velit, hu-
jusmodi propemodum essent : Si regem floribus constituere
Jupiter voluisset, rosa floribus imperaret. Terræ orna-
mentum est, plantarum splendor, oculus florum, prati
rubor, percellens pulchritudo. Amorem spirat, Venerem
conciliat, odoratis foliis luxuriat, tremulis frondibus, ac
zephyri afflatu ridentibus delectat. Hujusmodi sane cantus
illius erat. Mihi vero in ipsius labris rosam videre vide-
bar, ut si quis calathi ambitum oris forma terminet.

II. Vix autem canendi finem fecerat, quum cœnæ tem-
pus venit. Ac tum forte Protrygaei Dionysii festi dies
celebrabantur : quem deum Tyrii sibi vindicant : nam et
Cadmi fabulam canunt, et celebritatis ejus instituendæ
originem hujusmodi fabulam tradunt, nullum videlicet
olim vinum mortales habuisse : nondum enim nigrum,
quod Anthosmiam vocant, non Biblinum, non Maronæum e
Thracia, non Chium ex Lacæna, non Icarium ex insula
reperitum fuerat : sed a Tyriis ea omnia manasse : pri-
mamque illius procreatricem apud se exstitisse. Fuisse
enim illic pastorem quemdam, hospitem, qualem Icarium
Athenienses memorant, qui fabulæ auctor ibi fuerit, ita
ut Attica esse videretur. Ad eum divertisse aliquando
Dionysium : cui quidem ille quæcunque terra gignit ac
boui plaustrum, apposuerit : potum vero ipsis non alium,
quam qui bobus est communis, fuisse, quod vilis non-
dum apparuisset. Pastoris benignitatem Dionysium lau-
davis, hominemque poculo benevolentiae ergo invitasse :
potus autem erat vinum. Illud quum hausisset, præ vo-
luptate gestire cœpisse, atque ad deum conversum dixisse,
Undenam tibi, hospes, purpurea hæc aqua est? aut ubi

πορφυροῦν; πόθεν οὕτως εὔρες αἷμα γλυκύ; Οὐ γάρ
 ἔστιν ἐκεῖνο τὸ χαμαὶ βέον. Τὸ μὲν γὰρ εἰς τὰ στέρνα
 καταβαίνει καὶ λεπτὴν ἔχει τὴν ἡδονήν· τοῦτο δὲ καὶ
 πρὸ τοῦ στόματος τὰς βίνας εὐφραίνει καὶ θιγόντι μὲν
 5 ψυχρόν ἐστιν, εἰς τὴν γαστέρα δὲ καταθορόν ἀνάπτει
 χάτωθεν πῦρ ἡδονῆς. Καὶ ὁ Διόνυσος ἔφη· 'Τοῦτ'
 ἔστιν ἀπώρας ὕδωρ, τοῦτ' ἔστιν αἷμα βοτρυών. Ἄγει
 πρὸς τὴν ἀμπελὸν ὁ θεὸς τὸν βουκόλον, καὶ τῶν βοτρυών
 λιθὸν ἄμα καὶ θλίβων καὶ δεικνὺς τὴν ἀμπελὸν, 'Τοῦτο
 10 μὲν ἐστίν, ἔφη, τὸ ὕδωρ· τοῦτο δ' ἡ πηγὴ. 'Ὁ μὲν
 οὖν οὕτως ἐς ἀνθρώπους παρήλθεν, ὡς ὁ Τυρίων λόγος.

Ι'. Ἐροτὴν δ' ἄγουσιν ἐκεῖνην τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην
 τῷ θεῷ. Φιλοτιμούμενος οὖν ὁ πατὴρ τὰ τ' ἄλλα
 παρασκευάσας εἰς τὸ δεῖπνον ἔτυχε πολυτελέστερα
 15 καὶ κρατῆρα παρέθηκε τὸν ἱερὸν τοῦ Θεοῦ, μετὰ τὸν
 Ἰλαύκου τοῦ Χίου δευτέρων. Ὑάλου μὲν τὸ πᾶν ἔργον
 ὀρυρυγμένης· κύκλῳ δ' αὐτὸν ἀμπελοὶ περιέστερον ἀπὸ
 τοῦ κρατῆρος πεφυτευμέναι. Οἱ δὲ βότρυες πάντῃ
 περικραμαμένοι· ὁμαξὶ μὲν αὐτῶν ἕκαστος ὅσον ἦν
 20 κενὸς ὁ κρατὴρ· ἐὰν δ' ἐγγέλης οἶνον, κατὰ μικρὸν ὁ βό-
 τρυς ὑποπερσάζεται καὶ σταφυλὴν τὴν ὁμακὰ ποιῇ.
 Διόνυσός τ' ἐντετύπνεται τῶν βοτρυών, ἵνα τὴν ἀμπε-
 λὸν γεωργῇ. Τοῦ δὲ πότου προϊόντος ἡδὴ καὶ ἀναι-
 σχύντως ἐς αὐτὴν ἐώρων. Ἔρωσ δὲ καὶ Διόνυσος,
 25 δύο βίαιοι θεοί, ψυχὴν κατασχόντες, ἐκμαίνουσιν εἰς
 ἀναισχυνητίαν, ὁ μὲν χάριν αὐτῇ τῷ συνήθει πυρὶ, ὁ δὲ
 τὸν οἶνον ὑπέκκαυμα φέρων. Οἶνος γὰρ ἔρωτος τροφή.
 Ἦδη δὲ καὶ αὐτὴ περιεργότερον εἰς ἐμὲ βλέπειν ἔθρα-
 σύνητο. Καὶ ταῦτα μὲν ἡμῖν ἡμερῶν ἐπράττετο δέκα-
 30 καὶ πλέον τῶν ὁμμάτων ἐκερδαίνομεν ἢ ἐτολμῶμεν
 οὐδέν.

Δ'. Κοινοῦμαι δὴ τῷ Σατύρῳ τὸ πᾶν καὶ συμπράτ-
 τειν ἡξίου· ὁ δ' ἔλεγε καὶ αὐτὸς μὲν ἐγνωκέναι, πρὶν
 παρ' ἐμοῦ μαθεῖν, ὁκνεῖν δ' ἐλέγχειν βουλόμενον λαθεῖν.
 35 Ὁ γὰρ μετὰ κλοπῆς ἔρων ἂν ἐλεγχθῇ πρὸς τινος, ὡς
 ὀνειδίζοντα τὸν ἐλέξαντα μισεῖ. Ἦδη δὲ, ἔφη, καὶ
 τὸ αὐτόματον ἡμῶν προῦνῆσεν. [ἡ τύχη.] Ἦ γὰρ
 τὸν θάλαμον αὐτῆς πεπιστευμένη Κλειὼ κεκοινωνηκέ-
 μοι καὶ ἔχει πρὸς με ὡς ἐραστὴν. Ταύτην παρα-
 40 σκευάσω κατὰ μικρὸν πρὸς ἡμᾶς οὕτως ἔχειν, ὡς καὶ
 συναίρεσθαι πρὸς τοῦργον. Δεῖ δέ σε καὶ τὴν κόρην
 μὴ μέγρι τῶν ὀρθαλμῶν μόνον πειρᾶν, ἀλλὰ καὶ
 ῥῆμα δριμύτερον εἰπεῖν. Τότε δὲ πρόσαγε τὴν δευτέ-
 45 ραν μηχανήν. Θίγε χειρὸς, θλίψον δάκτυλον, θλίβων
 στέναζον. Ἦν δὲ ταῦτά σου ποιοῦντος καρτερῇ καὶ
 προσίηται, σὸν ἔργον ἡδὴ, δέσποινάν τε καλεῖν καὶ
 φιλεῖν τράχηλον. Πιθανῶς μὲν, ἔφη, νῆ τὴν Ἀθη-
 νᾶν, εἰς τοῦργον παιδοτριβεῖς· δέδοικα δὲ, μὴ ἄτολμος
 [ὦν] καὶ δειλὸς ἔρωτος ἀθλητὴς γένωμαι. Ἔρωσ, ὦ
 50 γενναῖε, ἔφη, δειλίας οὐκ ἀνέχεται. Ὅρῃς αὐτοῦ
 τὸ σχῆμα ὡς ἐστὶ στρατιωτικόν· τόξα καὶ φασέτρα καὶ
 βέλη καὶ πῦρ, ἀνδρεία πάντα καὶ τόλμης γέμοντα.
 Τοιοῦτον οὖν ἐν σεαυτῷ θεὸν ἔχων, δειλὸς εἶ καὶ φοβῇ;
 55 Ὅρα, μὴ καταψεύδῃ τοῦ Θεοῦ. Ἀρχὴν δέ σοι ἰγῶ

gentium tam dulcem sanguinem reperisti? non enim ex
 eo est, qui per terram labitur. Ille enim minima cum
 voluptate in pectus descendit, hic autem nares prius quam
 os delectat : cumque tactu frigidus sit, in ventrem de-
 lapsus jucundum calorem excitat. Tum Dionysium re-
 spondisse : Aqua hæc ex uva et sanguis e racemis prove-
 nit : pastoremque ad vitem duxisse, acceptisque ac simul
 pressis commonstratæ vitis racemis dixisse : Hæc aqua est,
 hi autem fontes. Hoc pacto vinum mortalibus, ut Tyrio-
 rum sermo habet, datum fuit.

III. Deo igitur illi sacer ille dies institutus fuit. Quem
 quum pater meus celebrare vellet, et reliqua lautius ad
 ænam imperavit, deque sacrum et a Glauci Chii cratere
 alterum poculum adhibuit. E cælato id vitro erat, ejus-
 que oram vites in eo ipso natæ coronabant : a quibus ra-
 cemi passim pendebant, sicco omnes poculo acerbis, im-
 misso autem vino paulatim rubentes et maturi : quos
 inter Dionysius, ut vitem coleret, effectus erat. Cæterum
 gliscente potu puellam impudenter intuebar. Amor enim
 ac Liber, violenti dii, animam invadentes, eosque incen-
 dunt, ut pudoris oblivisci cogant, dum alter consuetum
 ignem adhibet, alter igni materiam vinum subministrat :
 vinum enim amoris pabulum est. Ex illo puella quoque
 accuratius intueri me ausa est. Atque ad eum modum
 dies nobis decem consumpti sunt : quibus nihil aliud præ-
 ter oculorum conjectus, alter ab altero, recepimus, aut
 attentare ausi sumus.

IV. Satyro rem omnem patefeci atque ut mihi opem
 ferret obsecravi. Ille autem, Omnia, inquit, prius, quam
 ex te intelligerem, cognovi : sed indicium facere distuli,
 quia id nescire credi volebam. Clandestinus enim anans,
 si quis ejus amorem indicet, indicem quasi maledicum ali-
 quem conviciatorem odio prosequi consuevit. Cæterum
 nostri curam fortuna sponte suscepit. Etenim Clio, cui
 puellæ thalamus creditus est, me in amicitiam recepit at-
 que amantis loco habet. Ego brevi rem inter vos ita
 componam, ut ad negotium conficiendum ipsa opem præ-
 stet. Verum de puellæ voluntate solis oculis periculum
 facere salis non est, sed efficacies aliquid loqui oportet,
 ibique machinam etiam alteram adhibe, manum tange;
 digitos constringe, atque inter constringendum suspira : si
 hæc agentem æquo te animo ferat, neque aspernetur est,
 tuum opus jam ut dominam appelles, ejusque collum
 suaves. Apposite tu quidem, inquam, ita me servet
 Pallas, ad eam me rem instituis, sed vereor ne imbecil-
 lus et timidus amoris miles sim. Tum Satyrus, Ignavia-
 m, o generose vir, Cupido, inquit, non sustinet : an
 non tu illum vides militari ornatu incedere? Sagitta,
 pharetra, jaculum, ignis, virilia et audaciæ plena omnia
 an tu tali deo plenus obtorpeas et expavescas? Cave ne
 falso te amantem prædicēs. Ego tibi rem incriptam

πρᾶξω. Τὴν Κλειὸν γὰρ ἀπάξω μάλισθ' ὅταν ἐπι-
τρίβειον ἰδὼν καὶ τὸν τοῦ σε τῇ παρθένῳ δύνασθαι καθ'
αὐτὸν συνεῖναι μόνῃ.

Ε'. Ταῦτ' εἰπὼν ἐχώρησεν ἔξω τῶν θυρῶν· ἐγὼ δὲ
κατ' ἐμαυτὸν γενόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ Σατύρου παρο-
ξυνθεὶς, ἤσκουν ἐμαυτὸν εἰς εὐτολμίαν πρὸς τὴν παρ-
θένον· Μέχρι τίνος, ἄνανδρε, σιγᾶς; τί δὲ δειλὸς εἶ
στρατιώτης ἀνδρείου θεοῦ; τὴν κόρην προσελθεῖν σοὶ
περιμένεις; Ἔτα προσετίθην· Τί γάρ, ὦ κακὸδαιμον,
οὐ σωφρονεῖς; τί δ' οὐκ ἐρᾷς ὧν σε δεῖ; Παρθένον ἐνδόν
ἔχεις ἄλλην καλὴν· ταύτης ἔρα, ταύτην βλέπε, ταύ-
την ἔξεστὶ σοὶ γαμεῖν. Ἐδόκουν πεπεισθαι· κάτωθεν
δὲ, ὥσπερ ἐκ τῆς καρδίας, ὁ ἔρωσ ἀντεφθέγγετο· Ναί,
τολμηρὰ, κατ' ἐμοῦ στρατεύῃ καὶ ἀντιπαράταττῃ;
Ἰπταμαι καὶ τοξεύω καὶ φλέγω. Πῶς δυνήσῃ με
φυγεῖν; Ἄν φυλάξῃ μου τὸ τόξον, οὐκ ἔχεις φυλάξα-
σθαι τὸ πῦρ· ἂν δὲ κατασβέσῃς σωφροσύνη τὴν φλόγα,
αὐτῷ σε καταλήψομαι τῷ περὶ.

Γ'. Ταῦτα διαλεγόμενος ἔλαθον ἐπιστάς ἀπροσράτως
τῇ κόρῃ καὶ ὠχρίασά τ' ἰδὼν ἐξαίφνης· εἴτ' ἐφοίνιχθη.
Μόνῃ δ' ἦν καὶ οὐδ' ἡ Κλειὸν συμπαρῆν. Ὅμως
οὖν, ὥς ἂν τεθορυβημένος οὐκ ἔχων τί εἰπῶ, Χαῖρε,
ἔρχην, δέσποινα. Ἡ δὲ μειδιάσασα γλυκὺ καὶ ἐμφα-
νίσασα διὰ τοῦ γέλωτος, ὅτι συνῆκε πῶς εἶπον τὸ
Χαῖρε δέσποινα, εἶπεν· Ἐγὼ σή; μὴ τοῦτ' εἶπης.
Καὶ μὴν πέπρακέ σέ τίς μοι θεῶν; ὅσπερ καὶ τὸν
Ἡρακλέα τῇ Ὀμφάλῃ. Τὸν Ἑρμῆν λέγεις; τοῦτ' αὖ
τὴν πρᾶσιν ἐκέλευσεν ὁ Ζεὺς. Καὶ ἅμ' ἐγέλασε.
Ποῖον Ἑρμῆν; τί ληρεῖς, εἶπον, εἰδυῖα σαφῶς δὲ λέγω;
Ὡς δὲ περιέπλεκον λόγους ἐκ λόγων, τὸ αὐτόματόν μοι
συνήρῃσεν.

Ζ'. Ἐτυχε τῇ προτεραίᾳ ταύτης ἡμέρᾳ περὶ μεσημ-
βρίαν ἡ παῖς ψάλλουσα κιθάραν· ἐπιπαρῆν δ' αὐτῇ
καὶ ἡ Κλειὸν καὶ παρεκάθητο· διεβάδιζον δ' ἐγὼ· καὶ
ὡς ἐξαίφνης μελιττά ποθεν ἐπιπτάσα τῆς Κλειοῦς
ἐπάταξε τὴν χεῖρα. Καὶ ἡ μὲν ἀνέκραγεν· ἡ δὲ παῖς
ἀναθορούσα καὶ καταθεμένη τὴν κιθάραν κατενόει τὴν
πληγὴν· καὶ ἅμα παρήναι, λέγουσα, μὴδὲν ἄχθεσθαι·
πίστευε γὰρ αὐτὴν τῆς ἀλγυθόνοσ δύο ἐπάσασαν ῥήμα-
τα· διδάχθηναι γὰρ αὐτὴν ὑπὸ τίνος Αἰγυπτίας εἰς
ἐλπίδας σφηκῶν καὶ μελιττῶν. Καὶ ἅμ' ἐπῆδε· καὶ
ἔλεγε· ἡ Κλειὸν μετὰ μικρὸν ῥᾶων γεγονέναι. Τότ'
οὖν κατὰ τύχην μελιττά τις ἡ σφήξ περιβομβήσασα,
κῆλον μου τὸ πρόσωπον περιέπτῃ. Κἀγὼ λαμβάνω
τὸ ἐνθύμιον καὶ τὴν χεῖρα ἐπιβάλλων τοῖς προσώποις,
προσποιούμην πεπληγῆναι καὶ ἀλγεῖν. Ἡ δὲ παῖς
προσέλλουσα, εἶλκε τὴν χεῖρα καὶ ἐπυνθάνετο ποῦ
ἐπάταχθην· καγὼ, κατὰ τοῦ χεῖλους, ἔφην. Ἀλλὰ
τί οὐκ ἐπάσεις, φιλάττῃ; Ἡ δὲ προσῆλθέ τε καὶ
ἐκίθηκεν, ὥς ἐπάσουςα, τὸ στόμα, καὶ τι ἐψιθύριζεν,
ἐπιπολῆς ψαύουσα μου τῶν χειλέων· καγὼ κατεφίλου
οὐκ ἐπὶ, κλέπτων τῶν φιλημάτων τὸν φόρον.

Ἡ δ' ἀνοίγουσα καὶ κλείουσα τῶν χειλέων τὴν συμ-
βολήν, τῷ τῆς ἐπιρῆδης ψιθυρίσματι φιλήματα ποιεῖ

dabo. Clionem enim, simulac tempus ad puellam remo-
tis arbitris conveniendam idoneum perspexero, alio
dimittam.

V. Quae quum dixisset, abiit. Ipse autem solus relictus,
ac Satyri verbis exstimulatus, ita me componere conabar,
ut ne in puellae conspectum veniens animo deficerem;
mecumque, quousque, inquam, effeminate, obmutesces?
quid tam fortis dei miles tantopere obtorpesces? ventu-
ramne ad te illam exspectas? Non multo autem post haec
addebam: Atqui cur non respiscis, infelix? quin illam
potius, quam par est, virginem diligis? aliam domi habes
non deformem; illam ama, illam contemplare, illam te
uxorem habere jus est. Itaque mihi persuasus esse vide-
bar. Verum contra tanquam ex imo cordis Amor respon-
debat: An tu igitur audax, contra me arma feras, mi-
hique resistas? Volo, vulnere sagittis, exuro. Quonam
te modo evasurum speras? Ut sagittarum ictus declines,
foces tu quidem certe nunquam evitabis. Quod si earum
flammis temperantiae scutum opponas, volatu profecto te
comprehendam.

VI. Haec dum mecum solus loquerer, puellae me obviam
improviso factum animadverti, eaque visa statim expal-
lui: mox rubore perfusus sum. Illa tum sola erat: re-
cesserat enim etiam Clio. Quanquam igitur animo per-
culso quid dicerem non habebam: tamen, salve, inquam,
hera. Tum illa suaviter ridens, et risu, quorsum ea
salutatio spectaret, intellexisse significans. Tuane ego,
inquit, hera? Ah, non aequum dicis: atqui deus te,
quis mihi, quemadmodum Herculem Omphalae, vendidit?
Mercuriumne, inquit, ais? Siquidem ei auctionem Jupiter
demandavit: simulque risit. Quem Mercurium, inquam,
ais? Quas nugas agis, quum probe quid dixerim, perceper-
is? Interea dum sermonibus texeremus, auxilio
mihi casus quidam fuit.

VII. Forte fortuna pridie ejus diei circiter meridiem
Leucippe citharam pulsabat, aderat vero Clio et illi asside-
bat, ego deambulabam; apicula quaedam, alicunde improviso
advolans, Clionis manum pupugit: quae quum ejulasset,
puella surrexit, depositaque cithara, vulnus inspexit, ac
bono animo esse jussit, dolorem se inquiring duobus ver-
bis abstersuram: didicisse enim ab Aegyptia quadam
muliere, vesparum apumque morsibus mederi: ac subito
excantavit: meliusculeque sibi esse paulo post Clio con-
fessa est. Tunc igitur casus attulit, ut apis, forte vero
etiam vespa quaedam, susurrans faciem meam volitando
circumiret. Occasione itaque inde arrepta, manumque ori
admota, vulnus accepisse et dolorem sentire me finxi.
Quamobrem accurrens virgo manum removit, et, quae
pars laesa esset, rogavit. Ego vero, labra, respondi: tu
autem, carissima Leucippe, cur non excantas? Tum illa
propius accessit et tanquam excantatura os admovit, et
labiorum meorum extrema contingens nescio quid immur-
muravit. Interea ipse oscula furtim nullo edito sono
dabam.

Sed et puella dum in pronuncianda cantione labra nunc
aperiret, nunc clauderet, efficiebat ut cantio in basia

τὴν ἐπωδὴν· καὶ γὰρ τότε ἤδη περιβαλὼν φανερώς κατε-
φίλουν· ἡ δὲ διασχοῦσα, τί ποιεῖς, ἔφη· καὶ σὺ κατε-
παθεῖς; Τὴν ἐπωδὸν εἶπον, [ὅτι] φίλῳ, ὅτι μου τὴν
ὀδύνην ἰάσω. Ὡς δὲ συνῆκεν ὁ λέγων καὶ ἐμειδίασε,
ἡ βαρσῆσας εἶπον· Οἵμοι, φίλτάτη, πάλιν τέτρωμαι χα-
λεπώτερον· ἐπὶ γὰρ τὴν καρδίαν κατέρρευσε τὸ τραῦμα
καὶ ζητεῖ σου τὴν ἐπωδὴν. Ἡ ποῦ καὶ σὺ μέλιτταν
ἐπὶ τοῦ στόματος φέρεις. Καὶ γὰρ μέλιτος γέμεις,
καὶ τιτρώσκει σου τὰ φιλήματα. Ἀλλὰ δέομαι, κατέ-
10 πησον αὖθις καὶ μὴ ταχὺ τὴν ἐπωδὴν παραδράμης,
μὴ πάλιν ἀγριάνης τὸ τραῦμα. Καὶ ἅμα λέγων τὴν
χεῖρα βιαίτερον περιέβαλλον καὶ ἐφίλουν ἐλευθερώ-
τερον. Ἡ δ' ἠνείχετο, κωλύουσα δῆθεν.

Η'. Ἐν τούτῳ πόρρωθεν ἰδόντες προσιοῦσαν τὴν Θε-
15 ράπαιναν διελύθημεν, ἐγὼ μὲν ἄκων καὶ λυπούμενος,
ἡ δ' οὐκ οἶδ' ὅπως. Ῥᾶν οὖν ἐγεγόνειν καὶ μεστός
ἐλπίδων, ἡσθόμην δ' ἐπικαθημένου μοι τοῦ φιλή-
ματος ὥσπερ σώματος, καὶ ἐφύλαττον ἀκριβῶς ὡς
θησαυρὸν τὸ φίλημα τηρῶν ἰδόντες, ὁ πρῶτον ἐστίν
20 ἔραστῇ γλυκύ. Καὶ γὰρ ἀπὸ τοῦ καλλίστου τῶν τοῦ
σώματος ὀργάνων τίκεται· στόμα γὰρ φωνῆς ὄργανον·
φωνὴ δὲ ψυχῆς σκιά. Αἱ γὰρ τῶν στομάτων συμβο-
λαὶ κινούμεναι καταπέμπουσι κατὰ τῶν στέρνων τὴν
ἡδονὴν καὶ ἔλκουσι τὰς ψυχὰς πρὸς τὰ φιλήματα.
25 Οὐκ οἶδα δ' οὕτω πρότερον ἡσθεῖς ἐκ τῆς καρδίας· καὶ
τότε πρῶτον ἔμαθον, ὅτι μηδὲν ἐρίζει πρὸς ἡδονὴν φι-
λήματι ἐρωτικῶ.

Θ'. Ἐπειδὴ δὲ τοῦ δείπνου καιρὸς ἦν, πάλιν ὁμοίως
συνεπίνουμεν· ὥνοχρεῖ δ' ὁ Σάτυρος ἡμῖν καὶ τι ποιεῖ
30 ἐρωτικόν. Διαλλάσσει τὰ ἐκπώματα καὶ τὸ μὲν ἐμὸν
τῇ κόρῃ προστίθισι, τὸ δ' ἐκείνης ἐμοὶ καὶ ἐγγίαν
ἀμφοτέροις καὶ ἐγκερασάμενος ὥρεγεν. Ἐγὼ δ' ἐπι-
τηρήσας τὸ μέρος τοῦ ἐκπώματος, ἔνθα τὸ χεῖλος
ἡ κόρῃ πίνουσα προσέθηκεν, ἐναρμολογούμενος ἔπινον,
35 ἐπιστολιμαῖον τοῦτο φίλημα ποιῶν, καὶ ἅμα καταφί-
λουν τὸ ἐκπώμα. Ὡς δ' εἶδεν ἡ παρθένος, συνῆκεν
ὅτι τοῦ χείλους αὐτῆς καταφιλῶ καὶ τὴν σκιά. Ἀλλ'
ὄγε Σάτυρος συμφύρας πάλιν τὰ ἐκπώματα ἐνῆλλαξεν
ἡμῖν. Τότε δὴ καὶ τὴν κόρην εἶδον τὰ ἐμὰ μιμουμέ-
40 νην καὶ κατὰ ταῦτα πίνουσιν καὶ ἔχαιρον ἤδη πλέον.
Καὶ τρίτον ἐγένετο τοῦτο καὶ τέταρτον καὶ τὸ λοιπὸν
τῆς ἡμέρας οὕτως ἀλλήλοις προϋπίνουμεν τὰ φιλή-
ματα.

Ι'. Μετὰ δὲ τὸ δείπνον ὁ Σάτυρός μοι προσελθὼν
45 ἔφη· Νῦν μὲν ἀνδρίζεσθαι καιρός. Ἡ γὰρ μήτηρ τῆς
κόρης, ὡς οἶσθα, μαλακίζεται καὶ καθ' αὐτὴν ἀνα-
παύεται· μόνη δ' ἡ παῖς βαδιεῖται κατὰ τὰ εἰθισμένα
τῆς Κλειοῦς ἐπομένης, πρὶν ἐπὶ τὸν ὕπνον τραπῆναι.
Ἐγὼ δέ σοι καὶ ταύτην ἀπάξω διαλεγόμενος. Ταῦτ'
50 εἰπὼν, τῇ Κλειοῖ μὲν αὐτὸς, ἐγὼ δὲ τῇ παιδί διαλα-
γόντες ἐφηδρεύομεν. Καὶ οὕτως ἐγένετο. Ἀπασπά-
σθη μὲν ἡ Κλειώ, ἡ δὲ παρθένος ἐν τῷ περιπάτῳ κατε-
λέλειπτο. Ἐπιτηρήσας οὖν ὅτε τοῦ φωτός τὸ πολὺ
τῆς αὐγῆς ἐμαραίνεται, πρόσειμι θρασύτερος γεγόμενος

commutaretur. Itaque tum ego eam complectens palam
suaviatus sum. Illa vero retrocedens, Quid, inquit, agis?
num tu etiam excantas? Atqui, incantatricem, inquam,
exosculor, quoniam dolorem mihi omnem eripuisti. Quae
quum intellexisset subrisissetque, animus mihi accessit:
ac subito, Heu mihi, carissima Leucippe, inquam rur-
sus, acerbius pungor: aculeus enim ad cor usque pene-
travit, excantationemque tuam exposcit. Apem certe tu
quoque in ore gestas: nam et mellis plena es, et basia tua
vulnus imponunt. Quare iterum, quaeso, excanta: sed
tam cito cantionem absolvere noli, ne vulnus recrescat.
Atque inter loquendum manum injeci, liberiusque
osculatus sum. Illa tametsi repugnare videretur, sustinuit
tamen.

VIII. Interea procul venientem ancillam conspicati,
alius alio secessimus, ego quidem perinvitus ac tristis:
illa vero qua mente, haud sane scio. Ex illo melius mihi
esse, ac spes augeri coepit, planeque basium in labris meis,
quasi corporeum aliquid relictum, residere sentiebam, et
ceu voluptatis thesaurum quodpiam diligenter custodie-
bam, id enim est quod primum amanti dulce accidit,
quum a formosissima et praestantissima corporis parte
procreetur. Os enim instrumentum vocis est: vox autem
animi umbra. Labiorum porro contactus dum voluptatem
in praecordiis serunt, animos ad sese mutuo suaviandum
trahunt. Nec vero talem unquam antea cordis voluptatem
mihi fuisse novi, et tum primum intellexi nihil cum ama-
torio suavio dulcedine contendere.

IX. Posteaquam cenandi tempus rediit, rursum eo-
dem modo una bibebamus. Satyrusque, qui nobis vinum
miscerat, amatorum nescio quid tum praestitit. Nam
pocula commutabat, Leucippae meum, illius poculum mihi
dat, et utrisque infundens et aqua miscens, porrigebat.
Ego qua parte bibens Leucippe labra scypho admovebat,
observans, eamque ori meo inserens, ac missum ad me
osculum contingens, bibebam, simulque poculum suavia-
bar. Id quod animadvertens puella, suorum etiam me
labiorum vestigia osculari intellexit. Sed Satyrus confun-
dens pocula rursus nobis commutavit; tunc illam factum
meum imitantem, eodemque modo bibentem animadverti:
eoque majorem etiam voluptatem cepi. Factum id a
nobis fuit tertio etiam ac quarto, et diei reliquum ita
alter alteri basia vicissim propinabamus.

X. Absoluta cena conveniens me Satyrus, nunc tem-
pus est, inquit, virum ut te ostendas. Puellae mater, ut
nostis, minus bene habet, ac sola cubitum ivit; puella prius,
quam in lectum se colloset, sequente Clione, quo consuevit,
sola se conferet: verum ego et illam colloquendo abducam.
Sub haec verba, partibus nostris divisus, ille Clionem, ego
Leucippen observabamus, resque e sententia processit:
nam et Clio abducta est, et Leucippe in ambulatione re-
mansit. Ergo vespertini temporis adventu observato,
prioris successu audentior factus, ad eam, quasi miles jam

πρὸς αὐτὴν ἐκ τῆς πρώτης προσβολῆς, ὥς περ στρατιώ-
της ἤδη νενικηκώς καὶ τοῦ πολέμου καταπεφρονηκώς·
πολλὰ γὰρ ἦν τὰ τότε ὀπλίζοντά με θαρρεῖν ὄϊνος,
ἱρώς, ἑλπίς, ἐρημία· καὶ οὐδὲν εἰπὼν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ
συγκείμενον ἔργον, ὡς εἶχον, περιχυθεὶς, τὴν κόρην
κατεφίλου. Ὡς δὲ καὶ ἐπεχείρουν τι προύργου ποιεῖν,
φόβος τις ἡμῶν κατόπιν γίνεται καὶ ταραχθέντες ἀνε-
πηδήσαμεν. Καὶ ἡ μὲν ἐπέκεινα τρέπεται τὴν ἐπὶ τὸ
ῥωμάτιον αὐτῆς, ἐγὼ δ' ἐπὶ θάτερα, σφόδρα ἀνιώμε-
νος, ἔργον οὕτω καλὸν ἀπολέσας, καὶ τὸν φόβον λοιδο-
ρῶν. Ἐν τούτῳ δὲ [καὶ] ὁ Σάτυρος ὑπαντιάζει μοι
φαιδρῶ τῷ προσώπῳ. Καθορᾶν γὰρ μοι ἐδόκει ὅσα
ἐπράττουμεν, ὑπὸ τινι τῶν δένδρων λοχῶν, μὴ τις ἡμῶν
ἐπιέλθῃ· καὶ αὐτὸς ἦν ὁ ποιήσας τὸν φόβον, προσιόντα
θεασάμενός τινα.

ΙΑ'. Ὀλίγων δ' ἡμερῶν διελθουσῶν, ὁ πατήρ μοι
τοὺς γάμους συνεκρότει θάπτον ἢ διεγνώκει. Ἐνύπνια
γὰρ αὐτὸν διετάραττε πολλά. Ἐδοξεν ἄγειν ἡμῶν
τοὺς γάμους, ἥδη δ' ἄφαντος αὐτοῦ τὰς θάδας, ἀπο-
σβεσθῆναι τὸ πῦρ. . . . ἥ καὶ μᾶλλον ἠπειγέτο
συναγαγεῖν ἡμᾶς. Τοῦτο δ' εἰς τὴν ὑστεραίαν παρε-
σκευάζετο. Ἐώνητο δὲ τῇ κόρῃ τὰ πρὸς τὸν γάμον·
περιδέρατον μὲν λίθων ποικίλων· ἐσθῆτα δὲ τὸ πᾶν μὲν
πορφύρεαν, ἐνθα δὲ ταῖς ἀλλαις ἐσθῆσιν ἡ χώρα τῆς
πορφύρας, ἐκεῖ χρυσοῦς ἦν. Ἦριζον δὲ πρὸς ἀλλήλους
οἱ λίθοι. Ὑάκινθος μὲν, ῥόδον ἦν ἐν λίθῳ· ἀμέθυστος
δ' ἐπορφύρετο τοῦ χρυσοῦ πλησίον. Ἐν μέσῳ δὲ τρεῖς
ἦσαν λίθοι, τὴν χροίαν ἐπάλληλοι· συγκείμενοι δ' ἦσαν
οἱ τρεῖς· μελαινα μὲν ἡ κρηπὶς τοῦ λίθου, τὸ δὲ μέσον
σῶμα λευκὸν τῷ μελανι συνεφαίνετο, ἐξῆς δὲ τῷ λευκῷ
τὸ λοιπὸν ἐπυρρία κορυφούμενον. Ὁ λίθος δὲ τῷ
χρυσῷ στεφανούμενος, ὀφθαλμὸν ἐμιμεῖτο χρυσοῦν.
Τῆς δ' ἐσθῆτος οὐ πάρεργον εἶχεν ἡ πορφύρα τὴν βα-
φήν, ἀλλ' ὅσον μυθολογοῦσι Τύριοι τοῦ ποιμένου εὐρεῖν
τὴν κύνα, ἥ καὶ μέχρι τούτου βάπτουσιν Ἀφροδίτης τὸν
πέπλον. Ἦν γὰρ χρόνος ὅτε τῆς πορφύρας ὁ κόσμος
ἀνθρώποις ἀπόρρητος ἦν· μικρὸς δ' αὐτὴν ἐκάλυπτε
κύκλος ἐγκύκλιον μυχῶ. Ἀλιδὺς ἀγρεύει τὴν ἄγραν
ταύτην· καὶ ὁ μὲν ἰχθὺν προσεδόκησεν, ὡς δ' εἶδε τοῦ
κόχλου τὴν τραχύτητα, ἐλοιδόρει τὴν ἄγραν καὶ ἔρ-
ρεψεν ὡς θαλάσσης σκύβαλον. Εὐρίσκει δὲ κύων τὸ
ἐρμειον καὶ καταθραύει τοὺς ὁδοῦσι, καὶ τῷ στόματι
τοῦ κυνὸς περιρρέει τοῦ ἀνθους τὸ αἶμα καὶ βάπτει τὸ
αἶμα τὴν γένυν καὶ ὑφαίνει τοὺς χειλεσι τὴν πορφύ-
ραν. Ὁ ποιμὴν δρᾷ τὰ χεῖλη τοῦ κυνὸς ἡμαγμένα
καὶ τραῦμα νομίσας τὴν βαφήν πρόσεισι καὶ ἀπέπλυνε
τῇ θαλάσῃ καὶ τὸ αἶμα λαμπρότερον ἐπορφύρετο.
Ὡς δὲ καὶ ταῖς χερσὶν ἔθιγε, τὴν πορφύραν εἶχε καὶ
ἡ χεὶρ. Συνῆκεν οὖν τοῦ κόχλου τὴν φύσιν ὁ ποιμὴν,
ὅτι φάρμακον ἔχει κάλλους πεφυτευμένον· καὶ λαβὼν
μυλὸν ἑρίου, καθῆκεν εἰς τὸν χηραμὸν αὐτοῦ τὸ ἔριον,
ζῆται τὸν κόχλου τὰ μυστήρια· τὸ δὲ κατὰ τὴν γένυν
τοῦ κυνὸς ἡμάσσεται. Καὶ τότε τὴν εἰκόνα τῆς πορ-
φύρας ἐδοδάσκειτο. Λαβὼν δὲ τινὰς λίθους περιθραύει

victor et bellum nihili faciens, me contuli : multa enim
erant, quibus armatus confidebam, nempe vinum, amor,
spes, solitudo : tacitusque, quasi ex compacto ita res agere-
tur, puellam statim circumplexus basiaui : quumque majus
aliquid etiam facere aggressus essem, strepitus quidam post
nos auditus fuit ; perturbati retro saluimus, Leucippeque
intra cubiculum suum, ego aliam in partem me recepi,
sane quam tristis, tam praeclara occasione amissa, strepi-
tumque detestans. Interea laeto vultu sit mihi obviam
Satyrus : qui mihi, quae a nobis acta fuerant, omnia vi-
disse videbatur, dum sub arbore quadam, ne quis nobis
superveniret, observabat : et ille ipse, venientem quemdam
conspicatus, strepitum ediderat.

XI. Elapsis paucis post diebus, pater, citius quidem
omnino quam constituerat, nuptiis meis operam dare coepit
Multa enim hominem insomnia perterrebant. Namque
illas adornare sibi visus est, ignemque, dum nuptiales faces
accendisset, exstingui, (et nos, quae res vehementius etiam
illum angebat, abduci) quare et magis festinabat nos ma-
trimonio jungere. Nuptiis igitur, quae tum secutura erat,
dicta est dies. Jam in sponsae ornatum necessaria omnia
comparata fuerant, monile scilicet variis lapillis distinctum,
vestis purpurea tota, nisi quod ea pars, quae in aliis pur-
pura constat, aurum erat. Porro lapilli inter se conten-
debant. Hyacinthus lapidea quodammodo rosa erat : ame-
thystus purpurascens ad auri prope colorem vergebat. In
medio lapilli tres ita collocati, ut alterius colorem alter
exciperet : in unum quippe omnes coaluerant : parsque ima
nigra erat ; summa, quae in cuspidem surgebat, rubra ; media
alba quum esset, hinc nigrori, rubori illinc candorem com-
municabat : lapis ipse auro inclusus aureum oculum imi-
tabatur. Nec vero vulgari purpura, sed ea, quam a pa-
storis cane inventam Tyrii fabulantur, quaque nunc etiam
Veneris peplum tingunt, vestis illius color constabat. Ac
fuit quidem aliquando tempus, quum purpurae decus mor-
tales nesciebant, utpote quod intra parvae testae cavum
multos orbes habens occultebatur. Praedam hujusmodi
piscator quidam ceperat et pisces esse crediderat : verum
testae asperitate perspecta, praedam detestatus est, ac tan-
quam maris faciem abjecit. Quam canis quum invenisset,
dentibus comminuit : sanguisque illius flos circum os
manat canis et malam infecit et purpureum labris colo-
rem induxit. Tum pastor canis labra sanguinolenta cer-
nens, vulnus illum accepisse ratus accessit atque marina
aqua conspersit, ibi vero sanguis ille splendor evadebat,
manusque ejus contrectando purpurascabant. Hinc eam
esse testae naturam pastor intellexit, ut innatum pulchritu-
dinis medicamentum in se contineret, atque ut rei totius
arcana exploraret, accepto lanæ glomere in ejus latebras
demersit. Lana, quomodo etiam canis mala, sanguine
infecta est : ac tum purpurae imaginem didicit, contritaque

τὸ τεῖχος τοῦ φαρμάκου καὶ τὸ αὐτὸν ἀνοίγει τῆς πορφύρας, καὶ θησαυρὸν εὕρισκει βαφῆς.

1B'. Ἐθυσεν οὖν τότε ὁ πατὴρ προτέλεια τῶν γάμων. Ὡς δ' ἤκουσα, ἀπωλώλειν καὶ ἐζήτουν μηχανήν, δι' ἧς ἂν ἀναβαλέσθαι δυνάμην τὸν γάμον. Σκοποῦντος δέ μου, θόρυβος ἐξαίφνης γίνεται κατὰ τὸν ἀνδρῶνα τῆς οἰκίας. Ἐγεγόνει δέ τι τοιοῦτον. Ἐπειδὴ θυσάμενος ὁ πατὴρ ἔτυχε καὶ τὰ θύματα ἐπέκειτο τοῖς βωμοῖς, αὐτὸς ἀνωθεν καταπτὰς ἀρπάζει 10 τὸ ἱερεῖον. Σοδοῦντων δὲ πλέον οὐδὲν ἦν· ὁ γὰρ ὄρνις ὄγχετο φέρων τὴν ἄγρην. Ἐδόκει τοίνυν οὐκ ἀγαθὸν εἶναι. Καὶ δὴ ἐπέσχον ἐκείνην τὴν ἡμέραν τοὺς γάμους. Καλεσάμενος δὲ μάντις ὁ πατὴρ καὶ τερατοσκοπούς τὸν οἶκον διηγείται. Οἱ δ' ἔφασαν δεῖν καλ- 15 λιεῖσθαι. Ξενίῳ Διὶ νυκτὸς μεσοῦσης ἐπὶ θάλασσαν ἤκοντας· ὁ γὰρ ὄρνις ἔτυχεν ἱπτάμενος ἐκεῖ. [Τὸ δὲ ἔργον εὐθὺς ἀπέβη· τὸν γὰρ αὐτὸν ἀναπτάντα ἐπὶ τὴν θάλασσαν συνέβη φανῆναι οὐκέτι.] Ἐγὼ δὲ ταῦθ' ὥς ἐγένετο τὸν αὐτὸν ὑπερεπήνουν καὶ δικαίως ἔλεγον 20 ἀπάντων ὀρνίθων εἶναι βασιλέα. Οὐκ εἰς μακρὰν δ' ἀπέβη τοῦ τέρατος τοῦργον.

1Γ'. Νεανίσκος ἦν Βυζάντιος, ὄνομα Καλλισθένης, ὄρφανός καὶ πλούσιος, ἄσματος δὲ καὶ πολυτελῆς. Οὗτος ἀκούων τῇ Σωστράτῳ θυγατέρα εἶναι καλὴν, ἰδὼν 25 δ' οὐδέποτε, ἤθελεν αὐτῇ ταύτην γενέσθαι γυναῖκα. καὶ ἦν ἐξ ἀκοῆς ἔραστής. Τοσαύτῃ γὰρ τοῖς ἀκολάστοις ὕβρις, ὥς καὶ τοῖς ὦσιν εἰς ἔρωτα τρυφᾶν καὶ ταῦτά πάσχειν ὑπὸ βῆματων, ἂ τῇ ψυχῇ τρωθέντες διακονοῦσιν ὀφθαλμοί. Προσελθὼν οὖν τῇ Σωστράτῳ 30 πρὶν ἢ τὸν πόλεμον τοῖς Βυζαντίοις ἐπιπεσεῖν, ἤτετο τὴν κόρην. Ὁ δὲ βδελυττόμενος αὐτοῦ τοῦ βίου τὴν ἀκολασίαν ἠρνήσατο. Θυμὸς ἴσχει τὸν Καλλισθένην καὶ ἡτιμάσθαι νομίσαντα ὑπὸ τοῦ Σωστράτου καὶ ἄλλως ἔρῳντα. Ἀναπλάττων γὰρ ἑαυτῷ τῆς παιδὸς 35 τὸ κάλλος καὶ φανταζόμενος τὰ ἀόρατα, ἔλαθε σφόδρα κακῶς διακείμενος. Ἐπιβουλεύει δ' οὖν καὶ τὸν Σωστράτον ἀμύνασθαι τῆς ὕβρεως, καὶ αὐτῇ τὴν ἐπιθυμίαν τελέσαι. Νόμου γὰρ ὄντος Βυζαντίοις, εἴ τις ἀρπάσας παρθένον φθάσας ποιήσῃ γυναῖκα, γάμον 40 ἔχειν τὴν ζημίαν, προσεῖχε τούτῳ τῷ νόμῳ. Καὶ ὁ μὲν ἐζήτει καιρὸν πρὸς τοῦργον.

1Δ'. Ἐν τούτῳ δὲ, τοῦ πολέμου περιστάτος καὶ τῆς παιδὸς εἰς ἡμᾶς ὑπεκχειμένης, μεμαθήκει μὲν ἕκαστα τούτων· οὐδὲν δ' ἤττον τῆς ἐπιβουλῆς εἶχετο. 45 Καὶ τοιοῦτό τι αὐτῷ συνήρρησε. Χρησμὸν ἰσχυροῖς οἱ Βυζάντιοι τοιόνδε·

Νησὸς τις [πόλις] ἐστὶ φυτάνωμον αἶμα λαχοῦσα,
Ἴσθμὸν ὁμοῦ καὶ πορθμὸν ἐπ' ἡπείροιο φέρουσα.
Ἐνθ' Ἡρακλῆος ἔχων χαίρει γλαυκῶπιν Ἀθῆνην
60 Κεῖθι θυηπολίην σε φέρειν κέλομαι Ἡρακλεῖ.

Ἀπορούντων δ' αὐτῶν τί λέγει τὸ μάντευμα, Σώστρατος, τοῦ πολέμου γὰρ, ὥς ἔφην, στρατηγὸς ἦν οὗτος, Ὡρα πέμπειν ἡμᾶς θυσίαν εἰς Τύρον, εἶπεν, Ἡρακλεῖ. Τὰ γὰρ τοῦ χρησμοῦ ἐστὶ πάντ' ἐνταῦθα.

saxis quibusdam medicamenti illius crusta purpuræ penetratralia reseravit, tincturæ thesaurum invenit.

XII. Quam igitur ante nuptias fieri mos est rem divinam pater faciebat. Quod simulatque ipse persensi, periisse me judicavi, cogitabamque quonam modo aliud omnia in tempus rejici possent. Qua in cogitatione defixus dum essem, repentinus quidam strepitus a virorum diversorio exauditus est, resque ita habuit. Quum victimam forte pater mactavisset, arisque odoramenta imposita essent, delapsa caelo aquila victimam rapuit, nihil iis, qui submovere conabantur, perficientibus: avolavit enim avis cum præda. Omen id bonum non esse judicatum est: atque a nuptiis eo die cessatum. Accersitis autem auspiciis et conjectoribus prodigium pater exposuit: atque illi ad mare proficisci, ac Jovi Hospitali sub mediam noctem sacra facere oportere dixerunt: eo enim aquilam volatum tenuisse. [Itaque statim cecidit res: nam volucris cursum mare versus dirigens nusquam amplius apparuit.] Ego eventu hoc delectatus aquilam mirum in modum commendavi, aviūque reginam merito esse dixi. Quod autem omine portendebatur, brevi tempore post evenit.

XIII. Callisthenes Byzantius adolescens, parentibus orbatus, dives, luxu perditus, ac sumptuosus fuit. Is formosam Sostrato filiam esse audiens, eam quamquam non viderat, uxorem tamen habere optavit, ac sola auditione illius amore ardebat. Ea enim hominum intemperantium libido est, ut etiam fama ad amandum compellantur atque audientes eadem patiantur atque animo ministrent vulnerati oculi. Igitur ante quam Byzantiis bellum inferretur, Sostratum adiens, puellam ut sibi desponderet, rogavit. Ille autem, intemperantem hominis vitam minime probans, negavit. Quamobrem Callisthenes a Sostrato contemni se ratus atque alioqui amans iratus est, puellæ enim pulchritudinem sibi ipse confingens, et quæ oculis nondum adspexerat, mente agitans, animo aegerrimus factus est se inscio. Igitur quo modo acceptam a Sostrato injuriam ulcisci, ac suam ipsius cupiditatem explere posset, excoGITAVIT. Nam quum Byzantiis lex esset, ut si quis virginem rapuisset, vimque illi attulisset, is alia nulla poena teneretur, quam ut eam matrimonio sibi adjungeret; legi huic animo intentus Callisthenes, opportunum ad eam rem tempus quærebat.

XIV. Quanquam autem bellum ardere, puellamque domi nostræ commorari didicerat, non tamen insidias moliri destitit. In quo hujusmodi quiddam homini auxilium tulit. Editum fuerat Byzantiis oraculum hoc:

Est insula gentem habens a planta nomine ducentem,
Isthmum simul et fretum in terra continenti faciens,
Ubi Vulcanus gaudet quod casiam Minervam possidet.
Herculi hic solennia reddere te jubeo.

Nescientibus autem ipsis, quid oraculum vellet, Sostratus, (is enim, ut dixi, belli princeps erat) tempus, inquit, est, ut Tyrum Herculi sacrificatum mittamus: nam ei loca singula oraculo edita conveniunt: plantæ enim cognominem

φυτόν νυ μὲν γὰρ ὁ θεὸς εἶπεν αὐτὴν, ἐπεὶ Φοινίκων ἢ νῆσος· ὁ δὲ φοινῖξ φυτόν. Ἐρίζει δὲ περὶ ταύτης γῆ καὶ θάλασσα, ἔλκει (μὲν ἢ θάλασσα, ἔλκει) δ' ἢ γῆ, ἢ δ' εἰς ἀμφοτέρω αὐτὴν ἤρμοσε. Καὶ γὰρ ἐν θαλάσσῃ κáθηται καὶ οὐκ ἀφῆκε τὴν γῆν· συνδεῖ γὰρ αὐτὴν πρὸς τὴν ἡπειρον στενὸς αὐχὴν, καὶ ἔστιν ὥσπερ τῆς νήσου τράχηλος. Οὐκ ἐρρίζωται δὲ κατὰ τῆς θαλάσσης, ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὑπορρεῖ κάτωθεν. Ὑπόκειται δὲ πορθμὸς κάτωθεν ἰσθμῷ καὶ γίνεται τὸ

10 θάλαμα καὶνόν, πόλις ἐν θαλάσσῃ, καὶ νῆσος ἐν γῇ. Ἀθηναῖον δ' Ἡφαιστος ἔχει, εἰς τὴν ἐλαίαν ἡνίκατο καὶ τὸ πῦρ, ἀπ' ἧμιν ἀλλήλοις συνοικεῖ. Τὸ δὲ χωρίον ἱερὸν ἐν περιόλῳ ἐλαίαν μὲν ἀναθάλλει φοινῶσι κλάδοις, πεφυτευταὶ δὲ σὺν αὐτῇ τὸ πῦρ καὶ

15 ἀνάπτει περὶ τοὺς πόρθμους πολλὴν τὴν φλόγα· ἢ δὲ τοῦ πυρὸς αἰθάλη τὸ φυτὸν γεωργεῖ. Αὕτη πυρὸς φύλακα καὶ φυτοῦ. Οὕτως οὐ φεύγει τὸν Ἡφαιστον Ἀθηναῖα. Καὶ ὁ Χαιρέφων συστράτηγος ὢν τοῦ Σωστράτου μεζων, ἐπεὶ πατρόθεν ἦν Τύριος, ἐκθειάζων

20 αὐτόν, Πάντα μὲν τὸν χρησμόν, εἶπεν, ἐξηγήσω καλῶς· μὴ μὲντοι θαυμάζε τὴν τοῦ πυρὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ ὕδατος φύσιν. Ἐθεασάμην γὰρ ἐγὼ ταῦτα μυστήρια. Τὸ γοῦν τῆς Σικελικῆς πηγῆς ὕδωρ κεκερασμένον ἔχει πῦρ· καὶ φλόγα μὲν ὄψει κάτωθεν

25 ἀπ' αὐτῆς ἀλλομένην ἀνωθεν· θίγοντι δὲ σοὶ τὸ ὕδωρ, ψυχρόν ἐστιν οἷόν περ χιῶν, καὶ οὔτε τὸ πῦρ ὑπὸ τοῦ ὕδατος κατασβέννυται, οὔτε τὸ ὕδωρ ὑπὸ τοῦ πυρὸς φλέγεται, ἀλλ' ὕδατος εἰσιν ἐν τῇ κρήνῃ καὶ πυρὸς σπονδαί. Ἐπεὶ καὶ ποταμὸς Ἰβηρικὸς, εἰ μὲν ἴδῃς

30 αὐτόν· εὐθὺς, οὐδενὸς ἀλλοῦ κρείττων ἐστὶ ποταμοῦ· ἦν δ' ἀκούσαι θέλῃς τοῦ ὕδατος λαλοῦντος, μικρὸν ἀνάμεινον ἐκπετάσας τὰ ὄντα. Ἐὰν γὰρ ὀλίγος ἀνεμος εἰς τὰς δίνας ἐμπέσῃ, τὸ μὲν ὕδωρ ὡς χορδὴ κρούεται, τὸ δὲ πνεῦμα τοῦ ὕδατος πληκτρον γίνεται, τὸ βεῦμα δ' ὡς

35 κιθάρα λαλεῖ. Ἀλλὰ καὶ λίμνη Λιβυκὴ μιμεῖται γῆν Ἰνδικήν, καὶ ἱσασιν αὐτῆς τὸ ἀπόρρητον αἱ Λιβύων παρθέναι, ὅτι ὕδωρ ἔχει πλούσιον. Ὁ δὲ πλούτος ταύτῃ κάτωθεν τεταμύεται τῇ τῶν ὑδάτων ἰλύϊ δεδεμένος· καὶ ἔστιν ἐκεῖ χρυσίου πηγὴ. Κοντὸν οὖν εἰς

40 τὸ ὕδωρ βαπτίζουσι, πίσση πεφαρμαγμένον καὶ ἀνοίγουσι τοῦ ποταμοῦ τὰ κλεῖθρα. Ὁ δὲ κοντὸς πρὸς τὸν χρυσὸν ὅσον πρὸς τὸν ἰχθὺν ἀγκιστρον γίνεται, ἀγρεύει γὰρ αὐτόν, ἢ δὲ πίσσα δέλεαρ γίνεται τῆς ἄγκρας, ὅτι γὰρ ἂν εἰς αὐτὴν ἐμπέσῃ τῆς τοῦ χρυσοῦ γονῆς,

45 τὸ μὲν προσήψατο μόνον, ἢ πίσσα δὲ εἰς τὴν ἡπειρον ἤρπασε τὴν ἄγκραν. Οὕτως ἐκ ποταμοῦ Λιβυκοῦ χρυσὸς ἀλίσυεται.

ΙΕ'. Ταῦτ' εἰπὼν τὴν θυσίαν ἐπὶ τὴν Τύρον ἔπεμπε, καὶ τῇ πόλει συνοδοῦν. Ὁ γοῦν Καλλισθένης διαπράττεται τῶν θεωρῶν εἰς γενέσθαι· καὶ ταχὺ καταπλεύσας εἰς τὴν Τύρον καὶ ἐκμαθὼν τὴν τοῦ πατρὸς οἰκίαν, ἐφῆδρευε ταῖς γυναῖξιν. Αἱ δ' ὀφόμεναι τὴν

θυσίαν ἐξήσαν· καὶ γὰρ ἦν πολυτελής. Πολλὴ μὲν ἢ τῶν θυμιαμάτων πομπή, ποικίλη δ' ἢ τῶν ἀνθέων

eam deus vocavit, quoniam Phœnicum insula est : Phœnix autem (ea vox palmam significat) planta est. De illa etiam mare ac terra contendunt : eamque terra quidem et mare ad se trahunt, illa vero ad utrumque se accommodavit : in mari enim jacet, nec tamen a terra disjungitur : sed angusti cujusdam callis beneficio continenti adnectitur, quod quasi collum insulæ est, et maris fundo minime adhærescens, sed aqua subterlabente sustentatus. Sub isthmo autem jacet parvum fretum ; et fit novum prorsus spectaculum, urbs scilicet in mari et insula in terra. Quod autem ad Palladem Vulcano adjunctam attinet, de olea et igne intelligi debet : quæ duo apud nos conjuncta habentur. Sacer enim ac muro circumdatus locus est : ubi olea nitidis ramis floret et ignis adnascitur et magnam circum illius ramos flammam exsuscitat et cujus cinere lætior etiam olea ipsa evadit. Hac ratione ignis et planta in amicitiam conspirant : Vulcanumque Minerva non aversatur. Tum Chærephon, Sostrati collega in bello, Sostrato ipso major, quoniam patria Tyro erat, hominem miris laudibus extollens, Pulchre tu quidem, inquit, dei responsum interpretatus es : verum ne solam ignis sed et aquæ naturam admireris, egoque arcana hujusmodi vidi. Fons in Sicilia reperitur, permistum aquæ ignem continens : in quo salientem ab imo ad summum flammam conspicias, aquam vero si tangeris, nivis instar, frigida est : neque tamen ignem aqua extinguit, neque aquam ignis calefacit ; sed alteri cum altera pactæ illic induciæ sunt. In Hispania quoque fluvius est, qui primo aspectu nihil a fluminibus aliis differt, at vero, auribus arrectis paulo exspecta, si velis aquam resonantem audire : ubi enim vel modicus ventus vortices impulerit, aqua fidis in morem sonum edit : plectri siquidem ventus, citharæ vero aqua usum præstat. Sed et in Libya palus habetur, Indicæ similem arenam continens. Ac Libycæ ipsæ virgines illius arcanum, quod aquam divitem continet norunt. Porro divitiæ sub aqua limo permistæ adservantur, auri fons ibi quum sit. Illitam igitur pice perticam in aquam demittunt, ac fluminis obices removement : quod autem pisci hamus, id auro pertica est, illud enim apprehendit, dum escæ officio pix fungitur, nam quidquid auri ab ea contingitur adhaerescit, atque pix in litus prædam trahit, eoque pacto aurum ex fluvio Libyco extrahitur.

XV. Hæc quum dixisset Chærephon, Tyrum, qui sacrificaret, misit, factum id civitate comprobante. Callisthenes igitur ut sacrificii curatorum unus crearetur, efficiens, Tyrum quamprimum navigavit : ibique patris mei domo cognita, mulieribus, quæ sacrificii pompam magnifico apparatu spectatum prodierant, insidias tetendit. Ingens videlicet suffimentorum copia, magnaue florum va-

συμπλοκή. Τὰ θυμιάματα, κασσία καὶ λιθανωτὸς καὶ κρόκος· τὰ ἄνθη, νάρκισσος καὶ ῥόδα καὶ μυρρίναι· ἡ δὲ τῶν ἀνθέων ἀναπνοὴ πρὸς τὴν τῶν θυμιαμάτων ἤριζεν ὁσμὴν. Τὸ δὲ πνεῦμα ἀναπνεύμενον εἰς τὸν ἄέρα τὴν ὁσμὴν ἐκεράννυ, καὶ ἦν ἄνεμος ἡδονῆς. Τὰ δ' ἱερεῖα πολλὰ μὲν ἦν καὶ ποικίλα, διέπρεπον δ' ἐν αὐτοῖς οἱ τοῦ Νεῖλου βόες. Βοῦς γὰρ Αἰγύπτιος, οὗ τὸ μέγεθος μόνον ἀλλὰ καὶ τὴν χοροῖαν εὐτυχεῖ. Τὸ μὲν γὰρ μέγεθος πάντῃ μέγας, τὸν αὐχένα παχὺς, τὸν νῶτον πλατὺς, τὴν γαστέρα πυλὺς, τὸ κέρας οὐχ ὡς ὁ Σικελικὸς εὐτελής, οὐδ' ὡς ὁ Κύπριος δυσειδής, ἀλλ' ἐκ τῶν κροτάφων ὀρθιον ἀναβαῖνον, κατὰ μικρὸν ἐκατέρωθεν κυρτούμενον τὰς κορυφὰς συνάγει τοσοῦτον, ὅσον αἱ τῶν κεράτων διεσπᾶσιν ἀρχαί· καὶ τὸ θῆμα κυκλουμένης σελήνης ἐστὶν εἰκὼν· ἡ χοροῖα δ' οἶαν Ὀμηρος τοὺς τοῦ Θρακῆς ἵππους ἐπαινεῖ. Βαδίζει δὲ ταῦρος ὑψαυχενῶν καὶ ὥσπερ ἐπιδεικνύμενος, δεῖ τῶν ἄλλων βοῶν ἐστὶ βασιλεύς. Εἰ δ' ὁ μῦθος Εὐρώπης ἀληθής, Αἰγύπτιον βοῶν ὁ Ζεὺς ἐμιμήσατο.

20 IC'. Ἐτυχεν οὖν ἡ μὲν ἐμὴ μήτηρ τότε μαλακῶς ἔχουσα· σκηψαμένη δὲ καὶ ἡ Λευκίππη νοσεῖν, ἔνδον ὑπέμεινε· (συνέκειτο γὰρ ἡμῖν εἰς ταῦτον ἔλθειν, ὡς ἂν τῶν πολλῶν ἐξιόντων,) ὥστε συνέβη τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν μετὰ τῆς Λευκίππης μητρὸς προελθεῖν.

25 Ὁ δὲ Καλλισθένης τὴν μὲν Λευκίππην οὐχ ἑωρακώς ποτε, τὴν δὲ Καλλιγόνην ἰδὼν, τὴν ἐμὴν ἀδελφὴν, νομίσας Λευκίππην εἶναι (ἐγνώρισε γὰρ τοῦ Σωστράτου τὴν γυναῖκα), πυθόμενος οὐδέν — ἦν γὰρ ἐαλωκὺς ἐκ τῆς θέας — δείκνυσιν ἐνὶ τῶν οἰκετῶν τὴν κόρην, ὃς ἦν αὐτῷ πιστότατος, καὶ κελύει ληστὰς ἐπ' αὐτὴν συγκροτῆσαι, καταλέξας τὸν τρόπον τῆς ἀρπαγῆς. Πανηγυρίαι δ' ἐπέκειτο, καθ' ἣν ἡκηκοίαι πάσας παρθένους ἀπαντᾶν ἐπὶ θάλατταν. Ὁ μὲν οὖν ταῦτ' εἰπὼν καὶ τὴν θεωρίαν ἀφωσιωμένος ἀπῆλθε.

35 IZ'. Ναῦν δ' εἶχεν ἰδίαν, τοῦτο προκατασκευάσας οἰκοῦν ἐν τύχοι τῆς ἐπιχειρήσεως. Οἱ μὲν δὲ ἄλλοι θεωροὶ ἀπέπλευσαν, αὐτὸς δὲ μικρὸν ἀπεσάλευε τῆς γῆς, ἅμα μὲν ὡς δοκοῖν τοῖς πολίταις ἔπεσθαι, ἅμα δ' ἵνα μὴ πλησίον τῆς Τύρου τοῦ σκάφους ὄντος, κατὰ φῶρος γένοιτο μετὰ τὴν ἀρπαγὴν. Ἐπεὶ δ' ἐγένετο κατὰ Σάραπτα κώμην Τυρίων, ἐπὶ θαλάττῃ κειμένην, ἐνταῦθα προσπορίζεται λέμβον, δίδωσι δὲ τῷ Ζήνωνι, τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ οἰκέτῃ ὃν ἐπὶ τὴν ἀρπαγὴν παρεσκευάκει. Ὁ δὲ (ἦν γὰρ καὶ ἄλλως εὐρωστος

45 τὸ σῶμα καὶ φύσει πειρατικὸς) ταχὺ μὲν ἐξεῦρε ληστὰς ἀλιεῖς ἀπὸ τῆς κώμης ἐκείνης καὶ ὅτ' ἀπέπλευσεν ἐπὶ τὴν Τύρον. Ἔστι δὲ μικρὸν ἐπίνειον Τυρίων, νησιδίον ἀπέχον ὀλίγον τῆς Τύρου (Ῥοδόπτης αὐτὸ τᾶφον οἱ Τύριοι λέγουσιν) ἐνθ' ὃ λέμβος ἐφῆ-

50 ὄρευε.

III'. Πρὸ δὲ τῆς πανηγύρεως, ἣν ὁ Καλλισθένης [καὶ] προσεδόκα, γίνεται ᾗ τὰ τοῦ ἀετοῦ καὶ τῶν μάντεων· καὶ εἰς τὴν ὑστεραίαν παρεσκευαζόμεθα νύκτωρ, ὡς θυσόμενοι τῷ θεῷ. Τούτων δὲ τὸν Ζήνων

rietas. In suffimentis, casia, thus, crocus : in floribus, narcissus, rosa, myrtus erant : suavitasque e floribus afflata cum suffimentorum odore certabat : sublatusque cum aëre vapor odores confundebat et ventum suavitate complebat. Sed et multæ ac variæ victimæ erant : inter quas principem locum Nilotici boves obtinebant : non solum autem magnitudine, verum etiam colore animal huiusmodi præstat. Statura est eximia, cervice crassa, humeris amplis, ventre magno, cornibus non ut Siculi boves depressis, neque ut Cyprii deformibus, sed quæ a temporibus alte consurgentia sensim utrinque curvantur ita, ut summæ illorum partes tantum sibi mutuo appropinquant, quantum principia eorum inter se distant et plenæ Lunæ imaginem propemodum referre videantur : colore tali, qualem in Thraciis equis Homerus laudat. Incedit autem taurus is cervice sublata quasi aliorum se regem esse ostendat. Quod si vera sunt quæ de Europa traduntur, in Ægyptium taurum Jupiter sese commutavit.

XVI. Eo porro tempore accidit, ut noverca mea incommoda valetudine esset. Leucippe vero morbum causata (pactum enim erat inter nos in eundem locum venire quum alii exiissent) domi remansit. Ex quo factum fuit, ut soror mea cum Leucippæ matre prodiret. Callisthenes, qui nondum Leucippen viderat, quum primum Calligonem sororem meam obviam habuit, eam Leucippen esse credidit : Sostrati enim uxorem probe norat : ac nemine appellato, quippe qui aspectu jam captus erat, famulorum uni, cui quam maxime fidebat, puellam ostendit, latronesque ad eam rapiendam convocare jubet, rapiendique modum præscribit. Celebritas autem instabat, qua virgines omnes ad mare profecturas esse audierat. Quæ quum loculus esset, curandi sacrificii munere neglecto, abiit.

XVII. Erat ei privata navis : quam priusquam domo exiret, præstruxerat, si forte, quod animo jam agitabat, perficere posset. Jam vero alii rei divinæ faciendæ curatores in altum invecti erant : Callisthenes autem non admodum a litore abscedebat, simul ut cives suos sequi videretur, simul ut ne cum Tyro vicina esset navis, post raptum deprehenderetur. Ac quum primum Saraptam, Tyriorum vicum, in mari situm pervenit, illic lembum sibi acquirit, ac Zenoni tradit : id illi nomen erat, cui rapiendæ puellæ provinciam demandaverat. Is quum alloqui robusto esset corpore, piraticamque a teneris facere didicisset, piratas in vico illo piscatōres confestim invenit, ac Tyrum applicuit. Est urbi Tyro proxima parva insula (Tyria illuc naves stationem habent) quam Rhodopes tumulum vocant. Eo in loco lembus in insidiis erat.

XVIII. Antequam autem celebritatis ejus, quam Callisthenes exspectabat, dies advenisset, quæ aquila portendat et quæ divinatores responderant, omnia consecuta sunt, et nos ut postidie deo sacrum faceremus, noctu

ἀλάνθανεν οὐδέν· ἀλλ' ἐπειδὴ καιρὸς ἦν βαθείας ἐσπέ-
ρας, ἡμεῖς μὲν προήλθομεν, αὐτὸς δ' εἶπετο. Ἄρτι
δὲ γενομένον ἡμῶν ἐπὶ τῇ χεὶρι τῆς θαλάσσης,
ὁ μὲν τὸ συγκείμενον ἀνέτεινε σημεῖον, ὁ δὲ λέμβος
ἐξαίφνης προσέπλει, καὶ ἐπεὶ πλησίον ἐγένετο, ἐράνη-
σαν ἐν αὐτῷ νεανίσκοι δέκα. Ὅκτω δ' ἑτέρους ἐπὶ
τῆς γῆς εἶχον προλογίσαντας, οἱ γυναῖκες μὲν εἶχον
ἐσθλὰς καὶ τῶν γενεῶν ἐβίλωντο τὰς τρήχας, ἔφερον
δ' ἕκαστος ὑπὸ κόλπῳ ξίφος, ἐκόμιζον καὶ αὐτοὶ θυ-
σίαν, ὡς ἂν ἦμισύ' ὑποπτευθεῖν. Ἡμεῖς δ' ὥρομεθα
γυναῖκας εἶναι. Ἐπεὶ δὲ συνετίθεμεν τὴν πυρὰν,
ἐξαίφνης βοῶντες συντρέχουσι καὶ τὰς μὲν δῶδας ἡμῶν
ἀποσθενύνουσι· φευγόντων δ' ἀτάκτως ὑπὸ τῆς ἐκπλή-
ξεως, τὰ ξίφη γυμνώσαντες ἀρπάζουσι τὴν ἀδελφὴν
τὴν ἑμὴν καὶ ἐνθέμενοι τῷ σκάφει, ἐμβαίντες εὐθὺς,
ὀρνίθας οἰκὴν ἀφίπτανται. Ἡμῶν δ' οἱ μὲν ἔφευγον,
οὐδὲν αὐτ' εἰδοὺς οὐδ' ἐωρακότες, οἱ δ' ἅμα τ' εἶδον
καὶ ἐβόων· Ἀρσται Καλλιγόνην ἔχουσι. Τὸ δὲ πλεῖον
ἤδη μέσῃ ἐπέβαινε τὴν θαλάσσαν· ὡς δὲ τοῖς Σαράπτοις
προσέσχεον, πόρρωθεν ὁ Καλλισθένης τὸ σημεῖον ἰδὼν,
ὑπήντησεν ἐπιπλεύσας καὶ δέχεται μὲν τὴν κόρην,
πλεῖ δ' εὐθὺς πελάγιος. Ἐγὼ δ' ἀνέπνευσα μὲν οὕτω
διαλυθέντων μοι τῶν γάμων παραδόξως, ἡχθόμην
δ' ὅμως ὑπὲρ ἀδελφῆς περιπεσούσης τοιαύτη συμφορᾷ.
16'. Οἴλῃας δ' ἡμέρας διαλπίων, πρὸς τὴν Λευ-
κίππην διελεγόμην. Μέχρι τίνος ἐπὶ τῶν φιλημάτων
ἰστάμεθα, φιλάτῃ, κατὰ τὰ προσίμια; προσδύμεν ἤδη
τι καὶ ἐρωτικόν. Φέρε, ἀνάγκην ἀλλήλοις ἐπιθῶμεν
πίστεως. Ἄν γὰρ (ἡμεῖς) Ἀφροδίτῃ μυσταγωγῆσθαι,
ὡ μὴ τις ἄλλος κρείττων γέννται τῆς θεοῦ. Ταῦτα
πολλάκις κατεπάδων, ἐπεπείκειν τὴν κόρην ὑποδέξα-
σθαι με νυκτὸς τῷ θαλάμῳ, τῆς Κλειῦς συνεργούσης,
ἣτις ἦν αὐτῇ θαλαμῆπολος. Εἶχε δ' ὁ θαλαμος αὐτῆς
οὗτος. Χωρίων ἦν μέγα τέτταρα οἰκήματα ἔχον, δύο
μὲν ἐπὶ δεξιᾷ, δύο δ' ἐπὶ ὀατέρᾳ· μέσος δὲ διεῖργε στε-
νωπὸς ὁὗς ἐπὶ τὰ οἰκήματα· θύρα δ' ἐν ἀρχῇ τοῦ στε-
νωποῦ μία ἐπέκειτο. Ταύτῃ εἶχον τὴν καταγωγὴν
οἱ γυναῖκες· καὶ τὰ μὲν ἐνδοτέρα τῶν οἰκημάτων ἦ τε
παρθένος καὶ ἡ μήτηρ αὐτῆς διεῖλχσαν, ἑκάτερα τὰ
ἐντιπρὺ, τὰ δ' ἔξω δύο τὰ πρὸς τὴν εἴσοδον, τὸ μὲν
ἡ Κλειώ τὸ κατὰ τὴν παρθένον, τὸ δὲ ταμειὼν ἦν.
Κατακοιμίζουσα δ' αἰ τὴν Λευκίππην ἡ μήτηρ,
ἐλθὼν ἐνδοθεν τὴν ἐπὶ τοῦ στενωποῦ θύραν· ἔξωθεν
ἂν τις ἕτερος ἐπέκλειε καὶ τὰς κλειῖς ἔβαλλε διὰ τῆς
οἴτης· ἡ δὲ λαβούσα ἐρύλαττε καὶ περὶ τὴν ἑα καλέ-
ουσα τὸν εἰς τοῦτ' ἐπιταγμένον, διέβαλλε πάλιν τὰς
κλειῖς, ὅπως ἀνοίξειε. Ταύταις οὖν ἴσας μηχανησά-
μενος ὁ Σάτυρος γενέσθαι, τὴν ἀνοίξιν περᾶται καὶ
ἡ εἰς εἴρεσιν δυνάτην, τὴν Κλειώ τ' ἐπεπείκει, καὶ τῆς
ἑτέρας συνεῖδεν, μηδὲν ἀντιπράξαι τῇ [κόρῃ] τέχνῃ.
Ταῦτ' ἦν τὰ συγκείμενα.

Κ'. Ἦν δέ τις αὐτῶν οἰκέτης πολυπράγμων καὶ
 λαός καὶ λίγνος καὶ πᾶν ὃ τι ἂν εἴποι τις, ὄνομα
 ἑκαστοῦ. Οὗτός μοι ἰδόκει πόρρωθεν ἐπιτηρεῖν τὰ

nosmet adornaveramus : nec eorum quidquam Zenonem latuit. Ad multam igitur noctem eximus, ille secutus est. Modo autem eramus, extremo in litore, cum is, uti constituerat, signum sustulit, lembusque statim ad litus navigavit, et quum propior factus esset, apparebant in eo juvenes decem : expectabant in terra octo alii in insidiis collocati, muliebri ornato, mento raso, omnes gladium sub veste gestabant : atque ut quam minimam in suspicionem venirent, victimas portabant, ita ut feminas illos esse arbitramur. Posteaquam pyram exstruximus, ii, clamore sublato, repente impetum fecerunt, nostrasque faces exstinxerunt : cumque nos subito metu perculsi nullo ordine servato, terga daremus, illi, nudatis gladiis, sororem meam rapuerunt, et imponentes navi et mox ea incensa, volucrum instar, avolaverunt. E nobis alii, ea re neque visa, neque audita, fugæ sese mandarunt : nonnulli et viderunt et vocem hanc simul miserunt : Calligonem piratæ avexerunt. Jam medium lembus mare tranaverat, Saraplaëque appropinquaverat, cum Callisthenes, agnito procul signo, processit obviam, susceptaque puella, in altum se recepit. Mihi vero disturbatis tam præter opinionem meam nuptiis animus rediit, tametsi sororem tantam in calamitatem incidisse non poteram non dolere.

XIX. Paucis post diebus, Leucippen iis verbis affatus sum : Quousque tandem, carissima Leucippe, basis insistemus, ut in proverbio est? Jam aliquid aliud etiam ex iis, quæ ab amantibus expetuntur, addamus. Age fidei necessitatem mutuo nobis imponamus. Nam si Veneris sacris initiabimur, deum alium nullum ea potentiores inveniemus. His cantionibus sæpius repetitis, eam, ut me noctu thalamo exciperet, induxi, Clione etiam, quæ cubiculi ejus curam sustinebat, adjuvante. Porro thalamus ita ædificatus fuerat. Ingens aderat spatium, quatuor thalamos, duos dextra, sinistra totidem continens, media interjacente semita quadam angusta, qua ad eos iri posset. Semitæ hujus limen unam januam habebat. Ibi degebant mulieres. Nam thalamos interiores, mutuo sibi oppositos, virgo et ejus mater obtinuerant, ex aliis, qui Leucippes thalamo conjungebatur, Clioni obtigerat, ultimus peniti aservando destinatus fuerat. Leucippen mater cubitum semper comitabatur : ac non solum valvas in semita ipsa intus claudebat, verum etiam foris per alium claudi, custodiendasque sibi per foramen claves adduci curabat. Mane autem circiter auroræ ortum advocato eo, cui hoc onus imposuerat, per foramen illi adjectis clavibus, aperire ostium jubebat : iis igitur similes alias quasdam cum Satyrus fabricari curasset, aperiendi periculum fecit : atque ut rem e sententia procedere animadvertit, Clioni, puella etiam conscia, persuasit, ne arti quoquo modo impedito esset : hæc ita erant constituta.

XX. Erat iis famulus quidam, vir curiosus, loquax, ventri deditus, ac quovis alio simili nomine dignus, quem Conopem vocabant. Is mihi, quaecunque ageremus,

πραττόμενα ἡμῖν· μάλιστα δ', ὕπερ ἦν, ὑποπτεύσας, μή τι νύκτωρ ἡμῖν πραχθῇ, διενυκτέρευε μέχρι πόρρω τῆς ἐσπέρας, ἀναπετάσας τοῦ δωματίου τὰς θύρας, ὥστ' ἔργον ἦν αὐτὸν λαθεῖν. Ὁ οὖν Σάτυρος βουλόμενος αὐτὸν εἰς φιλίαν ἀγαγεῖν, προσέπαιζε πολλάκις καὶ κώνωπα ἐκάλει καὶ ἔσκωπτε τοῦνομα σὺν γέλωτι. Καὶ οὗτος εἰδὼς τοῦ Σατύρου τὴν τέχνην, προσποιεῖτο μὲν ἀντιπαῖζειν καὶ αὐτὸς, ἐνετίθει δὲ τῇ παιδιᾷ τῆς γνώμης τὸ ἄσπονδον. Λέγει δὲ πρὸς αὐτόν· Ἐπειδὴ
10 καταμυκᾷ μου καὶ τοῦνομα, φέρε σοι μῦθον ἀπὸ κώνωπος εἶπω.

ΚΑ'. Ὁ λέων κατεμέμετο τὸν Προμηθέα πολλάκις, ὅτι μέγαν μὲν αὐτὸν ἔπλασε καὶ καλὸν καὶ τὴν μὲν γένυν ὥπλισε τοῖς ὁδοῦσι, τοὺς δὲ πόδας ἐκράτυνε
15 τοῖς δνυξιν, ἐποίησέ τε τῶν ἄλλων θηρίων δυνατώτερον. Ὁ δὲ τοιοῦτος, ἔφασκε, τὸν ἀλεκτρυόνα φοβοῦμαι. Καὶ ὁ Προμηθεὺς ἐπιστάς, ἔφη· Τί με μάτην αἰτιᾷ; τὰ μὲν γὰρ ἐμὰ πάντ' ἔχεις, ὅσα πλάττειν ἰδυνάμην, ἡ δὲ σὴ ψυχὴ πρὸς τοῦτο μόνον μαλακίζεται. Ἐκλαεν
20 οὖν ἐαυτὸν ὁ λέων καὶ τῆς δειλίας κατεμέμετο καὶ τέλος ἀποθανεῖν ἤθελεν. Οὕτω δὲ γνώμης ἔχων ἐλέφαντι περιτυγχάνει καὶ προσαγορεύσας εἰστήκει διαλεγόμενος. Καὶ ὁρῶν διαπαντὸς τὰ ὦτα κινούμενα, Τί πάσχεις; ἔφη, καὶ τί δήποτε οὐδὲ μικρὸν ἀτρεμεῖ
25 σου τὸ οὖς; Καὶ ὁ ἐλέφας, κατὰ τύχην παραπτάντος αὐτῷ κώνωπος, Ὁρᾷς, ἔφη, τοῦτ' ὁ βραχὺ τὸ βομβοῦν; ἦν εἰσδύη μου τῇ τῆς ἀκοῆς ὁδῷ, τέθηκα. Καὶ ὁ λέων, Τί οὖν ἀποθνήσκειν ἔτι, ἔφη, με δεῖ, τοσοῦτον ὄντα καὶ ἐλέφαντος εὐτυχέστερον, ὅσον κρείττιον
30 κώνωπος ἀλεκτρυόν; Ὁρᾷς, ὅσον ἰσχύος ὁ κώνωψ ἔχει, ὥς καὶ ἐλέφαντα φοβεῖν. Συνεῖς οὖν ὁ Σάτυρος τὸ ὑπουργοῦν αὐτοῦ τῶν λόγων, ἡρέμα μειδιῶν, Ἀκούσον κάμου τινὰ λόγον, εἶπεν, ἀπὸ κώνωπος καὶ λέοντος, ὃν ἀκήκοά τινος τῶν φιλοσόφων· χαρίζομαι δέ σοι
35 τὸν μῦθον τὸν ἐλέφαντα.

ΚΒ'. Λέγει τοίνυν κώνωψ ἀλαζών ποτε πρὸς τὸν λέοντα· Εἴτα κάμου βασιλεύειν νομίζεις ὥς καὶ τῶν ἄλλων θηρίων; ἀλλ' οὐτ' ἐμοῦ καλλίων, οὐτ' ἀλκιμώτερος ἔφες, οὔτε μεῖζων. Ἐπεὶ τίς σοι πρῶτόν ἐστιν
40 ἀλκή; Ἀμύσσεις τοῖς δνυξι καὶ δάκνεις τοῖς ὁδοῦσι. Ταῦτά γὰρ οὐ ποιεῖ μαχομένη γυνή; Πτοῖον δὲ μέγεθος ἢ κάλλος σε κοσμεῖ; Στέρνον πλατὺ, ὥμοι παχεῖς καὶ πολλὰ περὶ τὸν αὐχένα κόμη. Τὴν κατόπιν οὖν αἰσχύνην οὐχ ὁρᾷς; Ἐμοὶ δὲ μέγεθος μὲν ὁ ἀήρ ὅλος,
45 ὅσον μοι καταλαμβάνει τὸ πτερόν, κάλλος δ' αἱ τῶν λειμώνων κόμαι. Αἱ μὲν γὰρ εἰσιν ὥσπερ ἐσθῆτες, ὥς ὅταν θέλω παῦσαι τὴν πτῆσιν ἐνδύομαι. Τὴν δ' ἀνδρείαν μοι μὴ καὶ γελοῖον ᾗ καταλέγειν. Ὅργανον γὰρ ὅλος εἰμὶ πολέμου· μετὰ μὲν σάλπιγγος παρα-
50 τάττομαι, σάλπιγξ δὲ μοι καὶ βέλος τὸ στόμα· ὥστ' εἰμὶ καὶ αὐλητὴς καὶ τοξότης. Ἐμαυτοῦ δ' οἷστος καὶ τόξον γίνομαι. Τόξεῦε γάρ μου διαέριον τὸ πτερόν. Ἐμπεσῶν δ' ὥς ἀπὸ βέλους ποιῶ τὸ τραῦμα. Ὁ δὲ παταχθεὶς ἐξαίφνης βοᾷ καὶ τὸν τετρακότα ζη-

procul observare videbatur. Maxime vero, uti revera erat, suspicans, ne noctu aliquid tentaremus, ad multam noctem cubiculi foribus apertis vigilabat ita, ut eum latere perdifficile esset: quam ob rem Satyrus, hominem ad amicitiam attrahere volens, cum eo saepe jocabatur, et conopem (quæ vox culicem denotat) appellabat, ejusque nomen ridens cavillabatur. Ille Satyri arte cognita, contra jocari quidem fingebat, verum infidum animum lusui addebat. Itaque ad eum conversus, Agedum, inquit, quoniam nomen meum irrides, fabulam tibi de culice sum narraturus.

XXI. Prometheus leo saepe incusavit, quod, cum se magnum et formosum effinxisset, maxillasque dentibus, unguibus pedes armavisset, ac feris aliis robustiorem effecisset, tamen dotibus tot præditus gallum gallinaceum timeret. Cui ex improvise adstans Prometheus, Quid temere, inquit, me accusas? ego, quæ præstare potui, omnia tibi concessi: verum animus ipse tuus hac una in re infirmus est. Quocirca flebat leo, seque timiditatis damnaus, mori omnino decreverat. Qua in cogitatione dum esset, in elephantem incidit, quocum, post datam salutem, in sermonem delapsus, ubi aures perpetuo moventem illum vidit: Quid hoc, inquit, rei est? cur ne punctum quidem temporis auribus quietem das? Tum elephas, cujus circum caput culex tum forte volitabat, Bestiolam, inquit, hanc susurrantem cernis? Si aures modo meas ingrederetur, de me actum esset. Leo vero, Quid me igitur, inquit, mori oportet? qui talis sim, tantoque elephante beator quanto culici gallus gallinaceus antecellit. Videsne quantum culici roboris insit, ut elephantem etiam terreat? Satyrus autem doli plenam illius orationem cognoscens leniter arridens, Meam tu quoque, inquit, de culice ac leone historiam a philosopho quopiam relataam audi. Tibi autem gratificor elephantem fabulæ.

XXII. Confidentialæ igitur plenus aliquando culex leonem allocutus, Ergo tu, inquit, mihi etiam, quemadmodum ceteris animalibus, præpositum te credis, cum neque pulchrior, neque fortior, neque melior sis. Quodnam enim robur primum tibi est? Tu quidem unguibus laceras et dentibus mordes: at eadem muliercula pugnans facit. Quæ vero magnitudo te ornat, quæ pulchritudo? Amplum tibi pectus est, lati humeri, collum etiam densis inhorrescit pilis: at quanta posteriorum partium turpitudine sit, non vides. Magnitudo mea est aer totus, quantum quidem alis circuire possum: pulchritudo pratorum viriditas, quæ vestis etiam loco mihi est, quam, cum a volatu quiescere lubet, induo. Nec vero dictu ridiculum fuerit robur meum: totus enim bellicum instrumentum sum, nec sine tuba unquam in pugnam prodeco; mihi os et tuba jaculum est, eoque tubicem et jaculator sum. Sagittam quin etiam atque arcum memet facio: per aerem enim alæ me vibrant. Vibratus ipse, tanquam telum aliquod, vulnus infero: quod qui accipit, subitum clamorem edit,

ταῖ. Ἐγὼ δὲ παρὼν οὐ πάρεμι· ὁμοῦ δὲ καὶ φεύγω καὶ μένω, καὶ περιῖππεύω τὸν ἄνθρωπον τῷ πτερῷ, γελῶ δ' αὐτὸν βλέπων περὶ τοῖς τραύμασιν ὀρχούμενον. Ἀλλὰ τί δεῖ λόγων; ἀρχώμεθα μάχης. Ἄμα λέγων ἐμπίπτει τῷ λέοντι καὶ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐμπεδῶν καὶ εἴ τι ἄλλο ἄτριχον τῶν προσώπων, περιῖπτάμενος ἄμα καὶ τῷ βόμβῳ καταυλῶν. Ὁ δὲ λέων ἡγρίαινέ τε καὶ μετεστρέφετο πάντῃ καὶ τὸν αἶρα περιέχασκεν. Ὁ δὲ κώνωψ ταύτῃ πλέον τὴν ὀργὴν ἐτίθετο παιδιῇν, καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἐτίτρωσκε τοῖς χειλεσιν. Καὶ ὁ μὲν ἐκλινεν εἰς τὸ λυποῦν μέρος, ἀνακάμπτων ἐνθα τοῦ τραύματος ἡ πληγὴ, ὁ δὲ ὥσπερ παλαιστής τὸ σῶμα σχάζων, εἰς τὴν συμπλοκὴν ἀπέρρει τῶν τοῦ λέοντος ὀδόντων, αὐτὴν μέσσην διαπτὰς κλειομένην τὴν γένυν. Οἱ δ' ὀδόντες κενοὶ τῆς θήρας περὶ ἑαυτοὺς ἐκροτάλιζον. Ἦδὲ τοῖνον ὁ λέων ἐκεκμήκει σκιαμαχῶν πρὸς τὸν αἶρα τοῖς ὀδοῦσι καὶ εἰστήκει παρειμένους ὀργῇ· ὁ δὲ κώνωψ περιῖπτάμενος αὐτοῦ τὴν κόμην, ἐπηύλει μέλος ἐπινίκιον. Μακρότερον δὲ ποιούμενος τῆς πτήσεως τὸν κύκλον, ὑπὸ περιττῆς ἀπειροκαλίας ἀράχνης λανθάνει νήμασιν ἐμπλακείς, καὶ τὴν ἀράχνην οὐκ ἔλθεν ἐμπεσών. Ὡς δ' οὐκέτι εἶχε φυγεῖν, ἀδημονεῖν εἶπεν, Ὡ τῆς ἀνοίας· προὔκαλούμενη γὰρ ἐγὼ λέοντα, ὀλίγος δέ με ἡγρευσεν ἀράχνης χιτῶν. Ταῦτ' εἰπὼν, Ὡρα τοῖνον, ἔφη, καὶ σοὶ τὰς ἀράχνας φοβεῖσθαι. Καὶ ἄμα ἐγέλασε.

ΚΙ'. Καὶ ὀλίγας διαλιπὼν ἡμέρας, εἰδὼς αὐτὸν γαστρός ἡττώμενον, φάρμακον πριάμενος ὕπνου βαθεῖος, ἐφ' ἐστίασιν αὐτὸν ἐκάλεσεν. Ὁ δ' ὑπώπτει· μὲν τινα μηχανὴν καὶ ὤκει τὸ πρῶτον ὥς δ' ἡ βελτίστη γαστήρ κατηνάρχασε, πείθεται. Ἐπεὶ δ' ἦκε πρὸς τὸν Σάτυρον, εἶτα δειπνήσας ἐμελλεν ἀπιέναι, ἔρχει τοῦ φαρμάκου κατὰ τῆς τελευταίας κύλικος ὁ Σάτυρος αὐτῷ· καὶ ὁ μὲν ἔπιε, καὶ μικρὸν διαλιπὼν, θύον εἰς τὸ διωμάτιον αὐτοῦ φθάσαι, καταπεσὼν ἐκειτο, τὸν ὕπνον καθεύδων τοῦ φαρμάκου. Ὁ δὲ Σάτυρος εἰστρέχει πρὸς με καὶ λέγει· Κεῖται σοὶ καθεύδων ὁ κώνωψ· σὺ δ' ὅπως Ὀδυσσεὺς ἀγαθὸς γένῃ. Ἄμα ἔειπε καὶ ἤκομεν ἐπὶ τὰς θύρας τῆς ἐρωμένης. Καὶ ὁ μὲν ὑπελείπετο, ἐγὼ δ' εἰσῆειν, ὑποδεχομένης με τῆς Κλειῦς ἀψοφητὴ, τρέμων τρέμων διπλοῦν, χαρᾶς ἄμα καὶ φόβου. Ὁ μὲν γὰρ τοῦ κινδύνου φόβος ἐθορύβει τὰς τῆς φυγῆς ἐλπίδας, ἡ δ' ἐλπίς τοῦ τυχεῖν ἐπεκάλυπτεν ἡδονὴν τὸν φόβον. Οὕτω καὶ τὸ ἐλπίζον ἐφοίτῃτό μου καὶ ἔχαιρε τὸ λυπούμενον. Ἄρτι δέ μου προσελθόντος εἶσω τοῦ θαλάμου τῆς παιδός, γίνεται τι πρῶτον περὶ τὴν τῆς κόρης μητέρα. Ἐτύχε [γὰρ] ὁμοῦ αὐτὴν ταράξας. Ἐδόκει τινὰ ληστὴν μάχαιραν ἔχοντα γυμνὴν, ἄγειν ἀρπασάμενον αὐτῆς τὴν θυγατέρα καὶ καταθέμενον ὑπταίαν, μέσσην ἀνατέμνειν τῇ μαχαίρᾳ τὴν γαστέρα κάτωθεν ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς εὐδοῦς. Ταρχυθεῖσα οὖν ὑπὸ δειμάτος, ὥς εἶχεν, ἐνεπείθεα καὶ ἐπὶ τὸν τῆς θυγατρὸς θάλαμον τρέχει,

ACHILLES TATIUS.

vulnerisque auctorem ut inveniat, circumspicit. Ego vero et praesens absque eodem momento et fugio et remaneo, alisque hominem obequito, atque ob vulnera saltantem cernens rideo. Sed quid verbis opus est? Agedum, pugnam incamus. Atque inter loquendum in leonem impetum fecit, oculos, aliasque omnes capitis partes pilis carentes appetens, interimque susurrans. Irascebatur leo, sequo huc illuc convertens, aërem modo vorabat. Culex majorem ex illius ira voluptatem capiens, ipsa etiam labra invadebat. Atque ille quidem ad partem dolentem, quae scilicet vulnus acceperat, sese incurvans, declinabat: hic vero luctatoris vice, contracto corpore per medios leonis dentes, os etiam clausum pertransiens, elabebatur. Itaque praeda frustrati dentes illius mutuo concursu resonabant. Tandem inani pugna defatigatus, iraque devictus leo quieverat, cum ejus comam volitando circumiens culex, victoriae signum cecinit. Inde cum ampliore gyro volatum nimia insolentia elatus produceret, aranei telae improvise implicitus est et incidens araneum non latuit. Quamobrem ubi nullum fugiendi locum sibi relictum cognovit, exanimatus, O meam dementia, inquit, leonem provocare ausus sum, quem tenuis aranei tela perdidit. Quae Satyrus cum dixisset, Vide, inquit, o Conops, aranei tibi quoque telas esse timendas: ac simul cachinnum sustulit.

XXII. Paucis autem diebus post, cum ventri deditum Satyrus Conopem animadvertisset, soporifera potione comparata, hominem ad cœnam vocavit. Ille mali aliquid suspicans primum detrectavit: sed posteaquam sua or optimus venter pellexit, morem gessit. Cumque ad Satyrum venisset, ac cœnatus abire vellet, potionem ei Satyrus postremo in poculo miscuit: qua ille hausta non amplius moratus, quam quantum ad se intra cubiculum recipiendum satis esset, prolapsus jacebat gravem somnum e potione dormiens. Me vero conveniens statim Satyrus, Dormit, inquit, Conops: itaque Ulyssis exemplo strenuus fac sis. Quo dicto, ad Leucippes thalamum subito profecti, ille (pro foribus) remansit, ego me furtim excipiente Clione introii; objecto cum gaudio, tum pavore tremens: nam periculi metus animi spem conturbabat: assequendi autem spes metum voluptate perfundebat. Ita quæ pars animi sperabat, timore angebatur: quæ dolebat, gaudio gestiebat. Ceterum paullo post quam puellæ cubiculum ingrederer, matri ejus tale quid accidit; horribile nescio quid in somnis oblatum est. Latronem enim quemdam districto gladio armatum videre visa est, qui filiam abduceret, ac supinam statuens, uterum ejus, facto a pudendis initio, gladio secaret. Quamobrem, ut erat, metu percussa prosiliit, Leucippesque thalamum (prope enim erat) citato gradu ingressa, recta ad cubile perrexerat, me vix in

(ἐγγὺς γὰρ ἦν) ἄρτι μου κατακλιθέντος. Ἐγὼ μὲν δὴ τὸν φόβον ἀκούσας ἀνοιγομένων τῶν θυρῶν, εὐθὺς ἀνεπήδησα· ἡ δ' ἐπὶ τὴν κλίνην παρῆν. Συνεῖς οὖν τὸ κακὸν ἐξάλλομαι καὶ διὰ τῶν θυρῶν ἵεμαι δρόμῳ, καὶ ὁ Σάτυρος ὑποδέχεται τρέμοντα καὶ τεταραγμένον. Εἴτ' ἐφεύγομεν διὰ τοῦ σκότους καὶ ἐπὶ τὸ δωματίον ἑαυτῶν ἤλθομεν.

ΚΔ'. Ἡ δὲ πρῶτον μὲν ὑπὸ τοῦ ἱλίγγου κατέπεσεν, εἴτ' ἀνενεγκοῦσα τὴν Κλειῶν κατὰ κόρρης, ὡς εἶχε, ῥαπίζει καὶ ἐπιλαβομένη τῶν τριχῶν, ἅμα πρὸς τὴν θυγατέρα ἀνῶμωξεν, Ἀπόλεσάς μου, λέγουσα, Λευκίππη, τὰς ἐλπίδας. Οἴμοι, Σώστρατε. Σὺ μὲν ἐν Βυζαντίῳ πολεμεῖς ὑπὲρ ἀλλοτρίων γάμων, ἐν Τύρῳ δὲ καταπεπολέμησαι καὶ τῆς θυγατρὸς σου τις τοὺς γάμους σεσύληκεν. Οἴμοι δευλαία τοιούτους σου γάμους ὄψεσθαι οὐ προσεδόκων. Ὁφελον ἔμεινας ἐν Βυζαντίῳ· ὄφελον ἐπαθες πολέμου νόμῳ τὴν ὕβριν· ὄφελον σε καὶ Ὁρᾶς νικήσας ὕβρισεν· οὐκ εἶχεν ἡ συμφορὰ διὰ τὴν ἀνάγκην ὄνειδος. Νῦν δὲ, κακόδαιμον, ἀδοξεῖς, ἐν οἷς δυστυχεῖς· ἐπλάνα δέ με καὶ τὰ τῶν ἐνυπνίων φαντάσματα, τὸν δ' ἀληθέστερον ὄνειρον οὐκ ἔθεασάμην. Νῦν ἀθλιώτερον ἀνετμήθης τὴν γαστέρα. Αὕτη δυστυχεστέρα τῆς μαχαίρας τομῆς, οὐδ' εἶδον τὸν ὕβρισαντά σε, οὐδ' οἶδά μου τῆς συμφορᾶς τὴν τύχην.

20 Οἴμοι τῶν κακῶν. Μὴ καὶ δοῦλος ἦν;

ΚΕ'. Ἐθάρσησεν οὖν ἡ παρθένος, ὡς ἂν ἐμοῦ διαπεφυγὸς καὶ λέγει· Μὴ λοιδορεῖ μου, μῆτερ, τὴν παρθενίαν· οὐδὲν ἔργον μοι πέπρακται τοιούτων ῥημάτων (ἀξιοῦν), οὐδ' οἶδα τοῦτον ὅστις ἦν, εἴτε δαίμων, 30 εἴθ' Ἥρω, εἴτε ληστὴς. Ἐκείμην δὲ περὸς τὴν μέν, μὴδ' ἀνακραγεῖν διὰ τὸν φόβον δυναμένη. Φόβος γὰρ γλώττης ἐστὶ δεσμός. Ἐν οἷς μόνον, οὐδεὶς μου τὴν παρθενίαν κατήσχυεν. Καταπεσοῦσα οὖν ἡ Πάνθεια πάλιν ἔστηεν. Ἡμεῖς δ' ἐσκοποῦμεν, καθ' ἑαυτοὺς 36 γεγνημένοι, τί ποιητέον εἴη, καὶ ἐδόκει κράτιστον εἶναι φεύγειν, πρὶν ἢ ὧς γένηται καὶ τὸ πᾶν ἡ Κλειῶν βασανίζομένη κατεῖπεν.

ΚΖ'. Δόξαν οὖν οὕτως, εἰχόμεθα ἔργου, σκηψάμενοι πρὸς τὸν θυρῶν ἀπιέναι πρὸς ἐρωμένην, καὶ 40 ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐρχόμεθα τὴν Κλεινίου. Ἦσαν δὲ λοιπὸν μέσαι νύκτες, ὥστε μόλις ὁ θυρωρὸς ἀνέμωξεν ἡμῖν. Καὶ ὁ Κλεινίας, ἐν ὑπερώῳ γὰρ τὸν θάλαμον εἶχε, διαλεγόμενων ἡμῶν ἀκούσας, κατατρέχει τεταραγμένος. Καὶ ἐν τοσούτῳ τὴν Κλειῶν κατόπιν ὀρῶμεν 45 σπουδῇ θέουσαν· ἦν γὰρ δρασμὸν βεβουλευμένη. Ἄμα τ' οὖν ὁ Κλεινίας ἤκουσεν ἡμῶν ἀπεπόνθαμεν καὶ τῆς Κλειοῦς ἡμεῖς, ὅπως φύγοι καὶ πάλιν ἡμῶν ἡ Κλειῶν τί ποιεῖν μέλλομεν. Παρελθόντες γὰρ εἰσὼ τῶν θυρῶν, τῷ Κλεινίᾳ διηγούμεθα τὰ γεγονότα καὶ ὅτι 80 φεύγειν διεγνώσκμεν. Λέγει ἡ Κλειῶν, Κἀγὼ σὺν ὑμῖν ἦν γὰρ περιμείνω τὴν ἔω, θάνατός μοι πρόκειται, τῶν βασάνων γλυκύτερος.

ΚΖ'. Ὁ οὖν Κλεινίας τῆς χειρὸς μου λαβόμενος,

lecto collocato. Tum vero ego, cardinum strepitu audito, statim exsurrexi, haec autem adstabat lecto, et quo in periculo versarer intelligens, extra thalamum quam ocysime cucurri et Satyrus trementem perturbatumque me excepit: ambo deinde per tenebras evadentes, suum quisque intra cubiculum se recepit.

XXIV. Puellae mater vertigine primum correpta decidit: mox recreata Clioni faciem totis viribus pugnis contudit: ac suos sibi capillos convellens, unaque ingemiscens, ita filiam allocuta est: Leucippe, tu spes meas omnes praecidisti: heu miseram me, o Sostrate: tu Byzantii pro alienis nuptiis bellum geris; Tyri autem expugnaris ac filiae tuae nuptias nescio quis furatus est. Hei me, o Leucippe! non ego tales nuptias tuas fore ut viderem expectabam. Utinam Byzantii remansisses: utinam belli lege contumeliam hanc passa esses: utinam te vel Thrax aliquis hostis victor injuria affecisset: faceret enim vis illa, ut infortunium istud dedecore careret. Nunc (o te infelicem) ejus rei, quae te miseram reddit, ad te infamia redundat. Qui nocturna etiam visa me fefellerunt: neque, quod verius erat, insomnium vidi. Nunc certe crudelem in modum dissectus tibi uterus fuit, atque adeo, ut ne ferro quidem crudelius dividi potuerit. Quid, quod neque injuria tibi factae auctorem neque calamitatis modum cognovi. O infortunia. Numquid vero servus iste aliquis fuit?

XXV. Tum Leucippe, animo confirmato, quod fuga elapsus essem, At tu, mater, virginitatem, inquit, meam probris incessere noli: neque enim sermone isto tuo dignum quicquam admisi, neque illum, quisquis tandem, sive deus, sive heros, seu etiam latro fuerit, agnovi. Perterrita enim jacebam, ut neque vocem praeter timorem mittere possem: linguae enim vinculum timor est. Hoc tantum scio, virginitatem a nemine meam violatam fuisse. Itaque collapsa iterum Panthia ingemiscebat. Interea nos, quid fieri a nobis oporteret, soli mente agitabamus: illudque optimum judicatum est, ut priusquam illucesceret, ac tormentis coacta Clio rem patefaceret, solum verteremus.

XXVI. Hac sententia comprobata, id jam agebamus apud janitorem mendacio fallentes quasi ad amicas nostras ituri essemus: atque ad Cliniam recta pervenimus. Erat tum media nox. Ideoque nonnisi difficulter a janitore impetravimus, ut fores aperiret. Clinia, quod in editore domus parte cubare consuevisset, colloquentes nos audivit, perturbatusque omni cum festinatione obviam nobis processit. Atque haud ita multo post Clionem impetu currere nos sequentem videmus, fugere enim ipsa quoque decreverat. Eodem igitur tempore Clinia quid nobis evenisset, intellexit. Et nos fugam Clionis, Clio autem nostrum consilium cognovit: domum enim ingressi nos primum Cliniae, quae acta fuerant, et quemadmodum e patria excedere statueramus, exposuimus. Deinde Clio, Ego quoque, inquit, vobiscum una proficiscar. Nam si mansero, quousque illucescat, mortem oppetam, quae tormentis mihi dulcior.

XXVII. Tum Clinia manu prehensum me procul a

ἄγει τῆς Κλειοῦς μακρὰν καὶ λέγει· Δοκῶ μοι καλίστην γνώμην εὐρηκέναι, ταύτην μὲν ὑπεξαγαγεῖν, ἡμᾶς δ' ὀλίγας ἡμέρας ἐπισχεῖν, κἄν οὕτω δοκῇ, συσκευασσάμενους ἀπελθεῖν. Οὐδὲ γὰρ νῦν οἶδε τῆς κόρης ἢ μήτηρ τίνα κατέλαβεν, ὥς ὑμεῖς φάτε, ὅτε καταμνηστῶν οὐκ ἔσται, τῆς Κλειοῦς ἐκ μέσου γενομένης. Τάχα δὲ καὶ τὴν κόρην συμφεύγειν πείσσετε. Ἐλεγε δὲ καὶ αὐτὸς ὅτι κοινῶνός γενήσεται τῆς ἀποδημίας. Ταῦτ' ἔδοξε· καὶ τὴν μὲν Κλειὴν τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ τινι παραδίδωσι, καλεύσας ἐμβάλλεσθαι σκάφει, ἡμεῖς δ' αὐτοῦ καταμεινάντες ἐφροντίζομεν περὶ τῶν ἐσομένων, καὶ τέλος ἔδοξεν ἀποπειραθῆναι τῆς κόρης καὶ εἰ μὲν θελήσει συμφεύγειν, οὕτω πράττειν εἰ δὲ μή, μένειν αὐτοῦ, παραδόντας ἑαυτοὺς τῇ τύχῃ. Κοιμηθέντες οὖν ὀλίγον τῆς νυκτός ὅσον τὸ λοιπὸν, περὶ τὴν ἑοῦ πάλιν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐπανήλθομεν.

ΚΗ'. Ἡ οὖν Πάνθεια ἀναστᾶσα, περὶ τὰς βασιλίστας τῆς Κλειοῦς ἡντρεπίζετο καὶ καλεῖν αὐτὴν ἐκέλευεν. Ὡς δ' ἦν ἀφανής, πάλιν ἐπὶ τὴν θυγατέρα ἵεται καὶ, Οὐκ ἔρεῖς, ἔφη, τὴν κατασκευὴν τοῦ δράματος; ἰδοὺ καὶ ἡ Κλειὴ πέφευγεν. Ἡ δ' ἔτι μάλλον ἰθάρσθη καὶ λέγει· Τί πλέον εἶπω σοι; τίνα δ' ἄλλην προσαγάγω πίστιν τῆς ἀληθείας μείζονα; Εἰ παρθενίας ἔστί τις δοκιμασία, δοκίμασον. Ἐτι καὶ τοῦτο, ἔφη ἡ Πάνθεια, λείπεται, ἵνα καὶ μετὰ μαρτύρων δυστυχωῖμεν. Ταῦθ' ἅμα λέγουσα, ἀνεπήδησεν ἔξω.

ΚΘ'. Ἡ δὲ Λευκίππη καθ' ἑαυτὴν γενομένη καὶ τῶν τῆς μητρὸς γεμισθεῖσα ῥημάτων, παντοδαπὴ τις ἦν, ἤχθετο, ἡσχύνετο, ὠργίζετο. Ἠχθετο μὲν, περὶ ἡσυχίας ἡσχύνετο δὲ, ὀνειδιζομένη ὠργίζετο δὲ, ἀπιστομένη. Αἰδώς δὲ καὶ λύπη καὶ ὀργὴ τρία τῆς ψυχῆς κύματα. Ἡ μὲν γὰρ αἰδώς διὰ τῶν ὁμμάτων ἐσιρρυσάσα τὴν τῶν ὀφθαλμῶν ἐλευθερίαν καθαιρεῖ· ἡ λύπη δὲ περὶ τὰ στέρνα διανεμομένη κατατῆχει τῆς ψυχῆς τὸ ζωπυροῦν· ἡ δ' ὀργὴ περιύλακτοῦσα τὴν καρδίαν ἐπικλύζει τὸν λογισμὸν τῷ τῆς μανίας ἀφρῶν. Λόγος δὲ τούτων ἀπάντων πατήρ, καὶ ἔοικεν ἐπὶ τοῦτο τοῖον βάλλειν καὶ ἐπιτυχάνειν καὶ ἐπὶ τὴν ὀργὴν πέμπειν τὰ βλήματα, καὶ ποικίλα τοξεύματα. Το μὲν ἔστιν αὐτῷ λοιδορία βέλος καὶ γίνεται τὸ ἔλκος ἰσθμίου· τὸ δ' ἔστιν ἔλεγχος ἀτυχημάτων· ἐκ τούτου τοῦ βέλους λύπη γίνεται· τὸ δ' ὀνειδος ἀμαρτημάτων καὶ κτελεῖται αἰδῶς τὸ τραῦμα. Ἰδιὸν δὲ τούτων ἀπάντων τῶν βέλων, βαθέα μὲν τὰ βλήματα, ἀναιμα δὲ τὰ τοξεύματα. Ἐν δὲ τούτων ἀπάντων φάρμακον, ἀμύνεσθαι βάλλοντα τοῖς αὐτοῖς βλήμασι. Λόγος γὰρ γλώσσας βέλος, ἀλλῆς γλώσσης βέλει θεραπεύεται. Καὶ γὰρ τῆς καρδίας ἔπαυσε τὸ θυμούμενον καὶ τῆς ψυχῆς ἐμέγαλε τὸ λυπούμενον. Ἄν δὲ τις ἀνάγκη τοῦ κρείττους σιγήσῃ τὴν ἁμυναν, ἀλγεινότερα γίνεται τὰ ἔλκη τῇ σιωπῇ. Αἱ γὰρ ὠδίνες τῶν ἐκ τοῦ λόγου κυμάτων, οὐκ ἰσχυροῦσαι τὸν ἀφρῶν, οἰδοῦσι περὶ ἑαυτὰς πε-

Clione abducit : Mihi quae optimum, inquit, consilium reperisse videor, hanc scilicet ut hinc clam amoveamus, nos dies paucos exspectemus : deinde, si e re ita fuerit, rebus paratis abscedamus : quem enim deprenderit puellam mater, nondum, ut vos dicitis, cognovit : nec qui indicet, submota Clione, quisquam reperietur. Ac forte fiet, ut virgo ad fugiendum pelliciat. Seque ipse etiam fugae nostrae socium futurum pollicitus est. Huic sententiae assensum fuit, et Clio famulorum uni tradita, qui naviculae impositam aveheret : nos illic remansimus, quae agenda supererant, procurantes. Tandem puellam tentare placuit, eo consilio, ut si nobiscum proficisci vellet, eam abducere : sin minus, illic nos quoque remaneremus, fortunae arbitrio nosmet permittentes. Quantum itaque noctis supererat, somno concessimus ; ac summo mane domum revenimus.

XXVIII. Tum vero exsurgens Panthia, se parabat ut de Clione quaestionem haberet, eamque vocari jussit : quam cum nusquam inveniri cognovit, rursus ad filiam reversa, Quid, inquit, causae est, quamobrem facili huius seriem mihi non explicas ? ecce ipsa etiam Clio evanuit. Tum Leucippe audentior etiam facta, Quidnam, inquit, tibi amplius dicam ? aut quam aliam veritatis fidem majorem afferam ? Si virginitatis periculum modo aliquo fieri potest, fiat. Scilicet id etiam restat, inquit Panthia, ut infortunii nostri testes adsciscamus. Atque haec cum dixisset, statim exiit.

XXIX. Leucippe sola relicta, maternisque verbis satiata, varias in partes trahebatur, dolebat, erubescibat, irascebatur : dolebat, quod deprehensa fuisset : erubescibat, quod se mater probris affecisset, irascebatur, quod sibi fides non haberetur. Porro autem verecundia, moeror, ira, tres sunt animi fluctus. Verecundia enim in oculos illabens, iis libertatem adimit : moeror in pectus diffusus, animi ardorem exstinguit : ira circum cor adlatrans, rationem insaniae spuma obruit. Horum omnium procreator est sermo : qui tanquam telum ad metam dirigens atque collineans, variis animum vulneribus afficit, et (vulnerat) variis telis. Nam unum illius telum nempe convicium, vulnus ira ; calamitatis redargutio, alterum, ex quo moeror fit ; errorum exprobratio tertium et vocant vulnus verecundiam. Hisce omnibus telis peculiare est, ut profundas, at non cruentas plagas imponant : quarum medicina est eadem in ferientem tela retorquere. Sermo enim, quod linguae telum est, sermone, linguae scilicet alterius telo, retunditur ; eoque pacto animi concitata pars sedatur et moerore confecta exhilaratur. Quod si cui res cum potentiore sit, ita ut non referire audeat, tum vero profundiora tacendo vulnera fiunt. Nam sermonis alicujus aestu concitati dolores, nisi spumam ejece-

φουσημέναι. Τοσούτων οὖν ἡ Λευκίππη γεμισθεῖσα
βημάτων, οὐκ ἔφερε τὴν προσβολήν.

Α'. Ἐν τούτῳ δ' ἔτυχε πέμψαι με τὸν Σάτυρον
πρὸς τὴν κόρην ἀποπειρασόμενον τῆς φυγῆς. Ἡ δὲ,
πρὶν ἀκοῦσαι, πρὸς τὸν Σάτυρον, Δέομαι, ἔφη, πρὸς
θεῶν ξένων καὶ ἐγγωρίων, ἐξαρπάσατέ με τῶν τῆς
μητρὸς ὀφθαλμῶν, ὅπη βούλεσθε. Εἰ δέ με ἀπελ-
θόντες καταλίποτε, βρόγον πλεξαμένη τὴν ψυχὴν μου
οὕτως ἀφῆσω. Ἐγὼ δὲ ὡς ταῦτ' ἤκουσα, τὸ πολὺ
10 τῆς φροντίδος ἀπερριψάμην. Δύο δ' ἡμέρας διαλι-
πόντες, ὅτε καὶ ἀποδημῶν ἔτυχεν ὁ πατήρ, παρεσκευα-
ζόμεθα πρὸς τὴν φυγὴν.

ΑΑ'. Εἶχε δ' ὁ Σάτυρος τοῦ φαρμάκου λείψανον,
ὃ τὸν Κώνωπα ἦν κατακοιμίας· τούτου διακονούμενος
15 ἡμῖν ἐγγεῖ λαθὼν κατὰ τῆς κύλικος τῆς τελευταίας,
ἣν τῇ Πανθείᾳ προσέφερεν. Ἡ δ' ἀναστᾶσα, ὄψετο
εἰς τὸν θάλαμον αὐτῆς καὶ εὐθὺς ἐκάθευδεν. Εἶχε
δ' ἑτέραν ἡ Λευκίππη θαλαμηπόλον, ἣν τῷ αὐτῷ φαρ-
μάκῳ καταβαπτίσας ὁ Σάτυρος, (προσεπεποίητο γὰρ
20 καὶ αὐτῆς, ἐξ οὗ τῷ θαλάμῳ προσελήλυθει, ἔρᾶν) ἐπὶ
τὴν τρίτην θύραν ἔρχεται πρὸς τὸν θυρωρόν· κἀκείνον
ἐθεβλήκει τῷ αὐτῷ πώματι. Ὅχημα δ' εὐτρεπὲς
ἡμᾶς πρὸ τῶν πυλῶν ἐξεδέχετο, ὅπερ ὁ Κλεινίας παρ-
σκεύασε, καὶ ἔφθασεν ἡμᾶς ἐπ' αὐτοῦ περιμένων αὐτός.
25 Ἐπεὶ δὲ πάντες ἐκάθευδον, περὶ πρώτας νυκτὸς φυλα-
κὰς πρόκειναι ἀφορητὴ, Λευκίππην τοῦ Σατύρου χειρα-
γωγούντος. Καὶ γὰρ ὁ Κώνωψ, ὅσπερ ἡμῖν ἐφῆδρευε,
κατὰ τύχην, ἐκείνην ἀπεδίδει τὴν ἡμέραν, τῇ δεσποίνῃ
(τι) διακονησόμενος. Ἀνοίγει δὴ τὰς θύρας ὁ Σάτυ-
30 ρος καὶ προήλθομεν· ὡς δὲ παρῆμεν ἐπὶ τὰς πύλας,
ἐπέβημεν τοῦ ὀχήματος. Ἦμεν δ' οἱ πάντες ἑξ.
ἡμεῖς καὶ ὁ Κλεινίας καὶ δύο θεράποντες αὐτοῦ.
Ἐπελαύνομεν οὖν τὴν ἐπὶ Σιδῶνα καὶ περὶ μοῖρας τῆς
νυκτὸς δύο παρῆμεν ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ εὐθὺς ἐπὶ Βη-
35 ρυτὸν τὸν δρόμον ἐποιοῦμεθα, νομίζοντες εὐρήσειν ἐκεῖ
ναῦν ἐφορμούσαν καὶ οὐκ ἡτυχήσαμεν. Ὡς γὰρ
ἐπὶ τοῦ Βηρυτίων λιμένος ἤλθομεν, ἀναγόμενον σκά-
φος εὐρομεν, ἄρτι τὰ πρυμνήσια μέλλον ἀπολύειν.
Μηδὲν οὖν ἐρωτήσαντες ποῖ πλεῖ, μετεσκευαζόμεθα
40 ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐκ τῆς γῆς, καὶ ἦν ὁ καίρὸς μικρὸν
ἄνωγος ἔω. Ἐπλεῖ δὲ τὸ πλοῖον εἰς Ἀλεξάνδρειαν,
τὴν μεγάλην τοῦ Νεῖλου πόλιν.

ΑΒ'. Ἐχαιρον τὸ πρῶτον, ὁρῶν τὴν θάλασσαν,
οὕτω πελαγίζοντος τοῦ σκάφους ἀλλ' ἐπὶ τοῖς λιμέσιν
45 ἐπογοιμένοισι. Ὡς δ' ἔδοξεν οὐρίον εἶναι πρὸς ἀνα-
γωγὴν τὸ πνεῦμα, θόρυβος ἦν πολλὸς κατὰ τὸ σκάφος,
τῶν ναυτῶν διαθεόντων, τοῦ κυβερνήτου κελεύοντος,
ἐλκομένων τῶν κάλων· ἡ κεραία περιήγετο, τὸ ἱστίον
καθίετο, ἡ ναὺς ἀπασαλεύετο, τὰς ἀγκύρας ἀνέσπων,
50 ὁ λιμὴν κατελείπετο· τὴν γῆν ἐωρῶμεν ἀπὸ τῆς νηὸς
κατὰ μικρὸν ἀναχωροῦσαν, ὡς αὐτὴν πλέουσιν· παια-
νισμὸς ἦν καὶ πολλή τις εὐχὴ, θεοὺς σωτήρας καλοῦν-
τας, εὐφημοῦντες αἴσιον τὸν πλοῦν γενέσθαι· τὸ πνεῦμα

rini, suo ipsorum mole magis ingravescent. His molestiis
conflictata Leucippe, animum despondebat.

XXX. Interea Satyrum ad eam, an fugere vellet,
sciscitatum misi. Quæ sermonem illius antevertens, Per
externos, inquit, atque indigenas deos, quaeso, e matris
oculis ereptam, quo vultis, abducite : nam si me relicta
discesseritis, laqueo mihimet animam intercludam. Quæ
cum mihi relata fuerunt, magna ex parte animi mei mo-
lestiam absterseverunt. Biduum itaque commorati, siqui-
dem domo aberat pater, quæ ad fugam opus erant, paravi-
mus.

XXXI. Ejus autem potionis, qua Conops consopitus
fuerat, reliquum Satyrus cum asservasset, id, dum nobis
ministrat, postremo in poculo Panthiæ clam miscuit.
Quamobrem illa, surgens, suum se intra cubiculum con-
tulit, statimque dormire cœpit. Erat virgini alia etiam
cubicularia : cui cum potionis ejusdem Satyrus partem
dedisset (illam enim, ex quo thalamo præfecta fuit, ada-
mare sinxerat) ad janitorem ad tertiam jannam venit,
eumque medicamento eodem dormire compulit. Interea
currus instructus a Clinia ante portas nos præstolabatur,
qui jam nos antevertit in ipso expectans. Posteaquam
sopiti omnes jacuerunt, circiter primam noctis vigiliam
summo cum silentio processimus, Satyro Leucippen manu
ducente : forte enim eo die Conops, qui nos observare con-
sueverat, heræ aliquid ministraturus domo abscesserat.
Aperta igitur a Satyro janna, exiimus : ubi ad portas ve-
nimus, vehiculum numero sex, ego scilicet, Leucippe, Sa-
tyrus, Clinia, et famuli Cliniae duo, conscendimus, ac
Sidonem cursum direximus, noctisque parte altera exacta,
eam ad urbem, mox Berytum, pervenimus, navem illic
aliquam soluturam invenire credentes. Neque nos opinio
fefellit ; nam simulac Berytiorum portum intravimus,
navem quæ deducebatur, jamjam soluturam retinacula
comperimus, in eamque prius, quam, quo cursum fene-
ret, sciscitaremur, nostra omnia contulimus, tempus erat
paulo ante lucem : Alexandriam, Nili urbem magnam,
petebat navigium.

XXXII. Ibi vero ego mare tunc primum adspiciens,
gaudio exsultabam, nondum abrepta in altum sed in portu
adhuc quiescente nave. Postea vero, quam idoneus ad
exeundum ventus flare visus est, ingens in nave discurren-
tium nautarum, attractorum rudentum, gubernatoris hor-
tantis strepitus exortus : antenna obversa, velum pansum,
navis in altum abrepta, sublata anchoræ, portus relictus
est, terra a nave, quasi ipsa navigaret, recedere paulatim
videbatur. Ibi tum plausus excitatus, multæque deos
Servatores vocantium et lingua faventium quo prospera na-

ἤρετο σφοδρότερον, τὸ ἱστίον ἐκυρτοῦτο καὶ εἴλεκε τὴν ναῦν.

ΑΓ'. Ἐτυχε δέ τις ἡμῖν νεανίσκος παρασκηνοῦν, ὅς, ἐπεὶ καιρὸς ἦν ἀρίστου, φιλοφρονούμενος ἡμᾶς συν-
 15 αριστᾶν ἤξιον. Καὶ ἡμῖν δ' ὁ Σάτυρος παρέφερεν·
 ὥστ' εἰς μέσον καταθέμενοι ἃ εἶχομεν, τὸ ἀρίστον
 ἐκοινοῦμεν, ἥδη δὲ καὶ λόγον. Λέγω δὴ πρῶτος· Πό-
 θεν, ὦ νεανίσκε, καὶ τίνα σε δεῖ καλεῖν; Ἐγὼ Μενέ-
 λας, εἶπεν· τὸ δὲ γένος Αἰγύπτιος. Τὰ δ' ὑμέτερα
 20 τίνα; Ἐγὼ Κλειτοφῶν, οὗτος Κλεινίας, Φοίνικες
 ἄμφω. Τίς οὖν ἡ πρόφασις ὑμῖν τῆς ἀποδημίας;
 Ἦν οὐ πρῶτος ἡμῖν φράσης, καὶ τὰ παρ' ἡμῶν
 ἀκούσῃ.

ΑΔ'. Λέγει οὖν ὁ Μενέλαος· Τὸ μὲν κεφάλαιον τῆς
 15 ἐμῆς ἀποδημίας, ἔρω βάσκανος καὶ θήρα δυστυχῆς.
 Ἦρων μεираκίου κελού· τὸ δὲ μεираκίον, φιλόθηρον
 ἦν. Ἐπειχον τὰ πολλὰ, κρατεῖν οὐκ ἠδυνάμην. Ὡς
 δ' οὐκ ἔπειθον, εἰπόμην ἐπὶ τὰς ἄγρας κᾶγώ. Ἐθη-
 ροῦμεν οὖν ἱππεύοντες ἄμφω καὶ τὰ πρῶτα ἡτύχου-
 20 μεν, τὰ λεπτὰ διώκοντες τῶν θηρίων. Ἐξαίφνης οὖς
 τῆς ὕλης προπηδᾷ καὶ τὸ μεираκίον ἐδίωκε, καὶ ὁ σὺς
 ἐπιστρέφει τὴν γένυν καὶ ἀντιπρόσωπος ἐχώρει δρόμῳ,
 καὶ τὸ μεираκίον οὐκ ἐξετρέπετο, βουώντος ἐμοῦ καὶ
 κεκραγόντος ἔλκειν τὸν ἵππον, μετενέγκαι τὰς ἡνίας,
 25 πονηρὸν τὸ θηρίον. Ἀναίξας δ' ὁ σὺς σπουδῇ ἔτρεχεν
 ὡς ἐπ' αὐτό· καὶ οἱ μὲν συνέπιπτον ἀλλήλοισι, ἐμὲ
 δὲ τρόμος, ὡς εἶδον, λαμβάνει καὶ φοβούμενος μὴ
 φάσῃ τὸ θηρίον καὶ πατάξῃ τὸν ἵππον, ἐναγκυλισά-
 μενος τὸ ἀκόντιον, πρὶν ἀκριβοῦς καταστοχάσασθαι τοῦ
 30 σκοποῦ, πέμπω τὸ βέλος· τὸ δὲ μεираκίον παραθέον
 ἀρπάζει τὴν βολήν. Τίνα οἶμι με τότε ψυχὴν ἔχειν;
 εἰ καὶ ψυχὴν εἶχον ὅπως, ὡς ἂν ἄλλος τις ἀποθάνοι
 ἴσῃ. Τὸ δ' οἰκτρότερον, τὰς χεῖρας ὥρεγέ μοι μικρὸν
 ἐπὶ ἐμπνέων καὶ περιέβαλε καὶ ἀπονήσκειν οὐκ ἐμίσει
 35 με τὸν πονηρὸν, ὃ ὑπ' ἐμοῦ πεφονευμένος, ἀλλὰ τὴν
 ψυχὴν ἀρῆκε, τῇ φονευσάσῃ μου περιπλεκόμενος δε-
 σφ'. Ἀγούσιν οὖν με ἐπὶ τὸ δικαστήριον οἱ τοῦ με-
 ρακίου γονεῖς οὐκ ἄκοντα, καὶ γὰρ παρελθὼν ἀπελο-
 γούμεν μὲν οὐδὲν, θανάτου δ' ἐτιμώμην ἐμαυτοῦ.
 40 Ἐσχίσαντες οὖν οἱ δικασταὶ προσετίμησάν μοι τριετὴ
 φυγὴν· ἥς νῦν τέλος ἐχούσης, αὖθις ἐπὶ τὴν ἐμαυτοῦ
 κτείρω. Ἐπεδάκρυσεν ὁ Κλεινίας αὐτοῦ λέγοντος,
 Πάτροκλον πρόφασιν, ἀναμνηθεὶς Χαρικλέους. Καὶ
 ὁ Μενέλαος, Τάμᾳ δακρύεις, ἔφη, ἢ καὶ σέ τι τοιοῦτον
 45 ἐτήγαγε; Στενάζας οὖν ὁ Κλεινίας, καταλέγει τὸν
 Χαρικλέα καὶ τὸν ἵππον, κᾶγὼ τὰμαυτοῦ.

ΑΕ'. Ὅρων οὖν τὸν Μενέλαον ἐγωγε κατηφῇ πάνυ
 τῶν ἐαυτοῦ μεμνημένον, τὸν δὲ Κλεινίαν ὑποδακρύνοντα
 μνήμῃ Χαρικλέους, βουλόμενος αὐτοὺς τῆς λύπης
 50 ἀπαρτᾶν, ἐμβάλλω λόγον ἐρωτικῆς ἐχόμενον ψυχᾶς.
 Καὶ γὰρ οὐδ' ἡ Λευκίππη παρῆν, ἀλλ' ἐν μυχοῖ
 ἐκέλευδε τῆς νηός. Λέγω δὴ πρὸς αὐτοὺς ὑπομει-
 νῶν· Ὡς παρὰ πολὺ κρατεῖ μου Κλεινίας· ἐβούλετο
 πρὶν λέγειν κατὰ γυναικῶν, ὥσπερ εἰώθει. Ῥᾶν δ' ἂν

vigatione uti liceret, preces effusae sunt. Interea venti vis
 augebatur, velumque implebat, ac navem propellebat.

XXXIII. Forte autem ea ipsa in nave prope nos juve-
 nis quidam suam sedem habebat : qui, quoniam cibi ca-
 piendi tempus venerat, perhumane nos, ut una essemus,
 rogavit. Quamobrem cum Satyrus, quae nobis paraverat,
 jam promere coepisset, ea omnia in commune conferentes,
 prandio colloquioque nos mutuo participavimus. Atque
 dico prior, Cujas, tu, inquam, adolescens, es, quodve
 tibi nomen est? Tum ille, Aegyptius, inquit, sum, ac
 Menelao mihi nomen est. De vobis autem ecquid mihi
 respondetis? Cui ego, Clitophon, inquam, vocor, hic au-
 tem Clinia, Phoenices ambo. Quanam igitur vobis iti-
 neris causa? Si tu prius nobis recensueris, nos contra tibi
 aperiemus.

XXXIV. Tum Menelaus, Meae, inquit, navigationis
 summa est, amor ingratus et venatio infelix. Formosi
 enim adolescentuli amore ardebam. Adolescentulus ve-
 nationi deditus erat : a qua tametsi eum plerumque revo-
 cabam, abducere tamen omnino nequibam. Haec quum
 non persuaderem illi, venantem ipse quoque sequebar. Ac
 quum equestres ambo venatum semel exivissemus, quamdiu
 quidem minutas feras persecuti fuimus, res e sententia
 processit. Aper improvise e sylva prodiit, adolescens perse-
 quitur, aper ad eum os convertit et cursu obviam it ;
 adolescens non avertit me etiam vociferante et clamante
 ut equum sustineret, habenasque adduceret, quoniam
 immanis bellua esset. Prosiliens aper in adolescentem
 magna vi cursum direxit, amboque, alter in alterum, im-
 petum fecerunt, quod simulac vidi, equidem cohorrui,
 veritusque ne bellua eum ante assequeretur et equum
 prosterneret, jaculum, quod gerebam, minime, quo inten-
 derem, praeviciens, conjeci : factumque est, ut, dum prae-
 tercurrat adolescens, ipse vulnus exceperit. Quem vero
 mihi animum fuisse tum putas? si modo animi quidquam
 mihi omnino relictum fuit, tale utique fuit, quale in uno
 aliquo animam efflante esse consuevit. Quod autem
 omnium luctuosissimum fuit, manus mihi paulum spirans
 adhuc porrigebat, amplexabaturque : et a quo interfectus
 fuerat, me sotent odio non habebat, ut dextram etiam,
 vulneris auctorem, tenens animam efflaret. Hac me de
 causa in jus adolescentis parentes vocarunt, sane non invi-
 tum : coram iudice enim non solum excusatione aliqua
 usus non sum, sed etiam morte dignum ipse me censi.
 Verumtamen misericordia commoti iudices annos tres ex-
 sulare me jusserunt. Quod tempus quum effluerit, nunc
 in patriam revertor. Haec dum Menelaus commemoraret
 velut Patrocli causa Clinia Chariclis recordatus lacryma-
 batur. Quamobrem Menelaus, Meane, inquit, causa la-
 crymas istas profundis, an vero similis te quoque casus
 aliquis exsulare cogit? Tum Clinia non sine multis suspi-
 riis, Chariclis et equi eventum narravit, et mea ego.

XXXV. Dein vero quum Menelaum rerum suarum re-
 cordatione valde tristem, Cliniam vero ob Chariclis me-
 moriam etiam lacrymantem vidissem, macerorem amorum
 abstergere cupiens, sermonem amatoriam voluptate perfu-
 sum injicio : aberat enim tum Leucippe, in occultiori navis
 parte somnum capiens : ac conversus ad eos subridens,
 Me quidem, inquam, Clinia longe vincit : in mulieres
 enim, uti mos illi est, invehi peroptat, et nunc etiam eo

εἶποι νῦν ἢ τότε, ὡς κοινοῦν ἔρωτος εὐρών. Οὐκ οἶδα γὰρ πῶς ἐπιχωριάζει νῦν ὁ εἰς τοὺς ἄρρενας ἔρωτος. Οὐ γὰρ πολὺ ἀμεινον, ὁ Μενέλαος ἔφη, τοῦτ' ἐκείνου; Καὶ γὰρ ἀπλούστεροι παῖδες γυναικῶν καὶ τὸ κάλλος αὐτοῖς δριμύτερον εἰς ἡδονήν. Πῶς δριμύτερον, ἔφη, ὅτι παρακῦψαν μόνον ὄλγεται καὶ οὐκ ἀπολαῦσαι οἰδῶσι τῷ φιλοῦντι, ἀλλ' εἰσι τῷ τοῦ Ταντάλου πώματι; Πολλάκις γὰρ ἐν ᾧ πίνεται πέφυγε καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἔραστὴς οὐχ εὐρών πιεῖν· τὸ δ' ἐτι πινόμενον ἀρπάζεται πρὶν ἂν ὁ πίνων κορεσθῇ. Καὶ οὐκ ἔστιν ἀπὸ παιδὸς ἀπελθεῖν ἔραστην ἄλυπον ἔχοντα τὴν ἡδονήν· καταλείπει γὰρ ἐτι διψῶντα.

ΛΓ'. Καὶ ὁ Μενέλαος, Ἄγνοεις, ὦ Κλειτοφῶν, ἔφη, τὸ κεφάλαιον τῆς ἡδονῆς. Ποθεῖν γὰρ αἰεὶ τὸ ἀκόρεστον. Τὸ μὲν γὰρ εἰς χρῆσιν χρονιώτερον, τῷ κόρῳ μαραίνει τὸ τερπνόν· τὸ δ' ἀρπαζόμενον καινόν ἐστιν αἰεὶ καὶ μᾶλλον ἀνθεῖ. Οὐ γὰρ γεγηρακυῖαν ἔχει τὴν ἡδονήν. Καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσον ἐλαττοῦται τῷ χρόνῳ, τοσοῦτον εἰς μέγεθος ἐκτείνεται πόθῳ. Καὶ τὸ ῥόδον διὰ τοῦτο τῶν ἄλλων εὐμορφότερόν ἐστι φυτῶν, ὅτι τὸ κάλλος αὐτοῦ φεύγει ταχύ. Δύο γὰρ ἐγὼ νομίζω κατ' ἀνθρώπους κάλλη πλανᾶσθαι, τὸ μὲν οὐράνιον, τὸ δὲ πάνδημον, ὥσπερ τοῦ κάλλους οἱ χορηγοὶ θεαί. Ἀλλὰ τὸ μὲν οὐράνιον ἀχθεται θνητῷ κάλλει· δεδεμένον καὶ ζητεῖ πρὸς οὐρανὸν ταχὺ φεύγειν· τὸ δὲ πάνδημον ἐρριπταὶ κάτω καὶ ἐγγρῶνιζει περὶ τοῖς σώμασιν. Εἰ δὲ καὶ ποιητὴν δεῖ λαβεῖν μάρτυρα τῆς οὐρανίας τοῦ κάλλους ἀνόδου, ἄκουσον Ὀμήρου, λέγοντος,

30 Τὸν καὶ ἀντρεῖψαντο θεοὶ Διὶ οἶνοχοεῦεν
Κάλλεος εἵνεκα οἶο, ἵν' ἀθανάτοισι μετέη.

Οὐδεμία δ' ἀνέβη ποτὲ εἰς οὐρανὸν διὰ κάλλος γυνή. Καὶ γὰρ γυναιξὶ κεκοινώνηκεν ὁ Ζεὺς. Ἀλλ' Ἀλκμήνην μὲν ἔχει πένθος καὶ φυγὴ· Δανάην δὲ λάρναξ καὶ θάλασσα· Σεμέλη δὲ πυρὸς γέγονε τροφή. Ἄν δὲ μεираκίου Φρυγὸς ἔραστῇ, τὸν οὐρανὸν αὐτῷ οἰζῶσιν, ἵνα καὶ συνοικῇ καὶ οἶνοχόον ἔχη τοῦ νέκταρος· ἡ δὲ πρότερον διάκονος τῆς τιμῆς ἐξέωσται. Ἦν γὰρ, οἶμαι, γυνή.

40 ΛΖ'. Ὑπολαβὼν οὖν ἐγὼ, Καὶ μὴν οὐράνιον, ἔφη, εἰσικεν (μᾶλλον) εἶναι τὸ τῶν γυναικῶν (κάλλος), ὅσον μὴ ταχὺ φθείρεται· ἐγγὺς γὰρ τοῦ θεοῦ τὸ ἀφθαρόν. Τὸ δὲ κινούμενον ἐν φθορᾷ θνητὴν φύσιν μιμούμενον, οὐκ οὐράνιον ἐστὶν ἀλλὰ πάνδημον. Ἡράσθη 45 μεираκίου Φρυγὸς, ἀνήγαγεν εἰς οὐρανὸν τὸν Φρύγα· τὸ δὲ κάλλος τῶν γυναικῶν αὐτὸν τὸν Δία κατήγαγεν ἐξ οὐρανοῦ. Διὰ γυναικᾶ ποτὲ Ζεὺς ἐμυκήσατο· διὰ γυναικᾶ ποτὲ Σάτυρος ὠρχήσατο, καὶ χρυσὸν πεποίηκεν ἑαυτὸν ἄλλη γυναικί. Οἶνοχοεῖται μὲν Γανυμήδης, μετὰ δὲ τῶν θεῶν Ἡρα πινέτω, ἵν' ἔχη μεираκίον 50 διάκονον γυνή. Ἐλεῶ δ' αὐτοῦ καὶ τὴν ἀρπαγὴν. Ὅρνις ἐπ' αὐτὸν κατέβη ὠμηστής, ὁ δ' ἀνάρπαστος γένεμένος ὑβρίζεται, καὶ εἰσικε τυραννομένην· καὶ τὸ

facilius dicet quod amoris socium invenit. Quid autem in causa sit, quamobrem tam multi puerorum amoribus delectentur, ipse sane non video. Tum Menelaus, An non hic, inquit, muliebri longe praestantior est? Mulieribus enim simpliciores pueri sunt, eorumque forma ad movendos jucunditate sensus vehementior. At quo pacto, inquam ego, vehementior? An quia, simul atque apparuit, evanescit, nec amanti sui perfructu potestatem facit, sed Tantali poculo similis videtur? Saepe enim etiam inter bibendum avolat, amansque nihil, quod hauriat, amplius inveniens, abit, atque id etiam quod jam haustum est, prius eripitur, quam qui bibit, exsaturetur. Quid, quod fieri nequit, a puero amans ut discedat, quia mœrore delibutam voluptatem sentiat; utpote qui sitiens adhuc desaturatur.

XXXVI. Tum Menelaus, At tu, inquit, nescis, o Clitophon, quid in voluptate summum sit. Illud quidem certe optandum est semper, quod nullam satietatem habet. Nam quæ ad fructum nobis diuturniora sunt, ea delectationem satietatis fastidio tollunt, quæ vero eripiuntur nonnunquam, recentia semper sunt et majus florent: eorum enim voluptas nunquam senescit: sed quantum iis temporis brevitate demitur, tantum desiderii magnitudine ascendit: proptereaque plantis aliis rosa formosior judicatur, quod pulchritudo ejus brevi deflorescit. Sane vero duas ego inter mortales pulchritudines vagari censeo, cœlestem alteram, alteram vulgarem: quæ quasi formæ largitricæ deæ sunt. Cœlestis mortali formæ adjungi moleste fert, eoque ad cælum quamprimum evolare nititur, vulgaris humi serpit, corporibusque adhæret. Quod si pulchritudinis ad cælum volantis testem poetam adhibere oporteat, Homeri versus hosce audi:

Hunc dii rapuere, pincerna ut Jovi esset,
Cujus formam, ut ageret ætatem cum diis.

Nulla vero mulier pulchritudinis gratia in cælum unquam ascendit, quamvis cum mulieribus consueverit Jupiter: sed Alcmenam luctus tenet et fuga: Danaen arca et mare: Semelen ignis absumpsit: quum autem Phrygii adolescentis amore captus esset, in cælum eum sustulit, quo et una secum habitaret et nectar misceret, priore administratrice, mulierem enim fuisse puto, honore privata.

XXXVII. Tum ego, sermone arrepto, atqui cœlesti, inquam, mulierum genus mihi esse videtur, ea potissimum ratione, quod earum forma non admodum cito interit. Prope enim ad divinitatem accedit, quod ab interitu longe abest. Contra, non cœlesti, sed terrenum vocari debet, quidquid interitui proximum est, dum mortalem inquit naturam. Phrygium quidem adolescentem dilexit Jupiter, atque in cælum sustulit: sed idem etiam de cœlo a muliebri forma detractus est: saneque mulieris causa quondam mugivit. Ob mulierem saltavit Satyrus, atque in aurum se convertit alius mulieris causa. Nisceat sane diis vinum Ganywedes, dum cum iis Juno quoque accumbat, quo etiam mulier adolescentem habeat administratorem. Me vero raptus quoque illius miseret: crudivora enim avis eum rapuit: contumeliaque affecit non admodum ab ea diversa, quam tyrannide oppressi perpetuantur:

θέσπια ἔστιν αἰσχιστον, μαιράκιον ἐξ ὀνύχων κρεμάμε-
νον. Σεμέλην δ' εἰς οὐρανὸν ἀνήγαγεν, οὐκ ὄρνις
ὡμωστῆς ἀλλὰ πῦρ. Καὶ μὴ θαυμάσῃς, εἰ διὰ πυ-
ρὸς τις ἀναβαίνει εἰς οὐρανόν. Οὕτως ἀνέβη Ἡρα-
κλῆς. Εἰ δὲ Δανάης τὴν λάρνακα γελᾷς, πῶς τὸν
Περσέα σιωπᾷς; Ἀλκμήνη δὲ τοῦτο μόνον δῶρον ἄρχει,
ὅτι δι' αὐτὴν ἔκλειψεν ὁ Ζεὺς τρεῖς ὅλους ἡλίους. Εἰ δὲ
εἴ μεθέντα τὰς μυθολογίας, αὐτὴν εἰπεῖν τὴν ἐν τοῖς
ἔργοις ἡδονήν, ἐγὼ μὲν πρωτόπειρος ὢν ὅσον εἰς γυναῖ-
κα, δμιλῆσας ταῖς εἰς Ἀφροδίτην πωλουμέναις. ἄλλος
γὰρ ἂν ἴσως εἰπεῖν τι καὶ πλεόν ἔχοι μεμυημένος·
ἐρῆσεται δέ μοι, κὰν μετρίως ἔχω πείρας. Γυναικὶ
μὲν οὖν ὕμνον μὲν τὸ σῶμα ἐν ταῖς συμπλοκαῖς, μαλ-
θικὰ δὲ τὰ χεῖλη πρὸς τὰ φιλήματα. Καὶ διὰ τοῦτο
μὲν ἔχει τὸ σῶμα ἐν τοῖς ἀγκαλίσμασιν, ἐν δὲ ταῖς
σπρῆν ὅλως ἐνηρμοσμένον. Καὶ πῶς ἐγκείμενον πε-
ριβάλλει τὴν ἡδονήν, ἐγγίζει δὲ τοῖς χεῖλεσιν ὥσπερ
σπρῆιδας τὰ φιλήματα. Φιλεῖ δὲ τέχνη καὶ σκευά-
ζει τὸ φίλημα γλυκύτερον. Οὐ γὰρ μόνον ἐθέλει φι-
λεῖν τοὺς χεῖλεσιν, ἀλλὰ καὶ τοῖς ὀδοῦσι συμβάλλεται
καὶ περὶ τὸ τοῦ φιλοῦντος στόμα βόσκειται καὶ ὀάκνει
τὰ φιλήματα. Ἐχει δὲ τινα καὶ μασθὸς ἐπαφόμε-
νος ἡδεῖαν ἡδονήν. Ἐν δὲ τῇ τῆς Ἀφροδίτης ἀκμῇ
οἰστρεῖ μὲν ὑφ' ἡδονῆς, περιέκχνην δὲ φιλοῦσα καὶ
μαίνεται. Αἱ δὲ γλῶτται τοῦτον τὸν χρόνον φοιτῶσιν
ἐλλήλαις εἰς δμιλίαν καὶ ὥς δύνανται βιάζονται κά-
κῃ φιλεῖν. Σὺ δὲ μέζονα ποιεῖς τὴν ἡδονήν,
ἀνοίγων τὰ φιλήματα. Πρὸς δὲ τὸ τέρμα αὐτὸ τῆς
Ἀφροδίτης ἡ γυνὴ γενομένη πέφυκεν ἀσθμαίνειν ὑπὸ
καυματώδους ἡδονῆς. Τὸ δ' ἄσθμα σὺν πνεύματι
ἐρωτικῷ μέχρι τῶν τοῦ στόματος χειλέων ἀναθορῶν,
συντυγχάνει πλανωμένῳ τῷ φιλήματι καὶ ζητοῦντι
καταβῆναι κάτω· ἀναστρέφον τε σὺν τῷ ἄσθματι καὶ
τὸ φίλημα καὶ μυχθὲν ἔπεται καὶ βάλλει τὴν καρ-
δίαν. Ἡ δὲ παραχθεῖσα τῷ φιλήματι, πάλλεται.
Εἰ δὲ μὴ τοῖς σπλάγχνοις ἦν δεδεμένη, ἡκολούθησεν
ἐν καὶ ἀνείλκυσε αὐτὴν ἄνω τοῖς φιλήμασι. Παίδων
δὲ φιλήματα μὲν ἀπαιδεύτα, περιπλοκαὶ δ' ἀμαθεῖς,
Ἀφροδίτῃ δ' ἄργη, ἡδονῆς δ' οὐδέν.
Αἱ. Καὶ ὁ Μενέλαος, Ἀλλὰ σύ μοι δοκεῖς, ἔφη,
μὴ πρωτόπειρος ἀλλὰ γέρων εἰς Ἀφροδίτην τυγχάνειν,
πικρὰς ἡμῶν κατέχευας γυναικῶν περιεργίας. Ἐν
μέρει δὲ καὶ τὰ τῶν παίδων ἀντάκουσον. Γυναικὶ
μὲν γὰρ πάντα ἐπίπλαστα καὶ τὰ ῥήματα καὶ τὰ
ῥήματα, κὰν εἶναι δοῖτο καλῇ, τῶν ἀλειμμάτων ἢ
παιδαγωγῶν μηχανή· καὶ ἔστιν αὐτῆς τὸ κάλλος ἢ
μέρος, ἢ τριχῶν βαφῆς, ἢ καὶ φιλημάτων, ἂν δὲ
τῶν πολλῶν τούτων γυμνώσεως δόλων, εἴκοι κολοῖα
πρημνισμένων τῶν τοῦ μύθου πτερῶν. Τὸ δὲ κάλλος
τῶν παίδων οὐκ ἀρδεύεται μύρων σφραγῖς, οὐδὲ δολε-
ραῖς καὶ ἄλλοις ὀσμῶν. Πάσης δὲ γυναικῶν μυ-
ρωματίας ἡδονὴ δυνάσκει ὁ τῶν παίδων ἰδρώς. Ἐξέστι
ἢ αὐτῶν καὶ πρὸ τῆς ἐν Ἀφροδίτῃ συμπλοκῆς καὶ ἐν
τελειότῃ συμπεσεῖν καὶ φανερώς περιχυθῆναι καὶ

quum aspectu etiam foedum sit adolescens ex unguibus
pendens. Semelen non crudivora volucris, sed flamma,
in caelum sustulit. Nec vero mirum tibi videatur, aliquos
igne sublato in caelum adscendisse : neque enim Her-
cules alio pacto ascendit. Quod si Danaes arcam rides,
cur Persei mentionem non facis? Alcmenae illud unum
munus satis fuit, Jovem tres integros ejus causa dies
mundo eripuisse. Ac si fabulis omissis, verae voluptatis,
quae muliebri ex usu percipitur, mentionem facere opus
est, ego mulieres primum modo expertus, quantum qui-
dem cum iis, quae pretio prostant, licuit, forte enim expe-
rientior aliquis plura dicere queat, ego, inquam, tametsi
huius rei modicus mihi usus adsit, dicam tamen, mulieribus
corpus amplexu tenerum, labra basiata mollia esse.
Atque hac de causa mulier cum ulnas, tum carnem, ad id
omnino apte conformata sortita est. Sane qui ad mulie-
rem sese applicat, is vere voluptatem amplectitur, labrisque
oscula, tanquam qui signa in epistolis apponit, imprimit.
Illa vero artificiose osculatur, majoreque condita suavi-
tate basia praebet : non solum enim labris suaviari sat ha-
bet, sed etiam dentibus confligit, et circum basiantis ora
depascitur, ac basia ipsa mandit. Jam vero etiam in mam-
marum attrectatu non aspernanda quaedam inest jucundi-
tas. In ipso autem veneri complexu calore, voluptate,
quasi aestro, concitata, et basians mordet, et insanit. tum
linguae mutuo concurrunt, ac se ipsae, quoad ejus fieri
potest, osculari nituntur. Tu vero basia in apertum pro-
ferens voluptatem reddis majorem. Sub ipsam congressus
finem dulcedinis ardore quodam victa mulier anhelare
consuevit, anhelitus autem huiusmodi amatorio spiritu
comitatus ad summa labra pervenit, errantique osculo, et
ad imas pectoris partes descendere quaerenti obviam fit.
Tunc basium ipso cum anhelitu regreditur, amboque in
unum coeuntes cor pulsant : quod basio conturbatum sal-
lit : ac, nisi visceribus nexum haereret, sequeretur utique,
et cum basiis adscenderet. Puerorum oscula rudia sunt,
complexus indocti, venus languida, omnique prorsus ju-
cunditate destituta.

XXXVIII. Tum Menelaus, Tu quidem certe, inquit,
non Venerem nunc primum attigisse, verum in ea conse-
nuisse mihi videris, ita multas nobis mulierum curiositates
enumerasti. Sed vicissim tu quoque audi, quamnam e
puerorum amoribus voluptas percipiat. In muliere
quum verba, tum reliqua omnia fucis plena sunt : ac si
qua formosa videatur, ea est operosa pigmentorum moles :
cujus forma omnis alia nulla ex re, quam aut unguentis,
aut tinctis capillis, aut basiationibus constat : e quibus
fucum si detraxeris, nae graculo penni, ut habetur in fa-
bulis, denudato similem judicabis. Puerorum autem
forma non pigmentorum fucis illinitur, non adolterinis,
aut externis odoribus. Omnibus autem mulierum omnium
unguentis e puerorum sudore afflatus antecellit. Jam
vero etiam ante venerios congressus palaestra cum iis de-

οὐκ ἔχουσιν αἰσχύνῃν αἱ περιπλοκαὶ καὶ οὐ μαλ' ἀσέει-
 τας ἐν Ἀφροδίτῃ περιπλοκάς ὑγρότῃ σαρκῶν, ἀλλ'
 ἀντιτυπεῖ προσάλληλα τὰ σώματα καὶ περὶ τῆς ἡδο-
 νῆς ἀλλεῖ. Ἴδ' δὲ φιλήματα σοφίαν μὲν οὐκ ἔχει γυ-
 ναικειαν, οὐδὲ μαγγανεύει τοῖς χεῖλεσιν εἶναι μωρὰν
 ἀπάτην, ὡς δ' οἶδε φιλεῖ, καὶ οὐκ ἔστι τέχνης ἀλλὰ
 τῆς φύσεως τὰ φιλήματα. Αὕτη δὲ παιδὸς φιλήματος
 εἰκὼν, εἰ νέκταρ ἐπήγνυτο καὶ χεῖλος ἐγίνετο, τοιαῦτ'
 ἂν ἔσχευε τὰ φιλήματα. Φιλῶν δ' οὐκ ἂν ἔχοις κό-
 ρον, ἀλλ' ὅσον ἐμπορῇ, διψῆς ἔτι φιλεῖν, καὶ οὐκ ἂν
 ἀποσπόμενος τὸ στόμα, μέχρις ἂν ὑπ' ἡδονῆς ἐκφυγῇς
 τὰ φιλήματα.

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Τρίτῃ δ' ἡμέραν πλεόντων ἡμῶν, ἐξ αἰθρίας πολλῆς
 αἰφνίδιον ἄλγος περιγίεται καὶ τῆς ἡμέρας ἀπωλώ-
 15 λει τὸ φῶς· ἐγείρεται δὲ κάτωθεν ἄνεμος ἐκ τῆς θα-
 λάσσης κατὰ πρόσωπον τῆς νηὸς, καὶ ὁ κυβερνήτης
 περιάγειν ἐκέλευσε τὴν κεραίαν. Καὶ σπουδῇ πε-
 ριήγον οἱ ναῦται, πῇ μὲν τὴν ὁθόνην ἐπὶ θάτερα συ-
 νάγοντες ἄνω τοῦ κέρως βία, (τὸ γὰρ πνεῦμα σπο-
 20 ρότερον ἐμπεσὼν ἀνέλκειν οὐκ ἐπέτρεπε) πῇ δὲ πρὸς
 ὅατερον μέρος, φυλάττοντες τοῦ πρόσθεν μέτρου, καθ'
 ὃ συνέβαινε οὐρίον εἶναι τῇ περιαγωγῇ τὸ πνεῦμα.
 Κλίνεται δὲ κοῖλον τοιγίσιαν τὸ σκάφος καὶ ἐπὶ θά-
 25 τερα μετεωρίζεται καὶ πάντῃ πρηγὲς ᾗ, καὶ ἐδόκει
 τοῖς πολλοῖς ἡμῶν αἰεὶ περιτραπήσεσθαι καθάπαξ
 ἐμπίπτοντος τοῦ πνεύματος. Μετεσκευαζόμεθα οὖν
 ἅπαντες εἰς τὰ μετέωρα τῆς νηὸς, ὅπως τὸ μὲν βαπτι-
 ζόμενον τῆς νηὸς ἀνακουφίσαιμεν, τὸ δὲ τῇ προσθήκῃ
 βιασάμενοι κατὰ μικρὸν, καθέλοιμεν εἰς τὸ ἀντίρρο-
 30 πον. Πλέον δ' ἡνύομεν οὐδέν· ἀνέφερε γὰρ ἡμᾶς
 μᾶλλον κορυφούμενον τὸ ἔδαφος τῆς νηὸς, ἢ πρὸς
 ἡμῶν κατεβιβάζετο. Καὶ χρόνον μὲν τινα διαταλαν-
 τουμένην οὕτω τὴν ναῦν τοῖς κύμασιν ἐπαλαίομεν εἰς
 τὸ ἀντίρροπον καθελεῖν· αἰφνίδιον δὲ μεταβάλλεται τὸ
 35 πνεῦμα ἐπὶ θάτερα τῆς νηὸς καὶ μικροῦ βαπτίζεται
 τὸ σκάφος, τοῦ μὲν τέως εἰς κύμα κλιθέντος, ἀναθο-
 ρόντος δὲ ξεία ῥοπῇ, θατέρου δὲ, ἣ ἡνωρεῖτο, καταρρα-
 γέντος εἰς τὴν θάλατταν. Κωκυτὸς οὖν αἵρεται μέγας
 ἐκ τῆς νεῆς, καὶ μετοιχία πάλιν καὶ δρόμος μετὰ
 40 βοῆς ἐπὶ τὰς ἀρχαίας ἑδρας. Καὶ τρίτον καὶ τέταρτον
 καὶ πολλάκις τὸ αὐτὸ πάσχοντες κοινὴν ταύτην εἴχο-
 μεν τῇ σκάρῃ τὴν πλάνην. Πρὶν μὲν γὰρ μετα-
 σκευάσασθαι τὸ πρῶτον, δίαυλος ἡμᾶς διαλαμβάνει
 δεύτερος.

45 Β'. Σκευοποροῦντες οὖν κατὰ τὴν ναῦν διὰ πάσης
 ἡμέρας, δολιχόν τινα τοῦτον δρόμον μυρίον ἐπονοῦμεν,
 εἰ τὸν θάνατον προσδοκῶντες. Καὶ ᾗ, ὡς εἰκός, οὐ
 μακράν. Περὶ γὰρ μεσημέριαν δειλὴν ὁ μὲν ἥλιος τέ-
 λεον ἀρπάζεται, ἐωρῶμεν δ' ἐκυτοὺς ὡς ἐν σελήνῃ.

certare, palamque, ac sine rubore amplecti licet : neque
 ulla est carnis teneritas, quæ complexuum tactioni cedit :
 sed corpora sibi mutuo resistunt, ac de voluptate conten-
 dunt. Basia quoque muliebrem illam diligentiam minime
 sapiunt, nec stulto errore labris illito decipiunt. Puer,
 quemadmodum quidem novit, suavia dat, jam non ab arte
 aliqua, sed a natura ipsa proficiscentia. Saneque basii
 puerilis imago ejusmodi est, ut si quis concretum atque
 in labra commutatum nectar osculetur. Ex quo fieri
 nequit, ut aliqua basiandi tibi satietas oriatur : quin
 immo quo plus haurias, hoc vehementiore siti labores :
 neque os inde abstrahere possis, donec præ voluptate ba-
 sia ipse refugias.

LIBER TERTIUS.

Tertio die quum serenissimo cælo navis cursum teneret,
 obortæ improviso tenebræ et diei lux periit, ventusque ab
 imo mari navi adversus exortus est. Quamobrem guber-
 nator antennam obverti jussit. Itaque nautas confestim
 fecerunt, collecto per vim ab altera tantum parte velo :
 nam quum vehementius flaret ventus, impedimentoque es-
 set, quo minus ab altera contrahi posset, illud eo statu,
 quo prius fuerat, relinquere coacti sunt. Ex quo accidit,
 ut major ea obversione ventus ingrueret. Jam navis par-
 altera deprimebatur, altera elevabatur, ita ut præceps
 omnino ageretur, et nostrum plerique semel incidente vento
 semper illam circumactum iri censerent. Ad altiores om-
 nes navis partem itaque adscendimus, simul ut demersam
 aliam allevaremus, simul ut æqualiter distributo onere
 tota æqualis ferretur. Sed hoc frustra fuit. Tantum
 enim abfuit, ut navis a nobis fundus deprimeretur, ut ab
 eo ipsi magis etiam attolleremur. Nos quidem fluctuantem
 navem æquilibrem aliquamdiu tenere conati fuimus, ve-
 rum in alteram ejus partem mutatus improviso ventus
 incubuit : parumque abfuit, quin eam demergeret, depres-
 sam scilicet antea partem magno impetu sustollendo, et
 sublatam deprimendo. Quocirca ingens in nave luctus
 obortus est, omnesque priorem ad locum, non sine cursu
 et clamore redire cogebamur : ac deinceps tertio et quarto,
 ac sæpius etiam eundem casum experti, eodem cum nave
 errore ducebamur : prius enim quam primum cursum con-
 fecissemus, nos secundus excipiebat.

II. Comportantes igitur totum diem in nave sarcinas,
 hoc curriculum millies, quasi duplex uno cursu stadium
 curreremus, confecimus, mortem semper exspectantes :
 quæ sane, uti credi par est, non longe aberat. Nam post
 meridiem sol nobis omnino ereptus fuit : neque alter alterum

Ἦν μὲν ἂν αὐτῆς ἵπταται, μυκάται δὲ βροντὴν οὐρα-
 νὸς καὶ τὸν αἶρα γεμίξει βόμβος, ἀντεβόμβει δὲ κάτωθεν
 τῶν κυμάτων ἡ στάσις, μεταξὺ δ' οὐρανοῦ καὶ θαλάσ-
 σης ἀνέμων ποικίλων ἐσύριζε φόφος. Καὶ ὁ μὲν ἄν-
 5 εἶχε σάλπιγγος ἦχον, οἱ δὲ κάλοι περὶ τὴν θόνην
 πίπτουσιν, ἀντιπαταγούντες δ' ἐτετρίγεσαν, ἐφόβει δὲ
 καὶ τὰ ξύλα τῆς νεὸς ῥηγνύμενα, μὴ κατὰ μικρὸν
 ἀνοιχθεῖν τὸ σκάφος τῶν γόμφων ἀποσπυμένων.
 Γέροντα δὲ περὶ πᾶσαν τὴν ναῦν ἐκεκάλυπτο. Καὶ γὰρ
 10 ὄμβρος ἐπέκλυζε πολλὸς, ἡμεῖς δὲ τὰ γέροντα ὑποδύντες
 ὥσπερ εἰς ἄντρον ἐμένομεν, παραδόντες ἑαυτοὺς τῇ
 τύχῃ, ῥέψαντες τὰς ἐλπίδας. Τρικυμία δὲ πολλὰ καὶ
 καὶ πάντοθεν, αἱ μὲν κατὰ πρόσωπον, αἱ δὲ κατ' οὐρὰν
 τῆς νεὸς ἀλλήλαις ἀντέπιπτον. Ἡ δὲ ναὺς αἰεὶ πρὸς
 15 μὲν τὸ κυρτούμενον [μέρος] τῆς θαλάσσης ἡγείρετο,
 πρὸς δὲ τὸ παράδρομον ἤδη καὶ χθαμαλὸν τοῦ κύμα-
 τος κατεδύετο. Ἐφίκει δὲ τῶν κυμάτων τὰ μὲν ὄρεσι,
 τὰ δὲ χάσμασιν. Ἦν δὲ καὶ τὰ ἐγκάρσια τῶν κυ-
 μάτων ἐκατέρωθεν φοβερώτερα. Ἀναβαίνουσα μὲν
 20 γὰρ ἐπὶ τὴν ναῦν ἡ θάλασσα διὰ τῶν γέροντων ἐκυλίετο
 καὶ ἐκάλυπτε πᾶν τὸ σκάφος. Τὸ γὰρ κύμα αἰρόμε-
 νον ὕψου, ψαῦον αὐτῶν τῶν νεφῶν, πόρρωθεν μὲν πρὸς
 ἀντιπρόσωπον ἐφαίνετο τῷ σκάφει μέγεθος οἶον. . . .
 προσὶν δὲ βλέπων, καταποθήσεσθαι τὴν ναῦν προσε-
 25 βόησας. Ἦν οὖν ἀνέμων μάχη καὶ κυμάτων· ἡμεῖς
 δ' οὐκ ἠδυνάμεθα κατὰ χώραν μένειν ὑπὸ τοῦ τῆς νηὸς
 οἰσμοῦ. Συμμιγῆς δὲ πάντων ἐγένετο βοή· ἐρρόγῃ
 τὴν κύμα, ἐπάφλαζε τὸ πνεῦμα, ὀλολυγμὸς γυναικῶν,
 ἐλαλγμὸς ἀνδρῶν, κελευσμὸς ναυτῶν, πάντα θρήνων
 30 καὶ κικυλῶν ἀνάμεσα. Καὶ ὁ κυβερνήτης ἐκέλευε
 ἡπτεῖν τὸν φόρτον· διακρισίς δ' οὐκ ἦν ἀργύρου καὶ
 χρυσοῦ πρὸς ἄλλο τι τῶν εὐτελῶν, ἀλλὰ πάνθ' ὁμοίως
 ἡσυχάζοντες ἐξῆλθον τῆς νηός. Πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἐμπό-
 ρων, αὐτοὶ τῶν οἰκείων λαμβάνοντες, ἐν οἷς εἶχον τὰς
 35 ἐλπίδας, ἐώθουν ἐπειγόμενοι. Καὶ ἦν ἤδη ἡ ναὺς
 τῶν ἐπιπλῶν γυμνή· ὁ δὲ χειμὼν οὐκ ἐσπένδετο.
 Γ. Τέλος ὁ κυβερνήτης ἀπειπὼν ῥίπτει μὲν τὰ
 τριῶνα ἐκ τῶν χειρῶν, ἀφίσει δὲ τὸ σκάφος τῇ θα-
 λάσσῃ καὶ εὐτρεπίζει ἤδη τὴν ἐφορκίδα καὶ τοῖς ναύ-
 40 ταις ἐμβαίνειν κελεύσας, τῆς ἀποβάθρας ἦρχεν. Οἱ
 δ' εὐθὺς κατὰ πόδας ἐξήλλοντο. Ἐνθα δὲ καὶ τὰ
 ἱερὰ ἦν καὶ ἦν μάχη χειροποίητος. Οἱ μὲν γὰρ
 ἐπιδόντες ἤδη τὸν κάλῳν ἔκοπτον, ὃς συνδέει τὴν ἐφορ-
 κίδα τῷ σκάφει· τῶν δὲ πλωτῆρων ἕκαστος ἐσπευδε
 45 μεταπηδᾶν, ἐνθα καὶ τὸν κυβερνήτην ἐωράκεσαν ἐφέλ-
 λοντα τὸν κάλῳν· οἱ δ' ἐκ τῆς ἐφορκίδος μεταβαίνειν
 οὐκ ἐπέτρεπον. Εἶχον δὲ καὶ πελέκεις καὶ μαχαίρας,
 καὶ πατάξιν ἡπείλουν, εἰ τις ἐπιθήσεται· πολλοὶ δὲ
 καὶ ἐκ τῆς νεὸς ἐπλισσάμενοι τὸ δυνατόν, ὁ μὲν κώπης
 50 παλαῖας τρύφος ἀράμενος, ὁ δὲ τῶν τῆς νεὸς σελμάτων,
 ἐκίνητο. Θάλασσα γὰρ εἶχε νόμον τὴν βίαν καὶ ἦν
 ἀμαχίας καινὸς τρόπος. Οἱ μὲν γὰρ ἐκ τῆς ἐφορκί-
 δος, δεῖν τοῦ καταδύναι τῇ τῶν ἐπεμβαίνοντων ὄχλῳ,
 55 κίλεισι καὶ μαχαίραις τοὺς ἐκκλινόμενους ἔπαυν· οἱ

cernebamus, nisi, ut fit, luna lucente. Flamma (inter
 nubes) coruscabat, cælum tonitru mugiebat, aer strepitu
 implebatur. Surgentes ab imo, ac mutuo sese collidentes
 fluctus adstrepebant, inter cælum et mare diversorum
 ventorum murmura resonabant, aerque tubæ instar clan-
 gorem fundebat: circa velum funes cadebant, resonantes
 vero stridebant. Illud etiam timebatur, ne comminutis
 tabulis et convulsis clavis, navis sensim solveretur. Jam
 vero tecta in tota nave operta erant: atqui multos im-
 her omnia submergebat, quam ob rem ea ipsa subeuntes
 tanquam in spelunca aliqua morabamur, fortunæ arbitrio,
 nulla salutis retenta spe, nosmet dedentes. Crebri autem
 cum a prora, tum a puppi surgentes fluctus decumani in-
 ter se concurrebant. Assurgente fluctu navis attollebatur,
 præterlabente vero et subsidente deprimebatur. E flucti-
 bus alii montibus, alii voraginibus, similes erant: sed ii
 molestiores, qui ab utraque parte obliqui surgebant. Navis
 enim tecta subiens aqua convolvebatur, totamque obrue-
 bat. Porro aqua in sublime acta, nubesque contingens,
 dum quidem ante proram procul cernebatur, (miræ) cu-
 jusdam magnitudinis esse videbatur: at si tu propius factam
 spectavisses, navem absorptum iri judicasses. Venti cum
 fluctibus pugnabant. Nos ob navis jactationem consistere
 nequibamus. Confuse erant omnium voces: murmura-
 bat unda, perstrepebat ventus, mulierum ejulatus, viro-
 rum clamor, nautarum hortatio: luctuque ac gemitu plena
 erant omnia. Tum gubernator dejici onera jussit. Nec
 ullum inter aurum, argentumve, ac villa quæque discrimen
 fiebat: sed omnia æque in mare deturbabantur, ipsis etiam
 mercatoribus merces omnes suas, in quibus spem posuerant,
 cum festinatione dejicientibus. Jam navis penitus exhausta
 erat: nec tamen tempestas sedabatur.

III. Tandem fessus gubernator manibus temone ab-
 jecto, maris arbitrio navem permisit, scaphamque instruxit,
 ac nautis descendere jussis, prior ipse, deinde illi vestigia
 ejus statim secuti desilierunt. Ibi tum majus ortum est
 malum, manibusque pugnari cæptum. Nautæ enim jam
 funem, quo scapha navi alligabatur, præcidebant: vectores
 autem, gubernatorem funem trahentem cernentes omnem,
 ut et ipsi desillirent, operam dabant. Qui in scapha erant
 contra minime pati, sed quom secures gladiosque haberent,
 intentatis plagis quemcunque ingredi volentem perterrere:
 multi e nave armati, ut cuique sors obtulerat, alius
 vetusti remi partem, alius navis tabulam aliquam arripientes
 repugnare. Pro lege enim vi mare utebatur, navalisque
 pugnae modus non antea visus illic apparuit. Nam qui in
 scapha erant, veriti ne ob descenduntium multitudinem
 mergerentur, securibus et gladiis exsidentes feriebant:
 ii autem audibus ac remis inter de-

δὲ σκυτάλαις καὶ κώπαις ἅμα τῷ πηδύματι τὰς πληγὰς κατέφερον. Οἱ δὲ καὶ ἄκρου ψαύοντες τοῦ σκάφους ἐξωλίσθανον· ἐνιοὶ δὲ καὶ ἐπιβαίνοντες τοῖς ἐπὶ τῆς ἐφορκίδος ἤδη διεπάλαιον· φιλίας γὰρ ἡ αἰδοῦς οὐκ ἔτι θεσμός ἦν, ἀλλὰ τὸ οἰκεῖον ἕκαστος σκοπῶν ἀσφαλές, τὸ πρὸς τοὺς ἐτέρους εὐγνωμον οὐκ ἐλογίζετο. Οὕτως οἱ μεγάλοι κίνδυνοι καὶ τοὺς τῆς φιλίας λύουσι νόμους.

Δ'. Ἐνθα δὴ τις ἀπὸ τῆς νεῶς νεανίσκος εὐρωστος λαμβάνεται τοῦ κάλῳ καὶ ἐφέλκεται τὴν ἐφορκίδα καὶ ἦν ἐγγὺς ἤδη τοῦ σκάφους· ἡτρεπίζετο δ' ἕκαστος, ὡς, εἰ πελάσειε, πηδῆσων ἐς αὐτήν. Καὶ δύο μὲν ἡ τρεῖς ἡτύχησαν οὐκ ἀναιμωτῇ, πολλοὶ δ' ἀποπηδᾶν πειρώμενοι, ἐξεκυλίσθησαν τῆς νεῶς κατὰ τῆς θαλάσσης. Ταχὺ γὰρ τὴν ἐφορκίδα ἀπολύσαντες οἱ ναῦται, πελᾷκει κόψαντες τὸν κάλῳ, τὸν πλοῦν εἶχον, ἐνθα αὐτοὺς ἦγε τὸ πνεῦμα· οἱ δ' ἐπὶ τῆς νεῶς ἐπειρῶντο καταπῦναι τὴν ἐφορκίδα. Τὸ δὲ σκάφος ἐκυβίστα περὶ τοῖς κύμασιν ὀρχούμενον, λανθάνει δὲ προσερχθὲν ὑφ' ἁλὶ πέτρα καὶ ῥήγνται πᾶν. Ἀπωσθείσης δὲ τῆς νεῶς, ὁ ἰστός ἐπὶ θάτερα πεσὼν τὸ μὲν τι κατέκλασε, τὸ δὲ τι κατέδυσεν αὐτῆς. Ὅποσοι μὲν οὖν παραρρήμα τῆς ἁλμῆς πιόντες κατεσχέθησαν, οὗτοι μετρωιτέραν ὥς ἐν κακοῖς ἔσχον τὴν συμφορὰν, οὐκ ἐνδιατρίβαντες τῷ τοῦ θανάτου φόβῳ. Ὁ γὰρ ἐν θαλάττῃ θάνατος βραδὺς προαναιρεῖ πρὸ τοῦ παθεῖν. Ὁ γὰρ ὀφθαλμὸς πελάγους γεμισθεὶς ὀρίστον ἐκτείνει τὸν φόβον, ὡς καὶ διὰ τούτων θάνατον δυστυχεῖν πλείονα. Ὅσον γὰρ τῆς θαλάσσης τὸ μέγεθος, τοσούτος καὶ ὁ τοῦ θανάτου φόβος. Ἐνιοὶ δὲ κολυμβᾶν πειρώμενοι, προσραγέστες ὑπὸ τοῦ κύματος τῇ πέτρᾳ διεφθείροντο· πολλοὶ δὲ καὶ ξύλοι ἀπερωγῶσι συμπεσόντες ἐπείροντο δίκην ἰχθύων· οἱ δὲ καὶ ἡμιθνήτες ἐνήχοντο.

Ε'. Ἐπεὶ οὖν τὸ πλοῖον διελύθη, δαίμων τις ἀγαθὸς περιέσωσεν ἡμῖν τῆς πρῶρας μέρος, ἐνθα περικαθίσαντες, ἐγὼ τε καὶ ἡ Λευκίππη, κατὰ ῥοὴν ἐφερόμεθα τῆς θαλάσσης· ὁ δὲ Μενέλαος καὶ ὁ Σάτυρος σὺν ἄλλοις τῶν πλωτῆρων ἐπιτυχόντες τοῦ ἰστοῦ καὶ ἐπιπεσόντες ἐνήχοντο. Πλησίον δὲ καὶ τὸν Κλεινίαν ἐωρῶμεν περινηχόμενον τῇ κεραίᾳ καὶ ταύτην ἠκούσαμεν αὐτοῦ τὴν βοήν· Ἐχου τοῦ ξύλου, Κλειτοφῶν· ἅμα δὲ λέγοντα κύμα ἐπεκάλυπτε κατόπιν· καὶ ἡμεῖς ἐκωκύσαμεν. Κατὰ ταῦτ' οὖν καὶ ἡμῖν ἐπεφέρετο κύμα· ἀλλὰ τύχῃ τινὶ πλησίον γενόμενον ἡμῶν κάτωθεν παρὰ τρέχει, ὥστε μόνον ὑψούμενον μετέωρον τὸ ξύλον κατὰ τὸν αὐχένα τοῦ κύματος καὶ τὸν Κλεινίαν ἰδεῖν αὖτις. Ἀνοιμῶξας οὖν, Ἐλέησον, ἔφην, δέσποτα Πόσειδον καὶ σπεῖσαι πρὸς τὰ τῆς ναυαγίας σου λείψανα. Πολλοὺς ἤδη τῷ φόβῳ θανάτους ὑπεμείναμεν· εἰ δ' ἡμᾶς ἀποκτείνειαι θέλεις, μὴ διαστήσης ἡμῶν τὴν τελευτήν· ἐν ἡμᾶς κύμα καλυψάτω. Εἰ δὲ καὶ θηρίων ἡμᾶς βορὰν πέμπεται γενέσθαι, εἴς ἡμᾶς ἰχθύς ἀναλωσάτω, μία γαστήρ χωρησάτω, ἵνα καὶ ἐν ἰχθύσι κοινῇ ταπῶμεν. Μετὰ μικρὸν δὲ τῆς εὐχῆς τὸ πολλὸν τοῦ πνεύματος περιπέπαυτο, τὸ δ' ἄγριον ἐστόρεστο τοῦ

siliendum plagas referebant. Alii vix scaphæ summum attingentes corruiebant. Nonnulli etiam ingressi, cum iis qui in scapha erant luctabantur : amicitiae enim atque pudoris lex omnis sublata fuerat, ac suæ quisque salutis intentus benevolentiam erga reliquos contemnebat. Ita periculorum magnitudo vel amicitiae leges solvit.

IV. Interea vectorum unus, juvenis robustus, arrepto fune, scapham prope navem pene pertraxerat, paratique alii omnes exspectabant, ut in eam, simulatque appropinquasset, transilirent : ac duobus tantum tribusve contigit, non tamen sine sanguine, multi alii hoc idem conati, e nave in mare deturbati fuerunt : nautæ enim, præciso statim securibus fune, scapham solverunt, ac quo ventus voluit, navigabant, vectoribus eam mergere conantibus. Navis autem ipsa undis jactata in gyrum agebatur, ac tandem ad aquis contextum saxum imprudenter delata, frangitur tota : detrusa autem nave malus alteram in partem collabens partem quamdam frangit, partem vero submergit. Sane quotquot epota maris aqua confestim obierunt, cum iis, ut tunc res erat, mitius actum fuit, quippe in mortis metu non admodum diu immoratis. Procrastinans enim in mari mors prius interimit, quam sentiat. Nam oculi, maris pleni, metum afferunt, nullis terminis circumscriptum : eoque miserior est mors. Quanta enim maris est amplitudo, tantus etiam mortis est pavor. Quidam enatare conati, ab unda saxo allisi perierunt. Multi disjectas navis tabulas nacti piscium more nabant. Nonnulli semimortui ferebantur.

V. Fracta eo pacto nave, proræ partem bonus quidam genius nobis conservavit : in qua sedentes ego et Leucippe, secundum maris aestum vehemur. Menelaus et Satyrus, alique vectores quum in malum incidissent, eo apprehenso natabant. Cliniam vero circum antennam nantem non procul aspeximus, atque audivimus etiam hanc illius vocem : Clitophon lignum tene : intereaque superveniens a tergo fluctus loquentem, quæ sane res lacrymas nobis excussit, primum adobruit : deinde nobis etiam incubuit : sed fato quodam propior factus infra nos præterlapsus est ita, ut lignum tantummodo alte sublatum in ipso fluctus summo et Cliniam rursus videremus. Multis itaque cum lacrymis ego, Domine, inquam, Neptune, miserere, ac naufragii reliquiis parce : unus ipse metus multas nobis mortes attulit. Aut si tibi omnino in animo est ut pereamus, ne nostram mortem divides : sed isdem fac ut nos fluctus absorbeat : sin vero fata etiam volunt, ut belluarum esca simus, unus tantum nos piscis deglutiat, una tantum nos alvus hauriat : ut eodem a piscibus etiam vorati sepulcro condamur. Paulo post, quam has preces effudi, venti vis undique sedata est, fluctusque subside.

κύματος. Μεσσή δ' ἦν ἡ θάλασσα νεκρῶν σωμάτων. Τούς μὲν οὖν ἀμφὶ τὸν Μενέλαον θάπτον προσάγει τῇ γῇ τὸ κύμα· καὶ ἦν ταῦτα τῆς Αἰγύπτου τὰ παράλια· κατεῖχον δὲ τότε ληστὰι πᾶσαν τὴν ἐκεῖ χώραν· ἡμεῖς δὲ περὶ δειλὴν ἐσπέραν τύχην τινὶ τῷ Πηλουσίῳ προσίσχομεν καὶ ἄσμενοι γῆς λαβόμενοι τοὺς θεοὺς ἀνευφημοῦμεν· εἴτ' ὠλοφυρόμεθα τὸν Κλεινὸν καὶ τὸν Σάτυρον, νομίζοντες αὐτοὺς ἀπολωλέναι.

Γ'. Ἔστι δ' ἐν τῷ Πηλουσίῳ Διὸς ἱερὸν ἄγαλμα 10 Κασίου· τὸ δ' ἄγαλμα νεανίσκος, Ἀπόλλωνι μάλλον ἱσχυρότερος· οὕτω γὰρ ἡλικίας εἶχε· προβέβληται δὲ τὴν χεῖρα καὶ ἔχει βροίαν ἐπ' αὐτῇ· τῆς δὲ βροίης ὁ λόγος μυστικός. Προσευξάμενοι δὲ τῷ θεῷ καὶ περὶ τοῦ Κλεινίου καὶ τοῦ Σατύρου σύμβολον ἐξαίτησαντες (καὶ 15 γὰρ ἔλεγον μαντικὸν εἶναι τὸν θεόν) περιήειμεν τὸν νεῶν. Κατὰ δὲ τὸν ὁπισθόδομον δρῶμεν εἰκόνα διπλῆν· καὶ ὁ γραφεὺς ἐνεγέγραπτο· Εὐάνθης μὲν ὁ γραφεύς, ἡ δ' εἰκὼν Ἀνδρομέδα καὶ Προμηθεύς, δεσμῶνται μὲν ἀμφω, διὰ τοῦτο γὰρ αὐτοὺς, οἷμαι, εἰς ἓν 20 συνήγαγεν ὁ ζωγράφος, ἀδελφαὶ δὲ καὶ τὴν ἄλλην τύχην αἱ γραφαί. Πέτρα μὲν ἀμφοῖν τὸ δεσμωτήριον, θῆρας δὲ κατ' ἀμφοῖν οἱ δῆμιοι, τῷ μὲν ἐξ ἀέρος, τῇ δ' ἐκ θαλάττης· ἐπίκουροι δ' αὐτοῖς Ἀργεῖοι δύο εὐγενεῖς, τῷ μὲν Ἡρακλῆς, τῇ δὲ Περσεύς· ὁ μὲν 25 τοξεύων τὸν ὄρνιν τοῦ Διὸς, ὁ δ' ἐπὶ τὸ κῆτος τοῦ Ποσειδῶνος ἀθλῶν. Ἄλλ' ὁ μὲν ἱδρυταὶ τοξαζόμενος ἐν γῇ, ὁ δ' ἐξ ἀέρος κρέμαται τῷ πτερῶϊ.

Δ'. Ὁρώρεται μὲν οὖν εἰς τὸ μέτρον τῆς κόρης ἡ πέτρα· θέλει δὲ τὸ ὄρυγμα λάγειν, ὅτι μή τις αὐτὸ πε- 30 ποίηκε χεῖρ, ἀλλ' ἔστιν αὐτόχθων ἡ γραφή. Ἐτράχυνε γὰρ τοῦ λίθου τὸν κάλπον ὁ γραφεύς, ὅς ἔτεκεν αὐτὸν ἡ γῆ. Ἡ δὲ ἐνίδρυται τῇ σκέπῃ· καὶ εἰσὶν τὸ θέσμιον, εἰ μὲν εἰς τὸ κάλλος ἀπίδοις, ἀγάλαμι καὶ κινῶ, εἰ δ' εἰς τὰ δεσμά καὶ τὸ κῆτος, αὐτοσχέδιον τάψω. 35 Ἐπὶ δὲ τῶν προσώπων αὐτῆς κάλλος κεκέρασται καὶ αἶσα. Ἐν μὲν γὰρ ταῖς παρειαῖς τὸ δέος κάθηται, ἐκ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν ἀνθεῖ τὸ κάλλος. Ἄλλ' οὕτε τῶν περιῶν τὸ ὥχρον τέλειον ἀφοίνικτον ἦν, ἡρέμα δὲ τῷ ἱερῷ βέβαπται· οὕτε τὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἄνθος ἔστιν ἀφείρμενον, ἀλλ' εἰσὶν αἱ ἀρτι μαραινόμενοι ἰοίς. 40 Ὡς αὐτὴν ἐκόσμησεν ὁ ζωγράφος εὐμόρφῳ φόβῳ. Τίς δὲ χεῖρας εἰς τὴν πέτραν ἐξεπέτασεν, ἄγχει τ' αἰὲς δεσμός· ἐκατέραν συνάπτων τῇ πέτρᾳ· οἱ καρποί δ' ὥσπερ ἀμπέλου βότρυες κρέμονται. Καὶ αἱ μὲν 45 ὠλέαναι τῆς κόρης ἄκρατον ἔχουσαι τὸ λευκὸν εἰς τὸ πικρὸν μετέβαλον καὶ εἰκόσιν ἀποθνήσκουσιν οἱ δάκτυλοι. Δίδεται μὲν οὕτω τὸν θάνατον ἐκδεχομένη· ἔστηκε δὲ συμφορῶς ἐστολισμένη, ὥσπερ Ἀδωνιδὶ νύμφη κροσσισμένη· ποδῶν δὲ ὁ χιτὼν, λευκὸς [ὁ χιτὼν], 50 τὸ ἔσσμα λεπτόν, ἀραχνίων εἰσὶν πλοκῇ, οὐ κατὰ τὴν συνπροσπειρίων τριγύων, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῶν ἐρίων, τῶν πετῶν, ὅσων ἀπὸ δένδρων ἔλκουσαι νήματα γυναικὶς ὑφαίνουσιν Ἰνδοί. Τὸ δὲ κῆτος ἀντιπρόσωπον τῇ κόρῃ κατέκειν ἀναβαῖνον ἀνοίγει τὴν θαλάτταν·

ruat et cadaveribus plenum mare apparuit. Menelaum celerius ad Ægypti quæ vocant paralia fluctus rejecit : eam autem regionem omnem latrones tunc incolebant. Nos circiter vesperam casu quodam Pelusium applicuimus : peroptatamque terram nacti gratias diis egimus : Cliniam deinde, ac Satyrum, quos obisse putabamus, deservimus.

VI. Pelusii statua est Jovis Casii, juvenili ætate, atque adeo, ut Apollini quam simillima sit, dextera manu, qua punicum malum sustinebat, extensa : cujus rei significatio minime vulgata est. Huic deo quum supplicavissimus, ac de Clinia Satyroque (futura enim prædicere illum aiunt) percunctati templum circuibamus : duasque in ejus interiore tabulas vidimus : et pictoris (nomen) inscriptum ; Evanthes quidem pictor ; pictura Andromeda et Prometheus vinculis constricti ambo atque hos ea de causa pictor conjunxit tametsi alia etiam inter se communia haberent. Saxa enim utrique pro carcere erant, feræ utrique, æria huic, marina illi carnifices. Argivi etiam utrique ex eadem gente auxiliares aderant, Hercules scilicet, atque Perseus : quorum alter Jovis volucrem aquilam in terra stans sagittis appetebat : alter Neptuni belluam cete pennis in aere sustentatus adoriebatur.

VII. Sane pro puellæ magnitudine saxum excavatum erat illa, ut non arte aliqua fabrefactum, sed sponte natum cavum pictura testari videretur : saxi sinum enim asperum, quomodo quidem terra producere solet, pictor effinxerat. In illo sedebat puella eo aspectu, ut si pulchritudinem tantum considerare voluisses, novam aliquam statuam, sin vero vincula etiam et cete, rude et inconditum sepulcrum existimatus fueris. In vultu pulchritudini pallor admistus erat, hic genas occupans, illa ex oculis effulgens : non tamen eousque genæ pallebant, ut suus iis rubor deesset, sed aliquantum rubore tinctus pallor, nec oculorum fulgor adeo coruscabat, quin languore quodam, qualem in violis modo marcescentibus conspicimus, dehonestaretur. Ita pulchro timore pictor puellam decoraverat. Manus ad saxum extendit et alte saxo alligans vinculum utramque premit : non aliter e brachiis, quam racemi e vite, carpi pendebant. Brachiorum autem ipsorum purus candor ad livorem vergebat et digiti mori videbantur. Hæc erat mortem exspectantis puellæ facies. Atqui sponsarum etiam more, quasque Plutoni nuptum traderetur, ornata erat ; erat talaris tunica, alba quidem illa, atque araneolæ reti subtilitate par, contextaque, non quomodo ovium vellera, sed qualem Indæ ab arboribus mulieres trahentes texunt. Adversus puellam cetus ab imo mari emergens mare aperit : et supra undas capite solo exstabat, nam

Καὶ τὸ μὲν πολὺ τοῦ σώματος περιβέβληται τῷ κύματι, μόνη δὲ τῇ κεφαλῇ τὴν θάλατταν ἀποδύεται. Ὑπὸ δὲ τὴν ἄλμην τοῦ κύματος ἢ τῶν νύτων ἐγγέγραπτο φαινόμενη σκιά, τὰ τῶν φολίδων ἐπάρματα, τὰ τῶν αὐγέων κυρώματα, ἢ λοφιδὰ τῶν ἀκανθῶν, οἱ τῆς οὐρᾶς ἐλιγμοί. Γένος πολλὴ καὶ μακρά· ἀνέωκτο δὲ πᾶσα μέχρι τῆς τῶν ὤμων συμβολῆς καὶ εὐθὺς ἢ γαστήρ. Μεταξὺ δὲ τοῦ κήτους καὶ τῆς κόρης ὁ Περσεὺς ἐγγέγραπτο καταβαίνων ἐξ αἰέρος· καταβαίνει δ' ἐπὶ τὸ θηρίον γυμνὸς τὸ πᾶν· χλαμὺς ἀμφὶ τοῖς ὤμοις μόνον καὶ πέδιλον περὶ τῷ πόδε πλησίον τοῦ πετροῦ· πῖλος δ' αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλύπτει· ὁ πῖλος δ' ὑψηνίττετο τὴν Ἀΐδος κυνέην· τῇ λαίᾳ τὴν τῆς Γοργούς κεφαλὴν κρατεῖ καὶ προβέβληται δίκην ἀσπίδος.

15 Ἡ δ' ἐστὶ φοβερά καὶ ἐν τοῖς χρώμασι· τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξεπέτασεν, ἔφριξε τὰς τρίχας τῶν κροτάφων, ἤγειρε τοὺς δράκοντας· οὕτως ἀπειλεῖ κἂν τῇ γραφῇ. Ὅπλον μὲν τοῦτο τῇ λαίᾳ τῷ Περσεῖ· ὠπλίσταται δὲ καὶ τὴν δεξιὰν διφυεῖ σιδήρῳ, εἰς δρέπανον καὶ ξίφος ἐσχισμένῳ. Ἀρχεται μὲν γὰρ ἡ κόπη κάτωθεν ἀμφοῖν ἐκ μιᾶς, καὶ ἐστὶν ἐφ' ἡμίσει τοῦ σιδήρου ξίφος, ἐντεῦθεν δ' ἀπορραγὲν, τὸ μὲν ὀξύνεται, τὸ δ' ἐπικάμπτεται. Καὶ τὸ μὲν ἀπωξυσμένον μένει ξίφος, ὡς ἤρξατο, τὸ δὲ καμπτόμενον δρέπανον γίνεταί, 20 ἵνα μιᾷ πληγῇ τὸ μὲν ἐρείδῃ τὴν σφαγὴν, τὸ δὲ κρατῇ τὴν τομὴν. Τὸ μὲν τῆς Ἀνδρομέδας δρᾶμα τοῦτο.

Ἡ'. Ἐξῆς δὲ τὸ τοῦ Προμηθεὺς ἐγεγόνει. Δέδεται μὲν ὁ Προμηθεὺς σιδήρῳ καὶ πέτρᾳ, ὠπλίσταται δ' Ἡρακλῆς τόξῳ καὶ δόρατι· ὄρνις ἐς τὴν τοῦ Προμηθεὺς γαστέρα τρυφᾷ. Ἔστηκε γὰρ αὐτὴν ἀνοίγων, ἥδη μὲν ἀνεωγμένην· ἀλλὰ τὸ βράμφος ἐς τὸ ὄρυγμα κεῖται· καὶ εἰκοεν ἐπορύττειν τὸ τραῦμα καὶ ζητεῖν τὸ ἥπαρ· τὸ δ' ἐκφαίνεται τοσοῦτον, ὅσον ἀνέωξεν ὁ γραφεὺς τὸ διόρυγμα τοῦ τραύματος. Ἐρείδει δὲ τῷ μὲν τῶν 30 τοῦ Προμηθεὺς τὰς τῶν ὀνύχων ἀκμάς. Ὁ δ' ἀλγῶν πάντῃ συνέσταλται καὶ τὴν πλευρὰν συνέσπασται καὶ τὸν μηρὸν ἐγείρει καθ' αὐτοῦ· εἰς γὰρ τὸ ἥπαρ συνάγει τὸν ὄρνιν. Ὁ δ' ἕτερος αὐτῷ τοῖν προδόν τὸν σπασμὸν ὄρνιν ἀντιτείνει κάτω καὶ εἰς τοὺς δακτύλους ἀποξύνεται. Τὸ δ' ἄλλο σχῆμα δείκνυσιν τὸν πόνον. Κεκύρτωται τὰς ὀφρῦς, συνέσταλται τὸ χεῖλος, φαίνει τοὺς ὀδόντας. Ἠλέσας ἂν ὡς ἀλγοῦσαν τὴν γραφὴν. Ἀναφέρει δὲ λυπούμενον Ἡρακλῆς. Ἔστηκε γὰρ τοξεύων τοῦ Προμηθεὺς τὸν δῆμιον· ἐνήρμο- 40 σται τῷ τόξῳ βέλος· τῇ λαίᾳ προβέβληται τὸ κέρασ ὠθῶν· ἐπὶ μαζὸν ἔλκει τὴν δεξιάν, ἔλκων τὸ νεῦρον κεύρτωται κατόπιν τὸν ἀγκῶνα. Πάντ' οὖν ὁμοῦ πύσσεται, τὸ τόξον, τὸ νεῦρον, τὸ βέλος, ἢ δεξιὰ. Συνάγεται μὲν ὑπὸ τοῦ νεύρου τὸ τόξον, διπλοῦται δ' ὑπὸ τῆς χειρὸς τὸ νεῦρον, κλίνεται δ' ἐπὶ μαζὸν ἢ χεῖρ. Ὁ δὲ Προμηθεὺς μεστός ἐστιν ἐλπίδος ἅμα καὶ φόβου. Πῇ μὲν γὰρ εἰς τὸ ἔλκος, πῇ δ' εἰς τὸν Ἡρακλέα βλέπει καὶ θέλει μὲν αὐτὸν ὅλοις τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν, ἔλκει δὲ τὸ ἥμισυ τοῦ βλέμματος ὁ πόνος.

corporis major pars aqua contegebatur, sub undæ aqua humerorum umbra, squamarum ordines, dorsi curvatura, spinarum summitas, caudæ flexiones picta erant. Mala magna et longa, hiatu ad humeros usque patebat, statimque venter. Inter cetum ac puellam Perseus e cælo devolans pictus erat, in belluam ferebatur nudo corpore, nisi quod chlamyde humeros cooperuerat et calceos pedibus aptaverat prope alas, pileumque Ditis galeam imitantem capiti imposuerat. Laeva manu Gorgonis caput sustinebat et pro scuto projiciebat, quod horribile sane et in coloribus: nam et oculos intendit, et comam concutit, et serpentes vibrat, minitatur ita etiam in pictura. Laeva Persei hoc telo, dextra ferro ejusmodi armata erat, ut et falx et gladius simul esset. Utrique enim unus infra est capulus et ad medium usque ferrum gladii formam referebat: inde duas in partes sectum altera in mucronem protendebatur, altera in uncum flectebatur. Et pars quidem acuta gladius manet, sicut initio esse cœperat, in falcem vero pars inflexa evadebat, eodem ut ictu et vulneraret et attrahe- 45 ret. Atque ita quidem Andromedæ se res habebant.

VIII. Sequebatur altera deinceps pictura hujusmodi. Prometheus ferreis catenis saxo alligatus erat. Hercules arcum et sagittam tenebat. Aquila Promethei pectus depascebatur: quippe in aperiendo illo jam aperto perstabat, rostrumque in vulnus demittebat, infodereque ac jecur quarere videbatur: cujus pars tanta sese ostendebat, quantum pictor per vulnus patere voluerat. Promethei coxæ aquila summis unguibus innitebatur: quapropter ille dolore se contrahit totum et latus contrahens, eam ipsam coxam in suam ipsius perniciem elevabat: ita enim volucrem jecori propiorem faciebat. Alter pes contentos nervos ad imos usque pedes commonstrabat, in digitosque acuebatur. Quin alio etiam habitu dolorem indicabat: curvabat enim supercilia, labra contrahabat, exerebat dentes. Ipse sane picturam quasi doloris sensum habentem miseratus fuisset. Iis malis oneratum Prometheus spe recreat Hercules, stat enim impositam arcui sagittam in ejus tortorem intendens: quippe arcum sinistra manus extensa impellebat, dextram mammarum admovet, dum adducit nervum cubito interim post se curvato. Eodemque omnia hæc tempore flectebantur arcus, nervus, sagitta, dextra; arcus nervo adducebatur, nervus manu in duas dividitur partes, manus mammarum admovetur. Prometheus ipse spe metu- 50 que plenus erat, ac partim quidem vulnus, partim vero Herculem intuebatur: quem sane totis oculis contemplari volebat, sed obtutus partem alteram dolor ad se rapiebat.

Θ'. Ἐνδιατρίψαντες οὖν ἡμέρας δύο καὶ ἀναλα-
βόντες ἑαυτοὺς ἐκ τῶν κακίων, ναὺν Αἰγυπτίαν μισθω-
σάμενοι (εἶχομεν δ' ὀλίγον χρυσίον, ὅπερ ἐτύχομεν
ἔως μὲν) διὰ τοῦ Νεῖλου πλοῦν ἐπ' Ἀλεξάνδρειαν
ἐπινοούμεθα, μάλιστα μὲν ἐκεῖ διεγνωκότες ποιήσασθαι
τὴν διατριβὴν καὶ νομίζοντες ταύτῃ τάχα τοὺς φίλους
ἐκρήσειν προσερχθέντας. Ἐπεὶ δ' ἐγενόμεθα κατὰ
τὴν πόλιν, ἐξαίφνης βοῆς ἀκούομεν πολλῆς. Καὶ ὁ
αὐτῆς εἰπὼν, Ὁ βουκόλος, μεταστρέφει τὴν ναῦν, ὡς
ἐπ' ἀναπλεύσειν εἰς τοῦπίσω· καὶ ἅμα πλήρης ἦν ἡ γῆ
φιδερῶν καὶ ἀγρίων ἀνθρώπων· μεγάλοι μὲν πάντες,
μέλανες δὲ τὴν χροίαν, οὐ κατὰ τὴν τῶν Ἰνδῶν τὴν
ἀκρατον, ἀλλ' οἷος ἂν γένοιτο νόθος Αἰθίοψ, ψιλοὶ τὰς
κεφαλὰς, λεπτοὶ τοὺς πόδας, τὸ σῶμα παγεῖς· ἐβαρβα-
ρίζον δὲ πάντες. Καὶ ὁ κυβερνήτης εἰπὼν, Ἀπολώ-
λαμεν, ἔστησε τὴν ναῦν, ὃ γὰρ ποταμὸς ταύτῃ στενω-
τάτος, καὶ ἐπεμβάντες τῶν ληστῶν τέσσαρες, πάντα
μὲν τὰ ἐν τῇ νηὶ λαμβάνουσι, καὶ τὸ χρυσίον ἡμῶν
ἀποπέρουσιν, ἡμᾶς δὲ δῆσαντες καὶ κατακλείσαντες
εἰς τι δοματίον, ἀπῆλλάττοντο, φύλακας ἡμῖν καταλι-
πόντες, ὡς τὴν ἐπιούσαν ἄζοντες ἡμᾶς εἰς τὸν βασιλέα·
τούτω γὰρ ἐκάλουν τῷ ὀνόματι τὸν ληστὴν τὸν μεῖζονα.
Καὶ ἦν ὁδὸς ἡμερῶν δύο, ὡς παρὰ τῶν σὺν ἡμῖν ἐαλω-
κότων ἠκούσαμεν.

Ι'. Ἐπεὶ οὖν νῦν ἐγένετο καὶ ἐκεῖμεθα, ὡς ἤμεν,
δεδεμένοι καὶ ἐκάθευδον οἱ φρουροί, τότε, ὡς ἔξω
ῥῆν, κλέπειν ἤρχον τὴν Λευκίππην, καὶ δὴ λογιζάμενος
ὅτι αὐτῇ γέγονα κακῶν αἴτιος, κοῦσας ἐν τῇ ψυχῇ
βῆναι, τῷ δὲ νῦν κλέψας τοῦ κοκκυτοῦ τὸν φῶρον, ὦ
θεοὶ καὶ δαίμονες, ἔφην, εἴπερ ἐστέ που καὶ ἀκούετε,
τί τελευτοῦτον ἡδικήκαμεν, ὡς ἐν ὀλίγαις ἡμέραις το-
σούτῃ πληθεῖ βαπτισθῆναι κακῶν; Νῦν δὲ καὶ παρα-
ιδώκατε ἡμᾶς λησταῖς Αἰγυπτίοις, ἵνα μὴδ' ἐλέου
τύχωμεν. Ληστὴν γὰρ Ἑλλήνα καὶ φωνὴ κατέκλασε,
καὶ δέχοις ἐμάλαξεν· ὃ γὰρ λόγος πολλάκις τὸν ἔλεον
πρὸς ἐμὴν· τὸ γὰρ πονοῦν τῆς ψυχῆς ἡ γλῶττα πρὸς ἑ-
στέρην διακονουμένη τῆς τῶν ἀκούοντων ψυχῆς ἡμεροῖ
τὸ θυμούμενον. Νῦν δὲ ποῖα μὲν φωνῇ δεηθῶμεν; τί-
νας δ' ὄρκους προτείνωμεν; Κἂν Σειρήνων τις γέννηται
πυθιανώτερος, ὃ ἀνδροφόνος οὐκ ἀκούει. Μόνοις ἑ-
στέον με δεῖ τοῖς νεύμασι καὶ τὴν δέξιν δηλοῦν ταῖς
μερομήσιας. Ὡς τῶν ἀτυχημάτων· ἦδη τὸν ὀρθὸν
ἔσχησάμεν. Τὰ μὲν οὖν ἐμὰ, κἂν ὑπερβολὴν ἔχῃ
σφαιρᾶς, ἦττον ἀλγῶν, τὰ σὰ δὲ, Λευκίππη, ποῖω
ἐνέμῃ ὀρηνῆσω; ποίοις ὀμμασι θαυράσω; Ὡς πιστὴ
μὲν πρὸς ἀνάγκην ἔρωτος, χρηστὴ δὲ πρὸς ἐραστὴν
δοτυροῦντα. Ὡς καλὰ σου τῶν γάμων τὰ κοσμήμα-
τα. Θάλαμος μὲν τὸ δεσμωτήριον, εὐνὴ δ' ἡ γῆ, ὅρ-
μι δὲ καὶ ψέλια κάλοι καὶ βρόχος, καὶ σοὶ νυμφαγω-
γῆς ληστὴς παρακαθεύδει. Ἀντί δ' ὕμναίων τίς σοὶ τὸν
ὄρθον ἀδει. Μάτην σοι, ὦ θάλασσα, τὴν χάριν ὡμο-
λογήσμεν· μέμφομαι σοὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ· χρηστοτέρα
ῤῆγας πρὸς οὐς ἀπέκτεινας, ἡμᾶς δὲ σώσασα μάλλον
ἐπὶ κτείνους. Ἐπὶ θόνησας ἡμῖν ἀληστεύτοις ἀποθανεῖν.

IX. Ceterum quum duos illic dies commorati, et ex malis
recreati essemus, Ægyptia nave conducta (nonnihil enim
auri erat nobis quo forte præcincti eramus) Alexandriam
versus Nilo amne cursum direximus, hoc consilio, ætatem
ut illic degeremus, fieri etiam posse putantes, ut eo forte
delatos amicos inveniremus. Quum autem ad oppidum
quoddam pervenissemus, ingens nobis clamor subito audi-
tus est. Ac nauta exclamans, Ecce prædo, navem tan-
quam retro cessurus convertit, statimque ripa feris atque
agrestibus viris completa est. Magna ii omnes statura
erant, colore non quidem, ut Indi, summe, sed, ut non veri
Æthiopes, remisse nigro, capitibus glabris, parvis pedibus,
corpore crasso, barbaro sermone. Itaque gubernator,
perisse nos omnes affirmans, navem sistit : angustissimus
enim illic fluvius erat, et latrones quatuor navem conscen-
dentes, quidquid in ea inerat, una cum pecunia nostra
abstulerunt, nobisque vinctis et in parvam domum inclu-
sis, custodibus relictis abierunt, ut postridie ad regem (ita
enim latronum principem appellant) ducerent. Aberat
autem ille duorum dierum itinere, uti de illis, qui nobiscum
capti fuerant, accepimus.

X. Interea quum nox adventasset, nosque, ut eramus,
vincti jaceremus, ac custodes dormitarent, ego, quomodo
mihi sane tum licuit, Leucippes calamitatem lugre cœpi :
et quot eam in mala conjecissem, tacitus mecum reputans,
animoque vehementer ingemiscens, animo occultans eju-
latus sonum, O dii dæmonesque, inquam, sicubi estis et
auditis, tantumne deliquimus, ut tam brevi tot malis obrui
meruerimus? Atqui nos latronibus Ægyptiis etiam tra-
didistis, quo misericordiam impetrare nequeamus. Græ-
cum enim latronem et vox commovit, et ad misericordiam
preces allexerunt. Oratio enim sæpe ad lenitatem revocat
et lingua pro animi agritudine deprecatrix iratas audien-
tium mentes fleclit. Nos vero quam voce precabimur?
quodnam jusjurandum dabimus? ut enim Sirenium cantu
dulciorem ad persuadendum orationem quis adhibeat, non
tamen a parricidis intelligetur. Nutu tantum rogare, ac
manuum gestu precari me oportebit. O calamitatem : lu-
ctum ego jam enuntiabo. Sed infortunia mea quamquam
opinionem omnium majora sunt, minus tamen certe doleo.
Tua vero, Leucippe, quo ore conquerar? quibus oculis la-
crymabor? o constantem in amoris fide conservanda, o be-
nignam erga infelicem amantem. En magnificos nuptiarum
tuarum apparatus, carcerem scilicet pro cubiculo, pro
pulvinis terram, pro monilibus atque armillis funes et la-
queos, atque etiam deductoris loco latro tibi assidet, Hyme-
næique vicem lamentationes implent. Nos quidem, o mare,
frustra tibi gratias egimus. Benignitatem ego tuam repre-
hendo, utpote quod mitius in eos fueris, quos perdidisti :
nam dum nos servasti, crudelius occidisti, omnemque mor-
tem, quæ a non latronibus afferretur, nobis invidisti.

ΙΑ'. Ταῦτα μὲν οὖν ἐθρήνουν ἡσυγῇ, κλάειν δ' οὐκ ἠδυνάμην. Τοῦτο γὰρ ἴδιον τοῖν ὀφθαλμοῖν ἐν τοῖς μεγάλοις κακοῖς. Ἐν μὲν γὰρ ταῖς μετρίαις συμφοραῖς ἀφθόνως τὰ δάκρυα καταρρεῖ καὶ ἔστι τοῖς πάσχοουσιν εἰς τοὺς κολάζοντας ἱκετηρία καὶ τοὺς ἀλγοῦντας, ὥσπερ ἀπ' οἰδοῦντος τραύματος, ἐξεκένωσεν· ἐν δὲ τοῖς υπερβάλλουσι δεινοῖς φεύγει καὶ τὰ δάκρυα καὶ προσδίδωσι καὶ τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐντυγοῦσα γὰρ αὐτοῖς ἀναβαίνουσιν ἡ λύπη, ἵστησί τε τὴν ἀκμὴν καὶ μετοχετεύει καταφέρουσα σὺν αὐτῇ κάτω· τὰ δ' ἐκτρεπόμενα τῇ· ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς οδοῦ εἰς τὴν ψυχὴν καταρρεῖ καὶ χαλεπώτερον αὐτῆς ποιεῖ τὸ τραῦμα. Λέγω οὖν πρὸς τὴν Λευκίππην πάντα σιγῶσαν·

Τί σιγᾷς, φιλότῃ καὶ οὐδέν μοι λαλεῖς; Ὅτι μοι, ἔφη, πρὸ τῆς ψυχῆς, Κλειτοφῶν, τέθηκεν ἡ φωνή.

ΙΒ'. Ταῦθ' ἡμᾶς διαλεγόμενους ἔλαθεν ἡμέρα γενομένη· καὶ τις ἵππον ἐπελαύνων ἐρχεται, κόμην ἔχων πολλὴν καὶ ἀγρίαν· ἐκόμα δὲ καὶ ὁ ἵππος. Γυμνὸς ἦν ὁ ἵππος, [ἄστροφος] καὶ οὐκ εἶχε φάλαρα. Τοιοῦτοι γὰρ τοῖς λησταῖς εἰσιν οἱ ἵπποι. Ἀπὸ δὲ τοῦ ληστήρχου παρῆν καὶ, Εἴ τις, ἔφη, παρθένος ἐστὶν ἐν τοῖς εἰλημμένοις, ταύτην ἀπάγειν πρὸς τὸν θεόν, ἱερεῖον ἐσομένην καὶ καθάρσιον τοῦ στρατοῦ. Οἱ δ' ἐπὶ τὴν Λευκίππην εὐθὺς τρέπονται· ἡ δ' εἰχετό μου καὶ ἐξεκρέματο βοῶσα. Τῶν δὲ ληστῶν οἱ μὲν ἀπέσπων, οἱ δ' ἔτυπτον· ἀπέσπων μὲν τὴν Λευκίππην, ἔτυπτον δ' ἐμέ. Ἀράμενοι οὖν αὐτὴν μετέωρον ἀπάγουσιν· ἡμᾶς δὲ κατὰ σχολὴν ἦγον δεδεμένους.

ΙΓ'. Καὶ ἐπεὶ δύο σταδίους τῆς κώμης προήλθομεν, ἀλαλαγμὸς ἀκούεται πολὺς καὶ σάλπιγγος ἦχος καὶ ἐπιφαίνεται φάλαγξ στρατιωτικὴ, [πάντες ὁπλῖται]. Οἱ δὲ λησταὶ κατιδόντες, ἡμᾶς μέσους διαλαβόντες ἔμενον ἐπὶόντας, ὡς αὐτοὺς ἀμυνόμενοι. Καὶ μετ' οὐ πολὺ παρῆσαν πενήκοντα τὸν ἀριθμὸν, πάντες ὁπλῖται, οἱ μὲν ποδῆρεις ἔχοντες τὰς ἀσπίδας, οἱ δὲ πέλτας· οἱ δὲ λησταὶ πολλῶν πλείους ὄντες, βώλους ἀπὸ τῆς γῆς λαμβάνοντες τοὺς στρατιώτας ἔβαλλον. Παντὸς δὲ βέλους χαλεπώτερος βῶλος Αἰγύπτιος, βαρὺς τε καὶ τραχὺς καὶ ἀνώμαλος· τὸ δ' ἀνώμαλόν ἐστιν αἰχμαὶ τῶν λίθων· ὥστε βληθεὶς διπλοῦν ποιεῖ ἐν ταύτῳ τὸ τραῦμα καὶ οἴδημα, ὡς ἀπὸ λίθου, καὶ τομὰς, ὡς ἀπὸ βέλους. Ἀλλὰ ταῖς γ' ἀσπίσιν ἐκδεχόμενοι τοὺς λίθους ὀλίγον τῶν βαλλόντων ἐφρόντιζον. Ἐπεὶ οὖν ἕκαμον οἱ λησταὶ βάλλοντες, ἀνοίγουσι μὲν οἱ στρατιῶται τὴν φάλαγγα, ἐκθέουσι δ' ἀπὸ τῶν ὅπλων ἄνδρες κούφιοι ἐσταλμένοι, φέρων αἰχμὴν ἕκαστος καὶ ξίφος, καὶ ἀκοντίζουσιν ἅμα, καὶ [ἦν] οὐδεὶς ὃς οὐκ ἐπέτυχεν. Εἴθ' οἱ ὁπλῖται προσέρρεον· καὶ ἦν ἡ μάχη στερεὰ, πληγαὶ δὲ παρ' ἀμφοτέρων καὶ τραύματα καὶ σφαγαί. Καὶ τὸ μὲν ἔμπειρον παρὰ τοῖς στρατιώταις ἀνεπλήρου τοῦ πλήθους τὸ ἐνδές. Ἡμεῖς δ' ὅσοι τῶν αἰχμαλώτων ἦμεν, ἐπιτηρήσαντες τὸ πονοῦν τῶν ληστῶν μέρος, ἅμα συνελθόντες διακόπομέν' αὐτῶν τὴν φάλαγγα καὶ ἐπὶ τοὺς ἐναντίους ἐκτρέφομεν. Οἱ δὲ στρατιῶται

XI. Hoc sane pacto mecum tacitus lamentabar : verum lacrymas, quod in ingentibus malis maxime proprium est, profundere nequibam. Enimvero mediocribus in malis lacrymae abunde manant, ac precandi munere pro iis, qui in calamitate degunt, apud infortunii auctores funguntur, doloremque minuunt, ut ulcerum tumores quum disrumpuntur, in exsuperantibus autem refugiant, oculosque deserunt. Mæror enim exire parantibus obviam factus earum vim retardat et una secum ad imas pectoris partes rapit. Quam ob rem de oculorum via deflectentes animum pulsant, illiusque angorem mirum in modum augent. Deinde ad Leucippen jam prorsus obmutescentem conversus, Qua de causa, inquam, Lencippe suavissima, taces nec quidquam mihi dicis? Tum illa, Quia vox me, inquit, o Clitophon, prius, quam spiritus, defecit.

XII. Hæc dum loqueremur, dies nobis haud advertentibus illuxit : ac tum nescio quis promissa et inculta coma introgressus est, equo advectus maxime iubato, nudoque stratis et phaleris. Ejusmodi enim latronum sunt equi. Erat is a latronum principe missus et, si qua inter captivos, inquit, virgo adest, eam abducere me oportet, dei victimam, exercitus piaculum futuram. Tum custodes ad Lencippen statim converterunt. Illa vero me complexa et mihi adhærens lamentari cepit. E latronibus alii eam abstrahabant, alii me cædebant. Tandem sublimem raptam asportaverunt, vinctos nos interim per otium secum ducentes.

XIII. Posteaquam stadia duo a pago processimus, ingens nobis clamor tubæque sonus exaudiebatur, deinde militum [gravis armaturæ] manus in conspectum se dedit : quam simulatque latrones viderunt, nobis in eorum medio conclusis, ad resistendum parati substituerunt, atque haud ita multo post viri quinquaginta armis tecti omnes, quorum alii longis ad pedes usque, alii brevioribus scutis utebantur, processerunt. Latrones, quorum numerus multo major erat, sublatas glebas in milites projiciebant. Ægyptia porro gleba telo quovis perniciosior est : gravis enim, dura et aspera atque asperitatem prominentes hinc inde cuspides gignunt. Ea de re fit, ut conjecta bifariam lædat : tumorem enim ceu lapis et vulnus ceu jaculum efficit. Verum milites glebas scutis excipientes jaculatores nihil faciebant. Posteaquam hi conjiciendo defatigati fuerunt, illi agmen aperuerunt : et qui leviter armati erant, statim ex agmine procurrerunt : quorum singuli missile ac gladium gestabant, et simul jaculati omnes sunt, neque vanus cujusquam ictus fuit. Deinde gravis armatura sese effudit. Pugnatum est confertim, plagæque ac cædes et vulnera ultro citroque illata. Quod militum numero deerat, usus explebat. Nos quotquot captivi eramus, latronum aciem laborare videntes, faclo simul agmine, eorumque ordinibus perruptis, ad hostes transivimus. Milites uti se res haberet ignari, nos primo in-

τὰ μὲν πρῶτον ἐπεχείρουν ἀναιρεῖν, οὐκ εἰδότες, ὥς δ' εἶδον γυμνοὺς καὶ δεσμὰ ἔχοντας, ὑπονοήσαντες τὴν ἀλήθειαν, δέχονται τῶν ὄπλων εἰσὼ, καὶ ἐπ' αὐτὰν παραπέμψαντες εἶων ἡσυχάζειν. Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἱππεῖς [πλείους] προσέρρεον· καὶ ἐπεὶ πλησίον ἐγένοντο, κατὰ κέρας ἑκάτερον ἀκτείναντες τὴν φάλαγγα περιέπαινον αὐτοὺς ἐν κύκλῳ, καὶ ἐν τούτῳ συναγόντες αὐτοὺς εἰς ὀλίγον κατεφόνεον. Καὶ οἱ μὲν ἔκειντο τεθνηκότες, οἱ δὲ καὶ ἡμιθνήτες ἐμάχοντο· τοὺς δὲ λοιποὺς ἐξώγησαν.

ΙΔ'. Ἦν δὲ περὶ δελφῶν ὁ καιρός· καὶ ὁ στρατηγὸς διαλαβὼν ἡμῶν ἕκαστον, ἐπυθάνετο τίνες εἴημεν καὶ πῶς ληφθεῖμεν· διηγείτο δ' ἄλλος ἄλλο τι, καὶ γὰρ τὰ μὲν εἶπον. Ἐπεὶ οὖν ἅπαντ' ἔμαθεν, ἐκέλευσεν ἀκολουθεῖν, αὐτὸς δ' ὄπλα δώσειν ὑπέσχετο. Διεγνώκει γὰρ ἀναμείνας στρατιὰν ἐπελθεῖν τῷ μεγάλῳ ληστηρίῳ· ἐλέγοντο δ' ἅμφι τοὺς μυρίους εἶναι. Ἐγὼ δ' ἱππον ἤτουν, σφόδρα γὰρ ᾔδειν ἱππεύειν γεγυμνασμένους. Ὡς δὲ τις παρῆν, περιάγων τὸν ἱππον ἐπεδεικνύμεν ἐν ῥυθμῷ τὰ τῶν πολεμούντων σχήματα, ὥστε καὶ τὸν στρατηγὸν σφόδρα ἐπαινεῖσαι. Ποιεῖται δὲ με ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὑποτάττον καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον ἐπυθάνετο τὰ μὲν καὶ ἀκούων ἤλει. Συμπαθὲς δὲ πῶς εἰς ἔλεον ἀνθρώπου ἀκροατὴς ἄλλοτρίων κακῶν, καὶ ὁ ἔλεος πολλάκις φίλιαν προσεῖν. Ἦ γὰρ ψυχὴ μαλαχθεῖσα πρὸς τὴν ὧν ἤκουσε λύπην, συνδιαθεθεῖσα κατὰ μικρὸν τῇ τοῦ πάθους ἀκροάσει τὸν οἶκτον εἰς φιλίαν καὶ τὴν λύπην εἰς τὸν ἔλεον συλλέγει. Οὕτως οὖν διέθηκα τὸν στρατηγὸν ἐκ τῆς ἀκροάσεως, ὥς καὶ αὐτὸν εἰς δάκρυα παραγαγεῖν· πλέον δὲ ποιεῖν εἵχομεν οὐδὲν, τῆς Λευκίπης ὑπὸ τῶν ληστῶν ἐχομένης. Ἔδωκε δὲ μοι καὶ ἠράποντα τὸν ἐπιμελησόμενον Αἰγύπτιον.

ΙΕ'. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ πρὸς τὴν διάβασιν παρεσκευάσθη καὶ ἐπεχείρει τὴν διώρυγα χῶσαι, ἥτις ἦν ἐμπορεύουσα. Καὶ γὰρ ἐωρῶμεν τοὺς ληστὰς μετὰ πλείστης ἀνάμεικτος ἐπὶ θάτερα τῆς διώρυχος ἐστῶτας ἐν τοῖς ἑλκυσσέμεν· βωμὸς δὲ τις αὐτοῖς αὐτοσχέδιος ἦν πηλοῦ πεποιημένος καὶ σφοδρὸς τοῦ βωμοῦ πλησίον. Ἀγροῦσι δὲ τῆς οὗ τὴν κόρην, ὅπισθι τὸ χεῖρε δεδεμένην. Καὶ αὐτοὺς μὲν οἱ τινες ἦσαν οὐκ εἶδον, ἦσαν γὰρ ὠπλισμένοι, τὴν δὲ κόρην Λευκίπην οὖσαν ἐγνώρισαν. Εἴτα κατὰ τῆς κεφαλῆς σπονδὴν περιέαντες, περιάγουσι τὸν βωμὸν κύκλῳ καὶ ἐπιθύλει τις αὐτῇ καὶ ὁ ἱερεὺς, ὡς εἶδος, ἦδεν ὅδην Αἰγυπτίαν, τὸ γὰρ σχῆμα τοῦ τοῦματος, καὶ τῶν προσώπων τὸ διεκλυσμένον ὑπέβαινε ὅδην. Εἴτ' ἀπὸ συνθήματος πάντες ἀναχωροῦσι τοῦ βωμοῦ μακρὰν· τῶν δὲ νεανίσκων ὁ ἕτερος ἀκακίνας αὐτὴν ὑπὲρ, ἔδωκεν ἐκ πατάλων ἐπὶ τῆς γῆς ἐρηρυσμένῳ, οἷον ποιοῦσιν οἱ κοροπλάθοι τὸν μαρτύριον ἐκ τοῦ φυτοῦ δεδεμένον· εἴτα λαβὼν ξίφος βάπτει κατὰ τῆς καρδίας καὶ διεκλυσσας τὸ ξίφος εἰς τὴν κάτω γαστέρα, βήγνυσι· τὰ σπλάγχνα δ' εὐθὺς ἐκτείναν, ἃ ταῖς χερσὶν ἐξεκλυσαντες ἐπιτιθέασιν τῷ βωμῷ καὶ ἐπεὶ ὠπτήθη, κατατεμόντες ἅπαντες εἰς

terficere voluerunt: sed quum postea nudos ac vinetos aspexissent, cognita veritate, intra ordines susceptos post extremum agmen, collocatos quiescere sinebant. Interea supervenerunt equites et postquam appropinquassent, acieque utrimque effusa latrones circuire, in angustumque coactos trucidare cœperunt. Ex quibus alii mortui procubuerunt, nonnulli semimortui adhuc pugnabant, reliquos vivos ceperunt.

XIV. Ceterum inclinato jam die militum eorum ductor, unumquemque nostrum singulatim et qui essemus et quo pacto in prædonum manus incidissemus, interrogavit: cui quidem alii alia, ego vero quæ mihi evenerant, commemoravi. Atque ille, ubi omnia edidicit, se ut sequeremur, jussit, armaque nobis se præbiturum pollicitus est: decreverat enim, quum primum copiae, quas exspectabat, advenissent, magnum latronum, qui ad decem millia esse ferebantur, receptaculum aggredi. Ac tum ego equum dari mihi poposci: in eo enim studio me valde exercitatum esse sciebam. Qui simulatque adductus fuit, illum circumagens pugnantium ordinatim equitum exemplum edidi, ita, ut me dux magnopere commendaret. Itaque die illo suis e convivis unum esse me voluit: atque in cena casus meos ut enarrarem, postulavit: quæ dum audiret, misericordia movebatur. Fere enim fit, ut qui aliena mala audit, una quodammodo patiat, benevolentiam autem misericordia sæpenumero gignit: animus enim eorum, quos audit, mœrore delinitus, malorum auditione in eundem fere sensum pertractus, misericordiam in amicitiam et tristitiam in misericordiam commutat. Ego vero narrando ducem eousque commovi, ut lacrymas tenere nequiverit. Nam quod amplius facerem, nihil erat, quum Leucippe in latronum potestate remansisset. Atqui Egyptium etiam servum mei curam habere jussit.

XV. Postridie ad transitum se comparavit et fossam quæ impedimento erat complere aggressus est: magnum etenim latronum numerum in armis esse trans fossam illam cernebam. Ii aram quamdam e luto, juxtaque sepulcrum ex tempore construxerant. Ac viri duo puellam, manibus post tergum revinctis, eo adduxerunt. Quos viros, propterea quod armis tecti erant haudquaquam cognovi: sed puellam Leucippen agnovi. Ii ergo tum capiti ejus libamina infundentes, circum aram in orbem illam duxerunt et præcinebat aliquis ipsi et sacerdos quidam Ægyptius, uti verisimile erat, carmen canebat, oris etenim figura et vultus distortio canere illum subindicabat. Deinceps, dato signo, ab ara omnes procul recessere. Tum adolescens alter, reclinans paxillis terræ infixis supinam alligavit, quo maxime modo figuli Marsyam arbori alligatum effingunt, gladiumque juxta cor infixum ad ima ventris usque traxit, sic ut viscera omnia statim exsiluerint: quæ illi manibus corripientes imposuerunt aræ, coctaque dissecuerunt, ei inter se partiti omnes devorarunt. Hæc milites ductorque cernentes, ad eorum unumquodque factum exclamarunt,

μοίρας ἔφαγον. Ταῦτα δ' ὁρῶντες οἱ (μὲν) στρατιῶται καὶ ὁ στρατηγός, καθ' ἐν τῶν πραττομένων ἀνεδόον καὶ τὰς ὄψεις ἀπέστρεψον τῆς θέας, ἐγὼ δ' ἐκ παραλόγου καθήμενος ἐθεώρουν. Τὸ δ' ἦν ἐκπληξίς· μέτρον γὰρ οὐκ ἔχον τὸ κακὸν ἐνεθρόντησέ με. Καὶ τάχα ὁ τῆς Νιδῆς μῦθος οὐκ ἦν ψευδής, ἀλλὰ κακείνη τοιοῦτόν τι παθοῦσα ἐπὶ τῇ τῶν παίδων ἀπολεία ῥόξαν παρέσχευεν ἐκ τῆς ἀκινήσιος ὥσει λίθος γενομένη. Ἐπεὶ δὲ τέλος εἶχεν, ὡς γ' ὦμην, τούργον, τὸ σῶμα ἐνθέντες τῇ σορῶ
 10 καταλείπουσι, πῶμα ἐπ' αὐτῆς ἐπιθέντες, τὸν δὲ βωμὸν καταστρέφαντες, φεύγουσιν ἀμεταστρεπτοί. Οὐτὼ γὰρ αὐτοῖς ποιεῖν ἔτυχε μεμαντευμένος ὁ ἱερεύς.

ΙΓ'. Ἐσπέρας δὲ γενομένης, ἡ διῶρυξ ἐκέχυστο πᾶσα· οἱ δὲ στρατιῶται διαβάντες αὐλίζονται μικρὸν
 15 ἄνω τῆς διῶρυχος καὶ περὶ δεῖπνον ἦσαν· ὁ δὲ στρατηγός ἐπεχείρει με παρηγορεῖν [δρῶν] ἀνικρῶς ἔχοντα. Περὶ δὲ πρώτῃν νυκτὸς φυλακὴν πάντας ἐπιτηρήσας καθύδοντας, πρόσεμι, τὸ ξίφος ἔχων, ἐπικατασφάζων ἑμαυτὸν τῇ σορῶ. Ἐπεὶ δὲ πλησίον ἐγενόμην, ἀνα-
 20 τείνω τὸ ξίφος, Λευκίππῃ, λέγων, ἀθλία καὶ πάντων ἀνθρώπων δυστυχιστάτη, οὐ τὸν θάνατον οὐδύρομαί σου μόνον, οὐδ' ὅτι τέθνηκας ἐπὶ ξένης, οὐδ' ὅτι σοι γέγονεν ἐκ βίας σφαγή, ἀλλ' ὅτι ταῦτα τῶν σῶν ἀτυχημάτων παίγνια, ἀλλ' ὅτι καθάρσιον γέγονας ἀκαθάρ-
 25 των σωματίων καὶ σε ζῶσαν ἀνέτεμον, οἶμοι, καὶ βλέπουσαν ὅλην τὴν ἀνατομὴν, ἀλλ' ὅτι σοῦ τῆς γαστρός τὰ μυστήρια ἐμέρισαν καὶ τὴν ταφὴν κακοδαίμονι βωμῶ καὶ σορῶ. Καὶ τὸ μὲν σῶμα ταύτη κατατέθειται, τὰ δὲ σπλάγχνα ποῦ; Εἰ μὲν δεδαπανήκει
 30 τὸ πῦρ, ἤττων ἢ συμφορά· νῦν δ' ἡ τῶν σπλάγχων σου ταφὴ ληστῶν γέγονε τροφή. Ὡς πονηρὰς ἐπὶ βωμοῦ δαδουρίας· ὦ τροφῶν καινὰ μυστήρια. Καὶ ἐπὶ τοιοῦτοις θύμασιν ἔδλεπον ἄνωθεν οἱ θεοὶ καὶ οὐκ ἐσθέσθη τὸ πῦρ, ἀλλὰ μαινόμενον ἠνείχετο καὶ ἀνέ-
 35 φερε τοῖς θεοῖς τὴν κνίσσαν [τὸ πῦρ]. Λάβε οὖν, Λευκίππῃ, τὰς πρεπούσας σοι χοὰς παρ' ἐμοῦ.

ΙΖ'. Ταῦτ' εἰπὼν ἀνατείνω ἄνω τὸ ξίφος, ὡς καθή-
 40 σων ἑμαυτῷ κατὰ τῆς σφαγῆς· καὶ δρῶ δύο τινὰς ἐξ ἐναντίας (σεληναία δ' ἦν) σπουδῇ θέοντας. Ἐπέσχεον οὖν ληστὰς εἶναι δοκῶν, ὡς ἂν ὑπ' αὐτῶν ἀπολάνοιμι. Ἐν τούτῳ δ' ἐγγὺς ἐγένοντο καὶ ἀναβοῶσιν ἄμφω. Μενέλαος δ' ἦν καὶ ὁ Σάτυρος. Ἐγὼ δ' ἄνδρας ἰδὼν ἐκ παραλόγου ζῶντας [καὶ] φίλους, οὔτε περιεπτυσάμην, οὔτ' ἐξεπλάγην ὑφ' ἡδονῆς· τοσοῦτον
 45 ἡ λύπη με τῆς συμφορᾶς ἐξεκώρωσε. Λαμβάνονται δὲ μοι τῆς δεξιᾶς καὶ ἐπεχείρουν ἀπαιρεῖσθαι τὸ ξίφος· ἐγὼ δὲ, Πρὸς θεῶν, ἔφην, μή μοι φθονήσητε θανάτου καλοῦ, μᾶλλον δὲ φαρμάκου τῶν κακῶν· οὐδὲ γὰρ ζῆν ἔτι δύναμαι, κἂν νῦν με βιάσσητε, Λευκίππῃς οὕτως
 50 ἀνηρμημένης. Τοῦτο μὲν γὰρ ἀφαιρήσεσθέ μοι τὸ ξίφος, τὸ δὲ τῆς ἐμῆς λύπης ξίφος ἔνδον καταπέπηγε καὶ τέμνει κατ' ὀλίγον. Ἀθανάτῳ σφαγῇ ἀποβήσκειν με βούλεσθε; Λέγει οὖν ὁ Μενέλαος, Ἄλλ' εἰ διὰ τοῦτο θέλεις ἀποθανεῖν, ὥρα σοι τὸ ξίφος ἐπισχεῖν· Λευκίππῃ δὲ

oculosque averterunt. Ipse autem ea sine ulla prorsus mente, sine ullo sensu, stupore scilicet oppressus spectabam : mali enim modum exsuperantis magnitudo a mentis sensu me abstraxerat. Ac forte Niobæ fabula, falsa minime fuit : sed hujusmodi quiddam illa quoque ob natu-
 rum eadem experta, existimationi locum fecit, eam prop-
 terea quod immota constitisset, in lapidem conversam. Posteaquam ea res finem, sicuti mihi videbatur, sortita est, latrones, cadavere in sepulcro condito, operculo imposito, aram demoliti sunt, ac nunquam respicientes, ita enim fieri debere sacerdos præceperat, discesserunt.

XVI. Sub vespem fossa omnis repleta fuit, militesque prætergressi paulo supra fossam castra posuerunt, deinde cibum ceperunt. Et dux, ægro me animo esse [cernens], consolationem mihi adhibere conabatur : verum ego circiter primam noctis vigiliam dormientes omnes tandem conspiciatus ad tumulum, ut memetipsum super eo immolare, accepto gladio, perrexi : ac sepulcro propior factus, eo educto, O misera, inquam, Leucippe, mortaliumque omnium infelicissima, ego quidem certe non fleo mortem istam tuam, non quod procul a domo tua, non quod violenta morte obieris, sed quod tales tuarum miseriarum ludi facti sint, sed quod impurissimorum latronum expiatio fueris, quod ii te vivam (me miserum) gladiique mucronem in te defigi videntem dissecuerint, quod occultiores uteri tui partes dividerint, in execrabili ara ac tumulo sepulturam. Atque hic quidem corpus tuum jacet, viscera vero quem locum obtinent? Si ea igni consumpta fuissent, levior utique calamitas esset : sed nunc eorum sepulcrum latronum ingluviis facta. O diras altaris faces, o ciborum nova mysteria! Et dii sacrificia hujusmodi e caelo spectarunt, et ignis extinctus non est, sed fœdari se passus est, nidoremque diis attulit. Tu vero, Leucippe, te dignas a me inferias cape.

XVII. Hæc quum dixissem, gladiumque, ut in jugulum mihimet ipse demitterem, sustulissem, duos quosdam ex adverso mihi, luna enim splendebat, ad me quam occysime currentes prospexi. Continui me igitur, latrones illos esse ratus, ut ab iis interficerer. Interea propiores ambo facti sunt et magna voce clamarunt. Erant ii Menelaus et Satyrus. Ego tametsi mihi amicos homines vivos insperato viderem, neque amplexabar, neque ullam etiam ex eorum aspectu voluptatem capiebam : ita me de statu mentis dejecerat acerbitas infortuniorum. Illi dextra manu mihi apprehensa gladium eripere tentaverunt. Verum ego, Ne per deos, inquam, præclaram hanc mihi mortem, aut malorum potius medelam, invidetis : neque enim Leucippe hoc pacto amissa, et si nunc me maxime cogatis, vivere amplius queam. Gladium certe hunc ipsi e manibus meis eveletis : sed mæroris aculeus intus ad vivum desedit, ac nonnihil jam penetravit. Immortaline vulneratione vos mori me vultis? Tum Menelaus, si illam, inquit, ob causam mortem tibi consciscere vis, gladium abicere potes,

σοι νῦν ἀναδιδώσεται. Βλέψας οὖν πρὸς αὐτόν, ἔτι μου καταγελαῖς, ἔφη, ἐπὶ τηλικούτῳ κακῷ; εὐ γε, Μενέλαε, Ξενίου μέμνησαι Διός. Ὁ δὲ κρούσας τὴν σορὸν, ἔπει τοίνυν ἀπιστεῖ Κλειτορῶν, ἔφη, σύ μοι, Λευκίππη, μαρτύρησον, εἰ ζῆς. Ἄμα δ' εἶπε, καὶ δις πού καὶ τρίς ἐπάταξε τὴν σορὸν, καὶ κάτωθεν ἀκούς φωνῆς πάνυ λεπτῆς. Τρόμος οὖν εὐθὺς ἴσχει με καὶ πρὸς τὸν Μενέλαον ἀπέβλεπον, μάγον εἶναι δοκῶν. Ὁ δ' ἦνοιγεν ἄμα τὴν σορὸν καὶ ἡ Λευκίππη κάτωθεν ἀνέβαινε, φοδερὸν θέαμα, ὃ θεοὶ, καὶ φρικωδέστατον. Ἀνέοικτα μὲν ἡ γαστήρ αὐτῆς πᾶσα καὶ ἦν ἐντέρων κενή· ἐπιπεσούσα δέ μοι περιπλέκεται καὶ συνέφριμεν καὶ σμῆρ' ἀκατέπεσομεν.

ΙΗ'. Μόλις οὖν ἀναζωπυρήσας λέγω πρὸς τὸν Μενέλαον, Οὐκ ἔρεῖς μοι, τί ταῦτα; οὐχὶ Λευκίππην ὄρω; ταύτην οὐ κρατῶ καὶ ἀκούς λαλούσης; Ἄ οὖν χυθὲς θρασυάμην, τίνα ἦν; Ἡ γὰρ ἐκεῖν' ἐστίν, ἣ ταῦτα ἐύπνιε. Ἄλλ' ἰδοὺ καὶ φίλημα ἀληθινὸν καὶ ζῶν, ὥς καί κ' αὖτ' ἐπὶ τοῦ Λευκίππης γλυκύ. Ἀλλὰ νῦν, ὁ Μενέλαος ἔφη, καὶ τὰ σπλάγχνα ἀπολήψεται καὶ τὰ στήθεα συμφύσεται καὶ ἄτριτον ὄψει. Ἄλλ' ἐπικάλυψαι σου τὸ πρόσωπον. Καλῶ γὰρ τὴν ἑκάτην ἐπὶ τὸ ἔργον. Ἐγὼ δὲ πιστεύσας ἐνεκαλυψάμην. Ὁ δ' ἄρχεται τετρατεύεσθαι καὶ λόγον τινα καταλέγειν. Ἄμα λέγων περιαιρεῖ τὰ μαγγανεύματα τὰ ἐπὶ τῇ γαστρὶ τῆς Λευκίππης καὶ ἀποκατέστησεν εἰς τὸ ἄρχαιον. Λέγει δέ μοι, Ἀποκάλυψαι. Καθὼ μόλις μὲν καὶ φοβούμενος (ἀληθὺς γὰρ ὦμην τὴν ἑκάτην παρεῖναι) ὅμως δ' οὖν ἀπέστησα τῶν ὀφθαλμῶν τὰς χεῖρας καὶ διόκληρον τὴν Λευκίππην ὄρω. ἔτι μᾶλλον οὖν ἐκπλαγεὶς ἐδοῦμην τοῦ Μενελάου, λέγων· ὦ φίλτατε Μενέλαε, εἰ διακονός τις εἶ (θεῶν), δέομαί σου, πού γ' εἰμι καὶ τίνα ποτὲ ταῦθ' ὄρω; Καὶ ἡ Λευκίππη, Παῦσαι, ἔφη, Μενέλαε, δεδιττόμενος αὐτόν· λέγει δέ, πῶς τοὺς ληστὰς ἠπάτησας.

ΙΘ'. Ὁ οὖν Μενέλαος λέγει· Οἴδ'ας, ὡς Αἰγυπτίος εἰμι τὸ γένος· φθάνω γὰρ σοι ταῦτ' εἰπὼν ἐπὶ τῆς νῆος. Ἦν οὖν μοι τὰ πλείεστα τῶν κτημάτων περὶ ταύτην τὴν κώμην καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς γινώριμοι. Ἐπὶ οὖν τῇ ναυαγίᾳ περιεπέσομεν, εἰτά με προσέρριψε τὸ κύμα τοῖς τῆς Αἰγύπτου παραλίαις, λαμβάνομαι μετὰ τοῦ Σατύρου πρὸς τὸν ταύτην παραφυλαττόντων ληστῶν. Ὡς δ' ἄγομαι πρὸς τὸν λήσταρχον, ταχύ με πῶν ληστῶν τινες γνωρίσαντες, λύουσί μου τὰ δεσμά. Ἐρρεῖν τ' ἐκέλευον καὶ συμπονεῖν αὐτοῖς, ὡς ἂν οἴκην. Ἐξαιτούμαι δὲ καὶ τὸν Σάτυρον ὡς ἐμόν. Οἱ δ' ἄλλ' ὅπως, ἔφησαν, ἐπιδείξεις ἡμῖν σεαυτὸν τολμηρὸν πρῶτον. Κἂν τούτῳ *** χρησμὸν ἴσχουσι κόρην καταβῆσαι καὶ καθῆραι τὸ ληστήριον καὶ τοῦ μὲν ἱεροῦ ἀπογεύσασθαι τυθείας, τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα σοὶ παραδόντας ἀναχωρήσαι, ὡς ἂν τὸ τῶν ἐναντίων στρατοπέδον ὑπερβάλῃς τῆς θυσίας τὸν τόπον. Λέγει δὲ τέλειπα, Σάτυρε, σὺ γὰρ ἐνταῦθεν ὁ λόγος.

Κ'. Καὶ ὁ Σάτυρος λέγει· Ἄμα δὲ βιαζόμενος ἐπὶ

ACHILLES TATIUS.

Nam Leucippe viva nunc tibi aderit. Ipse autem, coniectis in eum oculis, Atqui tu quoque, inquam, tantis (conflictatum) malis irrides? Bene scilicet Hospitalis Jovis memor es. Hic autem, percussa arca funebri, aedum tu, inquit, Leucippe, an vivas, testare, quandoquidem nullam Clitophon mihi fidem habet. Vix autem loqui desierat, cum urnam bis terve percussit, exilisque admodum ab ea proveniens vox mihi audita est. Itaque subito tremore occupatus oculos in Menelaum conieci, magicæ artis peritum eum ratus. Ille urnam detexit, ac Leucippe quam terribili sane horrendoque adspectu, (a summo enim ad imum dissectus, ac visceribus vacuus ei venter erat) prodiiit, seseque in me rejiciens, me complexa est, et ego illam contra: itaque ambo concidimus.

XVIII. Vix autem me ipse collegeram, quum ad Menelaum conversus, Quo modo, inquam, hæc se habeant, non expedit? Nonne Leucippen video, nonne hanc teneo, loquentemque audio? Cujusmodi ergo fuerunt, quæ hesternæ die prospexi? Sane aut illud, aut hoc somnium est: sed osculum et verum est et vivum et quale a Leucippe olim dabatur, suave. Tum ille, atqui viscera quoque, inquit, jamjam recuperabit, pectora coalescent et omnis prorsus vulneris expertem videbis. Tu faciem vela: Proserpinam enim ad opus invoco. Itaque fidem homini habens, me velavi. Ille autem inaudita quædam facere et loqui cepit: atque inter loquendum, quæ Leucippes ventri ad fallendos latrones adaptaverant, detraxit, prioremque illi formam reddidit, deinde memet revelare jussit. Tum ego, vix quidem, ac sane magno cum timore: Proserpinam enim vere adesce putabam, ab oculis manus removi, Leucippenque integram vidi: eoque majorem etiam in modum admiratus, si dei alicujus, Menelæe carissimæ, inquam, minister es, ubinam, rogo te, gentium sumus? quid sibi hæc volunt quæ cerno? Leucippe quoque, illum, inquit, Menelæe, frustrari amplius noli: sed quo pacto latronibus imposueris, jam expone.

XIX. Tum Menelaus, Ægyptium, inquit, me esse non ignoras: id quod tibi antea, in nave narraui. Prædiorum meorum pars major probe urbem hanc est, cujus cum præfectis nonnullus mihi usus intercedit. Quum igitur naufragium fecissemus, ad Ægypti litora me tandem fluctus ejecit, et latrones qui ei urbi præsidio fuerant, me cum Satyro ceperunt. Perductum autem ad eorum ducem nonnulli ex iis mihi agnito vincula detraxerunt et bono animo esse, sibi que, uti amicum, in rebus agendis auxilium ferre jusserunt. Tunc ego Satyrum quasi meum reddi mihi poposci. At illi, strenuum, inquiunt, nobis te primum ostende. Interea responsum iis ab oraculo redditum fuit, ut virginem immolarent et suum ipsorum receptaculum expiarent, immolataque jecinore degustata, ac reliquo corpore arcæ incluso recederent: ita ut sacrificii locum hostium exercitus superarent. Quæ reliqua sunt, tu, Satyre, commemorato, tua enim hinc oratio.

XX. Ac tum Satyrus, simul vero quum ad exercitum

τὸ στρατόπεδον, ἔκλαον, ᾧ δέσποτα, καὶ ὠδυρόμενην, τὰ
περὶ τῆς Λευκίπτης πυθόμενος, καὶ ἐδεόμην Μενελάου
παντὶ τρόπῳ σῶσαι τὴν κόρην. Δαίμων δέ τις ἀγα-
θὸς ἡμῖν συνήργησεν. Ἐτύγομεν τῇ προτεραίᾳ τῆς
5 θυσίας ἡμέρᾳ καθεζόμενοι πρὸς τῇ θαλάττῃ λυπούμενοι
καὶ περὶ τούτων σκοποῦντες, τῶν δὲ ληστῶν τινες ναῦν
ῥόντες ἀγνοίᾳ πλανηθεῖσαν, ὥρμησαν ἐπ' αὐτήν. Οἱ
δ' ἐπὶ τῆς νεὸς συνέντες οἱ τυγχάνουσιν, ἐπεχειροῦν
ἐλαύνειν εἰς τοῦπίσω. Ὡς δὲ φθάνουσιν οἱ λησταὶ κα-
10 ταλβόντες, πρὸς ἄμυναν τρέπονται. Καὶ γὰρ τις ἐν
αὐτοῖς ἦν τῶν τὰ Ὀμήρου [τῷ στόματι] δεικνύντων ἐν
τοῖς θεάτροις τὴν Ὀμηρικὴν (οὖν) σκευὴν ὀπλισάμενος
[τε] καὶ αὐτὸς καὶ τοὺς ἄμφ' αὐτὸν οὕτως σκευάσας, ἐπε-
χειροῦν μάχεσθαι. Πρὸς μὲν οὖν τοὺς πρῶτους ἐπελ-
15 θόντας καὶ μάλ' ἐρρουμένως ἀντατάξαντο· πλειόνων δ' ἐπι-
πλευσάντων σκαφῶν ληστρικῶν καταδύουσι τὴν ναῦν καὶ
τοὺς ἄνδρας ἐκπесόντας ἀνήρουν. Λανθάνει δὲ κίστη
ἐκτραπείσᾳ τις, καὶ τῷ ναυαγίῳ καθ' ἡμέας τῷ ῥοῖ κο-
μισθεῖσα, ἣν ὁ Μενέλαος ἀναιρεῖται καὶ ἀναχωρήσας
20 ποὶ παρόντος ἄμα κάμου, (προσεδόξα γὰρ τι σπουδαῖον
ἔνδον εἶναι,) ἀνοίγει τὴν κίστην καὶ δρῶμεν γλαμύδα
καὶ ξίφος, τὴν μὲν κώπην ὅσον παλαιστῶν τεσσάρων,
τὸν δὲ σίδηρον ἐπὶ τῇ κώπῃ βραχύτατον, δακτύλων
ὅσον οὐ πλείω τριῶν. Ὡς δ' ἀνελόμενος τὸ ξίφος ὁ
25 Μενέλαος ἔλαθε μεταστρέψας κατὰ τὸ τοῦ σιδήρου
μέρος, τὸ μικρὸν ἐκεῖνο ξίφος ὥσπερ ἀπὸ χηραμοῦ τῆς
κώπης κατατρέχει τοσοῦτον, ὅσον εἶχεν ἡ κώπη τὸ μέ-
γθος· ὡς δ' ἀνέστρεψεν εἰς τοῦμπάλιν, αὖθις ὁ σίδη-
ρος εἴσω κατεδύετο. Τούτῃ δ' ἄρα, ὡς εἰκός, ὁ κακο-
30 δαίμων ἐκεῖνος ἐν τοῖς θεάτροις ἐχρήτο πρὸς τὰς κιβδη-
λους σφαγὰς.

ΚΑ'. Λέγω οὖν πρὸς τὸν Μενέλαον, Θεὸς ἡμῖν, ἂν
βέλης χρηστός γενέσθαι συναγωνιέται. Δυνησόμενα
γὰρ καὶ τὴν κόρην σῶσαι καὶ τοὺς ληστὰς λαθεῖν.
35 Ἀκουσον δὲ ποίῳ τρόπῳ. Δέρμα προβάτου λαβόντες
ὡς οἱ βαδινώτατον συρράψωμεν εἰς σχῆμα βαλαντίου,
μέτρον ὅσον γαστρός ἀνθρωπίνης, εἴτ' ἐμπλήσαντες
θηρείων σπλάγγων καὶ αἵματος, τὴν πλαστὴν ταύτην
γαστέρα βράψωμεν, ὡς μὴ βᾶδιως τὰ σπλάγγνα διεκ-
40 πίπτου, καὶ ἐνσκευάσαντες τῇ κόρῃ τοῦτον τὸν τρόπον
καὶ στολὴν ἐξωθεν περιβαλόντες μίτραις τε καὶ ζώσμα-
σιν ἐνδεδυμένην, τὴν σκευὴν ταύτην ἐπικρύψωμεν.
Πάντως δὲ καὶ ὁ χρησμὸς ἡμῖν εἰς τὸ λαθεῖν χρήσιμος.
Ὁ σίδηρος γὰρ αὐτὴν ἐσταλμένην διὰ ταύτης ἀναμνη-
45 θῆναι μέσην τῆς ἐσθῆτος λέγει ὁ χρησμὸς. Ὅρᾳς
τοῦτο τὸ ξίφος ὡς ἔχει μηχανῆς. Ἄν γὰρ ἐρείσῃ τις
ἐπὶ τινος σώματος, φεύγει πρὸς τὴν κώπην, ὥσπερ εἰς
κουλεόν· καὶ οἱ μὲν δρῶντες δοκοῦσι βαπτίζεσθαι τὸν
σίδηρον κατὰ τοῦ σώματος, ὁ δ' εἰς τὸν χηραμὸν τῆς
50 κώπης ἀνέδραμε, μόνην δὲ καταλείπει τὴν αἰχμὴν,
ὅσον τὴν πλαστὴν γαστέρα τεμῖν καὶ τὴν κώπην ἐν
χρῶ τοῦ σφαζομένου τυχεῖν· καὶ ἀποσπάσῃ τις τὸν
σίδηρον ἐκ τοῦ τραύματος, καταρρεῖ πάλιν ἐκ τοῦ χη-
ραμοῦ τὸ ξίφος, ὅσον τῆς κώπης ἀνακουφίζεται τὸ με-

captivus, inquit, ductus, et de Leucippes infortunio certior
factus essem, o here, flebam, et lugebam, Menelaumque, ut
puellam omnino servaret, obtestabar. Qua in re propi-
tius nescio quis deus nobis auxilio fuit. Pridie enim, quam
sacrificium fieret, in litore mœroris pleni, atque iis de re-
bus solliciti, forte consederamus. Latrones autem aliquot
navem, locorum inscitia errantem, conspicati, in eam im-
petum fecerunt. Qui in ea erant, cognitis latronibus, re-
trocedere tentaverunt: sed quum eos assequerentur, ad
resistendum sese converterunt. Ea porro nave unus qui-
dam ex iis, qui Homeri poemata in theatris recitant, vehe-
batur. Is quum se, tum eos quos secum ducebat, eo habitu
quo in edendis Homeri poematis uti consueverat, adornas-
set, pugnare cœperunt, primisque grassatoribus perquam
strenue resistunt. Sed quum plures alii latronum myopar-
ones supervenissent, et navis demersa est et egressi ex ea
viri interempti: tum vero cistam quamdam, insciis illis ela-
psam, una cum fractæ navis parte fluctus ad nos detulerunt.
Eam Menelaus sustulit et in aliquem secedens locum me-
simul præsentem (non vulgare enim aliquid in ea contineri
putabat) aperuit: chlamydemque ac cultrum, cujus ma-
nubrium palmos quatuor, ferrum vero digitos non amplius
tres longum erat, invenimus. Cultrum hunc Menelaus
quum insciter torsisset, e capulo, tanquam ex antro, ferri
pars tanta prodiit, quanta capuli longitudo fuerat, quumque
in contrariam rursus partem torsisset, ferrum pariter in-
tus occultatum est. Ejusmodi ferro miserum illum homi-
nem in theatris ad fictas vulnerationes uti consuevisse cre-
dibile est.

XXI. Quamobrem ad Menelaum conversus, Si stre-
nuam, inquam ego, nunc operam navare volueris auxilium
nobis deus feret: nosque puellam servare, et a latronibus
minime deprehendi poterimus. Quo autem id pacto fieri
possit, accipe. Ovillum corium quam subtilissimum in
sacculi formam pro humani ventris magnitudine consue-
mus et feræ alicujus extis ac sanguine refertum, fictum
hunc ventrem componemus ita, ut exta non facile dela-
bantur, et hunc in modum adornata puella, stolaque super-
imposita, mitris deinde ac vittis additis, apparatus istum
occultabimus. Cui sane rei percommodum oraculum est:
a quo responsum fuit, ut puella adornata cum veste ipsa
per medium secetur. Tu cultrum hunc ea fabrefactum
arte vides, ut, si quis aliquod in corpus defigere velit, ejus
ferrum intra capulum, tanquam intra vaginam, recurrat,
iis qui spectant, in corpus illud mergi existimantibus, quum
lumen in manubrii latebra recondatur nec amplius exstet,
quam quantum satis sit ad fictitium uterum secundum,
sed pellem illius qui occidit capulus ipse contingat.
Quod si quis e vulnere gladium extrahat, tantum pariter
ferri excurrit, quantum sublatum capulus emittit: illoque
modo spectantium oculos fallit, arbitrantibus iis illud to-

τίωρον καὶ τὸν αὐτὸν τρόπον τοὺς ὄρνιντας ἀπατᾷ. Δοκεῖ γὰρ τοσοῦτον καταδῆναι ἐν τῇ σφαγῇ, ὅσον ἀνεί-
 κιν ἐκ τῆς μηχανῆς. Τούτων οὖν γενομένων, οὐκ ἂν
 εἶδεν οἱ λησταὶ τὴν τέχνην. Τὰ τε γὰρ δέρματα
 ἐπακέρυπται, τὰ τε σπλάγχνα τῇ σφαγῇ προσηρόσε-
 ται, ἅπερ ἡμεῖς ἐξελόντες ἐπὶ τῷ βοιωτῷ θήσομεν. Καὶ
 τὸ ἐνταῦθεν οὐκέτι προσίσαισι οἱ λησταὶ τῷ σώματι,
 ἀλλ' ἡμεῖς εἰς τὴν σορὸν καταθήσομεν. Ἀχέκρας τοῦ
 λησταρχοῦ μικρῷ πρόσθεν εἰπόντος, δεῖν τι τολμηρὸν
 ἐπιδείξασθαι πρὸς αὐτούς· ὥστ' ἔστι σοι προσελθεῖν
 αὐτῷ καὶ ὑποσχέσθαι ταύτην τὴν ἐπίδειξιν. Ταῦτα
 λέγων, εἶδεν ἡμῶν Δία Ξένιον καλῶν καὶ κοινῆς ἀναμ-
 νήσεως τραπέζης καὶ χρηστῆς . . καὶ κοινῆς ναυαγίας.

ΚΒ'. Ὁ δὲ χρηστὸς οὗτος, Μέγα μὲν, ἔφη, τὸ ἔργον,
 ἄλλ' ὑπὲρ φίλου, κἂν ἀποθανεῖν δεήσει, καλὸς δὲ κίν-
 ὀνος, γλυκὺς δὲ θάνατος. Νομίζω δὲ, ἔφη, ζῆν καὶ
 κλειτοφῶντα. Ἢ τε γὰρ κόρη πυθομένη μοι κατα-
 λυεῖν αὐτὸν εἶπε παρὰ τοῖς ἐλωκόσι τῶν ληστῶν δεδε-
 μένων· οἱ δὲ τῶν ληστῶν πρὸς τὸν λήσταρχον ἐκφυγόν-
 τας ἔλεγον, πάντας μὲν τοὺς ὑπ' αὐτῶν εἰλημένους τὴν
 εἰς τὸ στρατόπεδον μάχην ἐκπεφυγέναι· ὥστ' ἀποκεί-
 σται σοι παρ' αὐτῷ ἡ χάρις καὶ ἅμα ἐλεῆσαι κόρην
 εἶλιν ἐκ τοσοῦτου κακοῦ. Ταῦτα λέγων πείθω, καὶ
 ἀνέπραξεν ἡ Ἰύλη. Ἐγὼ μὲν οὖν περὶ τὴν τοῦ
 μηχανήματος ἡμῶν σκευήν. Ἄρτι δὲ τοῦ Μενελάου
 μέλλοντος τοῖς λησταῖς περὶ τῆς θυσίας λέγειν, δὲ λήσταρ-
 χος φάσας κατὰ δαίμονα, Νόμος ἡμῖν, ἔφη, τοὺς πρω-
 τώστες τῆς ἱεροουργίας ἀρχέσθαι, μάλιστα' ὅταν ἀνθρω-
 πῶν καταθύειν δέη. Ὡρα τοίνυν εἰς αὐρίον σοὶ
 παρασκευάζεσθαι πρὸς τὴν θυσίαν· δεήσει δὲ καὶ τὸν
 τὴν οἰκίτην ἅμα σοὶ μυθεῖναι. Καὶ μάλα, οὗτος
 ἔφη, προθυμολογούμενος μηδενὸς ὑμῶν χεῖρους γενέσθαι.
 Σπῆλαι δ' ἡμεῖς αὐτοὺς δεήσει τὴν κόρην ὡς ἀρμοδίως
 πρὸς τὴν ἀνατομήν. Ὑμῶν, δὲ λήσταρχος ἔφη, τὸ
 ἔργον. Στέλλομεν δὲ τὴν κόρην τὸν προειρημένον
 τρόπον κατ' ἑαυτούς, καὶ θαρρεῖν παρεκλευσάμεθα,
 κατελθόντες ἕκαστα καὶ ὡς μένειν εἴσω τῆς σοροῦ χρῆ,
 ἂν ᾤκτων αὐτὴν δὲ ὑπνος ἀφῇ, τὴν ἡμέραν ἐνδον μέ-
 νει. Εἰ δέ τι ἡμῖν ἐμποδὼν γένηται, σῶζε σαυτὴν
 ἐπὶ τὸ στρατόπεδον. Ταῦτ' εἰπόντες ἐξάγομεν αὐτὴν
 ἐπὶ τὸν βομόν. Καὶ τὰ λοιπὰ οἶδας.

ΚΓ'. Ὡς οὖν ἤκουσα, παντοδαπὸς ἐγινόμην καὶ
 ἡπαρρουν δὲ τι ποιῆσαι πρὸς τὸν Μενέλαον ἀντάξιν.
 Τὸ δ' οὖν κοινότερον, προσπεσὼν κατασπαζόμεν καὶ
 προσκύνουν ὡς θεὸν καὶ μοι κατὰ τῆς ψυχῆς ἀλγος
 ἐπιγίγνομαι ἡδονή. Ὡς δὲ τὰ κατὰ Λευκίππην εἶγέ μοι
 εἰπὼν, Ὁ δὲ Κλεινίας, εἶπον τί γέγονεν; Ὁ δὲ Μενέ-
 λας, Οὐκ οἶδα, ἔφη. Μετὰ γὰρ τὴν ναυαγίαν εὐθύς
 ἔβην μὲν αὐτὸν τῆς κεφαλῆς λαβόμενον, ὅποι δὲ κεχώ-
 ρηται, οὐκ οἶδα. Ἀνεκύκυσσα οὖν ἐν μέσῃ τῇ γαρῃ·
 τῇ γὰρ ἐρῶντι μοι δαίμων τις τῆς καθαρῆς ἡδονῆς
 τὴν ἐμὴ φανόμενον οὐδαμοῦ, τὸν μετὰ Λευκίππην
 ἰπνὸν δεσπότην, τοῦτον ἐκ πάντων κατέσχευε ἡ θάλασσα,
 καὶ μὴ τὴν ψυχὴν μόνον ἀπολέσει, ἀλλὰ καὶ τὴν ταφήν.

tum, quod e manubrio exstabat, in corpus delixum fuisse.
 Haec si fiant, latrones artificium cognoscere nequibunt :
 nam et corium tectum erit et exta facto vulnere desilient :
 quae nos excipientes arae imponemus. Nec vero ad cada-
 ver deinde latrones accedent : verum nos in tumultu collo-
 cabimus. Latronum sane principem paulo ante ipse di-
 centem audivisti, audacter factum aliquid sibi a nobis
 ostendi oportere. Licet itaque hominem tibi adire et hoc
 audacie signum polliceri. Quae quum dixissem, preces
 etiam addidi, Hospitalem Jovem invocans, communisque
 et mensae et naufragii mentionem faciens.

XXII. Tum vero bonus hic vir : Magnum id, inquit,
 facinus est : sed amici causa vel si quis mori debeat, peri-
 culum pulchrum, mors jucunda est. Atque ego rursus,
 Clitophontem quidem, inquam, vivere adhuc existimo :
 roganti enim mihi Leucippe illum inter captivos vincinum
 se reliquisse affirmavit : duci praeterea suo a latronibus
 fuga elapsis renuntiatum est, captivos omnes dum pugna-
 retur, ad hostes transivisse. Magnam itaque ab eo gratiam
 inibis, ac miseram hanc puellam tot ex malis eripies. Hac
 oratione hominem persuasi : nec fortunae deinceps favor
 defuit. Enimvero ego in iis, quae ad nostram machinam
 perficiendam opus erant, comparandis occupabar. Menel-
 aus autem cum jam latrones, ut de sacrificio cum iis verba
 faceret, convenisset, eorum princeps, ita volente deo, an-
 tevertit : Atque nostris, inquit, legibus cavetur, ut qui
 primum initiatus est, is sacrificium auspicetur, praesertim
 quum hominem immolare oportet. Itaque divinam ad rem
 faciendam te in crastinum comparato : servum vero etiam
 tuum instrui, tecumque initiari necessarium erit. Tum
 Menelaus, Enitemur, inquit, ut nos quoquam e vobis infe-
 riores non simus. Atqui, muneris quoque nostri erit,
 puellam ita ornare, ut apte secari possit. Vestra, dux in-
 quit, victima est. Leucippen igitur soli ipsi, quemadmo-
 dum antea propositum fuerat, ornavimus, bonoque animo
 esse jubentes de omnibus praemonuimus, oportere scilicet
 illum in arca manere, atque in eo interdictum etiam, quamvis
 somno solveretur, permanere. Si nos aliquid impediat ad
 castra (militum) (transitione facta) te ipsa serva.
 Quae quum dixissemus, puellam ad aram duximus. Reli-
 qua scis.

XXIII. Hac oratione varias mihi animus in partes dis-
 trahabatur : neque, quid agerem, quo Menelao parem col-
 latis in me beneficiis gratiam referrem, sciebam. Itaque,
 quod vulgo fieri solet, ad illius pedes prostratus, hominem
 amplectebam et veluti numen quoddam adorabam, quum
 inexhausta interim voluptas animum meum perfudisset.
 Posteaquam rem, quod Leucippen attinebat, in tuto esse
 vidi, quid de Clinia factum esset, rogavi. Menelaus, ne-
 scio, inquit, nam fracta illum nave antennae adhaerentem
 vidi; verum quo deinceps delatus fuerit, ignoro. Quamoli-
 rem in letitia media ejulavi (forte autem solidum hoc
 mihi gaudium evenire deus aliquis noluit), illum, qui mea
 causa nullo in loco reperiebatur, quem secundum Leucip-
 pen maxime omnium observabam, solum omnium maro
 retinebat, quo non modo spiritu, verum etiam sepulcro ca-

ᾧ θάλαττα ἄγνωμον, ἐφθόνησας ἡμῖν δλοκλήρου τοῦ
τῆς φιλανθρωπίας σου δράματος. Ἄπιμεν οὖν εἰς τὸ
στρατόπεδον κοινῇ καὶ τῆς σκηνῆς εἰσω παρελθόντες
τῆς ἑμῆς, τὸ λοιπὸν τῆς νυκτὸς διεισέψαμεν, καὶ τὸ
πρᾶγμα οὐκ ἔλαθε τοὺς πολλούς.

ΚΔ'. Ἄμα δὲ τῇ ἑφ' ἄγω τὸν Μενέλαον (πρὸς) τὸν
στρατηγὸν καὶ ἅπαντα λέγω· ὁ δὲ συνήδετο καὶ τὸν Με-
νέλαον ποιεῖται φίλον. Πυνθάνεται δὲ, πόση δύναμις
ἔστι τοῖς ἐναντίοις. Ὁ δ' ἔλεγε, πᾶσαν ἐμπεπλήσθαι
τὴν ἐξῆς κόμην ἀνδρῶν ἀπονενοσμένων καὶ πολὺ συν-
ηθοῖσθαι ληστήριον, ὡς εἶναι μυρίους. Λέγει οὖν
ὁ στρατηγός· Ἀλλ' ἡμῖν αὐταὶ αἱ πέντε χιλιάδες ἱκαναὶ
πρὸς εἰκοσι τῶν ἐκείνων. Ἀφίζονται δ' ὅσον οὕτω
πρὸς τούτοις ἕτεροι δισχιλιοὶ τῶν ἀμφὶ τὸ Δέλτα καὶ
τὴν Ἡλίου πόλιν τεταγμένων ἐπὶ τοὺς βαρβάρους.
Καὶ ἅμα λέγοντος αὐτοῦ παῖς εἰστρέχει τις, λέγων,
ἀπὸ τοῦ Δέλτα πρόδρομον ἔχειν τοῦ κεῖθεν στρατοπέ-
δου καὶ πέντε λέγειν ἄλλων ἡμερῶν διατρίβειν τοὺς
δισχιλίους· τοὺς γὰρ βαρβάρους [τοὺς] κατατρέχοντας
πεπαύσθαι· μελλούσης δ' ἔχειν τῆς δυνάμεως, τὸν
ὄρνιν αὐτοῖς ἐπιδημῆσαι τὸν ἱερὸν, φέροντα τοῦ πατρὸς
τὴν ταφήν· ἀνάγκαι δ' ἦσαν τὴν ἐξοδὸν ἐπισχεῖν το-
σούτων ἡμερῶν.

ΚΕ'. Καὶ τίς ὁ ὄρνις οὗτος, ὅστις, ἔφην, τοσαύτης
τιμῆς ἤξιωται; ποῖαν δὲ καὶ κομίζει ταφήν; Φοινῆς
μὲν ὁ ὄρνις ὄνομα, τὸ δὲ γένος Αἰθίοψ, μέγεθος κατὰ
ταῶν, τῇ χροίᾳ τῶς ἐν κάλλει δευτέρως. Κεκέρασται
μὲν τὰ πτερὰ χρυσοῦ καὶ πορφύρεα· αὐχεῖ δὲ τὸν Ἡλίον
ὁσπότην καὶ ἡ κεφαλὴ μαρτυρεῖ, ἔστεφάνωσε γὰρ
αὐτὴν κύκλος εὐφειγῆς· ἡλίου δ' ἐστὶν ὁ τοῦ κύκλου
στέφανος εἰκὼν. Κυανέος ἐστὶν, βόδοις ἐμπερῆς, εὐει-
δὴς τὴν θέαν, ἀκτίσι κομᾷ, καὶ εἰσιν αὐταὶ πτερῶν
ἀνατολαί· μερίζονται δ' αὐτοῦ Αἰθίοπες μὲν τὴν ζωὴν,
Αἰγύπτιοι δὲ τὴν τελευτήν. Ἐπειδὴν γὰρ ἀποθάνῃ,
(σὺν χρόνῳ δὲ τοῦτο πάσχει μακρῶν,) ὁ παῖς αὐτὸν
ἐπὶ τὸν Νεῖλον φέρει, σχεδιάσας αὐτῷ καὶ τὴν ταφήν.
Σμύρνης γὰρ βῶλον τῆς εὐωδιστάτης, ὅσον ἱκανὸν πρὸς
ὄρνιθος ταφήν, ὁρύττει τε τῷ στόματι καὶ κοιλαίνει
κατὰ μέσον καὶ τὸ ὄρυγμα θήκη γίνεται τῷ νεκρῷ.
Ἐνθεῖς δὲ καὶ ἐναρμόσας τὸν ὄρνιν τῇ σορῷ, [φέρει]
καὶ (βύσας) τὸ χάσμα γῆνιν χώματι, ἐπὶ τὸν Νεῖλον
οὕτως ἵπταται τὸ ἔργον φέρον. Ἐπεταὶ δ' αὐτῷ χο-
ρὸς ἄλλων ὄρνιθων ὥσπερ δορυφόρων καὶ ἔοικεν ὁ ὄρνις
ἀποδημοῦντι βασιλεῖ, καὶ τὴν πόλιν οὐ πλανᾶται τὴν
Ἡλίου. Ὁρνιθὸς αὕτη μετοικία νεκροῦ. Ἐστήκεν
οὖν ἐπὶ μετεώρου σκοπῶν καὶ ἐκδέχεται τοὺς προπό-
λους τοῦ θεοῦ. Ἐρχεται δὲ τις ἱερεὺς Αἰγύπτιος,
βιβλίον ἐξ ἀδύτων φέρων καὶ δοκιμάζει τὸν ὄρνιν ἐκ
τῆς γραφῆς. Ὁ δ' οἶδεν ἀπιστούμενος καὶ τὰ ἀπόρ-
ρητα φάνει τοῦ σώματος καὶ τὸν νεκρὸν ἐπιδείκνυται
καὶ ἔστιν ἐπιτάφιος σοφιστής. Ἱερῶν δὲ παῖδες
Ἡλίου τὸν ὄρνιν τὸν νεκρὸν παραλαβόντες θάπτουσι.
Ζῶν μὲν οὖν Αἰθίοψ ἐστὶ τῇ τροφῇ, ἀποθανὼν δ' Αἰ-
γύπτιος γίνεται τῇ ταφῇ.

reret. O malevolum mare, tu integrum nobis benignitatis
tuae fructum invidisti. Ceterum inde digressi ad exerci-
tum una profecti sumus, meoque in tentorio noctis reli-
quum transeginus. Facti autem illius fama late disseminata
est.

XXIV. Ubi dies illuxit, Menelaum ad Charmidem duxi,
remque omnem exposui : qui ea delectatus Menelaum in
amicitiam recepit, ac de adversariorum numero percun-
clatus est. Menelaus vicinum illum pagum desperatione
audacissimis hominibus plenum esse, latronesque perquam
frequentes, ut jam decem millium numerum impleant,
convenisse dixit. Tum dux, Atqui millia quinque haec
nostra, inquit, viginti eorum facile obsistere poterunt :
quamquam non ita multo post alia duo aderunt ex iis, qui
regionem, quam Delta vocant et Heliopolim, a barbarorum
excursionibus tuentur. Interea dum Charmides haec nar-
raret, puer quidam est ingressus, nuntium exercitus a regio-
ne Delta adessee significavit, referentem, ea militum millia
duo quinque adhuc dies tardatura, barbaros quidem certe
incurSIONibus modum fecisse : verum quum iter cohortes
factura essent, sacrum volucrum patris sepulcrum ferentem
iis appropinquasse : ac propterea tantum temporis profe-
ctionem differre coactas fuisse.

XXV. Tum ego, Quisnam hic, inquam, volucris est, cui
honoris tantum tribuatur? aut quodnam sepulcrum gestat?
Volucris nomen, inquit, Phoenix est, apud Aethiopes na-
scitur, pavonis magnitudine, coloris pulchritudine pavonem
superat. Pennas auro et purpura interpictas habet, solem
dominum suum esse gloriatur : id quod caput ejus testatur.
Nam illud coronat splendidissimus orbis, cujus orbis co-
rona imaginem Solis refert. Colore caeruleo est, rosea facie,
aspectu jucundo, radiis projectis : et sunt hi pennarum ut
solis radiorum ortus. Ea vero conditione est, ut vivo
Aethiopes, mortuo Aegyptii potiantur. Quum primum enim
vitam cum morte commutavit (quae res non nisi longum
post tempus fit), eum filius ad Nilum flumen defert, sepul-
crumque illi construit : odoratissimae enim myrrhae tantum
sumit, quantum ad cadaver includendum sufficere possit,
rostrumque excavat et medium infodit : atque id volucris
sepulcrum est. Collocato autem volucris apte in eo cavo,
ac terra operto hiatu, Nilum versus volans opus totum
secum defert, innumeris aliis avibus, tanquam corporis
custodibus, comitatus, ut pergere abeuntem regem imite-
tur, nec a Solis urbe, quae mortui volucris sedes est, usquam
declinat : sed eo delatus in sublimi, quo cerni possit, subsi-
stit, deque administros exspectat : nec multo post Aegy-
ptius sacerdos e sacrario cum libro prodit, volucrum descri-
ptionis comparatione dijudicans. Quocirca fidem ille sibi
minime haberi sentiens, occultas corporis partes revelat,
cadaverque oculis subijcit et laudatoris munere fungitur.
Tum Solis sacerdotes acceptum sacri volucris cadaver se-
pulturae tradunt. Ita fit, ut victus ratio, dum vivit, Aethio-
pem, sepulturae, quum moritur, Aegyptium illum efficiat.

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

Ἐδοξεν οὖν τῷ στρατηγῷ μαθόντι τὴν τε τῶν ἐναντίων παρασκευὴν καὶ τὴν τῶν συμμάχων ἀναβολὴν, εἰς τὴν κώμην ἀναστρέψαι πάλιν, ὅθεν περ ἐξωρμήσασιν, ἔστ' ἂν οἱ σύμμαχοι παραγένηνται· ἐμοὶ δὲ τις οἶκος ἐπετίτακτο ἅμα τῇ Λευκίππῃ μικρὸν ἀνωτέρω τῆς τοῦ στρατηγοῦ καταγωγῆς. Καὶ ὥς εἶσω παρῆλθον, περιπτυσσάμενος αὐτὴν οἷός [τε] ἤμην ἀνδρίζεσθαι. Ὡς δ' οὐκ ἐπέτρεπε, Μέχρι πότε, εἶπον, χρηρεύμεν τῶν τῆς Ἀφροδίτης ὀργῶν; Οὐχ ὁρᾷς ὅα ἐκ παραλόγου γίνονται; ναυαγία, καὶ λησταί, καὶ θυσαί, καὶ σφαγαί; Ἀλλ' ὥς ἐν γαλήνῃ τῆς Τύχης ἐσμέν, ἀποχρησώμεθα τοῖς κακῶσι, πρὶν τι χालπώτερον ἡμᾶς ἐπισχεῖν. Ἡ δὲ, Ἀλλ' οὐ θέμις, ἔφη, τοῦτ' ἤδη γενέσθαι. Ἡ γάρ μοι θεὸς Ἀρτεμις ἐπιστάσα πρῶην κατὰ τοὺς ὕπνους, ὅτε ἔκλασον μέλλουσα σφαγήσεσθαι, Μὴ νῦν, ἔφη, κλᾶς· οὐ γὰρ τευρήσῃ· βοηθὸς γὰρ ἐγώ σοι παρέσομαι· μενεὶς δὲ παρθένος, ἔστ' ἂν σε νυμφοστολήσω· ἄζεται δὲ σε ἄλλος οὐδεὶς ἢ Κλειτοφῶν. Ἐγὼ δὲ τῇ μὲν ἀναβολῇ ἠχθόμην, ταῖς δὲ τοῦ μέλλοντος ἐλπίσιν ἠδόμην. Ὡς δ' ἤκουσα τὸ ὄναρ, ἀναμνησκόμαι προσόμοιον ἰδὼν ἐνύπνιον. Ἐδόκουν γὰρ τῇ παρελθούσῃ νυκτὶ νῶν Ἀφροδίτης ἰδεῖν καὶ τὸ ἄγαλμα ἐνδον εἶναι τῆς θεοῦ· ὥς δὲ πλησίον ἐγενόμην προσεσφύμενος, κλεισθῆναι τὰς θύρας. Ἀθυμοῦντι δὲ μοι γυναῖκα ἐκφραῖναι κατὰ τὸ ἄγαλμα τὴν μορφὴν ἔχουσιν, καὶ Νῦν, εἶπεν, οὐκ ἔξεστί σοι παρελθεῖν εἰς τὸ νῶ· ἦν δ' ὀλίγον ἀναμνήσας χρόνον, οὐκ ἀνοίξω σοι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἱερέα σε ποιήσω τῆς θεοῦ. Καταλέγω δὲ τοῦτο τῇ Λευκίππῃ τὸ ἐνύπνιον καὶ οὐκέτι ἐπεχείρουν βιάζεσθαι. Ἀναλογιζόμενος δὲ τὸν τῆς Λευκίππης ὄνειρον, οὐ μετρίως ἐταραττόμην.

Β'. Ἐν τούτῳ δὲ Χαρμίδης, τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ στρατηγῷ, ἐπιβάλλει τῇ Λευκίππῃ τὸν ὀφθαλμὸν, ἀπὸ τῆς αὐτοῦ ἀφορμῆς αὐτὴν ἰδὼν. Ἐτυχον ποτάμιον ἠγρίον ἄνδρες τεθηρακότες θεὰς ἄξιον. Ἴππον δ' αὐτοῦ τοῦ Νείλου καλοῦσιν οἱ Αἰγύπτιοι. Καὶ ἔστι μὲν ἵππος, ὡς ὁ λόγος βούλεται, τὴν γαστέρα καὶ τοὺς πόδας, πλὴν ὅσον ἐν χηλῇ σιγίζει τὴν ὀπλήν· μέγεθος δὲ κατὰ τὸν βούν τὸν μέγιστον· οὐρὰ βραχεῖα καὶ ψιλλὴ τριγών, ὅτι καὶ τὸ λοιπὸν τοῦ σώματος οὕτως ἔχει· κεφαλὴ περιφερὴς οὐ σμικρά· ἐγγὺς ἵππου παρειά· μακρὰ ἐπὶ μέγα κεχηνῶς καὶ πνέων πυρώδῃ καπνόν, ὡς ἀπὸ πηγῆς πυρός· γένυς εὐρεῖα, ὄση καὶ παρειά, μέχρι τῶν κροτάφων ἀνοίγει τὸ στόμα. Ἐχει δὲ καὶ ἀνύδοντας καμπύλους, κατὰ μὲν τὴν ἰδέαν καὶ τὴν ἔπιν ὡς ἵππος, τὸ δὲ μέγεθος εἰς τριπλάσιον.

Γ'. Καλεῖ δὲ πρὸς τὴν θέαν ἡμᾶς ὁ στρατηγός· καὶ ἡ Λευκίππη συμπαρήν. Ἡμεῖς μὲν οὖν ἐπὶ τὸ ἠγρίον τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶχομεν, ἐπὶ τὴν Λευκίππην δ' ὁ στρατηγός· καὶ εὐθὺς ἐαλώκει. Βουλόμενος οὖν ἡμᾶς παραινέειν ἐπιπλείστον, ἵν' ἔχοι τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ χρίσθαι, περιπλοκὰς ἐξήτει λόγων· πρῶτον μὲν τὴν

LIBER QUARTUS.

Posteaquam hostium apparatus et auxiliorum moram dux cognovit, ad pagum, unde exieramus, revertendum, dum adessent auxilia, constituit. Mihi vero atque Leucippæ diversorium quoddam paulo altius, quam Charmidis, assignatum fuit : in quod simulatque introivi, ad complexum ejus currens, virum me præstare aggressus sum. Sed quum illa non pateretur, quousque tandem, inquam, Veneris fructu carendum nobis erit? an non vides, quam multa improvise nobis eveniant? naufragium, latrones, victimæ, mactatio? Ergo dum in tuto sumus, oblata occasione, prius quam gravius aliquid incidat, utamur. Tum Leucippe, Atqui fieri hoc, inquit, nondum licet. Nam quum aræ victimæ loco destinata lugerem, visa mihi nuper per somnium Diana, ne nunc, inquit, lugeas, non enim mori. Ipsa tibi opem feram; tu virginitatem tuam tamdiu serva, quoad ego te deducam : tu certe non nisi Clitophonti nubes. Ego vero quamquam moram hanc ægre ferebam, futuri tamen spe lætabar, atque insomniæ mentione audita, simile quoque mihi visum insomnium fuisse recordatus sum. Nocte enim, quæ diem illum præcesserat, Veneris templum, stantemque intus effigiem videre mihi visus fueram; quumque precandi gratia prope accessissem, januam claudi, atque hac de causa perturbato mihi mulierem statuæ forma non absimilem apparuisse, quæ diceret, templum ingredi mihi nondum fas esse : verum, si aliquamdiu exspectassem, futurum ut non solum fores mihi paterent, sed etiam ut deæ sacerdos crearer. Illud itaque Leucippæ commemoravi, neque amplius ei vim afferre conatus sum. Verumtamen illius insomnium animo mecum reputans non mediocriter contristabar.

II. Interea Charmides, hoc enim duci nomen, puellæ oculos adjecit, quum ejus videndæ occasio quædam hujusmodi homini oblata esset. Forte fortuna viri aliquot fluviatilem belluam spectatu dignam, comprehenderant : quam Nili equum Ægyptii appellant. Reveraque et ventre et pedibus, sicuti fama fert, equus est, nisi quod scissas ungulas habet. Corporis magnitudine maximum quemque bovem æquiparat. Cauda ei brevis est et pilorum asperitate, quemadmodum corpus etiam reliquum, carens. Caput rotundum, non parvum : maxillæ fere equinæ, nares perquam patulæ, et ignitum fumum, tanquam ignis scaturigines, spirantes : mentum latum, quemadmodum etiam maxillæ : oris hiatus ad tempora usque protensus : dentes, qui canini vocitantur, curvi, forma et situ equinis similes, verum triplo majores.

III. Ad eam belluam spectandam nos Charmides invitavit : affuitque una nobiscum ipsa etiam Leucippe. Nos porro belluam contemplantamur : ille autem oculos a Leucippe nusquam dejiciebat. Quocirca ejus amore statim exarsit : atque diutius nos illic, quo gratum oculis suis faceret, permanere cupiens, alios ex aliis sermones quarrebat :

φύσιν τοῦ θηρίου καταλέγων, εἶτα καὶ τὸν τρόπον τῆς ἄγρας, ὡς ἔστι μὲν ἀθηφαγώτατον καὶ ποιεῖται τρο-
 ςὴν θλον λήϊον, ἀπάτη δὲ ταύτη πάσχει τὴν ἄγραν.
 Ἐπιτηρήσαντες γὰρ αὐτοῦ τὰς διατριβάς, δρυγμα
 ποιησάμενοι, ἐπικαλύπτουσιν ἄνωθεν καλάμη καὶ
 χύματι· ὑπὸ δὲ τὴν τῶν καλάμων μηχανὴν ἐστάναι
 κάτω ξύλινον οἶκημα, τὰς θύρας ἀνεωγμένον εἰς τὸν
 ὄρορον τοῦ βόθρου καὶ τὴν πτώσιν τοῦ θηρίου λοχῶν·
 τὸν μὲν γὰρ ἐπιβάντα φέρεσθαι εὐθὺς καὶ τὸ οἶκημα
 10 φωλεοῦ δίκην ὑποδέχεσθαι καὶ τοὺς κυνηγέτας ἐκθο-
 ρόντας εὐθὺς ἐπικλείειν τοῦ πώκατος τὰς θύρας καὶ
 ἔχειν οὕτω τὴν ἄγραν, ἐπεὶ πρὸς γε τὸ καρτερόν οὐδεὶς
 ἂν αὐτοῦ κρατήσῃ βίᾳ. Τὰ τε γὰρ ἄλλα ἐστὶν ἀλκι-
 μώτατος καὶ τὸ δέρμα, ὡς ὁρᾷτε, φέρει τραχὺ καὶ
 15 οὐκ ἐθέλει πεθεσθαι σιδήρου τραύματι, ἀλλ' ἐστὶν,
 ὡς εἰπεῖν, ἑλέφας Αἰγύπτιος. Καὶ γὰρ δεύτερος φρί-
 νεται εἰς ἀλκὴν ἐλέφαντος Ἰνδοῦ.

Δ'. Καὶ ὁ Μενέλαος, Ἦ γὰρ ἐλέφαντα, ἔφη, ἥδη
 τεύεσσαι ποτε; Καὶ μάλα, ὁ Χαρμίδης εἶπεν, καὶ ἀκή-
 20 κοα παρὰ τῶν ἀκριβῶς εἰδότεων τῆς γενέσεως αὐτοῦ
 τὸν τρόπον ὡς παραδόξος. Ἄλλ' ἡμεῖς γ' οὐκ εἶδομεν
 εἰς ταύτην, ἔφη ἐγὼ, τὴν ἡμέραν, ὅτι μὴ γραφῇ. Λέ-
 γοιμ' ἂν ὑμῖν, εἶπε, καὶ γὰρ ἄγομεν σχολήν. Κυεῖ
 μὲν αὐτὸν ἡ μήτηρ χρονιώτατον· δέκα γὰρ ἑνιαυτοῖς
 25 πλάττει τὴν σποράν· μετὰ δὲ τοσαύτην ἐτῶν περίοδον
 τίχτει ὅταν ὁ τόκος γέρων γένηται. Διὰ τοῦτο, οἴμαι,
 καὶ ἀποτελεῖται μέγας τὴν μορφήν, ἀμαχος τὴν ἀλκὴν,
 πολὺς τὴν βιοτήν, βραδὺς τὴν τελευτήν. Βιοῦν γὰρ
 αὐτὸν λέγουσιν ὑπὲρ τὴν Ἡσιόδου κορώνην. Τοιαύτη
 30 δ' ἐστὶν ἐλέφαντος ἡ γένυς, ὅσα τοῦ βοῦς ἡ κεφαλὴ.
 Σὺ μὲν γὰρ ἂν ἰδὼν εἰποις κέρας ἔχειν αὐτὸ τὸ στόμα
 διπλοῦν· ἐστὶ δὲ τοῦτο ἐλέφαντος καμπύλος ὁδός.
 Μεταξὺ δὲ τῶν ὀδόντων ἀνθίσταται αὐτῷ προβοσκίς,
 κατὰ σάλπιγγα μὲν καὶ τὴν ὄψιν καὶ τὸ μέγεθος, εὐπει-
 35 θης δὲ τῶν πρὸς τὸν ἐλέφαντα. Προνομεύει γὰρ αὐτῷ
 τὰς βοσκὰς καὶ πᾶν ὅ τι ἂν ἐμποδῶν εὖρη σιτίον, ἔαν
 μὲν ἢ ὄψον ἐλέφαντος, ἐλαβέ τ' εὐθὺς καὶ ἐπιπτύ-
 χθῆῃσιν κάτω πρὸς τὴν γένυν τῷ στόματι τὴν τροφήν δια-
 κονεῖ· ἂν δέ τι τῶν ἀδρότερον ἴδῃ, τούτῳ περιβάλλει,
 40 κύκλῳ τὴν ἄγραν περισφίγγας καὶ τὸ πᾶν ἀνεκούρισε
 καὶ ὥρεξεν ἄνω δῶρον δεσπότη. Ἐπικάθηται γὰρ τις
 αὐτῷ ἀνὴρ Αἰθίοψ, καὶνὸς ἐλέφαντι ἱππεὺς ὢν· καὶ
 κολακεύει καὶ φοβεῖται καὶ τῆς φωνῆς αἰσθάνεται
 καὶ μαστίζοντος ἀνέχεται· ἡ δὲ μαστίξ αὐτῷ πέλεκυς
 45 σιδηροῦς. Εἶδον δὲ ποτε καὶ θέαμα καὶνόν. Ἀνὴρ
 Ἑλλήν ἐνέθηκε τὴν κεφαλὴν κατὰ μέσσην τοῦ θηρίου
 τὴν κεφαλὴν· ὁ δ' ἐλέφας ἐκεχῆνει καὶ περιήσθαινε
 τὸν ἀνθρώπον ἐγκείμενον. Ἀμφότερ' οὖν ἐθαύμαζον,
 καὶ τὸν ἀνθρώπου τῆς εὐτολμίας καὶ τὸν ἐλέφαντα τῆς
 50 φιλονορίας. Ὁ δ' ἀνθρώπος ἔλεγεν, ὅτι καὶ μισθὸν
 εἶη δεδωκώς τῷ θηρίῳ· προσπνεῖν γὰρ αὐτῷ [καὶ]
 μόνον οὐκ ἀρωμάτων Ἰνδικῶν εἶναι δὲ καὶ κεφαλῆς
 νοσοῦσης φάρμακον. Οἶδεν οὖν τὴν θεραπείαν ὁ ἐλέ-
 φας καὶ προῖκα οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα, ἀλλ' ἐστὶν ἱατρὸς

ac belluæ primum naturam, deinde capiendi modum refe-
 rens, voracissimum animal esse aiebat, ita ut segete plenum
 campum totum absumat: nec nisi dolo capi. Observatis
 enim locis in quibus degat, venatores fossam excavare,
 arundinibusque ac terra cooperire, subjecta tamen arca
 lignea, cujus fores in superiore parte ad fossæ altitudinem
 adaptæ sint: deinde occulto aliquo in loco, donec bellua
 decadat, exspectare: porro eam superascentem deorsum
 statim ferri, atque ab arca, tanquam a cubili, excipi: tum
 venatores celeriter concurrere, ac fores claudere, illoque
 modo bellua potiri, quoniam tanti alioqui roboris sit, ut vi
 a quoquam capi nequeat. Esse enim cum reliquis omni-
 bus sui partibus robustissimam, tum cute adeo dura, ut
 ferro etiam cedere nolit, meritoque elephantem Ægyptium
 dici posse: secundum enim roboris locum ab elephante
 Indo obtinere.

IV. Tum Menelaus, An vero etiam elephantem, inquit,
 vidisti? Maxime, inquit Charmides, et ex iis etiam, qui
 accurate sciebant, procreationis ejus incredibilem naturam
 audiui. At nobis, inquam ego, non nisi pictum spectare
 hactenus licuit. Tum Charmides, Ego vobis enarrabo,
 inquit, sumus enim otiosi. Longævum illum mater parit:
 annos enim decem in utero semen informandum continet,
 deinde exacto annorum hujusmodi curriculo, in lucem edit,
 foetus jam senescente. Hac de causa et corpore immenso
 et robore insuperabili, vita longissima, morte serotina,
 quippe supra Hesiodicæ cornicis annos vivere traditur, gigni
 arbitror. Elephantorum talis est maxilla, quale tauri ca-
 put. Ac si tu illius os videres, cornua duo habere judi-
 cares: verum non cornua, sed dentes repandi sunt, e quo-
 rum medio surgit proboscis, (quam manum vocant,) forma
 et magnitudine tubæ similis et iis quæ ei usui
 sunt, percommoda. Ea enim et cibum, et quidquid esui
 aptum objicitur, corripit. Ac si ex iis fuerit, quibus in
 cibum animal uti consuevit, sumit statim, seque mentum
 versus inflectens, ori offert: sin minus, huic manum
 circumjicit, contorquens in circulum prædam et omnem
 sustollit, heroque ut donum porrigit: insidet enim illi
 Æthiops vir, qui novus illius eques est. Blanditur vero
 etiam et formidat et loquentem intelligit et verberari
 patitur, ferrea videlicet clava flagelli loco adhibetur. Atqui
 mirabile quiddam etiam vidi aliquando spectaculum. Græ-
 cus scilicet caput suum belluæ capiti medio imposuit, bel-
 luaque aperti oris anhelitu hominem permulcebat. In
 quo sane et hominis audaciam et elephantis benignitatem
 admirabar. Mercedem vero belluæ a se persolutam et
 aromatum pene Indicorum ab ea odorem afflatum fuisse,
 Græcus ille aiebat, qui capitis dolorem removerit. Ele-
 phas curationem minime ignorat ideoque gratis os non

ἀλαζών καὶ τὸν μισθὸν πρῶτον αἰτεῖ. Κἂν δῆς, πεί-
θεται καὶ παρέχει τὴν χάριν καὶ ἀπλοῖ τὴν γένυν καὶ
τοσοῦτον ἐκδέχεται κεχνηώς, ὅσον ὁ ἄνθρωπος βούλε-
ται. Οἷδε γὰρ ὅτι πέπρακε τὴν ὁδμήν.

Ε'. Καὶ πόθεν, ἔφη, οὕτως ἀμόρφω θηρίῳ τοσαύτη
τῆς εὐωδίας ἡδονή; Ὅτι, ἔφη Χαρμοίδης, τοιαύτην
ποιεῖται καὶ τὴν τροφήν. Ἴδῶν γὰρ ἡ γῆ γείτων
ἡλίου. Πρῶτοι γὰρ ἀνατέλλοντα τὸν θεὸν ὁρῶσιν Ἰν-
δοὶ καὶ αὐτοῖς θερμότερον τὸ φῶς ἐπικάθηται καὶ
τῆρεῖ τὸ σῶμα τοῦ πυρὸς τὴν βαφήν. Γίνεται δὲ
παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἄνθος Αἰθίοπος χροῖας. Ἔστι δὲ
παρ' Ἰνδοῖς οὐκ ἄνθος ἀλλὰ πέταλον, οἷα παρ' ἡμῖν
τὰ πέταλα τῶν φυτῶν· ὁ (ἐκεῖ) μὲν κλέπτει τὴν πνοὴν
καὶ τὴν ὁδμὴν οὐκ ἐπιδείκνυται· ἡ γὰρ ἀλαζονεύσθαι
πρὸς τοὺς εἰδότας ὀκνεῖ τὴν ἡδονὴν ἢ τοῖς πολίταις
φθονεῖ. Ἄν δὲ τῆς γῆς μικρὸν ἐξοικήσῃ καὶ ὑπερβῇ
τοὺς ὅρους, ἀνοίγει τῆς κλοπῆς τὴν ἡδονὴν καὶ ἄνθος
ἐντὶ φύλλου γίνεται καὶ τὴν ὁδμὴν ἐνδύεται. Μέλαν
τοῦτο ῥόδον Ἰνδῶν. Ἔστι δὲ τοῖς ἐλέφασιν σιτίον, ὡς
τοῖς βοῦσι παρ' ἡμῖν ἡ πόα. Ἄτ' οὖν ἐκ πρώτης γο-
νῆς αὐτῇ τραφεῖς, ὁδῶδ' τε πᾶς κατὰ τὴν τροφήν καὶ
τὸ πνεῦμα πέμπει κάτωθεν εὐωδέστατον, ὁ τῆς πνοῆς
αὐτῶν γέγονε πηγὴ.

Γ'. Ἐπεὶ οὖν ἐκ τῶν λόγων ἀπηλλάχμεν τοῦ στρα-
τηγῶ, μικρὸν διαλιπὼν, ὅτι οὐ δύναται τις τρωεὺς
ἀνέχεσθαι θλιβόμενος τῷ πυρὶ, τὸν Μενέλαον μεταπέμ-
πεται, καὶ τῆς χειρὸς λαβόμενος λέγει· Ἀγαθὸν εἰς
εὐλίαν οἰδᾷ σε ἐξ ὧν ἔπραξας εἰς Κλειτοφῶντα· καὶ μὲν
ὁ εὐρήσεις οὐ χείρονα. Δέομαι δὲ παρὰ σοῦ χάριτος,
σοὶ μὲν βράδιος, ἐμοὶ δὲ ἀνασωσούσης τὴν ψυχὴν, ἂν
παρέχη. Λευκίππη μὲ ἀπολώλεκε· σῶσον δὲ σύ.
Ὁρεῖσται σοὶ παρ' αὐτῆς ζωάργια, μισθὸς δὲ σοὶ μὲν
χρυσὸς πεντήκοντα τῆς διακονίας, αὐτῇ δὲ, ὅσους ἂν
θέλῃ. Λέγει οὖν ὁ Μενέλαος· Τοὺς μὲν χρυσοὺς ἔχε
καὶ φύλαττε τοὺς τὰς χάριτας πιπράσκουσιν· ἐγὼ δὲ
φίλος ὢν, πειράσομαι γενέσθαι σοὶ χρήσιμος. Ταῦτ'
εἰπὼν, ἔρχεται πρὸς με καὶ πάντα καταγορεύει.
Ἐβουλεύομεθα οὖν τί δεῖ πράττειν. Ἔδοξε δ' αὐτὸν
ἀπατῆσαι. Τό τε γὰρ ἀντιλέγειν οὐκ ἀκίνδυνον ἦν,
μὴ καὶ βίαν προσαγάγῃ, τὸ δὲ φεύγειν ἀδύνατον,
πάντῃ μὲν ληστῶν περιεχυμένων, τοσοῦτων δὲ στρα-
τιωτῶν ἅμα· αὐτὸν ὄντων.

Ζ'. Μικρὸν οὖν διαλιπὼν ὁ Μενέλαος, ἀπελθὼν πρὸς
τὸν Χαρμοῖδην, Κατείργασται τὸ ἔργον, ἔφη· καίτοι τὸ
πρῶτον ἠρνεῖτο ἰσχυρῶς ἡ γυνή, δεομένου δὲ μου καὶ
ὑπομνηστικῶς τῆς εὐεργεσίας, ἐπένευσεν. Ἀξιόι
δὲ δικαίαν δέξιναι, ὀλίγην αὐτῇ χάρισσθαι προθεσμίαν
ἡμερῶν, ἔστ' ἂν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἀφίκωμαι.
Κῆμη γὰρ αὐτῇ, καὶ ἐν ὅψει τὰ γινόμενα, καὶ πολλοὶ
μάστορες. Εἰς μακρὰν, ὁ Χαρμοίδης εἶπε, δίδωσι
τὴν χάριν. Ἐν πολέμῳ δὲ τίς ἐπιθυμίαν ἀναβάλλε-
ται; τίς στρατιώτης ἐν χερσὶν ἔχων μάχην, οἷδεν εἰ
ζήσεται; Τοσαῦται τῶν θανάτων εἰσὶν ὁδοί· αἰτῆσαι
παρὰ τῆς Τύχης τὴν ἀσφάλειαν καὶ ἀναμεινῶ.

aperit, sed ante omnia, superbi medici more primum
ante poscit : quo accepto, paret, ac gratiam refert, os pan-
dit, et eo aperto, quamdiu quidem homo velit, exspectat,
intelligit scilicet odorem se vendidisse.

V. Tum ego, Unde, inquam, tam deformi belluæ tam
suavis odor? Ex cibo, inquit, Charmides, quo ad eam
rem maxime idoneo utitur. Indorum regio soli vicina
est, primique ipsi orientem illum adspiciunt, calidioresque
illius radios experiuntur, ita ut etiam quasi igne colorati
sint. In Græcia flos oritur Æthiopum colorem referens,
qui apud Indos non flos, sed frons est, cujusmodi eæ sunt,
quæ in arboribus nostris cernuntur. Atque illic quidem
asslatum celat, odoremque non profert; sive quia inter illos
qui hujus suavitatis non ignari sunt gloriari veretur, sive
quia civibus suis invidet : sin vero e patria terra paulum
modo excedat, finesque transcendat, latentem suavitatem
in apertum profert, atque e fronde in florem mutatus odore
cumulatur. Indorum hic flos est, quam nigram rosam
vocat. Hac elephantes vescuntur, quemadmodum gra-
mine apud nos boves. Igitur a primo fere ortu pabulo
ejusmodi enutrita bellua cibo similem odorem ex toto cor-
pore reddit, halitumque odoratissimum ab imo, ubi ei
spiritus fons est, efflat.

VI. Posteaquam loquendi finem Charmides fecit, non
multum temporis abire passus (qui enim amore saucius
est, quum illius æstu jactatur, dolori ferendo par esse ne-
quit), Menelaum ad se vocatum manu prehendit, atque ex
iis, inquit, quæ Clitophontis causa fecisti, verum te amicum
esse intellexi : quare me quoque non deferiorem invenies.
Gratiam a te peto, tibi sane factum quam facillimam, mihi
vero, si tribuas, animæ incolumitatem reddituram. Leucippe
me perdidit : tu me servato. Illa tibi, mercedem pro red-
dita vita debet, verum ego pro tuo hoc in me collato bene-
ficio nummos aureos quinquaginta dono dabo, Leucippe
ipsa quot voluerit, accipiet. Tum vero Menelaus, Pecuniam,
inquit, tuam tibi habe, atque illis, quibus venalia benefi-
cia sunt, serva. Ego, cum in amicitiam me receperis,
operam dabo, ut tibi utilis sim. Quæ quum didisset, me
convenit, remque omnem exposuit. Quapropter, quid nos
agere oporteret deliberabamus, et hæc nostra sententia, ut
hominem falleremus. Negare enim periculosum erat, ne
vim adhiberet, sed neque fugam arripere, quum a latroni-
bus omnia obsessa essent, et ipse tot circum se milites ha-
beret, ullo pacto licebat.

VII. Igitur paulo post reversus ad Charmidem Mene-
laus rem confecisse se inquit, ac puellam primo quidem
perquam obstinate renuisse : veruntamen quum ipse preces
adhibuisset, ac beneficii memoriam renovasset, tandem an-
nuisse. Unum tantum, atque id non injustum, rogavisse,
nempe ut dies pauci concederentur, donec Alexandriam
perveniretur : locum enim in quo tum degerent, villam
esse, omnia illic palam futura, multosque testes habitura.
Charmides vero, Serum, inquit, hoc mihi beneficium dat.
In bello autem quis cupiditatem explere differat? Equis
miles prælium jamjam initurus, victurum se certussit, quum
tot morti aditus pateant? Tu mihi a Fortuna id inpetra, ut

Ἐπὶ πόλεμον νῦν ἐξελεύσομαι βουκόλων· ἔνδον μοι
τῆς ψυχῆς ἄλλος πόλεμος κἀθηται. Στρατιώτης με
πορβεῖ τόσον ἔχων, βέλος ἔχων. Νενίκημαι, πεπλή-
ρωμαι βελῶν· κάλεσον, ἄνθρωπε, ταχὺ τὸν ἱασόμενον·
ἐπεΐγει τὸ τραῦμα. Ἄψω πῦρ ἐπὶ τοὺς πολεμίους·
ἀλλας δᾶδας ὁ ἔρως ἀνῆψε κατ' ἐμοῦ. Τοῦτο πρῶτον,
Μενέλαε, σβέσον τὸ πῦρ. Καλὸν τὸ οἰώνισμα πρὸ
πολέμου συμβολῆς ἐρωτικῆς συμπλοκῆς. Ἀφροδίτη με
πρὸς Ἄρεα ἀποστειλάτω. Καὶ ὁ Μενέλαος, Ἄλλ'
ὄρῳ, ἔφη, ὡς οὐκ ἔστι ῥάδιον λαθεῖν αὐτὴν ἐνθάδε τὸν
ἄνδρα ὄντα καὶ ταῦτ' ἐρῶντα. Καὶ ὁ Χαρμίδης,
Ἀλλὰ τοῦτό γε ῥάδιον, ἔφη, τὸν Κλειτοφῶντα ἀποφορ-
τίσασθαι. Ὅρῳ οὖν ὁ Μενέλαος τοῦ Χαρμίδου τὴν
σπουδὴν καὶ φοβηθεὶς περὶ ἐμοῦ, ταχὺ τι σκήπτεται
15 πηλὸν καὶ λέγει· Βούλει τὴν ἀλήθειαν ἀκοῦσαι τῆς
ἀναβολῆς; αὕτη γὰρ γῆς ἀφῆκε τὰ ἐμνηνα καὶ ἀνδρὶ
συνελθεῖν οὐ θέμις. Οὐκοῦν ἀναμενοῦμεν, ὁ Χαρμί-
δης εἶπεν, ἐνταῦθα τρεῖς ἡμέρας ἢ τέτταρας, αὗται
γὰρ ἱκαναί. Ὁ δ' ἔξεστιν, αἰτοῦ παρ' αὐτῆς· εἰς
20 ὀφθαλμοὺς ἡκέτω τοὺς ἐμοὺς καὶ λόγων μεταδότην
ἀκοῦσαι θέλω φωνῆς, χειρὸς θιγεῖν, ψαῦσαι σώματος.
Λῦται γὰρ ἐρώτων παραμυθία. Ἐξεστι δ' αὐτὴν
καὶ φιλεῖν· τοῦτο γὰρ οὐ κεκώλυκεν ἡ γαστήρ.

Ἦ'. Ὡς οὖν ταῦθ' ὁ Μενέλαος ἐλθὼν ἀπαγγέλλει
25 μοι, πρὸς τοῦτο ἀνεβόησα· ὡς θᾶττον ἂν ἀποθάνοιμι
ἢ περιῖδω Λευκίππης φίλημα ἀλλοτριούμενον. Οὐ τί
γὰρ, ἔφη, ἐστὶ γλυκύτερον; Τὸ μὲν γὰρ ἔργον τῆς
Ἀφροδίτης καὶ ὄρον ἔχει καὶ κόρον, καὶ οὐδὲν ἐστίν,
ἐὰν ἐξέλῃς αὐτοῦ τὰ φιλήματα. Φίλημα δὲ καὶ ἀό-
30 ριστόν ἐστι καὶ ἀκόρεστον καὶ καινὸν αἰεὶ. Τρία
γὰρ τὰ κάλλιστα ἀπὸ τοῦ στόματος ἀνείσιν, ἀναπνοὴ
καὶ φωνὴ καὶ φίλημα. Τοῖς μὲν γὰρ χειλεσιν ἀλλή-
λους φιλοῦμεν, ἀπὸ δὲ τῆς ψυχῆς ἢ τῆς ἡδονῆς ἐστι
πηγὴ. Πίστευσόν μοι λέγοντι, Μενέλαε, (ἐν γὰρ τοῖς
35 κακοῖς ἐξορχήσομαι τὰ μυστήρια) ταῦτα μόνον παρὰ
Λευκίππης ἔχω καὶ γὰρ· ἐτι μένει παρθένος· μέχρι μόν-
ων τῶν φιλημάτων ἐστὶ μου γυνή. Εἰ δὲ τις ἀρπά-
σει μου καὶ ταῦτα, οὐ φέρω τὴν φθορὰν, οὐ μοιγεύσει-
ταί μου τὰ φιλήματα. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Μενέλαος,
40 βουλῆς ἡμῖν ἀρίστης δεῖ καὶ ταχίστης. Ἐρῶν γάρ
τις, εἰς ὅσον μὲν ἔχει τὴν ἐλπίδα τοῦ τυχεῖν, φέρει,
[καὶ] εἰς αὐτὸ τὸ τυχεῖν ἀποτεινόμενος· ἐὰν δ' ἀπο-
γνῶ, τὸ ἐπιθυμοῦν μεταβαλὼν ἀντιλυπῆσαι μέχρι τοῦ
δυνατοῦ τολμᾷ τὸ κωλύον. Ἔστω δὴ καὶ ἰσχυρὸς, ὥστε
45 τι δρᾶσαι μετὰ τοῦ μὴ παθεῖν· τοῦτο δὲ τῆς ψυχῆς τὸ
μὴ φοβούμενον ἀγριαίνει μάλλον τὸ θυμούμενον. Καὶ
γὰρ ὁ καιρὸς ἐπεΐγει τῶν πραγμάτων τὸ ἄπορον.

Θ'. Σκοποῦντων οὖν ἡμῶν εἰστρέχει τις τεθορυβη-
μένος, καὶ λέγει τὴν Λευκίππην ἄφνω βαδίζουσαν
50 καταπεσεῖν καὶ τῷ φθαλμῷ διαστρέφειν. Ἀναπηδή-
σαντες οὖν, ἐθέομεν ἐπ' αὐτὴν καὶ ὀρώμεν ἐπὶ τῆς γῆς
κειμένην. Προσελθὼν οὖν, ἐπυθόμην ὃ τι πάθῃ.
Ἦ δ' ὡς εἰδὲ με, ἀναπηδήσασα παῖε με κατὰ τῶν
προσώπων, ὕφαιμον βλέπουσα. Ὡς δὲ καὶ ὁ Μενέ-

e pugna incolumis discedam, itaque expectabo. Sane
nunc ego pugnam cum praedonibus commissurus sum, ast
aliud meo in pectore bellum geritur. Arcu et sagittis ar-
matus me miles expugnat. Victus ipse, atque omni ex
parte vulneribus confossus sum, medicum itaque mihi
quamprimum accerse: vulnus enim urget: quumque ignem
ipse in hostes immittere paratus sim, Amor alias faces in
me jam conjecit. Tu flammam hanc, Menelae, mihi prius
extingue. Optimum fuerit auspiciū, amatorie prius
congregi, quam manus cum hoste conserantur. Venus me
ad Martem dimittat. Tum Menelaus, Tumet ipse, inquit,
vides, quam difficile illi sit, praesentem praesertim aman-
tem virum latere. Atqui facile, inquit Charmides, fuerit
Clitophontem alio abduci. Verum Menelaus Charmidem
properare videns, ac mihi etiam timens, verisimile quid com-
mentus, Visne, inquit, cunctationis veram causam audire?
puella in menstruis heri esse coepit, quomobrem a viro absti-
nendum est. Dies igitur, inquit Charmides, tres, quatuorve
hic expectabimus: tantum enim temporis ei rei satis erit.
Interea vero, quod sane ab ea fieri potest, videndam se
mihi praebeat, verbaque mecum faciat; vocem ego illius
audire, manum tangere, corpus contrectare aveo: animi
enim amore saucii allevamenta haec sunt. Suavium dare
quoque licet, quum rei huic impedimento esse menses ne-
queant.

VIII. Haec quum reversus Menelaus mihi renuntiasset,
ad haec exclamat, mori me malle, quam pati, ut Leucippes
osculo quispiam fruatur: Quo quid, inquam, suavius est?
Veneris procul dubio congressus et modum et satietatem
habet, nec prorsus quidquam est, si basia eximas. Basium
vero nullo fine terminatur, nulla satietate afficit, et semper
recens est. Tria profecto sunt quae ab ore praestantissima
proficiscuntur, halitus, vox, suaviū. Labra utique sunt,
quae sese in osculis dandis mutuo contingunt: sed voluptas
e fonte, qui in animo situs est, manat. Crede mihi, Me-
nelae (nam in malis occulta revelabo), ego nihil dum a
Leucippe, basiis exceptis, consecutus sum. Illa virgo
adhuc est, nec nisi osculando mulier facta est. Quae si
quis mihi basia etiam eripere conetur, utique corruptionem
hanc non feram, basia mihi mea nemo constuprabit.
Optimo ergo, inquit Menelaus, celerrimoque consilio est
opus. Amans enim, quamdiu quidem adipiscendi spes
adest, aequo animo fert, conceptam adaptionem animo in-
clusam continens: at si consequendi spes adimatur, tum
vero mutata cupiditate, quidquid impedimento est, vicissim
tristitia afficere conatur. Si adest vero etiam facultas, ut
impune agere possit, quique non esse cur fornidet intel-
ligit, maiore iracundia effertur, et occasio ad difficiles res
propere capessendas impellit.

IX. Interea dum consilium caperemus, intro ad nos
conturbatus quidam cucurrit, Leucippenque inter ambu-
landum repente concidisse, atque oculos distorsisse nuntia-
vit. Quomobrem consurgentes eo raptim accessimus, in-
imique jacentem comperimus. Quumque ipse propior fa-
ctus, quidnam ei evenisset, interrogassem, illa me viso exsur-
gens, sanguineam aciem volvens, in facie mihi plagam

λακος ὁδός [τε] ἦν ἀντιλαμβάνεσθαι, παῖσι κάκεινον τῷ
 πελιδνί. Συνέντες οὖν, ὅτι μανία εἴη τις [ἐπὶ] τὸ κα-
 κόν, βία συλλαβόντες, ἐπειρώμεθα κρατεῖν· ἡ δὲ προσ-
 επάλαιεν ἡμῖν, οὐδὲν φροντίζουσα κρύπτειν ὅσα γυνή
 5 μὴ ὁρᾶσθαι θέλει. Θόρυβος οὖν πολὺς περὶ τὴν σκη-
 νὴν αἵρεται, ὥστε καὶ αὐτὸν εἰσδραμεῖν τὸν στρατηγὸν
 καὶ τὰ γινόμενα ὁρᾶν. Ὁ δὲ τὰ πρῶτα σκῆψιν
 ὑπώπτει τὴν ἀσθένηαν καὶ τέχνην ἐπ' αὐτὸν καὶ τὸν
 Μενέλαον ὑπεβλέπετο· ὡς δὲ κατὰ μικρὸν ἑώρα τὴν
 10 ἰλήθειαν, ἐπαθέ τι καὶ αὐτὸς καὶ ἤλγησε. Κομίσαν-
 τες οὖν βρόχους ἔδωσαν τὴν ἀθλίαν. Ὡς δ' εἶδον αὐ-
 τῆς περὶ τὰς χεῖρας τὰ δεσμὰ, ἐδεόμην Μενελάου,
 τῶν πολλῶν ἀπηλλαγμένῳν ἦδη, λύσατε, λέγων, ἰκε-
 τεύω, λύσατε· οὐ φέρουσι δεσμὸν χεῖρες ἀπαλαί· εἰσα-
 15 τέ με σὺν αὐτῇ· μόνος ἐγὼ περιπτυσσόμενος αὐτῇ δε-
 σμὸς ἔσομαι· μαινέσθω κατ' ἐμοῦ. Τί γάρ με ζῆν
 εἰ δεῖ; Οὐ γνωρίζει με Λευκίππη παρόντα. Κεῖται
 ἄε μοι δεδεμένη, καὶ ὁ ἀναιδὴς ἐγὼ λύσαι δυνάμενος,
 οὐκ ἐθέλω. Ἐπὶ τούτῳ ἡμᾶς σέσωκεν ἡ Τύχη ἐκ τῶν
 20 ἰχθυῶν, ἵνα γένῃ μανίας παιδίᾳ; Ὡς δυστυχεῖς ἡμεῖς,
 ὅταν εὐτυχῇσωμεν. Τοὺς οἴκοι φόβους ἐκπεφεύγαμεν,
 ἵνα ναυαγίᾳ δυστυχῇσωμεν· ἐκ τῆς θαλάσσης περιγε-
 γόναμεν... ἐκ τῶν ληστῶν ἀνασσεώσμεθα· μανία
 γὰρ ἐτηρούμεθα. Ἐγὼ μὲν, ἂν σωφρονήσῃς, φιλότατη,
 25 φροῦμαι πάλιν τὸν δαίμονα, μὴ τί σοι κακὸν ἐργάση-
 ται. Τίς οὖν ἡμῶν κακοδαιμονέστερος, οἱ φοβούμεθα
 καὶ τὰ εὐτυχήματα; Ἄλλ' εἰ μόνον μοι σωφρονή-
 σιας, καὶ σεαυτὴν ἀπολάβοις, παιζέτω πάλιν ἡ
 Τύχη.
 30 Ὡς ταῦτά με λέγοντα παρηγόρουν οἱ ἀμφὶ τὸν Με-
 νέλαον, φάσκοντες, μὴ ἔμμουνα εἶναι τὰ τοιαῦτα νοσή-
 μετα, πολλάκις δὲ [καὶ] ἡλικίας ζεούσης ὑπάρχειν. Τὸ
 γὰρ αἶμα πάντῃ νεάζον καὶ ὑπὸ πολλῆς ἀκμῆς ἀνα-
 ῶν, ὑπερβλύζει πολλάκις τὰς φλέβας καὶ τὴν κεφαλὴν
 35 ἔχον περικλύζον, βαπτίζει τοῦ λογισμοῦ τὴν ἀνα-
 πνοήν. Δεῖ οὖν ἱατροῦς μεταπέμπειν καὶ θεραπείαν
 προσφέρειν. Πρόσεισι οὖν τῷ στρατηγῷ ὁ Μενέλαος
 καὶ δεῖται τὸν τοῦ στρατοπέδου ἱατρὸν μετακαλέσασθαι.
 Κόκκινος ἄσμενος ἐπέισθη. Χαίρουσι γὰρ οἱ ἐρῶντες
 40 εἰς τὰ ἐρωτικά πράγματα. Καὶ ὁ ἱατρὸς παρῆν καὶ
 λέγει· Νῦν μὲν ὑπνόν αὐτῇ παρασκευάσομεν, ὅπως τὸ
 ἄγριον τῆς ἀκμῆς ἡμερώσωμεν. Ὑπνος γὰρ πάντων
 νοσημάτων φάρμακον. Ἐπειτα δὲ καὶ τὴν λοιπὴν
 45 θεραπείαν προσοίσωμεν. Δίδωσιν οὖν ἡμῖν φάρμακόν
 τι μικρὸν, ὅσον ὀρόβου μέγεθος καὶ κελεύει λύσαντας
 εἰς ὕαιον ἐπαλεῖψαι τὴν κεφαλὴν μέσσην· σκευάσειν
 50 ἢ ἕλκῃ καὶ ἕτερον εἰς γαστρὸς αὐτῇ κάθασιν. Ἡμεῖς
 μὲν οὖν ἃ ἐκέλευσεν ἐποιούμεεν. Ἢ δ' ἐπαλειφθεῖσα
 μετὰ μικρὸν ἐκάθευθε τὸ ἐπὶλοιπον τῆς νυκτὸς μέγρι
 55 τῆς ἡμέρας. Ἐγὼ δὲ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἀγρυπνῶν, ἐχλαον
 παρακαθήμενος καὶ ἔλεγον βλέπων τὰ δεσμὰ, Οἷμοι,
 φιλότατη, δέδεσαι καὶ καθεύδουσα, οὐδὲ τὸν ὕπνον ἐλεύ-
 θερον ἔχεις. Τίνα ἄρα σου τὰ φαντάσματα; Ἄρα κἂν
 60 κατὰ τοὺς ὕπνους σωφρονεῖς, ἢ μαίνεται σου καὶ τὰ

intulit, Menelaumque ad eam comprehendendam paratum,
 pedibus repulit. In adversam igitur valetudinem incidisse,
 morbumque insaniam esse intelligentes, per vim retinere
 tentavimus. Ipsa vero reluctabatur, nulla prorsus adhibi-
 ta cura in iis tegendis, quæ summo studio mulieres velare
 contendunt. Itaque magnus in eo tentorio tumultus con-
 citatus est, atque adeo, ut Charmides etiam accurreret et
 quæ agerentur, cognoverit. Quamobrem initio morbum
 simulari, dolumque adversus se existimabat, Menelaumque
 subintuebatur: sed quum paulo post veritatem comperisset,
 commotus ipse quoque est, casumque huiusmodi agro
 animo tulit. Misera illa igitur allatis funibus vincitur:
 ego vero simulatque vincula manuum vidi, Menelaum,
 aliis plerisque jam egressis, Solvite, obsecrabam, solvite,
 15 dicens, supplex oro, vinculorum asperitatem tenellæ ma-
 nus pati nequeunt. Vos me cum illa sinite, ego illam
 circumplectens funis vice fungar. Insaniam illa in me.
 Quid enim vivere me amplius oportet? præsentem Leu-
 cippe me non agnoscit, ac victa jacet: et ego impudens,
 quamquam possum, vincula tamen non demo. Idcircone
 latronum e manibus fortuna ereptos nos voluit, ut tu in-
 saniae ludibrium fias? O miseros nos, quando meliore fato
 20 usi sumus. Quæ domi metuebamus, declinavimus, ut nau-
 fragium experiremur. Atqui e naufragio etiam evasimus,
 latronum manus evitavimus, nimirum quia insaniam desti-
 nati fueramus. A qua licet convalescas, verendum tamen
 est, ne aliud in malum te deus concipiat. Quis igitur
 nobis miserior, quibus secundi etiam eventus formidandi?
 Verumtamen fortuna ludat, dum tu resipiscas, atque ad
 te redeas.

X. Hæc me dicentem Menelaus consolabatur, ægritudi-
 nes ejusmodi autumans diuturnas non esse, sed vigente
 ætate plerumque gigni. Sanguinem enim juvenem, ac
 multo vigore fervidum, per venas diffundi, caputque inte-
 rius petentem a sensu mentis abstrahere: quamobrem me-
 dicos advocari, medicinasque adhiberi oportere. Charmi-
 den itaque Menelaus adiit, medicumque, qui in exercitu
 erat, accersi ut juberet, rogavit. Quod ille perquam lu-
 benter effecit. Amatoriis enim mandatis obeundis amantes
 gaudent. Affuit igitur medicus. Ac nunc quidem, inquit,
 somnum ei conciliabimus, quo vis impetus remittat. Ma-
 15 lorum enim somnus omnium medicina est. Deinde reli-
 quam curationem prosequemur. Ita nobis tunc medica-
 menti cujusdam tantum præbuit, quantum orobi granum
 est, oleoque subactum capiti medio illini jussit, aliud pur-
 gandæ alvi gratia mox paraturum se pollicens. Nos jussa
 peregitimus. Leucippeque paulo post, quam inuncta fuit,
 somno capta, quod noctis supererat, ad auroram usque
 dormivit. Cui assidens ipse totam noctem insomnemfrans-
 egi, oculisque in vincula conjectis, Heu mihi, inquam,
 suavissima, tu etiam dormiens victa es, nec libero frui
 somno potes. Quænam autem tibi visa sese nunc offerunt?
 20 mentisne te compotem somnus habet? an vero etiam stultæ
 somnias? Posteaquam expectata est, rursus magna vocæ

ὀνειράτα· — Ἐπεὶ δ' ἀνέστη, πάλιν ἄσκημα ἐβόα· καὶ ὁ ἱατρός παρῆν καὶ τὴν ἄλλην θεραπείαν ἐθεράπευεν.

ΙΑ'. Ἐν τούτῳ δὴ ἔρχεται τις παρὰ τοῦ τῆς Αἰγύπτου Σατράπου, κομίζων ἐπιστολὴν τῷ στρατηγῷ. Ἐπέσπευδε δ' αὐτόν, ὡς εἰκός, ἐπὶ τὸν πόλεμον τὰ γράμματα. Ἐκέλευσε γὰρ εὐθύς πάντας ἐν τοῖς ὅπλοις γενέσθαι ὡς ἐπὶ τοὺς βουκόλους. Αὐτίκα δὲ μάλ' ἀπορμήσαντες, εὐθύς ἕκαστος, ὡς εἶχε τάχους, ἐπὶ τὰ ὅπλα ἐχώρουν καὶ παρῆσαν ἅμα τοῖς λοχαγοῖς. Τότε μὲν οὖν αὐτοῖς δοὺς τὸ σύνθημα καὶ κελεύσας αὐτοῖς στρατοπεδεύεσθαι, καθ' αὐτὸν ἦν· τῇ δ' ὕστεραίᾳ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ τὸ στράτευμα ἐξῆγεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Εἶχε δ' αὐτοῖς οὕτω τῆς κώμης ἡ θέσις. Ὁ Νεῖλος βρεῖ μὲν ἀνωθεν ἐκ Θηβῶν τῶν Αἰγυπτίων καὶ ἔστιν εἰς τοῦτο βέβην ἄχρι Μέρφως καὶ ἔστι μικρὸν κάτω... (Κερκασώρος ὄνομα τῇ κώμῃ) πρὸς τῷ τέλει τοῦ μεγάλου βρύματος. Ἐντεῦθεν δὲ περιρρήγνυται τῇ γῇ καὶ ἐξ ἐνός ποταμοῦ γίνονται τρεῖς, δύο μὲν ἐκατέρωθεν λελυμένοι, ὁ δ' εἷς, καὶ τὴν γῆν εἰς τὰ σχίσματα Δέλτα ποιῶν, ὥσπερ ἦν βέβην πρὶν λυθῆναι. ἀλλ' οὐδὲ τούτων ἕκαστος τῶν ποταμῶν ἀνέχεται μέχρι θαλάσσης βέβων, ἀλλὰ περισχίζεται ἄλλος ἄλλη κατὰ πόλεις καὶ εἰσὶν αἱ σχίσαις μείζονες τῶν παρ' Ἑλλήσι ποταμῶν· τὸ δ' ὕδωρ πανταχοῦ μεμερισμένον οὐκ ἐξασθενεῖ, ἀλλὰ καὶ πλεῖται καὶ πίνεται καὶ γεωργεῖται.

ΙΒ'. Νεῖλος ὁ πολλὸς πάντα αὐτοῖς γίνεται, καὶ ποταμός καὶ γῆ καὶ θάλασσα καὶ λίμνη· καὶ ἔστι τὸ θέαμα καινόν, ναῦς ὁμοῦ καὶ δίκελλα, κώπη καὶ ἄροτρον, πηδάλιον καὶ τρόπαιον, ναυτῶν ὁμοῦ καὶ γεωργῶν καταγωγῇ, ἰχθύων ὁμοῦ καὶ βοῶν. Ὁ πέπλευκας, φυτεύεις καὶ ὁ φυτεύεις, τοῦτο πέλαγος γεωργοῦμενον. Ἐχει γὰρ ὁ ποταμός ἀποδημίας· καθήκει δ' αὐτόν Αἰγύπτιος ἀναμένων καὶ ἀριθμῶν αὐτῷ τὰς ἡμέρας. Καὶ ὁ Νεῖλος οὐ ψεύδεται, ἀλλ' ἔστι ποταμός μετὰ προθεσμίας τὸν χρόνον τηρῶν καὶ τὸ ὕδωρ μετρῶν, ποταμός ἄλωναί μὴ θέλων ὑπερήμερος. Ἔστι δ' ἰδεῖν ποταμοῦ καὶ γῆς φιλονεικίαν. Ἐρίζετον ἀλλήλοισι ἑκάτερον, τὸ μὲν ὕδωρ, τὸσαύτην γῆν πελαγῶσαι· ἡ δὲ γῆ, τὸσαύτην χωρῆσαι γλυκεῖαν θάλασσαν· καὶ νικῶσι μὲν τὴν ἴσῃν νίκην οἱ δύο, οὐδαμοῦ δὲ φαίνεται τὸ νικῶμενον. Τὸ γὰρ ὕδωρ τῇ γῇ συνεκτείνεται· περὶ δὲ τὰς τῶν βουκόλων ταύτας νομάς αἰεὶ πολλὸς ἐγκάθεται. Ὅταν γὰρ τὴν πᾶσαν γῆν πελαγώσῃ καὶ λίμνας ἐνταῦθα ποιῇ· αἱ δὲ λίμναι, καὶ ὁ Νεῖλος ἀπέλθῃ, μένουσιν οὐδὲν ἥττον, τὸ ὕδωρ ἔχουσιν, τὸν δὲ πηλὸν τοῦ ὕδατος. Ἐπὶ ταύτας αὐτοὶ καὶ βαδίζουσι καὶ πλέουσιν, οὐδὲ ναῦς ἑτέρα δύναται πλεῖν, ἀλλ' ὅσον ἀνθρώπων ἐπιβῆναι. Ἀλλὰ πᾶν τὸ ξένον τοῦ τόπου ὁ πηλὸς ἐμπιπτον κρατεῖ. Τοῖς δὲ μικρὰ μὲν καὶ κοῦφα πλοῖα καὶ ὀλίγον ὕδωρ αὐτοῖς ἀρκεῖ. Εἰ δὲ τέλεον ἀνδρῶν εἴη, ἀράμενοι τοῖς νότοις οἱ πλωτῆρες τὸ πλοῖον φέρουσιν, ἄχρις ἂν ἐπιτύχωσιν ὕδατος. Ἐν ταύταις δὲ ταῖς λίμναις μέσαις νῆσοι τινὲς εἰσι σποράδην πεποιημένοι· αἱ μὲν οἰκοδομημάτων ἔρημοι, παπύροις πεφυ-

absurda quaedam protulit: ac tum praesto fuit medicus, aliudque medicamentum dedit.

XI. Interea venit aliquis literas ab Aegypti praefecto Charmidi reddens, quibus, uti credibile est, exercitum ad pugnam quamprimum educere imperabatur. Omnes enim statim esse in armis, quippe (ad bellum) adversus praedones jussit. Quamobrem milites exeuntes, qua quisque potuit celeritate, ad arma currebant et cum manipularibus suis praesto fuere. Dato igitur signo, et omnibus castris locum capere jussis, solus remansit. Postridie prima luce copias in hostes eduxit. Pagi autem ejus situs hujusmodi est. Ex locis qui supra Aegyptias Thebas sunt, Nilus descendit: atque in praesentia etiam Memphin usque prolabitur, parvumque (cornu emittit:) qua magnus alveus desinit, pagus est, Cercasorus nomine; illinc terra iterum finditur, ex unoque fluvii tres efficiuntur: quorum duo diffissi utrimque, tertius eundem, quem antea, cursum tenens, regionem, quae Delta vocatur, facit. Neque vero eorum fluviorum aliquis est, qui ad mare usque labatur: sed alius aliam ad urbem delatus dividitur, singulaeque partes Graeciae flumen quodvis magnitudine superant. Et quamquam tot in partes aqua dividitur, non tamen infirmior fit, sed navigatur, bibitur, aratur.

XII. Iis enim Nilus magnus est omnia, nempe fluvius, terra, mare, palus: admirationeque omnino dignum est, eodem in loco navis et ligo, remus et aratrum, gubernaculum et tropaeum, nautarum et agricolarum caesae, piscium et boum cubilia. Nam qua navem egisti, illic sementem facis: rursus, ubi sementem fecisti, illic mare quod aratur: longas enim peregrinationes fluvius facit. Ejus porro adventum Aegyptii expectant, ac numerant dies. Ille non mentitur sed ad praestitutum tempus sistens, aquasque dimittens, minime committit, ut tarditatis accusari possit. Tum vero aquae ac terrae contentionem videre licet, contendunt invicem illa tantum terrae inundare, haec tantum aquae dulcis absorbere, pari utrimque victoria. Neque enim, quae succumbat, discernitur. Nam terrae magnitudini aqua par fit. In ea vero regione, quam praedones incolunt, multa semper residet. Nam quum eam omnem Nilus inundaverit, paludes ibi efficit: quae deinceps illo etiam abeunte remanent, aquam continentes, sed et limo multo refertae: per quas quum pedibus feruntur, tum etiam naviculis non sane majoribus, quam ut singulos vectare possint, ac si aliusmodi fuerint, limo illo praepeditae retinentur. Quare parva iis ac levia navigia et exiguae aquae satis sunt: quod si quandoque aquam deesse contingat, sublatam humeris naviculam vectores portant, quousque aquam inveniant. Iis in paludibus mediis multae sparsim insulae visuntur: quarum quae habitatoribus carent, papyrus refertae sunt, ea ordinum

τευμέναι· τῶν δὲ παπύρων διεστῶσιν αἱ φάλαγγες πε-
πικνωμέναι τοσοῦτον ὅσον παρ' ἐκάστην ἀνδρᾶ στήναι
μόνον. Τὸ μεταξὺ δὲ τοῦτο τῆς πυκνώσεως αὐτῶν
ἀνωθεν ἀναπληροῦσιν αἱ τῶν παπύρων κόμαι. Ὑπο-
τρέχοντες οὖν ἐκεῖ καὶ βουλευόνται καὶ λοχῶσι καὶ
λανθάνουσι, τείχεσι ταῖς παπύροις χρώμενοι. Εἰσι
δ' αἱ τῶν νήσων καλύβας ἔχουσι, καὶ αὐτοσχέδιον με-
μίμηται πόλιν ταῖς λίμαις τετειγισμένοι. Βουκόλων
αὐταὶ καταγωγαί. Τῶν πλησίον οὖν μία, μεγέθει καὶ
καλύβαις πλείοσι διαφέρουσα (ἐκάλουν δ' αὐτὴν, οἶμαι,
Νίκωγιν), ἐνταῦθα πάντες συνελθόντες ὡς εἰς τόπον
ὄχυρότατον, ἐθάρρουν καὶ πληθεῖ καὶ τόπῳ. Εἷς γὰρ
αὐτῇ διεῖργε στενωπὸς τὸ μὴ πᾶσαν νῆσον γενέσθαι.
Ἦν δὲ σταδίου μὲν τὸ μέγεθος, τὸ δὲ πλάτος ὀργυίων
ἑξήκτα. Λίμαισι δὲ τῇδε κατέκτισε τὴν πόλιν περιέρρων.

II". Ἐπεὶ τοίνυν ἑώρων τὸν στρατηγὸν προσπελά-
ζοντα, τεχνάζονταί τι τοιοῦτον. Συναγαγόντες πάν-
τας τοὺς γέροντας καὶ ἐπιθέτοντες αὐτοῖς ἱκετηρίας βρά-
βδους φοινικίνας, ὅπισθεν ἐπιτάττουσι τῶν νέων τοὺς
ἀχμαιοτάτους, ἀσπίσι καὶ λόγχαις ὥπλισμένους.
Ἐμελλόν δ' οἱ μὲν γέροντες ἀνίσχοντες τὰς ἱκετηρίας,
πεπλην κόμαις καλύψαι τοὺς ὀπισθεν· οἱ δ' ἐπόμενοι
τὰς λόγχας ἐπισυρεῖν ὑπτίας, ὡς ἂν ἥκιστα ὀρθεῖεν.
Κἂν μὲν ὁ στρατηγὸς πεισθῇ ταῖς τῶν γέροντων λιταῖς,
μὴδὲν τι νεωτερίζειν τοὺς λοχολόφους εἰς μάχην· εἰ
οὐ μὴ, καλεῖν αὐτὸν ἐπὶ τὴν πόλιν, ὡς σφᾶς αὐτοὺς
διδόντων εἰς θάνατον. Ὅταν δ' ἐν μέσῳ γένωνται τῷ
στενωπῷ, τοὺς μὲν γέροντας ἀπὸ συνθήματος διαδιδρά-
σαι καὶ ῥίπτειν τὰς ἱκετηρίας, τοὺς δ' ὥπλισμένους
περιδραμόντας ὅ τι καὶ δύναιντο ποιεῖν. Παρήσαν
οὖν ἰσχυασμένοι τοῦτον τὸν τρόπον καὶ ἐδέοντο τοῦ
στρατηγοῦ, αἰδεσθῆναι μὲν αὐτῶν τὸ γῆρας, αἰδεσθῆ-
ναι δὲ τὰς ἱκετηρίας, ἐλεῆσθαι τε τὴν πόλιν, διδόναι δ'
αὐτῶν ἰδίᾳ μὲν ἄργυρίου τάλαντα ἑκατὸν, πρὸς δὲ τὸν
σατραπὴν ἄγειν ἀνδρας ἑκατὸν, θέλοντας αὐτοὺς ὑπὲρ
τῆς πόλεως διδόναι, ὡς ἂν ἔχοι καὶ πρὸς ἐκεῖνον λάφυ-
ρον φέρειν. Καὶ ὁ λόγος αὐτοῖς οὐκ ἐβλύδετο, ἀλλ'
ἔπεισαν ἂν, εἰ λαβεῖν ἠθέλησεν. Ὡς δ' οὐ προσέτετο
τοὺς λόγους, Οὐκοῦν, ἔφασαν οἱ γέροντες, εἰ ταῦτά σοι
ὑδάται, οἴσομεν τὴν εἰμαρμένην. Ἐν κακοῖς σὺ
πέραςχε τὴν χάριν, μὴ ἔξω φονεύσης πολῶν, μηδὲ
[καὶ] τῆς πόλεως μακρὰν, ἀλλ' ἐπὶ τὴν πατρίαν γῆν,
ἐπὶ τὴν τῆς γενέσεως ἐστίαν ἄγε, τάφον ἡμῖν ποίησον
τὴν πόλιν. Ἰδοὺ σοι πρὸς τὸν θάνατον ἡγούμεθα.
Ταῦτ' ἀκούσας ὁ στρατηγὸς, τὴν μὲν παρασκευὴν τῆς
μάχης ἀφίχεται, κελεύει δ' ἔρχεσθαι καθ' ἡσυχίαν τῷ
στρατῶ.

ΙΔ'. Ἦσαν δὲ τῶν πραττομένων σκοποὶ πόρρωθεν,
ὡς αἱ βουκόλοι προκαθίσαντες ἐκέλευον, εἰ διαβαίνον-
τας ἵεναι τοὺς πολέμιους, τὸ χῶμα τοῦ ποταμοῦ κό-
ψοντα, ἐπαφείναι τὸ ὕδωρ πᾶν τοῖς ἐναντίοις. Ἐξεῖ
τῆρ' οὕτω τὰ τοῦ Νεῖλου βρέματα. Καθ' ἐκάστην
ἡμέραν χῶμα ἔχουσιν Αἰγύπτιοι, ὡς ἂν μὴ πρὸ καί-
ρου τῆς χειρὸς ὑπερέχων ὁ Νεῖλος τὴν γῆν ἐπικλύσῃ.

densitate collocatis, ut inter stipitum earum intervalla non
amplius quam singuli commorari queant. Superne inter-
vallum densitatis papyri folia complent. Eo se recipien-
tes et consilia ineunt et insidias struunt et latent, papyris
murorum usum præbentibus. Ex iis insulis nonnullae
quæ habent tuguria, in quibus inhabitent prædones et tu-
multuarie urbis speciem præ se ferunt, paludibus munitæ.
Quarum una propinquior, et magnitudine et tuguriorum
numero præstabat, appellabaturque, ut puto, Nicochis.
Illuc tanquam munitissimam in arcem omnes profecti, et
multitudine et loco confidebant. Semita enim angusta
longitudinis passuum 125, latitudinis pedum 24, quo mi-
nus perfecte insula esset, prohibebat, quum reliquum pa-
ludibus circumdatum esset.

XIII. Posteaquam igitur Charmidem propius accedere
viderunt, hujusmodi quiddam commenti sunt. Convoca-
tis enim senibus universis, ac palmarum ramis supplicum
ritu adornatis, juvenum robustissimis quibusque jusserunt,
ut scutis et pilis armati acie structa eos sequerentur. Ita
suebat, ut senes pacis signa ferentes sequentium armatorum
agmen frondibus occultarent : juvenes inclinatæ hastas,
quo minime cerni possent, post se traherent : ac, si senum
precibus Charmides annuisset, armati a pugna desisterent :
sin minus, illum intra urbem advocarent, tanquam illic se
ipsos interficiendos præbituri : verum ubi ad semitæ illius
angustæ medium pervenissent, senes, dato signo, abjectis
ramis terga darent : armati autem irrumperent et totis
viribus depugnarent. Hunc in modum instructi, obviam
processerunt, ut senectutis suæ reveretur et supplicatio-
nis ac civitatis universæ miseretur, ducem obtestantes :
daturus se illi privatim argenti talenta centum, ac viros
totidem, qui vellent pro urbe se tradere ad satrapem
ducturos, quos manubiarum loco ad Ægypti præfectum
mittere posset. Quæ verba sane omnia sine fraude erant
et hæc dedissent, si modo conditionem ille accipere voluis-
set. Verum quum non admitteret militum ductor, fatum
igitur, si ita tibi decretum est, inquit senes, feremus.
Tu hisce malis id saltem beneficii loco nobis concede, ut ne
extra portas neu procul ab urbe nos interimas, sed in pa-
rentum nostrorum sedes, et in eas, unde ortum duximus,
domos ducas, efficiasque, ut urbs nobis ipsa sepultura sit.
Nos nostræ tibi necis duces sumus. Hæc Charmides quum
audivisset, a pugnae apparatu cessavit, sed exercitum sine
tumulto accedere jussit.

XIV. Collocaverant autem prædones nonnullos, qui,
quæ gerebantur, procul observarent : iisque injunxerant,
ut quum primum appropinquantibus hostes vidissent, fluminis
aggere caso omnem aquam in eos immitterent. Quippe
Nili defluxus ita habent. Singulæ fossæ aggeribus ob-
structæ ab Ægyptiis sunt : ne, antequam tempus postulet,
effusus fluvius terram inundet : parvam partem aggeris,

Ὅταν δὲ δεηθῶσιν ἀρδεῦσαι τὸ πεδῖον, ἀνέριξαν ὀλίγον τοῦ χύματος, εἰς δὲ σαλεύεται. Ἦν οὖν τῆς κόμης ὀπίσθεν διώρυξ τοῦ ποταμοῦ μεγάλη καὶ πλατεῖα. Ταύτην οἱ τεταγμένοι τὸ ἔργον, ὡς εἶδον εἰσιόντας τοὺς πολεμίους, διακόπτουσι ταχὺ τὸ χῶμα τοῦ ποταμοῦ. Πάντα οὖν ὁμοῦ γίνεται· οἱ μὲν γέροντες οἱ κατὰ πρόσ-
 5 ωπον ἄνω διίστανται· οἱ δὲ τὰς λόγχας ἐγείραντες ἐκτρέγουσι· τὸ δ' ὕδωρ ἤδη παρῆν. Καὶ ὠγκοῦντο μὲν αἱ λίμναι πάντοθεν οἰδοῦσαι, ὁ δ' ἰσθμὸς ἐπεκλύ-
 10 ζετο, πάντα δ' ἦν ὥσπερ θάλασσα. Ἐμπεσόντες οὖν οἱ βουκόλοι, τοὺς μὲν κατὰ πρόσωπον καὶ τὸν στρατη-
 γὸν αὐτὸν διαπεύρουσι ταῖς λόγχαις, ἀπαρασκεύους τ' ὄντας καὶ πρὸς τὸ ἀδόκητον τεταραγμένους. Τῶν δ' ἄλλων ἀδιήγητος ὁ θάνατος ἦν. Οἱ μὲν γὰρ εὐθὺς ἐκ
 15 πρώτης προσβολῆς μὴδὲ κινήσαντες τὰς αἰχμὰς ἀπώλ-
 λυντο· οἱ δ' οὐ λαβόντες σχολὴν ἀμύνασθαι· ἅμα γὰρ ἐμάνθανον καὶ ἔπασχον. Ἐνίοσι δ' ἔφθανε τὸ παθεῖν πρὸ τοῦ μαθεῖν. Οἱ δ' ὑπ' ἐκπλήξεως παραλόγου τὸν θάνατον εἰστήκεσαν περιμένοντες· οἱ δὲ καὶ κινήθέντες
 20 μόνον κατωλισθινον, ὑποσκελίζοντες αὐτοὺς τοῦ ποτα-
 μοῦ· οἱ δὲ καὶ φεύγειν ὁρμήσαντες εἰς τὸ βαθὺ τῆς λίμνης ἐκκυλισθέντες ὑπεσύρσαν. Τῶν μὲν γὰρ ἐπὶ τῆς γῆς ἐστῶτων, τὸ ὕδωρ ἦν ἄχρις ὀμφαλοῦ, ὥστε καὶ ἀνέκρουεν αὐτῶν τὰς ἀσπίδας καὶ ἐγύμνου πρὸς
 25 τὰ τραύματα τὰς γαστέρας. Τὸ δὲ κατὰ τὴν λίμνην ὕδωρ παντὸς ὑπὲρ καφαλὴν ἀνδρὸς ἦν. Διακρίναι δ' οὐκ ἦν, τί λίμνη καὶ τί πεδῖον· ἀλλὰ καὶ ὁ διὰ τῆς γῆς τρέμων, δέει τοῦ μὴ διαμαρτεῖν βραδύτερος ἦν πρὸς τὴν φυγὴν, ὥστε ταχέως ἠλίσκετο· καὶ ὁ κατὰ τῆς
 30 λίμνης πλανηθεὶς, δοῖας γῆν εἶναι, κατεδύετο. Καὶ ἦν καινὰ ἀτυχήματα, καὶ ναυάγια τοσαῦτα, καὶ ναῦς οὐδαμοῦ. Ἀμφότερα δὲ καινὰ καὶ παράλογα, ἐν ὕδα-
 τι πεζομαχία, καὶ ἐν τῇ γῇ ναυαγία. Οἱ μὲν δὲ τοῖς πεπραγμένοις ἐπαρθέντες μέγα ἐφρόνουν, ἀνδρείᾳ νο-
 35 μίζοντες κεκρατημένοι καὶ οὐκ ἀπάτης κλοπῇ. Ἀνὴρ γὰρ Αἰγύπτιος, καὶ τὸ δειλὸν, ὅπου φοβεῖται, δεδού-
 λωται, καὶ τὸ μάχιμον, ἐν οἷς θαρρεῖ, παρῶνται· ἀμφοτέρω δ' οὐ κατὰ μέτρον, ἀλλὰ τὸ μὲν ἀσθενέστε-
 ρον δυστυχεῖ, τὸ δὲ προπετέστερον κρατεῖ.
 40 **ΙΕ'.** Δέκα δὲ τῇ Λευκίππῃ διεληλύθεσαν ἡμέραι τῆς μανίας, ἥ δὲ νόσος οὐκ ἐκουφίζετο. Ἀπαξ οὖν ποτε καθεύδουσα, ταύτην ἀφίησι προπολουμένη τὴν φωνήν·
 Διὰ σὲ μαίνομαι, Γοργία. Ἐπεὶ οὖν ἡὼς ἐγένετο, λέγει τῷ Μενελάῳ τὸ λεχθὲν καὶ ἐσκόπουεν εἴ τις εἴη
 45 που κατὰ τὴν κώμην Γοργίας. Προελθοῦσι δ' ἡμῖν νεανίσκος προσέρχεται τις καὶ προσαγορεύσας με, Σω-
 τήρ ἦκω σὸς, ἔφη, καὶ τῆς σῆς γυναικός. Ἐκπλαγεὶς οὖν καὶ θεόπεμπτον εἶναι νομίσας τὸν ἄνθρωπον, Μὴ Γοργίας, εἶπον, τυγχάνεις; Οὐ μὲν οὖν, εἶπεν, ἀλλὰ
 50 Χαιρέας· Γοργίας γὰρ σε ἀπολώλεκεν. Ἔτι μᾶλλον ἔφριξα καὶ λέγω· τίνα ταύτην ἀπώλειαν, καὶ τίς ἐστὶν ὁ Γοργίας; δαίμων γάρ μοι τις αὐτὸν ἐμήνυσε νύκτωρ· σὺ δὲ διηγητὴς γενοῦ τῶν θείων μηνυμάτων. Γοργίας ἦν μὲν, ἔφη, Αἰγύπιος στρατιώτης· νῦν δ'

quum irriganda planities est, Ægyptii demoliantur : ad quam aqua effunditur. Post eum pagum longa lataque fossa erat : cujus aggerem qui ei rei præerant, simul atque adventantes hostes conspexerunt, statim demoliti sunt. Eodemque prorsus temporis momento senes, qui præce-
 debant, in diversa statim abierunt : juvenes, hastas pro-
 tendentes impetum fecerunt : aquæ jam excreverunt. Jam paludes undique tumentes exundabant : angustusque aditus aquis obruebatur, ita ut omnia mare esse viderentur. Prædones impetu facto, obvios quosque, atque ipsi in-
 primis ductorem, imparatos et inopinato eventu perterre-
 factos hastis confixerunt. Reliquorum mors enarrari facile nequit. Alii enim primo statim congressu, perierunt ne moventes quidem tela, alii nullo ad referendum hostem spatio relicto : puncto enim temporis eodem et quæ fierent cognoscebant, et patiebantur : nonnulli etiam prius, quam cognoscerent, cæsi sunt : quidam subito metu percussī, mortem immoti expectabant : aliqui vixdum se loco mo-
 ventes delabebantur, fluminis aqua eos deturbante : alii, fugam arripere conati, ad paludis fundum præcipientes ruen-
 tes mergebantur : jam enim aqua eorum, qui in terra erant, umbilicum pertingebat ita ut clypeos repelleret, latusque ad vulnera nudaret : eorum vero, qui in palude, caput omnino superabat : nec, ubi aut palus esset, aut campus, dignosci amplius poterat. Itaque, qui per ter-
 ram currebat, errare timens, ad fugam segnior reddebatur, eoque in hostium brevi manus deveniebat : qui per paludem ferebatur, in terra se esse putans, demergebatur. Nova procul dubio infortunii genera ac naufragia tot erant quum nullo in loco navis cerne-
 retur : utrumque novum et humanam etiam cogitationem vincens : in aqua enim ter-
 restris pugna committebatur et in terra naufragium fiebat. Hoc successu elati illi mirum in modum gloriabantur, virtute, non fraude, victoriam se adeptos esse arbitantes. Ægyptii enim viri pusillanimitas, ubi timet, abjecta est et ejus audacia in securis rebus magnos spiritus sumit : in utroque modum non servat : sed aut ignavissime cedit, aut superbissime dominatur.

XV. Jam decimus a Leucippes insania dies præterierat, nec de magnitudine sua morbus quicquam remiserat, quum vatidica hanc vocem dormiens aliquando tandem emisit : Ob tuam, o Gorgia, causam desipui. Id quod ego, simul-
 ac dies illuxit, Menelao retuli, cogitans essetne in vico illo Gorgias nomine aliquis. Interea dum progredieremur, obviam nobis adolescens quidam fit, meque salutato, Tui ego, inquit, tuæque uxoris servator adsum. Quamobrem obstupefactus, hominemque a deo missum existimans, Num tu, inquam, Gorgias es? Minime, inquit ille, sed Chærea. Gorgias is fuit, qui calamitatem tibi peperit. Tum ego majori etiam stupore oppressus, Quænam, in-
 quam, hæc calamitas, aut quis hic Gorgias est? Deus enim me aliquis noctu admonuit. Ago itaque tu, quid sibi divina hæc monita velint, expone. Tum ille, Gor-
 gias, inquit, Ægyptius miles fuit : qui nunc quidem esse

ὥς ἐστὶν ἀλλ' ἔργον γέγονε τῶν βουκόλων. Ἦρα δὲ τῆς σῆς γυναίκος. Ὡς δὲ φύσει φαρμακεύς, σκευάζει τε φάρμακον ἔρωτος καὶ πείθει τὸν διακονοῦμενον ὑμῖν Αἰγύπτιον λαβεῖν τὸ φάρμακον καὶ ἐγκαταμίξαι τῷ τῆς Λευκίππης ποτῷ. Λανθάνει δ' ἀκράτῳ χρησάμενος τῷ φαρμάκῳ, καὶ τὸ φίλτρον εἰς μανίαν αἵρεται. Ταῦτα γάρ μοι χθές ὁ τοῦ Γοργίου θεράπων διηγήσατο, ὃς ἔτυχε μὲν αὐτῷ συστρατευσάμενος ἐπὶ τοὺς βουκόλους· ἔσωσε δ' αὐτόν, ὡς εἰκὸς, ὑπὲρ ὑμῶν ἡ Τύχη. Αἰτεῖ δὲ χρυσοὺς τέτταρας ὑπὲρ τῆς ἰάσεως· ἔχει γάρ, φησὶν, ἑτέρου φαρμάκου σκευὴν, δι' οὗ λύσει τὸ πρότερον. Ἀλλὰ σοὶ μὲν, ἔφη, ἀγαθὰ γένοιτο τῆς θαλασσίας· τὸν δ' ἀνθρώπον, ὃν λέγεις, ἄγε πρὸς ἡμᾶς. Καὶ ὁ μὲν ἀπῆλθεν· ἐγὼ δὲ πρὸς τὸν Αἰγύπτιον εἰσελθὼν, τύπτων τ' αὐτόν πῦξ κατὰ τῶν προσώπων καὶ δευτέραν καὶ τρίτην, θορυβῶν δ' ἅμα λέγων· Εἰπὼν, τί εἰδωκάς Λευκίππῃ; καὶ πόθεν μαίνεται; Ὁ δὲ φοβηθεὶς καταλέγει πάντα, ὅσα ἡμῖν ὁ Χαιρέας διηγήσατο. Τὸν μὲν οὖν εἰχομεν ἐν φυλακῇ καθειρζάντες.

ΙΓ'. Κὰν τούτῳ παρῇν ὁ Χαιρέας, ἄγων τὸν ἀνθρώπον. Λέγων οὖν πρὸς ἀμφοτέρους· Τοὺς μὲν τέτταρας χρυσοὺς ἤδη λάβετε μισθὸν ἀγαθῆς μηνύσεως· ἀκούσατε δ' ὡς ἔχω περὶ τοῦ φαρμάκου. Ὅρατε ὡς καὶ τῶν παρόντων τῇ γυναικὶ κακῶν αἴτιον γέγονε φάρμακον. Οὐκ ἀκίνδυνον δ' ἐπιφαρμάσσειν τὰ ἀπείδητα ἤδη πεφαρμαγμένα. Φέρε, εἵπατε, ὅ τι καὶ ἔχει τὸ φάρμακον τοῦτο καὶ παρόντων ἡμῶν πεινάσσει· χρυσοὶ δ' ὑμῖν ἄλλοι τέτταρες μισθοὶ, ἀνδρῶν ποιῆτε. Καὶ ἄνθρωπος, Δίκαια, ἔφη, φοβῆται· τὰ δ' ἐμβαλλόμενα κοινὰ καὶ πάντα ἐδώδιμα· καὶ αὐτὸς δὲ τούτων ἀπογεύσομαι τοσούτον, ὅσον κακείνη λάβει. Καὶ ἅμα κελεύει τινὰ πριάμενον κομίζειν, ἕκαστον εἰπόν· ὥς τε ταχὺ μὲν ἐκομίσθη, παρόντων δ' ἡμῶν συνέτριψε πάντα ὁμοῦ καὶ δίχα διελὼν, τὸ μὲν αὐτὸς, ἔφη, πίομαι πρῶτος, τὸ δὲ δώσω τῇ γυναικί. Κοιμηθήσεται δὲ πάντως δι' ὅλης τῆς νυκτὸς λαβούσα· περὶ δὲ τὴν ἑω καὶ τὸν ὕπνον καὶ τὴν νόσον ἀπολήσεται. Λαμβάνει δὲ τοῦ φαρμάκου πρῶτος αὐτὸς, τὸ δὲ λοιπὸν κελεύει περὶ τὴν ἐσπέραν δοῦναι πίνειν. Ἐγὼ δ' ἄπειμι, ἔφη, κοιμηθήσόμενος· τὸ γὰρ φάρμακον οὕτω βούλεται. Ταῦτ' εἰπόν ἀπῆλθε, τοὺς τέτταρας χρυσοὺς παρ' ἐμοῦ λαβὼν. Τοὺς δὲ λοιποὺς, ἔφη, δώσω, εἰ βραΐσειεν ἐκ τῆς νόσου.

ΙΔ'. Ἐπεὶ οὖν καιρὸς ἦν αὐτῇ πίνειν τὸ φάρμακον, ἔρχεται, προστηγύμενη αὐτῷ· Ὡς γὰρ τέκνον, φάρμακον, ὡς ἄνθρωπος Ἀσκληπιοῦ, ἀλήθευσόν σου τὰ ἐπαγγέλματα, ὑπυχιστέρον ἐμοῦ γενοῦ καὶ σῶέ μοι τὴν φιλότατην. Νίκησον τὸ φάρμακον ἐκεῖνο τὸ βάρβαρον καὶ ἄγριον. Ταῦτα δοὺς τῷ φαρμάκῳ τὰ συνθήματα καὶ καταπιῖν· ὡς ἄνθρωπος εἶπε, μετὰ μικρὸν ἔκειτο καθυδούσα· κτῶν παρακαλεθῆμενος, ἔλεγον πρὸς αὐτὴν ὡς ἀκούουσαι· Ἀρά μοι σωφρονήσεις ἀληθείας; Ἀρά μέ ποτε γνωρίζεις; Ἀρά σου τὴν φωνὴν ἐκείνην ἀπολήψομαι; Μάν-

desiit, a praedonibus videlicet interemptus. Is uxor tua amore tenebatur. Quumque natura beneficiis deditus esset, amatoriam potionem comparavit, Ægyptio vestro administro persuasit, ut eam acciperet et Leucippes potui infunderet. Verum ita casus attulit, ut valentiore imprudens pharmaco usus sit, ac pro amante insanam reddiderit. Haec omnia ejus ipsius Gorgiae famulus heri mihi narravit, qui forte cum eo in bello, quod contra praedones gestum est, militabat: illumque vestra causa fuisse a Fortuna servatum, simile vero videtur. Is pro reddenda incolumitate nummos aureos quatuor dari sibi petit, medicamentum habere se affirmans, quod prioris vim solvat. Atqui tibi quoque, inquam ego, pro beneficio isto bene sit. Verum hunc, quem dicis, hominem accerse. Atque ille quidem abiit: ego vero Ægyptium domi conveniens, pugnis in faciem iterum ac tertio percussi, et tumultuans simul dico, dic quidnam Leucippae miscuisti, quamque ob causam insaniret, percunctatus sum. Quocirca perterrefactus ille, quae ex Chaerea sermone didiceram, omnia enarravit. Hominem in carcerem inclusum itaque in custodia tenebamus.

XVI. Interea cum Gorgiae famulo Chaerea reversus est: ambobus itaque dico; quatuor aureos jam accipite mercedem boni indicii, sed quae mea de medicamento vestro sententia sit, audite. Praesentium puellae hujus malorum causam potionem fuisse scitis: idcirco minime tutum, infectam pharmaco alvum aliis rursus medicaminibus irritare. Agitatedum ergo, quid hoc in medicamento insit, denuntiate, ac praesentibus nobis parate. Quod si feceritis, altera tanta pecunia vobis munus erit. Tum famulus ille, Juste, inquit, formidas. Cæterum quae paranda sunt, communia et esui apta omnia: ego tantum mihi ex iis sumam, quantum puella accipiat. Ac statim quemdam singula nominatim emptum ire, atque afferre jussit, quae quum celeriter allata essent omnia spectantibus nobis contrivit: duabusque partibus factis, Hanc inquit, prior ipse bibam: alteram mulieri dabo: quae, illa epota, totam omnino noctem dormiet, adventante luce, et somno et morbo liberabitur. Ita primus ipse potionem hausit: reliquum ut vesperi puellae daretur, praecepit: seque, quoniam ita potio cogeret, dormitum ire testatus, nummis quatuor acceptis abiit. Nam reliquos, simulatque Leucippe convalesceret, numeraturum me promiseram.

XVII. Posteaquam dandi medicamenti tempus venit, illud ego miscens, ita sum allocutus: O terra genita atque ab Æsculapio mortalium generi primum data medicina, utinam, quae mihi de te promissa fuerunt, vera sint. tu me felicior sis et carissimam puellam incolumem reddas. Devincas barbarum et agreste venenum. Hac medicinae tessera data, poculoque dissuaviato, puellae potionem dedi, quam non ita multo post somnus, uti vir ille dixerat, complexus est. Ac tum ego ei assidens dormientem, quasi audiret, ita propemodum affatus sum: Verene tu nunc resipiscas? Ecquid tu me agnosces? ecquid ego vocem tuam

τευσαί τι καὶ νῦν καθεύδουσα. Καὶ γὰρ γῆς τοῦ
 Ἰοργίου κατεμαντεύσω δικαίως. Εὐτυχεῖς ἄρα μάλλον
 κοιμωμένη. Γρηγοροῦσα μὲν γὰρ μανίαν δυστυχεῖς·
 τὰ δ' ἐνύπνια σου σωφρονεῖ. Ταῦτά μου διαλεγόμε-
 5 νου ὡς πρὸς ἀκούουσιν Λευκίππην, μόλις ἡ πολέυ-
 κτος ἡὼς ἀναφαίνεται, καὶ ἡ Λευκίππη φθέγγεται, καὶ
 ἦν ἡ φωνή· Κλειτοφῶν. Ἀναπηδήσας οὖν πρόσειμί
 τ' αὐτῇ καὶ πυνθάνομαι, πῶς ἔχει. Ἡ δ' ἐώκει μὲν
 μηδὲν ὧν ἔπραξεν ἐγνικέναι, τὰ δεσμὰ δ' ἰδοῦσα ἐθαύ-
 10 μαζε καὶ ἐπυνθάνετο τίς δ' ὀήσας εἶη. Ἐγὼ δ' ἰδὼν
 σωφρονοῦσαν, ὑπὸ πολλῆς χαρᾶς ἔλυον μὲν μετὰ θορύ-
 βου τὰ δεσμὰ, μετὰ ταῦτα δ' ἤδη τὸ πᾶν αὐτῇ διηγοῦ-
 μαι. Ἡ δ' ἡσχύνετο ἀκρωμένη καὶ ἡρυθρία καὶ
 ἐνόμιζε τότε αὐτὰ ποιεῖν. Τὴν μὲν οὖν ἀνελάμβανον
 15 παραμυθούμενος, τοῦ δὲ φαρμάκου τὸν μισθὸν ἀποδι-
 δῶμι μάλ' ἄσμενος. Ἦν δὲ τὸ πᾶν ἡμῖν ἐφόδιον σῶον.
 Ὁ γὰρ δὲ Σάτυρος ἔτυχεν [ἔχων] ἐζωσμένος, δι'
 ἐναυαγήσαμεν, οὐκ ἀφῆρητο ὑπὸ τῶν ληστῶν, οὐτ'
 αὐτός, οὐθ' ὁ Μενέλαος οὐδὲν ὧν εἶχεν.
 20 III. Ἐν τούτῳ δὲ καὶ τοὺς ληστὰς ἐπελοῦσα δύνα-
 μεις μεῖζων ἀπὸ τῆς μητροπόλεως παρεστήσατο καὶ
 πᾶσαν αὐτῶν εἰς ἑδάφος κατέστρεψε τὴν πόλιν. Ἐλευ-
 θερωθέντος δὲ τοῦ ποταμοῦ τῆς τῶν βουκόλων ὕδρεως,
 παρεσκευαζόμεθα τὸν ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν πλοῦν.
 25 Συνέπλει δ' ἡμῖν καὶ ὁ Χαιρέας, φίλος ἦδη γενόμενος
 ἐκ τῆς τοῦ φαρμάκου μηνύσεως. Ἦν δὲ τὸ μὲν γένος
 ἐκ τῆς νήσου τῆς Φάρου, τὴν δὲ τέχνην ἀλιεύς, ἐστρα-
 τεύετο δὲ μισθῷ κατὰ τῶν βουκόλων τὴν ἐν ταῖς ναυσὶ
 στρατεῖαν· ὥστε μετὰ τὸν πόλεμον τῆς στρατείας
 30 ἀπῆλλακτο. Ἦν οὖν ἐξ ἀπλοίας μακρᾶς πλεόντων
 πάντα μεστὰ καὶ πολλή τις ὄψεως ἡδονῇ, ναυτῶν ὧδῃ,
 πλωτῶν κρότος, χορεία νεῶν, καὶ ἦν ἅπας ὁ ποτα-
 μὸς ἑορτή· ἐώκει δ' ὁ πλοῦς κωμάζοντι ποταμῷ.
 Ἐπινον δὲ καὶ τοῦ Νείλου τότε πρῶτον ἀνευ τῆς πρὸς
 35 ὀϊνον ὁμιλίας, κρίναι θέλων τοῦ πώματος τὴν ἡδονήν.
 Οἶνος γὰρ φύσεως ὕδατος κλοπή. Ἀρυσάμενος οὖν
 ὕδατος τῆς διαφανοῦς κύλικα, τὸ ὕδωρ ἐώρων ὑπὸ λευ-
 κότητος πρὸς τὸ ἐκπωμα ἀμιλλώμενον καὶ τὸ ἐκπωμα
 νικώμενον. Γλυκὺ δὲ πινόμενον ἦν καὶ ψυχρὸν ἐν
 40 μέτρῳ τῆς ἡδονῆς. Οἶδα γὰρ ἐνίοις τῶν παρ' Ἑλ-
 λησι ποταμῶν καὶ τιτρώσκοντας. τούτῳ συνέκρινον
 αὐτοὺς τῷ ποταμῷ. Διὰ τοῦτο αὐτὸν ἄκρατον ὁ Αἰ-
 γύπτιος πίνων οὐ φοβεῖται, Διονύσου μὴ δεόμενος.
 Ἐθαύμασα δ' αὐτῶν καὶ τὸν τρόπον τοῦ ποτοῦ. Οὔτε
 45 γὰρ ἀρυσάντες πίνειν ἐθέλουσιν, οὔτε ἐκπωμάτων ἀνέ-
 χονται, ἐκπωμα αὐτουργὰν ἔχοντες. Ἐκπωμα γὰρ
 αὐτοῖς ἐστὶν ἡ χεῖρ. Ἐὶ γὰρ τις αὐτῶν διψήσει
 πλέων, προκύψας ἐκ τῆς νεῆς τὸ μὲν πρόσωπον εἰς
 τὸν ποταμὸν προβέβληκε, τὴν δὲ χεῖρα εἰς τὸ ὕδωρ
 50 καθῆκε καὶ κοίλῃ βαπτίσας καὶ πλησάμενος ὕδατος,
 ἀκοντίζει κατὰ τοῦ στόματος τὸ πῶμα καὶ τυγχάνει
 τοῦ σκοποῦ· τὸ δὲ κεχηνός περιμένει τὴν βολὴν καὶ
 δέχεται καὶ κλείεται καὶ οὐκ ἔσθ' τὸ ὕδωρ αὐθὺς ἐξῶ
 πεσεῖν.

audiam? Age jam aliquid etiam nunc in somnis vaticinare:
 nam heri quoque jure adversus Gorgiam vaticinata es.
 Tua felicitas dormientis major: vigilantem enim insania
 miseram reddit: dormientis autem insomnia prudentiani
 prae se ferunt. Haec me, tanquam cum audiente puella,
 colloquente, tandem optata dies illuxit: Leucippeque tum
 vocem mittens me nomine appellavit. Exsiliens itaque,
 et propior factus, ut valeret, rogavi. At illa nihil eorum,
 quae gesserat, scire mihi visa est: sed vinctam se cernens
 admirabatur et a quo vincta fuisset, quaerebat. Tunc
 ego mentis compotem factam eam videns, ac prae nimio
 gaudio gestiens vincula solvi, omniaque, ut acta fuerant,
 deinde aperui. Quae quum audiret, pudore et rubore suf-
 fundebatur, ac se tum etiam insanire putabat. Quocirca
 consolans illam bono esse animo jussi, et medicamenti
 pretium perlibenter solvi. Viaticum enim nobis incolume
 erat, in ipso enim naufragio, quod Satyrus forte in zona
 habebat non ei ademptum est a latronibus nec ipsi nec Me-
 nalao.

XVIII. Interea copiae majores ex principe civitate ag-
 gradientes latrones eos subegerunt et urbem illorum uni-
 versam funditus everterunt. Nos, flumine ab injuria
 praedonum liberato, Alexandriam petere instituimus; una
 navigabat Charea nobiscum amicus jam factus ob potionis
 indicium. Erat is ex insula Pharo piscator: sed qui tunc
 adversus praedones in exercitu navali stipendia merebat et
 confecto bello dimissus fuerat. Itaque quum latronum
 metu multum temporis navigatio intermissa fuisset, omnia
 navigantibus completa sunt; videntibusque magnam affe-
 rebant voluptatem nautarum cantus, vectorum plausus,
 navium chorea, et flumen totum erat celebritas. Sane
 autem diem festum agenti fluvio similis navigatio videba-
 tur. Atque ego Nili suavitatem cognoscere cupiens, illius
 aquam eo primum die, nullo admisto vino, hibi: vinum
 enim impedimento est, quo minus aquae natura perticipiatur.
 Vitreo igitur scypho maxime perspicuo repleto, aquam
 cum poculo candore contendere, ac superiorem evadere
 animadverti. Bibenti autem et dulcis erat et sine inju-
 cunditate frigida: quaedam enim in Graecia flumina esse
 scio adeo frigida, ut bibentibus molesta sint, ea ego cum
 hoc fluvio comparabam. Hinc porro fit ut Aegyptius,
 aquam puram bibens nil metuat, vino non indigens. Quin
 etiam ipsum bibendi modum admiratus sum: neque enim
 bibere volunt haurientes cadis, aut pocula admittunt,
 habentes poculum quod quisque sibi conficit: si enim na-
 vigantium aliquis sitiatur, in flumen e nave se inclinans,
 manum cavam demergit, haustamque aquam in os jacu-
 latur, minime a scopo aberrans: illud autem patens jactum
 exspectat, suscipitque, dein clauditur, et aquam excidere
 non sinit.

10. Εἶδον δὲ καὶ ἄλλο θηρίον τοῦ Νείλου, ὑπὲρ τὸν ἵππον τὸν ποτάμιον εἰς ἀλκὴν ἐπαινούμενον. Κροκοδείλος δ' ὄνομα ἦν αὐτῷ. Παρήλλακτο δὲ καὶ τὴν μορφήν εἰς ἑχθὺν ὁμοῦ καὶ θηρίον [μέγα]. Μέγας μὲν γὰρ ἐκ κεφαλῆς εἰς οὐρὰν, τὸ δ' εὖρος τοῦ μεγέθους οὐ κατὰ λόγον. Δορὰ μὲν φοῖσι βύσση· πετραία δὲ τῶν νώτων ἡ χροιά καὶ μέλαινα· ἡ γαστήρ δὲ λευκή· πόδες τέτταρες, εἰς τὸ πλάγιον ἡρέμα κυρτούμενοι, καθάπερ χερσαία γελώνη· οὐρὰ μακρὰ καὶ παγεῖα καὶ ἰοικυία στερεῇ σώματι. Οὐ γὰρ ὡς τοῖς ἄλλοις περιέκειται θηρίοις, ἀλλ' ἔστι τῆς βράχως ἐν ὅσῳ τελευτῇ καὶ μέρος αὐτοῦ τῶν ὀστέων. Ἐντέτμηται δ' ἀνωθεν εἰς ἀκάνθας ἀναιδεῖς, οἷα τῶν πριόνων εἰσὶν αἱ αἰχμαί. Αὕτη δ' αὐτῷ καὶ μάστιγι ἐπὶ τῆς ἄγρας γίνεται, τύπτει γὰρ αὐτῇ πρὸς οὐς ἂν διαπαλαίῃ καὶ πολλὰ ποιεῖ τραύματα πληγῇ μιᾷ. Κεφαλὴ δ' αὐτῷ τοῖς νώτοις συνυφαίνεται καὶ εἰς μίαν στάθμην ἰσύνεται (ἔκλεψε γὰρ αὐτοῦ τὴν δειρὴν ἡ φύσις)· ἔστι δὲ τοῦ ἵππου βλοσυρώτερος τὰ ὄμματα, καὶ ἐπὶ πλεόν ἐπὶ τὰς γένους ἐκτείνεται καὶ ἀνοίγεται πᾶς. Τὸν μὲν γὰρ ἄλλον χρόνον, παρ' ὅσον οὐ κέχρηται τὸ θηρίον, ἔστι κεφαλὴ, ὅταν δὲ χάνῃ πρὸς τὰς ἄγρας, ὅταν στόμα γίνεται. Ἀνοίγει δὲ τὴν γένυν τὴν ἄνω, τὴν δὲ κάτω στερεὰν ἔχει καὶ ἀπόστασις ἔστι πολλή· καὶ μέχρι τῶν ὤμων τὸ χάσμα καὶ εὐθὺς ἡ γαστήρ. Ὀδόντες δὲ πολλοὶ, καὶ ἐπὶ πλείστον τεταγμένοι. Φασὶ δ' ὅτι τὸν ἀριθμὸν τυγχάνουσιν, ὅσας ὁ θεὸς εἰς ὅαν ἔτος ἀναλάμπει τὰς ἡμέρας· τοσούτον ἔργον αἰρεῖ τῶν γενέων πεδίον. Ἄν δ' ἐκπεράσῃ πρὸς τὴν γῆν, ὅταν ἔχει δυνάμειος (οὐκ) ἀπιστήσεις, ἰδὼν τὴν τοῦ σώματος ὀλκὴν.

ΔΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

Τριῶν δὲ πλεύσαντες ἡμερῶν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἤλθον. Ἀνιόντι δὲ μοι κατὰ τὰς Ἡλίου καλουμένης πύλας, συνηντάτο εὐθὺς τῆς πόλεως ἀστράπτων τὸ κέλευθρον, καὶ μου τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐγέμισεν ἡδονῆς. Στάθμη μὲν κίωνων ὀρθίος ἐκατέρωθεν ἐκ τῶν Ἡλίου πύλων εἰς τὰς Σεληνίας πύλας· οὗτοι γὰρ τῆς πόλεως ἀπὸ πύλων. Ἐν μέσῳ δὲ τῶν κίωνων τῆς πόλεως τὸ πεδίον. Ὅδός δὲ διὰ τοῦ πεδίου πολλή καὶ ἐνδημος ἐποήματα. Ὀλίγους δὲ τῆς πόλεως σταδίου προελθόντες, ἤλθον εἰς τὸν ἐπάνωμον Ἀλεξάνδρου τόπον. Εἶδον δ' ἐντεῦθεν ἄλλην πόλιν καὶ σχιζόμενον ταύτη τὸ κάλλος. Ὅσος γὰρ κίωνων ὄρχατος εἰς τὴν εὐθυωρίαν, τοσούτος ἕτερος εἰς τὰ ἐγκάρσια. Ἐγὼ δὲ μερίον τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς πάσας τὰς ἀγυῖας, θεατὴς ἀκέραιος ἦμην καὶ τὸ κάλλος ὅλως οὐκ ἐξήρχουν ἰδεῖν. Γε μὲν ἐβλεπον, τὰ δ' ἐμελλον, τὰ δ' ἡπειρόμην ἰδεῖν, καὶ δ' οὐκ ἔθελον παρελθεῖν. Ἐκράτει τὴν θέαν τὰ ἱερὰ, εἴλακε τὰ προσδοκώμενα. Περιέχων οὖν

XIX. Ceterum aliud etiam animal Nili vidi, ferocia hippopotamo-praestantius. Crocodilo ei nomen est : forma vero quum piscis, tum belluae terrestris magnae. Longum enim inter caput et caudam spatium intercedit : sed longitudini latitudo proportionem haudquaquam respondet. Cutis ejus squamis aspera. Dorsum petrae simile, ac nigrum : alvus candida : pedes ipsi quatuor in obliquum leniter deflexi, quales testudinis terrestis : cauda longa, crassa, solidoque corpori similis. Neque enim, ut in aliis animalibus habetur, est, sed osse uno, qui spinæ finis, ac totius corporis pars est, constat, asperis in superiore parte acuminibus, ut sunt serrae dentes, referta, et qua flagelli loco in capienda præda utatur : illa enim (feras), quibuscum pugnat, percussit, multaque uno ictu vulnera imponit. Caput humeris adjunctum et ad amussim directum est, natura quippe collum ejus occuloit. Equo torviores ad aspectu oculi, et quam longissime maxillæ diducuntur, et totus aperitur. Quamdiu enim bello non hiat, caput est : in hiando vero ad prædam capiendam os totum fit : tumque superiorem tantum genam movet, inferiorem autem nequaquam. Porro hiatus ingens est, utpote qui ad humeros usque protenditur, eique statim subjicitur venter. Dentes habet multos, longa serie (pectinatim) sese stipantes : quos quidem, quum ad numerum rediguntur, tot reperiri aiunt, quot dies integro anno deus illustrat : maxillarum caropus tantam dentium segetem continet. Quantis autem viribus polleat, tum, quum in terram egreditur, si corporis molem spectes, non potes non credere.

LIBER QUINTUS.

Confecto tandem trium dierum spatio, Alexandriam nave delati sumus : mihiq; Solis, quas vocant, portas introeunti mira quaedam urbis pulchritudo voluptate oculos complevit. A Solis enim ad Lunæ usque portas (in eorum autem deorum tutela portæ ipsæ sunt) recta columnarum series utrimque protendebatur. Quarum in medio urbis campus situs erat, per quem viæ multæ, in urbe peregrinatio. Illinc aliquot urbis stadia progressus, ad eum locum, cui ab Alexandro nomen est, perveni : aliamque civitatem vidi, cujus pulchritudo hoc pacto distincta erat, ut quam longus esset columnarum in rectum dispositarum ordo, tam longus alius in obliquum esset. In omnes itaque vias obtutus dispertiens, neque spectando satiari, neque pulchritudinem omnem assequi poteram. Quaedam enim ante oculos habebam, quedam mox habiturus eram, nonnulla videre præceperam, alia etiam erant, quæ prætermittenda minime censebam : ac licet, quæ perspiciebamus, oculos occuparent, tamen, quæ videnda supererant, eos ad sese alliciebant : quamobrem viis omnibus perlua-

ἐμαυτὸν εἰς πάσας τὰς ἀγυῖας καὶ πρὸς τὴν ὄψιν δυσ-
 ερωτιῶν, εἶπον καμῶν· Ὁφθαλμοί, νενικήμεθα.
 Εἶδον δὲ δύο καινὰ καὶ παράλογα, μεγέθους πρὸς κάλ-
 λος ἀμίλλαν καὶ δῆμον πρὸς πόλιν φιλονεικίαν καὶ
 5 ἀμφοτέρα νικῶντα. Ἡ μὲν γὰρ ἡπείρου μείζων ἦν,
 ὃ δὲ πλείων ἐθνους. Καὶ εἰ μὲν εἰς τὴν πόλιν ἀπειθόν,
 ἡπίστουν εἰ πληρώσει τις δῆμος αὐτὴν ἀνδρῶν, εἰ δὲ
 [εἰς] τὸν δῆμον θεασάμην, ἐθαύμαζον, εἰ χωρήσει τις
 αὐτὸν πόλις. Τοιαύτη τις ἦν ἰσότητος τρυάνη.
 10 Β'. Ἦν δὲ πῶς [καὶ] κατὰ δαίμονα ἱερομηνία τοῦ
 μεγάλου θεοῦ, ὃν Δία μὲν Ἑλλήνες, Σέραπιν δὲ καλοῦ-
 σιν Αἰγύπτιοι· ἦν δὲ καὶ πυρὸς δαδουγία. Καὶ τοῦτο
 μέγιστον θεασάμην. Ἑσπέρα μὲν γὰρ ἦν καὶ ὁ ἥλιος
 κατεδύετο καὶ νύξ ἦν οὐδαμοῦ, ἀλλ' ἄλλος ἀνέτελλεν
 15 ἥλιος κατακερματίζων. Τότε γὰρ εἶδον πόλιν ἐρίζου-
 σάν περὶ κάλλους οὐρανῷ. Ἐθεασάμην δὲ καὶ τὸν
 Μειλίχιον Δία, καὶ τὸν Διὸς Οὐρανοῦ νεόν. Προσευ-
 ξάμενοι δὲ τῷ μεγάλῳ θεῷ καὶ ἱκετεύσαντες στῆναι
 ἤμιν ποτε τὰ δεινὰ, εἰς τὴν καταγωγὴν ἔλθομεν, ἦν
 20 ἔτυχεν ὁ Μενέλαος ἡμῖν μεμισθωμένος. Οὐκ ἐφύκει
 δ' ἄρα ὁ θεὸς ἐπινεύειν ταῖς ἡμετέραις εὐχαῖς, ἀλλ'
 ἔμενεν ἡμᾶς καὶ ἄλλο τῆς Τύχης γυμνάσιον.
 Γ'. Ὁ γὰρ Χαιρέας πρὸ πολλοῦ τῆς Λευκίπτης
 ἐλάνθανεν ἐρῶν καὶ διὰ τοῦτο μεμνηνύκει τὸ φάρμα-
 25 κον, ἅμα μὲν ἀφορμὴν οἰκειότητος ἑαυτῷ θηρώμενος,
 ἅμα δὲ καὶ ἑαυτῷ σώζων τὴν κόρην. Εἰδὼς οὖν ἀμή-
 ληνον τὸ τυχεῖν, συντίθησιν ἐπιβουλὴν, ληστήριον
 ὁμοτέχνων συγκροτήσας, ἅτε θαλάσσιος ὢν ἀνθρώπος,
 καὶ συνθέμενος αὐτοῖς, ἃ δεῖ ποιεῖν, ἐπὶ ξενίαν ἡμᾶς
 30 εἰς τὴν Φάρον καλεῖ, σκηψάμενος γυνεθλίων ἀγειν
 ἡμέραν. Ὡς οὖν προήλθομεν τῶν θυρῶν, οἰωνὸς ἡμῖν
 γίνεται πονηρὸς· χελιδόνα κίρκος διώκων τὴν Λευκίπ-
 πην πατάσσει τῷ πετρῷ εἰς τὴν κεφαλὴν. Παραγθεῖς
 οὖν ἐπὶ τούτῳ, καὶ ἀνανεύσας εἰς οὐρανόν, Ὡ Ζεῦ, τί
 35 τοῦτο, ἔφη, φαίνεις ἡμῖν τέρας; ἀλλ' εἰ τῷ ὄντι σὸς
 ὄρνις οὗτος, ἄλλον ἡμῖν σαφέστερον δεῖξον οἰωνόν.
 Μεταστραφείς οὖν, ἔτυχον γὰρ παρεστὼς ἐργαστηρίῳ
 ζωγράφου, γραφὴν ὄρω κειμένην, ἥτις ὑπηνίττετο προσ-
 ὅμοιον. Πρόκνης γὰρ εἶχε φθορὰν καὶ τὴν βίαν
 40 Τηρέως καὶ τῆς γλώττης τὴν τομήν. Ἦν δ' ὁλό-
 κληρον τῇ γραφῇ τὸ διήγημα τοῦ δράματος, ὃ πέπλος,
 ὃ Τηρέως, ἡ τράπεζα. Τὸν πέπλον ἡπλωμένον εἰστή-
 κει κρατοῦσα θεράπεινα· Φιλομήλα παρειστήκει καὶ
 ἐπετίθει τῷ πέπλῳ τὸν δάκτυλον καὶ ἐδείκνυε τῶν
 45 ὑφασμάτων τὰς γραφάς· ἡ Πρόκνη πρὸς τὴν δεξιὴν ἐνε-
 νέυκει καὶ δριμύ ἐβλεπε καὶ ὠργίζετο τῇ γραφῇ.
 Ὁρᾷ δὲ Τηρέως ἐνύφαντο Φιλομήλα παλαιῶν πάλιν
 Ἀφροδισίαν. Ἐσπάρακτο τὰς κόμας ἡ γυνή, τὸ ζῶ-
 σμα ἐλέλυτο, τὸν χιτῶνα κατέρρηκτο, ἡμίγυμνος τὸ
 50 στέρνον ἦν, τὴν δεξιὰν ἐπ' ὀφθαλμοὺς ἤριδε τοῦ Τη-
 ρέως, τῇ λαίᾳ τὰ διερωγότα τοῦ χιτῶνος ἐπὶ τοὺς
 μαστοὺς εἵλεεν. Ἐν ἀγκάλαις εἶχε τὴν Φιλομήλαν
 ὃ Τηρέως, ἐλκων πρὸς ἑαυτὸν ὡς ἐν ἡν τὸ σῶμα καὶ
 σφίγγων ἐν χρῶ τὴν συμπλοκὴν. Ὡς δὲ μὲν τὴν τοῦ

tis, quum ad omnia contemplanda sufficere oculorum acies
 nequiret, eos spectando victos mecum fateri coactus sum.
 Illud vero novum atque incredibile mihi ante omnia visum
 est. Urbis enim amplitudo cum pulchritudine et urbs
 cum populo habitatorum ita certabat, ut neutra alteri ce-
 derent. Nam et illa continente major et hæc gente major
 erat. Porro intuenti mihi civitas amplior apparebat,
 quam ut habitatoribus compleri posset: populum autem
 si intuebar, tam numerosus videbatur, ut aliquane urbe
 contineri valeret, dubitare cogerer. Ita æquo hæc inter se
 Marte contendebant.

II. Forte autem eo tempore magni numinis, quem Δία
 Græci, Serapin Ægyptii vocant, festi dies celebrabantur,
 et facium gestatio, idque non vulgari admiratione dignum
 animadverti: vespera enim quum adventasset, ac jam sol
 occidisset, nox tamen nullo in loco erat, sed alius minutas
 quasdam in partes dividens (lucem) sol exoriebatur. Tunc
 urbem illam cum cælo etiam pulchritudine contendere
 vidi. Milichium quin etiam Jovem, Cœlestisque Jovis
 templum vidi: cujus magnum numen quum venerati esse-
 mus, precatique ut nostrorum tandem infortuniorum
 finis fieret, conductam a Menelao domum ingressi fuimus.
 Sed precibus nostris deus ille nequaquam annuissæ visus
 est: aliud enim discrimen restabat, in quo Fortuna nos
 adhuc exercebat.

III. Nam Chærea Leucippen multo antea clam amabat,
 ideo autem medicamenti indicium fecerat, simul ut se in
 familiaritatem nostram ea occasione arrepta insinua-
 ret, simul ut puellam sibi ipsi servaret. Qua quum potiri diffi-
 cile admodum esse intelligeret, ad parandas insidias ani-
 mum adjecit. Itaque prædonum agmine ex iis qui eandem
 atque ipse artem exercebant collecto (rebus enim mariti-
 mis operam dederat) quid ab iis fieri velit, docet: mox
 natalem diem suum agere simulans, nos ad Pharum visen-
 dam invitat. Igitur domo egressis nobis sinistrum in via
 omen evenit. Hirundinem insequens accipiter, Leucippes
 caput ala percussit. Quare perturbatus, cœlumque suspi-
 ciens: Quid hoc, inquam, portenti est, Juppiter, quod
 nobis commonstras? Quin potius, si avis hæc vere tua est,
 aliud nobis manifestius augurium ostende? Meque conver-
 tens (forte enim prope pictoris officinam constitieramus)
 collocatam animadverti tabellam, quæ subobscura aliquid
 imile significabat. Etenim Procnes stuprum, Terei vio-
 lentiam, linguæ abscissionem continebat. Integra in pictu-
 ra fabulæ totius explicatio, peplum, Tereus, mensa, serva
 explicatum peplum tenens, et Philomela adstabat et peplo
 digitum imponebat et quæ in textura picta erant indica-
 bat. Procne ad indicium annuebat, torveque intuebatur,
 ac picturæ propemodum irascebatur. Intextus illic Te-
 reus Thrax qui reluctantem Philomelam obscene contre-
 ctabat: mulier, capillis evulsis, cingulo soluto, veste discis-
 sa, seminudo pectore: dextram in oculos Terei torque-
 bat, sinistra vero laceram vestem ad mammas trahebat.
 Mulierem Tereus totis ad se viribus tractam arctequæ

πέπλου γραφὴν ὕψηνεν ὁ ζωγράφος. Τὸ δὲ λοιπὸν τῆς εἰκόνης, αἱ γυναῖκες ἐν κανὼν τὰ λείψανα τοῦ δειπνοῦ τοῖ Τηρεῖ δεικνύουσι, κεφαλὴν παιδίου καὶ χεῖρας· γελοῦσι δ' ἅμα καὶ φοβοῦνται. Ἀναπηδῶν ἐκ τῆς κλίνης ὁ Τηρεὺς ἐγγέγραπτο· καὶ ἔλκων τὸ ξίφος ἐπὶ τὰς γυναῖκας, τὸ σκέλος ἤρειδεν ἐπὶ τὴν τράπεζαν. Ἡ δ' οὔτε ἑστήκεν, οὔτε πέπτωκεν, ἀλλ' ἐδείκνυε γραφὴν μέλλοντος πτόματος.

Δ'. Λέγει οὖν ὁ Μενέλαος· Ἐμοὶ δοκεῖ τὴν εἰς Φάρων δδὼν ἐπισχεῖν. Ὅρῳ γὰρ οὐκ ἀγαθὰ δύο σύμβολα, τό τε τοῦ ὄρνιθος καθ' ἡμῶν πτερόν καὶ τῆς εἰκόνης τὴν ἀπειλήν. Λέγουσι δ' οἱ τῶν συμβόλων ἐξηγηταὶ σκοπεῖν τοὺς μύθους τῶν εἰκόνων, ἃν ἐξιοῦσιν ἡμῖν ἐπὶ πράξει συντύχῳσι, καὶ ἐξομοιοῦν τὸ ἀποθησόμενον τῷ τῆς ἱστορίας λόγῳ. Ὅρῳ οὖν ὅσων γέμει κακῶν ἡ γραφή· ἔρωτος παρνόμου, μοιχείας ἀναισχύντου, γυναικείων ἀτυχημάτων. Ὅθεν ἐπισχεῖν κελεύει τὴν ἔξοδον. Ἐδίδκει μοι λέγειν εἰκότα, καὶ παραιτοῦμαι τὸν Χαιρέαν ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Ὁ μὲν οὖν σφόδρ' ἀνιόνμενος ἀπηλλάττετο, φήσας αὖριον ἐφ' ἡμᾶς ἀφίεσθαι.

Ε'. Ἡ δὲ Λευκίππη λέγει πρὸς με (φιλόμυθον γὰρ πως τὸ τῶν γυναικῶν γένος)· Τί βούλεται τῆς εἰκόνης ὁ μῦθος; καὶ τίνες αἱ ὄρνιθες αὐται; καὶ τίνες αἱ γυναῖκες, καὶ τίς ὁ ἀναιδὴς ἐκεῖνος ἀνὴρ; Καὶ γὰρ καταλέγειν ἀρχομαι· Ἀηδὼν, καὶ χελιδὼν, καὶ ἐποψ, πάντες ἄνθρωποι, καὶ πάντες ὄρνιθες. Ἐποψ ἀνὴρ, αἱ δύο γυναῖκες, Φιλομήλα χελιδὼν, καὶ Πρόκνη ἀηδὼν. Πόλις αὐταῖς Ἀθῆναι. Τηρεὺς ὁ ἀνὴρ· Πρόκνη Τηρέως γυνή. Βαρδάρους δὲ, ὡς ἔοικεν, οὐχ ἱκανὴ πρὸς Ἀροδίτην μία γυνή, μάλιστα ὅταν αὐτῷ καιρὸς διδῶι πρὸς ὕβριν τρυφᾶν. Καιρὸς οὖν γίνεται τῷ Θρακί τούτῳ χρῆσασθαι τῇ φύσει, Πρόκνης ἡ φιλοστοργία. Πέμπει γὰρ ἐπὶ τὴν ἀδελφὴν τὸν ἄνδρα τὸν Τηρέα. Ὁ δ' ἀπῆει μὲν ἐπὶ Πρόκνης ἀνὴρ, ἀναστρέφει δὲ Φιλομήλας ἔρραστής, καὶ κατὰ τὴν δδὼν ἄλλην αὐτῷ ποιῆται τὴν Φιλομήλαν Πρόκνην. Τὴν γλῶτταν τῆς Φιλομήλας φοδεῖται, καὶ ἔδνα τῶν γάμων αὐτῇ δίδωσι μηκέτι λαλεῖν καὶ κεῖρε τῆς φωνῆς τὸ ἄνθος. Ἀλλὰ πλέον ἤνυσεν οὐδέν. Ἡ γὰρ Φιλομήλας τέχνη σιωπῶσαν εὗρηκε φωνήν. Ὑφαίνει γὰρ πέπλον ἀγγέλον καὶ τὸ ὄραμα πλέκει ταῖς κρόκαις καὶ μιμεῖται τὴν ῥιπῶσαν ἡ χεῖρ, καὶ Πρόκνης τοῖς ὀφθαλμοῖς τὰ τῶν ὤμων μηνύει καὶ πρὸς αὐτὴν ἀπέπονθε τῇ κερκίδι λαλεῖ. Ἡ Πρόκνη τὴν βίαν ἀκούει παρὰ τοῦ πέπλου καὶ ἡμύνασθαι καθ' ὑπερβολὴν ζητεῖ τὸν ἄνδρα. Ὅργαι δὲ ἕνα, καὶ δύο γυναῖκες εἰς ἓν πνέουσαι καὶ ὕβρει κεράσσαι τὴν ζηλοτυπίαν δειπνον ἐπινοοῦσι τῶν γάμων ἐντυχέστερον. Τὸ δὲ δειπνον ἦν ὁ παῖς Τηρέως, οὗ μήτηρ μὲν ἦν πρὸ τῆς ὀργῆς ἡ Πρόκνη· τότε δὲ τῶν ὤμων ἐπελέληστο. Οὕτως αἱ τῆς ζηλοτυπίας ὠδίνες νύκτωρ καὶ τὴν γαστέρα. Μόνον γὰρ ὁρῶσαι αἱ γυναῖκες ἀνῆσαι τὸν τὴν εὐνὴν λελυπηκότα, καὶν πάσχουσιν ἐν αἷς ποιοῦσιν οὐχ ἥττον κακόν, τὴν τοῦ πάσχειν (οὔ)

ACHILLES TATIUS.

pressam amplexabatur. Atque ita quidem pepi pictor texuerat picturam. In reliqua tabellæ parte mulieres in corbe Terro cornæ reliquias, pueri scilicet caput atque manus ostendunt, rident identidem et tremunt. E lecto surgens Tereus pictus erat et stricto in mulieres gladio mensam pede protrudebat quæ nec stabat, nec cadebat : sed cadentis formam referebat.

IV. Tum Menelaus : Mihi quidem, inquit, a protectione in Pharium abstinendum videtur. Duo enim adversa nobis portenta, volatum accipitris, et picturæ minas, cernis. Monent autem prodigiorum interpretes, ne fabulas picturarum contemnamus : sed ut, si forte conspiciantur a nobis aliquid acturis cum iis, eventum conferamus, quæ historia illa refert. Vides igitur quot malis pictura seateat, obsceno amore, impudenti adulterio, muliebribus infortuniis? Ego quidem certe protectionem istam in aliud tempus distulerim. Sane oratio hæc Menelai mihi non absurda visa est. Chæream itaque valere jussi; qui tristis admodum recessit, cras ad nos, inquit, se rediturum.

V. Tunc ad me conversa Leucippe (fabellarum enim cupidæ mulieres sunt) inquit, quid sibi picturæ fabula, avesque istæ, et mulieres, cum viro illo impudenti velint? Tum ego, Luscina et hirundo et upupa, omnes homines, et omnes aves sunt. Upupa vir (Tereus), duæ mulieres, Philomela hirundo et Procne luscina. Civitas ipsis Athenæ. Tereus vir, Procne Terei uxor. Barbarorum autem libidini, ut consentaneum est, mulier una satis non est, præsertim quum per contumeliam explendæ cupiditatis oblata sit occasio. Procnes igitur erga sororem pietas homini Thraci opportunitatem attulit, quæ naturæ suæ indulgeat. Hæc enim virum ad visendam sororem misit : qui, cum Procnes maritus abiisset, Philomelæ amator est reversus, eamque sibi inter redeundum alteram Procnen fecit. Quod quum resciri nolle, nuptiarum hanc dotem persolvit ut efficeret ne amplius loqui posset, et linguam puellæ amputaret : quamquam nihilo plus efficit. Mutum enim indicem Philomela excogitavit; Texit enim peplum nuntium remque omnem, sicuti gesta fuerat, in filis intexit : manuque linguam imitante, quæ passa esset, quando auribus immittere non poterat, ob oculos posuit. Procne vim sorori illatam ex pepi pictura cognovit : pœnamque opinione omni majorem de viro sumere aggressa est. Quumque ira duplici mulieres duæ arderent, conspiratione facta, zelotypiaque contumeliæ conjuncta, carnem Philomelæ nuptiis longe detestabiliorem fecerunt. Filium enim patri apposuerunt, ejus ante iram Procne mater fuerat : sed tunc partus molestiam oblivioni tradiderat : ita zelotypiæ furor uteri doloribus longe potentior est. Uni huic rei enim studentes mulieres ut cum, qui maritalis tori leges violavit, dolore afficiant, hujusmodi molestiam vindictæ voluptate (non)

λογίζονται συμφορὰν τῇ τοῦ ποιεῖν ἡδονῇ. Ἐδείκνυσεν ὁ Τηρεὺς δεῖπνον Ἐρινύων. Αἱ δ' ἐν κανῶι τὰ λείψανα τοῦ παιδίου παρέφερον, γελῶσαι φόβῳ. Ὁ Τηρεὺς ὁρᾷ τὰ λείψανα τοῦ παιδίου καὶ πενθεῖ τὴν τροφὴν, καὶ ἐγνώρισεν ὦν τοῦ δεῖπνου πατήρ· γνωρίσας μαίνεται καὶ σπᾶται τὸ ξίφος καὶ ἐπὶ τὰς γυναῖκας τρέχει, ὥς δέχεται ὁ ἀήρ. Καὶ ὁ Τηρεὺς αὐταῖς συναναβαίνει, καὶ ὄρνις γίνεται· καὶ τηροῦσιν ἐτι τοῦ πάθους τὴν εἰκόνα. Φεύγει μὲν ἀηδὼν, διώκει δ' ὁ Τηρεὺς. Οὕτως ἐφύλαξε τὸ μῖσος καὶ μέχρι τῶν πτερῶν.

Γ'. Τότε μὲν οὖν οὕτως ἐξεφύγομεν τὴν ἐπιβουλὴν· ἐκερδήσαμεν δ' οὐδὲν ἢ μίαν ἡμέραν. Τῇ γὰρ ὑστεραίᾳ παρῆν ἔωθεν ὁ Χαιρέας· καὶ ἡμεῖς αἰδουμένους ἀντιλέγειν οὐκ εἰχομεν· ἐπιβάντες οὖν σκάφους, ἤλθομεν εἰς τὴν Φάρον. Ὁ δὲ Μενέλαος ἐμεινεν αὐτοῦ, φήσας οὐχ ὡς ἔχειν. Πρῶτον μὲν οὖν ἡμᾶς ὁ Χαιρέας ἐπὶ τὸν πύργον ἄγει καὶ δείκνυσιν τὴν κατασκευὴν κάτωθεν θαυμασίαν τινα καὶ παράλογον. Ὅρος ἦν ἐν μέσῃ τῇ θαλάσῃ κείμενον, ψαῦον αὐτῶν τῶν νεφῶν. Ὑπέρρει δ' ὕδωρ κάτωθεν αὐτοῦ τοῦ ποιήματος· τὸ δ' ἐπὶ θαλάσσης εἰστῆκει κρεμάμενον. Ἐς δὲ τὴν τοῦ ὄρους ἀκρόπολιν ὁ τῶν νεῶν κυβερνήτης ἀνέτελλεν ἄλλος (ἤλιος). Μετὰ δὲ ταῦτα ἤγειτο ἡμῖν ἐπὶ τὴν οἰκίαν. Ἦν δὲ ἐπ' ἐσχάτῃ τῇ νήσῳ κείμενῃ ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάσῃ.

Ζ'. Ἐσπέρας οὖν γενομένης, ὑπεξέρχεται μὲν ὁ Χαιρέας, πρόφασιν ποιησάμενος τὴν γαστέρα. Μετὰ μικρὸν δὲ βοή τις ἐξαίφνης περὶ τὰς θύρας ἦν, καὶ εὐθὺς εἰστρέχουσιν ἄνθρωποι μεγάλοι καὶ πολλοί, μαχαίρας ἑσπασμένοι, καὶ ἐπὶ τὴν κόρην πάντες ὤρμησαν. Ἐγὼ δ' ὡς εἶδον φερομένην μου τὴν φιλότιμην, οὐκ ἐνεγκὼν ἔμαι διὰ τῶν ξιφῶν· καὶ με παῖει τις κατὰ τοῦ μηροῦ μαχαίρα καὶ ὥκλασα. Καὶ ἐγὼ μὲν δὴ καταπσὼν ἐρρόμην αἵματι· οἱ δ' ἐνθήμενοι τῷ σκάφει τὴν κόρην, φέροντες. Θορύβου δὲ καὶ βοῆς οἷα ἐπὶ λησταῖς γενομένης, ὁ στρατηγὸς τῆς νήσου παρῆν. Ἦν δέ μοι γνωρίμος ἐκ τοῦ στρατοπέδου γενόμενος. Δεικνύω δὴ τὸ τραῦμα καὶ δέομαι διώξαι τοὺς ληστές. Ὁρμει δὲ πολλὰ πλοῖα ἐν τῇ πόλει, τούτων ἐνὶ ἐπιθῶς ὁ στρατηγὸς, ἐδίωκεν ἅμα τῇ παρουσίᾳ φρουρᾷ. Καὶ γὰρ δὲ συνανέβην φορὰν κομισθεῖς. Ὡς δ' εἶδον οἱ λησταῖς προσιοῦσαν ἡδὴ τὴν ναῦν εἰς ναυμαχίαν, ἱστᾶσιν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ὀπίσω τὴν χεῖρα δεδεμένην τὴν κόρην· καὶ τις αὐτῶν μεγάλη τῇ φωνῇ, Ἰδοὺ τὸ ἄθλον ὑμῶν, εἰπὼν, ἀποτεμένει αὐτῆς τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα ὠθεῖ κατὰ τῆς θαλάσσης. Ἐγὼ δὲ, ὡς εἶδον, ἀνέκραγον οἰμώζας καὶ ὤρμησα ἑμαυτὸν ἐπαφῆναι. Ὡς δ' οἱ παρόντες κατέσχον, ἐδεόμην ἐπισχεῖν τε τὴν ναῦν, καὶ τινα ἀλέσθαι κατὰ τῆς θαλάσσης, εἴ πως κἂν πρὸς ταφὴν λάβοιμι τῆς κόρης τὸ σῶμα. Καὶ ὁ στρατηγὸς πείθεται καὶ ἱστῇ τὴν ναῦν· καὶ δύο τῶν ναυτῶν ἀκοντίζουσιν ἑαυτοὺς ἔξω τῆς νεώς, καὶ ἀρπάσαντες τὸ σῶμα ἀναφέρουσιν. Ἐν τούτῳ δὲ

sentiunt. Tereus furiali mensae accumbens epulatur; mulieres in corbe nati reliquias ridentes pariter ac trepidantes proferunt. Tereus videt nati reliquias et lacrymas profundit, et natum a se absumptum intelligens, furore percitus, educto gladio in mulieres irruit. At illas (in aves repente mutatas) aer susceperit: quibuscum Tereus quoque mutatus in volucrum sublatus est. Facti autem illius imaginem omnes servant. Luscina enim fugit, Tereus vero insequitur, ut post mutationem odium quoque servatum videatur.

VI. Atque hoc quidem pacto tunc insidias vitavimus, nihil quidquam lucrati, praeterquam quod in eas illo die non incidimus. Affuit enim postridie mane Chærea. Nosque verecundia permoti recusare amplius ausi non sumus. Quamobrem conscensa nave ad Pharum devenimus, Menelaus quum se non valere diceret, domi remansit. Chærea igitur nos primum in turrem duxit: substructionemque imam, miram illam quidem et quodammodo incredibilem, ostendit. Mons erat medio in mari situs, nubes pene contingens: cujus sub radicibus aqua conspiciebatur, (aëdificium) suspensum mari imminebat. In turri summo in monte aëdificata ignis elucet, navium gubernator quasi sol alter. Hæc quum vidissemus, in domum, quæ in extrema insulae parte ad mare posita erat, introducti fuimus:

VII. Vix advesperaverat, quum Chærea, ventrem purgare sibi opus esse causatus, exit. Atque haud ita multo post, clamor quidam improvisus ante fores auditus est, repenteque viri multi ac magni, districtis gladiis irrumperentes, in puellam una omnes impetum fecerunt. Ipse autem Leucippen meam abduci videns, animoque iniquissimo id ferens, medios in gladios me conjeci, atque aliquis ferit femur, et curvato poplite concidi, sanguine totus conspersus, illicque interea puella naviculae imposita abierunt. Ceterum clamore concursuque facto, ut in piratarum adventu fieri consuevit, insulae praefectus occurrit. Erat is mihi, quod una fui cum illo in castris, non ignotus. Ostendi itaque vulnus, praedonesque ut insequeretur, obtestatus sum. Ille navigium ex iis, quæ multa in civitatis portu stationem habebant, conscendens, cum ea, quæ tum aderat, manu, fugientes insecutus est. Quin ipse quoque, cum iis navigavi in navem delatus. Piratae simulatque nos appropinquantibus jam, et ad pugnandum paratos conspexere, puellam, manibus ad tergum revinctis, in tabulato statuerunt; unusque ex iis magna voce clamans: En praemia vestra, illi caput abscidit et cadaveris reliquum in mare dejecit. Quod conspiciens ipse, lacrymans, exclamavi: et post illud in mare praecipitem me dare volui. Verum quum me, qui aderant, continuissent, navem ut inhiberent, eorumque aliquis in mare desiliret, rogavi, si quo pacto puellae corpus humandum recipere possem. Atque praefectus paruit, remigesque inhibere

οὐ λησταὶ μᾶλλον ἔρρωμένεστερον ἤλαυνον. Ὡς δ' ἤμην πάλιν πλησίον, ὁρῶσιν οἱ λησταὶ ναῦν ἐτέραν, καὶ γνωρίσαντες, ἐκάλουν πρὸς βοήθειαν. Πορφυρεῖς δ' ἦσαν πειρατικοί. Ἰδὼν δ' ὁ στρατηγὸς δύο ναῦς ἤδη γενομένας, ἐφοβήθη, καὶ πρύμναν ἀνεκρούετο. Καὶ γὰρ οἱ πειραταὶ τοῦ φυγεῖν ἀποτραπόμενοι προὐκαλοῦντο εἰς μάχην. Ἐπεὶ δ' ἀνестρέψαμεν εἰς γῆν, ἀποβάς τοῦ σκάφους καὶ τῷ σώματι περιγυθεὶς, ἔκλαον. Νῦν μοι Λευκίππῃ τέθνηκας ἀληθῶς θάνατον διπλοῦν, γῆ καὶ θαλάττῃ διαιρούμενον. Τὸ μὲν γὰρ λείψανον ἔγω σου τοῦ σώματος· ἀπολώλεκα δὲ σέ. Οὐκ ἴση τῆς θαλάττης πρὸς τὴν γῆν ἡ νομή. Μικρὸν μοί σου μέρος καταλείπεται ἐν ὄψει τοῦ μειζονος· αὕτη δ' ἐν ὀλίγῳ τὸ πᾶν σου κρατεῖ. Ἄλλ' ἐπεὶ μοι τῶν ἐν τῷ 15 προσώπῳ φιλημάτων ἐφθόνησεν ἡ Τύχη, φέρε σου καταφιλήσω τὴν σφαγὴν.

Η'. Ταῦτα καταθρήνησας καὶ θάψας τὸ σῶμα, πάλιν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἔρχομαι, καὶ θεραπευθεὶς ἄκων τὸ τραῦμα, τοῦ Μενελάου με παρηγοροῦντος, 20 διεκατερέτρησα ζῶν. Καὶ ἦδη μοι γεγόνεσαν μῆνες ἑξ, καὶ τὸ πολὺ τοῦ πένθους ἤρχετο μαραίνεσθαι. Χρόνος γὰρ λύπης φάρμακον καὶ πεπαίνει τῆς ψυχῆς τὰ ἔλκη. Μεσστὸς γὰρ ἦλως ἡδονῆς· καὶ τὸ λυπῆσαν πρὸς ὀλίγον, κἂν ἢ καθ' ὑπερβολὴν, ἀναζει μὲν, ἐφ' ὅσον ἡ ψυχὴ κάσται, τῇ δὲ τῆς ἡμέρας ψυχαγωγία νικώμενον καταφύχεται. Καὶ μοι τις κατόπιν βαδίζοντος ἐν ἀγορᾷ τῆς χειρὸς ἄφρων λαβόμενος ἐπιστρέφει, καὶ οὐδὲν εἰπὼν προσπτυσσάμενός με πολλὰ κατεφίλει. Ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ᾔδειν ὅς τις ἦν, 30 ἄλλ' εἰστήκειν ἐκπεπληγμένους καὶ δεχόμενος τὰς προσβολὰς τῶν ἀσπασμάτων, ὥς φιλημάτων σκοπός. Ἐπεὶ δὲ μικρὸν διέσχε, καὶ τὸ πρόσωπον εἶδον, Κλεινίας δ' ἦν, ἀνακραγὼν ὑπὸ χαρᾶς, ἀντιπεριβάλλων τ' αὐτὸν καὶ τὰς αὐτὰς ἀπεδίδουν περιπλοκάς, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὴν καταγωγὴν ἀνῆλθομεν τὴν ἐμήν. Καὶ ὁ μὲν τὰ αὐτοῦ μοι διηγείτο, ὅπως ἐκ τῆς ναυγίας περιεγένετο· ἐγὼ δὲ τὰ περὶ τῆς Λευκίππης ἔπαυσα.

Θ'. Εὐθύς μὲν γὰρ, ἔφη, βραγείσης τῆς νεῆς, ἐπὶ 40 τὸ κέρας ἦξα, καὶ ἄκρου λαβόμενος μόλις, ἀνδρῶν ἤδη πεπληρωμένου, περιβαλὼν τὰς χεῖρας ἐπεχείρων εἶσθαι παρακρεμάμενος. Ὀλίγον δ' ἡμῶν ἐμαπελαγισάντων, κύμα μέγιστον ἄραν τὸ ξύλον προσρῆγνυσιν ὄρθιον ὑψάλῳ πέτρᾳ κατὰ θάτερον, ᾧ ἐγὼ 45 ἐτυχον κρεμάμενος. Τὸ δὲ προσαρῆθ' ἐν βίᾳ πάλιν εἰς τοῦπισω δίκην μηχανῆς ἀπεκρούετο καὶ με ὥσπερ ἀπὸ σφενδόνης ἐξερρίπισε. Τοῦντεῦθεν δ' ἐνηχόμεν τὸ ἐπιλοιπον τῆς ἡμέρας, οὐκέτι ἔχων ἐλπίδα σωτηρίας. Ἦδη δὲ καμῶν καὶ ἀφείς ἑμαυτὸν τῇ τύχῃ, 50 ναῦν ὁρῶ κατὰ πρόσωπον φερομένην, καὶ τὰς χεῖρας ἀναστών, ὃν ἡδυνάμην τρόπον, ἱκετηρίαν ἐθέμην τοῖς νεύμασιν. Οἱ δὲ, εἴτ' ἐλεήσαντες, εἴτε καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦς κατήγαγεν, ἔρχονται κατ' ἐμέ, καὶ τις τῶν ναυτῶν πέμπει μοι κάλυν ἅμα τῆς νεῆς παραθεού-

jussit. Tum nautarum duo e nave delapsi, collectum retulerunt cadaver. Piratae interea validius multo fugam incumbabant : quibus cum rursus appropinquavissemus, aliam illi ratem conspicati, et quum agnovissent eos (erant autem purpuræ collectores piraticam facientes) ab iis auxilium implorarunt. Quamobrem praefectus, duas jam naves convenisse videns, extimuit, puppimque converti jussit : quandoquidem illi fuga repressa jam nos ad pugnam provocabant. Posteaquam ad litus reversi, e navigio egressus corpus amplexus, lamentabar : nunc quidem certe mihi unam atque alteram, Leucippe, mortem obiisti, terra scilicet atque mari divisam : quamquam enim hasce corporis tui reliquias habeo, te tamen amisi : neque enim, quae tui pars terrae tradita est, ei par est, quam retinuit mare : nam minor tui pars sub majoris imagine mihi relicta est, contra vero sub minoris, integram te mare possidet. Sed quoniam os mihi tuum suaviari fortuna eripuit, quod certe licet, jugulum exosculabor.

VIII. Haec mecum questus, cadaver sepulturae mandavi, deinde Alexandriam reversus sum : ubi curatione vulneri licet invite adhibita, summo in cruciatu, Menelao me consolante, vitam egi. Tandem transactis mihi mensibus sex, doloris magnitudo diminui coepit. Mœroris enim medicina tempus est, animique vulnera emollit. Sol quippe hilaritatis plenus est, et agrimonia, tametsi modum superat, non tamen, nisi quatenus mens aestuat, fervet, ac si diei amœnitate deliniatur, refrigescit. Cæterum quum me ad forum aliquando conferrem superveniens mihi a tergo quidam repente manu comprehensum ad se convertit, taciteque amplexus et dissuaviatus est. Ego quis ille esset, initio non cognovi, sed obstupescit, oscula et salutationes non aliter quidem, quam si scopus aliquis essem, ad quem eae dirigerentur, excepi. Ac non multo post ejus faciem contemplatus, et prae gaudio vocem tollens (erat enim Clinia) hominem complector, paresque amplexus reddo : ac mecum una domum perducō. Ubi ille mihi, quo pacto naufragio ereptus fuerat, ego illi contra, quae Leucippae acciderant, singula commemoravi.

IX. Atque ita quidem ille, Fracta, inquit, nave, ad antennam protinus me contuli, extremitatemque illius, viris jam plenam, injectis manibus vix apprehendens, suspensus detineri conabar. Nobis autem aliquantis per undarum vi agitatis, unda ingens ab altera parte lignum, cui hærebam, scopulo aquis contacto illisit : illisum aquae impetus iterum, machinae instar, rejecit, neque perinde ac funda, jactatum excussit. Quamobrem diei reliquum natando, spe omni salutis penitus amissa, transegi. Tandem fessus, fortunæque arbitrio totum me permittens, navem quamdam ad me venientem conspexi, ad illamque, quatenus concessum erat, manus tendens auxilium nutu rogavi. Qui in ea erant, sive quod vicem meam dolerent, sive quod ita ventis agerentur, ad me proram direxerunt : eorumque unus rudentem, nave inferim præterlabente, demisit : quem quum apprehendissem, illi ex ipsis me

σης. Καὶ γὰρ μὲν ἔλαθ' ὁμῆν, οἱ δ' ἐρείλικυσάν με ἐξ αὐτῶν τῶν τοῦ θανάτου πυλῶν. Ἐπλεῖ δὲ τὸ πλοῖον εἰς Σιδῶνάν· καὶ μέ τινες γνώρισαντες ἐθεράπευσαν.

Ι'. Δύο δὲ πλεύσαντες ἡμέρας ἐπὶ τὴν πόλιν ἤκο-
π μιν, καὶ δέομαί τε τῶν ἐν τῇ πλοίῳ Σιδωνίων, Ξενο-
δάμας δ' ὁ ἔμπορος ἦν καὶ Θεόφιλος ὁ τούτου πεν-
θερὸς, μηδενὶ Τυρίων, εἰ περιτύχοιεν, κατεπειν ὡς ἐκ
ναυαγίας περιγενοίμην, ὡς ἂν μὴ μάθοιεν συναπο-
δεδημηκότα. Ἠλπίζον γὰρ λήσειν, εἰ τὰπὸ τούτων
10 ἐν ἡσυχίᾳ γένοιτο, πέντε μόνον ἡμερῶν μοι μεταξὺ
γενομένην, αἷς οὐκ ἔτυχον ὀφθεῖς. Τοῖς δὲ κατὰ τὴν
οἰκίαν τὴν ἐμὴν, ὡς οἶδας, προηγόρευκεν (λέγειν) τοῖς
πυθνανομένοις, εἰς κώμην ἀποδεδημηκέναι μέχρι δέκα
θίων ἡμερῶν. Καὶ τοῦτόν γε τὸν λόγον εὗρον περὶ
15 ἐμοῦ κατεσχηκότα. Οὐπω δ' οὐδ' ὁ σὸς πατήρ ἐκ τῆς
Παλαιστίνης ἔτυχεν ἤκων, ἀλλὰ δύο ἄλλων ὕστερον
ἡμερῶν, καὶ καταλαμβάνει πεμφθέντα παρὰ τοῦ τῆς
Λευκίππης πατρὸς γράμματα, ἅπερ ἔτυχε μετὰ μίαν
ἡμέραν τῆς ἡμετέρας ἀποδημίας κεκομισμένα, οἱ δ' ὦν
20 ὁ Σώστρατος ἐγγυᾷ σοὶ τὴν θυγατέρα. Ἐν ποικίλαις
ἦν οὖν συμφοραῖς ἀναγνοῦς τὰ γράμματα καὶ τὴν
ὑμετέραν ἀκούσας φυγὴν, τὸ μὲν, ὡς τὸ τῆς ἐπιστολῆς
ἀπολέσας ἄθλον, τὸ δὲ, οἱ παρὰ μικρὸν οὕτως ἡ Τύχη
τὰ πράγματα ἔθηκε. Καὶ γὰρ οὐδὲν ἂν τούτων ἐγε-
25 γόνοι, εἰ θάπτον ἐκομίσθη τὰ γράμματα. Καὶ τῶν
μὲν πεπραγμένων οὐδὲν πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἡγήσατό πω
δεῖν γράφειν, ἀλλὰ καὶ τῆς μητρὸς τῆς κόρης ἐδεήθη
τὸ παρὸν ἐπισχεῖν. Τάχα γὰρ [ἂν] αὐτοὺς ἐξευρήσο-
μεν· καὶ οὐδεὶς τὸ συμβᾶν ἀτύχημα μανθάνειν Σώστρα-
30 τον. Ἀσμένως δὲ ὅπου ποῖ ἂν ὦσιν θταν μάθωσι
τὴν ἐγγύην, [καὶ] ἀφίξονται, εἰγ' αὐτοῖς ἐξέσται φα-
νερώς ἔχειν ὑπὲρ οὗ πεφεύγασιν. Ἐπολυπραγμόνει
δὲ παντὶ σθένει, ποῖ κευρώκατε· καὶ ὡς ὀλίγον πρὸ
τούτων τῶν ἡμερῶν ἔρχεται Διόφαντος ὁ Τύριος ἐξ
35 Λιγύπτου πεπλευκὼς, καὶ λέγει πρὸς αὐτόν, οἱ σε
ἐνθάδε ἐθεάσατο· καὶ γὰρ μαθὼν, ὡς εἶχον, εὐθὺς ἐπιβὰς
νεὼς ὁδόσῃν ταύτην ἡμέραν, πᾶσάν σε περιῆλθον ζη-
τῶν τὴν πόλιν. Πρὸς ταῦτ' οὖν σοὶ βουλευτέον ἐστίν,
ὡς τάχα καὶ τοῦ πατρὸς ἤζοντος ἐνταῦθα τοῦ σοῦ.

40 ΙΑ'. Ταῦτ' ἀκούσας ἀνὴμωζα ἐπὶ τῇ τῆς Τύχης
παιδιᾷ, ὧ δαῖμον, λέγων, νῦν μὲν Σώστρατος μοι
Λευκίππην ἐκδίδωσι καὶ μοι γάμος ἐκ μέσου πολέ-
μου πέμπεται, μετρήσας ἀκριβῶς τὰς ἡμέρας, ἵνα μὴ
φθᾷ τὴν φυγὴν. Ὡ τῶν ἐξώρων εὐτυχημάτων.
45 Ὡ μακάριος ἐγὼ παρὰ μίαν ἡμέραν. Μετὰ θάνατον
γάμοι, μετὰ θρήνων ὑμέναιοι. Τίνα μοι δίδωσι νύμ-
φην ἡ Τύχη; ἦν οὐδ' ὀλόκληρόν μοι δέδωκε νεκράν.
Οὐ θρήνων νῦν καιρὸς, ὁ Κλεινίας εἶπεν· ἀλλὰ σκε-
ψώμεθα, πότερον εἰς τὴν πατρίδα σοὶ νῦν ἀνακομι-
50 στέον, ἢ τὸν πατέρα ἐνταῦθα ἀναμενετέον. Οὐδέ-
τερον, εἶπον. Ποίῳ γὰρ ἂν ἴδοιμι προσώπῳ τὸν
πατέρα, μάλιστα μὲν οὕτως αἰσχυρῶς φυγὼν, εἴτα καὶ
τὴν παρακαταθήκην αὐτῷ τὰδελοῦ διαφθείρας; Φεύ-
γειν οὖν ἐντεῦθεν ἐπολείπεται πρὶν ἤκειν αὐτόν. Ἐν

mortis faucibus eripuerunt. Porro navis illa Sidonem ferebatur, ac nonnulli, quibus notus eram, mihi curationem adhibuerunt.

X. Biduum autem navigantes ad urbem advecti sumus. Ibi tum ego Sidonios, qui ea nave vehebantur, Xenodamam scilicet mercatorem, ejusque socerum, Theophilum, ro- gavi, ne Tyrionum alicui, si quem forte obviam habuissent, naufragio liberatum me nuntiarent, ut ne me tecum iter suscepisse intelligerent. Fieri enim posse putabam, ut eos laterem, si quidem hoc illi clam haberent, praesertim quod quinque tantum dies effluxissent, quibus nusquam appa- rueram. Nam et domesticis meis, ut scis, imperaveram ut rogantibus, me rus abiisse, decemque integros dies abfuturum esse responderent: atque hanc apud omnes famam de me invaluisse comperi. Sed et pater tuus non, nisi biduo post, e Palaestina rediit, missasque a Leucippes patre literas invenit, altero a discessu nostro die allatas, per quas ille tibi filiam spondebat. Quibus lectis, ac fuga nostra cognita, vehementer animo commotus est, tum quod et promissum per epistolam lucrum amisisset, tum quod eum in locum res a fortuna deductae essent, quorum nihil evenisset, si literae citius allatae fuissent. Neque vero censebat e re esse ut ad fratrem aliquid horum scriberet, sed et puellae matrem precatus est in praesens rem dissimulare; celeriter enim ipsos inveniemus neque Sostratum infortu- nium, quod accidit, cognoscere oportet. Vos enim quoquo tandem abissetis, futuras inter vos nuptias intellecturos, redituros, quibus palam habere liceat, cujus causa fugeritis. Nunc ille quam diligentissime in id incumbit, ut quonam profugeritis, scire possit. Nam etiam superioribus proximis diebus ex Aegypto reversus est Tyrus Diophantus, teque hic vidisse patri tuo significavit. Quam rem ego simul atque intellexi, nulla plane interjecta mora huc adnavigavi: diesque hic octavus est, ex quo te quaerens urbem istam perlustro. Quamobrem de patre tuo jamjam affuturo, quid agas, etiam atque etiam vide.

XI. Quae quum Clinia dixisset, nihil aliud quam fortunae inconstantiam deslevi, o deus, inquires, hocne tempore Sostratus Leucippen mihi dat? Nuncne mihi medio ex bello uxor datur? nae ille dierum rationem diligenter sub- duxit: ne abitum nostrum anteverteret. O felicitates intempestivas, o me ante unum illum diem beatum. Nunc Leucippen mortuam spondent: nunc quum mihi lugendum est, Hymenaeum canere parant. Hei mihi, qualem Fortuna sponsam praebet: cujus ne mortuae quidem integrum ca- daver mihi concessum fuit. Tum Clinia, Minime, inquit, nunc est conquerendi tempus: considerandum potius, praestetne in patriam redire, an patrem hic opperiri. Neu- trum, inquam, placet. Nam qua facie illum intuear, cu- jus domo tam turpiter fugi? cujusque fratris depositum cor- rupti? Mihi certe aliud nihil superest, nisi ut hinc prius abeam, quam ille adsit. Haec dum inter nos pertracta-

τούτῳ δὲ ὁ Μενέλαος ἐπεισέρχεται, καὶ ὁ Σάτυρος μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸν τε Κλεινίαν περιπτύσσονται καὶ μανθάνουσι παρ' ἡμῶν τὰ πεπραγμένα. Καὶ ὁ Σάτυρος, Ἄλλ' ἐστὶ σοί, ἔφη, καὶ τὰ παρόντα θέσθαι καλῶς καὶ ἐλεῆσαι ψυχὴν ἐπὶ σοὶ φλεγομένην. Ἀκούετω δὴ καὶ ὁ Κλεινίας. Ἦ γὰρ Ἀφροδίτῃ μέγα τούτῳ παρέσχεν ἀγαθόν, ὃ δ' οὐκ ἐθέλει λαβεῖν. Γυναῖκα γὰρ ἐξέμηνεν ἐπ' αὐτὸν πάνυ καλὴν, ὥστ' ἂν ἰδὼν αὐτὴν εἴποις ἀγαλμα, Ἐφεσίαν τὸ γένος, ὄνομα Μελίτην· πλοῦτος πολλὺς καὶ ἡλικία νέα. Τέθνηκε δ' αὐτῆς προσφάτως ἀνὴρ κατὰ θάλασσαν· βούλεται δὲ τούτῳ ἔχειν δεσπότην· οὐ γὰρ ἀνδρὰ ἐρῶ· καὶ δίδωσιν αὐτὴν καὶ πᾶσαν αὐτῆς τὴν οὐσίαν. Δι' αὐτὸν γὰρ δύο μῆνας νῦν ἐνθάδε διέτριψεν, ἀκολουθεῖσά 15 δεομένη. Ὁ δ' οὐκ οἶδα τί παθὼν ὑπερφρανεῖ, νομαῖζων αὐτῇ Λευκίππην ἀναδιώσσεσθαι.

IB'. Καὶ ὁ Κλεινίας, Οὐκ ἀπὸ τρόπου δοκεῖ μοι, φησὶν, ὁ Σάτυρος λέγειν. Κάλλος γὰρ καὶ πλοῦτος, καὶ ἔρως εἰ συνῆλθον ἐπὶ σέ, οὐχ ἔδρας (ἔργον) οὐδ' ἀναβολῆς. Τὸ μὲν γὰρ κάλλος ἡδονὴν, ὃ δὲ πλοῦτος τρυφήν, ὃ δ' ἔρως αἰδῶ (δίδωσι). Μισεῖ δ' ὁ θεὸς τοὺς ἀλαζόνας. Φέρε πείσθητι τῷ Σάτυρῳ καὶ χάρισαι τῷ θεῷ. Κἀγὼ στενάζας, Ἄγε με, εἶπον, ὅποι θέλεις, εἰ καὶ Κλεινία τοῦτο δοκεῖ· μόνον ὅπως τὸ γυναικίον μοι μὴ παρέχῃ πράγματα, ἐπείγουσα πρὸς τὸ ἔργον, ἔστ' ἂν εἰς τὴν Ἐφeson ἀφικώμεθα. Φθάνω γὰρ ἐμποροσάμενος ἐνταῦθα μὴ συνελθεῖν, ἐνθα Λευκίππην ἀπολώλεκα. Ταῦτ' ἀκούσας ὁ Σάτυρος, προστρέχει πρὸς τὴν Μελίτην εὐαγγέλια φέρων. Καὶ 20 μικρὸν αὖθις διαλειπὼν ἐπανερχεται, λέγων, ἀκούσασαν τὴν γυναῖκα ὑφ' ἡδονῆς παρὰ μικρὸν τὴν ψυχὴν ἀφεῖναι. Δεῖσθαι δ' ἤκειν ὡς αὐτὴν δειπνήσοντα τὴν ἡμέραν γάμων προοίμιον. Ἐπείσθην καὶ ὤχρημην.

II'. Ἦ δ' ὡς εἶδε με, ἀναθοροῦσα περιβάλλει καὶ πᾶν μου τὸ πρόσωπον ἐμπίπλησι φιλημάτων. Ἦν δὲ τῷ ὅτι καλὴ καὶ γάλακτι μὲν ἂν εἶπες αὐτῆς τὸ πρόσωπον κεχρίσθαι, ῥόδον δ' ἐμπεφυτεῦσθαι ταῖς παρειαῖς. Ἐμάρμαιρεν αὐτῆς τὸ βλέμμα μαρμαρυγὴν Ἀφροδίσιον· κόμην πολλὴ καὶ βαθεῖα καὶ κατάχρυσος 30 τῇ χροίᾳ, ὥστ' ἔδοξα οὐκ ἀηδῶς ἰδεῖν τὴν γυναῖκα. Τὸ μὲν οὖν δειπνον ἦν πολυτελές· ἡ δ' ἐφαπτομένη τῶν παρακειμένων, ὡς δοκεῖν ἐσθίειν, οὐκ ἡδύνατο τυχεῖν ὀλακλήρου τροφῆς, πάντα δὲ ἔβλεπεν ἐμέ. Οὐδὲν γὰρ ἦδ' τοῖς ἐρῶσι πλὴν τὸ ἐρώμενον. Τὴν γὰρ ψυχὴν πᾶσαν ὁ ἔρως καταλαβὼν, οὐδ' αὐτῇ χώραν δίδωσι τῇ τροφῇ. Ἦ δὲ τῆς θεᾶς ἡδονὴ διὰ τῶν ὀμμάτων εἰσρέουσα, τοῖς ἀπέρνοις ἐγκάθηται· ἔλκουσα δὲ τοῦ ἐρώμενου τὸ εἶδωλον αἰεὶ, ἐναπομάττεται τῷ 40 τῆς ψυχῆς κατόπτρῳ, καὶ ἀναπλάττει τὴν μορφήν· ἡ δὲ τοῦ κάλλους ἀπορροὴ δι' ἀφανῶν ἀκτίνων ἐπὶ τὴν ἐρωτικὴν ἔλκομένη καρδίαν, ἐναποσφραγίζει κάτω τὴν σκιάν. Λέγω δὲ πρὸς αὐτὴν συνεῖς· Ἀλλὰ σύ γ' οὐδὲν μετέχεις τῶν σὺν αὐτῇ, ἀλλ' εἰκας τοῖς ἐν γράφαις ἐσθίουσιν. Ἦ δὲ, Ποῖον γὰρ ὄφρον, ἔφη, μοι

rentur, Menelaus et Satyrus ad nos ingressi sunt: atque ambo Cliniam amplexi, et de tota re a nobis certiores facti fuerunt. Et Satyrus tibi licet et res tuas in tuto collocare animique tui amore desolantis una misereri: audiat vero et Clinia. Per magnam huic felicitatem Venus ostendit: sed quam ipse nihili faciendam putat: mulierem enim Ephesiam ejus amore flagrantem ad insaniam usque compulit, forma bona sane, et quam quum videas deae imaginī similem judices: Meliten eam vocant, divitem, atque aetate tenera. Quae quum virum pridem naufragio amiserit, hunc sibi dominum, non enim maritum dicam, praepolat, eique se et fortunas omnes suas dedit. Quid, quod ejus etiam causa duos hic menses consumpsit, hominem, ut se sequeretur, obtestans? hic vero eam despicit, neque scio id quamobrem faciat, Leucippen sibi a mortuis excitatum iri putans.

XII. Tum Clinia, Recte, inquit, Satyrus loqui mihi videtur. Quid enim cunctatione opus sit, ubi pulchritudo, divitiarum, amor tibi sese offerant? Pulchritudo enim ad voluptates perfruendas, divitiarum ad usus vitae necessarios, amor ad existimationem tibi parandam, omnia suppetunt. Superbi deo invisī, Satyro obtemperes, dei voluntati te permittas. Tum ego suspirans, Agedum, inquam, duc me quo lubet, siquidem ita Cliniae quoque videtur. Tantum ne muliercula haec molesta mihi sit, rem ante perfici postulas, quam Ephesum pervenerimus. Juravi enim nemini me unquam hic mei copiam facturum, ubi Leucippen amisī. Quibus auditis, Satyrus e vestigio ad Meliten evangelia ferens cucurrit: atque laud ita multo post reversus, ea re cognita, prae nimia voluptate exanimalam pene concidisse retulit: meque ad illam eo ipso coenatum ire oportere, ut nuptiarum initium faceremus. Itaque obedi vi et (ad mulierem) me contuli.

XIII. Quae simulac me conspexit, prosiliens, complexu innumerisque dissuaviationibus accepit. Erat sane illa formosa, lacte illius vultum diffusum dicas, genis rosam innatam, et ad spectus Veneri convenienti fulgebat splendore; capillus multus et densus, auroque non absimilis pendebat: itaque non insuaviter illam contemplari mihi videbar. Splendidissima quidem coena erat; Melite vero tametsi ex iis, quae apposita fuerant, sibi aliquid assumeret, ut videretur edere, tamen nihil prorsus comedebat, sed me unum tantummodo oculis observabat. Amantibus enim nihil suave est, excepta amata re. Animum occupans amor, ipsis etiam alimentis aditum obstruit. Voluptas autem, quae in videndo percipitur, per oculos illapsa menti insidet, reique visae imaginem secum raptam animi speculo continenter imprimit atque effingit: pulchritudinisque fluxio ipsa per occultos radios in amantis pectus dimanans, amatae rei formam insculpit. Illud igitur quum animadvertissem, Nihil tuorum, inquam, edis: tu pictis convivis mihi similis videris. Tum illa. Quodnam mihi lautius, inquit, obsonium, quod vinum pretio-

πολυτελής ἢ ποῖος οἶνος τιμιώτερος τῆς σῆς ὄψεως;
Καὶ ἅμα λέγουσα κατεφίλησέ με, προσιέμενον οὐκ
ἀγδῶς τὰ φιλήματα· εἶτα διασχούσα, εἶπεν· Αὐτὴ
μοι τροφή.

6 Δ'. Τότε μὲν οὖν ἐν τούτοις ἦμεν· ἐσπέρας δὲ γενο-
μένης, ἡ μὲν ἐπεχείρει με κρατεῖν ἐκεῖ κοιμηθησόμε-
νον· ἐγὼ δὲ παρητούμην, εἰπὼν ἃ καὶ πρὸς τὸν Σάτυ-
ρον ἔτυχον προαγορεύσας. Μόλις οὖν ἀφίησιν ἀνω-
μένη. Τῇ δ' ὑστεραία συνέκειτο ἡμῖν εἰς τὸ τῆς Ἰσι-
10δος ἱερὸν ἀπαντῆσαι, διαλεξομένοις τ' ἀλλήλοις καὶ
πιστωσόμενοις ἐπὶ μάρτυρι τῇ θεῷ. Συμπαρήσαν δ'
ἡμῖν ὁ τε Μενέλαος καὶ ὁ Κλεινίας· καὶ ὠμνύομεν,
ἐγὼ μὲν ἀγαπᾶσθαι ἀδόλως, ἡ δ' ἄνδρα ποιήσεσθαι,
καὶ πάντων ἀπορνεῖν δεσπότην. Ἄρξει δὲ, εἶπον
15 ἐγὼ, τῶν συνθηκῶν ἡ εἰς Ἐφεσον ἡμῶν ἀφίξις· ἐνταῦ-
θα γάρ, ὡς ἔφην, Λευκίππῃ παραχωρήσεις. Δεῖπνον
οὖν ἡμῖν ἡυπερίσχετο πολυτελής. Καὶ ὄνομα μὲν ἦν
τῷ δεῖπνῳ γάμοι, τὸ δ' ἔργον συνέκειτο ταμειεύεσθαι.
Καὶ τι μέμνημαι καὶ γελοῖον παρὰ τὴν ἐστίαν τῆς
20 Μελίττης. Ὡς γὰρ ἐπευθῆμουν τοῖς γάμοις οἱ παρόν-
τες, νεύσασα πρὸς με ἡσυγῇ, Καινὸν, εἶπεν, ἐγὼ μόνῃ
πέπονθα καὶ ὅσον ἐπὶ τοῖς ἀφανέσι ποιοῦσι νεκροῖς.
Κενοτάριον μὲν γὰρ εἶδον, κενογάμιον δ' οὐ. Ταῦτα
μὲν οὖν ἔπαιξε σπουδῇ.

25 Η'. Τῇ δ' ἐπιούσῃ στελλόμεθα πρὸς ἀποδημίαν·
κατὰ τύχην δὲ καὶ τὸ πνεῦμα ἐκάλεε ἡμᾶς. Καὶ ὁ
Μενέλαος μέχρι τοῦ λιμένος ἐλθὼν καὶ ἀσπασάμε-
νος, εὐτυχεστέρας εἰπὼν νῦν ἡμᾶς τυχεῖν θαλάσσης,
ἀπετραπέτο αὐθις, νεανίσκος πάνυ χρηστὸς καὶ θεῶν
30 ἄξιος, καὶ ἅμα δακρύων ἐμπεπλησμένος, καὶ ἡμῖν δὲ
πᾶσι κατερέρετο δάκρυα. Τῷ δὲ Κλεινία ἐδόκει μή
με καταλιπεῖν, ἀλλὰ μέχρις Ἐφέσου συμπλεύσαντα
καὶ τινα ἐνδιατρίψαντα τῇ πόλει χρόνον, ἐπανελθεῖν, εἰ
τάμᾳ ἐν καλῇ κείμενα καταμάθοι. Γίνεται δὲ κατ'
35 οὐρανὸν ἡμῶν ὁ ἀνεμος· ἐσπέρα τ' ἦν, καὶ δειπνήσαντες
ἐκείμεθα κοιμησόμενοι. Ἰδία δ' ἔμοι τε καὶ τῇ Με-
λίττῃ καλύβη τις ἦν ἐπὶ τοῦ σκάφους περιπεφραγμένη.
Περιβαλοῦσα οὖν με κατεφίλει καὶ ἀπῆτει τὸν γάμον,
Νῦν μὲν, λέγουσα, Λευκίππης τοὺς ὄρους ἐξήλωμεν
40 καὶ τῶν συνθηκῶν τοὺς ὄρους ἀπειλήσαμεν· ἐντεῦθεν
ἡ προθεσμία. Τί με δεῖ νῦν εἰς Ἐφεσον περιμένειν;
Ἄδελφοι τῆς θαλάσσης αἱ τύχαι· ἀπιστοὶ τῶν ἀνέμων
αἱ μεταβολαί. Πίστευσόν μοι, Κλειτοφῶν, χάομαι.
Ὁφελον ἡδυνάμην δεῖξαι τὸ πῦρ. Ὁφελον εἶχε τὴν
45 αὐτὴν φύσιν τῷ κοινῷ τὸ τοῦ ἔρωτος πῦρ, ἵνα σοι πε-
ριχυθεῖσα κατέφλεξα. Νῦν δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις τοῦτο
μόνον τὸ πῦρ ἰδίαν ὕλην ἔχει καὶ ἐν ταῖς περὶ τοὺς
ἐραστὰς συμπλοκαῖς ἀνακαύμενον λάβρον τῶν συμπλε-
κομένων φεῖδεται. Ὡς πυρὸς μυστικοῦ· πυρὸς ἐν
50 ἀπορρήτῳ δαδουρουμένου· πυρὸς τοὺς ὄρους αὐτοῦ φυ-
γεῖν μὴ θέλοντος. Μνηθῶμεν οὖν, ὦ φίλτατε, τὰ τῆς
Ἀφροδίτης μυστήρια.

ΙΓ'. Κἀγὼ εἶπον· Μὴ με βιάσῃ λῦσαι θεσμὸν
οἷσας νεκρῶν. Οὐπω τῆς ἀθλίας ἐκείνης τοὺς ὄρους

suis tuo esse adspectu posse putas? Protinusque his dictis,
me jam non sine voluptate oscula admittente, dissuaviata
est; dein manibus enitens, Hoc meum, inquit, oblectamen-
tum est.

XIV. Ac tum quidem hoc modo res habuit. Postea
vero quam nox adventavit, mulier secum me nocte illa
retinere conata est. Sed quum eadem fere, quae Satyro
ante dixeram, repetens assentiri nollem, quamquam egre
ac difficulter, dimissus sum tamen, et ea lege, ut postridie in
Isidis templum conveniremus: ibique, teste dea, tota de re,
et inter nos quid futurum esset, constabiliremus. Affuerunt
itaque et Menelaus et Clinias: juravimusque, et ego qui-
dem perquam sancte me illam amaturum: illa vero, me
sibi conjugem adscituram, rerumque suarum omnium do-
minum habituram. Quae quidem ita inter nos firmata
sunt, ut non ante promissa fierent, quam Ephesium appli-
cuissemus. Illic enim, uti antea testatus fueram, Meliten
Leucippae cedere volebam. Deinceps ponebatur caena
conquisitissimis cibis cumulata: conaueque illi nuptiale
nihil, nisi nomen, fuit: nam reliqua in aliud tempus dif-
ferre pacti eramus. Porro autem mihi nunc etiam risu
dignum nescio quid a Melite inter cenandum dictum
fuisse, in mentem venit. Nam simulac nuptiis, qui ade-
rant, bene precati sunt, Melite clam mihi annuens, Ego,
inquit, novum quiddam sola passa sum, ut iis faciunt
quorum cadavera humanda nusquam reperiuntur; inanes
tumulos enim vidi, sed inanes nuptias nunquam. Atque
hoc quidem pacto mulier serio jocabatur.

XV. Postridie vento secundo invitati nos paramus abire,
Menelausque ad portum nos usque secutus, et data ac-
ceptaque salute magis prosperum nunc nobis mare con-
tingere dicens, discessit, adolescens probus sane, ac pene
divinus, simul lacrymarum plenus, a nobis omnibus la-
chrymae fundebantur. Clinias, me deserere indignum ratus,
Ephesium una mecum proficisci voluit, ut ibi tantisper
moratus, dum res meas in tuto esse prospiceret, rediret.
Fit sane secundus nobis ventus, vesperque erat, ac caena
sumta, dormituri jacebamus. Mihi et Melitae privatum
quoddam circumseptum cubiculum erat in nave: Melite
igitur me complexa suaviari, nuptiasque repetere cepit,
nunc quidem certe, inquiens, extra Leucippae fines egressi
sumus: ac pactos jam terminos tenemus: haec praestituta
dies est. Quid nunc, donec Ephesium pervenerimus, dif-
ferre oportet? Dubii maris eventus, infidaeque ventorum
mutationes: uror, mihi crede, Clitophon, atque utinam ar-
dorem palam facere liceret: utinam eadem in meo igne
amoris quae in vulgari igne vis esset, ut complexuum meo-
rum contactu flammam in te immittam. Sed praeter re-
liqua hic ignis diversam quamdam ab aliis vim sortitus est.
Nam quum inter amatoris complexus vehementissime fer-
veat hic nobis, illis quos amplectitur parcit. O ignem
arcanum, o ignem in abdito relucens, o ignem suos
fines transgredi nolentem. at nos, o carissime Clitophon,
Veneris sacris initiemur.

XVI. Tum ego, ne me, inquam, mortuorum iusta in-
tervertere adigas: neque enim miseræ illius puellae fines

παρῆλθον, εἰς ἃν γῆς ἐπιβῶμεν ἑτέρας. Οὐκ ἤκουσας, ὡς ἐν θαλάσῃ τέθνηκεν; Ἐτι πλέω Λευκίππου τὸν τάφον. Τάχα που περὶ τὴν ναῦν αὐτῆς εἰλεῖται τὸ εἶδωλον. Λέγουσι δὲ τὰς ἐν ὕδατι ψυχὰς ἀνθρωπείνας μὴ εἰς ἄδου καταβαίνειν θλίως, ἀλλ' αὐτοῦ περὶ τὸ ὕδωρ ἔχειν τὴν πλάνην, καὶ ἐπιστήσεται τάχα ἡμῖν συμπλεκόμενοις. Ἐπιτήδειον δέ σοι δοκεῖ καὶ τὸ χωρίον εἶναι πρὸς γάμον; Γάμος ἐπὶ κύματος, γάμος ὑπὸ θαλάσσης φερόμενος; Θάλαμον ἡμῖν θέλεις γενέσθαι μὴ μένοντα; Σὺ μὲν, ἔφη, σφίζῃ, φίλτατε· πᾶς δὲ τόπος τοῖς ἐρῶσι θάλαμος· οὐδὲν γὰρ ἄβατον τῇ θεῷ. Ἐν θαλάσῃ δὲ μὴ καὶ οἰκειωτέρον ἔστιν Ἐρωτὶ καὶ Ἀφροδίτῃς μυστηρίοις; Θωγάτηρ Ἀφροδίτῃ θαλάσσης. Χαρισίωμεθα τῇ γαμηλίῃ θεῷ, τιμῶμεν αὐτῆς γάμῳ τὴν μητέρα. Ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ τὰ παρόντα γάμων εἶναι σύμβολα. Ζυγὸς μὲν οὗτος ὑπὲρ κεφαλῆς κρεμᾶμενος, δεσμοὶ δὲ περὶ τὴν κεφαίαν τεταμένοι· καλὰ γε, ὦ δέσποτα, τὰ μαντεύματα· ὑπὸ ζυγὸν ὁ θάλαμος, καὶ κάλω δεδεμένοι. Ἀλλὰ καὶ περὶ ἄλλου τοῦ θαλάμου πλησίον. Ἰδοὺ τοὺς γάμους ἡμῶν ἢ Τύχῃ κυβερνᾷ· νυμφοστολήσουσι δ' ἡμᾶς Ποσειδῶν καὶ Νηρείδων χορός. Ἐνταῦθα γὰρ καὶ αὐτὸς Ἀμφιτρίτην γαμεῖ. Λιγυρὸν δὲ συρίζει περὶ τοὺς κάλως καὶ τὸ πνεῦμα. Ἐμοὶ μὲν ὑμνῶναιον ἄδειν δοκεῖ τὰ τῶν ἀνέμων αὐλήματα. Ὅρᾳς δὲ καὶ τὴν θόνην κεκυρτωμένην, ὥσπερ ἐγκύμονα γαστέρα. Δεξιὸν μοι καὶ τοῦτο τῶν οἰωνισμάτων. Ἔσθ μοι ταχὺ καὶ πατήρ. Ἰδὼν οὖν αὐτὴν σφόδρα ἐγκειμένην, φιλοσοφῶμεν, εἶπον, ὦ γύναι, μέχρι λαβώμεθα γῆς. Οὐνοιο γὰρ σοι τὴν θάλατταν αὐτὴν καὶ τὴν τοῦ πλοῦ τύχην, ὡς ἐσπούδακα καὶ αὐτός. Ἀλλ' εἰσὶ καὶ θαλάσσης νόμοι. Παλλάκις ἤκουσα παρὰ τῶν νηυτικωτέρων, καθαρὰ δεῖν Ἀφροδίτῃς εἶναι τὰ σκάφη, τάχα μὲν, ὡς ἱερὰ, τάχα δὲ, ἵνα μὴ τις ἐν τηλικούτῃ κινδύνῳ τρυφᾷ. Μὴ ἐνυβρίσωμεν, ὦ φίλτατε, τῇ θαλάσῃ, μὴδὲ συμμιζώμεν γάμον ὁμοῦ καὶ φόβον. Τηρόμεν ἑαυτοὺς καθαρὰν τὴν ἡδονήν. Ταῦτα λέγων καὶ μελισσόμενος τοῖς φιλήμασιν ἐπειθον, καὶ τὸ λοιπὸν οὕτως ἐκαθεύδομεν.

10 **IZ.** Πέντε δὲ τῶν ἐξῆς ἡμερῶν διανύσαντες τὸν πλοῦν ἤκομεν εἰς τὴν Ἐφεσον. Οἰκία μεγάλη καὶ πρώτη τῶν ἐκεῖ· θεραπεία πολλὴ καὶ ἡ ἄλλη παρασκευὴ πολυτελής. Κελεύει δὲ δεῖπνον ὡς ὅτι ἐκπρεπέστατον ἐτοιμάζειν. Ἡμεῖς δὲ τέως, ἔφη, χωρήσωμεν εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἀπεῖχον δὲ τῆς πόλεως σταδίου τέτταρας. Ἐπικαθίσαντες οὖν ὀρχήματι, ἐξηλθομεν. Καὶ ἐπεὶ τάχιστα παρεγενόμεθα, διεβιάζομεν τοὺς ὀρχατοὺς τῶν φυτῶν καὶ ἐξαίφνης προσπίπτει τοῖς γόνασιν ἡμῶν γυνή, χοίνιζι παχylaίς δεδεμένη, δίκελ-
10 λην κρατοῦσα, τὴν κεφαλὴν κεκαρμένη, ἐρρυπωμένη τὸ σῶμα, χιτῶνα ἀνεῳσμένη ἄθλιον πάνυ, καὶ Ἐλέησόν με, ἔφη, δέσποινα, γυνὴ γυναῖκα, ἐλευθέραν μὲν, ὡς ἔφην, δοῦλην δὲ νῦν, ὡς δοκεῖ τῇ Τύχῃ. Καὶ ὦμα ἐσιώπησε. Λέγει οὖν ἡ Μελίτις Ἀνάστηθι,

prætervecti sumus nisi quum alias tenuerimus terras. An non eam in mari vitam reliquisse audivisti? Leucippes sepulcrum est maris amplitudo hæc, per quam ferimur. Fortasse circum navem hanc simulacrum illius errat. Animas enim eorum, qui in aquis pereunt, non omnino quidem ad inferos descendere, sed propter aquas circumferri aiunt. Ac fortasse nobis hic complicatis imminet. Cæterum idoneusne tibi ad nuptias conficiendas locus hic videtur? rectene tu illas inter fluctus, marisque jactationes fieri arbitraris? an tu ab instabili nuptias nostras toro auspicari nos debere censes? Tum Melite, scite carissime, inquit, argutaris: verumtamen locus quilibet pro thalamo amantibus, Amori enim deo nullus præclusus est. Nonne etiam arcanis ejus familiarissima sedes mare? Maris Venus est filia. Gratam nuptiarum deæ rem faciamus, cujus matrem per has nuptias honoremus, Nam et jugum hoc supra caput suspensum, et quæ circum antennam posita vincula sunt, nuptiarum præsentia mihi omnino signa videntur esse: optima, o here, auspicia, sub jugo thalamus, rudentes inter se colligati, gubernaculum prope thalamum. Ecce nuptiæ a Fortuna nostra gubernantur. Neptunus (is Amphitriten in mari uxorem duxit) et Nereidum chori nos comitabuntur; canore circa rudentes susurrat ventus, ipsaque ventorum murmura hymenæum canere mihi quidem videntur. An non tu quoque velum istud, quasi prægnantem uterum, intumescere cernis? quod ego sane boni ominis loco mihi duco, hinc futurum conjectans, ut jamjam pater futurus sis. Itaque quum illam ad id tam propensam viderem, Philosophemur, inquam, o mulier, tantisper, dum terram attingamus. Illud autem tibi ego per mare ipsum et per navigationis hujus eventum juro, non alio me desiderio teneri. Sed sunt suæ ipsius maris leges: de nautis enim persæpe audiui, naves a Veneris congressibus puras esse oportere, sive quod sacræ sint, sive quod minime deceat inter ea, quæ mari semper impendent, pericula quemquam lascivius oblectari. Ne igitur mari maculam hanc inuramus, neu nuptiis terrorem immisceamus; servemus nobis solidum gaudium. Quæ quum dixisset, oculis identidem subblandiens, mulierem in meam sententiam pertraxi: atque ita, quod noctis reliquum erat, somno dedimus.

XVII. Quinto autem post quam discesseramus, die Ephesum navem appulimus: ubi Melites domus ampla, et earum quæ illa in urbe essent, facile prima, servorum præterea numerus non exiguus, alia postremo supellex lautissima. Mulier interea dum cœnæ, quam splendidissimam imperaverat, tempus adventaret, una secum me rus, ab urbe non amplius passus p distans, pergere voluit: curru vecti egressi sumus, et simul atque eo perveneramus, arborum in quincuncem directarum ordines perambulare cepimus; o vestigio mulier quædam, gravioribus catenis vincta, ligonem gestans, capillo detonso, corpore squalido, amictu valde misero, ad genua nobis prostrata. Miserere, inquit, mei, o hera, mulieris mulier, et ingenuæ quidem olim, ut nata sum, servæ autem nunc, sicuti fortunæ visum est. Vocemque hic repressit. Tum Melite, Surge, inquit, mulier,

ὦ γύναι, καὶ λέγε, τίς εἶ, καὶ πόθεν, καὶ τίς σοι τοῦτον περιέθηκε τὸν σίδηρον· κέκραγε γάρ σου καὶ ἐν κακοῖς ἡ μορφή τὴν εὐγένειαν. Ὁ σὸς, εἶπεν, οἰκέτης, ὅτι αὐτῷ μὴ πρὸς εὐνὴν ἐδούλευον. Ὀνομά
 5 (μοι) Λάκλαινα, Θετταλὴ τὸ γένος· καὶ σοι προσφέρω μου ταύτην τὴν τύχην ἱκετηρίαν. Ἀπολύσον με τῆς καθεστῶσης συμφορᾶς· πάρα γὰρ δέ μοι τὴν ἀσφάλειαν, ἔστ' ἂν ἀποτίσω τὰς δισχιλίας. Τοσούτου γάρ με
 10 δ Σωσθένης ἀπὸ τῶν ληστῶν ἐωνέσατο. Ποιοῦμεν δ', εὖ ἴσθι, τὴν ταχίστην· εἰ δέ μὴ, σοὶ δουλεύσομεν. Ὅρᾳς δὲ καὶ πληγαῖς ὡς κατέζηνέ με πολλαῖς. Καὶ ἅμα διανοίξασα τὸν χιτῶνα, δείκνυσι τὰ νῦτα διαγεγραμμένα ἐπὶ οἰκτρότερον. Ὡς οὖν ταῦτ' ἤκούσαμεν,
 15 ἐγὼ μὲν συνεχύθη· καὶ γὰρ τι ἐδόκει Λευκίππης εἶχειν. Ἡ δὲ Μελίττη ἔφη· Θάρρει, γύναι· τούτων γάρ σε λύσομεν, εἰς τε τὴν οἰκίαν προῖκα ἀποπέμψομεν. Τὸν Σωσθένην καλεσάτω τις ἡμῖν. Ἡ μὲν οὖν εὐθύς τῶν δεσμῶν ἠλευθεροῦτο· ὁ δὲ παρῆν τετραγμῆνος.
 20 Λέγει οὖν ἡ Μελίττη· Ὡ κακὴ κεφαλὴ, τοιαυτά ποτε καὶ τῶν ἀχρειοτάτων οἰκετῶν τεθέσθαι παρ' ἡμῖν ὡς τῶς ἡκισμένον; Τίς αὐτῇ; λέγε μὴδὲν ψευδάμενος. Οὐκ οἶδα, εἶπεν, ὧς δέσποινα, πλὴν ἔμπορος τις, ὄνομα Καλλισθένης, ταύτην μοι πέπρακε, φάσκων ἐωνῆσθαι
 25 μὲν αὐτὴν ἀπὸ ληστῶν, εἶναι δ' ἐλευθέραν. Ὀνομα δ' αὐτὴν ὁ ἔμπορος ἐκάλει Λάκλαιναν. Ἡ δὲ τὸν μὲν τῆς διοικήσεως, ἥς εἶχεν, ἀπέπαυσε, τὴν δὲ παραδίδουσι θεραπαῖναις, κελεύσασα λούσασθαι καὶ ἐσθῆτα ἀμφιδάσαι καθαρὰν καὶ εἰς ἄστὺ ἀγαγεῖν. Διοικήσασα
 30 δὲ τινα τῶν κατὰ τοὺς ἀγροὺς, ὧν ἔνεκεν παρῆν, ἐπιβᾶσα τοῦ ὁμήματος ἅμ' ἐμοὶ, ἐπανήειμεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ περὶ τὸ δεῖπνον ἤμεν.
 35 ἸΗ'. Ἐστρωμένῳ δὲ μοι μεταξὺ σημαίνει νεύσας δ Σάτυρος προανίστασθαι, καὶ ἦν τὸ πρόσωπον ἔσκουδακός. Σκηψάμενος οὖν ἐπὶ τινι τῶν κατὰ τὴν
 40 γαστέρα ἐπέεινεν, ἐξανίσταμαι. Καὶ ἐπεὶ προῆλθον, λέγει μὲν οὐδὲν, ἐπιστολὴν δ' ὀρέγει. Λαβὼν δὲ, πρὶν ἀναγνῶναι [με,] κατεπλάγην εὐθύς· ἐγνώρισα γὰρ Λευκίππης τὰ γράμματα. Ἐγέγραπτο δὲ τάδε·

ΛΕΥΚΙΠΠΗ ΚΑΛΙΤΟΦΩΝΤΙ

ΤΩΙ ΔΕΣΠΟΤΗΙ ΜΟΥ.

Τοῦτο γάρ σε δεῖ καλεῖν, ἐπεὶ καὶ τῆς δεσποίνης
 40 ἀνὴρ εἶ τῆς ἐμῆς. Ὅσα μὲν διὰ σέ πέπονθα, οἶδας· ἀνάγκη δὲ νῦν ὑπομνήσαι σε. Διὰ σέ τὴν μητέρα κατέλιπον καὶ πλάνην εἰλόμην· διὰ σέ πέπονθα ναυαγίαν καὶ ληστῶν ἠνεσχόμην· διὰ σέ ἱερεῖον γέγονα καὶ καθαρμὸς καὶ τέθνηκα ἥδη δεύτερον· διὰ σέ πέ-
 45 πραιμαι καὶ ἐδέσθην σιδήρῳ καὶ δικάλῳ ἐδάστασα, καὶ ἔσκαψα γῆν καὶ ἐμαστιγώθην· ἵνα σὺ δ γέγονας ἄλλη γυναῖκί, καὶ γὰρ τῷ ἑτέρῳ ἀνδρὶ γένοιμαι; Μὴ γένοιτο. Ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἐπὶ τοσαύταις ἀνάγκαις διακαρτέρησα· σὺ δ' ἀπραγός, ἀμαστιγώτος γαμέεις. Εἰ

et quæ sis, et cujas, quæve has tibi catenas injecerit, eloquere. Adspetus enim tuus, etiam in adversa hac fortuna, nobilitatem tuam prædicat. Tum illa, Servus, inquit, tuus, quod impuris ejus cupiditatibus obtemperare nolui. Genere Thessala sum, Lacænae mihi est nomen. Hanc ego tibi fortunam meam supplex commendo. Tu ex iis me miseriis, quibus oppressa sum, eripe, tutelamque tuam mihi tantisper præsta, dum tibi sestertium nummum duo millia, tanti enim me a piratis Sosthenes emit, solvam. Quæ, mihi crede, quam occyssime conficiam. Sin minus, tibi servire pergam. Cæterum quam me ille fæde excruciatum habuerit, vide: protinusque ducta veste terga ostendit miserum in modum conscribillata. Quæ cum audivissemus, ego quidem stupore oppressus sum. Leucippes enim similitudinem quamdam habere mihi visa est. Melite vero, bono, inquit, animo esto. Ab iis enim malis te liberabo, domumque gratis remittam. Mox Sosthenem mihi aliquis vocet; illa igitur e vinculis statim eximebatur, perterritus Sosthenes adfuit: cui Melite, Quando, inquit, scelestum caput, e villioribus etiam famulis nostris aliquem tam diro modo a nobis acceptum vidisti? Sed quænam hæc sit, age, fallaciis omisis, effare. Nihil aliud hercule, inquit ille, o hera, scio, præterquam quod mercator (Callisthenes ei nomen erat) eam mihi vendidit, a piratis emtam affirmans, esse autem liberam, Lacænamque appellari aiebat. Melite hominem ab administratione, cui præerat, abdicavit, mulierem ancillis commendavit, lotanique ac munda palla indutam in urbem duci jussit. Deinceps nonnullis ad agrorum rationem pertinentibus, quorum gratia illo se contulerat, imperatis, pilento ad urbem reversi sumus, cœnaturique accubuimus.

XVIII. Convivium celebranti mihi interea Satyrus, vultu nescio quid serinum admodum subindicante, nutu, ut prius exsurgerem, significavit. Quamobrem purgandæ alvi gratia secedere me simulans, exil. Satyrusque nullis omnino prolatis verbis, epistolam mihi reddidit: qua resignata, protinus, antequam legere inciperem, animo consternatus sum: Leucippes enim manum agnovi: scripta hæc erant:

LEUCIPPE CLITOPHONTI

HERO S.

Herum te a me appellari oportet qui herx mex maritus factus sis. Quanquam autem quæcunque tua causa pertuli, minime ignoras, commonefacere te tamen in presentia necesse est. Tua causa matrem reliqui, errationemque mihi elegi: tua causa naufragium feci et in piratarum manus deveni: tua causa hostia et expiatio facta sum et iam bis mortem oppeti: tua causa venii, ferreisque catenis fui constricta, lignonem gestavi, terram effodi, vapulavi: ut tu scilicet alterius mulieris conjunx, ego alterius viri uxor essem? at hoc di prohibeant. Ego quidem certe tanta necessitate pressa fortis animo virgo mansi: tu vero illasus, verberumque immunis, novis te nuptiis oblectas.

τις οὖν τῶν πεπονημένων διὰ σὲ κεῖται χάρις, δεήθητί σου τῆς γυναικός, ἀποπέμψαι, ὡς ἐπηγγείλατο· τὰς δὲ δισχιλίαις, ἃς ὁ Σωσθένης ὑπὲρ ἐμοῦ κατεβάλετο, πείσυσον ἡμῖν, καὶ ἐγγύησαι πρὸς τὴν Μελίττην, ὅτι πέμψομεν. Ἐγγύς γάρ τὸ Βυζάντιον. Ἐὰν δὲ καὶ ἀποτίσης, νόμιζε μισθὸν μοι δεδωκέναι τῶν ὑπὲρ σοῦ πόνων. Ἐρρωσο, καὶ ὄναιο τῶν καινῶν γάμων. Ἐγὼ δ' ἐτι σοι ταῦτα γράφω παρθένος.

10 **ΙΘ'.** Τοῦτοις ἐντυχὼν πάντ' ἐγινόμεν ὁμοῦ· ἀνε-
φλεγόμεν, ὠχρίων, ἐθαύμαζον, ἠπίσταν, ἔχαιρον,
ἠχθύμεν. Λέγω οὖν πρὸς τὸν Σάτυρον· Πότερον ἐξ
ἄδου ἤκεις φέρων τὴν ἐπιστολήν; ἢ τί ταῦτα θέλει;
Λευκίππῃ πάλιν ἀνεῖδω; Μάλιστα, ἔφη· καὶ ἔστιν ἡν
εἶδες ἐν τοῖς ἀγροῖς. Καὶ τότε μὲν οὖν οὐδ' ἂν ἄλλος
15 αὐτὴν ἰδὼν γνωρίσειεν, ἔρῃον οὕτω γενομένην· τοῦτο
γὰρ ἡ τῶν τριγῶν αὐτῆς κουρά μόνον ἐνήλλαξεν.
Κεῖθ' ἔστῃ καὶ, ἔφη, ἐπὶ τηλικούτοις ἀγαθοῖς καὶ μέ-
γρι τῶν ὧτων μόνον εὐφραίνεις, ἀλλ' οὐ δεικνύεις καὶ
τοῖς ὁμμασι τὰ γαθά; Μὴ σύ γε, εἶπεν ὁ Σάτυρος·
20 ἀλλ' ἐνός κατάσχε (μὴ πάντ' ἀπολέσης), ἕως ἂν περὶ
τούτων ἀσφαλέστερον βουλευσώμεθα. Γυναῖκα ὁρᾷς
πρώτην Ἐρεσίωιν μαινομένην ἐπὶ σοί, ἡμᾶς δ' ἐρή-
μους ἐν μέσσις ἀρχουσιν. Ἀλλ' οὐ δύναμαι, ἔφη.
Ἐπέρχεται γὰρ διὰ πασῶν τῶν τοῦ σώματος ὁδῶν ἡ
25 χαρά. Ἀλλ' ἰδοὺ μοι διὰ τῶν γραμμάτων ἐγκαλεῖ.
Καὶ ἅμα αὖθις ἐντυχάνων τοῖς γράμμασιν, ὡς ἐκεί-
νην δι' αὐτῶν βλέπων καὶ ἀναγινώσκων καθ' ἐν ἑλεγον
Δίκαια ἐγκαλεῖς, φιλότατη. Πάντα δι' ἐμὲ ἔπαθες·
πολλῶν σοι γέγονα κακῶν αἴτιος. Ὡς δ' εἰς τὰς μά-
30 στινας καὶ εἰς τὰς βρασάνους ἐγενόμην, ἃς ὁ Σωσθένης
αὐτῇ παρετρίψατο, ἔκλαον ὥσπερ αὐτὰς τὰς βρασάνους
βλέπων αὐτῆς. Ὁ γὰρ λογισμὸς πέμπων τῆς ψυχῆς
τὰ ὁμματα πρὸς τὴν ἀπαγγελίαν τῶν γραμμάτων,
ἐδείκνυ τὰ δρώμενα ὡς δρώμενα. Πάνυ δ' ἠρυθρίων
35 ἔρ' εἰς μοι τὸν γάμον ὠνείδιζεν, ὥσπερ ἐπ' αὐτοφώρῳ
μοιχῶς κατελιγμένους. Οὕτως ἡσχυνόμην καὶ τὰ
γράμματα.

Κ'. Οἱμοι, πῶς ἀπολογήσομαι, Σάτυρε, ἔφη·
ἐκλώκαμεν· Λευκίππῃ κατέγνωκεν ἡμῶν· τάχα δὲ
40 καὶ μεμισήμεθα. Ἀλλὰ πῶς ἐσώθη, φράσον σύ· καὶ
τίνας σῶμα ἐθάψαμεν; Αὐτῇ σοι κατὰ καιρὸν φράσει·
τὸ δὲ νῦν, ὁ Σάτυρος ἔφη, ἀντιγράψαι σε δεῖ, καὶ
ἰδεῖσθαι τὴν κόρην. Καγὼ γὰρ αὐτῇ διωμοσάμην,
ὡς ἄκου αὐτὴν ἐγνημας. Εἴπας γὰρ, ἔφη, ὅτι καὶ
45 ἔγνηται· Ἀπολώλεκάς με. Τῆς εὐθειας· ὅλη γὰρ ἡ
πῆλις οὐκ οἶδε τὸν γάμον; Ἀλλ' οὐκ ἔγνημα, μὰ τὸν
Ἥρακλῆα, Σάτυρε, καὶ τὴν παρούσαν τύχην. Παί-
ζεις, ὦ γαθὲ· συγκαθεύδεις. Οἶδα μὲν ἅπιστα λέγων,
ἀλλ' οὕτω πέπρακται. Καθαρὸς εἰς ταύτην τὴν ἡμέ-
50 ραν Μελίττης Κλειτοφῶν. Ἀλλὰ τί γράψω, λέγε.
Σφίον γὰρ με ἐξέπληξε τὸ συμβάν, ὥστ' ἀπόρως
ἔγω. Οὐκ εἰμὶ σου σφωτότερος, Σάτυρος εἶπεν· ἀλλὰ
καὶ αὐτός σοι ὁ ἔρος ὑπαγορεύσει. Μόνον διὰ τα-
χίον. Ἀρχομαι δὴ γράφειν.

Verum si mihi ullam pro iis incommodis, quæ tua causa pertuli, gratiam habendam censes, uxorem tuam obtestare, ut me, sicuti pollicita est, missam faciat, eique drachmarum duo millia, quæ pro me Sosthenes solvit, sponde: ac quoniam Byzantio non longe absumus, et hæc Melitæ dicens missuram me in te recipe. At si ipse solveris, omnium quæ tua causa perpessa sum mercedem hanc te mihi dedisse arbitrare. Vale, novarumque tibi nuptiarum felicitatem diuturnam habe. Ipsa tibi hæc virgo adhuc scribo.

XIX. Hæc cum legerem, varias in partes animo simul distrahebar: amore incendebar, expallescebam, mirabar, fidem nullam habebam, metu gaudioque conflictabar. Tandem Satyro inquam, mihine hanc ab inferis epistolam reddis? aut quid sibi hæc volunt? revixitne iterum Leucippe? Maxime, inquit Satyrus: atque illa est, quam ruri vidisti, sed eam sola adeo capillorum commutavit abscisio, vix ut a quoquam dignosci queat. Quid tu igitur ir tantis bonis, inquam ego, stas et meas tantum aures oblectas, neque ob oculos felicitatem meam ponis? Ne tu (id optes), inquit Satyrus, sed rem ut mutus silentio preme ne omnia perdas, dum de tota re securius aliquod a nobis consilium ineatur. Mulierem hanc vides civitatis hujus primariam, tuique amore insanientem, nos autem media intra retia omni ope destitutos. Nequeo, inquam ego: totum enim per venas voluptas in corpus diffunditur. Quid, quod etiam mecum per literas expostulat? Lectaque iterum epistola, quasi ipsam per hanc viderem, et singulis lectis verbis dixi: Juste accusas, carissima Leucippe: causa mea, omnia pertulisti: tibi malorum omnium auctor fui. Cumque ad eam literarum partem, quæ contumelias et verbera a Sosthene inflictâ continebat, pervenissem, ita lacrymavi, ut si ipsis verberibus interfuissem. Cogitatio enim mentis aciem ad ea quæ literis significantur, convertens, quæ leguntur, animo repræsentat, non aliter, quam si res oculis essent subjectæ. Illa vero, quibus mihi nuptias objiciebat, rubore me perfuderunt ita, ut si manifesto in adulterio deprehensus fuisset: adeo et literæ mihi pudorem incusserunt.

XX. Ac tum ad Satyrum conversus, Hei mihi, qua excusatione, inquam, Satyre, utar? Manifesto nunc quidem certe tenemur. Leucippe nos damnavit: atque fortasse odio etiam me persequitur. Sed jam tu dic quomodo incolumis evaserit, aut cujus esset cadaver illud, quod a nobis sepultura affectum fuit. Tum Satyrus, Puella rem tibi omnem, inquit, per otium explicabit. Nunc te rescribere, illamque placare opus est. Ego enim hanc te contra quam tibi in animo erat, duxisse jurejurando affirmavi. Etiamne igitur, inquam, me illam duxisse narrasti? perdidisti me. O stultitiam (inquit ille) quasi nuptiarum urbs universa ignara sit. Quia immo deum Herculem, meamque præsentem fortunam testor, nullas mihi dum factas esse nuptias. Tum Satyrus, Ludis me, inquit, bone vir, simul cum ea cubas. Atqui fide majora, inquam, loqui me intelligo: sed hactenus tamen ex sententia sua mei nondum Melite posita est. Verum quid scripturus sis, doce. Hic enim eventus me vehementer commovit, atque adeo, ut quid agam, prorsus ignorem. Ego te, inquit Satyrus, non sum sapientior. Atqui amor ipse tibi hæc dictabit. Id modo, ut quam primum fiat, cura. Tum ego scribere cœpi.

ΚΛΕΙΤΟΦΩΝ ΛΕΥΚΙΠΠΗ ΧΑΙΡΕΙΝ.

Χαῖρέ μοι, ὦ δέσποινα Λευκίππη. Δυστυχῶ μὲν ἐν οἷς εὐτυχῶ, ὅτι σέ παρὼν παροῦσαν ὡς ἀποδημοῦσαν ὁρῶ διὰ γραμμάτων. Εἰ μὲν οὖν τὴν ἀλήθειαν περιμένεις, μηδὲν προκαταγινώσκουσά μου, μαθήσῃ 6 τὴν σὴν με παρθενίαν μεμιμημένον, εἴ τις ἐστὶ καὶ ἐν ἀνδράσι παρθενία· εἰ δέ με χωρὶς ἀπολογίας ἤδη μεμίσηκας, ὀμνυμί σοι τοὺς σώσαντάς σε θεοὺς, ὡς ἐν βραχεὶ σοι τὸ ἔργον ἀπολογήσομαι. Ἐρρωσὸ μοι φιλότῳ, καὶ ἱλαίως γένοιτο.

10 ΚΑ'. Δίδωμι δὴ τῷ Σατύρῳ τὴν ἐπιστολὴν, καὶ δέομαι τὰ εἰκότα εἰπεῖν πρὸς αὐτὴν περὶ ἐμοῦ. Ἐγὼ δ' αὖθις ἐπὶ τὸ συμπόσιον ἀπῆειν, ἡδονῆς ἅμα καὶ λύπης γεγεμισμένος. Ἦδειν γὰρ τὴν Μελίτην οὐκ ἀνήσουσάν με τῆς νυκτὸς τὸ μὴ οὐ γενέσθαι τοὺς γάμους ἡμῖν· ἐμοὶ δ' ἀδύνατον ἦν Λευκίππην ἀπολαβόντι 15 γυναῖκα ἐτέραν καὶν ἰδεῖν. Τὸ μὲν οὖν πρόσωπον ἐβιάζομην μηδὲν ἄλλοιον παρέχειν ἢ πρὶν ἦν· οὐ πάντῃ δὲ κρατεῖν ἡδυνάμην. Ὡς δ' ἐνιχώμην, σκήπτομαι φρίκην μοι ὑποδραμεῖν. Ἦ δὲ συνῆκε μὲν 20 ὅτι κατὰ τῆς ὑποσχέσεως προσιμαίνομαι· ἐλέγχειν δ' οὐκ ἡδύνατο τὸ προοίμιον. Ἐγὼ μὲν δὲ ἀδείκνους ἀνίσταμαι κοιμησόμενος· ἡ δὲ κατὰ πόδας, ὡς εἶχεν, ἐφ' ἡμιτελεῖ τῷ δεῖπνῳ συνανίσταται. Ὡς δ' εἰς τὸν θάλαμον παρήλθομεν, ἐγὼ μὲν ἐτι μᾶλλον ἐπέτεινον 25 τῆς νόσου τὴν ὑπόκρισιν· ἡ δ' ἐλιπάρει, καὶ ἔλεγε· Τί ταῦτα ποιεῖς; μέχρι τίνος με ἀπολλύεις; Ἰδοὺ καὶ τὴν θάλασσαν διεπλεύσαμεν· ἰδοὺ καὶ Ἐφεσος, ἡ προθεσμία τῶν γάμων. Ποῖαν ἐτι περιμένομεν ἡμέραν; Μέχρι τίνος ὡς ἐν ἱερῇ συγκαθεύδομεν; Ποταμὸν πα- 30 ρατιθεὶς πολλὴν κωλύεις πίνειν. Τοσοῦτον χρόνον ὕδωρ ἔχουσα διψῶ, ἐν αὐτῇ καθεύδουσα τῇ πηγῇ. Τοιαυτὴν ἔχω τὴν εὐνὴν, οἷαν ὁ Τάνταλος τὴν τροφὴν. Ταῦτ' ἔλεγε καὶ ἔκλειν, ἐπιθεῖσά μου τοῖς στέρνοις τὴν κεφαλὴν, οὕτως ἐλεινώδης, ὥστε συμπαθεῖν μέ τι 35 τὴν ψυχὴν. Οὐκ εἶχον δὲ ὅστις γένωμαι. Καὶ γὰρ ἐδόκει μοι δίκαια ἐγκαλεῖν. Λέγω οὖν πρὸς αὐτήν· Ὀμνυμί σοι, φιλότῳ, τοὺς πατρώους θεοὺς, ἢ μὴν σφύδρα καὶ αὐτὸς ἐπείγομαι σοι τὴν σπουδὴν ἀμείψασθαι. Ἀλλ' οὐκ οἶδα, ἔφην, τί πέπονθα. Νόσος 40 γὰρ μοι ἐξαίφνης ἐνέπεσεν. Οἶσθα δὲ ὅτι ὑγιείας χωρὶς οὐδὲν ἐστὶν Ἀφροδίτη. Καὶ ἅμα λέγων ἀπέφωον αὐτῆς τὰ δάκρυα, καὶ ὄρκοις ἐτέροις ἐπιστούμην, ὡς οὐκ εἰς μακρὰν ὦν θέλει τεύχεται. Τότε μὲν οὖν καὶ μάλα μόλις ἠνέσχετο.

45 ΚΒ'. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ καλέσασα τὰς θεραπαινίδας, αἷς τὴν ἐπιμέλειαν τῆς Λευκίππης ἐνεχείρισεν, ἐπηρώτα μὲν τὸ πρῶτον, εἰ δεξιῶς αὐτῇ χέχρηται· φασκουσὶν δὲ μηδὲν τῶν δεόντων ἐπιλιπεῖν αὐτῇ, ἀγειν ἐκέλευσε τὴν ἀνθρωπὸν πρὸς αὐτήν. Ὡς δ' ἤλθε· τὰ 50 μὲν ἐμὰ ὅπως ἔσχεν, ἔφην, πρὸς σέ φιλανθρωπίας, περισσὸν εἰδοῖα σοι λέγειν [δίκαια τυγχάνειν]. Ἀλλ' ἐν οἷς ἂν δύνῃ, τὴν ἴσιν ἀπότισαί μοι χάριν. Ἀκούω

CLITOPHON LEUCIPPÆ S.

Hera mea, Leucippe, salve. Me quidem una eadem res beatum ac miserum effecit: præsens enim præsentes te, sed tamen ex literis quasi absentem cerno. Ceterum si, omnium veritatem inspicere volueris, nullo interim de me facto præiudicio, virginitatem profecto meam, si qua virorum est virginitas, exemplum tuæ secutam esse intelliges. Sin autem indicta me causa odisse jam cepisti, iuro per deos tui servatores futurum, ut jamjam me nulla in culpa esse, haud dubie cognoscas. Vale, mihi carissima, propitia mihi fias.

XXI. Literas Satyrō perferendas trado: atque ut ne quidquam contra ac deceat, de me loquatur, obtestor. Voluptatis deinde ac mœoris plenus cenatum revertor. Veniebat enim mihi in mentem, non permissuram Meliten, ut ea nocte nuptiæ inter nos haud perficerentur. Neque tum fieri poterat, ut ipse, Leucippe inventa, mulierem aliam vel intuerer. Quamobrem vultum ita componere conatus sum, ut ne animo commutato esse judicaret, verum cum id a me frustra tentaretur, frigore cohorrere me simulavi. Melite tametsi intelligeret a me causam quaeri, quamobrem promissa non facerem: prætextum redarguere nequibat. Incœnatus itaque, ut cubitum irem, surrexi: mulierque iisdem vestigiis, media in cœna mensa relicta, me consecuta est. Ipse cubiculum ingressus, morbum etiam invaluisse magis præ me ferebam. Illa me obtestans, Quam, inquit, ob causam id agis? quem me perendi finem facturum es? Nos quidem certe maritimis e fluctibus evasimus, atque Ephesum, qui nuptiis constitutus est locus, pervenimus. Ecquem adhuc diem exspectamus? Quamdiu eorum, qui aliquo in sacrario cubant, morem imitabimur? Largam tu quidem aquæ mihi copiam offers: verum ne hauriam vetas. Tantone tempore ut propter fluvium sedeam, sitimque explere non possim? Tantali mensæ haud dissimilem forum sortita sum. Quæ cum dixisset, flens meum in pectus miserandum in modum caput demisit, atque adeo, ut ipse quoque vehementer conturbatus sim, neque quid facerem, scirem, quoniam juste conqueri mihi videbatur. Attamen ita respondi: Patrios equidem deos testor, o carissima, me id enixe agere, tuæ ut morem geram voluntati: sed quid me male habeat, nescio. Repente enim in morbum incidi. Scis autem tu incommoda valetudine operam Veneri frustra dari. Atque inter loquendum manantes lacrymis oculos ejus detergi, gravissimumque iuramentum iuravi, non multo post, quæ voluisset, me facturum esse. Hoc pacto non sine multo labore placabatur.

XXII. Postera die Melite, accersitis iis, quibus Leucippen commendaverat, ancillis, rectene hanc illi curam adhibuissent, interrogavit: a quibus cum responsum accepisset, eam nulla re earum quas habere oporteret, caruisse, illam ad se duci iussit. Quæ posteaquam affuit, Quanta erga te, inquit, humanitate usa sim, tibi commemorare, scienti præsertim, supervacaneum puto. Sed iis in rebus, quæ in tua potestate sitæ sunt, parem mihi

τὰς Θετταλάς ὑμᾶς, ὧν ἂν ἐρασθῇτε μαγεύειν οὕτως, ὥστε μὴ πρὸς ἑτέραν ἔτι τὸν ἀνθρώπον ἀποκλίνειν γυναῖκα, πρὸς τὴν μαγεύουσαν οὕτως ἔχειν, ὥς πάντα νομίζειν ἐκείνην αὐτῷ. Ἐμοὶ τοῦτο, ὦ φιλάττη, ⁸ φλεγόμενη πάρασχε φάρμακον. Τὸν νεανίσκον εἶδες, τὸν ἄμ' ἐμοὶ χθὲς βαδίζοντα; Τὸν ἄνδρα, ἔφη, λέγει τὸν σόν; ὑπολαβούσα πάνυ κακοῦθως ἡ Λευκίππη. Τοῦτο γὰρ ἀκήκοα παρὰ τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν. Ποῖον ἄνδρα; Μελίττη εἶπεν· οὐδὲν κοινόν ἐστιν ἢ τοῖς λί- ¹⁰θοις. Ἄλλ' ἐμὲ παρευδοκίμει τις νεκρά. Οὔτε γὰρ ἐσθίων, οὔτε κοιμώμενος ἐπιλαθέσθαι δύναται τοῦ Λευκίππης ὀνόματος· τοῦτο γὰρ αὐτὴν καλεῖ. Ἐγὼ δὲ, φίλη, μηνῶν τεσσάρων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δι' αὐτὸν διέτριψα, δεομένη, λιπαρούσα, ὑπισχνουμένη· τί γὰρ οὐ ¹⁵λέγουσα; τί δ' οὐ ποιοῦσα τῶν ἀρεσάι δυναμένων; Ὁ δὲ σιδηρός τις, ἡ ξύλον, ἡ τε τῶν ἀναισθητῶν ἦν ἄρα πρὸς τὰς δεήσεις τὰς ἐμὰς. Μόλις δὲ τῷ χρόνῳ πείθεται· ἐπεισθὲ δὲ μέχρι τῶν ὀμμάτων. Ὁμνυμι γάρ σοι τὴν Ἀφροδίτην αὐτὴν, ὥς ἥδη πέμπτην ἡμέραν ²⁰αὐτῇ συγκαθεύδουσα, οὕτως ἀνέστην ὥς ἀπ' εὐνούχου. Ἔοικα δ' εἰκόνας ἔρᾶν μέχρι γὰρ τῶν ὀμμάτων ἔχει τὸν ἐρώμενον. Δέχομαι δὲ σου γυναικὸς γυνὴ τὴν αὐτὴν δέξιν, ἣν καὶ σύ μου χθὲς ἐδεήθης· δὸς μοί τι ἐπὶ τοῦτον τὸν ὑπερήφανον. Σώσεις γάρ μου τὴν ²⁵φυγὴν διαρρεύσασαν ἤδη. Ὡς οὖν ἤκουσεν ἡ Λευκίππη, ἡσθῆναι μὲν ἐδόκει τῇ μηδὲν πρὸς τὴν ἀνθρώπον μοι πεπρῶχθαι· φήσασα δ' ἀνερυνήσειν, εἰ συγχωρήσειεν αὐτῇ, βοτάνας, γενομένη κατὰ τοὺς ἄγρους, ἀπιοῦσα ὤχετο. Ἀρνούμενη γὰρ οὐκ ὤφετο ³⁰πίστιν εἶεν. Ὅθεν οἶμαι καὶ ἐπηγγέλματο. Ἢ μὲν δὲ Μελίττη βῶν ἐγεγόνει καὶ μόνον ἐλπίσασα. Τὰ γὰρ ἡδέα τῶν πραγμάτων, καὶ μήπω παρῇ, τέρπει ταῖς ἐλπίσιν.

ΚΙ'. Ἐγὼ δὲ τούτων ἐπιστάμενος οὐδὲν, ἡθύμουν ³⁵μὲν, σκοπῶν, πῶς ἂν διαφρουσαίμην καὶ τὴν ἐπιούσαν νύκτα τὴν γυναῖκα, καὶ πῶς ἂν συντυχεῖν Λευκίππῃ δυναίμην. Ἐδόκει δὲ μοι * * * κακείνη τὴν ἰσὴν σπουδὴν ποιεῖσθαι τοῦ ἀπελθεῖν δι' αὐτὴν εἰς τοὺς ἀγροὺς, καὶ περὶ τὴν ἐσπέραν αὐθις ἔκειν. Ἐμελλε τῇ Λευ- ⁴⁰κίππῃ παρέξειν ὄρχημα καὶ * * * Ἡμεῖς δ' ἐπὶ τὸν πότον ἦμεν. Ἄρτι δὲ κατακλιθέντων ἡμῶν θόρυβος πο- ⁴⁵λὺς κατὰ τὸν ἀνδρῶνα ἀκούεται καὶ συνδρομῇ, καὶ εἰσπράττει τις τῶν θεραπόντων, ἀσθμαίνων ἅμα καὶ λέγων Θέρσανδρος ζῇ καὶ πάρεστιν. Ἦν δ' ὁ Θέρ- ⁵⁰σανδρος οὗτος ὁ τῆς Μελίττης ἀνὴρ, ὃν ἐνόμιζε τεθνη- ⁵⁵κέναι κατὰ ἡμέλασαν. Τῶν γὰρ συνόντων αὐτῷ τινες οἰκιστῶν, ὥς περιετράπη τὸ σκάφος, σωθέντες καὶ νομίσαντες ἀπολωλέναι, τοῦτο ἀπαγγελίαντες ἔτυχον. Ἄμει οὖν ὁ οἰκέτης εἶπε, καὶ ὁ Θέρσανδρος κατὰ πό- ⁶⁰δας εἰσπράττει. Πάντα γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ πυθόμενος κατὰ τὴν ὁδόν, ἔσπευσε φθάσας καταλθεῖν με. Ἢ μὲν δὲ Μελίττη ἀνέθορεν ὑπ' ἐκπλήξεως τοῦ παραλόγου καὶ περιβάλλειν ἐπεχείρει τὸν ἄνδρα. Ὁ δὲ τὴν μὴ ὡς εἶχεν ὠθεῖ μάλ' ἐρωμένῳ· ἐμὲ δ' ἰδὼν

gratiam referas. Audio Thessalas vos, quos ametis ita cantionibus veneficiisque percellere, ut ad aliam mulierem nullo animum pacto adicere queant : quin imo tanto desiderio incantatricis teneri, ut illam omnia sibi esse arbitretur. Hoc mihi amore incensæ, tu, carissima, venenum da. Adolescentemne heri mecum gradientem vidisti? Maritum ais tuum? inquit tum callide ejus orationem excipiens Leucippe. Sic enim de familiari quodam didici. Quem maritum? inquit Melite : mihi quidem certe nihil amplius cum illo rei est, quam cum lapide aliquo : sed mihi quædam mortua præponitur, Leucippæ enim (hoc nomine eam vocat) hujus neque edens, neque dormiens oblivisci potest. Ego verò, amica, Alexandriæ illius causa menses quatuor morata sum, rogans, obtestans, pollicens, nullum verbum, nihil præterea rerum, quibus allici posset, prætermittens : sed tanquam ferrum, stipesve, aut hujusmodi quiddam aliud sensu carens, preces meas non curat : vixque tempori paret, id unum prope concedens, ut videndo tantum se fruatur. Testor autem Venerem ipsam, noctes me quinque cum eo cubuisse, surrexisseque non aliter, quam si cum eunucho aliquo jacuissem : ut statuam diligere me videar, cui non nisi oculis amato frui datum sit. Itaque quod tu heri mecum egisti, te mulierem mulier rogo, ut aliquid mihi contra superbum istum auxilii feras : quo jam pene fugientem mihi animam reddas. His cognitis, Leucippe voluptatem cepit, quod Meliten a me spe sua frustratam cognovisset; herbasque se conquisituram, dum modo quaerendi sibi potestas fieret, inquires, rus profecta est. Negans enim, fidem sibi a Melite habitum non iri existimabat. Quare, credo, et promisit. Hac spe sibi ostentata, Melite animi curam remisit. Jucundarum enim rerum expectatio, nedum præsentia, voluptatem affert.

XXIII. At vero ego horum omnium ignarus animum despondebam : cogitabamque qua ratione futura etiam nocte Meliten frustrari, ac Leucippen convenire possem : nec enim mihi aliam ob causam elaborare videbatur, ut rus se conferret, vespertique reverteretur. Interea, dum in Leucippes abitum currus adornaretur, vixque cenaturi ipsi accubuissemus, tumultus ingens concursusque repentinus juxta ædium partem illam, in qua viri degebant, exauditus est : servorum unus, spiritum agre ducens, introivit, simul dicens Thersander vivit atque adest. Erat is Melites conjux, quem naufragio perisse putabat. Atque hac a nonnullis illius servis, qui cum eo navigaverant, fracta nave servatis, eumque diem obiisse arbitrantibus, fama dimanaverat. Vix autem servus ea locutus fuerat, cum Thersander illum subsecutus, conaculum subito intravit : accelerabat enim, ut me, de quo sub ipsum statim adventum suum omnia cognoverat, deprehenderet. Melite prosiluit repentino casu turbata, maritum tamen amplecti voluit : sed eam ille magna vi statim repulit, in neque oculos convertens, hicne, inquit, adulter est? et

καὶ εἰπὼν, Ὁ μοιχὸς οὗτος, ἐμπηδᾷ, καὶ βραπίζει με
κατὰ κόρρης, πληγὴν θυμοῦ γέμουσαν. Ἐλκύσας
δὲ τῶν τριχῶν, ἀράσσει πρὸς τοῦδαφος, καὶ προσπί-
πτων κατακόπτει με πληγαῖς. Ἐγὼ δ' ὥσπερ ἐν
6 μυστηρίῳ μηδέν (εἰδώς), μήθ' ὅστις ἀνθρώπος ἦν,
μήθ' οὐ χάριν ἔτυπεν, ὑποπεύσας δέ τι κακὸν εἶναι,
ἐδεδοίκεν ἀμύνασθαι, καίτοι δυνάμενος. Ἐπεὶ δ' ἔκα-
μεν, ὁ μὲν τύπτων, ἐγὼ δὲ φιλοσοφῶν, λέγω πρὸς
αὐτὸν ἀναστάς. Τίς ποτ' εἴ, ὦ ἄνθρωπε; καὶ τί με
11 οὕτως ἥκισσι; Ὁ δ' ἔτι μάλλον ὀργισθεὶς ὅτι καὶ φω-
νὴν ἀφῆκα, βραπίζει πάλιν, καὶ καλεῖ δεσμὰ καὶ πέ-
δας. Δεσμεύουσιν οὖν με καὶ ἄγουσιν εἰς τι δωματίον.

ΚΔ'. Ἐν δὲ ταῦτ' ἐπράττετο, λανθάνει με διαρ-
ρυσσάσα ἡ τῆς Λευκίππης ἐπιστολή. ἔτυχον γὰρ αὐτὴν
15 εἰσὺ τοῦ γιτωνίσκου προσδεδεμένην ἐκ τῶν τῆς ὁδῆς
θυσάνων ἔχων. Καὶ ἡ Μελίττη ἀναιρεῖται λαθοῦσα·
ἐδεδίει γὰρ μή τινα τῶν πρὸς με αὐτῆς γραμμάτων
ἦν. Ὡς δ' ἀνέγνω καθ' ἑαυτὴν γενομένη, καὶ τὸ τῆς
Λευκίππης εὔρεν ὄνομα, βάλλεται μὲν τὴν καρδίαν
20 εὐθέως, γνωρίσασα τὸ ὄνομα· οὐ μὴν αὐτὴν ἐνόμιζεν
εἶναι, τῷ πολλὰκις αὐτὴν ἀκοῦσαι τετελευτηκέναι.
Ὡς δὲ προϊούσα, καὶ τοῖς λοιποῖς τῶν γεγραμμένων
ἐνέτυχε, πᾶσαν μαθοῦσα τὴν ἀλήθειαν, ἐμεμέριστο
πολλοῖς ἅμα τὴν ψυχὴν, αἰδοῖ καὶ ὀργῇ καὶ ἔρωτι
25 καὶ ζηλοτυπίᾳ. Ἠσυχύνετο τὸν ἄνδρα, ὥρμιζετο τοῖς
γράμμασιν. Ὁ ἔρωσι ἐμάρανε τὴν ὀργὴν, ἐξῆπτε τὸν
ἔρωτα ἡ ζηλοτυπία, καὶ τέλος ἐκράττησεν ὁ ἔρως.

ΚΕ'. Ἦν δὲ πρὸς ἐσπέραν, καὶ ἔτυχεν Θέρσαν-
δρος ἐκ τῆς πρώτης ὀργῆς πρὸς ἐταῖρόν τινα τῶν
30 ἐγγυρίων ἐκθορόν. Ἡ δὲ διαλεχθεῖσα τῷ τὴν φυλα-
κὴν τὴν ἐμὴν πεπιστευμένῳ, εἰσέρχεται πρὸς με
λαθοῦσα τοὺς ἄλλους, θεράποντας δύο τοῦ δωματίου
προκαθίσασα καὶ καταλαμβάνει χαμαὶ καταβεβλη-
μένον. Παραστᾶσα οὖν, πάντα ἤθελεν εἰπεῖν μοῦ·
35 τὸ σχῆμα τοῦ προσώπου τοσαῦτ' εἶχεν, ὅσα εἰπεῖν
ἤθελεν. Ὡς δυστυχὴς ἐγὼ καὶ ἐπὶ τῷ ἑμαυτῆς κακῷ
θεαμένη σε, τὸ μὲν πρῶτον, ἀτέλεστα ἐρασθεῖσα
καὶ μετὰ πάσης ἀνοίας, ἡ καὶ μισουμένη τὸν μισοῦντα
φιλοῦ, καὶ ὀδυνωμένη τὸν ὀδυνῶντα ἐλεῶ, καὶ οὐδὲ
40 ὕβρις τὸν ἔρωτα παύει. Ὡς ζεῦχος κατ' ἐμοῦ γοήτων,
ἄνδρος καὶ γυναικός. Ὁ μὲν τοσοῦτον μου χρόνον
κατεγέλα· ἡ δ' ἀπῆλθε κομιοῦσά μοι φίλτρον. Ἐγὼ
δ' ἡ κακοδαίμων, ἠγνόουν αἰτοῦσα παρὰ τῶν ἐχθίστων
κατ' ἐμαυτῆς φάρμακον. Καὶ ἅμα τὴν ἐπιστολὴν
45 τῆς Λευκίππης μοι προσέερρε. Ἰδὼν οὖν καὶ γνω-
ρίσας ἐφρίξα, καὶ ἔβλεπον εἰς γῆν ὡς ἐληλεγμένος.
Ἡ δ' ἐτραγώδει πάλιν· Οἵ μοι δειλιάα τῶν κακῶν· καὶ
γὰρ τὸν ἄνδρα ἀπώλεσα διὰ σέ. Οὔτε γὰρ ἂν ἔχοιμί
σε τοῦ λοιποῦ χρόνου, κἂν μέγρι τῶν ὀμμάτων τῶν
50 κενῶν, ἐπεὶ μὴ δεδύνησαι τούτων πλέον. Οἶδ' ὅτι ὁ
ἄνθρωπος, καὶ μοιχεῖαν κατέγνωκεν ἐπὶ σοί,
μοιχεῖαν ἄκαρπον, μοιχεῖαν ἀναφρόδιτον, ἥς μόνον τὴν
λοιδορίαν κεκέρδακα. Αἱ μὲν γὰρ ἄλλαι γυναῖκες
μισθὸν τῆς αἰσχύνης ἔχουσι τὴν τῆς ἐπιθυμίας ἡρό-

facto in me impetu, iracundia exardens, plagam maxillae
intulit: capillis abreptum, ad terram projecit et irruens
totum verberibus confecit. Ego, quasi seclusis sacris
interessem, non modo quis esset, aut quamobrem me cæ-
deret, nesciens, suspicans vero aliquid mali esse, etsi
maxime contra niti poteram, tamen id facere veritus fui.
Tandem cum ille verberando, ego ratiocinando fessi esse-
mus, surgens, Quis tu, inquam, es? cur me tam contu-
meliose cardis? At ille, propterea quod vocem misissem,
irator multo factus, manus iterum mihi iniecit, vincula-
que et compedes poposcit: quibus constrictum me in cubi-
culum quoddam conjiciunt.

XXIV. Dum ea fiunt, Leucippes epistola, quam forte
tunicæ adalligatam lintei fimbriis mecum gestabam, impru-
denti mihi excidit, eamque Melite clam suscepit, verita-
ne qua ex suis esset ad me literis: sed non multo post,
cum sola esset, Leucippes nomen invenit, statim exanimata
est nomen agnoscens: non tamen eam esse credidit; pro-
pterea quod sublatam e visis fuisse non semel audiverat
Tandem vero tota epistola perlecta, veritateque jam cla-
rius cognita, multis simul cum verecundia atque ira, tum
amore atque zelotypia aninus ejus, varias in partes distrali
cepit. Nam et maritum verebatur et literis non poterat
non irasci: sed iræ alioqui opponebatur amor, zelotypia
incendebat amorem, qui victor tandem evasit.

XXV. Quamobrem cum advesperasceret, ac primo illo ab
impetu ad familiarem quemdam suum Thersander se con-
tulisset: Melite hominem, cui mei custodia credita fuerat,
allocuta, ad me, clam aliis servis, e quorum numero duos
ante cubuli fores collocaverat, ingressa est: et humi pro-
jectum cum me offendisset, propius accedens, eodem
omnia momento proferre volebat, ipso vultus habitu quæ-
cunque dictura erat, præ se ferente. O me, infelicem,
meamque in perniciem te conspicatam, quæ primum qui-
dem quod assequi non possim, tantopere appetam: o pe-
nitens dementem, quæ mei contemptorem amore prosequar:
quæ doloribus excruciatam excrucianti misericordiam tri-
buam, totque mihi contumeliarum auctorem desisterem
amare non possim. O viri et mulieris par me præstigiis
decipiens: quorum alter ludibrio me jamdiu habet, altera
poculum amatorum allatura abiit, meum igitur ab infensis-
simis hostibus in meam perniciem remedium querere, ha-
ctenus non intellexisse? Hæc locuta Melite, Leucippes li-
teras in me projecit. Quibus visis et agnitis, cohorrui
statim, vultumque tanquam magni alicujus flagitii reus,
dejeci. Illa vero amplius etiam conqueri perrexit: Hæc
me tot malis afflictam. Tua ego causa maritum amisit, nec
tamen te frui posthac mihi licebit: quin immo ad aspectum
etiam tuo, quo uno tantum a te dignata sum, brevi mihi
carendum esse intelligo. Tua enim causa me conjux, hoc
scio, odio prosequitur, atque adulterii ream facit: et ejus
quidem, ex quo fructus ac voluptatis nihil, infamia sola,
ad me redundavit. Sane aliæ mulieres ex turpitudine

κῆν· ἐγὼ δ' ἡ δυστυχὴς τὴν μὲν αἰσχύνην ἐκαρπώσα-
μην, τὸ δὲ τῆς ἡδονῆς οὐδαμῶς. Ἀπιστε καὶ βάρεβαρε·
ἐτολμήσας οὕτως ἐρώσαν γυναῖκα κατατῆξαι, καὶ ταῦτ'
ἔρωτος καὶ σὺ δούλος ὢν; Οὐκ ἐφοβήθης αὐτοῦ τὰ
μηνήματα; οὐκ ἠδέσθης αὐτοῦ τὸ πῦρ; οὐκ ἐτίμησας
αὐτοῦ τὰ μυστήρια; οὐ κατέκλασέ σε ταῦτα τὰ ὄμματα
δακρύνοντα; ὦ καὶ ληστῶν ἀγριώτερε. Δάκρυα γὰρ
καὶ ληστῆς αἰσχύνεται. Οὐδὲν σε ἡρέθισεν εἰς ἀφρο-
δίτην κῆν μίαν, οὐ δέησις, οὐ χρόνος, οὐχ ἡ τῶν
σωμάτων συμπλοκή· ἀλλὰ, τὸ πάντων ὑδριστικώτα-
τον, προσπατόμενος, καταφιλῶν, οὕτως ἀνέστης ὡς
ἄλλη γυνή. Τίς αὐτῇ τῶν γάμων ἡ σκιά; Οὐ μὲν δὴ
γεγηρακυῖα συνεκάθειδες, οὐδ' ἀποστρεφόμενη σου
τὰς περιπλοκάς, ἀλλὰ καὶ νέα καὶ φιλούση, εἴποι δ' ἂν
ἄλλος ὅτι καὶ καλῇ. Εὐνοῦχε καὶ ἀνδρόγυνε καὶ
καλλοὺς καλοῦ βάσκανε, ἐπαρῶμαί σοι δικαιοσύνην
ἄραν· οὕτως σε ἀμύνατο ὁ ἔρωτος εἰς τὰ σά. Ταῦτ'
ἔλεγε, καὶ ἅμα ἔκλαεν.

ΚΓ'. Ὡς δ' ἐσιώπων ἐγὼ κάτω νενευκῶς, μικρὸν
διελπισούσα, λέγει μεταβαλοῦσα· Ἄ μὲν εἶπον, ὦ φι-
λτατε, θυμὸς ἔλεγε καὶ λύπη· ἃ δὲ νῦν μέλλω λέγειν,
ἔρωτος λέγει. Κῆν ὀργίζωμαι, κάομαι· κῆν ὑβρίζωμαι,
φιλῶ. Σπείτται κῆν νῦν, ἐλέησον· οὐκέτι δέομαι πολ-
λῶν ἡμερῶν καὶ γάμου μακροῦ, ὃν ἡ δυστυχὴς ὠνει-
ροπόλουν ἐπὶ σοί. Ἀρκεῖ μοι κῆν μία συμπλοκή.
Μικροῦ δέομαι φαριμάκου πρὸς τηλικαύτην νόσον.
Σβέσον μοι ὀλίγον τοῦ πυρός. Εἰ δέ τί σοι προπετιῶς
ἔθρασυμάμην, σύγγνωθι, φίλτατε· ἔρωτος ἀτυχῶν καὶ
καίνεται. Ἀσχημονούσα οἶδα, ἀλλ' οὐκ αἰσχύνομαι
τὰ τοῦ ἔρωτος ἐξαγορεύουσα μυστήρια. Πρὸς ἄνδρα
λαλῶ μεμνημένον. Οἶδας τί πάσχω. Τοῖς δ' ἄλλοις
ἀνθρώποις ἀθέατα τὰ βέλη τοῦ θεοῦ, καὶ οὐκ ἂν τις
ἐπιδείξει δύναται τὰ τοξεύματα, μόνοι δ' οἶδασιν οἱ
ἐρῶντες τὰ τῶν ὁμοίων τραύματα. Ἔτι μόνον ἔχω
ταύτην τὴν ἡμέραν· τὴν ὑπόσχεσιν ἀπαιτῶ. Ἀνα-
μνήσθητι τῆς Ἰσιδος, αἰδέσθητι τοὺς ὄρκους τοὺς ἐκεῖ.
Εἰ μὲν γὰρ καὶ συνοικεῖν ἤθελες, ὥσπερ ὁμοσας, οὐκ
ἔν ἐρρόντισα Θερσάνδρων μυρίων. Ἐπεὶ δὲ Λευκί-
πην εὐρόντι σοι γάμος ἀδύνατος ἄλλης γυναίκος, ἐκοῦσά
σοι κῆν τοῦτο παραχωρῶ. Οἶδα νικωμένη· οὐκ
αἰτῶ πλέον ἢ δύναμαι τυχεῖν. Κατ' ἐμοῦ γὰρ πάντα
κινῶ· ἀναβιούσι καὶ νεκροί. ὦ θάλασσα, πλέουσας
μὲν με διέσωσας, σώσασα δὲ μᾶλλον ἀπολώλεκας, δύ-
ο ἀποστειλάσα κατ' ἐμοῦ νεκρούς· Ἦρκει γὰρ Λευ-
κίπην μόνη ζήσασα, ἵνα μηκέτι λυπῆται Κλειτοφῶν.
Νῦν δὲ καὶ ὁ ἀγριος Θέρσανδρος ἡμῖν πάρεστι. Τε-
τίπηκεν βλεπούσης μου, καὶ βοηθεῖν ἡ δυστυχὴς οὐκ
ἔδυνάμην. Ἐπὶ τοῦτο τὸ πρόσωπον πληγαὶ κατηνέ-
χθησαν, ὡς θεοὶ Διοκῶ, τυφλὸς Θέρσανδρος ἦν. Ἀλλὰ
δέομαι, Κλειτοφῶν δέσποτα· δεσπότης γὰρ εἴ ψυχῆς
τῆς ἡμέρας ἀπόδος σεαυτὸν τήμερον πρῶτα καὶ ὕστατα.
Ἐμὴ δ' ἡμέραι τὸ βραχὺ τοῦτο πολλάί. Οὕτω μη-
κέτι Λευκίπην ἀπολέσεις, οὕτω μηκέτι μηδὲ ψευ-
δῶς ἀποθάνοι. Μὴ ἀτιμάσῃς τὸν ἔρωτα τὸν ἐμὸν, δι'

voluptatem consequuntur : at miseræ mihi sola sine volu-
ptate turpitudine parata est. O infidum, o barbarum, tene
mulierem tanto amore deflagrantem, tabescere æquo animo
ferre posse, cum amori tu quoque deservias? neque te Cu-
pidinis iram timere? non faces ejus, non arcana vereri?
non lacrymis, quas oculi hi profuderunt, o prædonibus
inimaniorem, quibusque vel prædo ad misericordiam alli-
citur, commoveri? Quid, quod animum tuum non modo
non pellexerunt preces meæ, ut semel saltem mihi morem
gereres, sed ne ullum quidem tempus, aut mutuus com-
plexus, aut aliud quidpiam apud te pondus habuerunt.
Quin imo (quod omnium contumeliosissimum est) e com-
plexu meo, ex ipsis dissuaviationibus æque discedis atque
alia mulier. Et quænam hæc est nuptiarum umbra? Tu
quidem certe non cum effusa aliqua, tuosve amplexus
aversante, cubuisti, sed et cum adolescente et cum amante,
addiderit vero aliquis etiam, et cum formosa. Eunuche,
evirate, pulchritudinis contemptor, nunc ego immortales
deos precor, tuis ut desideriis contraria omnia evenire ve-
lint : quo in te, quæ in me moliris, cuncta experiare. Hæc
locuta Melite, simul flebat.

XXVI. Deinde, ut tacebam oculos humi defigens, animo
penitus commutato, rursum, Quæ hactenus locuta sum,
inquit, carissime, ira et moeror suggessit : nunc ad dicen-
dum me amor impellit. Licet irata sim, ardeo, licet con-
tumelia afficiar, amo. Ah saltem nunc mihi morem gere,
miserere : non ego dies multos, aut nuptias diuturnas peto,
quarum vana spe misera tenebar. Unicus mihi satis erit
congressus, vel tantula ope mihi ad tanti morbi vim depel-
lendam opus est. Agedum ignem hunc mihi aliquantum
restingue : ac, si quid in te asperius antea locuta sum,
ignosce, carissime : infelix amor vel insanit. Nec vero me
fugit, quam turpem causam agam : verumtamen amoris
arcana palam facere haudquaquam pudet. Sacris his ini-
tium hominem alloqui me scio. Nosti quid patiar. Aliis
dei hujus tela ignota sunt, nec aliquis ostendere possit
jacula, solis enim amantibus, amantium vulnera inno-
tescunt. Hæc mihi adhuc superest dies, qua ut promissa
facias, obtestor. Isidis tibi veniat in mentem, neque quod
in illius templo jurasti, floccifeceris. Quod si, ut inter
nos jurejurando firmatum est, promissis stare voluisses,
non equidem Thersandros mille curaverim. Cæterum
quoniam, Leucippe inventa, nullo fieri pacto potest, aliam
ut ducas, per me quidem fac, ut lubet. Mihi enim ce-
dendum esse intelligo ; jamque amplius nihil, nisi quod
consequi possum, peto : quandoquidem mihi omnia novo
modo bellum indicunt, ac mortui etiam ipsi ab inferis
excitantur. O mare, tu certe navigantem servasti, verum
servando majores in ærumnas conjecisti, duobus mortuis
meam in perniciem advectis, nam una Leucippe satis es-
set, si viveret ne Clitophon amplius in mœrore jaceat.
Nunc vero impius Thersander rediit. Me vidente vapu-
lasti, miseraque opis nihil ferre poteram. Hæc quidem,
di boni, facies verberibus sædata. Cæcus tum, puto,
Thersander fuit. Sed te, o here Clitophon (tu enim animæ
imperium meæ obtines) id unum rogo, hodie saltem ut
mihi te primum et ultimum concedas. Parva hæc mora

ὄν τὰ μέγιστα εὐτυχεῖς. Οὗτός σοι Λευκίππην ἀπο-
 δέδωκεν. Εἰ γὰρ σου μὴ ἡράσθην ἐγὼ, εἰ γὰρ σε μὴ
 ἐνταῦθα ἤγαγον, ἦν ἂν ἔτι σοι Λευκίππη νεκρά. Εἰ-
 σὶν, ὦ Κλειτοφῶν, καὶ Τύχης δωρεά. Ἦδ' ἡ τις θη-
 5 σαυρῶν περιτυχὼν, τὸν τόπον τῆς εὐρέσεως ἐτίμησε,
 βωμὸν ἤγειρε, θυσίαν προσήνεγκεν, ἐστεφάνωσε τὴν
 γῆν· σὺ δὲ παρ' ἐμοὶ θησαυρὸν Ἑρωτος εὐρών, ἀτιμά-
 ζεις τὰ εὐεργετήματα. Νόμιζέ σοι τὸν Ἑρωτα δι'
 ἐμοῦ λέγειν· ἐμοὶ χάρισαι τοῦτο, Κλειτοφῶν, τῷ σῷ
 10 μυσταγωγῷ. Μὴ ἀμύητον τὴν Μελίτην ἀπέλθης
 καταλιπὼν· καὶ τὸ ταύτης ἐμὸν ἔστι πῦρ. Ἀκουσον
 δ' ὡς καὶ τᾶλλα μοι μέλει περὶ σοῦ. Λυθήσῃ μὲν γὰρ
 ἄρτι τῶν δεσμῶν, καὶ Θερσάνδρῳ μὴ δοκῇ καταγωγῆς
 δὲ τεύξῃ τοσούτων ἡμερῶν, ὅσων ἂν θέλῃς, πρὸς ἐμὸν
 15 σύντροφον. Ἐωθεν δὲ καὶ τὴν Λευκίππην παρέσε-
 σθαι προσδόκα. Διανυκτερεύσειν γὰρ ἔλεγεν εἰς τὸν
 ἄγρὸν, βοτανῶν [ἐνεκεν] χάριν, ὡς ἐν ὄψει τῆς σελή-
 νης αὐτὰς ἀναλάβοι. Οὕτως γὰρ μου κατεγέλα.
 Ἦιτησα γὰρ φάρμακον παρ' αὐτῆς ὡς Θετταλῆς κατὰ
 20 σοῦ. Τί γὰρ ἡδυνάμην εἶποι εἰν ἀποτυχάνουσα,
 ἢ βοτάνας ζητεῖν καὶ φάρμακα; Αὕτη γὰρ τῶν ἐν ἔρωτι
 δυστυρούντων ἡ καταφυγή. Ὁ Θέρσανδρος δὲ, ὡς
 καὶ περὶ τούτου θαρρήσης, ἐξεπήδησε πρὸς ἑταῖρον
 αὐτοῦ, ἐξανιστάμενος ἐμοὶ τῆς οἰκίας ὑπ' ὀργῆς· δοκεῖ
 25 δ' ἐμοίγε θεὸς τις αὐτὸν ἐντεῦθεν ἐξεληλακέναι, ἵνα σου
 τὰ τελευταῖα ταῦτα δυνήθῃ τυχεῖν. Ἀλλὰ μοι σαντὸν
 ἀπόδος.

KZ'. Ταῦτα φιλοσοφῆσας (διδάσκει γὰρ ὁ Ἑρως
 καὶ λόγους) ἔλκε τὰ δεσμὰ καὶ τὰς χεῖρας κατερίλει,
 30 καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τῇ καρδίᾳ προσέφερε καὶ
 εἶπεν, Ὁρᾷς, πῶς πηδᾷ, καὶ πάλαι πυκνὸν παλμὸν
 ἀγωνίας γέμοντα καὶ ἐλπίδος, γένοιτο δὲ καὶ ἡδονῆς·
 καὶ ἔοικεν ἱκετεύειν σε τῇ πηδήματι. Ὡς οὖν
 μ' ἔλυσε, καὶ περιέβαλε κλάουσα, ἐπαθὼν τι ἀνθρώπι-
 35 νον, καὶ ἀληθῶς ἐφοβήθη τὸν Ἑρωτα, μὴ μοι γένηται
 μῆνιμα ἐκ τοῦ θεοῦ, καὶ ἄλλως ὅτι Λευκίππην ἀπει-
 λήφειν, καὶ ὅτι μετὰ ταῦτα τῆς Μελίτης ἀπαλλάττε-
 σθαι ἔμελλον, καὶ ὅτι οὐδὲ γάμος ἔτι τὸ πραττόμενον
 ἦν, ἀλλὰ φάρμακον ὥσπερ ψυχῆς νοσούσης. Περιβα-
 40 λούσης οὖν ἡνειχόμεν καὶ περιπλεκόμενης πρὸς τὰς
 περιπλοκάς οὐκ ἀντέλεγον, καὶ ἐγένετο ὅσα ὁ Ἑρως
 ἤθελεν, οὔτε στρωμνῆς ἡμῶν δεθέντων, οὔτ' ἄλλου
 τινὸς τῶν εἰς παρασκευὴν ἀφροδισίων. Αὐτουργὸς
 γὰρ ὁ Ἑρως, καὶ αὐτοσχέδιος σοφιστής, καὶ πάντα
 45 τόπον αὐτῷ τιθέμενος μυστήριον. Τὸ δ' ἀπερίεργον
 εἰς Ἀφροδίτην ἦδ' ἰον μᾶλλον τοῦ πολυπράγμονος· αὐ-
 τοφυῇ γὰρ ἔχει τὴν ἡδονήν.

multorum apud me dierum loco erit : sic neque tu Leucippen aniseris : neque illa vel falsam mortem obierit. Ne meum amorem neglexeris : cuius causa maximam felicitatem Leucippen ipsam es consecutus. Nisi enim ego te amassem, hucque produxissem, mortua utique Leucippe adhuc tibi esset. Fortunae vero etiam aliquid est quod acceptum ferri deceat. Cum thesaurum aliquis invenisset, locum in quo invenit, in honore habuit, aram consecravit, libamina obtulit, telluremque coronavit. Tu vero amatorio thesauro apud me reperto, beneficii auctorem spernis. Hæc autem per me tecum Amorem loqui existima. Id mihi tuæ mysteriorum magistræ concede, Clitophon, ut ne hinc Meliten non initiatus discedas. Meus ignis est, qui eam urit. Audi, Clitophon, quomodo cætera tua mihi curæ sint. A vinculis, tametsi Thersandro id minime videatur, te nunc solvam : cubiculumque, in quo tam diu cum eo, qui mecum una lac hausit, degas, quamdiu voles, tibi adornatum dabo. Leucippen vero cras prima luce tibi afuturam exspecta. Ruri enim pernoctare se velle dixit, ut herbas ad Lunæ adspectum colligeret; ita de me Iudi facti sunt : ab ea enim tanquam Thessala, opem contra te imploravi. Nam spe frustrata, quid facere amplius potui, quam ad herbas et medicamenta, quæ miserrorum amantium solatia sunt, confugere? Nunc, ut istum etiam timorem deponas, Thersander iratus domo ad familiarem quemdam suum se contulit, ut deus aliquis hinc illum ejecisse mihi videatur, quo postrema hæc a te libere consequi possim. Agedum tandem igitur tui mihi copiam fac.

XXVII. Hæc Melite cum disseruisset (Amor enim eloqui etiam docet) vincula solvit : manusque meas exosculata, oculis primum suis, deinde cordi admovit, ac, Videsne, inquit, ut salit, ac semet vibrans assidue palpitat, metus et spei simul (utinam vero etiam voluptatis) plenum, ut trepidatione huiusmodi orare te videatur? Posteaquam vinculis solutus sum, mulierque flens me complexa est, humani quiddam perpessus sum : atque, ut ingenue fatear, ne mihi Amor irascetur, extimui : præsertim quod, recuperata Leucippe, Meliten paulo post dimissurus essem, et quæ fierent nuptiæ non essent, sed tantum ægrotantis animi quasi medicina quædam. Amplexantem igitur deosculantemque pari amplexu deosculatoneque accepi : atque haud ita multo post, desiderii ejus expectationem omnem explevi, nobis neque stratum, neque alium ullum ad venerem apparatus requirentibus. Amor enim sui ipsius artifex est, et, quæ opus sunt, ex tempore afferens, ad sua ipsius arcana quemvis accommodat locum. Illud porro certissimum est, imparatam venerem parata longe suaviorum esse, ulpote quæ germanam secum ferat voluptatem.

ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ.

Ἐπεὶ οὖν τὴν Μελίττην ἰασάμην, λέγω πρὸς αὐτήν·
 Ἄλλ' ὅποις μοι τῆς φυγῆς παράσχῃς τὴν ἀσφάλειαν,
 καὶ τὰλλα ὡς ὑπέσχεο περὶ Λευκίππης. Μὴ φρον-
 τίσης, εἶπε, τοῦγε κατ' ἐκείνην μέρους, ἀλλ' ἡδὴ νό-
 μιζε Λευκίππην ἔχειν. Σὺ δ' ἐνδοῦθι τὴν ἐσθῆτα τὴν
 ἐμήν, καὶ κλέπτε τὸ πρόσωπον τῷ πέπλῳ. Ἠγήσεται
 δέ σοι τῆς ἐπὶ τὰς θύρας Μελανθῷ ὁδοῦ· περιμένει δέ
 σε καὶ νεανίσκος ἐπ' αὐταῖς ταῖς θύραις, ᾧ προσετα-
 γμένον ἐστὶν ἐξ ἐμοῦ, κομίσαι σε εἰς τὴν οἰκίαν, οὗ
 καὶ Κλεινίαν καὶ Σάτυρον εὐρήσεις, καὶ Λευκίππη σοι
 παρίσται. Ταῦθ' ἅμα λέγουσα, ἐσκέυάσέ με ὡς
 ἱαυτήν, καὶ καταφιλοῦσα, Ὡς εὐμορφότερος, ἔφη,
 παρὰ πολὺ γέγονας τῇ στολῇ. Τοιοῦτον Ἀχιλλέα
 ποτ' εὐεασάμην ἐν γραφῇ. Ἀλλά μοι, φίλτατε, σὺ-
 ζῃς, καὶ τὴν ἐσθῆτα ταύτην φύλαττε μνήμην· ἐμοὶ δὲ
 τὴν σὴν κατάλιπε, ὡς ἂν ἔχοιμι ἐνδοσμένην σοι περι-
 κεχῶσθαι. Δίδωσι δέ μοι καὶ χρυσοὺς ἑκατὸν, καὶ
 καλεῖ τὴν Μελανθῷ. Θεράπεινα δ' ἦν αὕτη τῶν πι-
 στῶν, καὶ ἐρήδρευσ ταῖς θύραις. Ὡς δ' εἰσῆλθε,
 λέγει περὶ ἐμοῦ τὰ συγκείμενα, καὶ κελεύει πάλιν
 ἀναστρέφειν πρὸς αὐτήν, ἐπειδὴν ἔξω γένομαι τῶν
 θυρῶν.

Β'. Ἐγὼ μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον ὑπεκδύομαι·
 καὶ ὁ φύλαξ τοῦ οἰκήματος ἀνεχώρησε, νομίσας τὴν
 δέσποιναν εἶναι, νευσάσης αὐτῷ τῆς Μελανθοῦς· καὶ
 διὰ τῶν ἐρήμων τῆς οἰκίας ἐπὶ τινα θύραν οὐκ ἐν ὁδῷ
 κειμένην ἔρχομαι· καὶ μ' ὁ πρὸς τῆς Μελίττης ταύτης
 προσεταγμένος ἀπολαμβάνει. Ἀπελευθερὸς δ' αὐτὸς
 τῶν συμπεπλευκότων ἦν ἡμῖν καὶ ἄλλως ἐμοὶ κεχα-
 ρισμένος. Ὡς δ' ἀνέστρεψεν ἡ Μελανθῷ, καταλαμ-
 βάνει τὸν φρουρὸν, ἅρτι ἐπικλείσαντα τὸ οἶκημα, καὶ
 ἀνοίγειν ἐκέλευσεν αὐτὸς. Ὡς δ' ἤνοιξε, καὶ παρελ-
 θῶσα ἐμήνυσσε τῇ Μελίττῃ τὴν ἐξοδὸν τὴν ἐμήν, καλεῖ
 τὴν φύλακα. Κἀκεῖνος, ὡς τὸ εἶκος, θέαμα ἰδὼν
 παραδόξωτάτον, τῆς κατὰ τὴν ἑλαφρὸν ἀντὶ παρόντου
 περιμίας, ἐξεπλάγη καὶ ἔστη σιωπῇ. Λέγει οὖν
 πρὸς αὐτὸν· Οὐκ ἀπιστοῦσά σοι μὴ οὐκ ἐθελήσης ἀφεί-
 ναι Κλειτοφῶντα, ταύτης ἐδεήθην τῆς κλοπῆς, ἀλλ'
 ἵνα σοι πρὸς Θέρσανδρον ἡ τῆς αἰτίας ἀπόλυσις ᾖ, ὡς
 οὐ συνγνωκότε. Χρυσοὶ δέ σοι οὗτοι δῶρον δέκα,
 ὧν μὲν, ἂν ἐνταῦθα μέινῃς, παρὰ Κλειτοφῶντος·
 ἔν τε νόμισχες φυγεῖν βέλτιον, ἐφόδιον. Καὶ ὁ Πα-
 σίων (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ φύλακι) Πάνυ, ἔφη,
 εἰσπεῖνα, τὸ σοὶ δοκοῦν καμνοὶ δοκεῖ καλῶς ἔχειν.
 Ἐξῆς οὖν τῇ Μελίττῃ τὸ νῦν ἀναχωρεῖν· ὅταν δ' ἐν
 καλῇ θῇται τὰ πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ γέννηται τὰ τῆς
 ἡγῆς ἐν γαλήνῃ, τότε μετιέναι. Καὶ ὁ μὲν οὕτως
 ἔπειρεν.

Γ'. Ἐμοὶ δ' ἡ συνήθης τύχη πάλιν ἐπιτίθεται καὶ
 συντίθεται κατ' ἐμοῦ δράμα καίνον. Ἐπάγει γάρ
 μοι τὸν Θέρσανδρον εὐθὺς παρελθόντα. Μεταπεισθεὶς
 πρὸς τὸν φίλου, πρὸς ὃν ὤμειτο, μὴ ἀπόκοιτος γε-

LIBER SEXTUS.

Posteaquam Melites ægrimoniam sublevavi, Sed age,
 inquam, tutam mihi ad abeundum viam, et cætera, quæ
 de Leucippe pollicita es, præbe. Tum illa, Ne vereare,
 inquit, quod quidem ad Leucippen attinet, sed eam te jam
 recepisse puta. Ornatum hunc meum indue, faciemque
 velo obvolve. Melantho ad ostium, qua in viam patet
 egressus, te comitabitur. Illic adolescens tibi præsto erit,
 qui, sicut ei præscripsi, ad Cliniam te Satyrumque perdu-
 cat. Leucippe autem etiam tibi aderit. Quæ cum dixis-
 set, eo me, quo se ipsam consueverat, modo adornavit,
 dissuaviansque, quanto, inquit, formosior es in stola.
 Talem ego quidem in pictura olim Achillem vidi. Cete-
 rum, anime mi Clitophon, et pallam hanc apud te mei
 monumentum serva, tuo vicissim mihi pallio relicto, quo
 induta tuis quasi amplexibus detineri videar. Tum mihi
 aureos nummos centum dedit: arcessitaque Melanthone
 (erat hæc ancillarum omnium fidissima, cui uni januarum
 custodia credebatur) quid me fieri velit, docet: deinceps
 ad se reverti jubet, postquam exiissem.

II. Ego quidem hoc modo furtim elabor et custos heram
 me esse ratus, id ei annuente Melanthone, secessit, per re-
 motiorem domus partem ad portam quamdam desuefactam
 perveni: ubi me destinatus a Melite adolescens libertinus
 ex iis, qui nobiscum navigaverant, mihi alioqui etiam
 gratus, accepit. Postea vero quam reversa est Melantho
 custodem deprehendit cubiculum qui vixdum clauserat et
 rursus aperire jussit eum. Ubi is aperuerat et intrans
 meum abitum heræ nuntiavit, illa custode ad se vocato
 (qui, sicuti credibile est, re maxime præter opinionem per-
 specta, juxta adagium, *Pro virgine cerva*, stupore oppres-
 sus obmutuerat) Mihi quidem, inquit, dubium non erat,
 ne non Clitophontem dimitteres. Sed eo artificium istud
 excogitavi, quo esset tibi apud Thersandrum excusationi
 locus, utpote qui non cognoveris. Aureos autem nummos
 decem tibi Clitophon, si hic maneat, muneri mittit, si de
 fuga cogites, viatico. Tum vero Pasion (id erat custodi
 nomen) atqui, O hera, inquit, nihil mihi magis probabi-
 tur, quam quod tu suaseris. Itaque mulieri placuit, ut
 aliquo profugeret; tunc cum arcesseret, cum turbæ illæ
 et mariti ira sedata esset. Atque ita quidem ille fecit.

III. Sed ut solebat, fortuna mihi rursus insidiata est,
 novumque periculum creavit. Thersandrum enim, qui
 ab amico, ad quem diverterat, ne procul ab uxore cuba-
 ret suusus, a cena domum revertebatur, præsentem mihi

νέσθαι, δειπνήσας πάλιν ἀνέστρεφεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν. Ἦν δὲ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερομηνία, καὶ μεθυόντων πάντα μεσά· ὥστε καὶ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς τὴν ἀγορὰν ἄπασαν κατεῖχε πλῆθος ἀνθρώπων. Καὶ γὰρ μὲν ἐδόκουν τοῦτο μόνον εἶναι δεινόν· ἐλελήθει δὲ καὶ ἄλλο τεχνέν μοι χαλεπώτερον. Ὁ γὰρ Σωσθένης δὲ τὴν Λευκίππην ὠνησάμενος, ὃν ἡ Μελίττη τῆς τῶν ἀγρῶν ἐκέλευσεν ἀποστῆναι διοικήσεως, μαθὼν παρῆναι τὸν δεσπότην, τοὺς τ' ἀγροὺς οὐκέτι ἀρῆκε, τὴν τε Μελίττην ἤθελεν ἀμύνασθαι. Καὶ πρῶτον μὲν φθάσας, καταμηνύει μου πρὸς τὸν Θέρσανδρον· ὃ γὰρ διαβαλὼν οὗτος ἦν· ἐπειτα καὶ περὶ Λευκίππης λέγει πάνυ τι πιθανῶς πλάσάμενος. Ἐπεὶ γὰρ αὐτὸς αὐτῆς ἀπειγνῶκει τυχεῖν, μαστροπεύει πρὸς τὸν δεσπότην, ὡς ἂν αὐτὸν τῆς Μελίττης ἀπαγάγοι· Κόρην ὠνησάμην, ὃ δέσποτα, καλὴν, ἀλλὰ χρῆμά τι κάλλους ἀπιστον. Οὕτως αὐτὴν πιστεύουσαις ἀκούουσιν, ὡς ἰδῶν. Ταύτην ἐφύλαττόν σοι. Καὶ γὰρ ἡχηκόειν ζῶντά σε· καὶ ἐπίστευον, διόπερ ἤθελον. Ἄλλ' οὐκ ἐξέφαινον, ἵνα τὴν δέσποιναν ἐπ' αὐτοφώρῳ καταλάβοις καὶ μὴ σου καταγέλωι μοιχὸς ἄτιμος καὶ ξένος. Ἀφῆρηται δὲ ταύτην γῆς ἡ δέσποινα καὶ ἐμελλεν ἀποπέμψειν· ἡ τύχη δ' ἐτήρησέ σοι, ὥστε τοσοῦτον κάλλος λαβεῖν. Ἔστι δὲ νῦν ἐν τοῖς ἀγροῖς, οὐκ οἷδ' ὅπως πρὸς αὐτῆς ἀπεσταλμένη. Πρὶν οὖν αὖθις ἐπανελθεῖν, εἰ θέλεις, κατακλείσας αὐτὴν φυλάξω σοι, ὡς ὑπὸ σοὶ γένοιτο. Δ'. Ἐπήνεσεν δὲ Θέρσανδρος καὶ ἐκέλευσε τοῦτο ποιεῖν. Ἐρχεται δὲ σπουδῇ μάλα ὁ Σωσθένης εἰς τοὺς ἀγροὺς, καὶ τὴν καλύβην ἑωρακῶς, ἐνθα ἡ Λευκίππη διανυκτερεύειν ἐμελλε, δύο τῶν ἐργατῶν παραλαβὼν, τοὺς μὲν κελεύει τὰς θεραπαινίδας, αἵπερ ἦσαν ἅμα τῇ Λευκίππῃ παροῦσαι, περιελεῖν δόλῳ, καὶ καλεσαμένους ὅτι πορρωτάτω διατρίβειν ἔχοντας ἐφ' ὁμιλίᾳ· δύο δ' ἄλλους διάγων, ὡς εἶδε τὴν Λευκίππην μόνην, εἰσπηδῆσας καὶ τὸ στόμα ἐπισχὼν συναρπάζει καὶ κατὰ θάτερα τῆς τῶν θεραπαινίδων ἐκτροπῆς χωρεῖ, φέρων εἰς τι δωματίον ἀπόρρητον, καὶ καταθέμενος λέγει πρὸς αὐτήν· Ὁκω σοι φέρων σωρὸν ἀγαθῶν, ἀλλ' ὅπως εὐτυχήσασα μὴ ἐπιλήσῃ μου. Μὴ γὰρ φοβηθῇς ταύτην τὴν ἄρπαγην, μηδ' ἐπὶ κακῷ τῷ σῶ γεγονέναι δόξης. Αὕτη γὰρ τὸν δεσπότην τὸν ἐμὸν ἐραστὴν σοι προξενεῖ. Ἡ μὲν δὲ τῷ παραλόγῳ τῆς συμφορᾶς ἐκπλαγεῖσα, ἐσιώπησεν· ὃ δ' ἐπὶ τὸν Θέρσανδρον ἔρχεται καὶ λέγει τὰ πεπραγμένα. Ἐτυχε δ' ὁ Θέρσανδρος ἐπανιῶν εἰς τὴν οἰκίαν. Τοῦ δὲ Σωσθένους αὐτῷ μηνύσαντος τὰ περὶ τῆς Λευκίππης καὶ κατατραγωδοῦντος αὐτῆς τὸ κάλλος, μεστὸς γενομένος ἐκ τῶν εἰρημένων ὡσεὶ κάλλους φαντάσματος, φύσει καλοῦ, παννυχίδος οὔσης, καὶ ὄντων μεταξὺ τεσσάρων σταδίων ἐπὶ τοὺς ἀγροὺς, ἡγεῖσθαι κελεύσας, ἐπ' αὐτὴν χωρεῖν ἐμελλεν.

Ε'. Ἐν τούτῳ δ' ἐγὼ τὴν ἐσθῆτα τῆς Μελίττης ἔχον ἡμφισμένους, καὶ ἀπερισκέπτως ἐμπέτω κατὰ πρόσωπον αὐτοῖς, καὶ μετ' ὁ Σωσθένης πρῶτος γνωρίσας,

obliviam misit. Celebrabantur Dianae festi dies, et ebriorum plena erant omnia, integramque noctem mortalium ingens multitudo forum totum percursabat : quod unum ego rationibus meis maxime obstare arbitrabar, nesciens aliud mihi longe gravius infortunium imminere. Nam Sosthenes, qui Leucippen emerat, quem ab agrorum administratione abstinere Melite jusserat, herum adessee intelligens, non modo ab ea non abstinuit, verum etiam de Melite vindictam sumere cupiens, me primum Thersandro prodidit, utpote qui delator esset, deinde alia complura de Leucippe apposite admodum eminentis. Ejus enim potiundae simulatque spem sibi ereptam vidit, hero lenonis operam praestare aggressus est, ut cum a Melite abalienaret. Puellam, o here, inquit, emi forma bona sic, ut cogitatione comprehendi nequeat : de qua narranti mihi aequae ac cernenti tibi, credas velim. Hanc ego tibi aservabam, quem vivere audivissem. Idque credeham quoniam et optabam ; sed cuiquam tamen palam facere nolui, ut herae turpitudinem manifesto cognosceres, et ut ne tibi peregrinus impudensque adulter illuderet. Heri autem eam Melite a me vindicavit, ac missam facere cogitat, sed tantam pulchritudinem tibi fortuna servat, quo ea potiare : illa enim ruri etiam nunc degit, nec, quamobrem eo missa sit, intelligo. Igitur si tu ita censes, illam prius, quam ad heram revertatur, alicubi clausam custodiam ut tuam in potestatem veniat.

IV. Quod cum probasset, fierique jussisset Thersander, Sosthenes quamprimum rus abiit : visoque tugurio, in quo puella erat pernoctatura, duobus accersitis operariis, ancillas, quae cum illa erant, circumvenire, et vocatas ad locum inde remotum, colloquendo, demorari jubet. Ipse aliis duobus secum ductis, statim ut solam conspiciatus est, impetu facto, manibusque ori ejus admotis, mediam comprehendit : seorsumque ab ancillis asportans occultam quandam in domum conclusit, Magnum ad te, inquit, bonorum cumulum affero. Te autem illud spectare par est, ut ne, postea quam fueris assecuta, mei obliviscaris. Nec vero raptum hunc extimescas, neve in perniciem tuam factum putes : quoniam quidem hic tui amantem herum meum tecum familiaritate conjunget. Leucippe, insperata calamitate hac percussa, obmutuit. Sosthenes Thersandro, qui tum forte domum revertebatur, quid egisset renunciavit, ac Leucippes formam laudibus in caelum tulit, quo factum est, ut Thersander ex eo sermone summam cujusdam pulchritudinis speciem animo concipiens, cum nocturnis ludis finis impositus nondum esset, rusque illud ab urbe non amplius quatuor stadiis distaret, praere illum jubens, ad puellam profecturus esset.

V. Interea Melites vestitu ornatus ipse, imprudenter euntibus illis occurri : meque statim agnito, primus Sosthenes, En, inquit, bacchantem adulterum, et tuae ux-

Ἄλλ' ἰδοῦ, φησὶν, οὗτος ὁ μοιχὸς, βακχεύων ἡμῖν
ἐπεισε καὶ τῆς σῆς γυναικὸς ἔχων λάφυρα. Ὁ μὲν
οὖν νεανίσκος ἔτυχε προηγούμενος, καὶ προῖδὼν ἀπο-
φεύγει, μὴ καιρὸν λαβὼν ὑπὸ δέους καμὸι προμηνεύσαι.
Ἐμὲ δ' ἰδόντες συλλαμβάνουσι· καὶ ὁ Θέρσανδρος βοᾷ,
καὶ πλῆθος τῶν παννυχίζοντων συνέρρει. Ἐτι μάλ-
λον οὖν ὁ Θέρσανδρος ἐδεινοπάθει, ῥητὰ μὲν καὶ ἄρρητα
βῶν, τὸν μοιχὸν, τὸν λωποδύτην· ἀπάγει δέ μ' εἰς τὸ
δεσμωτήριον καὶ παραδίδωσιν ἐγκλημα μοιχείας ἐπι-
φέρων. Ἐμὲ δ' ἐλύπει τούτων μὲν οὐδὲν, οὐθ' ἡ τῶν
δεσμῶν ὕβρις, οὐθ' ἡ τῶν λόγων αἰτία· καὶ γὰρ ἐθάρ-
ρουν τῷ λόγῳ περιέσσεσθαι μὴ μοιχὸς εἶναι, γῆμαι
δ' ἐμπαῖσι. Δέος δέ με περὶ τῆς Λευκίππης εἶχεν,
οὕτω σαφῶς αὐτὴν ἀπολαβόντα. Ψυχὰ δὲ πεφύκασι
13 μάντεις τῶν κακῶν, ἐπεὶ τῶν γ' ἀγαθῶν ἥκιστα ἐκ μαγ-
τείας εὐστοχοῦμεν. Οὐδὲν οὖν ὑγιὲς ἐνενόουν περὶ τῆς
Λευκίππης, ἀλλ' ἦν ὑποπτά μοι πάντα καὶ μεστὰ δει-
ματος. Ἐγὼ μὲν οὖν οὕτως εἶχον τὴν ψυχὴν [κακῶς].

ΣΤ'. Ὁ δὲ Θέρσανδρος ἐμβαλὼν με εἰς τὸ δεσμο-
20 τήριον, ὡς εἶχεν ὁρμῆς ἐπὶ τὴν Λευκίππην ἵεται.
Ὡς δὲ παρῆσαν ἐπὶ τὸ δωματίον, καταλαμβάνουσιν
αὐτὴν χαμαὶ κειμένην, ἐν νῷ καθεστηκυῖαν ὣν ἔτυχεν
ὁ Σωθιῆνης εἰπών, ἐμφαίνουσιν τοῖς προσώποις λύπην
ἡμοῦ καὶ δέος. Ὁ γὰρ νοῦς οὐ μοι δοκεῖ λελέχθαι
25 καλῶς ἀόρατος εἶναι τὸ παράπαν· φαίνεται γὰρ ἀκρι-
βῶς ὡς ἐν κατόπτρῳ τῷ προσώπῳ. Ἡσθεῖς τε γὰρ,
ἐξέλαμψε τοῖς ὀφθαλμοῖς εἰκόνα χαρᾶς καὶ ἀνιαθείς,
συνέστειλε τὸ πρόσωπον εἰς τὴν ὄψιν τῆς συμφορᾶς.
Ὡς οὖν ἤκουσεν ἡ Λευκίππη ἀνοιγομένων τῶν θυρῶν,
30 ἦν δ' ἐνδον λύχνος, ἀνανεύσασα μικρὸν, αὐθις τοὺς
ὀφθαλμοὺς κατέβαλεν. Ἰδὼν δ' ὁ Θέρσανδρος τὸ
κάλλος ἐκ παραδρομῆς, ὡς ἀρπαζομένης ἀστραπῆς,
μαλιστα γὰρ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς κάθηται τὸ κάλλος,
ἄρχει τὴν ψυχὴν ἐπ' αὐτὴν καὶ εἰστέχει τῇ θέρᾳ δεδε-
35 μένος, ἐπιτηρῶν πότε αὐθις ἀναβλέψει πρὸς αὐτόν.
Ὡς δ' ἐνευσεν εἰς τὴν γῆν, λέγει· Τί κάτω βλέπεις,
γύναι; τί δέ σου τὸ κάλλος τῶν ὀφθαλμῶν εἰς γῆν κα-
ταρρεῖ; Ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς μᾶλλον ῥέετω τοὺς ἑμούςς.

Ζ'. Ἡ δ' ὡς ἤκουσεν, ἐνεπλήσθη δακρύων, καὶ
40 αἶψα αὐτῆς ἰδιὸν κάλλος καὶ τὰ δάκρυα. Δάκρυον γὰρ
ὀφθαλμῶν ἀνίστησι καὶ ποιεῖ προπετέστερον· καὶ μὲν
ἄμωρος ἢ καὶ ἄγροικος, προστίθῃσιν εἰς δυσμορφίαν·
ἔτι δ' ἡδὺς καὶ τοῦ μέλανος ἔχων τὴν βαφὴν ἡρέμα
τῷ λευκῷ στεφανούμενος, ὅταν τοῖς δάκρυσιν υγρανθῇ,
45 ὡς πηγῆς ἐγκύμονι μαζῷ. Χεομένης δὲ τῆς τῶν
δακρύων ἀλλαγῆς περὶ τὸν κύκλον, τὸ μὲν πιαίνεται, τὸ
δὲ μέλαν πορφύρεται, καὶ ἔστιν ὁμοιον, τὸ μὲν ἴω, τὸ
δὲ νερκίσσω. Τὰ δὲ δάκρυα τῶν ὀφθαλμῶν ἐνδον
εἰλούμενα γελᾷ. Τοιαῦτα Λευκίππης ἦν τὰ δάκρυα,
50 εἰπὼν τὴν λύπην εἰς κάλλος νενικηκότα. Εἰ δ' ἡδύ-
κατο παγῆναι πεσόντα, καινὸν ἂν εἶχεν ἡλεκτρον ἢ
γῆ. Ὁ δὲ Θέρσανδρος ἰδὼν, πρὸς μὲν τὸ κάλλος
ἐκχέθει, πρὸς δὲ τὴν λύπην ἐξεμεμῆναι, καὶ τοὺς
ὀφθαλμοὺς δακρύων ἐγκύσους εἶχεν. Ἔστι μὲν γὰρ

ACHILLES TATIUS.

ris ornamentis indotum. Ac tunc adolescens, qui forte
præcedebat, re cognita, nec ullo præ timore ad me com-
monefaciendum tempore sumpto, in fugam se dedit. Me
autem videntes statim comprehenderunt : Thersanderque
clamorem tollere cœpit. Vigilum multitudo affluere, ille
magis magisque crimen augere, dicenda tacendaque pari-
ter inculcare, adulterum ac furem identidem appellare.
Tandem me in carcerem contrudit : nomenque meum de
adulterio defert. Sed horum nihil me penitus commovit,
non vinculorum ignominia, non nominis delatio : confi-
debam enim, argumentis convicturum, me adulterum
nequaquam esse, sed nuptias palam contraxisse. Illud
me magnopere angebat, quod Leucippen revera nondum
recuperaram. Porro malorum præsaus animus est, bo-
norum nequaquam. Itaque nihil mihi tum sani de Leu-
cippe in mentem venire poterat : sed erant suspecta om-
nia, omnia pavoris plena : ipseque animo ita affectus
eram.

VI. Thersander simulac me in custodiam tradidit, ad
Leucippen cum Sosthene alacriter admodum profectus
est : domumque ingressus, humi jacentem, ac Sosthenis
dicta mente agitantem invenit, nec minus animi agritu-
dinem, et pavorem vultu præ se ferentem, ut illud mihi
non recte dictum videatur, mentem omnino cerni non
posse : in vultu enim tanquam in speculo, perfecte cer-
nitur. Nam si læta fuerit, id efficit ut imago lætitiæ in
oculis relucent : sin vero tristis, contrahit frontem, ca-
lamitatemque ipsam refert. Cæterum Leucippe cum pri-
mum valvas aperiri sensit, vixdum oculis in eos coniectis
(aderat autem lucerna) vultum statim demisit. At Ther-
sander, visa pulchritudine, quæ ex oculis ejus, tanquam
flamma nubium conflictu expressa, repente affulserat, e
vestigioque evanuerat (sunt enim oculi præcipua pulchri-
tudinis sedes) confestim exarsit, obtutuque illo victus
stetit, quando rursus oculos in se conjiceret, observans.
Verum cum illa terram intueretur : quid inquit, lumina
humi tua defixa sunt? quid tanta oris tui pulchritudo ad
terram defluit? quin hæc potius ad oculos meos delabatur.

VII. Tum Leucippe, his auditis, lacrymas profudit,
peculiari sane quodam suo decore cumulas. Lacryma
enim oculum excitat, ac proterviore efficit : et si defor-
mis atque agrestis fuerit, ejus deformitatem anget; sin
contra, jucundus nigraque acies candore sensim coronata
cum lacrymis humescit, tumidulæ mammæ fonti assimi-
lantur. Manante quin etiam circa orbem salso earum
humore, pars candida pinguescit, nigra vero purpurascit :
atque hæc violæ, illa narcisso, similis efficitur. Quod
si oculorum intra orbes lacrymæ contineantur, risum præ
se ferunt. Ejusmodi ergo Leucippes lacrimæ cum essent,
facile mærorem decore suo vincere profuerunt : quin
immo si postea, quam exciderant, congelassent, electri
novum procul dubio genus habuissemus. Thersander
igitur, dum virginis pulchritudinem tristitiamque contem-
platur, altera in admirationem raptus, altera in furorcm

ψύσει δάκρυον ἐπαγινώτατον ἐλέου τοῖς ὀρώσι· τὸ δὲ τῶν γυναικῶν μᾶλλον, ὅσην (γὰρ) θαλερώτερον, τοσοῦτον καὶ γονιότερον. Ἐὰν δ' ἡ δακρύουσα ἦ καὶ καλὴ, καὶ ὁ θεατὴς ἐραστὴς, οὐδ' ὀφθαλμὸς ἀτρεμεῖ, ἀλλὰ τὸ δάκρυον ἐμιμήσατο. Ἐπειδὴ γὰρ εἰς τὰ διμμάτα τῶν καλῶν τὸ κάλλος κἀθίσταται, βέον δ' ἐκείθεν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ὀρώντων ἵσταται καὶ τῶν δακρύων τὴν πηγὴν συνεφέλκεται. Ὁ δ' ἐραστὴς δεξιόμενος ἄμφω, τὸ μὲν κάλλος εἰς τὴν ψυχὴν ἤρπασε, τὸ δὲ δάκρυον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐτήρησεν, δραβῆναι δ' εὐχεται, καὶ ἀποψήσασθαι δυνάμενος, οὐκ ἐθέλει, ἀλλὰ τὸ δάκρυον, ὥς δύναται, κατέχει, καὶ φοβεῖται μὴ πρὸ καιροῦ φύγῃ. Ὁ δὲ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν κίνησιν ἐπέχει, μὴ πρὶν τὸν ἐρώμενον ἰδεῖν ταχὺ θελήσῃ πεσεῖν. Μαρτυρίαν γὰρ ταύτην νενόμικεν ὅτι καὶ φιλεῖ. Τοιοῦτό τι τῷ Θερσάνδρῳ συμβεβήκει. Ἐδάκρυε γὰρ πρὸς ἐπίδειξιν, παθὼν μὲν τι, κατὰ τὸ εἰκὸς, ἀνθρώπινον, καλλωπιζόμενος δὲ πρὸς τὴν Λευκίππην, ὥς διὰ τοῦτο δεδακρυμένος, ὅτι κακείνη δακρύει. Λέγει οὖν πρὸς τὸν Σωσθένην προσκύψας· Νῦν μὲν αὐτὴν θεράπευσον· ὁρᾷς γὰρ ὥς ἔχει λύπης. Ὡς οὖν ὑπεκστήσομαι καὶ μάλ' ἄκων, ὥς μὴ ὀχληρὸς εἴην. Ὅταν δ' ἡμερώτερον διατεθῇ, τότε αὐτῇ διαλεθρήσομαι. Σὺ δὲ, ὦ γύναι, θάρσει· ταχὺ γάρ σου ταῦτα τὰ δάκρυα ἰάσομαι. Εἴτα πρὸς τὸν Σωσθένην πάλιν, ἐξιών· Ὅπως εἶπες τὰ εἰκότα περὶ ἐμοῦ· ἔωθεν δ' ἤκειν πρὸς με κατορθώσας, ἔφη. Ἐπὶ τοῦτοις ἀπηλλάττετο.

II. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτ' ἐπράττετο, ἔτυχεν, ἐπὶ τὴν Λευκίππην μετὰ τὴν πρὸς με διμιλίαν εὐθύς εἰς τοὺς ἀγροὺς τὴν Μελίττην νεανίσκον ἀποστείλασαν, ἐπείγειν αὐτὴν εἰς τὴν ἐπάνοδον, μηδὲν ἔτι δεομένην φαρμάκων. Ὡς οὖν ἦκεν οὗτος εἰς τοὺς ἀγροὺς, καταλαμβάνει τὰς θεραπευίδας ζητούσας τὴν Λευκίππην, καὶ πάνυ τεταραγμένας· ὥς δ' οὐκ ἦν οὐδαμοῦ, δρόμῳ φθάσας ἀπήγγειλε τὸ συμβάν. Ἡ δ' ὥς ἤκουσε τὰ περὶ ἐμοῦ, ὥς εἶπεν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐμβληθεὶς, εἴτα περὶ τῆς Λευκίππης, ὥς ἀφανὲς ἐγένετο, νέφος αὐτῆς κατεχύθη λύπης. Καὶ τὸ μὲν ἀληθὲς οὐκ εἶχεν εὐρεῖν, ὑπενόει δὲ τὸν Σωσθένην. Βουλομένη δὲ φανεράν αὐτῆς τὴν ζήτησιν ποιήσασθαι διὰ τοῦ Θερσάνδρου, τέχνην λόγων ἐπενόησεν, ἥτις μεμιγμένην εἶχε τῷ σοφίσματι τὴν ἀλήθειαν.

Θ'. Ἐπεὶ γὰρ ὁ Θέρσανδρος εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν ἐβόα πάλιν, Τὸν μοιχὸν ἐξέκλεψας σὺ (σὺ) τῶν δεσμῶν ἐξέλυσας καὶ τῆς οἰκίας ἐξαπέστειλας· σὸν τὸ ἔργον· τί οὖν οὐκ ἠκολούθεις αὐτῷ; τί δ' ἐνταῦθα μένεις; ἀλλ' οὐκ ἄπει πρὸς τὸν ἐρώμενον, ἵν' αὐτὸν ἰδῇς στερωτέρους δεσμοῖς δεδεμένον; ἡ Μελίττη, Ποῖον μοιχόν; ἔφη. Τί πάσχεις; Εἰ γὰρ θέλεις, τὴν μηχανὴν ἀφείς, ἀκοῦσαι τὸ πᾶν, μαθήσῃ βραδίως τὴν ἀλήθειαν. Ἐν οὖν σου δέομαι, γενοῦ μοι δικαστὴς ἴσος, καὶ καθήρας μὲν σου τὰ ὧτα τῆς διαβολῆς, ἐκβαλὼν δὲ τῆς καρδίας τὴν ὀργὴν, τὸν δὲ λογισμὸν ἐπιστήσας

actus est, ejusque oculi lacrymis repleti sunt. Ita enim natura comparatum est, ut lacrymae videntes ad misericordiam moveant: et magis mulierum illae quanto fervidiores enim sunt, tanto magis incantant. Quod si mulier formosa, et is qui spectat, amator sit: tunc videntis oculi nequaquam quiescunt, sed lacrymas ipsi quoque profundunt: pulchritudo enim, quae in formarum mulierum oculis praecipuum locum obtinet, ab iis in spectantibus oculis dimanat, lacrymarumque vim educit: atque ita fit, ut amator, utrumque excipiens, illam animo hauriat, has oculis servet, quas dein conspici optat, nec eas, tametsi possit, abstergere curat: lacrymasque intra sinum, quamdiu potest, continet, immo luminum motus inhibet, illud videlicet timens, ne ante delabantur, quam ab amata visae fuerint: id enim capti amore animi signum esse arbitratur. Hujusmodi quiddam Thersandro quoque accidit. Flevit enim, tum ut ostenderet, humanum quid quidem ut credibile est, passus, sed ostentans, ut a Leucippe gratiam iniret, tanquam scilicet ideo fleat, quia fleat ipsa. Itaque ad Sosthenem conversus, Tu nunc puellae huic aliquam, inquit, consolationem asser, quanto enim in mœrore jaceat, vides. Ego tametsi invitus, hinc tamen recedam, ne molestus sim. Post, ubi mitior facta fuerit, eam alloquar. Tu interea bono animo sis, mulier: lacrymas enim istas tuas quamprimum abstergebo. Deinde egressus, Sostheni rursus, Cave, inquit, ne, nisi quod deceat, de me loquaris; atque ut cras prima luce ad me, re bene gesta, redeas, cura.

VIII. Interea Melite continuo post, quam a me discessit, adolescentem rus ad Leucippen misit, qui eam ad reversionem urgeret, nullis amplius pharmacis opus esse nuntians. Ille statim profectus, cum ancillas puellam quaerentes, ac propterea, quod nusquam apparebat, valde perturbatas offendisset, maxima cum festinatione reversus, haec factum renuntiavit. Quae me in carcerem conclusum, Leucippen vero abductam intelligens, curarum mole obruta est. Ac quanquam rem, uti se haberet, certo scire non poterat, culpam tamen omnem in Sosthenem rejiciebat. Leucippen itaque palam perquiri voluit a Thersandro, sermonem, qui ambagibus involutam veritatem continebat, artificiose admodum excogitavit.

IX. Nam cum ille domum reversus, iterum exclamaret, Tu mœchum eripuisti, tu e vinculis exemisti, tu domo emisisti: tuum hoc factum; cur non igitur illum sequeris? Quid hic moraris? quin ad amatorem tuum proficisceris, ut arctioribus eum catenis constrictum videas? Tum Melite, Quemnam, inquit, mihi adulterum nominas? Sanusne es? Tu si rem omnem, furore posthabito, audire volueris, veritatem facile cognosces. Unum tantum te rogo, æquum te mihi judicem præbe: auribusque calumnia vacuis, ac corde remota ira ejusque in locum rationem

κριτὴν ἀκέραιον, ἀκούσον. Ὁ νεανίσκος οὗτος, οὔτε μοιγὸς ἦν ἐμὸς, οὔτ' ἀνὴρ· ἀλλὰ τὸ μὲν γένος ἀπὸ Φοινίκης, Τυρίων οὐδενὸς δεύτερος. Ἐπλευσε δὲ καὶ αὐτὸς οὐκ εὐτυχῶς, ἀλλὰ πᾶς ὁ φόρτος αὐτοῦ γέγονε τῆς θαλάσσης. Ἀκούσασα τὴν τύχην ἡλέησα, καὶ ἀνεμνήσθην σου, καὶ παρέσχον ἐστίαν, τάχα, λέγουσα, καὶ Θέρσανδρος οὕτω που πλανᾶται, τάχα, λέγουσα, τίς κάκεινον ἐλεήσει γυνή. Εἰ δὲ τῷ ὄντι τέθνηκε κατὰ τὴν θάλασσαν, ὥς ἡ φήμη λέγει, φέρε πάντα τιμῶμεν αὐτοῦ τὰ ναυάγια. Πόσους καὶ ἄλλους ἔθρεψα νεναυαγηκότας· πόσους ἔθαψα τῆς θαλάσσης νεκρούς· Εἰ ξύλον ἐκ ναυαγίας τῇ γῇ προσπεσὼν ἐλάμβανον, τάχα, λέγουσα, ἐπὶ ταύτης τῆς νεῶς Θέρσανδρος ἐπλεῖ. Ἢς δὲ καὶ οὗτος ἦν τῶν ἐκ τῆς θαλάσσης σωζομένων ἰσχυάτος. Ἐχαρίζομαι σοὶ τιμῶσα τοῦτον. Ἐπλευσεν ὡσπερ σὺ· ἐτίμων, φίλτατε, τῆς συμφορᾶς τὴν εἰκόνα. Πῶς οὖν ἐνταῦθα συνεπηγόμην; ὁ λόγος ἀληθής. Ἐτυχῶς μὲν πενθῶν γυναῖκα· ἡ δ' ἄρα ἐλάνθανεν οὐκ ἀποθανούσα· τοῦτό τις αὐτῇ καταγορεύει καὶ ὡς ἐνταῦθα εἶη, παρά τινι τῶν ἡμετέρων ἐπιτρόπων· Σωσθένην δ' ἔλεγε. Καὶ οὕτως εἶγε· τὴν γὰρ ἀνθρωπῶν ἤκοντες εὕρομεν. Διὰ τοῦτο ἠκολούθησέ μοι. Ἐχέεις τὸν Σωσθένην, πάρεστιν ἡ γυνὴ κατὰ τοὺς ἀγρούς. Ἐξέτασον τὸν λεχθέντων ἕκαστον. Εἰ τι ἐξευσάμην, μεμοίχευμαι.

Γ'. Ταῦτα δ' ἔλεγε, προσποιησμένη τὸν ἀφανισμόν τῆς Λευκίππης μὴ ἐγνωκέναι· ταμειυσαμένη αὐτῆς, εἰ ζητήσει ὁ Θέρσανδρος εὐρεῖν τὴν ἀλήθειαν, τὰς θεραπείας ἀγαγεῖν, αἷς συναπελθοῦσα ἔτυχεν, ἂν (μὴ) παραγένηται περὶ τὴν ἑω, λεγούσας, ὅπερ ἦν, οὐδαμοῦ φαίνεται τὴν κόρην. Οὕτω γὰρ αὐτὴν (ἂν) ἐγκείμεναι πρὸς τὴν ζήτησιν φανερώς, [ὥς] καὶ τὸν Θέρσανδρον ἐπαναγκάσαι. Ταῦτ' οὖν ὑποκρινάμενη πιθάνως, κάκεινα προσετίθει· Πίστευσον, ἀνερ· οὐδὲν μου, φίλτατε, παρὰ τὸν τῆς συμβιώσεως κατέγνωκας χρόνον· μηδὲ νῦν τοιοῦτον ὑπολάβῃς. Ἡ δὲ φήμη διαπεφοίτηκεν ἐκ τῆς εἰς τὸν νεανίσκον τιμῆς, οὐκ εἰδότες τῶν πολλῶν τὴν αἰτίαν τῆς κοινωνίας. Καὶ γὰρ σὺ φήμη τέθνηκας. Φήμη δὲ καὶ Διαβολὴ δύο συγγενῆ κακά. Θυγάτηρ ἡ Φήμη τῆς Διαβολῆς. καὶ ἐστὶ μὲν ἡ Διαβολὴ μαχαίρας ὀξύτερα, πυρὸς τραυτοτέρα, Σειρήνων πιθανωτέρα· ἡ δὲ Φήμη ὕδατος ὑγροτέρα, πνεύματος δρομικωτέρα, πτερῶν ταχυτέρα. Ὅταν οὖν ἡ Διαβολὴ τοξεύσῃ τὸν λόγον, ὁ μὲν δίκην βέλους ἐξίπταται καὶ τιτρώσκει μὴ παρόντα καθ' ὅλ' πέμπεται· ὁ δ' ἀκούων ταχὺ πείθεται, καὶ ὀργῆς αὐτοῦ πῦρ ἐξάπτεται καὶ ἐπὶ τὸν βληθέντα ραίνεται. Τελεῖται δ' ἡ Φήμη τῷ τοξεύματι, βεῖ μὲν αὐτὸς πολλῇ, καὶ ἐπικλύζει τὰ ὅσα τῶν ἐντυχόντων, διαπνέει δ' ἐπὶ πλείστον καταγίγξουσα τῷ τοῦ λόγου πνεύματι, καὶ ἐξίπταται κουριζομένη τῷ τῆς γλαυτῆς πτερῷ. Ταῦτά με τὰ δύο πολέμει· ταῦτά σου τὴν ψυχὴν κατέβαλε καὶ ἀπέκλεισε μου τοὺς λόγους τῶν ὡτων σου τὰς ὕρας.

substituens iudicem integrum audi. Adolescens hic neque adulter, neque conjux meus est : sed genere Phœnix, et Tyriorum nulli secundus. Is cum navigaret, adversa admodum fortuna usus est : quippe omnes ejus merces naufragio consumptæ perierunt. Quod ego cum audivissem, calamitate hominis commota sum, et tui memor hospitio accepi, mecum illud cogitans, fieri potuisse, ut tu quoque sic errares, tuamque calamitatem mulier aliqua sublevaret : aut si revera in undis, ut fama fuit, diem obiisses, non impie me facturam, si naufragis omnibus misericordiam tribuissem. Nam quot alios me naufragos sublevasse putas? quot undis submersos sepultura mandasse? si modo lignum e naufragio ad terram delatum nancisci potui, mecum inquam, forte hac nave Thersander vehebatur. Ex iis autem, qui pelagi vim effugerunt, unus hic, et quidem postremus fuit : quem dum ego honore affeci, quid aliud, quam in te officiosa fui? Navigavit ille quemadmodum etiam tu : idcirco ejus calamitatem tanquam tuam imaginem, carissime conjux, miserata sum. Quo pacto autem illum huc mecum adduxi? oratio mea vera. Porro autem is uxorem suam lugebat, illam, quanquam falso, periisse ratus, cum tandem aliquis eam vivere atque apud unum e procuratoribus nostris (Sosthenem autem nominabat) diversari, nobis retulit : remque ita se habere compertum est. Rus enim profecti, mulierem invenimus : atque hac de causa me ille secutus est. Habes Sosthenem, mulier ruri est. De iis omnibus tuo arbitratu percutere. Si quid mentitam esse me compereris, adulterii ream agas licet.

X. Hæc Melite dicebat, Leucippes raptum scire se dissimulans, atque in animo habens, si quidem facti veritatem indagare Thersander studuisset, ancillas, quibuscum Leucippe abierat, si postridie mane non reversa esset, testes dare, puellam nusquam reperiri dicturas. Sic enim fore, ut ipsa palam operam dare posset perquirendæ puellæ, et insuper Thersandrum eadem facere cogeret. Quin immo, quamquam satis apposite finxisse videbatur, tamen illud etiam addidit : Neque vero, conjux, quæ dixi, falsa esse putes : nam nullius probri, dum simul ætatem egimus, me accusasti quamobrem ne nunc tale quid suspiceris. Fama autem hæc ex honore adolescenti habito exorta est, eo quod multos lateret causa, quamobrem meam illum in familiaritatem receperim. Quod si famæ credendum sit, an non tu quoque naufragio submersus obiisse putandus esses? Calumnia enim et fama duo sunt sibi cognata mala, nimirum quia hæc illius filia est. Atque illa quidem gladio acutior, igne ardentior, et ad persuadendum Sirenibus aptior est : hæc vero aqua magis fluxa, vento celerior, et perniciores alis. Quamobrem sermo quum a calumnia emissus fuerit, sagittæ in morem evolat, absentemque, in quem mittitur, vulnerat : qui vero audit, facile admodum credit, iraque accensus in vulneratum furit. At fama ex vulnere hujusmodi multiplex quidem statim diffunditur : et sermonis vento acta, linguæque pennis interrim sustentata, omnes in partes circumfertur, in obvii cujusque aures illabens. Hæ contra me duæ pestes conspicerent : eadem animum nunc tuum occupant, necesseque ab auribus tuis sermones arcent.

1A'. Ἄμα λέγουσα, χειρός τ' ἔθιγε καὶ καταφι-
λεῖν ἤθελεν. Ἐγεγόνει δ' ἡμερώτερος, καὶ αὐτὸν
ἔσαινε τῶν λεγομένων τὸ πιθανόν, καὶ τὸ τῆς Λευκίπ-
πης σύμφωνον τῷ λόγῳ τοῦ Σωσθένης, μέρος τῆς
6 ὑπονοίας μετέφερεν. Οὐ μέντοι τέλεον ἐπίστευσε.
Ζηλοτυπία γὰρ ἅπαζ ἐμπεσοῦσα ψυχῇ δυσέκνιπτόν
ἐστίν. Ἐθορυβήθη οὖν ὅτι τὴν κόρην ἤκουσεν εἶναι μου
γυναῖκα· ὥστ' ἐμίσει με μᾶλλον. Τότε μὲν οὖν εἰ-
πὼν ἐξετάσειν περὶ τῶν εἰρημένων, κοιμησόμενος
10 ὤχετο καθ' αὐτόν. Ἡ δὲ Μελίττη κακῶς εἶχε τὴν
ψυχὴν, ὡς ἐκπεσοῦσα πρὸς με τῆς ὑποσχέσεως. Ὁ δὲ
Σωσθένης παραπέμψας μέχρι τινὸς τὸν Θέρσανδρον,
καθυποσχόμενος περὶ τῆς Λευκίππης, αὐτῆς ἀναστρέ-
φει πρὸς αὐτὴν καὶ σχηματίζας τὸ πρόσωπον εἰς
16 ἡδονὴν, Κατωρθώσαμεν, εἶπεν, ὦ Λάκαινα. Θέρσαν-
δρος ἐρᾷ σου, καὶ μαίνεται· ὥστε τάχα καὶ γυναῖκα
ποιήσεται σε. Τὸ δὲ κατόρθωμα τοῦτο ἐμόν. Ἐγὼ
γὰρ σου πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ κάλλους πολλὰ ἑτερατευ-
σάμην, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ φαντασίας ἐγέμισα. Τί
20 κλάσεις; ἀνάστηθι, καὶ ὅτε ἐπὶ τοῖς εὐτυχίμασιν
Ἄφροδίτῃ. Μνημόνευε δὲ καμοῦ.

1B'. Καὶ ἡ Λευκίππη, Τοιαῦτα σοί, ἔφη, γένοιτο
εὐτυχήματα, οἷα ἐμοὶ κομίζων πάρει. Ὁ δὲ Σωσθέ-
νης τὴν εἰρωνεῖαν οὐ συνεί, ἀλλὰ νομίζων αὐτὴν τῷ
25 ὄντι λέγειν, φιλοφρονούμενος προσετίθει· Βούλομαι δέ
σοι καὶ τὸν Θέρσανδρον, ὅστις ἐστίν, εἰπεῖν, ὡς ἂν
μᾶλλον ἡσθεῖης. Μελίττης μὲν ἀνὴρ, ἣν εἶδες ἐν
τοῖς ἀγροῖς· γένει δὲ πρῶτος ἀπάντων τῶν Ἰώνων,
πλοῦτος μείζων τοῦ γένους, ὑπὲρ τὸν πλοῦτον ἢ χρη-
30 στότης. Τὴν δ' ἡλικίαν οἷός ἐστιν εἶδες, ὅτι νέος καὶ
καλός, δὲ μάλιστα τέρπει γυναῖκα. Πρὸς τοῦτο οὐχ
ὑπήνεγκεν ἡ Λευκίππη ληροῦντα τὸν Σωσθένην.
Ἄλλ' ὦ κακὸν σὺ θηρίον, μέχρι τίνος μοι μιαίνεις τὰ
ὄντα; Τί ἐμοὶ καὶ Θερσάνδρῳ κοινόν; Καλὸς ἔστω
36 Μελίττῃ, καὶ πλούσιος τῇ πόλει, χρηστός τε καὶ με-
γαλόψυχος τοῖς δεομένοις· ἐμοὶ δ' οὐδὲν μέλει τούτων.
εἴτ' ἐστὶ καὶ Κόδρου εὐγενέστερος, εἴτε Κροίσου πλου-
σιώτερος. Τί μοι καταλέγεις σωρὸν ἀλλοτρίων ἐγκω-
μίων; Τότε ἐπαινέσω Θέρσανδρον ὡς ἀνδρα ἀγαθόν,
40 ὅταν εἰς τὰς ἀλλοτρίας μὴ ἐνυβρίζη γυναῖκας.

1Γ'. Καὶ ὁ Σωσθένης σπουδάσας εἶπε· Παίξεις;
Πῶς παίζω; ἔφη. Ἐὰ με, ἄνθρωπε, μετὰ τῆς ἐμαυ-
τῆς συντρίβεσθαι τύχης καὶ τοῦ κατέχοντός με δαί-
μονος. Οἶδα γὰρ οὐσα ἐν πειρατήριῳ. Δοκεῖς μοι,
45 ἔφη, μαίνεσθαι μανίαν ἀνέχεσθον. Πειρατήριον ταῦτ'
εἶναι σοι δοκεῖ, πλοῦτος καὶ γάμος καὶ τρυφή; ἄνδρα
τοιαῦτον λαβοῦσα παρὰ τῆς Τύχης, ὃν οὕτω φιλοῦσιν
οἱ θεοὶ, ὡς ἂν αὐτὸν καὶ ἐκ μέσων τῶν τοῦ θανάτου
πυλῶν ἀναγαγεῖν; Εἴτα κατέλεγεν τὴν ναυαγίαν, ἐκ-
50 θειάζων ὡς ἐσώθη, καὶ τερατεύμενος ὑπὲρ τὸν δελφῖνα
τὸν Ἀρίονος. Ὡς δ' οὐδὲν ἡ Λευκίππη οὐκέτι μυθο-
λογοῦντα πρὸς αὐτὸν εἶπε, Σκέψαι, ἔφη, κατὰ σέ, τί
ἄμεινον, καὶ ὅπως μηδὲν τούτων πρὸς Θέρσανδρον
εἶρεῖς, μὴ παροξύνῃς χρηστὸν ἄνδρα. Ὅργισθεῖς γάρ

XI. Quae cum Melite dixisset, apprehensam Thersandri
manum dissuaviari voluit. Ille quoque dictorum verisi-
militudine motus, de concepta ira aliquantum remisit,
utpote cui quae de Leucippe narrata erant, a Sosthenis
oratione non aliena, suspicionis partem ademissent. Non
tamen omnia prorsus credere voluit: propterea quod ze-
lotypia, ubi semel in animum alicujus incidit, non nisi
difficulter extrudi potest. Ceterum Thersander puellam,
quam deperibat, uxorem meam esse audiens, mirum in
modum perturbatus est: majusque in me odium concepit.
Sed tamen percunctaturum se affirmans, itane, uti audi-
verat, res haberet, cubitum solus abiit. Melite interea
mœrore conficiebatur, quod, quae mihi promiserat, facere
se non posse intelligeret. At Sosthenes, Thersandro,
aliquantisper comitato dimisso, multa de Leucippe pollicens,
ad eam rursus profectus est: vultuque hilaritatem prae-
se ferente, Prospere omnia, inquit, o Lacæna, succedent:
Thersander enim eousque te diligit, ut insaniat: forte vero
etiam uxorem ducet. Id autem mea unius opera fieri cre-
das velim, qui tuam illi pulchritudinem supra quam cogi-
tari possit, commendavi, animoque ejus tui absentis ima-
ginem infixi. Flere itaque desine, surge Venerique hanc
ob felicitatem sacra fac. Sed, mei quoque sis memor.

XII. Tum Leucippe, Talis, inquit, faxit dii, ut felici-
tas eveniat, qualem mihi nuntiatum venis. Sosthenes
irrideri se minime ratus, sed illam ex animo loqui existi-
mans: Atque nunc, blande, inquit, quis sit Thersander,
quo magis etiam lateris, commemorare volo. Melites,
ejus quam ruri vidisti, maritus est, Ionum omnium genere
primus: sed cujus genus divitiarum, mansuetudo vincat.
Quali sit ætate vidisti? juvenis, formosus: quæ a mulie-
ribus quam maxime expetuntur. Hic quum Leucippe ne-
bulonem Sosthenem diutius non tulit: sed, Quousque tan-
dem, inquit, bellua pessima, aures meas impura tua
oratione fœdas? Quid mihi cum Thersandro? Formosus
sit Melitæ, dives sit patriæ, mansuetus et magnanimus sit
iis, qui ejus opera eguerint. Nihil enim mea refert, sive
Codro nobilior, sive Creso ditior existat. Quid mihi
alienarum laudum cumulam recenset? Sane Thersandram
uti probum virum tunc laudabo, cum alienis uxoribus
injuriarum afferre desinet.

XIII. Tum serio loquens Sosthenes, Igitur, inquit, jo-
caris? At illa, Quid, inquit, jocer? sine me mea fortuna,
et me trahente fato frui: scio enim me inter piratas esse.
Ille autem, Immedicabili mihi videris, inquit, insaniam deti-
neri. Piratarumne tibi locus hic videtur, ubi divitiarum,
nuptiarum et oblectamentorum ubique nanciscaris cum præterea
virum, quem adeo diligunt dii, ut ex ipsis mortis faucibus
eripuerint? Atque hinc naufragium recensuit, divina
ope factum inquiens, quod evaserit, magis mirabilia quam
quæ de Arionis delphine fabulantur, comminiscens. Cui
non amplius fabulas narranti cum nihil Leucippe respon-
disset, Sosthenes iterum, Quid tua e re sit, inquit, mente
circumspice, et hujusmodi quidquam Thersandro respon-
deas cave, ne hominem mansuetum irrites: qui quum ira

ἀφορτός ἐστι. Χρηστότης γὰρ τυγχάνουσα μὲν χάριτος, ἔτι μᾶλλον αὐξάνεται· προσηλακισθεῖσα δὲ, εἰς ὀργὴν ἐρεθίζεται. Τὸ γὰρ περιττὸν εἰς φιλάνθρωπίαν, ἴσον ἔχει τὸν θυμὸν εἰς τιμωρίαν. Τὰ μὲν δὴ κατὰ

Λευκίππην εἶχεν οὕτως.

ΙΔ'. Κλεινίας δὲ καὶ ὁ Σάτυρος πυθόμενοι μὲ ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ καθεῖρχειν (διηγέλλει γὰρ αὐτοῖς ἡ Μελίττη) τῆς νυκτὸς εὐθὺς ἐπὶ τὸ οἶκημα σπουδῇ παρήσαν. Καὶ ἤθελον μὲν αὐτοῦ καταμεῖναι σὺν ἐμοί, ¹⁰ ὁ δ' ἐπὶ τῶν δεσμῶν οὐκ ἐπέτρεπεν, ἀλλ' ἐκέλευεν ἀπαλλάττεσθαι αὐτοὺς τὴν ταχίστην. Ὁ μὲν δὴ τοῦτους ἀπήλασεν ἄκοντας, ἐγὼ δὲ ἐντειλάμενος αὐτοῖς περὶ τῆς Λευκίππης, εἰ παραγένοιτο, περὶ τῆς σπουδῇ πρὸς με ἤκειν, καὶ τὰς τῆς Μελίττης διηγησάμενος ὑποσχέσεις, τὴν ψυχὴν εἶχον ἐπὶ τρυτάνης ἐλπίδος καὶ φόβου, καὶ ἐφοβεῖτό μου τὸ ἐλπίζον καὶ ἤλπιζε τὸ φοβούμενον.

ΙΕ'. Ἡμέρας δὲ γενομένης, ὁ μὲν Σωσθένης ἐπὶ τὸν Θέρσανδρον ἔσπευδεν, οἱ δ' ἄμφι τὸν Σάτυρον ²⁰ ἐπ' ἐμέ. Ὡς δ' εἶδεν ὁ Θέρσανδρος τὸν Σωσθένην, ἐπυνθάνετο, πῶς ἔχει τὰ κατὰ τὴν κόρην εἰς πειθὴ πρὸς αὐτόν. Ὁ δὲ τὸν μὲν ὄντα λόγον οὐ λέγει, σφρίζεται δὲ τι μάλα πιθανῶς. Ἀρνεῖται μὲν γὰρ, εἶπεν· οὐ μὲν ἠγοῦμαι τὴν ἀρνησιν αὐτῆς οὕτως ἔχειν ἀπλῶς, ²⁵ ἀλλ' ὑπονοεῖν μοι δοκεῖ σε χρησάμενον ἀπαξ ἀρῆσειν καὶ ὀκνεῖ τὴν ὕβριν. Ἀλλὰ τούτου γ' ἕνεκεν, εἶπεν ὁ Θέρσανδρος, θαρρεῖτω. Τὸ γὰρ ἐμὸν οὕτως ἔχει πρὸς αὐτήν, ὥς ἀθάνατον εἶναι. Ἐν δὲ μόνον φοβοῦμαι, καὶ ἐπεῖγομαι μαθεῖν περὶ τῆς κόρης, εἰ τῷ ὄντι γυνὴ ³⁰ τυγχάνει τοῦ νεανίσκου γενομένης, ὥς ἡ Μελίττη μοι διηγήσατο. Ταῦτα διαλεγόμενοι παρήσαν ἐπὶ τὸ τῆς Λευκίππης δωματίον. Ἐπεὶ δὲ πλησίον ἐγένοντο τῶν θυρῶν, ἀκούουσιν αὐτῆς πατριωμένης. Ἐστῆσαν οὖν ἀφορτὴ κατόπιν τῶν θυρῶν.

ΙΓ'. Οἱμοί, Κλειτοφῶν· (τοῦτο γὰρ ἔλεγε πολλάκις) οὐκ οἶδας ποῦ γέγονα καὶ ποῦ καθεῖργμαι· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ, τίς σε κατέχει τύχη· ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ἀγνοίαν ὡς τυγχόμεν. Ἄρα μὴ σε κατέλαβε Θέρσανδρος ἐπὶ τῆς οἰκίας; Ἄρα μὴ καὶ σὺ τι πέπονθας ὑβριστικόν; ¹⁰ Παλλὰκις ἠθέλησα πυθέσθαι παρὰ τοῦ Σωσθένους, ἀλλ' οὐκ εἶχον ὅπως πύθωμαι. Εἰ μὲν ὥς περὶ ἀνδρὸς ἐμαυτῆς, ἐφοβούμην, μὴ τί σοι κινήσω κακὸν, παροξύνουσα Θέρσανδρον ἐπὶ σέ· εἰ δὲ ὥς περὶ ξένου τοῦδε, ὑπόνοια καὶ τοῦτο ἦν. Τί γὰρ μέλει γυναικὶ ¹⁵ περὶ τῶν οὐχ ἑαυτῆς; Ποσάκις ἐμαυτὴν ἐβιασάμην, ἀλλ' οὐκ ἔπειθον τὴν γλῶσσαν εἰπεῖν· ἀλλὰ ταῦτα μόνον ἔλεγον, ἄνερ Κλειτοφῶν, Λευκίππης μόνῃς ἄνερ, πιστὴ καὶ βέβαιε, ὃν οὐδὲ συγκαθεύδουσα πέπεικεν ἄλλη γυνή, καὶ εἰ ἡ ἄστοργος ἐγὼ πεπίστευκα. Μετὰ ²⁰ τοσούτον ἰδοῦσά σε χρόνον ἐν τοῖς ἀγροῖς οὐ κατεφίεσσα. Νῦν οὖν ἂν Θέρσανδρος ἔλθῃ πυνθανόμενος, τί πρὸς αὐτόν εἶπω; Ἄρα ἀποκαλύψασα τοῦ δράματος τὴν ὑπόκρισιν, διηγῆσομαι τὴν ἀλήθειαν; Μὴ με νομῆτες ἀνδράποδον εἶναι, Θέρσανδρε. Στρατηγὸς θυ-

permovetur, ferri nequit. Is enim, cui mansuetudo inest, si in mite ingenium incidat, mansuetiorem etiam se praestat: sin vero cum inhumano congregiatur, implacabili effervescit iracundia. Natura enim ita comparatum est, ut in quo ad bene merendum vigeat magna alacritas, ei par ad ulciscendum acerbitas quoque sit. Ac de Leucippe quidem hactenus.

XIV. Clinias Satyrusque, simulac me in custodiam datum esse audiverunt (omnem enim rem eis Melite narraverat) noctu ad me in carcerem statim se contulerunt, una mecum illic degere parati: verum carceris custos non permisit, quin immo eos quam celerrime abire jussit. Hic quidem illos invitos amovit; ego vero id tum ab iis petii, ut cum primum Leucippen rediisse cognovissent, ad me mane reverterentur, et Melites promissa mente agitans, spe metuque animo, quasi in lance posito, angebar: ac timori spes et spei timor conjunctus erat.

XV. Postea autem, cum jam dies illuxisset, Sosthenes ad Thersandrum, Satyrus ad me reversus est. Ac Thersander quidem Sosthenem, quid de Leucippe fecisset, ad moremne sibi gerendum persuasa esset, interrogavit. Ille autem suppressa veritate, nescio quid apte sane commentus, Negat quidem illa, inquit, verum id ego ex animo proficisci non puto: nam contumeliam tantum timere mihi videtur, ne videlicet se, cum semel potitus fueris, ejicias. Tum ille, atqui quod ad hanc rem, inquit, attinet, formidare desinat. Etenim, ut ingenue fatear, tam altas desiderium ejus meo in corde radices egit, nullo ut unquam tempore inde avelli possit. Illud tantummodo vecor, ac scire aveo, sitne vere adolescentis ejus, uti mihi a Melite narratum antea fuit, uxor. Haec ultro citroque colloquentes ad Leucippes domunculam pervenerunt. Cui quum essent prope januam, quum in miserabilem sonum vocem inflectentem illam audiebant et taciti ante fores clam consederunt.

XVI. Hei mihi, o Clitophon (id autem nominis crebro repetebat), neque tu, ubi sis, aut quo in loco custodiar, nosti: neque ego, quae te fortuna habeat, satis scio: sed alter alterius rerum ignarus miseram uterque vitam vivimus. Numquid vero te domi Thersander deprehendit? numquid tu quoque contumeliam passus es? Mihi quidem non semel in animo fuit, Sosthenem de te interrogare: verum, quomodo id tuto facerem, non inveniebam. Si enim, ut de conjuge meo, rogassem, metuendum fuit, ne inde aliquid periculi tibi conflarem, Thersandrum in te concitando. Sin ut de hospite aliquo, hinc etiam suspicioni locus esse poterat. Qui enim mulier de iis, quae ad se non pertineant, sollicita sit? Quoties ad rogandum me comparavi: nec tamen ad id linguam inducere potui: verum ita tantummodo mecum querebar: marite Clitophon, unius Leucippes fide et constans marite, quem alia nulla cum eo etiam cubans mulier pellexit, quamvis id ego amoris jam propemodum affectu vacua crederem; tene ego tanto post tempore ruri conspiciata deosculari cessavi? Sed quidnam Thersandro, si forte rursus interrogaturus adsit, respondebo? numquid, detracta persona, rei totius veritatem omnem aperiam? Ne me vile mancipium, Thet-

γάτηρ εἰμὶ Βυζαντίων, πρώτου τῶν Τυρίων γυνή· οὐκ εἰμὶ Θεσσαλή· οὐ καλοῦμαι Λάκκινα. Ὑβρις αὖτις ἐστὶ πειρατική· λεγέσθαι καὶ τούνομα. Ἄνὴρ μοι Κλειτοφῶν, πατρίς Βυζάντιον, Σώστρατος πατήρ, μήτηρ Πάνθεια. Ἄλλ' οὐδὲ πιστεύσεις ἐμοὶ λεγούσῃ. Φοβοῦμαι δὲ καὶ ἂν πιστεύσῃς περὶ Κλειτοφῶντος, μὴ τὸ ἀκαιρόν μου τῆς ἐλευθερίας τὸν φίλατον ἀπολέσῃ. Φέρε πάλιν ἐνδύσωμαί μου τὸ δῶμα· φέρε πάλιν περιθῶμαι τὴν Λάκκιναν.

10 ΙΖ'. Ταῦτ' ἀκούσας ὁ Θέρσανδρος μικρὸν ἀναχωρήσας λέγει πρὸς τὸν Σωσθένην· Ἦκουσας ἀπίστων ῥημάτων, γεμόντων ἔρωτος; Ὅσα εἶπεν· ὅσα ὠδύρατο· ὅσα ἑαυτὴν κατεμέμψατο. Ὁ μοιχὸς μου κρατεῖ πανταχοῦ. Δοκῶ, ὁ ληστής καὶ φαρμακεὺς ἐστὶ.

15 Μελίττη φιλεῖ, Λευκίππη φιλεῖ. Ὅφελον, ὦ Ζεῦ, γενέσθαι Κλειτοφῶν. Ἄλλ' οὐ μαλαχιστέον, ὁ Σωσθένης ἔφη, δέσποτα, πρὸς τὸ ἔργον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν κόρην ἵτεον αὐτήν. Καὶ γὰρ [ἂν] νῦν ἔρῃ τοῦ καταράτου τούτου μοιχοῦ, μέχρι μὲν αὐτὸν οἶδε μόνον, καὶ οὐ κεκοινωνήκειν ἑτέρῳ, πάσχει τὴν ψυχὴν ἐπ' αὐτόν· ἂν δ' ἀπαξ εἰς ταῦτον ἔλθῃς, πολλῶ (γὰρ) διαφέρεις ἐκείνου εἰς εὐμορφίαν, ἐπιλήσεται τέλειον αὐτοῦ. Παλατὸν γὰρ ἔρωτα μαραίνει νέος ἔρως, γυνὴ δὲ μάστιχα τὸ παρὸν φιλεῖ, τοῦ δ' ἀπόντος ἔως καινὸν οὐχ εὖρε 20 μνημονεύει· προσλαβοῦσα δ' ἕτερον, τὸν πρότερον τῆς ψυχῆς ἀπῆλπιψε. Ταῦτ' ἀκούσας ὁ Θέρσανδρος, ἡγέρθη. Λόγος γὰρ ἐλπίδος εἰς τὸ τυχεῖν ἔρωτος ἐς περὶ ῥάδιος· τὸ γὰρ ἐπιθυμοῦν οὐ θέλει, σύμμαχον λαβὼν, ἐγείρει τὴν ἐλπίδα.

30 ΙΗ'. Διαλιπὼν οὖν ὀλίγον ἔρ' οἷς πρὸς ἑαυτὴν ἐλάλησεν ἡ Λευκίππη, ὥς μὴ δοκοίη τι κατακοῦσαι τῶν ὑπ' αὐτῆς εἰρημένων, εἰσέρχεται σχηματίσας ἑαυτὸν εἰς τὸ εὐαγωγότερον πρὸς θεάν, ὥς ᾔετο. Ἐπεὶ δ' εἶδε τὴν Λευκίππην, ἀνεπλήγη τὴν ψυχὴν, καὶ ἔδοξεν αὐτῇ 35 τότε καλλίων γεγονέναι. Θρέψας γὰρ ὅλης τῆς νυκτὸς τὸ πῦρ, ὅσον χρόνον ἀπελείρη τῆς κόρης, ἀνεζωπύρησεν ἐξαίφνης ὕλην λαβὼν εἰς τὴν φλόγα τὴν θεάν, καὶ μικροῦ μὲν προσπεσῶν περιεχύθη τῇ κόρῃ. Κατερήσας γοῶν καὶ παρακαθίσας διελέγετο, ἄλλοτ' ἄλλα 40 ῥήματα συνάπτων οὐκ ἔχοντα νοῦν. Τοιοῦτοι γὰρ αἱ ἐρῶντες, ὅταν πρὸς τὰς ἐρωμένας ζητήσωσι λαλεῖν. Οὐ γὰρ ἐπιστήσαντες τὸν λογισμὸν τοῖς λόγοις, ἀλλὰ τὴν ψυχὴν εἰς τὸ ἐρώμενον ἔχοντες, τῇ γλώττῃ μόνον χωρὶς ἡνιόχου τοῦ λογισμοῦ λαλοῦσιν. Ἄμα οὖν συν- 45 διαλεγόμενος, καὶ ἐπιβίβει τὴν χεῖρα τῇ τραχήλῳ, περιέβαλεν, ὥς μέλλων φιλήσειν. Ἦ δὲ προϊδούσα τῆς χειρὸς τὴν ὁδὸν, νεύει κάτω, καὶ εἰς τὸν κόλπον κατεδύετο. Ὁ δ' οὐδὲν ἤττον περιβαλὼν, ἀνέλκειν τὸ πρόσωπον ἐδιόχετο. Ἦ δ' ἀντικατεδύετο καὶ ἐκρυπτε τὰ φιλήματα. Ὡς δὲ χρόνος ἐγένετο τῇ τῆς χειρὸς 50 πάλιν, φιλονεικία λαμβάνει τὸν Θέρσανδρον ἐρωτικῇ, καὶ τὴν μὲν καιὴν υποβάλλει τῷ προσώπῳ κάτω, τῇ δὲ δεξιᾷ τῆς κόρης λαβόμενος, τῇ μὲν εἵλεεν εἰς τοῦ-πίσω, τῇ δ' εἰς τὸν ἀνθερεῶνα ὑπερείδων ἀνύθει. Ὡς

sander, existimes. Byzantium exercitus ducis filia et Tyrii adolescentis viri primarii uxor sum. Nec ego Thessala, nec Lacenae mihi est nomen. Piratica haec contumelia est, per quam nomen etiam mihi ademptum fuit. Coniux mihi est Clitophon, patria Byzantium, pater Sostratus, mater Panthia. Haec respondentem mihi tu minime, puto, credes. Ipsa quoque, si credas, vereor Clitophontem, ne importunum libertatis meae desiderium carissimum conjugem meum perditum eat. Agedum igitur, supposititiam personam rursus induam, Lacenamque me iterum simulabo.

XVII. His auditis Thersander paulum retrocedens, ad Sosthenem conversus, audistine, inquit, non credendum, sed tamen amoris plenum sermonem? ut multa dixit? ut graviter conquesta est? cur se ipsam incusavit? Mihi omnino adulter praefertur. Latro isle, opinor, veneficus etiam est: eum Melite amat, eum amat Leucippe. Utinam ego Clitophon, o Jupiter, fieri possim. Tum Sosthenes, haudquaquam, o here, inquit, labori cedendum est: sed potius puellam adeundum. Etenim nunc flagitiosum adulterum istum diligit: quamdiu illum solum noverit, et alterius consuetudine caruerit, tali scilicet animo affecta est erga illum. Quod si tu in illius locum semel succedas (longe homini pulchritudine antecellis) eum penitus oblivioni tradet. Priorem enim flammam novus ignis extrudit: et mulier praesentem maximopere amat, absentis vero non nisi tantisper dum alio caret, reminiscitur, simulatque alterum nacta fuerit, prior animo prorsus ejicitur. His auditis dejectum animum Thersander erexit. Quae enim verba optatae rei consequendae spem ostendunt, credi perfacile solent: quod eo fit, quia quae vult concupiscentem animi partem sibi comitem adjungentia, hominem ad sperandum compellunt.

XVIII. Thersander igitur post ea quae sola secum Leucippe locuta fuerat, aliquantisper immoratus, ne quid exaudisse videretur, vultuque ita, ut se tractabiliorem visum iri sperabat, composito, ad eam tandem ingressus est. In quam oculos vixdum conjecerat, cum desiderio totus exarsit, utpote cui longe, quam prius, formosior esse visa est. Ignem enim per totam noctem (quo tempore a puella abfuit) enutrens, ipso puellae adspectu majeriam flammæ suggerente, recanduit statim: parumque abfuit, quin procumbens illam amplexaretur. Sustinuit tamen se paulum, eique assidens alia ex aliis verba, inania plane, effutire coepit. Id quod amantibus usu venire solet, si quando cum amica iis sermonem habere contingit: neque enim in loquendo mentem adhibent, sed animo in illam intento, lingua tantum, ullo absque rationis moderamine verba inaniter fundunt. Atque inter loquendum brachium collo, tanquam osculaturus, iniecit. Quo tenderet manus praevidens Leucippe, vultum demisit, in sinuque occultuit. Ille autem in complexu nihilominus perstans, faciem vi tollere conabatur puella contra faciem magis magisque obtegere, osculaque pernegare. Verum cum luctae huiusmodi temporis satis datum esset, amatoriae cujusdam rixae cupiditate incensus Thersander, levam manum mento subdidit, dextera capillos apprehendit, hac quidem retro trahebat, illa vero mentum sustinens eam alte spectare

δὲ ποτε ἐπαύσατο τῆς βίας, ἢ τυχὼν, ἢ μὴ τυχὼν, ἢ καμῶν, λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ Λευκίππη· Οὐθ' ὡς ἐλεύθερος ποιεῖς, οὐθ' ὡς εὐγενής· καὶ σὺ ἐμιμήσω Σωσθένην. Ἄξιός ἐστι δούλος τοῦ δεσπότου. Ἄλλ' ἀπέχου τοῦ λοιποῦ, μὴδ' ἐλπῖσθαι τυχεῖν, πλὴν εἰ μὴ γένηται Κλειτοφῶν.

10^α 11^α 12^α 13^α 14^α 15^α 16^α 17^α 18^α 19^α 20^α 21^α 22^α 23^α 24^α 25^α 26^α 27^α 28^α 29^α 30^α 31^α 32^α 33^α 34^α 35^α 36^α 37^α 38^α 39^α 40^α 41^α 42^α 43^α 44^α 45^α 46^α 47^α 48^α 49^α 50^α 51^α 52^α 53^α 54^α 55^α 56^α 57^α 58^α 59^α 60^α 61^α 62^α 63^α 64^α 65^α 66^α 67^α 68^α 69^α 70^α 71^α 72^α 73^α 74^α 75^α 76^α 77^α 78^α 79^α 80^α 81^α 82^α 83^α 84^α 85^α 86^α 87^α 88^α 89^α 90^α 91^α 92^α 93^α 94^α 95^α 96^α 97^α 98^α 99^α 100^α 101^α 102^α 103^α 104^α 105^α 106^α 107^α 108^α 109^α 110^α 111^α 112^α 113^α 114^α 115^α 116^α 117^α 118^α 119^α 120^α 121^α 122^α 123^α 124^α 125^α 126^α 127^α 128^α 129^α 130^α 131^α 132^α 133^α 134^α 135^α 136^α 137^α 138^α 139^α 140^α 141^α 142^α 143^α 144^α 145^α 146^α 147^α 148^α 149^α 150^α 151^α 152^α 153^α 154^α 155^α 156^α 157^α 158^α 159^α 160^α 161^α 162^α 163^α 164^α 165^α 166^α 167^α 168^α 169^α 170^α 171^α 172^α 173^α 174^α 175^α 176^α 177^α 178^α 179^α 180^α 181^α 182^α 183^α 184^α 185^α 186^α 187^α 188^α 189^α 190^α 191^α 192^α 193^α 194^α 195^α 196^α 197^α 198^α 199^α 200^α 201^α 202^α 203^α 204^α 205^α 206^α 207^α 208^α 209^α 210^α 211^α 212^α 213^α 214^α 215^α 216^α 217^α 218^α 219^α 220^α 221^α 222^α 223^α 224^α 225^α 226^α 227^α 228^α 229^α 230^α 231^α 232^α 233^α 234^α 235^α 236^α 237^α 238^α 239^α 240^α 241^α 242^α 243^α 244^α 245^α 246^α 247^α 248^α 249^α 250^α 251^α 252^α 253^α 254^α 255^α 256^α 257^α 258^α 259^α 260^α 261^α 262^α 263^α 264^α 265^α 266^α 267^α 268^α 269^α 270^α 271^α 272^α 273^α 274^α 275^α 276^α 277^α 278^α 279^α 280^α 281^α 282^α 283^α 284^α 285^α 286^α 287^α 288^α 289^α 290^α 291^α 292^α 293^α 294^α 295^α 296^α 297^α 298^α 299^α 300^α 301^α 302^α 303^α 304^α 305^α 306^α 307^α 308^α 309^α 310^α 311^α 312^α 313^α 314^α 315^α 316^α 317^α 318^α 319^α 320^α 321^α 322^α 323^α 324^α 325^α 326^α 327^α 328^α 329^α 330^α 331^α 332^α 333^α 334^α 335^α 336^α 337^α 338^α 339^α 340^α 341^α 342^α 343^α 344^α 345^α 346^α 347^α 348^α 349^α 350^α 351^α 352^α 353^α 354^α 355^α 356^α 357^α 358^α 359^α 360^α 361^α 362^α 363^α 364^α 365^α 366^α 367^α 368^α 369^α 370^α 371^α 372^α 373^α 374^α 375^α 376^α 377^α 378^α 379^α 380^α 381^α 382^α 383^α 384^α 385^α 386^α 387^α 388^α 389^α 390^α 391^α 392^α 393^α 394^α 395^α 396^α 397^α 398^α 399^α 400^α 401^α 402^α 403^α 404^α 405^α 406^α 407^α 408^α 409^α 410^α 411^α 412^α 413^α 414^α 415^α 416^α 417^α 418^α 419^α 420^α 421^α 422^α 423^α 424^α 425^α 426^α 427^α 428^α 429^α 430^α 431^α 432^α 433^α 434^α 435^α 436^α 437^α 438^α 439^α 440^α 441^α 442^α 443^α 444^α 445^α 446^α 447^α 448^α 449^α 450^α 451^α 452^α 453^α 454^α 455^α 456^α 457^α 458^α 459^α 460^α 461^α 462^α 463^α 464^α 465^α 466^α 467^α 468^α 469^α 470^α 471^α 472^α 473^α 474^α 475^α 476^α 477^α 478^α 479^α 480^α 481^α 482^α 483^α 484^α 485^α 486^α 487^α 488^α 489^α 490^α 491^α 492^α 493^α 494^α 495^α 496^α 497^α 498^α 499^α 500^α 501^α 502^α 503^α 504^α 505^α 506^α 507^α 508^α 509^α 510^α 511^α 512^α 513^α 514^α 515^α 516^α 517^α 518^α 519^α 520^α 521^α 522^α 523^α 524^α 525^α 526^α 527^α 528^α 529^α 530^α 531^α 532^α 533^α 534^α 535^α 536^α 537^α 538^α 539^α 540^α 541^α 542^α 543^α 544^α 545^α 546^α 547^α 548^α 549^α 550^α 551^α 552^α 553^α 554^α 555^α 556^α 557^α 558^α 559^α 560^α 561^α 562^α 563^α 564^α 565^α 566^α 567^α 568^α 569^α 570^α 571^α 572^α 573^α 574^α 575^α 576^α 577^α 578^α 579^α 580^α 581^α 582^α 583^α 584^α 585^α 586^α 587^α 588^α 589^α 590^α 591^α 592^α 593^α 594^α 595^α 596^α 597^α 598^α 599^α 600^α 601^α 602^α 603^α 604^α 605^α 606^α 607^α 608^α 609^α 610^α 611^α 612^α 613^α 614^α 615^α 616^α 617^α 618^α 619^α 620^α 621^α 622^α 623^α 624^α 625^α 626^α 627^α 628^α 629^α 630^α 631^α 632^α 633^α 634^α 635^α 636^α 637^α 638^α 639^α 640^α 641^α 642^α 643^α 644^α 645^α 646^α 647^α 648^α 649^α 650^α 651^α 652^α 653^α 654^α 655^α 656^α 657^α 658^α 659^α 660^α 661^α 662^α 663^α 664^α 665^α 666^α 667^α 668^α 669^α 670^α 671^α 672^α 673^α 674^α 675^α 676^α 677^α 678^α 679^α 680^α 681^α 682^α 683^α 684^α 685^α 686^α 687^α 688^α 689^α 690^α 691^α 692^α 693^α 694^α 695^α 696^α 697^α 698^α 699^α 700^α 701^α 702^α 703^α 704^α 705^α 706^α 707^α 708^α 709^α 710^α 711^α 712^α 713^α 714^α 715^α 716^α 717^α 718^α 719^α 720^α 721^α 722^α 723^α 724^α 725^α 726^α 727^α 728^α 729^α 730^α 731^α 732^α 733^α 734^α 735^α 736^α 737^α 738^α 739^α 740^α 741^α 742^α 743^α 744^α 745^α 746^α 747^α 748^α 749^α 750^α 751^α 752^α 753^α 754^α 755^α 756^α 757^α 758^α 759^α 760^α 761^α 762^α 763^α 764^α 765^α 766^α 767^α 768^α 769^α 770^α 771^α 772^α 773^α 774^α 775^α 776^α 777^α 778^α 779^α 780^α 781^α 782^α 783^α 784^α 785^α 786^α 787^α 788^α 789^α 790^α 791^α 792^α 793^α 794^α 795^α 796^α 797^α 798^α 799^α 800^α 801^α 802^α 803^α 804^α 805^α 806^α 807^α 808^α 809^α 810^α 811^α 812^α 813^α 814^α 815^α 816^α 817^α 818^α 819^α 820^α 821^α 822^α 823^α 824^α 825^α 826^α 827^α 828^α 829^α 830^α 831^α 832^α 833^α 834^α 835^α 836^α 837^α 838^α 839^α 840^α 841^α 842^α 843^α 844^α 845^α 846^α 847^α 848^α 849^α 850^α 851^α 852^α 853^α 854^α 855^α 856^α 857^α 858^α 859^α 860^α 861^α 862^α 863^α 864^α 865^α 866^α 867^α 868^α 869^α 870^α 871^α 872^α 873^α 874^α 875^α 876^α 877^α 878^α 879^α 880^α 881^α 882^α 883^α 884^α 885^α 886^α 887^α 888^α 889^α 890^α 891^α 892^α 893^α 894^α 895^α 896^α 897^α 898^α 899^α 900^α 901^α 902^α 903^α 904^α 905^α 906^α 907^α 908^α 909^α 910^α 911^α 912^α 913^α 914^α 915^α 916^α 917^α 918^α 919^α 920^α 921^α 922^α 923^α 924^α 925^α 926^α 927^α 928^α 929^α 930^α 931^α 932^α 933^α 934^α 935^α 936^α 937^α 938^α 939^α 940^α 941^α 942^α 943^α 944^α 945^α 946^α 947^α 948^α 949^α 950^α 951^α 952^α 953^α 954^α 955^α 956^α 957^α 958^α 959^α 960^α 961^α 962^α 963^α 964^α 965^α 966^α 967^α 968^α 969^α 970^α 971^α 972^α 973^α 974^α 975^α 976^α 977^α 978^α 979^α 980^α 981^α 982^α 983^α 984^α 985^α 986^α 987^α 988^α 989^α 990^α 991^α 992^α 993^α 994^α 995^α 996^α 997^α 998^α 999^α 1000^α

Κ'. Καὶ ὁ Θέρσανδρος οὖν, τὸ μὲν πρῶτον ἐλπίζων εἰς τὴν ἔρωτα εὐτυχῆσειν, ὅλος Λευκίππης δούλος ἦν· ἀτυχῆσας δ' ὦν ἤλπισεν, ἀφῆκε τῷ θυμῷ τὰς ἡνίας. Ῥαπίζει δὲ κατὰ κόρρης αὐτὴν, ὧς κακὸς ἀνδράποδον, λέγων, καὶ ἀληθῶς ἐρωτιῶν· πάντων γάρ σου κατέκρουσα. Οὐκ ἀγαπᾷς ἐπὶ σοὶ καὶ λαλῶ; καὶ μεγάλαν αὐτοῦ δόξαι, τὸν σὸν καταφιλεῖναι δεσπότην· ἀλλὰ καὶ ἀκρίβη καὶ σχηματίζει πρὸς ἀπόνοιαν· Ἐγὼ μὲν σε καὶ πεπορνῆσθαι δοκῶ. Καὶ γὰρ μοιχὸν φιλεῖς. Ἄλλ' ἐπειδὴ μὴ θέλεις ἐραστοῦ μου πείραν λαλῆναι, περὶ δεσπότη. Καὶ ἡ Λευκίππη, Κἂν τυραννῇ θύλῃς, καὶ οὐ τυραννῆσθαι, πλὴν οὐ βιάσθαι. Καὶ πρὸς τὸν Σωσθένην ἰδοῦσα, Μαρτύρησον, εἶπεν αὐτῇ, πῶς πρὸς τὰς αἰτίας ἔχω. Σὺ γὰρ με καὶ μάλλον ἐλάττωσας. Καὶ ὁ Σωσθένης αἰσχυνομένης ὡς ἐληλεγμένης.

cogebat. Tandem cum sive assecutus, sive non, seu etiam defessus, vim asserere desiisset, Leucippe ad eum, Neque ut liberum, inquit, neque ut generosum virum decet, facis: sed Sosthenem ipse quoque imitaris, dignum plane domino servum. Quare desine jam, neque te quicquam adepturum spera, nisi forte in Clitophontem convertaris.

XIX. Quæ cum ille audisset, vix sibi ipse constitit: ita amore atque ira æstibat. Amor autem atque ira facies animi duæ sunt: suum enim ira ignem habet, amori quidem natura contrarium, potentia vero persimilem. Nam altera odio, alter benevolentia prosequi cogit. Vicina etiam utriusque eorum ardoris sedes est: ille enim in jecore, hic in corde inhabitat. Hominem igitur ambo cum occupaverint, animus ejus libra quædam fit, qua utriusque ignis expenditur. Atque alter alterum impellere conatur. Plerumque autem amor superior evadit, cum scilicet quod concupierat, adipiscitur. Sin autem negligi se animadvertat, iram sibi auxilio advocat: quæ utpote vicina, vocanti præsto adest, unaque tum ambo ignem exsuscitant. Quod si amorem ira semel ad se traxerit, ac domo sua, ut natura infida est, ejectum retinuerit, non ei tanquam amico ad assequenda optata opem fert, sed tanquam servum cupiditatis vinculis coercet: neque cum amato amplius in gratiam, tametsi maxime velit, redire patitur. Quo fit, ut vi hujusmodi oppressus amor succumbat, propriumque ad imperium reverti cupiens minime possit, sed amatum odisse compellatur. At vero, ubi satis superque ira effervuerit, licentiaque plena exundaverit, præ satietate tandem agrescit, agrescensque remittitur. Amor autem vires denno sumit, desideriumque in aciem producit, iram jam cedentem sede sua exturbat: dein animo reputans quam contumeliose in amatum bacchatus fuerit, moeret, ac

νος, ταύτην, εἶπεν, ὦ δέσποτα, ξανθῆναι μάστιγι δαΐ, καὶ μυρίαὶ βασιάνοις περιπεσεῖν, ὡς ἂν μάθῃ δεσπότου μὴ καταφρονεῖν.

ΚΑ'. Πείσθητι τῷ Σωσθένει, φησὶν ἡ Λευκίππη· συμβουλεύει γὰρ καλῶς. Τὰς βασιάνους παράστησον, φερέτω τροχόν· ἰδοὺ χεῖρες, τεινέτω. Φερέτω καὶ μάστιγας· ἰδοὺ νῶτος, τυπτέτω. Κομιζέτω πῦρ· ἰδοὺ σῶμα, καέτω. Φερέτω καὶ σιδήρον· ἰδοὺ δέρη, σφαζέτω. Ἀγῶνα θεάσασθε καινόν· πρὸς πάσας τὰς βασιάνους ἀγωνίζεται μία γυνή, καὶ πάντα νικά. Εἴτα κλειτοφῶντα μοιχὸν καλεῖς, αὐτὸς μοιχὸς ὢν; Οὐδὲ τὴν Ἀρτεμιν, εἰπέ μοι, τὴν σὴν φοβῆ, ἀλλὰ βιάζῃ παρθένον ἐν πόλει παρθένου; Δέσποινα, ποῦ σοι τὰ τόξα; Παρθένος, εἶπεν ὁ Θέρσανδρος· ὦ τόλμης καὶ γέλωτος. Παρθένος τοσούτοις συννυκτερεύσασα πειραταῖς. Εὐνοῦχοί σοι γεγόνασιν οἱ λησταί; Φιλοσόφων ἦν τὸ πειρατήριον; οὐδεὶς ἐν αὐτοῖς εἶχεν ὀφθαλμούς;

ΚΒ'. Καὶ ἡ Λευκίππη εἶπεν· εἰμὶ παρθένος, καὶ κατὰ Σωσθένην· ἐπεὶ πυθοῦ Σωσθένους. Οὗτος γὰρ ὄντως γέγονέ μοι ληστής. Ἐκεῖνοι γὰρ ἦσαν ὑμῶν μετριώτεροι, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἦν οὕτως ὕβριστής. Εἰ δ' ὑμεῖς τοιαῦτα ποιεῖτε, ἀληθινὸν τοῦτο πειρατήριον. Εἴτ' οὐκ αἰσχύνεσθε ποιοῦντες, ἂ μὴ τετολμήκασιν οἱ λησταί; Λανθάνεις δ' ἐγκώμιόν μοι διδοῦς πλείον διὰ ταύτης σου τῆς ἀναισχυντίας· καὶ τις ἔρεϊ, καὶ νῦν μαινόμενος φονεύσῃ; Λευκίππη παρθένος μετὰ βουκόλους, παρθένος καὶ μετὰ Χαιρέαν, παρθένος καὶ μετὰ Σωσθένην. Ἀλλὰ μέτρια ταῦτα· τὸ δὲ μετίζον ἐγκώμιον, καὶ μετὰ Θέρσανδρον παρθένος, τὸν καὶ ληστῶν ἀσελγέστερον· ἂν ὕβρισαι μὴ δυνήθῃ καὶ φονεύει. Ὁπλίζου τοίνυν ἤδη, λάμβανε κατ' ἐμοῦ τὰς μάστιγας, τὸν τροχόν, τὸ πῦρ, τὸν σιδήρον· συστρατεύεσθω δέ σοι καὶ ὁ σύμβουλος Σωσθένης. Ἐγὼ δὲ καὶ γυνή, καὶ μόνη, καὶ γυνή, [καὶ] ἐν ὅπλῳ ἔχω τὴν ἐλευθερίαν, ἥ μήτε πληγαῖς κατακόπτεται, μήτε σιδήρῳ κατατέμενεται, μήτε πυρὶ κατακαίεται. Οὐκ ἀφήσω ποτὲ ταύτην ἐγώ· καὶ καταφλέγῃς, οὐχ οὕτως θερμὸν εὐρήσεις τὸ πῦρ.

ΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

Ταῦτ' ἀκούσας ὁ Θέρσανδρος, παντοδαπὸς ἦν· ἤχθετο, ὠργίζετο, ἐβουλεύετο. Ὄργιζετο μὲν, ὡς ὕβρισμένος· ἤχθετο δὲ, ὡς ἀποτυχών· ἐβουλεύετο δὲ, ὡς ἔρῳν. Τὴν οὖν ψυχὴν διασπόμενος, οὐδὲν εἰπὼν πρὸς τὴν Λευκίππην, ἐξέπδησεν. Ὀργῇ μὲν ὀθῆεν ἐκδραμὼν, δούς δὲ τῇ ψυχῇ σχολὴν εἰς τὴν διάκρισιν τῆς τρικυμίας, βουλευόμενος ἅμα τῷ Σωσθένει, πρόσσεισι τῶν δεσμῶν ἄρχοντι, δεόμενος διαφθεῖραι με φαρμάκῳ. Ὡς δ' οὐκ ἔπειθεν (ἐδεῖε γὰρ τὴν πόλιν· καὶ γὰρ ἄλλον ἄρχοντα πρὸ αὐτοῦ ληφθέντα τοιαύτην

retur, rubore perfusus, hanc, o here, inquit, loris eoque cadere oportet modisque omnibus exoruciare, ut herum non contemnere discat.

XXI. Sostheni tuo, inquit Leucippe, Thersander, pare : (perbellum enim consilium dat) ac tormenta parari jube, afferat rotam, en manus, distrahat, lora afferat, en tergum, caadat, porro flammam, en corpus, torreat, et ferrum, en colulum, jugulet. Novum procul dubio certamen vobis edetur. Adversus enim supplicia omnia sola femina puguat, victrixque discedit. At etiam Clitophontem adulterum vocas, adulter ipse cum sis. Sed heus tu, an non Dianam tuam vereris, virginem in virginis civitate vitare conatus? Quid tuæ nunc, o dea, sagittæ cessant? Tu virgo? inquit Thersander. O ridiculam audaciam, virgone tu, quæ cum piratis etiam de nocte fueris? quid? eunuchine, obsecro, latrones tibi facti sunt? an prædonum receptaculum philosophorum schola? aut ex iis nemo qui oculos haberet, repertus est?

XXII. Tum Leucippe, et post vim, inquit, mihi a Sosthene intentatam, virgo sum, ex eo ipso sciscitare, qui revera in me prædonem egit. Piratæ certe vobis modestiores fuerunt : nullus enim eorum tale in me quidquam ausus fuit. Cum vero flagitia hujusmodi vos audeatis, cur non vestram hanc latronum sedem merito appellem. Tum nonne vos pudet, ea perpetrare, a quibus illis abstinerunt? Sed nescis, quantum mihi laudis tua ista impudentia sit allatura. Ut enim vel nunc me furens interficias, non tamen deerunt unquam, qui dicant, Leucippe, inter prædones versata, et post Chiæræ raptum, et post Sosthenis vim, virgo inventa est. Sed mediocria hæc : illud multo maximum præconium : Leucippe post Thersandri vim vel prædonibus improbiore, pudicitiam conservavit : is qui jugulat si nequit violare. Age itaque, flagra, rotam, ignem, ferrum quamprimum expedi, sociumque tibi consiliarium tuum Sosthenem adjuuge. Ego et nuda, et sola, et femina scuti loco non nisi libertatem habeo, quæ nec loris cædi, nec ferro secari, nec igne comburi potest. Eam ego dimittam nunquam. Ac si me in ignem ipsum conjicias, non erit tanta in eo vis, adimere illam ut mihi valeat.

LIBER SEPTIMUS.

Thersander his auditis animo fluctuare cepit. Nam et irascebatur, negligi se ratus, et mœrebat sua se spe frustratum cernens, et tanquam amore saucius, quid ageret, cogitabat. Has inter animi fluctuationes nihil amplius cum Leucippe collocutus exiit, ira quidem quasi ad currendum incitatus : dein vero ad ejusmodi ambiguitates dijudicandas mentem colligens, tandem inito cum Sosthene consilio, eum, penes quem victorum potestas erat, adiit, meque veneno de medio ut tolleretur, rogavit. Quod cum impetrare non potuisset, (timebat enim ille populi

ἐργασάμενον φαρμακείαν ἀποθανεῖν) δευτέραν αὐτῷ προσφέρει δέξιν, ἐμβαλεῖν τιν' εἰς τὸ οἶκημα, ἐνθα ἔτυχον δεδεμένος, ὡς δὴ καὶ αὐτὸν ἓνα (ὄντα) τῶν δεσμιωτῶν, προσποιησάμενος βούλεσθαι τὰμὰ δι' ἐκείνου μαθεῖν. Ἐπείσθη, καὶ ἐδέξατο τὸν ἄνθρωπον. Ἐμαλλε δ' ἐκείνος ὑπὸ τοῦ Θερσάνδρου δεδιδαγμένος, τεχνικῶς πάνυ περὶ τῆς Λευκίππης λόγον ἐμβαλεῖν, ὡς εἴη περὶ νευμένη, τῆς Μελίττης συσκευασαμένης τὸν φόνον. Τὸ δὲ τέχνασμα ἦν τῷ Θερσάνδρῳ [τὸ] εὐραθὲν, ὡς ἂν ἀπογνοῦς ἐγὼ μηκέτι ζῶσαν τὴν ἐρωμένην, καὶ τὴν δίκην φύγοιμι, μὴ πρὸς ζήτησιν αὐτῆς εἶτι τραποίμην. Προσέκειτο δ' ἡ Μελίττη τῷ φόνῳ, ἵνα μὴ, τετελευτηθέναι τὴν Λευκίππην δοκῶν, τὴν Μελίττην γήμας ὡς ἂν ἐρῶσαν, αὐτοῦ μένοιμι, καὶ τούτου παρέχοιμ' εἰ τινα φόβον αὐτῷ τοῦ μὴ μετ' ἀδείας Λευκίππην ἔχειν, ἀλλὰ μισήσας, ὡς τὸ εἶκος, τὴν Μελίττην, ὡς ἂν ἀποκτείνασάν μου τὴν ἐρωμένην, ἀπαλλαγείην ἐκ τῆς πόλεως τὸ παράπαν.

Β'. Ὡς οὖν ἄνθρωπος ἐγένετό μου πλησίον καὶ τοῦ δράματος ἤρχετο· ἀνομιώζας γὰρ πάνυ κακούργως, τίνα βίον, ἔφη, βιωσάμεθ' εἴτι; καὶ τίνα φυλαζόμεθα πρὸς ἀκίνδυνον ζωὴν; Οὐ γὰρ αὐτάρκης ἡμῖν ὁ δίκαιος τρόπος. Ἐμπίπτουσαι δ' αἱ τύχαι βαπτίζουσιν ἡμᾶς. Ἐδεῖ γὰρ με μαντεύσασθαι, τίς ἦν ὁ συμβαδίζων μοι, καὶ τί πεπραχὸς εἴη. Καθ' ἑαυτὸν δὲ ταῦτ' ἔλεγε καὶ τὰ τοιαῦτα, ζητῶν ἀρχὴν τῆς ἐπ' ἐμὲ τοῦ λόγου τέχνης, ὡς ἂν πυθοίμην, τί εἴη παθὼν. Ἀλλ' ἐγὼ μὲν ἐφρόντιζον ὧν [κατὰ νοῦν εἶχον· ὁ δ'] ὅμωζεν ἄλλῳ, ἄλλος δὲ τις τῶν συνδεδεμένων (περίεργον γὰρ ἄνθρωπος ἀτυχῶν εἰς ἀλλοτριῶν ἀχρόασιν κακῶν· ἐπεὶ φάρμακον αὐτῷ τοῦτο τῆς ὧν ἔπαθε λύπης ἢ πρὸς ἄλλον εἰς τὸ παθεῖν κοινωνία) τί δέ σοι συμβέβηκεν, εἶπεν, ἀπὸ τῆς τύχης; Εἰκὸς γὰρ σε μηδὲν ἀδικήσαντα πονηρῶ περιπεσεῖν δαίμονι. Τεκμαίρομαι δ' ἐκ τῶν ἑμαυτοῦ. Καὶ ἅμα τὰ οἰκτεῖα κατέλεγεν, ἐφ' οἷς ἦν δεδεμένος. Ἐγὼ δ' οὐδενὶ τούτων προσεῖχον.

Γ'. Ὡς δ' ἐπαύσατο, τὴν ἀντίδοσιν ἤτει τοῦ λόγου τῶν ἀτυχημάτων, λέγοις ἂν, εἰπὼν, καὶ σὺ τὰ σαυτοῦ. Ὁ δὲ, Βαδίζων ἔτυχον, εἶπε, τὴν ἐξ ἄστεος χθρὴς ἐπορευομένην δὲ τὴν ἐπὶ τῆς Σμύρνης ὁδόν. Πρὸς τὴν δὲ μοι σταδίους τέτταρας, νεανίσκος ἐκ τῶν ἀγρῶν προσελθὼν καὶ προσεῖπὼν καὶ πρὸς μικρὸν συμβαδίσας, Ποῖ, ἔφη, ἔχεις τὴν ὁδόν; Ἐπὶ Σμύρνης, εἶπεν. Κἀγὼ, ἔφη, τὴν αὐτὴν ἀγαθὴν τύχην. Τούτων τῶν ἐπορευόμεθα κοινῇ, καὶ διελεγόμεθα, οἷα εἰκὸς ἐν ὁδῷ. Ὡς δ' εἰς τι πανδοκεῖον ἤλθομεν, ἡριστώμεν ἅμα. Κατὰ ταῦτό δὲ παρακαθίζουσιν ἡμῖν τινες τέτταρες, καὶ προσεποιούντο μὲν ἀριστὰν κακεῖνοι, ἐνώρων δ' ἡμῖν πυκνὰ καὶ ἀλλήλοισ ἐπένευσαν. Ἐγὼ μὲν οὖν ὑπώπτευσον τοὺς ἀνθρώπους (τι) διανοεῖσθαι εἰς ἡμᾶς, οὐ μὴν ἡδυνάμην συνείναι τί αὐτοῖς ἐθέλοι τὰ νεύματα· ὁ δ' ὥχρος ἐγένετο κατὰ μικρὸν καὶ ὀκνηρίκερον ἦσθιεν, ἥδη δὲ καὶ τρόμος εἶχεν αὐτόν. Ὡς δὲ ταῦτ' εἶδον, ἀναπηδήσαντες συλλαμβάνουσιν ἡμᾶς

severitatem, qui alium ante se veneficia huiusmodi exercentem morte multaverat) ab eo rursum petit, ut adductum a se hominem eo in loco, ubi ipse vinctus eram, tanquam maleficum aliquem immitteret: de quo res meas cognoscere se velle simularet. Cui postulationi assensus ille hominem admisit. Porro is a Thersandro quam diligentissime instructus fuerat, ut solerti modo de Leucippe mentionem faceret, eamque Melites jussu e vivis sublatam mentiretur. Quod idcirco a Thersandro excogitatum fuerat, ut quamvis crimen diluissem, non tamen ad quaerendam eam, quam obiisse intellexissem, me compararem. Ea vero potissimum de causa cædis auctor Melite proponebatur, ne Leucippe interfecta, Meliten ipsam, tanquam, quæ a me diligeretur, in uxorem ducerem, ibique manerem, Thersandro timorem incutiens non potiundæ tuto Leucippes: sed contra potius eam, quæ caram mihi puellam interimi curasset, perosus, urbe omnino excederem.

II. Ille igitur, simulac propius me venit, fabulam agere cepit. Valde enim apposite ingemiscens, Quamnam, inquit, vitam posthac vivemus? quæ nobis retinendæ securitatis via deinceps erit, si juste vivere ad id satis non est? Imminentia nos eventa opprimunt. Divinasse me oportuit, quis esset, quidve commisisset ille, quicum iter mihi facere contigit. Hæc ille, huiusmodique alia multa secum solus loquebatur, sermonis initium de industria mecum facere tentans, quo eum, quid sibi ea vellent, interrogarem: sed ego non attendi ad ea quæ lamentabatur, unus vero eorum, qui vincti erant (infelices enim alienas etiam calamitates cognoscere satagunt, nimirum quia tristitiæ communicatio mærentis animi quædam quasi allevatio est), Quid tibi, inquit, mali peperit fortuna? insontem enim te quoque in adversum fatum incidisse credibile est. Cujus rei ex iis, quæ mihi evenerunt, facio conjecturam. Ac tum quidem, quam ob causam in custodiam datus fuerit, commemoravit, ad nihil horum ego animum advertēbam.

III. Finem autem dicendi cum fecisset, Agedum tu quoque, inquit, vices mihi recensendis infortuniis tuis redde. Tum alter ille, Ex urbe, inquit, heri Smyrnam versus iter faciebam: procedenti vero mihi quatuor stadia, juvenis ex agris accedens et alloquens et una per breve tempus mecum ambulans, quo tenderem, rogavit: cui cum Smyrnam proficisci me respondissem, Atqui Smyrnam ego quoque, inquit ille (quod bene vertat) cogito. Una itaque profecti sumus, viz. laborem, uti viatorum mos est, sermone levantes: cumque de via in cauponam cibi gratia divertissemus, ecce tibi viri quatuor eodem ingressi sunt, nobisque assidentes ac prandere simulantes, crebro ad nos respiciebant, alius identidem alii annuens. Quamobrem eos aliquid contra nos struere suspicatus sum: tametsi, quid sibi nutus illi vellent, percipere nequibam. Qui mecum venerat, haud ita multo post pallescere, deinde hæsitantius esse incipit: postremo etiam tremore correptus est. Quod videntes illi, confestim in nos impetum faciunt,

καὶ ἱμάσιν εὐθὺς δεσμεύουσι· παῖει δὲ κατὰ κόρρηις τις ἐκείνων· καὶ παταχθεὶς, ὥσπερ βατάνους παθὼν μυρία, καταλέγει μηδενὸς ἐρωτῶντος αὐτόν· Ἐγὼ τὴν κόρην ἀπέκτεινα, καὶ ἔλαβον χρυσοῦς ἑκατὸν παρὰ Μελίττης τῆς Θερσάνδρου γυναίκος. Αὕτη γὰρ με ἐπὶ τὸν φό-
 5 νον ἐμισθώσατο. Ἄλλ' ἰδοὺ τοὺς χρυσοὺς ὑμῖν τοὺς ἑκατὸν φέρω. Ὡστε τί με ἀπόλλυτε καὶ ἑαυτοῖς φθονεῖτε κέρδους; Ἐγὼ δ' ὡς ἤκουσα Θερσάνδρου καὶ Μελίττης τοῦνομα, τὸν ἄλλον οὐ προσέχων χρόνον, τῷ
 10 δὲ λόγῳ τὴν ψυχὴν ὥσπερ ὑπὸ μύωπος παταχθεὶς, ἐγείρω· καὶ πρὸς αὐτὸν μεταστραφεὶς λέγω· Τίς ἡ Μελίττη; Ὁ δὲ, Μελίττη ἐστίν, ἔφη, τῶν ἐνταῦθα πρώ-
 15 τῶν γυναικῶν. Αὕτη νεανίσκου τινὸς ἡράσθη· Τύριον, οἶμαι, φασὶν αὐτόν· κακείνος ἔτυχεν ἐρωμένην ἔχων, ἣν εὗρεν ἐν τῇ τῆς Μελίττης οἰκίᾳ πεπραμένην. Ἡ δ' ὑπὸ ζηλοτυπίας πεφλεγμένη τὴν γυναῖκα ταύτην ἀπατήσασα συλλαμβάνει καὶ παραδίδωσι τῷ νῦν δὴ κακῇ τύχῃ μοι συνωδευκῶτι φονεῦσαι κελεύσασα. Ὁ
 20 μὲν οὖν τὸ ἀνόσιον ἔργον τοῦτο ὁρᾷ· ἐγὼ δ' ὁ ἄθλιος, οὐτ' ἰδὼν αὐτόν, οὐτ' ἔργου τινὸς κοινωνήσας ἢ λόγου, συναπηγόμεν αὐτῷ δεδεμένος, ὡς τοῦ ἔργου κοινωνός. Τὸ δὲ χαλεπώτερον, μικρὸν τοῦ πανδοκείου προσελθόν-
 25 τες, τοὺς ἑκατὸν χρυσοὺς λαβόντες παρ' αὐτοῦ, τὸν μὲν ἀφῆκαν φυγεῖν, ἐμὲ δ' ἄγουσι πρὸς τὸν στρατηγόν. Δ'. Ὡς δ' ἤκουσά μου τὸν μῦθον τῶν κακῶν, οὐτ' ἀνῳμῶσα, οὐτ' ἔκλαυσα· οὐτε γὰρ φωνὴν εἶχον, οὐτε δάκρυον· ἀλλὰ τρόμος μὲν εὐθὺς περιεχύθη μοι τῷ σώματι καὶ ἡ καρδία μου ἐλέλυτο, ὀλίγον δὲ τί μοι τῆς ψυχῆς ὑπελείπειτο. Μικρὸν δὲ νῆψας ἐκ τῆς μέ-
 30 ῆς τοῦ λόγου, τίνα τρόπον τὴν κόρην, ἔφη, ἀπέκτει-
 35 νεν ὁ μισθωτός, καὶ τί πεποίηκε τὸ σῶμα; Ὁ δ' ὡς ἀπαξ ἐνέβαλέ μοι τὸν μύωπα, καὶ ἔργον εἰργάσατο οὕτω κατ' ἐμοῦ, δι' ὃ παρῆν, ἐσιώπα καὶ ἔλεγεν οὐδέν. Πάλιν δέ μου πυθόμενου, Δοκεῖς, ἔφη, καμὲ κεκοινων-
 40 ηῖκεναι τοῦ φόνου; Ταῦτ' ἤκουσα μόνῃ τοῦ πεφονευ-
 45 κότος, ὡς κτείνας εἶη τὴν κόρην. Ποῦ δὲ καὶ τίνα τρόπον, οὐκ εἶπεν. Ἐπῆλθε δέ μοι τότε δάκρυα καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τὴν λύπην ἀπεδίδουν. Ὡσπερ γὰρ ἐν ταῖς τοῦ σώματος πληγαῖς οὐκ εὐθὺς ἡ σμῶδις ἐπανί-
 40 σταται, ἀλλὰ παραχρῆμα μὲν οὐκ ἔχει τὸ ἄνθος ἢ πληγῇ, μετὰ μικρὸν δ' ἀνέθορε· καὶ ὁδόντι σὺς τις παταχθεὶς εὐθὺς μὲν ζητεῖ τὸ τραῦμα, καὶ οὐκ οἶδεν εὑρεῖν, τὸ δ' ἔτι δέδουκε καὶ κέκρυπται κατστραγασμένον
 45 σχολῇ τῆς πληγῆς τὴν τομὴν· μετὰ ταῦτα δ' ἐξαίφνης
 50 λευκὴ τις ἀνέτειλε γραμμὴ, πρόδρομος τοῦ αἵματος, σχολὴν δ' ὀλίγην λαβὼν ἔργεται καὶ ἀθρόον ἐπιρρεῖ· οὕτω καὶ ψυχὴ παταχθεῖσα τῇ τῆς λύπης βέλει, το-
 55 ξεύσαντος λόγου, τέτρωται μὲν ἤδη καὶ ἔχει τὴν το-
 60 μὴν, ἀλλὰ τὸ τάχος τοῦ βλήματος οὐκ ἀνέωξεν οὐπω τὸ τραῦμα, τὰ δὲ δάκρυα ἐδίδωξε τῶν ὀφθαλμῶν μακράν. Δάκρυον γὰρ αἶμα τραύματος ψυχῆς· ὅταν ὁ τῆς λύπης ὁδὸς κατὰ μικρὸν τὴν καρδίαν ἐκπάγῃ, κατέρρηχται μὲν τῆς ψυχῆς τὸ τραῦμα, ἀνέωχται δὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἢ τῶν δακρύων θύρα, τὰ δὲ μετὰ μικρὸν τῆς ἀνοίξεως

comprehendunt, loris vinciunt. Quin etiam eorum unus hominem in gena manu percussit : qui tanquam innume-
 ris cruciatibus affectus, nemine adhuc interrogante, Ego, inquit, puellam interemi, acceptis a Thersandri uxore Me-
 lite nummis aureis centum : illa enim ad necem hanc pa-
 trandam me conduxit. Ecce autem nummos ipsos : quos vobis omnes ad unum trado. Vos, quaeso, me perdere, ac vosmet lucro defraudare nolite. Tum ego, Thersandri et Melites nomine audito, qui per reliquum tempus non attenderam, oratione illa, quasi stimulo aliquo, repente concitatus, animum erexi, ad eumque conversus, Quae-
 nam, inquam, est Melite haec? Tum ille, Faeminarum, inquit, urbis hujus est princeps, et adolescentis cujusdam (Tyrium illum esse ajunt) amore capta : qui forte puellam, ipse quoque deperibat, quam in Melites domo venditam reperiit : mulier zelotypia devicta, puellam eam circumven-
 tam prehendit et huic, quem malo meo fato mecum iter facientem dixi, necandam dedit. At ille quidem detestan-
 dum facinus admisit : ego vero (me miserum) neque vi-
 dens, neque dicti alicujus factive conscius, una cum eo, quasi sceleris particeps, comprehensus sum. Sed leve hoc, illud gravius multo est. Nam non admodum longe a cau-
 pona digressi illi, nummis acceptis, eum missum fecerunt : me autem ad praefectum duxerunt.

IV. Posteaquam turbulentam hanc fabulam audiui, ne-
 que vocem omnino ullam, neque lacrymas aliquas emitte-
 re potui (quippe et ori vox, et oculis humor defuit), sed membra mihi omnia cohorruerant, corque ipsum conta-
 buerat, animae autem nihil fere relictum fuerat. Paulo autem post, cum mihi, diluta ebrietate verborum illius, animus rediisset, Quonam modo, inquam, mercenarius iste puellam sustulit? quem in locum cadaver abiecit? Ille autem simulatque mihi hunc stimulum iniecit, idque, quam-
 ob rem aderat, effecit, obmutuit adeo, ut ne verbum quidem adderet. Cum rursus interrogassem, Videor tibi, inquit, et ego caedis illius particeps fuisse? ac de interfecto-
 re quidem illud unum tantum audiui, puellam scilicet necatam : ubi autem, quoque modo, mihi non dixit. Tum vero mihi lacrymae exciderunt, doloremque per oculos in apertum protulerunt. Ut enim in corpore flagris caeso non continuo vibex oritur, sed non e vestigio locus percussus colore floris rubro inficitur, sed parva interjecta mora
 apparet : aut ut is, qui apri dente ictus fuerit, mox quaerit vulneris locum, non statim invenit, utpote quod altius penetraverit et absconditum sit lente formans plagae sectionem : sed tum subito alba quaedam linea sanguinis index oritur, ac brevi tempore post manante largiter san-
 guine conspicuum fit : sic animus tristis alicujus nuntii telo quod mittit alicujus sermo sauciatus, vulnus quidem et sectionem jam habet, sed ictus celeritas facit ut neque vul-
 nus hiet, neque lacrymae, quas vulnerati animi sanguinem esse credi par est, prosiliant, nisi postea, quam mceroris dens cor lente depaverit : tunc enim et animi vulnus discindi-
 tur et lacrymis aperitur per oculos via, quae paulo post

ἱεπέδωκεν. Οὕτω καὶ μοι τὰ μὲν πρῶτα τῆς ἀκροά-
σεως τῇ ψυχῇ προσπεσόντα, καθάπερ [τὰ] τοξεύματα,
κατεσίγασε καὶ τῶν θαυρῶν ἀπέφραξε τὴν πηγὴν,
μετὰ ταῦτα δ' ἔρρει, σχολασάσης τῆς ψυχῆς τῶν κακῶν.

Ε'. Ἐλεγον οὖν· Τίς με δαίμων ἐξηπάτησεν ὀλίγη
χαρᾷ; τίς μοι Λευκίππην ἐδείξεν εἰς καινὴν ὑπόθεσιν
συμφορῶν; Ἄλλ' οὐδ' ἐκόρεσά μου τοὺς ὀφθαλμούς,
ὥς μόνους ἠτύχησα, οὐδ' ἐνεπλήσθην καὶ βλέπων.
Ἀληθὲς μοι γέγονεν ὀνείρων ἡδονή. Οἱ μοι, Λευ-
κίππη, ποσάκις μοι τέθηκας. Μὴ γὰρ θρηνηὼν ἀνε-
παυσάμην; Ἀεὶ σε πενθῶ, τῶν θανάτων διωκόντων
ἀλλήλους; Ἄλλ' ἐκείνους μὲν πάντας ἡ Τύχη ἔπειξε
κατ' ἐμοῦ· οὗτος δ' οὐκ ἔστι τῆς Τύχης ἐτι παιδιὰ.
Πῶς ἄρα μοι, Λευκίππη, τέθηκας; Ἐν μὲν γὰρ τοῖς
10 ψευδέσι θανάτοις ἐκείνοις παρηγορίαν εἶχον ὀλίγην· τὸ
μὲν πρῶτον, ὅλον σου τὸ σῶμα· τὸ δὲ δεύτερον, καὶ
τὴν κεφαλὴν δοκῶν μὴ ἔχειν εἰς τὴν ταφὴν· νῦν δὲ
τέθηκας θάνατον διπλοῦν, ψυχῆς καὶ σώματος. Δύο
ἔξωφρες ληστήρια, τὸ δὲ τῆς Μελίττης πεφόνευκέ σε
πειρατήριον. Ὁ δ' ἀνόςιος καὶ ἀσεβὴς ἐγὼ τὴν ἀν-
δροφόνον σου κατεφίλησα πολλαῖς καὶ συνεπλάκην
μεικασμένας συμπλοκάς καὶ τὴν Ἀφροδίτης χάριν
αὐτῇ παρέσχον πρὸ σοῦ.

Γ'. Μεταξὺ δὲ μου θρηνοῦντος, Κλεινίας εἰσέρχε-
ται, καὶ καταλέγει τὸ πᾶν αὐτῷ, καὶ οἷ μοι δέδοται
πάντως ἀποθανεῖν. Ὁ δὲ παρεμύθετο· Τίς γὰρ οἶ-
δεν, εἰ ἔτι πάλιν; Μὴ γὰρ οὐ πολλαῖς τέθηκε; Μὴ
γὰρ οὐ πολλαῖς ἀνέβιω; Τί δὲ προπετιῶς ἀποθνήσκεις;
ὁ καὶ κατὰ σχολὴν ἔξεστιν, ὅταν μάθης σαφῶς τὸν θά-
νατον αὐτῆς. Ληρεῖς. Τούτου γὰρ ἀσφαλέστερον
πῶς ἂν μάθοις; Δοκῶ δ' εὐρηκέναι τοῦ θανάτου καλ-
λίστην ὁδόν, δι' ἧς οὐδ' ἡ θεοῖς ἐχθρὰ Μελίττη παν-
τάπεινον αἰθέρος ἀπαλλάσσεται. Ἀκουσον δὲ τὸν τρόπον.
Περσικισσάσθην, ὡς οἶσθα, πρὸς τὴν ἀπολογίαν τῆς
μοιχείας, εἰ κληρωθεῖ τὸ δικαστήριον. Νῦν δὲ μοι
δίδεται πᾶν τούναντιον, καὶ τὴν μοιχείαν ὁμολογεῖν,
καὶ ὡς ἀλλήλων ἐρῶντες ἐγὼ τε καὶ Μελίττη κοινῇ
τὴν Λευκίππην ἀνῆρχαμεν. Οὕτω γὰρ κακείνη δι-
κὴν δώσει, καὶ γὰρ τὸν ἐπάρατον βίον καταλίποι· ἂν.
Εὐρήμησον, ὁ Κλεινίας ἔφη. Καὶ τοιμήσεις οὕτως
ἐπὶ τοῖς αἰσχίστοις ἀποθανεῖν, νομιζόμενος φονεὺς, καὶ
ταῦτα Λευκίππης; Οὐδέν, εἶπον, αἰσχρὸν, ὃ λυπεῖ τὸν
ἐχθρὸν. Καὶ ἡμεῖς (μὲν) ἐν τούτοις ἤμεν, τὸν
δ' ἄνθρωπον ἐκείνον, τὸν μηνυτὴν τοῦ ψευδοῦς φόνου,
καὶ τὰ μικρὸν ἀπολύει (ὃ ἐπὶ) τῶν δεσμῶν, φάσκων,
τὸν ἄρχοντα κελεῦσαι κομίζειν αὐτὸν, δώσοντα λόγον,
ὡς αἰτίαν ἔσχειν. Ἐμὲ δὲ παρηγόρει Κλεινίας καὶ ὁ
Σατύρος, εἰ πῶς δύναιντο πείσαι, μηδὲν ὦν διε-
κώθη εἰς τὴν δίκην εἰπεῖν· ἀλλ' ἐπέραινον οὐδέν.
Ἐκείνη μὲν οὖν τὴν ἡμέραν καταγωγὴν τινα μισθο-
πώμην κατωχίσαντο, ὡς ἂν μηκέτι παρὰ τῇ τῆς
Μελίττης εἰεν συντρόφον.

Ζ'. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἀνηγόμεν ἐπὶ τὸ δικαστήριον.
Παρασκευὴ δὲ πολλὴ ἦν τοῦ Θερσάνδρου κατ' ἐμοῦ,

uberrime fluunt. Ita me simulac animus meus sermone
illius tanquam jaculo quodam percussus me fecit tacere, et
lacrymis aditum obstruxit, ut non nisi postquam ex inter-
vallo respirare a dolore cœpisset, effluerint.

V. Ac tum ego, quis, inquam, dæmon tam brevi me
gaudio illexit? quis mihi Leucippen commonstravit, ut
novarum mihi calamitatum causa esset? Quid, quod ne
oculos quidem meos, quibus unis eram felix, exsaturare
unquam potui, aut si videndi otium fuit, ipse tamen exsa-
tius nunquam fui, meaue voluptas omnis insomnio
similis effecta est? O me miserum, quoties obiisti, mea
Leucippe? nunquamne fletu cessavi? Semper te lugeo, alia
alii mors in dies succedit. Verum aliis antehac mortibus
Fortuna mecum lusit: hæc autem ludus nequaquam est.
Cæterum quo nunc pacto, Leucippe, mihi erepta fuisti?
Antea quidem falsis illis ex mortibus aliquantum mihi so-
latii relictum fuit: primum enim cadaver tuum integrum;
dein (corporis truncus), quum caput solum me non habere
putarem, quem sepulture darem: nunc vero duplicem,
animi scilicet atque corporis mortem subiisti. Nam quid
duo latronum receptacula effugisse profuit, si Melites iste
receptus te mihi erepturus erat? Quid, quod sceleratus et
improbis ipse necis tuæ auctorem pluries osculatus sum,
detestabili amplexu fovi, Veneris fructum prius illi, quam
tibi, impartitus sum?

VI. Hæc dum mecum solus quererem, Clinia se ad me
contulit: quem tota de re certior feci, mihi que omnino
mori decretum esse affirmavi. Tum ille, Bono, inquit,
animo esto; quis scit, an denuo reviviscat? Nonne aliquo-
ties jam mortua est, semperque revixit? quid temere te
enecas? Id profecto tibi per otium licebit, cum vere illam
obiisse compereris. Nugaris, inquam tum ego. Nam qui
tibi exploratus id esse possit? Morti vero quam optimam
sane viam nactum esse me arbitror: atque ejusmodi qui-
dem, ut nec diis invisæ Melite impune omnino abitura
sit. Audi quo modo faciam. Decreveram (ut scis), ob-
jectum adulterii crimen si judicium daretur diluere, sed
diversam penitus rationem inire mihi nunc in animo est,
culpam videlicet agnoscere, meque atque Melitem, tanquam
mutuo amore flagrantem, Leucippen interfecisse communi
opera confiteri; sic illa meritis pœnas dederit, ego invi-
sam vitam reliquero. Di meliora, inquit tum Clinia. An
tu igitur tam turpem ob causam, patratam scilicet, ac tuæ
præsertim Leucippes, necem, mori audebis? Tum ego,
Nihil, inquam, turpe est, quod inimico detrimentum affe-
rat. Et nos quidem in hoc eramus. Ceterum haud ita
multo post hominem illum falsæ cædis nuntium e vinculis
quidam exemit, archontem jussisse, inquiens, ipsum ad-
duci, ut eorum, quæ ei objiciebantur, rationem redderet.
Interea me Clinia Satyrusque consolabantur, suadebant-
que, ut ne quicquam in judicio, sicuti decreveram, fate-
rer: sed frustra. Porro illi eo ipso, quo hæc acta sunt,
die, domunculam conduxerant, in eamque, ne amplius
cum Melites collactaneo essent, migraverant.

VII. Postridie ad forum ductus sum: ibique maguo con-
tra me apparatu adfuit Thersander, advocatosque non sane

καὶ πλῆθος ῥητόρων οὐχ ἤττον δέκα· καὶ ἡ Μελίττη σπουδῇ πρὸς τὴν ἀπολογίαν παρεσκεύαστο. Ἐπεὶ δ' ἐπαύσαντο λέγοντες, αἰτήσας καὶ λόγον, Ἄλλ' οὐτοί μὲν, ἔφην, ληροῦσι πάντες, καὶ οἱ Θερσάνδρῳ καὶ οἱ Μελίττῃ συνεπιόντες. Ἐγὼ δὲ πᾶσαν ὑμῖν ἐρῶ τὴν ἀλήθειαν. Ἦν ἐρωμένη μοι πάλαι Βυζαντία μὲν γένος, Λευκίππῃ δὲ τοῦνομα. Ταύτην τεθνάναι δοκῶν, (ἤρπαστο γὰρ ὑπὸ ληστῶν ἐν Αἰγύπτῳ) Μελίττῃ περιτυγχάνω, κάκειθεν ἀλλήλοις συνόντες, ἤκομεν ἐνταῦθα κοινῇ καὶ τὴν Λευκίππην εὐρίσκομεν Σωσθένει δουλεύουσιν, διοικητῇ τινι τῶν Θερσάνδρου χωρίων. Ὅπως δὲ τὴν ἐλευθέραν ὁ Σωσθένης εἶχε δούλην, ἢ τίς ἢ κοινῶν τοῖς λησταῖς πρὸς αὐτὸν, ὑμῖν καταλείπω σκοπεῖν. Ἐπεὶ τοίνυν ἔμαθεν ἡ Μελίττη τὴν προτέραν εὐρόντα με γυναῖκα, φοβηθεῖσα μὴ πρὸς αὐτὴν ἀποκλίνειται τὸν νοῦν, συμβουλευέται τὴν ἀνδρῶπον ἀνελεῖν. Κάμοι συνεδῶκει, (τί γὰρ οὐ δεῖ τάληθ' ἰδέσθαι;) ἐπεὶ τῶν αὐτῆς με κύριον ἀποφανεῖν ὑπισχνεῖτο. Μισθοῦμαι ἓνα δὴ τινα πρὸς τὸν φόνον·

20 ἑκατὸν δ' ὁ μισθὸς ἦν τοῦ φόνου χρυσοί. Καὶ ὁ μὲν δὴ τοῦργον δράσας οἴχεται, κάκτοτε γέγονεν ἀφανής· ἐμὲ δ' ὁ ἔρως εὐθὺς ἡμύνατο. Ὡς γὰρ ἔμαθον ἀνηρημένην, μετενόουν καὶ ἔκλαπον καὶ ἤρων καὶ νῦν ἐρῶ. Διὰ τοῦτο ἑαυτοῦ κατεῖπον, ἵνα με πέμψητε πρὸς τὴν ἐρωμένην. Οὐ γὰρ φέρω νῦν ζῆν, καὶ μισαιφόνος γενόμενος καὶ φιλῶν ἦν ἀπέκτεινα.

Η'. Ταῦτ' εἰπόντος ἐμοῦ, πάντας ἐκπληξίς κατέσχε ἐπὶ τῷ παραλόγῳ τοῦ πράγματος, μάλιστα δὲ τὴν Μελίττην. Καὶ οἱ μὲν τοῦ Θερσάνδρου ῥήτορες μεθ' ἡδονῆς ἀνεβόησαν ἐπινίκιον· οἱ δὲ τῆς Μελίττης ἀνεπύθοντο, τίνα ταῦτ' εἶη τὰ λεγόμενα. Ἡ δὲ, τὰ μὲν ἐτερορρόητο, τὰ δ' ἠρνεῖτο, τὰ δὲ διηγείτο, σπουδῇ μάλα καὶ σαφῶς, τὴν μὲν Λευκίππην εἰδέναι λέγουσα, καὶ ὅσα εἶπον, ἀλλὰ τὸν γε φόνον οὐ ὥστε κάκεινους,

35 διὰ τὸ τὰ πλείω μοι συνᾶδειν, ὑπόνοιαν ἔχειν κατὰ τῆς Μελίττης, καὶ ἀπορεῖν ὅτῳ χρῆσαιτο λόγῳ πρὸς τὴν ἀπολογίαν.

Θ'. Ἐν τούτῳ δ' ὁ Κλεινίας, θορύβου πολλοῦ κατὰ τὸ δικαστήριον ὄντος, ἀνελθὼν, Κάμοι τίνα λόγον, εἶπε, συγχωρήσατε· περὶ γὰρ ψυχῆς ἀνδρὸς ὁ ἀγών. Ὡς δ' ἔλαβε, δακρύων γεμισθεὶς, Ἄνδρες, εἶπεν, Ἐφέσιοι, μὴ προπετῶς καταγνῶτε θάνατον ἀνδρὸς ἐπιθυμοῦντος ἀποθανεῖν, ὅπερ φύσει τῶν ἀτυχοῦντων ἐστὶ φάρμακον. Κατέψευσται γὰρ ἑαυτοῦ τὴν τῶν ἀδικούντων αἰτίαν, ἵνα πάθῃ τὴν τῶν δυστυχοῦντων τιμωρίαν. Ἄδ' ἡτύχησε διὰ βραχείων ἐρῶ. Ἐρωμένην εἶχεν, ὡς εἶπεν· τοῦτο γὰρ οὐκ ἐψεύσατο· καὶ ὅτι ληστὰι ταύτην ἤρπασαν, καὶ τὰ περὶ Σωσθένους, καὶ πάντ' ὅσα πρὸ τοῦ φόνου διηγῆσθαι, πέπρακται

60 ἐν τῷ τρόπῳ τούτῳ. Αἴτη γέγονεν ἐξαίφνης ἀφανής, οὐκ οἶδ' ὅπως, οὐτ' εἰ τις ἀπέκτεινεν αὐτήν, οὐτ' εἰ ζῇ κλαπείσα· πλὴν ἐν τούτῳ οἶδα μόνον, τὸν Σωσθένην αὐτῆς ἐρῶντα καὶ αἰκισάμενον βασάνοις πολλαῖς, ἐφ' οἷς οὐκ ἐτύγχανε, καὶ φίλους ἔχοντα ληστὰς. Οὗτος οὖν

pauciores, quam decem, adduxerat. Neque vero pro sui defensione Melite minus sollicita erat. Posteaquam igitur illi sermoni suo finem imposuerunt, petita dicendi potestate: Hi quidem omnes, inquam ego, qui et pro Thersandro et pro Melite causam dixerunt, non nisi meras nugas in medium protulerunt: a me vero vos rem omnem, ut se habet, audietis. Erat mihi olim amica genere Byzantia, Leucippe nomine: quam decessisse ratus (in Aegypto enim rapta mihi a piratis fuit) in Meliten incidi: quacum inrita consuetudine, huc una profectus sum, Leucippenque Sostheni cuidam, agrorum Thersandri procuratori, servientem comperi. Sed quomodo liberam mulierem Sosthenes in servitutem receperit, quæve illi cum piratis necessitudo intercedat, considerandum vobis relinquo. Melite, posteaquam priorem amicam reperisse me cognovit, veritate ad illam rursus animum applicarem, ejus perdendæ consilium inquit, quod mihi quoque comprobatum est: quid enim verum negare oportet? Cum me hæc rerum omnium suarum dominum constituere pollicita esset, hominem ad illam necandam conduxī, nummos aureos centum pollicens. Atque ita quidem sicarius re confecta, solum vertit, nec ex eo tempore usquam gentium amplius est conspectus. Me vero amor statim ultus est: nam puellæ cæde cognita, malefici conscientia stimulatus, ex illo flere nunquam desii, sed ejus desiderio aestuabam, et nunc quoque amo: neque aliam ullam ob causam memet sponte accuso, quam ut meam ad amicam me mittatis, quandoquidem in præsens et parricida, et ejus, quam perdidī, amore flagrans, vivere amplius non sustineo.

VIII. Hæc cum a me dicerentur, inexpectato rei exitu omnes, inprimisque Melite, obstupuerunt. Qui Thersandro advocati erant, summa cum voluptate acclamaverunt: Melites autem patroni, cujusmodi essent, quæ dixeram, ex ea ipsa quærebant. At illa partim vehementer perturbata, alia quidem scire se negavit, alia vero de industria et non obscure confessa est, et quæ de Leucippe narraveram, omnia, morte excepta, vere a me dicta fuisse affirmavit. Quamobrem cum orationi meæ pleraque convenirent, iis ipsis Melite in suspicionem venit, ut quibus ad eam defendendam verbis uterentur, incerti essent.

IX. At Clinia, cum magnus in foro clamor exortus fuisset, in medium progressus, Potestatem mihi quoque, inquit, pauca quædam dicendi facite. Capitis enim iudicium constitutum est. Quod cum impetrasset, collacrymans, Viri, inquit, Ephesii, moriendi cupidum adolescentem mortis temere damnare nolite: quæ una est infelicibus viris malorum allevatio. Improborum enim hominum crimen in se transtulit, ut pœnam sustinens infelicitatis suæ perflugium aliquod habere posset. Cujusmodi autem illius infelicitas fuerit, quam brevissime pœtero exponam. Amicam adolescens is, uti dixit, habuit. Neque enim id, nec quæ de piratis ac Sosthene recensuit, mentitus est. Nam quæcumque sibi ante illius cædem evenisse narravit, revera, sicuti ab eo audivistis, gesta fuere. Hæc e mortaliu conspectu subito, atque nescio quomodo subtracta est, interfectane sit, an rapta vivat adhuc: illud unum novi, a Sosthene piratarum familiari amatam illam, multisque modis, quibus tamen nihil profecit, excruciatam.

ἀνηρῆσθαι δοκῶν τὴν γυναῖκα, ζῆν οὐκέτι θέλει, καὶ διὰ τοῦτο ἑαυτοῦ φόνον κατεψεύσατο. Ὅτι μὲν γὰρ ἐπιθυμεῖ θανάτου, καὶ αὐτὸς ὡμολόγησε, καὶ ὅτι διὰ λύπην τὴν ἐπὶ γυναικί. Σκοπεῖτε δ' εἰ τις ἀποκτείνας τινὰ ἀληθῶς, ἐπαποθανεῖν αὐτῷ θέλει καὶ ζῆν δι' ὀδύνην οὐ φέρει. Τίς οὕτω φιλόστοργος φονεὺς; ἢ ποῖον μῖσός ἐστιν οὕτω φιλούμενον; Μὴ, πρὸς θεῶν, μὴ πιστεύσητε, μὴδ' ἀποκτείνητε ἀνθρώπον ἐλέου μᾶλλον ἢ τιμωρίας δεόμενον. Εἰ δ' αὐτὸς ἐπεβούλευσεν, ὡς λέγει, τὸν φόνον, εἰπάτω τίς ἐστιν ὁ μεμισθωμένος, δεξιᾶται τὴν ἀνηρημένην. Εἰ δὲ μήθ' ὁ ἀποκτείνας ἐστὶ, μήθ' ἡ ἀνηρημένη, τίς ἤκουσε πώποτε τοιοῦτον φόνον; Πρῶιν, φησὶ, Μελίττης· διὰ τοῦτο Λευκίππην ἀπέκτεινα. Πῶς οὖν Μελίττης φόνον κατηγορεῖ, ἥς ἦρα, διὰ Λευκίππην δ' ἀποθανεῖν ἐθέλει νῦν, ἣν ἀπέκτεινεν; Οὕτω γὰρ ἂν τις καὶ μισοῖ τὸ φιλούμενον, καὶ φιλοῖ τὸ μισούμενον; Ἄρ' οὖν οὐ πολὺ μᾶλλον ἂν καὶ ἐλεγχόμενος ἡρνήσατο τὸν φόνον, ἵνα καὶ σώσῃ τὴν ἐρωμένην, καὶ ὑπὲρ τῆς ἀνηρημένης μὴ μάτην ἀποθάνῃ; Διὰ τί οὖν Μελίττης κατηγορήσεν, εἰ μὴδὲν αὐτῇ τοιοῦτο πέπρακται; Ἐγὼ καὶ τοῦτο πρὸς ὑμᾶς ἔρω, καὶ πρὸς τῶν θεῶν, μὴ με νομίσητε διαβάλλειν θέλοντα τὴν γυναῖκα ποιήσασθαι τὸν λόγον, ἀλλ' ὡς τὸ πᾶν ἐγένετο. Μελίττη μὲν ἐπεπόνθει τι πρὸς τοῦτον ἐρωτικὸν καὶ περὶ τοῦ γάμου διείλεχτο, πρὶν ὁ θαλάττιος οὗτος ἀνέβῃ νεκρός. Ὁ δ' οὐκ εἶχεν οὕτως, ἀλλὰ καὶ πάνυ ἐρωμένος τὸν γάμον ἀπεκρούετο, καὶ τούτῳ τὴν ἐρωμένην εὐρών, ὡς ἔφα, παρὰ τῷ Σωσθένῃ ζῶσαν, ἣν ὥτεο νεκράν, πολὺ μᾶλλον πρὸς τὴν Μελίττην εἶχεν ἀλλοτριώτερον. Ἡ δὲ πρὶν μαθεῖν ἐρωμένην οὖσαν αὐτῷ τὴν παρὰ τῷ Σωσθένῃ, ταύτην ἤλεσέ τε καὶ ἔλυσε τῶν δεσμῶν, οἷς ἦν ὑπὸ τοῦ Σωσθέους δεδεμένη, καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τ' εἰσεδέξατο καὶ τάλλα ὡς πρὸς ἐλευθέραν δυστυχήσασαν ἐφιλοτιμήσατο. Ἐπειδὴ δ' ἔμαθεν, ἐπεμψεν εἰς τοὺς ἀγροὺς ἀκακησομένην αὐτῇ· καὶ μετὰ ταῦτά φασιν ἀρανῇ γυμναῖναι. Καὶ ὅτι ταῦτ' οὐ ψεύδομαι, ἡ Μελίττη συνομολογῇ καὶ θεράπαιναι δύο, μεθ' ὧν αὐτὴν ἐπὶ τοὺς ἀγροὺς ἐξέπεμψεν. Ἐν μὲν δὴ τοῦτο πρὸς ὑπόνοιαν ἤγαγε τοῦτον, μὴ ἄρα φονεύσασα εἶη τὴν Λευκίππην διὰ ζηλοτυπίαν αὐτῇ· ἕτερον δὲ τι αὐτῷ πρὸς τὴν τῆς ὑπονοίας βεβαίωσιν ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ συμβᾶν καὶ καθ' αὐτοῦ καὶ κατὰ τῆς Μελίττης ἐξηγήσανται. Τῶν δεσμοτῶν τις ὀδυρόμενος ἑαυτοῦ τὴν συμφορὰν, ἔλεγεν ἐν ὁδῷ τινι κεκοινωνηκέναι κατ' ἄρκον ἀνδρὶ φανεῖ· ἀεδρακέναι δ' ἐκείνον γυναικὸς φόνον ἐπὶ μισθῷ· καὶ τοῦνομα ἔλεγε· Μελίττην μὲν εἶπαι τὴν μισθωσαμένην, Λευκίππην δὲ τὴν ἀνηρημένην. Εἰ δὲ ταῦτα γέγονεν οὕτως, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα, μολοῖ δ' ὑμῖν ἐξίσταται. Ἐχετε τὸν δεδεμένον· εἰσὶν αἱ θεράπαιναι· ἐστὶν ὁ Σωσθένης. Ὁ μὲν ἔρεῖ, πόθεν ἔσχε τὴν Λευκίππην δούλην· αἱ δὲ, πῶς γέγονεν ἀρανῇ· ὁ δὲ περὶ τοῦ μισθωτοῦ καταγορεύσει. Πρὶν δὲ μᾶρτε τούτων ἕκαστον οὐθ' ὀσιον, οὐτ' εὐσεβές

Is igitur puellam decessisse ratus, vivere amplius velle negat : seque idcirco caedis reum eementitur. Sibi autem in animo esse e vita migrare, ipsemet fassus est : ac potissimum ob mœrorem ex mulieris amissione conceptum. Vos vero etiam atque etiam cogitate, num verisimile vobis videatur, eum, qui vere alium interfecerit, insuper mori velle et ob mœrorem vivere non sustinere? Quis reperiatur tam amans homicida? Quodnam odium, quaeso, tam facile depouatur? Ne per deos, ne credatis : neve hominem misericordia potius, quam supplicio dignum, perdatis. Quod si, uti dixit, caedis auctor ipse fuit, agitedum, mercenarium istum homicidam in medium proferat, occisæ puellæ cadaver indicet. Sin vero neque interfector, neque interempta adsit, quis est, qui unquam caedem talem factam esse audivit? Amabam, inquit, Meliten, idcirco Lencippen sustuli. At cur ejus, quam tantopere amat, nomen defert? Cur Leucippes, quam morte affici mandavit, causa mori cupit? Quid? an putatis, aliquem ita sibi ipsi parum constantem, ut quod amat, oderit : et contra quod oderit, amet? An non potius credendum est, amantem hominem, tametsi convictum, crimen tamen, ut amicam servet, pernegaturum, ne pro interfecta ipse quoque frustra vitam amittat? Sed quam ob causam Meliten accusavit, si nihil ab ea tale patratum fuit? Ego et hoc vobis dicam et ne per deos, me hujusmodi oratione uti existimetis, quo mulierem hanc in invidiam rapiam, sed qui rem ipsam ordine recenseam. Melites adolescenti hujusce amore flagrabat : de nuptiisque, antequam marinus iste vir revixisset, habitus fuerat sermo. Hic vero non modo amor non respondebat, sed etiam a nuptiis quam longissime abhorrebat. Quin etiam amica, quam luce privatam, uti dixit, credebatur, viva apud Sosthenem reperta, multo magis etiam Meliten aversatus est. Quæ quum puellam apud Sosthenem inventam hujus amicam esse nondum sciret, illius vicem miserata e vinculis, quibus a Sosthene constricta fuerat, solvi jussit, hospitio accepit, et tanquam liberam in calamitate alioqui constitutam in honore habuit : demum recognita rus misit, ut ipsi aliquam operam præstaret post quæ nullo amplius in loco visam fuisse aiunt. Me autem vera loqui, et Melite ipsa, et ancillæ duæ, quibuscum illa rus missa fuit testabuntur. Sed illud hominem in suspicionem adduxit : veritus enim est, ne zelotypiæ furore devicta mulier, Leucippen de medio tolli jusserit. Deinde aliud quiddam sibi, dum in carcere esset, eveniens suspicionem adauxit ; hominemque et contra semet ipsum, et contra Meliten irritavit. Quidam enim ex iis, qui in custodiam dati fuerant, suam per sese vicem dolens, narravit, se inter eundem in sicarium nescio quem incidisse, qui pretio accepto puellam necasse fassus est : et quæ caedem mandaverat, Meliten ; quæ necata fuerat, Leucippen nominari dixit. Quod postremum an ita se habeat, equidem nondum habeo compertum : sed illud vobis inquirere licebit. Vincitum hominem habetis : adest præterea Sosthenes, adsunt ancillæ : quorum ex altero queri jus est, unde sibi Leucippe in servitutem data sit : ex alteris, quomodo e mortalium conspectu sit erepta ; postremus de mercenario testetur. Prius vero quam harum omnium investigatio a nobis facta sit, neque jus, neque fas est, vitam

νεανίσκον ἄλλιον ἀνελεῖν, πιστεύσαντας μανίας λόγοις. Μαίνεται γὰρ ὑπὸ λύπης.

Γ'. Ταῦτ' εἰπόντος τοῦ Κλεινίου, τοῖς μὲν πολλοῖς ἐδόκει πιθανὸς ὁ λόγος, οἱ δὲ τοῦ Θερσάνδρου ῥήτορες, καὶ ὅσοι τῶν φίλων συμπαρήσαν, ἐπεδόων ἀνελεῖν τὸν ἀνδροφόνον, τὸν αὐτοῦ κατειπόντα θεοῦ προνοίᾳ. Μελίττη τὰς θεραπαίνidas ἐδίδου καὶ Θέρσανδρον ἡξίου διδόναι Σωσθένην· τάχα γὰρ ἂν αὐτὸν εἶναι τὸν Λευκίππην ἀνηρηκότα. Καὶ οἱ συναγορεύοντες αὐτῇ ταύτην μάλιστα προεφέροντο πρόκλησιν. Ὁ δὲ Θέρσανδρος φοβηθεὶς λάβρα τινὰ τῶν προστατῶν εἰς τὸν ἀγρόν ἀποστέλλει πρὸς τὸν Σωσθένην, κελεύσας τὴν ταχίστην ἀφανῆ γενέσθαι, πρὶν τοὺς ἐπ' αὐτὸν πεμφθέντας ἔχειν. Ὁς δὴ ἐπιθὰς ἵππῳ σπουδῇ μάλᾳ πρὸς αὐτὸν ἔρχεται καὶ τὸν κίνδυνον λέγει καὶ ὥς, εἰ λησθείη παρῶν, εἰς βασάνους ἀπαχθήσεται. Ὁ δ' εἵχε μὲν ἐν τῇ τῆς Λευκίππης δωματίῳ παρῶν, κατεπάζων αὐτῆς· κληθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ παρόντος σὺν βοῇ καὶ ταραχῇ πολλῇ προέρχεται, καὶ ἀκούσας τὰ ὄντα, μεστὸς γενόμενος δέους, καὶ ἥδη νομίζων τοὺς δημίους ἐπ' αὐτὸν παρῆναι, ἐπιθὰς ἵππῳ σπουδῇ μάλᾳ ἐξελαύνει (τὴν) ἐπὶ Σμύρνης. Ὁ δ' ἄγγελος πρὸς τὸν Θέρσανδρον ἀναστρέφει. Ἀληθὲς δ' ἐστίν, ὥς ἔοικεν, ὁ λόγος, ὅτι μνήμην ἐκπλήσσειν πέφυκε φόβος. Ὁ γοῦν Σωσθένης περὶ ἑαυτοῦ φοβηθεὶς, ἀπαξάπαντων ἐξελάβετο τῶν ἐν ποσὶν ὑπ' ἐκπλήξεως, ὥς μηδὲ τοῦ τῆς Λευκίππης δωματίου κλεῖσαι τὰς θύρας. Μάλιστα γὰρ τὸ τῶν δούλων γένος ἐν οἷς ἂν φοβηθῇ σφόδρα δειλὸν ἐστίν.

ΙΑ'. Ἐν τούτῳ δ' ὁ Θέρσανδρος πρὸ τῆς προκλήσεως ἀπὸ τῆς Μελίττης οὕτω γενομένης παρελθὼν, Ἰκανῶς μὲν, εἶπεν, οὗτος, ὅστις ποτ' ἐστὶ, κατελήρησε μυθολογῶν. Ἐγὼ δ' ὑμῶν τεθαύμακα τῆς ἀναληγσίας, εἰ φονέα ἐπ' αὐτοφώρῳ λαβόντες, μεῖζον γὰρ τῆς φωρῆς τὸ αὐτὸν ἑαυτοῦ κατεπειν, οὐ δὴ καταλεύετε [τῷ δημίῳ], καθέζεσθε δὲ γότος ἀκούοντες πιθανῶς μὲν ὑποκρινομένου, πιθανῶς δὲ δακρύοντος· ὃν νομίζω καὶ αὐτὸν κοινωνὸν γενόμενον τοῦ φόνου περὶ ἑαυτοῦ φοβεῖσθαι, ὥστ' οὐκ οἶδα τί δεῖ βασάνων ἔτι περὶ πράγματος οὕτω σαφῶς ἐληλεγμένου. Δοκῶ δὲ καὶ ἄλλον τινὰ φόνον ἐργάσασθαι. Ὁ γὰρ Σωσθένης οὗτος, ὃν αἰτοῦσι παρ' ἐμοῦ, τρίτην ταύτην ἡμέραν γέγονεν ἀφανής. Καὶ ἔστιν οὐ πόρρω τινὸς ὑπονοίας, μὴ ἄρα τῆς τούτων ἐπιβουλῆς γέγονεν ἔργον. Αὐτὸς γὰρ εἰτύγχανεν ὁ τὴν μοιχείαν μοι κατειπών. Ὡστ' εἰκότως ἂν ἀποκτεῖναι μοι δοκοῦσιν αὐτὸν, καὶ τοῦτ' εἰδότες, ὥς οὐκ ἂν ἔχοιμι παρασχεῖν τὸν ἄνθρωπον, πρόκλησιν περὶ αὐτοῦ πεποιήνται πάνυ κακούργως. Ἐῖη μὲν οὖν κακείνον φανῆναι καὶ μὴ τεθνάναι. Τί δὲ καί, εἰ παρῇν, ἔδει παρ' αὐτοῦ μαθεῖν; Εἴ τινα κόρην ἐώνησατο; τοιγαροῦν ἐώνημένος ἔστω. Καὶ εἰ ταύτην ἔσχε Μελίττη; λέγει καὶ τοῦτο δι' ἐμοῦ. Ἀπῆλκεται μὲν δὴ Σωσθένης ταῦτ' εἰπών· τούνευθεν δ' ὁ λόγος μοι πρὸς Μελίττην καὶ Κλειτοφῶντα. Τί μοι

misero adolescenti eripere, insanis ejus dictis fidem adhibentes: moeror enim hominem ad insaniam compulit.

X. Quae quum dixisset Clinia, plerisque fide digna ejus oratio videbatur, sed Thersandri advocati et quotquot amici ejus aderant, clamabant parricidam esse interficiendum, qui se ipse accusaverit providentia numinis. Melite ancillas protulit, ac Sosthenem, qui forte Leucippen interfecerit, a Thersandro produci petiit: eam enim conditionem qui Melites causam agebant, tulerant. Veritus autem Thersander, quemdam e suis rus ad Sosthenem ire clam imperavit, jussum, ut quamprimum aliquo profugeret, ante, quam qui ad eum comprehendendum missi essent illo se contulissent. Ille viam equo ingressus quam ocissime periculum nuntiat, quaestionemque de eo, si se comprehendi sinat, habitum iri affirmat. Erat tum forte Sosthenes apud Leucippen, ut ejus animum deliniret. Multo itaque cum clamore ac strepitu vocatus exiit: reque cognita pavoris plenus, atque apparitores adesse jam putans, equo accepto, Smyrnam statim contendit. Nuntius ad Thersandrum revertitur. Verissimum autem, ut mihi quidem videtur, illud est, povere memoriam obrui solere. Nam dum sibi Sosthenes metuit, eorum omnium, quae praemanibus habebat, repente oblitus est, ut ne domunculae quidem, in qua Leucippe custodiebatur, fores occluserit: nimirum quia servorum genus, ubi periculi aliquid immineret, quam timidissimum est.

XI. Interea Thersander ante factam primam a Melites patronis conditionem, abunde quidem, inquit, iste, quicumque tandem sit, nugatus est: ego vero stupiditatem vestram non potui non mirari, qui quum sicarium in manifesto scelere deprehensum teneatis, nam majus est se ipsum accusare quam deprehendi, non jam lapidibus obruatis, sed praestigiatori huic, aequae ad comminiscendum atque ad lugendum facto, aures sedendo praebatis: quem utpote caedis participem sibi ipsi quoque timere arbitror. Quare autem quaestionibus opus sit, in re praesertim tam aperta, non video. Sed et illud ut credam, adducor, aliam eum etiam caedem patrasse. Nam Sosthenes is, quem tantopere efflagitant, jam triduum apud me nusquam conspiciuntur. Neque admodum a vero abhorret, eorum consilio illum interfectum esse, propterea quod uxoris probrum ab eo mihi renuntiatum fuerat. Unde mihi etiam verisimilius fit, eos illum neci tradidisse, scientesque, non habere me, qui hominem producam, conditionem istam de eo sistendo perastute tulisse. Ponamus ut ille appareret et viveret. Quid vero si adesset, ex eo sciscitari oporteret, puellamne emerit? Esto sane, emerit ille. Et an illam Melite habuerit? Per me et hoc dicit. His igitur confessis, absolutus quidem jam Sosthenes est. Verum hinc nunc jam ad Meliten Clitophontemque mea convertatur oratio.

τὴν δούλην λαβόντες πεποιήκατε; Δούλη γὰρ ἦν ἐμὴ, Σωσθένους αὐτὴν ἐνοημένον. Καὶ εἰ περὶν καὶ μὴ πρὸς αὐτῶν ἐπερόνευτο, πάντως ἂν ἐδοῦλευν ἐμοί. Τοῦτον δὲ τὸν λόγον ὁ Θέρσανδρος πᾶν κακοήθως παρενέβαλεν, ἵνα κἂν ὕστερον ἡ Λευκίππη φωραθῇ ζῶσα, πρὸς δουλείαν αὐτὴν ἀγάγῃ. Εἴτα προσετίθει· Κλειτοφῶν μὲν οὖν ὡμολόγησεν ἀνηρηκέναι, καὶ ἔχει τὴν δίκην, Μελίττη δ' ἀρνεῖται. Πρὸς ταύτην αἱ τῶν θεραπεινίδων εἰσὶ βάσανοι. Ἄν γὰρ φανῶσι παρὰ ταύτης λαβοῦσαι τὴν κόρην, εἴτ' οὐκέτι πάλιν ἀγαθοῦσαι, τί γέγονε; τί δ' ὅλως ἐξεπέμπετο; καὶ πρὸς τίνα; Ἄρ' οὐκ εὐδὴλον τὸ πρᾶγμα, ὥς συσκευασάμενοι μὲν ἥσαν τινὰς ὡς κτενοῦντας; Αἱ δὲ θεράπαινοι τοῦτους μὲν, ὡς εἰκός, οὐκ ᾔδεσαν, ἵνα μὴ μετὰ πλείονων μαρτύρων γινόμενον τοῦργον κίνδυνον ἔχῃ μείζονα· κατελίπον δ' αὐτὴν ἐνθ' ἣν ὁ τῶν ληστῶν λόχος λαμβάνων, ὥστ' ἐνεχώρει μὴδ' ἐκεῖνας τὸ γινόμενον ἰσχυρύνει. Ἐλήρησε δὲ καὶ περὶ δεσμώτου τινός, ὡς εἰπόντος περὶ τοῦ φόνου. Καὶ τίς ὁ δεσμώτης οὗτος, ὃς τῇ στρατηγῇ μὲν οὐδὲν εἶπε, τούτῳ δὲ μόνῳ τᾶπρόρητα διελέγετο τοῦ φόνου, πλὴν εἰ μὴ κοινοῦντα ἐγνώρισεν; Οὐ παύσεσθε φληνάφων ἀνεχόμενοι κανῶν, καὶ τηλικούτων ἔργων τιθέμενοι παιδιάν; Οἴεσθε χωρὶς θεοῦ τοῦτον ἑαυτοῦ κατεπειν;

15 **ΙΒ'.** Ταῦτα λέγοντος τοῦ Θερσάνδρου καὶ διομυμένου περὶ τοῦ Σωσθένους οὐκ εἰδέναι, τί γέγονεν, ἔδοξε τῷ προέδρῳ τῶν δικαστῶν — ἦν δὲ τοῦ βασιλικοῦ γένους, καὶ τὰς μὲν φονικὰς ἐδίκαζε δίκας, κατὰ δὲ τὸν νόμον συμβούλους ἐκ τῶν γεραιτέρων εἶχεν, οὓς ἐπιγνώμονας ἐλάμβανε τῆς γνώσεως — ἔδοξεν οὖν αὐτῷ διασκοπήσαντι σὺν τοῖς παρέδροις αὐτοῦ, θάνατον μὲν ἑαυτῷ καταγινῶναι κατὰ τὸν νόμον, ὃς ἐκέλευσε τὸν αὐτοῦ φόνον κατεπιόντα τεθνάναι· περὶ δὲ Μελίττης κρίσις γενέσθαι δευτέραν, ἐν ταῖς βασάνοις τῶν θεραπεινίδων· Θέρσανδρον δ' ἐπομόσαι περὶ τοῦ Σωσθένους ἐν τράμμασιν, ἥ μὴν οὐκ εἰδέναι τί γέγονεν· καὶ μὲν δὲ, ὡς ἤδη κατάδικον, βασανισθῆναι περὶ τοῦ Μελίττην τῷ φόνῳ συνεγνωκέναι. Ἄρτι δὲ μου δεθέντος καὶ τῆς ἐσθῆτος τοῦ σώματος γεγυμνωμένου, μετεώρου τ' ἐκ τῶν βρόχων κρεμαμένου καὶ τῶν μὲν μάστιγας κομίζόντων, τῶν δὲ πῦρ καὶ τροχόν, ἀνοιμώξαντος δὲ τοῦ Κλεινίου, καὶ ἐπικαλοῦντος τοὺς θεοὺς, ὃ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῆς δάφνης ἐστεμμένος προσίων ὁρᾶται. Σημῖον δὲ τοῦτ' ἐστὶν ἡκούσης θεωρίας τῇ θεῇ· τοῦτο δ' ὅταν γένηται, πάσης εἶναι δεῖν τιμωρίας ἐκ χειρὶαν ἡμερῶν τοσούτων, ὅσων οὐκ ἐπετέλεσαν τὴν θυσίαν οἱ θεοοὶ. Οὕτω μὲν δὴ τότε τῶν δεσμῶν ἐλύθη. Ἦν δ' ὁ τὴν θεωρίαν ἄγων, Σώστρατος, ὃ τῆς Λευκίππης πατήρ. Οἱ γὰρ Βυζάντιοι τῆς Ἀρτέμιδος ἐπιφανείσης ἐν τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς Θράκας, νικήσαντες ἐλογίζοντο εἶναι αὐτῇ θυσίαν ἀποστέλλειν, τῆς συμμαχίας ἐπὶ νίκην. Ἦν δὲ καὶ ἰδίᾳ τῷ Σωστράτῳ νύκτωρ ἡ θεὰς ἐπιστάσα. Τὸ δ' ὄναρ ἐσήμεινε, τὴν θυγατέρα ἀρῆσθαι ἐν Ἐφέσῳ καὶ τὰ δελφῶν τὸν υἱόν.

Quid de mea mihi a vobis subtracta ancilla factum est? vere enim mea erat ancilla, a Sosthene emta. Id autem non aliam ob causam callidus Thersander dictabat, quam ut Leucippen, si forte viva iterum reperiretur, in servitutem redigeret. Addebat praeterea etiam illud: Clitophon quidem puellam se interemisisse fassus est, ac caedis reum se fecit: Melite vero negat. Sed ad eam redarguendam de ancillis habenda quaestio. Nam si eas Leucippen a Melite accepisse, nec dum postea reddidisse, constiterit, quid de illa factum? Quid omnino emissum est? Et ad quem? An non igitur manifestum est, aliquos qui ei mortem afferrent, ab ipsis conductum? id quod clam ancillis factum fuisse credi par est, ut ne vulgatum inter plures testes facinus maiore cum eorum periculo facilius innotesceret. Nam eam quoque reliquerunt, ubi latronum multitudo delitescere: ut verisimile sit, quid isti molirentur, eas minime vidisse. Atqui, de quodam etiam in custodiam dato, et a quo caedis huiusce mentio facta fuerit, nescio, quid commentus est. Sed quisnam hic est, qui praefecto quidem verbum nullum, isti vero soli caedis arcana omnia, palam fecit, quod non fecisset nisi sceleris socium agnovisset? Num quando tam vanis nugis aures praebere, negotiumque huiusmodi ludicram rem putare, desinetis? Quid vos? Censetisne hunc absque divino nutu se ipsum accusare?

XII. Hic cum dicendi Thersander finem fecisset, ac de Sosthene quid actum fuisset, nescire se iurejurando etiam affirmasset, iudicum principi visum est (erat is regii generis, penes quem capitalium causarum dijudicandarum potestas erat, tametsi e senioribus, ut legibus cavebatur, consiliarios haberet, quos quid sibi faciendum putarent, consulebat), visum est, inquam, communicato cum collegis negotio, morte me secundum legem mulctare; quacantum aiebat, ut qui se ipse caedis accusaret, morti addiceretur. De Melite vero iudicium aliud, habita de ancillis questione, fieri: Thersandrumque scripto iusjurandum mandare debere, se omnino, quid de Sosthene actum sit, ignorare; ex me autem, quippe jam damnato, per tormenta quaeri oportere, an Melite caedis conscia extitisset, decretum fuit. Jamque victo, detractis corpori indumentis, in sublime raptus laqueis, aliis lora, nonnullis ignem atque rotam afferentibus, Cliniaque interim collacrymante, et deos invocante Dianae sacerdos laureatus ad forum adventare visus est. Id vero signum est venientium ad sacra deae facienda peregrinorum. Quae res quum accidit, abstinere a supplicio tantisper oportet, dum rei divinae finis impositus sit: itaque tunc solutus sum. Porro sacerdotum auctor erat Leucippes pater Sostratus. Nam cum Byzantii ex bello, quod adversum Thraces gesserant, victoriam apparente coram Diana reportassent: aequum censuerunt, ei deae sacrificium facere, pro auxilio praebito gratiam tanquam referentes. Privatim vero Sostrato etiam ipsi noctu dea in somnis apparuerat, filiamque ac nepotem Ephesi eum reperturum insomnium nuntiaverat.

II'. Παρὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ ἡ Λευκίππη, τὰς μὲν τοῦ δοματίου θύρας ἀνεωγμένας ὁρῶσα, τὸν δὲ Σωσθένην μὴ παρόντα, περιεσκόπει μὴ πρὸ θυρῶν εἴη. Ὡς δ' ἦν οὐδαμοῦ, θάρσος αὐτῇ καὶ ἐλπίς ἡ συν-
 6 ἡθης ὑπείσπρεται. Μνήμη γὰρ αὐτῇ τοῦ πολλὰς παρὰ δόξαν σεσωσθαι, πρὸς τὸ παρὸν τῶν κινδύνων τὴν ἐλπίδα προύξεναι ἀποχρῆσθαι τῇ Τύχῃ. Καὶ ἦν γὰρ τῶν ἀγρῶν πλησίον τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν, ἐκτρέχει τ' ἐπ' αὐτὸ, καὶ ἔχεται τοῦ νεώ. Τὸ δὲ παλαιὸν ἄβα-
 10 τος ἦν γυναιξὶν ἐλευθερίας οὗτος ὁ νεὼς, ἀνδράσι δ' ἐπετέτραπτο καὶ παρθένους. Εἰ δέ τις εἰσὼ παρῆλθε γυνή, θάνατος ἦν ἡ δίκη, πλὴν εἰ μὴ δούλη τις ἦν ἐγκαλοῦσα τῷ δεσπότη. Ταύτῃ δ' ἐξῆν ἱκετεύειν τὴν θεὸν, οἱ δ' ἄρχοντες ἐδίκαζον αὐτῇ τε καὶ τῷ δεσπότη.
 15 Καὶ εἰ μὲν ὁ δεσπότης οὐδὲν ἔτυχεν ἀδικῶν, αὐθις τὴν θεράπειναν ἐλάμβανεν, ὁμοίως μὴ μνησικαχῆσειν τῆς καταφυγῆς· εἰ δ' ἔδοξεν ἡ θεράπεινα δίκαια λέγειν, ἔμενε αὐτοῦ δούλη τῇ θεῷ. Ἄρτι δὲ τοῦ Σωστράτου τὸν ἱερέα παραλαβόντος, καὶ ἐπὶ τὰ δικάστηρια
 20 παρελθόντος, ὡς ἂν ἐπίσχη τὰς δίκας, εἰς τὸ ἱερὸν ἡ Λευκίππη παρῆν, ὥστε μικροῦ τινος ἀπελείφθη τοῦ μὴ τῷ πατρὶ συντυχεῖν.

ΙΔ'. Ὡς δ' ἀπηλλάγην ἐγὼ τῶν βασάνων, διελέλυτο μὲν τὸ δικάστηριον, ὅχλος τ' ἦν περὶ ἐμὲ καὶ θόρυβος, τῶν μὲν ἐλεούντων, τῶν δ' ἐπιτιωθαζόντων, τῶν δ' ἀναπυθνομένων. Ἐνθα καὶ ὁ Σώστρατος ἐπιστάς ὁρᾷ με καὶ γνωρίζει. Καὶ γὰρ, ὡς ἔφην ἐν ἀρχῇ τῶν λόγων, ἐν Τύρῳ ποτ' ἐγογόνει περὶ τὴν τῶν Ἡρακλείων ἑορτὴν, καὶ χρόνου πολλοῦ διατρίψας ἔτυχεν ἐν
 30 Τύρῳ, πρὸ πολλοῦ τῆς ἡμετέρας φυγῆς. Ὡστε τάχα μου τὴν μορφὴν συνεβάλετο, καὶ διὰ τὸ ἐνύπνιον φύσει προσδοκῶν εὐρήσειν ἡμᾶς. Προσελθὼν οὖν μοι· Κλειτοφῶν οὗτος, Λευκίππη δὲ σοῦ; Ἐγὼ μὲν οὖν γνωρίσας αὐτὸν, εἰς γῆν κατένευσα· οἱ δὲ παρόντες αὐτῷ
 35 διηγούντο ὅσα εἶπον κατ' ἐμαυτοῦ· καὶ ὅς ἀνοιμώξας, καὶ κοφάμενος τὴν κεφαλὴν, ἐμπηδᾷ μου τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ μικροῦ δεῖν ἐξώρυξεν αὐτούς· οὐδὲ γὰρ ἐπεχείρουν κωλύειν ἐγὼ, παρῆγον δὲ τὸ πρόσωπον εἰς τὴν ὕδριν. Ὁ δὲ Κλεινίας προσελθὼν εἶργε παρηγορῶν
 40 αὐτὸν ἅμα καὶ λέγων· Τί ποιεῖς, ἄνθρωπε; τί μάτην ἐξηγρίωσαι κατ' ἀνδρὸς, ὅς μᾶλλον σοῦ Λευκίππην φιλεῖ; Θάνατον γοῦν ὑπέστη παθεῖν, ὅτι τεθνάναι ταύτην ἔδοξεν· ἄλλα τε πολλὰ ἔλεγε παραμυθούμενος αὐτόν. Ὁ δ' ὠδύρετο καλῶν τὴν Ἀρτεμιν· Ἐπὶ τοῦτό
 45 με, δέσποινα, ἤγαγες ἐνταῦθα; Τοιαῦτά σου τῶν ἐνυπνίων τὰ μαντεύματα; Καγὼ μὲν ἐπίστευόν σου τοῖς ὀνείροις καὶ εὐρήσειν παρὰ σοὶ προσεδόκων τὴν θυγατέρα. Καλὸν δέ μοι ὄνειρον δέδωκας· εὔρον τὸν ἀνδρόφονον αὐτῆς παρὰ σοί. Καὶ ὁ Κλεινίας ἀκούσας τοῦ
 50 τῆς Ἀρτέμιδος ἐνυπνίου περιχαρὴς ἐγένετο καὶ λέγει· Ὁρρεῖ, πάτερ, ἡ Ἀρτεμις οὐ ψεύδεται· ζῇ σοὶ Λευκίππη· πίστευσόν μου τοῖς μαντεύμασιν. Οὐχ ὁρᾷς καὶ τοῦτον ὡς ἐκ βασάνων νῦν κρεμᾶμενον ἐξήρπασεν;

XIII. Per idem tempus Leucippe domunculæ fores patentes, Sosthenem absentem videns, circumspiciebat num Sosthenes ante januam forte adhuc constitisset, posteaquam eum nusquam conspexit, fiducia illi et spes, quam habere solebat, redibant. Quum enim sæpe antea, et ex insperato quidem maximis ex periculis ereptam se fuisse in memoria haberet, tum quoque spem concepit, fortunæ beneficio utendi. Nam cum Dianæ ab agris illis templum non longe abesset, domo egressa in illud se recepit, et eo confugit. Delubrum vero istud liberis mulieribus quondam inaccessum erat: viris autem et virginibus patebat: cum capitale alioqui haberetur, mulieres ingredi, præterquam servas in jus ab hero vocatas: iis enim ad deam confugere licebat. Ac tum quidem archontes inter ancillam, herumque sententiam ferebant. Si enim servam injuria dominus non affecisset, eam rursus in servitutem recipiebat, fugæque illius memoriam se non amplius habiturum jurejurando affirmabat: sin autem ancillam juste queri compertum fuisset, tunc ea deæ ministeriis addicta illic remanebat. Sostrato igitur sacerdotem, qui questionem differri juberet, ad forum ducente, Leucippe templum ingressa est, parumque absuit, quin patri obviam fieret.

XIV. Me vero, simulac dimissa concione solutus sum, ingens multitudo circumsepsit et turba erat, atque alii quidem vicem meam dolebant, nonnulli me conviciabantur, quidam me interrogabant: inter quos adstans ipse quoque Sostratus, ut vidit, me protinus agnovit. Nam, ut initio dictum est, Tyri etiam ipse quondam erat, quum Herculis festus dies ageretur: illicque diu admodum ante fugam nostram commoratus est: Quapropter facile homini fuit me cognovisse, præsertim quum in somnis quoque se nos reperturum admonitus fuisset. Itaque propius me accedens, Hic, mehercule, inquit, Clitophon est. Leucippe vero ubinam? Tum ego, illo agnito, vultum humi defixi: qui aderant, quacunque contra me ipsum peroraveram, recensuerunt. At ille perquam graviter ingemiscens, caputque percutiens, in oculos mihi involavit, ac propemodum effodit. Nec enim resistere homini audebam, quin imo faciem injuriæ præbebam. Sed ejus impetum progressus in medium Clinia compressit, illumque redarguens, quid, inquit, agis? cur tam temere in eum sævis, qui majore, quam tu, amore Leucippen prosequitur? qui letho sponte se objecit, propterea quod eam diem obisse crediderat? Atque alia præterea multa, quo furorem illius placaret, addidit. Ille autem Dianam identidem invocans, ita fere conquerebatur: An tu hac de causa me huc, dea, venire voluisti? suntne hæc mihi a te in somnis prædicta? Ego quidem certe somniis fidem tuis habui, filiumque me apud te reperturum credidi: ac sane peregrinorum munus accepi, ejus scilicet interfectorem. Tum Clinia, somni mentione audita, mirum in modum gavisus, bono, inquit, animo, pater, esto, mendax dea non erit. Salva utique tibi est (vaticiniis meis crede) Leucippe: nonne vides, ut hunc etiam e tortorum manibus eriperit?

ΙΕ'. Ἐν τούτῳ δ' ἔρχεται τις τῶν τοῦ ναοῦ προπό-
λων ἐπὶ τὸν ἱερέα σπουδῇ μάλα θέων, καὶ λέγει πάντων
ἀκούοντων· Κόρη τις ἐπὶ τὴν Ἀρτεμιν ξένη κατέφυγεν.
Ἐγὼ μὲν δὴ τοῦτ' ἀκούσας ἀναπτεροῦμαι, καὶ τὰ δμ-
6 ματα ἀνεγείρω, καὶ ἀναβιοῦν ἤρχομαι· ὁ δὲ Κλει-
νίας πρὸς τὸν Σώστρατον, Ἀληθὲς μου, πάτερ, εἶπε, τὰ
μαντεύματα. Καὶ ἅμα πρὸς τὸν ἄγγελον εἶπε· Μὴ
καλῇ· Οὐκ ἄλλην τοιαύτην, ἔφη, μετὰ τὴν Ἀρτε-
μιν εἶδον. Πρὸς τοῦτ' ἐγὼ πηδῶ καὶ βοῶ, Λευκίπ-
10 πην λέγεις. Καὶ μάλα, ἔφη· καλεῖσθαι γὰρ τοῦτο
ἔλεγεν αὐτῇ, καὶ πατρίδα Βυζάντιον καὶ πατέρα Σώ-
στρατον ἔχειν. Ὁ μὲν δὴ Κλεινίας ἀνεκρότησε
παιανίσας· ὁ δὲ Σώστρατος ὑπὸ χαρᾶς κατέπεσεν· ἐγὼ
δ' ἐβάλλομαι μετὰ τῶν δεσμῶν εἰς αἶρα καὶ ἐπὶ τὸ
15 ἱερὸν ὡς ἀπὸ μηχανῆς βληθεὶς ἐπετόμην· οἱ δὲ φυλάσ-
σοντες ἐδίωκον, νομίζοντες ἀποδιδράσκειν, καὶ ἐβόων
τοῖς ἐντυγχάνουσι λαβέσθαι. Ἄλλ' εἶχον οἱ πόδες
μου τότε πτερὰ. Καὶ μόλις οὖν τινες μαινομένου μου
πρὸς τὸν θρόνον λαμβάνονται· καὶ οἱ φύλακες ἅμα
20 παρῆσαν καὶ ἐπεχειροῦν με τύπτειν. Ἐγὼ δ' ἤδη
ἠκρότην ἡμυρόμην. Οἱ δ' εἰλκὸν με εἰς τὸ δεσμωτή-
ριον.

ΙΓ'. Καὶ ἐν τούτῳ παρῆν ὁ Κλεινίας καὶ ὁ Σώστρα-
τος. Καὶ ὁ μὲν Κλεινίας ἐβόα· Ποῖ ἄγετε τὸν ἀνθρω-
25 πον; οὐκ ἔστι φονεὺς ἐφ' ἧ καταδεδικασται. Καὶ ὁ
Σώστρατος ἐν μέρει ταῦτά ἔλεγε, καὶ ὡς εἶη αὐτὸς τῆς
ἀνηρῆσθαι δοκούσης πατὴρ. Οἱ δὲ παρόντες, μαθόν-
τες τὸ πᾶν, εὐφράμουν τε τὴν Ἀρτεμιν καὶ περιέσταν-
τό με καὶ ἄγειν εἰς τὸ δεσμωτήριον οὐκ ἐπέτρεπον.
30 Οἱ δὲ φύλακες οὐκ εἶναι κύριοι τοῦ μεθεῖναι καταδικα-
σθέντα πρὸς θάνατον ἀνθρωπίνον ἔλεγον, ἔως ὁ ἱερεὺς,
τοῦ Σωστράτου δεηθέντος, ἐνεγυήσατο αὐτὸν ἔχειν καὶ
παράξειν εἰς τὸν δῆμον, ὅταν δέη. Οὕτω μὲν δὴ τῶν
δεσμῶν ἀπολύομαι καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν ταχὺ μάλα ἤπει-
35 γομην· καὶ ὁ Σώστρατος κατὰ πόδας, οὐκ οἶδα εἰ τὰ
θεοῖα ἐμοὶ χαίρων. Οὐκ ἔστι δ' οὕτως ἀνθρώπος δρο-
μικώτατος, ὃν οὐ τῆς φήμης φθάνει τὸ πτερόν· ἢ καὶ
τότε ἡμᾶς ἐπὶ Λευκίππην προὔλαβεν, ἀπαγγέλλουσα
πάντα καὶ τὰ τοῦ Σωστράτου καὶ τάμά. Ἴδοῦσα δ'
40 ἡμᾶς, ἐξεπήδησε τοῦ νεῶ, καὶ τὸν μὲν πατέρα περιε-
πύματο, τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς εἶχεν ἐπ' ἐμέ. Ἐγὼ δ'
εἰσπτήκων, αἰδοῖ τῇ πρὸς τὸν Σώστρατον κατέχων ἐμαυ-
τὸν καὶ ἅπαντα βλέπων εἰς τὸ ἐκείνης πρόσωπον, ἐπ'
αὐτὴν ἐκθροεῖν. Οὕτως ἀλλήλους ἡσπαζόμεθα τοῖς
45 ὄμμασιν.

XV. Interea aediuorum unus, concitato admodum gres-
su ad sacerdotem veniens, puellam quamdam peregrinam
ad Dianam confugisse, cunctis audientibus, nuntiavit.
Qua re cognita, ego spem concepi, oculos sustuli, ac paene
reviviscere visus sum. Clinia vero ad Sostratum conver-
sus, Vera, inquit, pater, vaticinia mea sunt : atque, an
formosa illa esset, aedituum rogavit. Cui aedituns, Non
aliam, inquit, Diana excepta, formosiorē vidi. Tum
ego lætitia exsulto et clamo : Leucippen dicis. Maxime,
ait ille. Hoc enim nomine se vocari, patriamque sibi esse
Byzantium, patrem vero Sostratum, dixit. Clinia igitur
lætābundus plausum edere cœpit, cum Sostratos interim
præ gaudio exanimatus concidisset. Ego saltu me ad si-
dera e vinculis dedi, mox ad templum tanquam tormento
aliquo impulsus convolaui. Custodes, fugam me arripui-
se putantes, insequēbantur : atque obvios quosque ad me
comprehendendum clamore advocabant. Sed pedibus
meis alas additas fuisse dixisses. Tandem insanientis
more currentem me quidam apprehenderunt, et custodes
simul aderant et me cædere conabantur. Verum ego au-
dientior jam factus contra niti : illi me ad carcerem ducere
pergebant.

XVI. Interea sacerdos et Clinia præsto fuerunt. Cli-
niaque prior, Quo hominem, inquit, ducitis? hic certe cæ-
dem, cujus damnatus est, nunquam fecit. Sostratos quo-
que eadem fere singillatim repetebat, ejusque, quam
peremptam putabant, patrem se esse affirmabat. Qui
aderant, cognita re, Dianæ numen laudibus extollebant :
meque circumstantes ad carcerem duci vetabant. Custo-
des autem sibi hominis jam damnati diuittendi jus non
esse causabantur, donec sacerdos Sostrato orante maxime
promittens fore ut, cum opus esset, in jus venire vas est
factus. Itaque vinculis solutus ad Dianæ quam occyssime
contendi, meaque vestigia Sostratus persecutus est, sed
nescio an pari mecum lætitia. Sed nullus reperitur tam
celer cursor, quem famæ ala non antevertat. Ea nos ante-
gressa, Leucippen cum de aliis omnibus, tum de Sostrati
adventu, certiorē fecerat. Itaque cum primum nos vidit,
e fano exiens patrem quidem complexa est, oculos vero
in me convertit : ego licet ob Sostrati præsentiam vere-
cundans, me, quo minus ad illam amplectendam excur-
rerem, continerem, non tamen ab ejus vultu oculos defigere
usquam valebam. Ita mutuis nos obtutibus inter nos salu-
tabamus.

ΛΟΓΟΣ ΟΓΔΟΟΣ.

Ἄρτι δ' ἡμῶν μελλόντων καθέζεσθαι καὶ περὶ τούτων διαλέγεσθαι, Θέρασανδρος σπουδῇ μάλα, μάρτυρας ἄγων τινὰς, ἔρχεται πρὸς τὸν νεῶν, καὶ μεγάλη τῇ φωνῇ πρὸς τὸν ἱερέα, Μαρτύρομαι, ἔφη, τῶνδε ἐναντίον, ὅτι μὴ δεόντως ἐξαιρῇ δεσμῶν καὶ θανάτου κατεγνωσμένον ἄνθρωπον ἐκ τῶν νόμων ἀποθανεῖν. Ἐχεις δὲ καὶ δούλην ἐμὴν, γυναῖκα μάχλον καὶ πρὸς ἄνδρας ἐπιμανῇ· ταύτην ὅπως μοι φυλάξεις. Ἐγὼ δὲ πρὸς τὸ, δούλην καὶ γυναῖκα μάχλον, ὑπεραλγῆσας τὴν ψυχὴν, οὐκ ἤνεγκα τῶν βημάτων τὰ τραύματα, ἀλλ' ἐτι λαλοῦντος αὐτοῦ, Σὺ μὲν οὖν, ἔφη, καὶ τρίδουλος καὶ ἐπιμανῆς καὶ μάχλος· αὕτη δὲ καὶ ἔλευθερά καὶ παρθένος καὶ ἀξία τῆς θεοῦ. Ὡς δὲ ταῦτ' ἤκουσε, Καὶ λοιδορεῖς, φήσας, δεσμῶτα καὶ κατὰδικε; παῖσι με κατὰ τῶν προσώπων μάλα βιαίως καὶ ἐπάγει δευτέραν· ἐκ δὲ τῶν βινῶν αἵματος ἔρρεον κρουνοί. Ὅλον γὰρ αὐτοῦ τὸν θυμὸν εἶχεν ἡ πληγὴ. Ὡς δὲ καὶ τρίτην ἀπροφυλάκτως ἔπαισε, λανθάνει μὲν τῷ στόματι περὶ τοὺς δδόντας προσπτείσας τὴν χεῖρα, καὶ τρωθεὶς τοὺς δακτύλους, μόλις τὴν χεῖρα συνέστειλεν ἀνακραγῶν. Καὶ οἱ δδόντες ἀμύνουσι τὴν τῶν βινῶν ὕδριν· τιτρώσκουσι γὰρ αὐτοὶ τοὺς παίοντας δακτύλους, καὶ ἂ πεποίηκεν ἔπαθεν ἡ χεῖρ. Καὶ ὁ μὲν ἐπὶ τῇ πληγῇ μάλ' ἀνακραγῶν συνέστειλε τὴν χεῖρα καὶ ὕτως ἐπαύσατο. Ἐγὼ δ' ἰδὼν ὅσον ἔχει κακόν, τοῦτο μὲν οὐ προσεποιησάμην· ἐφ' οἷς δ' ἐτυραννήθην τραγωιδῶν, ἐνέπλησα βοῆς τὸ ἱερόν.

Β'. Ποὶ φύγωμεν ἐτι τοὺς βιαίους; ποῖ καταδράμωμεν; ἐπὶ τίνα θεῶν μετὰ τὴν Ἀρτεμιν; Ἐν αὐτοῖς τυπόμεθα τοῖς ἱεροῖς· ἐν τοῖς τῆς αὐλαίας παιόμεθα χωρίοις. Ταῦτ' ἐν ἐρημίαις μόναις γίνεται, ὅπου μηδεὶς μάρτυς, μηδ' ἀνθρωπὸς ἐστι· σὺ δ' αὐτῶν ἐν ὄψει τυραννεῖς τῶν θεῶν. Καὶ τοῖς μὲν πονηροῖς αἱ τῶν ἱερῶν ἀσφάλεια διδόσκει καταφυγὴν, ἐγὼ δὲ μηδένα ἀδικήσας, ἰκέτης δὲ τῆς Ἀρτέμιδος γενόμενος, τύπτομαι παρ' αὐτῷ τῷ βωμῷ, βλεπούσης, οἷμοι, τῆς θεοῦ. Ἐπὶ τὴν Ἀρτεμιν αἱ πληγαί. Καὶ οὐ μέγρι πληγῶν ἡ παροινία, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν προσώπων τις λαμβάνει τραύματα, ὡς ἐν πολέμῳ καὶ μάχῃ, καὶ μεμίνανται μὲν τὸ ἔδαφος ἀνθρωπίνῳ αἵματι. Τοιαῦτα σπένδει τις θεῷ; Οὐ βάρεσται ταῦτα καὶ Ταῦροι, καὶ ἡ Ἀρτεμις ἡ Σκυθῶν; ὁ παρ' ἐκείνοις μόνος ναὸς οὕτως αἱμασσεται. Τὴν Ἰωνίαν Σκυθίαν πεποίηκας, καὶ ἐν Ἐφέσῳ βεῖ τα ἐν Ταύροις αἵματα. Λαβὲ καὶ ξίφος κατ' ἐμοῦ. Καίτοι τί δέη σιδήρου; τὰ τοῦ ξίφους πεποίηκεν ἡ χεῖρ. Ἀνδροφόνος αὕτη καὶ μισαιφόνος δεξιὰ τοιαῦτα δέδρακεν οἷα ἐκ φόνου γίνεται.

Γ'. Ταῦτά μοι βοῶντος ὁ ὄχλος συνερρῦν τῶν ἐν τῷ ἱερῷ παρόντων· καὶ οὗτοι ἐκάχιζον αὐτὸν καὶ ὁ ἱερεὺς αὐτὸς, Οὐκ αἰσχύνῃ τοιαῦτα ποιεῖν οὕτω φανερώς καὶ ἐν τῷ ἱερῷ; ἐγὼ τε τεθαρρηκώς, Τοιαῦτα, ἔφη, ὦ ἄνδρες, πέπονθα, ἐλευθερός τ' ὢν, καὶ πόλεως οὐκ

LIBER OCTAVUS.

At Thersander, dum nos jam sessuri, atque iis ipsis de rebus inter nos collocuturi essemus, concitato admodum gressu, adductisque secum testibus aliquot, fanum ingressus est: et voce quam maxime contenta ad sacerdotem conversus, Illud, inquit, his audientibus tibi denuntio, inique a te factum esse, qui hominem legibus capite damnatum e vinculis exemeris. Atqui ancillam etiam meam, impudicam illam quidem et in appetendis viris ad insaniam usque effusam, habes: hanc mihi serva. Tum ego et servam et impudicam Leucippen vocari audiens, animo vehementissime commotus, orationemque tam contumeliosam non ferens, ipso nondum tacente, Tu quidem, inquam, triservus es et insanus et impudicus: Leucippe libera est et virgo et dea digna. Quibus ille auditis, Tu, igitur, vinctus, inquit, et damnatus, conviciari audes? Et quanta maxima vi potuit, os mihi semel atque iterum contudit, ut sanguinis quasi rivi quidam e naribus manarint. Ira fervens enim plagam intulerat. Cum vero etiam tertio me percussisset, dexteram labris imprudenter impactam dentibus illisit, ac vulneratis digitis ingemiscens manum vix retraxit: ita dentes sauciata dextera narium injuriam ulli sunt, ipsæ enim vulnerant digitos percutientes, et quæ vulnera manus intulerat, accepit. Atque ille quidem præ vulneris dolore admodum lugens, manu ad se revocata, deinceps vim inferre destitit: ego vero digitorum vulnus animadvertisse dissimulans, vimque mihi illatam conquerens, templum clamore complevi.

II. Quonam tandem grassatorum violentiam fugiemus? Quo curremus? Quos post Dianæ numen deos adhibimus? Ipsi in templis vapulamur: in ipsis adytis plagæ nobis imponuntur. Atqui desertis tantum in locis, ubi nulli adsint testes neque homines, facinora hujusmodi committi solent: tu vero coram diis ipsis regiam potestatem exerceas: cumque templorum asyla sontibus præsidio sunt, ea ipse innocens ac supplex (me miserum) ante aras, ipsa vidente dea, vulnus accepi. Jam vero quis percussiones istas Dianæ illatas fuisse neget? quanquam non iis quidem contenta fuit hujus insania, sed etiam vulnera in vultum, qualia in bello atque pugna inferuntur, intulit, humanoque pavementum sanguine foedavit. At vero quis Ephesiæ unquam Dianæ hoc pacto sacrificavit? Barbarorum ac Taurorum hujusmodi quidem certe institutum est. Apud Scythas Dianæ templum est: apud quos solos deæ hujus altaria humano cruore conspergi receptum est. Tu autem Ionia ut Scythia esset, Ephesique idem, qui in Taurica insula, cruor manaret, effecisti. Quin igitur gladium etiam in me stringis? quanquam quid ferro opus est, cum gladii munere manus fungatur? cruenta enim et cædibus assueta dextra tua id nunc patravit, quod in occisionibus fieri consuevit.

III. Hæc dum ego lamentarer, ab iis qui in templo erant, concursus ad me factus est: ac nonnulli ex iis hominem increpare cœperunt: quin etiam sacerdos ipse, Nonne dedecus est, inquit, tam aperte hæc, in templo præsertim, facere? Quam ob causam ego jam confirmato animo, Hoc equi-

ἡσθήμου, ἐπιβουλευθεὶς μὲν εἰς τὴν ψυχὴν ὑπὸ τούτου, σωθεὶς δ' ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος, ἣ τοῦτον ἀπέφηνε συκοφαντήν. Καὶ νῦν προσελθεῖν με δεῖ καὶ ἀπονίσασθαι τὸ πρόσωπον ἔξω. Μὴ γὰρ ἐνταῦθα τοῦτο ποιήσαιμι
 5 ἔγωγε, μὴ καὶ τὸ ἱερὸν ὕδωρ τῷ τῆς ὕβρεως αἵματι μιανθῇ. Τότε μὲν δὴ μόλις ἀφελκύσαντες αὐτὸν ἐξάγουσι τοῦ ἱεροῦ. Τοσοῦτον δ' εἶπεν ἀπὼν· Ἀλλὰ τὸ μὲν σὸν ἥδη κέκριται, καὶ ὅσον οὐδέπω πείσῃ δίκην· τὸ δὲ τῆς ψευδοπαρθένου ταύτης [ἐταίρας] ἡ σύριγξ τιμω-
 10 ρήσεται.

Δ'. Ὡς δ' ἀπηλλάγη ποτὲ, καὶ γὰρ ἐξελθὼν ἐκάθηρα τὸ πρόσωπον. Τοῦ δὲ δειπνοῦ καιρὸς ἦν, καὶ ὑπεδέξατο ἡμᾶς ὁ ἱερεὺς μάλα φιλοφρόνως. Ἐγὼ δ' εἰς τὸν Σώστρατον ὁρῶν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἰδεῖν οὐκ ἠδυνάμην,
 15 συνειδὼς οἷα αὐτὸν διετεθείκειν. Καὶ ὁ Σώστρατος δὲ τὰς τῶν ὀφθαλμῶν ὁρῶν ἀμύξεις τῶν ἐμῶν, ἃς ἔτυχον ὑπ' αὐτοῦ παθὼν, ἀντησχύνετό με βλέπειν· καὶ ἡ Λευκίππη δὲ τὰ πολλὰ εἰς γῆν ἐβλεπε. Καὶ ἦν ὅλον τὸ συμπόσιον αἰδώς. Προϊόντος δὲ τοῦ πότου καὶ τοῦ
 20 Διονύσου κατὰ μικρὸν ἐξίλασκομένου τὴν αἰδῶν (ἔλευθερίας γὰρ οὗτος πατήρ) ἀρχεὶ λόγου πρῶτος ὁ ἱερεὺς πρὸς τὸν Σώστρατον· Ἴ οὐ λέγεις, ὦ ξένη, τὸν περὶ ἡμᾶς μῦθον ὅστις ἐστὶ; Δοκεῖ γάρ μοι περιπλοκάς τις εἶναι οὐκ ἀληθής. Οἶνῳ δὲ μάλιστα πρέπουσιν οἱ
 25 τοιοῦτοι λόγοι. Καὶ ὁ Σώστρατος προφάσεως λαβόμενος ἀσμενος, Τὸ μὲν κατ' ἐμὲ τοῦ λόγου μέρος ἀπλοῦν, εἶπεν, ὅτι Σώστρατος ὄνομα, Βυζάντιος τὸ γένος, τούτου θεός, πατήρ ταύτης. Τὸ δὲ λοιπὸν, ὅπερ ἐστὶ μῦθος, λέγε, τέκνον Κλειτοφῶν, μηδὲν αἰδοῦμενος.
 30 Καὶ γὰρ εἰ τί μοι συμβέβηκε λυπηρὸν, μάλιστα μὲν οὐ σὸν ἐστίν, ἀλλὰ τοῦ δαίμονος· ἔπειτα τῶν ἔργων παρελθόντων ἢ διήγησις τὸν οὐκέτι πάσχοντα ψυχαγωγῇ μάλλον ἢ λυπεῖ.

Ε'. Καὶ γὰρ πάντα τὰ κατὰ τὴν ἀποδημίαν τὴν ἀπὸ
 35 Τύρου διηγοῦμαι, τὸν πλοῦν, τὴν ναυαγίαν, τὴν Αἴγυπτον, τοὺς βουκόλους, τῆς Λευκίππης τὴν ἀπαγωγὴν, τὴν παρὰ τῷ βοιωτῷ πλαστὴν γαστέρα, τὴν Μενελάου τέχνην, τὸν ἔρωτα τοῦ στρατηγοῦ, καὶ τὸ Χαιρέου φάρμακον, τὴν τῶν ληστῶν ἀρπαγὴν, καὶ τὸ τοῦ μηροῦ
 40 τραῦμα καὶ ἐδεῖξα τὴν οὐλήν. Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν Μελίτην ἐγενόμην, ἐξῆρον τὸ πρᾶγμα ἑμαυτοῦ πρὸς σωφροσύνην μεταποιῶν καὶ οὐδὲν ἐψευδόμην· τὸν Μελίτης ἔρωτα, καὶ σωφροσύνην τὴν ἐμὴν, ὅσον ἐλιπά-
 45 ῃς χρόνον, ὅσον ἀπέτυχεν, ὅσα ἐπηγγεῖλατο, ὅσα ἐπιδόρατο· τὴν ναῦν διηγησάμην, τὸν εἰς Ἐφεσον πλοῦν, καὶ ὡς ἄμφω συνεκαθεύδομεν, καὶ, μὰ ταύτην τὴν Ἀρτεμιν, ὡς ἀπὸ γυναικὸς ἀνέστη γυνή. Ἐν μόνον παρῆκα τῶν ἑμαυτοῦ ὁραμάτων, τὴν μετὰ ταῦτα πρὸς Μελίτην αἰδῶν. Ἐπεὶ καὶ τὸ δειπνόν εἶπον, καὶ ὡς
 50 ἑμαυτοῦ καταψευσάμην, καὶ μέχρι τῆς θεωρίας τὸν λόγον συνεπέραννα, καὶ, Τὰ μὲν ἐμὰ ταῦτα, ἔφην· τὰ δὲ Λευκίππης τῶν ἐμῶν μέλιστα. Πέπραται, δε-
 55 δοῦλτα, γῆν ἔσκαψε, σεσάληται τῆς κεφαλῆς τὸ κάλλος. Τὴν κουρᾶν ὄρεξ. Καὶ καθ' ἕκαστον ὡς ἐγέ-

dem, inquam, pacto, viri Ephesii, acceptus sum homo liber et non obscurae urbis civis : ab isto enim vitae summum in discrimen adductus, a Diana servatus, quae hunc calumniatorem esse arguit. Nunc mihi e templo exire, faciemque ablucere opus est : neque enim id ego hic unquam facere ausim, ne videlicet sacri latices cruore per contumeliam effuso polluantur. Interea Thersander, cum vix e delubro nonnulli eum protruderent, huiusmodi quiddam inter abeundum solus secum locutus est : Tu quidem, quod ad causam tuam attinet, jam damnatus es : nec multo post de te supplicium sometur. De scorto autem isto virginitatem ementiente, fistula iudicium faciet.

IV. Posteaquam ille abiit, egressus ipse faciem abluī : cumque accumbendi jam tempus esset, a sacerdote peramanter accepti sumus. Ego vero eorum, quae in Sostratum admiseram, conscius, oculos in illum palam conjicere non audebam : et ipse oculorum meorum vulnera videns, quibus me affecerat, me contueri pariter verecundabatur : Leucippe quoque nihil aliud, quam terram intuebatur, ita ut convivium prorsus verecundia constaret. Tandem procedente potu, Bacchoque pudorem sensum amovente, is enim libertatis auctor est, primus ad Sostratum conversus sacerdos, Quin tu igitur, inquit, o hospes, rerum vestrarum, cujusmodi tandem eae sint, seriem narras? mihi sane non insuaves quasdam ambages continere videtur : praeterea vino sermones huiusmodi maxime conveniunt. Tum Sostratus, loquendi occasione lubenter sumta, Quod quidem, inquit, ad me attinet, simplex admodum est. Sostrato mihi est nomen, patria Byzantium, atque adolescentis quidem istius patruus, puellae autem pater sum. Cetera, quae revera fabula sunt, tu, Clitophon, metu omni prorsus abjecto, effare. Nam si quid mihi acerbi evenit, non tibi, sed fortunae tribuendum est. Ad haec, praeteritorum malorum commemoratio tantum abest, ut qui evasit, mœrore afficiat, ut etiam vehementer oblectet.

V. Tum ego, quae mihi postea, quam Tyro profugi, evenerunt, singula ordinatim recensui, navigationem scilicet, naufragium, Aegyptum, praedones, Leucippes raptum, sictum apud aram uterum, Menelai calliditatem, amorem ductoris militum, Chaeae medicinam, piratarum rapinam, vulnus femoris, cuius tum quoque cicatricem ostendi. Ubi vero ad Meliten ventum est, quaecunque mihi agere contigit, quanta maxima potui modestia, mendacioque nullo penitus intermisto, narraui, Melites amorem, continentiamque meam, quamdiu me illa oraverit, quamdiu illam ipse lactaverim, tum quaecunque promisit, quaecunque conquesta est, omnia praeterea, quae in nave, dum Ephesum proficisceremur, acta sunt, nempe ut simul ambo cubueramus, a meque illa tanquam a muliere mulier, (Dianam ipsam testabar) surrexerat; postremo meam omnem erga illam observantiam, carnem item, falsamque mei accusationem, et cetera omnia ad Sostrati usque adventum perspicue enarraui, unico tantum facto meo quod ad Meliten attinet praetermisso. Atque haec quidem, inquam, de me quae dicerem, habui, Leucippes autem facta meis multo majora sunt : vendita enim est, servivit, terram fodit, capitis decus, id quod tonsura ipsa declarat, au-

νετο διεξήειν. Κάν τῷδε κατὰ τὸν Σωσθένην καὶ
Θέρσανδρον γενόμενος, ἐξῆρον καὶ τὰ αὐτῆς ἐτι μάλ-
λον ἢ τὰμὰ εἰδὼς αὐτῇ χαριούμενος ἀκούσας τοῦ
πατρός· ὡς πᾶσαν αἰκίαν ἤνεγκεν εἰς τὸ σῶμα καὶ
5 ὕβριν, πλὴν μιᾶς· ὑπὲρ δὲ ταύτης τὰς ἄλλας πᾶσας
ὑπέστη· καὶ ἔμεινε, πάτερ, τοιαύτη μέχρι τῆς παρού-
σης ἡμέρας, ὅταν αὐτὴν ἐξέπεμψας ἀπὸ Βυζαντίου.
Καὶ οὐκ ἐμὸν τοῦτ' ἐγκώμιον, ὅτι φυγὴν ἐλόμενος οὐ-
δὲν ἔδρασα, ὑπὲρ ὧν ἔφυγον, ἀλλ' αὐτῆς, ὅτι καὶ ἐν
10 μέσοις λησταῖς ἔμεινε παρθένος, καὶ τὸν μέγαν ἐνίκη-
σε ληστήν, Θέρσανδρον λέγω, τὸν ἀναίσχυντον, τὸν
βίαιον. Ἐφιλοσοφῆσαμεν, πάτερ, τὴν ἀποδημίαν.
Ἰδὼμεν γὰρ ἡμᾶς ἔρω, καὶ ἦν ἔραστοῦ καὶ ἐρωμένης
φυγὴ· ἀποδημήσαντες γεγόναμεν ἀλλήλων ἀδελφοί.
15 Ἢ τίς ἄρα ἐστὶν ἀνδρὸς παρθεσία, ταύτην καὶ γὰρ μέ-
χρι τοῦ παρόντος πρὸς Λευκίππην ἔχω. Ἡ μὲν γὰρ
ἄρα ἐκ πολλοῦ τοῦ τῆς Ἀρτέμιδος ἱεροῦ. Δέσποινα
Ἀφροδίτη, μὴ νεμεσήσης ἡμῖν ὡς ὕβρισμένη. Οὐκ
ἠθέλομεν ἀπάτορα γενέσθαι τὸν γάμον. Πάρεστιν
20 οὖν ὁ πατήρ· ἔχε καὶ σύ· εὐμενὴς ἡμῖν ᾗδ' ἐγενόμην.
Ταῦτ' ἀκούοντες, ὁ μὲν ἱερεὺς ἐκεχῆναι, θυμὰζων
ἕκαστον τῶν λεγομένων· ὁ δὲ Σώστρατος καὶ ἐπεδά-
κρυεν, ὅποτε [τὸ] κατὰ Λευκίππην ἐγεγόνει. [δρᾶ-
μα]. Καὶ ἐπεὶ ποτ' ἐπαυσάμην, τὰ μὲν ἡμέτερα,
25 εἶπον, ἠκούσατε· ἐν δ' αἰτῷ μαθεῖν καὶ γὰρ παρὰ σοῦ,
ἱερεῦ, μόνον· τί ποτ' ἐστίν, ὃ τελευταῖον ἀπῶιν ὁ Θέρ-
σανδρος κατὰ Λευκίππης προσέθηκε, σύριγγα εἰπών·
Ἄλλὰ σύ, ἔφη, καλῶς ἀνῆρον· καὶ γὰρ εἰδότες ἡμᾶς
τὰ περὶ τὴν σύριγγα τοῖς παροῦσιν ὁμῶς ἀρμόσασθαι
30 προσήκει· καὶ γὰρ τὸν σὸν ἀμείβομαι μῦθον εἰπών.
Γ'. Ὁρᾶς τοῦτ' ὁ ἄλσος τὸ κατόπιν τοῦ νεῶ.
Ἐνθάδ' ἐστὶ σπηλαῖον ἀπόρρητον γυναιξί, καθαράς
δ' εἰσελθούσαις οὐκ ἀπόρρητον παρθένοισι. Ἀνάκειται
δὲ σύριγξ, ὀλίγον ἔνδον τῶν τοῦ σπηλαίου θυρῶν.
35 Εἰ μὲν οὖν τὸ ὄργανον καὶ παρ' ὑμῖν ἐπιχωριάζει τοῖς
Βυζαντίοις, ἵστε ὃ λέγω· εἰ δὲ τις ὑμῶν ἤττον ὠμίλησε
ταύτῃ τῇ μουσικῇ, φέρε καὶ οἷόν ἐστιν εἶπω, καὶ τὸν
ταύτῃ τοῦ Πανὸς πάντα μῦθον. Ἡ σύριγξ αὐλοὶ μὲν
εἰσι πολλοί, κάλαμοι δὲ τῶν αὐλῶν ἕκαστος· αὐλοῦσι
40 δ' οἱ κάλαμοι πάντες ὥσπερ αὐλὸς εἷς. Σύγκεινται
δὲ στοιχηδὸν ἄλλος ἐπ' ἄλλον ἡνωμένος· τὸ πρόσωπον
ἰσοστάσιον καὶ τὸ νῶτον. Καὶ ὅσοι εἰσὶ τῶν καλᾶμων
βραχὺ μικρῷ λειπόμενοι, τούτων μείζων ὁ μετὰ τοῦ-
τον, καὶ (ὁ πρῶτος τοῦ δευτέρου) [ἐπὶ τῷ δευτέρῳ]
45 τοσοῦτον, ὅσον τοῦ δευτέρου μείζων ὁ μετὰ τοῦτον
[τρίτος,] καὶ κατὰ λόγον οὕτως ὁ λοιπὸς τῶν καλᾶ-
μων χορὸς ἕκαστον τοῦ πρόσθεν ἴσον ἔχων, τὸ δ' ἔσω
μέσον ἐστὶ τῷ περιττῷ. Αἴτιον δὲ τῆς τοιαύτης τά-
ξεως ἢ τῆς ἀρμονίας διανομή. Τὸ μὲν γὰρ ὀξύτατον
50 ἄνω, καὶ ὅσον εἰς τὸ κάτω πρῶτον βαρὺ, κατὰ κέρας
ἐκάτερον ὁ ἄκρος ἔλαχεν αὐλός· τὰ δὲ μεταξὺ τῶν
ἄκρων τοῦ ρυθμοῦ διαστήματα, πάντες οἱ μεταξὺ κά-
λαμοι, ἕκαστος ἐπὶ τὸν πέλας τὸ ὀξὺ καταφέρων ἐς
τὸν τῷ τελευταίῳ συνάπτει βάρει. Ὅσα δ' ὁ τῆς

sit. Unumquodque deinde, sicuti actum fuerat enarravi
et cum de Sosthene Thersandroque facienda esset mentio,
magis illius facta quam mea verbis extuli, sciens me
puellae ipsi, patre praesertim audiente, rem gratam fa-
cere. Aromuas enim contumeliasque omnes, inquam,
una duntaxat excepta, perpessa est, intactaque, pater
qualem ipsam Byzantio dimisisti, in hanc usque diem per-
mansit. Neque vero istud laudi mihi dari velim, qui
fuga arrepta nihil eorum, ob quae fugiebam, molitus sim :
sed ipsi potius, quae inter piratas etiam integram se ser-
vaverit, et piratarum omnium maximi, Thersandri scilicet,
invrecundi atque audacis, violentiae restitit. Nos
vero, et consullo quidem, navigationem suscepimus,
pater : verum ad id amoris nimia vi compulsi fuimus, ut
merito illa mutuo amantium fuga dici possit, sed fratres
ambo una in itinere facti sumus, virginitatemque ipsi
meam, si qua viris virginitas inest, impollutam adhuc,
quod ad Leucippen attinet, servo, quandoquidem ipsam
quoque Dianae cultui jampridem addictam esse perdidice-
ram. At tu, o hera Venus, ne nobis tanquam neglecta
succenseas. Absente patre nuptias facere nolumus. Ille
nunc hic adest : quare adsis tu quoque nobis jam tandem
propitia. Quae cum illi audivissent, sacerdos quidem prae
admiratione obstupescit : Sostratus vero lacrymas
profudit, quotiescunque de Leucippes incommodis actum
fuit. Posteaquam dicendi a me finis tandem est factus,
Causae equidem, inquam ego, nostros recensui omnes :
nunc unum ipse quoque, o sacerdos, audire pervelim :
nempe quid illud sit, quod postremo abiens Thersander
Leucippae minatus est, fistulae mentione facta. Tum ille,
recte sane, inquit, rogas. Aequum enim est, ut qui rem
hanc, uti se habet, scimus, praesentibus annexere. Et
ego, haec narrans tibi gratiam referam.

VI. Videsne igitur, inquit ille, nemus post templum ?
In eo spelunca est, mulieribus quidem inaccessa, virgini-
bus autem nequaquam. Paulo intra ejus ostium fistula
suspensa est : quod instrumenti genus si apud vos Byzan-
tios in usu est, jam quid dicam, intelligitis : sin autem
e vobis aliquis est qui non noverit hoc musices genus, ei
ego quale id sit, Panisque omnem etiam fabulam, quate-
nus ad id pertinet, enarrabo. Fistula pluribus et tibiis
compacta est : quae singulae singulis ex arundinibus con-
stant. Atque arundines ipsae omnes, perinde ac tibia
una sonum edunt : inter seque ita collocatae sunt, ut al-
tera alteri ordinatim adhaereat. Facies anterior posteriori
similis habetur. Quoniam autem arundinum aliam alia
excedit, illud scire oportet, altero ex capite quanto pri-
mam secunda superat, tanto secundam a tertia superari,
ceterasque deinceps proportionem eandem sequi : ex altero
vero capite aequales illas inter se omnes esse : quae om-
nium media est, ea longiore dimidio minor est. Eo autem
ordine dispositae arundines fuerunt, ut aequalis effici con-
centus posset. Nam cum acutissimus sonus in sublimi ad-
modum feratur, gravissimus autem contra deprimatur, am-
boque extremas arundines, alter alteram scilicet, sortiti
sint, interjacentes alias, quae vocum intervalla modera-
rentur, constitui necesse fuit. Illae enim sonos impares,
sed tamen pro rata portione distinctos nactae, acutaeque
cum gravibus temperantes, in causa sunt, ut extremae
inter se congruant, sic, ut aequalis demum concentus ef-

Ἀθηναῖς αὐλὸς [ἐντὸς] λαλεῖ, τοσαῦτα καὶ ὁ τοῦ Πανὸς ἐν τοῖς στόμασιν αὐλεῖ. Ἄλλ' ἐκεῖ μὲν οἱ δάκτυλοι κυβερνῶσι τὰ αὐλήματα, ἐνταῦθα δὲ τοῦ τεχνίτου τὸ στόμα μιμεῖται τοὺς δακτύλους. Κάκει μὲν κλείσας ὁ αὐλητὴς τὰς ἄλλας ὁπὰς, μίαν ἀνοίγει μόνην, δι' ἧς τὸ πνεῦμα καταρρεῖ, ἐνταῦθα δὲ τοὺς μὲν ἄλλους ἐλευθέρους ἄρχει καλᾶμους, μόνῃ δὲ τὸ χεῖλος ἐπιτίθεισιν, ὃν ἂν ἐθέλῃ μὴ σιωπᾶν, μεταπηδᾷ τ' ἄλλοι' ἐπ' ἄλλον, ὅποι ποτ' ἂν (αὐτὸν) ἢ τοῦ κρούματος ἁρμονία καλῇ. Οὕτως αὐτῷ περὶ τοὺς αὐλοὺς χορεύει τὸ στόμα. Ἦν δ' ἡ σύριγξ οὕτ' αὐλὸς ἀπ' ἀρχῆς, οὔτε κάλαμος, ἀλλὰ παρθένος εὐειδὴς οἷαν εἶχεν κρίνειν. Ὁ Πάν οὖν εἰδὼκεν αὐτὴν ὁρόμον ἐρωτικόν, τὴν δ' ὕλη τις δέχεται δασεῖα φεύγουσαν. Ὁ δὲ Πάν κατὰ πόδας εἰσθορῶν, ὥρεγε τὴν χεῖρα ὡς ἐπ' αὐτήν. Καὶ ὁ μὲν ὥστα τεθηρακέναι καὶ ἔχασθαι τῶν τριχῶν, καλᾶμυν δὲ κόμην εἶχεν ἡ χεῖρ. Τὴν μὲν γὰρ εἰς γῆν καταδύναι λέγουσι, καλᾶμους δὲ τὴν γῆν ἀντ' αὐτῆς τεκεῖν. Τέμνει δὴ τοὺς καλᾶμους ὑπ' ἀρχῆς ὁ Πάν, ὡς κλέπτοντας αὐτοῦ τὴν ἐρωμένην. Ἐπεὶ δὲ μετὰ ταῦτ' οὐκ εἶχεν εὐρεῖν, εἰς τοὺς καλᾶμους δοκῶν λελύσθαι τὴν κόρην, ἔκλασε τὴν τομὴν, νομίζων τεθνηκέναι τὴν ἐρωμένην. Συμφορήσας οὖν τὰ τετμημένα τῶν καλᾶμυν ὡς μέλη τοῦ σώματος, καὶ συνθεῖς εἰς ἓν σῶμα, εἶχε διὰ χειρῶν τὰς τομὰς τῶν καλᾶμυν καταφύων, ὡς τῆς κόρης τραύματα. Ἔστενε δ' ἐρωτικὸν ἐπιθεῖς τὸ στόμα, καὶ ἐνέπνει ἀνωθεν εἰς τοὺς αὐλοὺς ἅμα φύλων. Τὸ δὲ πνεῦμα διὰ τῶν ἐν τοῖς καλᾶμοις στενωπῶν καταρρεῖον, αὐλήματα ἐποίει, καὶ ἡ σύριγξ εἶχε φωνήν. Ταύτην οὖν τὴν σύριγγά φασιν ἀναθεῖναι μὲν ἐνθάδε τὸν Πᾶνα, περιορίσαι δ' εἰς σπηλαῖον αὐτὴν, θαμίζειν τ' αὐτοῦ καὶ τῇ σύριγγι συνήθως αὐλεῖν. Χρόνῳ δ' ὕστερον χαρίζεται τὸ χωρίον τῇ Ἀρτέμιδι, συνθήκας ποιησάμενος πρὸς αὐτήν, μηδεμίαν ἐκεῖ καταβαίνειν γυναῖκα. Ὅταν οὖν αἰτίαν ἔχῃ τις οὐκ εἶναι παρθένος, προπέμπει μὲν αὐτὴν ὁ δῆμος μέχρι τῶν τοῦ σπηλαίου θυρῶν, δικάζει δ' ἡ σύριγξ τὴν οἰκνῶν. Ἡ μὲν γὰρ παῖς εἰσέρχεται κεκοσμημένη περὶ τῇ νενομισμένῃ, ἄλλος δ' ἐπικλείει τὰς τοῦ σπηλαίου θύρας. Κἂν μὲν ἡ παρθένος, λιγυρόν τι μέλος ἀκούεται καὶ ἔνθεον, ἥτοι τοῦ τόπου πνεῦμα ἔχοντος μουσικὸν εἰς τὴν σύριγγα ταμειῖον, ἡ τὰχα καὶ ὁ Πάν αὐτὸς αὐλεῖ. Μετὰ δὲ μικρὸν αὐτόμαται μὲν αἱ θύραι ἀνεώχθησαν τοῦ σπηλαίου, ἐκφαίνεται δ' ἡ παρθένος ἐστεφανωμένη τὴν κεφαλὴν πίτυος κόμαις. Ἐὰν δ' ἡ τὴν παρθενίαν ἐψευσμένη, σιωπᾷ μὲν ἡ σύριγξ, οἰμωγὴ δὲ τις ἀντὶ μουσικῆς ἐκ τοῦ σπηλαίου πέμπεται, καὶ εὐθὺς ὁ δῆμος ἀπαλλάττεται καὶ ἀρίστην ἐν τῷ σπηλαίῳ τὴν γυναῖκα. Τρίτῃ δ' ἡμέρᾳ παρθένος ἰέρεια τοῦ τόπου παρελθοῦσα, τὴν μὲν σύριγγα εὐρίσκει χαμαὶ, τὴν δὲ γυναῖκα οὐδαμοῦ. Πρὸς ταῦτα παρασκευάσασθε πῶς ἂν αὐτοὶ σχῇτε τύχης καὶ αὐντε. Εἰ μὲν γὰρ ἐστι παρθένος, ὡς ἔγωγε βουλόμην, ἅπτετε χαίροντες τῆς σύριγγος τυχόντες εὐμε-

ficiatur. Porro fistula hæc, si ori eam quis admoveat, eadem prorsus, quæ Palladis tibia, refert : verum hic digiti modos temperant, illic artificis os manum imitatur : hic tibicen foramina omnia, uno dumtaxat excepto, per quod spiritus exeat, obturat ; illic fistulicem arundines alias omnes liberas dimittens, uni tantum, quam quidem sonum edere velit, os admovet : qua deinde ommissa, ad aliam atque aliam, in quamcumque partem ipsum harmoniæ lex vocaverit transilit. Eoque pacto circum arundines labra feruntur. Ac fuit quidem tempus, cum fistula hæc neque tibia, neque arundo erat, sed virgo supra quam quis judicare possit, formosa : quæ cum sui amore captum Panem deum fugeret, densissimam in sylvam sese recepit. Pan vero vestigiis consecutus, puellæ manum tandem injecit : cumque capillis comprehensam illam tenere se arbitraretur, arundinum frondes apprehendebat manus, quas absorptæ terræ discessu puellæ loco enatas aiunt. Has igitur, utpote quæ amicam sibi suam eripuisent, iræ impotentia devictus, succidit. Verum puella non inventa, quum eam in arundines mutatam esse putaret, quod amicam leto se dedisse crederet, ob dissectionem ingemuit, dissectasque arundines, tanquam virginis membra essent, colligens, atque in unum componens, eam partem ubi dissectæ erant, tanquam puellæ vulnera manibus continere, ac dissuaviari perrexit. Ita dum amatorie lamentatur, os admovens, et foramina superne inflabat, simul oscula inferens. Spiritus calamos intravit, perque angustias eorum means sonum edidit : atque hoc pacto fistula vocem nacta est, quam deinceps a Pane in spelunca illa collocatam conclusamque fuisse, deum autem ipsum illuc frequenter venire, ac de more canere solitum, constans fama est. Post temporis intervallum vero Dianæ hunc agrum dono dat, pactione cum illa facta, ne mulier eo descenderet. Quamobrem cum in violati pudoris suspitionem virgo aliqua venit, eam populus ad speluncæ usque fores comitatur, ut fistulæ judicium subeat. Nam puella stolam ad id rite comparatam induta in antrum descendit, cujus postes ab uno aliquo obserantur : ac tum quidem, si ea virgo adhuc sit, canorus quidam ac pæne divinus sonus exauditur : sive quod musicum spiritum reconditum locus ille habeat unde fistula sonos promat, sive quod Pan forte ipse canat. Nec multo post antri valvæ sponte recluduntur, virgoque pineis frondibus redimita conspicitur. Sin autem virginem se mentita fuerit, fistula tacet, pro cantu fletum quendam spelunca emittit. Populus itaque, relicta ibi muliere, confestim abit : virgo autem loci ejus antislita tertio demum die speluncam ingressa, fistulam quidem humi delapsam, mulierem vero nusquam reperit. Ad hæc vos parate quorum quis exitus futurus sit, etiam atque etiam cogitate. Ac si viri adhuc expers Leucippe est (id quod ipse sane pervelim) alacres periculum facite, propitiam vobis fistulam habituri : cujus judicium nemini

νοῦς· οὐ γὰρ ἂν ποτε ψεύσαιτο τὴν κρίσιν· εἰ δὲ μή· αὐτοὶ γὰρ ἴστε ὅσα εἰκὸς ἐν τοσαύταις αὐτὴν ἐπιβουλαῖς γενομένην ἄκουσαν....

Ζ'. Καὶ εὐθὺς ἡ Λευκίππη, πρὶν τὸν ἱερέα εἰπεῖν
 5 τὸν ἐξῆς λόγον, ὡς γέ μοι δοκεῖ, μὴδὲ εἴπῃς· ἐγὼ γὰρ
 εἰς τὸ τῆς σύριγγος σπῆλαιον εἰσελθεῖν καὶ χοί-
 ρις προκλήσεως κατακεκλεισθαι. Ἀγαθὰ λέγεις, ὁ
 ἱερεὺς εἶπε, καὶ σοὶ συνήδομαι ὑπὲρ σωφροσύνης καὶ
 τύχης. Τότε μὲν οὖν ἐσπέρας γενομένης, ἕκαστος
 10 ἡμῶν ἀπῆι κοιμησόμενος, ἐνθα ὁ ἱερεὺς παρεσκεύασεν.
 Ὁ Κλεινίας δ' οὐκ ἦν ἡμῖν συνδαιπνῶν, ὡς ἂν μὴ
 φορτικοὶ δοκοῖν μὲν εἶναι τῷ ξενοδόκῳ, ἀλλ' ἐνθα καὶ
 τὴν πρόσθεν ἡμέραν, καὶ τὴν τότε. Τὸν μὲν τοι Σώ-
 στρατον ἐώρων ὑποβορυθηθέντα τῷ τῆς σύριγγος διηγῆ-
 15 ματι, μὴ ἄρα τὰ περὶ τῆς παρθενίας δι' αἰδοῖ τὴν πρὸς
 αὐτὸν ψευδόμεθα. Διανεύω δὴ τῇ Λευκίππῃ νεύματι
 ἀφανεῖ τὸν φόβον τοῦ πατρὸς ἐξελεῖν, ἐπισταμένην ὅτῳ
 δὴ τρόπῳ μάλιστα οἴεται πείσειν. Κακείνη δ' ἐδόκει
 μοι ταῦτον ὑποπτεῖν, ὥστε ταχύ μου συνῆκε. Δι-
 20 νοεῖτο δὲ καὶ πρὸ τοῦ παρ' ἐμοῦ νεύματος, πῶς ἂν
 κοσμιώτατα προσεγγεῖται τῷ πιστώματι. Μέλλουσα
 οὖν πρὸς ὕπνον ἀναχωρεῖν, καὶ ἀσπάζομένη τὸν πατέ-
 ρα, ἥρμα πρὸς αὐτὸν, Θάρρει, πάτερ, ἔφη, περὶ
 ἐμοῦ, καὶ πίστευε τοῖς εἰρημένους. Μὰ τὴν γὰρ Ἄρ-
 25 τεμιν, οὐδέτερος ἡμῶν οὐδὲν ἐψεύσατο. Τῇ δ' ὕστε-
 ραῖα περὶ τὴν θεωρίαν ἦσαν ὅ τε Σώστρατος καὶ ὁ
 ἱερεὺς, καὶ ὑπηρεπισμέναι ἦσαν αἱ θυσῖαι. Παρῆν
 δὲ καὶ ἡ βουλή μεθέξουσα τῶν ἱερέων. Εὐφημία δ'
 ἦσαν εἰς τὴν θεὸν πολλαί, καὶ ὁ Θέρσανδρος (εἵχε
 30 γὰρ καὶ αὐτὸς παρών) προσελθὼν τῷ προέδρῳ, Πρό-
 γραφον εἰς αὐρὸν, ἔφη, τὰς περὶ ἡμῶν δίκας, ἐπεὶ
 καὶ τὸν καταγνωσθέντα σοὶ χθὲς ἤδη τινὲς ἔλυσαν,
 καὶ ὁ Σωσθένης ἐστὶν οὐδαμοῦ. Προγέγραπτο μὲν
 οὖν εἰς τὴν ὕστεραίαν ἡ δίκη. Παρεσκευαζόμεθα δ'
 35 ἡμεῖς μάλ' εὐπρεπῶς ἔχοντες.

Η'. Ἠκούσας δὲ τῆς κυρίας, ὁ Θέρσανδρος εἶπεν
 ᾧδε· οὐκ οἶδα τίνας ἄρξωμαι λόγου καὶ πόθεν, οὐδὲ
 τίνων κατηγορήσω πρῶτον καὶ τίνων δεύτερον. Τὰ
 40 τε γὰρ τετολημμένα πολλὰ ὑπὸ πολλῶν, καὶ οὐδὲν
 οὐδένος τῷ μεγέθει δεύτερον· πάντα δ' ἀλλήλων γυμνά,
 καὶ μετ' ὧν οὐδ' ἂν ἄψωμαι κατηγορῶν. Τὰ τε γὰρ
 τῆς ψυχῆς κρατούσης, φοβοῦμαι μὴ ἀτελής μοι ὁ λόγος
 γένηται, τῆς τῶν ἄλλων μνήμης τὴν γλῶτταν ἔφ'
 ἕκαστον ἐλκούσης. Ἡ γὰρ εἰς τὸ μῆπω λεγθὲν ἐπειξίς
 45 τοῦ λόγου τὸ δλόκληρον τῶν ἡδὴ λεγθέντων παραι-
 ρεῖται. Ὅταν μὲν γὰρ φονεύωσι τοὺς ἀλλοτρίους
 οἰκέτας οἱ μοιχοί, μοιχεύωσι δὲ τὰς ἀλλοτρίας γυ-
 ναῖκας οἱ φονεῖς, λύωσιν δ' ἡμῖν τὰς θεωρίας οἱ πορ-
 νοβοσχοί, τὰ δὲ σεμνότατα τῶν ἱερῶν μεταίνωσιν αἱ
 50 πόρνοι, τὰς ἡμέρας δὲ λογιζόμενος, ἢ ταῖς δοῦλαις καὶ
 τοῖς δεσπότης, τί δράσειε τις ἔτι, [τῆς] ἀνομίας θυοῦ
 καὶ μοιχείας, καὶ ἀσεβείας καὶ μαιφονίας κεκερασ-
 μένης; Κατεγνώκατέ τινας θάνατον, ἐφ' αἷς δὴ ποτ' οὖν
 αἰτίαι, οὐδὲν γὰρ διαφέρει, καὶ δεδεμένον εἰς τὸ δεσ-

unquam fraudi fuit. Sin minus, vos enim scire debetis, quam multa verisimile est eam vel invitam (pertulisse), cui toties in insidiatorum manus devenire contigit.

VII. Tum Lencippe, antequam captum sermonem sacerdos finiret, Atqui, quum hoc decreverim facere, nihil addas; ego enim fistulae antrum prompte ingredi atque tibi, ne provocata quidem, concludi. Est id mihi, inquit sacerdos, perjucundum: tuamque tibi continentiam et felicitatem gratulor. Sed cum jam advesperasset, nostrum unusquisque, ubi sacerdos praescripserat, cubitum abiit. Clinia nobiscum haudquaquam conaverat, hospiti enim oneri esse volebamus, sed eo se receperat, ubi pridie quoque fuerat diversatus. Ceterum Sostratus, iis auditis, quae de fistula narrata fuerant, subvereri nobis visus est. ne verecundia erga se nostra ad mentiendam virginitatem adduceremur. Quamobrem ego puellae clam nutu indicavi, ut illum patri timorem eximeret: quo enim maxime modo id ei persuaderet, didicerat, idemque et ipsa suspicari mihi visa fuerat. Quid enim meus ille nutus sibi vellet, statim percepit: ac jam etiam ante, quam ei annuerem, nonnulla excogitaverat, ad persuadendum quam appositissima. Cubitum enim itura, patre salutato, bonoque animo esse jusso, Verbis, inquit, pater, nostris fidem habere: nemo enim nostrum, ita me Diana servet, ulla in re mentitus est. Postridie illius diei, cum victimae in promptu essent, Sostratus et sacerdos sacris peragendis operam impenderunt. Convenit autem etiam divinae rei particeps futura concio. Deaque magno cum plausu acclamatum est. Thersander autem (aderat enim et ipse) in praesidis conspectum progressus, Vadimonium, inquit, nobis in crastinum differ: quem enim tu heri damnasti, nonnulli missum fecerunt, Sosthenesque nusquam invenitur. Itaque factum fuit. Nosque interea, ut vadimonium longe paratiores obiremus, operam dedimus.

VIII. Cujus cum dies tandem advenisset, Thersander hunc in modum verba fecit: Quibus utar verbis, undeve initium dicendi sumam, quos prius, et quos posterius accusem, non satis scio: multa enim et a multis audacter facta, mihi dicenda sese offerunt, magnitudine inter se paria, omnia a se invicem separata, quorum nullum accusando totum enarrare possum. Nam ea, quae animus concepit, vereor ut explicare oratione possim, aliarum praesertim rerum memoria linguam ad se trahente. Quippe dum ad illa quae nondum dicta sunt, oratio festinat, facultatem eripi mihi sentio, quo minus res jam suscepas absolvam. Etenim cum aliorum servos adulteri necent, alienas conjuges sicarii violent, thesaurorum sanctitatem lenones tollant, sanctissima Deorum templa meretrices profanent, sin etiam, qui ancillis herisque diem dicant; quid faciat quis violatis legibus, adulteriis, sacrilegiis, credibus cumulatis? Unum, quaeso, aliquem vos quavis de causa (nihil enim refert) capitis dampnate, atque in cu-

μωιτήριον ἀπεστείλατε, φυλαχθῆσόμενον τῇ καταδικῇ· οὗτος δὲ παρέστηκεν ὑμῖν, ἀντὶ τῶν δεσμῶν λευκὴν ἡμφιεσμένος στολὴν, καὶ ἐν τῇ τάξει τῶν ἐλευθέρων ἔστηκεν ὁ δεσμώτης. Ἄρχα δὲ [καὶ] τολμήσει
 5 καὶ φωνὴν ἀφείναι καὶ ἐπιρρητορεῦσαι τι κατ' ἐμοῦ, μᾶλλον δὲ καθ' ὑμῶν καὶ τῆς ὑμετέρας ψήφου. Λέγε δὲ ὧδε τῶν προέδρων καὶ τῶν συμβούλων τὸ δόγμα.
 Ἀκούετε καθάπερ ἐψηφίσασθε, καὶ τὴν περὶ τούτου μοι γραφήν. Ἐδοξεν ἀποθνήσκειν Κλειτοφῶντα. Ποῦ
 10 τοίνυν ὁ δῆμιος; ἀπαγέτω τούτον λαβὼν. Δὸς ἡδὴ τὸν κύνειον. Ἡδὴ τέθνηκε τοῖς νόμοις· κατὰδικός ἐστιν ὑπερήμερος. Τί λέγεις, ὦ σεμνότατε καὶ κοσμιώτατε ἱερεῦ; ἐν ποίοις ἱεροῖς γέγραπται νόμοις τοὺς ὑπὸ τῆς βουλῆς καὶ τῶν πρυτάνεων κατεγνωσμένους καὶ θανά-
 15 τοις καὶ δεσμοῖς παραδοθέντας, ἐξαρπάζειν τῆς καταδικῆς καὶ τῶν δεσμῶν ἀπολύειν, καὶ κυριώτερον σαυτὸν ποιεῖν τῶν προέδρων καὶ τῶν δικαστηρίων; Ἀνάστηθι τοῦ θώκου, πρόεδρε, παραχώρησον τῆς ἀρχῆς αὐτῷ καὶ τοῦ δικαστηρίου· οὐκέτι οὐδενός ἐἴ κύριος· οὐδὲν
 20 ἔξεστί σοι κατὰ τῶν πονηρῶν ψηφίσασθαι, καὶ σήμερον ὅ τι ὀφείλει λυεῖται. Τί ἔστηκας, ἱερεῦ, σὺν ἡμῖν ὡς τῶν πολλῶν εἰς; Ἀνάβηθι, καὶ κἄθισον ἐν τῷ τοῦ προέδρου θρόνῳ, καὶ σὺ δικάζει λοιπὸν ἡμῖν, μᾶλλον δὲ κέλεις τυραννικῶς, μὴ δ' ἀναγινωσκέσθω σοὶ τις νόμος, μὴ δὲ
 25 γυνῶσι δικαστηρίου, μὴ δ' ὅλως ἀνθρώπων σεαυτὸν ἡγοῦ. Μετὰ τῆς Ἀρτέμιδος προσκυνοῦ· καὶ γὰρ τὴν ἐκείνης τιμὴν ἐξήρπασας. Αὐτῇ μόνῃ τοὺς ἐπ' αὐτὴν καταφύγοντας ἔξεστι σῶζειν· καὶ ταῦτα πρὸ δικαστηρίου γυνώσκεις. Δεδεμένον δ' οὐδένα λέλκεν ἡ θεὸς, οὐδὲ
 30 θανάτῳ παραδοθέντα ἠλευθέρωσε τῆς τιμωρίας. Τῶν δαστυγούτων εἰσὶν, οὐ τῶν ἀδικούντων οἱ βωμοί. Σὺ δὲ καὶ τοὺς δεθέντας ἐλευθεροῖς, καὶ τοὺς καταδικαίους ἀπολύεις. Οὕτως παρευδοκίμησας καὶ τὴν Ἀρτέμιν. Τίς ᾤκησεν ἀντὶ δεσμωτηρίου τὸ ἱερόν;
 35 Φονεὺς καὶ μοιχὸς παρὰ τῇ καθαρᾷ θεῷ· οἵμοι μοιχὸς παρὰ τῇ παρθένῳ. Σύνῃ δ' αὐτῷ καὶ γυνή τις ἀκόλαστος, ἀποδράσα τὸν δεσπότην. Καὶ γὰρ ταύτην, ὡς εἶδομεν, ὑπεδέχου, καὶ μία γέγονεν αὐτοῖς ἐστία παρὰ σοὶ καὶ συμπόσιον, τάχα δὲ καὶ συνεκάθευδες, ἱερεῦ,
 40 οἴκημα τὸ ἱερόν ποιήσας. Ἡ τῆς Ἀρτέμιδος οἰκία μοιχῶν γέγονε καὶ πόρνης θάλαμος. Ταῦτα μόλις ἐν χαμαιτυπείῳ γίνεται. Εἰς μὲν δὴ μοι λόγος οὗτος κατ' ἀμφοῖν. Τὸν μέντοι ἀξιῶ τῆς αὐθαδεῖας δοῦναι τιμωρίαν, τὸν δ' ἀποδοθῆναι κελεῖσθαι τῇ καταδικῇ.
 45 Δεύτερος δ' ἐστὶ μοι πρὸς Μελίττην μοιχείας ἄγων, πρὸς ἣν οὐδὲν δέομαι λόγων. Ἐν γὰρ τῇ τῶν θεραπαινῶν βασιλίσσῃ τὴν ἐξέτασιν γενέσθαι δέδοκται. Ταῦτα σὺν αἰτῷ, αἱ ἂν βασανιζόμεναι φήσωσιν οὐκ εἰδέναι τούτων τὸν κατὰδικον χρόνον πολλῶ συνόντα αὐτῇ καὶ
 50 ἐν ἀνδρὸς χώρα ἐν τῇ οἰκίᾳ τῇ ἐμῇ, οὐκ ἐν μοιχοῦ μόνον, καθεστῆκότα, πάσης αἰτίας αὐτὴν ἀφίημι. Ἄν τοίνυν τούναντίον, τὴν μὲν κατὰ τὸν νόμον ἀφείσθαι τῆς προκλῆς φημί δεῖν ἐμοί· τὸν δ' ὑποσχεῖν τὴν ὀφειλομένην τοῖς μοιχοῖς τιμωρίαν· θάνατος δ' ἐστὶν αὕτη· ὥσθ'

studium supplicio servatum dari jubete, ut is demum candida pro vinculis stola circumdatus, vestrum in conspectum veniat, et inter liberorum hominum ordines reus sedeat. Quid? quod vocem forsam etiam emittere, ac verba contra me, aut potius contra vos, sanctionesque vestras facere audebit? Recita praesidium consiliariorumque decretum. Audistisne quam de isto sententiam, me accusatore, tullistis? Decretum quidem certe semel a vobis est, Clitophonem morte mulctandum esse. Ubinam igitur lictor es, quin hunc sublimen raptum abducis? Quin ei venenum praebes? Jam enim quod ad leges attinet, mortuus est, supplicii quoque abiit dies. Quid vero ais tu, religiosissime atque ornatissime antistes? Quanam, obsecro te, lege cautum est, ut qui a concione, summisque magistratibus, vinculis et morti addicti sunt, a iudicum severitate vindicari et catenis exsolvi debeant? aut major ut tua sit, quam praesidium atque magistratum potestas? Age jam tuo e solio, Praeses, descende, huicque imperium ac iudiciorum auctoritatem omnem permitte: nihil enim juris tibi amplius in quempiam est: nec in secleros ac nefarios homines tibi animadvertere amplius licet, et solvuntur hodie decreta tua. Quid vero, sacerdos, tanquam privatus aliquis inter nos stas? Quin potius ascendis, atque in praesidis solio sedes, jus nobis posthac dicturus, aut si mavis tyrannice, legum omnium atque iudiciorum auctoritate neglecta, imperaturus. Nec vero te hominem tantum puta, sed cum Diana ipsa, cuius tibi honorem arrogasti, aequae coli jube: ea enim sola est ad quam confugientes ad se, illos scilicet quorum causa nondum a iudicibus cognita est, servare pertinet. Sed neminem illa unquam in custodiam datum solvit, neminem unquam morti addictum e lictorum manibus eripuit (infelicibus enim, non impiis, deorum arae praesidio esse consueverunt), unus tamen tu inventus es, qui reos e carceribus emitteres, damnatos absolveres. Ita Dianae auctoritate antecessisti. At vero quis unquam delubrum carceris loco inhabitavit? Sicarius atque adulter intactam apud deam moratur. O indignum facinus, adulter apud virginem unaque impudica ac fugitiva mulier adest. Tu enim, uti vidimus, illam hospitio convivioque accepisti: forte vero etiam in templo, tanquam meretricia aliqua in cella, cum ea simul cubuisti: Dianaeque fanum in adulterorum et scorti contubernium commutasti: haec vix in ganeo sunt. Haec mihi, quae primo loco in hosce ambos dicerem, occurrerunt. Quorum alterum audaciae suae poenas daturum arbitror: alterum vos jam tandem supplicio affici jubete. Nunc ut de adulterii rea Melite verba faciam, locus postulat, qua in re nequaquam mihi oratione opus est; quandoquidem ex ancillis habita de iis quaestione veritatem inquiri debere, sancitum est. Eas igitur adduci postulo: quae si tormentis adhibitis dicant, nescire se damnatum istum multo cum ea tempore consuevisse, domique meae mariti, nedum adulteri, loco diversatum esse, nulla causa est, quin ego nunc ab omni eam accusatione liberam dimittam: sin minus, dote illam mihi adjudicanda, uti lege cautum est, privari: hunc vero morte, debita scilicet adulteris poena, mulctari oportere ajo. Qui sive pereat ut adulter, sive ut parricida, utrius-

ἡποτέρως ἂν αὐτὸς ἀποθάνῃ, ὥς μοιχὸς, ἢ ὥς φονεὺς, ἀμφοτέροις ἔνοχος ὢν, δίκην δεδωκὼς οὐ δέδωκεν. Ἀποθανὼν γὰρ ὀφείλει θάνατον ἄλλον. Ὁ δὲ μοι τρίτος τῶν λόγων πρὸς τὴν δούλην ἐστὶ τὴν ἐμὴν, καὶ τὸν σεμνὸν τοῦτον πατὴρ ὑποκρίτην, ὃν εἰς ὕστερον, ὅταν τούτων καταψηρίσῃσθε, ταμειύομαι. Ὁ μὲν δὲ ταῦτ' εἰπὼν ἐπαύσατο.

Θ' Παρελθὼν δ' ὁ ἱερεὺς (ἦν δ' εἰπεῖν οὐκ ἀδύνατος, μάλιστα δὲ τὴν Ἀριστοφάνους ἐξηλικῶς κωμωδίαν) ἤρξατο αὐτὸς λέγειν πᾶν ἀστείως καὶ κωμωδικῶς εἰς πορνείαν αὐτοῦ καθαπτόμενος, Παρὰ τὴν θεὸν, λέγων, λοιδορεῖσθαι μὲν οὕτως ἀκόσμως τοῖς εὖ βεβιωκόσι, στόματος ἐστὶν οὐ καθαροῦ. Οὗτος δ' οὐκ ἐνταῦθα μόνον, ἀλλὰ καὶ πανταχοῦ τὴν γλῶτταν μεστήν ὕβρειος ἔχει. Καὶ τοί γε νέος ὢν συνεγίνετο πολλοῖς αἰδοῖσι ἀνδράσι καὶ τὴν ὥραν ἅπασαν εἰς τοῦτο δεδαπάνηκε. Σεμνότητα δέδρακε καὶ σωφροσύνην ὑπεκρίνατο, παιδείας προσποιούμενος ἔρᾶν καὶ τοῖς εἰς ταύτην αὐτῷ χρωμένοις πάντα ὑποκύπτων καὶ ὑποκατακλιόμενος αἰεὶ. Καταλιπὼν γὰρ τὴν πατρῴαν οἰκίαν, ὀλίγον ἑαυτῷ μισθωσάμενος στενωπεῖον, εἶχεν ἐνταῦθα τὸ οἶκημα, ὑμνρίζων μὲν τὰ πολλὰ, πάντας δὲ τοὺς χρησίμους πρὸς ἅπερ ἤθελε προσηταιρίζετο δεχόμενος. Καὶ οὕτω μὲν ἀσκεῖν τὴν ψυχὴν ἐνομίζετο. Ἦν δ' ἄρα τούτου κακουργίας ὑπόκρισις. Ἐπειτα κἂν τοῖς γυμνασίοις ἐωρῶμεν, πῶς τὸ σῶμα ὑψηλείφето καὶ πῶς πληκτρον περιέβαινε καὶ τοὺς μὲν νεανίσκους, οἷς προσεπάλασε, πρὸς τοὺς ἀνδρειότερους μάλιστα συμπλεκόμενος· οὕτως αὐτοῦ κέχρηται [καὶ] τῷ σώματι. Ταῦτα μὲν οὖν ὥρατος ὢν. Ἐπεὶ δ' εἰς ἀνδρας ἦκε, πάντ' ἀπεκάλυψεν, ἃ τότε ἀπέκρυπτε. Καὶ τοῦ μὲν ἄλλου σώματος ἔξωρος γενόμενος ἠμέλησε, μόνῃν δὲ τὴν γλῶτταν εἰς ἀσέλγειαν ἀκονῆ καὶ τῷ στόματι χρεῖται πρὸς ἀναίσχυντιαν, ὑβρίζων πάντας, ἐπὶ τῶν προσώπων φέρων τὴν ἀναίδειαν, ὃς οὐκ ἠδέσθη τὸν ὑπ' ἡμῶν ἱερωσύνη τιμημένον οὕτως ἀπαιδεύτως βλασφημιῶν ἡμῶν ἐναντίον. Ἀλλ' εἰ μὲν ἄλλοθι που βεβιωκὼς ἔτυγον, καὶ μὴ παρ' ἡμῖν, ἔδει μοι λόγων περὶ ἑμαυτοῦ καὶ τῶν ἐμοὶ βεβιωμένων· ἐπεὶ δὲ σύνιστέ μοι πόρρω τῶν τούτου βλασφημιῶν τὸν βίον ἔχοντι, φέρ' εἰπῶ πρὸς ὑμᾶς περὶ ὧν ἐγκέκλημαι. Ἐλυσας, φησὶ, τὸν θανάτου κατεγνώσμενον· καὶ ἐπὶ τούτῳ πᾶν δεινὸς ἐσχετρίασε, τύραννον ἀποκαλῶν με, καὶ ὅσα δὲ κατετραγῶδῆσέ μου. Ἔστι δ' οὐχ ὁ σώζων τοὺς συκοφαντηθέντας τύραννος, ἀλλ' ὁ τοὺς μηδὲν ἀδικούντας * * * μῆτε βουλῆς, μῆτε δήμου κατεγνωκότος. Ἡ κατὰ ποίους νόμους, εἰπέ, τοῦτον τὸν ξένον νεανίσκον κατέκλεισας πρῶτον εἰς τὸ δεσμωτήριον; Τίς προέδρων κατέγνω; Ποῖον δικαστήριον ἐκέλευσε δεθῆναι τὸν ἄνθρωπον; Ἔστω γὰρ πάντα ἀδικήσας, ὅς ἂν εἶπης, ἀλλὰ [καὶ] χρεῖται πρῶτον, ἐλεγχθῆναι, λόγου μεταλαβὼν. ὁ νόμος αὐτὸν, ὃ καὶ σοῦ καὶ πάντων κύριος, δησάτω. Οὐδενὸς γὰρ οὐδεὶς ἐστὶν ἀνευ κρίσεως δυνατότερος. Κλείσων οὖν τὰ δικαστήρια, κά-

que criminis reus cum sit, tametsi pœnas dederit, non tamen dedisse videbitur, nimirum quia morte semel affectus, alterius etiam mortis reus futurus est. Reliquum nunc est, ut de hac serva mea, venerandoque sene isto, ejus patrem se mentiente, sermonem faciam: verum eo usque differre mihi animus est, dum de hisce aliis decernatis. Atque hic ille dicendi finem fecit.

IX. Tum vero in medium progressus sacerdos, homo ad dicendum impiger, et in Aristophanis lectione laud oscitanter versatus, sane quam urbane atque comice in flagitiosam Thersandri adolescentiam invecus: Probos, hercule, inquit, viros coram dea tam petulanter maledictis insectari, oris est omnino impuri. Is autem non hic modo, sed alibi etiam passim effundendis contumeliis paratam linguam semper habuit: quippe adhuc impuber cum impudicissimis quibusque versatus, omnem in hoc ætatem consumpsit. Disciplinarum tamen studiosum se simulans, probos mores et continentiam præ se ferebat, iis interim obnoxius atque obsequens, qui pro libidine se abutebantur. Paterna enim domo relicta, in conducto angiporū cellam instituit plerumque libidinosam venere utens, partim vero neminem vitans eorum quos ad ea quæ cupiebat idoneos cognosceret, quæstumi fecit. Atque animum suum excolere hac ratione credebat; pravitatem suam ita scilicet celabat. Vidimus vero ipsi, ut in gymnasiis membra inungeret, calammum circumiret; et adolescentes, quibuscum luctabatur (ad fortiores autem sese imprimis applicabat); ita corpore abusus est. Atque hæc quidem adolescens. Nam posteaquam virilem ætatem attingit, quæcunque clam ab eo antea gesta fuerant, palam fecit. Jamque natu grandior, cum ad ea patiendā, quæ alteri facere collibuerat, exolevisset, nihil pensi habuit, nisi unam ad petulantiam linguam exacere: qua semper ad turpitudinem ita usus est, ut in omnes convicia evomerit, vultu eam, quam animo conceperat, procacitatem præ se ferens, eoque ut quem vos sacerdotio dignum judicavistis, coram vobis tam petulanter exagitare veritus non sit. Quod si mihi alibi, quam in vestro omnium conspectu vixisse contigisset, copiosius utique de me, deque vita mea verba facere me oporteret: sed quando vos me cum ipsi scitis, quam procul semper vitam duxerim ab iis, quorum iste me insinuat, ea tantum refellam, quæ mihi nunc ab eo crimini dantur. Solvisti, inquit, morti addictum: atque hic quidem vehementer indignatus est, tyrannum me appellans, aliaque permulta maxima cum acerbitate in me jactans, sed tyrannus non ille est, qui falso accusatos servat sed qui insontes atque neque a senatu neque a populo damnatos (perdit.) Verum age, obsecro, quibusnam legibus peregrinum tu adolescentem hunc in carcerem primum intrusisti? Quis presidium id censuit? Quibus judiciis homo vinciri jussus est? Sed ut omnium, quæ asseris, reum esse fateamur: sed et primum inquiratur in eum, argumentis convincatur se defendendi occasionem nactus. Lex, quæ in te aliosque omnes imperium habet, eum vinciat. Neque enim cuiquam in alium sine iudicio

θελε τὰ βουλευτήρια, ἐκβαλε τοὺς στρατηγοὺς. Πάντα γὰρ ὅσα σὺ πρὸς τὸν πρόεδρον εἰρήκας, ἔοικα δικαιότερον εἶναι κατὰ σοῦ ἀληθῶς. Ἐπανάστηθε Θερσάνδρην, πρόεδρε. Μέχρι μόνων ὀνομάτων πρόεδρος εἶ. Οὗτος τὰ σὰ ποιεῖ. Μᾶλλον δ' ὅσα οὐδέ σὺ. Σὺ μὲν γὰρ συμβούλους ἔχεις, καὶ οὐδὲν ἀνευ τούτων ἐξεστί σοι· ἀλλ' οὔτε τι τῆς ἐξουσίας δράσεις ἂν πρὶν [ῆ] ἔλθῃ ἐπὶ τοῦτον τὸν θρόνον· οὐδ' ἐπὶ τῆς σῆς οἰκίας ποτὲ δεσμὸν ἀνθρώπου κατέγνως. Ὁ δὲ γενναῖος οὗτος πάντα ἑαυτῷ γίνεται, δῆμος, βουλὴ, πρόεδρος, στρατηγός. Οἱκοὶ κολάζει καὶ δικάζει καὶ δεθῆναι κελεύει, καὶ ὁ τῆς δίκης καιρὸς ἐσπέρα ἐστί. Καλὸς γε καὶ ὁ νυκτερινὸς δικαστής. Καὶ νῦν πολλάκις βοᾷ, Κατάδικον ἔλυσας θανάτῳ παραδοθέντα. Ποίῳ θανάτῳ; ποῖον κατάδικον; Εἰπέ μοι τοῦ θανάτου τὴν αἰτίαν. Ἐπὶ φόνοῳ κατέγνωσται, φησί. Περφόνευκεν οὖν; εἰπέ μοι τίς ἐστίν; Ὁν ἀπέκτεινε καὶ ἔλεγεσ ἀνηρῆσθαι, ζῶσαν βλέπεις, καὶ οὐκ ἂν ἔτι τολμήσεις τὸν αὐτὸν αἰτιάσθαι φόνοῳ; Οὐ γὰρ δὴ τοῦτο τῆς κόρης ἐστὶν εἰδωλόν; οὐκ ἀνέπεμψεν ὁ Αἰδωνεύς κατὰ σοῦ τὴν ἀνηρῆμένην. Δυσὶ μὲν οὖν φόνοις ἔνοχος εἶ. Τὴν μὲν γὰρ ἀπέκτεινας τῷ λόγῳ, τὸν δὲ τοῖς ἔργοις ἠθέλησας, μᾶλλον δὲ καὶ ταύτην ἔμελλες. Τὸ γὰρ δρᾶμά σου τὸ ἐπὶ τῶν ἀγρῶν ἡκούσαμεν. Ἡ δ' Ἀρτεμὶς ἡ μεγάλη θεὸς ἀμφοτέρους ἐσωσε· τὴν μὲν ἐκ τῶν τοῦ Σωσθένους χειρῶν ἐξαρπάσασα, τὸν δὲ, τῶν σῶν. Καὶ τὸν μὲν Σωσθένην ἐξήρπασας, ἵνα μὴ κατάφωρος γένηται. Οὐκ αἰσχύνῃ δὲ, ὅτι κατηγορῶν, τοὺς ξένους ἀμφοῖν συκοφαντῶν ἐλήλεγξαι; Τὰ μὲν ἐμὰ ἐπὶ τοῦ σούτον εἰρήσθω πρὸς τὰς τούτου βλασφημίας, τὸν δ' ὑπὲρ τῶν ξένων λόγον αὐτοῖς τούτοις παραδίδωμι.

Γ'. Μέλλοντος δ' ὑπὲρ ἐμοῦ καὶ τῆς Μελίττης ἀνδρός, οὐκ ἀδούου μὲν ῥήτορος, ὄντος δὲ βουλῆς, λέγειν, φθάσας ῥήτωρ ἕτερος, ὄνομα Σώπατρος, Θερσάνδρου συνήγορος. Ἀλλ' ἐμὸς, εἶπεν, ἐντεῦθεν ὁ λόγος κατὰ τούτων τῶν μοιχῶν, ὧς βέλτεται Νικόστρατε (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ μὲν ῥήτορι) εἰτα σός· ὁ γὰρ Θέρσανδρος ἂν εἶπε, πρὸς τὸν ἱερέα μόνον ἀπετείνετο, ὀλίγον ἀφάμενος ὅσον ἐπιψᾶσαι καὶ τοῦ κατὰ τὸν δεσμώτην μέρους. Ὅταν οὖν ἀποδείξω δυσὶ θανάτοις ἔνοχον ὄντα, τότε ἂν εἴῃ καὶ σοὶ καιρὸς ἀπολύσασθαι τὰς αἰτίας. Ταῦτ' εἰπὼν καὶ τερατευσάμενος καὶ τρίψας τὸ πρόσωπον, Τῆς μὲν τοῦ ἱερέως, ἔφη, κωμωδίας ἡκούσαμεν, πάντ' ἀσελγῶς καὶ ἀναισχύντως ὑποκριναιμένου τὰ εἰς τὸν Θέρσανδρον προσκρούσματα. Καὶ τοῦ λόγου τὸ προοίμιον πέμψει εἰς Θέρσανδρον ἐφ' οἷς αὐτὸν εἶπεν. Ἀλλὰ Θέρσανδρος μὲν οὐδὲν ὦν εἶπεν εἰς τοῦτον ἐψεύσατο· καὶ γὰρ δεσμώτην ἔλυσε, καὶ πόρνην ὑπεδέξατο, καὶ συνέγνω μοιχῶν· ἃ δ' αὐτὸς μᾶλλον ἀναιδέως ἐσυκοφάντησε, διασύρων τὸν Θερσάνδρου βίον, οὐδεμιᾶς ἀπὸ πλάκατος συκοφαντίας. Ἰερεὶ δ' ἔπρεπεν, εἰπερ ἄλλο, καὶ τοῦτο, καθαρὰν ἔχειν τὴν γλῶτταν ὑγρῶς· γρήσσομαι γὰρ τὰ αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· ἃ δὲ μετὰ τὴν κωμωδίαν ἐτραγώδησεν ἤδη, οὕτω φανερώς καὶ

jus est. Cur non igitur forum claudis, curiam demoliris, magistratus ejicis? Nam quæ tu mihi ante præsidem objecisti, justius in te veriusque dici possunt. Assurge Thersandro, Præses: verbo enim tenuis tantum dignitatem hanc obtines: re autem vera hic, quæ te facere decet, immo etiam quæ tu nullo modo facere auderes, omnia unus facit. Tu consiliarios habes, sine quibus nihil tibi discernere licet. Sed neque quicquam est, quod tu pro tua auctoritate statuere prius audeas, quam hoc in solio considas: nec enim quempiam domi tuæ in vincula conjici juberet. At generosus homo iste, populus, concio, præses, præfectus, omnia denique unus factus est. Domi punit, jus dicit, vinciri jubet: ac judicii quidem tempus vespera est. O judicem nocturnum, egregium sane et lepidum: qui nunc quoque sæpe exclamat, Reum, necique servatum solvisti. At quem reum, quam necem? Rogo te, damnationis causam eloquere. Cædis, inquires, condemnatus est: interfecit igitur? At quænam ea est, quam interfecit? Quam necatam asseris, coram adstantem vides: neque tu tamen adhuc cædis eundem hominem accusare audeas: laud enim id puellæ simulacrum est: neque adversum te mortuam Pluto ad nos misit. Tu potius cædis, ac duplicis quidem, damnandus es: qui puellam prædicatione occidisti, adolescentem vero re occidere tentasti. Quin immo eam ipsam quoque re necaturus fuisti. Eorum enim quæ ruri conatus es, conscii facti sumus. Verum magnum Dianæ numen utrique auxilio fuit, alteram e Sosthenis, alterum e tuis manibus eripiendo. Atqui Sosthenem etiam tute procul amandasti. An non te pudet, qui hosce peregrinos accusans, calumniæ convictus sis? Hæc habui, quibus objecta mihi ab isto falsa crimina diluerem. Nam quod ad peregrinos istos attinet, eorum ego defendendorum locum hisce relinquo.

X. Itaque cum nominis haud sane obscuri patronus pro me, ac pro Melite verba facturus esset, alius quidam e Thersandri advocatis, cui Sopatro nomen erat, orationem ejus antevergens: Atqui meus hic, inquit, optime Nicostrate (sic enim patronus meus vocabatur) contra istos adulteros dicendi locus est: alter vero tuus. Thersandri enim oratio in accusando sacerdote omnis versata est, nec nisi parvam admodum partem attingit eorum, quæ ad reum istum pertinent. Quamobrem cum una, itemque altera morte dignum eum probavero, tum erit tibi quoque diluendorum criminum tempus. Quæ cum dixisset, jactabundus ille, perfricta fronte, sacerdotis equidem, inquit, fabulam omnem petulantem sane ac turpem audivimus: qua non, nisi falsa in Thersandrum crimina commentus est, sumpto potissimum ab iis sermonis in illum exordio, quæ de eo Thersander dixerat. Verum Thersander iis, quæ in ipsum dixit, falsi nihil admiscuit: nam et reum e vinculis exemit, et scortum hospitio accepit, et cum adultero diversatus est. Is autem dum Thersandrum in invidiam trahere studebat, vitam ejus culpando, omnia per summam calumniam egit. Sacerdotem autem, si quid aliud, illud certe imprimis decet, linguam a calumniis habere quam alienissimam: ut ejus in eum dicta reforesqueam. Cæterum, ut ad ea veniamus aliquando quæ post

οὐκέτι δὲ αἰνιγμάτων, σχετλιάζων εἰ μοιχὸν τινα λα-
βόντες ἐδήσαμεν, ὑπερθεαύμακα, καὶ τί τοσοῦτον
ἴσχυσε πρίασθαι πρὸς τὴν τοσαύτην σπουδῇ. Ὑπο-
νοεῖν γὰρ τῶν ἀκολάστων. Εἶδε γὰρ τῶν ἀκολάστων
6 τούτων τὰ πρόσωπα, τοῦ τε μοιχοῦ καὶ τῆς ἐταίρας.
Ἰβραία μὲν γὰρ αὐτὴ καὶ νέα, ὥραϊον δὲ καὶ τοῦτο τὸ
μειράκιον, καὶ οὐδέπω τὴν ὄψιν ἀργαλέον, ἀλλ' ἐτι
χρήσιμον καὶ πρὸς τὰς τοῦ ἱερέως ἡδονάς. Ὅποτερά
σε τούτων ἐωνήσατο; Κοινῇ γὰρ πάντες ἐκαθεύδετε,
10 καὶ ἐμεθύετε κοινῇ, καὶ τῆς νυκτὸς ὑμῶν οὐδεὶς γέγονε
θεατής. Φοβοῦμαι μὴ τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν Ἀφρο-
δίτης πεποιήκατε, καὶ περὶ ἱεροσύνης κρινοῦμεν, εἰ δεῖ
σε τὴν τιμὴν ταύτην ἔχειν. Τὸν δὲ Θερσάνδρου βίον
ἴσαι πάντες καὶ ἐκ πρώτης ἡλικίας μετὰ σωφροσύνης
15 κόσμιον· καὶ ὥς εἰς ἄνδρας ἐλθὼν ἔγημε κατὰ τοὺς
νόμους, σφαλεῖς μὲν εἰς τὴν περὶ τῆς γυναικὸς κρίσιν·
οὐ γὰρ εὗρεν ἣν ἠλπίσε· τῷ δὲ ταύτης γένει καὶ τῇ
οὐσίᾳ πεπιστευκός. Εἰκὸς γὰρ αὐτὴν καὶ πρὸς ἄλλους
τινάς ἡμαρτηκέναι τὸν πρόσθεν χρόνον, λανθάνειν ὅ-
20 ἐπ' ἐκείνοις χρηστὸν ἄνδρα. Τὸ δὲ τελευταῖον τοῦ
δράματος, πᾶσαν ἀπεκάλυψε τὴν αἰδῶ. Πεπληρωται
δ' ἀναισχυντίας. Τοῦ γὰρ ἀνδρὸς στείλαμένου τινὰ
μακρὰν ἀποδημίαν, καιρὸν τοῦτον νενόμικεν εὐκαιρον
μοιχείας, [καὶ αὐχμημα,] καὶ νεανίσκον εὐροῦσα πόρνον
25 (τοῦτο γὰρ τὸ μείζον αὐτόχημα, ὅτι τοιοῦτον εὗρε τὸν
ἐρώμενον, ὃς πρὸς μὲν γυναῖκας ἄνδρας ἀπομιμείται,
γυνὴ δὲ γίνεται πρὸς ἄνδρας) οὕτως μετ' ἀδείας οὐκ
ἤρκεσεν ἐπὶ τῆς ξένης αὐτῷ συνουσίας φανερώς, ἀλλὰ καὶ
ἐνταῦθα ἤγαγε διὰ τοσοῦτου πελάγους συγκαθεύδουσα,
30 καὶ τῷ σκάφει φανερώς ἀσελγαίνουσα πάντων ὁρῶντων.
Ὡ μοιχείας γῆ καὶ θαλάττῃ μεμερισμένης· ὡ μοιχείας
ἀπ' Αἰγύπτου μέχρις Ἰωνίας ἐκτεταμένης. Μοιχεύεται
τις, ἀλλὰ πρὸς μίαν ἡμέραν· ἂν δὲ καὶ δεῦτερον γέ-
νηται τὸ ἀδίκημα, κλέπτει τὸ ἔργον, καὶ πάντας ἀπα-
35 κρύπτειται· αὐτὴ δ' οὐχ ὑπὸ σάλπιγγι μόνον, ἀλλὰ καὶ
κῆρυκι μοιχεύεται. Ἐφασκε δὴ τὸν μοιχὸν ἐγνωκεν·
ἢ δ' οὐκ ἤσχύοντο τοῦτο ἀπὸ τῆς ξένης ἐνεγκοῦσα τὸ
ἀγώγιμον, ὡς φορτίον καλὸν ἐωνημένη [ἤλθε], μοιχὸν
ἐμπεπορευμένη. Ἀλλ' ὦμην, φησὶ, τὸν ἄνδρα τετε-
40 λευτηκέναι. Οὐκοῦν, εἰ μὲν τέθνηκεν, ἀπήλλαξαι τῆς
αἰτίας· (οὐδὲ γὰρ ἔστιν ὁ τὴν μοιχείαν παθὼν, οὐδ'
ὕβριζεται γάμος οὐκ ἔχων ἄνδρα) εἰ δ' ὁ γάμος τῷ τὸν
γήμεντα ζῆν οὐκ ἀνήρηται, τὴν γαμηθεῖσαν διαφθεί-
ραντος ἄλλου ληστεύεται. Ὡς περ γὰρ μὴ μένοντος ὁ
45 μοιχὸς οὐκ ἦν, μένοντος δὲ μοιχὸς ἐστίν.

ΙΑ'. Ἐτι τοῦ Σωπάτρου λέγοντος, ὑποτεμὼν αὐτοῦ
τὸν λόγον ὁ Θέρσανδρος, Ἀλλ' οὐκ, ἔφη, λόγων δεῖ.
Δύο γὰρ προκαλοῦμαι προκλήσεις, Μελίττην τε ταύτην,
καὶ τὴν δοκοῦσαν εἶναι τοῦ θεοπρόπου θυγατέρα [οὐκέτι
50 βασιάνων, ὡς μικρῷ πρόσθεν ἔλεγον] τῷ δ' ὄντι δου-
λῇ μὲν. Καὶ ἀνεγίνωσκε· Προκαλεῖται Θέρσανδρος
Μελίττην καὶ Λευκίπην· τοῦτο γὰρ ἤκουσα τὴν πόρ-
νην καλεῖσθαι· Μελίττην μὲν, εἰ (μὴ) κεκοινώνηκεν
εἰς Ἀφροδίτην τῷδε ξένῳ παρ' ὃν ἀπεδήμουν χρόνον,

actam fabulam omissis ambagibus palam elocutus est,
conquerens, manifesto deprehensum adulterum a nobis in
vincula conjectum fuisse, non potui non vehementer ad-
mirari, quid causae sit quamobrem accepta mercede, in
exoletis istis defendendis tantopere sacerdos elaborare vo-
luerit: tametsi me id divinasse puto. Nempe adulteri
hujus et scorti faciem contemplatus est: quorum altera
formosa plane ac tenerioris aetatis, alter non modo non
deformis, sed aspectu etiam blandus, ad suas ipsius volup-
tates idoneus judicatus est. Horum igitur utra redemit?
Simul enim omnes perpotatis, simul discumbitis: neque
nullus est noctium vestrarum spectator. Quam vereor, ne
Dianae quod fuit, Veneris ut sit templum, effeceritis.
Verum de sacerdotio, an scilicet honorem istum habere te
oporteat, decernetur. Nam quod ad Thersandri mores
attinet, nemo est qui nesciat, quam modeste ac tempe-
rante a teneris vitam egerit: qui cum primum per aetatem
licuit, uxorem secundum leges duxit: quamvis in faciendo
de ea judicio se ipse fefellerit. Aliam enim, atque putarat,
generi et fortunae credens, invenit. Verisimile quippe est
illam antea quoque cum aliis consuevisse: quos optimum
virum celaverit. Tandem vero pudicitiam in propatulo
habuit, atque in omni libidine sese effudit: viro enim
peregre profecto, tempus illud ad cupiditates suas explendas
opportunitatem rata, impudicum istum adolescentem ad eam
rem cepit. (quae miseria major esse potest, quam eum
habere amatorem, qui inter feminas vici, inter viros
feminae munus obeat?) Quem non sat habuit in aliena
civitate in stuprum illexisse, nisi tanto maris spatio pera-
grato huc perduxisset, una cum illo interim semper cubans,
atque in nave cernentibus cunctis voluptatem capiens.
O adulterium terrae marique commune, Aegyptum
Ioniamque occupans. Adulterium quidem sunt qui com-
mittant, sed semel tantum: quod si eandem in turpitu-
dinem rursus delabantur, certe factum hujusmodi mor-
tales omnes celant: mulier autem ista non modo tuba,
verum etiam praecone adhibito, obscene se oblectavit.
Adulterum Ephesii omnes cognoverunt, nec tamen eam vel
tantulum quidem puduit a peregrina terra hoc mercimonium
adduxisse, tanquam pretiosas aliquas merces emisset, adul-
terum mercatam esse. Atqui virum, inquiet illa, peris-
se putabam. Recte id quidem: nam si ille obiit, cui dubium
sit quin absolvi debeatur? adulteri nomen enim tolli ne-
cesse est, cum labefactari matrimonium nequeat, nisi su-
perstite marito; si vero matrimonium non solutum est, quia
vir vivit, quum uxorem alius corruperit, latrocinio hoc illi
eripitur. Quemadmodum enim adulter non est nuptiis
ruptis, sic, non ruptis adulter est.

XI. Tum vero Thersander, Sopatri sermone interrupto,
Atqui verbis amplius opus non est, ego, quod ad Meliten
attinet, atque eam, quae hujusce sacrorum auctoris filia
perhibetur, vere autem serva mea est, has duas condi-
tiones fero. Recita conditiones. Thersander de Melite ac
Leucippe (sic enim prostitutam hanc vocari ajunt) condi-
tiones hasce proponit, ut illa, si nullam sibi, me absente,
cum peregrino isto stupri consuetudinem habuerit, id

εἰς τὸ τῆς ἱερᾶς Στυγὸς ὕδωρ εἰσβάσαν καὶ ἐπομο-
σαμένην ἀπηλλάχθαι τῶν ἐγκλημάτων· τὴν δ' ἐτέραν,
εἰ μὲν τυγχάνει γυνή, δουλεύειν τῷ δεσπότῃ· δούλαις
γὰρ μόναις γυναιξὶν ἔξεστιν εἰς τὸν τῆς Ἀρτέμιδος ναὸν
παριέναι· εἰ δέ φησιν εἶναι παρθένος, ἐν τῷ τῆς σύ-
ριγγος ἄντρον κλεισθῆναι. Ἡμεῖς μὲν οὖν εὐθὺς ἐδε-
ξάμεθα τὴν πρόκλησιν· καὶ γὰρ ᾗδεῖμεν αὐτὴν ἐσο-
μένην· ἡ δὲ Μελίττη θαρρήσασα τῷ παρ' ὃν ἀπεδήμει
χρόνον ὁ Θέρσανδρος μηδὲν μοι κοινὸν πρὸς αὐτὴν γε-
γονέναι πλὴν λόγων, Ἀλλὰ καὶ ἔγωγε, ἔφη, ταύτην
δέχομαι τὴν πρόκλησιν, καὶ ἐτι πλέον αὐτῇ προστί-
θημι· τὸ δὲ μέγιστον, οὐδ' εἶδὼν τὸ παράπαν οὔτε ξένον,
οὔτε πολίτην ἤκειν εἰς ὁμιλίαν, καὶ ὣν λέγεις, καὶ
ὦν * * * σε δεῖ παθεῖν, ἂν συκοφάντης ἄλλῳ· Ὁ τι
ἂν, ἔφη, δόξῃ προστιμῆσαι τοῖς δικασταῖς. Ἐπὶ τού-
τοις διελύθη τὸ δικαστήριον, καὶ εἰς τὴν ὑστεραίαν
διώριστο τὰ τῆς προκλήσεως ἡμῖν γενέσθαι.

IB. Τὸ δὲ τῆς Στυγὸς ὕδωρ εἶχεν οὕτως. Παρθένος
ἦν εὐεῖδης, ὄνομα Ῥοδῶπις, κυνηγίῳ ἐρῶσα καὶ θήρας·
πόδες ταχέως, εὐστοχοὶ χεῖρες, ζώνη καὶ μίτρα, καὶ
ἀνεξίωσμένους εἰς γόνυ χιτῶν, καὶ κατ' ἀνδρας κουρὰ
τριγυῖν. Ὅρᾳ ταύτην Ἀρτεμις, καὶ ἐπήνει, καὶ
ἐκάλεσε, καὶ σύνθηρον ἐποίησατο, καὶ τὰ πλεῖστα κοινὰ
ἦν αὐταῖς θηράματα. Ἀλλὰ καὶ ὥμοσεν αἰε παρα-
μενεῖν, καὶ τὴν πρὸς ἀνδρας ὁμιλίαν φυγεῖν, καὶ τὴν
ἐξ Ἀφροδίτης ὕβριν μὴ παθεῖν. Ὁμοσεν ἡ Ῥοδῶπις,
καὶ ἤκουσεν ἡ Ἀφροδίτη, καὶ ὀργίζεται, καὶ ἀμύ-
νασθαι θέλει τὴν κόρην τῆς ὑπεροφίας. Νεανίσκος ἦν
Ἑρμείος καλῶς ἐν μετράχοις, ὅσον Ῥοδῶπις ἐν παρ-
θένοισι. Εὐθύνηκον αὐτὸν ἐκάλουν· ἐθήρα δὲ καὶ αὐτὸς
ὡς Ῥοδῶπις, καὶ τὴν Ἀφροδίτην ὁμοίως οὐκ ᾔθελεν
εἰδέναι. Ἐπ' ἀμφοτέρους οὖν ἡ θεὸς ἔρχεται καὶ τὰς
θήρας αὐτῶν εἰς ἓν συνάγει. Τέως γὰρ ἦσαν κεχω-
ρισμένοι· ἡ δ' Ἀρτεμις τηνικαῦτα οὐ παρῆν. Πα-
ραστησαμένη δὲ τὸν υἱὸν τὸν τοῖότῃν ἡ Ἀφροδίτη
εἶπε· Τέκνον, ζεύγος τοῦτο ὁρᾶς ἀναφρόδιτον καὶ
ἐγθρόν ἡμῶν καὶ τῶν ἡμετέρων μυστηρίων· ἡ δὲ παρ-
θένος καὶ θρασύτερον ὥμοσε κατ' ἐμοῦ. Ὅρᾳ δ' αὐ-
τοῦς ἐπὶ τὴν ἔλαφον συντρέχοντας· Ἀρξαι καὶ σὺ τῆς
θήρας ἀπὸ πρώτης τῆς τολμηρᾶς κόρης· καὶ πάντως γε
τὸ σὸν βέλος εὐστοχώτερόν ἐστιν. Ἐντείνουσιν ἀμ-
φότεροι τὰ τόξα, ἡ μὲν ἐπὶ τὴν ἔλαφον, ὁ δ' Ἐρως ἐπὶ
τὴν παρθένον. Καὶ ἀμφοτέρωι τυγχάνουσι, καὶ ἡ κυ-
νηγέτις μετὰ τὴν θῆραν ἦν τεθηραμένη. Καὶ εἶχεν ἡ
μὲν ἔλαφος εἰς τὰ νῶτα τὸ βέλος, ἡ δὲ παρθένος εἰς τὴν
καρδίαν· τὸ δὲ βέλος, Εὐθύνηκον φιλεῖν. Δεύτερον δὲ
καὶ ἐπὶ τοῦτον οἰστὸν ἀφίησι. Καὶ εἶδον ἀλλήλους
Εὐθύνηκος καὶ ἡ Ῥοδῶπις. Καὶ ἔστησαν μὲν τὸ πρῶ-
τον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἕκαστοι, μηδέτερος ἐκκλίνειναι
θελῶν ἐπὶ θάτερα· κατὰ μικρὸν δὲ τὰ τραύματα ἀμφοῖν
ἐξάπτεται, καὶ αὐτοὺς ὁ Ἐρως ἐλαύνει κατὰ τοῦτ' ὅ
σντρον, ὃ νῦν ἐστὶν ἡ πηγὴ, καὶ ἐνταῦθα τὸν ὄρκον
φύδονται. Ἡ Ἀρτεμις ὁρᾷ τὴν Ἀφροδίτην γελοῶσαν,
καὶ τὸ τραγικὸν συνίησι, καὶ εἰς ὕδωρ λυεῖ τὴν κόρην,

jurejurando affirmet, atque in sacrae Stygis fontem de-
scendat : indeque absoluta dimittatur : altera vero haec, si
mulier est, hero suo servitutem serviat : neque enim mul-
lieribus, nisi si quae servae sint, Dianae templum ingredi fas
est : sin virginem sese affirmat, in fistulae antrum conclu-
datur. Tum nos conditionem statim accepimus : non enim
dubitabamus, eam latum iri. Melite quoque, confisa, ni-
hil id temporis, quo Thersander absuit, sibi mecum, excep-
tis collocationibus, commune fuisse, atqui ego quoque, in-
quit, conditionem non respuo : illudque etiam, quod maxi-
mum est, addo, neminem prorsus aut civem aut peregrinum
fuisse, quicum ejusmodi mihi consuetudo fuerit, cujusmodi
ipse ais. Verum si meum falso detulisse nomen depre-
hendaris, quas de te penas sumemus? Quas judices, inquit
Thersander, censuerint. Hoc pacto concio dimissa, de-
cretumque factum est, ut postridie de conditionibus ex-
periremur.

XII. Porro autem de Stygis fonte res illa ferme se habet.
Virgo fuit olim formosa, Rhodopis nomine, venatu gau-
dens, pedum velocitate, jaculandique peritia insignis ad-
modum; et cingulum, et mitram, veste genu tenus suc-
cincta, capilloque virorum in modum tonso, gestare con-
suevit. Eam cum vidisset probassetque Diana, vocatam
venatum secum duxit : praedaeque ut plurimum inter eas
communis erat. Quamobrem illa virginitatem servare,
virorumque consuetudinem usquequaque vitare, ac Veneris
contumelias nunquam perpeti juravit. Jurat Rhodopis,
Venus audit, et ira commota, puellae statuit superbiam
ulcisci. Forte accidit, ut adolescens esset Ephesus, inter
viros aequae formosus, atque inter virgines Rhodopis : quem
Euthynicum appellabant. Is et venandi studio, quemad-
modum Rhodopis, tenebatur, et a venereis pariter ille-
cebris abhorrebat. Igitur ad ambos se Venus contulit,
ferasque ab eis agitas, in unum compulit. Ad hoc usque
tempus enim a se invicem separati erant; sed tunc aberat
Diana. Adducens filium sagittarium Venus dixit, Nonne hoc
par ab amore alienum, fili, nobis et arcanis nostris iniucios
vides? Quid, quod puella etiam conceptis verbis audaci-
simum sane contra me jusjurandum juravit? Tu nunc illos
cervam sequentes cernis : quapropter venari tu quoque
incipie, atque ab audaci puella vindictae initium fac.
Telum tuum certius omnino fuerit. Illa tunc ambo, in
cervam virgo, in virginem Cupido, arcus intenderunt.
Nec vani fuere ictus; nam venatrix etiam ipsa praeda fuit,
ac cerva quidem in armo, puella vero in corde telum
accepit, cujus ea vis fuit, ut Euthynici amore statim
flagraret : alteram in hunc sagittam mittit. Ac tum quidem
mutuo sese contueri, atque aller in alterum obtutus de-
figere coeperunt, atque adeo, ut neuter in diversum aciem
vellet inclinare. Ceterum utriusque vulnera paulo post
cicatricem obduxerunt, amorque illos in antrum, ubi nunc
fons est, deduxit, ubi jurisjurandi fides abrogata est.
Postea cum ridellent Diana Venerem conspicata, rem
cognovisset, puellam in fontem illic, ubi podorem ami-

ἐνθα τὴν παρθενίαν ἔλυσε. Καὶ διὰ τοῦτο, ὅταν τις αἰτίαν ἔχῃ Ἄφροδισίῳ, εἰς τὴν πηγὴν εἰσβάσκει ἀπολούεται. Ἡ δ' ἐστὶν ὀλίγη, καὶ μέχρι κνήμης μέσης. Ἡ δὲ κρίσις **** ἐγγράψασα τὸν ὄρκον γραμματεῖον
 6 μνηρίῳ δεδομένον περιεθήκατο τῇ δέρῃ. Κἂν μὲν ἀψευδῇ τὸν ὄρκον, μένει κατὰ χώραν ἢ πηγὴν· ἂν δὲ ψεύδεται, τὸ ὕδωρ ὀργίζεται καὶ ἀναβαίνει μέχρι τῆς δέρης καὶ τὸ γραμματεῖον ἐκάλυψε. Ταῦτ' εἰπόντες, καὶ τοῦ καιροῦ προσελθόντες εἰς τὴν ἐσπέραν, ἀπήειμεν
 10 κειμησόμενοι, χωρὶς ἕκαστος.

II' Τῇ δ' ὑστεραίᾳ ὁ δῆμος μὲν ἅπας παρῆν· ἤγετο δὲ Θέρσανδρος φαιδρῶ τῷ προσώπῳ καὶ εἰς ἡμᾶς ἄμα βλέπων σὺν γέλωτι, ἐστόλιστο δ' ἡ Λευκίππη τῇ ἱερᾷ στολῇ. Ποδῆρης χιτῶν, ὀθόνης ὁ χιτῶν, ζώνη κατὰ
 15 μέσον τὸν χιτῶνα, ταινία περὶ τὴν κεφαλὴν φοινικοβαφής, ἀσάνδαλος ὁ ποῦς. Καὶ ἡ μὲν εἰσῆλθε πάνυ κοσμίως. Ἐγὼ δ' ὡς εἶδον, εἰστήκειν τρέμων, καὶ ταῦτα πρὸς ἑμαυτὸν ἔλεγον· Ὅτι μὲν παρθένος ἡ Λευκίππη, πεπίστευκα, ἀλλὰ τὸν Πᾶνα, ὃ φιλότατη,
 20 φοβοῦμαι. Θεός ἐστι φιλοπάρθενος, καὶ δέδοικα, μὴ δευτέρα καὶ σὺ σύριγξ γένῃ. Ἄλλ' ἐκεῖνη μὲν ἔφυγε διώκοντα αὐτὸν ἐν πεδίῳ, καὶ ἐδιώκετο ἐν πλατείᾳ· σὲ δὲ καὶ εἴσω θυρῶν ἀπεκλείσασμεν ὡς ἐν πολιορκίᾳ, ἵνα, κἂν διώκῃ, μὴ δύνῃ φυγεῖν. Ἄλλ', ὦ δέσποτα Πᾶν, εὐγνωμονήσεις, καὶ μὴ παραβαίης τὸν νόμον τοῦ τόπου.
 25 Ἡμεῖς γὰρ αὐτὸν τετηρήκαμεν. Ἐξίτω πάλιν ἡμῖν ἡ Λευκίππη παρθένος· ταύτας πρὸς τὴν Ἀρτεμὶν συνθήκας ἔχεις· μὴ ψεύσῃς τὴν παρθένον.

ΙΔ'. Ταῦτά μου πρὸς ἑμαυτὸν λαλοῦντος, μέλος
 30 ἐξηκούετο μουσικόν, καὶ ἐλέγετο μηδεπώποτε λυγρῶτερον οὕτως ἀκουσθῆναι· καὶ εὐθὺς ἀνεωγμένους εἰδομεν τὰς θύρας. Ὡς δ' ἐξέθορον ἡ Λευκίππη, πᾶς μὲν ὁ δῆμος ἐξεβόησεν ὑφ' ἡδονῆς, καὶ τὸν Θέρσανδρον ἐλοιδοροῦν, ἐγὼ δ' ὅστις ἐγεγόνειν, οὐκ ἂν εἴποιμι λόγῳ.
 35 Μίαν μὲν δὴ ταύτην νίκην καλλίστην νενικηκότας, ἀπήειμεν· ἐπὶ δὲ τὴν δευτέραν κρίσιν ἐχωροῦμεν, τὴν Στύγα. Καὶ ὁ δῆμος οὕτως μετεσκευάζετο καὶ πρὸς ταύτην τὴν θεάν· καὶ πάντα συνεπεραίνετο κάκει. Ἡ Μελίττη τὸ γραμματεῖον περιέκειτο· ἡ πηγὴ διου-
 40 γῆς καὶ ὀλίγη· ἡ δ' ἐνέβη εἰς αὐτὴν καὶ ἔστη φαιδρῶ τῷ προσώπῳ. Τὸ δ' ὕδωρ οἷον ἦν κατὰ χώραν ἔμενε, μήτε τὸ βραχύτατον ἀναθορὸν τοῦ συνήθους μέτρου. Ἐπεὶ δ' ὁ χρόνος, ὃν ἐνδιατρίβειν ἐν τῇ πηγῇ διώριστο, παρελθούσῃ, τὴν μὲν ὁ πρόεδρος δεξιωσάμενος, ἐκ τοῦ
 45 ὕδατος ἐξάγει δύο παλαιάσματα τοῦ Θερσάνδρου νενικημένου. Μέλλων δὲ καὶ τὸ τρίτον ἡττάσθαι, ὑπεκδύς εἰς τὴν οἰκίαν ἐκδιδράσκει, φοβηθεὶς μὴ καὶ καταλεύσειεν αὐτὸν ὁ δῆμος. Τὸν γὰρ Σωσθένην εἰλκον ἄγοντες νεανίσκοι τέτταρες· δύο μὲν τῆς Με-
 50 λίττης συγγενεῖς, δύο δ' οἰκέται. Τούτους γὰρ ἐπε-
 πόμφει ζητήσοντας αὐτὸν ἡ Μελίττη. Συνεῖς δ' ὁ Θέρσανδρος πόρρωθεν, καὶ καταμνήσονται τὸ πρᾶγμα εἰδώς, ἂν ἐν βασάνοις γένηται, φθάσας ἀποδιδράσκει, καὶ νυκτὸς ἐπελθούσης, τῆς πόλεως ὑπεξέρχεται. Τὸν

serat, commutavit. Hinc factum est, ut cum violatæ aliqua pudicitiae arguitur, eum in fontem descendens se lavet, ejus unda exigua vix medias tibias attingit. Judicium autem fieri hoc pacto consuevit. (Quæ delata est, falso se insimulari jurat :) jusjurandumque in tabella descriptum ad collum filo alligatum sustinens, in fontem descendit. Ac si verum jusjurandum juraverit, aqua omnino immota manet: sin minus, intumescit, atque ad collum usque se attollens, tabellam contegit. Hæc dum loqueremur, tempusque ad vesperam inclinaret, seorsum dormiturus quisque discessit.

XIII. Postridie multitudo universa convenit: cui vultu hilari Thersander præibat, nosque identidem ridens intuebatur. At Leucippe sacram atque ad pedes usque demissam lineam, zonaque succinctam stolam induta, et purpureis vittis redimita, nudis pedibus perquam decenter speluncam ingressa est. Quæ dum ipse spectarem, tremore correptus sum: mecumque solus: Mihi quidem certe, inquam, dubium non est, quin virgo adhuc sit Leucippe: sed Panem, carissima, metuo. Deus est virginum amans et timeo ne videlicet fistula etiam tu illic fias. Illa quidem Panem per aperta loca insequentem effugit, et in lato campo agitabatur, nos vero te, quasi obsidem, hasce intra valvas inclusimus, ut ne si sequatur, fugiendi tibi sit potestas. Verum tu, o here Pan, propitius nobis sis, neque loci leges, quas nos quoque observavimus, transgrediaris: quin immo intactam nobis Leucippen reddas: ejusmodi enim cum Diana tibi fœdera ista sunt: neque virginem fallas.

XIV. Hæc dum mecum loquerer, suavis exaudiri sonus coëptus est. Ac fuerunt, qui dicerent, suaviorem nunquam auditum fuisse. Antri quoque valvæ sponte sua statim patuerunt. Ita Leucippe prodit: multitudoque universa præ voluptate acclamare, ac Thersandrum conviciis consecrari cœpit. Ego vero, quantum lætitiæ animo conceperim, nulla unquam oratione satis explicare possem. Hæc una præclarissima victoria nobis parta, inde digressi ad Stygis fontem pervenimus, ut conditionis alterius periculum faceremus. Populus ad videndum jam se comparaverat, reliquaque omnia in promptu erant. Itaque tabellam collo Melite alligavit; fons pellucidus et exiguus, in quem descendit et stabat intrepido vultu. Unda, ut erat, humilis remansit, nec tantulum quidem consuetum excessit modum. Quamobrem, ubi tempus manendi in fonte præteriiit, præses mulierem dextra prehensam ex aqua eduxit, duobus jam certaminibus devicto Thersandro: qui cum tertio quoque se victum iri animadverteret, clam se proripiens cursu domum abiit, veritus ne a populo lapidibus obrueretur. Nam cum jam Sosthenem collo obtorto adducerent adolescentes quatuor, duo Melites cognati, duo item famuli ad illum quaerendum ab ea missi, atque id Thersander procul agnovisset, factum indicatum iri videns, si de Sosthene quaestio haberetur, arrepta fuga urbe noctu exces-

ὅς Σωσθένην εἰς τὴν εἰρκτὴν ἐκέλευσαν οἱ ἄρχοντες ἐμβληθῆναι, τοῦ Θερσάνδρου φυγόντος. Τότε μὲν οὖν ἀπὸ πηλαττόμεθα, κατὰ κράτος ἤδη γενόμενοι καὶ ὑπὸ πάντων εὐφημούμενοι.

15 **ΙΕ'.** Τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὸν Σωσθένην ἦγον ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας οἱ ταύτην ἔχοντες τὴν πίστιν. Ὁ δ' ἐπὶ βρασάνους ἑαυτὸν ἀγόμενον ἰδὼν, πάντα σαφῶς λέγει, ὅσα τ' ἐτόλμησεν ὁ Θερσάνδρος, καὶ ὅσα αὐτὸς ὑπερέττησεν· οὐ παρέλιπε δ' οὐδ' ὅσα ἰδίᾳ πρὸ τῶν τῆς
20 **Λευκίππης** θυρῶν διελέχθησαν πρὸς ἀλλήλους περὶ αὐτῆς. Καὶ ὁ μὲν αὖθις εἰς τὴν εἰρκτὴν ἐβέβλητο, δώσωσιν δίκην· τοῦ δὲ Θερσάνδρου φυγὴν ἀπόντος κατέγνωσαν. Ἡμᾶς δ' ὁ ἱερεὺς ὑπεδέχετο πάλιν τὸν εἰθισμένον τρόπον. Καὶ μεταξὺ δειπνοῦντες ἐμυθο-
25 λογοῦμεν ἅ τε τὴν προτέραν ἐτύχομεν εἰπόντες, καὶ εἴ τι ἐπιδέστερον ἦν ὣν ἐπάθομεν. Ἡ **Λευκίππη** δὲ, ἅτε δὴ μᾶλλον τὸν πατέρα μηκέτι αἰδομένη, ὡς ἂν σαφῶς παρθένος εὐρεθείσα, τὰ συμβάντα μεθ' ἡδονῆς διηγείτο. Ἐπεὶ δὲ κατὰ τὴν Φάρον ἐγεγόνει καὶ τοὺς
30 ληστὰς, λέγω πρὸς αὐτήν· Οὐκ ἔρεῖς ἡμῖν τὸν μῦθον τῶν τῆς Φάρου ληστῶν καὶ τῆς ἀποτμηθείσης ἐκεῖ τὸ κίβητος κεφαλῆς, ἵνα σου καὶ ὁ πατὴρ ἀκούσῃ; Τοῦτο γὰρ μόνον ἐνδεὶ πρὸς ἀκρόασιν τοῦ παντὸς δράματος.

ΙΣΤ'. **Γυναῖκα**, ἔφη, κακοδαίμονα ἐξαπατήσαντες
35 οἱ λησταὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ πωλοῦσῶν τὰ Ἀφροδίτης, ὡς δὴ ναυκλήριω τινὶ γυναῖκα συνεσομένην ἐπὶ τοῦ σκάφους, ταύτην εἶχον ἐπὶ τῆς νεῆς, ἀγνοοῦσαν τὴν ἀλήθειαν ἐρ' ὁ παρὴν, ὑποτεινούσαν δ' ἡσυχῇ τινὶ τῶν πειρατῶν. Λόγῳ δ' ἦν ἑραστὴς ὁ ληστής. Ἐπεὶ δ' ἀρπάσαντες
40 με, ὡς εἶδες, ἐπέθεσαν τῷ σκάφει καὶ πτερύσαντες αὐτὸ ταῖς κώπαις ἔφυγον, ὁρῶντες τὴν διώκουσαν ναὺν φθάνουσαν, περιελόντες τὸν τε κόσμον καὶ τὴν ἐσθῆτα τῆς ταλαιπώρου γυναῖκος ἐμοὶ περιτιθέασι, τοὺς δ' ἐμοὺς χιτωνίσκους ἐκείνη· καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐπὶ τῆς
45 πρύμνης ὄθεν διώκοντες ὤψεσθε, τὴν κεφαλὴν ἀποτέμνουσιν αὐτῆς, καὶ τὸ μὲν σῶμα ἔρριψαν, ὡς εἶδες, κατὰ τῆς θαλάσσης, τὴν δὲ κεφαλὴν, ὡς ἔπρεπεν, εἶχον ἐπὶ τῆς νεῆς τότε. Μικρὸν γὰρ ὕστερον καὶ ταύτην ἀποσκευάσαντες ἔρριψαν ὁμοίως, ὅτε μηκέτι τοὺς διώ-
50 κοντας εἶδον. Οὐκ οἶδα δὲ πότερον τούτου χάριν προσπαρασκευάσαντες ἔτυχον τὴν γυναῖκα, ἢ διεγνωκότες ἀνδραποδίσαντες πωλῆσαι, ὥσπερ ὕστερον πεπράχασι καμέ· τῷ δὲ διώκεσθαι πρὸς ἀπάτην τῶν δικαίωντων ἀντ' ἐμοῦ σφάττουσι, νομιζόντες, πλεόν
55 ἐμπολήσειν ἐκ τῆς ἐμῆς πράσεως ἢ τῆς ἐκείνης. Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ τὸν Χαιρέαν τὴν ἀξίαν δόντα δίκην ἐπέιδον. Αὐτὸς γὰρ ἦν ὁ συμβουλεύσας ἀντ' ἐμοῦ τὴν ἀνθρώπων ἀποκτείναντας βῆσαι. Ὁ δὲ λοιπὸς τῶν ληστῶν ὄχλος οὐκ ἔρασαν με αὐτῷ ἀφήσειν μόνον·
60 φθάνειν γὰρ ἤδη λαβόντα σῶμα ἕτερον, ὃ πραθὲν ἂν παρέσχεον αὐτοῖς ἀφορμὴν κέρδους· δεῖν δ' ἀντὶ τῆς ἀκροάσεως ἐμὲ πραθεῖσαν κοινὴν ἅπασιν αὐτοῖς γενέσθαι μᾶλλον ἢ ἐκείνῳ μόνῳ. Ὡς δ' ἀντέλεγε, δικαιολογούμενος ὁρῶν καὶ τὰς συνθήκας προτέρων, ὡς οὐκ

sit. Interea Sosthenem in custodiam dari archontes jussurunt. Nos modis omnibus victores magna cum omnium commendatione absoluti fuimus.

XV. Postridie Sosthenes ab iis, qui ei rei praeerant, ad archontes ductus, simulatque parata sibi esse tormenta intellexit, continuo et quae Thersander aggressus fuerat, et quae ipse illi suggesserat, una etiam cum iis omnibus quae ante Leucippes ostium privatim de illa secum ambo disse-ruerant, palam confessus est: ideoque poenas daturus in carcerem denuo conjectus. Thersander autem (jam enim absens erat) exsilio mulctatus fuit. Nos ab antistite, ut antea quoque, accepti, de quibus priore in caena locuti fue-ramus, et praesertim, si quid arumnarum nostrarum prae-ter-miseramus, recensere perreximus. Leucippe quoque pa-trem non amplius verita, utpote quae vere virgo inventa fuisset, casus non sine voluptate suos commemorabat. Cui ego, posteaquam ad Pharum et piratas ventum est, Quin tu igitur, inquam, Phariorum praedonum commentum, abscissique illic capitis aenigma nobis explicas, ut id etiam patri tuo innotescat? hoc unum enim ad rem omnem in-telligendam desideratur.

XVI. Tum illa, Mulierem, inquit, ex iis, quae pretio prostant, cum allexissent, nautarum uni eam in uxorem daturus se esse pollicentes, navi imposuerunt, quamobrem quidem adesset, vere nescientem, sed piratarum uni, qui ejus amator esse ferebatur, occulte adjunctam. Postea vero cum me raptam, ut vidisti, navi imposuissent, et remis fugae incumbentes navem insequentem viderent, detractis miseræ illi ornamentis et vestitu omni, eo me adornave-runt, meoque deinceps ornatu indutam illam summa in puppi collocarunt ita, ut a persequentibus cerni posset, ac capite privarunt: cadavereque, ut vidisti, in mare projecto, caput aliquantisper intra navem, uti ceciderat, tum retinue-runt: quod non ita multo post, cum jam qui se sequerentur, nullos amplius haberent, pariter est dejectum. Mihi vero incertum est, eane de causa, an potius, ut quod de me postea factum est, venundaretur, mulierculam illam com-parassent. Illud certe constat, eam mei loco, ut insequentes eluderent, jugulatam, existimantibus illis, majus ex mei, quam illius venditione, lucrum se facturos. Atque hinc etiam factum est, ut Chæream, qui ejus necandae abjicien-daque suasor et auctor fuerat, meritis dantem poenas vi-derim. Nam cum reliqua piratarum multitudo ei me soli dimittere negaret, propterea quod paulo antea mulierem aliam, quae vendita magno eis lucro futura erat, habuisset, meque mortuae loco vendi, ac pecuniam in commune con-ferri oportere diceret, ille autem causam suam defendendo repugnaret, pactumque se cum iis esse affirmaret, ut non publica: omnium utilitatis, sed privatae sui ipsius gratia me

εἰς πρᾶσιν ἀρπάσειεν αὐτοῖς, ἀλλ' ἐρωμένην αὐτῷ, καί
τι θρασύτερον εἶπε, τίς τῶν ληστῶν, καλῶς ποιῶν,
ὅπισθεν ἐστὼς ἀποκόπτει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Ὁ μὲν
οὖν δίκην οὐ μεμπτὴν δοῦς τῆς ἀρπαγῆς, ἔρριπτο καὶ
αὐτὸς κατὰ τῆς θαλάσσης· οἱ δὲ λησταί, δύο πλεῖ-
συντες ἡμερῶν, ἄγουσί με οὐκ οἶδ' ὅποι γε, καὶ πι-
πράσκουσιν ἐμπόρῳ συνήθει, κάκεινος Σωσθένης.

ΙΖ'. Λέγει δὴ καὶ ὁ Σώστρατος· Ἐπεὶ τοίνυν τοὺς
ὑμετέρους μύθους, ὦ παιδίᾳ, κατελέξατε, φέρ' ἀκού-
σητε, ἔφη, καὶ παρ' ἐμοῦ τὰ οἴκοι πραχθέντα περὶ
Καλλιγόνην τὴν σὴν, ὦ Κλειτοφῶν, ἀδελφῆν, ἵνα μὴ
ἀσύμβολος ὦ μυθολογίας παντάπασιν. Καγὼ ἀκούσας
τὸ τῆς ἀδελφῆς ὄνομα, πάνυ τὴν γνώμην ἐπεστράφην,
καὶ, Ἄγε, πάτερ, εἶπον, λέγε· μόνον περὶ ζώσης [ἀν]
λέγοις. Ἀρχεται δὲ λέγειν, ἃ φθάνω προειρηκώς
ἅπαντα, τὸν Καλλισθένην, τὸν χρησμὸν, τὴν θεωρίαν,
τὸν λέμβον, τὴν ἀρπαγὴν. Εἰτα προσέθηκεν, ὅτι
μαθὼν κατὰ τὸν πλοῦν ὡς οὐκ ἦν θυγάτηρ ἐμὴ, διη-
μαρτήθη δὲ τὸ πᾶν ἔργον αὐτῷ, ἧρα δ' ὅμως καὶ σφόδρα
τῆς Καλλιγόνης, [καὶ] προσπεσὼν αὐτῆς τοῖς γόνοισι,
Δέσποινα, εἶπε, μὴ με νομίσης ληστὴν εἶναι τίνα καὶ
κακοῦργον. Ἀλλὰ γὰρ εἰμι τῶν εὖ γεγονότων, γένει
Βυζάντιος, δευτέρου οὐδενός· ἔρω δὲ με ληστείας ὑπο-
κριτὴν πεποίηκε καὶ ταύτας ἐπὶ σοὶ πλέξαι τὰς τέχνας.
Δούλον οὖν με σεαυτῆς ἀπὸ ταύτης τῆς ἡμέρας νόμιζε.
Καὶ σοὶ προῖκα ἐπιδίδωμι, τὸ μὲν πρῶτον ἐμαυτὸν,
ἐπειθ' ὅσῃν οὐκ ἂν ὁ πατήρ ἐπέδωκε σοι. Τηρήσω
δὲ σε παρθένον μέχρι περ ἂν σοὶ δοκῇ. Καὶ ταῦτ'
εἰπὼν καὶ ἔτι τούτων πλείονα εὐαγωγοτέραν τὴν κόρην
αὐτῷ γενέσθαι παρσκευάσεν. Ἦν δὲ καὶ ὀφθῆναι
καλὸς καὶ στωμύλος καὶ πιθανώτατος, καὶ ἐπειδὴ ἦκεν
εἰς τὸ Βυζάντιον, συμβόλαιον ποιησάμενος προικὸς
μεγίστης καὶ τᾶλλα πολυτελεῶς παρασκευάσας, ἐσ-
θῆτά τε καὶ χρυσὸν καὶ ὅσα εἰς κόσμον γυναικῶν εὖ-
δοιμόνων, περιεῖπεν εὖ καὶ καλῶς, ἀχραντον τηρῶν,
ὡς ἐπηγγεῖλατο· ὥστε καὶ αὐτὴν ἡρήκει τὴν κόρην
ἤδη. Ὁ δὲ καὶ τᾶλλα πάντα παρῆχεν ἑαυτὸν κο-
σμιώτατον καὶ ἐπιεικῇ καὶ σώφρονα, καὶ ἦν τις
ἐξαίφνης περὶ τὸν νεανίσκον θαυμαστὴ μεταβολή.
Ἐδρας τε γὰρ ἐξανίστατο τοῖς πρεσβυτέροις καὶ ἐπε-
μελεῖτο φθάνειν προσαγορεύων τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ
τὸ τέως ἀχριτον πολυτελεῶς ἐκ τῆς πρὶν ἀσωτίας εἰς τὸ
εὐδουλον μεταπίπτον, τὸ μεγαλόφρον ἐφύλαττε πρὸς
τοὺς ἐν χρεῖᾳ τοῦ λαθεῖν διὰ πένιν ὄντας. Ὡς
θαυμάζειν ἅπαντας τὸ αἰφνίδιον οὕτως ἐκ τοῦ χείρονος
εἰς τὸ πάνυ χρηστὸν μετελθόν. Ἐμὲ δ' οὖν ἡρήκει
πάντων μᾶλλον, καὶ ὑπερηγάπων αὐτὸν, καὶ τὴν πρὶν
ἀσωτίαν φύσει ἐνόμιζον εἶναι θαυμαστὴν μεγαλουργί-
αν, ἀλλ' οὐκ ἀχρασίαν. Καμὲ οὖν ὑπεισῆει τὸ τοῦ
Θεμιστοκλέους, ὅτι κάκεινος τὴν πρώτην ἡλικίαν σφόδρα
δοξας ἀκολαστος εἶναι, πάντας ὑπερέβαλεν Ἀθηναίους
ὑστερον σοφία τε καὶ ἀνδραγαθία. Καὶ δὴ μετενόουν
ἀποσκορακίσας αὐτὸν, ὅτε μοι περὶ τοῦ τῆς θυγατρὸς
διελέγθη γάμου. Καὶ γὰρ μὲ σφόδρα ἐθεράπευε καὶ

raherent, aliis etiam gravioribus additis, confidenter admo-
dum asseveraret, eorum unus qui forte post eum consti-
terat, merito quidem caput illi abscidit, atque ita non in-
justas rapinae ipse quoque poenas luens, in mare dejectus
et ipse fuit. Piratae biduo post, nescio quo delati, merca-
tori cuidam, familiari suo, mercator Sostheni accepta pe-
cunia me concessit.

XVII. Tum Sostratus, Posteaquam vestros, inquit, filii,
casus commemorastis, agitedum quae de Calligone, Clito-
phontis sorore, domi acta sint, ex me quoque audite; ne
solutus ipse narrandi omnino immunis abeam. Ego vero,
sororis nomine audito, attentior factus, Ut lubet, inquam
pater, siquidem de vivente dicturus es. Tum ille, quae
antea ipse narraui, omnia recensuit, Callisthenem scilicet,
oraculum, sacrificium, naviculam, raptum: illud etiam
addens, Callisthenem cum inter navigandum rescivisset,
Calligonem filiam meam non esse, tametsi rem contra,
quam putarat, evenisse cognovisset, nunquam tamen amare
illam destitisse, sed ad genua ejus prostratum, hujusmodi
fere locutum esse: Ne me, o hera, praedonem, flagitio-
sumve aliquem esse putes, qui nobili loco natus Byzantio-
rum, nemini genere cedam. Amor fecit ut praedonis partes
agerem et has insidias tibi struerem. Verum tuum me
posthac mancipium puta: tibi enim memet inprimis, deinde
fortunas, quantas nunquam tibi pater dedisset, trado: quin
etiam a virginitate tua violanda, quamdiu voles, abstinabo,
His ille atque aliis etiam ad persuadendum aptioribus (erat
enim cum aspectu decorus, lepidus et in dicendo argutus)
puellam suam in sententiam pertraxit. Ac posteaquam By-
zantium reversus est, dote ingenti pacta, multisque aliis,
veste scilicet, auro, ceterisque rebus ad divitum mulierum
ornatum spectantibus magnifice preparatis, puellam sane
quam splendidissime adornavit, qualemque illam rapuit,
virginem, uti antea promiserat, manere passus est. Ipse
vero plerisque in rebus tractandis modestum, moderatum-
que ac mansuetum se praestitit: adolescentisque nova
quaedam mutatio repente facta est. Nam et senioribus as-
surgebat, et obviis quibusque salutem prius reddere stu-
debat, quam accepisset: cumque antea immodice sui profu-
sus esset, priore luxuria in prudentiam, mutata, liberalitate
deinceps erga eos, qui egerent, uti coepit, ut mirarentur
omnes, tam subito ex tam pravo tam frugi evasisse. Me
vero praeter ceteris allexerat: illum deamabam, et priorem
luxum admirabilem quamdam naturae largitatem potius,
quam intemperantiam, fuisse animadverti. Ac mihi tum
venit in mentem illud de Themistocle: qui cum in adole-
scentia perquam dissolutus esset, omnes tamen deinceps
Athenienses prudentia et fortitudine superavit. Me itaque
prenitebat, hominem, cum filiam dari sibi peteret, repu-
diasse: nam et maximum mihi honorem tribuebat et pa-
trem appellabat, armatusque per forum comitabatur. Sed

ἐλάλει πατέρα καὶ κατὰ τὴν ἀγορὰν ἐδορυφόρει καὶ τῶν εἰς πόλεμον γυμνασίων οὐκ ἡμίλει, ἀλλὰ καὶ πάντῃ ἐρωμαιμένους ἐν ταῖς ἱππασίαις διέπρεπεν. Ἦν μὲν οὖν καὶ παρὰ τὸν τῆς ἀσωτίας χρόνον τοῦτοις χαίρων καὶ ⁸ χρόμενος, ἀλλ' ὥς ἐν τρυφῇ καὶ παιδιᾷ· τὸ δ' ἀνδρεῖον βίαις αὐτῷ καὶ τὸ ἐμπεῖρον λεληθότως ἐτρέφετο. Τέλειον δ' ἦν αὐτῷ τὸ ἔργον πρὸς τὸ καρτερώς καὶ ποικίλως διαπρέπειν ἐν τοῖς πολεμικοῖς. Ἐπεδίδου δὲ καὶ ¹⁰ χρήματα ἱκανὰ τῇ πόλει. Κάκεινον ἄμ' ἐμοὶ στρατηγὸν προεβάλλοντο· ὅθεν ἔτι μάλλον ὑπερησπάζετό με, ὑπήκοόν μοι κατὰ πάντα παρέχων ἑαυτόν.

ΙΗ' Ἐπεὶ δ' ἐνίκησαμεν τὸν πόλεμον ἐπιφανείᾳ τῶν θεῶν, [καὶ] ὑποστρέψαντες εἰς τὸ Βυζάντιον, εὐφημοῦντες τὸν Ἡρακλέα καὶ τὴν Ἀρτεμιν, ¹⁵ χειροτονήθημεν, ἐγὼ μὲν ἐνταῦθα τῇ Ἀρτέμιδι, ὃ δ' εἰς Τύρον Ἡρακλεῖ, λαβόμενός μου τῆς δεξιᾶς ὁ Καλλισθένης, διηγῆται πρῶτον τὰ πεπραγμένα αὐτῷ περὶ τὴν Καλλιγόνην, Ἀλλ' ἄπερ ἐποιήσαμεν, πάτερ, εἶπε, τὰ μὲν νύσθητος φύσει πέπραχται βίᾳ, τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ²⁰ προαιρέσει. Παρθένον γὰρ τὴν κόρην μέχρι τούτου τετήρηκα, καὶ ταῦτα πολέμοις ὁμιλῶν, ἐν οἷς οὐδεὶς ἀναβάλλεται τὰς ἡδονάς. Νῦν οὖν εἰς τὴν Τύρον αὐτὴν ἀπαγαγεῖν ἔγνωκα πρὸς τὸν πατέρα, καὶ νόμῳ παρ' ἐκείνου λαβεῖν τὸν γάμον. Ἄν μὲν οὖν ἐθελήσῃ μοι ²⁵ δοῦναι τὴν κόρην, ἀγαθὴ τύχη δέξομαι· ἂν δὲ σκαιὸς γένηται καὶ δυσκόλος, παρθένον αὐτὴν ἀπολήψεται. Ἐγὼ γὰρ προῖκα ἐπιδούς οὐκ εὐκαταφρόνητον, ἀγαπητῶς ἂν λάβοιμι τὸν γάμον. Ἀναγνώσομαι δέ σοι καὶ τὸ συμβόλαιον, ὃ φθάνω πρὸ τοῦ πολέμου γράψας, ³⁰ δέόμενος συνοικίσαι τῷ Καλλισθένει τὴν κόρην, τὸ τε γένος αὐτοῦ καταλέγων καὶ τὸ ἀξίωμα καὶ τὰς ἐν τοῖς πολέμοις ἀριστείας. Τοῦτο γὰρ ἐστὶν ἡμῖν τὸ συγκείμενον. Ἐγὼ δὲ, ἣν τὴν ἔφεσιν ἀγωνισώμεθα, διέγνωκα πρῶτον μὲν εἰς τὸ Βυζάντιον διαπλεῦσαι, μετὰ ταῦτα ³⁵ δ' εἰς τὴν Τύρον. Καὶ ταῦτα διαμυθολογήσαντες ἐκοιμήθημεν τὸν αὐτὸν τρόπον.

ΙΘ'. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ παραγενόμενος ὁ Κλεινίας ἔφη Θερσάνδρον διὰ τῆς νυκτὸς ἀποδεδρακέναι· τὴν γὰρ ⁴⁰ ἱρίσιν οὐχ ὥς ἀγωνιούμενον πεποιθῆσθαι· βουλόμενον δὲ μετὰ προφάσεως ἐπισχεθῆναι τὸν Ἠλεγγον ὧν ἐτόλμησε. Μείναντες οὖν τῶν ἐξῆς τριῶν ἡμερῶν, ὥσων ἦν ἡ προθεσμία, προσελθόντες τῷ προέδρῳ, καὶ τοὺς νόμους ἀναγνόντες καθ' οὓς οὐδεὶς ἔτι τῷ Θερσάνδρῳ λόγος πρὸς ἡμᾶς ἦν, νεὸς ἐπιβάντες καὶ οὐρίῳ χρησά- ⁴⁵ μενοι πνεύματι, κατήραμεν εἰς τὸ Βυζάντιον, κακεῖ τοὺς πολυεύκτους ἐπιτελέσαντες γάμους, ἀπεδημήσαμεν εἰς τὴν Τύρον. Δύο δ' ὑστερον ἡμερῶν τοῦ Καλλισθένους ἔλθόντες, εὐρομεν τὸν πατέρα μέλλοντα θύειν τοὺς γάμους τῆς ἀδελφῆς εἰς τὴν ὑστεραίαν. Παρήμεν οὖν ὡς ⁵⁰ καὶ συνθύσοντες αὐτῷ καὶ εὐξόμενοι τοῖς θεοῖς, τοὺς τ' ἐμοὺς καὶ τοὺς ἐκείνου γάμους σὺν ἀγαθαῖς φυλαχθῆναι τύχαις. Καὶ διεγνώκαμεν ἐν τῇ Τύρῳ παραχειμασάντες διελθεῖν εἰς τὸ Βυζάντιον.

nec a bellicis studiis animus ejus abhorrebat: quippe in equestribus certaminibus perquam strenue se gerebat, utpote qui prima illa etiam intemperanti aetate equis, quamquam temere et ad luxum paratis, gauderet, sed tamen virile robur et rerum usus praecipuum in eo studium fuit, bellicas res fortiter multifariamque tractare. Multo quin etiam aere suo privato rempublicam juvat, necumque una militum ductor creatus est: unde majorem quoque mihi honorem habuit, obsequentem sese in omnibus praestans.

XVIII. Postea vero quam de hostibus, diis ipsis nobis coram adstantibus, victoriam reportavimus, Byzantium reversi, ego huc Dianae, ille Tyrum Herculi, ad gratias referendas missi sumus. Sed prius tamen dextera prehensens me Callisthenes, quae sibi Calligones causa facta fuisset, commemoravit, Eorum, inquit, pater, quae antea fecimus, juvenutis indoles, vis, causa fuit: quae vero post, judicio adhibito commissa fuerunt. Virginem enim puellam hactenus servavi, belli praesertim tempore, quo nemo sibi oblatus perfruendarum voluptatum occasiones abire pati vult. Nunc eam Tyrum ad patrem ducere, et ab eo sicuti leges jubent, in uxorem accipere, omnino constitui. Quod si impetravero, eam bona fortuna accipiam: sin autem difficilis ille atque morosus, virginem etiam filiam suam sibi habeat: quam tamen ego hercule non contemnenda dote confecta in uxorem lubens duxerim. Tabellas vero etiam, quas antequam ad bellum exirem, puellam Callistheni nubere optans, conscripseram, tibi recitabo: in iis enim genus illius, dignitatem, rei militaris usum recensui. Quae autem inter nos pacti eramus, haec sunt. Mihi vero, si etiam post Thersandri provocationem secundum nos judicatum fuerit, Byzantium primum, deinde Tyrum navigare in animo est. Hic cum ille dicendi finem fecisset, cubitum se quisque nostrum, ubi pridie, contulit.

XIX. Postridie reversus ad nos Clinia, Thersandrum noctu solum vertisse, ab eoque, non ut revera hoc certamen iniret, provocatum fuisse: sed id causae sumptum, ut indicio eorum, quae ausus fuerat, faciendo moram injiceret, narravit. Nos triduum adhuc morati, (ad tantum enim temporis vadimonium durabat) Praesidem rursus convenimus: recitatisque legibus, ex quibus nullam Thersandro nos accusandi causam fuisse apparebat, nave conscensa, prosperoque flante vento, Byzantium, ubi peroptatas confecimus nuptias, deinde Tyrum navigavimus. Quo in loco, cum biduo post Callisthenem adventassemus, patrem ob sororis nuptias postera die sacra facturum comperimus. Affuimus itaque, ut una sacra faceremus deosque, ut meas illiusque nuptias felices fortunatasque esse vellent, precaremur. Et decrevimus hieme illic acta, Byzantium redire.

LONGUS.

ΔΟΓΓΟΥ
ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ
ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΛΟΓΟΙ ΤΕΤΤΑΡΕΣ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Ἐν Λέσβῳ θηρῶν, ἐν ἄλσει Νυμφῶν, θέαμα εἶδον
κάλλιστον, ὧν εἶδον· * εἰκόνα γραφὴν ἱστορίαν ἔρωτος.
Καλὸν μὲν καὶ τὸ ἄλσος, πολὺδε νδρόν, ἀνθηρὸν, κα-
τάρρυτον· μία πηγὴ πάντ' ἔτρεφε, καὶ τὰ ἀνθ' αὐτῆς καὶ τὰ
δένδρα· ἀλλ' ἡ γραφὴ τερπνοτέρα καὶ τέχνην ἔχουσα
περιτετὴν καὶ τύχην ἐρωτικὴν· ὥστε πολλοὶ καὶ τῶν
ξένων κατὰ φήμην ἤσαν, τῶν μὲν Νυμφῶν ἱκέται, τῆς
δ' εἰκόνης θεαταί. Γυναικες ἐπ' αὐτῆς τίκτουςαι, καὶ
ἄλλαι σπαργάνοις κοσμοῦσαι, παιδία ἐκκείμενα,
10 ποίμνια τρέφοντα, ποιμένες ἀναιρούμενοι· νέοι συντι-
θέμενοι, ληστῶν καταδρομὴ, πολέμιων ἐμβολή. Πολλὰ
ἄλλα καὶ πάντα ἐρωτικὰ ἰδόντα με καὶ θαυμάσαντα
πῶθ' ἔσχευ' ἀντιγράψαι τῇ γραφῇ. καὶ ἀναζητησάμενος
ἐξηγητὴν τῆς εἰκόνης, τέτταρας βίβλους ἐξεπονησάμεν,
15 ἀνάθημα μὲν Ἐρωτὶ καὶ Νύμφαις καὶ Πανί, κτῆμα
δὲ τερπνὸν πᾶσιν ἀνθρώποις, ὃ καὶ νοσοῦντα ἰάσεται,
καὶ λυπούμενον παραμυθήσεται, τὸν ἐρασθέντα ἀνα-
μνήσει, τὸν οὐκ ἐρασθέντα προπαιδεύσει. Πάντως γὰρ
οὐδεὶς ἔρωτα ἐφυγεν ἢ φεύζεται, μέχρις ἂν κάλλος ἢ
20 καὶ ὀφθαλμοὶ βλέπωσιν. Ἡμῖν δ' ὁ θεὸς παράσχοι
σωφρονοῦσι τὰ τῶν ἄλλων γράφειν.

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Α'. Πόλις ἐστὶ τῆς Λέσβου, Μυτιλήνη, μεγάλη καὶ
καλὴ· διελήπται γὰρ εὐρίποις, ὑπαισρεούσης τῆς θα-
λάσσης, καὶ κεκοσμηται γεφύραις ξέστον καὶ λευκόν
25 λίθον. Νομίσαιας ἀν' οὐ πόλιν ὄρᾱν ἀλλὰ νῆσον. Ταύτης
τῆς πόλεως [τῆς Μυτιλήνης], ὅσον ἀπὸ σταδίων δια-
κρίσιν ἀγρός ἢ ἀνδρὸς εὐδαίμονος, κτῆμα κάλλιστον·
ὄρη θροτόροφα· πεδία πυροφόρα· γήλοφοι κλημάτων·
νομαὶ ποιμένων· καὶ ἡ θάλασσα προσέκλυεν ἡϊόνι
30 ἐκτεταμένη ψάμμου μαλθακῆς.

Β'. Ἐν τῷδε τῇ ἀγρῷ νέμειν αἰπόλος, Λάμων τοῦνομα,
παιδίον εὗρεν ὑπὸ μιᾷ τῶν αἰγῶν τρεφόμενον. Δρυμὸς

LONGI
PASTORALIIUM

DE
DAPHNIDE ET CHLOE

LIBRI QUATUOR.

PROOEMIUM.

Cum in Lesbo feras indagarem, Nympharum in loco,
spectaculum vidi, omnium, quotquot quidem oculis usur-
pavi, pulcherrimum: videlicet tabulam pictam, imaginem
quæ amatoriam historiam repræsentaret. Amoenus qui-
dem erat ille locus, densus arboribus, floribus ridens, aquis
irriguus; unus fons omnia alebat, cum flores, tum arborum:
at tamen jucundior erat illa pictura in qua et singulare arti-
ficium, et amatorii casus descriptio conspiciebantur; adeo
ut multi etiam peregrini, fama excit, huc ventitarent,
Nympharum quidem supplices, sed et imaginis spectatores
futuri. In hac tabula videre erat mulieres parturientes, et
alias quæ fasciis adornarent, expositos infantes, pecudes
quæ eos alerent, pastores qui eos tollerent, juvenes multam
sibi fidem obstringentes, latronum incursionem, hostium
impressionem. Multa alia præterea, eaque omnia amatoriam,
videnti mihi et admiranti cupido incessit scripto quasi re-
spondendi picturæ isti, eamque veluti repræsentandi.
Postquam igitur hujusce imaginis interpretem conquisivis-
sem, quatuor confeci libros, donum Cupidini, Nymphis
et Pani sacrum, opusque cunctis jucundum hominibus,
quod ægro medelam, mœrenti solatium afferat, ejus, qui
amavit, memoriam refricet et amoris rudem doceat. Om-
nino namque nullus unquam amorem effugit aut effugiet,
quamdiu suus formæ decor, suæque oculis acies constabit.
Nobis autem Numen concedat, ut sani integritque aliorum
casus describere queamus.

LIBER PRIMUS.

I. Est in Lesbo civitas Mytilene, magna et pulchra. In-
fluent mare multis eam euripis distinguit ac dissecat: et pon-
tes totam urbem ornant ex candido ac polito lapide facti;
ut non urbs, sed insula esse videatur. Ab hac urbe [Myti-
lene] stadia circiter ducenta, viri ejusdam opulenti ager
situs erat, possessio pulcherrima; montes ferarum, prata
tritici feracia; palmitibus colliculi, pascua gregibus abun-
dabant: mare autem litus molli arena extensum allue-
bat.

II. Hoc in agro gregem pascens caprarius, nomine Lamion,
infantem ab una caprarum enutritum invenit. Saltus erat,

ἦν καὶ λόγῳ θύτων, καὶ χιτῶς ἐπιπλανώμενος, καὶ πόα
μαλθακῇ, καθ' ἣς ἔκειτο τὸ παιδίον. Ἐνταῦθ' ἦ αἰὲς
θεόουσα συνεχὲς, ἀφανὲς ἐγίνετο πολλάκις, καὶ τὸν ἔριπον
ἀπολιποῦσα, τῷ βρέφει παρέμενε. Φυλάττει τὰς δια-
δρομάς ὁ Λάμων, οἰκτεῖρας ἀμελούμενον τὸν ἔριπον, καὶ
μεσημερίας ἀκμαζούσης κατ' ἔγνος ἔλθων, ὁρᾷ τὴν μὲν
αἶψα περὺλαγμένης περιβεβηκυῖαν, μὴ ταῖς γηλαῖς
βλάπτει πατοῦσα τὸ βρέφος, τὸ δὲ, ὡς περ ἐκ μητρὸς
θηλῆς τὴν ἐπιρροὴν ἔκον τοῦ γάλακτος. Θυμιάσας,
ὡς περ εἰκὸς ἦν, πρόσσεισιν ἐγγὺς καὶ εὐρίσκει παιδίον
ἄρρεν, μέγα καὶ καλὸν καὶ τῆς κατὰ τὴν ἔκθεσιν τύχης ἐν
σπαργάνοις κρείττοσι. Χλανιδίον τε γὰρ ἦν ἀλουργὲς
καὶ πόρπη χρυσῇ καὶ ξιφιδίον ἐλεφαντόκωπον.

Γ'. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἐβουλεύσατο μόνα τὰ γυναι-
ρίσματα βαστάσαι, ἀμείψασθαι τοῦ βρέφους· ἐπειτα δ' αἰ-
δεσθεῖς, εἰ μὴδ' αἰγὴς φυλάνθρωπιαν μιμήσεται, νύκτα
φυλάσας, κομίζει πάντα πρὸς τὴν γυναικα Μυρτάλην, καὶ
τὰ γυνώρισμα, καὶ τὸ παιδίον, καὶ τὴν αἶψα αὐτήν.
Τῆς δ' ἐκπλαγίστης, εἰ παιδία τίκτουςιν αἱ αἶγες,
πάντα αὐτῇ διηγείται, πῶς εὖρεν ἐκχείμενον, πῶς εἶδε
τρεφόμενον, πῶς ᾤδεσθη καταλιπεῖν ἀποθανούμενον.
Δόξαν δὲ κακείνη, τὰ μὲν συνεκτελέοντα κρύπτουσι, τὸ
δὲ παιδίον αὐτῶν νομίζουσι, τῇ δ' αἰγὴ τὴν τροφήν ἐπι-
τρέπουσιν. Ὡς δ' ἂν καὶ τὸν ὄνομα τοῦ παιδίου ποι-
μενικὸν δοκοίη, Δάφνιν αὐτὸν ἐγνώσαν καλεῖν.

Δ'. Ἦδη δὲ διατεῖς χρόνου διήκουμένου, ποιμὴν ἐξ
ἀγρῶν ὁμόρων νέμων, Δρύας τὸν ὄνομα, καὶ αὐτὸς ὁμοίως
ἐπιτυχάνει καὶ εὐρήμασι καὶ θεάμασι. Νυμφῶν ἀν-
τρον ἦν, πέτρα μεγάλη, τὰ ἐνδοθεν κοίλη, τὰ ἐξώθεν
περιφερὲς· τὰ ἀγάλματα τῶν Νυμφῶν αὐτῶν λίθοις
ἐπεποιήτο, πόδες ἀνυποδῆτοι, χεῖρες εἰς ὤμους γυμναί,
κομαι μέγροι τῶν αὐγέων λευμέναι, ζῶμα περὶ τὴν
ἰσὺν, μειδιᾶμα περὶ τὴν ὄφρυν, τὸ πᾶν σχῆμα, χορεία
ἦν ὀρχουμένων. Ἡ ὥα τοῦ ἀντροῦ, τῆς μεγάλης πέ-
τρας ἦν τὸ μεσαίτατον. Ἐκ δὲ τῆς πηγῆς ὕδωρ ἀνα-
βλύζον, βεῖθρον ἐποίει ρέον, ὥστε καὶ λειμῶν πᾶν
γλαφυρὸς ἐκτέτατο πρὸ τοῦ ἀντροῦ, πολλῆς καὶ μα-
λακῆς πόας ὑπὸ τῆς νοτίδος τρεφόμενης. Ἀνέκειντο δὲ
καὶ γαυλοὶ καὶ αὐλοὶ πλάγιοι καὶ σύριγγες καὶ κάλαμοι,
πρεσβυτέρων ποιμένων ἀναθήματα.

Ε'. Εἰς τοῦτο τὸ νυμφαῖον οἱ ἀρτιτόκος συχνὰ φοιτῶσα,
δοῦσαν πολλάκις ἀπωλείας παρέιχε. Κολάσαι δὲ βουλό-
μενος αὐτήν, καὶ εἰς τὴν προτέραν εὐνομίαν καταστῆσαι,
δεσμὸν ῥάβδου γλωρῆς λυγίσας ὅμοιον βρόχῳ, τῇ πέτρᾳ
προσῆλθεν, ὥς ἐκεῖ συλλεγόμενος αὐτήν· ἐπιστὰς δὲ, οὐδὲν
εἶδεν, οὐκ ἤλπισεν· ἀλλὰ τὴν μὲν, διδοῦσαν πᾶν ἀνθρώ-
πινος τὴν θηλὴν εἰς ἄφθονον τοῦ γάλακτος δακύν· τὸ δὲ
παιδίον ἀκλαυστὶ λάθρως εἰς ἀμφοτέρας τὰς θηλάς με-
ταφέρων τὸ στόμα, καθάρων καὶ φαιδρὸν, ὅσα τῆς οἰᾶς
τῇ γλώττῃ τὸ πρῶτον ἀπολιγνυμένης μετὰ τὸν
κόρον τῆς τροφῆς. Ἐλθὼν ἦν τοῦτο τὸ παιδίον, καὶ
παρέκειτο καὶ τοῦτο σπάργαν, γυνώρισμα, μήτρα
διάχρυσος, ὑποδήματα ἐπίγρυσσ, καὶ περισκελίδες
χρυσαί.

nemisque dumis densum, hederaque errabunda nec non
et mollis herba, in qua jacebat infantulus. Huc capra fre-
quenter commeans, saepe oculis sublucebatur, suoque fortu
relicto, infanti assidebat. Has discursationes observat La-
mon, neglecti haeduli misertus et meridie ardente, caprae
vestigia secutus, eam quidem conspicit caute circumeun-
tem, ne scilicet puerum ungulis laderet, infantem vero
tanquam ex materna mamma lac adfluens trahentem. Ille
autem ut par est miratus, propius accedit et puerulum de-
prehendit majusculum atque venustum, et fasciolis longe
elegantioribus quam pro expositi infantis fortuna involutum.
Enimvero erat chlamyda purpurea, aurea fibula, et gla-
diolus eburneo capulo.

III. Primo igitur constituerat sola tollere monumenta,
infantem vero derelictum negligere; at deinde cum illum
puderet, si ne caprae quidem humanitatem inimitaretur, nocte
expectata, omnia ad uxorem Myrtalem deferret et monu-
menta et puerulum et ipsam capram Cui quidem attonitae
quod puerulos etiam caprae parerent, rem totam enarrat:
quomodo expositum offenderit, quomodo enutritum viderit,
quo pacto ipsum deserere moriturum erubuerit. Cum et
sic quoque uxori videretur, quo una fuerant exposita,
occultant, infantem pro suo agnoscunt, eumque caprae alen-
dum committunt. Quo autem et nomen infantis pastoralis
videretur, Daphnim illum nominare statuerunt.

IV. Samque biennio exacto, pastor quidam ex agris vicinis,
cui Dryas erat nomen, pascens pecora, simile quid invenit
et vidit. Nympharum stabat antrum, petra ingens, ab
interiori quidem parte concava, at vero ab exteriori ro-
tunda. Nympharum ipsarum simulacra lapidibus efficta
erant, pedibus discalceatis, brachiis ad humeros usque
nudis, coma cervice tenuis soluta, veste circa lumbos
succincta; risus circa supercilia, tota figura tripudiantium
chorea erat. In media hujusce saxi ingentis parte ora
antri. E fonte autem aqua scaturiens in largum effunde-
batur rivum, adeo ut amenissimum extenderetur ante spe-
luncam pratium, cujus copiosum et molle gramen perenni
rivi humore alebatur. Et mulctræ et tibiae obliquæ et
fistulae et calami, seniorum pastorum donaria, suspensa
conspiciebantur.

V. Ad hoc Nympharum antrum crebro itans ovis
nuper enixa, saepe sui interitus suspicionem iniecit.
Dryas igitur eam coercere, et ad pristinum bene et tran-
quille pascendi modum reducere cupiens, vinculum e
vinum lento in laquei modum contorsit, et ad petram
accessit, tanquam ibi ovem comprehensurus; propior
vero factus, nihil omnino eorum vidit quæ speraverat:
verum ovem perquam humane ad largum usque lactis
suctum suæ mammae copiam facientem; infantulum autem,
absque ullo vagitu avide modo ad hanc, modo ad illam
lactentem mammam os transferentem mundum atque ni-
tidum, utpote cujus faciem lingua detergeret ovis, ubi
alumnus lactis cepisset satietas. Infans hac femella erat,
et huic quoque appositæ erant fasciolæ, monumenta, mitra
nempe auro distincta, calciculi inaurati, et periscelides
auræ.

Γ'. Θεῖον δὲ τι νομίσας τὸ εὖρημα, καὶ διδασκόμενος παρὰ τῆς οἸδῆς ἐλεῖν τε τὸ παιδίον καὶ φιλεῖν, ἀναιρεῖται μὲν τὸ βρέφος ἐπ' ἀγκῶνος, ἀποτίθεται δὲ τὰ γνωρίσματα κατὰ τῆς πῆρας, εὐχεται δὲ ταῖς Νύμφαις ἐπὶ τύχῃ χρηστῇ θρέψαι τὴν ἱκέτιν αὐτῶν.
 5 Καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν ἀπελαύνειν τὴν ποιμήνην, ἐλθὼν εἰς τὴν ἐπαυλιν τῇ γυναικὶ διηγείται τὰ ὁρθέντα, δείκνυσιν τὰ εὐρεθέντα, παρακελεύεται θυγάτριον νομίζειν καὶ λανθάνουσαν ὡς ἴδιον τρέφειν. Ἡ μὲν δὲ Νάπη (τοῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο) μήτηρ εὐθύς ἦν καὶ ἐφίλει τὸ παιδίον,
 10 ὅτε ὑπὸ τῆς οἸδῆς παρευδοκμηθῆναι δεδοικυῖα, καὶ τίθεται καὶ αὐτὴ ποιμενικὸν ὄνομα πρὸς πίστιν αὐτῷ, Χλόην.

Ζ'. Ταῦτα τὰ παιδία ταχὺ μάλ' ἤρξησε, καὶ ἀλλὰς αὐτοῖς ἐξεραίνετο κρεῖττον ἀγροικίας. Ἦδη τ' ἦν ὁ
 15 μὲν πέντε καὶ ὀκτα ἑτῶν ἀπὸ γενεᾶς· ἡ δ' (ἑτέριον) τοσούτων, δυοῖν ἀποδόντων· καὶ ὁ Δρύας καὶ ὁ Λάμων ἐπὶ μῖς νυκτὸς ὀρῶσιν ὄναρ τοιόνδε τι· τὰς Νύμφας ἐδόκουν ἐκείνας, τὰς ἐν τῷ ἄντρῳ, ἐν ᾧ ἡ πηγὴ, ἐν ᾧ τὸ παιδίον εὗρεν ὁ Δρύας, τὸν Δάφνιν καὶ τὴν Χλόην
 20 παραδιδόναι παιδίῳ μάλ' αἰσθαλῶ καὶ καλῷ, πτερὰ ἐκ τῶν ὤμων ἔχοντι, βέλη σμικρὰ ἅμα τοξαρτίῳ φέροντι. Τὸ δ' ἐραψάμενον ἀμφοτέρων ἐνὶ βέλει, κελεύσαι λοιπὸν ποιμαίνειν, τὸν μὲν τὸ αἰπόλιον, τὴν δὲ τὸ ποιμνιον.

Η'. Τοῦτο τὸ ὄναρ ἰδόντες, ἤχθοντο μὲν εἰ ποιμένες
 25 ἔσονται καὶ οὗτοι τύχην ἐκ σπαργάνων ἐπαγγελλόμενοι κρεῖττονα, οἳ ἦν αὐτοὺς καὶ τροπαῖς ἔτρεφαν ἀβροτέρας καὶ γράμματα ἐπαίδεον καὶ πάντα ὅσα καλὰ ἦν ἐπ' ἀγροικίας. Ἐδόκει δὲ πείθεσθαι θεοῖς περὶ τῶν σωθέντων προνοίᾳ θεῶν. Καὶ κοινώσαντες ἀλλήλοις τὸ
 30 ὄναρ καὶ θύσαντες τῷ τὰ πτερὰ ἔχοντι παιδίῳ παρὰ ταῖς Νύμφαις (τὸ γὰρ ὄνομα λέγειν οὐκ εἶχον), ὡς ποιμένες ἐκπέμπουσιν αὐτοὺς ἅμα ταῖς ἀγέλαις, ἐκιδάξαντες ἕκαστα· πῶς δεῖ νέμειν πρὸ μεσημβρίας, πῶς ποιμαίνειν κοπάσαντος τοῦ καύματος, πότε ἄγειν ἐπὶ
 35 ποτῶν, πότε ἀπάγειν ἐπὶ κοιτῶν, ἐπὶ τίσι καλαύροπι χρηστέον, ἐπὶ τίσι φωνῇ μόνῃ. Οἱ δὲ, μάλ' αἰσθαλῶντες, ὡς ἀρχὴν μεγάλην παρελάμβανον καὶ ἐρίλουν τὰς αἴγας καὶ τὰ πρόβατα μᾶλλον ἢ ποιμέσιν ἔθος· ἡ μὲν, ἐς ποιμνιον ἀναφέρουσα τῆς σωτηρίας τὴν αἰτίαν· ὁ δὲ,
 40 μεμνημένος ὡς ἐκκείμενον αὐτὸν αἰεὶ ἀνέθρεψεν.

Θ'. Ἦρος ἦν ἀρχὴ καὶ πάντα ἤκμαζεν ἀνθή, τὰ ἐν ὄρυμοις, τὰ ἐν λειμῶσι, καὶ ὅσα ὄρεα· βόμβος ἦν ἡδὴ μελιττῶν, ἤχος ὀρνίθων μουσικῶν, σκιρτήματα ποιμνίων ἀρτιγεννητῶν· ἄρνες ἐσκίρτων ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἐβόμβουν
 45 ἐν τοῖς λειμῶσιν αἱ μελιτταί, τὰς λόχμας κατῆδον ὄρνιθες. Τοσαύτης δὲ πάντα κατεχούσης εὐωρίας, οἱ δ' ἀπαλοὶ καὶ νέοι, μιμηταὶ τῶν ἀκουσμένων ἐγίνοντο καὶ βλέποντων, ἀκούοντες μὲν τῶν ὀρνίθων ἀδόντων ἦδον· βλέποντες δὲ σκιρτῶντας τοὺς ἄρνας, ἤλλοντο κόψα,
 50 καὶ τὰς μελιττας δὲ μιμούμενοι, τὰ ἀνθὲ συνέλεγον· καὶ τὰ μὲν εἰς τοὺς κόλπους ἐβαλλον, τὰ δὲ, στεφανίσκους πλέκοντες, ταῖς Νύμφαις ἐπέφερον.

Ι'. Ἐπράττον δὲ κοινῇ πάντα, πλησίον ἀλλήλων

VI. Hoc igitur inventum divinitus ratus et ab ove edoctus huiusce infantis misereri, eamque amore prosequi, terra sublatam ulnis excipit, monumenta vero in peram recondit, precatus Nymphas, ut, quod felix faustumque sit, earum supplicem educare liceat. Et quoniam jam tempus erat gregem a pascuis reducere, casam repetit, uxori quae vidit exponit, quae invenit, commonstrat, hortatur, ut filiolam pro sua agnoscat atque educet, ac rem, quomodo se habet, nulli patefaciat. At Nape, hoc enim illi nomen, mater statim erat, infantem amabat, quippe metuens, ne ab ove superaretur; quin et ipsa nomen illi pastorale indidit, vocando Chloë, ut sibi hanc filiam esse suam dicenti fidem adstrueret.

VII. Et quidem hi infantes brevi temporis spatio ingens ceperunt incrementum et in iis forma elucebat longe quam pro rustica sorte praestantior. Jam autem Daphnis annos quindecim erat natus, Chloë vero totidem, si duos demseris, cum Dryanti et Lamoni eadem nocte haec objecta est in somniis species: videbant Nymphas illas, quae servabant antrum, in quo fons, in quo infantem Dryas invenerat, Daphnim et Chloë tradentes puero admodum protervo et venusto, cui alae ex humeris penderent, qui parva spicula parvo cum arcu gestaret; et hunc quidem puerum ambos uno eodemque attingentem telo, iussisse, ut deinceps illa caprarum, haec ovium gregem pasceret.

VIII. Et hoc quidem somnio viso dolere quod Daphnis ac Chloë quoque pastores futuri essent, qui tamen meliorem fortunam ex suis fasciis de se juberent sperare; ob quam spem etiam illos delicatioribus enutriebant cibis, literasque, et quaecunque ruri praeclara habebantur, edocebant. Placuit tamen in iis, quae ad infantes deorum providentia servatos pertinerent, morem gerere diis. Et narrato suo sibi invicem somnio, sacrisque factis aligero illi apud Nymphas puero, (hujus enim nomen dicere non poterant) mox ut pastores foras ipsos cum gregibus emittunt, singula edoctos: quo pacto ante meridiem pascere oporteat, quo pacto, postquam remisisset aestus, quando agere potum, quando ad caulam abigere, in quos utendum pedo, in quos sola dumtaxat voce. Illi vero oppido exsultantes, quasi magnum adepti imperium, capras atque oves diligebant, et quidem nullo magis quam pastorum vulgus solet: nam Chloë ad oves suae causam salutis referebat; Daphnis itidem hand immerito erat, quod sese expositum capra enutrivisset.

IX. Initium veris erat omniumque florum genus per silvas, per prata, per montes vigeat: jam apum bombus, jam canorarum avium vox, pecora novella saltu lasciviebant, agni in montibus saliebant, apes in pratis bombilabant, aves memora cantu personabant. Dum ita omnia amena tempestate lactabantur, Daphnis et Chloë, utpote teneri ac juvenes, visa auditaque imitabantur. Audito avium cantu, caneant; conspecto lascivientium agnorum saltu, leviter saltabant, quin et apes amulabantur, colligentes flores, quorum alios gremio inserebant, alios coronis intextos Nymphis afferebant.

X. Prope inter se pascentes, omnia communiiter agebant.

νέμοντες. Καὶ πολλάκις μὲν ὁ Δάφνης τῶν προβάτων τὰ ἀποπλανώμενα συνέστελλε, πολλάκις δὲ ἡ Χλόη τὰς θραυστέρας τῶν αἰγῶν ἀπὸ τῶν κρημνῶν κατήλαυνεν. ἤδη δὲ τις καὶ τὰς ἀγέλας ἀμφοτέρας ἐφρούρησε, θατέρου προσλιπαρήσαντος ἀθύρματι. Ἀθύρματα δ' ἦν αὐτοῖς ποιμενικὰ καὶ παιδικά. Ἡ μὲν ἀνθέρικας ἀνελομένη ποθὲν ἐξ ἔλους ἀκριδοθήραν ἐπλεκε, καὶ περὶ τοῦτο πονομένη, τῶν ποιμνίων ἡμέλησεν. Ὁ δὲ, καλὰ μους ἐκτεμῶν λεπτούς καὶ τρήσας τὰς τῶν γονάτων διαφυάς, ἀλλήλους τε κηρῶι μαλθακῶι συναρτήσας, μέχρι νυκτὸς συρίζειν ἐμελέτα. Καί ποτε δὲ ἐκοινώνουν γάλακτος καὶ οἴνου, καὶ τροφὰς, ἃς οἰκοθεν ἔφερον, εἰς κοινὸν ἔφερον. Θᾶττον ἂν τις εἶδε τὰ ποίμνια καὶ τὰς αἶγας ἀπ' ἀλλήλων μεμερισμένας ἡ Χλόη καὶ Δάφνην.

15 **ΙΑ'.** Τοιαῦτα δ' αὐτῶν παιζόντων, τοιάνδε σπουδὴν Ἔρωι ἀνέπλασε. Λύκαινα τρέφουσα σκύμνους νέους, ἐκ τῶν πλησίων ἀγρῶν ἐξ ἄλλων ποιμνίων πολλάκις ἤρπαζε, πολλῆς τροφῆς ἐς ἀνατροφὴν τῶν σκύμνων δεσμένη. Συνελθόντες οὖν οἱ κωμήται νύκτωρ, σιροὺς 20 ὀρύττουσι τὸ εὖρος ὀργυιᾶς, τὸ βάθος τετάρων. Τὸ μὲν δὴ χῶμα τὸ πολὺ σπεύρουσι, κομίσαντες μακρὰν, ξύλα δὲ ξηρὰ μακρὰ τείναντες ὑπὲρ τοῦ χάσματος, τὸ περιττὸν τοῦ χώματος κατέπασαν, τῆς πρότερον γῆς εἰκόνα· ὥστε καὶ λαγῶς ἐπιδράμη, κατακλᾷ τὰ ξύλα 25 καρφῶν ἀσθενέστερα ὄντα, καὶ τότε παρέχει μαθεῖν ὅτι γῆ οὐκ ἦν ἀλλὰ μεμίμητο γῆν. Τοιαῦτα πολλὰ ὀρύγματα καὶ τοῖς ὄρεσι καὶ τοῖς πεδίοις ὀρύξαντες, τὴν μὲν λύκαιναν οὐκ εὐτύχισαν λαβεῖν· αἰσθάνεται γὰρ καὶ γῆς σσεοφισμένης· πολλὰς δ' αἶγας καὶ ποίμνια 30 διέφθειραν, καὶ Δάφνην παρ' ὀλίγον, ὧδε.

ΙΒ'. Τράγοι παροξυνθέντες ἐς μάχην συνέπεσον. τῇ οὖν ἑτέρῳ τὸ ἕτερον κέρας, βικιοτέρας γενομένης συμβολῆς, θραύεται· καὶ ἀλγήσας, φριμαζάμενος ἐς φυγὴν ἐτράπετο. Ὁ δὲ νικῶν κατ' ἔχνος ἐπόμενος ἀπαυστον 35 ἐποίει τὴν φυγὴν. Ἀλγεῖ Δάφνης περὶ τῶν κέρατι, καὶ τῇ θρασυτέρῃ ἀσθεσεῖς τὴν καλαύροπα λαβὼν ἐδίωκε τὸν διώκοντα. Οἷα δὲ τοῦ μὲν ὑπεκφεύγοντος, τοῦ δ' ὀργῇ διώκοντος, οὐκ ἀκριβὲς ἦν τῶν ἐν ποσὶν ἡ πρόσοψις· ἀλλὰ κατὰ χάσματος ἄμφω πίπτουσιν, ὁ τράγος 40 πρότερος, ὁ Δάφνης δεύτερος. Τοῦτο καὶ ἔσωσε Δάφνην χρῆσθαι τῆς καταφορᾶς ὀχλήματι τῷ τράγῳ. Ὁ μὲν δὴ τὸν ἀνιμωμένον, εἴ τις ἄρα γένοιτο, θακρύων ἀνέμενεν· ἡ δὲ Χλόη θεασαμένη τὸ συμβῆναι, δρόμῳ παραγίνεται πρὸς τὸν σιρὸν, καὶ μαθοῦσα ὅτι ζῇ, καλεῖ 45 τινὰ βουκόλον ἐκ τῶν ἀγρῶν τῶν πλησίων πρὸς ἐπικουρίαν. Ὁ δ' ἔλθων, σχοῖνον ἐζήτει μακρὰν, ἥς ἐγόμενος, ἀνιμώμενος ἐκθήσεται. καὶ σχοῖνος μὲν οὐκ ἦν· ἡ δὲ Χλόη λυσαμένη ταινίαν, δίδωσι καθεῖναι τῷ βουκόλῳ· καὶ οὕτως οἱ μὲν ἐπὶ τοῦ χεῖλους ἐστῶτες 50 εἶλον, ὁ δ' ἀνέβη ταῖς τῆς ταινίας ὀλκαῖς ταῖς χερσὶν ἀκολουθῶν. Ἀνιμήσαντο δὲ καὶ τὸν ἄθλιον τράγον συντετραυμένον ἄμφω τὰ κέρατα· τοσοῦτον ἄρα ἡ δίκη μετῆλθε τοῦ νικηθέντος τράγου. Τοῦτον μὲν δὴ τυθῆσόμενον χαρίζονται πῶστρα τῷ βουκόλῳ, καὶ ἐμελλον

Et saepe Daphnis oves aberrantes cogebat, saepe Chloë audaciores capras a praeceptis abigebat locis. Nunc alter, altero ludicris intento, utriusque gregis custodiam agebat. Ludicra autem ipsis pastoralia et puerilia : haec quidem digressa, sublati alicunde e palude asphodeli caulibus decipulam locustis captandis nectebat, et tota in hac re, ovium curam interim omittebat. Ille vero, excisis tenuibus calamis et perforatis internodiorum intervallis, junctimque inter se molli cera conglutinatis, in seram noctem fistula carmen meditabatur. Nonnunquam lac et vinum inter se communicabant, victumque, quem domo attulerant, in commune conferebant. Citius quis ovium ac caprarum greges a se invicem disjunctos quam Chloë atque Daphnim, vidisset.

XI. Ipsi autem sic ludentibus talem Amor injecit curam. Lupa quaedam, recentes alens catulos, proximis ex agris multa saepe rapiebat de aliis gregibus, quod alimento copioso ad suos catulos enutriendos opus haberet. Congregati igitur pagani noctu, scrobem effodiunt, latitudine unius ulnae, altitudine quatuor. Et quidem humum effossam majori ex parte dispergunt, eam procul a fossa removens; sicca autem ligna longa super fossam intendentes, ea adperserunt illa terra, quae ex hac effossa remanebat, ut similis esset fossa pristino solo, utque vel lepus, si percurreret, ista ligna stipulis ipsis fragiliora confringeret, atque tum faceret indicium, quod terra non esset, sed tantummodo terram imitaretur. Multis id genus fossis per montes, per campos ductis, lupam tamen baulquaquam capere potuerunt; sentit enim ipsa quoque in hac terra subdola fraudem subesse; multas vero capras atque oves perdiderunt, quin et fere Daphnim, casu hujusmodi.

XII. Hirci irritati, ad pugnam concurrerunt. Uni igitur cornu alterum ex violentiori conflictu frangitur; qui dolens inde, fremebundus se in fugam dedit. Victor autem per vestigia insectans fugientem, a persequendo non destitit. Daphnis confracto dolens cornu, offensusque illa contumacia, pedo arrepto, persequentem persequatur. Uti autem fere fit, altero quidem subterfugiente, altero autem ira abrepto et persequente, non certus satis eorum, quae ad pedes occurrebant, prospectus erat; sed in foveam ambo incidunt, hircus prior, posterior Daphnis. Et hoc ipsum Daphnim servavit, utpote hirco pro vehiculo, quo innixus delaberetur, usum. Atque ille quidem lacrimabundus, a quo extraheretur, si quis appareret, expectabat; Chloë vero, ut conspexit, quod evenerat, protinus ad fossam advolat, atque illum vivere cognoscens, ex agris vicinis pastorem quemdam auxilio adfuturum vocat. Ille cum advenisset, longum querebat funem, cui adhaerens Daphnis extrahi et sic evadere posset. Verum funis ad manum non erat; Chloë igitur statim suam solvit taniam, et hanc demittendam bubulco illi porrigit. Atque hi quidem hunc in modum ad labra fosse stantes trahere ceperunt; Daphnis vero taniam, qua trahebatur, manibus subsequendo, ascendit. Postquam autem miserum illum hircum extraxerunt, cui utrumque cornu confractum fuit,

ψεύδεσθαι πρὸς τοὺς οἴκοι λύκων ἐπιδρομήν, εἰ τις αὐτὸν ἐπόθησεν. Αὐτοὶ δ' ἐπανελθόντες ἐπεσκοποῦντο τὴν ποιμνὴν καὶ τὸ αἰπόλιον· καὶ ἐπεὶ κατέμαθον ἐν κόσμῳ νέμεσθαι καὶ τὰς αἴγας καὶ τὰ πρόβατα, καθίσαντες ὑπὸ στελέχει δρυὸς, ἐσκόπουσαν μὴ τι μέρος τοῦ σώματος ὁ Δάφνις ἤματι καταπεσών. Τέτρωτο μὲν οὖν [οὐδὲν] οὐδ' ἤματι οὐδὲν, χώματος δὲ καὶ πηλοῦ πέπαστο καὶ τὰς κόμης καὶ τὸ ἄλλο σῶμα. Ἐδόκει δὲ λούσασθαι, πρὶν αἰσθῆσθαι γενέσθαι τοῦ συμβδάντος

10 Λάμῳ καὶ Μυρτάλῃ.

II'. Καὶ ἐλθὼν ἅμα τῇ Χλόῃ πρὸς τὸ νυμφαῖον, τῇ μὲν ἔδωκε καὶ τὸν χιτωνίσκον καὶ τὴν πήραν φυλάττειν, αὐτὸς δὲ τῇ πηγῇ παραστὰς, τὴν τε κόμην καὶ τὸ σῶμα πᾶν ἀπελούετο. Ἦν δὲ ἡ μὲν κόμη μέλαινα καὶ πολλή, τὸ δὲ σῶμα ἐπικάυτον ἥλιος. Εἴκασεν ἄν τις αὐτὸ χρώζεσθαι τῇ σκιᾷ τῆς κόμης, ἐδόκει δὲ τῇ Χλόῃ θεωμένη καλὸς ὁ Δάφνις, καὶ ὅτι τότε πρῶτον αὐτῇ καλὸς ἐδόκει, τὸ λουτρὸν ἐνόμιζε τοῦ κάλλους αἰτίον. Καὶ τὰ νῦτα δ' ἀπολουούσης, ἡ σὰρξ ὑπέπιπτε μαλθακή· ὥστε λαθοῦσα αὐτῆς ἤψατο πολλάκις, εἰ τρωφερωτέρα εἴη πειρωμένη. Καί, τότε μὲν γὰρ ἐπὶ δυσμαίῃς ἦν ὁ ἥλιος, ἀπήλασαν τὰς ἀγέλας οἴκαδε, καὶ ἐπεπόνθει Χλόῃ περιττὸν οὐδὲν, ὅτι μὴ Δάφνιν ἐπεθύμει λουόμενον ἰδέσθαι πάλιν. Τῆς δ' ἐπιούσης, ὡς ἦκον εἰς τὴν νομήν, ὁ μὲν Δάφνις ὑπὸ τῇ δρυὶ τῇ συνήθει καθεισόμενος ἐσύριττε, καὶ ἅμα τὰς αἴγας ἐπεσκόπει καταχειμείνας καὶ ὥσπερ τῶν μελῶν ἀχρωιμείνας, ἡ δὲ Χλόῃ, πλησίον καθυμένη, καὶ τὴν ἀγέλην μὲν τῶν προβάτων ἐπέβλεπε, τὸ δὲ πλέον εἰς Δάφνιν ἑώρα· καὶ ἐδόκει καλὸς αὐτῇ συρίττων πάλιν, καὶ αὐθις αἰτίαν ἐνόμιζε τὴν μουσικὴν τοῦ κάλλους, ὥστε μετ' ἐκείνων καὶ αὐτὴ τὴν σύριγγα ἔλαβεν, εἰ πῶς γένοιτο καὶ αὐτῇ καλή. Ἐπεισε δ' αὐτὸν καὶ λούσασθαι πάλιν, καὶ λουόμενον εἶδε, καὶ ἰδοῦσα ἤψατο, καὶ ἀπῆλθε πάλιν ἐπαινέσασα, καὶ ὁ ἔπαινος ἦν ἔρωτος ἀρχή. Ὅτι μὲν οὖν ἐπάσχειν οὐκ ἔδει νέα κόρη, καὶ ἐν ἀγροικίᾳ τετραμμένη, καὶ οὐδ' ἄλλου λέγοντος ἀκούσασα τὸ τοῦ ἔρωτος ὄνομα. Ἄσῃ δ' αὐτῆς κατεῖχε τὴν ψυχὴν, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν οὐκ ἐκράτει, καὶ πολλὰ ἐλάλει Δάφνιν.

40 Τροφῆς ἡμέλει, νύκτωρ ἡγρύπνει, τῆς ἀγέλης κατεφρόνει· νῦν ἐγὼ, νῦν ἐκλαεν, εἴτ' ἐκάθευδεν, εἴτ' ἀνέπιδε· ὡχρία τὸ πρόσωπον, ἐρυθρήματι αὐθις ἐφλέγετο· οὐδὲ βοὸς οἰστρὸν πληγείσης τοιαῦτα ἔργα. Ἐπῆλθόν ποτ' αὐτῇ καὶ τοιοῦτε λόγοι μόνῃ γενομένη.

45 ID'. Nūn ἐγὼ νοσῶ μὲν, τί δ' ἡ νόσος ἀγνοῶ· ἀλγῶ, καὶ ἔλκος οὐκ ἔστι μοι· λυποῦμαι, καὶ οὐδὲν τῶν προβάτων ἀπολωλέ μοι. Κάομαι, καὶ ἐν σκιᾷ τοσαύτῃ κάθημαι. Πόσοι βάτοι με πολλάκις ἤμουσαν, καὶ οὐκ ἔκλαυσα. Πόσαι μελιτταὶ κέντρον ἐνήκαν, ἀλλ' ἐφαγον. Τοῦτ' ὁ δὲ τὸ νύττον μου τὴν καρδίαν πάντων ἐκείνων πικρότερον. Καλὸς ὁ Δάφνις, καὶ γὰρ τὰ πᾶσι· καλὸν ἡ σύριγξ αὐτοῦ φθέγγεται, καὶ γὰρ αἱ ἀηδόνες· ἀλλ' ἐκείνων οὐδεὶς μοι λόγος. Εἴθ' αὐτοῦ σύριγξ ἐγενόμην, ἢν ἐμπνέῃ μοι· εἴθ' αἶψ', ἢν' ὑπ' ἐκείνου

usque adeo devicti hirci pœnas persecutor dedit, hunc ipsum jamjam immolandum, præmium partæ salutis, bubulo donarunt, apud suos luporum incursionem ementitori, si quis illum desideraret. Ipsimet reversi ovium caprarumque inspicunt gregem, cumque vidissent utrumque gregem decenti ordine pascere, quercus trunco insidentes, nam quam corporis partem inter decidendum Daphnis cruentasset, dispiciebant. Sed pars nulla læsa aut cruentata erat; coma tantum corpusque reliquum homo adgestilia cœnoque adpersum. Quare visum fuit Daphnidi prius suum abluerè corpus, quam casus ille innotesceret Lamoni atque Myrtalæ.

XIII. Quum venisset una cum Chloë ad Nymphiarum sacellum, huic quidem dedit tunicam et peram servandam, ipse ad fontem stans capillos et totum corpus lavabat. Capilli nigri et densi, corpus sole adustum. Conjiceret quis umbra comæ illud nigrescere, sed spectanti Chloæ pulcher Daphnis videbatur et quia tunc primum ipsi pulcher videbatur, lavacrum pulchritudinis causam esse putabat. Quum tergum ejus lavaret mollis caro cedebat, ita ut clam illam sæpe tangeret, experimentum faciens ubinam tenerrima esset. Sole jam occidente greges domum abduxere; Chloæ animum hæc nihil moverunt nisi quod Daphnim rursus lavantem videre cuperet. Sequentē die, ubi ad pascua venerant, Daphnis sub quercu, uti solebat, sedens fistula canebat, simul capras jacentes tanquam carmina audirent intuebatur, Chloë prope considens et ad ovium greges sed sæpissime ad Daphnim oculos vertebat; iterumque ei pulcher Daphnis, fistula canens, videbatur, causamque pulchritudinis denuo musicam esse putabat, ita ut et ipsa illum excipiens fistulam caperet sperans fore ut et ipsa pulchrâ fieret. Illi persuasit ut rursus lavaret, lavantem videt, visum tangit, abit iterum illum laudans, quæ laus amoris principium. Quid pateretur nesciebat puella juvenis, ruri educata, quæ numquam alium audierat amoris voce utentem. Animum ægritudo occupat, oculi male obediunt, sæpe de Daphnide loquebatur. Nutrimentum negligebat, nocte vigilabat, gregem posthabebat; modo risus, modo fletus: dormiebat, mox exsilliebat; vultus pallescebat, rursus rubore ardebat; quæ nec bos ab æstro puncta, faciebat Chloë. Solitudinem nacta aliquando ita loquebatur.

XIV. Nunc ego ægroto; qui morbus sit ignoro; doleo nullo vulnere accepto; tristis sum, nullam ovem tamen perdi. Uror quæ in tanta umbra sedeam. Quot rubi sæpe me pupugerunt, nec tamen lacrimavi. Quot apes aculeos in me emisere, nec tamen ab edendo abstini. Quod nunc cor meum mordet omnibus istis acrius. Daphnis pulcher, atqui pulchri et flores; dulce illius fistula canit, atqui et lusciniæ dulce canunt; sed hæc quidem omnia non curo. Utinam fiam illius fistula, ut ejus spiritum excipiam,

νέμωμαι. Ὡς πονηρὸν ὕδωρ, μόνον Δάφνιν καλὸν
ἐποίησας, ἐγὼ δὲ μάτην ἀπελουσάμην. Οἴχομαι,
Νύμφαι φίλαι, καὶ οὐδ' ὑμεῖς σώζετε τὴν παρθένον,
τὴν ἐν ὑμῖν τραφεῖσαν. Τίς ὑμᾶς στεφανώσῃ μετ'
6 ἐμέ; τίς τοὺς ἀθλίους ἄρνας ἀναυρέσει; τίς τὴν λαλὸν
ἀκριδα θεραπεύσει; ἥν πολλὰ καμοῦσα ἐθήρασα, ἵνα
με κατοικοιμίζῃ φθεγγομένη πρὸ τοῦ ἀντροῦ· νῦν δ'
ἐγὼ μὲν ἀγρυπνῶ διὰ Δάφνιν, ἡ δὲ μάτην λαλεῖ. »

10 **ΙΕ'.** Τοιαῦτ' ἐπασχε, τοιαῦτ' ἔλεγεν, ἐπιζητοῦσα τοῦ
ἔρωτος τοῦνομα. Δόρκων δ' ὁ βουκόλος, ὁ τὸν Δάφνιν
ἐκ τοῦ στροῦ καὶ τὸν τράγον ἀνιμησάμενος, ἀρτιγένειος
μειραχίσκος καὶ εἰδὼς ἔρωτος καὶ τὰ ἔργα καὶ τὰ ὀνό-
ματα, εὐθὺς μὲν ἐπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐρωτικῶς τῆς
Χλόης διετέθη, πλειόνων δὲ διαγενομένων, μᾶλλον τὴν
15 ψυχὴν ἐξεπυρσεύθη, καὶ τοῦ Δάφνιδος ὡς παιδὸς κατα-
φρονησας, ἔγνω κατεργάσασθαι δώροις ἢ βίᾳ. Τὰ μὲν
δὴ πρῶτα δῶρα αὐτοῖς ἐκόμισε, τῷ μὲν σύριγγα βου-
κολικὴν, καλὰ μους ἐννέα χαλκῷ δεδεμένους ἀντὶ κηροῦ,
τῇ δὲ νεβρίδα βακχικὴν· καὶ αὐτῇ τὸ χρῶμα ἦν ὥσπερ
20 γεγραμμένον χρώμασιν. Ἐντεῦθεν δὲ φίλος νομιζό-
μενος, τοῦ μὲν Δάφνιδος ἡμέλει κατ' ὀλίγον, τῇ Χλόῃ
δ' ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν ἐπέφερεν ἢ τυρὸν ἀπαλὸν, ἢ στε-
φανον ἀνθηρὸν, ἢ μῆλον ὠραῖον· ἐκόμισε δὲ ποτ' αὐτῇ
καὶ μόσχον ἀρτιγέννητον καὶ χισσύβιον διάχρυσον καὶ
25 ὀρνίθων ὀρείων νεοττούς. Ἡ δὲ, ἀπειρος οὐσα τέχνης
ἐραστοῦ, λαμβάνουσα μὲν τὰ δῶρα ἔχαιρεν, ὅτι Δάφ-
νιδι εἶχεν αὐτὴ χάριζεσθαι· καὶ, ἔδει γὰρ ἡδὴ καὶ
Δάφνιν γνῶναι τὰ ἔρωτος ἔργα, γίνεται ποτε τῷ
Δόρκωνι πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ καλλους ἔρις, καὶ ἐδίκαζε μὲν
30 Χλόῃ, ἔκειτο δ' ἄθλον τῷ νικήσαντι φιληῖσαι Χλόην·
Δόρκων δὲ πρότερος ὢδ' ἔλεγεν.

ΙΓ'. « Ἐγὼ, παρθένε, μέλιζων εἰμι Δάφνιδος, καὶ ἐγὼ
μὲν βουκόλος ὁ δ' αἰπόλος, τοσοῦτον (οὖν ἐγὼ) κρείττων
ἔσον αἰγῶν βόες· καὶ λευκός εἰμι ὡς γάλα, καὶ πυρρὸς
35 ὡς θέρος μέλλον ἀμᾶσθαι, καὶ με ἔθρεψε μήτηρ, οὐ
θηρίον. Οὗτος δ' ἐστὶ μικρὸς καὶ ἀγένειος ὡς γυνή,
καὶ μέλας ὡς λύκος. Νέμει δὲ τράγους, ὁδωδὼς ἀπ'
αὐτῶν δεινόν. Καὶ ἐστὶ πένης ὡς μηδὲ κύνα τρέφειν.
Εἰ δ', ὡς λέγουσι, καὶ αἰξ αὐτῷ γάλα δέδωκεν, οὐδὲν
40 ἐρίφου διαφέρει. » Ταῦτα καὶ τοιαῦτα ὁ Δόρκων, καὶ
μετὰ ταῦτα ὁ Δάφνις. « ἐμὲ αἰξ ἀνέθρεψεν, ὥσπερ τὸν
Δία. Νέμω δὲ τράγους τῶν τούτου βοῶν μελίσσας,
ὅζω δ' οὐδὲν ἀπ' αὐτῶν, ὅτι μηδ' ὁ Πάν, καὶ τοί γ' ὦν
τὸ πλέον τράγος. Ἀρκεῖ δέ μοι ὁ τυρὸς, καὶ ἄρτος
45 ὀβελίς καὶ οἶνος γλυκύς, ὅσα ἀγροίκων πλουσιῶν
κτῆματα. Ἀγένειός εἰμι, καὶ γὰρ ὁ Διόνυσος· μέλας,
καὶ γὰρ ὁ ὕακινθος· ἀλλὰ κρείττων καὶ ὁ Διόνυσος
σατύρων, καὶ ὁ ὕακινθος κρίνων. Οὗτος δὲ καὶ πυρρὸς
ὡς ἀλώπηξ, καὶ προγένειος ὡς τράγος, καὶ λευκός ὡς
50 ἐξ ἄστεος γυνή. Κἂν δέη σε φιλεῖν, ἐμοῦ μὲν φιλήσεις
τὸ στόμα, τούτου δὲ τὰς ἐπὶ τοῦ γενείου τρίχας.
Μέμνησο δὲ, ὦ παρθένε, ὅτι καὶ σὲ ποίμνιον ἔθρεψεν,
ἀλλὰ καὶ σὺ εἰ καλή. »

ΙΖ. Οὐκ ἐθ' ἡ Χλόη περιέμεινεν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἡσθεῖσα

utinam capra, ut ab illo pascar. O iniquam aquam, solum
Daphnim pulchrum reddidisti, ego frustra lavi. Pereo,
carae Nymphæ, neque vos puellam coram vobis nutritam
servatis. Quis vos coronabit me mortua? Quis miseras
oves nutriet? Quis garrulam ciradam fovebit? quam multo
cum labore cepi ut me ante antrum canens sopiret; nunc
Daphnis dormire me non sinit, illa frustra canit.

XV. Talia patiebatur, talia loquebatur amoris nomen
quaerens. Dorco bubulcus ille qui extraxerat Daphnim et
hircum e fovea, adolescentulus nuper pubescens, qui no-
verat amoris et opera et nomen, statim quidem illo die
Chloæ amore captus est, post aliquot dies magis animus ejus
exarsit, Daphnim utpote puerum contemnit, decrevit donis
aut vi puellam subigere. Primum dona iis attulit, Daph-
nidi fistulam bucolicam, calamis novem pro cera ære
vinctis, Chloæ pellem hinnuli quale Bacchus gestare solet,
cujus color tanquam picta esset. Hinc quum amicus esse
crederetur, Daphnim paullisper negligebat, Chloæ vero
quotidie afferebat et mollem caseum et sertum floridum et
poculum inauratum et avium montanarum pullos. Illa
amatoriae artis imperita, gaudebat donis acceptis, quia
Daphnim illis poterat donare; tum vero, et Daphnim oport-
tebat enim scire amor qualis esset, aliquando illum inter
et Dorconem de pulchritudine certamen fiebat, iudice
Chloæ, præmium certaminis hoc ut victor Chloën oscula-
retur. Dorco prior ita dixit.

XVI. Ego, virgo, Daphnide major, ego bubulcus, ille ca-
prarius, tanto igitur superior ego, quanto capris boves
præstant; albus sum uti lac, rufus quales fruges maturæ, me
nutrivit mater, non fera. Hic parvus, barba caret mu-
lieris instar, niger qualis lupus. Pascit hircos male ab istis
olens. Tam pauper ut nec canem habeat. Si vero, ut
fama fert, capra illi lac dedit, nihil ab hircu differt. Hæc
et talia Dorco, post hunc Daphnis: me capra nutritiv
quemadmodum Jovem. Hircos pasco majores quam illius
boves, non oleo ab istis: neque enim Pan, cujus corporis
maxima pars hircina. Sufficit mihi caseus et panis veru
tostus et mustum, quæ singula rustici divites possident.
Barba mihi non est, uti nec Baccho: niger sum, uti hya-
cinthus; Bacchus satyris superior, liliis hyacinthus. Isti
vulpis est rubor, est barbatus uti hircus, albus uti mulier
urbana. Si tibi osculandum est, meum osculaberis os,
istius in mento barbam. Memento virgo et te ovem nu-
trivisse, quæ tam pulchra sis.

XVII. Choe non amplius exspectabat sed partim laude illa

τῷ ἐγκωμίῳ, τὰ δὲ πάλαι ποθοῦσα φιλεῖσαι Δάφνιν, ἀνακηδῆσασα αὐτὸν ἐφίλησεν, ἀδίδακτον μὲν καὶ ὀτεχνόν, πάνυ δὲ ψυχὴν θερμᾶναι δυνάμενον. Δόρκων μὲν οὖν ἀληθῆς, ἀπέδραμε ζητῶν ἄλλην ὁδὸν ἔρωτος· Δάφνις δὲ, ὥσπερ οὐ φιληθεῖς, ἀλλὰ δηγθεῖς, σκυθρωπὸς τις εὐθὺς ἦν, καὶ πολλάκις ἐψύχετο, καὶ τὴν καρδίαν παλλομένην οὐ κατέιχε, καὶ βλέπειν μὲν ἤθελε τὴν Χλόην, βλέπων δ' ἐρυθρήματος ἐπίμπλατο. Τότε πρῶτον καὶ τὴν κόμην αὐτῆς ἐθαύμασεν ὅτι ξανθῇ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅτι μεγάλοι καθάπερ βοῶς, καὶ τὸ πρόσωπον ὅτι λευκότερον ἀληθῶς καὶ τοῦ τῶν αἰγῶν γάλακτος, ὥσπερ τότε πρῶτον ὀφθαλμοὺς κτησάμενος, τὸν δὲ πρότερον χρόνον πεπηρωμένους. Οὐτ' οὖν τροπὴν προσερέρετο πλὴν ὅσον ἀπογεύσασθαι· καὶ ποτὶν, εἴ ποτ' ἐδιάσθῃ, μέχρι τοῦ [ἀν] διαβρέζειν τὸ στόμα προσερέρετο. Σιωπηλὸς ἦν ὁ πρότερον τῶν ἀκρίδων χαλίστερος, ἀργὸς ὁ περιττότερος τῶν αἰγῶν κινούμενος· ἡμέλειτο ἢ ἀγέλη· ἐρριπτο καὶ ἢ σύριγξ· γλωρότερον τὸ πρόσωπον ἦν πᾶς θερινῆς. Εἰς μόνην Χλόην ἐγένετο λαός. Καὶ εἴ ποτε μόνος ἀπ' αὐτῆς ἐγένετο, τοιαῦτα πρὸς αὐτὸν ἀπελήρει.

III. Τί ποτὶ με Χλόης ἐργάζεται φιλημα; χειλὴ μὲν βόθων ἀπαλώτερα καὶ στόμα κηρίων γλυκύτερον· τὸ δὲ φιλημα κέντρον μελιττῆς πικρότερον. Πολλάκις ἐφίλησα ἐρίφους· πολλάκις ἐφίλησα σκύλακας ἀρτιγεννητούς καὶ τὸν μόσχον, ὃν ὁ Δόρκων ἐδωρήσατο. Ἀλλὰ τοῦτο φιλημα κινόν· ἐκπῆδ' αὖ μοι τὸ πνεῦμα, ἐξάλλεται ἡ καρδία, τήκεται ἡ ψυχὴ, καὶ θυμὸς πάλιν φιλεῖσαι θέλω. Ὡς νίκης κακῆς· ὡ νόσου κακῆς, ἥς οὐδ' εἰπεῖν οἶδα τοῦνομα. Ἄρα φαρμάκων ἐγεύσατο ἡ Χλόη μέλλουσα με φιλεῖν; πῶς οὖν οὐκ ἀπέθανεν; οἷον ᾄδουσιν αἱ ἀηδόνες, ἥ δ' ἐμὴ σύριγξ σιωπᾷ; οἷον σκίρτωσιν οἱ ἐρίφοι, καγὼ καθῆμαι, οἷον ἀκμάζει τὰ ἄνθη, καγὼ στεφάνους οὐ πλέκω, ἀλλὰ τὰ μὲν ἔα καὶ ὁ ὑάκινθος ἀνθεῖ, Δάφνις δὲ μαραινέται. Ἄρα μοι καὶ Δόρκων εὐμορφότερος ὀφθήσεται; Τοιαῦθ' ὁ βέλτιστος Δάφνις ἔπαχε καὶ ἔλεγεν, οἷα πρῶτον γευόμενος τῶν ἔρωτος ἔργων καὶ λόγων.

IV. Ὁ δὲ Δόρκων ὁ βουκόλος ὁ τῆς Χλόης ἐραστῆς, ἐπυλᾶς τὸν Δρύαντα φυτὸν κατορύττοντα πλησίον κλήματος, πρόσσειπεν αὐτῷ μετὰ τυρίσκων τινῶν γενικῶν· καὶ τοὺς μὲν δῶρον εἶναι δίδωσι, πάλαι φίλος ὃν ἤνικ' αὐτὸς ἐνεμεν· ἐντεῦθεν δ' ἀρξάμενος ἐνέβαλε λόγον περὶ τοῦ Χλόης γάμου· καὶ εἰ λαμβάνει γυναῖκα, ὥρα πολλὰ καὶ μεγάλα, ὥς βουκόλος, ἐπηγγέλλετο· ζεύγος βοῶν ἀροτήρων, σμήνη τέτταρα μελιττῶν, φυτὰ μηλεῶν πεντήκοντα, δέρμα ταύρου τεμνὴν ὑποδήματα, μόσχον ἀνὰ πᾶν ἔτος, μηκέτι γάλακτος δεόμενον· ὥστε μικροῦ δεῖν ὁ Δρύας θελγθεὶς τοῖς δώροις, ἐπένευσε τὸν γάμον. Ἐννοήσας δὲ ὡς κρείττονος ἢ παρθένης εἶς νυμφίου, καὶ δεῖσας μὴ φωραθεῖς ποτε, κακοῖς ἀνηκέστοις περιπέσει, τὸν τε γάμον ἀνένευσε, καὶ συγγνώμην ἔχειν ἡτήσατο καὶ τὰ ὀνομασθέντα δῶρα παρετήσατο.

gavisa, partim jam dudum Daphnim osculari volens, exsiliens illum basiavit, rusticano quidem et simplici modo sed ita ut illius animum inflammaret. Dorco dolore percitus abiit aliam amoris rationem quaerens; Daphnis tanquam si non basiatus sed punctus esset, statim tristis erat, saepe frigido horrore corripiebatur et cor palpitans continere non poterat, et Chloë adspicere cupiebat, adpectus tamen ruboris eum implebat. Tunc primum et comam illius miratus est quia flava erat et oculi quod magni uti bovis, vultumque quod revera lacte caprarum magis albus, quasi tum primum oculos haberet et ante hoc tempus illis caruisset. Nec igitur cibo utebatur nisi ut degustaret tantum et potum adhibebat si quando cogebatur, ita ut os maderaceret. Taciturnus erat ille qui antea magis garrulus quam cicadae, otiosus ille qui capris magis movebatur; grex negligebatur, humi jacebat fistula, herba aestiva vultus pallidior. De Chloë sola saepe loquebatur. Et si quando solus esset, talia secum nugabatur.

XVIII. Quo tandem malo me afficit Chloë osculum? Labella quidem ipsis rosis delicatiora, et os favis dulcius, at osculum quovis apic aculeo acerbius. Sapius haedos osculatus, saepius catellos recens genitos basiavi, ut et vitulum illum, quem dono dedit Dorco; at hoc, osculum plane novum. Exsilire mihi spiritus, exsultare cor, liquescere anima, et tamen rursus osculari ardeo. O improbam victoriam! o novum ignobis, cujus ne nomen quidem dicere queam! Numquid Chloë, mihi data osculum, venenum gustavit? Quomodo igitur non periit? Quam lusciniæ canunt, et mea fistula silet! Quam lascive haedi subsiliunt; et ego sedeo! Quam vigent flores, et ego nullas necto coronas! Sed violæ quidem et hyacinthi florent; Daphnis vero marcescit. Num eo etiam res deveniet, ut me formosior vel Dorco sit appariturus? Talia quidem bonus ille Daphnis et patiebatur et dicebat, utpote qui primum amoris et opera et sermones degustare inciperet.

XIX. At Dorco bubulcus, amator Chloë, Dryantem observans prope palmitem plantam defodientem, ad eum accedit cum caseolis quibusdam eximiis. Atque illos dat illi dono, quocum ipsi jam olim amicitia interceserat, cum ipsemet Dryas gregem pascibat. Inde initio facto, sermonem de Chloë nuptiis injecit, et, si acciperet uxorem, multa magnaue munera, pro bubulci opibus, promisit; par scilicet boum aratorum, quatuor apum examina, pomorum plantaria quinquagena, tauri pellem calceis conficiendis idoneam, vitulum quotannis, qui non amplius mammam desideraret; adeo ut parum abesset, quin Dryas hisce donis definitis nuptias annueret. Attamen considerans, praestantiori dignam esse sponso hanc virginem, veritusque, ne aliquando deprehensus, gravissima in mala incideret, abnuat conjugium, utque sibi ignoscat, orans, jam dicta munera recusat.

Κ'. Δευτέρας δὲ διαμαρτῶν ὁ Δόρκων ἐλπίδος καὶ μάτην τυροῦς ἀγαθοὺς ἀπολέσας, ἔγνω διὰ χειρῶν ἐπιθέσθαι τῇ Χλόῃ μόνη γενομένη· καὶ παραφυλάξας ὅτι παρ' ἡμέραν ἐπὶ ποτὸν ἄγουσι τὰς ἀγέλας, ποτὲ μὲν ὁ Δάφνις, ποτὲ δὲ ἡ παῖς, ἐπιτεχνῶνται τέχνην ποιμένι πρέπουσαν. Λύκου μεγάλου δέρμα λαβὼν, ὃν ταῦρος ποτε ὑπὲρ τῶν βοῶν μαχόμενος τοῖς κέρασι διέφθειρε, περιέτεινε τῷ σώματι, ποδῆρες κατανωτισάμενος· ὥς τοὺς τ' ἐμπροσθίους πόδας ἐφηπλώσθαι ταῖς χερσὶ καὶ τοὺς κατόπιν τοῖς σκέλεσιν ἄχρι πτέρνης, καὶ τοῦ στόματος τὸ χάσμα σκέπειν τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ ἀνδρὸς ὀπλίτου κράνος· ἐκθηριώσας δ' αὐτὸν ὥς ἐνι μάλιστα, παραγίνεται πρὸς τὴν πηγὴν, ἧς ἔπινον αἱ αἴγες καὶ τὰ πρόβατα μετὰ τὴν νομήν. Ἐν κοίλῃ δὲ πάνυ γῆ ἦν ἡ πηγὴ καὶ περὶ αὐτὴν πᾶς ὁ τόπος ἀκάνθαις καὶ βάτοις καὶ ἀρχυεύθω ταπεινῇ καὶ σκολύμοις ἡγρίωτο· ῥαδίως ἂν ἐκεῖ καὶ λύκος ἀληθινὸς ἔλαθε λογιῶν. Ἐνταῦθα κρύψας ἑαυτὸν, ἐπετήρει τοῦ ποτοῦ τὴν ὥραν ὁ Δόρκων, καὶ πολλὴν εἶγεν ἐλπίδα, τῷ σχήματι φοβήσας, λαθεῖν τοὺς χερσὶ τὴν Χλόην.

ΚΑ'. Χρόνος ὀλίγος διαγίνεται καὶ Χλόη κατήλανε πὰς ἀγέλας εἰς τὴν πηγὴν, καταλιποῦσα τὸν Δάφνιν φυλλάδα χλωρὰν κόπτοντα, τοῖς ἐρίφοις τροφὴν μετὰ τὴν νομήν. Καὶ οἱ κύνες, οἱ τῶν προβάτων ἐπιφύλακας καὶ τῶν αἰγῶν, ἐπόμενοι, οἷα δὲ κυνῶν ἐν ῥινηλασίαις περιεργία, κινούμενοι τὸν Δόρκωνα πρὸς τὴν ἐπίθεσιν τῆς κόρης φωράσαντες, πικρὸν μάλα ὑλακτῆσαντες, ὥρμησαν ὥς ἐπὶ λύκον· καὶ περισχόντες, πρὶν ὅλως ἀναστῆναι δι' ἐκπληξιν, ἔδακνον κατὰ τοῦ δέρματος. Τέως μὲν οὖν τὸν ἐλεγχον αἰδοῦμενος, καὶ ὑπὸ τοῦ δέρματος ἐπισκέποντος φρουρούμενος, ἔκειτο σιωπῶν ἐν τῇ λόγμῃ· ἐπεὶ δ' ἡ τε Χλόη πρὸς τὴν πρώτην θέαν διαταραχθεῖσα, τὸν Δάφνιν ἐκάλει βοηθόν, οἱ τε κύνες περισπῶντες τὸ δέρμα, τοῦ σώματος ἤπτοντο αὐτοῦ, μέγα οἰμώζας, ἰκέτευσεν βοηθεῖν τὴν κόρην καὶ τὸν Δάφνιν ἤδη παρόντα. Τοὺς μὲν δὲ κύνας ἀνακλήσει συνήθει ταχέως ἡμέρωσαν, τὸν δὲ Δόρκωνα κατὰ τε μηρῶν καὶ ὤμων δεδηγμένον, ἀγαγόντες ἐπὶ τὴν πηγὴν, ἀπένειψαν τὰ δῆγματα, ἔν' ἦσαν τῶν ὀδόντων αἱ ἐμβολαὶ, καὶ διαμασησάμενοι φλοιὸν χλωρὸν πετέας, ἐπέπασαν· ὑπὸ τ' ἀπειρίας ἐρωτικῶν τολμημάτων ποιμενικὴν παιδιὰν νομίζοντες, τὴν ἐπιβολὴν τοῦ δέρματος οὐδὲν ὀργισθέντες ἀλλὰ καὶ παραμυθησάμενοι καὶ μέχρι τινὸς χειραγωγήσαντες, ἀπέπεμψαν.

ΚΒ'. Καὶ ὁ μὲν κινδύνου παρὰ τοσοῦτον ἐλθὼν καὶ σωθεὶς ἐκ κυνῶν, φασὶν, οὐ λύκου στόματος, ἐθεράπευσεν τὸ σῶμα· ὁ δὲ Δάφνις καὶ ἡ Χλόη κάματος πολλὴν ἔσχον μέχρι νυκτὸς τὰς αἴγας καὶ τὰς οἷς συλλέγοντες· ὑπὸ γὰρ τοῦ δέρματος πτοηθεῖσαι καὶ ὑπὸ τῶν κυνῶν ὑλακτῆσάντων ταραχθεῖσαι, αἱ μὲν εἰς πέτρας ἀνέδραμον, αἱ δὲ μέχρι τῆς θαλάττης αὐτῆς κατέδραμον. Καὶ τοὶ γ' ἐπαιδύνοντο καὶ φωνῇ πείθεσθαι καὶ συριγγὶ θέλγεσθαι καὶ χειρὸς πλαταγῇ συλλέγεσθαι· ἀλλὰ τότε πάντων αὐταῖς ὁ φόβος λήθην ἐνέβαλε. Καὶ

XX. Hac altera spe decidens Dorco, et incassum bonis illis cascis perditis, statuit vi adoriri Chloë, quamprimum sola esset. Itaque cum observasset ad aquas appellere greges alternis diebus, nunc quidem Daphnim, nunc vero puellam ipsam, artem quamdam bubulco convenientem comminiscitur. Lupi magni pellem sumptam, quem aliquando pro armentis pugnans suis taurus peremerat cornibus, circumponit corpori in dorsum rejectam et ab humeris usque ad talos demissam, ita ut anteriores lupi pedes super manus ipsius expansi obtenderentur, posteriores vero super crura, ad calces usque, oris vero hiatus, perinde atque armati viri galea, caput velaret. Cum se autem, quam fieri poterat maxime, efferasset, ad fontem accedit, ex quo bibere capellæ et oves post pastum solebant. In cavo autem prorsus terræ loco situs erat fons, locusque circa hunc totus spinis, rubis, juniperi humili carduisque ita horrebat, ut vel verus lupus facile ibidem in insidiis delituisse. Hic sese abscondens, tempus, quo potum agerentur greges, observabat, nec levem concipiebat spem, fore ut habitu illo perterrefactam Chloë suis comprehenderet manibus.

XXI. Pauxillum interlabitur temporis, et Chloë pecora ad fontem compellebat, relicto Daphnide, qui frondes virides decutiebat, quibus post pastum alerentur hædi. Atque canes, ovium et caprarum custodes, Chloë secuti, atque, pro sua in odorando sagacitate, Dorconem, qui ad manus puellæ injiciendas sese movebat, deprehendentes, valde acute allatantes, ut in lupum irruere, et circumfusi ei, priusquam ob stuporem assurgeret, acres morsus in pelle intulerunt. Ac primum quidem, ne manifeste proderetur, metuens, et pelle, qua tegebatur, munitus, tacitus inter frutices jacebat: ubi vero Chloë, ad primum intuitum perterrita, Daphnim inclamavit auxiliatorem, et canes ipsum corpus, dilacerato jam corio, morsu apprehenderunt, ibi magno cum ejulatu suppliciter Daphnidis, qui jam ad venerat, et puellæ auxilium implorare cepit. Illi autem suos canes consueta inclamatione celeriter mitigaverunt; Dorconem vero, femora et humeros lacerum, ad fontem deduxerunt, atque morsus ipsius ubi apparebant dentium impressiones, abluerunt, et viridem ulmi corticem comman-ducatum superimposuerunt. Atque ob imperitiam amatorum ausorum, lusum pastorem deputantes, quod pellem induisset Dorco, nulloque modo illi succensentes, sed etiam verbis levare dolorem ipsius conati, aliquatenus manu ductum dimiserunt.

XXII. Eo discriminis adductus ille, et, ut aiunt, e canis, non autem e lupi ore, servatus, suum curabat corpus; at Daphnis et Chloë defatigabantur usque in noctem capris ovibusque colligendis. Quippe illæ lupi pelle conteritæ, et canum latratu conturbatæ, aliæ in petras evaserant, aliæ ad mare usque cursu contenderant. Tametsi edoctæ essent et voci obtemperare et fistula demulceri et vel manuum strepitu cogi; tunc vero timor omnium oblivionem ipsis injecerat: atque tandem eas veluti lepores ex vestigiis indagantes, ad casas reduxerunt. Illa nocte

μόλις, ὥσπερ λαγῶς ἐκ τῶν ἰχνῶν εὐρίσκοντες, εἰς τὰς ἐπαύλεις ἤγαγον. Ἐκείνης μόνης τῆς νυκτὸς ἐκοιμήθησαν βαθύν ὕπνον καὶ τῆς ἐρωτικῆς λύπης φάρμακον τὸν κάματον ἔσχον. Αὐθις δ' ἡμέρας ἐπέλε-
 5 θούσης, πάλιν ἔπασχον παραπλήσια. Ἐχαιρον ἰδόντες, [ἐλυπούντο] ἀπαλλαγέντες ἤλθον, ἐθέλον τι, ἠγνόντων δ' τι θελοῦσι. Τοῦτο μόνον ἤδεσαν ὅτι τὸν μὲν φίλημα, τὴν δὲ λουτρὸν ἀπύλεσεν.

ΚΓ'. Ἐξέκαε δ' αὐτοὺς καὶ ἡ ὥρα τοῦ ἔτους· ἦρος ἦν
 10 ἡδὴ τέλος καὶ θέρους ἀρχή, καὶ πάντα ἐν ἀκμῇ· δένδρα ἐν καρποῖς· πεδία ἐν λήτοις. Ἡδεῖα μὲν τεττίγων ἤχη, γλυκεῖα δ' ὀπώρας ὁδμή, τερπνὴ δὲ ποιμνίων βλαχῆ. Εἰκασεν ἄν τις καὶ τοὺς ποταμούς· ἄδειν ἡρέμα βέοντας, καὶ τοὺς ἀνέμους συρίττειν ταῖς πύτταις
 15 ἐμπνέοντας, καὶ τὰ μῆλα ἐρῶντα πίπτειν χαμαὶ, καὶ τὸν ἥλιον φιλόκλον ὄντα, πάντας ἀποδύειν. Ὁ μὲν οὖν Δάφνης θαλπούμενος τούτοις ἅπασιν, εἰς τοὺς ποταμούς ἐνέβαινε· καὶ ποτὲ μὲν ἐλούετο ποτὲ δὲ καὶ τῶν ἰχθύων τοὺς ἐνδινεύοντας ἐθήρα· πολλάκις δὲ καὶ
 20 ἐπινεν, ὥς τὸ ἐνδοθεν καῦμα σφέσων. Ἡ δὲ Χλόη μετὰ τὸ ἀμελῆσαι τὰς οἰκας καὶ τῶν αἰγῶν τὰς πολλὰς, ἐπὶ πολὺ μὲν πόνον εἶχε πηγνῦσα τὸ γάλα· δεινὰ γὰρ αἱ μυῖαι λυπῆσαι καὶ δακεῖν, εἰ διώκοντο· τὸ δ' ἐντεῦθεν, ἀπολουσαμένη τὸ πρόσωπον, πίτυος ἑστεφανοῦτο κλά-
 25 σεις καὶ τῇ νεβρίδι ἐζώννυτο καὶ τὸν γαυλὸν ἀναπλήσασα οἴνου καὶ γάλακτος, κοινὸν μετὰ τοῦ Δάφνιδος ποτὶν εἶχε.

ΚΔ. Τῆς δὲ μεσημβρίας ἐπελθούσης, ἐγίνετο ἡδὴ τῶν ὀφθαλμῶν ἄλωσις αὐτοῖς· ἡ μὲν γὰρ γυμνὸν ὄρωσα
 30 τὸν Δάφνιν, ἐπ' αὐροῦν ἐνέπιπτε τὸ κάλλος, καὶ ἐτήκατο, μηδὲν αὐτοῦ μέρος μέμψασθαι δυναμένη· ὁ δὲ ἰδὼν ἐν νεβρίδι καὶ στεφάνῳ πίτυος ὀρέγουσαν τὸν γαυλὸν, μίαν ὥρετο τῶν ἐκ τοῦ ἄντρου Νυμφῶν ὄρῃν. Ὁ μὲν οὖν τὴν πίτυν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀρπάζων, αὐτὸς
 35 ἑστεφανοῦτο, πρότερον φιλήσας τὸν στεφάνον· ἡ δὲ τὴν ἐσθῆτα αὐτοῦ λοουμένην καὶ γυμνωθέντος ἐνεδύετο, πρότερον καὶ αὐτὴ φιλήσασα. Ἡδὴ ποτὲ καὶ μῆλιν ἀλλήλους ἐβάλον καὶ τὰς κεφαλὰς ἀλλήλων ἐκόσμησαν, δεκρίνοντες τὰς κόμας, καὶ ἡ μὲν εἶκασεν αὐτοῦ τὴν
 40 κόμην, ὅτι μέλαινα, μύρτοις· ὁ δὲ μῆλιν τὸ πρόσωπον αὐτῆς, ὅτι λευκὸν καὶ ἐνερεινὸς ἦν. Ἐοῖδασκεν αὐτὴν καὶ συρίττειν, καὶ ἀρξαμένης ἐμπνεῖν, ἀρπάζων τὴν σύριγγα, τοῖς χειρσίν αὐτὸς τοὺς καλάμους ἐπέτρεχε καὶ ἑδῶκει μὲν διδάσκειν ἁμαρτάνουσιν, εὐπρεπῶς δὲ
 45 διὰ τῆς σύριγγος Χλόην κατεφίλει.

ΚΕ'. Συρίττοντος δ' αὐτοῦ τὸ μεσημερινὸν καὶ τῶν ποιμνίων σκιάζομένων, ἔλαθεν ἡ Χλόη καταनुστάζασα. Φηράσας τοῦτ' ὁ Δάφνης καὶ καταθέμενος τὴν σύριγγα, πᾶσαν αὐτὴν ἐβλεπεν ἀπλήστως, οἷα μηδὲν αἰδοῦμενος,
 50 καὶ ἅμα [κρύφα] ἡρέμα ὑπεφλέγγετο· οἷον καθεδούσιν ἐφθαλμοῖ· οἷον δ' ἀποπνεῖ τὸ στόμα· οὐδὲ τὰ μῆλα τοιοῦτον, οὐδ' αἱ λόγμαι. ἀλλὰ φιλεῖν μὲν δέδοικα· δάκνει τὸ φίλημα τὴν καρδίαν, καὶ ὥσπερ τὸ νέον μέλι μαίνεσθαι ποιεῖ· ὁκνῶ δὲ καὶ μὴ φιλήσας αὐτὴν ἀφυ-

sola profunde dormitaverunt, atque illam defatigationem pro suae ex amore conceptae agritudinis remedio habuerunt. Quamprimum autem dies rediit, similem rursus in modum se affici sentiebant. Laeti erant, si se invicem videbant: si separabantur dolebant, aliquid amplius volebant, quidnam tamen vellent nesciebant. Illud solum norant, quod hunc quidem osculum, illam vero lavacrum perdidisset.

XXIII. Insuper etiam ipsos anni illud tempus incendebat. Ver jam desinebat et aestas oriebatur, omniaque vigeabant, arbores fructibus, campi segetibus laeti. Snavis cicadarum strepitus, grata pomorum fragrantia, jucundus quoque ovium balatus. Putasses flumina sensim labentia modulari cantum et ventos, qui pinus inflabant, fistula canere, poma amore capta humi decumbere, solemque, venustatis et formae amatorem, omnes vestibus suis exuere. Daphnis igitur hisce omnibus incensus, fluminibus sese immergebat; et quandoque se abluebat, quandoque vero pisces lascivientes et in gyrum exsultantes captabat; saepe etiam bibebat, veluti sic internam aestum restincturus. Chloë vero, postquam oves multasque e capris mulsisset, longo dein tempore in cogendo lacte erat occupata; muscae namque erant ipsi graves, cum negotium facessendo, tum mordendo, si abigerentur. Illa deinde, abluta facie, pineis se coronabat ramis, pellem hinnuli induebat, et multrale vino atque lacte replens, communi simul cum Daphnide potu fruebatur.

XXIV. Ingruente vero meridie, amborum oculi fuerunt capti. Illa enim nudum conspicata Daphnin, in omnem ejus pulchritudinem simul incidebat, indeque liquescebat, quod nullam in eo partem reprehendere posset; Daphnis vicissim pelle hinnuli corollaque pinea ornatam Chloë, et sibi multram porrigentem intuens, unam e Nymphis, quae in antro, videre se existimabat. Ipse vero pinum de capite Chloës detractam sibi imponebat, oculis tamen prius corollae impressis: Chloë contra vestem illius lavantis et denudati, prius osculata, induebat. Jam aliquando et malis sese petebant atque discriminantes comam, invicem capita adornabant sibi, et Chloë casariem Daphnidis, utpote nigricantem, myrteis baccis; Daphnis vero faciem Chloës, quod candida et subrubicunda esset, malo assimilabat. Dorebat eam et fistula canere, simulque ea inspirare cœperat, fistulam eripiens, labellis ipse calamos percurrerebat: et dum videbatur errantem informare, specioso admodum prae-textu per fistulam Chloë osculabatur.

XXV. Contigit vero, cum per meridiem fistula luderet, et pecora opaca legerentur umbra, Chloë imprudentem in somnum dilapsam esse. Quo animadverso, Daphnis fistulam deposuit, totamque ipsam inexplēbiter contemplatus est, quippe qui nihil tum revereretur, simulque ad ipsam leniter subloqui cœpit: Quam dormiunt ocelli! Quem os exhalat spiritum! Certe non talem mala, non arbusta. Sed osculum figere vereor; cor quippe mordet suaviū et haud secus atque novum mel insanire facit: praeterea timeo, si osculum ei dederim, ne somnium excu-

πνίσω. Ὡ λάλων τεττίγων, οὐκ ἔασουσιν αὐτὴν καθεῦδειν μέγα ἡχοῦντες· ἀλλὰ καὶ οἱ τράγοι τοῖς κέρασι παταγοῦσι μαχόμενοι. Ὡ λύκων ἀλωπέκων δειλοτέρων, οἱ τούτους οὐχ ἥρπασαν.

6 ΚΓ'. Ἐν τοιούτοις ὄντος αὐτοῦ λόγοις, τέττιξ φεύγων γελιδόνα θηρᾶσαι θέλουσαν, κατέπεσεν εἰς τὸν κόλπον τῆς Χλόης καὶ ἡ γελιδὼν ἐπομένη τὸν μὲν οὐκ ἠδυνήθη λαβεῖν, ταῖς δὲ πτέρυξιν ἐγγὺς διὰ τὴν δίοξιν γενομένη, τῶν παρειῶν αὐτῆς ἤψατο. Ἡ δὲ οὐκ εἰδυῖα τὸ 10πραχθὲν, μέγα βοήσασα τῶν ὕπνων ἐξεθορεν. Ἰδοῦσα δὲ καὶ τὴν γελιδόνα ἔτι πλησίον πετομένην καὶ τὸν Δάφνιν ἐπὶ τῇ ὀφει γελῶντα, τοῦ φόβου μὲν ἐπαύσατο, τοὺς δ' ὀφθαλμοὺς ἀπέματτεν ἔτι καθεῦδειν θέλοντας. Καὶ ὁ τέττιξ ἐκ τῶν κόλπων ἐπήρχεν ὅμοιον ἱκέτη 15χάριν ὁμολογοῦντι τῆς σωτηρίας. Πάλιν οὖν ἡ Χλόη μέγα ἀνεβόησεν· ὁ δὲ Δάφνις ἐγέλασε. Καὶ προφάσεως λαθόμενος, καθῆκεν αὐτῆς εἰς τὰ στέρνα τὰς χεῖρας καὶ ἐξάγει τὸν βέλτιστον τέττιγα, μὴδ' ἐν τῇ δεξιᾷ σιωπῶντα. Ἡ δὲ ἤδετο ἰδοῦσα καὶ ἐζήλησε 20λαβοῦσα καὶ αὖθις ἐνέβαλε τῷ κόλπῳ λαλοῦντα.

ΚΗ'. Ἐτερπεν αὐτοὺς τότε φάττα βουκολικὸν ἐκ τῆς ὕλης φεγγαμένη. Καὶ τῆς Χλόης ζητούσης μαθεῖν 25τι λέγει, διδάσκει αὐτὴν ὁ Δάφνις μυθολογῶν τὰ θυρολούμενα. « Ἦν οὕτω, παρθένε, παρθένος καλὴ καὶ ἔνεμε βοῦς πολλὰς οὕτως ἐν ὕλῃ· ἦν δ' ἄρα καὶ ὠδὶκὴ καὶ ἐτέποντο αἱ βόες αὐτῆς τῇ μουσικῇ καὶ ἔνεμεν οὔτε καλαύροπος πληγῇ, οὔτε κέντρου προσβολῇ· ἀλλὰ κα- 30θίσασα ὑπὸ πίτυν καὶ στεφανωσαμένη πίτυϊ, ἦδε Πᾶνα καὶ τὴν Πίτυν. Καὶ αἱ βόες τῇ φωνῇ παρέμενον. 30 Πᾶς οὐ μακρὰν νέμων βοῦς, καὶ αὐτὸς καλὸς καὶ ὠδὶκος ὥς ἡ παρθένος, φιλονεικῆσας πρὸς τὴν μελωδίαν, μείζονα ὥς ἀνὴρ, ἠδεῖαν ὥς παῖς, φωνὴν ἀντεπεδείξατο. Καὶ τῶν βοῶν ὁκτὼ τὰς ἀρίστας ἐς τὴν ἰδίαν ἀγέλην θέλξας, ἀπεβουκόλησεν. ἄρχεται ἡ παρθένος τῇ βλάβῃ 35τῆς ἀγέλης, τῇ ἡττῇ τῆς ὠδῆς καὶ εὐχεται τοῖς θεοῖς ὄρνις γενέσθαι πρὶν οἶκαδ' ἀφικέσθαι. Πείθονται οἱ θεοὶ καὶ ποιοῦσι τήνδε τὴν ὄρνιν, ὅρειον ὥς ἡ παρθένος, μουσικὴν ὥς ἐκείνη. Καὶ ἔτι νῦν ἄδουσα μηνύει τὴν συμφορὰν, ὅτι βοῦς ζητεῖ πεπλανημένας. »

40 ΚΖ'. Τοιάσδε τέρψεις αὐτοῖς τὸ θέρος παρεῖχε. Μετοπώρου δ' ἀχμαζόντος καὶ τοῦ βότρουος, Τύριοι ληστὰι Καρικὴν ἔχοντες ἡμιολίαν, ὥς μὴ δοκοῖεν βάρβαροι, προσέσχον τοῖς ἀγροῖς· καὶ ἐκβάντες σὺν μαχαίραις καὶ 45ἡμιθυρακίοις κατέσυρον πάντα τὰ εἰς χεῖρας ἐλθόντα, οἶνον ἀνθοσμῖαν, πυρὸν ἄφθονον, μέλι ἐν κηρίοις· ἤλασάν τινας καὶ βοῦς ἐκ τῆς Δόρκωνος ἀγέλης. Λαμβάνουσι καὶ τὸν Δάφνιν ἀλύοντα παρὰ τὴν ὕλασσαν. Ἡ γὰρ Χλόη βραδύτερον ὥς κόρη τὰ πρόβατα ἐξῆγε τοῦ Δρύαντος, φόβῳ τῶν ἀγροῦχων ποιμένων. 50 Ἰδόντες δὲ μεिरάκιον μέγα καὶ καλὸν κρεῖττον τῆς ἐξ ἀγρῶν ἀρπαγῆς, μηκέτι μὴδὲν ἐς τὰς αἴγας, μὴδ' ἐς τοὺς ἀλλοὺς ἀγροὺς περιεργασάμενοι, κατῆγον αὐτὸν ἐπὶ τὴν νῦν κλάοντα καὶ ἡπορημένον, καὶ μέγα Χλόην κλαοῦντα. Καὶ οἱ μὲν, τὸ πείσμα ἄρτι ἀπολύσαντες

tiam. O garrulas cicadas! Dormire ipsam non sinent ita valide perstreptentes. At et hirci cornibus confligentes strident. Lupos vel vulpibus magis ignavos, quod hosce non rapnerunt!

XXVI. Interea dum talia faciebat verba, cicada fugiens hirundinem, quæ ipsam capere vellet, in Chloës incidit sinum; atque hirundo insequens, illam quidem apprehendere non potuit, sed propius insectando accedens, alis genas puellæ attigit: quæ quidem ignara quid actum fuisset, magno cum clamore e somno exsiluit. Cum autem vidisset et hirundinem prope adhuc volantem et Daphnim super hoc metu ridentem, timere destitit et oculos adhuc dormituriens abstersit. Atque cicada, instar supplicis gratias agentis pro salute parta, ipso e sinu insonuit. Iterum igitur Chloë valde exclamavit, Daphnis vero risit; eaque occasione arrepta, in sinum puellæ manus immisit, optimamque illam cicadam, ne in dextra quidem silentem, extraxit. Qua conspecta Chloë admodum delectabatur, apprehensamque deosculata, iterum sinu suo excepit garrulentem.

XXVII. Tunc ipsos palumbes, ex silva pastorale quid canens, oblectavit. Quarentem autem Chloën, quidnam hæc avis caneret, Daphnis eam edocuit fabulam narrans, quæ vulgo jactabatur: Erat autem virgo, mi virgo, formosa, quæ sic in sylva multos pascebat boves. Eadem utique et perita canendi erat, et illius modulatione delectabantur boves, adeo ut neque pedi ictu, neque stimuli inflictu inter pascendum opus haberet; sed sub pino sedens, pineaque cincta corona, Pana atque Pinum cantu celebrabat, quo delinitæ vaccæ ab ipsa nunquam discedebant. Adolescens, non procul inde boves pascens, et ipse pulcher et musicus, ut hæc virgo, cumque illa de cantus suavitate contendens, majorem vocem ut mas, dulcem ut puer, contra edidit, et sic octo e vaccis, easque optimas, suum in armentum plectas abegit. Indigne tulit puella hoc sui armenti damnum, cantuque succubuisse dolens, precatur deos, ut in avem, antequam domum redeat, convertatur. Annuunt dii, inque avem illam mutant montanam atque musicam, virgini isti similem, quæ etiam nunc cauendo suæ facit indicium jacturæ, quod scilicet errabundas vaccas qua rat.

XXVIII. Ejusmodi oblectamenta illis suppeditavit æstas. Autumno vero adulto et uvis maturescentibus, Tyrii prædones, Carico hemiolio sumto, ne forte barbari viderentur, ad agros appulere, et gladiis dimiliatisque thoracibus armati, cuncta, quæ in manus incidebant, diripere, vinum odoratum, magnam frumenti copiam, mel, quod suis continebatur favis; boves quoque aliquot de Dorconis grege abegerunt, immo et Daphnim juxta mare errabundum ceperunt. Chloë namque, utpote puella, lascivorum et ferocium pastorum metu, serius Dryantis oves eluxerat. Hi cum vidissent juvenem hunc procerum ac formosum, ipsa rapina ex agris ablata præstantiorem, non amplius sagtagentes caprarum, aut aliarum in aliis agris rerum, illum plorantem, consilii inopem, et alta voce Chloën vocantem, ad navem abduxerunt. Confestim soluto fune, remisque

καὶ τὰς κώπας ταῖς χερσὶν ἐμβαλόντες, ἀπέπλεον εἰς τὸ πέλαγος· Ἥλῳ δὲ κατῆλαινε τὸ ποιμνιον, σύριγγα κεινὴν τῷ Δάφνιδι δῶρον κομίζουσα. Ἰδοῦσα δὲ τὰς αἴγας τεταραγμένας καὶ ἀκούσασα τοῦ Δάφνιδος αἰετίζον αὐτὴν βοῶντος, προβάτων μὲν ἀμελεῖ καὶ τὴν σύριγγα ρίπτει, δρόμῳ δὲ πρὸς τὸν Δόρκωνα παραγίνεται δεησομένη βοηθεῖν.

ΚΘ'. Ὁ δ' ἐκεῖτο πληγαῖς νεανικαῖς συγκεκομμένος ὑπὸ τῶν ληστῶν καὶ ὀλίγον ἐμπνέων, αἵματος πολλοῦ φερομένου. Ἰδὼν δὲ γὰρ τὴν Ἥλῳ καὶ ὀλίγον ἐκ τοῦ πρότερον ἔρωτος ἐμπύρευμα λαβὼν, ἐγὼ μὲν, εἶπε, Ἥλῳ, τεθνῆξομαι μετ' ὀλίγον· οἱ γὰρ με ἀσεβεῖς λησταὶ ὑπὲρ τῶν βοῶν μαχόμενον, κατέκοψαν ὡς βοῦν. Σὺ δ' αἶμα καὶ Δάφνιν σῶσον καὶ μοὶ τιμώρησον κακείνων ἀπόλεσον. Ἐπαίδευσά τὰς βοῦς ἤχῳ σύριγγος ἀκολουθεῖν καὶ διώκειν τὸ μέλος αὐτῆς, καὶ νύμωνται ποιεῖ μακράν. Ἴθι δὲ, λαβοῦσα τὴν σύριγγα ταύτην, ἐμπνευσον αὐτῇ μέλος ἐκεῖνο, ὃ Δάφνιν μὲν ἐγὼ πατ' ἐδοῦξά μιν, σὲ δὲ Δάφνις. τὸ δ' ἐντεῦθεν τῇ σύριγγι μελήσει καὶ τῶν βοῶν ταῖς ἐκεῖ. Χαρίζομαι δέ σοι καὶ τὴν σύριγγα αὐτὴν, ἥ πολλοὺς ἐρίζων καὶ βουκόλους ἐνίκησα καὶ αἰπόλους. σὺ δὲ ἀντὶ τῶνδε καὶ ζῶντα ἔτι φίλησον καὶ ἀποθανόντα κλαῦσον· καὶ ἰδὼς ἄλλον νέμοντα τὰς βοῦς, ἐμοῦ μνημόνευσον.

Γ'. Καὶ Δόρκων μὲν τοσαῦτ' εἰπὼν καὶ φίλημα φιλήσας ὕστατον ἀφῆκεν αἶμα τῷ φιλήματι καὶ τῇ φωνῇ τὴν ψυχὴν. Ἡ δὲ Ἥλῳ λαβοῦσα τὴν σύριγγα καὶ ἐνθεῖσα τοῖς χεῖλεσιν ἐσύριζε ὡς ἐδύνατο μέγιστον· καὶ αἱ βόες ἀκούουσι καὶ τὸ μέλος γνωρίζουσι καὶ ὁρμῇ μιᾷ μυκησάμεναι, πηδῶσιν εἰς τὴν θάλασσαν. Βιαιῶν δὲ πηδῆματος εἰς ἓνα τοῦτον τῆς νεῶς γενομένου καὶ ἐκ τῆς ἐμπύρεως τῶν βοῶν κοίτης τῆς θαλάσσης διαστάσης, στρέφεται μὲν ἡ ναῦς καὶ τοῦ κλύδωνος συνώντος ἀπόλλυται. Οἱ δ' ἐκπίπτουσιν, οὐχ ὁμοίαν ἔχοντες ἐλπίδα σωτηρίας. Οἱ μὲν γὰρ λησταὶ τὰς μηχανάρας παρήρτηντο καὶ τὰ ἡμιθωράκια λεπιδωτὰ ἐνεδέδυντο καὶ κνημίδας εἰς μέσσην κνήμην ὑπεδέδυντο· ὃ δὲ Δάφνις ἀνυπόδητος, ὡς ἐν πεδίῳ νέμων, καὶ ἡμίγυμνος, ὡς ἐτι τῆς ὥρας οὐσης καυματώδους. Ἐκείνους μὲν οὖν ἐπ' ὀλίγον νηξαμένους τὰ διπλα κατήνεγκεν εἰς βυθόν· ὃ δὲ Δάφνις τὴν μὲν ἐσθῆτα ῥαδίως ἀπεδύσατο, περὶ δὲ τὴν νῆξιν ἔκαμνεν, οἷα πρότερον νηχόμενος ἐν ποταμῶς μόνοις. Ὑστερον δὲ, παρὰ τῆς ἀνάγκης τὸ πρακτικόν διδαχθεὶς, εἰς μέσας ὥρμησε τὰς βοῦς· καὶ βοῶν δύο κεράτων ταῖς δύο χερσὶ λαβόμενος, ἐκομίζετο μέσος ἀλύπως καὶ ἀπόνως, ὥσπερ ἐλαύνων ἄμαζαν. Νύχεται δ' ἄρα βοῦς ὅσον οὐδ' ἄνθρωπος· μόνων λείπεται τῶν ἐνύδρων ὀρνίθων, καὶ αὐτῶν ἰχθύων. οὐδ' ἂν ἀπλόιτο βοῦς νηχόμενος, εἰ μὴ τῶν χηλῶν οἱ ὄνυχες περιπέσειεν διάβροχοι γενομένοι. Μαρτυροῦσι τῷ λόγῳ μέχρι νῦν πολλοὶ τόποι τῆς θαλάσσης, βοὸς πόροι λεγόμενοι.

ΓΑ'. Καὶ σώζεται μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον ὁ Δάφνις, δύο κινδύνους παρ' ἐλπίδα πᾶσαν διαφυγών, ληστη-

manibus injectis, in altum provehuntur. Interea Chloë jam oves educebat, fistulamque novam Daphnidi munus afferebat. At videns capras perterritas et audiens Daphnim semper magis magisque ipsam inclamantem, neglectis ovibus, fistulam projicit, atque ad Dorconem cursu contendit, oratura ut suppetias ferat.

XXIX. Ille vero gravibus plagis a latronibus concisus, et paululum adhuc spirans, sanguine multo erumpente, jacebat prostratus. Visa tamen Chloë, et exiguo prioris amoris igniculo exsuscitato, mea Chloë, inquit, ego quidem jam moriturus sum: nefarii enim prædones me pro bobus pugnantem haud secus ac bovem conciderunt; tu vero et tibi Daphnim servato, et me ulciscere, et illos male perde. Assuefeci vaccas meas fistulæ sequi sonum, cantumque ejus consecrari, licet alicubi procul pascantur. Agedum, accepta hac fistula, idem canito carmen, quod egomet olim Daphnim, te vero Daphnis docuit; cetera autem curæ erunt fistulæ et his, quæ illic erunt, vaccis. Dono vero tibi et hanc ipsam fistulam, quæ contendens multos superavi et bubulcos et caprarios. Tu vero pro hisce et adhuc viventem osculator, et mox fato functum lugeto; et cum alium boves pascentem videbis, mei memento.

XXX. Et Dorco quidem his dictis, suavioque postremo dato, simul cum suavio atque voce animam emisit. Chloë, accepta fistula, labiisque suis admota, totis viribus annexa eam inflabat. Extemplo boves audire, cantum agnoscere, mugituque edito, uno eodemque impetu in mare desilire. Violento autem saltu in alterum navis latus facto, exque casu boum profundo mari debiscente, navis evertitur, fluctibusque coeuntibus, pessum it; quique in ea, excidunt, impari tamen spe salutis: quippe prædones, gladiis accincti, atque dimidiatis squamosisque thoracibus induti, nec non oreis ad media usque crura calceati erant; Daphnis autem discalceatus, ut qui in campo tunc pasceret, atque seminudus, utpote cum adhuc æstivi ardores fervere. Reliquos igitur, postquam paulisper natassent, arma in profundum demersere; Daphnis contra vestem facile exuebat, in natando tamen non parum laborabat, quippe antea in fluviis tantum nare solitus. Verum deinceps quod facto opus, ab ipa edoctus necessitate, in medios boves irruit, et utraque manu duorum cornibus boum apprehensis, absque molestia et absque labore intermedius ferebatur, veluti currum agens. Natat autem in tantum bos, in quantum neque homo unquam queat, et tantum in nando ab aquatilibus avibus ipsisque piscibus vincitur: neque utique bos natando perierit, nisi ungulæ aquis emollitæ circum deciderint. Multi maris loci, ad hanc usque ætatem Bovis trajectus nuncupati, meis dictis testimonium perhibent.

XXXI. Hunc in modum Daphnis fuit servatus, duo pericula præter spem omnem effugiendo, latronum agmen

ρίου καὶ ναυαγίας. Ἐξελθὼν δὲ, καὶ τὴν Χλόην ἐπὶ τῆς γῆς γελῶσαν ἅμα καὶ δακρύουσαν εὐρὼν, ἐμπέπτει· αὐτῆς τοῖς κόλποις καὶ ἐπυθάνετο τί βουλομένη σφίσειεν. Ἡ δ' αὐτῷ διηγεῖται πάντα· τὸν δρόμον τὸν ἐπὶ τὸν Δόρκωνα, τὸ παιδεύμα τῶν βοῶν, πῶς κελευσθεῖη σφίσειν, καὶ ὅτι τέθνηκε Δόρκων· μόνον αἰδεσθεῖσα τὸ φίλημα οὐκ εἶπεν. Ἐδοξε δὲ τιμῆσαι τὸν εὐεργέτην· καὶ ἐλθόντες μετὰ τῶν προσχόντων, Δόρκωνα θάπτουσι τὸν ἄθλιον. Ἰὺν μὲν οὖν πολλὴν ἐπένησαν, φυτὰ δ' ἡμέρα πολλὰ ἐφύτευσαν καὶ ἐξήρτησαν αὐτῶν τῶν ἔργων ἀπαρχάς· ἀλλὰ καὶ γάλα κατέσπεισαν καὶ βότρυας κατέβληψαν καὶ σύριγγας πολλὰς κατέκλασαν. Ἠκούσθη καὶ τῶν βοῶν ἐλεεῖν μυχήματα καὶ ὁροῖοι τινὲς ὠφθῆσαν ἅμα τοῖς μυκήμασιν ἄτακτοι· καὶ, ὡς ἐν ποιμαίνουσιν εἰκάετο καὶ αἰπόλοις, ταῦτα θρήνος ἦν τῶν βοῶν ἐπὶ βουκόλῳ τετελευτηκότι.

ΑΒ'. Μετὰ δὲ τὸν τοῦ Δόρκωνος τάφον, λούει τὸν Δάφνιν ἢ Χλόην πρὸς τὰς Νύμφας ἀγαθοῦσα, εἰς τὸ ἀντρον εἰσαγαθοῦσα. καὶ αὕτη τότε πρῶτον Δάφνιδος ὁρῶντος, ἐλούσατο τὸ σῶμα, λευκὸν καὶ καθαρὸν ὑπὸ κάλλους καὶ οὐδὲ λουτρῶν ἐς κάλλος δεόμενον· καὶ ἄνθη τε συλλέξαντες, ὅσα ἄνθη τῆς ὥρας ἐκείνης, ἐστεφάνωσαν τὰ ἀγάλματα καὶ τὴν τοῦ Δόρκωνος σύριγγα τῆς πέτρας ἐξήρτησαν ἀνάθημα. Καὶ μετὰ τοῦτο ἐλθόντες ἐπέσκόπουν τὰς αἴγας καὶ τὰ πρόβατα. Τὰ δὲ πάντα κατέχειτο μήτε νεμόμενα, μήτε βληγώμενα, ἀλλ' οἶμαι, τὸν Δάφνιν καὶ τὴν Χλόην ἀφανεῖς ὄντας ποθοῦντα. Ἐπειδὴ γοῶν ὠφθέντες καὶ ἐδόθησαν τὸ σύνθημα καὶ ἐσφύριον, τὰ μὲν ἀναστάντα ἐνέμετο, αἱ δ' αἴγες ἐσφύριον φριμασσόμεναι, καθάπερ ἡδόμεναι σωτηρίᾳ συνήθους αἰπόλου. Οὐ μὴν ὁ Δάφνης χαίρειν ἐπειθε τὴν ψυχὴν, ἰδὼν τὴν Χλόην γυμνὴν καὶ τὸ πρότερον λανθάνον κάλλος ἐκκεκαλυμμένον· ἤλγει τὴν καρδίαν, ὡς ἐσθιομένην ὑπὸ φαρμάκων. καὶ αὐτῷ τὸ πνεῦμα ποτὲ μὲν λάθρον ἐξέπνει, καθάπερ τινὸς διώκοντος αὐτὸ, ποτὲ δ' ἐξέλειπε, καθάπερ ἐκδαπανηθὲν ἐν ταῖς πρότερον ἐπιδρομαῖς. Ἐδόκει τὸ λουτρὸν εἶναι τῆς θαλάσσης φοβερώτερον. Ἐνόμιζε τὴν ψυχὴν ἔτι παρὰ τοῖς λησταῖς μένειν, ὅσα νέος καὶ ἀγροίκος καὶ ἔτι ἀγνοῶν τὸ ἔρωτος ληστήριον.

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Α'. Ἦδη δὲ τῆς ὁπώρας ἀκμαζούσης καὶ ἐπείγοντος τοῦ τρυγητοῦ, πᾶς ἦν κατὰ τοὺς ἀγρούς ἐν ἔργῳ· ὁ μὲν ληνούς ἐπεσχεύαζεν· ὁ δὲ πίθους ἐξεκάθαιρεν· ὁ δὲ ἀρρίλους ἐπλεκεν· ἔμελλε τινὶ δρεπάνης μικρᾶς ἐς βότρυος τομὴν, καὶ ἑτέρῳ λίθου θλίψαι τὰ ἐνοῖνα τῶν βοτρυῶν δυνάμενον, καὶ ἄλλῳ λύγου ξηρᾶς πληγαῖς κατεφασμένης, ὡς ἂν ὑπὸ φωτὶ νύκτωρ τὸ γλεῦκος φέροιτο. Ἀμελήσαντες οὖν καὶ ὁ Δάφνης καὶ ἡ Χλόη τῶν προβάτων καὶ τῶν αἰγῶν, χειρὸς ὠφέλειαν ἀλλή-

atque naufragium: inque terram egressus, Chloën invenit ridentem simul et flentem, in cuius sinu reclinatus, quid sibi isto edito voluerit, percunctatur. Atque hæc omnia illi ordine enarrat: nimirum ut ad Dorconem currere cœperit, quomodo vaccæ edoctæ fuerint, quomodo fistulam inflare iussa fuerit, et quo pacto diem suum obierit Doro; osculum solum, præ pudore, alto involvit silentio. Deceverunt igitur honore prosequi tam bene de ipsis meritum; et una cum propinquis venientes, Dorconem miserum sepulcræ mandarunt. Terram igitur multam iniecerunt, et plantas sativas magna copia illic plantaverunt, primitiasque laborum ex iis suspenderunt. Insuper et lac libarunt, uvas compresserunt, et multas fistulas pastoritias confregerunt. Auditi fuerunt et boum mugitus miserabiles, visæque una cum mugitibus discursitationes quædam incompositæ. Atque hæc ipsa, ut opiliones caprariique conjectabant, erant boum lamentatio, defunctum suum bubulcum lugentium.

XXXII. Post has Dorconis exsequias, Chloë Daphnim ad Nymphas ductum, inque antrum introductum abluit. Quo tempore et illa, tunc primum inspiciente Daphnide, corpus lavit candidum et nitidum ob eximium formæ decus, neque lavacro opus habens ad pulchritudinem. Hinc collectis pro anni tempestate floribus, Nympharum coronant signa, Dorconique fistulam de petra consecratam suspendunt. Postea regressi capras atque oves inspiciebant; quæ omnes jacebant, neque pascentes, neque balantes, sed, ut puto, Daphnim atque Chloën ex oculis ablatis desiderantes. Ut vero conspecti consuetam edidere vocem, fistulamque inflarunt, illico surgentia pecora pascebant, capellæ autem præ gaudio fremebundæ exsultabant, veluti ob noti caprarii salutem lætæ. Non tamen Daphnis, ut gauderet, animum inducere potuit; postquam enim nudam vidit Chloën, atque pulchritudinem prius absconditam, nunc detectam, ingentem corde sentiebat dolorem, haud aliter ac si veneno exderetur. Ipsius spiritus interdum rapidus, quasi eum persequente aliquo, ducebatur; interdum prioribus veluti incursionibus consumptus deficiebat. Lavacrum hoc illi ipso terribilius mari videbatur. Animum suum etiamnum apud latrones esse, utpote juvenis et agrestis, latrociniiq; amoris huc usque ignarus, existimabat.

LIBER SECUNDUS.

I. Adulto jam autumnō, instantēque vindemiæ tempore, quilibet in agris operi intentus erat: alius torcularia reparabat, alius dolia extergebat, alius cophinos texebat; erat qui sibi falcem uvis præcidendis curaret: alius lapidem, qui vini plenas uvas confrederet, alius viticem aridam ictibus impactis contusam, quo scilicet prælucente lumine, tempore nocturno mustum deferretur. Hinc Daphnis atque Chloë, neglectis ovibus caprisque, mutuam sibi accommo-

λοις μετεοίδουσιν. Ὁ μὲν ἐβάσταζεν ἐν ἀρρήχοις βότρυς καὶ ἐπάτει ταῖς ληνοῖς ἐμβαλὼν καὶ εἰς τοὺς πίθους ἔφερε τὸν οἶνον· ἡ δὲ τροφήν παρεσκεύαζε τοῖς τρυγῶσι καὶ ἐνέχει ποτὸν αὐτοῖς πρεσβύτερον οἶνον καὶ τῶν ἀμπελίων δὲ τὰς ταπεινοτέρας ἀπετρύγα. Πᾶσα γὰρ ἢ κατὰ τὴν Λέσβον ἀμπελος ταπεινὴ, οὐ μετέωρος, οὐδ' ἀναδενδρὰς ἀλλὰ κάτω τὰ κλήματα ἀποτείνουσα καὶ ὥσπερ κιττὸς νεμομένη· καὶ παῖς ἂν ἐφίκοιτο βότρυος ἄρτι τὰς χεῖρας ἐκ σπαργάνων λελυμένος.

10 Β'. Οἶνον οὖν εἰκὸς ἐν ἑορτῇ Διονύσου καὶ οἶνου γενέσθαι, αἱ μὲν γυναῖκες ἐκ τῶν πλησίον ἀγρῶν εἰς ἐπικουρίαν κεκλημέναι, τῷ Δάφνιδι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπέβαλλον καὶ ἐπήνουν ὡς ὅμοιον τῷ Διονύσῳ τὸ κάλλος· καὶ τις τῶν θρασυτέρων καὶ ἐφίλησε καὶ τὸν Δάφνιν παρώξυνε, τὴν δὲ Χλόην ἐλύπησεν. Οἱ δ' ἐν ταῖς ληνοῖς, ποικίλας φωνὰς ἔρριπτον ἐπὶ τὴν Χλόην καὶ ὥσπερ ἐπὶ τινα Βάκχην Σάτυροι μανικώτερον ἐπήδων καὶ ἠύχοντο γενέσθαι ποίμνια καὶ ὑπ' ἐκείνης νέμεσθαι· ὥστ' αὖ πάλιν ἡ μὲν ἤδετο, Δάφνις δ' ἐλυπεῖτο. 15 Ἡύχοντο δὲ δὴ ταχέως παύσασθαι τοῦ τρυγητοῦ καὶ λαβέσθαι τῶν συνήθων χωρίων, καὶ ἀντὶ τῆς ἀμούσου βότρυς, ἀκούειν σύριγγος ἢ τῶν ποιμνίων αὐτῶν βληχμίων. Καὶ ἐπεὶ διαγενομένων ὀλίγων ἡμερῶν, αἱ μὲν ἀμπελοὶ τετρυγνῆντο, πίθοι δὲ τὸ γλεῦκος εἶχον, ἔδει 20 δ' ὠκέτ' οὐδὲν πολυχειρίας, κατήλαυνον τὰς ἀγέλας ἐς τὸ πεδίον· καὶ μάλα χαίροντες τὰς Νύμφας προσεκύουν, βότρυς αὐταῖς κομίζοντες ἐπὶ κλημάτων, ἀπαρχὰς τοῦ τρυγητοῦ. Οὐδὲ τὸν πρότερον χρόνον ἀμελῶς ποτε παρήλθον ἀλλ' αἰετ' ἀρχόμενοι νομῆς, προσήδρευον καὶ 25 ἐκ νομῆς ἀνιόντες προσεκύουν· καὶ πάντως τι ἐπέφερον, ἢ ἄνθος, ἢ ὀπώραν, ἢ φυλλάδα χλωρὰν, ἢ γάλακτος σπονδήν. Καὶ τούτων μὲν ὕστερον ἀμοιβὰς ἐκομίσαντο παρὰ τῶν θεῶν. Τότε δὲ κύνες, φασίν, ἐκ δεσμῶν λυθέντες, ἐσκήρτων, ἐσύριττον, ἤδον, τοῖς τράγῳις καὶ τοῖς προβάτοις συνεπάλαιον.

Ι'. Τερπομένοις δ' αὐτοῖς, ἐφίσταται πρεσβύτης, σισύραν ἐνδεδυμένους, καρβατίνας ὑποδεδεμένους, πῆραν ἱερητῆμένους, καὶ τὴν πῆραν παλαιάν. Οὗτος πλησίον καθίσας αὐτῶν, ὧδε εἶπε· « Φιλητᾶς, ὦ παῖδες, ὁ 30 πρεσβύτερος ἐγὼ· ὅς πολλὰ μὲν ταῖςδε ταῖς Νύμφαις ἦσα, πολλὰ δὲ τῷ Πανὶ ἐκείνῳ ἐσύρισα, βούην δὲ πολλῆς ἀγέλης ἡγησάμην μόνῃ μουσικῇ. "Ἡκεῖ δ' ὑμῖν, ὅσα εἶδον, μηνύσω, ὅσα ἤκουσα, ἀπαγγελοῖν. Κῆπός ἐστί μοι τῶν ἐμῶν χειρῶν (ἐργον), ἐν, ἐξ οὗ νέμω διὰ γῆρας 35 ἐπαυσάμην, ἐξεπονήσάμην· ὅσα ὦραι φέρουσι, πάντ' ἔχων ἐν αὐτῇ καθ' ὥραν ἐκάστην· ἦρος, βόδα, κρίνα καὶ ὑάκινθος καὶ ἰα ἀμφοτέρω· θέρους, μήκωνες καὶ ἀρχαῖδες καὶ μήλα πάντα· νῦν, ἀμπελοὶ καὶ συκαὶ καὶ ῥοαὶ καὶ μύρτα χλωρά. Εἰς τοῦτον τὸν κῆπον ὀρνίθων 40 ἀγέλαι συνέρχονται τὸ ἐωθινόν· τῶν μὲν ἐς τροφήν, τῶν δ' ἐς ἐρῶν· συνηρεφῆς γὰρ καὶ κατάσκιος καὶ πηγαῖς τρεῖς κατάρρυντος· ἂν περιέλῃ τις τὴν αἵμασίαν, ἄλσος ὕπνῳ αἰήσεται.

Δ'. Εἰσιλθόντι δέ μοι τήμερον ἀμφὶ μέσσην ἡμέραν,

dabant operam. Daphnis nempe in corbibus portabat uvas, injectasque torculari calcabat, inque dolia vinum inferebat; Chloë autem cibum vindemiatoribus parabat, potumque iisdem miscebat vinum vetustius, atque ex humilioribus vitibus uvas colligebat. Omnis quippe in Lesbo vitis erat humilis, non sublimis, neque arboribus maritata, sed deorsum palmities protendens, atque hederæ instar serpens: ut vel infans, cui recens manus a fasciis laxatæ sint, uvas apprehenderet.

II. Ut igitur par est in Bacchi festo vinique natalibus, mulieres proximis ex agris arcessitæ, ut rem sua opera adjuvarent, Daphnidi oculos adjiciebant, laudibusque eum tanquam Baccho pulchritudine parem efferebant; et quedam ex audacioribus osculum ipsi fixit, quæ res sicuti Daphnim inflammavit, ita sane Chloæ fuit dolori. Qui autem in calcatoriis erant, illi varias voces in Chloën jactabant et veluti in quamdam Bacchiam Satyri foriose insiliebant, optabantque oves fieri, et ab illa pasci; unde et illa vicissim delectabatur, Daphnis autem mœrebat. Porro non aliud illis in votis erat, quam ut mox, vindemia finita, consuetos repeterent campos, proque incondito illo clamore, fistulam, aut ipsos balantes audirent greges. At postquam pauculis interjectis diebus, uvarum quidem vindemiaturæ essent, dolia vero mustum jam recepissent, nihilque præterea esset, quod manuum plurium operam deposceret, ibi rursus greges in campum depulerunt, atque admodum lacti Nymphas adoraverunt, racemos ipsis in palmitibus, vindemiæ primitias, illis offerentes. Neque vero priori tempore negligenter unquam prætergredi solebant Nymphas, sed semper, antequam in pascua greges abigerent, huic cultui incumbabant, eque pascuis redentes, eas adorabant, semper aliquid afferentes, sive florem, sive poma, sive ramum viridem, sive lactis libamen. Atque hujus quidem pietatis gratiam postea a deabus retulere; tunc autem quasi canes, quod ajunt, vinctulis soluti, saltabundi, lasciviebant, fistula ludebant, cantabant, hircis ovibusque collectabantur.

III. Dum sic indulgent genio, illis senex quidam rhenone indutus, carbatinis calceatus, peram gerens appensam, eamque admodum vetustam, supervenit; qui juxta illos considens, hunc in modum satur: Ego sum, o pueri, senex ille Philetas, qui sæpius in harum Nympharum honorem cecini, frequenterque in hujusce Panis laudem fistula sum modulatus, et solo canendi artificio magna bouum armenta duxi. Venio autem, quæ vidi, vobis indicaturus, quæque audiui, annuntiaturus. Est mihi hortus, quem ego sedulo, ex quo pascere armenta ob senectutem destiti, meis ipse manibus excolui: quæcumque anni tempora ferunt, ea omnia in illo invenies unoquoque tempore; vere, rosas, lilia, hyacinthos, et utrasque violas; æstate, papavera, pyra agrestia, pomorumque omne genus; hoc autem autumnali tempore, vites, ficos, malaque punica, et virides myrtos. Hunc in hortum tempore conveniunt matutino avium greges: aliæ quidem ad pastum, aliæ vero ad canendum. Etenim umbrosus est, tribusque irriguus fontibus; si circum aliquis maceriam susulerit, lucum videre se putabit.

IV. Ingredienti mihi hodierno die circa meridiem, sub

ὑπὸ ταῖς ροιαῖς καὶ ταῖς μυρρίναις βλέπεται παῖς,
μύρτα καὶ ροιὰς ἔχων, λευκὸς ὥσπερ γάλα, καὶ ξανθὸς
ὡς πῦρ, στιλπνὸς ὡς ἄρτι λελουμένος· γυμνὸς ᾔην, μόνος
ᾔην· ἔπαιζεν ὡς ἴδιον κῆπον τρυγῶν. Ἐγὼ μὲν οὖν
5 ὄρμησα ἐπ' αὐτὸν ὡς συλλεψόμενος, δείσας μὴ ὑπ'
ἀγερωχίας τὰς μυρρίνας καὶ τὰς ροιὰς κατακλάσῃ· ὁ δὲ
με κούφως καὶ βραδίως ὑπέφρευγε, ποτὲ μὲν ταῖς ῥοδω-
νιαῖς ὑποτρέχων, ποτὲ δὲ ταῖς μήκωσιν ὑποκρυπτό-
μενος, ὥσπερ πέρδικος νεοττός. Καίτοι πολλάκις μὲν
10 πράγματ' ἔσχον ἐρίφους γαλαθηνούς διώκων· πολλάκις
δ' ἔκαμον μεταθέων μόσχους ἀρτιγεννήτους· ἀλλὰ τοῦτο
ποικίλον τὸ χρῆμα ᾔην καὶ ἀθήρατον. Καμὼν οὖν, ὡς
γέρον καὶ ἐπερείσμενος τῇ βακτηρίᾳ καὶ ἅμα φυ-
λάττων, μὴ φύγοι, ἐπυνθανόμεν τίνος ἐστὶ τῶν γει-
15 τόνων, καὶ τί βουλόμενος ἀλλότριον κῆπον τρυγᾷ.
Ὁ δ' ἀπεκρίνατο μὲν οὐδέν, στὰς δὲ πλησίον ἐγένεα
πάνυ ἀπαλὸν καὶ ἐβαλλέ με τοῖς μύρτοις καὶ οὐκ οἶδ'
ὅπως ἔβλεπε μὴκέτι θυμοῦσθαι. Ἐδεδόμην οὖν εἰς χαί-
ρας ἔλθειν, μὴδὲν φοβούμενον ἔτι καὶ ὤμνουν κατὰ τῶν
20 μύρτων ἀρῆσειν, ἐπιδοὺς μήλων καὶ ροιῶν, παρτίξειν
τ' αἰετρυγᾶν τὰ φυτὰ καὶ ὁρέπειν τὰ ἄνθη, τυγῶν παρ'
αὐτοῦ φιλήματος ἑνός.

Ε'. Ἐνταῦθα πάνυ καπυρὸν γελάσας, ἀφίησι φωνήν,
οἶαν οὔτε χελιδὼν, οὔτε ἀηδὼν, οὔτε κύκνος, ὅμοιος
25 ἔμοι γέρον γενόμενος. Ἐμοὶ μὲν, ὦ Φιλητά, φιλήσαι
σε φθόνος οὐδέεις· βούλομαι γὰρ φιλεῖσθαι μάλλον ἢ σὺ
γενέσθαι νέος· ὅρα δὲ εἰ σοὶ καθ' ἡλικίαν τὸ δῶρον.
οὐδὲν γὰρ σε ὠφελήσει τὸ γῆρας πρὸς τὸ μὴ διώκειν
ἐμὲ μετὰ τὸ ἐν φιλήμα. Δυσθήρατος δ' ἐγὼ καὶ
30 ἱέρακι καὶ αἰετῶ καὶ εἰ τις ἄλλος τούτων ὠκύτερος ὄρνις.
Οὗτοι παῖς ἐγὼ καὶ εἰ δοκῶ παῖς, ἀλλὰ καὶ τοῦ Κρόνου
πρεσβύτερος καὶ αὐτοῦ τοῦ παντός χρόνου. Καὶ σὲ
οἶδα νέμοντα πρῶτόθεν ἐν ἐκείνῳ τῷ ὄρει τὸ πλατὺ
βουκόλιον, καὶ παρτήμην σοὶ συρίττοντι πρὸς ταῖς
35 φηγαῖς ἐκείναις, ἡνίκ' ἦρας Ἀμαρυλλίδος· ἀλλὰ με οὐχ
ἑώρας καίτοι πλησίον μάλα τῇ κόρῃ παρεστώτα. Σοὶ
μὲν οὖν ἐκείνην ἔδωκα· καὶ ἤδη σοὶ παῖδες, ἀγαθοὶ
βουκόλοι καὶ γεωργοί. Νῦν δὲ Δάφνιν ποιμαίνω καὶ
Χλόην· καὶ ἡνίκ' ἂν αὐτοὺς εἰς ἐν συναγάγῃ τὸ ἐωθινόν,
40 εἰς τὸν σὸν ἔρχομαι κῆπον καὶ τέρπομαι τοῖς ἄνθεσι
καὶ τοῖς φυτοῖς καὶ ταῖς πηγαῖς ταύταις λούομαι.
Διὰ τοῦτο καλὰ καὶ τὰ ἄνθη καὶ τὰ φυτὰ, τοῖς ἐμοῖς
λουτροῖς ἀρδόμενα. Ὅρα δὲ μὴ τί σοὶ τῶν φυτῶν
κατακέκλασται, μὴ τις ὀπώρα τετρώγεται, μὴ τις
45 ἄνθος ρίζα πεπάτηται, μὴ τις πηγὴ τετάρακται. Καὶ
χαίρε μόνος ἀνθρώπων ἐν γῆρα θεασάμενος τοῦτο τὸ
παιδίον.

Ζ'. Ταῦτ' εἰπὼν ἀνέλατο καθάπερ ἀηδόνος νεοττός
ἐπὶ τὰς μυρρίνας καὶ κλάδον ἀμείβων ἐκ κλάδου, διὰ
50 τῶν φύλλων ἀνείρπεν εἰς ἄκρον. Εἶδον αὐτοῦ καὶ
πέτερυγας ἐκ τῶν ὤμων καὶ τοξάρια μεταξὺ τῶν πε-
ρύγων καὶ τῶν ὤμων, καὶ οὐκέτ' εἶδον οὔτε ταῦτα,
οὔτ' αὐτόν. Εἰ δὲ μὴ μάτην ταύτας τὰς πολιὰς ἔρυσσα,
μηδὲ γηράσας ματαιοτέρως τὰς φρένας ἐκτεσάμην,

malis puniceis myrtisque conspicitur puellus, manu tenens
myrti baccas, malaque punica, lac ipsum suo candore, flava
coma ignem referens, nitidusque, quasi qui modo lotus
esset; nudus solusque erat, et ludibundus hortum, haud
secus ac suum, vindemiabat. Hac de causa irruì in eum,
comprehendere volens; metuebam enim, ne hac protervia
myrtos malosque punicas mihi confringeret. At ille leviter
et sine ullo negotio me effugit, nunc subeundo rosaria,
nunc sese sub papaveribus occultando, instar perdicis pulli.
Sane sapiusculè laboravi, hædos lactentes sectando: sæpius-
cule etiam defessus fui, cursu vitulos recens natos inse-
quendo: sed hoc varium quid erat, et quod capi non posset.
Defessus igitur, utpote ætate gravis, baculum innixus, et
simul cavens ne elaberetur, cujusnam esset e vicinis et quid-
nam sibi vellet alienum hortum decerpando, quærebam.
Ille nihil; sed prope adstans molliter ridebat, et me myrti
baccis petens, nescio quomodo permulcebat, ut omnes adeo
iras ponerem. Rogabam itaque illum, ut, omisso jam metu,
propius accederet et in manus meas veniret, jurans per
myrtos, et insuper illi dans mala atque granata, me semper
ei vindemiandas vites floresque decerpandos præbiturum,
uno dumtaxat potitum osculo.

V. Illic in cachinnos effusus emittit vocem, qualem neque
hirundo, neque lusciniæ, neque cycnus, ut ego, senex fac-
tus. Ego quidem, ait, Phileta, tibi osculum largiri non
invideo; malo etenim osculari, quam tu juvenescere. At
vide, num hoc munus tuæ conveniat ætati: nihil enim tua
tibi proderit ætas, quo minus tu me, postquam unicum
osculum acceperis, persequi incipias. Ego vero non queo
capi, ne quidem si accipiter, vel aquila, vel alia his perni-
cior ales me insequatur. Puer non sum, quamvis videar;
sed ipso Saturno et quovis omni tempore antiquior. Ac
noram te jam, cum primos pubertatis annos nondum egres-
sus in illo monte late diffusum pasceres armentum; ade-
ramque tibi fistula canenti prope fagos illas, quando Ama-
ryllidem amabas: at me nullus videbas, quamvis puellæ
adstantem prope admodum. Illam quidem tibi dedi; et hinc
tibi filii egregii bubulci et agricolæ. Nunc autem Daphni-
dis et Chloës tanquam pastor curam ago; illosque quando
quasi greges in unum compuli tempore matutino, in tuum
venio hortum, meque floribus plantisque oblecto, fonti-
busque in hisce labor. Ob hoc flores plantæque sunt ve-
nustæ, utpote meis lavacris irrigatæ. Vide autem, num
tibi aliqua stirps sit confracta, num fructus aliquis decerp-
tus, num quæ flosculi radix conculcata, num quis fons
perturbatus sit; ac toto lactare pectore, qui solus mortalium
in senectute hunc puerulum videris.

VI. Hisce dictis, tanquam lusciniæ pullus, myrtos insi-
luit, et de ramo in ramum transiliens, per frondes erepta-
vit in summum cacumen. Vidi ipsius tum alas ex humeris
dependulas, tum arculos inter alas et humeros jacentes; at
deinde non vidi illa, neque illum amplius. Ac nisi frustra
hosce produxi canos, atque senescens vaniorem et minus

Ἐρωτι, ὦ παῖδες, κατέσπεισθε καὶ Ἐρωτι ὑμῶν μέλει. *

Ζ'. Πάνυ ἐτέρφθησαν ὥσπερ μῦθον, οὐ λόγον ἀκούοντες καὶ ἐπυνθάνοντο τί ἐστί ποτ' ὁ Ἔρως, πό-
 5 τερα παῖς ἢ ὄρνις καὶ τί δύναται. Πάλιν αὖν ὁ Φι-
 λητῆς ἔφη. * Θεός ἐστιν, ὦ παῖδες, ὁ Ἔρως, νέος
 καὶ καλὸς καὶ πέτόμενος· διὰ τοῦτο καὶ νεότητι χαίρει
 καὶ κάλλος διώκει καὶ τὰς ψυχὰς ἀναπτεροῖ. Δύναται
 δὲ τοσοῦτον ὅσον οὐδ' ὁ Ζεὺς. Κρατεῖ μὲν στοιχείων,
 10 κρατεῖ δ' ἀστρῶν, κρατεῖ δὲ τῶν ὁμοίων θεῶν· οὐδ'
 ὑμεῖς τοσοῦτον τῶν αἰγῶν καὶ τῶν προβάτων. Τὰ
 ἄνθη πάντα Ἐρωτος ἔργα· τὰ φυτὰ ταῦτα τούτου
 ποιήματα· διὰ τοῦτον καὶ ποταμοὶ βέουσι καὶ ἄνεμοι
 πνέουσιν. Ἐγνων δ' ἐγὼ καὶ ταῦρον ἐρασθέντα καὶ
 15 ὥς οἰστρῶ πληγῆς ἐμυκάτο, καὶ τράγον φιλήσαντα
 αἶγα καὶ ἡκολούθει πανταχοῦ. Αὐτὸς μὲν γὰρ ἤμην
 νέος καὶ ἡράσθην Ἀμαρυλλίδος· καὶ οὔτε τροφῆς
 ἐμεμένημην, οὔτε ποτὸν προσεφερόμην, οὐθ' ὕπνον
 ἤρουμην. Ἠλθον τὴν ψυχὴν, τὴν καρδίαν ἐπαλ-
 20 λόμην, τὸ σῶμα ἐψυγόμεν· ἐβόων ὥς παιόμενος, ἐσιώ-
 πων ὥς νεκρούμενος, εἰς ποταμοὺς ἐνέβαινον ὥς καό-
 μενος. Ἐκάλουν τὸν Πᾶνα βοηθόν, ὥς καὶ αὐτὸν τῆς
 Πίτυος ἐρασθέντα· ἐπήνουν τὴν Ἥχυν, τὴν Ἀμαρυλλίδος
 ὄνομα μετ' ἐμὲ καλοῦσαν· κατέκλων τὰς σύριγγας,
 25 ὅτι μοι τὰς μὲν βοῦς ἐθελγον, Ἀμαρυλλίδα δ' οὐκ ἔχον.
 Ἐρωτος γὰρ οὐδὲν φάρμακον, οὐ πινόμενον, οὐκ ἐσ-
 θιόμενον, οὐκ ἐν ᾧδαῖς λαλούμενον, ὅτι μὴ φίλημα καὶ
 περιβολὴ καὶ συγκατακλιθῆναι γυμνοῖς σώμασι. *

Η'. Φιλητῆς μὲν τοσαῦτα παιδεύσας αὐτοὺς, ἀπαλ-
 30 λάττεται, τυρούς τινας παρ' αὐτῶν καὶ ἔριπον ἤδη κε-
 ράσθη λαθόν. Οἱ δὲ μόνοι καταλειφθέντες, [καί]
 τότε πρῶτον ἀκούσαντες τὸ Ἐρωτος ὄνομα, τὰς τε
 ψυχὰς συνιστάλησαν ὑπὸ λύπης, καὶ νύκτωρ, ἐπαν-
 ελθόντες εἰς τὰς ἐπαύλεις, παρέβαλλον οἷς ἤκουσαν τὰ
 35 αὐτῶν. * Ἀλγοῦσιν οἱ ἐρώντες· καὶ ἡμεῖς ἀλγοῦμεν.
 Τροφῆς ἀμελοῦσιν· ἡμελήκαμεν ὁμοίως. Καθεύδειν
 οὐ δύνανται· τοῦτο μὲν γε νῦν πάσχομεν καὶ ἡμεῖς.
 Κάεσθαι δοκοῦσι· καὶ παρ' ἡμῖν τὸ πῦρ. Ἐπιθυ-
 μοῦσιν ἀλλήλους δρᾶν· διὰ τοῦτο ὁ ἄττον εὐχόμεθα γε-
 40 νέσθαι τὴν ἡμέραν. Σχεδὸν τοῦτ' ἐστὶν ὁ ἔρως· καὶ
 ἡρώμεν ἀλλήλων οὐκ εἰδότες * εἰ τοῦτο μὲν ἐστὶν ὁ
 ἔρως, ἐγὼ δ' ὁ ἐρώμενος, τί αὖν ταῦτ' ἀλγοῦμεν; τί δ'
 ἀλλήλους ζητοῦμεν; ἀληθῆ πάντ' εἶπεν ὁ Φιλητῆς.
 Τὸ ἐκ τοῦ κήπου παιδίον ὤφθη καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν
 45 ὄναρ ἐκείνο καὶ νῆμειν ἡμᾶς τὰς ἀγέλας ἐκέλευσε.
 Πῶς ἂν τις αὐτὸ λάβοι; σμικρὸν ἐστὶ καὶ φεύζεται.
 Καὶ πῶς ἂν τις αὐτὸ φύγοι; πτερὰ ἔχει καὶ κατα-
 λήφεται. Ἐπὶ τὰς Νύμφας δεῖ βοηθοὺς καταφεύγειν.
 Ἄλλ' οὐδὲ Φιλητᾶν ὁ Πᾶν ὠφέλησεν Ἀμαρυλλίδος
 50 ἐρώντα. * Ὅσα εἶπεν ἄρα φάρμακα, ταῦτα ζητητέον,
 φίλημα καὶ περιπλοκήν καὶ κῆσθαι γυμνοῦς χαμαί.
 κρύος μὲν, ἀλλὰ καρτερήσομεν δεῦτεροι μετὰ Φιλητᾶν. *

Θ'. Τοῦτ' αὐτοῖς γίνεται νυκτερινὸν παιδευτήριον.
 Καὶ ἀγαγόντες τῆς ἐπιούσης ἡμέρας τὰς ἀγέλας εἰς

LOCUS.

sanam mentem nactus fuerim, Amori, o pueri, consecrati
 estis et Amor vestri curam gerit.

VII. Majorem in modum delectati sunt, veluti fabulam
 non sermonem verum audientes, quæsiveruntque quidnam
 tandem esset Amor, utrum puer, an avis, et quidnam pos-
 set? Iterum ad hæc Philetas: Deus est, o pueri, Amor,
 juvenis, formosus, idemque volaticus; idcirco et juventute
 gaudet, et pulchritudinem sectatur, et animis alas addit.
 Potentia ejus tanta, quanta ne Jovis quidem. Imperat ele-
 mentis, imperat astris, inque deos sibi pares imperium
 obtinet: neque vos tantum imperii in capras ovesque habetis.
 Omnes flores Amoris sunt opera; istæ plantæ ipsius sunt
 factura: per hunc et fluvii fluunt et venti spirant. Ego
 vidi taurum amore correptum, et veluti cestro percitus
 mugiebat: vidi etiam hircum, qui amabat capellam, et il-
 lam ubique insequabatur. Egomet ipse juvenis fui et
 amavi Amaryllida; et nec de cibo quidem cogitabam, nec
 potum ori admove, neque somnum capere curabam. Animo
 dolebam, corde contremiscebam, frigore corpus
 horrebat: vociferabar, non secus ac si vapularem, tacebam
 veluti emortuus, fluvii me immergebam, quasi igne fla-
 grarem. Implorabam Panis auxilium, utpote qui ipse quoque
 Pinus amore captus fuisset: laudabam Echo, quod Ama-
 ryllidis nomen mecum una ingeminaret: calamos confrin-
 gebam, quod boves quidem mihi demulcerent, non tamen
 Amaryllida pellicere possent. Nulla enim amoris est me-
 dicina, nec cibus, nec potus, nec carmen ullum, præter-
 quam osculum, amplexus et nudorum corporum concubitus.

VIII. Philetas quidem, postquam ipsos tali modo insti-
 tuit, caseis quibusdam et hædo jam cornigero ab illis ac-
 ceptis, discessit. Illi vero soli relictis, tunc primum audito
 Amoris nomine, inæstitia veluti contracti sunt, et noctu
 casas repetentes, quæ ipsi in se experiebantur cum illis
 comparabant quæ audiverant. Dolent amantes: etiam
 nos dolemus. Cibus posthabent: etiam nos posthabuimus.
 Dormire nequeunt: nec nos quoque. Uri videntur: et intra
 nos ignis ardet. Mutuum exoptant adspectum: et eam ob
 causam nos citius oriri diem cupimus. Forsan hoc ipsum
 amor est, et imprudentes mutuo tenemur amore. * Enim-
 vero si hoc (non) esset amor, et ego (non) essem amasius,
 cur tandem sic doleremus? cur alter alterum quæreremus?
 Omnia vera nobis dixit Philetas. Ille ex horto puellus visus
 est quoque parentibus nostris in illis olim somniis et pas-
 cere nos greges jussit. Sed quo pacto quis illum capere
 poterit? Pusillus est et fugiet. Et quæ quis ratione illum
 effugerit? Alas habet et nos assequetur. Ad Nymphas opor-
 tet patronas confugere. At nihil quidquam Pan profuit
 Philetæ Amaryllida amanti. Sunt igitur querenda nobis
 illa, quæ dixit, remedia; nempe osculum, complexus,
 nudusque humi concubitus. Frigus quidem est intensus;
 ceterum hoc Philetæ exemplo sustinebimus.

IX. Hic illis fuit quasi nocturnus ludus. Imminente vero
 die, gregibus in pascua eductis, ut in conspectum venerunt,

νομήν, ἐφίλησαν μὲν ἀλλήλους ἰδόντες, ὃ μὴπω πρό-
 τερον ἐποίησαν καὶ περιέβαλον τὰς χεῖρας ἐπαλλά-
 ξαντες· τὸ δὲ τρίτον ὥκνουν φάρμακον, ἀποδυθέντες
 κατακλιθῆναι· θρασύτερον γὰρ οὐ μόνον παρθένοι ἀλλὰ
 5 καὶ νέῃ αἰπούλῃ. Πάλιν οὖν νύξ ἀγρυπνίαν ἔχουσα
 καὶ ἔννοιαν τῶν γεγεννημένων καὶ κατὰμειψιν τῶν
 παραλειμμένων. « Κατεφιλήσαμεν, καὶ οὐδὲν ὄφε-
 λος· περιεβαλομεν, καὶ οὐδὲν πλεόν ἔσχομεν. Ὅτι οὖν
 κατακλιθῆναι μόνον φάρμακον ἐρώτος· πειρατέον (οὖν)
 10 καὶ τούτου· πάντως ἐν αὐτῇ τι κρεῖττον ἔσται φιλή-
 ματος. »

Ι'. Ἐπὶ τούτοις τοῖς λογισμοῖς, οἷον εἰκὸς, καὶ ὀνει-
 ρατα ἐώρων ἐρωτικά, τὰ φιλήματα, τὰς περιβολὰς· καὶ
 15 ὅσα δὲ μετ' ἡμέραν οὐκ ἐπραξαν, ταῦτ' ὄναρ ἐπραξαν·
 γυμνοὶ μετ' ἀλλήλων ἔκειντο. Ἐνθεώτεροι δὲ κατὰ
 τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ἀνέστησαν καὶ βόϊζον τὰς ἀγέλας
 κατήλαυνον· ἐπειγόμενοι πρὸς τὰ φιλήματα· καὶ
 ἰδόντες ἀλλήλους, ἅμα μειδιάματι προσέδραμον. Τὰ
 μὲν οὖν φιλήματα ἐγένετο καὶ ἡ περιβολὴ τῶν χειρῶν
 20 ἡκολούθησε, τὸ δὲ τρίτον φάρμακον ἐβράδυνε, μήτε
 τοῦ Δάφνιδος τολμῶντος εἰπεῖν, μήτε τῆς Χλόης βου-
 λομένης κατάρχεσθαι, ἔστε τύχη καὶ τοῦτ' ἐπραξαν.

ΙΑ'. Καθεζόμενοι ὑπὸ στελέχει δρυὸς, πλησίον
 ἀλλήλων καὶ γευσάμενοι τῆς ἐν φιλήματι τέρψεως,
 25 ἀπλήστως ἐνεφοροῦντο τῆς ἡδονῆς. Ἦσαν δὲ καὶ
 χειρῶν περιβολαὶ θλίψιν τοῖς στόμασι παρέχουσαι.
 Κατὰ τὴν τῶν χειρῶν προσβολὴν βιαιότερόν τι τοῦ
 Δάφνιδος ἐπισπασαμένου, κλίνεται πῶς ἐπὶ πλευρὰν ἢ
 Χλόη· κακείνος δὲ συγκατακλίνεται τῇ φιλήματι ἀκο-
 30 λουθῶν. Καὶ γνωρίσαντες τῶν ὀνειρῶν τὴν εἰκόνα,
 κατέκειντο πολὺν χρόνον ὥσπερ συνδεδεμένοι. Εἰδότες
 δὲ τῶν ἐντεῦθεν οὐδὲν καὶ νομίσαντες τοῦτ' εἶναι πέρας
 ἐρωτικῆς ἀπολαύσεως, μάτην τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας
 ἀπανήσαντες διελύθησαν καὶ τὰς ἀγέλας ἀπήλαυνον,
 35 τὴν νύκτα μισοῦντες. Ἴσως δ' ἂν τι τῶν ἀλθῶν
 ἐπραξαν εἰ μὴ θόρυβος τοιοῦτε παῖσαν τὴν ἀγροικίαν
 ἐκείνην κατέλαβε.

ΙΒ'. Νεοὶ Μηθυμναῖοι πλούσιοι, διαθέσθαι τὸν τρυ-
 γητὸν ἐν ξενικῇ τέρψει θελήσαντες, ναῦν μικρὰν καθ-
 40 ελκύσαντες καὶ οἰκέτας προσκώπους καθίσαντες, τοὺς
 Μυτιληναίων ἀγροὺς περιέπλεον, ὅσοι θαλάσσης πλη-
 σίον. Εὐλίμενός τε γὰρ ἡ παραλία καὶ οἰκήσεις
 ἡσκημένη πολυτελῶς, καὶ λουτρὰ συνεχῇ, παράδεισοί
 τε καὶ ἀλσὴ· τὰ μὲν φύσει ἔργα, τὰ δ' ἀνθρώπων
 45 τέχνη· πάντα ἐνηθῆσαι καλὰ. Παραπλέοντες δὲ καὶ
 προσορμιζόμενοι, κακὸν μὲν ἐποίουν οὐδὲν, τέρψεις δὲ
 ποικίλας ἐτέρποντο, ποτὲ μὲν ἀγρίστοις καλάμων
 ἀπηρητημένοις ἐκ λίνου λεπτοῦ, πετραίους ἰχθῦς
 ἀλιεύοντες ἐκ πέτρας ἀλιτενοῦς, ποτὲ δὲ κυσὶ καὶ
 50 δικτύοις λαγῶς φεύγοντας τὸν ἐν ταῖς ἀμπέλοις θόρυ-
 βον λαμβάνοντας. Ἦδη δὲ καὶ ὀρνίθων ἀγρὰς ἐμέ-
 λτηεν αὐτοῖς καὶ ἔλαθον βρόχους χῆνας ἀγρίους καὶ
 νήττας καὶ ὠτίδας· ὥσθ' ἢ τέρψις αὐτοῖς καὶ τραπέζης
 ὠφέλειαν παρεῖχεν. Εἰ δὲ τινος προσέδει, παρ' αὐτῶν

mutua dedere oscula, et quod nunquam hactenus fecerant
 manibus alternis amplexus junxere. Tertium autem illud
 remedium, scilicet exutis vestibus concumbere, adhibere
 non audebant: calidum namque nimis hoc facinus, quam
 ut in virginem, vel etiam in juvenem caprarium caderet.
 Iterum igitur insomnes traducebant noctes cum recordatione
 eorum, quæ fecissent, et querela ac desiderio eorum, quæ
 non fecissent. Oscula mutua dedimus, sed nihil profuit,
 in mutuos amplexus ruimus, nec quidquam amplius pro-
 fecimus. Concubitus igitur solum erit amoris remedium;
 illud itaque tentandum: omnino in eo quidquam inerit
 osculo efficacius.

X. Illis talia mente agitantibus somnia, ut par est, ama-
 toria obversabantur, videlicet oscula, amplexus, et quæ
 per diem non patraverant, hæc per somnum perpetrabant;
 nudi nempe jacebant. Tanquam vero numine aliquo ve-
 hementiore adflati, die insequenti surrexerunt et cum im-
 petu suos greges egerunt, ad oscula festinantes; seseque
 invicem conspicati, risu cum blando sibi mutuo occurre-
 runt. Intercesserunt igitur oscula nonnulla, amplexibus
 inseculis: ceterum tertium illud cessabat remedium, quod
 neque Daphnis illius mentionem facere auderet, neque Chloë
 sane initium dare rei vellet, donec forte fortuna et hoc ip-
 sum fecissent.

XI. Quercus trunco insidebant, alter prope alterum;
 atque gustata quæ est in osculo dulcedine, expleri volup-
 tate nequibant, oriebaturque simul brachiorum mutua lucta,
 quæ corporum compressionem arctiorem efficiebat. Interea
 dum Daphnis violentius inter amplexus illam attraheret, in
 latus utcumque sese reclinat Chloë, illeque super, suavium
 subsequens, inclinatus recumbit. Agnoscentes igitur som-
 niorum hanc ipsam imaginem, longo tempore quasi inter se
 constricti jacuerunt. Ceterum ignari, quæ post illa agere
 deberent, et arbitrati, hunc esse fruitionis amatoriae finem,
 plurima diei parte nequidquam ita consumpta, rursus sunt
 disjuncti, et greges compulerunt, noctem exosi. Fortasse
 autem non infecta re digressi fuissent, nisi quidam hujus-
 cemodi tumultus totum illum agrum occupasset.

XII. Quidam juvenes Methymnæi opibus pollentes, vin-
 demiam nova voluptate celebrare volentes, navicula in mare
 deducta, servisque domesticis remigum vice impositis, My-
 tilenarum agros, qui juxta mare erant siti, legebant. Est
 enim ora illa maritima portibus opportuna, atque magni-
 ifice domiciliis instructa, nec non lavaeris frequentibus
 adornata, nec non et horti atque luci, partim opera na-
 turæ, partim humana elaborati industria: cuncta juvenum
 ludis apta. Nave igitur appulsa et in stationem subducta,
 nihil perpetrabant mali, sed variis semet oblectabant modis:
 nunc hamis ab arundine suspensis linea tenui, pisces saxa-
 tiles de petra in pelagus prominente captantes, nunc cani-
 bus retibusque lepores, qui strepitum in vineis laborantium
 fugitabant, venantes. Jam vero et aucupio vacantes, la-
 queis positos feroces anseres, anates et aves tardas capiebant;
 adeo ut et hæc oblectatio ipsis mensam quoque non inutili-
 ter instrueret. Si qua re insuper opus haberent, ab iis,

ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐλάμβανον, περιττοτέρους τῆς ἀξίας ὀβολοὺς καταβάλλοντες. Ἐδεῖ δὲ μόνον ἄρτου καὶ οἴνου καὶ στέγης· οὐ γὰρ ἀσφαλὲς ἐδόκει μεταπωρινῆς ὥρας ἐνεσώσεως ἐνθαλαττεύειν· ὥστε καὶ τὴν ναῦν ἀνεῖλκον ἐπὶ τὴν γῆν νύκτα χειμέριον δεδοικότας.

II'. Τῶν δὲ δὴ τις ἀγροίκων ἐς ἀνολκὴν λίθου θλίβοντος τὰ πατηθέντα βοτρυθία χρῆζων σχοίνου, τῆς πρότερον βραγείας, κρύφα ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐλθὼν, ἀρρουρήτω τῇ νηὶ προσελθὼν, τὸ πείσμα ἐκλύσας, οἷον οἱ Μηθυμναῖοι νεανίσκοι ζητήσιν ἐποιούντο τοῦ πείσματος, καὶ (ὡμολόγει γὰρ οὐδεὶς τὴν κλοπὴν,) ὀλίγα μεμψάμενοι τοὺς ξενοδόκους, παρέπλεον· καὶ στάδια τριάκοντα παρελάσαντες, προσορμίζονται τοῖς ἀγροῖς, ἐν οἷς ὡκοῦν ὁ Δάφνης καὶ ἡ Χλόη· ἐδόκει γὰρ αὐτοῖς καλὸν εἶναι τὸ πείδιον ἐς θήραν λαγῶν. Σχοῖνον μὲν οὖν οὐκ εἶχον ὥστ' ἐκδήσασθαι πείσμα· λύγον δὲ χλωρὰν μακρὰν στρέψαντες εἰς σχοῖνον, ταύτη τὴν ναῦν ἐκ τῆς προμήνης ἄκρας εἰς τὴν γῆν ἔδρασαν. Ἐπειτα τοὺς κύνας ἀφέντες ῥινηλατεῖν ἐν ταῖς εὐκαίροις φαινομέναις τῶν ὁδῶν ἐλινιστάτου. Οἱ μὲν δὲ κύνες ἅμα ὕλακῃ διαθέντες, ἐφόδησαν τὰς αἴγας· αἱ δὲ τὰ ὀρεῖνὰ καταλιπούσαι, μᾶλλον τι πρὸς τὴν θάλατταν ὤρμησαν. Ἐχουσαι δ' οὐδὲν ἐν ψάμμῳ τρώξιμον, ἐλθοῦσαι πρὸς τὴν ναῦν αἱ θρασύτεραι αὐτῶν, τὴν λύγον τὴν χλωρὰν, ἥ δέδετο ἡ ναῦς, ἀπέφαγον.

ΙΔ'. Ἦν δὲ τι καὶ κλυδώνιον ἐν τῇ θαλάττῃ, κινήθεις ἀπὸ τῶν ὁρῶν πνεύματος. Ταχὺ δὲ μάλα λυθεῖσαν αὐτὴν ὑπὲρνεχεν ἡ παλῖρροια τοῦ κύματος καὶ ἐς τὸ πῆλαγος μετέωρον ἔφερεν. Αἰσθήσεως δὲ τοῖς Μηθυμναῖοις γενομένης, οἱ μὲν ἐπὶ τὴν θάλατταν ἔθεον, οἱ δὲ τοὺς κύνας συνέλεγον· ἐβόων δὲ πάντες, ὡς πάντας τοὺς ἐκ τῶν πλησίων ἀγρῶν ἀκούσαντας συνέλθειν. Ἀλλ' ἦν οὐδὲν ὄφελος· τοῦ γὰρ πνεύματος ἀκμάζοντος, ἀσχετῶι τάχει κατὰ ῥοὴν ἡ ναῦς ἐφέρετο. Οἱ δ' οὖν οὐκ ὀλίγων κτημάτων [Μηθυμναῖοι] στερόμενοι, ἐζήτουν τὸν νέμοντα τὰς αἴγας· καὶ εὐρόντες τὸν Δάφνιν ἔπαιον, ἀπέδυσον. Εἷς δὲ τις καὶ κυνόδεσμον ἀράμενος περιῆγε τὰς χεῖρας, ὡς δῆσων. Ὁ δ' ἐβόα τε παϊόμενος καὶ ἱκέτευσ τοὺς ἀγροίκους καὶ πρώτους γε τὸν Λάμωνα καὶ τὸν Δρύαντα βοηθοὺς ἐπεκαλεῖτο. Οἱ δ' ἀντιέχοντο σκληροὶ γέροντες καὶ χεῖρας ἐκ χειρουργικῶν ἔργων ἰσχυρὰς ἔχοντες· καὶ ἡζίου δικαιολογήσασθαι περὶ τῶν γεγενημένων.

ΙΕ'. Ταῦτά δὲ καὶ τῶν ἄλλων ὀξιοῦντων, δικαστὴν καθίζουσι Φιλήταν τὸν βουκόλον· πρεσβυτάτος τε γὰρ ἦν τῶν παρόντων καὶ κλέος εἶχεν ἐν τοῖς κομηταῖς δικαιοσύνης περιττῆς. Πρῶτοι δὲ κατηγοροῦν οἱ Μηθυμναῖοι σαφῇ καὶ σύντομα, (ἅτε) βουκόλον ἔχοντες δικαστὴν. Ἦλθομεν εἰς τούτους τοὺς ἀγρούς θηρᾶσαι ὕλαντες. Τὴν μὲν οὖν ναῦν λύγον χλωρὰν δῆσαντες, ἐπὶ τῆς ἀκτῆς καταλίπομεν· αὐτοὶ δὲ διὰ τῶν κυνῶν ζητήσιν ἐποιούμεθα θηρίων. Ἐν τούτῳ πρὸς τὴν θάλατταν αἱ αἴγες τούτου καταλθοῦσαι, τὴν τε λύγον κατ-

quī in agris debebant, accipientes, ultra justum pretium nummos solvebant. Pane dumtaxat, vino atque tecto indigebant; haudquaquam enim periculi expers videbatur, vergentis jam autumnī tempestate, in mari pernoctare: itaque et navem ipsam in terram subduxerunt, metu noctis tempestuosae.

XIII. Agrestium porro unus, restis indigus, cuius ope lapis, qui calcatos acinos contunderet, tolli in altum posset, ea, quam ante habuerat, rupta, clandestino ad mare tetenderat, et ad navem, quam nemo custodiebat, accesserat, atque funem, quo ea religabatur, exsolverat, eoque domum abspoliato, ad quod volebat, usus fuerat. Mane igitur Methymnaea Juventus de fune inquirere coepit; et quoniam fortum confitebatur nemo, paucis de hospitum Injuria conquesti, inde solventes nave discesserunt: stadia triginta profecti, ad agros, in quibus Chloë et Daphnis debebant, appulerunt. Hoc quippe solum aptum illis leporum venatui videbatur. Reste itaque destituti, qua pro rudente uti potuissent, vimine longo et virenti, haud secus ac fune contorto, navem summa de puppi ad terram religarunt. Deinde canibus ad feras indagandas dimissis, in viis maxime opportunis sibi visis casses tendebant. Canes proinde cum latratu discurrentes, capras terruere; quæ ideo montanis relictis magis versus mare se proripuerunt. Cumque in arena, quod ederent, non haberent, audaciores quaedam harum ad navem progressæ, virens vimen, quo religata erat navis, morsu avulserunt.

XIV. Et aestu quodam mare fervere coeperat, commoto de montibus vento; unde fluctuum reciprocatio quam celeriter navem solutam avehebat, inque altum provectam auferrebat. Quod cum sensissent Methymnaei, alii ad mare accurrere, alii canes congregare: omnes autem clamare, ita ut, quicumque in vicinis essent agris, hoc audito confluerent. Sed nihil inde proficere; vento quippe increbescente, irrevocabili quadam celeritate navis aestu ferebatur secundo. Ideo [Methymnaei], haud parva opum jactura facta, caprarium quærebant et Daphnim inventum credabant, vestibusque exuebant. Unus aliquis, sumto canis vinculo, manus illius in tergum, ut vincturus, retorsit: at ille vapulans clamare, supplexque agricolarum opem implorare, et ante omnes Lamónem ac Dryantem in auxilium vocare. Hi vero duri senes, opereque rustico validas habentes manus, summisque viribus renitebantur et ut jure de iis quæ accidissent disceptaretur, postulabant.

XV. Eadem autem et aliis poscentibus, iudex constituitur Philetas bubuicus; erat enim eorum, qui tunc convenerant, natu maximus, interque paganos eximie justitiæ fama insignis. Primi itaque Methymnaei perspicue et breviter accusare inceperunt, coram bubulico nempe agentes iudice. Venandi gratia hosce ingressi sumus agros: itaque nostram navem vimine virenti in litore religatam reliquimus, ipsimet canum ope feras indagaturi. Interea temporis huius capræ ad mare descendentes vimen depascuntur, navemque

εσθίουσιν, καὶ τὴν ναῦν ἀπολύουσιν. Ἰδὲς αὐτὴν ἐν τῇ θαλάττῃ φερομένην, πόσων οἷε μεστὴν ἀγαθῶν; Οἷα μὲν ἐσθῆς ἀπόλωλεν· [οἷος δὲ κόσμος κυνῶν·] ὅσον δ' ἀργύριον. Τούτους ἀγροὺς ἂν τις τούτους, ἐκεῖνα ἔχων, ὠνήσαιτο. Ἄνθ' ὧν ἀξιοῦμεν ἄγειν τοῦτον, πονηρὸν ὄντα αἰπόλον, ὃς ἐπὶ τῆς θαλάττης νέμει τὰς αἴγας ὡς ναύτης. »

ΙΓ'. Τοσαῦτα οἱ Μηθυμναῖοι κατηγορήσαν. Ὁ δὲ Δάφνις διέκειτο μὲν κακῶς ὑπὸ τῶν πληγῶν, Χλόην δ' ὄρων παρούσαν, πάντων κατεφρόνει, καὶ ὧδ' εἶπεν·
« Ἐγὼ νέμω τὰς αἴγας καλῶς. Οὐδέποτε ἠτιάσατο κωμῆτης οὐδὲ εἷς, ὥς ἢ κηπὸν τινος αἰξ ἐμὴ κατεβόσκησατο ἢ ἀμπελον βλαστάνουσαν κατέκλασεν· οὗτοι δ' εἰσὶ κυνηγέται πονηροὶ καὶ κύνας ἔχουσι κακῶς πε-
10 παιδευμένους, οἵτινες τρέχοντες πολλὰ καὶ ὑλακτοῦντες σκληρὰ, κατεδιώξαν αὐτάς ἐκ τῶν ὄρων καὶ τῶν πεδίων ἐπὶ τὴν θαλάτταν, ὥσπερ λύκοι. Ἄλλ' ἀπέπαγον τὴν λύγον· οὐ γὰρ εἶχον ἐν ψάμμῳ πόαν ἢ κόμαρον ἢ θύμον. Ἄλλ' ἀπώλετο ἡ ναῦς ὑπὸ τοῦ πνεύματος καὶ
20 τῆς θαλάττης. Ταῦτα χειμῶνος, οὐκ αἰγῶν, ἔστιν ἔργα. Ἄλλ' ἐσθῆς ἐνέκειτο καὶ ἀργυρος. Καὶ τίς πιστεύσει νῦν ἔχων, ὅτι τοσαῦτα φέρουσα αὐς, πείσμα εἶχε λύγον; »

ΙΖ'. Τοῦτοίς ἐπεδάκρυσεν ὁ Δάφνις καὶ εἰς οἶκτον
25 ὑπηγάγετο τοὺς ἀγροίκους πολὺν· ὥσθ' ὁ Φιλητᾶς, ὁ δικαστὴς, ὤμνυε Πᾶνα καὶ Νύμφας, μηδὲν ἀδικεῖν Δάφνιν, ἀλλὰ μηδὲ τὰς αἴγας· τὴν δὲ θαλάτταν καὶ τὸν ἄνεμον, ὧν ἄλλους εἶναι δικαστάς. Ταῦτα λέγων οὐκ ἔπειθε Φιλητᾶς τοὺς Μηθυμναίους, ἀλλ' ὑπ' ὀργῆς
30 ὀρμήσαντες ἦγον πάλιν τὸν Δάφνιν, καὶ συνδεῖν ἤθελον. Ἐνταῦθ' οἱ κωμῆται ταραχθέντες, ἐπιπηδῶσιν αὐτοῖς ὥσπερ ψᾶρες καὶ κολοιοί· καὶ ταχὺ μὲν ἀφαιροῦνται τὸν Δάφνιν ἤδη καὶ αὐτὸν μαχόμενον· ταχὺ δὲ ξύλοις παίοντες, ἐκείνους εἰς φυγὴν ἔτρεψαντο· ἀπέστησαν δ'
35 οὐ πρότερον, ἔστε τῶν ὄρων αὐτοὺς ἐξήλασαν ἐς ἄλλους ἀγροὺς.

ΙΗ'. Διωκόντων δὴ τοὺς Μηθυμναίους ἐκείνων, ἡ Χλόη κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἄγει πρὸς τὰς Νύμφας τὸν Δάφνιν καὶ ἀπονίπτει τε τὸ πρόσωπον ἡμαγμένον ἐκ
40 τῶν βρινῶν βραγισθῶν ὑπὸ πληγῆς τινος, καὶ τῆς πύρας προκομίσασα ζυμίτου μέρος καὶ τυροῦ τμημά τι, δίδωσι φαγεῖν, τό τε μάλιστα ἀνακτησόμενον αὐτὸν, φίλημα ἐφίλησε μελιτῶδες ἀπαλοῖς τοῖς χεῖλεσι.

ΙΘ'. Τότε μὲν δὴ παρὰ τοσοῦτον Δάφνις ἤλθε κα-
45 κοῦ. Τὸ δὲ πρᾶγμα οὐ ταύτῃ πέπαυτο, ἀλλ' ἐλθόντες οἱ Μηθυμναῖοι μόλις εἰς τὴν ἑαυτῶν, δοιοπόροι μὲν ἀντὶ ναυτῶν, τραυματῖαι δ' ἀντὶ τρυφόντων, ἐκκλησίαν τε συνήγαγον τῶν πολιτῶν, καὶ ἱκετηρίας θέντες, ἱκέτευσον τιμωρίας ἀξιοθῆναι· τῶν μὲν ἀληθῶν
50 λέγοντες οὐδὲ ἐν, μὴ καὶ προσκαταγέλαστοι γένοιτο, τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα παθόντες ὑπὸ ποιμένων· κατηγοροῦντες δὲ Μυτιληναίων, ὥς τὴν ναῦν ἀφελόμενον καὶ τὰ χρήματα διαρπασάντων πολέμου νόμοι. Οἱ δὲ πιστεύοντες διὰ τὰ τραύματα καὶ νεανίσκοις τῶν πρῶ-

solvunt. Tutemet in altum provectam vidisti, quantis, putas, bonis refertam? quales perierunt vestes! [qualis canum ornatus!] quanta argenti copia! Agros horum quispiam, illis instructus bonis, facile comparaverit. Pro his istum abducere æquum censemus, utpote malum caprarium, qui instar nautæ juxta mare suas pascit capras.

XVI. Talis Methymnæorum fuit accusatio. Daphnis contra, quamvis verberibus male esset affectus, ubi tamen Chloë presentem conspexit, omnia susque deque habebat, atque ita locutus est: Ego quidem recte meas pasco capras; neque unquam vicinorum vel unus criminatus est, mea quod capra vel cujusdam hortum depaverit, vitemve germinantem confrigerit. Isti autem sunt venatores improbi, maleque institutos canes habent, qui cursu rapido sævoque latratu capellas ex montibus et campis ad mare usque non secus ac lupi exagitaverunt. At vero, dices, vimen depastæ sunt! Non enim in arena herbam, vel arbutum, vel thymum habebant. At enim, perges, navis vi venti atque maris periit! Hoc est tempestatis, non autem capellarum, crimen. Sed vestimenta et argentum navi continebantur! Et quis credat, si modo sapiat, navem tantarum opum vectricem pro rudente vimen habuisse?

XVII. His dictis illacrimans Daphnis, omnino in magnam commiserationem rusticos adduxit; adeo ut Philetas iudex jurando contestaretur Panem et Nymphas, nihil contra fas egisse Daphnim, sicuti neque capellas; verum mare et ventos esse in culpa, quorum scilicet alios esse iudices. Hæc dicendo Philetas Methymnæis non persuasit; sed præ ira prosilientes, iterum Daphnim rapiabant, et constringere volebant. Ibi vicani commoti in ipsos non aliter ac sturni graculique impetum fecerunt, eque vestigio eriperunt Daphnim jam et ipsum manus conserentem, et repente baculis eos tundentes, terga vertere coegerunt. Neque prius destiterunt, quam illos e suis finibus in alios agros expulissent.

XVIII. Dum autem illi Methymnæos sic persequuntur, interim Chloë placide Daphnim ad Nymphas deducit, ejusque faciem sanguine adpersam quod nares ictu quodam essent contusæ abluit, atque e pera depromptam fermentati panis particulam caseique frustulum dat illi comedendum, et quod eum inprimis recreaturum erat, mellitum tenellis labellis osculum ei infixit.

XIX. Tantillum quidem tunc abhuit, uti ne malo infortunio Daphnis mactaretur: at vero finis huic negotio neque dum impositus erat; nam Methymnæi magna difficultate domum suam, viatores nimirum pro nautis, et saucii vulneribus pro luxuriantibus, reversi, et in concionem civibus advocatis, cum suppliciis prodierunt, obsecrantes, ne se indignos putarent, quorum causa vindicta susciperetur; ne ullum quidem verbum verum dicentes, ne etiam deridiculo præterea essent, qui talia tantaque a pastoribus pati sustinissent; verum Mytilenæos, quasi qui navem ipsis abstulissent et opes hostium more diripuissent, incusantes. Ii vero facile ob illa vulnera fidem habentes et adolescentibus

τῶν οἰκῶν παρ' αὐτοῖς τιμωρῆσαι δίκαιον νομίζοντες, Μυτιληναῖοι μὲν πόλεμον ἀκήρυκτον ἐξηφίσαντο· τῷ δὲ στρατηγῇ ἐκέλευσαν δέκα ναῦς καθελκύσαντι κα-
 5 κουργεῖν αὐτῶν τὴν παραλίαν· πλησίον γὰρ χειμῶνος ὄντος, οὐκ ἦν ἀσφαλὲς μείζονα στόλον πιστεύειν τῇ θαλάττῃ.

Κ'. Ὁ δ' εὐθὺς τῆς ἐπιούσης ἀναγόμενος αὐτερέταις
 στρατιώταις, ἐπέπλει τοῖς παραθαλαττίοις τῶν Μυτι-
 ληναίων ἀγροῖς. Καὶ πολλὰ μὲν ἤρπαζε ποίμνια,
 10 πολλὸν δὲ σῖτον καὶ οἶνον, ἄρτι πεπαυμένου τοῦ τρυ-
 φητοῦ, καὶ ἀνθρώπους δ' οὐκ ὀλίγους, ὅσοι τούτων ἐρ-
 γάται. Ἐπέπλευσε καὶ τοῖς τῆς Χλόης ἀγροῖς καὶ τοῦ
 Δάφνιδος· καὶ ἀπόβασιν ὀξείαν θέμενος, λείαν ἤλαυνε
 τὰ ἐν ποσίν. Ὁ μὲν Δάφνης οὐκ ἔνεμε τὰς αἶγας ἀλλ'
 15 ἐς τὴν ὕλην ἀνελθὼν, φυλλάδα χλωρὰν ἔκοπτεν, ὥς
 ἔχοι τοῦ χειμῶνος παρέχειν τοῖς ἐρίφοις τροφήν· ὥστ'
 ἀνωθεν θεασάμενος τὴν καταδρομὴν, ἐνέκρυψεν ἑαυτὸν
 στελέχει κοίλῃ ξηρᾷς ὀξύς. Ἡ δὲ Χλόη παρῆν ταῖς
 ἀγέλαις· καὶ διωκομένη καταφεύγει πρὸς τὰς Νύμφας
 20 ἱκέτις καὶ ἰδεῖτο φείσασθαι καὶ ὧν ἔνεμε καὶ αὐτῆς, διὰ
 τὰς θεάς· ἀλλ' ἦν οὐδὲν ὄφελος· οἱ γὰρ Μηθυμναῖοι
 πολλὰ τῶν ἀγαλμάτων κατακερτομήσαντες, καὶ τὰς
 ἀγέλας ἤλασαν κἀκείνην ἡγαγον ὥσπερ αἶγα ἢ πρό-
 25 βατον παίοντες λύγοις.

ΚΑ'. Ἐχόντες δ' ἤδη τὰς ναῦς παντοδαπῆς ἀρπαγῆς
 μεσῆς, οὐκέτι ἐγίνωνσκον περαιτέρω πλεῖν, ἀλλὰ τὸν
 οἶκαδε πλοῦν ἐποιοῦντο καὶ τὸν χειμῶνα καὶ τοὺς πο-
 λεμίους δεδιότες. Οἱ μὲν οὖν ἀπέπλεον εἰρεσίᾳ προσ-
 30 ταλαιπωροῦντες· ἄνεμος γὰρ οὐκ ἦν· ὁ δὲ Δάφνης,
 ἡσυχίας γενομένης, ἔλθων εἰς τὸ πεδίον ἐνθα ἔνεμον
 καὶ μῆτε τὰς αἶγας ἰδὼν μῆτε τὰ πρόβατα καταλαβὼν
 μῆτε Χλόην εὐρών, ἀλλ' ἐρημίαν πολλὴν καὶ τὴν σύ-
 ραγγα ἐρριμμένην, ἧ συνήθως ἐτέρπετο ἡ Χλόη, μέγα
 θῶϊον καὶ ἑλεεινὸν κοκκύων ποτὲ μὲν πρὸς τὴν φηγὸν
 35 ἔτρεγεν ἐνθα ἑκαθέζοντο, ποτὲ δ' ἐπὶ τὴν θάλατταν, ὥς
 ὀφόμενος αὐτὴν, ποτὲ δ' ἐπὶ τὰς Νύμφας, ἐφ' ἃς ἔλκο-
 μένη κατέφυγεν. Ἐνταῦθα καὶ ἐρριψεν ἑαυτὸν χαμαὶ
 καὶ ταῖς Νύμφαις ὥς προδούσαις κατεμέμεπετο.

ΚΒ'. « Ἄρ' ὤμων ἠρπάσθη Χλόη, καὶ τοῦθ' ὤμεις
 40 ἰδεῖν ὑπεμείνατε; ἢ τοὺς στεφάνους ὤμιν πλέκουσα, ἢ
 σπένδουσα τοῦ πρώτου γάλακτος, ἧς καὶ ἡ σύριγξ ἦδε
 ἀνάθημα. Αἶγα μὲν οὐδὲ μίαν μοι λύκος ἤρπασε,
 πολέμιοι δὲ τὴν ἀγέλην (ὄλην) καὶ τὴν συννέμουσαν.
 Καὶ τὰς μὲν αἶγας ἀποδεροῦσι καὶ τὰ πρόβατα κατα-
 45 θύσουσι· Χλόη δὲ λοιπὸν πόλιν οἰκήσει. Ποίους ὄμ-
 μασιν ἀπειμι πρὸς τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, ἄνευ
 τῶν αἰγῶν, ἄνευ Χλόης, λιπεργάτης ἐσόμενος; ἔχω
 γὰρ νέμειν ἔτι οὐδέν. Ἐνταῦθα περιμενῶ κείμενος
 ἢ θάνατον, ἢ πόλεμον δευτέρον. Ἄρα καὶ σὺ, Χλόη,
 50 τοιαῦτα πάσχεις; ἄρα μέμνησαι τοῦ πεδίου τοῦδε καὶ
 τῶν Νυμφῶν τῶνδε κάμου; ἢ παραμυθοῦνταί σε τὰ
 πρόβατα καὶ αἱ αἶγες αἰχμάλωτοι μετὰ σοῦ γενόμεναι; »

ΚΓ'. Τοιαῦτα λέγοντα αὐτὸν ἐκ τῶν θακρῶν καὶ
 τῆς λύπης ὕπνος βαθὺς καταλαμβάνει· καὶ αὐτῷ αἱ

primariarum apud se familiarum factam injuriam ulcisci
 justum esse arbitrati, Mytilenaeis bellum, nec illud per praec-
 5 tionem ullum indictum, decreverunt, et praefecto statim
 mandaverunt, denis in mare deductis navibus, maritimam
 incursionibus infestare oram: non enim tutum erat, im-
 minente hieme, majorem mari committere classem.

XX. Hic confestim die sequenti cum militibus, qui remi-
 gum vice ipsi fungebantur, in altum proventus, Mytile-
 naeorum agros mari proximos hostiliter invadens, multos
 tum greges, tum frumenti acervos, ac vinum, paulo ante
 finita vindemia, et homines quoque, quorum opera circa
 ista versabatur, non paucos rapuit. Impetum etiam suis
 navibus fecit in Chloë et Daphnidis agros, egressusque
 quanta celeritate posset, quavis obvia agebat, ferebat. Et
 Daphnis quidem tunc non pascebat capras; sed silvam in-
 traverat, frondesque virides stringebat, quas hiberno tem-
 pore hædis in pabulum dare posset; quamobrem de supe-
 riore loco hac incursione conspecta, sese cavo aride fagi
 trunco occultavit. Chloë autem aderat gregibus, hosti-
 busque illam persequentibus, ad Nymphas supplex confu-
 giebat, orabatque, ut et illis, quos pasceret, gregibus, at-
 que sibi propter deas parcerent; sed nihil precando profecit;
 Methymnaei namque non solum conviciis multis deorum
 simulacra illuserunt, verum etiam greges ipsos abegerunt,
 et illam ipsam non aliter, quam capram, aut ovem, virgis
 feriendo præ se egerunt.

XXI. Illi, jam naves suas præda omnigena onustas ha-
 bentes, non ulterius navigare decernebant, sed domum,
 hiemem hostemque timentes, dirigeabant. Itaque inde sol-
 vebant, summa ope incumbentes remis, cum nullus eos pro-
 sequeretur ventus; Daphnis vero, jam tranquillitate oborta,
 ingressus campum, in quo pecora pascere solebant, cumque
 nec capras vidisset, nec oves offendi-set, neque Chloë in-
 venisset, sed ubique magnam solitudinem, et projectam
 fistulam, qua se pro more oblectabat Chloë, magno clamore
 miserabilique ploratu edito, nunc quidem cursu contendebat
 ad fugum, ubi sederat; nunc vero ad mare, tanquam illam
 visurus; aliquando ad Nymphas, ad quas, cum abstrahere-
 tur, confugerat; ibique se in solum projecit, et Nymphas
 quasi proditrices incusare occepit.

XXII. A vestris statuis abstracta fuit Chloë, idque videre
 sustinistis! Illa, quæ vobis corollas plectebat, illa, quæ
 primitias lactis libabat, ejus etiam hæc fistula vobis di-
 cata pendet! Nullam quidem lupus mihi capram eripuit; sed
 hostes gregem (totum), et illam, quæ una pascebat mecum!
 Quin capras excoriabunt, ovesque mactabunt; Chloë au-
 tem in urbe inposterum habitabit! At quo vultu patrem et
 matrem, operis desertor, sine capris, sine Chloë, adibo?
 Amplius enim, quod pascam, non habeo. Hic projectus
 mortem, aut alterum bellum exspectabo. Num vero tu
 quoque, Chloë, talia perfers? Meministine amplius lu-
 jusce campi, harumce Nympharum, atque mei? An sola-
 tium tibi afferunt oves et capellæ tecum in captivitatem
 abductæ?

XXIII. Talia ipsum dicentem, præ dolore et lacrimis
 sompnus opprimit profundus, et ipsi obveniunt tres illæ

τρεῖς ἐφίστανται Νύμφαι, μεγάλαι γυναῖκες καὶ καλαί, ἡμίγυμνοι καὶ ἀνυπόδητοι, τὰς κόμας λελυμέναι καὶ τοῖς ἀγάλμασιν ὅμοιαι. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐώκεσαν ἐλεοῦσαι τὸν Δάφνιν· ἐπειθ' ἡ πρεσβυτάτη λέγει ἐπιρρῶινύουσα. « Μὴδὲν ἡμῶς μέμφου, Δάφνι· Χλόης γὰρ ἡμῖν μᾶλλον μέλει ἢ σοί. Ἡμεῖς τοι καὶ παιδίον οὔσαν αὐτὴν ἡλεήσαμεν καὶ ἐν τῷδε τῷ ἄντρῳ κειμένην αὐτὴν ἀνευρέψαμεν. Ἐκείνη (καὶ τοῖς) πεδίοις κοινὸν οὐδὲν καὶ τοῖς προβατίοις τοῦ Λάμωνος. Καὶ νῦν δὲ ἡμῖν πεφρόντισται τὸ κατ' ἐκείνην· ὥς μήτ' εἰς τὴν Μήθυμναν κομισθεῖσαι δουλεύοι, μήτε μέρος γένοιτο λείας πολεμικῆς. Καὶ τὸν Πᾶνα ἐκείνον τὸν ὑπὸ τῇ πίτῃ ἰδρυμένον, ὃν ὁμοῖς οὐδέποτε οὐδ' ἄνθρῳ ἐτιμήσατε, τοῦτο ἐδεήθημεν ἐπικουρον γενέσθαι Χλόης· συνήθης γὰρ στρατοπέδοις μᾶλλον ἡμῶν καὶ πολλοὺς ἥδ' ἡ πολέμους ἐπολέμησε τὴν ἀγροικίαν καταλιπών· καὶ ἅπεισι τοῖς Μήθυμναίοις οὐκ ἀγαθὸς πολέμιος. Κάμνε δὲ μὴδὲν, ἀλλ' ἀναστὰς ὄφθητι Λάμωνι καὶ Μυρτάλῃ, οἳ καὶ αὐτοὶ κείναι χαμαὶ, νομίζοντες καὶ σὲ μέρος γεγονέναι τῆς ἀρπαγῆς· Χλόη γὰρ σοι τῆς ἐπιούσης ἀφίξεται μετὰ τῶν αἰγῶν, μετὰ τῶν προβάτων· καὶ νεμήσετε κοινῇ καὶ συρίσετε κοινῇ· τὰ δ' ἄλλα μελήσει περὶ ὑμῶν Ἑρωτι. »

ΚΔ'. Τοιαῦτ' ἰδὼν καὶ ἀκούσας Δάφνης, ἀναπηδήσας (ἐκ) τῶν ὕπνων καὶ ὅτ' ἤδονῃς καὶ λύπης μεστὸς δακρύων, τὰ ἀγάλματα τῶν Νυμφῶν προσεκύνει καὶ ἐπηγγέλλετο, σωθείσης Χλόης, θύσειν τῶν αἰγῶν τὴν ἀρίστην. Δραμὼν δὲ καὶ ἐπὶ τὴν πίτῃν, ἔνθα τὸ τοῦ Πανὸς ἄγαλμα ἰδρυτο, τραγοσκελὲς, κερασφόρον, τῇ μὲν σύριγγα, τῇ δὲ τράγον πηδῶντα κατέχον, κάκεινον προσεκύνει καὶ ᾄχεται ὑπὲρ τῆς Χλόης καὶ τράγον θύσειν ἐπηγγέλλετο. Καὶ μόλις ποτὲ περὶ ἡλίου καταφοράς παυσάμενος δακρύων καὶ εὐχῶν, ἀράμενος τὰς φυλλάδας, ὥς ἔκοψεν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἑπαυλιν, καὶ τοὺς ἄμφι τὸν Λάμωνα πένθους ἀπαλλάξας, εὐφροσύνης ἐμπλήσας, τροφῆς τ' ἐγεύσατο καὶ ἐς ὕπνον ὤρμησεν οὐδὲ τοῦτον ἄδακρυ· ἀλλ' εὐχόμενος μὲν αὖθις τὰς Νύμφας ὄναρ ἰδεῖν, εὐχόμενος δὲ τὴν ἡμέραν γενέσθαι ταχέως, ἐν ἣ Χλόην ἐπηγγείλαντο αὐτῷ· νυκτῶν πασῶν ἐκείνη ἐδοξε μακροτάτη γεγονέναι. Ἐπράχθη δ' ἐπ' αὐτῆς τάδε.

ΚΕ'. Ὁ στρατηγὸς δὲ τῶν Μήθυμναίων ὅσον δέκα σταδίους ἀπελάσας, ἡβέλησε τῇ καταδρομῇ τοὺς στρατιώτας κεκμηχότας ἀναλαβεῖν. Ἄκρας οὖν ἐπεμβαιούσης τῇ πελάγει λαθόμενος, ἐπεκτεινομένης μηχανοειδῶς, ἥς ἐντὸς θάλαττα γαληνότερον τῶν λιμένων ὅρμον εἰργάζετο, ἐνταῦθα τὰς ναῦς ἐπ' ἀγκυρῶν μετῴρους διορμίσας, ὥς μὴδὲ μίαν ἐκ τῆς γῆς τῶν ἀγροίκων τινὰ λυπῆσαι, ἀνῆκε τοὺς Μήθυμναίους εἰς τέρψιν εἰρηνικὴν. Οἱ δ' ἔχοντες πάντων ἀφρονίαν ἐκ τῆς ἀρπαγῆς, ἐπινον, ἐπαίζον, ἐπινίκιον ἐορτὴν ἐμυοῦντο. Ἄρτι δὲ παυομένης ἡμέρας καὶ τῆς τέρψεως ἐς νύκτα ληγούσης, αἰφνίδιον μὲν ἡ γῆ πᾶσα ἐδόκει λάμπεσθαι πυρὶ, κτύπος δ' ἤκούετο ῥόθιος κωπῶν, ὥς

Nymphae, mulieres proceræ et formosæ, seminudæ discalceatæque, crinibus solutis, simulacrisque suis similes. Atque primo quidem quasi miserari Daphnidis vicem sunt visæ; deinde natu maxima animam jacentem erigendo ita infit: Noli nos insimulare, Daphni: nobis quippe magis curæ, quam tibi, est Chloë. Nos ejus etiamnum infantulæ misertæ fuimus, inque hoc antro jacentem suscepimus nutriendam. Nihil illi cum campis et ovibus Lamonis commune. Atque res illius etiam nunc nobis sunt curæ, et providimus, ne vel Methymnam deportetur in servitutem, vel in partem hostilis prædæ veniat. Atque Panem illum, qui pinu sub hac sedem habet, quem vos nunquam adhuc vel flosculo quidem honorastis, hunc, inquam, oravimus, ut Chloæ suppetias veniat: magis enim, quam nos, assuevit castris; nec pauca jam bella, rure relicto, gessit; et abit Methymnæis sat metuendus hostis. Noli laborare; quin surge, et videndum te exhibe Lamoni atque Myrtalæ, qui et ipsi humi prostrati jacent, te quoque partem rati hujusce rapinæ factum. Etenim Chloë postera die tibi una cum capris ovibusque redibit, atque una pascetis, et una fistula canetis: cetera de vobis curæ erunt Amori.

XXIV. Hisce visis atque auditis Daphnis, e somno exsiliens, præ lætitia ac mœrore obortis lacrimis, Nympharum simulacra adorat, vovens, sospite Chloë, optimam ex capris sese mactaturum. Et procurrens ad pinum, ubi Panis simulacrum positum erat, cruribus hircinis, cornigerum, altera manu fistulam, altera hircum salientem tenens, illum ad venerabatur, volaque pro salute Chloës suscipiebat, et se hircum immolaturum sancte promittebat. Et vix tandem circa solis occasum flendi ac precandi finem faciens, sublati, quas deputaverat, frondibus, ad villam rediit, Lamoni mœrore liberavit, gaudio replevit; et statim, cibo sumpto, in somnum delapsus est, nec illum quidem sine fletu; sed iterum preces faciens, ut Nymphas in somno videat, ocusque illucescat dies, qua illi Chloës reditum promiserant. Cunctarum noctium illa ei visa fuit longissima. In illa autem hæc acta fuere.

XXV. Præfectus Methymnæorum, in altum decem circiter stadia progressus, suos illa incursione defatigatos milites voluit recreare. Nactus igitur promontorium in mare procurrens, lunataque exporrectum forma, cujus sinus ipsis portubus tranquilliorē præbebat stationem, hoc in loco naves ancoris stabilitas cum constituisset, ne cui ex terra agrestium quisquam negotium facesseret, Methymnæis velut in pace securam indulsit oblectationem. Qui cum ex rapina omnium affluerent copia, potabant, ludebant, victorialia quasi celebrabant. Commodum vero desinente die, hilaritate in noctem protracta, et visa fuit repente universa illa terra flammis collucere, atque vehemens audiri remorum strepitus, quasi ingens adventaret classis. Cla-

επιπλέοντος μεγάλου στόλου Ἐβόα τις ὀπλίζεσθαι τὸν στρατηγὸν, ἄλλος ἄλλον ἐκάλει, καὶ τετρῶσθαι τις ἐδόκει, κἂν σχήματι ἐκεῖτο νεκροῦ. Εἶκασεν ἂν τις εἶναι νυκτομαχίαν οὐ παρόντων πολεμίων.

ΚΖ'. Τῆς δὲ νυκτὸς αὐτοῖς τοιαύτης γενομένης, ἐπῆλθεν ἡμέρα πολλὴ τῆς νυκτὸς φοβερωτέρα. Οἱ τράγοι μὲν, οἱ τοῦ Δάφνιδος, καὶ αἱ αἴγες, κιττὸν ἐν τοῖς κέρασι κορυμβοφόρον εἶχον· οἱ δὲ κριοὶ καὶ αἱ οἷς τῆς Χλόης, λύκων ὠρυγμὸν ὠρύοντο. Ὡφθη δὲ καὶ αὐτὴ πίτυς ἐστεφανωμένη. Ἐγίνετο καὶ περὶ τὴν θάλατταν αὐτὴν πολλὰ παράδοξα. Ἀ' τε γὰρ ἀγκυραὶ κατὰ βυθοῦ, πειρωμένον ἀναφέρειν, ἔμενον, αἶ' τε κῶπαι, καθιέντων εἰς εἰρεσίαν, ἐθραύοντο· καὶ δελφίνες πηδῶντες ἐξ ἄλλος ταῖς οὐραῖς παίοντες τὰς ναῦς ἔλυσον τὰ γομφώματα. Ἦκούετο τις καὶ ἀπὸ τῆς ὀρθίου πέτρας, τῆς ὑπὲρ τὴν ἄκραν, σύριγγος ἤχος· ἀλλ' οὐκ ἔτερεπεν ὡς σύριγξ, ἐφόβει δὲ τοὺς ἀκούοντας ὡς σάλπιγξ. Ἐταράττοντο οὖν καὶ ἐπὶ τὰ ὅπλα ἔθεον καὶ πολεμίους ἐκάλουν τοὺς οὐ βλέπομένους· ὥστε πάλιν ἤρχοντο νύκτα ἐπελθεῖν, ὡς τευζόμενοι σπονδῶν ἐν αὐτῇ. Συνετὰ μὲν οὖν πᾶσιν ἦν τὰ γινόμενα τοῖς φρονούσιν ὀρθῶς, ὅτι ἐκ Πανὸς ἦν τὰ φαντάσματα καὶ ἀκούσματα μηνιόντος τι τοῖς ναύταις. Οὐκ εἶχον δὲ τὴν αἰτίαν συμβαλεῖν, οὐδὲν γὰρ ἱερὸν σεσύλητο Πανός, ἐστ' ἀμφὶ μέσσην ἡμέραν εἰς ὕπνον οὐκ ἀθεῖ τοῦ στρατηγοῦ καταπεσόντος, αὐτῷ δὲ Πᾶν ὥφθη τοιάδε λέγων.

ΚΖ'. « Ὡ πάντων ἀνοσιώτατοι καὶ ἀσεβέστατοι, τί ταῦτα μαινομέναις φρεσὶν ἐτολμήσατε; Πολέμου μὲν τὴν ἀγροικίαν ἐνεπλήσατε τὴν ἐμοὶ φίλην, ἀγέλας δὲ βοῶν καὶ αἰγῶν καὶ ποιμνίων ἀπηλάσατε τὰς ἐμοὶ μελομένας· ἀπεσπάσατε δὲ βοιωτῶν παρθένον, ἐξ ἧς Ἔρως μῦθον ποιῆσαι θέλει· καὶ οὐτε τὰς Νύμφας ἠδέσθητε βλέπουσας, οὐτε τὸν Πᾶνα ἐμέ. Οὐτ' οὖν Μήθυμναν ὄψεσθε μετὰ τοιοῦτων λαγύρων πλέοντες, οὐτε τήνδε φεύξεσθε τὴν σύριγγα τὴν ὑμᾶς ταραξάσαν· ἀλλ' ὑμᾶς βορὰν ἰχθύων θήσω καταδύσας, εἰ μὴ τὴν ταχίστην καὶ Χλόην ταῖς Νύμφαις ἀποδώσεις καὶ τὰς ἀγέλας Χλόης καὶ τὰς αἴγας καὶ τὰ πρόβατα. Ἀνάστα δὴ καὶ ἐκδίδοις τὴν κόρην μεθ' ὧν εἶπον. Ἠγήσομαι ἐγὼ καὶ σοὶ τοῦ πλοῦ, κακείνη τῆς ὁδοῦ. »

ΚΗ'. Πᾶν οὖν τεθορυβημένος ὁ Βρύαξις, (τοῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο ὁ στρατηγός,) ἀναπηδᾷ καὶ τῶν νεῶν καλέσας τοὺς ἡγεμόνας, ἐκέλευσε τὴν ταχίστην ἐν τοῖς αἰγμαλώτοις ἀναζητεῖσθαι Χλόην. Οἱ δὲ ταχέως ἀνεῦρον καὶ εἰς ὀφθαλμοὺς ἐκόμισαν· ἐκαθέζετο γὰρ τῆς πίτυος ἐστεφανωμένη. Σύμβολον δὴ καὶ τοῦτο τῆς ἐν τοῖς ὀνείροις ὁβείως ποιούμενος, ἐπ' αὐτῆς τῆς ναυαρχίδος εἰς τὴν γῆν αὐτὴν κομίζει. Κακείνη δ' ἄρτι ἀποβιβᾷ καὶ σύριγγος ἤχος ἀκούεται πάλιν ἐκ τῆς πέτρας, οὐκέτι πολεμικός καὶ φοβερός, ἀλλὰ ποιμενικός καὶ ὥς εἰς νομὴν ἡγεῖται ποιμνίων. Καὶ τὰ τε πρόβατα κατὰ τῆς ἀποβάθρας ἐξέτρεχεν, οὐκ ἐξολισθάνοντα τοῖς κέρασι τῶν γηλίων, καὶ αἱ αἴγες πολλὴν θρασύτερον, ὅσα καὶ κορυμβοκατεῖν εἰθισμέναι.

mabat quidam, ut se belli dux armis accingeret; alius alium vocabat, videbaturque nonnullus vulneratus: immo erat, qui faciem cadaveris prae se ferret. Putasset aliquis, nocturnum esse praelium, hoste nullo praesente.

XXVI. Nocte tali peracta, illis illuxit dies nocte longe terribilior. Hirci namque et caprae Daphnidis hederam corymbiferam in cornibus gestabant, arietes autem et oves Chloës luporum ululatum edere audiebantur. Apparebat et ipsa Chloë pinu redimita caput. Multa quoque et in ipso mari fiebant mira. Ancorae namque, quamvis in altum eas tollere connterentur, in profundo fixae perstabant, remique in mare demissi, confringebantur: delphines salientes e mari, ferientesque suis naves caudis, compages solvebant. Audiebatur et super arduae petrae cacumine sonus quidam fistulae; non autem audientes oblectabat, ut fistula, sed terrebat, ut tuba. Quare perculsi ad arma concurrabant, atque, quos non videbant, hostes vocabant; qua de causa noctem redire optabant, veluti ejus beneficio inducias nacturi. Omnibus quidem, quibus mens non erat laeva, constabat, a Pane haec esse terribilissima auditio: hisce succensente nautis: causam tamen haudquam conjicere poterant, quippe nullum Panis templum direptum fuerat; donec circa meridiem belli praefecto, non sine numine Divum, in somnum effuso, Pan talia dicere visus fuit.

XXVII. O omnium sceleratissimi atque sacerrimi mortaliū, quānam causa vos impulit tanta facinora furibunda mente patrare? Agrum hunc mihi carum ausi estis bello infestare, boum armenta et caprarum et ovium greges, qui mihi sunt curae, abegistis! Ab aris meis virginem abstraxistis, de qua Amor vult fabulam facere! Quin neque Nymphas adspicientes, nec me Panem reveriti estis! Quapropter neque cum ejusmodi navigantes spoliis Methymnam unquam videbitis, neque hanc fistulam, quae vestros animos ita percussit, effugietis; sed vos undis obrutos dabo piscibus escam, nisi quam occissime his Nymphis Chloë, et insuper hos greges Chloës, et capras, et oves reddideris. Surgito proinde, et e nave puellam cum his, quae dixi, educito. Tui tibi cursus ducem, illi viam me praebeto.

XXVIII. Hisce omnibus consternatus Bryaxis (illud enim nomen duci erat) exsilit, et navium ductoribus convocatis, inter captivos quam citissime inquiri Chloë, jussit; qui illico eam invenerunt, et in ejus conspectum adduxerunt: sedebat namque pinu coronata. Ille vero hoc ipsum pro indicio habens ejus, quod in somnis viderat, illam ad terram in ipsa praetoria vehit nave. Vix illa e mari in terram descendit, cum fistulae sonus iterum de petra exaudiri cepit, non ille tamen, ut antea, bellicus et formidolosus, sed pastoralis, et qualis ad pastum ducere solet pecora; ovesque per scalam navis decurrerunt, nec ullam, eo quod cornipedes essent, labi contigit; capellae tamen longe audacius, quippe quae etiam per praerupta rupium scandere soleant.

ΚΘ'. Καὶ ταῦτα μὲν περιίσταται κύκλῳ τὴν Χλόην, ὡς περ χορὸς, σκιρτῶντα καὶ βληγώμενα καὶ ὁμοία χαίρουσιν· αἱ δὲ τῶν ἄλλων αἰπόλων αἶγες καὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰ βουκόλια κατὰ χώραν ἔμενον ἐν κοίλῃ νηϊ, καθάπερ αὐτὰ τοῦ μέλους μὴ καλοῦντος. Θαύματι δὲ πάντων ἐνεχομένων καὶ τὸν Πᾶνα εὐφημούντων, ὥσθη τούτων ἐν τοῖς στοιχείοις ἀμφοτέροις θαυμασιώτερα. Τῶν μὲν Μηθυμναίων, πρὶν ἀνασπάσαι τὰς ἀγκύρας, ἔπλεον αἱ νῆες καὶ τῆς ναυαρχίδος ἠγεῖτο δελφὶν πηδῶν ἐξ ἄλλος· τῶν δ' αἰγῶν καὶ τῶν προβάτων ἠγεῖτο σύριγγος ἤχος ἡδίστος καὶ τὸν συρίττοντα ἔβλεπον οὐδεὶς· ὥστε τὰ ποιμνία καὶ αἱ αἶγες προήεσαν ἄμα καὶ ἐνέμοντο τερπόμεναι τῷ μέλει.

Λ'. Δευτέρως ποῦ νομῆς καιρὸς ἦν καὶ ὁ Δάφνης ἀπὸ σκοπῆς τιнос μετεώρου θεασάμενος τὰς ἀγέλας καὶ τὴν Χλόην, μέγα βοήσας, « ὦ Νύμφαι καὶ Πᾶν, » κατέδραμεν εἰς τὸ πεδίον· καὶ περιπλακεῖς τῇ Χλόῃ καὶ λιποθυμήσας κατέπεσε. Μόλις δ' ἐμβῆς ὑπὸ τῆς Χλόης φιλούσης καὶ ταῖς περιβολαῖς θαλπούσης γυνόμενος, ἐπὶ τὴν συνήθη φηγὸν ἔρχεται· καὶ ὑπὸ τῷ στελέχει καθίσας ἐπυνθάνετο πῶς ἀπέδρα τοσοῦτους πολεμίους. Ἦ δ' αὐτῷ κατέλεξε πάντα· τὸν τῶν αἰγῶν κιττὸν, τὸν τῶν προβάτων ὠρυγμὸν, τὴν ἐπανθήσασαν τῇ κεφαλῇ πύτυν, τὸ ἐν τῇ γῇ πῦρ, τὸν ἐν τῇ θαλάττῃ κτύπον, τὰ συρίσματα ἀμφοτέρω, τὸ πολεμικὸν καὶ τὸ εἰρηνικὸν, τὴν νύκτα τὴν φοβεράν· ὅπως αὐτῇ τὴν ὁδὸν ἀγνοοῦσα καθυγήσατο τῆς ὁδοῦ μουσική. Γνωρίσας οὖν ὁ Δάφνης τὰ τῶν Νυμφῶν ὀνειράτα καὶ τὰ τοῦ Πανὸς ἔργα, διηγεῖται καὶ αὐτὸς ὅσα εἶδεν, ὅσα ἤκουσεν· ὅτι μέλλον ἀποθνήσκειν διὰ τὰς Νυμφας εἰρησε. Καὶ τὴν μὲν ἀποπέμψει κοινοῦσαν τοὺς ἀμφὶ τὸν Δρύαντα καὶ Λάμωνα, καὶ ὅσα πρέπει θυσίᾳ· αὐτὸς δ' ἐν τούτῳ τῶν αἰγῶν τὴν ἀρίστην συλλαβὴν καὶ κιττῷ στεφανώσας, ὡς περ ὥφθησαν τοῖς πολεμίοις, καὶ γάλα τῶν κεράτων κατασπείσας, ἔθυσέ τε ταῖς Νύμφαις καὶ κρεμάσας ἀπέδειρε καὶ τὸ δέρμα ἀνέθηκεν.

ΛΑ'. Ἦδη δὲ παρόντων τῶν ἀμφὶ τὴν Χλόην, πῦρ ἀνακαύσας καὶ τὰ μὲν ἐψήσας τῶν κρεῶν, τὰ δ' ὀπτήσας, ἀπήρξατό τε ταῖς Νύμφαις καὶ κρατῆρα γλεύκους ἀπέσπειρε [μεστὸν] καὶ ἐκ φυλλάδος στιβάδας ὑποστορέσας, ἐντεῦθεν ἐν τροφῇ ἦν καὶ ποτῶ καὶ παιδιᾷ· καὶ ἅμα τὰς ἀγέλας ἐπεσκόπει, μὴ λύκος ἐμπεσὼν ἔργα ποιήσει πολεμίων. Ἦσαν τινες καὶ ὁδὰς εἰς τὰς Νύμφας, παλαιῶν ποιμένων ποιήματα. Νυκτὸς δ' ἐπελθούσης αὐτοῦ κοιμηθέντες ἐν τῷ ἀγρῷ, τῆς ἐπιούσης τοῦ Πανὸς ἐμνημόνευσαν· καὶ τῶν τράγων τὸν ἀγέλαρχον στεφανώσαντες πύτυος, προσήγαγον τῇ πύττει· καὶ ἐπισπείσαντες οἶνου καὶ εὐφημοῦντες τὸν θεόν, ἐθυσαν, ἐκρέμασαν, ἀπέδειραν· καὶ τὰ μὲν κρέα ὀπτήσαντες καὶ ἐψήσαντες, πλησίον ἔθηκαν ἐν τῷ λειμῶνι, ἐν τοῖς φύλλοις· τὸ δὲ δέρμα αὐταῖς κέρασιν ἐνέθηζαν τῇ πύττει πρὸς τὸν ἀγάλματι, ποιμενικὸν ἀνάθημα ποιμενικῷ θεῷ. Ἀπήρξαντο καὶ τῶν κρεῶν, ἀπέσπειραν καὶ

XXIX. Atque totus iste grex undique Chloë circumstabat, et tanquam chorus quidam tripudiabat, halabatque, et lætitiā atque hilaritatem præ se ferebat. Aliorum autem pastorum capræ atque oves, nec non armenta, ne pedem quidem movebant, sed in navis carina manebant, tanquam ipsa cantu illo non evocante. Cum itaque admiratione omnes tenerentur, Panemque celebrarent, conspecta sunt in utroque elemento prioribus mirabilia. Methymnæis namque, priusquam revellerent ancoras, naves currebant, et navem prætoriam delphin e mari prosiliens præibat: suavisissimus fistulæ sonus capras ovesque ducebat, nemine fistula canentem vidente. Oves ergo et capellæ simul procedebant, et pabulabantur, suaviter hujusce cantus modulamine delinitæ.

XXX. Alterius pastionis tempus erat, cum Daphnis, ab edita quadam specula prospectis gregibus atque Chloë, valide exclamans, o Nymphæ, o Pan, decurrit in campum, et in Chloës amplexus ruens, animo deficiens collabitur. Ille autem ægre, Chloë basiante, suoque eum amplexu fovente, tandem reviviscens, ad consuetam fagum perrexit, sedensque super trunco percunctabatur, quomodo tot hostes effugisset. Illa cuncta illi ordine enarravit, videlicet, caprarum hederam, ovium ululatum, efflorescentem in ipsius capite pinum, flammam in terra, strepitum in mari, geminos fistulæ modos, bellicum nempe atque pacificum, noctem illam horrendam, quomodo sibi itineris ignaræ viam monstrasset cantus ille. Agnovit ergo Daphnis Nympharum somnia et opera Panis, exposuitque vicissim et ille, quæ vidisset, quæ audivisset, quod mori volens Nymphis vitam deberet. Post Chloë dimisit, ut Dryantem et Lamonem, eaque, quibus opus esset ad sacrificium recte perpetrandum, adduceret; ipse interea optimam e capris correptam, hederamque coronatam, quales hostibus ante visæ fuerant, et lacte super cornua fuso, Nymphis mactavit, suspensam excoriat, pellemque dicavit.

XXXI. Jam præsentē Chloë atque ejus comitatu, focum accendit Daphnis, et parte carniū elixata, parte assata, Nymphis obtulit primitias, et pateram musto plenam libavit. Mox toris e fronde sibi substratis, deinde totus in cibo, in potu, in lusu erat, simulque greges servabat, ne lupus irruens hostilia perpetraret. Quasdam quoque cantilenas in Nympharum honorem cecinerunt, veterum pastorum carmina. Postquam nox advenit, ibidem in agro pernoctarunt, et die sequenti Panis meminerunt: et ex hircis ipsum gregis ducem, pinea redimitum corona, ad pinum adduxerunt, libatoque desuper vino, bona verba deo dicentes, mactarunt, suspenderunt, pellem diripuerunt; carnes vero tam assatas, quam elixatas, frondibus impositas in prato apposuerunt. Pellem una cum cornibus pinui juxta Panis statuat affixerunt, pastorale donum pastorali deo. Primitias quoque carniū obtulerunt, et cratere capaciore liba-

κρατήρος μείζονος· ἦσαν ἡ Χλόη, Δάφνις ἐσύρισεν.

ΑΒ'. Ἐπὶ τούτοις κατακλιθέντες, ἤσθιον· καὶ αὐτοὺς ἐφίσταται Φιλητᾶς ὁ βουκόλος κατὰ τύχην, στεφανίσκους τινὰς τοῦ Πανὶ κομίζων καὶ βότρυς ἔτι ἐν φύλλοις καὶ κλήμασι· καὶ αὐτῶ τῶν παιδῶν ὁ νεώτατος εἶπετο Τίτυρος, πυρρὸν παιδίον καὶ γλαυκόν, λευκὸν δὲ καὶ ἀγέρωχον· καὶ ἤλλετο κοῦφα, βαδίζων ὥσπερ ἔριφος. Ἀναπηδήσαντες οὖν συνεστεφάνουν τὸν Πᾶνα καὶ τὰ κλήματα τῆς κόμης τῆς πίτυος ἐξήρτων· καὶ κατακλίναντες πλησίον αὐτῶν συμπότην ἐποιούντο. Καί, οἷα δὴ γέροντες ὑποθεβρεγμένοι, πρὸς ἀλλήλους πολλὰ ἔλεγον· ὡς ἐνεμον, ἦνικ' ἦσαν νέοι, ὡς πολλὰς ληστῶν καταδρομὰς διέφυγον· ἐσεμνύνετό τις, ὡς λύκον ἀποκτείνας· ἄλλος, ὡς μόνου τοῦ Πανὸς δευτέρα σύριγας· τοῦτο τοῦ Φιλητᾶ τὸ σεμνολόγημα ἦν.

ΑΓ'. Ὁ οὖν Δάφνις καὶ ἡ Χλόη πάσας δεήσεις προσέφερον μεταδοῦναι καὶ αὐτοῖς τῆς τέχνης, συρίσαι τ' ἐν ἑορτῇ θεοῦ σύριγγι χαίροντος. Ἐπαγγέλλεται Φιλητᾶς, καίτοι τὸ γῆρας ὡς ἄπνου μεμψόμενος, καὶ ἔλαθε σύριγγα τὴν τοῦ Δάφνιδος. Ἡ δ' ἦν μικρὰ πρὸς μεγάλην τέχνην, οἷα ἐν στόματι παιδὸς ἐμπνεομένη. Πέμπει οὖν Τίτυρον ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ σύριγγα, τῆς ἐπαύλειος ἀπερούσης σταδίου δέκα. Ὁ μὲν βεβῆς τὸ ἐγκόμβωμα, γυμνὸς ὥρμησε τρέχειν, ὥσπερ νεβρός· ὁ δὲ Λάμων ἐπηγγέλιτο αὐτοῖς τὸν περὶ τῆς σύριγγος ἀρηγήσεσθαι μῦθον, ὃν αὐτῷ Σικελὸς αἰπόλος ἦσεν ἐπὶ μισθῷ τράγω καὶ σύριγγι.

ΑΔ'. « Αὕτη ἡ σύριγξ τὸ ἀρχαῖον οὐκ ἦν ὄργανον ἀλλὰ παρθένος καλὴ καὶ τὴν φωνὴν μουσική. Αἶγας ἐνεμεν, Νύμφαις συνέπαιζεν, ἦδεν ὅσον νῦν. Πάν, ταύτης νεμούσης, παιζούσης, ἀδούσης, προσελθὼν, ἐπειθεν ἐς ὃ τι ἔχρηζε· καὶ ἐπηγγέλλετο τὰς αἶγας πάσας θήσιν διδυματόκους. Ἡ δ' ἐγέλα τὸν ἔρωτα αὐτοῦ, οὐδ' ἐραστὴν, ἔφη, δέξασθαι (τόν) μήτε τράγον (ὄντα), μήτ' ἀνθρωπον δολόκληρον. Ὅρμα διώκειν ὁ Πάν πρὸς βίαν· ἡ Σύριγξ ἔφευγε καὶ τὸν Πᾶνα καὶ τὴν βίαν· φεύγουσα, κάμνουσα, ἐς δόνακας κρύπτεται, ἐς ἔλος ἀφανίζεται. Πάν, τοὺς δόνακας ὀργῇ τεμὼν, τὴν κόρην οὐχ εὐρών, τὸ πάθος μαθὼν, τὸ ὄργανον νοεῖ, καὶ τοὺς καλᾶμους κηρῶ συνδῆσας ἀνίσους, καθ' ὅτι καὶ ὁ ἔρως ἀνίσος αὐτοῖς· καὶ ἡ τότε παρθένος καλὴ νῦν ἐστὶ σύριγξ μουσική. »

ΑΕ'. Ἄρτι πέπαυτο τοῦ μυθολογήματος ὁ Λάμων, καὶ ἐπῆναι Φιλητᾶς αὐτόν, ὡς εἰπόντα μῦθον ᾧδῆς γλυκυτέρον, καὶ ὁ Τίτυρος ἐφίσταται τὴν σύριγγα τοῦ πατρὸς κομίζων, μέγα ὄργανον καὶ αὐλῶν μεγάλων, καὶ ἵνα κακῆρωτο, χαλκῷ πεποικίλο. Εἶκασεν ἂν τις εἶναι ταύτην ἐκείνην, ἣν ὁ Πάν πρῶτην ἐπήξατο. Διεγερθεὶς οὖν ὁ Φιλητᾶς καὶ καθίσας ἐν καθέδρᾳ ὀρθῇ, πρῶτον μὲν ἀπεπειράθη τῶν καλᾶμων εἰ εὐπνοί· ἐπειτα μαθὼν ὡς ἀκώλυτον διατρέχει τὸ πνεῦμα, ἐνέπνει τὸ ἐντεῦθεν πολὺ καὶ νεανικόν. Αὐλῶν τις ἂν ᾧθῃ συναυλούντων ἀκούειν· τοσοῦτον ἤχει τὸ σύριγμα. Κατ' ὀλίγον δὲ τῆς βίας ἀραιῶν, εἰς τὸ

tionem peregerunt. Voce Chloë, fistula cecinit Daphnis.

XXXII. Hisce curatis discubuerunt, et cibo indulserunt. Ibi forte fortuna ipsis supervenit Philetas bubulcus, nonnullas Pani afferens corollas, atque uvas adhuc in pampinis et palmitibus hærentes. Hunc filiorum natu minimus Tityrus comitabatur, crinibus flavis, caesis oculis, candidus puellus et lasciviens, qui saltu levi veluti hadulus quidam gressus faciebat. Exsiliens igitur omnes simul Pani corollas imponebant, palmitiesque de fronde pini suspendebant, atque, prope se discumbere Philetam iubentes, ut una secum cænaret rogabant. Tum vero, ut facere amant senes, tantum non poti, varios inter se sermones miscebant: videlicet, quomodo circa juventutis suæ annos pecus pavisent, quot latronum invasiones evasisent: quidam se lupum interfecisse gloriabatur: alius se, canendo, soli dumtaxat Pani secundum esse: quæ erat Philetæ gloriatio.

XXXIII. Daphnis autem et Chloë nullas non preces adhibebant, ut et cum ipsis communicare artem istam vellet, fistulaque canere in illius dei festo, cui fistula esset in deliciis. Promittit Philetas, tametsi senectam uti jam inlindo ineptam causatus, fistulamque accipit Daphnidis. Atqui ea erat exigua nimis pro arte magna, quippe quæ ore pueri inflari solet. Misit igitur Tityrum, ut suam fistulam afferret, casa inde distante stadiis decem. Is, abjecta penula nudus, instar hinnuli currere gestit. Lamon autem pollicitus est ipsis, se fabulam de Syringe enarraturum, quam ipsi Siculus pastor, mercede, hircio scilicet et fistula, adductus cecinerat.

XXXIV. Hæc fistula, inquit, olim non erat organum, sed virgo forma eleganti et voce concinna. Capras pascebat, cum Nymphis colludebat, caneat sicuti nunc. Pan ad illam pascentem, ludentem, canentem accedens, pellicere conatus est ad id, quod cupiebat, promittens se facturum, ut omnes capræ geminos partu ederent fœtus. At illa amorem ipsius irridebat, et amasium recipere se negabat, qui neque hircus neque homo integer esset. Pan cum impetu sectari incipit, vim illaturus: Syrinx et Panem et vim fugiebat; fugiendo defessa inter arundines se abscondit, inque paludem immersa evanescit. Pan, arundinibus præ ira succisis, puella non reperta, hocce casu animadverso, organum hoc excogitat, dispares calamos cera conjungens, ad testandum, illis disparem fuisse amorem. Sic quæ tunc temporis formosa fuit virgo, nunc est fistula canora.

XXXV. Commodum desiderat a fabulosa narratione Lamon, et ipsum collaudabat Philetas, quasi qui fabulam cantu suaviorem recitasset, cum affuit et Tityrus fistulam patri afferens, ingens organum, et ex ingentibus compactum calamis, quodque, ubi cera coaptatum, ibidem et ære distinctum erat. Conjectasset utique quisquam, illam esse hanc fistulam, quam Pan primum compegerat. Postquam itaque Philetas surrexisset, et posuisset se in sella corpore erecto, primum quidem calamorum periculum fecit, an inspiranti bene sonarent; tum sentiens, spiritum sine impedimento permeare, exinde alte et juveniliter inflavit: adeo ut quis se tibiurum concentum audire putasset; tantum edebat sonum. Paulatim vero vehementiam istam remittendo, in jucundiorum sonum convertit modulationem, omnemque artem musicam, qua pascentia regi et duci

τερπνότερον μετέβαλλε τὸ μέλος. Καὶ πᾶσαν τέχνην ἐπιδεικνύμενος εὐνομίας μουσικῆς, ἐσύριττεν ὅσον βοῶν ἀγέλην πρέπον, ὅσον αἰπολίῳ πρόσφορον, ὅσον ποίμναις φίλον. Τερπνὸν ἦν τὸ ποιμνίων, μέγα τὸ βοῶν, ὅξυ τὸ αἰγῶν· ὅλως πάσας σύριγγας μία σύριγξ ἐμιμήσατο.

ΛΓ'. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι σιωπῇ κατέκειντο τερπόμενοι· Δρύας δ' ἀναστὰς καὶ κελεύσας συρίζειν διονυσιακὸν μέλος, ἐπιλήθειον αὐτοῖς ὄρχησιν ὠρχήσατο· καὶ εἴκοι ποτὲ μὲν τρυγῶντι, ποτὲ δὲ φέροντι ἀρρίχους, εἴτα πατοῦντι τοὺς βότρους, εἴτα πληροῦντι τοὺς πίθους, εἴτα πίνοντι τοῦ γλεύκους. Ταῦτα πάντα οὕτως ἐσχλημόνως ὠρχήσατο Δρύας καὶ ἐναργῶς, ὥστ' ἐδόκουν βλέπειν καὶ τὰς ἀμπέλους καὶ τὴν ληνὸν καὶ τοὺς πίθους καὶ ἀληθῶς Δρύαντα πίνοντα.

ΛΔ'. Τρίτος δὲ γέρων οὗτος εὐδοκίμησας ἐπ' ὄρχησται, κινεῖ Χλόην καὶ Δάφνιν· οἱ δὲ μάλα ταχέως ἀναστάντες ὠρχήσαντο τὸν μῦθον τοῦ Λάμνωνος. Ὁ Δάφνις Πᾶνα ἐμιμείτο, τὴν Σύριγγα Χλόη· ὁ μὲν ἰκέτευε πείθων· ἡ δ' ἀμελοῦσα ἐμειδία· ὁ μὲν ἐδίδωκε καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀνύχων ἔτρεχε, τὰς χηλὰς μιμούμενος· ἡ δ' ἐνέφαινε τὴν κάμνουσαν ἐν τῇ φυγῇ. Ἐπειτα Χλόη μὲν εἰς τὴν ὕλην ὥς εἰς ἔλος κρύπτεται, Δάφνις δὲ λαβὼν τὴν Φιλητᾶ σύριγγα, τὴν μεγάλην, ἐσύρισε γοερὸν, ὥς ἐρῶν, ἐρωτικὸν, ὥς πείθων, ἀνακλητικόν, ὥς ἐπιζητῶν· ὥστ' ὁ Φιλητᾶς θαυμάσας φιλεῖ τ' ἀναπηδῆσας καὶ τὴν σύριγγα χαρίζεται φιλήσας καὶ εὐχεται καὶ Δάφνιν καταλιπεῖν αὐτὴν ὁμοίῳ διαδόχῳ.

ΛΕ'. Ὁ δὲ τὴν ἰδίαν ἀναθείς τῷ Πανί, τὴν σμικρὰν, καὶ φιλήσας ὥς ἐκ φυγῆς ἀληθινῆς εὐρεθείσαν τὴν Χλόην, ἀπήλαυνε τὴν ἀγέλην συρίζων, νυκτὸς ἤδη γενομένης, ἀπήλαυνε δὲ καὶ ἡ Χλόη τὴν ποίμνην, τῷ μέλει τῆς σύριγγος συνάγουσα· καὶ αἶψ' αἶγες πλησίον τῶν προβάτων ἦσαν, ὁ τε Δάφνις ἐβάδιζεν ἐγγὺς τῆς Χλόης· ὥστ' ἐνέπλησαν ἕως νυκτὸς ἀλλήλους καὶ συνέθεντο θᾶπτον τὰς ἀγέλας τῆς ἐπιούσης κατελάσαι· καὶ οὕτως ἐποίησαν. Ἄρτι γοῦν ἀρχομένης ἡμέρας, ἦλθον εἰς τὴν νομὴν· καὶ τὰς Νύμφας προτέρως, εἴτα τὸν Πᾶνα προσαγορεύσαντες, τὸ ἐντεῦθεν ὑπὸ τῇ ὀρυτῇ καθεσθέντες ἐσύριττον· εἴτ' ἀλλήλους ἐφίλου, περιέβαλλον, κατεκλίνοντο καὶ οὐδὲν ὀράσαντες πλέον, ἀνίσταντο. Ἐμέλησεν αὐτοῖς καὶ τροφῆς καὶ ἐπίον ὀϊνον μίξαντες γάλα.

ΛΘ'. Καὶ τούτοις ἅπασι θερμότεροι γενόμενοι καὶ θρασύτεροι, πρὸς ἀλλήλους ἤριζον ἔριν ἐρωτικὴν, καὶ μετ' ὀλίγον εἰς ὄρκων πίστιν προῆλθον. Ὁ μὲν δὲ Δάφνις τὸν Πᾶνα ὥμοσεν, ἐλθὼν ἐπὶ τὴν πίσυν, μὴ ζήσεσθαι μόνος ἄνευ Χλόης μηδὲ μιᾶς χρόνον ἡμέρας· ἡ δὲ Χλόη Δάφνιδι τὰς Νύμφας, εἰσελθοῦσα εἰς τὸ ἄντρον, τὸν αὐτὸν στέρξειν καὶ θάνατον καὶ βίον. Τοσοῦτον δ' ἄρα τῇ Χλόῃ τὸ ἀφελὲς προσῆν ὥς κόρη, ὥστ' ἐξιοῦσα τοῦ ἄντρου καὶ δεύτερον ἡξίου λαθεῖν ὄρκον παρ' αὐτοῦ, ὃ Δάφνις, λέγουσα, θεὸς ὁ Πᾶν ἐρωτικός ἐστι καὶ ἀπίστος· ἡράσθη μὲν Πίτιος, ἡράσθη δὲ Σύριγγος· παύεται δ' οὐδέποτε Δρυάσιν ἐνοχλῶν,

possunt armenta et pecora, ostentans, fistula cavebat, quatenus armento quadraret boum, quatenus caprarum gregi conveniret, quale gregibus esset gratum. Suavis erat ovium cantus, boum vehemens, acutus capellarum: in summa, omnes fistulas una exprimebat fistula.

XXXVI. Ceteri igitur taciti jacebant, ista modulatione deliniti. At Dryas surgens, canereque jubens cantilenam Bacchicam, toreulariam saltationem ipsis saltare cepit, nunc referens vindemiantem, modo cophinos ferentem, deinde uvas calcantem, tum dolia implentem, denique bibentem mustum. Quae omnia ita apte et perspicue exhibuit Dryas, ut sibi videre viderentur et vites, et prelum, et dolia, et re ipsa bibentem Dryantem.

XXXVII. Hic ergo tertius senex, cum magnam saltando assecutus fuisset laudem, Chloënam atque Daphnim irritat, qui statim surgentes fabulam Lamonis saltant. Daphnis agebat Panem, Chloë Syringa. Ille suadere conando supplicabat; haec fastidiendo eum deridebat. Ille bisulcas imitatus ungulas, summis pedum unguibus insistens currebat; illa autem fugiendo defatigatam referebat; deinde Chloë quidem in silvam, quasi in paludem, subducitur, Daphnis contra, arrepta illa grandi Philetæ fistula, flebilem, ut amans, edebat cantum, amatorium, veluti ad amorem illiciens, revocatorium, instar requirentis; adeo ut Philetas, admiratione percussus, subsiliret, eumque oscularetur, osculatusque donaret fistula, et optaret, ut similiter Daphnis eam pari relinqueret successori.

XXXVIII. Daphnis autem suam illam parvulam Panem suspendit, et osculatus Chloënam, tanquam veram post fugam receptam, gregem fistula canendo abigebat. Nocte oborta, simul e pastu reduxit ovium gregem Chloë, suae fistulae cantu cogens: et caprae prope aderant ovibus, et Daphnis prope Chloënam incedebat. Quare semet in noctem multis verbis ultro citroque habitis explevere, et constituerunt sequenti die maturius educere greges: atque ita fecerunt. Illucescente enim die, statim in pascua venerunt; et postquam Nymphas primum, deinde Panem salutassent, hinc sub quercu sedentes, fistula ludere coeperunt; exinde suavia mutuo dabant, ibant in amplexus alter alterius, simulque decumbebant, et nihil ultra perpetrantes, iterum surgebant. Nec cibi incuriosi fuerunt, potusque illis vinum lacte mixtum.

XXXIX. Quibus omnibus calidiores audacioresque rediti, inter se concertationem instituerunt amatoriam, et paulo post ad fidem juramento stabiliendam processerunt. Ad pinum progressus Daphnis, per Panem juravit se absque Chloë solum in vita non mansurum ne unum quidem diem: Chloë autem antrum ingressa, per Nymphas jurat, eandem cum Daphnide habituram se et mortem et vitam. Ea tamen Chloë, utpote puellae, erat simplicitas, ut antro egressa, denno etiam sibi ab illo jusjurandum putaret accipiendum: Daphni, dicens, Pan est deus in amores propensus et infidus. Amavit quippe Pinum, amavit et Syringem. Nunquam desinit molestus esse Dryadibus et Epimelidibus

καὶ Ἐπιμηλίστι Νύμφαις παρέχων πράγματα· οὗτος
 αὖν οὖν ἀμελήσει ἐν τοῖς ὄρεσι, ἀμελήσει σε
 κολάσαι, καὶ ἐπὶ πλείονας ἑλλης γυναῖκας τῶν ἐν
 τῇ σύριγγι καλάμων· σὺ δέ μοι τὸ αἰπόλιον τοῦτο
 ὁμοσον καὶ τὴν αἶγα ἐκείνην, ἥ σε ἀνέθρεψε, μὴ
 καταλιπεῖν Χλόην, ἔστ' ἂν πιστὴ σοι μένη· ἀδίκον δ'
 εἰς σὲ καὶ τὰς Νύμφας γενομένην καὶ φεύγε καὶ μίσει
 καὶ ἀπόκτεινον, ὥσπερ λύκον. Ἦδετο δὲ Δάφνης ἀπι-
 στούμενος· καὶ στὰς εἰς μέσον τὸ αἰπόλιον καὶ τῇ μὲν
 τῶν χειρῶν αἰγῇ, τῇ δὲ τράγου λαβόμενος ὤμους
 10 Χλόην φιλήσειν φιλοῦσαν· καὶ ἕτερον δὲ προκρίνη
 Δάφνιδος, ἀντ' ἐκείνης αὐτὸν ἀποκτενεῖν. Ἦ δ' ἔχαιρε
 καὶ ἐπίστευεν ὡς κόρη καὶ λέγουσα καὶ νομίζουσα
 τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα ποιμένων καὶ αἰπόλων
 ἱεῖρας θεούς.

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Α'. Μυτιληναῖοι δὲ ὡς ἤσθοντο τὸν κατάπλου τῶν
 δέκα νεῶν καὶ τινες ἐμήνυσαν αὐτοῖς τὴν ἄρπαγην,
 ἔλθόντες ἐκ τῶν ἀγρῶν, οὐκ ἀνασχέτον νομίσαντες ταῦτα
 ἐκ Μηθυμναίων παθεῖν, ἐγνώσαν καὶ αὐτοὶ τὴν ταχί-
 20 στήν ἐπ' αὐτοὺς τὰ ὅπλα κινεῖν καὶ καταλέξαντες ἀσ-
 πίδα τρισχίλιαν καὶ ἵππον πεντακοσίαν, ἐξέπεμψαν
 κατὰ γῆν τὸν στρατηγὸν Ἰππασσον, ὁκνοῦντες ἐν ὄρα
 γεμῶνος τὴν θάλατταν.

Β'. Ὁ δ' ἐξορμηθεὶς, ἀγροὺς μὲν οὐκ ἐλεηλάτει τῶν
 25 Μηθυμναίων, οὐδ' ἀγέλας καὶ κτήματα ἤρπαζε γεωρ-
 γῶν καὶ ποιμένων, ληστοῦ νομίζων ταῦτ' ἔργα μάλλον
 ἢ στρατηγῶ· ταχὺ δὲ ἐκὶ τὴν πόλιν αὐτὴν ἦγεν ὡς
 ἐπιπεσοῦμενος ἀφρουρήτοις ταῖς πύλαις. Καὶ αὐτῷ
 σταδίων ὅσον ἑκατὸν ἀπέχοντι, κῆρυξ ἀπαντᾷ σπον-
 30 δὰς κομίζων. Οἱ γὰρ Μηθυμναῖοι μαθόντες παρὰ τῶν
 ἐλαχίστων ὡς οὐδὲν ἴσασι Μυτιληναῖοι τῶν γεγενη-
 μένων, ἀλλὰ γεωργοὶ καὶ ποιμένες ὑβρίζοντας τοὺς νεα-
 νίσκους ταῦτ' ἔδρασαν μετεγίνωσκον μὲν ὀξύτερα τολ-
 μήσαντες εἰς γειτονα πόλιν ἢ σωφρονέστερα· σπουδῇ
 35 δ' εἶχον, ἀποδόντες πᾶσαν τὴν ἄρπαγην, ἀδεῶς ἐπι-
 μίγνυσθαι κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Τὸν μὲν οὖν
 κέρυκα τοῖς Μυτιληναῖοις ὁ Ἰππασσος ἀποστέλλει,
 καίτοιγ' αὐτοκράτωρ στρατηγὸς χειροτονημένος· αὐ-
 τὸς δὲ τῆς Μηθύμνης ὅσον ἀπὸ δέκα σταδίων στρατό-
 40 πεδον βαλόμενος, τὰς ἐκ τῆς πόλεως ἐντολὰς ἀνέμενε.
 Καὶ δύο διαγενομένων ἡμερῶν, ἔλθων ὁ ἄγγελος, τὴν
 θ' ἄρπαγην ἐκέλευσε κομίσασθαι καὶ ἀδικήσαντα μηδὲν
 ἀνχωρεῖν οἰκαδε· πολέμου γὰρ καὶ εἰρήνης ἐν αἰρέσει
 γενομένοι, τὴν εἰρήνην εὕρισκον κερδαλεωτέραν (οὖσαν).

Γ'. Ὁ μὲν δὲ Μηθυμναίων καὶ Μυτιληναίων πό-
 45 λεμος ἀδόκητον λαβὼν ἀρχὴν καὶ τέλος, οὕτω διελύθη.
 Γίνεται δὲ χειμὼν Δάφνιδι καὶ Χλόῃ τοῦ πολέμου πι-
 κρότερος· ἐξαίφνης γὰρ περιπεσοῦσα χιὼν πολλὴ πά-
 σης μὲν ἀπέκλεισε τὰς ὁδοὺς, πάντας δὲ κατέκλεισε
 τῶς γεωργούς. Λάβροι μὲν οἱ χεῖμαρροι κατέρρευον,

Nymphis negotium facessere. Ille igitur, etiamsi non ste-
 teris sacramento, (quo per eum te obstrinxeris), non cu-
 rabit de te sumere penas, quamvis ad tot feminas, quot
 sunt in fistula calami, accesseris. Tu autem mihi per ca-
 prarum hunc gregem, perque capram illam, quæ te educa-
 vit, jurato, te numquam deserturum Chloën, dum tibi fida
 manebit: erga te autem et Nymphas injustam fugito, odio
 insectator, quin occidito tanquam lupum. Lætabatur sibi
 derogata fide Daphnis; et in medio caprarum grege stans,
 et altera manu capram, altera hircum prehensens, juravit,
 se Chloën amantem amatorem; quod si alium Daphnidi
 præferret, pro illa ipsum esse se occisurum. Gaudebat,
 fidemque adhibebat Chloë, utpote puella, quæque capras
 et oves opilionum et caprariorum proprios deos et diceret
 et crederet.

LIBER TERTIUS.

I. Mytilenæi vero, ut hostilem illarum decem navium
 appulsum resciverunt, atque ipsis nonnulli, qui ex agris
 veniebant, populationem istam indicaverunt, indignum rati
 a Methymnæis ista pati, quanta fieri posset celeritate maxi-
 ma adversus illos arma movere decreverunt. Et conscriptis
 tribus clypeatorum millibus, equitibus quingentis, mise-
 runt terra suum imperatorem Hippasum, tempore hierno
 maris fidem tentare non ausi.

II. Hic igitur expeditione suscepta, agros Methymna-
 rum haudquaquam depopulabatur, nec greges aut bona di-
 ripiebat agricolarum atque pastorum, ratus scilicet, id potius
 latronis, quam ducis esse: sed illico ad civitatem ipsam
 festinabat, veluti portas minus custoditas invasurus. Ve-
 rum illi, cum centum circiter stadia abesset ab urbe, indu-
 cias offerens occurrit præco. Postquam enim Methymnæi
 edocti fuere a captivis, quod inscisi omnino Mytilenæis hæc
 omnia accidissent, quodque agricolæ et pastores adoles-
 centes contumeliosos ita tractaverant, statim eos pœnituit
 facti, præcipitanter magis, quam prudenter, contra vicinam
 urbem suscepti. Id autem præstare summa cum cura festi-
 nabant, ut, universa restituta rapina, tuto tam mari, quam
 terra, commercia exercerentur. Caduceatorem itaque is-
 tum ad Mytilenæos Hippasus mittit, quamquam imperator
 belli summus creatus esset; ipse a Methymna ad decem
 quasi stadia castra metatus, mandata ab urbe sua præsto-
 labatur. Biduo interjecto nuntius adveniens illum prædam
 recipere, et nulla illis injuria illata domum reverti jussit:
 nam cum illorum esset arbitrii pacem eligere aut bellum,
 pacem utiliorem esse inveniebant.

III. Porro illud Methymnæos inter et Mytilenæos bellum,
 insperato tam initio quam fine accepto, sic fuit compositum.
 Verum hiems Daphnidi atque Chloë ipso bello longe acer-
 bior oritur. Quippe nix densa repente lapsa omnes inter-
 cludit vias, agricolasque omnes casis inclusit. Rapidi tor-
 rentes pleno lumine decurrebant, glaciesque concreverant.

ἐπεπῆγει δὲ κρύσταλλος· τὰ δένδρα ἐώκει κατεχυσ-
μένοις· ἡ γῆ πᾶσα ἀφανῆς ἦν ὅτι μὴ περὶ πηγὰς που
καὶ βρέματα. Οὕτ' οὖν ἀγέλην τις ἐξ νομῆν ἤγεν,
οὗτ' αὐτὸς προΐει τῶν θυρῶν, ἀλλὰ πῦρ καύσαντες
6 μέγα περὶ ὠδὰς ἀλεκτρούων, οἱ μὲν λίνον ἐστρεφον,
οἱ δ' αἰγῶν τρίχας ἔκρεκον, οἱ δὲ παγίδας ὀρνίθων ἐσο-
φίζοντο. Τότε βοῶν ἐπὶ φάτναις φροντὶς ἦν ἄχυρον
ἐσθιόντων, αἰγῶν καὶ προβάτων ἐν τοῖς σῆκοις φυλ-
λάδας, ὧν ἐν τοῖς συφεοῖς ἄκυλον καὶ βαλάνους.

10 Δ'. Ἀναγκαίως οὖν οἰκουρίας ἐπεχούσης ἅπαντας, οἱ
μὲν ἄλλοι γεωργοὶ καὶ νομεῖς ἔχαιρον, πόνοι τ' ἀπηλ-
λαγμένοι πρὸς δάϊγον καὶ τροφὰς ἐωθινὰς ἐσθιόντες καὶ
καθεύδοντες μακρὸν ὕπνον· ὥστ' αὐτοῖς τὸν χειμῶνα
δοκεῖν καὶ θέρους καὶ μετοπώρου καὶ ἥρος αὐτοῦ γλυ-
15 κύτερον. Χλόη δὲ καὶ Δάφνις ἐν μνήμῃ γενόμενοι
τῶν καταλειφθέντων τερπνῶν, ὡς ἐφίλουν, ὡς περιέ-
βαλλον, ὡς ἅμα τὴν τροφήν προσεφέροντο, νύκτας τ'
ἀγρύπνους διῆγον καὶ λυπηρὰς καὶ τὴν ἡρινὴν ὥραν
ἀνέμενον ἐκ θανάτου παλιγγενεσίαν. Ἐλύπει δ' αὐ-
20 τοὺς ἡ πῆρα τις ἐλθοῦσα εἰς χεῖρας, ἐξ ἧς συνήσθιον,
ἡ γαυλὸς ὀφθεῖς, ἐξ οὗ συνέπιον, ἡ σύριγξ ἀμελῶς ἐρ-
ριμμένη, δῶρον ἐρωτικὸν γεγενημένη. Ἡύχοντο δὲ
ταῖς Νύμφαις καὶ τῷ Πανὶ καὶ τούτων αὐτοὺς ἐκλύ-
σασθαι τῶν κακῶν καὶ δεῖξαι ποτ' αὐτοῖς καὶ ταῖς ἀγέ-
25 λαις ἧλιον· ἅμα τ' εὐχόμενοι τέχνην ἐζήτουν δι' ἧς
ἀλλήλους θεάσσονται. Ἡ μὲν δὲ Χλόη δεινὸς ἄπορος
ἦν καὶ ἀμήχανος· αἰεὶ γὰρ αὐτῇ συνῆν ἡ δοκοῦσα μήτηρ,
ἑρία τε ξαίνειν διδάσκουσα καὶ ἀτράκτους στρέφειν,
καὶ γάμου μνημονεύουσα· ὁ δὲ Δάφνις, οἷα σχολὴν
30 ἄγων καὶ συνετώτερος κόρης, τοιόνδε σόφισμα εὔρεν
ἐς θεάν τῆς Χλόης.

Ε'. Πρὸ τῆς αὐλῆς τοῦ Δρύαντος, ὑπ' αὐτῇ τῇ αὐλῇ,
μυρρίναι μεγάλαι δύο καὶ κιττὸς ἐπεφύκει. αἱ μυρρί-
ναι πλησίον ἀλλήλων, ὁ κιττὸς ἀμφοτέρων μέσος· ὥστ'
35 ἐφ' ἑκατέραν διαθείς τοὺς ἀκρέμονας ὡς ἄμπελος, ἄν-
τρου σχῆμα διὰ τῶν φύλλων ἐπαλλαττόντων ἐποίει· καὶ
ὁ κόρυμβος πολλὸς καὶ μέγας ὅσος βότρυς κλημάτων
ἐξεκρέματο. Ἦν οὖν πολὺ πλῆθος περὶ αὐτὸν τῶν
χειμερινῶν ὀρνίθων, ἀπορία τῆς ἐξω τροφῆς· πολλὸς μὲν
40 κόψυχος, πολλὴ δὲ κίχλη, καὶ φάτται καὶ ψᾶρες καὶ
ὅσον ἄλλο κιττοράγον πτερόν. Τούτων τῶν ὀρνίθων
ἐπὶ προσάσει θήρας ἐξώρμησεν ὁ Δάφνις, ἐμπλήσας
μὲν τὴν πῆραν ὀφημάτων μεμελιτωμένων, κομίζων δ'
ἐς πίστιν ἰξὼν καὶ βρόχους. Τὸ μὲν οὖν μεταξὺ στα-
45 δίων ἦν οὐ πλεόν δεκά· οὕτω δ' ἡ χιών λελυμένη
πολὺν αὐτῷ κάματον παρέσχε· ἔρωτι δ' ἄρα πάντα
βάσιμα καὶ πῦρ καὶ ὕδωρ καὶ Σκυθικὴ χιών.

Ζ'. Δρόμῳ οὖν πρὸς τὴν αὐλὴν ἐρχεται, καὶ ἀπο-
σεισάμενος τῶν σκελῶν τὴν χιόνα τοὺς τε βρόχους
60 ἐσθῆσε καὶ τὸν ἰξὼν βάβδοις μακραῖς ἐπήλειψε· καὶ
ἐκαθέζετο τὸ ἐντεῦθεν ὀρνίθας καὶ τὴν Χλόην μεριμ-
νῶν. Ἄλλ' ὀρνίθες μὲν καὶ ἦκον πολλοὶ καὶ ἐλήφθησαν
ἱκανοί, ὥστε πράγματα μυρία ἔσχε συλλέγων αὐτοὺς
καὶ ἀποκτινύς καὶ ἀποδύων τὰ πτερὰ· τῆς δ' αὐλῆς

Arbores obrutæ videbantur; terra universa cooperta, nus-
quam apparebat, nisi circa scatebras et fluvios. Nemo
itaque gregem pabulum educebat, vel ipse prodibat foras;
sed luculentis focis accensis tempore gallorum cantus, alii
lina versabant et intorquebant, alii caprinos contexebant
pilos, alii tendiculas avibus capiendis artificiose construe-
bant. Tunc boves curabant in præsepibus palea; capras
ovesque in caulis fronde; porcos in haris, iligneis quer-
neisque glandibus.

IV. Cum itaque omnes necessario domi detinerentur,
ceteri agricolæ atque pastores agebant hilares, utpote qui
a laboribus ad aliquantulum temporis liberati essent, ci-
bumque matutinum sumerent, longumque dormirent som-
num; adeo ut ipsis hiems, æstate, autumno, immo ipso
vere jucundior videretur. At Chloë Daphnisque in memo-
riam intermissarum voluptatum revocati, ut osculati inter
se fuissent, ut in mutuos se dedissent complexus, ut com-
muni usi fuissent esca, jam noctes transigebant insomnes
atque mæsti, nihilque tam avidè expectabant, quam ver-
num tempus, quo quasi ex morte renatio ipsis esset futura.
Dolor præterea ipsis oboriebatur, si vel pera quadam in
manus eorum veniret, ex qua cibum antea simul deprom-
sissent, vel mulctrum, unde prius simul potassent, vel
fistula neglectim projecta, quæ quidem donum fuisset ama-
torum. Nymphas igitur et Panem precabantur, ut ipsos
hisce expedirent malis, sibi gregibusque solem tandem exhi-
berent, et una precando, quærebant sibi viam, qua se mu-
tuo contemplerentur. Chloë autem admodum animi dubia
consilii plane erat inops; namque illi ea, quæ habebatur
mater, semper assidebat, lanam carminare docens et tor-
quere fusum; nonnunquam et ineundi conjugii mentionem
injiciens: Daphnis vero, utpote otium agens et puella sol-
lertior, hujuscemodi artem videndæ Chloë excogitavit.

V. Ante casam Dryantis, et quidem sub ipsa casa, myrti
proceræ duæ et hedera consita erat. Myrti juxta se vicinæ
stabant, hedera vero in medio utriusque erat, quæ ad
utramque suos diffundens ramos, haud secus ac vitis, for-
mam antri foliis alternantibus præbebat; plurimus magni-
tudineque racemo par corymbus e palmitibus pende-
bat. Hinc juxta hanc ingens avium hibernarum multitudo inopia
victus compulsus, quem foris non inveniebat; frequentes
erant merulae, frequentes turdi, palumbes, atque sturni, et
quæcunque hederam depasci amant volucres. Sub prætextu
illius aucupii profectus est Daphnis, pera obsoniis mellitis
repleta, et ad fidem faciendam viscum et laqueos secum
portans. Loci quidem intercapedo non excedebat stadia
decem; at vero nix nondum resoluta plurimum illi negotii
faceresbat: verum amoris cuncta, ignis, aqua, immo nix
ipsa Scythica, sunt pervia.

VI. Igitur cursitando ad casam pervenit, niveque cruribus
decussa, laqueos collocavit, viscumque virgis longis ille-
vit; dehinc consedit, de avibus et de Chloë sollicitus. Ceterum
volucres quidem et advolarunt complures, et capta fuit
ipsarum satis magna copia; adeo ut mille modis occupatus
esset Daphnis eas colligendo, necando, plumis nudando;

προῆλθεν οὐδεὶς, οὐκ ἀνὴρ, οὐ γύναιον, οὐ κατοικίδιος ὄρνις, ἀλλὰ πάντες τῇ πυρὶ παραμένοντες ἔδον κατέκριντο· ὥστε πᾶν ἠπορεῖτο ὁ Δάφνης ὡς οὐκ ἐπ' αἰσίοις ὄρνιθιν ἔλθων· καὶ ἐτόλμα πρόφασιν σκηψάμενος ὥσπερ διὰ θυρῶν καὶ ἐζήτει πρὸς αὐτὸν ὃ τι λεγέσθαι πιθανώτερον. « Πῦρ ἐναυσόμενος ἦλθον· μὴ γὰρ οὐκ ἦσαν ἀπὸ σταδίου γείτονες; Ἄρτους αἰτησόμενος ἦκον· ἀλλ' ἡ πῆρα μεστὴ τροφῆς. Οἶνου δέομαι· καὶ μὴν χθὲς καὶ πρῶν ἐτύγχευες. Λύκος με ἐδίωκε· καὶ ποῦ τὰ ἔχνη τοῦ λύκου; Θηράσων ἀφικόμην τοὺς ὄρνιθας· τί οὖν θηράσας οὐκ ἀπεί; Χλόην θεάσασθαι βούλομαι· πατρὶ δὲ τίς καὶ μητρὶ παρθένου τοῦθ' ὁμολογεῖ; πταίων δὲ πανταχοῦ σιωπῇ· ἀλλ' οὐδὲν τοῦτων ἀπάντων ἀνύποπτον. Ἄμεινον ἄρα σιγᾶν. »

Χλόην δ' ἦρος ὄψομαι, ἐπεὶ μὴ εἰμάρτο, ὡς εἴοικε, χειμῶνός με ταύτην ἰδεῖν. « Τοιαῦτα δὲ τίνα διανοηθεὶς καὶ τὰ θηραθέντα συλλαβὼν, ὥρμητο ἀπιέναι· καί, ὥσπερ αὐτὸν οἰκτείραντος τοῦ Ἑρωτος, τὰδε γίνεται.

Ζ'. Περὶ τράπεζαν εἶχον οἱ ἀμφὶ τὸν Δρύαντα·

κρέα διήρητο, ἄρτοι παρτίθεντο, κρατὴρ ἐκίρνατο. Εἷς δὲ κύνων τῶν προβατευτικῶν ἀμέλειαν φυλάξας, κρέας ἀρπάσας ἔφυγε διὰ θυρῶν. Ἀλγίστας ὁ Δρύας (καὶ γὰρ ἦν ἐκείνου μοῖρα,) ξύλον ἀρπαγόμενος ἐδίωκε κατ' ἔχνος, ὥσπερ κύων· διώκων δὲ, καὶ κατὰ τὸν κιττῶν γενόμενος, ὄρᾳ τὸν Δάφνιν ἀνατεθειμένον ἐπὶ τοὺς ὤμους τῇν ἄγρην καὶ ἀποσοβεῖν ἐγνωκότες. Κρέως μὲν (οὖν) καὶ κυνὸς αὐτίκα ἐπελάθετο, μέγα δὲ βοήσας, χεῖρε, ὡ παῖ, περιεπλέκετο καὶ κατεφίλει καὶ χειρὶ λαβόμενος ἦγεν ἔσω. Μικροῦ μὲν οὖν ἰδόντες ἀλλήλους εἰς τὴν γῆν κατερρύσαν· μέναι δὲ καρτερήσαντες ὀρθοὶ προσηγόρευσάν τε καὶ κατεφίλησαν· καὶ τοῦτο οἶονεῖ ἔρσημα αὐτοῖς τοῦ μὴ πεσεῖν ἐγένετο.

Η'. Τυχὼν οὖν ὁ Δάφνης παρ' ἐλπίδας καὶ φιλήματος καὶ Χλόης, τοῦ τε πυρὸς ἐκαθέσθη πλησίον καὶ ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἀπὸ τῶν ὤμων τὰς φάττας ἀπεφορτίσας καὶ τοὺς κοφίλους, καὶ διηγεῖτο πῶς ἀσχάλλων πρὸς τὴν οἰκουρίαν ὥρμησε πρὸς ἄγρην· καὶ ὅπως τὰ μὲν αὐτῶν βρόχοις, τὰ δ' ἱστῶ λάβοι, τῶν μύρτων καὶ τοῦ κιττοῦ γλιγόμενα. Οἱ δ' ἐπῆνουν τὸ ἐνεργὸν καὶ ἐκέλευον ἐσθίειν, ὃν ὁ κύων κατέλιπεν. Ἐκέλευον δὲ τῇ Χλόῃ πιεῖν ἐγγεῖαι. Καὶ ἡ χαίρουσα τοῖς τ' ἄλλοις ὥρριζε καὶ Δάφνιδι μετὰ τοὺς ἄλλους· ἐσκήπτετο γὰρ ὀργίζεσθαι, διότι ἔλθων ἐμελλεν ἀποτρέχειν οὐκ ἰδίον. Ὅμως μέντοι πρὶν προσενεγκεῖν, ἀπέπιεν· εἴθ' οὕτως ἐδοικεν. Ὁ δὲ, καίτοι διψῶν, βραδέως ἔπινε, παρέχων ἑαυτῷ διὰ τῆς βραδύτητος μακροτέραν ἡδονήν.

Θ'. Ἡ μὲν δὲ τράπεζα ταχέως ἐγένετο κενὴ ἄρτων καὶ κρεῶν· καθήμενοι δὲ περὶ τῆς Μυρτάλης καὶ τοῦ Λάμεινος ἐπυνθάνοντο καὶ εὐδαιμονίζον αὐτοὺς τοιοῦτον γηροτρόφον εὐτυχίσαντας. Καὶ τοῖς ἐπαίνους μὲν ἔδωκε, Χλόης ἀκροωμένης· ὅτε δὲ κατέβη αὐτὸν, ὡς βύσσοντες Διονύσι τῆς ἐπιούσης ἡμέρας, μικροῦ δεῖν ὑφ' ἡδονῆς ἐκείνους ἀντὶ τοῦ Διονύσου προσεκύνησεν. Αὐτίκ' οὖν ἐκ τῆς πῆρας προεκόμιζε μελιτώματα

extra tamen villam nemo prodibat, nec mas, nec femina, immo ne quidem gallina villaris; sed omnes ad ignem desiderantes intus erant conclusi: ita ut animi pendens, quo se vorteret, Daphnis nesciret, veluti malis progressus avibus; et audebat sane, modo commentitus fuisset speciosam quamdam rationem, foribus sese intrudere; ideoque secum deliberabat, quid bene dici posset, quod a verisimilitudine minus abhorreret. Ignem accendere volebam. Scilicet intra stadii spatium vicinos non habebas? Panes petiturus accessi. Sed pera tibi plena cibi. Vino opus habeo. Atqui heri et nudius tertius vindemiasti. Lupus me persequabatur. Et ubinam lupi vestigium? Ad aves capiendas veniebam. Cum eas igitur cepisti, cur non abis? Chloëν videre cupio. At enim patri et matri virginis quis hoc fateatur? Aqua illi in omnibus hærebat. Verum enimvero nihil ex his omnibus caret suspicione. Melius itaque tacere. Chloëν autem tempore verno videbo, quandoquidem fata, quod videtur, hieme hanc me cernere vetant. His atque id genus aliis mente agitat, suisque, quas ceperat, avibus comprehensis, abitum moliebatur; at, velut ipsius vicem Cupido miseraretur, ista accidunt.

VII. Dryas cum suis mensæ accumbens, carnes distribuebantur, apponebantur panes, miscebatur crater. Interea canis unus ex pecuariis, observata dominorum incuria, raptique carnis frustulo, proripuit se foras ex ædibus. Agre hoc ferens Dryas, quippe ipsius portio erat, arripit baculo illum persequabatur per vestigia, veluti alius canis; et cum persequendo jam ad hederam illam venisset, videt Daphnim suis sibi humeris captas aves imponentem, et citato gradu abire parantem. Atque statim carnis et canis cura omni abjecta, alte exclamavit: salve, puer; collumque ejus invasit, et osculo dato, manu prehensum intro secum adduxit. Parum certe tum abfuit, quin se mutuo conspicientes Daphnis et Chloë in terram collapsi fuissent: obdurantes tamen erecti perstare, salutaverunt se et osculo exceperunt; idque fulcri instar ipsis, ne caderent, fuit.

VIII. Daphnis præter spem et osculo potitus et Chloë, prope ignem assedit, et in mensam ab humeris palumbas cum merulis deposuit, referens, quo pacto pertasus continuo desiderare domi, venatum proruperit, et quomodo nonnullas harum laqueis, alias visco, myrtos atque hederam appetentes, ceperit. Illi contra eum utpote laboriosum collaudabant, et ad edendum invitabant, quæ reliqua canis fecerat; Chloë vero, ut potum infunderet, mandabant. Tum ipsa hilari facie aliis porrexit, Daphnidi autem ultimo loco post ceteros; simulabat enim se illi subitam, quod istuc veniens, ne quidem visis illis, curriculo domum reverti voluisset; attamen priusquam offerret, prælibans inde aliquantulum bibit, eique sic dedit. Ille, quantumvis sitiens, tarde bibebat, hac mora longiorem sibi voluptatem elaborans.

IX. Mensaque subito panibus carnibusque vacua reddita, qui assidebant, super Myrtale et Lamone rogitabant, et beatos eos prædicabant, qui talem senectutis suæ altorem nacti essent. Et Daphnidi sane, ipsum ita laudari, audiente Chloë, erat perjuvandum; cumque illum præterea detineant, quod postridie sacra facturi Baccho essent, parum abfuit, quin præ voluptate illos pro Baccho ipso adorasset. Ideoque confestim ex pera sua liba mellita non pauca de-

πολλὰ καὶ τοὺς θηραθέντας δὲ τῶν ὀρνίθων· καὶ τοὺς δὲ τράπεζαν νυκτερινὴν ἡντρέπειον. Δεύτερος κρατὴρ ἴστατο καὶ δεύτερον πῦρ ἀνεκάετο. Καὶ ταχὺ μάλα νυκτὸς γενομένης, δευτέρας τραπέζης ἐνεφοροῦντο·
 5 μεθ' ἣν τὰ μὲν μυθολογήσαντες, τὰ δ' ἄσαντες, εἰς ὕπνον ἐχώρου, Χλόη μετὰ τῆς μητρὸς, Δρύας ἅμα Δάφνιδι. Χλόη μὲν οὖν οὐδὲν χρηστὸν ἦν ὅτι μὴ τῆς ἐπιούσης ἡμέρας ὀφθησόμενος ὁ Δάφνης· Δάφνης δὲ κενὴν τέρψιν ἐτέρπετο· τερπνὸν γὰρ ἐνόμιζε καὶ πατρὶ
 10 συγκοιμηθῆναι Χλόης· ὥστε καὶ περιέβαλλεν αὐτὸν καὶ κατεφύλει πολλάκι, ταῦτα πάντα ποιεῖν Χλόην ὄνειροπολοῦμενος.

Γ'. Ὡς δ' ἐγένετο ἡμέρα, κρύος μὲν ἦν ἐξαίσιον καὶ αὐρὰ βόρειος ἀπέκαε πάντα. Οἱ δ' ἀναστάντες
 15 θύουσι τῷ Διονύσῳ κριὸν ἐνιαύσιον, καὶ πῦρ ἀνακαύσαντες μέγα, παρεσκευάζοντο τροφήν. Τῆς οὖν Νάπης ἀρτοποιούσης καὶ τοῦ Δρύαντος τὸν κριὸν ἐβύοντος, σχολῆς ὁ Δάφνης καὶ ἡ Χλόη λαβόμενοι προῆλθον τῆς αὐλῆς ἵν' ὁ κιττός· καὶ πάλιν βρόχους στήσαντες καὶ
 20 ἱζὼν ἐπαλείψαντες ἐθήρων πληθος οὐκ ὀλίγον ὀρνίθων· Ἦν δ' αὐτοῖς καὶ φιλημάτων ἀπόλαυσις συνεχῆς καὶ λόγων ὁμιλία τερπνὴ. — Διὰ σὲ ἦλθον, Χλόη. — Οἶδω, Δάφνι. — Διὰ σὲ ἀπολλύω τοὺς ἀθλίους κοψίχους. Τίς οὖν σοι γίνομαι; Μέννησό μου. — Μνημονεύω,
 25 νῆ τὰς Νύμφας, ἃς ὥμοσά ποτ' ἐν ἐκείνῳ τῷ ἄντρῳ, εἰς ὃ ἤξομεν εὐθύς, ἂν ἡ χιών ταχῆ. — Ἀλλὰ πολλή ἐστι, Χλόη καὶ δέδοικα μὴ ἐγὼ πρὸ ταύτης ταχῶ. — Θάρρει, Δάφνι, θερμὸς ἐστὶν ὁ ἥλιος. — Εἰ γὰρ οὕτως γένοιτο, Χλόη, θερμὸς, ὥς τὸ κῆρον πῦρ τὴν καρδίαν τὴν
 30 ἐμήν. — Παίξεις ἀπατῶν με. — Οὐ, μὰ τὰς αἴγας, ἃς σύ μοι ἐκέλευες ὀμνύειν.

ΙΑ'. Τοιαῦτ' ἀντιφωνήσασα πρὸς τὸν Δάφνιν ἡ Χλόη καθάπερ ἡχώ, καλούντων αὐτοὺς τῶν περὶ τὴν Νάπην, εἰσέδραμον, πολὺ περιττοτέραν τῆς χθιζῆς θήραν κομίζοντες· καὶ ἀπαρξάμενοι τῷ Διονύσῳ κρατῆρος ἡσθίον
 35 κιττῷ τὰς κεφαλὰς ἐστεφανωμένοι. Καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, Ἰακχὸν ἄσαντες καὶ εὐάσαντες, προέπεμπον τὸν Δάφνιν, πλησαντες αὐτοῦ τὴν πῆραν κρεῶν καὶ ἄρτων. Ἔδωκαν δὲ καὶ τὰς φάττας καὶ τὰς κίχλας Λάμωνι
 40 καὶ Μυρτάλῃ κομίζειν, ὥς αὐτοὶ θηράσαντες ἄλλας, εἴτ' ἂν ὁ χειμὼν μὲν καὶ ὁ κιττός μὴ λείπῃ. Ὁ δ' ἀπῆει, φιλήσας αὐτοὺς προτέρους Χλόης, ἵνα τὸ ἐκείνης καθαρὸν μείνῃ φίλημα. Καὶ ἄλλας δὲ πολλὰς ἦλθεν ἐδοῦς ἐπ' ἄλλαις τέχναις· ὥστε μὴ παντάπασιν αὐτοῖς
 45 γενέσθαι τὸν χειμῶνα ἀνέραστον.

ΙΒ'. Ἦδη δ' ἦρος ἀρχομένου καὶ τῆς μὲν χιόνος λυομένης, τῆς δὲ γῆς γυμνουμένης καὶ τῆς πόας ὑπανθούσης, οἱ τ' ἄλλοι νομεῖς ἤγον τὰς ἀγέλας ἐς νομὴν καὶ πρὸ τῶν ἄλλων Χλόη καὶ Δάφνης, οἷα μείζονι θου-
 50 λεύοντες ποιμένι. Εὐθύς οὖν ὁρόμος ἦν ἐπὶ τὰς Νύμφας καὶ τὸ ἄντρον, ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸν Πάνα καὶ τὴν Πίτυν, εἴτ' ἐπὶ τὴν ὀρὺν, ὅφ' ἦν καθίζοντες καὶ τὰς ἀγέλας ἐνεμον καὶ ἀλλήλους κατεφίλου. Ἀνεζήτησάν τε καὶ ἄνθη στεφανῶσαι θέλοντες τοὺς θεούς· τὰ δ'

promisit et captas aves; easque in coenam nocturnam apparaverunt. Secundus crater statuebatur, alterque ignis denuo accendebatur; jamque nocte quam celerrime oborta, secundis explebantur ferculis, a quibus partim enarrando fabulas, partim canendo, cubitum secedebant, Chloë cum matre, Dryas una cum Daphnide. Atqui nihil inde utilitatis ad Chloëa redibat, nisi quod crastino die iterum Daphnis esset adspiciendus: inani gaudio sese pascebat Daphnis; suave namque ducebat vel cum Chloë parente una cubare; adeo ut eum quoque amplexaretur, et sæpe oscularetur, omnia nempe hæc cum Chloë agere se somnians.

X. Ut illuxit dies, frigus erat acerrimum, et vis Boreæ adurebat omnia. Illi autem surgentes Baccho arietem maculant anniculum, nec non luculento igne accenso, cibum apparant. Nape autem panem conficiente et Dryante arietem elixante, otium Daphnis atque Chloë nacti, extra villam prodierunt, ubi erat hedera; iterumque pedicis positus et virgis visco illitis, vim haud spernendam avium ceperunt. Continuo interim mutuis fruebantur osculis jucundosque sermones serebant: Propter te veni, Chloë. — Scio, Daphni. — Tua causa misellas interimo merulas? In quo igitur sum apud te pretio? Sis memor mei. — Tui memini, ita me ament Nymphæ, per quas aliquando antro in illo juravi, ad quod, simulac nix resoluta fuerit, veniemus. — Verum alte cumula jacet, Chloë; et metno, ne ipsemet ante illam liquescam. — Esto bono animo, Daphni, sol namque fervet. — Utinam ita, mea Chloë, ferveat, quem admodum flamma illa, meum quæ adurit cor! — Locus agis et me decipis. — Non equidem, non per capras, per quas tu me jubebas jurare.

XI. Cum Chloë talibus verbis vicissim Daphnidi respondisset velut echo, ipsos vocantes Nape et curriculo intrarunt, præda longe uberiori quam hesternæ fuerat reportata; tum vero Baccho primitiis de vino libatis, epulabantur, capita redimiti hedera. Utque tempus fuit, Bacche et Evœ clamato, Daphnium dimiserunt, ipsius pera carnibus et panibus prius repleta. Dederunt et illi palumbes ac turdos, Lamoni et Myrtalæ afferendos, tanquam ipsi alios capturi, dum quidem hiems maneret, nec hedera deficeret. Daphnis itaque sic abiit, osculatus ceteros priores, quam Chloë, quo hujus suavium illibatam sibi servaretur. Aliasque sæpe ad eos profectus est, alias atque alias rationes excogitando; ita ut ipsis non omnino amoris expertibus hiems effluerit.

XII. Ineunte jam vere cum nix resoluta, terraque detecta esset et herbe virescerent, pastores ceteri greges in pascua educebant et ante alios Chloë et Daphnis, utpote longe potentiori servientes pastori. Illico igitur cursus ad Nymphas et antrum dirigitur: illinc ad Panem et pinum, deinde ad quercum, sub qua sedentes et greges pascebant et sese invicem osculabantur. Conquisiverunt et flores coronis ornare deos volentes; hos autem vix Zephyrus alendo, sol-

ἄρτι δ' ἔσφυρος τρέφων καὶ ὁ ἥλιος θερμαίνων ἐξῆγεν·
ὅπως δ' εἰδῆθαι καὶ ἱα καὶ νάρκισσος καὶ ἀναγάλλης καὶ
ὅσα ἕως πρωτοπορήματα. Ἡ μὲν Χλόη καὶ ὁ Δάφνις
ἀπ' αἰγῶν καὶ ἀπ' οἴων ἐπινον γάλα νέον καὶ τούτου
στεφανοῦντες τὰ ἀγάλματα, κατέσπεισαν. Ἀπήρ-
ξαντο καὶ σύριγγος, καθάπερ τῆς ἀηδόνος ἐς τὴν μου-
σικὴν ἐρεθίζοντες· αἱ δ' ὑπεφθέγγοντο ἐν ταῖς λόγμαις
καὶ τὸν Ἴτυν κατ' ὀλίγον ἠκρίβουν, ὥσπερ ἀνα-
μνησκόμεναι τῆς ὥδης ἐκ μακρᾶς σιωπῆς.

110 **II'.** Ἐβληχῆσάτο που καὶ ποίμνιον· ἐσκίρτησάν
που καὶ ἄρνες καὶ ταῖς μητράσιν ὑποκλάσαντες [αὐ-
τοῦς] τὴν θηλὴν ἔσπασαν· τὰς δὲ μήπως τετοκυίας οἱ
κριοὶ κατεδίδον καὶ κατὰ στήσαντες ἔβαινον ἄλλος
ἄλλην. Ἐγίνοντο καὶ τράγων διωγμοὶ καὶ ἐς τὰς
115 αἴγας ἐρωτικώτερα πηδῆματα καὶ ἐμάχοντο περὶ τῶν
αἰγῶν· καὶ ἕκαστος εἶχεν ἰδίαν καὶ ἐφύλαττε μὴ τις αὐτὰς
μοιχεύσῃ λαθῶν. Καὶ γέροντας ὀρώντας ἐξώρμησεν ἄν
εἰς ἀφροδίτην τὰ τοιαῦτα θεάματα· οἱ δὲ καὶ νέοι καὶ
σφριγῶντες καὶ πολλὴν ἤδη χρόνον ἔρωτα ζητοῦντες
120 ἐξεκάνοντο πρὸς τὰ ἀκούσματα καὶ ἐτήκοντο πρὸς τὰ
θεάματα καὶ ἐζήτουν καὶ αὐτοὶ περιττότερόν τι φιλή-
ματος καὶ περιβολῆς, μάλιστα δ' ὁ Δάφνις. Οἷα γοῦν
ἐνηέσας τῇ κατὰ τὸν χειμῶνα οἰκουρίᾳ καὶ εὐσκολίᾳ,
πρὸς τε τὰ φιλήματα ὥργα καὶ πρὸς τὰς περιβολὰς
125 ἐσκιτάλιζε καὶ ἦν ἐς πᾶν ἔργον περιεργότερος καὶ θρα-
σύτερος.

ΙΔ'. Ὡς δὲ τὴν Χλόην χαρίσασθαι οἱ πᾶν ὅσον
βούλεται καὶ γυμνὴν γυμνῇ συγκατακλιθῆναι μακρό-
τερον ἢ πρόσθεν εἰώθεσαν· τοῦτο γὰρ δὴ λείπειν τοῖς
130 Φιλετᾷ παιδεύμασιν, ἵνα δὲ γένηται τὸ μόνον ἔρωτα
παῦρον φάρμακον. Τῆς δὲ πυνθανομένης, τί πλέον ἐστὶ
φιλήματος καὶ περιβολῆς καὶ αὐτῆς κατακλίσεως καὶ
τί ἔγωγε δρᾶσαι γυμνὸς γυμνῇ συγκατακλινεῖς· « τοῦτο,
εἴπειν, ὅ οἱ κριοὶ ποιοῦσι τὰς οἰς, καὶ οἱ τράγοι τὰς αἰ-
135 γας. Ὅρᾳς, ὡς μετὰ τοῦτο τὸ ἔργον οὐτ' ἐκείναι φεύ-
γουσιν ἐπὶ αὐτοῦς, οὐτ' ἐκείνοι κάμνουσι διώκοντες,
ἀλλ' ὥσπερ κοινῆς λοιπὸν ἀπολαύσαντες ἡδονῆς συννέ-
μονται; Γλυκύ τι, ὡς ἔοικεν, ἐστὶ τὸ ἔργον καὶ νικᾷ τὸ
ἔρωτος πικρόν. » Εἴτ' οὐχ ὁρᾷς, ὦ Δάφνι, τὰς αἴγας
140 καὶ τοὺς τράγους, τὰς οἰς καὶ τοὺς κριοὺς, ὡς ὀρθοὶ μὲν
ἐκείνων δρῶσιν, ὀρθαὶ δ' ἐκείναι πάσχουσιν· οἱ μὲν πη-
δῆσαντες, αἱ δὲ καταντωσάμεναι; Σὺ δὲ γ' ἐμὲ ἀξιόεις
συγκατακλιθῆναι καὶ ταῦτα γυμνῇ; Καίτοι γ' ἐκείναι
πόσον ἐκδεδυμένης ἐμοῦ λαισιώτεραι; » Πείθεται
145 Δάφνις καὶ συγκατακλινεῖς αὐτῇ πολλὴν χρόνον ἔκειτο
καὶ οὐδὲν ὄν [ἐνεκα] ὥργα ποιεῖν ἐπιστάμενος, ἀνί-
στησιν αὐτὴν καὶ κατόπιν περιεφύετο μιμούμενος τοὺς
τράγους. Πολὺ δὲ μάλλον ἀπορηθεὶς, καθίσας ἔκλαεν,
εἰ καὶ κριὸν ἀμαθέστερος εἰς τὰ ἔρωτος ἔργα.

150 **ΙΕ'.** Ἦν δὲ τις αὐτῷ γείτων, γεωργὸς γῆς ἰδίας,
Χρῶμις τούνομα, παρηβῶν ἤδη τὸ σῶμα. Τούτῳ
γύναιον ἦν ἐπαχτὸν ἐξ ἄστεος, νέον καὶ ὠραῖον καὶ
ἀγροικίας ἀθρότερον· τούτῳ Λυκαίνιον ὄνομα ἦν.
Αὕτη ἡ Λυκαίνιον δρῶσα τὸν Δάφνιν καθ' ἐκάστην

que suo calore fovendo, educere incipiebant: tamen jam
illis inventae sunt violae, narcissus et anagallis et ceterae
veris primitiae. Chloë etiam et Daphnis caprarum ovium-
que lac recens bibebant, idque coronando simulacra diis
libavere. Quin et fistulae primitias solverunt, tanquam
lusciniis ad cantum provocantes, quae ex virgultis resona-
bant, Itynque paulatim accurate exprimebant, veluti post
longum silentium cantum memoria repentes.

XIII. Alibi etiam grex balabat, alibi et saltu lasciviebant
agni, et matribus sese subternentes, mammas premebant;
quae vero nondum pepererant, hasce arietes persequentes,
alii aliam subjectam et suppositam inibat. Hirici etiam
sectabantur capras, inque illas lasciviores faciebant saltus,
deque capellis pugnabant, et unusquisque suas habebat et
solicite curabat ne quis mœchus clam eas adoriretur.
Hujusmodi spectacula videntes vel ipsi senes, ad venerem
irritati fuissent; illi vero et juvenes, et praeterea prurientes,
quique jam pridem amatorias appetebant voluptates, hisce
auditis inflammabantur, hisce visis intabescebant, et ipsi
aliquid requirebant quod osculo amplexuque praestantius
foret: tum praecipue Daphnis, quippe qui per hiemem domi
servando et nihil agendo adolevisset, jam ad oscula impa-
tientius ferebatur, et ad complexus lascivius gestiebat, erat-
que in omni re venerea plus solito curiosior et audacior.

XIV. Petebat sane a Chloë, ut in omnibus, quae vellet,
sibi morem gereret, suique copiam ipsi faceret, nudaque
cum nudo longius, quam antea consueverant, concumberet:
illud dicens adhuc desiderari juxta ea, quae praecerat
Philetas, tanquam unicum sedando amoris remedium.
Chloë sciscitanti, quid amplius esset osculo, amplexu et
concubitu ipso, quidve statuisset patrare nudus nudae in-
cumbendo; illud, inquit, quod arietes ovibus, quod hirici
capris faciunt. Vides, ut, hoc opere peracto, nec hae postea
illos refugiant, nec illi has insectando se postea fatigent;
sed communi deinceps veluti fructus sint voluptate una pas-
cantur. Dulce quid, ut videtur, hoc opus habet, atque
amoris vincit amaritudinem. Quid? an non vides, Daphni,
capras et hircos, sicuti arietes et oves, quemadmodum recti
illi faciunt, et rectae contra istae paliantur; alteri nempe
insilientes, alterae vero dorso impositos admittentes? Tu
tamen a me petis, ut una recumbam, idque nuda? Atqui
illae me, vestibus depositis, quanto sunt hirsutiores? Paret
Daphnis, et concumbens cum ea, dio jacuit; nesciusque
quidquam eorum agere, quorum gratia tanto libidinis im-
petu concitabatur, illam erigit, et a tergo, hircos imi-
tando, illi adhaesit. At multo magis animi pendens, plo-
ravit sedens quod arietibus rudior rerum amatoriarum esset.

XV. Erat autem ipsi vicinus quidam, proprii agelli cul-
tor, nomine Chromis, ætatis jam ad senectutem vergentis.
Hic uxorem ex oppido duxerat, juvenculam, nec non for-
mosam atque feminis rusticis venustiore, cui nomen Ly-
cænum. Hæc Lycænum quotidie Daphnim conspiciat,

ἡμέραν παρελαύνοντα τὰς αἴγας ἔωθεν εἰς νομὴν, νύκτωρ ἐκ νομῆς, ἐπεθύμησεν ἐραστὴν κτήσασθαι δώροις δολεῖσασα. Καὶ δὴ ποτε λοχῆσασα μόνον καὶ σύριγγα δῶρον ἔδωκε καὶ μέλι ἐν κηρίῳ καὶ πῆραν ἐλάφου· εἰ-
 5 πὲν δὲ τι ὄκνει, τὸν Χλόης ἔρωτα καταμαντευομένη·
 πάνυ γὰρ ἑώρα προσκείμενον αὐτὸν τῇ κόρῃ. Πρό-
 τερον μὲν οὖν ἐκ νευμάτων καὶ γέλωτος συνεβάλετο
 τοῦτο· τότε δ' ἐξ ἑωθινοῦ, σκηψαμένη πρὸς Χρῶμιν ὡς
 παρὰ τίκτουσαν ἄπεισι γείτονα, κατόπιν τ' αὐτοῖς παρ-
 10 ηκολούθησε καὶ εἰς τινὰ λόχμην ἐγκρύψασα ἑαυτήν, ὡς
 μὴ βλέποισιν, πάντ' ἤκουσεν ὅσα εἶπον, πάντ' εἶδεν
 ὅσα ἐπραξαν· οὐκ ἔλαθεν αὐτὴν οὐδὲ κλαύσας ὁ Δάφνις.
 Συναγῆσασα δὴ τοῖς ἀθλοῖς καὶ καιρὸν ἤκειν νομί-
 σασα διττὸν, τὸν μὲν εἰς τὴν ἐκείνων σωτηρίαν, τὸν δ'
 15 εἰς τὴν ἑαυτῆς ἐπιθυμίαν, ἐπιτεχνᾷται τι τοιόνδε.

ΙΓ'. Τῆς ἐπιούσης ὡς παρὰ τὴν γυναῖκα ἐκείνην
 τὴν τίκτουσαν ἀπιούσα, φανερώς ἐπὶ τὴν δρῦν, ἔν' ἐκά-
 θητο Δάφνις καὶ Χλόη, παραγίνεται καὶ ἀκριβῶς μι-
 μησαμένη τὴν τεταραγμένην· « Σῶσόν με, εἶπε, Δάφνι,
 20 τὴν ἀθλίαν· ἐκ γὰρ μοι τῶν χηνῶν τῶν εἰκοσιν ἕνα τὸν
 κάλλιστον ἀετὸς ἤρπασε· καί, ὅς μ' ἐφαρτίον ἀρά-
 μενος, οὐκ ἔδυνήθη μετέωρος ἐπὶ τὴν συνήθη τὴν ὕψη-
 λὴν κοίμῃς ἐκείνην πέτραν, ἀλλ' εἰς τήνδε τὴν ὕλην
 τὴν ταπεινὴν ἔχων κατέπεσε. Σὺ τοίνυν, πρὸς τῶν
 25 Νυμφῶν καὶ τοῦ Πανὸς ἐκείνου, συνεισελθὼν εἰς τὴν
 ὕλην, μόνῃ γὰρ δέδοικα, σῶσόν μοι τὸν χῆνα, μηδὲ
 περιέδῃς ἀτελῆ μοι τὸν ἀριθμὸν γενόμενον. Τάχα δὲ
 καὶ αὐτὸν τὸν ἀετὸν ἀποκτενεῖς καὶ οὐκ ἔτι πολλοὺς
 ὕμῶν ἄρνας καὶ ἐρίφους ἀρπάσει. Τὴν δ' ἀγέλην τέως
 30 φρουρήσει Χλόη· πάντως αὐτὴν ἴσασιν αἱ αἴγες αἱ
 σοὶ συννέμουσαν. »

ΙΖ'. Οὐδὲν τῶν μελλόντων ὑποπτεύσας ὁ Δάφνις,
 εὐθὺς ἀνίσταται καὶ ἀράμενος τὴν καλαύροπα κατόπιν
 ἡκολούθει τῇ Λυκαίνῳ· ἡ δ' ἠγεῖτο ὡς μακροτάτῳ τῆς
 35 Χλόης καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸ πικνότετον ἐγένοντο, πηγῆς
 πλησίον καθίσει κελεύσασα αὐτόν· « Ἐρᾶς, εἶπε,
 Δάφνι, Χλόης, καὶ τοῦτ' ἔμαθον ἐγὼ νύκτωρ παρὰ τῶν
 Νυμφῶν. Δι' ὀνείρατος ἐμοὶ τὰ χθιζὰ σου διηγήσαντο
 δάκρυα καὶ ἐκέλευσάν σε σῶσαι διδασαμένην τὰ ἔρωτος
 40 ἔργα. Τὰ δ' ἐστὶν οὐ φιλήματα καὶ περιβολὴ καὶ ὅσα
 δρῶσι κριοὶ καὶ τράγοι· ἀλλὰ ταῦτα πηδῆματα καὶ τῶν
 ἐκεῖ γλυκύτερα· πρόσσεσι γὰρ αὐτοῖς χρόνος μακρο-
 τέρας ἡδονῆς. Εἰ δὴ σοὶ φίλον ἀπηλλάχθαι κακῶν καὶ
 ἐν πείρᾳ γενέσθαι ζητουμένων τερπνῶν, ἴθι, παραδίδου
 45 μοι τερπνὸν σαυτὸν μαθητὴν· ἐγὼ σε, χαριζομένη ταῖς
 Νύμφαις, ἐκεῖνα διδάξω. »

ΙΗ'. Οὐκ ἐκαρτέρησεν ὁ Δάφνις ὑφ' ἡδονῆς, ἀλλ'
 ἅτ' ἀγροϊκὸς καὶ αἰπόλος καὶ ἐρῶν καὶ νέος, πρὸ τῶν
 ποδῶν καταπεσὼν, τὴν Λυκαίνιον ἰκέτευεν, ὅτι τάχιστα
 50 διδάξαι τὴν τέχνην, δι' ἧς ὁ βούλεται δράσει Χλόην·
 καί, ὥσπερ τι μέγα καὶ θεόπεμπτον ἀληθῶς μέλλον
 διδάσκεισθαι καὶ ἔριφον αὐτῇ σηκίτην δώσειν ἐπηγγεί-
 λατο καὶ τυροὺς ἀπαλοὺς πρωτορρύτου γάλακτος καὶ
 τὴν αἶγα αὐτήν. Εὐρύσα δὴ ἡ Λυκαίνιον αἰπολικὴν

mane ad pascua capras suas, noctu e pascuis abigentem, donis illum inescando sibi conciliare amatorem concupivit. Aliquando soli insidiata, fistulam ipsi, mel in favis, peram- que de pelle cervina donavit. Quidquam tamen eloqui verebatur, cum Daphnidis erga Chloën amorem facile con- jectaret; ipsum namque totum puellæ addictum videbat: quod antea quidem ex nutibus et risu poterat intelligere; tunc temporis vero mane, apud Chromin fingens se ad vi- cinam ire puerperam, a tergo illos est insecuta, et in fru- tetum quoddam densum irrependo sese abdidit, ne conspici posset, sicque omnia, quæ dixerunt, audivit, omnia, quæ patrarent, vidit; ne flets quidem Daphnis illam latuit. Quare vicem horum miserorum dolens, rataque, gemi- nam sibi oblatam occasionem, cum salutis ipsorum invenien- dæ, tum suæ libidinis explendæ, tale quid commiscitur.

XVI. Postridie ejus diei fingens, quasi iterum ad istam mulierem parturientem itaret, ad quercum aperte, sub qua Chloë atque Daphnis sedebant, accedit, accurateque animi consternationem præ se ferens: Serva me, inquit, Daphni, miseram: etenim ex anseribus mihi, qui numero viginti erant, unum, eumque optimum, eripuit aquila, quem ta- men, magno scilicet onere pressa, non potuit alte evolando in solitam illam excelsam petram deportare, sed in lancee humilem silvam cum eo decidit. Tu itaque, per Nymphas et Panem illum oro, hanc mecum ingressus silvam, meum mihi serva anserem, sola enim intrare non ausim, neve sinas anserum meorum numerum sic imminui. Fortasse et aquilam hanc ipsam interimes, neque amplius tam multos vobis agnos hædosque rapiet. Ad custodiam gregis interea relin- quetur Chloë: omnino illam capellæ norunt, tanquam per- petuum tibi in pascendo sociam.

XVII. Daphnis, nihil futurorum suspicatus, surgit e vesti- gio et sumto pedo Lycanium pone sequitur, quæ illum quam longissime a Chloë abducebat; eumque jam, qua silva erat densissima, venissent, jussu illo sedere juxta fontem; amas, inquit, Daphni, Chloën; idque hac nocte ex Nym- phis rescivi. Hæc mihi in somniis hesternas tuas lacrimas exposuere atque jusserunt, ut te res amatorias edocendo, servarem. Hæc autem non sunt suavia et amplexus, et qualia faciunt arietes hircique, sed saltus hi longe illis dul- ciores; habent enim longioris temporis voluptatem. Quod si tibi collibitum fuerit hisce liberari malis et experimentum capere voluptatis ac suavitatis diu vobis quasitar, age, te- met mihi jucundum præbe discipulum; ego te, in harum Nympharum gratiam, informabo.

XVIII. Præ voluptate amplius sibi non temperavit Daph- nis, sed, utpote rusticus caprariusque, amans et adolescens, ad genua provolutus, supplex oravit Lycanium, ut quam primum hanc ipsam doceret artem, cujus beneficio, quod vellet, faceret Chloë; et veluti magnam vereque cælo de- missam rem accepturus esset, cum hædum se illi lactentem largitum tum caseolos tenellos de primo lacte factos immo

ἀφρονίαν, ὅαν οὐ προσεδόκησεν, ἤρχετο παιδεύειν τὸν Δάφνιν τοῦτον τὸν τρόπον. Ἐκέλευσεν αὐτὸν καθίσει πηλείον αὐτῆς, ὡς εἶχε, καὶ φιλήματα φιλεῖν ὅα εἰώθει καὶ ὅσα, καὶ φιλοῦντα ἅμα περιβάλλειν καὶ κατακλί-
 5 νεσθαι χαμαί. Ὡς δ' ἐκαθέσθη καὶ ἐφίλησε καὶ κατακλίθη, μαθοῦσα ἐνεργεῖν δυνάμενον καὶ σφριγῶντα, ἀπὸ μὲν τῆς ἐπὶ πλευρὰν κατακλίσεως ἀνίστησιν, αὐτὴν δ' ὑποστορέσασα ἐντέχνως, ἐς τὴν τέως ζητούμενην ὁδὸν ἦγε· τὸ δ' ἐντεῦθεν οὐδὲν περιεργάζετο ζένον· αὐτὴ
 10 γὰρ ἡ φύσις λοιπὸν ἐπαίδευσε τὸ πρακτέον.

16. Τελεσθείσης δὲ τῆς ἐρωτικῆς παιδαγωγίας, ἡ μὲν Δάφνις ἔτι ποιμενικὴν γνώμην ἔχων, ὄρμητο τρέχειν ἐπὶ τὴν Χλόην καὶ ὅσα πεπαίδευτο δρᾶν αὐτίκα, καθάπερ δεδοικώς μὴ βραδύνας ἐπιλάθοιτο· ἡ δὲ Λυκαί-
 15 νιον κατασχούσα αὐτὸν, ἔλεξεν ὧδε· « Ἐτι καὶ ταῦτά σε δεῖ μαθεῖν, Δάφνι. Ἐγὼ γυνὴ τυγχάνουσα πέπονθα νῦν οὐδέν· πάλαι γάρ με ταῦτ' ἀνὴρ ἄλλος ἐπαίδευσε, μισθὸν τὴν παρθενίαν λαθὼν, Χλόη δὲ συμπαλαίουςά σοι ταύτην τὴν πάλην καὶ οἰμώζεται καὶ
 20 κλαύσεται καὶ αἵματι βρέσσεται πολλῶ, καθάπερ πεφονευμένη. Ἀλλὰ σὺ τὸ αἶμα μὴ φοβηθῆς, ἀλλ' ἦνίκα ἂν πείσῃς αὐτὴν σοι παρασχεῖν, ἀγαγε αὐτὴν εἰς τοῦτο τὸ χωρίον, ἵνα, κὰν βοᾷ, μηδεὶς ἀκούσῃ, κὰν θακρῦν, μηδεὶς ἴδῃ, κὰν αἰμαχθῇ, λούσῃται τῇ πηγῇ·
 25 καὶ μέμνησο ὅτι σε ἀνδρὰ ἐγὼ πρὸ Χλόης πεποίηκα. »

Κ'. Ἡ μὲν οὖν Λυκαίνιον τοσαῦτ' ὑποβεμένη, κατ' ἄλλο μέρος τῆς ὕλης ἀπῆλθεν, ὡς ἔτι ζητούσα τὸν χῆνα· ὁ δὲ Δάφνις εἰς λογισμὸν ἄγων τὰ εἰρημένα, τῆς μὲν προτέρας ὁρμῆς ἀπῆλλακτο, διασχεῖν δὲ τῇ Χλόῃ
 30 περιττότερον ὤκει φιλήματος καὶ περιβολῆς, μήτε βοῆσαι θέλων αὐτὴν ὡς πρὸς πολέμιον, μήτε θακρῦσαι ὡς ἀλγοῦσαν, μήθ' αἰμαχθῆναι καθάπερ πεφονευμένην· ἄρτιμαθῆς γὰρ ὢν ἐδεδοίκει τὸ αἶμα καὶ ἐνόμιζεν ὅτι ἄρ' ἐκ μόνου τραύματος αἶμα γίνεται. Γνοὺς δὲ τὰ
 35 συνῆθη τέρεσθαι μετ' αὐτῆς, ἐξέβη τῆς ὕλης· καὶ ἐλθὼν ἰν' ἐκάθητο στεφανίσκον ἱὼν πλέκουσα, τὸν τε χῆνα τῶν τοῦ ἀετοῦ ὀνόχων ἐψεύσατο ἐξαργάσαι καὶ περισφύς ἐφίλησεν, ὅον ἐν τῇ τέρεψι Λυκαίνιον· τοῦτο γὰρ ἔζην ὡς ἀκίνδυνον. Ἡ δὲ τὸν στέφανον ἐφήρμοσεν
 40 αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ καὶ τὴν κόμην ἐφίλησεν ὡς τῶν ἱὼν κρεῖττονα. Καὶ τῆς πῆρας προκομίσασα παλάθης μαῖραν καὶ ἄρτους τινάς, ἔδωκε φαγεῖν· καὶ ἐσθίωντος ἀπὸ τοῦ στόματος ἤρπαζε καὶ οὕτως ἤσθιεν ὥσπερ νεοττὸς ὄρνιθος.

45 ΚΑ'. Ἐσθίωντων δ' αὐτῶν καὶ περιττότερα φιλοῦντων ὢν ἤσθιον, ναὺς ἀλιέων ὠφθῆ παραπλεύουσα. Ἄνεμος μὲν οὐκ ἦν, γαλήνη δ' ἦν καὶ ἐρέττειν ἐδόκει. Καὶ ἤρεττον ἐρρωμένως· ἡπείγοντο γὰρ νεαλεῖς ἰχθῦς τῶν πετρεαίων εἰς τὴν πόλιν διασώσασθαι τῶν τινι
 50 πλουσίων. Ὅσον οὖν εἰώθασιν ναῦται δρᾶν ἐς καμάτας ἀμείλειαν, τοῦτο κακείνοι δρῶντες, τὰς κώπας ἀνέφερον· Εἰς μὲν αὐτοῖς κελευστής ναυτικὰς ἤδεν ᾠδὰς, οἱ δὲ λυκοί, καθάπερ χορὸς, ὁμοφώνως κατὰ καιρὸν τῆς ἑαίνου φωνῆς ἐβόων. Ἡνίκα οὖν ἐν ἀναπεπταμένῃ τῇ

LONGUS.

ipsam quoque capram pollicitus est. Quare Lycanium, ubi advertit tam prolixam caprarum liberalitatem, qualem non expectasset, cepit Daphnim ad istum modum instituere. Jussit illum, ut se habebat, juxta se sedere, nec non oscula figere qualia et quot consueverat, simul et inter basiandum ruere in amplexus, seseque humi reclinare. Ut ergo sedit et basiavit atque reclinato corpore jacuit, ipsa jam edocta eum ad patrandum non solum fortem esse, verum etiam libidine turgere, ab reclinacione in latus facta ipsum erexit, seseque tum perite substernens, illum ad viam diu quæsitam direxit; deinde non ultra peregrinum istum circumduxit, ipsa natura, quod porro agendum restabat, docente.

XIX. Peracta tandem hacce amatoria informatione Daphnis, qui pastorem adhuc haberet mentem, statim ad Chloë cursum instituit, et quæcunque didicisset, statim exsequi parat, tanquam veritus, ne si paulisper moratus esset, illud ipsum oblivioni traderet. Verum Lycanium ipsum inhiuit, sic locuta: Insuper ista quoque te discere oportet, Daphni. Ego, quæ sum mulier, nihil nunc passa fui; olim namque me hæc vir alius docuit, pro mercede virginitate mea accepta. Chloë autem ubi tecum in hac palaestra collectata fuerit, plorabit ejulabitque; immo jacebit hand secus ac vulnerata, multo manans sanguine. Verum non est, quod cruorem timeas; sed quando illam persuaseris, ut tibi morem gerat, tunc tu illam in hunc adducto locum, ubi, si forte clamaverit, nemo audiat, si lacrimata fuerit, nemo videat, si cruore fœdata fuerit, fonte se abluit; nec unquam oblivioni trade, quod ego te ante virum, quam Chloë, fecerim.

XX. Hisce igitur Lycanium præceptis traditis ad alteram silvæ partem secessit, veluti suum etiamnum anserem quæsitura; Daphnidi autem, dicta illa mente agitanti, prior ille impetus deferbuerat, verebaturque ullum Chloë facessere negotium ultra osculum amplexumque, cavens, ne vel illa veluti hoste conspecto clamaret, vel tanquam dolore affecta fleret, vel sanguine fœdaretur tanquam contrucidata. Non ita dudum namque periculum fecerat ipse, ideoque a sanguine abhorrebat, sanguinemque de solo vulnere sequi opinabatur. Itaque cum constituisset se cum illa consueto modo oblectare, silva excessit; atque progressus ad locum, ubi sedebat corollam ex violis contexens, anserem illum aquilæ ex unguibus abs se extortum mentitus est, illic circumfusus basiavit, uti Lycanium in illo suavi ludo; illud quippe, utpote extra periculi aleam positum, licebat. Illa vero capiti ejus sertum aptavit, comamque, utpote violis longe præstantiorem, osculata est; deque pera caricanæ massæ portionem et panes aliquot depromptos porrexit esum, atque vescentis ab ore illa rapiens, instar aviculæ pulli edebat.

XXI. Dum edunt ipsi, crebriusque oscula ingerunt, quam escam, navis quædam piscatoria, quæ oram legebat, visa fuit. Nullus erat ventus, et malacia altaque erat maris tranquillitas; remigare itaque visum, remisque valide incumbabant, festinabant enim recens captos pisces saxatiles cuidam ex opulentis civibus in urbem vivos afferre. Quod igitur facere amant nautæ ad laborem fallendum, hoc idem illi egerunt, dum remos attollebant: unus inter ipsos hortator nauticos faciebat modos; reliqui, sicuti chorus, una voce conclamantes, per certa intervalla, ipsius vocem excipie-

θαλάττῃ ταῦτ' ἔπραττον, ἡρπάζετο ἡ βοή χρομένης
τῆς φωνῆς εἰς πολὺν ἀέρα· ἐπεὶ δ' ἄκρα τινὶ ὑποδρα-
μόντες εἰς κόλπον μηνοειδῆ καὶ κοῖλον εἰσῆλθασαν,
μεῖζων μὲν ἠκούετο βοή, σαφεὶ δ' ἐξέπιπτεν εἰς τὴν γῆν
τὰ τῶν κελυστῶν ἄσματα. Κοῖλος γὰρ τῷ πεδίῳ
αὐλῶν ὑποκείμενος καὶ τὸν ἦχον εἰς αὐτὸν ὥς ὄργανον
δεχόμενος, πάντων τῶν φθεγγομένων μιμητὴν φωνῆν
ἀπαδίδου, ἰδίᾳ μὲν τῶν κωπῶν τὸν ἦχον, ἰδίᾳ δὲ τὴν
φωνῆν τῶν ναυτῶν· καὶ ἐγένετο ἄκουσμα τερπνόν.
Φθανούσης γὰρ τῆς ἀπὸ τῆς θαλάττης φωνῆς, ἡ ἐκ τῆς
γῆς φωνὴ τοσοῦτον ἐπαύετο βράδιον, ὅσον ἤρξατο
ἐκείνη.

ΚΒ'. Ὁ μὲν οὖν Δάφνις εἰδὼς τὸ πραττόμενον, μόνῃ
τῇ θαλάττῃ προσεῖχε καὶ ἐτέρπετο τῇ νηϊ παρατρε-
χούσῃ τὸ πέδιον ὅστιον πτεροῦ καὶ ἐπειρᾶτο τινα δια-
σώσασθαι τῶν ἄσμάτων, ὡς γένοιτο τῆς σύριγγος μέλη.
Ἦ δὲ Χλόη τότε πρῶτον πειρωμένη τῆς καλουμένης
ἡχούς, ποτὲ μὲν εἰς τὴν θάλατταν ἀπέβλεπε, τῶν
ναυτῶν κελυστῶν, ποτὲ δ' εἰς τὴν γῆν ὑπέστρεφε
ζητοῦσα τοὺς ἀντιφωνοῦντας. Καὶ ἐπεὶ παραπλευ-
σάντων ἦν κἀν τῷ αὐλῶνι σιγῇ, ἐπυνθάνετο τοῦ Δάφ-
νιδος, εἰ καὶ ὀπίσω τῆς ἄκρας ἐστὶ θάλαττα καὶ ναῦς
ἄλλη παρέπλει καὶ ἄλλοι ναῦται τὰ αὐτὰ ᾄδον καὶ ἄμα
πάντες σιωπῶσι. Γελάσας οὖν ὁ Δάφνις ἤδῃ καὶ φι-
λῆσας ἥδιον φιλημα καὶ τὸν τῶν ἰων στέφανον ἐκείνῃ
περιβίς, ἤρξατο αὐτῇ μυθολογεῖν τὸν μῦθον τῆς Ἥχους,
αἰτήσας, εἰ διδάξειε, μισθὸν παρ' αὐτῆς ἄλλα φιλή-
ματα δέκα.

ΚΓ'. « Νυμφῶν, ὦ κόρη, πολὺ γένος, Μελίαι καὶ
Δρυάδες καὶ Ἑλισιοὶ· πᾶσαι καλάι, πᾶσαι μουσικαί.
Καὶ μῖας τούτων θυγάτηρ Ἥχῳ γίνεται· ὠνὴτὴ μὲν,
ἐκ πατρὸς θνητοῦ, καλὴ δ' ἐκ μητρὸς καλῆς. Τρέ-
φεται μὲν ὑπὸ Νυμφῶν, παιδεύεται δ' ὑπὸ Μουσῶν
συρίζειν, αὐλεῖν τὰ πρὸς λύραν, τὰ πρὸς κιθάραν, πᾶσαν
ᾠδὴν· ὥστε καὶ παρθενίας εἰς ἄνθος ἀκμάσασα ταῖς
Νύμφαις συνεχόρευε, ταῖς Μούσαις συνῆδεν· ἄρρενας
δ' ἔφευγε πάντας καὶ ἀνθρώπους καὶ θεοὺς, φιλοῦσα
τὴν παρθενίαν. Ὁ Πάν ὀργίζεται τῇ κόρῃ, τῆς μου-
σικῆς φθονῶν, τοῦ ἀλλοῦς μὴ τυχῶν, καὶ μανίαν ἐμ-
βάλλει τοῖς ποιμέσι καὶ τοῖς αἰπόλοις. Οἱ δ' ὥσπερ
κύνες ἢ λύκοι διασπῶσιν αὐτὴν καὶ ῥίπτουσιν εἰς πᾶσαν
γῆν εἰς ἄδοντα τὰ μέλη. Καὶ τὰ μέλη ἡ Γῆ χαριζο-
μένη ταῖς Νύμφαις ἐκρυψε πάντα. Καὶ ἐτήρησε τὴν
μουσικὴν καὶ γνῶμην Μουσῶν ἀφίησι φωνῆν καὶ μι-
μεῖται πάντα, καθάπερ τότε ἡ κόρη, θεοὺς, ἀνθρώ-
πους, ὄργανα, θηρία· μιμεῖται καὶ αὐτὸν συρίττοντα
τὸν Πᾶνα. Ὁ δ' ἀκούσας ἀναπηδᾷ καὶ διώκει κατὰ
τῶν ὄρων, οὐκ ἐρῶν τυχεῖν ἀλλ' ἢ τοῦ μαθεῖν, τίς ἐστὶν
ὁ λανθάνων μαθητής. » Ταῦτα μυθολογήσαντα τὸν
Δάφνιν οὐ δέκα μόνον φιλήματα ἀλλὰ πάντα πολλὰ
κατεφιλήσεν ἡ Χλόη· μικροῦ γὰρ καὶ τὰ αὐτὰ εἶπεν ἡ
Ἥχῳ καθάπερ μαρτυροῦσα, ὅτι μηδὲν ἐψεύσατο.

ΚΔ'. Θερμοτέρου δὲ καθ' ἐκάστην ἡμέραν γινο-
μένου τοῦ ἡλίου, οἷα τοῦ μὲν ἥρος παυμένου, τοῦ δὲ

bant. Quamdiu itaque in aperto mari haec fiebant, eva-
nescebat clamor, per auras videlicet voce diffusa; at post-
quam promontorium subierunt, inque sinum lunatum
flexuosum et concavum ingressi fuerunt, ibi ut fortior
exaudiebatur vox, ita clara in continentem excidebant re-
migmum hortatorum carmina. Cava namque convallis campo
subjecta clamorem illum in se velut organum quoddam re-
cipiebat, et omnium, quae proferebantur, æmulam reddebat
vocem; separatim videlicet remorum strepitum, separatim
etiam clamorem istum nauticum reddebat, et erat jucun-
dum auditu. Prævertente enim a mari sono, ex terra sonus
tanto desinebat senior, quanto tardior inceperat.

XXII. Daphnis igitur non ignarus, quid ageretur, animum
ad mare solum advertit, delectatus navigio terram ocios
volucres præterlabente, tentabatque conservare ex his can-
tunculis quasdam, quas sua deinde caneret fistula. Chloë
autem, tum primum illam, quæ Echo appellatur, experta,
modo mare respiciebat, dum nautæ suum celeusma cane-
bant, modo in silvam oculos avertebat, querens eos, qui
clamore responderent. Postquam autem præternavigas-
sent, et tunc in convalle silentium factum fuisset, ex Daph-
nide percunctabatur, num a tergo hujus promontorii etiam
esset mare, sive alia præterveheretur navis, alivæ nautæ:
eadem canerent, cunctique simul tacerent. Suaviter igitur
Daphnis ridens, et suaviore osculo impresso, impositaque
illi violacea corolla, cœpit ei fabulam de Echo narrare,
stipulatus ab illa pro docendo, alia decem basia, operæ
mercedem.

XXIII. Nympharum, mea puella, multiplex genus est.
Sunt Meliæ, sunt Dryades, sunt etiam palustres, formosæ
omnes, omnes canendi peritæ. Uni ex hisce filia Echo
nascitur; mortalis quidem, ut patre nata mortali, formosa
vero, ut ex matre itidem formosa. Educatur a Nymphis,
docetur a Musis fistula canere, tibia inflare, pulsare lyram,
cithara personare, denique omnem musicen. Et inde post-
quam adolevit et ad ætatis florem pervenit, simul cum Nym-
phis choreas ducebat, simul cum Musis concinebat; virgini-
tatis amans, mares fugiebat omnes, tam homines, quam
deos. Pan, huic puellæ succensens, et hanc canendi peri-
tiam invidens, et illius formæ repulsam passus, furorem
opilionibus caorariisque immittit: hi vero haud aliter, quam
canes aut lupi, illam discerpunt, et jactant quoquo Terra
cantabunda adhuc membra. Verum ea cuncta Terra
in gratiam Nympharum ita condidit, ut canendi vim ser-
varent et Musarum decreto vocem emitterent atque nihil
non imitarentur, quemadmodum tunc puella, deos, homi-
nes, organa, bestias, immo et ipsum Panem, si quando
fistula canit. Quo audito ille subsilit, et per montes in-
sectari incipit, non ut illa potiatur, sed ut intelligat, quis-
nam clandestinus ille sit discipulus. Ubi Daphnis hæc ita
enarrasset, non decem modo oscula, sed innumera a Chloë
retulit; eadem enim fere sonuit Echo, suo veluti testimonio
confirmans, illum nihil fuisse mentitum.

XXIV. Jam in dies sole magis magisque fervente, utpote
vere desinente et æstate ineunte, iterum illis oboriuntur

θερούς ἀρχομένους, πάλιν αὐτοῖς ἐγίνοντο καιναὶ τέρψεις καὶ θέρπειοι. Ὁ μὲν γὰρ ἐνήχeto ἐν τοῖς ποταμοῖς, ἡ δ' ἐν ταῖς πηγαῖς ἐλούετο· ὁ μὲν ἐσύριζεν ἀμιλλώμενος πρὸς τὰς πίτυς, ἡ δ' ἤδε ταῖς ἀηδόσιν ἐρίζουσα· ἐθήρων ἀκρίβας λάλους, ἐλάμβανον τέττιγας ἡχοῦντας, ἀνθη συνέλεγον, δένδρα ἔσσιον, ὀπιώρας ἥσθιον· ἥδη ποτὲ καὶ γυμνοὶ συγκατεκλίθησαν καὶ ἐν δέρματι αἰγὸς ἐπεσύραντο. Καὶ ἐγένετο ἂν γυνὴ Χλόη βαδίοις, εἰ μὴ Δάφνιν ἐτάραξε τὸ αἶμα. Ἀμέλει καὶ δεδοικὸς μὴ νικηθῇ τὸν λογισμόν ποτε, πολλάκις γυμνοῦσθαι τὴν Χλόην οὐκ ἐπέτρεπεν· ὥστ' ἐθαύμαζε μὲν ἡ Χλόη, τὴν δ' αἰτίαν ᾔδειτο πυθάνεσθαι.

ΚΕ'. Ἐν τῷ θέρει τῷδε καὶ μνηστῆρων πλῆθος ἦν περὶ τὴν Χλόην καὶ πολλοὶ πολλαχόθεν ἐφοίτων παρὰ τὸν Δρύαντα πρὸς γάμον αἰτοῦντες αὐτήν. Καὶ οἱ μὲν τι ὄωρον ἔφερον, οἱ δὲ πολλὰ ἐπηγγέλλοντο καὶ μεγάλα. Ἡ μὲν οὖν Νάπη ταῖς ἐλπίσιν ἐπαιρομένη, συνεβούλευεν ἐκδοῦναι τὴν Χλόην, μηδὲ κατέχειν οἶκον πρὸς πλεόν τετρακάτην κόρην, ἣ τάχα μικρὸν ὕστερον νέμουσα τὴν παρθενίαν ἀπολεῖ καὶ ἄνδρα ποιήσεται τινα τῶν ποιμένων ἐπὶ μῆλοις ἢ βοῦσι· ἀλλ' ἐκείνην τε ποιῆσαι θέσποιναν οἰκίας καὶ αὐτοὺς πολλὰ λαβόντας, ἰδίῳ φυλάττειν αὐτὰ καὶ γνησίῳ παιδίῳ· ἐγεγόνει γὰρ αὐτοῖς ἄρρεν παιδίον οὐ πρὸ πολλοῦ τινος. Ὁ δὲ Δρύας ποτὲ μὲν ἐβέλγετο τοῖς λεγομένοις, μείζονα γὰρ ἢ κατὰ ποιμαίνουσαν κόρην δῶρα ὀνομάζετο παρ' ἑκάστου, ποτὲ δ' ἐννοήσας ὡς κρείττων ἐστὶν ἡ παρθένος μνηστῆρων γεωργῶν, καὶ ὡς, εἴ ποτε τοὺς ἀληθινοὺς γονέας εὖροι, μεγάλως αὐτὸν εὐδαίμονα θήσει, ἀνέββαλετο τὴν ἀπόκρισιν καὶ εἶλε χρόνον ἐκ χρόνου καὶ ἐν τῷ τέως ἀπεκέρδαιεν οὐκ ὀλίγα δῶρα. Ἡ μὲν δὴ μαθούσα, λυπηρῶς πάντῃ διῆγε καὶ τὸν Δάφνιν ἐλάνθανεν ἐπιπολῶν, λυπεῖν οὐ θέλουσα· ὡς δ' ἐλιπάρει καὶ ἐνέκειτο πυθνάνομος καὶ ἐλυπεῖτο μᾶλλον μὴ μανθάνειν ἢ ἐμελλε μαθῶν, πάντ' αὐτῇ διηγείται, τοὺς μνηστευομένους, ὡς πολλοὶ καὶ πλούσιοι, τοὺς λόγους οὐς ἡ Νάπη σπεύδουσα πρὸς τὸν γάμον ἔλεγεν, ὡς οὐκ ἀπέπατο Δρύας ἀλλ' [ὡς] εἰς τὸν τρυγητὸν ἀναβέβηκε.

ΚΖ'. Ἐκφρων ἐπὶ τούτοις ὁ Δάφνις γίνεται καὶ ἰσάκρουσε καθήμενος, ἀποθανεῖσθαι, μηκέτι νεμούσης Χλόης, λέγων· καὶ οὐκ αὐτὸς μόνος, ἀλλὰ καὶ τὰ πρόβατα μετὰ τοιούτων ποιμένα. Εἴτ' ἀνεγεγὼν ἐθάρρει καὶ πείσειν ἐνένοε τὸν πατέρα καὶ ἕνα τῶν νομωμένων· αὐτὸν ἡρῶμαι καὶ πολὺ κρατήσιν ἤλπίζε τῶν ἄλλων. Ἐν αὐτὸν ἐτάρατten· οὐκ ἦν Λάμων πλούσιος, ἀλλ' οὐδ' ἐλεύθερος εἰ καὶ πλούσιος, τοῦτ' αὐτοῦ τὴν ἐλπίδα μόνον λεπτὴν εἰργάζετο. Ὅμως δ' ἐδόκει μνᾶσθαι καὶ τῇ Χλόῃ συνεδοῦναι. Τῷ Λάμωνι μὲν οὖν οὐδὲν ἐτόλμασεν εἰπεῖν, τῇ Μυρτάλῃ δὲ θαρρήσας καὶ τὸν ἔρωτα ἐμήνυσσε καὶ περὶ τοῦ γάμου λόγους προσήνεγκεν· ἡ δὲ τῇ Λάμωνι νυκτὶ ἐκοινώσατο. Σκληρῶς δ' ἐκείνου τὴν ἐντευξίν ἀνεγόντος καὶ λοιδορήσαντος εἰ παιδὶ θυγάτρην ποιμένον προξενεῖ μεγάλῃ ἐν τοῖς γνωρίσ-

novæ æstivæque voluptates. Quippe natabat ille in fluviis, abluebat se illa fontibus; ille fistula cum pinis certabat, hæc cantu cum lusciniis contendebat. Venabantur locustas garrulas, cicadas capiebant resonantes, flores legebant, fructus arboribus decutiebant, poma comedebant; jam tandem nudi concubere, atque una capræ pelle instrati jacere. Et mulier facile Chloë fuisset facta, nisi Daphnim sanguinis cogitatio exterruisset. Certe veritus, ne ratio aliquando sua dimoveretur sede, crebro nudari Chloë non permittebat: id igitur mirabatur Chloë, sed causam ejus sciscitari verebatur.

XXV. Ista æstate complures Chloë ambiebant proci et undique frequentes veniebant ad Dryantem, ipsam sibi uxorem petentes: quorum alii donum aliquod afferebant, alii multa et magna promittebant. Nape itaque, spe incitata, auctor elocandi Chloë fuit, rata non esse consultum tam grandem puellam diutius delinere domi, quæ fors paulo post inter pascendum virginitatem amissura esset, et virum aliquem pastorem factura, rosis malisque acceptis; sed potius illam matrem familias constituere, et multa illa accepta dona proprio genuinoque servare filio: namque non multo ante ipsis puellus erat prognatus masculus. Ac Dryas quidem modo hisce sermonibus deliniebat; majora namque, quam pro pastoritia puella, enumerabantur a singulis munera: interdum vero reputans, illam præstantiorem esse, quam quæ rusticis illis elocanda e set procis, quodque, si quando suos veros parentes inveniret, ipsos admodum beatos esset redditura, suum differebat responsum, nectendoque moras tempus de tempore ducebat et interea temporis non pauca inde lucrabatur munera. Illa vero, hoc intellecto, magno in mœrore degebat, idque Daphnim celabat per longum tempus, huic ægre facere nollens. Cum vero instaret urgeretque percontando et magis contristari videretur ignarus, quam si gnarus foret, omnia illi recensere orsa est, videlicet quam sint multi et locupletes, qui nuptias ipsius ambiant, quæ verba Nape ad nuptias festinans dixerit, quomodo Dryas non abnuisset, sed in vindemiam distulisset.

XXVI. Hisce auditis amens fit Daphnis, et sedens collacrimare cepit, mortem oppetere se velle, si privaretur Chloë, affirmans, nec se ipsum solum, sed et oves, tali pastore amisso. Deinde cum sese collegisset, animum recipiebat et constituebat hoc Chloë persuadere patri et inter reliquos procos suum profitebatur nomen, sperabatque fore, ut ceteros longe superaret. Id tantum eum terrebat; Lamoni scilicet non erat dives: sed nec liber, etiamsi dives esset: hoc unum ipsius spes tenues efficiebat. Nihilominus ambire decrevit censuitque ita faciendum Chloë. Porro Lamoni nihil ausus fuit eloqui: at Myrtale fiducia sumpta non solum amorem indicavit verum et de nuptiis sermonem iniecit. Hæc cum Lamone noctu rem omnem communicavit. Duriter autem illo hume sermonem accipiente, acriterque illam oburgante, quod pastorem filiam copulatum

μασιν ἐπαγγελλομένην τύχην, ὅς αὐτοὺς, εὐρὺν τοὺς οἰκείους, καὶ ἐλευθέρους θήσει καὶ δεσπότης ἀγρῶν μειζόνων, ἡ Μυρτάλη διὰ τὸν ἔρωτα φοβουμένη μὴ τελέως ἀπελπίσας ὁ Δάφνης τὸν γάμον, τολμήσῃ τι θανατῶδες, ἀλλὰς αὐτῇ τῆς ἀντιρρήσεως αἰτίας ἀπήγγειλε. « Πένητες ἐσμὲν, ὦ παῖ, καὶ δεόμεθα νύμφης φερούσης τι μᾶλλον· οἱ δὲ πλούσιοι καὶ πλουσίων νυμφίων δεόμενοι. Ἴθι δὴ, πείσον Χλόην, ἥ δὲ τὸν πατέρα, μηδὲν αἰτεῖν μέγα, καὶ γαμεῖν· πάντως δὴπου
10 κακείνη φιλεῖ σε καὶ βούλεται συγκαθεύδειν πένητι καλῷ μᾶλλον ἢ πιθήκῃ πλουσίῳ. »

ΚΖ'. Μυρτάλη μὲν οὐποτ' ἐλπίσασα Δρύαντα τοῦτοισιν συνθήσεται, μνηστῆρας ἔχοντα πλουσιωτέρους, εὐπερὶ τοῦτο παρητήσθαι τὸν γάμον. Δάφνης δ' οὐκ
15 εἶχε μέμφεσθαι τὰ λελεγμένα· λειπόμενος δὲ πολὺ τῶν αἰτουμένων, τὸ σύνθηρος ἐρασταῖς πενομένων ἐπραττεν· ἐδάκρυε καὶ τὰς Νύμφας αὖθις ἐκάλει βοηθούς. Αἱ δ' αὐτῇ καθεύδοντι νύκτωρ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐφίστανται σχήμασιν ἐν οἷς καὶ πρότερον· ἔλεγε δ' ἡ
20 πρεσβυτάτη πάλιν· « Γάμου μὲν μέλει τῆς Χλόης ἄλλω θεῷ, δῶρα δέ σοι δώσομεν ἡμεῖς ἃ θέλξει Δρύαντα. Ἡ ναὺς ἡ τῶν Μηθυμναίων νεανίσκων, ἥς τὴν λύγον αἱ σαί ποτ' αἶγες κατέφαγον, ἡμέρᾳ μὲν ἐκείνῃ μακρὰν τῆς γῆς ὑπηνέχθη πνεύματι· νυκτὸς δὲ, πελαγίου τα-
25 ράζαντος ἀνέμου τὴν θάλατταν, εἰς τὴν γῆν εἰς τὰς τῆς ἄκρας πέτρας ἐξεβράσθη. Αὐτὴ μὲν οὖν διεφθάρη καὶ πολλὰ τῶν ἐν αὐτῇ· βαλάντιον δὲ τρισχιλίων δραχμῶν ὑπὸ τοῦ κύματος ἀπεπτύσθη καὶ κεῖται φυκίοις κεκαλυμμένον πλησίον δελφίνος νεκροῦ. Οὐδεὶς οὖν προσ-
30 ἤλθεν δδοιπόρος, τὸ θυσιῶδες τῆς σηπεδόνος παρατρέχων. Ἀλλὰ σὺ πρόσελθε καὶ προσελθὼν ἀνελού καὶ ἀνελόμενος ὁδός. Ἰκανόν σοι νῦν μὲν δοῖαι εἶναι μὴ πένητι, χρόνῳ δ' ὕστερον ἔση καὶ πλούσιος. »

ΚΗ'. Αἱ μὲν ταῦτ' εἰποῦσαι, τῇ νυκτὶ συναπῆλθον.
35 Γενομένης δ' ἡμέρας ἀναπηδήσας ὁ Δάφνης περιχαρὴς ἤλαυνε βοῖζιν πολλῶν τὰς αἶγας εἰς τὴν νομήν· καὶ τὴν Χλόην φιλήσας καὶ τὰς Νύμφας προσκυνήσας, κατήλθεν ἐπὶ θάλατταν, ὡς περιρράνασθαι θέλων· καὶ ἐπὶ τῆς ψάμμου πλησίον τῆς κυματωγῆς ἐβάδιζε ζητῶν τὰς
40 τριχιλίας. Ἐμελλε δ' ἄρ' οὐ πολλὸν κάματον ἔξειν· ὁ γὰρ δελφίς οὐκ ἀγαθὸν δῶδῶς αὐτῷ προσέπιπτεν ἔρριμμένος καὶ μυδῶν, οὗ τῇ σηπεδόνι καθάπερ ἡγεμόνι χρώμενος ὁδοῦ, προσῆλθέ τ' εὐθὺς καὶ τὰ φυκία ἀφελὼν, εὐρίσκει τὸ βαλάντιον ἀργυρίου μεστόν.
45 Τοῦτ' ἀνελόμενος καὶ εἰς τὴν πῆραν ἐνθήμενος οὐ πρόσθεν ἀπῆλθε, πρὶν τὰς Νύμφας εὐφημῆσαι καὶ αὐτὴν τὴν θάλατταν· καίπερ γὰρ αἰπόλος ὢν, ἤδη καὶ τὴν θάλατταν ἐνόμιζε τῆς γῆς γλυκυτέραν, ὡς εἰς τὸν γάμον αὐτῷ τὸν Χλόης συλλαμβάνουσαν.

ΕΘ'. Εἰλημμένος δὲ τῶν τρισχιλίων, οὐκέτ' ἔμελλεν, ἀλλ', ὡς πάντων ἀνθρώπων πλουσιώτατος, οὐ μόνον τῶν ἐκεῖ γεωργῶν, αὐτίκ' ἐλθὼν παρὰ τὴν Χλόην, διηγείται τὸ ὄναρ, δείκνυσιν τὸ βαλάντιον κελεύει τὰς ἀγέλας φυλάττειν, ἔστ' ἂν ἐπανέλθῃ, καὶ συντείνας

vellet puero ingentem fortunam suis pollicenti monumentis qui ipsos, repertis suis parentibus, non solummodo liberos, sed etiam agrorum latiorum dominos constitutus sit; Myrtale timens, ne Daphnis, desperatis omnino nuptiis, præ amoris vehementia necem sibi inferret, alias ipsi, cur Lamon contraxisset, causas renuntiavit. Pauperes sumus, mi fili, quin potius opus habemus, quæ conferat aliqua sponsa: illi contra opulenti, et qui opulentos expetant sponso. Nunc persuade Chloæ, illa autem patri suo, ne quid magnum petat, sed ut omnino connubere vos sinat. Illa te amat et mavult cum paupere formoso quam cum divite simio concumbere.

XXVII. Myrtale, numquam sperans fore, ut Dryas hisce consensum adhiberet, utpote qui longe divitiores haberet procos, speciosas satis recusationis nuptiarum causas sese allegasse existimabat. Daphnis autem dicta redarguere nequibat; at cum longe ab iis abesset, quæ exspectaret, quod solemne est amatoribus, egestate laborantibus, id agebat: plorabat, et Nympharum iterum implorabat auxilium. Eæ autem ipsi, cum dormitaret, noctis tempore superveniunt, illa ipsa forma et habitu, quo prius. Atque rursus natu maxima verba faciebat: De nuptiis quidem Chloës alius deus curam suscepit; nos autem ea tibi dabimus munera, quæ Dryantem demulcebunt. Navis illa, quæ Methymnæorum juvenum erat, ejus vimineum funem tuæ quondam capellæ corroserunt, eodem illo die longe a terra in altum provecta fuit; nocte vero, vento ex alto spirante mareque turbante, ad terram in promontorii cautes est ejecta. Ipsamet igitur periit multaque, quæ in ea erant conjecta; at marsupium ter mille drachmis plenum, a fluctu ejectum jacet alga coopertum prope delphinem mortuum, propter quem nullus viator accessit, putredinis huius fetorem præteriens. Sed tu accurrito, cumque accesseris, tollito et, postquam sustuleris dato. Sat tibi est, ut non pauper videaris esse; tempore vero eris et dives.

XXVIII. Hisce dictis illæ simul cum nocte abierunt. Orto autem die prosiliens e lecto Daphnis plenus gaudii, magno cum impetu pastum agebat greges, atque osculatus Chloën, adoratisque Nymphis, ad mare ascendit quasi se abluturus: ibi tum in sabulo, prope litus, quo fluctus allidebantur, inambulabat, illa terna drachmarum millia quærens. Atqui haud multus labor ipsi impendendus erat: quippe delphin male olens, ibi projectus et putrescens, naribus ejus incurrit, ejus putredinem quasi viæ ducem nactus, confestim adest et fuco marino remoto, plenam argenti crumenam invenit. Sustulit hanc et in peram suam condidit, nec tamen prius abiit, quam bona verba dixisset Nymphis et ipsi mari; tametsi enim caprarius esset, jam tamen mare terra jucundius censebat, utpote quod in nuptiis Chloës conciliandis sibi opem tulisset.

XXIX. Nactus autem tria illa millia drachmarum, nihil amplius morabatur; ac veluti non modo agricolarum illic degentium sed etiam omnium mortalium ditissimus, statim ad Chloën venit, eique somnium enarrat; jubet illam gregem tantisper custodire, donec ipse redeat; citatoque gradu

σοβῇ παρὰ τὸν Δρύαντα, καὶ εὐρὺν πυροῦς τινὰς
ἀλωνοτριβοῦντα μετὰ τῆς Νάπης, πάνυ θρασὺν ἐμβάλλει
λόγον περὶ γάμου. « Ἐμοὶ δὲ Χλόην γυναῖκα· ἐγὼ καὶ
συρίζειν οἶδα καλῶς καὶ κλῆν ἄμπελον καὶ φυτὰ κατο-
ρύττειν· οἶδα καὶ γῆν ἄρουν καὶ λιμῆσαι πρὸς ἄνεμον.
Ἀγέλην δ' ὅπως νέμω μάρτυς Χλόη· πεντήκοντ' αἶγας
παραλαβὼν διπλασίονας πεποίηκα· ἔθρεψα καὶ τρά-
γους μεγάλους καὶ καλούς· πρότερον δ' ἄλλοις τὰς
αἰγὰς ὑπεβάλλομεν. Ἀλλὰ καὶ νέος εἰμὶ καὶ γείτων
10 ἡμῖν ἄμεμπτος· καὶ με ἔθρεψεν αἶξ, ὡς Χλόην οἷς.
Τοσοῦτον δὲ τῶν ἄλλων κρατῶν, οὐδὲ δώροις ἤτη-
θήσομαι. Ἐκεῖνοι δώσουσιν αἶγας καὶ πρόβατα καὶ
ζεύγος ψοραλέων βοῶν καὶ σῖτον μὲν δ' ἄλεκτορίδας
θρέψαι δυνάμενον· παρ' ἐμοῦ δ' αἶδ' ἡμῖν τρισχίλια.
15 Μόνον ἴστω τοῦτο μηδεὶς, μὴ Λάμων αὐτὸς οὐμός πα-
τήρ. » Ἄμα τ' ἐδίδου καὶ περιβαλὼν κατερίλει.

Α'. Οἱ δὲ παρ' ἐλπίδας ἰδόντες τοσοῦτον ἀργύριον,
αὐτίκα τε δώσειν ἐπηγγέλλοντο τὴν Χλόην καὶ πείσειν
ὑπισχνούντο τὸν Λάμονα. Ἡ μὲν δὲ Νάπη μετὰ
20 τοῦ Δάφνιδος αὐτοῦ μένουσα, περιήλαυε τὰς βοῦς καὶ
τοῖς τριβόλοις κατεργάζετο τὸν στάχυν· ὁ δὲ Δρύας
θησαυρίσας τὸ βαλάντιον ἐνθ' ἀπέκειτο τὰ γνωρίσματα,
ταχὺς πρὸς τὸν Λάμονα καὶ τὴν Μυρτάλην ἐφέρετο,
μῆλλον παρ' αὐτῶν, τὸ καινότερον, μνᾶσθαι νομίαν.
25 Εὐρὺν δὲ κακείνους κριθία μετροῦντας οὐ πρὸ πολλοῦ
λελιχημένα, ἀθύμως τ' ἔχοντας ὅτι μικροῦ δεῖν ὀλι-
γώτερα ἢν τῶν καταβληθέντων σπερμάτων, ἐπ' ἐκείνοις
μὲν παρεμυθήσατο, κοινὴν ὁμολογήσας αἰτίαν παν-
ταχοῦ γεγονέναι· τὸν δὲ Δάφνιν ἤτειτο Χλόη καὶ ἔλεγεν
30 ὅτι πολλὰ ἄλλων διδόντων, οὐδὲν παρ' αὐτῶν λήψεται,
μᾶλλον δὲ τι οἴκοθεν αὐτοῖς ἐπιδώσει· συντετράφθαι γὰρ
ἀλλήλοισι κἂν τῷ νέμειν συνήφθαι φίλᾳ βραδίῃς λυθῆναι
μὴ δυναμένη· ἥδη δὲ καὶ ἡλικίαν ἔχειν ὡς συγκατέ-
δειν μετ' ἀλλήλων. Ὁ μὲν ταῦτα καὶ ἔτι πλείω
35 ἔλεγεν, οἷα τοῦ πείσαι ἄθλον ἔχων τὰς τρισχίλιας.
Ὁ δὲ Λάμων μῆτε πέναν ἔτι προβάλλεσθαι δυνάμενος,
αὐτοὶ γὰρ οὐχ ὑπερηράνουν, μὴθ' ἡλικίαν Δάφνιδος,
ἥδη γὰρ μειράκιον ἦν, τὸ μὲν ἀληθὲς οὐδ' ὡς ἐξηγό-
ρευσεν, ὅτι κρείττων ἐστὶ τοιοῦτου γάμου· χρόνον δὲ
40 σιωπήσας ὀλίγον, οὕτως ἀπεκρίνατο.

ΛΑ'. « Δίκαια ποιεῖτε τοὺς γείτονας προτιμῶντες τῶν
ξένων καὶ πενίας ἀγαθῆς πλοῦτον μὴ νομίζοντες κρείτ-
τονα. Ὁ Πάν ὑμᾶς καὶ αἱ Νύμφαι ἀντὶ τῶνδε φιλή-
σαιαν. Ἐγὼ δὲ σπεύδω μὲν καὶ αὐτὸς τὸν γάμον
45 τοῦτον· καὶ γὰρ ἂν μαινοίμην, εἰ μὴ γέρον τ' ὦν ἦδη
καὶ χειρὸς εἰς τὰ ἔργα περιττοτέρως δεόμενος ἡγοίμην
τὸ καὶ τὸν μέτερον οἶκον φίλον προσλαβεῖν ἀγαθόν τι
μέγα. Περισπούδατος δὲ καὶ Χλόη, καλὴ καὶ ὠραία
κόρη καὶ πάντ' ἀγαθή. Δούλος δ' ὦν, οὐδενός εἰμι
50 τῶν ἐμῶν κύριος, ἀλλὰ δεῖ τὸν δεσπότην μανθάνοντα
ταῦτα συγχωρεῖν. Φέρ' οὖν, ἀναβαλῶμεθα τὸν γάμον
εἰς τὸ μετόπωρον. Ἀφίξεσθαι τότε λέγουσιν αὐτὸν οἱ
παραγεγόμενοι πρὸς ἡμᾶς ἐξ ἄστεος. Τότε ἔσονται
πνὴρ καὶ γυνή· νῦν δὲ φιλοῦντων ἀλλήλους ἀδελφοί.

ad Dryantem fertur animose, eumque inveniens frumenta
quædam in area una cum Nape triturantem, magna cum
fiducia talem de matrimonio infert sermonem : Chloën mihi
in uxorem tradito. Ego novi canere egregie fistula, putare
vitem et stirpem in terram infodere : novi etiam arare
terram et frumentum ad ventum vannò excutere. Quo-
modo vero gregem pascam, testis est Chloë : quinquaginta
capras acceptas duplicavi ; educavi etiam ingentes atque
formosos hircos, cum antea alienis submitteremus capras.
Denique sum juvenis, et vicinus vester inculpatæ vitæ :
quin me capra educavit, sicuti Chloë ovis. Cum autem
tanto alios intervallo post me relinquam, neque in donis
illis quidquam concesserim. Dabunt illi capras ovesque et
par boum scabiosorum, nec non frumentum, ne gallinis
quidem cibandis idoneum ; a me vero tria hæc drachma-
rum millia habebitis. Tantum hoc nemo resciscat, ne ipse
quidem Lamoni meus parens. Simulque porrigebat, atque
Dryantem complexus osculabatur.

. XXX. Illi, ex insperato tanta vi argenti conspecta, e ve-
stigio Chloën huic uxorem spondebant et se Lamoni per-
suasuros pollicebantur. Nape autem, cum Daphnide ibi-
dem manens, boves circumagebat et tribulis spicas com-
minuebat. Dryas hic recondito marsupio, ubi monumenta
reposita habebat, citato gradu ad Lamona Myrtalenque fe-
rebatur, ab iis, quod novum insolitumque, sponsum peti-
turus. Quos cum offendisset hordea metientes modo ven-
tilata, animosque despondentes, quod ferme pauciora essent,
quam quæ terræ mandassent semina, de illis eos consolari
aggressus est, ubique locorum communem hanc esse que-
relam professus ; et petebat Chloë Daphnim dicens : licet
alii non pauca darent, se nihil quidquam a Lamone Myrta-
laque accepturum, immo potius de suis bonis insuper lar-
giturum ; simul namque eos educatos et inter pascendum
ea conjunctos amicitia, quæ facile divelli nequeat : jam
vero etiam eos ea esse ætate, qua mutui consortes tori esse
possent. Dryas quidem hæc et alia plura dicebat, quippe
qui persuadendi præmium domi ter mille drachmas haberet.
Lamoni vero haudquaquam amplius paupertatem suam ob-
tendere poterat illi, namque non fastidiebant, neque Daph-
nidis ætatem, jam enim erat adolescens, quod tamen erat
verum, ne sic quidem eloqui voluit, scilicet Daphnim tali-
bus nuptiis longe superiorem esse, sed cum aliquamdiu con-
ticiisset ita respondit.

XXXI. Æquum facitis, qui vicinos peregrinis præferitis,
et pauperie honesta non potiores aestimatis divitias. Pan
et Nymphæ pro iis vos suo amore dignentur. Egomet ipse
ad nuptias has maturandas pronus sum ; utique namque
insanirem, ego jam semisenex et manibus ad opera quoti-
diana indigens pluribus, nisi magnum quiddam hoc bonum
putarem, ut vestræ familiæ amicitiam mihi adjungerem.
Et Chloë vero magno quæ affectetur studio digna, honesta
atque formosa puella, omnino in omnibus rebus optimā.
Verum servus cum sim, nullius meorum sum dominus ; sed
necesse est, dominus meus, certior factus, hæc permittat.
Age igitur, nuptias in autumnum differamus ; tunc meum
dominum adventurum aiunt, qui ex urbe ad nos venerunt.
Erunt tunc maritus et uxor : nunc fraterno sese invicem

ἴσθι μόνον, ὦ Δρύα, τοσοῦτον· σπεύδεις περὶ μεράκιον κρεῖττον ἡμῶν. » Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν, ἐφίλησέ τ' αὐτὸν καὶ ὥρεξε ποτὸν, ἥδη μεσημβρίας ἀκμαζούσης καὶ προῦπειψε μέχρι τινός, φιλοφρονούμενος πάντα.

5 AB'. Ὁ δὲ Δρύας οὐ παρέργως ἀκούσας τὸν ὑστερον λόγον τοῦ Λάμωνος, ἐφρόντιζε βαδίζων καθ' αὐτὸν ὅστις ὁ Δάφνις. » Ἐτράφη μὲν ὑπ' αἰγὸς ὡς κηδομένων θεῶν· ἔστι δὲ καλὸς καὶ οὐδὲν ὀικνῶς σιμῶν γέροντι καὶ μαδῶσῃ γυναικί. Εὐπόρησε δὲ καὶ τρισχιλίων, ὅσον
10 οὗδ' ἀχράδων εἰκὸς ἔχειν αἰπόλον. Ἄρα καὶ τοῦτον ἐξέθηκέ τις ὡς Χλόην; Ἄρα καὶ τοῦτον εὗρε Λάμων ὡς κείνην ἐγώ; Ἄρα καὶ γνωρίσματα ὅμοια παρέκειτο τοῖς εὐρεθείσιν ὑπ' ἐμοῦ; Εἶεν ταῦθ' οὕτως ὦ δέσποτα Πάν καὶ Νύμφαι φίλαι. Τάχα οὗτος, τοὺς ἰδίους εὐ-
15 ρῶν, εὐρήσει τι καὶ τῶν Χλόης ἀπορρήτων. » Τοιαῦτα μὲν πρὸς αὐτὸν ἐφρόντιζε καὶ ὤνειροπόλει μέχρι τῆς ἁλῶ· ἐλθὼν δ' ἐκεῖ καὶ τὸν Δάφνιν μετέωρον πρὸς τὴν ἀκοὴν καταλαβὼν, ἀνέρωσέ τε γαμβρὸν προσαγο-
20 γέλλεται, δεξιάν τ' ἔδωκεν, ὡς οὐδενὸς ἐσομένης ὅτι μὴ Δάφνιδος Χλόης.

AG'. Θάττον οὖν νοήματος, μηδὲν πῶν μηδὲ φαγὼν παρὰ τὴν Χλόην κατέδραμε· καὶ εὐρὼν αὐτὴν ἀμελ-
γούσαν καὶ τυροποιούσαν, τὸν τε γάμον εὐηγγελίζετο
25 καὶ ὡς γυναικᾶ λοιπὸν μὴ λανθάνων κατεφίλει καὶ ἐκοινωνεῖ τοῦ πόνου. Ἡμελεγε μὲν εἰς γαλοὺς τὸ γάλα, ἐνεπήγνυ δὲ ταρσοῖς τοὺς τυρούς· προσέβαλλε τὰς κητράσιν τοὺς ἄρνας καὶ τοὺς ἐρίφους. Καλῶς δ' ἐχόντων τούτων ἀπελούσαντο, ἐνέφαγον, ἔπιον, πε-
30 ρίψαν ζητούντες ὀπώραν ἀκμάζουσιν. Ἦν δ' ἀθρο- νία πολλὴ διὰ τὸ τῆς ὥρας πάμπορον· πολλὰ μὲν ἀχράδες, πολλὰ δ' ὄχνη, πολλὰ δὲ μῆλα· τὰ μὲν ἥδη πεπωκότα κάτω, τὰ δ' ἔτι ἐπὶ τῶν φυτῶν· τὰ ἐπὶ γῆς εὐωδέστερα, τὰ ἐπὶ τῶν κλάδων εὐανθέστερα, τὰ μὲν
35 ὁῖον οἶνος ἀπῶξε, τὰ δὲ ὁῖον χρυσὸς ἀπέλαμπε. Μία μηλέα τετρῦγγο καὶ οὔτε καρπὸν εἶχεν, οὔτε φύλλον· γυμνοὶ πάντες ἦσαν οἱ κλάδοι· καὶ ἐν μῆλον ἐπέκειτο ἐν αὐτοῖς ἀκροὶς ἀκρότατον, μέγα καὶ καλὸν καὶ τῶν πολλῶν τὴν εὐωδίαν ἐνίκα μόνον. Ἐδείσεν δ' τρυγῶν
40 ἀνελθεῖν, ἡμελεσε καθελεῖν· τάχα δὲ καὶ ἐφύλαττε τὸ καλὸν μῆλον ἐρωτικῶς ποιμένι.

AD'. Τοῦτο τὸ μῆλον ὡς εἶδεν ὁ Δάφνις, ὥρμα τρυγᾶν ἀνελθὼν καὶ Χλόης κωλυούσης ἡμέλησεν· ἥ μὲν ἀμεληθεῖσα, ὀρμηθεῖσα πρὸς τὰς ἀγέλας ἀπῆλθε· Δάφνις
45 δ' ἀναδραμὼν ἐξίκετο τρυγῆσαι καὶ ἐκομίσε δῶρον Χλόῃ καὶ λόγον τοιόνδ' εἶπεν ὠργισμένη· « ὦ παρ- θένε, τοῦτο τὸ μῆλον ἔφρυσαν ὦραι καλαὶ καὶ φυτὸν καλὸν ἐθρεψε, πεπαίνοντος ἡλίου, καὶ ἐτήρησε τύχη. Καὶ οὐκ ἐμέλλον αὐτὸ καταλιπεῖν ὀφθαλμοὺς ἔχων, ἵνα
50 πῆσῃ χαμαὶ καὶ ἡ ποίμνιον αὐτὸ πατήσῃ νεμόμενον ἢ ἐρπετὸν φαρμάξῃ συρόμενον ἢ χρόνος δαπανήσῃ ἐπι- κείμενον, βλεπόμενον, ἐπαινούμενον. Τοῦτ' Ἀφροδίτῃ κάλλους ἔλαβεν ἄθλον· τοῦτ' ἐγὼ σοὶ δίδωμι νικητή- ριον. Ομοίους ἔχετε τοὺς μάρτυρας, ἐκείνος ἦν ποι-

prosequantur amore. Tantum, o Drya, nec unum scito : affectas et ambis juvenem longe nobis potiolem. His dictis Lamon osculum Dryanti dedit, potumque porrexit, cum jam tum sol meridianus incalesceret, eumque ad aliquid loci deduxit, omni humanitatis officio prosecutus.

XXXII. Dryas, non oscitanter postremo hoc Lamonis sermone audito, inter ambulandum secum cogitare cepit, quisnam tandem hic esset Daphnis. Enutritus quidem a capra fuit, tanquam non sine cura numinum; est facie decora, nulla ex parte similis simo seni et mulieri glabrae. Habuit praeterea tria millia drachmarum, quantum ne pironum quidem vim credibile est caprarum habere. Ecquid et hunc aliquis exposuit, sienti Chloë? Ecquid et hunc invenit Lamon pari fortuna, atque ego illam? Ecquid et monumenta adjecta fuerunt similia iis, quae a me sunt inventa? Hae ita se habeant, domine Pan, caraque Nymphae! Hicce suis inventis propinquis, forsitan et de Chloës aliquid reperiet secretis. Talia quidem animo volvebat suo, somniabatque, usque dum veniret in aream : quo progressus, Daphnim arrectis auribus suspensum deprehendit, confirmavitque, gener salve, dicens; et autumno nuptias se celebraturum promisit, dextramque dedit in fidem, quod nullius, praeterquam Daphnidis, conjux Chloë esset futura.

XXXIII. Cogitatione itaque celerius, ne quidem potu vel cibo degustato, ad Chloë accurrit : quam cum offendisset mulgentem, caseolosque prementem, latum hoc de matrimonio apportat nuntium atque deinceps illam non furtim sed ut uxorem deosculatur, inque communionem laboris veniebat. Mulgebat lac in mulcralia, conspissatos indebat cratibus caseos, admovebat matribus agnos et hardos. Postquam haec bene fuerunt curata, aqua se abluerunt, cibum et potum sumserunt, circumvagati sunt quasitum fructus maturos. Horum quidem suppetebat magna copia, quia omnium ferax haec anni tempestas erat : multa pira erant silvestria, multa hortensia, multa mala : quorum alia humi jam deciderant, alia adhuc arboribus adhaerebant. Sed quae humi jacebant fragrantiora, quae de ramis pendebant venustiora erant, illa ceu vinum fragrabant, haec ceu aurum fulgebant. Una malus stabat, ejus jam omnia poma erant ablecta, quae neque fructum, neque frondes haberet, ejusque omnes rami nudati essent : sed malum unicum in ipso vertice supremum haerebat, magnum ac pulchrum, quodque multorum aliorum fragrantiam solum vinceret. Scilicet qui reliqua decerpserat, eo ascendere metuerat, ideoque istud inde avellere neglexerat; forte vero et eximium illud pomum amanti pastori servabat.

XXXIV. Hoc malum ut conspexit Daphnis, enixus decerpere gestiebat atque Chloë impediementem neglectui habuit. Haec neglecta citato gradu ad greges abiit. Ceterum Daphnis, postquam ascendisset, eo pervenit, ut decerneret, donumque Chloë afferret, et talia verba irate dixit : Mea virgo, hoc pomum, quod vides, anni aetates pulchrae peperunt, hoc arbor egregia enutrivit, sol ad maturitatem perduxit et conservavit fortuna. Quod non potui, cum oculos habeam, relinquere, ne, si humi deflueret, vel pecus illud inter pascendum pedibus conculcasset, vel serpens dum prorepit venenaret, vel tempus illud absumeret projectum, ac solummodo oculis et laudibus usurpatum. Hoc Venus in certamine suae formae premium tulit; hoc idem ego tibi do palmarium. Ejusdem conditionis ac Venus testes habetis. Paris erat opilio; caprarius ego. Hisce dictis, hoc malum

μήν· αἰπόλος ἐγώ. » Ταῦτ' εἰπὼν ἐντίθησι τοῖς κόλποις· ἡ δ' ἐγγὺς γενόμενον κατεφίλησεν· ὥσθ' ὁ Δάφνης οὐ μετέγνοι τολμήσας ἀνελθεῖν εἰς τοσοῦτον ὕψος· ἐλαβε γὰρ κρεῖττον καὶ χρυσοῦ μῆλου φίλημα.

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

15 Α'. Ἦκων δὲ τις ἐκ τῆς Μυτιλήνης ὁμόδουλος τοῦ Λάμωνος, ἠγγεῖλεν ὅτι ὀλίγον πρὸ τοῦ τρυγητοῦ ὁ δεσπότης ἀφίεται, μαθησόμενος μὴ τι τοὺς ἀγρούς ὁ τῶν Μηθυμναίων εἰσπλους ἐλυμήνατο. Ἦδη οὖν τοῦ θέρους ἀπόντος καὶ τοῦ μετοπώρου προσιόντος, παρε-
 20 σκεύαζεν αὐτῷ τὴν καταγωγὴν ὁ Λάμων εἰς πᾶσαν θέας ἔδον ἤν. Πηγὰς ἐξεκάθειρεν, ὥς τὸ ὕδωρ καθαρὸν ἔχοιεν, τὸν κόπρον ἐξεφόρει τῆς αὐλῆς ὥς ἀπὸ δούρα μὴ διαχλοή, τὸν παράδεισον ἐθεράπευεν ὥς ὀφθαλμὸς καλός.

25 Β'. Ἦν δ' ὁ παράδεισος πάγκαλόν τι χρῆμα καὶ κατὰ τοὺς βασιλικούς. Ἐκτέτατο μὲν εἰς σταδίου μῆκος, ἐπέκειτο δ' ἐν χώρῳ μετεώρῳ, τὸ εὖρος ἔχων πλείονων τετάρων. Εἰκάσεν ἄν τις αὐτὸν πεδίου μακρῷ. Ἔγχε δὲ πάντα δένδρα, μῆλεας, μυρρίνας, ὄχνας καὶ
 30 βροτὸς καὶ συκὴν καὶ ἐλαίαν· ἐτέρωθεν ἄμπελον ὑψηλὴν καὶ ἐπέκειτο ταῖς μῆλαις καὶ ταῖς ὄχναις, περκάζουσα, καθάπερ περὶ τοῦ καρποῦ αὐταῖς προσερίζουσα. Τοσαῦτα ἡμέρα. Ἦσαν δὲ καὶ κυπάριστοι καὶ δάφναι καὶ πλατάνοι καὶ πίτυς. Ταύταις πάσαις ἀντὶ τῆς
 35 ἄμπελου κιττός ἐπέκειτο· καὶ ὁ κόρυμβος αὐτοῦ μέγας ὢν καὶ μελαινόμενος βότρυς ἐμιμνετο. Ἐνδον ἦν τὰ καρποφόρα φυτὰ καθάπερ φρουρούμενα· ἔξωθεν περιεστῆκει τὰ ἀκαρπα, καθάπερ θριγκὸς χειροποίητος· καὶ ταῦτα μέντοι λεπτῆς αἵμασις περιέθει περιβολός.

40 Τέτμητο καὶ διακέκριτο πάντα καὶ στέλεχος στέλεχος ἀφαισθήκει. Ἐν μετεώρῳ δ' οἱ κλάδοι συνέπιπτον ἀλλήλοις καὶ ἐπὶ πλάττον τὰς κόμας· ἐδόκει μέντοι καὶ ἡ τούτων φύσις εἶναι τέχνη. Ἦσαν καὶ ἀνθῶν πρασιὰ, ὧν τὰ μὲν ἔφερον ἡ γῆ, τὰ δ' ἐποίει τέχνη· ῥο-
 45 δωνιά καὶ ὑάκινθοι καὶ κρίνα, χειρὸς ἔργα· ἰωνιάς καὶ ναρκίσσους καὶ ἀναγallίδας ἔφερον ἡ γῆ. Σκιά τ' ἦν θέρους καὶ ἥρος ἀνθὴ καὶ μετοπώρου ὀπώρα καὶ κατὰ πᾶσαν ὥραν τρυφή.

Γ'. Ἐνταῦθεν εὖοπτον μὲν ἦν τὸ πεδῖον καὶ ἦν ὄρεᾶν τοὺς νέμοντας, εὖοπτος δ' ἡ θάλαττα καὶ ἐωρῶντο οἱ παραπλέοντες· ὥστε καὶ ταῦτα μέρος ἐγένετο τῆς ἐν τῷ παραδείσῳ τρυφῆς. ἵνα τοῦ παραδείσου τὸ μεσαίτατον ἐπὶ μῆκος καὶ εὖρος ἦν, νεὺς Διονύσου καὶ βωμὸς ἦν· περιέχετο τὸν μὲν βωμὸν κιττός, τὸν νεὺν δὲ κλήματ'· εἶχε δὲ καὶ ἐνδοθεν ὁ νεὺς Διονυσιακὰς γραφὰς, Σαμέλην τίκτουσαν, Ἀριάδνην καθεύδουσαν, Λυκούργον δαδαιμένον, Πενθέα διαιρούμενον. Ἐνῆσαν καὶ Ἰνδοὶ νικώμενοι καὶ Τυρρῆνοὶ μεταμορφούμενοι· πανταχοῦ Σάτυροι πατοῦντες, Πανταχοῦ Βάχχαι χορεύουσαι.

illius gremio imposuit; at illa propius accedentem osculata est: ita ut Daphnim non peniteret audacia, qua prorepserat in tantam altitudinem; namque osculum vel aureo malo pretiosius accepit.

LIBER QUARTUS.

I. Adveniens autem ex Mytilenarum urbe quidam Lamonis conservus, herum paulo ante vindemiam venturum nuntiavit, cogniturum, num quod damnum suis agris intulisset impulsus ille hostilis Methymnæorum. Æstate igitur jam abeunte et autumno adventante, Lamon sedulo allaborare cepit, quo domino suo talis mansio præpararetur, in qua nihil, quod oculis non esset gratum, occurreret. Fontes emundabat, ut illimes unda clara pellucerent; finum ex caula egerebat, ne suo fetore ullam crearet molestiam; hortum summa cura excolebat, ut omni amenitate rideret.

II. Hic autem hortus profecto res erat valde pulcherrima et in morem regalium hortorum. Excurrebat ad stadii magnitudinem; situs erat in loco celso, latitudine complectens quaterna jugera; ut quis jure ipsum campo per planum porrecto assimilasset. Ferebat porro omnigenas arbores, malos, myrtos, puros, malos punicas, ficus, oleas; et alibi proceram vitem, quæ fecta nigrescente uva, malis et piris incumbibat, perinde ac si de fructu cum illis contenderet. Atque hæc quidem erant sativæ arbores. Nec minus ibi cyparissi, lauri, platani et pini crescebant; quibus omnibus loco vitis imminet hederæ, cujus corymbis ingens et nigrescens uvam æmulabatur. Intus quasi præsidio aliquo munitæ fructiferæ stirpes continebantur, quas foris steriles circumvallabant, hand secus ac sepimentum humano artificio fabrefactum. Porro septum e tenui maceria factum hæc omnia ambiebat. Secto limite erant digesta et discreta omnia, truncique a truncis abjungebantur. In sublimi invicem rami coibant et frondes consociabant. Putasset utique quis, hæc, quæ natura sane ita se habebant, etiam ab arte profecta. Erant et florum areolæ, quorum alios producebat terra, alios industria humana; rosæ nempe, hyacinthi et lilia, manu culta; violas, narcissos, anagallidas sponte submittebat humus. Æstate ibi umbra, vere flores, autumno fructus, et quavis anni tempestate deliciae.

III. Ab hoc loco campus despici poterat, eratque videre pascentes, despici poterat et mare, conspiciabanturque qui navibus præterveherentur; adeo ut et hoc horti deliciis merito accenseri posset. In ipso vero horti meditullio, qua reque in longitudinem ac latitudinem extendebatur, delubrum Baccho et ara erant posita: aram hederæ, delubrum palmites cingebant; erant etiam in interiori delubri parte picturæ, Bacchi res gestas ob oculos ponentes, videlicet parientem Semelen, Ariadnen somno sopitam, Lycurgum vinculis constrictum, Pentheum discerptum exhibentes. Hic victi stabant Indi, atque transformati Tyrrheni. Ubique Satyri, ubique Bacchæ choreas ducentes. Neque omissus

οὐδ' ὁ Πᾶν ἡμέλητο· ἐκαθέζετο δὲ καὶ αὐτὸς συρίζων ἐπὶ πέτρας, ὁμοῦς ἐνδιδόντι κοινὸν μέλος καὶ τοῖς πα- τοῦσι καὶ τοῖς χορευούσαις.

Δ'. Τοιοῦτον ὄντα τὸν παράδεισον ὁ Λάμων ἐθερά- 6 πνευ, τὰ ξηρὰ ἀποτέμνων, τὰ κλήματα ἀναλαμβάνων. Τὸν Διόνυσον ἐστεφάνωσε· τοῖς ἀνθεσιν ὕδωρ ἐπωγέ- τευσε· πηγὴ τις ἦν, (ἦν) εὖρεν ἐς τὰ ἄνθη Δάφνης· ἐσχό- λαζε μὲν τοῖς ἀνθεσιν ἡ πηγὴ, Δάφνιδος δ' ὁμῶς ἐκαλεῖτο πηγὴ. Παρεκλείετο δὲ καὶ τῷ Δάφνιδι ὁ Λάμων 10 πιάειν τὰς αἴγας ὡς δυνατόν· μάλιστα [που], πάντως κἀκεῖνας λέγων ὄψεσθαι τὸν δεσπότην ἀφικόμενον διὰ χρόνου. 'Ο δ' ἐθάρρει μὲν ὡς ἐπαينهθόσμενος ἐπ' αὐταῖς· διπλασιόνας τε γὰρ ὧν ἔλαβεν ἐποίησε καὶ λύκος οὐδὲ μίαν ἤρπασε, καὶ ἦσαν πίοτεροι τῶν οἰῶν· 15 βουλόμενος δὲ προθυμότερον αὐτὸν γενέσθαι πρὸς τὸν γάμον, πᾶσαν θεραπείαν καὶ προθυμίαν προσέφερεν, ἄγων τ' αὐτὰς πάνυ ἔωθεν καὶ ἀπάγων τὸ δειλινόν. Δίς ἤγετο ἐπὶ ποτόν· ἀνεζήτει τὰ εὐνομώτατα τῶν χωρίων. Ἐμέλησεν αὐτῷ καὶ σκαφίδων καινῶν καὶ 20 γαυλῶν πολλῶν καὶ ταρσῶν μειζόνων. Τοσαύτη δ' ἦν κηδεμονία, ὥστε καὶ τὰ κέρατα ἤλειψε καὶ τὰς τρίχας ἐθεράπευε. Πανὸς ἂν τις ἱερὰν ἀγέλην ἔδοξεν ὁρᾶν. Ἐκοινώνει δὲ παντὸς εἰς αὐτὰς καμάτου καὶ ἡ Χλόη· καὶ τῆς ποίμνης παραμελοῦσα τὸ πλέον ἐκείναις ἐσχό- 25 λαζεν· ὥστ' ἐνόμιζεν ὁ Δάφνης δι' ἐκείνην αὐτὰς φαί- νεσθαι καλὰς.

Ε'. Ἐν τούτοις οὖσιν αὐτοῖς δεῦτερος ἄγγελος ἐλθὼν 3 ἐξ ἄστεος ἐκέλευσεν ἀποτρυγᾶν τὰς ἀμπέλους ὅτι τά- χιστα, καὶ αὐτὸς ἔφη παραμενεῖν ἔστ' ἂν τοὺς βότρυς ποιήσωσι γλεῦκος, εἴθ' οὕτως κατελθὼν εἰς τὴν πόλιν 30 ἄξειν τὸν δεσπότην, ἥδη τῆς μετοπωρινῆς * τρύγης. Τοῦτόν τ' οὖν τὸν Εὐδρόμον, οὕτω γὰρ ἐκαλεῖτο, ὅτι ἦν αὐτῷ ἔργον τρέχειν, ἐδεξιούντο πᾶσαν δεξίωσιν καὶ ἅμα τὰς ἀμπέλους ἀπετρύγων, τοὺς βότρυς ἐς τὰς ληνοὺς 35 κομίζοντες, τὸ γλεῦκος εἰς τοὺς πίθους φέροντες, τῶν βοτρυῶν τοὺς ἡβῶντας ἐπὶ κλημάτων ἀφαιροῦντες· ὡς εἶη καὶ τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἐλθοῦσιν ἐν εἰκόني καὶ ἡδονῇ γενέσθαι τρυγητοῦ.

Ζ'. Μέλλοντος δ' ἥδη σοθεῖν ἐς ἄστὸς τοῦ Εὐδρόμου 40 καὶ ἄλλα μὲν οὐκ ὀλίγα αὐτῷ Δάφνης ἔδωκεν, ἔδωκε δὲ καὶ ὅσα ἀπ' αἰπολίου ὄωρα, τυροὺς εὐπαγεῖς, ἔριφον ὀψίγονον, δέρμα αἰγὸς λευκὸν καὶ λάσιον, ὡς ἔχοι χει- μῶνος ἐπιβάλλεσθαι τρέγων. 'Ο δ' ἤδετο καὶ ἐφίλει τὸν Δάφνην καὶ ἀγαθὸν τι ἔρεῖν περὶ αὐτοῦ πρὸς τὸν 45 δεσπότην ἐπηγγέλλετο. Καὶ ὁ μὲν ἀπῆει φίλα φρονῶν, ὁ δὲ Δάφνης ἀγωνιῶν τῇ Χλόῃ συνένεμεν· εἶχε δὲ κά- κεινὴν πολὺν δέος· μεράκιον γὰρ, εἰωθὸς αἴγας βλέπειν καὶ ὄρος καὶ γεωργούς καὶ Χλόην, πρῶτον ἐμελλεν ὄψεσθαι δεσπότην, οὗ πρότερον μόνον ἤκουε τούνομα. 50 Ἵπέρ τ' οὖν τοῦ Δάφνιδος ἐφρόντιζεν, ὅπως ἐντεύξεται τῷ δεσπότην καὶ περὶ τοῦ γάμου τὴν ψυχὴν ἐταράττετο, μὴ μάτην ὀνειροπολοῦσιν αὐτόν. Συνεχῇ μὲν οὖν τὰ φιλήματα καὶ ὥσπερ συμπεφυκότων αἱ περιβολαί. Καὶ τὰ φιλήματα δειλὰ ἦν καὶ αἱ περιβολαὶ σκυθρωπαί,

Pan, qui in petra, sua canens fistula, sedebat similis accl- nenti commune carmen tam calcantibus viris quam feminis tripudiantibus.

IV. In hoc igitur tali horto Lamon omnem navabat ope- ram, quo excultum daret, cum arida excidendo, tum pal- mites adstringendo pedamentisque alligando. Bacchum flori- bus coronabat, aquam per canales derivabat. Fons quidam a Daphnide floribus irrigandis inventus, operam quidem floribus dabat, Daphnidis tamen fons appellabatur. Hic Daphnim hortabatur Lamon, ut pingues, quam maxime posset, capras redderet, dicens, omnino illas herum, qui longum tempus abfuisset, esse visurum. Bono erat animo Daphnis, utpote laudem caprarum nomine promeriturus; duplo namque quam sibi traditus fuerat, capellarum gregem reddiderat auctiorem, neque ullam lupus abstulerat, et ipsi ovibus obesiores erant. Cum autem vellet herum promptiorem esse ad nuptias comprobandas, omni sane cura, omni studio et alacritate agebat, summo mane illas pastum educendo, seraque vespera reduciendo. Bis appellebat ad aquam, sedulo indagans, ubi maxima suppeteret pabuli copia. Curaverat quoque, ut sibi essent sina nova, mul- ctrarumque copia et crates capaciores. Tantam his impen- debat curam, ut etiam cornua capellarum inungeret et pilos ipsos pexos nitidosque efficere studeret. Putasses, te Panī sacrum videre gregem. In partem illius circa gregem ca- prarum laboris ipsa quoque Chloë veniebat, suoque grege neglecto, majori ex parte iis vacabat; adeo ut Daphnis existimaret, per illam fieri, quod capellæ tam pulchræ vi- derentur.

V. Hisce intentos alter urbe veniens nuntius, vindemiare vites quam ocissime jussit, seque permansurum dixit, do- nec ex uvis mustum fecerint et tum demum in urbem re- versurum, ut dominum adduceret peracta autumnali vin- demia. Hunc igitur Eudromum, eo enim nomine appella- batur, quia hero suo erat a pedibus, excipiebant summa benignitate, simulque uvas e vitibus decerpebant, ad præla eas conferentes, mustum condentes in cados, racemos adultos cum palmitibus desecantes, quo liceret ex urbe venientibus aliqua frui vindemiæ imagine et voluptate.

VI. Non pauca autem Eudromo, ad urbem jam regres- surο, Daphnis dedit dona; ea autem dedit dona, quæ a ca- prario exspectari poterant, videlicet caseos bene compactos, hædum sero genitum, pellem albam atque hirsutam capræ, quam hiberno tempore currens indueret. Impense delectabatur atque Daphnim osculabatur ille, promittens se ali- quid boni de illo dicturum domino. Sic ille abiit benevolo animo; Daphnis autem anxietatis plenus cum Chloë una pascibat; quin et illa magno in metu erat; nempe adole- scentulus, assuetus dumtaxat videre capras, montes, agri- colas et Chloën, tunc primum visurus erat herum, cujus solum nomen prius audiebat. Erat igitur sollicita de Daph- nide, quo pacto herum aditus esset, ac de matrimonio, ne frustra illud somniarent. Hinc continua intercedebant suavia, mutuique amplexus, haud aliter quam si coaluissent. Nec tamen illorum oscula sine timore erant, neque am-

καθάπερ ἦδη παρόντα τὸν δεσπότην φοβουμένων, ἢ λανθανόντων. Προσγίγνεται δὲ τις αὐτοῖς καὶ τοιοῦδε τῶραχος.

Η'. Λάμπις τις ἦν ἀγέρωχος βουκόλος. Οὗτος καὶ αὐτὸς ἐμνᾶτο τὴν Χλόην παρὰ τοῦ Δρύαντος καὶ δῶρα ἦδη πολλὰ ἐδεδώκει σπεύδων τὸν γάμον. Λισθόμενος οὖν ὥς, εἰ συγχωρηθεῖη παρὰ τοῦ δεσπότη, Δάφνις αὐτὴν ἀΐεται, τέχνην ἐζήτει, δι' ἧς τὸν δεσπότην αὐτοῖς ποιήσειε πικρόν· καὶ εἰδὼς πάνυ αὐτὸν τῇ παραδείσῳ ¹⁰τερπόμενον, ἔγνω τοῦτον, ὅσον ὅς τ' ἐστὶ, διαφθεῖραι καὶ ἀποκοσμήσαι. Δένδρα μὲν οὖν τέμνων ἐμελλεν ἀλώσεσθαι διὰ τὸν κτύπον· ἐπεῖχε δὲ τοῖς ἄνθεσιν, ὥστε διαφθεῖραι αὐτά. Νύκτα δὲ φυλάξας καὶ ὑπερῆας τὴν αἵμασιάν, τὰ μὲν ἀνώρυξε, τὰ δὲ κατέκλασε, τὰ δὲ ¹⁵κατεπάτησεν ὥσπερ σῦς. Καὶ ὁ μὲν λαθὼν ἀπεληλύθει· Λάμων δὲ τῆς ἐπιούσης παρελθὼν εἰς τὸν κήπον, ἐμελλεν ὕδωρ αὐτοῖς ἐκ τῆς πηγῆς ἐπάξειν. Ἰδὼν δὲ πᾶν τὸ χωρίον δεδωρημένον καὶ ἔργον ὅλον ἂν ἐχθρὸς, οὐ ληστής, ἐργάσαίτο, κατερρίζατο μὲν εὐθύς τὸν χιτωνίσκον, βοῇ δὲ μεγάλῃ θεοὺς ἀνεκάλει, ὥστε καὶ ἡ ²⁰Μυρτάλη τὰ ἐν χερσὶ καταλιπούσα ἐξέδραμε καὶ ὁ Δάφνις ἐάσας τὰς αἴγας ἀνέδραμε· καὶ ἰδόντες ἐβόων καὶ βοῶντες ἐδάκρυον καὶ ἦν καινὸν πένθος ἀνθρώπων.

Ζ'. Ἄλλ' οἱ μὲν φοβούμενοι τὸν δεσπότην ἔκλαον· ²⁵ἐκλαυσε δ' ἂν τις καὶ ξένος ἐπιστάς. Ἀποκεκόσμητο γὰρ ὁ τόπος καὶ ἦν λοιπὸν γῇ πηλώδης· τῶν δ' εἰ τι διέφυγε τὴν ὕβριν, ὑπὴνθει καὶ ἔλαμπε καὶ ἦν ἐτι καλὸν καὶ κείμενον. Ἐπέκειντο δ' αὐτοῖς καὶ μέλιτται συνεχὲς καὶ ἀπαυστον βομβοῦσαι καὶ θρηγούσαις ὁμοίαι. ³⁰Ὁ μὲν οὖν Λάμων ὑπ' ἐκπλήξεως κάκεινα ἔλεγε· «Φεῦ τῆς ῥόδωνιός, ὡς κατακέχλασται. Φεῦ τῆς ἰωνιάς, ὡς πεπάτηται. Φεῦ τῶν βακίνων καὶ τῶν ναρκίσσων, οὓς ἀνώρυξε τις πονηρὸς ἄνθρωπος. Ἀφίξεται τὸ ἦρ, τὰ δ' οὐκ ἀνθήσει. Ἔσται τὸ θέρος· τὰ δ' οὐκ ἀκμάσει. Μετόπωρον· ἀλλὰ τὰ δ' οὐδένα στεφανώσει. Οὐδὲ σὺ, Δέσποτα Διόνυσε, τὰ ἄθλια ταῦτα ἠλέησας ἄνθη, οἷς παρώκεις, εἰς ἃ ἔβλεπες, ἀφ' ὧν ἔσπευον σὲ πολλάκις καὶ ἐτέρπου; Πῶς, πῶς δεῖξω ³⁵νῦν τὸν παράδεισον τῷ δεσπότη; Τίς ἐκεῖνος θεασάμενος ἔσται; Κρεμᾶ γέροντα ἄνθρωπον ἐκ (τινος) [μιας] πίττος ὡς Μαρσύαν· τάχα δὲ καὶ Δάφνιν, ὡς τῶν αἰγῶν ταῦτ' εἰργασμένων.»

Θ'. Δάκρυα ἦν ἐπὶ τούτοις θερμότερα, καὶ ἐθρήνου οὐ τὰ ἄνθη λοιπὸν ἀλλὰ τὰς αὐτῶν συμφοράς. Ἐθρήνει καὶ Χλόη Δάφνιν εἰ κρεμῆσεται καὶ χύχεται μηκέτ' ⁴⁰ἔλθειν τὸν δεσπότην αὐτῶν καὶ ἡμέρας διήντηλει μοχθηρὰς, ὡς ἦδη Δάφνιν βλέπουσα μαστιγούμενον. Καὶ ἦδη νυκτὸς ἀρχομένης ὁ Εὐδρόμος αὐτοῖς ἀπήγγειλεν, ὅτι ὁ μὲν πρεσβύτερος δεσπότης μεθ' ἡμέρας ἀφίξεται τρεῖς, ὁ δὲ παῖς αὐτοῦ τῆς ἐπιούσης πρόεισι. Σκέψις οὖν ἦν ὑπὲρ τῶν συμβεβηκότων καὶ κοινωνῶν εἰς τὴν γνῶμην τὸν Εὐδρόμον παρελάμβανον· ὁ δ' εὖνους ὢν τοῦ Δάφνιδι παρήνει τὸ συμβᾶν ὁμολογῆσαι πρότερον ⁴⁵τῷ νῦν δεσπότη καὶ αὐτὸς συμπράξειν ἐπηγγέλλετο,

plexus sine vultu tristi; non secus atque eorum, qui herum jam presentem timerent, vel clam illo ista agerent. Verum talis tumultus illis intervenit.

VII. Lampis quidam erat, bubulcus ferox. Hic in uxorem a Dryante petebat Chloë, urgensque nuptias, multa dono dederat. Intelligens igitur, quod, siquidem dominus non reproharet, Daphnis ipsam ducturus esset uxorem, dolos consuere aggreditur, quibus dominum adversus eos exacerbarat; cumque non ignoraret, magnopere illum horto delectari, eum, quoad fieri posset, vastare, suaque amonitate privare decrevit. Ceterum, si arbores caederet, futurum erat, ut deprehenderetur fragore proditus: hinc animum floribus perdendis adjecit. Observata igitur nocte, transgressus sepem, flosculos partim e radicibus eruit, partim confregit, partim instar porci pedibus protrevit. Atque ille quidem clam se subduxit: Sequenti vero die Lamon ad hortum progressus, jam eum aqua fontana irrigaturus erat. Conspicatusque totum illum locum pervastatum, et facinus, quale inimicus, non vero prædo perpetrasset, illico suam discidit tunicam, et voce alta deos inclamavit, adeo ut Myrtale, omissis iis, quæ in manu habebat, accurreret, pariterque Daphnis, qui capras in pascua eduxerat, recurreret. Hoc videntes clamabant, et clamantes flebant. Atque inauditum hoc quod lugebant flores.

VIII. Verum hi herum expavescentes, flebant, sed ne peregrinus quidem superveniens a lacrimis temperasset. Exutus enim omni venere erat locus, restabatque tantum terræ solum lutulentum: flosculorum si quid effugisset injuriam, subflorebat atque fulgebat sic tamen et adhuc amonum erat, etsi jaceret. His insidebant apes, continuo et perpetuo bombum facientes, veluti illos lamentabantur. Lamon autem præ animi consternatione in hæc verba erumpebat: Eheu! rosæ quam sunt diffractæ! Heu! violæ quam sunt conculcatæ! Eheu! hyacinthi et narcissi, quos homo quis improbus e terra eruit. Ver adveniet, isti autem non vernabunt. Orietur æstas, hi autem non vigeunt. Autumnus aderit, isti autem neminem coronabunt. Neque vero, o domine Bacche, miserorum horumce florum misertus es, juxta quos habitabas, quosque oculis usurpabas, et quibus te sæpe coronavi, quibus delectabar? Qua fronte hunc hortum hero ostendam? Quo animo is hæc visurus est? Me senem de pino aliqua, ut Marsyam, forte suspendet; forsitan etiam et Daphnim, quasi nimirum caprarum facto hæc acciderint.

IX. Ob hæc lacrymæ oboriebantur fervidiores, neque deinceps flores sed sua infortunia deflebant. Lugebat simul Chloë, si Daphnis suspendendus foret et jam optabat, ut numquam ipsorum dominus adveniret, diesque exantlabat acerbas, quasi jam cerneret Daphnim, flagrorum verbera patientem. Cæpta jam nocte venit nuntiatum Eudromus, dominum seniorem post triduum affuturum, at gnatum ejus die sequenti præventurum. Deliberatum igitur fuit de hisce, quæ acciderant et consiliis conferendis Eudromum socium adhibuerunt. Ille, benevolo animo prosequens Daphnim, suasit, casum illum prius aperiret domino juniore, seque causam adjuturum spondebat, ut qui non

τιμώμενος ὡς βοογάλακτος· καὶ ἡμέρας γενομένης, οὕτως ἐποίησαν.

- Γ'. Ἦκε μὲν ὁ Ἀστύλος ἐφ' ἵππου καὶ παράσιτος αὐτοῦ, καὶ οὗτος ἐφ' ἵππου· ὁ μὲν, ἀρτιγένειος, ὁ δὲ Ἰνάθων, τοῦτ' ἄρ' ἐκαλεῖτο, τὸν πώγωννα ξυρώμενος πάλαι. Ὁ δὲ Λάμων ἅμα τῇ Μυρτάλῃ καὶ τῇ Δάφνιδι πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ καταπεσὼν ἰκέτευεν αἰκτεῖραι γέροντα ἀτυχῇ καὶ πατρώας ὀργῆς ἐξαρπάσαι τὸν οὐδὲν ἀδικήσαντα· ἅμα τ' αὐτῷ καταλέγει πάντα.
- 11 Οἰκτεῖραι τὴν ἰκεσίαν ὁ Ἀστύλος καὶ ἐπὶ τὸν παράδεισον ἔλθων καὶ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀνθρώπων ἰδὼν, αὐτὸς ἐφ'ἑ παραιτήσεσθαι τὸν πατέρα καὶ κατηγορήσειν τῶν ἵππων, ὡς ἐκεῖ δεθέντες ἐξύβρισαν καὶ τὰ μὲν κατέκλασαν, τὰ δὲ κατεπάτησαν, τὰ δ' ἀνώρυξαν λυθέντες.
- 15 Ἐπὶ τοῖς τοῖς ἡύχοντο μὲν αὐτῷ πάντα τὰ ἀγαθὰ Λάμων καὶ Μυρτάλη· Δάφνις δὲ δῶρα προσεκόμισεν ἐρίφους, τυροὺς, ὀρνίθας καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν, βότρυς ἐπὶ κλημάτων, μῆλ' αὖ ἐπὶ κλάδων. Ἦν ἐν τοῖς δώροις καὶ ἀνθοσμίας οἶνος Λέσβιος, ποθῆναι 20 ἥδιστος. [οἶνος.]

- ΙΑ'. Ὁ μὲν δὲ Ἀστύλος ἐπῆναι ταῦτα καὶ περὶ θήραν εἶχε λαγῶν, οἷα πλούσιος νεανίσκος καὶ τρυφῶν αἰεὶ καὶ ἀριγύμενος εἰς τὸν ἄγρον εἰς ἀπολαυσιν ξένης ἡδονῆς. Ὁ δὲ Ἰνάθων, οἷα μαθὼν ἐσθίειν ἀνθρωπίνος καὶ 25 πίνειν εἰς μέθην καὶ λαγνεύειν μετὰ τὴν μέθην καὶ οὐδὲν ἄλλο ὢν ἢ γνάθος καὶ γαστήρ καὶ τὰ ὑπὸ γαστέρα, αὐτὸν παρέργως εἶδε τὸν Δάφνιν τὰ δῶρα κομίσαντα· ἀλλὰ καὶ φύσει παιδεραστὴς ὢν καὶ κάλλος οἶον οὐδ' ἐπὶ τῆς πόλεως εἰδὼν, ἐπιθέσθαι διέγνω τῷ Δάφνιδι 30 καὶ πείσειν ὥστε βραδίως ὡς αἰπόλον. Γνοὺς δὲ ταῦτα, θήρας μὲν οὐκ ἐκκοινώνει τῷ Ἀστύλῳ, κατιῶν δ' ἐν ἐνέμεν ὁ Δάφνις λόγῳ μὲν τῶν αἰγῶν, τὸ δ' ἀληθὲς Δάφνιδος ἐγίνετο θεατῆς· μαλθακῶν δ' αὐτὸν τὰς τ' αἴγας ἐπῆναι καὶ συρίσαι τὸ αἰπολικὸν ἡζύϊως καὶ ἔφη 35 ταχέως ἐλευθερον θήσειν τὸ πᾶν δυνάμενος.

- ΙΒ'. Ὡς δ' εἶχε χειροθήη, νύκτωρ λοχῆσας ἐκ τῆς νομῆς ἐλαύνοντα τὰς αἴγας, πρῶτον μὲν ἐφίλησε προσδραμῶν, εἴτ' ὀπισθεν παρασχεῖν ἐδεῖτο τοιοῦτον οἶον αἰ αἰγὰς τοῖς τράγοις. Τοῦ δὲ βραδέως νοήσαντος καὶ 40 λέγοντος, ὡς τὰς αἴγας μὲν βαίνειν τράγους καλὸν, τράγον δ' οὐπόποτε· εἰδὲ τις βαίνοντα τράγον, οὐδὲ κριὸν ἀντὶ τῶν οἰῶν κριόν, οὐδ' ἀλεκτρονάς ἀντὶ τῶν ἀλεκτροίδων ἀλεκτρονάς, οἷος ἦν ὁ Ἰνάθων βιάζεσθαι τὰς χεῖρας προσφέρων· ὁ δὲ μεθύοντα ἀνθρώπων καὶ 45 ἐστῶτα μόλις παρωσάμενος ἐσφῆλεν εἰς τὴν γῆν, καὶ ὥσπερ σκύλαξ ἀποδραμῶν κείμενον κατέλιπεν, ἀνδρὸς, οὐ παιδὸς, πρὸς χειραγωγίαν δεόμενον. Καὶ οὐκέτι προσίετο ὅλως, ἀλλ' ἄλλοτ' ἄλλη τὰς αἴγας ἐνέμεν, ἐκείνων μὲν φεύγων, Χλόην δὲ τηρῶν. Οὐδ' ὁ Ἰνάθων 50 εἴτε περιεργάζετο, καταμαθὼν ὡς οὐ μόνον καλὸς ἀλλὰ καὶ ἰσχυρὸς ἐστίν. Ἐπετήρει δὲ καιρὸν διαλεχθῆναι περὶ αὐτοῦ τῷ Ἀστύλῳ καὶ ἤλπιζε δῶρον αὐτὸν ἔξειν παρὰ τοῦ νεανίσκου πολλὰ καὶ μεγάλα χαρίζεσθαι θέλοντος.

certe nullo numero apud dominum haberetur, quippe cuius esset collactaneus; exortoque die ita egerunt.

X. Veniebat Astylus equo insidens, unaque ejus paratus, qui et ipse equo vehebatur; quorum ille nudius tertius barbam emittere coeperat; at huic Gnathoni, hoc enim huic nomen erat, jampridem abrassa barba fuerat. Lamon vero, una cum Myrtala et Daphnide ad illius genna provolutus, infelicis ut misereatur senis, seque innocentem patris irae eripiat, supplex orat, simulque illi exponit, quæ contigerant omnia. Supplicantis misertus Astylus, hortum ingreditur et conspicatus florum excidium, sese dixit ipse veniam impetraturum a patre et incusaturum equos, quod ibi alligati insolentius lascivissent, sicque alia contrivissent, alia proculcassent, alia suffodissent, loramentis nimirum liberati. Ob hæc Lamon et Myrtale omnia ipsi fausta apprecabantur; Daphnis autem dona insuper attulit, videlicet hædos, caseos, aves, earumque fætus, racemos adhuc palmitibus dependentes, poma adhuc in ramis pendentia. Inter ista dona erat et fragrantissimum vinum ex Lesbo, potu prastantissimum.

XI. Equidem Astylus collaudabat ista, eratque assiduus in venandis leporibus, utpote opibus abundans juvenis et luxu nunquam non diffuens, quique ideo rus venerat, ut nova voluptate perfunderetur. Gnatho autem, utpote homo unice edoctus edere et ad ebrietatem usque se ingurgitare et lascivire si temulentus esset, quique quantus quantus, nihil aliud quam gula et venter erat, quæque sunt infra ventrem, non obiter et perfunctorie Daphnim sua dona conferentem contemplatus fuerat; sed cum natura puerorum amator esset, inventa, qualem in urbe non vidisset, forma, Daphnim aggredi decrevit, ratus hoc facile illi, utpote homini caprario, se persuasurum. Hæc cum constitisset, venationis non erat cum Astylo particeps, sed descendens ad loca, ubi pascebat Daphnis, verbis quidem capras, sed revera Daphnim, spectatum veniebat. Deinde blandis illum delinens verbis, laudibus efferebat capras, tibiaque ut pastorale carmen caneret, postulabat, addebatque, mox ei libertatem impetraturum se, qui videlicet nihil non apud Dionysophanem posset.

XII. Ut autem illum mansuetum sibi morigerum habuit, de nocte insidiatus capellas e pastu abducenti, prius præcurrrens, oscula quædam dedit; deinde, ut more caprarum, hircis sui copiam facientium, sibi tergum obvertat, precatur. Hæc cum serius animadvertisset Daphnis et dixisset, capras quod ineanit hirci, id quidem se recte habere, sed hircum nunquam quem vidisse inire hircum, neque arietem pro ovibus arietem, neque gallos gallinarum loco gallos; ibi Gnatho paratus erat vi adigere, manusque injicere. At ille hominem ebrium, ægreque pedibus insistentem, cubito repulsum humi prostravit et veluti catulus aufugiens, jacentem reliquit, viri, non pueri, qui manu deduceret, opera indigentem. Neque postea eum admittebat Daphnis; sed modo hoc, modo illo loco capras pascebat, illum certe vitans, Chloëncem diligenter servans. Neque Gnatho amplius illum curiose observabat, cum intellexisset, eum non solum formosum sed etiam esse robustum. Captabat autem occasionem de eo colloquendi cum Astylo, sperabatque fore, ut illum dono habiturus esset a juvene multa et præclara largiri volente.

II'. Τότε μὲν οὖν οὐκ ἠδυνήθη, προσήει γὰρ ὁ Διονυσσοφάνης ἅμα τῇ Κλεαρίστῃ· καὶ ἦν θόρυβος πολλὸς κτηνῶν, οἰκετῶν, ἀνδρῶν, γυναικῶν· μετὰ δὲ τοῦτο συνέταττε λόγον καὶ ἐρωτικὸν καὶ μακρόν. Ἦν δ' ὁ Διονυσσοφάνης μεσαιπόλιος μὲν ἦδη, μέγας δὲ καὶ καλὸς καὶ μεираκίος ἀμιλλᾶσθαι δυνάμενος· ἀλλὰ καὶ πλούσιος ἐν ὀλίγοις καὶ χρηστὸς ὡς οὐδεὶς ἕτερος. Οὗτος ἐλθὼν, τῇ πρώτῃ μὲν ἡμέρᾳ θεοῖς ἔθυσεν, ὅσοι προσεστᾶσιν ἀγοραιοῖς, Δῆμητρι καὶ Διονύσῳ καὶ Πανὶ καὶ Νύμφαις καὶ κοινὸν πᾶσι τοῖς παροῦσιν ἔστησε κρατῆρα· ταῖς δ' ἄλλαις ἡμέραις ἐπεσκόπει τὰ τοῦ Λάμωνα ἔργα· καὶ ὁρῶν τὰ μὲν πεδία ἐν αὐλακι, τὰς δ' ἀμπέλους ἐν κλήματι, τὸν δὲ παραδείσον ἐν κάλλει (περὶ γὰρ τῶν ἀνθῶν Ἀστύλος τὴν αἰτίαν ἀνελάμβανεν), ἦδετο περιττῶς καὶ τὸν Λάμωνα ἐπῆνει καὶ ἐλευθερον ἀφῆσιν ἐπηγγέλλετο. Κατῆλθε μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τὸ αἰπόλιον τὰς τ' αἴγας ὁφόμενος καὶ τὸν νέμοντα.

ΙΔ'. Χλόη μὲν οὖν εἰς τὴν ὕλην ἔφυγεν, ὄχλον τοσοῦτον αἰδεσθεῖσα καὶ φοβηθεῖσα· ὁ δὲ Δάφνης εἰστήκει δέρμα λάσιον αἰγὸς ἐξωσμένος, πῆραν νεορραφῇ κατὰ τῶν ὤμων ἐξηρητημένος, κρατῶν ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις, τῇ μὲν ἀρτιπαγεῖς τυροῦς, τῇ δὲ ἐρίφους γαλαθηνούς. Εἰ ποτε Ἀπόλλων Λαομέδοντι θητεύων ἐδοκούλησε, τοιοῦτ' ἦν ὅιος τότε ὦπθῃ Δάφνης. Αὐτὸς μὲν οὖν εἶπεν οὐδὲν, ἀλλ' ἐρυθήματος πλησθεὶς ἐνευσε κάτω, προτείνας τὰ ὄωρα· ὁ δὲ Λάμων, « οὐτως, εἶπε, σοί, δέσποτα, τῶν αἰγῶν αἰπόλος. Σὺ μὲν ἐμοὶ πεντήκοντα νέμειν δέδωκας καὶ δύο τράγους· οὐτως δέ σοι πεποίηκεν ἑκατὸν καὶ δέκα τράγους. Ὅρᾳς ὡς λιπαρὰ καὶ τὰς τρίχας λάσαι καὶ τὰ κέρατα ἄθραυστοι. Πείποις δ' αὐτὰς καὶ μουσικὰς σύριγγας γοῶν ἀκούουσαι ποιοῦσι πάντα. »

ΙΕ'. Παρούσα δὲ τοῖς λεγομένοις ἡ Κλεαρίστη, πείραν ἐπεθύμησε τοῦ λεχθέντος λαβεῖν καὶ κελεύει τὸν Δάφνην ταῖς αἰγῖν ὅαν εἰῶθε συρίσαι, καὶ ἐπαγγέλλεται συρίσαντι χαριεῖσθαι χιτῶνα, χλαῖναν καὶ ὑποδήματα. Ὁ δὲ καθίσας αὐτοῦς ὥσπερ θέατρον, στὰς ὑπὸ τῇ φηγῷ καὶ ἐκ τῆς πῆρας τὴν σύριγγα προκομίσας, πρώτα μὲν ὀλίγον ἐνέπνευσε· καὶ αἱ αἴγες ἔστησαν τὰς κεφαλὰς ἀράμεναι· εἴτ' ἐνέπνευσε τὸ νόμιον· καὶ αἱ αἴγες ἐνέμοντο, νεύσασαι κάτω· αὐτὸς λιγυρὸν ἐνέδωκε· καὶ ἀθρόαι κατεκλίθησαν. Ἐσύρισε τι καὶ ὅξυ μέλος· αἱ δὲ, ὥσπερ λύκου προσιόντος, εἰς τὴν ὕλην κατέφυγον. Μετ' ὀλίγον ἀνακλητικὸν ἐφθέγγετο καὶ ἐξελοῦσαι τῆς ὕλης, πλησίον αὐτοῦ τῶν ποδῶν συνῆρξεν. Οὐδ' ἀνθρώπους οἰκέτας εἶδεν ἂν τις αὐτῶν πειθομένους προστάγματι δεσπότου. Οἱ τ' οὖν ἄλλοι πάντες ἐθαύμαζον καὶ πρὸ πάντων ἡ Κλεαρίστη καὶ τὰ ὄωρα ἀποδύσειν ὥμοσε καλῶ τ' ὄντι αἰπόλῳ καὶ μουσικῷ· καὶ ἀνελθόντες εἰς τὴν ἔπαυλιν, ἀμφοτέρωθεν εἶχον καὶ τοῖ Δάφνιδι, ἀφ' ὧν ἦσθιον, ἐπεμψαν.

ΙΓ'. Ὁ δὲ μετὰ τῆς Χλόης ἦσθιε καὶ ἦδετο γεύόμενος ἀστύλης ὑφαρτυσίας καὶ εὐέλπεις ἦν τεύξεσθαι

*XIII. Tamen ista tunc temporis tractari non potuerunt. Namque adveniebat Dionysophanes una cum sua Clearista; turba erat jumentorum, servorum, virorum atque mulierum. Inde autem componere cepit sermonem amatorium, eumque prolixum. Erat hic Dionysophanes ætate semicana, magnus autem et formosus, qui nec juveni cederet; quin et dives inter paucos, et in tantum probus, in quantum nemo alius. Hic, post adventum suum, prima die omnibus diis agri præsidiis sacra fecit, Cereri, Baccho, Pani, Nymphis, statuitque omnibus, quotquot aderant præsentibus, cratera communem; reliquis diebus Lamonis inspexit opera: utque conspexit campum probe impressis sulcis aratum, vineam palmitibus totam turgidam, hortum eleganter politum, (quod namque flores attinebat, Astylus omnem culpam in se receperat) impense delectabatur atque Lamonem laudibus evehens, insuper pollicitus est, se eum liberum manumissurum. Post hæc etiam ad caprarum gregem descendit, capras caprarumque visurus.

XIV. Igitur Chloë in silvam aufugit, tantam turbam reverens et timens. At Daphnis hirsuta capræ pelle indutus substitit, ex humeris suspensam recens consutam habens peram, tenens utraque manu, altera nempe recentes caseolos, altera hædulos lactentes. Si quando Apollo Laomedonti mercede pacta servit et armenta pavit, talis certe erat, qualis tunc visus est Daphnis: qui sane ne verbum quidem protulit, sed rubore suffusus deiecit oculos humi, muneraque porrexit. Lamon vero: Hic, inquit, here, caprarum tuarum custos est. Tu quidem quinquaginta mihi tradideras pascendas et binos hircos; hic usque ad centenas auctas dedit et denos hircos. Vides, quam sint pingues, nitidæque et villis dense, cornibusque integræ. Eas et muscas reddidit; fistula namque audita statim omnia imperata faciunt.

XV. His dictis aderat et Clearista et specimen ejus quod dictum erat sumere cupiens, jussit Daphnim capellis, ut solebat, fistula canere, insimul promittens si id fecisset se eum tunica, læna et calceis muneraturam. Ille, in theatri modum illis dispositis, stans sub fago, e pera fistulam depromsit et primum quidem exilem inflando edidit sonitum, et statim capellæ surrexerunt capitibus erectis: deinde pastorem occepit cantum, atque capellæ capite in terram demisso pascere cœperunt: rursus suavem et argutum sonum edidit, et simul omnes reclinatæ quieverunt. Tum quidem acutum insonuit; et illæ, non secus ac lupo irruente, in silvam confugerunt. Paulo post receptui signum dedit; tum repente silva egressæ prope pedes ipsius circum circa currere omnes cœperunt. Nemo unquam famulos vidit ita dicto audientes hero suo. Ceteri itaque omnes demirari fuere, præcipue vero Clearista, quæ promissa huic formoso et musico caprario dona se persoluturam juravit. Reversique ad villam prandebant, et Daphnidi quedam de sua misere, unde edebant, mensa.

XVI. Ille una cum Chloë hisce epulis fruebatur, delectabaturque gustando exquisitissimos oppidanorum cibos,

τοῦ γάμου, πείσας τοὺς δεσπότης. Ὁ δὲ Γνάθων
προσεκκαυθεὶς τοῖς κατὰ τὸ αἰπόλιον γεγεννημένοις καὶ
ἀβίωτον νομίζων τὸν βίον, εἰ μὴ τεύξεται Δάφνιδος,
περιπατοῦντα τὸν Ἀστυλὸν ἐν τῷ παραδείσῳ φυλάξας
καὶ ἀναγαγὼν εἰς τὸν τοῦ Διονύσου νεὼν, πόδας καὶ
χεῖρας κατεφίλει. Τοῦ δὲ πυνθανομένου, τίνος ἕνεκα
ταῦτα ὁρᾷ καὶ λέγειν καλεῖν καὶ ὑπουργῆσαι ὁμ-
νύοντος. «Ὀφίεταί σοι Γνάθων, ἔφη, δέσποτα. Ὁ
μέχρι νῦν μόνος τραπέζης τῆς σῆς ἐρῶν, ὁ πρότερον
ὁμνύς ὅτι μὴδὲν ἔστιν ὠραιότερον οἴνου γέροντος, ὁ
κρείττους τῶν ἐφῆβων τῶν ἐν Μυτιλήνῃ, τοὺς σοὺς
ὀψαρτυτὰς λέγων, μόνον λοιπὸν καλὸν εἶναι Δάφνιν
νομίζω. Καὶ τροφῆς μὲν τῆς πολυτελοῦς οὐ γεύομαι,
καίτοι τοσούτων παρασκευαζομένων ἐκάστης ἡμέρας,
κρεῶν, ἰχθύων, μελιτωμάτων. Ἡδέως δ' ἂν αἰετ-
νόμενος, πᾶν ἐσθίωμι καὶ φύλλα τῆς Δάφνιδος ἀκούων
σύριγγος καὶ ὑπ' ἐκείνου νεμόμενος. Σὺ δὲ σῶσον
Γνάθωνα τὸν σὸν καὶ τὸν ἀήττητον ἔρωτα νίκησον.
Εἰ δὲ μὴ, σοὶ ἐπόμενι τὸν ἐμὸν θεὸν, ξιφίδιον λαβὼν
καὶ ἐμπλήσας τὴν γαστέρα τροφῆς, ἐμαυτὸν ἀποκτενῶ
πρὸ τῶν Δάφνιδος θυρῶν· σὺ δ' οὐκέτι καλεῖς Γναθω-
νάριον, ὥσπερ εἰώθεις παίζων αἰετῶν.»

ΙΖ'. Οὐκ ἀντίσχε κλάοντι καὶ αὖθις τοὺς πόδας
καταφιλοῦντι, νεανίσκος μεγάλῳφρων καὶ οὐκ ἄπειρος
ἔρωτικῆς λύπης, ἀλλ' αἰτήσιν αὐτὸν παρὰ τοῦ πατρὸς
ἐπηγγεῖλατο καὶ κομιεῖν εἰς τὴν πόλιν, αὐτῷ μὲν δοῦ-
λον, ἐκείνῳ δ' ἐρώμενον. Εἰς εὐθυμίαν δὲ καὶ αὐτὸς,
ἐκείνον θέλων προάγειν, ἐπυνθάνετο μειδιῶν, εἰ οὐκ
αἰσχύνεται Λάμωνος υἱὸν φιλοῦν ἀλλὰ καὶ σπουδάζει
συγκатаκλιθῆναι νέμοντι αἴγας μεираχίῳ· καὶ ἅμα
ὑπεκρίνετο τὴν τραγικὴν δυσωδίαν μυσάττεσθαι. Ὁ δὲ,
οἶα πᾶσαν ἔρωτικὴν μυθολογίαν ἐν τοῖς ἀσωταίοις πε-
παιδευμένος, οὐκ ἄπο σκοποῦ καὶ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ὑπὲρ
τοῦ Δάφνιδος ἔλεγεν. «Οὐδεὶς ταῦτα, δέσποτα, ἔρα-
στης πολυπραγμονεῖ· ἀλλ' ἐν ὅτῳ ποτ' ἂν σώματι εὐρη-
τὸ κάλλος ἐάλωκε. Διὰ τοῦτο καὶ φυτοῦ τις ἡράσθη
καὶ ποταμοῦ καὶ θηρίου. Καίτοι, τίς οὐκ ἂν ἔραστὴν
ἡλέσεν, ὃν ἔδει φοβεῖσθαι τὸν ἐρώμενον; Ἐγὼ δὲ σώ-
ματος μὲν ἐρῶ δούλου, κάλλους δ' ἐλευθέρου. Ὅρξας
ὡς βακίνοιο μὲν τὴν κόμην ὁμοίαν ἔχει, λάμπουσι
δ' ὑπὸ ταῖς ὀφρύσιν οἱ ὀφθαλμοί, καθάπερ ἐν χρυσῇ
σφενδόνῃ ψηφίς; καὶ τὸ μὲν πρόσωπον ἐρυθρήματος
μεστὸν, τὸ δὲ στόμα λευκῶν ὀδόντων, ὥσπερ ἐλέφαν-
τος. Τίς ἐκεῖθεν οὐκ ἂν εὐξαιτο λαβεῖν ἔραστης
γλυκέα φιλήματα; Εἰ δὲ νέμοντος ἡράσθη, θεοὺς ἐμι-
μησάμεν. Βουκόλος ἦν Ἀγχίστης καὶ ἔσχεν αὐτὸν
Ἀφροδίτῃ· αἴγας ἔνεμε Βράγχος καὶ Ἀπόλλων αὐτὸν
ἐφίλησε· ποιμὴν ἦν Γανυμήδης καὶ αὐτὸν ὁ τῶν ὀλων
βασιλεὺς ἤρπασε. Μὴ καταφρονῶμεν παιδός, ᾧ καὶ
αἴγας ὡς ἐρώσας πειθόμενας εἰδομεν· ἀλλὰ καὶ ὅτι
μείνειν ἐπὶ γῆς ἐπιτρέπουσι τοιοῦτον κάλλος, χάριν
ἔχωμεν τοῖς Διὸς αἰετοῖς.»

ΙΙΙ'. Ἦδὺ γελάσας ὁ Ἀστυλὸς ἐπὶ τούτῳ μάλιστα
τῷ λεγόντι καὶ ὡς μεγάλους ὁ Ἔρως ποιεῖ σοφιστὰς,

inque spem erigebatur, fore ut, dominis persuasis, hasce
nuptias consequeretur. Gnatho autem magis accensus
iis, quæ apud capellas acciderant, minimeque vitalem sibi
vitam ducens, ni Daphnide potiretur, Astylum in horto
inambulantem captavit et in Bacchi ædem abduxit, ubi
ipsius pedes et manus osculari cepit. At illo sciscitante,
cornam id faceret et imperante ut eloqueretur, quid rei
esset, insuperque adjurante se nihil ipsi denegaturum,
Actum est, inquit, here, de Gnathone tuo. Qui ad hoc
usque tempus solam amabam mensam tuam, qui antehac
jurabam, nihil esse magis lepidum, quam vinum vetustum,
qui ephelis Mytilienæis tuos obsoniorum conditores for-
mosiores esse affirmabam, nunc solum Daphnim formosum
esse censeo. Atque ne gustatis quidem exquisitissimis
illis dapibus, quarum singulis diebus ingens est apparatus,
carnibus, piscibus, libis melleis, libenter herbam ac frondes
depascerem in capellam conversus, Daphnidis modo aus-
cultans fistulam, et sub illius manu pascens. Tu vero
tuum servato Gnathonem, invictumque vince amorem.
Sin minus, tibi per meum juro deum, pugione arrepto et
aqualiculo hoc cibis usque repleto, memet occidam ad
ipsas adeo Daphnidis fores. Tu vero haud amplius me
vocabis Gnathonulum, ut assidue per jocum soles.

XVII. Ferre non potuit lacrimantem, iterumque pedes
exosculantem, juvenis magnanimus et amantium doloris
haudquaquam ignarus, illique pollicitus est, se a patre pe-
titurum Daphniam, eumque ducturum in urbem sibi quidem
mancipium, ipsi vero amasium. Cum autem vellet eum
bono esse animo, interrogabat subridens, numquid eum
puderet Lamonis filium amare et nihil non moliri, quo
cum adolescentulo capras pascente rem haberet? Et simul
simulabat, sese hircinum illum foetorem detestari. Gnatho
contra, qui nullos non amatorios logos in ganeis didicisset,
non alienum a re de se ipso et de Daphnide retulit: Nemo
amatorum, domine, hisce curiose perscrutandis immoratur;
sed in quocunque tandem corpore formam invenerit, illa
capitur: idcirco et plantam nonnullus deperit, nec non
flumen et feram. Et quidem quis non amantem miseratus
fuerit, cui formidandus sit ille ipse, quem amat? Servile
quidem corpus, at liberalem formam amo. Vides, ut
illius coma hyacintho similis sit? ut fulgeant oculi sub su-
perciliis, veluti pala aurea inclusa gemma? ut illius facies
rubore suffusa sit? ut illius oris dentes eboris instar can-
dident? Et quis amator non omnibus votis contenderet
inde dulcia sumere basia? Sin vero pastorem arsi, deos
imitatus feci. Bubulcus erat Anchises, attamen illum ha-
buit Venus. Capellas pascebat Branchus, et Apollo ipsum
amavit. Pastor Ganymedes erat et illum coeli terræque rex
rapuit. Nec contemnamus puerum, cui etiam capellas
veluti amantes, morigeras videmus. Immo potius, quod
adhuc in terris manere tantam venustatem sinant, gratias
agamus Jovis aquillis.

XVIII. Astylus cum ob hoc maxime dictum suaviter
risisset, dixissetque magnos soplistas ab Amore formari,

εἰπὼν, ἐπετήρει καιρὸν, ἐν ᾧ τῷ πατρὶ περὶ Δάφνιδος διαλέξεται. Ἀκούσας δὲ τὰ λεγόμενα κρύφα πάντα ὁ Εὐδρόμος, καὶ τὰ μὲν τὸν Δάφνιν φιλῶν, ὡς ἀγαθὸν νεανίσκον, τὰ δὲ ἀχθόμενος εἰ Γνάθωνος ἐμπαροίνημα γενήσεται τοιοῦτον κάλλος, αὐτίκα καταλέγει πάντ' ἐκείνῳ καὶ Λάμῳ. Ὁ μὲν οὖν Δάφνις ἐκπλαγείς, ἐγίνωσκεν ἅμα τῇ Χλόῃ τολμήσαι φυγεῖν ἢ ἀποθανεῖν, κοινωινὸν χάκεινν λαθίων. Ὁ δὲ Λάμων προσκαλεσάμενος ἔξω τῆς αὐλῆς τὴν Μυρτάλην· « Οἰχόμεθα, εἶπεν, ὦ γύναι. Ἦκει καιρὸς ἐκκαλύπτειν τὰ κρυπτά. Ἐρρεῖ μοι Δάφνις καὶ τὰ λοιπὰ πάντα· ἄλλ', οὐ μὰ τὸν Πᾶνα καὶ τὰς Νύμφας, οὐδ' εἰ μέλλω βούς, φασίν, ἐν αὐλῷ καταλείπεσθαι, τὴν Δάφνιδος τύχην, ἣτις ἐστίν, οὐ σιωπήσομαι, ἀλλὰ καὶ ὅτι εὗρον ἐκκεῖμενον ἔρῳ καὶ ὅπως τρεφόμενον μηνύσω καὶ ὅσα εὗρον συνεκκείμενα δείξω. Μαθέτω Γνάθων ὁ μισρὸς, ὅς οὖν ὦν ὦν ἔρῳ. Παρασκευάζε μοι μόνον εὐτρεπῆ τὰ γνωρίσματα. »

ΙΘ'. Οἱ μὲν ταῦτα συνθέμενοι, ἀπῆλθον εἰσω πά-
 20 λιν. Ὁ δ' Ἀστὺλος σχολὴν ἄγοντι τῷ πατρὶ προσ-
 ρυεῖς, αἰτεῖ τὸν Δάφνιν εἰς τὴν πόλιν καταγαγεῖν, ὡς καλὸν τ' ὄντα καὶ ἀγροικίας κρείττονα καὶ ταχέως ὑπὸ Γνάθωνος καὶ τὰ ἀστυκὰ διδασκῆναι δυνάμενον. Χαί-
 ρουν ὁ πατὴρ δίδωσι καὶ μεταπεμφάμενος τὸν Λάμωνα
 25 καὶ τὴν Μυρτάλην, εὐηγγελίζετο μὲν αὐτοῖς, ὅτι Ἀστὺλον θεραπεύσει λοιπὸν ἀντ' αἰγῶν καὶ τράγων Δάφνις· ἐπηγγέλλετο δὲ ὅσα ἀντ' ἐκείνου δώσειν αὐτοῖς αἰπόλους. Ἐνταῦθ' ὁ Λάμων, πάντων ἡδὴ συνερρη-
 κότων καὶ ὅτι καλὸν ὁμόδουλον ἔχουσιν ἡδομένων, αἰ-
 30 τήσας λόγον, ἤρξατο λέγειν· Ἀκουσον, ὦ δέσποτα, παρ' ἀνδρὸς γέροντος ἀληθῆ λόγον· ἐπόμενυμι δὲ τὸν Πᾶνα καὶ τὰς Νύμφας ὡς οὐδὲν ψεύσομαι. Οὐκ εἰμὶ Δάφνιδος πατὴρ, οὐδ' εὐτύχησέ ποτε Μυρτάλη μήτηρ γενέσθαι. Ἄλλοι πατέρες ἐξέθηκον τοῦτον, ἴσως παι-
 35 δίων πρεσβυτέρων ἄλλος ἔχοντας· ἐγὼ δ' εὗρον ἐκκεῖμε-
 νον καὶ ὑπ' αἰγῶς ἐμῆς τρεφόμενον ἦν καὶ ἀποθανοῦσαν ἔθαψα ἐν τῷ περικήπῳ, φιλῶν, ὅτι ἐποίησε μητρὸς ἔργα. Εὗρον αὐτῷ καὶ γνωρίσματα συνεκκείμενα· ὁμολογῶ, δέσποτα, καὶ φυλάττω· τύχης γάρ ἐστι μεί-
 40 ζονος ἢ καὶ ἡμᾶς σύμβολα. Ἀστύλου μὲν οὖν εἶναι δοῦλον αὐτὸν οὐχ ὑπερφηναῖ, καλὸν οἰκέτην καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ δεσπότου· παροίνημα δὲ Γνάθωνος οὐ δύναμαι περιδεῖν γενόμενον, ὅς ἐς Μυρτάλην αὐτὸν ἄγειν ἐπὶ γυναικῶν ἔργα σπουδάζει. »

Κ'. Ὁ μὲν Λάμων ταῦτ' εἰπὼν ἐσιώπησε καὶ
 45 πολλὰ ἀφῆκε δάκρυα. Τοῦ δὲ Γνάθωνος θρασυνομέ-
 νου καὶ πληγὰς ἀπειλοῦντος, ὁ Διονυσόφανς τοῖς εἰ-
 ρημένοισι ἐκπλαγείς, τὸν μὲν Γνάθωνα σιωπᾶν ἐκέλευσε,
 σφόδρα τὴν ὀφρὺν εἰς αὐτὸν τοξοποιήσας· τὸν δὲ Λά-
 50 μωνα πάλιν ἀνέκρινε καὶ παρεκλεύετο τάλῃθ' ἰλεῖν,
 μηδ' ὅμοια πλάττειν μύθοις ἐπὶ τῷ κατέχειν τὸν υἱόν.
 Ὡς δ' ἀνένης ἦν καὶ κατὰ πάντων ὤμῳ θεῶν καὶ ἐδί-
 δου βασανίζειν αὐτὸν, εἴ τι ψεύδεται, παρακαθημένης
 55 τῆς Κλεαρίστης ἐβασάνιζε τὰ λελεγμένα. « Τί δ' ἂν

circumspectare commodum tempus cœpit, quo suum pa-
 trem de Daphnide alloqui posset. Eudromus subauscul-
 tavit, quæcunque locuti fuerant, clanculum, et, cum
 Daphnim, ut optimum juvenem, diligens, tum ægre ferens,
 quod tam elegans juvenis ludibrio esset futurus lascivo
 Gnathoni, extemplo omnem rem aperuit et Daphnidī ipsi
 et Lamoni. Daphnis igitur, animo consternatus, simul
 cum Chloe se in fugam dare constituit, vel vitæ finem sibi
 ponere, ea quoque comite adscita. At Lamon, evocata
 foras Myrtala, Perimus, inquit, mea uxor. Adest tempus,
 ea revelandi, quæ hactenus tecta fuere. Daphnis perit
 mihi et reliqua omnia : sed Panem atque Nymphas lascivo
 etiamsi, quod aiunt, bos in stabulo sim relinquendus, Daph-
 nidis fortunam nequaquam reticebo ; sed, quod inveni
 expositum, dicam, quomodo educatus fuerit indicabo
 et quæ cum illo exposita fuerint ostendam. Discat sce-
 lestus iste Gnatho et quis sit ipse et quos amare audeat.
 Tu modo cura, ut hæc mihi monumenta sint prompta.

XIX. Sic ubi inter ipsos convenit, se intro receperunt.
 Astylus ad patrem otium agentem advolans, petit, ut
 Daphnim sibi liceat in urbem abducere, utpote formosum
 præstantioremque, quam qui ruri degat et brevi temporis
 spatio a Gnathone urbanos mores edocendum. Lubens pa-
 ter concessit, atque arcessitis Lamoni ac Myrtalæ lætum
 afferebat nuntium, quod, pro capris hircisque, Astylo dein-
 ceptus daturus sit operam Daphnis ; pollicitus, pro illo duos
 illis se daturum caprarios. Tum Lamon, cum jam omnes
 confluiscent atque, quod formosum essent habituri conser-
 vum, lætarentur, dicendi copiam petiit, sicque profari cœ-
 pit : Audi, here, ex viro sene verum sermonem : juro Pa-
 nem Nymphasque, me nihil falsi esse dicturum. Non sum
 ego Daphnidis pater, neque tam beata fuit Myrtale, ut
 mater existeret. Alii parentes hunc exposuerunt infantu-
 lum, forsitan grandiorum liberorum satis habentes. Ego
 inveni illum expositum et a capra mea nutritum, quam
 etiam mortuam in horti ambitu sepelivi, magno illam amore
 prosequens, quod matris officia præstitisset. Inveni et
 monumenta quædam cum illo exposita ; confiteor, domine,
 atque asservo ista ; fortunæ namque altioris, quam ut nobis
 convenire possint, hæc sunt indicia. Servum autem illum
 esse Astylli, videlicet famulum pulchrum domini pulchri
 atque boni, non aspernor ; at illum Gnathonis libidini ex-
 poni, id nullo modo tolerare possum ; cum eum Gnatho
 ideo Mytilenen adducat, ut mullebricia patiatur.

XX. His dictis Lamon, multas in lacrimas effusus, con-
 tuit. Cum autem Gnatho audacius efferretur, verberaque
 minaretur, Dionysophanes dictis obstupefactus, Gnathoni
 silentium imperavit, torve supercilia in ipsum intorquens ;
 et Lamonem iterum interrogavit et jussit, ut ipsi vera re-
 sponderet, neque consimilia fabulis confingeret, quo sic
 filium retinere posset. Cum autem Lamon firmus in ver-
 bis persisteret, perque omnes juraret deos, seque ad quæ-
 stionem offerret, si quid mentitus fuisset, assidente Clea-
 rista, dicta examinabat. Quare Lamon mentiretur, cum

ἐψεύδετο Λάμωνα, μέλλων ἀνθ' ἐνός δύο λαμβάνειν αἰ-
πόλους; Πῶς δ' ἂν καὶ ταῦτ' ἐπλάσεν ἄγροικος; Οὐ
γὰρ εὐθὺς ἦν ἄπιστον ἐκ τοιούτου γέροντος καὶ μη-
τρὸς εὐτελοῦς υἱὸν καλὸν οὕτω γενέσθαι; »

ΚΑ'. Ἐδόκει μὴ μαντεύεσθαι ἐπιπλέον ἀλλ' ἤδη
τὰ γνωρίσματα σκοπεῖν, εἰ λαμπρᾶς καὶ ἐνδοξοτέρας
τύχης. Ἀπῆει μὲν Μυρτάλη κομιούσα πάντα φυ-
λαττόμενα ἐν πῆρᾳ παλαιᾷ. Κομισθέντα δὲ πρῶτος
Διονυσοφάνης ἐπέβλεπε καὶ ἰδὼν χλανίδιον ἀλουργές,
πόρπην χρυσήλατον, ξιφίδιον ἐλεφαντόκωπον, μέγα
βοήσας, ὃ Ζεῦ δέσποτα, καλεῖ τὴν γυναῖκα θεασομέ-
νην. Ἡ δ' ἰδοῦσα μέγα καὶ αὐτὴ βοᾷ. « ὦ φίλαι
Μοῖραι! οὐ ταῦθ' ἡμεῖς συνεξεθήκαμεν ἰδίῳ παιδί;
Οὐκ εἰς τούτους τοὺς ἀγροὺς κομιούσαν Σωφροσύνην
ἀπεστείλαμεν; Οὐκ ἄλλα μὲν οὖν, ἀλλὰ ταῦτα. Φίλ'
ἄνερ ἡμέτερόν ἐστι τὸ παιδίον· σὸς υἱός ἐστι Δάφνης
καὶ πατρῴας ἐνεμεν αἴγας. »

ΚΒ'. Ἐτι λεγούσης αὐτῆς καὶ τοῦ Διονυσοφάνους
τὰ γνωρίσματα φιλοῦντος καὶ ὑπὸ περιττῆς ἡδονῆς
θακρύνοντος, ὃ Ἄστυλος συνεῖς ὡς ἀδελφός ἐστι, ῥίψας
θοιμάτιον, εἶδει κατὰ τοῦ παραδείσου, πρῶτος τὸν
Δάφνιν φιλῆσαι θέλων. Ἰδὼν δ' αὐτὸν ὁ Δάφνης
θέοντα μετὰ πολλῶν καὶ βοῶντα, Δάφνι, νομίσας ὅτι
συλλαβεῖν αὐτὸν βουλόμενος τρέχει, ῥίψας τὴν πῆραν
καὶ τὴν σύριγγα πρὸς τὴν θάλατταν ἐφέρετο ῥίψων
ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς μεγάλης πέτρας. Καὶ ἴσως ἂν, τὸ
καίνστανον, εὐρεθεὶς ἀπωλώλει Δάφνης, εἰ μὴ συνεῖς
ὁ Ἄστυλος ἐδόα πάλιν. « Στῆθι, Δάφνι, μηδὲν φοβή-
θης· ἀδελφός εἰμὶ σου, καὶ γονεῖς οἱ μέχρι νῦν δεσπό-
ται. Νῦν ἡμῖν Λάμωνα τὴν αἴγα εἶπε καὶ τὰ γνω-
ρίσματα ἔδειξεν· ὅρα δ' ἐπιστραφεῖς, πῶς ἴασι φαῖδροι
καὶ γελῶντες. Ἀλλ' ἐμὲ πρῶτον φίλησον· ὄμνυμι δὲ
τὰς Νύμφας, ὡς οὐ ψεύδομαι. »

ΚΓ'. Μόλις οὖν μετὰ τοὺς ὄρκους ἔστη καὶ τὸν
Ἄστυλον τρέχοντα περιέμεινε καὶ προσελθόντα κατε-
φίλησεν. Ἐν ᾧ δ' ἐκείνον ἐφίλει, πλήθος τὸ λοιπὸν
ἐπιρρεῖ θεραπεόντων, θεραπόντων, αὐτὸς ὁ πατήρ, ἡ μή-
τηρ μετ' αὐτοῦ. Οὗτοι πάντες περιέβαλλον, κατε-
φίλουσαν χαίροντες, κλάοντες. Ὁ δὲ τὸν πατέρα καὶ
τὴν μητέρα πρὸ τῶν ἄλλων ἐφιλοφρονεῖτο· καὶ, ὡς
πάλαι εἰδώς, προσεστερνίζετο καὶ ἐξελεῖν τῶν περι-
βολῶν οὐκ ἤθελεν· οὕτω φύσις ταχέως πιστεύεται.
Ἐξελάθετο καὶ Χλόης πρὸς ὀλίγον. Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν
ἐκπυλιν, ἐσθῆτά τ' ἔλαβε πολυτελεῖ καὶ παρὰ τὸν πα-
τέρα τὸν ἴδιον καθεσθεὶς ἤκουσεν αὐτοῦ λέγοντος οὕτως·

ΚΔ'. « Ἐγώ, ὦ παῖδες, κομιδῇ νέος. Καὶ χρό-
νου διελθόντος ὀλίγου, πατήρ, ὡς ὤμην, εὐτυχὴς ἐγεγό-
νειν· ἐγένετο γάρ μοι πρῶτος υἱός καὶ δευτέρα θυγά-
τηρ καὶ τρίτος Ἄστυλος. Ὡμην ἱκανὸν εἶναι τὸ γένος
καὶ γενόμενον ἐπὶ πᾶσι τοῦτο τὸ παιδίον ἐξεθήκα, οὐ
γνωρίσματα ταῦτα συνεχθεῖς, ἀλλ' ἐντάφια. Τὰ δὲ
τῆς τύχης ἄλλα βουλευόμενα. Ὁ μὲν γὰρ πρεσβύτε-
ρος παῖς καὶ ἡ θυγάτηρ ἡμοῖα νόσῳ μιᾷς ἡμέρας ἀπώ-
λοντο· σὺ δὲ μοι προνοία θεῶν ἐσώθης, ἵνα πλείους

pro uno duos accepturus sit caprarios? Quomodo haec com-
mentitus fuisset homo rusticus? Nonne statim fuerat incre-
dibile, ab tali senecione atque matre vili filium tam insigni
forma progenitum fuisse?

XXI. Placuit non ulterius conjecturis inhaerere sed ipsa
inspicere monumenta num illa splendidioris insigniorisque
fortunae essent. Abiit Myrtale, cuncta allatura, quae ve-
luta in pera asservabantur. Allata primus inspiebat
Dionysophanes, visisque chlamydica purpurea, tubula ex
auro fabrefacta, gladiolo eburneo habente capulum, va-
lide exclamando, o Jupiter dominator! advocavit uxorem
ut et ipsa intueretur. Quae ut vidit altum et ipsa exclama-
vit: Carae Parcae! Nonne haec sunt, quae una cum
nostro filiolo exponenda curavimus? Nonne haec in hos ip-
sos agros asportaturam Sophrosynen misimus? Non sunt alia
certe sed ipsamet haec sunt. Marite carissime, nostra haec
proles: tuus filius Daphnis est et paternas capellas pavit.

XXII. Illa adhuc loquente, Dionysophaneque signa haec
deosculante, praerique nimio gaudio lacrimas fundente,
Astylus intelligens, suum esse fratrem, statim abjecto pallio,
cursu tendebat per hortum, primus osculari Daphnim vo-
lens. Cum autem Daphnis illum currentem vidisset, mul-
tis stipatum, clamantemque, Daphni, ratus illum accurrere,
ut ipsi manus injiciat, pera fistulaque abjectis, ad mare
ferebatur, se praecipitem de excelsa petra daturus. Et for-
tasse, quod novum et insolens, inventus perisset Daphnis,
nisi, re intellecta, Astylus clamitasset iterum: Siste gra-
dum, Daphni, et nihil reformida. Frater tuus sum, et
parentes tui sunt, qui hactenus heri exstiterunt. Nunc
nobis Lamon de capra rem omnem narravit et monumenta
ostendit. Vide, conversus, quam laeti incedant, quamque
hilari vultu. Verum me primum osculeris: juro per Nym-
phas me nihil mentiri.

XXIII. Vix post iusjurandum hoc stetit et Astylus oc-
currentem expectavit atque accedentem osculo excepit.
Interea loci, dum illum osculatur, cetera multitudo servo-
rum ancillarumque affluit, quin et pater una cum matre.
Hi omnes illum amplexabantur, deosculabantur cum gaudio
atque fletu. At Daphnis patrem et matrem ante alios te-
nerrimo affectu complectebatur, et quasi jam pridem nos-
set, pectori applicabat, exireque amplexibus recusabat:
tam cito sibi invenit naturae fidem. Et Chloë in breve
tempus obliviscebatur. Cumque jam venisset ad villam,
pretiosam accepit vestem, iuxtaque genuinum patrem col-
locatus, eum ad hunc modum sermocinantem auscultavit.

XXIV. Uxorem duxi, mei filii, admodum juvenis, atque
exiguo interjecto temporis spatio, genitor, ut ego arbitrabar,
fortunatus eram. Primus enim partus filius erat, alter filia,
tertius Astylus. Ratus itaque hosce sufficere generi nostro,
prognatum post omnes hunc puellum exponendum curavi;
expositis his una, non veluti monumentis, verum potius ut
funebribus ornamentis. At aliter visum fuit fortunae. Natu
quippe major filius et ipsa filia eodem morbo uno die pe-
rierunt; at tu deorum providentia mihi servatus es, quo

ἔχομεν χειραγωγούς. Μήτ' οὖν σύ μοι μνησικακή-
σας ποτὶ τῆς ἐκθέσεως· ἐκὼν γὰρ οὐκ ἐβουλεύσάμην·
μήτε σύ λυπηθῆς, Ἀστύλε, μέρος ληψόμενος ἀντὶ
πάσης τῆς οὐσίας· κρεῖττον γὰρ τοῖς εὖ φρονοῦσιν
ἀδελφοῦ κτῆμα οὐδέν· ἀλλὰ φιλεῖτε ἀλλήλους καὶ χρη-
μάτων γ' ἕνεκα καὶ βασιλεῦσιν ἐρίζετε. Πολλὴν
μὲν γὰρ ἐγὼ ὑμῖν καταλείψω γῆν, πολλοὺς δ' οἰκέτας
δεξιούς, χρυσὸν, ἄργυρον, ὅσ' ἄλλα εὐδαιμόνων κτή-
ματα. Μόνον ἐξαίρετον τοῦτο Δάφνιδι τὸ χωρίον δι-
δοῦμι καὶ Λάμωνα καὶ Μυρτάλην καὶ τὰς αἴγας ἅς
αὐτὸς ἔνεμεν. »

ΚΕ'. Ἐτι αὐτοῦ λέγοντος, Δάφνης ἀναπηδήσας,
« καλῶς με, εἶπε πάτερ, ἀνέμνησας. Ἄπειμι τὰς
αἴγας ἀπάξων ἐπὶ ποτὸν, αἶ που νῦν διψῶσαι περιμέ-
νουςι τὴν σύριγγα τὴν ἐμὴν, ἐγὼ δ' ἐνταυθὶ καθέζο-
μαι. » Ἡδὴ πάντες ἐξεγέλασαν, ὅτι δεσπότης γεγενη-
μένος, ἐτι θελεῖ εἶναι αἰπόλος. Κάκεινας μὲν θερα-
πεύσων ἐπέμπερθε τις ἄλλος· οἱ δὲ θύσαντες Διὶ Σωτήρι,
συμπόσιον συνεκράτουν. Εἰς τοῦτο τὸ συμπόσιον μό-
νος οὐχ ἦκε Γνάθων· ἀλλὰ φοβούμενος ἐν τῷ νεῷ τοῦ
Διονύσου καὶ τὴν ἡμέραν ἔμεινε καὶ τὴν νύκτα, ὥσπερ
ἐκέτης. Ταχέας δὲ φήμης εἰς πάντας ἐλθούσης, ὅτι
Διονυσοφάνης εὗρεν υἱόν, καὶ ὅτι Δάφνης ὁ αἰπόλος
δεσπότης τῶν ἀγρῶν εὐρέθη, ἅμ' ἔω συνέτρεχον ἄλλος
ἀλλαχόθεν, τῷ μὲν μειρακίῳ συνηδόμενοι, τῷ δὲ πα-
τρὶ αὐτοῦ ὄρωρα κομίζοντες· ἐν οἷς καὶ ὁ Δρύας πρῶτος,
ὁ τρέφων τὴν Χλόην.

ΚΖ'. Ὁ δὲ Διονυσοφάνης κατεῖχε πάντας, κοινω-
νός μετὰ τὴν εὐπροσύνην καὶ τῆς ἑορτῆς ἐσομένους.
Παρισκιάσαστο δὲ πολλὸς μὲν οἶνος, πολλὰ δ' ἄλευρα,
ὄρνιθες ἔλαιοι, χοῖροι γαλαθῆνοι, μελιτώματα ποι-
κίλια· καὶ ἱερεῖα δὲ πολλὰ τοῖς ἐπιχωρίοις θεοῖς ἐθύετο.
Ἐνταυθὶ δὲ Δάφνης συναθροίσας πάντα τὰ ποιμενικά
κτῆματα διένειμεν ἀναθήματα τοῖς θεοῖς. Τῷ Διο-
νύῳ μὲν ἀνέθηκε τὴν πῆραν καὶ τὸ δέρμα, τῷ Πανὶ
τὴν σύριγγα καὶ τὸν πλαγίαυλον, τὴν καλαύροπα ταῖς
Νύμφαις καὶ τοὺς γαυλοὺς οὓς αὐτὸς ἐτεκτῆνατο. Οὐ-
τως δ' ἄρα τὸ σύνθηες ξενιζούσης εὐδαιμονίας τερπνό-
τερόν ἐστιν, ὥστ' ἐδάκρυεν ἐφ' ἑκάστῳ τούτων ἀπαλ-
λασσόμενος· καὶ οὔτε τοὺς γαυλοὺς ἀνέθηκε πρὶν
ἀμελῆσαι, οὔτε τὸ δέρμα πρὶν ἐνδύσασθαι, οὔτε τὴν
σύριγγα πρὶν συρῆσαι· ἀλλὰ καὶ ἐφίλησεν αὐτὰ πάντα
καὶ τὰς αἴγας προσεῖπε καὶ τοὺς τράγους ἐκάλεσεν ὀνο-
μαστί. Τῆς μὲν γὰρ πηγῆς καὶ ἔπιεν, ὅτι πολλάκις
καὶ μετὰ Χλόης. Οὕτω δ' ὁμολόγει τὸν ἔρωτα καί-
ρῳ παραφιλάττων.

ΚΖ'. Ἐν ᾧ δὲ Δάφνης ἐν θυσίαις ἦν, τάδε γίνεται
περὶ τὴν Χλόην. Ἐκάθητο κλάουσα οἷα εἰκὸς ἦν·
« Ἐξελάσθαι μου Δάφνης. Ὀνειροπολεῖ γάμους πλου-
σίους. Τί γὰρ αὐτὸν ὀμνύειν ἀντὶ τῶν Νυμφῶν τὰς
αἴγας ἐκέλευον; Κατέλιπε ταύτας ὥς καὶ Χλόην. Οὐδὲ
θύσων ταῖς Νύμφαις καὶ τῷ Πανὶ ἐπεθύμησεν ἰδεῖν
Χλόην. Εὗρεν ἴσως παρὰ τῇ μητρὶ θεραπαίνας ἐμοῦ
κρεῖττοντας. Χαιρέτω· ἐγὼ δ' οὐ ζήσομαι. »

plures in senectute manulectores haberemus. Cave un-
quam malevolo in me sis animo ob hanc tui expositionem;
volente enim animo id haudquaquam a me consultum est.
Neque est, Astyle, quod doleas, licet pro asse semissem
totius hereditatis accepturus. Hominibus enim sapientibus
nulla fratre praestantior est possessio. Quin immo vos
mutuo amate, et quoad opes vel cum regibus contendite.
Magna enim vobis latifundia ego relinquam, multos famu-
los industrios, aurum, argentum, et quaecunque alia divites
possidere solent. Praecipuum tantum Daphnidi hunc
agrum do, nec non Lamone atque Myrtalam, ipsasque
quas ipsemet pavit, capellas.

XXV. Illo etiamnum loquente, Daphnis prosiliens, recte
illa, inquit, mihi in memoriam revocasti. Exeo capras
ducturus ad potum, quae alicubi sitientes ineam expectant
fistulam; ego vero hic sedeo. Riserunt suaviter omnes,
quod dominus factus, etiamnum caprarius esse vellet. Et
alius quidem missus fuit, qui illarum curam ageret; hi au-
tem, sacris Jovi Servatori factis, laeti agitarunt convi-
vium. Ad hoc solus non accessit Gnatho, qui, timore per-
cussus, in Bacchi fano, tanquam supplex, diem atque
noctem mansit. Cum autem fama ad omnium aures per-
venisset, Dionysophanem suum invenisse filium, atque
Daphnim illum caprarium, agrorum dominum factum fuisse,
prima luce alii aliunde confluerunt, adolescenti gratulan-
tes, patri autem munera conferentes; inter quos primus
Dryas, qui Chloen aluerat.

XXVI. Omnes autem detinuit Dionysophanes, ut post
hanc laetitiam etiam festo interessent. Ingens autem erat
vini apparatus, nec minor farinae, aves palustres, porcelli
subrumi, mellearum placentarum scitamenta varia; multae
etiam victimae diis patriis mactabantur. Tum Daphnis,
reculis omnibus pastoralibus collectis, donaria diis distri-
buit: Baccho quidem peram atque pellem consecravit, Pani
vero fistulam et tibiam obliquam, pedum autem Nymphis,
sicut et mulctralia, quae ipse fabricaverat. Adeo autem
id, cui assuevimus, nova et insolenti fortunae prosperitate
acceptius esse solet, ut exciderint ipsi lacrimae ad haec sin-
gula, dum iis quasi valediceret, nec ante mulctralia diis
obtulerit quam in illis mulxisset, neque pellem quam eam
induisset, neque fistulam quam ea cecinisset; quin singula
quoque illa deosculatus et capellas allocutus fuit, hircosque
compellavit nominatim. De fonte quoque bibit quod sae-
pius et cum Chloë indidem bibisset. Nondum tamen suum
amorem confitebatur, occasione imminens.

XXVII. Quo tempore autem Daphnis sacris faciendis va-
cabat, ita se habebant res Chloës. Sedebat plorans, ut par
erat: Mei oblitus est Daphnis; scilicet opulentas nuptias
mente agitat. Cui bono enim ipsum ad iurandum per
capras, pro eo, quod per Nymphas illi ego dederam, vicis-
sim adegi? Et illas, ut Chloë, reliquit. Ne quidem cum
sacra Nymphis et Pani faceret, eum vel videndae Chloës
desiderium cepit. Forsan apud matrem nactus est ancillas
me praestantiores. Valeat; ego amplius non vivam.

KZ'. Τοιαῦτα λέγουσαν, τοιαῦτ' ἐννοοῦσαν, ὁ Λάμπις ὁ βουκόλος μετὰ χειρὸς γεωργικῆς ἐπιστάς ἤρπασεν αὐτήν, ὡς οὔτε Δάφνιδος ἔτι γαμήσοντος καὶ Δρύαντος ἔκεινον ἀγαπήσοντος. Ἡ μὲν οὖν ἐκομίζετο βοῶσα
 5 ἔλεινόν· τῶν δὲ τις ἰδόντων ἐμήνυσε τῇ Νάπῃ κακίην τῇ Δρύαντι καὶ ὁ Δρύας τῇ Δάφνιδι. Ὁ δ' ἔξω τῶν φρενῶν γενόμενος, οὐτ' εἰπεῖν πρὸς τὸν πατέρα ἐτόλμα καὶ καρτερεῖν μὴ δυνάμενος, εἰς τὸν περικήπον εἰσελθὼν ᾠδύρετο· « ὦ πικρᾶς ἀνευρέσεως, λέγων. Πόσον ἦν
 10 μοι κρεῖττον νέμειν; Πόσον ἦμην μακαριώτερος, δοῦλος ὢν; Τότ' ἔβλεπον Χλόην, τότε (κατεφίλου) αὐτήν, νῦν δὲ τὴν μὲν Λάμπις ἀρπάσας οἴχεται, νυκτὸς δὲ γενομένης συγκοιμήσεται. Ἐγὼ δὲ πίνω καὶ τρυφῶ καὶ μάτην τὸν Πᾶνα καὶ τὰς αἴγας καὶ τὰς Νύμφας
 15 ὠμοσα. »

KΘ'. Ταῦτα τοῦ Δάφνιδος λέγοντος, ἤκουσεν ὁ Γνάθων ἐν τῇ παραδείσῳ λανθάνων· καὶ καιρὸν ἤκειν διαλλαγῶν πρὸς αὐτὸν νομίζων, τινὰς τῶν τοῦ Ἀστύλου νεανίσκων προσλαβὼν μεταδίδωκε τὸν Δρύαντα. Καὶ
 20 ἤγεσθαι κελεύσας ἐπὶ τὴν τοῦ Λάμπιδος ἐπαυλιν, συνέτεινε δρόμον· καὶ καταλαβὼν ἄρτι εἰσαγαγόντα τὴν Χλόην, ἐκείνην τ' ἀφαιρεῖται καὶ ἀνθρώπους γεωργοὺς συνηλόησε πληγαῖς. Ἐσπούδαζε δὲ καὶ τὸν Λάμπιν δῆσας ἀγειν ὡς αἰχμάλωτον ἐκ πολέμου τινός, εἰ μὴ
 25 φθᾶσας ἀπέδρα. Κατορθώσας δὲ τηλικούτον ἔργον, νυκτὸς ἀρχομένης ἐπανερχεται. Καὶ τὸν μὲν Διονυσοφάνην εὐρίσκει καθεύδοντα, τὸν δὲ Δάφνιν ἀγρυπνοῦντα καὶ ἔτι ἐν τῇ περικήπῳ δακρύνοντα. Προσ-
 30 αἶγει δὴ τὴν Χλόην αὐτῇ καὶ διδοὺς διηγείταί πάντα· καὶ δεῖται μηδὲν ἔτι μνησικακοῦντα δοῦλον ἔχειν οὐκ ἄχρηστον, μηδ' ἀφελέσθαι τραπέζης, μεθ' ἣν τεθνή-
 35 ζεται λιμῶ. Ὁ δ' ἰδὼν καὶ ἔχων ἐν ταῖς χερσὶ τὴν Χλόην τῷ μὲν ὡς εὐεργέτῃ διηλλάττετο, τῇ δ' ὑπὲρ τῆς ἀμελείας ἀπειλογεῖτο.

Λ'. Βουλευομένοις δ' αὐτοῖς ἐδόκει τὸν γάμον κρύπτειν, ἔχειν δὲ κρύφα τὴν Χλόην πρὸς μόνην ὁμολογήσαντα τὸν ἔρωτα τὴν μητέρα. Ἄλλ' οὐ συνεχῶς ἰδὼν Δρύας, ἡξίου δὲ τῷ πατρὶ λέγειν καὶ πείσειν αὐτὸς ἐπηγγέλλετο. Καὶ γενομένης ἡμέρας, ἔχων ἐν τῇ
 40 πύρρᾳ τὰ γνωρίσματα πρόσεισι τῷ Διονυσοφάνει καὶ τῇ Κλεαρίστῃ καθημένοις ἐν τῇ παραδείσῳ· παρῇν δὲ καὶ ὁ Ἀστύλος καὶ αὐτὸς ὁ Δάφνις· καὶ σιωπῆς γενομένης, ἤρξατο λέγειν· « Ὁμοία με ἀνάγκη Λάμῳ τὰ μέχρι
 45 νῦν ἄρρητα ἐκέλευσε λέγειν. Χλόην ταύτην οὐτ' ἐγέννησα, οὐτ' ἀνέθρεψα· ἀλλ' ἐγέννησαν μὲν ἄλλοι, κειμένην δ' ἐν ἀντρῷ Νυμφῶν ἀνέθρεψεν οἷς. Εἶδον τοῦτ' αὐτὸς καὶ ἰδὼν θαύμασα καὶ θαυμάσας ἔθρεψα. Μαρτυρεῖ μὲν καὶ τὸ κάλλος, εἰκοι γὰρ οὐδὲν ἡμῖν
 50 μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὰ γνωρίσματα, πλουσιώτερα γὰρ ἢ κατὰ ποιμένα. Ἰδετε ταῦτα καὶ τοὺς προσήκοντας τῇ κόρῃ ζητήσατε, ἂν ἀξία ποτὲ Δάφνιδος φανῇ. »

ΛΑ'. Τοῦτ' οὔτε Δρύας ἀσκόπως ἔρριπεν, οὔτε Διονυσοφάνης ἀμελῶς ἤκουσεν, ἀλλ' ἰδὼν εἰς τὸν Δάφνιν καὶ ὁρῶν αὐτὸν χλωριῶντα καὶ κρύφα δα-

XXVIII. Talia dicentem, talia volutantem animo, Lampis armentarius, una cum rusticorum manu subito adstans eam rapuit, quasi Daphnis eam jam non docturus esset et Dryas contentus foret, si Lampis eam duceret. Illa itaque auferebatur miserandum clamans; ceterum quidam ex illis, qui hoc viderant, hujus facti indicium facit Napa, illa Dryanti, Dryas Daphnidi; qui jam sui non compos, neque patri dicere audebat et tamen sic durare non poterat. Igitur horti ambitum ingressus, lamentabatur dicens: Quam triste est mihi, agnitum et repertum fuisse? Quanto melius mecum agebatur, cum pecus pascebam? Quanto eram beatior, cum serviebam? Tunc videbam Chloë, tunc (osculabar) eam, nunc vero Lampis illa abrepta abijt, nocteque coapta cum illa cubabit. Ast ego potui indulgeo, deliciis diffluo et frustra Panem, capras atque Nymphas juravi.

XXIX. Hæc dicentem Daphnim Gnatho in horto delitescens audivit, horamque adesse ratus, qua placatum eum sibi reddere posset, assumtis nonnullis ex Astyli pueris, Dryantem persequitur, hortatusque, ut se ducerent, ad Lampidis casam cursum intendit. Et eum assecutus eo ipso temporis puncto, quo Chloë introduceret, ipsam eripuit, et agrestes homines verberibus mulctavit. Verum strenuam operam navabat, quo vinctum Lampim, laod secus quam ex bello aliquo captivum abduceret; quod sane præstitisset, nisi is sua id fuga prævertisset. Re tam præclare gesta, inclinatoque in occasum die, reversus, Dionysophanem invenit jam somno indulgentem, Daphnim vero vigilantem et adhuc circa hortum plorantem. Cui adducta jam traditaque Chloë, omnia commemorat, simulque obsecrat, oblivisci velit injuriarum, seque non inutilem servum recipere, neque mensa privare, qua interdicta, illico moriatur fame. Daphnis autem ubi Chloë conspicit, eamque in manibus tenere se sentit, cum isto, utpote de se tam bene merito, redibat in gratiam, Chloë vero de ipsius neglectu se excusare cepit.

XXX. Ceterum habito inter se consilio, nuptias celandas censuerunt, Chloëque clandestino asservandam, soli tantum matri amore ipsorum indicato. Verum enimvero idem non placuit Dryanti; censuit potius rem patri exponendam et in se recepit, fore ut eum persuaderet. Ubi illuxit, habens in pera monumenta, ad Dionysophanem Clearistamque, in horto sedentes, accedit. Aderat et Astylus, simulque ipse Daphnis; silentioque facto, ita dicere exorsus est: Me eadem, quæ Lamonem, necessitas ea, quæ ad hoc tempus occulta latuere, dicere jubet. Hanc ego Chloë neque genui, neque primis alimentis sustentavi; verum alii genuerunt, jacentemque in antro Nympharum ovīs sustentavit. Hoc ipsemet meis vidi oculis; vidi, et admiratus sum, et miratus illam eduxi. Hujusce rei testimonium perhibet et fidem facit illud formæ insigne decus; nihil enim in illa inest, quod nos referat. Testantur et monumenta, quæ splendidiora sunt, quam pro pastoris sorte. Hæc inspicite, et inquirete, quinam sint cum hac puella propinquitate conjuncti, si aliquando Daphnidis connubio digna videatur.

XXXI. Hæc verba ut non temere inject Dryas, ita neque Dionysophanes oscitanter audivit, sed oculos conjiciens in Daphnim et animadvertens illum expallescere et occulte

κρύοντα, ταχέως ἐφώρασε τὸν ἔρωτα· καὶ ὡς ὑπὲρ παιδὸς ἰδίου μᾶλλον ἢ κόρης ἀλλοτρίας δεδοικώς, διὰ πάσης ἀκριβείας ἤλεγχε τοὺς λόγους τοῦ Δρύαντος. Ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ γνωρίσματα εἶδε κοιμισθέντα, τὰ ὑπο-
 5 δήματα τὰ κατὰ χρυσα, τὰς περισκελίδας, τὴν μίτραν, προκαλεσάμενος τὴν Χλόην, παρεκλεύετο θαρρεῖν, ὡς ἄνδρα μὲν ἔχουσιν ἤδη, ταχέως δ' εὐρήσουσαν καὶ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα. Καὶ τὴν μὲν ἡ Κλεαρίστη παραλαβούσα ἐκόσμιε λοιπὸν ὡς υἱοῦ γυναῖκα· τὸν δὲ
 10 Δάφνιν ὁ Διονυσόφανης ἀναστήσας μόνον, ἀνέκρινεν, εἰ παρθένος ἐστί· τοῦ δ' ὁμόσαντος μηδὲν γεγονέναι φιλήματος καὶ ὄρκων πλέον, ἡσθεὶς ἐπὶ τῷ συνωμοσίῳ, κατέκλινεν αὐτούς.

ΑΒ'. Ἦν οὖν μαθεῖν οἷόν ἐστι τὸ κάλλος, ὅταν κό-
 15 σμον προσλάβῃ. Ἐνδυσθεῖσα γὰρ ἡ Χλόη καὶ ἀναπλε-
 ξαμένη τὴν κόμην καὶ ἀπολούσασα τὸ πρόσωπον, εὐ-
 μορφότερα τοσοῦτον ἐφάνη πᾶσιν, ὥστε καὶ Δάφνιν
 αὐτὴν μάλιστα ἐγνώρισεν. Ὄμοσεν ἄν τις καὶ ἄνευ τῶν
 γνωρισμάτων, ὅτι τοιαύτης κόρης οὐκ ἦν Δρύας πατήρ.
 20 Ὅμοιός μέντοι παρῆν καὶ αὐτὸς καὶ συνεισιτίττο μετὰ
 τῆς Νάπης, συμποτίας ἔχων ἐπὶ κλίνης ἰδίᾳ τὸν Λά-
 μωνα καὶ τὴν Μυρτάλην. Πάλιν οὖν ταῖς ἐξῆς ἡμέ-
 ραις θύετο ἱερεῖα καὶ κρατῆρες ἱσταντο καὶ ἀνέτιθαι
 καὶ Χλόη τὰ ἑαυτῆς, τὴν σύριγγα, τὴν πῆραν, τὸ δέριμα,
 25 τοὺς γαυλοῦς· ἐκέρασε δὲ καὶ τὴν πηγὴν οἴνου, τὴν ἐν
 τῷ ἄντρον, ὅτι καὶ ἐτράφη παρ' αὐτῇ, καὶ ἐλούσατο
 πολλάκις ἐν αὐτῇ. Ἔστεφάνωσε δὲ καὶ τὸν τάφον τῆς
 οὗτης, δεῖξαντος Δρύαντος. Καὶ ἐσύρισε τι καὶ αὐτὴ τῇ
 30 πρὶ μνημῆος καὶ ταῖς θεαῖς συρίσασα ἡύξατο τοὺς ἐκθέοντας
 εὐρεῖν ἀξίους τῶν Δάφνιδος γάμων.

ΑΓ'. Ἐπεὶ δ' ἄλις ἦν τῶν κατ' ἀγρὸν ἑορτῶν, ἔδοξε
 35 βραδείναι εἰς τὴν πόλιν καὶ τοὺς τε τῆς Χλόης πατέρας
 ἀναζητεῖν καὶ περὶ τὸν γάμον αὐτῶν μηκέτι βραδύ-
 νειν. Ἐώθειν οὖν ἐνσκευασάμενοι, τῷ Δρύαντι μὲν
 40 ἔδωκαν ἄλλας τρισχιλιάς, τῷ Λάμῳ δὲ τὴν ἡμίσειαν
 μοῖραν τῶν ἀγρῶν θερίζειν καὶ τρυγᾶν καὶ τὰς αἷγας
 ἅμα τοῖς αἰπόλοις καὶ ζεύγῃ βοῶν τέτταρα καὶ ἐσθῆτας
 χειμερινὰς καὶ ἐλευθερον (εἶναι αὐτόν τε καὶ) τὴν γυ-
 ναῖκα. Καὶ μετὰ τοῦτ' ἤλαυνον ἐπὶ Μυτιλήνῃν ἵπποις
 45 καὶ ζεύγεσι καὶ τρυφῇ πολλῇ. Τότε μὲν οὖν ἔλαθον
 τοὺς πολίτας, νυκτὸς κατελθόντες· τῆς δ' ἐπιούσης,
 ἄγχις ἡβροίσθη περὶ τὰς θύρας, ἀνδρῶν, γυναικῶν. Οἱ
 μὲν τῷ Διονυσοφάνει συνήδοντο παῖδα εὐρόντι, καὶ
 μᾶλλον ὁρώντες τὸ κάλλος τοῦ Δάφνιδος· αἱ δὲ τῇ
 50 Κλεαρίστῃ συνέχαιρον ἅμα κοιμούσῃ καὶ παῖδα καὶ
 νύμφην. Ἐξέπλησσε γὰρ κακείνας ἡ Χλόη κάλλος
 ἐκφαίνουσα παρευδοκιμηθῆναι μὴ δυνάμενον· ὅλη γὰρ
 ἐκείτῃ ἡ πόλις ἐπὶ τῷ μαιρακίῳ καὶ τῇ παρθένῳ καὶ
 εὐδαιμονίῳ μὲν ἤδη τὸν γάμον ἡύχοντο δὲ καὶ τὸ γένος
 55 ἄξιον τῆς μορφῆς εὐρεθῆναι τῆς κόρης· καὶ γυναῖκες
 πολλὰι τῶν μέγα πλουσίων ἡράσαντο θεοῖς αὐταὶ πι-
 στευθῆναι μητέρας θυγατρὸς οὕτω καλῆς.

ΑΔ'. Ὅσαρ δὲ Διονυσοφάνει μετὰ φροντίδα πολλὴν
 εἰς βραθὺν ὕπνον κατενεχθέντι τοιόνδε γίνεται. Ἐδόκει

LONGUS.

lacrimas fundere, amorem continuo deprehendit. Atque
 veluti de filio suo magis, quam de puella aliena sollicitus,
 exquisitissima diligentia Dryantis verba perpendebat et ex-
 plorabat. Ubi vero et monumenta vidit allata, calceolos
 nempe auratos, periscelidas, mitram, ad se vocatam Chloë
 hono jubet esse animo, utpote jam virum habentem et pro-
 pediem etiam patrem matremque habituram. Deinde illam
 assumptam Clearista, veluti jam tum sui filii uxorem, orna-
 bat. Daphnim autem Dionysophanes, remotis arbitris,
 interrogavit, num etiamnum virgo esset? Illo vero sancte
 affirmante, nihil inter ipsos præter oscula et mutuum jusju-
 randum intercessisse, hoc sacramento delectatas Dionysophanes illos jussit accumbere.

XXXII. Hic scire dabatur, quale sit formæ decus, quando
 ornatum adeseit: quippe vestibus ita induta Chloë, cas-
 ricque reticulo collecta, nec non facie abluta, longe formio-
 rior in tantum apparuit omnibus, ut vix ipsam Daphnis
 agnovit. Jurasses, vel absque monumentorum fide talis
 puellæ neutiquam Dryantem esse patrem. Verum et ipse
 aderat et una cum Napa convivio excipiebatur, seorsum in
 lecto Lamone ac Myrtalen compotiores habens. Rursus
 itaque sequentibus diebus hostiæ immolabantur, statueban-
 turque crateres: nec non reculas suas etiam Chloë conse-
 crabat, nempe fistulam, peram, rhenonem, muletras; fon-
 tem etiam, qui in antro erat, vino temperavit, quod juxta
 illum enutrita fuisset et sæpius in eo lavisset. Immo et ovis
 sepulcrum, a Dryante sibi commonstratum, corollis deco-
 ravit. Ipsa quoque gregi suo fistula modulata est; et cum
 deabus etiam hymnum fistula sua cecinisset, eas precata
 est, ut, qui se exposuissent, digni Daphnidis nuptiis inve-
 nirentur.

XXXIII. Postquam vero eos satietas tenuit feriatorum
 in agris dierum, in urbem tendere decreverunt, omnibus
 vestigiis inibi Chloë indagare parentes, neque ultra
 nuptiis morasnectere. Primo igitur diluculo vasa colligen-
 tes, alias ter millenas Dryanti drachmas dederunt, Lamoni
 vero dimidiam agrorum partem metendam et vindemian-
 dam, caprasque una cum caprariis, et boum juga qua-
 terna, vestesque hibernas, ipsum ejusque uxorem libertate
 donarunt. Deinde Mytilenen versus, equis et curribus, ac
 magna pompa moverunt. Tunc redeuntes latuerunt suos
 cives, quod nox esset; sed sequenti die tam virorum quam
 mulierum turba ad fores confluit. Illi Dionysophani de
 filio reperto gratulabantur, idque eo magis, Daphnidis for-
 mam conspicientes; hæ autem pariter cum Clearista colla-
 tabantur, quæ filium simul et sponsam advexisset; illarum
 namque mentem et oculos præstrinxerat Chloë, eam pul-
 chritudinem ostentans, quam nemo superare posset. Om-
 nis enim civitas permovebatur super adolescente et virgine
 et hæc nuptias jam beatas prædicabant. Exoptabant
 etiam, ut natales tali hujusce puellæ forma digni emergen-
 rent; multæque ex opulentissimis feminis vota diis facie-
 bant, ut et ipsæ matres tam pulchræ filiæ crederentur.

XXXIV. Dionysophani autem, post varias cogitationes in
 profundum somnum delapso, talis somnii species oborta est.

τὰς Νύμφας δεῖσθαι τοῦ Ἑρωτος, ἤδη ποτ' αὐτοῖς κα-
τανεύσαι τὸν γάμον· τὸν δ' ἐκλύσαντα τὸ τοξάριον καὶ
ἀποθέμενον τὴν φαρέτραν, κελεύσαι τῷ Διονυσοφάνει,
πάντας τοὺς ἀρίστους Μυτιληναίων θέμενον συμπότας,
ἢ νῆκ' ἂν τὸν ὑστατον πλήρη κρατῆρα, τότε δεικνύειν
ἐκάστῳ τὰ γνωρίσματα· τὸ δ' ἐντεῦθεν ἄδειν τὸν ὑμέ-
ναιον. Ταῦτ' ἰδὼν καὶ ἀκούσας, ἔωθεν ἀνίσταται καὶ
κελεύσας λαμπρὰν ἐστίασιν παρασκευασθῆναι τῶν ἀπὸ
γῆς, τῶν ἀπὸ θαλάττης, καὶ εἴ τι ἐν λίμναις καὶ εἴ τι ἐν
ποταμοῖς, πάντας τοὺς ἀρίστους Μυτιληναίων ποιεῖται
συμπότας. Ὡς δ' ἤδη νῦν ἦν καὶ πέπληστο ὁ κρατὴρ
ἐξ οὗ σπένδουσιν Ἑρμῇ, εἰσκομίζει τις ἐπὶ σκεύους
ἀργυροῦ θεράπων τὰ γνωρίσματα καὶ περιφέρων ἐν-
δέξια πᾶσιν ἐδείκνυ.

16 ΛΕ'. Τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἐγνώρισεν οὐδεὶς· Με-
γακλῆς δὲ τις διὰ γῆρας ὑστατος κατακειμένος, ὡς εἶδε,
γνωρίσας πάνυ μέγα καὶ νεανικὸν ἔθός· « Τίνα ὄρω
ταῦτα; Τί γέγονάς μοι θυγάτριον; Ἄρά γε σὺ ζῆς ἡ ταῦτά
τις ἐβάστασε μόνα ποιμὴν ἐντυχὼν; Δέομαι, Διону-
σοφάνες, εἰπέ μοι· πόθεν ἔχεις ἐμοῦ παιδίου γνωρί-
σματα; Μὴ φρονήσῃς μετὰ Δάφνιν εὑρεῖν τι καμῆ. »
Κελεύσαντος δὲ τοῦ Διονυσοφάνους πρότερον ἐκείνον
λέγειν τὴν ἔκθεσιν, ὁ Μεγακλῆς οὐδὲν ὑφελὼν τοῦ τό-
νου τῆς φωνῆς, ἔφη· « Ἦν ὀλίγος μοι βίος τὸν πρότε-
ρον χρόνον· ὃν γὰρ εἶχον εἰς γορηγίας καὶ τριη-
ραρχίας ἐξεδάπανησα. Ὅτε ταῦτ' ἦν, γίνεται μοι
θυγάτριον. Τοῦτο τρέφειν ὀκνήσας ἐν πενίᾳ, τούτοις
τοῖς γνωρίσμασι κοσμήσας ἐξέθηκα, εἰδὼς ὅτι πολλοὶ
καὶ οὕτω σπουδάζουσι πατέρες γενέσθαι. Καὶ τὸ μὲν
30 ἐξέκειτο ἐν ἄντρῳ Νυμφῶν, πιστευθὲν ταῖς θεαῖς· ἐμοὶ
δὲ πλοῦτος ἐπέρρει καθ' ἐκάστην ἡμέραν, κληρονόμον
οὐκ ἔχοντι. Οὐκέτι γοῦν οὐδὲ θυγατρὶ γενέσθαι
πατὴρ κτύπησα· ἀλλ' οἱ θεοὶ ὥσπερ γέλωτά με ποιού-
μενοι, νύκτωρ ὄνειρους μοι ἐπιπέμπουσι, δηλοῦντες
36 ὅτι με πατέρα ποιήσει ποίμνιον. »

ΛΓ'. Ἀνεβόησεν ὁ Διονυσοφάνης μεῖζον τοῦ Με-
γακλέους καὶ ἀναπηδήσας εἰσάγει Χλόην πάνυ καλῶς
κεκοσμημένην καὶ λέγει· « Τοῦτο τὸ παιδίον ἐξέθηκας.
Ταύτην σοὶ τὴν παρθένον οἷς προνοία Νυμφῶν ἐξέθρε-
40 ψεν, ὡς αἰξ Δάφνιν ἐμοί. Λαβὲ τὰ γνωρίσματα καὶ
τὴν θυγάτέρα· λαβὼν δ' ἀπόδος Δάφνιδι νύμφην.
Ἀμφοτέρους ἐξεθήκαμεν, ἀμφοτέρους εὐρήκαμεν· ἀμ-
φοτέρων ἐμέλῃσε Πανὶ καὶ Νύμφαις καὶ Ἑρωτι. »
Ἐπῆναι τὰ λεγόμενα ὁ Μεγακλῆς καὶ τὴν γυναῖκα
45 Ῥόδην μετεπέμπετο καὶ τὴν Χλόην ἐν τοῖς κόλποις
εἶχε. Καὶ ὕπνον αὐτοῦ μένοντες ἐβλόντο· Δάφνης γὰρ
οὐδενὶ διώμνυτο προσήεσθαι τὴν Χλόην, οὐδ' αὐτῷ
τῷ πατρί.

ΛΔ'. Ἡμέρας δὲ γενομένης, συνθέμενοι, πάλιν εἰς
50 τὸν ἀγρὸν ἡλαυνον· ἐδεήθησαν γὰρ τοῦτο Δάφνης καὶ
Χλόῃ, μὴ φέροντες τὴν ἐν ἄστει διατριβήν. Ἐδόκει
δὲ κακείνοις ποιμενικούς τινας αὐτοῖς ποιῆσαι τοὺς
γάμους. Ἐλθόντες οὖν παρὰ τὸν Λάμωνα, τὸν τε
Δρύαντα τῷ Μεγακλεῖ προσήγαγον καὶ τῇ Ῥόδῃ τὴν

Putabat Nymphas petere a Cupidine, ut suo tandem nutu
illis conficeret nuptias, hunc vero, arcu remisso et de-
posita pharetra, jussisse Dionysophanem, Mytilenaeorum
omnibus optimalibus ad convivium vocatis, ubi jam postre-
mum impleverit cratera, tunc exhibere unicuique monu-
menta : deinde vero hymenaeum canere. His visis atque
auditis mane surgit et cum jussisset mensas exquisitissimis
exstrui cibis, terrestribus, maritimis, palustribus, fluvia-
tilibusque, omnes Mytilenaeorum magnates convivio excipit.
Cum jam nox erat, impletusque crater, quo Mercurio libare
moris est, tum famulus quidam argenteo in vasculo monu-
menta illa infert et ad dextram circumferens omnibus de-
monstrat.

XXXV. Inter ceteros autem nemo fuit, qui agnosceret ;
verum Megacles quidam, ob senectutem in summo accu-
bans, ut conspexit, statim agnovit, et magna juvenilique
voce exclamavit : Quænam hæc, quæ video? Quid de te
mihi factum est, o filioli? Tune etiam nunc vivis? An
pastor aliquis forte fortuna in illa incidens ea abstulit?
Obsecro, Dionysophanes, dic mihi, unde tibi filiae meæ
monumenta? Neu invidetas, post Daphnim, reperire quo-
que et me aliquid. Cum autem jussisset Dionysophanes
illum prius infantis expositionem enarrare, Megacles nihil
de vocis tenore remittens, subjicit : Priori tempore res an-
gusta domi erat ; quidquid enim habebam, in ludos publicos
triremesque publicas erogando consumseram. Dum in eo
statu erant res meæ, nascitur mihi filia, quam in hac
egestate educare gravatus, hisce ipsis monumentis ornatam
exposui, non ignarus, multos etiam dare operam eo modo,
ut patres fiant. Et ista quidem in antro Nympharum ex-
posita fuit, dearum fidei commissæ ; at mihi heredem non
habenti quotidie divitiæ in ædes influebant. Neque postea
tam bene mecum actum fuit, ut prolem susceperem ; ve-
rum dii veluti risum de me facientes, noctu mihi somnia
immittunt, significantia, quod me ovis factura sit patrem.

XXXVI. Hic Dionysophanes clamorem sustulit majorem
quam Megacles et e sede prosiliens, Chloën admodum ele-
ganter exornatam inducit et inquit ; Istam ipsam filioli
exposuisti ; istam tibi virginem ovis, Nympharum provi-
dentia alendam suscepit, ut meum mihi Daphnim capra.
Capre monumenta hæc, ipsamque filiam ; receptam autem
Daphnidi da sponsam. Ambos exposuimus, ambos repe-
rimus : amborum Pani, Nymphis, Cupidini cura fuit.
Megacles dicta laudabat, mandabatque arcessendam suam
uxorem Rhoden, Chloëque in sinu habebat. Ibidemque
manentes somnum ceperunt ; Daphnis enim se nemini, ne
quidem ipsi parenti, Chloë esse concessurum, dicebat.

XXXVII. Exorto jam die, rus redire inter illos convenit ;
quippe Daphnis et Chloë, quos urbane tædebat vitæ, pre-
cibus id obtinuerant : illis quoque visum est pastorales
quasdam facere nuptias. Venientes igitur ad Lamona, ad
Megaclem adduxerunt Dryantem et Rhodæ Napen com-

Νάπην συνέστησαν καὶ τὰ πρὸς τὴν ἑορτὴν παρεσκευάζοντο λαμπρῶς. Παρέδωκε μὲν οὖν ἐπὶ ταῖς Νύμφαις τὴν Χλόην ὁ πατὴρ καὶ μετ' ἄλλων πολλῶν ἐποίησεν ἀναθήματα τὰ γνωρίσματα καὶ Δρύαντι τὰς λειπούσας
 5 εἰς τὰς μυριάς ἐπλήρωσεν.

ΛΗ'. Ὁ δὲ Διονυσοφάνης, εὐημερίας οὔσης, αὐτοῦ πρὸ τοῦ ἀντροῦ στιβάδας ὑπεστόρεσεν ἐκ χλωρᾶς φυλλάδος, καὶ πάντας τοὺς κωμήτας κατακλίνας εἰστία πολυτελεῶς. Παρῆσαν δὲ Λάμων καὶ Μυρτάλη, Δρύας
 10 καὶ Νάπη, οἱ Δόρκωνι προσήκοντες, Φιλητᾶς, οἱ Φιλητᾶ παῖδες, Χρώμις καὶ Λυκαίνιον· οὐκ ἄπην οὐδὲ Λάμπις συγγνώμης ἀξιοθεῖς. Ἦν οὖν, ὡς ἐν τοιοῖσδε συμπόταις, πάντα γεωργικὰ καὶ ἄγροικα· ὁ μὲν ἦδεν οἶα ἄδουσι θερίζοντες· ὁ δ' ἔσκωπε τὰ ἐπὶ ληνοῖς
 15 σκώματα· Φιλητᾶς ἐσύρισε· Λάμπις ἠύλησε· Δρύας καὶ Λάμων ὠρχίσαντο· Χλόη καὶ Δάφνις ἀλλήλους κατεφιλοῦν. Ἐνέμοντο δὲ καὶ αἱ αἴγες πλησίον, ὥσπερ καὶ αὐταὶ κοινοῦσαι τῆς ἑορτῆς. Τοῦτο τοῖς μὲν ἀστυκοῖς οὐ πᾶν τεργνὸν ἦν· ὁ δὲ Δάφνις καὶ ἐκάλεσε
 20 τινὰς αὐτῶν ὀνομαστί καὶ φυλλάδα χλωρὰν ἔδωκε καὶ κρατήσας ἐκ τῶν κεράτων κατεφιλοῦσε.

ΛΘ'. Καὶ ταῦτ' οὐ τότε μόνον, ἀλλ' ἐς τ' ἔξω, τὸν πλείστον χρόνον ποιμενικὸν εἶχον· θεοὺς σέβοντες, Νύμφας καὶ Πᾶνα καὶ Ἐρωτα, ἀγέλας δὲ προβάτων
 25 καὶ αἰγῶν πλείστας κτησάμενοι, ἠδίστην δὲ τροφὴν νομαίζοντες ὁρώραν καὶ γάλα. Ἀλλὰ καὶ ἄρρεν μὲν παιδίον ὑπέθηκεν αἰγί, καὶ θυγάτριον, γενόμενον δευτέρου, οἷος ἐλκύσαι θηλὴν ἐποίησαν· καὶ ἐκάλεσαν τὸν μὲν Φιλοποίμενα, τὴν δὲ Ἀγέλην. Οὕτως αὐτοὶ
 30 κἀνταῦθα συνεγύησαν καὶ τὸ ἄντρον ἐκόσμησαν καὶ εἰκόνας ἀνέθεσαν καὶ βοιμὸν εἴσαντο Ποιμένος Ἐρωτος· καὶ τῷ Πανὶ δ' ἔδωσαν ἀντὶ τῆς πίτυος οἰκεῖν νεὸν Πανὸς Στρατιώτου ὀνομάσαντες.

Μ'. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὑστερον ὀνόμασαν καὶ ἔπρα-
 35 ξαν· τότε δὲ νυκτὸς γενομένης, πάντες αὐτοὺς παρέπεμπον εἰς τὸν θάλαμον, οἱ μὲν συρίττοντες, οἱ δ' αὐλοῦντες, οἱ δὲ ᾄδας μεγάλας ἀνίσχοντες. Καὶ ἐπεὶ πλησίον ἦσαν τῶν θυρῶν, ἦδον σκληροῦ καὶ ἀπηνεῖ τῇ φωνῇ, καθάπερ τριαίναις γῆν ἀναρρηγνύντες οὐχ ὑμέ-
 40 ναιον ᾄδοντες. Δάφνις δὲ καὶ Χλόη γυμνοὶ συγκατακλιθέντες, περιέβαλλον ἀλλήλους καὶ κατεφιλοῦν, ἀγρυπνήσαντες τῆς νυκτὸς ὅσον οὐδὲ γλαῦκες· καὶ ἔδρασε τι Δάφνις ὧν αὐτὸν ἐπαίδευσε Λυκαίνιον· καὶ τότε Χλόη πρῶτον ἔμαθεν, ὅτι τὰ ἐπὶ τῆς ὕλης γενό-
 45 μενα ἦν ποιμένων παίγνια.

mendaverunt. Tum omnia ad festi celebrationem splendide apparabantur. Iterum Chloën coram Nymphis tradidit pater, et monumenta, multis aliis superadditis, ut essent donaria, consecravit et Dryanti reliqua drachmarum ad dena usque millia supplevit.

XXXVIII. Ceterum Dionysophanes, caelo sereno, ibidem sub antro toros e fronde viridi sternendos curavit, paganosque omnes discumbere jussos magnifico excepit convivio. Præsentes autem aderant Lamon et Myrtale, Dryas atque Nape, Dorconis cognati, Philetas, Philetæ liberi, Chiromis et Lycænium : ne Lampis quidem, venia impenetrata, aberat. Cuncta igitur tum, utpote inter hujusmodi compotatores, agrestia rusticaque; alius canebat, qualia messorum solent; alter cavillabatur, cujusmodi cavilla, dum uvæ prælis premunt, jaculari consueverunt; Philetas fistula, tibia canebat Lampis; Dryas et Lamon tripudiabant; Chloë et Daphnis mutua sibi dabant oscula. Prope etiam pascebant capellæ, veluti in hujus festi partem venientes. Non æque gratum id oppidanis erat; Daphnis autem quasdam ex iis nominatim vocavit, quibus virentes frondes porrexit, prehensisque cornibus, iis oscula fixit.

XXXIX. Neque ista illo tantum die; sed quamdiu vixerunt, pastorem degerunt vitæ maximam partem, deos colentes, Nymphas, Panem et Amorem, plurimos ovium caprarumque greges adepti, nullum tandem cibum sibi dulciorem quam lac et poma arbitrati. Quin et masculum filiolum capræ subdiderunt et filiolam, altero partu editam, ovium mammas sugere voluerunt et nomen imposuerunt alteri quidem Philopœmenis, alteri vero Ageles. Sic isti ibi consenuerunt et antrum exornarunt, simulacra consecrarunt, aram Cupidini Pastori statuerunt, Panique delubrum pro pinu habitandum dederunt, Panem Militem appellantes.

XL. Sed hæc quidem posterioribus temporibus nominarunt et fecerunt : tunc vero, nocte facta, cuncti eos deduxerunt solemniter in thalamum, pars fistulam, pars tibiam inflantes, alii faces ingentes sustollentes; cumque prope ad fores accessissent, dura asperaue canebant voce, veluti tridentibus terram discindentes non autem hymenæum canentes. Ceterum Daphnis et Chloë nudi concumbentes, se invicem amplexabantur atque deosculabantur, non magis dormientes illa nocte, quam vel noctuæ solent; et patravit Daphnis quæ illum docuerat magistra Lycænium. Atque tunc primum Chloë didicit, ea quæ in silva acta fuerant, pastorem ludum fuisse.

XENOPHON.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΑΝΘΙΑΝ ΚΑΙ ΑΒΡΟΚΟΜΗΝ

ΕΦΕΣΙΑΚΩΝ

ΒΙΒΛΙΑ Ε.

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Α'. Ἦν ἐν Ἐφέσῳ ἀνὴρ τῶν τὰ πρῶτα ἐκεῖ δυναμέων, Λυκομήδης ὄνομα. Τοῦτω τῷ Λυκομήδῃ ἐκ γυναικὸς ἐπιγυρίας, Θεμιστοῦς, γίνεται παῖς Ἀβροκόμης, μέγα δὴ τι χρῆμα [ὡραιότητι σώματος ὑπερβαλλούση,] κάλλους, οὗτ' ἐν Ἰωνίᾳ οὗτ' ἐν ἄλλῃ γῇ πρότερον γενομένου. Οὗτος δ' Ἀβροκόμης αἰεὶ μὲν καὶ καθ' ἡμέραν εἰς κάλλος ἡύζετο, συνήνθει δ' αὐτῷ τοῖς τοῦ σώματος καλοῖς καὶ τὰ τῆς ψυχῆς ἀγαθὰ· παιδεύειν τε γὰρ πᾶσαν ἐμελέτα καὶ μουσικὴν ποικίλην ἔσκει· κιθάρα δ' αὐτῷ καὶ ἵππασία καὶ ὀπλομαχία συνήθη γυμνάσματα. Ἦν δὲ περισπούδαςτος ἅπασιν Ἐφεσίοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς τὴν ἄλλην Ἀσίαν οἰκοῦσι, καὶ μεγάλας εἶχον ἐν αὐτῷ τὰς ἐλπίδας, ὅτι πολίτης ἴσαστο διαφέρειν. Προσεῖχον δ' ὡς θεῷ τῷ μεираκίῳ· καὶ εἰσιν [ἤδη τινές] οἱ καὶ προσεκύνησαν ἰδόντες καὶ προσήξαντο. Ἐφρόνει δὲ τὸ μεираκίον ἐφ' ἑαυτῷ μέγα καὶ ἡγάλλετο μὲν καὶ τοῖς τῆς ψυχῆς κατωρθώμασι, πολὺ δὲ μᾶλλον τῷ κάλλει τοῦ σώματος· πάντων δὲ τῶν ἄλλων, ὅσα δὴ ἐλέγετο καλὰ, ὡς ἔλαττον κατεφρόνει καὶ οὐδὲν αὐτῷ, οὐ θέαμα, οὐκ ἔκστασις, ἀξίον Ἀβροκόμου κατεφάνετο· καὶ εἴ τινα ἢ παῖδα καλὸν σκούσαι ἢ παρθένον εὐμορφον, κατεγέλασεν τῶν λεγόντων, ὡς οὐκ εἰδότες, ὅ τι εἶη κάλλος. Ἐρωτά γε μὴν οὐδ' ἐνόμιζεν εἶναι θεόν, ἀλλὰ πάντη ἐβόηεν ὡς οὐδὲν ἡγούμενος, λέγων, ὡς οὐκ ἂν ποτε τις ἐρασθεῖη οὐδ' ὑποταγείη τῷ θεῷ μὴ θεῶν· καὶ ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ἡ ἀγαλμα Ἐρωτος εἶδε, κατεγέλασεν· ἐπειδὴ δ' αὐτὸν Ἐρωτος παντὸς καλλίονα καὶ κάλλει σώματος καὶ δυνάμει. Καὶ εἶχεν οὕτως· ὅπου γὰρ Ἀβροκόμης ἀφθεῖη, οὗτ' ἀγαλμα καλὸν ἐφάνετο, οὗτ' αὖτις ἐπηνείτο.

Β'. Μητιὰ πρὸς ταῦθ' ὁ Ἐρως· φιλονεικος γὰρ ὁ θεὸς καὶ ὑπερβάνους ἀπαράιτητος· ἐξήτει δὲ τέχνην κατὰ τοῦ μεираκίου· καὶ γὰρ καὶ τῷ θεῷ δυσάλωτος ἐφάνετο. Ἐπολιτὰς οὖν ἑαυτὸν καὶ πᾶσαν δύναμιν ἐρωτικῶν φαρμάκων περιβαλόμενος ἐστράτευεν ἐφ' Ἀβροκόμην. Ἦντο δὲ τῆς Ἀρτέμιδος ἐπιγυρίας ἐορτὴ ἀπὸ τῆς πό-

XENOPHONTIS

EPHESIACORUM

DE AMORIBUS

ANTHIAE ET ABROCOMAE

LIBRI V.

LIBER PRIMUS.

I. Erat Ephesi vir inter potentiores, cui Lycomedi nomen. Ei filius e Themisto uxore indigena nascitur Habrocomes, eximia pulchritudine, qualis neque in Jonia neque alibi usquam antea fuit. Habrocomæ forma semper in dies angebatur, florebantque in eo simul corporis venustas animique virtutes: omne quippe eruditionis genus et variam musicam excolebat. Consuetæ illi exercitationes cithara, equitatio, armorum tractatio. Ephesiis omnibus ceterisque Asianis percarus, miram spem præbebat præcellentissimi civis, colebantque illum obsequio ut deum; nec defuere, qui videntes ipsum adorantes supplicarent. Hinc superbire adolescens, et animi dotibus, sed multo magis corporis forma gloriari, quæque pulchra dicerentur, ut se minora despicere, nec quidquam Habrocomæ vel spectatu vel auditu dignum videbatur, et si cujus adolescentuli aut virginis formam laudari audiret, narrantes irridebat, utpote nescientes quid esset pulchritudo. Amorem nec deum esse putabat, sed omnino rejiciebat nihili faciens, negans ullum amore capi ac deo subijci invitum. Sicubi templum aut simulacrum Amoris videret, ridebat, se indicans cuicumque Amori et venustate et virtute præcellere. Nec aliter se res habebat: ubi enim Habrocomes aderat, nulla statua pulchra videbatur, nulla effigies pieta laudabatur.

II. His indignatus Amor, perversus deus, superbis inextinguibilis, insidias puero struxit, qui scilicet et deo captus difficilis videretur. Ipse igitur armis, omnibusque suis potentibus venenis instructus contra Habrocomen graditur. Agebatur solemne iis locis Dianæ festum, ab urbe ad templum, quod inde aberat stadia septem. Celebrare pom-

λεως ἐπὶ τὸ ἱερὸν· στάδιοι δ' εἰσὶν ἑπτὰ· ἔδει δὲ πομπεύειν πάσας τὰς ἐπιχωρίους παρθένους, κεκοσμημένας πολυτελῶς, καὶ τοὺς ἐφήβους, ὅσοι τὴν αὐτὴν ἡλικίαν εἶχον τῷ Ἀβροκόμῃ. Ἦν δ' αὐτὸς περὶ τὰ ἕξ καὶ δέκα ἔτη καὶ τῶν ἐφήβων προσήπτετο καὶ ἐν τῇ πομπῇ τὰ πρῶτα ἐφέρετο. Πολλὸν δὲ πλῆθος ἐπὶ τὴν θέαν, πολλὸν μὲν ἐγχωρίων, πολλὸν δὲ ξενικόν· καὶ γὰρ ἔθος ἦν ἐν ἐκείνῃ τῇ πανηγύρει καὶ νυμφίους ταῖς παρθένοις εὐρίσκεισθαι καὶ γυναῖκας τοῖς ἐφήβοις. Παρήσαν δὲ κατὰ στίχον οἱ πομπεύοντες· πρῶτα μὲν τὰ ἱερὰ καὶ ὄππῃ καὶ κανῶ καὶ θυμιάματα· ἐπὶ τούτοις ἵπποι καὶ κύνες καὶ σκεύη κυνηγετικά· τὰ μὲν πολεμικά, τὰ δὲ πλεῖστα εἰρηνικά. ** Ἐκάστη δ' αὐτῶν [οὕτως] ὥς πρὸς ἑραστὴν ἐκεκόσμητο. Ἦρχε δὲ τῆς τῶν παρθένων τάξεως Ἀνθεια, θυγάτηρ Μεγαμήδους καὶ Εὐίππης, ἐγχωρίων. Ἦν δὲ τὸ κάλλος τῆς Ἀνθείας οἷον θαυμάσαι καὶ πολλὰ τὰς ἄλλας ὑπερεβάλλετο παρθένοισ· ἔτη μὲν τεσσαρακάδεκα ἐγεγόνει, ἦν δὲ αὐτῆς τὸ σῶμα ἐπ' εὐμορφίᾳ, καὶ ὁ τοῦ σχήματος κόσμος πολλὸς εἰς ὥραν συνεβάλλετο· κόμη ξανθὴ, ἡ πολλὴ καθειμένη, ὀλίγη πεπλεγμένη, πρὸς τὴν τῶν ἀνέμων φορὰν κινουμένη· ὀφθαλμοὶ γοργοί, παιδοὶ μὲν ὡς κόρης, φοβεροὶ δ' ὡς σώφρονος· ἑσθῆς, χιτῶν ἀλουργῆς, ζωστὸς εἰς γόνυ, μεγὰρ βραχιόνων καθειμένος, νεβρίς περιχειμένη, γυρωτὸς ἀνημμένος, τόξα, ὄπλα, ἄκοντες φερόμενοι, κύνες ἐπόμενοι. Πολλάκις αὐτὴν ἐπὶ τοῦ τεμένους ἰδόντες Ἑφέσιοι προσεκύνησαν ὡς Ἀρτεμίν· καὶ τότε οὖν ὀφθίσσης ἀνεβόησε τὸ πλῆθος καὶ ἦσαν ποικίλαι παρὰ τῶν θεωμένων φωναί, τῶν μὲν ὑπ' ἐκπλήξεως τὴν θεὸν εἶναι λεγόντων, τῶν δ' ἄλλων τινὰ ὑπὸ τῆς θεοῦ περιπεποιυμένην· προσήχοντο δὲ πάντες καὶ προσεκύουν καὶ τοὺς γονεῖς αὐτῆς ἐμακάριζον· ἦν δὲ διαβόητος τοῖς θεωμένοις ἅπασιν Ἀνθεια ἡ καλὴ. Ὡς δὲ παρῆλθε τὸ τῶν παρθένων πλῆθος, οὐδεὶς ἄλλο τι ἢ Ἀνθειαν ἔλεγε· ὡς δ' Ἀβροκόμης μετὰ τῶν ἐφήβων ἐπέστη, τούνθενδε, καίτοι καλοῦ ὄντος τοῦ κατὰ τὰς παρθένοισ θεάματος, πάντες ἰδόντες Ἀβροκόμην ἐκείνων ἐπελάθοντο, ἔτρεψαν δὲ τὰς ὄψεις ἐπ' αὐτὸν, βοῶντες, ὑπὸ τῆς θεᾶς ἐκπεπληγμένοι, καλὸς Ἀβροκόμης λέγοντες, καὶ, οἷος οὐδὲ εἶς, καλοῦ μίμημα θεοῦ. Ἦδη δὲ τινες καὶ τοῦτο προσέθεσαν, οἷος ἂν γάμος γένοιτο Ἀβροκόμου καὶ Ἀνθείας. Καὶ ταῦτ' ἦν πρῶτα τῆς Ἐρωτος τέχνης μελετήματα. Ταχὺ μὲν δὴ εἰς ἑκατέρους ἡ περὶ ἀλλήλων ἦλθε δόξα καὶ ἡ τ' Ἀνθεια τὸν Ἀβροκόμην ἐπεθύμει ἰδεῖν καὶ ὁ τέως ἀνέραςτος Ἀβροκόμης ἤθελεν Ἀνθειαν ἰδεῖν.

Γ'. Ὡς οὖν ἐτετέλεστο ἡ πομπή, ἦλθον δ' εἰς τὸ ἱερὸν, θύσοντας ἅπαν τὸ πλῆθος καὶ ὁ τῆς πομπῆς κόσμος ἐλέλυτο, ἤσαν δ' ἐς ταῦτ' ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ἔφηβοι καὶ παρθένοι· ἔνταυθ' ὁρῶσιν ἀλλήλους καὶ ἀλίσκεται Ἀνθεια (μὲν) ὑπὸ τοῦ Ἀβροκόμου, ἡττάται δ' ὑπὸ τοῦ Ἐρωτος Ἀβροκόμης καὶ ἐνεώρα τε συνέχστερον τῇ κόρῃ καὶ ἀπαλλαγῆναι τῆς ὄψεως ἐθέλων οὐκ ἐδύνατο· κατεῖχε δ' αὐτὸν ἐγκείμενος ὁ θεός.

pam virgines omnes indigenas oportebat splendide ornatas, prætereaque ephēbos Habrocomæ æquales, qui tum sedecim fere annorum jam pubertatem attigerat, ac primas in ea pompa ferebat. Magna autem vis hominum spectaculo intererat, vel popularium, vel hospitum; siquidem mos habebat, uti in ea celebritate sponsi virginibus et ephēbis uxores invenirentur. Procebat ergo ordinatim pompa primo scilicet sacra, faces, canistra et suffimenta, tum autem equi canesque et venatoria arma, ** nonnulla quidem bellica, pleraque tamen paci inservientia. ** Virginum se quæque veluti ad amatoris oculos composuerat, quarum ordinem ducebat Anthia, Megamedis et Evippæ indidem civium filia, mira pulchritudine ceteris longe præstans, quatuordecim circiter annos nata; florenti corporis venustati nonnihil cultus addiderat: flava coma partim nexa, plurima fluens ventisque diffusa: acres oculi, hilares, quales puellam, et severi, quales pudicam decent: vestis tunica purpurea, dependens ad brachia, adusque genua demissa, linnulea pellis circumducta, pharetra suspensa et arcus, arma et hastilia ferebat, canesque sequebantur. Sæpe illam in luco videntes Ephesii ut Dianam adoraverant; tunc vero, ut conspexit populus, exclamavit, erantque variæ spectantium voces, his præ stupore deam ipsam esse dicentibus, illis a dea sociam assumptam; omnes autem supplicabant, adorabant, parentesque ipsius beatos prædicabant. Erat in ore omnium pulchra Anthia, ac, prætereunte virginum turba, nihil aliud quam Anthiam quisque nominabat. Verum ut accessit Habrocomes cum ephēbis, puellarum spectaculum, licet perelegans, continuo omnium animis excidit et uniuscujusque oculi in illum conversi sunt; exclamabant spectaculo percussi, O pulchrum Habrocomen, nulli comparandum, pulchri dei simulacrum! Nec defuere, qui adderent, Quale foret connubium ipsius et Anthiæ! Hæ primæ fuerunt Amoris insidiæ: statim enim utrumque mutua existimatio occupat, et Anthia Habrocomen videre gestit, et Anthiam Habrocomes, qui huc usque amoris expertus fuerat.

III. Ut igitur peracta pompa venere in templum sacrificatum multitudo omnis, pompæ ordo solutus est. Convenere eodem viri feminaeque, adolescentes et virgines. Ibi ut ambo se viderunt, Anthia Habrocomæ forma capitur, Habrocomes amore victus puellam intentis oculis contemplatur; nec adspectum effugere volens potis est, cohibebat

Διέκειτο δὲ καὶ Ἀνθεια πονήρως, ὅλοις μὲν καὶ ἀνα-
 πεπταμένοις τοῖς ὀφθαλμοῖς τὸ Ἀβροκόμου κάλλος
 εἰσρέον δεχομένη, ἥλθ' δὲ καὶ τῶν παρθένους προπόντων
 καταφρονούσα· καὶ γὰρ ἐλάλησεν ἄν τι, ἔν' Ἀβροκόμης
 ἀκούσῃ καὶ μέρη τοῦ σώματος ἐγύμνωσεν ἄν τὰ δυνάτ',
 ἔν' Ἀβροκόμης ἴδῃ. Ὁ δ' αὐτὸν ἐνέδωκε πρὸς τὴν
 θέαν καὶ ἦν αἰχμαλώτος τοῦ θεοῦ. Καὶ τότε μὲν θύ-
 σαντες ἀπηλλάττοντο λυπούμενοι καὶ τῷ τάχει τῆς
 ἀπαλλαγῆς μεμψόμενοι, ἀλλήλους βλέπουν ἐθέλοντες
 ἐπιπαινεῖσθαι καὶ ὑφιστάμενοι πολλὰς προφάσεις
 διατριβῆς ἠύρισκον. Ὡς δ' ἤλθον ἐκάτερος παρ' ἑαυ-
 τὸν, ἐγνώσαν τότε οἱ κακῶν ἐγεγόνεσαν· καὶ ἔννοια
 ἐκείνους ὑπῆε τῆς ὀφείας θατέρου καὶ ὁ ἔρως ἐν αὐτοῖς
 ἐνεκαίετο καὶ τὸ περιττὸν τῆς ἡμέρας αὐξήσαντες τὴν
 ἐπιθυμίαν, ἐπειδὴ εἰς ὕπνον ἦσαν, ἐν ἀθρόῳ γίνονται
 τῷ θεῷ καὶ ὁ ἔρως ἐν ἐκατέρῳ ἦν ἀκατάσχετος.

Δ'. Λαβὼν δὲ τὴν κόμην ὁ Ἀβροκόμης καὶ σπαράξας
 τὴν ἐσθήτα, φεῦ μοι τῶν κακῶν, εἶπε, τί πέπονθα δυσ-
 τυχή; ὁ μὲν γὰρ νῦν ἀνδρικός Ἀβροκόμης, ὁ καταφρονῶν
 ἔρωτος, ὁ τῷ θεῷ λοιδορούμενος, ἐάλωκα καὶ νενίκη-
 μαί καὶ παρθένῳ δουλεύειν ἀναγκάζομαι καὶ φαίνεται
 τις ἥδ' καλλίων ἐμοῦ καὶ θεὸν ἔρωτα καλῶ. Ὡς πάντ'
 ἀνάνδρος ἐγὼ καὶ πονηρὸς· οὐ καρτερήσω νῦν; οὐ μενῶ
 γεννικὸς; οὐκ ἔσομαι καλλίων ἔρωτος; νῦν οὐδὲν ὄντα
 θεὸν νικῆσαι με δεῖ. Καλὴ παρθένος· τί δέ; τοῖς σοῖς
 ὀφθαλμοῖς, Ἀβροκόμη, εὐμορφος Ἀνθεια, ἀλλ', ἐὰν
 θέλῃς οὐχί σοί. Δεδόχθω ταῦτα· οὐκ ἂν ἔρωις ποτέ
 μοῦ κρατήσεις. Ταῦτ' ἔλεγε, καὶ ὁ θεὸς σφοδρότερος
 αὐτῇ ἐνέκειτο καὶ εἶλκεν ἀντιπίπτοντα καὶ ὠδύνα μὴ
 θέλοντα. Οὐκέτι δὲ καρτερῶν, ῥίψας ἑαυτὸν εἰς γῆν,
 νενίκηκας, εἶπεν, ἔρωις, μέγα σοι τρόπαιον ἐγγίγεται
 καθ' Ἀβροκόμου τοῦ σῶφρονος· ἰκέτην ἔχεις ἄσωτον
 σὸν, ἐπὶ σε καταπεφευγὸτα τὸν πάντων δεσπότην.
 Μὴ με περιδῇς, μηδ' ἐπὶ πολλὴ τιμωρήσῃ τὸν θρασύν.
 Ἀπειρὸς ὢν, ἔρωις, ἐτι τῶν σῶν ὑπερηφάνουν· ἀλλὰ
 νῦν Ἀνθειαν ἡμῖν ἀπόδος· γενοῦ μὴ πικρὸς μόνον ἀν-
 τιλέγοντι, ἀλλ' εὐεργέτης ἡττωμένῳ θεός. Ταῦτ' ἔλε-
 γεν, ὁ δ' ἔρωις ἐτι ὠργίζετο καθ' μεγάλην τῆς ὑπερ-
 οφίας ἐνενοεῖτο τιμωρίαν εἰσπράξασθαι τὸν Ἀβροκό-
 μην. Διέκειτο δὲ καὶ ἡ Ἀνθεια πονήρως· καὶ οὐκέτι
 φέρειν δυναμένη ἐπεγείρει ἑαυτήν, πειρωμένη τοὺς
 παρόντας λανθάνειν. Τί, φησὶν, ἡ δυστυχὴς, πέ-
 πονθα; παρθένος παρ' ἡλικίαν ἐρῶ καὶ ὀδυνῶμαι καινὰ
 καὶ κόρη μὴ πρόποντα. Ἐφ' Ἀβροκόμῃ μαίνομαι,
 καλὸς μὲν, ἀλλ' ὑπερηφάνῳ; καὶ τίς ἔσται ὁ τῆς ἐπι-
 θυμίας ὄρος καὶ τί τὸ πέρας τοῦ κακοῦ; Σοβαρὸς οὗτος
 ἐρώμενος, παρθένος ἐγὼ φρουρουμένη· τίνα βοηθὸν
 λήψομαι; τίνα πάντα κοινώσομαι; ποῦ δ' Ἀβροκόμην
 ὄψομαι; Ταῦθ' ἐκάτερος αὐτῶν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς
 ὠδύρετο· εἶχον δὲ πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς ὀφείας τὰς αὐτῶν,
 τὰς εἰκόνας ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἀλλήλων ἀναπλάττοντες.

Ε'. Ὡς δ' ἡμέρα ἐγένετο, ἦει μὲν Ἀβροκόμης ἐπὶ
 τὰ συνήθη γυμνάσματα, ἦει δ' ἡ παρθένος ἐπὶ τὴν ἐξ
 ἑσπέρης θρησκείαν τῆς θεοῦ. Ἦν δ' αὐτοῖς καὶ τὰ σώ-

enim illi insidens deus. Et Anthia agra erat, totis et ex-
 pansis oculis Habrocomæ speciem intus labentem exci-
 piens : jam ea, quæ virgines decent, parvi faciens, ita
 loquebatur, ut audiret Habrocomes; et corporis partes
 Habrocomæ inspicendas nudabat. Is se totum ad hoc
 spectaculum tradidit, et captivus in dei potestatem venit.
 Sacrificio facto, mœrentes discedunt, tam citum discessum
 querentes, seque invicem spectandi cupidi subsistunt
 identidem et convertuntur, plurimas moræ causas simu-
 lantes. Ubi uterque domum venit, cognovit, in quod
 malum inciderit. Cogitatio subit mutui adspectus, amor
 incenditur, quodque reliquum est diei adeo cupidinem
 intendunt, ut cum dormiendi tempus adventaret, in
 maxima ægitudine versarentur et neuter Amoris vim
 ferre valeret.

IV. Habrocomes, correptis capillis discissaque veste,
 hei mihi, inquit, misero, quid patior infelix! Hucusque
 fortis Habrocomes, Amorem despectui habens et ludibrio
 deum, nunc captus victusque sum et puellæ servire cogor,
 et jam me pulchrior non nemo est, jam deum appellare
 Amorem non dubitabo. O me miserum et imbellem!
 Nunc igitur non resistam? non fortiter manebo? Non ero
 pulchrior Amore? Nunc me deum vincere qui nihili est
 oportet! Virgo omnino pulchra est. Quid vero? Anthia
 tuis oculis formosa, o Habrocome, sed si ita velis, non
 tibi. Hæc rata sint; nunquam me potior erit Amor.
 Hæc dicenti fortius insidet deus, renitentem trahit, no-
 lentemque cruciat. Ille non amplius sustinere valens,
 seque humi prosternens, vicisti, inquit, Amor, magnum
 tibi erectum tropæum de Habrocomæ temperantia. Sup-
 plicem vides, perditum, tuum, ad te profugientem om-
 nium dominum. Ne me despicias, neque nimias audaciæ
 pœnas sumas. Nondum tuas, Amor, vires expertus paulo
 elatiorem me gessi. Nunc da mihi Anthia potiri, sisque
 non tam acer pervicaci, quam victo propitius deus. Hæc
 ille. Amor tamen adhuc iratus, magnas ab eo contemptus
 pœnas exigere cogitabat. Anthia quoque agra erat, nec
 diutius durare valens, expectata, et eos qui aderant latere
 studens, Heu, inquit, misera quid accidit mihi! Amo plus
 quam per ætatem fas sit, et novo quodam modo doleo,
 nec qui puellam decet. Habrocomæ amore insanio, for-
 mosi quidem adolescentis, sed superbi. Ecquis erit desi-
 derio finis, quis malorum terminus? Quem amo, ferox
 est, virgo ego, custodibus circumsepta, quem mihi auxi-
 liatorem sumam? quicum omnia communicabo? ubi Ha-
 brocomen videre licebit? Hæc uterque tota nocte lamenta-
 batur, et alter alterius vultum ob oculos habebat, hanc
 imaginem animo sibi fingentes.

V. Ubi illuxit, Habrocomes ad consueta exercitia profi-
 ciscitur : puella de more deæ cultui incumbit. Corpora
 eorum præterita nocte defatigata, oculi languentes, immu-

ματα ἐκ τῆς παρελθούσης νυκτός πεπονηκότα καὶ τὸ βλέμμα ἄθυμον καὶ οἱ χρώτες ἡλλαγμένοι· καὶ τοῦτ' ἐπὶ πολὺ ἐγένετο καὶ πλέον οὐδὲν αὐτοῖς ἦν. Ἐν τούτῳ ἐν τῷ ἱερῷ τῆς θεοῦ διημερεύοντες ἐνεώρων ἄλλοις, εἰπεῖν τὰληθεὶς φόβῳ πρὸς ἑκατέρους αἰδούμενοι. Τοσοῦτο δ' ἐστέναξεν ἄν ποτε Ἀβροκόμης καὶ ἐδάκρυσε, καὶ προσεύχετο τῆς κόρης ἀκουούσης ἐλθεῖν ὧς. Ἡ δ' Ἀνθεία ἔπαυσε μὲν τὰ αὐτὰ, πολὺ δὲ μείζονι τῇ συμφορᾷ κατείχεται· εἰ δέ ποτ' ἄλλας παρ-
 10 θένους ἢ γυναῖκας ἴδοι βλέπουσας εἰς ἐκείνον, εὐρίων δ' ἅπασαι εἰς Ἀβροκόμην, δῆλη ἦν λυπούμενη, μὴ παρευδοκιμηθῇ φοβουμένη. Εὐχαὶ δ' αὐτοῖς ἑκατέροις ἦσαν πρὸς τὴν θεὸν κοινῇ, λανθάνουσαι μὲν, ἀλλ' ἐγίνοντο ὁμοίαι. Χρόνου δὲ προϊόντος, οὐκέτι τὸ μει-
 15 ράκιον ἑκατέρει· ἦδη δ' αὐτῷ καὶ τὸ σῶμα πᾶν ἡφάνιστο καὶ ἡ ψυχὴ καταπεπτόκει, ὥστ' ἐν πολλῇ ἀθυμίᾳ τὸν Λυκομήδην καὶ τὴν Θεμιστώ γεγονέναι, οὐκ εἰδότες μὲν ὅτι εἴη τὸ συμβαῖνον Ἀβροκόμῃ, δεδοικότας δ' ἐκ τῶν ὀρωμένων. Ἐν ὁμοίῳ δὲ φόβῳ καὶ ὁ Μεγαμήδης
 20 καὶ ἡ Εὐπίπη καὶ περὶ τῆς Ἀνθείας καθειστήκεσαν, ὁρῶντες αὐτῆς τὸ μὲν κάλλος μαραινόμενον, τὴν δ' αἰτίαν οὐ φαινομένην τῆς συμφορᾶς. Εἰς τέλος εἰσάγουσι παρὰ τὴν Ἀνθειαν μάντις καὶ ἱερέας, ὡς εὐρήσοντας λύσιν τοῦ δεινοῦ. Οἱ δ' ἐλθόντες ἔθουν θ' ἱερεῖα
 25 καὶ ποικίλα ἐπέσπενδον καὶ ἐπέλεγον φωνὰς βαρβαρικάς, ἐξιλιάσκεσθαι τινας λέγοντες δαίμονας καὶ προσποιούντο, ὡς εἴη τὸ δεινὸν ἐκ τῶν ὑποχρονίων θεῶν. Πολλὰ δὲ καὶ ὑπὲρ Ἀβροκόμου οἱ περὶ τὸν Λυκομήδην ἔθουν τε καὶ ἡῤῥοντο· λύσεις δ' οὐδεμία τοῦ δεινοῦ οὐδ' ἐτέρῳ αὐτῶν ἐγένετο, ἀλλὰ καὶ ἔτι μάλλον ὁ ἔρωρ ἀνε-
 30 καίετο. Ἐκείντο μὲν δὲ ἑκάτεροι νοσοῦντες, πᾶν ἐπισφαλῶς διακείμενοι, ὅσον οὐδέπω τεθνήξεσθαι προσδοκώμενοι, κατεπιεῖν αὐτῶν τὴν συμφορὰν μὴ δυνάμενοι. Τέλος πέμπουσιν οἱ πατέρες ἑκατέρων εἰς
 35 θεοῦ μαντεύσασθαι τὴν τ' αἰτίαν τῆς νόσου καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν.
 Γ'. Ὀλίγον δ' ἀπέχει τὸ ἱερὸν τοῦ ἐν Κολοφῶνι Ἀπόλλωνος, διάπλους ἀπ' Ἐφέσου σταδίων ὀγδοήκοντα. Ἐνταῦθ' οἱ παρ' ἑκατέρων ἀφικόμενοι θέονται
 40 τοῦ θεοῦ ἀληθῆ μαντεύεσθαι· ἐληλύθεσαν δὲ κατὰ ταῦτά. Χρᾶ δ' ὁ θεὸς κοινὰ ἀμφοτέροις τὰ μαντεύματα ἐν μέτρῳ τὰ ἔπη τάδε·

Τίποτε ποθεῖτε μαθεῖν νόσου τέλος ἤδη καὶ ἀρχήν;
 Ἀμφοτέρους μὴ νόσος ἔχει, λύσεις ἐνθεν ἀνέστη·
 45 Δεινὰ δ' ὄρω τοῖσδεσσι πάθη καὶ ἀνήνυτα ἔργα·
 Ἀμφοτέροι φεύγονται ὑπεὶρ ἅλα λυσοδόικτοι,
 Δεσμὰ δὲ μογήσουσι παρ' ἀνδράσι μισοθαλάσσοις
 Καὶ τάρως ἀμφοτέροις θάλαμος καὶ πῦρ ἀίδηλον,
 Καὶ ποταμοῦ Νείλου παρὰ βρύμασιν Ἰσιδι σεμνῇ
 50 Σωτήρῃ μετόπισθε παραστῆς ὀδὸν δῶρα.
 Ἄλλ' ἔτι που μετὰ πῆματ' ἀρείονα πότμον ἔχουσι.

Ζ'. Ταῦθ' ὡς ἐκομίσθη τὰ μαντεύματα εἰς Ἐφeson, εὐθὺς μὲν οἱ πατέρες αὐτῶν ἦσαν ἐν ἀμηχανίᾳ καὶ τὸ δεινὸν, ὅτι ἦν, πᾶν ἡπόρουν· συμβάλλειν δὲ τὰ τοῦ θεοῦ λόγια οὐκ ἐδύναντο· οὔτε γὰρ τίς ἡ νόσος, οὔτε τίς

tatus color et hæc omnia serpus ita fiebant et nihil levabantur. Interea in templo interdum morantes se mutuo spectabant, cum præ metu uterque, quod vere sentiebat, alteri delegere vereretur. Suspirabat subinde, flebatque Habrocomes et preces fundebat lamentabiles, puella auscultante. Eademque omnino Anthia patiebatur, id vero ad ejus infortunium accedebat, quod, si quas virgines aut mulieres illum intuentes vidisset, (omnes autem Habrocomen intuebantur) manifestum esset illam morere, pertimescentem, ne ipsi minus placeret. Vota quidem apud deam uterque simul eadem insciens faciebat. Aliquanto post, durare diutius adolescens non potuit; totum corpus jam tabuerat et ita conciderat animo, ut Lycomedes et Themisto animo admodum angerentur, quid Habrocoma accidisset, ignorantes, sed ex his, quæ viderant, timoris pleni. De Anthia simili erant in metu Megamedes et Evippe, cum formam ejus marcescentem, nullamque mali causam apparere viderent. Tandem ad puellam vates et sacerdotes adducunt, eam malo liberaturos. Qui quidem hostias immolant, variisque libationibus ac quibusdam barbaricis vocibus usi, nescio quæ numina se placaturos dicunt, finguntque malum a diis inferis immisum esse. Multa quoque et Lycomedes pro Habrocoma sacra fecit et preces fudit; neuter tamen a malo liberatur, immo et amor magis inflammatur. Ambo morbo correpti in discrimine versabantur, mortem propemodum exspectantes, cum tamen enarrare malum non valerent. Tandem utriusque parentes deos consultum mittunt, causam morbi et remedium quærentes.

VI. Non longe distat fanum Apollinis Colophonii: ab Epheso trajectus est octoginta tantum stadiorum. Ibi exorant deum, qui ab utriusque parentibus missi fuerant, ut vera redderet oracula, venerant autem idem rogatum. Commune utrisque responsum deus hisce versibus reddidit:

Cur optatis scire morbi finem atque originem?
 Ambos unus tenet morbus, remedium hinc invenietur:
 Sed dira video his (imminere) mala et longos labores:
 Utrique fugient per mare rabe acti,
 Vincula ferent apud viros maritimos,
 Et sepulchrum ambobus torus erit ignisque exitialis,
 Et fluminis Nili ad aquas Isidi sanctæ
 Salvatrici postea des, magnifica dona.
 Sed post calamitates meliori aliquando utentur fortuna.

VII. Ubi hæc oracula Ephesum allata sunt, statim quidem eorum parentes ex consilii inopia attoniti fuere, nec, quid mali liberis suis portenderetur, exputare valebant; non enim ex dei responsis conjicere ullatenus poterant,

ἢ φυγῇ, οὔτε τίνα τὰ δεσμὰ, οὐδ' ὁ τάφος τίς, οὐδ' ὁ ποταμός τίς, οὔτε τίς ἡ ἐκ τοῦ θεοῦ βοήθεια. Ἐδοξεν οὖν αὐτοῖς πολλὰ βουλευμένοις παραμυθήσασθαι τὸν χρησμὸν ὡς οἷόν τε καὶ συζητῆσαι γάμῳ τοὺς παῖδας, ὡς
 5 τοῦτο καὶ τοῦ θεοῦ βουλομένου, δι' ὃν ἐμαντεύσατο. Ἐδόκει δὴ ταῦτα καὶ διέγνωσαν μετὰ τὸν γάμον ἐκπέμψαι χρόνῳ τινὶ ἀποδημήσοντας αὐτούς. Μεστὴ μὲν ἦδη ἡ πόλις ἦν τῶν εὐχουμένων, πάντα δ' ἦν ἐστεφανωμένα καὶ διαδόχτος ὁ μέλλων γάμος· ἐμακα-
 10 ρίζετο δ' ὑπὸ πάντων ὁ μὲν, οἷαν ἀξεται τὴν γυναῖκα Ἀνθειαν, ἡ δὲ, ὅλῳ μειρακίῳ συγκατακλιθήσεται. Ὁ δ' Ἀβροκόμης, ὡς ἐπύθετο καὶ τὸν χρησμὸν καὶ τὸν γάμον, ἐπὶ μὲν τῷ τὴν Ἀνθειαν ἔξιν μεγάλως ἔχαιρεν· ἐφρόει δ' αὐτὸν οὐδὲν τὰ μεμαντευμένα, ἀλλ' ἔδοκει
 15 παντὸς εἶναι δεινοῦ τὰ παρόντα ἡδέονα. Μετὰ ταῦτα δὲ καὶ ἡ Ἀνθεια ἤδετο μὲν, ὅτι Ἀβροκόμην ἔξει· τίς δ' ἡ φυγὴ καὶ τίνες αἱ συμφοραὶ, κατεφρόνει, πάντων τῶν ἐσομένων κακῶν Ἀβροκόμην ἔχουσα παραμυθίαν.

Η'. Ὡς οὖν ἐφέστηκεν ὁ τῶν γάμων καιρὸς καὶ
 20 παννυχίδες ἦγοντο καὶ ἱερεῖα πολλὰ ἐθύετο τῇ θεῷ. Καὶ ἐπειδὴ ταῦτ' ἐκτετέλεστο, ἡκούσης τῆς νυκτός, (βραδύνειν δὲ πάντ' ἔδοκει Ἀβροκόμῃ καὶ Ἀνθείᾳ), ἦγον τὴν κόρην εἰς τὸν θάλαμον μετὰ λαμπάδων, τὸν θυμέναιον ἄδοντες, ἐπευφημοῦντες καὶ εἰσάγοντες κα-
 25 τέκλινον. Ἦν δ' αὐτοῖς ὁ θάλαμος (οὕτως) πεποιημένος· κλίνη χρυσῇ στρώμασιν ἔστρωτο πορφυροῖς καὶ ἐπὶ τῆς κλίνης Βαβυλωνία ἐπεποίκιλτο σκηνή· παίζοντες Ἔριωτες, οἱ μὲν Ἀφροδίτῃ θεραπεύοντες, (ἦν δὲ καὶ Ἀφροδίτης εἰκών), οἱ δ' ἱππεύοντες ἀναβάται στρου-
 30 θοῖς, οἱ δὲ στεφάνους πλέκοντες, οἱ δ' ἄνθη φέροντες· ταῦτ' ἐν τῷ ἐτέρῳ μέρει τῆς σκηνῆς· ἐν δὲ τῷ ἐτέρῳ Ἄρης ἦν οὐχ ὠπλισμένος, ἀλλ' ὡς πρὸς ἐρωμένην τὴν Ἀφροδίτῃν κεκοσμημένος, ἔστεφανωμένος, χλαϊνίδα ἔχων. Ἐρως αὐτὸν ὠδήγει, λαμπάδα ἔχων ἡμμένην.

35 Ἐπ' αὐτῇ τῇ σκηνῇ κατέκλιναν τὴν Ἀνθειαν, ἀγαγόντες πρὸς τὸν Ἀβροκόμην, ἐπέκλεισάν τε τὰς θύρας.

Θ'. Τοῖς δ' ἑκατέροις πάθος συνέβη ταῦτόν, καὶ οὔτε προσεπεῖν ἔτ' ἀλλήλους ἠδύναντο, οὔτ' ἀντιβλέψαι τοῖς ὀφθαλμοῖς· ἔκειντο δ' ὑφ' ἡδονῆς παρεμμένοι, αἰδού-
 40 μενοι, φοβούμενοι, πνευστιῶντες, ἡδόμενοι· ἐπάλλετο δ' αὐτοῖς τὰ σώματα καὶ ἐκραδαίνοντο αὐτοῖς αἱ ψυχαί. Ὅψι δ' ὁ Ἀβροκόμης ἀνενεγκὼν περιέλαβε τὴν Ἀνθειαν· ἡ δ' ἐδάκρυε, τῆς ψυχῆς αὐτῆς σύμβολα προπαμπούσης τῆς ἐπιθυμίας τὰ δάκρυα. Καὶ ὁ Ἀβρο-
 45 κόμης, ὡς τῆς ἐμοῦ, φησὶ, ποθεινοτάτης νυκτός, ἦν μέλεις ἀπειληφα, πολλὰς πρότερον νυκτας δυστυχῆσας. Ὡς φησὶ τῶν ἐμῶν κόρη καὶ τῶν πώποτε λαλουμένων εὐτυχεστέρα· τὸν ἑραστὴν ἔχεις ἄνδρα, μετ' οὗ ζῆν καὶ ἀποθανεῖν ὑπάρχει γυναικὶ σώφρονι.
 50 Εἰπὼν κατεφίλει τε καὶ ὑπεδέχετο τὰ δάκρυα, καὶ αὐτῷ ἔδοκει παντὸς μὲν εἶναι νύκταρος ποτιμώτερον τὰ δάκρυα, παντὸς δὲ τοῦ πρὸς δόνην φαρμάκου δυνατώτερον. Ἦ δ' ὀλίγα αὐτὸν προσφθεγξαμένη, ναί, φησὶν, Ἀβροκόμη, δοκῶ σοι καλὴ καὶ μετὰ τὴν σὴν εὐμορ-

quid morbus, fuga, vincula, tumultus, flumen, et auxilium a deo exspectandum sibi vellent. Visum est igitur, postquam diu una deliberassent, oraculum, quoad fieri posset, mitigare, connubioque jungere adolescentes, quasi et id voluerit deus illis quæ responderat. Hoc sane placuit et statuerunt, peractis nuptiis, eos peregre ad aliquod tempus mittere. Jam omnia per urbem epulis et coronis plena, ac futuræ nuptiæ ubique sermonibus percelebratæ. Beati ab omnibus prædicabantur, Habrocomes, quod talem ducturus esset uxorem, hæc, quod tali adolescentulo esset concubitura. Habrocomes, responsi et nuptiarum certior factus, admodum lætatus est, se Anthia potiturum, minimeque vaticinio perterritus præsentem voluptatem omni malo suavio-
 187 rem esse existimabat. Gaudebat et Anthia frutitura Habrocoma, parvi pendens quid sibi ex fuga et ceteris calamitatibus impenderet, cum in Habrocome omnium futurorum malorum solatium nacta esset.

VIII. Ubi igitur nuptiarum tempus advenit, pervigilia celebrata sunt, multæque hostiæ deæ immolatæ. His peractis, adventante jam nocte, (omnia Habrocomæ et Anthiæ moram facere videbantur), duxere puellam in thalamum cum lampadibus hymenæum canentes, faustaque apprecantes, ibique intromissos recumbere fecerunt. Thalamus erat ita exornatus; lectus aureus stragulis purpureis stratus, tectusque in modum tentorii Babylonia veste scite variata. Inerant ludentes Amores, quorum alii Veneri (quæ et ipsa ibi erat depicta) famulabantur, alii passeribus tanquam equis insidebant, nonnulli plectebant coronas, alii flores afferebant; hæc in una anlæi parte; in altera parte Mars erat non armatus, sed quasi ad amicam Venerem accedens ornatus, corona redimitus, indutusque chlamyde et ei dux viæ erat Amor lampadem tenens accensam. In ipso tentorio collocata Anthia et Habrocomæ admota, fores clauserunt.

IX. Utrique idem accidit, ut alterum alloqui non posset, neque intueri. Jacebant nimia voluptate languidi, pudibundi, timentes, anhelii, ac dulcedine perfusi: palpitabant artus, animique vehementer commoti erant. Tandem Habrocomes, ubi se collegit, Anthiam amplexatur lacrimantem, anima ejus lacrimas velut desiderii indicia præmittente. O nox, inquit, exoptatissima! quot heu miser doloris plenas exegi, antequam hanc vix tandem nanciscerer! O puella luce mihi carior, omniumque, de quibus unquam sermo fuit felicissima, quæ amatorem habes virum, quocum vivere et mori probæ uxori liceat! His dictis osculatur, excipitque lacrimas, quæ omni nectare suaviore ipsi visæ sunt et quocunque medicamento ad dolorem levandum efficaciores. Illa paucis allocuta, Habrocoma, inquit, an pulchra tibi videor, ac licet ipse forma adeo præstes

φίαν ἀρέσκει σοι; Ἄνανδρε καὶ δειλὲ, πόσον ἐβράδυνας ἐρῶν χρόνον; πόσον ἡμέλησας; ἀπὸ τῶν ἐμαυτῆς κακῶν, ἃ πέπονθας οἶδα. Ἄλλ' ἰδοὺ, δάκρυα μὲν ὑποδέχου τὰμὰ καὶ ἡ καλὴ σου κόμη πινέτω πῶμα
 15 [τὸ] ἐρωτικὸν καὶ συμφύντες ἀλλήλοις ἀναμιγνόμεν, καταβρέγουμεν δὲ καὶ τοὺς στεφάνους τοῖς παρ' ἀλλήλων δάκρυσιν, ἵν' ἡμῖν καὶ οὗτοι συνερῶσιν. Εἰποῦσα δ' ἅπαν μὲν αὐτοῦ τὸ πρόσωπον ἡσπάζετο, ἅπασαν δὲ τὴν κόμην τοῖς αὐτῆς ὀφθαλμοῖς προσετίθει
 20 καὶ τοὺς στεφάνους ἀνελάμβανε καὶ τὰ χεῖλη τοῖς χεῖλεσι φιλοῦσα συνηρμόκει καὶ, ὅσα ἐνενοῦν, διὰ τῶν χειλέων ἐκ ψυχῆς εἰς τὴν θατέρου ψυχὴν διὰ τοῦ φιλήματος παρεπέμπετο. Φιλοῦσα δ' αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὧ, φησί, πολλάκις με λυπήσαντες ὑμεῖς, ὧ τὸ
 25 πρῶτον ἐνθέντες τῇ ἐμῇ κέντρον ψυχῇ, οἱ τότε μὲν σοβαροί, νῦν δ' ἐρωτικοί, καλῶς μοι διηκονήσατε καὶ τὸν ἔρωτα τὸν ἐμὸν καλῶς εἰς τὴν Ἀβροκόμου ψυχὴν ὠδηγήσατε. τοιγαροῦν ὑμᾶς πολλὰ φιλῶ καὶ ὑμῖν ἐφαρμόζω τοὺς ὀφθαλμοὺς τοὺς ἐμοὺς, τοὺς Ἀβροκόμου διακόνους· ὑμεῖς δ' αἰεὶ βλέποιτε ταῦτα, καὶ μήθ'
 30 Ἀβροκόμῃ ἄλλην δείξετε καλὴν, μήτ' ἐμοὶ δόξῃ τις ἄλλος εὐμορφος· ἔχετε ψυχὰς, ἃς αὐτοὶ ἐξεκαύσατε· ταύτας ὁμοίως τηρήσατε. Ταῦτ' εἶπε, καὶ περιφύοντες ἀνεπαύοντο καὶ τὰ πρῶτα τῶν Ἀφροδίτης ἐρώτων
 35 ἀπέλαυνον· ἐφιλονέικουν δὲ δι' ὅλης τῆς νυκτὸς πρὸς ἀλλήλους, φιλοτιμούμενοι, τίς φανείται μάλλον ἐρῶν.
 I'. Ἐπειδὴ δ' ἡμέρα ἐγένετο ἀνίσταντο πολὺ μὲν ἠδίοινας, πολὺ δ' εὐθυμότεροι, ἀπολαύσαντες ἀλλήλων ὧν ἐπεθύμησαν χρόνῳ καλῶν. Ἑορτὴ δ' ἦν ἅπας ὁ
 40 βίος αὐτοῖς καὶ μεστὰ εὐωχίας πάντα, καὶ ἤδη καὶ τῶν μεμαντευμένων λήθη. Ἄλλ' οὐχὶ τὸ εἰμαρμένον ἐπελέληστο, ἀλλ' οὐδ' ὅτι ἐδόκει ταῦτα θεῶ ἡμέλει. Χρόνου δὲ διελθόντος ὀλίγου, ἐγνωσαν οἱ πατέρες ἐκπέμπειν αὐτοὺς τῆς πόλεως κατὰ τὰ βεβουλευμένα·
 45 ἡμελλόν τε γὰρ ἄλλην ὀψεσθαι γῆν καὶ ἄλλας πόλεις καὶ τὸν τοῦ θεοῦ χρησμὸν, ὡς οἶόν τ' ἦν, παραμυθίσασθαι, ἀπαλλαγέντες χρόνῳ τινὶ Ἐφέσου. Παρεσκευάζετο δὴ πάντ' αὐτοῖς πρὸς τὴν ἐξοδὸν, ναῦς τε μεγάλη καὶ αὐταὶ πρὸς ἀναγωγὴν ἑτοιμοὶ καὶ τὰ
 50 ἐπιτήδεια ἐνεβάλλοντο, πολλὰ μὲν ἐσθῆς καὶ ποικίλης, πολλὰς δ' ἄργυρος καὶ χρυσός, ἥ τε τῶν σιτίων ὑπερβάλλουσα ἀφθονία. Θυσίαι δὲ πρὸ τῆς ἀναγωγῆς τῇ Ἀρτέμιδι καὶ εὐχαὶ τοῦ δήμου παντὸς καὶ δάκρυα πάντων, ὡς μελλόντων ἀπαλλάττεσθαι παίδων κοινῶν.
 55 Ἦν δ' ὁ πλοῦς αὐτοῖς ἐπ' Αἴγυπτον παρεσκευασμένος. Ὡς δ' ἤλθεν ἡ τῆς ἀναγωγῆς ἡμέρα, πολλοὶ μὲν οἰκέται, πολλὰ δὲ θεράπαινοι ** Μελλούσης δὲ τῆς νεῶς ἐπαναῖεσθαι, πᾶν μὲν τὸ Ἐφεσίων (πλῆθος) παρῆν παραπεμπόντων, πολλὰ δὲ καὶ τῶν (ξένων) μετὰ
 60 λαμπάδων καὶ θυσιῶν. Ἐν τούτῳ μὲν οὖν ὁ Λυκομήδης καὶ ἡ Θεμιστώ, πάντων ἅμ' ἐν ὑπομνήσει γινόμενοι, τοῦ χρησμοῦ, τοῦ παιδὸς, τῆς ἀποδημίας, ἔκειντο εἰς γῆν ἀθυμοῦντες. Ὁ δὲ Μεγαμήδης καὶ ἡ Εὐίπη ἐπεπόνθεισαν μὲν τὰ αὐτὰ, εὐθυμότεροι δ' ἦσαν,

placeo? Timide et ignave, quamdiu amare cunctatus es? quamdiu nulli id tibi curae fuit? a meis malis, quae ipse passus sis, conjicio. Verum jam age, meas excipe lacrimas, bibantque elegantes comae tuae amoris poculum, invicemque complexi adhaereamus, ita ut coronae mutuis lacrimis madeant et nostrum una ipsae amorem sentiant. His dictis, totum vultum ejus amplectitur, adducitque suis oculis comas et suscipit coronas, suaviando fecit ut labia labellis adhererent, et quae quisque cogitabat, ex animo in animum per oscula labii impressa transmittunt. Illa adolescentis oculos basians, o quoties, inquit, me dolore affecistis! qui primum mihi infixistis animo aculeum, vos quondam superbiae, nunc amoris pleni, optime de me meruistis, quippe qui amorem mei in Habrocomae animum induxeritis. Vos itaque exosculor, vobis hosce meos admoveo oculos Habrocomae famulos. Sic vos semper haec spectetis, non aliam Habrocomae elegantis formae puellam ostendite, ac nemo mihi pulcher alius videatur. En vobis animas nostras, quas exussistis; has habete et pari studio servate. Haec illa. Tum mutuo amplexu haerentes requiescere, ac carpentes tunc primum Veneris gaudia, totam noctem summa emulatione inter se contenderunt, uter magis amans videretur.

X. Ubi illuxit, blandiores alacrioresque surrexere, quod tandem felicibus illis temporibus tamdiu exoptatis frui sibi invicem contigisset. Vita omnis erat iis quasi festus dies, omniaque conviviorum plena, adeo, ut jam oraculi responsa animo exciderent. Verum non ea fato exciderant, nec a deo negligebantur, quisquis ille fuit, qui decreverat. Non multo post tempore a parentibus, quibus id statutum fuerat prius, peregre mittuntur, ut scilicet alias regiones, urbesque alias viderent: se enim dei responsum mitigaturos, quoad fas esset, putabant, si aliquamdiu Epheso abessent. Parantur ad discessum omnia: magna navis, nautaeque ad ducendum idonei, omniaque necessaria importantur, multae et variae vestes, multum argenti et auri, commeatusque plurimus. Immolatum est Dianae, ut ductu suo opitularetur; nec defuere preces totius populi, omniumque lacrimae, veluti communibus gnatis discedentibus. Navigationem in Aegyptum paraverant; cumque abeundi dies adesset, ** famulorum et ancillarum frequentia. Cum navis deducenda esset, omnis Ephesiorum multitudo prosequabatur et multi e (peregrinis) cum lampadibus et suffimentis. Interea Lycomedes et Themisto, omnia simul recordantes, oraculum, filium, ipsius peregrinationem, humi jacebant consternati. Pariter Megamedes et Evippe, ut ut meliori essent animo, eorum, quae praedicta fuerant, finem respicientes. Jam

τὰ τέλη σκοποῦντες τῶν μεμαντευμένων. Ἦδη μὲν οὖν ἐθορύβουν οἱ ναῦται καὶ ἐλύετο τὰ πρυμνήσια καὶ ὁ κυβερνήτης τὴν αὐτοῦ χώραν κατελάμβανε καὶ ἡ ναὺς ἀπεκινεῖτο. Βοή δὲ τῶν ἀπὸ τῆς γῆς πολλή καὶ τῶν ἐν τῇ νηὶ συμμιγής, τῶν μὲν, ὦ παῖδες, λεγόντων, φιλάται, ἄρ' ἐθ' ὑμᾶς οἱ φύσαντες ὀφόμεθα; τῶν δὲ, ὦ πατέρες, ἄρ' ὑμᾶς ἀποληφόμεθα; δάκρυα δὲ καὶ οἰμωγή, καὶ ἕκαστος ὀνομαστὶ τὸν οἰκεῖον ἐκάλει μέγα εἰς ὑπόμνησιν ἀλλήλοις ἐγκαταλιπόντες τοῦνομα.

10 Ὁ δὲ Μεγαμήδης φιάλην λαβὼν καὶ ἐπισπένδων ἤγχετο ὡς ἐξακουστὸν εἶναι τοῖς ἐν τῇ νηϊ, ὦ παῖδες, λέγων, μάλιστα μὲν εὐτυχοῖτε καὶ φύγοιτε τὰ σκληρὰ τῶν μαντευμάτων καὶ ὑμᾶς ἀνασωθέντας ὑποδέξαιντο Ἐφεσίοι καὶ τὴν φιλάτην ἀπολάβοιτε πατρίδα· εἰ

15 δ' ἄλλο συμβαίῃ ἢ τοῦτο, εὖ ἴσ' οὐδ' ἡμᾶς ἐτι ζήσομένους· προίεμεν δ' ὑμᾶς ὁδὸν μὲν δυστυχῇ ἀλλ' ἀναγκαίαν.

ΙΑ'. Ἐτι λέγοντα ἐξίοντα ἐπέσχε τὰ δάκρυα· καὶ οἱ μὲν ἀπήεσαν εἰς τὴν πόλιν, τοῦ πλῆθους αὐτοὺς θάρρειν παρακαλοῦντος, ὁ δ' Ἀβροκόμης καὶ ἡ Ἀνθεια ἀλλήλοις περιφύντες ἔκειντο πολλὰ ἅμα νοοῦντες, τοὺς πατέρας οἰκτείροντες, τῆς πατρίδος ἐπιθυμοῦντες, τὸν χρησμὸν δεδοικότες, τὴν ἀποδημίαν ὑποπτέουσιν παρεμυθεῖτο δ' αὐτοὺς εἰς ἅπαντα ὁ μετ' ἀλλήλων

20 πλοῦς. Κάκεινεν μὲν τὴν ἡμέραν οὐρίῳ χρησάμενοι πνεύματι, διανύσαντες τὸν πλοῦν εἰς Σάμον κατήντησαν, τὴν τῆς Ἥρας ἱερὰν νῆσον· κάνταῦθα θύσαντες καὶ δεῖπνοποιησάμενοι, πολλὰ εὐξάμενοι τῆς νυκτὸς ἐπεγινόμενης ἐπανάγοντο. Καὶ ἦν ὁ πλοῦς αὐτοῖς οὐ-

25 ριος· λόγοι δ' ἐν αὐτοῖς πολλοὶ πρὸς ἀλλήλους· ἄρ' ἡμῖν ὑπάρξει συγκαταβῖναι μετ' ἀλλήλων; Καὶ δὴ ποῦ ὁ Ἀβροκόμης μέγα ἀναστενάζας, ἐν ὑπομνήσει τῶν ἑαυτοῦ γενομένων, Ἀνθεια, ἔφησε, τῆς ψυχῆς μοι ποθεινοτέρα, μάλιστα μὲν εὐτυχεῖν εἶη καὶ σώζεσθαι

30 μετ' ἀλλήλων· ἂν δ' ἄρα τι εἴη πεπρωμένον παθεῖν καὶ πῶς ἀλλήλων ἀπαλλαγῶμεν, ὁμώσομεν ἑαυτοῖς, φιλάτῃ, ὡς σὺ μὲν ἐμοὶ μενεῖς ἄγνῃ καὶ ἄλλον ἄνδρα οὐχ ὑπομενεῖς, ἐγὼ δ' ὅτι οὐκ ἂν ἄλλη γυναικὶ συνοικήσαιμι. Ἀκούουσα δ' Ἀνθεια μέγα ἀνωλόλυξε,

35 καὶ, τί ταῦτα, ἔφησεν, Ἀβροκόμη, πεπίστευκας, ὅτι ἐὰν ἀπαλλαγῶ σοῦ, περὶ ἀνδρὸς ἐτι κατ' ἐμοῦ σκέψῃ, ἥ τις οὐδὲ ζήσομαι τὴν ἀρχὴν ἄνευ σοῦ· ὡς ὁμνύω τέ σοι τὴν πάτριον ἡμῖν θεὸν, τὴν μεγάλην Ἐφεσίων Ἀρτεμιν, καὶ ταύτην ἣν διανύομεν θάλατταν καὶ τὸν

40 ἐπ' ἀλλήλους ἡμᾶς καλῶς ἐκμήναντα θεόν, ὡς ἐγὼ καὶ βραχύ τι, ἀποσπασθεῖσα σοῦ οὔτε ζήσομαι, οὔτε τὸν ἥλιον ὄψομαι. Ταῦτ' ἔλεγεν ἡ Ἀνθεια· ἐπώμυε δὲ καὶ ὁ Ἀβροκόμης, καὶ ὁ καιρὸς αὐτῶν ἐποίησε τοὺς ἔργους φανερωτέρους. Ἐν τούτῳ δ' ἡ ναὺς Κῶ μὲν

45 παραμαίβει καὶ Κνίδον, κατεφάνετο δ' ἡ Ῥοδίων νῆσος μεγάλη καὶ καλὴ· καὶ αὐτοὺς ἐνταῦθ' ἔδει καταχθῆναι πάντως· δεῖν γάρ ἔφρασκον οἱ ναῦται καὶ ὑδρεύεσθαι καὶ αὐτοὺς ἀναπαύεσθαι, μέλλοντας εἰς μακρὸν ἐμπεσεῖσθαι πλοῦν. — Κατέγχετο δ' ἡ ναὺς εἰς Ῥόδον

nautarum strepitus, solvuntur funes, gubernator locum suum occupat, navis movetur. Clamorque tum eorum, qui in litore, tum qui in nave erant, permixtus insequitur; illis quidem dicentibus, carissima proles, an nobis, qui vos genuimus, vos iterum videre licebit? his vero, an vos, o parentes, recuperabimus? Hinc lacrimae, ploratus, suum quisque nomine appellare, velut in magnum recordationis adjumentum nomen relinquentes. Megamedes, accepto poculo, libat, precaturque ita ut e nave audiri posset: Maxime valete, filii, et aspera vaticinia effugite; vos salvos et reduces excipiant Ephesii, et carissima patria iterum potiamini. Sin aliter eveniat, scitote, nos non longius esse victuros. Praemittimus vos in iter calamitosum quidem sed necessarium.

XI. Adhuc loquentem obortae lacrimae cohibuerunt et hi in urbem rediere, hortante populo, ut bono essent animo. Habrocomes et Anthia invicem amplexi jacebant, multa versantes animo: parentum miserebantur, patriam desiderabant, timebant oraculi responsum, peregrinationem suspectam habebant; sed id unum iis solatium erat, quod una nave veherentur. Illa die prospero vento utuntur, confectaque navigatione Samum deveniunt, sacram Junoni insulam. Ibi immolant, cenant, precantur et ubi nox advenit iter prosequantur. Secunda navigatio, multusque invicem sermo: an licebit una semper vivere? Habrocomes tandem suspirans, quae ipsum manerent recordatus, o longe, ait, anima mihi carior Anthia, utinam et bene agere, et simul servari datum sit! Verum si quid lato decretum est nos pati, quonam modo separabimur? Juremus sancte, tu quidem, mihi, mea vita, te semper castam servaturam, nec alium habituram virum; ego vero, nunquam mihi fore cum alia consuetudinem. Ut haec audivit Anthia, ejulavit, et, cur haec, inquit, in animum induxisti tuum, Habrocoma, ut si disjungar a te, ipsam alii me tradituram viro suspiceris, quae omnino ne vivere quidem sine te possim. Testor patriam deam, magnam Ephesiorum Dianam atque hoc quod pertransimus mare et in utrumque nostrum strenue vires suas exercentem deum, me vel exiguo tempore abreptam a te nec victuram esse, neque solem adspecturam. Haec dicebat Anthia, eadem juravit Habrocomes et tempus ipsum jurijurando eorum terrorem addebat. Interea navis Coum Cnidumque praeteriit; cumque Rhodiorum pulchra et magna insula apparuisset, illuc appellere navem omnino oportere nautae dixerunt, tum aquandi, tum quiescendi gratia, utpote longam navigationem inituros. Navis in Rhodum

καὶ ἐξέβαινον οἱ ναῦται· ἐξήκει δ' ὁ Ἀβροκόμης ἔχων μετὰ χεῖρα τὴν Ἀνθειαν.

15 IB'. Συνήσαν δὲ πάντες οἱ Ῥόδιοι, τὸ κάλλος τῶν παίδων καταπεπληγότες, καὶ οὐκ ἔστιν, ὅστις τῶν ἰδόντων παρῆλθε σιωπῶν· ἄλλοι μὲν ἔλεγον ἐπιδημίαν ἐκ τῶν θεῶν, οἱ δὲ προσεκύνουν καὶ * προσεποιούντο. Τὰχὺ δὲ δι' ὅλης τῆς πόλεως διεπεροίτηκε τοῦνομα Ἀβροκόμου καὶ Ἀνθείας. Ἐπεύχονται δ' αὐτοῖς δημοσίᾳ καὶ θυσίας τε θύουσι πολλὰς καὶ ἐορτὴν ἀγούσι τὴν
20 ἐπιδημίαν αὐτῶν. Οἱ δὲ τὴν τε πόλιν ἅπασαν ἐξιστόρησαν καὶ ἀνέθεσαν εἰς τὸ τοῦ Ἥλιου ἱερὸν πανοπλίαν χρυσῆν καὶ ἐπέγραψαν εἰς ὑπόμνημα ἐπίγραμμα τῶν ἀναθέντων·

Οἱ εἶναι τάδε σοι χρυσήλατα τεύχε' ἔθηκαν,
15 Ἀνθεια, Ἀβροκόμη· ὅ, ἱερῆς Ἐφέσιοι πολῖται.

Ταῦτ' ἀναθέντες, ὀλίγας ἡμέρας ἐν τῇ νήσῳ μέιναντες, ἐπειγόντων τῶν ναυτῶν, ἀνήγοντο ἐπισιτισάμενοι. Παρέπεμπε δ' αὐτοὺς ἅπαν τὸ Ῥοδίῳ πληθος. Καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐφέροντο οὐρίῳ πνεύματι καὶ ἦν αὐτοῖς
20 ὁ πλοῦς σμάνοις κακείνῃν τε τὴν ἡμέραν καὶ τὴν ἐπιούσαν νύκτα ἐφέροντο ἀναμετροῦντες τὴν Αἰγυπτίαν καλουμένην θάλατταν· τῇ δὲ δευτέρᾳ ἐπέπαυτο μὲν ὁ ἄνεμος, γαλήνῃ δὲ καὶ ὁ πλοῦς βραδὺς καὶ ναυτῶν βραθυμία καὶ πότος ἐν τούτῳ καὶ μέθη καὶ ἀρχὴ τῶν
25 μεμαντευμένων. Τῷ δ' Ἀβροκόμῃ ἐφίσταται γυνὴ ὀφθῆναι φοβερά, τὸ μέγεθος ὑπὲρ ἀνθρώπων, ἐσθῆτα ἔχουσα φοινικὴν· ἐπιστάσα δὲ τὴν ναῦν ἐδόκει καλεῖν καὶ τοὺς μὲν ἄλλους ἀπόλλυσθαι αὐτὸν δὲ μετὰ τῆς Ἀνθείας διανήχεσθαι. Ταῦθ' ὡς εὐθὺς εἶδεν ἐταράχθη
30 καὶ προσεδόκα τὸ δεινὸν ἐκ τοῦ ὀνειράτος· καὶ τὸ δεινὸν ἐγένετο.

II'. Ἐτυχον μὲν ἐν Ῥόδῳ πειραταὶ παρορμοῦντες αὐτοῖς, Φοινίκης τὸ γένος, ἐν τριήρει μεγάλῃ· παρώρμουον δ' ὡς φορτίον ἔχοντες καὶ πολλοὶ καὶ γεννικοί.
35 Οὗτοι καταμεμαθήκεσαν * τῇ νηὶ ὅτι χρυσὸς καὶ ἀργυρος καὶ ἀνδράποδα πολλὰ καὶ τίμια. Διέγνωσαν οὖν ἐπιθέμενοι τοὺς μὲν ἀντιμαχομένους ἀποκτινύνειν, τοὺς δ' ἄλλους ἄγειν εἰς Φοινικὴν πρᾶττομένους καὶ τὰ χρήματα· κατεφρόνουν δ' ὡς οὐκ ἀξιωμαχίων αὐτῶν.
40 Τῶν δὲ πειρατῶν ὁ ἐξαρχος Κόρυμβος ἐκαλεῖτο, νεανίας ὀφθῆναι μέγας, φοβερός τὸ βλέμμα, κόμην ἦν αὐτῷ αὐχμηρὰ καθευμένη. Ὡς δὲ ταῦθ' οἱ πειραταὶ ἐβουλεύσαντο, τὰ μὲν πρῶτα παρέπλεον ἡσυχῇ τοῖς περὶ Ἀβροκόμην τελευταῖον δὲ, ἦν μὲν περὶ μέσον ἡμέρας,
45 ἔκειντο δὲ πάντες οἱ ἐν τῇ νηὶ ὑπὸ μέθης καὶ βραθυμίας, οἱ μὲν καθεύδοντες, οἱ δ' ἀλύοντες, ἐφίστανται δ' αὐτοῖς οἱ περὶ τὸν Κόρυμβον ἐλαυνομένη τῇ νηὶ, τριήρης ἦν, σὺν ὀξύτητι πολλῇ. Ὡς δὲ πλησίον ἐγένοντο, ἀνεπήδησαν ἐπὶ τὴν ναῦν ὥπλισμένοι, τὰ ξίφη γυμνὰ ἔχοντες·
50 κἀνταῦθ' οἱ μὲν ἐρρίπτουν ἑαυτοὺς ὑπ' ἐκπλήξεως εἰς τὴν θάλατταν καὶ ἀπώλλυντο, οἱ δ' ἀμύνεσθαι θέλοντες ἀπεσφάζοντο. Ὁ δ' Ἀβροκόμης καὶ ἡ Ἀνθεια προστρέχουσι τῷ Κορύμβῳ τῷ πειρατῇ, καὶ λαβόμενοι τῶν γονάτων αὐτοῦ, τὰ μὲν χρήματα, ἔφασαν, ὃ

subducitur, descendunt nautæ, exit et Habrocomes, manu tenens Anthiam.

XII. Convenerant omnes Rhodii, adolescentum formam stupent; nec, qui eos viderent, silere prætereundo poterant, quin nonnulli dicerent deos advenisse, alii que adorarent, sibi que propitios reddere conarentur. Cito urbem totam Habrocomæ et Anthiæ nomen pervagatur. Publice illos precantur, multa sacrificia facientes, diemque adventus eorum festum instituunt. Illi, lustrata urbe, in Solis templo aurea arma dedicarunt et in rei memoriam epigramma suis nominibus inscribere :

Tibi aurea dona posuere hæc hospites
Anthia et Habrocomes, Ephesi cives sacræ.

Dedicatione facta, postquam aliquot dies in insula permansissent, instantibus nautis, vitia instructi, omnique Rhodiorum multitudine prosequente, e portu solvunt. Secundo primum vento, jucundaque navigatione vecti, die illo et insequenti nocte Ægyptium, quod vocant, mare permetiuntur; proximo vero die cessante vento tranquillitas orta, hinc tarda navigatio, nautarum remissio, interea compotatio, ebrietas, et prædictorum principium fuit. Habrocomæ visa est navi instare mulier adspectu terribilis, magnitudine supra humanam, puniceamque vestem induta, eamque comburere, ita ut pereuntibus aliis, ipse cum Anthia transnaret. His visis valde commotus expectabat ex insomnio infortunium, quod evenit.

XIII. Nam forte Rhodi piratica triremis magna stationem agebat. Piratæ, genere Phœnices, suam mercibus onustam triremem simulabant, multi quidem et strenui. Resciverant, navi inesse aurum et argentum et mancipia, multa que magni pretii. Decreverant igitur adoriri, qui resisterent, interficere, ceteros in Phœniciam cum reliqua præda vendendos abducere, velut impares prælio despicientes. Piratarum dux, nomine Corymbus, erat juvenis adpectu grandis, trucibus oculis, coma squalida et demissa. Ubi hæc statuerunt piratæ, primum Habrocomæ navem paulatim accedunt; deinde, cum fere meridies esset et omnes in nave ebrietate et desidia jacerent, partim somno correpti, partim exanimi et ægre se habentes, Corymbus incitata nave remis (erat autem triremis) cum magna celebritate instat, et cum propius accessissent, armati nudatisque gladiis in navem insiluerunt. Tunc nonnulli se in mare præcipitant metu perculsi, ac pereunt; alii, dum se defendere conantur, interficiuntur. Habrocomes et Anthia Corymbo occurrunt, ejusque genua amplexati, bona nostra,

δεσπότη, καὶ ἡμᾶς οἰκέτας ἔχε, φεῖσαι δὲ τῆς ψυχῆς καὶ μηκέτι φόνευσεν τοὺς ἐκόντας ὑποχειρίους σοι γενόμενους· μὴ πρὸς αὐτῆς τῆς θαλάσσης, μὴ πρὸς δεξιᾷ τῆς σῆς· ἀγαγὼν δ' ἡμᾶς, ὅποι θέλεις, ἀποδοῦ τοὺς σοὺς οἰκέτας· μόνον οἰκτερον ἡμᾶς ὅψ' ἐνὶ ποιήσας δεσπότη.

ΙΔ'. Ἀκούσας ὁ Κόρυμβος εὐθύς μὲν ἐκέλευσε παύσασθαι φονεύοντας· μεταθήμενος δὲ τὰ τιμιώτερα τῶν φορτίων καὶ τὸν Ἀβροκόμην καὶ τὴν Ἀνθειαν ἄλλους τε τινὰς τῶν οἰκετῶν ὀλίγους, ἐνέπρησε τὴν ναῦν, καὶ οἱ λοιποὶ πάντες κατεπλέχθησαν· τὸ γὰρ πάντας ἄγειν οὐτ' ἠδύνατο, οὐτ' ἀσφαλὲς ἑώρα. Ἦν δὲ τὸ θέαμα ἑλεεινόν, τῶν μὲν ἐν τῇ τριήρει ἀναγομένων, τῶν δ' ἐν τῇ νηὶ φλεγόμενων, τὰς χεῖρας ἐκτεινόντων, ὀλοφυρομένων. Καὶ οἱ μὲν ἔλεγον· ποῖ ποτ' ἀχθήσεσθε, δεσπότη; τίς ὑμᾶς ὑποδέξεται γῆ; καὶ τίνα πόλιν οἰκήσετε; οἱ δὲ, ὡ μακάριοι μέλλοντες, ἀποθνήσκειν εὐτυχῶς πρὸ τοῦ πειραθῆναι δεσμῶν, πρὸ τοῦ δουλείαν ληστρικὴν ἐπιδεῖν. Ταῦτα λέγοντες οἱ μὲν ἀνήγοντο, οἱ δὲ κατεπλέγοντο. Ἐν τούτῳ δ' ὁ τροφεὺς τοῦ Ἀβροκόμου, πρεσβύτες ἤδη σεμνὸς ἰδεῖν καὶ διὰ τὸ γῆρας ἑλεεινός, οὐκ ἐνεγκὼν ἀναγόμενον τὸν Ἀβροκόμην, βίβας ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν ἐνήχετο ὡς καταλκόμενος τὴν τριήρη, ποῖ με καταλείψεις, τέκνον, λέγων, τὸν γέροντα, τὸν παιδαγωγόν; ποῖ δ' ἀπερχόμενος, Ἀβροκόμη; αὐτὸς ἀπόκτεινόν με τὸν δυστυχῆ καὶ θάψον· τί γὰρ ἐστί μοι ζῆν ἀνευ σοῦ; Ταῦτ' ἔλεγε καὶ τέλος, ἀπελπίσας ἔτι Ἀβροκόμην ὄψεσθαι, παραδοὺς ἑαυτὸν τοῖς κύμασιν, ἀπέθανε. Τοῦτο δὲ καὶ Ἀβροκόμη πάντων ἦν ἑλεεινότατον· καὶ γὰρ τὰς χεῖρας ἐξέτεινε τῷ πρεσβύτῃ καὶ τοὺς πειρατὰς ἀναλαμβάνειν παρεκάλει· οἱ δὲ, οὐδένα λόγον ποιησάμενοι, διανύσαντες ἡμέραις τρισὶ τὸν πλοῦν, κατήχθησαν εἰς πόλιν τῆς Φοινίκης, Τύρον, ἐνθ' ἦν τοῖς πειραταῖς τὰ οἰκεῖα. Ἦγον δ' αὐτοὺς εἰς αὐτὴν μὲν τὴν πόλιν οὐχί, εἰς πλησίον δὲ τι χωρίον ἀνδρὸς ἄρχοντος ληστηρίου, Ἀφύρτου τοῦνομα, οὗ καὶ ὁ Κόρυμβος ἦν ὑπηρέτης ἐπὶ μισθῷ καὶ μέρει τῶν λαμβανομένων. Ἐν δὲ τῷ τοῦ πλοῦς διαστήματι ἐκ πολλῆς τῆς καθ' ἡμέραν ὄψεως ἔρξ' ὁ Κόρυμβος τοῦ Ἀβροκόμου καὶ σφοδρὸν ἔρωτα, καὶ αὐτὸν ἢ πρὸς τὸ μεράκιον συνήθεια ἐπὶ πλέον ἐξέκαie.

ΙΕ'. Καὶ ἐν μὲν τῷ πλῶ οὔτε πείσαι δυνατόν ἐδόκει εἶναι· ἑώρα γὰρ ὡς διάκειται μὲν ὑπ' ἀθυμίας πονήροος, ἑώρα δὲ καὶ τῆς Ἀνθείας ἐρῶντα· ἀλλὰ καὶ τὸ βιάζεσθαι χαλεπὸν εἶναι αὐτῷ κατεφαίνετο· ἐδεδοίκει γὰρ μὴ τι ἑαυτὸν ἐργάσεται δεινόν· ἐπεὶ δὲ κατήχθησαν εἰς Τύρον, οὐκέτι καρτερῶν, τὰ μὲν πρῶτα ἐθεράπευσεν τὸν Ἀβροκόμην καὶ θαρρεῖν παρεκάλει καὶ πᾶσαν ἐπιμέλειαν προσέφερεν· ὁ δ' ἑλεσύντα τὸν Κόρυμβον ἐννοεῖν αὐτοῦ ποιεῖσθαι τὴν ἐπιμέλειαν. Τὸ δεύτερον δ' ἀνακοινῶνται ὁ Κόρυμβος τὸν ἔρωτα τῶν συλληστῶν τινι, Εὐξείνῳ τοῦνομα, καὶ δεῖται βοηθὸν γενέσθαι καὶ συμβουλεύσαι τὴν τῷ τρόπῳ δυνήσεται πείσαι τὸ μεράκιον. Ὁ δ' Εὐξείνιος ἀσμενὸς ἀκούει τὰ παρὰ τοῦ

inquunt, tibi habeto, et nosmet ipsos tibi famulos, here; sed vitæ nostræ parce, nec, qui volentes se tibi dedunt, occidas. Te per hoc ipsum mare, per hanc dextram tuam rogamus. Quo vis abducas, jam servos tuos vende; sed hoc unum misericors concede, ut uni domino serviamus.

XIV. Hæc audiens Corymbus statim finem imponit interficiendo, traductisque sarcinis pretiosioribus et Habrocoma et Anthia, aliisque paucis et servis, navem incendit; ceterique, quod omnes abducere nec facile, nec tutum videret, exusti sunt. Miserabile spectaculum præbebant illi triremi avecti, hi in nave flammis correpti et manus tendentes et ejulantes. Audiebantur dicentes, Quonam, heri, abducemini? Quæ vos terra excipiet, quam urbem incoletis? Illi vero, qui abducebantur, o beati, quibus fortunate jam jam mortem continget oppetere, priusquam vincula experiamini, prædonumque servitutem videatis. Interea Habrocomæ pædagogus, senex conspectu venerabilis et ætate miserandus, Habrocomen abductum videre non sustinens, cum se præcipitem in mare dejecisset, triremem natando prosequabatur, ubi me deseris, inquiens, mi fili, senem prædagogum, quo abiens, Habrocoma? Tu ipse me miserum occide, sepulcroque conde: qui enim sine te vivam? His dictis, tandem Habrocomen assequi desperans, cum sese fluctibus tradidisset, mortuus est. Nihil hoc Habrocomæ miserabilius fuit, qui, manus extendens seni, piratas hortatus est, ut reciperent: illi, precum ejus rationem nullam habentes, tridui navigatione in urbem Phœniciæ Tyrum appulerunt, ubi domos habebant. Piratæ eos non quidem in urbem, sed in vicinam Apsyrli ejusdam, prædonum magistri, sedem duxerunt, cui et Corymbus minister erat, mercede et prædæ partitione conductus. Inter navigandum ob quotidianum adspectum Corymbus deperire cœpit Habrocomen, exurebatque magis in dies adolescentis consuetudo.

XV. Et in ipsa quidem navigatione, ejus inflecti posse sensum non putabat; videbat enim Anthiæ amore captum, et in magna animi ægitudine versari; vim inferre periculosum videbatur, metuenti, ne quid gravius in se patiraret; ubi vero in Tyrum descenderunt, diutius sustinere non potuit, quin primo Habrocomen officiis demereri conaretur et hortaretur bono esse animo et omnem curam præstaret; qui Corymbum sui misericordia hæc omnia facere existimabat. Deinde Corymbus Euxinum quemdam e sociis prædonibus amoris sui conscium facit rogatque auxiliatorem se præbeat consiliumque det, quonam modo adolescentis animus impelli possit. Euxinus hæc a Co-

Κορύμβου· καὶ γὰρ αὐτὸς ἐπ' Ἀνθείᾳ δέκεται πονήρως καὶ ἦρα τῆς κόρης φοβερὸν ἔρωτα· λέγει δὲ πρὸς τὸν Κόρυμβον καὶ τὰ αὐτοῦ καὶ συνεβούλευσε μὴ ἐπὶ πλέον ἐπανιᾶσθαι, ἀλλ' ἔργου ἔχουσιν· καὶ γὰρ, ἔφη, σφόδρα ἀγεννὲς κινδυνεύοντας καὶ παραβαλλομένους μὴ ἀπολαύειν μετ' ἀδείας, ὧν ἐκτησάμεθα (μετὰ) πόνων· δυνησόμεθα δ' αὐτοὺς, ἔλεγεν, ἐξαιρέτους παρ' Ἀψύρτου λαβεῖν δωρεάν. Ταῦτ' εἰπὼν βραδίως ἔπειθεν αὐτὸν ἐρῶντα. Καὶ δὴ συντίθενται κατὰ ταῦτα τὸν ὑπὲρ ἀλλήλων ποιήσασθαι πόρους καὶ πείθειν οὗτος μὲν Ἀβροκόμην, Κόρυμβος δ' Ἀνθειαν.

ΙΓ. Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ ἔκειντο ἄθυμοι, πολλὰ προσδοκῶντες, ἀλλήλοις διαλεγόμενοι, συνεχὲς ὁμνύοντες τηρήσειν τὰ συγκείμενα. Ἐρχονται δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁ Κόρυμβος καὶ ὁ Εὐξείνος καὶ φράσαντες ἰδίᾳ τι θέλιν εἰπεῖν, ἀπάγουσι καθ' αὐτοὺς, ὁ μὲν τὴν Ἀνθειαν, ὁ δὲ τὸν Ἀβροκόμην. Τοῖς δ' αἶ τε ψυχὰι ἐκραδαίνοντο καὶ οὐδὲν ὑγιὲς ὑπενόουν. Λέγει οὖν ὁ Εὐξείνος πρὸς τὸν Ἀβροκόμην ὑπὲρ Κορύμβου· μεί-
 20 ράκιον, εἰκὸς μὲν ἐπὶ τῇ συμφορᾷ φέρειν χαλεπῶς, οἰκέτην μὲν ἐξ ἐλευθέρου γενόμενον, πένητα δ' ἀντ' εὐδαίμονος· δεῖ δὲ σε τῇ τύχῃ πάντα λογίσασθαι καὶ στέργειν τὸν κατέχοντα δαίμονα καὶ τοὺς γενομένους δεσπότας ἀγαπᾶν. Ἴσθι γοῦν, ὥς ἐνεστί σοι καὶ εὐ-
 25 δαιμοσύνην καὶ ἐλευθερίαν ἀπολαβεῖν, εἰ θελήσεις πείθεσθαι τῷ δεσπότη Κορύμβῳ· ἔρξ' γὰρ σου σφόδρὸν ἔρωτα καὶ πάντων ἔτοιμός ἐστι δεσπότην ποιεῖν τῶν ἑαυτοῦ. Πείσῃ δὲ χαλεπὸν μὲν οὐδὲν, εὐνούστερον δὲ σεαυτοῦ τὸν δεσπότην ἐργάσῃ. Ἐννόησον δ' ἐν οἷς
 30 ὑπάρχεις· βοηθὸς μὲν οὐδεὶς, γῆ δ' αὐτῇ ξένη καὶ δεσπότη ληστὰ καὶ οὐδεμία τιμωρίας ἀποφυγὴ ὑπερφανήσαντι Κόρυμβον. Τί δέ σοι γυναικὸς δεῖ νῦν καὶ πραγμάτων; τί δ' ἐρωμένης τηλικῶδ' ὄντι; πάντ' ἀπώρριψον, πρὸς μόνον δεῖ σε τὸν δεσπότην βλέπειν,
 35 τούτῳ κελεύσαντι ὑπακούειν. Ἀκούσας ὁ Ἀβροκόμης εὐθὺς μὲν ἀγανὴς ἦν καὶ οὔτε τι ἀποκρίνεσθαι ἠΰρισε, ἐδάκρυε δὲ καὶ ἀνέστηνε πρὸς αὐτὸν ἀφορῶν, εἰς οἷα ἄρ' ἐλήλυθε· καὶ δὴ λέγει πρὸς τὸν Εὐξείνον, ἐπίτρεψον, δέσποτα, βουλεύσασθαι βραχὺ, καὶ πρὸς πάντα ἀπο-
 40 κρινοῦμαί σοι τὰ βήθέντα. Καὶ ὁ μὲν Εὐξείνος ἀνεχώρει. Ὁ δὲ Κόρυμβος τῇ Ἀνθείᾳ διείλεκτο τὸν ἔρωτα τὸν Εὐξείνου καὶ τὴν παρούσαν ἀνάγκην καὶ ὅτι δεῖ πάντως αὐτὴν πείθεσθαι τοῖς δεσπότης· ὑπέσχετο δὲ πολλὰ καὶ γάμον νόμιμον καὶ χρήματα πεισθείσῃ
 45 καὶ περιουσίαν. Ἡ δ' αὐτῇ τὰ ὅμοια ἀπεκρίνατο, αἰτησαμένη βραχὺν βουλεύσασθαι χρόνον. Καὶ ὁ μὲν Εὐξείνος καὶ ὁ Κόρυμβος μετ' ἀλλήλων ἦσαν περιμένοντες ὅ τι ἀκούσονται ἡλιζον δ' αὐτοὺς βραδίως πείσειν.

rymbo audire gaudet : ipse namque ob Anthiam misere se habebat, quam vehementi amore ardebat ; sua porro Corymbo narrat et ne ulterius sese afflicteret, sed instet operi, suadet ; additque : Ignavum omnino est, nos obicere periculis, at labore partis non frui securos. Poterimus hos delectos ab Apsyrtio dono accipere. His dictis facile amanti persuadet, statuuntque mutuum sibi navare operam ; conaturque hic Habrocomen, Corymbus Anthiam exorare.

XVI. Illi hoc tempore conciderant animo, multumque de his, quæ expectanda forent, invicem sermonem habebant, subinde jurantes, se conventa servaturos. Corymbus et Euxinus ad illos accedunt et aliquid seorsum dicendum habere affirmantes, secum abducit ille Anthiam, hic Habrocomen. Quibus vehementer commovetur animus, nihil boni subesse suspicantibus. Euxinus igitur Corymbi gratia Habrocomen alloquitur : non dubito, adolescens, quin propter hoc infortunium valde doleas, quin aegre feras te servum e libero factum esse, pauperem e divite : verum pro fortuna tua tecum perpendenda tibi sunt omnia, præsentī fortunæ acquiescendum, herique amandi jam tui. Scias autem, in te esse, libertatem ac prosperitatem recuperare, dummodo hero Corymbo obsequentem te præbeas ; is enim vehementer te amat, paratusque est, omnium, quæ possidet, te dominum constituere. Nil durum patieris, immo benevolentiorē tibi herum efficies. Ubi sis, cogita : auxiliator nullus, terra ipsa ignota, heri piratæ, nullaque supplicii vitandi spes Corymbum fastidienti. Quid tibi nunc uxore aut re familiari opus est ? quid amica, teneræ adeo ætatis cum sis ? Hæc omnia te abicere oportet, unumque herum respicere, ejusque mandatis obsequi. His auditis Habrocomes primum obmutuit, quid responderet, non inveniēns ; obortisque lacrimis ingemuit, videns, in quæ incidisset : at Euxinum tandem his alloquitur : sine me paulisper, here, quid his omnibus respondeam, consulere. Euxinus discedit : Corymbus vero Euxini amorem Anthiæ exposuerat, presentemque necessitatem heris omnino morem gerendi ; multa pollicitus, legitimas nuptias, argenti copiam, si paret, omniumque rerum abundantiam. Illa par responsum dederat, paulum temporis ad deliberandum petens. Euxinus et Corymbus una expectabant, quid audituri essent ; sperabantque, se facile illis id esse persuasuros.

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Α'. Ὁ δ' Ἀβροκόμης καὶ ἡ Ἀνθεία ἦγον εἰς τὸ δωματίον ἐνθα συνήθως διητῶντο καὶ πρὸς ἀλλήλους εἰπόντες ἅπερ ἤκηκόσαν, καταβαλόντες ἑαυτοὺς ἔκλαιον, ὠδύροντο. Ὡς πάτερ, ἔλεγον, ὦ μήτερ, ὦ πατρίς φίλτατῃ καὶ οἰκεῖται καὶ συγγενεῖς. Τελευταῖον δ' ἀνευγκῶν ὁ Ἀβροκόμης, ὡς κακοδαίμονες, ἔφησεν, ἡμεῖς, τί ἄρα πεισόμεθα, ἐν γῇ βαρβάρῳ, πειρατῶν ὕβρει παραδιδόντες; Ἀρχεται τὰ μεμάντευμένα· τιμωρίαν ἤδη μ' ὁ θεὸς τῆς ὑπερηφανίας εἰσπράττει· ἐρᾷ Κόρυμβος ἐμοῦ, σοῦ δ' Εὐξείνου. Ὡς τῆς ἀκαίρου πρὸς ἑκατέρου εὐμορφίας· εἰς τοῦτ' ἄρα μέχρι νῦν σώφρων ἐτηρήθην, ἵν' ἐμαυτὸν ὑποθῶ ληστὴ ἐρῶντι τὴν αἰσχρὰν ἐπιθυμίαν; καὶ τίς ἐμοὶ βίος περιλείπεται, πόρνη μὲν ἀντὶ ἀνδρός γενομένη, ἀποστερηθέντι δ' Ἀνθείας τῆς ἐμαῆς; Ἀλλ' οὐ μὰ τὴν μέγρις ἄρτι σωπροσύνην ἐκ παιδὸς μοι σύντροπον, οὐκ ἂν ἐμαυτὸν ὑποβείην Κορύμβῳ· τεθνήσκειν δὲ πρότερον καὶ φανοῦμαι νεκρὸς σώφρων. Ταῦτ' ἔλεγε καὶ ἐπεδάκρυεν. Ἡ δ' Ἀνθεία, φεῦ τῶν κακῶν, εἶπεν, ταχέως γε τῶν ὄρκων ἀναγκαζόμεθα, ταχέως τῆς δουλείας πειρώμεθα· ἐρᾷ τις ἐμοῦ καὶ πείσειν ἤλπιζεν εἰς εὐνὴν ἐλεύσεσθαι τὴν ἐμὴν μετὰ Ἀβροκόμην καὶ συγκατακλιθήσεσθαι καὶ ἀπολαύσειν ἐπιθυμίας; Ἀλλὰ μὴ οὕτως ἐγὼ φιλόζῳος γενόμην, μήτ' ὑπομείναιμι ὑβρισθεῖσα ἰδεῖν τὸν ἥλιον. Δεδόθῃ ταῦτα· ἀποθνήσκωμεν, Ἀβροκόμη· ἔσομεν ἀλλήλους μετὰ θάνατον, ὅπ' οὐδενὸς ἐνοχλούμενοι.

Β'. Καὶ τοῖς μὲν ταῦτ' ἐδεδόκτο· ἐν δὲ τούτῳ Ἀψυρτος, ὁ προεστὴς τοῦ ληστηρίου, πυθόμενος ὅτι θ' ἤκουσιν οἱ περὶ τὸν Κόρυμβον καὶ ὅτι πολλὰ εἶεν καὶ θαυμάσια κομίζοντες χρήματα, ἦκεν εἰς τὸ χωρίον καὶ εἶδε τε τοὺς περὶ Ἀβροκόμην καὶ κατεπλάγῃ τὴν εὐμορφίαν καὶ εὐθὺς, μέγα κέρδος νομίζων, ἤτήσατο ἐκείνους. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα χρήματα καὶ κτήματα καὶ παρθέλους, ὅσαι συνελήφθησαν, διένειμε τοῖς περὶ τὸν Κόρυμβον πειραταῖς· ὁ δ' Εὐξείνου καὶ ὁ Κόρυμβος ἄκοντες μὲν συνεχώρουν τοὺς περὶ τὸν Ἀβροκόμην τῇ Ἀψύρτῃ, συνεχώρουν δ' οὖν ἀνάγκῃ. Καὶ οἱ μὲν ἀπηλλάσσοντο· ὁ δ' Ἀψυρτος παραλαβὼν τὸν Ἀβροκόμην καὶ τὴν Ἀνθείαν καὶ οἰκέτας δύο, Λεύκωνα καὶ Ρόδην, ἤγαγεν εἰς τὴν Τύρον. Περίδλεπτος δ' ἦν αὐτῶν ἡ πομπὴ καὶ πάντες ἐτεθαυμάζεσαν τὸ κάλλος, καὶ ἄνθρωποι βάρβαροι, μήπω πρότερον τοσαύτην ἰδόντες εὐμορφίαν, θεοὺς ἐνόμιζον εἶναι τοὺς βλέπομένους, ἐμακάριζον δὲ τὸν Ἀψυρτον οἷους οἰκέτας εἶη κακῆς. Ἀγαγὼν δ' αὐτοὺς εἰς τὴν οἰκίαν παρδιδώσιν οἰκίτῃ πιστῇ δι' ἐπιμελείας κελεύσας ἔχειν, ὥς μεγάλα κερδανῶν, εἰ ἀπόδοιτο τῆς ἀξίας αὐτοὺς τιμῆς.

Γ'. Καὶ οἱ μὲν περὶ τὸν Ἀβροκόμην ἐν τούτοις ἦσαν· ἡμερῶν δὲ διαγενομένων ὀλίγων, ὁ μὲν Ἀψυρτος ἐπ' ἄλλην ἐμπορίαν εἰς Συρίαν ἀπῆλθε, θυγάτηρ δ' αὐτοῦ, Μαντὴ ὄνομα, ἡράσθη τοῦ Ἀβροκόμου· ἦν δὲ καλὴ καὶ

XENOPHON EPHE.

LIBER SECUNDUS.

I. Habrocomes et Anthia in cubiculum, ubi degere consueverant, ingressi, quæ quisque audiverat, narrant, et humi prostrati plorabant et conquerebantur, o carissimi parentes, o patria, o cognati, o domestici! Tandem se colligens Habrocomes, eheu nos, inquit, miseros! Quid tandem patiemur in hac barbarorum piratarum regione, ipsorum injuriis obnoxii? Jam prædictorum initium, jam deus me pro superbia ulciscitur: Corymbus mei amore captus, tui Euxinus. O incommodam utrique formam! Ad hoc igitur tamdiu me castum servavi, ut prædoni turpi libidine insanienti me substernerem? Quænam mihi vita futura est, pathico jam, non homini, et ab Anthia mea abrepto? Verum per pudicitiam juro mihi sociam a puero, ante moriar, et castus vel mortuus apparebo, quam Corymbo morem geram. His dictis lacrimari cœpit. Anthia, heu, inquit, quanta mala! Cito contra jusjurandum (quid facere) cogimur, cito experimur servitutem. Deperiens me quidam flectere sperare potuit, et mecum post Habrocomen concumbere, ac potiri desiderio suo? At non sic vivere amem, ut hanc perpessa contumeliam solem videre sustineam. Stat sententia; moriamur, Habrocoma: nos invicem habebimus post mortem, a nemine amplius vexati.

II. Si quidem ita statuerunt; interea Apsyrus, prædonum dux, Corymbi reditu audito, multa et pretiosa afferentis, in eum locum venerat. Qui statim atque Habrocomen et Anthiam vidit, formam admiratus, magnum se lucrum esse facturum existimans, eos sibi petiit. Reliquam prædam, pecunias, supellectilem ac virgines omnes Corymbo ejusque sociis dividit. Euxinus et Corymbus inviti Habrocomen et Anthiam Apsyrto concesserunt; coacti tamen concesserunt. Illi itaque abiire, Apsyrus Habrocomen et Anthiam, famulosque duos, Leuconem et Rhodam, acceptos Tyrum duxit. Conspicua fuit illorum deductio, mirabantur omnes formam, cui nemo ante parem viderat, putabantque homines barbari deos esse quos viderent, beatumque dicebant Apsyrum, qui tales famulos comparasset. In domum ductos fido famulo tradit, quem illos diligenter curare jubet; se maximum lucrum facturum speraus, si venderet justo pretio.

III. Et sic se habebant res Habrocomæ. Paucis vero post diebus, cum Apsyrus in Syriam abiisset mercandi gratia, ejus filia Manto deperire cœpit Habrocomen, venusta et viro matura, multum tamen forma Habrocomæ

ἑραία γάμων ἔρη, πολὺ δὲ τοῦ Ἀβροκόμου κάλλους ἀπελείπετο. Αὕτη ἡ Μαντὼ ἐκ τῆς συνήθους μετὰ τοῦ Ἀβροκόμου οἰκίτης ἀλίσκεται καὶ ἀκατασχέτως εἶχε καὶ ἠπόρει, ὅ τι ποιῆσαι· οὔτε γὰρ πρὸς τὸν Ἀβροκόμην εἰπεῖν ἐτόλμα, γυναῖκα εἰδυῖα ἔχοντα, καὶ πείσειν οὐδέποτε· ἐλπίζουσα, οὔτ' ἄλλω τινὶ τῶν ἑαυτῆς δέει τοῦ πατρός· δι' ἃ δὲ καὶ μᾶλλον ἀνεκαίετο καὶ διέκειτο πονήρως· καὶ οὐκέτι καρτεροῦσα, ἔγνω πρὸς τὴν Ῥόδην, τὴν σύντροφον τῆς Ἀνθείας, οὖσαν ἑλικιώτιν καὶ κόρην, κατεπειν τὸν ἔρωτα· ταύτην γὰρ μόνην ἤλπιζε συνεργήσιν αὐτῇ πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν. Καὶ δὲ, σκολῆς λαβομένη, ἄγει τὴν κόρην πρὸς τὰ πατρῶα ἐπὶ τῆς οἰκίας ἱερὰ, καὶ δεῖται μὴ κατεπειν αὐτῆς καὶ δρκους λαμβάνει καὶ λέγει τὸν ἔρωτα τοῦ Ἀβροκόμου καὶ ἱκετεύει συμβαλέσθαι καὶ πολλὰ ὑπέσχετο συμβαλλομένη. Ἐφη δ' ἴσθι μὲν οἰκέτις οὖσα ἐμῇ, ἴσθι δ' ὀργῆς πειρασμένη βραδάρου καὶ ἡδίκημένης. Ταῦτ' εἰπούσα ἀπέπεμπε τὴν Ῥόδην. Ἢ δ' ἐν ἀμυχάνῳ κακῷ ἐγεγόνει· τό τε γὰρ εἰπεῖν Ἀβροκόμην παρητεῖτο, φιλοῦσα τὴν Ἀνθειαν· πάνυ δ' ἐδεδοίκει τῆς βραδάρου τὴν ὀργήν. Ἐδοξεν οὖν αὐτῇ καλῶς ἔχειν, Λευκῶνι πρῶτον ἀνακοινῶσαι τὰ ὑπὸ τῆς Μαντῶς εἰρημένα. Ἦν δὲ καὶ τῇ Ῥόδῃ κοινωνήματα ἐξ ἔρωτος γενόμενα πρὸς Λευκῶνα καὶ συνῆσαν ἀλλήλοις ἐπὶ ἐν Ἐφέσῳ. Τότε δὲ λαβομένη μόνου, ὧ Λευκῶν, ἔφη, ἀπολώλαμεν τελείως· νῦν οὐκέτι τοὺς συντρόφους ἔχομεν· ἡ τοῦ δεσπότου θυγάτηρ Ἀψύρτου ἐρᾷ μὲν Ἀβροκόμου σφοδρὸν ἔρωτα, ἀπειλεῖ δὲ, εἰ μὴ τύχη, δεῖν ἡμᾶς ἐργάσασθαι· σκόπει τοίνυν τί δεῖ ποιεῖν· τὸ γὰρ ἀντειπεῖν τῇ βραδάρῳ σφαλερόν· τὸ δ' ἀποξεῦσαι Ἀβροκόμην Ἀνθείας, ἀδύνατον. Ἀκούσας ὁ Λευκῶν δακρύων ἐνεπλήσθη, μεγάλας ἐκ τούτων συμφορὰς προσδοκῶν· ὅπερ δ' ἀνεγκῶν, σιώπα, ἔφη, Ῥόδη, ἐγὼ γὰρ ἔκαστα διοικίσει.

Δ'. Ταῦτ' εἰπὼν ἔρχεται πρὸς Ἀβροκόμην. Τῷ δ' ἄρ' οὐδὲν ἔργον ἦν ἡ φιλεῖν Ἀνθειαν καὶ ὑπ' ἐκείνης φιλεῖσθαι καὶ λαλεῖν ἐκείνη καὶ ἀκούειν λαλούσης. Ἐλθὼν δὲ παρ' αὐτοῦς, τί ποιοῦμεν, σύντροφοι; τί δὲ βουλευόμεθα οἰκέται; δοκεῖς τινὶ τῶν δεσποτῶν, Ἀβροκόμῃ, καλός· ἡ θυγάτηρ ἡ Ἀψύρτου πονήρως ἐπὶ σοὶ διάκειται καὶ ἀντειπεῖν ἐρώσῃ βραδάρῳ παρθένῳ χαλεπόν· σὺ οὖν ὅπως σοὶ δοκεῖ βουλευσάμενος, σῶσον ἡμᾶς ἅπαντας καὶ μὴ περιῖδης ὀργῇ δεσποτῶν ὑποπεσόντας. Ἀκούσας ὁ Ἀβροκόμης εὐθύς μὲν ὀργῆς ἐνεπλήσθη, ἀναβλέψας δ' ἀτενὲς εἰς τὸν Λευκῶνα, ὧ πονηρὲ, ἔφη, καὶ Φοινίκων τῶν ἐνταῦθα βραβαρώτερε, ἐτόλμησας εἰπεῖν πρὸς Ἀβροκόμην τοιαῦτα ῥήματα, καὶ παρούσης Ἀνθείας ἄλλην παρθένον μοι διηγῇ; Δούλος μὲν εἰμι ἀλλὰ συνθήκας οἶδα τηρεῖν. Ἐχουσιν ἐξουσίαν μου τοῦ σώματος, τὴν ψυχὴν δ' ἐλευθέραν ἔχω. Ἀπειλεῖτω νῦν, εἰ θέλει, Μαντὼ ἔφη καὶ βρόχους καὶ πῦρ καὶ πάνυ ὅσα δύναται σῶμα ἐνεγκεῖν οἰκέτου· οὐ γὰρ ἂν ποτε πεισθῇ ἐκὼν Ἀνθειαν ἀδικῆσαι. Ὁ μὲν ταῦτ' ἔλεγεν· ἡ δ' Ἀνθεῖα ὑπὸ συμφορᾶς

cedens. Adolescentis consuetudine capta, se cohibere non poterat, quid faceret nescia; neque enim illi aperire audebat, quem, cum uxorem habere nosset, flectere desperaret, nec suorum cuiquam, patris metu: quo magis urebatur, ac misero se habebat, adeo ut amplius sustinere non valens, Rhodæ amorem narrare statueret, sociali Anthiæ, puellæ, et æquali, quam unam sperabat cupiditatis suæ adjutricem fore. Arrepta igitur occasione puellam in sacellum patris domesticum ducit; acceptoque jurejurando, obsecrat, ne se proderet; amorem, quo Habrocomen amplectebatur, aperit, ejusque opem implorat, multa opitulanti pollicita. Scias, inquit, te mihi famulam, atque iræ meæ obnoxiam, si injuria affeceris, meque barbaram esse. His dictis Rhodam dimisit, quæ admodum anxia fuit: id enim Habrocomæ narrare aversabatur amore Anthiæ, et omnino pertimescebat barbaræ mulieris iram. Visum ergo est, primum eorum, quæ a Manto audierat, Leuconem certiorum facere, quo a se amato, utebatur familiariter; consuetudinem enim et Ephesi habuerant. Ubi solum deprehendit, perimus, inquit, o Leucon: sodales diutius non habebimus. Herilis filia Habrocomen deperit, minaturque, ni potiat, diro supplicio nos esse affecturam. Quid agendum, dispice. Abnuere barbaræ parum tutum; neque tamen ab Anthia Habrocomes divelli se patietur. Leuconi hæc audienti lacrimæ obortæ sunt, cum magna inde futura mala prævideret; tandem ubi se collegit, sileas, inquit, Rhoda: ego enim omnia disponam.

IV. Statimque Habrocomen adit, cui unum opus erat osculari Anthiam et ab illa basiari, eandemque alloqui et loquentem audire. Hos accedens, quid agimus, inquit, sodales? quid nos servi consulimus? Habrocoma, cuidam ex heris pulcher videris: Apsyrti filia te misere amat. Barbaræ virgini depereunti non obsequi, incommodum est. Tu igitur consilium, quod tibi videtur, capiens, teque et nos omnes serva, neque herili iracundiæ obnoxios fieri patiaris. His auditis Habrocomes repente impletur ira, intentisque in Leuconem oculis hæc, inquit, scelus, Habrocomæ dicere audes, Phœnicibus hisce barbarior et coram Anthia mihi aliam puellam memoras? Servas quidem sum; at novi promissa servare. In corpus potestatem habent, sed liber mihi restat animus. Minetur Manto, si velit, gladios, laqueos, ignem et omnia, quæ corpus famuli pati potest; neque tamen mihi persuadebit, ut Anthiæ

ἐκεῖτο ἀγανῆς, οὐδὲ προσφθέγγασθαι τι δυναμένη· ὅφρ
 δὲ καὶ μόλις αὐτὴν ἐγείρασα, ἔγω μὲν, φησίν, Ἀβρο-
 κόμην, τὴν εὐνοίαν τὴν σὴν καὶ στέργεσθαι διαφερόντως
 ὑπὸ σου πεπίστευκα, ἀλλὰ δέομαί σου, τῆς ψυχῆς [καί]
 5 τῆς ἐμῆς δέσποτα, μὴ προδοῖς ἐαυτὸν, μηδ' εἰς ὀργὴν
 ἐμβάλης βαρβαρικὴν· συγκαταθού δὲ τῇ τῆς δεσποίνης
 ἐπιθυμίᾳ, καὶ γὰρ ὑμῖν ἀπειμι ἐκποδῶν, ἐξαυτὴν ἀπο-
 κτείνασα. Τοσοῦτόν σου δεήσομαι, θάψον αὐτὸς καὶ
 φιλῶσον πεσοῦσαν καὶ μέμνησο Ἀνθείας. Ταῦτα
 10 πάντ' εἰς μέλιζονα συμφορὰν τὸν Ἀβροκόμην ἦγε καὶ
 ἡ πόρεῖ ὅστις γένηται.

Ε'. Καὶ οἱ μὲν ἐν τούτοις ἦσαν· ἡ δὲ Μαντῶ χρο-
 νίζουσης τῆς Ῥόδου, οὐκέτι καρτεροῦσα γράφει γραμ-
 ματεῖον πρὸς τὸν Ἀβροκόμην· ἦν δὲ τὰ ἐγγεγραμμένα
 15 τοιαῦτα· Ἀβροκόμη τῷ καλῷ δέσποινα ἡ σὴ χαίρειν.
 Μαντῶ ἐρῶ σου, μηκέτι φέρειν δυναμένη· ἀπρεπὲς μὲν
 ἴσως παρθένοι, ἀναγκαῖον δὲ φιλοσύη, δέομαι, μὴ με
 περιόχῃς, μηδ' ὑβρίσῃς τὴν τὰ σὰ ἡρημένην. Ἐάν γάρ
 πεισθῇς, πατέρα τὸν ἐμὸν Ἀψυρτον ἐγὼ πείσω, σοὶ μὲ
 20 συνοικίσει καὶ τὴν νῦν σοὶ γυναῖκα ἀποσκευασόμεθα·
 πλουτήσεις δὲ καὶ μακάριος ἔσῃ· ἐάν δ' ἀντεῖπῃς, ἐννόει
 μὲν οἷα πείσῃ, τῆς ὑβρισμένης ἐαυτὴν ἐκδικούσης, οἷα
 δ' οἱ μετὰ σου [κοινοί], τῆς σῆς ὑπερηφανίας σύμ-
 βουλοι γινόμενοι. Τοῦτο τὸ γράμμα λαβοῦσα καὶ
 25 κατασημαμένη, δίδωσι θεραπαίνῃ τινὶ ἐαυτῆς βαρ-
 βάρῃ, εἰποῦσα Ἀβροκόμην κομίζειν. Ὁ δ' ἔλαβε καὶ
 ἀνέγνω καὶ πᾶσι μὲν ἤχθετο τοῖς ἐγγεγραμμένοις, μά-
 λιστα δ' αὐτὸν ἐλύπει τὰ περὶ τῆς Ἀνθείας. Κάκεινήν
 μὲν τὴν πινακίδα κατέχει, ἄλλην δὲ γράφει καὶ δίδωσι
 30 τῇ θεραπαίνῃ· ἦν δὲ τὰ ἐγγεγραμμένα· Δέσποινα, ὅτι
 βούλει, ποιεῖ καὶ χρῶ σώματι, ὥς οἰκέτου· καὶ εἴτ'
 ἀποκτείνειν θέλεις, ἐτοιμός· εἴτε βασανίζεις, ὅπως ἐθέ-
 λεις βασανίζε· εἰς εὐνὴν δὲ τὴν σὴν οὐκ ἂν ἔλθοιμι,
 οὔτ' ἂν τοιαῦτα πεισθείην κελευούσῃ. Λαβοῦσα ταῦτα
 35 τὰ γράμματα ἡ Μαντῶ, ἐν ὀργῇ ἀκατασχέτῳ γίνεται
 καὶ ἀναμίζασα πάντα, φθόνον καὶ ζηλοτυπίαν, λύπην,
 φόβον, ἐνενόει ὅπως τιμωρήσαιο τὸν ὑπερηφανοῦντα.
 Καὶ δὴ καὶ ἐν τούτῳ ἔρχεται μὲν ἀπὸ Συρίας Ἀψυρτος,
 ἄγων τινὰ τῇ θυγατρὶ νυμφίον ἐκείθεν, Μοῖριν ὄνομα·
 40 ὥς δ' ἀφίκετο εὐθὺς ἡ Μαντῶ τὴν καθ' Ἀβροκόμου
 τέχνην συνετάττετο καὶ σπαράττασας τὰς κόμας καὶ
 περιρρηξάμενὴ τὴν ἐσθῆτα, ὑπαντήσασα τῷ πατρὶ καὶ
 προσπεσοῦσα πρὸς τὰ γόνατα, οἰκτερον, ἔφη, πάτερ,
 45 θυγατέρα τὴν σὴν ὑβρισμένην ὑπ' οἰκέτου· ὁ γὰρ σώ-
 φρων Ἀβροκόμης ἐπείρασε μὲν παρθενοῖαν τὴν ἐμὴν
 ἀρνήσθαι, ἐπεβούλευσε δὲ καὶ σοὶ, λέγων ἐρᾶν μου.
 Σὺ οὖν ὑπὲρ τηλικούτων τολμημάτων εἰσπραξάι παρ'
 αὐτοῦ τιμωρίαν τὴν ἀξίαν· ἢ εἰ δίδως ἐκδοτὸν θυγατέρα
 50 τὴν σὴν τοῖς οἰκέταις ἐξαυτὴν φθάσασα ἀποκτενῶν.
 ΣΤ'. Ἀκούσας δ' Ἀψυρτος καὶ δοῖας ἀληθῆ λέγειν
 αὐτὴν, ἡρεύνησε μὲν τὸ πραγμαθὲν οὐκέτι, μεταπεμφά-
 μενος δὲ τὸν Ἀβροκόμην, ὃν τολμηρὰ καὶ μισαρὰ, εἶπεν,
 κεφαλῇ, ἐτόλμησας εἰς δεσπότης τοὺς σοὺς ὑβρίσαι καὶ
 δεσφθεῖραι παρθένον ἡθελήσας, οἰκέτης ὢν; ἀλλ' οὔτε

injuriā faciā illens. Hæc illa dicente Anthia, percussa
 infortunio, ore presso obmutuit, nihil eloqui valens; ac
 se vix tandem colligens: equidem, Habrocoma, benevo-
 lentiam erga me tuam perspectam habeo, et amari a te
 probe sentio; verum te dominum animæ meæ precor, ne
 te ipsum prodas, neque barbaricæ iræ objicias: heræ de-
 siderio obtempera: ego vero a vobis procul abeam et me
 occidam. Hoc tantum exposco, ut ipse sepelias, cadentem
 exosculeris et Anthiam in memoria habeas. Hæc omnia
 in majus infortunium Habrocomen adduxere et quid de se
 fieret ignorabat.

V. Illi quidem in hoc discrimine versabantur. At Manto,
 Rhoda diu absente, amoris impatiens, epistolium scribit
 Habrocomæ his verbis: Habrocomæ formoso hera tua
 salutem. Manto, te misere amo, non amplius amorem
 ferre valens. Id minus fortasse virginem decet, sed amanti
 necessitas incumbit: ne me despicias, precor, neque con-
 tumelia afficias, cui tua maxime cordi sunt. Si enim ob-
 temperes, a parente ego Apsyrto impetrahō, ut tibi con-
 connubio jungar et conjugem nunc tuam submovebimus:
 dives eris et beatus: at si adverseris, qualia passurus ipse
 sis, cogita, memet a te contempta supplicium de te su-
 mente, qualiaque sodales tui arrogantiae consiliarii. Hanc
 epistolam signatam ancillæ cuidam barbaræ dat Habro-
 comæ reddendam. Qui acceptam legens, ea omnia, quæ
 inscripta erant, moleste fert, maxime quæ Anthiam atti-
 nent. Tabellam hanc retinet, aliam conscribit et dat an-
 cillæ perferendam, his verbis: Facias, hera, quod lubet et
 corpore hoc utere ut servi. Si me vis occidere, presto
 sum; si tormentis cruciari, quo velis modo, crucia. Non
 ego ad te concubitum veniam: non hæc imperanti obe-
 diam. Manto, hæc epistola accepta, præcipiti ira corripi-
 tur: invidia, zelotypia, mœrore ac metu simul percussa
 cogitat, quomodo fastidientem ulciscatur. Interea Apsyr-
 tus e Syria redit, sponsum inde filiæ adducens, cui nomen
 Moeridi. Qui ut advenit, Manto, artificio in Habrocomen
 composito, capillis turbatis lacerataque veste patri obviam
 fit et ad genua procidens, miserere, inquit, pater, filiæ a
 famulo injuriā passæ. Pudicus ille adolescens Habrocomēs
 virginitatem meam spoliare conatus est, tibi que injuriā
 facere, mei se amore captum dicens. Tu igitur pro talibus
 ausis ab eo pœnas pete dignas. Vel si filiam tuam famulis
 nuptum dare decreveris, mortem mihi ante consciscam.

VI. Illis auditis Apsyrtus, illam vera dicere existimans,
 nihil amplius de facinore inquit, sed arcessitum Habro-
 comen increpat, o auciācissimum et scelestum caput! Ausus
 es heris contumeliam facere et servus virginem viliare?

χαίρεις· ἐγὼ γὰρ σε τιμωρήσομαι, καὶ τοῖς ἄλλοις οἰκέταις τὴν σὴν αἰκίαν ποιήσομαι παράδειγμα. Εἰ-
 πὼν, οὐκέτι ἀνασχόμενος οὐδὲ λόγου ἀκούσαι, ἐκέλευσε
 περιρρῆξαι τὴν ἐσθῆτα αὐτοῦ τοῖς οἰκέταις καὶ φέρειν
 5 πῦρ καὶ μάστιγας καὶ παῖειν τὸ μεῖράκιον. Ἦν δὲ τὸ
 θέαμα ἐλεεινόν· αἶ τε γὰρ πληγαὶ τὸ σῶμα πᾶν ἡπνίζον
 βασάνων ἀήθες ὃν οἰκετικῶν· τό θ' αἶμα κατέρρει πᾶν
 καὶ τὸ κάλλος ἐμαραίνεται. Προσῆγεν αὐτῷ καὶ δεσμὰ
 φοδερὰ καὶ πῦρ καὶ μάλιστ' ἐχρῆτο ταῖς βασάνοις κατ'
 10 αὐτοῦ, τῷ νυμφίῳ τῆς θυγατρὸς ἐνδεικνύμενος, ὅτι
 σώφρονα παρθένον ἄζεται. Ἐν τούτῳ ἡ Ἀνθεια
 προσπίπτει τοῖς γόνασι τοῦ Ἀψύρτου καὶ ἐδεῖτο ὑπὲρ
 Ἀβροκόμου· ὁ δὲ, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον, ἔφη, διὰ σὲ κολα-
 σθήσεται, ὅτι καὶ σὲ ἡδίκησε, γυναῖκα ἔχων ἄλλης ἐρῶν.
 15 Καὶ τότε ἐκέλευσε δῆσαντας αὐτὸν ἐγκαθεῖρξαι τινι οἰ-
 κήματι σκοτεινῷ.

Ζ'. Καὶ ὁ μὲν ἐδέδετο καὶ ἦν ἐν εἰρκτῇ· δεινὴ δ' αὐ-
 τὸν ἀθυμία καταλαμβάνει καὶ μάλιστ' ἐπεὶ Ἀνθειαν
 οὐχ ἑώρα· ἐξήτει δὲ θανάτου τρόπους πολλοὺς ἀλλ' εὐ-
 20 ρισκεν οὐδένα, πολλῶν τῶν φρουρούντων ὄντων. Ὁ δ'
 Ἀψύρτος ἐποίει τῆς θυγατρὸς τοὺς γάμους καὶ ἐύρταζον
 πολλαῖς ἡμέραις. Ἀνθεια δὲ πάντα πένθος ἦν, καὶ εἰ
 ποτε δυνήθει πείσαι τοὺς ἐπὶ τοῦ δεσμοτηρίου, εἰσῆει
 πρὸς Ἀβροκόμην λαμβάνουσα καὶ κατωδύρετο τὴν
 25 συμφορὰν. Ὡς δ' ἤδη παρεσκευάζοντο εἰς Συρίαν
 ἀπῆλθαι, προὔπεμψεν ὁ Ἀψύρτος τὴν θυγατέρα μετὰ
 δώρων πολλῶν, ἐσθῆτάς τε τὰς Βαβυλωνίους καὶ χρυσὸν
 ἀφθονον καὶ ἄργυρον ἐδίδου· ἐδώρῃσατο δὲ τῇ θυγατρὶ
 Μαντοῖ τὴν Ἀνθειαν καὶ τὴν Ῥόδην καὶ τὸν Λεύκωνα.
 30 Ὡς οὖν ταῦτ' ἔγνω ἡ Ἀνθεια καὶ ὅτι εἰς Συρίαν ἀνα-
 χθήσεται μετὰ Μαντοῦς, δυνήθεισα εἰσελθεῖν εἰς τὸ δε-
 σμοτήριον, περιπλεξαμένη τῷ Ἀβροκόμῳ, δέσποτα,
 εἶπεν, εἰς Συρίαν ἄγομαι δῶρον δοθεῖσα τῇ Μαντοῖ καὶ
 εἰς χεῖρας τῆς ζηλοτυπούσης ἄγομαι· σὺ δ' ἐν τῷ δε-
 35 σμοτηρίῳ μέινας οἰκτρῶς ἀπονήσκεις, οὐκ ἔχων οὐδ'
 ὅστις σοῦ τὸ σῶμα κοσμήσει· ἀλλ' ὁμνύω σοι τὸν ἐμ-
 φοτέρων δαίμονα, ὡς ἐγὼ μενῶ σὴ καὶ ζῶσα κἂν ἀπο-
 θανεῖν δεήσῃ. Ταῦτα λέγουσα ἐφίλει τ' αὐτὸν καὶ
 περιέβαλλε καὶ τὰ δεσμὰ ἡσπάζετο καὶ τῶν ποδῶν
 40 προκυλίετο.

Η'. Τέλος δ' ἡ μὲν ἐξήει τοῦ δεσμοτηρίου· ὁ δὲ,
 ὡς εἶχεν, αὐτὸν ἐπὶ γῆς ῥίψας, ἔστανεν, ἐκλατει, ὦ
 πάτερ, λέγων, φίλτατε, ὦ μῆτερ Θεμιστώ· ποῦ μὲν ἡ
 ἐν Ἐφέσῳ δοκοῦσά ποτ' εὐδαιμονία; ποῦ δ' οἱ λαμπροὶ
 45 καὶ οἱ περίβλεπτοι Ἀνθεια καὶ Ἀβροκόμης, οἱ καλοὶ;
 ἡ μὲν οἴγεται πόρρω ποι τῆς γῆς αἰχμαλώτος, ἐγὼ δὲ
 καὶ τὸ μόνον ἀφῆρημαι παραμύθιον καὶ τεθνήξομαι ὁ
 δυστυχὴς ἐν δεσμοτηρίῳ μόνος. Ταῦτα λέγοντα αὐ-
 τὸν ὕπνος καταλαμβάνει καὶ αὐτῷ ὄναρ ἐφίσταται.
 50 Ἐδοξεν ἰδεῖν αὐτοῦ τὸν πατέρα Λυκομήδην, ἐν ἐσθῇτι
 μελαίνῃ πλανώμενον κατὰ πᾶσαν γῆν καὶ θάλατταν,
 ἐπιστάντα δὲ τῷ δεσμοτηρίῳ λῦσαι τ' αὐτὸν καὶ ἀφίε-
 ναι ἐκ τοῦ οἰκήματος· τὸν δ' ἔππον γενόμενον ἐπὶ
 πολλὰν φέρεσθαι γῆν ὀϊώκοντα ἔππον ἄλλην θύλειαν·

Sed non hoc tibi sic abibit : supplicium de te ego sumam, servisque aliis exempla edam in te. His dictis, sermonem ullum audire recusans, jubet servos vestem ejus discindere, ignemque et verbera asferre et cedere adolescentem. Miserandum spectaculum, plagae enim totum corpus difformabant, servilibus tormentis inassuetum; effluebat sanguis, et pulchritudo marcescebat. Vincula ei formidolosa et ignem adduxit, maximeque tormentis in eum usus est, ut filiae sponso ostenderet, quam pudicam virginem uxorem ducturus esset. Anthia tum ad Apsyrti genua accidit, et pro Habrocoma precatur. Ille, immo et tui causa magis, inquit, plectetur, quod et te uxorem habens injuria affecerit, aliam amans. Jussitque vinciri et obscura cella includi.

VII. Vincit ergo in carcere asservabatur. Tum animus ipsius cecidit, maxime ubi Anthiam non amplius videret. Mortis plures modos quaesivit, neque tamen invenit, cum multi adessent custodes. Interea Apsyrtus filiae nuptias celebravit, multosque festos dies agitarunt. Anthia vero doloris plena, si quando carceris custodes flectere liceret, clam ad Habrocomen ingrediebatur, desolebaturque infortunium. Cum vero jam in Syriam abire pararent, Apsyrtus filiam plurimis muneribus prosecutus dimisit. Vestes Babylonias et auri copiam et argenti largitus est. Filiae Manto Anthiam quoque et Rhodam et Leuconem dono dedit. Cum novisset Anthia, se in Syriam cum Manto abductum iri; ut primum licuit, carcerem ingreditur et Habrocomen amplexata, heu domine, inquit, in Syriam ducor, dono data Manto et in potestatem venio aemula mulieris; tu vero in vinculis manens morieris misere, neque habes, qui corpus curet. Sed tibi sancte juro per utriusque genium, tua manebo, seu vivam, seu mori oporteat. Haec dicens osculatur, amplexaturque, et vincula prensans, volvitur fusa ante pedes.

VIII. Tandem illa carcere exit. Hic mox humi se abiciens, ingemit ploratque, o pater carissime, inquit, o mater Themisto! ubi illa, quae quondam videbatur Ephesi, felicitas? ubi praeclari illi et spectatissimi Anthia et Habrocomes, egregia forma adolescentes? En illa longe abit in longinquam terram captiva: mihi unicum auferitur solatium, et moriar miser in vinculis solus. Haec dicentem corripit somnus, instatque ei somnium. Videre sibi visus est patrem Lycomedem, indutum nigra veste, terras circum omnes et maria vagari, inde ad custodiam pervenire et solvere se vinculis et emittere carcere; ipse vero in equum mutatus ferri per multas terras, equam consecrans,

καὶ τέλος εὐρεῖν τὴν ἵππον καὶ ἀνθρώπον γενέσθαι. Ταῦτ' ὡς ἔδοξεν ἰδεῖν, ἀνέθορέ τε καὶ μικρὰ εὐελπίς ἦν.

Θ'. Ὁ μὲν οὖν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ κατεκλείετο· ἡ δ' Ἀνθεια εἰς Συρίαν ἦγετο καὶ ὁ Λεύκιον καὶ ἡ Ῥόδη. Ὡς δ' ἦγον οἱ περὶ τὴν Μαντῶ εἰς Ἀντιόχειαν, ἐκείθεν γὰρ ἦν Μοῖρις, ἐμνησικάκει μὲν καὶ τὴν Ῥόδην, ἐμίσει δὲ καὶ τὴν Ἀνθειαν. Καὶ δὴ τὴν μὲν Ῥόδην εὐθὺς μετὰ τοῦ Λεύκωνος κελεύει ἐμβιβάσαντάς τινας πλοῖον ὡς πορρωτάτῳ τῆς Συρίαν ἀποδόσθαι γῆς, τὴν δ' Ἀνθειαν οἰκέτῃ συνουσιάζειν ἐνενόει καὶ ταῦτα τῶν ἀτιμοτάτων, αἰπόλῳ τινὶ ἀγροῖαν, ἡγουμένη διὰ τούτου τιμωρήσεσθαι αὐτήν. Μεταπέμπεται δὲ τὸν αἰπόλον, Λάμπωνα τοῦνομα καὶ παραδίδωσι τὴν Ἀνθειαν καὶ κελεύει γυναῖκα ἔχειν καὶ ἐὰν ἀπειθῇ προσέταττε βιάζεσθαι. Καὶ ἡ μὲν ἦγετο ἐπ' ἀγρὸν συνεσομένη τῷ αἰπόλῳ· γενομένη δ' ἐν τῷ χωρίῳ ἔνθα ὁ Λάμπων ἐνεμε τὰς αἴγας, προσπίπτει τοῖς γύναισιν αὐτοῦ, καὶ ἱκετεύει κατοικτεῖραι καὶ (ἀγνήν) τηρῆσαι. Διηγείται δ' ἥτις ἦν, τὴν προτέραν εὐγένειαν, τὸν ἄνδρα, τὴν αἰχμαλωσίαν· ἀκούσας δ' ὁ Λάμπων οἰκτεῖρει τὴν κόρην καὶ ὁμνυσιν ἥ μὴν φυλάξιν ἀμόλυντον καὶ θαρεῖν παρεκελεύετο.

Ι'. Καὶ ἡ μὲν παρὰ τῷ αἰπόλῳ ἦν ἐν τῷ χωρίῳ πάντα χρόνον Ἀβροκόμην θρηνοῦσα. Ὁ δ' Ἀψύρτος ἐρευνώμενος τὸ οἰκημάτιον ἔνθα ὁ Ἀβροκόμης πρὸ τῆς κολάσεως διῆγεν, ἐπιτυγχάνει τῷ γραμματιδίῳ τῷ Μαντοῦς πρὸς Ἀβροκόμην καὶ γνωρίζει τὰ γράμματα καὶ οἱ ἀδίκως Ἀβροκόμην τιμωρεῖται ἔμμεν· εὐθὺς οὖν λῦσαι τ' αὐτὸν προσέταξε καὶ ἀγαγεῖν εἰς ὄψιν. Πανορὰ δὲ καὶ ἔλπεινὰ πεπονθὸς προσπίπτει τοῖς γύναισιν τοῖς Ἀψύρτου· ὁ δ' αὐτὸν ἀνίστησι καὶ, θάρσει, ἔφη, ὦ μεράκιον· ἀδίκως σου κατέγνων, πεισθεὶς θυγατρὸς λόγοις· ἀλλὰ νῦν μὲν σε ἐλεύθερον ἀντὶ δούλου ποιήσω· δίδωμι δὲ σοι τῆς οἰκίας ἄρχην τῆς ἐμῆς καὶ γυναῖκα ἀξιοματῶν τῶν πολιτῶν τινος θυγατέρα· σὺ δὲ μὴ μνησικακήσης τῶν γεγενημένων, οὐ γὰρ ἐκὼν σε ἡδίκησα. Ταῦτ' ἔλεγεν ὁ Ἀψύρτος· ὁ δ' Ἀβροκόμης, ἀλλὰ χάρις, ἔφη, σοι, δέσποτα, οἱ καὶ τὰ ληθὲς ἔμαθες καὶ τῆς σωφροσύνης ἀμείβῃ με. Ἐχαιρον δὲ πάντες οἱ κατὰ τὴν οἰκίαν ὑπὲρ Ἀβροκόμου καὶ χάριν ἤδσαν ὑπὲρ αὐτοῦ τῷ δεσπότη· αὐτὸς δ' ἐν μεγάλῃ συμφορᾷ κατ' Ἀνθειαν ἦν· ἐνενόει δὲ πρὸς ἑαυτὸν πολυλάκης, τί δεῖ ἐλευθερίας ἐμοί; τί δὲ πλούτων καὶ ἐπιμελείας τῶν Ἀψύρτου χρημάτων; οὐ τοιοῦτον εἶναι με δεῖ· ἐκείνην ἢ ζῶσαν ἢ τεθνεῶσαν εὕροισι. Ὁ μὲν οὖν ἐν τούτοις ἦν, διοικῶν μὲν τὰ Ἀψύρτου, ἐνοῶν δὲ, ἐπότε καὶ ποῦ τὴν Ἀνθειαν εὕρησει. Ὁ δὲ Λεύκιον καὶ ἡ Ῥόδη ἤχθησαν εἰς Λυκίαν, εἰς πόλιν Ξάνθον, (θνώτερον δὲ θαλάσσης ἢ πόλις), κἄνταυθα ἐπράθησαν πρεσβύτῃ τινὶ, ὃς αὐτοὺς εἶχε μετὰ πάσης ἐπιμελείας, παῖδας αὐτοῦ νομίζων, καὶ γὰρ ἄτεκνος ἦν. Διῆγον δ' ἐν ἀφθόνοισι μὲν πᾶσιν, ἐλύπου δ' αὐτοὺς Ἀνθεια καὶ Ἀβροκόμης οὐχ ὁρώμενοι.

ΙΑ'. Ἡ δ' Ἀνθεια ἦν μὲν τινα χρόνον παρὰ τῷ

eamque tandem assecutus ad humanam formam reverti. Hæc videre sibi visus surrexit, spei aliquid concipiens.

IX. Dum ille in vinculis custodiebatur, Anthia cum Leucone et Rhoda ducebatur in Syriam. Manto jam cum comitatu Antiochiam venerat, Mœridis patriam, et Rhodæ succensebat et Anthiam oderat. Rhodam statim cum Leucone jubet impositos navigio et longissime a Syriorum finibus abductos, venundari. Anthiam mancipio cuidam despiciatissimo jungere parabat agresti caprario, hoc modo se illam ulturam existimans. Arcessito igitur caprario, Lamponi erat ei nomen, tradit Anthiam, jubetque, uxoris loco habeat, eique, si abnuat conjugium, vim inferat. Illa in agrum abducitur caprario nuptura et ad locum perveniens, ubi Lampo capras pascebat, ejus genibus procumbit, oratque, ut misereatur et castam servet. Quæ sit, narrat, ingenuitatem, virum, servitutem. His auditis Lampo puellam miseratur, jubetque bono esse animo, se castam servaturum jurejurando promittens.

X. Illa quidem in agro apud caprarium erat per omne tempus, Habrocomen cum fletu desiderans. Apsyrtus vero carcerem perscrutatus, ubi Habrocomes ante castigationem degerat, incidit in epistolam a Manto Habrocomæ scriptam, literas dignoscit, et Habrocomen a se injuste puniri didicit: statim igitur et solvi jubet et in conspectum adduci. Ille, mala miseranda passus, procumbit Apsyrti genibus; qui, erigens eum, bono sis, inquit, animo, adolescens; injuste te male habui, filie verbis credens. At nunc te liberum pro servo faciam, teque domui meæ præficiam, uxoremque dabo civis alicujus filiam. Ne sis præterite injuriæ memor, quam non mea sponte feci. Hæc dixit Apsyrtus. Habrocomes, gratiam tibi habeo, inquit, here, quod et verum didicisti et pudicitiam meam remuneraris. Lætati omnes in domo sunt Habrocomæ causa et gratias pro illo habuerunt domino; ipse vero maxime anxius ob Anthiam erat; sæpe enim secum ipse cogitabat, Quid mihi libertas, quid divitiæ, quid imperium in domo Apsyrti? non in his me esse oportet: eam seu vivam, seu mortuam invenire malim. Dum in eo erat, ut Apsyrti res curaret, cogitabat, quo loco et quando Anthiam invenire posset. At Leuconem et Rhodam Xanthum, Lyciæ urbem, (nonnihil a mari dissitam,) ductos, emerat-senex quidam, qui, cum prole careret, eos omni cura prosequabatur et liberorum loco habebat, cetera beatos, moerentes tantum quod Anthia et Habrocomes abessent.

XI. Illa jam aliquod tempus apud caprarium degerat

αἰπόλῳ, συνεχὲς δὲ ὁ Μοῖρις, ἀνὴρ τῆς Μαντούς, εἰς τὸ χωρίον ἐρχόμενος ἐρᾷ τῆς Ἀνθείας σφοδρὸν ἔρωτα. Καὶ τὰ μὲν πρῶτα ἐπειρᾷτο λανθάνειν· τελευταῖον δὲ λέγει τῷ αἰπόλῳ τὸν ἔρωτα καὶ πολλὰ ὑπισχνεῖτο συγ-
 5 κρύψαντι. Ὁ δὲ τῷ μὲν Μοίριδι συντίθεται, δεδοικώς δὲ τὴν Μαντὴν ἔρχεται πρὸς αὐτήν, καὶ λέγει τὸν ἔρωτα τὸν Μοίριδος. Ἡ δ' ἐν ὀργῇ γενομένη, πασῶν, ἔφη, δυστυχεστάτη γυναικῶν ἐγώ· τὴν ζήλην περιέ-
 10 ξομαι, δι' ἣν τὰ μὲν πρῶτα ἐν Φοινίκῃ ἀφηρέθην ἔρω- μένου, νυνὶ δὲ κινδυνεύω τοῦ ἀνδρός· ἀλλ' οὐ χαί- ρουσά γ' Ἀνθεῖα φανεῖται καλὴ καὶ Μοίριδι· ἐγὼ γάρ αὐτὴν καὶ ὑπὲρ τῶν ἐν Τύρῳ πράξομαι δίκας. Τότε μὲν οὖν [τὴν] ἡσυχίαν ἤγαγεν· ἀποδημήσαντος δὲ τοῦ Μοίριδος, μεταπέμπεται τὸν αἰπόλον καὶ κελεύει λα-
 15 θόντα τὴν Ἀνθεῖαν εἰς τὸ δασύτατον ἀγαγόντα τῆς ὕλης ἀποκτείνει καὶ τούτου μισθὸν αὐτῷ δώσειν ὑπέ- σκετο. Ὁ δ' οἰκτερεῖ μὲν τὴν κόρην, δεδοικώς δὲ τὴν Μαντὴν, ἔρχεται παρὰ τὴν Ἀνθεῖαν καὶ λέγει τὰ κατ' αὐτῆς δεδογμένα. Ἡ δ' ἀνεκίχυσέ τε καὶ ἀνω-
 20 δύρετο, φεῦ, λέγουσα, τοῦτο τὸ κάλλος ἐπέβουλον ἀμ- φοτέροισι πανταχοῦ· διὰ τὴν ἀκαίρον εὐμορρίαν Ἀβρο- κόμης μὲν ἐν Τύρῳ τέθνηκεν, ἐγὼ δ' ἐνταῦθα· ἀλλὰ θέομαί σου, Λάμπων αἰπόλε, ὡς μέχρι νῦν εὐσέβησας, ἀν' ἀποκτείνης, καὶ ὀλίγον θάψον με τῇ παρακειμένῃ
 25 γῇ καὶ ὀφθαλμοῖς τοῖς ἐμοῖς χεῖρας ἐπίβαλε τὰς σὰς, καὶ ὁσπίτων συνεχὲς Ἀβροκόμην κάλει· αὕτη γένοιτ' ἂν εὐδαίμων ἐμοὶ μετ' Ἀβροκόμου ταφῇ. Ἐλεγε ταῦτα ὁ δ' αἰπόλος εἰς οἶκτον ἔρχεται, ἐνοῶν, ὡς ἀνόσιον ἔργον ἐργάσεται, κόρην οὐδὲν ἀδικούσαν ἀποκτείνει
 30 οὕτω καλῇ. Λαθὼν δὲ τὴν κόρην ὁ αἰπόλος, φονεύ- σαι μὲν οὐκ ἠνέσχετο, φράζει δὲ πρὸς αὐτὴν ταδε· Ἀνθεῖα, οἶσας, ὅτι ἡ δέσποινα Μαντὴν ἐκέλευσέ μοι λαβεῖν καὶ φονεῦσαι σε· ἐγὼ δὲ καὶ θεοὺς δεδιώς καὶ τὸ κάλλος οἰκτεράς, βούλομαι σε μᾶλλον πωλῆσαι πόρρω
 35 πει τῆς γῆς ταύτης, (ὅπως) μὴ μαθούσῃ ἡ Μαντὴν ὅτι οὐ τέθνηκας, ἐμὲ μᾶλλον κακῶς διαθήσει. Ἡ δὲ μετὰ δακρύων λαβομένη τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ἔφη, θεοὶ καὶ Ἄρτεμι πατρώα, τὸν αἰπόλον ὑπὲρ τούτων τῶν ἀγαθῶν ἀμείψασθε καὶ παρεκάλει παραθῆναι. Ὁ δ'
 40 αἰπόλος λαβόμενος τῆς Ἀνθείας, ὤχετο ἐπὶ τὸν λιμένα· εὐρών δ' ἐκεῖ ἐμπόρους ἄνδρας Κίλικας ἀπέδοτο τὴν κόρην καὶ λαθὼν τὴν ὑπὲρ αὐτῆς τιμὴν ἔκεν εἰς τὸν ἀγρόν. Οἱ δ' ἔμποροι λαβόντες τὴν Ἀνθεῖαν εἰς τὸ πλοῖον ἦγον καὶ νυκτὸς ἐπελθούσης ἤεσαν τὴν ἐπὶ Κι-
 45 λικίας. Ἐναντίῳ δὲ πνεύματι κατεχόμενοι καὶ τῆς νεῶς διαρραγείσης, μόλις ἐν σανίσιν τινὲς σωθέντες ἐπ' αἰγιαλοῦ τινος ἦλθον· εἶγον δὲ καὶ τὴν Ἀνθεῖαν. Ἦν δ' ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ ὕλη δασεία. Τὴν οὖν νύκτα ἐκείνην πλανώμενοι ἐν αὐτῇ [τῇ ὕλῃ] ὑπὸ τῶν περὶ
 50 τὸν Ἱππολόου τὸν ληστὴν συνελήφθησαν.

ΙΒ'. Ἐν δὲ τούτῳ τις ἦκεν ἀπὸ τῆς Συρίας οἰκέτης παρὰ τῆς Μαντούς γράμματα κομίζων τῷ πατρὶ Ἀψύρτῳ ταδε· ἔδωκάς με ἀνδρὶ ἐν ξένη· Ἀνθεῖαν δὲ, ἣν μετὰ τῶν ἄλλων οἰκετῶν ἐδώρισάς μοι, πολλὰ διαπραξαμένην

cum Marris, vir Mantus, serpiissime in agrum veniens de-
 perit Anthiam. Primum celare amorem conatur; tandem aperit caprario, multaue pollicetur, ut ne prodāt. Is Mæridi interim operam suam pollicitus, Manto veritus, ipsam adit et Mæridis amorem narrat. Quæ irata, mu-
 lierum ego, inquit, omnium infeliciissima, quæ rivalem hanc mecum duxerim, per quam in Phœnicia primum amatum adolescentem amisi, nunc viri amittendi periculum adeo. At non gaudebit Anthia, quod pulchra Mæridi vi-
 deatur: graviore enim, quam Tyri, hic mihi penas pendet. Et tunc quidem iram compressit; sed cum Mæris domo abesset, arcessit caprarium, abductamque in densissimam silvam occidere jubet; huiusque se præmium facinoris daturam pollicetur. Ille, misericordia puellæ captus et heram Manto veritus Anthiam adit, et, quæ in illam de-
 creta sint, narrat. Illa plorare et lamentari, non, dicens, utrique nostrum ubique insidiosam formam! ob importunam pulchritudinem Habrocomes Tyri moritur, hic ego. Sed hoc te precor, quod adhuc fecisti, ut et nunc pium erga me te præbeas: cum interfeceris, utcumque me vicina humo sepeli, manusque meis oculis impone et sepeliens Habrocomen identidem voca. O utinam hoc mihi felix cum Habrocoma funus contigisset! Hæc illa dicente capra-
 rius ad misericordiam adducitur, secum reputans, quam impium facinus perpetrator sit, puellam adeo pulchram nil commeritam occidens. Eam igitur caprarius prehendens occidere non sustinuit, sed his verbis alloquitur: nosti, Anthia, dominam Manto mihi imperasse, ut te prehende-
 rem et occiderem; sed deos reveritus, et formam miseratus, te procul ab hac terra vendere malo, ne, si resciverit Manto, te mortuam non esse, me in majus malum conjiciat. Puella cum lacrimis ejus pedes prensans, di, inquit, et tu patria Diana, beneficium hoc caprario rependite, hortaturque, ut vendat. Caprarius, Anthiam secum ab-
 ducens, in portum proficiscitur, ibique Cilices mercatores nactus puellam venum dedit, acceptoque pretio in agrum redit. Mercatores puellam in navem ducunt et per inse-
 quentem noctem in Ciliciam abeunt. Sed adverso vento prohibiti et diffracta nave, vix in tabula quadam salvi litus quoddam appulerunt, secum habentes Anthiam. Ibi silva quadam erat densa, in qua per illam noctem palantes ab Hippoloo latrone capti sunt.

XII. Inter hæc famulus e Syria venerat hæc litteras a Manto patri Apsyrtō ferens. Virum dedisti mihi in terra extranea. Anthiam, quam una cum aliis servitiis dono

κακὰ εἰς ἀγρὸν οἰκεῖν ἐκελεύσαμεν. Ταύτην συνεχῶς ἐν τῷ χωρίῳ θεώμενος ὁ καλὸς Μοῖρις ἐρᾷ· μήκετι δὲ φέρειν θυναμένη μετεπεψάμην τὸν αἰπόλον καὶ τὴν κόρην πρᾶθῆναι πάλιν ἐκέλευσα ἐν πόλει τινὶ τῆς Συρίας. Ταῦτα μαθὼν ὁ Ἀβροκόμης, οὐκέτι μένειν ἐκαρτέρει· λαθὼν οὖν τὸν Ἀψυρτον καὶ πάντας τοὺς κατὰ τὸν οἶκον, εἰς ἐπιζήτησιν τῆς Ἀνθείας ἔρχεται. Ἐλθὼν οὖν ἐν τῷ ἀγρῷ ἐνθα μετὰ τοῦ αἰπόλου ἡ Ἀνθεία διέτριβεν, *** ἄγει δὲ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τὸν

10 Λάμπωνα, τὸν αἰπόλον, ὃς πρὸς γάμον ἐδεδώκει τὴν Ἀνθειαν ἢ Μαντῶ, ἐδεῖτο δὲ τοῦ Λάμπωνος, εἰπεῖν αὐτῷ, εἴ τι οἶδε περὶ κόρης ἐκ Τύρου. Ὁ δ' αἰπόλος καὶ τούνομα εἶπεν, ὅτι Ἀνθεία καὶ τὸν γάμον καὶ τὴν εὐσέβειαν τὴν παρ' αὐτοῦ καὶ τὸν Μοίριδος ἔρωτα καὶ

15 τὸ πρόσταγμα τὸ κατ' αὐτῆς καὶ τὴν εἰς Κιλικίαν ὁδὸν· ἔλαγέ θ' ὥς αἰετίνος Ἀβροκόμου μέμνηται ἡ κόρη. Ὁ δ' αὐτὸν ὅστις ἦν οὐ λέγει· ἔωθεν δ' ἀναστὰς ἤλαυνε τὴν ἐπὶ Κιλικίαν ἐλπίζων Ἀνθειαν εὐρήσειν ἐκεῖ.

II. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰππόθοον, τὸν ληστὴν, ἐκείνης μὲν τῆς νυκτὸς ἔμειναν εὐωχούμενοι· τῇ δ' ἐξῆς περὶ τὴν θυσίαν ἐγίνοντο. Παρασκευάζετο δὲ πάντα καὶ ἀγάλματα τοῦ Ἄρεος καὶ ξύλα καὶ στεφανώματα. Ἔδει δὲ τὴν θυσίαν γενέσθαι τρόπῳ τῷ συνήθει· τὸ μέλλον ἱερεῖον θύεσθαι, εἴτ' ἄνθρωπος, εἴτε βόσκημα

20 εἴη, κρεμάσαντες ἐκ δένδρου καὶ διαστάντες ἠκόντιζον· καὶ ὅσοι μὲν ἐπέτυχον, τούτων ὁ θεὸς ἐδόκει δέχεσθαι τὴν θυσίαν· ὅσοι δ' ἀπέτυχον, αὐτοὶς ἐξιλιάσκοντο· ἔδει δὲ τὴν Ἀνθειαν οὕτως ἱερουργηθῆναι. Ὡς δὲ πάνθ' ἐτοιμα ἦν καὶ κρεμᾶν τὴν κόρην ἤθελον, φόρος τῆς ὕλης ἠκούετο καὶ ἀνθρώπων κτύπος. Ἦν δ' ὁ τῆς εἰρήνης τῆς ἐν Κιλικίᾳ προεστώς, Περίλαος τούνομα, ἀπὸ τῶν τὰ πρῶτα ἐν Κιλικίᾳ θυναμένων. Οὗτος ἐπέστη τοῖς λησταῖς [ὁ Περίλαος] μετὰ πλῆθους πολλοῦ καὶ πάντας τ' ἀπέκτεινεν, ὀλίγους δὲ καὶ ζῶντας ἔλαβε.

30 μόνος δ' ὁ Ἰππόθοος ἠδυνήθη διαφυγεῖν ἀράμενος τὰ ὅπλα. Ἐλαβε δὲ τὴν Ἀνθειαν Περίλαος καὶ πυθόμενος τὴν μέλλουσαν συμφορὰν ἠλέησεν· εἶχε δ' ἄρα μεγάλης ἀρχῆς συμφορὰς ὁ ἔλεος Ἀνθείας. Ἄγει δ' αὐτὴν καὶ τοὺς συλληφθέντας τῶν ληστῶν εἰς Ταρσὸν τῆς Κιλικίας. Ἦ δὲ συνήθης αὐτὸν τῆς κόρης ὄψις εἰς ἔρωτα ἤγαγε καὶ κατὰ μικρὸν ἐαλώκει Περίλαος Ἀνθείας. Ὡς δ' ἦγον εἰς Ταρσὸν, τοὺς μὲν ληστὰς εἰς τὴν εἰρκτὴν παρέδωκε, τὴν δ' Ἀνθειαν ἐθεράπευεν. Ἦν δ' οὔτε γυνὴ τῷ Περιλᾷ, οὔτε παῖδες καὶ περι-

40 ἐβολὴ χρημάτων οὐκ ὀλίγη. Ἐλεγεν οὖν πρὸς τὴν Ἀνθειαν, ὥς πάντ' ἂν αὐτὴ γένοιτο Περιλᾷ, γυνὴ καὶ δεσπότις καὶ παῖδες. Ἦ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἀντεῖχεν· οὐκ ἔχουσα δ' ὅ τι ποιήσῃ βιαζομένῳ καὶ πολλῷ ἐγκειμένῳ, δείσασα, μὴ καὶ τι τολμήσῃ βιαιότερον συγ-

50 κατατίθεται μὲν τὸν γάμον, ἱκετεύει δ' αὐτὸν ἀναμείναι χρόνον ὀλίγον, ὅσον ἡμερῶν τριάκοντα, καὶ ἔρχαντον τηρῆσαι· καὶ σκηπτεται· ὁ δὲ Περίλαος πείθεται καὶ ἐπόμεναι τηρῆσαι αὐτὴν γάμον ἀγνὴν εἰς ὅσον αὐτὸς ὁ χρόνος διέλθῃ.

dederas mihi, ob multa malefacta rus habitatum abire jussi. Hanc ibi continenter visens pulcher Mæris amat. Quod cum ferre diutius non possem, accessit caprarium puellam iterum vendere jussi in aliquo Syriæ oppido. Ut hæc novit Habrocomes, durare non potuit, quin clam Apsyrtum et omnes qui in ædibus erant, ad perquirendam Anthiam discederet. In agrum igitur, ubi illa cum caprario degerat, cum pervenisset, Lamponem, cui Manto Anthiam nuptum dederat, in litus ducit, eumque rogat, ut sibi dicat, si quid de Tyria virgine noverit. Caprarius et nomen, quod Anthia sit et nuptias et suam circa illas religionem, Mæridis amorem et adversus eam mandata et in Ciliciam iter narrat; additque, semper illam Habrocomae cujusdam meminisse. Ipse, quis sit, non dicit; at prima luce surgens in Ciliciam progreditur, se ibi Anthiam inventurum sperans.

XIII. Hippothous ceterique latrones, tota nocte convivio assumpta, insequenti die sacrificando operam dedere. Parata erant omnia, Martis simulacra, ligna et coronamenta, oportebatque sacrum solito more fieri. Quæcunque immolanda foret hostia, seu homo, seu pecus, hanc arbori appensam procul stantes jaculis petebant; et quotquot attingebant, horum videbatur deus sacrificium accipere, quique aberrarent, iterum supplicabant. Huic sacro Anthia destinata erat. Quam, paratis omnibus, dum arbori appendere volunt, fragor silvæ atque hominum strepitus auditur. Erat paci per Ciliciam servandæ præpositus Perilaus nomine, vir inter primores Ciliciæ. Is cum valida sociorum manu aggressus latrones, omnes occidit, præter paucos, quos vivos cepit. Uni Hippothoo effugere licuit, atque arma auferre. Perilaus cepit Anthiam et quæ passura erat, intelligens, ejus misertus est. Quæ misericordia ingentis infortunii principium fuit Anthiæ. Cum enim eam una cum latronibus, qui simul capti fuerant, Tarsum Ciliciæ urbem duceret, consuetu puellæ adspectu in amorem labitur, sensimque captus est. Ut Tarsum ventum est, latrones in carcerem tradidit, et Anthiam devincire obsequio studuit. Neque uxor, neque liberi erant Perilao, sed divitiarum copia non exigua. Anthiæ igitur dicit, sibi eam pro omnibus fore, pro uxore, domina, prole. Illa obstare primum; tum, nil habens, quod urgenti acriusque instanti objiciat, metuens, ne quid violentius audeat, de nuptiis quidem assentitur, orat vero, breve triginta dierum tempus expectet, et intactam servet. Simulanti Perilaus paret, juratque, intactam servaturum, donec tempus illud præterlapsum sit.

ΙΔ'. Καὶ ἡ μὲν ἐν Ταρσῷ ἦν μετὰ Περιλάου, τὸν χρόνον ἀναμένουσα τοῦ γάμου· ὁ δ' Ἀβροκόμης ἤειπεν ἐπὶ Κιλικίας ὁδὸν· καὶ οὐ πόρρω τοῦ ἀντροῦ τοῦ ληστρικοῦ, (ἀπεπλάνητο γὰρ [καὶ αὐτὸς] τῆς ἐπ' εὐθὺς ὁδοῦ), συντυγχάνει τῷ Ἱπποθόῳ ὀπλισμένῳ. Ὁ δ' αὐτὸν ἰδὼν προστρέχει τε καὶ φιλοφρονεῖται καὶ δεῖται κοινωνῶν γενέσθαι τῆς ὁδοῦ· ὁρῶ γὰρ σε, ὦ μεράκιον, ὅστις ποτ' εἶ, καὶ ὀφθῆναι καλὸν καὶ ἄλλως ἀνδρικόν· καὶ ἡ πλάνη φαίνεται πάντως ἀδικουμένου. Ἴωμεν οὖν, Κιλικίαν μὲν ἀφέντες, ἐπὶ Καππαδοκίαν καὶ τὸν Πόντον· ἐκεῖ λέγονται γὰρ οἰκεῖν ἄνδρες εὐδαίμονες. Ὁ δ' Ἀβροκόμης τὴν μὲν Ἀνθείας ζητήσιν οὐ λέγει, συγκατατίθεται δ' ἀναγκάζοντι τῷ Ἱπποθόῳ, καὶ ὄρκους ποιοῦσι συνεργήσιν τε καὶ συλλήψεσθαι· ἤλπιζε δὲ καὶ ὁ Ἀβροκόμης ἐν τῇ πολλῇ πλάνῃ τὴν Ἀνθειαν εὐρήσειν. Ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν ἐπανελθόντες εἰς τὸ ἀντρον, εἴ τι αὐτοῖς ἐτι περιττόν ἦν, αὐτοὺς καὶ τὸν ἵππον ἀνελάμβανον. Ἦν γὰρ τῷ Ἱπποθόῳ ἵππος ἐν τῇ ὕλῃ κρυπτόμενος.

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

20 Α'. Τῇ δ' ἐξῆς παρήσαν μὲν Κιλικίαν, ἐποιοῦντο δὲ τὴν ὁδὸν ἐπὶ Μάζακον, πόλιν τῆς Καππαδοκίας μεγάλην καὶ καλὴν. Ἐκείθεν γὰρ Ἱπποθόος ἐνενοεῖ, συλλεξάμενος νεανίσκους ἀκμάζοντας, συστήσασθαι πάλιν τὸ ληστήριον. Ἰοῦσι δ' αὐτοῖς διὰ κωμῶν μεγάλων, πάντων ἦν ἀφθονία τῶν ἐπιτηδείων· καὶ γὰρ ὁ Ἱπποθόος ἐμπείρους εἶχε τῆς Καππαδοκῶν φωνῆς καὶ αὐτῷ πάντες ὡς οἰκίῳ προσεφέροντο. Διανύσαντες δὲ τὴν ὁδὸν ἡμέρας δέκα εἰς Μάζακον ἔρχονται, κἀναυθα πλησίον τῶν πυλῶν εἰσχωρίσαντο καὶ ἐγνώσαν 30 αὐτοὺς ἡμερῶν τινῶν ἐκ τοῦ καμάτου θεραπεῦσαι. Καὶ δὴ εὐωχουμένων αὐτῶν ἐστέναξεν ὁ Ἱπποθόος καὶ ἐπεδάκρυσεν· ὁ δ' Ἀβροκόμης ἤρετο αὐτὸν, τίς ἡ αἰτία τῶν δακρύων. Καὶ ὅς, μεγάλα, ἔφη, τὰ μὲν διηγήματα, καὶ πολλὴν ἔχοντα τραγῳδίαν. Ἐδέετο Ἀβροκόμης εἰπεῖν, ὑπισχνούμενος καὶ τὰ καθ' αὐτὸν διηγήσεσθαι. Ὁ δ' ἀναλαβὼν ἄνωθεν (μόνοι δ' εὐτύγχανον ὄντες), διηγέεται τὰ καθ' αὐτόν.

Β'. Ἐγὼ, ἔφη, εἰμὶ τὸ γένος πόλεως Περιίνθου, πλησίον δὲ τῆς Θράκης ἡ πόλις, τῶν τὰ πρῶτα ἐκεῖ 40 δυναμένων· ἀκούεις δὲ καὶ τὴν Πέρινθον, ὡς ἐνδοξος καὶ τοὺς ἄνδρας, ὡς εὐδαίμονες ἐναυθα. Ἐκεῖ, νέος ὢν, ἠράσθην μεραχίου καλοῦ· ἦν δὲ τὸ μεράκιον τῶν ἐπιχωρίων· ὄνομα Ὑπεράνθης ἦν αὐτῷ. Ἠράσθην δὲ τὰ πρῶτα ἐν γυμνασίοις διαπαλαίοντα ἰδὼν καὶ οὐκ 45 ἐκαρτέρησα. Ἐορτῆς ἀγομένης ἐπιχωρίου καὶ παννυχίδος ἐπ' αὐτῆς, πρόσειμι τῷ Ὑπεράνθῃ καὶ ἱκετεύω κατοικεῖται· ἀκούσαν δὲ τὸ μεράκιον πάνθ' ὑπισχνεῖται, κατελεῖσάν με. Καὶ τὰ πρῶτά γε τοῦ ἔρωτος ὁδοποιοῖ φίληματα καὶ ψαύσματα καὶ πολλὰ παρ'

XIV. Illa Tarsi cum Perilao nuptiarum tempus exspectante, Habrocomes iter in Ciliciam prosequitur, nec longe a latronum antro (a recta enim via aberraverat) incidit in Hippothoum armatum. Qui, ut illum vidit, occurrens, blande alloquitur, oratque ut viæ sibi comes fiat. Video enim te, adolescens, quicumque tandem sis, aspectu pulchrum, alias strenuum. Et omnino ideo videris oberrare quod injuria affectus es. Eamus ergo relicta Cilicia in Cappadociam et Pontum, ibi enim dicunt divites habitare homines. Habrocomes de Anthiae investigatione nil quidem aperit Hippothoo, sed instanti assentitur. Convenit ipsis jurejurando de mutua opera et auxilio: sperabat enim Habrocomes, se latius vagando Anthiam inventurum esse. Die illa ad antrum reversi, quod supererat, sese et equum reficiendo, iusumserunt: erat enim Hippothoo equus in silva absconditus.

LIBER TERTIUS.

I. Insequenti die Ciliciam reliquerunt, iterque fecerunt Mazacum versus, Cappadociae urbem magnam pulchram: que ibi enim Hippothous in animum induxerat, collectis virenti robore juvenibus, praedonum agmen restituere. Magnos pagos pertranseuntibus, ingens commectus copia suppetebat: erga Hippothoum enim, Cappadocum linguae peritum, tanquam domesticum omnes se gerebant. Decem diebus perfecto itinere Mazacum perveniunt, ibique prope portas divertuntur, decernuntque, se aliquot dies a labore reficere. In convivio Hippothous suspirat, lacrimatque. Habrocomes quaerit, quæ lacrimarum causa? Ille, longa est, inquit, rerum mearum commemoratio, ac tragœdiæ plena. Habrocomes ad dicendum hortatur, sua se quoque narraturum promittens. Ille altius initium repetens (cum forte soli essent), quæ ipsi acciderant, narrat.

II. Ego, inquit, genere Perinthius sum, urbs est Thraciæ vicina, e primariis civitatis. Audisti, quam celebris sit Perinthus et cives opulenti. Ibi cum juvenis adhuc essem, amore cujusdam adolescentuli indigenæ captus sum, cui nomen Hyperanthæ. Cum primum illum in gymnasiis luctantem vidissem, amavi; nec durare potui, quin, cum festum patrium ac pervigilium ageretur, ipsum adirem, oraremque, ut mei miseretur. Ut audivit adolescens, omnia pollicetur misericordia commotus. Primique amoris gradus fuere oscula, contactus, ac multæ a me lacrimæ. Tandem potuimus, occasione arrepta, soli una esse, ob eandem ætatem minime suspecti. Longa nobis consuetudo

ἔμοῦ δ' ἄκρυσ· τέλος δ' ἐδυνήθημεν καιροῦ λαβόμενοι γενέσθαι μετ' ἀλλήλων μόνοι καὶ τὸ τῆς ἡλικίας ἀλλήλοις ἀνύποπτον ἦν. Καὶ χρόνῳ συνῆμεν πολλῶ, στέργοντες ἀλλήλους διαφερόντως, ἕως δαίμων τις ἡμῖν ἐνεμέσθη. Καὶ ἔρχεται τις ἀπὸ Βυζαντίου, πλησίον δὲ τὸ Βυζάντιον τῇ Περὶνθῳ, ἀνὴρ τῶν τὰ πρῶτα ἐκεῖ δυνάμενων, ὃς ἐπὶ πλούτῳ καὶ περιουσίᾳ μέγα φρονῶν Ἀριστόμαχος ἐκαλεῖτο· οὗτος ἐπιβὰς εὐθὺς τῇ Περὶνθῳ, ὡς ὑπὸ τινος ἀπεσταλμένος κατ' ἐμοῦ θεοῦ, ὁρᾷ τὸν

10 Ὑπεράνθην σὺν ἐμοὶ καὶ εὐθὺς ἀλίσκεται, τοῦ μειρακίου θαυμάσας τὸ κάλλος, πάντα ὄντιν' ἐπάγεσθαι δυνάμενον. Ἐρασθεὶς δὲ, οὐκέτι μετρίως κατεῖχε τὸν ἔρωτα ἀλλὰ τὰ μὲν πρῶτα τῇ μειρακίῳ προσέειπεν· ὥς δ' ἀδύνατον ἦν αὐτῷ, ὃ γὰρ Ὑπεράνθης διὰ τὴν πρὸς

15 ἐμὲ εὐνοίαν οὐδένα προσέειπε, πείθει τὸν πατέρα αὐτοῦ, πονηρὸν ἄνδρα καὶ ἡττονα χρημάτων. Ὁ δ' αὐτῷ οἰδῶσι τὸν Ὑπεράνθην, προφάσει διδασκαλίας· ἔλεγε γὰρ εἶναι λόγων τεχνίτης. Παραλαβὼν δ' αὐτὸν, τὰ μὲν πρῶτα κατὰκλειστον εἶχε, μετὰ τοῦτο δ' ἀπῆρεν

20 εἰς Βυζάντιον. Εἰπόμην καὶ γὰρ, πάντων καταφρονήσας τῶν ἑαυτοῦ, καὶ, ὅσα ἐδυνάμην, συνήμην τῇ μειρακίῳ· ἐδυνάμην δ' ὀλίγα καὶ μοι φίλημα σπάνιον ἐγίνετο καὶ καλὴ δυσχερὴς, ἐφρουρούμην γὰρ ὑπὸ πολλῶν. Τελευταῖον οὐκέτι καρτερῶν, ἑαυτὸν πα-

25 ροῦσθ' ἐπάνεμι εἰς Περὶνθον καὶ πάνθ' ὅσα ἦν μοι κτήματα ἀποδόμενος, συλλέξας ἀργύριον εἰς Βυζάντιον ἔρχομαι, καὶ λαβὼν ξιφίδιον, συνδοκοῦν τοῦτο καὶ τῷ Ὑπεράνθῃ, εἰσεῖμι νύκτωρ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀριστομάχου καὶ εὐρίσκω συγκατακείμενον τῷ παιδί, καὶ

30 ὄργῃς πλησθεὶς παῖός τὸν Ἀριστόμαχον καιρίαν. Ἦσυχίας δ' οὐσης καὶ πάντων ἀναπαυομένων, ξείμι, ὡς εἶχον, λαβὼν, ἐπαγόμενος καὶ τὸν Ὑπεράνθην, καὶ δι' ὅλης νυκτὸς ὀδεύσας εἰς Περὶνθον, εὐθὺς νεὸς ἐπιβὰς, οὐδενὸς εἰδότος, ἔπλεον εἰς Ἀσίαν. Καὶ μέχρι μὲν

35 τινος διηγύετο εὐτυχῶς ὁ πλοῦς· τελευταῖον δὲ κατὰ Λέσβον ἡμῖν γενομένοις ἐμπίπτει πνεῦμα σφοδρὸν καὶ ἀνατρέπει τὴν ναῦν. Καὶ γὰρ μὲν τῷ Ὑπεράνθῃ συνενηχόμην, ὑπὸν αὐτῷ καὶ κουφοτέρην τὴν νῆξιν ἐποιούμην· νυκτὸς δὲ γενομένης οὐκέτι ἐνεγκὼν τὸ μειράκιον

40 παρείθην τῷ κολύμβῳ καὶ ἀποβνήσκει. Ἐγὼ δὲ τοσούτον ἡδυνήθην τὸ σῶμα διασωῖσαι ἐπὶ τὴν γῆν καὶ θάψαι, καὶ πολλὰ δακρύσας καὶ στενάξας, ἀφελὼν λείψανα καὶ θυνηθεὶς εὐπορῆσαι που ἐνὸς ἐπιτηδείου λίθου, στήλην ἐπέστησα τῷ τάφῳ καὶ ἐπέγραψα εἰς

45 μνήμην τοῦ δυστυχοῦς μειρακίου ἐπίγραμμα παρ' αὐτὸν κεινόν τὸν καιρὸν πλασάμενος·

Ἰππόθοος κλεινὴ τέλει τὸδε σῆμ' Ὑπεράνθην,
 αὐτὸν τῶν ἐκ θανάτου ἀγαθὸν ἱεροῦ πολίτου
 Ἐς βάθος ἐκ γαίης, ἀνὴρ κλυτὸν, ὃν ποτε δαίμων
 Ἦρπασεν ἐν πελάγει μεγάλῳ πνεύσαντος ἀήτου.

Τούτωνθεν δ' εἰς μὲν Περὶνθον ἔλθειν οὐ διέγων, ἐπράμην δὲ δι' Ἀσίας ἐπὶ Φρυγίαν τὴν μεγάλην καὶ Παμφυλίαν· κἀνταῦθα ἀπορία βίου καὶ ἀθυμία τῆς πτωχείας ἐπέβηκα ἑμαυτὸν λησστηρίῳ. Καὶ τὰ μὲν

fuit mutuo deamantibus, donec deus aliquis invidit. A Byzantio, quod non longe a Perintho abest, adventit vir inter illic potiores, ob pecuniam et opes elati animi, Aristomachus vocabatur. Is vix Perinthum ingressus, velut ab aliquo deorum in me missus, Hyperanthem, qui mecum erat, videt, statimque admiratione formae adolescentuli capitur, quæ quemque valeat allicere. Deperiens non amplius immodicum amorem cohibuit, sed primum puerum arcessit; ac nihil proficiens, cum Hyperanthes ob benevolentiam erga me suam neminem admitteret, patri, homini nequam, avaroque persuadet, qui illi Hyperanthem tradit, institutionis causam obtendenti, dicebat enim se sermonum artificem. Ut accepit, primo inclusum habuit, inde Byzantium abstulit. Sequor ego, meis omnibus posthabitis et, quoties licuit, puerum conveni; licuit vero raro: unde infrequentia mihi oscula, difficillimæ collocutiones, multis me observantibus. Tandem non amplius ferre valens, me ipsum instigans, Perinthum redeo, et omnibus, quæ possidebam, venditis, collecta pecunia, Byzantium revertor, arripoque gladio, (consilium et Hyperanthes probaverat), noctu Aristomachi domum intro et cum puero cubantem invenio, iræque plenus letali vulnere percutio. Per silentium quietis cunctis clam statim egressus sum, Hyperanthem abducens et totius noctis itinere Perinthum profectus, statim navem conscendens insciis omnibus in Asiam navigavi. Aliquantum in principio felix navigatio fuit: tandem prope Lesbum quum essemus vehemens irruit ventus et navem subvertit. Ego cum Hyperanthe natabam, ejusque natationem sublevabam. Sub noctem cum vires ad natandum adolescentulo deficerent, moritur. Ego tantum potui corpus usque ad litus servare et humare. Multum lacrimans et ingemiscens, monumentis ablatis, idoneo forte lapide invento, titulum sepulcro statui, inscripsi que in infelicis pueri memoriam epigramma ex tempore factum:

Claro Hyperanthi hoc monumentum perfecit Hippothous,
 Sepulchrum bonum morte sancti civis { tum }
 En terra in altitudinem; flos inclytus, quem aliquando Fa-
 Abrupit in mari, gravi procella flante.

Ex eo Perinthum non redire statui, sed per Asiam in Phrygiam majorem et Pamphyliam iter converti. Ibi inopia et animi agritudine coactus, latrocinando me dedi. Primo

πρῶτα ὑπὲρ τῆς ληστηρίου γενόμενος, τὸ τελευταῖον δὲ περὶ Κιλικίαν αὐτὸς συνεστησάμην ληστήριον, εὐδοκίμησαν ἐπὶ πολὺ, ἕως ἐλήφθησαν οἱ σὺν ἐμοὶ οὐ πρό πολλοῦ τοῦ σε ἰδεῖν. Αὕτη μὲν ἡ τῶν ἐμῶν διήγησις
6 μάτων τύχη· σὺ δὲ, ὦ φίλτατε, εἰπέ μοι τὰ ἐαυτοῦ· ὁῦλος γὰρ εἴ μεγὰλῃ τινὶ ἀνάγκῃ τῇ κατὰ τὴν πλάνην χρώμενος.

Γ'. Λέγει δ' ὁ Ἀβροκόμης, ὅτι Ἐφέσιος καὶ ὅτι ἡράσθη κόρης καὶ ὅτι ἐγίμην αὐτὴν καὶ τὰ μαντεύματα καὶ τὴν ἀποδημίαν καὶ τοὺς πειρατὰς καὶ τὸν
10 Ἀψυρτον καὶ τὴν Μαντὼ καὶ τὰ δεσμὰ καὶ τὴν φυγὴν καὶ τὸν αἰπόλον καὶ τὴν μέχρι Κιλικίας ὁδόν. Ἐτι λέγοντος αὐτοῦ, συνανεθρήνησεν ὁ Ἰππόθοος, λέγων, ὦ πατέρες ἐμοὶ, ὦ πατρίς, ἦν οὐ ποτ' ὄφομαι, οἱ πάντων
15 μοι Ὑπεράνθη φίλτατε· σὺ μὲν οὖν, Ἀβροκόμη, καὶ ὅψαι τὴν ἐρωμένην καὶ ἀπολήψαι χρόνῳ ποτέ· ἐγὼ δ' Ὑπεράνθην ἰδεῖν οὐκέτι δυνήσομαι. Λέγων ἐδείκνυε τὴν κόμην καὶ ἐπεδάκρυεν αὐτῇ. Ὡς δ' ἱκανῶς ἐθρήνησαν ἀμφοτέρω, ἀποβλέψας εἰς τὸν Ἀβροκόμην
20 ὁ Ἰππόθοος, ἄλλο, ἔφη, σοὶ ὀλίγου διήγημα παρῆλθον οὐκ εἰπὼν· πρὸ ὀλίγου τοῦ τὸ ληστήριον ἁλῶναι ἐπέστη τῷ ἀντρω κόρῃ καλῇ πλανωμένη, τὴν ἡλικίαν ἔχουσα τὴν αὐτὴν σοι, καὶ πατρίδα ἔλεγε τὴν σὴν· πλείον γὰρ οὐδὲν ἔμαθον· ταύτην ἔδοξε τῷ Ἄρει θῦσαι· καὶ δὴ
25 πάντ' ἦν παρεσκευασμένα καὶ ἐπέστησαν οἱ διώκοντες· ἀγῶν μὲν ἐξέφυγον, ἡ δ' οὐκ οἶδα ὅ τι ἐγένετο. Ἦν δὲ καλὴ πάνυ, Ἀβροκόμη, καὶ ἐσταλμένη λιτῶς, κόμῃ ξανθῇ, χαριέντες ὀφθαλμοί. Ἐτι λέγοντος αὐτοῦ ἀνεβόησεν Ἀβροκόμης, τὴν ἐμὴν Ἀνθειαν ἐώρακας,
30 Ἰππόθοε· ποῦ δ' ἄρα καὶ πέρευγε; τίς δ' αὐτὴν ἔχει γῆ; ἐπὶ Κιλικίαν τραπώμεθα, ἐκείνην ζητήσωμεν, οὐκ ἐστὶ πόρρω τοῦ ληστηρίου. Ναί, πρὸς αὐτοῦ σε φυγῆς Ὑπεράνθους, μή με ἐκὼν ἀδικήσης, ἀλλ' ἵωμεν ὅπου δυνήσομεθα Ἀνθειαν εὑρεῖν. Ὑπισχνεῖται ὁ Ἰππό-
35 θος πάντα ποιῆσαι· ἔλεγε δὲ ἀνθρώπους δεῖν ὀλίγους συλλέξασθαι πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ὁδοῦ. Καὶ οἱ μὲν ἐν τούτοις ἦσαν, ἐννοοῦντες ὅπως ὀπίσω τὴν εἰς Κιλικίαν ἐλεύσονται· τῇ δ' Ἀνθείᾳ αἱ τριάκοντα παρεληλύθεσαν ἡμέραι καὶ παρεσκευάζετο τῷ Περιλάῳ τὰ περὶ τὸν
40 γάμον καὶ ἱερεῖα κατήγετο ἐκ τῶν χωρίων. Πολλὴ δ' ἡ τῶν ἄλλων ἀφθονία· συμπαρήσαν δ' αὐτῷ οἱ τ' οἰκεῖοι καὶ συγγενεῖς· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν πολιτῶν συνεώραζον τὸν Ἀνθείας γάμον.

Δ'. Ἐν δὲ τῷ χρόνῳ, ὅθ' ἡ Ἀνθεια ληφθεῖσα ἐκ τοῦ
45 ληστηρίου, ἦλθεν εἰς τὴν Ταρσὸν πρεσβύτης Ἐφέσιος ἱατρός τὴν τέχνην, Εὐδόξος τοῦνομα· ἦκε δὲ ναυαγία περιπεσὼν εἰς Αἴγυπτον πλέων. Οὗτος ὁ Εὐδόξος περιήκει μὲν καὶ τοὺς ἄλλους ἀνδρας, ὅσοι Ταρσέων εὐδοκίμωτατοι, οὓς μὲν ἐσθῆτας, οὓς δ' ἀργύριον αἰτῶν,
50 διηγούμενος ἐκάστω τὴν συμφορὰν· προσῆλθε δὲ καὶ τῷ Περιλάῳ, καὶ εἶπεν ὅτι Ἐφέσιος καὶ ἱατρός τὴν τέχνην. Ὁ δ' αὐτὸν λαβὼν ἄγει πρὸς τὴν Ἀνθειαν, ἡσθῆσεσθαι νομίζων ἀνδρὶ ὀρθέντῃ Ἐφεσίῳ. Ἡ δ' ἐπιλοφρονεῖτο τε τὸν Εὐδόξον καὶ ἀνεπυνθάνετο, εἴ τι

latrocinii comes factus, tum in Cilicia ipse praedonum agmine constituto clarus admodum fui; donec, qui mecum erant, capti sunt non multo antequam te vidissem. Haec narrationum mearum fortuna; nunc tu, amice et tuam narra: videris enim magna quadam necessitate ductus vagari.

III. Habrocomes se Ephesium esse dicit, puellam amasse et duxisse, vaticinia, peregrinationem, piratas, Apsyrtum, Manto, vincula, fugam, caprarium et usque Ciliciam iter. Illo adhuc loquente, Hippothous collacrimavit, o parentes, inquit, o patria, vos numquam adspiciam, o mihi omnium carissime Hyperanthe. Tu quidem, Habrocoma, videbis tandem, quam amas, et aliquando recuperabis. At ego Hyperanthem videre nunquam potero. Haec dicens Hyperanthis comam ostendit, et super illa flevit. Postquam ambo affatim collacrimassent, Hippothous, Habrocomen respiciens, Aliquid tibi fere, inquit, narrando praeterii: non enim dixi, paulo ante quam caperentur latrones, ad antrum advenisse errantem puellam pulchram, parem tuae aetatem habentem, patriamque tuam nominasse: nil ultra didici. Hanc decrevimus Marti immolare et parata quidem omnia erant, cum supervenere, qui persequerentur; ego aufugi, quid illa factum sit, ignoro. Sed omnino pulchra erat, o Habrocoma, simplicem induta vestem, coma flava, oculi venusti. Illo etiam loquente exclamavit Habrocomes, meam vidisti Anthiam, Hippothoë. Quonam aufugit? quae illam terra habet? Ciliciam revertamur, illam quasituri: non longe abest a latronum antro. Per Hyperanthis animam, te precor, ne mihi volens injurius sis; sed eamus, ubi invenire Anthiam possimus. Hippothous omnia se facturum promittit: nonnullos colligendos esse homines dicit ad itineris securitatem. Dum illi agitant, quo modo in Ciliciam regrederentur, Anthiae jam triginta dies praeterierant et Perilao parabantur nuptiales victimae, ab agro abductae: magna porro aliarum rerum paratur copia. Familiares ei simul et cognati aderant; et e civibus multi conveniant ad celebrandas nuptias Anthiae.

IV. Eo tempore, quo Anthia e latronum manibus erepta Tarsum venerat, ibi forte e naufragio pervenerat senex quidam Ephesius medicus, Eudoxus nomine qui Aegyptum versus iter in animo habuerat. Hic Eudoxus, et ceteros Tarsensium nobilissimos adiens vestem et argentum petebat, omnibus infortunium narrans, et ad Perilaum venit, dicit se Ephesium, se medicum esse. Perilaus eum ad Anthiam adducit, pergratum ei fore existimans, si Ephesium hominem vidisset. Illa Eudoxum comiter allocuta, si quid sibi

περὶ τῶν αὐτῆς λέγειν ἔχοι· οὐδὲν ἐπίσταται, μακρῶς αὐτῷ τῆς ἀποδημίας τῆς ἀπ' Ἐφέσου γεγεννημένης· ἀλλ' οὐδὲν ἤττον ἔχειεν αὐτῷ ἡ Ἀνθεια, ἀναμνησκόμενη τῶν οἰκοῖ. Καὶ δὴ συνήθης τ' ἐγγόνει τοῖς κατὰ τὴν οἰκίαν καὶ εἰσῆει παρ' ἕκαστα πρὸς τὴν Ἀνθειαν, πάντων ἀπολαύων τῶν ἐπιτηδείων, αἰεὶ δεόμενος αὐτῆς εἰς Ἐφεσον παραπεμφθῆναι· καὶ γὰρ καὶ παῖδες ἦσαν αὐτῷ καὶ γυνή.

Ε'. Ὡς οὖν πάντα τὰ περὶ τὸν γάμον ἐκτετέλεστο τῷ Περιλάῳ, ἐφειστήκει δ' ἡ ἡμέρα, δείπνον μὲν αὐτοῖς πολυτελεῖς ἡτοίμαστο καὶ ἡ Ἀνθεια ἐκεκόσμητο κόσμῳ νυμφικῷ. Ἐπαύετο δ' οὔτε νύκτωρ οὔτε μεθ' ἡμέραν θαυρούσα ἀλλ' αἰεὶ πρὸ ὀφθαλμῶν εἶχεν Ἀβροκόμην. Ἐνενοεῖτο δ' ἄμα πολλὰ, τὸν ἔρωτα, τοὺς ὄρκους, τὴν πατρίδα, τοὺς πατέρας, τὴν ἀνάγκην, τὸν γάμον. Καὶ δὴ καθ' αὐτὴν γενομένη, καιροῦ λαβομένη, σπαράζασα τὰς κόμας, ὡς πάντ' ἀδικὸς ἐγὼ, φησὶ, καὶ ποινηρὰ, ὡς οὐχὶ τοῖς ἴσοις Ἀβροκόμην ἀμείβομαι. Ὁ μὲν γὰρ ἐν' ἑμὸς ἀνὴρ μείνη καὶ δεσμὰ ὑπομένει καὶ βα-
 20 σάνους καὶ ἴσως που καὶ τέθνηκεν· ἐγὼ δὲ καὶ ἐκείνων ἀμνημονῶ καὶ γαμοῦμαι ἢ δυστυχὴς καὶ τὸν ὑμέναιον ᾄσει τις ἐπ' ἐμοὶ καὶ ἐπ' εὐνὴν ἀφίξομαι τὴν Περιλάου· ἀλλ', ὡς φιλεῖται μου πασῶν Ἀβροκόμου ψυχῇ, μηδέν τι ὑπὲρ ἐμοῦ λυπηθῆς, οὐ γὰρ ἂν πολ' ἐκοῦσα ἀδική-
 25 σταιμι σε· ἐλεύσομαι, καὶ μέχρι θανάτου μείνασα νύμφη σή. Ταῦτ' εἶπε, καὶ ἀφικόμενος παρ' αὐτὴν τοῦ Εὐδοξοῦ τοῦ Ἐφεσίου ἱατροῦ, ἀπαγαγοῦσα αὐτὸν ἐπ' οἰκημὰς τὴν ἡμετέραν προσπίπτει τοῖς γόνασιν αὐτοῦ καὶ ἱκετεύει μηδὲν κατεῖπαι τῶν βεβηλωμένων μηδὲν καὶ
 30 ὀρχαῖζει τὴν πάτριον θεᾶν Ἄρτεμιν, ξυμπράξαι πάντα θεῶν ἂν αὐτοῦ δεηθῇ. Ἀνίστησιν αὐτὴν δ' Εὐδοξὸς πολλὰ θρηνοῦσαν καὶ θαρρεῖν παρεκάλει καὶ ἐπώμυσε, πάντα ποιήσας ὑπισχνόμενος. Λέγει δὲ αὐτῷ τὸν Ἀβροκόμου ἔρωτα καὶ τοὺς ὄρκους τοὺς πρὸς ἐκείνον, καὶ τὰς
 35 περὶ τῆς σωφροσύνης συνθήκας· καὶ, εἰ μὲν ἦν ζῶσαν, ἔφη, με ἀπολαβεῖν ζῶντα Ἀβροκόμην ἢ λαθεῖν ἀποδρᾶσθαι ἐντεῦθεν, περὶ τούτων ἂν ἐβουλεύομην· ἐπειδὴ δ' ὁ μὲν τέθνηκε, φυγεῖν δ' ἀδύνατον καὶ τὸν μέλλοντα ἀμείψανον ὑπομένειν γάμον· οὔτε γὰρ τὰς συνθήκας
 40 παραδίδωμαι τὰς πρὸς Ἀβροκόμην, οὔτε τὸν ὄρκον ὑπερβύωμαι· σὺ τοίνυν βοηθὸς ἡμῖν γενεῖ, φάρμακον εὐρύν ποθὲν, ὃ κακῶν με ἀπαλλάξει τὴν κακοδαίμονα. Ἔσται δ' ἀντὶ τούτων σοὶ πολλὰ μὲν καὶ παρὰ τῶν θεῶν, οἷς ἐπεύξομαι καὶ πρὸ τοῦ θανάτου πολλάκις ὑπὲρ
 45 σοῦ· αὐτῇ δὲ σοὶ καὶ ἀργύριον δώσω καὶ τὴν παραπομπὴν ἐπισκευάσω. Δυνήσῃ δὲ πρὸ τοῦ πυθέσθαι τινὰ ἐπιβὰς νεὸς τὴν ἐπ' Ἐφέσου πλεῖν· ἐκεῖ δὲ γεόμενος, ἀναζητήσας τοὺς γονεῖς Μεγαμέδην τε καὶ Εὐπίπην, ἀγγελλὰς αὐτοῖς τὴν ἐμὴν τελευτὴν καὶ πάντα τὰ κατὰ
 50 τὴν ἀποδημίαν καὶ ὅτι Ἀβροκόμης ἀπόλωλε [λέγει]. Ἐκποῦσα τῶν ποδῶν αὐτοῦ προῦκυλίστο καὶ ἔδετο μηδὲν ἀνταπεῖν αὐτῇ, δοῦναί τε τὸ φάρμακον. Καὶ προκαμίσασα εἰκοσι μνᾶς ἀργυρίου, περιδεραιά ὅ' αὐτῆς, (ἦν δ' αὐτῇ πάντα ἀφθονα, πάντων γὰρ ἐξουσίαν εἶχε

de suis dicendum habeat, rogat. Is se nihil scire, diu ab Epheso peregre agentem. Nihilo tamen minus facta de illo fuit Anthia, rerum domesticarum recordans. Itaque jam et familiarium consuetudine utebatur et identidem Anthiam adibat, et omnibus ad vitam necessariis fruebatur; orabat vero eam semper, ut Ephesum mitteretur; erant quippe ei uxor liberique.

V. Ubi omnia, quæ ad nuptias spectarent, Perilao perfecta fuere, instabatque dies, cœna opipare ei apparatur et Anthia nuptialibus ornamentis exornatur. Ei nec noctu, nec interdiu ulla a lacrimis quies; semper oculis obversabatur Habrocomes, multaue simul in mentem veniebant, amor, iusjurandum, patria, parentes, necessitas, nuptiar. Occasione arrepta seorsum concedens, capillosque discindens, o me, inquit, omnino iniquam et scelestam! Non parem Habrocomæ vicem reddo. Ille enim, ut viri mihi fidem servet, vincula et supplicium omne sustinet et forsitan mortuus est. Ego vero horum oblita nubo misera, hymenæum de me aliquis canet, Perilai lectum attingam? At o mihi omnium carissima Habrocomæ anima, ne afflicteris mei causa: nunquam enim injuria te afficiam volens. Adibo te, usque ad mortem sponsæ fide servata. Cum hæc dixisset, Eudoxum Ephesium medicum accedentem sensim in semotum cubiculum abduxit, ibique ad illius genua proci- dens, supplicat, nemini debeat eorum, quæ dictura sit, quidquam, adjuratque per patriam deam Dianam, quæcunque ab ipso petat, faciat. Eudoxus fuscè lacrimantem erigit, honoque esse animo jubet, seque omnia facturum jurejurando promittit. Illa Habrocomæ amorem narrat, datumque illi iusjurandum servandæque pudicitia sponsionem. Quod si mihi vivæ liceret, inquit, vivum Habrocomen recuperare, vel hinc clam aufugere, de hisce sane consulerem; postquam vero ille occidit, neque ego fugere possum et constitutas in hunc diem nuptias inire nullo modo possum, nec enim promissa Habrocomæ facta transgrediar, neque iusjurandum contemniam; tu nobis adjufor esto, venenum alicunde quærens, quod me miseram liberet malis. Multa tibi pro eo dona et dii dabunt, quos sæpius pro te ante mortem orabo, ipsaque pecuniam tibi dabo et viaticum parabo, poterisque, antequam quis audiat quidquam, conscensa nave Ephesum navigare; quo ubi adveneris, parentes meos Megamedem et Evippam perquires, meum illis obitum nuntiabis et quæcunque peregre agenti evenerunt, utque Habrocomes periit. His dictis, ejus pedibus provoluta supplicabat, ne denegaret sibi venenum; proferensque viginti argenti minas, insuper et monilia (omnia enim illi

τῶν Περιλάου) δίδωσι τῷ Εὐδόξῳ. Ὁ δὲ βουλευ-
σάμενος πολλὰ καὶ τὴν κόρην οἰκτείρας τῆς συμφορᾶς
καὶ τῆς εἰς Ἐφeson ἐπιθυμῶν δόου καὶ τοῦ ἀργυρίου
καὶ τῶν δούρων ἡττώμενος, ὑπισχνεῖται δώσειν τὸ φάρ-
μακον, καὶ ἀπῆει κομιῶν. Ἡ δ' ἐν τούτῳ πολλὰ κα-
ταθρηνεῖ, τὴν θ' ἡλικίαν κατοδυρομένη τὴν ἑαυτῆς καὶ
ὅτι μέλλοι πρὸ ὥρας ἀποθανεῖσθαι λυπούμενη· πολλὰ
δ' Ἀβροκόμην, ὡς παρόντα ἀνεκάλει. Ἐν τούτῳ ὀλί-
γον διαλιπὼν ὁ Εὐδόξος ἔρχεται κομίζων θανάσιμον μὲν
οὐχὶ φάρμακον, ὑπνωτικὸν δέ, ὡς μήτε τι παθεῖν τὴν
κόρην καὶ αὐτὸν ἐφοδίων τυχόντα ἀνασωθῆναι. Λα-
βοῦσα δ' ἡ Ἀνθεια καὶ πολλὴν γνοῦσα χάριν, αὐτὸν ἀπο-
πέμπει. Καὶ ὁ μὲν εὐθὺς ἐπιβὰς νεὸς ἐπανάηχθη· ἡ δὲ
καιρὸν ἐπιτήδειον ἐζητεῖ πρὸς τὴν πόσιν τοῦ φαρμάκου.
Γ'. Καὶ ἤδη μὲν νύξ ἦν, παρεσκευάζετο δ' ὁ θάλα-
μος καὶ ἦγον οἱ ἐπὶ τούτῳ τεταγμένοι τὴν Ἀνθειαν
ἐξάγοντες· ἡ δ' ἄκουσα μὲν καὶ δεδακρυμένη ἐξῆει, ἐν
τῇ χειρὶ κρύπτουσα τὸ φάρμακον· καὶ ὡς πλησίον τοῦ
θαλάμου γίνεται, οἱ οἰκεῖοι ἀνευφήμησαν τὸν ὑμέναιον·
ἡ δ' ἀνωθύρετο καὶ ἐδάκρυεν, οὕτως ἐγὼ, λέγουσα,
πρότερον ἡγόμην Ἀβροκόμην νυμφίῳ καὶ παρέπειπεν
ἡμᾶς πῦρ ἐρωτικὸν καὶ ὑμέναιος ἦδετο ἐπὶ γάμοις εὐ-
δαίμοσι. Νυνὶ δὲ τί ποιήσεις, Ἀνθεια; ἀδικήσεις
Ἀβροκόμην τὸν ἄνδρα, τὸν ἐρώμενον, τὸν διὰ σέ τεθνη-
κότα; οὐχ οὕτως ἄνανδρος ἐγὼ, οὐδ' ἐν τοῖς κακοῖς
δειλή. Δεδόχθω ταῦτα, πίνωμεν τὸ φάρμακον·
Ἀβροκόμην εἶναί μοι δεῖ ἄνδρα, ἐκείνον καὶ τεθνηκότα
βούλομαι. Ταῦτ' ἔλεγε καὶ ἤγετο εἰς τὸν θάλαμον.
Καὶ δὴ μόνῃ μὲν ἐγεγόνει· ἔτι δὲ Περιλαὸς μετὰ τῶν
φίλων εὐωχεῖτο. Σκηψαμένη δὲ τῇ ἀγωνίᾳ ὑπὸ οἴφους
κατεῖληφθαι, ἐκέλευσεν αὐτῇ τινι τῶν οἰκετῶν ὕδωρ
ἐνεγκεῖν, ὡς δὴ πιομένη· καὶ δὴ κομισθέντος ἐκπώματος,
λαβοῦσα, οὐδενὸς ἔνδον αὐτῇ παρόντος ἐμβάλλει τὸ
φάρμακον καὶ δακρύσασα, ὧ φιλότατος, φησὶν, Ἀβρο-
κόμου ψυχῇ, ἰδοὺ σοι τὰς ὑποσχέσεις ἀποδίδωμι καὶ
δὸν ἐρχομαι τὴν παρὰ σέ, δυστυχῇ μὲν ἀλλ' ἀναγα-
καῖαν· καὶ δέχου με ἄσμενος καὶ μοι πάρεχε τὴν ἐκεῖ
μετὰ σοῦ διαίταν εὐδαίμονα. Εἰποῦσα ἔπιε τὸ φάρ-
μακον καὶ εὐθὺς ὑπνος τ' αὐτὴν κατεῖχε καὶ ἐπιπτεν εἰς
γῆν καὶ ἐποίησε τὸ φάρμακον, ὅσ' ἐδύνατο.

Ζ'. Ὡς δ' εἰσῆλθεν ὁ Περιλαὸς, εὐθὺς ἰδὼν τὴν Ἀν-
θειαν κειμένην ἐξεπλάγη καὶ ἀνεβόησε, θόρυβός τε
πολλὸς τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν ἦν καὶ πάθος συμμιγῆ, οἰ-
μωγῇ, φόβος, ἐκπληξίς· οἱ μὲν ὥκτειρον τὴν δοκοῦσαν
τεθνηκέναι, οἱ δὲ συνήχοντο Περιλάῳ, πάντες δ' ἐθρή-
νουν τὸ γεγονός. Ὁ δὲ Περιλαὸς τὴν ἐσθῆτα περιρ-
ρηξάμενος, ἐπιπεσὼν τῷ σώματι, ὧ φιλότατ' μοι κόρη,
φησὶν, ὧ πρὸ τῶν γάμων καταλιποῦσα τὸν ἐρώντα,
ὀλίγαις ἡμέραις νύμφη Περιλάου γενομένη, εἰς οἷόν σε
θάλαμον, τὸν τάφον, ἄξιον; εὐδαίμονα ἄρα ὅστις ποδ'
Ἀβροκόμης, ἦν· μακάριος ἐκεῖνος ὡς ἀληθῶς, τηλι-
κάυτα παρ' ἐρωμένης λαβὼν δῶρα. Ὁ μὲν τοιαῦτ'
ἐθρήνει· περιβεβλήκει δ' ἄπασαν καὶ ἡσπάζετο χεῖράς
τε καὶ πόδας, νύμφη, λέγων, ἀθλίᾳ, γύναι δυστυχέσ-

abundabant, penes quam omnes erant Perilai divitiar) Eu-
dodoxo tradidit. Ille multa versans animo, puellae infortu-
nium miseratus, redeundi Ephesum valde cupidus, pecuniae
munerumque avidissimus, venenum se daturum promittit,
disceditque id allaturus. Interea illa multa lugeat, aetatem
suam, immaturumque fatum deplorans et identidem Ha-
brocomen, ac si adesset, invocans. Non diu moratus Eu-
dodoxus affert venenum, nequaquam letale, sed somnificum,
ut neque puella quid pateretur et ipse viaticum nactus eva-
deret. Anthia, accepto medicamento, maximam illi gra-
tiam habens dimittit; qui statim navem conscendens solvit.
Illa idoneum bibendo medicamento tempus querebat.

VI. Jamque nox erat, parabaturque thalamus, cum ii,
quibus ea cura mandata fuerat, veniunt et educunt An-
thiam. Quae invita lacrimansque egreditur, venenum manu
abscondens. Et ubi thalamum accedit, necessarii, hyme-
naeum canentes, laeto omine prosecuti sunt. Lamentabatur
lumen illa et lacrimabat, Primum, inquit, Habrocomae
sponso ducta fui, nos amoris fax comitata est, canebatur
hymenaeus in felices nuptias. Nunc quid ages, Anthia?
Injuriane fueris Habrocomae viro, amanti, tui causa mor-
tuo? Non adeo mollis sum, neque in malis pavida. Decreta
sint haec, venenum bibam, Habrocomen meum esse virum
oportet, illum et mortuum volo. Haec fata ducitur in tha-
lamum, ubi sola paululum fuit, Perilao adhuc cum amicis
discumbente. Simulans igitur, se ob angorem siti correptam,
aliquem e famulis aquam afferre jubet, velut bibitura;
allatumque poculum sumens, cum nemo adesset, injicit
medicamentum, obortisque lacrimis, o carissima, inquit,
Habrocomae anima, en tibi promissa persolvo, atque ad te
iter ingredior, infelix illud quidem, sed necessarium: recipe
me lubens, mihi que praestes tecum istic vitam beatam
agere. His dictis, bibit medicamentum: quo vires suas
omnes exercente, somno correpta subito concidit.

VII. Perilao intrans, ut Anthiam vidit jacentem, atto-
nitus exclamat, turba multa domi sit, commixtaque aegri-
tudo, ploratus, timor, stupor. Illi mortuam, quae vide-
batur, miserabantur, hi Perilai vicem dolebant, omnesque
infortunium lamentabantur. Perilao, scissa veste super
corpus procumbens, o carissima, inquit, mihi puella, quae
ante nuptias amatorem reliquisti, paucos dies Perilai sponsa.
Eheu, in qualem te thalamum, in sepulcrum deducemus!
Felix ille, quicunque is fuit, Habrocomes. Beatus ille vere,
qui talia ab amica accepit munera! Is ita querebatur, am-
plexatusque totam, manus pedesque osculabatur, dicens,
o infelix sponsa, uxor infelicio! Ornavit inde illam multam

τέρει. Ἐκόσμηκε δ' αὐτὴν, πολλὰν ἐσθῆτα ἐνδύων, πολλὴν δὲ περιθίει χρυσόν· καὶ οὐκέτι φέρων τὴν θάνατον, ἡμέρας γενομένης ἐνθήμενος κλίνη τὴν Ἀνθειαν, (ἥ δ' ἐκεῖτο ἀναισθητοῦσα,) ἦγεν εἰς τοὺς πλησίον τῆς πόλεως τάφους· κἀνταῦθα κατέθετο ἐν τινὶ οἰκήματι, πολλὰ μὲν ἐπισφάξας ἱερεῖα, πολλὰν δ' ἐσθῆτα καὶ κόσμον ἄλλον ἐπικαύσας.

Η'. Ὁ μὲν ἐκτελέσας τὰ νομιζόμενα ὑπὸ τῶν οἰκείων εἰς τὴν πόλιν ἀνήγετο· καταλειφθεῖσα δ' ἐν τῷ τάφῳ ἡ Ἀνθεια, ἐαυτῆς γενομένη καὶ συνείσα, ὅτι μὴ τὸ φάρμακον θανάσιμον ἦν, στενάζουσα καὶ δακρύουσα, ὧ ψευδόμενον με τὸ φάρμακον, φησὶν, ὧ κωλύσαν ὀδεῦσαι πρὸς τὸν Ἀβροκόμην ὁδὸν εὐτυχῇ. Ἐσφάλην ἄρα (πάντα καὶνὰ,) καὶ τῆς ἐπιθυμίας τοῦ θανάτου. Ἀλλ' ἐνεστὶ γε ἐν τῷ τάφῳ μέινουσα τὸ ἔργον ἐργάσασθαι τοῦ φαρμάκου λιμῶν. Οὐ γὰρ ἂν ἐντεῦθεν μέ τις ἀνέλοιτο, οὐδ' ἂν ἐπίδοιμι τὸν ἥλιον, οὐδ' [ἂν] εἰς φῶς ἐλεύσομαι. Ταῦτ' εἰποῦσα ἐκαρτέρει, τὸν θάνατον προσδεχομένη γενναίως. Ἐν δὲ τούτῳ νυκτὸς ἐπιγενομένης λησταὶ τινες, μαθόντες, ὅτι κόρη τέθνηται πλουσίως καὶ πολλὸς μὲν αὐτῇ κόσμος συγκατάκειται γυναικεῖος, πολλὸς δ' ἄργυρος καὶ χρυσός, ἦλθον ἐπὶ τὸν τάφον καὶ ἀναρρήξαντες τοῦ τάφου τὰς θύρας, εἰσελθόντες τὸν τε κόσμον ἀνηροῦντο καὶ τὴν Ἀνθειαν ζῶσαν ὁρῶσι· μέγα δὲ καὶ τοῦτο κέρδος ἡγούμενοι ἀνίστων τ' αὐτὴν καὶ ἄγειν ἐβούλοντο. Ἡ δὲ τῶν ποδῶν αὐτῶν προκυλιόμενη πολλὰν ἔδεϊτο, ἄνδρες, οἵτινές ποτε ἐστέ, λέγουσα, τὸν μὲν κόσμον τοῦτον ἅπαντα, ὅστις ἐστὶ καὶ ἅπαντα τὰ συνταφέντα λαβόντες κομίζετε, φείσασθε δὲ τοῦ σώματος. Δυσὶν ἀνάκειμαι θεοῖς, Ἐρωτὶ καὶ Θανάτῳ· τοῦτοις ἐάσατε σχολάσαι με. Ναὶ πρὸς θεῶν αὐτῶν τῶν πατρῶων ὑμῖν, μὴ με ἡμέρα δείξητε, τὴν σῆμα νυκτὸς καὶ σκότους δυστυχούσαν. Ταῦτ' ἔλεγεν· οὐκ ἔπειθε δὲ τοὺς ληστὰς, ἀλλ' ἐξαγαγόντες αὐτὴν τοῦ τάφου κατήγαγον ἐπὶ θάλατταν καὶ ἐνθήμενοι σκάφει τὴν εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἀνήγοντο· ἐν δὲ τῷ πλοίῳ ἐθεράπευον αὐτὴν καὶ θαρρεῖν παρεκάλουν. Ἡ δ' ἐν οἷς κακοῖς ἐγεγόνει πάλιν ἐννοήσασα, ὀρηνοῦσα καὶ ὀδυρομένη, πάλιν, ἔφησε, λησταί, καὶ θάλαττα, πάλιν αἰχμαλώτος ἐγώ· ἀλλὰ νῦν δυστυχέστερον, ὅτι μὴ μεθ' Ἀβροκόμου. Τίς με ἄρα ὑποδέξεται γῆ; τίνας δ' ἀνθρώπους ὄψομαι; μὴ Μοῖριν ἔτι, μὴ Μαντῶ, μὴ Περιλαῶν, μὴ Κιλικίαν· ἔλθοιμι δὲ, ἐνθα δὴ κἀν τάφον Ἀβροκόμου μόνον ὄψομαι. Ταῦθ' ἐκαστοτε ἐδάκρυε καὶ αὐτὴ μὲν οὐ ποτὶν, οὐ τροφὴν προσέτετο, ἡνάγκαζον δ' οἱ λησταί. Καὶ οἱ μὲν ἀνύσαντες ἡμέραις οὐκ ὀλίγαις τὸν πλοῦν, κατήραν εἰς Ἀλεξάνδρειαν κἀνταῦθα ἐβιβάζσαν τὴν Ἀνθειαν καὶ διέγνωσαν ἐκ τοῦ πλοῦ παραβῶναί τισιν ἐμπόροις.

Θ'. Ὁ δὲ Περιλαῶς μαθὼν τὴν τοῦ τάφου διορυγὴν καὶ τοῦ σώματος ἀπώλειαν, ἐν πολλῇ καὶ ἀκατασχέτῳ λύπῃ ἦν. Ὁ δ' Ἀβροκόμης ἐξήτει καὶ ἐπολυπραγμόνει, εἰ τις ἐπίσταντο κόρην ποτὲν ζῆναι αἰχμαλώτων μετὰ ληστῶν ἀγχεῖσθαι. Ὡς δ' οὐδὲν εὔρεν, ἀποκαμῶν

induens vestem, multoque auro redimens; nec adspectum diutius sustinens, ut illuxit, lecto imposuit Anthiam, quae jacebat sensus omnino expers, ad vicina urbi sepulcra duxit, ibique in hypogaeo quodam reposuit, multas mactavit hostias, multamque vestem ornatumque alium cremavit.

VIII. Justis peractis a familiaribus in urbem reductus fuit. Anthia, in sepulcro relicta, cum ad se redisset, sensit, non fuisse letale medicamentum. Suspirans lacrimansque, o fallax, inquit, medicamentum, quod me, quo minus ad Habrocomen felix iter perficerem, vetuit. At frustrata est me (quod plane novum) et moriendi cupiditas. Sed fame licet veneni opus perficere in sepulcro manenti. Nemo enim hinc me auferet; nec solem adspiciam, neque in lucem veniam. His dictis, mortem constanter et fortiter operiebatur. Interea sub noctem cum latrones quidam sepultam fuisse magnifice puellam rescivissent, multumque muliebris cultus, aurique et argenti conjectum, ad tumulum veniunt, diffractisque foribus intrant, ornatumque auferunt et Anthiam vivam videntes, magnum et id lucrum existimantes, erigunt et abducere volunt; cum illa pedibus ipsorum provoluta obsecrat, viri, quicumque estis, inquit, cultum hunc omnem, omniaque hic mecum conjecta sumite, auferite, at corpori parcite. Duobus sacra sum diis, Amori et Morti; his me devotam permittite. Per patrios vestros deos adjuro, ne me diei reddatis, passam infortunia nocte et tenebris celanda. Haec illa. Nec latronibus persuasit, quin tumulo extractam ad mare ducerent, impositamque navigio Alexandriam auferrent. In nave curarunt eam, bonoque esse animo jusserunt. Illa cogitans, quibus in malis iterum veraretur, gemens maestaque, En iterum, inquit, latrones et mare: iterum capta ego, sed hoc nunc infortunatius, quod absque Habrocoma. Quae me terra excipiet, quos homines adspiciam? O utinam ne Morin iterum, ne Manto, ne Perilaum, ne Ciliciam; sed illic veniam, ubi tumulum Habrocomae saltem videam. Hisce crebro illacrimabat; cumque ipsa nec potum nec cibum caperet, latrones vi coegerunt. Non paucis diebus navigatione perfecta, Alexandriam pervenere, ibique eductam Anthiam statim mercatoribus quibusdam tradere decreverunt.

IX. Perilaus, ut perfossum tumulum ablatumque corpus animadvertit, in magno et invicto morore fuit. Habrocomes vero sedulo quaerebat, si quis puellam peregrinam, captivam a latronibus ductam nosset. Cumque nihil in-

ἦλθεν, οὗ κατήγοντο· δεῖπνον δ' αὐτοῖς οἱ περὶ τὸν Ἰππόθοον παρεσκεύασαν. Καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐδειπνοποιοῦντο· ὁ δ' Ἀβροκόμης πάνυ αἰσχυρὸς ἦν καὶ αὐτὸν ἐπὶ τῆς εὐνῆς ῥίψας ἐκλαίει καὶ ἔκειτο οὐδὲν προσέμενος. Προσιῶσι δὲ τοῦ τόπου ὁ κύριος τοῖς περὶ τὸν Ἰππόθοον, παροῦσα καὶ τις πρεσβύτις ἀρχεται διηγέματος, ἣ ὄνομα Χρυσίον· ἀκούσατε, ἔφη, ὧ ξένοι, πάθους οὐ πρὸ πολλοῦ γενομένου ἐν τῇ πόλει. Περὶ λαός τις, ἀνὴρ τῶν τὰ πρῶτα δυναμένων, ἀρχεῖν μὲν ἐχειροτονήθη τῆς εἰρήνης τῆς ἐν Κιλικίᾳ, ἐξελλοῶν δὲ ἐπὶ ληστῶν ζήτησιν, ἥγαγέ τινας συλλαβῶν ληστὰς καὶ μετ' αὐτῶν κόρην καλὴν καὶ ταύτην ἐπειθεν αὐτῷ γαμηθῆναι. Καὶ πάντα μὲν τὰ πρὸς τὸν γάμον ἐκτετέλεστο· ἡ δ' εἰς τὸν θάλαμον εἰσελθοῦσα, εἴτε μανεῖσα, εἴτ' ἄλλου τινὸς ἐρῶσα, πιούσα φάρμακόν ποθεν ἀπονήσκει· οὗτος γὰρ ὁ τοῦ θανάτου τρόπος αὐτῆς ἐλέγεται. Ἀκούσας δ' Ἰππόθοος, αὕτη, ἔφησεν, ἐστὶν ἡ κόρη, ἣν Ἀβροκόμης ζητεῖ. Ὁ δ' Ἀβροκόμης ἤκουε μὲν τοῦ διηγήματος, παρεῖτο δὲ ὑπ' ἀθυμίας· ὥψε δὲ καὶ ἀνα-
20 ὀρθῶν ἐκ τῆς τοῦ Ἰπποθόου φωνῆς· ἀλλὰ νῦν μὲν σαφῶς τέθνηκεν Ἀνθεια καὶ τάφος ἴσως αὐτῆς ἐστὶν ἐνθάδε καὶ τὸ σῶμα σώζεται. Λέγων ἐδεῖτο τῆς πρεσβυτιδος, τῆς Χρυσίου, ἄγειν ἐπὶ τὸν τάφον αὐτῆς καὶ δεῖξαι τὸ σῶμα· ἡ δ' ἀναστεινάζασα, τοῦτο γὰρ, ἔφη, τῇ κόρῃ ταλαι-
25 πώρῃ τὸ δυστυχέστατον· ὁ μὲν γὰρ Περὶλαος καὶ ἔθαψεν αὐτὴν πολυτελῶς, καὶ ἐκόσμησε· πυθόμενοι δὲ τὰ συνταφέντα λησταί, ἀνορύξαντες τὸν τάφον, τὸν τε κόσμον ἀνείλοντο καὶ τὸ σῶμα ἀφανὲς ἐποίησαν· ἐφ' οἷς πολλὰ καὶ μεγάλη ζήτησις ὑπὸ Περὶλάου γίνεται.
30 Ἰ'. Ἀκούσας δ' Ἀβροκόμης περιερρήξατο τὸν χιτῶνα καὶ μεγάλως ἀνωδύρετο καλῶς μὲν καὶ σωφρόνως ἀποθανοῦσαν Ἀνθειαν, δυστυχῶς δὲ μετὰ τὸν θάνατον ἀπολομένην. Τίς ἄρα ληστὴς οὕτως ἐρωτικὸς, ἵνα καὶ νεκρᾶς ἐπιθυμήσῃ σου; ἵνα καὶ τὸ σῶμα ἀφέληται;
35 Ἀπεστερήθη σου ὁ δυστυχὴς καὶ τῆς μόνῃς ἐμοὶ παραμυθίας. Ἀποθανεῖν μὲν οὐκ ἔγνωσται πάντως, ἀλλὰ τὰ πρῶτα καρτερήσω, μέχρις οὗ τὸ σῶμα εὕρω τὸ σὲν καὶ περιβαλὼν ἑμαυτὸν ἐκείνῳ συγκαταθάψω. Ταῦτ' ἔλεγεν ὀδυρόμενος· ὁρρεῖν δ' αὐτὸν παρεκάλουν οἱ περὶ
40 τὸν Ἰππόθοον. Καὶ τότε μὲν ἀνεπαύσαντο δι' ὅλης τῆς νυκτός· ἔννοια δὲ πάντων Ἀβροκόμην εἰσήρχετο, Ἀνθείας, τοῦ θανάτου, τοῦ τάφου, τῆς ἀπωλείας. Καὶ δὴ καὶ οὐκέτι καρτερῶν, λαθὼν πάντας (ἔκειντο δ' ὑπὸ μέθης οἱ περὶ τὸν Ἰππόθοον,) ἔξισιν, ὡς δὴ τις
45 χρήζων καὶ καταλιπὼν πάντας ἐπὶ τὴν θάλατταν ἔρχεται καὶ ἐπιτυγχάνει νεὸς εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἀναγομένης καὶ ἐπιβάς ἀνάγεται, ἐλπίζων δὴ τοὺς ληστὰς, τοὺς συλῆσαντας πάντα ἐν Αἰγύπτῳ καταλήψεσθαι· ὡδήγει δ' αὐτὸν εἰς ταῦτ' ἐλπίς δυστυχίας. Καὶ ὁ μὲν ἔπλει τὴν
50 ἐπ' Ἀλεξάνδρειαν ἡμέρας δὲ γενομένης οἱ περὶ τὸν Ἰππόθοον ἡνιωτὸν μὲν ἐπὶ τῷ ἀπαλαχθῆναι τοῦ Ἀβροκόμου· ἀναλαβόντες δ' αὐτοὺς ἡμερῶν ὀλίγων, ἔγνωσαν τὴν ἐπὶ Συρίας καὶ Φοινίκης ληστεύοντες ἵεναι.

ΙΑ'. Οἱ δὲ λησταί τὴν Ἀνθειαν εἰς Ἀλεξάνδρειαν

niret, fessus pervenit in eorum diversorium. Crenam ipsis Hippothoi sodales paraverant, et ceteri quidem cenabant; Habrocomes vero omnino maestus, in lectum procumbens flebat, nec quid cibi cepit. Supervenit vero Hippothoo sociisque dominus cum anu quadam, nomine Chrysion, quæ hanc narrationem orditur. Audite, inquit, hospites, quid non ita pridem in urbe acciderit. Perilaus quidam e principibus paci servandæ in Cilicia præfectus, ad inquirendos latrones egressus, quosdam cepit abduxitque, et cum iis virginem perpulchram: huic suasit, ut sibi nuberet. Jam confectæ erant nuptiæ, cum ipsa thalamum ingressa sive demens, sive alium deperiens, polo medicamento moritur: ita enim mortis ejus modus narratur. Hæc audiens Hippothous, hæc, inquit, est puella, quam quaerit Habrocomes. Habrocomes narrationem quidem audiverat, sed morore confectus neglexerat. Ad Hippothoi verba tandem exsilens, cheu, nunc certo occidit Anthia, ejus fortasse tumulus illic est, corpusque servatur. Inde vetulam Chrysion obsecrat, ad sepulcrum ducat, ostendatque corpus. Illa suspirans, hoc, inquit, infelici puellæ maximum infortunium. Perilaus enim et sepeliit splendide et ornavit; sed cum audissent latrones, quæ simul sepulta fuerant, effosso tumulo, cultum abstulere, corpusque abdidit: de quibus sollicite multaque cura nunc Perilaus perquirat.

X. Hæc intelligens Habrocomes tunicam discidit, vehementerque ploravit, pulchre quidem et caste mortuam Anthiam, post mortem infelicitè perditam! Quis latro ita amore abundat, ut mortuam te concupiscat, ut vel extinctum corpus abripiat? Ego prior te miser, uno, quod mihi supererat, solatio. Mori jam decretum omnino est; sed usque durabo, donec alicubi corpus tuum inventum amplexatus et me una sepeliam. Hæc cum lacrimis dicentem, bono esse animo hortabatur Hippothous. Et tunc quidem nocte tota requieverunt. Sed Habrocomen omnium rerum cogitatio subit, Anthiæ, mortis, tumuli, corporis amissi; nec amplius se cohibere valens, clam omnes (jacebant enim vino pleni Hippothous sociique) egreditur, quasi quid sibi opus esset, atque omnes relinquens ad mare proficiscitur, inciditque in navem, Alexandriam iter facturam: qua conscensa deducitur, sperans, latrones, qui omnia diripuerant, in Ægypto deprehensum iri. Infelici spel ductu Alexandriam ille navigavit. Mane Hippothous sociique indignantur, quod Habrocomen amisissent, et paucis diebus ad se reficiendos datis, decrevere in Syriam et Phœniciam ad prædandum proficisci.

XI. Latrones vero Alexandriæ Anthiam mercatoribus

παρέδωκαν ἐμπόροις πολλὸν λαβόντες ἀργύριον· οἱ δ' ἔτρεπόν τ' αὐτὴν πολυτελῶς καὶ τὸ σῶμα ἐθεράπευον, ζητοῦντες αἰεὶ τὸν ὠνισμὸν κατ' ἀξίαν. Ἐρχεται δὲ τις εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς τῶν ἐκεῖ βασιλέων κατὰ θεὰν τῆς πόλεως καὶ κατὰ χρεῖαν ἐμπορίας, Ψάμμιν τοῦνομα. Οὗτος ὁ Ψάμμιν ὁρᾷ τὴν Ἀνθειαν παρὰ τοῖς ἐμπόροις καὶ ἰδὼν ἀλίσκεται καὶ ἀργύριον δίδωσι τοῖς ἐμπόροις πολλὸν καὶ λαμβάνει θεράπειαν αὐτὴν. Ὡνησάμενος δ' ἄνθρωπος βάρβαρος καὶ εὐθύς ἐπιχειρεῖ βιάζεσθαι καὶ χρῆσθαι πρὸς συνουσίαν· οὐ θέλουσα δὲ, τὰ μὲν πρῶτα ἀντέλεγε, τελευταίων δὲ σκῆπτεται πρὸς τὸν Ψάμμιν, (δυσιστοαίμονες δὲ φῶσι βάρβαροι,) ὅτι αὐτὴν ὁ πατὴρ γεννωμένην ἀναεῖν τῇ Ἰσίδι μέχρις ὥρας γάμων καὶ ἔλεγεν ἔτι τὸν χρόνον ἐν αὐτῇ τίσεσθαι. Ἦν οὖν, φησὶν, ἐξυθρίσης εἰς τὴν ἱερὰν τῆς θεοῦ, μηνίσει μὲν ἐκείνη, χαλεπὴ δ' ἡ τιμωρία. Πείθεται Ψάμμιν καὶ τὴν θεὸν προσεκύνει καὶ Ἀνθείας ἀπέχεται· ἡ δ' ἔτι παρὰ Ψάμμιδι ἦν προσουμένη, ἱερὰ τῆς Ἰσίδος νομιζομένη.

15 IB'. Ἦ δὲ ναῦς ἡ τὸν Ἀβροκόμην ἔχουσα τοῦ μὲν κατ' Ἀλεξάνδρειαν πλοῦ διαμαρτάνει, ἐμπίπτει δ' ἐπὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Νείλου, τὴν τε Παρατίον καλουμένην, καὶ Φοινίκης ὅση παραθαλάσσιος. Ἐκπεσοῦσι δ' αὐτοῖς ἐπιδραμόντες τῶν ἐκεῖ ποιμένων τὰ τε φορτία διαρπάσσουσι, καὶ τοὺς ἀνδρας δεσμύουσι καὶ ἄγουσιν ἰδὼν ἔρημον πολλὴν εἰς Πηλούσιον τῆς Αἰγύπτου πόλιν, κἀνταῦθα πιπράσκουσιν ἄλλον ἄλλω. Ὡνεῖται δὲ τὸν Ἀβροκόμην πρεσβύτερος στρατιώτης, ἦν δὲ πεπαυμένος, Ἀραξος τοῦνομα. Οὗτος ὁ Ἀραξος εἶχε γυναῖκα ὀφθαλμοῦ μιαν, ἀκουσθῆναι πολλὴν χεῖρα, ἄπασαν ἀκράσιαν ὑπερβεβλημένην, Κυνώ τοῦνομα. Αὕτη ἡ Κυνώ ἐρᾷ τοῦ Ἀβροκόμου εὐθύς ἀχθέντος εἰς τὴν οἰκίαν καὶ οὐκέτι κατεῖχε· δεινὴ καὶ ἐρασθῆναι καὶ ἀπολαύειν ἰθὺς εἰν τῆς ἐπιθυμίας. Ὁ μὲν δὲ Ἀραξος ἡγάπα τὸν Ἀβροκόμην καὶ παῖδα ἱποεῖτο· ἡ δὲ Κυνώ προσφέρει λόγον περὶ συνουσίας καὶ δεῖται πείθεσθαι καὶ ἀνδρα εἶναι ὑποχρεῖτο καὶ Ἀραξον ἀποκτενεῖν. Δεινὸν ἐδόκει τούτῳ Ἀβροκόμην, καὶ πολλὰ ἅμα ἐσκόπει, τὴν Ἀνθειαν, τοὺς ὄρκους, τὴν πολλάκις αὐτὸν σωπροσύνην ἀδικήσασαν ἤδη· τέλος δὲ, ἐγκειμένης τῆς Κυνῆς, συγκατατίθεται. Καὶ νυκτὸς γενομένης, ἡ μὲν ὡς ἀνδρα ἔχουσα τὸν Ἀβροκόμην, τὸν Ἀραξον ἀποκτενύει καὶ λέγει τὸ πραχθὲν τῷ Ἀβροκόμην· ὁ δ' οὐκ ἐνεγκὼν τὴν τῆς γυναίκος ἀσελγειαν ἀπηλλάγη τῆς οἰκίας, καταλείπων αὐτὴν, οὐκ ἂν ποτε μειζρόν τι συγκατακλιθῆναι φήσας. Ἦ δ' ἐν αὐτῇ γενομένη, ἅμα τῇ ἡμέρᾳ προσελθούσα, ἔνθα τὸ πλῆθος τῶν Πηλουσιωτῶν ἦν, ἀνωδύρετο τὸν ἀνδρα καὶ ἔλεγεν ἔτι αὐτὸν ὁ νεώτερος δοῦλος ἀποκτείνει καὶ πολλὰ ὅσα ἐπεθρήνει καὶ ἐδόκει λέγειν τῷ πλῆθει πιστά. Οἱ δ' εὐθύς συνέλαβον τὸν Ἀβροκόμην καὶ δέσαντες ἀνέπεμπον τῷ τῆς Αἰγύπτου τότε ἄρχοντι καὶ ὁ μὲν δίκην δώσων εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἦγετο, ὅπῃ ὧν ἐδόκει τὸν δεσπότην Ἀραξον ἀποκτείνει.

tradidere, magno accepto pretio; qui nutrire eam laute, corpusque curaverunt, semper quærentes, qui justo pretio emeret. Venerat forte Alexandriam ab India, urbem visendi et mercandi causa, quidam e regibus illius regionis, Psammis nomine. Hic ut vidit Anthiam in mercatorum potestate, amore capitur, datoque iis multo ære sibi sumsit ancillam. Cui vix emta barbarus homo vitium afferre parat: ob stare illa, abnuendo primum, tum simulare, (nam barbari natura supersticiosi) quod, cum nata fuisset, a patre Isidi dicata fuerit usque ad nuptiarum tempus et id uno adhuc anno abesse. Si igitur vim in virginem Isidi sacram intuleris, irascetur illa, poenamque gravem in te statuet. Credit Psammis, deamque reveritus Anthia abstinet. Sic illa apud Psammidem ita custodiebatur, velut Isidi sacra.

XII. Navis, in qua Habrocomes erat, ab Alexandriae itinere aberrat, inciditque in Nili ostia et in id, quod vocant Parætion, maritimamque Phœniceas oram. Egressis e nave occurrunt ex illis locis pastores, qui postquam sarcinas diripuerunt, victos longo per deserta itinere Pelusium Ægypti urbem ducunt, ibique alium alii vendunt. Habrocomen senex quidam miles emeritus emit, Araxo ei nomen, cui uxor erat turpis aspectu, linguæ etiam turpioris, quæque omnem intemperantiam excederet, nomine Cyno. Hac vix domum adductum Habrocomen deperit, longiusque differre nequit, vehementi acta amore et fruendi libidine. Diligebat Araxus Habrocomen, sibi que filium adoptaverat. Cyno cum eo de concubitu verba habet, obsecrat, ut obtemperet, virum sibi habituram promittit, Araxumque interfectorum. Dirum hoc videbatur Habrocomæ: multa simul subeunt, Anthia, iuramentum, totiesque injuria sibi casitas. Tandem instanti Cyno assentitur. Primaque nocte illa, quasi virum habitura Habrocomen, Araxum occidit, factumque Habrocomæ narrat; qui mulieris intemperiem non ferens, domo abiit, illam relinquens et negans se cum muliere polluta nefaria cæde concubitorum. Illa, sui compos facta, ut illuxit, Pelusiotarum cœtum adit, virumque lamentatur, dicitque a servo nuper emto interfectum, effuse plorans, ut visa sit populo vera narrare. Habrocomen statim comprehendunt, vinctumque mittunt ad eum, qui tunc Ægypto præerat. Is igitur Alexandriam poenas daturus ducitur, quod Araxum herum interfecisse videretur.

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

Α'. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰππόθοον ἀπὸ Ταρσοῦ κινήσαντες
ἦσαν τὴν ἐπὶ Συρίαν, πᾶν, εἴ τι ἐμποδὼν λάβοιεν,
ὑποχείριον ποιοῦμενοι· ἐνέπρησαν δὲ καὶ κώμας καὶ
ἄνδρας ἀπέσφαζαν πολλούς. Καὶ οὕτως ἀπελθόντες
εἰς Λαοδίκειαν τῆς Συρίας ἔρχονται κἀνταῦθα ἐπε-
δήμουν οὐκέτι ὥς λησταὶ ἀλλ' ὥς κατὰ θέαν τῆς πόλεως
ἦκοντες. Ἐνταῦθ' ὁ Ἰππόθοος ἐπολυπραγμόνει πόθεν
Ἀβροκόμην εὐρεῖν δυνήσεται· ὥς δ' οὐδὲν ἦν, ἀνα-
λαβόντες αὐτοὺς, τὴν ἐπὶ Φοινίκης ἐτράποντο κακείθεν
ἐπ' Αἴγυπτον· ἐδόκει γὰρ αὐτοῖς καταδραμεῖν Αἴγυπτον.
Καὶ συλλεξάμενοι μέγα ληστήριον ἔρχονται τὴν ἐπὶ
Πηλούσιον καὶ τῷ ποταμῷ τῷ Νεῖλῳ πλεύσαντες εἰς
Ἐρμούπολιν τῆς Αἰγύπτου καὶ Σχεδίαν, ἐμβαλόντες
εἰς διώρυγα τοῦ ποταμοῦ τὴν ὑπὸ Μενελάου γενομένην·
ἐκεῖ ἀνδρείαν μὲν παρῆλθον, ἦλθον δ' ἐπὶ Μέμφιν τὴν
ἱερὰν τῆς Ἰσιδος, κακείθεν ἐπὶ Μένδην· παρέλαβον δὲ
καὶ τῶν ἐπιχωρίων κοινωνοὺς τοῦ ληστήριου καὶ ἐξη-
γητὰς τῆς ὁδοῦ. Διελθόντες μὲν δὴ ταῦτα ἐπὶ Λεοντῶν
ἔρχονται πόλιν καὶ ἄλλας παρελθόντες κώμας οὐκ ὀλί-
γας, ὧν τὰς πολλὰς ἀφανεῖς, εἰς Κοπτὸν ἔρχονται τῆς
Αἰθιοπίας πλησίον. Ἐνταῦθ' ἔγνωσαν ληστεύειν·
πολλὴ γὰρ πλῆθος ἐμπορίων τὸ διοδεύον ἦν, τῶν τ' ἐπ'
Αἰθιοπίαν καὶ τῶν ἐπὶ Ἰνδικὴν φοιτῶντων· ἦν δ' αὐτοῖς
καὶ τὸ ληστήριον ἀνθρώπων πεντακοσίων. Καταλα-
βόντες δὲ τῆς Αἰθιοπίας τὰ ἄκρα, καὶ ἄντρα καταστη-
σάμενοι διέγνωσαν τοὺς παριόντας ληστεύειν.

Β'. Ὁ δ' Ἀβροκόμης ὥς ἦκε παρὰ τὸν ἄρχοντα τῆς
Αἰγύπτου, (ἐπεστάλκεσάν θ' οἱ Πηλουσιῶται τὰ γε-
νόμενα αὐτῷ καὶ τὸν τοῦ Ἀράξου φόνον καὶ ὅτι οἰκέτης
ὢν τοιαῦτ' ἐτόλμησε, μαθὼν οὖν ἕκαστα, οὐκέτι οὐδὲ
πυθόμενος τὰ γενόμενα, κελεύει τὸν Ἀβροκόμην ἀγα-
γόντας προσαρτῆσαι σταυρῷ. Ὁ δ' ὑπὸ μὲν τῶν κακῶν
ἄχανός ἦν, παρεμυθεῖτο δ' αὐτὸν τῆς τελευτῆς, ὅτι
ἐδόκει καὶ Ἀνθειαν τεθνηκέναι. Ἀγούσι δ' αὐτὸν, οἷς
τοῦτο προσετέτακτο παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νεῖλου· ἦν δὲ
κρημνὸς ἀπτόμος εἰς βεῦμα τοῦ ποταμοῦ βλέπων· καὶ
ἀναστήσαντες τὸν σταυρὸν προσαρτῶσι, σπάρτοις τὰς
χεῖρας σφίγγαντες καὶ τοὺς πόδας· τοῦτο γὰρ τῆς ἀνα-
σταυρώσεως ἔθος τοῖς ἐκεῖ· καταλιπόντες δ' ὄχοντο, ὥς
ἐν ἀσφαλεῖ τοῦ προσηρτημένου μενοῦντος. Ὁ δ' ἀπο-
βλέψας εἰς τὸν ἥλιον καὶ τὸ βεῦμα ἰδὼν τοῦ Νεῖλου, ὃ
θεῶν, φησί, φιλανθρωπότητε, ὅς Αἴγυπτον ἔχεις, οἱ δὲ
καὶ γῆ καὶ θάλασσα πᾶσιν ἀνθρώποις πέφηνεν, εἰ μὲν τι
Ἀβροκόμης ἀδικῶ, καὶ ἀπολοίμην οἰκτρῶς καὶ μεῖζονα
τιμωρίαν, εἴ τις ἐστὶ ταύτης ὑποσχοίμην· εἰ δ' ὑπὸ γυ-
ναϊκὸς προδεδόμοι πονηρᾶς, μήτε τὸ Νεῖλου βεῦμα
μιανθείη ποτ' ἀδίκως ἀπολομένου σώματος, μήτε σὺ
τοιοῦτον ἴδοις θέαμα, ἀνθρώπων οὐδὲν ἀδικήσαντα
ἀπολλύμενον ἐπὶ τῆς σῆς ἐνταῦθα. Ἡὔξατο καὶ αὐτὸν
ὁ θεὸς οἰκτεῖρει καὶ πνεῦμα ἐξαίφνης ἀνέμου γίνεται καὶ
ἐμπίπτει τῷ σταυρῷ καὶ ἀποβάλλει μὲν τοῦ κρημοῦ τὸ

LIBER QUARTUS.

I. Hippothous vero et socii Tarso in Syriam profecti sunt,
omne, quod obvium fieret, in potestatem redigentes, et pagos
incenderunt et multos homines jugulavere. Atque ita pro-
gressi Laodiceam Syriae perveniunt, ibique non ut latrones,
sed quasi urbis visendae gratia morati sunt. Hippothous
plurimam adhibuit curam, sicubi Habrocomen invenire
posset; cumque frustra operam contereret, se reficiens cum
suis in Phoeniciam iter convertit, atque inde in Aegyptum,
ubi incursionem facere cogitabant. Collecta igitur valida
latronum manu, iter Pelusium dirigunt, Niloque flumine
navigantes Hermupolim Aegypti et Schediam, ingressi fos-
sam, quae a Menelao facta dicitur, Alexandriam quidem
praeterierunt, Memphim vero pervenere, Isidi sacram, atque
inde Mendem, ubi ex incolis socios latrociniorum viaeque
duces sumserunt. Haec transeuntes Leontopolim veniunt,
aliosque pagos praetereuntes non paucos, quorum plerique
obscuri, Coptum perveniunt, vicinam Aethiopiae urbem.
Ibi latrocinium exercere statuunt: itinera enim illic erant
mercatorum plena, in Aethiopiam atque Indiam euntium.
Latrones erant quingenti, qui, Aethiopiae montibus occu-
patis et speluncis dispositis, decreverant praetereuntes praedari.

II. Habrocomes ad Aegypti praefectum venit, quem Pelu-
siotae de omnibus certiores literis fecerant, Axaxi necem,
ac famulum tantum scelus ausum esse narrantes. Quae
ille comperiens, nec ultra sciscitatus, abductum Habroco-
men in crucem tollere jubet. Cui tot obruto malis obmutescenti, solatio fuit, quod et Anthiam fato functam esse
putaret. Quibus id mandatum fuerat, illum ad Nili ripas
ducunt, ubi praerupta rupes erat in fluminis decursum pro-
pendens, erectae cruci restibus annectunt, manus pedesque
constringentes, ut illis suspendendi mos est et abierunt,
velut in firmo loco relicto, quem suspenderant. Ille solem
adspiciens, et Nili fluentia, o deorum, inquit, hominum
generi amicissime, qui Aegyptum tenes et per quem terra
et mare hominibus apparuit, si quid Habrocomes injusti
fecit, misere peream, suppliciumque hoc majus, si quod est,
patiar: sed si me mulier scelestas prodidit, ne Nili flumen
polluatur, corpore per injuriam necato; neque tu hoc videas
spectaculum, ut quisquam nullo admissio scelere in hac tua
terra pereat. Haec precantem misertus est deus, ac subito
venti vis exoritur; quo irruente, et crux et terrenum rupis

γεῖνός, εἰς δὲ ἦν ὁ σταυρὸς ἡρεισμένος· ἐμπίπτει δ' ὁ Ἀβροκόμης τῷ βεύματι καὶ ἐφέρετο οὔτε τοῦ ὕδατος αὐτὸν ἀδικοῦντος, οὔτε τῶν δεσμῶν ἐμποδιζόντων, οὔτε τῶν θηρίων παραβλαπτόντων, ἀλλὰ παραπέμποντος τοῦ βεύματος· φερόμενος δ' εἰς τὰς ἐκβολὰς ἔρχεται [τὰς εἰς τὴν θάλασσαν] τοῦ Νεῖλου, κἀνταῦθ' οἱ παραφυλάσσοντες λαμβάνουσιν αὐτὸν καὶ ὡς δραπέτην τῆς τιμωρίας ἄγουσι παρὰ τὸν διοικοῦντα τὴν Αἴγυπτον. Ὁ δ' ἔτι μᾶλλον ὀργισθεὶς καὶ πονηρὸν εἶναι νομίσας τελέως, κελεύει πυρὰν ποιήσαντας ἐπιθέντας καταφλέξει τὸν Ἀβροκόμην. Καὶ ἦν μὲν ἅπαντα παρεσκευασμένα καὶ ἡ πυρὰ παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Νεῖλου καὶ ἐπετέθειτο μὲν ὁ Ἀβροκόμης καὶ τὸ πῦρ ὑπετέθειτο· ἄρτι δὲ τῆς φλογὸς μελλούσης ἀπτεσθαι τοῦ σώματος, ἤρχετο πάλιν ὀλίγα, ὅς' ἐδύνατο, σῶσαι αὐτὸν ἐκ τῶν καθεστώτων κακῶν. Κἀνταῦθα κυματοῦται μὲν ὁ Νεῖλος, ἐπιπίπτει δὲ τῇ πυρᾷ τὸ βεῦμα καὶ κατασβέννυσσι τὴν φλόγα· ὁ αὖμα δὲ τὸ γενόμενον τοῖς παρῶσιν ἦν, καὶ λαθόντες ἄγουσι τὸν Ἀβροκόμην πρὸς τὸν ἄρχοντα τῆς Αἰγύπτου καὶ λέγουσι τὰ συμβάντα καὶ τὴν τοῦ Νεῖλου βοήθειαν διηγοῦνται. Ἐθαύμασεν ἀκούσας τὰ γενόμενα καὶ ἐκέλευσεν αὐτὸν τηρεῖσθαι μὲν ἐν τῇ εἰρκτῇ, ἐπιμέλειαν δ' ἔχειν πᾶσαν, ἕως, ἔφη, μάθωμεν, ὅστις ἀνθρωπὸς ἐστὶν καὶ ὅτι οὕτως αὐτοῦ μέλει θεοῖς.

Γ'. Καὶ ὁ μὲν ἦν ἐν τῇ εἰρκτῇ· ὁ δὲ Ψάμμης, ὁ τὴν Ἀνθειαν ὠνησάμενος, διέγνω μὲν ἀτινᾶναι τὴν ἐπ' οἴκου καὶ πάντα πρὸς τὴν ὁδοπορίαν παρεσκευάζετο. Ἐδεῖ δ' αὐτὸν δδεύσαντα τὴν ἄνω Αἴγυπτον, ἐπ' Αἰθιοπίαν ἔλθειν ἐνθα ἦν τὸ Ἰπποθόου ληστήριον. Ἦν δὲ πάντα εὐτρεπῆ, κάμηλοι τε πολλοὶ καὶ ὄνοι καὶ ἵπποι σκευαγωγοί· ἦν δὲ πολλὸ μὲν πλῆθος χρυσοῦ, πολλὸ δ' ἀργύρου, πολλὴ δ' ἐσθῆς· ἦγε δὲ καὶ Ἀνθειαν. Ἦ δ' ὡς Ἀλεξάνδρειαν παρελθοῦσα ἐγένετο ἐν Μέμφει, ἤρχετο τῇ Ἰσιδι σταῖσα πρὸ τοῦ ἱεροῦ, ὃ μεγίστη θεῶν, μέχρι μὲν νῦν ἀγνὴ μένω λογιζομένη σὴ καὶ γάμον ἄχραντον Ἀβροκόμῃ τηρῶ· τοῦντεῦθεν δ' ἐπ' Ἰνδοὺς ἐρχομαι, μακρὰν μὲν τῆς Ἑρσείων γῆς, μακρὰν δὲ τῶν Ἀβροκόμου λειψάνων. Ἦ σῶσον οὖν ἐντεῦθεν τὴν δυστυχεῖ καὶ ζῶντι ἀπόδος Ἀβροκόμῃ, ἢ εἰ πάντως εἴμαρται ἡμεῖς ἀλλήλων ἀποθανεῖν, ἔργασαι ταῦτα, μείναι με σωφρονοῦσαν τῷ νεκρῷ. Ταῦτ' ἤρχετο καὶ προήεσαν τῆς ὁδοῦ καὶ ἤδη μὲν διελήλυθεσαν Κοπτὸν, ἐνέβαινον δὲ τοῖς Αἰθιοπίων ὄροις. Καὶ αὐτοῖς Ἰπποθόος ἐπιπίπτει καὶ αὐτὸν μὲν τὸν Ψάμμιν ἀποκτιννύει καὶ πολλοὺς τῶν σὺν αὐτῷ καὶ τὰ χρήματα λαμβάνει καὶ τὴν Ἀνθειαν αἰχμάλωτον συλλεξάμενος δὲ τὰ ληφθέντα χρήματα, ἦγεν εἰς ἄντρον τὸ ἀποδεδειγμένον αὐτοῖς εἰς ἀπόθεσιν τῶν χρημάτων· ἐνταῦθ' ἦει καὶ ἡ Ἀνθεια· οὐκ ἐγνώριζε δ' Ἰπποθόον, οὐδ' Ἰπποθόος τὴν Ἀνθειαν. Ὅποτε δ' αὐτῆς πύθοιτο ἥτις τ' εἴη καὶ πόθεν, τὸ μὲν ἀληθές οὐκ ἔλεγεν, ἔφασκε δὲ, Αἰγυπτία εἶναι ἐπιχώριος, καὶ τοῦνομα Μεμφίτις.

Δ'. Καὶ ἡ μὲν ἦν παρὰ τῷ Ἰπποθόῳ ἐν τῷ ἄντροι τῷ ληστρακῷ· ἐν τούτῳ δὲ μεταπέμπεται τὸν Ἀβροκόμην

ΞΕΝΟΦΩΝ ΕΡΗΣ.

solum, in quo illa defixa fuerat, dejiciuntur. Habrocomes in profluentem cadens deferitur, nec laedente illum aqua, neque vinculis impediētib, neque bestiis noxam inferentibus, ac deducētib, undis ad Nili ostia deferitur. Ibi eum custodesprehendunt et ut pœnæ profugum ad eum, qui Ægyptum regebat, ducunt; qui magis succensens, omninoque scelestum judicans, fieri pyram jubet, imponique et cremari Habrocomen. Et omnia in promptu erant, pyra prope Nili ostia, Habrocomes impositus, ignisque admotus. Jamque corpus flammæ fere affigerant, cum paucis, ut potuit, precatur, ut ab instantibus malis servaretur. In his intumuit Nilus et adfluens aqua pyræ flammam exstinguit. Miraculum id adstantibus visum, adeo ut Habrocomen ad Ægypti præfectum ducerent et quæ accidissent, Nilique auxilium narrarent. Audiens hæc omnia miratur et custodiri illum in carcere jubet, omnemque adhiberi curam, donec, inquit, qui vir sis, sciamus, et cur diis adeo curæ sit.

III. Dum ille in carcere erat, Psammis, qui Anthiam emerat, redire domum statuit, omniaque ad iter parabantur. Superiorem Ægyptum peraganti, adeunda quoque Æthiopia erat, ubi Hippothoi agmen prædonum constiterat. Omnibus bene instructis, multisque camelis et asinis et equis, sarcinas portantibus, cum auri et argenti magna vi, plurimæque veste, cum Anthia iter ingreditur. Quæ ut Alexandriam prætergressa Memphim pervenit, ante Isidis templum subsistens precatur: o dearum maxima, hucusque quidem castæ esse licuit, dum tua esse credebar, incorruptamque connubii fidem Habrocomæ servare. Hinc ad Indos abeo, longum ab Ephesiis, longum ab Habrocomæ reliquiis iter. Vel me miseram hinc aufer, vivoque redde Habrocomæ, vel si seorsim nos mori fata omnino velint hoc saltem effice, ut et mortuo promissam pudicitiam servem. Cum hæc precata esset, progressi viam jam Coptum pervenerant et Æthiopum montes conscenderant, cum obviam sit illis Hippothous, qui Psammi ipso, multisque, qui cum eo erant, occisis, direptaque pecunia et Anthiam captivam ducit, collectaque omnia, quæ relicta fuerant, in antrum defert, in quo constituerant condere prædam. Anthia illuc ingressa nec Hippothoum agnoscit, nec ipsam Hippothous; et quotiescunque rogasset, quænam esset et unde, Anthia veritatem dissimulans Ægyptiam se esse dixit, Memphitim nomine.

IV. Dum illa apud Hippothoum est in latronum antrō, Habrocomen præfectus Ægypti arcessi jubet et quæ ad

δ' ἄρχων τῆς Αἰγύπτου καὶ πυνθάνεται τὰ κατ' αὐτὸν καὶ μανθάνει τὸ διήγημα καὶ οἰκτεῖρει τὴν τύχην καὶ δίδωσι χρήματα καὶ εἰς Ἐφεσον ἀξίειν ἐπισχνεῖτο. Ὁ δ' ἅπασαν μὲν ἤδαι χάριν αὐτῷ τῆς σωτηρίας, ἐδεῖτο δ' ἐπιτρέψαι ζητῆσαι τὴν Ἀνθειαν. Καὶ ὁ μὲν πολλὰ δῶρα λαβὼν, ἐπιβὰς σκάφους, ἀνήγετο τὴν ἐπ' Ἰταλίαν, (ὥς) ἐκεῖ πεισόμενός τι [μαθεῖν] περὶ Ἀνθείας. Ὁ δ' ἄρχων τῆς Αἰγύπτου, μαθὼν τὰ κατὰ τὸν Ἀραξον, μεταπειψάμενος ἀνεσταύρωσε τὴν Κυνώ.

11. Ε'. Τῆς δ' Ἀνθείας οὔσης ἐν τῷ ἀντρω ἔρᾳ τῶν φρουρούντων αὐτὴν ληστῶν εἰς, Ἀγχιάλος τοῦνομα. Οὗτος δ' Ἀγχιάλος ἦν μὲν τῶν ἀπὸ Συρίας Ἰπποθόου συναληλυθόντων, Λαοδικεὺς τὸ γένος· ἐτιμᾶτο δὲ παρὰ τῷ Ἰπποθόου, νεανικός τε καὶ μεγάλα ἐν τῷ ληστηρίῳ δυνάμενος. Ἐρασθεὶς δ' αὐτῆς τὰ μὲν πρῶτα λόγους προσέφερεν ὥς πείσων καὶ ἔφασκε λόγῳ λήψεσθαι καὶ παρὰ τῷ Ἰπποθόου δῶρον αἰτῆσαι. Ἡ δὲ πάντ' ἡρνεῖτο καὶ οὐδὲν αὐτὴν ἐδυσώπει, οὐκ ἄντρον, οὐ δεσμά, οὐ ληστὴς ἀπειλῶν· ἐφύλασσε δ' ἑαυτὴν ἔθ'.

20. Ἀβροκόμη καὶ δοκοῦντι τεθνηκέναι καὶ πολλάκις ἀνεβόα εἶποτε λαθεῖν ἡδύνατο Ἀβροκόμου μόνου γυνὴ μείναι καὶ ἀποθανεῖν δέη, καὶ ὧν πέπονθα χεῖρῳ παθεῖν. Ταῦτ' εἰς μεῖζον συμφορὰν ἦγε τὸν Ἀγχιάλον καὶ ἡ καθ' ἡμέραν τῆς Ἀνθείας ὅψις ἐξέκαεν αὐτὸν εἰς τὸν ἔρωτα· οὐκέτι δὲ φέρειν δυνάμενος, ἐπεχειρεῖ βιάζεσθαι τὴν Ἀνθειαν. Καὶ νύκτωρ ποτὲ, οὐ παρόντος Ἰπποθόου, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἄλλων ὄντος ἐν τῷ ληστηρίῳ, ἐπανίστατο καὶ ὑβρίζειν ἐπειρᾶτο· ἡ δ' ἐν ἀμηχάνῳ κακῷ γενομένη, σπασαμένη τὸ παρακείμενον ξίφος, παῖει τὸν Ἀγχιάλον καὶ ἡ πληγὴ γίνεται καιρίᾳ· ὁ μὲν γὰρ περιληψόμενος καὶ φιλήσιον ὁλος ἐνενεύκει πρὸς αὐτήν· ἡ δ' ὑπενεγκοῦσα τὸ ξίφος κατὰ τῶν στέρνων ἐπληξε. Καὶ Ἀγχιάλος μὲν δίκην ἱκανὴν ἐδεδώκει τῆς πονηρᾶς ἐπιθυμίας· ἡ δ' Ἀνθεια εἰς φόβον μὲν τῶν δεδραμένων ἔρχεται καὶ πολλὰ ἐβουλεύετο, ποτὲ μὲν ἑαυτὴν ἀποκτείνειν, ἀλλ' ἔτι ὑπὲρ Ἀβροκόμου τι ἤλπιζε, ποτὲ δὲ φυγεῖν ἐκ τοῦ ἀντροῦ, ἀλλὰ τοῦτ' ἀμήχανον ἦν· οὔτε γὰρ ἡ ὁδὸς αὐτῇ εὐπορος ἦν, οὔθ' ὁ ἐξηγησόμενος τὴν πορείαν. Ἐγὼ μὲν οὖν ἐν τῷ ἀντρω καὶ φέρειν ὅ τι ἂν τῷ δαίμονι δοκῇ· κακείνην μὲν τὴν νύκτα ἔμεινεν, οὔθ' ὕπνου τυχοῦσα καὶ πολλὰ ἐννοοῦσα.

25. Γ'. Ἐπεὶ δ' ἡμέρα ἐγένετο, ἦκον οἱ περὶ τὸν Ἰπποθόου καὶ ὁρῶσι τὸν Ἀγχιάλον ἀνθρωπίνον καὶ τὴν Ἀνθειαν παρὰ τῷ σώματι, καὶ εἰκάζουσι τὸ γεγνημένον καὶ ἀνακρίναντες αὐτὴν μανθάνουσι πάντα. Ἐδοξεν οὖν αὐτοῖς ἐν ὀργῇ τὸ γεγνημένον ἔχειν καὶ τὸν τεθνηκότα ἐκδικῆσαι φίλον· καὶ ἐβουλεύοντο κατ' Ἀνθείας ποικίλα, ὃ μὲν τις ἀποκτείνειν κελεύων καὶ συνθάψαι τῷ Ἀγχιάλου σώματι, ἄλλος δ' ἀνασταυρώσαι· ὁ δ' Ἰπποθόους ἡνιᾶτο μὲν ἐπὶ τῷ Ἀγχιάλῳ, ἐβουλεύετο δὲ κατ' Ἀνθείας μεῖζονα κόλασιν· καὶ δὴ κελεύει τάφρον ὀρύξαντας μεγάλῃ καὶ βαθείᾳ ἐμβάλλειν τὴν Ἀνθειαν καὶ ἵκνας μετ' αὐτῆς δύο, ἵν' ἐν τούτῳ μεγάλῃ δίκῃ ὑποσχῇ τῶν τετολμημένων. Καὶ οἱ μὲν ἐποιοῦν τὸ

ipsum pertinebant sciscitatus, rem ut erat intelligens, miseratusque infortunium, pecunia data, se eum Ephesum deducendum curaturum promittit. Ille maximam quidem ei gratiam habuit, quod servasset, sed precatur, ut sibi Anthiam inquirere permitteret. Multis igitur acceptis muneribus, consensu navigio in Italiam solvit, exploraturus, si quid illic de Anthia audire posset. Praefectus Aegypti de his, quae Araxo acciderant, certior factus, arcessitam Cyno cruci affixit.

V. Dum in antro degebat Anthia, ejus amore flagrat quidam e latronibus, qui ipsam custodiebant, Anchialus nomine. Is e Syria cum Hippothoo venerat, genere Laodicensis, eratque apud eum in honore, fortis et plurimum inter latrones potens. Primum igitur blande eam alloquitur exoraturus, ac secum reputans, verbis se illam plecturum et dono inde ab Hippothoo petiturum. Omnia detrectantem non antrum flexit, non vincula, nec latro minax, seque Habrocomae illibatam servabat, etsi mortuum putaret, saepiusque, si quando clam posset, exclamabat, unius Habrocomae uxor sim, vel, si mori oporteat, peioraque, quam passa sum, pati. Hinc augescere Anchialo aegritudo, quem quotidianus Anthiae aspectus amore exurebat, adeo ut, non amplius ferre valens, vim inferre Anthiae aggrediretur; ac noctu, absente Hippothoo, cum ceteris ad praedandum profecto, puellam adoritur, vitiumque afferre parat. Illa oppressam malis se sentiens, consilia omnia superantibus, gladium prope jacentem stringens, letali vulnere Anchialum percutit. Dum enim is complexaturus et juncturus osculum, totus super eam se inclinaverat, illa gladium subjiciens pectori vulnus infixit. Et Anchialus quidem de scelesti libidine poenas justas dedit; Anthia vero ob factum commota animum metu multa iniit consilia, nunc sibi mortem consciscendi, sed spei adhuc aliquid de Habrocoma supererat, nunc aufugiendi ex antro: sed cum ad hoc nihil ei omnino suppeteret, neque enim expeditum iter aut viae dux erat, in antro manere statuit, ac ferre, quidquid deo sno videretur, noctemque illam fuit insomnis, multa volutans animo.

VI. Ut illuxit, Hippothous cum sociis adveniens occisum Anchialum videt, et prope corpus Anthiam. Factum conjiciunt, eamque interrogantes omnia intelligunt. Visum iis, ob hoc ira percitis, amici mortem ulcisci. Varia in Anthiam consulere: necandam alius dixit et cum Anchiali corpore sepeliendam, alius in crucem agendam. Hippothous, ob Anchialum moestus, majus in Anthiam supplicium commentus est. Jubet profundam latamque fossam fieri et injici Anthiam et duos cum ea canes, ut, tantum ansa facinus, ita poenam gravissimam pendat. Ii mandata fecerunt. Anthia in fossam demittitur una cum

προσταχθέν, ἤγετο δ' ἡ Ἀνθεία ἐπὶ τὴν τάφρον καὶ οἱ
κύνες· οἱ κύνες δ' ἦσαν Αἰγύπτιοι, τὰ τ' ἄλλα μεγάλοι καὶ
ὀρθῆναι φοβεροί. Ὡς δ' ἐνεβλήθησαν, ξύλα ἐπιτι-
θέντες μεγάλα ἐπέχουσιν τὴν τάφρον, (ἦν δὲ τοῦ Νείλου
ὀλίγον ἀπέχουσα,) καὶ κατέστησαν φρουρὸν ἓνα τῶν
ληστῶν, Ἀμφίνομον. Οὗτος δ' Ἀμφίνομος ἦδη μὲν
καὶ πρότερον ἐαλῶκει τῆς Ἀνθείας, τότε δ' οὖν ἤλεει
μᾶλλον αὐτὴν καὶ τῆς συμφορᾶς ὥκτειρεν· ἐπενόει δὲ,
ὅπως ἐπὶ πλείον αὐτὴ ζήσεται, ὅπως θ' οἱ κύνες αὐτῇ
μηδὲν ἐνοχλήσουσι. Καὶ ἐκάστοτ' ἀφαιρῶν τῶν ἐπι-
κειμένων τῇ τάφρῳ ξύλων, ἄρτους ἐνέβαλε καὶ ὕδωρ
παρεῖχε καὶ ἐκ τούτου τὴν Ἀνθειαν θαρρεῖν παρεκάλει.
Καὶ οἱ κύνες τρεφόμενοι οὐδὲν ἔτι δεινὸν αὐτὴν εἰρ-
γάζοντο, ἀλλ' ἦδη τιθασοὶ ἐγίνοντο καὶ ἡμεροὶ· ἡ δ'
Ἀνθεία ἀποβλέψασα εἰς ἑαυτὴν καὶ τὴν παρούσαν τύχην
ἐνόησασα, οἶμοι, φησί, τῶν κακῶν, οἷαν ὑπομένω
τιμωρίαν; τάφρος καὶ δεσμωτήριον καὶ κύνες συγκαθ-
ειργμένοι πολλὸ τῶν ληστῶν ἡμερώτεροι· τὰ αὐτὰ,
Ἀβροκόμη, σοι πάσχω· ἥς γάρ ποτ' ἐν ὁμοίᾳ τύχῃ καὶ
σύ, καὶ σὲ ἐν Τύρῳ κατέλιπον ἐν δεσμωτηρίῳ· ἀλλ' εἰ
μὲν ζῆς ἔτι, δεινὸν οὐδέν· ἴσως γάρ ποτ' ἀλλήλους
ἔσομεν· εἰ δ' ἦδη τέθνηκας, μάτην ἐγὼ φιλοτιμοῦμαι
ζῆν, μάτην δ' οὗτος, ὅστις ποτ' ἐστίν, ἔλεει με τὴν
δυστυχίᾳ. Ταῦτ' ἔλεγε καὶ ἐπεθρήνει συνεχῶς. Καὶ
ἡ μὲν ἐν τῇ τάφρῳ κατεκλείετο μετὰ τῶν κυνῶν· ὁ
δ' Ἀμφίνομος ἐκάστοτε κακείνην παρεμυθεῖτο καὶ τοὺς
κύνας ἡμέρους ἐποίει τρέφειν.

ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

Α'. Ὁ δ' Ἀβροκόμης διανύσας τὸν ἀπ' Αἰγύπτου
πλοῦν, εἰς αὐτὴν μὲν Ἰταλίαν οὐκ ἔρχεται, τὸ γὰρ
πνεῦμα τὴν ναῦν ἀπώσαν τοῦ μὲν κατ' εὐθὺ ἀπέσφηλε
πλοῦ, ἤγαγε δ' εἰς Σικελίαν καὶ κατήχθησαν εἰς πόλιν
Συρακούσας μεγάλην καὶ καλὴν. Ἐνταῦθ' ὁ Ἀβρο-
κόμης γενόμενος ἐγὼν περιμένει τὴν νῆσον καὶ ἀναζητεῖν
εἰ τι περὶ Ἀνθείας πύθοιτο. Καὶ δὴ ἐνοικίζεται μὲν
πλησίον τῆς θαλάττης παρ' ἀνδρὶ Αἰγιαλεῖ πρεσβύτῃ,
ἀλγεῖ τὴν τέχνην· οὗτος δ' Αἰγιαλεὺς πένης μὲν ἦν καὶ
ξένος καὶ ἀγαπητοῖς αὐτὸν διέτρεφεν ἐκ τῆς τέχνης·
ὑπεδέξατο δὲ τὸν Ἀβροκόμην ἄσμενος καὶ παῖδα ἐνό-
μιζεν αὐτοῦ καὶ ἡγάπα διαφερόντως. Καὶ ἦδη ποτὲ
καὶ ἐκ πολλῆς τῆς πρὸς ἀλλήλους συνηθείας ὁ μὲν
Ἀβροκόμης αὐτῷ διηγῆσατο τὰ κατ' αὐτὸν καὶ τὴν
Ἀνθειαν εἰρήκει καὶ τὸν ἔρωτα καὶ τὴν πλάνην· ὁ δ'
Αἰγιαλεὺς ἀρχεται τῶν αὐτοῦ διηγημάτων. Ἐγὼ,
ἔφη, τέκνον Ἀβροκόμη, οὔτε Σικελιώτης, οὐτ' ἐπιχώ-
ρος, ἀλλὰ Σπαρτιάτης Λακεδαιμόνιος, τῶν τὰ πρῶτα
ἐκεῖ δυναμένων καὶ περιούσιον ἔχων πολλήν. Νέος
δ' ὢν ἤρασθην, ἐν τοῖς ἐφήβοις καταλεγεγμένος, κόρης
πολίτιδος Θελξινόης τοῦνομα· ἀντήρα δέ μου καὶ ἡ
Θελξινόη. Καὶ τῇ πόλει παννυχίδος ἀγομένης συν-

canibus. Canes erant Ægyptii immanes, et ad aspectu ter-
rimenti. Iis in fossam coniectis, ingentia ligna imponunt,
terraque aggesta fossam operiunt, (parum ea a Nilo aberat,)
custodemque unum latronum Amphinomum constituerant,
qui jampridem Anthiæ amore captus, tunc magis illam
miserabatur, dolebatque infortunium; cogitabat vero, qua
ratione vitam ejus sustentaret a canibus illasam. Quo-
tidie remotis lignis, fossæ superpositis, panes injecit et
aquam præbuit et Anthiam inde bono esse animo hortatur.
Canes pastu nullo eam affecerunt malo, quin et cicures
mansuetique subito facti sunt. Anthia, memor sui, præ-
sentemque fortunam considerans, cheu me miseram, in-
quit, quale hoc est, quod subeo supplicii! fossa, carcer,
canes una inclusi, quos tamen latronibus longe mitiores
experior. Eadem, Habrocoma, quæ tu patior: nam et tu
in pari quondam fortuna fuisti et te in vinculis Tyri re-
liqui. Sed si vivis adhuc, nil grave est; fortasse aliquando
frui invicem dabitur; at si jam mortem obiisti, frustra ego
vivere annitor, frustra iste, quicumque est, infelicis nunc
miseretur mei. Hæc dicens continenter lamentabatur.
Ita quidem Anthia in fossa cum canibus inclusa erat et Am-
phinomus illam quotidie consolabatur, canesque alendo
mitigabat.

LIBER QUINTUS.

I. Habrocomes, ab Ægypto navigans, non in Italiam
quidem ipsam pervenit, cum navis vento depulsa recto
cursu aberrasset; ad Siciliam vero Syracusas, amplam
pulchramque urbem, appulere. Ibi Habrocomes insulam
peragraré statuit, ac quærere, si quid audire de Anthia
posset. Domo excipitur prope litus ab Ægialeo quodam
sene piscatore. Is pauper et peregrinus libenter Habro-
comen ad se, ex artis proventu vix se nutriendus, recep-
tabat, ac maxime diligebat, in filii loco putans. Tan-
dem aliquando postquam longa inter se consuetudine usi
erant, Habrocomes fortunas suas, Anthiam, amorem, er-
roresque narraverat, et Ægialeus ita et sua commemorare
orsus est. Ego, inquit, filii Habrocoma, non Siculus, non
indigena sum, sed Spartanus Lacedæmonius, ex iis, qui
plurimum ibi auctoritate et opibus pollent. Prima ju-
venta virginem amavi indidem civem, cui Thelxinœe no-
men, amabatque illa me pariter. Cum pervigilium in urbe
ageretur, convenimus, ac, ducente deo, iis rebus, quarum

ἤλθομεν ἀλλήλοις, ἀμφοτέρους ὁδηγοῦντος θεοῦ, καὶ ἀπελαύσαμεν ὧν ἕνεκα συνήλθομεν. Καὶ χρόνῳ τινὶ ἀλλήλοις συνῆμεν λανθάνοντες καὶ ὠμόσαμεν ἀλλήλους πολλὰκις ἕξειν καὶ μέχρι θανάτου. Ἐνεμέσῃσε δέ τις
 5 ἄρα θεῶν· καὶ γὰρ μὲν ἔτ' ἐν τοῖς ἐφήβοις ἤμην, τὴν δὲ Θελξινόην ἐδίδουσαν πρὸς γάμον οἱ πατέρες ἐπιχωρίῳ τινὶ νεανίσκῳ Ἀνδροκλεῖ τούνομα· ἥδη δ' αὐτῆς καὶ ἦρα ὁ Ἀνδροκλῆς. Τὰ μὲν οὖν πρῶτα ἡ κόρη πολλὰς προφάσεις ἐποιεῖτο, ἀναβαλλομένη τὸν γάμον· τελευ-
 10 ταιὸν δὲ, δυνηθεῖσα ἐν ταύτῃ μοι γενέσθαι, συντίθεται νύκτωρ ἐξελθεῖν Λακεδαιμόνος μετ' ἐμοῦ. Καὶ δὴ ἐστείλαμεν ἑαυτοὺς νεανικῶς, ἀπέκειρα δὲ καὶ τὴν κόμην τῆς Θελξινόης ἐν αὐτῇ τῇ τῶν γάμων νυκτί. Ἐξελθόντες οὖν τῆς πόλεως ἤειμεν ἐπ' Ἄργος καὶ
 15 Κόρινθον κακεῖθεν ἀναγόμενοι ἐπλεύσαμεν εἰς Σικελίαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ, πυθόμενοι τὴν φυγὴν, ἡμῶν θάνατον κατεψηφίσαντο. Ἡμεῖς δ' ἐνταῦθα διήγομεν ἐν ἀπορίᾳ μὲν τῶν ἐπιτηδείων, ἡδόμενοι δὲ καὶ πάντων ἀπολαύειν δοκοῦντες, ὅτι ἤμεν μετ' ἀλλήλων. Καὶ
 20 τέθνηκεν ἐνταῦθ' οὐ πρὸ πολλοῦ Θελξινόη καὶ τὸ σῶμα οὐ τέθνηκε, ἀλλ' ἔγω γὰρ μετ' ἐμαυτοῦ καὶ αἰεὶ φιλῶ καὶ σύνειμι. Καὶ ἅμα λέγων εἰσάγει τὸν Ἀβροκόμην εἰς τὸ ἐνδότερον δωμάτιον καὶ δείκνυσιν τὴν Θελξινόην, γυναῖκα πρεσβύτην μὲν ἤδη, καλὴν γενομένην ἔτι
 25 Αἰγιαλεῖ κόρην· τὸ δὲ σῶμα αὐτῆς ἐτέθαπτο ταφῇ Αἰγυπτίᾳ· ἦν γὰρ καὶ τούτων ἐμπειρος ὁ γέρον. Ταύτῃ οὖν, ἔφη, ὦ τέκνον Ἀβροκόμη, αἰεὶ θ' ὥς ζώσῃ λαλῶ καὶ συγκατάκειμαι καὶ συνευωχοῦμαι· κἂν ἔλθω ποτ' ἐκ τῆς ἀλιείας κεκμηκώς, αὕτη με παραμυθεῖται
 30 βλεπομένη· οὐ γὰρ, οἷα νῦν ὁρᾶταί σοι, τοιαύτη φαίνεται μοι· ἀλλ' ἐννοῶ, τέκνον, οἷα μὲν ἦν ἐν Λακεδαιμόνι, οἷα δ' ἐν τῇ φυγῇ· τὰς παννυχίδας ἐννοῶ, τὰς συνθήκας ἐννοῶ. Ἐτι λέγοντος τοῦ Αἰγιαλέως ἀνωδύρετο ὁ Ἀβροκόμης, σὲ δὲ, λέγων, ὦ πασῶν δυστυ-
 35 χεστάτῃ κόρῃ, πότε ἀνευρήσω κἂν νεκράν; Αἰγιαλεῖ μὲν γὰρ τοῦ βίου μεγάλη παραμυθία τὸ σῶμα τὸ Θελξινόης· καὶ νῦν ἀληθῶς μεμάθηκα, ὅτι ἔρω ἀληθινὸς ὄρον ἡλικίας οὐκ ἔχει. Ἐγὼ δὲ πλανῶμαι μὲν κατὰ πᾶσαν γῆν καὶ θάλατταν· οὐ δεδύνημαι δ' οὐδὲν ἀκοῦσαι περὶ
 40 σου. Ὡς μαντεύματα δυστυχῇ, ὦ τὰ πάντων ἡμῖν Ἀπολλὼν χρήσας χαλεπώτατα, οἴκτειρον ἤδη καὶ τὰ τέλη τῶν μεμαντευμένων ἀποδίδου. Καὶ ὁ μὲν Ἀβροκόμης ταυτὶ κατοδυρόμενος, παραμυθουμένου αὐτὸν Αἰγιαλέως, διῆγεν ἐν Συρακούσαις, ἥδη καὶ τῆς τέχνης
 45 Αἰγιαλεῖ κοινονῶν.

Β'. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰππόθοον μέγα μὲν ἤδη τὸ ληστήριον κατεστήσαντο, ἔγνωσαν δ' ἀπαίρειν Αἰθιοπίας καὶ μεῖζον ἤδη πράγμασιν ἐπιτίθεσθαι. Οὐ γὰρ ἐδόκει Ἰπποθόῳ αὐταρκες εἶναι ληστεύειν κατ' ἄνδρα,
 60 εἰ μὴ καὶ κόμαις καὶ πόλεσιν ἐπιβάλοι. Καὶ ὁ μὲν παραλαβὼν τοὺς σὺν αὐτῷ καὶ ἐπιφορτισάμενος πάντα (ἦν δ' αὐτῷ καὶ ὑποζύγια πολλὰ καὶ κάμηλοι οὐκ ὀλίγοι) Αἰθιοπίαν μὲν κατέλειπεν, ἦει δ' ἐπ' Αἰγυπτὸν τε καὶ Ἀλεξάνδρειαν καὶ ἐνενοεῖ Φοινίκην καὶ Συρίαν

causa conveneramus, fruebamur. Per aliquod tempus clam consuescere licuit, mutuo jurejurando saepe pollicitis, usque ad mortem convicturos. Invidit mihi deorum aliquis: nondum enim ex ephebis excesseram, cum Thelxinoem parentes nuptum dant Androcli cuidam, indigenae adolescentulo, qui et ipsam amabat. Puella multa primum causando in longum ducit nuptias: tandem ut licuit me convenire, consentit noctu mecum egredi Lacedaemone. Exornamur igitur juveniliter, comamque Thelxinoes ipsa nuptiarum nocte totondi. Urbe egressi, Argos et Corinthum proficiscimur, atque inde solventes in Siciliam navigamus. Lacedaemonii, fuga audita, nos capitis damnant. Hic quidem necessariorum inopia laboravimus, gaudentes tamen quasi omnibus frueremur, quod una essemus. Hic non ita pridem Thelxinoe fato cessit: corpus non humatum est, mecum enim habeo, et semper osculor, ejusque vetere consuetudine utor. Haec dicens Habrocomen in interius cubiculum ducit, ostenditque Thelxinoem anum, formosam olim mulierem, Aegialeo etiamnum puellam. Corpus ejus conditum erat Aegypto more, cujus erat senex peritus. Illam, inquit, fili Habrocoma, ut vivam alloquor, una et jaceo et discumbo et si quando a piscando lassus revertor, hujus me adspectus reficit: non enim qualis, fili, tibi nunc videtur, apparet mihi, sed haeret pectore infixa, qualis Lacedaemone erat, qualis in fuga; in mente habeo pervigilia, pacta nostra in mente habeo. Aegialeo adhuc loquente, Habrocomes ejulans, o te, inquit, omnium puellam infelicissimam, quando vel mortuam inveniam? Aegialeo magnum vitae solatium Thelxinoes corpus est, ac sane didici, amorem verum aetatis terminum egredi. Ego terram omnem et maria oberrans quidquam de te audire nequeo. O infortunata oracula! O Apollo, qui durissima nobis dedisti responsa, nunc nostri miserere, jamque finem praedictorum facias. In hujusmodi lamentis Habrocomes vitam Syracusis agebat, consolante illum Aegialeo, cum quo jam artis societatem inierat.

II. Hippothous validam jam praedonum constituerat manum et abscedere Aethiopia majoresque res moliri decreverat: non enim ut singulos spoliaret, sufficere ei videbatur sed pagos et oppida invadere constituerat. Omnia igitur jumentis et camelis imponens, quorum non exigua illi erat copia, Aethiopia relicta cum sociis Aegyptum et Alexandriam petit, iterumque Phoeniciam et Syriam in

παλιν· τὴν δ' Ἀνθειαν προσεδόκα τεθνηκέναι. Ὁ δ' Ἀμφινόμος, ὁ φρουρὸν ἐν τῇ τάφρῳ αὐτὴν, ἐρωτικῶς διακείμενος, οὐχ ὑπομένων ἀποσπασθῆναι τῆς κόρης διὰ τὴν πρὸς αὐτὴν φιλοστοργίαν καὶ τὴν ἐπικειμένην συμφορὰν, Ἰπποθόῳ μὲν οὐχ εἶπετο, λανθάνει δ' ἐν πολλοῖς τοῖς ἄλλοις καὶ ἀποκρύπτεται ἐν ἄνθρωπινῳ σὺν τοῖς ἐπιτηδεύουσιν οἷς συνελέξατο. Νυκτὸς δὲ γενομένης οἱ περὶ τὸν Ἰππόθοον ἐπὶ κώμην ἐληλύθεσαν τῆς Αἰγύπτου, Ἀρειαν καλουμένην, πορθῆσαι θέλοντες. Ὁ δ' Ἀμφινόμος ἀνорύσσει τὴν τάφρον καὶ ἐξάγει τὴν Ἀνθειαν καὶ θαρρεῖν παρακάλει· τῆς δ' ἔτι φοβουμένης καὶ ὑποπτεούσης, τὸν ἥλιον ἐπόμενυσιν καὶ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ θεοὺς, σεμνὴν τηρήσειν, γάμων ἀγνὴν, μέχρι ἂν καὶ αὐτὴ ποτε πεισθεῖσα θελήσῃ συγκαταθέσθαι. Πείθεται τοῖς ὄρκοις Ἀμφινόμου Ἀνθεια καὶ ἔπεται αὐτῷ· οὐκ ἀπειλείποντο δ' οἱ κύνες ἀλλ' ἔστεργον συνήθεις γενομένοι. Ἐρχονται δ' εἰς Κοπτὸν κἀνταῦθ' ἔγνωσαν ἡμέρας διαγαγεῖν, μέχρι ἂν προέλθωσιν οἱ περὶ τὸν Ἰππόθοον τῆς ὁδοῦ· ἐπεμελοῦντο δὲ τῶν κυνῶν ὡς ἔχοιεν τὰ ἐπιτήδεια. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἰππόθοον προσβαλόντες τῇ κώμῃ τῇ Ἀρείᾳ, πολλοὺς μὲν τῶν ἐνοικούντων ἀπέκτειναν καὶ τὰ οἰκήματα ἐνέπρησαν καὶ κατήσαν οὐ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἀλλὰ διὰ τοῦ Νείλου· πάντα γὰρ τὰ ἐκ τῶν μεταξὺ κωμῶν σκάφη συλλεξάμενοι, ἐπιβάντες ἐπὶ Σχεδίαν, καὶ ** κἀντεῦθεν ἐκβάντες παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου, διώδευον τὴν ἄλλην Αἰγύπτον.

Γ'. Ἐν τούτῳ δ' ὁ ἄρχων τῆς Αἰγύπτου ἐπέπυστο μὲν τὰ περὶ τὴν Ἀρειαν καὶ τὸ Ἰπποθόου ληστήριον καὶ ὅτι ἀπ' Αἰθιοπίας ἔρχονται· παρασκευάσας δὲ στρατιώτας πολλοὺς καὶ ἄρχοντα τούτοις ἐπιστήσας τῶν συγγενῶν τῶν αὐτοῦ Πολύιδον, νεανίσκον ὀρθῆναι χαρίεντα, δρᾶσαι γεννικόν, ἐπεμψεν ἐπὶ τοὺς ληστάς. Οὗτος ὁ Πολύιδος παραλαβὼν τὸ στράτευμα, ἀπῆλτα κατὰ Πηλούσιον τοῖς περὶ τὸν Ἰππόθοον καὶ εὐθὺς παρὰ τὰς ὄχθας μάχῃ τ' αὐτῶν γίνεται καὶ πίπτουσιν ἑκατέρωθεν πολλοί· νυκτὸς δ' ἐπιγενομένης τρέπονται μὲν οἱ λησταὶ καὶ πάντες ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν φονεύονται· εἰς δ' οἱ καὶ ζῶντες ἐλήφθησαν. Ἰππόθοος μόνος, ἀπορρίψας τὰ ὅπλα, ἔφυγε τῆς νυκτὸς καὶ ἦλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν κἀκεῖθεν, δυνηθεὶς λαθεῖν, ἐπιβὰς ἀναγομένην πλοῖον ἐπανήχθη. Ἦν δ' αὐτῷ ἡ πᾶσα ἐπὶ Σκελίαν ὁρμὴ· ἐκεῖ γὰρ ἐδόκει μάλιστα διαλῆσεσθαι τε καὶ διατραφῆσεσθαι· ἤκουε δὲ τὴν νῆσον εἶναι μεγάλην τε καὶ εὐδαίμονα.

Δ'. Ὁ δὲ Πολύιδος οὐχ ἱκανὸν εἶναι ἐνόμισε κρατῆσαι τῶν συμβαλόντων ληστῶν, ἀλλ' ἔγνω δεῖν ἀνερευνῆσαι τε καὶ ἐκκαθῆναι τὴν Αἰγύπτον, εἴ ποῦ ἦ τὸν Ἰππόθοον, ἢ τῶν σὺν αὐτῷ τινῶν ἀνέυροι. Παραλαβὼν σὺν μέρος τι τοῦ στρατιωτικοῦ καὶ τοὺς εἰλημμένους τῶν ληστῶν, ἦν, εἴ τις φαίνοιτο, οἱ μηνύσειαν, ἀνέπλει τὸν Νεῖλον καὶ τὰς πόλεις διηρεύνα καὶ ἐνενόει μέχρις Αἰθιοπίας ἐλθεῖν. Ἐρχονται δὲ καὶ εἰς Κοπτὸν, ἔνθα ἦν Ἀνθεια μετ' Ἀμφινόμου. Καὶ αὐτὴ μὲν ἔτυχεν ἐπὶ τῆς οἰκίας· τὸν δ' Ἀμφινόμον γνωρίζουσιν οἱ τῶν

animo habebat; Anthiam jam mortuam credebat. Sed Amphinomus, qui ad fossam, ubi ea claudabatur, excubabat, amoris obsequens, nec se divelli a virgine patiens, quod eam animo egregie caram habebat imminentis infortunii metu, non secutus est Hippothoum sed inter turbam eum latuit, absconditque se in antro, ubi commeatus aliquantum collegerat. Noctu Hippothous in Ægypti pagum venit, quem Arium vocant, direpturus. Amphinomus fossam aperit, educitque Anthiam, bonoque esse animo hortatur, et timida et suspicax cum illa etiamnum esset, per Solem jurat ceterosque in Ægypto deos, pudicam se et intactam servaturum, donec ipsa libens aliquando assentiat. Amphinomum, sacramento credens, Anthia sequitur atque una canes ibant, consuetudine fidi comites facti. Ubi Coptum ventum est, aliquot ibi dies morari statuunt, donec Hippothous longius progrediretur; curantque, ne victus canibus deesset. Hippothous, cum ad pagum Arium accessisset, multos incolarum interfecit, domusque incendit; nec eadem via, sed secundo Nilo devehuntur. Omnia enim e vicinis pagis collecta navigia cum conscendissent, Schediam usque navigarunt, atque inde cum descendissent, terrestri itinere prope Nilī ripas reliquam Ægypti peragrarunt.

III. Interea Ægypti præfectus, comperitis, quæ ad Arium facta fuerant, et Hippothoum cum agmine suo in Æthiopiam profectum esse, comparatis multis militibus, quemdam e cognatis suis Polyidum nomine, adolescentem eleganti forma, animoque ad quidvis fortiter agendum prompto, præfecit. Is, accepto agmine, ad Pelusium obviam fit Hippothoo, statimque ad ripas prælium commissum; multi utrinque cecidere, et cum jam nox adesset, latrones in fugam versi, passim a militibus cæsi, nonnullique capti sunt. Unus Hippothous, projectis armis, noctis favore effugit et Alexandriam venit, inde conscensa nave quæ deducebatur clam se subduxit, appetebatque Siciliam maxime, quod ibi et in occulto fore et victum sibi facile comparandum putaret: audiverat enim, insulam et magnam esse et opulentam.

IV. Polyidus non satis esse duxit obvios latrones vicisse, sed pervestiganda esse omnia et depurgandam Ægyptum censuit, sicubi forte vel Hippothoum, vel e sociis aliquem, deprehenderet. Cum parte igitur copiarum et captivis, ut indices essent, si quis latro appareret, adverso Nilo navigat, oppida perlustrat, cogitabatque usque Æthiopiam progredi. Tandem Coptum pervenire, ubi Anthia cum Amphinomo erat. Cum illa domi esset, Amphinomum agnovere captivi latrones: dicunt id Polyido: Amphinomus capitur, et in quæstionem postulatus omnia de Anthia

ληστῶν εἰλημμένοι καὶ λέγουσι τῷ Πολυτίδῳ· καὶ Ἀμ-
φινόμος λαμβάνεται καὶ ἀνακρινόμενος τὰ περὶ τὴν
Ἀνθειαν διηγεῖται. Ὁ δ' ἀκούσας, κελεύει καὶ αὐτὴν
ἀγεσθαι καὶ ἐλθούσης ἀνεπυνθάνετο ἥτις εἶη καὶ πόθεν·
5 ἡ δὲ τῶν μὲν ἀληθῶν οὐδὲν λέγει, ὅτι δ' Αἰγυπτία εἶη
καὶ ὑπὸ τῶν ληστῶν εἰληπτο. Ἐν τούτῳ ἔρχεται καὶ ὁ
Πολύτιδος Ἀνθείας ἔρωτα σφοδρόν· ἦν δ' αὐτῷ ἐν Ἀλε-
ξανδρείᾳ γυνή. Ἐρασθεὶς δὲ, τὰ μὲν πρῶτα ἐπει-
ράτο πείθειν μεγάλη ὑπισχνούμενος· τελευταῖον δὲ, ὡς
10 κατήσταν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἐγένοντο δ' ἐν Μίμφει,
ἐπεχείρησεν ὁ Πολύτιδος βιάζεσθαι τὴν Ἀνθειαν· ἡ δὲ,
ἐκφυγεῖν δυνηθεῖσα, ἐπὶ τὸ τῆς Ἰσίδος ἱερὸν ἔρχεται
ἱκέτις γενομένη, σύ με, εἶπεν, ὦ δέσποινα Αἰγύπτου,
πάλιν σῶσον, ἥ ἐβοήθησας πολλάκις· φείσασθαι μου
16 καὶ Πολύτιδος, τῆς διὰ σε σώφρονος Ἀθροκόμῃ τηρου-
μένης. Ὁ δὲ Πολύτιδος ἅμα μὲν τὴν θεὸν ἐδεοίκει,
ἅμα δ' ἦρα τῆς Ἀνθείας καὶ τῆς τύχης αὐτὴν ἠλείε·
πρόσεισι δὲ τῷ ἱερῷ μόνος καὶ ὄμνυσι μήποτε βιάσεσθαι
τὴν Ἀνθειαν, μηδ' ὕβρισαι τὴν αὐτὴν, ἀλλὰ τηρεῖσαι
20 ἄγνην, ἐς ὅσον αὐτὴ θελήσει· αὐταρχεὶς γὰρ αὐτῷ φι-
λοῦντι ἐδόκει εἶναι καὶ βλέπειν μόνον καὶ λαλεῖν αὐτῇ.
Ἐπεισθη τοῖς ὅρκοις ἡ Ἀνθεια καὶ κατήλθεν ἐκ τοῦ
ἱεροῦ. Καὶ ἐπειδὴ ἔγνωσαν ἡμέραις τρισὶν αὐτοὺς
ἀναλαβεῖν ἐν Μίμφει, ἔρχεται ἡ Ἀνθεια εἰς τὸ τοῦ
25 Ἀπίδος ἱερὸν, Διασημότατον δὲ τοῦτ' ἐν Αἰγύπτῳ
καὶ ὁ θεὸς τοῖς βουλομένοις μαντεύει. Ἐπειδὴν γάρ
τὴν προσελθὼν εὐχεται καὶ (τι) δεηθῇ τοῦ θεοῦ, αὐτὸς
μὲν ἔξεισιν, οἱ δὲ περὶ τὸν νεὸν παῖδες Αἰγύπτιοι, αὐτὸν
καταλογάδην, αὐτὸν δ' ἐν μέτρῳ προλέγουσι τῶν ἐσομένων
30 ἐκάστω. Ἐλθοῦσα δὲ καὶ ἡ Ἀνθεια προσπίπτει τῷ
Ἀπίδι· ὦ θεῶν, ἔφη, φιλανθρωπότες, ὁ πάντας
οἰκτεῖρων ξένους, ἐλέησον καὶ μὲν τὴν κακοδαίμονα καὶ
μοι μαντείαν ἀληθῆ περὶ Ἀθροκόμου πρόειπε· εἰ μὲν
γὰρ αὐτὸν ἔτι ὄψομαι καὶ ἄνδρα λήφομαι, καὶ μενῶ καὶ
35 ζήσομαι· εἰ δ' ἐκείνος τέθνηκεν, ἀπαλλαγῇ καὶ καμὲ
καλῶς ἔχει τοῦ πονηροῦ τούτου βίου. Εἰποῦσα καὶ
καταδακρύσασα ἐξῆλθε τοῦ ἱεροῦ, καὶ τούτῳ οἱ παῖδες
πρὸ τοῦ τεμένους παίζοντες ἅμ' ἐξεβόησαν,

Ἀνθεια Ἀθροκόμην ταχὺ λήψεται ἄνδρα τὸν αὐτῆς.

40 Ἀκούσασα εὐθυμοτέρα ἐγένετο καὶ προσεύχεται τοῖς
θεοῖς· καὶ ἅμα μὲν ἀπήσταν εἰς Ἀλεξάνδρειαν.

Ε'. Ἐπέπυστο δ' ἡ Πολυτίδος γυνὴ ὅτι ἄγει κόρην
ἐρωμένην καὶ φοβηθεῖσα, μήπως αὐτὴν ἡ ξένη παρεν-
δοκιμήσῃ, Πολυτίδῳ μὲν οὐδὲν λέγει, ἐβουλεύετο δὲ καθ'
45 αὐτὴν ὅπως τιμωρήσεται τὴν δοκούσαν ἐπιβουλεύειν
τοῖς γάμοις. Καὶ ὁ δὲ μὲν Πολύτιδος ἀπήγγελλε τε
τῷ ἄρχοντι τῆς Αἰγύπτου τὰ γενόμενα καὶ τὰ λοιπὰ
ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου διώκει τὰ τῆς ἀρχῆς· ἀπόντος δ'
αὐτοῦ, Ῥηναία (τοῦτο γὰρ ἔκαλετο ἡ τοῦ Πολυτίδου
50 γυνή) μεταπέμπεται τὴν Ἀνθειαν, ἦν δ' ἐπὶ τῆς οἰκίας,
καὶ περιρρήγνυσι τὴν ἐσθῆτα καὶ ἀκίχεται τὸ σῶμα·
ὦ πονηρὰ, λέγουσα, καὶ τῶν γάμων τῶν ἐμῶν ἐπίβουλε,
καταίως ἐδοξας Πολυτίδῳ καλῇ, οὐ γὰρ σε ὀνήσει τὸ

narrat. Quibus auditis et illam arcessiri jubet : acce-
dentem interrogat, quæ et unde esset. Illa nil veri
narrat : se Ægyptiam esse et a latronibus captam. Inter
hæc Polyidus vehementer amare Anthiam cepit, licet
Alexandriæ uxorem haberet : amatam exorare primum co-
natur, magna pollicitus ; tandem, cum Alexandriam de-
scenderent, ac Memphi essent, vim asferre aggreditur.
Illa, cum sese proripuisset, Isis templum ingreditur,
ibique supplex, tu me iterum, ait, Ægypti domina, serves
incolumem, quam sæpius adjuvasti et Polyidus parcat
mihi, tua ope huc usque pudicitiam et fidem Habrocomæ
servanti. Polyidus, simul et deæ metu et Anthiæ amore
et infortunii misericordia affectus, templum solus accedit,
juratque se nunquam Anthiæ vim aut injuriam facturum
sed castam quamdiu ipsa velit habiturum : sibi enim amanti
sat esse, si spectare atque alloqui liceat. Sacramentis
fidens Anthia e templo egreditur, cumque statuisent tri-
dium Memphi morari ad reficiendos sese, Anthia Apidis
templum adit, nobilissimum in Ægypto et deus petentibus
responsa dat : ubi enim quis ingressus oraverit et numen
quid rogaverit, ipse egreditur, Ægyptii vero pueri qui
circa templum versantur, tum soluta oratione, tum
ligata, futura prædicunt. Accedens et Anthia ad Apidem
procumbit, et, o tu præ diis omnibus, inquit, hominum
amantissime et erga cunctos hospites misericors, infeli-
cissimæ nunc mei miserere : verum mihi de Habrocoma
responsum redde. Si quidem illum adhuc visura sim et
virum habitura, persistam vivendo : at si is occubuit, me
quoque præstat tristi hac vita defungi. His dictis, lacri-
mans templo exit. Interea pueri ante sanum ludentes una
exclamaverunt :

Anthia Habrocomen virum suum cito recipiet.

Quibus verbis animus illi rediit, deosque precata est, sta-
timque Alexandriam profecti sunt.

V. Audiverat Polyidi conjux, puellam ab eo amatam ad-
duci et metuens, ne hospes sibi praeferretur, Polyido qui-
dem nullum verbum fecit, verum secum ipsa consuluit,
quonam modo eam ulcisceretur, quæ nuptiis insidiari vi-
debatur. Polyidus cum præfecto Ægypti, quæ facta fue-
rant, renuntiasset, reliqua ad exercitum pro præfecto
administrabat. Absente illo, Rhenæa (hoc Polyidi uxori
nomen) Anthiam, quæ domi erat, arcessit, vestemque
illi discindit, ac verberibus corpus indigne afficit : o scelus,
dicens, meisque nuptiis insidiosa, frustra visa es Polyido

κάλλος τοῦτο. Ἰσως μὲν γὰρ πείθειν ληστὰς ἐδύνασο καὶ συγκαθεύδειν νεανίσκοις μεθύουσι πολλοῖς· τὴν δὲ Ῥηναίαν εὐνὴν οὐποδ' ὕβριεις χαίρουσα. Ταῦτ' εἰ-
 ποῦσα ἀπέχειρε τὴν κόμην αὐτῆς καὶ δεσμὰ περιτίθεισι
 καὶ παραδοῦσα οἰκῆτινί τινι πιστῷ, Κλυτῷ τοῦνομα, καλεῖται ἐμβιδάσαντα εἰς ναῦν ἀπαγαγόντα εἰς Ἰταλίαν ἀποδοῦναι πορνοδοσκῶν τὴν Ἀνθειαν. Οὕτω γὰρ, ἔφη, δυνήσῃ ἡ καλὴ τῆς ἀκρασίας κόρον λαβεῖν. Ἦγετο δ' ἡ Ἀνθεια ὑπὸ τοῦ Κλυτοῦ κλαίουσα καὶ ὀδυρομένη,
 ὡς κάλλος ἐπίβουλον, λέγουσα, ὡς δυστυχῆς εὐμορφία, τί μοι παραμένετε ἐνοχλοῦντα; τί δ' αἰτία πολλῶν κακῶν μοι γίνεσθε; οὐκ ἔρχονται οἱ τάφοι, οἱ φρόνοι, τὰ δεσμὰ, τὰ ληστήρια, ἀλλ' ἤδη καὶ ἐπ' οἰκῆματος στήσομαι καὶ τὴν μέγιστον Ἀβροκόμην τηρουμένην σωφροσύνην πορνο-
 δοσκὸς ἀναγκάσει με λύειν; Ἀλλ', ὡς δέσποτα, προσ-
 πεσοῦσ' ἔλαγε τοῖς γόνασι τοῦ Κλυτοῦ, μή μ' ἐπ' ἐκείνην τὴν τιμωρίαν ἅμα προαγάγῃς, ἀλλ' ἀποκτείνόν με αὐ-
 τός· οὐκ οἶσω πορνοδοσκὸν δεσπότην· σωφροεῖν, πί-
 στευσον, εἰθίσημεθα. Ταῦτ' ἐδεῖτο· ἡλέει δ' αὐτὴν ὁ
 Κλυτός. Καὶ ἡ μὲν ἀπήγετο εἰς Ἰταλίαν· ἡ δὲ Ῥηναία
 ἐλθόντι τῷ Πολυίδῳ λέγει, ὅτι ἀπέδρα ἡ Ἀνθεια, κα-
 κέινος ἐκ τῶν ἤδη πεπραγμένων ἐπίστευσεν αὐτῇ.
 Ἦ δ' Ἀνθεια κατήχθη μὲν εἰς Τάραντα, πόλιν τῆς
 Ἰταλίας. Ἐνταῦθα δὲ ὁ Κλυτός, δεδοικώς τὰς τῆς
 Ῥηναίας ἐντολὰς, ἀποδίδεται αὐτὴν πορνοδοσκῷ.
 Ὁ δ' ἰδὼν κάλλος, ὅσον οὐπω πρότερον ἐτεθέατο, μέγα
 κέρδος ἔχειν τὴν παῖδα ἐνόμιζε, καὶ ἡμέραις μὲν τισιν
 αὐτὴν ἀνελάμβανεν ἐκ τοῦ πλοῦ κεκμηκυῖαν καὶ ἐκ τῶν
 ὑπὸ τῆς Ῥηναίας βασάνων· ὁ δὲ Κλυτός ἤκεν εἰς Ἀλε-
 ξάνδρειαν καὶ τὰ πραχθέντα ἐμήνυσεν τῇ Ῥηναίᾳ.

Γ'. Ὁ δ' Ἰππόθοος διανύσας τὸν πλοῦν κατήχθη
 μὲν εἰς Σικελίαν, οὐκ εἰς Συρακούσας δὲ, ἀλλ' εἰς Ταυ-
 ρομένιον καὶ ἐζήτει καιρὸν, δι' οὗ τὰ ἐπιτήδεια ἔξει.
 Τῷ δ' Ἀβροκόμῃ ἐν Συρακούσαις, ὡς χρόνος πολὺς
 ἐγένετο, ἀθυμία ἐμπίπτει καὶ ἀπορία δεινὴ, ὅτι μὴδ'
 Ἀνθειαν εὐρίσκοι, μὴδ' εἰς τὴν πατρίδα ἀνασώζοιτο.
 Διέγνω οὖν ἀποπλευσας ἐκ Σικελίας εἰς Ἰταλίαν ἀνελ-
 θεῖν ἀκείθεν, εἰ μὴδὲν εὐρίσκοι τῶν ζητούμενων, εἰς
 Ἐφεσον πλεύσαι πλοῦν δυστυχῇ. Ἦδὴ δὲ καὶ οἱ γο-
 νεῖς αὐτῶν καὶ οἱ Ἐφέσιοι πάντες ἐν πολλῷ πένθει
 ἦσαν, οὗτ' ἀγγέλου παρ' αὐτῶν ἀφιγμένου, οὔτε γραμ-
 μάτων· ἀπέπεμπον δὲ πανταχοῦ τοὺς ἀναζητήσοντας.
 Ὑπ' ἀθυμίας δὲ καὶ γήρως οὐ δυνήθεις ἀντισχεῖν οἱ
 γονεῖς ἑκατέρων, ἑαυτοὺς ἐξήγαγον τοῦ βίου. Καὶ ὁ
 μὲν Ἀβροκόμης ἦεν τὴν ἐπ' Ἰταλίαν ὁδόν· ὁ δὲ Λεύκων
 καὶ ἡ Ῥόδη, οἱ σύντροφοι τοῦ Ἀβροκόμου καὶ τῆς
 Ἀνθείας, τεθηγκότες αὐτοῖς ἐν Ξάνθῳ τοῦ δεσπότη καὶ
 τὸν κλῆρον (ᾧ δὲ πολλὸς) ἐκείνοις καταλιπόντες, διέ-
 γνωσαν εἰς Ἐφεσον πλεῖν, ὡς ἤδη μὲν αὐτοῖς τῶν
 δεσποτῶν σεσωσμένων, ἱκανῶς δὲ τῆς κατὰ τὴν ἀπο-
 δημίαν συμφορᾶς πεπειραμένοι. Ἐνθήμενοι δὲ πάντα
 τὰ αὐτῶν νηὶ ἀνήγοντο εἰς Ἐφεσον, καὶ ἡμέραις τ' οὐ
 πολλαῖς διανύσαντες τὸν πλοῦν ἤκον εἰς Ῥόδον, κακῶς
 υαθόντες, ὅτι οὐδέπω μὲν Ἀβροκόμης καὶ Ἀνθεια σώ-

pulchra : non hæc tibi forma proderit quidquam, fortasse enim latrones exorare potuisti, atque ebriis concumbere adolescentibus, Rhenææ lectum non impune vitabis. Cum hæc dixisset, detonsam vinctamque famulo cuidam fido tradit, Clyto nomen, jubetque impositam navi in Italiam deportet et vendat lenoni. Ita enim, ait, poteris, quas pulchra sis, libidinem explere. Ducebatur a Clyto Anthia flens et queribunda voce dicens, o infelix et ubique insidias mihi faciens forma, cur, molestiis et calamitatibus me afficiens, semper mihi ades? quid es tot malorum causa? Non sepulcra, cædes, vincula, latrones satis erant, nisi et corpus prostituere adigar, et servatam Habrocomæ huc usque pudicitiam leno cogat in propatulo habere? At tu, here, Clyti genibus advoluta dicebat, ne me ad illud sup-
 plicium ducas, sed ipse occide. Non lenonem dominum feram : bene et pudice, crede mihi, vivere soleo. Hæc precantem Clytus miserabatur. Dum illa in Italiam au-
 fertur, Rhenæa advenienti Polyido narrat, aufugisse Anthiam; qui ob ea, quæ facta fuerant, facile fidem adhi-
 buit. Anthia Tarentum deducta Italiæ urbem, ibi a Clyto, Rhenææ mandata reverito, lenoni venditur. Is formam egregiam nec visam ante miratus, magno sibi puellam lucro futuram existimans, per aliquot dies illam curando refecit, et navigatione et verberibus Rhenææ sessam. Clytus, ut Alexandriam venit, de his, quæ facta fuerant, certio-
 rem fecit Rhenæam.

VI. Hippothous vero ex navigatione descendit in Sici-
 liam, non Syracusis, sed Tauromenii, quærebatque occa-
 sionem, qua sibi necessaria pararet. Habrocomen, post-
 quam diu fuerat Syracusis, mæror et anxietas ingens inces-
 sit, quod neque Anthiam inveniat, nec se domum saluum recipiat. Statuit igitur e Sicilia in Italiam transire, ibique, si nihil eorum, quæ quærebat, inveniret, Ephesum infeli-
 cem navigationem dirigere. Jam diu parentes eorum et Ephesii omnes in multo luctu fuerant, nec nuntio nec li-
 teris acceptis. Miserant ad perquirendum ubique; cumque ob mærorem et senium durare non possent parentes utrius-
 que, vitam sibi ipsi ademerunt. Dum Habrocomes in Italiam iter faciebat, Leucon et Rhoda, sodales Habrocomæ et Anthiæ, cum Xanthi mortuus illis herus hereditalem, quæ magna erat, reliquisset, Ephesum redire statuerunt, quasi heri salvi jam essent, ipsi satis superque arumnarum peregre passi. Omnibus navi impositis, Ephesum ituri solvunt, ac paucorum dierum navigatione Rhodum pervenere; ubi certiores facti, Habrocomen et Anthiam nequaquam salvos

ζοινοτο, τευνήκασι δ' αὐτῶν οἱ πατέρες, διέγνωσαν εἰς Ἐφεσον μὴ κατελθεῖν, χρόνῳ δὲ τινι ἐκεῖ γενέσθαι, μέχρις οὗ τι περὶ τῶν δεσποτῶν πύθωνται.

Ζ'. Ὁ δὲ πορνοβοσκὸς, ὁ τὴν Ἀνθειαν ὠνησάμενος, 5 χρόνου διελθόντος ἠνάγκασεν αὐτὴν οἰκήματος προσεστάναι. Καὶ δὴ κοσμήσας καλῇ μὲν ἐσθῆτι, πολλῶν δὲ χρυσῶν, ἦγεν ὡς προστησομένην τέλους· ἡ δὲ μέγα ἀνακωχύσασα, φεῦ μοι τῶν κακῶν, εἶπεν, οὐχ ἱκαναὶ γὰρ αἱ πρότερον συμφοραὶ, τὰ δεσμὰ, τὰ ληστήρια, 10 ἀλλ' ἔτι καὶ πορνεύειν ἀναγκάζομαι; ὃ κάλλος δικαίως ὑβρισμένον, τί γὰρ ἡμῖν ἀκαίρως παραμένεις; Ἀλλὰ τί ταῦτα θρηνοῖ καὶ οὐχ εὐρίσκω τινὰ μηχανὴν, δι' ἧς φυλάξω τὴν μέχρι νῦν σωφροσύνην τετηρημένην; Ταῦτα λέγουσα ἦγετο ἐπὶ τὸ οἶκημα τοῦ πορνοβοσκοῦ 15 τὰ μὲν δεομένου θαρρεῖν, τὰ δ' ἀπειλοῦντος. Ὡς δ' ἦλθε καὶ πρόεστη, πλῆθος ἐπέρρει τῶν τεθαυμακῶτων τὸ κάλλος· οἳ τε πολλοὶ ἦσαν ἔτοιμοι ἀργύριον κατατίθεσθαι τῆς ἐπιθυμίας. Ἡ δ' ἐν ἀμηχανῇ γενομένη κακῶ, εὐρίσκει τέχνην ἀποφυγῆς· πίπτει μὲν γὰρ εἰς 20 γῆν καὶ παρείται τὸ σῶμα καὶ ἐμιμῆτο τοὺς νοσοῦντας τὴν ἐκ θεῶν καλουμένην νόσον· ἦν δὲ τῶν παρόντων ἔλεος ἅμα καὶ φόβος καὶ τοῦ μὲν ἐπιθυμῆν συνουσίας ἀπείχοντο, θεράπευον δὲ τὴν Ἀνθειαν· ὁ δὲ πορνοβοσκὸς συνεῖς οἱ κακῶν ἀγεγόνει καὶ νομίσας ἀληθῶς 25 νοσεῖν τὴν κόρην, ἦγεν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ κατέκλινε τε καὶ θεράπευε, καὶ ὡς ἔδοξεν ἐν αὐτῇ γεγονέναι, ἀνεπυθνάνετο τὴν αἰτίαν τῆς νόσου. Ἡ δ' Ἀνθεια, καὶ πρότερον, ἔφη, δέσποτα, εἰπεῖν πρὸς σε ἐδουλόμην τὴν συμφορὰν τὴν ἐμὴν καὶ διηγῆσασθαι τὰ συμβάντα, 30 ἀλλ' ἀπέκρυπτον αἰδομένη· νυνὶ δ' οὐδὲν χαλεπὸν εἰπεῖν πρὸς σέ, πάντ' ἤδη μεμαθηκότα τὰ κατ' ἐμέ. Παῖς ἔτ' οὔσα, ἐν ἑορτῇ καὶ παννυχίδι ἀποπλανηθεῖσα τῶν ἐμαυτῆς, ἦκον πρὸς τινὰ τάφον ἀνδρὸς νεωστὶ τεθνήκοντος· κἀνταῦθ' ἐφάνη μοι τις ἀναθροῶν ἐκ τοῦ 35 τάφου καὶ κατέχειν ἐπειρᾶτο· ἐγὼ δ' ἀπέφυγον καὶ ἐβόων· ὁ δ' ἄνθρωπος ἦν μὲν θρηνητὴς φοβερός, φωνὴν δὲ πολλῶν εἶχε χαλεπωτέραν· καὶ τέλος ἡμέρα μὲν ἦδ' ἐγένετο· ἀφελὲς δὲ με ἐπληξέ τε κατὰ τοῦ στήθους, καὶ νόσον ταύτην ἔλεγεν ἐμβελήκεναι. Ἐκεῖθεν ἀρξά- 40 μένη ἄλλοις ἄλλως ὑπὸ τῆς συμφορᾶς κατέχομαι. Ἀλλὰ δέομαί σου, δέσποτα, μηδὲν μοι χαλεπήνης· οὐ γὰρ ἐγὼ τούτων αἰτία. Δυνήσῃ γάρ με ἀποδόσθαι καὶ μηδὲν ἀπολέσαι τῆς δοθείσης τιμῆς. Ἀκούσας ὁ πορνοβοσκὸς ἡνιᾶτο μὲν, συνεγίνωσκε δ' αὐτῇ, ὡς οὐχ 45 ἐκούσῃ ταῦτα πασχούσῃ.

Η'. Καὶ ἡ μὲν θεραπεύετο ὡς νοσοῦσα παρὰ τῷ πορνοβοσκῷ· ὁ δ' Ἀβροκόμης ἀπὸ τῆς Σικελίας ἐπαναχθεὶς, καταίρει μὲν εἰς Νουκέριον τῆς Ἰταλίας· ἀπορία δὲ τῶν ἐπιτηδείων ἀμηχανῶν ὅ τι ποιήσει, τὰ 50 μὲν πρῶτα περιφέρει τὴν Ἀνθειαν ζητῶν· αὕτη γὰρ ἦν αὐτῷ τοῦ βίου παντὸς καὶ τῆς πλάνης ἡ ὑπόθεσις· ὡς δ' οὐδὲν ὑβρίσκειν, ἦν γὰρ ἐν Τάραντι ἡ κόρη παρὰ τῷ πορνοβοσκῷ, αὐτὸν ἀπεμίσθωσε τοῖς τοῦς λίθους ἐργαζομένοις. Καὶ ἦν αὐτῷ τὸ ἔργον ἐπίπονον, οὐ γὰρ

esse, ac parentes eorum mortuos, constituerunt Ephesum non accedere, sed illic aliquantum morari donec aliquid de heris resciverint.

VII. Leno, qui Anthiam emerat, postremo quaestus gratia prostare coëgit et pulchra veste multoque auro ornata, prostituendam in lustrum ducebat; illa sublata voce ejulans, Eheu me miseram! inquit, non sat erant praeterita infortunia, vincula, latrones, nisi et ad merendum corpore adigeret? O formam contumeliose merito habitam, cur enim remanes intempestiva? Sed quid ego flens non commentum aliquod molior, quo servatam huc usque pudicitiam custodiam? Haec dicens ad lenonis stabulum ducebatur, qui nunc bono esse animo hortabatur, nunc addebat minas. Ut venit et prostitit, multitudo confluit formam mirantium, multique pretium libidinis dare parati erant, cum illa, in malo ineluctabili se videns, effugii artem excogitavit. Subito concidit, artus remittuntur languidi ac velut resoluti, imitaturque correptos morbo, quem ceu divinitus immissum sacrum et divinum vocant. Qui aderant, misericordia pariter et metu affecti, concumbendi desiderio se abstinentes, Anthiae opem ferunt. Leno, quale sibi infortunium acciderit, intelligens, ac vere aegrotare puellam credens, domum subduxit, depositamque curare instituit. Ubi visa est sui compos facta, quaerit ab ea morbi causam. Quae, et ante, dixit, here, calamitatem tibi meam et omnia quae inciderunt, narrare volui, sed prae verecundia celavi; nunc, cum omnium ad me pertinentium certior sis, jam non pudet dicere. Dum essem admodum parvula, ac festum et pervigilium ageretur, a meis evagata ad tumulum perveni hominis novissime mortui. Ibi quidam mihi e tumulo exsilens apparuit, qui prehendere conabatur. Aufugi ego clamitans: terribilis homini adspectus, vox etiam atrocior. Tandem, ut illuxit, abire me sivit, ac pectus meum percussit, dicens, se hunc mihi morbum immisisse. Exinde me id malum invasit, quod me varie diversis temporibus cruciat. Sed obsecro, here, ne succenseas mihi: non enim hoc factum culpa mea: vendere me poteris, nec quidquam de pretio perdere. Leno, id aegre ferens, puellae tamen ignovit, utpote non haec libenter passae.

VIII. Dum illam, quam aegrotare putabat, leno curabat, Habrocomes Sicilia profectus ad Nuceriam Italiae defertur, inops consilii, quomodo victum quaereret. Primum circuire investigando Anthiam, quae illi et vitae universae et errorum causa fuerat. Cum eam non inveniret, erat enim puella Tarenti in domo lenonis, operam suam locavit lapicidis, molestum sane opus corpori gravibus durisque laboribus inassueto. Aeger saepe suas fortunas deplorans, en, Anthia, dixit, tuus Habrocomes, opifex laboriosissimae

συνείθιστο τὸ σῶμα οὐδ' αὐτὸν ὑποβάλλειν ἔργοις εὐ-
τόνοις καὶ σκληροῖς· διέκειτο δὲ πονήρως καὶ πολλὰκις
κατοδύρομενος τὴν αὐτοῦ τύχην, ἰδοὺ, φησὶν, Ἄνθεια,
ὁ σὸς Ἀβροκόμης ἐργάτης τέχνης πονήρας καὶ τὸ σῶμα
ὑποτέθεικα δουλείᾳ· καὶ εἰ μὲν εἶχόν τινα ἐλπίδα εὐ-
ρήσειν σέ τε καὶ τοῦ λοιποῦ συγκαταβιώσεσθαι, τοῦτο
πάντων ἂν τῶν δεινῶν με παραμυθεῖτο· νυνὶ δ' ἴσως
καχῶς δ' δυστυχῆς εἰς κενὰ καὶ ἀνόνητα πονῶ καὶ σύ που
τέθνηκας πόθῳ τῷ πρὸς Ἀβροκόμην. Πείσεται γάρ,
10 φίλτάτη, ὥς οὐκ ἂν ποτ' οὐδ' ἀποθανοῦσα ἐκλάθοί μου.
Καὶ ὁ μὲν ταῦτ' ὠδύρετο καὶ τοὺς πόνους ἔφερεν ἀλ-
γεῖνῳς· τῇ δ' Ἄνθείᾳ ὄναρ ἐπέστη ἐν Τάραντι κοιμω-
μένη· ἐδόκει μὲν αὐτὴν εἶναι μεθ' Ἀβροκόμου, καλὴν
οὖσαν μετ' ἐκείνου καλοῦ καὶ τὸν πρῶτον εἶναι τοῦ
15 ἔρωτος αὐτοῖς χρόνον· φανῆναι δὲ τιν' ἄλλην γυναῖκα
καλὴν καὶ ἀρέλκειν αὐτῆς τὸν Ἀβροκόμην· καὶ τέλος
ἀναδοῶντος καὶ καλοῦντος ὀνομασί, ἐξαναστήναί τε
καὶ παύσασθαι τὸ ὄναρ. Ταῦθ' ὥς ἔδοξεν ἰδεῖν, εὐθὺς
μὲν ἀνεθόρε· τε καὶ ἀνεθρήνησε καὶ ἀληθῆ τὰ ὀφθέντα
20 ἐνόμιζεν· οἵμοι τῶν κακῶν, λέγουσα, ἐγὼ μὲν καὶ πό-
νους ὑπομένω πάντας καὶ ποικίλων πειρώμαι ἢ δυσ-
τυχῆς συμφορῶν καὶ τέχνας σωφροσύνης ὑπὲρ γυναῖκας
εὐρίσκω Ἀβροκόμη· σοὶ δ' ἴσως ἄλλη που δέδοκται
καλῇ· ταῦτα γάρ μοι σημαίνει τὰ ὄνειρατα. Τί οὖν
25 ἔτι ζῶ; τί δ' ἐμαυτὴν λυπῶ; κάλλιον οὖν ἀπολέσθαι
καὶ ἀπαλλαγῆναι τοῦ πονήρου τούτου βίου, ἀπαλλα-
γῆναι δὲ (καὶ) τῆς ἀπρεποῦς ταύτης καὶ ἐπισφαλοῦς
δουλείας. Ἀβροκόμης μὲν εἰ καὶ τοὺς ὄρκους παρα-
βέβηκε, μηδὲν οἱ θεοὶ τιμωρήσαιντο τοῦτον· ἴσως
30 ἀνάγκη τι εἰργασταί· ἐμοὶ δ' ἀποθανεῖν καλῶς ἔχει
σωφροσύνη. Ταῦτ' ἔλεγε θρηνοῦσα καὶ μηχανὴν
ἔζήτηε τελευτῆς.

Θ'. Ὁ δ' Ἰππόθοος ὁ Περίνθιος ἐν τῷ Ταυρομενίῳ
τὰ μὲν πρῶτα διῆγε πονήρως ἀπορία τῶν ἐπιτηδεύων·
35 χρόνον δὲ προϊόντος ἠράσθη πρεσβυτίς αὐτοῦ καὶ ἐγγίμ-
ε' ὑπ' ἀνάγκης τῆς κατὰ τὴν ἀπορίαν τὴν πρεσβυτίαν καὶ
ὀλίγῳ συγγενόμενος χρόνῳ, ἀποθανούσης αὐτῆς, πλούτον
τε διαδέχεται πολὺν καὶ εὐδαιμονίαν· πολλὴ μὲν οἰκετῶν
παραπομπή, πολλὴ δὲ τῶν ἐσθίων ὑπαρξίς καὶ σκευῶν
40 πολυτέλεια. Διέγνω δὲ πλεῦσαι μὲν εἰς Ἰταλίαν,
ὠνήσασθαι δ' οἰκέτας ὠραίους καὶ θεραπαίνας καὶ ἄλλην
σκευῶν περιβολὴν, ὅση γένοιτο ἂν ἀνδρὶ εὐδαιμόνι·
ἐμέμνητο δ' αἰὲ τοῦ Ἀβροκόμου καὶ τοῦτον ἀνευρεῖν
ἠδύχετο, περὶ πολλοῦ ποιούμενος κοινωνῆσαι τ' αὐτοῦ
45 τοῦ βίου παντὸς καὶ τῶν κτημάτων. Καὶ ὁ μὲν ἐπα-
αχθεῖς κατῆρεν εἰς Ἰταλίαν· εἶπετο δ' αὐτῷ μεράκιον
τῶν ἐν Σικελίᾳ εὐγεγονότων, Κλεισθένης τούνομα, καὶ
πάντων μετείχε τῶν Ἰπποθοῦ κτημάτων, καλὸς ὢν.
Ὁ δὲ πορνοδοσκός, ἥδη τῆς Ἀνθείας ὑγιαίνειν δο-
60 κούσης, ἐνενοεῖτο ὅπως αὐτὴν ἀποδώσεται, καὶ δὴ
προῆγεν αὐτὴν εἰς τὴν ἀγορὰν καὶ τοῖς ὠνησομένοις
ἐπεδείκνυνεν. Ἐν τούτῳ δ' ὁ Ἰππόθοος περὶ τὴν
πόλιν τὴν Τάραντα, εἴ τι καλὸν, ὠνήσασθαι ζητῶν· καὶ
ὁρᾷ τὴν Ἀνθειαν καὶ γνωρίζει καὶ ἐπὶ τῷ συμβάντι

artis corpus in servitutem dedi. At si spem saltem ha-
berem, te inveniendi, vivendique tecum quod superest,
omnium hoc mihi esset malorum solatium. Nunc et ego
forsan infelix inanibus et nil profuturis laboribus me ma-
cero, tuque uspiam interiisti Habrocomæ desiderio; credo
enim, anime mi, nunquam nec mortuam te mei oblitam
esse. His ille querebatur, labores misere sustinens,
dum Tarenti somnium Anthiæ visum est: ipsa enim
sibi videbatur dormire cum Habrocoma, formosa cum
formoso, idque sibi esse amoris mutui initium. Tum pul-
chra quædam femina visa est Habrocomen ab ipsa abstra-
here; illoque clamante et nomine se vocante, somnium
evanuisse. Hæc quum videre se pufaret confestim sur-
rexit, ac vera esse, quæ viderat, existimans, flets, heu
me miseram! inquit, labores et omnis generis infortunia
patior, consiliaque et artes servandæ pudicitiae excogito,
dum tibi forsitan alia mulier pulchra visa est, Habrocoma,
quod mihi insomnia significant. Quid etiamnum vivo?
cur me dolore conficio? pulcherrimum certe mori, ac
simul infelici vita et indecora hacce et periculosa ser-
vitude liberari. Habrocomen, si quid pejeravit, non ul-
ciscantur dii, necessitate forsitan coactum; me vero pudicam
mori omnino decet. Hæc illa cum lacrimis quæsta, mo-
dum quærebat se interimendi.

IX. Interea Hippothous Perinthius Tauromenii primum
quidem inopia laboravit: deinde dives anus amore ejus
capta est quam duxit uxorem, inopia coactus, et per
breve tempus cum illa vixit et, illa mortua, heres fit
illi magnarum divitiarum et rerum omnium. Servorum
magnus comitatus, multa vestis, et lauta et magnifica
supellex non deerant. Statuit igitur in Italiam navigare,
servos et ancillas forma luculenta emere, reliquumque
cultum parare, qualem habere virum divitem deceat.
Habrocomen subinde recordatus invenire optabat, id per-
magni existimans, si vitam omnino et divitias communes
cum eo haberet. In Italiam devehitur, atque una illum
e Sicilia secutus ingenuus ac formosus adolescentulus,
Clisthenes nomine, fortunarum omnium socius et particeps.
Leno, cum Anthia convalescere jam videretur, cogitabat
quomodo illam venditurus esset et venalem in forum pro-
duxit et emturis ostendit; cum forte Hippothous, Ta-
rentum pererrans, pulchrum quid ad emendum quærens,
Anthiam videt et agnoscit. Percussit illico animum ea

καταπλήσεται καὶ πολλὰ πρὸς ἑαυτὸν ἐλογίζετο· οὐχ
 αὕτη ἡ κόρη, ἣν ἐγὼ ποτ' ἐν Αἰγύπτῳ τιμωρῶν τῷ
 Ἀγχιάλου φόνῳ, εἰς τάφρον κατώρυξα καὶ κύνας αὐτῇ
 συγκαθεῖρξα; τίς οὖν ἡ μεταβολή; πῶς δὲ σώζεται; τίς
 6 ἡ ἐκ τῆς τάφρου φυγή; τίς ἡ παράλογος σωτηρία;
 Εἰπὼν ταῦτα προσῆλθεν, ὡς ὠνήσασθαι θέλων, καὶ
 παραστάς αὐτῇ, ὦ κόρη, ἔφησεν, Αἴγυπτον οὐκ οἶδας;
 οὐδὲ λησταῖς ἐν Αἰγύπτῳ περιπέπτωκας; οὐδ' ἄλλο τι
 ἐν ἐκείνῃ τῇ γῇ πέπονθας δεινόν; εἰπέ θαρσοῦσα, γνωρίζω
 10 γάρ σε ἐν ἐκείνῳ τῷ χωρίῳ. Αἴγυπτον ἀκούσασα καὶ
 ἀναμνηθεῖσα Ἀγχιάλου καὶ τοῦ ληστηρίου καὶ τῆς τά-
 φρου, ἀνῶμωξέ τε καὶ ἀνωδύρατο· ἀποβλέψασα δ' εἰς
 τὸν Ἰππόθοον, (ἐγνώρισε δ' αὐτὸν οὐδαμῶς,) πέπονθα,
 φησὶν, ἐν Αἰγύπτῳ πολλὰ, ὦ ξέने, καὶ δεινὰ, ὅστις
 15 ποτ' ὦν τυγχάνεις, καὶ λησταῖς περιπέπτωκα· ἄλλα σὺ
 πῶς, εἰπέ, γνωρίζεις τὰ ἐμὰ διηγήματα; πόθεν δ' εἰ-
 δέναι λέγεις ἐμέ τὴν δυστυχῇ; διαβόητα μὲν [γάρ] καὶ
 ἔνδοξα πεπόνθαμεν, ἀλλὰ σὲ σὺ γινώσκω τὸ σύνολον.
 Ἀκούσας δ' Ἰππόθοος καὶ μᾶλλον, ἐξ ὧν ἔλεγεν,
 20 ἀναγνωρίσας αὐτὴν, τότε μὲν ἡσυχίαν ἤγαγεν, ὠνησά-
 μενος δ' αὐτὴν παρὰ τοῦ πορνοβοσκῶ ἄγει πρὸς ἑαυτὸν
 καὶ θαρρεῖν παρεκελεύετο καὶ ὅστις ἦν λέγει καὶ τῶν ἐν
 Αἰγύπτῳ γενομένων ἀναμιμνήσκει καὶ τὸν ἑαυτοῦ
 πλοῦτον διηγείται καὶ τὴν φυγὴν. Ἡ δ' ἤτειτο συ-
 25 γνώμην ἔχειν καὶ αὐτῷ ἀντιδιηγέτο ὅτι Ἀγχιάλον
 ἀπέκτεινε μὴ σωφρονοῦντα καὶ τὴν τάφρον καὶ τὸν
 Ἀμφινόμον καὶ τὴν τῶν κυνῶν πραότητα, καὶ τὴν σωτη-
 ρίαν διηγείται. Κατόχτειρεν αὐτὴν δ' Ἰππόθοος καὶ
 30 ἦτις μὲν ἦν, ἐπέπυστο οὐδέπω, ἐκ δὲ τῆς καθημερινῆς
 σὺν τῇ κόρῃ διαίτης εἰς ἐπιθυμίαν Ἀνθείας καὶ Ἰπ-
 πόθοος ἔρχεται καὶ συνελθεῖν ἐβούλετο καὶ πολλὰ
 ὑπισχνεῖται αὐτῇ. Ἡ δὲ τὰ μὲν πρῶτα ἀντέλεγεν
 αὐτῷ, ἀναξία εἶναι λέγουσα εὐνῆς δεσποτικῆς· τέλος δὲ,
 35 ὡς ἐνέκειτο Ἰππόθοος, οὐκέτ' ἔχουσα ὅ τι ποιήσεις,
 κάλλιον εἶναι νομίζουσα εἰπεῖν πάντ' αὐτῷ τὰ ἀπόρ-
 ρητα ἢ παραβῆναι τὰς πρὸς Ἀβροκόμην συνθήκας,
 λέγει τὸν Ἀβροκόμην, τὴν Ἐφεσον, τὸν ἔρωτα, τοὺς
 ὄρκους, τὰς συμφοράς, τὰ ληστήρια καὶ συνεχὲς Ἀβρο-
 κόμην ἀνωδύρετο· ὁ δ' Ἰππόθοος ἀκούσας ὅτι τ' Ἀνθεία
 40 εἶη καὶ ὅτι γυνὴ τοῦ πάντων αὐτῷ φιλάτου, ἀσπά-
 ζεται τ' αὐτὴν καὶ εὐθυμεῖν παρεκάλει καὶ τὴν αὐτοῦ
 πρὸς Ἀβροκόμην φιλίαν διηγείται. Καὶ τὴν μὲν εἶχεν
 ἐπὶ τῆς οἰκίας, πᾶσαν προσάγων ἐπιμέλειαν, Ἀβρο-
 κόμην αἰδοῦμενος· αὐτὸς δὲ πάντ' ἀνηρεύνα, εἰ που
 45 τὸν Ἀβροκόμην ἀνεύροι.

Γ'. Ο δ' Ἀβροκόμης τὰ μὲν πρῶτα ἐπιπόνως ἐν τῇ
 Νουκερίῳ ἐργάζετο, τελευταῖον δὲ, οὐκέτι φέρων τοὺς
 πόνους, διέγνω νεῶς ἐπιβὰς εἰς Ἐφεσον ἀνάγεσθαι·
 καὶ ὁ μὲν νύκτωρ κατελθὼν ἐπὶ θάλασσαν, ἐπιτυγχάνει
 10 πλοῖον ἀναγομένῳ καὶ ἐπιβὰς ἔπλει τὴν ἐπὶ Σικελίαν
 πάλιν ὡς ἐκείθεν ἐπὶ Κρήτην τε καὶ Κύπρον καὶ Ρόδον
 ἀφιζόμενος καθεῖθεν εἰς Ἐφεσον γενησόμενος· ἤλπιζε
 δ' ἐν τῷ μακρῷ πλῶ καὶ περὶ Ἀνθείας τι πυθέσθαι.
 Καὶ ὁ μὲν ὀλίγα ἔχων τὰ ἐπιτήδεια ἀναγόμενος καὶ

res, multaue secum reputabat. Nonne hæc est puella,
 quam ego quondam in Ægypto, Anchiali necem ulciscens,
 fossa obrui jussi cum canibus inclusam? Quæ transformatio?
 quomodo servata fuit? quod e fossa effugium? quæ inopi-
 nata incolumitas? His dictis, ut emturus accedit, atque
 adstans: nostine Ægyptum, puella? nonne ibi in latrones
 incidisti? nonne aliud ibi passa es malum? Ne timeas hæc di-
 cere: nam te illic novi. Ægyptum audiens, Anchiali et
 latronum et fossæ memor, suspirans et ingemiscens Hippo-
 thoum intuetur, haud agnoscens. Et, multa, inquit, o
 hospes, quisquis es, in Ægypto passa sum et gravia, in-
 cidique in latrones. At tu dic, quæso, quomodo res meas
 nosti? unde me miseram te nosse ais? Clara quidem et
 fama vulgata mala toleravi, sed nequaquam te novi. His
 auditis, magis etiam ex quibus dicebat, Hippothous illam
 agnoscens, tunc quidem nihil addens, emtam a lenone
 domum abducit, bonoque esse animo jubet et quis ipse sit
 et quæ in Ægypto acciderant memorat, et opes et fugam
 narrat. Illa, ut sibi ignoscat, precatur et a se occisum
 Anchialum fatetur, vitium offerentem; ac fossam, Am-
 phinomum, canumque mansuetudinem, effugiumque nar-
 rat. Puellæ misertus est Hippothous; nondum autem
 audiverat quænam esset; verum ex quotidiana cum Anthia
 consuetudine, ejus amore flagrare cepit et cum illa con-
 suetudinem habere cupiens, multis eam promissis sollici-
 tabat; abnuere illa primum, se non dignam herili lecto
 dicens; tandem instanti Hippothoo, cum nil aliud suppe-
 teret, satiusque esse ducens, omnia vel arcana prodere,
 quam datam Habrocomæ fidem solvere, de Habrocoma
 narrat omnia, et Ephesum et amorem et jusjurandum et
 infortunia, prædones et perpetuo Habrocomen desolebat.
 Hippothous, ut audivit Anthiam illam esse, amici sui
 summi uxorem, amplexatur, ac bono esse animo jubet,
 suam cum Habrocoma amicitiam narrans. Illam domi
 habuit, omni que cura prosecutus est Habrocomen reverens,
 omniaque investigavit, sicubi Habrocomen inveniret.

X. Habrocomes primum Nuceriæ agre victum in opere
 faciundo exercebat; tandem labores non amplius ferre
 valens, conscensa nave statuit Ephesum proficisci. Noctu
 mare accedens, navem nactus, quæ deducebatur, in Sici-
 liam iterum navigavit, ut inde Cretam, Cyprum, et Rho-
 dum tandemque Ephesum perveniret. Sperabat et in longa
 navigatione se aliquid de Anthia auditurum. Cum parvo
 igitur comæatu profectus et prospera navigatione usus in

διανύσας τὸν πλοῦν, τὰ μὲν πρῶτα ἐπὶ τῆς Σικελίας ἔρχεται καὶ εὐρίσκει τὸν πρότερον ξένον τὸν Αἰγιαλέα τεθνηκότα· ἐπενέγκας δ' αὐτῷ χοὰς καὶ πολλὰ καταδακρύσας, ἀναχθεὶς πάλιν καὶ Κρήτην παρελθὼν, ἐν Κύπρῳ γενόμενος, ἡμέρας διατρίψας ὀλίγας καὶ εὐξάμενος τῇ πατρίῳ Κυπρίῳ θεῷ, ἀνήγετο καὶ ἦκεν εἰς Ῥόδον· ἐνταῦθα πλησίον τοῦ λιμένος εἰσφύκισατο. Καὶ ἦδη τ' ἐγγὺς ἐγίνετο Ἐφέσου καὶ πάντων αὐτὸν ἔννοια τῶν δεινῶν εἰσέρχεται, τῆς πατρίδος, τῶν πατέρων, τῆς Ἀνθείας, τῶν οἰκετῶν· καὶ ἀναστενάξας, φεῦ, ἔφη, τῶν κακῶν· εἰς Ἐφεσον ἵξομαι μόνος καὶ πατράσιν ὀρθήσομαι τοῖς ἑμαυτοῦ χωρὶς Ἀνθείας καὶ πλεύσομαι πλοῦν ὃ δυστυχὴς κενὸν καὶ διηγῆσθαι διηγήματα ἴσως ἄπιστα, κοινωνῶν ὧν πέπονθα οὐκ ἔχων· ἀλλὰ καρτέρησον, Ἀβροκόμη, καὶ γενόμενος ἐν Ἐφέσῳ τοσοῦτον ἐπιβίωσον χρόνον, τάφον ἔγειρον τῇ Ἀνθείᾳ καὶ θρήνησον αὐτὴν καὶ χοὰς ἐπενέγκαι καὶ σαυτὸν ἦδη παρ' αὐτὴν ἄγε. Ταῦτ' ἔλεγε καὶ περιήει τὴν πόλιν ἁλύων, ἀπορία μὲν τῇ κατὰ τὴν Ἀνθειαν, ἀπορία δὲ τῶν ἐπιτηδείων. Ὁ δὲ Λεύκων ἐν τούτῳ καὶ ἡ Ῥόδη διατρίβοντες ἐν Ῥόδῳ, ἀνάθημα ἀνατεθείκεσαν ἐν τῷ τοῦ Ἥλιου ἱερῷ παρὰ τὴν χρυσὴν πανοπλίαν, ἣν Ἀνθεια καὶ Ἀβροκόμης ἀνατεθείκεσαν· ἀνέθεσαν στήλην γράμμασι χρυσοῖς γεγραμμένην ὑπὲρ Ἀβροκόμου καὶ Ἀνθείας, ἀνεγέγραπτο δὲ καὶ τῶν ἀναθέντων τὰ ὀνόματα, ὃ τε Λεύκων καὶ ἡ Ῥόδη. Ταύτῃ τῇ στήλῃ ὃ Ἀβροκόμης ἐπιτυγχάνει, ἐληλύθει δὲ προσεύξασθαι τῷ θεῷ. Ἀναγνούς οὖν καὶ γνωρίσας τοὺς ἀναθέντας καὶ τὴν τῶν οἰκετῶν εὐνοίαν, πλησίον δὲ καὶ τὴν πανοπλίαν ἰδὼν, μέγα ἀνωδύρετο παρακαθεσθεὶς τῇ στήλῃ, ὧ πάντα, ἔλεγεν, ἐγὼ δυστυχὴς· ἐπὶ τὸ τέρμα ἦκω τοῦ βίου καὶ εἰς ἀνάμνησιν τῶν ἑμαυτοῦ συμφορῶν· ἰδοὺ ταύτην μὲν τὴν πανοπλίαν ἐγὼ μετ' Ἀνθείας ἀνέθηκα καὶ μετ' ἐκείνης ἀποπλεύσας Ῥόδου, ἦκω νῦν ἐκείνην οὐκ ἄγων· εἰ δ' αὖτῃ ἡ στήλη τῶν συντρόφων τῶν ἡμετέρων ὑπὲρ ἀμφοτέρων τὸ ἀνάθημα, τίς οὖν γένωμαι μόνος; ποῦ δὲ τοὺς φιλάτους ἀνέυρω; Ταῦθ' ἰθρῆναι λέγων· καὶ ἐν τούτῳ ἐφίσταται ὃ Λεύκων καὶ ἡ Ῥόδη συνήθως εὐχόμενοι τῷ θεῷ καὶ θεωροῦσι τὸν Ἀβροκόμην τῇ στήλῃ παρακαθεζόμενον καὶ εἰς τὴν πανοπλίαν ἀποβλέποντα καὶ γνωρίζουσι μὲν οὐχί, θαυμάζουσι δὲ, ὅστις ὧν ἄλλοις ἀνάθημασι παραμένει. Καὶ δὴ ὃ Λεύκων ἔφη· ὦ μεράκιον, τί βουλόμενος ἀναθήμασιν οὐδὲν σοι προσήκουσι παρακαθεζόμενος ὁδύρη καὶ θρηνεῖς; τί δὲ σοι τούτων μέλει; τί δὲ τῶν ἐνταῦθ' ἀναγεγραμμένων κοινωνεῖ σοί; Ἀποκρίνεται πρὸς αὐτὸν Ἀβροκόμης· ἐμὰ, φησὶν, ἐμὰ τὰ ἀναθήματα Λεύκωνος καὶ Ῥόδης, οὓς ἰδεῖν εὐχόμαι μετ' Ἀνθειαν Ἀβροκόμης ὃ δυστυχὴς. Ἀκούσαντες οἱ περὶ τὸν Λεύκωνα εὐθὺς μὲν ἀχανεῖς ἐγένοντο· ἀνεγκόντες δὲ κατὰ μικρὸν, ἐγνώριζον ἐκ τοῦ σχήματος, ἐκ τῆς φωνῆς, ἐξ ὧν ἔλεγεν, ἐξ ὧν Ἀνθείας ἐμμένητο, καὶ πίπτουσι πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ τὰ καθ' αὐτοὺς διηγοῦνται, τὴν ὁδὸν τὴν εἰς Συρίαν ἀπὸ Τύρου, τὴν

Siciliam primum venit et veteri hospiti Ægialeo, quem mortuum invenit, justa fecit et flevit; tum iterum solvit et Cretam præteriens Cyprum venit, ibique aliquot dies commoratus, precatusque patriam Cypriorum deam, in Rhodum proficiscitur, et illic prope portum divertit. Cum jam non longe Epheso abesset, malorum omnium cogitatio subit, patriæ, parentum, Anthiæ, sodalium; et ingemiscens, o infortunia, inquit, Ephesum solus redeam et parentes me videant absque Anthia et inutilem navigationem perficiam et res narrem forsân minime credibiles, conscium eorum, quæ passus fuerim, non habens. At dura, Habrocoma, atque, cum Ephesi fueris, tamdiu vive, donec Anthiæ tumultum excites et lacrimas illi ac justa persolvas, tum temet ipsi adjungas. His dictis, urbem anxius pererrabat, inops consilii, quo Anthiam, quo victum quaereret. Interea Leucon et Rhoda, dum Rhodi morantur, donum in Solis templo posuerant, prope aurea arma olim fixa ab Habrocoma et Anthia, et titulum addiderant aureis literis inscriptum de Habrocoma et Anthia; neque ipsorum deerant nomina, qui statuerant, Leuco et Rhoda. Cum in hunc titulum incidisset Habrocomes, venerat enim ad supplicandum deo, ac legens perspicere benevolentiam famulorum, qui posuerant, ac prope arma videret, assidens titulo ingemuit. Heu me omnino, inquit, infelicem! ad extremum vitæ perveni, atque in recordationem calamitatum mearum: hanc ecce armaturam ego simul cum Anthia dedicavi et cum ea Rhodo profectus, nunc redeo illam non adducens: quia autem hic titulus a sodalibus nostris de utroque nostrum est positus, quid fiam solus? ubi assequar mihi egregie caros? Hæc cum lacrimis dicenti Leuco et Rhoda adsunt, pro more deo supplicantes. Habrocomen titulo assidentem et intuentem arma vident, nec noscentes mirantur, quis ita alienis donariis immoretur. Et Leuco quidem, Quid tibi vis, inquit, adolescens, donis nihil te attinentibus assidens, lacrimans et ingemiscens? Quid hæc tibi curæ sunt? quid tibi cum iis, quorum nomina inscripta vides? Habrocomes, mea, respondit, mea munera sunt Leuconis et Rhodæ, quos cum Anthia videre miser ego Habrocomes exopto. Obstupuerunt ii, cum hæc audissent; paulatim ad se redeuntes ex habitu, e voce, ex his quæ dixerat et quod Anthiam memoraverat, agnoscetes, ad pedes illius procidunt, quæque illis e venerant, narrant, a Tyro in Syriam iter, Mantus

Μαντοῦς ὀργήν, τὴν ἔκδοσιν, τὴν πράσιν τὴν εἰς Λυκίαν, τὴν τῶν δεσποτῶν τελευτήν, τὴν περιουσίαν, τὴν εἰς Ῥόδον ἀφιζίν· καὶ δὴ παραλαβόντες ἄγουσιν εἰς τὴν οἰκίαν, ἐνθ' αὐτοὶ κατήγοντο καὶ τὰ κτήματα αὐτῶν παραδιδόασιν καὶ ἐπεμελοῦντο καὶ ἐθεραπεύοντο καὶ θαρρεῖν παρεκάλουν· τῷ δ' ἦν οὐδὲν Ἀνθείας τιμιώτερον, ἀλλ' ἐκείνην ἐθρήνει παρ' ἑκάστα.

ΙΑ'. Καὶ ὁ μὲν ἐν Ῥόδῳ διῆγεν μετὰ τῶν συντρόφων, ὃ τι πράξει βουλευόμενος· ὁ δ' Ἰππόθοος διέγνω τὴν Ἀνθειαν ἀγαγεῖν ἀπ' Ἰταλίας εἰς Ἐφεσον, ὡς ἀποδώσων τε τοῖς γονεῦσι καὶ περὶ Ἀβροκόμου ἐκεῖ τι πευσόμενος· καὶ δὴ ἐμβαλὼν πάντα τὰ αὐτοῦ εἰς ναῦν μεγάλην Ἐφεσίαν, μετὰ τῆς Ἀνθείας ἀνήγετο, καὶ διανύσας μάλ' ἀσμένως τὸν πλοῦν, οὐ πολλὰς ἡμέρας εἰς Ῥόδον καταίρει νυκτὸς ἔτι κἀνταῦθα παράγεται παρὰ τινι πρεσβυτίδι, Ἀλθαίᾳ τούνομα, πλησίον δὲ τῆς θαλάσσης, καὶ τὴν τ' Ἀνθειαν ἀνάγει παρὰ τὴν ξένην, καὶ αὐτὸς ἐκεῖνης μὲν τῆς νυκτὸς ἀνεπαύσατο· τῇ δ' ἔξῃς ἡδὲ μὲν περὶ τὸν πλοῦν ἐγίνοντο· ἑορτὴ δὲ τις ἦγετο μεγαλοπρεπῆς, δημοσίᾳ τῶν Ῥοδίων ἀγόντων τῷ Ἥλιῳ καὶ πομπή τε καὶ θυσία καὶ πολιτῶν ἑορταζόντων πλήθος. Ἐνταῦθα παρῆσαν ὁ Λεύκων καὶ ἡ Ῥόδη, οὐ τοσοῦτον τῆς ἑορτῆς μετέξοντες, ὅσον ἀναζητήσουσιν, εἴ τι περὶ Ἀνθείας πύθοιντο. Καὶ δὴ ἦκεν ὁ Ἰππόθοος εἰς τὸ ἱερὸν, ἄγων τὴν Ἀνθειαν· ἡ δ' ἀπιδούσα εἰς τὰ ἀναθήματα καὶ ἐν ἀναμνήσει τῶν πρότερον γενομένην, ὧς τὰ πάντων, ἔφησεν, ἀνθρώπων ἐφορῶν Ἥλιε, μόνην ἐμὲ τὴν δυστυχῇ παρελθὼν, πρότερον μὲν ἐν Ῥόδῳ γενομένην, εὐτυχῶς τέ σε προσεκύουν καὶ θυσίας ἔθυσον μεθ' Ἀβροκόμου καὶ εὐδαίμων τότε· ἐνομιζόμεν· νυνὶ δὲ δούλη μὲν ἀντ' ἐλευθέρας, αἰχμαλώτος δ' ἡ δυστυχῆς ἀντὶ τῆς μακαρίας καὶ εἰς Ἐφεσον ἔρχομαι μόνη καὶ φανοῦμαι τοῖς οἰκείοις Ἀβροκόμῳ οὐκ ἔχουσα. Ταῦτ' ἔλεγε, καὶ πολλὰ ἐπεδάκρυε καὶ δέεται τοῦ Ἰπποθοῦ ἐπιτρέψαι αὐτῇ τῆς κόμης ἀφελεῖν τῆς αὐτῆς καὶ ἀναθεῖναι τῷ Ἥλιῳ καὶ εὐχασθαί τι περὶ Ἀβροκόμου. Συγχωρεῖ ὁ Ἰππόθοος· καὶ ἀποτεμοῦσα τῶν πλοκάμων, ὅς' ἐδύνατο καὶ ἐπιτηδείου καιροῦ λαβομένη, πάντων ἀπηλλαγμένων, ἀνατίθησιν ἐπιγράφασα· ΠΙΕΡ. ΤΟΥ. ΑΝΔΡΟΣ. ΑΒΡΟΚΟΜΟΥ. ΑΝΘΕΙΑ. ΤΗΝ. ΚΟΜΗΝ. ΤΩΙ. ΘΕΩΙ. ΑΝΕΘΗΚΕ. Ταῦτα ποιήσασα καὶ εὐχαμένη ἀπῆει μετὰ τοῦ Ἰπποθοῦ.

ΙΒ'. Ὁ δὲ Λεύκων καὶ ἡ Ῥόδη τέως ὄντες περὶ τὴν πομπὴν ἐφίστανται τῷ ἱερῷ καὶ βλέπουσι τὰ ἀναθήματα καὶ γνωρίζουσι τῶν δεσποτῶν τὰ ὀνόματα καὶ πρῶτον ἀσπάζονται τὴν κόμην καὶ πολλὰ κατωδύροντο οὕτως ὡς Ἀνθειαν βλέποντες· τελευταῖον δὲ περιήσαν, εἴ που κἀκείνην εὐρεῖν δυνήσονται· ἡδὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν Ῥοδίων ἐγνώριζον τὰ ὀνόματα ἐκ τῆς προτέρας ἀπιδιουρίας, κἀκείνην μὲν τὴν ἡμέραν οὐδὲν εὐρίσκοντες ἀπηλλάγησαν καὶ τῷ Ἀβροκόμῳ τὰ ἐν τῷ ἱερῷ ὄντα ἐμήνυσαν· ὁ δ' ἔπαθε μὲν τὴν ψυχὴν ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τοῦ πράγματος, εὐελπίς δ' ἦν ὡς Ἀνθειαν εὐρήσων.

iram, locatos se et venditos, in Lyciam devectos, domitorum obitum, divitias et reditum Rhodum. Inde domum, ubi habitabant, ducunt, eique rem, quanta illis erat, tradunt, multaque cura famulantur, ut bono sit animo hortantes. Illi nil erat Anthia carius, quam assidue deslebat.

XI. Dum is Rhodi cum sodalibus, quid faciendum sit, deliberat, Hippothous statuit Anthiam ab Italia Ephesum ducere, ut eam parentibus reddat; ibique aliquid de Habrocoma se auditurum sperans, re omni navi cuidam magnae Ephesiae imposita, cum Anthia solvit, et admodum secunda navigatione usus, non multos post dies Rhodum noctu appulit, et ibi apud anum Althaeam nomine prope mare divertit et Anthiam ad hospitem adducit. Ea nocte quievit, insequenti die de navigatione cogitarunt; sed festus is dies Soli publica Rhodiorum magnificentia agebatur. Pompa et sacrificium et civium multorum celebritas. Aderant Leuco et Rhoda non tam publicae laetitiae participes, quam conquisituri, si quid de Anthia audirent, cum Hippothous templum intrat ducens Anthiam. Illa dona respiciens et praeteritorum recordata, o Sol, ait, qui humana omnia intueris, unam me miseram praeteriens, quae, cum antehac Rhodi essem, te feliciter adorans, sacra tibi cum Habrocoma feci et tunc beata quidem existimabar, nunc serva pro libera et captiva infelix pro felici Ephesum sola redeo, domesticis me absque Habrocoma ostensura. Haec lacrimans loquitur, obsecratque Hippothoum, ut comae sibi partem abscindere liceat, ac Soli donum ponere, et pro Habrocoma precari. Cum permisisset Hippothous, illa abscindens quod comae poterat, occasionem idoneam nacta, cum nemo adesset, posuit et inscripsit: PRO. VIRO. HABROCOMA. ANTHIA. COMAM. HANC. DONUM. DEO. DEDIT. His peractis cum supplicasset, una cum Hippothoo abit.

XII. Leuco et Rhoda, qui interim pompam persecuti fuerant, templum accedunt et munera intuentes, herilia nomina noscunt, ac primum comam salutant, plorantque non secus, ac si Anthiam videant, ac tandem, sicubi eam invenire possint, conquirunt, cum et Rhodii omnes noscent nomina adolescentum, ex quo primum ibi peregre venerant. Nihil illo die invenientes abiire, et Habrocomen de his, quae in templo erant, certiore faciant. Ille ob rem inopinatum animo commotus quidem erat sed spei plenus ut Anthiam recuperaret. Insequenti die, cum minime esset mare tempestivum ad navigandum, Anthia iterum cum

Τῇ δ' ἐξῆς ἦκεν ἡ Ἀνθεια πάλιν εἰς τὸ ἱερὸν μετὰ τοῦ Ἱπποθοῦ, οὐκ ὄντος αὐτοῖς πλοῦς, προσκαθίσασα δὲ τοῖς ἀναθήμασιν ἐδάκρυε τε καὶ ἀνέστενεν· ἐν τούτῳ δ' ἐπεισάσιν ὁ Λεύκων καὶ ἡ Ῥόδη τὸν Ἀβροκόμην καταλιπόντες ἔνδον, ἀθύμως ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς διακείμενον· ἐλθόντες δ' ὁρῶσι τὴν Ἀνθειαν καὶ ἦν μὲν ἐτι ἄγνωστος αὐτοῖς, συμβάλλουσι δὲ πάντα, ἔρωτα, δάκρυα, τὰ ἀναθήματα, τὰ ὀνόματα, τὸ εἶδος. Οὕτως κατὰ βραχὺ ἐγνώριζον αὐτήν· προσπεσόντες δὲ τοῖς
 10 γόνασιν ἔκειντο ἄχανεῖς· ἡ δ' ἐτεθαυμάκει, τίνας τ' ἦσαν καὶ τί βούλοιντο· οὐ γὰρ ἂν ποτε Λεύκωνα καὶ Ῥόδην ἤλπισεν. Οἱ δ' ἐν ἑαυτῶν γενόμενοι, ὧ δέσποινα, ἔφασαν, Ἀνθεία, ἡμεῖς οἰκέται σοι, Λεύκων καὶ Ῥόδη, οἱ τῆς ἀποδημίας κοινωνήσαντες καὶ τοῦ
 15 ληστήριου· ἀλλὰ τίς ἐνταῦθ' ἄγει σε τύχη; θάρσει, δέσποινα, Ἀβροκόμης σῶζεται καὶ ἔστιν ἐνταῦθ' αἰεὶ σε θρηῶν. Ἀκούσασα ἡ Ἀνθεια ἐξεπλάγη τοῦ λόγου, μόγις δ' ἀνενεγκοῦσα καὶ γνωρίσασα περιβάλλει τ' αὐτοὺς καὶ ἀσπάζεται καὶ σαφέστατα τὰ καθ' Ἀβροκό-
 20 μὴν μανθάνει.

II. Συνέρρει δ' ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν Ῥοδίων, πυν-
 θανόμενον τὴν Ἀνθείας εὕρεσιν καὶ Ἀβροκόμου· παρῆν δ' ἐν τούτῳ καὶ ὁ Ἱππόθοος, ἐγνώρισθαι τε τοῖς περὶ τὸν Λεύκωνα καὶ αὐτὸς ἐξέμαθεν οἱ τίνες εἰσι· καὶ ἦν
 25 τὰ μὲν ἄλλα ἐν αὐτοῖς ἐπιτηδείως· τὸ δὲ * * * ὅτι μηδέπω Ἀβροκόμης ταῦτ' ἐπίσταται· ἔτρεχον δὲ, ὡς εἶχον, ἐπὶ τὴν οἰκίαν. Ὁ δὲ, ὡς ἤκουσεν παρὰ τινος τῶν Ῥοδίων τὴν τῆς Ἀνθείας εὕρεσιν, διὰ μέσης τῆς πόλεως, βοῶν Ἀνθεια, εὐκῶς μεμνηνὸς ἔθει καὶ δὴ
 30 συντυγχάνει τοῖς περὶ τὴν Ἀνθειαν πρὸς τῷ ἱερῷ τῆς Ἰσίδος· πολὺ δὲ τῶν Ῥοδίων πλῆθος ἐφείπετο. Ὡς δ' εἶδον ἀλλήλους, εὐθὺς ἀνεγνώρισαν· τοῦτο γὰρ αὐτοῖς ἐβούλοντο αἱ ψυχαί· καὶ περιλαβόντες ἀλλήλους εἰς γῆν κατηνέχθησαν· κατεῖχε δ' αὐτοὺς πολλὰ ἄμα πάθη,
 35 ἥδονα, λύπη, φόβος, ἡ τῶν προτέρων μνήμη, τὸ τῶν μελλόντων ἥθος· ὁ δὲ δῆμος ὁ Ῥοδίων ἀνευφρήμας τε καὶ ἀνωλόλυξ, μεγάλην θεὸν ἀνακαλοῦντες τὴν Ἰσιν, πάλιν, λέγοντες, ὁρῶμεν Ἀβροκόμην καὶ Ἀνθειαν τοὺς καλοὺς. Οἱ δ' ἀναλαβόντες ἑαυτοὺς, ἐξαναστάντες
 40 εἰς τὸ τῆς Ἰσίδος ἱερὸν εἰσῆλθον, σοὶ, λέγοντες, ὦ μεγίστη θεὰ, τὴν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ἡμῶν χάριν οἶδαμεν, διὰ σέ, ὦ πάντων ἡμῶν τιμιωτάτη, ἑαυτοὺς ἀπειλήσαμεν· προὔκυλόντό τε τοῦ τεμένου καὶ τῷ βωμῷ προσέπιπτον. Καὶ τότε μὲν αὐτοὺς ἄγουσι παρὰ τὸν
 45 Λεύκωνα εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ὁ Ἱππόθοος τὰ αὐτοῦ μετασκευάζετο παρὰ τὸν Λεύκωνα, καὶ ἦσαν ἐτοιμοὶ πρὸς τὸν εἰς Ἐφεσον πλοῦν. Ὡς δ' ἔθυσαν ἐκείνης τῆς ἡμέρας καὶ εὐωχῆθησαν, πολλὰ καὶ ποικίλα παρὰ πάντων τὰ εἰρηγήματα, ὅσα τ' ἐπαθεν ἕκαστος καὶ ὅσα
 50 ἔπραξε, παρεξέτεινέ τ' ἐπὶ πολὺ τὸ συμπόσιον, ὡς αὐτοὺς ἀπολαβόντες χρόνῳ. Ἐπεὶ δὲ νύξ ἤδη ἐγεγόνει, ἀνεπαύοντο, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες, ὅπως ἔτυχον, Λεύκων μὲν καὶ Ῥόδη, Ἱππόθοος δὲ καὶ τὸ μεῖναιον τὸ ἐκ Σικελίας, τὸ ἀκολουθῆσαν εἰς Ἰταλίαν ἰόντι αὐτῷ,

Hippothoo ad templum venit et donariis assidens lacrimas et gemitus fundebat, cum Leuco et Rhoda ingrediuntur, Habrocoma domi relicto, qui ob hæc eadem anxio et agro animo erat. Ut Anthiam vident, quam nondum agnove-
 rant, ex omnibus simul conjecturam capientes, amore, lacrimis, donis, nominibus, specieque, brevi eam esse deprehendunt, genibusque adlapi stupentes obmutuere. Illa, quinam essent, quidque vellent, mirari; nunquam enim Leuconem et Rhodam eos esse sperasset. Qui ubi ad se rediere, o hera, inquit, Anthia, nos famuli tui, Leuco et Rhoda, tecum peregrinati atque una a latronibus capti. Sed quæ te huc duxit fortuna? Bono sis animo, hera, sospes Habrocomes hic loci est te assidue desens. Anthiam percussit illico is sermo, vixque se ipsam colligens, eos agnoscens salutat et amplexatur et accuratissime de Habrocoma sciscitatur.

XIII. Confluxit omnis Rhodiorum multitudo, ut audire inventos Anthiam et Habrocomen. Tum vero accessit etiam Hippothous, innotuitque Leuconi et Rhodæ, simul et ipse, quinam essent, certior factus. Ac de reliquo quidem inter eos commode se res habebat; hoc tamen minus, quod necdum ista sciret Habrocomes: itaque confestim domum accucurrerunt. Ille interim, postquam ex aliquo Rhodiorum acceperat, inventam esse Anthiam, per mediam urbem velut amens currebat, Anthiam clamans. Occurrit tandem Anthiæ ad ædem Isidis, plurimique Rhodiorum sequebantur. Ubi se mutuo viderunt, statim agnovere, volentibus id utriusque animis et invicem amplexati succidunt genua simul multifaria animi commotione affectis, voluptate, dolore, timore, præteritorum memoria et futurorum metu. Rhodiorum vulgus faustum lætumque acclamarunt, magnam deam invocantes Isin, en iterum, dicebant, videmus Habrocomen et Anthiam; eximios forma adolescentes. Illi, ut animus rediit, surrexere et Isidis ædem ingressi, tibi, inquit, o maxima dea, gratia pro nostra incolumitate habetur: auxilio tuo, o nobis omnium maxime colenda, nosmet ipsos recepimus. Provoluti sunt ante lucum et ad aram prociderunt ac tandem Leuconis domum ducuntur, in quam et Hippothous migravit; paratique ad iter in Ephesum erant. Cum, sacris illo die factis, epulis accubuissent, multæ et variæ ab omnibus consertæ narrationes, utpote qui longo post tempore iterum conjuncti essent, eorum quæ quisque passus fuerat aut fecerat, protraxerunt convivium; ubi nox accessit, cubant, alii quidem ut cuique obfigit, Leuco vero cum Rhoda, Hippothous cum adolescentulo egregiæ

ὁ Κλεισθένης ὁ καλός· ἡ δ' Ἀνθεία ἀνεπαύετο μεθ' Ἀβροκόμου.

ΙΔ'. Ὡς δ' οἱ μὲν ἄλλοι πάντες κατεκοιμήθησαν, ἡσυχία δ' ἦν ἀκριβής, περιλαβοῦσα ἡ Ἀνθεία τὸν Ἀβροκόμην ἐκλασεν, ἄνερ, λέγουσα, καὶ δέσποτα, ἀπειληφάσε πολλὴν γῆν πλανηθεῖσα καὶ θάλασσαν, ληστῶν ἀπειλὰς ἐκφυγοῦσα καὶ πειρατῶν ἐπιβουλὰς καὶ πορνοβοσκῶν ὕβρεις καὶ δεσμὰ καὶ τάφρους καὶ ξύλα καὶ φάρμακα καὶ τάφους· ἀλλ' ἤκω σοι τοιαύτη, τῆς ἐμῆς ψυχῆς Ἀβροκόμη δέσποτα, οἷα τὸ πρῶτον ἀπηλλάγην εἰς Συρίαν ἐκ Τύρου· ἐπεισε δέ με ἁμαρτεῖν οὐδεὶς, οὐ Μοῖρις ἐν Συρίᾳ, οὐ Περίλαος ἐν Κιλικίᾳ, οὐκ ἐν Αἰγύπτῳ Ψάμμις καὶ Πολυῖδος, οὐκ Ἀγχιάλος ἐν Αἰθιοπείᾳ, οὐκ ἐν Τάραντι ὁ δεσπότης· ἀλλ' ἀγνὴ μένω σοι, πᾶσαν σινοπροσύνης μηχανὴν πεποιημένη· σὺ δ' ἄρα, Ἀβροκόμη, σῶντων ἔμεινας, ἡ μὲ τις παρευδοκίμησεν ἄλλη καλὴ, ἢ μή τις ἠνάγκασέ σε ἐπιλαθέσθαι τῶν ὀρκίων τε καὶ ταῦτ' ἔλεγε, καὶ κατεφίλει συνεχῶς· ὁ δ' Ἀβροκόμης, ἀλλ' ὁμνῶ σοι, φησί, τὴν μόγις ἡμῖν ἡμέραν ποθεινὴν εὐρημένην, ὥς οὔτε παρθένος ἐμοὶ τις ἐδόξεν εἶναι καλὴ, οὔτ' ἄλλη τις ὀφθεῖσα ἤρεσε γυνή, ἀλλὰ τοιοῦτον εἴληφας Ἀβροκόμην καθαρὸν, ὅσον ἐν Τύρῳ κατέλιπες ἐν δεσμωτηρίῳ. Ταῦτα δι' ὅλης τῆς νυκτὸς ἀλλήλοις ἀπελογοῦντο καὶ βραδίως ἔπειθον ἀλλήλους ἐπεὶ τοῦτ' ἤθελον.

ΙΕ'. Ἐπειδὴ δ' ἡμέρα ἐγένετο, ἐπιθάντες νεῶς, πάντ' ἐνθέμενοι τὰ αὐτῶν, ἐπανήγοντο, παραπέμποντος αὐτοὺς παντὸς τοῦ Ροδίων πληθους· συναπῆει δὲ καὶ ὁ Ἰππόθοος τὰ θ' αὐτοῦ πάντ' ἐπαγόμενος καὶ τὸν Κλεισθένη· καὶ ἡμέραις ὀλίγαις διανύσαντες τὸν πλοῦν κατήσαν εἰς Ἐφεσον. Προεπέπυστο τὴν σωτηρίαν αὐτῶν ἡ πόλις ἅπασα· ὥς δ' ἐξέβησαν, εὐθὺς ὥς εἶχον ἐπὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος ἦσαν καὶ πολλὰ ἡύχοντο καὶ θύσαντες ἄλλα τ' ἐνέθεσαν ἀναθήματα καὶ δὴ καὶ τὴν γραφὴν τῇ θεῷ ἀνέθεσαν, πάνθ' ὅσα τ' ἔπαθον καὶ ὅσα ἔδρασαν· καὶ ταῦτα ποιήσαντες, ἀνελθόντες εἰς τὴν πόλιν τοῖς γονεῦσιν αὐτῶν τάφους κατέσκεύασαν μεγάλους· (ἔτυχον γὰρ ὑπὸ γήρως καὶ ἀθυμίας προτεθνηκότες), καὶ αὐτοὶ τοῦ λοιποῦ διῆγον, ἑορτὴν ἄζοντες τὸν μετ' ἀλλήλων βίον· καὶ ὁ Λεύκων καὶ ἡ Ρόδη κοινωνοὶ πάντων τοῖς συντρόφοις ἦσαν. Διέγνω δὲ καὶ ὁ Ἰππόθοος ἐν Ἐφέσῳ τὸν λοιπὸν διαβιῶναι χρόνον καὶ ἤδη Ὑπεράνθους τάφον ἡγειρεν κατὰ Λέσθον, μέγαν γενόμενον· καὶ τὸν Κλεισθένη παῖδα ποιησάμενος ὁ Ἰππόθοος διῆγεν ἐν Ἐφέσῳ μεθ' Ἀβροκόμου καὶ Ἀνθείας.

formae Clisthene, qui ei e Sicilia in Italiam eunti comes fuerat, et Anthia cum Habrocoma.

XIV. Cum dormirent alii et alta quies ubique esset, Anthia Habrocomam amplexata flebat: o vir, inquit ac domine, te tandem recepi terra marique diu pervagata et postquam latronum minas, piratarum insidias et lenonum injurias effugerim et vincula, fossas, ligna, venena ac sepulcra evaserim; tibi talis adsum; animi mei domine Habrocoma, qualis primum Tyro in Syriam profecta sum. Nemo exorare potuit, ut in te peccarem, non Moeris in Syria, non Perilaus in Cilicia, non in Ægypto Psammis et Polyidus, non in Æthiopia Anchialaus, non Tarenti herus; atque omnes pudicitiae artes excogitavi, ut tibi casta servarer; utrum et tu, Habrocoma, in eodem probo consilio permansisti? An alia me pulchrior tibi visa est? nemone te adigere conatus est, ut jurisjurandi et mei obliviscerere? Haec dicens subinde osculabatur. Habrocomes, tibi, inquit, per hunc exoptatum et vix tandem inventum diem juro, nullam mihi virginem visam fuisse pulchram, nullam placuisse mulierem, quam viderim, sed tuum recepisti Habrocomen purum, qualem Tyri in vinculis reliquisti. Tota nocte his verbis utrique se defendebant, ac facile sibi invicem persuadebant, rem, ut erat, esse desiderantes.

XV. Ubi illuxit, conscensa nave, omnibus impositis, discedunt: deduxerat illos omnis Rhodiorum multitudo et Hippothous una secutus est, rem omnem et Clisthenem abducens; aliquot dierum navigatione Ephesum venerunt. Civitas omnis sospites adventare eos antea audierat. Navibus egressi statim eodem, quo erant, habitu, aedem Dianæ adeunt: preces multae et sacrificia, et dona alia posita, et titulum iis, quae fecerant, aut passi fuerant, inscriptum. His peractis in urbem redeuntes exstruxere monumenta magnifica parentibus, erant enim senio atque ægrotudine præmortui, ipsi reliquum ætatis ceu festum diem in lætitia una degerunt. Leuco et Rhoda bonorum omnium quae collactanei possidebant participes erant. Hippothous quoque statuit Ephesi reliquum vitae tempus traducere, sepulcro magnifico in Lesbo Hyperanthi exstructo. Clisthenem vero sibi filium adoptavit et Ephesi vixit cum Habrocoma et Anthia.

HELIODORUS.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΥ ΑΙΘΙΟΠΙΚΩΝ

BIBΛΙΑ ΔΕΚΑ.

BIBΛION ΠΡΩΤΟΝ.

Α'. Ἡμέρας ἄρτι διαγελώσης καὶ ἡλίου τὰς ἀκρω-
ρείας καταυγάζοντος, ἄνδρες ἑνοπλοὶ ληστρικοὶ ὄρους
ὑπερκύψαντες, ὃ δὴ κατ' ἐκβολὰς τοῦ Νείλου καὶ
στόμα τὸ καλούμενον Ἡρακλεωτικὸν ὑπερτείνει, μι-
κρὸν ἐπιστάντες, τὴν ὑποκειμένην θάλατταν ὀφθαλ-
μοῖς ἐπύρροντο· καὶ τῷ πελάγει τὸ πρῶτον τὰς ὄψεις
ἐπαφέντες, ὡς οὐδὲν ἄγρας ληστρικῆς ἐπηγγέλλετο μὴ
πλεόμενον, ἐπὶ τὸν πλησίον αἰγιαλὸν τῇ θέᾳ κατή-
γοντο· καὶ ἦν τὰ ἐν αὐτῷ τοιάδε. Ὀλκὰς ἀπὸ πρυμ-
νησίων ὤρμει, τῶν μὲν ἐμπλεόντων χηρεύουσα, φόρ-
του δὲ πλήθουσα· καὶ τοῦτο γὰρ ἦν συμβαλεῖν καὶ
τοῖς πόρρωθεν· τὸ γὰρ ἄχθος ἄχρι καὶ ἐπὶ τρίτου ζω-
στῆρος τῆς νεῶς τὸ ὕδωρ ἀνέθλιβεν. Ὁ δ' αἰγια-
λὸς μεστὸς ἄπας σωματίων νεοσφαγῶν τῶν μὲν ἄρδην
ἀπολοιότων, τῶν δ' ἡμιθνήτων καὶ μέλεσι [τῶν σω-
μάτων] ἐτι σπαιρόντων, ἄρτι πεπαῦσθαι τὸν πόλεμον
κατηγορούστων. Ἦν δ' οὐ πολέμου καθαρῷ τὰ φαι-
νούμενα σύμβολα, ἀλλ' ἀναμείμικτο καὶ εὐωχίας οὐκ
εὐτυχοῦς ἀλλ' εἰς τοῦτο ληξάσης ἐλσεῖν ἀλείψανα·
τράπεζαι τῶν ἐδεσμάτων ἐτι πλήθουσαι καὶ ἄλλαι
πρὸς τῇ γῇ τῶν κειμένων ἐν χερσὶν ἀνθ' ὀπλων ἐνίοις
παρὰ τὴν μάχην γεγενημέναι, (ὃ γὰρ πόλεμος ἐσχε-
δίαστο), ἕτεροι δ' ἄλλους ἐκρυπτον, ὡς ᾤοντο, ὑπελ-
θόντας κρατῆρες ἀνατετραμμένοι καὶ χειρῶν ἐνιοι τῶν
ἐσχηκότων ὑπορρέοντες, τῶν μὲν πίνοντων, τῶν δ' ἀντὶ
λίθων κεχρημένων. Τὸ γὰρ αἰνίδιον τοῦ κακοῦ τὰς
χρείας ἐκαινοτόμει καὶ βέλεσι κεχρῆσθαι τοῖς ἐκπώμα-
σιν ἐδίδασκεν. Ἐκειντο δὲ, ὃ μὲν πελέκει τετρωμένος,
ὃ δὲ κάλχηκι βεβλημένος, αὐτόθεν ἀπὸ τῆς βραχίας
παπορισμένω, ἕτερος ξύλῳ κατεαγῶς, ὃ δὲ δαλῶ κα-
τόφλεκτος, καὶ ἄλλος ἄλλως· οἱ δὲ πλείστοι βελῶν
ἔργον καὶ τοξείας γεγενημένοι. Καὶ μυρίον εἶδος ὃ
δαίμων ἐπὶ μικροῦ τοῦ χωρίου μετεσκεύασεν, οἶνον αἶ-
ματι μιάνας καὶ συμποσίους πόλεμον ἐπιστήσας, πό-
τους καὶ φόνους, σπονδὰς καὶ σφαγὰς ἐπισυνάψας καὶ
τοιοῦτον θέατρον λησταῖς Αἰγυπτίοις ἐπιδείξας. Οἱ
γὰρ δὴ κατὰ τὸ ὄρος θεωροῦς ἑαυτοὺς τῶνδε καθιστάν-
τες, οὐδὲ συνίεναι τὴν σκηνὴν ἐδύναντο, τοὺς μὲν
ἐλαυκότητας ἔχοντες, οὐδαμοῦ δὲ τοὺς κεκρατηκότας
ᾄδοντες· καὶ τὴν μὲν νίκην λαμπρὰν, τὰ λάφυρα δ'
ἀσκήλευτα, καὶ τὴν ναῦν μόνην ἀνδρῶν μὲν ἔρημον,
τάλλα δ' ἀστυλὸν, ὥσπερ ὑπὸ πολλῶν φρουρουμένην καὶ

HELIODORUS.

HELIODORI ÆTHIOPICORUM

LIBRI DECEM.

LIBER PRIMUS.

I. Cum primum dies illucesceret et sol cacumina mon-
tium illustraret, viri armati raptō vivere soliti, supra
montem, qui ad influxum Nili in mare et ostium quod
Heracleoticum appellatur protenditur, erecti, paullulum
consistentes, mare subjectum contemplabantur. Cumque
initio in pelagus oculos coniecissent, nec quidquam appli-
caret, quod spem prædæ ostenderet, in propinquum litus
adspectum referebant. Erant autem in ipso res ejusmodi.
Navis rudentibus ad continentem religata quiescebat, va-
cua navigantibus, sed plena oneris: quod vel iis, qui
procul aberant, conjectura assequi licuit. Onus enim
usque ad tertiam zonam navis aquam premebat. At in
litore plena erant omnia recens cæsorū hominū, parti-
m prorsus extinctorum, partim semimortuorum, parti-
bus corporum adhuc palpitantium, et nuper finitum bellum
declariantium. Ceterum non erant justī prælii indicia, quæ
apparebant, sed mixtæ fuerunt infausti convivii, atque
ejusmodi finem sortiti, miserabiles reliquæ: mensæ ni-
mirum dapibus refertæ, quarum aliæ humi in manibus
cade stratorum jacebant, cum armorum loco quibusdam
in pugna, ut ex improvīso orto bello, fuissent; aliæ eos,
qui se absconderant, ut opinabantur, occultabant. Præ-
terea pateræ eversæ et ex manibus quædam effluentes,
partim eorum, qui biberant, partim eorum, qui pro la-
pidibus illis usi fuerant. Subitum enim malum novum
usum afferebat et jaculorum loco poculis uti docebat.
Jacebant vero, hic securi vulneratus, ille testa litorea
ictus, quæ indidem ex litore suppeditarat: alius ligno
confractis membris, non nemo torre adustus, alii alio modo;
plurimi autem jaculis arcu emissis confixi. Denique mul-
tiplicem speciem parvo in spatio numen exhibuerat, vinum
sanguine imbuens et convivio bellum adjungens, cædes
potionibus, libationes mactationibus promiscue miscens et
tale theatrum prædonibus Ægyptiis instruens. Hi enim
cum se in monte spectatores harum rerum præbuisent,
spectaculum intelligere neutiquam potuerunt: cum pro-
stratos ibi aliquos cernerent, nusquam autem victores
conspicerent: tum victoriam manifestam, spolia vero non
detracta, et navem solam vacuam quidem viris, ceterum
intactam, non secus ac multorum presidio munitam et

15

ὥσπερ ἐν εἰρήνῃ σαλεύουσιν. Ἀλλὰ καίπερ τὸ γε-
γονός ὅ τι ποτ' ἐστὶν ἀπορούντες, εἰς τὸ κέρδος ἐβλε-
πον καὶ ἐπὶ τὴν λείαν, αὐτοὺς νικητὰς ἀποδείξαντες,
ᾤρησαν.

Β'. Ἦδ' οὐ αὐτοῖς κεκινηκόσιν ἀποθεν μικρὸν τῆς
νεῆδος καὶ τῶν κειμένων, θέαμα προσπίπτει τῶν πρωτέ-
ρων ἀπωρότερον. Κόρη καθήστο ἐπὶ πέτρας, ἀμήχαν-
όν τι κάλλος καὶ θεὸς εἶναι ἀναπέθουσα, τοῖς μὲν
παροῦσι περιαλγούσα, φρονήματος δ' εὐγενοῦς ἔτι
πνέουσα· δάφνη τὴν κεφαλὴν ἐστεπτο καὶ φαρέτρα τῶν
ὤμων ἐξήπτο καὶ τῇ λαίῳ βραχίονι τὸ τόξον ὑπεστή-
ρικτο, ἡ λοιπὴ δὲ χεὶρ ἀφροντίστως ἀπηλωρεῖτο· μηρῶ
δὲ τῇ δεξιᾷ τὸν ἀγκῶνα θατέρας χειρὸς ἐφεδράζουσα
καὶ τοῖς δακτύλοις τὴν παρειὰν ἐπιτρέψασα, κάτω
νεύουσα καὶ τινα προκείμενον ἔφθον περισκοποῦσα,
τὴν κεφαλὴν ἀνείχεν. Ὁ δὲ τραύμασι μὲν κατήκτιστο
καὶ μικρὸν ἀναγέρων ὥσπερ ἐκ βαθέος ὕπνου τοῦ παρ'
ὀλίγον θανάτου κατεφαίνεται. Ἦνθι δὲ καὶ ἐν τούτοις
ἀνδρείῳ τῇ κάλλει, καὶ ἡ παρειὰ καταρρέοντι τῇ αἵματι
φοινιττομένη, λευκότητι πλέον ἀντέλαμπεν. Ὁφθαλ-
μοὺς δ' ἐκείνου, οἱ μὲν πόνοι κατέσπων, ἡ δ' ὄψις τῆς
κόρης ἐφ' ἑαυτὴν ἀνείλκε καὶ τοῦτο ὁρᾷ αὐτοὺς ἠνάγ-
καζεν, ὅτι ἐκείνην ἐώρων. Ὡς δὲ πνεῦμα συλλεξά-
μενος καὶ βυθίον τι ἀσθμήνας, λεπτὸν ὑπεφθέγγετο,
καὶ, Ὡ γλυκεῖα, ἔφη, σῶζέ μοι ὡς ἀληθῆς, ἡ γέ-
γονας καὶ αὐτὴ τοῦ πολέμου πάρεργον, οὐκ ἀνέχῃ δ'
ἡμῶς οὐδὲ μετὰ θάνατον ἀποστατεῖν ἡμῶν, ἀλλὰ
φάσμα τὸ σὸν καὶ ψυχὴ τὰς ἐμὰς περιέπει τύχας; Ἐν
σοί, ἔφη, τὰ ἐμὰ, ἡ κόρη, σῶζεσθαί τε καὶ μὴ. Τοῦτο
γούν ὁρᾷς, (δείξασα ἐπὶ τῶν γονάτων ξίφος) εἰς δεῦρο
ῤῥήσεν ὑπὸ τῆς σῆς ἀναπνοῆς ἐπεχόμενον. Καὶ ἅμα
λέγουσα, ἡ μὲν τῆς πέτρας ἀνέθορεν· οἱ δ' ἐπὶ τοῦ
ὄρους, ὑπὸ θαύματος ἅμα καὶ ἐκπλήξεως, ὥσπερ ὑπὸ
πρηστήρος [τῆς ὄψεως] βληθέντες, ἄλλος ἄλλον ὑπε-
δύετο θάμνον· μεῖζον γάρ τι καὶ θεϊότερον αὐτοῖς ὁρ-
θαιθεῖσα ἔδοξε, τῶν μὲν βελῶν τῇ ἀθρόᾳ κινήσει κλαγ-
ξάντων, χρυσούφους δὲ τῆς ἐσθῆτος πρὸς τὸν ἥλιον
ἀνταυγαζούσης, καὶ τῆς κόρης ὑπὸ τῷ στεφάνῳ βακ-
χεῖον σοδομένης καὶ τοῖς νότοις πλείστον ὅσον ὑπο-
πρεγούσης. Τοὺς μὲν ταῦτ' ἐξεδειμάτου, καὶ πλέον
τῶν ὁρωμένων ἢ τῶν γενομένων ἀγνοῖα. Οἱ μὲν γὰρ
θεὸν τινα ἔλεγον, ἡ Ἀρτεμιν, ἡ τὴν ἐγγώριον Ἴσιν· οἱ
δ' ἱέρεϊαν ὑπὸ τοῦ θεῶν ἐκμεμνηυῖαν καὶ τὸν ὁρώμε-
νον πολὺν φόνον ἐργασαμένην. Καὶ οἱ μὲν ταῦτ'
ἐγίνεσκον· τὰ ὅντα δ' οὐπω ἐγίνωσκον. Ἦ δ' ἀθρόον
κατενεχθεῖσα ἐπὶ τὸν νεανίαν καὶ πανταχόθεν αὐτῇ
περιχυθεῖσα, ἐδάκρυεν, ἐφίλει, κατέματτεν, ἀνώμω-
ζεν, ἡπίσται κατέχουσα. Ταῦθ' ὁρῶντες οἱ Αἰγύπτιοι
πρὸς ἑτέρας ἐννοίας τὴν γνώμην μετέβαλον, καὶ ποῦ
ταῦτ' ἂν εἴη θεοῦ τὰ ἔργα, λέγοντες, ποῦ δ' ἂν νεκρὸν
σῶμα φιλοῖη δαίμων οὕτω περιπαθῶς; τοιμᾶν ἀλλήλοις
παρεκελεύοντο καὶ πορευθέντες ἐγγυθεν, λαμβάνειν τὴν
τῶν ἀλθῶν γνῶσιν. Ἀναλαβόντες οὖν ἑαυτοὺς κατα-
θέουσι, καὶ τὴν κόρην ἔτι πρὸς τοῖς τραύμασιν οὔσαν

tanquam in tranquillo vacillantem. Tametsi autem, quid
esset rei, ignorarent, nihilo minus tamen lucrum specta-
bant. Se igitur victores esse cum statuissent, ad praedam
capiendam progressi sunt.

II. Cumque jam non procul abessent a nave et iis qui
mortui jacebant, spectaculum illis contingit longe quam
priora perplexius. Virgo sedebat in rupe, insigni quadam
forma praedita, quaeque dea credi posset; ob praesentem
quidem sortem non mediocri dolore affecta, verum gene-
rosos spiritus adhuc gerens. Lauro caput redimitum ha-
bebat, pharetra vero pendebat ab humeris, porro sub
sinistro brachio arcus collocatus fuit, reliqua manus ne-
gligenter demissa. Dextro autem femori cubito alterius
manus incumbens ac digitis amplexa genas, deorsum spec-
tans, et quemdam jacentem ephelum continens, caput
immutum tenebat. At ille vulneribus laceratus erat et
paullulum tantum sese erigere tanquam ex profundo somno
fere ipsius mortis videbatur. Verum vel in his florebat
virili quadam pulchritudine, et gena deluxu sanguinis
cruentata, magis tamen candore resplendebat. Oculos
vero ipsius dolor deprimebat, vultus autem virgo ad sese
trahebat, atque videre cogebantur, quod illam videbant.
Ut vero spiritum collegit, difficulter admodum respirans,
languide prolocutus est, et O suavius, inquit, salvane es
revera, an et tu quoque ad belli cladem accessisti, nec
potes tamen, ne post mortem quidem, a nobis divelli, sed
spectrum et manes tui obeundo observant fortunas meas?
In te sita sunt, inquit virgo, mea omnia: denique, utrum
vivam, nec ne. Hic igitur, vides, (ostenso gladio supra
genua) hactenus cessavit, propter tuam respirationem co-
hibitus. Ac simulatque elocuta est, illico de petra desi-
luit. Illi vero supra montem praee admiratione simul et
terrore, tanquam fulmine icti alius aliud subibat arbustum.
Majus enim quiddam, magisque divinum, erecta illis esse
videbatur, cum sagittae repentina commotione clangorem
edidissent, auro vero intexta vestis ad solem resplende-
ret, et capillus sub corona bacchico more jactaretur ac
magnam tergi partem occuparet. Hos quidem haec per-
terrefaciebant: multoque magis quam illa, quae videban-
tur, eorum quae patrata fuerant, ignorantia. Quidam
enim deam quamdam esse dicebant, aut Dianam aut ejus
loci praesidem Isin: quidam vero sacerdotem divino fu-
rore afflatam, quae ingentem stragem, quae apparebat,
edidisset. Haec igitur judicabant, rem ipsam nondum
sciebant. At illa subito delata ad adolescentem et illi un-
dequaque circumfusa, flebat, osculabatur, abstergebat
cruorem, ejulabat, et quamvis illum teneret, vix tamen
ipsa sibi credebat. Quod cum animadverterent Aegyptii,
mentem in aliam mutare sententiam: An haec sunt opera
deae? dicentes: mortuumne oscularetur numen tanta com-
miseratione? Audendum sibi esse atque abeundum et quid
revera esset cognoscendum censebant. Cum itaque se re-
cepissent, decurrunt, virginemque adhuc apud vulnera

τοῦ νεανίου καταλαβάνουσι· καὶ ἐπιστάντες ὀπισθεν, εἶχον αὐτοὺς, οὔτε τι λέγειν, οὔτε τι πράττειν ἀποθαρροῦντες. Κτύπου δὲ περιχρήσαντος, καὶ τῆς αὐτῶν σκιᾶς τοῖς ὀφθαλμοῖς παρεμπεσοῦσης, ἀνένευσεν ἡ κόρη· καὶ ἰδοῦσα, αὐτὴς ἐπένευσε, πρὸς μὲν τὸ ἀήθες τῆς χροῖας καὶ τὸ ληστρικὸν τῆς ὄψεως ἐν ὅπλοις δεικνυμένης οὐδὲ κατὰ μικρὸν ἐκπλαγεῖσα, πρὸς δὲ τὴν θεραπείαν τοῦ κειμένου πᾶσαν αὐτὴν τρέπουσα. Οὕτως ἄρα πόθος ἀκριβοῦς καὶ ἔρωις ἀκραιφνῆς τῶν μὲν ἐξῴθεν προσπιπτόντων ἀλγεινῶν τε καὶ ἡδέων πάντων ὑπερρροεῖ, πρὸς ἓν δὲ τὸ φιλούμενον καὶ ὄρᾳ καὶ συννεύειν τὸ φρόνημα καταναγκάζει.

Γ'. Ὡς δὲ παραμειβάντες οἱ λησταὶ κατὰ πρόσωπον ἔστησαν καὶ τι καὶ μέλλειν ἐπιχειρεῖν εἴδεσαν, αὐτὴς ἡ παῖς ἀνένευσε, καὶ μέλανας ἰδοῦσα τὴν χροῖαν καὶ τὴν ὄψιν αὐχμηροῦς. Εἰ μὲν εἶδωλα τῶν κειμένων ἔστέ, φησὶν, οὐκ ἐν δίκῃ παρενοχλεῖτε ἡμῖν· οἱ μὲν γὰρ πλείστοι χειρὶ ταῖς ἀλλήλων ἀνήρησθε· ὅσοι δὲ πρὸς ἡμῶν, ἀμύνης νόμῳ καὶ ἐκδικίας τῆς εἰς σωφραγμένην ὕβρεως πεπόνθατε· εἰ δὲ τινες τῶν ζώντων ἔστέ, ληστρικὸς μὲν ὑμῖν, ὡς ἔοικεν, ὁ βίος, εἰς καιρὸν δ' ἦκατε, λύσατε τῶν περιεστηκότων ἀλγεινῶν, φόνῳ τῇ καθ' ἡμῶν δρᾶμα τὸ περὶ ἡμᾶς καταστρέψαντες. Ἡ μὲν ταῦτ' ἐπετραγώδει, οἱ δὲ, οὐδὲν συνιέναι τῶν λεγομένων ἔχοντες, τοὺς μὲν αὐτοῦ καταλείπουσιν, ἰσχυρὰν αὐτοῖς φυλακὴν τὴν ἀσθένειαν αὐτῶν ἐπιστήσαντες, ἐπὶ δὲ τὴν ναῦν ὀρμήσαντες, τὸν φόρτον ἐξήντηλουν, τῶν μὲν ἄλλων ὑπερορῶντες, πολλῶν ὄντων καὶ ποικίλων, χρυσοῦ δὲ καὶ ἀργύρου καὶ λίθων πολυτίμων καὶ σθηρικῆς ἐσθῆτος, ὅση δύναμις ἐκάστοις, ἐκπορῶντες. Ἐπεὶ δ' ἄλις ἐδόκει ἔχειν, καὶ τοσαῦτ' ἦν ὡς καὶ ληστρικὴν κορέσαι πλεονεξίαν, τὴν λεῖαν ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καταθέντες, εἰς φορτία καὶ μοίρας κατενέμενον, οὐ πρὸς τὴν ἐκάστου τῶν ληφθέντων ἀξίαν ἀλλὰ πρὸς τὸ ἴσον βᾶρος τὴν νέμειν ποιοῦμενοι. Τὰ δὲ περὶ τὴν κόρην καὶ τὸν νεανίαν ἐν δευτέροις πράξειν ἐμέλλον. Κἂν τούτῳ δὲ πλῆθος ἔτερον ἐφίσταται ληστρικὸν, ἱππέων δύο τοῦ τάγματος ἡγουμένων· ὅπερ ὡς εἶδον οἱ πρότεροι, οὔτε χεῖρας ἀνταράμενοι, οὔτε τῶν σκύλων ἀπενειχάμενοι, τοῦ μὴ ἐπιδιωχθῆναι ἔνεκεν, ὡς δρόμου εἶχον, ἔφευγον· αὐτοὶ μὲν ἐς δέκα τὸν ἀριθμὸν ὄντες, τρεῖς δὲ τοσούτους τοὺς ἐπελθόντας θεασάμενοι. Καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ τὴν κόρην δευτέρον ἤδη ἡλίσκοντο, οὐδέπω ληφθέντες, οἱ δὲ λησταὶ πρὸς τὴν διαρπαγὴν, καὶ ταῦτα σπεύδοντες, ὑπὸ τῆς τῶν ἱρωμένων ἀγνοίας ἄμα καὶ ἐκπλήξεως, τέως ἀνεστέλλοντο· τοὺς μὲν γὰρ πολλοὺς φόνους, ὑπὸ τῶν προτέρων γεγενῆσθαι ληστῶν εἰκαζον, τὴν κόρην δ' ὀρῶντες ἐν ξένῃ καὶ περιθιπέτῳ τῇ στολῇ καὶ τῶν μὲν προσπιπτόντων φοβερῶν ὡς ἂν μὴδὲ γιγνομένων ὑπερορῶσαν, ὅλην δὲ τοῦ νεανίου πρὸς τοῖς τραύμασιν οὔσαν καὶ ὡς ἴδιον τὸ ἐκείνου πάθος ἀλγοῦσαν, τὴν μὲν τοῦ καλλοῦς καὶ τοῦ φρονήματος εἰθαύμαζον, τὸν δὲ καὶ τραυματίαν ἐξεπλήττοντο· τοιοῦτος τὴν μορφήν καὶ

adolescentis deprehendunt : et a tergo consistentes, reprimunt sese, nihil neque loqui amplius, neque agere ausi. Circumsonante vero strepitu et umbra illorum incidente in oculos, erexit sese virgo : et postquam respexit, rursus deorsum inclinavit, inusitato coloris conspectu et praedonum armatorum specie ne minimum quidem perterrita, ad curationem autem jacentis tota sese componens. Sic omnino desiderium vehemens et sincerus amor omnia quae extrinsecus adveniunt molesta aut jucunda despiciunt : in unum vero id quod egregie animo carum est intueri et in eo totum animum atque omnem curam ponere cogit.

III. Cum vero praetereuntes praedones in fronte constitissent et aliquid aggressuri esse viderentur, rursus respexit et colore nigro esse conspicata, ac facie squalida : Si jacentium estis, inquit, spectra, immerito nobis negotium facessitis : plurimi enim vestris ipsorum manibus interfecti estis. Quod si qui a nobis, jure defensionis et ad depellendam a pudicitia injuriam id accidit. Sin estis aliqui ex illis, qui vivunt : praedonum vitam, ut apparet, amplectimini, tempore autem advenistis, liberate praesentibus calamitatibus, caede hunc actum nostrum terminantes. Illa quidem ad hunc modum tragice lamentabatur, at illi, cum neque ea, quae dicerentur, intelligere possent, eos ibi relinquunt, firma illis custodia imbecillitate ipsorum adhibita. Ad navem vero properantes, onus exponebant ; aliis spretis, multa autem erant et varia, auri et argenti et lapidum pretiosorum et serici, quantum quisque poterat, efferentes. Cumque jam satis esse videretur, et tot res erant ut et praedonum cupiditatem satiant, praedia in litore posita, eam in onera et portiones distribuebant, non dignitate singulorum, quae accepta fuerant, sed aequali pondere partitionem instituentes. De virgine et adolescente postea fuerant acturi. Interim altera multitudo praedonum advenit, duobus equitibus ordinem ducentibus. Quod cum vidissent priores, ne manus quidem opponere ausi, nec ulla re ex spoliis ablata, ne insequendi hosti ansam darent, concitato cursu fugiebant, cum non plures essent, quam decem, triplo autem numerum advenientium superare cernerent. Ac virgo quidem secundo jam capiebatur, nondum tamen capta. Praedones autem, etsi ad direptionem festinabant, tamen praescitiam eorum quae videbant ac formidine, aliquamdiu se reprimebant. Magnam enim stragem illam, a prioribus praedonibus editam esse arbitrabantur, sed virginem intuentes, cum peregrina et conspicua stola, ea pericula quae ei imminerent non secus ac si nulla essent contemnentem, totam vero in vulnera adolescentis intentam, et illius dolorem perinde ac suum graviter ferentem, cum hujus pulchritudinem et magnitudinem animi mirabantur, tum saucii aspectu per-

τοσοῦτος τὸ μέγεθος ἔκειτο, κατὰ μικρὸν ἤδη πως ἀνειληφώς ἑαυτὸν καὶ πρὸς τὸ σύνθηδες βλέμμα ἀποκαθιστάμενος.

Δ'. Ὁψὲ δὴ οὖν [ποτε] πλησιάσας ὁ λῆσταρχος ἐπιβάλλει τε τῇ κόρῃ τὴν χεῖρα καὶ ἀνίστασθαι [τε] καὶ ἔπεσθαι ἐκέλευεν. Ἢ δὲ τῶν μὲν λεγομένων οὐδὲν συνιῖσα, τὸ δὲ προσταττόμενον συμβαλοῦσα, συνεφείλκετο τὸν νεανίσκον, οὐδ' αὐτὸν μεθιέντα, καὶ τὸ ξίφος ἐπιφέρουσα σοῖς στέρνοις, ἑαυτὴν ἀποσφάξειν ἠπειλεῖ, εἰ μὴ ἀμφοτέρους ἀγοιεν. Συνεῖς οὖν ὁ λῆσταρχος τὸ μὲν τι τοῖς λεγομένοις, πλέον δὲ τοῖς νεύμασι, καὶ ἅμα σύνεργον ἔξιν εἰς τὰ μέγιστα τὸν νεανίαν, εἰ περισωθείη, προσδοκήσας, καταδιβάσας τὸν θ' ὑπασπιστὴν καὶ ἑαυτὸν τῶν ἵππων, ἀνατίθεται τοὺς αἰχμαλώτους, τοὺς μὲν ἄλλους τὰ λάφυρα συσκευασμένους ἔπεσθαι προστάξας, αὐτὸς δ' ἐκ ποδὸς παραθέων καὶ προσανέχων, εἰ ποῖ τις αὐτῶν περιτρέπειτο. Καὶ ἦν δόξης οὐκ ἔκτος τὸ γινόμενον· δουλεύειν ὁ ἄρχων ἐφαίνετο καὶ ὑπηρετεῖσθαι ὁ κρατῶν τοῖς ἐαλωκόσιν ἤρετο. Οὕτως εὐγενείας ἔμφασις καὶ καλλοὺς ὄψις καὶ ληστρικὸν ἦθος οἶδεν ὑποτάττειν καὶ κρατεῖν καὶ τῶν αὐγχεροτέρων.

Ε'. Παραμείψαντες οὖν ὅσον δύο στάδια τὸν αἰγιαλὸν, ἐκτραπέντες, εὐθὺ τοῦ ὄρους πρὸς τὰ ὄρθια ἐχώρουν, τὴν θάλατταν ἐν δεξιᾷ ποιησάμενοι, καὶ ὑπερβάντες χαλεπῶς τὰς ἀκρωρείας ἐπὶ τινὰ λίμνην κατὰ ὑπερῶν τοῦ ὄρους πλευρὰν ὑπερτείνουσιν ἠπείγοντο. Ἦν δὲ τοιαύτῃς. Βουκόλια μὲν σύμπας κέκληται πρὸς Αἰγυπτίων ὁ τόπος· ἔστι δὲ κοιλὰς τῆς αὐτοῦ γῆς, τοῦ Νείλου ὑπερεκχύσεις τινὰς ὑποδεχομένη καὶ λίμνη γιγνομένη, τὸ μὲν κατὰ μέσον βάθος ἀπειρον, περὶ δὲ τὰς ἄκρας εἰς ἔλος ἀποτελεωτέρα. Ὁ γὰρ ταῖς ὑαλάτταις αἰγιαλοὶ, τοῦτο ταῖς λίμναις τὰ ἔλη γίνονται. Ἦν δὴ τούτοις, ὅσον Αἰγυπτίων ληστρικὸν πολιτεύεται, ὁ μὲν ἐπὶ γῆς ὀλίγῃς, εἰ πῇ τις ὑπερέχει τοῦ ὕδατος, καλύθην πηξάμενος, ὁ δ' ἐπὶ [τοῦ] σκάφους βιοτεύει, πορθμεῖον τὸ αὐτὸ καὶ οἰκητήριον ἔχων. Ἐπ' αὐτοῦ μὲν αὐτοῖς αἱ γυναῖκες ἐριθεύουσιν, ἐπ' αὐτοῦ δ' ἀποτίκτουσιν. Εἰ δὲ γένοιτο παιδίον, τὰ μὲν πρῶτα τῷ μητρῷ γάλακτι, τὰ δ' ἀπὸ τούτου τοῖς ἀπὸ τῆς λίμνης ἰχθύσι πρὸς ἥλιον ὀπτωμένοις ἐκτρέφει. Ἐρπεῖν δ' ὀρεγόμενον εἰ αἰσθοῖτο, ἱμάντα τῶν σφυρῶν ἐξάψας, ὅσον ἐπ' ἄκρου τοῦ σκάφους ἢ τῆς καλιᾶς προβαίνειν ἐπέτρεψε, καὶ νῦν τινὰ χειραγωγὸν αὐτῷ τὸν δεσμὸν τοῦ ποδὸς ἐπιστήσας.

Ζ'. Καὶ πού τις βουκόλος ἀνὴρ ἐτέχθη τ' ἐν τῇ λίμνῃ καὶ τροφὸν ἔσχε ταύτην καὶ πατρίδα τὴν λίμνην ἐνόμισεν, ἱκανὴν δὲ, φρούριον ἰσχυρὸν εἶναι λησταῖς· διὸ καὶ συρρεῖ ἐπ' αὐτὴν ὁ τοιοῦτος βίος, τῷ μὲν ὕδατι πάντες ὅσα τελεῖται χρώμενοι, τὸν δὲ πολὺν κατὰ τὸ ἔλος κάλαμον, ἀντὶ χαρὰς καὶ μακροχρόνιοι· σκολιὰς γάρ τινες ἀτραποὺς τεμόμενοι καὶ πολλοὺς ἐλιγμοὺς πεπλανημένους, καὶ σφίσι μὲν διὰ τὴν γυνῶσιν βράστας, τοῖς δ' ἄλλοις ἀπόρους τοὺς διέκπλους κατα-

celebantur. Tali forma præditus et tam procera statura corporis jacebat. Jam enim paululum sese collegerat et vultus pristinum statum revocarat.

IV. Tandem post longum tempus, cum appropinquasset is qui illis prædonibus imperabat injicit manum virgini et surgere ac sequi jubet. Illa vero etsi nihil intelligebat eorum, quæ dicebantur, tamen id, quod imperabatur, conjectura assequens, trahebat una adolescentem, alioqui neque ipsum eam dimittentem: et gladium pectori admoveans, minabatur, se sibi mortem conscituram esse, nisi utrumque abducerent. Quod cum ilux partim ex sermone ac magis ex ipso gestu intellexisset, simul etiam se adolescente ad res maximas adiutore usum sperans, si convaluisset, descendens ex equo ipse atque idem scutifero facere jussu, imponit captivos, reliquis quidem, ut spoliis collectis sequerentur, imperans, ipse autem e vestigio juxta eurrens et observans, si forte quis ex ipsis laberetur. Nec vacabat gloria id quod fiebat. Servire is qui imperabat videbatur et victor ministrare captis in animum inducebat. Sic enim nobilitatis specimen et pulchritudinis adpectus vel prædonum ingenium sibi subjicere et vincere feriores potest.

V. Emensi igitur ad duo stadia itineris juxta litus, deflexerunt recta ad radices montis et mari ad dextram relicto ac superato cacumine montis, ad lacum quemdam ad alterum latus montis protensum properabant, qui erat ejusmodi. Pascuum vocatus est totus locus ab Ægyptiis. Est autem vallis in illo ipso tractu, exundationes quasdam Nili recipiens et lacus existens, in medio altitudine infinita, circa oras autem in paludem desinens. Quod enim mari litora, hoc paludes lacubus fiunt. Ibi prædones Ægyptii, quotquot suam rempublicam habent, alius sicubi paxillum terræ ex aqua eminet, tugurio compacto, alius in navigio vitam agit, eodem in transvectione et habitando utens. In hoc illis mulieres lanam faciunt, in eodem quoque pariunt. Editio autem infante, primum materno lacte, postea piscibus ex lacu ad solem assis eum nutrit. Quod si senserit eum reptare cupere, funiculo religato ad talos, ad extremum tantum navigii aut tugurii procedere permittit, novum quemdam ductorem vinculum pedis illi adhibens.

VI. Atque ita plurimi bubulcorum nasci solent in lacu eundemque nutricem habent ac patriam sibi et idoneam propugnaculum ad tuendos latrones putant. Idcirco quoque ad illum confluit tale genus hominum. Nempe aqua omnes tanquam muro utuntur. Porro magna vis arundinis, quæ est in palude, pro vallo ante illos objecta est. Cum enim obliquas quasdam semitas et multis anfractibus implicatas excidissent, et sibi propter peritiam faciles,

σκευάσαντες, μέγιστον ὀχύρωμα πρὸς τὸ μὴ ἂν τι παθεῖν ἐξ ἐπιδρομῆς ἐμηχανήσαντο. Καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν λίμνην καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ βουκόλους ὡδέ πως ἔχει.

- 6 Ζ'. Ἦδ' ὁ ἥλιος πρὸς δυσμὰς ἰόντος, ἀφικνοῦνται πρὸς αὐτὴν οἱ ἀμφὶ τὸν λῆσταρχον· καὶ οἱ μὲν, τῶν θ' ἵππων ἀπεβίβαζον τοὺς νέους καὶ τὴν λείαν ἐνετίθεντο τοῖς σκάφεσιν, ὁ δὲ πολὺς τῶν κατὰ χώραν μεινάντων ληστῶν ὄμιλος, ἄλλος ἄλλοθεν τοῦ ἔλους ἐκδύς, ἀνεφάνετο καὶ συνέθεον καὶ τὸν λῆσταρχον ὁνοεῖ βασιλεῖα τινὰ ἑαυτῶν προσαπαντώντες ὑπεδέχοντο. Τῶν δὲ λαφύρων τὸ πλῆθος ὁρῶντες καὶ τὸ κάλλος τῆς κόρης θεσπέσιόν τι χρῆμα περισκοποῦντες, ἱερά τινὰ ἢ ναοὺς πολυχρύσους ἀποσεσυλῆσθαι παρὰ τῶν ὁμοτέγων ὑπελάμβανον, προσαφῆρῆσθαι δὲ καὶ τὴν ἱέρειαν αὐτὴν, ἢ καὶ αὐτὸ ἐμπνουν μετῆλθαι τὸ ἄγαλμα διὰ τῆς κόρης, ὅπ' ἀγροικίας εἴκαζον· καὶ πολλὰ τὸν λῆσταρχον τῆς ἀνδραγαθίας εὐφημοῦντες ἐπὶ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ παρέπεμπον. Ἦ δὲ νησιδιὸν ἦν ἀποβεν τῶν ἄλλων, εἰς καταγώνιον μόνῳ σὺν ὀλίγοις τοῖς περὶ αὐτὸν ἀπονεμετῆμενον. Ἐνταῦθ' ὥς κατήλθῃ, τοὺς μὲν πολλοὺς οἰκᾶδε ἀπιέναι προτέταττεν, εἰς τὴν ὑστεραίαν ἅπαντας ἦκειν ὥς αὐτὸν ἐπιστείλας, αὐτὸς δὲ σὺν ὀλίγοις τοῖς εἰωθόσιν ὑπολειφθεῖς καὶ δείπνου πρὸς βραχὺ τοῖς τ' ἄλλοις μεταδούς καὶ αὐτὸς μεταλαβὼν, τοὺς μὲν νέους Ἑλληνεῖ τινα παραδίδωσι νεανίσκῳ, οὐ πρὸ πολλοῦ παρ' αὐτοῖς αἰχμαλώτῳ γεγονότι, τοῦ διαλέγεσθαι ἔνεκεν καλύδης τῆς ἐκ αὐτοῦ πλησίον ἀποκληρώσας, τὰ τ' ἄλλα ἐπιμεληθῆναι τοῦ νέου προστάξας καὶ τὴν κόρην ἀνύδριστον ἀπὸ πάντων διαφυλάττειν. Αὐτὸς δὲ καμάτῳ τε τῆς ὁδοπορίας βαρούμενος καὶ φροντίζει τῶν παρόντων συνεχόμενος πρὸς ὕπνον ἐτέτραπτο.

- Η'. Σιγῆς δὲ τὸ ἔλος κατεχούσης καὶ νυκτὸς εἰς πρώτην φυλακὴν προελθούσης, τὴν ἐρημίαν τῶν ὀχλησάντων εὐπορίαν εἰς θρήνους οἱ περὶ τὴν κόρην ἐλάμβανον· ἀνακινούσης αὐτῆς, οἶμαι, πλέον τὰ πάθη τῆς νυκτὸς, ἅτ' οὐδεμιᾶς οὐτ' ἀκοῆς οὐτ' ὄψεως ἐφ' ἑαυτὴν ἀντισπώσης ἀλλὰ μόνῳ τῷ λυποῦντι σχολάζειν ἐπιτρέπουσης. Πολλὰ δὲ οὖν ἀνοιμύζασα καθ' ἑαυτὴν ἢ κόρη, (κεχώριστο γὰρ τοῦτο προσταχθὲν ἐπὶ τινος χαμεύνης κατακεκλιμένη,) καὶ ὅσον πλεῖστον ἐπιδακρύσασα, Ἀπολλων, ἔφη, ὡς λίαν ἡμᾶς καὶ πικρότερον αἰμύνη τῶν ἀμαρτημάτων. Οὐδ' ἱκανὰ σοι πρὸς τιμωρίαν τὰ παρελθόντα· στέρσις τῶν οἰκείων, [καὶ] καὶ ταποντιστῶν ἄλωσις καὶ θαλασσῶν μυρίος κίνδυνος καὶ ληστῶν ἐπὶ γῆς ἥδη δευτέρα σύλληψις καὶ πικρότερα τῶν ἐν πείρᾳ τὰ προσδοκώμενα· καὶ ποῖ ταῦτα στήσεις; εἰ μὲν εἰς θάνατον ἀνύδριστον, ἥδ' ὁ τὸ τέλος, εἰ δὲ με γνωσέται τις αἰσχρῶς, ἦν μηδεπώποτε μηδὲ Θεαγένης, ἐγὼ μὲν ἀγχόνῃ προλήψομαι τὴν ὕβριν, καθάραν ἐμαυτὴν ὥπερ φυλάττω καὶ μέχρι θανάτου φυλάττω καὶ καλὸν ἐντάφιον τὴν σωφροσύνην ἀπενεγκάμενη· σοὺ δ' οὐδεὶς ἔσται δικαστὴς πικρότερος. Καὶ εἰ λέγουσαν ἐπαίχεν ὁ Θεαγένης, Πᾶς, λέγων, αἰ

aliis vero trajectu difficiles effecissent, maximam munitionem ad id, ne ex incursione aliquo detrimento afficiantur, excogitarunt. Atque ea quidem, quæ ad lacum et eos qui illum incolunt bubulcos attinent sic se habent.

VII. Ceterum sole jam ad occasum vergente, pervenit ad eum præfectus cum reliquo comitatu. Et hi quidem deponebant ex equis juvenes et prædam navigiis imponebant, at magna turba eorum prædonum qui illic manserant, alio aliunde ex palude egresso, apparebant certatimque concurrebant et præfecto obviam progressi, tanquam regem suum quemdam excipiebant. Cumque multitudinem spoliolorum considerarent et formam virginis divinam quamdam speciem esse cernerent, templa aliqua aut delubra a consortibus sui operis spoliata esse suspicabantur. Ablatam vero esse et ipsam sacerdotem, vel ipsum deæ simulacrum vivum abductum, conjecturam ex virgine, pro illorum rusticitate, faciebant. Ac multis modis præfecto obres bene ac strenue gestas gratulantes ad illius domicilium eum deducebant. Hoc vero erat exigua insula, procul ab aliis, ad receptaculum illi soli cum paucis aliis qui illi adessee solebant, data. Quo cum fuisset deductus, reliquam multitudinem in suam quemque domum abire jubebat, datis mandatis, ut postridie omnes ad se convenirent, ipse vero cum paucis qui manere consueverant relictus, cum brevi intervallo aliis cœnam impertivisset et ipse una summisset, juvenes Græco cuidam tradit adolescenti, qui non ita pridem ab illis captus fuerat, ut eo internuntio uteretur, tugurii sui parte propinqua illis attributa; cum ut sedulo curaret adolescentem, tum ut virginem, ne ulla in re injuria afficeretur, custodiret, imperans. Ipsum autem labore itineris gravatum et cura præsentium negotiorum implicitum somnus oppressit.

VIII. Porro cum quies et silentium tota palude esset et ad primam vigiliam nox processisset, solitudinem et absentiam eorum, qui tumultuarentur, tanquam occasionem sibi datam ad luctum virgo arripuit: excitante etiam magis dolorem ipsa nocte et nulla re quæ audiri aut videri posset animum occupantes soli morrenti vacationem concedente. Cum igitur vehementius ingemisset apud sese virgo (separata enim erat, prout imperatum fuit, in quodam humili vilique lecto recumbens) et cum maximopere illacrimasset: Apollo, inquit, quam longe acerbius de nobis poenam sumis, quam deliquimus! An non sufficient tibi hæc ad vindictam quæ præterierunt? quod propinquis caremus, quod a piratis capti fuimus, quod aliis præterea sexcentis in mari periculis jactati, nunc a prædonibus in terra iterum jam comprehensi sumus, quod graviora his, quæ experti sumus, expectanda sunt? Ubi tandem hæc sistes? Siquidem in morte, vacante omni contumelia, dulcis est exitus, sin me quispiam turpiter cogniturus est, quam neque Theagenes unquam: næ ego quidem laqueo injuriam antevertam, integram me et castam quemadmodum adhuc feci ad mortem usque servans et pulchrum epitaphium pudicitiae inde referens: te vero nullus erit iudex crudeliôr. Hæc adhuc loquentem repressit Theagenes: Desine, dicens,

φιλότῳ καὶ ψυχῇ ἐμῇ Χαρίκλεια· θρηνεῖς μὲν εἰκότα
 παροξύνεις δὲ πλέον ἢ δοκεῖς τὸ θεῖον. Οὐ γὰρ ὄνει-
 δίξιν, ἀλλὰ παρακαλεῖν χρεών. Εὐχαῖς, οὐκ αἰτίαις,
 ἐξιλεοῦται τὸ κρεῖττον. Ἡ δὲ, Εὐ μὲν λέγεις, σὺ δὲ
 5 μοι πῶς ἔχεις, διηρώτα. Ῥᾶν, ἔφη, καὶ βέλτιον ἀπὸ
 τῆς ἐσπέρας, ἐκ τῆς τοῦ μεираκίου θεραπείας ἢ τὰ
 φλεγμαίνοντά μοι τῶν τραυμάτων ἐκούφισεν. Ἀλλὰ
 καὶ μᾶλλον εἰς ἑὸν κουφισθήσῃ, ἔφη ὁ τὴν φρουρὰν αὐ-
 τῶν ἐπιτετραμμένος· τοιαύτην σοι ποιοῦμαι βοτά-
 10 νην ἢ διὰ τρίτης ἐνώσει τὰς πληγὰς· ἔχω δ' αὐτῆς
 ἔργῳ τὴν πείραν λαβών. Ἐξ οὗ γὰρ με δεῦρο αἰχμα-
 λωτον οἶδε ἡγαγον, εἰ τίς ποτε τῶν ὑπηκόων τῶδε τῶ
 ἄρχοντι συμβολῆς γενομένης τραυματίας ἦκεν, οὐ πολ-
 λῶν ἐδεήθη πρὸς ἱασιν ἡμερῶν, ταύτῃ τῇ βοτάνῃ χρη-
 15 σάμενος. Εἰ δέ μοι μέλει τῶν ὑμετέρων οὐκ ἄξιον
 ὑμῖν θαυμάζειν, τύχης τε γάρ μοι τῆς αὐτῆς εὐόκατε
 κοινωνοῦν καὶ ἅμα Ἑλλήνας ὄντας οἰκτεῖρω καὶ αὐ-
 τὸς Ἑλλήν γεγωνός. Ἑλλήν; ὦ θεοί, ἐπεβόησαν
 ὑπ' ἡδονῆς ἅμα οἱ ξένοι. Ἑλλήν ὡς ἀληθῶς καὶ τὸ
 20 γένος καὶ τὴν φωνήν. Τάχα τις ἔσται τῶν κακῶν
 ἀνάπνευστι. Ἀλλὰ τίνα σε χρὴ καλεῖν, ἔφη ὁ Θεα-
 γένης. Ὁ δὲ, Κνήμωνα. Πόθεν δὲ γνωρίζεις; Ἀθη-
 ναῖον. Τύχῃ τίνι κεχρημένον; Παῦε, ἔφη. Τί ταῦτα
 κινεῖς καὶ ἀναμογλεύεις; τοῦτο δὴ τὸ τῶν τραγωδῶν.
 25 Οὐκ ἐν καιρῷ γένοιτ' ἂν ἐπεισόδιον ὑμῖν τῶν ὑμετέ-
 ρων τὰ μὲν ἐπισφύρειν κακὰ· καὶ ἅμα οὐδ' ἂν ἐπαρκέ-
 σαι τὸ λειπόμενον πρὸς τὸ διήγημα τῆς νυκτὸς ὕπνου
 καὶ ταῦτα δεομένοις ὑμῖν ἀπὸ πολλῶν τῶν πόνων καὶ
 ἀναπαύσεως.
 30 Ὁ. Ἐπεὶ δ' οὐκ ἀνέσαν, ἀλλὰ παντοίως λέγειν
 ἱκέτευον, μεγίστην ἡγούμενοι παραψυχὴν τὴν τῶν
 ὁμοίων ἀκοήν, ἄρχεται ὁ Κνήμων ἐντεῦθεν· Ἦν μοι
 πατὴρ Ἀρίστιππος, τὸ μὲν γένος Ἀθηναῖος, βουλῆς
 δὲ τῆς ἄνω, τὴν περιουσίαν τῶν μέσων. Οὗτος, ἐπειδὴ
 35 μοι τὴν μητέρα τελευτῆσαι συνέβη, πρὸς δευτέρους
 ἀπεκλίνετο γάμους, ἐπὶ μόνῳ μοι παιδί σαλεύειν ἐπι-
 μεμφόμενος καὶ τοῖς οἴκοις ἐπεισάγει γύναιον ἀστέιον
 μὲν ἀλλ' ἀρχέκακον, ὄνομα Δημινέτην. Ὡς γὰρ
 τάχιστα εἰσῆλθεν ὅλον ὑπεποιεῖτο καὶ πράττειν ὅ τι
 40 βούλοιο ἐπειθε τῇ θ' ὥρᾳ τὸν πρεσβύτην ἐπαγομένην
 καὶ τὰλλα ὑπερθεραπεύουσα· δεινὴ δὲ, εἴπερ τις γυ-
 ναικῶν, ἐφ' αὐτὴν ἐκμῆναι καὶ τέχνην τὴν ἐπαγω-
 γὸν ἐκτόπως ἡκριβωμένη, προσδοῖς τε τοῦμοῦ πατρὸς
 ἐπιστένουσα καὶ εἰσόδοις προστρέχουσα καὶ βραδύ-
 45 νοντι μεμφόμενη καὶ ὡς ἀπώλετ' ἂν, εἰ ὀλίγον ἐμὲλ-
 λησε καὶ περιβάλλουσα ἐφ' ἑκάστῳ ῥήματι καὶ ἐπι-
 σακρῶν τοῖς φιλήμασιν· οἷς ἅπασιν ὁ πατὴρ μου
 σαγγενεὺς, ὅλην ἐκείνην [καὶ] ἔπνει καὶ ἔβλεπεν.
 Ἡ δὲ καμὲ τὰ πρῶτα, ἴσα καὶ παῖδα ὄρᾳ ἐπλάττετο
 50 καὶ τούτῳ τὸν Ἀρίστιππον ὑποποιουμένη, καὶ ποτε καὶ
 ἐφίλησεν [ἂν] προσελθοῦσα καὶ ὄνασθαι μου συνεχῶς
 ᾗζατο. Κἀγὼ προσέειμην, τῶν μὲν ὄντων οὐδὲν ὑποπ-
 τεύων· ὅτι δὲ μητρὶν ἐνδείκνυται περὶ ἐμὲ θαυμά-
 ζων διάθεσιν. Ἐπεὶ δ' ἰταμώτερον προσήει καὶ θερ-

carissima et anima mea Chariclea. Merito tu quidem la-
 mentaris, verum exacerbare magis quam existimas nomen.
 Neque enim probris incessere verum orare necesse est :
 precibus, non criminibus, placatur id, quod est potentius.
 At illa : Bene admones, inquit, sed quomodo vales, obse-
 cro? Melius, inquit, a vespera, ex adolescentis curatione
 quæ mihi inflammata vulnera leniit. Immo magis leniri
 senties sub auroram, subiecit is, qui ad custodiam illius
 adhibitus fuerat. Afferam enim tibi ejusmodi herbam, quæ
 tribus diebus conjunget vulnus. Atque hanc esse vim ejus,
 experientia compertum habeo. Ex quo enim hi me huc
 captivum adduxerunt, si quis unquam horum qui huic
 præfecto parent saucius post conflictum venit, non multis
 diebus ad curationem hac herba utens indiguit. Quod au-
 tem afficior conditione vestrarum rerum non est quod mi-
 remini, videmini enim mecum communi esse fortuna, si-
 mulque vos qui Græci estis miseror, cum et ipse Græcus
 sim natus. Græcus, di immortales! exclamarunt repente
 præ voluptate hospites. Græcus profecto et voce et genere.
 Fortasse dabitur aliqua a malis respiratio. Sed quem te
 appellare oportet? inquit Theagenes. At ille : Cnememonem.
 Cujatem autem agnosci? Atheniensem. Porro qua fortuna
 usum? Desine, inquit. Quid hæc moves et ernere cona-
 ris? tragædis ista relinquamus. Neque enim tempore hoc
 auctario meorum malorum vestra cumulare: præterea
 nec reliquum noctis sufficeret ad narrationem, præsertim
 cum somno vobis et requie post multos labores opus sit.

IX. Cum autem illi nihil remitterent et ut omnino nar-
 raret orarent, maximam consolationem esse ducentes, si
 similia suorum casuum audirent : orditur inde Cnememon.
 Fuit mihi pater Aristippus, genere Atheniensis, ex senatu su-
 periori, fortunis cuius mediocrium civium par. Is, cum
 accidisset, ut mea mater e vita discederet, ad secundas
 nuptias animum adjecit; nolens, quum me unum filium
 haberet, incerta spe vivere. Introducit itaque in aedes
 mulierculam urbanam quidem sed inveterate malitiæ, no-
 mine Demanetam. Ut primum enim ingressa est totum
 in suam potestatem redigere conabatur et ad id quod ipsa
 vellet faciendum adducebat, forma senem alliciens et aliis
 in rebus ambitiose observans; nam si ulla alia mulier,
 maxime poterat furibundum sui desiderium excitare et ar-
 tem alliciendi, exactius, quam credibile est, noverat, tum
 egressibus patris mei ingemiscens et ad ingressus accurrens
 et tardius venientem accusans, quod videlicet perisset si
 paullulum commoratus fuisset, et amplectens post singula
 verba, denique lacrimas addens oculis. Quibus omnibus
 pater irretitus, totam illam spirabat et contuebatur. Illa
 vero et me primum non secus, ac si suus essem filius, in
 oculis ferre simulabat, hoc etiam sibi Aristippum devinciens
 et interdum osculata est accedens et subinde, ut mecum
 se oblectare posset, optavit. Quod ego admittebam, nihil
 eorum, quæ suberant, suspicans; admirans autem, quod

μώτερα ἦν τὰ φιλήματα τοῦ πρόποντος καὶ τὸ βλέμμα
τοῦ σώφρονος ἐξισταμένον, πρὸς ὑπόνοιαν ἦγεν ἥδη τὰ
πολλὰ καὶ ὑπέφευγον καὶ πλησιάζουσιν ἀπωθούμην.
Καὶ τὰ μὲν ἄλλα, τί δεῖ μηχανόντα ἐνοχλεῖν; τὰς
8 πείρας ἅς καθῆκε, τὰς ὑποσχέσεις, ἅς ἐπηγγείλατο,
νῦν μὲν παίδιον, νῦν δὲ γλυκύτατον ὀνομάζουσα καὶ
αὐθις κληρονόμον καὶ μετ' ὀλίγον ψυχὴν ἑαυτῆς ἀπο-
καλοῦσα καὶ ἁπλῶς τὰ καλὰ τῶν ὀνομάτων τοῖς ἐπα-
γωγοῖς παραμιγνύσα καὶ ὁστισι μᾶλλον προστρέχω
10 περισκοποῦσα· ὥς ἐν μὲν τοῖς σεμνοτέροις μητέρα
ἑαυτὴν ἀναπλάττουσα, ἐν δὲ τοῖς ἀτοπωτέροις τοῦτ'
ἐκείνο λαμπρῶς ἐρωμένην ὑποφαίνουσα.

Γ'. Τέλος δὲ γίνεταί τι τοιοῦτον. Παναθηναίων τῶν
μεγάλων ἀγομένων, ὅτε τὴν ναῦν Ἀθηναῖοι διὰ τῆς
15 τῇ Ἀθηνᾷ πέμπουσιν, (ἐτύγχανον μὲν ἐφηβέων) ἄσας
δὲ τὸν εἰσθότα παιᾶνα τῇ θεῇ καὶ τὰ νενομισμένα
προπομπεύσας ὥς εἶχον στολῆς, αὐτῇ γλαυκῶδι καὶ
αὐτοῖς στεφάνοις, ἔρχομαι οἰκαδὲ ὥς ἑμαυτόν. Ἡ δὲ,
ἐπειδὴ τὸ πρῶτον εἶδεν, ἐκτὸς ἑαυτῆς γίνεταί, καὶ
20 οὐδ' ἐσορῶστέμεν ἐπὶ τὸν ἐρωτα ἀλλ' ἀπὸ γυμνῆς τῆς
ἐπιθυμίας προσέτρεχε καὶ περιβαλοῦσα, ὁ νέος Ἱππό-
λυτος, ὁ Θησεύς ὁ ἐμὸς ἔλεγε. Τίνα με αἴσθε γεγε-
νησθαι, ὅς καὶ νῦν ἐρυθριῶ διηγούμενος; ἀλλ' ἐσπέρας
γενομένης, ὁ μὲν πατὴρ εἰς τὸ πρυτανεῖον εἰσιτεῖτο καὶ
25 ὥς ἂν ἐν τοιαύτῃ πανηγύρει καὶ πότῳ πανδῆμοι καὶ
διανυκτερεύειν ἔμελλεν· ἡ δὲ ἐπιγίγνεταί μοι νυκτὸς
καὶ ἐπειρᾶτό τινας τῶν ἀθεμίτων τυγχάνειν. Ὡς δὲ
παντοίως ἀντίεχον καὶ πρὸς πᾶσαν θεραπείαν καὶ ὑπό-
σχουσα καὶ ἀπειλὴν ἀπεμαχόμεν, βαρὺ τι καὶ βύθιον
30 στεναῖζασα, ἀπιοῦσα ὄχλητο· καὶ μόνην ἢ παλαμναία
τὴν νύκτα ὑπερθεμένη, τῶν ἐπιβουλῶν τῶν εἰς ἐμὲ
κατήχετο. Καὶ πρῶτον μὲν οὐ διανέστη τότε τῆς
εὐνῆς ἀλλ' ἤκοντι τῷ πατρὶ καὶ τί τοῦτο πυνθανομένου,
μαλακῶς τ' ἔχειν ἐσκήπτετο καὶ οὐδὲν ἀπεκρίνατο τὴν
35 πρῶτην, ὥς δ' ἐνέκειτο καὶ τί πεπόνθαι πολλάκις ἀνη-
ρώτα, Ὁ θαυμαστός, φησὶ, [καὶ εἰς ἐμὲ] νεανίας,
ὁ κοινὸς ἡμῶν παῖς, ὃν ἐγὼ πλέον καὶ σοῦ [πολλάκις]
ἠγάπησα (καὶ μάρτυρες οἱ θεοὶ) κύειν με πρὸς τιμῶν
αἰσθόμενος, ὃ δὴ σε τέως ἐκρυπτον, ὥς ἂν τὸ ἀσφαλὲς
40 γνῶσιν, τὴν σὴν ἀπουσίαν ἐπιτηρήσας, ταῦτα δὴ τὰ
εἰσθότα παραινέουσαν καὶ σωφρονεῖν παρακελευομένην,
μηδὲ πρὸς ἐταίραις ἔχειν τὸν νοῦν καὶ μέθαις, (οὐ γάρ
με εἰδάνθανεν οὕτως ἔχων, σοὶ δ' οὐκ ἔφραζον, μή τινα
λάβομαι μητρυιᾶς ὑπόνοιαν), ταῦτα λέγουσαν μόνην
45 πρὸς μόνον, τοῦ μὴ ἐρυθριᾶν αὐτὸν ἐνεκεν, τὰ μὲν
ἄλλα ὅσα περὶ σέ τε καὶ ἐμὲ περιύβρισεν, αἰσχύνουσι
λέγειν, λὰξ δὲ κατὰ τῆς γαστρὸς ἐναλλόμενος, οὕτως
ἔχειν ὥς ὄρεας, διέθηκε.

ΙΑ'. Ταῦθ' ὥς ἤκουσεν, οὐκ εἶπεν, οὐκ ἠρώτησεν,
50 οὐκ ἀπολογίαν προὔθηκεν, ἀλλὰ πιστεύων μηδ' ἂν
φεύσασθαι κατ' ἐμοῦ, τὴν οὕτω περὶ ἐμὲ διακειμένην,
εὐθὺς ὥς εἶπε κατὰ τι μέρος τῆς οἰκίας περιτυχόν, οὐδὲν
εἰδὼτα, πῶς ἔπαιε καὶ παῖδας προσκαλεσάμενος μάσ-
τιξιν ἠκίζετο, μηδὲ τὸ κοινὸν δὴ τοῦτο διότι ξαννοῖσιν

maternum erga me declararet affectum. Cum vero petu-
lantius accederet et calidiora essent oscula quam decebat
et adspectus modestiam excederet, in suspicionem jam
apud me illam multa adducebant, et subterfugiebam et
adblandientem repellebam. Omitto alia, quae molestum
esset prolixius commemorare, quibus rationibus me adorta
sit, quas pollicitationes proposuerit; nunc pusionem, nunc
suavissimum appellans et rursus heredem et paullo post
animam suam cognominans, denique pulchra nomina ille-
cebris admiscens et quibus potissimum rebus caperer con-
siderans; ita ut in gravioribus negotiis simularet matris ha-
bitum, in ludicris autem amare se manifeste declararet.

X. Ad extremum tale quiddam accidit. Cum Panathe-
naea magna celebrarentur, quando navem Athenienses Pal-
ladi terra mittunt, (nondum autem tum excesseram ex
ephebis), postquam cecini usitatum praenem deae, et legiti-
mo ritu et pompa prosecutus sum, quemadmodum erat
amictus, una cum chlamyde et coronis redeo domum. Illa
vero cum primum adspexit, animo exsternata non amplius
astu amorem texit sed praeter mera cupiditate accurrit et
amplexa, Juvenis Hippolytus, Theseus meus, dicebat.
Quo animo vero tum me fuisse putatis, quem et nunc nar-
rare pudeat? Vesperi pater in Prytaneo coenabat: et quem-
admodum in ejusmodi conventu et publico convivio ibi-
dem pernoctaturus erat. Illa autem de improvviso venit ad
me noctu et conata est contra fas quidpiam assequi. Sed
cum prorsus resisterem, et omnibus blanditiis, pollicita-
tionibus et minis repugnarem, graviter et ab imo pectore
ingemiscens abiit, et una tantum nocte interposita, insidias
mihi struere scelerata cepit. Ac primum quidem e lecto
non surrexit, sed venienti patri et quid esset rei percunc-
tanti infirma se esse valetudine simulabat et primo nihil
respondebat. Cum vero instaret et quid illi accidisset sae-
pius quareret: Bonus ille, inquit, adolescens, commu-
nis noster filius, quem ego, deos contestor, plus etiam
quam tu dilexi, cum me gravidam esse quibusdam ex re-
bus sensisset, quod ego te tamdiu celavi quoad aliquid
certi scire possem, et absentiam tuam observasset, dum
illum solito more moneo et ad temperantiam adhortor,
neve scorfis et ebrietati animum dederet, oro (neque enim
me id latebat: tibi vero non dicebam, ne in aliquam no-
vercae suspicionem venirem), de his, inquam, dum collo-
quor sola cum solo, ne erubesceret: alia quidem pudet
dicere, quibus me et te contumelia affecit; calce autem in
uterum mihi insiliens, ut ita valeam, quemadmodum vides,
effecit.

XI. Haec ut audivit, non dixit quidquam, non interro-
gavit, non defensionem praeponit: sed sibi persuadens,
nullo modo eam de me aliquid mentitam esse, quae eo animo
erga me fuerit, extemplo ut me offendit quadam in parte
domus, nihil scientem pugnis feriebat et advocatis famulis
cadebat flagris, ne id quidem, quod utique commune est,

γιγνώσκοντα. Ὡς δ' ἐμπέπληστο τῆς ὀργῆς, Ἄλλὰ
 νῦν γε, ἔφην, ὦ πάτερ, εἰ καὶ μὴ πρότερον, δίκαιος
 ἂν εἴην τὴν αἰτίαν τῶν πληγῶν μανθάνειν. Ὁ δὲ,
 μᾶλλον παροξυνθεὶς, Ὡς τῆς εἰρωνείας, φησὶ, τὰς
 5 πράξεις αὐτοῦ τὰς ἀνοσίας παρ' ἐμοῦ βούλεται μανθάνειν.
 Καὶ ἀποστραφεὶς, πρὸς τὴν Δημινέτην ἔσπευ-
 δεν. Ἡ δὲ, οὐπω γὰρ κεκόρεστο, δευτέρως ἐπιβουλῆς
 κατ' ἐμοῦ τοιαῦδε ἤπτετο. Θίσβη παιδισκάριον ἦν
 αὐτῇ, ψάλλειν τε πρὸς κιθάραν ἐπιστάμενον, καὶ τὴν
 10 ὄψιν οὐκ ἄωρον. Τοῦτ' ἐπ' ἐμὲ καθίστην, ἔρᾳ μου
 δῆθεν προστάξασα· καὶ ἦρα παρὰ χρῆμα ἡ Θίσβη·
 καὶ ἡ πολλὰκις πειρῶντά μ' ἀπωσαμένη, τότε παν-
 τοίως ἐφέλκετο, βλέμμασι, νεύμασι, συνθήμασιν. Ἐγὼ
 δ' ὁ μάταιος ἄθροον καλὸς γεγενῆσθαι ἐπεπίσμη· καὶ
 15 τέλος ἐπὶ τὸν θάλαμον ἐλθοῦσαν νυκτὸς ὑπεδεχόμεν.
 Ἡ δὲ καὶ αὖθις ἐπανῆκε καὶ πάλιν καὶ τοῦ λοιποῦ
 συνεχῶς ἐφοίτα. Ἐπεὶ δὲ ποτε φυλάττεσθαι αὐτῇ τὰ
 πολλὰ παρήνουν, μὴ γνωσθεῖν παρὰ τῆς δεσποίνης,
 Ὡς Κνήμιον, ἔφην, ὡς λίαν ἀπλοῖκός τις εἶναι μοι δοκεῖ·
 20 εἰ γὰρ ἐμὲ θεράπειναν οὖσαν καὶ ἀργυρώνητον ἡγῶ
 χαλεπὸν εἶναι σοι προσομιλοῦσαν ἀλῶναι, τίνας ἂν
 ἀξίαν εἶποις [εἶναι] τιμωρίας ἐκείνην, ἢ [καὶ] εὐγενὴς
 εἶναι φάσκουσα καὶ νόμῳ τὸν συνοικοῦντα ἔχουσα καὶ
 θάνατον τὸ τέλος τοῦ παρὰ νόμῳ γιγνώσκουσα,
 25 μοιχᾶται; Παῦε, ἔφην, οὐ γὰρ ἔχω σοι πιστεύειν. Ἡ
 δὲ, Καὶ μὴν, εἰ σοι δοξείεν, ἐπ' αὐτοφώρῳ παραδώσω
 τὸν μοιρόν. Εἰ γὰρ οὕτω βουληθῆς, ἔφην. Καὶ μὴν
 βουλήσομαί γε, ἀπεκρίνατο, σοῦ θ' ἔνεκεν οὕτως πρὸς
 αὐτῆς περιυβρισμένον, κάματον δ' οὐκ ἔλαττον, ἢ
 30 πάσῳ τὰ ἔσχατα ἐφ' ἐκάστης, ζηλοτυπίαν ἐκείνης ἐπ'
 ἐμὲ θυμναζούσης. Ἄλλ' ὅπως ἀνὴρ ἔσθι κατάλαβε.
 1Β'. Ἐπεὶ δ' οὕτως ἔξεν ὑπεσπόμεν, τότε μὲν ἀπ-
 οῦσα ὤχετο. Τρίτῃ δ' ὕστερον νυκτὶ καθεύδοντά μ'
 ἐξανίσταται καὶ τὸν μοιρὸν ἔνδον εἶναι κατεμήνυε· τὸν
 35 πατέρα μὲν εἰς ἀγρὸν αἰγνιδίου τινὸς χρεῖας καλούσης
 πεπορεύσθαι λέγουσα· τὸν δὲ, οὕτω συγκείμενον αὐτῇ
 πρὸς τὴν Δημινέτην, ἄρτι παρεσδεδυκέναι· προσή-
 κειν δὲ καὶ πρὸς ἄμυναν εὐτρεπίσθαι καὶ ξιφῆρην
 ποιεῖσθαι τὴν ἐφοδὸν τοῦ μὴ διαδρᾶναι τὸν ὕδριστήν.
 40 Ἐποιοῦν οὕτως· καὶ λαβὼν ἐγχειρίδιον, τῆς Θίσβης
 ἡγουμένης καὶ δᾶδας προαπτούσης, ἐπὶ τὸν θάλαμον
 ἦεν. Ἐπεὶ δ' ἐπέστην, λύχνου τέ τινος ἐνδοθεν αὐγὴ
 διεξέπιπτε, [καὶ] τὰς θύρας ἐπικειμένους ὡς ὀργῆς εἶχον
 ἐκτραγεῖς, ἀνοίγει, καὶ εἰσδραμὼν, Ποῦ ποθ' ὁ ἀλιτήριος,
 45 ἐβόων, ὁ λαμπρὸς τῆς πάντα σωφρονούσης ἐρώμενος;
 καὶ ἄμα λέγων, ἐπήγειν ὡς ἄμφω διαχειρισόμενος. Ἐκ
 δὲ τῆς εὐνῆς ὁ πατήρ, ὦ θεοί, περιτραπεῖς προσπίπτει
 μου τοῖς γόνασι, καὶ Ὡς τέκνον, ἐπίσχες μικρὸν, ἔλε-
 γεν, οἰκτεῖρον τὸν γεννήσαντα, φεῖσαι πολιῶν, αἱ σε
 50 ἀνέθρεψαν. Ὑβριστὰ μὲν σε, ἀλλ' οὐ μέχρι θανάτου
 τιμωρητέος. Μὴ γίγνου τῆς ὀργῆς ὅλος, μηδὲ φόνῳ
 πατρὸς χεῖρας μιάνης τὰς σάς. Ὁ μὲν ταῦτα
 καὶ ἕτερα πρὸς τούτοις ἔλεεινῶς ἰκέτευσεν· ἐγὼ δὲ
 ὥσπερ τυφῶνι βληθεὶς, αὐτὸς ἀπόπληκτος εἰστήκει,

quamobrem caderet, scientem. Postea vero quam iram
 explevit, vel nunc sallem, inquam, pater, merito, quando-
 quidem prius non licuit, causam harum plagarum scire de-
 beo. At ille eo magis exacerbatus: O simulatum, inquit,
 hominem! facta sua impia ex me scire vult: et aversus,
 ad Demanetam festinabat. Illa vero, nondum enim satiata
 erat, alium dolum talem contra me machinabatur. Erat
 illi ancilla Thisbe, callens canere ad citharam, forma et
 vultu non invenusto. Hanc in me subornat, ut me amaret,
 imperans. Atque amabat repente Thisbe, et quæ me ten-
 tantem antea sapius rejecerat, tum prorsus alliciebat ad
 sese, adspectu, nutibus, notis. Ego vero vanus, quod re-
 pente pulcher essem, credideram, et ad extremum in tha-
 lamum noctu venientem recepi. Illa vero iterum rediit et
 tertio, et deinceps continuo veniebat. Verum cum ali-
 quando multum illam adhortarer, sibi ut caveret, ne a
 domina deprehenderetur: O Cnemion, inquit, quam ni-
 mium simplex mihi videris esse, si me ancillam, et argento
 emtam, tecum deprehendi periculosum putas, quæ pæna
 illam vero dignam judicabis, quæ se ingenuam esse præ-
 dicans et legitimo jure conjugii cohabitatore habens, de-
 nique mortem sibi finem sceleris esse propositum sciens,
 adulterium committit? Desine, inqueiebam: neque enim
 tibi fidem habere possum. Imo, si tibi videbitur, in ipso
 facto adulterum tradam. Si quidem ita volueris, inqueie-
 bam. Maxime volo, respondit: et tua causa, quæ ab illa
 tam insigni injuria affectus es et non minus mea quoque,
 ut quæ extrema omnia quotidie patiar ab illa, vanam ze-
 lotypiam erga me exercente. Quamobrem, si vir es, de-
 prehende.

XII. Cum autem ita fore promississem, tunc quidem
 abiit: tertia vero postea nocte dormientem me excitat, et
 adulterum intus esse significat; patrem in agrum subite
 cujusdam necessitatis causa abisse dicens: istum vero, ut
 erat constitutum, ad Demanetam modo clam ingressum
 esse. Convenire autem ut et ad vindictam me appararem
 et armatus gladio ingrederer, ne improbus effugeret. Fa-
 ciebam ita: et accepto pugione Thisbe præeunte et facies
 accendente, ad thalamum ibam. Ceterum ut adstiteri,
 lychni cujusdam qui intus erat splendor penetrabat et ego
 foribus obseratis ut eram commotus ira effractis, aperie-
 bam et incurrens, Ubi est consceleratus, clamabam, præ-
 clarus castæ omni ex parte amasius? et simul atque prolo-
 cutus sum accessi utrumque confossurus. At pater ex
 lecto, dii boni! devolutus perculsus accidit ad genua mea
 et O fili cohibe te paullulum, dicebat, miserere parentis,
 parce canis, qui te enutriverunt. Injuria te affecimus, sed
 non tamen adeo, ut ad mortem usque vindicta de me expe-
 tendam sit. Ne indulgeas iræ, neque cade paterna manus
 tuas contamines. Ille quidem his et aliis præterea modis
 miserabiliter supplex pro se precabatur. Ego autem tan-
 quam fulgure perculsus, tacitus et attonitus stabam, This-
 ben circumspectans, quæ nescio quo pacto subduxerat

τὴν Θίσβην περιέβλεπον, οὐκ οἶδ' ὅπως ἑαυτὴν ὑπο-
στειλάσαν, τὴν κλίνην καὶ τὸν θάλαμον ἐν κύκλῳ περιε-
σκόπου, εἰπεῖν τι διαπορῶν, πρᾶξαι ἀμηχανῶν. Ἐκ-
πίπτει μου καὶ τὸ ξίφος τῶν χειρῶν· καὶ τὸ μὲν ἦ
10 Δημαινέτῃ προσδραμῶσα σπουδαίως ἀνῆρπασεν, ὃ δὲ
πατὴρ ἐν τῷ ἀκινδύνῳ γεγὼνός, ἐπιβάλλει τέ μοι τὰς
χεῖρας καὶ δεσμύν ἐκέλευε, πολλὰ τῆς Δημαινέτης
παροξυνούσης, καὶ Οὐ ταῦτ' ἦν ἂν προηγόρευον, βοώσης,
ὥς φυλάττεσθαι προσήκει τὸ μεираκίον, ὥς ἐπιβουλεύ-
10 σσει καιροῦ λαθόμενος; εἰρῶν τὸ βλέμμα, συνίην τῆς
διανοίας. Ὁ δὲ, Προηγόρευες, εἰπὼν, ἀλλ' ἡπίστουν,
τότε μὲν ἐν δεσμοῖς εἶχε, λέγειν τι βουλομένῳ τῶν
ὄντων καὶ φράζειν οὐκ ἐπιτρέψας.

II. Ἄμα δὲ τῇ ἔῳ λαθὼν οὕτως ὥς εἶχον δεσμῶν
15 ἐπὶ τὸν δῆμον ἦγε καὶ τῆς κεφαλῆς κόνην καταχεάμε-
νος, Οὐκ ἐπὶ τοιαύταις μὲν ἐλπίσιν, ὧς Ἀθηναῖοι, τόνδε
ἀνέντερον, εἶλεν, ἀλλὰ τοῦ γήρως τοῦμοῦ βακτηρίαν
ἐσεσθαι προσδοκῶν, ἐπειδὴ τάχιστα μοι ἐγένετο, ἐλευ-
θερίου τε τροφῆς μεταδούς, καὶ τὰ πρῶτα τῶν χρημα-
20 μάτων διδασκόμενος, εἰς τοὺς φράτορας καὶ γεννητάς
εἰσαγαγὼν, εἰς ἐφήβους ἐγγράφας, πολίτην ὑμέτερον
καὶ τοῖς νόμοις ἀπορήνας, πάντα τὸν βίον ἐπὶ τούτῳ
τὸν ἐμὸν ἐσάλευον. Ἐπεὶ δὲ τούτων ἀπάντων λήθην
λαθὼν, ἐμὲ μὲν ὕβρισε ταπρῶτα καὶ πληγαῖς ταυτηνί
25 τὴν κατὰ νόμους συνοικοῦσάν μοι ἤκισατο· τέλος δὲ
καὶ ξιφῆρης νύκτωρ ἐπῆλθε καὶ παρὰ τοσοῦτον γέγονε
πατραλοίας, παρ' ὅσον ἀνέσχεν ἡ τύχη, ἀπροσδοκίῃ
φόβῳ τὸ ξίφος τῶν τούτου χειρῶν ἐκπεσεῖν παρασκευά-
σασα· καταπέφευγα [τε] πρὸς ὑμᾶς καὶ προσταγγέλλω
30 τούτον αὐτόχειρ μὲν αὐτοῦ γενέσθαι κατὰ τοὺς νόμους
εἶναι, οὐ βουληθεῖς· ὑμῖν δὲ τὸ πᾶν καταλιπὼν, νόμῳ
βέλτιον ἡγούμενος ἢ φόνῳ παιδὸς τὴν δίκην λαμβά-
νειν. Καὶ ἄμα ἐδάκρυεν· ἐπεκώκυε δὲ καὶ ἡ Δημαι-
νέτῃ καὶ περιαλγεῖν ἐπ' ἐμοὶ ὅθην ἐπεδείκνυτο, τὸν
35 ἄλλων ἀποκαλοῦσα, τὸν ἐν δίκῃ μὲν ἀλλὰ πρὸ ὥρας
τεθνηξόμενον, τὸν ὑπὸ δαιμόνων ἀλαστόρων ἐπὶ τοὺς
γεννήσαντας ἐλαθέντα· οὐ θρηνοῦσα μᾶλλον ἢ κατα-
μαρτυροῦσα τοῖς θρήνοις καὶ ὡς ἀληθῆ τὴν κατηγορίαν
βεβαίονσα τοῖς γόοις. Ἐπεὶ δὲ μεταδοῦναι κάμοι
40 λόγων ἤξιον, ὃ γραμματεὺς προσελθὼν, ἡρώτα στενὸν
ἑρώτημα, Εἰ τῷ πατρὶ ξιφῆρης ἐπῆλθον; ἐμοῦ δὲ,
Ἐπῆλθον μὲν, εἰπόντος, ἀλλ' ὅπως ἀκούσατε· ἀνεβόη-
σαν ἅπαντες καὶ οὐδ' ἀπολογίας μοι μετεῖναι κρίναν-
τες, οἱ μὲν λίθοις βάλλειν, οἱ δὲ τῇ δημῷ παραδιδο-
45 ναι καὶ ὠθεῖσθαι εἰς τὸ βράθρον ἐδοκίμαζον. Ἐμοῦ
δὲ παρὰ πάντα τὸν θόρυβον καὶ τὸν χρόνον, ὃν περὶ
τῆς τιμωρίας διεχειροτόνουν, ἦ μνητριά, βοῶντος,
διὰ μνητριάν ἀναιρούμαι, μνητριά με ἄκριτον ἀπόλ-
λωσι, προσέστη τοῖς πολλοῖς τὸ λεγόμενον καὶ εἰσῆξε
50 τῶν ὄντων ὑπόβια. Καὶ ἡκούσθη μὲν οὐδὲ τότε,
προκατελήπτο γὰρ ὃ δῆμος ἀκαταπαύστῳ θορύβῳ.

ΙΔ'. Τῶν δὲ ψήφων διακρινόμενων, οἱ μὲν τὸν θά-
νατον καταχειροτονήσαντες, ἦσαν εἰς ἑπτακοσίους καὶ
χιλίους, οἱ μὲν καταλύσθαι, οἱ δ' εἰς τὸ βράθρον πέμ-

sese : lectum et thalamum in orbem oculis lustrabam, nec
quid dicerem sciens, nec ad agendum consilii quidquam
habens. Excidit mihi et pugio e manibus. Et hunc qui-
dem Demæneta propere accurrens arripuit. Pater autem
cum jam extra periculum esset, injicit mihi manus et ligare
jubebat, Demæneta multis modis irritante et An non hæc
erant quæ prædicebam, clamante, quod caveri oporteret
adollescentem, utpote occasione oblata moliturum aliquid?
E vultu animum ejus perspexi. Ille autem, prædicebas
cum dixisset, sed non credebam; me tum in vinculis deti-
nuit et exponere quidpiam ut gestum erat volenti ne dicendi
quidem potestatem fecit.

XIII. Quamprimum autem illuxit, prehensum sic ut
eram vinctus produxit ad populum et adperso capiti pul-
vere, non ad hanc spem, o Athenienses, hunc educabam,
dicebat; sed bacillum senectutis meæ futurum aliquando
sperans, ut primum mihi natus est, liberaliter eductum et
institui literarum institutum, cum in tribules et gentiles in-
troduxissem, in epheborum album retulissem, civem nos-
trum etiam legibus effecissem, tota vitæ meæ spes in illo
erat. Ceterum postquam horum omnium oblitus, me in-
juriis primum et hanc legitimam meam uxorem verberibus
affecit, ad extremum et gladio armatus noctu advenit et
catenus tantum ab eo quo minus parricida fieret abfuit,
quatenus fortuna restitit inopinato terrore ut illi gladius e
manibus excideret efficiens, confugi ad vos nomenque is-
tius defero. Tametsi enim mihi per leges liceret mea manu
illum interimere, tamen nolui, idque totum vestro reliqui
arbitrio, melius me facturum existimans, si de filio lege,
non caede, sumerem pœnam. Et simul lacrimabat. Eju-
labat quoque Demæneta et se ob meum casum dolore af-
fici simulabat; miserum appellans, ac juste quidem sed
ante tempus moriturum, a malis geniis adversus parentes
incitatum; non lugens magis quam testificans lacrimis et
ceu veram accusationem ploratu confirmans. Cum autem
et mihi dicendi potestatem dari postularem, scriba acce-
dens, concisam quæstionem instituit patremne armatus gla-
dio agressus essem? Me vero, Aggressus sum quidem, di-
cente, sed quemadmodum, audite : exclamarunt omnes ac
neque causæ dicendæ jus ad me pertinere judicantes, alii
me lapidibus obrui debere, alii carnifici tradi, et in bara-
thrum præcipitari censebant. Me vero, toto hoc tumultu
et temporis intervallo, quo de pœna statuebant, O no-
verca, clamante, heu propter novercam tollor, noverca
me injudicatum perimit; adhesit ad multos id, quod a me
dicebatur et subibat eos suspicio rei ipsius, ut erat acta.
Verum me tum quidem audiebar : ingens enim tumultus
et perturbatio populum præoccupaverat.

XIV. Cum autem calculi discernentur, mortem mihi
decernentes circiter mille et septingenti reperti, quorum
alii lapidibus me obruendum esse, alii in barathrum mit-

ψαι κρίναντες· οἱ λοιποὶ δ' εἰς χιλίους, ὅσοι τι καὶ τῇ ὑπονοίᾳ τῇ κατὰ τῆς μητρυᾶς δόντες, φυγῇ με ἐς τὸ διηνεκὲς ἐξημέωσαν. Ἀλλ' ὅμως ἡ τούτων ἐκράτει ψῆφος. Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ὁμοῦ πάντων ἦσαν ἐλάτους, ἐκείνων δὲ διάφορα ψηφισαμένων, εἰς τὸ μέρος οἱ χίλιοι πλείους ἐγένοντο. Καὶ γὰρ μὲν οὕτως ἐξηλαυνόμεν ἑστίαις τε πατρώας καὶ τῆς ἐνεγκούσης. Οὐ μὲν ἀτιμώρητός γ' ἡ θεοῖς ἐχθρὰ Δημαινέτη περιελείφθη. Τὸν δὲ τρόπον εἰσαυθὺς ἀκούσσεσθε, τὸ δὲ νῦν
 10 καὶ ὑπνοῦ μεταληπτέον, τὸ τε γὰρ πολὺ προέβη τῆς νυκτός, καὶ ὑμῖν πολλῆς δεῖ τῆς ἀναπαύσεως. Καὶ μὲν προσεπιτρέψεις γ' ἡμᾶς, ἔφη ὁ Θεαγέννης, εἰ τὴν κακίστην ἀτιμώρητον ἑάσης ἐν τῷ λόγῳ Δημαινέτην. Οὐκοῦν ἀκούουσ' ἄν, ἔφη ὁ Κνήμων, ἐπειδὴ περ ὑμῖν
 15 οὕτω φίλον. Ἐγὼ μὲν, ὡς εἶχον, μετὰ τὴν κρίσιν εἰς τὸν Πειραιᾶ κατέβην καὶ νεὸς ἀναγομένης ἐπιτυχὼν τὸν πλοῦν εἰς Λίγιναν ἐποιούμην, ἀνεψιούς εἶναι μοι τῆς μητρὸς ἐνταῦθα πυνθανόμενος. Κατάρως δὲ καὶ τοὺς ἐπιζητούμενους ἀνευρὼν, οὐκ ἀηδῶς τὰ πρῶτα διῆγον.
 20 Εἰκοστῇ δ' ὕστερον ἡμέρᾳ συνήθως ἀλῶν, ἐπὶ λιμένα κατῆλθον. Καὶ λέμβος ἄρτι κατεφέρετο. Μικρὸν οὖν ἐπιστάς, ὁπόθεν τ' εἶη καὶ τίνας ἄγοι περιεσκόπουν. Οὕτω δὲ τῆς ἀποβάθρας ἀκριβῶς κειμένης, ἐξήλατό τις καὶ με προσδραμών περιέβαλεν, ἦν δ' ἄρα
 25 Χαρίας τῶν ἐμῶν συνεφέθων, καὶ Ὁ Κνήμων, εὐαγγέλιά σοι κομίζω, φησὶν, ἔχεις παρὰ τῆς πολεμίας τὴν οἰκὴν Δημαινέτη τέθνηκεν. Ἀλλὰ σώζοιο μὲν, ἔφη, ὦ Χαρίά, τί δὲ παρατρέχεις τὸ εὐαγγέλιον, ὥσπερ τι τῶν αὐτόπων ἀπαγγέλλων; εἰπέ δὲ καὶ τὸν τρόπον, ὡς σφόδρα
 30 ὄρα ἡδέοικα, μὴ τῷ κοινῷ κέχρηται θανάτῳ καὶ διέδρα τὸν πρὸς ἀξίαν. Οὐ παντάπασιν, ἔφη ὁ Χαρίας, ἐκλείοιπεν ἡμᾶς ἡ δίκη καθ' Ἡσίοδον, ἀλλὰ μικρὸν μὲν ἂν τι καὶ παρίδοι ποτὲ, τῷ χρόνῳ τὴν ἄμυναν παρέλκουσα, τοῖς δ' οὕτως ἀθέμοις ὄζον ἐπιβάλλει
 35 τὸν ὀφθαλμὸν· ὡς δὴ καὶ τὴν αἰτιήριον μετῆλθε Δημαινέτην. Ἐλαθε δὲ με τῶν γεγονότων ἡ λεχθέντων οὐδὲν, τῆς Θίσεως, ὡς οἶσθα, κατὰ τὴν πρὸς με συνθήκειαν πάντα διηγουμένης. Τῆς γὰρ ἀδίκου σοι φυγῆς ἐπιβλήθεισης, ὁ μὲν ἄθλιός σου πατήρ ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσι
 40 μεταμελούμενος εἰς ἀγρόν τινα ἐσχατιὰν ἑαυτὸν ἀπώκισε, κακεῖ διῆγεν — ὃν θυμὸν κατέδωκεν, τοῦτο δὲ τὸ τοῦ ἔπους· τὴν δ' εὐθὺς Ἑρινύες ἤλαυνον καὶ μανικώτερον ἦρα σου μὴ παρόντος καὶ θρήνων οὐκ ἐπαύετο, δῆθεν μὲν τῶν ἐπὶ σοί, τὸ δ' ἀληθές, τῶν ἐφ' ἑαυτῇ καὶ
 45 Κνήμων ἐβόα νύκτα τε καὶ μεθ' ἡμέραν, παιδίον γλυκύτατον, ψυχὴν ἑαυτῆς ὀνομάζουσα, ὥστε καὶ αἱ γνώριμοι τῶν γυναικῶν φοιτῶσαι παρ' αὐτὴν σφόδρα μὲν ἐθαύμαζον καὶ ἐπῆνον, εἰ μητρὸς ἡ μητρυᾶ πάθος ἐπιδείκνυται, παραμυθεῖσθαι τε καὶ ἐπιρρωννύναι
 50 ἐπειρῶντο. Ἡ δὲ, ἀπαρμυθήτον εἶναι τὸ κακὸν καὶ οἶον ἐγκεῖσθαι τῇ καρδίᾳ κέντρον ἀγνοεῖν τὰς ἄλλας ἔλεγεν.

ΙΕ'. Εἰ δὲ ποτε γένοιτο καθ' ἑαυτὴν, πολλὰ τὴν Θίσην ἐμέμερετο, ὡς οὐ προσχόντως ὑπηρετηταμέ-

tendum iudicabant. Reliqui vero ad mille, aliquid dantes suspicioni de noverca, exsilio me perpetuo damnabant. Nihilominus tamen horum vicit sententia. Tametsi enim erant aliis simul conjunctis pauciores, tamen, cum illi diversa tulissent suffragia, sigillatim collatione facta, mille isti majorem numerum efficiebant. Atque ego quidem ita laribus paternis et patria pellebar. Nec tamen diis invisa Demæneta hoc deinceps impune tulit: quo autem pacto, postea audietis, nunc autem vobis est somno indulgendum: nam et ad multam noctem processit, et vobis longa quiete opus est. Immo majore molestia nos afflicies, inquit Theagenes, si pessimam hanc inultam in narratione reliqueris. Audite igitur, inquit Cnemon, quandoquidem vobis ita lubet. Ego ita, ut eram, post iudicium descendi in Piræum et nactus navem, quæ tum solvebat, navigabam Æginam, resciscens, illic me habere consobrinos matris. Eo cum applicuissem et eos quos inquirebam invenissem, non insuaviter primo tempus degebam. Vigesimo vero post die solito more exspatians descendi ad portum. Ecce autem lembus appellebat. Paullulum igitur commoratus, unde esset et quos apportaret considerabam. Necdum pons recte jacebat, cum exsiluit quidam et me accurrens amplectebatur. Erat autem Charias, unus ex meis synephebis et O Cnemon lætum nuntium tibi affero, inquebat. Luit jam tibi inimica pœnas: Demæneta mortua est. O utinam sis salvus, Charia. Cur autem præteris hoc, quiddid est hietii nuntii, tanquam quidpiam importunum afferas? Expone quaso et modum. Quam metuo, ne usitato more sit mortua et effugerit mortem, qua digna fuerat. Non omnino deseruit nos, inquit Charias, justitia, secundum Hesiodi sententiam; sed quamvis interdum aliquantisper connixerit in sceleribus hominum, in longum tempus ultionem protrahens, tamen in ejusmodi nefarios acrem injicit oculum: quæ et de conscelerata Demæneta supplicium sumpsit. Neque me quidquam latuit eorum, quæ dicta aut facta fuerunt, Thisbe mihi pro consuetudine, quæ illi mecum intercedebat, omnia narrante. Cum enim tibi exsiliu in-justum decretum attulisset, pater infelix, horum quæ fecerat pœnitentia ductus in agrum quemdam et solitariam villam sese a consuetudine hominum abduxit et ibi degebat ætatem, suum animum exedens, ut ait poeta. Illam vero statim furia agitabant et majore cum furore te absentem amabat; neque luctum intermittebat unquam, quasi tuum casum deplorans, revera autem magis sortem suam: et Cnemon clamabat noctu et interdiu, pusio suavissime, animam suam te appellans: ut etiam notæ mulieres illam invisentes magnopere mirarentur eamque laudarent, quod noverca maternalis amore esset prædita et consolari et confirmare conarentur. Illa vero majus malum esse, quam ut consolatione leniri posset et alias ignorare quantus stimulus cor illius premeret dicebat.

XV. Cum vero ad se redisset, multis modis Thisben accusabat, quod non commode sibi inservisset: Quam ni-

νην, Ἡ σπουδαία περὶ τὰ δεινὰ, λέγουσα, ἡ πρὸς μὲν
τὸν ἔρωτα μὴ συμπράξασα, ἐπὶ δὲ τὸ στερηθῆναι με
τοῦ φιλάτου καὶ λόγου ταχίων ἀποδειγθεῖσα, μηδὲ
μεταβουλεύσασθαι μοι συγχωρήσασα. Καὶ δὴλη παν-
τοίως ἐγένετο κακὸν τι διαθήσουσα τὴν Θίσβην. Ἡ
δὲ βαρυμηνιώσαν ὁρώσα καὶ πάντῃ λυπηθεῖσαν, ἐπι-
βουλεύσαι πρόχειρον καὶ οὐχ ἥμισυ τῷ τε θυμῷ καὶ
ἔρωτι περιμανῆ τυγχάνουσαν, ἔγνω [προλαβεῖν καὶ]
φύσθαι, τῇ κατ' ἐκείνης ἐπιβουλῇ σωτηρίαν ἑαυτῇ πε-
ριποιούσα· καὶ προσελθοῦσα, Τί ταῦτα, ὦ δέσποινα,
ἔλεγε, τί μάτην ἔχεις ἐν αἰτία τὴν σὴν θεραπαινίδα; ἐγὼ
μὲν σοι πρὸς τὸ βούλημα τὸ σὸν αἰεὶ τε καὶ νῦν ὑπηρε-
τήσαμην. Εἰ δέ τι τῶν μὴ κατὰ γνώμην ἐκδέσθηναι,
ἐκείνα μὲν τῇ τύχῃ λογιστέον, ἔτοιμος δ' (εἰμὶ),
εἰ κελεύεις, ἐπινοεῖν τινα τῶν παρόντων λύσιν. Ἡ
δὲ, Καὶ τίς ἂν εὐρεθίη, φιλάτῃ, ἔφη, τοῦ δυναμένου
λύσαι τὰ νῦν ἐκποδὸν γεγονότος καὶ τῆς παρ' ἐλπίδας
τῶν δικαζόντων φιλανθρωπίας ἀνελεύσεως. Εἰ γὰρ
ἐβέβλητο τοῖς λίθοις, εἰ γὰρ ἀνῆρτο, πάντως ἂν κά-
μοι συντεθῇ καὶ τὰ τοῦ πάθους. Τὸ γὰρ ἀπελπισθὲν
ἀπαξ, ἐξήρηται τῆς ψυχῆς καὶ τὸ μεθαμύθεν ἔτι προσ-
δοκίμενον ἀπαγγεῖν παρασκευάζει τοὺς κάμοντας.
Νῦν δ' ὁρᾶν φαντάζομαι, παρόντος ἀκούειν ἀπατῶμαι,
ὄνειδιζοντα τὴν ἀδικὸν ἐπιβουλὴν αἰσχύνομαι συντεύ-
εσθαι. Ποτὲ δ' ἐπελθόντι καὶ ἀπολαύσειν, ἥ καὶ αὐτῇ
παρ' ἐκείνον φοιτήσιν, ὅπου ποτ' ἂν ᾖ γῆς, ὑποτίθε-
μαι. Ταῦθ' ὑπεκαίει, ταῦτ' ἐκμαίνει· δίκαια μὲν,
ὦ θεοί, πάσῃ· τί γὰρ οὐ περιεῖπον ἄλλ' ἐπεδού-
λευον; τί δ' οὐχ ἱκέτευον ἄλλ' ἐδίωκον; ἤρνησάτο τὴν
πρώτην; ἀλλὰ προσηκόντως. Ἀλλαστρίαν μὲν ἄλλ'
οὐ γὰρ πατρίαν εὐνὴν ἡσχύνετο. Τυχὸν ἂν μετε-
πεισθὲν χρόνῳ πρὸς τὸ ἡμερότερον καὶ πειθοῖ μεταπλατ-
τόμενος. ἄλλ' ἡ θηριώδης ἐγὼ καὶ ἀνήμερος, ὥσπερ
οὐκ ἔρωσά τιος ἄλλ' ἄρχουσα, δεινὸν ὅτι μὴ ἐξ ἐπιτάγ-
ματος ὑπήκουσεν ἐποιήσαμην καὶ εἰ τῆς Δημινέτης
ὑπερεῖδε πολὺ τὴν ὥραν αὐτῆς ὑπερβάλλον. Ἀλλ' ὦ
γλυκεία Θίσβη, τίνα λύσιν ὠνόμαζες βράδιαν; Ὡ δέ-
σποινα, ἔφη, τοῖς πολλοῖς μὲν ὁ Κνήμιον ὑπεξῆλθε τοῦ
ἄστεος καὶ τῆς Ἀττικῆς ἐξώρμησε τῇ κρίσει πειθόμενος,
ἐμὲ δ' ἅπαντα διὰ σε πραγματευομένην οὐκ ἔλαθεν,
αὐτοῦ ποῦ πρὸ τοῦ ἄστεος παρακρυπτόμενος. Ἀρσι-
νόην ἀκούεις που πάντως τὴν αὐλητρίδα; ταύτῃ ἐκέ-
χρητο. Μετὰ δὲ τὴν δυστυχίαν, ὑποδέχεται αὐτὸν ἡ
μεῖρα καὶ συναπαίρειν ἐπαγγελλομένη, παρ' ἑαυτῇ
κατέχει, κρυπτόμενον τέως, ἕως ἂν συσκευάσῃται.
Καὶ ἡ Δημινέτη, Μακαρία μὲν Ἀρσινόη, φησὶ, τῆς
τε πρότερον πρὸς Κνήμιον συνθείας, καὶ τῆς σὺν αὐτῷ
νυνὶ προσδοκίμενης ἐκδημίας. Ἀλλὰ τί ταῦτ' ἂν
εἴη πρὸς ἡμᾶς; Μεγάλα, ἔφη, ὦ δέσποινα. Ἐρᾶν
μὲν ἐγὼ προσποιήσομαι τοῦ Κνήμιονος, παρακαλέσω
δὲ τὴν Ἀρσινόην, οὐδ' ἂν μοι πάλαι γνώριμον ἀπὸ τῆς
τέχνης, εἰσαγαγεῖν με ὡς αὐτὸν νύκτωρ ἀνθ' αὐτῆς.
ὅπῃ εἰ γένοιτο, σὸν ἂν εἴη τὸ ἐντεῦθεν Ἀρσινόην
εἶναι δοκεῖν καὶ φοιτᾶν παρ' αὐτὸν ὡς ἐκείνην. Με-

mum prompta et ad res atroces, inquiens, quae in amore
quidem me non adjuvisti, at ut carissimo privarer dicto
citius effecisti, neque spatium mutandi consilii mihi con-
cessisti: et prorsus manifesto praese ferebat, quod esset
illi mali aliquid molitura. Illa vero graviter indignantem
videns et omnino mœrore perditam, paratamque ad insidias
parandas, ira simul et amore insanientem, statuit illam an-
tevenire, insidiis illi structis saluti suae consulens; et adiens
eam, Quid est hoc, o domina, dicebat, cur frustra accusas
famulam tuam? Ego quidem voluntati tuae cum antea sem-
per tum etiam nunc sum obsecuta: quod si aliquid non eve-
nit ex animi sententia, illa sunt fortunae adscribenda. At-
qui et nunc, si jubes, in excogitando levamine praesentis
mœoris, studium meum tibi non deerit. Quod autem,
mea tu, inquit illa, reperiri possit, cum is qui haec levare
potuisset magno locorum intervallo a nobis disjunctus sit
et me eorum qui indicabant insperata lenitas peremerit?
Si enim lapidibus obrutus, si interfectus fuisset omnino et
in me una exstincta fuissent et mortua haec cupiditatis in-
cendia. Cujus enim spes abjecta semel est, tollitur ex
animo et quod non amplius expectatur, efficit, ut ad
omnem sensum doloris ægri animi occalescant. Nunc vi-
dere me illum videor, per errorem praesentem audire arbi-
tror, injustas insidias mihi exprobrantem alloqui erubesco.
Interdum vero et adveniente fruituram esse me existimo et
nonnunquam ipsa ad illum, ubi ubi terrarum sit, ire statuo.
Haec me inflammant, haec ad furorem adigunt. Justa qui-
dem, o dii, patior: cur enim illum non benevolentia com-
pletebar, sed insidiis petebam? cur non supplex fui sed
hostiliter sum persecuta? Non admisit primum et merito
quidem, ut alienam. Cubile paternum reverebatur. For-
tassis adductus fuisset, cum tempore tum persuasionibus
in leniorem sententiam traductus. Sed ego fera et imma-
nis, quasi non amarem quempiam, sed illi imperarem,
crudele facinus, quod imperio non paruiisset et quod De-
maenetam contempsisset, quam longe forma superabat, per-
petravi. Ceterum, o mea Thisbe, quam levationem facilem
nominasti? O domina, inquit, multorum opinione
Cnemon ex urbe abiit et Attica regione judicio obtemperans
excessit. Me vero non latuit, propter te enixe omnia in-
quirentem, quod hic quodam in loco ante urbem occultetur.
De Arsinoë tibicina audisti procul dubio: cum hac consueve-
rat. Post calamitatem recipit eum puella et promittens se una
emigraturum esse detinet domi suae absconditum tandem,
quoad sese ad iter accinxerit. Damæneta autem, O hea-
tam, inquit, Arsinoën, tum propter priorem consuetudi-
nem, quae illi cum Cnemone intercessit, tum propter hoc
exsilium, quod ipsi cum illo contigit. Sed haec quid ad
nos pertinent? Magnopere, o domina. Amare me ego
Cnemonem simulabo, rogaboque Arsinoën, jam pridem
mihi notam ex arte, ut me introducat noctu ad eum, suum
in locum. Quod si a me oblinebitur, tuum erit, ut te jam
Arsinoën esse putes et tanquam illa ad eum ingrediaris.
Curabo autem id quoque ut cum aliquantulum adhiberit cu-

λήσει δέ μοι καὶ ὑποθεβρεγμένον αὐτὸν κατακλίνει
 παρασκευάσαι. Εἰ δὲ τύχοις, ὦν βούλει, μάλιστα
 μὲν εἰκὸς σχολάσειν τὸν ἔρωτα, πολλαῖς γὰρ κατὰ
 τὴν πρώτην πείραν ἐναπεσθέσθαι τὰ τῆς ἐπιθυμίας·
 5 κόρος γὰρ ἔρωτος τῶν ἔργων τὸ τέλος. Εἰ δ' ἐναπο-
 μείνειεν, ὃ μὴ γένοιτο, δεύτερος ἔσται, φασί, πλοῦς καὶ
 ἑτέρα βουλή. Τὸ παρὸν τέως θεραπεύομεν.

ΙΓ'. Ἐπὶ ταῦθ' ἡ Δημινέτη καὶ προστιθέναί
 τάχος τοῖς δευογμένοις ἰκέτευεν. Ἡ δὲ μίαν ἡμέραν
 10 ἐνδοῦναι αὐτῇ πρὸς τὸ διανῦσαι ταῦτα παρὰ τῆς
 δεσποίνης αἰτήσασα, παρὰ μὲν τὴν Ἀρσινόην ἐλθοῦσα,
 Τελέδημον οἶσθα, ἔλεγε· τῆς δ' ὁμολογούσης, Ὑπό-
 δεξαι ἡμᾶς, ἔφη, τὸ τήμερον· ὑπεσχόμεν γὰρ αὐτῷ
 συγκαθευδῆσιν· ἥξει δὲ πρότερος, ἐγὼ δὲ, ὅταν κατα-
 15 κλίνω τὴν δεσποιναν. Πρὸς δὲ τὸν Ἀρίστιππον εἰς
 ἀγρὸν διαδραμοῦσα, Ὡ δεσποτα, ἔλεγεν, ἦκω σοι
 κατήγερτος ἐμαυτῆς καὶ κέρησο ὃ τι βούλει. Τὸν
 παῖδα δι' ἐμὲ τὸ μέρος ἀπολώλεκας οὐχ ἔκοῦσαν μὲν
 ἀλλ' ὅμως συναιτίαν γενομένην. Αἰσθημένη γὰρ τὴν
 20 δεσποιναν οὐκ ὀρθῶς βιούσαν ἀλλ' εὐνὴν τὴν σὴν ὑβρί-
 ζουσαν, αὐτὴ τε περὶ ἐμαυτῆς δέισασα μὴ ποτε κακὸν
 λάθοιμι, τὸ πρᾶγμα εἰδὶ ἄλλοι φωραθείη καὶ ἐπὶ σοι πε-
 ριαλῆσας, εἰ οὕτω περιέπων τὴν συνοικοῦσαν τοιαῦτα
 ἀντιπάσχοις, αὐτὴ μὲν σοι προσαγγεῖλαι κατόκνησα,
 25 φράζω δὲ τῷ νέῳ δεσπότῃ, νύκτωρ παρ' αὐτὸν ἐλθοῦσα,
 ὡς ἂν γνοίῃ μηδεὶς, καὶ ἔλεγον, ὡς μοιχὸς ἅμα τῇ
 δεσποίνῃ συγκαθεύδοι. Ὁ δὲ, (προῦλελύπητο γὰρ,
 ὡς οἶσθα, πρὸς αὐτῆς) ἐνδον εἶναι τότε με λέγειν τὸν
 30 λόμενον τὸ ἐχειρίδιον, ἐμοῦ πολλὰ κατέχειν πειρωμέ-
 νης καὶ ὡς οὐδὲν εἴη τοιοῦτον ἐπὶ τοῦ παρόντος λεγού-
 σης, μικρὰ φροντίδας ἢ καὶ μεταβαλέσθαι προσδοκή-
 σας, ἐπὶ τὸν θάλαμον ἐμμανὲς ἵεται· καὶ τὰ λοιπὰ
 γινώσκεις. Τὸ δὲ παρὸν ἐνεστὶ σοι βουλομένῳ πρὸς
 35 τὸν παῖδα καὶ εἰ φεύγει τὰ νῦν ἀπολογῆσθαι καὶ
 παρὰ τῆς ἀμφοτέρους ὑμᾶς ἀδικούσης τιμωρίαν λαβεῖν.
 Ἐπιδείξω γὰρ σοι τήμερον ἅμα τῷ μοιχῷ τὴν Δημι-
 νέτην ἐν οἰκίᾳ καὶ ταῦτ' ἄλλοτρίᾳ ἐκτὸς τοῦ ἄστεος
 κατακεκλιμένην. Εἰ γὰρ ταῦθ' οὕτως ἐπιδείξεις,
 40 φησὶν ὁ Ἀρίστιππος, σοὶ μὲν ἐλευθερίας μισθὸς ἀπο-
 κείσεται, ἐγὼ δὲ τάχ' ἂν ἐπιβίωῃ τὴν πολέμιαν
 ἀμυνόμενος. Ὡς πάλοι γε σμύρομαι ἐμαυτῷ καὶ τὸ
 πρᾶγμα δι' ὑποφίας ἔχων, ἀπορία τῶν ἐλέγχων ἡσύ-
 χαζον. Ἀλλὰ τί δεῖ ποιεῖν; ἢ δὲ, Τὸν κῆπον οἶσθα,
 45 ἔλεγεν, ἐνθα τὸ μνημα τῶν Ἐπικουρείων; ἐνταῦθ' εἰς
 ἐσπέραν ἐλθὼν περίμενε.

ΙΖ'. Καὶ ἅμ' εἰποῦσα ἀπέτρεχε καὶ πρὸς τὴν
 Δημινέτην ἐλθοῦσα, Κόσμαι, ἔφη, σαυτὴν, ἀβρότε-
 ρον ἔχουσαν ἤκειν προσήκει· πάντα σοι τὰ ἐπηγγε-
 50 μένα ἡντρέπισται. Ἡ δὲ περιέβαλέ τε καὶ ἐπραττεν
 ὡς ἐκέλευεν. Ἡδὲ δ' ἐσπέρας οὔσης, ἀναλαβοῦσα
 ἦγεν, οὐ συνετέτακτο. Ἐπεὶ δ' ἐπλησίαζον, τὴν μὲν
 ἐπιστῆναι μικρὸν ἐκέλευεν· αὐτὴ δὲ προλαβοῦσα παρε-
 κάλει τὴν Ἀρσινόην εἰς ἕτερον μεταστῆναι δωμάτιον

bitum eat. Si igitur adepta fueris id, quod cupis, maxime
 tum probabile est amorem tuum extinctum iri. Multis
 enim primo experimento extinctum est cupiditatis incen-
 dium. Amoris enim satietas oritur si voti compotes su-
 mus. Quod si tum quoque manserit, quod absit, secunda
 erit, ut aiunt, navigatio et aliud consilium. Interea cu-
 remus id, quod in praesentia licet.

XVI. Approbabat haec et collaudabat Demæneta et ut
 quamprimum aggredereetur ea, quae fuerunt constituta, ora-
 bat. Illa vero diem unum sibi ad haec peragenda concedi
 a domina cum postulasset, Arsinoën quidem conveniens :
 Teledemum nosti? dicebat. Hac vero annuente : Recipe
 nos, inquit, hodie : pollicita sum enim illi hanc noctem.
 Veniet autem prior, at ego subsequar, cum dominam cubi-
 tum deduxero. Ad Aristippum autem cum percurrisset in
 agrum, sic locuta est : Venio ad te, here, accusatrix mei
 ipsius et statuas in me poenam arbitrio tuo : filium partim
 per me amisisti, non quidem volentem sed tamen adjutricem.
 Cum enim sensissem, dominam haud recte vivere,
 sed cubili tuo injuriam inferre, tum mihi ipsi metuens, ne,
 si res per alium quempiam deprehensa fuisset, non effuge-
 rem malum; tum praecipue tuam vicem dolens, quod cum
 tanto amore conjugem tuam complectereris talem tamen
 ab illa referres gratiam : ipsa tibi nuntiare verita, juveni
 hero indico, cum noctu ad illum venissem, ut nullus scire
 posset, et dicebam, quod adulter cum domina incestam
 consuetudinem haberet. At ille (erat enim ab illa, ut scis,
 antea exacerbatus) putans me tum adulterum intus esse
 dicere, ira vehementi incitatus, arrepto pugione, me
 quam maxime retinere cupientem, et quod tum nihil tale
 esset dicentem parum curans vel etiam poenitere indicij et
 sententiam mutasse arbitratus, ad thalamum tanquam
 amens ibat : reliqua jam nosti. Nunc vero tibi licet, ut
 te de filio, quamvis in exilio degat aetatem, in praesentia
 purges et de ea quae utrumque vestrum injuria affecit, poe-
 nas sumas. Ostendam enim tibi hodie Demænetam cum
 adultero in domo, quod vel maxime indignitatem augeat,
 aliena extra urbem cubantem. Si haec ita demonstraveris,
 inquit Aristippus, tibi quidem libertatis pretium persolve-
 tur : mihi vero tum forte vivere libebit ubi inimicam illam
 ultus fuero. Quamdiu ego jam angor animo : nihilominus
 tamen, etsi rem suspicabar, cum manifesta argumenta,
 quibus convincere possem, non haberem, quiescebam.
 Sed quid faciendum est? Hortum scis, inquit, ubi est mo-
 numentum Epicureorum? Ibi me sub vesperam veniens
 opperito.

XVII. Hoc elocuta recurrebat et ad Demænetam veniens,
 Adorna te, inquit : delicatius comtam venire decet.
 Omnia, quae tibi a me promissa fuerunt, parata sunt. Illa
 autem amiciebat sese et faciebat ita, quemadmodum jus-
 serat. Postea vero quam advenit vespera, secum assumi-
 tam ducebat, ubi erat constitutum. Cumque jam prope
 accederent, eam quidem subsistere paullulum jussit : ipsa
 vero antevertens, rogabat Arsinoën, in alteram ut emigra-

καὶ σχολὴν αὐτῇ παρασχεῖν. Ἐρυθρίαν γάρ, ἔφη, τὸ
 μετράκιον, ἄρτι τῶν Ἀφροδίτης μουόμενον. Τῆς δὲ
 πεισθείσης, ἐπανελθοῦσα παραλαμβάνει τὴν Δημαινέ-
 την καὶ εἰσαγαγοῦσα κατακλίνει τε καὶ τὸν λύχρον
 5 ἀφαιρεῖ, τοῦ μὴ γνωρισθῆναι αὐτὴν παρά σου δῆθεν
 τοῦ ἐν Αἰγίνῃ διαγόντος καὶ σιωπῶσαν πληροῦν τὴν
 ἐπιθυμίαν παρεγγυήσασα, ἐγὼ δ' ἐπὶ τὸν νεανίαν
 ἀπειμι, φησί, καὶ ἤξω σοι φέρουσα. Πίνει δ' ἐνταῦθα
 10 ἐκ χειτόνων. Καὶ ὑπεξελθοῦσα, τὸν μὲν Ἀρίστιππον
 ἐνθα προεῖρητο καταλαμβάνει καὶ δεσμεῖν ἐπιστάντα
 τὸν μοιχὸν ἤπειγεν. Ὁ δ' εἶπετο καὶ ἐπιστάς εἰστρέχει
 τ' εἰς τὸ δομάτιον καὶ τὴν κλίνην πρὸς μικρὰν τῆς
 σελήνης αὐγὴν γαλεπῶς ἀνευρών, Ἔχω σε, εἶπεν, ὦ
 θεοῖς ἔχθρά. Καὶ ἡ Θίσις παραχρῆμα, ταῦτα λέ-
 15 γοντος, τὰς τε θύρας ὥς ὅτι πλείστον ἐφόρησε καὶ ὦ
 τῆς ἀτοπίας, διαδεδράκεν ἡμᾶς ὁ μοιχὸς, ἀνεβόησε
 καὶ ὄρα δέσποτα, μὴ καὶ τὰ δεύτερα σφαλῆς. Ὁ δὲ,
 Θάρσει, ἔφη· τὴν ἀλιτήριον καὶ ἦν μάλιστα ἐβουλό-
 μην ἔχει. Καὶ συλλαβόμενος ἦγεν ὥς ἐπὶ τὴν πόλιν.
 20 Ἦ δ' ἅμα πάντα τὰ περιεστῶτα, ὥς εἰκὸς, ἐννοήσασα,
 τὴν ἀποτυχίαν τῶν προσδοκῆντων, τὴν ἐπὶ τοῖς
 παροῦσιν ἀτιμίαν, τὴν ἐκ τῶν νόμων τιμωρίαν, ἀνω-
 μένη μὲν ἐφ' οἷς ἡλίσκετο, γαλεπαίνουσα δ' ἐφ' οἷς
 ἡπάτητο, ἐπειδὴ κατὰ τὸν βόθρον ἐγένετο τὸν ἐν
 25 Ἀκαδημίᾳ, (πάντως γινώσκεις ἐνθα τοῖς ἥρωσιν οἱ
 πολέμαρχοι τὸ πάτριον ἐναγίζουσιν,) ἐνταῦθ' ἀθρόον
 τοῦ πρεσβύτου σπαράξασα τὰς χεῖρας ὥσεν ἑαυτὴν
 ἐπὶ κεφαλῇ. Καὶ ἡ μὲν ἔκειτο κακῇ κακῶς, ὁ δ'
 Ἀρίστιππος, ἔχω παρά σου καὶ πρὸ τῶν νόμων τὴν
 30 δίκην, εἰπὼν τότε, τῷ δῆμῳ πάντα εἰς τὴν ἐξῆς ἀνε-
 κινούτω καὶ μόλις συγγνώμης τυχών, τοὺς φίλους
 περιενόσσει καὶ γνωρίζουσιν εἰ πῇ σοι κάθοδον λάβοι
 πρυτανεύόμενος. Καὶ εἰ μὲν τι πέπραχται τούτων οὐκ
 ἔχω λέγειν, ἔφην γὰρ δεῦρο, ὥς ὄρῃς, κατὰ τι
 35 χρέος ἐμὸν ἴδιον ἐκπλεύσας. Πλὴν ἀλλὰ χρεὶ σε προ-
 δοκᾶν, τήν τε κάθοδον ἐπινεύουσιν τὸν δῆμον καὶ τὸν
 πατέρα σου κατὰ ζήτησιν ἤξουσιν· τοῦτο γὰρ ἐπηγ-
 γέλλετο.

III. Ταῦτά μοι ὁ Χάρις ἀπήγγειλε. Τὰ δ'
 40 ἐξῆς καὶ ὅπως δεῦρο ἀφικόμην, καὶ τίσι ποτὲ κεχηρμέ-
 νος τύχαις, μακροτέρου δεῖται καὶ λόγου καὶ χρόνου.
 Καὶ ἅμα ἐδάκρυεν. Ἐδάκρυον δὲ καὶ οἱ ξένοι· τὰ μὲν
 ἐκείνου πρόφασιν, μνήμη δὲ τῶν ἰδίων ἕκαστος.
 Καὶ οὐδ' ἂν ἔληξαν θρηνοῦντες, ὅφ' ἡδονῆς τῶν γόνων,
 45 εἰ μὴ τις ὕπνος ἐπιπτάς ἔπαυσε τῶν δακρύων. Καὶ
 οἱ μὲν οὕτως ἐκάθευδον. Ὁ δὲ Θύαμις (τοῦτο γὰρ
 ἦν ὄνομα τῷ ληστάρῳ) τῆς νυκτὸς τὸ πλείστον ἡρε-
 μέσας, ὑπὸ τινων ὄνειράτων πεπλανημένων τεταραγ-
 μένος ἀθρόον τὸν ὕπνον ἀποσεσύλητο καὶ τὴν ἐπιλυσιν
 50 διαπορῶν ἐπηγρύπνει τοῖς φροντίσμασι. Καθ' ὃν γὰρ
 καιρὸν ἀλεκτρυόνες ἄδουσιν, εἴτε (ὥς λόγος) αἰσθάνει
 φυσικῇ, τῆς τοῦ ἡλίου καθ' ἡμᾶς περιστροφῆς ἐπὶ τὴν
 τοῦ θεοῦ πρόσρῃσιν κινούμενοι, εἴθ' ὑπὸ θερμότητος
 ἅμα καὶ τῆς περὶ τὸ κινεῖσθαι καὶ σιτεῖσθαι θάττον

ret domunculam et sibi quietem concederet. Erubescere
 enim aiebat adolescentulum, nuper Veneris rebus initia-
 tum. Hac vero sibi persuaderi facile passa, reversa adun-
 gebat sibi Demanetam et cum introduxisset, deponit in
 lectum et candelam aufert, ne scilicet agnosceretur a te,
 qui id temporis in Ægina versabaris; cumque tacentem
 implere cupiditatem mandasset, Ego vero ad adolescen-
 tem, inquit, abeo et adducam tibi eum: in vicinia enim
 hic potat. Porro cum exisset, Aristippum in eo loco qui
 commemoratus est deprehendit et ut veniens ligaret adul-
 terum incitabat. Ille autem subsequebatur et cum acces-
 sisset, incurrit in domunculam, lectoque vix ad exiguum
 lunæ splendorem invento, Habeo te, inquit, o diis invisa.
 Thisbe autem repente, hæc illo loquente, fores ut crepa-
 rent quam maxime potuit impulit et O rem inauditam, effu-
 git nobis adulter, exclamavit. Vide autem, here, ne ite-
 rum aberres. Ille vero, Esto fidenti animo, inquit, perdi-
 tam quam maxime volui habeo; comprehensamque ducebat
 in urbem. At illa, omnia quæ circumstabant apud sese
 expendens, ut est verisimile, expectationis suæ frustra-
 tionem, præsentem ignominiam, poenam legibus constitu-
 tam, excrucians sese ob ea, in quibus deprehensa fuerat
 et indigne patiens quod decepta esset; cum ad puteum qui
 est in Academia pervenisset, (notus est tibi locus, ubi He-
 roibus duces more et instituto patrio parentant), repente
 divulsis senis manibus in caput se præcipitem dedit. Et
 illa quidem jacebat mala male. Aristippus autem, dedisti
 mihi poenas etiam ante leges tum cum dixisset, postridie
 omnia populo exponebat et vixdum veniam consecutus
 amicos obibat quibus rationibus redditum tibi impetraret
 cum illis consultans. An autem sit peractum aliquid non
 possum dicere. Nam, ut vides, antequam aliquid fieret,
 privatae cujusdam necessitatis causa huc navigavi. Verum-
 tamen sperare debes, populum ad tuum redditum consen-
 surum et patrem ad exquirendum te venturum esse; hoc
 enim profitebatur.

XVIII. Hæc ita mihi Charias nuntiavit. Quæ vero dein-
 cepts consecuta sunt et quo modo huc veni et qua fortuna
 sum usus, longiore indigent cum oratione tum tempore: et
 simul collacrimavit. Flebant quoque hospites, prætextu
 quidem illius calamitatis, re ipsa autem quisque suorum
 casuum memoria: neque desiissent a ploratu præ voluptate
 fletus, nisi quodammodo somnus advolans, lacrimas sedas-
 set. Et hi quidem ita se somno dederunt. Thyamis vero
 (hoc enim erat nomen præfecto prædonum) cum maxima
 parte noctis placide quievisset, quibusdam visis somnio-
 rum errantibus deinde perturbatus, repente somno solutus
 est et in solvendis illis laborans invigilabat meditationibus.
 Quo enim tempore galli canunt, sive ut ferunt naturali sensu
 conversionis, qua sol nobis appropinquat, ad dei saluta-
 tionem commoti, sive præ caliditate et motus atque escæ
 vehementi appetitu, una habitantes sua denuntiatione ad

ἐπιθυμίας, τοὺς συνοικοῦντας ἰδίῳ κηρύγματι ἐπὶ ἔργον ἐγείροντες, ὅναρ αὐτῷ θεῖον ἔρχεται τοιόνδε. Κατὰ τὴν Μέμφιν μὲν τὴν ἑαυτοῦ πόλιν, [καί] τὸν νεῶν τῆς Ἰσιδος ἐπερχόμενος λαμπάδων πυρὶ [τὸν] ὅλον ἐδόκει καταλάμπεσθαι· πεπλησθαι δὲ βωμούς μὲν καὶ ἐσχάρας ζώων παντοίων αἵματι διαβρόχους, προπύλαια δὲ καὶ περιδρόμους, ἀνθρώπων χρότου καὶ θορύβου συμμιγούς πάντα πληρούντων. Ἐπεὶ δὲ καὶ αὐτῶν ἐντὸς ἦκειν τῶν ἀνακτόρων, τὴν θεὸν ὑπαντῶσαν, ἐγγειρίζειν τε τὴν Χαρίκλειαν καὶ λέγειν, ὦ Θύαμι, τήνδε σοι τὴν παρθένον ἐγὼ παραδίδωμι, σὺ δ' ἔρῃν οὐχ ἔξεις, ἀλλ' ἄδικος ἔσῃ καὶ φονεύσεις τὴν ξένην· ἢ δ' οὐ φονευθήσεται. Ταῦθ' ὡς εἶδεν, ἀμυχάνως διήγε, τῇδε κακέισε τὸ δηλούμενον ὅτι ποτ' ἐστὶν ἀναστρέφειν. Ἦδ' ὁ ἀπειρηκὼς, ἔλκει πρὸς τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν τὴν ἐπιλυσιν. Τὸ μὲν γὰρ, ἔξεις καὶ οὐχ ἔξεις, γυναῖκα καὶ οὐκ ἐτι παρθένον ὑπετίθετο· τὸ δὲ, φονεύσεις, τὰς παρθένους τρώσεις εἰκάσεν, ὅφ' ὧν οὐκ ἀποθανεῖσθαι τὴν Χαρίκλειαν. Καὶ τὸ μὲν ὄναρ τοῦτον ἔφραζε τὸν τρόπον, οὕτως αὐτῷ τῆς ἐπιθυμίας ἐξηγουμένης.

16 Ἰθ' Ἄμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ, τοὺς τε πρώτους τῶν ὕφ' αὐτὸν ἦκειν ἐκέλευε καὶ λάφυρα, τὰ σκυλα σεμνότερον ὀνομάζων, φέρειν εἰς μέσους ἐπέταττε. Καὶ τὸν Κνήμωνα ὡς αὐτὸν μετεπέμπετο, ἄγειν καὶ τοὺς φρουρουμένους ἐντεταμένους. Ἐπεὶ δ' ἦγοντο, τίς ἄρα τύχη διαδέξεται ἡμᾶς, εἰδὼν καὶ πολλὰ τὸν Κνήμωνα ἰκέτευσεν εἴ τι δύναίτο συμπράττειν. Ὁ δ' ἐπηγγέλλετο καὶ θυμὸν ἔχειν ἀγαθὸν προὔτρεπεν· οὐ παντάπασι βάρβαρον εἶναι τὰ ἦθη τὸν λήσταρχον ἐγγυώμενος ἀλλ' ἔχειν τι καὶ ἡμερον, γένος τ' ὄντα τῶν ἐπὶ δόξης καὶ πρὸς ἀνάγκης τὸν παρόντα βίον ἐλόμενον. Ἐπεὶ δ' ἤχθησαν, ἤθροιστο δὲ καὶ ὁ λοιπὸς θμιλος, ἐπὶ τίνος ὑψηλοῦ προκαθίσας ἑαυτὸν ὁ Θύαμις καὶ τὴν νῆσον ἐκκλησίαν ἀποφῆνας καὶ τὰ λεγθισμένα φράζειν τὸν Κνήμωνα [καί] τοῖς αἰχμαλώτοις προστάξας, (συνή γὰρ ἦδη τὰ Αἰγυπτίων, ὁ δὲ Θύαμις οὐκ ἠκρίβου τὰ Ἑλλήνων) Ἄνδρες, ἔλεγε, συστρατιῶται, τὴν ἐμὴν ἐπίστασθε γνώμην ὅταν αἰεὶ κέκλημαι πρὸς ὑμᾶς. Ἐγὼ γὰρ, ὡς ἴστε, παῖς μὲν προφήτου τοῦ ἐν Μέμφει γεγονώς, ἀποτυχὼν δὲ τῆς ἱερουσύνης μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς ὑπαναχώρησιν, ἀδελφοῦ νεωτέρου ταύτην περелоμένου, ἐφ' ὑμᾶς τε καταφυγὼν, ἐφ' ᾧ γε τιμωρίαν μὲν λαβεῖν, τὴν τιμὴν δ' ἀπολαβεῖν καὶ τοῦ ἀρχειν ὑμῶν παρ' ὑμῶν ἀξιώθεις, εἰς τὴν δεῦρο διήγαγον, οὐδὲν τῶν πολλῶν ἐμαυτῷ πλέον ἀπονέμων· ἀλλ' εἴτε χρημάτων νέμεις, ἰσομοιρίαν ἡγάπησα· εἴτ' αἰχμαλώτων διάπρασις, εἰς τὸ κοινὸν κατέθηκα· προσήκειν ἡγούμενος τὸν οὕτω δὴ καλῶς ἐξηγούμενον τῶν μὲν ἔρῃν πλείστον μετέχειν τῶν δὲ πορίζομένων τὸ ἴσον· τῶν δ' ἀλίσκομένων τοὺς μὲν ἀνδράς ὑμῖν αὐτοῖς ἐγκαταλέγων, ὅσοι τι βρώμη σώματος ὠφελήσιν ἐμελλον, τοὺς δ' ἀσθενεστέρους ἀπεμπαλὼν· γυναικῶν δ' ὕβρεως ἀπείρατος, τὰς μὲν εὖ γεγονούσας ἢ χρημάτων ἀφείξ,

operas excitantes: tale quoddam insomnium divinitus illi apparuit. Memphi in urbe sua, templum Isis ingrediens visus est sibi videre totum facibus accensis resplendere; repletas vero esse omni genere animantium aras sanguine redundantes; vestibulum vero templi et circuitum, hominibus, strepitu et tumultu mixto omnia complentibus. Cum vero venisset in intimum templi adytum, deam obviam progressam, tradere sibi in manum Charicleam ac dicere: Thyami, hanc virginem tibi trado: verumtamen habens non habebis, sed iniquus eris et occides hospitem nec tamen illa occidetur. Haec ut vidit, angebatur animo, huc atque illuc id quod erat significatum quonam modo esset intelligendum, volvens. Postremo jam defessus, ad suam sententiam trahit explicationem: hoc quidem, habebis et non habebis, uxorem scilicet non amplius virginem arbitrabatur. At id, occides, hymenem vulnerabis, significare conjectabat: unde non morituram esse Charicleam. Ac somnium quidem hac ratione interpretabatur, sic illi cupiditate ipsius exponente.

XIX. Quamprimum autem dies illuxit, praecipuos qui sub ejus potestate fuerant venire jubebat et praedam spoliiorum nomine speciose appellans, in medium proferri imperabat et Cnemonem ad sese accersebat praecipiens ut eos, qui in custodia habebantur una adduceret. Cum autem ducerentur, Quenam excipiet nos fortuna, clamabant et vehementer Cnemonem orabant, ut si qua re posset eos adjuvaret. Ille vero pollicebatur et fidenti animo esse jubebat, non omnino barbarico ingenio esse praefectum affirmans sed habere aliquid mansuetudinis et comitatis utpote illustri genere natum et necessitate cogente tale genus vitae secutum. Postea vero quam adducti sunt et reliqua turba frequens convenit, cum in editiore quodam loco ante alios consedisset Thyamis, insulam autem concioni designasset, et ea quae dicturus esset Cnemonem captivis exponere jussisset, (intelligebat enim jam Aegyptium sermonem, Thyamis autem non exacte noverat Graecum) Commilitones mei, dicebat, animum meum, quo semper erga vos fuerim, nostis. Ego enim, ut scitis, cum essem filius antistitis Memphitici, frustratus dignitate sacerdotii, eo quod frater minor natus post patris discessum eam mihi contra leges ademit, cum ad vos confugissem, ut injuriam ulcisci et pristinam dignitatem recuperare possem, munere imperandi mihi vestris suffragiis delato, hactenus vobiscum vitam egi, nihil mihi praeter ceteris ex multitudine praecipui tribuens. Sed, seu pecuniae distribuendae fuerant, aequalitatem amavi: seu captivi divenditi, summam in medium attuli, judicans ejus qui praecclare velit imperare muneris esse, ut ipse plurimas res gerat, partorum cum aliis aequaliter sit particeps. Ex captis vero, viros quidem vobis adjudicabam semper, qui robore corporis usui erant futuri: imbecilliores divendebam. Injuriae autem in mulieres prorsus sum expers, cum ingenuas aut pecunia redemptas aut

ἢ τῆς τύχης μόνης οἰκτεῖρων, τὰς δ' ἐλάττους καὶ ἀς δουλεύειν οὐχὶ αἰχμαλωσία μᾶλλον ἀλλὰ συνήθεια κατηνάγκαζε, θεραπαίνας ἐκάστοις διανέμων. Τὸ δὲ νῦν παρὸν, ἐν τι τῶν λαφύρων αὐτῷ παρ' ὑμῶν, τὴν κόρην ταυτηνὴν τὴν ξένην· ἣν δυνατὸν ἐμαυτῷ με δοῦναι, βέλτιον παρὰ τοῦ κοινοῦ λαβεῖν ἡγοῦμαι. Καὶ γὰρ εὐθες, τὴν αἰχμαλωτὸν βιασάμενον, ἀκόντων τι τῶν φίλων φαίνεται διαπραττόμενον. Ἀλλὰ [καί] ταύτην αὐτῷ παρ' ὑμῶν οὐ προῖκα τὴν χάριν ἀλλ' ἀντιδόους τὸ μηδὲν αὐτὸς τῶν ἄλλων τῆς λείας μεταλαβεῖν. Ἐπειδὴ γὰρ τὴν πάνδημον Ἀφροδίτην τὸ προφητικὸν ἀτιμάζει γένος, οὐ τῆς καθ' ἡδονὴν χρείας ἀλλὰ τῆς εἰς διαδοχὴν σποράς, τήνδε ἐμαυτῷ γενέσθαι διεσκεψάμεν.

15 Κ'. Ἐγὼ δὲ καὶ τὰς αἰτίας ὑμῖν ἀπολογίσασθαι βούλομαι. Πρῶτον μὲν εὐγενὴς εἶναι μοι δοκεῖ. Τεκμαίρομαι δὲ τῷ τ' ἀμφ' αὐτὴν εὐρεθέντι πλούτῳ καὶ ὅτι πρὸς τὰς παρούσας οὐκ ἐνέδωκε συμφορὰς ἀλλὰ τὸ φρόνημα πρὸς τὴν ἐξ ἀρχῆς ἀναφέρει τύχην. Ἐπειτα τὴν ψυχὴν ἀγαθὴν τε καὶ σώφρονα στοχάζομαι. Εἰ γὰρ εὐμορφία νικῶσα τὰς πάσας, αἰδοῖ τοῦ βλέμμα-
20 τος καὶ τοὺς ὁρῶντας καταστέλλει πρὸς τὸ σεμνότερον, πῶς οὐ τὴν βελτίονα περὶ αὐτῆς εἰκότως παρίστησι φαντασίαν; ὃ δὲ μέγιστόν ἐστι τῶν εἰρημένων, ἱέρεια θεῶν τινος εἶναι μοι φαίνεται. Τὴν γοῦν ἱερὰν στολὴν καὶ τὰ στέμματα μεθεῖναι καὶ δυστυγῶσα δεινὸν καὶ οὐ θεμιτὸν ἡγεῖται.

ΚΑ'. Τίς οὖν γένοιτο' ἄν, ὃ παρόντες, γάμος ἀρ-
μοδιώτερος, τοῦ προφητικοῦ τὴν ἱερωμένην λαμβάνον-
25 τος; Ἐπευφήμησαν ἅπαντες καὶ γαμεῖν ἐπ' αἰαίοις ἐκέλευον. Ὁ δ' ἀναλαβὼν τὸν λόγον, Ὑμῖν μὲν ἔγωγε τὴν χάριν, ἔφη, εἰκότα δ' ἂν ποιοῖμεν, εἰ καὶ τὴν γνώ-
μην, ὅπως ἔχει πρὸς τοῦτο, τῆς κόρης μάθοιμεν. Εἰ μὲν γὰρ ἔδει τῷ τῆς ἀρχῆς ἀποχρησασθαι νόμῳ, πάν-
30 τως ἐξήκει μοι τὸ βούλεσθαι· βιάζεσθαι γὰρ οἷς ἐξόν τὸ πυνθάνεσθαι περιττόν. Εἰ δὲ γάμος, τὸ γινώσκον τὸ παρ' ἀμφοτέρων βούλημα συννεύειν ἀναγκαῖον. Καὶ ἀποστρέψας τὸν λόγον, Πῶς οὖν ἔχεις, ὃ κόρη,
πρὸς τὸ συνοικεῖν ἡμῖν, διηρώτα. Καὶ ἅμα τίνες εἶεν
40 καὶ ἐκ τίνων φράζειν ἐκέλευεν. Ἡ δὲ πολὺν τινα χρό-
νον τῇ γῇ τὸ βλέμμα προσερείσασα καὶ πυκνὰ τὴν κεφαλὴν ἐπισείσασα λόγον τινὰ καὶ ἐννοίας ἀθροίζειν ἰόρκει καὶ δὴ ποτε πρὸς τὸν Θύαμιν ἀντωπῆσασα καὶ πλέον ἢ πρότερον αὐτὸν τῷ κάλλει καταστράψασα, καὶ
50 γὰρ πεφοίνικτο τὴν παρειὰν ὑπὸ τῶν ἐνθυμημάτων πλέον ἢ συνήθες καὶ τὸ βλέμμα κεκίνητο πρὸς τὸ γοργότερον, ἐρμηνεύοντος τοῦ Κνήμωτος, Μᾶλλον, ἔφη, ὃ μὲν λόγος ἤρμαζεν ἀδελφῷ τῷ ἐμῷ Θεαγέ-
νει τούτῳ, πρέπειν γὰρ οἷμαι γυναικὶ μὲν σιγὴν
60 ἀνδρὶ δ' ἀπόκρισιν ἐν ἀνδράσιν. ΚΒ'. Ἐπειδὴ δὲ κῆμοι λόγου μετεδῶκατε καὶ τοῦτο πρῶτον ἐνδείγμα φίλων προπίας παρέχσθε, τὸ πειθοῖ μᾶλλον ἢ βίᾳ τῶν δικαίων πειρᾶσθαι τυγχάνειν, ἄλλως τε διότι τὸ πᾶν εἰς ἐμὴ τείνει τῶν εἰρημένων, ἐκβαίνειν ἀναγκάζεται

ipsius fortunæ commiseratione adductus dimitterem; inferioris vero conditionis, quas non tam jus belli captivas quam consuetudo servire cogeat, singulis ad obsequia distribuerem. In praesentia vero, unum tantum ex reliquis spoliis peto a vobis, hanc peregrinam virginem. Quam cum possem mihi ipse dare, melius me facturum existimo, si communi consensu vestro accepero. Stultum est enim captivæ vi allata invitis amicis videri aliquid facere conari. Sed hoc a vobis peto beneficium non gratis sed ita vos vicissim remunerans ut reliquiarum rerum ex praeda particeps non sim futurus. Cum enim vulgarem Venerem despiciat propheticum genus, non ad voluptatis usum sed ad propagationem sobolis hanc mihi adungere constitui.

XX. Atque ipsas causas, quibus sum ad id adductus vobis recensere volo. Primum mihi bono genere nata esse videtur. Ejus rei conjecturam facio cum ex his opibus quæ circa illam reperiuntur sunt, tum quod neutiquam calamitatibus fracta est sed inde usque ab initio animos contra fortunam attollit. Deinde indolem et ingenium probum et modestum certis argumentis perspicio. Si enim forma superat omnes et ad spectus verecundia etiam illam intuentes ad gravitatem quandam invitat, an non egregiam quoque de se existimationem merito relinquet? Quodque omnium eorum, quæ dicta sunt, maximum est, sacerdos cujusdam deæ videtur esse. Sacram igitur stolam et coronas etiam in adversa fortuna dimittere intolerabile et nefas sibi esse ducit.

XXI. Num quod igitur conjugium, o vos qui adestis, hoc convenientius esse potest, homine prophético dicatam deo ducente? Approbarunt omnes et matrimonium inire bonis avibus jubebant. At ille, Vobis quidem, inquit, habeo gratiam, ceterum convenienter praesenti instituto fecerimus, si quæ sit puellæ hac de re sententia cognoverimus. Si enim imperii lege utendum fuisset, prorsus mihi velle suffecisset. Quibus enim vi cogere licet, percunctari supervacaneum est. Verum cum nunc de legitimo agatur conjugio; utriusque voluntatem congruere necesse est. Et cum convertisset sermonem: Quo igitur animo accipis id, o virgo, quod de conjugio nobiscum ineundo proponitur, interrogabat: et simul quinam essent et a quibus oriundi, dicere jubebat. At illa, cum longo tempore vultu humi defixo stetisset, subinde caput commovens, orationem quamdam et sententias praemeditari videbatur. Tandem Thyamidem contuita et plus quam antea pulchritudine tanquam fulgore quodam obruens, (rubore enim solito magis, prae intentione cogitationis, illi genæ suffusæ fuerant et oculi quodam modo vehementius et acrius sese intenderant) interpretante Cnemone, Conveniebat, inquit, potius, fratri huic meo Theageni oratio. Decere enim puto mulierem silentium, virum vero agere cum viris. — XXII. Cum vero mihi dicendi potestatem feceritis, et hoc primum humanitatis indicium exhibueritis, ut suadendo potius quam vi id quod æquum est oblinere conemini, maxime cum omnia quæ sunt dicta in me potissimum dirigantur; egredi

τοὺς ἐμαυτῆς τε καὶ παρθένων νόμους καὶ πρὸς τὴν
 πειῦσιν τοῦ κρατοῦντος ἀποκρίνασθαι περὶ γάμου καὶ
 ταῦτ' ἐν ὁμίλῳ τοσούτων ἀνδρῶν. Ἔστι δὲ τὰ περὶ
 ἡμῶν τοιαῦτα. Ἦνός μὲν ἐσμὲν Ἴωνες, Ἐφεσίων δὲ
 5 τὰ πρῶτα γεγονότες καὶ ἀμφιθαλεῖς ὄντες, νόμου τοὺς
 τοιοῦτους καλοῦντος ἱερατεύειν, ἐγὼ μὲν Ἀρτέμιδος
 Ἀπολλωνος δ' ὁ ἐμὸς ἀδελφὸς οὗτος ἐλάχομεν. Ἐπε-
 τείου δὲ τῆς τιμῆς οὐσης καὶ τοῦ χρόνου πληρουμένου,
 θεωρίαν εἰς Δῆλον ἤγομεν ἔνθα μουσικούς τε καὶ γυμ-
 10 νικούς ἀγῶνας διαθήσεσθαι καὶ τὴν ἱερωπύνην ἀποθή-
 σεσθαι κατὰ τὴν πάτριον ἡμέλλομεν. Ὀλκὰς οὖν ἐπλη-
 ρῶτο χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου καὶ ἐσθήτων καὶ τῶν
 ἄλλων ὅσα πρὸς τοὺς ἀγῶνας καὶ τὴν ἀνδνημὸν
 εὐωχίαν ἐπαρκέσειν ἡμελλε. Καὶ ἀνηγόμεθα τῶν μὲν
 15 πατέρων γῆρας τε προηκόντων καὶ δέει τοῦ πλοῦ καὶ
 τῆς θαλάττης οἴκαδε καταμεινάντων, ἄλλων δὲ πολιτῶν
 εἰς πλῆθος τῶν μὲν κατὰ τὴν αὐτὴν ὁλκάδα συνεισδάν-
 των, τῶν δὲ σκάρεσιν ἰδίῳις χρωμένων. Ἐπεὶ δὲ τὸ
 πολὺ τοῦ πλοῦ διήνυστο, κλυθώντιον ἀθρόον ἐμπεσὼν καὶ
 20 ἄνεμος ἐξώστης καὶ λαίλαπες συμμιγεῖς καὶ πρηστῆ-
 ρες τὴν θάλατταν καταιγίζουσαι τὴν ναῦν τοῦ εὐθέως
 παραφέρουσι, τοῦ κυβερνήτου πρὸς τὸ ὑπερβάλλον
 κακὸν ἐνδόντος καὶ τῷ βιαίῳ τῆς ὁλκάδος ἐκσάντος καὶ
 τῇ τύχῃ κυβερνᾶν ἐπιτρέψαντος. Ἠγόμεθα οὖν ὑπὸ
 25 τοῦ αἰὲ πνέοντος ἡμέρας μὲν ἑπτὰ νύκτας δ' ἴσας καὶ
 τέλος εἰς τὴν ἀκτὴν ἐξωκείλαμεν ἔνθα πρὸς ἡμῶν ἐάλω-
 μεν· οὗ καὶ τὸν πλοῦν ἐωράκατε φόνον, τῶν ναυτῶν
 ἡμῖν παρὰ τὴν εὐωχίαν ἣν ἐπὶ σωτηρίοις ἤγομεν ἐπι-
 θεμένων, ἀνελεῖν τε διὰ τὰ χρήματα βουλευσαμένων,
 30 ἕως σὺν πολλῷ τῷ κακῷ καὶ ἀλέθρῳ τῶν οἰκείων ὁμοῦ
 πάντων, αὐτῶν δ' ἐκείνων ὀλλύντων τε καὶ ὀλλυμένων,
 ἐπεκρατήσαμεν ἐξ ἀπάντων, (ὥς μὴ ποτ' ὄφελον)
 οἰκτρὸν περισθύνοντες λείψανον, ἐν μόνον ἐν δυστυχί-
 μασι εὐπραγοῦντες ὅτι θεῶν τις εἰς χεῖρας τὰς ἡμε-
 35 τέρας ἤγαγε καὶ οἱ περὶ θανάτου δεδιότες, περὶ γά-
 μου σκοπεῖν ἐπετράπημεν· ὃν οὐ βούλομαι κατ' οὐδένα
 τρόπον ἀρνήσασθαι. Τό τε γὰρ αἰχμάλωτον οὖσαν
 τῆς τοῦ κρατοῦντος εὐνῆς ἀξιοῦσθαι, πᾶσαν εὐδαίμονα
 τύχην ὑπερβέβηκε. Τό τε θεοῖς ἀνακειμένην προφή-
 40 του παιδὶ καὶ μετ' ὀλίγον θεοῦ νεύοντος καὶ προφήτῃ
 συνοικεῖν οὐ παντάπασιν ἔοικεν εἶναι τῆς ἐκ τοῦ θεοῦ
 κηδεμονίας ἄμοιρον. Ἐν μόνον αἰτῶ, καὶ ὅς, ὦ
 Θύαμι· συγχώρησον εἰς ἄστυ με πρότερον ἔλθοῦσαν
 ἢ ἔνθα βωμὸς ἢ ναὸς Ἀπολλωνίῳ νενομίσται, τὴν ἱερω-
 45 σύνην καὶ τὰ ταύτης ἀποθέσθαι σύμβολα. Βέλτιον
 μὲν εἰς Μέμφιν ὅταν καὶ τὴν τιμὴν ἀνακτῆσθαι τῆς
 προφητείας· οὕτω καὶ ὁ γάμος εὐθυμότερον (ἂν)
 ἄγοιτο, νίκη συναπτόμενος καὶ ἐπὶ κατορθουμένοις τε-
 λούμενος. Εἰ δὲ καὶ πρότερον, ἐν σοὶ καταλείπω τὴν
 50 σκέψιν. Μόνον τελεσθεῖ μοι τὰ πάτρια πρότερον·
 καὶ οἷδ' ὥς ἐπινεύσεις, ἱεροῖς τ' ἐκ παίδων, ὥς φῆς,
 ἀνακείμενος, καὶ τὸ περὶ τοὺς θεοὺς ὅσων ἀποσεμνύνων.
 ΚΙ'. Καὶ ἡ μὲν ἐνταῦθα τῶν λόγων ἐπαύσατο
 ἀπαρῶν δ' ἤρξατο. Τῶν δὲ παρόντων οἱ μὲν ἄλλοι

cogor ex his legibus quas mihi ipsa praescripsi, quæque vir-
 ginum sunt propriae, et ad interrogationem victoris re-
 spondebo, in tanta tot virorum frequentia. Igitur nostrae
 rationes sic se habent. Nazione Iones sumus, Ephesi ex
 illustri familia nati. Cum autem pubertatis annos ingressi
 essemus, lege tales ad sacerdotii munus vocante, ego Dianæ,
 frater autem hic meus Apollinis designatus est sacerdos.
 Ceterum cum sit annuus honor et tempus impleretur, pro-
 fecti sumus in Delum cum sacro apparatu, ibi musicos et
 gymnicos ludos exhibituri et sacerdotium more et instituto
 majorum deposituri. Quamobrem navis onerabatur auro
 et argento et vestibus et aliis rebus necessariis, quantum ad
 ludorum apparatus et epulas populo publice instruendas
 satis esse videbatur. Solvebamus igitur ex portu, cum
 parentes tum ob ætatem proveciores, tum ob metum na-
 vigationis et jactationis in mari, domi mansissent, porro
 alii cives, magna frequentia, pars eandem navem conscen-
 dissent, pars suis navigiis uterentur. Postquam autem
 maxima pars navigationis confecta est, improvise tempes-
 tas orta, et ventus vehemens, turbinesque mixti et pres-
 teres mare concitantes, navem a proposito cursu abripiunt;
 cum gubernator magnitudine mali superatus remisisset et
 tempestatis violentia e navigio excessisset, fortunæque gu-
 bernationem permisisset. Ferebamur igitur continuo venti
 flatu dies septem et noctes totidem. Ad extremum in litus
 ejecti sumus quo in loco nos cepistis atque etiam magnam
 conspexistis stragem. Ubi cum nautæ super convivium,
 quod propter salutem, quæ nobis contigerat, agitabamus,
 nos aggressi essent et propter pecuniam interimere statuis-
 sent, non sine jactura omnium amicorum ac necessarior-
 um et illorum pariter internecione cadentium et caden-
 tium, soli victoriam obtinuimus et servati sumus; quod
 utinam non accidisset, miserae reliquiae. Hoc nomine
 tamen in adversa fortuna felices sumus, quod in manus
 vestras deus aliquis nos adduxit et quod iis qui mortem
 metuebant de conjugio deliberandi facultas est data, quod
 neutiquam recusare volo. Nam cum captivam victoris
 thalamo dignam judicari, omnem superet felicitatem; tum
 diis dicatam, cum antistiti filio, paullo post etiam annuente
 deo antistite, cohabitare, omnino singulari providentia
 divina vacare non videtur. Unum tantum ut mihi largia-
 ris, Thyami, a te peto. Permite, me primum, cum in
 civitatem venero, vel eo ubi ara Apollini aut templum di-
 catum sit, sacerdotium et ejus indicia deponere. Commo-
 dius quidem esset Memphi, cum recuperasses antistiti digni-
 tatem. Eo enim pacto eveniret, ut nuptiae, cum victo-
 ria conjunctae et post res bene gestas celebratae essent hi-
 liores. Verumtamen, an id prius fieri debeat, tuo re-
 linquo arbitrio: tantum a me patrii ritus ante perficiantur.
 Scio autem, te assensurum esse, qui et a puero, ut
 ais, sacris rebus sis destinatus et graviter ac pie de diis
 sentias.

XXIII. Illa quidem post hæc dicendi finem, lacrimarum
 vero fecit initium. At omnes alii qui aderant collaudare et

πάντες ἐπὶ πῶς καὶ πρᾶττειν οὕτως ἐκέλευόν τε καὶ ἱστοίως ἔχειν ἐδόκουν. Ἐπὶ δὲ καὶ ὁ Θύαμις ἐκὼν τε τὸ μέρος καὶ ἄκων, ὑπὸ μὲν τῆς περὶ τὴν Χαρίκλειαν ἐπιθυμίας καὶ τὴν παροῦσαν ὥραν, ἀπέραντον χρόνου μῆκος εἰς ὑπέρθεσιν ἡγούμενος, ὑπὸ δὲ τῶν λόγων, ὥσπερ τινὸς σειρήνος κεκληγμένος καὶ πρὸς τὸ πείθεσθαι κατηναγκασμένος· ἅμα δὲ τι καὶ πρὸς τὸ ἐνύπνιον ἀναφέρειν καὶ τὸν γάμον κατὰ τὴν Μέμφιν ἔσεσθαι καταπιστεύων· καὶ διαλύει μὲν τὸν σύλλογον, τὴν λείαν

10 πρότερον διανείμας, πολλὰ τῶν ἐξαίρετων αὐτὸς ἔχοντι παραχωρούντων κομισάμενος.

ΚΔ'. Ἐπιστέλλει δ' εἰς δεκάτην ἡντρεπισμένους εἶναι, τὴν ὁρμὴν ὡς ἐπὶ τὴν Μέμφιν ποιησάμενους. Τοῖς δ' Ἑλλήσι τὴν προτέραν ἀπεκλήρου σκηνὴν. 15 Συνεσκήνου δ' αὐτοῖς καὶ ὁ Κνήμων αὖθις ἐκ προστάγματος, οὐ φρουρὸς ἔτι τὸ ἐντεῦθεν ἀλλὰ συνόμιλος ἀποδεδειγμένος καὶ δίαίταν τε τὴν ἀβροτέραν τῆς οὔσης παρείχεν ὁ Θύαμις, καὶ πῃ καὶ τὸν Θεαγένην εἰς αἰδῶ τῆς ἀδελφῆς ὁμοδίατον ἐποιεῖτο. Αὐτὴν δὲ 20 τὴν Χαρίκλειαν οὐδὲ ὄραν τὰ πολλὰ διεγνώκει, τοῦ μὴ τὴν θέαν ὑπέκκαυμα γίνεσθαι τοῦ ἐγκειμένου πόθου καὶ πρᾶξαι τι παρὰ τὰ δόξαντα καὶ προδηλωθέντα κατανγκασθεῖν. Καὶ ὁ μὲν Θύαμις ἐκ τούτων παρητεῖτο τὴν ὄψιν τῆς κόρης, οὐ δυνατόν βλέπειν θ' ἅμα καὶ σωφρονεῖν ἡγούμενος. Ὁ δὲ Κνήμων ἐπειδὴ τά- 25 χιστα πάντες ἐκποδὸν ἦσαν ἄλλος κατ' ἄλλο τῆς λίμνης καταδύντες, ἦν τῷ Θεαγένει βοτάνην ὑπέσχετο τῇ προτεραίᾳ μαστεύων ὀλίγον τῆς λίμνης ἀποθὲν ἐπορεύετο.

ΚΕ'. Κἂν τούτῳ σχολῆς ἐπιλαθόμενος ὁ Θεαγένης ἐδάκρυε τε καὶ ἀνῳίωζε, πρὸς μὲν τὴν Χαρίκλειαν οὐδ' ὅτι οὖν διαλεγόμενος, θεοῦ δὲ συνεχῶς ἐπικαλούμενος μάρτυρας. Τῆς δὲ, εἰ τὰ συνήθη καὶ κοινὰ ταῦτα θορῇ πυνθανομένης, ἢ εἰ μὴ τι πεπόνθοι και- 30 νότερον· Καὶ τί δ' ἂν γένοιτο, ὁ Θεαγένης ἔφη, καινότερον, ἢ τί ἀθεμιστότερον ἢ ὅρκων μὲν καὶ σπονδῶν παραδαινομένων, Χαρίκλειας δὲ λήθην ἐμοῦ λαθούσης, καὶ πρὸς ἄλλων γάμους ἐπινευούσης; Εὐφύμησον, ἔφη ἡ κόρη, μηδὲ μοι γίγνου τῶν συμφορῶν βαρύτερος, μηδὲ 40 τοσαύτην ἔχων ἐκ τῶν παρελθόντων τὴν κατ' ἐμοῦ διὰ τῶν ἔργων δοκιμασίαν, ἐκ λόγων ἐπικαίρων καὶ πρὸς τι χρεῖωδες εἰρημένων, ἄγε δι' ὑποψίας· εἰ δὲ μὴ γίνε- ται τοῦναντίον καὶ μᾶλλον αὐτὸς μεταβάλλεσθαι δοῖς ἢ μεταβαλλομένην εὐρήσεις. Ἐγὼ γὰρ δυστυχεῖν 45 μὲν οὐκ ἄρνούμαι, μὴ σωφρονεῖν δὲ, οὐδὲν οὕτω βίαιον ὥστε με μεταπεισθῆναι. Ἐν μόνον οἶδα μὴ σωφρο- νοῦσα τὸν ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ σοι πόθον ἀλλὰ καὶ τούτον ἐννο- μόν. Οὐ γὰρ ὡς ἐραστῇ πειθομένη, ἀλλ' ὡς ἀνδρὶ συνθεμένη τότε πρῶτον ἐμαυτὴν ἐπέδωκα καὶ εἰς δεῦρο 50 διετέλεσα καθαρὰν ἐμαυτὴν καὶ ἀπὸ σῆς ὁμιλίας φω- λάττουσα, πολλάκις μὲν ἐπιχειροῦντα διωσαμένη, τὸν δ' ἐξ ἀρχῆς ἡμῖν συγχείμενόν τε καὶ ἐνώμστον ἐπὶ πᾶσι γάμον, ἐνθεσμον, εἰ πῃ γένοιτο, περισκοπούσα. Πῶς οὖν οὐκ ἂν εἴης ἀποπος, εἰ τὸν βάρβαρόν με τοῦ Ἑλ-

HELIODORUS.

sic facere jubere et se paratos esse ad omnia exsequenda clamore promittere. Approbat et Thyamis, partim volens, partim invitus. Nam prae cupiditate qua incendebatur erga Charicleam etiam illam horam, qua haec gerebantur, infinitum esse tempus dilationis ducebat. Rursus autem illius oratione tanquam alicujus Sirenis cantu demulcebatur et ad assensionem impellebatur: simul etiam aliquid ad somnium referebat, Memphi nuptias celebratum iri credens. Praeda deinde distributa solvit concionem, multa ipse praecipuis ex rebus, sponte illi concedentibus aliis, auferens.

XXIV. Porro mandat in decimum diem paratos esse, tanquam Memphim iter habituros. Graecis autem idem, quod antea, tabernaculum attribuebat. Atque aderat rursus una in eodem tabernaculo Cnemon, jussu Thyamidis, non amplius custodiae sed colloqui causa adhibitus et cibum lautiorum quam quo ipse utebatur praebere Thyamis: atque etiam Theagenem, sororis reverentia, ejusdem victus participem faciebat. Ipsam vero Charicleam ne adspicere quidem saepius constituerat, ne adspectus inflammaret vehementem desiderium quod illum excruciebat, atque ita aliquid contra ea quae communi consensu decreta fuerant, quaeque jam sunt commemorata, facere cogeretur. Thyamis igitur has ob causas adspectum virginis defugiebat; haudquaquam fieri posse ut simul adspicere quis et intra temperantiae metas continere se possit existimans. Cnemon autem, simulatque omnes dilapsi sunt, alius aliud in lacu latibulum subeuntes, herbam, quam pridie Theageni promiserat, quassitum ibat aliquantum a lacu.

XXV. Sub hoc tempus vacationem nactus Theagenes flebat et ejulabat, cum Chariclea quidem nihil omnino loquens, ceterum sine intermissione deos contestans. Hac vero quarante numquid solito more communem tantum fortunam deploraret, an etiam novi aliquid illi accidisset? Quid autem, inquit Theagenes, tam novum aut magis contra fas fieri possit, quam cum iurandum et pacta violantur? Chariclea vero mei oblita est et alienum approbat conjugium. Di meliora, inquit virgo: neque mihi sis calamitatibus meis gravior, neve, cum multis argumentis, rebus ipsis comprobatis, quo sim animo erga te, antea sis expertus, ex sermone ad tempus accommodato et in aliquem usum prolato, de me quidpiam suspiceris: nisi contrarium potius eveniat et tu facilius sententiam mutes quam me de sententia discessisse comperias. Ego enim non defugio, neque deprecor calamitatem: verum ut non caste vivam nihil est tam violentum quo pertrahi possim. In uno me tantum scio moderatam non esse, nimirum in amore, quo te ab initio complexa sum, verumtamen hoc quoque legitimo et honesto. Non enim tanquam amatori obtemperans, sed veluti cum viro principio pacta, tradidi me tibi et ad hoc usque tempus caste consuetudinis expertem asseravi, saepius tentantem repellens et conjugii, quod a primo inter nos est constitutum et jurejurando post omnia stabili- tum, occasionem, sicubi legitime contrahi posset, circum-

ληνος, τὸν ληστὴν τοῦ ἐρωμένου πιστεύουσιν ἐπιπροσθεν
 αἰεῖν; Τί οὖν ἐβούλετό σοι τὰ τῆς καλῆς δημογορίας
 ἐκείνης, ἔφη ὁ Θεαγένης. Τὸ μὲν γὰρ ἀδελφόν με
 σαυτῆς ἀναπλάττειν, σοφὸν εἰς ὑπερβολὴν καὶ πόρρω
 5 τὸν Θύαμιν τῆς ζηλοτυπίας τῆς ἐφ' ἡμῖν ἀπάγον καὶ
 συνείναι ἡμᾶς ἀλλήλοις ἀδελῶς παρασκευάζον. Συνήν
 καὶ τῆς Ἰωνίας καὶ τῆς κατὰ τὴν Δῆλον πλάνης, ὅτι
 τῶν ὄντων ἦν καὶ ἀληθῶν ἐπικαλύμματα καὶ πλάνην
 τῷ ὄντι τοῖς ἀκούουσιν ἐπάγοντα. ΚΓ'. Τὸ δ' ἐτοί-
 10 μως οὕτω ἐπινεύειν τὸν γάμον, καὶ συντίθεσθαι διαρ-
 ρήδην καὶ καιρὸν ὀρίζειν ταῦτα συμβάλλειν οὐτ'
 ἐδυνάμην οὐτ' ἐβουλόμην. Εὐχόμεν δὲ καταδύνα-
 ῖν μᾶλλον ἢ τοιαύτην ἐπιθεῖν τῶν ἐπὶ σοι πόνων τε καὶ
 ἐλπίδων τὴν τελευτήν. Καὶ ἡ Χαρίκλεια περιβα-
 15 λούσα τὸν Θεαγένην καὶ μυρία φυλήσασα καὶ διά-
 βροχον ποιήσασα τοῖς δάκρυσιν, Ὡς ἤδιστα, ἔφη, δέ-
 χομαί σου τοὺς ἐπ' ἐμοὶ τούτους τοὺς φόβους. Εὐδη-
 λος γὰρ εἴ κακ' αὐτῶν, μὴ ὀκλάσας τὸν ἐπ' ἐμοὶ πόθον
 ὑπὸ τῶν πολλῶν συμφορῶν. Ἀλλ' εὖ ἴσθι, Θεάγενης,
 20 οὐδ' ἂν τὸ παρὸν τοῦτ' ἀλλήλοις διελεγόμεθα, μὴ τού-
 τῳ οὕτως ἐπηγγελμένον. Ὁρμὴν γὰρ, ὥς οἶσθα,
 κρατούσης ἐπιθυμίας μάχη μὲν ἀντίτυπος ἐπιτείνει,
 λόγος δ' εἰκὼν καὶ πρὸς τὸ βούλημα συντρέχων τὴν
 πρώτην καὶ ζέουσιν φορὰν ἔστειλε καὶ τὸ κάτοξυ τῆς
 25 ὀρέξεως τῷ ἡδέϊ τῆς ἐπαγγελίας κατεύνασε. Πρώ-
 την γὰρ, ὥς οἶμαι, πείραν οἱ ἀγριώτερον ἐρῶντες
 τὴν ὑπόσχεσιν νομίζουσι καὶ κρατεῖν ἀπὸ τῆς ἐπαγγε-
 λίας ἡγούμενοι, βρότερον διάγουσιν ἐπὶ τῶν ἐλπί-
 δων σαλεύοντες. Ἄ δὲ καὶ αὕτη προμηθευμένη τοῖς
 30 λόγοις ἐμαυτὴν ἐξεδόμην, θεοῖς τὰ ἐξῆς ἐπιτρέψασα καὶ
 δαίμονι τῷ τὴν ἀρχὴν λαχόντι τὸν ἡμέτερον ἐπιτροπεύειν
 ἔρωτα. Πολλὰ μὲν ἡμέρα καὶ δύο πολλάκις ἔδωσαν
 τῶν εἰς σωτηρίαν καὶ τύχαι παρέσχον ἢ βουλαῖς ἀνθρω-
 ποι μυρία οὐκ ἐξεῦρον. Τούτῳ τοι καὶ αὕτη τὸ παρὸν
 35 ἐπινοίας ὑπερεθέμην, τὰ πρόδηλα τοῖς ἀδελφοῖς δια-
 κρουσασμένη. Φυλακτέον οὖν, ὦ γλυκύτατε, καθά-
 περ πάλαισμα τὸ πλάσμα καὶ σιγητέον οὐ πρὸς τοὺς
 ἄλλους μόνον ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸν (τὸν) Κνήμιον.
 Φιλάνθρωπος μὲν γὰρ ἐστὶ περὶ ἡμᾶς καὶ Ἑλλήν ἄλλ'
 40 αἰχμαλώτης καὶ τῷ κρατοῦντι πλέον, ἂν οὕτω τύχῃ,
 χαριούμενος. Οὐτε γὰρ φιλίας χρόνος, οὐτ' ἀγχιτείας
 θεσμός, ἐνέχυρον ὑμῖν ἀκριβὲς τῆς πίστεως αὐτοῦ τῆς
 περὶ ἡμᾶς δίδωσι. Διὸ καὶ ἐκ τίνος ὑπονοίας ἐπι-
 ψάυσῃ ποτὲ τῶν ἡμετέρων, ἀρνητέον τὴν πρώτην.
 45 Καλὸν γάρ ποτε καὶ τὸ ψεῦδος ὅταν ὠφελῶν τοὺς λέ-
 γοντας μᾶλλον καταβλάπτῃ τοὺς ἀκούοντας.

ΚΖ'. Ταῦτα τῆς Χαρίκλειας καὶ τοιαῦτα πρὸς τὸ
 βέλτιστον ὑποτιθεμένης, ὁ Κνήμιον εἰστρέγει λίαν
 ἐσπουδασμένος καὶ πολλὴν ἐκ τῶν ὄψεων θόρυβον ἐπαγ-
 50 γελλόμενος, καὶ Ὡ Θεάγενης τὴν μὲν πόαν ἤκω σοι
 φέρων, εἰλεγε, καὶ θεράπευε τὰς πληγὰς ἐπιθέμενος,
 γρῆ δὲ πρὸς ἕτερα τράύματα καὶ φόνους ἴσους εἶναι
 παρεσκευασμένους. Τοῦ δὲ σαφέστερον ὅ τι λέγει
 δηλοῦν ἱκετεύοντος, Οὐ καιρὸς, ἔφη, τὸ παρὸν ἀκούειν,

spiciens. Porro considera, quam sis ineptus, si me barba-
 rum Græco, prædonem ei quem amo anteferre putes.
 Quid autem sibi volebant illa, quæ in præclara illa concione
 sunt a te recitata, inquit Theagenes. Nam quod me fra-
 trem tuum esse finxisti, perquam sapiens inventum est et
 procul Thyamim abducens a zelotypia nostri amoris atque
 efficiens ut nobis una esse tuto liceat. Intelligebam, quor-
 sum tenderent et illa quæ de Ionia et de errore circa Delum
 dicebantur. Erant enim verarum rerum involucra et re-
 vera audientes in errorem inducentia. XXVI. Ceterum
 tam prompte conjugium approbare, et pacisci palam et tem-
 pus præscribere, hæc quid significarent conficere nec pote-
 ram nec volebam. Optabam autem, ut hiatus terræ absor-
 beret potius quam talem laborum propter te susceptorum
 et spei exitum adspicerem. Chariclea, Theagenem am-
 plexa et sexcenties exosculata et profusis lacrimis humec-
 tans, Quam suaviter, inquit, mihi accidit hæc formido
 quam mea causa sustines! Hinc enim declaras, quod non
 labascas in amore erga me, quamvis multis calamitatibus
 incumbantibus. Ceterum certo scito, Theagenes, quod ne-
 que in præsentia nobiscum sermones contulisset, nisi
 hæc ita promissa fuissent. Vim enim, ut scis, vehementis
 cupiditatis tergiversatio contrario nixu intendit: oratio vero
 cedens et ad motum voluntatis appositā primum ardentem-
 que impetum sedare et concitatam appetitionem suavitate
 pollicitationis consopire solet. Primum siquidem, ut puto,
 periculum, qui vehementius amant, promissionem esse
 existimant et, se potiri post promissa putantes, tranquilliori
 sunt animo, spe commoti. Quæ ego quoque prospiciens,
 sermone me in illius potestatem tradidi; iis, quæ deinceps
 consecutura sunt, diis commendatis, et genio, qui initio
 amoris nostri tutelam sortitus est. Multum sæpe intermis-
 sus dies unus aut alter momenti ad salutem attulit, et for-
 tuna præbuit quæ nullis consiliis homines consequi potuis-
 sent. Quocirca ego ipsa etiam hoc præsens commentis
 meis distuli, certa incertis discutiens. Cautè igitur est,
 suavissime, tanquam lucta hoc figmento utendum et silen-
 tio occultandum non tantum apud alios verum etiam apud
 ipsum Cnemonem. Tametsi enim rationibus nostris favet
 et Græcus est, tamen captivus in præsentia et victori si
 ita res ferat plus gratificaturus. Nam neque amicitia tem-
 pus, neque jus cognationis, satis certum pignus nobis illius
 erga nos fidei exhibet. Quamobrem etiamsi aliqua suspi-
 cione attigerit aliquando res nostras, initio negandum est.
 Pulchrum est enim interdum mendacium, quod auctori
 utile est, neque audienti nocet.

XXVII. Hæc et multa alia in eam sententiam Chari-
 clea optime suggerente, Cnemon accurrit nimium festi-
 nans et magnam perturbationem vultu declarans et o
 Theagenes, herbam tibi affero, dicebat, quam apponens
 curato vulnera. Ceterum oportet ad alia vulnera et alias
 caedes paratos esse. Hoc vero petente ut quæ dixisset
 planius exponeret: Ratio temporis non fert, inquit, ut
 nunc audias. Metuendum est enim, ne verba rebus an-

δέος γὰρ προληφθῆναι τοὺς λόγους ὑπὸ τῶν ἔργων· ἀλλ' ἔπου τὴν ταχίστην, συνεπέσθω δὲ καὶ ἡ Χαρίκλεια. Καὶ παραλαβὼν ἄμφω παρὰ τὸν Θύαμιν ἦγε, καὶ κράνος διασπῶντα καὶ παλτὸν θήγοντα καταλαβὼν, Εἰς καιρὸν, ἔφη, πρὸς ὅπλοις τυγχάνεις. Ἄλλ' αὐτός γ' ἐνδύει καὶ τοὺς ἄλλους κέλευε· πλῆθος γὰρ πολεμίων ὅσον οὐδέπω περὶ ἡμᾶς καὶ τοσοῦτον ἀπολειπόμενον ὅσον τοῦ λόφου τοῦ πλησίον ὑπερκύπτοντα προΐδων ἦκει δρομαῖος τὴν ἔροδον προμηνύων, οὐδὲν 10 τάχους ἀνείεις ἀλλὰ καὶ ὅσους ἐδυνάμην ἐν τῷ διέκπλωι τῷ μέχρι δεῦρο παρασκευάζεσθαι διαγγεῖλαις.

ΚΗ'. Ἀνήλθοι πρὸς ταῦθ' ὁ Θύαμις καὶ τοῦ Χαρίκλειας διηρώτα καθάπερ περὶ ἐκείνης πλέον ἢ περὶ αὐτοῦ δεδιώς. Ἐπεὶ δ' ἐπὶ τῇ φλιᾷ τῇ πλησίον ὑπεσταλμένην εἶδειεν ὁ Κνήμιον, Σὺ μὲν λαβὼν ταύτην 15 ἄγε εἰς τὸ σπήλαιον, πρὸς μόνον ἔλεγεν, οὗ καὶ τὰ κειμήλια ἡμῖν ἐν ἀσφαλεῖ τεθησαύριστα, καὶ καθεῖς, ὦ φίλος, καὶ τῷ στομίῳ τὸ πῶμα, ὡς ἔθος, ἐπαγαγὼν, ἦκε τὴν ταχίστην ὡς ἡμᾶς· ὁ δὲ πόλεμος ἡμῖν μελήσει. Τὸν δ' ὑπαπιστὴν ἱερεῖον ἄγειν προσέταττεν, 20 ὡς ἂν θεοῖς ἐγχωρίοις ἐναγίσαντες οὕτω τῆς μάχης ἄρχοιεν. Καὶ ὁ μὲν Κνήμιον τὸ προσεταγμένον ἔπραττε καὶ πολλὰ τὴν Χαρίκλειαν ὀδυρομένην καὶ θαμὰ πρὸς τὸν Θεαγένην ἐπιστρέφουσιν ἦγε τε καὶ ἐς τὸ ἀντρον ἐνέβαλε. Τὸ δ' ἦν οὐ φύσει ἔργον οἷα πολλὰ 25 περὶ γῆν τε καὶ ὑπὸ γῆν αὐτόματα σηραγγοῦται, ἀλλὰ τέχνης ληστρικῆς τὴν φύσιν μιμησαμένης καὶ χειρῶν Αἰγυπτίων ὄρυγμα πρὸς σκύλων φυλακὴν περιέργως κοιλαινόμενον.

ΚΘ'. Εἰργαστο δ' ᾧδὲ πως. Στόμιον ἦν αὐτῷ στενὸν πορὸν τε καὶ ζοφῶδες οἰκήματος κρυφίου θύραις ὑποκειμένον, ὡς τὸν οὐδὸν θύραν [ἀλλήν] τῇ καθόδῳ γίνεσθαι, ὡς πρὸς τὴν χρεῖαν ἐνέπιπτε τ' αὐτῇ βράχως καὶ ἀνεπτύσσετο· τὸ δ' αὐτόθεν εἰς αὐλῶνας σκο- 35 λιόες ἀτάκτως σχιζόμενον. Οἱ γὰρ ἐπὶ τοὺς μυχοὺς πόροι καὶ αὐλακὲς πῇ μὲν ἕκαστος ἰδίᾳ τεχνικῶς πλανώμενοι, πῇ δ' ἀλλήλοις ἐμπίπτοντες καὶ βιζήδων πλεκόμενοι, πρὸς μίαν εὐρυχωρίαν τὴν ἐπὶ τὸν πυθμένα συρρέοντες ἀνεστομοῦντο, καθ' ὃ καὶ φέγγος ἀμυδρὸν ἐκ 40 τινος διατρήσεως πρὸς ἄκροις τῆς λίμνης ἐνέπιπτεν. Ἔνταυθ' ὡς καθῆκε τὴν Χαρίκλειαν ὁ Κνήμιον καὶ πρὸς τὸ ἔσχατον τοῦ ἀντροῦ διεβίβασε τῇ πεῖρα χειρουργήσας, πολλὰ καὶ ἐπιθαρσύνας καὶ ὡς εἰς ἐσπέραν ἅμα τῷ Θεαγένῃ φοιτήσει κατεπαγγεῖλάμενος, οὐ γὰρ ἐπιτρέ- 45 ψειν αὐτῷ συμπλακῆναι τοῖς πολεμίοις ἀλλὰ διαδρᾶναι [σε] τὴν μάχην, οὐδὲν φθεγγαμένην ἀλλ' ὥσπερ θανάτῳ τοῖ κακῷ βεβλημένην καὶ ὥσπερ ψυχῆς τοῦ Θεαγένους ἀφρημένην, ἀπνουν καὶ σιγῶσαν ἀπολιπὼν, ἀνεδύετο τοῦ σπηλαίου καὶ τὸν οὐδὸν ἐπαγαγὼν καὶ τι καὶ ἐπι- 50 θακρύσας αὐτὸν τε τῆς ἀνάγκης κακέεινεν τῆς τύχης, ὅτι μονονουχὶ ζῶσαν εἶη καταβύβας καὶ τὸ φαίδροτατον τῶν ἐν ἀνθρώποις Χαρίκλειαν νυκτὶ καὶ ζῶντι παραδεδωκώς, ἀπέτρεχεν ὡς τὸν Θύαμιν καὶ καταλαβάνει ζέοντα πρὸς τὴν μάχην καὶ αὐτὸν θ' ἅμα τῷ

tevertantur. Verum sequere ocus; sequatur autem una et Chariclea: et assumtum utrumque ducebat ad Thyamidem. Cum autem illum galeam polientem et acuentem hastam deprehendisset: Tempestive, inquit, versaris circa arma: sed et ipse ea indue et idem ut alii faciant impera. Multitudo enim hostium tanta, quanta nunquam antea, nobis imminet: et jam exiguo intervallo distat, ut proximum collem superantes conspexerim, eoque adventum nuntians, festinato accurram, nihil de celeritate remittens. Quin etiam in transcurso quibus quivi denuntiavi ut sese appararent.

XXVIII. Sustulit sese his auditis Thyamis et ubi esset Chariclea quarebat, tanquam illi magis metuens quam sibi. Quam ubi proxime limen stantem, ut se represerat, ostendit Cnemon: Tu quidem hanc duc in antrum, ubi etiam thesauri nostri tuto asservantur, soli, nemine arbitro, dicebat; illa autem demissa, carissime, et ori operculo, ut solet fieri, imposito, redi celerrime: nobis bellum erit curæ. Scutiferum autem victimam adducere jubebat ut sacrificio diis præsidibus facto proelium inirent. Cnemon itaque imperata exsequatur et Charicleam varie lamentantem, identidemque ad Theagenem sese convertentem ducebat, postremo in antrum immisit. Hoc autem non erat naturæ opus, qualia multa in terra et sub terra fornicata existunt, sed artis prædonum, naturam imitantis et manuum Ægyptiarum ad custodienda spolia affabre excavata.

XXIX. Erat autem factum tali fere modo. Os illius angustum fuit et tenebrosum, conclavis cujusdam abditi foribus subjectum, ut limen [altera] janua in descensu fieret, cum nessitas postulare, incidebat facile et aperiebatur: reliqua pars inde in obliquos cuniculos varie et promiscue secta. Siquidem interiores meatus et sulci, alicubi separatim magna arte errantes, alicubi in sese incidentes et radicum in morem implicati, ad unam planitiem in fundo confluentes, coalescebant: quo et lumen exiguum quadam rima a summitate lacus incidebat. Eo cum demisisset Charicleam Cnemon, et ad ultimum antrum peritia loci deduxisset et cum aliis multis modis confirmasset, tum quod ad illam cum Theagene sub vesperam venturus esset, promississet, (neque enim se illi permissurum esse ut cum hostibus manus conserat sed illum proelio se subducturum), nihil prolocutam, sed malo veluti morte ictam et tanquam anima Theagene privatam, spiritu et voce linquentem relinquens, egressus est ex antro: et limite clauso aliquantum illacrimans, tum propter necessitatem sibi impositam, tum propter illius fortunam, quod propemodum vivam defodisset, et quæ visu pulcherrima esset inter mortales Charicleam nocti et caligini tradidisset, recurrit ad Thyamidem. Quem deprehendit studio pugnandi ardentem et

Θεαγένει λαμπρῶς ἐξοπλισμένον καὶ τοὺς ἤδη παρ' αὐτὸν συνειλεγμένους πρὸς τὸ μανικώτερον τῷ λόγῳ παρασκευάζοντα. Στάς γάρ εἰς μέσους ἔλεγε, Συστρατιῶνται, προτρέπειν μὲν ὑμᾶς, οὐκ οἶδ' ὅτι δεῖ διὰ
 5 πλείονων, αὐτοὺς θ' ὑπομνήσεως οὐδὲν δεομένους ἀλλὰ βίον αἰεὶ τὸν πόλεμον ἡγουμένους καὶ ἄλλως τῆς ἀπροσδοκήτου τῶν ἐναντίων ἐφόδου τὸ παρέλκον τῶν λόγων ὑποτεταγμένους. Ὡν γὰρ ἐν ἔργοις οἱ πολέμοι, τούτους μὴ διὰ τῶν ὁμοίων σὺν τάχει τὴν ἀμυναν ἐπάγειν,
 10 παντάπασιν ἔστι τοῦ προσήκοντος ὑστερούντων. Εἰδότες οὖν ὡς οὐχ ὑπὲρ γυναικῶν ἔστι καὶ παίδων λόγος, θ' ὅθ' πολλοῖς εἰς τὸ παροξύναι καὶ μόνον πρὸς μάχην ἤρκεσε. ταῦτα γὰρ ἡμῖν ἐλάττωτος λόγου καὶ τσαῦτα ἔχειν ἐξέσται, ἅτα καὶ νικᾶν περιγίγνεται, ἀλλ' ὑπὲρ
 15 αὐτοῦ τοῦ εἶναι καὶ ψυχῶν τῶν ἡμετέρων· οὐ γὰρ ἐπὶ ῥητοῖς ποτε ληστρικός ἐληξε πόλεμος οὐδ' ἐν σπονδαῖς ἔσχε τὴν τελευτήν, ἀλλ' ἡ περιεῖναι κρατοῦντας, ἡ τεθνάναι τοὺς ἀλόντας ἀναγκαῖον, οὕτω τοῖς ἐχθίστοις, ψυχὴν θ' ἄμα καὶ σῶμα τεθηγμένοι συμπίπτωμεν.
 20 Α'. Ταῦτ' εἰπὼν τὸν ὑπασπιστὴν περιεσκόπει καὶ ὀνομασθεὶ Θέρμουθιν ἐκάλει πολλάκις· ὡς δ' ἦν οὐδαμῶς, πολλὰ διαπειλήσας ἐπὶ τὴν πορθυρίδα δρομαῖος ἔσπευδεν· ὁ γὰρ πόλεμος ἤδη συνερράγη καὶ παρῆν ὁρᾶν καὶ πόρρωθεν τοὺς τὰ ἔσχατα κατὰ τὰς εἰσβολὰς
 25 τῆς λίμνης οἰκοῦντας ἀλικομένους. Οἱ γὰρ ἐπελθόντες τῶν ὑποπιπτόντων ἡ καὶ φυγῇ χρωμένων τὰ σκάφη καὶ τὰς καλύβδας ἐνεπέμπρασαν· ὅψ' ὦν τῆς φλογὸς ἐπὶ τὸ πλησίον ἔλος διαρριπιζομένης καὶ τὸν πολὺν κατ' αὐτὸ κάλαμον σωρηδὸν νεμομένης ἄφραστόν τι [καὶ
 30 ἀφόρητον] ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς σέλας ἔμπυρον, ἐπὶ δὲ τὴν ἀκοὴν ἡχὴ κατάκροτος ἐπεφέρετο. Καὶ πολέμου πᾶν εἶδος καὶ ἐνηργεῖτο καὶ ἐξηκούετο· τῶν μὲν ἐγγχωρίων προθυμία καὶ ῥώμη πάση τὴν μάχην ὑφισταμένων, τῶν δὲ τῷ πλήθει καὶ τῆς ἐφόδου τῷ ἀπροσδο-
 35 κῇ πλείστον ὑπερφερόντων καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ γῆς ἀναγούρωντων, τοὺς δ' εἰς τὴν λίμνην αὐτοῖς σκάφεσι καὶ αὐτοῖς οἰκήμασι βαπτίζόντων. Ὑψ' ὦν ἀπάντων δοῦπός τις πρὸς τὸν ἀέρα συμμιγῆς ἦρετο, πεζομαχοῦντων ὁμοῦ καὶ ναυμαχοῦντων, ὁλλύντων τε καὶ
 40 ὁλλυμένων, αἶματι τὴν λίμνην φοινιττόντων, πυρὶ δὲ καὶ ὕδατι συμπλεκόμενων. Ἄπερ ὡς εἶδεν τε καὶ ἤκουσεν ὁ Θύαμις, ἐνθύμιον αὐτῷ τὸ ὄναρ γίγνεται, καθὼς τὴν Ἰσιν εὐώρα καὶ τὸν νεῶν ἅπαντα λαμπάδων καὶ θυσίων ἀνάμεστον· καὶ ταῦτ' ἐκεῖνα εἶναι τὰ νῦν
 45 ὁρώμενα. Καὶ πρὸς τὰναντία τῶν προτέρων τὴν ὄψιν συνέβαλεν, ὡς ἔχων οὐχ ἔξει τὴν Χαρίκλειαν, ὑπὸ τοῦ πολέμου ταύτης ἀφαιρεθείσης· καὶ ὡς φονεύσει καὶ οὐ τρώσει, ξίφει καὶ οὐκ Ἀφροδίτης νόμῳ. Καὶ πολλὰ τὴν θεάν ὡς δολερὰν ὀνειδίσας καὶ δεινὸν ἡγησάμενος
 50 εἴ τις ἄλλος ἐγκρατὴς ἔσται Χαρίκλειας μικρόν ἐπισχεῖν τοὺς σὺν αὐτῇ κελεύσας καὶ ὡς κατὰ τόπον μένοντας ποιῆσθαι δεήσει τὴν μάχην φράσας κλοπεύοντας περὶ τὸ νησίδιον καὶ διὰ τῶν περὶ ἑλῶν κρυφίους τὰς ἐμβολὰς ποιομένους, ἀγαπητῶς γὰρ ἂν καὶ οὕτως ἀντι-

una cum Theagene egregie armatum et eos qui circa illum congregati fuerant propemodum ad rabiem oratione incitantem. Stans enim in medio dicebat : Commilitones, non video quid attineat vos pluribus hortari, qui admonitione nulla indigeatis, sed vitam bellum semper ducatis, praesertim inopinato hostium adventu verborum prolixitatem praecedente. Quibus enim jam hostes re ipsa vim inferant, qui eam non iisdem rationibus propulsant, prorsus consilio rei convenienti destituuntur. Scientes igitur, quod non de uxoribus, neque de liberis agatur, quod vel solum plerisque ad excitandos animos ad praelium sufficit : tametsi et haec minoris momenti et alia quaecumque victores manent si vicerimus habere licebit, sed de vita et animabus nostris; neque enim unquam pactis bellum inter praedones compositum est, neque foederibus finitum; sed aut superstites esse victores aut mori victos necesse est, ita cum inimicissimis, animo et corpore incitato concurramus.

XXX. Haec locutus scutiferum circumspeciebat et nomine saepius Thermuthium vocabat. Cum vero nusquam adesset, vehementer minatus, ad trajectum cursu contendit. Jam enim praelium commissum fuerat et licuit videre etiam e longinquo eos, qui extremas partes lacus et aditum ipsum incolebant jam venire in hostium potestatem. Nam ii, qui advenerant, cadentium et fuga sibi consulentium naves et tuguria succenderant : a quibus flamma in vicinam paludem projecta et arundinem, cujus magna vis in ea erat acervatim vorante, ingens quidam [et intolerabilis] splendor ab igne redditus in oculos, in aures autem fragor et strepitus incurrebat, et omnis belli species ciebatur atque exaudiebatur, indigenis omni contentione et robore praelium sustinentibus; illis vero multitudo et improviso accessu longe superantibus et quosdam in terra credentibus, quosdam in lacu una cum ipsis navigiis atque etiam domunculis deprimentibus. Ex quibus omnibus sonitus quidam conflatus in aërem ferebatur, cum pedestri praelio et navali decernerent, caderent et caderent, sanguine lacum cruentarent, igni et aqua implicarentur. Quae cum vidit et audivit Thyamis, somnium illi in mentem venit, quo Isim viderat et totum templum facibus et victimis refertum; atque illa esse haec, quae nunc viderentur, animadvertibat, et ex somni visione contrariam priori colligebat sententiam, quod habens non habiturus esset Charicleam, utpote bello ereptam; et quod interfecturus esset et non vulneraturus; gladio scilicet et non venerea lege. Denique cum deam ut frandulentam conviciis onerasset, indignum ratus aliquem alium Chariclea potiri, suis aliquantisper se continere jussis, ac si in loco manentibus praeliandum esset, furtim circa insulam pugnando et occultis eruptionibus ex paludibus in circuitu faciendis : vix enim

σχεῖν πρὸς τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων· αὐτὸς δὲ ὥς
Θέρμουθιν ἐπιζητήσων καὶ τοῖς ἐστίοις θεοῖς κατευξό-
μενος ἐπεσθαί τε μηδὲν συγχωρήσας ἐπὶ τὸ δοῦμάτιον
ἐμμανὲς ἀνέστρεφε. Δυσανάκλητον δὲ, πρὸς ὅπερ ἂν
15 ὁρμήσῃ τὸ βάρεθρον ἦθος· καὶ ἀπογνῶ τὴν ἑαυτοῦ
σωτηρίαν, προανχιρεῖν ἅπαν τὸ φίλον εἶωθεν, ἥτοι
συνέσεσθαι αὐτοῖς καὶ μετὰ θάνατον ἀπατώμενον, ἢ
χειρὸς πολεμίας καὶ ὕβρεως ἐξαιρούμενον. Ὑφ' ὧν
καὶ ὁ Θύαμις τῶν μὲν ἐν χερσὶ πάντων ἀνημονήσας
20 καὶ ταῦθ' ὥσπερ ἄρχει τοῖς πολεμίοις κεκυκλωμένος,
ἔρωτι δὲ καὶ ζηλοτυπίᾳ καὶ θυμῷ κάτοχος, ἐπὶ τὸ σπῆ-
λαιον ἔλθων ὡς εἶχε δρόμου καθαλλόμενος, ἐμβοῶν τε
μέγα καὶ πολλὰ αἰγυπτιάζων, αὐτοῦ που περὶ τὸ στό-
μιον ἐντυχὼν τινὶ Ἑλληνίδι τῇ γλώττῃ προσφύεγγα-
35 μένῃ, ἀπὸ τῆς φωνῆς ἐπ' αὐτὴν χειραγωγηθεὶς, ἐπι-
βάλλει τε τῇ κεφαλῇ τὴν λαϊάν χεῖρα καὶ διὰ τῶν στέρ-
νων παρὰ τὸν μαζὸν ἐλάνυει τὸ ξίφος.

ΑΑ'. Καὶ ἡ μὲν ἔκειτο πικρῶς, ἔλεινόν θ' ἄμα
καὶ ἐσχατον κοκύσασα, ὃ δ' ἀναδραμὼν καὶ τὸν οὐδὸν
20 ἐπαγαγὼν καὶ χροὺν ὀλίγον ἐπιρρήσας καὶ ταῦτά σοι
τά παρ' ἡμῶν νυμφικὰ δῶρα σὺν δάκρυσιν εἰπὼν,
ἐπὶ τε τὰ σκάφη παραγενόμενος τοὺς τ' ἄλλους κατα-
λαμβάνει ὁρασμὸν ἢ δὲ βουλευόντας, τῶν πολεμίων
ἐγγύθεν ὁρμώμενων, τὸν τε Θέρμουθιν ἥκοντα καὶ τὸ
25 ἱερεῖον μεταχειριζόμενον· καὶ τὸν μὲν λοιδορησάμενος,
εἰπὼν τε, ὡς ἔφθῃ τὸ κάλλιστον ἱερουργήσας θυμάτων
ἐπιβαίνει τε τοῦ σκάφους αὐτὸς καὶ ὁ Θέρμουθις καὶ
τρίτος ὁ ἐρέτης. Οὐ γὰρ πλείονας οἶά τε φέρειν τὰ
λιμναῖα σκάφη ἀπὸ μόνου ξύλου καὶ πρέμνου παχέος
30 ἐνὸς ἀγροικότερον κοιταίνόμενα. Συναπαίρει δὲ καὶ ὁ
Θεαγένης ἄμα τῷ Κνήμῳ καὶ ἕτερον σκάφος καὶ
ἄλλος κατ' ἄλλο πορθμεῖον καὶ οὕτως ἅπαντες. Ἐπεὶ
δὲ τῆς νήσου μικρὸν ἄποθεν ἄραντες καὶ περιπλεύσαν-
τες μᾶλλον ἢ ἀποπλεύσαντες, ἐπέσχον τὴν ἐρεσίαν καὶ
35 τὰ σκάφη διέταττον ἐπὶ μέτωπον, ὡς ἐναντίοι τοὺς
πολεμίους δεξόμενοι, πλησιάσαντας μόνον, [καὶ] μὴδὲ
τὸ βόθιον ὑπενεγκόντες οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ὁμοῦ τ'
εἶδον καὶ ἔφρουγον, οὐδὲ τὸν ἐνυάλιον ἐνιοὶ κέλαδον
ἀνασχόμενοι· ὑπεχώρουν δὲ Θεαγένης τε καὶ ὁ Κνήμιον,
40 οὐ πρὸς τὸν φόβον τὸ πλέον ἐνδόντες. Μόνος δὲ ὁ
Θύαμις τὸ μὲν τι τὴν φυγὴν ἴσως αἰσχυρόμενος, τάχα
δεῖ που καὶ εἶναι μετὰ Χαρίκλειαν οὐκ ἀνεχόμενος,
ἐνέβαλεν ἑαυτὸν τοῖς πολεμίοις.

ΑΒ'. Ἦδη δ' εἰς χεῖρας ἰόντων, ἀνεβόησέ τις,
45 Οὗτος ἐκεῖνος ὁ Θύαμις· φυλάττου πᾶς. Καὶ παρα-
χρῆμα τὰ σκάφη πρὸς κύκλον ἐπιστρέψαντες, εἶχον ἐν
μέσῳ. Τοῦ δ' ἀμυνομένου καὶ τῷ δόρατι τοὺς μὲν
τρούσαντος τοὺς δ' ἀνελόντος, θαύματος ἦν ἐπέκεινα τὸ
γυγνόμενον. Εἷς γὰρ οὐδεὶς ξίφος οὐτ' ἐβάλλεν, οὐτ'
50 ἔφερον, ἀλλ' ἅπαντες ἑκαστος εἰσφέρειτο σπουδῇ ζῶντα
λαβεῖν. Ὁ δ' ἀντεῖχεν ἐπιπλείστον, ἕως ἀραιρεῖται
μὲν τοῦ δόρατος πλείονων ἄμα ἐπιλαβομένων, ἀποβάλ-
λει δὲ καὶ τὸν ὑπασπιστὴν λαμπρῶς μὲν συναγωνισά-
μενον τραυματίαν δ' ὥσπερ ἰδοκεὶ καιρίως γεγεννημένον

vel sic multitudini hostium resisti posse: ipse, tanquam
Thermuthim inquisiturus, et diis Penatibus vota nuncupa-
turus, nulli, qui se sequeretur, permittens, ad domuncu-
lam furibundus revertebatur. Haud facile autem inde quo
semel contendit revocari aut deflecti potest barbaricum in-
genium et si salutis suae desperaverint prius tollere consue-
verunt quoscunque caros habent barbari, aut secum una
fore illos, etiam post mortem credens, aut a vi hostium
et injuria vindicans. Eandem ob causam et Thyamis
omnium quae erant praemanibus obitus, praecipue cum ve-
luti relibus hostium copiis circumdatus esset; amore vero,
zelotypia et ira furens, cum ad antrum contento cursu ve-
nisset, desiliens, altaque voce inclamans et Aegyptiace
multa proferens, ut circa os ipsum offendit quamdam, quae
illum Graece alloquebatur, ex voce ad illam deductus, in-
jicit capiti sinistram manum et pectus juxta mammam gla-
dio trajicit.

XXXI. Atque haec quidem hoc tam tristi modo jacebat
miserabili et ultimo ejulatu edito. Ille autem cum excur-
risset et limen clausisset tumulumque aliquantum accu-
mulasset, cum lacrimis et his verbis, Haec tibi a nobis spon-
salia dona dantur; ad navigia perveniens, alios quidem
fugam adornare deprehendit, cum jam hostes ex propin-
quo conspicerentur, Thermuthim vero venire et sacrificium
inchoare. Et hoc quidem cum conviciis objurgato, quod
a se jam ante pulcherrimum sacrificium factum esset,
conscendit ipse scapham quamdam cum Thermuthi, et ter-
tio remige. Neque enim plures ferre possunt navigia,
quibus in lacubus navigantur, ex ligno tantummodo et trunco
uno crasso agrestius excavata. Solvit simul et Theagenes
cum Cnemone in altero navigio, eadem ratione alius in alia
cymba atque ita deinceps reliqui omnes. Postquam autem
profecti non procul ab insula, circumnavigantes potius,
quam in altum navigantes cohiberunt remigum et navigia
instruebant in fronte, tanquam hostium impetum ex ad-
verso excepturi, appropinquantibus tantummodo, neque un-
darum impetum sustinentes, reliqui omnes simulatque vi-
derunt hostes illico fugiebant, ut ne primum quidem cla-
morem et strepitum belli pertulerint. Discedebant quoque
sensim ex pugna Theagenes et Cnemon, non ob metum
praecipue terga dantes. Solus Thyamis, fugere sibi indi-
gnum fortasse ratus, aut fortasse Charicleam ne superstes
esset, immisit sese in confertos hostes.

XXXII. Cumque jam ventum esset ad manus, exclama-
vit quidam: Hic est ille Thyamis; intentus sit in eum qui-
libet. Itaque repente in orbem conversis navigiis, conclu-
sum eum tenebant in medio. At illo strenue dimicante et
alios vulnerante, alios interficiente, dignum erat admira-
tione id quod deinceps fiebat. Nemo enim tanto ex nu-
mero gladium vel dejiciebat, vel educebat, sed quilibet
omni studio annitebatur, ut vivum capere posset. Ille au-
tem diu admodum repugnabat, sed tandem privatur hasta,
cum simul eum plures obruissent. Amittit et armigerum,
qui praecclare quidem illum adjuverat, sed letali vulnere.

καὶ πρὸς τὸ ἀνέλπιστον ἔνουντα, ἔς τε τὴν λίμνην
 ἑαυτὸν καθέντα καὶ βολῆς ἐκτὸς ἐμπειρία τοῦ νεῖν
 ἀναδύντα, χαλεπῶς τε πρὸς τὸ ἔλος ἀπονηξάμενον καὶ
 ταῦτ' οὐδενὸς τὴν ἐπιδίωξιν φροντίσαντος. Ἦδη γάρ
 τὸν Θύαμιν ἤρῃκεσαν καὶ νίκην δλόκληρον τὴν ἐνὸς
 ἀνδρὸς ἄλωσιν ἡγοῦντο. Καὶ τοσοῦτοις τοῖς φιλοῖς
 ἐλάττους γεγονότες πλέον ἔχαιρον τὸν αὐτόχειρα ζῶντα
 περιέποντες ἢ τοὺς οἰκείους οἰκτεῖρον ἀποβεβληκότες.
 Οὕτως ἄρα λησταῖς καὶ ψυχῶν αὐτῶν ἐστὶ χρήματα
 10 προτιμώτερα καὶ τὸ φιλίας ὄνομα καὶ συγγενείας,
 πρὸς ἐν τὸ κέρδος ὀρίζεται. Ὡς δὲ καὶ τούτοις συνέ-
 βαιεν. Ἐτύγχανον μὲν γὰρ ὄντες τῶν τὸν Θύαμιν
 καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ κατὰ τὰς Ἡρακλειωτικὰς ἐκβολὰς
 ἀποδράντων. Αἱ γὰρ Ἀγανακτήσαντες δ' ὅτι τῶν ἄλλο-
 15 τῶν ἐστέρητο καὶ τὴν ἀπαίρεσιν τῶν σκύλων, ὡς ἰδίῳν
 περιελγίσαντες, τοὺς δ' ὑπολειφθέντας αὐτῶν οἰκοισυλ-
 λήξαντες καὶ τὰς περὶ ὁμοίως κώμας ἐπικαλεσάμενοι,
 ἐπὶ ὁμοίᾳ καὶ ἰσῇ τῶν ληστειῶν διανομή, τῆς μὲν
 ἐφόδου κατέστησαν ἡγεμόνες, τὸν δὲ Θύαμιν ἐξώγρουν
 20 κατὰ τοιάνδε τινὰ αἰτίαν. Πετόσιρις ἀδελφὸς ἦν
 αὐτῷ κατὰ τὴν Μέμφιν. Οὗτος ἐπιβουλῇ τὴν ἱερω-
 σύνην τῆς προφητείας παρὰ τὸ πάτριον τὸν Θύαμιν
 παρελόμενος, νεώτερος αὐτὸς ὢν, τὸν προγενέστερον
 ἐξάρχειν ληστρικοῦ πυνθανόμενος, δεδιὼς μὴ καιροῦ
 25 λαβόμενος ἐπέλθῃ ποτὲ, ἢ καὶ γρόνος τὴν ἐπιβουλὴν
 φωράσειεν, ἅμα δὲ καὶ δι' ὑποψίας εἶναι παρὰ τοῖς
 πολλοῖς αἰσθανόμενος, ὡς ἀνηρηκὸς τὸν Θύαμιν, οὐ
 φαινόμενον, χρήματα πάμπολλα καὶ βοσκήματα τοῖς
 ζῶντα προσκομίσασιν εἰς τὰς κώμας τὰς ληστρικὰς
 30 διαπέμπων ἐπεκέρυξεν. Ὑπ' ὧν ἄλόντες οἱ λησταὶ
 καὶ μηδὲ παρὰ τὸ ζέον τῆς μάχης τῆς μνήμης τὸ
 κέρδος ἀποβαλόντες, ἐπειδὴ τις ἐγνώρισε, πολλῶν
 θανάτων ἐξώγρησαν, καὶ τὸν μὲν δέσμιον ἐπὶ τὴν γῆν
 παραπέμπουσι, τὴν ἡμίσειαν αὐτῷ μοῖραν εἰς τὴν
 35 φυλακὴν ἀποκληρώσαντες καὶ πολλὰ τῆς δοκούσης
 φιλάνθρωπίας ἐπιμεμνόμενον καὶ τὸν δεσμὸν ἀγανακ-
 τοῦντα μᾶλλον ἢ θάνατον. Οἱ δ' ὑπόλοιποι πρὸς τὴν
 νῆσον ἐτράπησαν, ὡς τὰ ἐπιζητούμενα κειμήλια καὶ
 σκύλα κατ' αὐτὴν εὐρήσοντες. Ὡς δὲ πᾶσαν ἐπιδρα-
 40 μόντες καὶ μέρος οὐδὲν ἀζήτητον ἀπολιπόντες, οὐδὲν
 τῶν ἐλπισθέντων ἢ μικροῖς ἐπετύγχανον, εἴ τι καὶ
 περιελείπετο κατὰ τὸ σπῆλαιον ὑπὸ τῇ γῇ μὴ κρυπτό-
 μενον, πῦρ ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἐμβαλόντες, ἑσπέρας ἤδη
 προσίουσης καὶ φόβον ἐγκαταμεῖναι τῇ νήσῳ παρεχού-
 45 σης, δέει τοῦ μὴ λοχηθῆναι πρὸς τῶν διαδράντων ἐπὶ
 τοὺς οἰκείους ἀπεχώρησαν.

ut videbatur, saucius, desperata salute in lacum sese im-
 misit, et natandi peritia extra teli jactum emergens, dif-
 ficulter ad paludem enavit, quandoquidem nemini ut
 illum persequeretur in mentem veniebat. Jam enim Thy-
 midem ceperant et eo capto totam victoriam se adeptos
 esse arbitrabantur. Cumque tot sociis orbatī essent magis
 tamen cum istum unum a quo interfecti fuerant stiparent,
 letabantur, quam cognatos amissos lugebant. Sic omnino
 prædonibus, animabus ipsis pecuniæ majore pretio æsti-
 mantur et amicitiae nomen ac necessitudinis ad unum lu-
 cri finem spectat. Quod et istis accidit. Erant enim ii,
 qui antea metu Thyamidis et ejus comitum, ad Heracleoti-
 cum ostium fugam fecerant. XXXIII. Indignantes igitur
 quod alienis rebus privati essent et adeptorum spoliū jacturam
 non secus ac propriarum facultatum iniquo ferentes
 animo, tum iis qui domi fuerant collectis tum vicinis pagis
 convocatis, ad parem et æqualem sortem eorum, quæ ac-
 cepturi essent, expeditionis fuerunt duces et signiferi. Thy-
 midem autem ea de causa capiebant. Petosiris illi Memphi
 frater erat. Hic insidiis sacerdotium antistiti contra morem
 patriū Thyamidi cum eripisset, erat enim minor natu,
 et majorem natu fratrem prædonum ducem esse audiret,
 metuens ne occasionem nactus adveniret aliquando, aut ne
 tempus ipsum insidias a se factas patefaceret, ad hæc sen-
 tiens multorum de se suspicionem existimantium, quod
 ille sustulisset Thyamidem, ut qui nusquam compareret;
 missis nuntiis in prædonum pagos, pecuniæ magnam vim
 et pecudum proposuit præmium iis, qui vivum illum ad-
 duxissent. Quibus illecti latrones, neque in ipso fervore
 belli memoria lucris amissa, postquam quidam cum agnovit,
 multorum morte vivum adepti sunt. Et hunc quidem in
 terram ablegant, dimidia parte ad illius custodiam adhibita,
 multifariam illis lenitatem qua videbantur esse usi expro-
 brantem et vincula molestius ferentem quam mortem.
 Reliqui vero ad insulam versi sunt, ea spe, quod thesauros,
 quos quærebant, illic essent inventuri. Sed ubi totam
 percurrerunt, neque ullam partem inexploratam relinqui-
 runt, nihil eorum quibus spe jam atque animo incubabant
 adepti, parvis quibusdam exceptis, si quid forte supererat
 quod in antro sub terra non esset conditum, igne taber-
 naculis injecto, vespera jam adventante et prohibente illos
 in insula diutius manere, metuentes ne in insidias eorum
 qui effugerant ex prælio venirent, ad suos reversi sunt.

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

A. Ἡ μὲν δὴ νῆσος ἰδὲ ἐπυρπολεῖτο, τοὺς δ' ἀμφὶ τὸν Θεαγένην καὶ τὸν Κνήμιωνα, ὥς μὲν ἥλιος ἦν ὑπὲρ γῆν, τὸ κακὸν ἐλάνθανεν. Ἡ γὰρ πυρὸς ὅψις ἀμαυροῦται δι' ἡμέρας ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ θεοῦ καταυγάζομένη. Ἐπειδὴ δ' ἔδω καὶ νύκτα ἐπῆγάγεν, ἥ τε φλόξ ἀπρόσμαχον τὴν αὐγὴν ἀπολαβοῦσα καὶ πορρωτάτω διαφαίνεται, αὐτοὶ τε τοῦ ἔλους τῇ νυκτὶ ὑαρροῦντες προκύψαν καὶ λαμπρῶς ἤδη τὴν νῆσον ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἐχομένην ὁρῶσι. Καὶ ὁ μὲν Θεαγένης παίων τὴν κεφαλὴν καὶ τῶν τριχῶν, Ἐρρίφθω, φησὶν, ὁ βίος εἰς τὴν τήμερον ἠνύσθω, λελύσθω πάντα, φόβοι, κίνδυνοι, φροντίδες, ἐλπίδες, ἔρωτες. Οἴχεται Χαρίκλεια, Θεαγένης ἀπόλωλε. Μάτην δ' δυστυχὲς δειλὸς ἐγενόμην καὶ δρασμὸν ὑπέστην ἄνδρῶν, σοί, γλυκεῖα, περισώζων ἑμαυτὸν. Οὐ μὲν ἔτι σωθήσομαι σου, φιλάτῃ, κειμένης, οὐδὲ τῇ κοινῇ τῆς φύσεως νόμῳ, (τὸ χαλεπώτατον) οὐδ' ἐν χερσὶν ἀπολιπούσης τὸν βίον αἷς ἡβουλήθης. Ἀλλὰ πυρὸς, οἶμοι, γέγονας ἀνάλωμα, τοιαύτας ἐπὶ σοὶ λαμπάδας ἀντὶ τῶν νυμφικῶν τοῦ δαίμονος ἄφαντος· καὶ δεοπάνηται τὸ ἐξ ἀνθρώπων κάλλος, ὡς μηδὲ λείψανον τῆς ἀψευδοῦς ὠραιότητος διὰ νεκροῦ γούν ὑπολειφθῆναι τοῦ σώματος. Ὡς τῆς ὁμότητος καὶ τῆς ἀρρήτου τοῦ δαίμονος βασκανίας· προσαφῆρηται με καὶ τὰ τελευταῖα περιβαλεῖν. Ἐσχάτων καὶ ἀψύχων φιλημάτων ἀπεστερήθην.

B. Καὶ ταῦτα λέγοντος καὶ τὸ ξίφος περισκοποῦντος, ὁ Κνήμιων ἀθρόον τῆς χειρὸς ἀπεκρούσατο, καὶ τί ταῦτα; ἔλεγεν, ὦ Θεάγενης, τί τὴν οὔσαν θρηγείς; Ἔστι Χαρίκλεια καὶ σώζεται· θάρσει. Τοῦδε, Πρὸς ἄρρονας ταῦτα καὶ παῖδας, ὦ Κνήμιων, εἰπόντος, ἀπολώλεκός με τὸν ἡδιστὸν ἀφελόμενος θάνατον· ἐπώμυνεν ὁ Κνήμιων καὶ ἅπαντα ἔλεγε, τὸ πρόσταγμα τοῦ Θυαμίδος, τὸ σπῆλαιον, ὡς καθῆκεν αὐτὸς, ὡς ἔχει φύσεως τὸ ἄντρον, ὡς οὐδὲν δεός εἰς τὸ βάθος διῴκνει· σῶται τὸ πῦρ, ὑπὸ τῶν ἀπείρων ἐλιγμῶν ἀνακοπτόμενον. Ἀνέπνει πρὸς ταῦθ' ὁ Θεαγένης καὶ πρὸς τὴν νῆσον ἔσπευδε καὶ τὴν οὐ παροῦσαν τῇ νῷ περιέβλεπε καὶ θάλαμον αὐτῇ τὸ σπῆλαιον ἀνέπλαττε, τοὺς ἐσομένους αὐτῇ κατ' αὐτὸ θρήνους ἀγνοῶν. Ἀνήγοντο οὖν ἐσπουδασμένως, αὐτερέται τὸν πλοῦν ἀνύοντες. Ὁ γὰρ δὴ πορθημένοι αὐτοῖς κατὰ τὴν πρώτην συμβολὴν καθάπερ ἀπὸ ὑσπληγος τῆς βοῆς ἀπεσφενδόνητο. Τῇδε οὖν κἀκεῖσε παρεφέροντο τοῦ εὐθέος, οἷα δὴ ἀπειρία τε τὴν ἐρεσίαν οὐχ ὁμοζυγοῦντες καὶ τι καὶ ἀνέμου πρὸς ἐναντίον ἐμπίπτοντος ἄλλ' ἐνῖκα τὴν ἀτεχνίαν τῆς γνώμης τὸ πρόθυμον.

Γ. Χαλεπῶς δὲ καὶ σὺν ἰδρώτι πολλῷ τῇ νήσῳ προσορμίσαντες, ὡς εἶχον τάχους, ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἀνέτρεχον. Καὶ τὰς μὲν καταλαμβάνουσιν ἤδη κατηθαλιωμένας καὶ τῷ τόπῳ μόνῳ γνωρίζομένας, τὸν λίθον δὲ τῶν οὐδὲν τοῦ σπηλαίου τὸ κάλυμμα διαφαίνοντων.

LIBER SECUNDUS.

Atque insula quidem sic igni et incendio vastabatur : Theagenem autem et Cnemonem, quamdiu sol erat supra terram, malum latebat. Ignis enim species die attenuatur, radiis dei illustrata. Postea vero, quam occubuit noctemque reduxit, et ignis, non impedito splendore recuperato, procul apparebat, ipsi ex palude nocti confidentes sese erexerunt, insulamque prorsus jam flamma comprehensam animadverterunt. Tum vero Theagenes caput feriens et vellens crines, Valeat, inquit, jam vita hodie, terminentur ac dissolvantur omnia, metus, pericula, curæ, spes, amores : interit Chariclea, perit Theagenes. Nequidquam ego infelix timidus fui et fugam viro indignam capessere in animum induxi, tibi me, suavius, servans. Enimvero non amplius ero superstes, carissima, te jacente præter naturæ communem legem, quod est omnium gravissimum, et præter opinionem tuam, haud sane in iis manibus, in quibus volebas, vitam relincente. Igni, heu me miserum, consumpta es, cum tibi faces hujusmodi numen pro nuptialibus facibus accendisset. Consumpta est præcipua inter homines forma, ut neque reliquæ non fucatae pulcritudinis in corpore mortuo remanserint. O crudelitatem singularem et infandam numinis acerbitem ! Erepta est mihi facultas supremi complexus : ultimis oculis et exanimibus orbatus sum.

II. Hæc dicenti et gladium circumspicienti, subito Cnemon manum repulit, et Quid sibi volunt hæc, Theagenes, dicebat? quid luges eam, quæ vivit? est Chariclea et quidem salva : esto fidenti animo. Cum autem hic, Amentibus ista et pueris, Cnemon, dixisset; perdidisti me, qui mihi quoque dulcissimam mortem eripueris : jurabat Cnemon et omnia dicebat, mandatum Thyamidis, antrum, quo pacto ipse demisisset, quæ sit antri natura, quod nihil omnino sit metuendum, ne in profunditatem ignis perveniat, sexcentis anfractibus tractus et repulsus. Respiravit ad hæc Theagenes et ad insulam properabat, jamque veluti præsentem animo circumspiciebat et thalamum sibi antrum fingeat, luctus, in quo ibi erat futurus, ignorans. Provehebantur igitur summo ardore, ipsi remigum officio fungentes. Portitor enim ipsorum in primo conflictu, clamore sublato, tanquam pertica quadam excussus fuerat. Huc igitur atque illuc de recto cursu delerebantur, tum quod inscitia non æqualibus intervallis remigabant, tum quod ex adverso ventus incidebat. Verumtamen vincebat inscitiam promptitudo animi.

III. Cum igitur difficulter et multo cum sudore ad insulam appolissent, quanta potuerunt celeritate ad tabernacula cucurrerunt. Et hæc quidem jam conflagrasse deprehendunt et ex loco tantum cognosci; lapidem vero, qui limen fuerat, tegmentumque antri, eminere et conspici.

Ὁ γὰρ ἄνεμος ἐπιφόρος ταῖς καλύβαις ἐμπνεύσας καὶ οἷα δὴ λεπτοῖς καλάμοις καὶ τούτοις ἐλαίοις διαπλόκοις τῇ ῥιπῇ κατὰ πάροδον καταφλέξας, μικροῦ [καὶ] ἰσόπεδον ἐπεδείκνυ τὸ ὑποκείμενον, τῆς μὲν φλογὸς ὀξέως
 5 μαρανθείσης καὶ εἰς τέφραν ἀναλυθείσης, τῆς δὲ σποδῆς τῆς μὲν πολλῆς τῇ ῥοίῳ παρενεχθείσης, ὀλίγης δὲ τῆς ὑπολειπομένης, πρὸς τὸ πνέον ἀπάσης σγεδὸν ἀποσβεθείσης καὶ πρὸς τὸ βάσιμον ἀποφυγίσσης. Ἀῖδας οὖν ἡμιφλέκτους ἀνευρόντες καὶ λείψανα καλά-
 10 μων ἐξάψαντες καὶ τὸ στόμιον ἀνοίξαντες κατέθεον ἡγουμένου τοῦ Κνήμιονος. Ἐπεὶ δ' ὀλίγον ὑπέβησαν, ἀθρόον δ' Κνήμιον ἀνέκραγεν· ὦ Ζεῦ, τί τοῦτο; ἀπολώλαμεν. Ἀνήρηται Χαρίκλεια. Καὶ τό τε λαμπάδιον εἰς τὴν γῆν καταβαλὼν ἀπέσβεσε καὶ τὸ χεῖρε
 15 τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπαγαγὼν, εἰς γόνυ τ' ὀκλάσας, ἐθρήνει. Ὁ δὲ Θεαγένης ὥσπερ τινὸς πρὸς βίαν ὠσαντος ἐπὶ τὸ σῶμα τῆς κειμένης κατενεχθεὶς, ὁ μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἀπρίξ ἐίχετο καὶ προσεπερύκει πανταχόθεν ἐναγκαλιζόμενος. Ὁ δὲ Κνήμιον ὄλον ὄντα πρὸς τῷ
 20 πάθει καταμαθὼν καὶ τῇ συμφορᾷ βεβαπτισμένον, δεδιὼς τε μὴ τι κακὸν αὐτῷ ἐργάσῃται, τὸ ξίφος ὑφαιρεῖ λάθρα τῆς θήκης ὑπὸ τὴν πλευρὰν αἰουρουμένης καὶ μόνον καταλιπὼν ἀνέδραμεν ὡς τὰς ἀῖδας ἀναψόμενος. Δ'. Κὰν τούτῳ τραγικόν τι καὶ γοερὸν δ' Θεαγένης
 25 βρυχώμενος, ὦ πάθος ἀτλήτου, φησὶν, ὃ συμφορᾷς θεηλάτου· τίς οὕτως ἀκόρεστος Ἑριννὺς τοῖς ἡμετέροις κακοῖς ἐνεβάχχουσε, φυγὴν τῆς ἐνεγκούσης ἐπιβαλοῦσα, [κινδύνοις θαλασσῶν, κινδύνοις πειρατηρίων ὑποβαλοῦσα,] λησταῖς παραδοῦσα πολλάκις, τῶν
 30 ὄντων ἀλλοτριώσασα. Ἐν μόνον ἀντὶ πάντων ὑπελείπετο, καὶ τοῦτ' ἀνῆρπασται. Κεῖται Χαρίκλεια καὶ πολεμίας χειρὸς ἔργον ἢ φιλάτῃ γεγέννηται· δῆλον μὲν ὡς σωπροσύνης ἀντεχομένη, κάμοι δὲθεν αὐτὴν φυλάττουσα. Κεῖται δ' οὖν ὅμοις ἢ δυστυχῆς, οὐδὲν
 35 μὲν αὐτὴ τῆς ὥρας ἀπονάμενη, εἰς οὐδὲν δ' ὄφελος ἐμοὶ γενομένη. Ἄλλ', ὦ γλυκεῖα, πρόσφθεγξαι τὰ τελευταῖα καὶ εἰωθότα· ἐπίσκηψον, εἴ τι καὶ κατὰ μικρὸν ἐμπνεῖς. Οἴμοι, σιωπᾶς καὶ τὸ μαντικὸν ἐκεῖνο καὶ θεηγόρον στόμα σιγῇ κατέχει καὶ ζόφος τὴν πυρ-
 40 φόρον καὶ χάος τὴν ἐκ τῶν ἀνακτόρων κατεῖληπεν. Ὁφθαλμοὶ δ' ἀφεγγεῖς, οἱ πάντας τῷ κάλλει καταστράψαντες, οὐς οὐκ εἶδεν ὁ φρονεῦσας, οἷδ' ἀκριβῶς. Ἄλλ' ὦ τί ἄν σέ τις ὀνομάσειε; νύμφην; ἀλλ' ἀνύμφευτος· γαμετήν; ἀλλ' ἀπείρατος. Τίνα οὖν ἀνακα-
 45 λέσω; τίνα προσφθέγξομαι λοιπὸν, ἢ ἄρα τὸ πάντων ὀνομάτων ἥδιστον, Χαρίκλεια; ἀλλ' ὦ Χαρίκλεια, θάρσει, πιστὸν ἔχεις τὸν ἐρώμενον· ἀπολήψῃ με μικρὸν ὕστερον. Ἰδοὺ γάρ σοι χοῶς ἐπάξω τὰς ἐμαυτοῦ σφαγὰς καὶ σπείσομαι τὸ σοὶ φίλον αἷμα τοῦμόν. Ἐξεί
 50 δ' ἡμᾶς αὐτοσχέδιον μνήμα τόδε τὸ σπήλαιον. Ἐξέσται πάντως ἀλλήλοισι συνεῖναι μετὰ γούν θάνατον εἰ καὶ ζῶσιν ὁ δαίμων οὐκ ἐπέτρεψε.

Ε'. Καὶ ἄμα λέγων, ἐπέβαλε τὴν χεῖρα ὡς τὸ ξίφος ἀπασόμενος. Ὡς δ' οὐχ εὗρισκεν, ὦ Κνήμιον,

Ventus enim vehemens fuguriis illatus, cum ea, utpote de tenui arundine atque hac ipsa palustri texta, sufflando ignem in transitu combussisset, propemodum planitiem subjectam ostendebat, flamma quidem acriter emarcescente et in cinerem resoluta, cinere vero plurimo quidem impetu venti vehementis ablato, reliquo autem, qui manserat, paucio admodum, flatu extincto et ad transitum praebendum refrigerato. Facibus igitur semiustis inventis et reliquiis arundinis incensis, ingressu antri aperto, Cnemone duce decurrebant. Postquam autem paululum processerunt, repente exclamavit Cnemon, O Jupiter, quid hoc rei est? perimus, interfecta est Chariclea: tum facem in terram dejectam exstinxit et manibus oculis applicatis in genua collapsus lugebat. Theagenes autem, tanquam aliquo vi protrudente, ad corpus jacentis delapsus, diu illud immotus tenebat et adhaerebat undiquaque amplectens. Cnemon itaque, cum omnino dolori illum succubuisse et in calamitatem immersum intellexisset, metueretque ne sibi aliquid mali conscisceret, gladium illi clam aufert ex vagina, quae sub latere pendebat et solo relicto excurrit facies accensurus.

IV. Interea tragice et lugubriter fremens Theagenes, O dolorem, inquit, intolerabilem et calamitatem divinitus immissam! quamnam usque adeo insatiabilis Erynnis in nostram perniciem ira percita furit, quae exilium imposuit, [periculis in mari, periculis piraticis objecit,] praedonibus multoties tradidit, facultates a nobis alienavit? Unum erat pro omnibus relictum solatium, sed et hoc ereptum est. Jacet Chariclea et hostili manu carissima peremta est, haud dubie pudicitiam propugnans et mihi se asservans. Nihilominus tamen jacet infelix, neque ipsa quemquam ex forma fructum cepit, neque mihi ulli usui fuit. Ceterum, o suavius, alloquere me jam ultimo, solito more: manda quidpiam, si quid adhuc spiras. Heu me miserum, taces. Fatidicum illud et divino lepore praeditum os silentium premit, caligo facis gestatricem ac chaos deorum ministram occupavit. Oculi vero lumine carent, qui omnes pulchritudine percellerat, quos non vidit interfecto, certo scio. Ceterum quo te nomine quispiam appellet? sponsaene? at desponsata non es. An porro nuptae? enimvero experts es conjugii. Quam igitur appellabo? quam postremo alloquar? an omnium suavissimo nomine Charicleae? O Chariclea, adesto animo, fidum habes amatorem, haud ita multo post me recuperabis. Jam enim tibi inferias peragam mea ipsis caede et libabo tibi caro sanguine meo, continebitque nos rude sepulcrum hoc antrum. Licebit autem nobis utique mutua frui consuetudine post mortem, etiamsi vivis a deo concessum non est.

V. Quod simulatque elocutus est, illico manum inject extracturus gladium. Cum autem non invenisset, O Cne-

ἐδόξεν, ὡς σύ με ἀπολώλεκας. Προσηδίκησας δὲ καὶ Χαρίκλειαν, τῆς ἡδίστης αὐτὴν κοινωνίας ἤδη δευτέρων ἀποστερήσας. Καὶ ταῦτα διεξιόντος, ἐκ μυγῶν τοῦ σπηλαίου φωνῆς τις ἤχος ἐξηκούετο, Θεά-
 6 γένες, καλοῦσας. Ὁ δ' οὐδὲν ταραχθεὶς, ὑπήκουσέ τε καὶ ἤξω φιλότατη ψυχὴ ἔλεγεν. Εὐδῆλος εἶ περὶ γῆν ἔτι φερομένη· τὸ μὲν τι τοιοῦτου σώματος οὐ πρὸς βίαν ἐξηλάθης ἀποστατεῖν οὐ φέρουσα, τὸ δὲ διὰ τὸ ἄτακτον ἴσως ὑπὸ νερετρίων εἰδώλων εἰργομένη. Κἂν
 10 τοῦτοι τοῦ Κνήμιωνος ἅμα δασὶν ἡμμέναις ἐπιστάντος, αὐθις ὁ αὐτὸς ἤχος ἐξηκούετο, καὶ ἦν τὸ λεγόμενον, Θεάγηνες. Ὁ δὲ Κνήμιων ἀναδοήσας, Ὡ θεοὶ, ἔφη, οὐ Χαρίκλειας ἐστὶν ἡ φωνή; σῶζεσθαι μοι δοκεῖ, Θεάγηνες· ἀπὸ γὰρ τῶν ἐσχάτων καὶ καθ' ὃ μέρος
 15 αὐτὴν οἶδα τοῦ ἀντροῦ καταλιπὼν, ἡ φωνὴ μοι βάλλει τὴν ἀκοήν. Οὐ παύσῃ, ἔφη ὁ Θεαγένης, ἀπατῶν με πολλάκις. Καὶ μὴν ἀπατῶ σε καὶ ἀπατῶμαι τὸ μέρος, εἶπεν ὁ Κνήμιων, εἰ Χαρίκλειαν οὖσαν ταυτηνὴν τὴν κειμένην εὐροίμεν. Καὶ ἅμα λέγων ἀνέστρεφεν ἐπ'
 20 ὄψιν τὴν κειμένην καὶ ἰδὼν τί τοῦτο, ἀνέκραγεν, ὦ δαίμονες τεράστιοι, Θίσβης ἡ ὄψις. Ὑπέβη δ' εἰς τοῦπίσω καὶ τρόμῳ συσχεθεὶς ἄχανῃς εἰστήκει.

Ζ'. Ὁ δὲ Θεαγένης, ἔμπνους ἐκ τῶνδε γενόμενος καὶ πρὸς τὸ εὐέλπιδος τὴν γνώμην ἐπιστρέφων, ἀνεκαλείτο
 25 τε λειποψυχοῦντα τὸν Κνήμιωνα καὶ παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ὡς ὅτι τάχιστα ποδηγεῖν ἰκέτευε. Μικρὸν οὖν διαλιπὼν εἰς αὐτόν τε γενόμενος ὁ Κνήμιων, τὴν κειμένην αὐθις ἐπεσκοπεῖτο. Ἡ δ' ἦν ἀληθῶς ἡ Θίσβη· καὶ ξίφος τὸ πλησίον ἐκπεπτωκὸς ἐγνώριζεν ἀπὸ τῆς
 30 λαβῆς, ὃ παρὰ τὸν φόνον ὁ Θύαμις ὑπὸ θυμοῦ καὶ σπουδῆς τῇ σφαγῇ ἐναπίλιπε. Καὶ δέλτον τινὰ τῶν στέρνων ὑπὸ τῇ μασφάλῃ προκύπτουσαν ἀνελόμενος, ἐπειράτο τι τῶν ἐγγεγραμμένων ἐπιέναι. Ἄλλ' ὁ Θεαγένης οὐκ εἶα λιπαρῶς ἐγκείμενος καὶ τὴν φιλό-
 35 την, λέγων, κομιζόμεθα πρότερον, εἰ μὴ τις ἡμᾶς παῖζει καὶ νυνὶ δαίμων· τὰῦτα δ' ἐξέσται καὶ μετὰ ταῦτα γινώσκειν. Ἐπείθετο ὁ Κνήμιων καὶ τὴν τε δέλτον ἐπικομιζόμενος καὶ τὸ ξίφος ἀνελόμενος παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ἔσπευδον. Ἡ δὲ χερσὶ θ' ἅμα καὶ
 40 ποσὶν ἐπὶ τὴν αὐγὴν ἀνερπύσασα, προσδραμοῦσά τε τῷ Θεαγένῃ, τοῦ αὐχένος ἐξήρτητο. Καὶ ἡ μὲν, ἔχω σε, Θεάγηνες; ὁ δὲ, ζῆς μοι, Χαρίκλεια, πολλάκις ἔλεγον· καὶ τέλος εἰς τοῦδαφος ἀθρόον καταφέρονται, καὶ εἴχοντο ἀλλήλων ἀναυδοὶ μὲν ἀλλ' ὥσπερ ἡνωμέ-
 45 νοι, καὶ μικροῦ ἔδει ἀπονήσκειν αὐτούς. Οὕτως ἄρα καὶ τὸ χαρᾶς ὑπερβάλλον, εἰς ἀλγεινὸν περιέστη πολλάκις καὶ τῆς ἡδονῆς τὸ ἄμετρον ἐπίσπαστον λύπην ἐγένευσεν. Ὡς δὲ κακείνοι παρ' ἐλπίδα σωθέντες ἐκινδύνευσαν, ὥς ὁ Κνήμιων πίδακά τινα διαμώμενος καὶ
 50 τὴν συρρουεῖσαν καταβραχὺ νοτίδα κοίλαις ταῖς χερσὶν ὑδρευόμενος, τὸ πρόσωπόν τ' αὐτῶν ἐπέρρανε καὶ θαμὰ τῶν ῥινῶν ἐπαφώμενος ἐπὶ τὸ φρονεῖν ἐπανάγαγεν.

Ζ'. Οἱ δὲ, ἐτέρως μὲν ἀλλήλοις ἐντυχόντες, κειμέ-

μον, exclamavit, quam me perdidisti, atque etiam injuria affecisti Charicleam, suavissima consuetudine iterum jam privatam! Hæc illo dicente, ex meatibus antri vocis quidam sonus exaudiebatur, Theagenes, vocantis. Ille autem nihil territus audivit et Veniam carissima anima dicebat. Manifestum præbes argumentum, te adhuc supra terram ferri; partim quod a tali corpore ex quo per vim expulsa es discedere sine molestia non possis, partim quod, quia sepulta non es, fortassis ab infernalibus umbris arcearis. Et cum interim supervenisset Cnemon facibus accensis, idem sonus iterum exaudiebatur, Theagenem appellans. Cnemon igitur exclamans, dii boni, an non, inquit, Charicleæ hæc vox est? Omnino existimo illam servatam esse, Theagenes; siquidem ex intima antri parte, quo loco scio me illam reliquisse, vox ferit meas aures. Non desines, inquit Theagenes, me toties decipere? Atqui decipio te, dixit Cnemon, ac vicissim ipse decipior, si hanc quæ jacet Charicleam esse compererimus. Extemploque jacentem obvertebat in faciem, quam ut vidit, Quid hoc est portenti, o dii prodigiorum auctores! exclamat, Thisbes facies apparet. Retulit pedem ac tremens immotus præ stupore stetit.

VI. Theagenes autem, jam inde collecto spiritu et in bonam spem animo converso, tum revocabat Cnemonem, quem jam deficiebat animus, tum ut quamprimum ad Charicleam duceret orabat. Parvo autem spatio intermisso, cum ad sese rediit Cnemon, iterum jacentem circumspiciebat. Erat autem revera Thisbe. Nam et gladium, qui prope exciderat, ex ansa agnoscebat esse Thyamidi, quem ille juxta cadem præ ira et festinatione in ipso vulnere reliquerat. Denique tabella quadam emicante supra pectus, sub axilla sublata, volebat quid esset in ea scriptum legere: sed non sinebat Theagenes, sine intermissione incumbens et Carissimam, dicens, prius exquiramus, nisi nunc etiam nos deus quispiam ludificabitur: hæc autem vel postea licebit cognoscere. Acquievit Cnemon atque ita, accepta tabula gladioque sublato, ad Charicleam festinabat: quæ manibus ac pedibus ad lumen reptans et accurrens ad Theagenem, ex illius collo pende-
 55 bat. Atque illa quidem, Redditus es mihi, Theagenes? hic autem, Vivis mihi, Chariclea? sæpius dicebant. Postremo in solum subito labuntur et mutuis amplexibus cohærebant, nullam vocem edentes sed tanquam conglutinati: parumque aberat, quin exanimarentur. Sæpius enim nimia lætitia in mærorem evasit et immodica voluptas dolorem genuit, a nobis ipsis accersitum. Ita fere et hi, præter spem servati, periclitabantur; donec tandem Cnemon, scaturiginem quamdam investigans, cum sensim confluentem aquam cavis manibus hausisset, faciem illorum conspersit et nares subinde attractans, ut ad sese redirent, effecit.

VII. Illi autem, cum alio statu sibi occurrissent, nunc

νους δ' αὐτοὺς καταλαβόντες, ὀρθωθέντες ἀθρόον, ἡρυνθρίων τὸν Κνήμιωνα (καὶ πλέον ἢ Χαρίκλεια) θεω-
 ρὸν τῶνδε γεγεννημένον καὶ νέμειν συγγνώμην ἰκέτευον.
 Ὁ δ' ἐπιμεριδιάσας καὶ πρὸς τὸ φαιδρότερον αὐτοὺς
 5 ἀνιείς, Ταῦτα μὲν, ἔφη, καὶ ἐπαίνων ἄξια κατ' ἐμὲ
 κριτὴν καὶ ἄλλον ὅστις ἔρωτι προσπαλαίσας ἡττήθη τε
 τὴν μάχην ἡδέως καὶ τάκείνου σωφρόνως ἐγνώκεν
 ἀπαραίτητα πώματα. Ἄλλ' ἐκεῖνα, ὦ Θεάγενης,
 οὐτ' ἐπαινέειν εἶχον ὑπερσχυνόμην θ' ὁρῶν, ὡς ἀληθῶς,
 10 ὅτε τὴν ξένην καὶ προσήκουσαν οὐδαμόθεν γυναῖκα
 περιπεσὼν ἐθρήνευσεν ἀγενῶς καὶ ταῦτα περιεῖναι καὶ
 ζῆν σοὶ τὴν φιλότατην ἐμοῦ διατεινομένου. Καὶ ὁ
 Θεαγένης, Παῦε, φησὶν, ὦ Κνήμιων, διαβάλλων με
 πρὸς Χαρίκλειαν, ἣν ἐθρήνουν ἐν ἄλλοτρίῳ σώματι
 15 ταύτην εἶναι τὴν κειμένην ἡγούμενος. Ἐπεὶ δ' ἀπά-
 την ἐκεῖνα θεῶν τις εὔ γε ποιῶν ἐδειξεν, ὥρα σοὶ σαυτὸν
 ὑπομνήσαι τῆς ἄγαν ἀνδρείας, ὅφ' ἥς ἐθρήνευσεν μὲν
 ἐμοῦ τὰ μὲν πρότερος, τὴν δ' ἀπροσδόκητον τῆς κειμέ-
 νης ἐπίγνωσιν, ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς δαίμονας, ἀπεδίδρα-
 20 σκες, ἔνοπλος καὶ ξιφήρης γυναῖκα καὶ ταύτην νεκρὰν
 ὑποφεύγων, ὁ γενναῖος καὶ Ἀττικὸς πεζομάχος.
 Η'. Ἐγέλασαν πρὸς ταῦτα βραχὺ τι καὶ βεδιασ-
 μένον οὐδὲ τοῦτ' ἀδάκρυτον, ἀλλ' ὡς ἂν ἐν τοσαύτῃ
 συμφορᾷ πλέον τῷ θρήνῳ κεκερασμένον. Μικρὸν οὖν
 25 ἡ Χαρίκλεια διαλιπούσα καὶ τὴν παρειὰν ὑπὸ τὸ οὖς
 ἐπικνώσασα, Μακαρίζω μὲν, ἔφη, τὴν θρηνηθεῖσαν ὑπὸ
 Θεαγένους ἡ καὶ φιληθεῖσαν, ὡς φησὶ Κνήμιων, ἥτις
 ποτὲ καὶ ἐστίν. Ἄλλ' εἰ μὴ τί με δακνομένην ἔρωτι
 ὑπονοεῖν μέλλετε, τίς ἄρ' ἦν ἡ εὐδαίμων ἐκεῖνη καὶ
 30 δακρυῶν ἀξιοθεῖσα Θεαγενείων καὶ τίνα τρόπον τὴν
 ἄγνωστον ὡς ἐμὲ φιλεῖν ἐξηπατήθης, ἐβουλόμην εἰ
 πῇ γινώσκεις μανθάνειν. Καὶ ὁ, Θαυμάσεις μὲν,
 ἔφη. Θίσθην δ' οὖν εἶναι Κνήμιων ὅδε φησὶ τὴν
 Ἀθηναίαν ἐκεῖνην, τὴν ψάλτριαν, τὴν τῶν εἰς αὐτὸν
 35 ἐπιβουλῶν καὶ Δημαινέτην ποιήτριαν. Τῆς δὲ Χα-
 ρικλείας ἐκπεπληγμένης καὶ Πῶς ἦν εἰκὸς, ὦ Κνήμιων,
 εἰπούσης, τὴν ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἐπ' ἐσχάτης γῆς
 Αἰγύπτου, καθάπερ ἐκ μηχανῆς ἀναπεμφθῆναι; πῶς
 δὲ καὶ ἐλάνθανεν ἡμᾶς δεῦρο κατιόντας; Ταῦτα μὲν
 40 οὐκ ἔχω λέγειν, ἀπεκρίνατο πρὸς αὐτὴν ὁ Κνήμιων,
 ἀ δ' οὖν ἔχω γινώσκειν ἅμ' αὐτῆς τοιάδ' ἐστίν.
 Ἐπειδὴ γὰρ ἡ Δημαινέτη μετὰ τὴν ἀπάτην εἰς τὸν
 βόθρον αὐτὴν ἀπεκρήμνισεν, ὁ δὲ πατήρ ἐξηγγεῖλε τῷ
 δήμῳ τὸ γεγεννημένον, παρὰ μὲν τὴν πρώτην, ἐτύγχανε
 45 συγγνώμης καὶ αὐτὸς μὲν ὅπως ἂν κάθοδον ἐμοί τε
 λάβοι παρὰ τοῦ δήμου καὶ κατὰ ζήτησιν ἐκπλεύσειε
 τὴν ἐμὴν διετίθετο, ἡ δὲ Θίσθη τὴν ἀσχολίαν τὴν
 ἐκείνου, σχολὴν αὐτῆς ἐποιεῖτο καὶ τοῖς συμποσίοις
 ἀδεῶς αὐτὴν τε καὶ τὴν τέχνην ἐξεμίσθου. Καὶ ποτὲ
 50 καὶ παρευδοκίμησασα τὴν Ἀρσινόην ἀναβεβλημένον
 αὐλοῦσαν, ἐπίτροχον αὐτὴ ψάλλουσα καὶ γλαφυρὸν
 τῇ κιθάρᾳ προσάδουσα, ἔλαθεν ἑταιρικὴν ζήλοτυπίαν
 σὺν πολλῷ καὶ αὐτῆς κινήσασα τῷ φθόνῳ καὶ πλέον,
 ὅτε τις αὐτὴν Νευκρατίτης ἐμπορος ὑπόχρησας

autem jacere se deprehendissent, repente erecti, erubescer-
 eant propter Cnemonem, (ac Chariclea praecipue) qui
 horum spectator fuerat et ut veniam illis daret, orabant.
 Qui leniter arridens et ad hilaritatem illis animum relaxans :
 Haec, inquit, etiam laudem merentur, me iudice et
 quovis alio qui cum amore ante luclatus suaviter in pugna
 succubuit et ejus casus inevitabiles moderate cognovit.
 Verum illa, Theagenes, neququam laudare potui, quorum
 etiam me revera pudebat, cum viderem, te peregrinam et
 nullo vinculo necessitudinis conjunctam mulierem circum-
 fusum lugere turpiter, praesertim me superesse et vivere
 carissimam asseverante. Theagenes autem, Ne, inquit,
 me, Cnemon, apud Charicleam traducas, quam ego in
 alieno corpore lugebam, hanc esse illam, quae jacebat,
 existimans. Verum quoniam errorem in illa re fuisse
 benevolentia quaedam numinis apertissime ostendit, tuum
 jam est, egregiam illam animi fortitudinem in memoriam
 revocare, qua meam sortem prior deplorabas et cum
 inopinato jacentem agnovisses, perinde atque in scena
 daemones productos, refugiebas, armatus et gladio in-
 structus mulierem atque eam mortuam pertimescens, stren-
 uus et Atticus bellator.

VIII. Leviter ad haec arriserunt et quasi coacti, neque
 sine lacrimis; ut in tali calamitate, magis luctu occu-
 pati. Igitur cum paullulum spatii intermisisset Chariclea,
 genam sub aure scalpens, Beatam quidem, inquit, iudico,
 quam Theagenes luxit, aut etiam osculatus est, ut ait
 Cnemon, quaecumque tandem sit. Verumtamen, nisi me
 amore morderi suspicabimini, quoniam fuerit illa felix et
 lacrimis digna Theagenis et quo errore ignotam tanquam
 me osculatus sis, cuperem, si forte scis, ex te discere.
 Miraberis, inquit. Thisben enim Cnemon hic dicit esse,
 Atheniensem illam fidicinam, insidiarum erga se et Demae-
 netam architectam. Chariclea autem perterrefacta, et
 Quomodo consentaneum esset, Cnemon, dicente, ex
 media Graecia ad extremos Aegypti fines tanquam ex com-
 posito esse transmissam? aut qui fieri potuerit, ut nos
 hic descendentes lateret? De his non habeo, quod dicam,
 respondit ipse Cnemon. Ceterum quae de illa comperi,
 sunt ejusmodi. Postquam enim Demaeneta dolo circum-
 venta in puteum se praecipitavit et pater retulit ad popu-
 lum de eo quod factum fuerat, initio quidem veniam est
 consecutus et in eo ut mihi reditum impetrare posset apud
 populum et ad inquisitionem mei navigaret erat occupatus.
 Thisbe autem ex illius occupatione vacationem sibi facie-
 bat et conviviis secure tum se, tum artem suam, mercede
 elocabat. Cum autem aliquando gratia superasset Arsi-
 noen, remissum quid fistula canentem, ipsa celeriter fides
 pulsans et concinne ac suaviter citharae accinens, non
 animadvertit, se sibi apud illam conflasse meretriciam
 aemulationem, conjunctam cum invidia singulari : prae-
 ~ mercator Naucratis, cognomine

Ναυσικλῆς ἐνηγκαλίζετο, τὴν Ἀρσινόην καὶ ταῦτα πρότερον γινωσκομένην αὐτῷ παραγωνισάμενος, ἐπειδὴ κυρτομένην αὐτῇ τὴν παρεῖαν ἐν τοῖς αὐλήμασιν εἶδε καὶ πρὸς τὸ βίαιον τῶν φυσημάτων ἀπρεπέ-
στερον ἐπὶ τὰς ῥίνας ἀνισταμένην, τὸ τ' ὄμμα πιμπρά-
μενον καὶ τῆς οἰκείας ἑδρας ἐξωθούμενον.

Θ'. Ὡς ὦν οἰδομένη τῷ χόλῳ καὶ ζήλῳ πυρα-
κτομένη, τοῖς οἰκείοις τῆς Δημαινέτης προσιοῦσα τὴν
κατ' αὐτῆς ἐπιβουλὴν ὑπὸ τῆς Θίσβης ἐξηγόρευσε· τὰ
μὲν αὐτῇ καθ' αὐτὴν ὑποτοπήσασα, τὰ δὲ καὶ τῆς
Θίσβης αὐτῇ παρὰ τὴν ἑταιρίαν ἐξειπούσης. Συστά-
τες οὖν ἐπὶ τὸν πατέρα τὸν ἐμὸν οἱ κατὰ γένος τῇ
Δημαινέτῃ προσήκοντες καὶ τοὺς δεινοτάτους τῶν ῥη-
τόρων πρὸς τὴν κατηγορίαν ἐπὶ πολλοῖς χρήμασιν
ἀναθιβάσασμενοι ἄκριτον καὶ ἀνέλεγκτον ἀνηρῆσαι τὴν
Δημαινέτην ἐδόκουν καὶ τὴν μοιχείαν προκαλύμμα τοῦ
φόνου συγκεῖσθαι διεξήσαν καὶ ἐπιδεικνύναι τὸν μοι-
χὸν ἢ ζῶντα, ἢ τεθνηκότα ἡζίουσιν ἢ καὶ τοῦνομα φρά-
ζειν μόνον ἐκέλευον· καὶ τέλος τὴν Θίσβην εἰς βασά-
τους ἐξήτουν. Ὡς δ' ὑποσχόμενος ὁ πατήρ οὐκ εἶχε
παραδιδόναι, προῖδομένης ταῦτ' ἐκείνης, ἔτι τῆς δίκης
συνισταμένης καὶ (οὕτω συγκείμενον αὐτῇ πρὸς τὸν
ἐμπορον) δρασμῷ χρησαμένης, ὁ δῆμος ἀγανακτήσας
φονέα μὲν οὐκ ἔκριεν, ἀπανθ' ὥς ἔσχεν ὑποβέβηκεν,
ὥς δὲ συνατίειν τῆς τ' εἰς Δημαινέτην ἐπιβουλῆς καὶ
τῆς ἐμῆς ἀδίκου φυγῆς τοῦ τ' ἄστεος ἐδίδωκε καὶ δημεύ-
σει τῶν ὄντων ἐζημίωσε, τοιαύτης τῶν δευτέρων γά-
μων τῆς πείρας ἀπονάμενον. Οὕτω μὲν ἡ κακίστη
Θίσβη καὶ δίκας ὑπ' ὀψέσι νυνὶ ταῖς ἐμαῖς ὑποσχούσα
τῶν Ἀθηναίων ἐξέπλευσε. Καὶ ταῦτα μόνον ἔχω γιγ-
νώσκειν, Ἀντικλέους τίνος κατὰ τὴν Αἴγιναν ἐξαγγέ-
λαντος, ᾧ καὶ δεύτερον εἰς τὴν Αἴγυπτον συνέπλευσα,
εἰ πῇ κατὰ τὴν Ναυκρατίαν εὕροιμι τὴν Θίσβην καὶ
εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπαναγαγὼν λύσαιμι μὲν τὰς κατὰ τοῦ
πατρὸς ὑπονοίας τε καὶ αἰτίας, ἀπαιτήσαιμι δὲ τῶν εἰς
πάντας ἡμᾶς ἐπιβουλῶν τὰς δίκας. Ἐνθάδε νυνὶ καὶ
σὺν ὑμῖν ἐξετάζομαι. Τῇ δ' αἰτίαν καὶ ὅπως καὶ ὅσα
τοὺς μεταξὺ χρόνους ὑποστάς, εἰσαῦθις ἀκούσεσθε. Τὸ
δ' ὅπως ἡ Θίσβη κατὰ τὸ ἄντρον καὶ πρὸς τίνων ἀν-
ήρῃται, θεοῦ τίνος ἀνίσως δεήσει φράζοντος.

Γ'. Ἀλλ', εἰ δοκεῖ, τὴν δέλτον ἣν πρὸς τοῖς στέρ-
νοις αὐτῆς εὐρήκαμεν ἐπισκοπῶμεν· εἰκός τι πλέον
ἐντεῦθεν ἡμᾶς ἐκμαθεῖν. Ἐδόκει ταῦτα. Καὶ διανοί-
ξας ἐπῆρχετο· καὶ ἦν τὰ ἐγγεγραμμένα τοιαῦτα·
ΚΝΗΜΟΝΙ ΤΩΙ ΔΕΣΠΟΤΗΙ, ἡ πολεμία καὶ ἐπα-
μύνασα Θίσβη. Πρῶτα μὲν εὐαγγελίζομαι σοὶ τὴν
Δημαινέτης τελευτὴν, δι' ἐμοῦ μὲν ὑπὲρ σοῦ γενο-
μένην, τὸ δ' ὅπως, εἰ με προσδέξαιο, περὶ σοῦ διηγή-
σομαι. Ἐπειτα φράζω, κατὰ τήνδε με νυνὶ εἶναι
τὴν νῆσον δεκάτην ἥδη ταύτην ἡμέραν, πρὸς τίνος τῶν
τῆδε ληστῶν ἀλοῦσαν, θς καὶ ὑπασπιστὴς εἶναι τοῦ
ληστάρχου θυρόπτεται, καὶ με κατακλείσας ἔχει, μηδ'
ὅσον προκύψει τῶν θυρῶν ἐπιτρέπων, ὥς μὲν αὐτὸς
φρῃσι διὰ φίλαν τὴν περὶ ἐμὲ, ταύτην ἐπιθείς τὴν τι-

Nausicles, amplecteretur; Arsinoë, cum qua primum consueverat, contempta, ea de causa, quod illi intumescere genas inter canendum videbat et vehementer inflando præter decorum ad nares exsurgere, oculis incensis ac sua sede excedentibus.

IX. Quamobrem tumens ira et ardens æmulatione Arsinoë, cognatos Demanetæ accedens, insidias illi a Thisbe factas exposuit; quædam ipsa per se suspicata, quædam ita, quemadmodum illi Thisbe, amica dum esset, dixerat, recensens. Cum igitur conspirassent ut perderent patrem meum necessarii Demanetæ et eloquentissimos quosque oratores, ad accusandum, magna pecunia conductos produxissent, in iudicatum et non convictam perisse Demanetam clamabant et adulterium ad prætextum cædis compositum fuisse narrabant et ut exhiberet adulterum seu vivum seu mortuum, postulabant: denique nomen saltem proferre jubebant: ad extremum, Thisben in quæstionem postulabant. Cum autem, quod pollicitus fuerat pater, non posset illam in quæstionem ferre: prospexerat enim illa, cum primum iudicium cogeretur et (sic enim illi erat cum mercatore constitutum) fuga sibi consuluerat: populus inique ferens, interfectorem eum quidem non iudicavit, qui omnia, ut gesta fuerant, exposuerat; verumtamen ut adiutorem insidiarum contra Demanetam et exilii mihi injuste indicti ex urbe pepulit et proscriptione honorum mulctavit, ejuscemodi fructum ex secundis nuptiis quæsitis consecutum. At sceleratissima Thisbe, quæ quidem nunc in conspectu meo dedit pœnas, ea ratione navigavit Athenis. Atque hæc tantum scire potui, quæ mihi Anticles quidam in Ægina narraverat: cum quo cum iterum in Ægyptum navigassem, ut, si forte Naucratiæ Thisben reperissem, reducens Athenas liberarem patrem suspicionibus et criminibus, sumerem vero de illa insidiarum nobis omnibus factarum pœnas; nunc hic, et una vobiscum versor. Porro quid fuerit in causa et modum et casus, quos hoc intervallo passus sum deinceps audietis. At quomodo Thisbe in hoc antro et a quibus sit interfecta, deo quopiam fortasse qui nobis exponat opus erit.

X. Ceterum, si videtur, tabellam quam in pectore ipsius invenimus, conspiciamus. Consentaneum est, fore, ut inde aliquid præterea addiscamus. Placuit sententia; et aperiens, incipiebat hæc in ea perscripta legere: *Cnemoni hero, hostis et vindex Thisbe*. Initio nuntio tibi latum nuntium, Demanetæ mortem, quæ illi a me tua causa comparata est. Rationem autem, qua id fecerim, si me receperis, coram exponam. Porro scito, me in hac insula esse decimum jam diem, a quodam prædone ex eorum numero, qui hic sunt, captam: qui se etiam armigerum esse præfecti gloriatur et me conclusam detinet, ne prospiciendi quidem vel extra fores facultatem concedens, hac pœna mihi, ut ipse dicit, propter amorem, quo me prosequitur, at quemadmodum ego conjectura assequi possum, propter

μωρίαν, ὥς δ' ἔχω συμβαλεῖν, ἀφαιρεθῆναί με πρὸς
 τινος δεδιώς. Ἄλλ' ἐγὼ σε θεῶν τινος ἐνδόντος καὶ
 εἶδον, ὃ δέσποτα, παρίοντα καὶ ἐγνώρισα καὶ τήνδε
 5 σοὶ τὴν δέλτον διὰ τῆς συνοίκου πρεσβύτιδος λάθρα
 διεπεμψάμην, τῷ καλῷ Ἑλλήνι καὶ φίλῳ τοῦ ἀρχόντος
 ἐγγεγράφειν φράσασα. Ἐξελοῦ δὴ με χειρῶν ληστρι-
 κῶν καὶ ὑπόδεξαι τὴν σαυτοῦ θεραπαινίδα. Καί, εἰ
 μὲν βούλει, σῶζε, μαθὼν ὥς ἂ μὲν ἀδικεῖν ἔδοξα βια-
 σθεῖσα, ἃ δὲ τετιμώρημαι τὴν σοὶ πολεμίαν ἐκοῦσα
 10 διαπραξάμην. Εἰ δ' ἔχει σέ τις ἀμετάβλητος ὀργή,
 κέχρησο ταύτῃ κατ' ἐμοῦ πρὸς δὲ βούλει· μόνον ὑπὸ σοὶ
 γενοίμην, καὶ εἰ τεθνάναι θέοι. Βέλτιον γὰρ ὑπὸ
 χειρῶν ἀνερῶσθαι τῶν σῶν καὶ κηδείας μεταλαβεῖν
 Ἑλληνικῆς ἢ θανάτου βαρυτέραν ζῶν καὶ φίλτρον
 15 βαρβαρικὸν ἔχθρας ἀνιαιρώτερον τὴν Ἀττικὴν ἀνέ-
 χεσθαι.

ΙΑ'. Τοιαῦτα μὲν ἡ Θίσβη καὶ ἡ δέλτος ἔφραζεν,
 δὲ δὲ Κνήμων, ὦ Θίσβη, ἔφη, σὺ μὲν καλῶς ποιοῦσα
 τέθνηκας καὶ γέγονας ἡμῖν αὐτάγγελος τῶν σαυτῆς
 20 συμφορῶν ἐξ αὐτῶν ἐγχειρίσασα τῶν σῶν σφαγῶν
 τὴν διήγησιν. Οὕτως ἄρα τιμωρὸς Ἑριννὺς γῆν ἐπὶ
 πᾶσαν, ὥς ἔοικεν, ἐλαύνουσά σε, οὐ πρότερον ἔστησε
 τὴν ἐνδικὸν μάστιγα, πρὶν καὶ ἐν Αἰγύπτῳ με τυγχά-
 νοντα τὸν ἡδικομένον, θεατὴν ἐπιστῆσαι τῆς κατὰ σοῦ
 25 ποιητῆς. Ἀλλὰ τί ἦν ἄρα, δὲ καὶ πάλαι σε κατ' ἐμοῦ
 τεχναζομένην καὶ σοφιστεύουσαν διὰ τοῦ γράμματος,
 ἡ δίκη προαφείλετο τῶν ἐγχειρημάτων; ὥς καὶ γὰρ σε
 καὶ κειμένην ἔχω δι' ὑποψίας καὶ σφόδρα δέδοικα μὴ
 καὶ πλάσμα ἐστὶν ἡ Δημεινέτης τελευτὴ καὶ μὲν
 30 ἡπάτησαν οἱ ἐξαγγέλαντες, σὺ δὲ καὶ διαπόντιος
 ἦκεις, ἐτέραν καὶ ἡμῶν σκηνὴν Ἀττικὴν καὶ ἐν Αἰ-
 γύπτῳ τραγωδῆσουσα. Οὐ παύσῃ, ἔφη ὁ Θεαγένης, ἄγαν
 ἀνδριζόμενος, εἰδωλὰ τε καὶ σκιὰς εὐλαβούμενος; οὐ
 γὰρ δὴ καὶ μὲν καὶ τὴν ἐμὴν ὄψιν εἴποις ἂν ὥς ἐγὼ ἡ-
 35 τευσεν, οὐδὲν κοινοῦντα τοῦ δράματος. Ἄλλ' ἡ
 μὲν κείται σῶμα νεκρὸν ὥς ἀληθῶς καὶ τούτου γ' ἔνεκα
 ὁ ἄρσει παντοίως, ὦ Κνήμων, τίς δ' ἄρα ποτ' ἐστὶν
 ὁ σὸς εὐεργέτης, ὁ ταύτην ἀνερηκώς; καὶ πῶς δεῦρο
 καθειμένην, καὶ πότε, σφόδρα διαπορῶν ἐκπέπληγμαι.
 40 Τὰ μὲν ἄλλ' οὐκ ἔχω λέγειν, ἔφη ὁ Κνήμων, δὲ ἄνη-
 ρηκῶς ὥς ἐπίπαν ἐστὶ Θύαμις, εἰ δεῖ τῷ ξίφει τεκμαι-
 ρεσθαι ὁ παρὰ τὴν σφαγὴν εὐρήκαμεν, ἐκείνου γὰρ
 εἶναι γνωρίζω καὶ τὸ ἐπίσημον τοῦτ' ἐπὶ λαβῆς ἑλέφας
 εἰς αἰτὸν ἐκτετόρεται. Ἀρ' οὖν εἴποις ἂν, φησὶν ὁ
 45 Θεαγένης καὶ ὅπως καὶ πότε καὶ δι' ἣν αἰτίαν ἔδρα
 τὸν φόνον; Καὶ πῶς ταῦτ' ἂν εἰδείην, ἀπεκρίνατο. Οὐ
 γὰρ δὴ μαντικόν με τόδε τὸ σπῆλαιον ἀνέδειξε, καθά-
 περ τὸ ἄδυτον τὸ Πυθοῖ καὶ ἐν Τροφωνίου λόγος θεο-
 φωνεῖν τοὺς ὑπελθόντας. Ἀνῶμωζαν ἀθρόον ὁ Θεα-
 50 γένης καὶ ἡ Χαρίκλεια, καὶ ὦ Πυθοῖ καὶ Δελφοῖ ὠρη-
 νοῦντες ἐβόων· ὁ δὲ Κνήμων ἐκπέπληκτο καὶ δὲ τι
 πεπρόθυμον πρὸς τοῦνομα τῆς Πυθοῦς οὐκ εἶχε συμβαλεῖν.

ΙΒ'. Καὶ οἱ μὲν ἐν τούτοις ἦσαν, ὁ δὲ Θέρμουσις ὁ
 τοῦ Θυάμιδος ὑπασπιστῆς, ἐπειδὴ κατὰ τὴν μάχην

metum, ne a quopiam auferar, imposita. Verumtamen
 ego te, deo quodam offerente, prætereuntem, here, et
 conspexi et agnovi: atque hanc tibi tabellam clam per
 contubernalem anum transmissi, formoso Græco et amico
 principis tradere imperans. Eripe me, quæso, ex manibus
 prædonis, et suscipe ancillam tuam: et, si tua voluntas
 feret serva, hoc cognito, quod ea, quibus in te delinquere
 sum visa, necessitate coacta, quibus autem inimicam tuam
 ulta sum, ea sponte fecerim. Quod si tam vehemens ira
 tua est, ut mutari non possit, utere hac contra me, ut lu-
 bet, dummodo in tua sim potestate, etiamsi mori oporteat.
 Longe enim melius esse existimo, manibus interimi tuis et
 funeris officium Græco ritu consequi, quam morte gravio-
 rem vitam et amorem barbaricum, inimicitia acerbiorum
 me Atticam mulierem sustinere.

XI. Talia quidem Thisbe et tabella loquebatur. Cne-
 mon autem, Factum bene, o Thisbe, inquit, quod inter-
 secta sis et ipsam ei tuarum calamitatum nuntia, ex tua
 ipsius cade narrationem nobis in manus tradens. Sic
 omnino ultrix Erinnys, ut res ipsa testatur, toto orbe ter-
 rarum te agens, non prius justum flagrum cohibuit, quam
 me, tametsi in Ægypto ætatem agentem, injuria affectum,
 spectatorem tui supplicii constituisset. Sed quidnam erat
 sceleris, quod tibi jam pridem struenti contra me, et machi-
 nanti per literas, fortuna e manibus eripuit? Quam te
 etiam nunc suspectam habeo et magnopere metuo, ne
 commentum sit etiam Demænetæ mors et cum mihi verba
 dederint ii, qui id ipsum nuntiarunt, tum tu mari venias,
 alterum spectaculum tragicum ex Attica etiam in Ægypto
 de nobis exhibitura. An non tandem desines, inquit Thea-
 genes, nimium esse fortis, simulacra et umbras reformidans?
 Neque enim dixeris, quod et mihi adspectuique meo, ali-
 quibus præstigiis imposuerit, cum ex o nulla ex parte hujus
 fabulæ sim particeps. Sed hæc quidem jacet revera exa-
 nime corpus et hac de causa nihil est, quod labores, Cne-
 mon. Ceterum quisnam sit auctor hujus erga te bene-
 ficii, qui illam interfecit et quomodo huc demissam et
 quando, egomet vehementer ambigens obstupui. Alia non
 possum tibi dicere, inquit Cnemon. At interfecto ejus
 omnino est Thyamis, si quidem conjectura facienda est ex
 gladio, quem juxta cadem invenimus. Illius enim esse
 agnosco et insigne hoc ansæ: aquila enim ebore cælata est.
 Dicas igitur, inquit Theagenes, quomodo cadem hanc et
 quando et qua de causa patrarit. Quo pacto autem hoc
 scire possim? respondit Cnemon: neque enim me fatidicum
 hoc antrum effecit, quemadmodum adytum Delphicum et
 sicuti iis qui Trophonii specum subierunt usu venire ferunt,
 ut divino furore afflati vaticinentur. Collacrimarunt subito
 Theagenes et Chariclea atque o Pytho et Delphi! plorantes
 clamabant. Cnemon autem percussus est, nec potuit con-
 jicere, quidnam illis a nomine Pythonis accidisset.

XII. Atque hi quidem hisce erant occupati. Porro Ther-
 muthis, scutifer Thyamidis, postquam e prælio saucius

τρωθείς ἀπενήχματο πρὸς τὴν γῆν, νυκτὸς ἐπιγενομένης, πορθμείω φερομένῳ κατὰ τὸ ἔλος ἐκ τῶν ναυαγίων ἐπιτυχῶν, αὐτόν τ' ἐνθάμενος, ἐπὶ τὴν νῆσον καὶ παρὰ τὴν Θίσβην ἔσπευδε· ταύτην ὀλίγων πρόσθεν ἡμερῶν ἀγομένην ὑπὸ τοῦ ἐμπόρου τοῦ Ναυσικλέους, κατὰ τινὰ στενὴν τῆς ὑπωρείας ὁδὸν λοχῆσας ὁ Θέρμουθις ἀφῆρητο· παρὰ δὲ τὸν τοῦ πολέμου θόρυβον καὶ τὴν τῶν ἐναντίων ἔφοδον, ὅτ' αὐτὸν οἶσοντα τὸ ἱερεῖον ἀπέσπειλεν ὁ Θύαμις, ἔξω βελῶν ποιούμενος καὶ περισώ-
 10 ζειν αὐτῷ βουλούμενος, ἔλαθεν εἰς τὸ σπήλαιον καθεῖς καὶ παρὰ τὸν τάραχον καὶ τὴν σπουδὴν αὐτοῦ που περὶ τὸ στόμιον καταλιπών. Ἐνθ' ὡς ἐνεβλήθη κατὰ τὴν πρώτην ἐγκαταμίναςαν δεῖτε τε τῶν παρόντων φόβον καὶ ἀγνοίαν τῶν πρὸς τὰ βάθη φεροσῶν ἀτραπῶν, ἐν-
 15 τυχὼν ὁ Θύαμις, ὡς Χαρίκλειαν ἀνῆρει τὴν Θίσβην. Παρὰ δὲ ταύτην, ὡς διαδράσας τὸν ἐκ τοῦ πολέμου κίνδυνον, ὁ Θέρμουθις ἐπειγόμενος, ἐπειδὴ τῇ νήσῳ προσέσχευε, ὡς εἶχε τάχους, ἐπὶ τὰς σκηνὰς ἀνέτρεχε. Καὶ αἱ μὲν ἦσαν οὐδὲν ἔτι πλὴν ὅτι τέφρα, τὸ δὲ
 20 στόμιον ἀπὸ τοῦ λίθου χαλεπῶς ἀνευρών, καλὰ μους, εἴ πῃ τινες ἔτι συμυρόμενοι περιελείφθησαν, ἀψάμενος κατέβηκεν, ὡς εἶχε σπουδῆς· ὀνομαστί τε Θίσβην ἐκάλεσε, μέχρι τοῦ ὀνόματος ἐλληνίζων. Ὡς δ' εἶδε κειμένην, ἐπὶ πολὺ μὲν ἀγανθὴς εἰστήκει, τέλος δὲ θροῦν
 25 τινὰ καὶ βόμβον αἰσθόμενος ἐκ τῶν κοιλίων τοῦ σπηλαίου φερόμενον, διελέγοντο γὰρ ἔτι πρὸς αὐτοὺς Θεαγένης τε καὶ Κνήμιον, τούτους ἐκείνους εἶναι τοὺς σφαγέας τῆς Θίσβης εἵκαζε καὶ ἀμυχήανως εἶχε ὅ τι καὶ δράσειεν, ὑπὸ μὲν θυμοῦ ληστροικοῦ καὶ βαρβαρι-
 30 κῆς ὀργῆς, πλέον τότε δι' ἐρωτικὴν ἀποτυχίαν ἐπιτεινόμενης, ὁμόσε χωρεῖν αὐτόθι τοῖς νομιζομένοις αἰτίοις ἐπειγόμενος, ἀπορία δ' ὅπλων καὶ ξίφους ἄκων πρὸς ἐγκράτειαν καταστελλόμενος.

II'. Ἐδόκει δὲ αὐτῷ βέλτιστον εἶναι, μὴ ὡς πολέ-
 35 μιον ἐντυγχάνειν τὴν πρώτην· εἰ δ' εὐπορήσειεν ἀμυντηρίου, μετιέναι τοὺς πολέμους. Καὶ οὕτω κρίνας, ἐφίσταται τοῖς ἀμφὶ τὸν Θεαγένην ἄγριόν τε καὶ τραχὺ περισκοπῶν καὶ τὸ κρυπτόμενον βούλημα τῆς ψυχῆς τῶν βλέμματι καταμνηνύων. Οἱ δὲ, ὡς εἶδον ἄνδρα
 40 γυμνόν, ἀπροσδόκητον, τραυματίαν, φονῶντα τὴν ὄψιν, ἢ μὲν Χαρίκλεια [καί] πρὸς τὰ κοιλότερα τοῦ σπηλαίου κατεδύετο, τὰχα μὲν τι εὐλαδῆθεῖσα πλέον δ' ἄρα καταισχυνθεῖσα τὴν γυμνὴν καὶ οὐκ εὐσχήμονα τοῦ φανέντος ὄψιν. Ὁ δὲ Κνήμιον ἡρέμα καὶ ὑπεδίδρασκε,
 43 γνωρίζων μὲν τὸν Θέρμουθιν, ὁρῶν δὲ παρ' ἐλπίδα καὶ τι τῶν ἀτοπιωτέρων αὐτὸν ἐγχειρήσειν προσδοκῶν. Ἀλλὰ τὸν Θεαγένην οὐ κατέπληττεν ἡ θεὰ μάλλον ἢ παρώξυνε καὶ τό τε ξίφος ἐπανετείνετο ὡς πατάξιν εἴ τι παράλογον ἐγχειροίη καὶ Στῆθι, ἔλεγεν, οὗτος ἢ
 46 βεβλήθη. Βέβλησαι δ' οὐδέπω διότι σε κατὰ μικρὸν ἐγνώρισα καὶ τῶς ἀμφίβολος ἦχεις τὴν γνώμην. Ἐδεῖτο ὑποπεσὼν ὁ Θέρμουθις, ἰκέτης ἐκ τοῦ καιροῦ μάλλον ἢ τοῦ τρόπου γιγνόμενος καὶ τὸν Κνήμιονα πρὸς ἐπικουρίαν ἐπεκαλεῖτο καὶ σώζεσθαι δίκαιος εἶναι

in terram enavit, cum nox supervenisset, navigium quoddam, quod ex naufragio juxta paludem ferebatur, nactus et conscendens ad insulam ac Thisben festinabat. Hanc paucis ante diebus, cum duceretur a Nausicle mercatore, in angusta quadam via ad latus montis, ex insidiis Thermuthis interceperat. Ut autem tumultus belli perstrepuisset et hostes adventabant, quando illum ad afferendam victimam Thyamis mittebat, extra teli jactum collocans et servare sibi incolumem cupiens, clam eam in antrum demiserat atque adeo prae perturbatione et festinatione circa ipsum os reliquerat. Quo in loco, ut injecta erat initio, metu praesentium periculorum et inscitia semitarum in profunditatem fundi ferentium, manentem Thisben Thyamis offendens, tanquam Charicleam, interfecerat. Ad hanc igitur, ut qui effugerat periculum belli, properans Thermuthis, postquam ad insulam applicuit, contento cursu ad tabernacula perrexit. At haec quidem, praeter cinerem, nihil erant amplius. Ostio vero ex lapide vix tandem invento et arundine, sicubi adhuc reliquiae manserant, accensa, decurrit summo studio, nominatim Thisben appellans, tantumque nomine Graecissans: verum ut vidit jacentem, diu stupens, immotus stetit. Ad extremum, cum murmur et sonos quosdam sensisset ex concavis antri partibus efferrī, (colloquebantur enim adhuc Theagenes et Cnemon) illos ipsos esse interfectores Thisbes suspicabatur:angebaturque animo, cogitans, quid sibi faciendum esset; cum ferocia quidem latronibus insita et ira barbarica, magis tum etiam propter amoris frustrationem intensa, ad impetum ibidem in eos, quos putabat esse auctores, faciendum impelleretur; rursus autem inopia armorum et gladii vel invitatus ad moderationem revocaretur.

XIII. Visum est itaque illi consultissimum esse, initio non hostiliter aggredi: si vero suppeditarent arma, deinde ut hostes invadere. Atque hoc apud animum constituto, venit ad Theagenem torvis trucibusque oculis circumspiciens et occultam animi sententiam vultu declarans. Illi autem ut viderunt virum nudum, ex improvise supervenientem, saucium, cruenta facie, Chariclea quidem ad interiores partes antri descendit, tum cavens, tum vero verita nudi et deformis viri, qui apparuerat, conspectum; Cnemon autem quiescebat et pedem referebat, cum agnosceret quidem Thermuthim, sed tamen praeter spem conspiceret et aliquid novi aggressurum esse arbitraretur. Verum Theagenem non magis terrebat spectaculum quam irritabat et gladium intentabat, tanquam percussurus, si quid temerarium aggrederebatur et Siste gradum, dicebat, aut vulnus accipies: quod autem nondum acceperisti, in causa est, quod te paullulum agnoscam et qua mente venias ambiguum sit. Deprecabatur accidens Thermuthis, simplex temporis magis ratione quam morum factus: et Cnemonem in auxilium vocabat, meritumque se esse, ut ab illo ser-

πρὸς αὐτοῦ ἔλεγεν, ἀδικῶν τ' οὐδὲν καὶ τῶν φίλων εἰς τὴν παρελθούσαν ἡμέραν γεγενῆσθαι καὶ παρὰ φίλους ἥκειν διατεινόμενος.

ΙΔ'. Ἐπεκλᾶτο πρὸς ταῦθ' ὁ Κνήμων καὶ προσελθὼν, ἀνέστησέ τε τῶν γονάτων ἐχόμενον τοῦ Θεαγένους καὶ ποῦ Θύαμις ἐπυνθάνετο συνεχῶς. Ὁ δὲ πάντ' ἔλεγεν· ὡς συνέρρηξε τοῖς πολεμίοις, ὡς ἐμβαλὼν εἰς μέσους ἐμάχετο, οὗτ' ἐκείνων οὐδ' αὐτοῦ φειδόμενος, ὡς ἀνῆρει μὲν αἰεὶ τὸν ὑπὸ χεῖρας γιγνόμενον, ἐδορυφορεῖτο δ' αὐτὸς ἀπὸ κηρύγματος, πάντα τινὰ Θυάμιδος φεῖδεσθαι παρεγγυῶντας· καὶ τέλος ὡς ἐκείνος μὲν ὅτι καὶ γέγονεν, οὐκ ἔχοι λέγειν· αὐτὸς δὲ τραυματίας ἀπηνῆστα πρὸς τὴν γῆν καὶ τὸ παρὸν κατὰ ζήτησιν ἤκε τῆς Θίσβης ἐπὶ τὸ σπήλαιον. Οἱ δὲ, τί διαφέρουσιν αὐτῷ καὶ πόθεν γενομένην ἐπιζητοῖ τῇ Θίσβῃ ἡρώτων. Ἐλεγε καὶ ταῦθ' ὁ Θέρμουθις καὶ διηγείτο ὡς ἐμπόρων ἀφέλειτο, ὡς ἡράσθη μηχανικῶς καὶ τὸν μὲν ἄλλον ἐκρυπτεν ἔχων χρόνον, παρὰ δὲ τὴν ἔφοδον τῶν πολεμίων καθῆκεν εἰς τὸ σπήλαιον καὶ νῦν εὐρίσκει πρὸς τινων ἀνῆρημένην, οὐς οὐκ ἔχοι μὲν γινώσκειν, μαθεῖν δ' ἂν ἠδύως, ὑπὲρ τοῦ γινῶναι καὶ τὴν αἰτίαν. Καὶ ὁ Κνήμων ἄγαν ἐσπουδασμένος, Θύαμις ἐστὶν ὁ σφαγεὺς, ἔλεγεν, ἀπολύσασθαι τῆς ὑποψίας αὐτὸν ἐπειγόμενος καὶ μαρτύριον ἐπεδείκνυ τὸ ξίφος δὲ παρὰ τὴν σφαγὴν εὐρήκεσαν. Ὡς δ' εἶδεν ὁ Θέρμουθις ἔτι τοῦ αἵματος ἀποστάζον καὶ τὸν πρὸ ολίγου φρόνον θερμὸν ἔτι τὸν σίδηρον ἀποπτύοντα, ἐγνωρίσέ τ' εἶναι Θυάμιδος, βαθύ τι καὶ βύθιον στενάδας καὶ τὸ γεγονὸς ὅπως εἶχεν ἀμηχανῶν, ἀγλύϊ καὶ σιγῇ κάτοχος, ἐπὶ τὸ στόμιον ἀνεδύετο τοῦ σπηλαίου καὶ παρὰ τὸ σῶμα τῆς κειμένης ἤκων, ἐπιθείς τε τοῖς στέρνοις τὴν κεφαλὴν, ὡς Θίσβη, ἔλεγε, καὶ τοῦτο πολλάκις καὶ πλέον οὐδὲν· ἕως τοῦτομα κατὰ μέρος ἀποτέμνων καὶ κατὰ μικρὸν ἐκλείπων, ἔλαθεν εἰς ὕπνον ἐμπεσών.

ΙΕ'. Τῷ δὲ Θεαγένει καὶ τῇ Χαρίκλειᾳ συνάμα τῷ Κνήμῳ πάντων ἐννοια τῶν καθ' ἑαυτοὺς ἀθρόον ἐπεισῆκει καὶ σκοπεῖν μὲν τι βουλομένοις ἐώκεσαν, τῶν δὲ παρελθόντων ἀλγυνῶν τὸ πλῆθος καὶ τῶν παρουσῶν συμφορῶν τὸ ἄπορον καὶ τῶν προσδοκωμένων τὸ ἄδηλον, ἐξόφου τῆς ψυχῆς τὸ λογιζόμενον. Εἰς ἀλλήλους δὲ ἐπὶ πλείστον ἐώρων καὶ ἕκαστος τὸν ἕτερον εἰπεῖν τι προσδοκῶν, εἴτ' ἀποτυχάνων εἰς γῆν τὸ βλέμμα ἐπέστρεφε καὶ ἀνανεύσας αὐθις ἀνέπνευσε, στεναγμῷ τὸ πάθος ἐπικουφίσας. Καὶ τέλος, κλίνει μὲν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ὁ Κνήμων, ὀκλάζει δ' ἐπὶ πέτρᾳ ὁ Θεαγένης, ῥίπτει δ' ἐπὶ τοῦτον αὐτὴν ἡ Χαρίκλεια καὶ τὸν ὕπνον ἐπιπολὺ μὲν ἐπιφερόμενον διωθοῦντο, βουλὴν τινα στήσασθαι τῶν παρόντων ἐπιθυμοῦντες, λειποθυμίᾳ δὲ καὶ πόνοις ἐνδόντες, φύσεως νόμοι καὶ ἄκοντες ἐπέθοντο καὶ πρὸς ἡδὺ κῶμα διὰ τὸ ὑπερβάλλον τῆς λύπης ὠλισθήσαν. Οὕτως ἄρα ποτὲ σώματος πάθει καὶ τὸ νοερὸν τῆς ψυχῆς συνομολογεῖν ἠνέσχετο.

ΙΓ'. Ἐπεὶ δὲ μικρὸν ἐπάσαντο ὕπνου καὶ τοσοῦτον ὅσον τὰ ἄκρα τῶν βλεφάρων ἐπιλεῖναι, τῇ Χαρί

varetur, dicebat, nulla in re unquam se illum injuria affecisse et socium pridie fuisse et ad amicos venire asseverans.

XIV. Permotus est his Cnemon et accedens erexit amplexum genua Theagenis et ubi esset Thyamis continuo quærebat. Ille autem omnia dicebat, quomodo conflixerat cum hostibus, quomodo in mediam aciem sese immittens dimicabat, nec illorum nec suæ saluti parcens, quomodo quemque obvium trucidabat, ipsum vero tuebatur edictum, quo unicuique mandabatur, Thyamidi parceret: denique quod, quid ad extremum illi acciderit, non posset dicere et ipse saucius in terram enasset, in præsentia vero ad inquisitionem Thisbes in antrum veniret. Illi autem, quid ipsius interesset, Thisben inquirere et unde ipsam adeptus esset percunctabantur. Dicebat et hæc Thermuthis, enarrans, quomodo mercatoribus abstulisset, quomodo illam deperiisset, quomodo alio quidem tempore clam apud sese asservasset, sub adventum autem hostium in antrum demississet, nunc autem inveniat a quibusdam inteream, quos qui sint scire non possit, verumtamen libenter resciscat, causæ et occasionis cordis cognoscendæ gratia. Cnemon itaque singulari studio cupiens sese quamprimum suspicione liberare, Thyamis est interfector, dicebat et in testimonium adducebat gladium quem juxta cædem invenerant. Eum ut vidit Thermuthis adhuc crure manantem, calido adhuc ferro recentem cædem exsudante et cognovit esse Thyamidis, vehementius atque imo a pectore ingemiscens et quomodo confectum esset negotium ignorans, caligine ac silentio oppressus redibat ad os antri et ad corpus jacentis veniens, ac pectori capite imposito, o Thisbe sæpe, neque præterea quidquam dicebat, usque dum nomen paullatim mutilans et paulo post ipse deficiens, somno clam oppressus est.

XV. Theagenem autem et Charicleam una cum Cnemone subibat de statu rerum suarum cogitatio et videbantur quidem quasi consultare velle, sed tum ærumnarum quæ præterierant multitudo, tum præsentium calamitatum moles et imminentium incertitudo, obscurabat partem animæ ratiocinatricem: se ipsos vero sæpissime intuebantur et quilibet alterum quidpiam in rem præsentem dicturum esse exspectans, deinde spe lapsus, in terram vultum demittebat, ac rursus attollens suspirabat, gemitu dolore levato. Postremo reclinat sese in terram Cnemon, collabitur in saxum Theagenes, rejicit sese in eum Chariclea et somnum quidem urgentem diu repellebant, consilium aliquod capere de præsentibus rebus cupientes; verum angoribus et labore fracti, legi naturæ vel inviti parebant et in dulcem somnum ut ex ingenti mæstitia lapsi sunt. Sic equidem cum affectione corporis et animæ pars intelligens consentire sustinebat.

Υ''

in paululum somnum produxerant nonnihil levarentur, Chari-

τῇδε ξυγκειμένη ὄναρ ἐφοίτησεν. Ἄνθρωπὸν τὴν κόμην αὐχμηρὸς καὶ ὑποκαθειμένος, τὸ βλέμμα καὶ τὴν χεῖρα ἐναιμιος, ἐμβαλὼν τὸ ξίφος, τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῇ τὸν δεξιὸν ἐξήρητο· ἡ δ' ἀνέκραγέ τ' αὐτίκα καὶ οἱ τὸν ὄφθαλμὸν ἀντηρπάσθαι λέγουσα τὸν Θεαγένην ἐκάλει. Καὶ ὁ μὲν παρῆν αὐτίκα πρὸς τὴν κλῆσιν καὶ τὸ πάθος ὑπερήλγει καθάπερ καὶ τῶν ἐνυπνίων συναισθανόμενος, ἡ δὲ τῷ τε προσώπῳ τὴν χεῖρα ἐπέβαλε καὶ τὸ μέρος ὁ κατὰ τὸ ὄναρ ἀπώλεσεν ἐπαφωμένη, πάντοθεν ἐπεζήτει.

Ὡς δ' ὄναρ ἦν, Ὁναρ ἦν, ἔλεγεν, ἔγω τὸν ὀφθαλμόν. Θάρσει, Θεάγενης. Ἀνέπνευσε πρὸς τὴν ἀκοὴν ὁ Θεαγένης καὶ Εὐ μὲν ποιούσα, ἔφη, τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας ἀποσώζεις, τί δ' ἦν ὁ μοι πέπονθας; καὶ τίς ἡ περὶ σε ποῖα γέγονεν; Ἄνθρωπ' ὕβριστής, ἔφη, καὶ ἀτάσθαλος καὶ οὐδὲ τὴν σὴν ἄμαχον καταδείσας ῥώμην, κειμένη μοι πρὸς τοῖς σοῖς γόνασιν ἐπεκώμαζε ξιφῆρης καὶ τὸν ὀφθαλμόν, ὡς ὤμην, ἐξείλε τὸν δεξιὸν καὶ εἶθε γ' ὕπαρ ἦν καὶ μὴ ὄναρ, ὦ Θεάγενης, τὸ φανέν. Τοῦ δὲ εὐφρήμησον εἰπόντος, καὶ διότι τοῦτο λέγοι πυνθανόμενον·

Διότι με βέλτιον ἦν, ἔφη, πατέρου τῶν ὀφθαλμῶν ἐλαττωθῆναι ἢ περ ἐπὶ σοι φροντίζειν. Ὡς σφόδρα δέδοικα μὴ εἰς σε τείνωι τὸ ἐνύπνιον, ὃν ὀφθαλμόν ἐγὼ καὶ ψυχὴν καὶ πάντα ἐμαυτῆς πεποίμαι. Παῦσαι, ἔλεγεν ὁ Κνήμων, (ἐπηκροῶτο γὰρ ἀπάντων πρὸς τὴν ἐξαρχῆς βοὴν τῆς Χαρίκλειας ἀφυπνισμένος), ἐμοὶ γὰρ ἄλλῃ πῃ φράζεσθαι τὸ ὄναρ καταφαίνεται, καὶ εἴγε σοι πατέρες εἰσὶν ἀπόκριναι. Τῆς δ' ὁμολογούσης καὶ εἰποῦσας, εἰπούσης, Οὐκοῦν τὸν πατέρα σοι τελὼν κέναι νόμιζε, ἔλεγε. Τοῦτο δ' ὥδε συμβάλλω. Τοῦ προελθεῖν εἰς τὸν τῇδε βίον καὶ τοῦδε τοῦ φωτὸς μεταλαβεῖν τοὺς φύντας ἴσμεν αἰτίους. Ὡς τ' εἰκότως ἐπὶ πατέρα καὶ μητέρα τὴν ὁμμάτων συζυγίαν, ὡς ἂν φωτεινὴν αἴσθησιν καὶ ὁρατὴν ὑπουργον οἱ ὄνειροι σφρίζονται. Βαρὺ μὲν, ἔφη, καὶ τοῦτο, ἡ Χαρίκλεια,

πλὴν ἄλλ' ἔστω γ' ἀληθὲς μᾶλλον ἢ τὸ ἕτερον καὶ νικῆσειεν ὁ παρὰ σοὶ τρίπους, ἐγὼ δὲ ψευδόμεναις ἀποφανθεῖην. Ταῦτα μὲν οὕτως ἔσται καὶ χρὴ πιστεύειν, ἔλεγεν ὁ Κνήμων, ἡμεῖς δ' ὀνειρώττειν ὡς ἀληθῶς ἰοίκαμεν, ἐνύπνια μὲν καὶ φαντασίας ἐξετάζοντες, τῶν δὲ καθ' αὐτοὺς περισκεψὶν οὐδ' ἡντινοῦν προτιθέμεντες καὶ ταῦτα μὲν ἕως ἔξεστι, τοῦ Αἰγυπτίου τούτου (ἔλεγε δὲ τὸν Θέρμουσιν) ἀπολειπομένου καὶ νεκροῦς ἔρωτας ἀναπλάττοντος καὶ ὀρηνούντος.

ΙΖ'. Ὑπολαβὼν οὖν ὁ Θεαγένης, Ἄλλ', ὦ Κνήμων, ἔφη, ἐπειδὴ σε θεῶν τις ἡμῖν συνῆψε καὶ συνέμπορον τῶν δυστυχημάτων ἐποίησεν, ἄρχε βουλῆς. Τόπων τε γὰρ τῶν τῇδε καὶ φωνῶν ἔμπειρος καὶ ἄλλως ἡμεῖς νωθέστεροι συνεῖναι τὸ θεόν, πλείονι κλύδωνι κακῶν βεδυθιμένοι. Μικρὸν οὖν ἐπιστήσας ὁ Κνήμων, τοιαῦτ' ἔφη. Κακῶν μὲν, ὦ Θεάγενης, ἀδελόν ὅστις πλεονεκτεῖ, ἀφθόνως γὰρ καὶ μοι τῶν συμφορῶν ὁ δαίμων ἐπὶ νηλῆσεν, ἐπειδὴ δὲ τὰ παριστάμενα ὡς προγενεστέροις κελεύετε λέγειν, ἡ μὲν νῆσος ἦδε, ὡς ὄρατε, ἔρημος καὶ πλείον ἡμῶν οὐδέν· καὶ χρυσοῦ μὲν καὶ ἀρ-

cleae ibi una cubanti insomnium tale venit. Vir squalida et promissa coma et sanguineis oculis et manibus oculum ejus eruebat. Illa autem statim exclamavit et sibi ereptum oculum esse dicens, Theagenem vocabat. Atque hic vocatus statim aderat et illius casum, quasi etiam eum in somnis sentiret, deplorabat. Porro illa manum faciei admovebat et partem quam in somnis amiserat attractans, ubique inquirebat. Ut vero somnium fuisse intellexit, Somnium fuit, dicebat: habeo oculum, ades animo et omitte timorem, Theagenes. Respiravit his auditis Theagenes, et Bene est, inquit, quod solares illos radios incolumes servaveris: ceterum quid tibi accidit, et quis terror te invaserat? Vir, inquit, sceleratus et protervus, neque tuum invictum robur pertimescens, jacenti mihi ad tua genua insultabat gladio armatus, atque adeo illum mihi dextrum exemissem oculum omnino putabam. Utinam autem revera id mihi accidisset, potius quam in somnis apparuisset. Hoc vero, di meliora, dicente, et hoc quamobrem diceret sciscitante: Quoniam sane, inquit, melius fuerat, altero oculo me privari, quam de te esse sollicitum. Quam metuo, ne te hoc insomnium petat, quem ego oculum et animam et fortunas meas omnes esse duxi. Desine, subjecit Cnemon, (nam exandierat omnia, ad primum clamorem Charicleae de somno excitatus), Mihi enim aliud quiddam somnium videtur significare, et utrum parentes habeas, responde. Hac vero annuente, et, si quando erant, dicente, Igitur patrem tibi esse mortuum existima, dicebat. Inde autem ejus rei conjecturam facio. Siquidem ut egrediamur in hanc vitam, et hac luce fruamur, parentes scimus esse auctores. Quocirca non abs re patrem et matrem oculorum pari, tanquam sensu capaci lucis, et eorum quae videri possunt ministro, somnia occulte significant. Grave et hoc est, inquit Chariclea, verumtamen sit potius verum, quam illud alterum et vincat tuus tripus, atque ego falsa vates esse pronuntier. Haec quidem ita evenient et in iis acquiescere oportet, dicebat Cnemon. Nos autem revera somniare videmur, insomnia et imaginationes expendentes, nostrarum autem rationum consilium nullum in medium proponentes, praesertim quamdiu licet, Aegypto hoc (significabat autem Thermuthim) a nobis separato et exanimis amores fingente ac lugente.

XVII. Excipiens itaque ejus verba Theagenes, Enimvero Cnemon, inquit, quoniam te deus aliquis nobis copulavit et socium calamitatum fecit, auspicare consilium. Nam et locorum in hisce regionibus et linguae peritus es et nos alioqui minus apti sumus ad id, quod sit necessarium, intelligendum, ulpote majore fluctu aerumnarum obruti. Paullulum igitur immoratus Cnemon, sic locutus est: Malis quidem qui magis abundet, incertum est, satis enim magnum onus calamitatum et mihi numen imposuit, verumtamen quoniam me, ut majorem natu, dicere de praesentibus rebus jubetis, sic accipite. Hac insula, ut videtis, deserta est et neminem praeter nos continet. Deinde

γύρου καὶ ἐσθῆτος ἀφθονία, (πολλὰ γὰρ τὰδ' ἂ κατὰ τὸ σπηλαίον ὑμῶν τ' ἀρελόμενοι, ἄλλων τ' ἀποσυλῆσαντες, ὁ Θούμις καὶ οἱ σὺν αὐτῷ κατέθεντο), σίτου δὲ καὶ ἐπιτηδείων ἄλλων, οὐδ' ὄνομα περιλείπεται.
 5 Δέος δὲ διαφθαρῆναι μὲν καταμείναντας λιμῶ, διαφθαρῆναι δ' ἐφόδῳ τινῶν, ἥτοι τῶν ἐναντίων πάλιν ἐλθόντων, ἢ καὶ [διὰ] τῶν σὺν ἡμῖν γεγονότων, εἰ καθ' ἓνα ποτὲ συλλεγέμεντες καὶ τὸν ἐνθάδε θησαυρὸν οὐκ ἀγνοοῦντες, ἐπέλθοιεν διὰ τὰ χρήματα. Τότε οὐκ ἂν φθάνοι-
 10 μεν παραπολλόμενοι ἢ ταῖς ὕβρεσι ταῖς ἐκείνων, τὸ φιλανθρωπότερον, ἐκκείμενοι. Ἄλλως τε γὰρ ἀπιστὺν τὸ βουκόλων γένος, καὶ νῦν πλέον ὅτε τοῦ καταστέλλοντος τὴν γνώμην πρὸς τὸ σωφρονέστερον ἀρχόντος ἀμοιροῦσιν. Ἀπολειπτέον οὖν ἡμῖν καὶ φευκτέον ὡς
 15 ἄρκυς τινὰς καὶ δεσμοτῆριον τὴν νῆσον, ἀποπέψαντας πρότερον τὸν Θέρμουθιν, πρόφασιν ὡς πεισόμενον καὶ πολυπραγμονήσοντα, εἰ τι περὶ τοῦ Θυάμιδος ἔχοι κανθάειν. Ῥᾶν τε γὰρ ἐφ' αὐτῶν ἂν σκοποῖμεν καὶ ἐπιχειροῦμεν τὰ πρακτέα καὶ ἄλλως ἄνδρα ἐκποδῶν
 20 ποιήσασθαι καλὸν, φύσει τ' ἀδέσβαιον καὶ ληστρικὸν καὶ δύσεριν τὸ ἦθος, πρὸς δὲ καὶ ὑποψίας τι φέροντα εἰς ἡμᾶς τῆς Θίσβης ἔνεκα καὶ οὐκ ἂν παυσόμενον εἰ μὴ ἐπιβουλεύσειεν, εἰ καιροῦ λάβοιτο.

III'. Ἐπηνέθη ταῦτα καὶ ἐδόκει γίνεσθαι καὶ
 25 ὀρμήσαντες ἐπὶ τὸ στόμιον τοῦ σπηλαίου, (καὶ γὰρ τι καὶ ἡμέρας ᾗδ' ξυνέσαν) διανέστησάν τε τὸν Θέρμουθιν ὀλοσχερῶς τῷ ὕπνῳ κατεσχημένον καὶ ὅσ' εἰκὸς ἦν τῶν βουλευθέντων φράσαντες καὶ βραδίως ὑπόκουφον ἄνδρα πείσαντες, τὸ τε σῶμα τῆς Θίσβης εἰς τι κοῖλον
 30 ἐνθέντες καὶ τὴν τέφραν τὴν ἐκ τῶν σκηνῶν ὅσα γ' ἦν ἐπιφορήσαντες καὶ τὰ εἰωθότα διὰ τὴν ὁσίαν ἐξ ὧν ὁ καιρὸς ἐδίδου πληρώσαντες καὶ δάκρυα καὶ θρήνους ἀντὶ πάντων τῶν νομιζομένων ἐναγίσαντες, ἐξέπεμπον ἐφ' ἣν ἔδοξε βουλὴν τὸν Θέρμουθιν. Ὁ δὲ βραχὺ
 35 προελθὼν, ἀνέστρεφέ τε καὶ οὐκ ἂν ἔφη μόνος πορεύεσθαι, οὐδ' ἀναρρίψειν τοσοῦτον κίνδυνον κατασκοπῆς, εἰ μὴ καὶ Κνήμων ἐθέλοι κοινωνεῖν τῆς πράξεως. Ἀποδειλιῶντα δὲ πρὸς ταῦτα τὸν Κνήμωνα θεασάμενος ὁ Θεαγένης, (καὶ γὰρ φράζων τὰ λεχθέντα πρὸς
 40 τοῦ Αἰγυπτίου δῆλος ἦν ὑπεραγωνιῶν) Σὺ δὲ, ἔφη, τὴν μὲν γνώμην ἐρρωμένος τις ἄρα ἦσθα, τὸ λῆμμα δ' ἀσθενέστερος· γνωρίζω δ' ἄλλοις τε καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς νῦν. Ἀλλὰ θῆγε τὸ φρόνημα καὶ πρὸς τὸ ἀνδρείότερον ὄρθου τὴν γνώμην. Τὸ μὲν γὰρ παρὸν ἀναγκαῖον
 45 δοκεῖ οὕτω συντίθεσθαι, τοῦ μὴ τινα τοῦ δρασμοῦ λαβεῖν αὐτὸν ὑπόνοιαν καὶ συμπορεύεσθαι τὴν πρώτην, (δέος δὲ δῆπουθεν οὐδὲν ἀνόπλιον τὴν χειρὰ ξυνέναι ξιφῆρη καὶ πεφραγμένον αὐτὸν), καιροῦ δὲ λαβόμενον ἐγκαταλεῖψαι διαλαθόντα καὶ ἤκειν παρ' ἡμᾶς, οὐ περ
 50 ἂν συνώμεθα. Συνώμεθα δὲ, εἰ δοκεῖ, κώμην τινὰ πλησίον, εἰ πῃ γινώσκεις ἡμερον. Εὖ λέγειν ἔδοξε τῷ Κνήμῳ, καὶ Χέμμιν τινὰ κώμην οὕτω καλουμένην ἔφραζεν εὐδαίμονά τε καὶ πολυάνθρωπον καὶ ταῖς ὄχθαις τοῦ Νεῖλου πρὸς ἐπιτειχισμόν τῶν βουκόλων

argenti quidem et auri et vestium magna copia, (multa enim sunt hæc, quæ in hoc antro cum nobis erepta, tum aliis adempta, Thyamis et qui illi aderant, deposuerunt) ceterum frumenti et eorum quæ sunt ad victum necessaria ne nomen quidem relictum est. Periculum est igitur, ne, si diutius hic manserimus, vel fame sit nobis pereundum, vel adventu sive hostium revertentium, sive horum qui nobiscum fuerunt, si collecti (quoniam hunc thesaurum non ignorant) propter pecunias advenerint. Tunc enim effugere non possemus, quin interimeremur, aut saltem, si lenius nobiscum agerent, contumeliis eorum et petulantiae objiceremur. Cum enim semper sit infidum prædonum genus, tum nunc præcipue, cum duce, pro imperio revocante illorum animos ad moderationem, careat. Relinquenda igitur est nobis et fugienda tanquam retia quædam aut carcer insula, ablegantibus primum Thermuthim, eo prætextu, ut interroget et inquirat, si quid de Thyamida possit cognoscere. Facilius enim ipsi seorsim consultabimus, et aggrediemur ea quæ facienda sunt et alioquin virum a nobis removere consultum est, natura inconstantem et feris et immanibus moribus præditum, præterea aliquid de nobis Thisbes causa suspicantem, neque prius conquieturum, quam nos, si occasionem nactus fuerit, insidiis circumvenerit.

XVIII. Approbata sunt hæc et visum est ut fierent : et abeuntes ad os antri (jam enim et diem esse intellexerant) excitarunt Thermuthim prorsus somno torpentem et cum deliberatorum, quantum par erat, exposuissent ac facile viro levi persuasissent, corpus autem Thisbes in alveum quemdam imposuissent, et quantum pulveris ex tabernaculis relictum fuerat, id totum supra illam aggressissent et ea quæ fieri assolent propter religionem, eo apparatu quem tempus suppeditabat peregissent, lacrimisque ac luctu pro omnibus caerimoniis parentassent, Thermuthim ad id consilium perficiendum, quod antea fuit constitutum, emisissent. Sed ille panlululum progressus, reversus est, neque se solum iturum esse dixit, neque temere objecturum tanto periculo explorationis, nisi Cnemon particeps negotii esse vellet. Quod cum detrectare vidisset Cnemonem Theagenes, (referens enim ea, quæ dicta fuerant ab Ægyptio, videbatur angi animo), Tu vero, inquit, consilio valueras, at animis es aliquanto imbecillior, atque id de te comperi cum ex aliis rebus, tum præcipue ex præsentī tempore. Enimvero excita spiritus et ad fortitudinem erige animum. In præsentia enim, ne aliquam suspicionem de fuga concipiat, necessarium esse videtur, ita cum eo pacisci et initio una ire (nihil est autem periculi cum inermi iter facere ei qui gladium habeat et sit munitus armis), deinde occasione oblata clam eum relinquere et venire ad nos in eum locum quem constituerimus. Constituamus autem pagum aliquem propinquum, si quem nosti, in quo homines mansueti. Bene monere Cnemoni est visus et Chemmin quemdam pagum sic appellatum indicabat, opulentum et frequentem hominibus, denique ad ripas Nili in colle

ἐπὶ λόφου παρηκισμένην· ἀπέχειν δὲ περαιωθείσι τὴν λίμνην, στάδια οὐ πολλὰ λειπόμενα τῶν ἑκατόν· δεῖν δ' εὐθὺς πρὸς μεσημβρίας ὀρῶντας ἵεναι.

ΙΘ'. Χαλεπῶς μὲν ἀπεκρίνατο ὁ Θεαγένης, Χα-
ρικλείας γὰρ ταύτης ἔνεκα, τοῦ βαδίζειν μακρότερον
ἀθῶως ἔχουσας, ἐλευσόμεθα δ' οὐν ὅμως, εἰς πτωχοῦς
καὶ τοὺς διὰ τροφὴν ἀγύρτας αὐτοὺς μεταπλάσαντες.
Ἡ δὲ Δία, εἶπεν ὁ Κνήμων, καὶ γὰρ τῶν ὄψεων σφόδρα
διεστραμμένως ἔχετε, (ἡ δὲ Χαρίκλεια καὶ πλέον ἄτε
καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἀρτίως ἐκκεκομμένη), καὶ μοι δοκεῖτε
τοιοῦδε ὄντες, οὐκ ἀκόλους ἀλλ' ἄοράς τε καὶ λέβητας
αἰτήσιν. Πρὸς ταῦτ' ἐμειδίασεν ὀλίγον καὶ βεβιασμέ-
νον καὶ μόνους τοῖς χεῖλεσιν ἐπιτρέγων. Ὅρκους δὲ
πιστωσάμενοι τὰ δοξάντα καὶ μὴ ποτ' ἀπολείψιν ἀλλή-
λους ἔκόντες ἐπιμαρτυρόμενοι τοὺς θεοὺς, ἐπραττόν ὡς
ἐβούλετο ἡ σκέψις. Ὁ μὲν δὲ Κνήμων καὶ ὁ Θέρ-
μουθις ἄμ' ἡλίῳ τὴν λίμνην περαιωθέντες, ἐχώρουν δι'
ὕλης τινὸς βαθείας καὶ τὸ λάσιον δυσδιέξοδον παρεχομέ-
νης. Ἦγετο δ' ὁ Θέρμουθις, τοῦτο τοῦ Κνήμωνος καὶ
εἰπόντος καὶ βουληθέντος, πρόσασιν μὲν αὐτῷ τὴν
ἐμπειρίαν τῆς δυσχωρίας ἀναθέντος καὶ ἡγεμονεύειν
τὴν ὁδὸν ἐπιτρέψαντος, πλέον δὲ τάσφαλές αὐτῷ περι-
ποιούντος καὶ καιρὸν τοῦ διαδρᾶναι προετοιμάζοντος.
Ἐπεὶ δὲ προϊόντες ἐνέτυχον ποίμναις οἱ δὲ νομεύοντες
ἀπέδρασαν καὶ πρὸς τὸ πυκνότερον τῆς ὕλης κατέδυσαν,
κρίον τινα τῶν ἡγουμένων καταθύσαντες, ἐπὶ τε τοῦ
πυρὸς δὲ προητοίμαστο τοῖς νομεῦσιν ἀφανήναντες ἐνε-
φοροῦντο τῶν κρεῶν, οὐδὲ τὴν ἀποχρῶσαν ὀπτησιν ἀνα-
μαίναντες, ἐπειγομένης ὑπὸ τοῦ λιμοῦ τῆς γαστρος.
Οἶον οὖν λύκοι τινὲς ἢ θῶες ἐλάφυσσον τὰ οὕτω αἰ-
τετημένα καὶ πρὸς ὀλίγον τῷ πυρὶ μεμολυσμένα· τὰ
δ' ἡμίονα ταῖς παρειαῖς ἐν τῇ βρώσει τοῦ αἵματος
ἀπέσταζεν. Ὡς δ' ἐνεφορήθησαν γάλακτος ἐμπιόντες
ὁδοῦ τῆς προκειμένης εἶχοντο. Καὶ ἦν μὲν ὥρα περὶ
βουλυτὸν ἤδη, ἐπεὶ δὲ λόφον τιν' ἀνιόντων, ὑπὸ τοῦτον
εἶναι τὴν κώμην ἔφραζεν ὁ Θέρμουθις, οὐπερ τὸν Θύα-
μιν συνελημμένον ἢ κατέχεσθαι ἢ ἀνηρῆσθαι εἰκαζεν,
διεφθορέναι οἱ τὴν γαστέρα πρὸς τῆς ἀδδηφργίας ἡτιᾶ-
το καὶ ρύσκεσθαι χαλεπῶς ἐκ τοῦ γάλακτος ἔλεγεν ὁ
Κνήμων, προφθάνειν τε τὸν Θέρμουθιν παρεκελεύετο,
αὐτὸς δ' ἐπικαταλήψεσθαι. Τοῦτο ποιεῖν ἅπαρ μὲν
καὶ δις καὶ τρίτον ἐπαληθεύσας ὥρθη καὶ καταλαμβά-
νειν χαλεπῶς ἔλεγεν.

Κ'. Ὡς δ' εἰς ἔθος τὸν Αἰγύπτιον ἐνεβίβασεν, ἔλαθε
τὸ τελευταῖον ἐναπομείνας καὶ πρὸς τὰ χαλεπότερα τοῦ
δάσους κατὰ τοῦ πρηνοῦς αὐτὸν ὡς εἶχε τάχους ἐπαρεῖς
διεδίδρασκε. Καὶ ὁ μὲν, ἐπειδὴ πρὸς ταῖς ἀκρωρείαις
ἐγένετο τοῦ ὄρους ἀνέπαυσεν αὐτὸν ἐπὶ τινος πέτρας,
ἐσπέραν τε καὶ νύκτα ἀναμένων, καθ' ἣν συνέκειτο
αὐτοῖς ἤκουσιν εἰς τὴν κώμην τὰ περὶ τὸν Θύαμιν πο-
λυπραγμονεῖν καὶ ἄμ' αὖ καὶ τὸν Κνήμωνα περισκοπῶν,
εἰ πῇ ποτ' ἐπέλθοι βουλὴν εἰς αὐτὸν ποιοῦμενος ἀποπω-
τέραν· οὐ γὰρ ἀνίει τῆς γνώμης τὸ εἰς αὐτὸν ὑποπτον
ὡς ἀνελόντα τὴν Θίσβην καὶ ὅπως ἂν [οἱ] ποτε δια-

HELIOBOLUS.

munitionis causa contra incursum praedonum situm. Di-
stare vero, transmissio lacu, stadiis propemodum centum :
oportere autem, ut meridiem versus recta eant.

XIX. Difficulus quidem, respondit Theagenes, praeser-
tim propter Charicleam, quae longioribus itineribus assueta
non est, attamen ibimus, mendicos nos esse et eos, qui
victus quaerendi causa cum praestigiis quibusdam circum-
vagentur, assimilantes. Hercle, inquit Cnemon, etenim
estis nimis deformi et distorto aspectu, Chariclea prae-
cipue, utpote cui oculus nuper sit elisus, quare mihi vide-
mini, tales cum sitis, non stipem frustra panis sed cultros
et lebetes petituri. Ad haec arrisit leviter et dicis causa,
ita ut summa labra tantum risu percurreret. Jureju-
rando vero firmatis iis quae decreverant et quod nunquam
sponte se essent deserturi, contestantes deos, exsequeban-
tur ea, quae constituta fuerant. Cnemon igitur et Ther-
muthis, multo mane transmissio lacu, iter faciebant per den-
sam quamdam silvam, transitu difficilem. Praecedebat
autem Thermuthis, cum hoc Cnemon dixisset et voluisset,
peritiam ejus in difficili itinere qua ille praeditus esset,
praetextens et illi provinciam monstrandae viae demandans,
magis vero suae securitati consulens et occasionem sibi ad
effugiendum praeparans. Cum autem longius progressi in
armenta incidissent et ii qui pascebant ea diffugissent, den-
sioresque silvae partes subiissent, ariete quodam ex iis qui
gregem praecedebant mactato et ad ignem a pastoribus
praeparatum torrefacto, carnes vorabant, neque exactam
assationem expectantes, ventre, quod fame stimularetur,
properante. Tanquam igitur lupi quidam aut thoes, deg-
lutiebant absceisa quaelibet et paullulum tantummodo igne
denigrata, ita ut quaedam adhuc semiusta inter manden-
dum sanguine stillarent. Postquam autem sese expleve-
runt et lacte sifim restinxerunt, iter propositum tendebant :
et jam advesperascebat, cum collem quemdam adscendissent,
sub hoc situm esse pagum Thermuthis dicebat, atque ibi
Thyamidem captum aut detineri in vinculis, aut interem-
tum esse, conjectabat, affligi sibi ventrem ob nimiam re-
pletionem causabatur et magno cum cruciatu ex lacte pro-
fluere dicebat Cnemon. Atque Thermuthim, ut progred-
deretur, orabat, se vero assecuturum esse. Hoc semel at-
que iterum faciens et tertio, sincere agere visus est et dif-
ficulter se illum assequi confirmabat.

XX. Postquam autem Aegyptium assuefecit, ad extre-
mum mansit illo insecio et in densitatem profundiorum,
quanta celeritate potuit, per declivem sese conjiciens pro-
fugit. Et ille quidem cum in cacumen montis evasisset,
requiescebat in quodam saxo, vespere et noctem ope-
riens, qua constituerant, cum venissent in pagum, Thya-
midis statum explorare, simul et Cnemonem circumspici-
ens, si forte superveniret, quiddam nefarium contra eum
moliens. Neque enim relinquebat de illo conceptam animo
suspicionem, quod Thisben interemisset et quo pacto illum
vicissim interficere posset cogitabat ac deinde ad aggre-

χρήσαιτο ἐνενόει, ἐπιθέσθαι τε μετὰ τοῦτον καὶ τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην ἐλύττα. Ὡς δ' ὁ Κνήμων ἐφαίνετο οὐδαμοῦ, τῆς δὲ νυκτὸς ἐγίγνετο ἄωρι, πρὸς ὕπνον τραπεῖς ὁ Θέρμουθις, χάλκεόν τινα καὶ πύματον ὕπνον ἐίλικυσε, ἀσπίδος δὴ γίγατι, μοιρῶν τάχα βουλήσει, πρὸς οὐκ ἀνάρμοστον τοῦ τρόπου τὸ τέλος καταστρέψας. Ὁ δὲ Κνήμων, ἐπειδὴ τὴν ἀρχὴν κατέλιπε τὸν Θέρμουθιν, οὐ πρότερον ἀνέπαυσε τὴν φυγὴν, ἕως τὸ νυκτὸς ἐπελθὼν κνέφας ἐπέδησεν αὐτοῦ τὴν ὁρμήν· αὐτοῦ θ' οὐ κατεῖληπτο αὐτὸν ἐγκρύψας καὶ τῆς φυλλάδος ὅσον πλεῖστον ἡδύνατο ἐφ' αὐτὸν ἐφαμῆσας. Ὑφ' ἧς κείμενος τὰ πολλὰ μὲν αὐπνος ἐταλαιπωρεῖτο, πάντα καὶ κτύπον καὶ ἀνέμου ῥιπὴν καὶ φύλλου κίνησιν Θέρμουθιν ἡγούμενος. Εἰ δέ που καὶ κατὰ μικρὸν ἐκνικηθείη πρὸς ὕπνον φεύγειν ἐδόκει καὶ θαμὰ πρὸς τὰ κατόπιν ὑπέστρεψε καὶ περιεσκόπει τὸν οὐδαμοῦ διώκοντα καὶ βουλόμενος καθυδρεῖν ἀπηύχετο τοῦθ' ὃ ἐβούλετο, χαλεπωτέροις ὀνείροις τῆς ἀληθείας ἐντυγχάνων. Πρὸς τε τὴν νύκτα καὶ χαλεπαίνειν ἔωκει μακροτέρων τῶν ἄλλων ὑποτιθέμενος. Ὡς δὲ καὶ ἡμέραν ἄσμενος εἶδε πρῶτα μὲν ἀποτέμνει τῆς κόμης τὸ περιττότερον καὶ ὅσον αὐτῆς εἰς τὸ ληστρικώτερον εἶδος παρὰ τοῖς βουκόλοις ἡσκητο, τοῦ μὴ ἀποτρόπαιος ἢ ὑποπτος εἶναι τοῖς ἐντυγχάνουσι. Ἄλλα τε γὰρ βουκόλοι πρὸς τὸ φοβερώτερον φαίνεσθαι καὶ δὴ καὶ τὴν κόμην εἰς ὄφρυν ἔλκουσι καὶ σοδοῦσι τῶν ὤμων ἐπιβαίνουσιν, εὖ τοῦτ' εἰδότες, ὥς κόμη τοὺς μὲν ἐρωτικούς ἱλαρωτέρους τοὺς δὲ ληστρικούς φοβερωτέρους ἀποδείκνυσιν.

ΚΑ'. Ἀποτεμνὼν οὖν ὁ Κνήμων ὅσον εἰκὸς ἦν ἔλαττον κομᾶν τοῦ ληστρικοῦ τὸν ἁβρότερον, ἐπὶ τὴν Χέμμιν τὴν κώμην οὐ τῷ Θεαγένει συνετέτακτο ἔσπευδεν. Ἦδὲ δ' αὐτῷ πλησιάζοντι τῷ Νεῖλῳ καὶ πρὸς τὴν Χέμμιν περαιούσθαι μέλλοντι πρεσβύτης τις ἀνὴρ ἐναλύνων ταῖς ὄχθαις ἐφάνη καὶ δολιχὸν τινα τῷ ρείθρῳ πολλάκις ἄνω καὶ κάτω παραθέων καὶ ὥσπερ τῷ ποταμῷ φροντίζων τιῶν κοινοῦμενος. Ἡ κόμη πρὸς τὸ ἱερώτερον καθεῖτο καὶ ἀκριβῶς ἦν λευκὴ, τὸ γένειον λάσιον καὶ σεμνότερον βαθυνόμενον, στολὴ καὶ ἐσθὴς ἡ ἄλλη πρὸς τὸ ἑλληνικώτερον βλέπουσα. Μικρὸν οὖν αὐτὸν ἐπιστήσας ὁ Κνήμων, ὥς ἀντιπαρέθει πολλάκις ὁ πρεσβύτης οὐδ' εἴ τις αὐτῷ πάρεστιν αἰσθάνεσθαι δοκῶν, (οὕτως ἄρ' ὅλος τῶν φροντισμάτων ἦν καὶ πρὸς μόνην τὴν σκέψιν ὁ νοῦς ἐσχόλαζε) κατὰ πρόσωπον ὑπαντιάσας, πρῶτα μὲν χαίρειν ἐκέλευε. Τοῦ δ' οὐ δύνασθαι φήσαντος ἐπειδὴ μὴ οὕτω συμβαίνειν αὐτῷ παρὰ τῆς τύχης, θαυμάσας ὁ Κνήμων, Ὁ Ἕλλην, εἶπεν ἡ ξένος ἢ πόθεν; ὁ δὲ, Οὐτ' Ὁ Ἕλλην οὔτε ξένος ἀλλ' ἐντεῦθεν Αἰγύπτιος. Πόθεν οὖν ἑλληνίζεις τὴν στολὴν; Δυστυχήματα, ἔφη, τὸ λαμπρὸν με τοῦτο σχῆμα μετημφίασε. Τοῦ δὲ Κνήμωνος, εἰ φαίδρυνεται τις ἐπὶ συμφοραῖς θαυμάζοντος καὶ ταῦτα μαθεῖν ἀξιοῦντος, Ἰλιόθεν με φέρεις, ἀπεκρίνατο ὁ πρεσβύτης καὶ σμῆνος κακῶν καὶ τὸν ἐκ τούτων βόμβον ἀπειρον ἐπὶ στυγρὸν κινεῖς. Ἀλλὰ ποῖ δὴ πορεύῃ καὶ πόθεν, ὦ νεανία; πῶς δὲ τὴν

dum Theagenem rabie quadam incitabatur. Cum vero Cnemon nusquam appareret et nox intempesta jam esset, in somnum versus Thermuthis, æneum quemdam et ultimum somnum dormivit, aspidis morsu, fatorum fortasse voluntate, non inconvenientem vitas finem sortitus. At Cnemon, initio cum Thermuthim reliquisset, non prius fugiens gradum sistit, quam nocturnæ venientes tenebræ colubuerunt ejus impetum, eodemque loco, ubi nox illum occuparat, sese abscondit et foliorum quantum poterat supra se accumulavit: sub quibus jacens, magna ex parte insomnem ducens noctem excruciabatur, omnem strepitum et quamlibet auram ac foliorum motum Thermuthim esse existimans. Quod si quando vincebatur paullulum a somno, fugere se putabat et statim convertebat sese et circumspiciebat a tergo eum, qui nusquam insequabatur: et dormire volens, aversabatur id quod volebat, in graviora somnia quam res ipsa erat incidens. Ad extremum nocti irasci videbatur, longiorem esse ceteris existimans. Ut autem diem summo desiderio vidit, primum præcidit ex comæ prolixitate tantum, quantum ad comparandam speciem prædonibus convenientem apud bubulcos aluerat, ne illum obvii quique aversarentur, aut suspectum haberent. Cum alia enim prædones faciunt ut formidabiliores appareant, tum etiam comam in frontem cogunt et quantunt super humeros sparsam, non ignorantes, quod coma eos qui amor operam dant acceptiores, prædones autem terribiliores efficiat.

XXI. Cum igitur præcidisset Cnemon tantum comæ, quantum comtiori alere convenit minus prædone, ad Chemmin quemdam pagum, qui ad conveniendum cum Theagene constitutus fuerat, properabat. Jam vero Nilo appropinquant et ad Chemmin pagum transmissuro, senex quidam vir in ripa oberrans apparuit, diu sursum ad deorum juxta alveum deambulans et tanquam cum fluvio cogitationes quasdam communicans: comam sacro quodam ritu promissam habuit, prorsus canam, mentum hirsutum, augustiore profunditate, pallium et reliquum vestitum, Græcum habitum representantem. Paullulum igitur colubuit sese Cnemon: sed cum sæpius prætercurreret senex, neque adesce quemquam sentire videretur, (adeo totus erat cogitationi intentus et mens soli meditationi vacabat) a fronte accedens, in primis illum salvere jubebat. Hoc vero, se non posse, dicente, quod non ita illi a fortuna accideret, admiratus Cnemon: An, inquit, Græcus, aut hospes, aut unde? Neque Græcus, neque hospes, sed hinc Ægyptius. Qui fit igitur, quod pallio Græcos imitaris? Calamitates, inquit, mihi hunc splendidum habitum alio vestitu commutarunt. Cnemone autem aliquem se ornare posse ob calamitates demirante et hæc cognoscere volente: Ex Illo me fers, inquit senex, et malorum examen, atque ex his infinitum murmur erga te commoves. Ceterum quo iter instituisti, unde venis, adolescens, quomodo Græce

φρονήν Ἑλλήν ἐν Αἰγύπτῳ; Ἑλεῖον, ἔφη, γ' ὁ Κνήμων, τῶν γὰρ κατὰ σαυτὸν οὐδὲν ἐκδιδάσας πρότερος καὶ ταῦτα ἐρωτηθεὶς, τῶν ἐμῶν γινώσκιν ἐπιζητεῖς. Οὐκοῦν, ἦ δ' ὅς, ἐπειδὴ Ἑλλήνι ἔοικας ἀνδρὶ καὶ σέ
 5 τις ὡς εἴοικε μετασχηματίζει τύχῃ καὶ πάντως τὰ ἡμέτερα ποθεῖς ἀκούειν, (ὠδίνω δὲ καὶ αὐτὸς πρὸς τινα ἐξεῖπειν, εἰπὼν ἂν τάχα καὶ τοῖσδε τοῖς καλάρμοις κατὰ τὸν μῦθον εἰ μὴ σοι προσέτυχον), ὄχθας μὲν Νείλου τάσδε καὶ Νεῖλον ἀπολίπωμεν· οὐ γὰρ ἡδὺ μακροτέρων διηγημάτων ἀκροατήριον, τόπος ἡλίου μεσημβρία
 10 φλεγόμενος, πρὸς δὲ τὴν κώμην ἣν ὄρεας ἀντικρὺ κειμένην, ἴωμεν, εἰ μὴ τί σε προὔργιαίτερον ἀπασχολεῖ. Ξενίῳ δέ σε οὐκ ἐν ἐμαυτοῦ ἀλλ' ἐν ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καμῖ ὡς ἱκέτην ὑποδεξαμένου παρ' ᾧ γνώσῃ τε τὰ μὰ
 15 βουλόμενος, ἀναθήσει δ' ἐν μέρει τὰ κατὰ σαυτὸν. ἴωμεν, ἔφη ὁ Κνήμων, καὶ γάρ μοι καὶ ἄλλως ἢ πρὸς τὴν κώμην ὁδὸς σπουδάζεται ἀναμείναι τινας ἐν ταύτῃ τῶν ἐπιτηδείων συντεταγμένους.

ΚΒ'. Σκάφους οὖν ἐπιβάντες, (πολλὰ δὲ περὶ τὴν
 20 ὄχθην ἐσάλευον εἰς χρεῖαν τοῦ διαπορθευέειν ἐπὶ μισθῷ παρεσκευασμένα) περαιοῦνται πρὸς τὴν κώμην, εἰς τε τὴν καταγωγὴν ἀφικνοῦνται, οὗ κατέλυσεν ὁ πρεσβύτερος καὶ τὸν μὲν τοῦ οἴκου δεσπότην οὗ καταλαμβάνουσιν, ὑποδέχονται δ' αὐτοὺς προθυμότατα θυγάτηρ τε τοῦ
 25 ἐστιάτορος ἥδη γάμου ὥραία, θεραπαινίδες θ' ὅσαι κατὰ τὴν οἰκίαν, αἱ τὸν ξένον ἴσα καὶ πατέρα ἦγον, οὕτως, οἴμαι, πρὸς τοῦ κεκτημένου διατεταγμένον. Καὶ ἡ μὲν τις ἀπένιζε τὸ πόδε, καὶ τῆς κόνεως ἤλευθερου τὰ ὑπὸ κνήμην, ἡ δ' ἐφρόντιζε τῆς εὐνῆς καὶ μα-
 30 λαχὴν ἡυτρέπιζε τὴν κατάκλισιν· ἑτέρα κάλπην ἔφερε καὶ πῦρ ἀνέκαιε καὶ ἄλλη τράπεζαν εἰσεφέρειτο ἄρτου τε πυρίνου καὶ ὥραιων παντοίων βριθούσαν. Ὁ δὲ Κνήμων θαυμάσας, Ἄλλ' ἦ Ξενίου Διὸς, ὡς εἴοικεν, εἰς αὐλὰς ἤκομεν, ᾧ πάτερ, οὕτως ἀπροφάσιτος ἢ
 35 θεραπεῖα καὶ πολὺ τὸ εὐνοῦν τῆς γνώμης ἐμφαίνουσα. Οὐκ εἰς Διὸς, ἔφη, ἀλλ' εἰς ἀνδρὸς Δία τὸν Ξένιον καὶ Ἰκέσιον ἀκριβοῦντος. Βίος γὰρ, ᾧ παῖ, κάκεινοι πλάγος καὶ ἐμπορος καὶ πολλὰ μὲν πόλεις, πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἦθη τε καὶ νοῦς εἰς πείραν ἤκουσιν· ὅθεν, ὡς
 40 τὸ εἶκος, ἄλλους τε καμῖ οὐ πρὸ πολλῶν τῶνδ' ἡμερῶν ἀλύοντα καὶ πλανώμενον, ὁμορφιον ἐποιήσατο. Καὶ τίς ἦν ἡ πλάνη, ᾧ πάτερ, ἣν λέγεις; Παίδων, ἔφη, πρὸς ληστῶν ἀφαιρεθεὶς καὶ τοὺς μὲν ἀδικούντας γινώσκων, ἐπαμύναι δ' οὐκ ἔχων, εἰλοῦμαι περὶ τὸν τόπον
 45 καὶ θρήνοις παραπέμπω τὸ πάθος, ὥσπερ, οἴμαι, τίς ὄρνις ὄφεις αὐτῇ τὴν καλιὰν πορβοῦντος, ἐν ὄρθαλμοῖς τε τὴν γονὴν θαινομένου, προελθεῖν μὲν ὀκνεῖ φεύγειν δ' οὐ φέρει, πόθος γὰρ ἐν αὐτῇ καὶ πάθος ἀνταγωνίζεται· τετριγμια δὲ περιποτᾶται τὴν πολιορκίαν, εἰς ὧτα ἀνή-
 50 μερα καὶ οἷς ἔλεον οὐκ ἐγνώρισεν ἡ φύσις ἀνήνυτον ἱκετηρίαν τὸν μητρῶνος εἰσάγουσα θρήνον. Ἄρ' οὖν ἂν ἐθέλοις, ἔφη ὁ Κνήμων, καὶ ὅπως καὶ πότε τὸν βαρὺν τοῦτον ὑπέστης πόλεμον, ἐξεῖπειν. Εἰσαῦθις, ἔφη, νῦν δ' ἤρα καὶ τὴν γαστέρα θεραπεύειν. Καὶ ἐς τὸδ'

loqueris in Egypto? Rem, inquit Cnemon, ridiculam postulas. Cum enim nihil de tuis rationibus mihi dixeris, praesertim prius interrogatus, mearum rerum cognitionem expetis. Quum adeo, inquit ille, videaris esse Graecus et quendam te quoque, ut apparet, fortuna in aliam figuram transformat et omnino desiderio audiendi rationes nostras tenearis (atque jamdiu veliementer cupio aliquibus exponere et fortasse huic arundini exposnissem, juxta fabulam, nisi in te incidissem), ripas has Nili et ipsum Nilum relinquamus: neque enim est idonea longioribus narrationibus extremitas ripae, locus meridionali ardori solis expositus, ad pagum vero, quem videmus ex adverso situm, pergamus, nisi te forte negotium magis arduum avocet. Ibi te hospitio excipiam, non in mea domo, sed in viri boni, qui et me ut supplicem recepit, apud quem meas rationes, si volueris, cognoscas et vicissim tuas mecum communicabis. Eamus, inquit Cnemon, nam alioquin iter ad hunc pagum habeo, ut qui quosdam necessarios hic expectare debeam.

XXII. Consedentes igitur navigium, (multa autem ad ripam fluctuabant, ad usum transvectionis pro mercede parata) transmittunt in pagum et in aedes in quibus diversabatur hospes perveniunt. Ac patremfamilias quidem non deprehendunt, excipiunt autem eos summo studio filia herilis jam nubilis et reliquae ancillae quotquot domi erant, quae hospitem colebant patris loco. Sic enim, ut opinor, erat a domino imperatum. Et haec quidem lavabat pedes, et pulverem abstergebat sub tibia, alia lectum curabat et mollem praeparabat accubitus, alia urnam ferebat et ignem accendebat, alia mensam inferebat, panibus triticeis et fructibus variis refertam. Quod Cnemon miratus, Fortasse, inquit, in domicilia Jovis Hospitalis venimus, pater; adeo sedula colimur observantia et singularem animi benevolentiam declarante. Non in Jovis, inquit, sed in ejus viri, qui Jovem Hospitalem et supplicum patronum, exacte colit. Vitam enim, fili, ille quoque in peregrinationibus et mercatu agit, multaeque urbes et multarum gentium mores ac studia sunt illi nota. Quam ob causam, ut est consentaneum, cum alios, tum me quoque, non multas ante dies errantem et vagabundum tecto recepit. Quisnam autem erat error, pater, quem narras? Liberis, inquit, a latronibus privatus, et maleficos noscens, sed ulcisci non valens, versor in hoc loco et luctu dolorem prosequor, non secus atque avis, cum illius nidum draco populatur, et prae oculis sobolem vorat, accedere quidem reformidat, fugere autem non potest: amor enim in ipsa repugnat ac dolor: sed stridens circumvolat obsidionis calamitatem, in aures immanes et quas natura misericordiam non docuit, nequidquam maternum et supplicem luctum ingerens. Velis igitur, Cnemon inquit, quomodo et quando grave hoc bellum sustinuisi, enarrare. Postea, inquit, nunc vero tempus est, ut etiam ventrem curemus. Ad hoc respiciens

ἀποσκοπῶν Ὀμηρος, [καί] ὡς πάντα δεύτερα αὐτῆς ποιεῖται, θαυμαστικῶς οὐλομένην ὠνόμασεν. Ἀλλὰ πρῶτον ἡμῖν, ὡς νόμος Αἰγυπτίων σοφοῖς, ἐσπεύσθω τὰ πρὸς τοὺς θεούς. Οὐ γὰρ δὴ με καὶ τοῦτο ὑπερβῆ-
ναι πείσσει, μὴ οὕτω ποτὲ πάθος ἰσχύσειεν, ὡς μνήμην τὴν εἰς τὸ θεῖον ἐκπληῆξαι.

ΚΓ'. Καὶ ταῦτ' εἰπὼν ἀπέχει τῆς φιλῆς ἀκρατον τὸ ὕδωρ (τοῦτο γὰρ ἐπινε), καί, σπένδωμεν, ἔλεγε, θεοῖς ἐγγωρίοις τε καὶ Ἑλληνίοις καὶ αὐτῷ γ' Ἀπολλωνίῳ Πυθίῳ, καὶ προσέτι Θεαγένει καὶ Χαρίκλειᾳ, τοῖς καλοῖς τε καὶ ἀγαθοῖς, ἐπειδὴ καὶ τούτους εἰς θεοὺς ἀναγράφω. Καὶ δὲ ἰδοῦσα, ὥσπερ ἑτέραν αὐτοῖς σπονδὴν ἐπιφέρων τοὺς θρήνους. Ἐπλάγη πρὸς τὴν ἀκοὴν τῶν ὀνομάτων ὁ Κνήμων ἄνω τε καὶ
κάτω τὸν πρεσβύτην ἐπιθεωρήσας, τί λέγεις, ἔφη, παιδὲς εἰσὶ σοι τῷ ὄντι Θεαγένους καὶ Χαρίκλειᾳ; Παῖδες, εἶπεν, ὧς ἔνε ἀμήτορες ἐμοὶ γεγονότες· τύχη γὰρ μου θεοὶ τούτους ἀνέδειξαν καὶ ἀπέτεκον αἱ ψυχῆς ὠδίνες καὶ φύσις ἡ διάθεσις ἐπ' αὐτοῖς ἐνομήθη καὶ
πατέρα με ἀπὸ ταύτης ἐκείνου καὶ ἐνόμισαν καὶ ὠνόμασαν. Ἀλλὰ σὺ δὴ πόθεν, εἶπέ μοι, τούτους ἐγνώρισας; Οὐκ ἐγνώρισα μόνον, ἔφη ὁ Κνήμων, ἀλλὰ καὶ σώζεσθαί σοι αὐτοὺς εὐαγγελίζομαι. Ἀπολλων, ἔφη ἀναβήσας, καὶ θεοὶ, καὶ ποῦ γῆς οὗτοι δεικνυε· σωτήρᾳ
σε καὶ θεοὶ ἰσοστάσιον ἡγήσομαι. Μισθὸς δέ μοι τίς ἔσται; ἔφη. Τὸ μὲν παρὸν, ἧδ' ὅς, εὐχαριστία. Ξε-
νίων δ' οἶμαι τὸ κάλλιστον ἀνδρὶ νοῦν ἔχοντι. Καὶ οἶδα πολλοὺς ὡς θησαυρὸν τῇ ψυχῇ παραθεμένους τὸ δῶρον. Εἰ δὲ καὶ τῆς ἐνεγκούσης ἐπιθαίημεν, (ἔσσεσθαι
δὲ μοι τοῦτ' οὐκ εἰς μακρὰν οἱ θεοὶ προσημαίνουσιν), ἀρύσῃ πλοῦτον ὅσον ἂν δύναιο πλεῖστον. Μέλλοντα, εἶπε, καὶ ἀδελφὰ κατεγγυῆς, ἐξὸν ἐκ τῶν παρόντων ἀμείβεσθαι. **ΞΕΝ.** Ἀπάγγελλε, εἴ τι παρὸν ὁρᾷς, ὡς ἔτοιμος ἐγὼ καὶ μέρος τι προσέσθαι τοῦ σώματος.
ΚΝΗΜ. Οὐδὲν δεῖ μέλος ἀκρωτηριάζειν ἀλλ' ἅπαν ἔχειν ἡγήσομαι, εἰ τοὺς ὁπόθεν εἰσὶν καὶ ἐκ τίνων φύντες καὶ πῶς δεῦρο ἀφικέμενοι καὶ ποῖαις κεχρημένοι τύχαις, βουληθείης ἐξαγορεύσαι. Ἐξεις, ἀπεκρίνατο, τὸν μισθὸν μέγαν τινὰ καὶ οὐχ ὅσον ἄλλον, οὐδ' εἰ τὰ
ἐξ ἀνθρώπων χρήματα αἰτῶν ἐτύγχανες. Ἀλλὰ τὸ παρὸν τροφῆς ὀλίγον ἀπογευόμεθα, μακροτέρας γὰρ δεήσει σοί τε τῆς ἀκροάσεως, ἐμοὶ τε τῆς ἀφηγήσεως. Ἐντραγόντες οὖν τῶν τε καρύων καὶ σύκων, ἀρτιδρε-
πνεν τε φοινίκων καὶ ἄλλων δὴ τοιούτων, ἀφ' ὧν ἐξ
ἔθους ὁ πρεσβύτης ἐσιτεῖτο, (ψυχῆς γὰρ διὰ βρωσιν οὐδὲ ἐν ἀφηρεῖτο) ἐπερρόφουν ὁ μὲν τοῦ ὕδατος, ὁ δὲ καὶ οἶνον ὁ Κνήμων, ὅς γε καὶ μικρὸν διαλιπὼν, Ὁ Διόνυσος εἶπεν, οἶσθα, ὦ πάτερ, ὡς χαίρει μύθοις καὶ κωμωδίας φιλεῖ. Κάμει δὴ οὖν τὰ νῦν εἰσωκισμέ-
νος, ἀνίστι πρὸς τὴν ἀκρόασιν, τόν τ' ἐπηγγεμένον πρὸς σοὺ μισθὸν ἀπαιτεῖν ἐπείγει καὶ ὥρα σοι τὸ δρᾶμα καθάπερ ἐπὶ σκηνῆς τῷ λόγῳ διασκευάζειν. Ἀκούεις ἂν, ἔφη. Ἀλλ' εἴθε γε καὶ τὸν χρηστὸν Ναυσικλέα πα-
εῖναι ἡμῖν συνέβαιεν, ὃν πολλὰκις γε δι' ὄχλου γιγνώ-

Homerus, quod ipso omnia minoris ducat, præclare perniciosum eum appellavit. Sed primum a nobis, pro Ægyptiorum sapientum disciplina, libetur diis immortalibus. Neque enim me quidquam adducet, ut hoc violē, nec unquam tantum dolor invalescet, ut memoriam numinis ex animo excutiat meo.

XXIII. Hæc locutus, effundebat ex phiala meram aquam, (hanc enim bibere solebat), et, libemus, dicebat, diis hujus terræ et Græcis et ipsi Apollini Delphico, atque insuper Theageni et Charicleæ, bonis et honestis, siquidem et hos in deorum numerum refero. Simulque collacrimavit, tanquam aliam libationem illis præterea faciens morienti fletu. Obstupuit auditis his nominibus Cnemon et undiquaque senem oculis lustrans, Quid dicis? inquit, tuine sunt revera liberi Theagenes et Chariclea? Liberi, dixit hospes, qui mihi absque matre nati sunt, casu enim meos filios dii eos designarunt et ediderunt animi dolores, et affectio animi erga illos a me pro natura habita est: ex qua illi me quoque patrem et putarunt esse et nominarunt. Ceterum dic mihi, unde tu illos noris? Non tantum novi, inquit Cnemon, sed etiam illos esse salvos et incolumes tibi nuntio. O Apollo, inquit exclamans, diique ceteri, ubinam terrarum sint isti, ostende. Servatorem te meum, ac diis ipsis æqualem esse ducam. Præmium autem, inquit, quodnam erit? In præsentia quidem, ait ille, gratitudo, viro sapienti pulcherrimum munus. Multosque novi, qui hoc donum tanquam thesaurum in animo reposuerunt. Quod si in patriam venerimus, quod futurum esse brevi dii mihi prænuntiant, hauries opes quam maximas. Futura, inquit, et incerta promittis, cum liceat ex præsentia copia remunerari. Indica, si quid in præsentia vides, nam ego sum paratus vel partem aliquam corporis amittere. Nihil opus est ut membro te quodam mutilēs, sed omnia me habere, existimabo, si de his mihi, unde sint et quibus parentibus nati et qua fortuna usi, enerrare non recuses. Habebis, respondit, præmium quoddam magnum et cui nullum aliud comparari posset, etiamsi opes omnium hominum postulasses. Sed nunc cibi aliquid capiamus. Ad hanc enim rem longiori tempore utrique nostrum et tibi ad audiendum et mihi ad narrandum, opus erit. Cum igitur comedissent nuces et ficus et recens decerptas palmulas et alia id genus, quibus vesci senex consueverat, (anima enim nihil unquam escæ gratia privabat) sorbebant quoque, is quidem aquam, Cnemon autem et vinum. Atque hic parvo spatio temporis intermisso, Bacchus, inquit, quam gaudet confabulationibus et carminibus convivalibus, non ignoras pater. Quare nunc quoque, cum me sibi vindicavit, ut avcam aliquid audire incitat et ad repetendum præmium a te mihi promissum impellit et tempus est, ut jam fabulam hanc tanquam in scena, ut dicitur, instruas. Audies, inquit, atque utinam contigisset, ut frugi Nausi-

μενον μυηθῆναι τὴν ἀφήγησιν ἄλλως ἄλλοτε διεκρουσάμεν.

ΚΔ'. Ποῦ δ' ἂν εἴη τὰ νῦν, ἡρώτα ὁ Κνήμων, ὡς τοῦνομα τοῦ Ναυσικλέους ἐπέγνω. Ἐπ' ἄγρην, ἔφη, πεπόρευται. Τοῦ δὲ ὁποῖαν, πάλιν ἐρομένου, Θηρίων, ἔφη, τῶν χαλεπωτάτων, οἱ καλοῦνται μὲν ἄνθρωποι καὶ βουκόλοι, λησταὶ δ' εἰσὶ τὸν βίον καὶ δυσάλωτοι παντάπασιν, ὅσα φωλεοῖς καὶ σήραγξι τῷ ἔλει χρώμενοι. Ἐγκαλεῖ δ' αὐτοῖς τίνα αἰτίαν; Ἀττικῆς, ἔφη, ἐρωμένης ἀρπαγὴν, ἣν Θίσβην ἐκεῖνος ὠνόμαζε. Φεῦ, εἶπεν ὁ Κνήμων καὶ ἀθρόον ἐσιώπησεν, ὥσπερ αὐτοῦ λαβόμενος. Τοῦδε πρεσβύτου, τί πέπονθεν; ἐρομένου, πρὸς ἄλλα ὁ Κνήμων ἀπάγων, Θαυμάζω, ἔφη, πῶς ἡ τίνι χειρὶ πεποιοῦς ἐνεθυμήθη τὴν ἐφοδον. Καὶ δς, Βασιλεῖ, ἔφη, ξένη, τῷ μεγάλῳ σατραπεύει τὴν Αἴγυπτον Ὀροονδάτης, οὗ κατὰ πρόσταγμα φρούραρχος Μιτράνης τήνδε κεκλήρωται τὴν κώμην. Τοῦτον δὲ ὁ Ναυσικλῆς ἐπὶ χρήμασι μεγάλοις ἀγει σὺν ἱππῳ καὶ ἀσπίδι πολλῇ. Χαλεπαίνει δὲ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς Ἀττικῆς κόρης οὐχ ὡς ἐρωμένης μόνον καὶ μουσουργίαν ἀρίστης, ἀλλ' ὅτι αὐτὴν καὶ βασιλεῖ τῶν Αἰθιόπων ἀπάξειν ἐμελλεν, ὡς αὐτὸς ἔφασκε, γαμετῇ τῇ ἐκείνου συμπαίστριαν καὶ συνόμιλον τὰ Ἑλλήνων ἐσομένην. Ὡς οὖν μεγάλων καὶ πολλῶν τῶν ἐπ' αὐτῇ 25 προσδοκωμένων χρημάτων ἐστερημένος πᾶσαν ἐγείρει καὶ κινεῖ μηχανήν. Ἐπέρωσά τε καὶ αὐτὸς πρὸς τὴν πρᾶξιν, εἴ περ ἄρα καὶ τοὺς παῖδας μοι περισώσειεν, ἐνθυμούμενος. Ὑπολαβὼν οὖν ὁ Κνήμων, Ἄλις, ἔφη, βουκόλων καὶ σατραπῶν καὶ βασιλέων αὐτῶν, 30 ἔλαβες γὰρ με μικρὸν καὶ εἰς πέρας τῷ λόγῳ διαβιβάζων. Ἐπεισόδιον δὲ τοῦτο, οὐδὲν, φασί, πρὸς τὸν Διόνυσον ἐπεισκαλήσας ὥστ' ἐπάναγε τὸν λόγον πρὸς τὴν ὑπόσχεσιν. Εὐρηκα γὰρ σε κατὰ τὸν Πρωτέα τὸν Φάριον, οὐκ αὐτὸν τρεπόμενον εἰς ψευδομένην καὶ 35 βέουσαν ὄψιν ἀλλ' ἐμὲ παραφέρειν πειρώμενον. Μανθάνεις ἂν, ἔφη ὁ πρεσβύτερος. Διηγῆσομαι δέ σοι τὰ μαυτοῦ πρότερον ἐπιτεμῶν, οὐ σοφιστεύων, ὡς αὐτὸς οἶει, τὴν ἀφήγησιν, ἀλλ' εὐτακτὸν σοι καὶ προσεχῇ τῶν ἐξῆς παρασκευάζων τὴν ἀκρόασιν. Ἐμοὶ πόλις Μέμ- 40 φισ, πατὴρ δὲ καὶ ὄνομα Καλάσιρις, βίος δὲ νῦν μὲν ἀλήτης, πρότερον δ' οὐ πάλαι προφήτης. Ἐγένετό μοι καὶ γυνὴ νόμῳ τῆς πόλεως καὶ ἀπεγένετο θεσμῷ τῆς φύσεως. Ταύτης εἰς τὴν ἐτέραν λῆξιν ἀναλυθείσης, χρόνον μὲν τίνα διῆγον ἀπαθὴς κακῶν, ἐπὶ παισὶ 45 δύο τοῖς ἐξ αὐτῆς ἀβρυνόμενος. Οὐ πολλοῖς δ' ὕστερον ἔτεσιν, οὐρανία φωστήρων εἰμαρμένη περίοδος τρέπει τὰ καθ' ἡμᾶς καὶ ὄμμα Κρόνιον εἰς τὸν οἶκον ἐνέσκηψε, τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐπάγον μεταβολήν, ἣν ἐμοὶ σοφία προῦφηνε μὲν, διαδρᾶναι δ' οὐκ ἔδωκε. Τοὺς γὰρ μοι 50 ῥῶν ἀτρέπτους ὄρους προῖδεῖν μὲν δυνατόν, ἐκφεύγειν δ' οὐκ ἐφικτόν. Κέρδος δ' ὡς ἐν τοῖς τοιούτοις ἡ πρᾶγῃσις, ἀμβλύνοῦσα τοῦ δεινοῦ τὸ φλεγμαῖνον. Συμφορᾶς γὰρ, ὦ παῖ, τὸ μὲν ἀπροσδόκητον ἀφόρητον, τὸ δὲ προεγνωσμένον, οἰστότερον. Τὸ μὲν γὰρ ἡ διὰ-

cles nobiscum una esset, quem saepius flagitantem, ut a me initiaretur hac narratione, alias aliter differendo elusi.

XXIV. Ubi autem tum esset, interrogabat Cnemon, postquam nomen Nausiclis agnovit. Ad venationem, inquit, profectus est. Qualem, iterum quærente : Ferarum, inquit, immanium, quæ vocantur quidem homines et bubulci, ceterum latrociniis exercendis vitam agunt et difficulter circumveniri possunt, tanquam lustris et cavernis palude utentes. Cujus autem criminis illos reos facit? Atticæ, inquit, amicæ raptus, quam Thisben ille nominabat. Papæ, dixit Cnemon, atque illico conticuit, veluti sese reprimens. Sene vero, quid illi accidisset, percontante, ad alia Cnemon eum abducens, Demiror, inquit, qui, aut quibus copiis confisus, illos aggredi in animum induxerit. At ille, A rege magno, inquit, satrapa Ægypti Oroondates est constitutus, cujus jussu, præfectus excubiarum Mitranes sortitus est hunc pagum. Hunc Nausicles magna summa pecuniæ conductum, ducit cum equitibus et peditibus multis. Moleste autem fert ereptionem Atticæ puellæ, ut non tantum amicæ et egregie canentis fidibus, sed multo magis, quod eam ad regem Æthiopum secum abducturus fuerat, quemadmodum ipse dicebat, uxori illius in lusum sociam, et familiarem Græcorum more futuram. Tanquam igitur ingenti pecunia, quam pro illa expectabat, privatus, omnem ad eam rem comparat et adhibet machinam. Auctor etiam ipse fui et hortator illi ad eam rem aggrediendam; fieri posse, ut alicubi liberos meos repertos mihi servaret, cogitans. Excipiens autem Cnemon, Satis est, inquit, jam bubulcorum et satraparum et regum ipsorum. Parum enim aberat, quin me non advertentem animum prorsus aliorum sermone traduceres. Appendicem hanc nihil, ut aiunt, ad Bacchum annexuisti. Quare reduces orationem ad id, quod a te promissum est. Inveni enim te quasi Proteum Pharium, non quidem in commentitiam et fluxam speciem verti sed me abducere a proposito conari. Cognosces, inquit senex. Exponam autem initio meas res breviter, non sicut tibi faciens in narratione, ut tu existimas, sed distinctam et coherentem cum iis, quæ sequuntur, tibi præparans orationem. Mihi est urbs Memphis patria, pater autem et cognomen Calasiris, porro genere vitæ nunc erro, non multo autem ante antistes fuam. Habui autem et uxorem urbis instituto, sed amisi lege naturæ. Hæc cum e corpore in aliam requiem excessisset, aliquantum temporis ætatem agebam expertus malorum, in duobus filiis ex ea susceptis me oblectans. Non post multos autem annos, luminarium celestis circuitus fati definitus mutat totum statum nostrarum rerum et oculus Saturnius in domum irrui, in deterius afferens mutationem, quam quidem mihi sapientia præmonstravit, ceterum effugiendi facultatem non dedit. Nam fatorum decreta immutabilia providere quis potest, effugere vero non potest. Lucrum vero ut in talibus rebus prospicientia est, obtundens adversorum casuum sciem. Calamitates enim, fili, quæ inopinato adveniunt, sunt intolerabiles, at prævisæ, æquiore animo perferuntur. Illas

νοια φόβῳ προληφθεῖσα κατέπτηξε, τὸ δ' ἡ συνήθεια τοῦ λογισμοῦ διήτησε.

ΚΗ'. Γέγονε δὲ περὶ ἐμὲ τοῖόνδε. Γύναιον Θρακικὸν τὴν ὥραν ἀκμαῖον καὶ τὸ κάλλος δεύτερον μετὰ ὁ Χαρίκλειαν [ἐχούσα], ὄνομα Ῥόδωπις, οὐκ οἶδ' ὀπόθεν ἢ ὅπως κακῇ μοῖρᾳ τῶν ἐγνωστόων ὁρμηθέν, ἐπέπολαζε τὴν Αἴγυπτον καὶ ἤδη καὶ εἰς τὴν Μέμφιν ἐκώμαζε, πολλῇ μὲν θεραπείᾳ, πολλῷ δὲ πλούτῳ δορυφορούμενῃ, πᾶσι δ' ἀφροδισίοις θηράτροις ἐξησχόμενῃ. Οὐ γὰρ ἦν ἐντυχόντα μὴ ἡλωκέναι· οὕτως ἀφυκτόν τινα καὶ ἀπρόσμαχον ἐταιρίας σαγήνην ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐπεσύρετο. Ἐποῖτα δὲ θαμὰ καὶ εἰς τὸν νεῶν τῆς Ἰσιδος, ἧς προεπήτευσον, καὶ τὴν θεὸν συνεῶς εὐθεράπευε θυσίαις τε καὶ ἀναθήμασι πολυταλάντοις.

15 Αἰσχύνομαι λέγειν, ἀλλ' εἰρήσεται· γίγνεται δὲ καμῶν κρείττων ὀφθεῖσα πολλάκις. Ἐνίκα τὴν διὰ βίου μοι μελετηθεῖσαν ἐγκράτειαν. Ἐπὶ πολὺ τε τοῖς σώματος ὀφθαλμοῖς τοὺς ψυχῆς ἀντιστήσας, ἀπῆλθον τὸ τελευταῖον ἡττηθεὶς καὶ πάθος ἐρωτικὸν ἐπιπορτισάμενος.

20 Ἀρχὴν δὲ τῶν ἐσομένων καὶ προαγορευθέντων μοι πρὸς τοῦ θεοῦ δυσχερῶν τὴν γυναῖκα φωράσας καὶ συνεὶς ὡς τῶν πεπωμένων ἐστὶν ὑπόκρισις καὶ ὡς ὁ τότε εἰληγὼς θαμίμων οἶονεῖ προσωπεῖον αὐτὴν ὑπῆλθε, τὴν μὲν ἐκ παιδῶν μοι σύντροπον ἱερωσύνην, ἐγνων μὴ κατασχύναι καὶ ἀντισχεῖν, μὴδ' ἱερὰ καὶ τεμένη θεῶν βεβήλωσαι. Τῶν δ' ἡμαρτημένων οὐκ ἔργω (μὴ γένοιτο) ἀλλ' ἐρέσει μόνῃ, τὴν ἀρμόζουσαν ἐπιβαλὼν ζημίαν, δικαστὴν ἐμαυτῷ τὸν λογισμὸν ἀναδείξας, φυγῇ κολάζω τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τῆς ἐνεγκούσης ὁ βαρυδελῶν

30 ἐξήειν, ὁμοῦ μὲν εἰκὼν ταῖς μοιρῶν ἀνάγκαις καὶ πράττειν ὅ τι καὶ βούλοιντο τὰ καθ' ἡμᾶς ἐπιτρέπων, ὁμοῦ δὲ τὴν ἀποτροπῆν Ῥόδωπιν ἀποφεύγων. Ἐδεοίειν γὰρ, ὃ ξένη, μὴ τοῦ τότε ἐπικρατοῦντος ἀστέρος ἐπιβρίσαντος καὶ πρὸς τὸ αἰσχρότερον τῶν ἔργων ἐκνικηθεῖν.

35 Ὁ δέ με πρὸ πάντων καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἐξήλαυνεν, οἱ παῖδες ἦσαν, οὓς ἡ ἀρρητός μοι πολλάκις ἐκ θεῶν σοφία, ξιφῆρεις ἀλλήλοισι συμπεσεῖσθαι προηγόρευε. Περιγράφων οὖν τῶν ὀφθαλμῶν τὴν οὕτως ἀπηνῆ θεάν, (ἣν ἐκτραπήσεσθαι καὶ τὸν ἥλιον εἰκάζω νέφος

40 τῆς ἀκτίνος προκαλυφάμενον) καὶ πατρώαις ὄψεσι τὸν παιδῶν φόνον ἀθέατον χαρίζομενος, ἐξώκιζον ἐμαυτὸν γῆς τε καὶ οἰκίας πατρώας, τὴν μὲν ὁρμὴν οὐδενὶ φράσας, πρόφασιν δὲ ὡς εἰς Θήβας τὰς μεγάλας ἀνακομίζομαι ποιησάμενος, ὡς ἂν θάτερον τῶν παιδῶν

45 τὸν πρεσβύτερον θεασαίμην, ἐκεῖ παρὰ τοῦ μητροπάτορι τότε διάγοντα. Θύαμις δ' ἦν ὄνομα αὐτῷ, ὃ ξένη. Συνεστάλη πάλιν ὁ Κνήμων, ὥσπερ τῷ ὀνόματι τοῦ Θυάμιδος βληθεὶς τὴν ἀκοήν, καὶ ὁ μὲν ἐκατέρησε σιωπῆσαι τῶν ἐξῆς ἐνεκεν, ὁ δ' ἐπέβαινε τὸν

50 λόγον ὧδε. Παραλείπω τὴν ἐν μέσῳ πλάνην, ὃ νεανία, συντελεῖ γὰρ οὐδὲν εἰς τὴν παρὰ σοῦ ζητήσιν.

ΚΓ'. Πυθονόμος δ' εἶναι τινα Δελφοῦς Ἑλληνίδα πόλιν, ἱερὰν μὲν Ἀπολλωνος, θεῶν δὲ τῶν ἄλλων τεμενος, ἀνδρῶν δὲ σοφῶν ἐργαστήριον, θυρόθου δὲ

enim animus metu occupatus reformidal et aegre fert, has autem consuetudo rationi familiares reddit.

XXV. Accidit autem mihi tale quiddam. Muliercula Thressa, maturo aetatis flore, pulchritudine autem post Charicleam secundas tenens, nomine Rhodopis, nescio unde aut quomodo, adverso fato eorum qui illam cognoverunt profecta, peragrabat Aegyptum atque etiam Memphim veniebat, magna pedissequarum et servorum caterva et multis opibus stipata, omnibus veneris illecebris egregie instructa. Neque fieri potuit, ut non quivis qui in illam incidisset caperetur: adeo inevitabilem quemdam et invictum fascinum meretricium ex illius oculis attrahebat. Ingrediebatur etiam saepe templum Isis, cujus ego eram antistes, et deam continuo colebat et venerabatur sacrificiis ac donariis, quae multis talentis constabant. Pudet dicere, altamen non celabo: et me vicit, sapius visa: vincebat et continentiam, quam in vita summo studio servaveram. Ac diu quidem multumque oculis corporis animi oculis resistebam: ad extremum tamen victus, affectui amatorio, tanquam oneri, succubui. Cum igitur initium molestiarum et ærumnarum divinitus mihi incumbentium, quas jam antea præsciveram, mulierem esse deprehendissem et intellexissem, quod esset fatalis necessitatis involucrum, quodque is, cui tum sors obligerat, deus, illam sibi tanquam personam induisset, statui non dedecorare sacerdotale munus, cui a pueritia innutritus fueram, et resistere, neque delubra deorum et aras profanare. Atque eorum, quae peccaveram, non re ipsa, (quod absit) sed sola animi cupiditate, convenienti mihi multa imposita, et ratione in iudicium adhibita, exsilio punio cupiditatem et ex patria discessi infelix: tum cedens Parcarum necessitati et illis quidvis statuendi in nos arbitrium permittens, tum etiam execrandam Rhodopin fugiens. Metuebam enim, hospes, ne stella, quae tum dominabatur urgente, vel ad turpius opus impellerer. Ceterum quod me imprimis et post omnia expellebat, filii erant: quos mihi arcana ex diis sapientia, infestis armis concursuros, prædicebat. Tollens igitur ab oculis tam crudele spectaculum, (quod vel solem ipsum aversaturum esse existimo, radiis nube objecta tectis) et paternos oculos adspectu caedis filiorum liberans, emigravi e terra et domo paterna, discessum meum indicans nemini, prætexens iter hoc nomine, quod magnas Thebas profecturus essem, ut alterum ex filiis majorem natu viserem, qui ibi tum apud avum agebat. Thyamidi erat illi nomen, hospes. Rursus Cnemon, tanquam nomine Thyamidis ictus, cohibuit se tamen ut taceret, propter ea, quae deinceps narrabantur. Ille autem sic pertexebat narrationem: Relinquo errorem intermedium, adolescens, nihil enim pertinet ad id, quod tu seiscitaris.

XXVI. Ceterum cum audirem, esse quamdam urbem Graecam, Apollini quidem sacram, deorum autem aliorum delubrum, hominum vero sapientum tabernam, remotam

ὁκνῶδους ἐκτὸς ἀνῶχισμένην, ἔστειλλον εἰς ταύτην ἑμαυτὸν, ἀρμόδιον τῇ προφητικῇ καταγωγίῳ, τὴν ἱεροῖς καὶ τελεταῖς ἀνακειμένην ὀριζόμενος. Διὰ τε τοῦ Κρισσαίου κόλπου τῇ Κίρρᾳ προσορμισθεὶς, ἐκ νεῶς ἐπὶ τὴν πόλιν ἀνέβη. Ἐπεὶ δ' ἐπέστην, ὁμφῇ με ὡς ἀληθῶς θεία προσέβαλεν αὐτόθεν. Καὶ τὰ τ' ἄλλα ἡ πόλις διαίτημα κρειττόνων ἔδοξε καὶ οὐχ ἥκιστα τῇ φύσει τῆς περιοχῆς. Οἷον γὰρ φρούριον ἀτεχνῶς καὶ αὐτοσχέδιος ἀκρόπολις ὁ Παρνασσὸς ἀπαιωρεῖται, πρὸ ποδῶν λαγῶσι τὴν πόλιν ἐγκολπισάμενος. Ἄριστα, ἔφη, λέγεις, ὁ Κνήμιον καὶ ὡς ἂν τις ἐπιπνοίας ὡς ἀληθῶς Πυθικῆς ἐπησθημένος. Τῇδε γάρ πη καὶ ὁ πατήρ μοι θέσεως ἔχειν τοὺς Δελφοὺς ἔφραζεν, ὅτ' αὐτὸν ἱερομνήμονα ἡ πόλις Ἀθηναίων ἔστειλεν. Ἀθηναῖος ἄρ' ἦσθα, ὦ παῖ; Ναί, ἔφη. Ὄνομα δὲ τίς; Κνήμιον, ἀπεκρίνατο, [Τύχη τίνι κεχρημένος;] τὰ δ' ἄλλα εἰσαυθὶς [ἔφη] ἀκούσῃ, νῦν δ' ἔχου τῶν ἐξῆς. Ἐξομαι, ἔφη. Καὶ ἐπανάειν πρὸς τὴν πόλιν. Ἐπαινέσας οὖν τῶν τε δρόμων καὶ ἀγορῶν καὶ κρηνῶν τὸ ἄστυ καὶ Κασταλίαν αὐτὴν, ἣν δὴ καὶ περιρραντήριον ἐποιήσαμην, ἐπὶ τὸν νεὼν ἔσπευδον, καὶ γὰρ με καὶ θροῦς τῶν πολλῶν ἀνεπτέρωσεν, ὥραν εἶναι κινεῖσθαι τὴν θεοπρόπον, λέγοντες. Ἐπεὶ δ' εἰσελθὼν προσκύνουν καὶ τι καὶ κατ' ἑμαυτὸν ἡσχόμην, ἀνεφθέγγατο ἡ Πυθία τοιαῦδε.

Ἰχνος ἀειρόμενος ἀπ' εὐστάχους παρὰ Νείλου,
Φεύγεις μοιράων νήματ' ἐρισθενέων.
Τέτλαθι, σοὶ γὰρ ἐγὼ κυανὰύλακος Αἰγύπτου
Λύφα πέδον δώσω. Νῦν δ' ἐμὸς ἔσσο φίλος.

ΚΖ'. Ταῦθ' ὡς ἐθέσπισεν, ἐγὼ μὲν ἑμαυτὸν ἐπὶ πρόσωπον τοῖς βωμοῖς ἐπιβαλὼν, ἵλεων εἶναι τὰ πάντα ἱκέτευον. Ὁ δὲ πολὺς τῶν περιεστώτων ὄμιλος, ἀνευφήμησεν τὸν θεὸν τῆς ἐπ' ἐμοὶ παρὰ τὴν πρώτην ἐντευξίν προφητείας. Ἐμὲ δ' ἐμακάριζον καὶ περιεῖποντο ἐντεῦθεν παντοίως, φίλον ἦκειν με τῷ θεῷ μετὰ Λύκουργόν τινα Σπαρτιάτην λέγοντες, καὶ ἐνοικεῖν τε βουλόμενον τῷ τεμένει τοῦ νεῶς συνεχώρου καὶ σιτηρέσιον ἐκ τοῦ δημοσίου παρέχειν ἐψηφίσαντο, καὶ συνελόντι λέγειν ἀγαθῶν ἀπέλιπεν οὐδέν. Ἡ γὰρ πρὸς ἱεροῖς ἦν, ἡ πρὸς θυσίαις ἐξηταζόμενη, ἥς πολλὰς καὶ παντοίας ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν ξένος τε καὶ ἐγχώριος λεῖος τῷ θεῷ χαριζόμενοι ὀρώσιν, ἡ φιλοσοφοῦσι διελεγόμεν. Οὐκ ὀλίγος δ' ὁ τοιοῦτος βίος συρρεῖ περὶ τὸν νεὼν τοῦ Πυθίου, καὶ μουσεῖόν ἐστιν ἀτεχνῶς ἡ πόλις ὑπὸ μουσηγέτῃ θεῷ φοιβαζόμενη. Τὸν μὲν δὲ πρότερον χρόνον ἄλλοτε περὶ ἄλλων ἡμῖν αἱ ζητήσεις ἀνεκινούντο· καὶ ὁ μὲν τις ὅπως τοὺς ἐγχωρίους οἱ Αἰγύπτιοι σέβοντο θεοὺς ἀνθρώπα, ὁ δὲ δι' ἣν αἰτίαν ἄλλα παρ' ἄλλοις τῶν ζώων ἐκθειάζεται καὶ τίς ὁ περὶ ἐκάστου λόγος ἐπυνόητο· ἄλλος πυραμίδων κατασκευὴν, ἕτερος συρίγγων πλάνην, καὶ συνελόντι τῶν κατ' Αἰγύπτου ἐν οὐδὲν ἀπελίμπανον ἱστοροῦντες. Αἰγύπτιον γὰρ ἄκουσμα καὶ διήγημα πᾶν Ἑλληνικῆς ἀκοῆς ἐπαγωγότατον.

a tumultu populari, habebam ad illam iter, conveniens homini prophetico receptaculum, sacris rebus et caerimonis destinatam urbem eligens. Et cum per Crisseum sinum ad Cirrham appulissem, ex navi cucurri ad urbem. Postquam vero adstiti, vox procul dubio divina protinus aures meas incessit et cum aliis de causis urbs mihi sedes meliorum visa est, tum non minime natura situs. Prorsus enim veluti munitio quaedam et arx natura constituta, Parnassus dependet, prominentibus lateribus urbem quasi quodam sinu complexens. Optime dicis, inquit Cnemon et ut aliquis qui revera aflationem Pythicam sensit. Eum enim esse situm urbis etiam pater mihi quondam dicebat, quando illum ad consilium Amphictyonicum augurem urbs Atheniensium miserat. Atheniensis igitur es, fili? Ita, inquit. Nomen vero quid tibi est? Cnemon, respondit, caetera vero deinceps audies, nunc autem continua narrationem. Continuabo, inquit. Ascendebam in urbem. Collaudato igitur a curriculis foris et fontibus oppido et ipso Castalio fonte, ex quo me etiam adpersi, ad templum festinabam. Etenim me et murmur multitudinis, quod tempus instaret, in quo sese vates motura esset, excitaverat. Cum itaque ingressus deum venerarer et quiddam etiam apud me optarem, respondit haec Pythia:

Fertilis a regione ferens vestigia Nili,
Fortia Parcarum stamjna (sponte) fugis.
Durato, Aegypti quoniam nigricantia tradam
Arva tibi cito, nunc noster amicus eris.

XXVII. Hoc oraculum ut reddidit, ego procidens in aram pronus, ut mihi propitius esse vellet omnibus in rebus precabar. At magna circumstantium caterva celebrabant deum propter ejusmodi responsum mihi primo congressu datum. Prædicabant autem felicem me et me observabant inde modis omnibus, amicum me venire deo post Lyeurgum quemdam Spartanum dicentes. Et cum in area templi habitare vellem, mittebant, utque mihi commeatus daretur ex publico, decreverunt. In summa, nihil boni deerat. Aut enim ad sacra et sacrificia, quæ multa et varia tota die peregrini et indigenæ gratificantes deo faciunt, inquirebam aliquid et scrutabar, aut cum philosophis colloquebar. Non parvus autem numerus ejusmodi hominum confluit ad templum Delphicum et prorsus est Museum ipsa urbs, sub Musarum duce deo vaticiniis dedita. Atque initio quidem alias de aliis rebus quæstiones a nobis movebantur. Erant enim, qui, quomodo nos Aegyptii deos coleamus, quærerent, alius, quamobrem alia apud alios animalia sacra et divina haberentur et quæ esset de quolibet narratio, percunctabatur. Quidam pyramidum formam et constructionem, nonnulli fistularum ductus et anfractus sciscitabantur. Quid multa? Aegyptiarum rerum nihil non inquisitum relinquebant. Etenim omnis Aegyptiaca narratio, mirum in modum Græcas delectat aures.

ΚΗ'. Τέλος δέ ποτε καὶ περὶ τοῦ Νεῖλου καὶ τίνες
 μὲν αὐτῇ πηγαί, τίς δ' ἡ παρὰ τοὺς ἄλλους ποταμοὺς
 ἰδιόζουσα φύσις καὶ ὅποθεν τὴν θερινὴν ὥραν μόνος
 τῶν πάντων πλημμυρεῖ, πεῦσιν τις ἔμοι προσῆγε τῶν
 ἀσπειοτέρων. Ἐμοῦ δ' ἄπερ ἐγὶ γνωσκὼν εἰπόντος καὶ
 ὅσα περὶ τοῦ ποταμοῦ τούτου βίβλοις ἱεραῖς ἐγγεγραμ-
 μένα μόνους τοῖς προφητικοῖς καὶ γινώσκειν καὶ ἀνα-
 γινώσκειν ἔξεστι· καὶ διελθόντος ὡς τὰς μὲν ἀρχὰς
 ἐκ τῶν μὲν ἄκρων τῆς Αἰθιοπίας ἐσχάτων δὲ τῆς
 10 Λιβύης λαμβάνει, καθ' ὃ μέρος τὸ κλίμα τὸ ἀνα-
 τολικὸν ἀπολῆγον, ἀρχὴν τῇ μεσημβρίᾳ δίδωσιν, αὖ-
 ξεται δὲ κατὰ τὴν θερινὴν ὥραν, οὐχ ὥς τινες ὥρῃθησαν
 πρὸς τῶν ἐτησίων ἀντικρὺ πνεόντων ἀνακοπτόμενος,
 ἀλλ' αὐτῶν δὴ τούτων τῶν ἀνέμων κατὰ τροπὴν τὴν
 15 θερινὴν ἀπὸ τῶν ἀρκτικῶν ἐπὶ τὴν μεσημβρίαν πᾶν
 νέφος ἐλαυνόντων τε καὶ ὠθούντων, ἕως ἐπὶ τὴν δια-
 κεκαυμένην ζώνην συνάξωσι, καθ' ἣν τῆς πρόσω φορᾶς
 ἀνακόπτονται δι' ὑπερβολὴν τοῦ περὶ τὰ μέρη πυρώ-
 δους πάσης τῆς πρότερον καὶ κατὰ μικρὸν ἀθροισθείσης
 20 καὶ παχυνθείσης νοτίδος ἐξατμιζομένης, καὶ τούτου
 λάβρων ὑετῶν βῆγνυμένων, ὅργῃ θ' ὁ Νεῖλος καὶ
 ποταμὸς εἶναι οὐκ ἀνέγεται ἀλλὰ καὶ ἐξανίσταται τῆς
 ὄχθης καὶ θαλασσωσας τὴν Αἰγυπτὸν τῇ παρόδῳ
 γεωργεῖ τὰς ἀρούρας. Διὸ πλεῖν τ' ἐστὶ γλυκύτατος,
 25 ἄτ' ἐξ ὁμβρίων οὐρανίων χορηγούμενος καὶ θιγεῖν προση-
 νέστατος, οὐκ ἔτι μὲν ὑερμὸς ὡς ὅθεν ἤρξατο, ἔτι δὲ
 χλιαρὸς ὡς ἐκείθεν ἀρξάμενος. Δι' ἣν αἰτίαν καὶ μόνος
 ποταμῶν αὐρὰς οὐκ ἀναδίδωσι, πάντως ἄν, ὡς τὸ εἰ-
 κὸς, ἀναδούς, εἰ καθὼς τινες ἐβουλήθησαν, ὡς πυθνύ-
 30 νομαι, τῶν παρ' Ἑλλήσιν εὐδοκίμων, χιόνος τηκομέ-
 νης τὸ πλήρωμα ἐλάμβανε.

ΚΘ'. Ταῦτά μου καὶ τοιαῦτα διεξιόντος, ὁ ἱερεὺς
 τοῦ Πυθίου γνώριμος ἔμοι γεγονὼς ἐς τὰ μάλιστα,
 Χαρικλῆς ὄνομα ἦν αὐτῷ, θαυμασίως, ἔφη, λέγεις.
 35 Καὶ ταύτῃ τῇ γνώμῃ προστίθεμαι καὶ αὐτὸς, οὕτω
 καὶ παρὰ τῶν ἐν Καταδούποις ἱερέων τοῦ Νεῖλου
 πυθόμενος. Κἀγὼ πρὸς αὐτὸν, ὦ Χαρικλῆς, ἔφη·
 ἦλθες γὰρ κακείσε; Ἦλθον, εἶπε, ὦ σοφὲ Καλάσιρι.
 Τί δέ σε χρέος ἤγαγε πάλιν ἡρώτων. Ὁ δὲ, Δυσπρα-
 40 ξία τῶν κατὰ τὴν οἰκίαν, ἀπεκρίνατο, ἣ δὴ μοι καὶ
 εὐπραξίας αἰτία γέγονεν. Ἐμοῦ δὲ τὸ παράδοξον
 ὁκυμάσαντος, Οὐ θαυμάσῃ, ἔφη, τὸ πρῆγμα ὡς γέ-
 γονεν εἰ πύθοιο. Πεύσῃ δὲ, ὅταν σοι βουλομένην
 γίννηται. Οὐκοῦν ὥρα σοι λέγειν, ἦν δ' ἐγὼ, νῦν
 45 γὰρ βούλομαι. Μάνθανε, εἶπεν ὁ Χαρικλῆς, τοὺς πολ-
 λούς μετασχησάμενος, καὶ γὰρ σε καὶ διὰ τι χρήσιμον,
 ἐμὸν ἀκροατὴν γενέσθαι τῶν συμβεβηκότων πάλαι
 ἐβουλόμην. Ἐμοὶ γήμαντι, παιδία οὐκ ἐγίγνετο.
 Ὅψε δέ ποτε καὶ βραδὺ τῆς ἡλικίας, πολλὰ τὸν θεόν
 50 ἱκετεύων, Ουγατρίου πατὴρ ἀνηγορεύθην, οὐκ ἐπ'
 αἰσίοις ἔσεσθαι μοι ταύτην τοῦ θεοῦ προαγορεύσαντος.
 Ἦλθε καὶ εἰς ὥραν γάμου καὶ ἐξεδόμην τῶν μνηστευ-
 σαμένων (πολλοὶ δ' ἦσαν) τῷ παρ' ἔμοι κριθέντι
 καλλίστῳ· καθ' ἣν δὲ νύκτα συγκατεκλίθη τῷ γήμαντι,

XXVIII. Ad extremum tandem et de Nilo, qui essent ejus
 fontes et quæ præter alios fluvios peculiaris natura et unde
 æstivo tempore solus inter omnes crescat aquis, quæstionem
 mihi quidam ex urbanioribus proponebat. Me dicente ea,
 quæ sciebam et quæ de hoc fluvio sacris libris perscripta,
 solis antistibus cognoscere ac legere licet; et narrante, quod
 in supremis Æthiopiæ, ultimis autem Libyæ partibus, oria-
 tur, qua parte orientale clima desinens, initium meridiei
 præbet, crescit vero æstivo tempore, non, ut quidam puta-
 runt, Etesiarum adverso flatu rejectus, sed iis ipsis ventis
 circa solstitium æstivum, a septentrionalibus partibus ver-
 sus meridiem, omnes nubes pellentibus ac trudentibus,
 donec in zona, quæ torretur ardore solis, colligantur, in
 qua illorum motus retunditur propter incredibilem circum-
 stantis æstus vehementiam, toto, qui antea fuerat paullu-
 lum congregatus et condensatus, humore liquescente et inde
 copiosis imbris cadentibus. Fumetque Nilus, nec se flu-
 vium esse patitur, sed effunditur extra ripas et eluvione
 tanquam mari quodam Ægyptum operiens, adventu suo
 fecundat agros. Quare ad bibendum dulcissimas præbet
 aquas, ut quæ illi ex cælestibus imbris suppeditent et est
 tactu placidus ac lenis, non amplius calidus, sicut ubi inci-
 pit, verumtamen adhuc tepidus, ut in ejusmodi locis ortus.
 Quam ob causam solus ex fluvii vapores non exhalat: om-
 nino enim consentaneum esset, ut exhalaret si eum ex nive
 liquefacta, quod quidam docti apud Græcos voluerunt,
 incrementum caperet.

XXIX. Cum de hisce et hujusmodi rebus dissererem,
 sacerdos Apollinis mihi maxime familiaris, Charicli erat illi
 nomen, Præclare, inquit, dicis, et ipse assentior huic sen-
 tentiæ: sic enim etiam a sacerdotibus in Catadopis Nili
 audiui. Et ego ad illum, o Charicles, numquid etiam eo
 veneras? Veneram, dixit, sapiens Calasiri. Quæ autem
 necessitas eo deducebat, rursus quærebam. Ille autem,
 Adversa fortuna rei domesticæ, respondit, quæ mihi et fe-
 licitatis causa exstitit. Me vero illud mirante, Non mira-
 beris, inquit, si rem, ita ut gesta est, expositam audieris.
 Audies autem, quandocunque placuerit. Igitur tempus est,
 inquebam, ut exponas, nunc enim placet. Charicles au-
 tem, remota multitudine, cognosce, inquit, siquidem te
 mihi jamdudum utilitatis cujusdam causa auditorem meo-
 rum casuum exoptabam. Ego cum iniissem matrimonium,
 liberos non habui. Sero tandem, et ætate provecta, assi-
 due deum supplex orans, filiolarum pater sum appellatus, cum
 deus mihi non felicem faustamque eam fore prædixisset.
 Pervenit et ad nuptiarum tempus et elocavi eam in matri-
 monium ambientium (multi autem erant) qui meo judicio
 erat honestissimus. Eadem autem nocte, qua marito accu-

κατ' αὐτὴν ἡ δυστυχὴς ἐτελεύτα, σκηπτὸς τινος ἢ χειροποιήτου πυρὸς τοῖς θαλάμοις ἐμπεσόντος. Καὶ τὸν ὑμέναιον ἀδόμενον ἐτι διεδέχετο θρήνος καὶ ἀπὸ τῶν πασάδων ἐπὶ τὸ μνήμα παρεπέμετο καὶ ὁδοὶ
 5 αἱ τὸ γαμήλιον ἐκλάμψασαι φῶς αὐταὶ καὶ τὴν ἐπικήδειον πυρκαϊὰν ἐξήπτον. Ἐπετραγώδει τούτῳ τῷ θράματι καὶ ἕτερον πάθος ὁ δαίμων καὶ τὴν μητέρα μοι τῆς παιδὸς ἀφαιρεῖται τοῖς θρήνοις ἐγκατερήσασαν. τὸ δὲ θεήλατον τοῦ κακοῦ μὴ φέρων, ἐμαυτὸν μὲν οὐκ
 10 ἐξάγω τοῦ βίου, τοῖς θεολογοῦσιν ὥς ἀθέμιτον τὸ πρᾶγμα πειθόμενος, ὑπεξάγω δὲ τῆς ἐνεγκούσης καὶ τὴν ἐρημίαν τῆς οἰκίας ἀποδιδράσκω. Μέγα γὰρ εἰς λήθην κακῶν ἢ δι' ὀφθαλμῶν τῆς ψυχῆς ὑμῶν αἰμαυρομένη. Καὶ πολλοῖς ἐμπλανηθεὶς τόποις, ἤλ-
 15 θον δὲ καὶ εἰς τὴν σὴν Αἴγυπτον καὶ Καταδούπους αὐτοῦς, καθ' ἱστορίαν τῶν καταρρακτῶν τοῦ Νείλου.

Α'. Τῆς μὲν οὖν ἀφίξεως τῆς ἐκεῖσε ἔχεις τὸν ἀπολαγισμόν, ὦ φίλος, ἣν δέ σε βούλομαι παρενθήκην γνῶναι τοῦ διηγήματος, μᾶλλον δ' ἀληθέστερον εἰπεῖν,
 20 αὐτὸ δὲ τὸ κεφάλαιον, ἀλύοντί μοι κατὰ τὴν πόλιν καὶ διατιθεμένῳ σχολῇ, καὶ τινὰ τῶν παρ' Ἑλλήσι σπαίνων ὠνούμενῳ, (ἤδη γὰρ μοι τῆς λίαν ἀλγηδόνος τῷ χρόνῳ πεττομένης ἢ πρὸς τὴν ἐνεγκοῦσαν ἐπ' ἀνάδοξον ἐσπουδάξω,) ἀνὴρ τις πρόσεισι τὰ μὲν ἄλλα σεμνὸς
 25 ἰδεῖν καὶ ἀγγίζον ἀπὸ τοῦ βλέμματος ἐμφανίζων, ἄρτι μὲν τὸν ἐφθον παραλλάξας, τὴν χροίαν δ' ἀκριβῶς μέλας καὶ με ἡσπάζετο καὶ τι βούλεσθαι διαφράζειν ἔλεγεν, Ἑλληνίζων οὐ βεβαίως. Ἐμοῦ δ' ἐτοίμως ὑπακούσας, εἰς τινὰ νεῶν παρακείμενον εἰσα-
 30 γαγών, Φύλλα τινὰ σε καὶ βίβας, ἔφη, τῶν Ἰνδικῶν καὶ Αἰθιοπικῶν καὶ Αἰγυπτίων ὠνούμενον ἑώρακα. Εἰ δὲ οὖν ἀκραιφνῶς ταῦτα καὶ δόλου παντὸς ἐκτὸς δνεῖσθαι βουλευθείς, ἐτοίμος παρέχειν. Βούλομαι, ἔφη, καὶ δεῖκναι. Ὁ δὲ, Ὅψι μὲν, εἶπεν, ὅπως δὲ
 35 μὴ μικρολόγος ἔσῃ περὶ τὴν ἀγοράν. Σαυτὸν παρεγγύα, ἔφη, μὴ βαρύτερον εἶναι περὶ τὴν διάπρασιν. Καὶ ὅς ὑπὸ μάλης τι βαλαντίδιον ἔχων, προκομίσας ἐπεδείκνυ λίθων πολυτίμων ὑπερφυῖς τι χρῆμα· μαργαρίδες τε γὰρ ἐνῆσαν εἰς καρύου μικροῦ μέγεθος, εἰς
 40 κύκλον τ' ἀκριβῶς ἀπαρτιζόμεναι, καὶ λευκότητι πλεῖστον ἀγλαϊζόμεναι σμάραγδοί τε καὶ ὑάκινθοι, αἱ μὲν οἷα λήιον ἡρινὸν γλοάζουσαι, ἐλαιώδους αὐτὰς τινὸς λειότητος ὑπαυγαζούσης, αἱ δ' ἀπειμιμοῦντο χροίαν ἀκτῆς θαλαττίας ὑπ' ἀγγιθαθεῖ σκοπέλῳ μικρὸν
 45 ὑποφριττούσης καὶ τὸ ὑποκείμενον ἰαζούσης· καὶ ἀπλῶς συμμιγῆς τις ἦν πάντων καὶ ποικίλῃ μαρμαρυγῇ τὸν ὀφθαλμὸν εὐφραίνουσα. Ἄπερ ὥς εἶδον, Ἄλλους, ἔφη, ὄρα σοι, ξένε, τῶνδε ἐπιζητεῖν ὀνητάς, ὥς ἔγωγε καὶ ἡ κατ' ἐμὲ περιουσία, σχολῇ γούν καὶ ἐνός
 50 εἴη τῶν ὀρωμένων ἰσοστάσις. Ἄλλ' εἰ καὶ μὴ πρίασθαι δυνατός, εἶπε, δῶρὸν γε λαμβάνειν οὐκ ἀδύνατος. Ἐγὼ μὲν οὐκ ἀνίκανος, ἔφη, δῶρὸν γε λαμβάνειν, σὺ δ' οὐκ οἶδ' ὅ τι βουλόμενος παίζεις ἡμᾶς. Οὐ παίζω, εἶπεν, ἀλλὰ καὶ σφόδρα σπουδάζω καὶ

buerat, mortua est infelix, cum fulmen quoddam, seu manu excitatus ignis, in cubile incidisset. Atque ita hymenaeum qui canebatur adhuc exceptit luctus et ex thalamo ad sepulcrum deducebatur et faces quae lumen ediderant nuptiale eadem ipsae funebrem rogam succendebant. Addebat ad hanc fabulam et aliam tragicam calamitatem numen, dum matrem puellae, luctui indulgentem, mihi auferet. Divinitus igitur immissum malum non ferens, non expello me quidem e vita, iis, qui de rebus divinis disserentes id facere nefas esse docent, obtemperans: expello vero me patria clam et solitudinem domus procul fugio. Magnum est enim adjumentum ad oblivionem malorum, recordatio animi, oculorum amotione, obscurata. Cumque multa loca vagabundus peragrassem, veni tandem aliquando et in tuam Aegyptum et ipsos Catadupos, ad visendas cataractas Nili.

XXX. Rationem igitur profectionis meae in ea loca tibi exposui, amice, corollarium autem, vel, ut verius dicam, caput ipsum narrationis, te in primis cognoscere cupio. Cum deambularem per otium in urbe et quaedam, quorum est inopia apud Graecos, coemerem, (jam enim nimio angore animi temporis intervallo decocto, in patriam redire properabam) vir quidam me accedit gravis et prudentiam vultu declarans, nuper quidem adolescentiae annos egressus, colore vero prorsus nigro, et me salutabat, ac de re quadam colloqui se velle mecum dicebat, non exacte Graece loquens. Prompteque obtemperantem, in templum quoddam vicinum introduxit et Folia quaedam, inquit, et radices Indicas et Aethiopicas te emere vidi: quod si haec a me sincere et absque omni fraude emere volueris, libenter tibi proponam. Volo, inquam, et ostende. At hic, Videbis, inquit, sed ne in emendo parcum nimis te exhibeas. Tu fac, inquam, ne in vendendo grande nimis pretium exigere videaris. Ille autem proferens sacculum quemdam, quem habebat sub axilla, ostendebat lapides pretiosos quosdam admirabiles. Margaritae enim inter illos erant, nucis parvae magnitudine, suis partibus omnibus in modum circuli absolutae, et candore maxime splendentes, smaragdique et hyacinthi, illi quidem veluti verna seges virentes, quadam lubricitate tanquam olei resplendente, hi vero imitabantur colorem marini litoris, sub arduo scopulo paululum erecti et subjecta omnia purpureo colore tingentis: denique mixtus erat omnium variusque fulgor, oculos delectans et recreans. Quae ut vidi, Alios, inquam, hospes, jam emtores tibi ut queras opus est, quod ego et meae facultates vix uni ex iis, quae video, pares esse possint. Si, inquit, emere non potes, attamen dono accipere poteris. Mihi quidem, inquam, ad accipiendum donum vires non desunt, ceterum tu nescio quo animo nobis illudas. Non illudo, dixit, sed serio et singulari studio facio et iuro per deum hujus templi praesidem, me tibi omnia daturum, si ad haec praeterea donum aliud auspicere volueris, longe his praestantius. Ridebam

ἐπόμνυμί γε τὸν ἰδρυμένον ἐνθάδε θεὸν, ἅπαντα δώσειν, εἰ πρὸς τούτοις καὶ ἕτερον δῶρον ὑποδέξασθαι βουληθείης, πολὺ τούτων ἐριτιμότερον. Ἐγέλων πρὸς ταῦτα. Τοῦ δὲ τὴν αἰτίαν πυθνανομένου· Ὅτι γελοῖον, ἔφην, εἰ τηλικαῦτα δῶρα καθυπισχνούμενος προσέτι καὶ μισθὸν ἐπαγγέλλῃ, πολὺ τῶν δώρων αὐτῶν ὑπερφέροντα. Πίστευε, εἶπεν, ἀλλ' ἐπόμνυε καὶ αὐτὸς ἢ μὴν ἀριστα χρήσεσθαι τῷ δώρῳ καὶ ὥς ἂν αὐτὸς ὑφηγησώμαι. Ἐθαύμαζον μὲν, ἀπορῶν, ἐπόμνυσον δὲ τηλικαῦτα ἐλπίζων. Ἐπειδὴ δέ μοι ὁμώμοστο, ὥς ἐκείνος ἐπέσκηπτεν, ἄγει με παρ' αὐτὸν καὶ δείκνυσι κόρην ἀμήχανόν τι καὶ δαιμόνιον κάλλος, ἣν αὐτὸς μὲν ἐπταέτιν γενονέναι ἔλεγεν, ἐμοὶ δὲ καὶ ὥρα γάμου πλησιάζειν ἔωκει. Οὕτως ἄρα κάλλους ὑπερβολὴ καὶ εἰς μεγέθους ἔμφρασιν φέρεῖ προσθήκην. Καὶ γὰρ μὲν ἀγανθὲς εἰστήκειν ἀγνοοῖα τε τῶν γιγνομένων καὶ ἀκορέστοι θεὰ τῶν δρωμένων.

ΛΑ'. Ὁ δ' ἄρχεται λόγων τοιῶνδε· Ταύτην, ἣν ὄρῃς, ξένε, φησὶν, ἣ μὲν τεκοῦσα δι' αἰτίαν ἣν γνώσῃ μικρὸν ὕστερον ἐν σπαργάνοις ἐξέτετο, τύχης ἀμφιβολία τὰ κατ' αὐτὴν ἐπιτρέψασα, ἐγὼ δὲ προστυχὼν, ἀνελόμην· οὐδὲ γὰρ ἦν μοι θεμιτὸν ἐν κινδύνῳ ψυχὴν ἅπαξ ἐνανθρωπήσασαν περιδεῖν. Ἐν γὰρ καὶ τοῦτο παράγγελμα τῶν γυμνῶν παρ' ἡμῖν σοφῶν, ὧν ἀκουστικὴ εἶναι ὀλίγω πρόσθεν ἤξιωμα. Καὶ ἄλλως καὶ τὸ παιδίον αὐτόθεν μέγα τι καὶ θεῖον τῶν ὀρθαλμῶν ἐξέλαμπεν· οὕτω μοι περισκοποῦντι, γοργόν τε καὶ ἐπαγωγὸν ἐνείδε. Συνεξέκειτο δ' αὐτῇ καὶ λίθων ὄρμος, ὃν ἀρτίως ἐπεδείκνυσον καὶ ταινία τις ἀπὸ σερικοῦ νήματος ἐξυφασμένη, γράμμασιν ἐγχωρίοις καὶ διηγήματι τῶν κατὰ τὴν παῖδα κατὰστικτος, τῆς μητρὸς, οἶμαι, σύμβολα ταῦτα καὶ γνωρίσματα τῇ κόρῃ προμηθευσσάμενης. Ἀπερ ὥς ἀνέγνω, πόθεν τ' ἐστὶ καὶ τίνας ἐγνων, εἰς ἀγρόν τε κομίζω πόρρω τῆς πόλεως ἀπωκισμένον καὶ ποιμέσιν ἐμαυτοῦ τρέφειν παραδούς, μηδενὶ τε φράζειν ἐπαπειλήσας, τὰ συνεκτεθέντα κατεῖχον, τοῦ μή τινα ἐπιβουλὴν γενέσθαι αὐτὰ τῇ κόρῃ. Τὰ μὲν οὖν πρῶτα οὕτως ἐλάνθανεν. Ἐπεὶ δὲ τοῦ χρόνου προϊόντος ἡ τῆς κόρης ἀκμὴ μείζων, ὥς ὄρῃς, ἐφαντάζετο τοῦ εἰωθότος, (τὸ κάλλος δ' οὐδ' ἂν ὑπὸ γῆν κρυπτόμενον ἔλαθεν, ἀλλὰ μοι δοκεῖ καὶ ἐκεῖθεν διαλάμπειν) δείσας μὴ φωτισθεῖν τὰ κατ' αὐτὴν καὶ ἀπόλοιτο μὲν αὕτη παραπολαύσω δὲ τινος καὶ αὐτὸς ἀηδοῦς, ἐκπεμθῆναι πρεσβευτῆς παρὰ τὸν Αἰγύπτου σατράπην ἐπραγματευσάμην καὶ ἦκω ταύτην συνεπαγόμενος, διαθέσθαι τὰ κατ' αὐτὴν ἐνθυμούμενος. Καὶ τῷ μὲν, ὅσον οὐδέπω περὶ ὧν ἦκω διαλεχθήσομαι, χρηματίσαι γὰρ ἡμῖν τήμερον ἐπηγγείλατο, οἱ δὲ καὶ θεοὶς τοῖς οὕτως ἐπιτρέψασιν ἐγχειρίζω τὴν κόρην ἐπὶ συνθήκαις ταῖς ἐνωμότοις ἡμῖν γενομέναις, ἢ μὴν ἐλευθέραν ταύτην ἔξειν καὶ ἐλευθέρῳ πρὸς γάμον ἐκδώσειν ταύτην, ἣν δὴ καὶ αὐτὸς κομίζω παρ' ἡμῶν μάλλον δὲ τῆς ἐκθεμένης μητρὸς. Πιστεύω δὲ σε πάντα ἐμπεδώσειν τὰ ὁμολογημένα, τοῖς δ' ὄρκοις

jam tum, his auditis. Hoc vero causam seiscitante, Ridiculum enim, inquam, mihi videtur, quod tanta dona promittens, præmium insuper pollicearis, longe dona superans. Crede, dixit, sed jura etiam ipse, quod optime sis usurus dono et ita quemadmodum ego docuero. Mirabar quidem hæsitans, jurabam tamen, tantarum rerum spe adductus. Postquam autem jusjurandum a me factum est, ita quemadmodum ille mandabat, ducit me ad sese et ostendit puellam insigni et divina forma præditam, quam ipse annos septem natam esse dicebat, mihi vero jam non procul abesse a tempore apto conjugio videbatur. Sic enim formæ excellentia multum etiam addit ad proceritatis speciem. Et ego quidem stabam stupens, tum propter incitiam eorum quæ fiebant, tum propter insatiabilem cupiditatem ea spectandi, quæ videbam.

XXXI. Ille vero ejusmodi verba fecit, Hanc, quam vides, hospes, mater quamdam ob causam, quam paullo post audies, fasciis involutam exposuit, fortunæ eam permittens. Ego autem forte in eam cum incidissem, sustuli. Neque enim fas erat, in periculo versantem animam, semel ingressam humanum corpus, negligere. Etenim hoc etiam unum ex præceptis gymnosophistarum, qui sunt apud nos, quorum ut auditor essem, aliquanto ante sum dignus judicatus. Alioqui tum etiam ex oculis infantis magnum et divinum quiddam elucebat: adeo me circumspectentem acriter et blande intuebatur. Expositus autem fuerat una cum illa cumulus lapidum, quem nuper ostendi et fascia quædam de serico filo texta, literis vernaculis et narratione de rationibus infantis insignita, matre, ut opinor, has notas et indicia puellæ procurante. Quæ ut legi, unde et quæ esset cognovi atque in agrum asportavi, longe dissitum ab urbe, pastoribus nutriendam tradens, et interminans, ne cuiquam dicerent. Ea vero, quæ una erant exposita, apud me detinebam, ne quæ insidiæ propter ea puellæ struerentur. Primum igitur ita latebat. Postquam autem successu temporis puella citius, ut vides, ad maturitatem pervenisse videretur, quam aliæ puellæ (pulchritudo autem, neque sub terram occultata latuerit, sed mea quidem sententia etiam illinc in lucem prodiret), metuens, ne illius rationes patefierent, et ipsa necaretur et ego aliquid molestiæ inde caperem, dedi operam ut legatus ad Satrapam Ægypti mitterer et venio, hanc una mecum adducens, ejusque res constituere cupiens. Ac huic quidem illico quamobrem veniam exponam: siquidem se hodie legationi audiendæ vacaturum mihi denuntiavit. Tibi vero et diis, qui hæc ita gubernarunt, in manum do puellam, conditionibus jurjurando firmatis, quod hanc liberam habiturus sis, et libero in matrimonium daturus, sicuti eam a nobis accipis vel potius a matre quæ illam exposuit. Confido autem, te

ἀποθαροῦν καὶ τὸν σὸν τρόπον ἐκ πολλῶν τῶν ἡμερῶν
ὡν ἐνθάδε διάγεις Ἑλληνικὸν ὄντα τῷ ὄντι περιειργα-
σμένος.

ΑΒ'. Ταῦτά σοι νῦν εἶχον λέγειν ἐπιτετημένους,
καλοῦσθες με τῆς κατὰ τὴν πρεσβείαν χρείας. Τὰ
σαφέστερα δὲ καὶ ἀκριβέστερα τῶν κατὰ τὴν κόρην,
εἰς αὐρίον μυηθήσῃ περὶ τὸν νεὸν τῆς Ἰσιδος ἐντυχίων.
Ἐποιοῦν οὕτως καὶ παραλαβὼν τὴν κόρην, ἦγον ἐπι-
καλύψας ὡς ἑμαυτόν. Κακείνην μὲν τὴν ἡμέραν εἶχον
ἐν θεραπείᾳ, πολλὰ φιλοφρονούμενος καὶ πολλὴν τοῖς
θεοῖς ὁμολογῶν χάριν, αὐτόθεν τ' ἑμαυτοῦ θυγατέρα
καὶ ἐνόμιζον καὶ ὀνόμαζον· εἰς δὲ τὴν ὑστεραίαν ἄμα
ἡμέρᾳ, λίαν ἐσπουδασμένος ἐπὶ τὸν νεὸν τῆς Ἰσιδος,
ὅσπερ συντέτακτό μοι πρὸς τὸν ξένον, ὥρμησα καὶ
πλείστα ἐμπεριπατήσας, ἐπειδὴ περ ἐφαίνετο οὐδαμοῦ,
παραγενόμενος εἰς τὰ σατραπεῖα, τῶν Αἰθιοπίων τὸν
πρεσβευτὴν, εἴ τις ἑώρα, ἐπυνθανόμην. Καί μοι τις
ἀπήγγειλεν, ὡς ἐώρησσε μᾶλλον δὲ ἐξεληλάται, πρὸ
ἡλίου δυσμῶν, εἰ μὴ τῶν ὄρων ἐκτὸς γένοιτο θάνατον
αὐτῷ τοῦ σατράπου διαπειλήσαντος. Ἐμοῦ δ' ἐρομέ-
νου τὴν αἰτίαν, ὅτι, ἔφη, ὁ ἀπαγγέλλων ἐπέταττεν ἀπέ-
χεσθαι τῶν σμαραγδαίων μετάλλων ὡς Αἰθιοπία πρῶ-
τηκόντων. Ὑπέστρεφον ἀνιαρῶς ἄγαν διατεθεὶς καὶ
ὥσπερ οἱ βαρεῖάν τινα πληγὴν εἰληφότες ὅτι δὴ μοι
γινῶναι μὴ ἐξεγένετο τὰ κατὰ τὴν κόρην, τίς καὶ πόθεν
καὶ τίνων. Μὴ θαυμάσης, εἶπεν ὁ Κνήμιων, ἀσχά-
λῳ γὰρ καὶ αὐτὸς οὐκ ἀκούσας, ἀλλ' ἴσως ἀκούσομαι.
Ἀκούσῃ, ἔφη ὁ Καλάσιρις.

ΑΓ'. Νυνὶ δ' ἄπερ ἐξῆς ἐπέβαινε ὁ Χαρικλῆς, εἰρή-
σεται. Ἐπειδὴ γάρ, φησὶν, εἰς τὸ δωματίον ἦλθον
ὑπαντᾷ τέ μοι ἡ παῖς καὶ ἔλεγε μὲν οὐδὲν οὐπω τῆς
Ἑλλάδος συνεῖσα φωνῆς, ἀπὸ δὲ τῆς χειρὸς ἡσπάζετο
καὶ πρὸς τὸ φαιδρότερον ὀφθεῖσα μόνον ἀνίσκιν·
ἐθαύμαζόν τε, ὅτι καθάπερ οἱ ἀγαθοὶ καὶ εὐγενεῖς
τῶν σκυλάκων, πάντα τινὰ καὶ ἐπ' ὀλίγον ἐγνωσμένον
σαίνουσιν, οὕτω κακείνη τῆς ἐμῆς περὶ αὐτὴν εὐνοίας
ὀξέως ᾔσθετο καὶ ὡς πατέρα περιεῖπεν. Ἐγνων οὖν
μὴ ἐνδιατρίβειν τοῖς Καταδοῦποις μὴ δὴ τις καὶ δαί-
μονος βασκανία τῆς δευτέρας θυγατρὸς με στερήσῃ·
καὶ διὰ τοῦ Νείλου κατάρας ἐπὶ θάλατταν ἐπιτυχῶν τε
νεῶς, ἀνηγόμην τὴν ἐπ' οἴκου. Καὶ ἔστι νῦν ἡ παῖς
ἐνταῦθα σὺν ἐμοί, παῖς μὲν οὔσα ἐμὴ καὶ ὄνομα τοῦ-
μὸν ὀνομαζομένη, σαλεύω γὰρ ἐπ' αὐτῇ τὸν βίον καὶ
ἔστι τὰ μὲν ἄλλα καὶ εὐχῆς κρείττων, οὕτω τάχιστα
μὲν τὴν Ἑλλάδα γλῶτταν ἐλκύσε, τάχιστα δὲ εἰς
ἀκμὴν καθάπερ ἔρνος τι τῶν εὐθαλῶν ἀνέδραμεν, ὠραιό-
τητι δὲ σώματος οὕτω δὴ τὰς πάσας ὑπερβέβληκεν
ὥστε πᾶς οὐρανόθεν Ἑλληνικός τε καὶ ξένος ἐπ' αὐτὴν
φέρεται καὶ σπουδὴν φαινόμενην ναῶν, ἢ ὁρόμων, ἢ
ἀγορῶν, καθάπερ ἀρχέτυπον ἀγαλμα πᾶσαν ὄψιν καὶ
διάνοιαν ἐφ' αὐτὴν ἐπιστρέφει. Ἀλλ' αὕτη τοιαύτη
τις οὐσα, λυπεῖ με λύπην ἀνίατον. Ἀπηγόρευται παρ'
αὐτῇ γάμος· καὶ παρνεύειν τὸν πάντα μοι βίον δια-
τείνεται καὶ τῇ Ἀρτέμιδι ζάκωρον αὐτὴν ἐπιδοῦσα,

omnia de quibus collocuti sumus expleturum esse, jureju-
rando fretus et tuis moribus, quos per multos dies, quibus
hic versaris, revera Græcos esse cognovi.

XXXII. Hæc habui, quæ tibi in præsentia breviter dice-
rem, jam me avocante negotio legationis: planius vero et
exactius arcanis puellæ crastino die initiaberis, circa tem-
plum Isidis mecum conveniens. Faciebam ita, et assum-
tam puellam ducebam tectam ad me domum. Atque illo
quidem die tractabam puellam honorifice et reverenter,
variis blanditiis delinens et agebam deo magnas gratias, ex
eo tempore filiam meam existimans eam esse et nominans.
Postridie autem propere ad templum Isidis, qui locus mihi
fuerat cum hospite ad colloquium constitutus, abi et cum
diu obambulassem, neque usquam appareret, veniens in
domicilia Satrapæ, an aliquis legatum Æthiopum vidisset,
quaerebam. Ibi quidam mihi renuntiavit, quod esset
profectus, immo potius expulsus, ante solis occubitus:
cum Satrapa illi, nisi finibus excederet, mortem minatus
esset. Me autem quaerente causam, Quod, inquit, legatio-
nem exponens, imperabat, ut absterneat a smaragdinis fo-
dinis, tanquam ad Æthiopiam pertinentibus. Reversus
sum admodum ægre ferens, non secus atque ii, qui gra-
vem plagam acceperunt, quod cognoscere non potuissem
quidquam de puella, quæ et unde et ex quibus esset nata.
Ne mireris, interpellans inquit Cnemon, et ipse enim mo-
leste fero, quod non audierim, sed tamen fortassis audiam.
Audies, inquit Calasiris.

XXXIII. Nunc vero quæ deinceps Charicles subtexuit,
a me dicuntur. Postquam enim in domunculam, inquit
ille, veni, prodit mihi obviam puella et nihil quidem dice-
bat, ut quæ nondum Græcam linguam percepisset, saluta-
bat autem manu apprehensum, et me, visa tantum, exhila-
rabat. Mirabarque quod, sicut generosi catuli cuivis vel
paullulum noto adblandiuntur, ita et illi meæ erga se bene-
volentia sensus inerat acris et me ut patrem complecteba-
tur. Statui igitur non diu Catadupis commorari, ne ali-
qua malevolentia numinis et altera filia me privaret: et
per Nilum devectus ad mare, ac navem nactus, navigabam
domum. Et est nunc hic filia mecum, filia, inquam, mea
et meo cognomine appellata, nam in ea sola vite spes mihi
omnis. Et quod alia quidem attinet, etiam voto melior
est, tanta celeritate Græcum sermonem didicit, tam cele-
riter ad florem tanquam ramus aliquis præclare florens
pervenit, pulchritudine autem corporis sic omnes superavit,
ut omnium oculi peregrinorum æque ac Græcorum in
illam concitiantur. Denique ubicunque apparuerit, seu in
delubris, seu cursibus, seu in foro, tanquam recens facta
statua deæ ejuspiam, omnium mentes ac vultus in se
vertit. Cumque talis sit, tamen me dolore intolerabili affi-
cit. Nuntium remisit omnino conjugio et in virginitalis
statu agere totam vitam constituit et Dianæ ministrari et

ὕψαις τὰ πολλὰ σχολάζει καὶ ὥσκει τοῖς αἵμασι. Ἐμοὶ δ' ἐστὶν ὁ βίος ἀφόρητος ἐλπίσαντι μὲν ἀδελφῆς ἑμαυτοῦ παιδί ταύτην ἐκδώσειν καὶ μάλα γ' ἀστείω καὶ χαρίεντι λόγον τε καὶ ἥθος νεανίσκῳ, ἀποτυγχάνοντι δὲ διὰ τὴν ταύτης ἀπηνῆ κρίσιν. Οὐτε γὰρ θεραπεύων, οὔτ' ἐπαγγελλόμενος, οὔτε λογισμοὺς ἀνακινῶν, πείσαι δεδύνημαι· ἀλλὰ, τὸ χαλεπώτατον, τοῖς ἑμοῖς (τὸ τοῦ λόγου) κατ' ἑμοῦ κέχρηται πτεροῖς καὶ τὴν ἐκ λόγων πολυπειρίαν, ἣν ποικίλην ἐδιδασκίμην πρὸς κατασκευὴν τοῦ τὸν ἄριστον ἡρῆσθαι βίον, ἐπανατείνεται ἐκθειάζουσα μὲν παρθενίαν καὶ ἐγγὺς ἀθανάτων ἀποφαίνουσα, ἄχραντον καὶ ἀκήρατον καὶ ἀδιάφθορον ὀνομάζουσα, Ἐρώτα δὲ καὶ Ἀφροδίτην καὶ πάντα γαμήλιον θάλασσαν ἀποσκορακίζουσα. Πρὸς ταῦτα δὲ σὲ βοηθὸν ἐπικαλοῦμαι καὶ διὰ τοῦτο καιροῦ λαβόμενος καὶ ἀφοριμῆς τῆς ἐκ ταυτομάτου πῶς ἐνδοθείσης, μακροτέρου πρὸς σε τοῦ διηγήματος ἐδεήθην καὶ δὸς τὴν χάριν, ὧς γὰρ Καλάσιρι. Σοφίαν τινὰ καὶ ὕψος κίνησον ἐπ' αὐτὴν Αἰγυπτίαν· πείσον ἢ λόγοις ἢ ἔργοις γνωρίσαι τὴν αὐτῆς φύσιν καὶ ὅτι γυνὴ γέγονεν εἰδέναι. Βουλομένη δὲ σοὶ τὸ πρᾶγμα βῆξιον, οὔτε γὰρ ἀπρόσμικτος ἐκεῖνη πρὸς τοὺς λόγους τῶν ἀνδρῶν ἀλλὰ τὸ πλεῖστον τούτοις συνόμιλος ἐπαρθευέθη καὶ οἴκησιν οἰκεῖ σοὶ τὴν αὐτὴν ἐνταῦθα, ἐντὸς, φημί τοῦ περιόλου καὶ περὶ τὸν νεῶν. Ἰκέτην με γιγνόμενον μὴ περιόλης, μηδὲ συγχωρήσης ἄπαιδα καὶ ἀπαρამύθητον καὶ διαδόχων ἔρημον ἐν γῆρᾳ βαρεῖ διαγαγεῖν· μὴ πρὸς Ἀπόλλωνος αὐτοῦ καὶ τῶν ἐγγυρίων σοὶ θεῶν. Ἐδάκρυσα τούτων ἀκούων, ὦ Κνήμιον, ἐπειδὴ κάκεῖνος οὐκ ἀδάκρυτον τὴν ἱκεσίαν προσῆγε καὶ ἐπαγγελλόμεν, εἴ τι δύναμην, συλλήψεσθαι.

ΑΔ'. Καὶ ἐτι περὶ τούτων διασκοπούμενων ἡμῶν, εἰσδραμών τις ἀπήγγειλε τὸν ἀρχιερέων τῶν Αἰνείων ἐπὶ θύραις ὄντα πάλαι διασχλεῖν καὶ παρακαλεῖν τὸν ἱερέα παρῆναι καὶ κατάρχειν τῶν ἱερῶν. Ἐμοῦ δ' ἐρομένου τὸν Χαρικλέα, τίνες οἱ Αἰνείανες, καὶ τίς ἡ θεωρία καὶ ἦν ἄγουσι θυσίαν, οἱ μὲν Αἰνείανες, ἔφη, Θεσσαλικῆς ἐστὶ μοίρας τὸ εὐγενέστατον καὶ ἀκριβοῦς Ἑλληνικόν, ἀφ' Ἑλλήνος τοῦ Δευκαλίωνος, τὸ μὲν ἄλλο τῷ Μαλιακῷ κόλπῳ παρατεινόμενον, μητρόπολιν δὲ σεμνυνόμενον Ὑπάταν, ὡς μὲν αὐτοὶ βούλονται, ἀπὸ τοῦ [τῶν ἄλλων] ὑπατεύειν καὶ ἄρχειν ὀνομασμένην, ὡς δ' ἑτέροις δοκεῖ, διότι περὶ ὑπὸ τῇ Οἰτῇ τῷ ὄρει κατώκισται. Ἡ δὲ θυσία καὶ ἡ θεωρία, τετραετηρίδα ταύτην, ὅτε περ καὶ ὁ Πυθίων ἀγὼν, (ἐστὶ δὲ νυνὶ ὡς οἶσθα) πέμπουσιν Αἰνείανες Νεοπολέμῳ τῷ Ἀχιλλεύῳ· ἐνταῦθα γὰρ ἐδολοφονήθη πρὸς αὐτοῖς τοῖς τοῦ Πυθίου βωμοῖς ὑπ' Ὁρέστου τοῦ Ἀγαμέμνονος. Ἡ δὲ νυνὶ θεωρία καὶ πλεονεκτεῖ τὰς ἄλλας. Ἀχιλλεύου γὰρ εἶναι σεμνύνεται ὁ τῆς θεωρίας ἐξάρχων· συνέτυχον γὰρ τῇ προτεραίᾳ τῷ νεανίσκῳ καὶ μοι ἀληθῶς ἔδοξε τοῖς Ἀχιλλείδαις ἐμπρέπειν, τοιοῦτός ἐστι τὴν μορφήν καὶ τοσούτος ἰδεῖν τὸ μέγεθος, ὡς βεβαιῶν τῇ θεᾷ τὸ γένος. Ἐμοῦ δὲ θαυμάσαντος καὶ πῶς Αἰνείαν-

præbens, venationibus ut plurimum vacat et jaculandi artem exercet. Mihi vero jam vel vita ipsa acerba est, qui sperarim, me ipsam nepoti meo ex sorore daturum in uxorem, sane urbano et morum ac sermonis commendatione gratioso adolescenti; sed frustra, propter immitte ejus consilium. Hactenus enim nec observantia, nec pollicitationibus, nec argumentis ullis illi persuadere potui. Sed, quod est gravissimum, meis, ut dicitur, contra me utitur pennis et multiplicem in dicendo experientiam atque apparatus, ad id demonstrandum, quod optimum vitæ genus delegerit, confert, divinis laudibus virginitatem ornans, et prope deos immortales collocans, immaculatam et illibatam et incorruptam appellans; Amores vero et Venerem et omnem nuptialem pompam ac cærimoniam exosa. In hac re ut mihi sis auxilio te imploro et propterea nactus occasionem, quæ se ultro quodammodo obtulit, longiore narratione apud te necessario sum usus. Largiaris mihi gratiam hanc, bone Calasiri: sapientiam aliquam aut incantationem Ægyptiacam adhibe: persuadeas aut verbis, aut factis, ut naturam suam agnoscat et quod mulier sit nata perpendat. Facile autem id negotium exsequi poteris, si volueris. Neque enim illa abhorret a colloquiis virorum sed ut plurimum cum illis conversans est educata, et habitat ibi tecum in eodem domicilio, hic, inquam, in circuitu et in ambitu templi. Ne me, qui tibi sum supplex, despicias, neque patiaris sine liberis et consolatione, sine successoribus in gravi senectute ætatem agere, per Apollinem ipsum oratus et deos tuos patrios. Collacrimavi bis auditis, mi Cnemon, quoniam et ille non sine lacrimis preces supplices afferebat et promittebam, me illum pro virili adjuturum.

XXXIV. Adhuc nobis hisce de rebus deliberantibus, incurrens quidam nuntiabat, præfectum legationis Ænianum pro foribus adesse et jam pridem esse sollicitum, oraque, ut sacerdos adsit et rem sacram incipiat. Me vero interrogante Chariclem, qui essent Ænīanes et quæ esset hæc sacra legatio et quod sacrificium celebrarent: Ænīanes, inquit, Thessalicæ gentis est nobilissima pars et prorsus Græca, a Deucalionē Græco orta, ad Maliacum sinum protensa, metropolim prædicans Hypatam, quemadmodum ipsi volunt, ab eo, quod præsit et imperet, cognominatam; ut autem aliis videtur, quod sub Ceta monte sita sit. Sacrificium vero et sacram legationem hanc, quarto quoque anno, quando et Pythius agon celebratur, (celebratur autem nunc, ut scis) Ænīanes mittunt Neoptolemo, Achillis filio. Hic enim est dolo interfectus ad ipsas Apollinis aras ab Oreste, filio Agamemnonis. In præsentia vero hæc sacra legatio etiam magnificentius, quam ceteræ, instruitur. Achillidem enim se esse gloriatur legationis dux. Forte enim pridie adolescenti obviam veneram et mihi revera videtur in illo singulare quiddam, dignum Achillidis, elucere, ejusmodi specie et proceritate conspicitur, ut ea, quod dea sit natus, confirmet. Me vero mirante et quo-

νων γένος τυγχάνων, Ἀχιλλεῖδην αὐτὸν ἀναγορεύει, φήσαντος, (ἡ γὰρ Ὀμήρου τοῦ Αἰγυπτίου ποίησις τὸν Ἀχιλλέα Φθιώτην ἐνδεῖκνυται), Ὁ μὲν νεανίσκος, ἔφη ὁ Χαρίκλῆς, καὶ ὁλοσχερῶς Αἰνεῖανες τὸν ἥρωα διαγωνίζεται, τὴν Θέτιν ἐκ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου γήμασθαι τῷ Πηλεΐ καὶ Φθίαν τὸ περὶ τὸν κόλπον τοῦτον ὀνομάζεσθαι πάλαι διατεινόμενος, τοὺς δ' ἄλλους δι' εὐδοξίαν τοῦ ἀνδρὸς ἐφελκόμενους αὐτοῖς ἐπιψεύδεσθαι. Καὶ ἄλλως δ' αὐτὸν ἐγγράφει τοῖς Αἰακίδαις, Μενέσθιον αὐτοῦ προπάτορα καταφέρων τὸν Σπερχειοῦ παῖδα καὶ Πολυδώρα τῆς ἐκ Πηλῆως ὅς καὶ Ἀχιλλεῖ συνεστράτευσεν ἐν πρώτοις ἐπὶ Ἴλιον καὶ τῆς πρώτης τῶν Μυρμιδόνων διὰ τὸ συγγενὲς ἐξήρχε μοίρας. Τῷ δ' Ἀχιλλεῖ πάντοθεν περιφουόμενος καὶ πανταχόθεν αὐτὸν τοῖς Αἰνεῖασι οικειούμενος τεκμήριον λαμβάνει πρὸς τοῖς ἄλλοις οἷς καταλέγει καὶ τὸν ἐναγισμὸν τὸν Νεοπτολέμῳ πεμπούμενον, οὗ σύμπαντες, ὡς φησὶν, Αἰνεῖασι ἐξεχώρησαν Θεσσαλοὶ, τὸ ἐγγυτέρους εἶναι τοῦ γένους προσμαρτυροῦντες. Ἐκεῖνοις μὲν οὖν οὐδεὶς φθόνος, ἔφη, ὦ Χαρίκλεις ἢ χαρίζεσθαι ταῦτα ἢ καὶ ἐπαληθεύειν αὐτοῖς, τὸν δ' ἀρχιθέωρον εἰσκαλεῖσθαι πρόσταξον, ὡς ἔγωγ' αὐτοῦ μανικῶς ἀνεπτέρωμαι πρὸς τὴν θέαν.

ΑἸ. Ἐπένευσεν ὁ Χαρίκλῆς. Καὶ εἰσῆλθεν ὁ νεανίσκος, Ἀχιλλεῖόν τι τῷ ὄντι πνέων καὶ πρὸς ἐκεῖνον τὸ βλέμμα καὶ τὸ φρόνημα ἀναφέρων, ὁρθὸς τὸν αὐχένα καὶ ἀπὸ τοῦ μετώπου τὴν κόμην πρὸς τὸ ὄρθιον ἀναχαιτίζων, ἡ ῥίς ἐνεπαγγελία θυμοῦ καὶ οἱ μυκτῆρες ὀρθοτέρως τὸν ἀέρα εἰσπνέοντες, ὀρθαλμοὶ οὐπω μὲν χροπὸς, χαροπώτερον δὲ μελαινόμενος, σοβαρὸν δ' ἄμα καὶ οὐκ ἀνέραστον βλέπων, ὅσον θαλάσσης ἀπὸ κύματος εἰς γαλήνην ἄρτι λεαινομένης. Ἐπεὶ δ' ἡμᾶς τὰ εἰσθότα ἡσπάσατο καὶ τῶν ἀμοιβῶν ἔτυχεν, ὥραν εἶναι τοῦ τὴν θυσίαν τῷ θεῷ προσάγειν ἔλεγεν, ὡς ἂν καὶ τὸν ἐναγισμὸν τῷ ἥρωι καὶ τὴν ἐπ' αὐτῷ πομπὴν κατὰ καιρὸν ἐν δευτέροις ἐπιτελεῖν ἐγγένοιτο. Γενέσθω, ἔφη ὁ Χαρίκλῆς. Καὶ ἀνιστάμενος, Ὁφεί, ἔφη πρὸς με, καὶ τὴν Χαρίκλειαν τήμερον, εἰ μὴ πρότερον εἶδες. Συμπαρεῖναι γὰρ καὶ τὴν ζάχορον τῆς Ἀρτέμιδος τῇ πομπῇ καὶ τοῖς ἐναγισμοῖς τοῦ Νεοπτολέμου πάτριον. Ἐμοὶ δ' ἡ παῖς, ὦ Κνήμων, ἐωρᾶτο ἤδη πολλάκις καὶ θυσίων συνεφῆπτο καὶ λόγων ἱερῶν εἰ τί ποτε ἐπύθετο. Ἀλλ' ὅμως ἐσιώπων τὸ μέλλον ἀπεκδεχόμενος. Καὶ ἄμα τὴν ὁρμὴν ὡς ἐπὶ τὸν νεῶν ἐποιούμεθα πάντα γὰρ ἤδη παρσκευάστο τὰ πρὸς τὴν θυσίαν τοῖς Θετταλοῖς. Ἐπεὶ δ' ἡμεῖς πρὸς τοῖς βιωμοῖς ἐγενόμεθα καὶ ὁ νεανίας ἤδη τῶν ἱερῶν κατήρχετο, προκατευξαμένου τοῦ ἱερέως, ἐκ τῶν ἀδύτων ἀναφθέγγεται ἡ Πυθία τοιαύδε·

Τὴν χάριν ἐν πρώτοις, αὐτὰρ κλέος ὕστατ' ἔχουσιν,
Φράζεσθ', ὦ Δελφοί, τόν τε θεῶν γενέτην,
Οἱ νῶν προλιπόντες ἐμὸν καὶ κύμα ταμόντες,
Ἦξοντ' ἡλίου πρὸς χθόνα κυανέην,
Τῆπερ ἀριστοδίων μὲν' ἀβύλιον ἐξάφονται,
Λυκὸν ἐπὶ κροτάφῳ στέμμα μελαινομένον.

modo ex Ælianum familia cum sit Achillem se appellet, dicente, (Homeri enim Ægyptii poesis, Achillem Phthiotam esse ostendit) Juvenis quidem, inquit, una cum reliquis Ælianibus heroem sibi asserit, Thetim ex sinu Maliaco nupsisse Peleo et Phthiam, regionem circa sinum illum esse antiquitus appellatam asseverans, alios vero, propter gloriam viri illum sibi vindicantes mentiri. Alioquin etiam alia ratione sese in numerum Æacidarum refert, Menesthium suum avum proferens, Sperchii filium et Polydoræ natæ ex Peleo, qui et cum Achille inter primos duces expeditionem suscepit ad Trojam et inter præcipuos Myrmidonum propter cognationem copias duxit. Cumque Achilli undique adhærescat atque omni ex parte illum Ælianibus adjungat, argumenti loco sumit præter alia quæ recenset, etiam hanc parentationem, quæ Neoptolemo mittitur, quæ omnes Thessali, ut ille dicit, cesserunt Ælianibus, testantes, illos propius genus hoc attingere. Illis quidem non invideo, inquam, Charicles, sive hæc sibi ita largiantur, sive etiam vere vindicent: ceterum præfectum sacræ legationis vocari intro jube, incredibili enim desiderio illius videndi teneor.

XXXV. Annuente Charicle, ingressus est adolescens, Achilleos quosdam spiritus gerens, et ad illum vultum et animos referens, erecto collo, atque a fronte comam in altum cohibens, nasus et nares libere aerem attrahentes, signum iræ et impetus, oculi non prorsus glauci, attamen cum glauco colore nigricantes, adspectum acriorem neque tamen inamabilem habentes, tanquam maris post fluctus nuper in tranquillitatem compositi. Postea vero quam nos, ut est moris, salutavit et vicissim est resalutatus, tempus esse, ut sacrificium deo offerretur, dicebat, ut et inferias heroi et conjunctam cum illis pompam in tempore perficere liceret. Fiat, inquit Charicles et consurgens, Videbis, ad me inquit, Charicleam hodie, si antea non vidiisti. Adesse enim et ministram pompæ et parentationi Neoptolemi consuetudo est. A me autem puella, Cnemon, fuerat jam antea visa et una sacrificia celebraverat et de sacris narrationibus interdum aliquid inquirebat. Sed tamen tacebam, futura exspectans, simulque fbamus ad templum. Omnia enim, quæ ad sacrificium pertinebant, erant jam appaata a Thessalis. Ut autem accessimus ad aram et adolescens rem divinam incipiebat, precatō antea sacerdote, ex adyto effatur hæc Pythia:

Gratia cui orditur, sed finit gloria nomen,
Hanc canite, o Delphi, progeniemque deam.
Qui mea linquentes delubra, salumque ruentes,
Ad solis venient torridum ab igne solum;
Magna ubi præcipue virtutis præmia tandem
Temporibus fuscis candida sarta gerent.

ΑΓ'. Ταῦτα μὲν ὡς ἀνείπεν ὁ θεός, ἀμνη/ανία
πλείστη τοὺς περιστώτας εἰσεδύετο, τὸν χρησμόν,
ὃ τι βούλοιο φράζειν, ἀποροῦντας. Ἄλλος γὰρ πρὸς
ἄλλο τι τὸ λόγιον ἔσπα, καὶ ὡς ἕκαστος εἶχε βουλή-
5 σεως, οὕτω καὶ ὑπελάμβανεν. Οὕτω δ' οὐδεὶς τῶν
ἀληθῶν ἐφήπτετο. Χρησμοὶ γὰρ καὶ ὄνειροι τὰ πολλὰ
τοῖς τέλεσι κρίνονται. Καὶ ἄλλως οἱ Δελφοὶ πρὸς τὴν
πομπὴν ἐπτοημένοι, μεγαλοπρεπῶς ἡτρεπισμένην,
ἡπείγοντο, τὰ χρησθέντα πρὸς τὸ ἀκριβὲς ἀνιχνεύειν
11 ἀμελήσαντες.

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Α'. Ἐπεὶ δ' ἡ πομπὴ καὶ ὁ σύμπαρ ἑναγισμὸς ἐτε-
λέσθη. — Καὶ μὴν οὐκ ἐτελέσθη, πάτερ, ὑπολαβὼν
ὁ Κνήμιων, ἐμὲ γοῦν οὕτω θεατὴν ὁ σὸς ἐπέστησε λό-
γος, ἀλλ' εἰς πᾶσαν ὑπερβολὴν ἡττημένον τῆς ἀκροά-
15 σεως καὶ αὐτοπτῆσαι σπεύδοντα τὴν πανήγυριν, ὥστε
κατόπιν ἐορτῆς ἦγοντα (τὸ τοῦ λόγου) παρατρέχεις,
ἡμοῦ τ' ἀνοίξας καὶ κλείσας τὸ θέατρον. Ἐγὼ μὲν,
ὦ Κνήμιων, ἔφη ὁ Καλάσιρις, ἡκιστά σε τοῖς ἔξωθεν
τούτοις βούλομαι διαγχεῖν, ἐπὶ τὰ καιριώτερὰ σε τῆς
20 ἀφηγήσεως καὶ ὧν ἐπέζησεις ἐξ ἀρχῆς συνελαύνων.
Ἐπεὶ δ' ἐκ παρόδου θεωρὸς γενέσθαι βεβούλησαι, σὺ
μὲν Ἀττικὸς ὧν κακὰ τούτων οὐ λελήθας, ἐγὼ δέ σοι τὴν
πομπὴν ὀνομαστὴν ἐν ὀλίγαις γενομένην, αὐτῆς ὅ' ἐνε-
κεν καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἀποδάντων, ἐπιτεμὼν διαθήσομαι.
25 Ἡγεῖτο μὲν ἐκατόμβῃ τῶν τελομένων ἀνδρῶν, ἀγροί-
κότερον βίον τε καὶ στολὴν ἐφελομένων. Τὸ μὲν
ζῶσκα ἐκάστῳ χιτῶνα λευκὸν εἰς ἀγκύλην ἀνέστελλε,
χεῖρ δ' ἡ δεξιὰ σὺν ὤμῳ καὶ μαζῶ παραγυμνουμένη,
πέλεκυν δίστομον ἐπεκράδαιεν. Οἱ βόες, μέλανε-
30 πάντες, τὸν αὐχένα σφριγῶντες καὶ πρὸς κύρτωμα
μέτριον ἐγείροντες, τὸ μὲν κέρασ ἀπέρριπτον καὶ ἀδιά-
στρογον ὀξύνοντες, ὁ μὲν ἐπίχρυσον, ὁ δ' ἀνθεινὸς
στεφάνοις διάπλοκον, σιμοὶ τὴν κνήμην καὶ βαθεῖαν τὴν
φάρυγγα τοῖς γόνασιν ἐπαιωροῦντες. Ὁ δ' ἀριθμὸς
35 ἀκριβῶς ἐκατόμβῃ καὶ εἰς ἀλήθειαν τοῦνομα πληροῦντες.
Ἐπηκολούθει τούτοις ἄλλων ἱερείων διάφορον πλῆθος·
ἐκάστου ζώου γένος ἰδίᾳ καὶ εἰς κόσμον ἀγόμενον αὐ-
λοῦ καὶ σύριγγος τελεστικόν τι μέλος καὶ καταγγελλι-
κὸν τῆς θυσίας ὑπαρχόντων.

40 Β'. Ταύτας τὰς ἀγέλας καὶ τοὺς ἀνδρας τοὺς βοη-
λάτας, κόραι Θετταλαὶ διεδέχοντο καλλίζωνοί τε καὶ
βαθύζωνοι καὶ τὴν κόμην ἀνετοί. Διήρηντο δ' εἰς δύο
χορούς· καὶ αἱ μὲν ἔφερον καλαθίσκους, ὁ πρῶτος χο-
ρὸς, ἀνθέων τε καὶ ὀρεαίων πλήρεις· αἱ δὲ κανᾶ πεμ-
45 μάτων τε καὶ θυμιαμάτων κληροδοῦσαι τὸν τόπον
εὐωδίας κατέπνεον. Ἡσγάλουν δ' οὐδὲν εἰς ταῦτα
τὰς χεῖρας ἀλλ' ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἀχθοροῦσαι πρὸς
χορὸν στυγερὴ καὶ ἐγχαρσίων ἀλλήλων εἶχοντο, ὡς ἂν
βροῖζεν ὁ ἅμα καὶ χορεύειν αὐταῖς ἐγγίγνοιτο. Τοῦ

XXXVI. Hæc ut est deus elocutus, multiplex dubita-
tio eos, qui circumstabant, subibat, quid vellet oraculum
interpretari nequeuntibus. Alius enim alio responsum de-
torquebat et ut quisque volebat ita et conjecturam facie-
bat: nondum autem quisquam vera assequebatur. Oracula
enim et somnia ut plurimum ex eventibus judicantur.
Alioquin autem Delphi stupentes et attoniti ad pompam
magnifice instructam properabant, neglecta cura de iis, quæ
responsa fuerant, accuratius inquirendi.

LIBER TERTIUS.

Postquam autem pompa et parentatio peracta est: —
Atqui hand peracta est, pater, excipiens Cnemon, si quidem
me nondum spectatorem tua reddidit oratio, sed magis,
quam credi possit, audiendi desiderio superatum, et spec-
tare panegyrim festinantem, non secus ac post festum ve-
nientem, ut dicitur, prætercurris, cum simul ut aperueris
theatrum, idem et clauseris. Ego quidem, o Cnemon,
inquit Calasiris, minime te vellem hisce ab instituto alienis
perturbare; ad præcipuas narrationis partes et ea quæ a
principio flagitasti, deducens: ceterum quoniam e diverticu-
lo spectator esse voluisti, tu quidem vel hinc te Atticum
esse declaras; ego autem tibi pompam celebrem inter pau-
cas, cum ipsius causa, tum eorum, quæ ex ipsa evene-
runt, breviter exponam. Præcedebat hecatombe, viris,
mysteriis initiatis, incultiore vita et habitu, eam ducen-
tibus. Cinctura cuique vestem albam in nodum colligebat:
manus vero dextra cum humero et mamilla nudata secu-
rim ancipitem vibrabat. Boves omnes nigri, collo fasci-
vientes, et ad mediocrem convexitatem illud attollentes,
cornua paria et minime intorta gerentes: pars deaurata,
pars coronis ex floribus confectis implicita, simis tibiis et
palearibus supra genua dependentibus; numero autem
exacte hecatombe et revera nomen implente. Subseque-
batur hos aliarum victimarum diversa multitudo. Cujus-
libet autem animantis genus seorsim et ordine ducebatur,
cum tibia et fistula initiatoriam quamdam et denuntiatricem
sacrificii partem inciperet.

II. Hæc armenta et ductores boum Thessalicae virgines
excipiebant, pulchra quadam et profunda cinctura et capil-
lis solutis. Distribuebantur autem in duos choros. Quæ
in primo choro fuerant, ferebant quasillos florum et fruc-
tuum plenos. In altero autem bellaria et aromata calathis
ferentes, locum odoris fragrantia replebant. Nec verò ma-
nuum ministerio in hisce utebantur, sed supra caput ges-
tantes, ad choream justo ordine et transversim ducendam
sese mutuo tenebant, ut incedere simul et choreas ducere
commode liceret. Cantilenæ autem præscriptum alter

δὲ μέλους αὐταῖς τὸ ἐνδοσίμον ὁ ἕτερος χορὸς ὑπεσήμεναιεν, οὗτος γὰρ τὸν ὅλον ἐπετέτραπτο μελωδεῖν ὕμνον. Ὁ δ' ὕμνος ἦν, ἣ Θέτις ἐπηγεῖτο καὶ ὁ Πηλεὺς, κατὰ τοῦτοις ὁ ἐκείνων παῖς, καὶ ὁ τοῦτου πάλιν.
 5 Μετὰ ταύτας, ὦ Κνήμιον — Τί Κνήμιον, ἔφη ὁ Κνήμιον, πάλιν γὰρ με τῶν ἡδίστων ἀποστερεῖς, ὦ πάτερ, αὐτόν μοι τὸν ὕμνον οὐ διερχόμενος, ὥσπερ θεατὴν με μόνον τῶν κατὰ τὴν πομπὴν ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀκροατὴν καθίσας. Ἀκούεις ἂν, ἔφη ὁ Καλάσιρις, ἐπειδὴ περ
 10 οὗτοι σοι φίλον· εἶχε γὰρ ὧδέ πως·

Τὰν Θέτιν αἰεῖδω, χρυσοῦθειρα Θέτι,
 Νηρῶς ἀθανάτων εἰναλίοιο κόραν,
 Τὰν Διὸς ἐννεσίῃ Πηλεὶ γημαιμένην,
 15 Τὰν ἁλὸς ἀγλαίαν, ἀμετέραν Παρίην·
 Ἄ τὸν δουριμανῆ τόν τ' Ἄρεα πολέμων,
 Ἐλλάδος ἀστεροπᾶν ἐξέτεκεν λαγόνων
 Διὸν Ἀγυλλῆα, τοῦ κλέος οὐράνιον,
 Τῷ ὑπὸ Πύρρᾳ τέκεν παῖδα Νεοπτόλεμον,
 20 Περσέπολιν Τρώων, ῥυσίπολιν Δαναῶν.
 Ὀλέκεις ἥρωας ἅμμι Νεοπτόλεμε,
 Ὀλέεις Πυθιάδι νῦν χθονὶ κευθόμενε,
 Δέχνησο δ' ὕμναίον τάνδε θηηπολίην·
 Πᾶν δ' ἀπέρυκε δέος ἀμετέρας πόλιος.
 Τὰν Θέτιν αἰεῖδω, χρυσοῦθειρα Θέτι.

25 Γ'. Ὁ μὲν οὖν ὕμνος, ὦ Κνήμιον, τῇδὲ πῃ συνέκειτο καθόσον ἔχω διαμνημονεύειν. Τοσοῦτον δὲ τι ἐμμελεῖας περιῆν τοῖς χοροῖς καὶ οὕτω συμβαίνων ὁ κρότος τοῦ βήματος πρὸς τὸ μέλος ἐρυθμίζετο, ὥς τὸν ὀφθαλμὸν τῶν δρωμένων ὑπερφρονεῖν ὑπὸ τῆς ἀκοῆς
 30 ἀναπειθῆσθαι καὶ συμπαρέπεσθαι μεταβαινούσαις αἰεταῖς παρθένους τοὺς παρόντας, ὥσπερ ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν ὥδην ἡχοῦς ἐφελκόμενους· ὥς κατόπιν ἐφήδων ἱππικόν καὶ ὁ τοῦτων ἱππαρχὸς ἐκλάμψας, ἀκοῆς κρείττονα πάσης τὴν τῶν καλῶν θεᾶν ἀπέδειξεν. Ὁ μὲν
 35 οὖν ἀριθμὸς τοὺς ἐφήδους εἰς πεντήκοντα συνέταττεν, ἐμέριζε δὲ πέντε καὶ εἴκοσιν ἐκατέρωθεν, μεσεύοντα τὸν ἀρχιθέωρον δορυφοροῦντας. Κρητὶς μὲν αὐτοῖς ἱμάντι φοινικῷ διάπλοκος ὑπὲρ ἀστράγαλον ἐσφίγγετο, χλαμὺς δὲ λευκὴ περόνη χρυσοῇ πρὸς τοῖς στέροιν
 40 ἐσφάλλετο, τὴν εἰς ἄκρον πέζαν κυανῇ τῇ βαφῇ κεκυκλωμένη. Ἢ δ' ἵππος, Θετταλικὴ μὲν πᾶσα καὶ τῶν ἐκεῖθεν πεδίων τὸ ἐλεύθερον βλέπουσα· τὸν γὰρ χαλινὸν ὅσα μὲν δεσπότην ἡγεῖτο διαπτύουσα καὶ θαμὰ
 45 προσαφρίζουσα, ὥς δὲ τὸν νοῦν ὑψηγόμενον τοῦ ἀναβάτου φέρειν ἡγεῖτο· φαλαρίοις δὲ καὶ προμετωπιδαίοις ἀργυροῖς καὶ ἐπιγρύσοις ἐξησκημένη, καθάπερ ἀγώνισμα τῶν ἐφήδων τοῦτο πεποιημένον. Ἀλλὰ τοῦτους, ὦ Κνήμιον, τοιούτους ὄντας οὕτως ὑπερεῖδε καὶ
 50 παρέδραμεν ἡ τῶν παρόντων ὄψις καὶ πρὸς τὸν ἱππαρχόν (ἦν δὲ τὸ μελημα ἐμὸν, Θεαγένης) ἅπας ἐπέστρεψεν, ὥστ' ἔδοξας ἂν ὑπ' ἀστραπῆς τὸ φαινόμενον πρότερον ἅπαν ἡμαυρῶσθαι, τοσοῦτον ἡμᾶς ὀφθεῖς κατέλαμψεν, ἱππεὺς μὲν καὶ αὐτὸς καὶ ὀπλίτης τυγχάνων
 55 οὐχ ὑπελπίων ἀλλ' ἀπὸ γυμνῆς τῆς κεφαλῆς πομπέων, φοινικοῦσφῃ χλαμύδα καθεμένος, ἥς τὰ μὲν ἄλλα

chorus illis dabat : huic enim, ut totum hymnum caneret negotium datum fuerat. Hymnus autem erat, in quo Thetis laudabatur et Peleus et postea horum filius, atque huius deinceps. Post has, o Cnemon — Sed quid Cnemon, inquit Cnemon, jam enim me iterum suavissimis rebus privas, pater, ipsum hymnum mihi non exponens, tanquam me spectatorem tantum eorum, ex quibus pompa constabat, et non auditorem etiam, constitueres. Audies, inquit Calasiris, si quidem ita lubet. Erat autem talis cantilena :

Canto Thetin, nitidis o Theti pulchra comis,
 Immortale genus Nereos aequorei,
 Quæ nupsit Pelæo virgo, jubente Jove,
 O Venerem nostram, lumen et æquoreum,
 Quæ belli Martem magnanimum peperit,
 Deque furente hasta mater Achille fuit,
 Fulmine Græcorum, laus adit unde deos.
 Cui peperit puerum Pyrrha Neoptoleum,
 Excidium Troum, præsidium Danaum.
 Tu facilis nobis esto, Neoptoleme,
 Felix quem tumulo Pythia terra tegit :
 Accipe nunc hymnos munera sacra pios :
 Pelle omnem nostra (promptus) ab urbe metum.
 Canto Thetin, nitidis o Theti pulchra comis.

III. Hymnus igitur, Cnemon, hac ratione, quantum meminisse queo, fuerat compositus : tantumque concinnitatis inerat in choreis et sic strepitus saltationis ad cantum quadrabat, ut oculi in contemptum eorum quæ cernebantur ab auditu adducerentur et ii qui aderant virgines semper transeuntes, tanquam a sono cantus pertracti, sequerentur : usque dum a tergo ephēborum equitatus et horum præfectus cum resplendisset, omni auditu melius egregiarum rerum spectaculum repræsentavit. Turma ephēborum quinquagenario numero constabat, in vicenos et quinos, utrimque in medio equitantem præfectum sacræ legationis stipantes, diviso. Ocreæ quidem ipsis purpureo loro intertextæ supra talos contrahebantur : chlamys vero alba, aurea fibula in pectore nectebatur, cæruleis capitibus in orbem ad oram inferiorem picta. Equi autem Thessalici omnes, et illorum camporum libertatem adspectu repræsentantes : frenum quidem, veluti dominum recusarent, despuebant et spuma complebant, ceterum menti rectrici sessoris, quocumque verteret, obtemperabant : phaleris vero et frontalibus argenteis atque deauratis ita exornati erant, ut hac in parte certamen de gloria inter ephēbos esse videretur. Sed hos, Cnemon, sic exornatos, adeo despiciebant et præteribant oculi eorum, qui aderant et in præfectum equitum (erat autem cura mea, Theagenes) conciciebantur, ut videretur tanquam a fulgure totum id, quod prius lucebat, obscuratum esse. Tantam lucem nobis conspectus attulerat, cum eques quoque ipse esset et gravi armatura armatus et hastam fraxineam aerea cuspide vibraret, non tectus galea, sed aperto capite sese ostentans, purpurea chlamyde indutus, cuius alias partes aurum va-

χρυσὸς ἐποίκιλλε τοὺς Λαπίθας ἐπὶ τοὺς Κενταύρους
ὀπλιζών, ἢ περόνη δ' Ἀθηναῖαν ἡλεκτρίνην ἔστεφε, τὴν
Γοργοῦς κεφαλὴν εἰς θώρακα προσπίζουσιν. Προσ-
έβαλλε δέ τι χάριτος τοῖς γιγνομένοις καὶ ἀνέμου λι-
γυῖα ῥιπή· μείλιχον γὰρ ἐπέπνει τὴν μὲν κόμην ἡρέμα
κατὰ τοῦ αὐχένος διαζαίνουσα καὶ τοῦ μετώπου τοὺς
βοστρύχους παραστέλλουσα, τῆς δὲ χλαμύδος τὰς ἄκρας
τοῖς νώτοις τοῦ ἵππου καὶ μηροῖς ἐπιβάλλουσα. Εἴπες
ἄν καὶ τὸν ἵππον αὐτὸν συνιέναι τῆς ὠραιότητος τοῦ
10 δεσπότου καὶ ὡς κάλλος κάλλιστον φέρεי τὸν ἡνίοχον
αἰσθάνεσθαι· οὕτω τὸν αὐχένα κυμαίνων καὶ εἰς ὀρθὸν
οὗς τὴν κεφαλὴν ἐγείρων καὶ σοβαρὰν τὴν ὄφρυν κατὰ
τῶν ὀφθαλμῶν ἐπιδινεύων, ἔφερε τε καὶ ἐφέρετο γαυρού-
μενος, εὐηνία τε προποδίζων καὶ ἐφ' ἐκάτερον ὦμον αὐτὸν
15 ἐν μέρει ταλαντεύων, ἄκραν τε τὴν ὀπλὴν τῇ γῇ λεπτόν
ἐπιπροσώτων, εἰς γαλήνῳ κίνημα τὸ βῆμα μετερρύθμι-
ζεν. Ἐξέπληττε μὲν δὴ καὶ πάντας τὰ δρώμενα καὶ
τὴν νικητήριον ἀνδρείας τε καὶ κάλλους ψῆφον τῷ νεα-
νίᾳ πάντες ἀπένεμον. Ἦδ' ὁ δ' ὅσαι δημῶδεις γυναῖ-
20 κες καὶ τὸ τῆς ψυχῆς πάθος ἐγκρατεῖα κρύπτειν ἀδύνα-
τοι, μήλοισι τε καὶ ἀνθεσιν ἔβαλλον, εὐμένειαν ἀπ'
αὐτοῦ τινα, ὡς ἐδόκουν, ἐφελχόμεναι. Κρίσις γὰρ
αὕτη μία παρὰ πᾶσιν ἐκρατύνετο, μὴ ἂν φανῇναί τι
κατ' ἀνθρώπους ὁ τὸ Θεαγένους ὑπερβάλλοι τὸ κάλλος·

25 Δ'. Ἦμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,

ἽΟμηρος ἂν εἶπεν, ἐπεὶ τοῦ νεῷ τῆς Ἀρτέμιδος ἐξήλα-
σεν ἡ καλὴ καὶ σοφὴ Χαρίκλεια, τότε, ὅτι καὶ Θεα-
γένειν ἡττηθῆναι ποτε δυνατόν, ἐγνώκαμεν, ἀλλ' ἡττη-
θῆναι τοσοῦτον ὅσον ἀκραιφνὲς γυναικείον κάλλος τοῦ
30 πρώτου παρ' ἀνδράσιν ἐπαγωγώτερον. Ἦγετο μὲν
γὰρ ἐφ' ἀριμαχίας ἀπὸ συνωρίδος λευκῆς βοῶν ὄρου-
μένην, χιτῶνα δ' ἀλουργῇ ποδῆρῃ χρυσαῖς ἀκτίσι κα-
τάπαστον ἡμφίεστο. Ζῶνῃ δ' ἐπεβέβλητο τοῖς στέρ-
νοις, (εἰς) ἣν ὁ τεχνισάμενος [εἰς ἐκείνην] τὸ πᾶν
35 τῆς αὐτοῦ τέχνης κατέκλεισεν, οὔτε πρότερόν τι τοιοῦ-
τον χαλκευσάμενος, οὔτ' αὐθις δυνησόμενος. Δυσὸν
γὰρ δρακόντιον τὰ μὲν οὐραῖα κατὰ τῶν μεταφρένων
ἐδέσμευε, τοὺς δ' αὐχένους ὑπὸ τοὺς μαζοὺς παραμεί-
ψας καὶ εἰς βρόχον σκολιδὸν διαπλέξας καὶ τὰς κεφαλὰς
40 διολισθῆσαι τοῦ βρόχου συγχωρήσας, ὡς περίττομα
τοῦ δεσμοῦ κατὰ πλευρὰν ἐκατέραν ἀπηώρησεν. Εἴ-
πες ἂν τοὺς ὄφεις οὐ δοκεῖν ἔρπειν ἀλλ' ἔρπειν, οὐχ
ὑπὸ βλοσυρῶ καὶ ἀπηγεῖ τῷ βλέμματι φοβεροῦς ἀλλ'
ὕγρῳ κώματι διαρρομένους, ὥσπερ ἀπὸ τοῦ κατὰ τὰ
45 στέρνα τῆς κόρης ἱμέρου κατευναζόμενους. Οἱ δ' ἦσαν
τὴν μὲν ὕλην χρυσοῖ, τὴν δὲ χροίαν κυάνεοι. Ὁ γὰρ
χρυσὸς ὑπὸ τῆς τέχνης ἐμελαίνετο ἵνα τὸ τραχὺ καὶ
μεταβάλλον τῆς φολίδος τῷ ξανθῷ τὸ μέλαν συγκαθὲν
ἐπιδείξηται. Τοιαύτη μὲν (οὖν) ἡ ζώνη τῆς κόρης.
50 Ἡ κόμη δὲ, οὔτε πάντῃ διάπλοκος, οὔτ' ἀσύνδετος,
ἀλλ' ἡ μὲν πολλὴ καὶ ὑπαυχένιος, ὥμοις τε καὶ νώ-
τοις ἐπεκύναινε, τὴν δ' ἀπὸ κορυφῆς καὶ τοῦ μετώπου
δάφνης ἀπαλοὶ κλώνες ἔστεφον, ῥοδοειδῇ τε καὶ ἡλιώ-

riabat, Lapithas contra Centauros armans, fibula vero
Palladem ex electro representabat, Gorgonis caput in
scuto pectori praeferentem. Addebat autem aliquid gratia:
iis quae siebant, venti placida aura. Blande enim adspira-
bat, comam tranquille circa collum carpens et capillos in
fronte discernens, et oras chlamydis tergo equi et femo-
ribus injiciens. Dixisses et equum ipsum tangi forma
domini, et quod pulchritudinis summae gestaret recto-
rem sentire. Ita collum commovens et arrectis auribus
caput attollens, et trux supercilium supra oculos versans,
ferebat et ferebatur superbiens, et laxato freno alacriter
progrediens, in utrumque latus alternis sese librans, extre-
maque ungula terram leniter pulsans, commotionem cum
incessus tranquillitate temperabat. Stuporem incutiebat
omnibus illud spectaculum et victricia fortitudinis et formae
suffragia omnes adolescenti tribuebant. Denique pervul-
gate mulieres et quae affectum animi continentia occultare
non poterant, malis et floribus eum petebant, benevolen-
tiam quamdam ab ipso, ut videbatur, captantes. Idem
enim iudicium apud omnes valebat, non posse quidquam
humani apparere, quod Theagenis pulchritudinem supe-
raret.

IV. At, roseis postquam digitis aurora refulsit.

ut Homerus dixit, et e templo Dianae evecta est pulchra et
sapiens Chariclea, tunc quod et Theagenes vinci aliquando
posset, cognovimus; sed eatenus vinci, quatenus nativa
muliebris formae venustas majorem, quam viri, etsi pul-
cherrimi et singularem ad alliciendum vim habet. Veh-
ebatur enim in rheda, quam jugum bonum album trahebat;
veste vero purpurea ad pedes usque demissa et aureis ra-
diis variata, induta fuerat. Zona porro pectus praecinx-
erat, in quam artifex totam suam artem concluderat, cum
neque antea quidquam ejusmodi fabricavisset, neque ile-
rum pari arte conficere potuisset. Duorum enim draconum
caudas ad partem dorsi inter scapulas connectebat; porro
colla sub mamillas invicem nexa producens et in nodum
tortuosum implicans, capita vero elabi e nodo sinens,
tanquam appendicem nodi ab utroque latere suspenderat.
Dixisses, serpentes non videri serpere, sed revera serpere,
neque rigido et terribili aspectu formidabiles, sed molli
somno diffuentes, veluti hoc sopitos, quod circa puellae
pectus essent. Ac illi quidem erant, quod ad materiam
attinet, aurei, ceterum colore caerulei. Aurum enim
arte denigrabatur, ut asperitatem et varietatem squamæ ni-
grum fulvo mixtum representaret. Talis quidem erat
zona puellae. Coma autem neque omnino complicata, ne-
que dissoluta, sed praecipua illius pars et a collo producta,
super humeros et terga jactabatur. Ceterum eam, quae a
vertice et a fronte descendit, tauri tenelli rami coronabant,
rosis similem et candidam, ventisque immodice et praeter
decorum turbati non sinebant. Ferebat autem sinistra
arcum deauratum, a dextro humero pharetra dependente,

σαν διαδόντες καὶ σοβεῖν ταῖς αὔραις ἔξω τοῦ πρέπον-
τος οὐκ ἐφίεντες. Ἐπερὲ δὲ τῇ λαίᾳ μὲν τόξον ἐπί-
χρυσον, ὑπὲρ ὧμον τὸν δεξιὸν τῆς φαρέτρας ἀπηρ-
τημένης, θατέρᾳ δὲ λαμπάδιον ἡμμένον καὶ οὕτως
ἔχουσα πλέον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν σέλας ἢ τῶν ὀφθαλμῶν
ἀπηλύγαζεν. Οὗτοι ἐκεῖνοι Χαρίκλεια καὶ Θεαγένης,
ἀνεβόησαν ὁ Κνήμιον. Καὶ ποῦ γῆς οὗτοι, δείκνυε,
πρὸς θεῶν ἱκετεύων ὁ Καλάσιρις, δρᾶσθαι αὐτοὺς τῷ
Κνήμιον προσδοκήσας. Ὁ δὲ, ὦ πάτερ, θεωρεῖν
αὐτοὺς καὶ ἀπόντας ᾤθηται, οὕτως ἐναργῶς τε καὶ οἴους
οἶδ' ἰδὼν ἢ παρὰ σοῦ διήγησις ὑπέδειξεν. Οὐκ οἶδα,
εἶπεν, εἰ τοιούτους εἶδες, οἴους αὐτοὺς κατ' ἐκείνην τὴν
ἡμέραν ἢ Ἑλλάς τε καὶ ὁ ἥλιος ἐθεάσαντο, οὕτω μὲν
περιβλέπτους, οὕτω δ' εὐδαιμονιζομένους, καὶ τὴν μὲν
ἀνδράσιν, τὸν δὲ γυναῖξιν εὐχὴν γιγνομένου. Τὴν
γὰρ πρὸς θάτερον αὐτῶν συζυγίαν ἴσα καὶ ἀθανασίαν
ἦγον, πλην ὅσον τὸν μὲν νεανίαν οἱ ἐγγύριοι, τὴν κό-
ρην δ' οἱ Θετταλοὶ πλέον ἐθαύμαζον, ὁ πρῶτον ἐβλεπόν
ἐκάτεροι, μᾶλλον ἀγάμενοι. Ξένη γὰρ ὅψις τῆς συν-
ῆθους ἐτοιμότερον εἰς ἐκπληξιν. Ἄλλ' ὦ τῆς ἡδέας
ἀπάτης, ὦ τῆς γλυκείας οἰήσεως, ὅπως με ἀνεπτέρω-
σας, δρᾶν τοὺς φιλότατους καὶ δεικνύναι προσδοκῆθεις,
ὦ Κνήμιον, σὺ δὲ με καὶ παντάπασιν ἔοικας ἐξαπα-
τᾶν. Ἦξειν γὰρ αὐτοὺς ὅσον οὐδέπω καὶ φανήσεσθαι
παρὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου διεγνύμενος καπνὶ τούτοις
καὶ μισθὸν τὴν κατ' αὐτοὺς ὑπήγγισιν αἰτήσας, ἐσπέρ-
ας οὔσης ἡδὴ καὶ νυκτὸς, οὐδαμοῦ δεικνύναι παρόντας
ἔχεις. Καὶ δς, Θάρσει, ἔφη, καὶ θυμὸν ἔχε ἀγαθόν,
ὡς ἐκείνων ἀληθῶς ᾔχοντων. Νῦν δ' ἴσως τι κώλυμα
γέγονε καὶ βράδιον ἢ κατὰ τὰ συγκείμενα ἀφικνουῦνται.
Καὶ ἄλλως οὐδ' ἂν παρόντας εἰδείξαι, μὴ τὸ πᾶν τοῦ
μισθοῦ κομισάμενος· ὥστ' εἰ σπεύδεις τὴν θέαν, πλη-
ρου τὴν ἐπαγγελίαν καὶ εἰς τέλος ἄγε τὴν διήγησιν.
Ἐγὼ μὲν, εἶπεν, ἄλλως τ' ὀκνῶ τὸ πρᾶγμα πρὸς ὑπό-
μνησιν με τῶν λυπούντων ἄγον καὶ σὲ ἀποκναίειν
ᾤθηται, ἀδολασχίᾳ τοσαύτῃ προσκορῇ γεγεννημένον. Ἐπεὶ
δὲ φιλήκοός τις εἰναὶ μοι φαίνεται καὶ καλῶν ἀκουσμά-
των ἀκόρεστος, φέρε, ὅθεν ἐξέβηται, τὸν λόγον εἰσβάλλω-
μεν, ἀψάμενοι τε λύχον πρότερον καὶ τὰ κοιταῖα τοῖς
10 νυχίοις θεοῖς ἐπισπεύσαντες ὡς ἂν, τῶν εἰωθότων τετε-
λεσμένων, ἐν νυκτερεύειν ἡμῖν ἐπ' ἀδείας τοῖς διηγῆ-
μασιν ἐγγίγνοιτο.

Ε'. Ταῦτ' εἶπε καὶ λύχνος ὃ' ἡμμένος εἰσεφέρετο
θεραπευαίνῃ, τοῦτο τοῦ πρεσβύτου προστάξαντος, καὶ
τὴν σπονδὴν ἀπέχρει, ἄλλους τε τῶν θεῶν, καὶ τὸν
Ἑρμῆν ἐπὶ πᾶσιν ἐπικαλούμενος, εὐδνειρόν τ' ἤτει τὴν
νύκτα καὶ φανῆναι αὐτῷ τοὺς φιλότατους κατὰ γούν τὸν
ὑπνον ἰκέτευσεν. Καὶ τούτων τετελεσμένων, Ἐπειδὴ
τοῖνυν ἔφη, ὦ Κνήμιον, τὸ μνήμα τοῦ Νεοπολέμου πε-
10 ριστοιχισατο ἢ πομπὴ καὶ τρίτον οἱ ἔφηβοι τὴν ἵππον
περιήλασαν, ὠλόλυξαν μὲν αἱ γυναῖκες, ἠλάλαξαν δ'
οἱ ἄνδρες, τόθ' ὥσπερ ὕφ' ἐνὶ συνθήματι, βόες, ἄρνες,
αἶγες, ἱερεύοντο, καθάπερ μιᾷ χειρὶ πᾶσι τῆς σφαγῆς
ἐπανεχθείσης· βωμόν τε παιμενεγέθη σχίζαις μυρίαῖς

HELIOBORUS.

altera vero facem accensam. Cumque eo habitu esset,
majus tamen ab ipsius oculis lumen quam a face reddeba-
tur. Illi ipsi, Theagenes et Chariclea! exclamavit Cne-
mon. Ubinam terrarum sunt isti, ostende, dicebat, per
deos obtestans Calasiris, conspici eos a Cnemone arbi-
tratus. Ille autem, Videre me, inquit, pater, etiam ab-
sentes putabam, adeo illos proprie et quales visos novi,
animoque retineo, tua narratio expressit. Haud scio, in-
quit, an tales videris, quales illo die Græcia et sol est con-
spicatus, adeo conspicuos, adeo beatos, ut hujus quidem,
viri, illius mulieres tacite exoptarent conjugium. Illorum
enim conjunctum par immortalitatem esse ducebant; præ-
terquam quod adolescentem indigenæ, virginem autem
Thessali magis admirabantur; id quod primum videbant,
utrique præcipue suspicientes. Novus enim et inusitatus
conspectus facilius quam consuetus potest animum percet-
lere. Sed, o dulcem deceptionem, o suavem opinionem,
quomodo me in spem sustulisti, cum te videre carissimos
et ostensurum esse exspectarem, Cnemon! Tu vero me
omnino decipere videris. Cum enim ipsos jamjam ventu-
ros esse et in conspectu futuros initio orationis promiseris,
obque istæc præmium a me hanc ipsam de illis narratio-
nem petieris, vespera jam et nocte adventante, nusquam
præsentes ostendere potes. Ille autem, Ades animo, in-
quit et omitte timorem, eo quod sunt revera venturi. Nunc
autem fortassis aliquod impedimentum intercessit, quod
tardius veniant, quam inter nos convenerat. Alioqui ne
præsentes quidem ostenderem, integra mercede prius non
reportata. Quamobrem si ad conspectum illorum propera-
re id, quod tu vicissim promisisti et deduc ad finem
inchoatam narrationem. Ego, inquit, et alioqui sponte
defugio negotium, quod me ad recordationem eorum, ex
quibus dolorem capio, ducit et me molestum esse tibi tanta
garrulitate satiatio existimavi. Ceterum cum tam cupidus
audiendi esse mihi videaris et pulchrarum narrationum in-
satiabilis, age, ad eam partem, a qua sum digressus, ag-
grediamur, accenso prius lychno et libationibus ante som-
num diis nocturnis factis, ut usitatis caerimoniis peractis,
pernoctare nobis vacantibus hisce narrationibus tranquille
liceat.

V. Hæc dixit, statimque lychnus accensus ab ancilla,
senis jussu, inferebatur; et libationem faciebat, cum alios
deos, tum præ ceteris Mercurium invocans, ac petebat
felicem insomniis noctem et ut sibi apparerent carissimi in
somnia supplex orabat. His autem peractis, Postquam igitur
inquit, O Cnemon, sepulcrum Neoptolemi pompa cir-
cunavit, et tertio ephebi equis sunt circumvecti, ploratum
sustulerunt mulieres et viri inconditum clamorem edide-
runt. Tum quasi ad unum quoddam signum, boves,
arietes, capræ mactabantur, tanquam una manu corde
omnibus illata. Denique ara insigni magnitudine copiose
lignis lissis onerata et desuper legitimis omnibus victimis

φορτώσαντες καὶ τὰ νενομισμένα τῶν ἱερῶν ἄκρα
πάντα ἐπιθέντες, κατάρχειν τῆς σπονδῆς τὸν ἱερέα τοῦ
Πυθίου καὶ τὸν βωμὸν ἀνάπτειν ἤξιουν. Ὁ δὲ Χαρι-
κλῆς τὴν μὲν σπονδὴν αὐτῷ προσήκειν ἔλεγε, τὸν δὲ
6 βωμὸν δὲ τῆς θεωρίας ἄρχων ἀπέτρεπε παρὰ τῆς ζακώ-
ρου τὴν δᾶδαν κομισάμενος· τοῦτο γὰρ ἔθος ὁ πάτριος
γιγνώσκει νόμος. Ταῦτ' εἶπε καὶ ὁ μὲν ἐσπενδε, τὸ
πῦρ δὲ Θεαγένης ἐλάμβανεν. Ὅτε, ὦ φίλε Κνήμιον,
καὶ οἱ θεῶν ἡ ψυχὴ καὶ συγγενὲς ἀνῴθεν τοῖς ἔργοις
10 ἐπιστούμεθα. Ὅμοῦ τε γὰρ ἀλλήλους ἐώρων οἱ νέοι
καὶ ἡρώων, ὥσπερ τῆς ψυχῆς ἐκ πρώτης ἐντεύξεως τὸ
δμοῖον ἐπιγνώσκει καὶ πρὸς τὸ κατ' ἀξίαν οἰκεῖον προσ-
δραμούσης. Πρῶτον μὲν γὰρ ἀθρόον τι καὶ ἐπτοημέ-
νον ἔστησαν καὶ τὴν δᾶδαν σχολαίτερον ἢ μὲν ἐνεχείρι-
15 ζεν, ὁ δ' ὑπεδέχετο καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀτενεῖς ἐπὶ
πολὺ κατ' ἀλλήλων πῆζαντες, ὥσπερ ἡ που γνωρίζοντες
ἢ ἰδόντες πρότερον, ταῖς μνήμαις ἀναπεμπάζοντες,
εἰτ' ἐμειδίασαν βραχὺ τι καὶ κλεπτόμενον καὶ μόνῃ τῇ
διαχύσει τοῦ βλέμματος ἐλεγχόμενον. ἔπειτ' ὥσπερ
20 καταιδεσθέντες τὸ γεγονός, ἐπυρρίσσαν καὶ αὖθις, τοῦ
πάθους οἶμαι καὶ τὴν καρδίαν ἐπιδραμόντος, ὠχρί-
σαν· καὶ ἀπλῶς, μυρίον εἶδος ἐν ὀλίγῳ [τῷ χρόνῳ]
τὰς ὕψεις ἀμφοῖν ἐπεπλανήθη καὶ μεταβολὴ παντοῖα
χροῖας τε καὶ βλέμματος, τῆς ψυχῆς τὸν σάλον κατη-
25 γορούσα. Ταῦτα δὲ τοὺς μὲν πολλοὺς, ὡς εἰκός, ἐλάν-
θανεν, ἄλλον πρὸς ἄλλην χρεῖαν τε καὶ διάνοιαν ὄντας,
ἐλάνθανε δὲ καὶ τὸν Χαρικλέαν τὴν πάτριον εὐχὴν καὶ
ἐπίκλησιν καταγέλλοντα. Ἐγὼ δὲ πρὸς μίαν τὴν
παρατήρησιν τῶν νέων ἡσχολούμην, ἐξ ἐκείνου, Κνή-
30 μιον, ἐξ οὗπερ ὁ χρησμὸς ἐπὶ Θεαγένει θυομένου κατὰ
τὸν νέων ἤδετο, πρὸς ὑπόνοιαν τῶν ἐσομένων ἀπὸ τῶν
ὀνομάτων κεκινημένος. Ἄλλ' οὐδ' ἀκριβῶς οὐδὲν ἔτι
τῶν ἐξῆς χρησθέντων συνέβαλον.

Γ'. Ἐπεὶ δ' ὅψε ποτε καὶ ὥσπερ βιαίως τῆς κόρης
35 ἀποσπώμενος ὁ Θεαγένης ὑπέθηκε τὸ λαμπάδιον καὶ
τὸν βωμὸν ἀνῆψεν, λελυτο μὲν ἡ πομπή, πρὸς εὐωχίαν
τῶν Θετταλῶν τραπέντων, ὁ δ' ἄλλος δῆμος ἐπ' οἶκον
τὸν ἴδιον ἕκαστος ἀνεχώρησεν. Ἡ Χαρίκλεια δ' ἐφε-
στρίδα λευκὴν ἐπιβαλομένη, σὺν ὀλίγοις τοῖς συνήθε-
40 σιν ἐπὶ τὴν ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ νεῶ καταγωγὴν ὥρ-
μησεν· οὐδὲ γὰρ ὥκει σὺν τῷ νομιζομένῳ πατρὶ, τῆς
ἀγιστείας ἕνεκα παντοίως αὐτὴν χωρίζουσα. Περτε-
ρότερος τοίνυν, ἐξ ὧν ἡκχόσειν τε καὶ ἐωράκειν, γεγο-
νός, ἐντυγχάνω τῷ Χαρικλεῖ τοῦτο σπουδάσας. Καὶ
45 ὅς, Εἰδὲς, ἡρώτα, τὸ ἀγλαῖσμα τοῦμόν τε καὶ Δελφῶν
Χαρίκλειαν; Οὐ νῦν πρῶτον, ἔφην, ἀλλὰ καὶ πρότερον
πολλάκις [δόσκις] δὴ μοι κατὰ τὸν νέων ἐνέτυχεν,
ὡς ὅς τις ἐκ παρόδου, τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον,
ἀλλὰ καὶ συνέθεσεν [οὐκ ὀλιγάκις] καὶ περὶ θεῶν τε
50 καὶ ἀνθρωπίνων εἴ τί ποτε διαπόρῃσειεν, ἡρώτησέ τε
καὶ ἔμαθε. Τί οὖν δὴ σοὶ τὰ νῦν ἔδοξεν, ὦ γαθεῖ, ἄρα
τινα τῇ πομπῇ κόσμον ἤνεγκεν; Εὐφύμησον, εἶπον, ὦ
Χαρίκλεις, ὥσπερ καὶ τὴν σελήνην εἰ διαπρέπει τῶν
ἄλλων ἀστέρων ἡρώτας. Καὶ μὴν ἐπήνουν τινὲς, εἶπε,

impositis, ut inciperet libationem sacerdos Apollinis et aram
succenderet, petebant. Charicles autem libationem qui-
dem ad se pertinere dicebat, aram autem praefectus sacrae
legationis, ab aeterna face accepta, succendebat. Hanc
enim consuetudinem patria sancit lex. Hoc dixit, atque
ipse libabat. Theagenes autem facem accipiebat. Sane, ut
statuamus, mi Cnemon, et quod divinum quiddam anima
cognatumque superiori naturae, ex operibus et functionibus
ejus cognoscimus. Simul enim se invicem intuebantur,
tanquam anima sui simile primo congressu cognoscente et
ad cognatum praestantia dignitateque par accurrente.
Principio igitur repente, quasi consternati constiterunt: et
facem haec quidem lente tradebat, ille autem recipiebat,
uno obtutu in sese defixis oculis, non secus atque hi, qui se
alicubi antea noverunt, aut viderunt, alter in alterius me-
moriā redeunt. Deinde leniter arriserunt et furtim, ita
ut risum diffusio tantum vultus redargueret. Postea tan-
quam illos facti poderet, rubore sunt suffusi; et rursus,
cum affectus, ut arbitror, cor pervasisset, expalluerunt.
Denique innumeræ species intra exiguum tempus in illorum
vultu vagabantur et mutatio omnis generis, tum coloris,
tum oculorum, significans animi commotionem. Haec la-
tebant vulgum, ut consentaneum est, cum alius in aliam
rem et cogitationem animum intendisset. Latebant et Cha-
riclem, consuetam precatorem et invocationem recitan-
tem. Ego autem soli observationi juvenum vacabam ab
illo inde tempore, a quo de Theagene sacrificante in templo
oraculum cecinit, ad suspicandum ea, quae eventura fue-
rant, ex nominum conjectura commotus. Sed tamen adhuc
nihil exacte de iis, quae in reliqua parte oraculi praedicta
fuerant, conjiciebam.

VI. Ceterum postquam sero aliquando et quasi per vim
a virgine avulsus Theagenes, facem subiecit et aram suc-
cendit, soluta est tandem pompa, Thessalis convivia inen-
tibus. Reliqui autem ex populo in suam quisque domum
discesserunt. Chariclea quoque, albo pallio sese operiens,
cum paucis familiaribus ad conclave suum, quod erat in
ambitu templi, contendit. Neque enim habitabat cum
credito patre, vitae sanctioris causa omnino sese separans.
Ego igitur curiosior redditus ex his, quae audieram et vide-
ram, obviam venio Charicli, dedita opera. Ille autem,
Vidistine, interrogabat, lumen meum et Delphorum, Cha-
ricleam? Non nunc primum, inqueiebam, sed et antea sae-
pius illi occurri in templo, et non tantum e diverticulo,
ut dicitur, sed et una mecum sacrificavit et de divinis atque
humanis rebus, si quid aliquando ambigebat, me interro-
gavit et ex me didicit. Quae igitur tibi visa est in praesen-
tia? Num etiam aliquem ornatum pompae attulit? Bona
verba, inqueiebam, Charicle: non secus ac si luna stellis
ceteris antecellat, interrogas. Atqui laudabant quidam,

καὶ τὸν Θεσσαλὸν νεανίσκον. Τὰ δεύτερα, ἦν δ' ἐγὼ, καὶ τρίτα νέμοντες, τὴν δὲ κορωνίδα τῆς πομπῆς καὶ ὀφθαλμὸν ἀληθῶς τὴν σὴν θυγατέρα γνωρίζοντες. Ἦδετο τούτοις ὁ Χαρικλῆς, (καὶ μοι ὁ σκοπὸς ἐκ τῶν ἀληθῶν ἦνυετο, θαρσεῖν μοι τὸν ἄνδρα βουλομένῳ παντοίως) καὶ μειδιάσας, Πορεύομαι νῦν ὡς αὐτὴν, ἔλεγεν. εἰ δέ σοι φίλον, συμπορεύεσθαι καὶ μὴ τι πρὸς τῆς ὀχλικῆς ἀηδίας ἐπιτέτριπται, συνεπίσκεψαι. Χαίρων μὲν ἐπένευσεν, ἐνεδεικνύμεν δ' ὡς ἀσχολίας ἀλλῆς προυργικότερον τίθεμαι τὸ κατ' αὐτόν.

Ζ'. Ἐπεὶ δὲ παρεγένετο οὐ κατήγετο, καταλαμ-
βάνομεν εἰσελθόντες ἐπὶ τῆς εὐνῆς ἀλύουσαν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῷ ἔρωτι διαθρόχους. Κάπειδ' ὁ τὸν πατέρα τὰ εἰωθότα περιεπύξαστο, πυθανομένῳ τί πατόνθαι, τῆς κεφαλῆς ἀλγῆμα διοχλεῖν ἔλεγεν, ἥδέως τ' ἂν ἤρε-
15 μὲν, εἰ τις ἐπιτρέποι. Πρὸς ταῦτα διαταραχθεὶς ὁ Χαρικλῆς, ὑπέξῃει τε τοῦ θαλάμου σὺν ἡμῖν, ἡσυχίαν ταῖς θεραπαίναις ἐπιτάξας, προελθὼν τε τῆς οἰκίας, Τί ἄρα τοῦτο, ἔλεγεν, ὦ γαθέ Καλάσιρι; τίς ἡ προσ-
20 πεσοῦσα τῷ θυγατρὶ μάλακία; Μὴ θαύμαζε, εἶπον, εἰ τοσούτοις ἐμπομπεύσασα δήμοις, ὀφθαλμὸν τινα βάσκανον ἐπεσπάσαστο. Γελάσας οὖν εἰρωνικόν, Καὶ σὺ γάρ, εἶπεν, ὡς ὁ πολλὸς ὄχλος, εἶναι τινα βασκανίαν ἐπίστευσας; Εἶπερ τι καὶ ἄλλο τῶν ἀληθῶν, ἔφην.
25 ἔχει γὰρ οὕτως. Ὁ περιεχυμένος ἡμῖν οὗτος ἀήρ δι' ὀφθαλμῶν τε καὶ ῥινῶν καὶ ἀσθματος καὶ τῶν ἀλ-
λων πόρων εἰς τὰ βάθη διεικνύμενος καὶ τῶν ἐξωθεν ποιότητων συνεισφερόμενος, ὅς τις ἂν εἰσερῶσθαι τοιοῦτο καὶ τοῖς δεξαμένοις πάθος ἐγκατέσπειρεν, ὥστ' ὁπότε ἂν
30 σὺν φθόνῳ τις ἴδοι τὰ καλὰ, τὸ περιέχον τε δυσμενοῦς ποιότητος ἐνέπληξε καὶ τὸ παρ' αὐτοῦ πνεῦμα πικρίας ἀνάμειστον εἰς τὸν πλησίον διερρίπτει. Τὸ δὲ, ἄτε λεπτομερές, ἄχρις ἐπ' ὅσπερ καὶ μυελὸς αὐτοῦ εἰσ-
δύεται καὶ νόσος ἐγένετο πολλοῖς ὁ φθόνος, οἰκτεῖον
35 ὄνομα, βασκανίαν, ἐπιδεξάμενος. Ἦδη δὲ κακείνα σκόπησον, ὦ Χαρίκλει, ὅσοι μὲν ὀφθαλμίας, ὅσοι δὲ τῆς ἐκ λοιμῶν καταστάσεως ἀνεπλήσθησαν, θιγόντες μὲν οὐδαμῶς τῶν καμνόντων, ἀλλ' οὐδ' εὐνῆς, οὐδὲ τραπέζης τῆς αὐτῆς μετασχόντες, αἶρος δὲ μόνον ταῦ-
40 τοῦ κοινωνήσαντες. Τεχμηριούτω δέ σοι τὸν λόγον εἶπερ ἄλλο τι καὶ ἢ τῶν ἐρώτων γένεσις, οἷς τὰ δρώ-
μενα τὴν ἀρχὴν δίδωσι καὶ οἷον ὑπὸνέμα διὰ τῶν ὀφ-
θαλμῶν τὰ πάθη ταῖς ψυχαῖς εἰστοξεύονται. Καὶ μάλα γ' εἰκότως. Τῶν γὰρ ἐν ἡμῖν πόρων τε καὶ αἰ-
45 σθήσεων πολυκίνητόν τι καὶ θερμώτατον οὔσα ἢ ὄψις δεκτικώτερα πρὸς τὰς ἀπορροίας γίγνεται, τῷ κατ' αὐ-
τὴν ἐμπύρῳ πνεύματι τὰς μεταβάσεις τῶν ἐρώτων ἐπισπωμένη.

Η'. Εἰ δὲ χρὴ σοι καὶ παραδείγματος ἔνεκα, λόγον
50 τινὰ φυσικώτερον παραθέσθαι, βίβλοις δ' ἱεραῖς ταῖς περὶ ζώων ἀνάγραπτον· ὁ χαραδριὸς τοὺς ἰκτεριῶντας ἰᾶται καὶ δὲ τοῦτο πάσχων, εἰ τῷ ὀρνέῳ προσβλέποι, τὸ δὲ φεύγει καὶ ἀποστρέφεται τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιμῦσαν, οὐ φθονοῦν ὡς οἰονταί τινες, τῆς ὠφελείας, ἀλλ' ὅτι

inquit, et Thessalum adolescentem. Secundas illi tribuen-
tes, immo et tertias, ego inquam. Ceterum coronidem
pompe et oculum revera tuam filiam agnoscebant. Vo-
luptatem inde capiebat Charicles, (mibi vero ex veris ad
scopum iter præparabatur, id præcipue cupienti, ut fidenti
animo vir esset) et arridens, Eo nunc ad ipsam, dicebat.
Quod si tibi placet, eas una et ne forte aliquid molestiam
ceperit ex turbæ tumultu mecum revisas. Gaudens qui-
dem annuebam, verumtamen præ me ferebam alii occu-
pationi anteferre illius negotium.

VII. Postquam autem pervenimus in ejus cubiculum,
ingressi deprehendimus eam in lecto languentem, turbam
et oculos amore madentes. Cumque patrem solito
more amplexu exceperet, quaerenti quid illi accidisset,
dolorem capitis sibi molestum esse dixit, libenterque se
quieturam, si liceat. Turbatus his Charicles, exiit e
thalamo nobiscum una, ancillis, ut tranquilla essent omnia,
imperans, et progressus ante aedes, Quid hoc autem est,
bone Calasiri? dicebat. Quis languor filiolam invasit? Ne
mireris, dixi, si, cum in tanta populi frequentia sese
ostentaret, attraxerit invidum aliquem oculum. Subri-
dens igitur ironice, Tu quoque, dixit, vulgi more, fasci-
nationem esse aliquam fortasse credis. Ut aliud quid-
piam, quod maxime verum sit, inquam: atque hoc ita
existit. Hic aër undique nobis circumfluit, per oculo-
los, nares et anhelitum et alios poros intus penetrans, et
una secum exteriores qualitates, quibus imbutus est, in-
ferens, qualis influxerit, talem quoque affectum iis, qui
illum exceperunt, insemnat. Quamobrem cum aliquis
cum invidia res præclaras est intuitus, simul et circum-
stantem aërem infesta qualitate implevit et spiritum a se
amarulentia plenum in id, quod propinquum est, trans-
mittere solet. Ille autem, ut tenuis et subtilis, usque ad
ossa ipsa et medullas penetrat: atque ita plerisque fuit in-
vidia morbi causa, qui proprium nomen fascinationis ac-
cepit. Jam autem et illa considera, Charicles, quam multi
dolorem oculorum et pestis contagionem hauserint, cum
haudquaquam attigissent illis morbis laborantes, immo ne
lecti quidem, nec mensæ ejusdem, sed tantum aëris fuis-
sent participes. Argumento tibi sit, si quidquam aliud,
tum etiam amoris ortus, quibus objecta visa initium et
ansam dant et tanquam subventaneos affectus per oculos
in animas adjiciunt. Ac verisimili quidem ratione. Cum
enim inter ceteros poros et sensus, qui sunt in nobis, adspec-
tus plurimarum mutationum sit capax et calidissimus,
facilius recipit affectiones circumstantes, ferventi spiritu
amores, qui transpirant, attrahens.

VIII. Quod si opus est, exempli causa narrationem ali-
quam tibi ex libris sacris, a naturæ consideratione sum-
tam, de animalibus proferam. Charadrius ictericis mede-
tur: quæ avis, si istoc morbo laborans aliquis eam con-
spexerit, fugit et aversatur eum conclusis oculis, non in-
videntia, ut quidam aiunt, auxilii, sed quod adspiciens ac-

θεώμενος ἔλκειν καὶ μετασπᾶν εἰς αὐτὸν ὥσπερ βέμμα
πέφυκε τὸ πάθος· καὶ διὰ τοῦτο ἐκκλίνει καθάπερ τρω-
σιν τὴν ὄρασιν. Καὶ ὄρων δ' ὁ καλούμενος βασιλίσκος,
ὅτι καὶ πνεύματι μόνῳ καὶ βλέμματι πᾶν ἀφαισινεῖ καὶ
6 λυμαίνεται τὸ ὑποπίπτον, ἴσως ἀκήκοας. Εἰ δέ τινες
καὶ τοὺς φιλάτους καὶ οἷς εὖνοι τυγχάνουσι καταβα-
σκαίνουσιν, οὐ χρὴ θαυμάζειν. Φύσει γὰρ φθονεῖς
ἔχοντες, οὐχ ὁ βούλονται ὀρῶσιν, ἀλλ' ὁ πεφύκασιν.

Θ'. Πρὸς ταῦτα μικρὸν ἐπιστήσας, τὸ μὲν ἀπόρη-
10 μα, ἔφη, σοφώτατα καὶ πιστικώτατα διέλυσας. Εἴτε
δὲ καὶ αὐτὴ πόθου ποτὲ καὶ ἔρωτος αἰσθοίτο, τότε ἂν
ὕγιαίνει αὐτὴν, οὐ νοσεῖν ὑπέλαβον. Οἶσθα, ὡς ἐπὶ
τοῦτο σε καὶ παρεκάλεσα. Νῦν δ' οὐδὲν δέος [εἰ] μὴ
15 βασκανίαν ἔοικε τῷ ὄντι νοσεῖν καὶ ὀῆλον ὡς καὶ ταύ-
την διαλῦσαι βουλήσῃ, φίλος τ' ὦν καὶ τὰ πάντα σοφός.
Ἐπηγγελλόμην εἴ τι πάσχουσαν αἰσθοίμην εἰς δύν-
αμιν βοηθήσειν.

Γ'. Καὶ περὶ τούτων ἔτι διασκοπούμενοις ἡμῖν, ἐφί-
20 σταταί τις ἐσπουδασμένος καὶ Ὡ γὰρ τοῖς, φησὶν, ὅμοιος
δ' ὥσπερ ἐπὶ μάχῃ ἢ πόλεμον ἀλλ' οὐκ εὐωχίαν κλη-
θέντες, οὕτω μέλλετε, ἣν παρασκευάζει μὲν ὁ κάλλι-
στος Θεαγένης, ἐποπτεύει δ' ὁ μέγιστος ἥρώων Νεο-
πτόλεμος. Δεῦρ' ἴτε, μὴδ' εἰς ἐσπέραν τὸ συμπόσιον
25 παρέλκετε, μόνον τῶν πάντων ἀπολειπόμενοι. Προκύ-
ψας οὖν μοι πρὸς τὸ οὖς ὁ Χαρικλῆς, Οὗτος, ἔφη, τὴν
ἀπὸ ζύλου κλῆσιν ἤκει φέρων· ὡς λίαν ἀπροσδιόνυσος
καὶ ταῦτα ὑποβεβρεγμένος. Ἀλλ' ἴωμεν, ὡς δέος μὴ
καὶ πληγὰς ἡμῖν ἐμφορήσῃ τελευτῶν. Σὺ μὲν παύ-
30 ζεις, ἴωμεν δ' οὖν, ἔφη. Ἐπεὶ δ' ἐπέστημεν, αὐτοῦ
πλησίον τὸν Χαρικλέα κατέκλινεν ὁ Θεαγένης, ἔνεμε
δ' ἄρα τι καὶ μοι τιμῆς τοῦ Χαρικλέους ἕνεκα. Τὰ μὲν
οὖν ἄλλα τῆς εὐωχίας τί ἀνέγων ἐνοχλοῖν, τοὺς παρθε-
νικούς χορούς, τὰς αὐλητρίδας, τὴν ἐνόπλιον τῶν ἐφ-
35 βων καὶ πυρρίχιον ὀρχήσιν, τὰλλα οἷς τὸ πολυτελές
τῶν ἐδεσμάτων ὁ Θεαγένης διήτησεν, εὐόμιλόν τε καὶ
ποτιμώτερον τὸ συμπόσιον ἀπεργαζόμενος; ἀλλ' ἂν δὴ
μάλιστα σοὶ τ' ἀκούειν ἀναγκαῖον, ἐμοὶ τε λέγειν ἤδιον,
ἐκεῖν' ἦν. Ὁ Θεαγένης ἀνεδείκνυτο μὲν ἱλαρὸς εἶναι,
40 καὶ φιλοφρονεῖσθαι τοὺς παρόντας ἐβιάζετο, ἥλίσκετο
δὲ πρὸς ἐμοῦ τὴν διάνοιαν ὅποι φέροιτο· νῦν μὲν τὸ
ὄμμα ἡνεμωμένος, νῦν δὲ βύθιον τι καὶ ἀπροφάσιτον
ὑποστένων καὶ ἄρτι μὲν κατηφής τε καὶ ὥσπερ ἐπ' ἐν-
νοίας, ἄρτι δ' ἀθρόον ἐπὶ τὸ φαιδρότερον αὐτὸν μετα-
45 πλάττων, ὥσπερ ἐν συναισθήσει γιγνόμενος καὶ αὐτὸν
ἀνακαλούμενος καὶ πρὸς πᾶσαν μεταβολὴν ῥαδίως ὑπο-
φερόμενος. Διάνοια γὰρ ἐρῶντος, ὁμοίον τι καὶ με-
θύοντος, εὐτρεπτόν τε καὶ οὐδεμίαν ἔδραν ἀνεχόμενον,
ἅτε τῆς ψυχῆς ἀμφοτέροις ἐφ' ὑγροῦ τοῦ πάθους σα-
50 λευούσης. Διὸ καὶ πρὸς μέθην ὁ ἐρῶν καὶ πρὸς τὸ
ἐρᾶν ὁ μεθύων ἐπίφορος.

ΙΑ'. Ὡς δὲ καὶ χάσμης ἀδημονούσης ἀνάπλειος
ἐφαίνετο, τότε δὴ καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν παρόντων κατα-
δῆλος ἦν οὐχ ὕγιαίνων· ὥστε καὶ τὸν Χαρικλέα, καθ-

cersit et trahit ad sese natura morbum, veluti fluxum
quemdam; ea de causa declinat adspectum, tanquam ic-
tum. Et quod serpens, qui basiliscus vocatur, solo afflatu
et adspectu obvia quæque exsiccet et inficiat, fortasse au-
disti. Quod si aliqui et carissimos eosque, quibus bene
volunt, fascinant, mirum non est. Cum enim natura sint
invidi, non hoc quod volunt sed quod a natura est illis
insitum, faciunt.

IX. Ad hæc paululum commoratus, Hanc controver-
siam, inquit, sapientissime et maxime probabilibus argu-
mentis dissolvisti. Utinam autem etiam ipsa desiderium
et amorem aliquando sentiret! tunc equidem illam recte
valere, non ægrotare, existimarem. Scis, quod hac etiam
in re tuam opem imploraverim. Nunc vero nihil minus
metuendum est, quam ne hoc illi acciderit, quæ lectum
oderit et amorem aversetur, sed fascinatione revera labo-
rare videtur. Neque mihi dubium est quin et hanc dissol-
vere velis, pro nostra amicitia et sapientia tua omnibus in
rebus singulari. Promittebam, si eam ex aliquo laborare
sensissem, me pro virili opem laturum.

X. Cumque adhuc de his deliberarem, accurrit qui-
dam properans, et, O præclari, inquiebat, vos vero tan-
quam ad prælium, aut ad bellum, et non ad convivium
vocati, ita cunctamini, cum quidem illud apparet optimum
Theagenes, præses autem sit illius maximus heros Neopto-
lemus. Huc ite, neque ad vespæram convivium protrahite,
cum soli ex omnibus absitis. Inclinator igitur Charicles
in aurem mihi: Hic, inquit, adest baculo invitans. Quam
importunus, præcipue paululum appotus. Sed eamus,
metuendum est enim, ne ad extremum plagas nobis infe-
rat. Tu quidem jocularis, eamus tamen, inquiebam. Post-
quam autem venimus, prope se ipsum collocavit Chariclem
Theagenes. Mihi quoque tribuebat aliquid honoris, Cha-
riclis causa. Jam quid tibi molestus sim, narrans reliqua,
quæ in convivio fuerunt, choreas virginum, tibicinas, ar-
matam et pyrrhichiam saltationem epheborum et alia, cum
quibus lautos et opiparos cibos Theagenes temperaverat,
familiarē et magis aptum compotationi convivium efficiens?
sed quæ et te audire inprimis necesse est et mihi narrare
jucundum, hæc sic accipe. Theagenes præ se ferebat qui-
dem lætitiā et sibi ipsi vim faciebat, ut humaniter ac
festive tractare præsentēs videretur; ceterum a me depre-
hendebatur, quorsum animo tenderet, cum jam oculos ver-
saret, jam vehementius et sine ulla causa ingemisceret,
nunc tristis esset et veluti cogitabundus, mox vultum li-
lariorem sumeret, tanquam sibi conscius et se ipsum revo-
cans, denique in omnem mutationem facile delaberetur.
Mens enim amantis, perinde atque ebrii, flexibilis est et
quæ nulla certa sede manere queat, tanquam animo utris-
que in humido affectu fluctuante. Proinde et in ebrietatem
amans et in amorem ebrius proclivis est.

XI. Postea vero quam oscitatione morienti et anxia ple-
nus apparebat, jam et ceteris, qui aderant præsentēs, ma-
nifestum erat, quod non recte valeret: ut etiam Chari-

εωρακότα ἀλλ' ἢ τὸ ἀνώμαλον, ἡσυχῇ πρὸς με εἶπεν,
 Καὶ τοῦτον βάσκανος εἶδεν ὀφθαλμός· καὶ ταῦτόν μοι
 δοκεῖ πεπονθέναι τῇ Χαρίκλειᾳ. Ταῦτόν, ἔφην ἐγὼ,
 νῆ τὴν Ἴσιν· ὀρθῶς μὲν καὶ οὐκ ἀπεικότως, εἴπερ καὶ
 ἐν τῇ πομπῇ μετ' ἐκείνην διέπρεπε. Ταῦτα μὲν ἡμεῖς.
 Ἐπεὶ δὲ τὰς κύλικας ἔδει περιάγεσθαι, προὔπινεν ὁ
 Θεαγένης καὶ ἄκων ἐκάστω φιλοτησίαν. Ὡς δ' εἰς
 ἐμὲ περιῆλθεν, ἔγω τὴν φιλοφρόνησιν, εἰπόντος, ὑπο-
 δεξαμένου δ' οὐδαμῶς, ὅξυ τε καὶ διάπυρον ἐνειδεν,
 ὑπερορᾶσθαι προσδοκήσας. Συνεῖς οὖν ὁ Χαρίκλῆς,
 Οἴνου καὶ δεσμάτων, εἶπε, τῶν ἐμψυγομένων ἀπέχεται.
 Τοῦ δὲ τὴν αἰτίαν ἐρομένου, Μεμφίτης ἐστίν, εἶπεν,
 Αἰγύπτιος καὶ προφήτης τῆς Ἰσιδος. Ὁ δὲ Θεαγέ-
 νης ὡς τὸν Αἰγύπτιον καὶ τὸν προφήτην ἤκουσεν, ἡδο-
 νῆς τ' ἀθρόον ἐνεπλήσθη καὶ, ὥσπερ οἱ θησαυροὶ τινι
 προστυγχόντες, ὀρθώσας αὐτόν, ὕδωρ τ' αἰτήσας καὶ
 προπιῶν, Ὡς σοφώτατε, εἶπεν, ἀλλὰ σύ γε ταύτην
 δεῖχου τὴν φιλοτησίαν, ἣν ἀπὸ τῶν ἡδίστων σοι προὔ-
 πιον· καὶ φιλίαν ἥδ' ἡμῖν ἡ τράπεζα σπενδέσθω.
 Ἐσπεύσθω, ἔφην, καλὲ Θεάγενης, ἐμοὶ καὶ πάλοι οὐ-
 σαν πρὸς σὲ καὶ ὑποδεξάμενος ἔπινον. Καὶ τότε μὲν
 εἰς ταῦτ' ἔληξε τὸ συμπόσιον καὶ ἀπηλαττόμεθα ἐπ'
 οἶκον τὸν ἴδιον ἕκαστος, πολλὰ με τοῦ Θεαγένους καὶ
 θερμότερα ἢ κατὰ τὴν προὔπαργουσαν γνῶσιν κατα-
 σπασαμένους. Ἐπεὶ δ' ἤλθον οὐ κατηγόμεν, αὐπνο-
 τὰ πρῶτα διηγόν ἐπὶ τῆς εὐνῆς, ἄνω τε καὶ κάτω τὴν
 περὶ τῶν νέων φροντίδα στρέφων καὶ τοῦ χρησμοῦ τὰ
 τελευταῖα τί ἄρα βούλοιο ἀνιχνεύων. Ἦδη δὲ με-
 σουσης τῆς νυκτὸς ὄρω τὸν Ἀπόλλω καὶ τὴν Ἀρτεμιν,
 ὡς ὦμην, (εἴγ' ὦμην ἀλλὰ μὴ ἀληθῶς ἐώρων) καὶ
 ὁ μὲν τὸν Θεαγένην, ἡ δὲ τὴν Χαρίκλειαν ἐνεχείριζεν,
 ὀνομαστί τέ με προσκαλοῦντες, Ὡρα σοι, ἔλεγον, εἰς
 τὴν ἐνιγκοῦσαν ἐπανήκειν. Οὕτω γὰρ ὁ μοιρῶν ὑπα-
 γορεύει θεσμός. Αὐτός τ' οὖν ἔξιθι καὶ τούσδ' ὑποδε-
 ξάμενος ἄγε συνεμπόρους, ἴσα καὶ παισὶ ποιοῦμενος
 καὶ παράπεμπε ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίων ὅποι τε καὶ ὅπως
 τοῖς θεοῖς φίλον.

IB'. Ταῦτ' εἰπόντες, οἱ μὲν ἀπεχώρησαν, ὅτι μὴ
 ὄναρ ἦν ἡ ὄψις ἀλλ' ὕπαρ ἐνδειξάμενοι. Ἐγὼ δὲ τὰ
 μὲν ἄλλα συνῆν ὡς ἐωράκειν, εἰς τίνας δ' ἀνθρώπους
 ἡ εἰς τίνα γῆν παραπέμπεσθαι τοὺς νέους τοῖς θεοῖς φί-
 λων ἠπόρουν. Καὶ ὁ Κνήμων, Ταῦτα μὲν, ἔφη, ὦ
 πάτερ, ἐς ὕστερον αὐτός γ' ἐγνωκῶς ἐρεῖς πρὸς ἡμᾶς·
 ἀλλὰ τίνα δὴ τρόπον ἔφασκας ἐνδεδεῖσθαι σοὶ τοὺς θεοὺς,
 ὅτι μὴ ἐνύπνιον ἦλθον ἀλλ' ἐναργῶς ἐφάνησαν; Ὁν
 τρόπον, εἶπεν, ὦ τέκνον, καὶ ὁ σοφὸς Ὅμηρος αἰνίττε-
 ται· οἱ πολλοὶ δὲ τὸ αἰνίγμα παρατρέχουσιν·

Ἰχνη γὰρ μετόπισθεν (ὡς ἐκεῖνος που λέγει) ποδῶν ἤδὲ
 ῥεῖ ἔγνων ἀπὸντος, ἀρίγνωτοί τε θεοὶ περ. [κνημῶν]

100 Ἀλλ' ἡ καὶ αὐτὸς ἔοικα τῶν πολλῶν εἶναι καὶ τοῦτ' ἴσως
 ἐλέγχειν, ὦ Καλάσιρι, βουλόμενος, τῶν ἐπῶν ἐμνημό-
 νευσας, ὧν ἔγω τὴν μὲν ἐπιπολῆς διάνοιαν, ὅτε περ
 καὶ τὴν λέξιν οἶδα ἐκδιδοῦμαι, τὴν δὲ συγκατασπαρμέ-
 νην αὐτοῖς θεολογίαν ἠγνόηκα.

cles, qui præter varietatem hanc nihil animadverterat, submisit ad me diceret, Et hunc invidus vidit oculus; idemque mihi videtur, quod et Charicleæ, illi accidisse. Idem, inquebam ego, per Isim, nec injuria, quandoquidem in pompa post illam excelebat. Hæc quidem nos. Ceterum ubi calices circumagi oportuit, propinabat quidem Theagenes cuique vel invitatus, benevolentia ergo. Ad me autem ut pervenit, cum me accipere ab illo officium benevolentia dixerem sed poculum non recepissem, acriter et ardentibus oculis oblatebatur, contemni se existimans. Quod cum intellexisset Charicles: A vino, inquit, et cibis auimantium abstinet. Illo autem causam interrogante: Ægyptius est, inquit, Memphites et antistes Isis. Theagenes igitur, cum Ægyptium me esse et antistitem cognovit, subito ingenti voluptate est affectus et sicuti ille qui in thesaurum aliquem inciderunt sese erigens, aquam poposuit, et, cum propinasset, O sapientissime, inquit, accipe hanc potionem, qua tibi ex iis quæ tibi sunt suavissima propinavi et amicitia: fœdus inter nos hæc mensa faciat. Faciat, inquam, optime Theagenes, quæ mihi jampridem tecum intercedit, et recipiens bibebar. Ac tunc quidem in hæc desiit convivium et discedebamus in suam quisque domum, cum me Theagenes serpius et calidis quam pro notitia nostra, amanter et cum osculis complexus esset. Postquam autem veni eo, quo me recipiebam, insonnis primum noctem traducebam in lecto, sursum ac deorsum cogitationem de juvenibus versans et quid vellent extremæ partes oraculi inquirens. Cum autem ad mediam noctem processisset, video Apollinem et Dianam, ut rebar (si quidem rebar et non potius vere videbam) atque ille Theagenem, hæc autem Charicleam mihi tradebat et nomine me compellantes, Tempus est, dicebant, ut in patriam redeas: id enim postulat Parcarum lex. Ipse igitur egredere et hos receptos adijunge tibi comites, in liberorum diligens loco et deduc ex Ægyptia terra, quo et quomodo diis placet.

XII. Hæc cum dixissent, illi quidem discesserunt, data significatione, quod non somnii visio fuisset, sed res ipsa sic se habuisset. Ego vero alia intelligebam, ita quemadmodum videram: ceterum ad quos homines, aut ad quam terram deducendi essent adolescentes, dubitabam. Hæc quidem, inquit, pater, siquidem ipse postea cognovisti, deinceps mihi quoque narrahis. Ceterum quonam modo dicebas, tibi ostensos esse deos, quod non in somnis venerint, sed manifeste apparuerint? Eo modo, inquit, filii, quem sapiens Homerus quasi ænigmati significat: multi autem ænigma prætereunt:

Namque pedum (ut alicubi ille dicit) et eorum simul pone
 ῥεῖ agnovi, remeante. Facile dii agnosci possunt. [vestigia]

Atqui ipse videor ex multorum numero esse et huius me fortasse redarguere volens, Calasiri, horum versuum fecisti mentionem, quorum ego sententiam vulgatam teneo, inde usque ab eo tempore, quo et verba ipsa edoctus sum. Ceterum inspersam illis theologiae doctrinam ignoravi.

II'. Μικρὸν οὖν ἐπιστήσας ὁ Καλάσιρις καὶ τὸν νοῦν πρὸς τὸ μυστικώτερον ἀνακινήσας, Θεοὶ καὶ δαίμονες, εἶπεν, ὦ Κνήμιον, ἐπιφοιτῶντές τ' εἰς ἡμᾶς καὶ ἀποφοιτῶντες, εἰς ἄλλο μὲν ζῶον ἐπ' ἐλάχιστον, εἰς ἄνθρωπος δ' ἐπιπλείστον αὐτοὺς εἰδοποιούσι, τῷ ὁμοίῳ πλέον ἡμᾶς εἰς τὴν φαντασίαν ὑπαγόμενοι. Τοὺς μὲν δὴ βεβήλους καὶν διαλάθοιεν, τὴν δὲ σοφοῦ γνώσιν οὐκ ἂν διαφύγοιεν, ἀλλὰ τοῖς τ' ὀφθαλμοῖς ἂν γνωσθεῖεν ἀτενὲς διόλου βλέποντες καὶ τὸ βλέφαρον οὐ ποτ' ἐπι-
 10 μύοντες καὶ τῷ βαδίσματι πλέον, οὐ κατὰ διάστησιν τοῖν ποδοῖν οὐδὲ μετάθεσιν ἀνυομένων ἀλλὰ κατὰ τινα ῥύμην αἰρίον καὶ ὀρμὴν ἀπαραπόδιστον τεμνόντων μᾶλλον τὸ περιέχον ἢ διαπορευομένων. Διὸ δὴ καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν Αἰγύπτιοι τὴν πόδε ζευγνύοντες
 15 καὶ ὥσπερ ἐνούντες ἰστάσιν. Ἄ δὲ καὶ Ὅμηρος εἰδὼς, ἅτε Αἰγύπτιος καὶ τὴν ἱερὰν παιδευσιν ἐκδιδαχθεὶς, συμβολικῶς τοῖς ἔπεσιν ἐναπέθετο, τοῖς δυναμένοις συνιέναι γνωρίζειν καταλιπὼν· ἐπὶ μὲν τῆς Ἀθηνᾶς, « δεινὸν δὲ οἱ ὅσσε φάανθεν » εἰπὼν, ἐπὶ δὲ τοῦ Ποσει-
 20 δῶνος, τὸ « Ἰγνία γὰρ μετόπισθε ποδῶν ἡδὲ κνημῶν ῥεῖ ἔγνων ἀπίοντος » οἷον βέοντος ἐν τῇ πορείᾳ. Τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ρεῖ ἀπίοντος καὶ οὐχ ὥς τινες ἡπάτηνται, ῥαδίως ἔγνων ὑπολαμβάνοντες.

ΙΔ'. Ταῦτα μὲν, ὦ θεϊότατε, (με) μεμύηκας, ἔφη
 25 ὁ Κνήμιον. Αἰγύπτιον δ' Ὅμηρον ἀποκαλοῦντος σοῦ πολλὰκις, ὁ τῶν πάντων ἴσως οὐδεὶς ἀκήκοεν εἰς τὴν τήμερον, οὐδ' ἀπιστεῖν ἔχω καὶ σφόδρα θαυμάζων ἔκτευσέω, μὴ παραδραμεῖν σε τοῦ λόγου τὴν ἀκρίθειαν. Ὡς Κνήμιον, εἰ καὶ ἔξωρον τὸ περὶ τούτων νυνὶ διαλαμ-
 30 βάνειν ἀλλ' ὅμως ἀκούοις ἂν ἐπιτέμνοντος. Ὅμηρος, ὦ φίλος, ὑπ' ἄλλων μὲν ἄλλοθεν ὀνομαζέσθω καὶ πατρίς ἐστὶν τῷ σοφῷ πᾶσα πόλις. Ἦν δ' εἰς ἀλήθειαν ἡμεδαπὸς Αἰγύπτιος καὶ πόλις αὐτῷ Θῆβαι αἱ ἐκατόμυλοι εἰσι κατ' αὐτὸν ἐκείνον· πατὴρ δὲ, τὸ μὲν
 35 δοκεῖν προφήτης, τὸ δ' ἀψευδὲς Ἑρμῆς, οὐπὲρ ἦν ὁ δοκῶν πατὴρ προφήτης· τῇ γὰρ τούτου γαμετῇ τελοῦσθαι τινὰ πάτριον ἀγιστεῖαν καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν καθυδούσθαι, συνῆλθεν ὁ δαίμων καὶ ποιεῖ τὸν Ὅμηρον, φέροντά τι τῆς ἀνομοίου μίξεως σύμβολον. Θατέρῳ γὰρ τοῖν μη-
 40 ροῖν αὐτόθεν ἐξ ὠδείων, πολὺ τι μῆκος τριχῶν ἐπεπόλαζεν· ὕθεν παρ' ἄλλοις τε καὶ οὐχ ἥμιστα παρ' Ἑλλησιν ἀλητεῶν καὶ τὴν ποίησιν ἄδων, τοῦ ὀνόματος ἔτυχεν, αὐτὸς μὲν τὸ ἴδιον οὐ λέγων ἀλλ' οὐδὲ πόλιν ἢ γένος ὀνομάζων, τῶν δ' ἐγνωκότων τὸ περὶ τὸ σῶμα
 45 πάθος εἰς ὄνομα καταστησάντων. Τί δὲ σκοπῶν, ὦ πάτερ, ἐσιώπα τὴν ἐνεγκοῦσαν; Ἦτοι τὸ φυγὰς εἶναι καταιδούμενος, ἐδιώχθη γὰρ ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὅτ' ἐξ ἐφθίων εἰς τοὺς ἱερωμένους ἐνεκρίνετο, ἀπὸ τοῦ κηλίδας φέρειν ἐπὶ τοῦ σώματος, νόθος εἶναι γνωρισθεὶς, ἢ
 50 καὶ τοῦτο σοφίᾳ κατεργαζόμενος, καὶ τοῦ τὴν οὖσαν ἀποκρύπτειν, πᾶσαν αὐτῷ πόλιν πατρίδα μνύμενος.

ΙΕ'. Ταῦτα μὲν εὐ τε καὶ ἀληθῶς μοι λέγειν ἔδοξας, τεκμαίρομένη τῆς τε ποιήσεως τοῦ ἀνδρὸς τὸ ἀνει-
 μένον τε καὶ ἡδονῇ πάσῃ σύγκρατον ὡς Αἰγύπτιον,

XIII. Paululum igitur immoratus Calasiris et mentem ad arcanam significationem eruendam excitans : Dii, inquit, et numina, Cnemon, venientia ad nos et a nobis recedentia, in alia animalia rarissime, in homines autem ut plurimum sese transformant, similitudine magis, ut visum insomni esse opinemur, nobis imponentes. Quamvis igitur profanos homines latuerint, tamen quin a sapiente cognoscantur effugere non possunt : sed ex oculis notari possunt, cum continuo obtutu intueantur et palpebras nunquam concludant et magis etiam ex incessu, qui non ex dimotione pedum, neque transpositione existit, sed ex quodam impetu aërio et vi expedita, findentium magis auras quam transeuntium. Quamobrem statuas quoque decorum Ægyptii ponunt, conjungentes illis pedes et quasi unientes. Quæ etiam Homerus sciens, ut Ægyptius et doctrina sacra instructus, occulte et involute versibus reddidit, relinquens intelligenda iis, qui possent. De Pallade quidem : *Atque truces illi oculi fulsere*. De Neptuno autem : *Namque pedum et crurum simul pone vestigia pæi agnovi remeante*, tanquam fluente incessu. Hoc enim est, pæi remeante ; non ut quidam, *perfacile* agnovi, falso putarunt.

XIV. His quidem me, o divinissime, initiasti, inquit Cnemon. Cum vero sæpe Homerum Ægyptium appelles, quod ad hodiernum usque diem nemo audivit, neque credere non possum et vehementer admirans obsecro, ne prætereas hanc partem orationis inexcussam. Etsi alienum est, Cnemon, ab instituto meo, nunc de his disserere, tamen audies breviter. Homerus ab aliis quidem aliunde nominetur et patria sapienti sit urbs quævis viro. Erat autem revera nostras, Ægyptius et urbs illi Thebæ centiportes, ut ex ipso cognoscere licet ; pater autem, opinione hominum, antistes, sed verius, Mercurius. Erat illius estimatus pater antistes, eo quod cum ejus uxore celebrante quædam sacra patria et in templo dormiente, coivit deus et Homerum procreavit, ferentem notam incestæ consuetudinis. In altero enim femore inde usque ab ipso partu, ingens longitudo crinium innatabat. Unde cum inter alios tum inter Græcos oberrans et poemata canens, nomen est nactus : ipse quidem nomen proprium non dicens, neque patriam aut genus nominans ; ceterum iis, qui sciebant illam corporis affectionem, ut in nomen illi verteretur, perficientibus. Quorsum autem spectans, pater, facebat patriam ? Aut quod pudebat illum exilii : erat enim pulsus a patre, quando ex ephebis inter consecratos recensebatur, ex eo quod notam ferret in corpore, quæ spurium eum argueret, vel hoc etiam consilio fecit, et dum veram celaret, omnem urbem patriam sibi vindicabat.

XV. Hæc quidem recte et vere dicere mihi visus es, facienti conjecturam ex poemate viri, cum omni voluptate et oblectatione, quasi Ægyptia, temperato, et ex naturæ

καὶ τὸ τῆς φύσεως ὑπερέχον, ὥς οὐκ ἂν οὕτω τοὺς πάντας ὑπερβαλλόμενον, εἰ μὴ τινος θείας καὶ δαιμονίας ὥς ἀληθῶς μετέσχε καταβολῆς. Ἄλλ' ἐπεὶ τοὺς θεοὺς Ὀμηρικῶς ἐφώρασας, ὦ Καλᾶσιρι, τίνα τὰ μετὰ ταῦτα εἰπέ μοι. Τοῖς προτέροις, ὦ Κνήμων, ὅμοια· πάλιν ἀγρυπνίαι καὶ βουλευμάτα καὶ νυκτῶν φίλαι φροντίδες. Ἐχαιρον, εὐρηκέναι τι τῶν οὐ προσδοκώμενων ἐλπίζων καὶ εἰς τὴν ἐνεγκούσαν ἐπανήξειν προσδοκῶν. ἡνιώμην δὲ, ὅτι ὁ Χαρικλῆς στερήσεται τῆς θυγατρὸς ἐννοῶν. Ἡπόρου δ' ὅτ' ἐδέξαι τρόπῳ τοὺς νέους συναγαγεῖν καὶ κατασκευάσαι τὴν ἐξοδὸν συμπορευεῖν. Τὸν δρασμὸν ἡγωνίων ὅπως μὲν λήσμεν, ὅποι δὲ τραπώμεν καὶ πότερον διὰ γῆς ἢ θαλαττεύοντες καὶ ἀπλῶς κλύδων μέ τις εἶχε φροντισμάτων, αὐτὸς τε τὸ λειπόμενον ἐταλαιπώρου τῆς νυκτός.

ΙΓ'. Οὕτω δ' ἡμέρας ἀκριδῶς ὑποφαινούσης, ἐφίππει ὁ ἢ μέταυλος καὶ τινος ἡσθόμην καλοῦντος παιδίου. Ἐρομένου δὲ τοῦ ὑπρέτου τίς ὁ κόπτων τὴν θύραν, καὶ κατὰ ποίαν τὴν χρεῖαν, Ἀπάγγελε, εἶπεν ὁ καλῶν, ὅτι Θεαγένης ὁ Θεσσαλός. Ἦσθην ἀπαγγελθέντα μοι τὸν νεανίαν καὶ εἰσκαλεῖν ἐκέλευον, ἐνδοξάναι μοι ταυτόματον ἀρχὴν τῶν ἐν χερσὶ βουλῶν ἡγησάμενος· ἐτεκμαιρόμην γάρ ὅτι με παρὰ τὸ συμπόσιον Αἰγύπτιον καὶ προφήτην ἀκηκοῶς, ἥκει σύναργον πρὸς τὸν ἔρωτα ληψόμενος, πάσχων, οἷμαι, τὸ τῶν πολλῶν πάθος, οἱ τὴν Αἰγυπτίων σοφίαν, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἠπάτηνται, κακῶς εἰδότες. Ἡ μὲν γὰρ τις ἐστὶ δημώδης, καὶ, ὥς ἂν τις εἴποι, χαμαὶ ἐργομένη, εἰδῶλων θεράπεινα καὶ περὶ σώματα νεκρῶν εἰλουμένη, βοτάναις προστετηκυῖα καὶ ἐπωδαῖς ἐπανεχούσα, πρὸς οὐδὲν ἀγαθὸν τέλος οὔτε αὐτῇ προιοῦσα, οὔτε τοὺς χρωμένους φέρουσα ἀλλ' αὐτὴ τὰ περὶ αὐτὴν ταπολλὰ πταίονσα, λυπρὰ δὲ τίνα καὶ γλίσχρα ἔστιν ὅτε κατορθοῦσα, φαντασίας τῶν μὴ ὄντων ὡς ὄντων καὶ ἀποτυχίας τῶν ἐλπίζομένων, πράξεων ἀθεμίτων εὐρετὶς καὶ ἡδονῶν ἀκολάστον ὑπηρετὶς. Ἡ δ' ἑτέρα, τέκνον, ἡ ἀληθῶς σοφία, ἥς αὕτη παρωνύμως ἐνοθεύθη, ἣν ἱερεῖς καὶ προφητικὸν γένος ἐκ νέων ἀσκοῦμεν, ἄνω πρὸς τὰ οὐράνια βλέπει, θεῶν συνόμιλος καὶ φύσεως κρείττο· νων μέτοχος, ἀστρῶν κίνησιν ἐρευνῶσα καὶ μελλόντων πρόγνωσιν κερδαίνουσα· τῶν μὲν γηίνων τούτων κακῶν ἀποστατοῦσα, πάντα δὲ πρὸς τὸ καλὸν καὶ τὸ ὠφέλιμον ἀνθρώποις ἐπιτηδεύουσα, δι' ἣν καὶ γὰρ τῆς ἐνεγκούσης εἰς καιρὸν ἐξέστην, εἴ πῃ καὶ πρὸς τὸν σοὶ διήλθον τὰ προρρηθέντα μοι παρ' αὐτῆς καὶ τὸν τῶν ἐμῶν παίδων κατ' ἀλλήλων πόλεμον περιγράφαι. Ταῦτα μὲν οὖν θεοῖς τε τοῖς ἄλλοις καὶ μοῖραις ἐπιτετράφθω οἱ τοῦ ποιεῖν τε καὶ μὴ τὸ κράτος ἔχουσιν, οἱ καὶ τὴν φυγὴν μοι τὴν ἐκ τῆς ἐνεγκούσης οὐ διὰ ταῦτα πλέον ὥς ἔοικεν ἢ τὴν Χαρικλείας εὐρεσιν ἐπέβαλον. Καὶ τοῦτο μὲν ὅπως, εἴσῃ τοῖς ἐξῆς.

ΙΖ'. Τὸν δὲ Θεαγένην ἐπειδὴ περ εἰσῆλθεν ἀσπασάμενον ἀμειψάμενος, ἑαυτοῦ τε πλησίον ἐπὶ τῆς εὐνῆς ἐκάθισεν καὶ Τί χρέος ὀρθρίον σε ἄγει παρ' ἡμᾶς ἡρώ-

excellencia : quæ certe ita omnes non superaret, nisi e divinīs quibusdam revera fundamentis exstisset. Sed postquam deos Homericè deprehendisti, Calasiri, quid deinceps sit consecutum, mihi expone. Prioribus, Cnemon, similia, rursus insomnia et deliberationes, et amicæ nocti cogitationes. Gaudebam, aliquid me eorum, quæ non cogitabam, invenisse sperans et reditum in patriam expectans : exercitabar autem, fore, ut Charicles filia privaretur, cogitans. Dubitabam, qua ratione juvenes essent una abducenti et quo modo discessum adornarem. De fuga eram sollicitus, quo modo illam clam capessere et quo dirigere deberemus ; et utrum terra, an mari : denique procella quædam cogitationum me obruebat et insomne reliquum traducebam noctis.

XVI. Necdum exacte dies illuxerat, perstrepebat ostium atrii et sensi quemdam puerum vocantem. Interrogante autem famulo, quis pulsaret fores et quam ob causam, dixit is qui vocabat, quod Theagenes Thessalus adesset. Delectatus sum nuntio de adolescente, et vocari intro jubebam ; offerri mihi ultro initium consilii capiendi, quod præ manibus habebam, existimans. Conjectabar enim, quod cum me in symposio Ægyptium et antistitem esse audisset, veniret adiutorem sibi in amore assumpturus, ita, ut plerique, sicuti existimo, animo affectus, qui Ægyptiorum sapientiam unam et eandem esse existimant, haud recte judicantes. Est enim quædam vulgata et ut ita dicam humi serpens, quæ simulacrorum ministra est et circa mortuorum corpora volvitur, herbis intabescens et incantationibus dedita, neque ad ullum bonum finem perveniens, neque hos qui illa utuntur deducens, sed in multis etiam ipsa suis rationibus offendens, tristia vero quædam et sordida interdum præstans, nimirum visiones eorum quæ non sunt tanquam essent et frustrationes speratarum actionum, flagitiorum inventrix et profusarum voluptatum ministra. Altera vero, fili, quæ revera sapientia est et a qua illa adulterina degeneravit, quam nos sacerdotes et antistitem genus ab ineunte ætate excolimus, supra res cælestes contemplatur, deorum convictrix et naturæ præstantioris particeps, astrorum motus scrutans et futurorum præscientiam inde acquirens ; ab his quidem terrenis malis remota, omnia vero ad honestatem et utilitatem hominum instituens. Propter quam et ego patria cessi ad tempus, si quo modo, quæ tibi antea narravi, mihi ab ipsa prædicta et bellum filiorum meorum inter sese possem evitare. Sed hæc cum diis aliis, tum Parcīs permissa sunt, in quorum, ut hæc faciant, aut non, potestate situm est, qui etiam mihi exsilium non magis propter hæc, ut videtur, quam propter Charicleæ inventionem, imposuerunt. Id autem quomodo evenerit, ex iis quæ sequuntur cognosces.

XVII. Ceterum Theagenem, postquam ingressus est, et salutavit, resalutatum prope me in lecto collocabam, et quæ necessitas tam mane te ad me adducit, interrogabam. Ille

των. Ὁ δὲ τὸ πρόσωπον ἐπιπολὺ καταψήσας, Ἀγωνιῶ μὲν, ἔφη, περὶ τοῦ παντός, ἐρυθριῶ δ' ἐκφαίνειν· καὶ ἐσιώπησεν. Ἐγὼ οὖν καιρὸν εἶναι τερατεύεσθαι πρὸς αὐτὸν καὶ μαντεύεσθαι ὤθην, ἅπερ ἐγίγνωσκον.

Ἰλαρώτερον οὖν αὐτῷ προσέβλεψας, Εἰ καὶ αὐτὸς λέγειν ὀκνεῖς, ἔφη, ἀλλὰ τῇ γ' ἡμετέρα σοφία καὶ θεοῖς οὐδὲν ἄγνωστον. Καὶ ἐπιστήσας ὀλίγον καὶ ψήφους τινὰς οὐδὲν καταριθμούσας ἐπὶ δακτύλων συνθεῖς, τὴν τε κόμην διασεύσας καὶ τοὺς κατόχους μιμούμενος,

Ἐρᾶς, εἶπον, ὦ τέκνον. Ἀνήλατο πρὸς τὴν μαντείαν. Ὡς δ' ὅτι καὶ Χαρικλείας προσέθηκα, τοῦτ' ἐκεῖνο θεοκλυτεῖν με νομίσας μικροῦ μὲν καὶ προσεκύνει πεσὼν, ἐμοῦ δ' ἐπέχοντος, ἐφίλει πολλὰ τὴν κεφαλὴν προσελθὼν, τοῖς τε θεοῖς ὡμολόγει χάριν, οὐκ ἐσφαλμένος, ὡς ἔλεγεν, ὃν προσεδόκησε, σωτῆρά τέ με γενέσθαι παρεκάλει· μὴ γὰρ ἂν περιωθῆναι, βοηθείας καὶ ταύτης ταχείας ἀποτυχόντα· τοσοῦτον αὐτῷ τὸ κακὸν ἐνσκηψαι καὶ οὕτως ὑπὸ τοῦ πόθου φλέγεσθαι, πρῶτον καὶ ταῦτα πειρώμενον ἔρωτος. Ὁμιλίας γὰρ ἔτι γυναικὸς

ἀπείρατος εἶναι διετίνετο, πολλὰ διομνύμενος· αἰετὶ γὰρ διαπτῦσαι πάσης καὶ γάμον αὐτὸν καὶ ἔρωτας, εἴ τινας ἀκούσειεν, ἕως τὸ Χαρικλείας αὐτὸν ἤλεγξε κάλλος ὅτι μὴ φύσει καρτερικὸς ᾔην, ἀλλ' ἀξιεράστου γυναικὸς εἰς τὴν παρελθούσαν ἀθέατος. Καὶ ταῦτα λέγων ἐδάκρυεν,

ὥσπερ ὅτι πρὸς βίαν ἡττήται κόρης ἐνδεικνύμενος. ἀνελάμβανον οὖν αὐτὸν καὶ Θάρσει, ἔλεγον, ἐπειδήπερ ἅπαξ καταπέφηνγας ἐφ' ἡμᾶς. Οὐχ οὕτως ἐκείνη κρείττων ἔσται τῆς ἡμετέρας σοφίας. Ἔστι μὲν αὐστηροτέρα καὶ κατενεχθῆναι πρὸς ἔρωτα δύσμαχος,

Ἀφροδίτην καὶ γάμον ἀτιμάζουσα καὶ μέγρις ὀνόματος· ἀλλὰ διὰ σὲ πάντα κινητέον· τέχνη καὶ φύσιν οἶδε βιάζεσθαι. Μόνον εὐθυμὸν εἶναι καὶ ὑψηγομένῳ τὰ δέοντα πείθεσθαι πράττειν. Ἐπηγγεῖλατο ἅπαντα ποιῆσειν, ὡς ἂν ἐγὼ προστάττω, κἂν εἰ ξιφῶν ἐπιβαίειν κελεύομαι.

ΙΗ'. Λιπαροῦντος δὲ περὶ τούτων καὶ μισθὸν ἄπασαν ὑπισχνουμένου τὴν οὐσίαν, ἥκων τις παρὰ τοῦ Χαρικλέους, Δεῖται σοῦ Χαρικλῆς, ἔλεγεν, ἀφικέσθαι παρ' αὐτόν· ἔστι δὲ πλησίον ἐνταῦθα ἐν τῷ Ἀπολλωνίῳ καὶ ὕμνον ἀποθύει τῷ θεῷ, τεταραγμένος τι κατὰ τοὺς ὕπνου. Ἐξανίσταμαι παραρῆμα καὶ τὸν Θεαγένην ἀποπέμψας ἐπὶ τὸν νεὼν ἀφικόμενος, ἐπὶ θώκου τινὸς καταλαμβάνω τὸν Χαρικλέα καθήμενον, ἄγαν περίλυπον καὶ συνεχῶς ὑποστένοντα. Προσελθὼν

οὖν, Τί σύννου καὶ σκυθρωπὸς εἶ, ἡρώτων. Ὁ δὲ, Τί γὰρ οὐ μέλλω, φησὶν, ὀνειράτων τέ με διαταρᾶζάντων καὶ τῆς θυγατρὸς, ὡς ἐπυθόμην, ἀηδέστερον διατεθείσης καὶ τὴν νύκτα πᾶσαν αὖπνον διαγαγούσης; ἐμὲ δὲ λυπεῖ μὲν καὶ ἄλλως οὐχ ὑγιαίνουσα, πλέον δ' ὅτι

τῆς κυρίας τοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν ἐξῆς ἐνεστηκυίας, εἰς ἣν τοῖς ὀπλίταις δρομεῦσι δᾶδας ἀναφαίνειν καὶ βραβεύειν τὴν ζάχορον νόμιμον, δοῖν θάτερον ἀνάγκη ἢ ταύτην ἀπολειπομένην λυμαίνεσθαι τὸ πάτριον, ἧ καὶ ἄκουσαν ἀφικνουμένην, ἐπιτρίβεσθαι χαλεπώτερον. Ὡστ' εἰ

autem cum diu demulsisset faciem, Anxius sum, inquit, de summa rerum : erubesco autem aperire, et conticuit. Animadverti igitur, tempus esse mentiendi apud ipsum et divinandi ea quæ sciebam. Itaque hilarius eum contuitus, Etiamsi ipse dicere cuncteris, inquam, tamen sapientia nostræ et diis nihil est ignotum. Et, cum paululum me erexissem et calculos quosdam nihil numerantes in digitis composuissem, et comam quassissem, afflatus vi numinis imitans, Amas, dixi, o fili. Exsiluit ad illud vaticinium. Postea vero quam et Charicleam addidi, jam tum id me divinitus cognovisse existimans, parum aberat, quin procumbens adoraret. At cum inhiherem, osculabatur sæpe caput accedens, et diis agebat gratias, quod spe sua lapsus non esset, utque illi servator essem precabatur : neque enim se superstitem esse posse, si auxilio, atque hoc ipso celeri destitueretur. Tantum malum se invasisse, atque ita flammis affectus uri, præcipue tum primum amorem sentientem. Consuetudinis enim muliebris expertem se esse dicebat, multis modis jurans : semperque respuisse et conjugia ipsa et amores, si alicujus audisset, quoad illum Charicleæ forma convicisset, quod non naturali abstinentia et robore fuisset præditus, sed usque ad illum diem mulierem amore dignam non vidisset. Et hæc dicens lacrimabat, veluti invitum et per vim a virgine se victum esse declarans. Erigebam illum et consolabar et Esto fidenti animo, dicebam, cum semel ad nos confugeris : non enim erit illa nostra sapientia fortior. Est quidem austerior et difficulter in amorem delabi potest, Venerem et conjugium exosa, vel si nomines tantum. Sed propter te omnia movenda sunt. Ars et naturam frangere potest : tantum confidentem esse oportet et imperanti necessaria parere. Promisit se omnia facturum, sicut ego imperassem, si vel juberem enim ire per gladios.

XVIII. Ita illo obsecrante atque obtestante et præmium omnes suas facultates mihi pollicente, veniens quidam a Charicle, Petit a te Charicles, dicebat, ut ad se venias. Est autem hic prope in templo Apollinis et hymno deum placat, propterea quod turbatus est nescio quomodo in somnis. Consurgo subito et Theagene ablegato in templum perveniens, deprehendo Chariclem sedentem in sella, admodum tristem et continue ingemiscentem. Accedens igitur, Quid ita tristis es et mœrens, interrogabam. Ille autem : Cur enim non debeam esse, cum et insomnia me turbaverint et filia mea, sicuti audivi, ægra sit et totam noctem insomnem duxerit? me vero cum alioqui dolore afficiat illius adversa valetudo, tum præcipue, quod cum sequens sit certamini destinatus dies, quo armatis cursoribus ædituam facem sustollere et præesse legitimum est, alterum ex duobus evenire necesse sit, ut aut absens pervertat ac destruat morem usitatum, aut vel invita veniens gravius etiam affligatur. Quamobrem, si quidem prius fieri non potuit, nunc saltem

καὶ μὴ πρότερον ἀλλὰ νῦν γ' ἐπαρκῶν καὶ τινα προσ-
 ἄγων ἴασιν, δικαίως μὲν ἂν πρὸς ἡμᾶς καὶ φιλίαν τὴν
 ἡμετέραν, εὐσεβῶς δὲ πρὸς τὸ θεῖον ποιήης. Οἶδα
 ὡς οὐδὲν ἐργῶδες βουλομένῳ σοι τὸ πρᾶγμα, βασκα-
 6 νίαν, ὡς αὐτὸς ἔφης, ἰάσασθαι· προφήταις μὲν γὰρ καὶ
 τὰ μέγιστα κατορθοῦν οὐκ ἄδύνατον. Ὡμολόγουν
 ἡμελιγένοι, σοφιστεύων καὶ πρὸς ἐκείνον καὶ τὴν
 παροῦσαν ἐνδοῦναι παρεκάλουν, ἔχειν γάρ τι συνθεῖναι
 πρὸς τὴν ἴασιν. Τὸ δὲ νυνὶ παρὰ τὴν κόρην ἴωμεν,
 10 ἔφη, ἐπισκεψόμενοι τ' ἀκριβέστερον καὶ παραμυθη-
 σόμενοι πρὸς ὅσον δυνατόν. Ἄμα δὲ, ὦ Χαρίκλεις,
 βούλομαι σε καὶ λόγους τινὰς ὑπὲρ ἐμοῦ κινήσαι πρὸς
 τὴν παῖδα καὶ γνωριμώτερον ἀποφῆναι παρακαταθέ-
 μενον, ὅπως ἂν οἰκειότερον ἔχουσα πρὸς με θαρραλώ-
 15 τερον ἴωμενον προσήται. Γινέσθω ταῦτα, ἔφη, καὶ
 ἀπώωμεν.

ΙΘ'. Ἐπειδὴ οὖν ἐπέστημεν τῇ Χαρικλείᾳ τὰ μὲν
 πολλὰ τί ἂν τις λέγοι. Δεδούλωτο μὲν γὰρ ὁλοσχε-
 ρῶς τῇ πάθει καὶ τὴν παρειᾶν ἤδη τὸ ἄνθος ἔφευγε
 20 καὶ τὸ φλέγον τοῦ βλέμματος καθάπερ ὕδασιν ἐφίκει
 τοῖς δάκρυσιν ἀποσθεννυμένῳ. Κατέστειλε δ' οὖν
 ὁμοῦ αὐτὴν, ἐπειδὴ περ ἡμᾶς ἐθεάσατο καὶ πρὸς τὸ σύ-
 νθηες βλέμμα καὶ φθέγμα παντοίως ἐπανάγειν ἐβιάζε-
 το. Περιβελών δ' αὐτὴν ὁ Χαρικλῆς καὶ μυρία κα-
 25 ταφιλήσας καὶ θεραπείας οὐδὲν ἀπολιπών, Ὡ θυγάτριον,
 ὦ τέκνον, ἔλεγεν, ἐμὲ τὸν πατέρα κρύπτεις ὁ πάσχεις;
 καὶ βασκανίαν ὑποστᾶσα σιωπᾷς ὥσπερ ἀδικοῦσα καὶ
 οὐκ ἡδικομένη παρὰ τῶν κακῶς ἰδόντων σε ὀφθαλμῶν;
 ἀλλὰ θάρσει. Παρακέκληται Καλάσιρις ὁ σοφὸς,
 30 ἴασιν τινά σοι πορίσασθαι. Δυνατὸς δ' ἄνθρωπος, ἄριστος
 [ὢν] εἴπερ τις ἄλλος τὴν θεῖαν τέχνην, ἅτε προφητι-
 κὸς τὸν βίον καὶ ἱεροῖς ἐκ παίδων ἀνακείμενος καὶ τὸ μετ-
 ζον εἰς προσθήκην ἡμῖν ἐς τὰ μάλιστα φίλος. Ὡστ'
 εἰκότα ἂν ποιήης, εἰ προσδέχοιό τ' ἀκωλύτως, ἐπάδειν
 35 τ' ἢ καὶ ἄλλως ἰᾶσθαι βουλομένῳ σου τὴν παρέχους,
 οὐδ' ἄλλως οὔσα πρὸς τὸ λόγιον γένος ἀπρόσμικτος.
 Ἰσιώπα μὲν, ἐπένευσε δ' οὖν ἡ Χαρίκλεια, καθάπερ
 ἀσμένη τὴν ἀπ' ἐμοῦ συμβουλήν προσιεμένη. Καὶ
 τότε μὲν ἐπὶ τούτοις ἀπηλλάγημεν, ὑπομνήσαντός με
 40 τοῦ Χαρικλέους καὶ ὢν πρότερον παρεκάλεσεν ἐπιμε-
 ληθῆναι καὶ φροντίζειν, εἰ πῃ τῇ Χαρικλείᾳ δυναίμην
 ἔφεσιν τινα γάμων καὶ ἀνδρῶν ἐμποιῆσαι. Ἀπέπεμ-
 πον οὖν εὐθυμον, οὐκ εἰς μακρὰν ἀνυσθήσεσθαι αὐτῷ
 τὴν βούλησιν ἐπαγγελάμενος.

opem illi ferens et adhibens medicamentum aliquod, offi-
 cium justum erga nos amicitiamque nostram, conjunctum
 cum pietate erga deum, feceris. Scio, quod minime sit
 tibi difficile, si modo volueris, fascinationem, ut ipse ais,
 curare. Antistites enim vel maxima praeſtare possunt. Fa-
 tebar me neglexisse, illi quoque fucum faciens et ut mihi
 spatium praesentis diei concederet postulabam, quod essem
 aliquid compositurus in usum medicamenti. Nunc autem
 ad virginem eamus, inquam, diligentius consideraturi et
 quoad fieri potest eam consolaturi. Simul vero, Charicles,
 velim te de me verba aliqua facere apud puellam et me
 commendatum illi notiore efficere, ut mihi reddita fami-
 liarior, confidentius quoque sanantem admittat. Sit ita,
 inquit, et abeamus.

XIX. Postquam autem venimus ad Charicleam, multa
 quidem quid attinet dicere? Succubuerat enim prorsus af-
 fectui et ex genis flos jam fugerat et ardor vultus lacrimis
 tanquam aqua restinctus esse videbatur: tamen sese com-
 ponebat cum nos vidisset et consuetum vultus habitum
 omnibus modis revocare conabatur. Complexus autem
 eam Charicles et multum dissuaviatus et nihil blanditiarum
 omittens, O filiola, o nata, dicebat, mene patrem celas,
 ex quo labores? et cum fascinata sis, taces, quasi injuria
 affeceris et non affecta sis ab oculis, qui te male adspexe-
 runt? Sed bono sis animo. Oratus est enim a me Calasiris
 hic sapiens, ut tibi sanationis aliquam rationem inveniat:
 potest autem id praestare, excellit enim, si quisquam alius,
 in arte divina, tanquam genere vitae antistes et quod majus
 est nobis in primis amicus. Quare merito feceris, si illum
 admiseris absque ullo impedimento, sive incantatione uti,
 sive alio modo sanare volenti, te ipsam tradens, cum alioqui
 a sapientum consuetudine non abhorreas. Tacebat qui-
 dem, annuebat tamen Chariclea, tanquam libenter consi-
 lium de me datum admittens. Et tunc, hisce constitutis,
 discessimus, reducente mihi in memoriam Charicle, ut ea
 quae a me petiisset curarem et cogitarem, quomodo in Cha-
 riclea cupiditatem aliquam conjugii et virorum excitarem.
 Deducebam igitur laetum, cum illius voluntati brevi satis-
 factum iri promissem.

[illegible][illegible]

Ι'. Τούτ' εἶπε καὶ ἀνέλατο. Παρελθὼν τ' εἰς μέσους, τό τ' ὄχημα προσήγγελλε καὶ τὸ ἔθνος ἰδεῖν καὶ τοῦ δρόμου τὴν γῆραν ἐκκληροῦτο καὶ τὴν πανοπλίαν ἐνδὺς ἐφειστήκει τῇ βαλκίδι τὸν δρόμον ἀσθμαίνων καὶ τὸ παρὰ τῆς σάλπιγγος ἐνδόσιμον ἄκων καὶ μὴ οἷον ἀναμείνων· σμερὸν τὴν θάλαμιν καὶ περιδίσπτον καὶ οἷον Ὅμηρος τὸν Ἀχιλλεῖα τὴν ἐπὶ Σκαμάνδρῳ

Patruale vero Pythias quidam aqua demerserat, juvenilis
autem herosus, ardua, et cunctis, et praeside Cupidine
et per nos sine abiectione, quae conjungerat, maximum
sermoneum cum ostendere confutante. Accidit enim
ille pulcherrimus. Spectabat Graecus, iudices autem erant Am-
phictyonum. Postquam igitur alia magnifice peracta sunt,
curas sermonum, lacte comestiones, castorum pugnae, ad
extremum praesens, arandi proinde, prociavit et aditua
Chariton in extremis studiis statim respiciunt. Venerat
enim, pueris ardua, propter morem patrum, vel magis,
nam quidam sententia, se videri alicubi Theogenem spe-
rare, amara inveniuntur fides, alia autem rationem
pulcherrimam : et cum comparasset continue totum
spectationem commensum ad ante convertit. Vel sic tamen
ante Theogenem exiens parvult. Vobis est enim amans
ad videri, ad, aqua demersio tenet. Alqui ille insuper
cum audiret ante al, quod erat futurum, in eam solam
observationem animo vacabat. Quapropter ne tacere qui-
dem potuit, sed submisit ad me, et subest autem proximus
mihi dedita opera : illa ipse, inquit, Charitica est. Et
hanc ostendit quicquid iudicem.

II. Ad officium autem præconis veniebat quidam eximie armis exornatus et magnæ spiritibus gerens, solusque inter ceteros clarus, ut putabatur, qui in multis jam antea certaminibus coronatus fuerat. hunc autem concertatorem non habebat, nemine, ut existimo, in certamen prodire auso. Remittebant igitur cum Amphictyones. Neque enim lex permittit, ut ei qui non inierit certamen corona decernatur. Ille autem provocari a præcone in certamen cum, qui vellet, postulabat. Imperabant iudices, proclamavit præco, ut prodiret aliquis qui certamen inire vellet. Theagenes autem ad me, Hic me vocat, inquit. Me autem, Quonodo hoc dicis, querente : Sic, ut erit, inquit, pater; neque enim quisquam alius, præsentem et videntem me, ex manibus Charicleæ victoriæ præmium auferet. Frustrationem autem, inquam, et ignominiam quæ hanc consequitur, nihil omnino curas? Quis autem, inquit, tanto ardore flagret videndi et appropinquandi Charicleæ, ut me antevertat? cui vero perinde atque mihi adpectus illius alas addere possit et eum in sublime rapere? An necis, quod Amorem etiam alatum faciunt pictores, agilitatem illorum, qui eo detinentur, quasi ænigmatæ quodam significantes? Quod si oportet jactationem accedere ad ea quæ dicta sunt, nemo ad hunc usque diem, quod me pedibus præcurrerit, gloriatur est.

III. Hæc dixit et prosiluit ac progressus in medium, nomen edebat et indicabat gentem et locum cursus sortiebatur et, induta tota armatura, stetit ad carceres, studio currendi anhelans et signum tubæ invitus et vix exspectans. Præclarum quoddam erat spectaculum et conspicuum, et quale Homerus, in quo Achilles prælio ad Scamandrum certat, introducit. Commota enim erat Græcia tota ad illud

μάχην ἀθλοῦντα παρίστησιν. Κεκίνητο μὲν δὴ καὶ
 πᾶσα πρὸς τὸ παρόδοξον ἢ Ἑλλάς καὶ Θεαγένει νίκην
 ἤρχετο, καθάπερ αὐτὸς τις ἕκαστος ἀγωνιζόμενος.
 Ἐπακτικὸν γὰρ τι καὶ πρὸς τῶν ὁρώντων εἰς εὐνοίαν
 5 τὸ κάλλος. Κεκίνητο δ' ἡ Χαρίκλεια πρὸς πᾶσαν
 ὑπερβολὴν· καὶ εἶδον ἐκ πολλοῦ παρατηρῶν παντοίας
 μεταβαλλομένην ἰδέας. Ὡς γὰρ εἰς ἀκοὴν πάντων ὁ
 κήρυξ τοὺς δραμουμένους κατήγγειλεν, ἀνείπε τε,
 Ὀρμενος Ἀρκὰς καὶ Θεαγένης Θετταλὸς, ἕσχατο μὲν
 10 ἡ ὕσπηξ, τέτατο δ' ὁ δρόμος μικροῦ καὶ τὴν ὀρθαλ-
 μῶν κατάληψιν ὑποτέμνων, ἐνταῦθ' οὗτ' ἀτρεμεῖν ἔτι
 κατεῖχεν ἡ κόρη ἀλλ' ἐσφάδαζεν ἡ βάσις καὶ οἱ
 πόδες ἐκίρτων, ὥσπερ οἶμαι τῆς ψυχῆς τῷ Θεαγένει
 συνεξαίρομένης καὶ τὸν δρόμον συμπροθυμουμένης· οἱ
 15 μὲν δὴ θεαταί, μετέωρος ἅπας ἐπὶ τὸ μέλλον καὶ
 ἀγωνίας ἀνάμεστος, ἐγὼ δὲ καὶ πλέον, ἅτε δὴ μοι λοιπὸν
 ὡς πατὴρ ὑπερπροστίθειν προφητὴν. Οὐδὲν θαυ-
 μαστόν, ἔφη ὁ Κνήμων, ὁρῶντας καὶ παρόντας ἀγωνιᾶν,
 ὅτε καὶ νῦν περὶ τῷ Θεαγένει δέδια καὶ σου δέομαι,
 20 θῆκτον εἰ νικῶν ἀντιγορεύθῃ, διελθεῖν.

Δ'. Ἐπεὶ δὴ μέσον, ὦ Κνήμων, ἦν ἔστο τὸ στάδιον,
 ὀλίγον ἐπιστρέψας καὶ ὑποβλέψας τὸν Ὀρμενον, ἀνα-
 κορυφίζει τὴν ἀσπίδα πρὸς ὕψος καὶ τὸν αὐχένα διε-
 γείρας, τὸ βλέμμα θ' ὄλον εἰς τὴν Χαρίκλειαν τείνας,
 25 καθάπερ βέλος ἐπὶ σκοπὸν ἐφέρετο καὶ τοσοῦτον παρέ-
 φθη τὸν Ἀρκάδα, ὀργυιῶν πληθος, ὃ διαλείπον εἰς
 ὕστερον ἐμετρήθη. Προσδραμὼν οὖν τῇ Χαρίκλειᾳ,
 πολὺς τ' ἐξεπίτῃδας εἰς τὸ στέρνον ἐμπίπτει τοῦ δρόμου
 δῆθεν τὴν ῥύμην οὐκ ἐνεγκίων· καὶ τὸν φοίνικα κοι-
 30 ζόμενος, οὐκ ἔλαθέ με τὴν χεῖρα τῆς κόρης φιλῶν.
 Ἀπέσωσας, εἶπεν ὁ Κνήμων, ὅτι καὶ ἐνίκησε καὶ
 ἐφίλησεν. Ἀλλὰ τίνα δὴ τὰ ἐξῆς; Οὐ μόνον ἀκουσ-
 μάτων ἀκόρεστος ἄρ' ἦσθα, ὦ Κνήμων, ἀλλὰ καὶ
 ὕπνῳ δυσάλωτος· ἦδη γοῦν οὐκ ὀλίγης μοίρας τῆς
 35 νυκτὸς παρωχηκυίας, ἀντέχεις ἐγρηγορῶς καὶ τὴν
 διήγησιν μηχανομένην οὐκ ἀποκναίεις. Ἐγὼ καὶ
 Ὀμήρῳ μέμφομαι, ὦ πάτερ, ἄλλων τε καὶ φιλότῃτος
 κόρον εἶναι φήσαντι, πράγματος, ὃ κατ' ἐμὲ κριτὴν
 οὐδεμίαν φέρει πλησμονὴν, οὔτε καθ' ἡδονὴν ἀνυόμενον,
 40 οὗτ' εἰς ἀκοὴν ἐρχόμενον. Εἰ δέ τις καὶ τοῦ Θεαγέ-
 νους καὶ Χαρίκλειας ἔρωτος μνημονεύοι, τίς οὕτως
 ἀδαμάντινος ἢ σιδηροῦς τὴν καρδίαν, ὡς μὴ θέλγεσθαι
 καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἀκούων; ὥστ' ἔχου τῶν ἐξῆς. Ὁ μὲν
 Θεαγένης, ὦ Κνήμων, ἐσπεφανοῦτο καὶ νικῶν ἀνιγο-
 45 ρεύετο καὶ παρεπέμπετο ὑπὸ ταῖς πάντων εὐφημίαις,
 ἡ Χαρίκλεια δ' ἤττητο λαμπρῶς καὶ δεδούλωτο τῷ
 πόθῳ πλέον ἢ πρότερον, αὖθις ἰδοῦσα τὸν Θεαγένην.
 Ἡ γὰρ τῶν ἐρωτικῶν ἀντιβλέψας, ὑπόμνησις τοῦ πάσ-
 χοντός γίνεσθαι, καὶ ἀναφλέγει τὴν διάνοιαν ἢ θέα
 50 καθάπερ ὕλη πυρὶ γιγνομένη. Κἀκείνη μὲν οἰκᾷ
 ἔλθοῦσα συνήθη νύκτα ταῖς προτέραις ἢ καὶ ὀριμυτέραν
 διήγεν, ἐγὼ δ' αὖθις ἄπνους ἦν, τὴν τε φυγὴν ὅποι
 τραπόμενοι λάθοιμεν ἐπισκοπῶν καὶ πρὸς τίνα χώραν
 παραπέμποι τοὺς νέους ὁ θεὸς ἐννοῶν. Τὸν μὲν δὴ

factum, quod præter opinionem accidebat et Theageni vic-
 toriam precabatur, non secus ac si quilibet certamen iniret.
 Magnam enim vim habet etiam ad conciliandam adspicien-
 tium benevolentiam, formæ venustas. Commota quoque
 fuerat et Chariclea supra modum: et vidi, cum id diu ob-
 servarem, subinde in alium atque alium vultum eam com-
 mutari. Nam postquam ita, ut exaudirent omnes, præco
 cursu certantes nuntiasset, et nomina ipsorum proclamas-
 set, Ormenus Arcas et Theagenes Thessalus, apertis carce-
 ribus cursus tanta celeritate instituebatur, ut ipsam prope-
 modum oculorum aciem falleret. Ibi ne quieta quidem
 manere amplius virgo potuit, sed commovebantur illius
 gradus et pedes præ exultatione saliebant, tanquam animo
 una cum Theagene sublato et illum in cursu adjuvante: ac
 spectatorum quivis pendebat ab eventus expectatione et
 sollicitudinis plenus erat; ego vero etiam magis, qui jam
 apud me constitueram, ut illius non secus ac filii curam
 susciperem. Nihil mirum est, inquit Cnemon, quod vi-
 dentes et præsentis solliciti sunt, nam et ego nunc Theageni
 metuo et a te peto ut eo citius an victor renuntiatus fuerit,
 exponas.

IV. Confecto jam medio stadio, iste paululum conver-
 sus et Ormenum torve contuitus, allevat scutum in altum
 et erecto collo et visu prorsus in Charicleam intenso, in
 eam ceu sagitta ad scopum ferebatur et tantum anticipa-
 vit Arcadem, ut ille multis passibus a tergo relinqueretur:
 quod intervallum postea mensum est. Accurrens igitur ad
 Charicleam, totus ex industria in illius pectus incidit,
 quasi impetum cursu continere non posset et cum pal-
 mam auferret, me non latuit, quod virginis manum oscu-
 laretur. Beasti, dixit Cnemon, quod et vicit et osculatus
 est. Sed quænam deinceps consecuta sunt? Non tantum
 audiendo non satiari, Cnemon, sed etiam a somno haud
 facile opprimi potes: cum enim jam non parva pars noctis
 præterierit, vigilias sustines et ex producta in longum nar-
 ratione tedium non contrahis. Ego vero et Homerum
 reprehendo, pater, qui cum aliarum rerum tum amoris sa-
 tietatem esse dixerit, quæ res, me iudice, nullam satieta-
 tem admittit, neque cum fruitur quispiam, neque cum
 auditu percipit. Quod si ab aliquo Theagenis et Chari-
 cleæ amoris fiat mentio, quis est usque adeo adamantino
 corde aut ferreo, ut non se oblectet, totum licet audiat
 annum? Quam ob rem continua narrationem. Theagenes
 quidem, o Cnemon, coronabatur et renuntiabatur victor,
 ac deducebatur omnium gratulationibus, Chariclea vero
 plane victa erat et mancipata amoris magis quam prius,
 cum iterum Theagenem vidisset. Amantium enim mutui
 aspectus, affectus recordatio ac redintegratio est, et in-
 flammat mentem conspectus, perinde atque igni lignum
 admotum. Atque illa quidem domum veniens, similem no-
 ctem prioribus vel etiam acerbiorum traducebat. Ego au-
 tem rursus insomnis eram, quoniam clandestina fuga ver-
 teremur considerans et in quam regionem deus mitti

δρασμὸν ἐγνων κατὰ θάλατταν εἶναι ποιητέον, ἀπὸ τοῦ χρησμοῦ σὸ συνοῖσον λαβὼν, ἐνθ' ἔφασκεν, αὐτοὺς — κύμα τεμόντας,

Ἡἔσθ' ἡλείου πρὸς χθόνα κυκνέην.

6 Ε'. Τὸ δ' ὅποι παραπεμπτέον αὐτοὺς, μίαν μόνην λύσιν εὕρισκον, εἴ πῃ δυνηθεῖν ἐπιτυχεῖν τῆς συνεκτεθείσης τῇ Χαρικλείᾳ ταινίας, ἐν ᾗ τὸ κατ' αὐτὴν διήγημα κατεστήχθαι ὁ Χαρικλῆς ἀκηκοὺς ἔλεγεν· εἰκὸς γὰρ εἶναι καὶ πατρίδα καὶ τοὺς ὑπονοηθέντας
10 ἤδη παρ' ἐμοῦ γεννήτορας τῆς κόρης ἐντεῦθεν ἐκμαθεῖν καὶ ἴσως ἐκεῖ πέμπεσθαι αὐτοὺς ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης. Ὁρθριος γοῦν παρὰ τὴν Χαρικλείαν ἦκων, ἄλλους τε τῶν οἰκείων καταλαμβάνω δεδακρυμένους καὶ οὐχ ἥκιστα τὸν Χαρικλέα. Πλησιάσας οὖν, τίς δ' ὁ θόρυβος
15 ἡρώτων. Ὁ δὲ, Ἐπέτεινεν ἡ νόσος, ἔφη, τῆς θυγατρὸς καὶ χαλεπωτέρας ἢ πρότερον πεπειράται τῆς παρηκούσης νυκτός. Ἀνίστω, ἔφη καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἔξτε. Τρίποδά τις καὶ δάφνην καὶ πῦρ καὶ λιθανωτὸν παραθέσθω μόνον. Ὀχλείτω δὲ μηδὲ εἷς, ἕως ἂν
20 προσκαλέσωμαι. Προσέταττε ταῦθ' ὁ Χαρικλῆς καὶ ἐγένετο. Κάπειδ' ὁ σχολῆς ἐλαβόμεν, ἡρχόμεν ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς τῆς ὑποκρίσεως καὶ τὸν τε λιθανωτὸν ἐθυμίων καὶ τινα δῆθεν ψιθύροις τοῖς χειλεσσι κατεψάμενος, τὴν δάφνην ἐκ κεφαλῆς εἰς πόδας ἄνω καὶ κάτω πυκνὰ
25 τῆς Χαρικλείας ἐπεσόδουν καὶ ὑπνωδὲς τι μάλλον δὲ γραῦδες ἐπιχασμώμενος, ὁψὲ καὶ βραδέως ἐπαυσάμεν, πολὺν τινα λῆρον ἑμαυτοῦ τε καὶ τῆς κόρης καταχέας. ἡ δὲ πυκνὰ τὴν κεφαλὴν ἐπέσειε καὶ σεσηρὸς ὑπεμεῖ-
30 δία πλανᾷσθαι με τὴν ἄλλως καὶ τὴν νόσον ἀγνοεῖν ἐνδεικνυμένη. Καθεστὴς δὲ πλησίον, Θάρσει θυγατερ, ἔλεγον· εὐτελὲς ἡ νόσος καὶ ἱαθῆναι βραδία· βασκανία σου καθήψατο, τάχα μὲν καὶ ὅτ' ἐπόμεπυες, πλέον δ' ὅτε ἐβράδευες. Ἐγὼ δὲ καὶ ὑπονοῶ τὸν μάλλον βασκῆναντα. Θεαγένης ἔστιν, ὁ τὸ ἐνόπλιον δραμίων.
35 Οὐκ ἐλαθέ με παρατηρῶν σε πολλάκις καὶ τὸν ὀφθαλμὸν ἱταμώτερον ἐπιβάλλον. Ἡ δὲ, Ἐκεῖνος μὲν, εἴθ' οὕτως εἶδεν, εἴτε μὴ, πολλὰ χαιρέτω. Τίνων δ' ἔστιν καὶ πόθεν; ὅτι πολλοὺς ἐώρων περὶ αὐτὸν ἐπτοημένους. Ὡς μὲν Θετταλὸς τὸ γένος, ἔφη, ἔφθης
40 ἀκούσασα καὶ τοῦ κήρυκος ὅτ' αὐτὸν ἀνηγόρευσεν. Ἀναφέρει δ' αὐτὸν εἰς Ἀχιλλεῖα πρόγονον καὶ [μοι] ἐπαλθεύειν ἔοικεν, εἰ δεῖ τῷ τε μεγέθει καὶ τῷ κάλλει τοῦ νεανίου τεκμαίρεσθαι πιστομένῳ τὴν Ἀχιλλεῖον εὐγένειαν· πλην ὅσον οὐχ ὑπέρφρων οὐδ' ἀγῆνωρ κατ'
45 ἐκεῖνον ἀλλὰ τῆς διανοίας τὸν ὄγκον ἡδύτητι καταπραύνων. Ἀλλὰ καίπερ τοιοῦτος ὢν, πάθοι δριμύτερα ὢν δέδρακεν, ἐπιφθονὸν ἔχων τὸ βλέμμα καὶ σε τῇ θεᾷ καταβασκῆνας. Ὡ πάτερ, ἔφη, σοὶ μὲν χάρις ὑπεραλγούνην τὰ ἡμέτερα. Τί δὲ καταρξάμεν τῷ τάχ'
50 οὐδὲν ἡδίκηότι; νοσῶ γὰρ οὐ βασκανίαν, ἀλλ' ἑτέραν τινὰ, ὡς ἔοικε, νόσον. Εἴτ' ἀποκρύπτεις, ἔφη, ὦ τέκνον, ἀλλ' οὐχὶ θαρσοῦσα λέγεις, ὅπως ἂν καὶ βοηθείας εὐπορήσαιμεν; οὐχὶ πατὴρ εἰμὶ σοὶ τὴν ἡλι-

jvenes jubeat, cogitans. Ac fugam quidem per mare intellexi capessendam esse, ex oraculo, id utile fore, conjiciens inde quod dicebat : Salumque ruentes,

Ad solis venient torridum ab igne solum.

V. Ceterum, quo essent deducendi, unam saltem, qua id cognoscerem, viam inveniebam, si quo modo possem adipisci expositam cum Chariclea fasciam, cui narrationem de rebus, quæ ad eam pertinerent, acu insertam esse, Charicles dicebat se audisse. Consentaneum enim mihi videbatur, quod inde et patriam et parentes puellæ, quos jam suspicabar, essem cogniturus, fortassis etiam, quo fata eos mitti juberent. Mane igitur ad Charicleam cum venissem et alios necessarios lacrimantes deprehendo, maxime vero Chariclem. Accedens igitur, Quid iste fert tumultus, interrogabam. Ille autem, Auctus est, inquit morbus filiae et graviores hanc, quam antea, noctem experta est. Secede, inquam et reliqui omnes exeatis : tripodem autem quispiam tantum et laurum et ignem ac thus apponat : neque me prius quisquam inturbet, quam advocavero. Quibus a Charicle imperatis, accinxi me, quasi in scena representationem fabulæ inceptans et thus adolebam et quasdam preces susurrans, laurum a capite ad pedes Charicleæ sursum ac deorsum subinde commovebam et somnolenter vel potius aniliter oscitans, tandem desii, cum multas quasdam nugas in me et in puellam effudissem. Illa autem identidem caput commovebat et oro hiantem subridebat, operam me ludere et morbum ignorare significans. Assidens igitur propius, Esto bono animo, filia, dicebam : morbus enim levis est et curatu facilis : fascinatio te impertivit haud dubie, cum pompæ interesses ; magis vero, cum præesses certamini. Ego autem suspicor, quis te fascinaverit. Theagenes est, qui certavit armato cursu. Neque enim me latuit, quod in te sæpius intentus esset et oculos petulantius injiceret. Illa autem : Ipsum, sive ita me vidit, sive non, multum valere jubeo. Ceterum cujas est et unde oriundus? videbam enim multos illum cum quodam stupore admirantes. Quod Thesalus sit genere, audisti antea ex præcone, quando ipsum renuntiavit. Refert vero Achillem generis auctorem, quod vere sibi sumere videtur, conjecturam facienti ex proceritate et forma, Achilleam generositatem confirmante : præterquam quod non est arrogans, neque insolens sicut ille, sed animi fastum suavitate temperat. Quod cum ita sit, tamen acerbiora ipse patitur, quam intulit, cui invidus est oculus et te ad aspectu infascians. O pater, inquit, tibi quidem habeo gratiam, quod vicem nostram doles : sed quid frustra imprecaris ei, qui fortasse nos nulla injuria affecit? Neque enim fascinatione laboro, sed alio quodam, ut videtur, morbo. Quid igitur celas, inquam, filia et non potius audacter exponis, quo facilius malo medeamur? An non pater sum tibi ætate, magis vero benevolentia? An non patri tuo nolus et iisdem animorum studiis conjunctus? Indica, quo labores : habes me fidum, si velis, etiam

κίαν καὶ πλεόν τὴν εὐνοίαν; οὐ πατρὶ τῷ σὺ γινώριμος καὶ δούρυχος; ἔκφαινε δ' καί μιν. Ἐγχεῖς ἐν ἐμοὶ τὸ πιστόν, εἰ βούλει καὶ ἐνώμοτον. Ἀέγει θαρσύνουσα, μηδὲ χορήγει τῷ λυποῦντι μέγεθος σιωπῶσα. Πάθος φάρ ἅπαν τὸ μὲν ὀξέως γινγνωσκόμενον εὐδοκίητον, τὸ δὲ χρόνῳ παραπειμπόμενον ἐγγὺς ἀνίατον. Τροπὴ γὰρ νόσων ἢ σιωπῇ, τὸ δὲ ἐκλαλούμενον εὐπαραμύθητον.

Γ'. Ὀλίγον οὖν ἐπισχούσα πρὸς ταῦτα καὶ μυρίας τοῦ νόου τροπὰς τε καὶ ὁρμάς ἐκ τῶν ὄψεων ἐμφάνισα, Συγχώρησον, ἔφη, μοι τὸ τήμερον, ἀκούσῃ δ' εἰσαυθις, εἰ μὴ γνοίης προλαβὼν, ἅτε μαντικὸς εἶναι βουλόμενος. Ἐξήειν αὐτόθεν ἀναστὰς, ἐνδιδοὺς τῇ κόρῃ διατιῆσαι ἐν τῷ μεταξὺ τῆς ψυχῆς τὸ αἰδοῦμενον. Ὁ δὲ Χαρίκλῆς ὑπήντα καὶ τί φράζειν ἔχεις, ἡρώτα. Πάντα δεξιῶς, ἔλεγον, εἰς γὰρ τὴν ὑστεραίαν τοῦ μὲν ὀχλοῦντος πάθος ἀπαλλάσσεται. Ἔτερον δέ τι τῶν σοι καθ' ἡδονὴν ὑποστήσεται· κωλύει δ' οὐδὲν καὶ ἱατρὸν τινα εἰσκαλεῖν. Ἀπέτρεχον ταῦτ' εἰπὼν, τοῦ μὴ τιπλέον τὸν Χαρίκλῆα πυνθάνεσθαι. Μικρὸν δ' ὅσον τοῦ δωματίου προήκων, ὁρῶ τὸν Θεαγένην αὐτοῦ που περὶ τὸν νεῶν καὶ τὸν περίβολον εἰλούμενον καὶ πρὸς αὐτὸν διαλεγόμενον, ὥσπερ ἀποχρῶν αὐτῷ καὶ μόνον τὴν οἰκῆσιν τῆς Χαρίκλειας περισκοπεῖν. Ἐκτραπό-
μενος οὖν παρήειν, ὥσπερ οὐχ ἑωρακώς. Ὁ δὲ, Χαῖρε, εἶπεν, ὦ Καλάσιρι καὶ ἄκουε· σὲ γὰρ τοι περιέμενον. Ἀνέστρεφον ἀθρόον καὶ Θεαγένῃς, ἔλεγον, ὁ καλὸς, ἀλλ' οὐχ ἑωράκειν. Ποῖος, ἔφη, καλὸς ὁ Χαρίκλῆας μὴ ἀρεστός; Ἠγανάκτου ἐγὼ μέχρι τῶν ὄψεων καὶ οὐ παύσῃ ἔλεγον, ὑβρίζων ἐμέ τε καὶ τὴν ἐμὴν τέχνην, ὅφ' ἦς ἤλωκεν ἡδὴ καὶ ἐρᾶν σου κατηγάσσεται καὶ ὁρᾶν ὥσπερ τινὰ τῶν κριττόνων εὐχεται; τί λέγεις, ἔφη, ὦ πάτερ· ὁρᾶν ἐμέ Χαρίκλειαν; τί οὖν οὐκ ἄγεις ἡδὴ παρ' αὐτὴν; καὶ ἄμα προὔτρεχεν. Ἐπιλαβόμενος οὖν τῆς χλαμύδος, Στήθε, ἔφην, οὗτος, εἰ καὶ ὀξὺς δραμῖν. Οὐ γὰρ ἄρπαγμα τὸ πρᾶγμα, οὐδ' εὐνον, καὶ τῶν ἐν μέσῳ τῷ βουλομένῳ προκείμενον ἀλλὰ πολλῆς μὲν βουλῆς ὥστε πρεπόντως ἀνυσθῆναι, πολλῆς δὲ διασκευῆς ὥστ'
ἀσφαλῶς πραχθῆναι, δεόμενον. Ἡ τὸν πατέρα τῆς κόρης ἡγνόηκας, ὡς Δελφῶν ἐστὶ τὰ πρῶτα; τοὺς δὲ νόμους οὐκ ἐννοεῖς οἱ θάνατον τοῖς τοιοῦτοις ἐπιβάλλουσιν; Ἐγὼ μὲν, εἶπε, καὶ τελευτᾶν οὐ διαφέρωμαι, τυχὼν Χαρίκλειας, ἀλλ' ὅμως, εἰ δοκεῖ, πρὸς γάμον αἰτῶμεν, τῷ πατρὶ προσιόντες. Οὐ γὰρ δὴ [μὴ] ἀνάξιοι γ' ὄντες τῷ Χαρίκλειᾷ κηδεύσομεν. Οὐκ ἂν τύχοιμεν, ἔφην, οὐχ ὅτι τῶν κατὰ σέ τι δυνατόν ἐπιμέμψασθαι, ἀλλ' ὁ Χαρίκλῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ παιδί τὴν κόρην πάλαι κατηγγύησεν. Οἰμώζει, ἔφη Θεαγένῃς, ὅς τις ποτ' ἐστίν. Οὐ γὰρ τις, ἐμοῦ ζῶντος, ἕτερος θαλαμῆσει Χαρίκλειαν· οὐχ οὕτως ἦδ' ἡ χεὶρ καὶ ἕξος τοῦμόν ἀργήσῃ. Παῦσαι, ἔφην, οὐδενὸς δεήσει τοιοῦτου· μόνον ἐμοὶ πεῖθεσθαι καὶ πράττειν ὡς ἂν ὑφηγήσωμαι. Νῦν δ' ἀποχώραί καὶ φυλάττου φαίνεσθαι πλησιάζων,

jurejurando obstrictum. Dic confidenter, neque dolori vires taciturnitate suppedites. Omnis enim affectio quae cito cognoscitur facile curari potest; sed quae tempore inveterascit propemodum est insanabilis. Alimentum est enim morborum silentium, sed quod enuntiatur, leniri consolatione facile potest.

VI. Paullulum igitur immorata ad haec et varias animi inclinationes et affectus vultu declarans, Concede mihi, inquit, hodiernum diem, audies vero postea, nisi ipse antea cognoveris, quandoquidem vaticinandi artis peritum te profiteris. Surrexi illico ac discedens dedi occasionem puellae, ut interim animi pudorem moderaretur. Charicles autem mihi occurrebat et Quid habes, quod dicas, quaerebat. Omnia fausta, dicebam: cras enim dolore, qui illi molestus est, liberabitur. Et aliud quidpiam, ex quo voluptatem magnam percepturus es, inceptabit. Interea nihil vetat, quo minus medicum accersi jubeas. Atque his dictis proripui me, ne plura ex me Charicles sciscitaretur. Et cum paululum tantum progressus essem extra domunculam, video Theagenem ibidem circa templum et ambitum templi obambulantem et secum colloquentem, tanquam bono se affectum putans, si vel habitaculum Charicleae videret. Deflectens igitur praeteribam, quasi illum non conspexissem. Ille autem, Salve, inquit, Calasiri, et audi: te enim exspectabam. Conversus subito, Ecce Theagenem, dicebam, formosum. Non hercle te animadverteram. Qui formosus, inquit, qui Charicleae non placeam? Simulabam vultu me indignari et Non desines, dicebam, me et artem meam afficere contumelia, a qua jam illa capta et te amare coacta tanquam aliquem praestantiorum videre exoptet? Quid dicis, inquit, pater? videre me Charicleam? Quamobrem igitur non ducis ad ipsam? et simul procurrebat. Apprehendens igitur eum pallio, Sta hic, inquit, etiamsi vales currendi celeritate. Neque enim est negotium hoc tanquam praeda, nec ad consequendum facile et cuivis volenti expositum; sed magno consilio indiget, ut commode perfici, et magno apparatu, ut secure agi possit. An ignoras, quod pater virginis primum dignitatis locum Delphis obtinet? An non legum tibi venit in mentem, quae capitalem poenam in tales constituunt? Haud multum quidem refert, inquit, etiamsi moriar, potitus Chariclea, sed tamen, si videtur, petamus illam in matrimonium a patre. Neque enim indigni sumus, qui cum Charicle affinitatem contrahamus. Non obtinebimus, inquam, non quod aliquid in te reprehendi possit, sed Charicles sororis suae filio virginem jam pridem despondit. Plorabit, inquit Theagenes, quicumque tandem sit; neque quisquam alius, me vivo, in thalamos ducet Charicleam: non usque adeo manus haec et gladius cessabit meus. Desine, inquam: nulla re ejusmodi opus erit: tantum mihi obtempera et fac sicut ego praecepero. Nunc vero discede, et cave, ne me convenire deprehenda-

ἀλλ' ἐφ' ἡσυχίας καὶ μόνος ποιοῦ τὰς ἐντεύξεις. Ἀπῆει κατηφής.

Ζ'. Ὁ δὲ Χαρίκλῆς εἰς τὴν ὑστεραίαν ἐντυχὼν, δμοῦ τ' εἶδε καὶ προσδραμὼν ἐφίλει πολλὰ τὴν κεφαλὴν· τοῦτο σοφία, τοῦτο φιλία, συνεχῶς ἀναβοῶν. Ἦνυσταί σοι μέγα ἔργον· ἐάλωκεν ἡ δυσάλωτος καὶ νενίκηται ἡ δυσκαταμάχῃτος· ἐρᾷ Χαρίκλεια. Πρὸς ταῦτ' ἐθρυπτόμην, ἀνέσπων τε τὴν ὄφρυν καὶ βλακῶδες βαινῶν, Εὐδῆλον ἦν, ἔλεγον, ὡς οὐδὲ πρὸς τὴν πρώτην ἀνθέξει προσβολὴν ἐμοῦ καὶ ταῦτα μηδενὶ τῶν μειζόνων ὀχλήσαντος. Ἀλλὰ πόθεν, ὦ Χαρίκλεις, ἐρῶσαν ἐγνωρίσατε; Σοὶ πεισθέντες, ἔφη. Τοὺς γὰρ εὐδοκίμους τῶν ἱατρῶν, ὡς αὐτὸς ὑπέθου, παρακαλέσας, ἦγον εἰς τὴν ἐπισκεψιν, ἀμοιβὴν τὴν προσοῦσαν οὐσίαν ὑπισχνόμενος, εἰ τι δύναιτο ἐπικουρεῖν. Οἱ δὲ, ὡς τάχιστα· εἰσῆλθον, ἡρώτων δ' τι πάσχοι. Τῆς δ' ἀποστρεφόμενης, καὶ πρὸς μὲν ἐκείνους οὐδ' ὅτι οὐν ἀποκρινομένης, ἔπος δὲ Ὀμηρικὸν συνεχῶς ἀναβοώσης,

20 Ὡς Ἀχιλεὺς Πηλέως υἱὲ, μέγα φέρται Ἀχαιῶν·

ὁ λόγιος Ἀκεστῖνος (οἶσθα δὲ δῆπου τὸν ἄνδρα) τῷ καρπῷ τὴν χεῖρα καὶ ἀκούσης ἐπιβαλὼν, ἀνακρίνειν ἀπὸ τῆς ἀρτηρίας ἐώκει τὸ πάθος, ὥσπερ, οἶμαι, τὰ καρδίᾳς κινήματα μηνυούσης. Οὐκ ὀλίγον τε χρόνον βασανίσας τὴν ἐπίσκεψιν, ἄνω τε καὶ κάτω πολλὰ ἐπιθεωρήσας, Ὡς Χαρίκλεις, ἔφη, περιττῶς ἡμᾶς ἐνόαδ' εἰσέκλῃσας· ἱατρικὴ γὰρ οὐδὲν ἂν οὐδαμῶς ἀνύσειε πρὸς ταύτην. Ἐμοῦ δὲ, Ὡς θεοί, τί τοῦτο λέγετε, ἀναβοήσαντος, οἴχεται οὖν μοι τὸ θυγάτριον, καὶ ἐλπίδος ἐκτὸς γέγονεν; Οὐ θαρύβου δεῖ, φησὶν, ἀλλ' ἄκουε, καὶ παραλαβὼν με τῆς τε κόρης καὶ τῶν ἄλλων ἀποθεν, Ἡ καθ' ἡμᾶς, ἔφη, τέχνη σώματος πάθῃ θεραπεύειν ἐπαγγέλλεται, ψυχῆς δ' οὐ προηγουμένης ἀλλὰ τότε μόνον ὅταν συμπαύσῃ μὲν τῷ σώματι κακομένῳ, συνωφελεῖται δὲ θεραπευομένῳ. Τὸ δὲ τῆς κόρης, νόσος μὲν ἀλλ' οὐ τοῦ σώματος. Οὐ γὰρ χυμῶν τις περιττεύει, οὐ κεφαλῆς ἀλγῆμα βαρύνει, οὐ πυρετὸς ἀνεφλέγει, οὐκ ἄλλο τι τοῦ σώματος, οὐ μέρος, οὐχ ὅλον νοσεῖ που. Τοῦτο, οὐκ ἄλλο τι, νομιστέον. Ἐμοῦ δὲ λιπαροῦντος καὶ φράζειν εἰ τι κατέμαθεν ἀξιοῦντος· Οὐ γὰρ καὶ παιδὶ γνῶριμον, ἔφη, ψυχῆς εἶναι τὸ πάθος καὶ τὴν νόσον ἔρωτα λαμπρόν; οὐχ ὁρᾷς ὡς κυλοιδιᾷ μὲν τοὺς σφθαλλμούς καὶ τὸ βλέμμα διέρριπται καὶ τὸ πρόσωπον ὠχρίᾷ, σπλάγχχον οὐκ αἰτιωμένη, τὴν διάνοιαν δ' ἀλύει καὶ τὸ ἐπελθὼν ἀναφθέγγεται καὶ ἀπροφάσιστον ἀγρυπνίαν υφίσταται καὶ τὸν ὄγκον ἀθρόον καθήρηται; ζητητέος σοι, Χαρίκλεις, ὁ ἰασόμενος (γένοιτο δ' ἂν) μόνος ὁ ποθούμενος. Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἀπῆει. Πρὸς σέ δ' ἐγὼ δρομαῖος τὸν ἐμὸν σωτήρα καὶ θεόν, ὃν μόνον ἐγὼ εὐεργετῆσαι δύνασθαι κακείνην γινώσκει. Πολλὰ γοῦν ἐμοῦ δεομένου καὶ ἔξειπεῖν ὅ τι πάσχοι παρακαλοῦντος, ἐν μόνον ἀπεκρίνατο, ὡς ἀγνοεῖ μὲν ὁ πέπονθεν, εἰδέναι δ' ὡς

ris, sed quiete et solus mecum congregere. Abibat tristis.

VII. Charicles autem postridie mihi factus obviam, quamprimum me vidit, accurrens, multoties caput osculabatur: Tantum valet sapientia, tantum amicitia, continuo exclamans: perfectum est a te magnum opus. Capta est, quæ difficilis captu fuit et victa est, inexpugnabilis antea. Amat Chariclea. Ad hæc jactabundus tollebam supercilia et superbe incedens, Minime dubium erat, dicebam, quod ne primum quidem impetum sustinere posset, cum quidem adhuc nihil efficacius admoverim. Verum unde, Charicle, amantemprehendistis? Exsequendo id, inquit, quod jusseras. Medicos enim probatæ fidei, quemadmodum admonueras, advocatos in conspectum puellæ ducebam, præmii loco opes, quas haberem, pollicens, si illi adjumento esse possent. Illi autem quamprimum ingressi sunt, interrogabant, ex quo laboraret? Hac vero aversa et illis quidem nil respondente sed carmen Homericum exclamante,

Pelida o cunctis præstantior inter Achivos,

sapiens Acastinus (novisti sane virum) manum carpo etsi invitæ admovent, videbatur ex arteria affectionem judicare, cordis motus, ut existimo, indicante. Cumque non parvo tempore arteriam tentasset et sursum deorsumque sæpius contemplatus esset, O Charicles, inquit, frustra huc nos advocasti. Medica enim nihil in hac profecerit opera. Me vero, o dii, quid dicis, exclamante: perit igitur mihi filiola et jam extra omnem spem salutis posita est. Ne tumultueris utique, inquit, sed audi. Cumque me abduxisset seorsum a puella et ab aliis: Nostra, inquit, ars affecti corporis curationem proficitur, animi vero non principaliter, sed tum tantum, cum corpore afflicto et ipse affligitur; qui idem, illo sanato, simul convalescit. Ceterum puella morbo quidem laborat, sed non corporis. Non enim humor aliquis redundat, non capitis dolor illam gravat, non febris inflammat, non aliud quidquam in corpore, neque pars, neque totum, morbo afficitur. Hoc profecto, neque aliud quidquam, pro vero habendum est. Me autem obsecrante, et ut diceret, si quid intellexisset, postulante: An non, inquit, vel puer intelligere queat, affectum esse animæ et morbum amorem manifestum? An non vides, illi oculos turgescere et vultum turbatum esse et faciem pallere, de corde non conquestam? ad hæc animo errat et quidvis oblatum loquitur et vigilias absque causa sustinet, denique succum corporis et justam amplitudinem subito amisit. Inquirendus est tibi, Charicles, si modo fieri possit, aliquis, qui illam sanet. Præstiterit autem id solus is, cujus desiderio flagrat. Hæc cum dixisset, discedebat. Ad te autem ego cursim abii, meum servatorem et deum, quem solum mederi posse et ego et illa agnoscit. Nam me multis modis pelente et ut diceret quo angeretur obsecrante, hoc tantum respondit: se quidem ignorare, quid sibi accidisset, per-

Καλάσιρις ἂν ἰάσαιτο μόνος· καὶ εἰσκαλεῖν σε παρ' αὐτὴν ἰκέτευεν. Ἐξ οὗ δὴ καὶ μάλιστα συνέβαλον ὡς ὑπὸ τῆς σῆς σοφίας ἐάλωκεν. Ἄρ' οὖν ὥσπερ ὅτι ἐρᾷ, πρὸς αὐτὸν ἐγὼ, καὶ τίνος, ἔχοις ἂν λέγειν; Οὐ μὰ τὸν Ἀπόλλω, ἔφη· πῶς γὰρ ἂν, ἢ πόθεν τοῦτο εἰδείην; ἡγόμην δ' Ἀλκαμένους αὐτὴν ἐρᾷν, ἢ πάντα χρήματα, τοῦ τῆς ἀδελφῆς παιδὸς τῆς ἐμῆς, ὃν πάλοι αὐτῇ νυμφίον, ὅσα γ' εἰς βούλησιν ἤκειν τὴν ἐμὴν, κατηγγύησα. Ἐμοῦ δ' εἰπόντος ὡς ἔξεστι πείραν
 10 λαμβάνειν, εἰσάγοντα παρ' αὐτὴν καὶ δεικνύντα τὸ μενράχιον, ἐπαινέσας ἀπήει. Καὶ περὶ πληθούσαν ἀγορὰν αὐθὶς μοι συντυχόν, Ἀνίαρν ἀκούσῃ πρᾶγμα, ἔλεγεν· ἡ παῖς δαίμονῶν ἔοικεν, οὕτως ἀλλόκοτόν τι τὸ κατ' αὐτὴν. Εἰσήγον, ὡς ἐκέλευσας τὸν Ἀλκαμένον
 15 καὶ ἀδρότερον ἐδείκνυν· ἡ δὲ, ὥσπερ τὴν Γοργόυν θεασαμένη κεφαλὴν, ἢ τι τῶν ἀτοπωτέρων, δξύ τι καὶ μέγα ἀνέκραγε καὶ τὴν ὄψιν πρὸς θάτερα τοῦ οἰκήματος ἀπέστρεψε καὶ τὰς χεῖρας ὡς βρόχον ἐπάγουσα τῷ τραχήλῳ διακρήσσεσθαι ἤπειλοι καὶ ἐπώμνυνεν, εἰ μὴ θάττον ἐξίσαιεν. Ἐκείνης μὲν δὴ καὶ λόγου θάττον ἀπηλλάγημεν. Τί γὰρ καὶ ἔδει ποιεῖν ἀτοπίαν τοσαύτην
 20 δρώντας; σοῦ δ' ἰκέται πάλιν γιγνόμεθα μήτ' ἐκείνην περιδεῖν ἀπολλυμένην, μήθ' ἡμᾶς τῶν κατ' εὐχὰς ἀποτυχάνοντας. Ὡς Χαρίκλεις, ἔφη, οὐ διήμαρτες εἰπὼν δαίμονῶν τὴν κόρην. Ὁχλεῖται γὰρ ὑπὸ δυνάμεων ἃς αὐτὸς κατέπεμψε καὶ τούτων οὐκ ἐλαχίστων, ἀλλ' ἃς εἰκὸς ἦν ἐκείνην, ἃ μήτ' ἐπεφύκει μήτ' ἐδούλετο καταναγκάσαι πράττειν. Ἀλλὰ μοι ἀντίθεός τις ἔοικεν ἐμποδίζειν τὴν πράξιν καὶ διαμάχεσθαι πρὸς τοὺς
 30 ἡμῶς ὑπηρέτας. Ὡς οὖν σοι πάντα ἐπιδεικνύναι μοι τὴν ταινίαν ἣν τῇ παιδί συνεκτεθεῖσαν ὑποδεδέχθαι μετὰ τῶν ἄλλων γνωρισμάτων ἔλεγε· ὡς ἔγωγε δέδοικα, μὴ τίνος ἐμπέλησται γοητείας καὶ μαγανείας τυγχάνει τραχυνούσης τὴν ψυχὴν ἀνάγραπτος, ἐχθροῦ
 35 τίνος αὐτὴν ἐξαρχῆς ἀνέραστον ἀποβιδύειναι καὶ ἀγονον ἐπεδουλεύσαντας.

Η'. Ἐπῆναι ταῦτα καὶ ἦκε φέρων οὐ μετὰ πολὺ τὴν ταινίαν· ἐνδοῦναι δέ μοι σχολὴν πρὸς αὐτὸν εἰπὼν, ὡς εἶχον πειθόμενον, ἐλθὼν θ' οὐ κατηγόμην, οὐδ' ὅσον
 40 ἐλάχιστον ὑπερθέμενος, ἐπελεγόμην τὴν ταινίαν γραμμασιν Αἰθιοπικοῖς, οὐ δημοτικοῖς ἀλλὰ βασιλικοῖς κατεστιγμένῃν, ἃ δὴ τοῖς Αἰγυπτίων ἱερατικοῖς καλούμενοις ὁμοιοῦνται. Καὶ ἐπερχόμενος τοιάδε ἠύρισκον τὸ γράμμα διηγούμενον· ΠΕΡΣΙΝΑ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ Αἰθιο-
 45 ΠΩΝ, τῇ δ' τι δὴ κληθισομένη καὶ μέχρι μόνων ὠδίνων θυγατρὶ δῶρον ἔσχατον χαράττω τόνδε τὸν ἐγγράφον ὀρθῶν. Ἐπάγην, ὦν Κνήμιον, ὡς τοῦ Περσίνης ὀνόματος ἦκουσα. Τὰ δ' ἐξῆς ὁμοῦς ἐπελεγόμην, ὅντα τοιάδε· Ὡς μὲν οὐδὲν ἀδικοῦσα, παιδίον, ὅτε σε γενο-
 50 μένην ἐξεθέμην, οὐδὲ πατέρα τὸν σὸν Ὑδάσπην τὴν σὴν θεάν ἀπεκρυψάμην, ἐπικεκλήσθω μάρτυς ὁ γενεάρχης ἡμῶν Ἥλιος. Ἀλλ' ὁμοῦς ἀπολογεῖσθαι πρὸς τε σέ, ποτε θύγατερ εἰ περισωθείης, πρὸς τε τὸν ἀναίρησόμενον, εἰ τινὰ σοι θεὸς ἐπιστήσῃ, πρὸς τ' αὐτὸν ὅλον

suasum autem habere, quod solus Calasiris sanare posset et ut te ad illam accerserem orabat. Unde conjecturam feci, tua eam sapientia captam esse. An igitur tu, quod amore teneatur, inquam, et cujusnam, dicere audeas? Non, per Apollinem, inquit. Quomodo enim, aut unde hoc scirem? Optarem autem, illam prae omnibus divitiis Alcamenem amare, sororis meae filium, quem jampridem ipsi, quatenus hoc mei arbitrii est, sponsum designavi. Me autem hortante, ut periculum faceret, introducendo ad illam et ostendendo adolescentem: collaudato consilio, discedebat. Rursus autem meridiano tempore, mihi factus obviam, Audies rem acerbam et molestam, dicebat: filia insanire videtur, adeo inusitatum quiddam ei accidit. Introducebam, sicut jubebas, Alcamenem, et delicatius exornatum ostendebam. Illa autem, tamquam Gorgonis conspecto capite, aut aliqua re adhuc magis formidabili, alta et acuta voce exclamavit, et vultum ad aliam partem conclavis avertit et manus tamquam laqueum collo admo-
 vens, se sibi mortem conscituram esse minabatur et iurejurando confirmabat, sese facturam, nisi quamprimum exiremus. Ab illa quidem vel dicto citius discessimus: quid enim faciendum fuit, rem tam prodigiosam videntibus? Tibi autem supplices iterum sumus, neve illam interire, neve nos voto nostro frustrari patiaris. O Charicles, inquam, haud falso dixisti, insanire puellam. Commovetur enim a daemonibus, quos illi immisi, tisque non minimis, sed qui, ut verisimile erat, illam ad ea facienda, a quibus et natura et animi constitutione abhorrebat, co-
 gerent. Sed mihi videtur contrarius quispiam deus impedire negotium, et meis ministris adversari. Quamobrem tempus est omnino ut mihi fasciam ostendas, quam cum filia expositam, te cum ceteris indicis recepisse dicebas. Quam metuo, ne praestigis aliquibus imbuta sit et imposturis exacerbantibus animam picta, dum inimicus aliquis illi statim ab initio, ut aliena ab amore et absque prole totum tempus vitae degeret, ita insidias struere voluerit.

VIII. Approbabat haec et paullo post afferebat fasciam. Tempus mihi ab illo dari peto: obsequitur. Ego ad hospitem reversus, ne vel tantillum quidem differens, fasciam perlegi, literis Aethiopicis non vulgaribus, sed regiis, notatam, quae Aegyptiis sacris cognominatis, sunt similes. Et cum percurrerem, talia quaedam inveni scriptum exponere: *Persina Regina Aethiopum*, quodcunque tandem cognomen habitura et solis doloribus filiae, donum ultimum exaro hanc inscriptam lamentationem. Obrigui, Cnemon, postquam nomen Persinae audiui, attamen ea, quae sequebantur, legebam, quae erant talia: Quod ob nullum scelus, filiola, te natam exposui et patrem tuum Hydaspem conspectum tuum celavi, testis mihi sit Sol, auctor nostri generis: verumtamen excusatum iri me tibi cupio, filia, si fortasse superstes manseris et ei qui te sublaturus est, si quem deus adduxerit, ceterisque hominibus, retegens

II". Μικρόν οὖν ἐπιστήσας ὁ Καλάσιρις καὶ τὸν νοῦν πρὸς τὸ μυστικώτερον ἀνακινήσας, Θεοὶ καὶ δαίμονες, εἶπεν, ὦ Κνήμιον, ἐπιφοιτῶντές τ' εἰς ἡμᾶς καὶ ἀποφοιτῶντες, εἰς ἄλλο μὲν ζῶν ἐπ' ἐλάχιστον, εἰς ἀνθρώπους δ' ἐπιπλείστον αὐτοὺς εἰδοποιούσι, τῷ ὁμοίῳ πλέον ἡμᾶς εἰς τὴν φαντασίαν ὑπαγόμενοι. Τοὺς μὲν δὴ βεβήλους καὶ διαλάθοιεν, τὴν δὲ σοφοῦ γνῶσιν οὐκ ἂν διαρῦγοιεν, ἀλλὰ τοῖς τ' ὀφθαλμοῖς ἂν γνωσθεῖεν ἀτενὲς διόλου βλέποντες καὶ τὸ βλέφαρον οὐ ποτ' ἐπι-
 10 μύοντες καὶ τῷ βαδίσματι πλέον, οὐ κατὰ διάστησιν τοῖν ποδοῖν οὐδὲ μετὰθεσιν ἀνυομένων, ἀλλὰ κατὰ τινα ῥύμην ἀέριον καὶ ὁρμὴν ἀπαρπύδιστον τεμνόντων μᾶλλον τὸ περιέχον ἢ διαπορευομένων. Διὸ δὴ καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν Αἰγύπτιοι τὸ πόδε ζευγνύντες
 16 καὶ ὥσπερ ἐνοῦντες ἱστᾶσιν. Ἄ δὴ καὶ Ὅμηρος εἰδὼς, ἅτε Αἰγύπτιος καὶ τὴν ἱερὰν παιδευσιν ἐκδιδύχθεις, συμβολικῶς τοῖς ἐπεσιν ἐναπέθετο, τοῖς δυναμένοις συνιέναι γνωρίζειν καταλιπὼν· ἐπὶ μὲν τῆς Ἀθηνᾶς, « δεινὸν δὲ οἱ ὅσσε φάνθεν » εἰπὼν, ἐπὶ δὲ τοῦ Ποσει-
 20 δῶνος, τὸ « Ἴγνια γὰρ μετόπισθε ποδῶν ἡδὲ κνημῶν Ρεῖ ἔγνω ἀπτόντος » ὅσον βέοντος ἐν τῇ πορείᾳ. Τοῦτο γάρ ἐστι τὸ βεῖ ἀπτόντος καὶ οὐχ ὥς τινες ἡπάτηνται, βραδίως ἔγνω ὑπολαμβάνοντες.

ΙΔ'. Ταῦτα μὲν, ὦ θεοῖτατε, (με) μεμύηκας, ἔφη
 25 ὁ Κνήμιον. Αἰγύπτιον δ' Ὅμηρον ἀποκαλοῦντος σοῦ πολλάκις, ὁ τῶν πάντων ἰσως οὐδεὶς ἀκήκοεν εἰς τὴν τήμερον, οὐδ' ἀπιστεῖν ἔχω καὶ σφοδρὰ θαυμάζων ἔκτε-
 30 ἔνυ, μὴ παραδραμῆν σε τοῦ λόγου τὴν ἀκρίβειαν. ὦ Κνήμιον, εἰ καὶ ἔξωρον τὸ περὶ τούτων νυνὶ διαλαμ-
 36 θάνειν ἀλλ' ὅμως ἀκούοις ἂν ἐπιτέμνοντος. Ὅμηρος, ὦ φίλος, ὑπ' ἄλλων μὲν ἄλλοθεν ὀνομαζέσθω καὶ πα-
 40 τρίς ἔστω τῷ σοφῷ πᾶσα πόλις. Ἦν δ' εἰς ἀλήθειαν ἡμεδαπὸς Αἰγύπτιος καὶ πόλις αὐτῷ Θῆβαι αἱ ἑκα-
 45 τόμυλοι εἰσι κατ' αὐτὸν ἐκαῖνον· πατὴρ δὲ, τὸ μὲν δοκεῖν προφῆτης, τὸ δ' ἀψευδὲς Ἑρμῆς, οὐπερ ἦν ὁ δο-
 50 κῶν πατὴρ προφῆτης· τῇ γὰρ τούτου γαμετῇ τελοῦσθαι τινὰ πατριὸν ἀγιστεῖαν καὶ κατὰ τὸ ἱερὸν καθευδούσθαι, συνῆλθεν ὁ δαίμων καὶ ποιεῖ τὸν Ὅμηρον, φέροντά τι
 55 τῆς ἀνομοίου μίξεως σύμβολον. Θατέρῳ γὰρ τοῖν μη-
 60 ροῖν αὐτόθεν ἐξ ὠδίνων, πολὺ τι μῆκος τριχῶν ἐπεπό-
 65 λαζεν· ὅθεν παρ' ἄλλοις τε καὶ οὐχ ἥμισυ παρ' Ἑλλη-
 70 σιν ἀλγτεύων καὶ τὴν ποίησιν ἄδων, τοῦ ὀνόματος ἔτυχεν, αὐτὸς μὲν τὸ ἴδιον οὐ λέγων ἀλλ' οὐδὲ πόλιν ἢ γένος ὀνομάζων, τῶν δ' ἐγνωκότων τὸ περὶ τὸ σῶμα
 75 πάθος εἰς ὄνομα καταστησάντων. Τί δὲ σκοπῶν, ὦ πάτερ, ἐσιώπα τὴν ἐνεγκοῦσαν; Ἦτοι τὸ φυγὰς εἶναι
 80 καταιδούμενος, ἐδιώχθη γὰρ ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὅτ' ἐξ ἐφῆσιν εἰς τοὺς ἱερωμένους ἐνεκρίνετο, ἀπὸ τοῦ κηλί-
 85 δα φέρειν ἐπὶ τοῦ σώματος, νόθος εἶναι γνωρισθεὶς, ἢ
 90 καὶ τοῦτο σοφία κατεργαζόμενος, καὶ τοῦ τὴν οὔσαν ἀποκρύπτειν, πᾶσαν αὐτῷ πόλιν πατρίδα μνῶμενος.

ΙΕ'. Ταῦτα μὲν εὖ τε καὶ ἀληθῶς μοι λέγειν ἔδο-
 95 ξας, τεκμαιρομένη τῆς τε ποιήσεως τοῦ ἀνδρὸς τὸ ἀνει-
 100 μένον τε καὶ ἡδονῇ πάσῃ σύγκρατον ὡς Αἰγύπτιον,

XIII. Paululum igitur immoratus Calasiris et mentem ad arcanam significationem eruendam excitans : Dii, inquit, et numina, Cnemon, venientia ad nos et a nobis recedentia, in alia animalia rarissime, in homines autem ut plurimum sese transformant, similitudine magis, ut visum insomnii esse opinemur, nobis imponentes. Quamvis igitur profanos homines latuerint, tamen quin a sapiente cognoscantur effugere non possunt : sed ex oculis notari possunt, cum continuo obtutu intueantur et palpebras nunquam concludant et magis etiam ex incessu, qui non ex dimotione pedum, neque transpositione existit, sed ex quodam impetu aërio et vi expedita, findentium magis auras quam transeuntium. Quamobrem statuas quoque deorum Ægyptii ponunt, conjungentes illis pedes et quasi unientes. Quae etiam Homerus sciens, ut Ægyptius et doctrina sacra instructus, occulte et involute versibus reddidit, relinquens intelligenda iis, qui possent. De Pallade quidem : *Atque truces illi oculi fulsere*. De Neptuno autem : *Namque pedum et crurum simul pone vestigia p̄st̄ agnovi remeante*, tanquam fluente incessu. Hoc enim est, p̄st̄ remeante; non ut quidam, *perfacile agnovi*, falso putarunt.

XIV. His quidem me, o divinissime, initiasti, inquit Cnemon. Cum vero sæpe Homerum Ægyptium appelles, quod ad hodiernum usque diem nemo audivit, neque credere non possum et vehementer admirans obscuro, ne præterea hanc partem orationis inexcussam. Etsi alienum est, Cnemon, ab instituto meo, nunc de his disserere, tamen audies breviter. Homerus ab aliis quidem aliunde nominetur et patria sapienti sit urbs quævis viro. Erat autem revera nostras, Ægyptius et urbs illi Thebæ centiportis, ut ex ipso cognoscere licet; pater autem, opinione hominum, antistes, sed verius, Mercurius. Erat illius existimatus pater antistes, eo quod cum ejus uxore celebrante quaedam sacra patria et in templo dormiente, eoivit deus et Homerum procreavit, ferentem notam incestæ consuetudinis. In altero enim femore inde usque ab ipso partu, ingens longitudo crinium innatabat. Unde cum inter alios tum inter Græcos oberrans et poemata canens, nomen est nactus : ipse quidem nomen proprium non dicens, neque patriam aut genus nominans; ceterum iis, qui sciebant illam corporis affectionem, ut in nomen illi verteretur, perficientibus. Quorsum autem spectans, pater, tacebat patriam? Aut quod pudebat illum exsili : erat enim pulsus a patre, quando ex ephebis inter consecratos recensebatur, ex eo quod notam ferret in corpore, quæ spurium eum argueret, vel hoc etiam consilio fecit, et dum veram celaret, omnem urbem patriam sibi vindicabat.

XV. Hæc quidem recte et vere dicere mihi visus es, facienti conjecturam ex poemate viri, cum omni voluplate et oblectatione, quasi Ægyptia, temperato, et ex naturæ

καὶ τὸ τῆς φύσεως ὑπερέχον, ὥς οὐκ ἂν οὕτω τοὺς πάντας ὑπερβαλλόμενον, εἰ μὴ τινος θείας καὶ δαιμονίας ὡς ἀληθῶς μετέσχε καταβολῆς. Ἄλλ' ἐπεὶ τοὺς θεοὺς Ὀμηρικῶς ἐφώρασας, ὦ Καλάσιρι, τίνα τὰ μετὰ ταῦτα εἰπέ μοι. Τοῖς προτέροις, ὦ Κνήμων, ὁμοίαν πάλιν ἀγρυπνίαν καὶ βουλευμάτα καὶ νυκτῶν φῖλαι φροντίδες. Ἐχαιρον, εὐρηκέναι τι τῶν οὐ προσδοκώμενων ἐλπίζων καὶ εἰς τὴν ἐνεγκοῦσαν ἐπανήξειν προσδοκῶν. ἠνιώμην δὲ, ὅτι ὁ Χαρικλῆς στερήσεται τῆς θυγατρὸς ἐννοῶν. Ἡπόρουν ὅτω δεήσει τρόπῳ τοὺς νέους συναγαγεῖν καὶ κατασκευάσαι τὴν ἐξοδὸν συμφρονεῖν. Τὸν δρασμὸν ἡγωνίων ὅπως μὲν λήσομεν, ὅποι δὲ τραπώμεν καὶ πότερον διὰ γῆς ἢ θαλάττης ὄντες καὶ ἀπλῶς κλύδων μὲ τις εἴη φροντισμάτων, αὐτὸς τε τὸ λειπόμενον ἐταλαιπώρουσεν τῆς νυκτός.

ΙΓ'. Οὐπω δ' ἡμέρας ἀκριβῶς ὑποφαινούσης, ἐφύφει θ' ἡ μέταυλος καὶ τινος ἡσθόμην καλοῦντος παιδίου. Ἐρομένου δὲ τοῦ ὑπρέτου τίς ὁ κόπτων τὴν θύραν, καὶ κατὰ ποῖαν τὴν χρεῖαν, Ἀπάγγελλε, εἶπεν ὁ καλῶν, ὅτι Θεαγένης ὁ Θεσσαλός. Ἡσθην ἀπαγγελθέντα μοι τὸν νεανίαν καὶ εἰσκαλεῖν ἐκέλευον, ἐνδοξάναι μοι ταυτόματον ἀρχὴν τῶν ἐν χερσὶ βουλῶν ἡγησάμενος· ἐτεκμαιρόμην γάρ ὅτι με παρὰ τὸ συμπόσιον Αἰγύπτιον καὶ προφήτην ἀκηκοῦς, ἥκει σύνεργον πρὸς τὸν ἔρωτα ληψόμενος, πάσχων, οἷμαι, τὸ τῶν πολλῶν πάθος, οἱ τὴν Αἰγυπτίων σοφίαν, μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ἠπάτηνται, κακῶς εἰδότες. Ἡ μὲν γὰρ τις ἐστὶ δημώδης, καὶ, ὥς ἂν τις εἴποι, χαμαὶ ἐρχομένη, εἰδῶλων θεράπαινα καὶ περὶ σώματα νεκρῶν ἐιλουμένη, βοτάναις προστετηκυῖα καὶ ἐπωδαῖς ἐπανεχούσα, πρὸς οὐδὲν ἀγαθὸν τέλος οὔτε αὐτὴ προιοῦσα, οὔτε τοὺς χρωμένους φέρουσα ἀλλ' αὐτὴ τὰ περὶ αὐτὴν ταπολλὰ παλίουσα, λυπρὰ δὲ τίνα καὶ γλίσχρα ἔστιν ὅτε κατορθοῦσα, φαντασίας τῶν μὴ ὄντων ὡς ὄντων καὶ ἀποτυχίας τῶν ἐλπιζομένων, πράξεων ἀθεμίτων εὐρετὶς καὶ ἡδονῶν ἀκολάστον ὑπέρτης. Ἡ δ' ἑτέρα, τέκνον, ἡ ἀληθὺς σοφία, ἥς αὕτη παρωνύμως ἐνοθεύθη, ἣν ἱερεῖς καὶ προφητικὸν γένος ἐκ νέων ἀσχοῦμεν, ἄνω πρὸς τὰ οὐράνια βλέπει, θεῶν συνόμιλος καὶ φύσεως κρείττονον μέτοχος, ἀστρῶν κίνησιν ἐρευνῶσα καὶ μελλόντων πρόγνωσιν κερδαίνουσα· τῶν μὲν γηγίνων τούτων κακῶν ἀποστατοῦσα, πάντα δὲ πρὸς τὸ καλὸν καὶ τὸ ὑπερίμουν ἀνθρώποις ἐπιτηδεύουσα, δι' ἣν καὶ γὰρ τῆς ἐνεγκούσης εἰς καιρὸν ἐξέστην, εἰ πῃ κακῶς καὶ πρότερον σοὶ διήλθον τὰ προρρηθέντα μοι παρ' αὐτῆς καὶ τὸν τῶν ἐμῶν παίδων κατ' ἀλλήλων πόλεμον περιγράφαιμι. Ταῦτα μὲν οὖν θεοῖς τε τοῖς ἄλλοις καὶ μοῖραις ἐπιτετράφθαι οἱ τοῦ ποιῆν τε καὶ μὴ τὸ κράτος ἔχουσιν, οἱ καὶ τὴν φυγὴν μοι τὴν ἐκ τῆς ἐνεγκούσης οὐ διὰ ταῦτα πλέον ὥς ἔοικεν ἢ τὴν Χαρικλείας εὕρεσιν ἐπέβαλον. Καὶ τοῦτο μὲν ὅπως, εἴσῃ τοῖς ἐξῆς.

ΙΖ'. Τὸν δὲ Θεαγένην ἐπειδήπερ εἰσῆλθεν ἀσπασάμενον ἀμευλάμενος, ἐμαυτοῦ τε πλησίον ἐπὶ τῆς εὐνῆς ἐκάθισεν καὶ Τί χρέος ὁρβιὸν σε ἄγει παρ' ἡμᾶς ἡρώ-

excellētia : quæ certe ita omnes non superaret, nisi e divinis quibusdam revera fundamentis exstisset. Sed postquam deos Homericè deprehendisti, Calasiri, quid deinceps sit consecutum, mihi expone. Prioribus, Cnemon, similia, rursus insomnia et deliberationes, et amicæ nocti cogitationes. Gandebar, aliquid me eorum, quæ non cogitabam, invenisse sperans et reditum in patriam expectans : exerciabar autem, fore, ut Charicles filia privaretur, cogitans. Dubitabam, qua ratione juvenes essent una abducenti et quo modo discessum adornarem. De fuga eram sollicitus, quo modo illam clam capessere et quo dirigere deberemus; et utrum terra, an mari : denique procella quædam cogitationum me obruebat et insomne reliquum traducebam noctis.

XVI. Necdum exacte dies illuxerat, perstrepebat ostium atrii et sensi quemdam puerum vocantem. Interrogante autem famulo, quis pulsaret fores et quam ob causam, dixit is qui vocabat, quod Theagenes Thessalus adesset. Delectatus sum nuntio de adolescente, et vocari intro jubebam; offerri mihi ultro initium consilii capiendi, quod præ manibus habebam, existimans. Conjectabar enim, quod cum me in symposio Ægyptium et antistitem esse audisset, veniret adiutorem sibi in amore assumpturus, ita, ut plerique, sicuti existimo, animo affectus, qui Ægyptiorum sapientiam unam et eandem esse existimant, haud recte judicantes. Est enim quædam vulgata et ut ita dicam humi serpens, quæ simulacrorum ministra est et circa mortuorum corpora volvitur, herbis intabescens et incantationibus dedita, neque ad ullum bonum finem perveniens, neque hos qui illa utuntur deducens, sed in multis etiam ipsa suis rationibus offendens, tristitia vero quædam et sordida interdum præstans, nimirum visiones eorum quæ non sunt tanquam essent et frustrationes speratarum actionum, flagitiorum inventrix et profusarum voluptatum ministra. Altera vero, filii, quæ revera sapientia est et a qua illa adulterina degeneravit, quam nos sacerdotes et antistitem genus ab ineunte ætate excolimus, supra res cælestes contemplatur, deorum convictrix et naturæ præstantioris particeps, astrorum motus scrutans et futurorum præscientiam inde acquirens; ab his quidem terrenis malis remota, omnia vero ad honestatem et utilitatem hominum instituens. Propter quam et ego patria cessi ad tempus, si quo modo, quæ tibi antea naravi, mihi ab ipsa prædicta et bellum filiorum meorum inter sese possem evitare. Sed hæc cum diis aliis, tum Parcis permissa sunt, in quorum, ut hæc faciant, aut non, potestate situm est, qui etiam mihi exsilium non magis propter hæc, ut videtur, quam propter Charicleæ inventionem, imposuerunt. Id autem quomodo evenerit, ex iis quæ sequuntur cognosces.

XVII. Ceterum Theagenem, postquam ingressus est, et salutavit, resalutatum prope me in lecto collocabam, et quæ necessitas tam mane te ad me adducit, interrogabam. Ille

των. Ὁ δὲ τὸ πρόσωπον ἐπιπολὺ καταψήσας, Ἀγωνιῶ μὲν, ἔφη, περὶ τοῦ παντός, ἐρυθριῶ δ' ἐκφαίνειν καὶ ἐσιώπησεν. Ἐγὼν οὖν καιρὸν εἶναι τερατεύεσθαι πρὸς αὐτὸν καὶ μαντεύεσθαι δῆθεν, ἅπερ ἐγίγνωσκον. Ἰλαρώτερον οὖν αὐτῷ προσβλέψας, Εἰ καὶ αὐτὸς λέγειν ὀκνεῖς, ἔφην, ἀλλὰ τῇ γ' ἡμετέρα σοφία καὶ θεοὶς οὐδὲν ἄγνωστον. Καὶ ἐπιστήσας ὀλίγον καὶ ψήφους τινὰς οὐδὲν καταριθμούσας ἐπὶ δακτύλων συνθεῖς, τὴν τε κόμην διασεύσας καὶ τοὺς κατόχους μιμούμενος, 10 Ἐρᾶς, εἶπον, ὦ τέκνον. Ἀνήλατο πρὸς τὴν μαντείαν. Ὡς δ' ὅτι καὶ Χαρικλείας προσέθηκα, τοῦτ' ἐκεῖνο θεοκλυτεῖν με νομίσας μικροῦ μὲν καὶ προσεκύνει πεσὼν, ἐμοῦ δ' ἐπέχοντας, ἐφίλει πολλὰ τὴν κεφαλὴν προσελθὼν, τοῖς τε θεοῖς ὁμολογεῖ χάριν, οὐκ ἐσφαλμένος, ὡς 15 ἔλεγεν, ὃν προσεδόκησε, σωτῆρά τέ με γενέσθαι παρεκάλει· μὴ γὰρ ἂν περιωθῆναι, βοηθείας καὶ ταύτης ταχείας ἀποτυχόντα· τοσοῦτον αὐτῷ τὸ κακὸν ἐνσχέψαι καὶ οὕτως ὑπὸ τοῦ πόθου φλέγεσθαι, πρῶτον καὶ ταῦτα πειρώμενον ἔρωτος. Ὀμιλίας γὰρ ἔτι γυναικὸς ἀπείρατος εἶναι διατείνεται, πολλὰ διοιόμενος· αἰεὶ γὰρ διαπτῦσαι πάσης καὶ γάμον αὐτὸν καὶ ἔρωτας, εἴ τινας ἀκούσειεν, ἕως τὸ Χαρικλείας αὐτὸν ἤλεγξε κάλλος ὅτι μὴ φύσει καρτερικὸς ἦν, ἀλλ' ἀξιεράστου γυναικὸς εἰς τὴν παρελθοῦσαν ἀθέατος. Καὶ ταῦτα λέγων ἐδάκρυεν, 20 ὥσπερ ὅτι πρὸς βίαν ἤττηται κόρης ἐνδεικνύμενος. ἀνελάμβανον οὖν αὐτὸν καὶ Θάρσει, ἔλεγον, ἐπειδὴ περ ἅπας καταπέφευγας ἐφ' ἡμᾶς. Οὐχ οὕτως ἐκείνη κρείττων ἔσται τῆς ἡμετέρας σοφίας. Ἔστι μὲν αὐστηροτέρα καὶ κατενεχθῆναι πρὸς ἔρωτα δύσμαχος, 30 Ἀφροδίτην καὶ γάμον ἀτιμάζουσα καὶ μέχρις ὀνόματος· ἀλλὰ διὰ σὲ πάντα κινήσει· τέχνη καὶ φύσιν οἶδε βιάζεσθαι. Μόνον εὐθυμον εἶναι καὶ ὑψηγομένῳ τὰ δέοντα πείθεσθαι πράττειν. Ἐπηγγεῖλατο ἅπαντα ποιήσιν, ὡς ἂν ἐγὼ προστάττω, κἂν εἰ ξιφῶν ἐπιβαί- 35 νειν κελεύοιμι.

III'. Λιπαροῦντος δὲ περὶ τούτων καὶ μισθὸν ἄπασαν ὑπισχνουμένου τὴν οὐσίαν, ἥκων τις παρὰ τοῦ Χαρικλείους, Δεῖται σοῦ Χαρικλῆς, ἔλεγεν, ἀφικέσθαι περ' αὐτόν· ἔστι δὲ πλησίον ἐνταῦθ' ἐν τῷ Ἀπολλωνίῳ καὶ ὕμνον ἀποθύει τῷ θεῷ, τεταραγμένος τι κατὰ τοὺς ὕπνους. Ἐξάνισταμαι παραχρῆμα καὶ τὸν Θεαγένην ἀποπέμψας ἐπὶ τὸν νεῶν ἀφικόμενος, ἐπὶ θώκου τινὸς καταλαμβάνω τὸν Χαρικλέα καθήμενον, ἄγαν περιλυπὸν καὶ συνεχῶς ὑποστένοντα. Προσελθὼν 15 οὖν, Τί σὺννοῦς καὶ σκυθρωπὸς εἶ, ἡρώτων. Ὁ δὲ, Τί γὰρ οὐ μέλλω, φησὶν, δνειράτων τέ με διαταραζάντων καὶ τῆς θυγατρὸς, ὡς ἐπυθόμην, ἀηδέστερον διατεθείσης καὶ τὴν νύκτα πᾶσαν αὔπνον διαγαγούσης; ἐμὲ δὲ λυπεῖ μὲν καὶ ἄλλως οὐχ ὑγιαίνουσα, πλέον δ' ὅτι 50 τῆς κυρίας τοῦ ἀγῶνος εἰς τὴν ἐξῆς ἐνεστηκυίας, εἰς ἣν τοῖς ὀπλίταις δρομεῦσι δᾶδας ἀναφαίνειν καὶ βραβεύειν τὴν ζάκωρον νόμιμον, δυοῖν θάτερον ἀνάγκη ἢ ταύτην ἀπολείπομένην λυμαίνεσθαι τὸ πάτριον, ἣ καὶ ἄκουσαν ἀφικνουμένην, ἐπιτρίβεσθαι χαλεπώτερον. Ὡστ' εἰ

autem cum diu demulisset faciem, Anxius sum, inquit, de summa rerum: erubesco autem aperire, et conticuit. Animadverti igitur, tempus esse mentiendi apud ipsum et divinandi ea quæ sciebam. Itaque hilarius eum contuitus, Etiam si ipse dicere cuncteris, inquam, tamen sapientiæ nostræ et diis nihil est ignotum. Et, cum paululum me exerissem et calculos quosdam nihil numerantes in digitis composuissem, et comam quassissem, afflatus vi numinis imitans, Amas, dixi, o fili. Exsiluit ad illud vaticinium. Postea vero quam et Charicleam addidi, jam tum id me divinitus cognovisse existimans, parum aberat, quin procumbens adoraret. At cum inhiherem, osculabatur sæpe caput accedens, et diis agebat gratias, quod spe sua lapsus non esset, utque illi servator essem precabatur: neque enim se superstitem esse posse, si auxilio, atque hoc ipso celeri destitueretur. Tantum malum se invasisse, atque ita flammis affectus uri, præcipue tum primum amorem sentientem. Consuetudinis enim muliebris expertem se esse dicebat, multis modis jurans: semperque respuisse et conjugia ipsa et amores, si alienjns audisset, quoad illum Charicleæ forma convicisset, quod non naturali abstinentia et robore fuisset præditus, sed usque ad illum diem mulierem amore dignam non vidisset. Et hæc dicens lacrimabat, veluti invitum et per vim a virgine se victum esse declarans. Erigebam illum et consolabar et Esto fidenti animo, dicebam, cum semel ad nos confugeris: non enim erit illa nostra sapientia fortior. Est quidem austerior et difficulter in amorem delabi potest, Venerem et conjugium exosa, vel si nomines tantum. Sed propter te omnia movenda sunt. Ars et naturam frangere potest: tantum confidentem esse oportet et imperanti necessaria parere. Promisit se omnia facturum, sicut ego imperassem, si vel juberem eum ire per gladios.

XVIII. Ita illo obsecrante atque obtestante et præmium omnes suas facultates mihi pollicente, veniens quidam a Charicle, Petit a te Charicles, dicebat, ut ad se venias. Est autem hic prope in templo Apollinis et hymno deum placat, propterea quod turbatus est nescio quomodo in somnis. Consurgo subito et Theagene ahlegato in templum perveniens, deprehendo Chariclem sedentem in sella, admodum tristem et continue ingemisentem. Accedens igitur, Quid ita tristis es et morens, interrogabam. Ille autem: Cur enim non debeam esse, cum et insomnia me turbaverint et filia mea, sicuti audivi, ægra sit et totam noctem insomnem duxerit? me vero cum alioqui dolore afficiat illius adversa valetudo, tum præcipue, quod cum sequens sit certamini destinatus dies, quo armatis cursoribus ædituam faciem sustollere et præesse legitimum est, alterum ex duobus evenire necesse sit, ut aut absens pervertat ac destruat morem usitatum, aut vel invita veniens gravius etiam affligatur. Quamobrem, si quidem prius fieri non potuit, nunc saltem

καὶ μὴ πρότερον ἀλλὰ νῦν γ' ἐπαρκῶν καὶ τινα προσ-
 ἄγων ἴασιν, δικαίως μὲν ἂν πρὸς ἡμᾶς καὶ φιλίαν τὴν
 ἡμετέραν, εὐσεβῶς δὲ πρὸς τὸ θεῖον ποιήης. Οἶδα
 ὡς οὐδὲν ἐργῶδες βουλομένῳ σοι τὸ πρᾶγμα, βασκα-
 νίαν, ὡς αὐτὸς ἔφης, ἰάσασθαι· προφῆταις μὲν γὰρ καὶ
 τὰ μέγιστα κατορθοῦν οὐκ ἄδύνατον. Ὡμολόγουν
 ἡμεληγῆναι, σοφιστεύων καὶ πρὸς ἐκείνον καὶ τὴν
 παροῦσαν ἐνδοῦναι παρεκάλουν, ἔχειν γάρ τι συνθεῖναι
 πρὸς τὴν ἴασιν. Τὸ δὲ νυνὶ παρὰ τὴν κόρην ἴωμεν,
 10 ἔφη, ἐπισκεψόμενοι τ' ἀκριβέστερον καὶ παραμυθη-
 σόμενοι πρὸς ὅσον δυνατόν. Ἄμα δὲ, ὦ Χαρίκλεις,
 βούλομαι σε καὶ λόγους τινὰς ὑπὲρ ἐμοῦ κινήσαι πρὸς
 τὴν παῖδα καὶ γνωριμώτερον ἀποφῆναι παρακαταθέ-
 μενον, ὅπως ἂν οἰκειότερον ἔχουσα πρὸς με θαρραλέω-
 15 τερον ἴωμενον προσήται. Γινέσθω ταῦτα, ἔφη, καὶ
 ἀπείωμεν.

ΙΘ'. Ἐπειδὴ οὖν ἐπέστημεν τῇ Χαρικλείᾳ τὰ μὲν
 πολλὰ τί ἂν τις λέγοι. Δεδούλωτο μὲν γὰρ ὁλοσχε-
 ρῶς τῷ πάθει καὶ τὴν παρειᾶν ἤδη τὸ ἄνθος ἔφευγε
 20 καὶ τὸ φλέγον τοῦ βλέμματος καθάπερ ὕδασιν ἐφίκει
 τοῖς δάκρυσιν ἀποσθεννυμένων. Κατέστειλε δ' οὖν
 ὁμοῦ αὐτὴν, ἐπειδὴ ἤπερ ἡμᾶς ἐθεάσατο καὶ πρὸς τὸ σύ-
 νθηες βλέμμα καὶ φθέγμα παντοίως ἐπανάγειν ἐβιάζε-
 το. Περιβαλὼν δ' αὐτὴν ὁ Χαρίκλῆς καὶ μυρία κα-
 25 ταφυλῆσας καὶ θεραπείας οὐδὲν ἀπολιπὼν, Ὡ θυγάτριον,
 ὦ τέκνον, ἔλεγεν, ἐμὲ τὸν πατέρα κρύπτεις ὁ πάσχεις;
 καὶ βασκανίαν ὑποστᾶσα σιωπᾶς ὥσπερ ἀδικοῦσα καὶ
 οὐκ ἡδίκημένη παρὰ τῶν κακῶς ἰδόντων σε ὀφθαλμῶν;
 ἀλλὰ θύρσει. Παρακέκληται Καλάσιρις ὁ σοφὸς,
 30 ἴασιν τινά σοι πορίσασθαι. Δυνατὸς δ' ἄνθρωπος, ἄριστος
 [ὢν] εἴπερ τις ἄλλος τὴν θεῖαν τέχνην, ἅτε προφητι-
 κὸς τὸν βίον καὶ ἱεροῖς ἐκ παίδων ἀνακείμενος καὶ τὸ μεί-
 ζον εἰς προσθήκην ἡμῖν ἐς τὰ μάλιστα φίλος. Ὡστ'
 εἰκότα ἂν ποιήης, εἰ προσδέχοιό τ' ἀκωλύτως, ἐπάδειν
 35 τ' ἢ καὶ ἄλλως ἰᾶσθαι βουλομένῳ σαυτὴν παρέχοις,
 οὐδ' ἄλλως οὔσα πρὸς τὸ λόγιον γένος ἀπρόσμικτος.
 Ἐσιώπα μὲν, ἐπένευσεν δ' οὖν ἡ Χαρίκλεια, καθάπερ
 ἄσμένη τὴν ἀπ' ἐμοῦ συμβουλὴν προσιεμένη. Καὶ
 τότε μὲν ἐπὶ τούτοις ἀπηλλάγημεν, ὑπομνήσαντός με
 40 τοῦ Χαρίκλέους καὶ ὧν πρότερον παρεκάλεσεν ἐπιμε-
 ληθῆναι καὶ φροντίζειν, εἴ πῃ τῇ Χαρικλείᾳ δυνάμην
 ἔφεσιν τινα γάμων καὶ ἀνδρῶν ἐμποιῆσαι. Ἀπέπεμ-
 πον οὖν εὐθυμον, οὐκ εἰς μακρὰν ἀνυσθήσεσθαι αὐτῇ
 τὴν βούλησιν ἐπαγγελάμενος.

opem illi ferens et adhibens medicamentum aliquod, offi-
 cium justum erga nos amicitiamque nostram, conjunctum
 cum pietate erga deum, feceris. Scio, quod minime sit
 tibi difficile, si modo volueris, fascinationem, ut ipse ais,
 curare. Antistites enim vel maxima praestare possunt. Fa-
 tebar me neglexisse, illi quoque fucum faciens et ut mihi
 spatium praesentis diei concederet postulabam, quod essem
 aliquid compositurus in usum medicamenti. Nunc autem
 ad virginem eamus, inquam, diligentius consideraturi et
 quoad fieri potest eam consolaturi. Simul vero, Charicles,
 velim te de me verba aliqua facere apud puellam et me
 commendatum illi notiore efficere, ut mihi reddita fami-
 liarior, confidentius quoque sanantem admittat. Sit ita,
 inquit, et abeamus.

XIX. Postquam autem venimus ad Charicleam, multa
 quidem quid attinet dicere? Succubuerat enim prorsus af-
 fectui et ex genis flos jam fugerat et ardor vultus lacrimis
 tanquam aqua restinctus esse videbatur: tamen sese com-
 ponebat cum nos vidisset et consuetum vultus habitum
 omnibus modis revocare conabatur. Complexus autem
 eam Charicles et multum dissuaviatus et nihil blanditiarum
 omittens, O filiola, o nata, dicebat, mene patrem celas,
 ex quo labores? et cum fascinata sis, taces, quasi injuria
 affeceris et non affecta sis ab oculis, qui te male adspexe-
 runt? Sed bono sis animo. Oratus est enim a me Calasiris
 hic sapiens, ut tibi sanationis aliquam rationem inveniat:
 potest autem id praestare, excellit enim, si quisquam alius,
 in arte divina, tanquam genere vitae antistes et quod majus
 est nobis in primis amicus. Quare merito feceris, si illum
 admiseris absque ullo impedimento, sive incantatione uti,
 sive alio modo sanare volenti, te ipsam tradens, cum alioqui
 a sapientum consuetudine non abhorreas. Tacebat qui-
 dem, annuebat tamen Chariclea, tanquam libenter consi-
 lium de me datum admittens. Et tunc, hisce constitutis,
 discessimus, reducente mihi in memoriam Charicle, ut ea
 quae a me petiisset curarem et cogitarem, quomodo in Cha-
 riclea cupiditatem aliquam conjugii et virorum excitarem.
 Deducebam igitur laetum, cum illius voluntati brevi satis-
 factum iri promissem.

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

Τῇ δὲ ὑστεραίᾳ, ὃ μὲν Πυθίων ἀγὼν ἔληγεν, ὃ δὲ τῶν νέων ἐπήχμαζεν, ἀγωνοθετοῦντος, οἶμαι, καὶ βραβεύοντος Ἐρωτος καὶ δι' ἀθλητῶν δύο τούτων οὐς ἐξεύξατο, μέγιστον ἀγώνων τὸν ἴδιον ἀπορῆναι φιλο-
 5 νεικήσαντος. Γίνεται γάρ τι τοιοῦτον. Ἐθεώρει μὲν ἡ Ἑλλάς, ἡθλοθέτου δ' οἱ Ἀμφικτύονες. Ἐπειδὴ τοίνυν τὰλλα μεγαλοπρεπῶς τετέλεστο, δρόμων ἀμιλλαι καὶ πάλης συμπλοκαὶ καὶ πυγμῆς χειρονομία, τέλος ὃ μὲν κήρυξ, Ἄνδρες ὑπλῖται παριόντων, ἀνε-
 10 βόησεν. Ἡ ζάκωρος δὲ, ἡ Χαρίκλεια, κατ' ἄκρον τὸ στάδιον ἀθρόον ἐξέλαμψεν, ἀριγμένη καὶ ἄκουσα διὰ τὸ πάτριον, ἧ πλέον, ἐμοὶ δοκεῖν, ὤψεσθαι πρὸς τὸν Θεαγένην ἐπιβίοντα, τῇ λαίᾳ μὲν ἡμίμενον πυρφοροῦσα λαμπάδιον, θατέρᾳ δὲ φοίνικος ἔρνος προβεβλημένη.
 15 Καὶ φανείσα πᾶν μὲν τὸ θέατρον ἐφ' αὐτὴν ἐπέστρεψεν. Ἐφθῇ δὲ τάχ' οὐδεὶς τὸν Θεαγένην ὀφθαλμόν· ὅξυς γὰρ ὁ ἐρῶν ἰδεῖν τὸ ποθούμενον. Ἐκεῖνος δ' ἄρα καὶ προακηχῶς τὸ ἐσόμενον, πρὸς μίαν τὸν νοῦν ἡσχόλει τὴν παρατήρησιν· ὥστε οὐδὲ σιωπᾶν ἐκαρτέρησεν ἀλλ' ἡρέμα πρὸς με, καθῆστο δέ μου πλησίον ἐξεπιτηδῆς,
 20 Ἀὐτὴ ἐκείνη, ἔφη, Χαρίκλεια. Καὶ τὸν μὲν ἡρέμειν ἐπέταττον.

Β'. Πρὸς δὲ τὴν κλῆσιν τοῦ κήρυκος, παρήει τις εὐσταλῶς ὠπλισμένος, μέγα τε φρονῶν καὶ μόνος ἐπίδοξος
 25 ὡς ἐδόκει καὶ πολλοὺς ἤδη πρότερον ἀγῶνας ἀναδησάμενος, τότε δὲ τὸν ἀνταγωνιούμενον οὐκ ἔχων, οὐδενὸς οἶμαι θαρρήσαντος τὴν ἀμιλλαν. Ἀπέπεμπον οὖν αὐτὸν οἱ Ἀμφικτύονες. Οὐ γὰρ ἐπιτρέπειν τὸν νόμον οὐκ ἀγωνισαμένῳ στέφανον ἀποκληροῦν. Ὁ δὲ καλεῖ-
 30 σθαι τὸν βουλούμενον ὑπὸ τοῦ κήρυκος εἰς τὴν ἀγωνίαν ἤξιον. Ἐπέταττον οἱ ἀθλοθέται καὶ ἀνείπεν ὁ κήρυξ ἥκειν τὸν ἐπελευσόμενον. Ὁ δὲ Θεαγένης, Οὗτος ἐμὲ καλεῖ, πρὸς με ἔφην. Ἐμοῦ δὲ, Πῶς τοῦτο λέγεις, εἰπόντος· Οὕτως, εἶπεν, ὡς ἔσται, ὦ πάτερ· οὐ
 35 γὰρ τις ἐμοῦ παρόντος καὶ ὄντωντος, ἕτερος ἐκ τῶν Χαρίκλειας χειρῶν τὸ νικητήριον ἀποίσεται. Τὴν δ' ἀποτυχίαν, ἔφην, καὶ τὴν ἐκ ταύτης ἀδοξίαν οὐδαμῶς τίθεις; Καὶ τίς, εἶπεν, οὕτως ἰδεῖν καὶ πλησιᾶσαι Χαρίκλειαν μηχανῶς ἐσπούδακεν, ὥστε με παραδραμεῖν;
 40 τίνα δ' οὕτως ἡ ὄψις ἐκείνης τάχα καὶ πτερῶσαι δύναται καὶ μετάρσιον ἐπισπᾶσθαι; οὐκ οἶσθα ὅτι καὶ τὸν Ἐρωτα πτεροῦσιν οἱ γράφοντες, τὸ εὐκίνητον τῶν ὑπ' αὐτοῦ κεκρατημένων αἰνιττόμενοι; εἰ δέ τι δεῖ καὶ κόμπου προσεῖναι τοῖς εἰρημένοις, οὐδεὶς ἐς τὴν τήμε-
 45 ρον ποσὶ με παρελθὼν ἐσεμνύνατο.

Γ'. Ταῦτ' εἶπε καὶ ἀνῆλτο. Παρελθὼν τ' εἰς μέσους, τό τ' ὄνομα προσήγγελλε καὶ τὸ ἔθνος ἐδήλου καὶ τοῦ δρόμου τὴν χώραν ἐκληροῦτο καὶ τὴν πανο-
 50 πλίαν ἐνδὺς ἐφιστῆκει τῇ βαλβίδι τὸν δρόμον ἀσθμαίνων καὶ τὸ παρὰ τῆς σάλπιγγος ἐνδόσιμον ἄκων καὶ μόγις ἀναμένων· σεμνὸν τι θέαμα καὶ περίβλεπτον καὶ οἶον Ὅμηρος τὸν Ἀχιλλεῖα τὴν ἐπὶ Σκαμάνδρῳ

LIBER QUARTUS.

Postridie vero Pythius quidem agon desinebat, juvenilis autem fervebat, arbitro, ut existimo, et praeside Cupidine et per hos duos athletas, quos conjunxerat, maximum certaminum suum ostendere contendente. Accidit enim tale quiddam. Spectabat Graecia, iudices autem erant Amphictyones. Postquam igitur alia magnifice peracta sunt, cursus certamina, luctus conserationes, caestuum pugnae, ad extremum praeco, Armati prodeant, proclamavit et aeditua Chariclea in extremitate stadii statim resplenduit. Venerat enim, quamvis invita, propter morem patrium, vel magis, mea quidem sententia, se visuram alicubi Theagenem sperans, sinistra ferens accensam facem, altera autem ramum palmarum praetendens: et cum comparuisset continuo totum spectantium consessum ad sese convertit. Vel sic tamen nemo Theagenis oculos praevertit. Velox est enim amans ad videndum id, cujus desiderio tenetur. Atqui ille insuper cum audisset antea id, quod erat futurum, in eam solam observationem animo vacabat. Quapropter ne tacere quidem potuit, sed submisit ad me, (sedebat autem proximus mihi dedita opera) Illa ipsa, inquit, Chariclea est. Et hunc quidem quiescere jubebam.

II. Ad edictum autem praekonis veniebat quidam eximie armis exornatus et magnos spiritus gerens, solusque inter ceteros clarus, ut putabat, qui in multis jam antea certaminibus coronatus fuerat, tunc autem concertatorem non habebat, nemine, ut existimo, in certamen prodire auso. Remittebant igitur eum Amphictyones. Neque enim lex permittit, ut ei qui non interit certamen corona decernatur. Ille autem provocari a pracone in certamen eum, qui vellet, postulabat. Imperabant iudices, proclamavit praeco, ut prodiret aliquis qui certamen finire vellet. Theagenes autem ad me, Hic me vocat, inquit. Me autem, Quomodo hoc dicis, quaerente: Sic, ut erit, inquit, pater; neque enim quisquam alius, praesente et vidente me, ex manibus Charicleae victoriae praemium auferet. Frustrationem autem, inquam, et ignominiam quae hanc consequitur, nihil omnino curas? Quis autem, inquit, tanto ardore flagret videndi et appropinquandi Charicleae, ut me antevertat? cui vero perinde atque mihi adspectus illius alas addere possit et eum in sublime rapere? An nescis, quod Amorem etiam alatum faciunt pictores, agilitatem illorum, qui eo detinentur, quasi aenigmate quodam significantes? Quod si oportet jactationem accedere ad ea quae dicta sunt, nemo ad hunc usque diem, quod me pedibus praecurrerit, gloriatus est.

III. Haec dixit et prosiluit ac progressus in medium, nomen edebat et indicabat gentem et locum cursus sortiebat et, induta tota armatura, stetit ad carceres, studio currendi anhelans et signum tubae invitatus et vix exspectans. Praeclarum quoddam erat spectaculum et conspicuum, et quale Homerus, in quo Achilles proelio ad Scamandrum certat, introducit. Commota enim erat Graecia tota ad illud

μάχην ἀθλοῦντα παρίστην. Κεκίνητο μὲν δὴ καὶ
 πᾶσα πρὸς τὸ παρόδοξον ἡ Ἑλλάς καὶ Θεαγένης νίκην
 ἠύχετο, καθάπερ αὐτός τις ἕκαστος ἀγωνιζόμενος.
 Ἐπακτικὸν γάρ τι καὶ πρὸς τῶν δρώντων εἰς εὐνοίαν
 τὸ κάλλος. Κεκίνητο δ' ἡ Χαρίκλεια πρὸς πᾶσαν
 ὑπερβολὴν· καὶ εἶδον ἐκ πολλοῦ παρατηρῶν παντοίας
 μεταβαλλομένην ἰδέας. Ὡς γὰρ εἰς ἀκοὴν πάντων ὁ
 κήρυξ τοὺς δραμουμένους κατήγγειλεν, ἀνείπε τε,
 Ὀρμενος Ἀρκάς καὶ Θεαγένης Θετταλὸς, ἔσχατο μὲν
 ἡ ὑσπληξ, τέτατο δ' ὁ δρόμος μικροῦ καὶ τὴν ὀρθαλ-
 μῶν κατάληψιν ὑποτέμνων, ἐνταῦθ' οὐτ' ἀτρεμεῖν ἔτι
 κατεῖχεν ἡ κόρη ἀλλ' ἐσφάδαζεν ἡ βᾶσις καὶ οἱ
 πόδες ἐσκίρτων, ὥσπερ οἶμαι τῆς ψυχῆς τῷ Θεαγένης
 συνεξαίρουμένης καὶ τὸν δρόμον συμποθυμομένης· οἱ
 μὲν δὲ θεαταί, μετέωρος ἅπας ἐπὶ τὸ μέλλον καὶ
 ἀγωνίας ἀνάμεστος, ἐγὼ δὲ καὶ πλέον, ἅτε δή μοι λοιπὸν
 ὡς παιδὸς ὑπερφροντίζειν προσηρημένῳ. Οὐδὲν θαυ-
 μαστὸν, ἔφη ὁ Κνήμων, ὁρῶντας καὶ παρόντας ἀγωνιᾶν,
 ὅτε καὶ νῦν περὶ τοῦ Θεαγένης δέδια καὶ σου δέομαι,
 ὅταν εἰ νικῶν ἀνηγορεύθῃ, διελθεῖν.

Δ'. Ἐπεὶ δὴ μέσον, ὦ Κνήμων, ἡνύετο τὸ στάδιον,
 ολίγον ἐπιστρέψας καὶ υποβλέψας τὸν Ὀρμενον, ἀνα-
 κοιρῶν τὴν ἀσπίδα πρὸς ὕψος καὶ τὸν αὐχένα διε-
 γείρας, τὸ βλέμμα θ' ὄλον εἰς τὴν Χαρίκλειαν τείνας,
 καθάπερ βέλος ἐπὶ σκοπὸν ἐφέρετο καὶ τοσοῦτον παρέ-
 φθη τὸν Ἀρκάδα, ὀργυίων πληθός, ὃ διαλείπον εἰς
 ὑστερον ἐμετρήθη. Προσδραμών οὖν τῇ Χαρίκλειᾳ,
 πολὺς τ' ἐξεπέτηδες εἰς τὸ στέρνον ἐμπίπτει τοῦ δρόμου
 δῆθεν τὴν ῥύμην οὐκ ἐνεγκῶν· καὶ τὸν φοῖνικα κοιμι-
 ζόμενος, οὐκ ἔλαθέ με τὴν χεῖρα τῆς κόρης φιλῶν.
 Ἀπέσωσας, εἶπεν ὁ Κνήμων, ὅτι καὶ ἐνίκησε καὶ
 ἐρίλησεν. Ἀλλὰ τίνα δὴ τὰ ἐξῆς; Οὐ μόνον ἀκουσ-
 μάτων ἀκόρεστος ἄρ' ἦσθα, ὦ Κνήμων, ἀλλὰ καὶ
 ὕπνῳ δυσάλωτος· ἤδη γοῦν οὐκ ολίγης μοίρας τῆς
 νυκτὸς παρωχηκυίας, ἀντέχεις ἐργηγορῶς καὶ τὴν
 διήγησιν μηχανομένην οὐκ ἀποκναίεις. Ἐγὼ καὶ
 Ὀμήρῳ μέφομαι, ὦ πάτερ, ἄλλων τε καὶ φιλόττος
 κόρον εἶναι φήσαντι, πράγματος, ὃ κατ' ἐμὲ κριτὴν
 οὐδεμίαν φέρει πλησμονήν, οὔτε καθ' ἡδονὴν ἀνυόμενον,
 οὐτ' εἰς ἀκοὴν ἐρχόμενον. Εἰ δέ τις καὶ τοῦ Θεαγέ-
 νους καὶ Χαρίκλειας ἔρωτος μνημονεύοι, τίς οὕτως
 ἀδαμάντινος ἢ σιδηροῦς τὴν καρδίαν, ὡς μὴ θέλγεσθαι
 καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἀκούων; ὥστ' ἔχου τῶν ἐξῆς. Ὁ μὲν
 Θεαγένης, ὦ Κνήμων, ἐσπεφανότο καὶ νικῶν ἀνηγο-
 ρεῦετο καὶ παρεπόμετο ὑπὸ ταῖς πάντων εὐφημίαις,
 ἡ Χαρίκλεια δ' ἤττητο λαμπρῶς καὶ δεδούλωτο τῷ
 πόθῳ πλέον ἢ πρότερον, αὐθις ἰδοῦσα τὸν Θεαγένην.
 Ἡ γὰρ τῶν ἐρωτικῶν ἀντίθεσις, ὑπόμνησις τοῦ πάθ-
 ος γίνεται, καὶ ἀναφλέγει τὴν διάνοιαν ἢ θεά
 καθάπερ ὕλη πυρὶ γιγνομένη. Κακείνη μὲν οἶκαδ'
 ἐλθοῦσα συνήθη νύκτα ταῖς προτέραις ἢ καὶ δριμυτέραν
 ὤπῃγεν, ἐγὼ δ' αὐθις αὐπνος ἦν, τὴν τε φυγὴν ὅποι
 τραπέμενοι λάθοιμεν ἐπισκοπῶν καὶ πρὸς τίνα χώραν
 παραπέμποι τοὺς νέους ὁ θεὸς ἐννοῶν. Τὸν μὲν δὲ

factum, quod præter opinionem accidebat et Theageni victoriam precabatur, non secus ac si quilibet certamen iniret. Magnam enim vim habet etiam ad conciliandam adspicientium benevolentiam, formæ venustas. Commota quoque fuerat et Chariclea supra modum: et vidi, cum id diu observarem, subinde in alium atque alium vultum eam commutari. Nam postquam ita, ut exaudirent omnes, præco cursu certantes nuntiasset, et nomina ipsorum proclamasset, Ormenus Arcas et Theagenes Thessalus, apertis carceribus cursus tanta celeritate instituebatur, ut ipsam prope modum oculorum aciem falleret. Ibi ne quieti quidem manere amplius virgo potuit, sed commovebantur illius gradus et pedes præ exultatione saliebant, tanquam animo una cum Theagene sublato et illum in cursu adjuvante: ac spectatorum quivis pendeat ab eventus expectatione et sollicitudinis plenus erat; ego vero etiam magis, qui jam apud me constitueram, ut illius non secus ac filii curam susciperem. Nil mirum est, inquit Cnemon, quod videntes et præsentis solliciti sunt, nam et ego nunc Theageni metuo et a te peto ut eo citius an victor renuntiatus fuerit, exponas.

IV. Confecto jam medio stadio, iste paululum conversus et Ormenum torve contuitus, allevat scutum in altum et erecto collo et visu præcursus in Charicleam intenso, in eam ceu sagitta ad scopum ferebatur et tantum anticipavit Arcadem, ut ille multis passibus a tergo relinqueretur: quod intervallum postea mensum est. Accurrens igitur ad Charicleam, totus ex industria in illius pectus incidit, quasi impetum cursus continere non posset et cum palmam auferret, me non latuit, quod virginis manum oscularetur. Beasti, dixit Cnemon, quod et vicit et osculatus est. Sed quenam deinceps consecuta sunt? Non tantum audiendo non satiari, Cnemon, sed etiam a somno haud facile opprimi potes: cum enim jam non parva pars noctis præterierit, vigilias sustines et ex producta in longum narratione tedium non contrahis. Ego vero et Homerum reprehendo, pater, qui cum aliarum rerum tum amoris satietatem esse dixerit, quæ res, me iudice, nullam satietatem admittit, neque cum fruitur quispiam, neque cum auditu percipit. Quod si ab aliquo Theagenis et Charicleæ amoris fiat mentio, quis est usque adeo adamantino corde aut ferreo, ut non se oblectet, totum licet audiat annum? Quam ob rem continua narrationem. Theagenes quidem, o Cnemon, coronabatur et renuntiabatur victor, ac deducebatur omnium gratulationibus, Chariclea vero plane victa erat et mancipata amoris magis quam prius, cum iterum Theagenem vidisset. Amantium enim mutuos adspectus, affectus recordatio ac redintegratio est, et inflamat mentem conspectus, perinde atque igni lignum admotum. Atque illa quidem domum veniens, similem noctem prioribus vel etiam acerbiorum traducebat. Ego autem rursus insomnis eram, quoniam clandestina fuga verteremur considerans et in quam regionem deus mitti

δρασμὸν ἔγνω κατὰ θάλατταν εἶναι ποιητέον, ἀπὸ τοῦ χρησμοῦ σὺ συνοίσον λαβὼν, ἐνθ' ἔφασκεν, αὐτοὺς — κύμα τεμόντας,

"Ἡεσθ' ἡλίου πρὸς χθόνα κυνέην.

- 6 Ε'. Τὸ δ' ὅποι παραπεμπτέον αὐτοὺς, μίαν μόνην λύσιν εὕρισκον, εἴ πη δυνηθείην ἐπιτυχεῖν τῆς συνεκτεθείσης τῇ Χαρικλείᾳ ταινίας, ἐν ᾗ τὸ κατ' αὐτὴν διήγημα κατεστῆχθαι ὁ Χαρικλῆς ἀκηκοὺς ἔλεγεν·
- 10 εἰκὸς γὰρ εἶναι καὶ πατρίδα καὶ τοὺς ὑπονοηθέντας ἤδη παρ' ἐμοῦ γεννήτορας τῆς κόρης ἐντεῦθεν ἐκμαθεῖν καὶ ἴσως ἐκεῖ πέμπεσθαι αὐτοὺς ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης. Ὁρβριος γοῦν παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ἦκων, ἄλλους τε τῶν οἰκείων καταλαμβάνων δεδακρυμένους καὶ οὐχ ἥκιστα τὸν Χαρικλέα. Πλησιάσας οὖν, τίς ὁ θόρυβος
- 15 ἡρώτων. Ὁ δὲ, Ἐπέτεινεν ἡ νόσος, ἔφη, τῆς θυγατρὸς καὶ χαλεπωτέρας ἢ πρότερον πεπειράται τῆς παρηκούσης νυκτός. Ἀνίστω, ἔφη καὶ οἱ λοιποὶ πάντες ἔξτε. Τρίποδά τις καὶ δάφνην καὶ πῦρ καὶ λιθανῶν παραθέσθω μόνον. Ὁχλείτω δὲ μηδὲ εἰς, ἕως ἂν
- 20 προσκαλέσωμαι. Προσέταττε ταῦθ' ὁ Χαρικλῆς καὶ ἐγένετο. Κάπειδ' ἡ σχολῆς ἐλαβόμεν, ἡρχόμεν ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς τῆς ὑποκρίσεως καὶ τὸν τε λιθανῶν ἐθυμίων καὶ τινα δῆθεν ψιθύροις τοῖς χειλεσσι κατευξάμενος, τὴν δάφνην ἐκ κεφαλῆς εἰς πόδας ἄνω καὶ κάτω πυκνὰ
- 25 τῆς Χαρικλείας ἐπεσόδουν καὶ ὑπνωδὲς τι μᾶλλον δὲ γραῶδες ἐπιχασμώμενος, ὅψ' καὶ βραδείως ἐπαυσάμεν, πλὴν τινα λῆρον ἑμαυτοῦ τε καὶ τῆς κόρης κατασχέας. ἡ δὲ πυκνὰ τὴν κεφαλὴν ἐπέσειε καὶ σεσηρὸς ὑπεμειδία πλανᾶσθαι με τηνάλως καὶ τὴν νόσον ἀγνοεῖν ἐν-
- 30 δεικνυμένη. Καθεσθεις δὲ πλησίον, Θάρσει θυγάτερ, ἔλεγον· εὐτελής ἡ νόσος καὶ ἰαθῆναι βραδία· βασκανία σου καθήψατο, τάχα μὲν καὶ σὲ ἐπόμπευες, πλέον δ' ὅτε ἐβράβευες. Ἐγὼ δὲ καὶ ὑπονοῶ τὸν μᾶλλον βασκῆναι. Θεαγένης ἐστίν, ὁ τὸ ἐνόπλιον δραμῶν.
- 35 Οὐκ ἐλαθέ με παρατηρῶν σε πολλάκις καὶ τὸν ὄφθαλμόν ἱταμώτερον ἐπιβάλλον. Ἡ δὲ, Ἐκεῖνος μὲν, εἴθ' οὕτως εἶδεν, εἴτε μὴ, πολλὰ χαιρέτω. Τίνων δ' ἐστὶν καὶ πόθεν; ὅτι πολλοὺς ἐώρων περὶ αὐτὸν ἐπτοημένους. Ὡς μὲν Θετταλὸς τὸ γένος, ἔφη, ἐφθης
- 40 ἀκούσασα καὶ τοῦ κήρυκος σὲ αὐτὸν ἀνηγόρευσεν. Ἀναφέρει δ' αὐτὸν εἰς Ἀχιλλεῖα πρόγονον καὶ [μοι] ἐπαληθεύειν ἔοικεν, εἰ δεῖ τῷ τε μεγέθει καὶ τῷ κάλλει τοῦ νεανίου τεκμαίρεσθαι πιστουμένῳ τὴν Ἀχιλλείων εὐγένειαν· πλὴν ὅσον οὐχ ὑπέρφρων οὐδ' ἀγῆνωρ κατ'
- 45 ἐκείνον ἀλλὰ τῆς διανοίας τὸν ὄγκον ἡδύτητι καταπραύνων. Ἀλλὰ καίπερ τοιοῦτος ὢν, πάθοι δριμύτερα ὢν δέδρακεν, ἐπίφθονον ἔχων τὸ βλέμμα καὶ σὲ τῇ θεᾷ καταθασκῆνας. Ὡ πάτερ, ἔφη, σοὶ μὲν χάρις ὑπεραλγοῦντι τὰ ἡμέτερα. Τί δὲ καταρᾷ μάτην τῷ τάχ' οὐδὲν ἡδίκηχότι; νοσῶ γὰρ οὐ βασκανίαν, ἀλλ' ἑτέραν τινὰ, ὥς ἔοικε, νόσον. Εἴτ' ἀποκρύπτεις, ἔφη, ὦ τέκνον, ἀλλ' οὐχὶ θαρσοῦσα λέγεις, ὅπως ἂν καὶ βοηθείας εὐπορήσαιμεν; οὐχὶ πατὴρ εἰμὶ σοὶ τὴν ἡλι-

juvenes jubeat, cogitans. Ac fugam quidem per mare intellexi capessendam esse, ex oraculo, id utile fore, conjiciens inde quod dicebat : Salumque ruentes,

Ad solis venient torridum ab igne solum.

V. Ceterum, quo essent deducendi, unam saltem, qua id cognoscerem, viam inveniebam, si quo modo possem adipisci expositam cum Chariclea fasciam, cui narrationem de rebus, quæ ad eam pertinerent, acu insertam esse, Charicles dicebat se audisse. Consentaneum enim mihi videbatur, quod inde et patriam et parentes puellæ, quos jam suspicabar, essem cogniturus, fortassis etiam, quo fata eos mitti juberent. Mane igitur ad Charicleam cum venissem et alios necessarios lacrimantes deprehendo, maxime vero Chariclem. Accedens igitur, Quid iste fert tumultus, interrogabam. Ille autem, Auctus est, inquit morbus filię et graviores hanc, quam antea, noctem experta est. Secede, inquam et reliqui omnes exeatis : tripodem autem quispiam tantum et laurum et ignem ac thus apponat : neque me prius quisquam inturbet, quam advocavero. Quibus a Charicle imperatis, accinxi me, quasi in scena representationem fabulæ incepans et thus adolebam et quasdam preces susurrans, laurum a capite ad pedes Charicleæ sursum ac deorsum subinde commovebam et somnolenter vel potius aniliter oscitans, tandem desii, cum multas quasdam nugas in me et in puellam effudissem. Illa autem identidem caput commovebat et oro hianter subridebat, operam me ludere et morbum ignorare significans. Assidens igitur propius, Esto bono animo, filia, dicebam : morbus enim levis est et curatu facilis : fascinatio te impertivit haud dubie, cum pompæ interesses ; magis vero, cum præcesses certamini. Ego autem suspicor, quis te fascinaverit. Theagenes est, qui certavit armato cursu. Neque enim me latuit, quod in te sæpius intentus esset et oculos petulantius injiceret. Illa autem : Ipsum, sive ita me vidit, sive non, multum valere jubeo. Ceterum cujus est et unde oriundus? videbam enim multos illum cum quodam stupore admirantes. Quod Thesalus sit genere, audisti antea ex præcone, quando ipsum renuntiavit. Refert vero Achillem generis auctorem, quod vere sibi sumere videtur, conjecturam facienti ex proceritate et forma, Achilleam generositatem confirmante : præterquam quod non est arrogans, neque insolens sicut ille, sed animi fastum suavitatem temperat. Quod cum ita sit, tamen acerbiora ipse patiat, quam intulit, cui invidus est oculus et te ad aspectum infascians. O pater, inquit, tibi quidem habeo gratiam, quod vicem nostram doles : sed quid frustra imprecaris ei, qui fortasse nos nulla injuria affectit? Neque enim fascinatione laboro, sed alio quodam, ut videtur, morbo. Quid igitur cælas, inquam, filia et non potius audacter exponis, quo facilius malo medeamur? An non pater sum tibi ætate, magis vero benevolentia? An non patri tuo notus et iisdem animorum studiis conjunctus? Indica, quo labores : habes me fidem, si velis, etiam

κίαν καὶ πλέον τὴν εὐνοίαν; οὐ πατρὶ τῷ σὺ γινώριμος καὶ δμοψυχος; ἔκφαινε δὲ κάμνεις. Ἐχεις ἐν ἐμοὶ τὸ πιστόν, εἰ βούλει καὶ ἐνώμιστον. Ἀέγε θαρσύνεσθαι, μηδὲ χορήγει τῷ λυποῦντι μέγεθος σιωπῶσα. Πάθος
5 φάρ ἅπαν τὸ μὲν δόξας γινωσκόμενον εὐδοκίητον, τὸ δὲ χρόνῳ παραπεμπόμενον ἐγγὺς ἀνίατον. Τροφή γάρ νόσων ἢ σιωπῇ, τὸ δὲ ἐκλαλούμενον εὐπαραμύθητον.

Γ'. Ὀλίγον οὖν ἐπισχοῦσα πρὸς ταῦτα καὶ μυρίας
10 τοῦ νοῦ τροπὰς τε καὶ ὁρμὰς ἐκ τῶν ὄψεων ἐμφάνεσα, Συγχώρησον, ἔφη, μοι τὸ τήμερον, ἀκούσῃ δ' εἰσαυθις, εἰ μὴ γνοίης προλαθὼν, ἅτε μαντικός εἶναι βουλόμενος. Ἐξήειν αὐτόθεν ἀναστὰς, ἐνδιδοὺς τῇ κόρῃ διαιτῆσαι ἐν τῇ μεταξὺ τῆς ψυχῆς τὸ αἰδούμενον. Ὁ
15 δὲ Χαρίκλῆς ὑπήντα καὶ τί φράζειν ἔχεις, ἡρώτα. Πάντα δεξιῶς, ἔλεγον, εἰς γὰρ τὴν ὑστεραίαν τοῦ μὲν ὀχλοῦντος πάθους ἀπαλλάσσεται. Ἔτερον δὲ τι τῶν σοι καθ' ἡδονὴν ὑποστήσεται· κωλύει δ' οὐδὲν καὶ ἱατρὸν τινα εἰσκαλεῖν. Ἀπέτρεχον ταῦτ' εἰπὼν, τοῦ
20 μὴ τι πλέον τὸν Χαρίκλῆα πυνθάνεσθαι. Μικρὸν δ' ὅσον τοῦ δωματίου προήκων, ὁρῶ τὸν Θεαγένην αὐτοῦ που περὶ τὸν νεῶν καὶ τὸν περίβολον εἰλούμενον καὶ πρὸς αὐτὸν διαλεγόμενον, ὥσπερ ἀποχρῶν αὐτῷ καὶ μόνον τὴν οἰκῆσιν τῆς Χαρίκλειας περισκοπεῖν. Ἐκτραπό-
25 μενος οὖν παρῆεν, ὥσπερ οὐχ ἑωρακώς. Ὁ δὲ, Χαῖρε, εἶπεν, ὦ Καλάσιρι καὶ ἄκουε· σὲ γὰρ τοι περιέμενον. Ἀνέστρεφον ἀθρόον καὶ Θεαγένης, ἔλεγον, ὁ καλὸς, ἀλλ' οὐχ ἑωράκειν. Ποῖος, ἔφη, καλὸς ὁ Χαρίκλειά μὴ ἀρεστός; Ἠγανάχτουν ἐγὼ μέχρι τῶν
30 ὄψεων καὶ οὐ παύσῃ ἔλεγον, ὑβρίζων ἐμέ τε καὶ τὴν ἐμὴν τέχνην, ὅς ἤς ἤλωκεν ἡδὴ καὶ ἐρᾶν σου κατηνάγκασται καὶ ὁρᾶν ὥσπερ τινὰ τῶν κρείττωνων εὐχεταί; Τί λέγεις, ἔφη, ὦ πάτερ· ὁρᾶν ἐμέ Χαρίκλειαν; εἰ οὖν οὐκ ἄγεις ἡδὴ παρ' αὐτήν; καὶ ἅμα
35 προὔτρεχεν. Ἐπιλαβόμενος οὖν τῆς χλαμύδος, Στήθι, ἔφην, οὗτος, εἰ καὶ δῖος ὄραμειν. Οὐ γὰρ ἀρπαγμα τὸ πρᾶγμα, οὐδ' εὖνον, καὶ τῶν ἐν μέσῳ τῷ βουλομένῳ προκείμενον ἀλλὰ πολλῆς μὲν βουλῆς ὥστε πρεπόντως ἀνυσθῆναι, πολλῆς δὲ διασκευῆς ὥστε
40 ἀσφαλῶς πρaxyθῆναι, δεόμενον. Ἡ τὸν πατέρα τῆς κόρης ἡγνόνηκε, ὡς Δελφῶν ἐστι τὰ πρῶτα; τοὺς δὲ νόμους οὐκ ἔννοεῖς οἱ θάνατον τοῖς τοιούτοις ἐπιβάλλουσιν; Ἐγὼ μὲν, εἶπε, καὶ τελευτᾶν οὐ διαφέρομαι, τυγῶν Χαρίκλειας, ἀλλ' ὅμως, εἰ δοκεῖ, πρὸς γάμον
45 αἰτῶμεν, τῷ πατρὶ προσιόντες. Οὐ γὰρ δὴ [μὴ] ἀνάξιοι γ' ὄντες τῷ Χαρίκλειᾷ κηδεύομεν. Οὐκ ἂν τύχοιμεν, ἔφην, οὐχ ὅτι τῶν κατὰ σέ τι δυνατόν ἐπιμέμψασθαι, ἀλλ' ὁ Χαρίκλῆς ἀδελφεῖς αὐτοῦ παιδὶ τὴν κόρην πάλαι κατηγγύησεν. Οἰμώζει, ἔφη Θεαγένης, ὅς τις ποτ'
50 ἐστίν. Οὐ γὰρ τις, ἐμοῦ ζῶντος, ἕτερος θαλαμεύσει Χαρίκλειαν· οὐχ οὕτως ἥδ' ἢ χεῖρ καὶ ξίφος τοῦ μὲν ἀργήσει. Παῦσαι, ἔφην· οὐδενὸς δεήσει τοιούτου· μόνον ἐμοὶ πείθεσθαι καὶ πράττειν ὡς ἂν ὑφηγῶμαι. Νῦν δ' ἀποχώρει καὶ φυλάττου φαίνεσθαι πλησιάζων,

jurejurando obstrictum. Dic confidenter, neque dolori vires taciturnitate suppedites. Omnis enim affectio quæ cito cognoscitur facile curari potest; sed quæ tempore inveterascit propemodum est insanabilis. Alimentum est enim morborum silentium, sed quod enuntiatur, leniri consolatione facile potest.

VI. Paullulum igitur immorata ad hæc et varias animi inclinationes et affectus vultu declarans, Concede mihi, inquit, hodiernum diem, audies vero postea, nisi ipse autem cognoveris, quandoquidem vaticinandi artis peritum te profiteris. Surrexi illico ac discedens dedi occasionem puellæ, ut interim animi pudorem moderaretur. Charicles autem mihi occurrebat et Quid habes, quod dicas, quærebat. Omnia fausta, dicebam: cras enim dolore, qui illi molestus est, liberabitur. Et aliud quidpiam, ex quo voluptatem magnam percepturus es, inceptabit. Interea nihil vetat, quo minus medicum accersi jubeas. Atque his dictis proripui me, ne plura ex me Charicles sciscitaretur. Et cum paululum tantum progressus essem extra domunculam, video Theagenem ibidem circa templum et ambitum templi obambulantem et secum colloquentem, tanquam bono se affectum putans, si vel habitaculum Charicleæ videret. Deflectens igitur præteribam, quasi illum non conspexissem. Ille autem, Salve, inquit, Calasiri, et audi: te enim exspectabam. Conversus subito, Ecce Theagenem, dicebam, formosum. Non hercle te animadverteram. Qui formosus, inquit, qui Charicleæ non placeam? Simulabam vultu me indignari et Non desines, dicebam, me et artem meam afficere contumelia, a qua jam illa capta et te amare coacta tanquam aliquem præstantiorem videre exoptet? Quid dicis, inquit, pater? videre me Charicleam? Quamobrem igitur non ducis ad ipsam? et simul procurrebat. Apprehendens igitur eum pallio, Sta hic, inquit, etiamsi valeas currendi celeritate. Neque enim est negotium hoc tanquam præda, nec ad consequendum facile et cuivis volenti expositum; sed magno consilio indiget, ut commode perfici, et magno apparatu, ut secure agi possit. An ignoras, quod pater virginis primum dignitatis locum Delphis obtinet? An non legum tibi venit in mentem, quæ capitalem pœnam in tales constituunt? Haud multum quidem refert, inquit, etiamsi moriar, potitus Chariclea, sed tamen, si videtur, petamus illam in matrimonium a patre. Neque enim indigni sumus, qui cum Charicle affinitatem contrahamus. Non obtinebimus, inquam, non quod aliquid in te reprehendi possit, sed Charicles sororis suæ filio virginem jam pridem despondit. Plorabit, inquit Theagenes, quicumque tandem sit; neque quisquam alius, me vivo, in thalamos ducet Charicleam: non usque adeo manus hæc et gladius cessabit meus. Desine, inquam: nulla re ejusmodi opus erit: tantum mihi obtempera et fac sicut ego præcepero. Nunc vero discede, et cave, ne me convenire deprehenda-

ἀλλ' ἐφ' ἡσυχίας καὶ μόνος ποιῶν τὰς ἐντεύξεις. Ἀπῆλθε κατηφής.

Ζ'. Ὁ δὲ Χαρίκλῆς εἰς τὴν ὑστεραίαν ἐντυχὼν, δμοῦ τ' εἶδε καὶ προσδραμὼν ἐφίλει πολλὰ τὴν κεφαλὴν. Τοῦτο σοφία, τοῦτο φιλία, συνεχῶς ἀναβοῶν. Ἦνυσταί σοι μέγα ἔργον· ἐάλωκεν ἡ δυσάλωτος καὶ νενίκηται ἡ δυσκαταμάχῃτος· ἐρᾷ Χαρίκλεια. Πρὸς ταῦτ' ἐθρυπτόμην, ἀνέσπων τε τὴν ὄφρυν καὶ βλακῶδες βαίνων, Εὐδῆλον ἦν, ἔλεγον, ὡς οὐδὲ πρὸς τὴν πρώτην ἀνθέξει προσβολὴν ἐμοῦ καὶ ταῦτα μηδενὶ τῶν μειζόνων ὀχλήσαντος. Ἀλλὰ πόθεν, ὦ Χαρίκλεις, ἐρῶσαν ἐγνωρίσατε; Σοὶ πεισθέντες, ἔφη. Τοὺς γὰρ εὐδοκίμους τῶν ἱατρῶν, ὡς αὐτὸς ὑπέθου, παρακαλέσας, ἦγον εἰς τὴν ἐπίσκεψιν, ἀμοιβὴν τὴν προσοῦσαν οὐσίαν ὑπισχνόμενος, εἴ τι δύναιτο ἐπικουρεῖν. Οἱ δὲ, ὡς τάχιστα· εἰσῆλθον, ἡρώτων δ' τι πάσχοι. Τῆς δ' ἀποστροφόμενης, καὶ πρὸς μὲν ἐκείνους οὐδ' ὅτι οὖν ἀποκρινομένης, ἔπος δὲ Ὀμηρικὸν συνεχῶς ἀναβοώσης,

20 Ὡς Ἀχιλεῦ Πηλέως υἱὲ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν·

ὁ λόγιος Ἀχεστίνας (οἶσθα δὲ δῆπου τὸν ἄνδρα) τῷ καρπῷ τὴν χεῖρα καὶ ἀκούσης ἐπιβαλὼν, ἀνακρίνειν ἀπὸ τῆς ἀρτηρίας ἐφίκει τὸ πάθος, ὥσπερ, οἶμαι, τὰ καρδίας κινήματα μηχανούσης. Οὐκ ὀλίγον τε χρόνον βασιάνσας τὴν ἐπίσκεψιν, ἄνω τε καὶ κάτω πολλὰ ἐπιθεωρήσας, Ὡς Χαρίκλεις, ἔφη, περιττῶς ἡμᾶς ἐνθάδ' εἰσέκλεχθας· ἱατρικὴ γὰρ οὐδὲν ἂν οὐδαμῶς ἀνύσειε πρὸς ταύτην. Ἐμοῦ δὲ, Ὡς θεοὶ, τί τοῦτο λέγεις, ἀναβοήσαντος, οἴχεται οὖν μοι τὸ θυγάτριον, καὶ ἑλπίδος ἐκτὸς γέγονεν; Οὐ θαρύθου δεῖ, φησὶν, ἀλλ' ἄκουε, καὶ παραλαβὼν με τῆς τε κόρης καὶ τῶν ἄλλων ἀποθεῖ, Ἡ καθ' ἡμᾶς, ἔφη, τέχνη σώματος πάθη θεραπεύειν ἐπαγγέλλεται, ψυχῆς δ' οὐ προηγουμένως ἀλλὰ τότε μόνον ὅταν συμπᾶσχη μὲν τῷ σώματι κακομένῃ, συνωφελῆται δὲ θεραπευομένῃ. Τὸ δὲ τῆς κόρης, νόσος μὲν ἀλλ' οὐ τοῦ σώματος. Οὐ γὰρ χυμῶν τις περιττεύει, οὐ κεφαλῆς ἀλγῆμα βαρύνει, οὐ πυρετὸς ἀνεφλέγει, οὐκ ἄλλο τι τοῦ σώματος, οὐ μέρος, οὐχ ὅλον νοσεῖ που. Τοῦτο, οὐκ ἄλλο τι, νομιστέον. Ἐμοῦ δὲ λιπαροῦντος καὶ φράζειν εἴ τι κατέμαθεν ἀξιοῦντος· Οὐ γὰρ καὶ παιδὶ γνῶριμον, ἔφη, ψυχῆς εἶναι τὸ πάθος καὶ τὴν νόσον ἔρωτα λαμπρόν; οὐχ ὁρᾷς ὡς κυλοιδιᾷ μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὸ βλέμμα διεύρριπται καὶ τὸ πρόσωπον ὠχρεῖ, σπλάγγχον οὐκ αἰτιωμένη, τὴν διάνοιαν δ' ἀλύει καὶ τὸ ἐπελθὼν ἀναφθέγγεται καὶ ἀπροφάσιστον ἀγρυπνίαν ὑφίσταται καὶ τὸν ὄγκον ἀθρόον καθήρηται; ζητητέος σοι, Χαρίκλεις, ὁ ἰασόμενος (γένοιτο δ' ἂν) μόνος ὁ ποθούμενος. Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἀπῆλθε. Πρὸς σὲ δ' ἐγὼ δρομαῖος τὸν ἐμὸν σωτήρα καὶ θεόν, ὃν μόνον ἐγὼ εὐεργετήσαι δύνασθαι κάκείνη γινώσκω. Πολλὰ γοῦν ἐμοῦ δεομένου καὶ ἐξαιπεῖν ὁ τι πάσχοι παρακαλοῦντος, ἐν μόνον ἀπεκρίνατο, ὡς ἀγνοεῖ μὲν ὁ πέπονθεν, εἰδέναι δ' ὡς

ris, sed quiete et solus mecum congregere. Abibat tristis.

VII. Charicles autem postridie mihi factus obviam, quamprimum me vidit, accurrens, multoties caput osculabatur: Tantum valet sapientia, tantum amicitia, continuo exclamans: perfectum est a te magnum opus. Capta est, quæ difficilis captu fuit et victa est, inexpugnabilis antea. Amat Chariclea. Ad hæc jactabundus tollebam supercilia et superbe incedens, Minime dubium erat, dicebam, quod ne primum quidem impetum sustinere posset, cum quidem adhuc nihil efficacius admoverim. Verum unde, Charicle, amantem deprehendistis? Exsequendo id, inquit, quod jusseras. Medicos enim probatæ fidei, quem admodum admonueras, advocatos in conspectum puellæ ducebam, præmii loco opes, quas haberem, pollicens, si illi adjumento esse possent. Illi autem quamprimum ingressi sunt, interrogabant, ex quo laboraret? Hac vero aversa et illis quidem nil respondente sed carmen Homericum exclamante,

Pelida o cunctis præstantior inter Achivos,

sapiens Acestinus (novisti sane virum) manum carpo etsi invitæ admovent, videbatur ex arteria affectionem judicare, cordis motus, ut existimo, indicante. Cumque non parvo tempore arteriam tentasset et sursum deorsumque sæpius contemplatus esset, O Charicles, inquit, frustra huc nos adyocasti. Medica enim nihil in hac profecerit opera. Me vero, o dii, quid dicis, exclamante: perit igitur mihi filiola et jam extra omnem spem salutis posita est. Ne tumultueris utique, inquit, sed audi. Cumque me abduxisset seorsum a puella et ab aliis: Nostra, inquit, ars affecti corporis curationem proficitur, animi vero non principaliter, sed tum tantum, cum corpore afflicto et ipse affligitur; qui idem, illo sanato, simul convalescit. Ceterum puella morbo quidem laborat, sed non corporis. Non enim humor aliquis redundat, non capitis dolor illam gravat, non febris inflammat, non aliud quidquam in corpore, neque pars, neque totum, morbo afficitur. Hoc profecto, neque aliud quidquam, pro vero habendum est. Me autem obsecrante, et ut diceret, si quid intellexisset, postulante: An non, inquit, vel puer intelligere queat, affectum esse animæ et morbum amorem manifestum? An non vides, illi oculos turgescere et vultum turbatum esse et faciem pallere, de corde non conquestam? ad hæc animo errat et quidvis oblatum loquitur et vigilias absque causa sustinet, denique succum corporis et justam amplitudinem subito amisit. Inquirendus est tibi, Charicles, si modo fieri possit, aliquis, qui illam sanat. Præstiterit autem id solus is, cuius desiderio flagrat. Hæc cum dixisset, discedebat. Ad te autem ego cursim abii, meum servatorem et deum, quem solum mederi posse et ego et illa agnoscit. Nam me multis modis petente et ut diceret quo angeretur obsecrante, hoc tantum respondit: se quidem ignorare, quid sibi accidisset, per-

Καλάσιρις ἂν ἰάσαιτο μόνος· καὶ εἰσκαλεῖν σε παρ' αὐτὴν ἰκέτευεν. Ἐξ οὗ δὲ καὶ μάλιστα συνέβαλον ὥς ὑπὸ τῆς σῆς σοφίας ἐάλωκεν. Ἄρ' οὖν ὥσπερ ὅτι ἐρᾷ, πρὸς αὐτὸν ἐγὼ, καὶ τίνος, ἔχοις ἂν λέγειν; Οὐ μὰ τὸν Ἀπόλλω, ἔφη· πῶς γὰρ ἂν, ἢ πόθεν τοῦτο εἰδείην; ἡυχόμεν δ' Ἀλκαμένους αὐτὴν ἐρᾷν, ἢ πάντα χρήματα, τοῦ τῆς ἀδελφῆς παιδὸς τῆς ἐμῆς, ὃν πάλαι αὐτῇ νυμφίον, ὅσα γ' εἰς βούλησιν ἤκειν τὴν ἐμὴν, κατηγγύησα. Ἐμοῦ δ' εἰπόντος ὥς ἐξεστὶ πείραν
10 λαμβάνειν, εἰσάγοντα παρ' αὐτὴν καὶ δεικνύντα τὸ μειράκιον, ἐπαινέσας ἀπήει. Καὶ περὶ πλήθουσιν ἀγορᾶν αὐθὶς μοι συντυχῶν, Ἀνίαρὸν ἀκούσῃ πρᾶγμα, ἔλεγεν· ἢ παῖς δαιμονῶν ἔοικεν, οὕτως ἀλλόκοτόν τι τὸ κατ' αὐτὴν. Εἰσῆγον, ὥς ἐκέλευσας τὸν Ἀλκαμένην
15 καὶ ἀδρότερον δδείκνυσαν· ἢ δὲ, ὥσπερ τὴν Γοργοῦς θεασαμένη κεφαλὴν, ἢ τι τῶν ἀτοπωτέρων, ὅξυ τι καὶ μέγα ἀνέκραγε καὶ τὴν ὄψιν πρὸς θάτερα τοῦ οἰκήματος ἀπέστρεψε καὶ τὰς χεῖρας ὥς βρόχον ἐπάγουσα τῷ τραχήλῳ διακρήσσεσθαι ἠπειλεῖ καὶ ἐπώμνυεν, εἰ μὴ θάττον ἐξίειμιν. Ἐκεῖνης μὲν δὲ καὶ λόγου θᾶττον ἀπηλλάγημεν. Τί γὰρ καὶ ἔδει ποιεῖν ἀτοπίαν τοσαύτην
20 ὁρῶντας; σοῦ δ' ἰκέται πάλιν γιγνόμεθα μὴτ' ἐκεῖνην περὶδεῖν ἀπολλυμένην, μὴθ' ἡμᾶς τῶν κατ' εὐχὰς ἀποτυχάνοντας. Ὡς Χαρίκλεις, ἔφη, οὐ διήμαρτες εἰπὼν δαιμονῶν τὴν κόρην. Ὀχλεῖται γὰρ ὑπὸ δυνάμεων ἃς αὐτὸς κατέπεμψε καὶ τούτων οὐκ ἐλαχίστων, ἀλλ' ἃς εἰκὸς ᾗν ἐκεῖνην, ἃ μὴτ' ἐπεφύκει μὴτ' ἐβούλετο καταναγκάσαι πράττειν. Ἀλλὰ μοι ἀντίθεός τις
25 ἔοικεν ἐμποδίζειν τὴν πράξιν καὶ διαμάχεσθαι πρὸς τοὺς ἐμούς ἐπιτρέτας. Ὡςθ' ὥρα σοι πάντως ἐπιδεικνύναι μοι τὴν ταινίαν ἣν τῇ παιδί συνεκτεθεῖσαν ὑποδεδέχθαι μετὰ τῶν ἄλλων γνωρισμάτων ἔλεγε· ὥς ἐγωγε δέδοικα, μὴ τίνος ἐμπέληται γοητείας καὶ μαγανείας
30 τυγχάνει τραχυνοῦσης τὴν ψυχὴν ἀνάγραπτος, ἐχθροῦ τίνος αὐτὴν ἐξαρχῆς ἀνέραστον ἀποδιδῶναι καὶ ἄγονον ἐπιβουλεύσαντος.

Η'. Ἐπῆναι ταῦτα καὶ ἦκε φέρων οὐ μετὰ πολὺ τὴν ταινίαν· ἐνδοῦναι δέ μοι σχολὴν πρὸς αὐτὸν εἰπὼν, ὥς εἶχον πειθόμενον, ἐλθὼν θ' οὗ κατηγόμην, οὐδ' ὅσον
40 ἐλάχιστον ὑπερβέμενος, ἐπελεγόμην τὴν ταινίαν γραμμασιν Αἰθιοπικοῖς, οὐ δημοτικοῖς ἀλλὰ βασιλικοῖς κατεστιγμένην, ἃ δὲ τοῖς Αἰγυπτίῳν ἱερατικοῖς καλουμένοις ὁμοιοῦνται. Καὶ ἐπερχόμενος τοιάδε ἠύρισκον τὸ γράμμα διηγούμενον· ΠΕΡΣΙΝΑ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ Αἰθιο-
45 ΠΩΝ, τῇ δ' τι δὴ κληθισμένη καὶ μέγροι μόνων ὠδίων θυγατρὶ δῶρον ἔσχατον χαράττω τόνδε τὸν ἐγγραφον θρήνον. Ἐπάγην, ὦν Κνήμων, ὥς τοῦ Περσίνης ὀνόματος ἤκουσα. Τὰ δ' ἐξῆς ὁμῶς ἐπελεγόμην, ὄντα τοιάδε· Ὡς μὲν οὐδὲν ἀδικοῦσα, παιδίον, ὅτε σε γενο-
50 μένην ἐξεθέμην, οὐδὲ πατέρα τὸν σὸν Ὑδάσπην τὴν σὴν θεάν ἀπεκρυψάμην, ἐπικεκλήσθω μάρτυς δ' γενεάρχης ἡμῶν Ἥλιος. Ἀλλ' ὁμῶς ἀπολογοῦμαι πρὸς τε σέ, ποτε θυγάτερ εἰ περισωθήης, πρὸς τε τὸν ἀναρῆ-
55 σόμενον, εἰ τινὰ σοι θεὸς ἐπιστήσειε, πρὸς τ' αὐτὸν ὅλον

suasum autem habere, quod solus Calasiris sanare posset et ut te ad illam accerserem orabat. Unde conjecturam feci, tua eam sapientia captam esse. An igitur tu, quod amore teneatur, inquam, et cujusnam, dicere audeas? Non, per Apollinem, inquit. Quomodo enim, aut unde hoc scirem? Optarem autem, illam prae omnibus divitiis Alcamenem amare, sororis meae filium, quem jampridem ipsi, quatenus hoc mei arbitrii est, sponsum designavi. Me autem hortante, ut periculum faceret, introducendo ad illam et ostendendo adolescentem: collaudato consilio, discedebat. Rursus autem meridiano tempore, mihi factus obviam, Audies rem acerbam et molestam, dicebat: filia insanire videtur, adeo inusitatum quiddam ei accidit. Introducebam, sicut jubebas, Alcamenem, et delicatius exornatum ostendebam. Illa autem, tamquam Gorgonis conspecto capite, aut aliqua re adhuc magis formidabili, alta et acuta voce exclamavit, et vultum ad aliam partem conclavis avertit et manus tamquam laqueum collo admo-
vens, se sibi mortem conscituram esse minabatur et jurejurando confirmabat, sese facturam, nisi quamprimum exiremus. Ab illa quidem vel dicto citius discessimus: quid enim faciendum fuit, rem tam prodigiosam videntibus? Tibi autem supplices iterum sumus, neve illam interire, neve nos voto nostro frustrari patiaris. O Charicles, inquam, haud falso dixisti, insanire puellam. Commovetur enim a daemonibus, quos illi immisi, iisque non minimis, sed qui, ut verisimile erat, illam ad ea facienda, a quibus et natura et animi constitutione abhorrebat, co-
gerent. Sed mihi videtur contrarius quispiam deus impedire negotium, et meis ministris adversari. Quamobrem tempus est omnino ut mihi fasciam ostendas, quam cum filia expositam, te cum ceteris indicis recepisce dicebas. Quam metuo, ne praestigis aliquibus imbuta sit et imposturis exacerbantibus animam picta, dum inimicus aliquis illi statim ab initio, ut aliena ab amore et absque prole totum tempus vitae degeret, ita insidias struere voluerit.

VIII. Approbabat haec et paullo post afferebat fasciam. Tempus mihi ab illo dari peto: obsequitur. Ego ad hospitem reversus, ne vel tantillum quidem differens, fasciam perlegi, literis Aethiopicis non vulgaribus, sed regis, notatam, quae Aegyptiis sacris cognominatis, sunt similes. Et cum percurrerem, talia quaedam inveni scriptum exponere: *Persina Regina Aethiopum*, quodcunque tandem cognomen habiturae et solis doloribus filiae, donum ultimum exaro hanc inscriptam lamentationem. Obrigui, Cnemon, postquam nomen Persinae audiui, attamen ea, quae sequebantur, legebam, quae erant talia: Quod ob nullum scelus, filiola, te natam exposui et patrem tuum Hydasperm conspectum tuum celavi, testis mihi sit Sol, auctor nostri generis: verumtamen excusata iri me tibi cupio, filia, si fortasse superstes manseris et ei qui te sublaturus est, si quem deus adduxerit, ceterisque hominibus, retegens

τὸν τῶν ἀνθρώπων βίον, ἀνακαλύπτουσα τὴν αἰτίαν τῆς ἐκθέσεως. Ἡμῖν πρόγονοι, θεῶν μὲν Ἡλῖός τε καὶ Διόνυσος, ἡρώων δὲ Περσεύς τε καὶ Ἀνδρομέδα καὶ Μείνων ἐπὶ τούτοις· οἱ δὲ τὰς βασιλείους αὐτὰς κατὰ καιροὺς ἰδρυσάμενοι ταῖς ἀπὸ τούτων γραφαῖς ἐκόσμησαν. Τὰς μὲν δὲ τῶν ἄλλων εἰκόνας τε καὶ πράξεις ἀνδρῶσι τε καὶ περιδρόμοις ἐνέγραφον, τοὺς δὲ θαλάμους τοῖς Ἀνδρομέδας καὶ Περσέως ἔρωσιν ἐποίκιλλον. Ἐνταῦθά ποθ' ἡμᾶς δεκάτου παρ-
 10 ἤκοντος ἔτους, ἐξ οὗ με γαμετὴν Ὑδασπης ἐγνώρισεν, οὕτω τε παιδῶν ἡμῖν γεγονότων, ἡρεμεῖν τὸ μεσημβρινὸν συνέβαινε, ὕπνου θερinoῦ κατακλινάντος καὶ μοι καὶ προσωμίλει τότε ὁ πατήρ ὁ σὸς, ὅναρ αὐτῷ τοῦτο κελεύειν ἐπομνύμενος· ἡσθόμην τε παραχρῆμα κυφο-
 15 ρήσασα τὴν καταβολήν. Ὁ μὲν δὲ μέχρι τοῦ τόκου χρόνος, ἑορτὴ πάνδημος ἦν καὶ χαριστήριοι θυσαίαι τοῖς θεοῖς, ὡς τοῦ βασιλείως διάδοχον τοῦ γένους ἐλπίζοντος. Ἐπειδὴ δὲ σε λευκὴν ἀπέτεκεν, ἀπρόσφυλον Αἰθιοπίων χροῖαν ἀπαυγάζουσαν, ἐγὼ μὲν τὴν αἰτίαν ἐγνώριζον,
 20 ὅτι μοι παρὰ τὴν ὁμιλίαν τὴν πρὸς τὸν ἄνδρα προσβλέψαι τὴν Ἀνδρομέδαν ἢ γραφὴ παρασχούσα καὶ πανταχόθεν ἐπιδείξασα γυμνὴν, (ἄρτι γὰρ αὐτὴν ἀπὸ τῶν πετρῶν ὁ Περσεύς κατήγεν) ὁμοειδὲς ἐκείνῃ τὸ σπαρὲν οὐκ εὐτυχῶς ἐμόρφωσεν. Ἐγὼ οὖν ἐμαυτὴν τ' ἀπαλ-
 25 λάξαι τοῦ μετ' αἰσχύνης θανάτου, (πεπεισμένη τὴν σὴν χροῖαν μοιχείαν ἐμοὶ προσάφουσαν, οὐ γὰρ πιστεύσειν οὐδένα λεγούσῃ τὴν περιπέτειαν), καὶ σοι τὸ ἐκ τῆς τύχης ἀμφίβολον χαρίσασθαι, θανάτου προδήλου, ἢ πάντως ὀνόματος νόθου προτιμότερον ἡγουμένη·
 30 ὅς τε τεθνάναι παραχρῆμα πρὸς τὸν ἄνδρα πλασασμένη, λάθρα καὶ ἀπορρήτως ἐξεθέμην, ὅσον πλεῖστον ἡδυνάμην πλοῦτον τῷ περισώζοντι μισθὸν συνεκθεμένη, ἄλλοις τέ σε κοσμήσασα καὶ ταινία τῇδε καὶ ἐλσεινῶ διηγήματι τῷ σὺν τε κάμαυτῆς ἐνεκλήσασα, ἣν ἀπὸ
 35 δακρύων τῶν ἐπὶ σοι καὶ αἵματος ἐχάραττον, ὁμοῦ πρωτότοκος καὶ πολύβηρος γενομένη. Ἄλλ', ὦ γλυκεῖα καὶ μέγρις ὥρας θύγατερ, ὅπως, εἰ περιγένοιτο, μεμνήσῃ τῆς εὐγενείας, τιμῶσα σωφροσύνην ἢ δὲ μόνῃ γυναικείαν ἀρετὴν χαρακτηρίζει καὶ φρόνημα βασιλείου
 40 καὶ πρὸς τοὺς φύντας ἀναφέρων ἀσκοῦσα. Μεμνήσῃ δὲ πρὸ πάντων τῶν συνεκτεθέντων σοι κειμηλίων, δακτύλιόν τινα ἐπιζητεῖν καὶ στυγὴ περιποιεῖν, ὃν πατήρ ὁ σὸς ἐμοὶ παρὰ τὴν μνηστείαν ἐδωρήσατο, βασιλείῳ μὲν συμβόλῳ τὸν κύκλον ἀνάγραπτον, λίθῳ δὲ παντάρβῃ
 45 καὶ ἀπορρήτῳ δυνάμει τὴν σφενδόνην καθιερωμένον. Ταῦτά σοι διειλεγμαι, τὸ γράμμα διάκονον εὐραμένη, τὰς ἐμφύλους καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ὁμιλίας τοῦ δαίμονος στερήσαντος· τάχα μὲν κωφὰ καὶ ἀνήνυτα, τάχα δὲ ποτε καὶ εἰς ὄφελος ἤξοντα· τὸ γὰρ ἄδηλον τῆς τύχης
 50 ἀνθρώποις ἀγνωστον· καὶ ἔσται σοι τὰ τῆς γραφῆς, (ὦ μάτην ὥραία καὶ ἐγκλημα τὸ κάλλος ἐμοὶ προσάψασα), εἰ μὲν περισωθείης, γνωρίσματα· εἰ δ', ὅπερ καὶ ἀκοὴν λάβοι τὴν ἐμὴν, ἐπιτύχεια καὶ μητρὸς ἐπι-
 κήδεια δάκρυα.

causam expositionis. Nobis majores ex diis quidem sunt, Sol et Bacchus. Porro ex numero heroum, Perseus et Andromeda et Memnon post hos. Hi igitur, qui regia domicilia successu temporis extruxerunt, picturis ea sumtis ab illorum rebus gestis, exornarunt. Atque aliorum quidem imagines et res gestas in habitaculis virorum et porticibus depinxerunt; thalamos autem Andromedae Perseique amoribus variarunt. Ibi aliquando nos, decimo jam elapso anno, postquam me Hydaspes uxorem cognovit, necdum essent nobis liberi, sub meridiem quiescere contigit, somno aestivo compellente. Tum quoque mecum rem habuit pater tuus, somnium illi hoc praecipere jurans: et sensi me continuo gravidam esse. Tempus igitur usque ad partum festi publici instar erat et sacrificia gratiarum actionis ergo diis fiebant, tanquam rege sperante successorem generis. Postquam autem te albam peperī, inusitatam Æthiopibus colorem referentem, ego quidem causam cognoscebam, quod cum adspectui, in consuetudine cum viro, pictura Andromedam obtulisset et undique ostendisset nudam, (tum primum enim eam Perseus ex rupibus deducebat) similis illi foetus infelicitate efformatus est. Igitur statui et me ipsam liberare ignominiosa morte, pro certo habens, tuum colorem adulterii crimen mihi conciliaturum, nec quemquam crediturum esse casum exponenti; et te fortunae etsi dubiae tradere, morti manifestae aut omnino spurio nomini praefereendam esse hanc censens: teque mortuam esse continuo apud virum fingens, clanculum et occulte exposui; quam maximas opes potui, praemium ei qui te sustulisset una exponens et cum aliis rebus te ornans, tum hac fascia et miserabili narratione tuae meaeque conditionis involvens, quam lacrimis propter te profusis et sanguine notavi, cum simul primo enixa essem et in multiplicem luctum incidissem. Ceterum, o suaviū et ad exiguum tempus filia, si superstes fueris, memineris praecleari tui ortus, colens pudicitiam, quae sola muliebris virtutis indicium est et animum regium parentes imitans habeas. Memineris autem ante omnia, ut inter pignora tecum exposita, annulum quemdam observes et tibi vindices, quem pater tuus mihi, cum illi desponsarer, donavit, regio quidem signo in circulo sculptum, lapide autem Pantarbe et occulta vi praedito, in pala consecratum. Haec tecum sum locuta, literis quibus hoc efficere usa, cum me numen vivo colloquio et adpectu tuo privaverit: quae ut fortasse muta et irrita, fortasse tamen usui aliquando erunt. Quid enim fortuna ferat, hominibus ignotum est. Denique haec, quae sunt a me scripta, o nequidquam formosa, quae nobis crimen forma conciliasti, siquidem servata fueris, indicia tibi erunt: sin, quod utinam semper aures meas lateat, sepulcrales matris et funebres lacrimae.

Θ'. Ταῦτα, ὦ Κνήμιον, ὡς ἀνέγνων, ἐγνωρίζον μὲν καὶ τὴν ἐκ θεῶν οἰκονομίαν ἐθούμαζον, ἡδονῆς δ' ἅμα καὶ λύπης ἐνεπλήσθην καὶ πάθος τι καινότερον ὑπέστην, δμοῦ δακρύων καὶ χαίρων, διαχχομένης μὲν τῆς ψυχῆς πρὸς τὴν τῶν ἀγνωσμένων εὐρεσιν καὶ τῶν χρησθέντων ἥδην τὴν ἐπίλυσιν, ἀδημονούσης δὲ πρὸς τὴν τῶν ἐσομένων ἐκδοσιν καὶ τὸν ἀνθρώπινον βίον οἰκτερεύσης ὡς ἄστατόν τι καὶ ἀβέβαιον καὶ ἀλλοτε πρὸς ἄλλα τρεπόμενον, τότε δ' ὑπερβαλλόντως ἐν ταῖς Χαρίκλειας τύχαις γνωρίζομενον. Εἰσῆει γάρ με πολλῶν ἐννοια, τίνων μὲν γενομένη, τίνων δ' ἐνομήσθη, πόσω δὲ τῷ μεταξὺ τῆς ἐνεγκούσης ἀπήχθη, κεκλήρωτο δὲ θυγατρὸς ὄνομα νόθου, ἀποβαλοῦσα τὸ γνήσιον Αἰθίοπων καὶ βασιλεῖον γένος. Ἐπιπολύ τ' ἀμφίβολος εἰστήκειν, τῶν μὲν παρελθόντων οἰκτερεῖν ἔχων, τῶν δ' ἐσομένων εὐδαιμονίζειν οὐ θαρσύν, ἕως τὸν λογισμὸν πρὸς τὸ νῆφον ἀνακαλεσάμενος, ἔγνω μὴ διαμελλεῖν, ἀλλ' ἔργου ἔχειν καὶ παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ἐλθὼν, καταλαβάνω μόνην, ἀπειρηκυῖαν ἥδη πρὸς τὸ πάθος καὶ τῷ μὲν φρονήματι βιαζομένην ἀναφέρειν, τῷ σώματι δὲ πάντῃ πεπονημένην, ἐνδόντι πρὸς τὴν νόσον καὶ ἀντέχειν ἀσθενήσαντι πρὸς τὸ δεινόν.

Ι'. Μεταστησάμενος οὖν τοὺς παρόντας καὶ μηδένα διοχεῖν ἐπιστείλας, ὡς δὴ τινὰς εὐχὰς καὶ ἐπικλήσεις τῇ κόρῃ προσάξων, ὦρα σοι, ἔφη, ὦ Χαρίκλεια λέγειν ὅ πάσχεις, οὕτω γὰρ ὑπέσχομαι τῇ προτεραίᾳ, καὶ μὴ κρύπτειν ἄνδρα, σοὶ τ' εὖνουν καὶ γινώσκαι τὰ πάντα καὶ σωπώσης οὐκ ἀδύνατον. Ἡ δὲ λαβομένη μου τῆς χειρὸς ἐφίλει τε καὶ ἐπεδάκρυε, καὶ ὦ σοφὲ Καλάσιρι, τοῦτο πρῶτον εὐεργέτησον, ἔλεγεν, ἕασόν με σωπῶσαν δυστυχεῖν, αὐτὸς ὡς βούλει γνωρίσας τὴν νόσον καὶ τὴν γοῦν αἰσχύνην κερδαίνειν κρύπτουσαν, ἃ καὶ πάσχειν αἰσχρὸν καὶ ἐκλαλεῖν αἰσχρότερον. Ὡς ἐμέγε λυπεῖ μὲν καὶ ἡ νόσος ἀκμάζουσα, πλέον δὲ τὸ μὴ κρατῆσαι τῆς νόσου τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ἡττηθῆναι πάθους, ἀπειρημένου μὲν ἐμοὶ τὸν πρὸ τούτου πάντα χρόνον, λυμαιομένου δὲ, καὶ μέγχις ἀκοῆς, τὸ παρθενίας ὄνομα σεμνότατον. Ἐπιρρωννύς οὖν αὐτήν, ὦ θυγάτερ, ἔφη, δυσὶν ἔνεκεν εὖ ποιεῖς ἀποκρύπτουσα τὰ κατὰ σαυτήν. Ἐγὼ τε γὰρ οὐδὲν δέομαι μακθάνειν ἃ παλαὶ παρὰ τῆς τέχνης ἔγνοικα, σὺ τ' εἰκότα πάσχεις, ἐρυθριῶσα λέγειν ἃ γυναιξὶ κρύπτειν εὐπρεπέστερον. Ἀλλ' ἐπειδὴ περ ἅπασι ἔρωτος ἐπήσθου καὶ φανείς σε Θεαγένους ἦρηκε, (τοῦτο γὰρ ὁμοῦ μοι θεῶν ἐμήνυσσε), σὺ μὲν ἴσθι μὴ μόνη καὶ πρώτη τὸ πάθος ὑποστᾶσα, ἀλλὰ σὺν πολλαῖς μὲν γυναιξὶ τῶν ἐπισήμων, σὺν πολλαῖς δὲ παρθένοις τῶν τεύλα σωφρόνων. Μέγιστος γὰρ θεῶν ὁ Ἔρως καὶ ἡδὴ καὶ θεῶν αὐτῶν ποτε κρατεῖν λεγόμενος. Ἐπισκόπει δὲ, ὅπως ἀρίστα διαθήσῃ τὰ παρόντα. Ὡς τὸ μὲν ἀπείρατον γενέσθαι τὴν ἀρχὴν ἔρωτος εὐδαιμον τὸ δ' ἀλόγῳ πρὸς τὸ σῶφρον τὸ βούλημα περιποιῆσαι σοφώτατον. Ὅδῃ καὶ σοὶ βουλομένη πιστεύειν ἔξεστι καὶ τὸ μὲν ἐπιθυμίας αἰσχρὸν ὄνομα διώσασθαι, τὸ δὲ συναφείας ἔννομον συνάλλαγμα προελέσθαι καὶ εἰς γάμον τρέψαι τὴν νόσον.

HELIOPORES.

IX. Hæc postquam legi, Cnemon, cognoscebam et deorum gubernationem admirabar, ac voluptate simul et dolore implebar et affectu quodam novo detinebar, lacrimans simul et gaudens, soluto in letitiam animo propter eorum quæ antea fuerant ignota inventionem et oraculi mentem nunc patefactam, ceterum anxio de eventu consequentis temporis et humanam vitam miserante, ut rem quamdam instabilem et infirmam, et alias alio inclinantem, tunc autem inprimis ex fortuna Charicleæ cognitam. Subibat enim multarum rerum cogitatio, ex qualibus orta, qualium putaretur, quanto locorum intervallo a patria esset abducta et sortita filiae adulterinum nomen, amisso nativo Æthiopum et regio genere. Denique diu steti anceps, cum merito sortem illius præteritam miserari possem, futuram autem prædicare et laudare non auderem, donec tandem revocato ad sobrietatem animo, statui non cunctandum esse, sed continuandum inceptum negotium. Et cum ad Charicleam venissem, deprehendo solam jam prorsus affectu fessam et animo quidem eluctari conantem, corpore autem omnino afflictam morboque oppressam, cui magno impetu ingruenti resistere amplius nequivisset.

X. Cum igitur removissem eos qui aderant, et ne quicquam tumultuaretur imperassem, tamquam preces quasdam et invocationes puellæ admoturus: Tempus adest, inquit, Chariclea (sic enim pridie promisisti), dicendi, quo malo afficiaris, neque celandi virum qui tibi bene cupiat, qui etiam te vel tacente omnia scire possit. Illa autem apprehensam meam manum osculabatur et illacrimabat et, O sapiens Calasiri, da mihi hoc, primum dicebat: sine me tacentem infelicem esse: tute ipse, si lubet, morbum exploraveris et hoc saltem lucrifacere quod ea celem quorum me pudet, quæ cum pati turpe, tum enuntiare multo turpius est. Me autem etsi dolore afficit morbus invalescens, tamen illud magis, quod initio morbum non superarim, sed victa sim ab affectu, qui mihi semper ante hoc tempus odiosus fuit et vel auditu ipso venerandum virginitatis nomen contaminat. Confirmans igitur ipsam, O filia, inqueiebam, duabus de causis recte facis, quod premis, quæ te affligunt. Neque enim mihi opus est ut ea cognoscam, quæ jampridem ex arte mihi sunt nota, et non abs re tibi accidit, ut erubescas ea dicere quæ mulieres occultare magis decet. Sed quoniam semel amorem sensisti et Theagenes conspectus te cepit, (hoc enim vaticinium divinum mihi indicavit) tu quidem scito, te non solam, neque primam hunc affectum experiri, sed cum multis illustribus feminis, cum multis quoque virginibus alioqui pudicis. Maximus enim deorum est Amor atque ipsos etiam deos interdum superare dicitur. Ceterum considera, quo pacto optime tuas res in præsentia constituas. Siquidem expertem esse amoris initio, beatitudo quædam est, at ubi captus sis, ad moderationem ut animum revoces, sapientiæ est maximæ. Quod et tibi si credere volueris, licet, cupiditatis nimirum turpe nomen repellere, conjugii autem legitimum vinculum amplecti et in matrimonium vertere morbum.

19

ΙΑ'. Ἰδρωτὶ πολλῶν διερρεῖτο τούτων εἰρημένον, ὃ
Κνήμων, καὶ δὴ παντοῖα ἦν, χαίρουσα μὲν ἐφ' οἷς ἤκου-
σεν, ἀγωνιώσα δ' ἐφ' οἷς ἤλιπεν, ἐρυβρῦσα δ' ἐφ' οἷς
ἔάλωκεν. Οὐκ ὀλίγον οὖν ἐφυσχάσασα χρόνον, Ὡ
6 πᾶτερ, ἔφη, γάμον ὀνομάζεις καὶ τοῦτον αἰρεῖσθαι προ-
τρέπεις, ὥσπερ δῆλον ὃν, ἢ τὸν πατέρα συνθησόμενον,
ἢ τὸν ἐμοὶ πολέμιον ἀντιποισόμενον. Τὸ μὲν κατὰ
τὸν νεανίαν, ἔρρωται ἡμῖν, ἔφη, καὶ πλεον ἢ σὺ τάχα
κάχεϊνος ἔάλωκεν, ἀπὸ τῶν ὁμοίων σοὶ κεκινημένος.
10 Ὡς γὰρ εἰοικεν, αἱ ψυχαὶ πῶς ὑμῖν ἀπὸ πρώτης ἐντεύ-
ξεως, τὰς ἀλλήλων ἀξίας ἐγνώρισαν καὶ πρὸς τὸ ἴσον
πάθος κατηνέχθησαν· ἐπέτεινα δ' αὐτῷ καὶ γὰρ σοὶ χαρι-
ζόμενος σοφίαν τὴν ἐπιθυμίαν. Ὁ δὲ νομιζόμενός σοι
πατὴρ, ἄλλον εὐτρέπίζεται νυμφίον, Ἀλκαμένην, ὃν
15 οὐκ ἠγνόηκας. Ἡ δὲ, Ἀλκαμένη μὲν, ἔφη, τάφον
πρότερον ἢ γάμον τὸν ἐμὸν εὐτρέπίζεω. Ἐμὲ γὰρ
ἢ Θεαγένους ἀξεται, ἢ τὸ τῆς εἰμαμένης διαδέχεται.
Σὺ δ', ὅτι μὴ ἔστι μοι πατὴρ ἀλλὰ νομίζεται Χარი-
κλῆς, ἱκετεύω, λέγε, πόθεν ἐγνώρισας. Ἐκ ταύτης,
20 ἔφη, ἐπιδείξας τὴν ταινίαν. Ἐσχες δὲ πόθεν καὶ
ὅπως; εἰ οὐ γὰρ με κατὰ τὴν Αἰγυπτὸν παρὰ τοῦ θρε-
ψαμένου λαβὼν, οὐκ οἷδ' ὅπως δεῦρο ἤγαγεν, ἀφελό-
μενος εἶχεν ἀποκειμένην ἐν κιστῇ, τοῦ μὴ τὸν χρόνον
αὐτῇ λυμαίνεσθαι. Τὸ μὲν ὅπως ταύτην ἐκομισάμην,
25 εἰσαυθίς, ἔφη, ἀκούσῃ, τὸ δὲ παρὸν, εἰ τὰ ἐγγεγραμ-
μένα γνωρίζεις, εἰπέ μοι. Τῆς δὲ, οὐκ εἰδέναι πόθεν,
ὁμολογούσης, Γένος, ἔλεγον, καὶ ἔθνος τὸ σὸν καὶ τύχην
φράζει. Ὡς δὲ, ἀνακαλύπτειν ὅσ' ἔχω γινώσκειν
ἱκέτευεν, ἔλεγον ἅπαντα, τὴν τε γραφὴν ἐπιὼν ἐν μέρει
30 καὶ πρὸς ἕπος ἐρμηνεύων.

ΙΒ'. Ὡς δ' ἐγνώρισεν αὐτὴν καὶ τὸ φρόνημα διανα-
στᾶσα, πλεον τῷ γένει προσέδραμε καὶ τί οὖν χρὴ
ποιεῖν, ἡρώτα, τὸτ' ἤδη συμβουλῆς τῆς φανερωτέρας
ἠρχόμην, ἀπανθ' ὥς ἔσχεν ἀνακαλύπτων. Ἐγὼ, λέ-
35 γω, ὦ θυγάτηρ, ἦλθον καὶ εἰς Αἰθίοπας ἐπιθυμία τῆς
παρ' ἐκείνοις σοφίας. Ἐγενόμην καὶ Περσίνῃ τῇ σῇ
μητρὶ γνωρίμος, οἰκείουται γὰρ αἰεὶ τὸ σοφῶν γένος ἢ
βασίλειος αὐλῇ, καὶ ἄλλως εἶχόν τι καὶ δόξης πλεον,
τὴν Αἰγυπτίων σοφίαν προσθήκη τῆς Αἰθιόπων ἐκθειά-
40 ζων. Ἐπεὶ δ' ἀπαίρειν μέλλοντά με οἶκαδ' ἤσθετο,
τὰ κατὰ σέ μοι πάντα διηγείται, τὸ πιστὸν τῆς σιωπῆς
ὅρκῳ πρότερον κομισαμένη, καὶ ἔλεγε, τοῖς μὲν ἐγγω-
ρίοις σοφοῖς οὐ θαρρήσειν εἰπεῖν, ἐμὲ δ' ἱκέτευεν ἐρω-
τᾶν τοὺς θεοὺς, πρῶτα μὲν εἰ ἐκτεθείσα διεσώθης,
45 ἔπειθ' ὅπου γῆς οὖσα τυγχάνεις· οὐ γὰρ πυθέσθαι κατὰ
τὸ ἔθνος οὐδεμίαν τοιαύτην, πολλὰ περιεργασαμένην.
Ἐμοῦ δ' ἅπαντα μαθόντος ἐκ θεῶν καὶ εἶναι τε καὶ ὅπου
φράσαντος, αὐθὺς ἱκέτευεν ἐπιζητεῖν καὶ προτρέπειν
ἥκειν εἰς τὴν ἐνεγκοῦσαν ἄγονον γὰρ καὶ ἄτεκνον ἐκ
50 τῶν ἐπὶ σοὶ διατελεῖν ὠδίνων, ἐτοίμως τ' ἔχειν, εἰ ποτε
φανεῖς, ὁμολογεῖν τῷ σῷ πατρὶ τὸ συμβεβηκός· εἰ-
δέναι γὰρ αὐτὸν πεισθισόμενον, χρόνῳ τε τῆς συμβιώ-
σεως τὴν ἐπ' αὐτῇ δοκιμασίαν ἔχοντα καὶ τῆς ἐκ παί-
δων διαδοχῆς τὴν ἐπιθυμίαν ἀπροδοχῆτως λαμβάνοντα.

XI. Sudore multo manabat post hæc dicta, Cnemon, et
diversis affectibus movebatur, lætitia ex iis quæ audierat,
solicitudine et anxietate de iis quæ sperabat, denique eru-
bescebat conscientia eorum quæ in ea deprehendissem. Cum
igitur non parvo temporis intervallo quiesisset : O pater,
inquit, matrimonium nominas et hoc amplecti jubes,
tamquam manifestum esset, aut patrem assensurum esse,
aut inimicum meum illud ambiturum. Quod ad adol-
escentem attinet, firmum est, inquebam. Magis etiam
ille, quam tu, captus est, simili ratione commotus. Si-
quidem, ut est consentaneum, animæ utriusque vestrum,
primo congressu mutuo æstimare se didicerunt et in parem
affectum sunt delapsæ : auxi vero et ego ipse, tibi gratifi-
cans, illius cupiditatem. Ceterum qui putatur tuus esse
pater, alium tibi parat sponsum, Alcamenem, tibi non
ignotum. Illa autem : Alcameni quidem sepulcrum prius
quam matrimonium meum paret. Me enim aut Theagenes
ducat, aut id quod est fatale excipiet. Tu vero unde
cognoveris, quod non sit meus pater sed putetur, Charic-
cles, quæso expone. Ex hac, inquam, tænia, simul eam
demonstrans. Unde autem eam adeptus es et quo modo?
Postquam enim me in Ægypto a nutritio acceptam, nescio
quomodo huc adduxit, abstrahens illam a me, repositam
in cistella asservavit, ne temporis injuria corrumpetur.
Quomodo recuperaverim, inquam, deinceps audies, in
presentia vero, an ea, quæ illi inscripta sint, scias, dic
mihî. At cum illa nescire se confiteretur : Genus, dice-
bam et gentem et fortunam tuam exponit. Denique ut
aperirem illi quæ scirem obsecranti, referebam omnia,
alternis scriptum legens et ad verbum interpretans.

XII. Postquam autem unde orta esset agnovit et ani-
mum erexit, magis ad genus suum ferebatur et Quid facere
oportet, interrogabat. Jam tum consilium manifestus
incipiebam, omnia ita ut se habebant retegens. Ego,
dicebam, filia, etiam Æthiopes adii, sapientiæ illorum
cognoscendæ studio. Fui et matri tuæ Persinæ notus.
Semper enim hospitium et receptaculum sapientum gene-
ris est aula regîa et alioqui consecutus eram aliquantum
gloriæ, Ægyptiacæ sapientiæ, accessione Æthiopicæ, ma-
jorem addens auctoritatem. Postquam autem me domum
discessurum sensit, de te omnia mihî exponit, jurejurando
primum fidem silentiî a me accipiens et dicebat, sapienti-
bus indigenis dicere se non ausuram fuisse, a me autem
petere, ut scisciter deos, primum, an exposita servata sis,
deinde, qua in terra degas ætatem. Neque enim se audire,
in gente Æthiopum ullam talem esse, etsi id anxie inquisi-
verit. Ego autem cum omnia a diis didicissem et super-
stitem te esse et ubi vitam degeres dixissem, rursus petebat,
ut inquirerem et in patriam reverti juberem. Se enim
sine prole et liberis, ex dolore quo propter te afficiatur
manere, paratamque esse, si quando apparueris, confiteri
patri tuo id quod acciderit, scireque illi persuasum iri,
tum diuturnitate temporis, quo secum vixerit, experimen-
tum de se habentem, tum successionis liberorum, præter
opinionem oblata, ductum cupiditate ac desiderio.

Η'. Ταῦτ' ἐκείνη μὲν ἔλεγε καὶ ποιεῖν ἰκέτευεν,
 ἐπισκήπτουσά μοι πολλὰ τὸν ἥλιον ὄρκον, ὃν οὐδενὶ
 σοφῶν ὑπερβῆναι θεμιτὸν, ἐγὼ δ' ἤκω τὴν ἐνώμοτον
 ἱκεσίαν ἐκτελέσων· οὐ διὰ τοῦτο μὲν τὴν ἐπὶ τὰδε σπου-
 5 δάσας ἀφίξιν, θεῶν δ' ὑποθήκῃ μέγιστον ἐκ τῆς ἀλῆς
 τοῦτο κερδήσας, ἐκ πολλοῦ τε, ὥς οἶσθα, προσεδρεύων
 χρόνου, θεραπείας μὲν τῆς περὶ σε καὶ πάλαι τῆς
 πρεπούσης οὐδὲν ἀπολιπὼν, σιωπῶν δὲ τὰ ὄντα καιροῦ
 λαβέσθαι καὶ τὴν ταινίαν μηχανῇ τινι κομίσασθαι εἰς
 10 πίστιν τῶν πρὸς σε βηθησομένων περιμένων. "Ωστ'
 ἔνεστί σοι πειθομένη δρασμὸν τε τὸν ἐνθὲνδε σὺν ἡμῖν
 αἰρουμένη (πρὶν τι καὶ πρὸς βίαν σε τῶν παρὰ γνώμην
 ὑποστῆναι, τοῦ Χαρικλείους ἧδη σοι τὸν Ἀλκαμένους
 γάμον ἐσπουδακότος) γένος μὲν καὶ πατρίδα καὶ τοὺς
 15 φύντας κομίζεσθαι, Θεαγένει δ' ἀνδρὶ συνεῖναι, ὅποι
 γῆς καὶ βουλόμεθα συνέπεσθαι παρεσκευασμένῳ, ξένου
 τε καὶ ὀνείου γνήσιον καὶ ἄρχοντα βίον ἀνταλλάξασθαι
 σὺν τῷ φιλότατῳ βασιλεύουσιν, εἴ τι δεῖ θεοῖς τε τοῖς
 ἄλλοις καὶ τῷ χρησμῷ τοῦ Πυθίου καταπιστεύειν.
 20 Καὶ ἅμα ὑπεμίνησκον τὸν χρησμὸν καὶ ὅ τι βούλοιτο
 ἔφραζον. Οὐ γὰρ ἠγνόητο τῇ Χαρικλείᾳ παρὰ πολ-
 λῶν καὶ ἀδόκοντος καὶ ζητούμενος. Ἐπάγῃ πρὸς ταῦ-
 τα, Κἄπειδ' ἡ θεοὺς, εἶπεν, οὕτω βούλεσθαι σύ τε φῆς
 ἐγὼ τε πείθομαι, τί γὰρ πράττειν, ὦ πάτερ; Πλάττε-
 25 σθαι, εἶπον, ὥς ἐπινεύουσιν τὸν Ἀλκαμένους γάμον.
 Ἡ δὲ, Βαρὺ μὲν, ἔφη καὶ ἄλλως αἰσχρὸν, τὸ καὶ μέχρ' ἵς
 ἐπαγγελίας ἕτερον πρὸ Θεαγένους αἰρεῖσθαι, πλην ἄλλ'
 ἐπεὶ θεοῖς τε καὶ σοί, πάτερ, ἑμαυτὴν ἐπέτρεψα, τίνα
 σκοπὸν ἔχει τὸ πλάσμα καὶ τίνα τρόπον ὥστε μὴ εἰς
 30 ἔργον ἀχθῆναι, διαλυθήσεται; Γνώσῃ τοῖς ἔργοις, ἔφη.
 Τινὰ προαγορευόμενα μὲν γυναιξὶν ἔστιν ὅτε καὶ ὄκνον
 ἤνεγκεν, ἐπιτελούμενα δ' ἐκ τοῦ παραχρήμα, θαρρα-
 λιώτερον ἡνύσθη πολλάκις. Ἐποῦ μόνον ταῖς ἐμαῖς
 ὑποθήκαις, τὰ τ' ἄλλα καὶ τὸ παρὸν τῷ Χαρικλεῖ σύν-
 35 τρεχε τὰ πρὸς τὸν γάμον, ὥς οὐδὲν ἐκείνου πράξαντος
 ἀνευ τῆς ἐμῆς ὑπηγήσεως. Ὡμολόγει ταῦτα καὶ τὴν
 μὲν ἀπολείπει δακρύουσαν.

ΙΔ'. Ἄρτι δὲ τοῦ δωματίου προελθὼν, ὁρῶ τὸν Χα-
 ρικλεᾶ πρὸς ὑπερβολὴν περιλυπὸν, καὶ ὄλον καταφρέας
 40 ἀνάπλεων καὶ ὦ θαυμάσιε, πρὸς αὐτὸν ἔφη, ὅτε σε
 ἐχρῆν ἡδεσθαι καὶ χαίρειν, ἀποθῆναι τε χαριτήρια
 τοῖς θεοῖς, ἐπιτυχόντα τῶν πάλαι σοι δι' εὐχῆς καὶ
 Χαρικλείας ὁψέ ποτε καὶ σὺν τέχνῃ πολλῇ καὶ σοφίᾳ
 τῇ ἐμῇ πρὸς ἐπιθυμίαν γάμον ἐπικλασθείσης, τότε
 45 σκυθρωπὸς καὶ σύννους καὶ μονονοῦ θρηνεῖς, οὐκ οἶδ'
 ὅ τι πεπονθὼς. Καὶ ὅς, Τί δ' οὐ μέλλω, τῆς φιλότα-
 τής μοι τὸν βίον τάχα πρότερον μετασθησομένης ἢ
 πρὸς γάμον, ὥς φῆς, συναφθῆσομένης, εἴ τι δεῖ προσ-
 ἔχειν ἀνείρκει τοῖς τ' ἄλλοις καὶ οἷς τῆς παρηκούσης
 50 ἐξεδειματώθη νυκτός, καθ' ἣν αἰετὸν ὄμην ἐκ χειρὸς
 ἀφέντα τοῦ Πυθίου καὶ ἀθρόον καταπτάντα, τό τε
 θυγῆτριον ἐκ κόλπων, οἶμοι, τῶν ἐμῶν ἀναρπάσαντα,
 γῆς ἐπ' ἔσχατόν τι πέρας οἴχασθαι φέροντα, ζωώδεσι
 τισὶν εἰδώλοισι καὶ σκυώδεσι πλῆθον, καὶ τέλος οὐδὲ

XIII. Hæc illa dicebat et ut facerem obsecrabat, multis
 modis me per iusjurandum Solis obtestans, quod violare
 nemini sapientum fas est. Ego autem venio, preces iure-
 jurando firmatas exsecuturus: quamvis non eam ob cau-
 sam hoc iter susceperim, tamen deorum monitu, maximum
 ex errore hoc lucrum reportans et jam longo tempore in
 id intentus, nec quidquam debita tibi observantia unquam
 intermittens, faciens autem rem ipsam, ut occasionem nan-
 cisci et tamen arte aliqua fidei faciendæ causa iis quæ
 tibi dicturus eram adipisci possem, exspectans. Quamobrem
 licet tibi, si obtemperes et fugam hinc nobiscum capessas,
 (priusquam aliquid per vim, quod minime velis, susti-
 neas, Charicle tibi jam Alcamenis nuptias apparante summo
 studio) genus et patriam et parentes recuperare et Thea-
 geni viro cohabitare, quascumque in terras voluerimus
 sequi nos parato et pro peregrina et extranea vita, genui-
 nam et quæ tibi principatum defert eligere, una cum ca-
 rissimo regnanti: si quidem oportet, cum diis et aliis rebus,
 tum oraculo Apollinis, fidem habere. Et simul revocabam
 in memoriam oraculum et quid vellet exponere. Neque
 enim ignotum fuit Charicleæ, cum aliqui vulgo esset de-
 cantatum et illius interpretatio a multis quæsita. His
 commovebatur. Postquam igitur, inquit, deos ita velle
 et tu dicis et ego credo, quid est tandem faciendum, pater?
 Fingendum, aio, quasi approbes Alcamenis nuptias. Grave
 quidem est, inquit, et alioqui turpe vel nomine tantum
 alium anteferre Theageni: ceterum quoniam me in deorum
 potestatem et tuam, pater, tradidi, quoniam finem habet
 commentum hoc, et quomodo, ne ad rem deducatur,
 dissolvi possit? Re ipsa cognosces, inquam. Quædam
 prædicta mulieribus, interdum cunctationem attulerunt,
 eadem subito agi cæpta, maiore cum audacia plerumque
 peracta sunt. Sequere tantum consilia mea, cum in aliis,
 tum in præsentia, ut te accommodes ad sententiam Cha-
 riclis de nuptiis, tanquam illo nihil acturo sine meo ductu
 et auspiciis. Promittebat hæc. Atque illam relinquo
 lacrimantem.

XIV. Vix autem ex ædiculis egressus, Chariclem con-
 spicio tristem admodum et mœrore plenum. Et, O præ-
 clare, ad ipsum inquo, quando te oportebat gaudere et
 lætari et diis sacrificia facere, gratiarum actionis ergo, ea
 quæ jampridem optabas consecutum, Chariclea sero tan-
 dem arte multiplici et sapientia ad cupiditatem nuptiarum
 inclinata, tum tristis es et mœstus, et tantum non lacri-
 mas, haud scio quem ob casum. Ille autem, Quidni sim?
 cum sit futurum, ut carissima mihi in vita, fortassis ante-
 quam, ut tu ais, nuptiis cum viro conjuncta sit, in alias
 sedes transferatur; siquidem fidem habere oportet somniis
 cum aliis, tum iis, quibus perterrefactus sum hac nocte,
 qua vidi, aquilam emissam e manibus Apollinis, cum su-
 bito devolasset, heu mihi! ex meo sinu filiolam rapere,
 ferentem ad extremum nescio quem terræ terminum,
 tenebricosis quibusdam simulacris et umbrosis plenum:

γυνῶναι ὅτι ποτὲ καὶ δράσεις, τοῦ μεσεύοντος ἀπείρου
δικαστήματος συνεκδραμεῖν τῇ πτήσει τὴν θεῶν ἐνεδρεύ-
σαντος.

ΙΕ'. Ταῦθ' ὡς εἶπεν, ἐγὼ μὲν ὅπῃ τείνει τὸ ὄναρ
5 συνέβαλλον, ἐκείνον δὲ τῆς ἀθυμίας ἀπάγων καὶ ὑπο-
ψίας εἶναι πόρρω τῶν ἐσομένων παρασκευάζων, Ἰερεὺς,
εἶπεν, καὶ ταῦτα τοῦ μαντικωτάτου τῶν θεῶν, ὄνειροπο-
λεῖν μοι δοκεῖς οὐκ ἔχειν ἐπιτηδείως, ὅς τῶν ἐνυπνίων
τοὺς ἐσομένους σοι τῆς παιδὸς γάμους προμηνούντων καὶ
10 ἀετὸν μὲν τὸν ληψόμενον νυμφίον αἰνιτομένων, ταῦτα
δ' ἔσεσθαι, τοῦ Πυθίου νεύοντος καὶ ὡς ἐκ χειρὸς τὸν
συνοικήσοντα προσάγοντος, εὐαγγελιζομένων, ἀγανακ-
τεῖς τὴν ὄψιν καὶ πρὸς τὸ ἄθυμον ἄγεις τὸ ὄναρ. Ὡστε,
ὦ Χαρίκλεις, εὐφημον ἔχωμεν στόμα καὶ συντρέχου-
15 μεν τῇ βουλήσει τῶν κρειτόνων, πρὸς τὸ πείθειν ἔτι
καὶ μᾶλλον τὴν κόρην τραπόμενοι. Τοῦ δ' ἐρομένου
τί ἂν πράττων ἔχοι πλέον πειθομένην, Εἴ τι σοι κειμή-
λιον ἐστὶ πολυτελές, εἶπεν, ἐσθλὴς διάχρυσος, ἡ ὄρμος
ἐρίτιμος, ταῦθ' ὡς ἔδνα παρὰ τοῦ νυμφίου πρόσαγες καὶ
20 δωρούμενος ἐξίλεσθαι τὴν Χαρίκλειαν. Ἀπαραίτητον
ἔχει πρὸς γυναῖκας ὕγγα χρυσὸς καὶ λίθος. Καὶ
τάλλα δὲ σοι τὰ πρὸς τὴν πανηγυρίαν εὐτρεπιστέον.
Συνέχειν γὰρ δεήσει τοὺς γάμους, ἕως τὸ κατηναγκα-
σμένον τῆς ἐπιθυμίας ἀμετάβλητον ἔχει παρὰ τῆς
25 τέχνης ἢ κόρης. Μηδὲν ἀπολείπεσθαι νόμιζε τῶν ἐπ'
ἐμοὶ φήσας ὁ Χαρίκλῆς, ἀπέτρεχεν, ἔργον ἀποφῆναι
τοὺς λόγους ὑφ' ἡδονῆς ἐπειγόμενος. Καὶ ἐπραξέ γε,
ὡς ὕστερον ἔγνω, ἅπερ ὑπεθέμην, οὐδὲν ὑπερθέμενος,
ἐσθλὰ τ' ἄλλαν πολύτιμον καὶ δὴ καὶ τοὺς ὄρμους
30 τοὺς Αἰθιοπικοὺς τοὺς συνεκτεθέντας ὑπὸ τῆς Περσίνης
εἰς γνωρίσματα τῇ Χαρίκλειᾳ, ὡς ἔδνα δῆθεν παρὰ
τοῦ Ἀλκαμέδους προσκομίσας.

ΙΓ'. Ἐγὼ δὲ τῷ Θεαγένει συντυχὼν, ποῦ τυγ-
χάνουσιν ἐπιδημοῦντες οἱ τὴν πομπὴν αὐτῷ πληρώ-
35 σαντες, ἡρώτων. Ὁ δὲ, τὰς μὲν κόρας ἔφασκεν ἐξωρ-
μῆκεναι, τοῦ σχολαίτερον βαδίζειν ἔνεκεν προαπεσταλ-
μένας, τοὺς δ' ἐφήβους οὐδὲ φέρειν ἔτι δι' ὄχλου
γιγνομένους καὶ πρὸς τὴν ἐπάνοδον τὴν οἰκαδὲ συνε-
λαύνοντας. Ἄπερ ὡς ἔγνω, παρεγγυήσας τὰ τ' ἐκεί-
40 νοις ῥητέα καὶ αὐτῷ πρακτέα καὶ τὸ παρ' ἐμοῦ δο-
θησόμενον τοῦ καιροῦ καὶ τῆς ὥρας ἐνδόσιμον ἐπιτηρεῖν
ἐπιστείλας, τοῦ μὲν ἀπεχώρουν, ἐπὶ δὲ τὸν νεῶν τοῦ
Πυθίου τὴν ὁρμὴν ἐποιούμην, τὸν ἅμα τοῖς νέοις ὄρασ-
μὸν ὑφηγήσασθαι χρηστηρίῳ τὸν θεὸς ἰκετεύσων, ἀλλ'
45 ἦν ἄρα καὶ νοῦ παντὸς δξύτερον τὸ θεῖον καὶ τοῖς κα-
τὰ βούλησιν αὐτῷ δρωμένοις ἐπικούρουν γίγνεται καὶ
ἀκλῆτον εὐμενεῖα πολλάκις φθάνον τὴν αἴτησιν. Ὡς
δὴ καὶ τότε πρὸς τὴν οὐδέπω γενομένην πεῦσιν, εἶπεν
τὴν ἀπόκρισιν ὁ Πύθιος καὶ τοῖς ἔργοις ἐπεσήμεναι τὴν
50 ὑφήγησιν. Ἐσπουδαχότα γὰρ με τὰ φρονιζόμενα
καὶ παρὰ τὴν πρόμαντιν, ὡς εἶπεν, ἐπειγόμενον, ἐπεὶ χέ-
τις βοή παριόντα. Σὺ σπεῦδε, ὦ γαθεῖ, ζένων καλοῦν-
των. Ἐβυσον δ' ἄρα σὺν αὐλήμασιν Ἑρακλεῖ τὴν
εὐωχίαν. Ἐπέσχον τὴν ὁρμὴν, ὡς τούτων ἡσθόμεν.

denique neque cognosci potuisse, quidnam egisset, infinito
intervallo interjecto, ut una cum volatu conspectus effuge-
ret, tanquam ex insidiis efficiente.

XV. Hæc ut dixit, ego quidem quo tenderet somnium
coniciebam, illum vero a consternatione animi abducens,
neve quæ futura essent suspicaretur, Sacerdos, inquit,
et quidem inter deos vaticiniis clarissimi, non videris mihi
in somniis interpretandis recte versari qui, insomnis tibi
nuptias filiae prænuntiantibus et aquilam quidem acceptu-
rum sponsum quasi ænigmate significantibus, hæc vero fu-
tura, annuente Apolline et tanquam ex manu sua maritum
adducente, annuntiantibus, vultu indignationem declares
et somnium in deteriore partem trahas. Quamobrem ac-
quiescamus, o Charicle, et accommodemus nos ad volun-
tatem numinum, eo magis in id, ut puellæ persuadeamus,
incumbentes. Hoc vero interrogante, quid facto opus
esset, ut magis obtemperantem puellam haberet: Si forte
tibi est, inquit, pretiosi aliquid in reposito, aut vestis auro
intertexta, aut monile magno constans, hæc tanquam
sponsalia offer a sponso et donis placam Charicleam. Maxi-
mam enim vim ad inescandas mulieres habet aurum et
lapis. Deinde alia quoque ad hanc celebritatem tibi sunt
apparanda. Oportebit enim continuare nuptias, nulla
interposita mora, dum adhuc puella cupiditatem arte extor-
tam immutabilem retinet. Nihil me intermissurum esse
existima eorum, quæ in me sita sunt, cum dixisset Chari-
cles, discessit, ut quæ dixisset statim præ voluptate effecta
daret: et fecit, quemadmodum postea cognovi, ea quæ illi
suggereram nulla dilatione, cum vestem pretiosam, tum
monilia Æthiopica, a Persina cum Chariclea indiciorum
ergo exposita, veluti sponsalia ab Alcamene adferens.

XVI. Ego autem obviis factus Theageni, ubinam versa-
rentur ii, ex quibus pompa constitisset, interrogabam.
Ille autem, virgines quidem dicebat jam egressas esse, ideo
quod lentius iter faciant præmissas, ceterum ephebos ne-
que amplius ferre moram, tumultuantes et se ad reditum
in patriam congregantes. Quæ ut cognovi et quæ illis
dicenda essent ac sibi facienda, utque observaret cum a
me daretur signum occasionis et temporis imperavi, ab
hoc discedebam. Ad templum autem Apollinis conten-
debam, supplicaturus deo, ut me oraculo de fuga una cum
juvenibus facienda edoceret. Sed erat vel quavis cogita-
tione celerius numen; et iis quæ secundum illius volun-
tatem fiebant auxiliatur etiam non imploratum, benevolentia
sapius preces antevertens: quemadmodum et tunc, non-
dum sciscitationem factam anticipavit Apollo responsione,
reque ipsa significabat suum ductum et voluntatem. Si-
quidem me sollicitum de iis quæ cogitabam exsequendis
et ad vatem ut dixi properantem, cohibuit quædam vox
prætereuntem: Properes, o bone, hospites cum te vocent.
Celebrabant autem cum cantu tibiurum convivium in ho-
norem Herculis. Cohibui impetum, postquam hæc sensi:
neque enim mihi fas erat, divinam vocationem prætereire.

Οὐδὲ γὰρ ἦν μοι θεμιτὸν ἱερὰν κλῆσιν παραδραμεῖν. Καὶ περὶ τοῦ λιθαννιτοῦ λαθὼν ἀπέθυσσα καὶ ὕδατος ἀπέσπεισα, θαυμάζουσι μὲν ἐώκεσαν τὸ εὐτελὲς τῶν ἐμῶν θυμάτων, ὅμως δ' οὖν καὶ τῆς εὐωχίας συμμετέχειν ἤξιον. Ὑπήκουον καὶ πρὸς τοῦτο· καὶ κατακλιθεὶς ἐπὶ τῆς στιβάδος ἦν μυρρίναι καὶ δάφναι τοῖς ξείνοις ἐστρώκεσαν, τῶν τ' ἐξ ἔθους ἀπογευσάμενος, ἄλλ', ὡς ἴαθοι, πρὸς αὐτοὺς ἔφην, δαιτὸς μὲν ἡδίστης οὐκ ἔνδεής, ἀκοῆς δ' ἄρα τῆς περὶ ὑμῶν ἀμαθῆς Ὡσθ' ὅρα λέγειν ὑμῖν, οἳ τινες (καὶ) ὀπόθεν ἐστέ. Δημῶδες γὰρ ὄμαι καὶ τῶν ἀγροικωτέρων, σπονδῶν καὶ τραπέζης κοινωνήσαντας καὶ φιλίας ἀρχὴν ἱεροῦς ἄλλας ποιησαμένους, μὴ οὐχὶ καὶ τὴν περὶ ἀλλήλων γνῶσιν ἔχοντας ἀπελθεῖν. Ἐλεγον δὲ οὖν εἶναι Φοίνικες Τύριοι, τέχνην δ' ἐμποροὶ, πλεῖν δ' ἐπὶ Καρχηδόνα τὴν Λιβύων, ὁκάδα μυριοπόρον Ἰνδικῶν τε καὶ Αἰθιοπικῶν καὶ τῶν ἐκ Φοινίκης ἀγωγέμων φέροντες· τὸ δὲ παρὸν Ἡρακλεῖ Τυρίῳ τήνδε νικητήριον ἀποθύειν τὴν εὐωχίαν, τοῦδε τοῦ νεανίου (δείξαντες τὸν προκατακείμενον) ἀναδησαμένου τὸν ἀπὸ τῶν παλαιστῶν ἐνθαδὶ στέφανον καὶ νικῶσαν τὴν Τύρον ἐν Ἑλλήσιν ἀναγορεύσαντος. Οὗτος γὰρ, ἐπειδὴ Μαλέαν ὑπερβαλόντες, ἀνέμοις τ' ἐναντίοις χρησάμενοι, τῇ Κεφαληναίων προσέσχοντες, ὅσαρ αὐτῷ προμαντεύειν τὴν μέλλουσαν πυθιονίκην τὸν πάτριον ἡμῶν τόνδε θεὸν ἐπομνύμενος, ἐκτραπῆναι τε τοῦ προκειμένου πλοῦ καὶ τῆδε κατἄραι πείσας, ἔργοις ἐπιστώσατο τὴν μαντείαν, καλλίνικος ἡμῖν ὁ τέως ἐμπορος ἀναδειχθείς· καὶ τήνδε τὴν θυσίαν ἄγει τῷ θεῷ τῷ φήναντι νικητήριόν τε καὶ χαριστήριον, ἅμα δὲ καὶ ἐμβατήριον. Εἰς ἔω γὰρ ἀφῆσιν, ὡς λῶστε, μέλλομεν, εἰ τὰ ἐκ τῶν ἀνέμων τῇ βουλήσει συμπνεύσειε. Μέλlete δὴτ' ἀληθῶς· ἔφην. Ναὶ μέλλομεν, ἀπεκρίναντο. Συνέμπορον ἄρ' ἔξετέ με βουλόμενοι, πλοῦς γὰρ μοι πρόκειται κατὰ τι χρέος εἰς Σικελίαν· ἡ δὲ νῆσος, ὡς ἴστε, παράπλους ὑμῖν ἐπὶ τὴν Λιβύων ἐσπουδαχόσιν. Εἰ γὰρ βουλευθείης, ἔλεγον, ἀγαθὸν οὐδὲν ἀπεῖναι νομιοῦμεν, ἀνδρὶ σοφῇ τε καὶ Ἑλληνι καὶ ὡς δίδωσιν ἡ πείρα συμβάλλειν, τάχα που καὶ θεοῖς κεχαρισμένοι συνόντες. Βουλήσομαι, πρὸς αὐτοὺς ἔφην, εἰ μίαν ἐνδοίητε πρὸς παρασκευὴν ἡμέραν. Ἐξεῖς, ἔφασαν, τὴν αὐρίον μόνον εἰς ἐσπέραν γοῦν ἐπὶ θάλατταν εἶναι. Πολὺ γὰρ τι καὶ νύκτες εἰς πλοῦν ἀνύουσι, ἀπογείοις αὐραῖς ἀκύνοντα τὰ σκάφη παραπέμπουσαι. Συνετιθέμεν οὕτω ποιήσιν, ὅρκῳ πρότερον, ὅτι μὴ προανηχθήσονται τὴν ἐπαγγελίαν πιστωσάμενος.

ΙΖ'. Καὶ τοὺς μὲν αὐτοῦ καταλιπὼν πρὸς αὐλοῖς ἔτι καὶ ὀρχήσεσιν ὄντας, ἃς ὑπὸ πηκτιδίων ἐπίτροχον μέλος, Ἀσσύριόν τινα νόμον ἐσκίρων, ἄρτι μὲν κούφοις ἄλμασιν εἰς ὕψος αἰρόμενοι, ἄρτι δὲ τῇ γῇ συνεγὲς ἐποκλάζοντες καὶ στρόφην ὁλοσώματος ὥσπερ οἱ κίτοχοι δινεύοντες. Ἀπικόμενος δὲ παρὰ τὴν Χαρίκλειαν ἐπὶ τῶν κόλπων ἔτι τὰ παρὰ τοῦ Χαρικλέους κειμήλια φέρουσάν τε καὶ ἐπισκοποῦσαν καὶ παρὰ τὸν

Postea vero quam accepto thure adolevi et aqua libationes feci, videbantur mirari villitatem mearum oblationum, ut tamen una particeps essem convivii, petebant. Obtemperabam et hac in parte, et cum recubissem in toro, quem myrti et lauri hospitibus straverant, eaque quæ solitus eram degustassem: O præclari, ad ipsos inquam, convivio quidem suavissimo non amplius indigeo, ceterum rerum vestrarum omnino adhuc sum ignarus. Quare tempus est, ut mihi dicatis, qui, et unde sitis. Indecorum enim est et agreste, eos, qui ejusdem libationis et mensæ fuerint participes et sacrum salem initium amicitiae fecerint, ante, quam de utrisque qui sint constiterit discedere. Dicebant igitur, se esse Phœnices Tyrios, mercaturam facientes; navigare autem Carthaginem, sitam in Africa; navem magnam onustam Indicis et Æthiopicis et ex Phœnice mercibus, eo ferentes. In præsentia vero Herculi Tyrio pro victoria parta epulationem instituere, quod hic adolescens (ostendo eo qui ante me sedebat) ornatus sit hic corona palæstrica et victricem Tyrum inter Græcos declararit. Hic enim, postquam superata Malea, ventis adversis usi ad Cephalenorum insulam applicabamus, somnium illi prædicere futuram victoriam in Pythiis, per patrium hunc deum jurans, cum nobis ut deflecteremus a proposita navigatione et huc applicaremus persuasisset, re ipsa fidem fecit vaticinio, victor nobis declaratus, qui ad hunc diem mercator fuisset: et hoc sacrificium deo monitori, ob victoriam partam et gratitudinis ergo, simul vero et fausti itineris causa celebrat. Diluculo enim, optime, solvemus, si venti nostræ voluntati adspiraverint. Sic igitur revera statuistis? inquit. Ita omnino, responderunt. Quamobrem comitem me habebitis, si volueritis, mihi enim proposita est navigatio in Siciliam, quadam de causa. Hæc autem insula, ut scitis, præternaviganda vobis est, Africam petentibus. Utinam volueris, dicebant, magno enim bono nos affectos existimabimus, cum viro sapiente et Græco et ut testatur experientia diis grato versantibus. Velim, ad ipsos inquit, si modo mihi unum diem ad apparatus concesseritis. Habebis, inquit, crastinum, tantum ut sub vespem sis ad mare. Noctes enim ad navigandum aptissimæ, auris a terra consurgentibus, tranquille naves deducentes. Paciscebar me ita facturum esse, jurejurandi prius, quod non essent ante soluturi, quam promississent, accepta spon-sione.

XVII. Ac hos quidem ibi reliqui, adhuc tibiis ac tripudiis operam dantes, quæ ad fidicularum volubile melos Assyriaca quadam consuetudine tripudiabant, nunc levibus saltibus in altum sublatis, nunc ad terram succiduo poplite demissi et toto corpore tanquam numine afflati sese intorquentes. Et cum ad Charicleam venissem, adhuc in sinu pignora a Charicle ferentem et contemplantem et ad Thea-

Θεαγένην μετ' ἐκείνην, ἃ τε δέησει καὶ ὅποτε πράττειν ἑκάτερον ὑποθέμενος, οἰκαδ' ἔλθων, ἐφ' ἡδρευνον τοὺς ἐσομένους. Καὶ εἰς τὴν ἐξῆς τοιαύτῳ ἐγίγνετο. Ἐπειδὴ μέσαι νύκτες ὑπνῶν τὴν πόλιν ἐδάπτειζον, ἔνοπλος κῆμος τὴν οἰκῆσιν τῆς Χαρίκλειας καταλάμβανεν. Ἐστρατήγει δὲ Θεαγένης τὸν ἐρωτικὸν τοῦτον πόλεμον, εἰς λόγον ἀπὸ τῆς πομπῆς τοὺς ἐφ' ἡδρευνον συντάξας. Οἱ δὲ μέγα τι ἀθρόον ἐμβόησαντες καὶ δούπων τῶν ἀσπίδων τοὺς καταμικρὸν αἰσθημένους ἐμβροντήσαντες, ὑπὸ λαμπάσιν ἡμμέναις εἰσῆλθον εἰς τὸ δωματίον, τὴν αὐλειον οὐ χαλεπῶς ἐκμοχλεύσαντες, ἅτε τῶν κλειθρῶν εἰς βραδίαν ἀνοιξὶν ἐπιμεμολχλευμένους καὶ τὴν Χαρίκλειαν εὐτρεπῆ καὶ ἅπαντα προειδυῖαν καὶ τὴν βίαν ἐκοῦσαν ὑφισταμένην ἀναρπάξουσιν, οὐκ ὀλίγα τῶν ἐπιπλῶν, ὅσα κατὰ βούλησιν ἦν τῇ κόρῃ, συνεκφορήσαντες. Καπειδὴ τῆς οἰκίας ἐκτὸς γεγόνεσαν, οἱ μὲν τὸν ἐνυάλιον ἀλαλάξαντες καὶ βαρύν τινα πάταγον ἐκ τῶν ἀσπίδων ἐκτυποῦντες, διὰ πάσης ἐχώρουν τῆς πόλεως, εἰς ἀφραστὸν τι δαίμα τοὺς ἐνοικοῦντας ἐμβαλόντες, ἅτε νυκτός τ' ἄωρίᾳ τὸ φοβερώτερον δοκεῖν προειληφότες καὶ τοῦ Παρνασσοῦ πρὸς τὴν βοήν ὑπόχλακον αὐτοῖς συνεπηχοῦντες. Καὶ οἱ μὲν οὕτω τοὺς Δελφούς διεξῆλθον, ἐπάλληλόν τι Χαρίκλειαν καὶ συνεχρὲς ἀναφθεγγόμενοι.

III'. Καπειδὴ τοῦ ἀστεος ἐκτὸς ἦσαν, ὡς τάχους εἶχον ἐπὶ τὰ Λοκρῶν ὄρη Οἰταίων ἀριππεύσαντο. Ὁ δὲ Θεαγένης καὶ ἡ Χαρίκλεια τὰ προδογμένα πράττοντες, ὑπολείπονται μὲν τῶν Θετταλῶν, ὡς ἐμὲ δὲ λαθραῖοι καταφεύγουσι καὶ μου τοῖς γούνασιν ἄμα προσπεσόντες ἐπιπλείστον εἶχοντο, τρόμῳ τε παλλόμενοι καὶ σῶζε, πάτερ, συνεχὲς ἐπιφθεγγόμενοι· ἀλλ' ἡ μὲν Χαρίκλεια, τοῦτο καὶ μόνον, εἰς γῆν τε νεύουσα καὶ τὴν πρᾶξιν ἄρτι καινοτομουμένην ἐρυθριῶσα, ὃ δὲ Θεαγένης καὶ ἕτερα προσεπέσκηπτε, Σῶζε, λέγων, ὦ Καλάσιρι, ξένους καὶ ἀπολίδας ἰκέτας, πάντων ἀλλοτριωθέντας, ἔν' ἐκ πάντων μόνους ἀλλήλους κερδήσωσι· σῶζε τύχης λοιπὸν ἀγώγιμα σώματα καὶ σωφρονούντος ἔρωτος αἰχμάλωτα, φυγάδας αὐθαιρέτους μὲν ἀλλ' εὐθύμους καὶ πᾶσαν εἰς σε προσδοκίαν σωτήριος ἀναρρίψαντας. Συνεχύθη τῶν εἰρημένων καὶ νῦν πλέον ἢ ὀρθαλμῶ τοῖς νέοις ἐπιδακρύσας καὶ ὅσον ἐκείνους μὲν ἐλάνθανεν ἐμὲ δ' ἐπεκούφιζεν, ἀνίστων τε καὶ ἀνελάμβανον. Καὶ χρηστὰς ὑποθέμενος τῶν ἐσομένων τὰς ἐλπίδας, σὺν γὰρ θεῷ τὴν ἀρχὴν ἐπικεχειρῆσθαι, Ἐγὼ μὲν ἐπὶ τὰ ἐξῆς τῆς πράξεως ἀπειμι, ἔφην, ὑμεῖς δὲ με κατὰ χώραν περιμένειν τοῦ μὴ τίσιν ὀρθῶναι πλείστην ὅσῃ φροντίδα ἔχοντες. Καὶ εἰπὼν ἀπέτρεχον. Ἀλλ' ἡ Χαρίκλεια θοιματίου τ' ἐπελαμβάνετο καὶ ἐπεῖχε, καὶ ὦ πάτερ, ἀδικίας, ἔλεγεν, ἀρχὴ τοῦτο, μᾶλλον δὲ προδοσίας, εἰ μόνον οἰχρήσῃ με καταλιπὼν, Θεαγένηι τὰ καθ' ἡμᾶς ἐπιτρέψας, οὐδ' ἐννοήσεις, ὡς ἄπιστον εἰς φυλακὴν ἔραστής, εἰ γένοιτο τῶν ἐρωτικῶν ἐγκρατὴς καὶ οὐχ ἥμισυ τῶν καταιδέσθαι δυνάμενων μονούμενος. Ἀναφλέγεται γάρ, ὡς

genem post illam et utrique quæ facienda essent et quando suggestissem, domum reversus, intentus eram in ea, quæ erant futura. Sequenti autem die talia accidebant. Cum nocte intempesta somno urbs immersa esset, globus juvenum armatus aedes Charicleæ occupabat. Dux autem erat Theagenes hujus amatorii belli, ex pompa in cohortem ephēbis instructis. Qui subito ingenti clamore edito et sonitu scutorum iis qui audirent perterrefactis, cum facibus accensis irruerunt in domunculam, emota haud difficulter janua, (quod jam antea, ut repagula facile aperiri possent, præparatum fuerat) Charicleamque instructam et omnia prævidentem ac vim sponte sustinentem rapiunt, non paucam supellectilem, quam virgo volebat, simul eferentes. Postquam autem domo egressi sunt, hi quidem bellico clamore sublato et horrendum quemdam strepitum scutis edentes, transibant per totam urbem, in incredibilem quemdam terrorem incolas conjicientes, quod et intempestam noctem ideo, ut formidabiliores viderentur, elegerant et Parnassus ad illum sonitum, ab ære redditum, vicissim resonabat. Hoc modo isti, alternis et continuo Charicleam vocantes, Delphos percurrabant.

XVIII. Postquam autem egressi sunt ex urbe, quanta celeritate potuerunt, in Locrensium et Cætaeos montes equis avecti sunt. At Theagenes et Chariclea, quæ antea constituta fuerant, facientes, deserunt Thessalos et ad me clanculum confugiunt et simul provoluti ad genua, diu amplectebantur, tremantes et Serva, pater, continue dicentes. Ac Chariclea quidem hoc solum, etiam demisso in terram vultu, tamquam recens factum erubescens, Theagenes et alia me obtestans adjiciebat, Serva, dicens, Calasiri, peregrinos et urbe carentes supplices, omnibus privatos, ut ex omnibus se solos lucrifaciant: serva fortunæ deinceps ad dicta corpora, et casto amoris mancipata, exsules, voluntarios quidem, sed atalces et qui omnem spem salutis in te collocarunt. Confusus sum his dictis et cum animo magis quam oculis supra juvenes collacrimassem, ita ut illos lateret, meum autem dolorem levaret, erigebam eos et confirmabam. Denique bona spe eventus illis proposita, quod divino auspicio negotium inchoatum esset: Ego quidem ad reliqua exsequenda, inquam, abeo: vos vero me hoc in loco opprimini, in id omni cura et diligentia incumbentes, ne ab aliquibus conspiciamini. Et hoc cum dixissem, discedebam. Sed Chariclea me veste apprehendebat, ac retinebat et O pater, injustitiæ, dicebat, initium hoc, vel magis proditionis, si me sola relicta discedes, Theageni me concredens, neque cogitabis, quam infidus sit ad custodiam amator, si in illius potestate fuerit, ut amore perfrui possit et ii, qui illi pudorem incutere possint, absint. Magis enim incenditur, ut existimo, cum omni presidio destitu-

οἶμαι, πλεόν, ὅταν ἀπρόσμαχον βλέπη τὸ ποθοῦμενον
προκειμένον. Ὡς οὖν πρότερόν σε μεθήμι πρὶν δῆ-
μοι, τῶν τε παρόντων ἕνεκα καὶ ἔτι μᾶλλον τῶν μελ-
λόντων, ὅρκῳ πρὸς Θεαγένην τὸ ἀσφαλὲς ἐμπεδωθείη,
ὡς οὐθ' ὁμιλήσει τὰ Ἀφροδίτης πρότερον ἢ γένος τε καὶ
οἶκον τὸν ἡμέτερον ἀπολαβεῖν, ἢ εἴπερ τοῦτο κωλύει
δαίμων, ἀλλ' οὖν γε πάντως βουλομένην γυναῖκα ποι-
εῖσθαι, εἰ δὲ μὴ, μηδαμῶς. Ἐμοῦ δὲ τὰ εἰρημένα
θαυμάσαντος καὶ οὕτω ποιητέον εἶναι πάντως ἐπικρί-
ναιτος, τήν θ' ἐστίας ἐσχάραν εἰς βωμὸν ἀνάψαντος
καὶ λιθανωτὸν ἐπιθύσαντος, ἐπώμυνεν δὲ Θεαγένης,
ἀδικεῖσθαι μὲν φάσκων, εἰ προλήψει τοῦ ὅρκου τὸ πι-
στόν τοῦ τρόπου προὔποτέμεναι· οὐ γὰρ ἐπιδείξειν
ἔχειν προαίρεσιν φόβῳ τοῦ κρείττονος κατηναγκάσθαι
νομιζομένην. Ἐπώμυνε δ' ὁμοῦ, Ἀπόλλω τε Πύθιον
καὶ Ἀρτεμιν καὶ Ἀφροδίτην αὐτὴν καὶ Ἑρωτας, ἢ μὴν
ἅπαντα οὕτω ποιήσιν ὡς ἡβουλῇ Χαρίκλεια καὶ
ἐπέσκηψε.

Ἰθ'. Καὶ οἱ μὲν ταῦτα καὶ ἕτερ' ἄττα πρὸς τού-
τοις ἐπὶ μάρτυσι τοῖς θεοῖς ὡμολόγουν ἀλλήλοις, ἐγὼ
δ' ὡς τὸν Χαρίκλεια ὁρομαῖος ἦκων, θορύβου τε πλήρη
καὶ ὀδυρμοῦ καταλαμβάνω τὴν οἰκίαν, οἰκετῶν ἤδη
παρ' αὐτὸν ἀφιγμένων καὶ τὴν τῆς κόρης ἀρπαγὴν
ἐξαγγελλάντων καὶ πολιτῶν εἰς πλήθος συρρέοντων,
καὶ τὸν Χαρίκλεια θρηνοῦντα περιστοιχισμένον, ἀγνοῶ
τε τῶν γεγονότων καὶ ἀμχανία τῶν πρακτέων συνε-
χομένων. Ἐμβοήσας οὖν, ὦ δυσδαίμονες, ἔφην,
ὡμεῖς δ' ἐνοῖς προσεοικότες, ἄχρι τίνος ἀναυδοὶ καὶ
ἄπρακτοι καθεδεῖσθε, ὥσπερ ἅμα τῷ δυστυχεῖν καὶ
τὸ φρονεῖν προσαφρητῆμενοι; οὐκ ἐν ὅλοις ἤδη ἐπιδιώ-
ξετε τοὺς πολεμίους; οὐ καταλήψεσθε καὶ τιμωρήσεσθε
τοὺς ἐξυβριζόντας; καὶ ὁ Χαρίκλεις, Περιττὸν μὲν ἴσως,
ἔφη, διαμάχεσθαι πρὸς τὰ παρόντα, συνίημι γὰρ ὡς
ἐκ θεῶν μηνίδος ταυτηνὶ τίνω τὴν δίκην, ἣν ἐξ οὐπερ
εἰς τὸ ἄδυντον ἄνωρ παρελθὼν εἶδον ὀφθαλμοῖς ἂ μὴ
θεοῖς, ὁ θεός μοι προεῖπεν, ἀνθ' ὧν οὐ προσηκόντως
εἶδον τῆς τῶν φιλότατων ὀφείως στέρησέσθαι. Ὅμοῦ
δ' οὐδὲν κωλύει καὶ πρὸς δαίμονά φασι μάχεσθαι, εἰ
καὶ τίνας χρὴ μεταθεῖν, καὶ τίς ὁ τὸν βαρὺν τοῦτον
ἐπενεγκῶν πόλεμον ἐγινώσκομεν. Ὁ Θεσσαλὸς, ἔφην,
καὶ παρὰ σοὶ θαυμαστός ἐν καμνοῖ φίλον εἰσποιεῖς,
Θεαγένης ἐστὶ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ μείρακες. Οὐκοῦν
εὐροῖς ἂν τινα τούτων κατὰ τὴν πόλιν, οἱ μέχρι τῆςδε
τῆς ἐσπέρας ἐπεχωρίαζον. Ὡς ἄνιστάσας καὶ εἰς
βουλὴν κάλει τὸν δῆμον. Ἐγίνετο ταῦτα. Καὶ οἱ
τε στρατηγοὶ σύγκλητον ἐκκλησίαν ἐκέρυττον σάλπιγγι
τὸ κήρυγμα πρὸς τὴν πόλιν ἐπισημαίνοντες καὶ ὁ δῆμος
αὐτίκα παρῆν καὶ τὸ θέατρον ἐγίνετο νυκτερινὸν βου-
λευτήριον. Ὁ τε Χαρίκλεις εἰς μέσους παρελθὼν,
πρὸς οἰμωγὴν τ' ἀθρόον ἐκίνει τὸ πλῆθος καὶ μόνον
ὄφθει, ἐσθλὰ τε μέλαιναν ἀμπεχόμενος καὶ κόνιν τοῦ
τε προσώπου καὶ τῆς κεφαλῆς καταχεόμενος, τοιάδ'
ἔλεγεν· Ἴσως μὲν, ὦ Δελφοί, προσαγγεῖλαι βουλόμε-
νον ἑμαυτὸν ἦκειν εἰς μέσους καὶ ταύτην συγκεκλημέ-

tum id, quod expelit, expositum sibi videt. Quamobrem
non prius te dimittam, quam mihi tum praesentis temporis,
tum magis etiam consequentis gratia, iurejurando Theage-
nes fidem dederit, quod consuetudinem Veneream non sit
mecum ante habiturus, quam genus et domum meam recu-
peravero, aut si hoc numen prohibuerit saltem, priusquam
me sponte consentientem in uxorem acceperit: sin minus,
nequaquam. Cumque ego ea, quae dicta fuerant, mira-
tus, omnino ita faciendum esse decrevissem et domesticum
focum in aram succendissem, thūsque adolevissem, jura-
bat Theagenes, Injuria se quidem affici dicens, quod anti-
cipatione iurisjurandi fides, quam sponte praestiturus fuis-
set, praecideretur: neque se nunc ostendere posse, se
sponte facere hoc, quod metu numinis effectum videatur,
jurabat tamen per Apollinem Delphicum et Dianam et Ve-
nerem ipsam et Amores, ita se omnia facturum, sicuti Cha-
riclea vellet et mandavisset.

XIX. Et hi quidem haec et quaedam alia, deos contesta-
ti, paciscebantur inter sese. Ego autem ad Chariclem con-
tento cursu veniens, tumultu plenam et luctu domum de-
prehendo, cum jam ministri ad ipsum venissent et raptum
virginis nuntiasent, et cives frequentes confluerent et Cha-
riclem lugentem circumstiterent, denique inscitia eorum,
quae facta essent et inopia consilii quae facienda essent, la-
borarent. Intonans igitur magna voce, O infelices, inquit,
quandiu tandem stupidis haud absimiles, muti et ignavi
sedebitis, tanquam una cum adversa fortuna mens etiam
vobis erepta sit? An non armati jam persequimini hostes?
Non comprehendetis et supplicio afficetis eos, qui vos in-
juria affecerunt? Charicles autem: Supervacaneum est for-
tassis, deinceps certare cum praesenti fortuna. Intellego
enim, quod ob iram deorum luo hanc poenam, quam ab eo
tempore, quo intempestive in adytum ingressus vidi quae
las non fuerat, deus mihi praedixit, propter ea his, quae
animo meo carissima essent, me privatum iri. Attamen
nihil impedit, etiam cum diis, ut ajunt, pugnare, si quos
persequi oporteat et quis tantam cladem nobis intole-
rit, cognoscamus. Thessalus, inquit, qui apud te fuit in
admiratione, quem etiam mihi amicum fecisti, Theagenes
est et ii qui cum eo fuerunt adolescentuli. Horum invenias
fortasse aliquem adhuc in urbe, qui usque ad hanc vespere
hic morabantur. Quamobrem surge et in concilium con-
voca populum. Fiebat ita: duces concionem indicabant,
tuba praeconium urbi significantes: populus statim aderat:
theatrum nocturna curia fiebat. Charicles, in medium
progressus, apparens subito omnibus lacrimas excussit, ni-
gra veste indutus: et facie atque capite cinere sparsis, tala
dicebat: Fortassis me, o Delphi, meas ipsius rationes expo-
nere volentem, in medium progressum et tantam convo-

ναι τὴν ἐκκλησίαν ἡγεῖσθε, πρὸς τὴν ὑπερβολὴν τῶν
ἐμῶν συμφορῶν ἀφορῶντες, ἔχει δ' οὐχ οὕτως, πράττω
μὲν γὰρ θανάτου καὶ πολλάκις ἀξίως· τὸ δὲ νῦν, ἔρημος
καὶ θεήλατος καὶ μόνῃ λοιπὸν οἰκία, πάντων ἅμα τῶν
φιλάτων κεκνωμένη μοι συνομιλῶν. Ὅμως δ' οὖν
ἢ τε κοινὴ πάντων ἀπάτη καὶ μάταιος ἐλπίς ἐστι με
καρτερεῖν ἀναπεῖθει, τὴν εὐρεσιν τῆς θυγατρὸς ἐνδε-
χομένην ὑποτιθεμένη· καὶ ἐτι πλέον ἢ πόλις, ἣν ἰδεῖν
πρότερον τιμωρίαν εἰσπεπραγμένην παρὰ τῶν ἐξυβρι-
σάντων ἀναμένει· εἰ μὴ ἄρα καὶ ἐμῶν τὸ φρόνημα τὸ
ἐλεύθερον καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς ἐνεγκούσης καὶ θεῶν
πατρῶν ἀγανάκτησιν, τὰ Θεταλὰ μεράκια προσα-
φῆρηται. Τὸ γὰρ δὴ πάντων βαρύτερον, ὅτι χορευ-
ται παῖδες εὐαρίθμητοι καὶ θεωρίας ὑπηρεταὶ πόλιν
οἰχονται τῶν Ἑλληνίδων τὴν πρώτην πατήσαντες καὶ
τὸν νεὼν τοῦ Πυθίου τοῦ τιμωτάτου κτήματος ἀποσυ-
λήσαντες, Χαρίκλειας, οἵμοι τῶν ἐμῶν ὀφθαλμῶν.
Ὡς τῆς ἀμειλίχτου καθ' ἡμῶν τοῦ δαίμονος φιλονεικίας.
Τὴν πρώτην μοι καὶ γνησίαν, ὥς ἴστε, θυγατέρα ταῖς
νυμφικαῖς λαμπάσι συναπέσβεσε· τὴν μητέρα μοι τὴν
ἐκείνης, ἐπὶ νεαρῷ τῷ πάθει συναπήγαγεν· ἐμὲ τῆς
ἐνεγκούσης ἐξήλασεν. Ἄλλ' ἦν πάντα φορητὰ μετὰ
τὴν Χαρίκλειαν εὐρεσιν. Χαρίκλεια μοι βίος ἦν, ἐλπίς
καὶ διαδοχὴ τοῦ γένους· Χαρίκλεια μόνῃ παραψυχὴ
καὶ ὥς εἰπεῖν, ἀγκυρα. Καὶ ταύτην ὑπετέμετο καὶ
παρήνεγκεν, ὅτι ποτ' ἐστὶ τὸ εἰληχρὸς με κλυδώνιον,
ἢ δαιμόνιον (οὐχ ἁπλῶς τοῦτο, οὐδ' ὅτ' ἔτυχεν, ἀλλὰ
καθ' ὃν εἴωθε καιρὸν ἄωρὶ καὶ ὤμᾳ κατ' ἐμοῦ κωμά-
ζειν), ἀπ' αὐτῶν μικροῦ τῶν παστάδων, ἄρτι τῶν γά-
μων ἅπασιν ὑμῖν προκεκηρυγμένον.

Κ'. Ἐτι λέγοντα καὶ ὅλον εἰς ὄρῃον παραφερόμε-
νον, ὃ στρατηγὸς Ἥγησιās ἐπεῖχέ τε καὶ ἐξεκρούετο,
καὶ Ὡς παρόντες, ἔφη, Χαρίκλει μὲν ἐξέσται νῦν τε καὶ
μετὰ ταῦτα ὀρνεῖν, ἡμεῖς δὲ μὴ συμβαπτίζομεθα τῷ
τούτου πάθει, μηδὲ λάθωμεν ὥσπερ βρύμασιν τοῖς
τούτου δάκρυσιν ὑποφερόμενοι καὶ τὸν καιρὸν προΐε-
μοι, πρᾶγμα δὲ μεγίστην ἐν ἅπασιν ἔχει καὶ πολέμοις
οὐχ ἥκιστα τὴν ῥοπήν. Ὡς νῦν μὲν καὶ ἀπὸ τῆς ἐκ-
κλησίας ἐξιώντων, ἐλπίς καταληφθῆναι τοὺς πολέμους,
ἕως βραθυμότεραν αὐτοῖς τὴν πορείαν ἢ προσδοκίαν τῆς
ἡμετέρας ἐμποιεῖ παρασκευῆς. Εἰ δ' οἰκτιζόμενοι
μᾶλλον δὲ γυναικίζόμενοι, πλείονα τῇ μελλήσει τὴν
προτέρησιν αὐτοῖς παρασχοῖμεν, οὐδὲν ἄλλ' ἢ καταγε-
λᾶσθαι καὶ ταῦτα πρὸς μεираκίων περιλείπεται· οὐς
ἐγὼ φημὶ χρῆναι αὐτοὺς τέως ὅτι τάχιστα καταλαβόν-
τας ἀνασκολοπίσαι καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν ἀτιμῶσαι, διαβι-
βάσσοντας καὶ εἰς τὸ γένος τὴν τιμωρίαν. Τοῦτο δ' ἂν
γένοιτο βραδίως εἰ πρὸς ἀγανάκτησιν κινήσαιομεν Θε-
ταλούς, τὴν κατ' αὐτῶν τε τούτων εἰ τινες διαφύγοιεν
καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν, ἀπειπόντες αὐτοῖς ἐκ ψηφίσματος
τὴν θεωρίαν καὶ τὸν ἐναγισμόν τοῦ ἥρωος, ἐκ τοῦ
δημοσίου τοῦ ἡμετέρου τελεῖσθαι τοῦτον ἐπικρίναντες.

ΚΑ'. Ἐτι τοῦτων ἐπαινουμένων καὶ δόγματι τοῦ
δόμου κυρουμένων, Ἐπικλεῖροτονείσθαι, ἔφη ὁ στρα-

casae concionem existimatis, magnitudinem mearum cala-
mitatum intuentes. Sed aliter se res habet. Etsi enim sae-
pius ea sustineam, quæ vel morte ipsa graviora sint et
nunc deserta et divinitus vastata et sola in posterum mihi
sit domus, omnibus simul carissimis, in quorum consuetu-
dine et suavitate acquiescebam, orbata, tamen, quæ omnes
attingit, frustratio et inanis spes adhuc me sustentat, utque
perdurem, excitat, me filiam recuperaturum pollicens,
maxime vero urbs, quam victricem, sumpta pœna de his,
qui illam injuria affecerunt, prius me videre expeto et ex-
specto. Nisi forte et vobis animum generosum et indigna-
tionem pro patria et diis patriis, Thessali adolescentuli abs-
tulerunt. Nam quod est gravissimum, pueri tripudiones
pauci et sacre legationis ministri, abeunt, primaria urbe
inter Græcas vastata, et templo Apollinis pretiosissimo
thesauro spoliato, hei mihi! ablata e meis oculis Chariclea.
O implacabilem numinis erga nos et pertinacem iram. Pri-
mam mihi, ut scitis, et genuinam filiam, una cum spon-
salibus facibus exstinxit: matrem præ dolore, quem cepe-
rat ex illius morte, simul abduxit: me patria expulit. Sed
erant omnia tolerabilia, post Charicleæ inventionem. Cha-
riclea mihi vita erat, spes et successio generis: Chariclea
sola solatium et ut ita dicam ancora. Et hanc abruptit et
abstulit, quodcumque sit, quod me invasit, tempestas,
aut daemonium, nec quidem simpliciter, neque fortuito,
sed quo tempore consuevit intempestive et crudeliter nobis
insultare), propemodum ab ipsis thalamis, nuper nuptiis
vobis omnibus jam ante denuntiatis.

XX. Adhuc dicentem et totum in luctum a proposito de-
labentem, dux Hegesias cohibebat et amovebat, et O vos,
qui adestis, inquit, Charicli quidem et nunc et postea lugere
licebit; nos vero non mergamur hujus dolore, neque in-
considerate illius lacrimis, tanquam aquæ impetu, ansera-
mur, occasionem negligentes, quæ cum omnibus in rebus,
tum in bellis maximum momentum habet. Nam nunc no-
bis, ex concione exeuntibus, spes est aliqua hostes posse
comprehendi, dum, ut securius iter faciant, efficit nostri
apparatus cunctatio. Quod si adhuc miserantes, vel potius
muliebri gestu deplorantes, cunctatione majorem illis facul-
tatem ad effugiendum præbuerimus, nihil aliud, nisi ut
irrideamur, idque ab adolescentulis, relinquatur. Quos
ego aio quamprimum comprehensos, cruci affligi oportere
et quosdam ex illis ignominia affligi, translata etiam in fami-
liam pœna. Hoc autem facile fieri possit, si ad indigna-
tionem commoverimus Thessalos contra hos ipsos, qui
effugerint et eorum posteros, interdicentes illis decreto
sacra legatione et justis funebribus herois, et ut avarii pu-
blii sumtu hæc fiant decernentes.

XXI. Cum hæc adhuc collaudarentur et decreto populi
comprobarentur: Confirmetur suffragiis vestris, inquit dux,

τηγός, εἰ δοκεῖ, κακῆϊνο, μηκέτι τὴν ζάκορον ἀναφαι-
νεῖν τοῖς τὸ ἐνόπλιον τρέχουσιν. Ὡς γὰρ ἔχω συμ-
βαλεῖν, ἐκεῖθεν ἡ ἀρχὴ Θεαγένης τῆς ἀσεβείας ἐξήφθη
καὶ τὴν ἀρπαγὴν, ὡς ἔοικεν, ἐκ τῆς πρώτης θέας ἐνε-
5 θυμήθη. Καλὸν οὖν περιγράψαι τὸν ἐξῆς χρόνον, τὴν
δοσίαν τινῶν ἐπιχειρήσιν. Ὡς δὲ καὶ ταῦτα μιᾷ
ψήφῳ καὶ χειρὶ τῇ πάντων ἐκράτησεν, ὁ μὲν Ἡγησίας
ἐδίδου τῆς ἐξόδου τὸ σύνθημα καὶ πολυμικὸν ἢ σάλπιγξ
ὑπεσήμαινεν, τὸ δὲ θέατρον εἰς τὸν πόλεμον διελύετο
10 καὶ δρόμος ἀκάθεκτος ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τὴν μά-
χην ἤνυστο, οὗ τῆς ἐνόπλου μόνον καὶ ἰσχυροῦς ἡλι-
κίας, ἀλλὰ πολλοὶ μὲν παῖδες καὶ ἀμφιβόλως ἔφηβοι
τὴν προθυμίαν εἰς ἀκμῆς προσθήκην ποιησάμενοι, τῆς
ἐξόδου μετασχεῖν ἐκείνης ἐθρασύνοντο. Πολλοὶ δὲ
15 γυναῖκες ἀνδρείοτερον τῆς φύσεως ἐφρόνησαν καὶ τὸ
προσυχὸν εἰς ὄπλον ἀρπασάμεναι, μετέθεον ἀνίνυτα
καὶ τὸ ὄπλον καὶ οἰκτεῖον ἀσθενὲς ὑστερίζουσαι τῶν ἔργων
ἐγνώριζον. Εἶδες ἂν καὶ πρεσβύτου πρὸς τὸ γῆρας
μάχην, καὶ ὥσπερ ἔλκουσαν τὸ σῶμα τὴν διάνοιαν καὶ
20 ὀνειδιζομένην τὴν ἀσθένειαν ὑπὸ τῆς προθυμίας. Οὕ-
τως ἄρα πᾶσα ἡ πόλις ὑπερήλγησε τὴν Χαρικλείας
ἀφαιρέσιν, καὶ ὥσπερ ἐνὶ πάθει κεκινημένη πρὸς τὴν
δίοισιν αὐτοῖσι καὶ οὐδ' ἡμέραν ἀναμείνασα, πάνδη-
μον αὐτὴν ἐπαφῆκεν.

ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

1. Α'. Ἡ μὲν δὴ πόλις ἡ Δελφῶν ἐν τούτοις ἦν καὶ ἔδρα-
σεν ὃ τι δὴ καὶ ἔδρασεν, οὐ γὰρ ἔχω γινώσκειν, ἐμοὶ
δὲ τὸν καιρὸν τῆς φυγῆς ἡ ἐκείνων ἐπιδιώξις ἐπέβαλεν,
ἀναλαβὼν τε τοὺς νέους ἦγον ἐπὶ θάλατταν, αὐτῆς ὡς
εἶχον τῆς νυκτός, ἐνεβίβαζόν τ' εἰς τὴν ναῦν τὴν Φοί-
30 νισσαν ἄρτι τὰ πρυμνήσια λύειν μέλλουσιν· καὶ γὰρ
πῶς καὶ ὄρθρου λοιπὸν ὑποφαίνοντος οὐδ' ὑπερβαίνειν
ᾔοντο τὸν πρὸς με ὄρκον οἱ Φοίνικες, ἡμέραν [καὶ
νύκτα] ἀναμείναι μόνον συνθέμενοι. Λίαν οὖν χαί-
ροντες ἦκοντας ἡμᾶς ὑποδέχονται. Καὶ παραχρῆμα
35 λιμένειν ἐκτός ὑπ' ἐρεσίᾳ τὸ πρῶτον ἀνήγοντο· ὡς δὲ
λείου πνεύματος ἐκ γῆς προσπνεομένου κύμα χθαμαλὸν
ὑπέτρεχε τε καὶ οἶον προσεγέλα τῇ πρύμνῃ, τότε δὴ
τὴν ναῦν τοῖς ἱστίοις ὑποφέρειν ἐπέτρεπον. Κιρραῖοι
μὲν δὴ κόλποι καὶ Παρνασσῶ πρόποδες Αἰτωλοὶ τε
40 καὶ Καλυδώνιοι σκόπελοι μονοῦ διπταμένην τὴν
ὀλκάδα παρημείβοντο, νῆσοι δ' Ὀξείαι καὶ σχῆμα καὶ
ὄνομα, θάλαττά τε Ζακύνθιος, ἄρτι πρὸς δύσιν ἡλίου
νεύοντος, ἀνεφαίνοντο. Ἀλλὰ τί ταῦτ' αὐτοὶ μηχανῶν;
τί δὲ λαμβάνω ἑμαυτὸν καὶ ὁμᾶς καὶ ἐκτείνω τὴν διήγη-
45 σιν, εἰς πέλαγος ὄντως ἀφείς τῶν ἐξῆς; ἐνταῦθά που
τὸν λόγον ἐπίσχωμεν, ὀλίγον δὲ καὶ ὑπνοῦ σπάσωμεν.
Ἐἰ γὰρ καὶ λίαν ἄοκνος ὑπάρχεις τὴν ἀκοήν, καὶ ἔρρω-
μένους ἀπομάχῃ πρὸς τὸν ὕπνον, οἱ Κνήμιον, εἰλλ'
ἡγοῦμαι σε λοιπὸν ὀκλάζειν, ἐμοῦ τᾶμαυτοῦ [πάθῃ]

si videtur, et illud, ut non amplius faciem accendat auditus
his, qui cursu in armis certant. Quantum enim coniecere
possum, inde primum Theagenes hoc facinus animo conce-
pit et de hoc raptu, ut videtur, statim primo ejus aspectu
cogitavit. Consultius itaque est, ipsam in consequens tem-
pus occasionem talis aliquorum conatus praecidere. Post-
quam autem et haec uno calculo et manu omnium obtinuit,
Hegesias exitus signum dabat, tuba bellicum canebat, thea-
trum in bellum dissolvebatur et cursus effusus ex concione
in praelium fiebat, non tantum robustae et armatae aetatis,
sed etiam multi pueri et vix puberes, promptitudine quod
deesset aetati addentes, audebant illius expeditionis esse
participes. Multae quoque mulieres fortiores quam pro
natura animos gerebant et eo, quod cuique fuit obvium,
armorum loco arrepto, nequidquam insequabantur: suc-
cessuque frustratae, femineam suique sexus imbecillitatem
cognoverunt. Vidisses et senis cum senectute pugnam et
tamquam trahentem corpus animum et illi prae ardore et
promptitudine infirmitatem ut probrum objicientem. Tan-
tum omnino dolorem urbs tota cepit ex raptu Charicleae
et tamquam uno affectu commota, ad persecutionem mori,
ne diem quidem exspectans, universa sese effudit.

LIBER QUINTUS.

1. Urbs igitur Delphorum his erat occupata, quicunque
tandem successus fuerit, neque enim compertum habeo.
Mihī vero occasionem fugae illorum persecutio attulit et
assumptos juvenes ducebam ad mare, ut erant, eadem
nocte et imponebam in navem Phoeniciam, continuo funes
soluturam. Etenim jam diluculo aliquomodo apparente,
non existimabant se amplius iusjurandum mihi datum vio-
laturus Phoenices, diem tantum [et noctem] unam exspe-
ctandi mecum pacti. Magno igitur cum gaudio venientes
nos recipiunt et statim e portu remigum ope primum in
altum provehebantur: deinde postquam placido vento a
terra adspirante, fluctus humiles subibant et quasi arri-
debant puppi, navem velis passis ferri per mittebant.
Atque ita Cirrhæi sinus et eminentiæ Parnassi, Ætoli et
Calydonii scopuli propemodum transvolantem navem præ-
teribant et insulae Acutæ figura et nomine, ac mare
Zacynthium, sole tum primum ad occasum vergente, ap-
parebant. Sed quid hæc intempestive produco? Quid
porro mei ipsius et vestri sum oblitus et narrationem ex-
tendo, pelago vos deinceps revera committens? Hic
reliquum sermonis cohibeamus, vicissimque paululum
somni capiamus. Licet enim minime sis in audiendo la-
diosus et fortiter somno repugnes, Cnemon, tamen existimo
te jam deinceps labascere, cum ego meas res ad multam

μέχρι πόρῳ τῶν νυκτῶν ἀποτείνοντος. Κάμῃ δὲ λοιπὸν, ὃ τέκνον, γῆρας τε βαρύνει καὶ ἡ τῶν συμφορῶν ὑπόμνησις παραλύουσα τὴν διάνοιαν εἰς ὕπνον καταφέρει. Ἐπίσχες, εἶπεν ὁ Κνήμων, ὦ πάτερ, οὐχ ὥς ἐμοῦ τὴν διήγησιν ἀποσκευαζομένου, δοκῶ γάρ μοι μὴδ' εἰ πολλὰς μὲν νύκτας, πλείους δ' ἡμέρας ἐπισυνάπτους, τοῦτ' ἂν ποτε παθεῖν, οὕτως ἀκόρεστόν τι καὶ σειρήνιον τὸ κατ' αὐτήν. Ἀλλὰ με πάλαι θροῦς τις καὶ βόμβος ὄχλου κατὰ τὴν οἰκίαν περιχεῖ. Καὶ ἦν μὲν οὐκ ἐκτὸς τοῦ θαρυβεῖσθαι, σιωπᾶν δ' ἐβιάζομην, ἐπιθυμία τῶν αἰετῶν πρὸς σοῦ λεχθησομένου ἐλκόμενος. Ἐγὼ μὲν οὐκ ἠσθόμην, ἔφη ὁ Καλάσιρις, τάχα μὲν που καὶ δι' ἡλικίαν νοηρότερος ὢν τὴν ἀκοήν, (νόσος γὰρ ἄλλων τε καὶ ὧτων τὸ γῆρας) ἴσως δὲ καὶ πρὸς τὴν διήγησιν ἡσυχολημένος. Ἔοικε δὲ μοι Ναυσικλῆς ἦκειν ὁ τῆς οἰκίας δεσπότης, ἀλλὰ τί ἄρα ποτὲ, ὦ θεοί, διαπεπραγμένος; Ἀπαντα, ὡς ἡβουλόμην, ἔφη ὁ Ναυσικλῆς, ἀθρόον αὐτοῖς ἐπιφανείς, οὐ γὰρ μ' ἔλαθες, ὦ γαυρὸς Καλάσιρι, φροντίζων τὰς ἐμὰς πράξεις καὶ ὥσπερ τῇ διανοίᾳ συνεκδομηῶν. Ἀλλὰ σε ἐφώρῃσα τῷ τ' ἄλλῳ σου περὶ ἐμὲ τρόπῳ καὶ οἷς ἐνταῦθ' εἰσιὼν κατέληφα διαλεγόμενον. Ἀλλὰ τίς δὲ ὁ ξένος; Ἐλλήν, ἔφη ὁ Καλάσιρις, τὰ δ' ἄλλα εἰσαυθὺς ἀκούσῃ. Σὺ δ' εἴ τι σοι κατάρθῃται δεξιὸν, ἀπάγγελλε θάττον, ὥς ἂν τοῦ χαίρειν γ' ἔχοις κοινωνοῦντας. Ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς, εἶπεν ὁ Ναυσικλῆς, εἰς ἐμὴ μαθήσεσθε· τὸ δὲ παρὸν ἔμιν, ὅτι βελτίονα Θέσβην ἐκτησάμην, ἀπόχρη μαθεῖν, ἐμοὶ γὰρ τῇ τ' ἐκ τῆς ὁδοιπορίας καὶ τῶν ἄλλων φροντίζων κάκωσιν, ὕπνῳ βραχεῖ γούν ἐστι παραμυθητέον.

30 Β'. Ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν ἀπέτρεχεν, ὡς εἰρήκει ποιήσων. Ὁ δὲ Κνήμων αὖτος ἐγγόνει πρὸς τὴν ἀκοήν τῆς Θέσβης, ὑπὸ τ' ἀμηχανίας πᾶσαν ἔννοιαν διαπορῶν ἀνέστρεφε, βαρὺ τε καὶ συνεχὲς ἐπιστένων, τὸ λειπόμενον ἐταλαιπώρει τῆς νυκτός· ὥστ' οὐδὲ τὸν 35 Καλάσιριν ἐλάνθανε τελευτῶν, ὕπνῳ καὶ ταῦτα βαθεῖ κατεσχημένον· ἀλλ' ἀνασχὼν αὐτὸν ὁ πρεσβύτερος καπνὶ τοῦ ἀγκῶνος ἐρείσας, ὃ τι πεπόνθοι διηρώτα καὶ δι' ἣν αἰτίαν οὕτως ἐκτόπως ἀλύοι σχεδὸν τι τῶν μεμνημένων οὐκ ἀποδέων. Ἐῖτ' οὐ μὴ μανῶ, πρὸς αὐτὸν 40 ὁ Κνήμων, Θέσβην ὅτι περίεστιν ἀκηκοῖς; Καὶ τίς ἡ Θέσβη, ἔφη ὁ Καλάσιρις καὶ πόθεν γνωρίζεις τ' ἀκούσας καὶ ζῶσαν ἀγγελλομένην φροντίζεις; καὶ δὲ, Τῶν μὲν ἄλλων ἀκούσῃ μετὰ ταῦτα, ὅταν ποτὲ καὶ τὰμαυτοῦ σοι διηγήσομαι· ἐκείνην δ' ἀνγρη- 45 μένην τουτοῖσι ἐγὼ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐγνώρισα καὶ παρὰ τοῖς βουκόλοις χερσὶ ταυταῖσι [ταῖς ἐμαῖς] κατέθαψα. Κάθευδε, εἶπεν ὁ Καλάσιρις, ταῦτα δ' ὅπῃ ποτ' ἔσχεν οὐκ εἰς μακρὰν εἰσόμειθα. Οὐκ ἂν δυνάμην, ἔφη, ἀλλὰ σὺ μὲν ἀτρέμας ἔχε σαυτὸν, ἐγὼ δ' οὐκ ἔστιν 50 ὅπως ἂν βιώην, εἰ μὴ θάττον ὑπεξελθὼν, τρόπον ὅν τινα δὴ (ποτε) πολυπραγμονήσαιοι, τίς ποτε πλάνη τὸν Ναυσικλέα κατέληφεν καὶ ὅπως παρὰ μόνους Αἰγυπτίοις οἱ τεθνεῶτες ἀναβιοῦσιν. Ἐμεῖδίασε πρὸς ταῦτα μικρὸν ὁ Καλάσιρις καὶ αὖθις ὑπνέχθη τῷ ὕπνῳ.

noctem produxerim. Et me alioqui, fili, cum senectus gravat, tum calamitatum recordatio, mentem conturbans, in somnum defert. Cohibe, dixit Cnemon, pater, non tanquam me narrationem aversante: nam mihi quidem, etiamsi multas noctes et dies plures conjungas, id accidere non posse videtur, adeo insatiabili quadam suavitate et Sireniis illecebris condita est. Sed me jam pridem murmur quoddam et sonitus tumultus cujusdam circa aedes circumsonat. Et quidem non eram perturbatione vacuus, sed repressi me, cupiditate a te dicendorum illectus. Ego quidem non sensi, inquit Calasiris, tum quod sim vel ob aetatem hebetiori ac languidiori auditu, (senectus enim cum aliarum partium, tum aurium praecipue morbus est) tum fortassis eo quod narrationi animo vacarim. Videtur autem mihi Nausicles venire, aedium dominus, sed quid tandem, o dii, effecit? Omnia, ut voleham, inquit Nausicles, cum subito illis apparuisset. Neque enim me latuit, bone Calasiri, quod sollicitus esses de mea expeditione et tanquam animo una esses. Sed te perspexi, cum alias ex tua erga me observantia et voluntate, tum ex his, de quibus te hic colloquentem ingressus deprehendi. Sed quis est hic hospes? Graecus, inquit Calasiris: caetera vero deinceps audies. Tu vero, si quid a te dextre confectum est, nuntia citius, ut habeas quoque gaudii participes. Sed et vos, inquit Nausicles, diluculo audietis: in praesentia autem vobis, quod meliorem Thisben acquisiverim, scire sufficiat; mihi enim cum ex itinere, tum ex aliis cogitationibus molestia somno brevi utique est lenienda.

II. Hic quidem cum haec dixisset, discedebat facturus, quae dixerat. Cnemon autem contristatus, audito Thisbes nomine, praequae sollicitudine exsanguis stetit et graviter continueque ingemiscens, reliquum noctis sese discrucians traducebat; ut neque Calasiridem ad extremum lateret, quamvis arctiore somno detentum; sed erigens se senex et cubito innixus, quid illi accidisset interrogabat et quam ob causam tantopere inquietus esset, non multum distans ab insanis. An non merito insaniam, ad ipsum Cnemon, cum, quod Thisbe sit superstes, audierim? Quae autem est haec Thisbe, inquit Calasiris, et unde auditam agnoscis et nuntio allato, quod vivat, sollicitus es? Et ille: Alia quidem audies postea, quando tibi et meas res exponam: ceterum illam interfectam hisce oculis ego agnovi, et apud bubulcos hisce meis manibus sepelivi. Dormi, dixit Calasiris; haec autem quomodo se habeant, non ita multo post cognoscemus. Non potero, inquit. Sed tu quidem quiesce immotus, ego autem haud scio an possim vivere, nisi quamprimum clam egressus, aliquo modo curiosius inquisivero, in quo errore Nausicles versetur et quomodo apud solos Aegyptios mortui reviviscant. Arrisit ad haec leniter Calasiris et rursus lapsus est in somnum. Cnemon autem

Ὁ δὲ Κνήμιων τοῦ δοματίου προήκων ἔπασχε μὲν οἷα εἰκὸς ἦν τὸν νύκτωρ καὶ σκότους καὶ κατ' οἰκίαν ἄγνωστον ἀλύοντα, πλὴν ἀλλὰ πάντα γ' ὑπέμενε τὸ δαῖμα τὸ ἐκ τῆς Θίσβης καὶ τὴν ὑπόνοιαν ἀποδύσασθαι σπεύδων· ἔως ὅψε ποτε καὶ πολλάκις τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄλλοι' ἄλλους ἀνελίττων τόπους, ἥσθετο γυναικὸς λαθραῖον τι καὶ γοερὸν, οἷον ἡρινῆς ἀηδόνας αἴλινον ὥδῃν ἐν νυκτὶ μυρομένης, ἐπὶ τε τὸ δομάτιον ὑπὸ τοῦ θρήνου χειραγωγούμενος ὥρμησε καὶ τοῖς θύραις, καθ' ὃ συνέπιπτον
 10 ἀλλήλαις, τὸ οὖς παραθέμενος, ἐπηκροᾶτο καὶ τοιάδε καταλάμβανεν ἔτι θρηνοῦσιν· Ἐγὼ δ' ἡ παναθλία, χεῖρα ληστρικὴν ἐκπεφυγένη καὶ μικροφόνον ὥρμητον θάνατον ἐλπισθέντα διαδεδρακέναι, βιώσεσθαι τε τὸ λειπόμενον ἅμα τῷ φιλάτῳ, ξένον μὲν καὶ ἀλήτην
 15 βίον ἀλλὰ μετ' ἐκείνου γιγνόμενον ἡδιστον. Οὐδὲν γὰρ οὕτως ἐμοὶ χαλεπὸν, ὃ μὴ μετ' ἐκείνου φορητόν. Νυνὶ δὲ μηδέπω κεκορεσμένος (ὃ) ἐμὲ ἐξαρχῆς εἰληγὸς δαίμων, μικρὸν τῶν ἡδέων ὑποθέμενος εἰς ἡπάτησε. Δουλείαν ὅμην ἐκπεφυγένη, καὶ δουλεύει δὲ πάλιν· δε-
 20 σμωτήριον, καὶ φρουροῦμαι· νῆσος εἶχέ με καὶ σκότος, ὅμοια τὰ νῦν ἐκείνους, ἀληθέστερον δ' εἰπεῖν καὶ πικρότερα, τοῦ καὶ βουλομένου καὶ δυναμένου ταῦτα παραμυθεῖσθαι κεχωρισμένου· σπήλαιον ἦν μοι ληστρικὸν εἰς τὴν παρελθοῦσαν καταγώγιον, ἄδυτον καὶ βάραθρον
 25 καὶ τί γὰρ ἄλλ' ἢ τάφος ἢ οἰκησις; ἐπεκούφιζε καὶ ταῦτα παρὼν ὃ πάντων ἐμοὶ φίλτατος. Ἐκεῖ μὲν καὶ ζῶσαν ἐθρήνησε καὶ τεθνεῶσαν, ὡς ὤετο, ἐδάκρυσεν· ὡς ἀνηρημένην ἐπένθησεν. Ἀπεστέρημαι νυνὶ καὶ τούτων. Οἴχεται ὁ κοινωὶς τῶν δυστυχημάτων καὶ
 30 ὡς ἄχθη τὰ πάθη πρὸς με νεμόμενος. Ἐγὼ δὲ μόνῃ καὶ ἔρημος, αἰγυμάλωτος καὶ πολύθρηνος, τύχης βουκολήμασι πικρᾶς ἐκκειμένη καὶ ζῆν τέως ἀνασχομένη, διότι μοι περιεῖναι τὸν γλυκύτατον ἐλπίζω. Ἄλλ', ὦ ψυχὴ ἐμῇ, ποῦ ποτ' ἄρα τυγχάνεις; τίς δέ σε διεδέ-
 35 ζατο τύχῃ; ἄρα μὴ καὶ αὐτὸς, ὅμοι, δουλεύεις, τὸ μόνον ἐλευθέρων καὶ ἀδούλων, πλὴν ἔρωτος, φρόνημα; ἀλλὰ σώζοιό γε μόνον καὶ θεάσαιό ποτε Θίσβην τὴν σὴν· τοῦτο γὰρ με καλέσεις καὶ μὴ βουλόμενος.

Γ'. Οὐκ ἔτι κατέχειν αὐτὸν ἐκατέρησεν ὁ Κνήμιων,
 40 ὡς τούτων ἤκουσεν, οὐδ' ὑπέμεινε τὴν τῶν ὑπολοίπων ἀκρόασιν, ἀλλ' ἐκ τῶν πρώτων ἕτερα ὑπονόησας, ἐκ τῶν ἐπὶ τέλους τὴν Θίσβην εἶναι τῷ ὄντι πιστεύσας, ὀλίγον μὲν ἐδέησε κατενεχθῆναι παρ' αὐταῖς σχεδόν τι ταῖς θύραις. Ἀντισχὼν δὲ χαλεπῶς καὶ δέει τοῦ μὴ
 45 πρὸς τινος ἀλῶναι, (καὶ γὰρ καὶ ἀλεκτρυόνες ἤδη τὸ δεύτερον ἦδον), ἀπέτρεχε σφαλλόμενος καὶ νῦν μὲν τῷ πόδε προσπταίων, νῦν δὲ τοῖς τοίχοις ἀθρόον ἐμπίπτων καὶ ἄρτι μὲν ὑπερθύρις, ἄρτι δὲ σκεύεσιν εἰς πη-
 50 τι τῆς ὀροφῆς ἤρητο τὴν κεφαλὴν προσαρράσων, ἐπὶ τὸ δομάτιον οὐ κατήγοντο μετὰ πολλὴν τὴν πλάνην ἀφικόμενος, ἀθρόον ἐπὶ τὴν εὐνὴν καταφέρεται· καὶ αὐτῷ τὸ μὲν σῶμα παλμὸς εἶχε, τῶν δ' ὀδόντων ἀρα-
 55 εος πολλὸς ἐγίγνετο. Καὶ τάχ' ἂν καὶ εἰς ἔσχατον ἤλθε κινδύνου, εἰ μὴ θᾶπτον ὁ Καλάστιρις αἰσθόμενος,

egressus ex conclavi, passus est utique, quæ consentanea erant, ut qui noctu et in tenebris in ignota domo oberraret, attamen omnia sustinebat, metu propter Thisben et suspicione exonerare se quamprimum properans : donec sero tandem et saepius iisdem locis tanquam in aliis sese volvens, sensit mulierem clam et lugubriter tanquam vernam lusciniā, lugubri et miserabili cantilena lamentantem, et ad domunculam luctu quasi manu ductus contendit et foribus, qua parte inter se committebantur, aurem admo-
 10 vens, audiebat, talique modo adhuc lamentantem deprehendit : Ego vero misera, ex manibus praedonum me elapsam esse et mortem cruentam exspectalam effugisse arbitrabar et acturam me deinceps cum carissimo erraticam quidem in peregrina terra vitam, sed cum illo suavissimam futuram. Nihil est enim mihi tam molestum, aut grave, quod non cum illo sit tolerabile. Nunc autem nondum satiatum, quod ab initio sortitus sum, numen, cum parum jucundi proposuisset, rursus decepit. Servitutem me effugisse existimabam, at servio rursus; carcerem, et in custodia detineor. Insula me habuit antea et tenebrae : praesens status illi jam est similis, vel, ut verius dicam, etiam acerbior, eo qui hac consolatione lenire et voluisset et potuisset separato a me et avulso. Antrum praedonum die, qui praecessit, diversorium mihi fuit : infernus et bathrum, denique quid aliud quam sepulcrum illa habitatio? Ceterum et haec omnium mihi carissimus praesens levabat. Illic et viventem luxit et propter mortuam, ut rebatur, lacrimas profudit et tanquam interfectam deploravit. Nunc et his sum orbata. Perit particeps mearum calamitatum, mecum dolores tanquam onera partiti solitus. Ego autem sola et deserta et captiva et multis modis deploranda relinquo, acerbæ fortunæ arbitrio exposita, et eo tantum vitam retinens, quod superstitem esse carissimum spero. Sed, o anima mea, ubi tandem es? aut quæ te excepit fortuna? An et ipse, hei mihi! servis, libero animo et servitutis impatiente, praeter amoris, praeditus? Sed superstes sis tantum et conspicias aliquando Thisben tuam. Ita enim me vocabis etiam nolens.

III. Non amplius se continere potuit Cnemon, ut haec audivit, neque exspectabat, ut reliqua audiret, sed ex primis alia suspicatus, ex his autem quæ sub finem audierat, Thisben esse prorsus statuens, parum aberat quin collaberetur apud ipsas propemodum fores. Ceterum cum vix restitisset, metu ne ab aliquo deprehenderetur, (jam enim galli secundo occinebant) aufugit lapsans, et nunc pedes offendens, nunc vero in parietes subito incidens et jam liminibus superis, jam vasis, sicubi forte laqueari dependebant, caput impingens. Cum autem ad domunculam, ubi diverterant, longum tandem post errorem venisset, continuo in lectum corruit : et ipsius quidem corpus tremor invadebat, dentium autem multa collisio existebat. Et fortasse ad extremum periculum devenisset, nisi statim Calasiris, postquam id sensit, assidue illum fovisset et

ἔβαλε τε πάλιν καὶ ἄλλοι παύσας ἀναπαύσαντες.
Ἐπεὶ δὲ μακρὸν ἀνέστησαν, τὴν αἰτίαν ἐξημάνθην.
Ὁ δὲ, Ἀπολαλία ἔφη, ὅ γὰρ ὡς ἀληθὺς ἡ κακίστη
Θεοῦ. Καὶ εἰπὼς αὖτις ἔβηκεν.

Δ'. Καὶ ὁ Καλσίρις αὖτις πρῶτα εἶχεν, ἐπι-
ρουνῶναι πειράμενος. Ἐπειδὴ δ' ἄρα τι τὸν Κνήμι-
να δαιμόνιον, ὃ καὶ τὰλλα χλαῖν' ὡς ἐπίπαν τὰ ἀνθρώ-
πεια καὶ παιδία πεποιήται καὶ οὐδὲ τῶν ἡδίστων
ἀλύτως μετέχειν ἐπέτρεπε, ἀλλ' ὅτι μετ' ὀλίγον ἡσθή-
10 σεσθαι ἐμελλεν, ἥδη τὸ ἀλγεῖν ἐπέπλεκε· τάχα μὲν
οὕτως ἔθος ὃν αὐτῷ καὶ νῦν ἐπιδεικνύμενον, τάχα δέ
ποῦ καὶ τῆς ἀνθρώπου φύσεως ἀμύγες καὶ καθαρὸν τὸ
χαῖρον οὐκ ἐπιδεχομένης. Ὡς δὴ καὶ τότε ὁ Κνήμιον
ἔρευνε τε τὰ πάντων μᾶλλον αἰρετὰ καὶ φοβερά τὰ
15 ἡδίστα ὑπελάμβανεν. Ἦν γὰρ οὐ Θεοῦ τὸ θρηνοῦν
γύναιον ἀλλὰ Χαρίκλεια. Γεγόνει δὲ τὰ περὶ αὐτὴν
ᾧδε. Ἐπειδὴ γὰρ ὁ μὲν Θύαμις ἀλὸς ἐζώγρητο καὶ
εἶχετο αἰχμηλῶτος, ἡ δὲ νῆσος ἐμεπέπρηστο καὶ τῶν
ἐνοίκων κεκένωτο βουκόλων, ὁ μὲν Κνήμιον καὶ Θέρ-
20 μοῦθις ὁ τοῦ Θυάμιδος ὑπασπιστής, ἐξοῖο τὴν λίμνην
διέπλευσαν, ὃ τι ποτε τὸν λήσταρχον ἔδρασαν οἱ πολέ-
μιοι κατασκοπήσαντες. Ἔσχε τε τὰ κατ' αὐτοὺς ὡς
δὴ καὶ εἶρηται. Μόνοι δὲ Θεαγένης καὶ Χαρίκλεια
κατὰ τὸ σπήλαιον ὑπελείποντο, τὸ ὑπερβᾶλλον τῶν
25 παρόντων δεινῶν ἀγαθὸν μέγιστον τιθέμενοι. Τότε
γὰρ πρῶτον ἰδὶα καὶ παντὸς ἀπηλλαγμένοι τοῦ ὀχλή-
σαντος, ἀλλήλοισι ἐντυχόντες, ἀπαρποδίστων καὶ ὁλο-
σχερῶν περιπλοκῶν τε καὶ φιλημάτων ἐνεπρίμπαντο
καὶ πάντων ἅμ' εἰς λήθην ἐμπεσόντες, εἶχοντο ἐπι-
30 πλείστον ἀλλήλων ὁλονεὶ συμπεφυκότες, ἀγνεύοντες
μὲν ἔτι καὶ παρθενεύοντες ἔρωτος κορεννύμενοι, δά-
κρυσι δ' ὕγροις τε καὶ θερμοῖς εἰς ἀλλήλους κεραννύ-
μενοι καὶ καθαροῖς μόνον μιγνύμενοί τοις φιλημασιν.
Ἦ γὰρ Χαρίκλεια τὸν Θεαγένην, εἴ τι παρακινουῖντα
35 αἰσθόιτο καὶ ἀνδριζόμενον, ὑπομνήσει τῶν ὅρκων ἀνέ-
στειλεν. Ὁ δ' οὐ χαλεπῶς ἐπανήγετο καὶ σωφρονῶν
ῥηδὶως ἠνεύχετο, ἔρωτος μὲν ἐλάττων ἡδονῆς δὲ κρείτ-
των γιγνόμενος. Ἐπεὶ δ' ὅψε ποτε τῶν πρακτέων εἰς
ἐννοιαν ἔλθόντες, δοῖται κόρον ἔχειν ἐβιάσθησαν, ἄρ-
40 ηται ὁ Θεαγένης λόγων τοιῶνδε· Τὸ μὲν συνεῖναι
ἡμᾶς ἀλλήλοισι, ὦ Χαρίκλεια καὶ τοῦτ' ἔχειν ὁ πάντων
ἐπιτομώτερον ἐποιήσάμεθα καὶ διὸ πάντα ὑπέστη-
μεν, ἡμεῖς τ' εὐχόμεθα, θεοὶ ὁ Ἑλλήνιοι παρέχοιεν.
Ἐπεὶ δ' ἀστάθμητόν τι τὸ ἀνθρώπειον καὶ ἄλλοτ' ἐπ'
45 ἄλλα φερόμενον καὶ πολλὰ μὲν πεπόνθαμεν, πολλὰ
δ' ἐλπίζομεν, πρόκειται δ' ἡμῖν κατὰ τὰ συγκείμενα
πρὸς Κνήμινα πάντως ἐπὶ Χέμιν τὴν κόμην ἐπεί-
γεσθαι καὶ ἀδελφον, ἥ τις ἡμᾶς διαδέξεται τύχη, πολὺ
δὲ καὶ ἄπειρον, ὡς εἰκοι, διάστημα τῆς ἐλπίζομένης,
50 ἡμῖν ὑπολείπεται, φέρε σύμβολά τινα ποιησώμεθα,
δι' ὧν ἀπόρρητά τε γνωριῶμεν παρόντες καὶ εἰ χω-
ρισθῇ καὶ ποτε συμβαίνοι, μαστεύσομεν ἀλλήλους.
Ἀγαθὸν γὰρ πλάνης ἐφόδιον, σύνθημα φιλικὸν εἰς ἀνέ-
ρωσιν φυλαττόμενον.

sermone omnino ut ad se rediret effecisset. Utque paul-
lulum respiravit, causam ex eo sciscitabatur. Ille autem :
Actum est de me, inquit, vivit enim revera pessima Thisbe.
Et cum hæc dixisset, iterum emoriebatur.

IV. Calasiris autem rursus multum negotii habuit, dum
bono eum animo esse juberet. Enimvero illudebat plane
Cnemoni quoddam numen, quod, ut alioqui ut plurimum
res humanas in ludibrii et lusus loco collocat, ita neque
tum suavissimis tranquille absque molestia frui permette-
bat, sed quod gavisurus erat paullo post, casum adver-
sum implicabat : vel quod ea sit ipsius consuetudo, etiam
tunc ostendens ; vel quod natura humana meram et non
temperatam lætitiā capere non possit. Quamobrem
Cnemon quoque tum fugiebat ea, quæ illi omnium maxime
fuerant expetenda et suavissima formidabilia esse existima-
bat. Muliercula enim, quæ plorabat, non erat Thisbe,
sed Chariclea. Ita autem sese res illius habebant. Post-
quam Thyamis vivus venerat in hostium potestatem et
captivus detinebatur, insula autem incensa fuerat et in-
colis prædonibus vacua, Cnemon quidem et Thermoditis,
scutifer Thyamidis, matutini lacum transmiserunt, qua
conditione esset præfectus apud hostes, exploraturi. Ta-
lis autem fuit ratio illorum itineris, qualis antea exposita
est. Porro soli Theagenes et Chariclea in antro relin-
quuntur, præsentium calamitatum finem maximum bonum
æstimantes. Tum primum enim seorsim, et omni qui
obturbare potuisset liberati, secum versantes, non impe-
diti toti se complexibus et osculis explebant et in omnium
oblivionem delapsi, in amplexu mutuo diutissime hærebant,
veluti in unum corpus coaluissent, casto quidem adhuc et
pudico amore se satiantes, lacrimis autem humidis et cali-
dis, purisque tantum mixti osculis. Etenim Chariclea, si
quid Theagenem molientem, et decori fines egredientem,
senserat, commemoratione iurijurandi coercebat. Ille
autem haud difficulter reduci se in viam patiebatur et ad
moderationem revocari, cum amore quidem inferior, vo-
luptate autem superior esset. Ceterum cum sero tandem,
quæ essent agenda, cogitarent, necessitate coacti, se sa-
tios esse statuerunt : et Theagenes ejusmodi orationem
exorsus est : Ut mutua consuetudine præsentibus fruamur,
Chariclea, et hoc consequamur, quod omnibus rebus an-
teposuimus et propter quod omnia sustinuimus, et nos
optamus, et dii Græcanici præbeant. Atqui cum huma-
narum rerum ratio sit instabilis et alias alio inclinet et
multa passi sumus et multa speramus, propositum est no-
bis etiam, sicuti pacti sumus cum Cnemone, omnino ad
Chemmin pagum properare, tum incertum est, quæ nos
fortuna sit exceptura et magnum immensumque, ut vide-
tur, intervallum ad terram, quæ speratur a nobis, confi-
ciendum restat : age, notas aliquas componamus, per quas
et præsentibus arcana cognoscemus et si aliquando ut sejun-
gamur acciderit, absentes nos exquiremus mutuo. Bo-
num est enim erroris compendium, amicorum tessera,
quæ inventionis causa asservatur.

Ε'. Ἐπὶ νηὶ ταύτῃ ἡ Χαρίκλεια καὶ ἐδόκει ναοὺς
ἐπιγράφειν, εἰ χωρισθεῖεν, ἢ ἀγάλασιν ἐπισήμους,
ἐρμαῖς τε καὶ λίθοις ἐπὶ τριόδων, τὸν μὲν Θεαγένην,
ὁ Πυθικός, τὴν δὲ Χαρίκλειαν, ἡ Πυθιάς, ἐπὶ δε-
6 ξιά τῇ ἐπ' ἀριστέρᾳ πεπόρευται, πόλιν ἐπὶ τῇ δε-
ξιά κώμῃ τῇ ἔθνος, ἡμέραν καὶ ὥραν προσδιορίζοντας.
Εἰ δ' εἰς ταῦτόν γίγνοιτο, ἀρκεῖν μὲν τῷ ἑτέρῳ τὸν
ἕτερον καὶ μόνον ὀφθῆναι. Οὐδένα γὰρ χρόνον εἶναι
ὃς ἀμαυροῦται αὐτοῖς τῶν ψυχῶν τὰ ἐρωτικὰ γνωρί-
15 σματα. Ὅμως δ' οὖν ἡ μὲν Χαρίκλεια τὸν συνεκ-
κείμενον αὐτῇ πατρίῳ ἐδείκνυ δακτύλιον· οὐλὴν δ' ἐπὶ
τοῦ γόνατος ἐκ θήρας σὺς ὁ Θεαγένης. Ἐκ δὲ λό-
γων σύμβολα ἡ μὲν λαμπάδα, ὁ δὲ φοῖνικα συνετί-
θεντο. Ἐπὶ τούτοις αὖθις περιέβαλλον ἀλλήλους καὶ
15 αὖθις ἔκλειον, ὥσπερ οἶμαι σπονδῶν τῶν δακρύων
ἀπάρχοντες καὶ ὄρκα τὰ φιλήματα ποιοῦμενοι. Τού-
των συγκειμένων, ἀνεδύνοντο τοῦ σπηλαίου, κειμηλίων
μὲν ἄλλων τῶν ἐναποκειμένων οὐδενὸς οἰγόντες, τὸν
γὰρ ἀπὸ σκύλων πλοῦτον βέβηλον ἐδοκίμαζον, ἃ δ'
20 αὐτοὶ μὲν ἐκ Δελφῶν ἐπήγοντο, οἱ λησταὶ δ' αὐτῶν
ἀπειλοντο, ταῦτα συνεσκευάζοντο. Ἡ Χαρίκλεια δὲ
καὶ μετημύρασεν αὐτὴν, ἐνθεμένη μὲν περὶ διῶν τινὶ
τούς θ' ὄρμους καὶ τὰ στέμματα καὶ τὴν ἱερὰν ἐσθῆτα
καὶ ὥστε λανθάνειν αὐτοὺς καὶ ἄλλα σκεύη τῶν εὐτε-
25 λῶν ἐπιβαλοῦσα, τὸ δὲ τόξον καὶ τὴν φαρέτραν Θεα-
γένει φέρειν ἐγχειρίσασα, φόρτον ἥδιστον καὶ θεοῦ τοῦ
ρατοῦντος ἐκείνου ἔπλον οἰκειότατον. Ἄρτι δὲ τῇ
λίμνῃ πλησιάσαντες καὶ σκάφους ἐπιδήσεσθαι μέλλον-
τες, ἐνοπλον ὁρῶσι πλῆθος ἐπὶ τὴν νῆσον περαιούμενον.
30 Γ'. Ἰλιγιάσαντες οὖν πρὸς τὴν θέαν ἐπιπλεῖστον
ἀχαιεὺς εἰσέστηκαν, οἷον ἀπαλγοῦντες πρὸς τὴν τύχην,
οὕτως ἐπαλλήλως ἐπηρεάζουσιν. Ὅψι δ' οὖν ποτε
καὶ μονοῦ προσορμιζομένων ἦδη τῶν ἐπιόντων, ἀπο-
διδράσκειν ἡ Χαρίκλεια καὶ τῷ σπηλαίῳ κρύπτειν
35 αὐτοὺς εἴ πῃ διαλάβοιεν ἡζίου καὶ ἄμ' ἀπέτρεχεν.
Ἄλλ' ὁ Θεαγένης ἐπεῖχέ τε καὶ ἄλχι τίνος, ἔλεγε,
φευξόμεθα τὴν κῆρυγος διώκουσαν εἰμαρμένην; εἰζώ-
μεν τῇ τύχῃ, καὶ χωρήσωμεν ὁμότε τῷ φέροντι. Κερ-
δήσωμεν ἄλῃν ἀνήνυτον καὶ πλάνητα βίον καὶ τὴν
40 ἐπαλλήλον τοῦ δαίμονος καθ' ἡμῶν πομπείαν. Οὐχ
ὄρθς ὡς φυγαῖς ἐπισυνάπτειν πειρατήρια καὶ τοῖς ἐκ
θαλάττης ἀτόποις τὰ ἐκ τῆς γῆς φιλοτιμεῖται [χαλε-
πώτερα]; πολέμους ἄρτι, ληστὰς μετ' ὀλίγον, αἰχμα-
λώτους μικρῶν πρόσθεν εἶχεν, ἐρήμους αὖθις ἀπέδειξεν.
45 ἀπαλλαγὴν καὶ φυγὴν ἐλευθέραν ὑπέθετο καὶ τοὺς ἀναι-
ρήσοντας ἐπέστησε. Τοιοῦτον παίζει καθ' ἡμῶν πό-
λεμον, ὥσπερ σκηνὴν τὰ ἡμέτερα καὶ δρᾶμα πεποιη-
μένος. Τί οὖν οὐχ ὑποτέμνομεν αὐτοῦ τὴν τραγικὴν
ταύτην ποιήσιν καὶ τοῖς βουλομένοις ἀναιρεῖν ἐγχει-
50 ρίζομεν; μή πῃ καὶ ὑπέρογκον τὸ τέλος τοῦ δράματος
φιλοτιμούμενος καὶ αὐτόχειρας ἡμᾶς ἐαυτῶν ἐκδιδάσ-
ται γενέσθαι.

Ζ'. Τούτοις εἰρημένοις οὐ πᾶσιν ἡ Χαρίκλεια συν-
ετίθετο, τὴν μὲν τύχην ἐν δίκῃ κακχορεῖσθαι πρὸς αὐ-

V. Collaudabat haec Chariclea et visum est, si a se in-
vicem separarentur, ut templis aut statuis insignibus, Her-
mis et lapidibus in triviis, Theagenes quidem *Pythicus*,
Chariclea vero, *Pythias* inscriberent, *ad dextram, aut*
ad sinistram abierit, ad hanc urbem, pagum, aut
gentem, diem insuper et horam exprimentes. Quod si
convenirent, sufficere quidem, ut alter ab altero tantum
conspiciatur: nullum enim tempus obscurare in illorum
animabus amoris signa posse: attamen Chariclea paternum
annulum secum expositum ostenderet; cicatricem autem
in genu, ex vulnere inflicto a silvestri suae, Theagenes.
Porro e condito tesseras, illa quidem facem, hic autem
palmam ut haberet, inter se constituerunt. Mox rursus
complectebantur se invicem et rursus plorabant, lacrimas.
ut existimo, tanquam libationes fundere incipientes et
oscula jurisjurandi loco figentes. His ita inter se consti-
tutis, antro egrediebantur omnino thesauros qui ibi erant
reconditi non attingentes; etenim opes ex spoliis partas,
impuras ducebant; sed quae secum ipsi Delphis advexerant,
praedones autem eripuerant, ea collecta ad iter secum
apparaverant. Chariclea vero etiam vestem mutavit; im-
posito in sarcinulam quamdam monili et coronis et sacra
veste atque, ut occultiora essent, etiam alia supellectili
viliori desuper injecta; arcu autem et pharetra Theageni ad-
ferendum tradita, onere illi suavissimo et armis dei impe-
rium in illum obtinentis propriis. Quamprimum autem
lacui appropinquarunt et navigium consensuri erant, mul-
titudinem armatam ad insulam transmittentem conspiciunt.

VI. Quo formidabili spectaculo vertigine quasi correpti,
diu steterunt obstupefacti, tanquam praemagnitudine do-
loris occalluissent ad fortunae injurias, ita sine intermissione
in illos saevientis. Sero igitur tandem et propemodum ap-
plicatibus iis qui adveniebant, Chariclea ut refugerent et
antro sese absconderent atque ita clam delitescere possent,
petebat: simulque ipsa refugiebat. At Theagenes illam re-
tinebat et Quosque tandem, dicebat, fugiemus fatum, quod
nos ubique insequitur? Cedamus fortunae neque opponamus
nos impetui qui nos agit. Quid aliud, quam errorem
irritum et vitam erraticam et insultum numinis, alium
alii succedentem, lucrabimur? An non vides, quemadmo-
dum exsilio conjungere piratarum latrocinia et periculis
marinis longe asperiora in continenti, magno studio et con-
tentione conflare nitatur? Bella non ita pridem excitavit,
praedones paullo post adduxit: captivos paullo ante deti-
nuat, rursus desertos effecit: liberationem et fugam liberam
proposuit, e vestigio interfectores admovit. Tale bellum
quasi per lusum contra nos suscepit, nostras rationes non
secus quam scenam aut fabulam representans. Cur non
igitur praedicimus hoc tragicum ipsius inceptum et nos iis
qui volunt interficere tradimus? ne, si forte intolerandum
finem fabulae imponere conetur, nobis ipsis manus afferre
cogat.

VII. His dictis non omnibus assentiebatur Chariclea,
Fortunam quidem juste ab illo accusari dicens, ceterum

τοῦ φάσκουσα, τὸ δὲ τοῖς πολεμίοις ἐκόντας αὐτοὺς ἐγγείριζεν οὐκ ἐπαινοῦσα· μὴ γὰρ εἶναι πρόδηλον, ὥς ἀναιρήσουσι λαβόντες. Οὐ γὰρ οὕτω χρηστῷ τῷ δαίμονι προσπαλαίειν, ὥς ταχέϊαν τῶν συμφορῶν ἀπαλ-
 5 λαγὴν συγχωρήσαι, ἀλλ' ἐνδεχόμενον βουλευθῆναι καὶ περισώζειν αὐτοὺς εἰς δουλείαν· ὁ τίνας οὐκ ἂν γένοιτο θανάτου πικρότερον; ὁλεθρίους βαρβάρους ἐκκείσθαι πρὸς ὕβριν ἐπίρρητον καὶ δυσώνυμον, ἣν πάντα τρόπον καὶ ὥς δυνατὸν ἐκκλίνωμεν, ἐπιτυχίας ἐλπίδα τὴν πεῖ-
 10 ραν τῶν παρελθόντων ὑποθέμενοι, πολλὰκις ἤδη καὶ ἐξ ἀπιστοτέρων περιγενόμενοι. Ποιῶμεν ὥς βούλει, φήσας ὁ Θεαγένης, εἴπετο ἡγουμένη, καθάπερ ἐλκόμενος. Οὐ μὴν ἐφθασάν γε πρὸς τὸ σπήλαιον διελθόντες, ἀλλ' ἕως τοὺς κατὰ πρόσωπον ἐπιόντας περιεσκόπουν, ἔλα-
 15 θον ὑπὸ μοίρας τῶν πολεμίων ἢ κατ' ἄλλο μέρος ἀπέβη τῆς νήσου κατόπιν σαγηνευθέντες. Καὶ οἱ μὲν ἐκπλαγέντες ἕστησαν, ὑποδραμούσης τὸν Θεαγένην τῆς Χαρικλείας, ὥς, εἰ καὶ τεθνάναι δεήσειεν, ἐν χερσὶ ταῖς ἐκείνου γίγνοιτο. Τῶν δ' ἐπελθόντων ἐπανατεί-
 20 ναντο μὲν τινες ὥς πατάζοντες, ὥς δὲ ἐπιβλέψαντες οἱ νέοι κατηύγασαν τοὺς ἐπιφερομένους, ὠκλαζεν αὐτοῖς ὁ θυμὸς καὶ παρεῖντο αἱ δεξιάι. Τοὺς γὰρ καλοὺς καὶ βάρβαροι χεῖρες, ὥς εἶοικε, δυσωποῦνται καὶ πρὸς τὴν ἐράσμιον θέαν καὶ ἀπρόσφιλος ὀφθαλμὸς ἡμεροῦται.
 25 Η'. Συλλαβόντες οὖν ἦγον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα, λίαν ἐσπουδαχότες λαφύρων τὸ καλλίστον πρῶτοι προσαγαγεῖν. Ἐμῆλλον δ' ἄρα καὶ μόνον προσφέρειν· ἄλλω γὰρ οὐδενὶ τῶν ἄλλων οὐδεὶς ἐπετύγγανεν, ἐκ περάτων καὶ ταῦτα εἰς πέρατα τὴν νῆσον ἐπιδραμόντες καὶ ὥς
 30 ἄρχυσι τοῖς ὅπλοις πανταχόθεν πᾶσαν περιβαλόντες· ἡ μὲν γὰρ ἄλλη πυρὶ πρὸς τοῦ προτέρου πολέμου κατανάλωτο, μόνον δὲ λειπόμενον τὸ σπήλαιον ἡγνοεῖτο. Καὶ οἱ μὲν οὕτως ἦγοντο ἐπὶ τὸν πολέμαρχον. Ἦν δ' ἄρα Μιτράνης ὁ φρούραρχος Ὀροονδάτου τοῦ τῇ
 35 βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ τὴν Αἴγυπτον σατραπεύοντος, ἐπὶ χρήμασι πολλοῖς ὑπὸ Ναυσικλέους, ὥς δεδῆλωται, κατὰ ζήτησιν τῆς Θίσβης ἀφικόμενος ἐπὶ τὴν νῆσον. Ὡς οὖν ἀγόμενοι πλησίον οἱ περὶ τὸν Θεαγένην ὤφθησαν, θεοὺς σωτήρας ἐπιβωμόμενοι πολλὰκις, ἐμπορικόν
 40 τι καὶ δραστήριον ἐνόησας ὁ Ναυσικλῆς, ἐξήλατό τε, καὶ προσδραμὼν, Αὕτη ἐκείνη Θίσβη κεκραγῶς ἔλεγεν, ἣν ἀφηρεῖθην μὲν πρὸς τῶν ὁλεθρίων βουκόλων, ἔχω δὲ διὰ σέ, Μιτράνη καὶ τοὺς θεοὺς. Ἐδράττετό τε τῆς Χαρικλείας καὶ χαίρειν εἰς ὑπερβολὴν ἐνεδείκ-
 45 νυτο· καὶ τῇ Χαρικλείᾳ Θίσβην ὁμολογεῖν αὐτὴν, εἰ βούλοιο σῶζεσθαι, παρεκελεύετο, ἡρέμα καὶ Ἑλληνιστὶ παραφθεγγόμενος, ὥς λανθάνοι τοὺς παρόντας, καὶ τοῦ σοφίσματος ἔτυχεν· ἡ γὰρ δὴ Χαρίκλεια, γλώττης ὅ' Ἑλληνίδος αἰσθημένη καὶ τι καὶ συνοῖσον ἀνέσθαι
 50 πρὸς τοῦ ἀνδρὸς στοχαζομένη συνύφαινε τὸν σκοπόν· καὶ τῇ Μιτράνῃ πυνθανομένη, τίς ποτε καλοῖτο, Θίσβην αὐτὴν ὠμολόγει. Τότε δὴ προσδραμὼν, ἐφίλει τε πολλὰ τὴν κεφαλὴν τοῦ Μιτράνου καὶ τῆς τύχης ὑπερθαυμάζων, ἐφύσα τὸν βάρβαρον, ὥς ἄλλα τε

hostibus sponte sese tradere, neulquam consultum esse censens. Neque enim exploratum esse, an sese comprehensos statim interfecuri sint; neque se cum tam benevolò numine luctari, ut celerem calamitatum liberationem concessurum sit, sed fieri posse, ut ipsos etiam reservare servituti velit; quod qua tandem morte non esset acerbius? barbaris sceleratis ac perditis expositum esse ad injuriam indignam et horrendam: quam ut omnibus modis et quoad fieri potest, declinemus, spem successus experimento casuum qui præterierunt, metiri fas est; cum sæpe jam etiam illinc unde minus credibile fuerat, superstites evaserimus. Faciamus, ut vis, cum dixisset Theagenes, sequebatur præeuntem, non secus ac si traheretur. Neque tamen hostes fuga ad antrum anteverterunt, sed dum eos qui a fronte adveniebant circumspicerent, non animadverterunt, se a parte hostium quæ in aliam partem insulæ descenderat a tergo cinctos et conclusos esse. Et hi quidem perculsi steterunt, confugiente sub Theagenem Chariclea, ut, si etiam mori opus esset, in manibus Theagenis id fieret. Ex his autem qui invadebant intentaverant jam quidam ictum: ceterum postquam adspectu suo juvenes eos, qui irruerant, collustrarunt, concidit illis animus et torpebant dextræ. Formosos etiam barbaricæ manus verentur, ut videtur, et ad amabilem adspectum etiam immanis oculus mansuescit.

VIII. Comprehenso igitur ducebant ad ducem, magnopere cupientes spoliolum pulcherrimum in primis adducere. Et quidem hoc unum tantum allaturi fuerant. Neque enim quidquam aliud ullus est adeptus, quamvis omnes oras insulæ percurrissent et armis tanquam retibus totam undiquaque circumdedissent. Nam reliqua quidem insula priore bello conflagraverat, præter antrum quod ignorabatur. Et hi quidem ita ad ducem ducebantur. Is autem erat Mitranes, præfectus excubiarum Oroondatis, satrapiam Ægypti regi magno administrantis, magna summa pecuniæ, ut dictum est, a Nausicle conductus, inquisitionis Thisbes gratia ingressus insulam. Postquam igitur Theagenes et Chariclea adducti sunt propius in conspectum, servatores deos sæpius invocantes, mercatorio quodam et callido consilio inito Nausicles exsiluit et accurrens, illa ipsa est Thisbe, magna voce dicebat, qua privatus fueram a perditis prædonibus, nunc autem eam tuo et deorum beneficio recupero, Mitrane. Tum apprehendebat Charicleam, magnopereque se gaudere simulabat: et Charicleam ut se Thisben esse fateretur siquidem salva esse vellet adhortabatur, submitte et Græce illam alloquens, ut lateret id eos, qui aderant. Successitque illi sophisma. Chariclea enim cum sensisset linguam Græcam et aliqui quod esset sibi profuturum a viro agi conjectaretur, accommodabat se quoque et componebat ad scopum, et Mitrani interroganti, quanam cognominaretur, Thisben se vocari fatebatur. Tunc accurrens ille osculabatur diu Mitranis caput et fortunam ipsius demirans, inflabat barbarum, quod cum alia multa præclare gessisset in bellis

πλείστα κατορθωκότα ἐν πολέμοις καὶ δὴ καὶ τὴν πα-
 ροῦσαν στρατείαν εὐδαιμόνως πεποιημένον. Ὁ δὲ
 χαυνωθείς τοῖς ἐπαίνοις καὶ ἅμα τὸ πρᾶγμα οὕτως ἔχειν
 ὑπὸ τοῦ ὀνόματος ἀπατηθεὶς, ἐμπέπηκτο μὲν τῆς
 6 ὥρας, ἀπ' εὐτελοῦς γὰρ καὶ ταῦτα τῆς ἐσθῆτος ὅσον
 νέφους αὐγῇ σελήναϊας διεξέλαμπεν. Ὅμως δ' οὖν
 τὸ κοῦφον τοῦ φρονήματος ἀπάτης ὀξύτητι συσχεθεὶς
 καὶ τὸν καιρὸν τῆς μεταμελείας προληφθεὶς, Τρύτην
 μὲν ἔφη, σὴν οὖσαν ἀπολαθὼν ἄγε, καὶ εἰπὼν ἐνεγεί-
 10 ριζεν, ἀφορῶν τ' εἰς αὐτὴν συνεχῶς καὶ ὅτι ἄκων καὶ
 προλήψει τοῦ μισθοῦ παραχωροῖ τῆς κόρης ἐπισημαί-
 νων, οὕτως δὲ, ὅστις ποτ' ἐστὶ, λέγων τὸν Θεαγένην,
 λάφυρον ἡμέτερον ἔστω καὶ ἐπέσθω φρουρούμενος,
 ἀναπεμφθῆσόμενος εἰς Βαβυλῶνα· τραπέξῃ γὰρ τῇ βα-
 15 σιλέως διακονεῖν ἐμπρέπει.

Θ'. Τούτων εἰρημένων ἐπεραιούντο τὴν λῆμνην· καὶ
 χωρισθέντες ἀλλήλων, ὁ μὲν εἰς τὴν Χέμμιν, ὁ Ναυ-
 σικλῆς ἔχων τὴν Χαρίκλειαν ἔρχεται, Μιτράνης δ' ἐφ'
 20 ἐτέρας κώμας τῶν ὑπηκόων τραπέει, οὐδὲν ὑπερθέ-
 μενος, ἅμα γράμμασι τὸν Θεαγένην πρὸς Ὀροονδάτην
 ὄντα κατὰ τὴν Μέμφιν ἐξέπεμψεν. Ἔχῃ δ' ὧδε τὰ
 ἐπεσταλμένα. ΟΡΟΟΝΔΑΤΗ· ΣΑΤΡΑΠΗ· ΜΙΤΡΑΝΗΣ
 ΦΡΟΥΡΑΡΧΟΣ. Ἐλλήνα νεανίαν ὑπεραίροντα τὴν
 25 ἐμὴν δεσποτείαν καὶ θεῷ βασιλεῖ τῷ μεγίστῳ μόνῳ καὶ
 φαίνεσθαι καὶ διακονεῖσθαι ἄξιον, αἰχμαλώτων εἰληφώς,
 πρὸς σὲ διεπεμφάμην, ἐκχωρῶν σοι τηλικούτο καὶ
 τοιοῦτο δῶρον τῷ κοινῷ δεσπότη προσάγειν, ὅσον ἡ βα-
 σίλειος αὐτῇ κόσμον οὔτε πρότερον εἶδεν, οὐδ' αὖτις
 30 δῖεται.

Γ'. Ταῦτα μὲν ἐκεῖνος ἐπέστελλεν. Οὐπω δ' ἡμέ-
 ρας ἀκριβοῦς ὑποφαινούσης, ὁ Καλάσιρις ἅμα τῷ Κνή-
 μωνι παρὰ τὸν Ναυσικλέα σπεύδων μαθεῖν τι τῶν
 ἀγνωσμένων ἔρχεται καὶ πυνθανομένην τίνα εἴη δια-
 πεπραγμένος, ἀπαντα ὁ Ναυσικλῆς ἔλεγεν, ὡς ἦλθεν
 35 ἐπὶ τὴν νῆσον, ὡς κατέλαθεν ἔρημον, ὡς οὐδενὶ τὰ
 πρῶτα συνέτυχεν, ὡς ἀπάτῃ τὸν Μιτράνην περιῆλθε
 καὶ τίνα φανείσαν κόρην ὡς Θίσβην ἀπέλαθεν· καὶ ὅτι
 βέλτιον εἴη διαπεπραγμένος ταύτης ἐπιτυχῶν ἢ ἐκείνην
 εὐρύν· οὐ γὰρ μικρὸν εἶναι τὸ διάφορον ἀλλ' ὅσον ἂν τι
 40 γένοιτο θεοῦ πρὸς ἄνθρωπον. Οὕτως οὐκ εἶναι τοῦ
 κάλλους υπερβολὴν, οὐδ' αὐτῷ δυνατόν εἶναι λόγῳ φρά-
 ζειν καὶ ταῦτ' ἐξὸν παρούσαν ἐπιδεικνύναι.

ΙΑ'. Ταῦθ' ὡς ἤκουσαν, ὑπόνοιαν εὐθὺς τῶν ἀλλ-
 θῶν ἐλάμβανον, ἱκέτευσάν τε προστάττειν ὡς ὅτι τάχι-
 45 στα παρῆναι τὴν κόρην· τὸ γὰρ ἄφραστον κάλλος Χα-
 ρικλείας ἐγνώριζον. Ὡς δ' ἤχθη, καὶ τὰ πρῶτα κάτω
 νεύουσα, καὶ τὸ πρόσωπον εἰς ὄφρυν σκέπουσα, τοῦ
 Ναυσικλέους θαρρεῖν παρακελευομένου, μικρὸν ἀνέ-
 νυσεν, εἶδεν τε καὶ ὤφρην παρ' ἐλπίδας, ὀδυρμὸς ἀπα-
 50 σιν ἀθρόον ἀνεκινήθη καὶ ὥσπερ ἐξ ἐνὸς συνθήματος ἡ
 πληγῆς τῆς αὐτῆς ἀνολόλυζαν, ἦν τ' ἀκούειν ἐπιπλεῖ-
 στον, ὃ πάτερ, καὶ ὃ θυγάτηρ καὶ ἀληθῶς Χαρίκλεια
 καὶ οὐχὶ Θίσβη τοῦ Κνήμωνος. Ὁ δὲ Ναυσικλῆς
 ἀνεὴς ἐγεγόνει, τὸν τε Καλάσιριν ἐφ' ὅσον περιβαλὼν

tum praesentem expeditionem prospere suscepisset. Ille
 autem inflatus laudibus et simul rem ita se habere ex no-
 mine falso existimans, etsi perculsus est forma, quæ ex
 veste atque hac vili tanquam ex nube lunæ splendor relu-
 cebat, tamen cum frandis celeritate impediretur, quo mi-
 nus animi levitatem ostenderet et tempus ponitendi præ-
 reptum esset: Hanc igitur, inquit, cum tua sit, recupera-
 tam ducito. Et cum hoc dixisset, tradebat illi in manus,
 respiciens in illam continuo et quod invitatus ac propter præ-
 mium ante acceptum cederet de possessione puellæ signifi-
 cans, Hic autem, quicumque tandem est, Theagenem in-
 nuens, sit nostrum spoliū et sequatur, custodia illi adhi-
 bita, mittendus Babylonem. Siquidem ea inest corpori
 dignitas ut ad mensam regiam stare possit.

IX. His dictis transmittabant lacum et separati a se in-
 vicem, Nausicles quidem Chemmin habens Charicleam per-
 venit, Mitranes vero cum ad alios pagos suæ ditionis desle-
 xisset, nulla mora interposita, Theagenem una cum literis
 ad Oroondatem, qui tum erat Memphi, misit. Sic autem
 erat scriptum in literis: *Oroondati Satrapæ, Mitranes*
Præfectus. Adolescentem Græcum, præstantiorem quam
 ut sub meo degat imperio et dignum, qui in dei regis
 maximi solius conspectu versetur et illi sit ab obsequiis,
 captum ad te transmissi, concedens tibi ut tantum et tale
 donum hero communi offeras, quale aula regia nec un-
 quam antea vidit, nec postea conspectura est.

X. Hæc ille quidem per literas significavit. Ceterum
 cum nondum dies exacte illuxisset, Calasiris cum Cnemone,
 sperans se aliquid cogniturum quod ignoraret, ad Nausiclem
 venit. Atque ita quærenti, quid confecisset, omnia Nausi-
 cles dicebat, quod venisset ad insulam, quod desertam depre-
 hendisset, quod primum nemo illi obvius fuisset, quod Mitra-
 nem fraude circumvenisset, quod quamdam virginem quæ
 apparuerat tanquam Thisben accepisset et quod melius illi
 successisset hanc nactus, quam si illam invenisset. Neque
 enim parvum discrimen esse, sed quantum fieret in compa-
 ratione deæ ad hominem. Adeo nullam esse præstantiam
 formæ, quæ illius pulchritudinem superet, neque se id ex-
 ponere verbis digne posse, præsertim cum liceat præsen-
 tem demonstrare.

XI. Hæc ut audierunt, statim suspicati id quod erat,
 obnixè orabant, ut quam primum adesse pñellam juberet;
 ineffabilem enim pulchritudinem Charicleæ esse, nove-
 rant. Sed postquam est adducta et cum incederet oculis
 in terram dejectis et facie usque ad supercilia velata, Nau-
 sicles ut bono animo esset adhortaretur, paululum oculos
 sustulit viditque ac visa est præter omnem spem, repente
 ploratus ab omnibus simul sublati est et tanquam ad
 unum signum aut plagam eandem ejulare cœperunt. Li-
 cebatque audire ut plurimum eas voces, o pater, o filia,
 revera Chariclea, non Thisbe Cnemonis. Nausicles autem
 præ stupore obmutescibat, cum Calasirini amplexum Cha-

τὴν Χαρίκλειαν ἐδάκρυεν ἐφορῶν, καὶ τίς ὁ καθάπερ
ἐπὶ σκηνῆς ἀναγνωρισμὸς διαπορῶν, ἕως αὐτὸν ὁ Κα-
λάσιρις ἐφ' ὅσον πλείστον ἅμα φιλήμασι κατασπασά-
μενος, ὧ βέλτιστ' ἀνδρῶν, ἔλεγε, σοὶ δ' ἀντὶ τούτων
οἱ θεοὶ τοσαῦτα δοῖεν, ὅσα κατὰ γνώμην ὄντα τὴν σὴν
εἰς κόρον τελεσθῆναι. Σωτήρ μοι τῆς οὐδαμῶθεν ἐλ-
πισθείσης ἐτι θυγατρὸς γέγονας, καὶ δέδωκας ἰδεῖν τὴν
ἔμοι πάντων ἡδίστην θέαν. Ἄλλ', ὦ θυγατερ, ὦ Χα-
ρίκλεια, Θεαγένην δὲ ποῦ κατέλιπες; ἀνωλόλυξε πρὸς
τὴν ἐρώτησιν καὶ διαλιποῦσα μικρὸν, Λιχμάλτων,
εἶπεν, ἀγε λαθὼν ὅστις ποτ' ἐστὶν ὁ καμὲ τούτῳ παρα-
δεδοικώς. Ἰκέτευεν οὖν ὁ Καλάσιρις τὸν Ναυσικλέα
μηνύειν ἃ γινώσκει περὶ Θεαγένους καὶ τίς μὲν ὁ νῦν
δεσπόζων, ὅποι δ' ἀγε λαθὼν. Ἐλεγε πάντα ὁ Ναυ-
σικλῆς, συνεῖς ἐκείνους εἶναι τούτους περὶ ὧν διελεκτο
πολλάκις πρὸς αὐτὸν ὁ πρεσβύτερος καὶ ὧν κατὰ ζήτησιν
ἀλώμενον ἐν θρήνοις ἐγίνωσκε. Προσετίθει δὲ, μὴδὲν
αὐτοῖς εἶναι πλέον τῆς γνώσεως, ἀνθρώποις ἀπορουμέ-
νοις, τοῦ Μιτράνου θαυμαστὸν εἰ καὶ ἐπὶ πολλοῖς ἀν-
αίρητομένους χρήμασιν ἀφεῖναι τὸν νεανίσκον. Ἦστίν
ἡμῖν, ἔφη, χρήματα, λάθρα πρὸς τὸν Καλάσιριν
ἢ Χαρίκλειαν, καὶ ἐπάγγειλε πλῆθος ὁπόσον βούλει.
Τὸν ὄρμον, ὃν οἶσθα, διασώζω καὶ ἔχω φέρουσα.

IB. Θεασήσας οὖν πρὸς ταῦθ' ὁ Καλάσιρις, δεδιώς
δὲ μή τινα λάβῃ τῶν ὄντων ὁ Ναυσικλῆς ὑπόνοιαν, καὶ
ὧν ὑπεφέρετο Χαρίκλειαν, ὧ γὰρ Ναυσικλῆς, ἔφη,
οὐκ ἐστὶν ὅτου ἐνδεής ἐστιν ὁ σοφός, ἀλλ' ὑπαρξὶν ἔχει
τὴν βούλησιν, τοσαῦτα λαμβάνων παρὰ τῶν κρειττό-
νων, ὅσα καὶ αἰτεῖν οἶδε καλόν. Ὡστε καὶ φράζε-
σθαι μόνον ὅπου ποτ' ἐστὶν ὁ κρατὼν Θεαγένους, ὥς τό γ'
ἐκ τῶν θεῶν ἡμᾶς οὐ περιόβεται, ἀλλ' ἐπαρκέσει πρὸς
ὅσον ἂν βουλευθῶμεν τὸ Περσικὸν θεραπεύσαι φιλοχρή-
ματον. Ἐμειδίᾳσε πρὸς ταῦθ' ὁ Ναυσικλῆς· καὶ τότε,
ἔφη, δώσεις ἐμὲ πιστεύειν δύνασθαι σε καθάπερ ἐκ
μηχανῆς ἀθρόον πλουτεῖν, εἴπερ ἔμοι προτέρῳ τὰ ὑπὲρ
τῆςδε λύτρα καταβοῖο. Πάντως δ' ἐνοεῖς ὡς τὸ Περ-
σικὸν καὶ τὸ ἐμπορικὸν ἐν ἴσῳ φιλοπλούσιον. Οἶδα,
εἶπεν ὁ Καλάσιρις, καὶ ἔξεις· τί δ' οὐ μέλλεις, φιλο-
θροῦπις οὐδὲν ἀπολείπων, ἀλλὰ φθάνων τε τὰς ἡμε-
τέρας παρακλήσεις καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῆς θυγατρὸς αὐ-
τεπάγγελτος ἐπινεύων; εὐχῆς δὲ δεῖ μοι πρότερον.
Οὐδεὶς φθόνος, ἔφη ὁ Ναυσικλῆς· μάλλον δὲ, εἰ δοκεῖ,
(θεῖν γὰρ μέλλω χαριστήρια τοῖς θεοῖς) ἐπεύχου,
παρὼν τοῖς ἱεροῖς, θεοῖς, καὶ τὸν πλοῦτον ἡμῖν μὲν
αἰτεῖ, σαυτῷ δὲ λάμβανε. Μὴ παῖζε μὴδ' ἄπιστος
ἔσο, ἔφη πρὸς αὐτὸν ὁ Καλάσιρις, ἀλλ' ἡγοῦ καὶ εὐ-
τρέπιζε τὰ πρὸς τὴν θυσίαν. Ἡμεῖς δὲ παρεσόμεθα
πάντων ἡτοιμασμένων.

II. Ἐποιοῦν οὕτως, καὶ μετ' οὐ πολὺ παρὰ τοῦ
Ναυσικλέους ἤκων τις ἐκάλει σπεύδειν ἐπὶ τὴν θυσίαν·
οἱ δὲ, (τὰ πρακτέα γὰρ αὐτοῖς ἤδη συνέκειτο) χαί-
ροντες ἐπορεύοντο, αὐτοὶ μὲν ἅμα τῷ Ναυσικλεῖ καὶ
ἄλλῳ πλήθει τῶν κεκλημένων, (δημοτελῆ γὰρ ἡτύρε-
πιστο τὴν θυσίαν) ἢ Χαρίκλεια δὲ σὺν τῇ θυγατρὶ τοῦ

ricleam, lacrimas non tenentem intueretur et quanam
esset tanquam in scena agnitio mutua, ignoraret : donec
illum dissuaviatus et amplexus Calasiris allocutus est; Tibi
quidem, vir optime, dii tanta largiantur, quanta tuo deside-
rio et voluntati satisfaciant. Servator meae filiae nunquam
speratae exstitisti et effecisti ut fruor conspectu mihi lon-
ge omnium jucundissimo. Sed, o filia, o Chariclea, ubi-
nam Theagenem reliquisti? Ploratum sustulit ad interro-
gationem et parvo spatio intermisso : Comprehensum, in-
quit, captivum ducit, quicumque tandem est qui et me huic
tradidit. Petebat igitur Calasiris a Nausicle, ut indicaret
ea quae de Theagene sciret, quis esset qui in illum impe-
rium haberet et quo illum captum duceret. Dicebat omnia
Nausicles, cum intellexisset illos esse hos, de quibus saepe
secum senex collocutus fuisset, quibusque inquirendis
oberrare ipsum in luctu sciret. Addebat autem, nihil illis
inde accessurum esse praeter cognitionem, hominibus ino-
pibus et egentibus; cum mirum sit futurum, si vel magna
summa pecuniae proposita inducat in animum Mitranes, ut
dimittat adolescentem. Sunt nobis et pecuniae, clam ad
Calasirim Chariclea, et promitte summam, quantumcum-
que vis. Monile, quod tute scis, asservo et mecum fero.

XII. Erectus igitur animo ad haec Calasiris, ceterum
metuens, ne aliquam suspicionem rei, ut sese habebat,
caperet Nausicles et eorum, quae Chariclea offerebat :
Bone Nausicles, inquit, nunquam sapiens laborat ino-
pia, sed facultates voluntate metitur, tantum accipiens a
praestantioribus, quantum petere honestum esse judicat.
Quamobrem dic tantum, ubi sit is a quo detineatur Thea-
genes : siquidem divina beneficentia nobis non deerit, sed
suppeditabit, quantum voluerimus, ut avaritiae Persicae
hac ratione medeamur. Subrisit ad haec Nausicles et
Tunc, inquit, efficies ut credam, te posse repente tan-
quam ex machina ditescere, si pro hac mihi prius pre-
tium, quo redimatur, deposueris. Omnino autem scis,
quod Persicum et mercatorium genus perinde studeat opi-
bus. Scio, dixit Calasiris, et habebis. Ceterum nulla
causa quare non habiturus sis quum nullum genus bene-
ficentiae erga nos intermittas, sed etiam anticipes nostras
petitiones et restitutionem filiae sponte approbes ac denun-
tias : me autem prius precari oportet. Nihil invidio, in-
quit Nausicles : quin etiam, si ita videtur, (faciam enim
rem divinam ut diis gratias agam) adesto sacris et pre-
care deos et nobis quidem opes petito, tibi autem accipe.
Ne ludas, neque sis tam incredulus, ad ipsum inquit Ca-
lasiris; sed incipe et instrue sacrificium, nos autem ade-
rimus omnibus paratis.

XIII. Faciebant ita et paulo post a Nausicle quidam
veniens vocabat, ut properarent ad sacrificium. Illi autem
(jam enim quae essent facienda inter illos convenerat)
laeti ibant, hi quidem una cum Nausicle et reliqua multi-
tudo invitatorum, (publicum enim instruxerat sacrifi-
cium,) Chariclea vero cum filia Nausiclae et aliis mulieribus,

Ναυσικλέους καὶ γυναίξει ταῖς ἄλλαις, ὅσαι παρηγοροῦσαι πολλὰ καὶ λιπαροῦσαι, μόγις ἐπείσαν ἄμα βαδίζειν τάχ' οὐκ ἂν ποτε πεισθεῖσαν, εἰ μὴ τῇ προφάσει τῆς θυσίας εἰς τὰς ὑπὲρ Θεαγένους εὐχὰς ἀποχρήσασθαι διενεόθῃ. Ὡς δ' ἐπὶ τὸν νεὼν τοῦ Ἑρμοῦ παρεγένοντο, (τούτῳ γὰρ ἦγε τὴν θυσίαν Ναυσικλῆς, ὡς ἀγοραῖον τε καὶ ἐμπορικῶν διαφερόντως τῶν ἄλλων θεῶν αὐτὸν καθοσιούμενος) καὶ τὰ ἱερὰ τάχιστα τε * οὕτω πρὸς βραχὺ τὰ σπλάγγνα ὁ Καλάσις ἐπιθεωρήσας καὶ ποικίλην δηλοῦσθαι τῶν μελλόντων συντυχίαν, ἠδῆσαν τε καὶ λυπηρῶν, ταῖς τοῦ προσώπου τροπαῖς ἐμψῆνας, ἐπιβάλλει τῷ χεῖρε τοῖς βωμοῖς ἐτι φλεγόμενοις καὶ ὡς τῆς πυρᾶς δῆθεν σπασάμενος ἅ πάσαι ἐπεκομίζετο, Ταῦτά σοι, ἔφη, λύτρα Χαρικλείας, ὦ Ναυσικλεις, οἱ θεοὶ δι' ἡμῶν προσάγουσι. Καὶ ἄμ' ἐνεχείριζε ὀκτύλιόν τινα τῶν βασιλικῶν, ὑπερφύεις τι χρῆμα καὶ θεσπέσιον, τὸν μὲν κύκλον ἡλέκτρῳ διάδετον, ἀμεθύστῳ δ' Αἰθιοπικῇ τὴν σφενδόνην φλεγόμενον, μέγεθος μὲν ὅσον ὅμα παρθενικὸν περιγράφει, κάλλος δὲ μακρῶν τῆς Ἰθριδος τε καὶ Βρεττανίδος ὑπερπερούσης. Ἦ μὲν γὰρ ἀδρανεῖ τῇ ἀνθρὶ φοινίσσεται καὶ ῥόδῳ προσείκειν ἐκ καλύκων ἄρτι πρὸς πέταλα σχιζομένων καὶ πρῶτον ἡλιακαῖς ἀκτίσιν ἐρευθομένων· ἀμεθύστου δ' Αἰθιοπίδος, ἀκραιφνῆς μὲν καὶ ἐκ βάθους ἑαρινῇ τις ὥρα πυρσεύεται. Εἰ δὲ κατέχων περιτρέπεις, ἀκτῖνα προβάλλει χρυσῆν, οὐκ ἀμαυροῦσαν τραχύτητι τὴν ὄψιν ἀλλὰ φαιδρότητι περιλάμπουσαν. Οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ δύναιμι αὐτῇ γνησιωτέρα τῶν ἐκ δύσεων ἐγκαθίδρυται. Οὐ γὰρ ἐπιψεύδεται τὴν προσηγορίαν, ἀλλ' ὅλη ὥς ἀμέθυστος τῷ φέροντι γίγνεται, νηφάλιον ἐν τοῖς συμποσίοις διαφυλάττουσα.

ΙΔ'. Τοιαύτη μὲν καὶ πᾶσα ἡ ἐξ Ἰνδῶν τε καὶ Αἰθιοπῶν ἀμέθυστος. Ὃν δὲ τότε τῷ Ναυσικλεῖ προσεχόμενεν ὁ Καλάσις, μακρῶν καὶ ταύτας ἐπλεονέκτει. Γραφῇ γὰρ ἕζετο καὶ εἰς μίμημα ζῶων ἐκοιλάνετο. καὶ ἦν ἡ γραφή, παιδαρίσκος ἐποίμαινε πρόβατα, γαμαϊζήλωι μὲν πέτρα πρὸς περιωπὴν ἐφαστός, τὴν δὲ νομὴν τῇ ἀγέλῃ πλαγίοις αὐλήμασι διατάττων. Τὰ δ' ἐπείθετο, ὡς ἐδόκει, καὶ ἡνείχετο, πρὸς τὰ ἐνδόσιμα τῆς σύριγγος ποιμαίνόμενα. Εἶπεν ἂν τις αὐτὰ καὶ χρυσοῖς βεβριθῆναι τοῖς μαλλοῖς, οὐ τῆς τέχνης τοῦτο χαριζομένης, ἀλλ' οἰκεῖον ἐρύθημα τῆς ἀμεθύστου τοῖς νώτοις ἐπανθιζούσης. Γέγραπτο καὶ ἄρνιον ἀπαλὰ σκιρτήματα καὶ οἱ μὲν ἀγελήδων ἐπὶ τὴν πέτραν ἀνατρέχοντες, οἱ δὲ περὶ τὸν νομῆα κύκλους ἀγερῶχους ἐξελίττοντες, ποιμενικὸν θέατρον ἐπεδείκνυσαν τὸν κρημνόν. Ἄλλοι δ' ὥσπερ ἡλίῳ τῇ φλογὶ τῆς ἀμεθύστου γανύμενοι, ἄλμασιν ἀκρωνύχοις τὴν πέτραν ἐπέεον. Ὅσοι δ' αὐτῶν πρωτόγονοι καὶ θρασύτεροι [καὶ] ὑπεράλλεσθαι βουλομένοις τὸν κύκλον εἵκεσαν, εἰργομένοις δὲ ὑπὸ τῆς τέχνης ὥσπερ εἰ μάνδραν χρυσῆν τὴν σφενδόνην αὐτοῖς τε καὶ τῇ πέτρᾳ περιβαλλούσης. Ἦ δ' ἦν πέτρα τῷ ὄντι καὶ οὐχὶ μίμημα. τὸ γὰρ ἄκρον τῆς λίθου μέρος εἰς τοῦτο πε-

HELIODORUS.

quæ varias consolationes adhibentes et obsecrantes, vix illi ut una iret persuaserant : et haud scio an unquam sibi persuaderi passa fuisset, nisi prætexitu sacrificii defungi precibus pro Theagene cogitasset. Postquam ad templum Mercurii pervenerunt, (huic enim sacrificium faciebat Nausicles, tanquam forensi et mercatorum præsidi, præ ceteris diis ipsum colens) et sacrificium fiebat, paululum exta Calasiris contemplatus et varium significari rerum futurarum eventum, jucundarum pariter ac tristium, mutationibus vultus declarans, injicit manus altari adhuc flagranti et tanquam e pyra extraxisset ea, quæ jampridem ipse ferebat, Hoc tibi, inquit, pretium redimendæ Charicleæ, o Nausicles, dii per nos offerunt : et simul tradebat annulum quemdam regium, eximiam rem et divinam, quod ad circulum attinet ex electro confectum, ceterum in pala amethysto Æthiopica relucentem, tanta magnitudine, quantam oculus virginalis circumscribit, pulchritudine autem longe Ibericum et Britannicum superante.

Hæc enim inertī et cui nullus adest splendor flore rubet, similisque est rosæ quæ primum ex baccis in folia finditur et tum radiis solis rubescere incipit : at amethystus Æthiopica valde et ex profundo rutilat. Quod si tenens illam circumverses, radium projicit aureum, non obscurantem asperitate visum, sed gratia et puritate singulari illustrantem. Atqui et vis ipsi inest genuina præ occidentalibus. Neque enim falso sibi vindicat appellationem, sed vere arcet ebrietatem ab eo, quo fertur, sobrium illum in conviviis retinens.

XIV. Atque ejusmodi quidem est omnis Indica et Æthiopica amethystus : ceterum illa, quam Nausicli offerebat Calasiris, longe vel has superabat. Pictura enim fuerat exornata et ad imitationem animalium exsculpta. Ac pictura quidem talis erat. Puer pascebat oves, non admodum editæ rupi circumspiciendi causa tanquam specule insistent, pascua gregi obliqua tibia distribuens : illæ autem parere videbantur et ad signum ac præcentum fistulæ in pastione perseverare. Dixisset quispiam, eas etiam aurea vellera habere, non arte id gratiæ addente, sed amethysto proprio rubore in tergis illarum rutilante. Depicti erant et agni lascivientes et quidam gregatim cursu petram conscendentes, quidam circa pastorem petulantius sese in orbem intorquentes, pastorale theatrum præcipitium representabant ; alii vero in flamma amethysti tanquam in sole lascivientes, salientibus similes saltibus extremam ungulæ partem petræ inscribebant. Nonnulli autem ex ipsis recens nati et ferociore etiam transilire velle circulum videbantur, ceterum ab arte prohiberi, auream palam illis et rupi, tanquam septum, circumdante. Erat autem rupes revera et non imitatio. Cum enim extremam partem lapidis ad hoc ipsum circumscripsisset

ριγράψας δὲ τεχνίτης, ἔδειξεν ἐκ τῆς ἀληθείας, ὃ ἐδοῦ-
λετο, περιέρχον ἡγησάμενος λίθον ἐν λίθῳ σοφίζεσθαι.
Τοιοῦτος μὲν (οὖν) ὁ δακτύλιος.

ΙΕ'. Ὁ δὲ Ναυσικλῆς, ἐκπλαγεὶς ὁ ἄμα πρὸς τὸ
παράδοξον καὶ πλεόν ἡσθεὶς πρὸς τὸ πολῦτιμον τῆς λί-
θου, οὐσίας ὅλης [τὴν λίθον] ἰσοστάσιον κρίνων, Ἐγὼ
μὲν ἐπαιζον, εἶπεν, ὦ γὰρ Καλάσιρι, καὶ λόγος ἦν
ἄλλως ἢ τῶν λῦτρων αἵτησις, σκοπὸς δ' ἀπριάτην σοι
λύσασθαι τὴν θυγατέρα. Ἐπεὶ δ' οὐκ ἀπόδλητά
10 ἐστίν, ὡς φατέ, θεῶν ἐρικυδέα δῶρα, δέχομαι τὴν
θεόπεμπτον ταυτηνὴ λίθον, πειθόμενος παρ' Ἑρμοῦ τοῦ
καλλίστου καὶ ἀγανωτάτου τῶν θεῶν ἥκειν μοι συνή-
θως καὶ τόδε τὸ εὖρημα διὰ τοῦ πυρός σοι τῷ ὄντι [τὸ
δῶρον] διακονήσαντος· ὁρᾷ γοῦν ἄρεσσι τῇ φλογὶ
15 περιλαμπόμενον. Καὶ ἄλλως κρίνω κέρδος κάλλιστον,
ὃ μὴ ζημιῶν τὸν παρέχοντα, εὐπορώτερον ἀποφαίνει
τὸν λαμβάνοντα. Ταῦτα ὡς εἰπὼν ἐπαύσατο, ἐπὶ τὴν
εὐωχίαν αὐτὸν τε καὶ τοὺς ἄλλους ἐπέτρεπεν, ἰδίᾳ μὲν
ταῖς γυναῖξιν τὴν ἐνδοτέρω τοῦ ἱεροῦ χώραν ἀποκληρώ-
20 σας, τοὺς δ' ἄνδρας ἐν τῇ προτεμενίσματι κατακλίνας.
Ἐπεὶ δ' εὐφροσύνης τῆς ἐκ τῶν ἐδεσμάτων εἰς κόρον
ἦσαν, καὶ τοῖς κρατῆρσιν αἱ τράπεζαι παρεχώρουν, οἱ
μὲν ἄνδρες ἐμβατήρια τῷ Διονύσῳ καὶ ἦδον καὶ ἔσπεν-
δον, αἱ δὲ γυναῖκες ὕμνον τῇ Δήμητρὶ χαριστήριον
25 ἐχόρευον. Ἡ Χαρίκλεια δὲ χωρισθεῖσα, τὸ αὐτῆς
ἐπραττεν· ἤρχετο Θεαγένην σώζεσθαι, ἀκχείνον αὐτῇ
φυλάττεσθαι.

ΙΖ'. Τοῦ πότου δὲ λαθροῦς ἤδη βρυάζοντος καὶ
ἄλλου πρὸς ἄλλο τι τῶν τερπόντων ἀποκλίναντος, ὕδα-
30 τος ἀπαρχύτου φιάλην προτείνας ὁ Ναυσικλῆς, ὦ
γὰρ Καλάσιρι, ἔφη, καθάρας σοι τὰς νύμφας, ὡς σοι
εἶλον καὶ ἀκοινωήτους τοῦ Διονύσου καὶ ἀληθῶς ἔτι
νύμφας προπίνομεν· σὺ δ' εἰ λόγους ἡμῖν οὐς ποθοῦμεν
ἀντιπροπίνεις, ἀπὸ καλλίστων ἂν κρατῆρων εὐωχοίης.
35 Τὰς μὲν γὰρ γυναῖκας ἀκούεις ὡς διατριβὴν τῷ πότῳ
χορεῖαν ἐστήσαντο· ἡμῖν δ' ἢ σὴ πλάνη κάλλιστ' ἂν,
εἰ βουληθείης, τὴν εὐωχίαν παραπέμποι, χοροῦ τε
γιγνομένη καὶ αὐλοῦ παντὸς ἡδίων, ἣν πολλάκις μοι
διελθεῖν, ὡς οἶσθα, ὑπερθέμενος, ἐπειδὴ σε τὰ συμβε-
40 βηκότα ἐβάπτιζεν, οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν ἐς καιρὸν βελ-
τίονα τοῦ παρόντος φυλάξεις, ὅτε σοι τῶν παίδων ἢ
μὲν θυγάτηρ ἢ δε σώζεται καὶ ὁρᾶται, ὃ παῖς δ' ὅσον
οὐδέπω σὺν θεοῖς ὀφθῆσεται καὶ μάλιστα εἰ με μὴ ἀνιά-
σης ὑπερθέμενος καὶ πάλιν τὴν διήγησιν. Ἀλλὰ σοι
45 πλείστ' ἀγαθὰ γένοιτ' ἂν, ὦ Ναυσικλῆς, ὑπολαβὼν ὁ
Κνήμων, ὃς ἅπαν μουσικῆς ὄργανον εἰς τὸ συμπόσιον
παρὰ κεκλήκως, ἐκείνων μὲν τὸ παρὸν ὑπερορᾷ καὶ τοῖς
ὀημωδεστέροις ἐκχωρεῖς, πραγμάτων δὲ μυστικῶν ὡς
ἀληθῶς καὶ ἥδονῃ θείᾳ τῷ ὄντι συγκράτων, φιληκῶς
50 ἔχεις. Καὶ μοι δοκεῖς καὶ τοῦ δαιμονίου κάλλιστα
συνιέναι, τὸν Ἑρμῆν τῷ Διονύσῳ συγκαθιδρύων καὶ
λόγων ἡδυσμά τι τῷ πότῳ συναναχέων. Ὡς ἐγὼ σου
καὶ τὴν ἄλλην μὲν τῆς θυσίας πολυτέλειαν ἔχω θαυμά-
σας, οὐκ ἔστι δ' ὅπως μάλλον ἂν τις τὸν Ἑρμῆν ἰλά-

artifex, ostendit nativa veritate id, quod volebat; super-
vacaneum esse existimans lapidem in lapide fingere. Ta-
lis igitur erat annulus.

XV. Nausicles autem, percussus novitate rei, magis
etiam delectatus lapidis præstantia, facultatibus suis omni-
bus pretio illum respondere existimans, Ego quidem lu-
debam, dixit, bone Calasiri et alioqui verba tantum erant,
cum redemptionis pretium postularem, animi autem sen-
tentia, ut tibi absque eo filiam liberam dimitterem. Enim-
vero cum non rejicienda sint, ut dicitis, præstantia dona
deorum, accipio hunc divinitus missum lapidem, persua-
sum habens et hoc inventum mihi venire more solito a
Mercurio deorum optimo et beneficentissimo, qui tibi
omnino donum per ignem subministravit; unde et videre
est, eum flamma relucere. Et alioqui judico lucrum esse
pulcherrimum, quod cum nulla jactura præbentis, ditio-
rem efficit accipientem. His dictis, cum consummasset
sacrificium, epulas cum aliis una iniit, mulieribus seorsim
in interiori templi parte loco attributo, viris autem in ve-
stibulo collocatis. Postquam autem oblectationis ex cibis
satietas illos cepit et poculis mensæ cedebant, viri quidem
Bacchum invocabant, cum libatione et cantu usitato in
ingressu in navem, mulieres autem ad hymnum in hono-
rem Cereris compositum saltabant. Chariclea vero sece-
dens, res suas agebat, orans, ut Theagenes salvus et inco-
lumis sibi servaretur.

XVI. Ceterum jam egregie fervente computatione et alio
ad aliam oblectationem verso, phiala sinceræ aquæ pro-
tensa Nausicles, Tibi, o bone Calasiri, inquit, Nymphis,
quando ita placet, quibus nihil cum Baccho commune,
sed vere adhuc Nymphis, propinamus: tu vero, si vicissim
nobis sermonibus, quorum desiderio tenemur, propinave-
ris, pulcherrimis sane poculis nos oblectaveris. Audis
enim, ut mulieres moræ causa et remissionis a potatione
chorem instituerint; nobis vero tuus error egregie, si vo-
lueris, convivium traduxerit, suavior omni chorea ac tibia
futurus: cujus narrationem cum antea sæpe, ut scis, dis-
tuleris, quoniam te casus tui obruebant, jam certe ad
nullum tempus commodius, quam præsens est, eam re-
servare possis, quando ex liberis filia quidem salva est
et conspicitur, filius autem jamjam auxiliantibus diis con-
spicietur, præsertim si me non affeceris molestia, iterum
narrationem differens. At tibi plurima eveniant bona,
Nausicles, ex illius sermone ansa arrepta subjecit Cnemon,
qui cum omne musicum instrumentum ad convivium ad-
vocaris, illa quidem in præsentia negligis et villioribus
concedis, ceterum arcanas res et cum voluptate quadam
divina temperatas, aves audire. Et mihi quidem videris
numinis vim et naturam optime intelligere, qui Mercurium
juxta Bacchum colloces et sermonem oblectationem pota-
tioni misceas. Quamobrem etsi reliquum sacrificii splen-
dorem et apparatus juste sum miratus, tamen haud scio
an quisquam magis ulla ratione Mercurium placare possit,

σπειτο, ἢ τὸ οἰκειότατον ἐκείνῳ λόγους εἰς εὐωχίαν ἐρα-
νιζόμενος. Ἐπειθέτο ὁ Καλάσιρις, ἅμα μὲν τῷ Κνή-
μωνι χαριζόμενος, ἅμα δὲ τὸν Ναυσικλέα τῶν μετὰ
ταῦθ' ἔνεκεν ὑποποιούμενος καὶ ἅπαντ' ἔλεγε· τὰ μὲν
πρῶτα καὶ ἥδη λεχθέντα πρὸς Κνήμωνα ἐπιτεμνόμε-
νος καὶ ὥσπερ κεφαλαιούμενος καὶ τινα καὶ ἐκὼν
ὑπερβαίνων, ὅσα τὸν Ναυσικλέα γινώσκειν οὐ συμφέ-
ρειν ἐδοκίμαζε, τὰ δ' ἔτι ἀδιήγητα καὶ ἐχόμενα τῶν
εἰρημένων ἐνθεν ἐλών·

10 **ΙΖ'.** Ὡς ἐπειδὴ τῆς Φοινίσσης ὁλκάδος ἐπέβησαν,
τοὺς Δελφοὺς ἀποδράντες, τὰ μὲν πρῶτα πλεῖν κατὰ
γνώμην, εὐκραεῖ τῷ πνεύματι καὶ ἐκ νώτων ὑποφερο-
μένους, ἐπεὶ δὲ κατὰ τὸν Καλυδώνιον πορθμὸν γενέ-
σθαι, διαταραχθῆναι σφᾶς οὐ μικρῶς, ταρσυχάζει τὰ
15 πολλὰ φύσει θαλάσσης προστυρόντας. Τοῦ δὲ Κνήμω-
νος μηδὲ τοῦτο παραλιπεῖν ἀξιούντος ἀλλὰ φράζειν εἰ
τινα καταμεμαθήκοι τῆς ἐπιπολαζούσης τῷ τόπῳ τρα-
χύτητος αἰτίαν· Τὸ πέλαγος, ἔφη, τὸ Ἰόνιον ἐκ πολ-
λῆς εὐρυχωρίας ἐνταῦθα στενοούμενον καὶ καθάπερ διὰ
20 στομίου τινος εἰς τὸν Κρυσσαῖον κόλπον εἰσχεόμενον,
ἐπιμίζει τε πρὸς τὴν Αἰγαίαν θάλασσαν ἐπειγόμενον,
ὑπὸ τῆς Πελοποννήσου Ἰσθμοῦ τῆς πρόσω φορᾶς ἀνα-
κόπτεται, προμηθεῖα κρειττόνων, ὡς εἴκειν, ἐπικλύσαι
τὴν ἀντίθετον προβολῇ τοῦ αὐχένος ἀποτεριζόμενον.
25 Καὶ τοῦδε παλιρροῖας ὡς τὸ εἰκὸς γινομένης, καὶ περὶ
τόνδε τὸν πορθμὸν πλεῖον ἢ κατὰ τὸν ἄλλον κόλπον θλι-
βομένης, τοῦ ἐπιρρέοντος ἔτι τῷ ἀνατρέχοντι πολλαῖς
ἐπιμίζει τε πρὸς τὴν Αἰγαίαν θάλασσαν ἐπειγόμενον,
ὑπὸ τῆς Πελοποννήσου Ἰσθμοῦ τῆς πρόσω φορᾶς ἀνα-
κόπτεται, προμηθεῖα κρειττόνων, ὡς εἴκειν, ἐπικλύσαι
τὴν ἀντίθετον προβολῇ τοῦ αὐχένος ἀποτεριζόμενον.
30 Κἀκ τοῦδε παλιρροῖας ὡς τὸ εἰκὸς γινομένης, καὶ περὶ
τόνδε τὸν πορθμὸν πλεῖον ἢ κατὰ τὸν ἄλλον κόλπον θλι-
βομένης, τοῦ ἐπιρρέοντος ἔτι τῷ ἀνατρέχοντι πολλαῖς
ἐπιμίζει τε πρὸς τὴν Αἰγαίαν θάλασσαν ἐπειγόμενον,
ὑπὸ τῆς Πελοποννήσου Ἰσθμοῦ τῆς πρόσω φορᾶς ἀνα-
κόπτεται, προμηθεῖα κρειττόνων, ὡς εἴκειν, ἐπικλύσαι
τὴν ἀντίθετον προβολῇ τοῦ αὐχένος ἀποτεριζόμενον.
35 Κἀκ τοῦδε παλιρροῖας ὡς τὸ εἰκὸς γινομένης, καὶ περὶ
τόνδε τὸν πορθμὸν πλεῖον ἢ κατὰ τὸν ἄλλον κόλπον θλι-
βομένης, τοῦ ἐπιρρέοντος ἔτι τῷ ἀνατρέχοντι πολλαῖς
ἐπιμίζει τε πρὸς τὴν Αἰγαίαν θάλασσαν ἐπειγόμενον,
ὑπὸ τῆς Πελοποννήσου Ἰσθμοῦ τῆς πρόσω φορᾶς ἀνα-
κόπτεται, προμηθεῖα κρειττόνων, ὡς εἴκειν, ἐπικλύσαι
τὴν ἀντίθετον προβολῇ τοῦ αὐχένος ἀποτεριζόμενον.
40 Κἀκ τοῦδε παλιρροῖας ὡς τὸ εἰκὸς γινομένης, καὶ περὶ
τόνδε τὸν πορθμὸν πλεῖον ἢ κατὰ τὸν ἄλλον κόλπον θλι-
βομένης, τοῦ ἐπιρρέοντος ἔτι τῷ ἀνατρέχοντι πολλαῖς
ἐπιμίζει τε πρὸς τὴν Αἰγαίαν θάλασσαν ἐπειγόμενον,
ὑπὸ τῆς Πελοποννήσου Ἰσθμοῦ τῆς πρόσω φορᾶς ἀνα-
κόπτεται, προμηθεῖα κρειττόνων, ὡς εἴκειν, ἐπικλύσαι
τὴν ἀντίθετον προβολῇ τοῦ αὐχένος ἀποτεριζόμενον.
45 Κἀκ τοῦδε παλιρροῖας ὡς τὸ εἰκὸς γινομένης, καὶ περὶ
τόνδε τὸν πορθμὸν πλεῖον ἢ κατὰ τὸν ἄλλον κόλπον θλι-
βομένης, τοῦ ἐπιρρέοντος ἔτι τῷ ἀνατρέχοντι πολλαῖς
ἐπιμίζει τε πρὸς τὴν Αἰγαίαν θάλασσαν ἐπειγόμενον,
ὑπὸ τῆς Πελοποννήσου Ἰσθμοῦ τῆς πρόσω φορᾶς ἀνα-
κόπτεται, προμηθεῖα κρειττόνων, ὡς εἴκειν, ἐπικλύσαι
τὴν ἀντίθετον προβολῇ τοῦ αὐχένος ἀποτεριζόμενον.
50 Κἀκ τοῦδε παλιρροῖας ὡς τὸ εἰκὸς γινομένης, καὶ περὶ
τόνδε τὸν πορθμὸν πλεῖον ἢ κατὰ τὸν ἄλλον κόλπον θλι-
βομένης, τοῦ ἐπιρρέοντος ἔτι τῷ ἀνατρέχοντι πολλαῖς
ἐπιμίζει τε πρὸς τὴν Αἰγαίαν θάλασσαν ἐπειγόμενον,
ὑπὸ τῆς Πελοποννήσου Ἰσθμοῦ τῆς πρόσω φορᾶς ἀνα-
κόπτεται, προμηθεῖα κρειττόνων, ὡς εἴκειν, ἐπικλύσαι
τὴν ἀντίθετον προβολῇ τοῦ αὐχένος ἀποτεριζόμενον.

45 **ΙΗ'.** Ταῦτ' εἶπε μὲν ὁ κυβερνήτης, οὐκ ἐγένετο δὲ,
ὡς Ναυσικλεις, ἀλλ' ἅμ' ἡλιός τε ἀνίσχε καὶ ἡμεῖς
ἀγκυραν καθέμεν. Οἱ δὲ τῆς νήσου περὶ τὸν ὄρμον
οἰκούντες, ἀπέχοντα οὐ πολὺ τῆς πόλεως, καθάπερ ἐπὶ
τι παράδοξον τὴν θείαν τὴν ἡμετέραν συνέρρεον, ἀγά-
50 μοι μὲν ὡς ἐφαίνοντο καὶ τὸ τῆς ὁλκάδος εὐάγωγον
εἰς κάλλος ὃ ἅμα καὶ μέγεθος αἰρόμενον ἐκπεπονη-
μένους, Φοινίκειον τὸ φιλοτέχνημα γνωρίζειν λέγοντες,
πλέον δὲ θαυμάζοντες ὡς παραλόγῳ τῇ τύχῃ χρησα-
μένους, εὐδίων τε καὶ ἀπλήμονα πλοῦν ἐν χειμερίῳ τῇ

quam si narrationum illius inprimis propriam symbolam
in convivium conferat. Parebat Calisiris et cum Cnemone
gratificans tum Nausiclem sibi propter ea quæ consecutura
erant devinciens, omnia dicebat : prima quidem et quæ jam
Cnemone exposita fuerant contrahens et præcipua tantum
quasi capita repetens, quædam autem sponte transgrediens,
quæ Nausiclem scire non esse operæ prelium judicabat.
Porro ea, quæ nondum erant narrata et cohærebant cum
his quæ dicta fuerant continuabat, inde inducto exordio :

XVII. Ipsos, cum navem onerariam Phœnicum conscen-
dissent, postquam Delphos effugerunt, primum navigasse
ex sententia, cum secundo vento etiam a tergo impelle-
rentur : at cum ad Calydonium fretum pervenissent, non
mediocriter turbatos esse, cum incidissent in mare natura
turbulentum. Cnemone autem, ut neque hoc prætermitt-
eret, petente, sed diceret, si quam causam commotionis
illo in loco existentis investigasset : Pelagus, inquit, Io-
nium, ex magna latitudine ibi in angustias redactum et
tanquam per ostium quoddam sese in sinum Crissæum
infundens et misceri cum mari Egæo properans, ab Istmo
Peloponnesiaco inhibetur ac retunditur, providentia numi-
nis fortasse, ne ex adverso sitam terram eluvione obruat,
objecto collo interclusum. Et cum inde, ut consentaneum
est, refluxus existat et circa hoc fretum magis quam in
reliquo sinu cogatur et coarctetur, eo quod adhuc influit
in id quod recipiatur sæpius incidente, hullitionem aqua
efficit et æstum ferventem excitat, ex mutuo concursu et
collisione in fluctum cumulat. Quæ cum plausu et
laudibus excepta essent, his qui aderant veram esse cau-
sam contestantibus, Calasiris continuabat narrationem :
Cum superassemus, dicens, fretum, et conspectum in-
ularum Acutarum amissemus, Zacynthiorum promonto-
rium prospicere nos opinabamur, tanquam obscuram quam-
dam nubem in oculos nostros incurrentem : et gubernator
velum contrahere jubebat. Nobis autem percunctantibus,
quamobrem dissolveret et laxaret impetum, cum navis se-
cundum ventum haberet; Quoniam, inquit, si secundis
auris vela permiserimus, circa primam noctis vigiliam ad
insulam appellemus, cum interim metuendum sit, ne in
tenebris in loca saxis latentibus magna ex parte plena et
prærupta impingamus. Consultum est igitur pernoctare
in mari et ventum leviter excipere, ea proportionem qua
sufficere possit ut mane ad terram applicemus.

XVIII. Hæc dixit quidem gubernator, ceterum non fie-
bant, Nausicles; sed una cum oriente sole, nos quoque
ancoram demittebamus. Porro insulæ incolæ, qui habi-
tabant circa portum, non procul distantem ab urbe, ad
spectaculum nostri adventus tanquam novum et inusitatum
quidpiam confinebant, admirantes, ut apparebat, habi-
tatem navis onerariæ, ad pulchritudinem simul et altitudi-
nem elaboratæ, Phœnicum industriam et artificii gloriam
vel inde cognosci dicentes; et quod incredibili fortuna usi
essemus, qui tranquillam navigationem et secundam hi-

ὄρα καὶ Πλειάδων ἤδη δυσμένειαν ἀνύσαντας. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι σχεδὸν τι πάντες, ἐπὶ τῶν πρυμνησίων ἀναπτομένων, ἀπολιπόντες τὴν ναῦν, ἐπὶ τὸ ἄστυ, τὴν Ζάκυνθον, ἀγοράσσαντες ἀνέτρεχον. Ἐγὼ δὲ (τοῦ κυβερνήτου γὰρ ἀκηκῶς ἐτύγγανον ὡς χειμαδίῳ χρήσονται τῇ νήσῳ) καταγωγὴν σκεψόμενος αὐτοῦ που περὶ τὴν ἀκτὴν ἤρχομην· τὴν μὲν ναῦν ὡς ἀπρεπὲς οἰκητήριον διὰ τὴν ναυτικὴν τύρβην, τὴν πόλιν δ' ὡς οὐκ ἀσφαλὲς διὰ τὴν τῶν νέων φυγὴν, παραιτούμενος.

10 Ὀλίγον οὖν ὅσον προήκων, ὁρῶ πρεσβύτην ἀλιευτικὸν πρόσθεν τῶν θυρῶν αὐτοῦ καθήμενον καὶ δικτύου διεργώτοτος βρογίδας ἀκεόμενον. Πλησιάσας δὲ, Χαῖρε, εἶπον, ὃ βέλτιστε καὶ φράζεσθαι τις ἂν τύχοι καταγωγῆς. Ὁ δὲ, Περὶ τὴν πλησίον ἄκραν, ἔφη, γοιράδι πέτρα τῆς προτεραιᾶς ἐνσχεθὲν διεσπάρακται. Κἀγὼ, Τοῦτο μὲν, οὐδὲν ἔφη, ἐξέομην μαθεῖν· ὅμως δ' οὖν χρηστῶς ἂν ποιήεις καὶ φιλανθρωπῶς ἢ αὐτὸς ὑποδεχόμενος ἢ ἕτερον ὑψηλούμενος. Καὶ δς, Οὐκ αὐτὸς, φησὶν, οὐ γὰρ συνέπλεον, μὴ γὰρ οὕτω ποτὲ

20 σφαλείη, μηδ' ὑπὸ γήρως πιεσθείη Τυρρηνός, ἀλλ' εἴσι πταίσμα τῶν παιδαρίων, ἀπειρία τῶν ὑψάλων οὐ μὴ ἐγρήν τὰ δίκτυα καθορμισάντων. Ὅψε δὴ οὖν τυνεὶς ὡς παχύτερον ἔχει τῆς ἀκοῆς, γεγωνότερον ἐμβοήσας, Χαίρειν κελεύω σοι, ἔφη, καὶ φράζειν ἡμῖν

25 ξένους οὗσι καταγωγὴν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς χαίροις ἀπεκρίνατο καὶ μένοις εἰ βούλοιο παρ' ἡμῖν, εἰ μὴ τις τυγγάνοις τῶν πολυκλίλους οἴκους ἐπιζητούντων, καὶ θεραπείαν εἰς πληθὺς ἐπαγομένων. Ἐμοῦ δ' εἰπόντος, ὡς παῖδες εἰσὶ μοι δύο καὶ τρίτος ἐγώ· Χαρίεν,

30 ἔφη, τὸ σύμμετρον, ἐνὶ γὰρ πλείους ἡμᾶς εὐρήσετε, κῆμοι γὰρ παῖδες εἰσιν ἔτι δύο συσσιτοῦντες, οἱ προγενέστεροι δὲ γήμαντες, οἴκου ἄρχουσι, καὶ τροφὸς ἡ τῶν παιδίων τετάρτη. ἡ γὰρ μητὴρ αὐτοῖς οὐ πρό πολλοῦ τέθνηκεν. Ὡστε, ὦ λῶστε, μὴ μέλλε, μηδ' ἀμφίβαλλε ὡς οὐ χαίροντες ὑποδεξόμεθα ἄνδρα καὶ ἐκ πρώτης ἐντευξέως εὐγένειαν ἐμφαίνοντα. Ἐπραττον οὕτω. Καὶ μετ' οὐ πολὺ σὺν τῷ Θεαγένει καὶ τῇ

40 Χαρικλείᾳ παρόντα με ἄσμενος ὁ Τυρρηνὸς ὑποδέχεται καὶ μέρος τὸ ἀλεινότερον ἀπεκλήρου τῆς οἰκῆσεως. Καὶ πῶς οὐκ ἀηδῶς τὴν χειμέριον ὥραν τὰ πρῶτα διηνύομεν, τὰ μὲν ἄλλα συνδιημερεύοντες, χωριζόμενοι δὲ, ὅτε καθυδεῖν ἔδει, σὺν τῇ τροφῇ μὲν ἡ Χαρίκλεια, ἐγὼ δ' Ἰδία καὶ Θεαγένης, ὁ Τυρρηνὸς δὲ σὺν τοῖς αὐτοῦ παισὶ καθ' ἕτερον δωματίον ἀναπαύομενος.

45 Ἡ τράπεζα δ' ἡμῖν κοινὴ προὔτίθετο, τὰ μὲν ἄλλα ἡμῶν παρεχόντων, τοῦ Τυρρηνοῦ δ' ὄψον ἄφθονον ἐκ θαλάττης τοὺς ξένους ἐστιώντος, τὰ μὲν καθ' αὐτὸν ἀλιεύοντος, τὰ δὲ καὶ ἡμῶν ἔστιν ὅτε τὴν σχολὴν διατιθεμένων καὶ συνεπαπτομένων τῆς ἀγρας, ἣν ποικίλῃν

50 τε καὶ πρὸς πᾶσαν ὥραν ἀρμόδιον ἐξήσκητο. Καὶ ἦν εὐβολὸν τι γρήμα καὶ πολύθηρον, ὥστε καὶ οἱ πολλοὶ τὴν ἐμπερίαν αὐτοῦ τῆς τέχνης, εἰς εὐμένειαν τύχης προσῆπτον.

ΙΘ'. Ἄλλ' οὐ γὰρ ἦν, ψασί, τοὺς δυστυχοῦντας,

berno tempore et jam occidentibus Pleiadibus, confecissemus. Reliqui igitur omnes, cum adhuc funes religarentur, relicta nave, ad urbem Zacynthum negotiaturi currebant : ego vero (audieram enim forte a gubernatore quod in insula essent hibernaturi) ibam quæsiturus alicubi diversorium circa litus; navem, quod esset inconueniens nobis habitaculum futurum propter furbam nauticam, urbem autem, quod parum tutum propter fugam juvenum, devitans. Cum igitur paullulum progressus essem video senem piscatorem, sedentem pro foribus et retis lacerati nexus reficientem. Accedens igitur propius, Salve, dicebam, vir optime et dic ubinam diversorium quispiam adipisci possit? Ille autem, Circa propinquum promontorium, inquit, saxo latenti hesterno die illisum, laceratum est. Rursus ego : Hoc quidem cognoscere mea nihil interfuit : ceterum officiose feceris et humaniter, si aut ipse me hospitio receperis, aut alterum demonstraris. At ille : Non ipse, inquit, neque enim una navigabam, (absit enim, ut ita offendant, aut tantopere a senectute prematur Tyrrhenus) sed est puerorum culpa, qui inscitia saxorum sub mari latentium, ubi non oportebat, retia tetenderunt. Sero igitur tandem cum intellexissem, quod hebetiorem haberet auditum, alta voce intonans, Salvere te jubeo, dicebam, et ut nobis hospitibus diversorium ostendas, oro. Sed et ipse vicissim sis salvus, respondit, et maneat si vis apud nos, nisi forte es aliquis ex eorum numero, qui domos multis lectis exornatas inquirunt, et servorum turbam secum adducunt. Ego vero cum dixissem quod liberi mihi essent duo et ego tertius; Grata est, inquit, proportio, uno enim plures nos invenietis. Etenim et mihi sunt duo filii convictores, (maiores autem nati, ductis uxoribus, sunt ipsi patresfamilias) et quarta nutrix infantum, siquidem mater ipsis est non ita pridem mortua. Quamobrem, optime, ne cuncteris, neque dubites, quin te simus læti et alacres excepturi, virum etiam ex primo colloquio generositatis specimen exhibentem. Faciebam ita et non multo post cum Theagene et Chariclea me venientem lubens Tyrrhenus excipit, et partem calidiorem domus nobis attribuit. Saneque non insuaviter hibernum tempus initio transigebamus, dies quidem simul consumentes, se junctim autem cum dormiendum fuit, cum nutrice quidem Chariclea, ego autem separatim et Theagenes, Tyrrhenus vero in altero conclavi cum suis liberis requiescentes. Mensa nobis etiam communis apponebatur, alia quidem nobis præbentibus, Tyrrhenus vero obsonia affatim ex mari hospitibus suppeditante, cum partim ipse piscaretur, partim nos quoque interdum per otium in captura adjuvaremus, quam variam et ad omne tempus accommodatam instruxerat. Et erat locus jaciendis retibus idoneus et piscosus, adeo ut plerique, quod capiebat ex arte commodum, fortunæ benevolentiae referrent acceptum.

XIX. Sed haud fieri potuit, quin, ut dicitur, semel ia-

μή οὐχὶ πανταχοῦ δυστυχεῖν. Οὐδ' ἐπὶ τῆς ἐρημίας ἀνενόχλητον εἶχεν ἡ Χαρίκλεια τὸ κάλλος, ἀλλ' ὁ Τύριος ἐκεῖνος ἔμπορος ὁ Πυθιονίκης, ὃ συνεπλεύσαμεν, ἰδὲ μοι προσίων, ἠνώχλει πολλάκις καὶ ἀπέκναιε
 5 λιπαρῶν καὶ εἰς γάμον ὡς ἂν παρὰ πατρός αἰτῶν τὴν Χαρίκλειαν, πολλὰ σεμνύνων αὐτὸν καὶ τοῦτο μὲν γένος ἐνδοξον καταλέγων, τοῦτο δὲ τὸν παρόντα πλοῦτον καταριθμούμενος, τὴν θ' ὀλκάδα ὡς ἴδιον αὐτοῦ κτήμα τυγχάνοι καὶ ὡς τοῦ πλείονος φόρτου τῶν ἀγωγίμων δεσπόζοι, χρυσοῦ τ' ὄντων καὶ λίθων πολυτάλαντων καὶ σπρικῆς ἐσθῆτος. Οὐκ ὀλίγον δ' εἰς εὐδοξίας προσθήκην καὶ τὴν Πυθιονίκην ὠνόμαζεν, ἕτερά τ' αὖ πολλὰ πρὸς τούτοις. Ἐμοῦ δὲ τὴν τε παρούσαν πενίαν προβαλλομένου καὶ ὡς οὐκ ἂν ποτε χάραν ἄλλην
 15 οἰκοῦντι καὶ ἔθνος ὁ τοσοῦτον κερῶρισταί τῆς Αἰγυπτίων, ἐκδοῦναι τὸ θυγάτριον αἰρησόμενον, Πέπαισο τούτων, ἔλεγεν, ὃ πάτερ, τὴν μὲν γὰρ προῖκα ἀπέχειν ἡγήσομαι καὶ πολλὰ τάλαντα καὶ πλοῦτον ὅλον τὴν κόρην, ἔθνος δὲ καὶ πατρίδα τὴν ὑμετέραν ἀλλάξομαι,
 20 τῆς μὲν ἐπὶ Καρχηδόνους ὁρμῆς ἐκτραπέις, ὑμῖν δὲ σύμπλους, οὗ δὴ καὶ βούλεσθε, γενόμενος.

Κ'. Ὅρων δὴ τὸν Φοίνικα μὴ ἀνιέντα ἀλλ' εἰς ὑπερβολὴν τε πρὸς τὸ βούλημα θερμαινόμενον καὶ ἡμέραν οὐδεμίαν τοῦ διογχεῖν μοι περὶ τῶν αὐτῶν ἀπολειπόμενον, ἔγνω τὸ παρὸν υπερβέσθαι χρησταῖς ἐπαγγελίαις, μὴ καὶ βίαιόν τι κατὰ τὴν νῆσον ὑποσταίμεν καὶ ἅπαντα ποιήσιν ἔλθων εἰς τὴν Αἴγυπτον ἐπηγγελλόμεν. Οὕτω δέ μοι τοῦτον ἐπ' ὀλίγον ἀποσκευασαμένου, κῦμα, φασίν, ἐπὶ κύματι προσέβαλλεν
 30 ὁ δαίμων. Ὁ γάρ τοι Τυρρηνὸς οὐ πολλὰς ὕστερον ἡμέραις εἰς τινὰ με παρηγωνισμένην ἀκτὴν παραλαβὼν, Ὡ Καλάσιρι, ἔφη, τὸν Ποσειδῶ σοι τὸν πελάγιον ἐπόμενυμι καὶ τοὺς ἄλλους ἐναλίους θεοὺς, ἧ μὴν αὐτὸν σε ὡς ἀδελφόν, παῖδας δὲ τοὺς σοὺς ἴσα καὶ παῖσιν ὄρῃν τοῖς ἑμοῖς. Ἦκω δὴ σοι φράσω ἐγειρόμενόν τι πρᾶγμα, ἀνιερὸν μὲν, ἀλλ' ἑμοί γε σιωπῆσαι ἀθέμιτον, ἐστίας ἡμῖν τῆς αὐτῆς κεκοινωνηκότι, σοί τε γνῶναι πάντως ἀναγκαῖον. Ναυλοχεῖ τὴν ὀλκάδα τὴν Φοίνισσαν πειρατικὸν ἐργαστήριον κατὰ τὴν περιπτύσ-
 40 σουσιν τῇδε τῆς ἄκρας πλευρᾶν ὑποκαθήμενον, σκοποῖς ἀμοιβὰδὸν τὸν ἐκπλοῦν τῆς νεὸς ἐπιτηρούμενον. Ὅρα δὴ οὖν, [φυλάττου] καὶ λογίζου τί ἂν ποιῇς. Σοῦ γὰρ δὴ ἔνεκεν μᾶλλον δὲ θυγατρός τῆς σῆς, τὸ οὕτως ἀπηνὲς ἔργον, ἐκείνοις δὲ σύνηθες, διανοοῦνται.
 45 Κἀγὼ πρὸς αὐτόν· Σὲ μὲν, ἔφη, ἀντὶ τούτων οἱ θεοὶ κατ' ἀξίαν ἀμείβονται. Πόθεν δὲ, ὦ Τύρρηνε, συνέληφας τὴν ἐπιβουλὴν; καὶ δε, Ἀπὸ τῆς τέχνης, ἔφη, τοῖς ἀνδράσι γνωρίζομαι καὶ ὄψον αὐτοῖς προσκομίζων πλέον ἢ παρὰ τῶν ἄλλων τὸ τίμημα κομίζομαι. Ἐγὼ
 50 προτεραίᾳ δὲ κύρτους ἀναλεγομένῳ μοι περὶ τοὺς κρημνοὺς ἐντυχὼν ὁ λῆσταρχος, Πότ' ἄρα οἱ Φοίνικες ἐξορμήσειν μέλλουσιν, εἰ γε πέψυται, διηρώτα. Κἀγὼ συνέις τὴν ἐνέδραν τοῦ ἐρωτήματος, Τὸ μὲν ἀκριβῶς, ἔφη, ὦ Τραχίνε, οὐκ ἔχω λέγειν, εἰς ἕα δὲ πρῶτον

felices, non semper adversa fortuna laborarent. Neque in solitudine molestiis caruit forma Charicleæ, sed Tyrius ille mercator, victor in Pythiis renuntiatus, quocum navigaveramus, seorsim me conveniens sæpius mihi molestus erat, obtundens me precibus, et in matrimonium sibi dari tanquam a patre Charicleam petens, multa de se prædicans et partim genus illustre exponens, partim præsentis opes enumerans et holcadem quod illius propria possessio esset, quodque majorem partem mercium auri, lapidum multis talentis constantium et serici præ ceteris possideret. Nec parvum momentum ad accessionem splendoris et gloriæ etiam victoriam in Pythiis partam nominabat et alia præter hæc multa. Me vero præsentem inopiam prætentente et id, quod nunquam in animum inducturus essem, ut in alia regione et gente habitanti, quæ tanto intervallo distet ab Ægypto, filiolum meum elocarem: Omittas hæc, pater, dicebat. Dotem quidem me tulisse multorum talentorum et universarum opum, ipsam puellam arbitrabor, gentem vero et patriam vestram cum mea permutabo, deflectens a proposita navigatione versus Carthaginem, vobis autem me comitem quo volueritis adjungens.

XX. Cum igitur viderem Phœnicem non remittere sed et vehementi calore in ea voluntate et proposito persistere et diem nullum quin de iisdem mihi molestus esset intermittere, statui in præsentia rem blandis pollicitationibus differre, ne aliquid per vim in insula pateremur et omnia me facturum cum venissem in Ægyptum pollicebar. Ita cum hunc paullulum removissem, rursus fluctum, ut aiunt, supra fluctum numen advolvit. Nam Tyrrhenus non multis post diebus, cum me in litus quoddam flexuosum assumisset: O Calasiri, inquit, per Neptunum juro et alios marinos deos, me et te non secus ac si meus esses frater et tuos liberos perinde atque meos ferre in oculis. Dicturus sum autem tibi negotium quod contra te struitur, molestum quidem et acerbum, ceterum quod et me reticere fas non est, cum iidem Lares fuerint mihi tecum communes et tua scire omnino interest. Insidiantur holcadi Phœniciæ piratæ, sub latere hoc promontorium amplectente delitescens et speculatoribus per vices egressum navis observantes. Quamobrem caveas et cogites, quidnam tibi faciendum sit. Siquidem propter te, magis autem propter filiam tuam, hoc tam crudele facinus, illis autem usitatum, conceperunt. Ego autem ad ipsum: Tibi quidem dii pro his dignas referant gratias: ceterum unde insidias deprehendisti, Tyrrhene? At ille, Ex arte, inquit, viris sum notus et cum illis obsonia affero majus pretium, quam ab aliis reporto. Itaque heri, cum nassas colligerem circa præcipitia, mecum congressus archipirata, Num audisti, quando Phœnices e portu sunt soluturi, quærebat. Ego autem cum intellexissem insidias sermonis, Certi quidem, inquit, quod dicam, habeo nihil, Trachine: ceterum incunte vere primum illos soluturos puto. Igitur,

ἡγοῦμαι αὐτοὺς ἀφορμήσειν. Ἄρ' οὖν, ἔφη, καὶ ἡ κόρη αὐτοῖς ἢ παρὰ σοι καταγομένη συμπλεύσεται; Ἀδελφὸν μὲν, εἶπον, ἀλλὰ τί πολυπραγμονεῖς; Ὅτι αὐτῆς, ἔφη, ἐρῶ μανικῶς, ἅπαξ θεασάμενος· οὐ γὰρ οἶδα προστυχὼν τοιοῦτον κάλλει, πολλὰς καὶ ταῦτα καὶ οὐκ ἐξώρους αἰχμαλώτους ἤρηκώς. Ὑπαγόμενος οὖν αὐτὸν ὥστε πᾶν ἀναπτύξαι τὸ βούλευμα· Τί οὖν, ἔφη, δεῖ σε συμπλέκεσθαι τοῖς Φοίνιξιν ἀλλὰ μὴ ἀναιμῶτι καὶ πρὸ τῆς θαλάττης ἔχειν, ἐκ τῆς οἰκίας ἀρπά-
 10 σάντα τῆς ἐμῆς; Σώζεται καὶ παρὰ λησταῖς, ἔφη, τι συνειδὸς καὶ πρὸς τοὺς γνωρίμους φιλόφρων. Σοῦ τ' οὖν φείδομαι, μὴ πραγμάτων πειραθείης τοὺς ξένους ἐπιζητούμενος. Ἐγὼ δὲ δι' ἐνὸς ἔργου δύο τὰ μέγιστα προσκτεῖσασθαι βούλομαι, τὸν τε πλοῦτον τῆς νεῶς καὶ
 15 τὸν γάμον τῆς κόρης, ὃν θατέρου πάντως ἐστὶν ἀπο- τυχεῖν κατὰ γῆν ἐπιχειροῦντα τὴν πράξιν. Καὶ ἄλλως οὐδ' ἀκινδυνον εἶ τι τοῦτων γίγνοιτο πλησίον τῆς πόλεως, ἐκ τοῦ παραχρῆμα τῆς τ' αἰσθήσεως καὶ τῆς ἐπιδιώ- ξεως ἐσομένης. Πολλὰ δὲ τῆς συνέσεως αὐτὸν ἐπαι-
 20 νέσας, ἐκείνου μὲν ἀπηλλαττόμενην, σοὶ δὲ καταμηνύον τὴν σκευηρουμένην πρὸς τῶν ἀλαστόρων ἐπιβουλὴν, ἱκετεύω φροντίδα ποιῆσθαι τοῦ σαυτὸν τε καὶ τοὺς σαυτοῦ διασωῶσαι.

ΚΑ'. Ἀπῆειν κατηφῆς τούτων ἀκούσας καὶ παντοίας
 25 ἔστρεφον παρ' ἐμαυτῷ βουλὰς, ὥς ἐκ ταῦτομάτου μοι πάλιν ἐντυχὼν ὁ ἔμπορος καὶ περὶ τῶν αὐτῶν διαλε- γόμενος, σκέμματός τινος ἐνδόσιμον παρεῖχεν. Ἀπο- κρύπτειν γὰρ τῶν παρὰ τοῦ Τυρρηνοῦ μηνυθέντων, ἀπερ' ἐβουλόμην, ἐκείνο μόνον τὸ μέρος ἐξέφαινον, ὥς
 30 ἀρπάσαι τις τῶν ἐγγυρῶν διανοεῖται τὴν κόρην, πρὸς ὃν οὐκ ἐστὶν ἀξιόμαχος ἀντιτάξασθαι. Ἐγὼ δὲ σοὶ μάλλον ἂν, ἔφη, εὐλοίμην αὐτὴν κατεγγυῆσαι διὰ τε τὴν προὔπαρξουσαν γνῶσιν, διὰ τε τὴν περιουσίαν· καὶ πρὸ πάντων ὅτι τὴν ἡμετέραν οἰκεῖν, εἰ τοῦ γάμου
 35 τύχῃς, ἐφθης ἐπαγγελλόμενος. Ὡστ' εἰ σοι πάντως φίλον, σπουδαστέον ἡμῖν τὸν ἐνθὲνδε ἀπόπλουν, πρὶν τι καὶ πρὸς τὸ ἀκούσιον προληφθῆναι παθόντας. Ὑπερ- ἤσθη τούτων ἀκούσας καὶ εὖ γε, ὦ πάτερ, ἔφη, καὶ ἅμα ἐφίλει προσιών τὴν κεφαλὴν, ἐπυνθάνετό τε πότ'
 40 ἀνάγεσθαι κελεύοιμι, καὶ γὰρ εἰ μηδέπω τῆς ὥρας εἶναι τὰ πλοῖμα, ἀλλ' ὑπάρχειν μετασχησμένους εἰς ἕτερον ὄρμον, ἐπιβουλῆς τ' ἐκτὸς γενέσθαι τῆς ὑπονοουμένης, καὶ τὸ ἀκριβὲς τοῦ ἔαρος περιμεῖναι. Οὐκοῦν, ἔφη, εἰ δὴ μέλλει τοῦμὸν ἰσχύειν πρόσταγμα, τῆς ἀρχομένης
 45 ἂν βουλοίμην ἀποπλεῦσαι νυκτός. Καὶ ὁ μὲν, Οὐτω γενήσεται, εἰπὼν, ἀπεχώρει. Ἐγὼ δ' οἴκαδε ἑλθὼν, πρὸς μὲν τὸν Τυρρηνὸν οὐδὲ ἐν, πρὸς δὲ τοὺς παῖδας ἔφραζον, ὥς μεθ' ἐσπέραν βαθεῖαν αὐθις ἐπιθαίνειν δεήσει τῆς δολαφίας. Τῶν δὲ τὸ αἰγνίδιον θαυμαζόν-
 50 των καὶ τὴν αἰτίαν πυνθανομένων, ὑπερεθέμην εἰσαῦ- θις εἶρεῖν· νῦν δ' οὕτω πραγθῆναι συμφέρεῖν ἔλεγον.

ΚΒ'. Ἐπεὶ δὲ δειπνοῦ πρὸς ὀλίγον μεταλαβόντας εἰς ὕπνον ἐτράπημεν, ὄναρ μοί τις πρεσβύτερος ἐφαίνε- το, τὰ μὲν ἄλλα κατεσκληκώς, ἐπιγουνίῳ δὲ λείψα-

inquit, et virgo quæ apud te diversatur una cum illis na- vigabit? Incertum est quidem, dixi, verum cur tam curiose id scrutaris? Quod depereo illam, ita ut vix sim compos mentis, cum semel tantum viderim. Neque me scio un- quam incidisse in talem formam, præsertim cum multas et non deformes captivas ceperim. Occulte igitur eum pertrahens eo, ut mihi totius consilii sui rationem explica- ret: Quid igitur, inqueiebam, te opus est conserere manus cum Phœnicibus et non potius sine sanguine et priusquam conscendant adipisci ex ædibus meis? Servatur, inquit, et apud prædones conscientia quadam et erga notos huma- nitas. Tua igitur causa parco, ne tibi ea res difficultatem pariat, cum a te hospites amissi repescerentur: tum una opera duo maxime consequi volo, opes navis, et matrimo- nium virginis; quorum altero omnino me frustrari necesse est, terra negotium aggredientem: et alioqui neque tutum est, cum, si quid ejusmodi accideret prope sita urbe, continuo et factum sentiretur et persecutio futura esset. Cum igitur eum multis modis ob prudentiam collaudassem, ab illo discedebam. Tibi vero indicans insidias, quæ ab his struuntur scelestis hominibus, magnopere oro et obles- tor, ut in id curam intendas, quo pacto te ipsum et tuos servare possis.

XXI. Discedebam tristis, cum hæc audissem et varia versabam apud me consilia, donec forte casu mihi obviam factus mercator et de iisdem mecum colloquens, ansam cujusdam consilii præbuit. Occultans enim ex iis, quæ erant indicata a Tyrrheno, quæ volebam, illam tantum partem retegebam, quod quidam indigenarum cogitaret rapere virginem, cui resistere ipse et se opponere non posset. Ego autem tibi potius, inqueiebam, mallet ip- sam desponsare, tum propter notitiam, quæ mihi tecum jam antea intercedit, tum propter opes tuas; et inprimis quod te in nostra patria habitaturum, si matrimonium consecutus fueris, ante promisisti. Quamobrem si id tibi omnino cordi est, propere hinc abnavigemus, prius- quam anticipemur, aliquid vel per vim passi. Vele- menter est delectatus his auditis et Recte, pater, inquit: simulque accedens caput osculabatur et quærebat, quando solvere juberem? Etsi enim nondum tempestiva esset navigatio, licere tamen in alium portum sese transferen- tibus, insidias quæ struerentur evitare et veris constan- tiam operiri. Igitur, inqueiebam, siquidem valebit meum imperium, sub initium noctis navigare velim. Et ille quidem, sic futurum cum dixisset, discedebat. Ego autem domum reversus, Tyrrheno quidem nihil, liberis autem dicebam, quod post crepusculum rursus holcadem conscendere oporteat. His autem repentinum illud factum mirantibus et causam quærentibus, distuli, postea me dicturum pollicens: nunc autem conducere ut illa fiat, di- cebam.

XXII. Ceterum postquam sumpta cæna modica in so- mnium lapsi sumus, in somnis mihi apparuit quidam se- nex, reliquo quidem corpore aridus; verum succincta veste

νον τῆς ἐφ' ἡλικίας ἰσχύος ἀνεσταλμένου ζώματος ὑπο-
 φαίνων, κυνὴν μὲν τῆς κεφαλῆς ἐπικείμενος, ἀγγιγόντων
 δ' ἅμα καὶ πολύτροπον περισκοπούμενος καὶ ὅσον ἐκ
 πληγῆς τινος μηρὸν σκάζοντα παρέλκων. Πλησιάσας
 5 δὴ μοι καὶ σεσηρὸς τι μειδιάσας, ὦ θαυμάσιε, ἔφη,
 σὺ δὲ μόνος ἐν οὐδενὸς [λόγου] μέρει τέθεισαι τὰ καθ'
 ἡμᾶς, ἀλλὰ πάντων ὅσοι δὴ τὴν Κεφαλῆων παρέ-
 πλευσαν οἰκόν τε τὸν ἡμέτερον ἐπισκεψάμενων καὶ
 δοῦσαν γυνῶναι τὴν ἡμετέραν ἐν σπουδῇ θεμένων, αὐ-
 10 τὸς οὕτως ὀλιγώρως ἐσχηκας, ὥς μηδὲ τοῦτο δὴ τὸ
 κοινὸν προσεῖπειν, ἐκ γειτόνων καὶ ταῦτ' οἰκοῦντα.
 Τοι γάρ τοι τοῦτων ὑφέξεις οὐκ εἰς μακρὰν τὴν δίκην
 καὶ τῶν ὁμοίων ἐμοὶ παθῶν αἰσθήσῃ, θαλάττῃ θ' ἅμα
 καὶ γῇ πολέμοις ἐντυγχάνων. Τὴν κόρην δ' ἦν ἄγεις,
 15 παρὰ τῆς ἐμῆς γαμετῆς πρόσσειπε, χαίρειν γὰρ αὐτῇ
 φησι, διότι πάντων ἐπὶ προσθεν ἄγει τὴν σωπρόσυνην
 καὶ τέλος αὐτῇ δεξιὸν εὐαγγελίζεται. Ἀνηλάμην ὑπὸ
 τῆς ὄψεως παλλόμενος καὶ τοῦ Θεαγένους, ὃ τι πέ-
 πονθα, ἐρομένου, Τάχα, ἔφη, ὠψίσθημεν τῆς ἀνα-
 20 γωνίης καὶ θεορῶδημαι ἀφυπνίσας πρὸς τὴν ἔννοιαν.
 Ἄλλ' αὐτὸς τ' ἀνίστω καὶ τὰ ὄντα συσχευάζου, τὴν
 Χαρίκλειάν τ' ἐγὼ μετελεύσομαι. Παρῇν ἡ καὶς ἐμοῦ
 τοῦτο σημῆναντος. Καὶ ὁ Τυρρηνὸς αἰσθόμενος δια-
 νέστη, καὶ τὸ γινόμενον ἐπονθάνετο. Κάγω, τὸ μὲν
 25 γινόμενον ἔστιν, ἔλεγον, ἡ σὴ συμβουλή. Διαδραῖναι
 πειρώμεθα τοὺς ἐπιβουλεύοντας. Σὺ δ' αὐτὸς τε σῶζοιο
 πρὸς τῶν θεῶν, ἀνδρῶν βέλτιστος περὶ ἡμᾶς γεγενη-
 μένος καὶ τήνδε δίδου τελευταίαν χάριν· θύε διαπλεύσας
 εἰς Ἰθάκην ὑπὲρ ἡμῶν Ὀδυσσεὶ καὶ αἶτει τῆς μήνιδος
 30 ἀνεῖναι τῆς καθ' ἡμῶν, ἣν ἀγανακτεῖν ὥς παρεωραμέ-
 νος τῆςδε μοι τῆς νυκτὸς ἐπιφανείς ἐξηγόρευσεν. Ἐπ-
 ηγγέλλετο ποιῆσειν οὕτω καὶ ἄχρι τῆς νεῶς παρέπεμ-
 πειν, ἐπιδακρύων τε πλεῖστα καὶ τὸν πλοῦν ἡμῖν ἀπή-
 μονα γενέσθαι καὶ κατὰ νοῦν ἐπευχόμενος. Τί δέ;
 35 μηχανόντα ἐνοχλεῖν; ἄρτι φωσφόρου διαλάμψαντος
 ἀνηγόμεθα, πολλὰ μὲν τῶν ναυτῶν τὴν πρώτην ἐναν-
 τιούμενων, τέλος δὲ πρὸς τοῦ Τυρίου τοῦ ἐμπορίου
 πεισθέντων, ληστρικὴν προαγορευθεῖσαν ἔφοδον διαδι-
 δράσκειν εἰπόντος. Καὶ ὁ μὲν ἐλάνθανε τὰ ὄντα ὥς
 40 πλάσμα λέγων. Ἡμεῖς δὲ πνεύμασι βιαίοις χρησά-
 μενοι, ζάλης τ' ἀπροσμάχου καὶ κλύδωνος ἀφράστου
 πειραθέντες, ἀπολέσθαι τε παρὰ μικρὸν ἐλθόντες, εἰς
 ἄκραν τινὰ Κρητικὴν προσωκείμεν, τῶν τε πηθα-
 λίων θάτερον ἀποβαλόντες καὶ τῆς κεραίας τὸ πλεῖστον
 45 συντρίψαντες. Ἐδόκει οὖν ἐπισκευῆς τε ἕνεκα τῆς
 δλκάδος καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἀναλήψεως, ἡμέρας τινὰς
 ἐπιμεῖναι ἐν τῇ νήσῳ. Καὶ τοῦτων οὕτω γενομένων,
 ὁ πλοῦς ἡμῖν αὖθις παρηγγέλλετο πρώτην ἡμέραν τῆς
 σελήνης μετὰ τὴν πρὸς ἥλιον σύνοδον ἐπιλημπούσης.
 50 Καὶ ἀναχθέντες ἤδη ζεφύρων ἑαρινῶν ὑπηχούντων
 ἐφερόμεθα, νύκτα τε καὶ ἡμέραν ἐπὶ τὴν Λιβύων γῆν
 τοῦ κυβερνήτου τὴν δλκάδα χειραγωγούντος. Ἐφασκε
 γὰρ ἐνδέρχσθαι μὲν εὐθυβόλως καὶ διαμπὰς περαιωθῆ-
 ναι τὸ πέλκος τοῦ πνεύματος ἐπιτρέποντος, ἐπείγεσθαι

genu paullulum ostendens, satis apparebat, quæ ipsius
 ætate vegeta vires fuissent; galerum in capite gerens et
 sapientiam ac versutiam adspectu declarans et tanquam ex
 vulnere aliquo femur claudicans post se trahens. Cum
 igitur ad me propius accessisset, et minaci oris habitu
 subrisisset: O præclare, inquit, tu vero nullam rationem
 nostri habuisti, sed solus ex omnibus, quicumque Cepha-
 lenen præternavigarunt et nostram domum contemplati
 sunt, gloriamque nostram cognoscere magni æstimarunt,
 adeo nos contempsisti, ut neque, quod vulgare est, salu-
 taveris, præsertim in vicinia habitantem. Ac tu quidem
 horum non multo post lues pœnas et senties eoderm casus
 et calamitates, quas ego sum expertus, mari ac terra simul
 in hostes incidens. Virginem vero quam ducis meæ con-
 jugis nomine alloquere. Salutat illam, quod imprimis
 colat et omnibus rebus anteferat castitatem, finemque illi
 prosperum ac felicem annuntiat. Proripui me, præ vi-
 sione tremens et Theagene, quidnam mihi accidisset, quæ-
 rente, Propemodum, inquebam, exitum navis e portu
 negleximus et expergiscens ea cogitatione sum perturbatus.
 Sed et ipse surge, ac tuas res collige: Charicleam autem
 ego accersam. Aderat filia, cum significassem. Tyrrhe-
 nus quoque cum sensisset, surrexit et de eo, quod fieret,
 inquirebat. At ego, Id quod in præsentia fit, tuum consi-
 lium est, dicebam: effugere conamur insidiatore. Te vero
 dii salvum et incolumem conservent, qui optimi viri officio
 erga nos functus es. Hanc autem da nobis ultimam gra-
 tiam: transmittens in Ithacam, sacrificia pro nobis Ulyssi
 et pete ut iram suam erga nos mitiget qua se commotum
 esse, tanquam spretum et contemptum, cum nobis hac
 nocte apparuisset, significavit. Promittebat se ita factu-
 rum esse et usque ad navem deducebat, magnam vim lacri-
 marum profundens et ut nobis navigatio feliciter et ex
 animi sententia succederet a deo deprecans. Quid multis
 opus est? Cum primum lucifer illuxisset, in altum prove-
 hebamur, initio quidem nautis magnopere contradicentibus
 ad extremum autem a Tyrio mercatore persuasis, cum, se
 fugere adventum piratarum sibi prænuntiatum, dixisset.
 Et illum quidem latebat, quod vera diceret, cum figmento
 uti voluisset. Nos autem ventis violentis usi, et tempe-
 statem infestam et fluctus horrendos experti et eo propemo-
 dum ut non procul ab interitu abessemus pervenientes, ad
 promontorium quoddam Creticum appulimus, altero clavo
 amisso et maxima parte antennarum confecta. Visum est
 igitur, reficiendæ navis causa et nostrum ipsorum recrean-
 dorum, dies aliquot in insula commorari. Et his ita
 factis, navigatio nobis iterum denuntiabatur, ubi primum
 luna, post conjunctionem cum sole, iterum apparuisset. Et
 profecti in altum, spirantibus jam Zephyris vernis, fere-
 bamur diem et noctem, gubernatore ad Africæ terram
 holcadem dirigente. Dicebat enim, recta et continuo
 cursu, vento impellente, pelagus transmitti posse. Acce-
 lerare autem se, ut possit continentem attingere, aut por-

δὲ λαβέσθαι τινὸς ἡπίρου καὶ ὄρου, πειρατικὸν εἶναι τὸ ἐκ πρύμνης ἀναφαῖνον ἀκάτιον ὑφορούμενος. Ἐξ οὗ γὰρ, ἔφη, τῆς Κρητικῆς ἤραμεν ἄκρας, ἔπεται κατ' ἔχρος, καὶ ἀπαράλλακτον μεταθέει τὸν ἡμέτερον πλοῦν, ὡς περ τῆς αὐτῆς ὁρμῆς ἐζηρημένον, ἐφώρασά τε πολ-
λάκις συμπαρεφερόμενον, ἐμοῦ τὴν ναῦν ἐξεπίτηδες ἔστιν ὅτε τοῦ εὐθέος παρατρέποντος.

ΚΙ'. Τούτων οἱ μὲν ἐδήχθησαν εἰρημένον καὶ πρὸς ἄμυναν εὐτρεπίσθαι παρήνουν, οἱ δ' ὀλιγώρως εἶχον, ἔθος εἶναι φάσκοντες ἐν τοῖς πελάγεσιν ἔπεσθαι ταῖς ὑπερόγκοις ναυσὶ τὰς βραχυτέρας, ὡς περ ὑπὸ πλείονος ἐμπειρίας ὁδηγουμένας. Ἐτι τούτων ἐπὶ θάτερα γυμναζομένην, ἣν μὲν ἤδη τῆς ἡμέρας, ὅτε ἀρότρου βοῦν ἐλευθεροῖ γηπόνος, ὃ δ' ἄνεμος τῆς ἄγαν φορᾶς ὀκλαῖε καὶ κατ' ὀλίγον ἐνδιδοῦς, ἀπρακτὸς τε καὶ μαλακὸς τοῖς ἱστίοις ἐνεπιπτε καὶ σοβῶν μᾶλλον ἢ προσωθῶν τὴν ὁδὸν τῆς ἐξενικήθη, κα-
ὕπερ τῇ ἡλίῳ συγκαταδυόμενος, ἢ ἀληθέστερον εἰπεῖν, τοῖς ἐπιδωκόουσιν ὑπηρετούμενος. Οἱ γὰρ κατὰ τὴν ἄκατον, ἕως μὲν ἡμῖν ὁ πλοῦς ὑπῆνεμος ἤνυστο, μα-
κρῇ τῆς ὁκλάδος, ὡς τὸ εἰκὸς, ἀπελείποντο, μείζουσι τοῖς ἱστίοις πλέον τὸ πνεῦμα δεχομένης. Ἐπειδὴ δὲ τὴν θαλάτταν ἐστόρεσεν ἡ γαλήνη καὶ τὰς κύπας ἡ χρεῖα παρεκάλει, θᾶττον ἡμῖν ἢ ὥστ' εἰπεῖν ἐπέστη-
σαν, ἅτ' οἴμαι πρόσκυποι τε πάντες οἱ ἐμπλέοντες καὶ κοῦρον ἀκάτιον καὶ πρὸς ἐρεσίαν εὐπειθέστερον ἐλαύνοντες.

ΚΔ'. Ἦδη δὲ πλησιαζόντων, ἀνέκραγέ τις τῶν συμ-
θεσηκότων, ἀπὸ τῆς Ζακυνθίων, τοῦτ' ἐκεῖνο, ἄνδρες, ἀπολώλαμεν πειρατικὸς ὁ στόλος. Τραχίνου γνωρίζω τὴν ἄκατον. Ἐρείσθη πρὸς τὴν ἀγγελίαν ἡ ὁκλὰς, ἐν τε γαλήνῃ κλύδωνος ἐνέπληστο, θορύβοις, ὀλολυγ-
μοῖς, διαδρομαῖς καταγιγνομένη· τῶν μὲν εἰς τὰ κοι-
λα τῆς νεῆς καταδυομένων, τῶν δὲ πρὸς μάχην ἐπὶ τῶν ἱκρίων ἀλλήλοισι παρακελευομένων, τῶν δ' εἰς τὸ σκά-
φος τὸ ὑπηρετικὸν ἄλλεσθαι καὶ διαδρᾶναι βουλευο-
μένων· ἕως ἐν τῇ μέλλειν καὶ ἄκοντας αὐτοὺς προλα-
θὼν ἔστησεν ὁ πόλεμος, τῇ προστυχόντι πρὸς ἄμυναν ὀπλίσας. Ἐγὼ δὲ καὶ ἡ Χαρίκλεια τῷ Θεαγένει πε-
ριφύοντες, ὅλον ἐνθουσιῶντα πρὸς τὴν μάχην καὶ ζέοντα μόλις ἐπέχομεν· ἡ μὲν, ἵνα μηδὲ παρὰ τὸν θάνατον, ὡς ἔφασκε, χωρίζοιτο, ξίφει δ' ἐνὶ καὶ πληγῇ μιᾷ τοῦ πάθους ὁμοίου κοινωνήσειεν, ἐγὼ δὲ, ὡς Τραχῖνον εἶναι τὸν ἐπιόντα ἔγνω, συνοῖσιν πρὸς τὰ μέλλοντά τι
προμηθεύμενος. Ὅπερ δὴ καὶ γενέσθαι συνέβη. Πλησιάζαντες γὰρ λησταὶ καὶ ἐγκάρσιοι παρελαύνοντες, ἀποπειρώμενοί τε, εἰ πως ἀναιμωτὶ γένοιτο ἐγκρατεῖς τῆς ὁκλάδος, ἔβαλλον μὲν οὐδέπω, τοῖς δ' εἰς κύκλον περίπλοισι οὐδαμοῦ προβαίνειν ἐπέτρεπον, ἐώκισάν τε
πολιορκούσι καὶ τὴν ναῦν ἐξ ὁμολογίας εἶλιν ἐσπουδα-
κόσι. Καὶ ὦ δυσδαίμονες, ἔφασαν, τί δὴ ποτε μαί-
νεσθε καὶ πρὸς οὕτως ἄμαχον καὶ υπερφερούσαν ἰσχὺν ἐναντίας αἰρόμενοι γεῖρας, προὔπτον ἀναρριπτεῖτε θά-
νατον; ἔτι φιλανθρωπευόμεθα ὑμᾶς ἐπιτρέπομεν εἰς τὸ

tum. Piraticum enim navigium esse quod ex puppi appareret suspicabatur. Nam postquam a Cretico promontorio solvimus, sequitur vestigiis nostris insistent et nusquam declinans persequitur nostram navigationem, tanquam in eodem cursu suspensum: deprehendique, illud saepius una circumveli, cum ego navem ex industria a recto cursu deflecterem.

XXIII. Haec cum dicta essent, quidam commoti sunt et reliquos adhortabantur, ut se ad defensionem appararent: quidam vero negligebant, solere, dicentes, in mari breviori: naves, magnas consequi, tanquam majori experientia et certitudine viam demonstrantes. Cum haec adhuc in utramque partem disputarentur, erat diei tempus, quo juga bobus demere solet agricola et ventus jam ex nimio impetu languescebat et paulo post remissus inefficaciter et molliter in vela incidebat, concutiens magis quam promo-
vens lintea. Ad extremum et in tranquillitatem subsedit, tanquam una cum sole occidens, vel ut verius dicam persequentibus inserviens. Nam hi qui erant in navigio, quamdiu impulsu venti navigabamus, longe a tergo navis onerariae, ut est consentaneum, relinquebantur, majoribus velis plus venti capientibus: ceterum postquam tranquillitas mare stravit et necessitas remos advocabat, celerius quam dici potest supervenerunt, cum ut existimo omnes remigum officio fungerentur, leveque navigium et ad remigium magis accommodatum impellerent.

XXIV. Cum autem jam in propinquo essent, exclamavit quidam ex Zacynthiis, qui nobiscum una conscenderant: Hoc illud est, viri, periculum! piratica est classis: agnosco Trachini navem. Concussa est ad hunc nuntium holcas et in tranquillitate tempestate implebatur, tumultu, lamentis et transcursationibus incitata, aliis in concavas partes navis subeuntibus, aliis sese ad pugnam in tabulatis adhortantibus, quibusdam descendendum esse in scapham et effugiendum censentibus: donec interim dum cunctarentur, vel invitos ipsos anticipans bellum cohobuit, eo, quod obvium fuit cuique, armatos. Ego autem et Chariclea amplexi Theagenem, totum aestuantem et ardentem pugnandi studio, vix cohibuimus: illa quidem, ut neque in morte, ut dicebat, ab eo separaretur, sed uno gladio et eodem vulnere communicatam cum illo calamitatem sustineret; ego vero, postquam Trachinum esse, qui adveniebat, agnovi, aliquid, quod esset in posterum profuturum, providens. Quod et ita evenit. Cum enim appropinquassent piratae et transversim essent advecti, periculum facientes, si quo modo incruenti holcadem occupare et in suam potestatem redigere possent, tela non conjiciebant, sed tantum circumnavigationibus orbicularibus, nusquam navem progredi permittebant: denique obsidentibus erant similes et iis qui pactis ac deditone navem capere omnino cuperent: et O infelices, dicebant, cur ita amentes estis et contra vires adeo invictas et longe vestris superiores adversas manus tollentes, manifestum vobis interitum accersitis? adhuc

ἐφορκίον εἰσθῆναι καὶ σώζειν αὐτοὺς εἰ βούλεσθε. Οἱ μὲν ταῦτα προὔτεινον. Οἱ δ' ἐπὶ τῆς δλκάδος, ἕως μὲν ἀκίνδυνον μάχην καὶ πόλεμον ἀναίμακτον ἡγωνίζοντο, θρασεῖς τ' ἦσαν καὶ οὐκ ἂν ἔφρασαν ἐκστῆναι.

6 ΚΕ'. Ἐπεὶ δὲ τις τῶν ληστῶν ὁ τολμηρότερος ἐναλ-
άμενος εἰς τὴν ναῦν καὶ παῖων τῷ ξίφει τοὺς προστυχόν-
τας, φόνον καὶ θανάτον κρίνεσθαι τὸν πόλεμον ἐδίδαξεν,
ἐφῆλαντο δὲ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες, τότε δὲ μετεμέλοντο
οἱ Φοίνικες καὶ προσπεσόντες ἀπέχεσθαι σφῶν ἰκέτευον,
11 ἐφ' ἧ τὰ προσταχθόμενα ποιήσιν. Οἱ δὲ, καίπερ
ἤδη φονῶντες, αἵματος γὰρ ὅψις φρονήματος γίγνεται
στόμωσις, ἐκ προστάγματος τοῦ Τραχίνου, παρ' ἐλπίδα
πᾶσαν ἐφείδοντο τῶν ὑποπεσόντων. Ἐγίγνετο δ'
ἄσπονδος ἐκχειρία καὶ πόλεμος ἔργοις ὁ χαλεπώτατος,
16 εἰρήνης δνόματι νόθῳ παραλυόμενος, συνθήκης βαρυ-
τέρας πλέον ἢ τῆς μάχης ὀριζομένης. Σὺν ἐνὶ γὰρ
χιτωνίσκῳ τῆς δλκάδος ἐξίστασθαι προηγορεύετο καὶ
θάνατος τῷ παραβαίνοντι διηπειλεῖτο. Ἄλλ' ἔστιν, ὡς
ἔοικεν, ἀνθρώποις ψυχὴ πάντων προτιμότερον δι' ἣν
21 καὶ τότε οἱ Φοίνικες ἐλπίδος πλοῦτου τῆς νεῶς ἀποσυ-
λόμενοι, καθάπερ οὐ στερούμενοι κερδαίνειν δὲ μέλ-
λοντες, ὅστις πρότερος τὸν ἕτερον φθάσας ἐπιβᾶν τοῦ
σκάφους, ἡπείγοντο, θᾶττον ἐν τῷ βεβαίῳ τοῦ περιεί-
ναι γενέσθαι πᾶς τις ἀμυλλώμενος.

26 ΚΖ'. Ἐπεὶ δὲ καὶ ἡμεῖς τῷ δόγματι πειθόμενοι
παρήειμεν, ὁ Τραχίνος τῆς Χαρικλείας ἐπιλαβόμενος,
Οὐδὲν, ἔφη, πρὸς σέ δδ' ὁ πόλεμος, ὃ φιλότατ' ἄλλ'
διὰ σέ γεγέννηται καὶ σοὶ πάλαι καὶ ἐξ οὗ γ' ἀπολελοί-
πατε τὴν Ζακυνθίων, ἔπομαι, τοσοῦτον ἐνεκα σοῦ καὶ
31 πέλλας καὶ κίνδυνον ἀναδεξάμενος. Ὡστε θάρσει καὶ
ἰσθι δέσποινα σὺν ἡμῖν τῶνδ' ἀπάντων ἐσομένη. Ταῦτ'
ἐκεῖνος μὲν ἔλεγεν, ἡ δὲ (ἔστι γὰρ (γυνή) τι χρῆμα
σοφώτατον καιρὸν διαθέσθαι δραστήριος) ἄμα δὲ τι
καὶ τῆς ἡμῶν ὑποθήκης ἀνύουσα, τὸ κατηφές τῶν πε-
36 ρισσηκότων τοῦ βλέμματος ἀποσκευασαμένη καὶ πρὸς
τὸ ἐπαγωγώτερον ἐκχιασαμένη. Ἀλλὰ θεοῖς μὲν, ἔφη,
χάρις τοῖς τὰ φιλανθρωπότερα περὶ ἡμῶν ἐπὶ νοῦν τὸν
σὸν ἄγουσιν. Εἰ δὲ βούλει με τῷ ὄντι θαρσεῦσαν καὶ
ἔχειν καὶ μένειν, πρῶτην δίδου ταύτην αἴσθησιν τῆς
41 σῆς εὐνοίας· ἀδελφὸν τουτονὶ τὸν ἐμὸν καὶ πατέρα πε-
ρίσωζε, μηδ' ἐπίτρεπε τὴν ναῦν ἀπολιπεῖν ὡς οὐκ ἔστιν
ὅπως βιώσομαι τούτων χωριζομένη. Καὶ ἄμα λέγουσα
τοῖς γόνασι προσέπιπτε καὶ εἶχετο ἐπιπλεῖστον ἰκετεύ-
ουσα, τοῦ Τραχίνου ταῖς περιπλοκαῖς ἐντροφῶντος καὶ
46 τὴν ὑπόσχεσιν ἐπὶ τῆδες παρέλκοντος. Ὡς δ' ὑπὸ τε
τῶν δακρύων πρὸς οἶκτον ἤγετο καὶ διὰ τῶν βλεμμά-
των πρὸς τὸ ὑπήκοον ἐδουλοῦτο, τὴν κόρην ἀναστήσας,
Τὸν μὲν ἀδελφὸν, ἔφη, δωροῦμαι σοὶ καὶ μάλα χαί-
ρων, ὅρῳ γὰρ νεανίσκον ἀνδρίας ἀνάμεστον καὶ βίῳ
51 τῷ ἡμετέρῳ συντελεῖν ἐπιτήδειον. Ὅδε δ' ὁ πρεσ-
βύτερος, ἄχθος τὴν ἄλλως, εἰς χάριν μόνην τὴν σὴν παρ-
έστω.

ΚΖ'. Τούτων καὶ λεγομένων καὶ γιγνομένων, ὁ μὲν
ἔλιος ἀκριβῶς εἰς δυσμὰς περιελθὼν, τὸ μεταίχμιον

humaniter vobiscum agimus. Permittimus, ut scapham conscendatis et servetis vos incolumes, si velitis. Illi quidem haec proponebant. At ii, qui erant in holcade, quamdiu proelio sine discrimine et bello incruento decernebant, audaces erant et nequaquam se excessuros esse dicebant.

XXV. Sed postquam quidam ex piratis audacior, insiliens et gladio obvium quemque feriens, caede et morte bella geri docuit, et reliqui omnes insiluerant, tum penitebat facti Phoenices et procumbentes, ut ipsis parcerent, quod imperata facturi essent, orabant. Illi autem, quamvis jam caede grassabantur, (conspetus enim sanguinis, irritatio sit animi) tamen jussu Trachini praeter omnem spem parcebant procumbentibus: et erant induciae atroces et bellum re ipsa quidem crudelissimum, pacis autem falso et adulterino nomine dissolutum, conditione proelio ipso graviore proposita. Siquidem ut cum una tantum veste nave excederent, pronuntiabatur, et mors ei qui violasset edicebatur. Sed est hominibus, ut videtur, anima omnibus rebus pretiosior: propter quam tum quoque Phoenices spe opum navis spoliati, tanquam jacturam non fecissent, sed lucrum consecuturi essent, ut alius alio prius scapham conscenderet, accelerabant; quilibet se in primis et celerius quam ceteros superstitem esse magna contentione expetens.

XXVI. Postquam autem et nos decreto obtemperantes aderam, Trachinus, arrepta Chariclea, Nihil ad te, inquit, pertinet hoc bellum, carissima, sed propter te susceptum est. Et te jampridem inde usque ab eo tempore quo Zacynthum reliquistis sequor, tantum propter te et pelagus et periculum aggressus. Quamobrem omitte timorem et ades animo et scito, te dominam omnium horum mecum esse futuram. Haec ille quidem dicebat. At illa (est enim mulier prudentissima, temporisque rationem considerare et in bonum vertere scit industria singulari), et nonnihil ex mea admonitione, mœrore ob circumstantia mala vultu excusso et ad venustatem atque illecebras composito: At ego, inquit, diis ago gratias, qui hoc in animum tuum, ut lenius in nos statuas, inducunt. Quod si me vis omnino confidentem esse et manere, exhibe hanc primam significationem tuam erga me benevolentiae: fratrem hunc meum et patrem serva, neque jubeas illos navem deserere. Nam his separatis, nulla ratio est quae me in vita retinere queat. Et simul, haec dicens, procumbebat ad illius genua et diu tenebat supplex, Trachino se amplexibus oblectante et promissionem ex industria protrahente. Tandem cum et ob lacrimas in commiserationem deduceretur, et vultu ad obsequendum manciparetur, erecta virgine, Fratrem quidem, inquit, dono tibi summa cum voluntate. Video enim adolescentem plenum fortitudinis et qui rationibus nostris adjumento esse possit. Senex autem hic, inane pondus, in gratiam tuam tantum adsit.

XXVII. Haec cum dicerentur et fierent, sol quidem, cum circuitu suo exacte ad occasum pervenisset, spatium inter

5 ημέρας καὶ νυκτὸς σκίῳφως ἀπετέλεσεν· ἡ θάλαττα δ' αἰ-
 φνίδιον ἐτραχύνετο, τάχα μὲν τροπὴν ἐκ τοῦ καιροῦ
 λαβοῦσα, τάχα δὲ πού καὶ τύχης τινὸς βουλῇματι
 μεταβληθεῖσα· καὶ βόμβος ἀνέμου κατιόντος ἠκούετο,
 6 καὶ ὅσον οὐπω πνεῦμα λάβρον τε καὶ βίαιον αὐτόθεν
 ἐμπεσὼν, ἀπροσδοκῆτου θορύβου τοὺς ληστὰς ἐνεπε-
 πλήκει, τὴν μὲν ἰδίαν ἄκατον ἀπολιπόντας, κατὰ δὲ
 τὴν ὁλκάδα πρὸς τῇ διαρπαγῇ τοῦ φόρτου καταληφθέν-
 τας, ὅπῃ τε χρήσονται τῷ μεγέθει τῆς νεὸς ἀπείρους
 10 ἔχοντας. Τοιγάρτοι πᾶν μὲν ναυτιλίας μέρος ὑπὸ τοῦ
 προστυγνόντος ἐσχεδιάζετο. Τέχνην δ' ἄλλος ἄλλην
 αὐτοδίδακτος ἐθρασύνετο, τῶν μὲν τὰ ἱστία τεταραγ-
 μένως ἀνιμῶντων, τῶν δὲ τοὺς κάλως ἀπείρους κατα-
 νεμόντων· καὶ ὁ μὲν τις τὴν πρῶραν ἀδοκίμαστος
 15 ἐκληροῦτο, ὁ δὲ τὴν πρῶμναν εἶχε καὶ τοὺς αὐχένας.
 Οὐχ ἥκιστα γοῦν ἡμᾶς εἰς τὸν ἐσχατον τῶν κινδύνων
 ἐνέβαλεν, οὐ τὸ βίαιον τοῦ κλύδωνος, (οὐπω γὰρ ὁλοσ-
 χερῶς ἐκτετάρακτο) ἀλλὰ τὸ ἄτεχνον τοῦ κυβερνῶντος,
 ἀντισχόντος μὲν ἐφ' ὅσον ἡμερινοῦ φωτὸς ἀπαύγασμα
 20 περιέλαμπεν, ἀπειπόντος δὲ τοῦ σκότους ἐκνικήσαντος.
 Ἦδη δὲ βαπτιζομένων καὶ καταδύναι μικρὸν ἀπολι-
 πόντων, ἐπεχείρουν τὴν πρῶτην ἐνιοι τῶν ληστῶν εἰς
 τὴν ἰδίαν αὐτῶν μετεισθαίνειν ἄκατον, ἔπειτ' ἐπειγόν,
 ὑπὸ τε τοῦ κλύδωνος ἐκκρουόμενοι καὶ τοῦ Τραχίνου
 25 πειθόντος ὡς μυρίοις σκάφεσιν εὐπωρότεροις ἐξέσται
 γενέσθαι τὴν ὁλκάδα καὶ τὸν ἐνόντα πλοῦτον διασώ-
 ζουσι. Καὶ τέλος καὶ τὸ καλῶδιον ἐξ οὗ τῆς νεὸς
 ἤρτητο διέκοψεν, ἄλλον χειμῶνα τοῦτον ἐφέλκεσθαι
 σφᾶς διατεινόμενος καὶ ἅμα καὶ τοῦ μέλλοντος ἀσφα-
 30 λοῦς προνοεῖν ὑψηλοῦμενος· εἶναι γὰρ ὑποπτον ἀμφο-
 τέρας προσπλεῦσαι ποὶ ταῖς ναυσὶ τῶν ἐμπλευσάντων
 θατέρᾳ πάντως ἐπιζητηθησομένων. Ἐδόκει τ' εἶναι
 πιθανὸς καὶ δοῦν δι' ἐνὸς τὸ παρὸν εὐδοκιμεῖν, βρα-
 χείας βραστώνης αἰσθημένων ἐξ οὗ τὴν ἄκατον ἐχώρισεν·
 35 οὐ μὴν παντάπασι τῶν δεινῶν ἀπαλλαγέντων, ἀλλὰ
 τριχυμῖαις τ' ἐπαλλήλοις ἐλαυνομένων καὶ πολλὰ τῆς
 νεὸς ἀποβαλόντων καὶ κινδύνου πᾶν εἶδος ὑψισταμένων,
 ἕως ἐκείνης τε τῆς νυκτὸς μόλις διαδραμούσης καὶ πρὸς
 τῆς ἐχομένης ἡμέρας περὶ δεῖλην ἀκτῇ τινι κατὰ τὸ
 40 στόμιον τοῦ Νεῖλου τὸ Ἡρακλεωτικὸν προσωκεῖλαμεν
 καὶ γῆς Αἰγυπτίας ἀβουλήτως οἱ δυσδαίμονες ἐπιθαί-
 νομεν, οἱ μὲν ἄλλοι χαίροντες, ἡμεῖς δ' ἀνιώμενοι καὶ
 πολλὰ τῆς σωτηρίας τὴν θάλατταν ὀνειδίζοντες, ὡς
 ἀνυδρίστου θανάτου φρονήσασαν καὶ φοβερωτέρα γῇ
 45 καὶ προσδοκίᾳ παραδοῦσαν, ἀθέσμοις βουλήμασι λη-
 στῶν ἐκκειμένους. Οἷα γὰρ καὶ ἐπεχείρουν, οὐπω
 σχεδὸν τῆς γῆς ἐπιβεβηκότες οἱ ἀλιτήριοι, χαριστήρια
 δῆθεν Ποσειδῶνι θύειν βούλεσθαι φήσαντες, οἷον μὲν
 Τύριον, καὶ ἄλλ' ἅττα τῆς νεὸς ἐξεκόμεζον, βοσκή-
 50 ματα δ' ἐκ τῶν πέριξ χωρίων τοὺς ὠνησομένους ἀπέ-
 στελλον, ἀργύριον θ' ὅσον πλεῖστον ἐγχειρίσαντες καὶ
 τίμημα τὸ πρῶτον αἰτούμενον διδόναι κελεύσαντες.

ΚΗ'. Ὡς δ' ἐκεῖνοι τε τάχιστα παρῆσαν, ὅλην προ-
 βάτων καὶ σὺν ἀγέλην ἐλαύνοντες, οἳ τε κατὰ χώραν

diem et noctem interpositum, opacum reddidit : mare au-
 tem repente, seu causa mutationis a tempore accepta, seu
 fortunæ alicujus voluntate transmutatum, commovebatur
 et murmur descendens venti exaudiebatur : flatusque
 nimius ac violentus irruens, tumultu inopinato et per-
 turbatione piratas implebat, cum propriam navem reli-
 quissent et in holcade in direptione mercium deprehensi
 essent et quonam modo magnitudine navis usuri essent,
 ignorarent. Quælibet igitur navigationis pars, a quovis
 obvio ex tempore et inconsulte tractabatur et artem alius
 aliam, quam nunquam didicerat, proprio Marte audacter
 aggrediebatur, quibusdam vela tumultuarie remittentibus,
 aliis funes imperite distribuentibus. Atque aliquis impe-
 ritus proram sortiebatur, alius puppim tenebat et colla.
 Precipue igitur nos in ultimum periculum conjecit, non
 vis tempestatis, (nondum enim prorsus fuerat commota)
 sed inscitia gubernatoris, qui restiterat quidem, quamdiu
 luminis diurni fulgor lucebat, sed ad extremum succu-
 buerat, cum tenebræ superassent. Itaque cum jam mer-
 gerentur et non procul abesset, quin deprimerentur, initio
 quidam ex piratis conabantur in suam navem transcen-
 dere : deinde represserunt sese, excussi a proposito tem-
 pestate et Trachini consilio, qui persuadebat illos sexcen-
 tis navigiis abundaturos, si holcadem et opes quæ illa
 continerentur integras retinerent. Et ad extremum etiam
 funem, in quo pendeat, ab holcade abscidit, aliam tem-
 pestatem hanc ipsos accersere affirmans et simul securitati
 in posterum se prospicere docens. Suspectum enim esse,
 applicare aliquo cum utraque nave, cum sit futurum omni-
 nino, ut de his, qui in altera navigassent, inquiratur.
 Videbaturque probabilia dicere et duabus in rebus uno
 facto consilium suum probare, cum brevem remissionem
 sensissent, postquam acutum separavit : quamvis non om-
 nino periculis liberati essent, sed fluctibus continuis sine
 intermissione jactarentur et multas navis partes amis-
 sent, denique omnem periculi speciem sustinerent ; donec
 illa nocte vix elapsa, circa occasum consequentis diei, ad
 litus quoddam, juxta ostium Nili, quod Heracleoticum
 appellatur, appulimus et in terram Ægyptiam fortuito et
 præter nostram voluntatem infelices descendimus : alii
 quidem læti, nos autem magno cum dolore et mari sa-
 lutis beneficium ut probrum objicientes, quod nobis
 mortem omnis expertem injuriæ invidisset et terræ formi-
 dabiliori et expectationi tradidisset, nefario piratarum
 arbitrio expositos. Quod cernere licebat ex iis, quæ,
 cum nondum in terram propemodum descendissent pia-
 cula aggrediebantur. Nam cum se Neptuno sacrificia
 gratiarum actionis ergo facturos dixissent, vinum Tyrium
 et alia id genus ex nave efferebant : quosdam ad pecudes
 in vicinis locis cœmentas dimittebant, cum plurimo ar-
 gento, datis mandatis, ut pretium quod primum postula-
 retur solverent.

XXVIII. Postquam autem illi statim aderant, totum
 ovium et suum agentes gregem, et hi qui manserant iis

μείναντες ὑποδεξάμενοι πυράν τ' ἐζήπτον καὶ τὰ θύματα δείραντες, ἡτρεπίζον τὴν εὐωχίαν· ὁ Τραχίνος ἰδὼς με καὶ τῶν ἄλλων εἰς ἀνήκοον παραλαβὼν, ὦ πάτερ, ἔφη, θυγατέρα τὴν σὴν ἐμαυτῷ γαμετὴν ἐμνηστευσάμην καὶ τοὺς γάμους, ὡς ὄρῃς, ἐστὶν μέλλω τήμερον, ἑορτῶν τὴν ἡδίστην θυσία τῇ τῶν θεῶν ἐπισυνάπτων. Ὅπως οὖν μὴ αὐτός τ' ἀνήκοος στυγνότερον συμποσιάζοις, ἢ τε παῖς διὰ σοῦ μαθοῦσα δέξηται χάριον τὸ ἐσόμενον, ἐδικαίωσα προειπεῖν σοι τὴν ἐμαυτοῦ γνώμην, οὐ βεβαιωθῆναι παρὰ σοῦ ταύτην βουλόμενος, ἔχω γάρ μοι κατεγγυώσαν τὸ βούλημα τὴν ἐξουσίαν, ἀλλ' αἰσιον ἄλλως καὶ εὐπρεπὲς δοκιμάζω, εὐπειθεστέρα ἡτρεπίσθαι τὴν νύμφην, διὰ τοῦ φόντος προμαθοῦσαν τὸν γάμον. Ἐπὶ τὴν αἰρήμενα καὶ χαίρειν ἐνεδεικνύμενη, τοῖς τε θεοῖς χάριν ὁμολογεῖν ἤτις μεγίστη, τοῖς ἀνδράσι τὸν δεσποτεύοντα τῆς θυγατρὸς ἀποφύνασιν.

ΚΘ'. Ἀποχωρήσας δὲ μικρὸν καὶ τινα τῶν πρακτέων ἐννοίαν ἐπ' ἐμαυτοῦ φροντίσας, ἐπανελθὼν ἰκέτευον σεμνότερον τελεσθῆναι τὰ δρώμενα καὶ θάλαμον ἀποφῆναι τῇ κόρῃ τὴν ὀλκάδα, ἐπεισεῖναι δὲ μηδένα, μηδὲ διοχλεῖν κελεύσαντα, ὡς ἂν καὶ κόσμου τοῦ νυμφικοῦ καὶ τῆς ἄλλης εὐπρεπείας ἐπιμεληθῆναι κατὰ καιρὸν ἐγγένειο. Καὶ γὰρ ἂν εἴη πάντων ἀτοπώτατον, τὴν εὐγενεῖα καὶ πλοῦτι κομῶσαν καὶ, τὸ μέγιστον, Τραχίνου γαμετὴν ἐσυμένην, μηδ' ἀφ' ὧν ἔξεστιν ἀδρύνεσθαι, εἰ καὶ τὰ λαμπρότερα τῆς γαμηλίου πομπῆς ὁ καιρὸς ἡμᾶς καὶ ὁ τόπος ἀφῆρηται. Διεχέτο πρὸς ταῦθ' ὁ Τραχίνος καὶ χαίρων οὕτω πράξειν ἐπηγγέλλετο. Καὶ προσέταξεν αὐτίκα πάντα κομισαμένους ὧν χρῆζοιεν τοῦ λοιποῦ τῇ νηὶ μὴ πλησιάζειν. Καὶ οἱ μὲν τὰ ἐντεταλμένα ἐπραττον, ἐξεφόρουσαν τραπέζας, κρατῆρας, τάπητας, παραπετάσματα, Σιδωνίων ἔργα χειρῶν καὶ Τυρίων, τὰλλα οἷς δεῖπνον ὑπηρετεῖται πάντ' ἀφειδῶς καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων ἀκόσμως ἐξετίθεντο πλοῦτον, ὃν πολλοὶ πόνοι καὶ φειδωλοὶ συνήθροισαν, ἀσώτῳ συμποσίῳ τῆς τύχης ἐνυβρίσαι παραδούσης. Ἐγὼ δὲ τὸν Θεαγένην παραλαβὼν καὶ παρὰ τὴν Χαρικλείαν ἑλθὼν, εὐρὼν τε δεδακρυμένην, ὦ θυγατερ, ἔφην, εἰωθότα μὲν σοι καὶ οὐ ξένα. Θρηνεῖς δ' οὖν ὅμως, ἢ καὶ πρότερον ἢ τι καινότερον; ἢ δὲ, Πάντα μὲν, ἔφη, πρὸ πάντων δὲ τὰ προσδοκώμενα καὶ τὴν ἐμοὶ Τραχίνου πολεμίαν εὖνοιαν ἢν εἰκὸς ἐκείνῳ τὸν καιρὸν ἐπιτεῖναι. Φιλεῖ γὰρ εὐημερία παράλογος ὕβρεως ἔργα προκαλεῖσθαι. Τραχίνος μὲν οὖν καὶ ὁ Τραχίνου στυγνὸς ἔρωσ οἰμώζεται, θανάτου μοι πρόλῃπε περιγραφησόμενος. Ἐμὲ δ' ἢ τε σὴ ἐννοία καὶ ἢ Θεαγένους, εἰ πρὸ τοῦ τέλους χωρισθῆσομαι, πρὸς θρήνους κατήγαγε. Τὰ ὄντα, ἔφην, εἰκάσεις, ὁ γὰρ Τραχίνος εἰς γάμον τὸν αὐτοῦ τε καὶ σοῦ ἀπὸ τῆς θυσίας μεταποιεῖ τὴν εὐωχίαν, ἐμοὶ τε, ὡς πατρί, τὴν βουλήν ἐξηγόρευσε, εἰδοῖ μὲν αὐτοῦ καὶ πάλαι τὴν ἐπὶ σοι μενωῖδῃ κίνησιν, ἐξ ὧν ὁ Τυρρηνός μοι κατὰ τὴν Ζακυνθίων διελέκτο, σιωπῶντι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὡς

receptis pyram succendebant, ac victimis excoctis convivium apparabant; Trachinus, me seorsim, ut alii exaudire non possent, assumto, O pater, inquit, filiam tuam despondi mihi in uxorem et nuptias, ut vides, celebraturus sum hodie, sollemnitatem suavissimam cum sacrificio deorum conjungens. Quamobrem ne et tu ipse, re antea non audita, aliquid tristitiae aut mœoris in convivio præ te feras et filia a te edocta lato animo accipiat id quod est futurum, statui tibi meam prædicere sententiam: non quod suffragio tuo confirmari illam velim, siquidem non deest mihi potestas, despondens et obligans voluntatem; sed quod alioqui faustum et decorum esse judicem, si majori assensu et alacritate sponsa se præparet, cum a parente nuptias præsciverit. Collaudabam hæc ab illo dicta, gaudereque me assimulabam, et gratias agere diis quam maximas, qui dominum filiae maritum designassent.

XXIX. Cumque discessissem paullulum et animum intendissem in cogitationem eorum, quæ facienda essent, reversus obsecrabam, ut gravius celebrarentur ea quæ inchoata essent et ut thalamum puellæ hoc eadem designaret, datis mandatis ne quisquam ingreditur aut molestus sit; ut etiam ornatus sponsæ convenientis, ac reliqui cultus, ac decoris cura in tempore suscipi possit. Etenim esset omnium absurdissimum, si ea, quæ generis dignitate et opibus efferatur et quod est maximum, Trachini conjux sit futura, neque his, quibus licet, comeretur, etiamsi nobis splendidiorem pompæ nuptialis apparatus tempus et locus admissent. Diffusus est gaudio his auditis Trachinus et lubens se ita facturum promittebat; jussitque, ut statim omnibus, quibus illis esset opus, exportatis, deinceps ad navem non appropinquarent. Et hi quidem, quæ fuerant imperata, faciebant: efferebant mensas, pocula, tapetes, aulæa, Sidoniarum manuum et Tyriarum opera et alia quorum in instruendo convivio usus est: omnes denique profuse et sine ullo ordine in humeris exportabant opes, multis laboribus et frugalitate partas, eas profusi convivii petulantiae tradente fortuna. Ego vero, assumto Theagene, cum ad Charicleam venissem et illam lacrimantem invenissem: O filia, inquam, hæc tibi jam sunt usitata, et non peregrina: attamen luges et haud seio an eadem quæ prius vel etiam aliquid novi. Illa autem, Omnia quidem, inquit, præ omnibus autem ea, quæ exspecto et mihi invisam Trachini benevolentiam, quam consentaneum est illi rationem temporis intendere. Solent enim successus inopinati, ad petulanter agendum provocare. Ceterum Trachinus et Trachini odiosus amor lugebit, qui a me anticipatione mortis evitabitur. Mea autem de te et de Theagene cogitatio, si quidem me a vobis separari ante finem continget, ad luctum deduxit. Rem ipsam, inquam, conjectaris; nam Trachinus in nuptias suas et tuas, post sacrificium, convivium transmutat et mihi ut patri consilium exposuit, jam pridem cognitum habenti illius erga te furibundum amorem ex his quæ mecum Tyrrenus in Zacyntho collo-

ἀν τοῖς μέλλουσιν ἀλγεινοῖς μὴ προκαίνομεν τὰς γνώ-
μας, ἐνδεχόμενον καὶ διαδρᾶναι τὴν ἐπιβουλὴν. Ἐπεὶ
δὲ, ὦ παῖδες, πρὸς τοῦτο μὲν ὁ δαίμων ἀντέπραξεν,
ἐν αὐτοῖς δὲ τοῖς δεινοῖς ἐμβεβήκαμεν, φέρε τι γενναῖον
καὶ ἀπότομον ἐπιχειρήσαντες, ὁμότε τῇ ἀκμῇ τοῦ κιν-
δύνου χωρήσωμεν, ἢ τὸ εἶναι γενναῖως καὶ ἐλευθέρως
κατορθώσαντες, ἢ τὸ τεθνάναι σωφρόνως καὶ ἀνδρείως
κερδήσαντες.

Α'. Ὡς δὲ ποιήσιν ὅ τι ἂν κελεύω καθυπέσχοντο,
10 ὑποθέμενοι τὸ πρακτέον, ἐκείνους μὲν ἀπολείπει δια-
σκευαζομένους· ἐπὶ δὲ τὸν δευτερεύοντα Τραχίνου
ληστήν, ἐκαλεῖτο δ' οἶμαι Πέλωρος, ἀφικόμενος, ἔχει
τι φράζειν αὐτῇ κερδαλεώτερον ἔλεγον. Ἐκείνου δ'
εἰσὶ μὲν ὑπακούσαντος καὶ οὐ μὴδεὶς ἀκροάσεται παρα-
15 γαγόντος, Ἀκούοις ἂν, ἔφην, ὦ τέκνον, ἐπιτεταμημέ-
νως. Τὸ γὰρ στενὸν τοῦ καιροῦ πολυλογίαν οὐκ ἐπι-
δέχεται. Ἐρᾷ σου θυγάτηρ ἡ ἐμὴ· καὶ θαυμαστὸν
οὐδέν· ἡττήθη τοῦ βελτίονος. Ὑφορᾷται δὲ τὸν λή-
σταρχον, ὡς εἰς γάμον παρασκευάζοντα τὸ συμπόσιον·
20 καὶ γὰρ τι καὶ τοιοῦτο ἐνέζηεν, εὐπρεπέστερον αὐτὴν
κοσμηθῆναι προστάξας. Ὅρα δὲ πῶς ἂν τοῦτο δια-
κρούσοιο καὶ σαυτῷ μᾶλλον τὴν παιδα περιποιήσοιο·
φησὶ γὰρ ἀποθανεῖσθαι πρότερον ἢ Τραχίνῳ γημηθή-
σεσθαι. Καὶ ὅς, Θάρσει, ἔφη, πάσαι γὰρ τοι καὶ
25 αὐτὸς τῇ κόρῃ προσπεπονθὼς, ἐφοδίου λαβέσθαι τινὸς
κῆρυγόν, ὥστ' ἡ παραχωρήσει μοι Τραχίνος ἐκὼν εἰς
τὰ πρωτεῖα τῆς νύμφης, ἢ χρεωστοῦμαι προεμβάτης
τῆς ὀλκάδος γεγὼνός, ἢ πικρόγαμος ἔσται πρὸς τῆσδε
τῆς δεξιᾶς ἢ προσήκει παθῶν. Ἀπέτρεχον, τούτων
30 ἀκούσας, ὡς μὴ τινα ἐγγενέσθαι ὑπόνοιαν καὶ τοὺς παῖ-
δας ἤκων ἐθάρρυνον, ὁδῶν βαδίζειν τὴν σκέψιν εὐαγγε-
λιζόμενος.

ΑΑ'. Ἐδειπνοῦμεν ὀλίγον ὕστερον. Καὶ ὅτε δια-
βεβρεμένους ᾔδη καὶ πρὸς τὸ ὑβριστικώτερον παραπε-
36 ρομένους ἡσθόμεν, ἡρέμα πρὸς τὸν Πέλωρον, (ἐκείμην
δ' αὐτοῦ πλησίον ἐπιτηδεύσας) Εἶδες, ἔφην, ὅπως ἡ
κόρη κεκόσμηται; τοῦ δὲ, Οὐδαμῶς, εἰπόντος· Καὶ
μὴν ἔξεστιν, εἶπον, εἰ λάθρα παρέλθοις εἰς τὴν ναῦν.
Οἶσθα γὰρ ὡς καὶ τοῦτο διεκώλυσεν ὁ Τραχίνος. Αὐ-
40 τὴν τὴν Ἀρτεμιν ὄφει προκαθήμεν. Ἄλλ' ὅπως τὸ
παρὸν θεάσῃ σωφρόνως, μὴ σαυτῷ τε κακείνῃ θάνατον
προξενήσης. Ὅ δὲ μὴδὲν μελλήσας, ὡς τινος τῶν
ἀναγκαίων ἐπείγοντος, ἀνίσταται καὶ λαθὼν εἰστρέχει
τ' εἰς τὴν ὀλκάδα καὶ ἰδὼν τὴν Χαρίκλειαν δάφνης τε
45 πέρουσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς στέφανον, καὶ χρυσοῦφει
στολῇ καταυγάζουσιν, (τὴν γὰρ ἐκ Δελφῶν ἱερὰν
ἐσθῆτα ἡμφέστο ὡς ἡ νικητήριον ἢ ἐντάφιον ἐσομέ-
νην), καὶ τᾶλλα περὶ αὐτὴν φαεινότερα καὶ σχῆμα
παστάδος ἀπομιμούμενα, διακαίεται, ὡς εἰκός, τῇ
50 θέᾳ, πόθου θ' ὁμοῦ καὶ ζήλου προσπεσόντων καὶ δῆλος
ἦν αὐτὸθεν ἐπανήκων ἀπὸ τοῦ βλέμματος ἐμμανές τι
διανοούμενος. Οὕτω γὰρ σχεδόν τι κατακλινείς, Ἐγὼ
δὲ, ἔφη, τὸ γέρας τὸ προεμβάτηριον τίνος ἔνεκεν οὐχὶ
κοιμίζομαι; Ὅτι, ἔφη ὁ Τραχίνος, οὐκ ἤτησας. Ἄλλ'

cutus est, quem celavi ne ob impendentes calamitates
animo ante tempus deficeretis, praesertim cum fieri po-
tuerit, ut insidias effugeremus. Ceterum, o liberi, quo-
niam, quo minus id fieret, deus restitit et in extrema
pericula venimus, age, generosum et audax facinus ag-
gressi, contra periculi summum incrementum eamus: ut,
aut re bene gesta, nobis generose et libere vivere liceat,
aut saltem id, ut caste et fortiter moriamur, in lucro po-
situri.

XXX. Postquam autem se facturos esse quidquid jube-
rem promiserunt et quid faciendum esset ego docui, illos
quidem relinquo sese apparantes. Ad eum autem praedonem,
qui secundas post Trachinum tenebat, (vocabatur
autem Pelorus, ut opinor,) cum venissem, habere me
quidpiam utile, quod cum illo communicarem, dicebam.
Cumque ille prompte obtemperasset et eo, ubi nullus
exauditus esset me duxisset; Audias, inquam, fili,
breviter: neque enim angustia temporis prolixitatem
orationis admittit. Amat te filia mea, nec mirum, siqui-
dem a praestantiorē victa est. Suspiciatur autem, quod
archipirata convivium nuptiarum causa apparet: nam
ejusmodi quidpiam significavit, cum, ut elegantius exor-
netur, imperasset. Quamobrem vide, quomodo id discu-
tere et tibi potius filiam vindicare possis; dicit enim, se
prius morituram esse, quam nupturam Trachino. Tum
ille, Esto fidenti animo. Nam cum jampridem et ipse
affectus sum amore puellae, optabam, me aditum aliquem
ad rem et occasionem nancisci posse. Itaque aut sua
sponte mihi sponsam Trachinus cedet, quum mihi qui
primus navem conscenderim hoc primum debeat
donum, aut acerbas sentiet nuptias ab hac dextra quae
convenit passus. Recurrebam, cum haec audissem, ne
aliqua oriretur suspicio et ad liberos veniens, confirma-
bam eos animo, consilium rectam tenere viam nuntians.

XXXI. Cœnabamus paullo post. Tum ego, quando jam
madidos vino et in petulantiam proclives videbam, sub-
misse ad Pelorum, (sedebam autem proxime ipsum dedita
opera) Vidistine, inqueiebam, quo modo puella exornata
est? Hoc vero, Nequaquam, dicente; Atqui licet, dixi,
ipsam videre, si clam perveneris ad navem: scis enim,
quod et hoc Trachinus prohibuit. Ipsam Dianam seden-
tem videbis: sed ita, ut in praesentia moderate adspicias,
ne et tibi et ipsi mortem concilies. Ille autem nihil cun-
ctatus, tanquam urgente aliquo necessario negotio, surgit
et clam incurrit in holcadem. Cumque vidisset Charicleam,
coronam ex lauro capite gerentem et auro intexta
veste refulgentem, (siquidem sacra veste, Delphis aspor-
tata, amicta fuerat, tanquam aut victorie ornamento,
aut funeri parentationi futura) et alia circa ipsam exor-
nata et speciem thalami nuptialis referentia, incenditur, ut
est consentaneum, spectaculo, cum simul desiderium et
aemulatio concurrissent. Eratque manifestum indicium in
vultu redeuntis, quod infestum quidpiam et furibundum
cogitaret. Siquidem cum vixdum accubisset, Ego vero,
inquit, praeium, quod debetur ei, qui primus navem
conscendit, quamobrem non reporto? Quoniam, inquit
Trachinus, non postulasti: sed ne divisio quidem adluce

οὐδὲ νέμῃσις οὐδέπω προτέθη τῶν εἰλημμένων. Καὶ
 δε, Οὐκοῦν αὐτῷ τὴν κόρην τὴν αἰχμάλωτον. Τοῦ
 Τραχίνου δὲ, Παρὰ ταύτην, ὃ βούλει, λάμβανε, εἰ-
 πόντος, ὃ Πέλωρος ὑπολαβὼν, Καταλύεις οὖν τὸν νόμον
 6 [τὸν ληστρικὸν] δε τῷ πρώτῳ ἐπιθάνει νηὶς πολεμίας
 καὶ τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα προκινδυνεύσαντι τὴν κατὰ
 βούλησιν ἐκλογὴν ἀπένειμεν. Οὐ τοῦτον, εἶπεν ὁ
 Τραχῖνος, ὃ βέλτιστε, καταλύω ἀλλ' ἐτέρῳ νόμῳ
 δι´χυρίζομαι, τοὺς ὑπηκόους εἴκειν τοῖς ἄρχουσι κε-
 10 λεύοντι. Πέπονθα δὲ τί πρὸς τὴν κόρην καὶ γαμετὴν
 ἐμαυτῷ λαμβάνων προτιμηθῆναι δικαίῳ· σὺ δὲ, εἰ μὴ
 τὸ κελευόμενον πράττοις, οὐκ εἰς μακρὰν οἰμώζῃ, τῷδε
 τῷ κρατῆρι βαλλόμενος. Ὁ δὲ Πέλωρος ἀπιδὼν εἰς
 τοὺς παρόντας, Ὁρᾶτε, ἔφη, τὰ πείριχα τῶν πόνων·
 15 οὗτοι καὶ ὑμῶν ἕκαστος τοῦ γέροντος ποτὲ στερηθήσεται,
 καὶ τοῦ τυραννικοῦ τούτου νόμου πειραθήσεται. Τί
 ἦν ἰδεῖν τὸ ἐντεῦθεν, ὃ Ναυσίκλης; θαλάττῃ προσεί-
 κασας ἂν τοὺς ἄνδρας αἰνιδίῳ σπιλάδι κατασεισθέν-
 τας, οὕτως ἄλογός τις ὁρμὴ πρὸς ἄφραστον αὐτοὺς
 20 ἤγειρε τάραχον, αὐτ' οἶνω καὶ θυμῷ κατόχους γεγενη-
 μένους.

ΑΒ'. Οἱ μὲν γὰρ ὡς τοῦτον, οἱ δ' ὡς ἐκείνον ἀπο-
 κλίναντες, οἱ μὲν αἰδεῖσθαι τὸν ἄρχοντα, οἱ δὲ μὴ κα-
 ταλύεσθαι τὸν νόμον ἐθορύβουν. Καὶ τέλος ὁ μὲν
 25 Τραχῖνος ἐπανατείνεται, ὡς τῷ κρατῆρι πατάξων τὸν
 Πέλωρον. Ὁ δὲ, προπαρεσκευάστος γὰρ, ἐγγχειρίδιῳ
 φθάνει διελαύνων τὸν μαζόν. Καὶ ὁ μὲν ἔκειτο και-
 ρίαν βεβλημένος, τοῖς λοιποῖς δ' ἄσπονδος ἐκτέτατο
 πολεμὸς· ἐπαῖόν τε ξυμπεσόντες ἀλλήλοισι ἀφειδῶς, οἱ
 30 μὲν ὡς ἐπαμύνοντες τῷ ἄρχοντι, οἱ δ' ὡς τοῦ Πελώρου
 σὺν τῷ δικαίῳ προσσπίζοντες. Καὶ ἦν οἰμωγὴ μίχα,
 ξύλοις, λίθοις, κρατῆρσι, δαλοῖς, τραπέζαις, βαλλόν-
 των καὶ βαλλομένων. Ἐγὼ δ' ὡς πορρωτάτω χωρίσας
 ἐμαυτὸν, ἐπὶ τινος λόφου θεῶν ἀκίνδυνον ἐμαυτῷ κα-
 35 τένεμον. Οὐ μὲν οὐδὲ Θεαγένης ἀπολεμος ἦν, οὐδ' ἡ
 Χαρίκλεια. Τὰ γὰρ συγκείμενα πράττοντες, ὁ μὲν
 ξιφῆρης θατέρῳ τὰ πρῶτα μέρει συνεμάχει, παντάπα-
 σιν ἐνθουσιῶντι προσεοικῶς, ἡ δὲ, ὡς συνερρωγότα τὸν
 πολεμὸν εἶδεν, ἀπὸ τῆς νεὸς ἐτόξευεν εὐσκοπὰ τε καὶ
 40 μόνου τοῦ Θεαγέτους φειδόμενα. Καὶ ἔβαλλεν οὐ
 καθ' ἐν τῆς μάχης μέρος, ἀλλ' ὅντινα πρῶτον ἴδοι,
 τοῦτον ἀνήλπισκεν, αὐτὴ μὲν οὐχ ὀρωμένη ἀλλὰ ὀφθαλμοῖς
 πρὸς τὴν πυρκαϊὰν τοὺς ἐναντίους κατοπτρεύουσα. Τῶν
 δ' ἀγνοούντων τὸ κακὸν καὶ δαιμονίους εἶναι τὰς πλη-
 45 γὰς ἐνίων ὑπονούντων, ἕως τῶν ἄλλων πεσόντων, μό-
 νος ὁ Θεαγένης ὑπελείφθη τῷ Πελώρῳ μονομαχῶν,
 ἀνδρὶ τὰ πάντα γενναίῳ καὶ φόνους ἐγγεγυμνασμένῳ
 παμπόλλοις, οὐδὲν οὐδὲ τῆς Χαρίκλειου τοξείας ἐπα-
 μύνειν ἐτι δυναμένης, ὠδινούσης μὲν εἰς τὴν βοήθειαν,
 50 δεδοικίας δὲ τὴν ἀποτυχίαν αὐτοσχέδιον καὶ ἐν χειρὶ
 τῆς μάχης αὐτοῖς ὄθουμένης. Οὐ μὲν εἰς τέλος γ'
 ἀντέσχεν ὁ Πέλωρος. Ὡς γὰρ ἀπορούσα πρὸς τὴν
 ἔνεργον συμαχίαν ἡ Χαρίκλεια, λόγον ἐπίκουρον τῷ
 Θεαγέτει διετόξευσεν, Ἀνδρίζου, φίλτατε· βοήσασα·

est proposita eorum, quæ capta sunt. Tum ille, igitur
 virginem captivam mihi deponco. At cum Trachinus,
 Præter ipsam, quod vis, accipe, dixisset; Pelorus sermo-
 nem excipiens, Dissolvit igitur et abrogas [piratarum]
 legem, quæ ei, qui primus navem hostilem conscendit et
 se pro omnibus certamini periculosissimo obtulit, electio-
 nem pro ipsius arbitrio tribuit. Non hanc, inquit Tra-
 chinus, optime, dissolve, sed alterius legis auctoritate
 nitor, quæ, ut præfectis cedatur, imperat. Sane affectus
 sum singulariter erga puellam et accipio mihi illam in
 uxorem: anteferri me tibi, justum esse pronuntio. Tu
 vero nisi id, quod lex Imperat, feceris, non multo post
 plorabis, percussus hoc poculo. Pelorus autem eos, qui
 aderant, intuitus, Videtis, inquit, quæ sint laborum præ-
 mia? Sic et vestrum quilibet aliquando præmio privabitur,
 et tyrannicam hanc legem experietur. Quid igitur dein-
 ceptis videre licuit, Nausicles? Mari comparasses viros, re-
 pentino turbine concitatos: adeo cæcus quidam et stultus
 impetus ad ineffabilem tumultum eos impellebat, vino
 simul et ira tanquam furore quodam correptos.

XXXII. Cum igitur alii in hujus, alii in illius partes in-
 cliuassent, hi honorem et reverentiam tribui præfecto, illi
 non dissolvendam esse legem tumultuabantur. Ad extre-
 mum Trachinus quidem intentat ictum, tanquam poculum
 impacturus Peloro: at eum hic (erat enim instructus an-
 tea) prævertit, pugione mammam trajiciens. Itaque ille
 jacebat, mortifero vulnere accepto: inter reliquos autem
 atrox continuabatur bellum: et concurrentes sese ferie-
 bant, nihil omnino sibi parcentes; illi quidem tanquam
 præfectum ulciscientes, hi autem tanquam Pelorum juste
 protegentes. Eratque unus gemitus omnium, fustibus, la-
 pidibus, poculis, facibus, mensis, pulsantium et pulsatorum.
 Ego autem cum me longissime removissem, e quodam tu-
 mulo spectaculo hoc impune frui mihi licebat. Ceterum
 neque Theagenes erat expertus belli, neque Chariclea. Siqui-
 dem ea, quæ constituta fuerant, facientes, ille armatus
 gladio alteri parti sese initio adjungebat socium, omnino fu-
 rore afflatus similis; hæc, postquam commissum esse præ-
 lium vidit, e nave jaculabatur, singulari certitudine sagittas
 dirigens et tantum Theageni parcens. Jaculabatur autem
 non in unum prælii partem, sed quem in primis viderat,
 eum conficiebat, cum ipsa non videretur, sed hostes facile
 ad ignem conspiceretur, illis interea malum ignorantibus et
 quibusdam divinas esse plagas suspicantibus: usque dum,
 cum alii cecidissent, solus Theagenes relictus est, cum
 Peloro singulari certamine dimicans, viro valde strenuo,
 et plurimis cadibus exercitato; cum ne Charicleæ quidem
 jaculatio prodesse quidquam posset amplius, dolentis qui-
 dem, quod auxilium ferre non posset, metuentis autem
 frustrationem, cum jam cominus et consertis manibus
 prælium inirent. Verumtamen ad extremum non susti-
 nuit illius impetum Pelorus. Postquam enim ad ino-
 piam auxilii re ipsa ferendi redacta Chariclea, sermo-
 nem auxiliarem Theageni ejaculata est, Strenuus esto,

ἐνταῦθ' ἤδη μακρῶν τὸν Πέλωρον ὑπερεῖχεν ὁ Θεαγέννης, ὥσπερ ἰσχυρὸν αὐτῶν καὶ θάρσος τῆς φωνῆς διακονούσης καὶ ὅτι τῆς μάχης περίεστι τὸ ἐπαθλον μνημούσης. Ἐγείρας γὰρ τὸ φρόνημα, πολλοῖς ἤδη τοῖς τραύμασι πεπιεσμένον, ἐφήλατό τε τῷ Πελώρῳ καὶ τῇ κεφαλῇ τὸ ἐγχειρίδιον ἐπιβαλὼν, τῆς μὲν ἀπέτυχεν, ἐκείνου μικρὸν ἀποκλιναντος, ἄκρον δὲ τὸν ὦμον παραξέσας, τὴν χεῖρα κατὰ τὴν συμβολὴν τοῦ ἀγκῶνος ἀπέκοπτε. Καὶ τοῦτου δ' ὁ μὲν ἐτράπη πρὸς φυγὴν, ὁ δ' ἐδίωκε.

10 ΛΓ'. Καὶ τὰ μὲν ἄλλα τῶν μετὰ ταῦθ' οὐκ ἔχω λέγειν, πλὴν ὅτι γ' ἐμὲ μὲν ἔλαθεν ἐπανελθὼν, ἐγκαταμείναντα τῷ λόφῳ καὶ οὐ θαρσύναντα τῆς νυκτὸς ἐπιμίζαι χωρίῳ πολεμουμένῳ, τὴν Χαρίκλειαν δ' οὐδαμῶς. Ἀλλ' εἶδον ἡμέρας γενομένης, τὸν μὲν ἴσα καὶ νεκρῶν κείμενον, τὴν δὲ προσκαθημένην καὶ ὀρνοῦσαν καὶ βούλεσθαι μὲν ἐπισφάττειν αὐτὴν ἐνδείκνυμένην, ὑπὸ δ' ὀλίγης ἐλπίδος τοῦ τάχ' ἂν καὶ περιγενέσθαι τὸν νεανίσκον, ἐπεχομένην. Οὐδ' ἔφθην ὁ δυσδαίμων εἰπεῖν τε καὶ μαθεῖν, οὐδ' ἐπικουρῆσαι παραμυθίᾳ τὴν

20 συμφορὰν, οὐδὲ τὰ ἐνδεχόμενα ἐπιμεληθῆναι, τὰ ἐκ θαλάττης κακὰ τῶν ἐκ γῆς ἀδιαστάτως διαδεξαμένων. Ἄρτι γὰρ ἐμοῦ, ὅτε ἡμέραν εἶδον, τὸν λόφον κατιόντος, ληστῶν Αἰγυπτίων πληθὸς ἐκ τοῦ ὑπερτείνοντος ὄρους, ὡς ἑώκει, κατέτρεχεν. Εἶχε τ' ἤδη τοὺς νέους καὶ ἀπῆγε μικρὸν ὕστερον, ὅσα φέρειν ἡδύνατο τῆς νεῶς ἐπικουμίζομενον. Ἐγὼ δὲ τὴν ἄλλως πόρρωθεν εἰσπόμεν ὀδυρόμενος τὰς ἑαυτοῦ τε κακείνων τύχας, οὐτ' ἐπαμύνειν ἔχων, οὐτ' ἐπιμύνησθαι δοκιμάζων, εἰς ἐπικουρίας (δ') ἐλπίδα ἑμαυτὸν ταμειούμενος. Οὐ

30 μὴν ἐπήρκεσά γέ ποθεν, ἀπολειφθεὶς μὲν τότε, τοῦ γήρως ἐμποδίσαντος ἐν τοῖς ὀρθοῖς συνεκδραμεῖν τοῖς Αἰγυπτίοις, ἐπὶ τε τοῦ παρόντος εἰς τὴν ἀνέυρεσιν τέως τῆς θυγατρὸς, θεῶν μὲν εὐμνεῖα, σῇ δὲ, ὣς Ναυσίτικαις, εὐνοίᾳ χρῆσάμενος, αὐτὸς δ' οὐδὲν ἐρανισάμενος, ὀρήνων δὲ μόνων τῶν ἐπ' αὐτῆς καὶ ὀδυρμῶν ἀφρόνων χαριζόμενος. Ἐπὶ τούτοις ἐδάκρυε μὲν αὐτὸς, ἐδάκρυον δ' οἱ παρόντες καὶ εἰς ὀρήνων ἡδονῇ τινὶ σύγκρατον μετεβέβλητο τὸ συμπόσιον· ἐπιφορον γάρ τι πρὸς δάκρυον οἶνος· ἔως δ' Ναυσικλῆς

40 ἐπιπαρρύνων τὸν Καλάσιριν, ὦ πάτερ, ἔφη, σὺ δ' εἰς τὸ ἐξῆς γοῦν εὐθυμος εἶναι, τὴν μὲν θυγατέρα ἤδη τήνδε κεκομισμένον, τὸν παῖδα δ' ἰδεῖν ὑπὸ τῆς νυκτὸς μόνης εἰργόμενος. Εἰς ἔω γὰρ ἀφιζόμεθα πρὸς τὸν Μιτράνην καὶ πάντα τρόπον λύσασθαι σοὶ τὸν ἄριστον Θεαγέννην πειρασόμεθα. Βουλοίμην ἂν, εἶπεν ὁ Καλάσιρις. Νῦν δ' ὥρα γε διαλύειν τὸ συμπόσιον. Μνήμη δὲ τοῦ δαιμονίου γενέσθω, καὶ τὰ λυτήρια τῇ σπονδῇ περιγέσθω.

ΛΔ'. Ἐκ τούτου περιήγοντο μὲν αἱ σπονδαί· διελύετο δὲ τὸ συμπόσιον. Ὁ Καλάσιρις δὲ τὴν Χαρίκλειαν ἐσκοπεῖτο καὶ ὡς τὴν πάροδον τοῦ πληθους παρατηρῶν οὐκ ἐφεύρισκεν, ὅψε τις γυναικοῦ φράσαντος, εἰς τὸ ἄδυτον παρελθὼν, καταλαμβάνει τοῖς ἴχνεσι τοῦ ἀγαλματος προσπεφυκυῖαν καὶ εὐχῆς τε μακρᾷ παρολκῇ

carissime, exclamans, tum jam longe Pelorum superabat Theagenes, tanquam robur et audaciam illi voce subministrante et quod pugnae praeium superesset indicante. Nam erecto animo, multis vulneribus jam fracto, insiluit in Pelorum, et gladio cæsim in caput dejecto, ab hoc quidem aberravit, cum ille paullulum ictum declinasset; ceterum summitate humeri præsecta, manum illi in commissura cubiti abscidit: et inde ille quidem versus est in fugam, hic autem insequabatur.

XXXIII. De aliis quæ hæc sunt consecuta non habeo quod dicam, nisi quod clam me reversus est, cum mansissem in tumulto, nec ausus essem noctu versari in loco hostili; sed minime inscia Chariclea. Nam animadverti, postquam dies illuxit, illum quidem non absimilem mortuo jacere, hanc autem assidere et plorare et quod se desuper confodere vellet declarare; ceterum parva spe, quod superstes mansurus esset, reprimere se. At ego infelix nec alloqui prius potui, neque rem cognoscere, neque consolatione levare calamitatem, nec ea quæ fieri potuissent curare, quum marina mala terrestria, nullo spatio interposito, exceperent. Cum primum enim, simulatque diem conspexi, e tumulto descenderem, prædonum Ægyptiorum manus, ex monte, qui illac protenditur, ut videbatur, decurrebat et jam ceperat adolescentes, ac paullo post abducebat, quæcunque ferre poterat e nave-exportans. Ego autem nequidquam e longinquo sequebar, meas et illorum deplorans fortunas, cum neque defendere possem, neque illis immisceri consultum esse judicarem, ad spem auxilii me reservans. Ceterum minime equidem par fui, procul relictus, senectute impediendo, ut per ardua loca cum Ægyptiis una decurrere possem; nunc autem in inventione filiae, deorum clementia et tua, Nausicle, benevolentia usus, cum quidem ipse nihil ad id contulissem, sed luctus tantum solos et lamentationes affatim largirer. Ad hæc lacrimabat ipse, lacrimabant et ii qui aderant: denique in fletum cum voluptate quadam temperatum transmutatum fuerat convivium: vinum enim proclives quodammodo in lacrimas efficit: usque dum Nausicles, confirans Calasiridem, O pater, inquit, tu vero jam in posterum esto hilaris, quandoquidem filiam hanc recuperaveris et, ne non filium videas, sola nocte prohibearis. Mane enim Mitranem conveniemus et omni ratione redimere optimum Theagenem conabimur. Vellem omnino, dixit Calasiris. Nunc vero tempus est dissolvendi convivii. Recordatio fiat numinis et gratiarum actio pro liberatione cum libatione conjungatur.

XXXIV. Post hæc circumducebantur libationes, dissolvebatur convivium: Calasiris autem Charicleam circumspiciebat. Cumque transitum multitudinis observans, eam non invenisset, sero tandem indicio cujusdam mulierculæ, adytum ingressus, deprehendit vestigia simulacri amplexam et cum orationis prolixitate, tum doloris accessione, in

καὶ λύπης προσβολῇ πρὸς ὕπνον βαθεῖν ὀλισθήσασαν. Ἐπιδακρύσας οὖν ὀλίγα καὶ πρὸς τὰ βελτίονα τρέψαι τὰ κατ' αὐτὴν ἱκετεύσας τὸν θεόν, ἡσυχῇ τ' ἀφυπνίσας, ἦγεν εἰς τὴν καταγωγὴν ἐρυθριῶσαν ὡς ἐφαίνετο, 5 εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ ὕπνου κεκρατημένην. Καὶ ἡ μὲν εἰς τὴν γυναικωνίτιν χωριθεῖσα, σὺν τῇ θυγατρὶ τῇ τοῦ Ναυσικλέους κατακλινεῖσα, τὰς παρούσας ἀγρυπνίας διετίθετο φροντίδας.

ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ.

Α'. Ὁ δὲ Καλάσιρις καὶ ὁ Κνήμων, κατὰ τι τοῦ 10 ἀνδρῶνος αὐτοὺς ἀναπαύσαντες, ἐπειδὴ τὸ λειπόμενον τῆς νυκτός, βράδιον μὲν ἡ ἐβούλοντο θᾶπτον δ' ἡ ὦντο διέδραμεν, οἷα δὲ παρά τε τὴν εὐωχίαν καὶ τὸ ἀπρόσκοπος μῆκος τῶν διηγημάτων τῆς πλείστης παρωχηκυίας, οὐδ' ἀκριδῶς ἡμέραν ἀναμεινάντες, τὸν ὡς Ναυ- 15 σικλέα παραγίγνονται καὶ φράζειν ὅπου τὸν Θεαγένην διάγειν οἰοῖτο καὶ ἄγειν ὡς ὅτι τάχιστα παρεκάλουν. Ὁ δ' ἐπέβητο καὶ ἀναλαβὼν ἦγεν. Ἡ Χαρίκλεια δὲ πολλὰ συνέπεσθαι ἱκετεύουσα, μένειν κατὰ χώραν ἐδιάσθη, ὡς οὔτε πόρρω που ἀφίξονται καὶ αὐτίκα σὺν 20 τῷ Θεαγένει ἤξουσιν διεγγυωμένου τοῦ Ναυσικλέους. Καὶ τὴν μὲν αὐτοῦ καταλείπουσι, λύπης τ' ἐπὶ τῷ χωρισμῷ καὶ χαρᾶς ἐπὶ τοῖς ἐλπιζομένοις ἐν μεταχίμῳ σαλεύουσιν. Αὐτοὶ δ' ἄρτι τῆς κόμης ἐκτὸς γεγονότες καὶ τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου παραμειβόντες, κροκό- 25 δειλον δρῶσιν ἀπὸ τῶν δεξιῶν ἐπὶ θάτερα διερπύζοντα καὶ τῷ βεῖθρῳ τοῦ ποταμοῦ σὺν ὀξείᾳ τῇ ῥύμῃ καταδύμενοι. Οἱ μὲν δὲ ἄλλοι συνήθως τε καὶ ἀθροῦδως τὸ θρόνῳ ἦγον· πλὴν ὅσον ὁ Καλάσιρις κώλυμά τι τῶν καθ' ὅδον ἐπισημαίνεσθαι προὔλεγεν· ὁ δὲ Κνήμων καὶ 30 σφόδρα ἐπτοεῖτο πρὸς τὴν ὁδὸν, οὐδ' ἀκριδῶς αὐτῷ τοῦ ζῶντος φανέντος ἀλλὰ σκιᾶς αὐτὸν πλέον χθαμαλῆς ὑποδραμούσης· καὶ ὀλίγον ἔδει καὶ ὑποφεύγειν. Ὁ δὲ Καλάσιρις, ὅσον πλείστον τοῦ Ναυσικλέους ἐκγελῶντος, Ὁ Κνήμων, ἔφη, ἐγὼ δ' ὥμην νύκτωρ σοι μόνον τὴν 35 δειλίαν ἐνοχλεῖν καὶ πρὸς τοῦ σκοτούς σοι τὸ φοροδεῖς ἐπιγίγνεσθαι, σὺ δ' ἄρα καὶ μεθήμεραν ἦσθα λίαν, ὡς εἴποις, τολμηρὸς· καὶ οὐκ ὀνόματά σοι μόνον ἀκούομενα, ἥδη δὲ καὶ θεάματα τῶν ἐν ποσὶ καὶ ἀδεᾷ τά- 40 ραχον ἐμβάλλει. Καὶ τίνος θεῶν, ἔφη ὁ Ναυσικλῆς, ἢ τίνος δαιμόνων ἀκούων τὴν ἐπωνυμίαν ὁ χρηστὸς ἡμῖν οὗτος οὐκ ἀνέχεται; Εἰ μὲν καὶ θεῶν, ἀπεκρίνατο, ἢ δαιμόνων, οὐκ ἔχω λέγειν· ἀνθρώπου δὲ, καὶ ὁ πλεόν ἐστὶ θαυμαστόν, οὐδ' ἀνδρὸς τίνος ἢ τῶν ἐπ' ἀνδρία βεβοημένων ἀλλὰ γυναικὸς καὶ ταύτης νεκρᾶς, ὡς αὐ- 45 τὸς φησιν, εἰ τις λέγει τοῦνομα, πέφρικε. Τῆς γοῦν νυκτός καθ' ἣν ἀπὸ τῶν βουκόλων ἐπέστης ἀνασώζων ἡμῖν, ὦ γὰρθε, τὴν Χαρίκλειαν, οὐκ οἶδ' ὅπως ἡ ὁδὸν οὐ λέγω, τούτου παρακηχούς τοῦ ὀνόματος, οὐδ' ὅσον πρὸς βραχὺ γοῦν ὕπνου μοι μεταλαβεῖν ἐνέδωκε, συνε-

arctiorem somnum delapsam. Cum igitur paullulum col-
lacrimasset, et a deo, ut ejus rationes in melius verteret,
supplex petiisset, paullatimque ipsam excitasset de somno,
ducebat ad conclave erubescensem, ut videbatur, quod
esset a somno victa imprudens. Hæc igitur cum se in
gynæceo seorsum cum filia Nausiclis ad somnum compo-
suisset, vigilando vacabat curis et cogitationibus, quæ illi
incumbabant.

LIBER SEXTUS.

I. Calasiris autem et Cnemon, cum in quadam parte
conclavis virilis quievisset, postquam reliquum noctis
tardius quidem quam volebant, celerius autem quam exi-
stimabant, elapsum est, quod illius maxima pars super
convivium et narrationum prolixitatem, insatiabili condi-
tam suavitate, præterierat; neque exactum diem expec-
tantes, ad Nausiclem veniunt, et ut exponeret ubi Theage-
nem degere arbitraretur, atque eo quamprimum duceret,
orabant. Atque hic quidem illis morem gerebat et secum
sumptos ducebat. Chariclea vero cum multis modis, ut
sequeretur, oraret, manere coacta est; Nausicle, quod ne-
que procul essent progressuri et quamprimum cum Thea-
gene redituri, affirmante. Hanc igitur ibi relinquunt,
inter mœrorem, propter illorum discessum, et lætitiā,
propter ea, quæ sperabat, fluctuantem. Ipsi vero cum
primum e pago egressi essent et ripas Nili præterirent, cro-
codilum conspiciunt, qui a dextra parte in alteram reptab-
at et alveum fluvii concitato impetu subibat. Alii igitur,
illo viso, ut consuetudo minime movebantur; præterquam
quod Calasiris impedimentum quoddam in itinere futurum
significari prædicebat: Cnemon autem vehementer etiam
fugerat, conspectu perterritus, quamvis non exacte illi
animal apparuisset, sed umbra potius tenuis illum subiis-
set; adeo ut parum abesset, quin refugeret. Calasiris
igitur, Nausicle in risum effuso, Cnemon, inquit, puta-
bam ego te nocturnam tantum timiditatem infestare, atque
eam tibi ex strepitu quovis in tenebris accidere: tu vero
et interdiu nimium es, ut videtur, animosus, et non no-
mina tantum exaudita, sed jam etiam spectacula vulgaria
et cuius obvia ac minime metuenda, tibi terrorem incu-
tiunt. Cujus autem dei, Nausicles inquit, aut numinis
appellationem audiens bonus hic, ferre non potest? Sane
si ex diis alicujus, respondit, aut numinibus, non habe-
rem quod dicerem: ceterum ad nomen hominis, quod
magis est mirandum, neque viri cuiuspiam, aut eorum,
qui gloria fortitudinis sunt illustres, sed mulieris et hujus,
ut ipse dicit, mortuæ, si quis illud commemoret, cohortes-
cit. Hac enim nocte, qua venisti a prædonibus, incol-
lumem nobis adducens Charicleam, nescio quo pacto, aut
unde, hoc, de quo dico, exaudito nomine, ne paullulum
quidem somni me capere permisit, continue præ metu

χῆς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐκθνήσκων καὶ μου πράγματα ἔχον-
τας ὥστ' ἀναλαθεῖν. Καὶ εἰ μὴ λυπεῖν αὐτὸν ἢ ποιεῖν
ἐμελλον, εἶπον ἂν καὶ νῦν τοῦνομα, ὃ Νausικλεις, ὡς
ἂν πλέον γελῶς, καὶ ἅμα ἐπῆγε τὴν Θίσβην.

- Β'. Καὶ ὁ Νausικλῆς ἐγέλα μὲν οὐκέτι, συνεστάλη
δὲ πρὸς τὴν ἀκοὴν καὶ σύννοους ἐπιπλεῖστον εἰστήκει,
διαπορῶν προφάσεως ἐκ ποίας ὁ Κνήμων, ἢ τίνος κοι-
νωσίας, ἢ τί πεπόνθοι πρὸς τοῦνομα τῆς Θίσβης.
Ἐξεκάγχασε δὲ πρὸς ταῦθ' ὁ Κνήμων καὶ ὦ Ἰαθὲ
Καλάσιρι, ὁρᾷς, εἶπεν, ὅση τις τοῦ ὀνόματος ἡ δύνα-
μις, καὶ ὡς οὐκ ἐμοὶ μόνῳ μορμολύκειον, ὡς αὐτὸς φῆς,
ἀλλ' ἤδη καὶ Νausικλῆι γίγνεται; μᾶλλον δὲ καὶ ὅλος γε-
ρῆς γέγονε τοῦ πάθους μετὰ στασις εἰς τοῦμπάλιν· ἐγὼ
μὲν γελῶ, γινώσκω γὰρ οὐκέτ' οὔσαν, ὁ δὲ γεννάδας
ἡμῶν Νausικλῆς ὅς πολλῶν γέλωτι τῶν ἄλλων κατατοι-
μάζων ἐτύγχανε.... Πέπαυστο, ἔφη ὁ Νausικλῆς καὶ
ἄλλος σοι τῆς εἰς ἐμὲ ἀμύνης, ὃ Κνήμων. Ἀλλὰ πρὸς
Ξενίων καὶ Φιλίων θεῶν, πρὸς ἄλλων καὶ τραπέζης, ὧν,
ὡς οἶμαι, φιλανθρώπων ἐν ἡμετέρῳ πεπειρασθε, πόθεν
τὸ Θίσβης ὄνομα, εἴτε γνωρίζετε, εἴτε πεφρόνησθε,
εἴτε παιδιὰν ἐμὲ πεποίησθε, καταμηνύσατε. Καὶ ὁ
Καλάσιρις, Σὸς, ἔφη, ὁ λόγος, ὃ Κνήμων, ὃν πολλὰ
μοι διελεῖν, γινώσκω τε τῶν κατὰ σαυτὸν παρα-
σχεῖν ἐπαγγελλόμενος, εἰς δεῦρ' οὐ ποικιλίαις ἀεὶ δια-
δύσειν ὑπερβέμενος, ἐν καιρῷ λέγοις ἂν τὸ παρὸν,
Νausικλῆι θ' ἅμα τῷδε χαριζόμενος καὶ ἡμῶν τὸν πόνον
τῆς ὁδοπορίας ἐπικουρίζων καὶ τῷ διηγέματι παρα-
πέμπων. Ἐπειθετο ὁ Κνήμων, καὶ ἔλεγεν ἅπαντα,
ἐπιτέμνων ὅσα ἤδη τῷ Θεαγένει καὶ τῇ Χαρικλείᾳ
προδιηγήσατο, τὴν πατρίδα ὡς Ἀθηναῖος, τὸν πατέρα
ὡς Ἀριστίππος καὶ τὴν Δημαινέτην ὅτι μητρικὰ γε-
γόνος διήκει καὶ τὸν ἀθέμιτον ἐπ' αὐτῷ τῆς Δημαινέτης
ἔρωτα καὶ ὡς ἀποτυγχάνουσα ἐπιβουλεύσειε, διάκονον
εἰς τὴν ἐπιβουλὴν καθεῖσα τὴν Θίσβην προσετίθειε καὶ
τὸν τρόπον καὶ ὅτι φυγαδευθεῖ τῆς ἐνεγκούσης ὡς πα-
τραλοία τοῦ δήμου ταύτην (τὴν) ζημίαν ἐπιθέντος·
καὶ ὡς διάγοντι κατὰ τὴν Αἰγίαν, πρῶτα μὲν Χαρίας
τις τῶν συνεφίμων τὴν Δημαινέτην ὅτι τέθνηκε καὶ
ὅπως ἐξαγγεῖλαιε, τῆς Θίσβης καὶ κείνη τὴν ἐπιβουλὴν
συνέβησεν, εἶπει· Ἀντικλῆς, ὅπως μὲν ὁ πατὴρ δημεύ-
σει τῶν ὄντων ὑποβληθείη, συστάων ἐπ' αὐτὸν τῶν
κατὰ γένος τῇ Δημαινέτῃ προσηκόντων καὶ πρὸς ὑπό-
νοϊαν φόβου τὸν δῆμον κατ' αὐτοῦ κινησάντων· ὅπως
δ' ἡ Θίσβη τῶν Ἀθηνῶν ἀπέδρα σὺν τῷ ἔραστῇ τῷ ἐμ-
πύρῳ τῷ Ναυκρατίτῃ. Καὶ τέλος ἐπῆγεν [ὁ Κνήμων], ὅτι
σὺν τῷ Ἀντικλῆι κατὰ ζήτησιν τῆς Θίσβης ἐκπλεύσας
ἐπὶ τὴν Αἰγύπτου εἰ δὴ πῶς ἀνευρὼν, ἀγαγὼν τ' εἰς
τὰς Ἀθήνας, λύσειε μὲν τῷ πατρί τὴν συκοφαντίαν,
τιμωρήσαιο δ' ἐκείνην, καὶ πολλοῖς μὲν ἄλλοις κινδύ-
νοις, πολλαῖς δὲ τύχαις τοὺς μεταξὺ χρόνους περιπε-
σὼν, ἄλλους δὲ καὶ ὑπὸ καταποντιστῶν, εἴτα πῶς δια-
δράς καὶ Αἰγύπτῳ προσορμισθεὶς, αὐθις ὑπὸ τῶν
βουκόλων ληρθεῖ [ληστῶν]· ἐνθα καὶ τὴν πρὸς Θεα-
γένην καὶ Χαρικλείαν αὐτῷ γενέσθαι συντυχίαν καὶ τὴν

emoriens : ut multum negotii habuerim, illo reficiendo :
et nisi illum dolore affecturus essem, aut perterrefactorus,
et nunc dicerem, Nausicles, nomen, ut rideas magis :
simulque Thisben commemorabat.

II. Nausicles autem non amplius ridebat, sed contrista-
tus est cum audisset et diu stetit cogitabundus, haesitans
et quaerens apud animum, qua de causa Cnemoni, aut quo
commercio, aut quid a Thisbe accidisset. Tum vero mi-
ros risus edidit prae nimia laetitia Cnemon et O bone Cala-
siri, vides, dicebat, quanta sit hujus nominis vis et quod
non mihi soli est personae instar ac terriculi, sed etiam
Nausicli nostro? Quin etiam plane mirificam affectus mu-
tationem attulit. Ego enim vicissim rideo : scio enim,
non amplius esse superstitem : generosus autem Nausicles
qui antea multo risu aliis illudebat.... Desine, inquit Nau-
sicles : satis enim nos ultus es, Cnemon. Sed per hospitii
et amicitiae custodes deos, per sales et mensam, quae in
nostra domo experti estis, ut arbitror, summa voluntate
vobis exhibita, unde sit Thisbes nomen, sive scitis, sive
me terretis, sive jocos in me composuistis, iudicate.
Calasiris autem, Tibi jam incumbit, inquit, narratio,
Cnemon : quam cum saepius mihi te expositurum promi-
seris et communicaturum mecum de rationibus tuis, nihi-
lominus tamen hactenus variis effugiis distuleris, opportune
in praesentia institues, Nausicli simul gratificans et nobis
molestiam itineris levans, narrationeque amolians. Morem
illis gerebat Cnemon et narrabat omnia compendio, quae
antea Theageni et Charicleae exposuerat : quod patria Athe-
nae, quod pater Aristippus, quod Demaeneta noverca fuisset.
Recensebatque nefandum amorem, quo se Demaeneta depe-
ribat et quod, spe lapsa, insidias sibi struxisset, ministra
insidiarum Thisbe subornata. Abdebat et modum et quod
pulsus esset in exilium e patria, populo tanquam patri-
cidae hanc poenam irrogante : quodque sibi in Aegina de-
genti, primum Charias unus ex synephebis Demaenetam
esse mortuam et modum mortis nuntiasset, a Thisbe ipsi
quoque structis insidiis; deinde Anticles, quod pater in
calamitatem incidisset, facta bonorum publicatione, cum
ii, qui conjunctione sanguinis Demaenetam attingebant, in
damnationem illius coivissent et populum in eam suspicio-
nem, quod ipse eadem perpetrasset, adduxissent. Deni-
que quo pacto Thisbe fugisset Athenis cum amatore quo-
dam, mercatore Naucratiensi. Ad extremum commemorabat
Cnemon, quod cum Anticle ad inquisitionem Thisbes
navigans in Aegyptum, ut si forte illam ibi invenisset,
reducens Athenas, liberaret patrem calumnia et de illa
penas sumeret; cum in multa alia pericula incidisset et
varios casus medio temporis intervallo fuisset expertus,
etiam in piratarum potestatem venisset. Deinde, quo
modo, cum effugisset et ad Aegyptum rursus appulisset, a
praedonibus iterum captus fuerit, atque ibi cum Theagene

Θίσβης ἀναίρεσιν ἅμα καταλέγων καὶ τὰπὶ τούτοις ἐξῆς, ἄχρι τῶν γνωρίζομένων τῷ τε Καλασίριδι καὶ τῷ Ναυσικλῆϊ πάντων.

Γ'. Ἐφ' οἷς ὁ Ναυσικλῆς μυρίας ἔστρεψε βουλὰς, νῦν μὲν ἐξεῖπεν τὰ ἀμφ' αὐτῷ τε καὶ τῇ Θίσβῃ διανοούμενος, νῦν δ' εἰσαῦθις υπερθέσθαι κρίνων. Καὶ τέλος, μόγις ἐπέσχε, τὸ μὲν τι αὐτὸς οὕτω δοκιμάζων, τὸ δὲ καὶ ὑπὸ συντυχίας ἐτέρας ἐμποδισθεὶς. Ἄρτι γὰρ ἐξήκοντά που στάδια διανύσαντες καὶ ἤδη τῇ κόμῃ, καθ' ἣν ὁ Μιτράνης διῆγε, πλησιάζοντες, γνωρίσω τινὶ τῶν Ναυσικλέους ἐντυγχάνουσι καὶ ὅποι προθυμοῖτο οὕτως ἐσπουδασμένους ἀνηρώτων. Ὁ δὲ, Ὡ Ναυσικλεις, ἔφη, τὴν ὁρμὴν ἐκπυνθάνῃ τὴν ἐμὴν, ὥσπερ ἄγνωσθ' ὅτι μοι τὸ παρὸν πάντα πρὸς ἓνα σπουδάζεται σκοπὸν, ὅπως ἂν Ἰσιᾷδι τῇ Χεμμίτιδι τὰ προστατόμενα ὑπηρετοίμην. Ἐκείνη γεωργῶ, πάντ' ἐκείνη πορίζω δι' ἐκείνην ἀγρυπνῶ νύκτα τε καὶ ἡμέραν, οὐδὲν ἀπαγορεύων· ἀλλὰ μοι ζήμια καὶ μόχθος, ὃ ἂν μοι ἐπιτάτῃ μέγα ἢ σμικρὸν Ἰσιὰς ἐκείνη. Καὶ νυνὶ δὲ θέω, ὅρην τινὰ τοῦτον, ὡς ὁρᾷς, Νειλῶν φοινικόπτερον, τῆς φιλότατης ἐπίταγμα, κομίζων. Ὡς εὐγνώμονι, ἔφη ὁ Ναυσικλῆς, ἐρωμένη συμπέπλεξαι καὶ ὡς μικρὰ λίαν αὐτῆς τὰ ἐπιτάγματα, εἴ γε φοινικόπτερον ἄλλ' οὐκ αὐτὸν σοι τὸν φοίνικα τὸν ἐξ Αἰθιοπίων ἢ Ἰνδῶν ὡς ἡμᾶς ἀφικνούμενον ὅρην ἐπέταττε. Καὶ ὅς, Ταῦτα μὲν ἐκείνη, ἔφη, χλεύην ἐμὲ συνήθους, καὶ τὰμὰ πεποίηται. Ἀλλὰ ποὶ δὴ καὶ ὑμεῖς καὶ ἐπὶ τίνα [τὴν] χρεῖαν; ὡς δὲ, ὅτι παρὰ τὸν Μιτράνην ἐσπουδάκασιν, ἀπεκρίναντο, Ἀλλὰ μάτην ὑμῖν, ἔφη, καὶ εἰς κενὸν ἢ σπουδῇ, Μιτράνου τὰ νῦν κατὰ χώραν οὐκ ὄντος, ἄλλ' ἐπὶ τοὺς Βήσσαν τὴν κόμην ἐνοικοῦντας βουκόλους ταύτης τῆς νυκτὸς ἐκστρατεύσαντος, ὅτι δὴ τίνα νεανίσκον αἰχμάλωτον Ἑλλήνα πρὸς Ὀροονδάτην εἰς τὴν Μέμφιν ἀπεσταλκός, ὡς ἂν ἐκείθεν, οἶμαι, βρασιλεῖ τῷ μεγάλῳ δῶρον ἀναχθείη, Βησσαεὶς καὶ ὁ τούτων ἐναγχος ἀποδειχθεὶς ἐξαρχος Θύαμις, ἐξ ἐπιδρομῆς ἐλόντες ἔχουσι.

Δ'. Καὶ ὁ μὲν εἰ λέγων ἀπέτρεχεν, Ἐμοὶ δ' ἐπὶ τὴν Ἰσιάδα σπευστέον, εἰπὼν, ἢ ποῦ με νῦν πολλοῖς τοῖς ὀφθαλμοῖς περισκοπεῖ, μὴ ὅτ' ἐγὼ καὶ πρόσκρουσμα ἐρωτικὸν ἢ βραδύτης ἐνέγκῃ. Δεινὴ δ' ἐκείνη ἀπροφασίστους αἰτίας, ἐγκλήματά τε καὶ ἀκκισμοὺς ἀναπλάσαι κατ' ἐμοῦ. Οἱ δὲ, ὡς τούτων ἤκουσαν, ἀχανεῖς ἐπιπλεῖστον εἰστήκεσαν, πρὸς τοῦ ἀνελπίστου τῆς ἀποτυχίας τῶν προσδοκῆθέντων. Ἀλλ' ὅλ' ἐπεὶ αὐτοὺς ὁ Ναυσικλῆς ἀνελάμβανεν, ὡς οὐ δέοι (οἷα) τὴν ἐπ' ὀλίγον καὶ πρόσκαιρον ἀποτυχίαν τέλεον ἀπεγνωκέναι τῶν ἐν χερσὶν ὑποθέμενος, ἀλλὰ νῦν μὲν χρῆναι εἰς τὴν Χέμμιν ἐπανίεναι, τῶν δὲ πρακτέων ἐν ἐπισκέψει γενομένων καὶ ὡς πρὸς ἐκδημίαν πλείονα συνεσκευασμένους πρὸς τὴν τοῦ Θεαγένους ἐπιζήτησιν, εἴτε παρὰ τοῖς βουκόλοις εἴτε παρ' ἄλλοις τισὶ [πυνθάνοιντο] τρέπεσθαι, ἀγαθὴν τῆς ἀνευρέσεως ἐλπίδα πανταχοῦ προβαλλομένους. Ὡς καὶ νῦν οὐκ ἀθεεῖ γενέσθαι δο-

HELIOBORUS.

Charicleaque familiaritatem inierit. Simul etiam Thibes interitum attexebat et reliqua deinceps ordine, usque ad ea quae erant Calasiridi et Nausicli nota omnia.

III. Quibus auditis, Nausicles multa versabat animo, nunc aperire suas et Thibes rationes cogitans et rursus differre statuens. Postremo vix sese continuit, partim ipse commodius esse judicans, partim alio casu impeditus. Cum enim circiter sexaginta stadia fuissent emensi et ad pagum, in quo Mitranes habitabat, propius accederent, cuidam, qui fuit Nausicli notus, sunt obviam et quo contenderet tanto studio rogabant. Ille autem, O Nausicles, inquit, quæris, quo properem? tanquam ignores, quid mihi in præsentia incumbat. A me omnia studia ad unum diriguntur scopum, ut Isiadis Chemmitensis imperata faciam. Illi colo agrum, illius causa comparo omnia, propter illam noctes diesque insomnes duco, nihil omnino recusans, (quamquam inde nihil præter mulctam et laboris molestiam reportem) quod mihi imperarit, seu magnum, seu parvum fuerit, Isias illa. Et nunc accelero, avem quamdam hanc, ut vides, Niloticam phœnicopterum carissimæ mandato ferens. Quam facilem es, inquit Nausicles, amasiam consecutus et quam exigua sunt illius imperia, quod tibi phœnicopterum et non ipsam phœnicem potius, quæ avis ab Æthiopibus aut Indis huc ad nos pervenit, afferre jusserit! Et ille rursus: Illa quidem, inquit, more solito ex me meisque rationibus lusum facit. Ceterum quo vos vicissim et quam ob causam, iter instituistis? Postquam autem, quod ad Mitranem contenderent, responderunt: Inane est, inquit, et irritum vestrum studium, quod Mitranes in præsentia hic non sit, sed contra incolas Bessæ prædones hac nocte exercitum duxerit. Adolescentem enim quemdam captivum, quem ille Memphim ad Oroondatem miserat, ut inde, uti arbitror, ad regem magnum muneris loco perveniret, Bessaenses et eorum dux declaratus Thyamis, incursione facta, ereptum detinent.

IV. Et ille quidem his dictis abibat, Mihi vero ad Isiadem est properandum, inquiens, quæ me nunc forsitan suis acerbis oculis circumspicit, ne mihi aliquam offensam in amore cunctatio afferat. Est autem nimium callida in accusationibus etiam sine causa et criminibus atque insimulationibus contra me fingendis. Illi vero, ut hæc audiverunt, taciti et stupentes diu steterunt, quod præter opinionem spe et expectatione sua frustrati essent: donec sero tandem ipsos Nausicles revocavit ad sese, admonens, non oportere brevis frustrationis causa et quæ ad tempus tantum acciderit, omnem spem eorum, quæ præ manibus essent, abjicere; sed nunc quidem Chemmii redeundum esse et cum consilium gerendæ rei capere, tum peregrinationem, majore viatico instructos, ad inquirendum Theagenem, sive apud prædones, sive apud alios quoscunque illum esse audiverint, suscipere, bonam spem inventionis ubique sibi proponendo. Nam neque nunc absque numine deorum videri factum esse, quod cum in

κεῖν, τὸ δὲ τινι τῶν γνωρίμων ἐντυχόντας, χειραγωγῆθηναι πρὸς τῶν ἀγγελθέντων, ὅπου δεήσει τὸν Θεαγένην μαστεύειν, τὴν ὁρμὴν τῆς πορείας, ὅσον ἐπὶ σκοπὸν τὴν βουκολικὴν κώμην τείνοντας.

- 5 Ε'. Ταῦτα λέγων, οὐ χαλεπῶς ἐπειθεν· ἅμα τε, οἶμαι, καὶ ἐτέρας ἐλπίδος τοῖς ἀγγελθείσι συναναφανομένης καὶ τοῦ Κνήμιονος πρὸς τὸν Καλάσιριν ἰδέα πάνυ θαρσεῖν ὥς ὁ Θύαμις περισώσει τὸν Θεαγένην δῶςχυρίζομένου. Ἐδόκει οὖν ἐπανιέναι, καὶ ἐπανήσαν· τὴν τε Χαρίκλειαν ἐπὶ τοῖς προθύροις καταλαμβάνουσι, πόρρωθεν αὐτοὺς καὶ ἐκ πάντων κλιμάτων περισκοποῦσαν. Καὶ ὡς οὐδαμοῦ τὸν Θεαγένην εἶρα σὺν αὐτοῖς, διωλύγιόν τι ἀνακωκύσασα, Ἄλλ' ἢ μόνοι μοι, πάτερ, ἔφη, καὶ οἱ τοῖς περ ἐντεῦθεν ἐξωρμήκατε, 15 πάλιν ἐπάνετε; Θεαγένης δ' ἄρ' ὡς εἴκοις τέθνηκεν; εἴ τι φράζειν ἔχετε, θάττον ἐξείπατε, πρὸς θεῶν, μὴδ' ἐπιτείνήτε μοι τὴν συμφορὰν παρολκῇ τῆς ἀγγελίας. Ἐχει τι φιλόανθρωπον δόξα δυστυχισμάτων δῆλως, τὴν ὁμῶς χώρησιν πρὸς τὸ δεινὸν τῇ ψυχῇ καὶ ταχείαν ἀπάλγησιν παρασκευάζουσα. Ὑποτεμνόμενος δὲ δυσφοροῦσαν ἄγαν ὁ Κνήμιον, Ὡς ἐργῶδές σου τοῦτο, ἔφη, ὦ Χαρίκλεια, ἐπιπόρος πως αἰεὶ τυγχάνεις τὰ χείρονα μαντευεσθαι καὶ ψεύδῃ γ' ἅμα, καλῶς κατὰ τοῦτο ποιοῦσα. Θεαγένης γοῦν ἔστι καὶ σώζεται θεῶν βου- 20 λομένων· καὶ ὅπως καὶ παρὰ τίσιν, ἐπιτεμῶν ἔλεγε. Καὶ ὁ Καλάσιρις, Οὐπω ποτ' εἶπεν, ἡράσθης ἐξ ὧν λέγεις, ὦ Κνήμιον. Ἡ γὰρ ἂν ἔγνωις, ὥς καὶ τὰ ἀδεᾶ φθερὰ τοῖς ἐρώσι καὶ μόνοις ὀφθαλμοῖς μάρτυσι καταπιστεύουσιν ὑπὲρ τῶν παιδικῶν, ἢ δ' ἐκείνων ἀπουσία, 30 δειλία τοῦτ' ἤδη καὶ ἀγωνία ψυχῆς ἐρωτικαῖς γίγνεται. Αἴτιαν δὲ, πεπεικασιν αὐτοὺς, οὐκ ἄλλως πώποτε σφῶν ἀπολείπεσθαι τοὺς φιλάτους, μὴ οὐχὶ κωλύματος ἀηδοῦς ἐμποδίζοντος. Ὡστε, ὦ φίλος, Χαρίκλεια μὲν συγγινώσκωμεν, εὖ τὰ ἐρώτων πάθη καὶ 35 ἀκριβῶς νοσοῦσι, αὐτοὶ δ' ἐντὸς θυρῶν γενόμενοι, τῶν πρακτέων φροντίζωμεν.

- Γ'. Καὶ ἅμα λαβόμενος τῆς χειρὸς μετὰ δὴ τινος πατρικῆς θεραπείας εἰσῆγε τὴν Χαρίκλειαν. Ὁ δὲ Νausικλῆς τούτεῦθεν ἀνείναι τῶν φροντίδων αὐτοὺς 40 βουλούμενος καὶ τι καὶ ἕτερον πραγματευόμενος, ἐστίασιν τε λαμπροτέραν ἢ κατὰ τὸ εἰωθὸς παρεσκεύασε καὶ μόνοις σὺν τῇ θυγατρὶ τὸ συμπόσιον ἀφῆκεν, ἀβροτέραν τε τοῦ εἰωθότος ὀρθῆναι τὴν παῖδα καλλωπίσας, καὶ πολυτελέστερον κοσμήσας. Καπεῖδῃ τῆς εὐωχίας 45 ἱκανῶς ἔχειν ἐδόκει, λόγων πρὸς αὐτοὺς ἄρχεται τοιῶνδε· Ἔμοι, λέγων, ὦ ξένοι, καὶ θεοὶ μάρτυρες τῶν λεγῆσομένων, ἡδὺ μὲν καὶ εἴπερ αὐτοῦ [τῆδε] καὶ παρ' ἐμοὶ μένοντες ἐθέλοιτε τὸν πάντα διάγειν χρόνον, ἐπὶ κοινοῖς μὲν ταῖς οὔσι, κοινοῖς δὲ τοῖς φιλάτοις. Οὐ 50 γὰρ ὡς ἐπιδοήμους ξένους, ἀλλὰ φίλους λοιπὸν, εὐνοῦς τ' ἐμοὶ καὶ γνησίους νενομικῶς, βάρος οὐδ' ὀτιοῦν ἄπαν τὸ εἰς ὑμᾶς ἐσόμενον ἡγήσομαι, ἔτοιμος δὲ καὶ τοὺς οἰκείους ἀναζητεῖν ὑμῖν βουλομένοις, τὰ εἰς δύναμιν, ὥς ἂν παρεῖναι με συμβαίῃ, συμπράττειν. Ἄλλ'

quemdam ex notis incidissent, iis, quæ nuntiata sunt, quasi manu ducantur eo, ubi Theagenem inquirere oportebit, iter ad prædonum pagum tanquam ad scopum dirigentes.

V. Hæc cum dixisset, haud difficulter illis persuasit, simul, ut existimo, alia spe ex iis, quæ nuntiata fuerant, elucente et Cnemone seorsim etiam Calasirim bono animo esse, quod Thyamis Theagenem servaturus esset, iubente. Placuit igitur, ut redirent. Reversi Charicleam in vestibulo deprehendunt, procul et in omnes regiones illorum causa circumspectantem. Cum vero nusquam cum illis Theagenem cerneret, lugubri ploratu edito, An soli, inquit, pater et quemadmodum hinc existis, rursus revertimini? Theagenes vero procul dubio, ut conjicere licet, occubuit? Exponite, per deos, quamprimum, si quid habetis, neque augeatis mihi calamitatem nuntii dilatione. Cum humanitate quadam conjunctum est festinum adversæ fortunæ indicium, ut quod animum ad resistendum magnitudini mali præparet et satietatem doloris cito afferat. Prævidens igitur ejus maerorem, admodum ægræ animo, Cnemion: Quæ, malum, est, inquit, ista consuetudo, Chariclea? Proclivis es quodammodo in augurium deteriorum, sed falsorum utique: qua quidem in parte recte facis. Theagenes enim est, et diis volentibus, manet incolumis: et quomodo et apud quos breviter referebat. Calasiris autem, Apparet, te nondum amorem expertum esse, Cnemion, ex iis quæ locutus es, dicebat. Scires enim profecto, quod et ea, quæ nihil habent periculi, formidolosa amantibus existunt: solisque oculis, in iis, quæ ad amasios pertinent, fidem habent. Illorum vero absentia, metum semper et sollicitudinem in animabus amore captis efficit. Porro in causa est, quod sibi persuaserunt uterque alteri carissimi, nunquam se relicturos esse, nisi illorum conjunctioni aliquod triste obstat impedimentum. Quare, mi Cnemion, Charicleæ quidem veniam demus, quæ vere exacti amoris affectu laboret: ipsi vero, ingressi ostium, de iis quæ sunt agenda cogitemus.

VI. His dictis, prehensam manu Charicleam, cum quadam observantia paterna in ædes introduxit. Nausicles autem, recreare illos a curis volens, atque etiam aliquid aliud moliens, convivium splendidius quam solebat, instruxit et solis cum filia symposium concessit, ut delicatior et comptior solito appareret, illam instruens et sumptuosius exornans. Cum autem convivio satis esse oblectatos existimaret, ita ad illos est locutus, Mihi, inquit, hospites, (dii sunt testes eorum, quæ a me dicuntur) præsentia vestra est jucunda, etiamsi hic apud me totum velitis degere tempus, communi jure facultatum et eorum quæ mihi carissima sunt. Cumque vos non in advenarum hospitum loco, sed amicorum in posterum, amantium mei et verorum, habeam, nihil erit mihi oneri, quod in vos collatum fuerit. Quin etiam vobis necessarios vestros inquirere volentibus paratus sum, quoad fieri poterit, quantumque in me situm erit, opem ferre. Ceterum haud dubie ipsi scitis, quod mihi ratio vitæ ad mercaturam est

ἔστε που καὶ αὐτοὶ πάντως, ὅτι μοι βίος ἐστὶν ἐμπορικὸς καὶ ταύτην γεωργῶ τὴν τέχνην καὶ ὡς λαμπροὶ ζέφυροι πάλαι καταπνέοντες, ἀνέωξαν μὲν εἰς ναυτιλίαν τὴν θάλατταν, τὰ πλοῖμα δὲ τοῖς ἐμπόροις εὐαγγελίζονται. Καί με καθάπερ κήρυγμα ἡ χρεία καλεῖ πρὸς τὴν εἰς Ἑλλήνας ἐκδημίαν. Δίκαίαι τοίνυν ἂν ποιοῖτε, τί ποτε καὶ ὑμῖν βουλομένοις ἐστί, κοινοῦμενοι, ὡς ἂν καὶ αὐτὸς πρὸς τὸν ἡμέτερον σκοπὸν, τὰ κατ' ἐμαυτὸν διαβοίμην.

10 Ζ'. Μικρὸν δ' ἐφησυχάσας τοῖς εἰρημένους ὁ Κάλασιρις, Ὡς Ναυσικλεις, ἔφη, σοὶ μὲν ἐπ' αἰσίοις ὁ ἔκπλους στέλλοιτο καὶ Ἑρμῆς μὲν Κερδῶρος, Ποσειδῶν δὲ Ἀσφάλειος, συνέμποροι καὶ πομποὶ γίνονται, πᾶν μὲν ἐπὶ πέλαγος εὐρουν καὶ εὐήμερον παραπέμποντες, 15 πάντα δ' ὄρμον εὐλίμενον καὶ πᾶσιν πόλιν εὐπρόσδοον καὶ φιλέμπορον ἀποφρίνοντες, οὕτως ἡμᾶς καὶ παρόντας περιέποντι καὶ ἀπιέναι βουλομένους πέμποντι καὶ τοὺς ξενίους τε καὶ φίλους θεσμούς ἀκριβοῦντι. Ἄλλ' ἡμῖν ἀλγεῖνόν μὲν ἴσως τὸ χωρίζεσθαι σοῦ καὶ οἰκίας 20 τῆς σῆς, ἣν ἰδὼν ἡμῶν ἡγεῖσθαι παρεσκευάσας, ἀναγκαῖον δὲ καὶ ἀπαραίτητον τῆς τῶν φιλάτων ἀνευρέσεως παντοίως ἀντιλαμβάνεσθαι. Ἐμοὶ μὲν οὕτω καὶ Χαρίκλειά ταύτη, Κνήμωνι δὲ τίς ποτε ἡ γνώμη καὶ εἰτε συναληθεύειν ἡμῖν καὶ χαρίζεσθαι ἔτοιμος, εἴτ' 25 ἄλλῃ πῃ διέγνωκεν, αὐτὸς ἂν λέγοι παρών. Βουλόμενος δὲ ὁ Κνήμων πρὸς ταῦτ' ἀποκρίνασθαι καὶ μέλλων τι ἤδη καὶ φθέγγεσθαι, ἔλυξέ τ' αἰφνίδιον καὶ ἀθρόον αὐτῷ δάκρυ θερμὸν προχυθὲν ἐπεστόμιζε τὴν γλῶτταν· ὥς ὁφεί ποτε τὸ πνεῦμα συλλαζάμενος καὶ 30 ἐπιστενάδας, Ὡς πάσης, ἔφη, τροπῆς ἀνάμεστον καὶ ἀσταθμητότατον τύχης ἀνθρωπίνης κίνημα· δσσην παλῖρροιαν κακῶν, ἐπὶ τ' ἄλλων δὲ πολλῶν πολλάκις καὶ κατ' ἐμοῦ πεφλοτιμήσαι· γένους μὲν καὶ οἰκίας πατρῴας ἐστέρησας, πατρίδος δὲ καὶ πόλεως καὶ τῶν φιλάτων ἐξένωσας· Αἰγυπτία με γῆ (πολλὰ τὰ μεταξὺ 35 σιωπῶντα) προσώκειλας· [λησταῖς] βουκόλοις παρῶν δωκας, μικρὰν τινα χρηστὴν ἐλπίδα ὑπέστηνας, ἀνδρῶν συντυχίαν, δυστυχῶν μὲν καὶ τούτων, πλὴν ἄλλ' Ἑλλήνων, πρυτανεύσασα, μεθ' ὧν τὸ λειπόμενον τοῦ 40 χρόνου βιώσεσθαι ἤλπιζον· καὶ ταύτην, ὡς ἔοικεν, ὑποτέμνη τὴν παραμυθίαν. Ποῖ γὰρ τράγωμαι; τί δέ με καὶ χρῆ πρᾶττειν; καταλίπω Χαρίκλειαν, οὕτω Θεαγένην εὐρηκυῖαν; ἀλλὰ δεινὸν, ὦ γῆ, καὶ ἀθέμιτον. Ἄλλ' ἐπεσθαί με χρῆ καὶ συναναζητεῖν; εἰ μὲν ἐπὶ 45 προδῆλῳ τῇ εὐρέσει, καλὸν τὸ μογθεῖν ἐπ' ἐλπίδι τοῦ κατορθώσκειν, εἰ δ' ἀδύνατον τὸ μέλλον καὶ πλεον τὸ δυσχερές, ἀδύνατον ποῖ ποτε καὶ στήσεται μοι τὰ τῆς αἰῆς. Τί δ' οὐχὶ συγγνώμην παρ' ὑμῶν τε καὶ θεῶν Φιλίων αἰτήσας, νῦν γοῦν ποτε τῆς ἐπὶ τὴν πατρίδα 50 καὶ τὸ γένος ἐπανόδου μνησθήσομαι, καιροῦ καὶ ταῦτα εἰς καλὸν ἐκ τοῦ θεῶν, ὡς ἔοικε, παρεμπεπτωκότος; καὶ τουτοῦ Ναυσικλέους, ὡς ἔφη, εἰς Ἑλλήνας ἀφήσειν μέλλοντος, μὴ δὴ μοι τι καὶ τοῦ πατρὸς ἐν τούτῳ παθόντος, ἔρημος εἰς τὸ παντελὲς διαδόχου καὶ ἀκλήρος

instituta et hanc artem exerceo tanquam agrum. Cum itaque jam Zephyri egregie flantes, ut navigationi mare pateat efficiant et navigandi commoditatem mercatoribus promittant, me quoque negotium tanquam praeconium quoddam ad peregrinationem in Græciam evocat. Recte igitur feceritis, si mecum vicissim vestram sententiam communicaveritis, ut et ipse ad scopum vobis propositum, meas rationes constituere possim.

VII. Post hæc dicta paululum quiescens Calasiris, O Nausicles, inquit, Tu quidem bonis avibus navigationem pares, Mercuriusque lucrum præstans et Neptunus tranquillitatis effector, comites et deductores tibi adsint, teque in omne pelagus latum et tranquillum deducant: omnem portum tutum et omnem urbem accessu facilem et mercatorum studiosam efficiant, quod et præsentibus nos tanta benevolentia complexus es et discedere volentes dimittis, hospitii et amicitiae leges exacte servans. Nobis autem etsi grave et molestum est, a te et domo tua, quam ut nostram esse existimemus effecisti, separari; necessarium est tamen et irrecusabile, ad inquisitionem carissimorum omnino aggredi. Et hæc quidem mea est et Charicleæ sententia. Cnemon autem quid habeat in animo, et sive nobiscum una oberrare et gratificari nobis, sive aliud quidpiam facere statuit, ipse dicat in præsentia. Volens igitur ad hæc respondere Cnemon, et jam jam aliquid prolocuturus, singultivit subito et repente illi calide lacrimæ profusæ linguam obstruxere: donec sero tandem spiritu collecto et gemitu edito, O fortunæ, inquit, humanæ omnis mutationis plena et instabilissima ratio, quantum maiorum refluxum, cum in aliis multis sæpius, tum in me declarasti! Genere et domo paterna me privasti, patria et urbe, et mihi carissimis, extorrem egisti: ad Ægyptiam terram (ut multos intercapedinis casus taceam) impegesti, prædonibus tradidisti. Paululum quidem bonæ spei ostenderas, familiaritatem virorum, etsi calamitosorum, Græcorum tamen, concilians: cum quibus ego me reliquum tempus vitæ transacturum putabam. Sed et hanc, ut videtur, præcidis consolationem. Quo enim vertar? quidve mihi faciendum est? An relinquam Charicleam, quæ nondum Theagenem invenit? Sed intolerandum, o terra, et nefas factu est. An sequar et una inquiram? Si quidem certa est inventio, præclarum est subire laborem spe felici exitus: sin inexplorata est futurorum ratio, et major molestia nos excipiet, incertum est, quem tandem finem consequetur hic meus error. Quid si a vobis et diis amicitiae praesidiis, veniam deprecatus, nunc tandem in familiam et patriam reditus mentionem faciam? præsertim cum occasio opportune divina providentia, ut videtur, inciderit, et Nausicles hic, ut ait, in Græciam sit soluturus, ne, vel interim si patri aliquid acciderit, omnino successore orba

ὁ οἶκος ἀπολειφθεῖη. Καὶ γὰρ καὶ εἰ πένεσθαι μέλλοιμι, σώζεσθαι γούν τι λείψανον δι' ἐμοῦ τῷ γένει καλὸν καὶ αὐταρκες. Ἄλλ', ὦ Χαρίκλεια, σοὶ γὰρ προηγουμένως ἀπολογούμαι καὶ συγγνώμην αἰτῶ καὶ
 5 δέομαι, ὅς· ἄχρι μὲν τῶν βουκόλων ἔφομαι, μικρὸν ἐπιμένειναι Νausικλέα, καὶ σφόδρα ἐπείγεται, παρακάλεσας· εἰ πῶς σε Θεαγένει παρὼν ἐγχειρίσας, χρηστὸς μὲν παρακαταθήκης φύλαξ ἀποδειχθεῖν, ἐπὶ
 10 χρησταῖς δὲ καὶ αὐτὸς ταῖς μελλούσαις ἐλπίσι μετὰ ἀγαθοῦ τοῦ συνειδότος χωριζομένην. Εἰ δ' ἀποτύχοιμεν, ὃ μὴ γένοιτο, καὶ οὕτω συγγνωστὸς, ὅτι γε δὴ μόνην σε οὐδὲ τότε κατέλιπον ἀλλ' ἀγαθόν σοι φύλακα καὶ πατέρα Καλάσιριν τουτονὶ παρακαταστήσας. Ἡ δὲ Χαρίκλεια τὸν τε Κνήμωνα ἐκ πολλῶν ἤδη συμβα-
 15 λούσα τοῦ Νausικλέους ἐπὶ τὸ θυγάτριον ἐπτοχμένον, (ὅξυς γὰρ ὁ ἔρῳν φωράσαι τὸν ἀπὸ τῶν ἴσων παθῶν κεκρατημένον) καὶ τὸν Νausικλέα πρὸς τῶν ὑπ' αὐτοῦ λεχθέντων συνείσα, ὡς ἀσμένῳ γένοιτ' ἂν τὸ κῆδος καὶ πάλαι τοῦτο πραγματεύεται καὶ τὸν Κνήμωνα ἐμπο-
 20 ρεύεται ποικίλως ἐφελκόμενος, καὶ ἅμα οὐδ' εὐπρεπῆ λοιπὸν τῆς ὁδοῦ κοινωνόν, οὐδ' ἀνύποπτον ἡγουμένη τὸν Κνήμωνα. Ὡς δὴ σοι φίλον, ἔφη, τῆς μὲν ἐπὶ τοῖς προϋπηργμένοις παρὰ σοῦ χρηστοῖς εἰς ἡμᾶς χάριτος κεχρεωστημένης καὶ ὁμολογουμένης, ἐπὶ δὲ τοῖς λειπο-
 25 μένοις, οὐ πάντως ἐπούσης ἀνάγκης τὰ ἡμέτερα ἐκφροντίζειν, οὐδ' ἄλλοτρίαις τύχαις καὶ ἄκοντα συναποκινδυνεύειν. Ἀλλὰ σὺ μὲν Ἀθήνας τε τὰς σὰς καὶ γένος καὶ οἶκον τὸν σὸν κομίσαιο, Νausικλέα τουτονὶ καὶ τὴν δι' αὐτοῦ παραπεσοῦσαν, ὡς φῆς, πρόφασιν μηδ-
 30 μῶς παρωσάμενος. Ἐγὼ δὲ καὶ Καλάσιριν πρὸς τὰ συμπίπτοντα μαχεσόμεθα, ἕως ἂν τὸ τέλος τῆς πλάνης εὐρωμεν· εἰ καὶ ἀνθρώπων μηδεὶς συνεφάπτοιο, θεοὺς συνεμπόρους ἔγειν καταπιστεύοντες.

II'. Ὑπολαβὼν δὲ πρὸς ταῦθ' ὁ Νausικλῆς, Χαρί-
 35 κλεία μὲν, ἔφη, κατ' εὐχὰς ἀποθαίη καὶ θεοὶ συνέμποροι κατὰ τὴν αὐτῆς αἰτησιν γίγνοιτο καὶ τοὺς οἰκείους κομίζοιτο, οὕτως οὔσα γενναία μὲν τὸ λῆμα, συνετὴ δὲ τὸ φρόνημα. Σὺ δὲ, ὦ Κνήμων, μήτε, εἰ Θίσιβην οὐκ ἄγεις εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀσχαλλε καὶ ταῦτ' ἔχων
 40 ὑπόδικον ἐμὲ τουτονὶ τῆς κατ' ἐκείνην ἀρπαγῆς, καὶ τῆς ἐκ τῶν Ἀθηναίων ὑπεξαγωγῆς. Ὁ γὰρ ἔμπορος ὁ Ναυκρατίτης, ὁ Θίσιβης ἐραστής, οὗτος ἐγώ. Μήτε πενίαν οἰκίσαι, πτωχεύσειν ἔτι προσδοκήσας. Εἰ γὰρ σοι φίλον, ὡς καὶ ἐμοί, φανείη, χρημάτων τ' εὐπορή-
 45 σεις συγχῶν, οἶκόν τ' ἀπολήψῃ καὶ πατρίδα τὴν σὴν, ἐμοῦ κατάγοντος· γῆμαί τε βουλομένη, θυγάτερα ταυτηνὴ τὴν ἐμὴν ἀρμόζω Νausικλείαν, προῖκα ἐπιδούς αὐτὸς μὲν πλείστην ὄσπην, τὴν παρὰ σοῦ δὲ πάλαι εἰληφρῆναι χρίων, ἐξ οὗ γένος καὶ οἶκον καὶ ἔθνος τὸ σὸν
 50 ἐγνώρισα. Πρὸς ταῦτ' οὐδὲ πρὸς βραχὺ διαμελλήσας ὁ Κνήμων, ἀλλ' ἂ πάλαι δι' εὐχῆς τε καὶ ἐπιθυμίας ἔχων, οὐκ ἔλπιζε, ταῦθ' ὑπὲρ εὐχῆν καὶ ἀπροσδόκητα λαμβάνων, Ἀπαντα, ἔφη, δέχομαι, ἃ καταγγέλλεις, ἄσμενος. Καὶ ἅμα τὴν δεξιὰν πρότειναντι τὸ θυγά-

et exheres domus relinquatur. Etenim, etiamsi in inopia victurus sim, servari tamen per me aliquas reliquias generis honestum est et propter se expetendum. Sed, o Chariclea, tibi enim me præcipue excusatum velim et a te veniam peto ac deprecor, da mihi hoc beneficium : usque ad prædones sequar, a Nausicle, ut parumper expectet, etsi nimium properet, impetrans : ut si te forte tradidero in manus Theageni, sedulus depositi custos fuisse declarer : bona quoque spe futurarum rerum, cum bona conscientia factorum, a vobis separer. Sin autem, quod absit, spe lapsi fuerimus, sic quoque veniam merear, neque te solam relinquens, sed adhibens tibi Calasirim hunc bonum et custodem et patrem. Chariclea vero, et Cnemonem multis argumentis conjiciens erga Nausiclis filiam commotum esse, (acris enim est amans in deprehendendo eo, qui simili affectui succubuit) et Nausiclem, ex iis, quæ ab eo dicta fuerant, ut affinitas contraheretur jampridem moliri, et Cnemonem variis illecebris allicere, intelligens, simul-
 que ne convenientem quidem itineri comitem, et suspicionem vacantem, in posterum futurum Cnemonem existimans, Quemadmodum lubet, inquit. Ac pro officiis quidem antea nobis præstitis habeo tibi gratiam, et debere confiteor : quod autem ad consequens tempus attinet, non omnino incumbit necessitas, ut nostrarum rerum curam suscipias et in aliena fortuna vel invitum una pericliteris. Sed tu quidem Athenas tuas et familiam et domum tuam recuperes, Nausiclem hunc, et occasionem, quæ cum ipso offertur, nequitiam negligens. Ego vero et Calasiris cum iis, quæ acciderint, pugnabimus tandiu, quoad finem erroris invenerimus; etiamsi nemo hominum adjuvet, deos comites nos habituros esse confidentes.

VIII. Hæc verba Nausicles excipiens, Charicleæ quidem, inquit, ex animi sententia, quæ vult, eveniant et dii comites juxta illius preces adsint et propinquos recuperet, quandoquidem tam excelso animo et prudentia singulari prædita est. Tu vero, Cnemon, quod Thisben Athenas non reducas, non amplius ægre feras, præsertim cum me habeas reum raptus illius et clandestinæ Athenis avectionis. Ille enim mercator Naucratis, Thisbes amator, ego sum. Nec de paupertate queraris, putans fore aliquando tempus ut mendices; nam si tibi perinde atque mihi placebit, et pecuniæ magnam copiam consequeris, et domum et patriam tuam recuperabis, reducens me, denique, si uxorem ducere volueris, hanc meam Nausicleam tibi conjungente et maximam dotem addente et illam, quod a te vicissim expectandum est, accepisse statuente, postquam genus et familiam tuam cognovi. Ad hæc ne paululum quidem cunctatus Cnemon, sed, quæ optans antea et expetens non sperabat, ea tum præter spem oblata arripiens, Omnia, inquit, lubens accipio, quæ pro-

τριον δ' *Ναυσικλῆς* ἐνεχείριζε καὶ κατηγγύα καὶ τὸν
 ὑμέναιον ἄδεσθαι πρὸς τῶν οἰκείων ἐγκελευσάμενος,
 χορείας ἐν πρώτοις ἐξήρχεν, εἰς αὐτοσχέδιον γάμον τὸ
 παρὸν συμπόσιον ἀναδείξας. Οἱ μὲν δὲ ἄλλοι πρὸς
 5 χοροῖς ἦσαν καὶ τὸν ὑμέναιον ἀπρόσκλητον ἐπὶ τοῖς
 θαλάμοις ἐκώμαζον καὶ γαμήλιος παννυχίς τὴν οἰκίαν
 κατέλαμπεν, ἡ *Χαρίκλεια* δὲ χωρισθεῖσα μόνη τῶν
 ἄλλων, ἐπὶ τὸ σύνθηες ἔρχεται δωμάτιον καὶ τὰς θύρας
 εἰς τὰσφαλὲς ἐπικλεισαμένη, πρὸς οὐδενός τ' ὄχλεισθαι
 10 καταπιστεύουσα, βάκχιόν τι οἰστροθεῖσα, τὰς τε κό-
 μας ἀφειδῶς λύεται, καὶ θοιμάτιον περιρρηξάμενη,
Φέρε, ἔφη, καὶ ἡμεῖς δαίμονι τῷ εἰληχότῳ χορεύσωμεν
 κατὰ τὸν ἐκείνου τρόπον· ἄσωμεν αὐτῷ θρήνους καὶ
 γόους ὑπορχησώμεθα, ζῶρος δ' ἐπηχεῖτω καὶ νύξ ἀλαμ-
 15 πῆς ἡγείσθω τῶν δρωμένων, τοῦδε τοῦ λύχνου τῇ γῇ
 προσαραχθέντος. Οἷας γὰρ δὴ καὶ ἔφ' ἡμῖν τὰς πα-
 στάδας ἐπήξατο; οἷον τὸν θάλαμον ἀνέδειξε. μόνην
 μὲν ἔχει με καὶ ἀνύμφετον, τοῦ δὲ μέχρις ὀνόματος
 νυμφίου *Θεαγένους*, οἶμοι, χηρεῖ. *Κνήμων* γαμῆ,
 20 *Θεαγένης* δ' ἀλητεύει καὶ ταῦτ' αἰχμάλωτος ἢ τάχα
 καὶ δέσμιος. Καὶ ταῦτ' ἂν εἴη τὰ εὐτυχέστερα· σὺ-
 ζοιτο μόνον. *Ναυσικλεια* νυμφεύεται καμῶν διέζευκται
 ἡ μέχρι τῆς παρελθούσης ὁμόκοιτος· *Χαρίκλεια* δὲ
 μόνη καὶ ἔρημος. Καὶ οὐ τῶν ἐπ' ἐκείνοις ἡμῖν μέμ-
 25 ψις, ὧς τύχη καὶ δαίμονες, ἀλλὰ πράττειεν κατὰ γνώ-
 μην, τῶν δὲ καθ' ἡμᾶς οἷα μὴ τούτοις ἡμῖν ἐξ ἴσου
 κέχρησθε. Οὕτω τὸ δρᾶμα τὸ περὶ ἡμᾶς εἰς ἀπειρον
 ἐμψύνατε καὶ πᾶσαν λοιπὸν σκηνὴν ὑπερβέγγεται.
 Ἄλλὰ τί ταῦτ' ἄωρὶ θεηλατοῦμαι; τελεῖσθω καὶ τὰ
 30 ἐξῆς ὅπη τοῖς θεοῖς φίλον. Ἄλλ', ὦ *Θεάγενες*, ὦ μόνη
 μοι γλυκεῖα φροντίς, εἰ μὲν τέθνηκας καὶ τοῦτο περ-
 σθείην, (ὃ μὴ ποτε γνοίην), τότε μὲν σοι συνεῖναι οὐχ
 ὑπερβήσομαι. Τὸ παρὸν δὲ σοι τάσδε ἐπιφέρω χράς·
 καὶ ἄμ' ἐτίλλε τὰς τρίχας καὶ ἐπὶ κλίνης ἐπέβαλλε· καὶ
 35 τάσδε ἐπιχέω τὰς σπονδὰς ἐκ τῶν σοι φίλων ὀφθαλμῶν·
 καὶ αὐτίκα διάδροχος ἦν ἡ στρωμνὴ τοῖς δάκρυσιν.
 Εἰ δέ μοι περισώζῃ καλῶς γε ποιῶν, δεῦρο συνανάπαυ-
 σαι, φίλος, ὄναρ γοῦν ὀφθεῖς. Φεῖδου δὲ καὶ τότε, ὦ γὰρ θεέ,
 καὶ φύλαττε νομίμῳ γάμῳ τὴν σὴν παρθένον. Ἴδού σε
 40 καὶ περιπτύσσομαι, παρεῖναι καὶ δρᾶν ὑποτιθεμένην.
 Θ'. Καὶ ἄμα λέγουσα, ῥίπτει κατὰ τῆς κλίνης ἐπὶ
 πρόσωπον αὐτὴν ἀθρόον καὶ περιχυθεῖσα περιέβαλλε,
 λύζουσά τε καὶ βρύχιον ἀναστένουσα, ἕως αὐτὴν ὑπὸ
 τῆς ἄγαν λύπης, ἀχλὺς τε καὶ ἱλιγγος ὑποδραμῶν καὶ
 45 τὸ νοερὸν τῆς ψυχῆς ζοφώσας πρὸς ὕπνον ἔλαθεν ὑπο-
 φέρον καὶ εἰς ἡμέραν ἤδη λαμπρὰν κατέχων. Ὡστε
 καὶ ὁ *Καλάσιρις* θαυμάζων καὶ παρά γε τὸ εἰωθὸς οὐχ
 δρωμένην ἐπιζητῶν, ἐπὶ τὸν θάλαμον ἀφικόμενος,
 ἐπαίε τε σφοδρότερον τὰς θύρας, καὶ ὀνομαστὶ συνεχῶς
 50 *Χαρίκλειαν* ἀνακαλῶν, ἀφύπνιζεν. Ἡ δὲ πρὸς τὸ
 αἰνίδιον τῆς κλήσεως διεταράχθη τε καὶ ὡς κατελήφθη
 σχήματος ἐπὶ τὰς θύρας ὀρμήασα, τὸν τε μοχλὸν πα-
 ρήνεγκε, καὶ πρὸς εἰσοδὸν τῷ πρεσβύτῃ διέστελλεν.
 Ὁ δὲ, ὡς εἶδε τῆς τε κόμης τὸ ἄτακτον καὶ τὸν χιτῶνα

mittis. Simulque dextram porrigenti, filiam *Nausicles*
 tradebat et despondebat; et hymenæum cani a suis iubens,
 choream primus incipiebat, subtilis nuptias ex præsentī
 convivio efficiens. Alii igitur in cœtu reliquo erant et
 hymenæum non denuntiatum in thalamis cum saltationi-
 bus et cantu celebrabant et nuptiali face tota nocte domus
 collucebat; *Chariclea* vero, separata ab aliis, consuetum
 ingreditur conclave, atque ostium claudens ac muniens, a
 nulloque se impeditum iri confidens, quasi furore quodam
Bacchico percita, capillos, nihil omnino sibi parcens,
 solvit et turbat, et, veste scissa, Age, inquit, et nos nu-
 mini, quod res nostras sortitum est, qua postulat ratione,
 choreas ducamus. Canamus illi ploratus et lamentis tri-
 pudiemus: tenebræ autem resonent et nox obscura, hac
 face terræ impacta, iis quæ agentur præsit. Quem enim
 etiam nostra causa thalamum extruxit? qualemve nobis
 comparavit? Solam et orbatam sponso me iste habet,
Theagene, inquam, hei mihi miseræ! qui nomine tantum
 est sponsus. *Cnemon* conjugium contrahit, *Theagenes*
 vero errat, atque adeo captivus fortassis et vinctus. Atque
 hic quidem esset benignioris fortunæ casus, si modo ma-
 neret incolumis. *Nausiclea* nubit et a me disjuncta est,
 quæ usque ad præteritam noctem una cubarat: *Chariclea*
 vero sola et deserta. Nec invideamus illorum fortunæ, o
 fors et numina; quin etiam, ut illis ex animi sententia suc-
 cedat, optamus; sed ob nostra accusamus vos, quod non
 æque nobis hæc impertiamini. Sic hunc actum nostrum
 in immensum produxistis, ut ultra omnes scenas repræsen-
 tetur. Sed quid importune de calamitatibus divinitus im-
 missis queror? Perficiantur et reliqua, quousque diis pla-
 cet. Sed, o *Theagenes*, o sola mihi cura suavis, si qui-
 dem mortuus es et hoc audiero, (quod. utinam nunquam
 resciam!) neque ipsa differam, quin una sim tecum fu-
 tura. In præsentia vero has tibi perago inferias, (simul-
 que vellebat crines et in lectum imponebat) et has tibi
 desuper fundo libationes ex oculis, qui tibi cari sunt;
 (moxque humectabatur stratum lacrimis.) Si manes in-
 columis, sicuti merito debes, huc ades, et una requiesce,
 carissime, in somnis saltem mihi apparens. Parce tamen
 tum quoque, mi *Theagenes*, et custodi connubiali lege
 tuam virginem. Ecce te et amplector ades te et me in-
 tueri existimans.

IX. Atque hæc elocuta, dejecit sese in lectum repente
 pronam, et circumfusa hærebat in amplexu singultiens
 atque vehementius ingemiscens: donec illam præ nimio
 dolore stupor et vertigo subiens et parti animæ intelligenti
 caliginem quamdam offundens, clam in somnum deduxit
 et ad diem usque claram detinuit. Quamobrem *Calasiris*
 mirans et quod nusquam præter consuetudinem appareret
 inquirens, ad thalamum venit, pulsansque fores vehemen-
 tius et nominatim continuo *Charicleam* compellans, exci-
 tavit e somno. Illa vero subita vocatione turbata est et eo
 habitu in quo deprehensa fuerat, ad ostium sese propi-
 ciens, vectem removit et ad ingressum senis fores aperuit.
 Ille vero ut vidit capillos turbatos et vestem scissam circa
 pectus, adspectumque adhuc fluctuantem, et quo furore,

κατερωγότα περὶ τοῖς στήθεσι καὶ ὄμμα ἔτι κυμαῖνον, [καὶ τὸ πρὸ τῶν ὑπῶν ἐμμανὲς ἐπισημαῖνον] συνήσῃ μὲν τὴν αἰτίαν, ἀγαγὼν δ' αὖθις ἐπὶ τὴν κλίνην καὶ καθίσας, ἐφεστρίδα τε ἐπέβαλε καὶ πρὸς τὸ εὐσχημον
 5 περιστείλας, Τί ταῦτα, ἔφη, Χαρίκλεια; τί λίαν οὕτω καὶ ἄμετρα δυσφορεῖς; τί δ' οὕτως ἐκφρόνως ἤττων γίγνη τῶν προσπιπτόντων; οὐδὲ σε γνωρίζω τὸ παρὸν, αἰεὶ γενναίαν καὶ σώφρονα τύχας ἐνεγκεῖν τὸ πρόσθεν ἐγνωκώς. Οὐ παύσῃ τῆς ἄγαν ταύτης ἀνοίας; οὐκ
 10 ἐννοήσεις, ἄνθρωπος οὐσα, πρᾶγμα ἀστάθμητον καὶ ὀξείας ῥοπᾶς ἐφ' ἑκάτερα λαμβάνον; τί σαυτὴν προκ-
 ναιρεῖς βελτιόνων ἴσως ἐλπίδων; φεῖσαι καὶ ἡμῶν, ὃ τέκνον, φεῖσαι, εἰ μήγε σαυτῆς ἀλλά γε Θεαγένους, ὃ βίος ὁ σὺν σοὶ μόνος αἰρετὸς καὶ ἐπὶ σοὶ σωζομένη
 15 τὸ εἶναι κέρδος. Ἡρυθρία τούτων ἀκούσασα ἡ Χαρί-
 κλεια καὶ πλεον ἐν οἷς κατέλιπτο ἐννοῶσα, σιωπή-
 σασά τ' ἐπιπλεῖστον, ὡς ἐνέκειτο πρὸς τὴν ἀπόκρισιν ὁ Καλάσιρις· Ἀληθῆ μὲν, ἔφη, ἐπιτιμᾶς, ἀλλ' ἴσως ἐμοὶ συγγνωστὰ, ὦ πάτερ. Οὐ γάρ με δημώδης,
 20 οὐδὲ νεωτερίζουσα τις ἐπιθυμία πρὸς ταῦτ' ἐξάγει τὴν ἀθλίαν, ἀλλὰ καθαρὸς τε καὶ σωφρονῶν, ἀπειράτου μὲν, ἀλλ' ἐμοὶ γ' ἄνδρὸς πόθος καὶ τούτου Θεαγένους λυποῦντος μὲν καὶ ὅτι μὴ σύνεστι, πλεον δ' εἰ περίεστιν ἢ μὴ, φοβούντος. Ἀλλὰ τούτου γ' ἕνεκα θάρσει,
 25 ἔλεγεν ὁ Καλάσιρις, ὡς ὄντος ἐκείνου καὶ σοὶ συνεσο-
 μένου, θεῶν νεόντων, εἴπερ τι χρὴ τοῖς τε προθεσπι-
 σθεῖσι περὶ ὑμῶν πιστεύειν καὶ τῷ διαγγέλλαντι χθι-
 ζόν, ὡς εἴληπται ὑπὸ Θυάμιδος, εἰς τὴν Μέμφιν ἀνα-
 πειμπόμενος. Εἰ δ' εἴληπται, ὅλῳ ὡς καὶ σώζεται,
 30 φιλίας αὐτῷ πρὸς τὸν Θύαμιν καὶ γνώσεως ὑπαρχού-
 σης. Καίρως δὲ, μὴ μέλλειν, ἀλλὰ σπευστέον ὡς ἐνεστιν ἡμῖν τάχους ἐπὶ Βήσσαν τὴν κώμην καὶ ἀνα-
 ζητητέον, σοὶ μὲν τὸν Θεαγένην, ἐμοὶ δὲ πρὸς τούτῳ καὶ τὸν υἱόν. Οἶσθ' αὖτε πάντως προακηκουῖα, παῖδα
 35 ἐμὸν εἶναι τὸν Θύαμιν. Καὶ ἡ Χαρίκλεια γενομένη σύννοος, Εἰ μὲν δὴ, ἔφη, παῖς ἔστι σοὶ Θύαμις καὶ ἔστιν ὁ σὸς, ἀλλὰ μὴ ἐτέρου καὶ ἄλλος, νῦν μὲν δὴ τὰ ἡμέτερα πρὸς κίνδυνον ἐλαύνει τὸν μέγιστον. Θυαμά-
 σαντος δὲ καὶ τὴν αἰτίαν ἐρομένου τοῦ Καλασίριδος·
 40 Οἶσθα, εἶπεν, ὡς αἰχμάλωτος ἐλήφθη ὑπὸ τῶν βουκό-
 λων. Ἐκεῖ τοίνυν καὶ τὸν Θύαμιν ὑπηγάγετο πρὸς τὸν κατ' ἐμοῦ πόθον ἢ δυστυχῶς μοι προσεῖναι δοκοῦσα τῶν ὀφειῶν ὥρα· καὶ δέος, εἰ ἀναζητοῦντες ἐκτύχοιμεν, μὴ ὀρθεῖσαν ἐκείνην εἶναι με ταύτην ὑπομνησθεῖς, τὸν
 45 γάμον, ὃν τότε μοι προτεινόμενον παρ' αὐτοῦ διεκρου-
 σάμην ἐπινοίας, εἰς ἔργον ἄγειν βιάσεται. Καὶ ὁ Καλάσιρις, Μὴ οὕτω μὲν ποτε, φησὶ, ἐπιθυμία κρα-
 τήσειεν, ὡς καὶ τὴν πατρίαν ὅλῃν ὀρωμένην ὑπεροφ-
 θῆναι καὶ ὀμματα τοῦ φύντος μὴ καταιδέσαι τὸν παῖδα,
 50 (μὴ δὲ) κολάσαι τὴν, εἴπερ καὶ ἔστιν, οὐκ ἐννομον ὄρε-
 ξιν. Ὅμοιος δ' οὖν, κωλύει γὰρ οὐδὲν, τί οὐχὶ καὶ μηχανὴν τινα πρὸς περιγραφὴν τῶν φοβούντων ἐπι-
 νοεῖς; δεινὴ δὲ τις ἔοικας εἶναι σοφιστεῦσαι κατὰ τῶν ἐπιχειρούντων διαδύσεις τε καὶ ὑπερθέσεις.

antequam in somnum laberetur, agitata esset, satis indi-
 cantem, causam intellexit. Cumque illam ad lectum re-
 duxisset et collocatam exornasset, palliumque illi impo-
 suisset: Quid hæc, malum, inquit, Chariclea? Cur tam
 graviter et absque modo te excrucias? Cur ita, omni
 abjecta ratione, succumbis casibus? In presentia te non
 agnosco, quam semper generosam et modestam antea
 cognovi. An non ab hac ingenti amentia desines? An non
 cogitabis, hominem te esse natam, rem instabilem, et le-
 vibus momentis ad utramque partem declinantem? Cur
 te ipsa interimis ante spes fortasse meliores? Parce nobis,
 nata, parce, inquam, si non tua ipsius causa, saltem Thea-
 genis, cui vita tecum tantum est optabilis, et te superstite
 in lucro ponitur. Erubuit his auditis Chariclea, maxime
 cum reputaret ea, in quibus deprehensa fuerat. Cumque
 diu tacuisset, Calasiride responsionem flagitante: Veras
 quidem ob causas, inquit, objurgas, pater, sed tamen mihi
 fortasse condonandas. Neque enim me pervulgata aut
 nova quædam cupiditas ad hæc impulit miseram, sed
 purum et castum utique, quamquam me non attigerit,
 desiderium, atque hoc ipsum Theagenis, qui me morore
 afficit, quod una mecum non est: ac magis etiam ferret,
 quod, utrum vivat, an non, scire non possim. Quod ad
 hanc rem attinet, bono animo esto, dicebat Calasiris,
 tanquam illo superstite et tecum una victuro, diis aumen-
 tibus: siquidem oportet iis, quæ sunt de vobis oraculo
 prædicta, fidem habere atque etiam ei, qui heri, quod a
 Thyamide, cum Memphim duceretur, captus esset, nun-
 tiavit. Quod si captus est, haud dubie quoque servatur
 incolumis, cum illi jam amicitia et familiaritas cum Thya-
 mide intercedat. Quocirca non est cunctandum, sed pro-
 perandum, quantum fieri potest, ad Bessam pagum, et
 inquirendi, tibi quidem Theagenes, mihi vero insuper
 filius. Audivisti enim omnino antea, filium meum esse
 Thyamidem. Tum Chariclea cogitabunda, Siquidem,
 inquit, filius tibi est Thyamis et est tuus, et non alterius
 cujuscumque et alius, nunc res nostræ in summum discrimen
 adducuntur. Mirante et causam quærente Calasiri: Scis,
 inquit, quod veneram in potestatem prædonum captiva.
 Ibi igitur et Thyamidem impulerat in amorem mei infausta,
 qua prædicta esse videor, forma: et periculum est, ne, si
 inquirentes in eum inciderimus, conspectam me, illam
 ipsam esse recordatus, nuptias, quas aliquando mihi ab
 illo propositas fallaciis eluseram, ad rem deduci cogat.
 Calasiris autem: Absit, ut tanta sit vis cupiditatis, ut
 etiam paternum vultum conspectum audeat contemnere
 et oculos patris non revereatur filius et non reprimat, si
 quæ est, pravam cupiditatem. Sed tamen quid prohibet,
 quominus aliquam machinam ad eludenda ea, quæ tibi
 sunt formidabilia, excogites? Videris autem esse callida,
 ad excogitanda contra eos, qui te adoriuntur, effugia et
 dilaciones.

Ι'. Ἀνείθην πρὸς ταῦτα μικρὸν ἢ Χαρίκλεια καὶ Εἰ
 μὲν ἀληθεύεις, εἶπεν, ἢ παιδιὰν με πεποίησαι, παρεί-
 σθω τὸ παρόν. Ἐγὼ δὲ τέχνην ἔμα τῷ Θεαγένει μὲν
 καὶ πρότερον ἐπιχειρηθεῖσαν, ὑπὸ δὲ τῆς τότε τύχης
 διακοπεῖσαν, εἰσηγήσομαι καὶ νῦν ἐπ' ἀμείνοσι ταῖς
 5 τύχαις. Τῆς γὰρ νήσου τῆς βουκολικῆς ἀποδρᾶναι
 διανοηθεῖσιν, ἐδόκει τὴν ἐσθῆτα μεταμφιασμένους ἐς
 τὸ λυπρότατον καὶ πτωχοῖς αὐτοὺς ἀπεικάζοντας,
 οὕτως ἐπιμίγνυσθαι κώμαις τε καὶ πόλεσιν. Εἰ δὲ
 10 συναρέσκει, πλαττώμεθα τὸ σχῆμα καὶ πτωχεύωμεν.
 Οὕτω γὰρ ἤττον τ' ἐπιβουλεύσομεθα πρὸς τῶν ἐντυγ-
 χανόντων· ἀσφάλεια γὰρ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἢ εὐτέλεια,
 καὶ οἰκτου το μᾶλλον ἢ φθόνου πέλας ἢ πενία, τῆς τε
 καθημέραν ἀναγκαίου τροφῆς ῥᾶον εὐπορήσομεν, ζένη
 15 γὰρ ἐν γῇ, τὸ μὲν ὄνιον σπάνιον τοῖς ἀγνοοῦσι, τὸ δ'
 αἰτούμενον εὐμετάδοτον τοῖς ἐλεοῦσιν.

ΙΑ'. Ἐπίνει ταῦθ' ὁ Καλάσιρις καὶ ἔχουσαι τῆς
 ὁδοποιρίας ἐπέσπευδε· τοῖς τε περὶ τὸν Ναυσικλέα καὶ
 Κνήμιον ἐντυγχάνοντες, τὴν τ' ἔξοδον κοινωσάμενοι,
 20 εἰς τρίτην ἐξώρμησαν, οὐθ' ὑποζύγιον, καίτοι διδόμε-
 νον, οὐτ' ἀνθρώπων οὐδένα συνέμπορον ἀνασχομένους·
 τοῦ τε Ναυσικλέους καὶ Κνήμιος προπεμπόντων καὶ
 ἄλλου τῆς οἰκίας πλήθους. Προὔπεμπε δὲ καὶ ἡ Ναυ-
 σικλεία, πολλὰ τὸν πατέρα ἐπιτρέψαι καθικετεύσασα,
 25 τῆς νυμφικῆς αἰδοῦς ὑπὸ φίλτρου τοῦ περὶ τὴν Χαρί-
 κλειαν ἐκινηθείσης. Καὶ ὅσον πέντε σταδίους προελ-
 θόντες ἤσπαζον τότε ἀλλήλους τὰ τελευταῖα κατὰ γένος,
 καὶ τὰς δεξιὰς ἐνέβαλλον, ἐπιδακρύσαντές θ' ὅσον πλεῖ-
 στον, καὶ ἐπὶ βελτίοσι χωρισθῆναι ταῖς τύχαις ἐπευ-
 30 ξάμενοι, τοῦ Κνήμιος δὲ καὶ συγγνώμην αἰτοῦντος εἰ
 μὴ συμπορεύοιτο, νεοπῆχτους ἔτι τοὺς θαλάμους ἔχων,
 ἐπικαταλήψεσθαι τ' εἰ καιρὸς γένοιτο πλαττωμένου,
 διεχωρίσθησαν· οἱ μὲν ἐπὶ Χέμιν, ἡ Χαρίκλεια δὲ
 καὶ ὁ Καλάσιρις, πρῶτα μὲν εἰς πτωχικὸν πλάσμα
 35 μετημφιέννυντο, ῥάκεσιν αὐτοὺς προπαρεσκευασμένους
 ἐξευτελίσαντες, ἔπειτα δ' ἡ Χαρίκλεια τό τε πρόσωπον
 ἐνύδριζεν, ἀσβόλου τ' ἐντρίφει καὶ πηλοῦ καταχρίσει
 μολύνασα καὶ κρηδέμενου ρυπῶντος τὸ κράσπεδον ἀπὸ
 μετώπου κατὰ θατέρου τοῖν ὀφθαλμοῖν εἰς ἄτακτον
 40 προκαλύμμα ἐπισοβοῦσα· πήραν γ' ὑπὸ μάλης, οὕτως
 μὲν ἰδεῖν ψυμῶν τινων καὶ ἀκόλων δῆθεν ταμειῶν,
 χρεωδέστερον δὲ τῆς ἱερᾶς ἐκ Δελφῶν ἐσθῆτος καὶ τῶν
 στεμματίων, τῶν τε συνεκτεθέντων μητροῶν κειμηλίων
 καὶ γνωρισμάτων εἰς ὑποδοχὴν, ἐξῆπτο. Ὁ δὲ Κα-
 45 λάσιρις τὴν μὲν φερέτραν τῆς Χαρικλείας τετραγωνί-
 νοις κωδίοις ἐνειλήσας, ὡς δὴ τι φορτίον ἕτερον, ἐπὶ
 τῶν ὤμων ἐγκάρσιον ἔφερε· τὸ δὲ τόξον τῆς νευρᾶς
 παραλύσας, ἐπειδὴ τάχιστα πρὸς τὸ εὐχύτερον ἀνεκάμ-
 φθη, βακτηρίαν τῶν χερσῶν ἐποιεῖτο· πολλὸς τ' αὐτῇ
 60 καὶ βαρὺς ἐμπίπτων καὶ εἰ πῇ τις ἐντευζόμενος
 προῖδοι, κυρότητά τε πλέον ἐπατήθειεν ἢ τὸ γῆρας
 ἐπηνάγκαζε καὶ τοῖν σκελοῖν θάτερον παρεσύρετο, πρὸς
 τῆς Χαρικλείας ἔσθ' ὅτε χειραγωγούμενος.

ΙΒ'. Κάπειδὴ τὰ τῆς ὑποκρίσεως αὐτοῖς διηκρίδω·

X. Exhilarata est his paulum Chariclea, et Sive serio
 dicis, inquit, sive jocularis, mitte ista in praesentia. Ego
 vero artem, etiam prius cum Theagene compositam, a
 fortuna vero praecisam, et nunc, quod faustum felixque
 sit, introducā. Cum enim, ut fugeremus ex insula
 praedonum, necessitas postulare, placuerat, permutato
 habitu, pannosos et ad mendicorum similitudinem, ver-
 sari in pagis et urbibus. Quamobrem, si placet, fingamus
 hunc habitum et mendicorum personam agamus. Sic et
 minus erimus obnoxii insidiatorum injuriis: securitas
 enim in hisce tenuitate comparatur, fereque commiserati-
 oni propior est paupertas quam invidiae: et quotidie
 necessarium victum facilius adipiscemur. Etenim in pe-
 regrina terra emturis, ignorantibus loci consuetudinem,
 omnia carius venduntur; mendicantibus vero dantur faci-
 lius ab iis qui eorum miserentur.

XI. Collaudabat haec Calasiris et quamprimum iter in-
 gredi properabat. Haec cum Nausiclem et Cnemonem
 accessissent et exitum cum illis communicassent, perendie
 sunt egressi, neque jumentum ullum, etsi dabatur, neque
 hominem quemquam comitem sibi adesse patientes, Nau-
 sicle et Cnemone deducēte et reliqua domus multitudine.
 Deducebat etiam Nausiclea, multis modis patrem, ut hoc
 sibi concederet, orans, sponsae convenientem pudorem
 amore erga Charicleam superante. Ad quinque autem
 fere stadia progressi, valedicebant sibi invicem ultimo pro
 sexus ratione et dexteras jungebant. Cumque magnam vim
 lacrimarum profudissent, et ut prospere ac feliciter a se
 invicem separarentur, precati essent, atque etiam Cnemon
 veniam, quod una non iret, quod recens illi thalamus
 esset, peteret, et quod illos esset assecuturus, occasionem
 nactus, fingeret, digressi sunt a se invicem: hi quidem ad
 Chemmin; Chariclea vero et Calasiris in mendicorum
 fictum habitum se transformarunt, pannis sese antea praeparatis,
 vilibus admodum, operientes. Postea vero Chariclea et faciem
 conspurcavit, intersa fuligine et luto illito contaminans et
 fasciae veteris oram desuper a fronte demissam circa oculos
 in composito loco tegmenti jactari sinens; porro peram sub ala,
 eo praetextu, tanquam buccellarum et viatici promptuarii esset,
 re ipsa vero ad receptaculum sacrae vestis Delphis asportatae et
 coronarum ac monumentorum, cum illa a matre expositorum,
 indiciorumque suspendens. Calasiris autem, pharetram quidem
 Charicleae corrupto corio involvens, tanquam onus aliquod aliud,
 transversum in humeris ferebat: arcum vero, nervo laxato,
 postquam celerrime ad rectitudinem rediit, loco baculi sumpsit,
 totus illi et magno onere incumbens. Et si forte se venturum alicui obviā
 praeviderat, dedita opera majorem gibbum simulabat, quam
 senium cogeat, et altero pede claudicabat, a Chariclea
 interdum manu ductus.

XII. Postquam autem persona ejusmodi fuerat illis

το, μικρά καὶ ἐπισκώψαντες εἰς ἀλλήλους καὶ ὡς πρέ-
ποι τὸ σῆμα θάτερος θάτερον ἐπιγλευάσας, τὸν τ' εἰ-
ληχότα δαίμονα στήσαι τὰ δεινὰ μέχρι γούν τούτων
καὶ ἀρκεσθῆναι παρακαλέσαντες, ἔσπευδον ἐπὶ Βήσαν
6 τὴν κόμην, οὗ τὸν Θεαγένην καὶ τὸν Θύαμιν ἐλπίσαν-
τες εὐρήσειν, ἀπετύγγανον. Ἄρτι γὰρ τῇ Βήσῃ περὶ
δύσιν ἡλίου πλησιάζοντες, πλῆθος κειμένων νεκρῶν
ὁρῶσι νεοσφαγῶν, τῶν μὲν πλείονων Περσῶν εἶναι τῇ
στολῇ τε καὶ καθοπλίσει γνωρίζοντων, ὀλίγων δὲ τινῶν
10 ἐγγυρίων. Καὶ πολέμου μὲν εἶναι τὸ δῆμα εἰκάζον,
τίνων δὲ καὶ πρὸς τίνας, ἠπόρου· ἕως ἐπιπαριόντες
τοὺς νεκροὺς καὶ ἅμα περισκοποῦντες, μὴ πού τις καί-
ται καὶ τῶν οἰκείων, (δεῖναι γὰρ αἱ ψυχαὶ περὶ τοῖς
φιλότατοις τὰ δεινότερα μαντεύεσθαι) γυναῖκα προστυγ-
15 γάνουσι πρεσβυτικῶ, σώματι τῶν ἐγγυρίων προσπε-
φυκῶτι καὶ παντοίους ἐγείροντι θρήνους. Ἐγνωσαν
οὖν ἐπιχειρεῖν τι παρὰ τῆς πρεσβυτιδος, εἰ οἷόν τε,
ἐκμανθάνειν. Καὶ παρακαθιστάμενοι, πρῶτα μὲν πα-
ραμυθεύσασθαι τε καὶ καταστέλλειν τὸν ἄγαν θρήνον ἐπει-
20 ρῶντο. Ἐπειτα προσειμένης, ὃν τινα πενθοῖη, καὶ
τίς ὁ πόλεμος ἡρώτων, τοῦ Καλασίριδος πρὸς τὸ γύ-
νακιον αἰγυπτιαζόντος. Ἡ δ' ἔλεγεν ἅπαντα ἐπιτέμ-
νουσα· ἐπ' οὐκ μὲν εἶναι κειμένον τὸ πένθος καὶ ἐπιτε-
τηδευκέναι τὴν εἰς τοὺς νεκροὺς ἀφίξιν, εἰ πῇ τις διελά-
25 σας τοῦ ζῆν ἀπαλλάξειε, τέως μέντοι τὰ νομιζόμενα
τῇ παιδί ἐκ τῶν ἐνόντων, δακρύουσαν τε καὶ θρηνηού-
σαν, ἐπιφέρειν.

II'. Τὸν δὲ πόλεμον ἔλεγεν ὧδε. Ἦγετο ξένος
νεκρίας τις, κάλλει τε καὶ μεγέθει διαφέρων, ὡς Ὅροον-
30 δάτην τὸν μεγάλου βασιλέως ὑπαρχον, εἰς τὴν Μέμφιν.
Ἀπέσταλτο δ' οἷμαι παρὰ Μιτράνου τοῦ φρουράρχου
ληθρεῖς αἰχμάλωτος, ὡς τι τῶν μεγίστων δώρων, ὡς
φασί. Τοῦτον οἱ τῆς κόμης τῆς ἡμετέρας ταυτησί,
δεῖξασα τὴν ἔχουμένην, ἐπελθόντες ἀφείλοντο, γνωρίζειν
25 εἶτ' οὖν ἀληθεύοντες, εἶτε καὶ πρόφασιν πλάσαντες.
'Ο δὲ Μιτράνης ταῦτα πυθόμενος καὶ κατὰ τὸ εἶδος
ἀγανακτήσας, ἐπιστρατεύει τῇ κόμῃ, δυσὶ ταύταις
πρότερον ἡμέραις. Καὶ (ἔστι γὰρ μαχιμώτατον ἢ
κόμῃ γένος, βίον αἰεὶ τὴν ληστείαν πεποιθήμενοι, καὶ
30 ὀανάτου παντὸς ὑπερόπται, πολλὰς δὲ διὰ τοῦτο πολ-
λάκις ἄλλας τε καὶ μὲν τὸ παρὸν ἀνδρῶν τε καὶ παίδων
χρησάμενοι), ἐπειδὴ τὴν ἔφοδον ἐσομένην ἐτεκμή-
ραντο, προλοχίζουσι τέ τινες ἐνέδρας, καὶ δεξάμενοι
τοὺς ἐναντίους, ἐπικρατέστεροι γίνονται· οἱ μὲν κατὰ
45 στόμα καὶ ἐκ τοῦ εὐθέως μαχόμενοι, οἱ δὲ κατόπιν ἐκ
τῶν λόγων ἀπροφυλάκτοις σὺν βοῇ τοῖς Πέρσαις ἐπελ-
θόντες· καὶ πίπτει μὲν ὁ Μιτράνης ἐν πρώτοις μαχό-
μενος, πίπτουσι δὲ σὺν αὐτῷ σχεδὸν τι πάντες, οἳ δὲ
κυκλωθέντες καὶ οὐδὲ φυγῆς τόπον εὐμοιρήσαντες·
50 πίπτουσι δὲ καὶ τῶν ἡμετέρων ὀλίγοι. Καὶ γίγνεται
τῶν ὀλίγων, βαρεῖα βουλήσει δαίμονος, καὶ παῖς οὐμός,
βέλει Περσικῶ πρὸς τὰ στέρνα, ὡς ὁρᾷτε, βληθείς.
Καὶ νῦν ἡ ἀλλία τὸν μὲν θρηνηῶν κείμενον, τὸν δ' ἔτι μοι
ζῶνον παῖδα λειπόμενον, εἰκοι θρηνησείν, ἐκστρατεύ-

prope assimilata, paucisque scommatibus sese petierunt,
et alter alterius habitum, ut convenit, joco perstrinxit,
a deo, illorum rationes gubernante, ut mala ibi sisteret,
et praeeteritis esset contentus, deprecatus, ad Bessam pagum
properabant: ubi cum Theagenem et Thyamim se inven-
turos fuisse speravissent, optato eventu frustrati sunt.
Propius enim ad Bessam circa solis occasum accedentes,
ingentem stragem recens caesorum conspiciunt, plurimo-
rum quidem Persarum, qui ex habitu et armatura co-
gnoscebantur, paucorum vero quorundam etiam indigena-
rum. Et belli quidem esse representationem conjectaban-
tur, ceterum, a quibus et cum quibus gesti, ignorabant:
donec circumeuntes cadavera, simulque circumspectantes,
ne forte aliquis ex propinquis alicubi jaceret, (solent enim
animi de iis, quae carissima sunt, facile etiam acerbiora
augurari) inciderunt in quamdam vetulam mulierem,
corpori cujusdam indigenae adhaerentem et multiplices
edentem ploratus. Statuerunt igitur conari, aliquid, si
fieri posset, ex anu cognoscere. Et cum propius assedis-
sent, principio quidem consolari et sedare illius vehemen-
tem luctum conabantur: deinde, cum consolationem ad-
mitteret, quem lugeret et quodnam bellum esset gestum,
percontabantur, Calasiride cum muliere, Aegyptiaca lin-
gua loquente. Illa autem dicebat omnia breviter: Propter
filium quidem jacentem se lugere et ex industria ad cada-
vera venisse, ut aliquis armatus decurrens illam occide-
ret: interea vero justa filio pro facultatibus, lacrimantem
et lamentantem, solvere.

XIII. Quod ad bellum attinet, ita narrabat. Deduce-
batur quidam peregrinus adolescens, forma et proceritate
excellens, ad Oroondatem regis magni principem, Mem-
phim. Missus autem fuerat a Mitrane, ut existimo, excu-
biarum praefecto, captus, tanquam maximum quoddam
donum, ut ipsi aiunt. Hunc nostri ex hoc pago (osten-
dens in vicinia situm) advenientes eripuerunt: cognoscere
se ut suum, sive revera, sive praetextum fingentes. Mitrane
igitur cum haec audisset, ut est consentaneum, iratus, ad-
duxit exercitum contra pagum, ante hoc biduum. Est
autem bellicosissimum genus hominum in hoc pago, sem-
perque praedando vitam agunt et mortem despiciunt om-
nino: multasque propterea saepius alias et me in praesentia,
viris et filiis orbas reddiderunt. Postquam igitur adven-
tum illius certis argumentis cognoverunt, occupant insidiis
loca quaedam occultandis copiis idonea et exceptos hostes
vincunt: pars collatis signis et a fronte praelium ineuntes,
pars a tergo ex insidiis cum clamore incantos Persas adorti.
Cadit igitur inter primos Mitrane proelians, cadunt et re-
liqui propemodum omnes cum eo, tanquam circumdati,
et neque fugae patentem locum habentes: cadunt et nostri
pauci. Ex quorum numero, gravi et aspera numinis vo-
luntate, etiam filius meus hic est, qui jaculo Persico, ut
videtis, in pectore vulnus accepit. Et nunc quidem mi-
sera hunc jacentem lugeo: deinceps autem eum, qui mihi
est relictus, luctura videor, quod et ille heri cum reliquis
contra Memphitarum urbem expeditionis fuerit socius.

σαντος κάκεινου τῇ προτεραίᾳ μετὰ τῶν λοιπῶν ἐπὶ τὴν Μεμφιτῶν πόλιν. Ἐπυνθάνετο καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐκστρατείας ὁ Καλάσιρις· καὶ ἡ γραῦς ἀκηκοέναι παρὰ τοῦ λειπομένου παιδὸς προστιθεῖσα, ἔλεγε, διότι στρατιώτας βασιλείου καὶ φρούραρχον μεγάλου βασιλέως ἀνελόντες, ἐπὶ μὴ πεπραγμένοις καλῶς, εἶδον ἐκεῖνο καλῶς, μὴ εἰς μικρὸν αὐτοῖς, ἀλλ' εἰς τὸν περὶ τῶν ὧλων κίνδυνον τὸ πρᾶγμα τελευτήσῃν, Ὅροονδάτου τοῦ κατὰ τὴν Μέμφιν ὑπάρχου, πλείστη τε ¹⁰ χεὶρὶ πεπραγμένου καὶ αὐτίκα, εἰ πύθοιτο, κατὰ πρῶτην ἔφοδον σαγηνεύσοντος τὴν κώμην καὶ πανολευθρία τῶν ἐνοικούντων τὴν δίκην εἰσπράζοντος. Οἷα δὲ οὖν τὸν περὶ τῶν ὧλων ἀναρριπτοῦντες κίνδυνον, ἔγνωσαν μεγάλα τολμήματα, μείζουσιν, εἰ δύναιτο, ἰάσασθαι, ¹⁵ καὶ φθῆναι τὴν Ὅροονδάτου παρασκευὴν, ἀπροσδόκητοί τ' ἐπιπεσόντες ἢ προσανελεῖν κάκεινον εἰ κατὰ τὴν Μέμφιν ὄντα καταλάβοιεν, ἢ εἴπερ ἐκδημῶν τυγχάνοι, πολέμου τινὸς αὐτὸν ὥς φασι Αἰθιοπικοῦ τανῦν ἀπασχολοῦντος, ῥᾶν τε τὴν πόλιν παραστήσασθαι τῶν ²⁰ ὑπερμαχομένων ἔρημον καὶ αὐτοὶ τ' ἐκτὸς κινδύνου γενέσθαι τὸ παρὸν καὶ προσκατορθῶσιν τῷ Θυσάμειδι ληστάρχῳ τῷ σφῶν, τὴν τῆς προφητείας ἱερωσύνην, οὐ κατὰ νόμον παρ' ἀδελφοῦ νεωτέρου κατεχομένην, ἀνακομίσασθαι· ἢ εἴπερ καὶ ἀποτυγχάνειν συμβαίνοι, ²⁵ πολέμου γούν ἔργον μαχομένους γενέσθαι μὴδ' ἄλλως ἀλῶναι καὶ ταῖς Περσικαῖς αἰκίαις καὶ ὕβρεσιν ἐκκείσθαι. Ἄλλ', ὦ ξένοι, ποῖ δὴ τὸ νῦν ἀφίξεσθε; Εἰς τὴν κώμην, ὁ Καλάσιρις εἶπεν· ἡ δὲ, Οὐκ ἀσφαλὲς ὑμῖν, ἔφη, τῆς τε ὥρας ἄνωρ καὶ οὐδὲ γνωρίζομένοις, ³⁰ ἐπιμίζει τοῖς ὑπολιπομένοις. Ἄλλ' εἰ ξαναγοίης, ἔφη ὁ Καλάσιρις, οὐκ ἀπ' ἐλπίδος ἡμῖν καὶ τὰ τῆς ἀσφαλείας. Οὐ μοι καιρὸς, ἀπεκρίνατο ἡ πρεσβύτις, νυκτερινούς γάρ τινας ἐναγισμοὺς ἐπιτελέσαι μοι πρόκειται· ἀλλ' εἰ δὴ φορητὸν ὑμῖν, ἐπάναγχες δὲ καὶ μὴ ³⁵ βουλομένοις, αὐτοῦ που καὶ τῶν νεκρῶν ἐν καθαρῷ μικρὸν ἀναχωρήσαντες, τὴν μὲν νύκτα ἐγκαρτερήσατε, τὴν ἔω δ' ὑμῖν πρόξενος ἐγὼ τῆς ἀδείας ξαναγοῦσα γενήσομαι.

ΙΔ'. Ταῦτ' εἰπούσης ὁ Καλάσιρις ἅπαντα πρὸς τὴν ⁴⁰ Χαρίκλειαν φράσας καὶ παραλαβὼν μεθίστατο. Καὶ μικρὸν ὅσον τοὺς κειμένους ὑπερβάντες, βουνῷ τινι γαμαιζήλῳ προστυγχάνουσι. Κᾶνταῦθα ὁ μὲν κατέκλινεν αὐτὸν, τῇ κεφαλῇ τὴν φερέτραν ὑποθέμενος· ἡ Χαρίκλεια δὲ καθῆστο, τὴν πῆραν εἰς καθέδραν ποιήσασμένη. Ἄρτι δὲ τῆς σεληνιαίας ἀνισχύσεως καὶ φωτὶ ⁴⁵ λαμπρῷ τὰ πάντα καταυγαζούσης, τρίτη γὰρ μετὰ πανσέληνον ἐτύγγανεν, ὁ μὲν Καλάσιρις, οἷα δὲ πρεσβυτικός τε καὶ πρὸς τῆς ὁδοπορίας κεκοπωμένος, ὑπνῷ κατέχετο, ἡ Χαρίκλεια δ' ὑπὸ τῶν συνεχόντων ⁵⁰ φροντισμάτων διαγρυπνοῦσα, σκηνῆς τινος οὐκ εὐαγούς μὲν ταῖς δ' Αἰγυπτίαις ἐπιχωριαζούσης θεωρὸς ἐγίγνετο. Ἡ γὰρ πρεσβύτις ἀνενοχλήτου καὶ ἀκατόπτου σχολῆς ἐπειλῆφθαι νομίσασα, πρῶτα μὲν βόθρον ὠρύξτο, ἔπειτα πυρκαϊὰν ἐκ θατέρου μέρους ἐξήρπε, καὶ

Quærebat et causam expeditionis Calasiris. Et anus, audivisse se a filio superstite dicens, narrabat, eos, cum militibus regis cæsis et præfecto cohortium magni regis interfecto, viderent, propter ea, quæ perpetrassent, rem non in parvum, sed in ipsum de summa rerum discrimen illis desituram esse, Oroondate principe, qui est Memphi, maximis copiis instructo, et quamprimum audisset, primo adventu cincturo pagum et internecione eorum, qui locum incolunt, injuriam vindicaturus; statuisse, quod semel se in periculum de summa rerum conjecissent, magnos ausus majoribus, si fieri possit, redimere, et antevertere Oroondatis apparatus: existimantes, se, cum inopinato advenerint, aut illum etiam sublaturus esse, si Memphi deprehenderint; aut si absit, bello quodam, ut aiunt, Æthiopico nunc occupatus, et facilius urbem ad deditionem compulsuros, tanquam propugnatoribus desertam et ipsos extra periculum in præsentia futuros, insuperque Thyamidi suo præfecto egregiam navaturos operam et antistitii sacerdotium, quod injuste a fratre natu minore per vim teneretur, cum illo recuperaturos esse. Sin spe frustrari illos acciderit, præliantes tamen occubituros esse, neque aliter venturos in Persarum potestatem et illorum cruciatibus et ludibriis expositos fore. Ceterum, hospites, quo nunc ibitis? Ad pagum, dixit Calasiris. Illa vero, Non est tutum vobis, inquit, et intempestive et præterea ignotis, versari inter eos, qui relictus sunt. Sed si nos hospitio exceperis, inquit Calasiris, non desperamus, nos securos fore. Verum temporis ratio non patitur, anus respondit. Siquidem nocturnas quasdam inferias agere constitui. Attamen si ferre potestis, necesse est autem fortasse etiamsi nolitis, alicubi a cadaveribus sejuncti vacuo in loco noctem transigatis: diluculo vero, ego vobis securitatis conciliatrix ero hospitio exceptis.

XIV. Hæc, illa elocuta, Calasiris omnia Charicleæ exponens et eam secum assumens, secessit. Cumque paululum cadavera prætergressi essent, in quemdam tumultum humilem incidunt. Ibi ille quidem recubuit, capiti phætra supposita: Chariclea vero sedebat, pera loco sellæ subjecta, oriente tum primum luna et lumine suo illustrante omnia: tertia enim dies post plenilunium fuerat. Et Calasiridem quidem, ut et alioqui senem et itineris labore fessum, arctior somnus complectebatur: Chariclea vero præ curis, quæ illam angebant, pervigilem noctem ducens, scenæ cujusdam impiæ quidem ceterum indigenis usitatae, spectatrix fiebat. Anus enim, vacationem se, ut a nullo neque inturbari, neque videri posset, nactam esse existimans, primum quidem scrobem fodit, postea rogam ex utraque parte succendit et medium inter utrumque cadaver filii collocans et craterem fictilem ex quodam

μέσον ἀμφοῖν τὸν νεκρὸν τοῦ παιδὸς προθεμένη, κρα-
τῆρά τ' ὀστρακοῦν ἐκ τινος παρακειμένου τρίποδος
ἀνελομένη, μέλιτος ἐπέχει τῷ βόθρῳ καὶ αὖθις ἐξ ἑτέρου
γάλακτος καὶ οἶνον ἐκ τρίτου ἐπέσπενδεν. Ἔτα πέμματα
6 στεάτινον εἰς ἀνδρὸς μίμημα πεπλασμένον, δάφνη καὶ
μαράθρου καταστέψασα, εἰς τὸν βόθρον ἐνέβαλεν. Ἐφ'
ἅπασι δὲ ξίφος ἀνελομένη καὶ πρὸς τὸ ἐνθουσιῶδες σο-
βηθεῖσα καὶ πολλὰ πρὸς τὴν σεληνάϊαν βαρβάροις τε
καὶ ξενίζουσι τὴν ἀκοὴν ὀνόμασι κατεύξαμένη, τὸν
10 βραχίονα ἐντεμοῦσα καὶ δάφνης ἀκρέμονι τοῦ αἵματος
ἀποβήσασα, τὴν πυρκαϊᾶν ἐπέψεκαζεν· ἄλλα τ' ἄττα
τεραπευσμένη, πρὸς τοῦτοις ἐπὶ τὸν νεκρὸν τοῦ παι-
δὸς προκύψασα καὶ τινα πρὸς τὸ οὖς ἐπάδουσα, ἐξή-
γειρέ τε, καὶ ὀρθὸν ἐστάναι τῇ μαγανείᾳ κατηνάγκα-
15 ζεν. Ἡ Χαρίκλεια δὲ οὖν οὐδὲ τὰ πρῶτα ἀδειῶς
κατοπτέουσα, τότε δὴ καὶ ὑπέφριτε καὶ πρὸς τῶν
γιγνομένων ἀήθων ἐκδεικταιθεῖσα, τὸν Καλάσιριν
ἀφύπνιζε τε καὶ θεατὴν γενέσθαι τῶν ὀρωμένων πα-
ρεσκεύαζεν. Αὐτοὶ μὲν οὖν, ἅτ' ἐν σκότῳ διάγον-
20 τες οὐχ ἐωρῶντο· κατώπτευν δὲ τὰ ἐν τῷ φωτὶ καὶ
πρὸς τῇ πυρκαϊᾷ ῥῶον, καὶ τῶν λεγομένων οὐ πόρρω-
θεν ὄντες, ἐπηκροῶντο, τῆς γραδὸς ἤδη καὶ γεωνότερον
ἐκπυθνομένης παρὰ τοῦ νεκροῦ. καὶ ἦν ἡ πεῦσις,
εἴπερ ὁ ἀδελφὸς μὲν ἐκείνου, παῖς δ' αὐτῆς ὁ λειπόμε-
25 νος, ἐπανήξει περισωθεῖς. Ὁ δ' ἀπεκρίνατο μὲν
οὐδὲν, ἐπινεύσας δὲ μόνον καὶ τῇ μητρὶ τὰ κατὰ γνώ-
μην ἐλπίζειν ἀμφιβολίᾳ ἐνδοῦς, κατηνέχθη τ' ἀθρόον
καὶ ἔκειτο ἐπὶ πρόσωπον. Ἡ δ' ἐπέστρεψε τε τὸ
σῶμα πρὸς τὸ ὕπτιον, καὶ οὐκ ἀνίει τὴν πεῦσιν, ἀλλὰ
30 βιασιότεροις ὡς ἐφίκει τοῖς κατανάγκης πολλὰ τοῖς ὡσὶν
αὖθις ἐπάδουσα καὶ μεθαλλομένη ξιφῆρης, ἄρτι μὲν
πρὸς τὴν πυρκαϊᾶν, ἄρτι δὲ πρὸς τὸν βόθρον, ἐξήγειρέ
τ' αὖθις καὶ ὀρθωθέντος, περὶ τῶν αὐτῶν ἐξεπυθνάνετο,
μὴ νεύμασι μόνοις ἀλλὰ καὶ φωνῇ τὴν μαντείαν ἀριστή-
35 μως δηλοῦν ἐπαναγκάζουσα. Καὶ τῆς πρεσβυτίδος ἐν
τούτοις οὔσης, ἡ Χαρίκλεια πολλὰ τὸν Καλάσιριν καθ-
ικέτευε, τοῖς γιγνομένοις πλησιάζοντας πυνθάνεσθαι
τι καὶ αὐτοὺς περὶ τοῦ Θεαγένους. Ὁ δὲ παρητεῖτο
φάσκων καὶ τὴν θέαν οὐκ εὐαγῇ μὲν κατ' ἀνάγκην
40 δ' οὖν ὁμῶς γιγνομένην ἀνέχεσθαι· εἶναι γὰρ οὐ προ-
φητικόν, οὔτ' ἐπιχαίρειν, οὔτε παρῆναι ταῖς τοιαῖσδε
πράξεσιν. Ἀλλὰ τὸ μαντικὸν τούτοις μὲν ἐκ θυσιῶν
ἐννόμων καὶ εὐχῶν καθαρῶν παραγίγνεσθαι, τοῖς δὲ
βεβήλοις καὶ περὶ γῆν τῷ ὄντι καὶ σώματα νεκρῶν
45 εἰλουμένοις οὕτως, ὡς τὴν Αἰγυπτίαν ὄραν ἡ τοῦ και-
ροῦ περίπτωσις ἐνδέδωκε.

ΙΕ'. Καὶ ἔτι λέγοντος, ὁ νεκρὸς οἷον ἐκ μυχοῦ τι-
νος, ἢ σπηλαίου φαραγγώδους βαρὺ τι καὶ δυσχερὲς
ὑποτρύζων· Ἐγὼ μὲν, ἔφη, σοῦ τὰ πρῶτα ἐφειδόμην,
60 ὡς μήτηρ, καὶ παρανομοῦσαν εἰς τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν,
καὶ τοὺς ἐκ μοιρῶν θεσμούς ἐκβιάζομένην καὶ τὰ ἀκί-
νητα μαγανείαις κινῶσαν ἡντιχόμην· σώζεται γὰρ ἡ
περὶ τοὺς φύντας αἰδῶς, ἐφ' ὅσον οἶόν τε καὶ ἐν τοῖς
ἀποικοινομένοις· ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ ταύτην ἀναιρεῖς τὸ κατὰ

tripode, qui juxta aderat, promens, mel in fossam infun-
debat, rursus autem ex altero lac, ex tertio porro vinum
tanquam libationem faciebat: denique pistam quamdam
farinae massam, ad viri similitudinem effictam, lauro et
marathro coronatam, in fossam injecit. Deinde gladio
sublato, tanquam furore quodam percita, multa ad lunam
peregrinis auditu nominibus precata, brachium incidit et
lauri surculo sanguine abterso, rogum conspergebat: alia-
que multa portentis similia praeter haec faciens, tandem ad
cadaver filii inclinata et quaedam illi ad aurem accipiens,
excitavit et stare praestigiarum vi coegit. Chariclea vero,
quae neque antea sine metu et formidine spectabat, tum
quidem et cohorrui et inusitato spectaculo prorsus con-
sternata, Calasiridem de somno excitavit, et ut spectator
esset eorum quae fiebant effecit. Ipsi igitur ut in tenebris
non conspiciantur, videbant vero ea, quae agebantur ad
lucem et ad rogum facilius, atque ea quae dicebantur quod
non procul aberant exaudiebant, anu jam clarius etiam
cadaver percunctante. Erat autem interrogatio haec: An
frater quidem illius, filius vero suus superstes, esset salvus
rediturus? Illud autem nihil respondit, sed annuens tantum
et matri spem quamdam successus ex animi sententia
ambigue praebens, collapsum est subito et jacebat primum.
Illa vero convertit corpus, ut supinum jaceret et non
intermittebat quaestionem, sed vehementius instans, ut
videtur, multa ad aures rursus accinens, et transiens
armata gladio, nunc ad rogum, nunc ad fossam, excita-
vit rursus, et erectum de iisdem rebus interrogabat, non
nutibus tantum, sed voce etiam, vaticinium manifeste et
perspicue indicare cogens. Interea vero multis modis Ca-
lasiridem orabat Chariclea, ut propius accedentes ad ea,
quae fiebant et ipsi inquirerent aliquid ab anu de Theagene.
Ille autem recusabat, dicens et spectaculum quidem im-
pium esse sed tamen necessario a se tolerari. Non enim
decere antistites, aut delectari, aut adesse ejusmodi actio-
nibus; sed his vaticinia ex sacrificiis legitimis et precatio-
nibus fieri, sed profanis et revera circa terram et corpora
mortuorum errantibus, ita quemadmodum nunc Aegyptiam
petentem ut videremus, casus hujus temporis attulit.

XV. Haec illo adhuc dicente, cadaver tanquam ex an-
gulo quodam, aut antro confragoso, grave quiddam et
asperum prorumpens: Ego quidem, inquit, initio tibi par-
cebam, mater, et delinquentem te graviter in naturam
humanam et Parcarum leges violantem, atque ea, quae
manere debent immota, praestigiis atque incantationibus
moventem, patiebar. Servatur enim et apud mortuos erga
parentes, quoad fieri potest, reverentia. Ceterum postquam

σαυτήν καὶ ἐλαύνεις οὐκ ἀθεμίτοις μόνον τὴν ἀρχὴν
ἐπιχειρήσασα ἀλλ' ἤδη καὶ εἰς ἀπειρον τὸ ἀθέμιτον
ἐπεξάγουσα, οὐκ ὀρθοῦσθαι μόνον καὶ νεύειν, ἀλλὰ καὶ
φθέγγεσθαι σῶμα νεκρὸν ἐκθιαζομένη, κηδείας μὲν τῆς
ἐμῆς ἀμελοῦσα καὶ ταῖς λοιπαῖς ἐπιμύγνυσθαι ψυχαῖς
ἐμποδίζουσα, χρεῖας δὲ μόνῃς γενομένης τῆς σῆς,
ἄκουε ταῦθ' ἃ πάλαί σοι μηνύειν ἐφυλαττόμην· οὐθ' ὁ
παῖς σοι περισθῆεις ἐπανάξει, οὔτ' αὐτὴ τὸν ἀπὸ ξίφους
ἐκφεύξῃ θάνατον· ἀλλ' αἰεὶ δὴ τὸν σαυτῆς βίον ἐν οὕτως
10 ἀθέσμοις πράξεσι καταναλώσασα, τὴν ἀποκεκληρωμέ-
νην πᾶσι τοῖς τοιούτοις, βιάϊαν οὐκ εἰς μακρὰν ὑπο-
στήσῃ τελευτήν· ἥτις πρὸς τοῖς ἄλλοις, οὐδ' ἐπὶ σαυτῆς,
τὰ οὕτως ἀπόρρητα καὶ σιγῇ καὶ σκότῳ φαλαττόμενα
μυστήρια δρᾶν ὑπέμεινας, ἀλλ' ἤδη καὶ ἐπὶ μάρτυσι
15 τοιούτοις τὰς τῶν κειμένων ἐξορχῇ τύχας· ἐνὶ μὲν προ-
φήτῃ (καὶ τοῦτο μὲν ἔλαττον, σοφὸς γὰρ τὰ τοιαῦτα
σιγῇ πρὸς τὸ ἀνεκλάλητον ἐπισφραγίσασθαι καὶ ἄλλως
θεοῖς φίλος· τοὺς γοῦν παῖδας εἰς τὸν δι' αἵματος ἀγῶνα
καὶ ξιφῆρεις καθισταμένους καὶ μονομαχήσειν μέλλον-
20 τας, ἀποκωλύσει τε καὶ παύσει φανείς, εἴπερ ἐπισπεύ-
σειεν), ἀλλ' ὁ δὴ βαρύτερον, ὅτι καὶ κόρη τις τῶν ἐπ'
ἐμοὶ γίγνεται θεωρὸς καὶ πάντων ἐπακροᾷται, γύναιον
ὑπ' ἔρωτος σεσοδημένον, καὶ πᾶσαν, ὡς εἰπεῖν ἐπὶ γῆν
ἐρημένου τινὸς ἔνεκεν ἀλώμενον· ὃ μετὰ μυρίους μὲν
25 μόχθους, μυρίους δὲ κινδύνους, γῆς ἐπ' ἐσχάτοις ὄροις,
τύχῃ σὺν λαμπρῇ καὶ βασιλικῇ συμβιώσεται. Τούτων
εἰρημένον, ὁ μὲν ἔκειτο καταρραγείς, ἡ δὲ γράυς συ-
νεῖσα τοὺς ξένους εἶναι τοὺς κατασκόπους, ὡς εἶχε
σχηματος, ξιφῆρης τε καὶ ἐμμανῆς ἐπ' αὐτοὺς ἵεται
31 καὶ κατὰ πᾶν μέρος τῶν κειμένων ἐφέρετο, τοῖς νεκροῖς
ἐγκεκρύφθαι αὐτοὺς ὑποπτεύουσα, γνώμην τε ποιου-
μένη, διαχρήσασθαι εἰ ἀνέυροι, ὡς ἐπιβούλους τε καὶ
[πρὸς] ἐναντίους τοῖς αὐτῆς μαγγανεύμασι κατασκό-
πους γεγεννημένους, ἕως ἀπερίσκεπτον ὑπὸ θυμοῦ τὴν
35 κατὰ τοὺς νεκροὺς ἔρευναν ποιουμένη, ἔλαθεν ὠρω-
μένη κλάσματι δόρατος, κατὰ τοῦ βουδῶνος περιπα-
ρεῖσα. Καὶ ἡ μὲν ἔκειτο τὴν ἐκ τοῦ παιδὸς μαντεῖν
οὕτω παρὰ πόδας ἐν δίκῃ πληρώσασα.

ΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

Α'. Ὁ δὲ Καλάσιρις καὶ ἡ Χαρίκλεια παρὰ τοσοῦ-
40 τον ἔλθόντες κινδύνου, καὶ ἅμα μὲν τῶν παρόντων
φόβων ἑαυτοὺς ἐκτὸς ποιοῦμενοι, ἅμα δὲ τῶν μαντευ-
θέντων ἔνεκεν ἐπισπεύδοντες, τῆς ἐπὶ τὴν Μέμφιν
ὁδοῦ σπουδαιότερον εἶχοντο. Καὶ δὴ καὶ ἐπλησίαζον
τῇ πόλει, τὸν ἐκ τῆς νεκυίας μαντευμάτων ἤδη κατ'
45 αὐτὴν τελουμένον. Ὡς γὰρ ὁ Θύαμις τὸ ἀπὸ τῆς
Βήσσης ληστρικὸν ἐπάγων ἐφίστατο, οἱ μὲν κατὰ τὴν
Μέμφιν ὀλίγον ὅσον ἐβῆσαν τὰς πύλας ἐπικλεισάμενοι,
στρατιώτου τινὸς τῶν ὑπὸ Μιτράνῃ διαδράντων τὴν κατὰ
Βήσσαν μάχην, προϊδόντος τε τὴν ἐφοδὸν καὶ τοῖς ἐν

et hanc tollis et pergis non contenta nefanda et scelerata
actione quam initio es aggressa, in immensum nefandum
hoc facinus producere, et non erigi tantum et notus dare
sed etiam loqui corpus mortuum cogis, sepulturam meam
negligens et venire in cœtum reliquarum animarum prohi-
bens, privatæ necessitatis causa; audi jam ea, quæ jam-
pridem tibi indicare verebar. Neque filius tuus incolumis
redibit: neque ipsa mortem, gladio tibi paratam, effugies;
sed quæ tuam vitam semper in tam nefandis actionibus
consumseris, violentam mortem, destinam talibus omni-
bus, non ita multo post obibis: quæ non sola seorsim, sed
in conspectu etiam aliorum, hæc tam arcana et silentio
occultanda mysteria agere sis ausa, ac testibus his mor-
tuum enuntias et prodixit fortunæ: ex quibus alter est
antistes. Et hoc quidem esset levius: scit enim, quæ est
ejus sapientia, talia ne evulgentur, silentio apud se obsi-
gnata occultare: et alioqui diis est carus, ac filios suos,
in cruentum certamen armatos descendentes et monoma-
chia dimicatueros, interventu suo prohibebit et rem com-
ponet, si quidem acceleraverit. Sed illud est multo gra-
vius, quod et virgo quædam, horum, quæ hic circa me
aguntur, est spectatrix et exaudit omnia: muliercula, in-
quam, amore concita, et omnem, ut ita dicam, terram,
amasii cujusdam causa pererrans: cum quo post infinitos
labores et sexcenta pericula, in extremis terræ termi-
nis, tandem in præclara fortuna et regia vitam transi-
get. Illis dictis, illud quidem jacebat corruens. Anus
vero intelligens, hospites esse eos, qui spectabant, quo
fuerat habitu gladio armata et furibunda ad ipsos contem-
dit et per omnes partes jacentium ferebatur, inter cadavera
ipsos latitare suspicans; in animo autem habens interimere,
si invenisset, tanquam insidiatores et eos qui specula-
tores illius præstigiis adversi fuissent: donec, dum incau-
tius præ ira inter cadavera illos inquirere pergit, fragmento
hastæ erecto per inguen trajecta est imprudens. Hæc
igitur ita jacebat, vaticinium redditum a filio extemplo
juste implens.

LIBER SEPTIMUS.

I. Calasiris autem et Chariclea, cum proxime tantum
discrimen esset, tum segregantes sese a præsentibus ter-
roribus, tum etiam propter ea, quæ vaticinio prædicta
fuerant, accelerantes, iter Memphim festinato continua-
bant. Et quidem accedebant ad urbem, cum jam ea
fierent, quæ mortuus, quem evocaverat mater, prædixe-
rat. Hi enim, qui erant Memphi, paullo ante, quam
advenisset prædonum manum Bessa ducens Thyamis,
portas clausuerant, milite quodam, qui sub Mitrane me-
ruerat et ex proelio ad Bessam effugerat, adventum illius
prævidente et iis qui erant in urbe prænuntiante. Thya-

τῷ ἄστει προμηνύσαντος. Ὁ δὲ Θύαμις περί τι μέ-
 ρος τοῦ τείχους τὰ ὅπλα καταθέσθαι κελεύσας, διανέ-
 παυέ θ' ἄμα ἐκ συντόνου τῆς ὁδοπορίας τὸν στρατὸν
 καὶ ὡς πολιορκήσῃον δῆθεν ἐποιεῖτο γνώμην. Οἱ δὲ
 5 κατὰ τὴν πόλιν, πρότερον μὲν ὡς πλῆθος τὸ ἐπὶ κα-
 ταδείσαντες, ἀπὸ δὲ τῆς ἐκ τῶν τειχῶν κατασκοπῆς
 ὀλίγους εἶναι τοὺς ἐπελθόντας καταγνόντες, ὥρμησαν
 μὲν καὶ αὐτίκα τοὺς ἐγκαταλειμμένους ὀλίγους εἰς
 φρουράν τῆς πόλεως τοξότας τε καὶ ἱππέας ἀναλαβόν-
 10 τες καὶ τὸν ἀστυκὸν ὄχμον τοῖς προστυχούσιν ἐξοπλί-
 σαντες, ἐξελθεῖν τε καὶ συμπεσεῖν εἰς μάχην τοῖς
 πολεμίοις· πρεσβυτικῷ δὲ τινος καὶ τῶν ἐπὶ δόξης
 διακωλύσαντος καὶ ἐκδιδάξαντος, διότι καὶ εἰ τὸν σα-
 τράπην Ὀροονδάτην ἀπειναι συμβαίνει, τανῦν ἐπὶ τὸν
 15 Αἰθιοπικὸν ἐκστρατεύσαντα πόλεμον, ἀλλ' Ἀρσάκη
 γούν τῃ ἐκείνου γαμετῇ δίκαιον πρότερον ἀνακοινού-
 σθαι τὴν πρᾶξιν, ὥς ἂν μετὰ γνώμης τῆς ἐκείνης τὸ
 εὐρίσκόμενον κατὰ τὴν πόλιν στρατιωτικὸν, ῥᾶν τε
 συλλαμβάνοι καὶ προθυμότερον.
 20 Β'. Ἐδόκει καλῶς εἰρῆσθαι καὶ ἐπὶ τὰ βασιλεία
 πάντες ὥρμησαν, ταῦτ' ἐχόντων εἰς κατοίκησιν τῶν
 σατραπῶν, βασιλεύς μὴ παρόντος. Ἡ δ' Ἀρσάκη τὰ
 ὑὲν ἄλλα καλῇ τ' ἦν [καὶ μεγάλη] καὶ συνεῖναι δρα-
 στήριος, τό τε φρόνημα ἐξ εὐγενείας ὑπέρογκος καὶ
 25 οἷον εἰκὸς τὴν ἀδελφὴν βασιλεύως τοῦ μεγάλου γεγο-
 νῆσαν, ἄλλως δὲ τὸν βίον ἐπίμωμος, καὶ ἡδονῆς παρα-
 νόμου καὶ ἀκρατοῦς ἐλάττων. Πρὸς γούν ἄλλοις καὶ
 τῷ Θυάμιδι παραιτία τῆς ἐκ Μέμφως ποτὲ φυγῆς
 ἐγεγόνει Ἄρτι γάρ τοῦ μὲν Καλασίριδος διὰ τὰ ἐκ
 30 θεῶν αὐτῷ περὶ τῶν παίδων προθεσπισθέντα, τῆς
 Μέμφως αὐτὸν λάθρα πάντων ἐξοικίσαντος καὶ ἀφ-
 νοῦς ὄντος [ῆ] καὶ ἀπολωλέναι δοκοῦντος, τοῦ δὲ Θυά-
 μιδος ὡς ἂν πρεσβυτέρου παιδὸς ἐπὶ τὴν προφητείαν
 κληθέντος καὶ τὰς εἰστηρίους θυσίας πανδημεὶ τελού-
 35 τος, ἐντυχοῦσα κατὰ τὸν νεῶν τῆς Ἰσίδος ἡ Ἀρσάκη
 νεανίσκῃ χαρίεντι καὶ ἀκμαζοντι καὶ πρὸς τῆς ἐν γερσὶ
 πανηγύρεως πλέον ὠραϊσμένῃ, ὀφθαλμούς τ' ἐπέβαλεν
 οὐ σώφρονας καὶ νεύματα τῶν αἰσχροτέρων αἰνίγματα.
 Καὶ ταῦθ' ὁ μὲν Θύαμις οὐδὲ κατὰ μικρὸν προσέειπε,
 40 φύσει τε καὶ ἐκ παιδείας εὖ πεφυκὼς τὰ εἰς σωφροσύ-
 νην καὶ τὰ πρὸς ἐκείνης δρώμενα πόρρω τ' ἦν, ὡς
 ἐδρᾶτο, ὑποπτέειν καὶ τυχὸν ἄλλως πῶς γίνεσθαι
 ὑπετίθετο τῶν ἱερῶν ὅλος γινόμενος. Ὅ γε μὴν ἀδελ-
 φὸς αὐτοῦ Πετόσιρις καὶ πάλαι ζηλοτυπίαν ἐπ' αὐτῷ
 45 νοσῶν τῆς ἱερουσύνης, τὰς τε προσβολὰς τῆς Ἀρσάκης
 παρατηρήσας, ἀφορμὴν εἰς ἐπιβουλήν ἀδελφοῦ τὴν
 ἐκείνης οὐκ ἔννομον πείραν ἐποίησατο. Καὶ τῷ Ὀροον-
 δάτῃ λάθρα προσῶν κατεμήνηεν, οὐ τὴν ἐκείνης ὀρεξίν
 μόνον ἀλλ' ἤδη καὶ ὡς ὁ Θύαμις συγκατατίθειτο πρὸς
 50 ἐπιψευδόμενος. Ὁ δὲ ῥαδίως ὑποπεισθεὶς ἐξ ὧν τὴν
 Ἀρσάκην προῦπώπτει, τῇ μὲν κατ' οὐδὲν ἡνώχλει,
 σαφῆ τ' ἐλεγχον οὐκ ἔχων καὶ ἄμα φόβῳ τε καὶ αἰδοῖ
 τῇ περὶ τὸ βασιλεῖον γένος, εἰ τι καὶ ὑπώπτειν, ἀνέ-
 χεσθαι βιαζόμενος. Τῷ μὲντοι γε Θυάμιδι θάνατον

mis igitur, circa quamdam muri partem arma deponere
 imperans, simul quiete post continuum laborem itineris
 reficiebat exercitum et obsidionem urbis inchoare statue-
 bat. Oppidani autem, qui prius metu magnarum copia-
 rum adventus consternati fuerant, cum paucos esse ex
 muris despicientes cognovissent, extemplo collectis sagit-
 tariis et equitibus, qui pauci ad praesidium urbis relict
 fuerant et reliqua multitudo civium armis, quae cuque
 casus obtulerat, instructa, exire ex urbe et cum hostibus
 praelium committere properabant: grandiore quodam et
 claro viro contradicente, et docente, etiamsi satrapam Oroon-
 datem abesse contigisset, ab Æthiopicum bellum profectum,
 attamen ad Arsacen illius conjugem rem prius deferri con-
 venire, quod illius consensu milites, qui in urbe reper-
 rentur, facilius essent et promptius ad opem ferendam
 civitati concursuri.

II. Cumque recte dixisse videretur, contenderunt omnes
 ad domicilia regia, in quibus absente rege satrapæ habi-
 tant. Arsace autem erat alioqui formosa [et procera], et
 singulari industria in rebus administrandis praedita, atque
 animo elato propter ortus sui nobilitatem, quali fuisse
 eam quae soror magni regis nata esset consentaneum est:
 ceterum propter voluptatem illicitam ac dissolutam in vita,
 culpa et reprehensione non carebat. Inter cetera quoque
 et Thyamidi aliqua ex parte causa aliquando exstiterat exili-
 ii, quo Memphi cedere coactus est. Cum enim, simulat-
 que Calasiris propter ea quae illi divinitus de filiis responsa
 fuerant, Memphi clam emigrasset, ac nusquam compare-
 ret, atque periisse putaretur, illico Thyamis, tanquam
 filius natu major, esset ad dignitatem antistitii vocatus et
 sacrificia in ingressu celebraret publice, cum incidisset in
 templo Isidis Arsace in adolescentem gratiosum et aetate
 florentem atque etiam in illa panegyri magis exornatum,
 oculis illum petiit intemperantibus et nutibus turpiorum
 rerum involucris. Quae quidem Thyamis ne paullulum
 quidem ad animum admittebat, cum natura ad temperan-
 tiam idoneus, tum praeclare institutus. Alioqui etiam
 quae ab illa agebantur minime, cur ista ageret suspicaba-
 tur: et fortassis aliter quodammodo fieri existimabat, cum
 totus esset sacris rebus intentus. Ceterum frater Pelosi-
 ris, qui et jampridem illi antistitii dignitatem inviderat et
 illecebras Arsaces observasset, occasionem ad insidias fra-
 tri faciendas, illius illegitimam sollicitationem arripuit.
 Et Oroondatem clam accedens, indicavit non illius tantum
 cupiditatem, sed insuper, quod Thyamis jam cum illa pa-
 cisceretur: falso id adjiciens. Ille autem facile sibi per-
 suaderi passus est, propter suspicionem, quam jam antea
 de Arsace conceperat: verumtamen molestus illi non fuit,
 tum quod manifestum argumentum, quo illam convincere
 posset, non haberet, tum quod reverentia generis regii,
 etiamsi quid suspicabatur, tolerare haec cogeretur. Cete-

ἐκ προρρήσεως συνεχῶς διαπειλῶν, οὐ πρότερον ἀνῆκεν, ἄχρις οὗ τὸν μὲν ἐφυγάδευσεν, τὸν Πετοσίριν δ' εἰς τὴν προφητείαν ἐγκατέστησεν.

- I'. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν χρόνοις ἐγεγόνει προτέροις.
- 6 Τότε δ' οὖν ἡ Ἀρσάκη τοῦ πληθους ἐπὶ τὴν οἶκῃσιν αὐτῆς συρρέντος καὶ τὴν ἐφοδὸν τῶν ἐναντίων δηλοῦντος, ἥδη καὶ αὐτὴ προσησθμένη καὶ τοῖς οὔσι τῶν στρατιωτῶν ἐπιτρέψαι συνεξελοῖν αὐτοῖς αἰτοῦντος, οὐκ ἂν ἔφη ταῦτα προχείρως οὕτως ἐπιτρέψαι οὐπω
- 10 μὲν τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων ὅσον, οὐπω δ' οἵτινες εἰσιν καὶ πόθεν εἶδυσθα καὶ πρὸς γε, οὐδὲ τὴν πρόφασιν, δι' ἣν ἐπεληλύθασιν, γιγώσκουσα. Χρῆναι οὖν, ἄχρι τῶν τειχῶν διαβῆναι πρότερον καὶ ἅπαντ' ἐκείθεν κατοπεύσαντας καὶ ἄλλους συλλαβόντας, οὕτω τοῖς δυνατοῖς καὶ λυσιτελοῦσιν ἐπιχειρεῖν. Ἐδόκει καλῶς
- 15 εἰρηθεῖν καὶ ὠρμησαν ὡς εἶχον ἐπὶ τὸ τεῖχος. Ἐνθα σκηπὴν ἀλουργοῖ καὶ χρυσούφεσι παραπετάσμασιν ἐκ προσταγματος ἡ Ἀρσάκη πηξάμενη, πολυτελῶς ὁ αὐτὴν καλλωπίσασα καὶ ἐφ' ὑψηλῆς καθέδρας προκαθίσασα, τοὺς τε σωματοφύλακας ἐν ὅπλοις ὑποχρυσούσιν περιστήσασα, κηρύκειόν τ' εἰς εἰρηνικῶν διαλέξεων σύμβολον ἀναδείξασα, τοὺς πρώτους καὶ ἐπιδόξους τῶν ἐναντίων, πλησίον ἤκειν τοῦ τεύχους προὔτρεπεν. Ὡς δ' ὁ Θύαμις καὶ ὁ Θεαγένης αἰρεθέντες ὑπὸ τοῦ πλη-
- 25 θους ἀφίκοντο καὶ ἔστησαν ὑπὸ τῇ τείχει τὰ μὲν ἄλλα ὠπλισμένοι γυμνοὶ δὲ τοῦ κράνους, ὁ κήρυξ τὰ δ' ἔλεγεν. Ἀρσάκη λέγει πρὸς ὑμᾶς, Ὀροονδάτου μὲν τοῦ πρώτου σατραπῆος γυνή, μεγάλου δὲ βασιλέως ἀδελφή, τί βουλόμενοι καὶ τίνες ὄντες, καὶ τίνα αἰτίαν ἐπάγοντες, τὴν ἐφοδὸν ἐτοίμησάτε; οἱ δὲ τὸ μὲν πλῆθος εἶναι Βησσαίων ἀπεκρίναντο, αὐτὸν δ' ὁ Θύαμις ὅστις εἶη καὶ ὅτι παρανομηθεὶς ὑπὸ τ' ἀδελφοῦ Πετοσίριδος καὶ Ὀροονδάτου, τῆς τε προφητείας ἐξ ἐπιβουλῆς ἀφαιρεθείς, ἐπὶ ταύτην ὑπὸ Βησσαίων κατάγοιτο. Καὶ εἰ
- 30 μὲν ἀπολαμβάνοι τὴν ἱερωσύνην, εἰρήνην τ' εἶναι καὶ Βησσαίους εἰς τὴν οἰκίαν ἐπανήξειν οὐδενὶ κατ' οὐδὲν λυμηνάμενους· εἰ δὲ μὴ, πολέμου κριτὴ καὶ τοῖς ὅπλοις ἐπιτρέψει. Χρῆναι δὲ καὶ Ἀρσάκην εἴπερ τι διανοεῖται τῶν προσηκόντων, εἰς καιρὸν τῆς εἰς αὐτὴν ἐπιβουλῆς ἐκ Πετοσίριδος τὴν ἄμυναν εἰσπράττεσθαι καὶ τῶν ἀθεμίστων διαβολῶν, ἃς ψευδῶς πρὸς Ὀροονδάτην ποιησάμενος, ἐκείνῃ μὲν πρὸς τὸν ἄνδρα παρανόμου καὶ αἰσχροῦ ἐπιθυμίας ὑποψίαν, αὐτῇ δὲ τὴν ἐκ τῆς πατρίδος φυγὴν ἐπιβεβεληκῶς τυγχάνοι. Πρὸς ταῦτα διε-
- 40 τάραχθη μὲν καὶ σύμπαν τὸ Μεμφιδῶν πλῆθος τὸν τε Θύαμιν ἀναγνωρίζοντες καὶ τῆς ἀπροσδοκήτου φυγῆς αὐτῇ τὴν αἰτίαν ἐν ἀρχῇ μὲν καὶ ἥνικ' ἐγίνετο ἀγνοήσαντες, ἐκ δὲ τῶν λεχθέντων δι' ὑποψίας τ' ἄγοντες καὶ ἀλήθειαν εἶναι πιστεύοντες.
- 50 Δ'. Ἡ δ' Ἀρσάκη πλέον ἢ σύμπαντες συνεχύθη καὶ τὴν διάνοιαν κλύδωνι φροντισμάτων περιστοιχίστο, θυμοῦ μὲν ἐπὶ τὸν Πετοσίριν πεπληρωμένη καὶ πρὸς τὰ παλαιοὶ συμβάντα τὴν διάνοιαν ἀναπεμπάξουσα, ὅπως ἂν τιμωρησάιτο, συνέταττε, τὸν δὲ Θύαμιν ὁρῶσα

rum Thyamidi palam minari mortem non prius destitit, quam illum in exilium pepulit et fratrem ejus Petosiridem in antistitii dignitate collocavit.

III. Sed hæc quidem temporibus, quæ præcesserant, acciderunt. Tum autem Arsace, cum multitudo ad illius domicilia confluxisset, adventumque hostium, quod et illa præsenſerat, nuntiaret et ut imperaret convenire milites qui essent peteret, non ita se facile id permissuram dixit, cum nondum, quantæ sint hostium copiar, et qui sint hostes et unde, sciret, ad hæc, ne causam quidem propter quam venerint cognovisset. Oportere igitur usque ad muros prius transcendere et illinc omnibus rebus conspectis, aliisque insuper collectis, ad ea, quæ fieri posse, et conducere viderentur aggredi. Recte dixisse visa est: contenderuntque inde recta ad murum. Ibi cum tabernaculum, purpureis auroque intextis intentum velis, Arsaces jussu collocatum esset, ipsaque sumptuose exornata venisset, pro tribunali editori considens, collocatis circa se satellitibus in armis auro fulgentibus, et caduceo prolato tanquam colloquii pacificatorii symbolo, primos et præcipuos ex hostibus propius ad murum venire jussit. Postquam autem Thyamis et Theagenes electi a multitudine venerunt, et sub muro constiterunt, reliquo corpore armati, ceterum aperto capite, præco hæc dicebat: Arsace, Oroondatis primi satrapæ uxor, soror autem magni regis, quaerit ex vobis, qui sitis et quo animo et qua de causa huc venire ausi. Illi autem multitudinem quidem Bessaensium esse responderunt, de se vero Thyamis quis esset exposuit et quod injuria affectus a fratre Petosiride et Oroondate et antistito per insidias privatus, in pristinam dignitatem a Bessaensibus reduceretur. Quod si sacerdotium recuperaverit, pacem esse et Bessaenses domum reversuros, nullo omnino damno illato: sin minus, bello se judici et armis rem committere statuisse. Merito autem debere et Arsacen, si quid cogitet eorum quæ fieri oporteat, opportune de Petosiride penas sumere insidiarum sibi factarum et criminum nefariorum, quorum cum falso illam apud Oroondatem insimulasset et ipsi apud virum illicite turpisque cupiditatis suspicionem et sibi exilium e patria, comparasset. Ad hæc perturbata est tota Memphitarum multitudo, cum et Thyamim cognoscerent et inopinati illius exilii causam, quam initio tum cum pelleretur ignorabant, ex his quæ dicta fuerant suspicarentur et veram esse crederent.

IV. Arsace autem omnium maxime perturbatione plena erat et tanquam procella cogitationum undiquaque premebatur. Nam ira contra Petosiridem inflammata et ad eorum quæ jampridem acciderant cogitationem animum revocans, quo pacto illum ulcisci posset deliberabat:

καὶ αὐθις τὸν Θεαγένην, διεσπᾶτο τὴν διάνοιαν καὶ ἐμερίζετο εἰς τὴν πρὸς ἑκάτερον ἐπιθυμίαν, ἔρωτα ἐπ' ἀμφοτέροις, τὸν μὲν ἀνανεουμένην, τὸν δὲ δριμύτερον ἄρτι τῇ ψυχῇ καταβαλλομένην, ὥστ' οὐδὲ τοὺς περιε-
 6 στηκότας ἐλάθεν ἀδημονοῦσα. Πλὴν ἀλλὰ μικρὸν δὴ διαλιποῦσα, καὶ ὥσπερ οἱ ἐξ ἐπιλήψεως αὐτὴν ἀναλα-
 βούσα, Πολέμου μὲν, ὃ βέλτιστος, ἔφη, μανίαν ἐνο-
 σήσατε· πάντες μὲν Βησσαεῖς, οὐχ ἥκιστα δ' ὑμεῖς, ἀκμαῖοι καὶ χαρίεντες οὕτω νεανίαί καὶ εὖ γεγονότες·
 10 ὡς γινώσκω καὶ εἰκάζειν πάρεστιν, εἰς προὔπτον κίνδυνον, ὑπὲρ ληστῶν καὶ ταῦτα, αὐτοὺς καθέντες, οὐδὲ πρὸς τὴν πρώτην προσβολὴν, εἰ μάχης δεή-
 σιεν, ἀρκέσοντας. Μὴ γὰρ οὕτω τὰ τοῦ μεγάλου βασιλέως ἀσθενήσιεν, ὥς εἰ καὶ τὸν σατράπην ἀπειναι
 15 συμβαίνει, μὴ διὰ τῶν λειψάνων γούν τῆς ἐνταῦθα στρατιᾶς, ἀπαντας ὑμᾶς σαγηνευθῆναι· ἀλλ' οὐδὲν οἶμαι δεῖ τρέβεσθαι τοὺς πολλοὺς καὶ τῆς κατὰ τὴν ἔσθον προφάσεως ἰδίας τινῶν οὔσης ἀλλ' οὐ δημοσίας οὐδὲ κοινῆς, μὴ οὐχὶ καὶ ἰδίᾳ τὴν ἀμφισβήτησιν κρί-
 20 νεσθαι καὶ πέρας τὸ ἐκ θεῶν τε καὶ δίκης αὐτῆς ὀρίσθη-
 σόμενον ἐκδέχεσθαι. Δοκεῖ δὴ μοι, ἔφη, καὶ προστάτω τοὺς μὲν ἄλλους Μεμφιτῶν τε καὶ Βησσαίων ἡσυχούς εἶναι, μὴδ' ἀπροφάσιτον ἀλλήλοισ ἐπιφέρειν πόλεμον, τοὺς δὲ τῆς προφητείας ἀμφισβητούντας, πρὸς ἀλλή-
 25 λους μονομαχῆσαντας, ἔπαθλον τῷ νικῶντι προθέσθαι τὴν ἱερωσύνην.

Ε'. Ταῦτα τῆς Ἀρσάκης εἰπούσης, οἱ μὲν κατὰ τὴν πόλιν ἅπαντες ἀνεβόησαν καὶ τὰ εἰρημένα ἐπήνουν· ἅμα μὲν εἰς ὑποψίαν μοθηρᾶς προαιρέσεως κατὰ τοῦ
 30 Πετοσίριδος κακηνήμενοι, ἅμα δὲ καὶ τὸν ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ ὅσον οὕτω προσδοκώμενον κίνδυνον, αὐτὸς τις ἐκα-
 στος εἰς τὸν δι' ἐτέρων ἀγῶνα διώσασθαι δοκιμάζων. Οἱ πολλοὶ δὲ Βησσαίων ἐώκεσαν οὐκ ἀρεσκομένοις, οὐδ' ἐκδοῦναι προκινδυνεύειν σφῶν τὸν ἑταίρον βουλομένοις,
 35 ἄχρις ὃ Θύαμις ἐπεισε συγκαταθέσθαι, τὸ τ' ἀσθενὲς καὶ τὴν εἰς πολέμους ἀπειρίαν τοῦ Πετοσίριδος κατα-
 μηνύειν καὶ ὡς ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος ἔσται αὐτῷ τὰ τῆς μάχης ἐπιθαρρύνων. Ἀπερ, ὡς ἔοικε, καὶ ἡ Ἀρσάκη λαβοῦσα ἐνθύμιον τὴν μονομαχίαν προὔθηκεν,
 40 ἀνύποπτον αὐτῇ κατορθωθῆσεσθαι τὸν σκοπὸν συνο-
 ρῶσα καὶ ὡς ὃ Πετοσίρις ἀραρότως αὐτῇ δίκην ὑφείκει πρὸς πολλῶν γενναϊότερον τὸν Θύαμιν διαγωνιζόμενος. Ἦν οὖν καὶ λόγου θᾶττον ὁρᾶν τὰ τῆς προστάξεως πε-
 ραινόμενα, τοῦ Θυάμιδος προθυμίας πάσῃ τὴν πρόκλη-
 45 σιν ἐπισπεύδοντας καὶ τὰ λειπόμενα τῶν ὅπλων ἐν κό-
 σμῳ τῶν γιγνομένων γεγηθότως ἀναλαμβάνοντος· πολλὰ καὶ τοῦ Θεαγένους ἐπιθαρρύνοντος καὶ τὸ τε κράνος τῇ κεφαλῇ περιτιθέντος, εὐλοφόν τε καὶ ὑποχρύσω μαρ-
 μαρυγῇ πυρσευόμενον καὶ τᾶλλα τῶν ὅπλων πρὸς τάσ-
 50 φαλὰς διαδέοντος· τοῦ δὲ Πετοσίριδος καὶ ὑπ' ἀνάγκης πυλὼν τ' ἐκτὸς ἐκ προστάγματος τῆς Ἀρσάκης ὠθουμέ-
 νου, πολλὰ τε καὶ εἰς παραίτησιν βοῶντος καὶ πρὸς βίαν ἐξοπλιζομένου. Θεασάμενος δ' αὐτὸν ὃ Θύαμις,
 Ὡ γὰρ, ἔφη, Θεάγενης, οὐχ ὁρᾶς θπως τῷ δέει πάλ-

Thyamidem vero adspiciens et rursus Theagenem, distra-
 hebatur animo et alternis in cupiditatem erga utrumque rapiebatur : erga alterum quidem, veterem amorem reno-
 vans; erga alterum autem, acrioris adhuc et vehementioris initia flammæque concipiens : ut neque circumstantes latuerit illa animi anxietas ac sollicitudo. Veruntamen cum se, parvo spatio intermisso, non secus atque ii, qui ex morbo sacro redeunt ad sese, recepisset : Optimi, inquit, sane vos ad bellum amentia quædam impulit, cum omnes Bessaenses, tum vos etiam florentes ætate et venustos adoles-
 centes et bono genere natos, qui vos, ut animadverto et conjecturam facere licet, in manifestum discrimen pro prædonibus coniecistis; cum ne primum quidem impetum, si prælium sit committendum, sustinere possitis. Non enim eo angustiae redactæ sunt regis magni rationes, ut, etiamsi satrapam abesse contingat, non a reliquiis exercitus, qui est in urbe, omnes vos cingi possitis. Sed nihil attinet, ut existimo, vulgus affligi : præstatque, cum privata quorundam injuria adventus sit causa, non publica, neque communis, privatim etiam controversiam compone-
 nere et finem, qui a diis et æquitate illis designabitur, ratum habere. Æquum igitur mihi esse videtur et impero, ut reliqui Memphitæ et Bessaenses quieti sint, neque sibi vicissim sine causa bellum inferant; hi autem, quibus est de antistitio controversia, singulari certamine dimicent, ea conditione, ut victori sacerdotium præmium proponatur.

V. Hæc cum Arsace fuisset elocuta, omnes, qui erant Memphi, exclamarunt et ea quæ dicta fuerant, collaudabant; cum et Petosirim in suspicionem sceleratæ voluntatis et propositi vocarent, et periculum, ob oculos positum et imminens, alieno se quisque certamine depulisse lætaretur. Multitudo vero Bessaensium non utique decreto contenta esse, neque periculo exponere suum ducem velle videbatur, tamdiu, quoad illis Thyamis, ut assentirentur, persuasit, imbecillas vires Petosiridis et inscitiam bellandi exponens et quod longe meliore conditione, propter peritiam, prælium ipse initurus esset, eos confirmandos. Quod etiam, ut est verisimile, Arsace cogitans, singulare certamen proposuerat : animadvertens fore, ut sine ulla suspitione id, quod animo expetebat, ex sententia eveniret, et quod conveniente modo Petosiris illi daturus esset pœnas, cum Thyamide longe generosiore dimicans. Ibi conspici potuit, vel dicto citius ea, quæ fuerant imperata, perfici, cum Thyamis omni studio ad id, quod denuntiandum fuerat, properaret, ac reliquum armorum, quod desiderabatur ad justam armaturam, alacriter sumeret; Theagene quoque multis modis illi animum addente et galeam capiti imponente egregie cristatam et deaurato fulgore micantem et reliqua arma firmiter circumligante : Petosiris autem vi, prout ab Arsace imperatum fuerat, extra portas truderetur, multa ad deprecandum certamen clamans et arma in-
 vitus et coactus capiens. Cum igitur illum conspexisset Thyamis : Bone, inquit, Theagenes, an non vides, quan-

λεται ὁ Πετόσιρις; Ὁρῶ, ἔφη. Ἀλλὰ πῶς χρήση
 τοῖς προκειμένοις; οὐ γὰρ ἀπλῶς πολέμιος ἀλλὰ καὶ
 ἀδελφὸς ὁ ἐναντίας. Ὁ δὲ, Εὐ λέγεις, εἶπε, καὶ τοῦ
 σκοποῦ τῆς ἐμῆς διανοίας ἐστοχασμένως. Νικῆσαι δὲ
 5 οὖν, θεοῦ νεύοντος, οὐκ ἀποκτείναι προήρημαι. Μὴ
 γὰρ οὕτω ποτ' ὀργῇ καὶ μῆνις ἐφ' οἷς προπέπονθα κρα-
 τήσειεν, ὥς αἵματος αὐταδέλφου καὶ φόνου καὶ μιά-
 σματος δημογαστρίου ἄμυναν μὲν ἐπὶ τοῖς παρελθούσι,
 τιμὴν δὲ τινὰ ἐπὶ τοῖς μέλλουσιν ἀλλάξασθαι. Γεν-
 10 ναίου τὰ ῥήματα, ἔφη ὁ Θεαγένης, καὶ γνωρίζοντος
 εὖ τὴν φύσιν. Ἀλλ' ἐμοὶ δῆτα, τί παραφυλάττειν
 ἐπιστέλλεις; καὶ δς, Ὁ μὲν προκείμενος ἀγών, εὐκα-
 ταφρόνητος· ἀλλ' ἐπειδὴ πολλὰ καὶ παράδοξα πολλάκις
 αἱ κατ' ἀνθρώπους τύχαι καινουργοῦσιν, εἰ μὲν ἐγκρα-
 15 τείην, συνεισελεύσῃ τ' εἰς τὸ ἄστυ, καὶ συνοικήσεις
 ἐπὶ τοῖς ὁμοίοις· εἰ δὲ τι παρ' ἐλπίδας ἀποβαίνει, Βησ-
 σαέων ἡγήσῃ τούτων, εὐνοίαν πρὸς σε πολλὴν ἐχόντων
 καὶ τὸν ληστρικὸν διαβλήσεις βίον, ἕως ἂν τι τέλος τῶν
 κατὰ σε δεξιώτερον ὑποζήνῃ θεός.
 20 Γ'. Ἐπὶ τούτοις ἡσπάζοντό τ' ἀλλήλους σὺν δά-
 κρυσιν ἅμα καὶ φιλήμασι καὶ ὁ μὲν αὐτοῦ καθῆστο,
 ὥς εἶχε, περισκοπῶν τὸ μέλλον· καὶ τῇ Ἀρσάκῃ παρ-
 εἶχεν οὐκ εἰδὼς ἐντροχῶν αὐτοῦ τῇ θεᾷ, παντοίως αὐ-
 τὸν περισκοπούσῃ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τέως ἀπολαύειν
 25 τῆς ἐπιθυμίας ἐπιτρεπούσῃ. Ὁ δὲ Θυάμις ἐπὶ τὸν
 Πετόσιριν ὤρμησεν. Οὐ μὲν ὑπέστη γ' ἐκεῖνος τὴν
 ἐξοδὸν, ἀλλὰ τὴν πρώτην κίνησιν εἰς φυγὴν τραπεῖς
 ἐπὶ τὰς πύλας ἔτετο, εἰσφρήσας εἰς τὸ ἄστυ προθυμού-
 μενος. Ἀλλ' ἤνυέ τ' οὐδὲν, ὑπὸ τῶν ἐφεστώτων ταῖς
 30 πύλαις ἀποκρούμενος καὶ τῶν ἐπὶ τοῦ τείχους μὴ πα-
 ραδέχεσθαι καθ' ὃ μέρος ὁρμήσειεν ἐπικελευομένων.
 Ἀπεδίδρασκε δὲ ὥς εἶχε τάχους περὶ τὸν κύκλον τοῦ
 ἄστεος, ἥδη καὶ τὰ ὄπλα ἀποβαλὼν. Συμπαρέλθει δὲ
 κατόπιν καὶ ὁ Θεαγένης, ὑπεραγωνιῶν τε τοῦ Θυάμιδος
 35 καὶ τῶν γιγνομένων μὴ πάντα ὁρᾶν οὐ φέρων· οὐ μὲν
 ἐνόησεν γέ, τοῦ μὴ τινὰ λαβεῖν ὑπόνοιαν ὥς τῷ Θυά-
 μιδὶ τοῦ ἔργου συνεφερόμενος, ἀλλ' ἐνθα καθῆστο τοῦ
 τείχους ὑπ' ὅψει τῆς Ἀρσάκης τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ δόρυ
 καταθέμενος καὶ ταῦτα περισκοπεῖν αὐτῇ πάλιν ἀνθ'
 40 αὐτοῦ παρασχών, συμπαρωμάρτει τοῖς δρόμοις, αὐθ'
 ἄλισκομένου τοῦ Πετοσίριδος, οὔτε καταπολὺ τῇ φυγῇ
 φθάνοντος ἀλλ' αἰὲ ληφθησομένην προσεικόςτος καὶ το-
 σοῦτον ὑπεκρεύγοντος, ὅσον εἰκὸς ἦν τοῦ ἀνόπλου κα-
 θυστερεῖν ὠπλισμένον τὸν Θυάμιν. Εἰς ἅπαξ μὲν
 45 οὖν καὶ δευτέρον οὕτω περιήλασαν τὸ τεῖχος, ἀλλ' ὅτε
 δὴ τρίτος αὐταῖς ἤνυετο κύκλος, ἥδη τὸ δόρυ τοῦ Θυά-
 μιδος κατὰ τῶν μεταφρένων τὰδελφῶν κατασείοντος καὶ
 μένειν ἢ βεβλήσεσθαι διαπειλοῦντος, ἡ πόλις δ' ὥσπερ
 ἐκ θεάτρου περιεστῶσα τοῦ τείχους ἡθλοθέτει τὴν θεάν,
 50 τότε δὴ πῶς εἶτε τι δαιμόνιον, εἶτε τύχῃ τὰνθρώπεια
 βραβεύουσα, καινὸν ἐπεισόδιον ἐπετραγώδει τοῖς ὁρω-
 μένοις, ὥσπερ εἰς ἀνταγωνίσμα δράματος ἀρχὴν ἄλλου
 παρεισφύρουσα καὶ τὸν Καλάσιριν εἰς ἡμέραν καὶ ὥραν
 ἐκείνην ὥσπερ ἐκ μηχανῆς σὺνδρομόν τε καὶ οὐκ εὐτυχῇ

topere præ metu tremat Petosiris? Video, inquit. Cete-
 rum quo modo iis, quæ sunt præ manibus, uteris? Neque
 enim simplex hostis, sed frater tibi objectus est. Ille au-
 tem, Recte dicis, inquit, et proxime scopum meæ mentis
 attigisti. Ego vero vincere, annuente deo, non interficere,
 decrevi. Absit enim, ut tantopere ira et indignatio pro-
 pter ea, quæ antea sum passus, in me effervescat, ut cum
 sanguine fratris, et germani cæde atque contaminatione
 vindictam injuriæ præteritæ, honorem autem futurum
 commutare velim. Generosi hominis verba sunt, inquit
 Theagenes et naturæ vim egregie intelligentis. Mihi vero
 quid, ut observem, imperas? Tum ille: Certamen quidem
 propositum nihil habet periculi, ita ut facile contemni
 possit: verumtamen quoniam multa, atque ab opinione
 hominum aliena, sæpius fortunæ humanæ varietas efficit,
 si victor evasero, una ingredieris urbem et habitabis me-
 cum æquali jure; sin aliquid præter spem acciderit, Bes-
 saensium istorum, qui tibi magnopere favent, dux eris et
 prædonum vitam ages, donec aliquem finem tuis rationibus
 dexterem deus ostenderit.

VI. His ita compositis, complectebantur se mutuo cum
 lacrimis et osculis. Et hic quidem ibi, quo fuerat habi-
 tu, sedebat, circumspectans id, quod futurum erat; et
 Arsacæ præbebat, inscius ipse, occasionem voluptatem
 capiendi ex suo spectaculo, undique illum circumspectanti
 et oculis tum cupiditate frui permittenti. Thyamis
 vero ad Petosiridem contendit. Ceterum ille non sustinuit
 ejus adventum: sed cum illum se aggredi vidisset, in fu-
 gam conversus statim ad portam tendebat recipere se in
 urbem volens. Sed nihil proficiebat, cum ab iis qui ad
 portas stabant rejiceretur et hi qui erant in muro ad quam
 partem cursum direxisset, ne a quoquam reciperetur, ad-
 hortarentur. Fugiebat igitur, quanta celeritate potuit, in
 circuitu urbis, jam et abjectis armis. Currebat autem
 una quoque a tergo Theagenes, propter Thyamidem solli-
 citus et non continens sese quin videret omnia quæ fiebant:
 verum non armatus, ne veniret in suspicionem, quod
 Thyamidi esset opem laturus; sed ad eam partem muri,
 ad quam consederat in conspectu Arsaces, scutum et ha-
 stam deponens et spectanda illi rursus pro se exhibens,
 sequebatur illorum cursum, neque adhuc Petosiride capto,
 neque longe præcurrente, sed jam jam comprehendendo
 simili et tantum eatenus effugiente, quatenus consenta-
 neum fuerat, armatum Thyamim a tergo inermis relinqui.
 Semel igitur atque iterum ita decurrerunt circa murum.
 Sed quando tertium orbem conficiebant, jam hastam Thya-
 mide dorso fratris intentante et manere nisi vulnus accipere
 mallet jubente, civitate autem, tanquam ex theatro, ju-
 dice et arbitra spectaculi constituta: tunc sane sen nomen,
 seu fortuna quædam, gubernans res humanas, nova acces-
 sione, tanquam in tragodia, auxit ea quæ agebantur, quasi
 amulatione quadam initium alterius fabulæ afferens; et
 Calasiridem die ac hora illa, tanquam ex machina, so-
 cium cursus et infelicem spectatorem certaminis liberorum

θεωρὸν τῷ περὶ ψυχῆς ἀγῶνι τῶν παίδων ἐφίστησι, πολλὰ μὲν ἀνατλάντα καὶ πάντα μηχανησάμενον, φυγὰς θ' αὐτῷ καὶ ἄλας ξενικὰς ἐπιβαλόντα, εἴ πως ἐκκλίψει τὴν οὕτως ἀπηνῆ θέαν, ἐκνικηθέντα δ' ὑπὸ 5 τῆς εἰμαρμένης καὶ ἰδεῖν ἂ πάλαι αὐτῷ οἱ θεοὶ προῦ-θέσπισαν συνελαθέντα, πόρρωθεν μὲν τὰ τῆς διώξεως προκατοπτέυσαντα, ἐκ δὲ τῶν πολλάκις προρρηθέντων τοὺς παῖδας εἶναι τοὺς αὐτοῦ συννοήσαντα καὶ συντο-νωτέροις ἢ καθ' ἡλικίαν δρόμοις ἐπὶ τῇ φθῆναι τὴν εἰς 10 τέλος αὐτῶν συμπλοκὴν καὶ τὸ γῆρας βιασάμενον.

Ζ'. Ὡς δ' οὖν ἐπέστη καὶ πλησίον ἤδη συμπαρέθει, Τί ταῦτα, ὦ Θύαμι καὶ Πετόσιρι, συνεχῶς ἐβόα, τί ταῦτα, ὦ παῖδες, ἀνεκάλει πολλάκις. Οἱ δ' οὐδέπω τὴν πατρῴαν ἀναγνωρίζοντες ὄψιν, τοῦ μὲν ἔτι τοῖς 15 πτωχικοῖς ἡμψιεσμένον βράκεσιν, αὐτοὶ δ' ὅλοι τῆς ἀγωνίας ὄντες, ὥς τινα τῶν ἀγυρῶν ἢ καὶ ἄλλως ἐξεστηκότων παρήμειβον. Τῶν δ' ἐπὶ τοῦ τείχους οἱ μὲν ἐθαύμαζον ὥς ἀφειδοῦντα αὐτοῦ καὶ εἰς ξιφῆρεις ἐμβάλλοντα, οἱ δ' ὥς παραπλήγῃ καὶ μάτην φερόμενον 20 ἐγέλων. Ἄλλ' ὅτε συνείδῃ πρεσβύτης ὑπὸ τῆς εὐτελείας τοῦ σχήματος αὐτὸν οὐ γνωρίζομενον, ἐγυμνώθη μὲν τῶν ἐπιβεβλημένων βράκων, τὴν δ' ἱερὰν κόμην ἀδεῖον οὖσαν καθῆκε καὶ τὸ κατ' ὤμων φορτίον καὶ τὴν ἐν χειρὶ βακτηρίαν ἀπορρίψας, ἔσθη κατὰ πρόσω- 25 πον καὶ ὤφθη γεραρός τε καὶ ἱεροπρεπής, ὑπὸ κλασέ τ' ἡρέμα, καὶ τὰς χεῖρας ἄμφω εἰς ἱκετηρίαν προτείνας, Ὡ τέκνα, σὺν δάκρυσιν ἀνωλόλυξεν, οὗτος ἐγὼ Καλάσιρις, οὗτος ἐγὼ πατήρ ὁ ὑμέτερος· αὐτοῦ τε στήτε καὶ τὴν ἐκ μοιρῶν μανίαν στήσατε, τὸν φύντα καὶ 30 ἔχοντες καὶ αἰδεσθέντες. Τόθ' οἱ μὲν παρείθυσαν καὶ κατενεχθῆναι μικρὸν ἀπολιπόντες, προσέπιπτον ἄμφω τῷ πατρὶ καὶ τοῖς γόνασιν περιφύντες, πρῶτα μὲν ἀτενέστερον ἐνωρῶντες διηκριβοῦντο τὸν ἀναγνωρισμὸν. Ὡς δ' οὐ φάσμα τὴν ὄψιν ἀλήθειαν δ' ἐγνώρισαν, πόλλ' 35 ἄμα καὶ ἐξ ἐναντίων ἐπάσχον. Ἦδοντο ἐπὶ τῷ φύντι σωζομένῳ παρ' ἐλπίδας· ἐφ' ἣ κατελαβάνοντο πράξει, καὶ ἡνιῶντο καὶ ἡσχύνοντο· τῆς ἀδελφίας τῶν ἀποδησομένων εἰς ἀγωνίαν καθίσταντο. Καὶ ταῦτ' ἔτι τῶν ἐκ τῆς πόλεως θαυμαζόντων καὶ λεγόντων μὲν οὐδὲν οὐδὲ 40 πραττόντων, ὥσπερ δ' ἀχανῶν ὑπ' ἀγνοίας καὶ τοῖς γεγραμμένοις παραπλησίον, πρὸς μόνην τὴν θέαν ἐπτοημένον, ἕτερον ἐγίγνετο παρεγκύκλημα τοῦ δράμα-τος. Ἡ Χαρίκλεια κατ' ἔχνος ἐφεπομένη γὰρ τοῦ Καλασιρίδος καὶ πόρρωθεν ἀναγνωρίσασα τὸν Θεαγέ- 45 νην, (ὃξ γὰρ τι πρὸς ἐπίγνωσιν ἐρωτικῶν ἢ ὄψιν καὶ κίνημα καὶ σχῆμα πολλάκις μόνον, καὶ πόρρωθεν ἢ καὶ ἐκ νώτων τῆς ὁμοιότητος τὴν φαντασίαν παρέστη-σεν), ὥσπερ οἰσטרηθεῖσα ὑπὸ τῆς ὄψεως, ἐμμανὲς ἐπ' αὐτὸν ἵεται καὶ περιψύσα τοῦ αὐγένης ἀπρίξ ἐίγεται καὶ 50 ἐξήρτητο καὶ γοεροῖς τισι κατησπάζετο θρήνοις. Ὁ δὲ, οἷον εἰκὸς, ὄψιν τε βυπῶσεν καὶ πρὸς τὸ αἰσχρο-τερον ἐπιτετηδευμένην ἰδὼν, καὶ ἐσθῆτα τετραγυμένην καὶ κατερρωγυῖαν, ὥσπερ τινὰ τῶν ἀχειρουσῶν καὶ ἀληθῶς ἀλγῆτιν, διωθεῖτο καὶ παρηγχνίζετο. Καὶ

de vita, constituit. Qui etsi multa perpressus fuerat et multa tentaverat, exsilioque se et secessu in peregrinas terras mulctaverat, ut tam crudele spectaculum evitare posset: tamen fato victus, videre ea, quae illi jampridem dii oraculo praedixerant, coactus est. Et e longinquo cursum et insectationem prospiciens, ex iis, quae illi saepius praedicta fuerant, filios suos esse intellexit: intensiorque cursu, quam alioqui aetas patiebatur, antevertere illorum ultimam manuum consertionem conatus est, etiam vim faciens senectuti.

VII. Postquam igitur supervenit et propius jam una cur-
rebat, Quid hoc sibi vult, o Thyami et Petosiri? continue vociferabatur: quid, malum, hoc amentiae est, filii, saepius in-
clamabat. Illi autem, cum nondum patris vultum agnoscerent, adhuc mendicorum pannis vestiti, et ipsorum animus totus esset in certamine, tanquam aliquem circulatorum, aut alioqui non satis mentis compotem, praeteribant. Ex iis vero, qui erant in muro, nonnemo mirabatur, quod sibi non parceret et inter digladiantes sese con-
jiceret: aliqui vero tanquam amentem et frustra sese medium inferentem, ridebant. Cum igitur senex intellexisset, se propter vilitatem habitus non agnosci, dejecit pannos, quibus desuper erat indutus et sacram comam, cum non esset religata, promisit, et onere quod gerebat in humeris cum baculo quem habebat in manibus abjecto, stetit adversus et facie ipsis apparuit veneranda ac pontifice digna, sensimque se curvavit, et manus supplices proten-
dens, lacrimis obortis, ejulando inquit: O filii, en ego sum Calasiris, en ego sum vester pater. Hic jam consistite et furorem qui malo fato exortus est, compescite, cum patrem et habeatis et revereri debeatis. Jam tum languebant, tantumque non collapsi, provoluti sunt ad genua patris et amplexi, primum defixis oculis intuebantur, examinantes illius agnitionem: deinde, postquam non spectrum esse sed ipsum revera cognoverunt, variis affectibus et inter se contrariis commovebantur. Laetabantur propter paren-
tem, praeter spem superstitem conspectum: excruciabantur et erubescabant propter actionem in qua deprehensi fuerant: et erant solliciti ob futurorum incertitudinem. Haec autem adhuc iis, qui erant in urbe, mirantibus et neque dicentibus quidquam, neque agentibus, verum paene stupentibus praescitia, et pictorum similibus ad solum spectaculum arrectis, alius actus obiter inserebatur fabulae. Nam Chariclea, vestigiis insequens Calasiridem, cum e longinquo cognovisset Theagenem, (acris est enim in cognoscendo amantium adspectus, et motus tantum saepe et habitus, quamvis e longinquo, aut etiam a tergo, similitudinis opinionem praebuit) tanquam icta illius ad-
spectu, furibunda ad ipsum fertur et haerens in amplexu, et collo nulla voce edita pendebat, ingubribusque quibusdam lamentis eum salutabat. Ille autem, ut est verisimile, vultum squalidum et ex industria pollutum videns et vestem vilem ac laceram, veluti aliquam ex circulatri-
cibus et revera vagabundam, repellebat ac rejiciebat: et

τέλος ἐπειδὴ οὐ μεθίει, ὥς ἐνοχλοῦσαν καὶ τῇ θεᾷ τῶν ἀμφὶ Καλάσιριν ἐμποδῶν ἱσταμένην καὶ διερράπισεν. Ἡ δὲ, ὦ Πύθιε, ἔφη πρὸς αὐτὸν ἡρέμα, οὐδὲ τοῦ λαμπαδίου μέμνησαι; καὶ τόθ' ὁ Θεαγένης ὥσπερ βέ-
 5 λει τῷ ῥήματι βληθεὶς καὶ τῶν συγκειμένων αὐτοῖς συμβόλων τὸ λαμπαδίων γνωρίσας, ἐνατενίσας τε καὶ ταῖς βολαῖς τῶν ὀφθαλμῶν τῆς Χαρίκλειας, ὥσπερ ὑπ' ἀκτίνος διαττούσης ἐκ νεφῶν καταυγασθεὶς, περιέβαλλέ τε καὶ ἐνηγκαλίζετο· καὶ τέλος (πλήθος) τὸ πρὸς τῷ
 10 τείχει σύμπαν [μέρος] καθ' ὃ προκαθῆστο ἡ Ἀρσάκη διοιδουμένη καὶ οὐκ ἄνευ ζηλοτυπίας ἤδη τὴν Χαρίκλειαν θεομένην, σκηνογραφικῆς ἐπληροῦτο θαυματουργίας.

II. Λέλυτο μὲν ὁ ἀθεσμος ἀδελφῶν πόλεμος καὶ
 15 ἀγὼν ὃ δι' αἵματος κριθήσεσθαι προσδοκώμενος, εἰς κωμικὸν ἐκ τραγικοῦ τὸ τέλος κατέστρεψε. Πατήρ τοὺς παῖδας ξιφῆρεις ἐπ' ἀλλήλους καὶ μονομαχοῦντας θεασάμενος καὶ τὸν παρὰ τοσοῦτον τῶν τέκνων θάνατον ἐν ὀφθαλμοῖς τοῖς γεννήσασι δυστυχῆσαι κινδυνεύσας,
 20 εἰρήνης αὐτὸς ἐγένετο πρύτανις, διαδράναι μὲν τὸ προωρισμένον ἐκ μοιρῶν ἀδυνατήσας, εἰς καιρὸν δ' ἐπιστῆναι τοῖς ἀποκεκληρωμένοις εὐτυχῆσας. Παῖδες τὸν φόντα μετὰ δεκαετοῦς ἄλλης χρόνον ἐκομίζοντο καὶ τὸν αἴτιον τῆς ἐπὶ τῇ προφητείας μέχρις αἵματος στά-
 25 σεως, αὐτοὶ μικρὸν ὕστερον κατέστερον καὶ τοῖς τε συμβόλοις τῆς ἱερωσύνης ἀναδοῦντες παρέπεμπον. Ἐφ' ἅπασι δὲ τὸ ἐρωτικὸν μέρος τοῦ δράματος, ἡ Χαρίκλεια καὶ ὁ Θεαγένης, ἐπῆκμαζεν, ὥραϊοι καὶ χαρίεν-
 30 τες οὕτω νέοι, παρ' ἐλπίδα πᾶσαν ἀλλήλους ἀπειλη-
 35 φότες καὶ πλέον τῶν ἄλλων εἰς τὴν ἐφ' αὐτοὺς θεάν τὴν πόλιν ἐπιστρέφοντες. Ἐξεχύθη γοῦν πᾶσα διὰ πυλῶν καὶ τὸ προκείμενον πεδῖον ἐπλήρου διὰ πάσης ἡλικίας· τοῦ μὲν ἐφηγεύοντος τῆς πόλεως, καὶ εἰς ἄνδρας ἄρτι παραλλάττοντος τῷ Θεαγένει προστρέχοντος, τῷ δὲ
 40 Θυάμιδι τῆς ἀκμαζούσης ἡλικίας καὶ τοὺς ἄνδρας ὁλοκλήρως πληρούσης καὶ τι καὶ ἀναγνωρίζειν τὸν Θυάμιν ἐχούσης. Τὸ δὲ παρβενεῦον τοῦ ἄστεως καὶ νομφῶνας ἤδη φανταζόμενον, τὴν Χαρίκλειαν περιεῖπε· πρεσβυ-
 45 τικὸν δὲ καὶ ἱερὸν ἅπαν γένος ἐδορυφόρει τὸν Καλάσι-
 50 ριν· καὶ πομπή τις ἱεροπρεπῆς αὐτοσχέδιος ἐστέλλετο· τοὺς μὲν Βησσαεῖς τοῦ Θυάμιδος ἀποπέμψαντος καὶ χάριν τε τὴν γενομένην ὑπὲρ τῆς προθυμίας ὁμολογή-
 55 σαντος καὶ βοῦς μὲν ἑκατὸν, χίλια δὲ πρόβατα καὶ ἄραγμᾶς ἑκάστω δέκα μικρὸν ὕστερον καὶ εἰς πληρου-
 60 μένην τὴν σελήνην, ἀποστέλλειν ἐπαγγελαμένου, τὸν αὐχένα δ' ὑπάγοντος ταῖς χερσὶ τοῦ πατρὸς καὶ τὴν πορείαν ἐπικουφίζοντος καὶ τὴν βάσιν τοῦ πρεσβύτου πρὸς τὸ παρ' ἐλπίδα χαῖρον ἡρέμα παραλυομένην ἐφε-
 65 δράζοντος. Ἐποίει δὲ ταῦτον ἐκ θατέρων καὶ ὁ Πε-
 70 τόσιρις· καὶ ὑπὸ λαμπάσιν ἡμέμεναις ἐπὶ τὸν νεὼν τῆς Ἰσίδος κατήγετο ὁ πρεσβύτερος, ὑπὸ κρότῳ καὶ εὐφημίᾳ πολλῇ δορυφορούμενος, πολλῶν ἅμα συρίγγων καὶ αὐλῶν ἱερῶν ἐπηχούτων, καὶ πρὸς χοροὺς τὸ ἀγέρω-
 75 χον τῆς ἡλικίας ἐκβαλχουόντων. Οὐ μὲν οὐδ' ἡ Ἀρ-

HELIODORUS.

ad extremum, cum non desisteret, tanquam sibi molestae et spectaculum illud Calasiridis impediendi, etiam alapam infligit. Illa autem, o Pythie, submisit ad illum, neque faculae amplius recordaris? Tum Theagenes, verbo illo tanquam jaculo ictus et ex constitutis inter illos tesseres faculam cognoscens, defixisque oculis contuitus et obtuta Charicleae tanquam ex nubibus radio emicante illustratus, in collum invadebat: postremo tota multitudo ad murum, in quo sederat Arsace tumens et non sine zelotypia jam Charicleam adspiciens, plena erat scenica quadam mirificaque representatione.

VIII. Diremtum est nefarium bellum inter fratres, et certamen, quod cruentum fore putabatur, in comicum finem ex tragico desiit. Pater, filios armatos contra sese, singulari certamine dimicantes conspicatus, qui eo discriminis venerat, ut pæne oculis parentis infelix mors liberorum subjiceretur, ipse pacis fiebat arbiter. Qui effugere quidem fatorem necessitatem non poterat: ceterum temporis ad ea, quæ definita fuerant, veniens, fortunæ successu usus videbatur. Filii parentem post decennalem erroris intercapedinem recuperabant et eum qui fuerat causa propemodum cruentæ propter antistitium seditionis, ipsi paullo post coronabant, sacerdotique insignibus ornatum deducebant. Inter omnia vero amatoria pars fabulae, Chariclea et Theagenes, formosi et venusti juvenes, cum præter omnem spem et opinionem se recuperassent, vigeat et magis, quam cetera, urbem ad spectaculum sui convertebat. Effusa namque fuerat per portas et patentem campum frequentia cujuslibet ætatis impleverat: parte civitatis pubere et virilem ætatem tum primum attingente, accurrente ad Theagenem; ad Thyamidem vero, florentis ætatis et exacta maturitate viros constituentis, atque etiam per ætatem Thyamim cognoscentis. Porro virginea urbis portio, de sponso jam cogitans, ad Charicleam adhaerescebat. Senile autem et sacrum genus totum stipabat Calasiridem. Atque ita pompa quædam sacra repente constiterat, cum Thyamis Bessaenses remisisset, gratiasque illis pro navata sibi cupide opera egisset, boves centum, mille vero oves et singulis decem drachmas paullo post ad plenilunium se missurum promittens; collum vero manibus patris subjiceret et itineris molestiam levaret, incessumque senis, præ insperato gaudio sensim dissolutum, sustentaret. Faciebat vero idem ex altera parte Petosiris: et cum facibus accensis deducebatur in templum Isidis senex, plausu et gratulationibus stipatus, multis simul fistulis et tibiis sacris resonantibus, et ad tripudia ferventem et vegetam ætatem exsuscitantibus. Porro nec Arsace a tergo relin-

σάκη κατόπιν ελείπετο τῶν δρωμένων, ἀλλ' ἴδιον δορυφόρημα καὶ πομπεῖαν καθ' αὐτὴν ὑπέρργκόν τινα σοβοῦσα, ὄρμους καὶ πολλὸν χρυσὸν ἐνέβαλεν εἰς τὸ Ἱσεῖον, οὕτως μὲν δοκεῖν, διάπερ καὶ ἡ λοιπὴ πόλις, ἐκ μόνου δὲ τοῦ Θεαγένους τὸν ὀρθαλμὸν ἀναρτήσασα καὶ πλεόντων ἄλλων τῆς ἐκείνου θέας ἐμφορουμένη· οὐ μὲν ἔχουσα γε καθαρὸν τὸ [εὐθύμημα] ἡδόμενον, ἀλλὰ τὴν Χαρίκλειαν ὃ Θεαγένης ἐξ ὠλένης χειραγωγῶν καὶ τὴν ὀχλικὴν ἐπιφορὰν ἀναστέλλων, ὀρμὴν τι τῇ Ἀρσάκῃ ζήλοτυπίας κέντρον ἐνέβαλεν. Ὡς γοῦν ἐντὸς ἐγεγόνει τῶν ἀνακτόρων ὃ Καλάσιρις, ῥίπτει μὲν αὐτὸν ἐπὶ πρόσωπον, τοῖς δ' ἴχνεσι προσφύς τοῦ ἀγάλματος, ὥρῳν τ' ἐπιπλεῖστον οὕτως ἔχων, ὀλίγου μὲν καὶ ἐκθανεῖν ἐδέησεν. Ἀναλαβόντων δὲ τῶν περιεστώτων, μόλις

15 διαναστάς καὶ σπείσας τε τῇ θεῇ καὶ κατευξάμενος, ἀφελὼν τῆς ἑαυτοῦ κεφαλῆς τὸν τῆς ἱερωσύνης στέφανον, τὸν παῖδα τὸν Θύαμιν κατέστειπεν, αὐτὸς μὲν ἤδη γηραιὸς τ' εἶναι πρὸς τὸ πλῆθος εἰπὼν καὶ ἄλλως προορᾶν τὴν τελευταίαν πλησιάζουσαν, τὸν δὲ παῖδα πρεσβύτερον ὄντα τοῦ γένους, χρεωστεῖσθαι τε τὰ σύμβολα τῆς προφητείας ἐκ τοῦ νόμου καὶ ἱκανῶς τ' ἔχειν φυγῆς ὃ ἅμα καὶ σώματος πρὸς τὰς τῆς ἱερωσύνης λειτουργίας.

Θ'. Ἐκδοήσαντος δὲ πρὸς ταῦτα τοῦ δήμου, καὶ συγκατατίθεσθαι διὰ τῶν ἐπαίων παραδελούοντος, αὐτὸς μὲν τοῦ νεῷ μέρος τι καταλαβὼν, ὃ δὲ τοῖς προφητεύουσιν ἀποκεκλήρωτο, τοὺς τε παῖδας ἔχων ἅμα καὶ τοὺς περὶ τὸν Θεαγένην, ἐγκατέμεινεν· οἱ λοιποὶ δ' εἰς οἰκῇσιν ἕκαστος τὴν αὐτῶν ἀπεχώρουν. Ἀπεχώρει δὲ καὶ ἡ Ἀρσάκη μόλις μὲν καὶ πολλάκις ἀναστρέφουσα καὶ πλείονι θεραπείᾳ δῆθεν τῇ περὶ τὴν θεὸν ἐναλίσκουσα, πλὴν ἄλλ' ἀπεχώρει γ' ὅψε ποτε, καὶ θαμὰ πρὸς τὸν Θεαγένην, ἕως ἐξῆν, ἐπιστρέφουσα. Ἰκεῖ δ' οὖν εἰς τὴν βασιλείον αὐλὴν ἦλθε, διαμπαῖς

35 ἐπὶ τὸν θάλαμον ἵετο καὶ καταβαλοῦσα αὐτὴν ἐπὶ τῆς κλίνης, ὥς εἶχε σχήματος, ἔκειτο ἀναδός· γύναιον καὶ ἄλλως πρὸς ἄσεμνον ἡδονὴν ἐπίφορον, τότε δὲ πλεόν ὑπὸ θέας ἀμάχου τῆς Θεαγένους καὶ τὰς πώποτε εἰς πείραν ἔλθούσας ὅφεις ὑπερπαιούσης, ἀνακαόμε-

40 νον. Παννύχιος γοῦν ἔκειτο, πυκνὰ μὲν πρὸς ἑκατέραν πλευρὰν τὸ σῶμα στρέφουσα, πυκνὰ δὲ καὶ βύθιον ἐπιστενάζουσα καὶ νῦν μὲν ὀρθομένη, νῦν δ' ὀκλάζουσα ἐπὶ τῆς στρωμνῆς καὶ τῆς ἐσθῆτος αὐτὴν κατὰ μέρος ἀπογυμνοῦσα καὶ αὖθις ἀθρόον ἐπὶ τὴν εὐνὴν καταφέ-

45 ρουσα· καὶ ποτε καὶ παιδίσκην ἀπροφασίστως προσκαλέσασα, αὖθις ἀπέπεμπεν οὐδὲν ἐπιτείλασα. Καὶ ἀπλῶς εἰς μανίαν ἐλάνθανεν ὃ ἔρως ὑποφερόμενος, ἕως δὴ τις πρεσβύτερος, ὄνομα Κυβέλη, τῶν θαλαμηπόλων καὶ συνήθως τὰ ἐρωτικά τῇ Ἀρσάκῃ διακονοῦμένων,

50 εἰσδραμοῦσα εἰς τὸν θάλαμον, (ἔλαθε γὰρ αὐτὴν οὐδ' ὅτι οὖν τῶν γιγνομένων, ἅτε λύχνου φαίνοντος καὶ οἷον συνεξάπτοντος τῇ Ἀρσάκῃ τὸν ἔρωτα), Ἰ' ταῦτα, ἔλεγεν, ὡς δέστοινα; τί σε νέον [ἡ καινὸν] ἀλγύνει πάθος; τίς πάλιν ὀφθαλμοῖς, τὴν ἐμὴν διατράττει τροχίμην; τίς

quebat ea, quæ fiebant; sed suam quoque catervam et comitatum seorsim magno cum fastu ostentans sequebatur: monilia multumque auri in templum Isidis imposuit, eo quidem prætextu, quod exemplum reliquæ urbis imitaretur; ex solo vero Theagene suspendens oculos, et præ ceteris illius conspectu perfruens, nec tamen sincera voluptate se oblectabat; sed cum Charicleam Theagenes manu tenens duceret, turbamque confertam removeret, acrem quemdam zelotypiæ stimulum Arsacæ infixit. At Calasiris, ut ingressus est interiorem templi partem, procidit in faciem et cum vestigiis simulacri incubaret, multoque tempore ita maneret, parum aberat, quin moreretur. Revocantibus autem eum ad sese circumstantibus, vix consurgens, cum libasset deæ, vota quoque nuncupasset, demens suo capiti sacerdotii coronam, filium Thyamidem coronabat, se jam senem esse ad multitudinem dicens, et alioquî sibi imminere mortem prospicere; filio vero majori natu et deberi insignia antistitii lege, et illum satis habere dotum animi et corporis ad sacerdotii munia obeunda.

IX. Cum ad hæc populus exclamasset, seque approbare laudibus et præconis significasset, ipse templi quamdam partem occupans, quæ antistitibus est attributa, filios una secum habens et Theagenem, ibi mansit. Reliqui vero in suam quisque domum discedebant. Discedebat et Arsace, vix quidem et sapiens revertens, quasque majori observantia circa deam immorans: verumtamen discedebat aliquando, identidem sese ad Theagenem, quamdiu licuit, convertens. Postquam igitur in regiam aulam est ingressa, recta ad thalamum ibat et deficiens sese in lectum, eo habitu quo fuerat jacebat, nulla voce edita: muliercula alioqui proclivis in libidinem, tum vero præcipue conspectu formæ Theagenis excellentis et reliquas omnes quascunque antea cognoverat superantis, inflammata. Jacebat igitur tota nocte, subinde in alterum latus corpus obvertens, identidemque vehementius ingemiscens, nunc se erigens, nunc in strato labans et magna ex parte veste sese nudans et rursus repente in lectum corruens. Aliquando et ancilla vocata sine causa, nihil dans mandatorum, iterum eam ablegabat. Denique in furem illam insciis omnibus in posterum egisset amor, nisi quædam anus, nomine Cybele, custos cubilis et rerum Venerearum Arsaces ministra, incurrisset in thalamum: (neque enim illa clam erat quidquam eorum quæ fiebant, tanquam lucente candela et flammam Arsaces amori addente) Quid hæc, malum, domina? inquit. Nam quis te novus affectus excruciat? Cujusnam conspectus meam turbat alumnæ? Quis est adeo insolens atque amens, qui tanta tua forma non capiatur, neque felicitatem ducat esse singularem, tuam

οὕτως ἀλαζών καὶ ἔκφρων, ὡς τοῦ κατὰ σε τοσοῦτου
κάλλους μὴ ἡττηθῆναι, μὴδ' εὐδαιμονίαν ἡγεῖσθαι τὴν
σὴν ἐράσμιον ὁμιλίαν, ἀλλὰ νεῦμα τὸ σὸν καὶ βουλὴν
ὑπερρρονεῖν; ἔξειπε μόνον, ὦ γλυκύτατον ἐμοὶ παιδίον·
οὐδεὶς οὕτως ἀδαμάντινος, ὥς μὴ τοῖς ἡμετέροις ἄλῳ-
ναι θελήτραις. Ἐξείπε, καὶ οὐκ ἂν φθάνοις ἀνύουσα
τὰ κατὰ γνώμην. Ἐργοῖς δ' οἶμαι πολλάκις τὴν πεί-
ραν εἰληφας.

Ι'. Ἦ μὲν ταῦτα καὶ ὅμοια ἕτερα κατεπῆδε, πολλὰ
τοῖς ὡσὶ τῆς Ἀρσάκης προσκνυζομένη καὶ παντοίας
κολακείαις ἐξεῖπεν τὸ πάθος ἐπαγομένη. Ἦ δὲ, μι-
κρὸν ἐφ' ἡσυχάσασα, Βέβλημαι, εἶπεν, ὦ μῆτερ, ὡς
οὕτω πρότερον· καὶ πολλὰ δὴ πρὸς σοὶ καὶ πολλάκις
εὖ παθοῦσα ἐν ὁμοίαις ταῖς χρεῖαις, οὐκ οἶδα εἰ καὶ
νῦν ἔξω κατορθοῦσαν. Ὁ γὰρ τοι πόλεμος ὁ πρὸ τῶν
τειχῶν τήμερον, ὀλίγου μὲν συγκροτηθεὶς, ἀθρόον δὲ
κατασταλαῖς, τοῖς μὲν ἄλλοις ἀναίμακτος ἀπεφάνθη
καὶ εἰς εἰρήνην κατέστρεψεν, ἐμοὶ δ' ἀρχὴ τις ἀληθε-
στέρου πολέμου καὶ τραῦμα οὐ μέλους μόνον [ἡ μέ-
λους], ἀλλὰ καὶ ψυχῆς αὐτῆς γέγονε, τὸν ξένον ἐκείνον
νεανίαν, τὸν τῷ Θυσμίδι κατὰ τὴν μονομαχίαν παρα-
θέοντα, οὐκ εὐτυχῶς ἐπιδείξας. Οἶσθά που πάντως,
ὦ μῆτερ, ὃν λέγω· οὐ γὰρ μικρῷ τῷ μέσω τοὺς ἄλλους
τῷ κάλλει κατήστραπτεν, οὐδ' ὥστε καὶ ἄγροικόν τινα
λαθεῖν καὶ τὸν καλὸν ἀνέραςτον, μὴ τι γε δὴ σε καὶ
τὴν σὴν πολυπειρίαν. Ὡστε, ὦ φιλότατῃ, τὸ μὲν
βέλος τοῦ μὲν ἐγνώκας, ὅρα δὲ σοὶ κινεῖν πᾶσαν μηχαν-
νὴν, πᾶσαν πρεσβυτικὴν ὕγγα καὶ αἰμυλίαν, εἴπερ δὴ
βούλῃ σοι περιεῖναι τὴν τροφίμην· ὡς οὐκ ἔστιν ὅπως
βιώσομαι, μὴ πάντως ἐκείνου τυγχάνουσα. Γινώ-
σκω, ἔφη, τὸν νεανίαν, ἡ γραῦς. Εὐρύς τις ἦν τὰ
στέρνα καὶ τοὺς ὤμους καὶ τὸν αὐχένα ὀρθιον καὶ ἐλεύ-
θερον ὑπὲρ τοὺς ἄλλους αἵρων καὶ εἰς κορυφὴν τοὺς
ἅπαντας ὑπερέχων, γλαυκῶν τὸ βλέμμα καὶ ἔραστον
ἅμα καὶ γοργὸν προσβλέπων, καταδόστρυχός που πάν-
τως ἐκείνος, τὴν παρειὰν ἄρτι ξανθῷ τῷ λούλῳ περι-
στέφων, ὃ γυναιὸν τι ξενικὸν οὐκ ἄωρον μὲν ἄλλως δ'
ἱταμόν, ὡς ἐδόκει, προσδραμόν αἰφνίδιον περιέφυ καὶ
περιπλακὲν ἐξήρτητο. Ἦ οὐ τοῦτον λέγεις, ὦ δέ-
σποινα; Τοῦτον, ἔφη, μαμμίδιον· εὖ γὰρ με καὶ τὸ
παράστημον ὑπέμνησας, τὴν ἀλιτήριον ἐκείνην καὶ τῶν
ἀπ' οἰκῆματος ἐπὶ μακρῷ καὶ τῶν πολλῶν καὶ ἐπιτε-
τηδευμένη κάλλει, μέγα φανταζομένην, πλὴν ἀλλ'
ἐμοῦ γε δὴ εὐτυχοῦσαν πλέον, ἡ τοιοῦτον κεκληρώται
τὸν ἐρώμενον. Βραχὺ δὴ πρὸς ταῦτα καὶ σεσηρὸς
ὁμοειδιάσασα ἡ πρεσβύτις, Θάρσει, ἔφη, ὦ δέσποινα.
Ἢς τὴν τήμερον ἐκείνη καλὴ τῷ ξένῳ νενόμισται· εἰ
δὲ σοὶ καὶ τῷ σῷ κάλλει προσχεῖν αὐτὸν ἀνύσαιμι,
χρυσᾷ φασὶ χαλκείων ἀλλάσσεται, ὡς ἐταιρίδιον τὸ ἐβε-
λάσκειον ἐκεῖνο καὶ μάτην θρυπτόμενον παραγκωνισά-
μενος. Εἰ γὰρ οὕτω ποιήσεις, Κυβέλιον φιλάτοιν,
δοῦν δι' ἐνός μοι γενήσῃ νόσων ἰατρός, ἔρωτός τε καὶ
ζηλοτυπίας, τοῦ μὲν ἐμπλήσασα, τῆς δ' ἀπαλλάξασα.
Καὶ ἡ, Γενήσεται, εἶπεν, τό γ' ἐπ' ἐμοί. Σὺ δέ μοι

Veneream consuetudinem, sed nutum tuum et voluntatem
contemnat? Expone mihi tantum, suavissima filiola. Nemo
est adeo adamantinus, quin nostris capi possit blanditis.
Expone quamprimum et non frustraberis successu ex animi
sententia. Re ipsa vero saepius, ut existimo, id ipsum
experta es.

X. Ista quidem haec et alia horum similia accinebat,
multum auribus Arsaces ablandiens et variis adulationibus
ab illa confessionem affectus flagitans. Illa autem, cum
paullulum quievisset, Accepi vulnus, inquit, mater, quan-
tum antea nunquam: cumque multis beneficiis et saepe
sim a te in similibus casibus affecta, haud scio, an nunc
sis eadem felicitate rem gestura. Bellum enim, quod ad
muros hodie propemodum commissum fuerat, subito vero
compositum, aliis quidem incruentum fuit et in pacem de-
siit: mihi vero initium verioris belli et vulnus non membri
tantum, sed etiam ipsius animae, exstitit, cum peregrinum
illum adolescentem, qui juxta Thyamim sub monomachiis
tempus curabat, infeliciter mihi ostendisset. Scis omnino,
mater, quem dicam. Neque enim parvo intervallo reli-
quorum formam sua, tanquam fulgore quodam, obruebat,
adeo ut neque agrestem quemquam et prorsus ab amore
pulchritudinis alienum, id latuerit, nedum tuam multi-
plicem sapientiam latere possit. Quamobrem, carissima,
cum vulnus meum cognoveris, tempus est, ut omnem ad-
moveas machinam, omnem anilem fascinum et blanditias,
si quidem tuam alumnam superstitem esse volueris. Ne-
que enim est ulla ratio, quae me possit in vita retinere,
nisi omnino illo polita fuero. Novi, inquit anus, adoles-
centem. Lato fuit pectore et latis humeris, collo erecto
et ingenio supra ceteros emineus et ut uno verbo tanquam
fastigio rem absolvam, omnes superans; igne micantes ha-
bens oculos, amanter et severe simul adspiciens: ille, qui
omnino delicate capillum nutrit et gnas nunc primum
flava lanugine vestit; ad quem muliercula quaedam pere-
grina, non deformis quidem sed insigniter impudens, ut
videbatur, subito accurrens, adhaerens illi, et circumfusa
ex illo dependebat. An non hunc dicis, hera? Hunc, in-
quit, mater. Recte enim mihi et insigne in memoriam
reduxisti, os illud impurum et sceleratum, cui forma
longo tempore domi asservata, quotidiana tamen et fucata,
animos attollit: attamen me longe felicior est, quae ejus-
modi nacta sit amasium. Ad haec leviter et ore liante
arridens anus, Adesto animo, et omitte sollicitudinem,
inquit, hera: ad hodiernum diem illa est a peregrino for-
mosa habita: si vero effecero, ut te et tuam formam re-
spiciat, aurea, ut aiunt, cum arcis permutabit, illa mere-
triciola petulante et frustra sese jactante, contempta. Si
quidem ita facies, Cybelion carissima, duorum pro uno
morborum eris mihi curatrix, amoris et zelotypiae; illo
quidem implens, hac vero liberans. At illa: Hoc meae
cogitationique incumbet: tuum est autem, ut te
revoces et in praesentia quiescas, neque despondeas ani-

σαυτὴν ἀναλαμβάνειν καὶ τὸ παρὸν ἡσυχάζειν μηδὲ
 δυσθυμοῦσαν προαποκρίναι, ἀλλ' εὐελπίς εἶναι.

ΙΑ'. Ταῦτ' εἶπε καὶ ἀφελούσα τὸν λύχνον, ἐπικλίσασ-
 μένη τε τοῦ θαλάμου τὰς θύρας, ἐξώρμησεν. Οὕτω
 δ' ἀκριβῶς ἡμέρας ἐπησομένη, τῶν τε βασιλείων
 εὐνούχων ἓνα παραλαβοῦσα καὶ ἄλλην θεράπαιναν,
 ἅμα ποπάνους καὶ ἐτέροις δὴ τισι θυμιάμασιν ἐπεσθαι
 προστάξασα, ἐπὶ τὸ Ἱεῖον ἔσπευδεν. Ὡς δὲ τοῖς
 προθύροις ἐπέστη, θυσίαν ἄγειν τῇ θεῷ λέγουσα ὑπὲρ
 10 τῆς δεσποίνης Ἀρσάκης, ἐκ τινων ὀνειράτων τεταραγ-
 μένης καὶ ἐξιλειώσασθαι τὰ ὀφθέντα βουλομένης, τῶν
 νεωκόρων τις διεκώλυε τε καὶ ἀπέπεμπε, κατηφείας
 τὰ περὶ τὸ ἱερὸν ἐμπεπλῆσθαι φάσκων· τὸν γὰρ δὴ
 προφήτην τὸν Καλάσιριν μακροῖς χρόνοις εἰς τὴν οἰκίαν
 15 ἐπανήκοντα, ἐστιαθῆναι μὲν λαμπρῶς ἅμα τοῖς φιλό-
 τοις κατὰ τὴν ἐσπέραν καὶ πρὸς πᾶσαν ἀνεσιν καὶ ψυ-
 χαγωγίαν αὐτὸν ἐκδοῦναι, μετὰ δὲ τὴν εὐωχίαν, σπεισά-
 τε καὶ πολλὰ ἐπεύξασθαι τῇ θεῷ καὶ τοῖς παισὶν εἰπόντα
 ὡς ἄχρι τοῦ παρόντος ὄφονται τὸν πατέρα καὶ πολλὰ
 20 ἐπισκῆψαντα, τῶν σὺν αὐτῷ νέων Ἑλλήνων ἀφιγμέ-
 νων, ὡς ἐνὶ μάλιστά, προνοεῖν, καὶ ἐν οἷς ἂν βουλο-
 μένοις αὐτοῖς γίγνηται τὰ δυνατὰ συμπράττειν, κατα-
 κλιναντά τ' αὐτὸν καὶ εἶτε διὰ τὸ τῆς χαρᾶς μέγεθος,
 τῶν πνευματικῶν πόρων εἰς ὑπερβολὴν ἀνεθέντων καὶ
 25 χαλασθέντων, οἷα δὴ γηραιοῦ τοῦ σώματος ἄθροον
 διαφθάρεντος, εἶτε καὶ θεῶν αἰτήσαντι τοῦτο παρασχο-
 μένων, εἰς ἀλεκτρούνων ᾧδᾶς τετελευτηκότα γνω-
 σθῆναι, τῶν παίδων ἐξ ὧν προῦλεγεν ὁ πρεσβύτης,
 παννύχιον παρατηρούντων· καὶ νῦν, ἔφη, διεπεμψά-
 30 μεθα τοὺς μετακαλέσοντας τὸ λοιπὸν τῶν κατὰ τὴν
 πόλιν προφητικῶν τε καὶ ἱερατικῶν γένος, ὡς ἂν τὰ
 νομιζόμενα ἐπ' αὐτῷ τῆς κηδείας κατὰ τὸν πατριον
 νόμον τελοῖεν. Ἀποχωρητέον οὖν ὑμῖν. οὐ γὰρ θέμις
 μὴ ὅτι γε θύειν ἀλλ' οὐδ' ἐπιθαίνειν τοῦ νεῶ πλὴν τοῖς
 35 ἱερωμένοις, ἐπὶ τούτων ὅλων τῶν ἐχομένων ἡμερῶν.
 Πῶς οὖν οἱ ξένοι διαξουσιν, ἔφασκεν ἡ Κυβέλη. Καὶ
 ὅς, Καταγώγιον αὐτοῖς εὐτρεπισθῆναι πλείστον καὶ
 ἔξω που περὶ τὸν νεῶν ὁ νέος προφήτης ὁ Θύσμαις ἐπέ-
 στείλει καὶ ὡς ὄρεξ, αὐτοὶ γ' οὗτοι προσίασιν, τῷ νόμῳ
 40 πειθόμενοι καὶ ἐξοικίζοντες αὐτοὺς τῶν ἱερῶν τὸ παρὸν.
 Ἦ δὲ Κυβέλη τὴν ξυντυχίαν ἄρπαγμα καὶ ὥσπερ
 ἄγρας ἀρχὴν ποιησαμένη, Οὐκοῦν, ἔφη, ὦ νεωκόρων
 θεοφιλέστατε, κχιρὸς τοὺς τε ξένους καὶ ἡμᾶς εὖ
 ποιεῖν, μᾶλλον δ' Ἀρσάκην μεγάλου βασιλέως ἀδελφὴν·
 45 οἷσα γὰρ ὡς φιλέλλην τ' ἐστὶ καὶ δεξιὸν τι χρῆμα
 περὶ ξένων ὑποδοχὴν. Λέγ' οὖν πρὸς τοὺς νέους, ὡς
 κατὰ τὸ πρόσταγμα τοῦ Θυάμιδος ἐν ἡμετέρου τὸ κα-
 ταγώγιον αὐτοῖς κῆτρέπεται. Ἐποίησεν οὕτως ὁ νεω-
 κόρος, οὐδὲν τῶν βυσοδομευομένων ὑπὸ τῆς Κυβέλης
 50 ὑποτοπήσας, ἀλλ' εὐεργετήσεν τ' οἰόμενος τοὺς ξένους,
 εἰ πρόξενος αὐτοῖς αὐλῆς σατραπικῆς γένοιτο καὶ ἅμα
 τοῖς αἰτούσι τὴν χάριν ἀβλαβῆ καὶ ταῦτ' οὖσαν καὶ ἀζή-
 μιον καθίκετεῖν. Κατηφείς δὴ καὶ δεδαχρυμένους
 πλησιάσαντας τοὺς περὶ τὸν Θεαγένην ἰδὼν ὁ νεωκόρος,

mun, antequam ad rem aggrediamur, sed bona spe te sus-
 tentes.

XI. Hæc dixit, et ablato lychno atque conclusis thalami
 foribus abiit. Cum autem vixidum diem sensisset, uno
 ex regis eunuchis assumpto, præterea pedissequa una cum
 placentulis et aliis rebus ad sacrificium destinatis, subse-
 qui jussa, ad templum Isis properabat. Postquam stetit
 pro foribus, sacrificium se deæ facturam dicens pro domina
 Arsace, quibusdam insomniis territa et placare visa vo-
 lente, quidam ex ædituis prohibebat et ablegabat, mœstitiæ
 plenum esse templum referens. Antistitem enim Calasi-
 ridem, cum post longum tempus domum rediisset, con-
 vivatum esse lautius una cum carissimis sub vesperam et
 usum esse remissiori ad omnem hilaritatem ac delecta-
 tionem animo. Post convivium autem libasse et multum
 supplicasse deæ: cumque filiis dixisset, quod hactenus
 essent visuri patrem, dedissetque mandata de juvenibus
 Græcis qui cum eo venerunt, ut illis diligentissime pro-
 spicerent, et quibus in rebus opem implorarent, pro virili
 adjumento essent, cubitum se contulisse. Deinde, seu
 propter gaudii magnitudinem meatibus spirituum ultra
 modum solutis et laxatis, tanquam senio confecto corpore
 subito viribus destituto, seu diis, a quibus hoc petierat,
 illi præbentibus, circa gallicinium cognitum esse mortuum,
 filiis propter ea, quæ illis prædixerat pater, tota nocte in
 illius observationem intentis. Et nunc, inquit, misimus
 nuntios, accersituros ex urbe reliquum pontificium et sa-
 cerdotale genus, ut illi justa funebria secundum legem
 patriæ persolvant. Discedendum est igitur vobis. Neque
 enim fas est cuiquam, ingredi templum, nedum mactare
 quidquam, per hos totos septem dies, præter hos, qui sa-
 cerdotio funguntur. Quomodo itaque hospites hoc tempus
 traducunt? quærebat Cybele. Tum ille: Habitaculum
 illis extra templum adornari jussit novus antistes Thyamis:
 et ut vides isti ipsi adveniunt, dum legi obtemperant, in
 presentia e templo emigrantes. Cybele igitur occasionem,
 quasi ad rapinam et initium aucupii accommodans, Quam-
 obrem, inquit, æditue dis carissime, opportune poteris
 et hospites et nos beneficio afficere, magis vero Arsacen,
 regis magni sororem. Scis enim, quantopere Græcis fa-
 veat, quantoque studio peregrinos hospitio soleat accipere.
 Dic igitur juvenibus, quod, jussu Thyamidis, in nostris
 ædibus habitaculum illis est instructum. Fecit ita ædi-
 tius, nihil eorum, quæ Cybele moliebatur, suspicans, sed
 existimans, se beneficium collaturum esse in hospites, si
 illis opera sua satrapicam aulam conciliasset et simul iis,
 qui petebant, rem gratam, neque cuiquam detrimentum
 aut periculum allaturam, facturum. Cumque ad Thea-
 genem et Charicleam venisset, merore ac lacrimis per-
 ditos, Sane haud legitima, inquit, neque ea, quæ patris
 mores institutaque ferant, præsertim cum sit vobis antea
 luctu interdictum, facitis, quod antistitem deploratis et
 lugetis: quem lictitia et gratulationibus prosequendum esse,
 tanquam meliorem consecutum requiem, et præstantiorem

Οὐκ ἔννομα μὲν ἔφη, οὐδὲ συγκεχωρημένα ἐκ τῶν πα-
 τριῶν διαπράττεσθε καὶ ταῦτα προαπηγορευμένον ὑμῖν,
 ὀδυρόμενοι καὶ ὀρηνοῦντες ἄνδρα προφήτην, ἂν χαί-
 ροντας καὶ εὐφημοῦντας ἐκπέμπειν, ὡς τῆς βελτίονος
 5 μετεilhχότα λήξεως καὶ πρὸς τῶν κρείττωνων κεκληρω-
 μένον ὁ θεὸς καὶ ἱερὸς παρεγγυᾷ λόγος. Πλὴν ἀλλὰ
 συγγνωστὰ μὲν ὑμῖν, πατέρα (ὡς φατε) καὶ κηδεμόνα
 καὶ ἐλπίδα τὴν μόνην ἀποβεβληκόσι. Οὐ μὴν ἀθυ-
 μητέα παντάπασιν. Ὁ γὰρ Θύαμις, οὗ τῆς ἱερω-
 10 σύνης μόνον τῆς ἐκείνου ἔοικεν εἶναι διάδοχος ἀλλὰ καὶ
 τῆς περὶ ὑμᾶς διαθέσεως. Τὰ γοῦν πρῶτα προνοη-
 θῆναι ὑμῶν ἐπέστειλε, καὶ καταγώγιον ὑμῖν ἡυτρέ-
 πισται λαμπρὸν, καὶ οἷον εὐξαιτ' ἂν τις [καὶ] τῶν
 εὐδαιμόνων καὶ ἐγχαρίων, μήτι γε δὴ ξένων καὶ εὐτε-
 15 λέστερον τανῦν πράττειν δοκούντων. Ἐπεσθε δὴ
 κοινήν ὑμῶν μητέρα τήνδε νομίσαντες, (δείξας τὴν
 Κυβέλην), καὶ ξαναγούση πείθεσθε.

IB'. Ταῦτ' ἐκεῖνος μὲν ἔλεγεν, ἐποίουν δ' οἱ περὶ
 τὸν Θεαγένην· τὸ μὲν τι πρὸς τῶν παρ' ἐλπίδα προσ-
 20 πεπτωκότων βεθυθισμένοι τὴν διάνοιαν, τὸ δ' ἀγα-
 πῶντες ὅπου δὴ τὸ παρὸν καταγωγῆς τε καὶ καταφυγῆς
 τυχεῖν· φολαζάμενοι ἂν, ὡς τὸ εἶκος, εἰ τὸ τραγικὸν
 τῆς οἰκήσεως καὶ ὑπέρογκον καὶ πρὸς κακοῦ γενησό-
 μενον αὐτοῖς ὑπείδοντο. Νυνὶ δ' ἡ τὰ κατ' αὐτοὺς
 25 ἀθλοθετοῦσα τύχη, πρὸς ὀλίγων ὥρων μέρος ἀναπαύ-
 σασα καὶ εἰς χαρὰν ἐφήμερον ἀνείσα, παραχρῆμα τὰ
 λυποῦντα ἐπισυνῆπτε καὶ δεσμώτας ὥσπερ αὐθαιρέ-
 τους τῇ πολεμίᾳ προσῆγε, δι' ὀνόματος φιλανθρώπου
 ξενίας νέους καὶ ξένους καὶ ἀπείρους τοῦ μέλλοντος
 30 αἰχμαλωτίζουσα. Οὕτως ἄρ' ὁ πλανήτης βίος οἷον
 τυρότητα τὴν ἄνοιαν ἐπιβάλλει τοῖς ξενιτεύουσι.
 Οὔτοι γοῦν ἐπειδὴ τάχιστα παρήλθον εἰς τὰ σατρα-
 πεία, προφυλαίους τ' ἐντυχόντες ὑπερόγκους καὶ πλέον
 ἢ κατὰ ἰδιωτικὴν οἴκησιν ἐξηρμένους, φαντασίας τε
 35 δορυφόρων καὶ κόμπου τῆς ἄλλης θεραπείας ἐμπε-
 πλησμένοις ἐθαύμαζον μὲν καὶ διαταράττοντο, τῆς
 παρούσης κατ' αὐτοὺς τύχης τὴν οἴκησιν ὑπερέχουσαν
 ὀρώντες. Εἶποντο δ' οὖν τῇ Κυβέλῃ πολλὰ προτρε-
 πομένη καὶ θαρσεῖν παρακελευομένη, καὶ τεχνία συνε-
 40 χῶς καὶ φιλάτους ἀνακαλούση καὶ ὡς εὐθυμα χρῆ
 προσδοκᾶν τὰ διαδεζόμενα παρεγγυώση. Καὶ τέλος,
 ἐπειδὴ περ αὐτοὺς εἰς τὸ δωματίον, οὗ κατήγετο
 ἡ πρεσβύτις, ἀναχωρηκὸς πῶς καὶ ἰδιάζον, ἐγκα-
 τέστησε, μεταστησαμένη τοὺς παρόντας καὶ μόνη πα-
 45 ρακαθισταμένη, Ὡ τέκνα, ἔλεγε, τῆς μὲν κατειλη-
 φυίας ὑμᾶς κατηφέας τὸ παρὸν τὴν αἰτίαν ἔγνω καὶ
 ὡς ὁ προφήτης ὑμᾶς ὁ Καλάσιρις τελευτήσας λελύ-
 πηκεν, ἐν πατρὸς ὑμῶν χώρᾳ γεγονώς. Δίκαζα δ' ἂν
 ποιοῖτε καὶ οἴτινες καὶ πόθεν ἔσται λέγοντες· ὅτι μὲν
 50 γὰρ Ἑλλήνες καὶ τοῦτ' ἔγνω καὶ ὅτι τῶν εὖ γεγο-
 νότων, πάρεστι τοῖς βρομένοις τεκμαίρεσθαι. Βλέμμα
 γὰρ οὕτω λαμπρὸν καὶ εὐσχήμων ὅπως ἅμα καὶ ἐπὶ
 ρατοῦς εὐγενείας ἐμφανισιν παρίστησιν. Ἀλλὰ τῆς
 ποίης Ἑλλάδος καὶ πόλεως τίνος καὶ τίνες ὄντες καὶ

statum sortitum, divina et sacra doctrina praecipit. Quam-
 quam vobis quidem venia danda est, qui, ut dicitis, pa-
 trem, et patronum, et eum, qui sola spes vestra fuerit,
 amiseritis : verumtamen non omnino vos despondere ani-
 mum oportet. Thyamis enim, ut videre est, non tantum
 in antistitium, sed etiam in studium et benevolentiam erga
 vos, illi successit, et in primis provideri vobis imperavit :
 habitaculumque vobis instructum est splendidum, et quale
 sibi optaret aliquis altioris gradus hominum, et indigena-
 rum, nedum peregrinorum et eorum quorum in praesentia
 angustae rationes et humilis fortuna esse videatur. Sequi-
 mini igitur hanc, (ostendens Cybelen) communem ves-
 tram existimantes esse matrem et excipienti vos parete.

XII. Hæc ille quidem dicebat : faciebat autem Thea-
 genes, vel quod veluti procella quadam eorum, quæ
 præter spem acciderant, depressus esset, vel quia in tali
 statu rerum, quodcumque oblatum habitaculum et re-
 ceptum boni consuleret. Cavisset autem sibi, ut est con-
 sentaneum, si, tragicos et intolerabiles casus allaturum
 esse habitaculum illud et magno malo ipsis futurum, sus-
 picatus fuisset. Tum vero fortuna, illorum rationes gu-
 bernans, cum paucarum horarum intervallo illos recreasset
 ac refecisset, et unius diei tantum spatio lætitia frui per-
 misisset, subito tristitia et adversa adungebat et tanquam
 sua sponte vincula sibi accersentes, hosti adducebat;
 prætextu benigni hospitii, juvenes et hospites et ignaros
 futurorum, captivos efficiens. Sic hercule vita, quæ in
 errore agitur, inscitiam, tanquam cæcitatæ tenebras,
 offundit iis, qui in peregrinis terris versantur. Hi igitur,
 cum venissent ad domicilia satrapæ et ingrederentur vesti-
 bulbula magnifica et editiora, quam ut cum privati hominis
 conditione comparari possent et stipatorum fastu aliorum-
 que aulicorum frequentia repleta, mirabantur ac turbab-
 antur, aedes præsentem illorum fortunam superare vi-
 dentes. Sequebantur tamen Cybelen, multis modis ad-
 hortantem et adesse illos animo jubentem et continuo
 liberorum et carissimorum nomine illos compellantem et
 quod exspectare deberent læta, quæ illos essent exceptura,
 promittentem. Ad extremum, postquam eos in con-
 clave, in quo habitabat anus, separatim et sejunctum a
 turba, introduxit, remotis arbitris, sola illis assidens,
 O liberi, dicebat, mœstitiæ, in qua nunc versamini,
 causam cognovi atque dolorem quem ex antistitis Cala-
 siridis morte merito a vobis culti in parentis loco, accepis-
 tis. Equum est autem, ut præterea mihi qui sitis et
 unde exponatis. Nam et hoc, quod Græci sitis, cognovi
 et quod bono genere nati, ex iis, quæ in vobis cernuntur,
 argumentum capere licet. Vultus enim adeo liberalis et
 elegans atque liberalis forma, specimen præstantis generis
 exhibent : sed ex qua Græcia atque adeo urbe sitis, deni-

ὅπως δεῦρο πλανηθέντες ἀφίκεσθε, βουλομένη μοι μαθεῖν ὑπὲρ συνοίσοντος τοῦ ὑμετέρου κατείπατε, ὥς ἂν καὶ πρὸς δέσποιναν τὴν ἐμὴν Ἀρσάκην, τὴν τοῦ μεγάλου μὲν βασιλέως ἀδελφὴν, Ὀροονδάτη δὲ τῇ με-
 5 γίστῳ σατραπῶν συνοικοῦσαν, φιλέλληνά τε καὶ φίλα-
 θρον καὶ ξένων εὐεργέτιν, ἔχοιμι τὰ καθ' ὑμᾶς ἐξαγγέλλειν, ὑπὲρ τοῦ καὶ μετὰ πλείονος ὑμᾶς καὶ τῆς
 χρεωστούμενης τιμῆς ὀφθῆναι. Ἐρεῖτε δὲ πρὸς γυ-
 ναῖκα οὐ παντάπασιν ἄλλοτρίαν ὑμῖν, εἰμὶ γάρ τοι καὶ
 10 αὐτὴ τὸ γένος Ἑλληνίς καὶ Λεσβία τὴν πόλιν ὑπ' αἰγ-
 μαλωσίας μὲν ἀγλῆσα δεῦρο, πράττουσα δὲ τῶν οἴκοι
 βέλτιον, εἰμὶ γάρ τῇ δεσποίνῃ τὰ πάντα καὶ μόνον
 οὐκ ἀναπνεῖ με καὶ ὄρα καὶ νοῦς ἐκείνη καὶ ὅσα καὶ
 πάντα τυγχάνω, τοὺς καλοὺς αὐτῇ καγαθοὺς γνωρί-
 15 ζουσα αἰεὶ καὶ τὸ πιστὸν αὐτῇ διὰ πάντων (τῶν) ἀπορ-
 ρήτων φυλάττουσα. Τοῦ δὲ Θεαγένους τὰ εἰρημμένα
 παρὰ τῆς Κυβέλης τοῖς πεπραγμένοις τῇ πρότεραίᾳ
 παρὰ τῆς Ἀρσάκης παραλλήλα καθ' αὐτὸν ἀντεξέτα-
 ζοντος καὶ ὡς ἀτενὲς αὐτῷ καὶ ἱταμόν, συνεχὲς τε καὶ
 20 τῶν ἀπρεπεστέρων δηλωτικὸν προσέβλεπεν ἐννοοῦντος
 καὶ ἀγαθὸν οὐδὲν ἐπὶ τοῖς μέλλουσι καταμαντευομένου,
 μέλλοντός τ' ἥδη τι λέγειν πρὸς τὴν πρεσβύτιν, ἡρέμα
 προσκύψασα πρὸς τὸ οὐς ἡ Χαρίκλεια, τῆς ἀδελφῆς,
 ἔφη, μέμνησο, ἔφ' οἷς ἂν λέγῃς.

25 **II.** Συνεῖς οὖν τὸ δηλούμενον, Ἦ μῆτερ, ἔφη, τὸ
 μὲν Ἑλλήνας εἶναι καὶ αὐτῇ που μαθοῦσα τυγχάνεις.
 Ἀδελφοὶ δ' ὄντες πατέρων ὑπὸ λησταῖς ἀλόντων, ἐπὶ
 ζήτησιν ἐξορμήσαντες, χαλεπωτέrais ἐκείνων ταῖς τύ-
 χαις κεκρήμεθα, ὁμοτέροις ἀνδράσι περιπεσόντες καὶ
 30 πάντων μὲν τῶν ὄντων, (πολλὰ δ' ἦν), ἀποσυληθέν-
 τες, μόλις δ' αὐτοὶ περιωθέντες καὶ κατὰ τι δεξιὸν
 βούλημα δαίμονος τῇ πρὸς τὸν ἥρωα Καλάσιριν συν-
 τυχίᾳ χρησάμενοι, ἀφικόμενοι τ' ἐνταῦθα, ὡς τὸ λοιπὸν
 τοῦ χρόνου μετ' αὐτοῦ βιωσόμενοι, νῦν ὡς ὄρας πάν-
 35 των τούτων ἔρημοι καὶ μόνι περιλειψόμεθα, τὸν δο-
 κοῦντα καὶ ὄντα πατέρα μετὰ τῶν ἄλλων προσαπολω-
 λεκότες. Τὰ μὲν δὲ καθ' ἡμᾶς, ταῦτα. Σοὶ δὲ,
 πλείστη μὲν χάρις καὶ τῆς νῦν δεξιότητος καὶ ξαναγίαις
 χάρισται δ' ἂν πλέον, εἰ καθ' αὐτοὺς ἡμῖν διάγειν τε
 40 καὶ λανθάνειν παράσχους, τὴν εὐεργεσίαν ἣν ἀρτίως
 ἔφασκας καὶ τὸ γνωρίζειν ἡμᾶς πρὸς Ἀρσάκην ὑπερθε-
 μένη, μὴδ' ἐπεισάγους οὕτω λαμπρᾷ καὶ εὐδαίμονι
 τύχῃ, ξένον καὶ ἀλήτην καὶ στυγνάζοντα βίον. Τὰς
 γὰρ δὴ γνώσεις καὶ τὰς ἐντεύξεις ἐκ τῶν ὁμοίων, ὡς
 45 οἶσθα, γίνεσθαι καλόν.

ΙΔ. Οὐκ ἐκαρτέρησεν ἡ Κυβέλη τούτων εἰρημένων,
 ἀλλὰ καὶ τῇ διαχύσει τοῦ προσώπου κατάδηλος ἐγε-
 γόνηε σφοδρὰ ὑπερηθεῖσα πρὸς τὴν ἀκοὴν τῶν ἀδελ-
 φῶν, ἐνθυμουμένη μὴδὲν κώλυμα μὴδ' ἐμπόδιον ἔχειν
 50 πρὸς τὰ ἐρωτικά τῆς Ἀρσάκης τὴν Χαρίκλειαν· καὶ
 Ἦ κάλλιστε νεανιῶν, ἔφη, οὐκ ἂν εἶποις ταῦτα περὶ
 τῆς Ἀρσάκης, ἐπειδὴν εἰς πεῖραν ἔλθοις τῆς γυναικός.
 Κοινόν τι χρήμ' ἐστὶ πρὸς πᾶσαν τύχην καὶ πλέον
 ἐπικουρὸς γίνεσθαι τοῖς παρ' ἀξίαν ἔλαττον πράττουσι.

que quomodo oberrantes huc veneritis, cum aveam id cognoscere, vestrae utilitatis causa, quaeso, mihi exponite, ut etiam dominam meam Arsacen, regis magni sororem, Oroondatis vero, maximi satraparum, conjugem, Graecorumque et elegantiae amantem et in hospites beneficam, de vestris rationibus certior facere possim, atque ita cum majore debitoque vobis honore in conspectum illius veniat. Dicitis vero mulieri non prorsus a vobis alienae; sum enim et ipsa natione Graeca, Lesbia vero, urbis, in qua sum nata, cognomine, captiva quidem huc adducta, ceterum successu fortunae meliore quam domi utens. Sum enim dominae omnium rerum ministra et tantum non per me spirat et videt; mens illi et aures et omnia sum ego, probos honestosque semper in illius notitiam deducens et omnium secretorum fidem servans. Theagene vero ea, quae dicta fuerant a Cybele, cum iis, quae pridie ab Arsace facta fuerant, conferente et quod illum defixis oculis et lascive denique sine intermissione et cum indecoro parumque moderato nutu ac significatione intuita fuisset cogitante, nihilque boni inde eventurum augurante et jam dicturo aliquid ad anum, submisit in aurem illi Chariclea: Sororis, inquit, memineris in iis, quae dicturus es.

XIII. Cum igitur intellexisset id, quod illi suggestum fuerat: Mater, inquit, quod Graeci sumus, jam et ipsa scis. Cum germani essemus, parentibus a praedonibus captis, ad illorum inquisitionem profecti, magis adversa fortuna, quam illi, usi sumus, in crudeliores viros incidentes et omnibus facultatibus (multae autem erant) spoliati, vix vero ipsi servati et quadam dextra numinis voluntate cum heroë Calasiride congressi, cum venissemus huc, tanquam reliquum tempus vitae cum illo transacturi, nunc, ut vides, omnium horum expertes et soli relictis sumus, eo qui videbatur esse pater et erat cum reliquis amisso. Ac nostrae quidem rationes sic habent. Tibi vero ingentem habemus gratiam pro hoc officio humanitatis et hospitalitatis. Majore autem beneficio nos tibi devincies, si, ut seorsim et clanculum habitemus, effeceris, officium, quod nuper commemorasti, scilicet ut per te Arsace innotescamus, differens, neque introducens in tam splendidam et illustrem fortunam, peregrinam, erroneam, tetricamque vitam. Notitias enim et familiaritates cum similibus, ut scis, inire convenit.

XIV. Non potuit se reprimere Cybele, cum haec dicta fuissent; sed ex hilaritate vultus manifestum exsistebat indicium, quod magnopere, audito germanorum nomine, fuisset delectata, cogitans, nullo sibi impedimento fore in rebus Veneris Arsaces Charicleam: et O pulcherrime adolescens, inquit, nunquam hoc de Arsace dices, postquam expertus fueris mores mulieris. Aequalis est enim et accommodata ad omnem fortunam. Quin etiam magis est auxilio iis, qui praeter dignitatem angustis in rebus versan-

Καὶ Περσὶς οὖσα τὸ γένος σφόδρα ἑλληνίζει τὴν γνώ-
μην, χαίρουσα καὶ προσέχουσα τοῖς ἐντεῦθεν, ἥθός τε
καὶ ὁμιλίαν τὴν ἑλληνικὴν εἰς ὑπερβολὴν ἡγάπηκε.
Θαρσείτ' οὖν, ὡς σὺ μὲν ὅσα εἰς ἄνδρας καθήκει πράζων
καὶ τιμηθῆσόμενος, ἀδελφὴ δ' ἢ σὴ, συμπαίστρια τε
καὶ συνόμιλος ἐσομένη. Ἀλλὰ τίνα ὑμῶν ὀνόματα
χρὴ προσαγγέλλειν; ὡς δ' ὅτι Θεαγένην καὶ Χαρί-
κλειαν ἤκουσεν, αὐτοῦ με περιμένειν εἰπούσα, ὡς τὴν
Ἀρσάκην ἀπέτρεχεν, ἐπιτείλασα πρότερον πρὸς τὴν
10 θυρωρὸν, (ἦν δὲ καὶ αὐτὴ γραῦς) εἰ τις βούλοιο πα-
ρεισιέναι, μηδ' αὖτις ἐπιτρέπειν, ἀλλὰ μὴδ' ἐξίέναι ποι-
συχωρεῖν τοῖς νέοις. Τῆς δὲ, Μηδ' ἂν ὁ παῖς ὁ σὸς
Ἀχαιμένης παραγένηται, ἐρωτησάσης, ἄρτι γὰρ καὶ
μετὰ τὴν σὴν εἰς τὸν νεῶν πρόδον ἐξεληλυθεν, ἐνάλει-
15 ψόμενος τῷ ὀφθαλμῷ, οἶσθα γὰρ ὡς φέρεται τι μικρὸν
εἰ κακώσεως, Μηδ' ἐκεῖνος, ἀπεκρίνατο, ἀλλ' ἐπι-
κλεισμένη τὰς θύρας καὶ τὴν κλεῖν αὐτὴ κατέχουσα,
φάσκε ἐμὲ κομίζειν. Οὕτως ἐγένετο. Καὶ οὕτω τοι
σχεδὸν τῆς Κυβέλης χωρισθείσης, καιρὸν ἢ μόνουσις
20 τῷ Θεαγένει καὶ τῇ Χαρίκλειᾳ θρήνων τε καὶ ὑπομνή-
σεως τῶν κατ' αὐτοὺς ὑπηγόρευεν· ἀπὸ τῶν αὐτῶν τε
σχεδὸν τι ῥημάτων καὶ νοημάτων ἀπωλοφύροντο· ἡ
μὲν, ὡ Θεάγενης, ὁ δὲ, ὡ Χαρίκλεια, συνεχῶς ἐπιστέ-
νοντες. Καὶ ὁ μὲν, Τίς ἄρα τύχη πάλιν κατελιήφην
25 ἡμᾶς; ἡ δὲ, Ὅποῖός ποτ' ἄρα συντευξόμεθα πράγμασι;
καὶ ἐφ' ἑκάστῳ συνησπάζοντο ἀλλήλους καὶ θαυμάσαν-
τες ἀνάπαλιν ἐφίλου. Καὶ τέλος τοῦ Καλασίριδος
ὑπομνησθέντες, εἰς πένθος τὸ ἐκεῖνου τοὺς θρήνους κα-
τέστρεφον καὶ πλέον ἢ Χαρίκλεια, ἅτε καὶ πλείονι τῷ
30 χρόνῳ, μείζονος τῆς ἀπ' αὐτοῦ σπουδῆς τε καὶ εὐνοίας
πεπειραμένη καὶ ὧ τὸν Καλασίριν, ἀνεκάλει κω-
χούουσα. Τὸ γὰρ χρηστότατον ὄνομα καλεῖν ἀπεστέ-
ρημαι πατέρα, τοῦ δαίμονος πανταχόθεν μοι τὴν τοῦ
πατρὸς προσηγορίαν περικόψαι φιλονεικήσαντος. Τὸν
35 μὲν φύσει γεννησάντα οὐκ ἔγνωκα, τὸν δὲ θέμενον Χα-
ρικλέα, οἶμοι, προδέδωκα· τὸν (δὲ) διαδεξάμενον καὶ
τρέφοντα καὶ περισώζοντα ἀπολώλεκα καὶ οὐδὲ θρη-
νῆσαι τὰ νενομισμένα ἐτι κειμένῳ τῷ πτώματι πρὸς
τοῦ προφητικοῦ συγκεχώρημαι. Ἀλλ' ἰδοὺ σοι, τρο-
40 φεῦ καὶ σῶτερ, προσθήσω δὲ καὶ πάτερ, κἂν ὁ δαίμων
μὴ βούληται, ἐνθα γούν ἔξεστι καὶ ὡς ἔξεστιν, ἀπο-
σπένδω τῶν ἑμαυτῆς θαυμάων καὶ ἐπιφέρω χάρις ἐκ
τῶν ἑμαυτῆς πλοκάμων· καὶ ἅμ' ἀπεσπάραττεν ὡς ὅτι
πλείστας τῶν αὐτῆς τριχῶν. Καὶ ὁ μὲν Θεαγένης
45 ἐπεῖχεν, ἐπιλαβόμενος σὺν ἱεσίσαις τῶν χειρῶν, ἡ δ'
ἐπετραγώδει, Τί γὰρ καὶ ζῆν δεῖ ἐτι, λέγουσα, εἰς
ποῖαν ἀφορῶντας ἐλπίδα; ὁ χειραγωγὸς τῆς ξένης, ἡ
βακτηρία τῆς πλάνης, ὁ ξεναγωγὸς τῆς ἐπὶ τὴν ἐνεγ-
κῶσαν, ὁ τῶν φύτων ἀναγνωρισμὸς, ἡ παραψυχὴ τῶν
50 δυστυχημάτων, ἡ εὐπορία καὶ λύσις τῶν ἀμνηστῶν,
ἡ πάντων τῶν κατ' ἡμᾶς ἀγκυρὰ Καλασίρις ἀπόλωλε,
τὴν ἀλλίαν ἡμᾶς ξυνορίζα πηροῦς ὥσπερ τῶν πρακτέων
ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς καταλιπὼν. Πᾶσα μὲν ἡμῖν ὁδοι-
πορία, πᾶσα δὲ ναυτιλία ὑπ' ἀγνοίας ὑποτέτμηται.

tur. Cumque sit Persis genere, magno opere ingenio Græcos imitatur, gaudens iis et se oblectans, qui inde ad-
veniunt, moresque et consuetudinem Græcorum supra
modum amplectitur. Este igitur bono animo, quod sit
futurum, ut tu omnibus dignitatibus, quæ ad viros perti-
nent, orneris; soror autem tua familiaris et convictrix
illius sit futura. Ceterum quæ vestra nomina illi nuntiari
oportet? Cum vero Theagenis et Charicleæ audisset, ut
ibi illam operirentur dicens, ad Arsacen cucurrit, datis
prius mandatis janitrici, (erat autem et ipsa anus) ut ne-
minem ingredi pateretur, atque adeo ne ipsos quidem ju-
venes quoquam egredi permitteret. Hac vero, Neque si
tuus filius Achamenes advenerit, interrogante, modo enim
et post tuum discessum in templum egressus est, ungen-
dorum oculorum gratia, quod aliquantulum adhuc doloris
et molestiæ sustineat: Neque si ille veniat, respondit; sed,
obserata janua et clavem ipsa apud te habens, dic me
asportasse. Sicque accidit. Nam cum vixdum Cybele
abscississet, solitudo Theageni et Charicleæ luctuum et re-
cordationis suarum calamitatum tempus subministravit:
iisdemque propemodum verbis et mente eadem sese depla-
rabant; illa quidem, o Theagenes, at ille, o Chariclea,
identidem ingemiscentes. Et hic: Quænam fortuna nos
rursus invasit? Illa autem: In quem rerum statum autem
venimus? et post singula verba amplectebantur se invicem
et rursus cum illacrimassent dissuaviabantur: postremo
Calasiridis recordati, in illius luctum ploratus confere-
bant; inprimis autem Chariclea, tanquam majore spatio
temporis, magis illius studium et benevolentiam erga se
experta. Et O bonum Calasiridem! exclamabat plorans:
etenim orbata sum suavissimo nomine, quo minus illum
patrem vocare possim, cum numen mihi patris appellationem
undiquaque præcidere contendisset. Patrem, qui me
procreavit, non agnovi: eum vero, qui me adoptivam
filiam fecerat Chariclem, hei mihi! prodidi: porro hunc,
qui me recepit et aluit et servavit amisi, et neque lugere
funerum ritu ac cærimonia, adhuc jacens cadaver, a cœtu
prophetico mihi est permissum. Enimvero, nutrice et
servator, addam autem et pater, ecce, etiamsi nolit numen,
tibi licet et quo modo licet, facio tibi libationes meis lacri-
mis et addo inferias ex meis capillis. Simulque vellebat
plurimos crines: et Theagenes quidem eam reprimebat
comprehendens ejus manus supplex. Illa vero lamenta-
batur nihilominus, Quid enim, dicens, vel vivere jam con-
ducit? In quam spem oculi conjiciendi sunt! Ductor in
peregrina terra, bacillus erroris, dux reditus in patriam,
parentum notio, solatium in adversis rebus, adjumentum
ac depulsio summi discriminis, omnium nostrarum ratio-
num ancora Calasiris periit, nos miserum jugum, quasi
circos inscitia gerendarum rerum, in peregrina terra relin-
quens. Omne nobis iter, omnis denique navigatio præ-

Οἶζεται ἡ σεμνή καὶ μελιχρὸς, ἡ σοφὴ καὶ πολὺ τῷ ὄντι φρὴν, τῶν εἰς ἡμᾶς εὐεργεσιῶν οὐτ' αὐτὴ τέλος εὐραμένη.

ΠΕ'. Καὶ τοιαῦτα καὶ ἕτερα πρὸς τούτοις ἐλεεινῶς ὀδυρομένης καὶ τοῦ Θεαγένους τὰ μὲν συνεξαίροντος τοῖς παρ' αὐτοῦ τὸν θρῆνον, τὰ δὲ φειδοῖ τῆς Χαρι- κλείας καταστέλλοντος, ἐφίσταται ὁ Ἀχαιμένης καὶ τὰς θύρας τοῖς κλείθοις ἐναπειλημένους καταλαβὼν, Τί ταῦτα, τὴν θυρωρὸν ἡρώτα. Ὡς δὲ τῆς αὐτοῦ μητρὸς εἶναι τούργον ἔμαθε, προσεστὼς ταῖς θύραις καὶ τὴν αἰτίαν διαπορῶν, ἤσθετο τῆς Χαρικλείας ὀδυ- ρομένης καὶ διακύψας διὰ τῶν ὀπῶν, καθ' ἃς διήνοικτο τῶν κλείθρων ἢ ἄλλοις εἶδε τὰ γινόμενα καὶ αὐθις τὴν θυρωρὸν, οἵτινες εἰσὶν οἱ ἔνδον ἡρώτα. Ἡ δὲ, τὰ μὲν ἄλλα οὐκ ἔχειν εἰδέναι ἔλεγεν, ὅτι δὲ κόρη καὶ νεανίας ξένοι τινὲς, ὡς ἔχει εἰκάζειν, ἀρτίως παρὰ τῆς αὐτοῦ μητρὸς ἐσωκισμένοι. Ὁ δ' αὐθις διακύψας ἐπειρᾶτο διακριθεὺς τοὺς δρωμένους. Τὴν μὲν δὲ Χαρίκλειαν παντάπασιν ἀγνοῶν, ὅμως τοῦ κάλλους ὑπερεθαύμαζε καὶ τίς ἂν ὀφείη καὶ ποῖα, μὴ θρηνοῦσα, ἐνεόει καὶ τὸ θαῦμα λανθάνον εἰς ἔρωτικὸν πάθος αὐτὸν κατέφερε, τὸν δὲ Θεαγένην ἀμυδρῶς τε καὶ ἀμφιβολίᾳ γνωρίζειν ἐφαντάζετο. Καὶ προσκειμένου τῇ σκέψει τοῦ Ἀχαι- μένους, ἐφίσταται ἀναστρέψασα ἡ Κυβέλη, πάντα μὲν τὰ κατὰ τοὺς νέους ὡς ἐγεγόνει διαγγείλασα, πολλὰ δὲ τῆς εὐτυχίας τὴν Ἀρσάκην μακαρίσασα, ὑφ' ἧς αὐτῇ τοσοῦτον ἐκ ταυτομάτου κατώρθωται, ὃ βουλαῖς μυρίαῖς καὶ μηχαναῖς οὐκ ἂν τις ἤλπισεν, ὡς καὶ σύν- οικον ἔχειν τὸν ἐρώμενον, ἐπ' ἀδείας δρῶντα καὶ δρώ- μενον. Καὶ πολλοῖς τοιοῦτοις τὴν Ἀρσάκην φασήσασα, μόλις τ' ἐπείγομένην πρὸς τὴν θεάν τοῦ Θεαγένους ἐπισχοῦσα, καὶ ὡς οὐ βούλοιο αὐτὴν ὠχρῶσαν καὶ κυλοιδιῶσαν πρὸς τῆς ἀγρυπνίας ὀφθῆναι τῷ νεανίᾳ, ἀναπαυσαμένην δὲ τὴν παρούσαν ἡμέραν καὶ ἀναλα- βούσαν τὸ σύνθηες κάλλος.

ΙΓ'. Καὶ πολλοῖς τοιοῦτοις εὐθυμον αὐτὴν καὶ τῶν κατὰ γνώμην εὐέλπιν παρασκευάσασα, ἃ τε προσήκει πράττειν καὶ ὅπως προσφέρεισθαι τοῖς ξένοις παρεγγυή- σασα, ἐπεὶ δ' οὖν ἐπέστη, Τί πολυπραγμονεῖς, ὦ τέκνον, ἔλεγεν. Ὁ δὲ, Τοὺς ἔνδον, ἔφη, ξένους οἵτινες εἰσὶν, καὶ πόθεν. Οὐ θέμις, ὦ παῖ, πρὸς αὐτὸν ἡ Κυβέλη, ἀλλ' ἐχεμύθει καὶ κατὰ στυγρὸν ἔχε καὶ μηδενὶ φράζε, μηδ' ἐπιμύγνυστο τὰ πολλὰ τοῖς ξένοις. Οὕτω γὰρ δέδοκται τῇ δεσποίνῃ. Ἐκείνος μὲν οὖν ἀπῆει βῆστα τῇ μη- 45 τρὶ πεπεισμένος, σύνθηές τι καὶ Ἀφροδίσιον διακόνημα τῇ Ἀρσάκῃ τὸν Θεαγένην ὑποτοπήσας. Καὶ ἀπῶν, Οὐχ οὗτός ἐστιν, πρὸς αὐτὸν ἔλεγεν, ὃν ἐγὼ πρῶτην παρὰ Μιτράνου τοῦ φρουράρχου παραλαβὼν, ὥστ' ἄγειν πρὸς Ὁροονδάτην, ἀναπεμφθὲς βασιλεῖ 50 τῷ μεγάλῳ, ὑπὸ Βησσαίων τε καὶ Θυάμιδος ἀφῆρέ- θην, μικροῦ καὶ τὸν περὶ τοῦ ζῆν ὑποστάς κίνδυνον καὶ μόνος ἐκ τῶν ἀγόντων διαδράναι δυνηθείς; μὴ ἄρα σφάλλουσί με οἱ ὀφθαλμοί; ἀλλὰ ῥᾶον ἔχω μὲν καὶ διαβλέπειν σχεδὸν τι λοιπὸν συνήθως. Καὶ μὴν καὶ

inscitia præcisa est : atque gravis et blanda, sapiens et cana revera mens evolavit, beneficiorum erga nos neque ipsa finem conspiciens.

XV. Cum talia, atque alia præterea, miserabiliter la- mentaretur, Theagene partim lamentatione suarum rerum augente hæc, partim se, ut parceret Charicleæ, cohibente, advenit Achæmenes et januam sera firmatam deprehen- dens, Quid, malum, hæc, ex janitrice quærebat. Cum vero, matris esse factum, cognovisset, accedens ad fores et causam perpendens apud animum, sensit Charicleam lamentantem et inclinans sese, per angustias, per quas aperitur claustrum compages, vidit omnia, quæ fiebant, et rursus jantricem, quinam essent intus, interrogabat. Illa autem, aliud quidem se nescire dicebat, præterquam quod essent virgo et adolescens, peregrini quidam, ut conjectari licet, nuper ab ipsius matre introducti. Tum ille iterum sese incurvans, conabatur exactius cognoscere eos, quos videbat. Et Charicleam quidem, cum omnino non nosset, propter formam tamen demirabatur : atque adeo, quæ apparitura esset et qualis, nisi mœrore ac luctu conficeretur, cogitabat; denique admiratione, in amatorium affectum clam deferabatur. Theagenem vero obscure et ambigue se agnoscere opinabatur. Atque ita intento in illam considerationem Achæmene, advenit reversa Cybele, cum omnia de adolescentibus, quemadmodum gesta fuerant, nuntiasset et multis modis Arsacem beatam ob fortunæ suc- cessum prædicasset, a qua illi tantum casu quodam esset perfectum bonum, quantum sexcentis consiliis et machinis nemo sperasset confici potuisse, ut cohabitorem habeat amasium, ita ut alter ab altero absque ullo metu conspici posset. Et cum multis ejusmodi verbis Arsacem inflasset, properantemque ad adspectum Theagenis, jam vi cohiberet, propterea quod nollet, illam pallertem et turgidis oculis ex insomnio, præbere se conspiciendam adolescenti, sed post præsentem diem, cum requievisset, pristinamque formam recuperasset.

XVI. Ita cum lætam ipsam et bonæ spei de eventu ex animi sententia plenam effecisset, et tum, quæ facere con- veniret, tum quomodo hospites accipere, cum illa consti- tuisset; ut advenit, inquam, et substitit, Quid, ait, ita curiose rimaris, fili? Ille autem, Eos, qui sunt intus, hos- pites, qui sint, aut unde, dicebat. Non est fas, inquit ad eum Cybele; immo id, quod scis, preme silentio et apud te retine, neque cuiquam narres, neque multum versare inter hospites. Sic enim dominæ visum est. Ille igitur abibat, facile matri obtemperans et ad consuetum ac Ve- nereum ministerium Arsaces Theagenem asservari suspi- cans. Et discedens, An non hic est, secum loquebatur, qui mihi nuper, cum eum acceperem a Mitrane præfecto excubiarum, ut deducerem ad Oroondatem, mittendum regi magno, a Bessaensibus et Thyamide ereptus est, quando et de vita propemodum periclitatus sum et solus ex iis, qui eum ducebant, vix effugere potui? An vero me fallunt oculi? Atqui melius jam valeo et fere ita quemadmodum

τὸν Θυάμιν ἀχέκοα παρῆναι τῇ προτεραίᾳ καὶ δια-
νομαχῆσαντα πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἀνακεκομίσθαι τὴν
ἱερουσύνην. Οὗτος ἄρ' ἐκεῖνός ἐστιν. Ἀλλὰ τὸ παρὸν
σιγητέον τὸν ἀναγνωρισμὸν, ἅμα δὲ παρατηρητέον τίς
ποτε ἢ περὶ τοὺς ξένους διάνοια τῆς δεσποίνης. Ὁ μὲν
ταῦτα πρὸς αὐτόν.

ΙΖ'. Ἡ δὲ Κυβέλη πρὸς τοὺς νέους εἰσδραμοῦσα,
ἔχνη τῶν θρήνων κατέλαβε. Πρὸς γὰρ τὸν φόρον τῶν
θυρῶν ἀνοιγομένων κατέστελλον μὲν αὐτοὺς καὶ πρὸς
τὸ σύνθηες σχῆμα καὶ βλέμμα διαπλάττειν ἔσπευδον,
οὐ μὴν ἔλαθόν γε τὴν πρεσβύτιν, τῶν δακρύων ἔτι τοῖς
ὀμμασιν ἐπιπλανωμένων. Ἀναβοήσασα οὖν, ὦ γλυ-
κύτατα τέκνα, τί ταῦτ' ἄωρι θρηνεῖτε, ἡνίκα προσήκει
χαίρειν, ἡνίκ' εὐδαιμονίζειν αὐτοὺς τῆς δεξιᾶς τύχης,
Ἄρσάκης τὰ κάλλιστα καὶ τὰ κατ' εὐχὰς ἐφ' ὑμῖν δια-
νοούσης καὶ ὀφθῆναι θ' ὑμᾶς εἰς τὴν ἐξῆς ἐπινευσάσης
καὶ τὸ παρὸν πᾶσαν δεξιῶσιν καὶ θεραπείαν ὑμῖν ἀπο-
κληρώσασθης; ἀλλ' ἀπορριπτέον μὲν ὑμῖν τοὺς ληρώδεις
τούτους καὶ μεираκιώδεις τῷ ὄντι θρήνους, ὄρᾱν δὲ καὶ
ῥυθμίζειν αὐτοὺς, εἰκὲν τε καὶ ὑπηρετεῖσθαι τοῖς Ἀρ-
σάκης βουλήμασι. Καὶ ὁ Θεαγένης, Μνήμη, ἔφη,
ὦ μητερ, τῆς Καλασίριδος τελευτῆς εἰς λύπην ἡμᾶς
ἀνεκίνησε καὶ τὸ πατρικὸν ἐκείνου περὶ ἡμᾶς βούλημα
ἀποβεβληκότας εἰς δάκρυα κατήγαγεν. Ὑπολοι, ἔφη,
ταῦτα· Καλάσιρις [καὶ] πατήρ τις προσποιητός, πρεσ-
βύτης, τῇ κοινῇ φύσει καὶ τῷ χρόνῳ τῆς ἡλικίας εἴ-
ξας. Πάντα σοι πάρεστι δι' ἐνός· προστασία, πλοῦτος,
τρυφή καὶ ἀπολαύσις τῆς ἐφ' ἡλικίας ἀκμῆς καὶ ἀπλῶς
τύχην σαυτοῦ νόμιζε καὶ προσκύνει τὴν Ἀρσάκην.
Μόνον ἐμοὶ πείθεσθαι, πῶς μὲν αὐτῇ προσιτέον καὶ
ὅπτεον ὅταν τοῦτ' ἐπιτρέψῃ, πῶς δὲ χρηστέον καὶ
ὑπουργητέον ὅταν τι προστάτῃ. Τὸ γὰρ φρόνημα,
ὥς οἶσθα, μέγα καὶ ὑπέρογκον καὶ βασιλειον, νεότητι
καὶ κάλλει προσεξαιρόμενον καὶ ὑπεροφθῆναι εἰ τι
κελεύοι μὴ ἀνεχόμενον.

ΙΗ'. Πρὸς ταῦτα σιγήσαντος τοῦ Θεαγένους καὶ
καθ' αὐτὸν ὡς ἀηδῶν τινῶν καὶ μογηρῶν ἔστι δηλω-
τικὰ ἐννοοῦντος, ὀλίγον ὕστερον εὐνοῦχοι παρῆσαν,
λείψανα μὲν δῆθεν τῆς σατραπικῆς τραπέζης ἐπὶ χρυ-
σῶν σκευῶν κομίζοντες, πᾶσαν δὲ πολυτέλειαν καὶ
χλιδὴν ὑπεραίροντα καὶ τούτοις, εἰπόντες, ἡ δέσποινα
δεξιούται καὶ τιμᾷ τὸ παρὸν τοὺς ξένους καὶ παραθέ-
μενοι τοῖς νέοις, παραχρῆμ' ἀπεχώρουν. Οἱ δὲ, ἅμα
μὲν τῆς Κυβέλης προτροπῶσιν, ἅμα δὲ προσρῶντες
μὴ δοκεῖν ἐνυβρίζειν, ἀπεγυῶντο πρὸς βραχὺ τῶν πα-
ρακειμένων. Καὶ τοῦτο καὶ εἰς ἐσπέραν ἐγίγνετο καὶ
κατὰ τὰς ἄλλας λοιπὸν ἡμέρας. Τῇ δ' οὖν ἐξῆς κατὰ
πρώτην που τῆς ἡμέρας ὥραν, οἱ συνήθεις εὐνοῦχοι
παρόντες ὡς τὸν Θεαγένην, Μετακέκλησαι, ὦ μακά-
ριε, πρὸς τῆς δεσποίνης, ἔλεγον, καὶ ὀφθῆναι σε προ-
στατάμεθα καὶ ἔχει τῆς εὐτυχίας ἀπολαύσων, ἥς
ὀλίγοις δὴ καὶ ὀλιγάκις μεταδίδωσιν. Ὁ δὲ μικρὸν
ἐφησυχάσας καὶ οἷον πρὸς βίαν ἐλκόμενος, διανέστη τε
καὶ Μόνον δὲ με ἤκειν ἐπέσταται, πρὸς αὐτοὺς ἔλε-

antea consueveram perspicio. Quin etiam Thyamidem
audivi hesterno die advenisse et cum singulari certamine
cum fratre dimicasset sacerdotium recuperasse. Ille ipse
est omnino. Ceterum in praesentia hoc indicium facien-
dum est, et simul observandum, qui sit animus dominae
erga hospites. Hic quidem haec secum.

XVII. Cybele vero, ad juvenes incurrens, vestigia
eorum, quae faciebant, deprehendebat. Quamvis enim ad
strepitum forium, cum aperirentur, componebant sese,
et consuetum vultum et habitum assimulare conabantur,
tamen non potuerunt celare animum, oculis adhuc lacrimis
innatantibus. Exclamans igitur, O suavissimi liberi, di-
cebat, quid ita intempestive ploratis, quando gaudere
oportebat et gratulari vobis ipsis fortunae dexteritatem,
Arsace optima et quae vobis optare possetis cogitante
et ut cras in illius conspectum veniatis annuente ac nunc
vobis omnia officia humanitatis et omnem observantiam
attribuente? Quamobrem abjiciendi sunt vobis isti fatui et
pueriles plane fletus, intueri vero vosmetipsos et compo-
nere convenit, accedere et obsequi Arsaces voluntati.
Theagenes autem, Memoria, inquit, mortis Calasiridis
dolorem in nobis excitavit et ad lacrimas nos deduxit, qui
illius paternam erga nos voluntatem amiserimus. Nugae
sunt, inquit anus, istae: Calasiris, pater fictus, senex,
qui communi naturae legi et aetatis tempori cessit. Omnia
tibi adsunt per unum hominem, praefectura, divitiae, deli-
ciae et fructus florentis aetatis: denique fortunam tuam esse
puta et adora Arsacen. Tantum mihi obtemperate, quo-
modo illam accedere et adspicere debeatis, quando hoc
praeeperit et qua ratione agendum tractandumque sit, si
quid imperaverit. Animus enim illius magnus est, ut scis,
et excelsus et regius, aetate juvenili et forma insuper elatus,
et qui se contemni, si quid postularit, non patiatur.

XVIII. Cum ad haec reticuisset Theagenes et apud sese,
quod turpium quarundam rerum et cum flagitio conjunc-
tarum, significationes essent cogitaret; paullo post eunuchi
aderant, reliquias satrapicae mensae, quae omnem sumtum
et molliem superabant, in aurea suppellectili afferentes. Et
cum dixissent, His dominae honoris causa excipit hospites
et apposuissent juvenibus, continuo discedebant. At hi,
Cybele quidem hortante, simul vero prospicientes, ne quid
officio detrudere viderentur, aliquantulum degustabant ea,
quae erant apposita. Atque hoc et vesperi fiebat et reliquis
deinceps diebus. Postridie vero fere circiter horam pri-
mam diei, iidem eunuchi venientes ad Theagenem, Accer-
situs es, o nimium felix, a domina, dicebant et jussi sumus,
ut te in illius conspectum deducamus. Quamobrem eas,
fruiturus felicitate, quam sane paucis et rariuscule imper-
tiri solet. Ille autem paullulum quievit: deinde tanquam
vi traheretur, invitatus consurgens, Solumne me venire im-
peratum est, ad ipsos dicebat, an etiam una mecum sororem

[illegible]

hanc meam? Cum autem, Solum, respondissent, et illam seorsim esse venturam; nunc vero adesse Arsacæ quosdam ex magistratibus Persarum, alioqui moris esse, ut seorsim cum viris, cum mulieribus autem alio tempore agatur: inclinans sese Theagenes, Neque honesta hæc sunt, neque non suspecta, ad Charicleam submitte cum dixisset, ab illaque vicissim audisset, quod non oporteret contraire, sed cursum una tenere initio, et præ se ferre voluntatem omnia ex illius sententia faciendi, sequebatur præeuntes. Cumque modum, quo illam oporteret compellere atque alloqui et quod moris esset adorare ingredienti, docerent, nihil respondit; XIX. Ceterum ingressus est et illam sedentem pro tribunali deprehendens, purpura et auro in-texta veste exornatum, moniliumque pretio et tiaræ dignitate superbientem, ac delicate delibutam et fucatam, satellitibus adstantibus, et primariis utrinque magistratibus assidentibus, non consternatus est animo, sed tanquam eorum, quæ illi fuerant cum Chariclea constituta de assimulata observantia et veneratione, oblitus, magis est erectus animi magnitudine contra fastum Persici spectaculi: et neque genu flectens, neque adorans, sed erecto capite, Salve, inquit, regie sanguis, Arsace. Indignantibus vero iis, qui præsentés aderant, et murmur quoddam contra Theagenem, tanquam temerarium et audacem, quod non adorasset, emittentibus, Arsace subridens, Dato veniam, inquit, tanquam ignaro et peregrino et prorsus Græco et illinc contemptu nostri laboranti. Simul et de capite tiaram deposuit, multum iis, qui aderant, prohibentibus: hoc enim faciunt Persæ ad reddendam gratiam ei, qui salutavit. Et cum ad illum, Bono animo esto, hospes, per interpretem dixisset, (quamvis enim intelligebat linguam Græcam, loqui tamen non potuit) et dic, si qua re indiges, repulsam non passurus, remittebat, innuens eunuchis. Deducebatur vero cum pompa satellitum. Ibi et Achæmenes, cum illum iterum conspexisset, cognovit exactius: et nimii honoris, qui illi tribuebatur, causam suspiciens, mirabatur, tacebat tamen, ea, quæ decreverat, faciens. Arsace autem, Persarum magistratibus magnifico apparatu acceptis, eo prætextu quod id honoris causa quemadmodum solebat faceret, verius vero propter colloquium cum Theagene habitum convivium agitans, non tantum portiones ciborum, ut consueverat, Theageni mittebat, sed etiam tapetes, et peristronata versicoloria, Sidoniæ et Lydiæ manus arte elaborata. Mittebat quoque una et mancipia ab obsequiis futura, ancillam quidem Charicleæ, puerum vero Theageni, gente Ionica, ætate vero pubertatem attingentia; multis modis adhortata Cybelen ut acceleraret et quamprimum scopum illi propositum perficeret, (non amplius enim affectum se ferre posse); neque ipsam quidquam remittentem, sed variis rationibus circumdantem Theagenem. Ac manifeste quidem non exponebat Arsaces voluntatem, ceterum circuitu et m-

αἰνιγμάτων εἰς τὸ συνιέναι προσβιβάζουσα· καὶ τὴν τε περὶ αὐτὸν φιλοφροσύνην τῆς δεσποίνης μεγαλύνουσα καὶ τὸ κάλλος οὐ τὸ φαινόμενον μόνον ἀλλὰ καὶ τὸ ἐντὸς εὐθὺς μετὰ τινων εὐλόγων προφάσεων ὑπ' ὧν
 5 ἀγούσα καὶ τὸ ἦθος ὡς ἐρασμία τε καὶ εὐόμιλος καὶ χαίρουσα τοῖς ἀδρότεροις καὶ ἀγερωχότεροις τῶν νέων καὶ ὅλως ἀπόπειραν ἐν οἷς διεξήει λαμβάνουσα, εἰ προστρέχει τοῖς ἐπαφροδίτοις. Καὶ ὁ Θεαγένης τὸ μὲν τῆς φιλοφροσύνης καὶ ὡς φιλέλλην τὸ ἦθος καὶ ὅσα
 10 τοιαῦτα συνεπήγει καὶ χάριν ὡμολόγει, τὰ δ' ἐπαγωγὰ τῶν ἀτοπωτέρων, ὡς ἂν μὴδὲ συνιῇς τὴν ἀρχὴν, ἐκὼν ὑπερέβαινε. Πνιγμὸς τοίνυν εἶχε τὴν γραῦν, καὶ οἷον ἔλυσεν τὴν καρδίαν, στοχαζομένη μὲν ὡς συνιῇσι τῆς προαγωγείας, ἀπαυθαδιαζόμενον δὲ καὶ διω-
 15 θούμενον ὁρῶσα τὴν πείραν καὶ τὴν Ἀρσάκην οὐκ εἶτι φέρειν ὅτ' ἦν δι' ὄχλου γινομένην καὶ καρτερεῖν οὐκ εἶτι δύνασθαι λέγουσαν καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἀπαιτοῦσαν ἣν ἄλλοι ἄλλαις προφάσεσιν ὑπερετίθετο ἡ Κυβέλη· νῦν μὲν βουλούμενον τὸν νεανίαν ἀποδειλιᾶν
 20 φάσκουσα, νῦν δ' ἀνωμαλίαν τινὰ προσπεπτωκέναι πλαττομένη.

Κ'. Καὶ πέμπτης που λοιπὸν καὶ ἑκτῆς ἡμέρας παρωχηκυίας ἦδη, καὶ τὴν Χαρίκλειαν τῆς Ἀρσάκης ἀπαξ που καὶ δεύτερον προσκεκλημένης καὶ εἰς τὸ τῷ Θεα-
 25 γένει κεχαρισμένον μετὰ τιμῆς καὶ φιλοφροσύνης ἑωρακυίας, ἀναγκάζεται καὶ λευκότερον διαλεχθῆναι τῷ Θεαγένει καὶ τὸν ἔρωτα ἀπαρακαλύπτως ἐξηγόρευεν [πολλὰ] καὶ μυρία ἀγαθὰ συγκατατιθεμένων διεγγυομένη καὶ τίς ἡ ἀτομία, προστιθεῖσα, τί δὲ τὸ ἀνα-
 30 φρόδιτον; νέος οὕτω καὶ καλὸς καὶ ἀκατῆς, γυναῖκα ὁμοίαν καὶ προστετηκυῖαν ἀπωθεῖται καὶ οὐχ ἄρπαγμα οὐδ' ἔρμαιον ποιεῖται τὸ πρᾶγμα, θεούς μὲν οὐδενὸς ἐπόντος τῇ πράξει, μήτ' ἀνδρὸς παρόντος, καὶ οὐ τῆς θρεψαμένης καὶ πάντα ἀπόρρητα διὰ χειρὸς ἐχούσης,
 35 τὴν ὁμιλίαν διακονούσης, μήτε σοὶ τινος ἐπόντος κωλύματος, οὐ νόμφης, οὐ γαμετῆς παρούσης. Καί τοι καὶ τούτων ὑπερείδον πολλοὶ πολλάκις, ὅσοι δὲ νῦν ἔχοντες, τοὺς μὲν οἰκίους ἔγνωσαν οὐδὲν ἐκ τούτου καταβλάψειν, αὐτοὺς δ' ὠφελήσκειν, κτήσεως χρημάτων
 40 προσγενομένης καὶ τῶν καθ' ἡδονὴν ἀπολαύσεων. Τελευτωῖσα δὲ καὶ ἀπειλὴν τινὰ κατεμίγνυ τοῖς λεγομένοις· Αἱ χρησταί, λέγουσα, καὶ φιλόνοι γυναῖκες, ἀμειψικτοὶ γίνονται καὶ βαρυμῆνιδες, ἀποτυγγάνουσαι καὶ τοὺς ὑπερόπτας ὡς ὕβριστάς εἰκότως ἀμύνονται.
 45 Ταύτην δὲ, ὅτι καὶ Περσίς τὸ γένος ἐννόει καὶ ὡς βασιλεῖον αἶμα, τοῦτο δὲ τῆς σῆς προσρήσεως καὶ ὡς πολλὰν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν περιέβληται ὑπ' ἧς αὐτῇ καὶ τιμῆσαι τὸν εὖνον καὶ κολάσαι τὸν ἐναντιούμενον ἐπ' ἀδείας· σὺ δὲ καὶ ξένος καὶ ἐρημὸς καὶ ὁ προστη-
 50 σόμενος οὐδεὶς. Φεῖσαι τὸ μέρος καὶ σαυτοῦ, φεῖσαι κακείνης. Ἀξία δ' ἐστὶ παρὰ σοῦ φειδοῦς, εἰς τὰ δίκαια τῶν σῶν πόθων οὕτως ἐκμενηνυῖα. Εὐλαβήθητι καὶ μῆνιν ἐρωτικὴν, φύλαξαι καὶ τὸ ἐκ τῆς ὑπεροφίας νemesητόν· πολλοὺς αἶδα μεταμειληθέντας. Πει-

volacris lectam intelligendam relinquebat, benevolentiam dominæ erga ipsum prædicans et cum pulchritudinem, non apparentem tantum, sed et eam, quæ vestitu contineretur, quibusdam convenientibus occasionibus ob oculos ponens, tum mores, quod essent amabiles et cum quadam facilitate conjuncti et quod delectaretur delicatioribus et valentioribus adolescentibus. Et in summa, experimentum capiebat in iis, quæ narrabat. an Veneris rebus alliceretur. Theagenes autem benevolentiam illius erga se, et quod moribus esset propensis in amorem Græcorum, et quæcunque talia præterea, collaudabat et insuper agebat gratias. Porro illecebras absurdiorum rerum neque intelligens ab initio, sponte præteribat. Angor igitur quidam invasit anum et quasi pungebatur dolore cordis, cum conjectaretur cum intelligere illecebras, fastidire autem et repellere omnes conatus videret et Arsacein non amplius ferre sciret, tumultuantem et non amplius se cohibere posse dicentem, et pollicita reposcentem, quæ alias aliis prætextibus Cybele differebat; interdum, quamvis vellet, reformidare adolescentem dicens, interdum vero aliquid incommode cecidisse fingens.

XX. Et cum jam quintus et sextus dies præterisset, Charicleam Arsace semel atque iterum ad se vocasset et ad gratificandum Theageni honorifice illam accepisset, benevolentiaque singulari fuisset intuita, cogeatur planius colloqui cum Theagene, amoremque aperte exponebat, sexcenta bona, si assentiretur, certo pollicens, et, Quæ, malum, est hæc tergiversatio? addens, quidve adeo alienum a rebus Veneris? adolescens tam formosus et florenti ætate, mulierem similem et amore illius contabescentem repellit, et non prædam ducit et in lucro ponit negotium: præsertim nulla formidine rem consequente, neque viro præsentem, et me quæ illam educavi et omnia arcana in potestate habeo, hanc consuetudinem illi procurante? neque, quod ad te attinet, ullo intercedente impedimento, non sponsa, non uxore. Atqui et hæc sæpius multi contemserunt, qui sana mente præditi, domesticis ea re nihil se nocituros intellexerunt, sibi autem profuturos possessione opum et fructu voluptatis in lucro accedente. Ad extremum et minas quasdam immiscebat orationi, Comes, dicens, mulieres, et juvenum cupidae, implacabiles existunt et sævam iram concipiunt, cum sua spe labuntur et contumaces, tanquam eos, a quibus injuria sunt affectæ, merito ulciscuntur. Jam de hac, quod et Persis sit genere, cogita, et regius sanguis, quod tu ipse antea tua confessione testatus es, et quod magnis viribus et potentia sit stipata, qua illi et honore afficere benevolos erga se et punire sibi obsistentes impune liceat. Tu vero et peregrinus et desertus et qui tibi opem ferat nemo est. Parce partim tibi ipsi, partim et illi. Digna vero est, cui a te parcat, quæ desiderio tui, quo juste potiri debet, tam furiose sit inflammata. Verearis et iram amatoriam: caveo quoque, quæ contemtum sequitur, vindictam. Multos novi quos postea ejusmodi animi pœnituit. Majorem

ραν ἔγω σου μᾶλλον τῶν Ἀφροδίτης. Ἡ πολιὰ θριξί, ἣν ὄρεας, αὐτὴ πολλοῖς τοιοῦτοις ἐνήθλισεν. Ἄλλ' οὕτως ἀτεγκτον καὶ ἀνήμερον οὐκ ἐγνώκα. Καὶ ἀποστρέψασα τὸν λόγον πρὸς τὴν Χαρίκλειαν, (ὅπ' ἀνάγκης γὰρ κακείνης εἰς ἐπήκοον ἀπεθέρσησε τὰ τοιαῦτα διαλέγεσθαι) Συμπαράκαλεσον, ἔφη, ὦ θυγατερ, καὶ σὺ, τὸν οὐκ οἶδ' ὅν τινα προσείπω προσηκόντως ἀδελφόν σου τοῦτον. Συναίσει καὶ σοὶ τὸ πρᾶγμα· οὐκ ἔλαττον ἀγαπηθῆσθαι πλέον τιμηθῆσθαι· πλουτήσεις εἰς κόρον· γάμου σοὶ προνοήσει λαμπροῦ. Ζηλωτὰ δὲ ταῦτα καὶ εὖ πράττουσι, μήτι γε δὴ ξένοις καὶ ἐν ἐνδοῖσι τὸ παρὸν ἐξεταζομένοις.

ΚΑ'. Ἡ δὲ Χαρίκλεια σεσηρός τι καὶ κατεσφυγμένον ὑποβλέψασα, Εὐκτόν μὲν ἦν, ἔφη, καὶ κάλλιστον, μὴδὲν τοιοῦτον ὑποστῆναι τὴν πάντ' ἀρίστην Ἀρσάκην. Εἰ δὲ μὴ, δευτέρα γοῦν ἐγκράτεια φέρειν τὸ πάθος. Ἄλλ' ἐπειδὴ τι πέπονθεν ἀνθρώπινον καὶ νενίκηται, ὥς σὺ φῆς, καὶ ἥτις ἐστὶ τῆς ἐπιθυμίας, συμβουλεύσασαι· ἂν καὶ αὐτὴ Θεαγένει τούτῳ τὴν πρᾶξιν εἰ τάσφαλές αὐτῷ προσείη, μὴ ἀρνεῖσθαι, μὴ δὴ τι λάθοι κακὸν αὐτός θ' αὐτὸν κακείνην ἐργασάμενος εἰ ταῦτ' εἰς φῶς ἔλθοι καὶ γνοίη πολὺν τὸ παράνομον τῶν δεδρασμένων ὁ σατράπης. Ἀνήλατο πρὸς τοὺς λόγους ἡ Κυβέλη καὶ περιπτύξασα καὶ φιλήσασα πολλὰ τὴν Χαρίκλειαν, Εὐγε, ἔφη, ὦ τέκνον, ὅτι καὶ γυναῖκα μοιοῦν σοὶ τὴν φύσιν ἠλέησας καὶ τῆς ἀσφαλείας τὰ δειλοῦ πεφρόντικας. Ἀλλὰ τούτου γ' ἕνεκα θάρσει, ὥς οὐδ' ὁ ἥλιος, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, γινώσεται. Πέπαυσο τὸ παρὸν, ἔφη ὁ Θεαγένης καὶ ἐνδοῦς ἡμῖν εἰς ἐπίσκεψιν. Ἐξελευσάσης δὲ παραχρῆμα τῆς Κυβέλης, ὧ Θεαγένης, ἔλεγεν ἡ Χαρίκλεια, ὁ μὲν δαίμων τοιαῦθ' ἡμῖν προσεῖπεν τὰ εὐτυχήματα, ἐν οἷς πλέον ἐστὶ τὸ κακῶς πράττειν τῆς δοκούσης εὐπραγίας. Πλὴν ἀλλὰ συνेतῶν γ' ἐστὶ καὶ τὰ δυστυχήματα ἐκ τῶν ἐνόντων πρὸς τὸ βέλτιον διατίθεσθαι. Εἰ μὲν οὖν ἔχεις γνώμης καὶ τελείως ὀρεῖσαι τοῦργον οὐκ ἔχω λέγειν, καίτοι γ' οὐκ ἂν σφόδρα διενεχθεῖσα, εἰ πάντως ἡμῖν ἐν τούτῳ σώζεσθαι ἢ μὴ περιλείπεται. Εἰ δ' εὖ ποιῶν ἄτοπον δοκιμάζεις τὸ αἰτούμενον, ἀλλὰ σὺ γε πλάττου τὸ συγκατατίθεσθαι καὶ τρέφων ἐπαγγελίαις τῆς βαρβάρου τὴν ὀρεξιν, ὑπερθέσεις ὑπότεμνε τὸ πρὸς οὗτις καὶ ἡμῶν βουλεύσασθαι, ἐφηδύνων ἐλπίδι καὶ καταμαλάττων ὑποσχέσει τοῦ θυμοῦ τὸ φλεγμαῖνον. Εἰκός τινα καὶ λύσει θεῶν βουλήσει τὸν μεταξὺ χρόνον ἀποτεκεῖν. Ἄλλ', ὦ Θεαγένης, ὅπως μὴ ἐκ τῆς μελέτης εἰς τὸ αἰσχρὸν τοῦ ἔργου κατολισθήσῃς. Μειδιάσας οὖν ὁ Θεαγένης, Ἀλλὰ σὺ γ' οὐδὲ ἐν τοῖς δεινοῖς, ἔφη, τὴν γυναικῶν ἔμφυτον νόσον ζηλοτυπίαν ἐκπέφυγας. Ἐμὲ δ' ἴσθι μὴδὲ πλάσσεσθαι τὰ τοιαῦτα δύνασθαι. Ποιεῖν γὰρ τὰ αἰσχρὰ καὶ λέγειν ὁμοίως ἀπρεπές. Καὶ ἄλλως τὸ ἀπογνῶναι τὴν Ἀρσάκην, αὐτὸθεν φέρει τι χάριν, τὸ μηκέτι διοχεῖν ἡμῖν. Εἰ δὲ πάσχειν τι δεοί, φέρειν τὰ προσπίπτοντα ἤδη με πολλάκις ἢ τε τύχη καὶ ἡ γνώμη παρεσκεύασε. Μὴ

experientiam, quam tu, in rebus Venereis consecuta sum. Canus capillus ipse, quem vides, in multis ejusmodi rebus est versatus: sed usque adeo rigidum et asperum neminem unquam cognovi. Denique converso sermone ad Charicleam, (necessitate enim adducta, ausa est audiente illa talia loqui) Adhortare, inquit, filia, tu quoque, nescio quem merito appellem, istum tuum fratrem. Proderit et tibi haec ipsa res: non puto minus ab illa amaberis, majores consequeris honores, ditiesces ad satietatem usque, de conjugio tibi prospiciet splendido. Haec vero et felibus optanda sunt, nedum peregrinis, et egestate in praesentia laborantibus.

XXI. Chariclea vero, torve et ardentem contuita, Optandum quidem, inquit, fuerat et pulcherrimum omni ex parte, optimam Arsacen nihil ejusmodi pati: sin minus, saltem moderate ferre affectum. Verumtamen cum quiddam humanum illi acciderit, et victa est, ut tu dicis, succubuitque cupiditati, consilium dem et ipsa Theageni huic, ut rem non recuset, si tuto id facere possit, ne et sibi per incitiam et illi mali aliquid accersat, si haec in lucem prodierint et alicunde cognoverit hoc flagitiosum factum satrapa. Prosiliit ad haec dicta Cybele, et amplexa et dissuaviata Charicleam, Recte, inquit, facis, filia, quod et mulieris natura tui similis miserta es, et securitati fratris sollicitè prospicis. Verumtamen hac de causa non est, quod labores: quod neque sol, ut dici solet, id sit cogniturus. Desine in praesentia, inquit Theagenes et concede nobis deliberandi spatium. Cum vero illico exisset Cybele: O Theagenes, exorsa est Chariclea, numen tales successus nobis conciliat, in quibus plus inest adversae fortunae, quam quae extrinsecus apparet felicitatis. Quod cum ita sit, prudentium tamen est, etiam parum prosperos casus, quatenus fieri potest, in melius convertere. An igitur habeas in animo prorsus perficere hanc rem, dicere non possum: quamvis non admodum repugnem, si omnino in hoc, ut servemur, aut non, momentum consistit. At si, ne fieri debet, ac honestum est, absurdum judicas esse id, quod petitur, finge tu quidem te assentiri et alens promissis barbarae cupiditatem, dilatione praece, ne praecipitanter durius aliquid in nos statuatur, spe delinens et molliens pollicitatione irae incendium. Consentaneum est enim, aliquod remedium, deo volente, interjectum tempus paritum esse. Ceterum, Theagenes, vide, ut ne ex meditatione in turpitudinem rei delabaris. Arridens leniter Theagenes, Sed tu neque in adversis rebus, inquit, mulieribus innatum morbum zelotypiae effugisti. Me vero scito neque fingere talia posse. Facere enim turpia, ac dicere, aequum indecorum est. Et alioqui ut omnino desperet Arsace, hoc ipsum aliquid commodi affert, videlicet ne pergat nobis amplius molesta esse. Si vero pati aliquid oportuerit, ad ferenda ea, quae accidunt, saepius jam me et fortuna et animi constitutio praepravit. Ne te lateat,

λαθῆς εἰς μέγα κακὸν ἡμᾶς ἐμβάλλων εἰποῦσα ἡ Χαρίκλεια ἐσιώπησε.

ΚΒ'. Καὶ τούτων ἐν ταύτῃ τῇ σκέψει διαγόντων, ἡ Κυβέλη πάλιν ἀναπτέρωσασα τὴν Ἀρσάκην καὶ ὡς
 6 τὰ δεξιώτερα χρῆ προσδοκᾶν εἰποῦσα, ἐνδεδεῖσθαι γάρ
 τι τὸν Θεαγένην τοιοῦτον, ἐπανήλθεν εἰς τὸ αὐτῆς δω-
 μάτιον. Κάκείνην διαλιποῦσα τὴν ἐσπέραν καὶ πολλὰ
 διὰ τῆς νυκτὸς ἐμόκοιτον οὔσαν ἐξαρχῆς τὴν Χαρί-
 κλειαν παρακαλέσασα συμπράττειν, εἰς ἔω πάλιν
 10 ἡρώτα τὸν Θεαγένην, τίνα εἴη τὰ δεδογμένα. Ἀπει-
 πόντος δὲ λαμπρῶς καὶ παντοίως τὸ προσδοκᾶν ἀποφῆ-
 σαντος, σύννους ἐπὶ τὴν Ἀρσάκην ἀπέδραμεν ἡ Κυ-
 βέλη. Καὶ ὡς τὸ ἀπηνὲς παρὰ Θεαγένους ἐξήγγειλε,
 τὴν γραῦν ἐπὶ κεφαλὴν ἐωσθῆναι προστάξασα, εἰς-
 15 δραμοῦσά τ' εἰς τὸν θάλαμον, ἔκειτο ἐπὶ τῆς εὐνῆς
 αὐτὴν σπαράττουσα. Καὶ ἄρτι τῆς γυναικωνίτιδος
 ἐκτὸς γενοῦσιν τὴν Κυβέλην ἰδὼν ὁ υἱὸς Ἀχαιμένης
 κατηφῆ τε καὶ δεοακρυμένῃ, Μὴ τι ἄτοπον, μὴ τι
 πονηρὸν, ὦ μήτερ, προσπέτωκεν, ἡρώτα, μὴ τις
 20 ἀγγελία τὴν δέσποιναν ἦνιάκε; μὴ τι δυστύχημα ἀπὸ
 στρατοπέδου προσήγγεται; μὴ τι καταπονοῦσι κατὰ
 τὸν ἐνεστώτα πόλεμον Αἰθίοπες τὸν δεσπότην Ὀροον-
 δάτην; καὶ πολλὰ τοιαῦτ' εἰπὼν ἡρώτα. Ἡ δὲ, Ἀδο-
 λεσχεῖς, εἰποῦσα, ἀπέτρεχεν. Ὁ δὲ, οὐδέν τι μᾶλ-
 25 λον ἀνίει, ἀλλὰ παρακολουθῶν καὶ τῶν χειρῶν λαθόμε-
 νος καὶ κατασπαζόμενος ἐξαγορεύειν πρὸς παῖδα τὸν
 ἴδιον τὰ λυποῦντα ἱκέτευσεν.

ΚΓ'. Λαβοῦσα δὲ αὐτὸν καὶ εἰς τι μέρος τοῦ παρα-
 δέισου χωρισθεῖσα, Ἄλλω μὲν οὐκ ἂν, ἔφη, ἐξείπον
 30 τὰμαυτῆς τε καὶ δεσποίνης κακά. Ἐπεὶ δ' ἐκείνη ἐν
 τῷ παντὶ σαλεύει καὶ γὰρ τὸν περὶ τοῦ ζῆν προσδοκῶ
 κίνδυνον, (οἶδα γὰρ ὡς ἡ Ἀρσάκης ἀνία καὶ μανία εἰς
 ἐμὲ ἀποσκήφει), λέγειν ἀναγκάζομαι, εἰ δὴ τίνα ἐπι-
 κουρίαν τῇ γεννησάσῃ, καὶ εἰς φῶς παραγαγούσῃ καὶ
 35 τουτοισὶν ἐκθρεψαμένῃ σε τοῖς μαζοῖς ἐπινοήσεαις.
 Ἐρᾷ τοῦ νέου τοῦ παρ' ἡμῖν ἡ δέσποινα καὶ ἐρᾷ οὐ
 φορητὸν τίνα οὐδὲ νευομισμένον ἀλλ' ἀνιάτον ἔρωτα,
 καὶ ὃν εἰς δεῦρο κατορθώσῃ ἐγὼ τε κάκείνη μάτην
 ἡπατώμεθα. Καὶ αὖται ἦσαν αἱ πολλαὶ φιλοφροσύναι
 40 καὶ ποικίλαι δεξιώσεις αἱ περὶ τοὺς ξένους. Ἐπεὶ δ'
 εὐήθης τις καὶ θρασὺς ὢν καὶ ἀπηνὲς ὁ νεανίας ἀπέειπε
 τὰ πρὸς ἡμᾶς, οὐδ' ἐκείνην οἶδα βιωσομένην, κάμαυ-
 τὴν ἀναιρησομένην, ὡς χλευάσασαν ταῖς ἐπαγγελίαις
 καὶ διαφευσσαμένην. Ταῦτ' ἔστιν, ὦ παῖ. Καὶ εἰ
 45 μὲν ἔχεις τι βοηθεῖν, σύμπραττε, εἰ δὲ μὴ, τελευτή-
 σασαν τὴν μητέρα κήδευσεν. Καὶ δς, Μισθὸς δέ μοι
 τίς ἔσται, ἔφη, ὦ μήτερ. Οὐ γάρ μοι καιρὸς θρύπ-
 τεσθαι πρὸς σε, οὐδ' ἐκ περιόδων, οὐδὲ κυκλούμενον
 τοῖς λόγοις τὴν βοήθειαν ἐπαγγέλλεσθαι, πρὸς οὕτως
 50 ἀγωνισσάν καὶ ἐγγὺς λειποψυχούσαν. Πᾶν δ' τι βού-
 λει, ἔφη, προσδόχα, ἡ Κυβέλη. Ἀρχινομοχόον μὲν
 γάρ σε καὶ νῦν εἰς ἐμὴν τιμὴν πεποιήται. Εἰ δέ τι
 μείζον ἀξίωμα περινοεῖς, ἀπάγγελλε. Πλούτου γὰρ
 οὐδ' ἀριθμὸς ἔσται ὅσον ἂν κομίσαιτο, σωτὴρ τῆς αὐλίας

quod in magnum malum nos conjicies, cum dixisset Chariclea, conticuit.

XXII. His autem in harum rerum consideratione versan-
 tibus, Cybele, cum rursus Arsacen in bonam spem sustu-
 lisset et quod meliora exspectare oporteret dixisset, signi-
 ficasse enim tale quiddam Theagenem, rediit rursus in
 conclave et intermissa illa vespere, ac multis modis Chari-
 cleam, quam sociam lecti initio habuerat, adhortata, ut
 sibi esset auxilio, mane rursus interrogabat Theagenem,
 quid statuisset apud animum. Cum autem manifeste re-
 cusaret et omnino ne quidquam ejusmodi exspectaret, in-
 dicasset, tristis ad Arsacen recurrit Cybele. Postquam
 autem ferociam Theagenis renuntiavit, Arsace, anu in ca-
 put præcipitari jussa, incurrens in thalamum, jacebat in
 lecto se ipsam lacerans. Vixdum autem conclave muliebre
 egressam Cybelen conspicatus filius Achæmenes tristem et
 lacrimantem: Num quid importuni aut molesti, mater,
 accidit? percunctabatur. Num quod nuntium dominam
 exerceat? Num aliqua calamitas ex castris renuntiata est?
 Num hostes sunt superiores in hoc bello Æthiopum domino
 Oroondatæ? et multa ejusmodi quærebat. Illa vero, Nu-
 garis, cum dixisset, recurrit. At ille nihilo magis inter-
 mittebat, sed affectans et manus ejus apprehendens et
 compellans, ut exponeret suo filio ea, quæ illam dolore
 afficerent, supplicabat.

XXIII. Accepto igitur illo a manu, in quamdam partem
 horti secedens, Alii quidem, inquit, non exposuissim mea
 et dominae mala. Postquam vero illa in summum discrimen
 venit et ego exspecto periculum de vita, (scio enim,
 quod Arsaces amentia ac furor in me sit redundaturus) di-
 cere cogor, si forte aliquam opem ei, quæ te genuit et in
 lucem edidit et his enutrivit uberibus, excogitare possis.
 Amat adolescentem, qui est apud nos, domina, non tole-
 rando quodam, neque usitato, sed insanabili amore, et
 quem ego et illa nobis ex sententia eventurum frustra
 vana spe sperabamus. Hinc erant illa multa humanitatis
 officia et multiplex benevolentia erga hospites. Ceterum
 postquam, ut stultus quidam et ferox et intractabilis ado-
 lescens, recusavit ea, quæ nos volebamus, neque illam
 existimo esse victuram et me interfectum iri intelligo;
 quæ promissis illam ludibrio habuerim et fefellerim. Hic
 est status præsentis temporis. Quod si quid habes, quo
 auxillieris, adsis mihi tua ope: sin minus, mortuæ matri
 justa exsequiarum facito. Ille autem: Præmium autem
 quod mihi, inquit, erit, mater? Neque enim est tempus,
 ut apud te, me jactem, aut longis ambagibus et circuitu
 orationis auxilium promittam, usque adeo consternatæ,
 et propemodum deficienti animo. Omne, quod vis, ex-
 spectæ, inquit Cybele. Etenim te nunc quoque summum
 pocillatorem, honoris mei causa constituit. Si vero majorem
 aliquam dignitatem animo complexus es, enuntia.
 Opum enim neque numerus erit, quas pro præmio feres,

γενόμενος. Πάλαι ταῦτα, ἔφη, δι' ὑποφίας ἔχων, ὃ
 μητὲρ, ἐγὼ καὶ συνιείς, εἰσιώπων τὸ μέλλον ἀπεκδεχό-
 μενος. Ἄλλ' οὐδ' ἀξιώματος οὐδὲ πλούτου μεταποιού-
 μαι. Τὴν δὲ κόρην, τὴν ἀδελφὴν λεγομένην τοῦ Θεα-
 5 γένους, εἴ μοι πρὸς γάμον ἐκδοίῃ, πάντ' αὐτῇ κατὰ
 γνώμην πεπραξέσθαι. Ἐρῶ δέ, ὦ μητὲρ, τῆς κόρης
 οὐχὶ μετρίως. Ὡστ' ἐκ τῶν ἰδίων γινώσκουσα τὸ
 πάθος ἡ δέσποινα καὶ ὅσον τι καὶ οἷόν ἐστι, δικαίως ἂν
 καὶ αὐτὴ συμπράττοι τῷ ταῦτά νουοῦντι καὶ ἄλλοις
 10 τοσούτον κατόρθωμα ἐπαγγελλομένη. Μηδὲν ἀμφί-
 βαλλε, εἶπεν ἡ Κυβέλη. Ἡ τε γὰρ δέσποινα δώσει
 τὴν χάριν ἀνενδοιάστως εὐεργέτῃ σοὶ καὶ σωτῆρι γεγε-
 νημένῳ καὶ ἄλλως τάχ' ἂν καθ' αὐτοῦς πείσαιμεν τὴν
 κόρην. Ἄλλὰ τίς ὁ τρόπος, εἰπέ, τῆς βοηθείας; Οὐ-
 15 ἂν εἴποιμι, ἔφη, πρὶν ὅρκους ἐμπεδωθῆναι μοι τὴν
 ἐπαγγελίαν παρὰ τῆς δεσποίνης. Σὺ δὲ μὴ ἀποπει-
 ραθῇς τὴν ἀρχὴν τῆς κόρης, ὁρῶ γάρ πως κάκεινῃ
 ἄνω τε καὶ μέγα φρονούσαν, μὴ καὶ λάθης τὸ πρᾶγμα
 διαστρέφουσα. Πάντα γενήσεται, εἰπούσα, εἰσέδρα-
 20 μεν εἰς τὸν θάλαμον ὡς τὴν Ἀρσάκην καὶ προσπεσούσα
 τοὺς γόνασιν, Εὐθύμως ἔσο, ἔφη. Πάντα σοι θεῶν
 βουλήσιν κατορθοῦνται. Τὸν παῖδα μόνον τὸν ἐμὸν
 Ἀχαιμένην εἰσκληθῆναι πρόσταξον. Εἰσεκληθῶν,
 εἶπεν ἡ Ἀρσάκη, εἰ μὴ τι με πάλιν ἀπατᾶν μέλλοις,
 25 ΚΔ'. Εἰσῆλθεν δ' Ἀχαιμένης καὶ πάντα διελοῦσθης
 τῆς πρεσβυτίδος, ἐπώμοσεν ἡ Ἀρσάκη πράξειν τὸν
 γάμον τῆς ἀδελφῆς Θεαγένους. Ὁ δ' Ἀχαιμένης,
 Δέσποινα, ἔφη, πεπαύσθω λοιπὸν Θεαγένης, δοῦλος
 ὢν καὶ θρυπτόμενος κατὰ δεσποίνης ἰδίας. Καὶ, Πῶς
 30 τοῦτο λέγεις, ἐρωτησάσης, ἅπαντα ἐξηγόρευσεν ὡς
 πολέμου νόμῳ ληφθεὶς καὶ γένοιτο αἰχμάλωτος ὁ Θεα-
 γένης· ὡς Μιτράνης ἐκπέμφειεν αὐτὸν πρὸς Ὀροονδά-
 την, ἀναπειμῆσθαι βασιλεῖ τῶ μεγάλῳ ὡς αὐτὸς
 ἵνα ἄγοι παραλαβὼν, ἀπολέσειεν, ἐφθον Βησσαίων
 35 καὶ Θυάμιδος κατατολμησάντων· ὡς μόλις αὐτὸς δια-
 δράσειε· καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ γράμμα τοῦ Μιτράνου πρὸς
 Ὀροονδάτην προσηυτεπισμένους ἐπεδείκνυ τῇ Ἀρσάκῃ,
 καὶ εἰ προσδέοιτο καὶ ἑτέρων ἀποδείξεων, ἔξιν μαρτυ-
 ροῦντα καὶ τὸν Θύαμιν. Ἀνέπνει πρὸς ταῦθ' ἡ Ἀρ-
 40 σάκη. Καὶ οὐδ' ὅσον μελλήσασα, πρόεισί τε τοῦ θα-
 λάμου καὶ εἰς τὸν οἶκον οὗ προκαθημένη χρηματίζειν
 εἰώθει παρελθούσα, ἄγεσθαι τὸν Θεαγένην ἐκέλευσεν.
 Ἐπειδὴ ἤχθη, ἐπηρώτα, εἰ γνωρίζει τὸν Ἀχαιμένην,
 ἐστῶτα πλησίον ἐπιδεικνύσα. Τοῦ δὲ φήσαντος· Οὐ-
 45 κούν καὶ αἰχμάλωτον ἦγέ σε παραλαβὼν, αὐθις ἤρῳ-
 τα. Συμφήσαντος δὲ καὶ τοῦτο τοῦ Θεαγένους, Δούλος
 τοίνυν ἡμέτερος ὢν ἴσθι. Καὶ σὺ μὲν πράξεις τὰ οἰκε-
 τῶν, τοῖς ἡμετέροις νεύμασι καὶ ἄκων ἐπόμενος, ἀδελ-
 φὴν δὲ τὴν σὴν Ἀχαιμένει τῷδε πρὸς γάμον κατεγγυῶ,
 50 τὰ πρῶτα φερομένη παρ' ἡμῖν, τῆς τε μητρὸς ἕνεκα
 καὶ τῆς ἄλλης αὐτοῦ περὶ ἡμᾶς εὐνοίας· ὑπερβέβηκε
 τοσούτον, ὅσον ἡμέραν προσρίσαι καὶ τὰ πρὸς τὴν εὐω-
 χίαν λαμπρότερον εὐτεπισθῆναι. Ὁ δὲ Θεαγένης βέ-
 βλητο μὲν ὡς ὑπὸ πρῶταως (ὑπὸ) τῶν λόγων, ἐγνω δ' οὖν

si servator miseræ exstiteris. Jampridem hæc, inquit,
 mater, ego suspicans et intelligens, tacebam, id quod
 eventurum esset expectans. Verum neque dignitatem
 ullam, neque opes curo : virginem vero, quæ soror Thea-
 genis dicitur, si mihi dederit in uxorem, omnia illi ex
 animi sententia et belle cadent. Amo autem virginem
 haud moderate, mater. Quamobrem ex suis rationibus
 privatis cum cognoverit domina affectum, quantus et
 qualis sit, juste et ipsa erit adiumento ei, qui eodem
 morbo laborat, atque adeo tantum successum promittenti.
 Nihil dubites, inquit Cybele. Etenim domina reddet tibi
 gratiam, nulla mora interposita, cum hoc beneficio illam
 affeceris et servator illius exstiteris. Quin etiam fortassis
 nos ipsi virgini privatim persuaserimus. Sed expone, quæ
 sit auxilii ratio. Non dicam, inquit, priusquam jureju-
 rando fuerit mihi confirmata promissio a domina. Tu vero
 nihil coneris efficere principio apud virginem. Video enim
 quodammodo, illam quoque magnos et excelsos animos
 gerere, ne forte imprudens negotium pervertas. Omnia
 futura cum dixisset, incurrit in thalamum ad Arsacen, et
 provoluta ad illius genua, Bono animo esto, inquit : omnia
 deo volente commode cadunt ; filium tantum meum Achæ-
 menem vocari intro jube. Accersatur, inquit Arsace, nisi
 mihi rursus verba datura es.

XXIV. Ingressus est Achæmenes et cum omnia narra-
 set anus, juravit conceptis verbis Arsace, se illum compo-
 tem facturam esse nuptiarum sororis Theagenis. Achæ-
 menes tum, Domina, inquit, ne Theagenes amplius in
 posterum cum sit servus, erga suam dominam petulantius
 sese gerat. Quomodo hoc dicis, cum interrogasset, omnia
 enarrabat : Quod lege belli fuisset captus, et captivus ab-
 ductus Theagenes : quod Mitranes misisset eum ad Oroon-
 datem, mittendum deinceps regi magno : quod ipse, inter
 ducendum, illum amisisset infesto adventu Bessaensium et
 Thyamidis : quod ipse vix effugisset : denique præter om-
 nia, literas Mitranis ad Oroondatem in promptu habens,
 ostendebat Arsacæ ; et si opus esset aliis argumentis, ha-
 biturum se vel Thyamim testem. Respiravit ad hæc Ar-
 sace et nihil cunctata, thalamo egressa est et in domum, in
 qua pro tribunali sedens vacare solebat explicandis consti-
 tuendisque rebus, veniens, adduci Theagenem jussit. Ut
 est adductus, quærebat, an nosset Achæmenem, proxime
 illum adstantem monstrans. Hoc vero affirmante : An
 vero, quod et captivum te duxit, rursus interrogabat.
 Confitente vero et hoc Theagene : Servum igitur nostrum
 te esse scito et tu quidem facies, quæ servi solent, nutibus
 nostris vel invitus obtemperans. Sororem vero tuam
 Achæmeni huic in uxorem despondeo, qui primas apud
 nos obtinet, cum matris causa, tum alioqui propter ipsius
 erga nos benevolentiam atque merita ; eatenus differens,
 quatenus ad diem præfiniendum et reliqua ad convivium
 splendidius apparandum instruenda pertinet. Theagenes
 autem ictus est quidem, tanquam vulnere, illis verbis :

μη δμοσε χωρεῖν ἀλλὰ καθάπερ θηρίου τὴν ὁρμὴν ἐκ-
κλῖναι. Καὶ Ὡ δέσποινα, ἔλεγε, θεοῖς χάρις, ὅτι
εὐγενείας τὰ πρῶτα ὄντες, ταῦτα γοῦν ὡς ἐν δυστυχί-
μασιν εὐπραγοῦμεν, τὸ μὴ ἄλλοις σοὶ δὲ δουλεύειν. ἢ
καὶ ἄλλοτρίους εἶναι δοκοῦντας καὶ ξένους, οὕτως ἡμέ-
ρωις τε καὶ φιλοφρόνως εἴωρας. Ἀδελφῆς δὲ τῆς ἐμῆς
ἐνεκεν, αἰγυμάλωτου μὲν οὐκ οὔσης, οὐδὲ διὰ τοῦτο
ἐούλης, αἰρουμένης δὲ σε θεραπεύειν καὶ κακλῆσθαι
τὸ σοὶ καθ' ἡδονὴν βουλευσαμένης, πρᾶττε τοῦθ' ὅπερ
ἂν ἔχειν ὀρθῶς δοκιμάζης. Ἡ δ' Ἀρσάκη, Κατατε-
τάχθω, ἔφη, ἐν τοῖς τραπεζοκόμοις καὶ οἰνογοεῖν πρὸς
Ἀχαιμένους ἐκδιδασκέσθω, πρὸς τὴν βασιλικὴν διακο-
νίαν πόρρωθεν προσελζόμενος.

ΚΕ'. Ἐξήσαν οὖν, σύννους μὲν ὁ Θεαγένης καὶ
τῶν πρακτέων εἰς ἐπίσκεψιν τὸ βλέμμα ἐπιστρέφων,
ἐγγελὼν δ' ὁ Ἀχαιμένης καὶ τοῦ Θεαγένους καταμώ-
κόμενος, Ὁ σοβαρὸς ἡμῖν ἀρτίως καὶ υπερήφανος,
ὁ τὸν αὐχένα ἄκαμπτος καὶ μόνος ἐλευθερός, ὁ τὴν κε-
φαλὴν νεύειν εἰς τὸ προσκυνεῖν οὐκ ἀνεχόμενος, νῦν που
τάχα κλινεῖς, ἢ καὶ κονδύλοις ὑφῆξῃ ταύτην παιδαγω-
γούμενος. Ἡ δ' Ἀρσάκη τοὺς ἄλλους ἀποπέμψασα,
πρὸς μόνην τὴν Κυβέλην, Νῦν μὲν δὴ, ἔφη, ὦ Κυβέλη,
πᾶσα περιήρηται πρόφασις καὶ λέγε ἐλθοῦσα πρὸς τὸν
υπερήφανον, ὡς πειθόμενος μὲν ἡμῖν καὶ τὰ κατὰ νοῦν
τὸν ἡμέτερον πράττων, ἐλευθερίας τε μεθέξει, καὶ
ἀφθάνως ἐν εὐπορίᾳ βιώσεται, τοῖς δ' ἐναντίοις ἐπιμέ-
νων, ἐρωμένης θ' ὑπερφρονουμένης καὶ δεσποίνης ἅμα
ἀγανακτούσης αἰσθήσεται, δουλείαν μὲν τὴν ἐσχάτην
καὶ ἀτιμοτάτην ὑπηρετησόμενος, κολάσεως δὲ πᾶν
εἶδος ὑποστησόμενος. Ἦλθεν ἡ Κυβέλη καὶ ἀπήγ-
γειλε τὰ παρὰ τῆς Ἀρσάκης· πολλὰ καὶ παρ' αὐτῆς εἰς
προτροπὴν τῶν φαινομένων λυσitteλεῖν προστιθεῖσα.
Ὁ δὲ Θεαγένης, ὀλίγον ἐπιμεῖναι παρακαλέσας, μόνος
τε πρὸς τὴν Χαρίκλειαν ἰδιάσας, Οἴχεται τὰ καθ'
ἡμᾶς, ἔφη, Χαρίκλεια. Πᾶν, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου,
πεῖσμα διέρρηκται· πᾶσα ἐλπίδος ἄγκυρα καὶ παντοίως
ἀνέσπασται καὶ οὐδὲ μετ' ὀνόματος γοῦν ἐλευθέρου
δυστυχούμεν ἀλλὰ δοῦλοι γεγόναμεν αὐθις, (καὶ ὅπως
προσετίθει) καὶ βαρβαρικαῖς λοιπὸν ἐκκείμεθα αἰκίαις,
ἢ πράττοντες τὰ δοκοῦντα τοῖς δεσπόταις, ἢ τοῖς κα-
τακρίτοις ἐναριθμούμενοι. Καὶ ταῦτα μὲν ἔτι φορητὰ,
τὸ δὲ πάντων βαρύτατον, Ἀχαιμένει τῷ Κυβέλης υἱεῖ
πρὸς γάμον ἐκδῶσειν ἡ Ἀρσάκη σὲ κατεπηγγεῖλατο.
Καὶ τοῦτο μὲν ὅτι μὴ ἔσται, ἢ γιγνόμενον οὐκ ὀφθαί,
ὁτλον, ἕως ἂν ὁ βίος ξιφῶν τε καὶ ἀμυντηρίων εὐπορῇ.
Τὶ δὲ χρὴ πράττειν, ἢ τίνα μηχανὴν ἐπινοεῖν, ὥστε
διακρούσασθαι τὴν τ' ἐμὴν πρὸς Ἀρσάκην καὶ τὴν σὴν
πρὸς Ἀχαιμένην ἀπένεκτήν σύνδοον; Μίαν, ἔφη πρὸς
αὐτὸν ἡ Χαρίκλεια, κατανεύσας, τὴν ἐτέραν τὴν κατ'
ἐμὲ διακυλύσεις. Εὐφρόνησον, ἔφη. Μὴ γὰρ οὕτως
ἡ δαίμωνος τοῦ ἡμετέρου βαρύτερης ἰσχύσεις, ὥστε με
τὸν Χαρίκλειας ἀπείρατον, ἄλλης ὁμιλίας παρανόμως
μικνῶνται. Ἀλλὰ τι δραστήριον ἐπινενοχέει μοι
δοκῶ; (εὐρατὶς ἄρ' ἐστὶ λογισμῶν ἢ ἀνάγκη.) Καὶ

statuit tamen non contraire, sed tanquam bestiae impetum
declinare. Et, O domina, dicebat, dis sit gratia, quod,
cum alioqui simus bono genere nati, in ceteris calamita-
tibus hæc nobis bene cadunt, quod non aliis sed tibi servi-
mus, quæ erga eos, qui videntur esse alieni et peregrini,
tantam humanitatem et benevolentiam declarasti. Cete-
rum de sorore mea, quæ cum captiva non sit, proinde
neque serva, parata sit tamen ad obsequia tibi præstanda
et ea quæ tibi placent facere decreverit, statue id, quod
rectum esse judicas. Arsace autem, Collocetur, inquit, in
ordine eorum, qui sunt ab obsequiis ad mensam et pocil-
landi artem ab Achæmene edoceatur, ut ad regium minis-
terium multo ante assuefiat.

XXV. Exiverunt igitur, tristic quidem Theagenes, et
vultu ad deliberationem de iis, quæ agenda essent, com-
posito; ridens vero Achæmenes et Theagenem ludibriis
excipiens: Ecce, inquit, qui nuper fuisti insolens et fas-
tuosus, qui erecto collo et solus liber videbaris et caput
submittere ad adorandum indignum judicabas, qualis jam
nunc factus inclinabis illud: nisi forte paullo post etiam
pugnis illud sis, dum institueris, submissurus. Arsace
autem, aliis ablegatis, ad solam Cybelem, Nunc, inquit,
Cybele, omnis est sublata excusatio, et dic huic superbo,
conveniens illum, quod, si nobis paruerit et arbitratu no-
stro fecerit, libertatem consequetur et splendide in omnium
rerum copia vivet: sin autem in contraria sententia per-
manserit, et amasiam contentui habitat et dominam
iratam sentiet, extremam servitutem et abjectissimam la-
turus et suppliciorum omne genus passurus. Venit Cybele,
renuntiavitque mandata Arsaces: multa quoque ipsa, quæ
videbantur conducere exhortationi ad ea quæ proponeban-
tur addens. Theagenes igitur cum, ut paululum operire-
tur, petisset, solus ad Charicleam seorsim, Actum est de
nostris rebus, inquit, Chariclea. Sane omnis rudens, ut
dicitur, est ruptus, omnis spei ancora prorsus est evulsa,
neque amplius cum nomine libero in calamitatibus versa-
mur, sed in servitutem rursus recidimus, (et qua ratione
addebat,) barbaricisque contumeliis et cruciatibus deinceps
expositi sumus, vel agentes ea quæ placent his in quorum
potestate sumus, vel inter damnatos connumerati. Et
hæc quidem adhuc tolerabilia: ceterum, quod omnium
gravissimum est, Achæmeni Cybeles filio te in uxorem
daturam Arsace promisit. At id quidem, quod aut non
fiet, aut a me non videbitur, manifestum est, quoad vita
gladiis et armis ad propugnandum suppeditebit. Verum
quid agere oportet, aut quam excogitare machinam, qua
et meus cum Arsace et tuus cum Achæmene, defestandus
congressus discuti possit? Unum, inquit ad eum Chari-
clea, cum comprobaris, alterum, qui ad me pertinet, im-
pedies. Bona verba, inquit. Absit enim, ut tantopere
numinis erga nos acerbitas invalescat, ut ego Charicleæ
expers, alia consuetudine incesta me polluam. Sed quid-
dam præsentis consilii invenisse me puto: inventrixque

ὅποις δεῦρο πλανηθέντες ἀφίκεσθε, βουλομένη μοι μαθεῖν ὑπὲρ συνοίσοντος τοῦ ὑμετέρου κατεΐπατε, ὡς ἂν καὶ πρὸς δέσποιναν τὴν ἐμὴν Ἀρσάκην, τὴν τοῦ μεγάλου μὲν βασιλέως ἀδελφὴν, Ὀροονδότη δὲ τῷ μεγάλῳ σατραπῶν συνοικοῦσαν, φιλέλληνά τε καὶ φίλα-
 6 θρον καὶ ξένων εὐεργέτιν, ἔχοιμι τὰ καθ' ὑμᾶς ἐξαγγέλλειν, ὑπὲρ τοῦ καὶ μετὰ πλείονος ὑμᾶς καὶ τῆς χρεωστουμένης τιμῆς ὀφθῆναι. Ἐρεῖτε δὲ πρὸς γυναῖκα οὐ παντάπασιν ἀλλοτρίαν θυῖν, εἰμὶ γάρ τοι καὶ
 10 αὐτὴ τὸ γένος Ἑλληνίς καὶ Λεσβία τὴν πόλιν ὑπ' αἰχμαλωσίας μὲν ἄλγεῖσα δεῦρο, πράττουσα δὲ τῶν οἴκοι βέλτιον, εἰμὶ γάρ τῇ δεσποίνῃ τὰ πάντα καὶ μόνον οὐκ ἀναπνεῖ με καὶ ὄρεᾷ καὶ νοῦς ἐκείνη καὶ ὅσα καὶ πάντα τυγχάνω, τοὺς καλοὺς αὐτῇ κάγαθοὺς γνωρίζουσα αἰεὶ καὶ τὸ πιστὸν αὐτῇ διὰ πάντων (τῶν) ἀπορρήτων φυλάττουσα. Τοῦ δὲ Θεαγένους τὰ εἰρημένα
 15 παρὰ τῆς Κυβέλης τοῖς πεπραγμένοι· τῇ προτεραίᾳ παρὰ τῆς Ἀρσάκης παράλληλα καθ' αὐτὸν ἀντεξετάζοντος καὶ ὡς ἀτενὲς αὐτῷ καὶ ἰταμόν, συνεχὲς τε καὶ τῶν ἀπρεπεστέρων δηλωτικὸν προσέβλεπεν ἐννοοῦντος καὶ ἀγαθὸν οὐδὲν ἐπὶ τοῖς μέλλουσι καταμαντευομένου, μέλλοντός τ' ἥδη τι λέγειν πρὸς τὴν πρεσβύτιν, ἥρῃμα
 20 προσκύψασα πρὸς τὸ οὖς ἢ Χαρίκλειαν, Τῆς ἀδελφῆς, ἔφη, μέμνησο, ἐφ' οἷς ἂν λέγῃς.
 25 II'. Συνεῖς οὖν τὸ δηλούμενον, ὦ μήτερ, ἔφη, τὸ μὲν Ἑλλήνας εἶναι καὶ αὐτὴ που μαθοῦσα τυγχάνεις. Ἀδελφοὶ δ' ὄντες πατέρων ὑπὸ λησταῖς ἀλόντων, ἐπὶ ζήτησιν ἐξορμήσαντες, γαλεπωτέρας ἐκείνων ταῖς τύχαις κεκρήμεθα, ὁμοτέροις ἀνδράσι περιπεσόντες καὶ
 30 πάντων μὲν τῶν ὄντων, (πολλὰ δ' ἦν), ἀποσυληθέντες, μόλις δ' αὐτοὶ περιωθέντες καὶ κατὰ τι δεξιὸν βούλημα δαίμονος τῇ πρὸς τὸν ἥρωα Καλάσιριν συντυχίᾳ χρησάμενοι, ἀφιγμένοι τ' ἐνταῦθα, ὡς τὸ λοιπὸν τοῦ χρόνου μετ' αὐτοῦ βιωσόμενοι, νῦν ὡς ὄρεᾷ πάντων τούτων ἐρήμοι καὶ μόνι περιλειψόμεθα, τὸν δο-
 35 κοῦντα καὶ ὄντα πατέρα μετὰ τῶν ἄλλων προσαπολωλεκότες. Τὰ μὲν δὲ καθ' ἡμᾶς, ταῦτα. Σοὶ δὲ, πλείστη μὲν χάρις καὶ τῆς νῦν δεξιότητος καὶ ξεναγίας· χαρίσαιο δ' ἂν πλέον, εἰ καθ' αὐτοὺς ἡμῖν διάγειν τε
 40 καὶ λανθάνειν παράσχοις, τὴν εὐεργεσίαν ἣν ἀρτίως ἔφρασκες καὶ τὸ γνωρίζειν ἡμᾶς πρὸς Ἀρσάκην ὑπερβεμένην, μὴδ' ἐπεισάγοις οὕτω λαμπρᾷ καὶ εὐδαίμονι τύχῃ, ξένον καὶ ἀλήτην καὶ στυγνάζοντα βίον. Τὰς γὰρ δὴ γνώσεις καὶ τὰς ἐντεύξεις ἐκ τῶν ὁμοίων, ὡς
 45 οἶσθα, γίνεσθαι καλόν.

ΙΔ'. Οὐκ ἐκαρτέρησεν ἡ Κυβέλη τούτων εἰρημένων, ἀλλὰ καὶ τῇ διαχύσει τοῦ προσώπου κατὰ ὄχλος ἐγγόνει σφοδρὰ ὑπερησθεῖσα πρὸς τὴν ἀκοὴν τῶν ἀδελφῶν, ἐνθυμουμένη μὴδὲν κώλυμα μὴδ' ἐμπόδιον ἔχειν
 50 πρὸς τὰ ἐρωτικά τῆς Ἀρσάκης τὴν Χαρίκλειαν· καὶ ὦ κάλλιστε νεανίῳ, ἔφη, οὐκ ἂν εἴποις ταῦτα περὶ τῆς Ἀρσάκης, ἐπειδὴν εἰς πείραν ἔλθοις τῆς γυναικός. Κοινὸν τι χρῆμα ἔστι πρὸς πᾶσαν τύχην καὶ πλέον ἐπικουρὸς γίγνεται τοῖς παρ' ἄλλων ἐλαττον πράττουσι.

que quomodo oberrantes huc veneritis, cum aveam id cognoscere, vestrae utilitatis causa, quaeso, mihi exponite, ut etiam dominam meam Arsacen, regis magni sororem, Oroondatis vero, maximi satraparum, conjugem, Græcorumque et elegantiae amantem et in hospites beneficam, de vestris rationibus certior facere possim, atque ita cum majore debitoque vobis honore in conspectum illius veniat. Dicetis vero mulieri non prorsus a vobis alienae; sum enim et ipsa natione Græca, Lesbia vero, urbis, in qua sum nata, cognomine, captiva quidem huc adducta, ceterum successu fortunæ meliore quam domi utens. Sum enim dominae omnium rerum ministra et tantum non per me spirat et videt; mens illi et aures et omnia sum ego, probos honestosque semper in illius notitiam deducens et omnium secretorum fidem servans. Theagene vero ea, quæ dicta fuerant a Cybele, cum iis, quæ pridie ab Arsace facta fuerant, conferente et quod illum defixis oculis et lascivè denique sine intermissione et cum indecoro parumque moderato nutu ac significatione intuita fuisset cogitante, nihilque boni inde eventurum augurante et jam dicturo aliquid ad anum, submisit in aurem illi Chariclea: Sororis, inquit, memineris in iis, quæ dicturus es.

XIII. Cum igitur intellexisset id, quod illi suggestum fuerat: Mater, inquit, quod Græci sumus, jam et ipsa scis. Cum germani essemus, parentibus a prædonibus captis, ad illorum inquisitionem profecti, magis adversa fortuna, quam illi, usi sumus, in crudeliores viros incidentes et omnibus facultatibus (multæ autem erant) spoliati, vix vero ipsi servati et quadam dextra numinis voluntate cum heroë Calasiride congressi, cum venissemus huc, tanquam reliquum tempus vitæ cum illo transacturi, nunc, ut vides, omnium horum expertes et soli relictus sumus, eo qui videbatur esse pater et erat cum reliquis amisso. Ac nostræ quidem rationes sic habent. Tibi vero ingentem habemus gratiam pro hoc officio humanitatis et hospitalitatis. Majore autem beneficio nos tibi devincies, si, ut seorsim et clanculum habitemus, effeceris, officium, quod nuper commemorasti, scilicet ut per te Arsacæ innotescamus, differens, neque introducens in tam splendidam et illustrem fortunam, peregrinam, erroneam, tetricamque vitam. Notitias enim et familiaritates cum similibus, ut scis, inire convenit.

XIV. Non potuit se reprimere Cybele, cum hæc dicta fuissent; sed ex hilaritate vultus manifestum exsistebat indicium, quod magnopere, audito germanorum nomine, fuisset delectata, cogitans, nullo sibi impedimento fore in rebus Veneris Arsacæ Charicleam: et O pulcherrime adolescens, inquit, nunquam hoc de Arsace dices, postquam expertus fueris mores mulieris. Æqualis est enim et accommodata ad omnem fortunam. Quin etiam magis est auxilio iis, qui præter dignitatem angustis in rebus versan-

Καὶ Περσὶς οὖσα τὸ γένος σφόδρα ἑλληνίζει τὴν γνώ-
μην, χαίρουσα καὶ προσέχουσα τοῖς ἐντεῦθεν, ἥθός τε
καὶ οὐμίαν τὴν ἑλληνικὴν εἰς ὑπερβολὴν ἡγάπηκε.
Θαρσείτ' οὖν, ὡς σὺ μὲν ὅσα εἰς ἄνδρας καθήκει πράζων
καὶ τιμηθῆσόμενος, ἀδελφὴ δ' ἡ σὴ, συμπαίστρια τέ
καὶ συνόμιλος ἐσομένη. Ἀλλὰ τίνα ὑμῶν ὀνόματα
χρὴ προσαγγέλλειν; ὡς δ' ὅτι Θεαγένην καὶ Χαρί-
κλειαν ἤκουσεν, αὐτοῦ με περιμένειν εἰπούσα, ὡς τὴν
Ἀρσάκην ἀπέτρεχεν, ἐπιτείλασα πρότερον πρὸς τὴν
θυρωρὸν, (ᾧ δὲ καὶ αὐτὴ γραῦς) εἴ τις βούλοιο πα-
ρεισῆναι, μηδαμῶς ἐπιτρέπειν, ἀλλὰ μὴδ' ἐξίεναι ποι
συγχωρεῖν τοῖς νέοις. Τῆς δὲ, Μηδ' ἂν ὁ παῖς ὁ σὸς
Ἀγαιμένης παραγένηται, ἐρωτησάσης, ἄρτι γὰρ καὶ
μετὰ τὴν σὴν εἰς τὸν νεῶν πρόδον ἐξελήλυθεν, ἐνάλει-
ψόμενος τῷ ὀφθαλμῷ, οἶσθα γὰρ ὡς φέρεται τι μικρὸν
ἔτι κακώσεως, Μηδ' ἐκεῖνος, ἀπεκρίνατο, ἀλλ' ἐπι-
κλεισμένη τὰς θύρας καὶ τὴν κλεῖν αὐτὴ κατέχουσα,
φάσκε ἐμὲ κομίζειν. Οὕτως ἐγένετο. Καὶ οὕτω τοι
σχεδὸν τῆς Κυβέλης χωρισθείσης, καιρὸν ἡ μόνωσις
τοῖ Θεαγένει καὶ τῇ Χαρικλείᾳ θρήνων τε καὶ ὑπομνή-
σεως τῶν καθ' αὐτοὺς ὑπηγόρευεν· ἀπὸ τῶν αὐτῶν τε
σχεδὸν τι βημάτων καὶ νοημάτων ἀπωλοφύροντο· ἡ
μὲν, ὦ Θεάγενες, ὁ δὲ, ὦ Χαρίκλεια, συνεχῶς ἐπιστέ-
νοντες. Καὶ ὁ μὲν, Τίς ἄρα τύχη πάλιν κατεῖληπεν
ἡμᾶς; ἡ δὲ, Ὅποιοις ποτ' ἄρα συντευξόμεθα πράγμασι;
καὶ ἐφ' ἑκάστῳ συνησπάζοντο ἀλλήλους καὶ θαυμάσαν-
τες ἀνάπαλιν ἐφίλου. Καὶ τέλος τοῦ Καλασίριδος
ὑπομνησθέντες, εἰς πένθος τὸ ἐκείνου τοὺς θρήνους κα-
τέστρεφον καὶ πλεόν ἢ Χαρίκλεια, ἅτε καὶ πλείονι τῷ
χρόνῳ, μείζονος τῆς ἀπ' αὐτοῦ σπουδῆς τε καὶ εὐνοίας
πεπειραμένη καὶ ὦ τὸν Καλάσιριν, ἀνεκάλει κω-
κύουσα. Τὸ γὰρ χρηστότατον ὄνομα καλεῖν ἀπεστέ-
ρημαι πατέρα, τοῦ δαίμονος πανταχόθεν μοι τὴν τοῦ
πατρὸς προσηγορίαν περικόψαι φιλονεικήσαντος. Τὸν
μὲν φύσει γεννήσαντα οὐκ ἐγνώκα, τὸν δὲ θέμενον Χα-
ρικλέα, οἶμοι, προδεδῶκα· τὸν (δὲ) διαδεξάμενον καὶ
τρέφοντα καὶ περισώζοντα ἀπολώλεκα καὶ οὐδὲ θρη-
νῆσαι τὰ νενομισμένα ἔτι κειμένῳ τῷ πτώματι πρὸς
τοῦ προφητικοῦ συγκεχώρημαι. Ἀλλ' ἰδοὺ σοι, τρο-
φεῦ καὶ σῶτερ, προσθήσω δὲ καὶ πάτερ, καὶ ὁ δαίμων
μὴ βούληται, ἐνθα γοῦν ἔξεστι καὶ ὡς ἔξεστιν, ἀπο-
σπένδω τῶν ἑμαυτῆς θαυμάτων καὶ ἐπιφέρω χοῶς ἐκ
τῶν ἑμαυτῆς πλοκάμων· καὶ ἅμ' ἀπεσπάραττεν ὡς ὅτι
πλείστας τῶν αὐτῆς τριχῶν. Καὶ ὁ μὲν Θεαγένης
ἐπείχε, ἐπιλαθόμενος σὺν ἱεσσίαις τῶν χειρῶν, ἡ δ'
ἐπετραγώδει, Τί γὰρ καὶ ζῆν δεῖ ἔτι, λέγουσα, εἰς
ποῖαν ἀφορῶντας ἐλπίδα; ὁ χειραγωγὸς τῆς ξένης, ἡ
βακτηρία τῆς πλάνης, ὁ ξεναγωγὸς τῆς ἐπὶ τὴν ἐνεγ-
κοῦσαν, ὁ τῶν φύτων ἀγνωρισμὸς, ἡ παραψυχὴ τῶν
θυσιουργμάτων, ἡ εὐπορία καὶ λύσις τῶν ἀμυχάνων,
ἡ πάντων τῶν καθ' ἡμᾶς ἀγκυρὰ Καλάσιρις ἀπόλωλε,
τὴν ἀθλίαν ἡμᾶς ξυνορίδα πηροῦς ὥσπερ τῶν πρακτέων
ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς καταλιπὼν. Πᾶσα μὲν ἡμῖν ὁδοί-
πορία, πᾶσα δὲ νυκτελὴς ὑπ' ἀγνωσίας ὑποτέμνεται.

Cumque sit Persis genere, magnopere ingenio Græcos imitatur, gaudens iis et se oblectans, qui inde adveniunt, moresque et consuetudinem Græcorum supra modum amplectitur. Este igitur bono animo, quod sit futurum, ut tu omnibus dignitatibus, quæ ad viros pertinent, orneris; soror autem tua familiaris et convivrix illius sit futura. Ceterum quæ vestra nomina illi nuntiari oportet? Cum vero Theagenis et Charicleæ audisset, ut ibi illam operirentur dicens, ad Arsacen cucurrit, datis prius mandatis janitrici, (erat autem et ipsa anus) ut neminem ingredi pateretur, atque adeo ne ipsos quidem juvenes quoquam egredi permitteret. Hac vero, Neque si tuus filius Achæmenes advenerit, interrogante, modo enim et post tuum discessum in templum egressus est, ungen-
dorum oculorum gratia, quod aliquantulum adhuc doloris et molestiæ sustineat: Neque si ille veniat, respondit; sed, obserata janua et clavem ipsa apud te habens, dic me asportasse. Sicque accidit. Nam cum vixdum Cybele abcessisset, solitudo Theageni et Charicleæ luctuum et recordationis suarum calamitatum tempus subministravit: iisdemque propemodum verbis et mente eadem sese deplorabant; illa quidem, o Theagenes, at ille, o Chariclea, identidem ingemiscens. Et hic: Quænam fortuna nos rursus invasit? Illa autem: In quem rerum statum autem veniemus? et post singula verba amplectebantur se invicem et rursus cum illacrimassent dissuaviabantur: postremo Calasiridis recordati, in illius luctum ploratus conferebant; inprimis autem Chariclea, tanquam majore spatio temporis, magis illius studium et benevolentiam erga se experta. Et O bonum Calasiridem! exclamabat plorans: etenim orbata sum suavissimo nomine, quo minus illum patrem vocare possim, cum numen mihi patris appellationem undiquaque præcidere contendisset. Patrem, qui me procreavit, non agnovi: eum vero, qui me adoptivam filiam fecerat Chariclem, hei mihi! prodidi: porro hunc, qui me recepit et aluit et servavit amisi, et neque lugere funerum ritu ac caerimonia, adhuc jacens cadaver, a cœtu prophetico mihi est permissum. Enimvero, nutricie et servator, addam autem et pater, ecce, etiamsi nolit numen, tibi licet et quo modo licet, facio tibi libationes meis lacrimis et addo inferias ex meis capillis. Simulque vellebat plurimos crines: et Theagenes quidem eam reprimebat comprehendens ejus manus supplex. Illa vero lamentabatur nihilominus, Quid enim, dicens, vel vivere jam conducit? In quam spem oculi conjiciendi sunt! Ductor in peregrina terra, bacillus erroris, dux reditus in patriam, parentum notio, solatium in adversis rebus, adjumentum ac depulsio summi discriminis, omnium nostrarum rationum ancora Calasiris periit, nos miserum jugum, quasi ciccus inscitia gerendarum rerum, in peregrina terra relinquens. Omne nobis iter, omnis denique navigatio præ-

Οἴχεται ἡ σεμνή καὶ μελιχρὸς, ἡ σοφὴ καὶ πολὺὰ τῷ ὄντι φρὴν, τῶν εἰς ἡμᾶς εὐεργεσιῶν οὐτ' αὐτὴ τέλος εὐραμένη.

ΙΓ'. Καὶ τοιαῦτα καὶ ἕτερα πρὸς τούτοις ἐλεεινῶς ὀδυρομένης καὶ τοῦ Θεαγένους τὰ μὲν συνεξαίροντος τοῖς παρ' αὐτοῦ τὸν θρῆνον, τὰ δὲ φειδοῖ τῆς Χαρι- κλείας καταστέλλοντος, ἐφίσταται ὁ Ἀχαιμένης καὶ τὰς θύρας τοῖς κλείθροις ἐναπειλημμένας καταλαβὼν, Τί ταῦτα, τὴν θυρωρὸν ἡρώτα. Ὡς δὲ τῆς αὐτοῦ μητρὸς εἶναι τοῦργον ἔμαθε, προσεστὼς ταῖς θύραις καὶ τὴν αἰτίαν διαπορῶν, ἤσθετο τῆς Χαρικλείας ὀδυ- ρομένης καὶ διακύψας διὰ τῶν ὀπῶν, καθ' ἃς διήνοικτο τῶν κλείθρων ἢ ἄλλους εἶδε τὰ γινόμενα καὶ αὐτὴς τὴν θυρωρὸν, οὔτινες εἰσὶν οἱ ἔνδον ἡρώτα. Ἡ δὲ, τὰ μὲν ἄλλα οὐκ ἔχειν εἰδέναι ἔλεγεν, ὅτι δὲ κόρη καὶ νεανίας ξένου τινὲς, ὡς ἔχει εἰκάζειν, ἀρτίως παρὰ τῆς αὐτοῦ μητρὸς ἐσωκισμένοι. Ὁ δ' αὐτὴς διακύψας ἐπειρᾶτο διακριθεῖν τοὺς δρωμένους. Τὴν μὲν δὲ Χαρίκλειαν παντάπασιν ἀγνοῶν, ὅμως τοῦ κάλλους ὑπερεθαύμαζε καὶ τίς ἂν ὀφείη καὶ ποῖα, μὴ θρηνοῦσα, ἐνεόει καὶ τὸ θαῦμα λανθάνον εἰς ἔρωτικὸν πάθος αὐτὸν κατέφερε, τὸν δὲ Θεαγένην ἀμυδρῶς τε καὶ ἀμφιβολίᾳ γνωρίζειν ἐφαντάζετο. Καὶ προσκειμένου τῇ σκέψει τοῦ Ἀχαι- μένους, ἐφίσταται ἀναστρέψασα ἡ Κυβέλη, πάντα μὲν τὰ κατὰ τοὺς νέους ὡς ἐγεγόνει διαγγείλασα, πολλὰ δὲ τῆς εὐτυχίας τὴν Ἀρσάκην μακαρίσασα, ὑφ' ἧς αὐτῇ τοσοῦτον ἐκ ταυτομάτου κατώρθωται, ὃ βουλαῖς μυριαῖς καὶ μηχαναῖς οὐκ ἂν τις ἤλπισεν, ὡς καὶ σύν- οικον ἔχειν τὸν ἐρώμενον, ἐπ' ἀδείας δρῶντα καὶ δρώ- μενον. Καὶ πολλοῖς τοιοῦτοις τὴν Ἀρσάκην φασήσασα, μόλις τ' ἐπείγομένην πρὸς τὴν θεάν τοῦ Θεαγένους ἐπισχοῦσα, καὶ ὡς οὐ βούλοιο αὐτὴν ὠχρῶσαν καὶ κυλοιδιῶσαν πρὸς τῆς ἀγρυπνίας ὀφθῆναι τῷ νεανίᾳ, ἀναπαυσάμενην δὲ τὴν παρούσαν ἡμέραν καὶ ἀναλα- βούσαν τὸ σύνθηες κάλλος.

ΙΔ'. Καὶ πολλοῖς τοιοῦτοις εὐθυμον αὐτὴν καὶ τῶν κατὰ γνώμην εὐέλπιν παρασκευάσασα, ἃ τε προσήκει πράττειν καὶ ὅπως προσφέρεισθαι τοῖς ξένοις παρεγγυή- σασα, ἐπεὶ δ' οὖν ἐπέστη, Τί πολυπραγμονεῖς, ὦ τέκνον, ἔλεγεν. Ὁ δὲ, Τοὺς ἔνδον, ἔφη, ξένους οὔτινες εἰσὶν, καὶ πόθεν. Οὐ θέμις, ὦ παῖ, πρὸς αὐτὸν ἡ Κυβέλη, ἀλλ' ἔχεμύθει καὶ κατὰ σαυτὸν ἔχε καὶ μηδενὶ φράζε, μηδ' ἐπιμύγνυσσο τὰ πολλὰ τοῖς ξένοις. Οὕτω γὰρ δέδοκται τῇ δεσποίνῃ. Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἀπῆει βῆστα τῇ μη- 45 τρὶ πεπεισμένος, σύνθηές τι καὶ Ἀφροδίσιον διακόνημα τῇ Ἀρσάκῃ τὸν Θεαγένην ὑποτοπήσας. Καὶ ἀπῶν, Οὐχ οὗτός ἐστιν, πρὸς αὐτὸν ἔλεγεν, ὃν ἐγὼ πρῶην παρὰ Μιτράνου τοῦ φρουράρχου παραλαβὼν, ὥστ' ἄγειν πρὸς Ὁροονδάτην, ἀναπεμφθῆσόμενον βασιλεῖ 50 τῷ μεγάλῳ, ὑπὸ Βησσαίων τε καὶ Θυάμιδος ἀφῆρέ- θην, μικροῦ καὶ τὸν περὶ τοῦ ζῆν ὑποστάς κίνδυνον καὶ μόνος ἐκ τῶν ἀγόντων διαδράναι δυνηθείς; μὴ ἄρα σφάλλουσί με οἱ ὀφθαλμοί; ἀλλὰ βῆσον ἔχω μὲν καὶ διαβλέπω σχεδὸν τι λοιπὸν συνήθως. Καὶ μὴν καὶ

inscitia præcisa est : atque gravis et blanda, sapiens et cana revera mens evolavit, beneficiorum erga nos neque ipsa finem conspiciens.

XV. Cum talia, atque alia præterea, miserabiliter la- mentaretur, Theagene partim lamentatione suarum rerum augente hæc, partim se, ut parceret Charicleæ, cohibente, advenit Achæmenes et januam sera firmatam deprehen- dens, Quid, malum, hæc, ex janitrice quærebat. Cum vero, matris esse factum, cognovisset, accedens ad fores et causam perpendens apud animum, sensit Charicleam lamentantem et inclinans sese, per angustias, per quas aperitur claustrum compages, vidit omnia, quæ fiebant, et rursus jantricem, quinam essent intus, interrogabat. Illa autem, aliud quidem se nescire dicebat, præterquam quod essent virgo et adolescens, peregrini quidam, ut conjectari licet, nuper ab ipsius matre introducti. Tum ille iterum sese incurvans, conabatur exactius cognoscere eos, quos videbat. Et Charicleam quidem, cum omnino non nosset, propter formam tamen demirabatur : atque adeo, quæ ap- paritura esset et qualis, nisi mœrore ac luctu conficeretur, cogitabat; denique admiratione, in amatorium affectum clam deferebatur. Theagenem vero obscure et ambigue se agnoscere opinabatur. Atque ita intento in illam con- siderationem Achæmene, advenit reversa Cybele, cum omnia de adolescentibus, quemadmodum gesta fuerant, nuntiasset et multis modis Arsacem beatam ob fortunæ suc- cessum prædicasset, a qua illi tantum casu quodam esset perfectum bonum, quantum sexcentis consiliis et machinis nemo sperasset confici potuisse, ut cohabitorem habeat amasium, ita ut alter ab altero absque ullo metu conspici posset. Et cum multis ejusmodi verbis Arsacem inflasset, properantemque ad adspectum Theagenis, jam vi cohibe- ret, propterea quod nollet, illam pallertem et turgidis oculis ex insomnio, præbere se conspiciendam adolescenti, sed post præsentem diem, cum requievisset, pristinamque formam recuperasset.

XVI. Ita cum lætam ipsam et bonæ spei de eventu ex animi sententia plenam effecisset, et tum, quæ facere con- veniret, tum quomodo hospites accipere, cum illa consti- tuisset; ut advenit, inquam, et substitit, Quid, ait, ita curiose rimaris, fili? Ille autem, Eos, qui sunt intus, hos- pites, qui sint, aut unde, dicebat. Non est fas, inquit ad eum Cybele; immo id, quod scis, preme silentio et apud te retine, neque cuiquam narres, neque multum versare inter hospites. Sic enim dominæ visum est. Ille igitur abibat, facile matri obtemperans et ad consuetum ac Ve- nereum ministerium Arsaces Theagenem asservari suspi- cans. Et discedens, An non hic est, secum loquebatur, qui mihi nuper, cum eum acceperissem a Mitrane præfecto excubiarum, ut deducerem ad Oroondatem, mittendum regi magno, a Bessaensibus et Thyamide ereptus est, quando et de vita propemodum periclitatus sum et solus ex iis, qui eum ducebant, vix effugere potui? An vero me fallunt oculi? Atqui melius jam valeo et fere ita quemadmodum

τὸν Θύαμιν ἀκήκοα παρῆναι τῇ προτεραίᾳ καὶ διαμονομαχῆσαντα πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἀνακεκομίσθαι τὴν ἱερωσύνην. Οὗτος ἄρ' ἐκεῖνός ἐστιν. Ἀλλὰ τὸ παρὸν σιγητέον τὸν ἀναγνωρισμὸν, ἅμα δὲ παρατηρητέον τίς ποτε ἡ περὶ τοὺς ξένους διάνοια τῆς δεσποίνης. Ὁ μὲν ταῦτα πρὸς αὐτόν.

ΙΖ'. Ἡ δὲ Κυβέλη πρὸς τοὺς νέους εἰσδραμοῦσα, ἔχνη τῶν θρῆνων κατέλαβε. Πρὸς γὰρ τὸν φόρον τῶν θυρῶν ἀνοικομένων κατέστειλλον μὲν αὐτοὺς καὶ πρὸς τὸ σύνθηες σχῆμα καὶ βλέμμα διαπλάττειν ἔσπευδον, οὐ μὴν ἔλαθον γε τὴν πρεσβύτιν, τῶν θακρῶν ἐτι τοῖς ὁμιασιν ἐπιπλανωμένων. Ἀναβοήσασα οὖν, ὦ γλυκύτατα τέκνα, τί ταῦτ' αὐρὶ θρηνεῖτε, ἡνίκα προσήκει χαίρειν, ἡνίκ' εὐδαιμονίζειν αὐτοὺς τῆς δεξιᾶς τύχης, Ἀρσάκης τὰ κάλλιστα καὶ τὰ κατ' εὐχὰς ἐφ' ὑμῖν διανοούσης καὶ ὀφθῆναι θ' ὑμᾶς εἰς τὴν ἐξῆς ἐπινευσάσης καὶ τὸ παρὸν πᾶσαν δεξιῶσιν καὶ θεραπείαν ὑμῖν ἀποκληρωσάσης; ἀλλ' ἀπορριπτέον μὲν ὑμῖν τοὺς ληρώδεις τούτους καὶ μεираκιώδεις τῶν ὄντι θρηνῶν, ὁρᾶν δὲ καὶ ρυθμίζειν αὐτοὺς, εἴκειν τε καὶ ὑπηρετεῖσθαι τοῖς Ἀρσάκης βουλήμασι. Καὶ ὁ Θεαγένης, Μνήμη, ἔφη, ὦ μητέρ, τῆς Καλασιρίδος τελευτῆς εἰς λύπην ἡμᾶς ἀνεκίνησε καὶ τὸ πατρικὸν ἐκείνου περὶ ἡμᾶς βούλημα ἀποδεβληκῶς εἰς δάκρυα κατήγαγεν. Ὑῶλοι, ἔφη, ταῦτα· Καλάσιρις [καὶ] πατήρ τις προσποιητὸς, πρεσβύτης, τῇ κοινῇ φύσει καὶ τῷ χρόνῳ τῆς ἡλικίας εἴξας. Πάντα σοι πάρεστι δι' ἐνός· προστασία, πλοῦτος, τρυφή καὶ ἀπολαυσις τῆς ἐφ' ἡλικίας ἀκμῆς καὶ ἀπλῶς τύχην σαυτοῦ νόμιζε καὶ προσκύνει τὴν Ἀρσάκην. Μόνον ἐμοὶ πείθεσθαι, πῶς μὲν αὐτῇ προσιτέον καὶ ὁπότεον ὅταν τοῦτ' ἐπιτρέψῃ, πῶς δὲ χρηστέον καὶ ὑπουργητέον ὅταν τι προστάτῃ. Τὸ γὰρ φρόνημα, ὥς οἶσθα, μέγα καὶ ὑπέρογκον καὶ βασιλειον, νεότητι καὶ κάλλει προσεξαίρομενον καὶ ὑπεροφθῆναι εἴ τι κελεύοι μὴ ἀνεχόμενον.

ΙΗ'. Πρὸς ταῦτα σιγήσαντος τοῦ Θεαγένους καὶ καθ' αὐτὸν ὡς ἀηδῶν τινῶν καὶ μοχθηρῶν ἐστι δηλωτικὰ ἐννοοῦντος, ὀλίγον ὕστερον εὐνοῦχοι παρήσαν, λείψανα μὲν δῆθεν τῆς σατραπικῆς τραπέζης ἐπὶ χερσὶν σκηνῶν κομίζοντες, πᾶσαν δὲ πολυτέλειαν καὶ χλιδὴν ὑπεραίροντα καὶ τούτοις, εἰπόντες, ἡ δέσποινα δεξιούται καὶ τιμᾷ τὸ παρὸν τοὺς ξένους καὶ παραθέμενοι τοῖς νέοις, παραχρῆμ' ἀπεχώρουν. Οἱ δὲ, ἅμα μὲν τῆς Κυβέλης προτρεπούσης, ἅμα δὲ προορῶντες μὴ δοκεῖν ἐνυδρίζειν, ἀπεγεύοντο πρὸς βραχὺ τῶν παραιμένων. Καὶ τοῦτο καὶ εἰς ἑσπέραν ἐγένετο καὶ κατὰ τὰς ἄλλας λοιπὸν ἡμέρας. Τῇ δ' οὖν ἐξῆς κατὰ πρώτην που τῆς ἡμέρας ὥραν, οἱ συνῆεις εὐνοῦχοι παρόντες ὡς τὸν Θεαγένην, Μετακέχλησαι, ὦ μακάριε, πρὸς τῆς δεσποίνης, ἔλεγον, καὶ ὀφθῆναι σε προστατάμεθα καὶ ἔχει τῆς εὐτυχίας ἀπολαύσων, ἥς ὀλίγοις δὴ καὶ ὀλιγάκις μεταδίδωσιν. Ὁ δὲ μικρὸν ἐρησυχάσας καὶ ὅσον πρὸς βίαν ἐλκόμενος, διανέστη τε καὶ Μόνον δὲ με ἔκειν ἐπέσταλται, πρὸς αὐτοὺς ἔλε-

antea consueveram perspicio. Quin etiam Thyamidem audiui hesterno die advenisse et cum singulari certamine cum fratre dimicasset sacerdotium recuperasse. Ille ipse est omnino. Ceterum in praesentia hoc indicium tacendum est, et simul observandum, qui sit animus dominae erga hospites. Hic quidem haec secum.

XVII. Cybele vero, ad juvenes incurrens, vestigia eorum, quae faciebant, deprehendebat. Quamvis enim ad strepitum forium, cum aperirentur, componebant sese, et consuetum vultum et habitum assimulare conabantur, tamen non potuerunt celare anum, oculis adhuc lacrimis innatantibus. Exclamans igitur, O suavissimi liberi, dicebat, quid ita intempestive ploratis, quando gaudere oportebat et gratulari vobis ipsis fortunae dexteritatem, Arsace optima et quae vobis optare possetis cogitante et ut cras in illius conspectum veniatis annuente ac nunc vobis omnia officia humanitatis et omnem observantiam attribuent? Quamobrem abjiciendi sunt vobis isti fatui et pueriles plane fletus, intueri vero vosmetipsos et componere convenit, accedere et obsequi Arsaces voluntati. Theagenes autem, Memoria, inquit, mortis Calasiridis dolorem in nobis excitavit et ad lacrimas nos deduxit, qui illius paternam erga nos voluntatem amiserimus. Nugae sunt, inquit anus, istae: Calasiris, pater fictus, senex, qui communi naturae legi et aetatis temporis cessit. Omnia tibi adsunt per unum hominem, praefectura, divitiae, deliciae et fructus florentis aetatis: denique fortunam tuam esse puta et adora Arsacen. Tantum mihi obtemperate, quomodo illam accedere et adspicere debeatis, quando hoc praeeperit et qua ratione agendum tractandumque sit, si quid imperaverit. Animus enim illius magnus est, ut scis, et excelsus et regius, aetate juvenili et forma insuper elatus, et qui se contemni, si quid postularit, non patiatur.

XVIII. Cum ad haec reticisset Theagenes et apud sese, quod turpium quarundam rerum et cum flagitio conjunctarum, significationes essent cogitaret; paullo post eunuchi aderant, reliquias satrapicae mensae, quae omnem sumtum et molliem superabant, in aurea suppellectili afferentes. Et cum dixissent, His domina honoris causa excipit hospites et apposuisse juvenibus, continuo discedebant. At hi, Cybele quidem hortante, simul vero prospicientes, ne quid officio detrudere viderentur, aliquantulum degustabant ea, quae erant apposita. Atque hoc et vesperi fiebat et reliquis deinceps diebus. Postridie vero fere circiter horam primam diei, iidem eunuchi venientes ad Theagenem, Accersitus es, o nimium felix, a domina, dicebant et jussi sumus, ut te in illius conspectum deducamus. Quamobrem eas, fruiturus felicitate, quam sane paucis et rariuscule imperitari solet. Ille autem paullulum quievit: deinde tanquam vi traheretur, invitus consurgens, Solumne me venire imperatum est, ad ipsos dicebat, an etiam una mecum sororem

γεν, ἥ καὶ ἀδελφὴν ταυτηνὴ τὴν ἐμὴν; τῶν δὲ, ὅτι
μόνον, ἀποκρινάμενων, ἐκείνην δὲ καθ' αὐτὴν ὀφθήσε-
σθαι· νυνὶ γὰρ συμπαρεῖναι τῇ Ἀρσάκῃ τῶν ἐν τέλει
τινὰς Περσῶν καὶ ἄλλως ἔθος εἶναι ἀνδράσι μὲν ἰδίᾳ
5 γυναιξὶ δὲ καθ' ἕτερον καιρὸν χρηματίζειν, προκύψας δὲ
Θεαγένῃς, Οὐτε καλὰ ταῦτα οὐτ' ἀνύποπτα, πρὸς τὴν
Χαρίκλειαν ἡρέμα εἰπὼν· ἀντακούσας δὲ ὡς δεήσει μὴ
ἀντιδρῶναι, ἀλλὰ συντρέχειν τὴν πρώτην καὶ ἐνδείκνυ-
σθαι ὡς πάντα πρὸς νοῦν τὸν ἐκείνης ποιήσαντα, εἵ-
10 πετο τοῖς ἀγούσι καὶ ὅπως δεήσει τὴν ἐντευξίν ποιέσθαι
καὶ τὸν τρόπον τῆς προσηγορίας ὑψηλοῦς καὶ ὡς
ἔθος προσκυνεῖν τοὺς εἰσιόντας οὐδὲν μὲν ἀπεκρίνατο·
ΙΔ'. εἰσελθὼν δὲ καὶ προκαθημένην ἐφ' ὑψηλοῦ κα-
ταλαβὼν, ἀλουργεῖ μὲν καὶ χρυσοπάστω τῇ ἐσθῇ
15 φαιδρυνομένην, ὄρμων δὲ πολυτελεῖα καὶ τιάρας ἀξιώ-
ματι μεγαλουργομένην καὶ παντοίᾳ κομμητικῇ πρὸς
τὸ ἀδρότερον ἐξηνθισμένην, δορυφόρων τε παρεστῶτων,
καὶ τῶν ἐπὶ ὁδοῦ ἐκατέρωθεν προέδρων παρακαθη-
μένων, οὐκ ἐπίτηθε τὸ φρόνημα, ἀλλ' ὥσπερ τῶν συγ-
20 κειμένων αὐτῷ πρὸς τὴν Χαρίκλειαν ὑπὲρ τῆς θερα-
πευτικῆς ὑποκρίσεως ἐπιλελησμένος, ἀντεξανέστη πλέον
εἰς μεγαλοφροσύνην πρὸς τὸ ἀλαζονικὸν τῆς Περσικῆς
θέας. Καὶ οὐτ' ὀκλάσας οὐτε προσκυνήσας ἀλλ' ἀπ'
ὀρθῆς τῆς κεφαλῆς, Χαῖρε, ἔφη, βασιλεῖον αἶμα, Ἀρ-
25 σάκη. Τῶν δὲ παρόντων ἀγανακτούντων καὶ θροῶν
τινα ὅτι μὴ προσεκίνησε καταστασιαστικὸν τοῦ Θεα-
γένους ὡς τολμηροῦ καὶ θρασέως ἀφιέντων, ἡ Ἀρσάκη
μειδιάσασα, Σύγγνωτε, εἶπεν, ὡς ἀπείρω καὶ ξένῳ
καὶ τὸ βλον Ἑλληνι καὶ τὴν ἐκεῖθεν ὑπεροψίαν καθ'
30 ἡμῶν νοσοῦντι καὶ αἶμα τῆς κεφαλῆς τὴν τιάραν ἀφείλε,
πολλὰ τῶν παρόντων κωλύοντων, (τοῦ γὰρ ἀμείβεσθαι
τὸν ἀσπασάμενον σύμβολον τοῦτο πεποιήνται Πέρσαι),
καὶ Θάρσει, ὦ ξένη, εἰπούσα διὰ τοῦ ἐρμηνέως, (συ-
νεῖσα γὰρ τὴν Ἑλλάδα γλώτταν οὐκ ἐφθέγγετο) καὶ
35 λέγε, τίνοις χρήζεις ὡς οὐκ ἀποτευξόμενος, ἀπέπεμπε,
νεύματι τοῦτο πρὸς τοὺς εὐνούχους ἐπιστημόνασ· Πα-
ρεπέμπετο δὲ μετὰ δορυφορίας. Καὶ ὁ Ἀχαμένης
αὐτὸς θεασάμενος ἐγνώριζε μὲν ἀκριβέστερον καὶ τῆς
ἀγαν εἰς αὐτὸν τιμῆς τὴν αἰτίαν ὑποπτέων ἐθαύμα-
40 ζεν, εἰσὶ γὰρ οὖν ὅμως τὰ δεδογμένα πράττων. Ἡ δ'
Ἀρσάκη τοὺς ἐν τέλει Περσῶν ἐστίασασα, δῆθεν μὲν
ὡς συνήθως ἐκείνους τιμῶσα, ἀληθέστερον δὲ τὴν πρὸς
Θεαγένην ἐντευξίν εὐωχίαν ἄγουσα, οὐ μοίρας μόνον
κατὰ τὸ εἰωθὸς τῶν ἐδεσμάτων τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην
45 ἀπέστελλεν, ἀλλὰ καὶ δάπιδας τινὰς καὶ στρωμνάς
πεπαικμένους, Σιδωνίας τε καὶ Λυδίας ἔργα χειρός.
Συναπέστελλε δὲ καὶ ἀνδράποδα ὑπηρετησόμενα, κό-
ριον μὲν τῇ Χαρίκλειᾳ, παιδάριον δὲ τῷ Θεαγένει, τὸ
μὲν γένος Ἰωνικὰ, τὴν δ' ἡλικίαν ἡβδης ἐντός, πολλὰ
50 τὴν Κυβέλην παρακαλέσασα ἐπισπεύδειν καὶ ὡς ὅτι
τάχιστα δικνύειν τὸν σκοπὸν, (οὐ γὰρ ἔτι φέρειν τὸ
πάθος), οὐδὲν οὐδ' αὐτὴν ἀνείσαν ἀλλὰ παντοίως
ἐκπειρώσαν τὸν Θεαγένην· προδήλως μὲν γὰρ οὐκ ἐξέ-
φαινε τὸ βούλευμα τῆς Ἀρσάκης, κύκλῳ δὲ καὶ δι'

hanc meam? Cum autem, Solum, respondissent, et illam
seorsim esse venturam; nunc vero adesse Arsacæ quosdam
ex magistratibus Persarum, alioqui moris esse, ut seorsim
cum viris, cum mulieribus autem alio tempore agatur:
inclinans sese Theagenes, Neque honesta hæc sunt, neque
non suspecta, ad Charicleam submisit cum dixisset, ab
illaque vicissim audisset, quod non oporteret contraire, sed
cursum una tenere initio, et præ se ferre voluntatem om-
nia ex illius sententia faciendi, sequebatur præeuntes.
Cumque modum, quo illam oporteret compellare atque
alloqui et quod moris esset adorare ingredientes, docerent,
nilil respondit; XIX. Ceterum ingressus est et illam se-
dentem pro tribunali deprehendens, purpura et auro in-
texta veste exornatam, moniliumque pretio et tiaræ digni-
tate superbientem, ac delicate delibutam et fucatam,
satellitibus adstantibus, et primariis utrinque magistratibus
assidentibus, non consternatus est animo, sed tanquam
eorum, quæ illi fuerant cum Chariclea constituta de assi-
mulata observantia et veneratione, oblitus, magis est
erectus animi magnitudine contra fastum Persici specta-
culi: et neque genu flectens, neque adorans, sed erecto
capite, Salve, inquit, regie sanguis, Arsace. Indignantibus
vero iis, qui præsentibus aderant, et murmur quoddam
contra Theagenem, tanquam temerarium et audacem,
quod non adorasset, emittentibus, Arsace subridens, Date
veniam, inquit, tanquam ignaro et peregrino et prorsus
Græco et illinc contemtu nostri laboranti. Simul et de
capite tiaram deposuit, multum iis, qui aderant, prohi-
bentibus: hoc enim faciunt Persæ ad reddendam gratiam
ei, qui salutavit. Et cum ad illum, Bono animo esto,
hospes, per interpretem dixisset, (quamvis enim intelli-
gebat linguam Græcam, loqui tamen non potuit) et dic, si
qua re indiges, repulsam non passurus, remittebat, in-
nuens eunuchis. Deducebatur vero cum pompa satellitum.
Ibi et Achæmenes, cum illum iterum conspexisset, cogno-
vit exactius: et nimii honoris, qui illi tribuebatur, causam
suspiciens, mirabatur, tacebat tamen, ea, quæ decreverat,
faciens. Arsace autem, Persarum magistratibus magnifico
apparatu acceptis, eo prætextu quod id honoris causa
quemadmodum solebat faceret, verius vero propter collo-
quium cum Theagene habitum convivium agitans, non
tantum portiones ciborum, ut consueverat, Theageni mit-
tebat, sed etiam tapetes, et peristromata versicoloria,
Sidoniæ et Lydiæ manus arte elaborata. Mittebat quoque
una et mancipia ab obsequiis futura, ancillam quidem
Charicleæ, puerum vero Theageni, gente Ionica, ætate
vero pubertatem attingentia; multis modis adhortata Cy-
belen ut acceleraret et quamprimum scopum illi propo-
situm perficeret, (non amplius enim affectum se ferre posse);
neque ipsam quidquam remittentem, sed variis rationibus
circumdantem Theagenem. Ac manifeste quidem non
exponebat Arsaces voluntatem, ceterum circuitione et in-

αἰνιγματῶν εἰς τὸ συνίναί τι προσδιβάλλουσα· καὶ τὴν τε περὶ αὐτὸν φιλοφροσύνην τῆς δεσποίνης μεγαλύνουσα καὶ τὸ κάλλος οὐ τὸ φαινόμενον μόνον ἀλλὰ καὶ τὸ ἐντὸς ἐσθῆτος μετὰ τινων εὐλόγων προφάσεων ὑπ' ὅψιν
 5 ἄγουσα καὶ τὸ ἦθος ὡς ἐρασμία τε καὶ εὐόμιλος καὶ χαίρουσα τοῖς ἀβροτέροις καὶ ἀγερωχότεροις τῶν νέων καὶ ὅλως ἀπόπειραν ἐν οἷς διεξήει λαμβάνουσα, εἰ προστρέχει τοῖς ἐπαφροδίτοις. Καὶ ὁ Θεαγένης τὸ μὲν τῆς φιλοφροσύνης καὶ ὡς φιλέλλην τὸ ἦθος καὶ ὅσα
 10 τοιαῦτα συνεπῆναι καὶ χάριν ὡμολόγει, τὰ δ' ἐπαγωγὰ τῶν ἀτοπωτέρων, ὡς ἂν μηδὲ συνιᾷς τὴν ἀρχὴν, ἐκὼν ὑπερέβαινε. Πνιγμὸς τοίνυν εἶχε τὴν γραῦν, καὶ οἷον ἔλυζε τὴν καρδίαν, στοχαζομένη μὲν ὡς συνιᾷς τῆς προαγωγείας, ἀπαυθαδιαζόμενον δὲ καὶ διω-
 15 θούμενον ὁρῶσα τὴν πείραν καὶ τὴν Ἀρσάκην οὐκ εἶτι φέρειν ὅτ' ἦν δι' ὄχλου γινομένην καὶ καρτερεῖν οὐκ εἶτι δύνασθαι λέγουσαν καὶ τὴν ἐπαγγελίαν ἀπαιτοῦσαν ἢν ἄλλοι' ἄλλαις προφάσεσιν ὑπερετίθετο ἢ Κυβέλη· νῦν μὲν βουλούμενον τὸν νεανίαν ἀποδειλιᾷ
 20 φάσκουσα, νῦν δ' ἀνωμαλίαν τινὰ προσπεπτωκέναι πλαττομένην.

Κ'. Καὶ πέμπτης που λοιπὸν καὶ ἑκτῆς ἡμέρας παρωχηκυίας ἦδη, καὶ τὴν Χαρίκλειαν τῆς Ἀρσάκης ἀπαξ
 25 που καὶ δεύτερον προσκεκλημένης καὶ εἰς τὸ τῷ Θεαγένηι κεχαρισμένον μετὰ τιμῆς καὶ φιλοφροσύνης ἑωρακυίας, ἀναγκάζεται καὶ λευκότερον διαλεχθῆναι τῷ Θεαγένηι καὶ τὸν ἔρωτα ἀπαρακαλύπτως ἐξηγόρευεν [πολλὰ] καὶ μυρία ἀγαθὰ συγκατατιθεμένων διεγγυομένη καὶ τίς ἢ ἀτομία, προστιθεῖσα, τί δὲ τὸ ἀνα-
 30 φρόδιτον; νέος οὕτω καὶ καλὸς καὶ ἀκμαῖος, γυναῖκα δημοῖαν καὶ προστετηκυῖαν ἀπωθεῖται καὶ οὐχ ἄρπαγμα οὐδ' ἔρκασιον ποιεῖται τὸ πρᾶγμα, θεοὺς μὲν οὐδενὸς ἐπόντος τῇ πράξει, μήτ' ἀνδρὸς παρόντος, καὶ οὐδ' ἑξουσίας καὶ πάντα ἀπόρρητα διὰ χειρὸς ἐχούσης,
 35 τὴν ὁμιλίαν διακονούσης, μήτε σοὶ τινος ἐπόντος κοινύματος, οὐ νύμφης, οὐ γαμετῆς παρουσίας. Καὶ τοὶ καὶ τούτων ὑπερεῖδον πολλοὶ πολλάκις, ὅσοι δὲ νῦν ἔχοντες, τοὺς μὲν οἰκείους ἔγνωσαν οὐδὲν ἐκ τούτου καταβλάψειν, αὐτοὺς δ' ὠφελήσκειν, κτήσεως χρημάτων
 40 προσγενομένης καὶ τῶν καθ' ἡδονὴν ἀπολαύσεων. Τελευτῶσα δὲ καὶ ἀπειλήν τινα κατεμήγνυ τοῖς λεγομένοις· Αἰ χρῆσται, λέγουσα, καὶ φιλόνοι γυναῖκες, ἀμειλικτοὶ γίνονται καὶ βαρυμήνιδες, ἀποτυγχάνουσαι καὶ τοὺς ὑπερόπτας ὡς ὑβριστὰς εἰκότως ἀμύνονται.
 45 Ταύτην δὲ, ὅτι καὶ Περσίς τὸ γένος ἐννόει καὶ ὡς βασιλεῖον αἶμα, τοῦτο δὲ τῆς σῆς προσρήσεως καὶ ὡς πολλὴν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν περιέβληται ὑπ' ἧς αὐτῇ καὶ τιμῆσαι τὸν εὐνοῦν καὶ κολάσαι τὸν ἐναντιούμενον ἐπ' ἀδείας· σὺ δὲ καὶ ξένος καὶ ἔρμηος καὶ ὁ προστι-
 50 σόμενος οὐδεὶς. Φείσαι τὸ μέρος καὶ σαυτοῦ, φείσαι κακείνης. Ἀξία δ' ἐστὶ παρὰ σοῦ φειδοῦς, εἰς τὰ δίκαια τῶν σῶν πόθων οὕτως ἐκμενηνυῖα. Εὐλαβήθητι καὶ μῆνιν ἐρωτικὴν, φύλαξαι καὶ τὸ ἐκ τῆς ὑπερφίας νεμεσητόν· πολλοὺς οἶδα μεταμεληθέντας. Πει-

volucris lectam intelligendam relinquebat, benevolentiam dominæ erga ipsum prædicans et cum pulchritudinem, non apparentem tantum, sed et eam, quæ vestitu contineretur, quibusdam convenientibus occasionibus ob oculos ponens, tum mores, quod essent amabiles et cum quadam facilitate conjuncti et quod delectaretur delicatioribus et valentioribus adolescentibus. Et in summa, experimentum capiebat in iis, quæ narrabat, an Venereis rebus alliceretur. Theagenes autem benevolentiam illius erga se, et quod moribus esset propensis in amorem Græcorum, et quancunque talia præterea, collaudabat et insuper agebat gratias. Porro illecebras absurdiorum rerum neque intelligens ab initio, sponte præteribat. Angor igitur quidam invasit anum et quasi pungebatur dolore cordis, cum conjectaretur cum intelligere illecebras, fastidire autem et repellere omnes conatus videret et Arsacem non amplius ferre sciret, tumultuantem et non amplius se cohibere posse dicentem, et pollicita reposcentem, quæ alias aliis prætextibus Cybele differebat; interdum, quamvis vellet, reformidare adolescentem dicens, interdum vero aliquid incommode cecidisse fingens.

XX. Et cum jam quintus et sextus dies præterisset, Charicleam Arsace semel atque iterum ad se vocasset et ad gratificandum Theageni honorifice illam accepisset, benevolentiaque singulari fuisset intuita, cogebatur planius colloqui cum Theagene, amoremque aperte exponere, sexcenta bona, si assentiretur, certo pollicens, et, Quæ, malum, est hæc tergiversatio? addens, quidve adeo alienum a rebus Venereis? adolescens tam formosus et florenti ætate, mulierem similem et amore illius contabescentem repellit, et non prædam ducit et in lucro ponit negotium: præsertim nulla formidine rem consequente, neque viro præsentem, et me quæ illam educavi et omnia arcana in potestate habeo, hanc consuetudinem illi procurante? neque, quod ad te attinet, ullo intercedente impedimento, non sponsa, non uxore. Atqui et hæc sæpius multi contemserunt, qui sana mente præditi, domesticis ea re nihil se nocituros intellexerunt, sibi autem profuturos possessione opum et fructu voluptatis in lucro accedente. Ad extremum et minas quasdam immiscebat orationi, Comes, dicens, mulieres, et juvenum cupidæ, implacabiles existunt et sævam iram concipiunt, cum sua spe labuntur et contumaces, tanquam eos, a quibus injuria sunt affectæ, merito ulciscuntur. Jam de hac, quod et Persis sit genere, cogita, et regius sanguis, quod tu ipse antea tua confessione testatus es, et quod magnis viribus et potentia sit stipata, qua illi et honore afficere benevolos erga se et punire sibi obsistentes impune liceat. Tu vero et peregrinus et desertus et qui tibi opem ferat nemo est. Parce partim tibi ipsi, partim et illi. Digna vero est, cui a te parcat, quæ desiderio tui, quo juste potiri debet, tam furiose sit inflammata. Verearis et iram amatoriam: caveo quoque, quæ contentum sequitur, vindictam. Multos novi quos postea ejusmodi animi perculit. Majorem

ραν ἔχῳ σου μάλλον τῶν Ἀφροδίτης. Ἡ πολὺ ὀρίξ, ἢν ὄρεξ, αὐτὴ πολλοῖς τοιοῦτοις ἐνήθλισεν. Ἀλλ' οὕτοις ἀτεγκτον καὶ ἀνήμερον οὐκ ἔγνωκα. Καὶ ἀποστρέψασα τὸν λόγον πρὸς τὴν Χαρίκλειαν, (ὕπ' ἀνάγκης γὰρ κακείνης εἰς ἐπήκοον ἀπεθέρσησε τὰ τοιαῦτα διαλέγεσθαι) Συμπαράκαλεσον, ἔφη, ὦ θυγάτερ, καὶ σὺ, τὸν οὐκ οἶδ' ὅν τινα προσείπω προσηκόντως ἀδελφόν σου τοῦτον. Συνοίσει καὶ σοὶ τὸ πρᾶγμα· οὐκ ἔλαττον ἀγαπηθήσῃ· πλέον τιμηθήσῃ· πλουτήσεις εἰς κέρρον· γάμου σοὶ προνοήσει λαμπροῦ. Ζηλωτὰ δὲ ταῦτα καὶ εὖ πράττουσι, μήτι γε δὴ ξένους καὶ ἐν ἐνδοξα τοῦ παρὸν ἐξεταζομένους.

ΚΑ'. Ἡ δὲ Χαρίκλεια σεσηρός τι καὶ κατεσφυγμένον ὑποβλέψασα, Εὐκτόν μὲν ἦν, ἔφη, καὶ κάλλιστον, μὴδὲν τοιοῦτον ὑποστῆναι τὴν πάντ' ἀρίστην Ἀρσάκην. Εἰ δὲ μὴ, δευτέρα γοῦν ἐγκράτεια φέρειν τὸ πάθος. Ἀλλ' ἐπειδὴ τι πέπονθεν ἀνθρώπινον καὶ νενίκηται, ὡς σὺ φῆς, καὶ ἤττων ἐστὶ τῆς ἐπιθυμίας, συμβουλεύσαιμ'. ἂν καὶ αὕτη Θεαγένης τούτῳ τὴν πρᾶξιν εἰ τὰς φάλας αὐτῇ προσεῖη, μὴ ἀρνεῖσθαι, μὴ δὲ τι λάθοι καχὸν αὐτός θ' αὐτὸν κακείνην ἐργασόμενος εἰ ταῦτ' εἰς φῶς ἔλθοι καὶ γνοίη ποθὲν τὸ παράνομον τῶν θεδρασμένων ὁ σατράπης. Ἀνήλατο πρὸς τοὺς λόγους ἡ Κυβέλη καὶ περιπτύξασα καὶ φιλήσασα πολλὰ τὴν Χαρίκλειαν, Εὐγε, ἔφη, ὦ τέκνον, ὅτι καὶ γυναῖκα ὁμοίαν σοὶ τὴν φύσιν ἠλέησας καὶ τῆς ἀσφαλείας τὰ δελφοῦ πεφρόντισας. Ἀλλὰ τούτου γ' ἕνεκα θάρσει, ὡς οὐδ' ὁ ἥλιος, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, γινώσεται. Πέπαυστο τὸ παρὸν, ἔφη ὁ Θεαγένης καὶ ἔνδοξ ἦμιν εἰς ἐπίσκεψιν. Ἐξεληούσης δὲ παραχρῆμα τῆς Κυβέλης, Ὡ Θεάγενης, ἔλεγεν ἡ Χαρίκλεια, ὁ μὲν δαίμων τοιαῦθ' ἡμῖν προξενεῖ τὰ εὐτυχήματα, ἐν οἷς πλέον ἐστὶ τὸ κακῶς πράττειν τῆς δοκούσης εὐπραγίας. Πλὴν ἀλλὰ συνετῶν γ' ἐστὶ καὶ τὰ δυστυχήματα ἐκ τῶν ἐνόντων πρὸς τὸ βέλτιον διατίθεσθαι. Εἰ μὲν οὖν ἔχεις γνώμης καὶ τελείως ὀρεῖσαι τοῦργον οὐκ ἔχω λέγειν, καίτοι γ' οὐκ ἂν σφόδρα διενεχθεῖσα, εἰ πάντως ἡμῖν ἐν τούτῳ σώζεσθαι ἢ μὴ περιλείπεται. Εἰ δ' εὖ ποιῶν ἄτοπον δοκιμάζεις τὸ αἰτούμενον, ἀλλὰ σὺ γε πλάττου τὸ συγκατατίθεσθαι καὶ τρέφων ἐπαγγελίαις τῆς βαρβάρου τὴν ὀρεξιν, ὑπερθέσεις ὑπότευμεν τὸ πρὸς οὗ τι καθ' ἡμῶν βουλευσάσθαι, ἐφηδύνων ἐλπίδι καὶ καταμαλάττων ὑποσχέσει τοῦ θυμοῦ τὸ φλεγμαῖνον. Εἰκόσ τινα καὶ λύσειν θεῶν βουλήσει τὸν μεταξὺ χρόνον ἀποτεκεῖν. Ἀλλ', ὦ Θεάγενης, ὅπως μὴ ἐκ τῆς μελέτης εἰς τὸ αἰσχρὸν τοῦ ἔργου κατολίσθη. Μειδιάσας οὖν ὁ Θεαγένης, Ἀλλὰ σὺ γ' οὐδὲ ἐν τοῖς δεινοῖς, ἔφη, τὴν γυναῖκα ἔμφυτον νόσον ζηλοτυπίαν ἐκπέφρευας. Ἐμὲ δ' ἴσθι μὴδὲ πλάσασθαι τὰ τοιαῦτα δύνασθαι. Ποιεῖν γὰρ τὰ αἰσχρὰ καὶ λέγειν ὁμοίως ἀπρεπές. Καὶ ἄλλως τὸ ἀπογῶναι τὴν Ἀρσάκην, αὐτόθεν φέρεται τι χαρίεν, τὸ μηκέτι διοχλεῖν ἡμῖν. Εἰ δὲ πάσχειν τι θεοὶ, φέρειν τὰ προσπίπτοντα ἤδη με πολλὰ καὶ ἢ τε τύχη καὶ ἢ γνώμη παρεσκεύασε. Μὴ

experientiam, quam tu, in rebus Venereis consecuta sum. Canus capillus ipse, quem vides, in multis ejusmodi rebus est versatus : sed usque adeo rigidum et asperum neminem unquam cognovi. Denique converso sermone ad Charicleam, (necessitate enim adducta, ausa est audiente illa talia loqui) Adhortare, inquit, filia, tu quoque, nescio quem merito appellem, istum tuum fratrem. Proderit et tibi hæc ipsa res : non puto minus ab illa amaberis, majores consequeris honores, ditiesces ad satietatem usque, de conjugio tibi prospiciet splendido. Hæc vero et felicius optanda sunt, nedum peregrinis, et egestate in presentia laborantibus.

XXI. Chariclea vero, torve et ardentem contuita, Optandum quidem, inquit, fuerat et pulcherrimum omni ex parte, optimam Arsacen nihil ejusmodi pati : sin minus, saltem moderate ferre affectum. Verumtamen cum quidam humanum illi acciderit, et victa est, ut tu dicis, succubuitque cupiditati, consilium dem et ipsa Theageni huic, ut rem non recuset, si tuto id facere possit, ne et sibi per incitiam et illi mali aliquid accersat, si hæc in lucem prodierint et alicunde cognoverit hoc flagitiosum factum satrapa. Prosiliit ad hæc dicta Cybele, et amplexa et dissuaviata Charicleam, Recte, inquit, facis, filia, quod et mulieris natura tui similis miserta es, et securitati fratris sollicitè prospicis. Verumtamen hac de causa non est, quod labores : quod neque sol, ut dici solet, id sit cogniturus. Desine in presentia, inquit Theagenes et concede nobis deliberandi spatium. Cum vero illico exisset Cybele : O Theagenes, exorsa est Chariclea, numen tales successus nobis conciliat, in quibus plus inest adversæ fortunæ, quam quæ extrinsecus apparet felicitatis. Quod cum ita sit, prudentium tamen est, etiam parum prosperos casus, quatenus fieri potest, in melius convertere. An igitur habes in animo prorsus perficere hanc rem, dicere non possum : quamvis non admodum repugnem, si omnino in hoc, ut servemur, aut non, momentum consistit. At si, ut fieri debet, ac honestum est, absurdum judicas esse id, quod petitur, finge tu quidem te assentiri et alens promissis barbaræ cupiditatem, dilatione præcide, ne præcipitanter durius aliquid in nos statuat, spe delinens et molliens pollicitatione iræ incendium. Consentaneum est enim, aliquid remedium, deo volente, interjectum tempus paritutum esse. Ceterum, Theagenes, vide, ut ne ex meditatione in turpitudinem rei delabaris. Arridens leniter Theagenes, Sed tu neque in adversis rebus, inquit, mulieribus innatum morbum zelotypiæ effugisti. Me vero scito neque fingere talia posse. Facere enim turpia, ac dicere, æque indecorum est. Et alioqui ut omnino desperet Arsace, hoc ipsum aliquid commodi affert, videlicet ne pergat nobis amplius molesta esse. Si vero pati aliquid oportuerit, ad ferenda ea, quæ accidunt, sæpius jam me et fortuna et animi constitutio præparavit. Ne te lateat,

θάψης εἰς μέγα κακὸν ἡμᾶς ἐμβαλλῶν εἰποῦσα ἡ Χαρίκλεια ἐσιώπησε.

ΚΒ'. Καὶ τούτων ἐν ταύτῃ τῇ σκέψει διαγόντων, ἡ Κυβέλη πάλιν ἀναπτέρωσασα τὴν Ἀρσάκην καὶ ὡς
 5 τὰ δεξιώτερα χρῆ προσδοκᾶν εἰποῦσα, ἐνδεδεῖσθαι γάρ
 τι τὸν Θεαγένην τοιοῦτον, ἐπανήλθεν εἰς τὸ αὐτῆς δω-
 μάτιον. Κάκείνην διαλιποῦσα τὴν ἐσπέραν καὶ πολλὰ
 διὰ τῆς νυκτὸς ὁμόκοιτον οὔσαν ἐξαρχῆς τὴν Χαρί-
 κλειαν παρακάλεσασα συμπράττειν, εἰς ἔω πάλιν
 10 ἡρώτα τὸν Θεαγένην, τίνα εἴη τὰ δεδογμένα. Ἀπει-
 πόντος δὲ λαμπρῶς καὶ παντοίως τὸ προσδοκᾶν ἀποφῆ-
 σαντος, σύννους ἐπὶ τὴν Ἀρσάκην ἀπέδραμεν ἡ Κυ-
 βέλη. Καὶ ὡς τὸ ἀπηνὲς παρὰ Θεαγένους ἐξήγγειλε,
 εἰ-
 15 ὄρα μοῦσά τ' εἰς τὸν θάλαμον, ἔκειτο ἐπὶ τῆς εὐνῆς
 αὐτὴν σπαράττουσα. Καὶ ἄρτι τῆς γυναικωνίτιδος
 ἐκτὸς γενοῦσαν τὴν Κυβέλην ἰδὼν ὁ υἱὸς Ἀχαιμένης
 κατηφῆ τε καὶ δεδακρυμένῃ, Μή τι ἄτοπον, μή τι
 20 πονηρὸν, ὦ μήτερ, προσπέτωκεν, ἡρώτα, μή τις
 ἀγγελία τὴν δέσποιναν ἡνίακε; μή τι δυστύχημα ἀπὸ
 στρατοπέδου προσηγγέλται; μή τι καταπονοῦσι κατὰ
 τὸν ἐνεστώτα πόλεμον Αἰθίοπες τὸν δεσπότην Ὀροον-
 δάτην; καὶ πολλὰ τοιαῦτ' εἰπὼν ἡρώτα. Ἡ δὲ, Ἀδο-
 λασχεῖς, εἰποῦσα, ἀπέτρεχεν. Ὁ δὲ, οὐδέν τι μάλ-
 25 λον ἀνίει, ἀλλὰ παρακολουθῶν καὶ τῶν χειρῶν λαβόμε-
 νος καὶ κατασπαζόμενος ἐξαγορεύειν πρὸς παῖδα τὸν
 ἰδίον τὰ λυποῦντα ἱκέτευσεν.

ΚΓ'. Λαβοῦσα δὲ αὐτὸν καὶ εἰς τι μέρος τοῦ παρα-
 δέιπου χωρισθεῖσα, Ἄλλω μὲν οὐκ ἂν, ἔφη, ἐξείπον
 30 τὰ μακρυτῆς τε καὶ δεσποίνης κακά. Ἐπεὶ δ' ἐκείνη ἐν
 τῷ παντὶ σαλεύει καὶ γὰρ τὸν περὶ τοῦ ζῆν προσδοκῶ
 κίνδυνον, (οἶδα γὰρ ὡς ἡ Ἀρσάκης ἀνία καὶ μανία εἰς
 ἐμὲ ἀποσκήψει), λέγειν ἀναγκάζομαι, εἰ δὲ τίνα ἐπι-
 κουρίαν τῇ γεννησάσῃ, καὶ εἰς φῶς παραγαγούσῃ καὶ
 35 τουτοισὶν ἐκθρεφάμενῃ σε τοῖς μαζοῖς ἐπινοήσεως.
 Ἐρᾷ τοῦ νέου τοῦ πατρ' ἡμῖν ἡ δέσποινα καὶ ἐρᾷ οὐ
 φορητὸν τίνα οὐδὲ νενομισμένον ἀλλ' ἀνιάτον ἔρωτα,
 καὶ ὃν εἰς δεῦρο κατορθώσῃ ἐγὼ τε κάκείνη μάτην
 ἡπατούμεθα. Καὶ αὗται ἦσαν αἱ πολλαὶ φιλοφροσύναι
 40 καὶ ποικίλαι δεξιώσεις αἱ περὶ τοὺς ξένους. Ἐπεὶ δ'
 εὐήθης τις καὶ θρασὺς ὢν καὶ ἀπηνὲς ὁ νεανίας ἀπέειπε
 τὰ πρὸς ἡμᾶς, οὐδ' ἐκείνην οἶδα βιωσομένην, κάμαυ-
 τὴν ἀναιρησομένην, ὡς χλευάσασαν ταῖς ἐπαγγελίαις
 καὶ διαφευσάμενην. Ταῦτ' ἔστιν, ὦ παῖ. Καὶ εἰ
 45 μὲν ἔχεις τι βοηθεῖν, σύμπραττε, εἰ δὲ μή, τελευτή-
 σασαν τὴν μητέρα κήδευσεν. Καὶ ὅς, Μισθὸς δέ μοι
 τίς ἔσται, ἔφη, ὦ μήτερ. Οὐ γάρ μοι καιρὸς θρύπ-
 τεσθαι πρὸς σε, οὐδ' ἐκ περιόδων, οὐδὲ κυκλούμενον
 τοῖς λόγοις τὴν βοήθειαν ἐπαγγέλλεσθαι, πρὸς οὕτως
 50 ἀγωνιῶσαν καὶ ἐγγὺς λειποψυχούσαν. Πᾶν ὃ τι βού-
 λει, ἔφη, προσδοκᾶ, ἡ Κυβέλη. Ἀρχαιονοχὸν μὲν
 γὰρ σε καὶ νῦν εἰς ἐμὴν τιμὴν πεποιήται. Εἰ δέ τι
 μείζον ἀξίωμα περινοεῖς, ἀπάγγελλε. Πλούτου γάρ
 οὐδ' ἄριθμὸς ἔσται ὅσον ἂν κομίσαιτο, σωτήρ τῆς ἀθλίας

quod in magnum malum nos conjicies, cum dixisset Chariclea, conticuit.

XXII. His autem in harum rerum consideratione versan-
 tibus, Cybele, cum rursus Arsacen in bonam spem sustu-
 lisset et quod meliora exspectare oporteret dixisset, signi-
 ficasse enim tale quiddam Theagenem, rediit rursus in
 conclave et intermissa illa vespera, ac multis modis Charic-
 leam, quam sociam lecti initio habuerat, adhortata, ut
 sibi esset auxilio, mane rursus interrogabat Theagenem,
 quid statuisset apud animum. Cum autem manifeste re-
 cusaret et omnino ne quidquam ejusmodi exspectaret, in-
 dicasset, tristis ad Arsacen recurrit Cybele. Postquam
 autem ferociam Theagenis renuntiavit, Arsace, anu in ca-
 put præcipitari jussa, incurrens in thalamum, jacebat in
 lecto se ipsam lacerans. Vixdum autem conclave muliebre
 egressam Cybelen conspicatus filius Achæmenes tristem et
 lacrimantem: Num quid importuni aut molesti, mater,
 accidit? percunctabatur. Num quod nuntium dominam
 exerceat? Num aliqua calamitas ex castris renuntiata est?
 Num hostes sunt superiores in hoc bello Æthiopum domino
 Oroondate? et multa ejusmodi quærebat. Illa vero, Nu-
 garis, cum dixisset, recurrit. At ille nihilo magis inter-
 mittebat, sed affectans et manus ejus apprehendens et
 compellans, ut exponeret suo filio ea, quæ illam dolore
 afficerent, supplicabat.

XXIII. Accepto igitur illo a manu, in quamdam partem
 horti secedens, Alii quidem, inquit, non exposuissim mea
 et domina mala. Postquam vero illa in summum disci-
 men venit et ego exspecto periculum de vita, (scio enim,
 quod Arsaces amentia ac furor in me sit redundaturus) di-
 cere cogor, si forte aliquam opem ei, quæ te genuit et in
 lucem edidit et his enutrivit uberibus, excogitare possis.
 Amat adolescentem, qui est apud nos, domina, non tole-
 rando quodam, neque usitato, sed insanabili amore, et
 quem ego et illa nobis ex sententia eventum frustra
 vana spe sperabamus. Hinc erant illa multa humanitatis
 officia et multiplex benevolentia erga hospites. Ceterum
 postquam, ut stultus quidam et ferox et intractabilis ado-
 lescens, recusavit ea, quæ nos volebamus, neque illam
 existimo esse victuram et me interfectum iri intelligo;
 quæ promissis illam ludibrio habuerim et fefellerim. Hic
 est status præsentis temporis. Quod si quid habes, quo
 auxilleris, adsis mihi tua ope: sin minus, mortuæ matri
 justa exsequiarum facito. Ille autem: Præmium autem
 quod mihi, inquit, erit, mater? Neque enim est tempus,
 ut apud te, me jactem, aut longis ambagibus et circuitu
 orationis auxilium promittam, usque adeo consternata:
 et propemodum deficienti animo. Omne, quod vis, ex-
 spectata, inquit Cybele. Etenim te nunc quoque summum
 pocillatorem, honoris mei causa constituit. Si vero majore
 rem aliquam dignitatem animo complexus es, enuntia.
 Opum enim neque numerus erit, quas pro præmio feres,

γενόμενος. Πάλαι ταῦτα, ἔφη, δι' ὑποβίας ἔχων, ὃ
 μητὲρ, ἐγὼ καὶ συνιείς, ἐσιώπων τὸ μέλλον ἀπεκδεχό-
 μενος. Ἄλλ' οὐδ' ἀξιώματος οὐδὲ πλοῦτος μεταποιῶ-
 μαι. Τὴν δὲ κόρην, τὴν ἀδελφὴν λεγομένην τοῦ Θεα-
 γένους, εἴ μοι πρὸς γάμον ἐκδοίῃ, πάντ' αὐτῇ κατὰ
 γνῶμην πεπραῖζεται. Ἐρῶ δὲ, ὦ μητὲρ, τῆς κόρης
 οὐχὶ μετρίως. Ὡστ' ἐκ τῶν ιδίων γινώσκουσα τὸ
 πάθος ἡ δέσποινα καὶ ὅσον τι καὶ οἷόν ἐστι, δικαίως ἂν
 καὶ αὐτὴ συμπράττοι τῶν ταῦτα νοσοῦντι καὶ ἄλλοις
 10 τοσούτον κατόρθωμα ἐπαγγελλομένη. Μηδὲν ἀμφί-
 βαλλε, εἶπεν ἡ Κυβέλη. Ἡ γὰρ δέσποινα δώσει
 τὴν χάριν ἀνενδοιάστως εὐεργέτῃ σοὶ καὶ σωτῆρι γεγε-
 νημένῳ καὶ ἄλλως τάχ' ἂν καθ' αὐτοὺς πείσαιμεν τὴν
 κόρην. Ἀλλὰ τίς ὁ τρόπος, εἰπέ, τῆς βοηθείας; Οὐκ
 15 ἂν εἴποιμι, ἔφη, πρὶν ὅρκους ἐμπεδιωθῆναι μοι τὴν
 ἐπαγγελίαν παρὰ τῆς δεσποίνης. Σὺ δὲ μὴ ἀποπει-
 ραθῆς τὴν ὄρχην τῆς κόρης, ὅρῳ γάρ πως κἀκείνην
 ἄνω τε καὶ μέγα φρονούσαν, μὴ καὶ λάθῃς τὸ πρᾶγμα
 διαστρέφουσα. Πάντα γενήσεται, εἰποῦσα, εἰσέδρα-
 20 μεν εἰς τὸν θάλαμον ὡς τὴν Ἀρσάκην καὶ προσπεσούσα
 τοῖς γόνασιν, Εὐθυμος ἔσο, ἔφη. Πάντα σοι θεῶν
 βουλήσει κατορθοῦνται. Τὸν παῖδα μόνον τὸν ἐμὸν
 Ἀχαιμένην εἰσκληθῆναι πρόσταζον. Εἰσκληθίσθω,
 εἶπεν ἡ Ἀρσάκη, εἰ μὴ τι με πάλιν ἀπατᾷ μέλλοις.
 25 ΚΔ'. Εἰσῆλθεν δ' Ἀχαιμένης καὶ πάντα διελθούσης
 τῆς πρεσβύτιδος, ἐπώμοσεν ἡ Ἀρσάκη πράξειν τὸν
 γάμον τῆς ἀδελφῆς Θεαγένους. Ὁ δ' Ἀχαιμένης,
 Δέσποινα, ἔφη, πεπαύσθω λοιπὸν Θεαγένης, δοῦλος
 ὢν καὶ θρυπτόμενος κατὰ δεσποίνης ἰδίας. Καὶ, Πῶς
 30 τοῦτο λέγεις, ἐρωτησάσης, ἅπαντα ἐξηγόρευσεν· ὡς
 πολέμου νόμῳ ληφθεὶ καὶ γένοιτο αἰχμάλωτος ὁ Θεα-
 γένης· ὡς Μιτράνης ἐκπέμψειεν αὐτὸν πρὸς Ὀροονδά-
 την, ἀναπεμφθῆσόμενον βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ· ὡς αὐτὸς
 ἵνα ἄγοι παραλαβὼν, ἀπολέσειεν, ἐφοδὸν Βησσαίων
 35 καὶ Θυάμιδος κατατολμησάντων· ὡς μόλις αὐτὸς δια-
 δράσει· καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ γράμμα τοῦ Μιτράνου πρὸς
 Ὀροονδάτην προηυτρεπισμένος ἐπεδείκνυ τῇ Ἀρσάκῃ,
 καὶ εἰ προσδέοιτο καὶ ἐτέρων ἀποδείξεων, ἔξιν μαρτυ-
 ροῦντα καὶ τὸν Θύαμιν. Ἀνέπνει πρὸς ταῦθ' ἡ Ἀρ-
 40 σάκη. Καὶ οὐδ' ὅσον μελλήσασα, πρόεισί τε τοῦ θα-
 λάμου καὶ εἰς τὸν οἶκον οὐ προκαθημένη χρηματίζειν
 εἰώθει παρελθοῦσα, ἄγεσθαι τὸν Θεαγένην ἐκέλευσεν.
 Ἐπειδὴ ἤχθη, ἐπηρώτα, εἰ γνωρίζει τὸν Ἀχαιμένην,
 ἐστώτα πλησίον ἐπιδεικνῦσα. Τοῦ δὲ φήσαντος· Οὐ-
 45 κούν καὶ αἰχμάλωτον ἦγέ σε παραλαβὼν, αὖθις ἤρώ-
 τα. Συμφήσαντος δὲ καὶ τοῦτο τοῦ Θεαγένους, Δούλος
 τοίνυν ἡμέτερος ὢν ἴσθι. Καὶ σὺ μὲν πράξεις τὰ οἰκε-
 τῶν, τοῖς ἡμετέροις νεύμασι καὶ ἄκων ἐπόμενος, ἀδελ-
 φὴν δὲ τὴν σὴν Ἀχαιμένει τῷδε πρὸς γάμον κατεγγυῶ,
 50 τὰ πρῶτα φερομένη παρ' ἡμῖν, τῆς τε μητρὸς ἕνεκα
 καὶ τῆς ἄλλης αὐτοῦ περὶ ἡμᾶς εὐνοίας· ὑπερθεμένη
 τοσούτον, ὅσον ἡμέραν προορίσαι καὶ τὰ πρὸς τὴν εὐω-
 χίαν λαμπρότερον εὐτρεπισθῆναι. Ὁ δὲ Θεαγένης βέ-
 βλητο μὲν ὡς ὑπὸ τρώσους (ὑπὸ) τῶν λόγων, ἔγνω δ' οὐν

si servator miseræ exstiteris. Jampridem hæc, inquit,
 mater, ego suspicans et intelligens, tacebam, id quod
 eventurum esset expectans. Verum neque dignitatem
 ullam, neque opes curo : virginem vero, quæ soror Thea-
 genis dicitur, si mihi dederit in uxorem, omnia illi ex
 animi sententia et belle cadent. Amo autem virginem
 haud moderate, mater. Quamobrem ex suis rationibus
 privatis eum cognoverit domina affectum, quantus et
 qualis sit, juste et ipsa erit adjumento ei, qui eodem
 morbo laborat, atque adeo tantum successum promittenti.
 Nihil dubites, inquit Cybele. Etenim domina reddet tibi
 gratiam, nulla mora interposita, cum hoc beneficio illam
 affeceris et servator illius exstiteris. Quin etiam fortassis
 nos ipsi virgini privatim persuaserimus. Sed expone, quæ
 sit auxilii ratio. Non dicam, inquit, priusquam jureju-
 rando fuerit mihi confirmata promissio a domina. Tu vero
 nihil coneris efficere principio apud virginem. Video enim
 quodammodo, illam quoque magnos et excelsos animos
 gerere, ne forte imprudens negotium pervertas. Omnia
 futura cum dixisset, incurrit in thalamum ad Arsacen, et
 provoluta ad illius genua, Bono animo esto, inquit : omnia
 deo volente commode cadunt ; filium tantum meum Achæ-
 menem vocari intro jube. Accersatur, inquit Arsace, nisi
 mihi rursus verba datura es.

XXIV. Ingressus est Achæmenes et cum omnia narra-
 set anus, juravit conceptis verbis Arsace, se illum compo-
 tem facturam esse nuptiarum sororis Theagenis. Achæ-
 menes tum, Domina, inquit, ne Theagenes amplius in
 posterum cum sit servus, erga suam dominam petulantius
 sese gerat. Quomodo hoc dicis, cum interrogasset, omnia
 enarrabat : Quod lege belli fuisset captus, et captivus ab-
 ductus Theagenes : quod Mitranes misisset eum ad Oroon-
 datem, mittendum deinceps regi magno : quod ipse, inter
 ducendum, illum amisisset infesto adventu Bessaensium et
 Thyamidis : quod ipse vix effugisset : denique præter om-
 nia, literas Mitranis ad Oroondatem in promptu habens,
 ostendebat Arsacæ ; et si opus esset aliis argumentis, ha-
 biturum se vel Thyamim testem. Respiravit ad hæc Ar-
 sace et nihil cunctata, thalamo egressa est et in domum, in
 qua pro tribunali sedens vacare solebat explicandis consti-
 tuendisque rebus, veniens, adduci Theagenem jussit. Ut
 est adductus, quærebat, an nosset Achæmenem, proxime
 illum adstantem monstrans. Hoc vero affirmante : An
 vero, quod et captivum te duxit, rursus interrogabat.
 Consistente vero et hoc Theagene : Servum igitur nostrum
 te esse scito et tu quidem facies, quæ servi solent, nutibus
 nostris vel invitum obtemperans. Sororem vero tuam
 Achæmeni huic in uxorem despondeo, qui primas apud
 nos obtinet, cum matris causa, tum alioqui propter ipsius
 erga nos benevolentiam atque merita ; eatenus differens,
 quatenus ad diem præfiniendum et reliqua ad convivium
 splendidius apparandum instruenda pertinet. Theagenes
 autem ictus est quidem, tanquam vulnere, illis verbis :

μη ὁμοσε χωρεῖν ἀλλὰ καθάπερ Θηρίου τὴν ὁρμὴν ἐκ-
κλίνειν. Καὶ Ὡ δέσποινα, ἔλεγε, θεοῖς χάρις, ὅτι
εὐγενεῖας τὰ πρῶτα ὄντες, ταῦτα γοῦν ὡς ἐν δυστυχί-
μασιν εὐπραγοῦμεν, τὸ μὴ ἄλλοις σοὶ δὲ δουλεύειν ἢ
καὶ ἄλλοτρίους εἶναι δοκοῦντας καὶ ξένους, οὕτως ἡμέ-
ροις τε καὶ φιλοφρόνως εἴρας. Ἀδελφῆς δὲ τῆς ἐμῆς
ἐνεκεν, αἰχμαλώτου μὲν οὐκ οὔσης, οὐδὲ διὰ τοῦτο
δούλης, αἰρουμένης δὲ σε θεραπεύειν καὶ κεκλησθαι
τὸ σοὶ καθ' ἡδονὴν δουλεύειν, πρᾶττε τοῦθ' ὅπερ
ἂν ἔχειν ὁρθῶς δοκιμάζης. Ἡ δ' Ἀρσάκη, Κατατε-
τάχθω, ἔφη, ἐν τοῖς τραπεζοκόμοις καὶ οἰνογοεῖν πρὸς
Ἀχαιμένους ἐκδιδασκίσθω, πρὸς τὴν βασιλικὴν διακο-
νίαν πόρρωθεν προσετιζόμενος.

ΚΕ'. Ἐξήσαν οὖν, σύννοος μὲν ὁ Θεαγένης καὶ
τῶν πρακτέων εἰς ἐπίσκεψιν τὸ βλέμμα ἐπιστρέφων,
ἐγγελοῦν δ' ὁ Ἀχαιμένης καὶ τοῦ Θεαγένους καταμω-
κόμενος, Ὁ σοδαρὸς ἡμῖν ἀρτίως καὶ υπερήφανος,
ὁ τὸν αὐχένα ἄκαμptos καὶ μόνος ἐλευθέρως, ὁ τὴν κε-
φαλὴν νεύειν εἰς τὸ προσκυνεῖν οὐκ ἀνεχόμενος, νῦν που
τάχα κλινεῖς, ἢ καὶ κονδύλοις ὑφέξῃ ταύτην παιδαγω-
γούμενος. Ἡ δ' Ἀρσάκη τοὺς ἄλλους ἀποπέμψασα,
πρὸς μόνην τὴν Κυβέλην, Νῦν μὲν δὴ, ἔφη, ὦ Κυβέλη,
πᾶσα περιήρηται πρόφασις καὶ λέγε ἐλθοῦσα πρὸς τὸν
υπερήφανον, ὡς πειθόμενος μὲν ἡμῖν καὶ τὰ κατὰ νοῦν
τὸν ἡμέτερον πράττων, ἐλευθερίας τε μεθέξει, καὶ
ἀφθόνως ἐν εὐπορίᾳ βιώσεται, τοῖς δ' ἐναντίοις ἐπιμέ-
νων, ἐρωμένης θ' ὑπερφρονουμένης καὶ δεσποίνης ἅμα
ἀγανακτούσης αἰσθῆσεται, δουλείαν μὲν τὴν ἐσχάτην
καὶ ἀτιμοτάτην ὑπηρετησόμενος, κολάσεως δὲ πᾶν
εἶδος ὑποστησόμενος. Ἦλθεν ἡ Κυβέλη καὶ ἀπήγ-
γειλε τὰ παρὰ τῆς Ἀρσάκης· πολλὰ καὶ παρ' αὐτῆς εἰς
προτροπὴν τῶν φαινομένων λυσιτελεῖν προστιθεῖσα.
Ὁ δὲ Θεαγένης, ὀλίγον ἐπιμεινὰ παρακαλέσας, μόνος
τε πρὸς τὴν Χαρίκλειαν ἰδιόσας, Οἴχεται τὰ καθ'
ἡμᾶς, ἔφη, Χαρίκλεια. Πᾶν, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου,
πείσμα διέρρηται· πᾶσα ἐλπίδος ἄγκυρα καὶ παντοίως
ἀνέσπασται καὶ οὐδὲ μετ' ὀνόματος γοῦν ἐλευθέρου
δυστυχοῦμεν ἀλλὰ δοῦλοι γεγόναμεν αὐτῆς, (καὶ ὅπως
προσέτιθει) καὶ βαρβαρικάς λοιπὸν ἐκκείμεθα αἰκίας,
ἢ πράττοντες τὰ δοκοῦντα τοῖς δεσπόταις, ἢ τοῖς κα-
τακρίτοις ἐναριθμούμενοι. Καὶ ταῦτα μὲν ἔτι φορητὰ,
τὸ δὲ πάντων βαρύντατον, Ἀχαιμένει τῷ Κυβέλης υἱεῖ
πρὸς γάμον ἐκδώσειν ἢ Ἀρσάκῃ σὲ κατεπηγγεῖλατο.
Καὶ τοῦτο μὲν ὅτι μὴ ἔσται, ἢ γινόμενον οὐκ ὀλομαι,
ὅπῃ, ἕως ἄν ὁ βίος ξιφῶν τε καὶ ἀμυντηρίων εὐπορῇ.
Τί δὲ χρὴ πράττειν, ἢ τίνα μηχανὴν ἐπινοεῖν, ὥστε
διακρούσασθαι τὴν ἐμὴν πρὸς Ἀρσάκην καὶ τὴν σὴν
πρὸς Ἀχαιμένην ἀπευκτὴν σύνδοον; Μίαν, ἔφη πρὸς
αὐτὸν ἢ Χαρίκλειαν, κατανεύσας, τὴν ἑτέραν τὴν κατ'
ἐμὲ διακυλώσεις. Εὐρήμασον, ἔφη. Μὴ γὰρ οὕτως
ἢ δαίμονος τοῦ ἡμέτερου βαρύντης ἰσχύσειεν, ὥστε με
τὸν Χαρίκλειας ἀπείρατον, ἄλλης ὁμιλίας παρανόμως
μιανθῆναι. Ἀλλὰ τι δραστήριον ἐπινοήσεται μοι
δοκῶ; (εὐρετὶς ἄρ' ἐστὶ λογισμῶν ἢ ἀνάγκη.) Καὶ

statuit tamen non contraire, sed tanquam bestiae impetum declinare. Et, O domina, dicebat, dis sit gratia, quod, cum alioqui simus bono genere nati, in ceteris calamitatibus haec nobis bene cadunt, quod non aliis sed tibi servimus, quae erga eos, qui videntur esse alieni et peregrini, tantam humanitatem et benevolentiam declarasti. Ceterum de sorore mea, quae cum captiva non sit, proinde neque serva, parata sit tamen ad obsequia tibi praestanda et ea quae tibi placent facere decreverit, statue id, quod rectum esse judicas. Arsace autem, Collocetur, inquit, in ordine eorum, qui sunt ab obsequiis ad mensam et pocillandi artem ab Achæmene edoceatur, ut ad regium ministerium multo ante assuefiat.

XXV. Exiverunt igitur, tristic quidem Theagenes, et vultu ad deliberationem de iis, quae agenda essent, composito; ridens vero Achæmenes et Theagenem ludibriis excipiens: Ecce, inquit, qui nuper fuisti insolens et fastuosus, qui erecto collo et solus liber videbaris et caput submittere ad adorandum indignum iudicabas, qualis jam nunc factus inclinabis illud: nisi forte paullo post etiam pugnus illud sis, dum institueris, submissurus. Arsace autem, aliis ablegatis, ad solam Cybelem, Nunc, inquit, Cybele, omnis est sublata excusatio, et dic huic superbo, conveniens illum, quod, si nobis paruerit et arbitratu nostro fecerit, libertatem consequetur et splendide in omnium rerum copia vivet: sin autem in contraria sententia permanserit, et amasiam contemptui habitam et dominam iratam sentiet, extremam servitutem et abjectissimam laturus et suppliciorum omne genus passurus. Venit Cybele, renuntiavitque mandata Arsaces: multa quoque ipsa, quae videbantur conducere exhortationi ad ea quae proponebantur addens. Theagenes igitur cum, ut paululum operiretur, petisset, solus ad Charicleam seorsim, Actum est de nostris rebus, inquit, Chariclea. Sane omnis rudens, ut dicitur, est ruptus, omnis spei ancora prorsus est evulsa, neque amplius cum nomine libero in calamitatibus versamur, sed in servitutem rursus recidimus, (et qua ratione addebat,) barbaricisque contumeliis et cruciatibus deinceps expositi sumus, vel agentes ea quae placent his in quorum potestate sumus, vel inter damnatos connumerati. Et haec quidem adhuc tolerabilia: ceterum, quod omnium gravissimum est, Achæmeni Cybeles filio te in uxorem daturam Arsace promisit. At id quidem, quod aut non fiet, aut a me non videbitur, manifestum est, quoad vita gladiis et armis ad propugnandum suppeditabit. Verum quid agere oportet, aut quam excogitare machinam, qua et meus cum Arsace et tuus cum Achæmene, defestandis congressus discuti possit? Unum, inquit ad eum Chariclea, cum comprobaris, alterum, qui ad me pertinet, impediens. Bona verba, inquit. Absit enim, ut tantopere numinis erga nos acerbitas inualescat, ut ego Charicleae expers, alia consuetudine incesta me polluam. Sed quidam praesentis consilii invenisse me puto: inventrixque

ἅμα πρὸς τὴν Κυβέλην μεταστάς, Ἀπάγγελλε, εἶπε, τῇ δεσποίνῃ βούλεσθαί με μόνῃ καὶ ἰδίᾳ τῶν ἄλλων ἐντυχεῖν.

ΚΓ'. Τοῦτ' ἐκεῖνο νομίσασα εἶναι ἡ πρεσβύτις καὶ ὑποπεπτωκέναι τὸν Θεαγένην, ἀπήγγειλέ τε πρὸς τὴν Ἀρσάκην καὶ μετὰ δεῖπνον ἄγειν τὸν νεανίαν ἀκούσασα, οὕτως ἔπραττε. Καὶ ἡσυχίαν παρασχεῖν τῇ δεσποίνῃ τοὺς παρεδρεύοντας κελεύσασα καὶ μὴ παρενοχλεῖν τοῖς περὶ τὸν θάλαμον, παρῆσθε τὸν Θεαγένην, τῶν μὲν ἄλλων οἷα δὴ νυκτὸς ὑπὸ σκότους κατεχομένων καὶ λαθεῖν παρεχόντων, μόνον δὲ τὸν θάλαμον λύχνου καταυγάζοντος, καὶ εἰσάγουσα, ὑπέστειλλεν αὐτήν. Ἄλλ' ὁ Θεαγένης εἰπείχε· Παρέστω καὶ Κυβέλη τὸ παρὸν, ὧς δεσποινα, εἰπὼν, οἷδ' ὡς τὸ πιστὸν ἔχει φυλακῆς τὸν ἀπαρρητῶν. Καὶ ἅμα τῶν χειρῶν τῆς Ἀρσάκης λαβόμενος, Ὡς δεσποινα, ἔλεγεν, οὔτε πρότερον ἀπαυθαδιαζόμενος πρὸς τὸ βούλημα τὸ σὸν ὑπερεθέμην τὸ κελευόμενον, ἀλλὰ πῶς ἂν ἀσφαλῶς γένοιτο πρυτανεύμενος, νῦν δὲ, ἐπειδὴ με καὶ δοῦλον τάχα καλῶς ποιοῦσα ἡ τύχη ἀπέφηνε, πολὺ πλέον εἰς πάνθ' ἑτοιμος εἵκην. Ἐν μοι μόνον παρασχέσθαι νεῦσον, καίτοι πολλὰ καὶ μεγάλα ὑποσχομένη, ἀπειπε τὸν γάμον Ἀχαιμένει τὸν Χαρίκλειας. Τῶν γὰρ ἄλλων σιωπομένων, τὴν εὐγενεῖα τῇ μεγίστῃ κοῦῶσαν, οἰκότητι συνοικεῖν, ἀθέμιτον. Ἡ ἐπόμενυμί σοι θεῶν τὸν κάλλιστον ἥλιον καὶ θεοὺς τοὺς ἄλλους, ὡς οὐθ' ὑπέϊξω τῷ σῷ βουλήματι. Καὶ εἰ γένοιτό τι πρὸς βίαν εἰς τὴν Χαρίκλειαν, ἐπόψει με πρότερον ἐμναυτὸν διαχρησάμενον. Καὶ ἡ Ἀρσάκη, Μὴ ἀπίσται, ἔφη, βούλεσθαί με πάντα σοὶ χαρίζεσθαι· ἢ τις κάμαυτὴν ἑτοιμος ἐκδιδόναι. Ἀλλὰ προληψέῃς ἐπώμοσα ἐκδώσειν Ἀχαιμένει τὴν σὴν ἀδελφὴν. Εὖ, ἔφη, ὦς δεσποινα, τὴν ἀδελφὴν τοίνυν ἥτις ἐστίν, ἐκδίδου. Μνηστὴν δὲ τὴν ἐμὴν καὶ νύμφην καὶ τί γὰρ ἄλλο ἢ γαμετὴν, οὔτε θελήσεις εὖ οἶδα, οὔτε θέλουσα ἐκδώσεις. Πῶς, ἔφη, λέγεις; δὲ, Τὰ ὄντα, ἀπεκρίνατο. Οὐ γὰρ ἀδελφὴν ἔγωγ τὴν Χαρίκλειαν ἀλλὰ νύμφην ὥσπερ ἔλεγον, ὥστε λελῦσθαι μὲν σοὶ τὸν ὄρκον, ἐξείναι δὲ, εἰ βούλοιο, καὶ ἄλλην ἔχειν ἀπόδειξιν, τοὺς γάμους ὅταν κρίνης ἐμοῦ τε καὶ αὐτῆς εὐωχοῦσα. Ὑπεκνίσθη μὲν, νύμφην οὐκ ἀδελφὴν εἶναι τὴν Χαρίκλειαν οὐκ ἄνευ ζηλοτυπίας ἀκούσασα, πλὴν ἄλλ', Ἔσται οὕτως, εἶπεν ἡ Ἀρσάκη καὶ Ἀχαιμένην ἡμεῖς ἐτέρῳ γάμῳ παραμυθησόμεθα. Ἔσται καὶ τὰ παρ' ἐμοῦ, φησὶ, πρὸς σε, ὁ Θεαγένης, τούτων διακριθέντων καὶ ἅμα προσήει ὡς τὰς χεῖρας φιλήσων. Ἡ δὲ προκύψασα καὶ τὸ στόμα ἀντὶ τῶν χειρῶν προβαλοῦσα ἐφίλησε. Καὶ ἐξῆλθεν ὁ Θεαγένης φιληθεὶς, οὐ μὴν αὐτὸς γε φιλήσας. Καὶ τῇ Χαρίκλειᾳ, καιροῦ λαβόμενος, ἅπαντ' ἐξείπεν, (οὐκ ἄνευ ζηλοτυπίας οὐδ' ἐκείνης ἐνία μανθανούσης) καὶ τῶν ἀτόπων τῆς ἐπαγγελίας τὸν σκοπὸν προσέθηκεν, ὡς πολλὰ δι' ἐνὸς ἀνύοιτο. Ἀχαιμένει (μὲν) γὰρ διασεσόθηται ὁ γάμος καὶ τῇ κατ' Ἀρσάκην ἐπιθυμία πρόφασις τὸ παρὸν υπερθέσει· ἐπινυνόηται, καὶ τὸ δὴ κεφάλαιον, ὡς εἰκὸς τὸν

omnino consiliorum est necessitas.) Simul ad Cybelen secedens, Renuntia dominae, dicebat, me velle solum cum sola et absque arbitris congredi.

XXVI. Illud esse putans anus et succubuisse Theagenem, recurrit ad Arsacen : et cum iussa esset, ut post coenam adduceret juvenem, ita faciebat. Nam assidentibus imperans, ut quietem dominae concederent, et non tumultuarentur circa thalamum, clam introduxit Theagenem, cum reliqua omnia tanquam nocturno tempore tenebris continerentur et occulta esse quævis paterentur, solum autem thalamum lychnus illustraret. Cum autem introduxisset, subducebat sese. Verum Theagenes eam cohibuit : Adsit et Cybele in praesentia, domina, dicens, scio enim, quod singulari fide in asservandis arcanis praedita est : et simul manus Arsaces apprehendens, O domina, dicebat, neque prius eo ut resisterem voluntati tuae differebam id, quod mihi imperabatur, sed ut securitatem facto providerem ; nunc vero postquam me etiam servum tuum singulari quodam beneficio fortuna declaravit, longe promtior sum ad obsequendum tibi omnibus in rebus. Unum mihi tantum te largituram annue, cum quidem multa et magna promiseris : renuntia nuptias Charicleae Achæmeni. Nam ut alia taceam, eam, quæ splendore maximo generis excellit, vernæ cohabitare fas non est. Alioqui juro tibi per deorum pulcherrimum, Solem, et reliquos deos, quod neque morem geram tuae voluntati, et quod prius, quam aliqua Charicleæ vis allata fuerit, visura sis me mihi ipsi mortem conscivisse. Arsace autem, Haud aliter existimes, inquit, quam me velle tibi omnibus in rebus gratificari, ut quæ parata sim vel me ipsam tibi tradere : sed anticipata juravi, me elocaturam Achæmeni sororem tuam. Bene se res habet, inquit, domina. Sororem igitur meam, quæcunque est, elocato : ceterum eam, quam ego ambio et sponsam meam, denique quid aliud quam uxorem, quod neque votes elocare, satis scio ; neque, si velis elocare, poteris. Quomodo, inquit, dicis ? At ille, Rem ipsam, respondit. Neque enim sororem habeo Charicleam, sed sponsam, ut dicebam : quamobrem jurejurando soluta es, licet vero tibi, si volueris et aliud habere argumentum, cum convivium nuptiale mihi et illi, quandocunque tibi visum fuerit, instruxeris. Pupugit illam sane, cum sponsam esse Charicleam, non sororem, haud sine zelotypia audisset. Verumtamen, Fiat, ut postulas, dixit Arsace. Nos autem Achæmenem aliis nuptiis consolabimur. Præstabitur et tibi a nobis, inquit Theagenes, postquam hæc irrita sunt facta et simul accedebat tanquam manus osculaturus. Illa vero inclinans sese et os pro manibus obiciens, eum osculata est. Et exiit Theagenes, osculum referens, non vicissim ipse osculatus et Charicleæ, nactus occasionem, omnia exposuit, (non sine zelotypia quoque ipsa quadam cognoscente) et miræ promissionis scopum addidit, quod multa per unum sint confecta : Achæmenis disturbatae nuptiæ : cupiditati Arsaces, pretextus dilationis in praesentia excogitatus : denique, quod caput es

Ἀχαιμένην ἅπαντα ταραχῆς ἐμπλήσειν, ἀνιώνμενον
 μὲν ἐφ' οἷς ἀποτυγχάνει προσδοκῆσας, ἀγανακτοῦντα
 δ' ἐφ' οἷς ἡλάττωται παρὰ τῇ Ἀρσάκῃ διὰ τὴν εἰς ἐμέ
 χάριν. Οὐ γὰρ δὴ λήσεται αὐτὸν οὐδὲν, τῆς μητρὸς
 5 ἐξαγορευούσης, ἣν ἐπίτηδες παρῆναι τοῖς λεγομένοις
 προνοησάμην, μηνυθῆναι τε ταῦτα τῷ Ἀχαιμένει
 βουλόμενος καὶ μάρτυρα τῆς ἄχρι λόγων πρὸς τὴν Ἀρ-
 σάκην ἐμιλίας ποιούμενος. Ἀρκεῖ μὲν γὰρ ἴσως καὶ
 τὸ μηδὲν αὐτῷ συνειδῶτα φαῦλον, εὐμενεῖα τῇ παρὰ
 10 τῶν κριττόνων ἐλπίζειν, καλὸν δὲ καὶ ἀνθρώπων τοὺς
 συνόντας πείθοντα, σὺν παρρησίᾳ τὸν ἐπίκαιρον τοῦτον
 βίον διαγεῖν. Προσέτιθει κἀκεῖνα, ὡς σφόδρα χρῆ
 προσδοκᾶν καὶ ἐπιβουλεύειν τῇ Ἀρσάκῃ τὸν Ἀχαιμέ-
 νην, ἀνδρὰ δοῦλον μὲν τὴν τύχην, (ἀντίθετον δὲ ὡς
 15 ἐπίπαν τῷ κρατοῦντι τὸ κρατούμενον), ἀδικούμενον δὲ
 καὶ εἰς ὄρκους ἀθετούμενον, ὀρώντα δὲ καὶ ἄλλους
 αὐτοῦ προτετιμῆσθαι [πειθόμενον], συνειδῶτα δὲ τὰ
 πάντων αἰσχίστα καὶ παρανομώτατα καὶ οὐδὲν εἰς τὴν
 ἐπιβουλήν πλάσασθαι δεόμενον, οἷα δὲ πολλοὶ πολλάκις
 20 ἀνιαιθέντες ἐτόλμησαν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἀληθῶν ἔχοντα
 πρόχειρον τὴν ἀμυναν.

ΚΖ'. Τοιαῦτα πολλὰ διελθὼν πρὸς τὴν Χαρίκλειαν
 καὶ τὰ μέτρια θαρσεῖν παρασκευάσας, εἰς τὴν ἐξῆς
 25 ὑπηρετησόμενος ταῖς τραπέζαις, ὑπὸ τοῦ Ἀχαιμένου
 ἦγετο, προστεταγμένον τοῦτο παρὰ τῆς Ἀρσάκης καὶ
 ἐσθῆτα Περσικὴν τῶν πολυτελῶν ἀποστειλάσης, ταύ-
 τὴν μετῃ μίεννυτο καὶ στρεπτοῖς σε χρυσοῖς καὶ πε-
 ρισχυμένοις λιθοκόλλοις ἐκὼν τε τὸ μέρος καὶ ἄκων
 ἐκοσμεῖτο. Καὶ τοῦ Ἀχαιμένου ὑποδεικνύναι τι καὶ
 30 ἀρῇγεῖσθαι τῶν οἰνοχοϊκῶν πειρωμένου, προσδραμὼν
 ὁ Θεαγένης ἐνὶ τῶν κυλικοφόρων τριπόδων καὶ φιάλῃ
 τῶν πολυτιμῶν ἀνελόμενος, Οὐδὲν, ἔφη, δεῖμαι δι-
 δασκάλων, ἀλλ' αὐτοδίδακτος ὑπουργῆσαι τῇ δεσποίνῃ,
 τὰ οὕτω βῆσθαι μὴ θρυπτόμενος. Σὲ μὲν γὰρ, ὦ βέλ-
 35 τιστε, ἡ τύχη εἰδέναι τὰ τοιαῦτα καταναγκάζει, ἐμὲ
 δὲ ἡ φύσις τὰ πρακτέα καὶ ὁ καιρὸς ὑπαγορεύει. Καὶ
 ἅμα προσέφερε τῇ Ἀρσάκῃ προσηγνὲς κερασάμενος,
 εὐρύθυμον τέ τι καὶ ἄκροις τοῖς δακτύλοις ἐπέχων τὴν
 φιάλῃν. Ἐκεῖνην μὲν οὖν πλέον ἢ πρότερον τὸ πότον
 40 ἐξεβάκχευσεν, ἐπιρροποῦσάν θ' ἅμα καὶ ἀκλινῶς εἰς
 τὸν Θεαγένην ἐνατενίζουσαν καὶ τοῦ ἔρωτος πλέον ἢ
 τοῦ κράματος ἔλκουσαν καὶ τὴν φιάλῃν ἐπίτηδες οὐκ
 ἐκπίνουσαν ἀλλὰ σὺν τέχνῃ καὶ διὰ μικροῦ λειψάνου
 τῷ Θεαγένει προπίνουσαν. Ἀντιτέτρωτο δ' ἐκ θατέ-
 45 ρων ὁ Ἀχαιμὲνης καὶ ὀργῆς ἅμα καὶ ζηλοτυπίας ἐμ-
 πλησθεὶς, ὡς μηδὲ λανθάνειν τὴν Ἀρσάκην ὑποβλέ-
 ψαντά τε, καὶ τι πρὸς τοὺς παρόντας ἥρεμα διαγογγύ-
 σαντα. Ἦδη δὲ διαλυομένου τοῦ συμποσίου, Πρώτην
 αὐτῷ χάριν, ὦ δέσποινα, ἔφη ὁ Θεαγένης, ὑπηρετοῦντά
 50 με μόνον ἀμφιέννυσθαι ταύτῃ τῇ στολῇ κέλευσον. Ὡς
 δ' ἐπένευσεν ἡ Ἀρσάκη, τὰ συνῆθη μεταμφιστάμενος
 ἐξήκει. Συνεξήκει δ' αὐτῷ καὶ ὁ Ἀχαιμὲνης, πολλὰ τῆς
 προπετείας τὸν Θεαγένην ὀνειδίζων καὶ ὡς μεираκιῶδες
 εἶη τὸ πρόχειρον καὶ ὡς τὴν μὲν πρώτην ἢ δέσποινα

HELIODORUS.

omnium, effectum, ut Achæmenes omnia tumultu impleat, aegre ferens, quod iis, quæ expectabat, frustretur et indignans, quod a me superetur apud Arsacem-gratia. Neque enim quidquam clam illo futurum esse, matre illi omnia expositura, quæ ut adesset præsens iis quæ dicebantur, ex industria provideram, cum volens hæc Achæmeni indicari, tum testem illam consuetudinis ejusmodi, quæ verbis tantum constaret, faciens. Quamvis enim sufficit fortasse, nullius sceleris sibi conscium, benevolentia numinis confidere: tamen honestum est, id ipsum de se hominibus, cum quibus versaris, persuadentem, tranquille vitam hanc, quæ ad tempus tantum durat, transigere. Addebat et illa, prorsus esse expectandum, etiam insidias facturum esse Arsacæ Achæmenem, virum conditione servum, (oppositum autem est propemodum in universum id, quod subjectum est, ei, qui imperium in illud obtinet,) injuria præterea affectum et jurejurando fraudatum, videntem quoque, alios sibi honore prælatos esse et conscium omnium flagitiorum ac scelerum et cui nihil ad insidias faciendas comminisci sit opus, quod sapius multi exacerbati sunt ausi, sed ex veris liceat habere expeditam ultionis rationem.

XXVII. Talia multa cum narrasset Charicleæ et ut mediocria speraret adhortatus esset, postridie ducebatur ab Achæmene, ministraturus ad mensam: nam hoc ab Arsace imperatum fuerat: et veste pretiosa Persica, quam miserat, induebatur et aureis torquibus et monilibus gemmis distinctis, partim volens partim et invitus ornabatur. Et cum Achæmenes præmonstrare illi et exponere artem pocillandi inciperet, accurrens Theagenes ad unum tripodem, in quo pocula disposita fuerant et phialam tollens pretiosam, Nihil, inquit, magistris indigeo, sed ipse meo Marte ministrabo dominæ, in tam facilibus rebus nugas has rejiciens. Te enim, optime, fortunæ ratio talia scire cogit: mihi vero et natura et tempus ea quæ sint facienda suggerit. Et simul infundens leviter, afferebat Arsacæ, concinno quodam et apto gradu, extremis digitis sublatam tenens phialam. Et hanc quidem magis quam antea illa potio concitavit, sorbentem simul et defixis oculis Theagenem intuentem et amoris plus quam vini haurientem, ac phialam dedita opera non ebibentem, sed arte, parvisque reliquiis Theageni propinquantem. Vulneris accepit vicissim altera ex parte Achæmenes, ira simul et amulatione impletus, ut neque Arsacem id latuerit, cum torvis oculis adspexisset, et iis qui aderant præsentes quiddam submisce insusurrasset. Cum autem convivium dissolveretur, Primum a te peto beneficium, o domina, inquit Theagenes, inter ministrandum tantum me uti hac stola jube. Postquam annuit Arsace, consuetum habitum recipiens exiit. Exhibat una et Achæmenes, multis modis petulantiam Theageni ut probum objiciens, et quod puerilis esset ejusmodi temeritas, quodque initio domina tanquam

τὸν ξένον καὶ ἄπειρον ὑπερεῖδεν, εἰ δ' ἐπιμένους βλα-
 κεύμενος, οὐ χαίρήσεις καὶ ὅτι φίλος ὢν ταῦτα συμ-
 βουλεύοι, μᾶλλον δ' ὀλίγον ὕστερον καὶ εἰς γένος συν-
 αφθισόμενος καὶ ἀδελφῆς τῆς ἐκείνου καθ' ὑπόσχεσιν
 5 τῆς δεσποίνης ἀνὴρ ἐσόμενος. Καὶ πολλὰ τοιαῦτα
 ἐκεῖνος μὲν ἔλεγεν. ὁ δὲ, οὐδ' ἀκούοντι προσεικὺς,
 κάτω νεύσας, ἀντιπαρῆει, μέχρ' οὗ συνέβαλεν αὐτοῖς
 ἢ Κυβέλη, κατευνάσαι τὴν δέσποιναν τὸ μεσημβρινὸν
 ἐπειγομένην. Καὶ ἰδοῦσα σκυθρωπὸν τὸν υἱόν, ἠρώτα
 10 τὴν αἰτίαν. Ὁ δὲ, τὸ ξένον μεράκιον, ἔφη, προτε-
 τίμηται ἡμῶν καὶ χθές καὶ τήμερον παρεισδεδυκὸς
 οἶνοχρεῖν ἐπιτέτραπται, τοῖς ἀρχιτρικλίνοις ἡμῖν καὶ
 ἀρχιοινοχοῖς πολλὰ χαίρειν φράσαν, ὁρέγει φιάλην καὶ
 παρίσταται πλησίον βασιλικῷ σώματος, τὸ μέχρ' ἵ-
 15 ὀνόματος ἀξίωμα ἡμῶν παραγκωνισάμενος. Καὶ τὸ
 μὲν τοῦτον τιμᾶσθαι μετέχοντα καὶ τῶν μεζόνων καὶ
 κοινωνοῦντα καὶ τῶν ἀπορρητοτέρων, διότι γε κακῶς
 ποιῶντες ἡμεῖς σιωπῶμεν καὶ συμπράττομεν, ἥτις
 ἐστὶ δεινόν, καίπερ ὃν δεινόν, ἀλλ' ἐκεῖνο γ' ἐξῆν, ἄνευ
 20 ὕδρευς τῆς εἰς ἡμᾶς τοῦς ὑπουργοὺς καὶ συνεργοὺς τῶν
 καλῶν πράξεων τὰ τοιαῦτα γίνεσθαι.

ΚΗ'. Καὶ περὶ μὲν τούτων δεύτερος λόγος. Τὸ δὲ
 παρὸν, ὦ μήτερ, τὴν μνηστὴν ἐβουλόμην τὴν τὰ
 πάντα ἐμοὶ γλυκυτάτην Χαρίκλειαν ἰδεῖν, εἰ πως τὸ
 25 δεδηγμένον τῆς ψυχῆς, τῇ θεᾷ τῇ ἐκείνης διαιτῆσαι
 δυνηθείην. Καὶ ἡ Κυβέλη, Ποίαν μνηστὴν, ὦ τέκνον;
 εἰκοῖάς μοι τὰ μικρότατα τῶν κατὰ σαυτὸν ἀνανακτεῖν,
 τὰ μεζονα δ' ἀγνοῶν λανθάνειν. Οὐκ ἔτι λαμβάνεις
 πρὸς γάμον τὴν Χαρίκλειαν. Τί, ἔφη, λέγεις, ἀνα-
 30 σοῖσας. Οὐκ εἰμὶ ἄξιος γαμεῖν ὁμόδουλον ἐμαυτοῦ;
 διὰ τί, ὦ μήτερ; Δι' ἡμᾶς, ἔφη, καὶ τὴν ἡμετέραν
 παράνομον περὶ Ἀρσάκην εὐνοιάν τε καὶ πίστιν.
 Ἐπειδὴ γὰρ ἐκείνην καὶ τῆς αὐτῶν ἀσφαλείας προτι-
 μήσαντες καὶ τὴν ἐκείνης ἐπιθυμίαν καὶ τῆς ἡμετέρας
 35 σωτηρίας ἐπίπροσθεν ἀγαγόντες, ἅπαντα καθ' ἡδονὴν
 συνεπράξαμεν, ἅπαξ που παρεισελθὼν εἰς τὸν θάλαμον
 ὁ γεννάδας αὐτὸς καὶ λαμπρὸς αὐτῆς ἐρώμενος, καὶ
 μόνον ὀφθεῖς, ἀναπέπεικε παραβῆναι μὲν τοὺς πρὸς σε
 γεγεννημένους ὄρκους, αὐτῷ δὲ κατεγγυᾶν τὴν Χαρί-
 40 κλειαν οὐκ ἀδελφὴν ἀλλὰ μνηστὴν εἶναι διατεινόμενος.
 Καὶ ἐπήγγελλται ταῦτ' ἐκείνη, ὦ μήτερ; Ἐπήγγελλται,
 παιδίον, ἀπεκρίνατο ἡ Κυβέλη, παρούσης ἐμοῦ καὶ
 ἀκνουούσης καὶ τοὺς γάμους αὐτῶν ἐστιάσει λαμπρὸς
 ὀλίγαις ὕστερον ἡμέραις. Σοὶ δ' ἄλλην συνοικεῖν
 45 [εἶναι] ἀντὶ ταύτης ἐπήγγελλτο. Βαρύ τι δὲ πρὸς
 ταῦτ' ἀνοιμύξας ὁ Ἀχαιμένης, καὶ τῷ χεῖρι διατρίψας,
 Ἐγὼ, ἔφη, πικρογάμους θήσω σύμπαντας· μόνον μοι
 σύμπραττε τὴν εἰς χρόνον σύμμετρον τῶν γάμων ὑπερ-
 θεσιν. Καὶ εἰ τις ἐπιζητοίη, κακοῦσθαι με κατ' ἀγρόν
 50 ποὺ συμπεσόντα ἀπάγγελλε. Μνηστὴν ὁ γεννάδας
 ὀνομάζει τὴν ἀδελφὴν, ὥσπερ οὐ συνιέντων ἐπὶ δια-
 κρούσει μόνῃ τῇ ἐμῇ ταῦτα πλάττεσθαι. Εἰ γὰρ περι-
 βάλλοι, εἰ γὰρ φιλοίη καθάπερ δὴ καὶ νῦν, εἰ καὶ συγ-
 καθεύδοι, καθαρὸς τις ἔλεγχος ὅτι μὴ ἀδελφὴ, μνηστὴ

in peregrino et ignaro ad factum connixerit. Ceterum si
 perrexeris esse ita contumax, haudquaquam gaudebis,
 inquires : et quod ut amicus consilium daret ac paullo
 post affinitatis vinculo jungendus et sororis illius juxta
 pollicitationem dominæ maritus futurus. Et talia multa
 hic dicebat, ille autem ne audienti quidem similis, humi
 defixos oculos tenens, præteribat : usque dum forte Cybele
 supervenit, deducere cubitum dominam tempore meridiano
 accelerans. Et tristem filium conspicata, quærebat cau-
 sam. Ille autem, Peregrinus hic adolescentulus, inquit,
 prælatus est nobis, et heri et hodie, se insinuans, jussus
 est esse a poculis et nobis architriclinis et summis pocil-
 latoribus valedicens porrigit phialam, et assistit proxime
 regium corpus, dignitate nostra, quæ verbo tenuis tantum
 jam est dignitas, contempta. Et quod hic quidem honore-
 tur et adipiscatur etiam majora, et particeps sit vel magis
 arcanorum, quia nos ipsi perversa quadam ratione tacemus
 et adjuvamus, minus acerbum est. Ceterum illud utique
 licuisset, sine contumelia erga nos ministros et socios ho-
 nestarum actionum talia fieri.

XXVIII. Ac de his quidem aliud erit sermonis tempus.
 In præsentia vero, mater, sponsam mihi suavissimam
 Charicleam videre vellem, si quo modo morsum hunc
 animi illius aspectu sanare possim. Et Cybele : Qualem
 sponsam, fili? Videris mihi ob minimas molestias indi-
 gnari, porro majores offensas ignorare. Iam non accipies
 in uxorem Charicleam. Quid dicis, inquit, exclamans.
 An non sum dignus, ut ducam conservam meam? Quamob-
 rem, mater? Propter nos, inquit, et nostram illegitimam
 erga Arsacen benevolentiam et fidem. Postquam enim
 illam præferentes nostræ securitati et illius cupiditati magis
 quam nostræ saluti consulentes, omnia illius arbitratu per-
 fecimus, semel ingressus in thalamum generosus hic et
 præclarus amasius et tantum conspectus, persuasit, ut
 violaret tibi factum jusjurandum et ut sibi Chariclea de-
 sponderetur, non sororem sed sponsam suam esse asseve-
 rans. Promisit igitur hæc illa, o mater? Promisit, fili,
 respondit Cybele, præsentem me et audientem, et nuptias
 illorum splendido apparatu celebrabit paucis post diebus.
 Tibi vero aliam se in matrimonium daturam promisit.
 Vehementius ad hæc ingemiscens Achæmenes et complois
 manibus, Ego, inquit, acerbis omnibus reddam nuptias :
 tantum me adjuva in nuptiarum ad tempus conveniens di-
 latione. Et si quis inquisierit, graviter me affectum de-
 cumbere in agro renuntia. Sponsam generosus nominat
 sororem, tanquam intelligi non possit, hæc tantum ad
 discussionem eorum, quæ mihi sunt promissa, fingi.
 Quasi vero, etiamsi amplectatur, etiamsi osculetur, sicuti
 nunc facit, denique etiamsi una dormiat, manifestum sit
 indicium, quod non soror, sed sponsa est. Mihi hæc

δ' ἐστίν. Ἐμοὶ μελήσει ταῦτα καὶ ὅκοις καὶ θεοῖς τοῖς παραθεῖσι.

ΚΘ' Ταῦτ' εἶπε καὶ ὑπ' ὀργῆς ἅμα καὶ ζηλοτυπίας καὶ ἔρωτος καὶ ἀποτυχίας οἰστρηθεὶς (ἱκανῶν καὶ ἄλλον τινὰ διαταράξαι [πραγμάτων,] μήτι γε δὴ βάρβαρον) τὴν προσπεσοῦσαν ἔννοιαν ἐπὶ λογισμῷ μὴ διακρίνας, ἐκ δὲ τῆς πρώτης ὁρμῆς κρατύνας, ἐσπέρας ἐπελθοῦσης, ἵππον τ' Ἀρμένιον, τῶν εἰς πομπὰς καὶ πανηγύρεις τῷ σατράπῃ φατιζομένων, ὑφελέσθαι δυνήθεις, ἀφιππύσάτο ὡς τὸν Ὀροονδάτην κατὰ Θήβας τότε τὰς μεγάλας τὴν ἐπ' Αἰθιοπίας συγκροτοῦντα στρατεῖαν καὶ πᾶν εἶδος πολέμου καὶ χεῖρα παντοίαν ἀθροίζοντα καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦς ἐξοδὸν ἤδη συσκευαζόμενον.

ΛΟΓΟΣ ΟΓΔΩΟΣ.

Α'. Ὁ γὰρ δὴ βασιλεὺς ὁ Αἰθιοπίων ἀπάτῃ περιελθὼς τὸν Ὀροονδάτην καὶ θατέρου τῶν ἐπάθλων τοῦ πολέμου γεγονότος ἐγκρατὴς καὶ τὴν πόλιν ἐπίμαχον τὰς Φίλας αἰεὶ τυγχάνουσαν ἐκ προλήψεως ὅψ' αὐτῷ πεποιημένος, εἰς πᾶσαν ἀμυχανίαν, ὥστε καὶ κατηπειμένως ποιεῖσθαι τὴν ἐκστράτειαν καὶ αὐτοσχέδιον τὰ πολλά, κατηνάγκαζεν. Ἡ γὰρ πόλις αἱ Φίλαι, κεῖται μὲν ἐπὶ τῷ Νεῖλῳ, τῶν ἐλαττόνων καταρρακτῶν ἀνωτέρω μικρὸν, Συήνης δὲ καὶ Ἐλεφαντίνης ἑκατόν ποιοῖς μεταξὺ σταδίοις διείργεται. Ταύτην ποτὲ φυγάδες Αἰγύπτιοι καταλαβόντες καὶ ἐνοικήσαντες, ἀμφιόλοον Αἰθιοπί τε καὶ Αἰγυπτίοις κατέστησαν· τῶν μὲν, τοὺς καταρράχταις τὴν Αἰθιοπίαν ὀριζομένων, Αἰγυπτίων δὲ καὶ τὰς Φίλας, κατὰ τὴν προενοικήσιν τῶν παρ' αὐτῶν φυγάδων, ὡς ἂν δορυαλώτους αὐτοῖς προσνέμειν ἀξιοῦντων. Συνεχῶς δὲ μεταπιπτούσης τῆς πόλεως καὶ τῶν αἰεὶ προλαβόντων καὶ ἐπικρατούντων γιγνομένης, τότε δ' ὑπὸ φρουρᾶς Αἰγυπτίων τε καὶ Περσῶν κατεχομένης, ὁ τῶν Αἰθιοπίων βασιλεὺς πρεσβεῖαν ὡς τὸν Ὀροονδάτην στείλας, ἐξήτει μὲν καὶ τὰς Φίλας, ἐξήτει δὲ καὶ τὰ σμαράγδεια μέταλλα καὶ πάλαι περὶ τούτων ὡς εἴρηται διακηρυκευσάμενος καὶ οὐ τυχῶν, ὀλίγαις τε προφθῆναι τοὺς πρεσβεύτας ἡμέραις ἐπιτρέψας, ἐφείπετο, πάλαι προπαρεσκευασμένος δῆθεν, ὡς ἐπ' ἄλλον τινὰ πόλεμον, καὶ οὐδενὶ τὴν ὁρμὴν τῆς στρατείας φράσας. Καπειδὴ τὰς Φίλας ὑπερβέβη-
40 κέναι τοὺς πρεσβεύτας εἰκαζεν, ὀλιγωρίαν τοῖς τ' ἐνοικοῦσι καὶ τοῖς φρουροῖς ἐμποιήσαντας καὶ ὡς ὑπὲρ εἰρήνης καὶ φιλίας πρεσβεύοιεν ἀπαγγεῖλαντας, αὐτὸς αἰφνίδιον ἐπιστὰς τὴν τε φρουρὰν ἐξήλασε, δύο μὲν ποὺ καὶ τριῶν ἡμερῶν ἀντισχοῦσαν, πλήθει δὲ τῶν
45 ἐναντίων καὶ μηχαναῖς τειχομάχοις ἐνδοῦσαν καὶ τὴν πόλιν κατέσχεν, οὐδενὶ τῶν ἐνοικούντων λυμηνάμενος. Διὰ ταῦτα δὴ τεταραγμένον καταλαβὼν τὸν Ὀροονδάτην ὁ Ἀχαιμένης, ἅπαντα πεπυσμένον παρὰ τὴν διαδράντων, ἔτι πλέον ἐξετάραξεν ἀπροσδόκητός τε

erunt curæ et iurijurando ac diis, quorum est religio violata.

XXIX. Hæc dixit et ira simul ac zelotypia amoreque et frustratione percitus, (quæ alioqui et ad alium, nedum ad hominem barbarum perturbandum sufficerent) cogitationem, quæ inciderat, non expendens ratione, sed primo impetu approbans, equum Armenium, qui satrapæ ad pompas et panegyres alebatur, cum illum clam subducere posset, conscendit, ad Oroondatem iter tendens, tum Thebis magnis contra Æthiopem exercitum colligentem et omne genus belli et varias copias congregantem atque exitum contra illum jam adornantem.

LIBER OCTAVUS.

I. Rex enim Æthiopum, cum fraude circumvenisset Oroondatem, et altero belli præmio potitus esset, ac Philas urbem, semper expugnata facilem, anticipatione sibi subjecisset, ad summam rerum penuriam eum, adeo ut raptim ac tumultuarie magna ex parte expeditionem susciperet, redigebat. Urbs enim Philæ sita est ad Nilum, paullulum supra minores cataractas : a Syene vero et Elephantina centum stadiis circiter distat. Hanc aliquando exsules Ægyptii cum occupassent et incoluissent, ut de illa inter Æthiopes et Ægyptios ambigeretur, effecerunt : illis quidem, Æthiopiam cataractis terminantibus ; Ægyptiis vero etiam Philas, quod eas exsules sui incoluissent, tanquam bello partas sibi vindicare volentibus. Cumque continue transiret ab aliis in aliorum ditionem urbs et eorum qui antevertissent ac devicissent esset, tunc vero præsidio Ægyptiorum et Persarum detineretur ; Æthiopum rex, in legatione ad Oroondatem, reposcebat Philas, reposcebat et smaragdi fodinas. Et cum jampridem hæc denuntiasset, ut dictum est et non obtinisset, quod postulabat, paucis diebus præcedere legatis jussis, ipse subsequeretur, cum antea omni apparatu se instruxisset tanquam ad aliud quoddam bellum et nemini quo versurus esset molem belli indicasset. Postquam autem Philas superasse legatos conjectabatur, qui negligentia et securitate incolas implebant et tanquam pacis causa et amicitiae legatione fungerentur nuntiabant : ipse subito adveniens, et præsidium ejecit, quod ultra biduum triduumve multitudinem hostium et machinas, quibus muri oppugnantur, sustinere non poterat ; et urbem tenuit, nemini ex incolis illo damno illato. Propter hæc perturbatum deprehendens Achæmenes Oroondatem et de omnibus ab his qui effugerant edoctum, adhuc magis perturbavit, cum inopinato

καὶ ἀπρόσκλητος ὄφθεις. Καὶ μὴ τι δεινὸν περὶ τὴν Ἀρσάκην ἢ τὸν ἄλλον οἶκον γένοιτο πυνθανομένῳ, γεγενῆσθαι μὲν ὃ Ἀχαιμένους, ἰδίᾳ δὲ φράζειν βούλεσθαι ἀπεκρίνατο. Καπεὶδὲ τῶν ἄλλων ἐχωρίσθησαν, ἅπαντα κατεμήνυνεν· ὡς ὑπὸ Μιτράνου ληφθεὶς αἰχμάλωτος ὁ Θεαγένης, ἀπέσταλτο πρὸς Ὀροονδάτην, δῶρον, εἰ δοξείεν, ὡς βασιλεῖα τὸν μέγαν ἀναπεμφθῆσόμενος· (καὶ γὰρ εἶναι τὸ χρῆμα τοῦ νεανίου τῆς βασιλείας αὐλῆς καὶ τραπέζης ἐπάξιον·) ὡς ὑπὸ Βησσαέων ἀφαιρεθείη, προσανελόντων καὶ τὸν Μιτράνην· ὡς ἀφίκοιτο μετὰ ταῦτ' εἰς τὴν Μέμφιν· παρενείρων ἅμα τὰ κατὰ τὸν Θύαμιν· καὶ τέλος, τὸν ἐπὶ Θεαγένης τῆς Ἀρσάκης ἔρωτα καὶ τὸν εἰς τὰ βασιλεῖα τοῦ Θεαγένης εἰσοικισμὸν καὶ τὰς περὶ αὐτὸν φιλοφρονήσεις.

15 καὶ τὰς ἐκείνου διακονίας τε καὶ οἰνογοίας καὶ ὡς πέπρακται μὲν ἤδη τῶν παρανόμων ἴσως οὐδὲν, ἀνθισταμένου τέως τοῦ νεανίου καὶ ἀντέχοντος, δέος δὲ παραβῆναι βιασθέντος ἢ καὶ τῷ χρόνῳ τοῦ ξένου πῶς ἐνδόντος, εἰ μὴ φθαίη τις αὐτὸν προαναρπάξων ἐκ τῆς

20 Μέμφους καὶ τὴν ὅλην τοῦ ἔρωτος ὑπόθεσιν τῆς Ἀρσάκης ὑποτεμνόμενος· διὰ γὰρ δὴ ταῦτα καὶ αὐτὸς ἐπειβῆναι καὶ λάθρα διαδράς ἤκειν μηνυτής, εὐνοίᾳ τῇ περὶ τὸν δεσπότην, ἀποκρύπτειν τὰ κατὰ τοῦ δεσπότης μὴ ἐνεγκῶν.

25 Β'. Καπεὶδὲ τούτοις θυμοῦ τὸν Ὀροονδάτην ἐμπλήκει, καὶ ὅλως πρὸς ἀγανάκτησιν καὶ τιμωρίαν ἐξῆγε, δι' ἐπιθυμίας αὐτῆς ἐξέκαε τὰ κατὰ τὴν Χαρίκλειαν προστιθείς καὶ ἐπὶ μέγα ὥσπερ ἦν ἐξαίρων καὶ τὸ κάλλος παντοίως ἐκθειάζων καὶ τὴν ὄραν τῆς κόρης, ὡς οὐτ' ὀφθαίη πρότερον, οὐτ' αὐτῆς δυνήσεται· Μικρά νόμιζε, λέγων, πάσας σου τὰς παλλακίδας εἶναι παρὰ ταύτην, οὐ μόνον τὰς κατὰ τὴν Μέμφιν, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐπομένας· καὶ ἄλλα πολλὰ πρὸς τούτοις ὁ Ἀχαιμένους, ἐλπίζων εἰ καὶ προσομιλήσειεν Ὀροονδάτης τῇ Χαρίκλειᾳ, μικρῷ γούν ὕστερον ἐπὶ μισθῷ τῶν μηνυμάτων ἐξαιτήσας, πρὸς γάμον ἐξεῖν. Καὶ ὅλος ἐξηρέβιστο ἡδὴ καὶ διακαῆς ἦν ὁ σατράπης, θυμοῦ καὶ ἐπιθυμίας ἅμα ὥσπερ εἰς ἄρκυς ἐμβεβλημένος καὶ οὐδὲ μικρὸν ὑπερβέμενος, Βαγῶν τινὰ τῶν πεπιστευμένων εὐνού-
30 γων προσκαλεσάμενος, ἱππέας τε πεντήκοντα ἐγχειρίσας, εἰς τὴν Μέμφιν ἐξέπεμπεν, ἄγειν ὡς αὐτὸν Θεαγένην τε καὶ Χαρίκλειαν ὡς ὅτι τάχιστα, καὶ οὐ περ ἂν αὐτὸς καταλαμβάνοιτο, ἐπιστείλας.

Γ'. Ἐνεχείριζε δὲ καὶ γράμμα, τὸ μὲν πρὸς Ἀρσάκην ὡς ἔχον· ΟΡΟΟΝΔΑΤΗΣ ΑΡΣΑΚΗ. Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν, τοὺς αἰχμαλώτους ἀδελφοὺς, βασιλέως δὲ δούλους, βασιλεῖ διαπεμφθῆσομένους ἀποστείλον. Ἀλλ' ἐκούσα ἀποστείλον ἐπεὶ καὶ ἀκούσης ἀγθῆσονται καὶ Ἀχαιμένους πιστευθήσεται. Πρὸς
35 δ' Εὐφράτην τὸν κατὰ τὴν Μέμφιν ἀρχιευνοῦχον, τοιόνδε. Ἵππερ μὲν ὦν οἰκίας τῆς ἐμῆς ὀλιγωρεῖς εὐθύνας ὕψεεις. Τὸ παρὸν δὲ τοὺς ξένους Ἑλλήνας [τοὺς αἰχμαλώτους] Βαγῶν παράδος ὡς ἐμὲ ἀγθῆσομένους, ἐκούσης Ἀρσάκης, εἴτ' ἀκούσης· πάντως δὲ

et non advocatus adesset. Extemploque, Ecquid mali Arsacæ, aut reliquæ domui cecidisset, quærenti : Cecidisse quidem, ceterum seorsim se velle dicere, respondit. Postquam alii secesserunt, omnia indicabat : Quomodo a Mitrane captus esset Theagenes, et ad Oroondatem missus, ut donum regi magno (si visum fuisset) deinde mitteretur, (etenim esse adolescentem aula regia et mensa omnino dignum;) quomodo a Bessaensibus ereptus esset, qui et Mitrane præterea interfecissent : quod postea venisset Memphim; simul renovans et Thyamidis rationes. Ad extremum, Arsaces amorem erga Theagenem et migrationem Theagenis in regia domicilia et honores illi cum quadam benevolentie significatione habitos et illius ministeria et pocillationes : et quod adhuc fortasse nihil incestæ consuetudinis intercessisset, resistente adolescente et repugnante. Metuendum esse tamen, ne adducatur aut vi, aut alioqui temporis diuturnitati succumbens, nisi aliquis illum ante Memphi rapiat et totum scopum amoris Arsacæ præcidat. Atque eam ob causam se quoque accelerasse et clam elapsam venire indicem, benevolentia erga dominum, occultare ea quæ contra voluntatem domini fierent non valentem.

II. Ut hac oratione ira Oroondatem implevit et omnino indignatione et vindictæ studio effervescentem reddidit; rursus eum cupiditate inflammabat, narrationem de Chariclea adjiciens et in summum fastigium sicut erat attollens et pulchritudinem virginis et formam omnino divinis laudibus ornans, quod nunquam talis fuisset visa, neque iterum videri posset : Flocci faciendas existima, dicens, omnes tuas pellices præ ipsa, non tantum eas, quæ sunt Memphi, sed et eas quæ te sequuntur. Et alia multa ad hæc addebat Achæmenes, sperans, etiamsi rem habuisset Oroondates cum Chariclea, se tamen illam paullo post, cum eam pro præmio indiciorum petiisset, in uxorem accepturum. Iamque prorsus irritatus erat et inflammatus satrapa, in retia simul iræ et cupiditatis injectus et neque minima dilatione interposita, Bagoa quodam ex eunuchis, qui fide apud illum valebat, accersito traditisque illi equitibus quinquaginta, Memphim misit, ut ad se adduceret Theagenem et Charicleam primo quoque tempore et ubicunque deprehensurus esset, imperans.

III. Dedit et literas; alias ad Arsacen, ejusmodi : Oroondates Arsacæ : Theagenem et Charicleam, captivos germanos, regios vero servos, ad regem transmittendos, mitte. Ac sponte mitte, quoniam et te invita abducentur et Achæmenis fides apud nos valebit. Ad Euphratem vero, supremum eunuchum Memphi, tales : Negligentia in curanda mea domo postea reddes rationes. In præsentia vero peregrinos Græcos Bagoæ trade ad me dedu-

παράδος, ἣ αὐτὸς ἴσθι δέσμιος ἀχθῆναι προστεταγμένος, τῆς δορᾶς ἀφαιρησόμενος. Οἱ μὲν δὲ περὶ τὸν Βαγῶαν ἐπὶ τὸ προστεταγμένον ἐξώρμησαν, τῶν ἐπεσταλμένων παρὰ τοῦ σατράπου κατασσημασμένων, ὡς ἂν μᾶλλον πιστεύσειαν οἱ κατὰ τὴν Μέμφιν καὶ ὅττην τοὺς νέους ἐκδοίεν. Ἐξώρμησε δὲ καὶ Ὀροονδάτης ἐπὶ τὸν πρὸς Αἰθίοπας πόλεμον, ἐπεσθαι καὶ τὸν Ἀχαιμένην προστάξας, ἡρέμα καὶ οὐκ εἰδότα παραφρουρούμενον, ἕως ἂν τὰ πρὸς αὐτοῦ μηνυθέντα δείξῃ [ἐπαληθεύων]. Κατὰ δὲ τὰς αὐτὰς ἡμέρας καὶ κατὰ τὴν Μέμφιν τοιαῦτα ἐγένετο. Ἄρτι τοῦ Ἀχαιμένου ἀποδράντος, ὁ Θύαμις ἤδη τὴν προφητείαν δλόκληρον ἀναδεγόμενος καὶ τὰ πρῶτα τῆς πόλεως διὰ τοῦτο φερόμενος, τὰ περὶ τὴν κηδεῖαν τοῦ Καλασίριδος ἐκτε-
 15 λείας καὶ τὰ νενομισμένα τῇ πατρὶ πάνθ' ἐν ἡμέραις ταῖς τεταγμέναις ἐπενέγκας, ἀναζητήσεως ἔννοιαν τῶν περὶ τὸν Θεαγένην ἐλάμβανεν, ὅτε δὲ διαιτᾶσθαι καὶ τοῖς θύραθεν ἐκ τοῦ προφητικοῦ νόμου διατεταγμένον ἐγένετο. Κάπειδ' ὁ πολυπραγμονῶν καὶ ἐκπυνθανόμενος, ἔγνω τοῖς σατραπείοις ἐνψικισμένους, ὡς εἶχε σπουδῆς, ἐλθὼν ὡς τὴν Ἀρσάκην, ἐξήτει τοὺς ξένους, ὡς αὐτῷ κατὰ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα προσήκοντας, πλέον δ' ὅτι περὶ ὁ πατήρ Καλάσιρις τελευτῶν ἐπέσκηπτε παντοίως προνοεῖν καὶ ὑπερμαχεῖν τῶν ξένων ἐπιστεί-
 25 λας· χάριν μὲν ἔχειν ὁμολογῶν, ὅτι τὰς διὰ μέσου ταύτας ἡμέρας ὑπεδέξατο νέους καὶ ξένους καὶ Ἑλληνας φιλανθρωπευομένην, καθ' ἃς ἐνδιδαιτᾶσθαι τῷ ναῷ τοῖς μὴ ἱερωμένοις ἀπηγόρευτο, δικαίων δ' ἀνακομίζεσθαι τὴν αὐτὸς αὐτοῦ παρακαταθήκην. Καὶ ἡ Ἀρσάκη, Θεαμάζω σου, ἔφη, χρηστὰ μὲν ἡμῖν καὶ φιλάνθρωπα προσμαρτυροῦντος, ἀπανθρωπίαν δ' αὐθις καταγινώσκοντος, εἰ μὴ δυνησόμεθα ἢ βουλησόμεθα προνοεῖν τῶν ξένων καὶ τὰ πρόποντα αὐτοῖς ἀπονέμειν. Οὐ τοῦτο, εἶπεν ὁ Θύαμις. Καὶ γὰρ ἐν ἀφθονωτέρου τῆδε πλέον ἢ παρ' ἡμῖν οἶδ' ἐσομένους, εἰ καὶ μένειν βουλομένοις ἔν. Νυνὶ δὲ γένους ὄντες τῶν ἐπὶ δόξης, ἄλλως δὲ τύχης ἐπηρεαῖς ποικίλαις κεχρημένοι καὶ τὸ παρὸν ἀλητεύοντες πάντων ἐπίπροσθεν ποιοῦνται γένος τὸ ἴδιον ἀνακομίσασθαι καὶ εἰς τὴν ἐνεγκοῦσαν ἐπανή-
 40 κειν· ὧν εἰς τὴν σύλληψιν ἐμὲ κληρονόμον ὁ πατήρ καταλείπειν, ὄντων μοι καὶ ἄλλων φιλίας πρὸς τοὺς ξένους δικαιοματῶν. Εὖ γ' ἐποίησας, ἢ Ἀρσάκη πρὸς αὐτὸν, τοῦ μὲν ἐκδυσωπεῖν ἀφόμενος, τὸ δὲ δίκαιον προβαλλόμενος. Πλέον γὰρ τοῦτο μεθ' ἡμῶν ὅν φαίνεται, ὅσῳ καὶ τὸ δεσποτεύειν τοῦ προνοεῖν τηνάλλως, εἰς τὸ ἔχειν ἐπικρατέστερον. Ὁ δὲ Θύαμις θαυμάσας, Δεσποτεῖς δὲ, ἔφη, σὺ τούτων ὅπως; Πολέμου νόμῳ, πρὸς αὐτὸν ἀπεκρίνατο, δούλους τοὺς αἰχμαλώτους ἀναδεικνύντος.
 50 Δ'. Συνεῖς δὲ οὖν ὁ Θύαμις, ὅτι τὰ περὶ τὸν Μιτράνην ἐθέλοι λέγειν, Ἄλλ', ὦ Ἀρσάκη, ἔφη, οὐ πόλεμος τάδε ἀλλ' εἰρήνη τὸ παρὸν. Κάκεινος μὲν δουλοῦν, ἐλευθεροῦν δ' αὕτη πέφυκε. Κάκεινο μέντοι ἐστὶ βούλημα τυραννικόν, τούτῳ δὲ δόγμα βασιλικόν.

cendos, seu volente Arsace, seu invita. Omnino autem trade. Alioquin scito, a me imperatum esse, ut ipse vinctus adducaris, vivusque excorieris. Bagoas igitur ad id, quod imperatum fuerat, profectus est cum literis signo satrapæ obsignatis, quo majorem fidem illis haberent hi, qui erant Memphi et eo celerius juvenes traderent. Profectus est et Oroondates ipse ad bellum contra Æthiopes, Achæmene quoque sequi jussu; qui silentio et cum nihil tale suspicaretur usque dum ea, quæ indicaverat, vera esse invenirentur, custodiebatur. Iisdem diebus hæc Memphi gerebantur. Statim postquam in viam se dedit Achæmenes, Thyamis, cum jam antistitium pleno jure recepisset et propterea primas in urbe teneret, et ea quæ ad funus Calasiridis pertinebant perfecisset, justaque exequiarum patri omnia intra dies constitutos persolvisset, redibat in memoriam Theagenis et Charicleæ inquisitionis, quando jam versari etiam cum extraneis lege pontificia permittebatur. Postquam autem ubique explorans et sollicite inquirens cognovit, eum in satrapæ aulam traductum esse, quanta celeritate potuit, veniens ad Arsacem, quærebat peregrinos, tanquam ad ipsum cum multis aliis de causis pertinentes, tum quod pater Calasiris moriens, extrema voce illi omnino inculcasset, peregrinis ut provideret et eos tueretur, imperans. Ac se illi quidem agere gratias, quod acceptos hospitio juvenes peregrinos et Græcos, per hos elapsos dies, quibus versari in templo non initiatis interdictum erat, humaniter tractasset. Petere autem, ut ipsi suum depositum recuperare rursus liceat. Arsace autem, Miror, inquit, quod cum nobis comitatem et humanitatem testimonio tuo tribuas, rursus inhumanitatis nos condemnes, dum studes, ut aut non posse, aut nolle prospicere peregrinis et convenientibus officiis illos ornare videamur. Non hoc, inquit Thyamis; scio enim, affluentius hic victuros, quam apud nos, si modo manere vellent. Nunc vero cum sint præclaro genere orti, alioqui autem varias fortunæ injurias experti et in præsentia oberrantes, nihil illis potius est quam ut suum genus recuperent et in patriam redeant. Qua in re ut sim illis adjumento, heredem me reliquit pater: cum mihi alioqui intercedant cum hisce peregrinis et alia multa amicitiae vincla. Recte facis, Arsace ad ipsum, quod, omisso jurgio æquitatem objicis: quam magis nobiscum facere apparebit, quanto dominari, quam frustra prospicere, ad obtinendum majorem vim habet. Thyamis autem admiratus, Dominaris tu vero, inquit, horum quomodo? Jure belli, respondit, quod captivos servos efficit.

IV. Cum igitur intellexisset Thyamis, quod de Mitrane dicere vellet, Sed, o Arsace, non bellum, inquit, est, sed pax, ratio præsentis temporis: et illud quidem in servitutum redigere, hæc autem in libertatem vindicare solet: et illa est voluntas tyrannica, hoc vero decretum regium.

Εἰρήνην δὲ καὶ πόλεμον, οὐχ ἡ τῶν ὀνομάτων ἀξίωσις ἀλλ' ἡ τῶν χρωμένων διάταξις, ἀληθέστερον γνωρίζειν πέφυκε. Τὸ μὲν δίκαιον τοῖσι τιθεμένη, βέλτιον ἂν φανείης ὀριζομένη. Τὸ γε μὴν πρόπον ἢ συμφέρον οὐδ' εἰς ἀμφισβήτησιν καθίσταται. Πῶς γὰρ σοὶ καλὸν ἢ λυσιτελοῦν νέων καὶ ξένων οὕτως ἐκθύμους φαίνεσθαι τε καὶ ὁμολογεῖν ἀντεγομμένην;

Ε'. Ἐπὶ τοῖσι οὐκ ἔτι κατέσχευεν ἡ Ἀρσάκη ἀλλ' ἔπασχευεν δὲ καὶ πάντες ὡς ἐπίπαν οἱ ἐρῶντες. Λαυ-
 10 θάνειν μὲν οἰόμενοι καὶ ἐρυθριῶσιν, ἀλίσκόμενοι δ' ἀπαναίσχυντοῦσιν· ὁ μὲν ἀγνούμενος ὀνηρότερος, ὁ δὲ πεφωραμένος θρασύτερος καθιστάμενος. Ὡς δὲ κακείνη τὸ συνειδὸς τῆς ψυχῆς ἐλεγχῶς ἐγίγνετο καὶ τὸν Θύαμιν ὥπαυτευκέναι τι τῶν κατ' αὐτὴν ὑποτο-
 15 πήσασα, παρ' οὐδὲν μὲν τὸν προφήτην καὶ τὸ προφη-
 τικὸν ἀξίωμα ποιησαμένη, πᾶσαν δὲ γυναικίαν αἰδῶ παραγκωνισαμένη, Ἄλλ' οὐδὲ τῶν εἰς Μιτράνην, ἔφη, δεδραμένων ὑμῖν χαιρήσετε, ἀλλ' ἔσται καιρὸς ἐν ᾧ τοὺς σφαγέας ἐκείνους τε καὶ τῶν σὺν αὐτῷ τὴν δίκην
 20 Ὀροονδάτης εἰσπράττειται. Τοῦσδ' οὐ μεθέσομαι, τὸ μὲν παρὼν ἐμοὶ δουλεύοντας, ὀλίγον δ' ὕστερον ἀδελφῶν τῷ ἐμῷ βασιλεῖ τῷ μεγάλῳ, κατὰ νόμον τὸν Περσικὸν ἀναπεμφθησόμενους. Πρὸς ταῦτα ῥητόρευσεν καὶ δι-
 25 καια καὶ πρόποντα καὶ συμφέροντα μάτην ὀριζόμενος,
 ὡς οὐδενὸς προσδεῖται ὁ κρατῶν, τὸ βούλημα τὸ ἴδιον τοῦτων ἕκαστος ποιούμενος. Καὶ αὐλῆς τῆς ἡμετέρας ὡς ὅτι τάχιστα καὶ ἐκὼν μεθίστασο, μὴ δὲ λάθης καὶ ἀκῶν μεθιστάμενος. Ὁ μὲν οὖν Θύαμις ἐξῆι θεοῦς
 30 εἰς καλὸν ταῦτα τελευτήσει, κατὰ δὲ ποιῆσαι πρὸς τὴν πόλιν καὶ ἐπικαλέσασθαι πρὸς βοήθειαν ἐνθυμού-
 μενος. Ἡ δ' Ἀρσάκη, Λόγος οὐδεὶς, εἰποῦσα, τῆς σῆς προφητείας, μίαν ὁρᾷ προφητείαν ἔρωσιν τὴν ἐπιτυ-
 χίαν, εἰς τὸν θάλαμόν τε χωρισθεῖσα καὶ τὴν Κυβέλην
 35 προσκαλέσασα περὶ τῶν παρόντων διεσκοπεῖτο καὶ γὰρ πῶς ἦδη καὶ τὸν δρασμὸν τοῦ Ἀχαιμέδους οὐ φαί-
 νομένου δι' ὑποψίας ἐλάμβανε, τῆς Κυβέλης, εἴποτε πυθνόναιτο καὶ ἐπιζητήσῃ τὸν Ἀχαιμένην, ποικίλας καὶ ἄλλοι' ἄλλας προφάσεις ἀναπλαττούσης καὶ πάντα
 40 μᾶλλον ἢ τὴν ὡς Ὀροονδάτην ἀφίξιν πιστεύειν πα-
 ρασκευαζούσης· πλὴν οὐ παντάπασιν τὰ τελευταῖα πει-
 θούσης ἀλλ' ἤδη διὰ τὸν χρόνον καὶ ἀπιστομένης. Τότε δ' οὖν, Τί ποιήσωμεν, ἔλεγεν, ὦ Κυβέλη; τίς λύσις ἔσται μοι τῶν περιστηκότων; ὁ μὲν ἔρωσιν οὐκ
 45 ἀνίσχιν ἀλλ' ἐπιτείνει πλέον ὥσπερ ὕλη τῷ νέῳ λά-
 θρωι ὑποπιμπράμενος, ὁ δ' ἔστιν ἀπηνής τε καὶ ἀμεί-
 λιος, φιλανθρωπότερος τὰ πρῶτα ἢ νῦν φαινόμενος, τότε μὲν ἀπατηλαῖς γούν ἐπαγγελίαις παρηγορῶν νῦν δὲ παντάπασιν καὶ ἀπερικαλύπτως τὰ πρὸς με ἀπαγο-
 50 ρεύων. Ὁ δὲ με καὶ διαταράττει μᾶλλον, μὴ δὲ τι περὶ Ἀχαιμέδους, ὦν ὑπονοῶ, καὶ αὐτὸς πέπυσται καὶ πλέον ἀποδειλιᾷ τὴν πρᾶξιν. Λυπεῖ δ' ἐπὶ πᾶσιν Ἀχαιμένης, δὲ νῦν μηνυτὴς ὡς Ὀροονδάτην πεπόρευ-
 ται, ἢ πείσων ἴσως, ἢ οὐ πάντως ἀπιστα λέγων.

Denique pacem et bellum, non nominum pondus, sed ratio et constitutio eorum, qui utuntur, verius judicare solet. Quamobrem æquitatem, si his assensa fueris, melius definire videberis: ceterum honestum et utile, neque in controversiam venit. Quomodo enim honestum tibi est, aut conducit, juvenes et peregrinos, tam furiose videri et fateri, te retinere velle?

V. Ad hæc non amplius continuit sese Arsace, sed id illi accidit, quod omnibus in universum amantibus accidere solet. Cum occultas esse suas rationes putant, erubescunt: cum sunt deprehensi, omnem pudorem amittunt. Qui latet, cunctantior est: qui deprehensus est, audacior efficitur. Quemadmodum et illam conscia mens redarguebat et Thyamim aliquid suspicatum esse de se existimans, non faciens flocci antistitem et antistiti dignitatem, omnemque pudorem muliebrem abiciens, sed neque, inquit, ea quæ in Mitranem admisistis vobis condonabuntur. Ceterum tempus erit, quando de interfectorebus illius et eorum qui una aderant, Oroondates sumet poenas. Hos vero non dimittam, qui in præsentia sunt, mea mancipia: paulo post vero fratri meo, regi magno, secundum legem Persicam mittentur. Ad hæc rhetoris partes agas quantumvis justa et honesta et utilia frustra definiens, quod nullius indigeat is, qui habet imperium in aliquem, suum arbitrium quodlibet horum esse statuens: et ex aula nostra e vestigio sponte discede, ne forte incautius agens, invitus cedere cogaris. Thyamis igitur exhibat, deos testes invocans et tantum affirmans, quod hæc bonum finem non essent sortitura; indicare urbi et eam in auxilium advocare cogitans. Arsace autem, Nihil curo tuum antistitium, cum dixisset; amor solum respicit antistitium, potiendi solatium: in thalamum secedens et Cybelen accersens, de præsentibus rationibus deliberabat, etenim jam aliquo modo et fugam Achæmenis non comparentis in suspicionem vocabat; Cybele, si quando percunctaretur et inquireret de Achæmene, varios et alio tempore alios prætextus comminiscens et omnia magis, quam ut ad Oroondatem eum venturum esse crederet, illi persuadente. Verumtamen non omnino ad extremum fidem faciebat, sed jam propter diuturnitatem temporis illi fides non habebatur. Tunc igitur, Quidnam faciemus, dicebat, o Cybele? Quæ tandem erit ratio, qua me ex his, quæ circumstant, extricare possim? Nam amor non remittit quidquam, sed magis intenditur, tanquam materia a juvene hoc, magno cum impetu accensus. Ille autem est et ferox et intractabilis et qui humanior esse prius, quam nunc, videbatur: tunc quidem fraudulentis pollicitationibus me consolatus; nunc autem omnino etiam manifeste nostra recusans postulata. Quod me magis perturbat, ne forte de Achæmene, quæ suspicor, ipse quoque audierit, atque ita magis rem refugiat. Enimvero præ omnibus me angit Achæmenes, qui nunc index ad Oroondatem profectus est, aut persuasurus illi fortasse, aut non omnino a vero abhorentia dictu-

Ὀρβείη μοι μόνον Ὀροονδάτης. Μίαν θεραπείαν καὶ δάκρυον Ἀρσάκειον ἐν οὐχ ὑποστήσεται. Μεγάλην εἰς πειθὸν κέκτηται πρὸς ἄνδρας ὕγγα τὰ γυναικεῖα καὶ σύννοικα βλέμματα. Ἄλλ' ἐκεῖνο ὑπέρδενον, εἰ μὴ τυχοῦσα Θεαγένους προληφθεῖν ὑπὸ τῆς κατηγορίας, ἥ, κὰν οὕτω τύχη, τῆς τιμωρίας, εἰ τι πρὶν ἐντυχεῖν μοι, πιστεύσειεν Ὀροονδάτης. Ὡστε, ὦ Κυβέλη, πάντα κίνει, πᾶσαν εὗρισκε μηχανὴν, πρὸς ξυροῦ τὴν ἄκραν ἀκμὴν περιεστηκότα ἡμῖν ὁρῶσα τὰ πράγματα καὶ ἅμ' ἐννοοῦσα ὡς οὐκ ἔστιν ὅπως ἐμαυτῆς ἀπογνοῦσα, φείσομαι ἄλλων. Ἀλλὰ πρώτη παρπολαύσεις τῶν τοῦ παιδὸς ἐπιχειρημάτων, ἃ πῶς ἠγνόησας, οὐκ ἔχω συμβαλεῖν. Καὶ ἡ Κυβέλη, Παῖδος μὲν, ἔφη, τοῦ ἐμοῦ περὶ καὶ πίστεως εἰς σε τῆς ἐμῆς, ὦ δέσποινα, οὐκ ἀληθῆ δοξάζουσα γνώσῃ τοῖς ἔργοις, αὐτὴ δ' οὕτως ὑπτίως προσιούσα τῷ σάυτῃς ἔρωτι καὶ τῷ ὄντι μαλακισμένη, μὴ ἄγε τὴν αἰτίαν ἐπ' ἄλλους τοὺς οὐκ αἰτίους. Οὐ γὰρ ὡς δέσποινα κρατεῖς ἀλλ' ὡς δουλεύουσα θεραπεύεις τὸ μεράκιον.

Ἄ παρὰ μὲν τὴν πρώτην ὁρθῶς ἴσως ἐγίγνετο, ἀπαλοῦντος ἐκείνου καὶ νέου τὴν ψυχὴν νομισθέντος. Ἐπειδὴ δὲ κατεξανίσταται ὡς ἐρωμένης, λαμβανέτω πείραν ὡς δεσποίνης καὶ μαστιγούμενος καὶ στρεβλούμενος ὑποπιπτέτω τοῖς σοῖς βουλῇμασι. Πεύκασι γὰρ οἱ νέοι θεραπεύόμενοι μὲν ὑπερφρονεῖν, βιαζόμενοι δ' ὑπείκειν. Ὡστε καὶ οὗτος πράξει κολαζόμενος, ἅπερ ἠθέλει κολακεύμενος. Ἀλλὰ δοκεῖς μὲν, εἰ λέγειν, ἡ Ἀρσάκη, πῶς δ' ἂν ἐνέγκαιμι, ὦ θεοί, τοῖς ἐμοῖς ὀφθαλμοῖς, ἡ ξαινόμενον ὁρῶσα τὸ σῶμα ἐκεῖνο, ἡ καὶ ἄλλως κολαζόμενον; Αὖθις αὖ σὺ μαλακίῃ, ἔφη, ὥσπερ οὐ πρὸς ἐκείνου τε γενησόμενον ὀλίγαις στρεβλώσεσιν ἐλεῖσθαι τὰ βέλτεονα, καὶ σοὶ πρὸς μικρὸν ἀνιαιθεῖσθαι, τυχεῖν τῶν κατὰ γνώμην. Ἐνεστι δέ σοι μηδὲ λυπεῖν τὸν ὀφθαλμὸν τοῖς γιγνομένοις, ἀλλ' Εὐφράτῃ παραδοῦσαν καὶ κολάζειν εἰποῦσαν, ὥς τι πεπλημμεληκότα, μὴ' ἀνίσθαι ὁρῶσαν, (ἀκοή γὰρ ὄψεως εἰς τὸ λυπεῖσθαι κουφώτερον), καὶ εἰ μεταβεβλημένον αἰσθοί' μεθ' αὐτῆς, πάλιν ἐξελεῖσθαι ὡς αὐτάρκως ἐπεστραμμένον.

Γ'. Ἐπειθετο ἡ Ἀρσάκη, (ἀπελπισθεὶς γὰρ ὁ ἔρως οὐδεμίαν ἔχει φειδῶ τοῦ ἐρωμένου, τρέπειν δὲ φιλεῖ τὴν ἀποτυχίαν εἰς τιμωρίαν), καὶ τὸν ἀρχιευνούχον μετακαλεσαμένη, τὰ δεδογμένα προσέταξεν. Ὁ δὲ, καὶ φύσει μὲν τὴν εὐνούχων ζηλοτυπίαν νοσῶν, σμυχόμενος δὲ καὶ πάλαι κατὰ τοῦ Θεαγένους ἐξ ὧν ἐώρα

τε καὶ ὑπώπτειεν, εὐθὺς ἐν δεσμοῖς εἶχε σιδηροῖς καὶ ἐπέεζε λιμῶ καὶ αἰκίαις, εἰς οἶκημα ζοφῶδες κατακλεισάμενος καὶ εἰδοῦτι μὲν, προσποιουμένη δὲ καὶ πυνθανομένη ὅθ' ἐν τὴν αἰτίαν, οὐδὲν ἀποκρινόμενος ἐπιτείνων δ' ὀσημέριαι τὰ τῆς κολάσεως καὶ πλέον ἢ ἐβούλετο

ἡ Ἀρσάκη καὶ ἐντέταλτο τιμωρούμενος, εἰσφοιτᾶν δ' οὐδὲν παρίεις ἡ μόνῃ τῇ Κυβέλῃ, τοῦτο προστεταγμένον. Ἡ δ' ἐφοῖτα συνεχῶς καὶ τροφὰς κρύφα παρεισφέρειν ἐνεδείκνυτο, οἰκτείρουσα μὲν ὅθ' ἐν καὶ ὑπὸ τῆς συνηθείας ἐπικλωμένη, τὸ δ' ἀληθὲς ἀποπειρωμένη ποίαν

rus. Videam ego modo Oroondatem: unas blanditias et lacrimulam unam Arsaces non sustinebit. Magnam ad faciendam fidem viris habent vim et fascinum, muliebres et familiares adpectus. At illud est acerbissimum, si, non potita Theagene, antevertat accusatione, aut fortassis etiam poena, si fidem habuerit indicio Oroondates, priusquam ipsum videro. Quamobrem, Cybele, omnem move lapidem, omnem inveni machinam, videns in extremum periculum res nostras devenisse et simul cogitans quod, cum de me ipsa desperarim haudquaquam aliis sim parsura. Prima siquidem fructum capies ex tui filii conatibus: quos quomodo ignorare potueris, conjectura assequi non possum. Cybele autem: Quod ad filium meum, inquit, attinet et fidem meam erga te, domina, non vera te opinari, re ipsa cognosces. Porro cum ipsa iam seganter cures tuum amorem et revera inertis animo sis, non est quod conferas culpam in alios, qui vacui sunt a culpa. Neque enim ut domina imperas, sed ut serva blandiris adolescenti. Quae initio quidem recte fortasse fiebant, cum tenero et juvenili animo esse putabatur. Postquam vero exsurgit contra amasiam, experiatur te et agnoscat ut dominam, et flagris casus ac tormentis excruciat, simplex tuae voluntati se subiciat. Consueverunt enim adolescentes, cum coluntur, despiciere: vi autem coacti, cedere. Quamobrem et hic faciet poenis adactus, quae antea negabat, blande et leniter tractatus. Videris tu quidem recte dicere, inquit Arsace: ceterum quomodo ferre possem, oculis meis videns illud corpus caedi, aut alio quocunque modo affligi? Rursus, inquit ipsa, mollitie diffuis, quasi non sit futurum, ut et ipse, paucis tormentis adhibitis, meliora amplectatur, et tu paullulum excruciatam consequaris omnia ex sententia. Atqui licet neque oculis dolorem accersere ex iis quae fient, sed illo Euphrati tradito et puniri jussu, tanquam ob aliquod delictum, abesse a spectaculo, quod te dolore afficeret; (auditus enim, ad spectu ad commovendum dolorem minus est efficax) et si illum sententiam mutasse senserimus, rursus poena tanquam resipiscentem eximere.

VI. Passa est sibi persuaderi Arsace, (amor enim, ubi desperat, amato nihil parit et repulsam in vindictam convertere gaudet,) et accersito supremo eunuchio, ea quae decreverat, imperavit. Ille autem et natura eunuchorum zelotypia laborans et jampridem infensus Theageni ob ea quae videbat et suspicabatur, statim eum in vincula ferrea conjecit et affligebat fame et verberibus, in habitaculo tenebroso conclusum; et scienti quidem, sed tamen assimulanti inscitiam et quaerenti causam, nihil respondens, quotidieque poenas intendens, et magis, quam volebat Arsace ac praeceperat, excrucians, neque ullum introgredi sinens, praeter solam Cybelem: sic enim imperatum fuerat. Illa vero perpetuo veniebat et alimenta se illi clam inferre simulabat, tanquam miserans illius sortem et propter familiaritatem, quae sibi cum eo intercesserat deplorans: re ipsa autem, quid haberet animi in praesenti fortuna et si

τινά γνώμην ἔχοι πρὸς τὰ παρόντα καὶ εἴπερ ἐνδιδοίη καὶ μαλάσσοιτο πρὸς τῶν στρεβλώσεων. Ὁ δ' ἦν πλέον ἀνὴρ τότε καὶ πλέον ἀπειμάχeto πρὸς τὰς πείρας, τὸ μὲν σῶμα καταπονούμενος, τὴν δὲ ψυχὴν ἐπὶ σω-
 5 προσύνη βωννύμενος καὶ μεγαλαυχούμενος ἅμα πρὸς τὴν τύχην καὶ γαυριῶν, εἰ λυπούσα τῷ πλείστῳ μέρει, τῷ καιριωτάτῳ χαρίζοιτο, ἐπιδείξεως ἀφορμὴν τῆς εἰς Χαρίκλειαν εὐνοίας τε καὶ πίστεως παρεσχημένη, μό-
 10 νον εἰ γινώσκει ταῦτα κακείνη μέγιστον ἀγαθὸν τιθέ-
 15 μενος καὶ συνεχῶς Χαρίκλειαν καὶ φῶς καὶ ψυχὴν ἀνακαλῶν. Ὡστε καὶ ἡ Κυβέλη ταῦθ' ὀρώσα καὶ παρὰ μὲν τῆς Ἀρσάκης ὡς ἡρέμα βούλοιο πιέζεσθαι τὸν Θεαγένην ἀκούσασα, οὐ γὰρ ἐς τελευτὴν ἀλλ' εἰς ἀνάγκην παραδεδωκέναι, αὐτὴ δ' εἰς τούναντίον ἐπι-
 20 τείνειν τὰ τῶν κολάσεων πρὸς τὸν Εὐφράτην ἀπαγγέ-
 λουσα, ὡς ἀνύουσα ἥθετο οὐδὲν ἀλλ' ἀπηγόρευτο καὶ αὐτῇ παρ' ἐλπίδας ἡ πείρα, συνείσα ὅτι κακῶν ἦν καὶ νῦν μὲν τὴν ἐξ Ὀροονδάτου τιμωρίαν εἰ πύθοιτο ταῦτα παρὰ Ἀχαιμένους ὅσον οὐδέπω προσδοκῶσα, νῦν δ' ὡς
 25 φθίσεται αὐτὴν διαχρωμένη τάχα καὶ ἡ Ἀρσάκη, ὡς παιχθεῖσα εἰς τὴν τοῦ ἔρωτος σύλληψιν, ὁμῶς χωρεῖν ἔγνοι τοῖς κατειληφόσι καὶ μέγα τι κακὸν ἐπιτελέσασα ἡ κατορθῶσαι τῇ Ἀρσάκῃ τὰ κατὰ γνώμην καὶ τὸ πα-
 30 ρὸν τὸν ἀπ' ἐκείνης προσδοκώμενον διαδύναμι κίνδυνον,
 26 ἡ τοὺς ἐλέγχους τῶν πάντων πραγμάτων ἀφανίσαι, θανάτους ἅμα πᾶσιν ἐπινοήσασα. Καὶ πρὸς τὴν Ἀρ-
 σάκην ἐλοῦσα, Μάτην, ἔφη, κάμνομεν, ὦ δέσποινα. Οὐ γὰρ ἐνδίδωσιν ὁ ἀπηγὴς ἐκείνος ἀλλ' αἰεὶ γίνεσθαι καὶ πλέον θρασύτερος, Χαρίκλειαν διὰ στόματος ἔχων
 30 καὶ ταῖς ἐκείνης ἀνακλήσεσιν ὥσπερ θεραπέαις παρηγορούμενος. Τελευταίαν οὖν εἰ δοκεῖ, τὸ τοῦ λόγου, ρίψωμεν ἀγκυραν καὶ τὴν ἐμποδῶν γιγνομένην ἐκποδῶν ποιησώμεθα. Εἰ γὰρ μάθοι μὴ οὖσαν, εἰκός που καὶ μεταβληθῆναι αὐτὸν πρὸς τὸ βούλημα τὸ ἡμέτερον,
 35 ἀπογνόντα τὸν ἐπ' ἐκείνῃ πόθον.

Ζ'. Ἀρπαγμα τὸ βῆθ' ἐποιήσατο ἡ Ἀρσάκη καὶ τὴν ἐκ πολλοῦ ζηλοτυπίαν ὀργὴν τῶν εἰρημένων ἐπιτείνουσα, Εὐ λέγεις, ἔφη, καὶ μελήσει μοι προστάξει τὴν ἀλιτήριον ἀναιρεθῆναι. Καὶ τίς ὁ πεισθησόμενος,
 40 ἀπεκρίνατο ἡ Κυβέλη, πάντων γὰρ ἐν ἐξουσίᾳ σοὶ τυγχανούσῃ, τὸ ἀναρεῖν δίχα κρίσεως τῶν ἐν τέλει Περσῶν, πρὸς τῶν νόμων ἀπηγόρευται. Δεήσει τοίνυν πραγμάτων σοὶ καὶ δυσχερείας, αἰτίας τινὰς καὶ ἐγκλήματα κατὰ τῆς κόρης ἀναπλαττούσῃ καὶ προσέτι
 45 (ἔσται) ἄδῃλον εἰ πιστευθσώμεθα. Ἀλλ' εἰ δοκεῖ, πάντα γὰρ ὑπὲρ σοῦ καὶ πράττειν καὶ πάσχειν ἔτοιμος, φαρμάκῳ τὴν ἐπιβουλήν διακονήσομαι καὶ ποτῶ γε-
 50 γοητευμένῳ τὴν ἀντίδικον ἐκποδῶν ποιήσομαι. Ἐπήνεσε ταῦθ' ἡ Ἀρσάκη καὶ ποιεῖν ἐκέλευσεν. Ἡ δ' αὖ-
 50 τίκα ὤρμησε καὶ καταλαβοῦσα τὴν Χαρίκλειαν ἐν ὀδυρμοῖς καὶ δάκρυσι καὶ τί γὰρ ἀλλ' ἢ πενθοῦσαν καὶ ὅπως [ποικίλως] αὐτὴν ἐξάξει τοῦ βίου διανοομένην, (ἥδη γὰρ ὑπήσθητο τὰς ἀμφὶ Θεαγένει τύχας, ποικί-
 55 λως αὐτὴν καὶ ταῦτα τῆς Κυβέλης τὰ πρῶτα βουκο-

remitteret aliquid et mollior fieret tormentis explorans. Ille autem magis virum se præbebat et tunc præcipue repugnabat conatibus : corpus quidem affligi sinens, ceterum animos castitatis conscientia attollens, glorians in illa fortuna et exsultans, quod cum maximam partem affligeret, præcipuæ præstantissimæque gratificaretur, insuper occasione declarandæ benevolentiae erga Charicleam oblata : tantum si sciret hæc illa, optime secum agi existimans et continue Charicleam, lucem et animam appellans. Quod cum etiam Cybele videret, et quamvis contra sententiam Arsaces, (ex qua, quod leviter Theagenem affligi vellet, audiebat, ut non ad mortem, sed ad coactionem traditum) ipsa, ut pœnæ intenderentur, Euphrati renuntiaret, neque ita se quidquam proficere sentiret, sed omnino res desperata fuerat et ipsa præter spem experientia edocta, quibus in malis esset, intelligeret : nunc quidem pœnam ab Oroondate, si hæc audisset ex Achæmene, jamjam expectans, nunc vero, ne antea mortem sibi conscisceret Arsace, tanquam ludibrio habita a se quod attinet ad auxilium ei præstandum in amore hoc, metuens, statuit nili contra ea quæ illi incumbabant et magno quodam malo peracto, aut exsequi ea, quæ Arsace vellet, et in præsentia expectatum ab illa evitare periculum, aut argumenta omnium negotiorum tollere, necem simul omnibus molliens animo. Atque ita ad Arsacen ingressa, Ludimus, inquit, operam, domina. Neque enim quidquam remittit ferox ille, sed semper audacior efficitur, Charicleam semper in ore habens et illius appellatione tanquam blanditiis se consolans. Ultimam igitur, si placet, ancoram, ut dicitur, jaciamus et eam quæ est impedimento e medio removeamus. Si enim cognoverit eam interiisse, consentaneum est fore ut mutata sententia assentiat nostræ voluntati, cum prorsus desperaverit de illius amore.

VII. Rapuit id quod dictum fuerat Arsace, cum zelotypiam, qua jampridem laborabat, ira propter ea, quæ dicta fuerant, intendisset, et Recte mones, inquit. Mihi curæ erit, ut jubeam hoc piaculum tolli. Quis autem erit qui obtemperabit, respondit Cybele. Cum enim omnia sint in tua potestate, interimere tamen absque judicio magistratuum Persicorum, legibus est prohibitum. Opus igitur erit, ut laborem et molestiam suscipias in confingendo crimine et accusatione contra puellam. Præterea incertum erit, an simus causam probaturi. Sed si videtur, (omnia enim tua causa et audere et sustinere sum parata) veneno insidias exsequar et potione furo facta adversariam e medio tollam. Approbavit hæc Arsace, et facere jubebat. Illa autem statim aggressa est facinus : et cum deprehendisset Charicleam in lamentis et lacrimis et quid aliud quam lugentem, ac quomodo e vita migraret cogitantem, (jam enim subsenserat Theagenis fortunam, quamvis Cybele initio varie dolis eam falleret et quod non

λυσής καὶ τοῦ μὴ δρᾶσθαι αὐτὸν καὶ μὴ φοιτᾶν συνή-
θως εἰς τὸ δωματίον ἄλλοτ' ἄλλας προσάσεις ἀναπλα-
τούσης), καὶ ὦ δαίμονι, φησὶν, οὐ παύσῃ σαυτὴν
τρύχουσα καὶ καταναλίσκουσα μάτην; ἰδοὺ σοὶ καὶ
5 Θεαγένης ἀφείται καὶ ἤξει τήμερον εἰς ἑσπέραν. Ἡ
γὰρ δέσποινα πλημμελήσαντά τι κατὰ τὴν διακονίαν,
εἰς βραχὺ παροξυνθεῖσα καὶ καθειρχθῆναι προστάξασα,
τήμερον ἀφήσειν ἐπηγγείλατο, ἑορτὴν τινα πάτριον
εὐωγεῖν μέλλουσα καὶ ἅμα λιπαρῆθεῖσα πρὸς ἑμοῦ.
10 Ὡςτ' ἀνίστασο καὶ σαυτὴν ἀναλάμβανε καὶ τροφῆς
σὺν ἡμῖν γε νῦν ποτε μεταλαβοῦσα. Καὶ, Πῶς ἂν
ἔρη, πεισθεῖν, ἡ Χαρίκλεια, τὸ γὰρ συνεχῶς σε πρὸς
με διαψεύδεσθαι τὸ πιστὸν τῶν παρὰ σοῦ λεγομένων
ὑποτέμνεται. Καὶ ἡ Κυβέλη, Θεοὺς, ἔφη, ἐπόμνυμι
15 πάντα, ἢ μὴν λυθήσεσθαι σοὶ πάντα τήμερον, καὶ
πάσης σε φροντίδος ἀπαλλαγῆσεσθαι. Μόνον μὴ
προαναίρει σαυτὴν, ἡμερῶν ἥδη τοσούτων ἀπόσιτος
(οὔσα) ἀλλ' ἀπογεύσαι, εἰκουσα τῶν εἰς καιρὸν ἡντρε-
πισμένων. Μόλις μὲν ἐπέθετο δ' οὖν ὁμοῦς ἡ Χαρί-
20 κλεια, τὸ μὲν ἀπατηλὸν συνήθως ὑφορωμένη, τοῖς δ'
ἔρκοις ἐν μέρει πειθομένη καὶ τὸ ἡδὺ τῶν ἐπαγγελθέν-
των ἐκοῦσα καταδεχόμενη. Ἄ γὰρ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ
καὶ πιστεύειν φιλεῖ. Κατακλιθεῖσαι τοῖνυν εἰσιτῶντο.
Καὶ τῆς διακονούσης Ἀθρας οἴνου κεκραμένου κύλικας
25 ἐπιδούσης, προτέρᾳ τῇ Χαρίκλειᾳ προσφέρειν ἡ Κυβέλη
νεύσασα, μετ' ἐκείνην αὐτὴ λαβοῦσα ἔπινε. Καὶ
οὕτω τὸ πᾶν ἐκπέποτο καὶ ἱλιγγιᾶν ἐφαίνετο ἡ πρεσ-
βυτις, τό τε περιτεῦσαν ὀλίγον ἐκχέασα, δριμύ τ' εἰς
τὴν θεράπαιναν ἐνεώρα καὶ σπασμοῖς τε καὶ σφακελισ-
30 μοῖς ὀξύτατοις ἐπιέζετο.

II. Θόρυβός τε κατελήφει μὲν καὶ τὴν Χαρίκλειαν
καὶ ἀναλαμβάνειν ἐπειρᾶτο, κατελήφει δὲ καὶ τοὺς
παρόντας. Τὸ γὰρ κακὸν, ὡς ἐῴκει, τοξεύματος παν-
τός ὀξύτερον τῷ φθοροποιῷ δεδευμένου καὶ ἱκανὸν καὶ
35 νέον τινὰ καὶ ἀκμάζοντα διαχρήσασθαι, τότε καὶ πλέον
εἰς γηραῖον σῶμα καὶ ἀπεσκληρὸς ἥδη προσομιλῆσαν
ὀξύτερον ἢ ὥστ' εἰπεῖν τῶν καιριωτέρων καθίκετο.
Καὶ τό τ' ὄμμα ἡ πρεσβυτις ἐπίμπρατο καὶ τὰ μέλη
τῶν σπασμῶν ἐνδόντων πρὸς τὸ ἀκίνητον παρεῖτο καὶ
40 χροῖα μελαίνουσα τὴν ἐπιφάνειαν ἐπεπόλαζεν. Ἀλλ'
ἦν, οἶμαι καὶ δηλητηρίου ψυχῇ δολερὰ πικρότερον.
Ἡ γοῦν Κυβέλη καὶ ἐκθνήσκουσα οὐ μεθίετο τῶν παν-
ουργημάτων, ἀλλὰ τὰ μὲν νεύμασι τὰ δὲ παραφθεγ-
γομένη, Χαρίκλειαν εἶναι τὴν ἐπιβουλεύσαν ἐνεδεί-
45 κνυτο. Καὶ ὁμοῦ θ' ἡ γραῦς ἀπέπνει. Καὶ ἡ Χαρί-
κλεια δεσμῶτις εἴχeto καὶ παρὰ τὴν Ἀρσάκην αὐτίκα
ἤγετο. Τῆς δὲ πυνθανομένης, εἰ τὸ φάρμακον αὐτὴ
σκευάσειε καὶ εἰ μὴ βούλοιο λέγειν τᾶληθές, κολαστή-
ρια καὶ βασάνους ἀπειλούσης, καινὸν ἦν ἡ Χαρίκλεια
50 τοῖς ὀρώσι θέαμα. Οὔτε γὰρ κατηφῆσασα, οὔτ' ἀγε-
νές τι παθοῦσα, γέλων ἐφαίνετο καὶ χλεύην τὰ παρόντα
ποιουμένη, τὸ μὲν ὑπ' ἀγαθοῦ τοῦ συνεδότης τῆς συ-
κοφαντίας ἀφροντιστοῦσα, τὸ δὲ χαίρουσα εἰ Θεαγένους
οὐκ εἶναι ὄντος τευνῆξεται καὶ κερδῆσει τὸ ἐναγές τῆς

appareret, neque veniret solito more in conclave, subinde
alios atque alios praetextus fingeret), O misera, dicebat,
an non desines te macerare et frustra consumere? Ecce
tibi jam et Theagenes emittitur et venit hodie ad vespe-
ram. Domina enim, quae ob quoddam illius erratum in
ministrandi munere paullulum fuerat commota et concludi
jusserat, hodie se illum emissuram promisit, festum quod-
dam patrum celebratura, simul etiam precibus meis ad-
ducta. Quamobrem consurge, ac te recipe, cibum una
nobiscum tandem aliquando capiens. Quomodo autem
tibi credere debeam, inquit Chariclea. Nam consuetudo
tua me continue mendaciis fallendi, fidem iis quae a te di-
cuntur adimit. Cybele autem, Per deos, inquit, omnes
juro, omnino fore, ut omnia tibi sint expedita hodie et ut
ab omni cura deinceps vacua sis futura: modo ne te ipsam
ante interimas, cum jam tot diebus a cibo abstinueris;
sed degusta utique, obediens nobis, ea, quae nunc tem-
pori sunt parata. Vix sane, sed tamen parebat Charic-
leae, fraudem quidem usitatam illi suspiciens, ceterum
jurijurando ex parte assentiens et suavitatem eorum quae
promissa fuerant lubens recipiens. Quae enim expetit
animus, libenter credit. Recumbentes igitur comedebant.
Et cum Habrae ministranti et poculis infusum vinum por-
rigenti, ut prius Charicleae afferret, Cybele nutu signifi-
casset, post illam ipsa vicissim accepto poculo bibebat.
Nequid erat totum epotum, cum jam aestuare anus videri,
et eo quod superfuerat effuso, torvis oculis ancillam in-
tueri et vulsionibus atque inflammationibus acutissimis
premi.

VIII. Incessit autem horror et perturbatio Charicleam,
quae erigere illam conabatur, incessit et alios qui aderant
praesentes. Malum enim, ut apparebat, omni jaculi im-
petu celerius est tabifico veneno tincti et vel ad juvenem
et florentem aetate interimendum satis virium habet. Tunc
autem, cum in senili et jam effecto corpore versaretur,
celerius quam dici potest in praestantissimas partes perma-
nabat. Itaque anus oculi incendebantur, membra, vulsio-
nibus remissis, motu omni destituebantur ac dissolveban-
tur et color niger superficiei cutis inducebatur. Sed erat,
ut existimo, vel veneno ipso animus fraudulentus acer-
bior. Siquidem Cybele, jam efflans animam, dolos non
intermittebat, sed partim nutibus, partim interruptis et
morientibus vocibus, significabat Charicleam esse, quae illi
struxisset insidias. Itaque anus extremum spiritum ede-
bat et simul Chariclea vineta detinebatur et ad Arsacen
continuo ducebatur. Hac vero quarente, utrum venenum
ipsa parasset et si nollet verum fateri, cruciatus ac tor-
menta minitante: novum erat Chariclea insipientibus
spectaculum. Neque enim tristis, aut aliquid praese-
ferens, quod degenerem animum argueret, risui videbatur
et ludibrio habere praesentia negotia: partim propter con-
scientiam recte factorum, calumniam negligens; partim
gaudens, si Theagene non amplius superstiti, esset mori-

πράξεως, ὃ καθ' αὐτῆς ἐγνώκει ποιεῖν ἐτέρων τοῦτο δρασάντων. Καί, ὦ θαυμασία, ἔφη, εἰ μὲν ζῇ Θεαγένης, καθαρεύω καὶ τοῦ φόνου, εἰ δέ τι πέπονθεν ὑπὸ τῶν σῶν ἀνοσίων βουλευμάτων, οὐδὲν δεῖ σοὶ τῶν κατ' ἐμοῦ βασάνων· ἔχεις με τὴν φαρμακίδα τῆς καὶ θρεψαμένης σε καὶ πρὸς τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων παιδευσαμένης καὶ ἀπόσφαττε μὴ μελλήσασα. Οὐδὲν γὰρ οὕτως ἐφίλει Θεαγένης, ὃ τῶν σῶν ἀνόμων βουλευμάτων ἔννομος ὑπερόπτης.

Θ'. Ἐξέμνηε τὰ εἰρημένα τὴν Ἀρσάκην καὶ διαρραπισθῆναι κελεύσασα, ὧς ἔχει δεσμῶν ἄγετε τὴν ἀλιτήριον καὶ ἐν τοῖς ὁμοίοις ὄντα κατ' ἀξίαν ἐπιδείξαντες τὸν θαυμαστὸν αὐτῆς ἐρώμενον, παντὶ μέλει τὰ δεσμὰ ἐπιβαλόντες, Εὐφράτη καὶ ταύτην παράδοτε, φυλαχθησομένην ἐς αὔριον, τὴν τε διὰ θανάτου τιμωρίαν ὑπὸ κρίσει τῶν ἐν τέλει Περσῶν ὑφείχουσαν. Ἦδη δ' ἀγομένης, τὸ οἶνοχοῶσαν τῇ Κυβέλῃ παιδισκάριον (ἦν δὲ τῶν Ἰωνικῶν θάτερον τῶν εἰς διακονίαν παρὰ τὴν πρώτην ὑπὸ τῆς Ἀρσάκης τοῖς νέοις δωρηθέντων), εἴτε τι παθὼν εὐνοίᾳ τῇ περὶ τὴν Χαρίκλειαν ὑπὸ συνουσίας τε καὶ συνδιατιθήσεως, εἴτε καὶ δαιμονία βουλήσει χρησάμενον, ὑπεδάκρυσέ τε καὶ ἐστέναξε. Καί, ὦ τῆς ἀθλίας, ἔφη, τῆς οὐδὲν αἰτίας. Τῶν δὲ περιεστώτων θαυμασάντων καὶ σαφῶς ὃ τι λέγειν βούλοιοτο ἐκφαίνειν ἀναγκαζόντων, αὐτὴ δεδοκῆναι διωμολόγει τῇ Κυβέλῃ τὸ φάρμακον, εἰληφέναι δὲ παρ' αὐτῆς ἐκείνης ἐφ' ᾧ δοῦναι τῇ Χαρίκλειᾳ, προληφθεῖσαν δὲ, εἴθ' ὑπὸ θορύβου τῆς κατὰ τὴν πρᾶξιν ἀτοπίας, εἴτε καὶ συγχυθεῖσαν ὑπὸ τῆς Κυβέλης, προτέρᾳ δοῦναι τῇ Χαρίκλειᾳ νεοῦσης, ἐναλλάξαι τὰς κύλικας καὶ τῇ πρεσβύτιδι προσενεγκεῖν ἐν ᾧ ἦν τὸ φάρμακον. Ἦγετο οὖν ἐπὶ τὴν Ἀρσάκην εὐθέως, ἐρμαιῶν ἀπάντων ποιουμένων, ἐλευθέραν εὐρεθῆναι τῶν ἐγκλημάτων τὴν Χαρίκλειαν. Εὐγενοῦς γὰρ ἤθους καὶ ὀφείας καὶ βάρβαρον γένος οἶκος εἰσέρχεται. Καὶ εἰπούσης ταῦτα τῆς θεραπαινίδος, πλεον ἐγένετο οὐδὲν, ἀλλ' ἡ καὶ αὐτὴ συνεργὸς ἔοικεν εἶναι εἰπούσα ἡ Ἀρσάκη, δεσμεῖσθαι καὶ φρουρεῖσθαι εἰς τὴν κρίσιν ἐκέλευσε. Τοὺς δὲ δυνάστας Περσῶν, οἱ τὸ βουλευέσθαι ὑπὲρ τῶν κοινῶν καὶ δικάζειν τε καὶ τιμωρίας δρίζειν τὴν ἰσχύον ἔχον, ἐπὶ τὴν κρίσιν εἰς τὴν ἐξῆς παρεκάλει διαπέμπουσα. Καὶ ἡκόντων εἰς ἔω καὶ προκαθημένων, κατηγόρει μὲν ἡ Ἀρσάκη καὶ τὴν φαρμακίδα κατήγγελλεν, ἀπανθ' ὥς εἶχεν ἀπαγγέλλουσα καὶ συνεχῆς ἐπιδακρύουσα τὴν θρεψαμένην καὶ ὥς τὴν πάντων τιμιωτέραν καὶ εὐνοσιώτεραν ἀπολέσειε, μάρτυρας τοὺς δικαστὰς ἐπικαλουμένη, ὥς ξένην ὑποδεξαμένη καὶ πάσης μεταδοῦσα φιλοφροσύνης, τοιαῦτ' ἀντιπάθοι. Καὶ ὅπως ἡ μὲν ἦν πικροτάτη κατήγορος· ἀπελογεῖτο δ' οὐδὲν ἡ Χαρίκλεια ἀλλ' ὡμολόγει καὶ αὖθις τὸ ἐγκλημα καὶ τὸ φάρμακον ὥς δοίῃ συγκατετίθετο, προστιθεῖσα ὥς καὶ τὴν Ἀρσάκην διεγρήσατ' ἀν' ἡδύως εἰ μὴ προεἰληπται καὶ ἕτερα πρὸς τοῦτο, τὴν μὲν Ἀρσάκην ἐκ τοῦ εὐθέως λοιδορουμένη καὶ παντοίως τοὺς δικαστὰς εἰς τὴν τιμωρίαν ἐκκαλου-

tura et quasi in lucro positura, nefarium facinus, quod ipsa in se admittere statuerat, aliis conficientibus. Et, O praeclara, inquit, si quidem vivit Theagenes, dico me esse insonstem huius caedis. Sin aliquid illi accidit tuis impiis consiliis, nihil est tibi opus, ut ullis tormentis a me confessionem extorqueas; habes me, quae sustuli eam, quae te enutrivit et ad pulcherrima facta instituit, interfice sine ulla cunctatione. Nihil enim tantopere est cordi Theageni, qui tuos sceleratos conatus optimo jure aversatus est.

IX. In furorem verterunt haec Arsacen et cum illam colaphis caedi jussisset, Ita, quemadmodum est, vinetam ducite, dicebat, piaculum hoc, ut illi ostendatis, in simili statu esse pro dignitate praeclarum illius amasium, cuilibet membro vinculis injectis; Euphrati quoque istam tradite, ut custodiatur ad crastinum diem et capitali poena iudicio magistratuum Persicorum damnetur. Cum autem jam duceretur, puella, quae erat a poculis Cybelae, (erat autem altera ex Ionicis mancipiis, quae initio juvenibus in usum obsequii ab Arsace donata fuerant) sive quodam modo commota benevolentia erga Charicleam, propter familiaritatem et consuetudinem, sive divina voluntate impulsam, collacrimavit et vehementius ingemiscens, O miseram, inquit, quae omnino est a culpa vacua! His vero, qui circumstabant, admirantibus et perspicue quid vellet dicere proferre cogentibus, se dedisse Cybelae venenum confitebatur et accepisse ab illa ipsa ea conditione ut Charicleae daret: deinde, seu perturbatione ex re inusitata anticipatam, seu labefactatam a Cybele, quae ut prius daret Charicleae innuerat, permutasse pocula et anui obtulisse id, in quo venenum fuerat. Ducebatur igitur recta ad Arsacen, in lucro ponens, si a crimine vacua Chariclea inveniretur. Generosae enim indolis et vultus commiseratio, etiam barbaricum genus subire solet. Cumque eadem dixisset ancilla, nihil proficiebatur: sed ipsam quoque consciam et adjutricem esse dicens Arsace, in vincula conjici et custodiri ad iudicium praecipit: ac primates Persarum, in quorum potestate consilia de republica et judicia et poenarum determinationes continebantur, nuntiis dimissis, ad iudicium in sequentem diem convocabat. Et cum multo mane venientes consedisent, accusabat Arsace beneficii crimine, omnia, ut gesta fuerant, narrans et identidem illacrimans, quod nutrice[m] et eam quae sibi omnibus rebus fuisset pretiosior et maxima benevolentia erga se praedita, amisisset, provocans ad ipsos iudices testes, quod, cum peregrinam recepisset et omnia humanitatis officia illi impertivisset, talibus ab illa injuriis gratiae loco afficeretur. In summa, illa quidem fuerat acerrima accusatrix: nihil autem respondebat Chariclea, sed rursus etiam confitebatur crimen et quod venenum dedisset affirmabat; addens insuper, quod et Arsacen libenter sustulisset, nisi anticipata fuisset; aliaque praeterea, Arsacen directe conviciis onerans et vario modo iudices ad poenam irritans.

μένη. Τὰ γὰρ καθ' αὐτὴν ἅπαντα τῷ Θεαγένει νυκ-
 τὸς κατὰ τὸ δεσμοτῆριον ἀναθεμένη, τὰ παρ' ἐκείνου
 τ' ἐν μέρει πυθομένη, συνθεμένη θ' ὥς, εἰ δεήσοι,
 πάντα θάνατον ἐπαγόμενον αὐθαιρέτως δέχεσθαι καὶ
 ἀπηλλάχθαι λοιπὸν ζωῆς ἀνιάτου καὶ ἄλης ἀννήτου
 καὶ τύχης ἀσπόνδου, τὰ τελευταῖα δ', ὡς ἐδόκει, κα-
 τασπασαμένη, τοὺς τε συνεκτεθέντας ὄρμους, αἰεὶ μὲν
 καὶ ἀπορρήτως ἐπιφέρεισθαι προνοούμενη, τότε δὲ τῆς
 ἐσθῆτος ἐντὸς καὶ ὑπὸ γαστέρα ζωσασμένη καὶ οἷον ἐν-
 10 τάρπια τινα ἐπιφερομένη, πᾶν ἐγκλημά τε καὶ θάνατον
 ἐπαγόμενόν θ' ὠμολόγει καὶ μὴ ἐπαγόμενον ἀνέπλατ-
 τεν. Ἐφ' οἷς οἱ δικάζοντες οὐδὲ μελλήσαντες, μικροῦ
 μὲν ἐδέξαντο ὠμότερα τε καὶ Περσικῇ τιμωρίᾳ περι-
 θαλεῖν, ἴσως δὲ τι πρὸς τὴν ὄψιν καὶ τὸ νέον τε καὶ
 15 ἀμαχὸν τῆς ὄρας παθόντες, πυρὶ καταναλωθῆναι κα-
 τέκριναν. Ἡρπαστο οὖν αὐτίκα πρὸς τῶν δημίων καὶ
 μικρὸν τοῦ τείχους ἐκτὸς ἦγετο, κήρυκος, ὅτι ἐπὶ φαρ-
 μάκοις εἰς πυρὰν ἀγοίτο, συνεχὲς ἐκδοῶντος, πολλοῦ
 καὶ ἄλλου πλήθους ἐκ τῆς πόλεως ἐπακολουθήσαντος.
 20 οἱ μὲν γὰρ αὐτόπται ἐγγόνεσαν ἀγομένης, οἱ δὲ πρὸς
 τῆς ἀκοῆς τάχιστα κατὰ τὸ ἄστυ διαδραμοῦσης ἐπὶ τὴν
 θύαν ἤπειλθον. Ἀφίκετο δὲ καὶ Ἀρσάκη καὶ θεω-
 ρὸς ἀπὸ τῶν τειχῶν ἐγένετο. Δεινὸν γάρ, εἰ μὴ καὶ
 τὴν ὄψιν ἐμφορηθεῖ τῆς εἰς Χαρίκλειαν κολάσεως,
 25 ἐποιεῖτο. Καπειδὴ [τὴν] πυρκαϊὰν ὥς ὅτι μεγίστην
 ἔνησαν οἱ δῆμιοι καὶ τὴν φλόγα ὑποβαλόντων λαμπρῶς
 ἐξῆπτο, μικρὸν ἐνδοθῆναι αὐτῇ πρὸς τῶν ἐλκόντων ἢ
 Χαρίκλειαν παρακαλέσασα, καὶ ὡς ἐκοῦσα ἐπιδήσεται
 τῆς πυρᾶς ἐπαγγεилаμένη, τὰς χεῖρας εἰς οὐρανόν,
 30 καθ' ὃ μέρος τὴν ἄκτινα ἐπέβαλλεν ὃ ἥλιος ἀνατείνασα.
 "Ἤλιε, ἀνεβόσσε καὶ γῆ καὶ θαίμονες, ἐπὶ γῆς τε καὶ
 ὑπὸ γῆν ἀνθρώπων ἀθεμίτων ἔφοροί τε καὶ τιμωροί,
 καθαράν μὲν εἶναι με τῶν ἐπιφερομένων, ὑμεῖς ἔστε
 μάρτυρες· ἐκοῦσαν δ' ὑπομένουσαν τὸν θάνατον διὰ τὰς
 35 ἀφορήτους τῆς τύχης ἐπηρείας, ἐμὲ μὲν σὺν εὐμενεῖᾳ
 προσδέξασθε, τὴν δ' ἀλάστορα καὶ ἀθεμιτουργὸν καὶ
 μοιχαλίδα καὶ ἐπ' ἀποστερήσει νυμφίου τοῦ ἐμοῦ ταῦτα
 ὀρῶσαν Ἀρσάκην, ὥς ὅτι τάχιστα τιμωρήσασθε. Καὶ
 εἰπούσα, πάντων ἐκδοῶντων τι πρὸς τὰ εἰρημένα καὶ
 40 ἐπέχειν τὴν τιμωρίαν εἰς δευτέραν κρίσιν, τῶν μὲν
 εὐτρεπιζομένων, τῶν δὲ καὶ ὀρμησάντων, ἐπέβη προ-
 λαβοῦσα τῆς πυρᾶς καὶ εἰς τὸ μεσαίτατον ἐνιδρυθεῖσα,
 αὐτὴ μὲν ἐπιπλεῖστον ἀπαθῆς εἰστέχει, περιρρέοντος
 αὐτὴν μᾶλλον τοῦ πυρὸς ἢ προσπελίζοντος καὶ λυμαι-
 45 νομένου μὲν οὐδὲν, ὑποχωροῦντος δὲ καθ' ὃ μέρος ὀρ-
 μήσειεν ἢ Χαρίκλειαν καὶ περιαιγάζεσθαι μόνον καὶ
 διοπτρεύεσθαι παρέχοντος ἐπιφαιδρυνομένην ἐκ τοῦ πε-
 ριαυγασματος τὸ κάλλος καὶ οἷον ἐν πυρίνῳ θαλάμῳ
 νυμφευομένην. Ἡ δ' ἄλλοτε ἄλλῳ μέρει τῆς πυρᾶς
 50 ἐνῆλλετο, θαυμάζουσα μὲν τὸ γινόμενον, ἐπισπεύ-
 δουσα δὲ πρὸς τὸν θάνατον. Ἦνευ δ' οὐδὲν, ὑποχω-
 ροῦντος αἰεὶ τοῦ πυρὸς καὶ ὥσπερ ὑποφεύγοντος πρὸς
 τὴν ἐκείνης ἐφόρμησιν. Οἱ δῆμιοι δ' οὐκ ἀνέσαν ἀλλ'
 ἐνέκειντο πλέον, (καὶ τῆς Ἀρσάκης νεύμασιν ἀπειλη-

Cum enim omnes suas rationes noctu in carcere cum Thea-
 gene communicasset, et illius vicissim audivisset, pactaque
 esset, ut, si oporteret, omne genus mortis, quod decer-
 neretur, sponte adiret, ac discederet e vita molestiarum
 plena et errore irrita et fortuna implacabili, denique cum
 illi ultimo, ut est consentaneum, amanter valedixisset,
 moniliaque cum illa exposita, quæ alioqui semper et oc-
 culte ferre ex industria solita fuerat, tum intra vestem
 utero succinxisset, quasi quædam justa exsequiarum secum
 ferens; omne crimen, omnemque mortem, cujus insinu-
 labatur, confitebatur et non insimulata nihilominus ipsa
 comminiscabatur. Quam ob causam iudices neque cunc-
 tati, parum aberat, quin illam atrociori, et Persico sup-
 plicio subjicerent: verumtamen fortasse quodammodo
 commoli aspectu, ac juvenili et invicta forma, ut igne
 cremaretur, decreverunt. Rapta est igitur continuo a tor-
 toribus et paullulum extra murum ducebatur, præcone,
 quod propter veneficium ad rogam duceretur, continue
 proclamante, et magna multitudine hominum præterea ex
 urbe sequente. Quidam enim ipsi eam viderant, cum
 duceretur; quidam vero ex rumore, qui celerrime urbem
 pervaserat, properabant. Venit autem et Arsace et spec-
 tatrix de muro fiebat. Acerbum enim illi esse videbatur,
 si se ad aspectu supplicii Charicleæ non exsatiasset. Post-
 quam autem rogam maximum tortores exstruxerunt, et
 flammis subjectis clare succenderunt, paullulum sibi con-
 cedi temporis Chariclea ab his qui trahebant cum petiisset
 et se sponte rogam consensuram promississet manibus ad
 cælum tensis ubi radios sol expandebat: O sol, exclamavit,
 et terra, beatique, quicunque supra terram estis et infra
 terram hominum sceleratorum inspectores et vindices,
 quod sim insons eorum, quorum insimulor, vos estis testes.
 Sponte autem me laturam mortem, propter intolerabiles
 fortunæ injurias, benigne clementerque suscipite. De hoc
 vero piaculo Arsace, quæ se sceleratis factis polluit et
 adultera est et hæc ut meo sponso me privet facit, quam-
 primum sumite penas. Hæc cum dixisset, omnibus quid-
 dam exclamantibus ad ea quæ dicta fuerant et aliis inhi-
 bere penam ad aliud iudicium adornantibus, aliis jam co-
 nantibus, prævertens rogam conscendit et in medium sese
 conferens, diu intacta stetit, circumvagante potius igne,
 quam appropinquante et nihil nocente, sed cedente in
 quam partem se Chariclea conjecisset, atque, ut illustraretur
 tantum, circumstante splendore, magis ob pulchritudinem
 conspicua et quasi in igneo thalamo nubens, efficiente.
 Illa autem nunc in hanc, nunc in aliam partem rogi tran-
 siliebat, admirans illud quod fiebat et ad mortem accele-
 rans: ceterum nihil proficiebat, semper dante locum igne
 et tanquam ad illius motum refugiente. Tortores autem
 non remittebant quidquam, sed magis etiam tum incum-
 bebant, (Arsace quoque nutibus minacibus imperante)

τικοῖς ἐγκελευομένης), ζύλα τ' ἐπιφορτίζοντες καὶ τὴν
 ποταμίαν καλὰ μὲν ἐπισωρεύοντες καὶ παντοίως τὴν
 φλόγα ἐρεθίζοντες. Ὡς δ' ἤνυστο οὐδὲν ἔτι καὶ πλέον
 ἢ πόλις ἐκτετάρακτο καὶ δαιμονίαν εἶναι τὴν ἐπικου-
 6 ρίαν εἰκάζουσα, Καθαρὸν τὸ γύναιον, ἀναίτιον τὸ γύ-
 ναιον, ἀνεόθα καὶ προσιόντες ἀπὸ τῆς πυρᾶς ἀπεσόθουν,
 τοῦ Θυάμιδος ἐξάρχοντος καὶ τὸν δῆμον εἰς τὴν βοή-
 θειαν ἐπιρρωννύντος· ἡδὴ γὰρ κακείνος παραγεγόνει
 τῆς ἀπείρου βοῆς τὸ γιγνόμενον μηνυούσης καὶ τὴν
 10 Χαρίκλειαν ἐξελέσθαι προθυμούμενοι, πλησιάζειν μὲν
 οὐκ ἐθάρσουν, ἐξάλλεσθαι δὲ τῇ κόρῃ τῆς πυρκαϊᾶς
 ἐνεκελεύοντο· οὐ γὰρ δὴ θεὸς τὴν ἐνδαιτυμένην τῇ
 φλογὶ καὶ ἀπολιπεῖν βουλομένην. Ἄπερ ὁρῶσα καὶ
 ἀκούουσα ἡ Χαρίκλεια, νομίσασα τε καὶ αὐτὴ πρὸς
 15 θεῶν εἶναι τὴν ὑπὲρ αὐτῆς ἄμυναν, ἔγνω μὴ ἀχαρισ-
 τεῖν πρὸς τὸ κρεῖττον, ἀρνούμενη τὴν εὐεργεσίαν, ἐξή-
 λατό τε τῆς πυρᾶς· ὡς τὴν μὲν πόλιν ὑπὸ χαρᾶς ἄμα
 καὶ ἐκπλήξεως μέγα τε καὶ σύμφωνον ἔχουσαν καὶ με-
 γάλους τοὺς θεοὺς ἐπικαλεῖσθαι, τὴν δ' Ἀρσάκην μὴ
 20 κατασχοῦσαν, καθάλλεσθαι τ' ἀπὸ τῶν τειγῶν, καὶ
 διὰ πυλίδος ἐκδραμοῦσαν σὺν πολλῇ δορυφορίᾳ καὶ τοῖς
 δυναστεύουσι Περσῶν, ἐπιβάλλειν τ' αὐτὴν τῇ Χαρί-
 κλείᾳ τὰς χεῖρας καὶ εἰς τὸν δῆμον ἰταμὸν ἐνορῶσαν,
 Οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰπεῖν, ἀλιτήριον γύναιον καὶ φαρμα-
 25 κίδα καὶ φόνων ἐργάτιν ἐπ' αὐτοφώρῳ ληθθεῖσαν καὶ
 ὁμολογήσασαν ἐξελέσθαι τῆς τιμωρίας πειρώμενοι· καὶ
 ἄμα μὲν ἀθεμίτῳ γυναικὶ βοηθοῦντες, ἄμα δὲ καὶ νό-
 μοις τοῖς Περσῶν καὶ βασιλεῖ τ' αὐτῶ καὶ σατράπαις
 καὶ δυνάταις καὶ δικασταῖς ἀνθιστάμενοι, ὑπὸ τοῦ μὴ
 30 ἐμπεπρῆσθαι αὐτὴν ἴσως εἰς ἔλεον ὑπαγόμενοι καὶ
 θεοὺς τὸ ἔργον ἐπιγράφοντες· οὐδ' ἐννοήσετε σωφρονή-
 σαντες, ὡς τοῦτο καὶ μᾶλλον αὐτῆς βεβαιοῖ τὴν φαρμα-
 κείαν, ἢ τοσούτον περίεστι τῆς γοητείας, ὡς καὶ πρὸς
 τὴν πυρὸς δύναμιν ἀπομάχεσθαι· συνελθετε, εἰ δοκεῖ,
 35 πρὸς τὸ συνέδριον εἰς αὖριον δημοσίᾳ δι' ὑμᾶς ἐσόμενον
 καὶ γνώσεσθε αὐτὴν θ' ὁμολογοῦσαν καὶ ὑπὸ τῶν συνει-
 δότων, οὐς ἔχω φρουροῦσα, διελεγχομένην. Καὶ ἄμ'
 ἀπῆγεν αὐτὴν τῷ τραχήλῳ προσφύσα καὶ τοὺς δορυφό-
 ρους ἀναστελλεῖν τὸν ὄχλον ἐπιτάξασα. Οἱ δὲ τὰ μὲν
 40 ἡγανᾶκτον καὶ ἀνθίστασθαι διεσκόπουν, τὰ δ' ὑπέϊκον
 ἄμα τι καὶ τῇ ὑπονοίᾳ τῆς φαρμακείας ὑπαγόμενοι,
 τινὲς δὲ καὶ θέει τῆς Ἀρσάκης καὶ τῆς περὶ αὐτὴν δυ-
 νάμεως ἀποτρεπόμενοι. Καὶ ἡ μὲν Χαρίκλεια αὖθις
 τῇ Εὐφράτῃ παραδίδοται καὶ αὖθις πλείοσι τοῖς δεσ-
 45 μοῖς ἐνεβέβλητο, δευτέρα κρίσει καὶ τιμωρίᾳ φυλαττο-
 μένη, κέρδος ἐν μέγιστον ὡς ἐν δεινῶις εὐρισκομένη,
 τὸ συνεῖναι Θεαγένει καὶ τὰ καθ' αὐτὴν ἐκδιηγείσθαι.
 Τῇ μὲν γὰρ Ἀρσάκῃ καὶ τοῦτ' εἰς τιμωρίαν ἐπενενόητο,
 ὥσπερ ἐπικερτομούσῃ καὶ πλέον νομιζούσῃ τοὺς νέους
 50 ἀνιάσειν, εἰ καθ' ἐν δεσμοτήριον καθειργμένοι, θεαταὶ
 γίνονται ἀλλήλων ἐν δεσμοῖς καὶ κολάσεσιν ἐξεταζο-
 μένων. Ἦδει γὰρ, ὡς πάθος τοῦ ἐρωμένου τὸν ἐρῶν-
 τα πλέον ἢ τὸ ἴδιον ἀλγύνει. Τοῖς δ' ἦν παραψυχὴ
 μᾶλλον τὸ γιγνόμενον καὶ τὸ ἐν ὁμοίοις τοῖς πάθεσιν

ligna congerentes et fluviatilem arundinem cumulantes
 omni ratione flammam concitantes. Sed nec ita quidquam
 proficiebatur, sed magis urbs perturbabatur et divinam
 opem esse existimans, Insons est muliercula, crimine va-
 cua est muliercula! exclamabat: et accedentes plerique,
 tortores a rogo repellebant, Thyamide incipiente, et populo
 ad auxilium ferendum, animum addente, (jam enim et
 ille advenerat, immenso clamore id, quod fiebat, indi-
 cante) et Charicleam eripere cupientes, proxime quidem
 accedere non audebant, sed, ut ipsa rogo excederet, puellae
 imperabant. Non enim quidquam periculi esse metuen-
 dum ei, quae in igne versata sit, si eum relinquere volue-
 rit. Quae videns et audiens Chariclea, et ipsa putans se
 divino praesidio defensam esse, statuit se non ingratam esse
 debere erga numen, nec rejicere beneficium et exsiluit e
 rogo: ut urbs praee gaudio simul et stupore magnum cla-
 morem et consonantem tolleret, ac magnos deos invocaret;
 Arsace vero, non compos sui ipsius, desiliret ex muris, et
 per portulam excurrans, cum magna caterva stipatorum
 et proceribus Persarum, injiceret ipsa Charicleae manus et
 populum proterve adspiciens, Non pudet vos, diceret,
 sceleratam mulierem et veneficam et auctorem caedis in
 ipso facinore deprehensam et confessam, conari poenas
 eripere? cum quidem interim, dum scelestae mulierculae
 opem fertis, simul Persarum legibus et ipsi regi et satrapis
 et proceribus ac iudicibus resistatis; inde forlasse, quod
 non conflagravit, ad misericordiam errore quodam flexi et
 diis eventum illum adscribentes. An non tandem redeun-
 tes ad meliorem mentem, intelligetis, quod hoc ipsum
 magis illius veneficium confirmet, cui tanta sit praestigiarii
 copia, ut etiam ignis viribus repugnare possit? Convenite,
 si videtur, in concilium crastino die, quod propter vos pu-
 blicum erit: ibi cognoscetis et ipsam confiteri, et a consciiis
 quos asservo in custodia, convinci. Simulque abducebat
 ipsam, collo inhærens et stipatores remove confertos ut
 in turba imperans. Illi autem partim indignabantur et re-
 sistere cogitabant: partim cedebant, aliquo modo suspi-
 cione veneni adducti: quidam etiam metu Arsaces illiusque
 potentiae deterrebantur. Ac Chariclea quidem Euphrati
 iterum traditur, rursusque in plura vincula conjiciebatur,
 ad secundum iudicium et supplicium asservanda, in luco
 maximo in adversis rebus ponens consuetudinem Theagenis
 et facultatem rationes suas illi enarrandi. Ab Arsace enim
 et hoc ad augendam poenam excogitatum fuerat, quo ju-
 venes, tanquam illis illudens, excrucietur, ut in uno car-
 cere conclusi, spectatores essent mutuo suarum calamita-
 tum, dum vinculis et cruciatibus affligerentur. Sciebat
 enim, quod dolor ejus qui amatur magis amantem quam
 suus, excruciat. At vero iis factum hoc, consolationis

ἄξετάζεσθαι κέρδος ἐνόμιζον· εἰ ἔλαττον τις αὐτῶν κο-
λασθήσεται, νενικῆσθαι ὑπὸ θατέρου καὶ μειονεκτεῖν
τῶν ἐρωτικῶν οἰόμενος. Προσῆν δὲ καὶ τὸ προσομι-
λεῖν ἀλλήλοις καὶ τὸ παρηγορεῖν τε καὶ ἐπιθαρσύνειν
εὐγενῶς τε καὶ γενναίως τὰς προσπιπτούσας τύχας καὶ
τοὺς ὑπὲρ σωφροσύνης καὶ πίστεως τῆς εἰς ἀλλήλους
φέρειν ἀγῶνας.

Γ'. Πολλὰ γοῦν μέχρι πόρρω τῶν νυκτῶν ἀλλήλοις
διειλεγμένοι καὶ ὅς' εἰκὸς τοὺς μετὰ τὴν νύκτα τὴν
10 παρούσαν ἐντεύξασθαι ἀλλήλοις ἀπειγνυκώτας καὶ ὅλον
ἀλλήλων ἐφ' ὅσον ἔξεσι κορηννυμένους, τέλος καὶ περὶ
τῆς κατὰ τὴν πυρκαϊᾶν θαυματουργίας ἀνεσκοποῦντο.
Καὶ ὁ μὲν Θεαγένης εἰς θεῶν εὐμένειαν τὸ αἷτιον ἀνέ-
φερε, στυγησάντων μὲν τὴν ἀδικον Ἀρσάκης συκοφαν-
15 τῆσαν, κατελεχσάντων δὲ τὴν ἀθῶσαν καὶ οὐδὲν αἰτίαν,
ἡ Χαρίκλεια δ' ἀμυβᾶλλειν ἔωκει. Τὸ μὲν γὰρ και-
νουργόν, ἔφη, τῆς σωτηρίας, δαίμονι τι καὶ θεῷ
παντάσῃ ἐοικεν εὐεργεσίᾳ, τὸ δ' ἐν τοσούτοις ἔξε-
τάζεσθαι δυστυχίᾳ ἀδιαστάτως καὶ κολάσεσιν αἰ-
20 κίζεσθαι ποικίλαις τε καὶ ὑπερβαλλόντως, θεηλατου-
μένων εἶναι καὶ δυσμενείας κρείττονος πειρωμένων·
πλὴν εἰ μὴ θαυμαστοποιῶν τις ἐστὶ δαίμων, εἰς τὰ
ἔσχατα μὲν ἐμβάλλοντος, ἐκ δὲ τῶν ἀπόρων διασώ-
ζοντος.

25 **ΙΑ'.** Καὶ ἔτι ταῦτα λέγουσα, τοῦ Θεαγένους εὐφη-
μεῖν παρακαλοῦντος καὶ τοῦ εὐσεβεῖν πλέον ἢ σωφρο-
νεῖν ἀντέχεσθαι παραινοῦντος, Ἰλήχοιτε, θεοί, ἀνε-
βόησεν. Ὅϊον γὰρ μοι νῦν ὄναρ (εἴτε καὶ ὕπαρ ἦν)
ἐνθῦμιον γέγονεν, ὃ τῆς προτεραίας ἰδοῦσα νυκτός,
30 τότε μὲν, οὐκ οἶδ' ὅπως, τῆς διανοίας ἀπέβαλον, νυνὶ
δὲ μοι εἰς μνήμην παραγέγονε. Τὸ δὲ ὄναρ, ἔπος ἦν
εἰς μέτρον ἡρμοσμένον. Ἔλεγε δὲ τὸ ἔπος ὁ θεϊότατος
Καλάσιρις, εἴτε καταδαρθεῖν λαθοῦσα φανείς, εἴτε καὶ
ἐναργῶς ὀφθεῖς. Εἶχε δ' οἶμαι ὧδέ πως·

35 Παντάρθην φορέουσα, πυρὸς μὴ τάρβει ἐρωήν.
Ῥηϊδίως Μοῖραι καὶ τάδοκτα πέλει.

Καὶ ὁ Θεαγένης διεσείσθη ὅ' ὥσπερ οἱ κάτοχοι καὶ ἐφ'
ὅσον ἐνεδίδου τὰ δεσμὰ ἀνήλατα, καὶ, Εὐμενεῖς εἴητε,
θεοί, ἀνέκραγε, καὶ γὰρ τοι ποιητῆς ἐξ ὑπομνήσεως
40 ἀναδείκνυμαι καὶ χρησμὸς δὴ μοι παρ' ὁμοίου τοῦ
μάντεως (εἴτε Καλάσιρις ἦν, εἴτε θεὸς εἰς Καλάσιριν
φανόμενος) πεφοίτηκε, καὶ λέγειν ἐδόκει τοιάδε·

Αἰθίοπων εἰς γαῖαν ἀφίξει ἀμιγα κούρη,
Δεσμῶν Ἀρσακίων αὐρίον ἐκπροφυγών.

45 Ἔμοι μὲν οὖν ὅπη τείνει τὸ χρήσιμον, ἔχω συμβάλλειν.
Ἰὴν μὲν γὰρ Αἰθίοπων, τὴν τῶν καταχθονίων εἰκο-
λέγειν, ἀμιγα δὲ κούρη, τῇ Περσεφόνῃ με συνέσε-
σθαι, καὶ λύσειν δεσμῶν τὴν ἐνθὺν ἀπὸ τοῦ σώματος
ἀπαλλαγῆν. Σοὶ δ' ἄρα τί φράζει τὸ ἔπος, οὕτως ἐξ
50 ἐναντίων πρὸς αὐτὸ συγκαίμενον; τοῦνομα μὲν γὰρ ἡ
παντάρθη πάντα φοβούμενῃ δηλοῖ. Τὸ παράγγελμα
δὲ μὴ δεδοικέναι τὴν πυρὰν ἀξιοῖ. Καὶ ἡ Χαρίκλεια,
55 γλυκύτατε, ἔφη, Θεάγενας, ἡ συνήθειά σε τῶν

loco potius erat, et in similibus doloribus versari lucrum
ducebant; si alteruter ex ipsis minus cruciatuum sustine-
ret, victum se esse ab altero et quasi inferiorem ac lan-
guidiorem in amore, existimans. Licebat vero illis versari
secum, et mutuo se consolari, confirmareque, ut fortiter
et generose fortunam, quæ accidat, et propter pudicitiam
et fidem erga se mutuam adita certamina, uterque ferrent.

X. Cum igitur multa usque ad nocturnum tempus inter
se colloquerentur ejusmodi, qualia consentaneum est eos
esse locutos, qui post illam noctem amplius de colloquio
desperassent et se consuetudine mutua, quoad fieri potuit,
exsatiassent: ad extremum in miraculum illud, quod circa
rogum acciderat, animum intenderunt. Ac Theagenes
quidem deorum benevolentiae causam acceptam ferebat,
qui aversati fuissent injustam Arsaces calumniam et mi-
serti innocentis ac nihil promeritæ: Chariclea vero ambi-
gere videbatur. Nam ista quidem inusitata ratio salutis,
inquit, cælesti et divino quodam beneficio omnino conti-
gissee videtur. Ceterum hujusmodi calamitatibus affligi
sine ulla intermissione, ac tormentis cruciari variis ac supra
modum, horum esse, qui divinitus affligantur et in majus
odium incurrerint. Nisi forte sit aliquod miraculum dei
secretius, qui in extrema pericula conjiciat, et ubi nihil
spei sit reliquum servet.

XI. Hæc cum adhuc diceret, Theagene ut in bonam
partem interpretaretur adhortante, et, ut magis studeret
pie sentire quam casta esse, admonente: Propitii nobis
estote, dii! exclamavit. Quale enim nunc mihi somnium
(seu visum fuit) in mentem venit, quod cum priore nocte
vidissem, tunc quidem, nescio quo modo, exciderat animo:
nunc vero in memoriam illius rediit. Somnium vero versus
erat, in metri rationem aptatus. Versum autem exposuit
divinissimus heros Calasiris sive apparens mihi dormienti
sive manifesto visus; cujus talis quædam fuit structura:

Pantarben gestans, flammæ ne metuas vim:
Facilia Parcis sunt et prodigiosa.

Theagenes quoque concussus est, non secus atque ii, qui
divino spiritu concitantur, quantumque concedebat vin-
cula, prosiluit, et, Benigni sitis in nos, dii! exclamavit.
Nam ego etiam poeta ex recordatione efficior, et oraculum
quoddam mihi a simili vate, (seu Calasiris fuit, seu deus
aliquis, Calasiridis forma apparens) editum est, videba-
turque talia dicere:

Venies ad terram Æthiopum puella comitante,
Arsaces vincla cras effugiens.

Quod quidem ad me attinet, quorsum tendat oraculum,
conjicere possum. Terram enim Æthiopum, eorum, qui
sub terra ætatem degunt, dicere videtur. Una autem cum
puella, id est, cum Proserpina, cohabitaturum: et solu-
tionem ex vinculis, hinc ex corpore discessum. Tibi au-
tem quidnam dicit versus, qui ex contrariis sibi constat?
Nam nomen quidem Pantarbe, omnia metuens significat:
ceterum promissum vult, non metuendum esse rogam.
Tum Chariclea: Suavium, inquit, meum, Theagenes,

δυστυχημάτων πάντα πρὸς τὸ φαυλότατον νοεῖν τε καὶ εἰκάζειν παρεσκεύασε. Φιλεῖ γὰρ ἄνθρωπος πρὸς τὰ συμπίπτοντα τρέπειν τὴν γνώμην. Χρηστότερα δ' ἢ ὧς σοι παρίσταται μνηνεύει μοι τὰ μαντευθέντα φαίνε-
 5 ται. Καὶ ἡ κόρη τάχ' ἂν εἴην ἐγὼ, μεθ' ἧς σε πατρί-
 δος τῆς ἐμῆς Αἰθιοπίας ἐπιβήσεσθαι ἐπαγγέλλεται,
 Ἀρσάκην καὶ δεσμὰ τὰ Ἀρσάκης ἀποφυγόντα. Τὸ
 δ' ὅπως, ἡμῖν μὲν οὔτε ὄηλα, οὔτ' ἄπιστα, θεοὶς δὲ καὶ
 δυνάτ' καὶ μελήσει τοῖς καὶ τὰ μαντεύματα φήνασιν.
 10 Ἦ γοῦν εἰς ἐμὲ πρόρρησις, ἥδη, ὥς οἶσθα, βουλῆματι
 τῷ ἐκείνων τετέλεσται· καὶ ζῶ σοι τὸ παρὸν, ἡ παν-
 τοίως ἀπελπισθεῖσα καὶ σωτηρίαν ἐμαυτῆς ἐπαγομένη
 τότε μὲν ἡγρόσθην, συνήμην δὲ τὸ παρὸν ὥς εἴκει. Τὰ
 γὰρ συνεκτεθέντα μοι γνωρίσματα καὶ παρὰ τοὺς ἐμ-
 15 προσθεν αἰεὶ χρόνους ἐπιφέρεισθαι προνοουμένη, τότε
 καὶ πλέον τῆς κρίσεως μοι γεγεννημένης, καὶ τῆς τελευ-
 ταιᾶς προσδοκωμένης, περὶ τῇ γαστρὶ ζωσαμένη κρύφα
 ἐτύγχανον, εἰ μὲν σωζοίμην, εὐπορίαν βίου καὶ τῶν
 ἀναγκαίων, εἰ δὲ τι πάσχοιμι, καλλωπίσματα ἔσχατα
 20 καὶ ἐντάφια γενησόμενα. Ἐν δὲ τούτοις, ὦ Θεάγενης,
 οὐκ ὅμοιος ἐριτίμοις καὶ λίθοις πολυτέλεσι Ἰνδικοῖς τε
 καὶ Αἰθιοπικοῖς, ἔστι καὶ δακτύλιος, δῶρον μὲν παρὰ
 τοῦ πατρὸς τῇ μητρὶ παρὰ τὴν μνηστείαν δοθείς, λίθῳ
 δὲ τῇ καλουμένη παντάρβῃ τὴν σφενδόνην διάδετος,
 25 γράμμασι δ' ἱεροῖς τισιν ἀνάγραφτος καὶ τελετῆς ὥς
 εἴκοις θειοτέρας ἀνάμεστος, παρ' ἧς εἰκάζω δύναμιν τινὰ
 ἔκειν τῇ λίθῳ πυρὸς φυγαδευτικὴν, ἀπάθειαν τοῖς ἔχου-
 σιν ἐν ταῖς φλογώσεσι ζωρουμένην, ἡ καμὲ τυχὸν συμ-
 βουλήσει θεῶν περιέσωσε. Ταῦτα δ' ἔχω καὶ συμ-
 30 βάλλειν καὶ γινώσκειν, ἐξ ὧν ὁ θεοτάτος μοι Καλά-
 σιρις ὑπετίθετο πολλάκις, ταῦτα καὶ φράζεσθαι καὶ
 ἐκδιδάχθαι πρὸς τῶν ἐνεστιγμένων τῇ συνεκτεθείσῃ μοι
 ταινίᾳ, νυνὶ δὲ κατὰ γαστέρα τὴν ἐμὴν ἐνέλημμένην,
 διηγούμενος. Ταῦτα μὲν εἰκότα καὶ ὄντα πλέον καὶ
 35 τοῖς ὑπερηγμένοις συμβαίνοντα, ἔφη ὁ Θεαγένης· ἐκ δὲ
 τῶν εἰς αὐρίον κινδύνων ποῖα τις ἄρα παντάρβῃ καὶ
 ἄλλῃ ἐξαίρησεται; οὐ γὰρ που καὶ ἀθανασίαν, (ὥς
 ὄφελος) κατὰ τὴν πρὸς τὰς πυρκαϊὰς ἀντιπάθειαν ἐπαγ-
 γέλλεται, τῆς ἀλάστορος Ἀρσάκης, ὥς εἰκάζειν ἐνεσ-
 40 τιν, ἕτερόν που καινότερον τιμωρίας τρόπον τανῦν ἐπι-
 νοούσης. Καὶ εἴθε γ' ἅμα κατ' ἀμφοτέρων καὶ
 θάνατον ἔνα καὶ ἐν ὥρᾳ μιᾷ καταδικάσειεν, ὥς οὐδὲ
 τελευτῇ ἂν τοῦτ' ἐθέμην, ἀλλὰ πάντων κακῶν ἀνά-
 παυλάν. Καὶ ἡ Χαρίκλεια, Θάρσει, ἔφη, παντάρβην
 45 ἐτέραν ἔχομεν τὰ μεμαντευμένα. Καὶ θεοὶς ἐπ' ἀνέχον-
 τες, σωζοίμεθα τ' ἂν ἥδιον, καὶ εἰ δέοι, πάσχοιμεν
 ὁσιώτερον.

IB'. Οὗτοι μὲν δὴ ταῦτα ἀναθεωροῦντες καὶ νῦν
 μὲν ὀρηνοῦντες καὶ πλέον ἀνιᾶσθαι καὶ ἀγωνιᾶν ἄτερος
 10 ὑπὲρ θατέρου διεγγωώμενοι, νῦν δὲ τὰ τελευταῖα
 ἀλλήλοισι ἐπισκῆπτοντες καὶ ὥς μέχρι θανάτου πιστοὶ
 τὰ ἐρωτικά πρὸς ἀλλήλους ἔσονται, θεοὺς τε καὶ τὰς
 παρούσας τύχας ἐπομνύντες, οὕτω διῆγον. Ὁ δὲ
 Βαγώας καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πεντήκοντα ἱππεῖς, νυκτὸς

consuetudo versandi in calamitatibus effecit, ut omnia in
 deteriore partem accipias et conjectura interpreteris.
 Solent enim fere homines ad rationem eorum, quae acci-
 dunt, accommodare animum. Ceterum meliora, quam tu
 existimas, indicare mihi ea, quae vaticinio praedicta sunt,
 videntur, ut puella fortasse sim ego, cum qua te patriam
 meam Aethiopiam consensurum esse promissum est, cum
 Arsacen et illius vincula effugaris. Quomodo autem id sit
 futurum, neque nobis manifestum est, neque incredibile :
 5 dum vero efficere id possunt et curae erit iis, qui vaticinia
 reddiderunt. Nam praedictio, quae ad me pertinet, jam,
 ut scis, voluntate illorum perfecta est, et vivo in praesentia,
 de qua jam prorsus desperatum fuerat. Atque adeo
 cum salutem meam revinctam mecum portarem, tunc
 quidem ignorabam : nunc vero, ut mihi quidem videtur,
 intelligo. Cum enim indicia mecum exposita, etiam tem-
 poribus quae praeterierunt, gestare ex industria solita fuis-
 sem, tunc magis, iudicio de me facto, et supremum diem
 jam adfore putans, occulte utero illa succinxeram, si qui-
 dem servarer, victum et res necessarias suppeditatura ; sin
 aliquid mihi accidisset, ornamenta ultima et justa esse-
 quiarum futura. Inter haec, Theagenes, quae sunt monilia
 magno sumtu constantia, et lapides Indici et Aethiopici
 valde pretiosi, est etiam quidam annulus, dono datus a
 patre meo matri, tum cum illi desponderetur, lapidem,
 qui vocatur Pantarbe, in pala insertum habens et literis
 quibusdam sacris pictus, denique caerimonia quadam, ut
 videtur, diviniore plenus, a qua conector vim aliquam
 lapidi accedere, quae ignem depellat, hoc iis, qui illum
 habent, ut nullo sensu nec detrimento in flamma affician-
 tur, dono dantem. Quae et me forsitan voluntate divina
 servavit. Haec et conjicere possum et scire ex eo, quod
 divinissimus Calasiris mihi suggessit, cum eadem et dici
 et doceri sis notis, quibus esset insignita exposita mecum
 fascia, nunc vero uterum meum obvolvens, saepius nar-
 rare solitus fuerit. Isthac magis probabilia sunt et vera
 et cum beneficio quod tibi contigit convenientia, inquit
 Theagenes : ceterum ex crastini diei periculis quamnam
 alia Pantarbe nos liberabit ? Neque enim utique immorta-
 litatem, (utinam tamen !) ut vim ex antipathia depellen-
 dis rogis, promittit ; scelerata Arsace, ut conjecturam fa-
 cere licet, alium quemdam et magis novum poenae modum
 in praesentia excogitante. Atque utinam simul ambos et
 uno genere mortis et eadem hora condemnaret ! non mor-
 tem profecto hunc esse ducerem, sed ab omnibus malis
 requietem. Chariclea autem, Ades animo, inquit. Pan-
 tarben aliam habemus, ea, quae sunt nobis vaticinio prae-
 dicta. Ac diis confidentes, servabimur jucundius et si
 opus fuerit majore cum pietate patiemur.

XII. Hi quidem, haec animo secum versantes et nunc
 lugentes, magisque excruciaci et anxium esse alterum
 alterius causa, quam sua, affirmantes, nunc vero ultimis
 obtestationibus sese mutuo obstringentes, et quod usque
 ad mortem servaturi essent sibi fidem in amore, per deos
 et praesentem fortunam iurantes, ita tempus transigebant.

ἔτι βαθείας ὑπὸ πάντων ἐχούσης, ἀφικνοῦνται εἰς τὴν
 Μέμφιν καὶ τοὺς ἐπὶ τῶν πυλῶν ἡσυχῇ διαναστήσαντες
 καὶ οἱ τινες εἶεν εἰπόντες τε καὶ γνωρισθέντες, ἐπὶ τὰ
 5 σατραπεία σὺν σπουδῇ καὶ ἀθρούθῳ εἰσέρχονται. Καὶ
 τοὺς μὲν ἱππέας ὁ Βαγώας αὐτοῦ κατέλιπε τοῖς σατρα-
 πείοις ἐν κύκλῳ περιστήσας, ὥς εἴ τις καὶ γένοιτο
 ἀντίστασις ἡτρεπίσθαι πρὸς ἄμυναν, αὐτὸς δὲ κατὰ
 τινα παραπυλίδαν τοῖς πολλοῖς ἀγνωστομένην ἀσθενεῖς
 τὰς θύρας ἐκμοχλεύσας καὶ τῷ κατοικοῦντι φράσας
 10 ὁ αὐτὸν καὶ σιωπᾶν ἐπιστείλας, ὥς τὸν Εὐφράτην
 ἐμπειρία καὶ γνώσει τῶν τόπων ἔσπευδεν, ἅμα τι καὶ
 τῆς σελήνης τότε μικρὸν ὑπαυγαζούσης. Καὶ κατα-
 λαβὼν ἐπὶ τῆς εὐνῆς, ἀρύπνισέ τε καὶ θορυβούμενον
 καὶ τίς οὗτος, βοῶντα, κατέστελλε Βαγώας, ἐγὼ,
 15 λέγων, ἀλλὰ φῶς ἤκειν πρόσταττε. Προσκαλεσά-
 μενος δὲ τι παιδάριον τῶν προσεδρευόντων, λύχνον
 ἀψάσθαι τοὺς ἄλλους ἑάσαντα καθεύδειν προσέταττεν.
 Ἐπειδὴ δ' ἦκεν ὁ παῖς καὶ κατὰ τὴν λυχνούχον (τὸν
 λύχνον) ἐπιθείς, μετέστη, [τοῦτο] ἔλεγεν ὁ Εὐφράτης·
 20 Τί ἄρα καὶνὸν ἀγγέλλει πάθος ἢ αἰφνιδίως σου καὶ
 ἀπροσδόκητος ἀφίξις; ὁ δὲ, Οὐ πολλῶν, ἔφη, δεῖ λό-
 γων, ἀλλὰ τοῦτ' ἐγὼ γράμμα ἀναγίνωσκε λαβὼν, καὶ
 πρό γε τούτου τῆς σφραγίδος τοῦπίσθημον ἀναγνώριζε,
 καὶ ὥς Ὀροονδάτης ἐστὶν ὁ κελεύων πιστεύε, καὶ τὰ
 25 ἐπεσταλμένα πράττε, νυκτὶ καὶ τάχει συμμάχοις εἰς
 τὸ λαθεῖν ἀποχρώμενος. Εἰ δὲ καὶ τὰ πρὸς Ἀρσάκην
 ἐπεσταλμένα λυσιτελεῖς ἀποδοῦναι, πρότερον αὐτὸς
 δοκίμαζε.

II'. Ὑποδεξάμενος οὖν ὁ Εὐφράτης τὰς ἐπιστολάς,
 30 καὶ ἀμφοτέρως διελθὼν, Ἀρσάκῃ μὲν, ἔφη, ἄλλως
 ἢ οἰμῶζει καὶ τὸ παρὸν ἐν ἐσχάτοις διάγει, πυρετοῦ
 τινος ὡσπερ θεηλάτου τῆς προτεραιᾶς ἐνσκήψαντος καὶ
 θερμῆς οἰκίας ὑποδραμούσης, καὶ εἰς δεῦρο κατεχούσης,
 δλίγας τοῦ περιέσεσθαι τὰς ἐλπίδας ἐνδεικνυμένην.
 35 Ἐγὼ δ' ἂν ταῦτ' οὐδὲ ἐρρωμένη ἔδοχα, θᾶττον ἂν
 προαποθανούσης καὶ ἡμᾶς συναπολεσάσης, ἢ ἐκούσῃ
 τοὺς νέους ἐκδοῦσῃ. Σὺ δ' εἰς καιρὸν ἤκων ἴσθι καὶ
 ὑποδεξάμενος ἄγε τοὺς ξένους καὶ τὴν εἰς δύναμιν ἐπι-
 κουρίαν σύσπευδε. Καὶ κατέλειπε παντοίως ἀθλίους
 40 μὲν ὄντας καὶ κακοδαίμονας καὶ μυρίας αἰκίας καὶ κο-
 λάσεις, οὔτε ἐκόντος ἐμοῦ κελευομένου δὲ πρὸς Ἀρσά-
 κης, ὑποστάντας, τᾶλλα δὲ, ὥς ἔοικεν, εὖ γεγονότας,
 καὶ ὥς ἡ πεῖρά μοι καὶ τὰ ἔργα παρέστησαν τὰ πάντα
 σώφρονας. Καὶ ἅμα λέγων, ἤγεν ἐπὶ τὸ δεσμωτή-
 45 ριον. Ὁ μὲν δὲ Βαγώας ἰδὼν τοὺς νέους δεσμώτας
 καὶ ταῦτ' ἤδῃ καὶ πρὸς τῶν βασάνων τετραχωμένους,
 ἐκπέπληκτο τοῦ μεγέθους ἅμα καὶ κάλλους. Οἱ δὲ
 ταῦτ' ἐκείνο εἶναι νομίσαντες καὶ ὠρὶ τοὺς περὶ τὸν
 Βαγῶαν ἤκειν τὴν ἐπὶ θανάτῳ [καὶ τὴν τελευταίαν]
 50 ἀπάγοντας, εἰς βραχὺ μὲν διατράχθησαν, εἰς ἄνε-
 νεγκόντες, ἱλαρῶν καὶ διακεχυμένων τῷ βλέμματι, ὅτι
 ἀφροντιστοῦσι καὶ πλεόνα χαίρουσιν, ἐπιδόλῳ τοῖς
 παροῦσιν ἐγίγνοντο. Ἦδῃ γοῦν τῶν περὶ τὸν Εὐ-
 φράτην πλησιαζόντων καὶ ἐπιδορατομένων καὶ ἀπὸ

Bagoas autem et equites cum illo missi quinquaginta,
 multa nocte, somno omnia detinente, Memphim perve-
 niunt, et cum eos, qui erant ad portam, silentio excitas-
 sent et quinam essent dixissent et cogniti essent, in autam
 satrapæ propere et sine tumultu ingrediuntur. Et equites
 quidem Bagoas ibi relinquit, domicilia satrapia illis cin-
 gens, ut, si forte existeret aliquis resistendi conatus, ad
 defensionem essent parati. Ipse vero per quamdam januam
 vicinam portæ, ignotam multitudini, cum infirmas fores
 parvo negotio emolitus fuisset, et ei qui ibi habitabat se
 indicasset, atque ut silentio premeret imperasset, ad Eu-
 phratem consuetudine et peritiis locorum accelerabat, adhuc
 etiam tum paullulum lucente luna. Cumque illum de-
 prehendisset in lecto, excitavit e somno et tumultuantem
 et, Quis hic est, clamantem, compescuit Bagoas, Ego,
 dicens; sed lumen afferri jube. Advocato igitur puero,
 qui erat assidue circa illum, lychnum accendere, ita ut
 alios dormire sineret, jussit. Postea vero quam venit
 puer et in candelabrum imposito lychno discessit, Euphra-
 tes dicebat: Quidnam calamitatis novæ portendit tuus su-
 bitus et inopinatus adventus? Ille autem, Non multis,
 inquit, verbis est opus, sed has literas acceptas lege et
 ante hoc ipsum symbolum signi cognosce, et quod Oroon-
 dates sit is, qui dat mandata, fidem habe et quæ jussa
 sunt exsequere, utens nocte et celeritate comitibus, quo
 magis lateas. An vero conveniat, ista Arsacæ declarare,
 prius tecum ipse voluta.

XIII. Cum itaque Euphrates accepisset epistolas, et
 utramque percurrisset, Arsace quidem, inquit, lugebit,
 et in præsentia est in extremo periculo, cum febris quadam
 tanquam divinitus immissa pridie tentata esset et acutus
 calor successisset, qui illam hactenus detinet, et exiguum
 spem, quod superstes esse possit, relinquit. Ego autem
 has ne valenti quidem darem, quæ potius ipsa moreretur
 et nos una perderet, quam sponte juvenes hos traderet.
 Tu vero scias, te per tempus advenisse et acceptos pere-
 grinos abducas, ac pro virili parte ad auxilium illis feren-
 dum studium tuum asseras. Ac misere illorum omnino,
 qui miseri sunt et infelices et sexcentos cruciatus tormen-
 taque, me quidem invito, ceterum ab Arsace jusso, susti-
 nuerunt: alioqui, ut videtur, bono genere nati, et quod
 me res ipsa et experientia docuit omnibus in rebus mo-
 desti. Atque hoc dicto, ducebat eum ad carcerem. Ce-
 terum Bagoas, cum vidisset juvenes captivos, quamvis
 jam cruciatibus exhaustos, obstupuit admiratione proceri-
 tatis et pulchritudinis. Illi autem, hoc illud esse existi-
 mantes, intempesta nocte Bagoam venire, ad mortem eos
 abductorum, paullulum sunt perturbati. Deinde erecti,
 læto et hilari vultu, quod nihil curarent et magis læta-
 rentur, manifestum indicium iis qui aderant dabant. Jam
 autem Euphrate appropinquante et manus admovente et

τῶν ζυλῶν πρὸς οἷς κατακέκλειστο τὰ δεσμὰ ὑπεκλύον-
των, ὁ Θεαγένης, Εὖγ' ἡ ἀλάστορ Ἀρσάκη, ἀνεβόη-
σεν, ὅτι νυκτὶ καὶ ζῶρῃ τὰς αὐτῆς ἀθεμίτους πράξεις
ἐπικυρῶνται οἰεῖται. Δεινὸς δ' ὁ τῆς δίκης ὀφθαλμὸς,
ἐλέγχων καὶ τὰ ἀμήνυτα κρύφια καὶ ἀθέμιτα φωτίζων,
Ἄλλ' ὑμεῖς τὰ προστεταγμένα πράττετε καὶ εἴτε πῦρ,
εἴτε ὕδωρ, εἴτε ξίφος ὄρισται καθ' ἡμῶν, τὸν αὐτὸν
ἅμα καὶ ἕνα θάνατον χάρισσθε ἀμφοτέροις. Συμπα-
ρεκάλει δὲ ταῦτα καὶ ἡ Χαρίκλεια. Ἐπιδιὰκρύσαντες
οὖν οἱ εὐνοῦχοι, (συνέσαν γὰρ ἡρέμα τῶν λεγομένων)
αὐτοῖς δεσμοῖς ὑπεξῆγον.

ΙΔ'. Κάπειδ' ὁ τῶν σατραπείων ἐκτὸς ἐγεγόνεσαν,
ὁ μὲν Εὐφράτης κατὰ χώραν ἔμενεν, ὁ δὲ Βαγῶας καὶ
οἱ ἵππεῖς τῶν πολλῶν δεσμῶν ἐπικουφίσαντες τοὺς
νέους καὶ θσα φυλάττειν οὐ κολάζειν ἔμελλον ἐγκατα-
λιπόντες, ἐφ' ἵππου θ' ἑκάτερον ἀναθέμενοι καὶ μέσους
εἰς κύκλον περιστοιχισάμενοι, τάχους οὐδὲν ἀνιέντες,
ἐπὶ τὰς Θήβας ἤλυνον, τὸ δὲ λειπόμενον τῆς νυκτὸς
ἀδιαστάτως ὁδοιπορήσαντες καὶ κατὰ τὴν ἑξῆς ἡμέραν
εἰς ὥραν που τρίτην, οὐδαμοῦ γόνυ κάμψαντες, τῆς
θ' ἡλιακῆς ἀκτίνος τὸν φλογμὸν, οἷα δὲ θέρους ὥρα
καὶ κατ' Αἴγυπτον οὐκέτ' ἀνεγόμενοι, πειζόμενοί
θ' ὑπ' ἀγρυπνίας καὶ πλέον τὴν Χαρίκλειαν πρὸς τῆς
συνεγοῦς ἱππηλασίας ἀπειρηκυῖαν ὁρῶντες, ἔγνωσαν
αὐτοῦ που κατασκηνώσαντες, πνεῦσαι μὲν αὐτοί,
ἀναπνεῦσαι δὲ καὶ τὴν ἵππον, ἀναψύξαι δὲ καὶ τὴν
κόρην. Καὶ ἦν γὰρ τις ὄχθη καὶ ἄκρα τοῦ Νείλου,
καθ' ἣν τῆς ἐπ' εὐθὺ στάθμης τὸ ὕδωρ ἀνακοπὴν, καὶ
πρὸς ἐλιγμὸν ἡμικυκλον ἐκτραπὲν, πρὸς τε τὸ ἀντίθετον
τῆς ἐκτροπῆς ἐπιστρέψαν, οἷον Ἡπειρωτικὸν τινα
κόλπον ἀπετέλει τὸ περιγραφόμενον, πολλοῦ μὲν λει-
μῶνος οἷα δὲ διαρρομένου τοῦ παντὸς ἀνάπλειον,
πολλὴν δὲ πόαν καὶ χιλὸν ἄφθονον ἐνδαφιλεύσασθαι
κτῆναι νομὴν ἀπαυτοματίζοντα· δένδρεσί τε Περσέαι
καὶ συκομόροις καὶ ἄλλοις τοῖς Νείλου συννόμοις τε
καὶ φίλοις, ἐπηρεφῆ τε καὶ κατάσκιον. Ἐνταῦθ' ὁ Βα-
γῶας ἅμα τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἐνηυλίσαστο, σκηνὴν τὰ δέν-
δρα ποιησάμενος, καὶ αὐτὸς τε σίτου μετέλαθε καὶ
τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην μετέδωκε, διωθουμένους τὰ
πρῶτα ἐπαναγκάσας. Καὶ ὡς περιττὸν εἶη σιτεῖσθαι
τοὺς αὐτίκα τεθνηζομένους φάσκοντας μετέπειθεν, ὡς
οὐδὲν ἔσται τοιοῦτο, διεγγυώμενος καὶ ὡς οὐκ ἐπὶ θά-
νατον ἄγοντο δὲ πρὸς τὸν Ὀροονδάτην ἐκδιδάσκων.

ΙΕ'. Ἦδη δὲ τῆς ἄγαν μεσημβρίας χαλῶσης οὐκέτι
τὴν κορυφὴν ἡλίου, πλαγία δὲ καὶ ἀπὸ τῶν δυσμικω-
τέρων βάλλοντος, τῶν τε περὶ τὸν Βαγῶαν εἰς τὴν
πορείαν διασκευαζόμενον, ἐρίσταταί τις ἵππεὺς ὑπὸ
συντόνου τῆς ἑλασίας, ὡς ἐδόκει, πνευστιῶν μὲν αὐτὸς,
ἰδρῶτι δὲ καταρρεόμενον τὸν ἵππον χαλεπῶς ἀνέχων.
καὶ πρὸς τὸν Βαγῶαν ἰδίᾳ τι φράσας, ἡσύχαζεν. Ὁ δὲ,
εἰς βραχὺ κατηψήσας καὶ ἐν συννοίᾳ τῶν ἀπαγγελ-
θέντων γεγονέναι δοξας, Ὡ ξένοι, ἔφη, θαρσεῖτε.
Δίκην ὑμῖν ὑπέσχετο ἡ πολέμια· τέθνηκεν Ἀρσάκη,
βρόχον ἀγρόνης ἀψαμένη, ἐπειδὴ τὴν ὑμετέραν σὺν

ligna, quibus vincula fuerant conclusa, eximente, Thea-
genes, Euge piaculum Arsace! exclamavit. Nocte ac te-
nebris sua nefaria facinora se abscondituram putat: cete-
rum acris est iustitiæ oculus in redarguendo et in occultis,
absconditis et nefandis rebus in lucem proferendis. Sed
vos ea, quæ imperata sunt, facite et sive ignis, sive aqua,
sive gladius in nos est decretus, eandem simul et unam
mortem utrique largimini. Petebat hæc eadem quoque
Chariclea. Illacrimantes igitur eunuchi (intellexerant
enim taciti ea quæ dicta fuerant) cum ipsis vinculis eos
educabant.

XIV. Postea vero quam domiciliis satrapæ sunt egressi,
Euphrates eo loci mansit. Bagoas autem et equites,
demto onere vinculorum juvenibus et iis tantum quæ illos
custoditura non cruciatura fuerant relictis, et utroque in
equum sublato, ipsos in medio collocatos in orbem sti-
pantes, quanta celeritate potuerunt Thebas proficiscebantur.
Cumque, quod superfuera noctis, sine ulla inter-
missione itineri tribuissent et postridie usque ad horam
fere tertiam nusquam genu flexissent, radiorum solis fer-
vorem, veluti æstivo tempore in Ægypto, non amplius
ferentes et exhausti insomnia, magis vero Charicleam con-
tinua jactatione equitandi defessam videntes, statuerunt
alicubi devertentes recreare sese, reficere et equos et
puellæ respirandi spatium dare. Erat autem ripa quadam
et promontorium Nili, circa quam a recto fluxus perpen-
diculo aqua reciprocata, et in gyrum semicirculi inflexa
et ad oppositum locum deflexionis conversa, tanquam
sinum quemdam Epiroticum efficiebat id, quod circumscri-
bebatur, multa prati herba, ut qui totus esset irriguus,
plenum, multa præterea gramina, pastionem pecudibus et
pascua pinguiissima, sponte ferentem, arboribus Persæis
et sycomoris et aliis, quæ Nili societate et alimento gau-
dent, contextum et adumbratum. Ibi Bagoas una cum
his, qui cum eo erant, immoratus est, arboribus tentorii
loco usus: cibumque ipse sumpsit et Theageni cum Chari-
clea imperlitus est; renuentes primum cogens et super-
vacaneum esse cibum capere statim morituros dicentibus
persuadens, quod nihil ejusmodi eventurum esset affir-
mando, et quod non ad mortem sed ad Oroondatem du-
cerentur, edocendo.

XV. Jam autem intenso aestu meridiei relaxato, sole
non amplius vertici imminente, sed in latera et a partibus
occidentalioribus radios conjiciente et Bagoa sese ad iter
apparante, advenit quidam eques, ex celerrimo cursu, ut
videbatur, anhelans ipse, ac sudore manantem equum
ægre sustinens: et cum quiddam seorsim Bagoæ dixisset,
quiescebat. Ille autem, aliquamdiu humi defixo vultu et
quasi cogitatione ea quæ dicta fuerant expendere, Hos-
pites, inquit, adeste animo: pœnas vobis dedit hostis:
mortua est Arsace, laqueo se suspendens, postquam vos
discessisset nobiscum audivit, et necessariam mortem

ἡμῖν ἔξοδον ἐπύθετο καὶ τὸν ἐξ ἀνάγκης θάνατον αὐθαί-
 ρέτως προὔλαβεν, οὐκ ἂν διαδράσασα τὴν ἐξ Ὀροον-
 δάτου καὶ βασιλείως τιμωρίαν, ἀλλ' ἡ σφαγεῖσα, ἡ τῷ
 λειπομένῳ τοῦ βίου πάντως ἂν ἀσχημονοῦσα, Ταυτὶ
 5 γὰρ φράζει καὶ ἐπιστέλλει διὰ τοῦ νῦν ἡκοντος Εὐ-
 φράτης. Ὡστε θαρσεῖτε πλέον καὶ θυμὸν ἔχετε ἀγα-
 θόν, αὐτοὶ μὲν οὐδὲν ἡδίκηκότες, ὡς ἀκριβῶς ἔγνω-
 ν, τὴν δ' ἀδικήσαντες ἐκποδὼν ἔχοντες. Ταῦτ' ἔλεγεν
 ὁ Βαγῶας παραστησάμενος, ἀλλὰ ψελλιζόμενος τὴν
 10 Ἑλλάδα φωνὴν καὶ παράσημα τὰ πολλὰ ἐπισύρων.
 ἔλεγε δ' ἅμα μὲν καὶ αὐτὸς χαίρων, τὸ ἀκόλαστον τῆς
 Ἀρσάκης καὶ τυραννικὸν ζώσης βαρυνόμενος, ἅμα δὲ
 τοὺς νέους ἐπιρρωννύς τε καὶ παρηγορούμενος, ἐλπίζων,
 ὅπερ ἦν, ἐπὶ μέγα παρὰ τῷ Ὀροονδάτῃ καὶ λαμπρῶς
 15 εὐδοκιμήσειν, εἰ περισώσειεν αὐτῷ νεανίαν τε, πᾶσαν
 τὴν ἄλλην τοῦ σατράπου διακονίαν ἐπισκιάσοντα καὶ
 κόρην ἀπρόσμαχόν τε τὸ κάλλος καὶ εἰς γυναῖκα, μετ'
 Ἀρσάκην ἀπελθοῦσαν, ἔσομένην. Ἐχαιρον δὲ καὶ οἱ
 20 περὶ τὸν Θεαγένην τῇ ἀκοῇ, θεοὺς τε μεγάλους καὶ
 δίκην ἀνακαλοῦντες, οὐδὲν ἔτι πείσεσθαι δεινὸν ὑπετί-
 θεντο, κἂν εἰ τὰ χαλεπώτατα διαδέχοιτο, τῆς ἐχθίστης
 κειμένης. Οὕτως ἄρα ἡδύ τι καὶ τὸ ἀπόλλυσθαι,
 ὅταν συμβαίῃ τοῖς ἐχθροῖς ἐπαπολλυσθαι. Δεῖλῃς
 οὖν ὀψίας ἤδη πρὸς τὸ εὐπνότερον ἀναχεομένης καὶ
 25 πρὸς τὸ βάσιμον τὴν ὁδοποιρίαν ἐπιψυχούσης, ἄραντες
 ἤλαυνον, αὐτὴν τε τὴν ἑσπέραν καὶ τὴν συνεχῆ νύκτα
 καὶ τῆς συναπτομένης ἡμέρας τὰ ὄρθρια, σπουδῇ
 ποιοῦμενοι κατὰ τὰς Θήβας τὸν Ὀροονδάτην εἰ δύ-
 ναίντο καταλαβεῖν. Οὐ μὴν προὔχῳ γ' αὐτοῖς.
 30 ἀλλὰ τινος τῶν ἀπὸ τῆς στρατιᾶς καθ' ὃδὸν ἐντυχόντος
 καὶ ὡς ἐξωρμήκοι μὲν τῶν Θηβῶν ὁ σατράπης ἀπαγ-
 γελαντος, αὐτὸς δ' ἀποσταλεῖν πάντα στρατιώτην
 ἔνοπλον, καὶ εἰ πρὸς φρουράν εἴη καταλελειμμένος,
 ἐπιτεῦσαι πρὸς τὴν Συήνην κατεπεΐζων, ἐμπεπλη-
 35 σθαι γὰρ ἅπαντα θορύβου καὶ δέος εἶναι τὴν πόλιν
 ἡλωκέναι, τοῦ μὲν σατράπου καθυστεροῦντος, τοῦ
 δ' Αἰθιοπικοῦ στρατοῦ θᾶττον ἀκοῆς ἐπιβρίσαντος,
 ἐκτραπείς τῶν Θηβῶν ὁ Βαγῶας ἐπὶ τὴν Συήνην
 ἤλαυνεν.
 40 **ΙΓ'.** Ἡδὴ δὲ πλησιάζων, Αἰθιοπικῶ περιπίπτει
 λόγῳ καὶ πλήθει νεολαίας εὐοπλοῦσης, οἱ προαπεστά-
 λησαν μὲν ὀπτηρές τ' ἐσόμενοι, καὶ τᾶσφαλές τῆς
 ὁδοποιρίας τῇ παρὰ σφῶν ἀποπείρα πρὸς τὴν ὅλην
 στρατιὰν βεβαιώσοντες, τότε δ' ὑπὸ νυκτός τε καὶ
 45 τόπων ἀπειρίας πορρωτέρω τῶν φίλων ἢ προσῆκον ἦν
 φθάνειν, ἀποσφαλέντες, κατὰ τινὰ τοῦ ποταμοῦ λόχμην
 ἐγκαταδύντες, αὐτοῖς θ' ἅμα εἰς φρουράν καὶ τοῖς ἐναν-
 τίοις εἰς ἐνέδραν, αὐπνοί τὴν λόχμην ἐπετείχιζον.
 Ἄρτι δ' ἡμέρας ὑποφαινούσης τὸν Βαγῶαν καὶ τὴν
 50 σὺν αὐτῷ ἵππον αἰσθόμενοι παριόντα καὶ τὸ πλῆθος
 ὡς ὀλίγοι διοπεύσαντες, μικρὸν τε παραδραμεῖν ἐν-
 δόντες καὶ ὅτι ἄλλοι μηδένες ἐφέποιντο ἀκριβῶσαντες,
 ἀβρόν τοῦ ἔλους μετὰ βοῆς ἐκδύντες μετέθεον. Ὁ δὲ
 Βαγῶας καὶ τὸ ἄλλο ἵππικὸν ὑπὸ τῆς ἀπροσδοκίτου

HELIODORUS.

spontanea antevertit. Nam non effugisset ab Oroondate
 et a rege supplicium, sed aut interfecta fuisset, aut in
 reliqua vita perpetua ignominiae nota haudquaquam ca-
 ruisset. Nunc autem haec significat et nuntiat Euphrates.
 Quare confidite et bono este animo, cum nulla injuria ut
 exacte cognovi quemquam laceraveritis, ea vero, quas
 vos injuria affectit, sublata sit. Haec dicebat Bagoas ad-
 stans, non recte quidem pronuntians linguam Graecam et
 multa adulterina parum apte coagmentans: dicebat tamen,
 cum ipse gaudens, propterea quod protervitatem Arsaces
 tyrannice viventis graviter tulisset; tum etiam juvenes
 confirmans et consolans. Sperabat enim, quod revera
 ita se habebat, se apud Oroondatem in magno et amplo
 honore fore, si servasset ipsi adolescentem incolumem,
 qui omnem aliam turbam ab obsequiis adumbraturus esset,
 ac puellam invicta forma, uxorem illius post Arsaces mor-
 tem futuram. Gaudebant et Theagenes cum Chariclea
 illo nuntio, deos magnos et justitiam invocantes. Neque
 se quidquam acerbi passuros esse deinceps, etiamsi asper-
 rima fortuna illos exceperisset, arbitrabantur, inimicissima
 illis jacente. Sic omnino suave quid est vel perire, cum
 dummodo inimicorum intereptione pereundum sit. Cum
 autem jam crepusculum ad leniorem flatum diffunderetur
 et ad protectionem commoditate auræ invitaret, profecti
 inde, iter habebant illa ipsa vespera et continua nocte et
 sequentis diei matutino tempore, accelerantes, ut Thebis
 Oroondatem, si fieri posset, deprehenderent. Ceterum illis
 non successit. Sed cum quidam ex exercitu fuisset illis
 obviam et quod Thebis egressus esset satrapa nuntiasset,
 quodque ipse missus esset, ut omnes milites armatos,
 etiam si qui essent in praesidiis relictis, cogeret, et ut
 Syenen accelerarent hortaretur; omnia enim plena esse
 tumultu et metuendum ne urbs sit capta, satrapa quidem
 tardius veniente, Aethiopico autem exercitu tanta celeri-
 tate ad vim inferendam uso, ut nuntii famam adventu
 praeverterit: deflectens de itinere Thebas instituto Bagoas,
 Syenen proficiscebatur.

XVI. Jam autem appropinquans, in Aethiopicis insi-
 dias et manum juvenum armatorum incidit, qui missi
 fuerant, ut essent speculatores et securitatem itineris toti
 exercitui explorando praestarent, tunc vero propter noctem
 et inscitiam locorum cum a suis remotius quam oportebat
 aberassent, quosdam vepres ad fluvium subeuntes, simul
 et sibi praesidii et hostibus insidiarum faciendarum causa,
 insomnes ad illam veprium quasi munitiorem excubabant.
 Primo itaque diluculo cum sensissent Bagoam et equites cum
 ipso praeterire, et quod pauci essent dispexissent, paulu-
 lumque eos praeterequitate sivissent et nullos alios subse-
 qui certo cognovissent, subito ex palude cum clamore
 egressi, eos insequiebantur. Bagoas autem et reliquus
 equitatus, cum inopinato clamore percussi sunt, tum ut

βοῆς, πτοίας ἐμπέληστο καὶ ἀπὸ τῆς χροίας Αἰθίο-
 πας εἶναι τοὺς φανέντας γνωρίσαντες καὶ τὸ πλῆθος
 ὡς ἀπρόσμαχον ἰδόντες, (χιλίοι γὰρ εἰς τὴν κατασκο-
 πὴν ὥπλισμένοι κούφως ἐστάλησαν) οὐδ' ἀκριβῶς τὴν
 6 θέαν ἀνασχόμενοι, πρὸς φυγὴν ὤρμησαν, σχολαίτερον
 τὰ πρῶτα, ἢ ὅσον ἤδυναντο καὶ ὥστε μὴ προὔπτον
 δρασμὸν ἐμφαίνειν ἀπιόντες. Οἱ δ' ἐπεδίωκον, τοὺς
 δοσοὺς Τρωγλοδύται σφῶν (ἦσαν δ' εἰς διακοσίους) προ-
 τέρους ἐπάφέντες. Τρωγλοδύται δὲ, μοῖρα μὲν ἐστὶν
 10 Αἰθιοπικὴ, νομαδική τε καὶ Ἀράβων θυμὸς, δρόμου
 τ' ὀξύτητα φύσει τ' εὐτυχοῦντες καὶ ἐκ παιδῶν ἀσκούν-
 τες. Τὴν μὲν βαρεῖαν ὅπλῃσιν, οὐδ' ἀρχὴν ἐδιδάχθη-
 σαν, ἀπὸ σφενδόνης δὲ κατὰ τὰς μάχας ἀκροβολιζό-
 μενοι, ἢ δρωσί τι πρὸς ὅζῳ τοὺς ἀνθισταμένους, ἢ κα-
 16 θυπερτέρους αἰσθόμενοι διὰ διδράσκουσιν. Οἱ δὲ, ἀπο-
 γιγνώσκουσιν αὐτίκα τὴν ἐπιδιώξιν, ἐπτερωμένους τῇ
 ποδωκίᾳ συνειδότες καὶ εἰς ὅπας τινὰς βραχυστόμους
 καὶ γηραμούς κρυφίους πετρῶν καταδυομένους. Οὗτοι
 δ' οὐν τότε πεῖροι τοὺς ἱππέας ἐρῶσαν καὶ τινὰς τραυ-
 20 ματίας γενέσθαι σφενδοδιόντες ἴσχυσαν. Οὐ μὲν δὲ
 ξαντό γ' ἀντεφορμήσαντας, ἀλλὰ προτροπάδην εἰς τοὺς
 ἀπολειφθέντας τῶν φίλων πολὺ καθυστεροῦντας ἀπε-
 διδράσκον. Ὁ δὲ καὶ σκοπήσαντες οἱ Πέρσαι καὶ
 τῆς ὀλιγότητος ὑπεριδόντες, τὴν ἀντεφόρμησιν ἐκθαρ-
 26 σήσαντες, ἀποσκευασάμενοί τ' εἰς βραχὺ τοὺς ἐγκει-
 μένους, τὸν δρασμὸν αὐτοὺς ἐπέσπευδον, τοῖς τε μύωφι
 τοὺς ἱπποὺς ἐρεθίζοντες καὶ δυνάμειος ὅσον ἦν καὶ τά-
 χους, ἀνέτοις τοῖς χάλινοῖς ἐφίεντες. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι
 διὰ διδράσκουσιν, ἐλιγμόν τινα τοῦ Νεῖλου καθάπερ
 30 ἄκραν ὑποδραμόντες καὶ τῷ προβόλῳ τῆς ὄχθης (τὴν
 θέαν) τῶν ἐναντίων ἀποκρύψαντες. Ὁ δὲ Βαγώας
 ἀλίσκεται προσπαίσαντι τῷ ἱππῶι συγκατενεχθεὶς καὶ
 θάτερον τοῖν σκελοῖν εἰς τάκίνητον πηρωθεὶς· ἀλίσκον-
 36 ται δὲ (καὶ) Θεαγένης καὶ Χαρίκλεια, τὸ μὲν τι τὸν
 Βαγώαν ἐγκαταλιπεῖν οὐκ ἐνεγχόντες, ἄνδρα φιλάν-
 θρωπον περὶ αὐτοὺς καὶ ὀφθέντα καὶ ἐλπισθέντα. Πα-
 ρειστήκεισαν γοῦν ἀποδάντες τῶν ἱππων, ἴσως (οὐκ)
 ἂν [καὶ] διαφυγόντες, πλεόν δ' ἐκόντες ὑποκατακλινό-
 40 μενοι, τοῦ Θεαγένους πρὸς τὴν Χαρίκλειαν, τοῦτ'
 ἐκεῖν' εἶναι τὸ ὄναρ εἰπόντος καὶ τοὺς Αἰθίοπας τού-
 τος, ὧν εἰς τὴν γῆν ἀφικέσθαι πεπρωμένον εἶναι ἡμῖν
 αἰχμαλώτους ἀλόντας. Καλὸν οὖν ἐγχειρίζειν αὐτοὺς
 καὶ ἐπιτρέπειν ἀηλοτέρᾳ τύχῃ, τοῦ προδήλου παρὰ
 Ὀροονδάτῃ κινδύνου.

45 **ΙΖ'.** Καὶ ἡ Χαρίκλεια συνίει μὲν λοιπὸν ὑπὸ τῶν
 εἰμαρμένων χειραγωγουμένη καὶ εὐελπίς ἦν τῶν βελ-
 τιόνων, φίλους μᾶλλον ἢ πολεμίους τοὺς ἐπιόντας ὑπο-
 τιθεμένη. Φράζουσα δ' οὐδὲν τῷ Θεαγένει τῶν νοου-
 μένων, ὑπὸ μόνῃς πείθεσθαι τῆς συμβουλῆς ἐνεδείκ-
 50 νυτο. Πλησιάζαντες οὖν οἱ Αἰθίοπες καὶ τὸν μὲν
 Βαγώαν εὐνοῦχον καὶ ἀπόλεμον ἐκ τῶν ὄψεων γνωρί-
 σαντες, τοὺς δ' ἀόπλους μὲν καὶ δεσμώτας κάλλει δὲ
 καὶ εὐγενείᾳ διαπρέποντας, ἡρώτων οἱ τινες εἶεν, Αἰ-
 γυπτίον τ' ἀπὸ σφῶν εἶνα [τὸν] καὶ περσίζοντα τὴν

ex colore Æthiopes esse eos qui erupissent cognoverunt,
 et multitudinē nequiquam se resistere posse viderunt,
 (mille enim fuerant ad explorandum missi, leviter armati)
 ne exacte quidem adspectum illorum sustinentes, fugam
 fecerunt: lentius quidem initio, quam potuissent, et ita,
 ut non præceps et effusa fuga videretur, discedentes. Ili
 autem insequébantur, primos emittentes eos, qui inter
 ipsos Troglodytæ fuerant circiter ducenti. Troglodytæ
 autem sunt natiō Æthiopica, pascuis dedita et Arabibus
 contermina, qui pernicitatem eximiam et a natura conse-
 quuntur et a pueritia exercent. Ad gravem quidem
 armaturam prorsus non sunt assuefacti: ceterum funda in
 præliis jacentes, aut impressione facta, detrimento aliquo
 afficiunt resistentes, aut sistentes, aut si senserunt eos
 esse superiores, refugunt. At illi statim omnem spem
 insequendi abjiciunt, valere illos pedum celeritate, et
 quasdam cavernas angusti aditus et latebras occultas saxo-
 rum subire, scientes. Ili igitur tum pedibus equites asse-
 quebantur et fundis jacentes quosdam vulnerabant; ve-
 rumtamen conversorum impetum non exceperunt, sed
 celerrime ad suos longo spatio a tergo relictos refugiebant.
 Quo animadverso Persæ et contemta paucitate, ausi sunt
 acie conversa in illos impetum facere: et pulsus paululum
 iis, qui instabant, rursus fugam accelerabant, calcariis
 equos concitantes, et quantum illis erat virium et celeri-
 tatis, laxatis habenis omne id effundentes. Alii igitur
 effugiunt, sub verticem quemdam Nili, tanquam arcem,
 cursu sese conjicientes, et tegmento ripæ, ne ab hostibus
 conspici possent, sese abscondentes. Bagoas autem capi-
 tur, cum equo offendente collapsus, altero crure, ut
 movere illud non posset, luxato. Capiuntur quoque Thea-
 genes et Chariclea, partim relinquere Bagoam indignum
 judicantes, cujus viri benevolentiam erga se jam per-
 spexerant, atque in posterum sperabant: eamque ob causam
 adstiterunt illi, desilientes de equis, partim effugere ne-
 queunt, vel magis etiam sponte se in illorum potestatem
 dedentes; Theagene ad Charicleam, Hoc illud esse som-
 nium, dicente et Æthiopes hos, in quorum terram nos
 captivos perventuros esse fatis destinatum est. Consultum
 est igitur, dedere nos ipsis et committere potius incertæ
 fortunæ quam certo apud Oroondatem periculo.

XVII. Et Chariclea quidem reliquum intelligebat, cum
 in rem ipsam serie quadam fatali quasi manu duceretur:
 et melioris fortunæ spem concipiebat, amicos magis, quam
 hostes, qui advenirent, existimans; atfamen nihil dicens
 Theageni eorum, quæ cogitabat, se assentiri illius sen-
 tentiæ tantum significabat. Cum igitur appropinquassent
 illis Æthiopes et Bagoas quidem eunuchum esse et igna-
 vum de facie cognovissent, hos vero inermes et victos,
 forma et proceritate insignes viderent, quærebant quinam
 essent; Ægyptio quodam ex suorum numero, et altero,

φωνήν εἰς τὴν πύσιν καθέντες, ὡς ἡ ἀμφοτέρων ἡ θα-
τέρου πάντως συνήσοντας. Οἱ γὰρ ὀπτηρές τε καὶ
σκοποὶ λεγομένοις τε καὶ πραττομένοις ἀποσταλέντες,
ὁμογλώσσους τε καὶ ὁμοφώνους τοῖς τ' ἐγγυρίοις καὶ
πολεμίοις ἐπάγεσθαι ὑπὸ τῆς χρείας ἐδιδάχθησαν. Ὡς
οὖν ὁ Θεαγένης ὑπὸ τε συνδικιτήσεως ἤδη μακρᾶς τῆς
Αἰγυπτίας καὶ βραχείας τῆς πεύσεως, τὰ πρῶτα εἶναι
τοῦ σατράπου Περσῶν Βαγῶν ἀπεκρίνατο, αὐτὸν δὲ
καὶ τὴν Χαρίκλειαν, Ἑλληνας τὸ γένος, Πέρσαις μὲν
10 πρότερον αἰχμαλώτους ἀγομένους, τὸ παρὸν δ' Αἰθίοφιν
ὑπὸ χρηστοτέρας ἰσως τύχης ἐγγειρίζομένους, ἐγνώσαν
φείδεσθαι καὶ ζωρεῖα λαβόντες ἄγειν καὶ ὡς πρῶτην
ἄγραν καὶ μεγίστην βασιλεῖ τῶ σπῶν προσάγειν, τῶν
μὲν κτημάτων τοῦ σατράπου τὸ τιμιώτατον. Περσῶν
15 γὰρ βασιλείαις αὐλαῖς ὀφθαλμοὶ καὶ ἀκασαὶ τὸ εὐνούγων
γένος, οὐ παῖδων, οὐ συγγενείας, τὸ πιστὸν τῆς εὐνοίας
μετασπύσης ἀλλὰ μόνου τοῦ πιστεύσαντος ἀναρτίσκη.
Τοὺς δὲ νέους ὄωρον τὸ κάλλιστον διακονία καὶ αὐλῇ
τῇ τοῦ βασιλέως ἐσομένους. Ἦγον οὖν αὐτίκα τῶν
20 ἱππῶν ἐπιβιβάσαντες, τὸν μὲν ὡς τραυματίαν, τοὺς
δ' ὡς ὑπὸ τῶν δεσμῶν εἰς τὸ ἐπισπεῦδον τῆς πορείας
ἰσοταχεῖν ἀδυνατοῦντας. Καὶ ἦν ὥσπερ ἐν δράματι
προανακρῶνσι καὶ προεισὸδιον τὸ γινόμενον. Ξενοὶ
καὶ δεσμῶται τὴν σφαγὴν ὀλίγῳ πρόσθεν τὴν αὐτῶν ἐν
25 ὀφθαλμοῖς ταλαντεύσαντες, οὐκ ἤγοντο πλέον ἢ προ-
πέμποντο, ἐν αἰχμαλώτῳ τύχῃ πρὸς τῶν ὀλίγῳ ὕστε-
ρον ὑπηκόων δορυφορούμενοι. Καὶ οἱ μὲν ἐν τούτοις
ἦσαν.

ΛΟΓΟΣ ΕΝΝΑΤΟΣ.

Α'. Ἡ δὲ Σὺνὴν λαμπρῶς ἦδη πολιὸρκία περιεστόι-
30 χιστο καὶ ὥσπερ ἄρκυσιν ἐναπεῖληπτο τοῖς Αἰθίοφιν.
Ὁ μὲν γὰρ Ὀροονδάτης θσον οὕτω πλησιάζειν τοὺς
Αἰθίοπας αἰσθόμενος καὶ τοὺς Καταράκτας ὑπερθεμέ-
νους ἐπὶ τὴν Σὺνὴν ἐλκύνειν, ὀλίγον ἔφθη προεισελά-
σας εἰς τὸ ἄστυ καὶ τὰς τε πύλας ἐπικλεισάμενος καὶ
35 τὰ τείχη βέλεσι καὶ ὅπλοις καὶ μηχανήμασι φραζά-
μενος, ἐκαρὰδόκει τὸ μέλλον. Ὁ δὲ τῶν Αἰθίο-
πων βασιλεὺς Ὑδάσπης, ἐπειδὴ πόρρωθεν εἰσελαύνειν
μέλλοντας εἰς τὴν Σὺνὴν τοὺς Πέρσας προκατοπ-
τεύσας, εἴτ' ἐπιδιώξας ὥστε φθῆναι συμβαλὼν κα-
40 θυστέρησεν, ἐπαφῆκε τῇ πόλει τὸν στρατὸν καὶ εἰς
κύκλον τῷ τείχει περιγέας, ἀπρόσμαχον καὶ μόνῃ τῇ
θεᾷ προσεκάθητο, μυριάσιν ἀπείροις ἀνδρῶν ὁμοῦ καὶ
ὅπλων καὶ ζώων τὰ Σὺνηαῖον πεδία στενοχωρῶν. Ἐνθα
καταλαβόντες αὐτὸν οἱ κατάσκοποι τοὺς ἀλόντας προσ-
45 ἦγον. Ὁ δ' ἤδετο μὲν καὶ τῇ ὄψει τῶν νέων, εὐμε-
νῆς αὐτόθεν πρὸς τὰ ἴδια, καὶ οὐκ εἰδὼς, ὑπὸ τοῦ
μαντευτοῦ τῆς ψυχῆς γενόμενος, ἐγάννυτο δὲ πλέον τῷ
συμβόλῳ δεσμίῳν προσαγομένῳ. Καὶ Εὐγε, ἀνε-
βόησε, δεσμίους ἡμῖν οἱ θεοὶ τοὺς πολεμίους ἐκ τῶν

qui Persicam linguam callebat, ad percunctandum adhi-
bito, tanquam aut utrumque aut alterum certe intel-
lecturis. Etenim speculatores et exploratores ad ea quae
fiunt et dicuntur cognoscenda missi, ut ejusdem linguae
et sermonis peritos qua indigenae et hostes utuntur secum
dncant, necessitate sunt edocti. Postquam igitur Thea-
genes longo usu linguae, ad Aegyptiam et brevem in-
terrogationem, respondit, Bagoam esse praecipuum ab
obsequiis Persarum satrapae, se autem et Charicleam
natione Graecos, a Persis quidem primum captos, nunc
autem Aethiopibus, fortasse ductu melioris fortunae, oblatos
et traditos : statuerunt illis parcere, et captivos abducere,
ut ita primam quasi praedam et maximam regi suo offer-
rent, pretiosissimum quiddam ex facultatibus satrapae.
Persarum enim regis aulis oculi sunt et aures eunucho-
rum genus : qui cum neque liberos neque cognatos habeant,
quibus eorum animi devincti esse possint, pendent ex eo
solo, qui se illis credidit. Juvenes autem donum pul-
cherrimum, ad obsequium regis, et ornamentum aulae
futuros existimabant. Deducebant igitur eos statim equis
impositos, illum quidem ut saucium, hos vero tanquam
vinculis impeditos, festinationi itineris celeritate non fu-
turos pares. Et erat tanquam in actione fabulae prologus
id, quod fiebat. Peregrini et captivi, qui paullo ante
suspensi tenebantur metu cordis ob oculos versantis, non
ducebantur amplius, sed deducebantur, in captiva fortuna,
caterva eorum, qui illis subditi paullo post futuri erant,
stipati. Et hi quidem in tali statu erant.

LIBER NONUS.

I. Syene autem jam prorsus obsidione cincta fuerat et
tanquam retibus copiis Aethiopum conclusa. Oroondates
enim, cum propemodum accedere Aethiopes sensisset et
omissis Cataractis ad Syenen infestis signis contendere :
paululum illos antevertens, ingressus fuit urbem et clau-
sis portis et in muris missilibus et armis, et machinis dis-
positis, expectabat id quod futurum erat. Rex autem
Aethiopum Hydaspes, cum procul adhuc Persas Syenen
esse ingressuros per exploratores cognovisset, atque adeo
ea spe, quod illos antevertere posset, in insequendo acce-
lerasset, nihilominus tamen tardius affuisset, exercitum
admovit ad urbem, et in orbem muro circumfundens, sine
ullo praelio, tantum quasi in spectaculo assidebat, sexcefi-
tis myriadibus tam virorum et armorum quam animalium
Syenensium campos complens et in angustum redigens.
Atque ibi illum speculatores deprehendentes, captivos
adducebant. Ille autem cum delectatus est adpectu ju-
venum, jam inde benevolentia suos, quamquam nescius,
animi praesagio quodam complectens : tum laetus accepit
omen illud victorum adductorum et Euge, exclamavit,
vinctos nobis dii hostes ex initiis spoliolum tradunt. Atque

πρωτολείων παραδιδόασιν. Καὶ οὗτοι μὲν, ἔφη, πρῶ-
τοι ληφθέντες, εἰς ἀπαρχὴν τοῦ πολέμου σωζέσθωσαν
κατὰ τὰς ἐπινικίους θυσίας, ὥς ὁ πάτριος [Αἰθίοπων]
βούλεται νόμος, θεοῖς τοῖς ἐγχωρίοις εἰς ἱερουργίαν
6 φυλαχθῶσόμενοι. Τοὺς δὲ κατασκόπους δώροις ἀμει-
ψάμενος, τούτους τε καὶ τοὺς αἰχμαλώτους εἰς τοὺς
σκευοφόρους ἀπέπεμψε, μοῖραν αὐτάρκη τῶν ὁμογλώσ-
σων εἰς τὴν φρουρὰν ἀποκληρώσας, τὰ τ' ἄλλα σὺν
ἐπιμελείᾳ τῇ πάσῃ διάγειν καὶ δίαιταν ἄφθονον παρέ-
10 χεῖν καὶ παντὸς ἄγους καθαρεύοντας φυλάττειν, ὅσον
ἱερεῖά τινα ἤδη τρεφομένους ἐπιστεῖλας καὶ τὰ δεσμά
τ' ἀμείβειν καὶ χρυσᾷ ἐπιβάλλειν. Ὅσα γὰρ σιδήρεος
παρ' ἄλλοις εἰς τὰς χρεῖας, ταῦτα παρ' Αἰθίοφιν ὁ
χρυσὸς νομίζεται.

15 Β'. Καὶ οἱ μὲν τὰ προστεταγμένα ἐπραττον καὶ ὡς
τῶν προτέρων δεσμῶν παραλύοντες, ἐλπίδα τε διαγω-
γῆς ἐλευθέρας παραστήσαντες, πλέον παρεῖχον οὐδὲν,
χρυσᾶς τὰς ἀλύσεις αὐθις ἐνείροντες, τότε ἤδη γέλως
ἐπῆε τῷ Θεαγένει καὶ Βαβαί τῆς λαμπρᾶς, ἔφη, με-
20 ταβολῆς. Ταῦθ' ἤμας ἡ τύχη τὰ μεγάλα φιλανθρω-
πεύεται, χρυσᾷ σιδηρῶν ἀμειβομέν· καὶ φρουρὰν πλου-
τοῦντες ἐντιμώτεροι δεσμῶται ἐγεγόναμεν. Ἐμεῖς δὲ
καὶ ἡ Χαρίκλεια καὶ τὸν Θεαγένην μεταβάλλειν
ἐπειράτο τοῖς ἐκ θεῶν προρρηθεῖσι ἐπανεύουσα καὶ
25 χρηστοτέραις ἐλπίσι κατεπάδουσα. Ὁ δ' Ὑδάσπης
ἐπειδὴ τῇ Σύνῃ προσβαλὼν, αὐτοβοεῖ τε καὶ τείχεσιν
αὐτοῖς ἀναρπάσασθαι τὴν πόλιν ἐλπίσας, εἰς μικρὸν
ἀπεκρούσθη πρὸς τῶν ὑπερμαχούντων, ἔργῳ τε λαμ-
πρῶς ἀμυναμένων καὶ λόγοις εἰς ὕβριν καὶ παροξυσμὸν
30 ἐπιχλευσάντων, ὀργὴν τὸ πρᾶγμα ποιησάμενος, εἰ τὴν
ἀρχὴν ὅλως ἀντιστῆναι διανοήθησαν, ἀλλὰ μὴ παρὰ
τὴν πρώτην ἐκοντὶ φέροντες αὐτοὺς ἐνεχείρισαν, ἔγνω
μὴ χρονοτριβεῖν τὸν στρατὸν προσκαθήμενος, μήθ'
ἐλεπόλεισιν ἀποπειρώμενος, ἐξ ὧν οἱ μὲν ἀλώσεσθαι, οἱ
35 δὲ πού καὶ διαδράσεσθαι ἔμελλον, ἀλλὰ πολιορκίᾳ με-
γαλοεργῶ καὶ ἀφύκτῳ τὴν πόλιν εἰς ἄρδην καὶ θᾶττον
ἐξελεῖν.

Γ'. Ἐπραττε δὴ οὖν οὕτως. Εἰς μοῖρας κατανέμει
τοῦ τείχους τὸν κύκλον καὶ δεκάδα ὀργυῶν δεκάσιν
40 ἀνδρῶν ἀποκληρώσας, εὐρύς τε καὶ βάθος ὡς ὅτι πλεῖσ-
τον ἀφορίσας ὀρύττειν εἰς τάφρον ἐκέλευσεν. Οἱ δ'
ὠρυττον, ἄλλοι τὸν χοῦν ἐξεφόρουν, ἕτεροι εἰς ὀφρῶν
πρὸς ὕψος ἐσώρευον, τῷ πολιορκουμένῳ τείχεος ἕτερον
ἀντεγείροντες. Ἐκώλυε δ' οὐδεὶς, οὐδ' ἐνίστατο πρὸς
45 τὴν ἀποτείχισιν, ἐκδραμεῖν τε τῆς πόλεως ἐπὶ μυριο-
πληθῇ στρατὸν οὐ θαρσύνει καὶ τὰς ἐκ τῶν ἐπάλξεων
τοξεῖας ἀγνύτους ὀρῶν. Ὁ γὰρ Ὑδάσπης καὶ τούτου
προϋνόησε, τὸ μεσεῖον τῶν δύο τειχῶν, ὅσον βολῆς
ἐκτὸς εἶναι τοὺς ἐργασομένους συμμετρησάμενος. Ἐπεὶ
50 δὲ τοῦτο καὶ λόγου θᾶττον ἤνυσεν, ἅτε δὴ μυρίας αὐτῶν
χειρὸς τὸ ἔργον ἐπισπευδούσης, ἐτέρου τοιοῦδε ἤρ-
χετο. Τοῦ κύκλου μέρος, πλάτος ὅσον ἡμίπλευρον,
ἰσάπεδόν τε καὶ ἄνωστον διαλιπὼν, κατὰ τὴν ἀπολή-
γουςαν ἐκατέρωθεν ἄκραν σκέλος ἐκ γῶματος ἐπιζευγ-

hi quidem, inquit, cum primi sint capti, ad primitias belli
serventur, incolumes in eum finem ut in sacrificiis trium-
phalibus sicut recepta moribus et institutis lex postulat,
victimæ fiant diis patriis, custodiendi. Speculatores au-
tem donis remuneratus, hos ipsos et captivos ad impedi-
menta remittebat, praesidio firmo ejusdem linguae perito-
rum attributo et datis mandatis, cum ut omnis cura et
diligentia in illorum rationibus adhiberetur et victus splen-
didus illis suppeditaretur, atque ab omni contaminatione
ac macula vacui tanquam victimæ quædam asservaren-
tur, tum ut vincula permutarentur et aurea illis injiceren-
tur. In quem enim usum apud alios ferrum, in eum apud
Æthiopes aurum destinatur.

II. Et hi quidem ea quæ fuerant imperata faciebant.
Cumque, prioribus vinculis demtis et spe liberæ vivendi
rationis facta, nihil amplius præberent, et aureas catenas
illis aptarent tunc et risus subiit Theagenem et Papæ, in-
quit, unde tam splendida mutatio? Magnopere nobis pro-
fecto fortuna blanditur: aurea cum ferreis permutamus et
locupletes custodia redditu majoris pretii vincti exstitimus.
Arridebat quoque Charicles, et Theagenem in aliam sen-
tentiam traducere conabatur, tum his, quæ a diis prædicta
fuerant, erigens, tum melioribus spebus delinens. Hy-
daspes vero Syenen aggressus, cum antea statim se cum
muris ipsius urbem directurum sperasset, tum aulem prop-
temodum a propugnatoribus rejectus esset et re ipsa strenue
impetum hostium propulsantibus et verbis ad contume-
liam et irritandos animos illudentibus, ira commotus
quod prorsus resistere decrevisset et non statim ab initio
ultra se in illius potestatem dedidisset, statuit non terere
tempus cum exercitu otiosa cunctatione, neque ejusmodi
oppugnationes instituire, quibus quidam capi, quidam au-
tem effugere, possent; sed obsidione magni operis et ine-
vitabili, urbem funditus quamprimum evētere.

III. Faciebat igitur tale opus. Circulum circa murum
in portiones divisit et denas orgyias denis attribuens, lati-
tudinemque et profunditatem maximam designans, fodere
fossam jussit. Illi vero fodiebant, alii materiam effossam
efferebant, alii tumulum in altum aggerebant, alterum
murm contra eum qui obsidebatur excitantes. Nemo
autem impediēbat opus, nec obsistebat, quo minus muri
ambitus perficerentur, erumpere ex urbe propter ingentem
exercitus multitudinem non audens et missilium usum ex
propugnaculis inutilem esse videns, cum medium interval-
lum inter duos muros Hydaspes tantum ut fieret curasset,
ut extra teli jactum essent ii qui operas faciebant. Post-
quam autem et hoc dicto citius perfecit, utpote ingenti-
bus copiis operi celeriter instantibus, aliud tale incipiebat.
Parte circuli latitudine semiplethri, plana et non accumu-
lata relicta, desinenti ex utraque parte extremitati crus

νός, ἐπὶ τὸν Νεῖλον εἰς μῆκος ἦγεν, ἀπὸ τῶν ταπεινότερων αἰεὶ πρὸς τὰ ὄρθια καὶ μετέωρα σκέλος ἑκάτερον προβιβάζων. Εἰκασεν ἄν τις μακροῖς τείχεσι τὸ γιγνόμενον, τοῦ μὲν ἡμιπλήθους τὸ ἴσον πλάτος διόλου φυλάττοντος, μῆκος δὲ τὸ μεταξὺ τοῦ τε Νεῖλου καὶ τῆς Συήνης ἀπολαμβάνοντος. Ἐπεὶ δὲ συνῆψε τὸ χῶμα ταῖς ὄχθαις, ἐνταῦθα στόμιον τῷ ποταμῷ διατεμὼν, εἰς τὸν ἀπὸ τῶν σκελῶν ὄλκον ἀπορροὴν εἰσώχεται. Οἷα δ' ἐξ ὑπερδεξίων πρὸς χθαμαλότερον καὶ ἐξ ἀπείρου τῆς κατὰ τὸν Νεῖλον εὐρύτητος στενῷ πορθμῷ τὸ ὕδωρ ἐμπίπτον καὶ ταῖς χειροποιήτοις ὄχθαις θλιβόμενον, πολὺν τινα καὶ ἀφραστον κατὰ μὲν τὸ στόμιον φλοίσβον, κατὰ δὲ τὸν ὄλκον ἐξάκουστον καὶ τοῖς πορρωτάτω πάταγον ἀπετέλει. Ἄπερ ἀκούοντες, ἥδη δὲ καὶ ὁρῶντες οἱ κατὰ τὴν Συήνην καὶ οἱ κακῶν ἦσαν συνιέντες καὶ ὡς ἐπιχλυσμός ἐστιν ὁ σκοπὸς τοῦ περιτειχίσματος, οὗτ' ἀποδρᾶναι τὴν πόλιν ἔχοντες, ἅτε τοῦ χῶματος καὶ ἥδη πλησιάζοντος τοῦ ὕδατος τὴν ἐξοδὸν ἀποκλείοντων, οὔτε τὸ μένειν ἀκίνδυνον ὁρῶντες, ἐκ τῶν ἐνότων πρὸς βοήθειαν τὴν αὐτῶν παρεσκευάζοντο. Καὶ πρῶτον μὲν τῶν κατὰ τὰς πύλας σανιδωμάτων τὰ διεστώτα θρυαλλίδι τε καὶ ἀσφάλτῳ διέφρατον· ἔπειτα τὸ τεῖχος πρὸς ἀσφαλεστέραν ἔδραν διήρειον, ὃ μὲν τις χῶμα, ὃ δὲ λίθους, ὃ δὲ ξύλα καὶ τὸ προστυγὸν ἑκάστος ἐπιφέρει. Καὶ ἦν οὐδεὶς ἡσυχάζων, ἀλλ' ὁμοίως γυνή, παῖς καὶ πρεσβύτης ἔργου εἶχετο. Γένος γὰρ οὐδὲν οὐδ' ἡλικίαν ὁ ὑπὲρ ψυχῆς δυσωπεῖται κίνδυνος. Οἱ δυνατώτεροι δὲ καὶ τὸ ἀκμάζον ἐν θπλοῖς, αὐλῶνά τινα στενόν τε καὶ ὑπόγειον ἀπὸ τῆς πόλεως ἐπὶ τὸ χῶμα τῶν πολέμιων διέκνούμενον, δρῦνται ἀποκεκλήρωτο.

Δ'. Καὶ δὴ ἤνυετο τοῦργον ὧδε. Φρεατίαν τοῦ τεύχους πλησίον εἰς ὄργυιās που πέντε τὴν κάθετον βαθύναντες καὶ τοὺς θεμελίους ὑποδραμόντες, ἐγκάρσιοι τούντεῦθεν ὑπὸ πυρσοῖς ἐπ' εὐθείας τινὰ φέροντα τῶν χωμάτων ὑπόνομον ἐκοίλαινον, τῶν κατόπιν αἰεὶ καὶ δευτέρων παρὰ τῶν προτέρων ἐν τάξει τὸν χῶν διαδεχομένων καὶ εἰς τι μέρος τῆς πόλεως πάλαι κηπευόμενον ἐκφορούντων καὶ εἰς κολωνῶν ἐγειρόντων.

Ἐαῦτα δ' ἐπραττον, ῥήξεως ἐνδόσιμον τῷ ὕδατι κατὰ τὸ κενόν, εἰ ποτ' ἐπέλθοι, προμηθεύμενοι. Ἄλλ' ὅμως ἔφθανε τὰ δεινὰ τὴν προθυμίαν· καὶ ὁ Νεῖλος ἥδη τὸ μακρὸν χῶμα παραμείψας, ἐπίφορος τῶν κατὰ τὸν κύκλον ἐνέπιπτε, καὶ πανταχόθεν περιρρεῖς, τὸ μεταίχμιον τῶν τειχῶν ἐλίμαζε. Καὶ νῆσος αὐτίκα ἦν ἡ Συήνη καὶ περίρρυτος ἡ μεσόγαιος τῷ Νεῖλῳ κλύδωνι κυματουμένη. Καταρχὰς μὲν δὴ καὶ χρόνον τῆς ἡμέρας ἐπ' ὀλίγον ἀντείχετο τὸ τεῖχος· ἐπειδὴ δ' ἐπιβρίσαν τὸ ὕδωρ εἰς ὕψος τ' ἤρετο καὶ διὰ τῶν ἀραιωμάτων τῆς γῆς, οἷς μέλαινα καὶ εὐγείος οὔσα πρὸς τῆς θερινῆς ἡρας κατέσχιστο, πρὸς τὰ βάθη κατεδύετο καὶ τὴν κρηπίδα τοῦ τεύχους ὑπέτρεχε, τότε ἥδη πρὸς τὸ ἄχθος ἐνεδίδου τὸ ὑποκαίμενον καὶ καθ' ὃ μέρος χαυνούμενον εἶξε ἐνταῦθα τὸ τεῖχος ὠκλαζε καὶ τῷ σάλῳ τὸν κίν-

aggeris conjungens, ad Nilum in longitudinem ducebat, ab humiliori structura in altiore semper et magis arduam, crus utrumque erigens. Contulisset aliquis longis muris molis illius rationem, cum aequalem latitudinem semiplethri ubique servaret, longitudine vero id quod est inter Nilum et Syenen spatii occuparet. Postquam autem junxit ripis aggerem, deinde ostium flumini aperiens in alveum cruribus interceptum defluentem aquam derivavit. Sicuti igitur ab editiori loco in declivem et ex immensa Nili latitudine in angustum sinum aqua incidens, manuque factis ripis cohibita, ingentem quemdam et ineffabilem cum ad ostium strepitum, tum sonitum in alveo ut vel ab iis qui longissime aberant exaudiri posset, edebat. Quod cum audirent jam et viderent hi qui erant Syenae et in quanta mala incidissent intelligerent, quod videlicet illius circumvallationis eluvio scopus esset, neque effugere ex urbe possent, aggere et aquae affluxu exitum intercludente, neque manere tutum esse cernerent, ad opem ferendam sibi, quantum facultatis praesentis status ratio dabat, sese apparabant. Inprimis autem, ubi tabulata circa portas discesserant stupa et bitumine obturabant: deinde murum, ut firmiori in sede maneret, suffulciebat; hic humum, ille lapides, nonnemo ligna et quilibet id quod obvium fuerat aggerens. Denique nemo quiescebat, sed et mulieres et pueri, perinde ac senes, in opus incumbabant. Nullius enim sexus, nec aetatis, opem repudiat periculum de vita. Robustiori autem aetate et vegetae quae in armis erat cuniculi cujusdam angusti et subterranei ab urbe ad hostium aggerem agendi negotium datum fuerat.

IV. Et quidem hac ratione opus perficiebatur. Puteum prope murum, fere quinque orgyiarum, recta instar perpendiculari profunditate cum effodissent et fundamenta subiissent, transversim deinceps, facibus accensis, recta ad aggeres ducentem cuniculum agebant, iis qui subsequerentur a tergo et posterioribus semper a prioribus justo ordine humum effossam recipientibus et in quamdam partem urbis jampridem hortis occupatam efferentibus atque in tumulum aggerentibus. Haec vero faciebant eo consilio, ut, si aqua ad locum illum terra vacuum pervenisset, ad perruptionem occasionem et aditum haberet. Sed tamen calamitas antevertebat civium promptitudinem Nilus enim, jam longum ductum aggeris transgressus, impetu in spatium circuli delabebatur, et undique circumfluens, spatium inter muros interceptum quasi stagnum quoddam efficiebat. Atque ita continuo exsistebat insula Syene et mediterranea urbs circumflua, Nili fluctibus aestuans. Initio quidem et unius diei spatio sufficit sustinendae moli murus. Ceterum postquam ingruens vis aquae in altum attollebatur et per fissuras terrae, quae cum nigra et pinguis esset aestivo tempore discesserat, in profundum penetrabat et fundamenta muri subibat, tum jam ponderi cedebat subjecta moles et qua parte ob molitiem et laxitatem terra cessisset, ibi murus inclinabat et vacillatione periculum ruinae de-

δυνον ἐπεσήμαινεν, ἐπάλξεον τε κραδαιομένων καὶ τῶν ὑπερμαχομένων τῇ βρασμῇ κλονουμένων.

Ε'. Ἦδη δ' ἐσπέρας ἐπιούσης, καὶ μέρος τι τοῦ τεύχους καὶ μεταπύργιον κατερείπεται· οὐ μὴν ὥστε
 5 χθαμαλωτέραν γενέσθαι τῆς λίμνης τὴν πτώσιν, οὐδ' ὥστ' εἰσδέξασθαι τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ πέντε που πήχεις ὑπερέχουσιν, ἀπειλουμένην ὅσον οὕτω κατεπτηχέναι τὴν ἐπίκλυσιν. Ἐφ' οἷς οἰμωγὴ τε συμμιγῆς τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἐξάκουστος καὶ τοῖς πολεμίοις ἐγίγνετο
 10 καὶ χεῖρας εἰς οὐρανὸν αἶροντες, τὴν ὑπολειπομένην ἐλπίδα, θεοὺς ἐπεβοῶντο σωτήρας καὶ τὸν Ὀροονδᾶτην ἐπικηρυκεύεσθαι πρὸς τὸν Ὑδάσπην ἰκέτευσιν. Ὁ δ' ἐπέθετο μὲν, δοῦλος καὶ ἄκων τῆς τύχης γενόμενος, ἀποτετειχισμένος δὲ τῷ ὕδατι καὶ ὅπως ἂν τινα δια-
 15 πέμψαιτο ὡς τοὺς πολεμίους ἀδυνάτων, ἐπίνοιαν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἐδιδόσκετο· γραψάμενος γὰρ ἃ ἐβούλετο καὶ λίθῳ τὴν γραφὴν ἐναψάμενος, σφενδόνη πρὸς τοὺς ἐναντίους ἐπρεσβεύετο, διαπόντιον τὴν ἰκεσίαν τοξευόμενος. Ἦνυσ δ' οὐδὲν, ἐλαττουμένης τοῦ μήκους τῆς
 20 βολῆς, καὶ τῷ ὕδατι προεπιπτώσης. Ὁ δὲ καὶ αὖθις τὴν αὐτὴν γραφὴν ἐκτοξεύων ἀπετύγχανε, πάντων μὲν τῶν τοξοτῶν καὶ σφενδονητῶν ἐφικέσθαι τῆς βολῆς φιλοτιμουμένων, οἳ δὲ τὸν ὑπὲρ ψυχῆς σκοπὸν ἀθλούντων, ἀπάντων δὲ τὰ ὅμοια πασχόντων. Τέλος δὲ τὰς
 25 χεῖρας εἰς τοὺς πολεμίους ὀρέγοντες τοῖς χώμασιν ἐρεστώτας καὶ θέατρον τὰ πάθη τὰ ἐκείνων ποιουμένους, ἐλευσίνως τοῖς σχήμασι τὸ βούλευμα τῶν τοξευμάτων ὡς δυνατόν ἐφράζον· νῦν μὲν ὑπτίαις προτείνοντες εἰς ἰκεσίαις ἐμφασιν, νῦν δὲ κατὰ τῶν νώτων πρὸς δεσμὸν
 30 περιάγοντες, εἰς δουλείας ἐξομολόγησιν. Ὁ δ' Ὑδάσπης ἐγνώριζε μὲν σωτηρίαν αἰτούντας καὶ παρέχειν ἦν ἔτοιμος, (ὑπαγορεύει γὰρ τοῖς χρηστοῖς φιλανθρωπίαν πολέμιος ὑποπίπτων), τὸ παρὸν δ' ἀδυνάτως ἔχων, ἐγὼν σφεσετέρην λαβεῖν τῶν ἐναντίων ἀπόπειραν.
 35 Καὶ ἦν γὰρ πορθμεῖα τῶν ποταμίων προηυτρεπισμένος, ἃ κατὰ ῥοὴν τῆς διώρυγος ἐκ τοῦ Νεῖλου φέρεσθαι συγχωρήσας, ἐπειδὴ τῷ κύκλῳ τοῦ χώματος προσήνεθῃ, καθελκυσας εἶχε, τούτων δὲ δέκα νεόπηχτα ἐπiléας, τοξότας τε καὶ ὀπλίτας ἐνθέμενος, ἃ τε ἔχρη
 40 λέγειν ἐπιστελλας, ὡς τοὺς Πέρσας ἐξέπεμπε. Οἱ δ' ἐπεραιοῦντο πεφραγμένοι, ὡς εἴ τι καὶ παρ' ἐλπίδας ἐγχειροῖεν οἱ ἐπὶ τῶν τειχῶν ἡυτρεπίσθαι πρὸς ἄμυναν. Καὶ ἦν θαυμάτων τὸ καινότατον, ναὺς ἀπὸ τειχῶν πρὸς τεῖχῃ περαιομένη, καὶ ναύτης ὑπὲρ μεσογαίας πλοῖ-
 45 ζόμενος καὶ πορθμεῖον κατὰ τὴν ἀρόσιμον ἐλαυνόμενος. Καينوργὸς δ' ὢν αἰεὶ πως ὁ πόλεμος, τότε ἔτι καὶ πλέον καὶ οὐδαμῶς εἰωθὸς ἐθαυματουργεῖ, ναυμάχους τευχιστάς τε συμπλέσας, καὶ λιμναίῳ στρατιώτῃ χειρσαῖον ἐφοπλίσας. Οἱ γὰρ δὴ κατὰ τὴν πόλιν τὰ σάφη
 50 καὶ τοὺς ἐμπλέοντας ἐνόπλους τε καὶ αὐτὸν δὲ μέρος κατήρειπτο τὸ τεῖχος ἐπιφερομένους θεασάμενοι, καταπλήγες ἄνθρωποι, καὶ πτόας ἤδη πρὸς τῶν περιχρόντων κινδύνων ἀνάμεστοι, πολεμίζοντες καὶ τοὺς ἐπὶ σωτηρίᾳ τῇ σφῶν ἤκοντας ὑπετόπαζον· πᾶν γὰρ ὑπόπτον καὶ φοβερὸν τὸ

nuntiabat, cum propugnacula quassarentur et propugnatores ebullitionis impetu concuterentur.

V. Porro vespera adveniente, jam et quædam pars muri turribus intercepta corruit, non quidem ita, ut ruina stagni inferior fieret, neque ut aquam recipere posset, sed ut quinque ulnas utique emineret, minitans propemodum terrorem eluvionis. Propter quæ comploratio mixta eorum qui fuerant in urbe, quæ et ab hostibus exaudiri poterat, oriebatur et manus ad cælum tendentes, quod spei reliquum erat, deos servatores invocabant et Oroondatem, ut legatos ad Hydaspem de pace acturos mitteret, supplices orabant. Ille autem parebat quidem, servus fortunæ vel invitatus factus, aquis interclusus et rationis, qua transmittere nuntios ad hostes posset, inops, necessitate est edocutus. Cum enim scripsisset quæ volebat et ad lapidem deligasset, funda ad hostes nuntii loco adiciebat, supplices preces trans mare mittens. Ceterum nihil proficiebat, cum jactus languidior esset quam ut longitudinem æquare posset et prius in aquam incideret, quam spatium superaret. Ille autem rursus eadem ratione epistolam ejaculatus spe lapsus est, omnibus sagittariis et funditoribus, tanquam iis quibus erat de scopo fortunæ contentio, summo studio trajicere intervallum annitentibus, universis autem eadem ratione laborantibus. Ad extremum autem manus tendentes ad hostes, qui in munitionibus stabant et theatrum illorum calamitates faciebant, miserabili gestu, quid sibi vellent illi jactus, quantum fieri potuit indicabant, nunc quidem ab anteriore parte manus protendentes in speciem supplicum, nunc vero post terga ad vincula recipienda circumducentes ad servitutis confessionem. Hydaspes autem agnoscebat quidem, illos salutem petere et paratus fuerat illis eam dare: (iudicet enim quodammodo prastantibus viris clementiam subjectus hostis), in præsentia vero cum expeditam rationem nullam haberet, statuit certius sumere hostium experimentum. Erant autem jam antea navigia fluvialia parata, quæ per defluxum fossæ ex Nilo ferri sinens, postquam ad ambitum aggeris delata sunt, attracta delinuit. Ex his decem quæ nuper compacta fuerant cum delegisset, et sagittarios atque armatos in illa imposuisset et imperasset quæ illos dicere oporteret, ad Persas emisit. Illi autem transmittébant instructi, ut si quid vel præter spem tentarent ii, qui erant in muris, ad ineundum proelium essent parati. Erat autem imprimis novum spectaculum, cum navis a muris ad muros transiret et nauta in mediterranea regione navigaret, denique navigium per locum cultum impelleretur. Cumque sit novarum rerum auctor semper bellum, tunc maxime miraculum omnino inusitatum introducebat, navales copias cum iis quæ ex muro depugnabant committens et contra palustrem militem terrestrem armans. Hi igitur qui erant in urbe navigia et milites ad eam partem, ubi murus corruerat, appellere conspicati, homines attoniti et terrore jam propter circumstantia pericula pleni, etiam eos qui salutis eorum causa veniebant in suspicionem vocabant, (siquidem omnia sunt suspecta et formidabilia, quæ in ex-

κατ' ἔσχατον κινδύνου γεγόμενον)· ἡκροβολίζοντό τ' ἀπὸ τῶν τειχῶν καὶ εἰσετόξευον. Οὕτως ἄρα καὶ ἀπειγνοκότες αὐτῶν ἄνθρωποι, τὴν αἰ παροῦσαν ὥραν, κέρδος εἰς ὑπέρθεσιν θανάτου νομίζουσιν. Ἐβαλλον δ' οὐχ ὥστε καὶ τιτρώσκειν, ἀλλ' ὅσον ἀπείργειν τὸν πρόσπλον καταστοχαζόμενοι. Ἀντετόξευον δὲ καὶ οἱ Αἰθίοπες καὶ ἄτ' εὐσκοπιώτερά τε βάλλοντες καὶ οὐπω τῆς τῶν Περσῶν γνώμης συνιέντες, δύο πού τινας καὶ πλείους διαπείρουσιν, ὥστε τινὰς ὑπ' ὀξείας καὶ ἀπροόπτου τῆς τρώσεως ἐπὶ κεφαλὴν ἀπὸ τῶν τειχῶν εἰς τὸ ἑκτός τε καὶ τὸ ὕδωρ σφενδονηθῆναι. Καὶ ἂν ἐπὶ πλεόν ἐξ-αυθὴ τὰ τῆς μάχης, τῶν μὲν σὺν φειδοὶ κωλυόντων μόνον, τῶν δὲ καὶ σὺν ὀργῇ [τῶν Αἰθιοπῶν] ἀμυνομένων, εἰ μὴ τις τῶν ἐπὶ δόξης καὶ πρεσβύτης ἤδη Σηναίων τοῖς ἐπὶ τοῦ τείχους παραγιγνόμενος, Ὡ φρενοβλαβεῖς, ἔφη, καὶ πρὸς τῶν δεινῶν παραπλήγες, οὐς εἰς δεῦρο ἰκετεύοντες καὶ ἐπικαλούμενοι πρὸς βοήθειαν διετελοῦμεν, τοὺτους ἐλπίδος ἐπέκεινα παραγενομένους ἀπείργομεν; οἱ φίλοι μὲν ἤκοντες καὶ εἰρηνικά 20 διαγγέλλοντες, σιωτῆρες ἔσονται, πολέμια δὲ διανοούμενοι, ῥᾶστα καὶ προσορμισθέντες ἐλαττωθήσονται. Τί δὲ καὶ πλεόν εἰ τοὺτους διαχρησόμεθα, τοσούτου νέφους ἐκ γῆς καὶ ὕδατος κεκυκλωμένου τὴν πόλιν; ἀλλὰ προσδεγόμεθα καὶ ὅτι βουλομένοις ἐστὶν ἐκδιδοσ- 25 κόμεθα. Πᾶσιν εὖ λέγειν ἔδοξεν, ἐπῆναι δὲ καὶ ὁ Σατράπης. Καὶ τοῦ κατηρειπωμένου τῆδε κἀκείσε μεταστάντες ἐν ἀκινήτοις τοῖς ὅπλοις ἡσύχαζον.

Γ'. Ὡς δ' ἐκενώθη τὸ μεταπύργιον τῶν ἐφεστώτων, ὃ τε δῆμος δθόναις κατασεῖων, ἐπιτρέπειν τὸν ὅρμον ἐνεδείκνυτο, τότε δὴ καὶ οἱ Αἰθίοπες πλησιάσαντες ὥσπερ ἀπ' ἐκκλησίας τῶν πορθημένων πρὸς τὸ πολιορκούμενον θέατρον, τοιάδ' ἔλεγον· Ὡ Πέρσαι καὶ Σηναίων οἱ παρόντες, Ὑδάσπης ὁ τῶν πρὸς ἀνατολαῖς καὶ δυσμαῖς Αἰθιοπῶν, γυνὴ δὲ καὶ ὑμῶν βασι- 35 λεύς, πολεμίους τ' ἐκπορθεῖν οἶδε καὶ ἰκέτας οἰκτεῖρειν πέφυκε, τὸ μὲν ἀνδρεῖον, τὸ δὲ φιλόανθρωπον δοκιμάζων καὶ τὸ μὲν χειρὸς εἶναι στρατιωτικῆς, τὸ δὲ, ἴδιον τῆς αἰτοῦ γνώμης. ἔχων τε τὸ ὑμᾶς εἶναι ἢ μὴ, κατ' ἐξουσίαν, ἰκέταις γεγενημένοις ἀνίσχισι τὸν ἐκ τοῦ 40 πολέμου πᾶσιν ὀρώμενον καὶ οὐκ ἀμφίβολον κινδύνον· ἐφ' οἷς ἂν ἄσμενοι τῶν δεινῶν ἀπαλλαγείητε, τὴν αἰρεσιν, οὐκ αὐτὸς ὀρίζων, ἀλλ' ὑμῖν ἐπιτρέπων. Οὐ γὰρ τυραννεῖ τὴν δίκην, ἀλλὰ πρὸς τὸ ἀνεμέσσητον διοικεῖ τὴν τῶν ἀνθρώπων τύχην. Πρὸς ταῦτα Ση- 45 ναῖοι μὲν ἀπεκρίναντο, σφᾶς τ' αὐτοὺς καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας ἐπιτρέπειν Ὑδάσπῃ χρῆσθαι πρὸς ὃ τι βούλοιο καὶ τὴν πόλιν, εἰ περιγείνοιντο, ἐγχειρίζειν· ἦν καὶ νῦν ἐν τῷ ἀνεπίστω σαλεύειν, εἰ μὴ φθαίη τις, ἐκ οὐδ' ἢ ἐξ Ὑδάσπου μηχανῇ σωτηρίας. Ὁ δ' Ὀροον- 50 δάτης τῶν μὲν αἰτίων ἔφη τοῦ πολέμου καὶ τῶν ἐπάθλων ἰκατέσθαι καὶ τὰς τε Φίλας [τὴν πόλιν] καὶ τὰ σμαράγδεια μέταλλα παραχωρήσειν, αὐτὸς δ' ἡζίου μηδεμίαν ὑποστῆναι ἀνάγκην, μήθ' αὐτὸν μήτε τοὺς στρατιώτας ἐγχειρίζειν. Ἀλλ' εἰ βούλοιο Ὑδάσπης

tremo periculo eveniunt) et jaciebant de muris et jaculabantur in naves. Sic omnino homines etiam qui de suis rationibus desperarunt, semper quod superest temporis ad dilationem mortis, in lucro ponunt. Jaciebant autem ita dirigentes ictus ut non vulnerarent, sed accessum prohiberent. Jaculabantur autem vicissim Aethiopes, et ut certiori ictu petentes et nondum animum Persarum intelligentes, continuo duos quosdam ac deinceps plures transigunt, ut aliqui subito et ex improviso acceptis vulneribus de muris extrorsum et in aquam in caput devolverentur. Et quidem magis exarsisset proelium, his parcendo tantum prohibentibus, Aethiopibus autem etiam cum ira sese defendentibus, nisi quidam homo illustris et jam senex ex Syenais, interveniens ad eos qui erant in muro verba fecisset: O amentes, inquit, et praecalamitatibus obstupfacti, quibus hactenus supplices eramus et in auxilium advocabamus, hos cum praeter omnem spem et opinionem advenissent jam arcemus? qui si amico animo veniunt, ea quae ad pacificationem pertinent nuntiantes, servatores nostri erunt, sin hostilia cogitant, facillime etiam si applicuerint superabuntur. Enim vero quid lucri erit inde nobis, etiam si hos confecerimus, cum tanta nubes terra et aqua urbem cinxerit? cur autem non potius eos recipimus et quae sit illorum sententia cognoscimus? Omnibus in rem dicere videbatur. Collaudabat autem et Satrapa. Et ex collapsa muri parte huc atque illuc decedentes immotis armis quiescebant.

VI. Postquam autem spatium illud inter turres vacuum fuit propugnatoribus et populus velamentis signum dans concedere se appulsum significabat, tunc Aethiopes propius accedentes, tanquam pro concione ex navigiis ad obsessum theatrum talia dicebant: O Persae, et Syenenses qui adestis, Hydaspes orientalium et occidentalium Aethiopum, in praesentia vero et vester rex, cum hostes domare novit, tum ad misericordiam erga supplices a natura proclivis est, illud quidem fortitudinis, hoc autem humanitatis, atque alterum virtutis militum, alterum ipsius proprium decus esse iudicans. Cumque vitae et necis vestrae illi sit potestas, quandoquidem supplices estis, liberat vos omnibus ob oculos versante et minime dubio belli periculo, conditiones, quibus velitis hisce calamitatibus liberari, non ipse proponens, sed vobis, vestro arbitrio eligendas, permittens. Neque enim pro sua libidine tyrannicum quidquam statuit, sed mansuete et sine invidia gubernat hominum fortunam. Ad hac Syenai quidem responderunt: Se ipsos et liberos et conjuges dedere in illius potestatem ut illis utatur pro arbitrio et urbem illi si manserit superstitis tradere, quae et nunc in extrema desperatione vacillet, nisi quae salus, a diis, aut ab Hydaspes missa, excidium anteverterit. Oroondates autem, Ex iis quae belli causae et praemia fuerunt se decessurum esse dixit et dimissurum Philas urbem et smaragdeas fodinas: ceterum petere, ut in ipsum nihil durius statuatur, neque se ipse neque milites dedat. Sed si velit Hydaspes integrum officium humani-

δολόκληρον ἐπιδείκνυσθαι τὸ φιλόανθρωπον, ἐπιτρέπειν οὐδὲν λυμαινομένους, οὐδὲ χεῖρας ἀνταίροντας, ἀποχωρεῖν εἰς τὴν Ἑλεφαντίνην· ὡς ἴσον εἶναι οἱ νῦν τ' ἀπολέσθαι καὶ δοκοῦντα περισώζεσθαι, προδοσίας τοῦ στρατιωτικοῦ παρὰ βασιλεῖ τῷ Περσῶν ἀλῶναι· μᾶλλον δὲ καὶ χαλεπώτερον, νῦν μὲν ἀπλοῦ καὶ νενομισμένου τυχόν ἐπαχθησομένου θανάτου, τότε δ' ὠμοτάτου καὶ εἰς πικροτάτην κολασιν καινουργουμένου.

Ζ'. Ταῦτα λέγων, ὑποδεχθῆναι καὶ δύο Περσῶν εἰς τὰ σκάφη παρεκάλει, πρόφασιν ὡς εἰς Ἑλεφαντίνην ἀφίξιμένους καὶ εἴπερ οἱ κατ' αὐτὴν συνενδοῖεν εἰς τὸ δουλεύειν, οὐδ' αὐτὸς ἔτι μελλήσων. Ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ πρέσβεις ἐπανεῖσαν, ἅμα καὶ δύο Περσῶν ἀναλαθόντες καὶ πρὸς τὸν Ὑδάσπην ἅπαντα ἀπήγαγεσαν. Ὁ δ' ὑπογέλασας καὶ πολλὰ τῆς ἀβελτηρίας τὸν Ὀροονδάτην ἐπιμεμψάμενος, εἰ περὶ τῶν ἴσων διαλέγεται, ἄνθρωπος ἐπ' ἄλλω καὶ οὐκ ἐν αὐτῷ τὴν ἐλπίδα τοῦ εἶναι ἢ τεθνάναι σαλεύων· Εὐθύες, ἔφη, τὴν ἐνὸς ἀνοίαν τοσούτοις ἐπαγαγεῖν ἀνύλειαν. Καὶ τοὺς ἀπεσταλμένους παρὰ τοῦ Ὀροονδάτου βαδίζειν εἰς τὴν Ἑλεφαντίνην ἐπέτρεπεν, ὡς οὐδεμιᾶς ὦν φροντίδος, εἰ κάκεῖνοί τι πρὸς ἀντίστασιν βουλευσείαν. Καὶ τῶν ἰδίων, τοὺς μὲν ἐμφράττειν τὸ διορυγὲν τοῦ Νείλου στόμιον, τοὺς δ' ὥσθ' ἕτερον κατὰ τὸ χῶμα ἐκτέμνειν ἀπεκλήρωσεν· ὡς τῆς τ' ἐπιρροῆς κωλυομένης καὶ τῆς λιμναζούσης πρὸς τῆς ἐκροῆς κενουμένης θάττον ἀναψύξει τὰ περὶ τὴν Συήνην καὶ εἰς τὸ βάσιμον ἐξικμασθῆναι. Οἱ μὲν δὴ ταῦτα προσταχθέντες, μικρὰ τοῦ ἔργου κατάρξαντες εἰς τὴν ἐξῆς ἐπιτελέσειν ἔμελλον, ἐσπέρας αὐτίκα καὶ νυκτὸς προσφάτοις τοῖς προσταγμασιν ἐπιγενομένης.

Η'. Οἱ δὲ κατὰ τὸ ἄστυ τῆς ἐν χερσὶ καὶ δυνατῆς βοηθείας οὐ μεθίεντο τὴν καὶ παρ' ἐλπίδα ἐνδεχομένην σωτηρίαν οὐκ ἀπογινώσκοντες. Ἄλλοι τε τὸν ὑπόγειον αὐλῶνα διорύττοντες, ἥδη τοῖς χώμασι πλησιάζειν ἐφύκεσαν, τὸ ἀπὸ τοῦ τείχους ἐπὶ τὸ χῶμα ταῖς ὄψεσιν ὑποπίπτον διάστημα σχοίνῳ κατὰ τὸ ὄρυγμα συμμετρούμενοι· καὶ τὸ πεπτωκὸς ἕτεροι τοῦ τείχους ὑπὸ λαμπτήρσιν ἀνήγειρον. Ἦν δ' ἡ οἰκοδομὴ βράδια, τῶν λίθων εἰς τὸ ἐντὸς κατὰ τὴν πῦσιν κυλινδρῶντων. Ἐπεὶ δ' ἀσφαλῶς εἶχεν τὸ παρὸν ᾧ ἦθυσαν, οὐδὲ τότε θορόβως διήγον, ἀλλὰ κατὰ μέσας που νύκτας μέρος τοῦ χώματος, καθ' ὃ τῆς ἐσπέρας οἱ Αἰθίοπες τοῦ διорύττειν ἐφύψαντο, (εἴτε τῆς γῆς κατ' ἐκεῖνο χαύνης τε καὶ ἀκρατήτου σωρευθείσης εἴτε τὸ ὑποκείμενον διάβροχον γεγεννημένον, εἴτε καὶ τῶν ὑπορυπτόντων συνενδύναι πρὸς τὸ κενὸν τῷ ὑποκειμένῳ παρασχόντων, ἢ καὶ τοῦ πρὸς βραχὺ διορυγέντος ταπεινοτέρου τῶν ἐργαζομένων ἐπιλαθόντος, ἐπικλυσὶς αὐξομένου διὰ νυκτὸς ἐγένετο τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ βραγέντος ἀπαξ ὁδοποιούτος ἔλαθε βαθυνόμενον, εἴτε καὶ δαιμονίας ἐπικουρίας θεῆς τις τὸ ἔργον) παρὰ δόξαν ἐκρήγνυται· καὶ τοσοῦτος ἤχος καὶ δοῦπας ἀπετελέσθη, διὰ τῆς ἀκοῆς τὴν διάνοιαν ἐκδεμαίνων, ὡς τὸ μὲν συμβάν ἀγνοεῖν,

tatis declarare, concedat ut, quum nullum damnum inferretur neque manus contra elearent, discederent Elephantinam: quod sibi perinde esset nunc mori, atque deinceps superstitem, proditiōnis exercitus a rege damuari. Quin etiam gravius illud esse futurum et asperius: quandoquidem nunc simplex genus mortis et usitatum fortasse sibi subeundum esset, tunc vero crudelissimum et cum acerbissimo supplicio nova quadam ratione conjunctum.

VII. Hæc cum dixisset, ut duos Persas reciperent in navigia ad sese orabat, eo prætextu quasi Elephantinam essent ituri et siquidem illi qui ibi essent ad deditiōnem inclinassent, neque se amplius quin idem faciat cunctaturum. Hæc cum audissent præterea legati, redierunt duobus Persis assumtis, ac deinde omnia Hydaspi renuntiarunt. Ille autem cum subrisisset et multis modis ob stoliditatem Oroondatem reprehendisset, quod de conditionibus dissereret, homo, qui non ex se, sed ex altero, utrum illi vivendum an moriendum esset, penderet: Stultum est, inquit, propter unius amentiam, tantam multitudinem internecione delere. Et eos, qui fuerant missi ab Oroondate, Elephantinam ire permisit, tanquam nihil omnino curans, etiamsi illi resistendi consilia quæpiam inivissent. Ex sois autem, aliis ut ostium Nili fossa deductum obstruerent, aliis ut aliud in aggere excinderent, negotium dedit: ut ita et influxu prohibito et stagnante aqua effluxu delapsa, celerius exsiccari posset spatium circa Syenen et ad ingressum durari. Atque hi quidem jussa, paullulum modo opus exorsi, postero die exsecuturi fuerant, vespera statim et nocte deinceps iis quæ commemorata sunt mandatis superveniente.

VIII. Porro ii qui erant in urbe obvium et quod haberi poterat auxilium non intermittebant, de salute, quamvis præter spem oblata non desperantes. Et alii subterraneum cuniculum agentes, jam aggeri appropinquare videbantur, intervallo a muro ad aggerem quod oculis erat subjectum, in fossa fune demetientes. Alii murum facibus adhibitis erigebant: facilis autem erat instauratio, lapidibus introrsum in ruinam devolutis. Postquam autem præsentis temporis rationem tutam esse arbitrabantur, neque tum perturbatione caruerunt, sed media nocte pars quædam aggeris, quam sub vesperam Æthiopes perfodere cæperant, (seu quod, terra laxa et minime densa illo loco aggesta, cessit fundamentum humidum redditum, sive his, qui suffodiebant, ut fundamentum propter vacuum spatium inferius desideret et collaberetur, efficiētibz: sive in eum locum, ubi angustius fodi ceptum fuerat, aqua post discessum operariorum succedente et noctu aucta, moles dissolvi cæpit, cum id, quod semel perruptum fuerat magis ac magis perforaretur et sensim profundius fieret, sive divino auxilio quispiam adscribat hoc opus) præter opinionem rumpitur, tantusque sonitus atque strepitus est redditus, auditu mentem perterrefaciens, ut id quod ac-

μέρος δὲ τὸ πλεῖστον τῶν τειχῶν καὶ τῆς πόλεως ὑπε-
νηνέχθαι, τοὺς τε Αἰθίοπας καὶ αὐτοὺς Συηναίους
ὑποπτεύειν. Ἄλλ' οἱ μὲν ἐν τῷ ἀσφαλεῖ διάγοντες ἐφ'
ἡσυχίας ἡλλίζοντο, ὡς εἰς ἕω τὸ σάφες εἰσόμενοι. Οἱ
δὲ κατὰ τὴν πόλιν πάντῃ τὸ τεῖχος καὶ εἰς κύκλον πε-
ριέθειον, τὸ μὲν καθ' αὐτοὺς ἕκαστος σῶον ὀρῶντες,
ἄλλοι δὲ παρ' ἄλλοις γεγενῆσθαι τὸ πάθος εἰκάζοντες,
ἄχρι δὴ τὸ ἡμέρας φῶς ἐπιγεγόμενον, τὴν ἀχλὺν τῶν
ἀμφιβαλλομένων δεινῶν παρέλυσε, τοῦ τε ῥήγματος
10 ἀπόπτου γενομένου καὶ τοῦ ὕδατος ἀθρόον ὑπονοστή-
σαντος. Ἦδη γὰρ καὶ οἱ Αἰθίοπες τὸ ἐποχτεῦον στό-
μιον ἐρραττον καὶ καταράκτας τ' ἐκ σανίδων συνηρ-
μοσμένων καθιέντες καὶ ξύλων παχέσι κορμοῖς ἔκτοσ-
θεν διερείδοντες, χοῦν θ' ἅμα καὶ φρυγανίδα ὕλην
15 συνδέοντες καὶ πολλὰι χιλιάδες ἀθρόον, οἱ μὲν ἀπὸ τῆς
ὄχθης, οἱ δὲ καὶ ἐκ πορθμείων ἐπιφοροῦντες. Οὕτω
μὲν δὴ τὸ ὕδωρ ὑπενόστησεν. Ἦν δ' οὐδ' ὡς πορευτέα
παρ' ἀλλήλους οὐδ' ἑκατέρωθεν. Ἰλύος γὰρ βαθείας ἡ
γῆ κατάπλεως ἐγγένοι καὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἐξικμάσθαι
20 φαινομένην τέλμα διῦγρον ὑπέτρεχεν, ἔππου θ' ὁμοίως
καὶ ἀνδρὸς βάσιν εἰς βυθισμὸν ἐνεδρεῦον.

Θ'. Ἡμέρας μὲν δὴ δύο που καὶ τρεῖς οὕτω διῆγον·
ἡνεωγμέναις μὲν ταῖς πύλαις οἱ Συηναῖοι, ὅπλοις δ'
ἀποκειμένοις οἱ Αἰθίοπες τὴν εἰρήνην ἐπισημαίνοντες.
25 Καὶ ἦν τὸ γιγνόμενον ἀνακωχὴ τις ἀνεπίμικτος· οὔτε
φρουρᾶς ἔτι παρ' οὐδετέρωθεν σπουδαζομένης καὶ πλεόν
τῶν κατὰ τὴν πόλιν εὐπαθείαις αὐτοὺς ἐκδεδωκότων.
Καὶ γὰρ πῶς συνέπεσε καὶ τὰ Νεῖλῳ τότε τὴν μεγίσ-
την παρ' Αἰγυπτίους ἑορτὴν ἐνεστηκέναι, κατὰ τροπὰς
30 μὲν τὰς θερινὰς μάλιστα καὶ δὲ ἀρχὴν τῆς αὐξήσεως ὁ
ποταμὸς ἐμφαίνει τελουμένην, ὑπὲρ πάσας δὲ τὰς ἄλ-
λας πρὸς Αἰγυπτίῳ σπουδαζομένην, δι' αἰτίαν τοιάνδε.
Θεοπλαστοῦσι τὸν Νεῖλον Αἰγύπτιοι καὶ κρειττόνων τὸν
μέγιστον ἄγουσιν, ἀντίμιμον οὐρανοῦ τὸν ποταμὸν
35 σεμνηγοροῦντες, οἳ δὴ δίχα νεφετῶν καὶ ὑετῶν ἀερίων
τὴν ἀρουμένην αὐτοῖς ἄρδοντα καὶ εἰς ἔτος αἰὲ τεταγ-
μένως ἐπομβρίζοντα. Καὶ ταυτὶ μὲν ὁ πολλὸς λεῶς.
Ἄ δ' ἐκθειάζουσιν, ἐκεῖνα. Τοῦ εἶναι καὶ ζῆν ἀνθρώ-
πους, τὴν ὑγρᾶς τε καὶ ξηρᾶς οὐσίας τύνοδον αἰτίαν
40 μάλιστα νομίζουσι, (τὰ δ' ἄλλα στοιχεῖα τούτοις συνυπα-
ράχουσι τε καὶ συναναπαίνεσθαι λέγοντες) καὶ τὴν μὲν
ὑγρὰν, τὸν Νεῖλον, θατέραν δὲ τὴν γῆν τὴν αὐτῶν ἐμ-
φαίνειν. Καὶ ταυτὶ μὲν δημοσιεύουσι. Πρὸς δὲ τοὺς
μύστας, Ἰσιν τὴν Γῆν καὶ Ὀσίριν τὸν Νεῖλον καταγ-
45 γέλλουσι, τὰ πράγματα τοῖς ὀνόμασι μεταλαμβάνον-
τες. Ποθεῖ γοῦν ἀπόντα ἡ θεὸς καὶ χαίρει συνόντι καὶ
μὴ φαινόμενον αὐθις θρηνεῖ καὶ ὡς δὴ τινα πολέμιον
τὸν τυφῶνα ἐχθραίνει· φυσικῶν τινων, οἷμαι, ἀνδρῶν
καὶ θεολόγων, πρὸς μὲν τοὺς βεβήλους τὰς ἐγκατεσπαρ-
50 μένας τούτοις ἐπινοίας μὴ παραγυμνούντων, ἀλλ' ἐν
εἴδει μύθου προκατηχούτων, τοὺς δ' ἐποπτικωτέρους
καὶ ἀνακτόρων ἐντὸς, τῇ πυρφόρῳ τῶν ὄντων λαμπρότι,
φανερώτερον τελούντων.

Ι'. Τοῦτο τοι καὶ ἡμῖν, εὐμέγεια μὲν εἶη τῶν εἰρή-

ciderat ignoraretur, ceterum maximam partem murorum
abreptam esse et Æthiopes et Syenæi suspicarentur. Et
illi quidem cum in tuto degerent, securi sese in castris
continebant, diluculo plane quid esset cognituri : hi autem
qui erant in urbe undique murum et in orbem circuibant,
cum quisque apud sese integrum cerneret, apud alium
autem cladem illam accidisse conjectaretur : donec orta
lux nebulam calamitatum de quibus ambigebatur dispulit,
cum ruptura conspiceretur et aqua subito abscessisset.
Jam enim et Æthiopes derivatum ostium obstruebant, cat-
aractas ex tabulis compactas demittentes et lignorum
crassis stipitibus extrinsecus fulcientes, simulque humum
et sarmenta colligantes, quam deinde multa millia repente
partim a ripa, partim navigiis ingerebant. Atque ita tan-
dem abscessit aqua : neutris tamen erat pervium iter ad
alteros. Limo enim profundo terra plena fuerat et sub
superficie quæ exsiccata esse videbatur, humidum latebat,
quod equi aequæ atque hominis gressui hærenti in profundo
insidiabatur.

IX. Dies igitur duos tresve ita tempus transigebant :
apertis quidem portis Syenæi, depositis vero armis Æthio-
pes, pacem significantes. Erant induciæ quædam absque
mutua conversatione, neque amplius apud utrosque excu-
biæ in stationibus habebantur. Quin etiam hi, qui in urbe
erant, oblectationibus operam dabant. Etenim quodam-
modo acciderat, ut tunc quoque Niloa, maximum apud
Ægyptios festum, exoriretur : quod quidem circa solsti-
tium æstivum maxime, et quando initium crescendi fluvius
ostendit, celebratur et in summo honore præ ceteris om-
nibus habetur, propter ejusmodi causam. Deum esse
fingunt Nilum Ægyptii et ex numinibus maximum ducunt,
æmulum esse Cœli fluvium prædicantes, quod illis absque
nivibus et pluviis æriis arva irriget et quotannis continua
serie humectet, tanquam imbre. Et hæc quidem jactantur
a vulgo. Quæ vero divinis laudibus ornant, illa sunt :
quod humidæ et siccæ substantiæ copulationem, ortus et
vitæ hominum causam maxime putant esse, (alia vero
elementa cum his una adesse et apparere dicunt) et humi-
dam quidem Nilum, alteram autem terram efficere. Sed
et hæc pervulgata sunt. Ceterum mysteriorum periti,
terram Isim et Nilum Osirin esse affirmant, res nominibus
commutantes. Flagrat igitur illius totius desiderio dea et
gaudet cum sibi adest et non apparentem rursus luget,
atque tanquam aliquod inimicum fulgur odit : viris, ut
existimo, in naturalium rerum et divinarum consideratione
versantibus, significationes his inspersas profanis non dete-
gentibus, ceterum specie fabulæ primum eos erudentibus ;
porro hæc cognoscendi studiosos, in ipso sacrario ignifera
veritatis face manifestius rebus ipsis initiantibus.

X. Et nobis quidem hæc propitio numine dicta sint :

μένων, τὰ μυστικώτερα δ' ἄρρητα σιγῇ τετιμῆσθω, τῶν κατὰ Συήνην ἐξῆς περαινομένων. Τῆς γὰρ δὴ τῶν Νειλώων ἑορτῆς ἐνεστηκυίας, οἱ μὲν ἐγγώριοι πρὸς θυσίαις τε καὶ τελευταῖς ἦσαν, τοῖς μὲν σώμασι κάμ-
 5 νοντες, ταῖς ψυχαῖς δὲ κἀν περιεστηκόσι δεινοῖς τῆς περὶ τὸ θεῖον εὐσεβείας ἐκ τῶν ἐνόντων οὐκ ἀμνημονοῦντες. Ὁ δ' Ὀροονδάτης μέσας νύκτας ἐπιτηρήσας πρὸς ὕπνον βαθὺν τῶν Συηναίων ἀπὸ τῆς εὐωχίας τετραμμένων ὑπεξάγει τὸν στρατὸν, ὧραν τε μίαν καὶ πύλην, καθ'
 10 ἣν ἔδει ποιήσασθαι τὴν ἐξοδὸν, κρύφα τοῖς Πέρσαις προπαραγγεῖλας. Ἐπέσταλτο δ' ἐκάστῳ δεκαδάρχη, ἵππους μὲν καὶ ὑποζύγια κατὰ χώραν ἔαν, πρὸς τε δυσχερείας ἀπαλλαγὴν καὶ τοῦ μή τινα πρὸς τὸν τάραχον αἰσθῆσιν γενέσθαι τῶν ὁρμμένων, τὰ ὅπλα δ' ἀναλα-
 15 βόντας μόνα καὶ δοκίδα ἢ σανίδα πορισσάμενους ἐπάγεσθαι.

ΙΑ'. Ἐπεὶ δ' ἡθροίσθησαν καθ' ἣν προείρητο πύλην, ἐγκάρσια τῇ πληρῇ τὰ ξύλα, ἅπερ ἐκάστη δεκάς ἐπήχ-
 20 θιστο, ἐπιβάλλων καὶ ἀλλήλων ἐχόμενα συντιθεῖς, τῶν κατόπιν αἰεὶ τοῖς ἡγουμένοις μεταδιδόντων, οἷον διὰ ζεύγματος ῥῆσά τε καὶ τάχιστα διεβίβασε τὸ πλῆθος. Καὶ λαβόμενος τῆς ἐστερωμένης, τοὺς τ' Αἰθίοπας οὐδὲν προειδομένους, οὐδὲ φροντίδα τῆς φυλακῆς πε-
 25 ποιημένους, ἀλλ' ἀπρονοήτως καθεύδοντας διαλαθὼν, ἐπὶ τὴν Ἐλεφαντίνην, ὡς δρόμου τ' εἶχε καὶ ἀσθμα-
 30 τος, καθ' ἣν τὸν στρατὸν ἦγεν, ἀκώλυτος τ' εἰσέφρησεν εἰς τὴν πόλιν, τῶν ἐκ τῆς Συήνης προαπεσταλμένων δύο Περσῶν (οὕτω πρὸς αὐτοὺς συντεταγμένον) ἐπιτηρούντων ὅσαι νύκτες τὴν ἑφοδὸν, καπεῖδῃ τὸ συγκείμε-
 35 νον ἀνεφρέξαντο σύμβολον, παραχρῆμα τὰς πύλας ἀναπετασάντων. Ἦδη δ' ἡμέρας ὑποφαινούσης, οἱ Συηναῖοι τὸν δρασμὸν ἐγνώριζον, τὰ μὲν πρῶτα κατ' οἶκον τὸν ἴδιον ἕκαστος τοὺς ἐπιξενουμένους Περσῶν οὐχ ὁρῶντες, εἴτα καὶ κατὰ συλλόγους συνιστάμενοι
 40 καὶ τέλος καὶ τὸ ζεύγμα ἐποπτεύοντες. Αὖθις οὖν εἰς ἀγωνίαν καθίσταντο καὶ δευτέρων ἀδικημάτων ἐγκλημα προσεδέχοντο βαρύτερον, ὡς ἐπὶ φιανθρωπίᾳ τοσαύτη γεγονότες ἄπιστοι καὶ τὸν δρασμὸν τοῖς Πέρσαις συνεργήσαντες. Ἐγνώσαν οὖν πανδημεὶ τῆς πόλεως ἐξορ-
 45 μήσαντες, ἐγκυρῶντες αὐτοὺς τοῖς Αἰθίοσι, καὶ ὄρκοις πιστοῦσθαι τὴν ἀγωνίαν, εἴ πως εἰς ἔλεον ἐπικλασθεῖεν. Ἀθροίσαντες οὖν πᾶσαν ἡλικίαν καὶ κλάδους εἰς ἱκετη-
 50 ρίαν ἀναλαβόντες, κηρούς τε καὶ δᾶδας ἀψάμενοι καὶ τὰ ἱερὰ [γένη καὶ] ἔδη τῶν θεῶν ὥσπερ κηρύκεια προ-
 45 θεβλημένοι διὰ τε τοῦ ζεύγματος ὡς τοὺς Αἰθίοπας ἐλ-
 50 θόντες ἰκέται, πόρρωθεν γονυπεσοῦντες ἐκάθηντο, καὶ ὡς ἐν σύνθημα καὶ φωνὴν γῶδῃ μίαν ἐλεσίνην ὁλοθυ-
 50 γὴν ἰέντες ἰκέτευον. Οἰκτιζόμενοι δὲ πλέον τὰ νεογνά τῶν βρεφῶν ἐπὶ γῆς προκαταβάλλοντες φέρεσθαι ὡς
 50 εὐτυχε μεθῆκαν, διὰ τῆς ἀνυπόπτου καὶ ἀνυπαίτιου μοίρας τὸ θυμούμενον τῶν Αἰθιόπων προμαλάσσοντες. Τὰ βρέφη δὲ ὑπὸ πτοίας ὅ' ἅμα καὶ ἀγνοίας τῶν πρα-
 50 τομένων τοὺς μὲν φύντας καὶ τρέφοντας, τάχα που τὴν ἀπειραν ἀποτρεπόμενα βοῇ, ὑπέφευγεν, ἐπὶ δὲ τὴν

ceterum magis arcana alto silentio premantur. Hæc a-
 tem, quæ circa Syenen acta sunt, deinceps ordine per-
 texantur. Siquidem festo Niloorum exorto, indigenæ qui-
 dem mactationibus victimarum et sacrificiis vacabant,
 corporibus quidem laborantes, animis vero et in circum-
 stantibus malis pietatis erga numen, pro facultatibus, haud-
 quaquam oblitæ. At Oroondates, observata occasione,
 media nocte cum Syenæ arcto somno post epulationes
 premerentur, clam educit exercitum, cum antea et horam
 unam et portam qua egrediendum esset clanculum Persis
 indicasset. Imperatum autem fuerat unicuique decurioni
 ut equos et iumenta relinquerent, ne impedimento essent
 in itinere, neve aliquo modo ex strepitu sentiri possent ea
 quæ fierent: ceterum arma tantum acciperent et trabem
 aut asserem nacti una ferrent.

XI. Postea vero quam congregati sunt ad portam ut
 edictum fuerat, ligna quæ unaquæque decas bajulaverat
 luto transversa injiciens, et ita ut inter se cohererent
 componens, cum qui a tergo subsequebantur semper præ-
 cedentibus per manus traderent, tanquam per pontem fa-
 cillime et celerrime multitudinem traduxit. Terram au-
 tem attingens et Æthiopes qui nihil ejusmodi suspicaban-
 tur, neque excubiarum curam amplius labeant sed secure
 dormiebant, clam præteriens, quanta potuit celeritate et
 quantum spiritus suppedibat, Elephantinam exercitum
 duxit et sine impedimento in urbem est intronissus, cum
 duo Persæ qui Syene præmissi fuerant, (sic enim conve-
 nerat) nocturno tempore adventum observarent et post-
 quam constitutam tesseram pronuntiarent continuo portas
 palefacerent. Illucescente vero die, Syenæ primum fugam
 cognoscebant, ab initio in sua quisque domo Persas qui
 ab illis hospitio accepti fuerant non videntes, deinde et
 concilio coacto inquirentes, denique et ex ponte suspicio-
 nem capientes. Rursus igitur maximus terror eos incessit
 et secundarum injuriarum crimen gravius expectabant:
 quod tantam clementiam experti, parum fidos sese præ-
 buissent et facultatem fugiendi Persis dedissent. Statur-
 runt igitur universi urbe exeuntes, tradere sese Æthiopi-
 bus et jurejurando inscitiam suam confirmare, si quo modo
 ad misericordiam flecti possent. Congregata igitur omni
 ætate et ramis ad speciem supplicum declarandam sumtis,
 ac cereis et facibus accensis, deorum simulacra tanquam
 caduceos præ se ferentes, ad Æthiopes per pontem cum
 venissent supplices, a longinquo genibus flexis sedebant et
 quasi ad unum signum ac vocem, lugubrem et miserabi-
 lem ejulatum edentes, supplicum gestu culpam deprecaban-
 tur. Denique ad majorem misericordiam captandam,
 pueros infantes in terram ante se depositos, ferri pro ar-
 bitrio permiserunt, per ætatem ab omni suspicione et culpa
 alienam, iram Æthiopum præmollientes. Infantes autem
 præ consternatione et inscitia eorum quæ fiebant parentes
 quidem et nutritios, fortasse immenso clamore aversi, re-
 fugiebant; ad viam autem quæ ducebat ad Æthiopes qui-

ἄγουσαν ὡς τοὺς πολεμίους τὰ μὲν εἶρπε, τὰ δὲ ψελλιζόμενα τὴν βᾶσιν καὶ κλαυθυριζόμενα ἐπαγωγὸν ἐφέρετο, καθάπερ σχεδίαζούσης ἐν αὐτοῖς τὴν ἱκεσίαν τῆς τύχης.

16 **Β΄.** Ὁ δ' Ὑδάσπης ταῦθ' ὁρῶν καὶ τὴν πάλαι ἱκεσίαν ἐπιτείνειν αὐτοὺς καὶ εἰς τὸ παντελὲς ἐξομολογεῖσθαι οἰηθεὶς, ἀποστείλας ἡρώτα, τί βούλονται καὶ ὅπως μόνοι καὶ οὐ μετὰ τῶν Περσῶν ἦκοιεν. Οἱ δὲ πάντα ἔλεγον, τὸν ὄρασμον τῶν Περσῶν, τὸ αὐτῶν ἀνυπαίτιον, τὴν πάτριον ἐορτὴν, καὶ ὡς πρὸς θεράπειαν τῶν κρείττονων ὄντας καὶ πρὸς τῆς εὐωχίας ὑψωπνωμένους, διαλάβοιεν διαδράντες, ἴσως ἂν καὶ εἰδότην καὶ γυμῶν τοὺς ἐνόπλους κωλύειν ἀδυνατούντων. Ὁ δὲ οὖν Ὑδάσπης, τοῦτων πρὸς αὐτὸν ἀπαγ-
18 γελθέντων, ὑποτοπῆσας ὅπερ ἦν, ἀπάτην τινὰ καὶ ἐνέδραν πρὸς τοῦ Ὀροονδάτου γενησομένην, τοὺς ἱερέας μόνους μετακαλεσάμενος καὶ τοῖς ἀγάλμασι τῶν θεῶν ἃ συνεπήγοντο πρὸς τὸ μᾶλλον καταιδέσαι προσκυνήσας, εἴ τι πλέον ἔχοιεν ἀναδιδάσκειν περὶ τῶν
20 Περσῶν ἐπυνθάνετο καὶ ὅποι μὲν ὥρμησαν, τίνι δὲ θαρσεῖν ἔχουσιν, ἢ τίσιν ἐπιχειρήσουσιν. Οἱ δὲ τὰ μὲν ἄλλα ἀγνοεῖν ἔφασαν, εἰκάζειν δὲ εἰς τὴν Ἐλεφαντίνην ὥρμηκεῖναι, τοῦ πλείστου στρατοῦ κατ' ἐκείνην συνελεγμένου καὶ τοῦ Ὀροονδάτου, τοῖς τ' ἄλλοις καὶ
22 πλέον τοῖς καταφράκτοις ἱππεῦσι ἐπανεχόντος.

Π΄. Ταῦτ' εἰπόντων καὶ εἰσιέναι εἰς τὴν πόλιν ὡς ἰδὲν καὶ μεθεῖναι τῆς κατ' αὐτῶν ὁργῆς ἱκετευόντων, τὸ μὲν παρελθεῖν αὐτὸς εἰς τὴν πόλιν τὸ παρὸν Ὑδάσπης οὐκ ἐδοκίμαζε· δύο δὲ φάλαγγας ὀπλιτῶν εἰσπέμ-
24 ψας εἰς ἀπόπειράν θ' ὑποπτευομένης ἐνέδρας καὶ εἰ μὴ δὲν εἴη τοιοῦτον εἰς φρουρὰν τῆς πόλεως, τοὺς τε Σηναίους ἐπὶ χρησταῖς ὑποσχέσεσιν ἀποπέμψας, αὐτὸς εἰς τάξιν καθίστη τὸν στρατὸν, ὡς ἡ δεξιόμορος ἐπιόντας τοὺς Πέρσας ἡ καθυστεροῦσιν ἐπελευσόμενος. Καὶ
26 οὕτω πᾶν διετέτακτο, καὶ σκοποὶ προσελαύνοντες, ἐφθορον τῶν Περσῶν εἰς μάχην ἐκτεταγμένων ἐμῆνυον. Ὁ γὰρ Ὀροονδάτης τὴν μὲν ἄλλην στρατείαν εἰς τὴν Ἐλεφαντίνην ἀθροίζεσθαι διατεταγμένος, αὐτὸς δ' ὅτε τοὺς Αἰθίοπας ἐπιόντας παρ' ἐλπίδα κατωπτεύειν, εἰς-
28 ὅραμειν σὺν ὀλίγοις εἰς τὴν Σηνήν ἀναγκασθεὶς καὶ τοῖς χώμασιν ἀποτειγισθεὶς, σωτηρίαν τε καὶ αἰτήσας καὶ κατ' ὑπόσχεσιν τοῦ Ὑδάσπου λαβὼν, ἀπιστότατος ἀνθρώπων γίγνεται, καὶ δύο Περσῶν ἅμα τοῖς Αἰθίοφι περαιωθῆναι παρασκευάσας δῆθεν ὡς τὴν γνώμην τῶν
30 κατὰ τὴν Ἐλεφαντίνην, ἐφ' οἷς ἂν ἔλαιντο διαλύσασθαι πρὸς Ὑδάσπην μαθησομένους ἐξέπεμψε, τὸ δ' ἀληθές, εἰ παρασκευάζεσθαι πρὸς μάχην προαιροῦνται, ἔταν αὐτὸς ποτε διαδράναι δυνήθη. Καὶ τὸ τῆς γνώμης ἀπιστον εἰς ἔργον ἦγεν· ἡτρεπισμένους δὲ καταλαβὼν,
32 αὐτίκ' ἐξῆγεν, οὐδ' εἰς βραχὺ τὴν ἐφθορὸν ὑπερθέμενος, ἀλλὰ τῷ τάχει τὴν παρασκευὴν, ὡς ἐδόκει, τῶν ἐναντιῶν ὑποτεμνόμενος.

ΙΔ΄. Ἦδη γοῦν παραταττόμενος ἑωρᾶτο, κόμπῳ τε Περσικῇ τὰς ὄψεις προκαταλαμβάνων καὶ ἀργυροῖς τε

dam reptabant, quidam vero balbutientes et ejulantes apto et illicente ad misericordiam movendam modo ferebantur, tanquam representante in illis supplicem habitum fortuna.

XII. Hydaspes autem cum hæc videret et supplices preces jampridem significatas augere illos et omnino culpam confiteri arbitraretur, misso nuntio quærebat quid vellent et qui fieret quod soli et non cum Persis venirent? Illi autem omnia exponebant fugam Persarum, suam innocentiam, festum patrium, et quod, se intentis in cultum humanis et post epulationes in somnum versis, clam effugissent; cum forsitan, etiamsi scivissent, nudi tamen armatos prohibere non potuissent. Hydaspes igitur cum hæc illi renuntiata fuissent suspicatus id quod erat, dolum aliquem et insidias Oroondatem structurum, solis sacerdotibus accersitis et simulacris deorum, quæ secum una ferebant majoris auctoritatis causa adoratis, si quid plus de consiliis Persarum eum docere possent et quorsumnam contenderint, aut quo potissimum fidant, quærebat. Illi autem alia quidem sibi ignota esse dicebant, ceterum se conjicere Elephantinam eos contendisse, ubi maxima pars exercitus collecta sit et Oroondates cum aliis tum præcipue cataphractis equitibus confidat.

XIII. Hæc cum dicerent et ut urbem tanquam propriam ingrederetur, iramque contra illos remitteret supplicarent: ingredi quidem in urbem in præsentia Hydaspi visum non est, ceterum duabus phalangibus armatorum immissis ad explorandas quas suspicabatur insidias, aut si nihil esset ejusemodi præsidio urbi futuras et Syenensibus cum benignis promissis dimissis, ipse exercitum in aciem eduxit, aut excepturus advenientes Persas, aut cunctantes aggressurus. Necdum totus erat instructus, cum speculatores venientes, adventum Persarum ad prælium instructorum nuntiabant. Oroondates enim, cum alium exercitum Elephantinam convenire jussisset, ipse vero quando Æthiopes præter opinionem advenire videbat incurrere cum paucis Syenen coactus esset et aggeribus interclusus salutem petisset, ac promissis Hydaspi impetrasset, perfidia vincebat omnes homines. Cumque perfecisset, ut duo Persæ una cum Æthiopibus transmitterent, eo prætextu quasi sententiam eorum qui Elephantinæ erant essent exploraturi, quibus conditionibus vellent cum Hydaspe pacem facere, revera autem, utrum sese ad bellum apparare statuerent, si ille aliquo modo effugere posset: fraudulentum propositum re ipsa exsequatur. Et cum paratos deprehendisset statim educebat, ne paululum quidem quin ad hostes pergeret, differens, sed in celeritate, ut ita apparatus hostium ut existimabat præverteret, omnem spem ponens.

XIV. Jam igitur erat in conspectu acie instructa, fastu Persico adspectum præoccupans et argenteis ac deauratis

καὶ ἐπιχρύσοις τοῖς ὅπλοις τὸ πεδίον καταστράπτων. Ἄρτι γὰρ ἀνίσχοντος ἡλίου καὶ τὴν ἀκτῖνα κατὰ πρό-
σωπον τοῖς Πέρσαις ἐπιβάλλοντος, μαρμαρυγὴ τις
ἄφραστος καὶ εἰς τοὺς πορρωτάτω διερριπίζετο, τῆς
πανοπλίας οἰκτεῖον σέλας ἀνταυγαζούσης. Τὸ μὲν οὖν
δεξιὸν κέρας αὐτῷ Περσῶν τε καὶ Μήδων τὸ γνήσιον
ἐπέχε, τῶν μὲν ὀπλιτῶν ἡγουμένων, τῶν δ' ὅσοι τοξό-
ται κατόπιν ἐφεπομένων, ὥς ἂν γυμνοὶ πανοπλίας
ὄντες, ἀσφαλέστερον βάλλοιεν ὑπὸ τοῖς ὀπλίταις προασ-
πιζόμενοι. Τὴν δ' Αἰγυπτίων τε καὶ Λιβύων χεῖρα
καὶ τὴν ξενικὴν ἅπασαν, εἰς τὸ ἀριστερὸν κατένεμεν,
ἀκοντιστὰς καὶ τούτοις καὶ σφενδονήτας παραζεύξας,
ἐκδρομάς τε ποιεῖσθαι καὶ εἰσακοντίζειν ἐκ πλαγίων
δρμημένους ἐπιστείλας. Αὐτὸς δὲ τὸ μέσον κατελάμ-
βανεν, ἄρματός τε δρεπανηφόρου λαμπροῦ ἐπιβεβηκώς
καὶ ὑπὸ τῆς ἐκατέρωθεν φάλαγγος εἰς ἀσφάλειαν δορυ-
φορούμενος, τοὺς καταφράκτους ἱππέας μόνους αὐτοῦ
προϋταττεν, οἷς δὴ καὶ πλέον θαρσύνσας, τὴν μάχην
ἀπετόλμησε. Καὶ γὰρ ἔστιν ἥδ' ἡ φάλαγξ Περσῶν
αἰεὶ τὸ μαχημώτατον καὶ οἰονεὶ τεῖχος ἄρραγές τοῦ πο-
λέμου προβαλλόμενον.

ΙΕ'. Τρόπος δ' αὐτοῖς πανοπλίας τοιοῦτος. Ἄνθρω-
ἐκκριτος καὶ σώματος ἰσχνὸν ἐπίλεχτος, κράνος μὲν
ὑπέρχεται συμφυῆς τε καὶ μονήλατος καὶ ὅβριον ἀνδρὸς
εἰς ἀκρίβειαν ὥσπερ τὰ προσωπεῖα σεσοφισμένον.
Τούτῳ δ' ἐκ κορυφῆς εἰς αὐχένα πάντα πλὴν τῶν ὀφ-
θαλμῶν εἰς τὸ διοπτρεῖν σκεπόμενος, τὴν μὲν δεξιὰν
κοντῶν μείζονι λόγχῃς ὀπλίζει, τὴν λαίαν δ' εἰς τὸν
χαλινὸν ἀσχολεῖ. κοπίδα δὲ ὑπὸ τὴν πλευρὰν παρηρ-
τημένος, οὐ τὰ στέρνα μόνον ἀλλὰ καὶ σῶμα τὸ ἅλλο
ἅπαν τεθωράκισται. Ἔργασία δὲ τοῦ θώρακος τοιάδε.
Σκυτάλας χαλκᾶς τε καὶ σιδηρᾶς ὅσον σπιθαμαίας
πάντοθεν εἰς σχῆμα τετράγωνον ἐλάσαντες καὶ ἄλλην
ἐπ' ἄλλην κατ' ἄκρα τῶν πλευρῶν ἐφαρμόσαντες, (ὥς
τῇ κατωτέρᾳ τὴν ὑπερκειμένην αἰεὶ καὶ τῇ πλαγίᾳ τὴν
παρακειμένην κατὰ τὸ συνεχές ἐπιβαίνειν) καὶ ῥαφαῖς
ὑπὸ τὰς ἐπιπτυχὰς τὴν συμπλοκὴν ἀγκιστρῶσαντες,
χιτῶνα τινὰ φολιδωτὸν ἀπεργάζονται, προσπίπτοντα
μὲν αὐτόπῳ τῷ σώματι καὶ πάντῃ περιφυόμενον, πε-
ριγράφοντα δὲ μέλος ἕκαστον καὶ πρὸς τὸ ἀκώλυτον
τῆς κινήσεως συσσελλόμενόν τε καὶ συνεκτεινόμενον.
Ἔστι γὰρ χειροδετός, ἀπ' αὐχένος εἰς γόνυ καθειμένος,
μόνοις τοῖς μηροῖς καθὼς τῶν ἱππέων νώτων ἐπιβαίνειν
ἀνάγκη διαστελλόμενος. Ὁ μὲν δὲ θώραξ τοιοῦτος,
ἀντίτυπόν τι βελῶν χρῆμα καὶ πρὸς πᾶσαν τρώσιν
ἀπομαχόμενον. Ἡ κνημὶς δ' ἀπ' ἄκρων ταρσῶν εἰς
γόνυ διήκει, συνάπτουσα πρὸς τὸν θώρακα. Παρα-
πλησίᾳ δὲ σκευῇ καὶ τὸν ἵππον περιφράττουσι, τοὺς
τε πόδας κνημῖσι περιδέοντες καὶ προμετωπίδιοις τὴν
κεφαλὴν δι' ὅλου σφραγκοῦντες, ἐκ νώτων τ' ἐπὶ γαστέρα
καθ' ἑκατέραν πλευρὰν, σκέπασμα σιδηρόπλοκον ἀπαι-
ωροῦντες ὥς ὀπλίζειν ὁ ἄμα καὶ τῇ λαγαρότητι μὴ
ἐμποδίζειν τοὺς δρόμους. Οὕτως ἐσκευασμένος καὶ
οἷον ἐμβεβλημένος ἐπιβαίνει τὸν ἵππον, οὐκ αὐτὸς

armis campum tanquam fulgure quodam illustrans. Tum
primum enim exoriente sole et radios in adversos Persas
conjiciente, fulgor quidam ineffabilis et proprium jubar
gravioris armaturæ resplendentis etiam in eos qui longis-
sime aberant projiciebatur. Ac dextrum quidem cornu
Persæ et Medi indigenæ tenebant, gravis armaturæ militi-
bus præcedentibus, sagittariis autem a tergo subsequenti-
bus, ut cum graviore armatura carerent tutius jaculari
possent armorum præsidio tecti. Porro Ægyptiorum et
Afrorum manum et peregrinam omnem in sinistro colloca-
vit, sagittariis et fundatoribus his quoque adjunctis, quibus
ut excursions facerent et a lateribus facto impetu jacula-
rentur, imperavit. Ipse vero mediam aciem tenebat,
curru falcato splendide insidens et ab utraque parte collo-
cata phalange securitatis causa stipatus, cataphractis equi-
tibus tantum ante se instructis : quibus præcipue confisus
prælium committere ausus est. Siquidem est hæc phalanx
bellicosissima et tanquam murus belli infractus ante reli-
quum exercitum objicitur.

XV. Armaturæ autem ratio ipsis talis est. Vir lectus,
et robore corporis præstans, galeam sumit coherentem et
compactam, ac faciem viri exacte non secus atque in per-
sonis videre est, exprimentem. Hac a vertice usque ad
collum totum, præter oculos transpiciendi causa tectus,
dextram quidem armat conto majori quam hasta, sinistra
autem regendis habenis vacat, gladio vero ad latus sus-
penso, non tantum pectus sed etiam totum corpus lorica
munitum habet. Lorica autem ita conficitur. Laminis
æneis et ferreis, quadrangula forma magnitudine palmi
ductis, aliam super aliam ad extremitates laterum aptantes,
(ut inferiori parte subjectam superimposita, in transversum
autem conversa proximam semper continua serie conscen-
dant) et suturis subter commissuras texturam connecten-
tes, tunicam quandam squamatam efficiunt, quæ sine ulla
molestia corpori incumbit et undique adhærescit. Cir-
cumscribit autem unumquodque membrum et sine ullo im-
pedimento in motu contrahitur et extenditur. Est enim ma-
nicata, a collo usque ad genu demissa, in solis femoribus, qua
parte tergum equi conscenditur, necessitate ita postulante,
disincta. Lorica igitur est talis, tela retundens et omnis
generis ictibus resistens. Ocrea vero a summa planta ad
genu pertingit, conserta cum lorica. Consimili autem ap-
paratu et equum muniunt, pedes ocreis circumligantes,
et frontalibus caput prorsus operientes, a tergo vero, ad
ventrem circa utrumque latus tegmentum ferreis nexibus
constans suspendentes, ut simul et armet et propter inter-
ceptum vacuum spatium cursum minime impediatur. Sic
instructus et quasi in armaturam injectus, insidet equo,

ἐφαλλόμενος ἀλλ' ἐτέρων διὰ τὸ ἄχθος ἀνατιθεμένων. Καπεῖδ' ὁ καιρὸς ἦρχε τῆς μάχης, ἀφείλετο τῷ χαλινῷ τὸν ἵππον καὶ μυωπίσας παντὶ τῷ βολίῳ κατὰ τῶν ἐναντίων ἵεται, σιδηροῦς τις ἀνὴρ φαινόμενος, ἡ καὶ σφυρήλατος ἀνδριάς κινούμενος. Ὁ κοντὸς δὲ τὰ μὲν πρὸς τῇ αἰχμῇ καταπολὺ καὶ εἰς εὐθὺ προβέβληται, δεσμῷ πρὸς τὸν αὐχένα τὸν ἵππιον ἀνεχόμενος, τὸν οὐρίσῃ δὲ βρόχῳ πρὸς τοὺς ἱππέσις μηροῖς ἐξήρτηται, μὴ εἶχων ἐν ταῖς συμβολαῖς ἀλλὰ συνεργῶν τῇ χειρὶ τοῦ ἱππέως, εὐθυνοῦσθαι μόνον τὴν βολὴν, αὐτοῦ δ' ἐπιτείνοντος καὶ πρὸς τὸ σφοδρότερον τῆς τρώσεως ἀντρεΐδοντος, τῇ βύμῃ γοῦν διαπείρει πάντα τὸν ὑποπίπτοντα καὶ μιᾷ πληγῇ δύο που φέρει πολλάκις ἀναρτήσας.

15 **ΙΓ'.** Τοιοῦτον ἔχων τὸ ἱππικὸν ὁ Σατράπης, καὶ οὕτω τὸ Περσικὸν διατάξας, ἐπῆει ἀντιμέτωπος, κατὰ νώτων αἰετὸν ποταμὸν ποιοῦμενος καὶ πλήθει καταπολὺ τῶν Αἰθιοπίων λειπόμενος, τῷ ὕδατι τὴν κύκλωσιν ἀπετείχιζεν. Ἀντεπῆγε δὲ καὶ ὁ Ὑδάσπης τοῖς μὲν 20 ἐπὶ τοῦ δεξιῷ κέρως Πέρσαις τε καὶ Μήδοις τοὺς ἐκ Μερῆς ἀντιτάττων ἀνδράς ὀπλομάχους τε καὶ τῆς κατασυστάδην χειρονομίας ἐπιστήμονας, τοὺς δ' ἐκ τῆς Τρωγλοδυτικῆς καὶ τοὺς τῇ κινναμωμοφόρῳ προσοίκους, εὐσταλεῖς τε τὴν ὀπλίσιν καὶ ποδώκεῖς καὶ τοξείαν 25 ἀρίστους, τοῖς κατὰ τὸ λαίον τῶν ἐναντίων σφενδονήταις τε καὶ ἀκοντισταῖς παρενοχλήσοντας ἀπεκλήρωσε. Τὸ δὲ μεσεῖον τοῦ Περσικοῦ τοῖς καταφράκτοις μεγαλαυχούμενον καταμαθὼν, αὐτὸν τε καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν πυργοφόρους ἐλέφαντας ἀντέταξε, τὸ Βλεμμύων καὶ 30 Σηρῶν ὀπλιτικὸν προτάξας καὶ ἅ γρηὶ πράττειν παρὰ τὸ ἔργον ἐπιστείλας.

ΙΖ'. Ἀρθέντων δ' ἐκατέρωθεν τῶν σημείων, καὶ τοῦ μὲν Περσικοῦ διὰ σαλπίνγων, ῥόμβοις δὲ καὶ τυμπάνοις τῶν Αἰθιοπίων τὴν μάχην ἐπισημαίνοντων, ὁ μὲν 35 Ὅροονδάτης ἐμβόησας, δρόμῳ τὰς φάλαγγας ἐπῆγεν, ὁ δ' Ὑδάσπης τὰ μὲν πρῶτα σχολαίτερον ἀντεπιέναι προσέτατε καὶ βάσιν ἐκ βάσεως ἡσυχῇ παραμείδοντας, τῶν τ' ἐλεφάντων ἕνεκεν, ὅπως ἂν μὴ ἀπολειφθεῖεν τῶν προμάχων καὶ ἅμα τὴν βύμην τῶν ἱππέων 40 τῶν μεταξὺ προῦπεκλύων. Ἐπεὶ δὲ βολῆς ἐντὸς ἥδη καθίσταντο καὶ τοὺς καταφράκτους ἐρεθίζοντας τὴν ἵππον εἰς τὴν ἐπέλασιν οἱ Βλέμμυες κατέμαθον, τὰ προτεταγμένα πρὸς τοῦ Ὑδάσπου ἔπραττον καὶ τοὺς Σῆρας ὅσπερ προκώλυμα εἶναι καὶ προσσπίζειν τῶν 45 ἐλεφάντων καταλιπόντες, αὐτοὶ πολὺ τῶν τάξεων προπηδήσαντες, ὡς τάχους εἶχον, ἐπὶ τοὺς καταφράκτους ὥρμησαν, μανίας ἐμφασιν τοῖς ὄρωσι παριστάντες, οὕτως ὅλῃγοι πρὸς πλείονας καὶ πρὸς οὕτω πεφραγμένους προσφορμήσαντες. Οἱ Πέρσαι δὲ πλέον ἢ πρότερον 50 ἔφέντες τοῖς ἵπποις ἐπήλαυνον, ἔρμαιον τὸ ἐκείνων θράσος ποιοῦμενοι καὶ ὡς αὐτίκα καὶ παρὰ τὴν πρῶτην συμβολὴν ἂν ἀρπασάμενοι.

ΙΗ'. Τὸ δ' οἱ Βλέμμυες εἰς χειρὰς ἥδη συμπίπτοντες καὶ μονοῦ ταῖς αἰχμαῖς ἐγγρίμποντες ἀθρόοι καὶ

non ipse insiliens, sed aliis propter pondus sustollentibus. Et postquam pugnae tempus advenit, equo frenum remittens et calcaribus eum concitans omni impetu in hostes fertur, ita ut ferreus vir, aut statua quaedam malleis compacta moveri videatur. Contus autem qua parte cuspis est, longe in directum prominet et vinculo ad collum equi sustinetur: porro manubrio nodo ad femora equi annectitur, qui non cedit in conflictu sed adjuvat manum equitis ictum tantum dirigentem; atque ipso magis intendente et renitendo vehementiorem efficiente ad vulnerandum impetum, transigit quemlibet obvium et duos uno ictu suspensos fert sapius.

XVI. Cum igitur talem haberet equitatum Satrapa et sic exercitum Persicum instruxisset, procedebat ad hostes ex adverso. Et a tergo semper fluvium relinquens, quia multitudine longe inferior erat Aethiopibus, aqua tanquam muro quodam objecta quo minus ab hostibus circumveniri posset providebat. Vicissim autem ducebat exercitum Hydaspes; contra Persas et Medos, qui erant in dextro cornu, milites ex Meroë gravibus armis dimicantes et statariae pugnae peritos instruens: porro ex Troglodytica regione et ei tractui vicinos in quo cinnamomum provenit, levi et expedita armatura instructos et singulari pedum celeritate praeditos et jaculandi arte praestantes, iis qui in sinistro cornu collocati fuerant negotium facessituros opposuit. Mediam autem aciem Persici exercitus cum elatum esse robore audisset, se illi et elephantos turratos qui circa ipsum erant opposuit, adjunctis Blemmyum et Serum armatis, et iisdem edoctis quae illos facere cum ad rem ventum esset oporteret.

XVII. Cum autem signa utrimque concinerent, Persico quidem exercitu iubis, rhombis vero ac tympanis Aethiopibus signum pugnae dantibus: Oroondates clamore suos adhortatus concitato cursu phalanges ducebat. Hydaspes autem initio tardius obviam procedere iubebat, gradum gradu lente permutantes, hac ratione et elephantis ne desererentur a propugnatoribus prospiciens, et simul impetum equitum qui erant in medio ante conflictum consumens. Cum autem a sese ad teli jactum distarent et cataphractus equos irritare ad invadendum Blemmyes animadverterent, ea quae imperata fuerant ab Hydaspes faciebant et Seribus ut essent praesidio elephantis relictis, ipsi longe ante ordines prosiliunt et quanta celeritate poterant ad cataphractus contendunt, furoris speciem intuentibus praebentes, quod tam pauci contra plures et ita armatos procurrare auderent. Persae autem magis etiam tum quam prius citatis equis invehantur, in lucro ponentes illorum audaciam et eam spem concipientes quasi illos continuo et primo conflictu essent rapturi.

XVIII. Tunc Blemmyes cum jam ad manus venissent, et propemodum in hastis haerent, subito et ad unum

καθ' ἐν συνθήμα ὑπώκλασάν τε καὶ ὑπεδύοντο τοῖς ἵπποις, γόνυ μὲν θάτερον τῇ γῇ προσερείδοντες, κεφαλὴν δὲ καὶ νῶτα, ταῖς μὲν οὐδὲν ἢ μονοῦ πατούμενοι. Παράδοξον δ' ἔδρων καὶ ἐλυμαίνοντο τὴν ἵππον ὑπὸ τὴν γαστέρα κατὰ τὴν διεξέλασιν τοῖς ξίφεσιν ἀνακόπτοντες. Ὡστ' ἐπιπτον μὲν οὐκ ἐλίγοι τῶν ἵππων πρὸς τὴν ἀλγυδὸν τὸν χαλινὸν ὑπερορῶντων καὶ τοὺς ἀναβάτας ἀποσεισμένους οὓς κορμηδὸν κείμενους οἱ Βλέμυες ὑπὸ τοὺς μηρούς ἀνέτεμνον. Ἀκίνητος γὰρ Περσῶν κατάφρακτος τοῦ χειραγωγήσαντος ἀμοιρήσας. Ὅσοι δ' ἀτρώτοις τοῖς ἵπποις συνηνέχθησαν, ἐπὶ τοὺς Σῆρας ἐφέροντο. Οἱ δ' ἐπειδὴ μόνον ἐπλησίαζον κατόπιν αὐτοῦ τῶν ἐλεφάντων ὑπέσπελλον, ὥσπερ ἐπὶ λόφον ἢ φρούριον τὸ ζῆον καταφεύγοντες. Ἐνθα πολὺς φόρος καὶ ὀλίγου πάντελης συνέπιπτε τοῖς ἵππευσιν. Οἱ τε γὰρ ἵπποι πρὸς τὸ ἀγῆδες τῆς τῶν ἐλεφάντων ὄψεως ἀθρόον παραγυμνωθείσης καὶ τῷ μεγέθει καὶ ξενίζοντι τῆς θέας τὸ φοβερὸν ἐπιπερούσης, οἱ μὲν παλινδρομοῦντες, οἱ δ' ἐν ἀλλήλοις συνταραττόμενοι, τὴν τάξιν τῆς φάλαγγος τάχιστα παρέλυον. Οἱ τ' ἐπὶ τῶν ἐλεφάντων κατὰ τοὺς πύργους ἐξ μὲν ἑκάστον κατειληφότες, δύο δὲ κατὰ πλευρὰν ἑκάστην ἐκτοξεύοντες, τῆς ἐπ' οὐρὰν μόνης εἰς τὸ ἀπρακτὸν σχολαζούσης, οὕτως δὴ τι συνεχῆς τε καὶ ἐπὶ σκοπὸν ὥσπερ ἐξ ἀκροπόλεως τῶν πύργων ἐβαλλον, ὥστ' εἰς νέφους φαντασίαν τὴν πυκνότητά παραστῆναι τοῖς Πέρσαις· καὶ πλέον ὅτε τοὺς ὀφθαλμοὺς μάλιστα τῶν ἐναντίων σκοποὺς οἱ Αἰθίοπες ποιοῦμενοι, καθάπερ οὐκ ἐκ τῶν ἴσων πολεμοῦντες ἀλλ' εὐστοχίας ἀγώνισμα προθέντες, οὕτως ἀδιapτώτως ἐτύγχανον· ὥστ' οἱ διαπεπαρμένοι τοῖς βέλεσιν, ἐφέροντο σὺν οὐδενὶ κόσμῳ διὰ τοῦ πλήθους, καθάπερ αὐτοὺς τοὺς οἰστοὺς τῶν ὀφθαλμῶν προβεβλημένοι. Εἰ δέ τινες ὑπὸ βύμης τοῦ δρόμου μὴ κατασχεθέντες οἱ ἵπποι καὶ ἄκοντας ὑπεξήγαγον, εἰς τοὺς ἐλέφαντας ἐνέβαλλον. Καὶ οὕτως οἱ μὲν αὐτοῦ κατανηλίσκοντο, ὑπὸ τε τῶν ἐλεφάντων ἀνατρεπόμενοι καὶ καταπατούμενοι, οἱ δ' ὑπὸ τε τῶν Σηρῶν ὑπὸ τε τῶν Βλεμυῶν ὥσπερ ἐκ λόχου τοῦ ἐλέφαντος ἐκδρομάς τε ποιοῦμένων καὶ τοὺς μὲν καὶ τιτρώσκειν εὐστοχοῦντων, τοὺς δὲ κατὰ συμπλοκὴν ἀπὸ τῶν ἵππων εἰς γῆν ὠθοῦντων. Ὅσοι δὲ καὶ διεδίδρασκον, ἀπρακτοὶ καὶ οὐδὲν δράσαντες τοὺς ἐλέφαντας ἀπεχώρουν. Τὸ γὰρ θηρίον πέφρακται μὲν καὶ σιδήρῳ παραγενόμενον εἰς μάχην καὶ ἄλλως δὲ πρὸς τῆς φύσεως τὴν δορὰν ἐστόμωται, ἀστερμενίου φολίδος τὴν ἐπιφάνειαν ἐπιτρεχούσης καὶ πᾶσαν αἰχμὴν τῷ ἀντιτύπῳ θραυούσης. ΙΘ'. Τραπεζίων δ' ἅπασι εἰς φυγὴν τῶν ὑπολειπομένων, αἰσχίστα δὴ πάντων ὁ σατραπὴς Ὀροονδάτης, τὸ μὲν ἄρμα ἐγκαταλιπὼν, ἵππου δὲ τῶν Νυσαίων ἐπιθῆς διεδίδρασκεν, ἀγνοοῦντων ταῦτα τῶν κατὰ τὸ ἀριστερὸν κέρας Αἰγυπτίων τε καὶ Λιβύων καὶ σὺν εὐτολμῇ πάσῃ τὴν μάχην συμφερομένων καὶ πασχόντων μὲν πλείονα ἢ ὀρώντων, καρτερικῶς δὲ λήματι τὰ δεξιὰ ὑπομενόντων. Οἱ γὰρ ἐκ τῆς κινναμωμοφόρου

signum subsidunt et equos subeunt, genu quidem altero terræ innixi, caput vero et tergum equis subicientes sine ullo detrimento, nisi quod calcationem sustinere cogebantur. Ceterum rem incredibilem faciebant et lædebant equos, ventrem illis in transitu suffodientes. Quamobrem cadebant non pauci, equis propter dolorem frenum aspernantibus et sessores excutientibus, quos trunci modo jacentes Blemmyes sub femoribus dissecabant. Immobilis est enim Persarum cataphractus, si ductore careat. Quicunque autem integris equis evaserant, ad Seres ferebantur. Illi autem statim ut appropinquabant post elephantos esse recipiebant, ad animal tanquam ad tumultum aut propugnaculum aliquod confugientes. Ibi magna cædes et propemodum ad internecionem usque accidit equitibus. Equi enim ad inusitatum elephantorum speciem subito nudati et magnitudinem et novitatem ex conspectu formidinem incutientem, alii retrorsum fugientes, alii inter sese permixti, ordinem phalangis celerrime turbant. Et hi, qui erant in elephantis, cum sex singulas turres occuparent et bini ab unoquoque latere jacularentur, sola parte supra caudam vacante, adeo continue et directe ad scopum e turribus tanquam ex arcæ tela mittebant, ut densitas jaculorum nubis speciem Persis exhiberet: præcipue cum oculos hostium scopos sibi proponentes Æthiopes, tanquam non pari conditione pugnarent sed jaculandi peritiam certamen inirent, ita scopum collimarent, ut hi qui transfixi fuerant jaculis sine ullo ordine ferrentur per multitudinem, sagittis illis tanquam tibiis ex oculis prominentibus. Quod si aliquos ex impetu cursus, cum sese cohibere non possent, equi vel invito evexerunt, elephantis objiciebant. Et hi quidem ibi ita consumeabantur, cum partim ab elephantis everterentur et protererentur, partim a Seribus et Blemmyibus, tanquam ex insidiis post elephantem locatis excursiones facientibus et alios certo ictu vulnerantibus, alios cominus ex equis in terram dejicientibus, conficerentur. Denique quicunque effugiebant, nullo facinore memorabili edito, nec ullo detrimento elephantis illato, discedebant. Siquidem bellua ferro est munita cum in proelium descendit: et alioqui etiam naturæ dono soliditate et duritie prædita est, aspera squama superficiem obducente et omnem cuspidem contrario nixu frangente.

XIX. Postremo omnibus qui superfuerant semel in fugam versis, turpissime omnium Satrapæ, curru relicto equum Nysæam conscendens profugit, ignorantibus hoc qui in sinistro cornu fuerant Ægyptiis et Afris ac strenue proelium ineuntibus et plura quidem accipientibus quam inferentibus vulnera ceterum obstinato animo acerba perferentibus. Nam milites ex cinnamomifera regione contra illos instructi vehementer illos prementes, ad inopiam con-

κατ' αὐτοὺς τεταγμένοι δεινῶς πιεζοῦντες, πολλὴν ἀπορίαν παρείχον, ἐπιόντας μὲν υποφεύγοντες καὶ ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος φθάνοντες καὶ ἀπεστραμμένοις εἰς τοῦπίσω τοῖς τόξοις καὶ παρὰ τὴν φυγὴν βάλλον-
 5 τες, ἀναχωροῦσι δ' ἐπιτιθέμενοι καὶ κατὰ τὰ πλάγια οἱ μὲν ταῖς σφενδόναϊς βάλλοντες, οἱ δὲ μικροῖς μὲν τοῖς βέλεσιν, ἰσὶ δὲ δρακόντιν πεφαρμαγμένοις εἰστο-
 ζεύοντες, ὅζυν τινα καὶ ἀπτόμον θάνατον ἐπέφερον. Τοξεύουσι δ' οἱ τῆς κινναμωμοφόρου παίζειν πλεόν
 10 ἢ σπουδάζειν τὴν τοξείαν ἰοικότες· πλέγμα γάρ τι κυ-
 κλωτερές τῇ κεφαλῇ περιθέντες καὶ τοῦτο βέλεσι κατὰ τὸν κύκλον περιπεύραντες, τὸ μὲν ἐπτερωμένον τοῦ βέλους πρὸς τὴν κεφαλὴν περιτίθενται, τὰς δ' ἀκίδας ὅσας ἀκτῖνας εἰς τὸ ἔκτος προδίδωλιν. Κάντεῦθεν ἐξ
 15 ἐτοίμου παρὰ τὰς μάχας ὥσπερ ἐκ φαρέτρας ἀφαιρῶν ἕκαστος, ἀγέροντόν τι καὶ σατυρικὸν σκίρτημα λυγίζο-
 μένος τε καὶ καμπτόμενος καὶ τοῖς ἰσὶς ἐστεμμένος, ἀπὸ γυμνοῦ τοῦ σώματος τοῖς ἐναντίοις ἐφίησιν, οὐδὲν σιδήρου πρὸς τὴν αἰχμὴν δεόμενον. Ὅστων γὰρ δρα-
 20 κοντος νοτιαίων ἀφελὼν, τὸ μὲν ἄλλο εἰς τὸν πῆλυν τοῦ βέλους ἀπευθύνει, τὰ δ' ἄκρα πρὸς τὸ ἀχμαιότατον ἀποξέσας, αὐτογλώχιναν τὸν ὅστων ἀπεργάζεται, τάχα που καὶ ἀπὸ τῶν ὁστών οὕτω παρωνομασμένον. Χρό-
 25 νον μὲν δὴ τινα συνειστήχεσαν οἱ Αἰγύπτιοι καὶ τῷ συνασπισμῷ πρὸς τὴν τοξείαν ἀντείχον, φύσει τε τλή-
 μονες ὄντες καὶ πρὸς τὸν θάνατον οὐ λυσιτελῶς μάλλον ἢ φιλονεικῶς κενοδοξοῦντες, ἴσως δὲ πού καὶ τιμωρίαν λειποταξίας προορῶντες.

Κ'. Ἐπεὶ δὲ τοὺς τε καταφράκτους τὴν μεγίστην
 30 τοῦ πολέμου χεῖρά τε καὶ ἐλπίδα νομιζομένους διεφ-
 θαρμένους κατέμαθον, τὸν τε Σατράπην ἀποδερα-
 κότα, τοὺς τε Μήδων καὶ Περσῶν πολυθρῦλλήτους ὀπίστας, οὔτε τι παρὰ τὴν μάχην λαμπρὸν ἀποδε-
 δειγμένους, ἀλλ' ὀλίγα μὲν δράσαντας κατὰ τῶν ἐκ
 35 Μέρης, οἱ κατ' αὐτοὺς ἐτάχθησαν, παθόντας δὲ πλείονα καὶ τοῖς λοιποῖς ἐρεπομένους, ἐνδόντες καὶ αὐτοὶ προτροπάδην ἐφευγον. Ὁ δ' Ὑδάσπης, ὥσπερ ἀπὸ σκοπῆς τοῦ πύργου, λαμπρᾶς ἤδη τῆς νίκης θεω-
 ρὸς γινόμενος, κήρυκας διαπέμπων εἰς τοὺς διώκοντας,
 40 τοῦ μὲν φονεύειν ἀπέχεσθαι προηγόρευε, ζῶντας δ' οὐς δύναιτο συλλαμβάνειν καὶ ἄγειν καὶ πρὸ πάντων τὸν Ὀροσδάτην· ὡς δὴ καὶ ἐγένετο. Παρεκτείναντες γὰρ ἐπ' ἀσπίδα τὰς φάλαγγας οἱ Αἰθίοπες καὶ τὸ πολὺ βάθος τῶν τάξεων εἰς μῆκος ἐκατέρωθεν ἐπαναγαγόντες,
 45 τὰς τε κεραίαις ἐπιστρέψαντες, εἰς κύκλῳσιν τὸ Περ-
 σικὸν συνήλασαν καὶ μίαν μόνον ἀτραπὸν τὴν ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἀκώλυτον εἰς φυγὴν τοῖς ἐναντίοις ὑπέλιπον·
 εἰς δὲ πλείους ἐμπίπτοντες, ὑπὸ θ' ἵππων καὶ ὄρεπα-
 νηφόρων ἀρμάτων καὶ τοῦ λοιποῦ ταραχῶ καὶ πλή-
 50 θους ὠθούμενοι σὺν πολλῇ τῇ θράσει, μετεμάνθανον ὡς τὸ δοκοῦν στρατήγημα τοῦ Σατράπου πρὸς ἐναν-
 τίους σφισὶν** ἦν καὶ ἀσκεπτον. Τὸ γὰρ κυκλωθῆναι παρὰ τὴν ἀρχὴν καταδείσας καὶ τὸν Νεῖλον διὰ τοῦτο κατὰ νῶτον ποιήσας, ἔλαθεν αὐτῷ τὴν φυγὴν ἀποτει-

sili et desperationem redigebant, refugientes cum illi ad-
 venirent et longe praecurrentes, aversisque in tergum
 arcubus etiam in fuga jaculantes, cedentibus vero instantes
 et a lateribus alii fundis jacientes, alii parvas quidem sa-
 gittas, sed veneno draconum infectas, conjicientes, mor-
 tem acutam et celerem iis inferebant. Ludentibus magis
 similes quam serio rem agentibus regionis cinnamomiferae
 incolae, sagittas jacientes; textura enim quadam rotunda
 capiti imposita et sagittis in orbem transfixa, partem
 quidem sagittae alatae ad caput convertunt, porro spi-
 cula tanquam radios extrorsum prominere sinunt. Et
 inde expedite in praелиis tanquam ex pharetra promens
 quilibet, strenuum quemdam et quasi Satyricum saltum
 faciens, et sagittis coronatus, nudo corpore in hostes im-
 mittit, nihil omnino ferri ad spiculum indigentem. Os
 enim ex tergo draconis auferens, primum longitudine ulnae
 jaculum adaequat, deinde extremitates quam maxime po-
 test expolienda exactuens, sagittam (ὁστών) nativo cum
 spiculo efficit, ab ossibus (ὁστών) etiam fortasse sic cogno-
 minatam. Per aliquod tempus conservarunt ordines Aegy-
 ptii et confertim densatis scutis jacula sustinebant, alioqui
 natura patientes et mortis contemptu non tam utiliter
 quam ambitiose gloriantes, fortassis etiam poenam deser-
 torum ordinum prospicientes.

XX. Ceterum postquam cataphractus quod praecipuum
 robur et belli spes esse existimabatur profligatos esse cogno-
 verunt et Satrapam fugisse et Medicos ac Persicos milites
 laudatissimos nihil admodum praecleari gessisse, sed pauca
 damna intulisse Meroensibus contra quos instructi fuerant,
 plura vero passos esse, ac reliquos fuga subsequi, remise-
 runt et ipsi contentionem et praecipites fugiebant. Hydaspes
 autem ex turre, tanquam ex specula, praeclearae victoriae
 spectator cum esset, nuntiis dimissis ad eos qui insequen-
 bantur ut a caede abstinerent edixit, sed vivos quos pos-
 sent capere et adducere et ante omnes Oroandem :
 quemadmodum et accidit. Expansis enim phalangibus
 sinistrorsum Aethiopes et magna altitudine ordinum in
 longitudinem utrumque evoluta, deinde cornibus con-
 versis, in orbem Persicum exercitum compulerunt et unani-
 tantum viam ad flumen patentem fugae hostibus relinqui-
 runt. In quod cum multi inciderent, ab equis et falcatibus
 curribus et reliquo tumultu ac multitudine compulsi cum
 magna trepidatione, cognoverunt, quod stratagemata quo
 videbatur esse usus contra hostes Satrapa fuisset ineptum
 et nulla ratione factum. Siquidem cum initio ne circum-
 darentur metueret et propterea ita instrueret exercitum,
 ut a tergo Nilus esset, non animadvertit se sibi fugae spa-

χίσας. Ἐνταῦθ' οὖν καὶ αὐτὸς ἀλίσκεται καὶ Ἀχαι-
μένους τοῦ Κυβέλης παιδὸς ἅπαντ' ἤδη τὰ κατὰ Μέμ-
φιν πεπυσμένους, καὶ προανελεῖν μὲν τὸν Ὀροονδάτην
παρὰ τὸν θόρυβον ἐπιβουλεύσαντος, (μετέμελε γὰρ
6 αὐτῷ τῶν κατὰ τῆς Ἀρσάκης μηνυμάτων, τῶν ἐλέγ-
χων προδιεφθαρμένων) τρωῖσαι δὲ καιρίαν ἀποτυχόν-
τος, ὑπέσχε γέ μὴν αὐτίκα τὴν δίκην πρὸς τινος τῶν
Αἰθιοπῶν τόξῳ βληθεὶς, ἀναγνόντος μὲν τὸν Σατράπην
καὶ περισώζειν, ὥς προστέτακτο, βουλομένου, ἀγα-
10 νακτῆσαντος δὲ τὸ ἄδικον τοῦ ἐγχειρήματος, εἰ τοὺς
ἐναντίους τις ὑποβέβυον χωροῖη κατὰ τῶν φίλων, τὸν
καιρὸν τῆς τύχης εἰς ἐχθροῦ ἀμυναν ὥς ἔωκει θηρώ-
μενος.

ΚΑ'. Τοῦτον μὲν οὖν ἀχθέντα πρὸς τοῦ ἐλόντος
15 ὁ Ὑδάσπης ψυχόρραγοῦντα θεασάμενος καὶ πολλῶν
αἵματι βρόμενον, τοῦτο μὲν ἐπασιδῶν διὰ τῶν τοῦτο ἔρ-
γον πεποιημένων ἐπέσχε, κρίνας, εἰ δύναίτο, περισώ-
ζειν, ἐπιρρωννύς τε τοῖς λόγοις, ὦ βέλτιστε, ἔφη, τὸ
μὲν σώζεσθαι σοι, κατ' ἐμὴν ὑπάρξει γνώμην. νικᾶν
20 γὰρ καλὸν τοὺς ἐχθροὺς, ἐστῶτας μὲν ταῖς μάχαις,
πεπτωκότας δὲ, ταῖς εὐποιαῖς. Τί δ' οὖν βουλόμενος
οὕτως ἄπιστος ἀπεδείχθης; ὁ δὲ, Πρὸς σε, ἔφη, πιστὸς
δὲ πρὸς τὸν ἐμὸν δεσπότην. Καὶ ὁ Ὑδάσπης, Ὑπο-
πεσὼν τοίνυν, τίνα σαυτῷ τιμωρίαν ὀρίζεις, πάλιν
25 ἤρώτα. Καὶ ὁς, ἦν ἂν, ἔφη, βασιλεὺς οὐμὸς τῶν σῶν
τίνα στρατηγῶν φυλάττοντά σοι πίστιν λαβὼν ἀπή-
τησεν. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Ὑδάσπης, ἐπήνεσεν ἂν καὶ
δωρησάμενος ἀπέπεμψεν, εἰ βασιλεὺς τις ἐστὶν ἀληθὴς
καὶ μὴ τύραννος, ἐν ἀλλοτρίοις ἐπαίνοις ζῆλον τοῖς
30 ἰδίοις τῶν ὁμοίων κατασκευαζόμενος. Ἄλλ' ὦ θαυ-
μάσιε, πιστὸς μὲν εἶναι λέγεις, ἀσύνητος δὲ καὶ αὐτὸς
[μὴ] ὁμολογήσειας, πρὸς τοσαύτας μυριάδας οὕτω πα-
ρατόλμῳς ἀντιταξάμενος. Οὐκ ἦν ἀσύνητος ἴσως,
ἀπεκρίνατο, τῆς γνώμης ἐστοχάσθαι τοῦ βασιλεύοντος,
35 μεθ' ἧς ἐκεῖνος πλεόν τιμωρεῖται τοὺς ὁπωσούν ἐν πο-
λέμῳ δειλοὺς ἢ τιμᾷ τοὺς ἀνδρείους. Ἐγὼν οὖν
ὁμόσε χωρεῖν πρὸς τὸν κίνδυνον καὶ ἤτοι μέγα τι κα-
τορθῶσαι καὶ παράδοξον, οἷα πολλὰ τοῦ πολέμου και-
ροὶ θαυματουργοῦσιν, ἢ διασωθεὶς, εἰ τοῦτο συμβαίνοι,
40 χῶραν ἀπολογίας ὑπολείπεσθαι, ὥς πάντων τῶν ἐπ'
ἐμοὶ πεπραγμένων.

ΚΒ'. Τοιαῦτ' εἰπὼν καὶ ἀκούσας ὁ Ὑδάσπης ἐπήνει
τε καὶ εἰς τὴν Σὺνήνην εἰσέπεμπεν, ἐπιμεληθῆναι
αὐτοῦ παντοίως τοῖς ἰατροῦσιν ἐπιστείλας. Εἰσῆλθε
45 δὲ καὶ αὐτὸς ἅμα τοῖς ἐπιλέκτοις τοῦ στρατοῦ, πάσης
μὲν τῆς πόλεως καὶ ἐκ πάσης ἡλικίας προῦπαντώσης,
στεφάνοις δὲ καὶ ἄνθεσιν Νειλώοις τὴν στρατιάν βαλ-
λούσης καὶ ταῖς ἐπινικίαις εὐφημίαις τὸν Ὑδάσπην
ἀννυμούσης. Ἐπεὶ δὲ τειχῶν ἐντὸς εἰσῆλθασεν ὥσπερ
50 ἐφ' ἄρματος τοῦ ἐλέφαντος, ὁ μὲν αὐτίκα πρὸς ἱεροῖς
ἦν καὶ θεραπείας τῶν κρειττόνων χαριστηρίοις, τῶν τε
Νειλώων ἢ τις γένεσις παρὰ τῶν ἱερέων ἐκπυθνόμε-
νος καὶ εἰ τι [θαύματος ἢ] θεάματος ἄξιον κατὰ τὴν
πόλιν ἐπιδεικνύναι ἔχουσιν. Οἱ δὲ, τὴν τε φρεσὶν

tium obstruxisse. Ibi igitur et ipse capitur; cum Achae-
menes, Cybeles filius qui jam omnia quae acta fuerant
Memphi audierat, in illo tumultu eum dolo interficere
conatus esset, (poenitebat enim illum eorum, quae de
Arsace indicaverat, argumentis quibus indicia probare po-
tuisset, sublati) sed tamen spe frustratus letale vulnus illi
non intulisset. Is tamen dedit statim poenas, a quodam
Aethiope ex arcu transfixus, qui agnoverat Satrapam et
servare sicut fuerat imperatum volebat, et indignabatur
scelerato facinori, quod quispiam hostes effugiens, rursus
suos aggrediretur, opportunitatem fortunae ad ultionem
inimici observans.

XXI. Hunc igitur adductum ab eo qui ceperat, Hy-
daspes deficientem animo conspiciatus et multo cruore
manantem, quem quidem incantatio eorum qui hanc
artem exercent inhibuit, cum statuisset servare, si posset,
et confirmasset oratione: Optime, inquit, tibi quidem ut
superstes sis mea voluntate conceditur. Pulchrum est
enim vincere hostes, stantes quidem adhuc praeliis, col-
lapsos autem beneficentia. Quid autem fuit in causa
quod tam perlitus exstitisti? Ille autem, Erga te, inquit,
sed fidus erga meum dominum. Et Hydaspes, Cum igitur
succubueris, quam in te ipsum poenam statuis, rursus
quaerebat. Quam vero, inquit, rex meus ab aliquo
tuorum ducum qui tibi fidem servant capto expeteret.
Sane, inquit Hydaspes, collaudaret, et cum donis remit-
teret, siquidem rex verus est, et non tyrannus et studet,
ut sui alienis laudibus incitati similia exempla amulari
discant. Enimvero, o praecclare, fidum te quidem esse
dicis sed quod imprudens fueris, an non ipse fateberis,
qui tot myriadibus temerarie te opponere ausus sis? Non
eram fortassis imprudens, respondit, in conjicienda regia
voluntate, qua ille maioribus praenis afficit timidos et igna-
vos in bellis quam premiis fortes ac strenuos. Statui
igitur occurrere sponte ipse periculo et aut aliquod magnum
et praeter opinionem edere, sicuti multa in bello occasiones
nova et mira faciunt; aut servatus saltem, si hoc acci-
disset, locum excusationi relinquere, tanquam nulla re
ex iis quae in mea potestate fuissent a me praetermissa.

XXII. Talia cum dixisset et audisset Hydaspes collau-
dabat eum et Syenen misit, datis mandatis ut summam
diligentiam in illo curando medici adhiberent. Ingredie-
batur vero et ipse una cum delectis ex exercitu, tota urbe
omnium ordinum et aetatum frequentia illi obviam pro-
gressa et coronas et flores Nili jaciente in exercitum et
gratulationibus propter victoriam partam Hydaspem col-
laudante. Postquam autem intra muros elephantum tan-
quam curru invectus est, statim in res sacras et cultum
divinum gratiarum actionis ergo animum intendit: quae
esset origo festorum Nili, et si quid admiratione dignum
in urbe ostendere possent, interrogans. Illi autem puteum
Nilem mensurantem ostenderunt, similem ei qui est Mem-

τὸ νελομέτριον ἐδείκνυσαν, τῷ κατὰ τὴν Μέμφιν πα-
ραπλήσιον, συννόμῳ μὲν καὶ ξεστῷ λίθῳ κατεσκευασ-
μένον, γραμμαῖς δ' ἐκ πηχυαίου διαστήματος κεχα-
ραγμένον, εἰς ἃς τὸ ποτάμιον ὕδωρ ὑπὸ γῆς διηθούμενον,
καὶ ταῖς γραμμαῖς ἐμπίπτον, τὰς τ' αὐξήσεις τοῦ
Νείλου καὶ ὑπονοστήσεις τοῖς ἐγγωρίοις διασημαίνει
τῷ ἀριθμῷ τῶν σκεπομένων ἢ γυμνουμένων χαραγμά-
των, τὸ ποσὸν τῆς πλημμύρας ἢ τῆς λειψυδρίας με-
τρουμένον. Ἐδείκνυσαν δὲ καὶ τοὺς τῶν ὠρονομίων
γνώμονας, ἀσκίους κατὰ μεσημβρίαν ὄντας, τῆς ἡλια-
κῆς ἀκτίνος κατὰ τροπὰς θερινὰς ἐν τοῖς περὶ Συήνην
εἰς ἀκρίθειαν κατὰ κορυφὴν ἵσταμένης καὶ τῷ παντα-
χόθεν περιφωτισμῷ τὴν παρέμπτωσιν τῆς σκιᾶς ἀπε-
λαυνούσης, ὥς καὶ τῶν φρεάτων τὸ κατὰ βάθος ὕδωρ
καταυγάζεσθαι διὰ τὴν ὁμοίαν αἰτίαν. Καὶ ταῦτα
μὲν ὁ Ὑδάσπης οὐ σφόδρα ὡς ξένα ἐθαύμαζε, συμβαί-
νειν γὰρ τὰ ἴσα καὶ κατὰ Μερόην τὴν Αἰθιοπῶν. Ὡς
δὲ τὴν ἑορτὴν ἐξεθαίρον, ἐπὶ μέγα τὸν Νεῖλον αἶρον-
τες, Ὡρόν τε καὶ [τὸν] Ζεῖδωρον ἀποκαλοῦντες, Αἰ-
γύπτου θ' ὅλης, τῆς μὲν ἄνω σωτήρα, τῆς κάτω δὲ
καὶ πατέρα καὶ δημιουργὸν, νέαν ἰλὺν δι' ἔτους ἐπά-
γοντα καὶ Νεῖλον ἐντεῦθεν ὀνομαζόμενον, τὰς τ' ἐτη-
σίους ὥρας φράζοντα, θερινήν μὲν ταῖς αὐξήσεσι,
μετοπωρινὴν δὲ ταῖς ὑπονοστήσεσι καὶ τὴν ἡρινὴν τοῖς
τε κατ' αὐτὸν φρομένοις ἀνέσει καὶ ταῖς τῶν κροκο-
δείλων ὠστοκίαις καὶ οὐδὲν ἄλλ' ἢ τὸν ἐνιαυτὸν ἀντι-
κρῦς εἶναι τὸν Νεῖλον, τοῦτο καὶ τῆς προσηγορίας
ἐκδεσθαιουμένης· τῶν γοῦν κατὰ τοῦνομα στοιχείων εἰς
ψήφους μεταλαμβανομένων, πέντε καὶ ἐξήκοντα καὶ
τριακόσαιοι μονάδες, ὅσαι καὶ τοῦ ἔτους ἡμέραι συναγ-
θίσονται· φυτῶν δὲ καὶ ἀνθῶν καὶ ζώων ἰδιότητος καὶ
ἕτερα πλείονα τούτοις προστιθέντων· Ἄλλ' οὐκ Αἰγύ-
πτια ταῦτα, εἶπεν ὁ Ὑδάσπης, ἀλλ' Αἰθιοπικά τὰ
σεμνολογήματα. Τὸν γοῦν ποταμὸν τοῦτον, εἴτε καὶ
καθ' ὅμᾶς θεὸν καὶ κῆτος ἅπαν τὸ ποτάμιον ἢ Αἰθιοπῶν
δεῦρο παραπέμπουσα, δικαίως ἂν παρ' ὁμῶν τυγχάνοι
σεβάσματος, μήτηρ ὁμῶν γενομένη θεῶν. Τοιγαροῦν
καὶ σέβομεν, ἔφασαν οἱ ἱερεῖς, τῶν τ' ἄλλων ἕνεκεν
καὶ ὅτι σὲ σωτήρα ἡμῖν καὶ θεὸν ἀνέδειξεν.

ΚΓ'. Εὐφήμες εἶναι προσήκειν τοὺς ἐπαίνους
ὁ Ὑδάσπης εἰπὼν, αὐτός τ' εἰς τὴν σκηνὴν ἔλθων, τὸ
λειπόμενον τῆς ἡμέρας αὐτὸν ἀνελάμβανε, τοὺς τ' ἐπὶ
δόξης Αἰθιοπῶν καὶ τοὺς κατὰ Συήνην ἱερέας εὐωγῶν
καὶ τοῖς ἄλλοις οὕτω ποιεῖν ἐφῆκε, πολλὰς μὲν ἀγέλας
βῶν, πολλὰς δὲ ποίμνας προβάτων, πλείεστα δ' αἰγῶν
αἰπόλια καὶ συῶν συβόσια καὶ οἴνου πλῆθος τῶν Συη-
ναίων τῇ στρατιᾷ, τὰ μὲν δῶρον, τὰ δὲ πρὸς ἀγορα-
σίαν παρεχόντων. Τῇ δ' ὕστεραίᾳ ἐφ' ὕψηλῳ προκα-
θήμενος ὁ Ὑδάσπης, τὰ θ' ὑποζύγια καὶ ἵππους καὶ
ὄλην ἄλλην τὴν ἐν λαφύροις, τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν
καὶ τῶν κατὰ τὴν μάχην ληφθέντων, τῇ στρατιᾷ διέ-
νεμε, τὰ πρὸς ἀξίαν τῶν ἐκάστῳ πεπραγμένων ἀνα-
κρίνων. Ὡς δὲ καὶ ὁ ζωγράφος τὸν Ὀροονδάτην
παρῆν, Αἴτησεν δὲ βούλει, πρὸς αὐτὸν ἐφῆ ὁ Ὑδάσπης.

HELIOBORUS.

phi, ex aequaliter secto quidem et polito lapide exstructum,
lineas vero ulnae interstitio exsculptas continentem : in
quem aqua fluvialis subterraneo meatu impulsæ et in li-
neas incidens, incrementa Nili et diminutiones indigenis
monstrat, numero tectorum aut nudatorum caracterum,
rationem exundationis aut defectus aquae mensurantium.
Ostenderunt quoque et horoscoporum gnomones, nullam
umbram in meridie reddentes; radio solis, solstitio æstivo
Syenæ ad amussim vertici imminente et lumine undiquaque
circumfuso omnem casum umbræ repellente, adeo ut
etiam in puteis aqua in profunditate illuminetur similem
ob causam. Et hæc quidem Hydaspes non valde quasi
peregrina mirabatur. Accidunt enim eadem Meroë Æthio-
pum. At cum festum prædicarent et Nilum magnis lau-
dibus attollerent, solem et fertilitatis auctorem appellantes
et Ægypti totius, superioris quidem servatorem, inferioris
vero patrem et opificem, novum limum (νέαν ἰλύν) quot-
annis advolventem, unde et Nilum Græcis esse appella-
tum et annuas temporis vicissitudines exponentem, æsti-
vam quidem incremento, autumnalem vero decremento,
vernæ autem floribus qui ex ipso enascuntur, et crocodi-
lorum partu; et nihil aliud esse omnino Nilum quam
annum, hoc et appellatione confirmante : literis enim quæ
nomine continetur, in calculos distributis, ter centum
quinque et sexaginta unitates, quot et dies sunt anni,
congregabuntur : denique cum plantarum et florum et
animalium proprietates et alia plura his adderent : Atqui
non Ægyptiæ sunt hæc tam graves, dixit Hydaspes, sed
Æthiopiciæ narrationes. Ceterum cum fluvium hunc, seu
vestra opinione deum, omnes fluviales belluas, Æthio-
pum terra ad vos deducat, merito a vobis coli debet,
quæ vobis deorum mater exsistat. Et quidem colimus,
subjecerunt sacerdotes, cum alias ob causas, tum quod
nobis servatorem te et deum exhibuit.

XXIII. Moderatas debere esse laudes, Hydaspes cum
dixisset, et ipse tentorium ingressus, reliquum diei sibi
ad recreationem sumsit, cum primoribus Æthiopum et
sacerdotibus Syenensium convivium iniens et reliquis ut
idem facerent permisit; multa armenta boum, multos
greges ovium et plurimos caprarum et porcorum et maxi-
mum numerum vini, Syenensibus exercitui partim dono
dantibus, partim venum exponentibus. Postridie autem
sedens pro tribunali excelso Hydaspes, jumenta et equos
et reliquam prædam, quæ partim in urbe, partim in prælio
collecta fuerat, exercitui distribuit, unicuique pro ratione
eorum quæ ab eo gesta fuerant tribuens. Postquam au-
tem et hic qui ceperat Oroondatem aderat; Pete quidvis,
inquit ad eum Hydaspes. Ille autem, Non opus est, rex,

Καὶ ὅς, Οὐδὲν αἰτεῖν δεόμεναι, βασιλεῦ, εἶπεν, ἀλλ' εἰ καὶ σὺ τοῦτο ἐπικρίνεις, ἔγωγε τὸ αὐτὰκρὲς, Ὅροον-
δάτου μὲν ἀφελόμενος, αὐτὸν δὲ προστάγματι τῇ σῇ
διασωσάμενος. Καὶ ἅμ' ἐδείκνυ τὸν ξιφιστῆρα τοῦ
6 Σατράπου λιθοκόλλητόν τε καὶ πολύτιμον καὶ ἐκ πολ-
λῶν τάλαντων κατεσκευασμένον, ὥστε πολλοὺς τῶν
περιεστώτων ἐκβοᾶν, ὑπὲρ ἰδιώτην εἶναι καὶ πλέον
βασιλικὸν τὸ κειμήλιον. Ἐπιμειδιάσας οὖν ὁ Ὑδά-
σπης, Καὶ τί ἂν, ἔφη, γένοιτο βασιλικώτερον τοῦ μὴ
11 λειφθῆναι τὴν ἐμὴν μεγαλοψυχίαν τῆς τούτου φιλο-
πλουτίας; εἶτα καὶ σώματος ἀλόγως τῇ κρατήσαντι
σκυλεύειν ὁ πολέμου δίδωσι νόμος. Ὡςτ' ἀπίτῳ λα-
βῶν καὶ παρ' ἡμῶν, ὃ καὶ ἀκόντων ἔσχεν ἂν βῆδ' ὁἷος
ἀποκρύπτειν.

15 ΚΔ'. Μετὰ τοῦτον παρήσαν οἱ τὸν Θεαγένην καὶ τὴν
Χαρίκλειαν ἐλόντες καὶ ὁ βασιλεῦ, ἔβρασαν, ἡμῶν δ' οὐ
χρυσός, οὐδὲ λίθοι τὰ λάφυρα, πρῶγμα κατ' Αἰθιοπίαν
εὖνον καὶ σωρηδὸν (ἐν) τοῖς βασιλείοις ἀποκαίμενον,
ἀλλὰ σοὶ κόρην καὶ νεανίαν προσαγοχοῦτες, ἀδελφοὺς μὲν
20 καὶ Ἑλλήνας, μεγέθει δὲ καὶ κάλλει, μετὰ γέ σε, πάν-
τας ἀνθρώπους ὑπερφέροντας, ἀξιοῦμεν μὴ ἀμοιρῆσαι τῆς
παρὰ σοὶ μεγαλοδωρεᾶς. Εὐ γε, εἶπεν ὁ Ὑδάσπης,
ὑπεμνήσατε, καὶ γὰρ ἐν παρέργῳ τότε καὶ κατὰ θόρυβον
προσταχθέντας ἐθεασάμην. Ὡςτ' ἀγέτω τις ἡκόντων
25 εἰ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν αἰχμαλώτων. Ἦγοντο οὖν αὐ-
τίκα, δρομαίου τινὸς ἐξω τειχῶν καὶ εἰς τοὺς σκευοφό-
ρους ἀφικμένου καὶ τοῖς φυλάττουσιν ἄγειν ὡς βασιλέα
τὴν ταχίστην εἰπόντος. Οἱ δὲ μιζέλληνά τινα τῶν
φυλάκων, ὅποι τὸ παρὸν ἄγοιεν, ἡρώτων, Ἐκεῖνου
30 δ' εἰπόντος ὡς βασιλεὺς Ὑδάσπης ἐπισκοπεῖ τοὺς αἰχ-
μαλώτους, Θεοὶ σωτῆρες, ἀνεβόησαν ἅμα οἱ νέοι τοῦ-
νομα τοῦ Ὑδάσπου γνωρίσαντες, εἰς τὴν τότε ὥραν μὴ
καὶ ἕτερός ἐστιν ὁ βασιλεύων ἀμφιβάλλοντες. Ὁ οὖν
Θεαγένης ἡρέμα πρὸς τὴν Χαρίκλειαν, Ἐρεῖς, ἔφη,
35 δηλονότι, φιλότατη, πρὸς βασιλέα τὰ καθ' ἡμᾶς. Ἰδοὺ
γάρ σοι καὶ Ὑδάσπης, ὃν πατέρα σοὶ γεγενῆσθαι πρὸς
με πολλάκις ἔβραζες. Καὶ ἡ Χαρίκλεια, Ὡ γλυκύ-
τατε, ἔφη, τὰ μεγάλα τῶν πραγμάτων, μεγάλων δεῖται
κατασκευῶν. Ὡν γὰρ πολυπλόκους τὰς ἀρχὰς ὁ δαί-
40 μων καταβέβηται, τούτων ἀνάγκη καὶ τὰ τέλη διὰ
μακροτέρων συμπεραίνεσθαι. Ἄλλως τε καὶ ὁ πολὺς
χρόνος συνέχευε, ταῦτ' εἰς ὃν καιρὸν ἀνακαλύπτειν οὐ
λυσιτελές, τοῦ κεφαλαίου καὶ ταῦτα τῆς ὅλης καθ' ἡμᾶς
ὑποθέσεως καὶ ἐξ ἧς ἡ σύμπασα συμπλοκή τε καὶ
45 ἀνεύρεσις ἥρτηται, Περσίνης λέγω μητρὸς τῆς ἐμῆς
ἀπολειπομένης. Σώζεσθαι δὲ καὶ ταύτην θεῶν βου-
λήσει πεπύσμεθα. Ἄν οὖν προθύσῃται τις ἡμᾶς, ὑπο-
λαβὼν ὁ Θεαγένης, ἡ καὶ ὡς αἰχμαλώτων δῶρον πα-
ρασχόν, τὴν εἰς Αἰθιοπίαν ἡμῖν ἀφίξιν ὑποτέμῃται;
50 Μὴ πᾶν τοῦναντίον, ἔφη ἡ Χαρίκλεια. Νυνὶ μὲν γὰρ
πρὸς τῶν φυλάκων ἀκήκοας πολλάκις ὡς ἱερεῖα τρεφό-
μεθα τοῖς κατὰ Μερόην θεοῖς ἐναγισθησόμενοι. Καὶ
δέος οὐδὲν διωρῆσθαι ἡμᾶς ἢ προαναιρεῖσθαι καθω-
σιωμένους ἐξ ὑποσχέσεως τοῖς θεοῖς, ἣν παραβῆναι

ut quidquam petam, dixit, qui contentus sum futurus eo.
quod habeo, si a te mihi adjudicatum fuerit, quod ab
Oroonde abstuli: ipsum vero juxta tuum mandatum
servavi: et simul ostendebat pugionem Satrapæ, lapillis
distinctum magni pretii et multorum talentorum sumtu
comparatum, ut multi ex circumstantibus exclamarent,
privati hominis fortunam excedere et magis regium the-
saurum esse. Arridens igitur Hydaspes, Quid autem,
inquit, magis regium esse potest, quam me eam magnitu-
dinem animi conservare, quæ hujus avaritia non inferior
sit? Deinde et corpus captivi spoliari victori jus belli con-
cedit. Quamobrem abeat, accipiens id consentientibus
nobis, quod vel invitis obtinuisset, haud difficulter abs-
conditum.

XXIV. Post hunc adveniebant hi qui Theagenem et
Charicleam ceperant: et O rex, dicebant, nostra vero spo-
lia non aurum, neque lapides sunt, quæ res in Æthiopia
exigui sunt pretii et acervatim in regis domiciliis strata
jacent: sed cum tibi virginem et adolescentem adduxerim-
us, germanos et Græcos, proceritate et forma omnibus
hominibus post te antecellentes, petimus, ut simus parti-
cipes tuæ insignis munificentiae. Opportune, inquit Hy-
daspes, reduxistis in memoriam: etenim tum adductos,
obiter et tumultuarie contemplatus fueram. Quamobrem
adducat eos quispiam: veniant autem et reliqui captivi.
Adducebantur igitur continuo, cum quidam cursim extra
muros ad impedimenta pervenisset et custodibus ut quam-
primum eos ad regem ducerent dixisset. At illi quemdam
ex custodibus, qui altero parente Græcus erat, quonam in
præsentia ducerentur, interrogabant. Cum autem ille dixis-
set, quod rex Hydaspes inspecturus esset captivos; Dii ser-
vatores! exclamarunt, simulatque nomen Hydaspis cognove-
runt juvenes, cum ad eam usque horam, ne alter quispiam
regnaret, essent solliciti. Theagenes igitur submisit ad
Charicleam: Expone igitur, carissima, regi rationes nos-
tras, siquidem Hydaspes regnat: quem tu patrem tuum
fuisse, sæpius mihi dixisti, Chariclea vero, O suavissime,
inquit, magna negotia magnis indigent apparatibus. Quo-
rum enim varie intricata initia numen posuit, horum ne-
cesse est et fines longioribus ambagibus peragi. Alioquin
ea, quæ longum tempus conflagit, brevi temporis mo-
mento retegere haudquaquam conducit: præsertim capite
et fundamento toto, ex quo prorsus hoc negotium et in-
ventio pendet, Persina, inquam, matre mea, absente;
quam etiam superstitem esse, deorum voluntate, audivi-
mus. At si nos ante immolarit aliquis prius, subjiciens
Theagenes, aut tanquam donum captivum dans, facultate
quo minus in Æthiopiam perveniamus præciderit?
Nihil minus, inquit Chariclea. Nunc enim sæpius a cus-
todibus audivimus, quod alatur victimæ, diis, qui Me-
roæ præsunt, immolandi. Quamobrem non est, quod
metuamus, ne aut dono demur, aut ante interimamur,
qui sumus ex voto diis consecrati, quod violari a viris pie-

ὅπ' ἀνδρῶν εὐσέβειαν ἐκτετιμηκότων, οὐ θέμις. Εἰ δὲ περιχαρεῖς τῶν θῶν ἐνδόντες προχείρως τὰ καθ' αὐτοὺς ἐξαγορεύομεν, τῶν καὶ γνωρίζειν τὰυτὰ καὶ βεβαιῶν δυναμένων οὐ παρόντων, μὴ καὶ λάθωμεν τὸν ἰκνούοντα παροξύναντες καὶ πρὸς ὀργὴν τι δικαίως ἐφιστάμενοι, γλεύην ἂν οὕτω τύχη καὶ ὕβριν τὸ πρᾶγμα ἡγησομένους, εἴ τινας αἰγυμάλωτοι καὶ δουλεύειν ἀποκεκληρωμένοι, πεπλάσμενοι καὶ ἀπίθανοι καθάπερ ἐκ μηχανῆς τῷ βασιλεύοντι παῖδας αὐτοὺς εἰσποιοῦσιν.

11 Ἀλλὰ τὰ γνωρίσματα, ἔφη ὁ Θεαγένης, ἃ φέρειν σε οἶδα καὶ διασώζειν, ὅτι μὴ πλάσμα ἐσμέν, μηδ' ἀπάτη συλλήψεται. Καὶ ἡ Χαρίκλεια, Τὰ γνωρίσματα, ἔφη, τοῖς γινώσκουσιν αὐτὰ ἢ συνεκθεμένοις ἐστὶ γνωρίσματα τοῖς δ' ἀγνοοῦσιν ἢ μὴ πάντα γνωρίζειν ἔχουσι,

15 κειμήλια τῆν ἄλλων καὶ ὅμοιοι, κλοπῆς, ἂν οὕτω τύχη, καὶ ληστείας τοῖς φέρουσιν ὑπόνοιαν προσάπτοντες. Εἰ δὲ δὴ τι καὶ γνωρίσειεν ὁ Ὑδάσπης, τίς ὅτι καὶ Περσίνα ἡ δεδωκυῖα, τίς δ' ὅτι καὶ ὡς θυγατρὶ μήτηρ ὁ πείσων ἐνεστίν; ἀναντίρρητον γνῶρισμα, ὦ Θεάγε-

20 νες, ἡ μητρὶς φύσις, ὅτ' ἦς τὸ γεννῶν περὶ τὸ γεννῶμενον ἐκ πρώτης ἐντεύξεως φιλόστοργον ἀναδέχεται πάθος, ἀπορρήτῳ συμπαθεῖα κινούμενον. Τοῦ τ' οὐ μὴ προώμεθα, διστὶ καὶ τὰλλα γνωρίσματα πίστ' ἂν φανείη.

25 ΚΕ'. Τοιαῦτα διαλεγόμενοι, πλησίον ἤδη τοῦ βασιλέως ἦσαν. Συμπαρῆν δὲ καὶ Βαγῶας ἀγόμενος. Κάπειδ' παραστάντας εἶδεν ὁ Ὑδάσπης, ἀνῆλτό πρὸς βραχὺ τοῦ ὀρόνου καὶ Ἰλῆκίτε θεοί, φήσας, αὖθις ἐπὶ συννοίας αὐτὸν ἤδραζε. Τῶν δ' ἐν τελείᾳ παρεστῶτων

30 ὅτι πεπνῶθοι πυνθανομένων, τοιαύτην, ἔφη, τετέχθαι μοι θυγατέρα τήμερον καὶ εἰς ἀκμὴν τοσαύτην ἤκειν ἀθρόον ὦρην. Καὶ τὸ ὄναρ ἐν οὐδεμιᾷ φροντίδι θέμενος, νυνὶ πρὸς τὴν ὁμοίαν τῆς θρωμένης ὄφιν ἀνένεγκα. Τῶν δὲ περὶ αὐτὸν εἰπόντων, ὡς φαντασία τις εἴη ψυ-

35 χῆς τὰ μέλλοντα πολλαῖς εἰδῶλα προτυπομένης, ἐν παρέργῳ τότε τὸ ὄφιν ποιησάμενος, τίνες καὶ ὁπόθεν εἶεν ἡρώτα. Σιωπῆς δὲ τῆς Χαρίκλειας καὶ τοῦ Θεαγένους εἰπόντος, ὡς ἀδελφοὶ καὶ Ἕλληνας. Εὖ γε ἡ Ἑλλὰς, ἔφη, τὰ τ' ἄλλα καλοὺς κἀγαθοὺς φέρουσα

40 καὶ γνήσια ἡμῖν καὶ εὐσύμβολα εἰς τὰς ἐπινικίους θυσίας τὰ ἱερεῖα παρασχοῦσα. Ἀλλὰ πῶς οὐχὶ καὶ παῖς ἐτέχθη μοι κατὰ τὴν ὄφιν, (γελάσας πρὸς τοὺς παρόντας) εἴπερ τὸν νεανίαν τοῦτον ἀδελφὸν ὄντα τῆς κόρης καὶ ὁρᾶσθαι μοι μέλλοντα, προειδωλοποιήθηται ὡς

45 κατὰ τὴν ὄφιν ἀνένεγκα; καὶ ἀποστρέψας τὸν λόγον εἰς τὴν Χαρίκλειαν καὶ τὴν φωνὴν ἑλληνίζων, (σπονδάζεται γὰρ ἡδ' ἡ γλῶττα καὶ παρὰ τοῖς Γυμνοσορίσταῖς καὶ βασιλεῦσιν Αἰθιοπῶν) Σὺ δὲ, ἔφη, ὦ κόρη, τί σιγᾷς, οὐδὲν ἀποκριναμένη πρὸς τὴν πεῦσιν; καὶ ἡ Χαρίκλεια, Πρὸς τοὺς βοῶντας, ἔφη, τῶν θεῶν, ὡς ἱερεῖα φυλαττόμενοι συνίμεν, ἐμὲ τε καὶ τοὺς ἐμὲ ζύντας γνῶσσεσθε. Καὶ πῶς ἦς εἰσιν οὗτοι, πρὸς αὐτὴν ὁ Ὑδάσπης. Ἦ δὲ, Καὶ πάρεσιν, ἔφη, καὶ πάντοις ἱεροῦργοις παρέσονται. Μειδιᾶσας οὖν αὖθις

tatis studiosissimis fas non est. Enimvero si huic immoderate lætitiæ de summa rerum indulgentes, temere rationes nostras exposuerimus, cum hi qui et agnoscere hæc et auctoritate confirmare possent non adsint, periculum est, ne per inscitiam eum qui hæc audiet exacerbe- mus et iratum nobis merito nostro faciamus, pro ludibrio fortasse et contumelia id habiturum, quod captivi et ad serviendum destinati, fictis et minime probabilibus argu- mentis tanquam ex composito se regios esse liberos simu- lare audeant. Sed indicia, inquit Theagenes, quæ te accepisse scio et servare, nobiscum facient, ut non figmento uti, neque fraude videamur. Chariclea autem, Indicia, inquit, iis, qui norunt ea et exposuerunt indicia sunt: at iis qui ignorant aut non omnia nosse possunt thesauri ina- nes et monilia sunt et fortasse in suspicionem etiam furti et latrocinii eos, qui ferunt, vocant. Atqui, etiamsi quidpiam Hydaspes cognoverit, quisnam est qui quod Per- sina dederit, quis denique quod mater filiae persuadere possit? Nota, cui contradici non potest, Theagenes, ma- terna natura est: qua fit ut id quod genuit erga sobolem primo congressu amoris et commiserationis affectum induat, arcana quadam naturæ convenientia permotum. Hæcne igitur negligamus, in quibus est situm, ut et cetera credibilia esse videantur?

XXV. Quæ cum inter se colloquerentur, jam non procul aberant a rege: aderat autem et Bagoas adductus. Postquam autem adstantes vidit Hydaspes, paululum sese e throno sustulit. Et, Propitii nobis estote, dii! cum dixisset, rursus cogitabundus sedit. Primoribus autem Persarum qui adstant quid illi accidisset quærentibus, Talem, inquit, mihi hodie filiam natam esse et ad ejus- modi florem subito pervenisse, rebar: cumque nihil om- nino somnium antea curassem, nunc simili forma ejus, quam videram, admonitus, in illius memoriam redii. His autem qui circa illum erant quod imaginatio quædam esset animæ, simulacra futurarum rerum sæpius adumbrantis, dicentibus: tum illud visum neglectui habens, qui essent et unde quærebat. Tacente vero Chariclea et Theagene dicente, quod germani essent et Græci: Euge, Græcia! inquit, quæ alioquin bonos et præstantes producis et in- genuas nobis ac faustas victimas ad sacrificia propter victo- riam partam celebranda præbuisi. Ceterum cur non et filius mihi in visione illa natus est, (subridens ad præsen- tes) siquidem adolescentis hujus, fratris puellæ et a me conspiciendi speciem et simulacrum mihi prius in somnis, ut dicitis, offerri oportuit? Postea conversa oratione ad Charicleam, sermonem Græcum sonans, (est enim in honore hæc lingua apud Gymnosophistas et reges Æthio- pum): Tu vero, o virgo, quamobrem taces, neque quid- quam ad interrogationem respondisti? Chariclea autem, Ad aras, inquit, decorum, quibus nos victimas asservari intelligimus, me et meos parentes cognoscetis. Porro ubi- nam terrarum sunt hi, ad illam rursus Hydaspes. Illa vero, Et adsunt, inquit, et omnino dum immolabimur

ὁ Ὑδάσπης, Ὀνειρώττει τῷ ὄντι, φησὶν, ἡ ὄνειρογενὴς αὕτη μου θυγάτηρ, ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος κατὰ μέσσην τὴν Μερόην τοὺς φύντας ἀναπεμφθῆσθαι φανταζομένη. Οὗτοι μὲν οὖν ἀγέσθωσαν ἐπιμελεία καὶ ἀφθονία τῇ
6 συνήθει, τὴν θυσίαν κοσμήσοντες. Ἀλλὰ τίς οὗτος ὁ πλησίον εὐνούχῳ προσεοικώς; τῶν δὲ τις ὑπηρετουμένων, Καὶ εὐνούχος ἀληθῶς, εἶπεν, ὄνομα Βαγώας, τῶν Ὀροονδάτου κτῆμα τιμιώτατον. Ἐπέσθω, ἔφη, καὶ οὗτος οὐχ ἱερεῖον τῶν δὲ ἱερέων θατέρου τῆς κόρης
10 ταύτης φύλαξ, πολλῆς διὰ τὴν ὥραν προνοίας δεομένης, ὥσθ' ἀγνὴν ἡμῖν ἄχρι καιροῦ τῆς θυσίας φυλαχθῇ. Ἐχει τι ζηλότυπον ἔμφυτον τὸ εὐνούχων γένος· ὧν γὰρ ἀπεστέρηται τούτων εἰς κώλυμα τοῖς ἄλλοις προβέβληται.

16 ΚΖ'. Ταῦτ' εἰπὼν τοὺς ἄλλους αἰχμαλώτους παριόντας ἐν τάξει, ἐπεσκόπει τε καὶ ἀνέκρινε, τοὺς μὲν δωρούμενος, οὓς δούλους ἐξαρχῆς ἐγνώριζεν ἡ τύχη, τοὺς δ' εὖ γεγονότας ἐλευθέρους ἀφίει. Δέκα δὲ νέους καὶ κόρας ἱσαριθμούς τῶν ἐν ἀκμῇ καὶ ὥρᾳ διαπρεπόντων ἐπιλεξάμενος, ἅμα τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην, ἔφ'
20 ὁμοίαν τὴν χρεῖαν ἀνάγεσθαι προσέταττε. Τοῖς τ' ἄλλοις ἅπασιν ὧν ἕκαστος ἔδειτο χρηματίσας, τέλος πρὸς τὸν Ὀροονδάτην μετάκλητον καὶ φοράδην ἀχθέντα, Ἐγὼ, ἔφη, τὰς αἰτίας τοῦ πολέμου συνηρηκώς, καὶ
26 τὰς ἐξ ἀρχῆς προσπάσεις τῆς ἔχθρας, τὰς τε Φίλας καὶ τὰ σμαράγδαια μέταλλα ὑπ' ἑμαυτῷ πεποιημένος, οὐ πάσχω τὸ τῶν πολλῶν πάθος, οὐδ' ἐπεξάγω τὴν τύχην πρὸς πλεονεξίαν, οὐδ' εἰς ἄπειρον ἐκτείνω τὴν ἀρχὴν διὰ τὴν νίκην, ἀλλ' ὅροις ἀρκοῦμαι οἷς ἔθετο ἐξαρχῆς ἡ
30 φύσις, τὴν Αἴγυπτον ἀπὸ τῆς Αἰθιοπίας τοῖς καταρράχταις ἀποκρίνασα. Ὡστ' ἔχουν δι' ἃ κατήλθον, ἀνείμι σέβων τὸ δίκαιον. Σὺ δ' εἰ περιγένοιο, τῶν ἐξαρχῆς σατράπευε καὶ ἐπίστελλε πρὸς βασιλέα τῶν Περσῶν, ὡς ἀδελφός ὁ σὸς Ὑδάσπης τῇ μὲν χειρὶ κε-
36 κράτηκε, τῇ δὲ γνώμῃ πάντα σοὶ τὰ σὰ μεθήκε, φιλίαν τε πρὸς σε βουλόμενον ἀσπαζόμενος χρημάτων ἐν ἀνθρώποις τὸ κάλλιστον καὶ μάχην εἰ αὐθις ἄρχοιο, μὴ παραιτούμενος. Συηναίους δὲ τοῖσδε, τοὺς τεταγμένους φόρους εἰς δεκάδα ἔτων αὐτός τ' ἀφήμι καὶ σοὶ
40 ποιεῖν οὕτως ἐντέλλομαι.

ΚΖ'. Τούτων εἰρημένων, ὑπὸ μὲν τῶν παρόντων ἄστων ὅ' ὁμοίως καὶ στρατιωτῶν, εὐφημία τ' ἤρθη καὶ κρότος ἐπὶ πλείστον ἐξάκουστος. Ὁ δ' Ὀροονδάτης τῷ χεῖρε προτείνας καὶ τὴν δεξιὰν ἐπὶ θατέραν παραλ-
46 λάβας, κύψας προσεκύνησε, πρᾶγμα οὐ νενομισμένον παρὰ Πέρσαις, βασιλέα ἕτερον τοῦτον τὸν τρόπον θεραπεύειν. Καὶ ὁ παρόντες, οὐ δοκῶ μοι, ἔφη, παραβαίνειν τὸ πάτριον εἰ βασιλέα γνωρίζω τὸν σατραπείαν μοι δωρούμενον, οὐδὲ παρανομεῖν, τὸν ἐνομιώ-
50 τατον ἀνθρώπων προσκυνῶν, ἀναιρεῖν μὲν δυνάμενον, τὸ εἶναι δὲ φιλανθρωπεύμενον, καὶ δεσπόζειν μὲν κεκληρωμένον, σατραπεύειν δὲ μοι παρεχόμενον. Ἐφ' οἷς, εἰ μὲν περισσωθείν, Αἰθίοβί τε καὶ Πέρσαις, εἰρή-
νην ἐγγυῶμαι βαθεῖαν καὶ φιλίαν αἰδίον καὶ Συηναίους

aderunt. Arridens igitur iterum Hydaspes, Revera, inquit, somniat hæc filia, in somnis mihi nata, imaginans fore, ut ex Græcia in mediam Meroën parentes illius transferantur. Hi igitur ducantur cum diligentia et copia solita, sacrificium exornaturi. Sed quis hic est prope stans eunuchus similis? Eunuchum revera esse, nomine Bagoam, quidam ex ministris respondit. Sequatur et hic, inquit, non tanquam victima, sed tanquam alterius victimæ virginis hujus custos, multa cura indigentis ut nobis casta usque ad tempus sacrificii conservetur. Habet quiddam zelotypum eunuchorum genus: quibus est enim ipsum privatum, ad hæc aliis prohibenda objicitur.

XXVI. Hæc cum dixisset, alios captivos ordine advenientes circumspiciebat et recensebat, quosdam dono dans quos servos etiam initio fuisse ostendebat fortuna, bono autem genere natos liberos dimittens. Decem utique juvenes electos et totidem virgines ætatis flore et forma excellentes, una cum Theagene ad eundem usum duci jussit. Denique aliis de iis, quorum quisque indigebat, responsis datis: postremo ad Oroondatem accersitum, et in lectica allatum, Ego, inquit, cum ea, quæ fuerunt belli causæ, et ab initio inimicitiarum prætextus præciderim, Philas et smaragdi metalla obtinens haud ita sum affectus animo ut plerique. Non abutor fortuna, ad cupiditatem plus præ ceteris habendi, neque in immensum prolato imperium propter victoriam: sed contentus sum finibus, quos initio natura posuit, Ægyptum ab Æthiopia cataractis discernens. Quamobrem cum ea obtinnerim quorum causa descendi, revertor colens æquitatem. Tu vero, si superstes manseris, esto satrapa eorum quorum et antea fuisti: et significa Persarum regi, quod frater tuus Hydaspes manu quidem vicit, animi autem moderatione omnia tua tibi dimisit, amicitiam, si hæc tua voluntas, tecum retinere cupiens, (qua, ut re inter homines pulcherrima, inprimis delectatur) et tamen pugnam, si rursus quidpiam inceperis, non detrectans. Syenæis verò his tributa, quæ alioqui pendere solent, et ipse in decennium dimitto et ut tu idem facias impero.

XXVII. His dictis, a præsentibus quidem civibus perinde ac militibus, gratulatoriæ voces et plausus qui longe exaudiri poterat est sublati: Oroondates autem manibus protensis et dextra in alteram permutatim transposita, inclinatus adoravit, cum sit res inusitata Persis, regem alterum hoc modo venerari. Et, O vos qui adestis, inquit, non videor mihi violare patria instituta regem agnoscens eum qui mihi satrapiam donavit, neque inique agere, acquissimum omnium hominum adorans, qui mei interimenti potestatem habet, vitam autem mihi clementia singulari largitur, cumque illi jus dominandi competat, mihi ut sim satrapa concedit. Propter quæ, siquidem fuero superstes, Æthiopibus et Persis spondeo, me pacem diuturnam et amicitiam sempiternam, Syenæis autem quæ

τὰ προστεταγμένα ἐμπεδιώσειν. Εἰ δέ τι πάθωμι, θεοὶ, τῶν εἰς ἐμὲ καλῶν Ὑδάσπην τε καὶ οἶκον τὸν Ὑδάσπου καὶ γένος ἀμείβονται.

BIBAIION ΔΕΚΑΤΟΝ.

Α'. Τὰ μὲν δὴ κατὰ Συήνην ἐπὶ τοσόνδε πραγθέντα εἰρήσθω, παρὰ τοσούτων μὲν ἔλθοῦσαν κινδύνου, πρὸς τοσαύτην δ' εὐπάθειαν ἀθρόον δι' εὐνομίαν ἀνδρὸς μεταβαλοῦσαν, ὃ δ' Ὑδάσπης τὸ πολὺ τοῦ στρατοῦ προεκπέμφας καὶ αὐτὸς ἐπὶ τὴν Αἰθιοπίαν ἐξήλαυνε, πάντων μὲν Συηναίων, πάντων δὲ Περσῶν ἄχρι πλεί-
10 στου σὺν εὐφημίαις προπεμπόντων. Τὰ μὲν οὖν πρῶτα ἐχώρει τῆς ὀχθῆς ἀεὶ τοῦ Νεῖλου καὶ παραποταμίας ἐχόμενος. Ἐπεὶ δ' εἰς τοὺς Καταρράκτας ἀφίκετο, θύσας τῷ Νεῖλῳ καὶ θεοῖς ἐνορίοις, ἐκτρα-
15 πείς, τῆς μεσογαίας μᾶλλον εἶχετο καὶ εἰς τὰς Φίλας ἔλθων, ἡμέρας μὲν πού δύο διαναπαύει τὸν στρατὸν, αὐθις δὲ τὸ πολὺ τοῦ πλήθους προαποστείλας, προεκ-
πέμφας δὲ καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, αὐτὸς ἐπιμείνας, τὰ τε τείχη τῆς πόλεως ὠχύρωσε καὶ φρουρὰν ἐγκα-
20 ταστήσας, ἐξώρμησε. Δύο δ' ἡμέρας ἐπιλέξας, οὓς εἶδει προλαβόντας καὶ κατὰ πόλιν ἢ κώμην τοὺς ἱπποὺς ἀμείβοντας σὺν τάχει τὸ προστεταγμένον ἀνύειν, ἐπι-
στέλλει τοῖς κατὰ Μερόην, τὴν νίκην εὐαγγελιζόμενος.

Β'. Πρὸς μὲν τοὺς σοφοὺς (οἱ Γυμνοσοφισταὶ κέ-
κληνται, σύμβροί τε καὶ σύμβουλοι τῶν πρακτῶν τῷ
25 βασιλεῖ γιγνόμενοι) τοιαῶδε· ΤΩΙ ΘΕΙΟΤΑΤΩΙ ΣΥΝΕ-
ΔΡΙΩΙ, ΒΑΣΙΛΕΥΣ ὙΔΑΣΠΗΣ. Τὴν νίκην ὑμῖν τὴν κατὰ Περσῶν εὐαγγελίζομαι, οὐκ ἀλαιοῦνόμενος τὸ κατόρθωμα, τὸ γὰρ ὀξύρροπον τῆς τύχης ἱλάσκομαι ἀλλὰ τὴν προφητείαν ὑμῶν, ἀεὶ τε καὶ τὸ παρὸν ἐπα-
30 ληθεύουσιν τῷ γράμματι προδεξιούμενος. Ἡκεῖν οὖν ὑμᾶς εἰς τὸν εἰωθότα τόπον καὶ παρακαλῶ καὶ δυσωπῶ, τὰς εὐχαριστηρίους τῶν ἐπινικίων θυσίας εὐαγεστέρας τῇ παρουσίᾳ τῷ κοινῷ τῶν Αἰθιοπῶν ἀποφανοῦντας. Πρὸς δὲ τὴν γυναῖκα Περσίναν οὕτω. Νικᾷν ἡμᾶς
35 ἴσθι καὶ ὃ πρότερόν ἐστι παρὰ σοὶ σώζεσθαι. Πολυ-
τελεῖς δὴ τὰς χαριστηρίους ἡμῖν πομπάς τε καὶ θυσίας εὐτρέπιζε καὶ τοὺς σοφοὺς ἅμα τοῖς παρ' ἡμῶν ἐπεσταλ-
μένους συμπααρακάλεσας, εἰς τὴν ἀφιερωμένην τοῖς πατρίοις ἡμῶν θεοῖς, Ἡλίῳ τε καὶ Σελήνῃ καὶ Διο-
40 νύσῳ, πρὸ τοῦ ἁστέος ὀργάδα σύσπευδε.

Γ'. Τούτων κομισθέντων τῶν γραμμάτων, ἡ μὲν Περσίνα, τοῦτ' ἦν ἄρα, ἔφη, τὸ ἐνύπνιον ὃ κατὰ τὴν νύκτα ταύτην ἐθεώμην, κύειν τ' οἰομένη καὶ τίττειν ἅμα, καὶ τὸ γεννηθὲν εἶναί μοι θυγατέρα γάμου παρα-
45 χρῆμα ὡραῖον· διὰ μὲν τῶν ὠδίνων, ὡς εἶοικε, τὰς κατὰ τὸν πόλεμον ἀγωνίας, διὰ δὲ τῆς θυγατρὸς τὴν νίκην αἰνιττομένου τοῦ ὀνειράτος. Ἀλλὰ τὴν πόλιν ἐπιόντες τῶν εὐαγγελίων ἐμπλήσατε. Καὶ οἱ μὲν πρόδρομοι τὸ προστεταγμένον ἐπραττον καὶ τὰς τε

sunt imperata praestitutum. Si vero quid mihi acciderit, dii pro beneficiis in me collatis Hydaspem et domum Hydaspis ac genus remunerentur.

LIBER DECIMUS.

I. De his igitur, quae Syenae gesta sunt, hactenus dictum sit : quae cum in tantum periculum venisset, repente rursus ejusmodi beneficium, unius viri clementia et aequitate, consecuta est. Hydaspes autem, magna parte exercitus praemissa, ipse quoque in Aethiopiam proficiscebatur : Syenaeis omnibus, et Persis, longissime cum gratulationibus ac votis pro illius salute, eum prosequentibus. Primum igitur iter faciebat, semper Nili ripas et vicina loca fluvio tenens. Postquam autem Cataractas pervenit, sacrificiis factis Nilo et diis finium praesidibus, deflectens magis per mediterraneam iter tendebat regionem. Et cum Philas venisset, duos fere dies exercitui ad quietem et recolligendas vires tribuit. Rursus autem multitudine vulgi praemissa, captivis quoque praemissis ipse commoratus urbis moenia firmavit et praesidium imposuit. Hoc facto, egressus, duos equites delectos, quos oportebat ipsius adventum antevertere et equis in urbibus et pagis permittendis celeriter imperata conficere, mittit cum literis ad eos qui erant Merocae, victoriam nuntians.

II. Ad sapientes quidem, qui Gymnosophistae appellantur et assessores consiliarii regii sunt, tales dans : *Divinissimo concilio Hydaspes*. Victoriam partam de Persis vobis nuntio, non venditans rei bene gestae successum, siquidem Fortunae vices et instabilitatem veneror ; sed antistitii dignitatem, cum semper tum in praesentia veracem, per literas salutans et appellans. Ut igitur veniatis in consuetum locum et oro, et meo jure impero, sacrificia gratiarum actionis ergo pro victoria parta, graviora praesentia vestra et conspectu Aethiopum communi conventui reddi-
turi. Ad uxorem autem Persinam ejusmodi : Victores nos esse scito et quod te proxime attingit salvos. Quamobrem sumtuosas pompas et sacrificia ut grates diis agamus praeparato : et sapientes cum literis nostris coram adhortata, in consecratum diis nostris patriis Soli et Lunae et Baccho ante urbem campum, una cum illis propera.

III. His literis allatis, Persina continuo, Nimirum id erat, inquit, somnii quod hac nocte videbam, gravidam me esse putans et parere simul et editum foetum esse meam filiam repente florenti aetate : per dolores, ut videtur, belli certamina, per filiam vero, victoriam significante somnio. Ceterum urbem obeuntes, lactis nuntiis implete. Et praecursores quidem id quod imperatum fuerat facie-

κεφαλὰς τῇ Νειλώῳ λωτῇ καταστέφαντες καὶ φοινίκων
 πτόρθους ταῖς χερσὶ κατασεύοντες, τὰ ἐπισημότερα
 τῆς πόλεως καθιπεύοντο, τὴν νίκην καὶ μόνῳ τῷ
 σχήματι δημοσιεύοντες. Ἐμπέπληστο γοῦν αὐτίκα
 6 χαρᾶς ἡ Μερὴ, νύκτωρ τε καὶ μεθήμεραν χοροὺς καὶ
 θυσίας κατὰ γένη καὶ φρατρίας καὶ ἀγυιάς τοῖς θεοῖς
 ἀναγόντων καὶ τὰ τεμένη καταστεφόντων, οὐκ ἐπὶ τῇ
 νίκῃ τοσούτον ὅσον ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τῇ τοῦ Ὑδάσπου
 θυμηδούντων, ἀνδρὸς δι' εὐνομίαν θ' ἅμα καὶ τὸ πρὸς
 10 τοὺς ὑπὸ χόους Ἰλεῶν τε καὶ ἡμερον, πατρικὸν τινα
 ἔρωτα τοῖς δῆμοις ἐνστάξαντος.

Δ'. Ἡ δὲ Περσίνα, βοῶν τ' ἀγέλας καὶ ἵππων καὶ
 προβάτων, ὀρύγων τε καὶ γρυπῶν καὶ ἄλλων ζῴων
 παντοίων εἰς τὴν περσικὴν ὀργάδα προπέμφασα, (τὰ
 15 μὲν ὥστ' ἐξ ἑκάστου γένους ἑκατόμβην εἰς τὴν θυσίαν
 ὑπὲρπέσθαι, τὰ δὲ ὥστ' εἰς εὐωχίαν εἶναι τοῖς δῆμοις,)
 τέλος καὶ παρὰ τοὺς Γυμνοσοφιστὰς ἔλθοῦσα, οἴκησιν
 τὸ Πανίον πεποιτημένους, τὸ τε παρὰ τοῦ Ὑδάσπου
 γράμμα ἐνεχείριζε καὶ συμπαρακάλει πεισθῆναι τ'
 20 ἀξιοῦντι τῷ βασιλεῖ καὶ δοῦναι καὶ αὐτῇ τὸ μέρος τὴν
 χάριν, κόσμον τῆς πανηγύρεως τῇ παρουσίᾳ γιγνομέ-
 νους. Οἱ δὲ, ὀλίγον ἐπιμεινῆσαι καλεῦσαντες καὶ εἰς τὸ
 αὐτὸν παρελθόντες εὐχέσθαι ὡς ἔθος παρὰ θεῶν τὸ
 πρακτέον πυθόμενοι, μικρὸν διαλιπόντες, ἐπανῆλθον.
 25 Καὶ τῶν ἄλλων σιγῶντων, ὁ προκαθηγητὴς τοῦ συνε-
 δρίου Σισιμίθρης, Ὡ Περσίνα, ἔλεγεν, ἡμεῖς μὲν
 ἤξομεν, οἱ θεοὶ γὰρ ἐπιτρέπουσι, θόρυβον δὲ τινα καὶ
 παραγῆν προμηνύει τὸ δαιμόνιον, ἐσομένην (μὲν) παρὰ
 τὰς θυσίας, εἰς ἀγαθὸν δὲ καὶ ἡδὺ τὸ τέλος καταστρέ-
 30 φουσαν· ὡς μέλους μὲν ὑμῶν τοῦ σώματος ἡ μέρους
 τῆς βασιλείας ἀπολωλὸς, τοῦ πεπωμένου δὲ, τὸ εἰς
 τότε ζητούμενον ἀναφαίνοντος. Καὶ ἡ Περσίνα, Τὰ
 τε φοβερά, ἔφη, καὶ πάντα τὴν πρὸς τὸ κρεῖττον ἔξει
 μεταβολὴν, ὑμῶν παρόντων. Ἄλλ' ὅταν αἰσθωμαι
 35 προσάγοντα Ὑδάσπην, σημανῶ πρὸς ὑμᾶς. Οὐδὲν
 δεῖ, ἔφη, σημαίνειν, ὁ Σισιμίθρης, ἥξει γὰρ αὐριον
 ὄρθριος. Καὶ τοῦτό σοι γράμμα μηνύσει μικρὸν
 ὕστερον. Καὶ ἐγένετο οὕτως. Ἄρτι γὰρ ἐπανιούσῃ
 τῇ Περσίνῃ καὶ τοῖς βασιλείοις πλησιαζούσῃ, γράμμα
 40 τοῦ βασιλέως ἱππεὺς ἐνεχείριζε, εἰς τὴν ἐξῆς ἐσεσθαι
 τὴν παρουσίαν αὐτοῦ σημαῖνον. Κήρυκες οὖν αὐτίκα
 διήγγελλον τὴν γραφὴν, μόνῳ τῷ ἄρρενι γένει τὴν
 ὑπάντησιν ἐπιτρέποντες, ταῖς γυναῖξιν δ' ἀπαγορεύον-
 45 τες. Ἄτε γὰρ τοῖς καθαρωτάτοις καὶ φανωτάτοις
 θεῶν Ἡλίῳ τε καὶ Σελήνῃ τῆς θυσίας τελομένης, ἐπι-
 μίγνυσθαι τὸ θῆλυ γένος οὐ νενόμιστο, τοῦ μὴ τινα καὶ
 ἀκούσιον ποτὲ γενέσθαι μολυσμὸν τοῖς ἱερείοις. Μόνῃ
 δὲ παρεῖναι γυναικῶν τῇ ἱερείᾳ τῆς Σεληναίας ἐπιτέ-
 50 τραπτο· Καὶ ἦν ἡ Περσίνα· τῷ μὲν Ἡλίῳ τοῦ βασι-
 λέως, τῇ Σεληναίᾳ δὲ τῆς βασιλίδος ἐκ νόμου καὶ
 ἔθους ἱερούμενον. Ἐμελλε δ' ἄρα ἡ Χαρίκλεια πα-
 ρέσεσθαι τοῖς ὀρωμένοις, οὐχ ὡς θεωρὸς, ἀλλ' ἱερεῖον
 ἐσομένη τῆς Σεληναίας. Ἀκατάσχετος οὖν ὄρμη
 κατεῖλε τὴν πόλιν· καὶ οὕτε τὴν προηγορευμένην

bant, capitibus Niloo loto redunitis et ramos palmarum
 manibus concutientes, per præcipuas partes urbis equis
 vehebantur, famam de victoria vel solo habitu et figura
 corporis pervulgantes. Impleta igitur erat repente lætitia
 Meroë, cum noctu et interdum cœtus et sacrificia in singulis
 familiis et vicis, ac tribubus, diis celebrarent, ac delubra
 floribus ornarent, non perinde victoria ut salute Hydraspis,
 gaudentes, quod is vir æquitate simul et clementia in
 subditos, ac lenitate, eum affectum animis populi, ut
 illum in patris loco diligerent, instillaverat.

IV. Persina autem, cum boum greges et equorum et
 ovium, asinorum silvestrium ac gryphorum et aliorum
 omnis generis animantium, in sacrum campum exadver-
 sum situm præmisisset, partim ut ex quolibet genere he-
 catombe ad sacrificium appararetur, partim ut in usum
 convivii publici converterentur: ad extremum ad Gym-
 nosophistas veniens, qui lucum Panis ad habitandum sibi
 elegerunt, literas ab Hydraspe illis tradebat et adhorta-
 batur ut postulanti regi morem gererent, ac sibi quoque
 ex parte gratificarentur, et conventui publico præsentia
 sua ornamento essent. Illi autem, cum eam paululum
 commorari jussissent, in adytum ingressi precandi causa,
 uti solebant, et a diis quid esset agendum, sciscitanti,
 parva mora interposita redierunt. Atque aliis tacentibus,
 Sisimithres, qui primas tenebat in concilio, O Persina,
 dicebat, nos quidem veniemus, dii enim præcipiunt. Ce-
 terum, tumultum quemdam et perturbationem fore in
 sacrificio numen præmonstrat, sed et hunc in bonum et
 suavem finem desitutum: quod membrum quoddam vestri
 corporis, aut pars regni periisset, fatum autem hanc ad
 hoc usque tempus inquisitam exhiberet. Persina autem,
 Maxime formidabilia, inquit, planeque omnia in melius
 mutabuntur, vobis præsentibus. Ego autem cum sensero
 Hydraspem advenire, vos certiores faciam. Nihil opus est,
 inquit Sisimithres, ut nos certiores reddas. Cras enim
 mane veniet et hoc ipsum tibi paullo post literæ si-
 gnificabunt. Atque ita accidit. Nam statim redeunti Per-
 sine et regia domicilia proxime accedenti, literas regis
 eques tradebat, postridie adventurum eum significantes.
 Præcones igitur extemplo rumore de literis dissipabant,
 masculis tantum obviam prodeundi facultatem dantes,
 mulieribus autem exitu interdicentes. Siquidem, cum
 mundissimis et lucidissimis diis, Soli et Lunæ, sacrificium
 faciendum esset, misceri femineum genus moris non erat,
 ne aliqua vel invita contaminatio victimis accideret. Soli
 autem ex mulieribus sacerdoti Lunæ adesse permissum
 est. Erat autem Persina: quod Solis quidem sacerdotio
 rex, Lunæ autem regina moribus et institutis gentis orna-
 rentur. Affutura autem erat et Chariclea his quæ age-
 bantur non tanquam spectatrix sed victima Lunæ futura.
 Ingens igitur impetus incessit urbem et cum neque in-
 dictum diem expectassent inde usque a vespera transmit-

ἡμέραν ἀναμεινάντες, ἀφ' ἐσπέρας ἐπεραιοῦντο κατὰ τὸν Ἀσταβόραν ποταμὸν, οἱ μὲν κατὰ τὸ ζευγμα, οἱ δὲ πορθμείοις ἐκ καλάμων πεποιημένοις, ἀδὴ πλεῖστα καὶ κατὰ πολλὰ μέρη τῆς ὄχθης ἐσάλευε, τοῖς πορρωτέρω τῆς γεφύρας κατοικοῦσιν ἐπιτόμους διακονοῦντα τὰς περαιώσεις· ἐστὶ δὲ ὁξυδρομώτατα τῆς θ' ὕλης ἔνεκα καὶ ἄχθος πλὴν ὅτι δύο που ἡ τρεῖς ἄνδρας οὐκ ἀνεχόμενα. Κάλαμος γάρ ἐστι δίχα τετμημένος καὶ τομὴν ἑκατέραν σκάφιον παρεχόμενος.

10 Ε'. Ἡ γὰρ δὴ Μερὸν μητρόπολις οὖσα τῶν Αἰθίοπων, τὰ μὲν ἄλλα ἐστὶ νῆσος τριγωνίζουσα, ποταμοῖς ναυσιπόροις, τῇ τε Νεῖλῳ καὶ τῷ Ἀσταβόρῃ καὶ τῷ Ἀσασόβῃ περιρρεομένη· τοῦ μὲν κατὰ κορυφὴν ἐμπίπτοντος τοῦ Νεῖλου καὶ πρὸς ἑκάτερα σχιζομένου· τῶν 15 ἐτέρων δὲ δυοῖν κατὰ πλευρὰν ἑκατέραν θατέρου παραμειθόντων καὶ αὖθις ἀλλήλοισι συμπίπτοντων καὶ εἰς ἓνα τὸν Νεῖλον, τό τε βεῦμα καὶ τοῦνομα ἐκνικωμένων. Μέγεθος δ' οὖσα μεγίστη καὶ ἡπειρον ἐν νήσῳ σοφισμένη, (τρισηχίλοις γὰρ τὸ μῆκος, εὖρος δὲ χιλίοις περὶ γράφεται σταδίοις) ζώων δὲ παμμεγέθων, τῶν 20 ἄλλων καὶ ἐλεφάντων ἐστὶ τροφός· καὶ δένδρα πλάτουςα, ἡ κατ' ἄλλας φέρειν ἀγαθή. Ἐκτὸς γὰρ ὅτι φοινίκας τε ὑπερμύκειας καὶ τὴν βάλανον εὐστομοὶ τε καὶ ὑπερόγκοι, σίτου τε καὶ κριθῶν στάχυες, τὴν μὲν 25 αὖξιν ὥστε καὶ ἵππεά πάντα καὶ καμηλίτην ἐστὶν ὅτε καλύπτειν, τὸν δὲ καρπὸν ὥστ' εἰς τριακόσια τὸ καταβληθὲν ἐκφέρειν. Καὶ τὸν κάλαμον φύει τοιοῦτον οἷος εἴρηται.

Γ'. Τότε δ' οὖν διὰ πάσης νυκτὸς, ἄλλοι κατ' ἄλλο 30 τὸν ποταμὸν διαπεραιωθέντες, προαπαντῶντες τε καὶ ἴσα καὶ θεὸν εὐφημοῦντες, ἐδεξιοῦντο τὸν Ὑδάσπην. Οὗτοι μὲν οὖν καὶ πορρωτέρω, μικρὸν δὲ καὶ πρὸ τῆς ὀργάδος ἐντυχόντες οἱ Γυμνοσοφισταί, δεξιὰς τ' ἐνέβαλλον καὶ φιλήμασιν ἡσπάζοντο. Μετὰ δὲ τούτους 35 ἡ Περσίνα τοῦ νεώ τ' ἐν προπύλοις καὶ περιβάλοις ἐντός. Κάπειθ' ὑποπροσέσόντες τοὺς θεοὺς προσεκύνονσαν καὶ τὰς χαριστηρίους εὐχὰς ὑπὲρ τῆς νίκης καὶ σωτηρίας ἐτέλεσαν, ἐκτὸς περιβάλων ἐλθόντες, ἐπὶ τὴν δημοτελῆ θυσίαν ἐτρέποντο, κατὰ τὴν προηυτερε- 40 πισμένην ἐν τῷ πεδίῳ σκηνὴν προκαθίσαντες, ἣν τέσσαρες ἐπλήρουν νεώτμητοι κάλαμοι, σχήματος τετραπλεύρου γωνίαν ἑκάστην ἐνὸς καλάμου κίονος δίχην ἐρεῖδοντος καὶ κατὰ τὰς ἄκρας εἰς ἀψίδα περιεγόμενου καὶ τοῖς ἄλλοις ἅμα φοινίκων ἔρνεσι συμπίπτοντος καὶ 45 τὸ ὑποκείμενον ὁροῦντος. Καθ' ἑτέραν δὲ σκηνὴν πλησίον ἐφ' ὕψιλης μὲν κρηπίδος, θεῶν τε ἐγγωρίων ἀγάλματα καὶ ἡρώων εἰκόνες προῦκειντο, Μέμνονός τε καὶ Περσέως καὶ Ἀνδρομέδας, οὗς γενάρχας αὐτῶν οἱ βασιλεύοντες Αἰθίοπων νομίζουσι. Χθαμαλώτεροι 50 δὲ καθ' οἷον ὑπὲρ κορυφῆς τὰ θεῖα πεποιημένοι, κατὰ τῆς δευτερεύουσας κρηπίδος οἱ Γυμνοσοφισταί ἐπεκάθοντο. Τούτων ἐξῆς ὀκλιτῶν φάλαγξ εἰς κύκλον περιετοίχιστο, ταῖς ἀσπίσιν ὀρθωμέναις καὶ ἀλλήλων ἑχομέναις ἐπερειδομένη, τό τε πλῆθος ἐξόπισθεν ἀνα-

tebant Astaboram fluvium, alii per pontem, alii navigiis ex arundine factis, quæ plurima et in multis partibus ripæ vacillabant his qui longius a ponte habitant compendiosos subministrantes trajetibus. Sunt autem celerrima tum propter materiam, tum majus onus quam duos tresve viros non ferunt. Arundo enim in duas partes dissecta, ex qualibet sectione navigiolum præbet.

V. Ceterum Meroë metropolis Æthiopum, insula est alioqui triangulari forma, fluvii quæ navibus transiri possunt, Nilo et Astabora et Asasoba circumflua: Nilo quidem in vertice incidente et in utramque partem fisso; aliis vero duobus in utroque latere se invicem prætereuntibus et rursus secum coeuntibus et in unum Nilum alveum et nomen deferentibus. Cum autem late pateat et continentem in insula demonstret, (tribus enim millibus stadiorum in longitudine, mille autem in latitudine circumscibitur) animalium insignis magnitudinis cum aliorum tum elephatorum est alitrix: et ut arbores sua sponte fingit, ita aliarum quoque rerum ferax est. Nam præterquam quod palmæ insigni proceritate, et palmulis onustæ in ea crescunt, frumenti quoque et tritici spicæ proceritate quidem ea sunt, ut equitem omnem interdum et camelos insidentem occultent, fructu autem adeo ubere ut semina terræ mandata trecentuplum ferant: et arundinem procreat qualis jam dicta est.

VI. Tunc igitur tota nocte, cum alius alium fluvium transmisisset, obviam prodeuntes, veluti deum cum præconiis et gratulationibus Hydaspem excipiebant: hi quidem etiam longius, aliquantum autem ante campum sacrum obviam progressi Gymnosophistæ, dextrasque jungebant et salutabant osculis: post hos vero Persina in vestibulo templi et intra ambitum. Postquam igitur submissi deos adorarunt et precibus gratiarum actionis ergo pro victoria et salute finem fecerunt egressi ambitu ad publicum sacrificium convertebantur, in tabernaculo in campo jam antea præparato considentes, quod quatuor conficiebant recens præcisæ arundines, figura quadrilatera, angulum quemlibet una arundine columnæ instar fulcienie; in summo autem, in formam testudinis adducta, et cum aliis, additis palmarum ramis, juncta subjectum spatium contegente. In altero autem tabernaculo, proxime super alta basi, deorum indigenarum simulacra et heroum imagines proponebantur et Memnonis ac Persei et Andromedæ, quos auctores esse sui generis reges Æthiopum existimant. Inferius autem et tanquam supra verticem, numinibus collocatis, in altera basi Gymnosophistæ sedebant. Hos deinde phalanx militum in orbem stipaverat, sentis erectis ac densatis innixa et multitudinem a tergo

στελλουσα καὶ τὸ μέσον ἀνενόχλητον τοῖς ἱεουργο-
 μένοις παρασκευάζουσα. Μικρὰ δὲ δὴ προδιαλεχθεὶς
 πρὸς τὸν δῆμον ὁ Ὑδάσπης καὶ τὴν τε νίκην καὶ τὰ
 ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ κατορθωθέντα καταγγέλλας, ἔχεισθαι
 5 τῆς θυσίας τοῖς ἱεροποιοῖς ἐκέλευε. Τριῶν δὲ βωμῶν
 τῶν πάντων εἰς ὕψος ἡρμένων καὶ τοῖν μὲν δυοῖν κε-
 χωρισμένους Ἠλίω τε καὶ Σελήνῃ συνεζευγμένους, τοῦ
 τρίτου δὲ τῇ Διονύσῃ καθ' ἕτερον μέρος ἰδιάζοντος·
 τοῦτω μὲν παντοῖα ζῶα ἐπέσφαττον, διὰ τὸ πάνδημον,
 10 οἷμαι, τοῦ θεοῦ καὶ πᾶσι κεχαρισμένον, ἐκ ποικίλων
 τε καὶ παντοίων ἱλασκόμενοι. Ἐπὶ δὲ τῶν ἑτέρων,
 Ἠλίω μὲν τέθριππον λευκὸν ἐπῆγον, τῇ ταχυτάτῃ
 θῶν, ὥς ἔοικε, τὸ τάχιστον καθοσιοῦντες, τῇ Σελή-
 ναίᾳ δὲ ξυνορίδα βωῶν, διὰ τὸ περίγειον, ὥς ἔοικε,
 15 τῆς θεοῦ, τοὺς γηπονίᾳ συνεργοὺς καθιεροῦντες.

Ζ'. Καὶ ἔτι τούτων δρωμένων βοή τις ἀθρόον ἡγεί-
 ρετο συμμιγῆς τε καὶ παραχῶδης, καὶ οἷα εἰκὸς ὑπὸ
 πλήθους ἀπείρου ἀνθρώπων συγκλύδων, τὰ πάτρια
 τελεῖσθαι, τῶν περιστάσεων ἐκδοσύντων, ἡ νενομισ-
 20 μένη θυσία λοιπὸν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους τελεῖσθαι, αἱ ἀπαρ-
 γαὶ τοῦ πολέμου τοῖς θεοῖς προσαγέσθωσαν. Συνεῖς
 οὖν ὁ Ὑδάσπης ὅτι τὴν ἀνθρωποκτονίαν ἐπιζητοῦσιν,
 ἣν ἐπὶ ταῖς κατὰ τῶν ἀλλοφύλων νίκαις μόναις ἐκ τῶν
 ἀλίσκομένων ἐπιτελεῖν εἰώθασι, κατασεύσας τῇ χειρὶ
 25 καὶ αὐτίκα τὸ αἰτούμενον ἐσεσθαι τοῖς νεύμασι ση-
 μήνας, τοὺς εἰς τοῦτο πάλαι ἀποκεκληρωμένους αἷμα-
 λώτους ἀγεσθαι προσέταττεν. Ἦγοντο οὖν οἱ ἄλλοι
 καὶ ὁ Θεαγένης καὶ ἡ Χαρίκλεια τῶν τε δεσμῶν λε-
 λυμένοι καὶ κατεστεμμένοι, κατηφείς μὲν, οἷα εἰκὸς,
 30 οἱ ἄλλοι, ὁ Θεαγένης δ' ἐπ' ἔλαττον, ἡ Χαρίκλεια δὲ
 καὶ φαιδρῷ τῷ προσώπῳ καὶ μειδιῶντι, συνεχέας τε καὶ
 ἀτενέας εἰς τὴν Περσίαν ἀφορῶσα· ὥστε κακείνην πα-
 θεῖν τι πρὸς τὴν ὄψιν καὶ βύθιον στενάξασαν, Ὡ ἄνερ,
 εἰπεῖν, οἷαν κόρην εἰς τὴν θυσίαν ἐπιέλεξαι, οὐκ οἶδ'
 35 ἰδοῦσα τοιοῦτον κάλλος· ὥς δὲ καὶ εὐγενὴς τὸ βλέμμα·
 ὥς δὲ καὶ μεγαλόφρων πρὸς τὴν τύχην· ὥς δ' ἔλεεινὴ
 τῆς κατὰ τὴν ἡλικίαν ἀκμῆς; εἰ περιεῖναι συνέβαινε
 ἡμῖν τὸ ἅπαξ μοι κυθῆν καὶ κακῶς ἀπολωλὸς θυγά-
 τριον, ἐν ἰσοῖς που ταύτῃ τοῖς ἔτεσιν ἐξητάζετο. Ἄλλ'
 40 εἶθε γε, ὦ ἄνερ, ἐντὴν πῶς ἐξελέσθαι τὴν κόρην, πολλὴν
 ἂν ἔσχον παραψυχὴν, διακονουμένης μοι τοιαύτης.
 Ἴσως δέ που καὶ Ἑλληνίς ἐστίν ἡ ἀθλία, τὸ γὰρ πρό-
 σωπον οὐκ Αἰγυπτίᾳς. Ἑλληνίς μὲν, ἔφη πρὸς αὐτὴν
 5 Ὑδάσπης καὶ πατέρων οὐς λείπει τὸ παρόν. Δεῖξαι
 γὰρ οὐκ ἂν ἔχοι ποθὲν· καίτοιγε ἐπήγγελτο. Ῥου-
 σθῆναί γε μὴν τῆς θυσίας ἀδύνατον· καίτοιγε ἐβουλόμην
 πεπονθῶς τι καὶ αὐτὸς, οὐκ οἶδ' ὅπως καὶ κατελεῶν
 τὴν κόρην. Ἄλλ' οἶσθα ὥς ἄρρενα μὲν τῷ Ἠλίῳ,
 10 θήλειαν δὲ τῇ Σελήνῃ προσάγειν τε καὶ ἱεουργεῖν
 ὁ νόμος βούλεται. Ταύτης δὲ πρώτης αἱμαλώτου
 μοι προσαχθείσης καὶ εἰς τὴν νῦν θυσίαν ἀποκληρω-
 θέσης, ἀπαραίτητος ἂν γένοιτο πρὸς τὸ πλῆθος ἡ ὑπέρ-
 θεσις. Ἐν μόνον ἂν βοηθήσειεν, εἰ τῆς ἐσχάρας ἦν
 οἶσθα ἐπιβῶσα, μὴ ἀγνεύουσα πῶς τῆς πρὸς ἀνδρας

reprimens, ac in medium spatium ab omni tumultu vacuum
 sacrificantibus conservans. Enimvero cum pauca praefatus
 esset ad populum Hydaspes et victoriam atque ea quae
 pro republica prospere gesta essent enuntiasset, ad sacri-
 ficiū aggredi, iis ad quos rei divinae faciendae cura per-
 tinebat imperabat. Porro cum tres arae in altum erectae
 essent; ac duae quidem peculiariter Soli et Lunae conjun-
 ctim, tertia vero Bacchi in altera parte separatim collocata
 esset, huic quidem omnis generis animantia mactabant,
 propter pervulgatam vim, ut existimo, numinis et omnibus
 gratificantem, variis et multiplicibus hostiis eum placantes.
 In aliis vero, Soli quidem quadrigas albas offerebant, deo
 omnium velocissimo, id quod velocissimum est sacrifi-
 cantes: Lunae autem jugum boum, propter vicinitatem
 terrae, agriculturae adjuutores consecrantes.

VII. Cum haec adhuc agerentur, clamor subito est su-
 blatus, mixtus ac turbulentus, qualem consentaneum est
 multitudinis hominum confertorum exstitisse, Patria sacra
 celebrentur, iis qui circumstabant exclamantibus: moribus
 et institutis receptum sacrificium deinceps pro gente fiat,
 primitiae belli deinceps offerantur. Cum igitur intellexisset
 Hydaspes quod humanam victimam flagitarent, quam ex
 iis tantum qui in peregrinis bellis capti essent offerre con-
 sueverant: manu silentio indicato et statim id quod pe-
 tebatur consecuturum esse nutibus significatione data,
 captivos qui ad id ipsum jam pridem destinati fuerant
 duci imperabat. Ducebantur igitur cum alii, tum Thea-
 genes et Chariclea, soluti vinculis et coronati: tristes qui-
 dem, ut est consentaneum, alii, minus autem Theagenes,
 at Chariclea laeto vultu ac ridenti, perpetuo et uno obtutu
 Persinam intuens: ut et illa aliquo modo aspectu affice-
 retur et vehementius ingemiscens, O marite, dicet, qualem
 virginem ad sacrificium delegisti? Haud scio, an
 viderim talem formam. Quam est generoso et liberali
 vultu! Quam magno et excelso animo fortunam perferit!
 Quam ob florem aetatis commiseratione sui commovet ani-
 mum! Si superesse contigisset semel ex te conceptam et
 male amissam filiolam, propemodum totidem implevisse
 annos, quot haec, deprehenderetur. Sed utinam liceret,
 marite, aliquo modo liberare hanc: magnam equidem
 haberem consolationem, hac mihi ministrante. Fortassis
 autem et Graeca est misera: neque enim est Aegyptiae fa-
 cies. Graeca quidem est, inquit, et parentibus nata quos
 in praesentia dicet: neque enim ullo modo ostendere po-
 terit, quamvis promiserit. Ut liberetur sane illa a sacri-
 ficio fieri non potest, quamvis vellem utique, cum et ipse
 aliquo modo commovear animo et miserear puellae. Sed
 scis, quod masculum quidem Soli, feminam autem Lunae
 et offerre et sacrificare lex postulet. Cum autem haec
 mihi prima sit adducta captiva et praesenti sacrificio desti-
 nata, omnino excusationis locum non haberet apud mul-
 tudinem dilatio. Unum tantum illi adjumento esse pos-
 set, si postquam locum, ut scis, consecrasset, non se
 conservasse expertem consuetudinis virorum deprehensa

ὁμίλιας ἐλεγχεῖν, καθαρὰν εἶναι τὴν προσκομιζομένην τῇ θεῷ, καθάπερ οὖν καὶ τὸν Ἡλίω τοῦ νόμου κελεύοντος, ἐπὶ δὲ τῆς τοῦ Διονύσου θυσίας ἀδιαφοροῦντος. Ἄλλ' ὅρα, εἰ προσομιλήσασά τῃ φωραθείη πρὸς τῆς ἐσχάρας, μὴ οὐκ εὐπρεπὲς ᾗ τὴν τοιάνδε εἰς τὸν οἶκον εἰσδέξασθαι. Καὶ ἡ Περσίνη, Φωραθείη, ἔφη, καὶ σωθεῖν μόνον. Αἰχμαλωσία καὶ πόλεμος καὶ τοσοῦτος τῆς ἐνεγκούσης ἐξοικισμὸς ἀνέγκλητον ποιεῖ τὴν προαίρεσιν· καὶ πλέον ἐπὶ ταύτης, ἐν τῷ
10 κάλλει τὴν καθ' αὐτῆς βίαν, εἰ καὶ τι τοιοῦτον ὑπέστη, περιχούσης.

Η'. Καὶ ἐτι τοιαῦτα λεγούσης καὶ ἅμα ὑποδακρυούσης, λαμβάνειν τε τοὺς παρόντας πειρωμένης, ἄγεσθαι τὴν ἐσχάραν ὁ Ὑδάσπης ἐκέλευσε. Παιδάρια τοίνυν
15 ἀνῆβα συλλαβόντες ἐκ τοῦ πλήθους οἱ ὑπηρέται, (μόνοις γὰρ τοῖς τοιούτοις ἀβλαβῶς θιγγάνειν ἐνεστίν) ἐκόμεζόν τ' ἐκ τοῦ νεοῦ καὶ εἰς μέσους προὔτιθεσαν, ἐπιβαίνειν ἕκαστον τῶν αἰχμαλώτων κελεύοντες. Τῶν δὲ, ὅστις ἐπιβαίη, παραυτίκα τὴν βάσιν ἐφλέγετο,
20 οὐδὲ τὴν πρώτην καὶ πρὸς ὀλίγον ψαῦσιν ἐνίων ὑποστάντων, χρυσοῖς μὲν ὀβελίσκοις τῆς ἐσχάρας διαπεπλεγμένης, πρὸς τοῦτο δ' ἐνεργείας τετελεσμένης, ὥστε πάντα τὸν μὴ καθαρὸν καὶ ἄλλως ἐπιποικῶντα, κταίθειν· τῶν δὲ ἀναιτίων, ἀλύπως προσίσθαι τὴν
25 βάσιν. Τούτους μὲν δὴ, τῷ τε Διονύσῳ καὶ ἄλλοις θεοῖς ἀπεκλήρουν, πλὴν δύο που καὶ τριῶν νεανίδων, αἱ τῆς ἐσχάρας ἐπιβᾶσαι παρνευέειν ἐγνωρίσθησαν.

Θ'. Ἐπεὶ δὲ καὶ Θεαγένης ἐπιβὰς καθαρεύων ἐφαίνετο, θαυμασθεὶς πρὸς ἀπάντων, τά τ' ἄλλα τοῦ με-
30 γέθους καὶ κάλλους καὶ ὅτι περ οὕτως ἀκμαῖος ἀνὴρ, ἀπειράτος εἶη τῶν Ἀφροδίτης, πρὸς τὴν ἡλιακὴν ἱερουργίαν ἡὔτρεπιζετο, καλὰ, λέγων ἡρέμα πρὸς τὴν Χαρίκλειαν, τάπιχειρα παρ' Αἰθίοφι τῶν καθαρῶς βιούντων, θυσίαι καὶ σφαγαὶ τὰ ἐπαθλα τῶν σωφρο-
35 νοούντων· ἄλλ', ὦ φιλάττη, τί οὐχὶ φράξεις σαυτήν; ποῖον ἀναμενεῖς ἐτι καιρὸν, ᾗ τὸν, ἕως ἂν ἀποδειροτομήσῃ τις; λέγε, ἵκετεύω καὶ μῆνυε τὴν σαυτῆς τύχην, ἴσως μὲν καμὲ περισώσεις, ἥ τις ποτ' εἴης γνωρισθεῖσα καὶ ἐξαιτήσασα. Εἰ δ' ἄρα μὴ τοῦτο, σύ γε μὴν
40 προδήλως διαδράσῃ τὸν κίνδυνον. Αὐταρχες δὲ τοῦτο μοι μαθόντι καὶ τελευτᾷ. Ἦ δὲ, Πλησίον ἄγων, εἰπούσα καὶ νῦν ταλαντεύει τὰ καθ' ἡμᾶς ἡ μοῖρα, μὴδὲ κελεῦσαι τοὺς ἐπιτεταγμένους ἀναμείναισα, ἐνέδου τε τὸν ἐκ Δελφῶν ἱερὸν χιτῶνα ἐκ πηριδίου τινὸς
45 ὃ ἐπεγέρετο προκομίσασα, χρυσοῦρῃ τ' ὄντα καὶ ἀκτίσι κοκκοβαρέσι κατάπαστον· τὴν τε κόμην ἀνείσα, καὶ ὅσον κάτοχος φανείσα προσέδραμέ τε, καὶ ἐφῆλατο τῇ ἐσχάρᾳ καὶ εἰστήκει πολλὸν χρόνον ἀπαθῆς, τῷ τε κάλλει τότε πλέον ἐκλάμποντι καταστράπτουσα, πε-
50 ρίπτως ἔφ' ὕψηλόν πᾶσι γεγεννημένη, καὶ πρὸς τοῦ σχήματος τῆς στολῆς, ἀγάματι θεοῦ πλέον ἢ θνητῇ γυναικὶ προσεικαζομένη. Θάμβος γοῶν ἅμα πάντας κατέσχε. Καὶ βοὴν μίαν ἀσχημὸν μὲν καὶ ἀναρθρον, ὁμηρικὴν δὲ τοῦ θαύματος, ἐπήχησαν τῶν τ' ἄλλων

fuerit : cum lex mundam esse eam, quæ offertur deæ sicuti et Soli jubeat, de Bacchi vero sacrificiis sit indifferens. Ceterum vide, si commercium habuisse cum viris deprehensa fuerit, ne haud deceat talem in ædes recipere. Tum Persina : Deprehendatur et servetur tantum. Captivitas et bellum et extorris vita a sedibus patriis tam remota vacuum a culpa facit propositum : præcipue in hac, quæ cum forma vim contra se ipsa, etiamsi quid ejusmodi passa sit, circumferat.

VIII. Hæc adhuc dicente et simul illacrimante, celatque id eos qui aderant conante, afferri focum Hydaspes jussit. Collectis igitur pueris impuberibus ex multitudine ministri (solis enim ejusmodi sine ullo detrimento attingere licet) efferebant e templo et in medio collocarunt, conscendere quemlibet captivum jubentes. Atque ex his quicunque conscenderant statim in planta adurebantur, cum ne primum quidem et ad exiguum tempus, contactum quidam sustinuissent : aureis quidem verubus foco intertexto, porro ad eam efficaciam elaborato, ut quemlibet immundum et alioqui eum qui pejerasset adureret; at contra eorum qui secus ætatem egissent, sine ullo detrimento gressum admitteret. Quamobrem hos Baccho et aliis diis destinabant, præter duas forte aut tres virgines, quæ cum focum conscendissent virginitate salva esse deprehensæ sunt.

IX. Postquam autem et Theagenes cum conscendisset mundus esse apparuit, omnium admiratione exceptus, cum propter proceritatem et pulchritudinem, tum eo quod vir adeo florenti ætate rerum venerarum expertus esset, ad Solis sacrificium instruebatur. At ille submisce ad Charicleam : Pulchra apud Æthiopes præmia munde viventium, sacrificia et mactationes eorum qui castitatem servant brabia! Sed, o mea Chariclea, cur non te jam aperis? Quale tempus adhuc exspectabis? An illud demum, cum aliquis jugulum feriet? Dic, obsecro, et indica tuam fortunam. Forsitan et me, quæ sis cognita, servabis et deprecaberis : sin minus, et tu utique dubio procul periculum effugies; quo cognito, vel mori mihi optabile est. Illa autem, Prope adest certamen, cum dixisset et sors rationumstrarum nunc vacillat : ne imperio quidem eorum, quibus erat id negotii datum, exspectato, induit sacram vestem Delphicam, ex quadam sarcinula quam secum ferebat depromptam, intextam auro et radiis cocco tinctis variatam. Denique cum comam solvisset et tantquam furore afflata visa esset, accurrit et insiluit in focum, stetitque longo tempore illæsa, pulchritudine magis tum etiam relucente refulgens, et omnium oculis ex alto exposita, atque a figura stolæ simalacri deæ magis quam mortalis mulieris similis. Stupor igitur omnes cepit : et clamorem unum obscurum et inarticulatum, admirationis indicem, ediderunt, cum alia suspicientes, tum quod formam plus quam humanam et venustatem florentis ætatis

ἀγασθέντες καὶ πλέον ὅτι κάλλος οὕτως ὑπὲρ ἀνθρώπων
καὶ τὸ ὥριον τῆς ἀκμῆς ἀθικτον ἐγείρει καὶ ἔχειν ἐνε-
δείκνυτο σωφροσύνην πλέον τῇ ὥρᾳ κοσμουμένην.
Ἐλύπει μὲν οὖν καὶ ἄλλους τῶν ὄχλων, ἀρμόδιος τῇ
5 θυσίᾳ φανεῖσα καὶ δεισιδαιμονοῦντες, ὅμως ἤδιστ' ἂν
εἶδον ἐκ τινος μηχανῆς περισυνθεῖσαν. Πλέον δ' ἡγία
τὴν Περσίνην, ὥστε καὶ εἰπεῖν πρὸς τὸν Ὑδάσπην,
Ἦς ἀθλία καὶ δυστυχῆς ἡ κόρη σὺν πολλῷ (πόνῳ)
καὶ οὐκ εἰς καιρὸν τῇ σωφροσύνῃ σεμνυνομένη καὶ
10 θάνατον τῶν πολλῶν τούτων ἐπαίνων ἀλλαττομένη.
Ἄλλὰ τί ἂν γένοιτο, ἔφη, ὦ ἄνερ; ὁ δὲ, Μάτην, ἔφη,
μοι ἐνοχλεῖς καὶ οἰκτιρῇ τὴν οὐ σωζομένην ἀλλὰ θεοῖς,
ὡς εἴκοι, διὰ τὸ ὑπερβάλλον τῆς φύσεως ἀρχῇθεν φυ-
λαττομένην. Καὶ ἀποστρέψας τὸν λόγον πρὸς τοὺς
15 Γυμνοσοφιστάς, Ἄλλ', ὦ σοφώτατοι, ἔφη, πάντων
ῥητρεπισμένων, τί οὐ κατάρχετε τῶν ἱερῶν; καὶ ὁ Σι-
σιμίθρης, Εὐφήμεσον, ἀπεκρίνατο (ἐλληνίζων, ὥστε
μὴ τὸ πλῆθος ἐπαίειν,) ἱκανῶς γὰρ καὶ μέχρι τούτων
ὄμνυν τε καὶ ἀκοὴν ἐχράνθημεν· ἀλλ' ἡμεῖς μὲν εἰς τὸν
20 νεὼν μεταστησόμεθα, θυσίαν οὕτως ἐκθεσμον τὴν δι'
ἀνθρώπων οὐτ' αὐτοὶ δοκιμάζοντες, οὔτε προσέσθαι τὸ
θεῖον νομιζόντες. Ἦς εἶθε γ' ἦν καὶ τὰς διὰ τῶν
ἄλλων ζῶων θυσίας κεκωλύσθαι, μόναις ταῖς δι' εὐχῶν
καὶ ἁρωμάτων καθ' ἡμέτερον νόμον ἀρχουμένων. Σὺ
25 δ' ἐπιμένων, (ἐπάναγκες γὰρ βασιλεῖ καὶ ἄκριτον
ἔστιν ὅτε πλῆθος ὁρμὴν θεραπεύειν) ἐπιτέλει τὴν οὐκ
εὐαγῇ μὲν ταύτην θυσίαν, διὰ δὲ τὸ προκατεῖληφός
τοῦ Αἰθιοπικοῦ νόμου πάτριον, ἀπαραίτητον· καθαρ-
σίαν εἰσαυθὺς δεησόμενος, ἴσως δὲ καὶ οὐ δεησόμενος.
30 Οὐ γάρ μοι δοκεῖ πρὸς τέλος ἤξειν ἥδ' ἡ θυσία τοῖς
τ' ἄλλοις ἐκ τοῦ θεοῦ συμβούλοις τεκμαιρομένοι καὶ τῷ
περιλάμποντι φωτὶ τοὺς ξένους, ὑπερμαχεῖν τινα τῶν
κρείττωνων διασημαίνοντι.

Ι'. Καὶ ταῦτ' εἰπὼν, ἅμα καὶ τοῖς ἄλλοις συνέδροις
35 ἤνιστατο, καὶ πρὸς τὴν μετάστασιν ἐρρυθμίζετο. Ἄλλ'
ἦ γε Χαρίκλεια καθήλατό τε τῆς ἐσχάρας καὶ προσδρα-
μῶσα προσπίπτει τοῖς γόνασι τοῦ Σισιμίθρου, τῶν
ὑπηρετῶν παντοίως ἐπεχόντων καὶ τὴν ἱερίαν παραί-
τησιν εἶναι τοῦ θανάτου νομιζόντων καὶ ὦ σοφώτατοι,
40 ἔλεγε, μικρὸν ἐπιμένετε. Δίκη γάρ μοι καὶ κρίσις
πρόκειται πρὸς τοὺς βασιλεύοντας. Ὑμᾶς δὲ μόνους
καὶ τοὺς τοσοῦτοις δικάζειν πυθάνομαι καὶ τὸν περὶ
ψυχῆς ἀγῶνά μοι διατίθεσθε. Σφαγιασθῆναι γάρ με
θεοῖς οὔτε δυνατόν οὔτε δίκαιον μαθήσεσθε. Προσθή-
45 καντο ἄσμενοι τὰ εἰρημένα. Καὶ ὦ βασιλεῦ, ἔρασαν,
ἀκούεις τῆς προκλήσεως καὶ ἂν προΐσχεται ἡ ξένη; γε-
λάσας οὖν ὁ Ὑδάσπης, Καὶ ποῖα δίκη, φησὶν, ἡ πόθεν
ἐμοὶ καὶ ταύτῃ; προφάσεις δ' ἐκ ποίας, ἡ ποίων ἴσων
ἀναφαινομένη; καὶ ὁ Σισιμίθρης, Αὐτὰ, ἔφη, δηλώσει
50 τὰ λεχθσόμενα. Καὶ οὐκ ἂν δόξειεν, ὁ Ὑδάσπης
ἔφη, τὸ πρᾶγμα οὐ κρίσις ἀλλ' ὕβρις, εἰ πρὸς τὴν
αἰμυλώτον, βασιλεὺς ὢν, διαδικάσομαι; Τὰς ὑπερο-
χάς, ὦ Ὑδάσπης, οὐ δυσωπεῖται τὸ δίκαιον, ἀπεκρί-
νατο πρὸς αὐτὸν ὁ Σισιμίθρης, ἀλλ' εἴς ἐστιν ὁ βασι-

intactam attolleret, ac declararet, se habere pudicitiam
forma cumprimis exornatam. Angebat igitur et alios in-
turba, quod ad sacrificium aptam et idoneam esse consti-
tisset et quamvis superstitione laborarent, libentissime
tamen vidissent illam aliqua ratione servatam. Ceterum
magis excruciat Persinam, ut etiam ad Hydaspem diceret:
Quam misera et infelix est hæc puella, multo studio
et haud opportune pudicitiam venditans et mortem cum
hiscæ multis laudibus commutans! Sed quidnam fieret,
inquit, o vir? At ille, Frustra, inquit, molesta es et mise-
reris ejus quæ servari non potest; sed diis, ut videtur,
propter naturæ præstantiam inde usque ab initio custo-
ditur. Denique sermone converso ad Gymnosophistas,
Sed, o sapientissimi, inquit, cum omnia sint parata, cur
non rem sacram incipitis? Sisimithres autem, Absit, in-
quit, (Græce loquens, ne multitudo exaudiret.) Satis
enim jam vel hisce adspectum et auditum polluimus. Sed
nos quidem in templum secedemus, sacrificium adeo ne-
fandum, quod humanis victimis constat, neque ipsi pro-
bantes, neque deum admittere existimantes. Atque utinam
licuisset et illa sacrificia quæ aliarum victimarum macta-
tione constabant prohibere, cum sola quæ precibus et
odorum mentis sunt nostro judicio sufficiant. Tu vero ma-
nens (necesse est enim aliquando ut rex vulgi temerariis
studiis serviat), fac hoc immundum quidem sacrificium,
ceterum propter inveteratam consuetudinem et Æthiopum
institutis confirmatam inexcusabile: ita tamen, ut tibi
expiatione postea sit opus futurum, aut etiam non futu-
rum. Neque enim mihi videtur ad finem perventurum
esse hoc sacrificium, cum ex aliis numinis ostentis con-
jecturam facienti et ex lumine circumfuso peregrinis ac nu-
men aliquod eos defendere significante.

X. Et hæc cum dixisset, una cum aliis assessoribus
surrexit et ad secessionem sese apparabat. Tum vero
Chariclea desiluit e foco et accurrens provoluta est ad
genua Sisimithris, ministris omnino prohibentibus et illum
supplicem habitum deprecationem esse mortis existiman-
tibus et O sapientissimi, dicebat, paullum commoramini.
Siquidem causa mihi agenda est et judicio decertandum
cum rege ac regina: vos vero solos etiam tantis jus dicere
audio. Adeste igitur et certaminis de vita estote iudices.
Ut mactet enim diis neque fieri potest, neque justum esse
cognoscetis. Admiserunt libenter ea quæ dicta fuerunt et
O rex, dixerunt, audisne provocationem et ea quæ pere-
grina prætentit? Arridens igitur Hydaspes, At vero quale
judicium est, inquit, aut unde mihi cum hac? denique
qua de causa, quove jure exoritur? Tum Sisimithres:
Ea ipsa, quæ dicentur, indicabunt. Atqui, num nego-
tium hoc judicium et non injuria potius videbitur, si cum
captiva ego qui sum rex in judicium descendero? Fastigia
dignitatis non respicit æquitas, respondit Sisimithres: sed
is regnat in judicio, qui probabilioribus vincit rationibus.
Sed cum indigenis, inquit, et non cum peregrinis, con-

λεύων ἐν ταῖς κρίσεσιν, ὁ τοῖς εὐλογωτέροις κρατῶν.
Ἄλλὰ πρὸς τοὺς ἐγχωρίους, ἔφη, καὶ οὐ πρὸς τοὺς
ξένους δικάζειν ὑμᾶς τοῖς βασιλεύουσι ὁ νόμος ἐφίησι.
Καὶ ὁ Σισιμίθρης, Οὐ τοῖς προσώποις, ἔφη, μόνον τὰ
6 δίκαια γίγνεται ἰσχυρὰ παρὰ τοῖς σώφροσιν, ἀλλὰ τοῖς
τρόποις. Δῆλον μὲν, εἶπεν, ὥς οὐδὲν ἐρεῖ σπουδαῖον,
ἀλλ' ὅπερ ἴδιον τῶν τὰ τελευταῖα κινδυνεύοντων, λόγων
ματαίων ἔσται πλάσματα πρὸς ὑπέρβειν. Λεγέτω
δ' οὖν ὁμῶς, ἐπειδὴ βούλεται ὁ Σισιμίθρης.

10 **ΙΑ'.** Ἡ δὲ Χαρίκλεια καίπερ οὕσα εὐθυμος διὰ τὴν
προσδοκωμένην τῶν περιστηκῶτων λύσιν, πλέον ἐγε-
γόνει περιχαρής, ὥς τοῦ Σισιμίθρου τοῦνομα ἐπή-
κουσεν, ἣν γὰρ οὗτος ὁ τὴν ἀρχὴν ἐκτελεῖσαν ἀνελό-
μενος καὶ τῷ Χαρίκλει παρακαταθέμενος, ἔτσι δέκα
15 πρότερον, ὅτ' εἰς τοὺς Καταδούπους ἐστάλη τῶν σμα-
ραγδεῶν μετάλλων ἕνεκεν ὡς τὸν Ὀροονδάτην πρεσ-
θεύων, τότε μὲν εἰς τῶν πολλῶν Γυμνοσοφιστῶν τυγ-
χάνων, τὸ παρὸν δὲ πρόεδρος ἀναδεδειγμένος. Τὴν
μὲν οὖν ὄψιν τάνδρος οὐκ ἀνέφερεν ἡ Χαρίκλεια, νέα
20 κομιδῇ καὶ ἐπταέτις χωρισθεῖσα, τοῦνομα δ' ἀναγνοῦσα,
περιχαρὴς ἐγγόνει πλέον, συνήγορον τε καὶ σύναγον
ἔσσεσθαι πρὸς τὸν ἀναγνωρισμὸν ἐλπίσασα. Τὰς δὲ
χεῖρας εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνατείνας καὶ βοῶσα ἐξάκου-
στον, Ὁμῖε, γενάρχα προγόνων ἐμῶν, ἔλεγε, θεοί
25 τ' ἄλλοι καὶ ἥρωες γένους ἡμετέρου καθηγεμόνες, ὑμεῖς
ἐστέ μοι μάρτυρες, ὥς οὐδὲν ἐρῶ ψεῦδος· ὑμεῖς δὲ καὶ
συλλήπτορες εἰς τὴν κρίσιν τὴν νυνὶ προκειμένην, εἰς
ἣν τῶν προσόντων μοι δικαίων ἐντεῦθεν ἄρξομαι. Ξέ-
νους, ὦ βασιλεῦ, ἡ ἐγχωρίους ἱερουργεῖσθαι ὁ νόμος
30 κελεύει; τοῦ δὲ, Ξένους, εἰπόντος· Οὐκοῦν ὦρα σοί,
ἔφη, ζητεῖν ἐτέρους εἰς τὴν θυσίαν, ἐμὲ γὰρ ἡμεδαπὴν
τε καὶ ἐγχώριον οὖσαν εὐρήσεις.

ΙΒ'. Τοῦ δὲ θαυμάζοντος καὶ πλάττεσθαι λέγοντος,
ἡ Χαρίκλεια, Τὰ μικρότερα, ἔφη, θαυμάζεις, τὰ μεί-
35 ζονα δ' ἔστιν ἕτερα. Οὐ γὰρ ἐγχωρος μόνον, ἀλλὰ καὶ
γένους τοῦ βασιλείου τὰ πρῶτα καὶ ἐγγύτατα. Καὶ
αὐτὸς τοῦ Ὑδάσπου διαπτύοντος ὡς φληνάφους τοὺς
λόγους, Παῦσαι, εἶπεν, ὦ πάτερ, θυγατέρα τὴν σὴν
ἐκφαυλίζων. Ὅ δὲ βασιλεὺς τοῦντεῦθεν οὐχ ὑπεροπῶν
40 τὰ λεγόμενα μόνον ἀλλ' ἤδη καὶ ἀγανακτῶν ἐφάνετο,
χλευήν τὸ πρᾶγμα καὶ ὕβριν ποιούμενος. Καί, ὦ
Σισιμίθρη, καὶ οἱ λοιποί, ἔλεγεν, ὁρᾶτε ὅσον περίεστη
τὰ τῆς ἀνεξικακίας; ἡ γὰρ οὐκ ἀντικρυς μανίαν ἢ κόρη
νοσεῖ, παρατόλμοις πλάσμασι τὸν θάνατον πειρωμένη
45 διώσασθαι; θυγατέρα ἐμὴν ὥσπερ ἐπὶ σκηνῆς ἐξ ἀπό-
ρων αὐτὴν καὶ οἷον ἐκ μηχανῆς ἀναφαίνουσα, τοῦ μηδε-
πώποτε, ὥς ἴστε, παίδων γονὴν εὐτυχέσαντος, ἀπαξ
ἐξ ἐμοῦ μόνον, ὑμῶν τ' ἀκηκοῦτος καὶ ἀποβαλόντος.
Ὡστ' ἀγέτω τις, μὴδ' ἐπιπλέον ἐπινοεῖτω τῇ θυσίᾳ τὴν
50 ὑπέρβειν. Οὐκ ἄξει οὐδεὶς, ἀνεβόησεν ἡ Χαρίκλεια,
τέως ἂν μὴ τοῦτο κελεύωτιν οἱ δικάζοντες. Σὺ δὲ
δικάζῃ τὸ παρὸν, οὐ ψῆρον φέρεις. Ξενοκτονεῖν ἴσως,
ὦ βασιλεῦ, ὁ νόμος ἐπιτρέπει, τεκνοκτονεῖν δ' οὐθ'
οὗτος, οὐθ' ἡ φύσις σοί, πάτερ, ἐφίησι. Πατέρα γάρ

troversias regum judicandi facultatem vobis lex dat. Si-
simithres autem, Non vultu, inquit, tantum, justa apud
moderatos ponderantur, sed potius justitia. Manifestum
est quidem, dixit, quod nihil dicet serii, sed quod iis qui
in extremo versantur periculo peculiare est, inanum ver-
borum figmenta ad dilationem proferet: attamen dicat,
quandoquidem ita Sisimithri placet.

XI. Porro Chariclea, cum alioqui esset fidenti animo
propter liberationem ex circumstantibus periculis, quam
exspectabat; tum inprimis exhilarata est, postquam Sisi-
mithris nomen audivit. Is enim erat, qui initio expositam
sustulerat et Chariclei tradiderat ante decennium, cum ad
Oroontem de smaragdinis fodinis legatus mitteretur. At
tum adhuc unus ex vulgo Gymnosophistarum erat: cete-
rum in praesentia praefectus ceterorum declaratus fuerat.
Faciem igitur viri non recordabatur Chariclea, cum admo-
dum adolescentula et annos septem nata ab illo separata
esset: verum nomen agnoscens, magis laetabatur, advo-
catum illum sibi et adiutorem ea in parte ut agnosceretur
fore sperans. Manus igitur in caelum tendens, cum ex-
clamasset ita ut exaudiri posset, Sol, auctor generis ma-
jorum meorum, dicebat et alii dii ac heroes majores nostri,
vos eritis testes quod nihil falsi dicam: vos quoque auxilio
vestro mihi in hoc iudicio aderitis, ad quod cum justam
causam afferam, inde sumam exordium. Peregrinosne
rex, an indigenas, lex mactari jubet? Hoc vero, Pere-
grinos, dicente; Igitur tempus est, inquit, ut alios ad sa-
crificium inquiras: nam me et vestratem et indigenam
reperies.

XII. Hoc autem mirante et fingere eam dicente, Cha-
riclea, Minora, inquit, miraris: sunt autem alia majora.
Neque enim indigenam tantum, sed etiam genus regionis
in primis et proxime attingentem. Rursus Hydaspes con-
temnente et aversante verba illa tanquam frivola; Desine,
inquit, pater, filiam tuam elevare et aversari. Tum igitur
rex non despicere tantum, sed etiam indignari, ludibrium
esse et injuriam rem illam ducens et, O Sisimithre ac
reliqui, dicere, videte quousque tandem abutatur mea
nimia patientia? An non plane amentia laborat puella,
quae insigni audacia confictis mendaciis, mortem depellere
conetur, filiam meam tanquam in scena se esse, despera-
tione quadam asseverans et tanquam ex composita ma-
chinatione proferens, qui nunquam, ut scitis, in procre-
atione sobolis successu usus sim, semel tantum simul et
audierim et amiserim. Quamobrem ducat eam aliquis,
ne amplius excogitet sacrificio dilationem. Nemo ducet,
exclamavit Chariclea, nisi jusserint iudices. Tu vero in
praesentia judicaris, non sententiam fers. Peregrinos qui-
dem, rex, mactari fortasse lex permittit, liberos autem
nactare, neque haec, neque natura ipsa, pater, concedit:
patrem enim te hodie dii meum, etiam si neges, declara-

σε τήμερον οἱ θεοὶ καὶ ἀρνούνμενον ἀναδείξουσι. Πᾶσα δίκη καὶ κρίσις, ὦ βασιλεῦ, δύο τὰς μεγίστας ἀποδείξεις οἶδε, τὰς τ' ἐγγράφους πίστεις καὶ τὰς ἐκ μαρτύρων βεβαιώσεις, ἀμφω σοὶ, τοῦ θυγάτηρ ὑμετέρᾳ εἶναι, παρέξομαι· μάρτυρα μὲν οὐχ ἓνα τῶν πολλῶν ἀλλ' αὐτόν γε δὴ τὸν δικάζοντα προκαλουμένη, (μεγίστη δ' οἶμαι, τῷ λέγοντι πίστις, ἡ τοῦ διαιτῶντος γνώσις,) γράμματα δὲ τὰδε, τύχης τῆς ἐμῆς γνωρίσματα καὶ διηγήματα, προϊσχυμένη.

10 Π'. Καὶ ἅμα λέγουσα, τὴν συνεκτεθεισάν αὐτῇ ταινίαν ὑπὸ τῇ γαστρὶ φέρουσα, προὔφερε τε καὶ ἀνελήσασα, τῇ Περσίνῃ προσεκόμιζεν. Ἡ δὲ, ἐπειδὴ τὸ πρῶτον εἶδεν, αὐδὸς τε καὶ ἀχανὲς ἐγεγόνει καὶ χρόνον ἐπιπλεῖστον τὰ ἐγγεγραμμένα τῇ ταινίᾳ καὶ τὴν
15 κόρην αὐτῆς ἐν μέρει περιεσκόπει, τρόμῳ τε καὶ παλμῷ συνείχετο καὶ ἰδρῶτι διερρεῖτο, χαίρουσα μὲν ἐφ' οἷς εὑρίσκειν, ἀμχανοῦσα δὲ πρὸς τὸ τῶν παρ' ἐλπίδας ἄπιστον, δεδοικυῖα δὲ τὴν ἐξ Ὑδάσπου τῶν φανερουμένων ὑποψίαν τε καὶ ἀπιστίαν, ἣ καὶ ὀργήν, ἂν οὕτω τύχη,
20 καὶ τιμωρίαν. Ὡστε καὶ τὸν Ὑδάσπην ἐνορῶντα εἰς τὸ θάμβος καὶ τὴν συνέχουσαν ἄγωνίαν, Ὡ γύναι, εἰπεῖν, τί ταῦτα; [ἦ] τί πέπονθας πρὸς τὴν δεικνυμένην γραφήν; ἡ δὲ, ὦ βασιλεῦ, εἶπε, καὶ δέσποτα καὶ ἄνερ, ἄλλο μὲν οὐδὲν ἂν εἴποιμι πλέον, λαβὼν δ' ἀναγίνωσκε.
25 Διδάσκαλός σοι πάντων ἡ ταινία γενήσεται. Καὶ ἐπιδοῦσα, αὐτὸς ἐσιώπα, κατηφής αἶσα. Δεξάμενος γοῦν δ' Ὑδάσπης καὶ πλησίον παρῆναι καὶ συνεπιλέγεσθαι τοὺς Ὑμνοσοφιστὰς παρακαλέσας, ἐπῆει τὴν γραφὴν, πολλὰ μὲν αὐτὸς θαυμάζων, πολλὰ δὲ καὶ τὸν Σισιμί-
30 θρην ἐκπεπληγμένον καὶ μυρίας τροπὰς τῆς διανοίας ἐκ τῶν ὄψεων ἐμφαίνοντα ὄρων, συνεχὲς τ' εἰς τὴν ταινίαν καὶ τὴν Χαρίκλειαν ἀτενίζοντα. Καὶ τέλος, ἐπειδὴ τὴν ἔκθεσιν ἐδιδάχθη καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐκθέσεως ὁ Ὑδάσπης, Ἄλλ' ὅτι μὲν ἐτέχθη μοὶ κόρη τις,
35 ἔφη, γιγνώσκω, ἀποθανοῦσαν δὲ τότε πυθόμενος, ὥς δ' αὐτὴ Περσὶνὰ λέγει ἐκτεθεῖσθαι νυνὶ μανθάνω. Τίς δ' ὁ ἀνελόμενος, καὶ διασώσας, καὶ διαθρέψας, τίς δ' ὁ διακομίσας εἰς Αἴγυπτον; οὐ καὶ αἰχμάλωτος εἰληπται; καὶ πόθεν ὅλως ὅτι αὕτη ἔκεινη καὶ μὴ διέφθαρται μὲν
40 τὸ ἐκτεθὲν, τοῖς δὲ γνωρίσμασιν ἐπιτυχὼν τις ἀποκέχρηται τοῖς ἐκ τῆς τύχης; μή τις δαίμων ἡμῖν ἐπιπαίζει καὶ ὥσπερ προσωπεῖον τὴν κόρην ταύτην περιθεῖς, ἐντροφῇ τῇ ἡμετέρᾳ περὶ τεκνοποιῶν ἐπιθυμία καὶ νόσῳ ἡμῖν καὶ ὑποβολιμαῖον εἰσποιεῖ διαδοχὴν, καθά-
45 περ νέφει τῇ ταινίᾳ τὴν ἀλήθειαν ἐπισκιάζων;

ΙΔ'. Ἐπὶ τούτοις ὁ Σισιμίθρης, Τὰ μὲν πρῶτα, ἔφη, τῶν ζητουμένων ἔχει σοὶ λύσιν. Ὁ γὰρ ἀνελόμενος ἐκτεθείσαν καὶ ἀναθρέψας λάθρα καὶ εἰς Αἴγυπτον κομίσας ὅτε με πρεσβευτὴν ἔστειλας, οὕτως εἰμὶ
50 ἐγὼ, καὶ ὥς οὐ θεμιτὸν ἡμῖν τὸ ψεῦδος, οἷσθα προλαβών. Γνωρίζω καὶ τὴν ταινίαν τοῖς βασιλείοις Αἰθίοπων γράμμασιν ὥς ὁρᾷς κεχαραγμένην καὶ οὐ παρέχουσιν ἀμφιβολίαν ἀλλαχόθεν συντετάχθαι, Περσίνης δ' αὐτοχειρίᾳ κατεστήχθαι παρὰ σοὶ μάλιστα γνωρίζο-

bunt. Omnis causa, quæ in iudicium venit, duobus maximis et præcipuis argumentis niti consuevit: scilicet probationibus quæ scriptis continentur et testium confirmationibus. Utrumque tibi, ut filia vestra esse declarer, exhibeo: ad testem quidem non aliquem ex vulgo sed ipsum iudicem, provocans; (maximum autem ei qui dicit, credo, ad fidem faciendam adiumentum est, iudicis scientia) scripta vero hæc, meæ et vestræ fortunæ narrationes proponens.

XIII. Simulatque hæc dixit, illico expositam secum fasciam, quam sub utero gestabat, proferebat et evolutam, Persinæ offerebat. Illa vero, ut primum vidit, stupida et muta reddita est, diuque admodum ea quæ erant inscripta fasciæ et puellam vicissim contemplatur et horrore ac tremore detinebatur sudoreque manabat, gaudens quidem iis quæ comperiebat, anxia vero casu inopinato et haud facile cuiquam credibili: denique metuens Hydaspi, si hæc patefierent, suspicionem et incredulitatem, aut iram fortassis etiam et pœnam: ut et Hydaspi intuens stuporem et angorem animi continuum, O mulier, dixerit, quid hoc est? An aliquid tibi accidit ab hac exhibita scriptura? Illa autem, O rex, inquit, et domine ac marite, nihil hoc amplius habeo, quod dicam, nisi ut acceptam legas. Interpretis vice in omnibus fungetur apud te fascia. Utque tradidit, iterum tacebat tristis. Cum igitur accepisset Hydaspi et Gymnosophistas ut accederent et una legerent advocasset, recensebat scriptum, multum ipse mirans, Sisimithrem quoque perculsum et sexcentas mentis mutationes vultu declarantem, ac defixis oculis tæniām et Charicleam adspicientem, intuens. Ad extremum, postquam de expositione et causa expositionis eductus est: Quod quidem mihi puellula quædam, inquit, nata sit, scio et cum mortuam esse tum audissem, quemadmodum et ipsa Persina mihi narrabat, expositam esse nunc cognosco. Celerum quis est, qui illam sustulit, servavit, enutrivit? aut quis est, qui transportavit in Ægyptum? Nonne hæc bello capta est? Denique unde omnino conjecturam facere licet, quod illa ipsa sit et non interierit id quod expositum fuerat, aliquis autem cum incidisset in hæc indicia, abutatur fortuna? Nosne decipiat aliquid numen et huic puellæ impositis, tanquam persona, illudat nostræ liberorum procreandorum cupiditati et supposititiam adulterinamque sobolem nobis in successionem asserat, veritatem hac fascia quasi adumbrans?

XIV. Ad hæc Sisimithres, Prima quidem, inquit, eorum de quibus ambigis tibi explicari possunt. Ego enim sum, qui expositam sustuli et clanculum educavi et in Ægyptum transtuli, quando me legatum eo miserat. Quod autem mentiri nobis fas non sit, ipse jam antea nosti. Agnosco autem et fasciam, regis Æthiopum literis insignitam, neque præsentem ullam ambigendi conjecturam quod alibi sit composita; cum quod Persinæ manu notata sit, vel a te inprimis cognosci possit. Sed erant et alia una exposita

μένην. Ἀλλ' ἦν καὶ ἕτερα συνεκτεθέντα γνωρίσματα, δοθέντα παρ' ἐμοῦ τῇ γ' ὑποδεξαμένῳ τὴν κόρην, ἀνδρὶ Ἑλληνί τε, καὶ ὡς ἐφαίνετο, καλῶ τε καὶ ἀγαθῶ. Σώζεται καὶ ταῦτα, ἔφη ἡ Χαρίκλεια, καὶ ἄμ' ἐπεδείκνυ τούτους ὁρμούς. Πλέον ἡ Περσίνη ἰδοῦσα κατεπλάγη. Καὶ πυνθανομένου τοῦ Ὑδάσπου, τίνα ταῦτα εἶη καὶ εἴ τι πλέον ἔχοι ἐκδιδάσκειν, ἀπεκρίνατο οὐδὲν, ἢ ὅτι γνωρίζει μὲν, κατ' οἶκον δὲ ταῦτ' ἐξετάζειν καλόν. Αὐθις οὖν ἀδημονῶν ὁ Ὑδάσπης ἐφαίνετο.

10 Καὶ ἡ Χαρίκλεια, Ταῦτα μὲν ἂν εἶη τῆς μητρὸς τὰ γνωρίσματα. Σὺν δὲ ἴδιον, ὅδ' ὁ δακτύλιος. Καὶ εἰδείκνυ τὴν παντάρβην. Ἐγνώρισεν ὁ Ὑδάσπης, δεδωκώς δῶρον τῇ Περσίνῃ παρὰ τὴν μνηστειάν. Καὶ, ὦ βελτίστη, ἔφη, τὰ μὲν γνωρίσματα ἐμὰ, σὲ δὲ ἐμὴν οὖσαν τούτοις κεχρησθαι καὶ μὴ ἄλλως ἐπιτυχοῦσαν, οὐδέπω γνωρίζω. Πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις καὶ

15 χροῖα ξένη τῆς Αἰθιοπίδος λαμπρύνῃ. Καὶ ὁ Σισιμίθρης, Λευκὴν, ἔφη, κάγω τότε ἀνελόμην, ἣν ἀνελόμην, ἄλλως τε καὶ τῶν ἐτῶν ὁ χρόνος συμβαίνει πρὸς τὴν παρούσαν τῆς κόρης ἡλικίαν, ἑπτακαίδεκά που τῶν πάντων, ταύτη τε καὶ τῇ ἐκθέσει πληρουμένων. Ἐμοὶ δὲ καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὸ βλέμμα προίσταται καὶ τὸν ὅλον τῆς ὄψεως χαρακτῆρα καὶ τὸ ὑπερφύες τῆς ὥρας ὁμολογοῦντα τοῖς τότε τὰ νυνὶ φαινόμενα γνωρίζω.

20 Ταῦτ' ἔστι μὲν ἀρίστα, ὦ Σισιμίθρη, πρὸς αὐτὸν ὁ Ὑδάσπης, καὶ ὡς ἂν τις ἐκθυμότατα συνηγορῶν μάλλον ἢ δικάζων. Ἀλλ' ὅρα μὴ μέρος τι λύων, ἕτερον ἀνακινεῖς ἀπόρημα, δεινόν τε καὶ οὐδαμῶς ἀπολύσασθαι τὴν ἐμὴν συμβιούσαν εὐπορον. Λευκὴν γὰρ, πῶς ἂν

25 Αἰθίοπες ἀμφοτέροι παρὰ τὸ εἰκὸς ἐτεκνώσαμεν; ὑποβλέψας οὖν ὁ Σισιμίθρης, καὶ τι καὶ εἰρωνικὸν ὑπομειδιάσας, Σὺ μὲν οὐκ οἶδα, ἔφη, ὅ τι πάσχεις, ἀπὸ τρόπου τοῦ σοῦ τὸ παρὸν συνηγορίαν ἡμῖν ὀνειδίζων, ἣν οὐκ ἂν ἐν φαύλῳ ποιησαίμην, δικαστὴν γὰρ ὀρίζο-

30 μεν γνήσιον, τὸν τοῦ δικαίου συνήγορον. Τί δὲ οὐχὶ σοὶ μάλλον ἢ τῇ κόρῃ συνηγορῶν φανήσομαι; πατέρα σὲ σὺν τοῖς θεοῖς ἀναδεικνύς καὶ ἣν ἐκ σπαργάνων περὶέσωσα ὑμῖν θυγατέρα, ταύτην καὶ νῦν ἀνασωζομένην ἐπ' ἀκμῆς, οὐ περιορῶν; ἀλλὰ σὺ μὲν ἂ βούλει γίγνω-

35 σκε περὶ ἡμῶν, οὐδένα ὑπόλογον τούτου ποιουμένων. Οὐ γὰρ πρὸς τὴν ἐτέρων ἀρέσκειαν βιοῦμεν, τὸ δ' αὐτὸ καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν ζηλοῦντες αὐτοὺς πείθειν ἀγαπῶμεν. Τῆς γε μὴν κατὰ τὴν χροίαν ἀπορίας φράζει μὲν σοὶ καὶ ἡ ταινία τὴν λύσιν, ὁμολογούσης ἐν αὐτῇ ταυτησί

40 Περσίνης, ἐσακέναι τινὰ εἰδωλὰ καὶ φαντασίας ὁμοιοτήτων ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν Ἀνδρομέδαν πρὸς σε ὁμιλίας ὕρωμένης. Εἰ δ' οὖν καὶ ἄλλως πιστώσασθαι βούλει, πρόκειται τὸ ἀρχέτυπον ἐπισκοπεῖν τὴν Ἀνδρομέδαν, ἀπαράλλακτον ἐν τῇ γραφῇ καὶ ἐν τῇ κόρῃ δεικνυ-

45 μένην.

1Ε'. Ἐχομίζον ἀράμενοι τὴν εἰκόνα προσταχθέντες οἱ ὑπηρεταὶ καὶ πλησίον τῆς Χαρίκλειας ἀντεγείραντες, τοσοῦτον ἐκίνησεν παρὰ πάντων κρότον καὶ θόρυβον, ἄλλων πρὸς ἄλλους, ὅσοι κατὰ μικρὸν συνέσαν τὰ λε-

indicia, tradita a me illi qui receperat puellam, homini Græco et ut videbatur probo et honesto. Servantur et hæc, inquit Chariclea: simulque ostendebat monilia. Quibus visis, Persina magis est exanimata et quærente Hydaspes quænam essent et si quid præterea sciret, nihil respondit, præterquam quod nosset quidem, ceterum domi hæc examinare et scrutari optimum esset. Rursus igitur angī Hydaspes videbatur. At Chariclea, Hæc quidem sint materna indicia, tuum vero proprium, hic annulus est: ostendebatque pantarben. Agnovit Hydaspes: dederat enim illum dono Persinæ, sub desponsationem et Optima, inquit, indicia quidem mea sunt sed te, ut meam, his usam esse et non aliquo alio modo ea nactam, nondum agnosco. Nam præter alia et colore peregrino et inusitato in terra Æthiopica, reluces. Sisimithres autem, Alba, inquit, et ea fuit quam sustuli: alioqui et annorum tempus convenit cum præsentī ætate puellæ, cum decem et septem fere annos hæc et expositionis tempus, impleverit. Porro et oculorum adspectus mecum facit et totam vultus effigiem et excellentem formam quæ nunc apparet, convenire cum ea quam tum cernebam agnosco. Hæc quidem optime dixisti, Sisimithre, ad illum Hydaspes, et magis, ut aliquis patronus summum studium ad causam afferens quam iudex. Sed vide, ne ex aliqua parte dubitationem eximens, aliam quæstionem moveas, cum arduam tum haud facile conjugem meam culpa liberaturam. Qui enim albam, cum simus ambo Æthiopes, procreavimus, nequaquam consentaneo rationi modo? Limis igitur eum contuitus Sisimithres et ironice subridens, Tibi quidem, inquit, nescio, quid accadat, qui contra tuum ingenium in præsentia, patrociniū nobis ut probum objicis, quod ego mihi haudquaquam negligendum esse duco. Iudicem enim legitimum definimus eum, qui æquitatis patronus est. Ceterum cur non potius tibi, quam puellæ, patrocinari videbor? cum te patrem deorum auxilio fretus declarem et quam vobis ab incunabilis servavi filiam, eam et nunc salvam in flore ætatis non negligam? Sed tu quidem, ut vis, statue de nobis, qui hæc facimus flocci. Neque enim ad aliorum arbitrium vivimus, sed meram honestatem et æquitatem sectantes, nobis ipsi satisfacere cupimus. Quod ad quæstionem de colore attinet, hujus explicationem ipsa tibi fascia exponit: Persina ipsa quoque confitente, se scilicet attraxisse quædam simulacra et imaginationes similitudinis in tuo concubitu, ex conspectu Andromedæ. Quod si alioqui omnino id comprobari vis, ad manum est exemplar quod contempleris Andromedam, quæ perinde in virgine atque in pictura ostenditur, ita ut nullum sit discrimen.

XV. Afferebant sublatam imaginem ministri quibus hoc imperatum erat, et cum eam proxime Charicleam erexissent, tantum excitavit inter omnes plausum ac tumultum, eum alii aliis qui paullulum tantum intellexerant ea quæ

γόμενα καὶ πραττόμενα διαδηλούντων καὶ πρὸς τὸ ἀπηκριβωμένον τῆς ὁμοιότητος σὺν περιχαρείᾳ ἐκπλαγέντων, ὥστε καὶ τὸν Ὑδάσπην οὐκ ἔτι μὲν ἀπιστεῖν ἔχειν, ἐφ' ἧς δὲ πολλὸν χρόνον ὑπ' ἡδονῆς ἄμα καὶ θάύματος ἔχοντες. Ὁ δὲ Σισιμίθρης, Ἐν ἔτι λείπεται, ἔφη, περὶ βασιλείας γὰρ καὶ τῆς κατ' αὐτὴν γνησίας διαδοχῆς ὁ λόγος καὶ πρό γε πάντων, ἀληθείας αὐτῆς. Γύμνωσον τὴν ὠλένην, ὦ κόρη. Μέλανι σπιλώματι τὸ ὑπὲρ τῆχυν ἐσπίλωτο. Οὐδὲν ἀπρεπὲς γυννούμενον, τὸ τῶν φύτων καὶ γένους μαρτύριον. Ἐγύμνωσεν αὐτίκα ἡ Χαρίκλεια τὴν λαίαν καὶ ἦν τις ὥσπερ ἐβένου περιδρόμος ἐλέφαντα τὸν βραχίονα μαιίνων.

ΙΓ'. Οὐκ ἔτι κατεῖχεν ἡ Περσίνα, ἀλλ' ἄθρόον τ' ἀνῆλθο τοῦ θρόνου, καὶ προσδραμοῦσα περιέβαλε τε καὶ περιψύσα ἐδάκρυσε καὶ πρὸς τὸ ἀκατάσχετον τῆς χαρᾶς, μυκηθμῷ τινι προσεικὸς ἀνωρύετο· ὑπερβολὴ γὰρ ἡδονῆς καὶ θρήνων ποτ' ἀποτίκτειν φιλεῖ· μικρὸν τ' ἔδει συγκατενεχθῆναι τῇ Χαρίκλειᾳ. Ὁ δ' Ὑδάσπης ἤλεει μὲν τὴν γυναῖκα ὀδυρομένην ὀρών, καὶ πρὸς συμπάθειαν ἐκάμπτετο τὴν διάνοιαν, τὸ ὄμμα δ' οἰονεῖ κέρως ἢ σίδηρον εἰς τὰ δρώμενα τείνας, εἰστέκει πρὸς τὰς ὠδίνας τῶν δακρύων ἀπομαχόμενος καὶ τῆς ψυχῆς αὐτῇ πατρικῷ τε πάθει καὶ ἀνδρείῳ λήματι κυματομένης, καὶ τῆς γνώμης ὑπ' ἀμφοτέρων στασιαζομένης, καὶ πρὸς ἑκατέρου καθάπερ ὑπὸ σάλου μετασπωμένης, τελευτῶν ἡττήθη τῆς τὰ πάντα νικώσης φύσεως καὶ πατὴρ οὐκ εἶναι μόνον ἐπείθετο ἀλλὰ καὶ πάσχειν ὅσα πατὴρ ἡλέγγετο· καὶ τὴν Περσίναν συγκατενεχθεῖσαν τῇ θυγατρὶ καὶ συγκαταπεπλεγμένην ἀνεγείρων, οὐκ ἔλαθε καὶ τὴν Χαρίκλειαν ἐναγκαλιζόμενος καὶ δακρύων ἐπιρροῇ πατρικὰ πρὸς αὐτὴν σπενδόμενος· οὐ μὴν εἰς τὸ παντελὲς γ' ἐξεκρούσθη τῶν πρακτέων, ἀλλ' ὀλίγον ἐπιστάς, τὸν τε δῆμον κατοπτεύσας ἀπὸ τῶν ἴσων παθῶν κεκινημένον καὶ πρὸς τὴν σκηνοποιίαν τῆς τύχης ὑπ' ἡδονῆς ὅ' ἄμα καὶ ἑλέου δακρύοντας, ἤχην δὲ τινα θεσπεσίαν ἄχρῃς αἰθέρος αἶροντας καὶ οὔτε κήρυκος σιγὴν ἐπιτάττοντος ἐπαίοντας, οὔτε τὸ βούλημα τοῦ ταραχῶς προδῆλως ἐμφαίνοντας, τὴν χεῖρα προτείνας καὶ κατασεῖν, πρὸς ἡσυχίαν τὸ τοῦ δήμου κλυδώνιον κατέστειλε καὶ ὦ παρόντες, ἔλεγεν, οἱ μὲν θεοὶ πατέρα με, ὡς ὁρᾶτε καὶ ἀκούετε, πάσης ἐπέκεινα προσδοκίας ἀνέδειξαν καὶ θυγατὴρ εἶναι μοι ἥδ' ἡ κόρη πολλὰς ταῖς ἀποδείξεσι γνωρίζεται. Ἐγὼ δὲ τσαυτὴν ὑπερβολὴν ποιοῦμαι τῆς εἰς ὑμᾶς τε καὶ τὴν ἐνεγκοῦσαν εὐνοίας, ὥστε μικρὰ φροντίσας καὶ γένους διαδοχῆς καὶ πατρῷας ἀνακλήσεως, ἀ δὴ πάντα μοι διὰ τῆςδε ἐμελλεν εἶσεσθαι, τοῖς ἱερουργεῖν ὑπὲρ ὑμῶν ἐπείγομαι. Ὅρῳ μὲν γὰρ ὑμᾶς δακρύοντας καὶ ἀνθρώπων τι πάθος ἀναδειγμένους καὶ ἐλεοῦντας μὲν τὴν αἰρίαν τῆς κόρης, ἐλεοῦντας δὲ καὶ τὴν ἐμοὶ μάτην προσδοκηθεῖσαν τοῦ γένους διαδοχῆς, ὅμως δ' οὖν ἀνάγκη καὶ ὑμῶν ἴσως μὴ βουλομένων, τῇ πατρίδι πειθεσθαι νόμῳ, τῶν ἰδίων λυσitelῶν τὸ τῆς πατρίδος

dicerent et fierent significarent, et propter exactam similitudinem, cum quadam lætitia exanimarentur: ut et Hydaspes non amplius diffidere posset, sed diu staret immotus, lætitia simul et admiratione detentus. Sisimithres autem, Unum adhuc desideratur, inquit, de regno enim et illius legitima successione agitur et ante omnia de veritate ipsa. Nuda brachium, virgo: nigra nota pars supra cubitum maculata fuerat. Nihil dedecoris avert, nudatum parentum et generis testimonium. Nudavit statim Chariclea sinistram et erat quasi ebenus quædam in circuitu brachium tanquam ebur maculans.

XVI. Non amplius sese continuit Persina sed repente de throno desiluit, amplexaque lacrimabat et propter magnitudinem gaudii quod reprimere non poterat, mugitus cuiusdam similem ejulatum edebat. Etenim excellentia gaudii etiam luctum interdum gignere solet: parumque aberat quin una cum Chariclea collaberetur. At Hydaspes miserabatur quidem mulierem, cum illam lugere videret et ad similem affectum animo flectebatur: sed oculis, tanquam cornu aut ferro, in ea quæ cernebantur defixis, constiterat, doloribus lacrimarum repugnans. Cumque ipsi anima, cum patrio affectu, tum virili spiritu, effervesceret et mens in utramque partem tanquam fluctu traheretur, ad extremum tamen superatus est a natura quæ vincit omnia: et quod pater esset non tantum persuaderi sibi patiebatur, sed etiam ita ut pater afficiebatur animo et Persinam collapsam una cum filia ac percussam erigens, visus est etiam Charicleam amplecti et lacrimarum affluxu, quasi quibusdam libationibus, paternum cum illa fœdus facere. Neque tamen omnino excussus est iis quæ agenda fuerant: sed paululum commotus et populum conspicatus æquali affectu commotum, et ob fortunæ mirificum casum, tanquam in scena exhibitum, præ voluptate simul et commiseratione flentem, et ingentem clamorem ad cælum tollentem, et neque præcones silentium imperantes audientem quid velint talem turbam facientes, manifesto indicantem manu protensa silentium denuntians, commotionem vulgi in tranquillitatem composuit. Et, O vos qui adestis præsentes dicebat: me quidem dii patrem, ut videtis et auditis, præter omnem expectationem declararunt et quod filia mea sit hæc virgo multis argumentis constat. Ego vero tanta sum erga vos et patriam benevolentia præditus, ut haud multum curans et generis successionem et patris appellationem, quæ omnia mihi per hanc eventura fuerant, diis eam sacrificare pro vobis properem. Etsi autem vos lacrimare video et indicium dare quod humano quodam affectu commoti sitis, denique miserari puellæ immaturam ad moriendum ætatem, miserari quoque meam nequidquam expectatam generis successionem, tamen necesse est, me vel vobis nolentibus, patrio obtemperare instituto, utilitati patriæ potius quam privatis commodis,

ἐπιπροσθεν ποιούμενον. Εἰ μὲν γὰρ τοῖς θεοῖς οὕτω φίλον ὥστε παρέχεσθαι ὅ' ἅμα καὶ ἀφαιρεῖσθαι, (τοῦτο γὰρ ἤδη καὶ παλαι πέπονθα γεννηθείσης καὶ πάσῃ τὸ παρὸν εὐρεθείσης) οὐκ ἔγω λέγειν, ὑμῖν δὲ καταλείπω
 5 σκοπεῖν, οὐδ' εἴπερ ἦν ἐξώκισαν τῆς ἐνεγκούσης ἐπὶ πέρατα γῆς ἔσχατα, αὐθις δὲ θαυματουργοῦντες ἐν αἰχμαλώτῃ τύχῃ φέροντες ἐνεχείρισαν, ταύτην αὐτοὶ πάλιν ἱερουργουμένην προσδέζονται. Καὶ ἦν ὡς πολέμιον οὐκ ἀνείλον καὶ αἰχμαλώτων γενομένην οὐκ
 10 ἐλυμνήσασθαι, ταύτην θυγατέρα φανείσαν ἐναγίζειν, ὥς καὶ ὑμῖν ὄντος κατὰ βούλησιν τοῦ πράγματος, οὐχ ὑπερβήσομαι, οὐδὲ πείσομαι ὅ καὶ ἄλλω πάσχοντι πατρὶ συγγνωστὸν ἴσως ἂν ἦν, οὐδ' ὀκλάζω, οὐδ' εἰς ἱεσίαν τρέπομαι, συγγνώμην δοῦναι καὶ ἀφροσύνασθαι
 15 τὸ παρὸν πρὸς τὸν νόμον, τῇ φύσει πλέον καὶ τοῖς ἐκ ταύτης πάθεισι προσθέμενος, ὥς ἐξὸν καὶ ἐτέρῳ τρόπῳ θεραπεύειν τὸ θεῖον. Ἄλλ' ὅσω συμπάσχοντες ἡμῖν οὐ λελήθατε καὶ ὥς ἶδιν τὰ ἡμέτερα πάθη περιαλοῦντες, τοσούτῃ καμνοὶ προτιμότερα τὰ ὑμέτερα, ὀλίγον
 20 μὲν τῆς ἀκλήριος λόγον ποιούμενῳ, ὀλίγον δὲ τῆς ἀθλίας ταυτησὶ Περσίνης κατοδυρομένης, πρωτοτόκου ὅ' ἅμα καὶ ἀγνούου καθισταμένης. Ὡστε, εἰ δοκεῖ, παύσασθε μὲν δακρύοντες καὶ ἡμᾶς κατοικτιζόμενοι μάτην, τῆς δὲ ἱερουργίας ἐγώ μεθα. Σὺ δὲ, ὦ θυγάτερ,
 25 (πρῶτα γὰρ σε καὶ ὕστατα τὸ ποθητὸν ὄνομα τοῦτο προσφθέγγομαι) ὦ μάτην μὲν ὥραϊα, μάτην δ' ἀνευραμένη τοὺς γεννήσαντας· ὦ τῆς ἀλλοδαπῆς βαρυτέραν τὴν πατρίδα δυστυχίσασα, ὦ σωτηριώδους μὲν τῆς ξένης, ἐπ' ὀλέθρῳ δὲ πειρωμένη τῆς ἐνεγκούσης· μή
 30 μοι σύγγχει τὸν θυμὸν ὀδυρομένη, ἀλλὰ τὸ ἀνδρεῖον ἐκείνῳ σου φρόνημα καὶ βασιλείον, νῦν, εἴπερ ποτὲ καὶ πρότερον, ἐπιδείκνυστο καὶ ἔπου τῷ γεννήσαντι, νυμφοστολῆσαι μὲν οὐ δυνήθεντι, οὐδ' ἐπὶ παστάδας καὶ θάλαμους ἀγαγόντι, πρὸς δὲ θυσίαν κοσμοῦντι καὶ δᾶδας
 35 οὐ γαμηλίου ἀλλ' ἐπιδωμίους ἄπτοντι καὶ τὴν ἄμαχον ταύτην τοῦ κάλλους ἀκμὴν ἀνθ' ἱερίου προσάγοντι. Ὑμεῖς δ' ὀλήκοιτε θεοὶ τῶν εἰρημένων καὶ εἰ δὴ τι πρὸς τοῦ πάθους νικώμενος οὐκ εὐαγὲς ἐφθεγγάμεν, ὃ τέκνον ἡμοῦ καλεσάμενος καὶ τεκνοκτόνος γινόμενος.
 40 **IZ.** Καὶ ταῦτ' εἰπόν, ὃ μὲν ἐπέβαλε τῇ Χαρικλείᾳ τὰς χεῖρας, ἄγειν μὲν ἐπὶ τοὺς βωμοὺς καὶ τὴν ἐπ' αὐτῶν πυρκαϊὰν ἐνδεικνύμενος, πλείονι δ' αὐτὸς πυρὶ τῷ πάθει τὴν καρδίαν συμυχόμενος καὶ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐνηδρευμένων τῇ δημηγορίᾳ λόγων ἀπευχόμενος. Τὸ
 45 δὲ πλῆθος τῶν Αἰθιοπῶν ἐσείσθη πρὸς τὰ εἰρημένα καὶ οὐδὲ πρὸς βραχὺ τῆς Χαρικλείας ἀγομένης ἀνασχομένοι, μέγα τι καὶ ἄθρόον ἐξέκραγον, Σῶζε τὴν κορὴν ἀναβοῶντες, σῶζε τὸ βασιλεῖον αἶμα, σῶζε τὴν ὑπὸ θεῶν σωθεῖσαν. Ἐγομεν τὴν χάριν. Πεπλήρωται
 50 ἡμῖν τὸ νόμιμον. Ἐγνωρίσαμεν σε ὡς βασιλέα· γνῶριζε καὶ σὺ σαυτὸν ὡς πατέρα. Ὀλήκοιεν οἱ θεοὶ τῆς δοκούσης παρανομίας· πλέον παρανομήσομεν ἀνθιστάμενοι τοῖς ἐκείνων βουλήμασι. Μηδεὶς ἀναιρεῖτω τὴν ὕπ' ἐκείνων περιωθεισάν. Ὁ τοῦ δήμου πατήρ, γί-

consulentem. Et quidem utrum hoc diis ita placeat ut simul præbeant et auferant, (id enim jampridem expertus sum, cum esset nata et nunc experior postquam inventa est) dicere non possum, vobis considerandum relinquo, neque an, quam extorrem egerint patria procul ad ultimos terræ fines et rursus mirabili casu in captiva fortuna offerentes tradiderint, eandem rursus mactari sint admissuri. Et, quam ut hostem non sustuli et captivam nullo detrimento affeci, eam filiam cognitam sacrificare, siquidem vestra voluntas ita fert, non cunctabor, neque affectui succumbam, quod alii patri fortasse condonandum esset, nec frangar animo, nec deprecabor ut veniam detis et hoc officium in præsentia naturæ præ lege tribuatis, eo plus erga illam affectui dantes, quod alio quoque modo liceat placare numen. Sed ut vos, quod æque atque ego animo afficeremini, significationem dedistis et nostros casus non secus ac privatos doloistis, ita et a me vestræ rationes longe meis anteponuntur, parum cupante hanc calamitatem, baud multum quoque hanc miseram Persinam lugentem, quæ simul et primi foetus parens et prole orba reddita est. Quamobrem, si videtur, desinite a lacrimis et nostri inutili commiseratione: ad sacrificium autem aggrediamur. Tu vero, filia, (primum enim te hoc suavi nomine et ultimum alloquor) o nequidquam formosa et quæ frustra parentes invenisti, quæ in patriam aliena terra longe graviolem infelicitate incidisti et peregrinam quidem salutem, patriam autem perniciosam experta es, ne mihi animum lugubri fletu perturbes, sed si unquam antea magnos illos spiritus ac regios ostendisti, nunc præcipue attolle et sequere parentem qui te quidem nuptiali stola ornare non potuit, nec in thalamos ducit sed ad sacrificium instruit et faces non nuptiales sed ad usum sacrificii destinatas accendit et invictam hanc pulchritudinem pro victimis offert. Vos autem, dii, propitii estote iis quæ dicta sunt et si quid præterea affectu victus parum pie aut religiose sum locutus, qui simul filiam vocarim et interfector illius existam.

XVII. Et hæc cum dixisset, injiciebat Charicleæ manus, ducere se eam ad aras et pyram, quæ desuper erat assumulans, vehementiori tamen igne pectora ejus ardebant, eventum verborum, quæ pro concione fecerat, ut se in animos audientium insinuaret, deprecans. Multitudo autem Æthiopum concussa est ad ea quæ dicta fuerant et ne paullulum quidem duci Charicleam sustinens, magnum clamorem quemdam et subitum edidit, Serva virginem, vociferans, serva regium sanguinem: serva eam, quam dii salvam esse voluerunt. Habemus gratiam. Impletum est nobis id quod legibus debebatur. Agnovimus te ut regem, agnosce te tu quoque ut patrem: propitii sint dii huic, ut videtur, delicto. Magis peccabimus, resistentes illorum voluntati. Nemo interficiat ab illis conservatam. Qui es pater populi,

γνου καὶ κατ' οἶκον πατήρ. Καὶ μυρίας ἐπὶ τούτοις καὶ ὁμοίας φωνὰς ἰέντες, τέλος καὶ ἔργῳ τὸ κωλύειν ἐπεδείκνυντο, προϊστάμενοί τε καὶ ἀνθιστάμενοι καὶ διὰ τῶν ἄλλων θυσιῶν ἱλάσκεσθαι τὸ θεῖον αἰτοῦντες.

6 Ὁ δ' Ὑδάσπης ἐκὼν τε καὶ χαίρων προσέειπε τὴν ἡτ-
ταν, τὴν εὐκτὴν ταυτηνὴ βίαν αὐθαίρετος ὑπομένων καὶ τοὺς δῆμους ἐπαλλήλοις ταῖς ἐκδοθήσεσι χρονιώτερον ἐντροφῶντας καὶ ταῖς εὐφημίαις ἀγερωχότερον ἐπισκρ-
τῶντας ὁρῶν, τοῖς μὲν ἐμφορηθῆναι τῆς ἡδονῆς ἐνεδί-
10 δου, κατασταλῆναί ποτε πρὸς ἡσυχίαν ἐκόντας ἀνα-
μένων.

III'. Αὐτὸς δὲ πλησιαιτέρον τῇ Χαρίκλειᾳ παρα-
στάς, Ὡ φιλάττη, ἔλεγεν, ἐμὴν μὲν εἶναι σε θυγατέρα,
τά τε γνωρίσματα ἐμήνυσε καὶ ὁ σοφὸς Σισιμίθρης
15 ἐμαρτύρησε καὶ τὸ τῶν θεῶν εὐμενὲς πρὸ πάντων ἀνέ-
δειξεν. Ἄλλ' οὐτοσί τίς ποτ' ἐστὶν ὁ σοὶ μὲν ἅμα
συλληφθεὶς, καὶ εἰς τὰς ἐπινικίους σπονδὰς τοῖς θεοῖς
συμφυλαχθεὶς, νυνὶ δὲ τοῖς βωμοῖς εἰς τὴν ἱερουργίαν
προσιδρυμένος; καὶ πῶς αὐτὸν ἀδελφὸν ὀνόμαζες, ὅτε
20 μοι τὸ πρῶτον κατὰ τὴν Συήνην προσήχθητε; οὐ γὰρ
δέηου καὶ οὗτος ἡμέτερος υἱὸς εὐρεθήσεται, ἅπαξ γὰρ
Περσίνα καὶ σε μόνην ἐκυοφόρησε. Καὶ ἡ Χαρίκλεια
σὺν ἐρυθρήματι κατανεύσασα, Τὸν μὲν ἀδελφὸν ἐψευ-
σάμην, ἔφη, τῆς χρείας τὸ πλᾶσμα συνθείσης, ὅστις
25 δ' ἐστὶν ἀληθὺς, αὐτὸς ἂν λέγοι βέλτιον, ἀνὴρ τε γὰρ
ἐστὶ καὶ ἐμοῦ τῆς γυναικὸς εὐθαρσέστερον ἐξαγορεύειν
οὐκ αἰσχυρῆσεται. Καὶ ὁ Ὑδάσπης μὴ συλλαβὼν
τὸν νοῦν τῶν εἰρημένων, Σύγγνωθι, ἔφη, θυγάτριον,
κατερυθριάσασα δι' ἡμᾶς παρθενικῆς αἰδοῦς ἀνοικεῖον
30 πείσιν ὑπὲρ νεανίου σοὶ προσαγαγόντας. Ἀλλὰ σὺ
μὲν κατὰ τὴν σκηνὴν ἅμα τῇ μητρὶ κάθησο, ἐνευφραί-
νεσθαί τέ σε παρέχουσα, πλέον ἢ ὅτε σ' ἔτικτεν ὠδι-
νούση, τῇ ἐπὶ σοὶ τὸ παρὸν ἀπολαύσει καὶ τοῖς κατὰ
σαυτὴν διηγῆμασι παρηγορῶσα. Ἡμῖν δὲ τῶν ἱερῶν
35 μελήσει, τῆς ἀντί σου σφαγιασθησομένης ἅμα τῷ νεα-
νίᾳ παντοίως εἴ τινα εὐροιμεν ἀνταξίαν ἐπιλεχθείσης.

IV'. Καὶ ἡ Χαρίκλεια μικροῦ μὲν ἐξωλόλυξε, πρὸς
τὴν δῆλωσιν τῆς τοῦ Θεαγένους σφαγῆς ἐκτραχυθεῖσα·
μόγις δ' οὖν τὸ συμφέρον τιθεμένη καὶ πρὸς τὸ ἐκμανέν
40 τοῦ πάθους διὰ τὸ χρεῖῶδες ἐγκατερῆσαι βιασαμένη,
πάλιν ὑφείρπε τὸν σκοπόν. Καὶ Ὡ δέσποτα, ἔλεγεν,
ἀλλ' οὐδὲ κόρη μὲν ἴσως ἔτ' ἐχρῆν σε ἐπιζητεῖν, ἅπαξ
τοῦ δῆμου τὸ ἱερεῖον τὸ θῆλυ δι' ἐμοῦ συγχωρήσαντος.
Εἰ δ' οὖν προσφιλονεικοῖ τις, ἄρτιον καὶ ἐξ ἐκατέρου
45 γένους ἐπιτελεῖσθαι τὴν ἱερουργίαν, ὥρα σοὶ μὴ κόρη
μόνην, ἀλλὰ καὶ νεανίαν ἄλλον ἐπιζητεῖν, ἢ μὴ τοῦτο
ποιῶντα μὴδὲ κόρην ἄλλην ἀλλ' ἐμὲ πάλιν σφαγιάζειν.
Τοῦ δὲ, Εὐφρήμησον, εἰπόντος, καὶ τὴν αἰτίαν, διότι
τοῦτο λέγει, πυνθανομένου· Ὅτι, ἔφη, ἐμοὶ καὶ ζῶντι
50 συζῆν καὶ θνήσκοντι συντεθνάει τῷ ἀνδρὶ τῷδε πρὸς
τοῦ δαίμονιόν σου καθεῖμαρται.

V'. Πρὸς ταῦθ' ὁ Ὑδάσπης, οὐπω τῶν ὄντων ἐπή-
βολος γιγνόμενος, Ἐπαινῶ μὲν σε τῆς φιλανθρωπίας,
ὦ θυγάτερ, ἔφη, ξένον καὶ Ἑλληνα καὶ ἡλικα καὶ

esto et domi tuæ pater. Et sexcentas ad hæc et his similes voces, proferebant. Ad extremum et re ipsa se prohibere declarabant, opposcentes se et obsistentes, aliis sacrificiis placari numen postulantes. Hydaspes autem ultro et lætus patiebatur se hac in parte superari, optatam hanc vim sponte suslinens et populum continuis exclamationibus diutius indulgentem et gratulationibus insolentius lascivientem videns, huic quidem voluptate se implendi facultatem dedit, exspectans ut aliquando sua sponte conquiesceret.

XVIII. Ceterum cum proxime Charicleam adstitisset, Carissima, dicebat, quod tu quidem mea sis filia, tum indicia ostenderunt, tum sapiens Sisimithres testatus est, et ante omnia deorum benevolentia declaravit. Sed iste quis tandem est, qui una tecum captus ad sacra diis facienda ob partam victoriam servatus, nunc aris ut mactetur admo-
tus est? Et quomodo illum fratrem nominabas, quando in conspectum meum Syenæ primum adducti estis? Neque enim utique et ipse filius noster esse reperietur, semel enim Persina et te solam enixa est. Chariclea autem, humi defixis oculis cum rubore, Fratrem quidem, inquit, eum esse mentita sum, necessitate commentum suppeditante, qui autem sit revera, ipse melius exponet, vir enim est et confidentius me muliere narrare non reverebitur. Hydaspes autem cum non intellexisset sententiam dictorum, Da, inquit, veniam, filiola, quæ per nos rubore suffusa es, alienam a virginali pudore quæstionem de adolescente tibi proponentes. Sed tu quidem in tabernaculo una cum matre sede, maiorem lætitiā illi nunc afferens, quam cum te peperit doloribus cruciata, tuæ præsentiae fractu et illam de tuis rebus narratione consolans. Nobis autem sacrificia curæ erunt, delecta omnino ea, si quam invenerimus idoneam, quæ pro te una cum adolescente mactetur.

XIX. Chariclea vero parum abfuit, quin ejulatum ederet significatione mactationis Theagenis commota: vix tamen, utilitati serviens, et furibundo affectu necessitate postulante represso, rursus occulte adrepebat ad scopum et O domine, dicebat, sed neque puellam fortasse te amplius inquirere oportuit, cum tibi semel populus feminei sexus victimam per me remisisset. Quod si quis contendat par et ex utroque sexu sacrificandum esse, non puella tantum sed et adolescens alius tibi inquirendus est: aut nisi hoc feceris, nec puella alia, sed ego iterum mactanda sum. Di meliora, subiciente et causam quamobrem hoc diceret quærente; Quod, inquit, et cum vivo hoc viro me vivere et cum moriente una mori divinitus est constitutum.

XX. Ad hæc Hydaspes, cum nondum rem ipsam conjiceret, Laudo quidem, inquit, tuam hanc humanitatem, filia, quæ peregrinum et Græcum et æqualem, unaque

συναίχμαλτον καὶ συνήθειαν πρὸς σε τὴν ἐκ τῆς ἐκ-
δημίας κεκτημένον, χρηστῶς κατελεύσαν καὶ περισώ-
ζειν ἐπινοοῦσαν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὅπως ἂν ἐκεῖνος ἐξαι-
ρεθείη τῆς ἱερουργίας. Ἄλλως τε γὰρ οὐκ εὐαγές
παντάσας περιγραφῆναι τὸ πάτριον τῆς τῶν ἐπινικίων
θυσιᾶς· καὶ ἅμα οὐδ' ἂν ὁ δῆμος ἀνάσχοιτο, μόλις
καὶ πρὸς τὴν ἐπὶ σοὶ συγγώρησιν θεῶν εὐμενεία κινή-
θεις. Ἡ δὲ οὖν Χαρίκλεια, Ὡ βασιλεῦ, ἔφη, πα-
τέρα γὰρ σε καλεῖν τάχα οὐκ ἐγγίγνεται, εἰ μὲν δὲ
11 θεῶν εὐμενεία σῶμα τοῦμὸν περισέσωσται, τῆς αὐτῆς
ἂν γένοιτο εὐμενείας καὶ τὴν ἐμὴν ἐμοὶ περισώσαι ψυ-
χὴν, ἣν ἀληθῶς εἶναί μοι ψυχὴν ἐπικλώσαντες ἴσαν.
Εἰ δὲ τοῦτ' ἀβούλητον Μοίραις εὐρίσχοιτο καὶ δεήσει
πάντος τὰ ἱερῆα κοσμεῖσθαι σφαγιασθέντα τὸν ξένον, ἐν
15 γυν μοι χαρίσασθαι νεῦσον· αὐτὴν με κέλευσον αὐτοῦρ-
γῆσαι τὸ θυμὰ καὶ τὸ ξίφος ὡς κειμήλιον δεξαμένην,
περίβλεπτον ἐπ' ἀνδρείᾳ παρ' Ἀθίοψιν ἀναδειχθῆναι.

ΚΑ'. Διαταραχθεὶς δὲ πρὸς ταῦθ' ὁ Ὑδάσπης, Ἄλλ'
οὐ συνίμι, ἔφη, τὴν πρὸς τάναντία σου τῆς γνώμης
20 μεταβολὴν, ἀρτίως μὲν ὑπερασπίζειν τοῦ ξένου πειρω-
μένης, νυνὶ δ' ὡς πολεμίου τινὸς αὐτόχειρα γενέσθαι
παρακαλοῦσης. Ἄλλ' οὐδὲ σεμνόν τι καὶ ἐπίδοξον,
ὅσα γε πρὸς σε καὶ τὴν σὴν ἡλικίαν, ἐνορῶ τῇ πράξει.
Καὶ τούτου δ' ὄντος, τὸ δυνατόν οὐκ ἔστι· μόνοις γὰρ
25 τοῖς ἱερομένοις τῶι τε Ἡλίῳ καὶ τῇ Σεληνῇ πρὸς τῶν
πατρίων ἀποκεκλήρωται ἥδε πρᾶξις καὶ τούτοις οὐ
τοῖς τυχοῦσιν, ἀλλὰ τοῦ μὲν γυναικί, τῆς δ' ἀνδρὶ συ-
νοικούσης· ὥσθ' ἡ κατὰ σε παρθένα κωλύει τὴν οὐκ
εἰδ' ὅπως γινωσκμένην αἵτησιν. Ἀλλὰ τούτου γ' ἔνεκεν
30 οὐδὲν ἐμπόδιον, ἔφη ἡ Χαρίκλεια, λάθρα καὶ παρὰ τὸ
οὐς τῇ Περσίνῃ προσκύψασα· ἔστι γὰρ καὶ μοι, μήτηρ,
ὁ τούνομα τοῦτο πληρῶν, εἰ καὶ ὑμεῖς βουλευθείητε. Βου-
λησάμεθα, εἶπεν ἡ Περσὶνὰ μειδιάσασα, καὶ αὐτίκα
μάλα ἐκλώσασθαι, θεῶν νεύοντων, σοῦ τε καὶ ἡμῶν
35 ἄξιον ἐπιλέξασθαι. Καὶ ἡ Χαρίκλεια γεγωνότερον,
Οὐδὲν δεῖ ἐπιλέγειν, ἔφη, τὸν ὄντα ἥδη.

ΚΒ'. Καὶ λέγειν τι φανερώτερον μελλούσης, (τολ-
μᾶν γὰρ τὸ κατεπείγον καὶ τὴν αἰδῶ τὴν παρθένοιον
παρορᾶν τὸ ἐν ὀφθαλμοῖς ὁρώμενον τοῦ κινδύνου τῇ
40 ἡεταγένοι κατηνάγκαζεν), οὐκ ἔτι κατασχὼν ὁ Ὑδά-
σπης, Ὡ θεοί, ἔφη, ὡς κακὰ τοῖς καλοῖς εἰκόατε
μιγνύναι, καὶ τὴν παρ' ἐλπίδας μοι δωρηθεῖσαν πρὸς
ὑμῶν εὐδαιμονίαν, τὸ μέρος κωλύει· θυγατέρα μὲν
ἀπροσδόκητον ἀλλὰ παράφρονα [πως] ἀναδείξαντες.
45 Πῶς γὰρ οὐ παραπλήγος τὸ νόημα, τῆς ἀλλόκοτα ῥή-
ματα προΐεμένης; ἀδελφὸν ὠνόμαζε τὸν μὴ ὄντα· τὸν
ὄντα ὅστις ἐστὶν ὁ ξένος ἐρωτωμένη, ἀγνοεῖν ἔλεγεν·
αὐθις ἐξήτει περισώζεσθαι ὡς φίλον, τὸν ἀγνοούμενον.
Ἀδύνατον δ' εἶναι μαθοῦσα τὴν αἵτησιν, αὐτὴ καταβύειν
50 ὥσαντι πολεμιώτατον ἰκέτευσεν. Καὶ τοῦθ' ὡς οὐ θεμι-
τὸν λεγόντων, μιᾷ μόνῃ καὶ ταύτῃ ὑπάνδρῳ τῆς τοιαύτης
θυσιᾶς καθωσιωμένης, ἄνδρα ἔχειν ἐφαίνει, ὄντινα
οὐ προστιθεῖσα. Πῶς γὰρ τὸν γε μὴδ' ὄντα, μὴδὲ
γεγενῆσθαι αὐτῇ διὰ τῆς ἐσχάρης ἀποδειχθέντα; εἰ μὴ

HELIOBORUS.

captum et cui tecum familiaritas ex peregrinatione inter-
cesserit, officiose miserearis et servare cogites. Sed haud-
quaquam eximi potest sacrificio : alioqui nec pietas et reli-
gio patitur, ut omnino circumscribatur patrium institutum,
de sacrificio ob victoriam partem faciendo. Deinde nec
populus ferret, qui vix ut tibi veniam daret deorum ele-
mentia permotus est. Chariclea igitur, O rex, inquit, pa-
trem enim te appellare fortasse non licet : siquidem deorum
clementia corpus meum servatum est, ejusdem sit clem-
entiae, meam quoque servare animam, quam vere mihi
esse animam ii qui hoc fatali quadam necessitate sanxe-
runt sciunt. Sin hoc irretractabile Parcis inventum fuerit
et oportebit omnino exornare sacrificium inactatum pere-
grinum, unum tantum te mihi largitum esse promitte.
Ipsam me jube mactare victimam et gladio tanquam ca-
rissimo quodam et pretiosissimo accepto pignore, conspi-
cuam apud Aethiopes fortitudinis gloria effici.

XXI. Perturbatus hisce Hydaspes, Sed non intelligo,
inquit, hanc tuae mentis in contrariam sententiam mu-
tationem, quae nuper defendere peregrinum conabar, nunc
autem non secus atque hostem aliquem, manu tua tolle-
re expetis. Atqui neque honesti quidquam, aut gloriosi,
quod ad te atalenque tuam attinet, in actione ista inesse
video. Verum fac esse : facultas tamen deest. Solis enim
sacerdotio Solis et Lunae fungentibus, patriis institu-
tis datum est hoc negotium : nec iis quibuscunque, sed
illi quidem, uxori; huic autem, viro cohabitanti. Quod
cum ita sit, tua virginitas impedit hanc, quae unde oriatur
haud scio, petitionem. Enimvero hac de causa nullum
est impedimentum, inquit Chariclea, pressa voce et ad
aurem Persinae se inclinans : est enim et mihi, mater, is
qui nomen hoc implet, siquidem id vestra voluntas feret.
Feret, inquit Persina, arridens leniter et statim te eloca-
bimus, diis annuentibus ei quem te et nobis dignum ele-
gerimus. Chariclea autem clarius, Nihil opus est, inquit,
eligere eum, qui jam est.

XXII. Cumque jam quidpiam planius dictura esset, (ad-
debat enim audaciam imminens periculum Theageni atque
ob oculos versans et pudorem virgineum seponere ac ne-
gligere cogebat) non amplius ferens Hydaspes, O dii, inquit,
quam mala bonis miscere videmini et praeter spem a vo-
bis mihi donatam felicitatem aliqua ex parte impedire !
qui mihi filiam non exspectatam quidem, sed amentem
quodammodo, ostendistis. An non enim fatuae mens esse
declaratur in ea, quae absurdas voces edit ? Fratrem nomi-
nabat eum, qui non erat. De peregrino, qui adest praes-
ens, quisnam esset, cum interrogaretur, ignorare se di-
cebat. Rursus studebat servare tanquam amicum eum,
quem non norat. Cum se obtinere non posse petitionem
intellexisset, ut ipsa mactaret tanquam iniquissimum obse-
crabat. At cum neque hoc facere fas esse diceremus, uni
tantum et ei conjugi, tali sacrificio nuncupato ; virum se
habere praetextit, non addens quem. Quomodo enim eum
habere possit, quem neque esse, neque fuisse illi unquam
per focum constiterit ? Nisi forte in hac sola fallit, id quod

ἄρχα παρὰ ταύτη μόνῃ ψεύδεται μὲν τὸ παρ' Αἰθίοφιν
 ἀψευδὲς τῶν καθαρευόντων πειρατήριον καὶ ἐπιβᾶσαν
 ἀφλεκτον ἀποπέμπεται καὶ παρθνεύειν νόθως χαρίζε-
 6 ται· μόνῃ δ' ἔξεστι φίλους καὶ πολεμίους τοὺς αὐτοὺς
 ἐν ἀκαρεὶ καταλέγειν, ἀδελφοὺς δὲ καὶ ἀνδρας τοὺς μὴ
 ὄντας ἀναπλάττειν. Ὡστε, ὦ γυναῖκα, σὺ μὲν εἰς τὴν
 σκηνὴν εἰσιθι καὶ ταύτην κατὰστέλλε πρὸς τὸ νηφά-
 λιον, εἴθ' ὑπὸ τοῦ θεῶν τοῖς ἱερείοις ἐπιφοιτήσαντος
 11 ἐκθακχευομένην, εἴτε καὶ δι' ὑπερβολὴν χαρᾶς τῶν
 ἀνελπίστως εὐτυχθέντων, τὸν νοῦν παραφερομένην.
 Ἐγὼ δὲ τὴν ὀφείλουσαν τοῖς θεοῖς ἀντὶ τῆσδε σφαγια-
 σθῆναι, καὶ ζητεῖν καὶ ἀνευρεῖν τινι προστάξας, ἕως
 16 ἂν τοῦτο γίγνηται, εἰς τὸ χρηματίζειν ταῖς ἐκ τῶν
 ἐθνῶν ἡκούσαις πρεσβείαις καὶ δῶρα τὰ ἐπὶ τοῖς ἐπινοι-
 18 κίοις προσκομιζόμενα παρ' αὐτῶν ὑποδέξασθαι, τρέ-
 ψομαι. Καὶ ταῦτ' εἰπὼν, καὶ τῆς σκηνῆς πλησίον
 ἐφ' ὠφελῶν προκαθίσας, ἤκειν τοὺς πρεσβευτάς, καὶ
 εἰ τινα ἐπικομιζοῖντο δῶρα, προσάγειν ἐκέλευσεν. Ὁ
 20 δὲ οὖν εἰσαγγελεὺς Ἀρμονίας, εἰ πάντας ἅμα ἢ ἐν μέ-
 ρει καὶ ἔθνους ἐκάστου κεκριμένους καὶ δὴ εἰ καὶ ἰδίᾳ
 προσάγειν κελεύει διηρώτα.

ΚΙ'. Τοῦ δ' ἐν τάξει καὶ διηρημένως εἰπόντος, ὥς
 ἂν καὶ τῆς πρὸς ἄξιαν ἐκάστος μεταλάβοι τιμῆς, πάλιν
 ὁ εἰσαγγελεὺς, Οὐκοῦν, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, πρῶτος ἀδελ-
 25 φοῦ τοῦ σοῦ παῖς ἔξει Μερόηθος, ἀργίως μὲν ἦκων,
 ἀπαγγελοῦναι δὲ αὐτὸν πρὸ τῆς παρεμβολῆς ἀναμένειν.
 Ἐῖτ', ὦ νωθέστατε καὶ ἡλίθιε, πρὸς αὐτὸν ὁ Ὑδάσπης,
 οὐ παραχρῆμα ἐμῆνυες, οὐ πρεσβευτὴν ἀλλὰ βασιλέα
 τὸν ἀφιγμένον ἐπιστάμενος καὶ τοῦτον ἀδελφοῦ παῖδα
 30 τοῦ ἐμοῦ, τελευταῖον μὲν οὐ πρὸ πολλοῦ, πρὸς ἐμοῦ
 δ' εἰς τὸν ἐκείνου θρόνον ἐνιδρυθέντα καὶ ἀντὶ παιδὸς
 ἐμοῦ γιγνόμενον. Ἐγίνωσκον ταῦτα, εἶπεν, ὦ δέσ-
 ποτα, ὁ Ἀρμονίας, ἀλλὰ καιροῦ στοχάζεσθαι πρὸ
 πάντων ἐγίνωσκον, πράγματος τοῖς εἰσαγγελεῦσιν,
 35 εἴπερ τινὸς ἄλλου, δεομένου προνοίας. Σύνγνωνθι οὖν
 εἰ πρὸς τὰς βασιλίδας σε κοινολογούμενον, ἀπασχο-
 λῆσαι τῶν ἡδίστων ἐφυλαξάμεν. Ἀλλὰ νῦν γοῦν
 ἤκέτω, τοῦ βασιλείως εἰπόντος, ἀπέτρεχέ θ' ὁ προ-
 σταχθεὶς καὶ αὐτίχ' ἐπανάη μετὰ τοῦ προστάγματος.
 40 Καὶ ὥφθη ὁ Μερόηθος, ἀξιοπρεπὲς τι νεανίου χρῆμα,
 τὴν μὲν ἡλικίαν ἄρτι τὸν μείρακα παραλλάττων, δε-
 κάδα δ' ἔτων πρὸς ἑβδομάδι πληρῶν, μεγέθει δὲ τοὺς
 παρόντας σχεδὸν ἅπαντας ὑπερκύπτων, λαμπροῦ μὲν
 δορυφορήματος ὑπασπιστῶν προπομπεύοντος, τοῦ δὲ
 45 περιεστώτος Αἰθιοπικοῦ στρατοῦ θαυμασμῷ θ' ἅμα καὶ
 σεβασμῷ πρὸς τὸ ἀκώλυτον τὴν πόρον διαστέλλοντος.

ΚΔ'. Οὐ μὲν οὐδ' ὁ Ὑδάσπης ἐπὶ τῆς καθέδρας
 ἐκαρτέρησεν ἀλλ' ὑπήντα τε καὶ μετὰ πατρικῆς τῆς
 φιλοφροσύνης περιπτυσσάμενος, πλησίον θ' αὐτοῦ καθί-
 50 ὄρουσε καὶ τὴν δεξιὰν ἐμβαλὼν, Εἰς καιρὸν ἦκεις, ἔλε-
 γεν, ὦ παῖ, τὰ τ' ἐπινίκια συνεορτάσων καὶ τὰ γαμή-
 λια θύσων. Οἱ γὰρ πατρώιοι καὶ γενάρχαι θεοὶ τε καὶ
 ἥρωες, ἡμῖν μὲν θυγατέρα, σοὶ δὲ νύμφην, ὥς ἔοικεν,
 ἐξευρήκασιν. Ἀλλὰ τῶν τελειωτέρων αὐθις ἀκουσό-

apud Æthiopes haudquaquam fallax est, castorum expe-
 rimentum et cum conscendisset non adustam remittit, at-
 que ut adulterina virginiate se venditet largitur : denique
 soli licet amicos et hostes eosdem puncto temporis habere
 et fratres ac viros qui non sunt, fingere. Quamobrem, uxor,
 tu quidem tabernaculum ingredere, et hanc ad sobrietatem
 revoca, quæ aut a quodam deo, qui ad sacrificia venit,
 in furorem concitatur, aut præ nimia lætitia ob successum
 insperatum, mente aberrat. Ego autem cum eam, quæ
 diis pro hac mactari debet, et inquiri et inveniri a quodam
 jusserim, tantisper dum hoc fit, ad danda responsa lega-
 tionibus quæ a gentibus veniunt et dona quæ ad gratula-
 tionem ob victoriam partam declarandam afferuntur, ver-
 tar. Hæc ut dixit, prope tabernaculum in edito loco con-
 sidens, venire legatos et si quæ afferrent dona adducere
 jubebat. Internuntius igitur Harmonias, Utrum omnes
 sine discrimine an ordine et ex unaquaque gente delectos,
 denique si seorsim adducere juberet, percunctabatur.

XXIII. Hic autem cum ordine et distincte dixisset, ut
 etiam singuli pro dignitate honorem consequantur; rursus
 internuntius, Igitur, inquit, rex, primus fratris tui filius
 Meroebus veniet, qui nuper quidem advenit, sed, ut prius
 denuntiatur, ante septem et coronam militum, qua cincti
 sumus, exspectat. Cur autem, stupidissime et fatue, ad
 illum Hydaspes, non statim indicasti? cum non legatum
 sed regem eum qui advenisset esse scires, et quidem fratris
 mei non ita pridem mortui filium et a me in illius throno
 collocatum, atque adeo adoptione filium meum constitu-
 tum? Sciebam, inquit, domine, Harmonias. Sed ante
 omnia occasionem captandam esse statuebam, cum, si
 nulla re alia internuntiis, imprimis ratione consideratione-
 que temporum sit opus. Dabis igitur mihi veniam, quod
 te cum reginis colloquentem, advocare a suavissimo ser-
 mone sum veritus. Nunc itaque veniat, ut dixit rex,
 recurrebat quemadmodum erat illi imperatum et statim,
 redibat cum eo, quod injunctum fuerat. Venitque in
 conspectum Meroebus, conspicuus quidem juvenis, tum
 primum autem adolescentium ætatem egrediens, cum de-
 cem et septem annos impletet, proceritate autem supra
 omnes propemodum, qui aderant eminens : conspicuo
 stipatorum comitatu illum deducente; Æthiopico vero
 exercitu qui circumstabat cum admiratione simul et vene-
 ratione viam ad illius adventum sine ullo impedimento
 patefaciente.

XXIV. Ceterum neque Hydaspes in solio mansit sed
 obviam progrediebatur et cum paterna comitate eum
 complexus, prope se collocavit junctaque dextra, Oppor-
 tune venis, fili, dicebat, solemne sacrificium ob victo-
 riam partam una facturus et nuptialia sacra celebraturus.
 Siquidem paterni dii, generisque nostri auctores et heroës,
 filiam quidem nobis, tibi vero sponsam, ut videtur, in-
 venerunt. Enimvero arcana auditurus postea, nunc, si

μενος, εἴ τι μὲν βούλει χρηματίσαι τῷ ζῶντι τῆς ὑπό
 σοι βασιλείας, ἀπάγγελλε. Ὁ δὲ Μερόβης πρὸς τὴν
 ἀκοὴν τῆς νύμφης, ὅφ' ἤδοντ' ὅ' ἄμα καὶ αἰδοῦς, οὐδ'
 ἐν μελαίνῃ τῇ χροίᾳ διέλαθε φοινηχθεὶς, οἶονεῖ πυρὸς
 πρὸς αἰθάλην τοῦ ἐρυθρήματος ἐπιδραμόντος. Καὶ
 μικρὸν ἐψηυχάσας, Οἱ μὲν ἄλλοι, ἔφη, ὦ πάτερ, τῶν
 ἡκόντων πρεσβέων τοῖς ἐκ τῆς αὐτῶν ἐξαιρέτοις ἑκα-
 στος τὴν σὴν περίβλεπτον νίκην στέφοντες ξενιοῦσιν,
 ἐγὼ δὲ σε τὸν ἐν πολέμοις γεννάδα καὶ ἀριστεὰ διαφα-
 10 νέντα, προσφύρωις τε καὶ ἀπὸ τῶν ὁμοίων δωρήσασθαι
 δικαιοῦσας, ἄνδρα σοι προσκομίζω, πολέμων μὲν καὶ
 αἰμάτων ἀθλητὴν ἀναναγώνιστον, πάλην δὲ καὶ
 πυγμαίην τὴν ἐν κόνῃ καὶ σταδίοις ἀνυπόστατον. Καὶ
 ἄμα νεύσας ἤκειν ὑπεδείκνυ τὸν ἄνδρα.

15 ΚΕ'. Καὶ δὲ προσελθὼν εἰς μέσους προσεκύνει τὸν
 Ὑδᾶσπην τοσούτος τὸ μέγεθος καὶ οὕτως οἰγύγιος
 ἄνθρωπος, ὥστε τὸ γόνυ τοῦ βασιλέως φιλῶν, μικροῦ
 φανῆναι τοῖς ἐφ' ὠφελῶς προκαθημένοις εξισούμενος.
 Καὶ μηδὲ τὸ κελυσθῆναι ἀναμείνας, τὴν ἐσθῆτα
 20 ἀποδῶς, γυμνὸς εἰστίκει, πάντα τὸν βουλούμενον ὅπλων
 τε καὶ [γυμνῶν] χειρῶν εἰς ἄμυλλαν προκαλούμενος.
 Ὡς δ' οὐδεὶς παρῆι, πολλάκις τοῦ βασιλέως διὰ κή-
 ρυκος προτρεψαμένου, Δοθήσεται σοι καὶ παρ' ἡμῶν,
 ἔφη δ' Ὑδᾶσπης, ἱσοστάσιον τὸ ἐπαθλόν. Καὶ εἰπὼν,
 25 ἐλέφαντα πολυετὴ καὶ παμμεγέθη προσκομισθῆναι
 αὐτῷ προστάττειν. Ὡς δ' ἤχθη τὸ ζῶον, ὃ μὲν ὑπε-
 δέχετο ἄσμενος, ὃ δὲ δῆμος ἀθρόον ἐξεβάχχευσε, τῷ
 ἀστεϊσμῷ τοῦ βασιλέως ἡσθέντες καὶ τὴν δόξαν
 αὐτῶν ὑποκατάκλησιν τῷ ἐπιτωσασμῷ τῆς κατ' ἐκείνου
 30 μεγαλαυχίας παρηγορηθέντες. Μετὰ τοῦτον οἱ Σηρῶν
 προσήγοντο πρεσβευταί, τῶν παρ' αὐτοῖς ἀρχαίων
 νήματα καὶ ὑφάσματα, τὴν μὲν φοινικοβαφῇ, τὴν δὲ
 λευκοτάτῃ ἐσθῆτα προσκομίζοντες.

ΚΖ'. Καὶ τούτων τῶν δώρων ὑποδεχθέντων καὶ
 35 ἀφελθῆναι αὐτοῖς τῶν παλαι τινὰς ἐν δεσμωτηρίῳ κα-
 τακρίτων ἀξιώσαντων, ἐπινεύσαντος τοῦ βασιλέως, οἱ
 Ἀράβων τῶν εὐδαιμόνων προσήσαν καὶ φύλλον τε τοῦ
 θυώδους καὶ κασίας καὶ κινναμώμου καὶ τῶν ἄλλων
 οἷς ἡ Ἀραβία γῇ μυρίζεται, ἐκ πολλῶν ταλάντων
 40 ἐκάστου, τὸν τόπον εὐωδίας ἐμπλήσαντες· παρήσαν
 μετὰ τούτους οἱ ἐκ τῆς Τρωγλοδυτικῆς, χρυσόν τε τὸν
 μυρμηκίαν καὶ γρυπῶν ξυνορίδα χρυσαῖς ἀλύσεσιν
 ἡνισχουμένην προσκομίζοντες. Ἐπὶ τούτοις ἡ Βλεμ-
 μῶν παρῆι πρεσβεῖα, τόξα τε καὶ βελῶν ἀκίδας ἐκ
 45 δρακοντείων ὁστῶν εἰς στέφανον περιπλέξασα καὶ
 Ἰαυτὰ σοι, ἔλεγον, ὦ βασιλεῦ, τὰ παρ' ἡμῶν δῶρα,
 πλούτου μὲν τοῦ παρὰ τῶν ἄλλων λειπόμενα, παρὰ
 δὲ τὸν ποταμὸν ὑπό σοι μάρτυρι κατὰ Περσῶν εὐδοκι-
 μήσαντα. Πολυτελέστερα μὲν οὖν, ἔφη δ' Ὑδᾶσπης,
 50 τῶν πολυταλάντων ξενίων, ἃ γε καὶ τὰλλα νυνὶ μοι
 προσκομίζεσθαι γέγονεν αἷτια. Καὶ ἄμ' εἴ τι βού-
 λονται ἀπαγγέλλειν ἐπέτρεπε. Καὶ μειωθῆναι αὐτοῖς
 ἐκ τῶν φόρων αἰτησάντων, τὸ σύμπαν εἰς δεκάδα ἐτῶν
 ἀφῆκε.

quid forte agere vis cum gente, quæ tuo regno subjecta
 est, indica. Meroebus autem, audita sponsæ mentione,
 præ voluptate simul et pudore, ne in nigro quidem colore
 celare potuit, quod erubisset, tanquam igne ad fuligi-
 nem rubore accurrente: parvoque spatio intermisso, Alii
 quidem, inquit, pater, legati qui adveniunt præcipuis
 rebus ex sua quisque regione tuam præclaram victoriam
 ornantes te munerabuntur, ego vero te qui strenuus in
 bellis exstitisti et maximis rebus gerendis præcipuam vir-
 tutem declarasti, cum convenienti et simili donario mune-
 randum esse æquum judicari, virum tibi offero, gladia-
 torem in bellis et sanguine adeo exercitatum ut neminem
 sit habiturus qui se illi opponere possit, lucta autem et
 castuum pugna in arena et stadiis adeo validum ut illius
 robur a nemine sustineri queat. Et simul innuens ut ve-
 niret vir significabat.

XXV. Ille autem progressus in medium, adorabat Hy-
 daspem, tanta proceritate et prisca illa statura homo, ut
 cum genu regis oscularetur propemodum eos qui in alto
 loco sedebant adæquare videretur. Et ne imperio quidem
 exspectato, exuta veste nudus stetit, omnem, qui vellet,
 seu cum armis, seu [nudis] manibus, ad certamen pro-
 vocans. Cum autem nemo progrediretur, quamvis rex
 sæpius per præconem denuntiasset Hydaspes, Dabitur,
 inquit, tibi quoque a nobis æquale præmium. Et cum
 dixisset, elephantem multorum annorum et insignis ma-
 gitudinis offerri ipsi jussit. Postquam autem adductum
 est animal, ille quidem accipiebat lubens. At populus
 subito concitus miros risus edidit urbanitate regis delecta-
 tus, et post submissionem ac dedecus, ut videbatur, ex
 irrisione ipsius jactantiae solatium capiens. Post hunc et
 Serum adducebantur legati, araneorum qui sunt apud
 illos stamina et texturas, vestem alteram purpureo colore
 tinctam, alteram candidissimam afferentes.

XXVI. His donis receptis, cum ut dimitterentur illis
 quidam qui jampridem damnati in carcere detinebantur
 petissent et rex annuisset: Arabum feliciū legati acce-
 debant et folii odoriferi et casiae et cinnamomi et aliorum
 aromatum quæ Arabia fert, dona multorum talentorum ex
 quolibet genere offerebant, odore fragrantissimo locum
 implentes. Aderant post hos ex Troglodytica regione,
 aurum formicinum et gryporum jugum quod aureis ha-
 benis regebatur, offerentes. Deinde Blemmyum adveniebat
 legatio, arcus et jaculorum spicula ex draconum ossibus,
 in coronam implicata gerens et, Hæc tibi, dicebat, o rex,
 a nobis afferuntur dona, divitiis quidem allatis ab aliis
 inferiora, ceterum apud fluvium contra Persas, ut tu
 ipse testis esse potes, comprobata. Pretiosiora igitur sunt,
 inquit Hydaspes, quam multis talentis constantia xenia,
 quæ ut alia quoque nunc mihi offerantur in causa esse
 dicimus: simulque, si quid postularent, exponere jubebat.
 Cumque sibi minui et allevari tributum petissent, totum
 in decennium remisit.

KZ'. Καὶ πάντων σχεδὸν τῶν κατὰ πρεσβείαν ἀριγμένων θφθέντων καὶ τοῖς ἴσοις ἐκάστους ἢ φιλοτιμότεροις τοὺς πλείστους ἀμειψαμένου τοῦ βασιλέως, τελευταῖοι παρήσαν οἱ Ἀξιωματῶν πρεσβευταί, φόρου μὲν οὐκ ὄντες ὑποτελεῖς, φίλοι δ' ἄλλως καὶ ὑπόσπονδοι καὶ τὸ ἐπὶ τοῖς κατωρθωμένοις εὐμένεις ἐνδεικνύμενοι, δῶρα καὶ οὗτοι προσήγαγον, ἄλλα τε καὶ δὴ καὶ ζώου τινὸς εἶδος ἀλλοκότου θ' ἅμα καὶ θαυμασίου τὴν φύσιν, μέγεθός μὲν, εἰς καμήλου μέτρον ὑψούμενον, χροῖαν δὲ καὶ δορὰν παρδάλεως φολίσιν ἀνθηραῖς ἐστιγμένον. Ἦν δ' αὐτῷ τὰ μὲν ὀπίσθια καὶ μετὰ κενεύνας χαμαί-ζηλά τε καὶ λεοντώδη, τὰ δ' ὠμιαῖα καὶ πόδες πρόσθιοι καὶ στέρνα, πέρα τοῦ ἀναλόγου τῶν ἄλλων μελῶν ἐξανιστάμενα. Λεπτὸς δ' αὖχλιν καὶ ἐκ μεγάλου τοῦ λοιποῦ σώματος εἰς κύκνειον φάρυγγα μηχανόμενος. Ἡ κεφαλὴ τὸ μὲν εἶδος καμηλίζουσα, τὸ δὲ μέγεθος, στρουθοῦ Λιβύσσης εἰς διπλάσιον ὀλίγον ὑπερφέρουσα καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπογεγραμμένους βλοσυρῶς σοδοῦσα. Παρήλλακτο καὶ τὸ βάδισμα χερσαίου ζώου καὶ ἐνύδρου παντὸς ὑπεναντίως σαλευόμενον, τῶν σκελῶν οὐκ ἐνῆλλαξ ἑκατέρου καὶ παρὰ μέρος ἐπιθαίνοντος, ἀλλ' ἰδίᾳ μὲν τοῖν δυοῖν καὶ ἅμα τῶν ἐν δεξιᾷ, χωρὶς δὲ καὶ ζυγγδὸν τῶν εὐωνύμων σὺν ἑκατέρᾳ τῇ ἐπαιρομένῃ πλευρᾷ μετατιθεμένων. Ὅλκην δ' οὕτω τὴν κίνησιν καὶ τίθασον τὴν ἔξιν, ὥσθ' ὑπὸ λεπτῆς μηρίνου, τῇ κορυφῇ περιελιχθείσης, ἄγεσθαι πρὸς τοῦ θηροκόμου καθάπερ ἀφύκτω δεσμῷ τῷ ἐκείνου βουλήματι ὁδηγούμενον. Τοῦτο καὶ ζῶον, τὸ μὲν πλῆθος ἅπαν ἐξέπληξε καὶ ὄνομα τὸ εἶδος ἐλάμβανεν, ἐκ τῶν ἐπικρατεστέρων τοῦ σώματος αὐτοσχεδῶν πρὸς τοῦ δήμου καμηλοπάρδαλις κατηγορηθέν· τάρ' αὖτε γὰρ μὴ τὴν πανήγυριν ἐνέπλησε.

KH'. Γίγνεται γάρ τι τοιοῦτο. Τῷ βοιωτῇ τῆς μὲν Σεληναίας παρειστήκει ταύρων ξυνορίς, τοῦ δ' Ἡλίου, τέτρωρον ἵππων λευκῶν εἰς τὴν ἱερουργίαν ἡτρεπισμένων. Ξένου δὲ καὶ ἀθήους καὶ τότε πρῶτον ἀλλοκίτου ζώου φανέντος, οἶονεῖ πρὸς φάσμα διαταραχθέντες, πτοίας τ' ἐνεπίμπλαντο καὶ τῶν κατεχόντων τὰ δεσμὰ σπαράξαντες, τῶν τε ταύρων ἕτερος, ὁ μόνος, ὡς εἶοικε τὸ θηρίον κατωπτευκὸς καὶ δύο τῶν ἵππων εἰς φυγὴν ἀκατάσχετον ὥρμησαν, διεκπεσεῖν μὲν τὸν περίβολον τοῦ στρατοῦ μὴ δυνάμενοι, πυκνῷ τῷ συνασπισμῷ τῶν ὀπλιτῶν εἰς κύκλον τετειγισμένων, φερόμενοι δ' ἀτάκτως καὶ τὸ μεσεῦον ἅπαν δρόμοις σεσοδημένοις ἐξελίττοντες, τό τε προστυχὸν ἅπαν εἴτε σκεῦος εἴτε ζῶον ἀνατρέποντες· ὥστε καὶ βοὴν αἰρεσθαι συμμιγῇ πρὸς τὸ γιγνόμενον, τὴν μὲν ὑπὸ δέους οἷς προσπελάσειαν, τὴν δ' ὑπ' ἡδονῆς οἷς καθ' ἐτέρους ἐναλλόμενοι, τέρψιν τε καὶ γέλωτα τὴν τῶν ὑποπιπτόντων συντριβὴν παρεῖχον. Ἐφ' οἷς οὐδ' ἡ Περσίνα καὶ ἡ Χαρίκλεια μένειν ἐφ' ἡσυχίας κατὰ τὴν σκηνὴν ἐκαρτέρησαν, ἀλλὰ τὸ καταπέτασμα μικρὸν παραστείλασαι, θεωροὶ τῶν δρωμένων ἐγίνοντο. Ἐνταῦθ' ὁ Θεαγένης, εἴτ' οὖν οἴκοθεν ἀνδρείῳ τῷ ἀλχηματι-
XXVII. Post autem quam propemodum omnes qui legatione fungebantur in conspectum venerunt et singulos paribus, plurimos autem amplioribus donis rex remuneratus est, ultimi aderant Axiomitarum legati qui quidem non pendebant tributum, sed alioqui erant socii et foederati. Quamobrem de rebus prospere ac feliciter gestis gratulantes, hi quoque dona adducebant, cum alia, tum animantis cujusdam speciem, inusitata simul et admiranda natura, magnitudine quidem instar cameli, colore autem et cute pardalis maculis floridis distincta ac maculata. Erat autem ipsi posterior pars et quæ ventre inferior humilis et leonina, porro armi et pedes anteriores et pectus supra proportionem aliorum membrorum erectum: gracile collum et ex magno corpore reliquo, in cygni subtile guttur productum: caput autem forma quidem cameli, magnitudine autem, struthii Lybici caput paullo plus quam duplo superans et oculos tanquam pictos horribiliter versans. Immutatum etiam habuit incessum, omnino terrestri animali et aquatico contraria ratione vacillans, cruribus non permutanter, nec alternis incedentibus, sed seorsum et simul duobus in dextra parte, sigillatim autem et conjunctim sinistris, simul moto utroque latere sese transponentibus. Porro adeo habile ad motum et mansuetum ac cicur, habitu ex assuefactione comparato, ut gracili funiculo vertici circumducto a magistro regeretur, tanquam inevitabile vinculum ejus voluntatem ducem sequens. Hoc animal cum apparuisset, multitudinem quidem totam perculit et nomen a figura sortitum est, a præcipuis corporis partibus ex tempore a populo Camelopardalis nominatum: tumultu autem et perturbatione panegyrim implevit.

XXVIII. Accidit enim tale quiddam. Aræ Lunæ adstabat jugum boum, Solis autem quadrigæ equorum alborum ad mactationem præparatorum. Porro cum peregrinum et inusitatum et tunc primum monstrosum animal apparuisset, tanquam spectro perturbati, terrore impleti sunt et eorum qui tenebant vinculis ruptis, ex tauris alter qui solus ut videtur animal conspexerat et duo equi in fugam effusam sese concitarunt, perrumpere quidem septum exercitus nequeunt, cum confertim densatis scutis milites tanquam murum in circuitum duxissent, currentes autem sine ordine et spatium medium præcipiti cursu oberrantes et quodvis obvium medio in spatio seu vas, seu animal evertentes: ita ut clamor mixtus tolleretur ob id quod fiebat, partim præ metu ab his ad quos delati fuerant, partim præ voluptate ab illis, quibus dum in alios insilirent delectationem et risus materiam ex conculcatione cadentium præbebant. Quamobrem ne Persina quidem et Chariclea manere quietæ et intra tabernaculum sese continere potuerunt, sed velamine paululum amoto spectatrices eorum quæ fiebant exsistebant. Ibi Theagenes, seu proprio et virili spiritu incitatus, sive etiam divinitus immisso impetu usus et custodes qui illi adstiterant dis-

νούμενος, εἴτε καὶ ἐκ τοῦ θεῶν ὁρμῇ χρησάμενος, τοὺς
 τε παρεστῶτας αὐτῷ φύλακας πρὸς τῆς καταλαβοῦσης
 παραγῆς διεσκεδασμένους θεασάμενος, ὠρῶθη τ' ἀθρόον
 καὶ εἰς γόνυ πρὸς τοῖς βωμοῖς πρότερον ὀκλάζων καὶ
 5 τὴν ὅσον οὐδέπω σφαγὴν ἀναμμένων καὶ σχίζαν τῶν
 ἐπικειμένων τοῖς βωμοῖς ἀναρπάζει καὶ τῶν οὐ δια-
 δράντων ἵππων ἐνὸς λαβόμενος, τοῖς τε νώτοις ἐφίπτα-
 ται καὶ τῶν αὐχενίων τριχῶν ἐπιδραξάμενος καὶ ὡς
 χαλινῷ τῇ χαίτῃ χρώμενος, μυυπιζει τε τῇ πτέρνῃ
 10 τὸν ἵππον καὶ ἀντὶ μάστιγος τῇ σχίζῃ συνεχῶς ἐπι-
 σπέρχων, ἐπὶ τὸν διαδράντα τῶν ταύρων ἤλαυνε. Τὰ
 μὲν δὴ πρῶτα φυγὴν εἶναι τοῦ Θεαγένους τὸ γενόμενον
 οἱ παρόντες ὑπελάμβανον καὶ σὺν βοῇ μὴ συγχωρεῖν
 διεξελάσαι τὸ ἐπλιτικὸν ἔρκος, τῷ πλησίον ἕκαστος ἐνε-
 15 κελεύετο. Προϊόντος δὲ τοῦ ἐγγειρήματος, ὅτι μὴ
 ἀποδειλιάσις ἦν μὴδ' ἀπέδρασις τοῦ σφαγιασθῆναι μετ-
 ἐδιδάσκοντο. Καταλαβὼν γὰρ ὡς ὅτι τάχιστα τὸν
 ταύρον, ἐπ' ὀλίγον μὲν κατ' οὐρὰν ἤλαυνεν, ὑπονύπτειν
 θ' ἄμα καὶ εἰς ὀξύτερον δρόμον τὸν βούν ἐρεθίζων. Καὶ
 20 ὅποι δὴ καὶ ὁρμήσειε τρεπομένῳ συνεφέπετο, τὰς ἐπι-
 στροφάς τε καὶ ἐκβολὰς περὺλαγμένως ἐκκλίνων.

ΚΘ'. Ὡς δ' εἰς συνήθειαν τῆς τ' ὀφείας τῆς αὐτοῦ
 καὶ τῆς πράξεως ἐνεβίβασεν, ἀντίπλευρος ἤδη παρίπ-
 πευε, χρωτὶ τε χρωτὸς ἐπιψαύων καὶ ἱππεῖω ταύριον
 25 ἄσθμα καὶ ἰδρώτα κεραυνύων καὶ τὸν δρόμον οὕτως
 ὁμόταχον ῥυθμίζων, ὡς καὶ συμφύεις εἶναι τὰς κορυφὰς
 τῶν ζώων τοὺς πορρωτέρω φαντάζεσθαι καὶ τὸν Θεαγέ-
 νην λαμπρῶς ἐκθειάζειν, ξένην τινὰ ταύτην ἱπποταύρου
 ξυωρίδα ζευγνύμενον. Τὸ μὲν δὴ πλῆθος ἐν τούτοις
 30 ἦν· ἡ Χαρίκλεια δ' ὀρῶσα, τρόμῳ καὶ παλμῷ συνεί-
 χετο, τό τ' ἐγγεῖρημα ὅ τι καὶ βούλοιτο διαπορούσα
 καὶ εἰ τι σφάλμα συμβαίη, τὴν ἐκείνου τρώσιν ὡς ἰδίαν
 σφαγὴν ὑπεραγωνιώσα· ὥστε μὴδὲ τὴν Περσίαν λα-
 θεῖν, ἀλλ', ὦ τέκνον, εἰπεῖν, τί μοι πέπονθας; προ-
 35 κινδυνεύειν εἰσικας τοῦ ξένου. Πάσχω μὲν τι καὶ αὐτὴ
 καὶ οἰκτεῖρω τῆς νεότητος, διαδραῖναί γε μὴν τὸν κίν-
 δυνον εὐχομαι καὶ φυλαχθῆναι τοῖς ἱεροῖς, ὡς ἂν μὴ
 ταντάπασιν ἀτέλεστα ἡμῖν τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ἐγκα-
 ταλειφθεῖη. Καὶ ἡ Χαρίκλεια, Γελοῖον, ἔφη, τὸ εὐχε-
 40 σθαι μὴ ἀποθανεῖν ἵνα ἀποθάνῃ. Ἄλλ' εἰ ἄρα σοι
 δυνατόν, ὦ μήτερ, περίσωζε τὸν ἄνδρα ἐμοὶ χαρίζο-
 μένῃ. Καὶ ἡ Περσίνα πρόφασιν οὐ τὴν αὖσαν ἀλλ'
 ἐρωτικὴν ἄλλως ὑποτοπήσασα· Οὐ δυνατόν μὲν, ἔφη,
 τὸ περισώζειν, ὅμως δ' οὖν τίς σοι κοινωνία πρὸς τὸν
 45 ἄνδρα, δι' ὃν οὕτως ὑπερφροντίζεις, θαρσοῦσα ὡς πρὸς
 τὴν μητέρα λοιπὸν ἐξαγόρευσον· κἄν τι νεώτερον κί-
 νημα καὶ παρθένῳ μὴ πρέπον, ἡ μητρῴα φύσις τὸ
 θυγατρὸς καὶ τὸ θῆλυ συμπαθὲς τὸ παῖσμα τὸ γυναι-
 κείον οἶδεν ἐπισκιάζειν. Ἐπιδοκρύσασα σὺν ἐπι-
 50 πλείστον ἡ Χαρίκλεια, καὶ τοῦτο, ἔφη, δυστυχῶς πρὸς
 τοῖς ἄλλοις, ὅτι καὶ τοῖς συντοῖς ἀσύνετα φθέγγομαι
 καὶ λέγουσα τὰς ἐμαυτῆς συμφορὰς, οὕτω λέγειν νο-
 μίζομαι. Πρὸς γυνήν δὲ λοιπὸν καὶ ἀπαρχάλυπτον
 γυνεῖν τὴν ἐμαυτῆς κατηγορίαν καταναγκάζομαι.

persos propter tumultum exortum conspicatus, erexit se subito, cum antea ad aram genibus incumberet, et mactationem singulis momentis exspectaret, lignumque fissum quorum magnus numerus in ara jacebat, arripit, et ex equis qui non effugerant unius dorsum occupat et apprehensis crinibus ad collum propendentibus jubaque tanquam freno utens, calcaneoque quasi calcaribus equum urgens et loco flagri ligno fisso continue concitans, taurum, qui effugerat, agebat. Initio fugam esse Theagenis, ii qui aderant suspicabantur : et clamore ne sineret illum extra septum armatorum evehi quilibet alterum quem proxime adstiterat cohortabatur. Procedente conatu, quod non formido esset, neque fuga mactationis, edocebantur. Assecutus enim celerrime taurum, aliquamdiu a cauda detentum egit, pungens simul et ad celeriores cursum bovem incitans : quo se autem concitasset conversum sequebatur, gyrationes et exitus angustos caute declinans.

XXIX. Postquam autem illi notum et familiarem conspectum sui actionemque ipsam reddidit, jam ad latus adequitabat, cute cutem attingens, et anhelitum taurinum ac sudorem equestri miscens et cursum ita aequali celeritate moderans, ut hi qui longius aberant conluisse vertices animalium opinarentur et Theagenem aperte divinis laudibus extollerent, qui peregrinum quoddam ex equo et tauro jugum confecisset. Multitudo quidem his vacabat. Chariclea vero intuens, horrore et tremore definebatur, cum quorsum tenderet conatus ignoraret et de illius vulnere, si forte lapsus contingeret, non secus ac de sua mactatione esset sollicita : ut neque Persina clam id esset, sed, O filia, diceret, quidnam tibi accidit? Videris pro peregrino periclitari. Etiam ipsa aliquo modo commoveor et miseret me illius juventutis. Effugere illum etiam periculum opto et conservari sacris, ne omnino imperfectus nobis cultus divinus relinquatur. Chariclea vero, Ridiculum est, inquit, optare ut non moriatur, eam ob causam ut moriatur. Sed si id a te praestari potest, mater, serva virum mihi gratificans. Persina autem causam non veram sed aliqui amatoriam suspicata, Etsi haudquaquam, inquit, servare illum possum, tamen quae tibi cum viro consuetudo intercedat propter quam tantopere tibi est curae, audacter jam deinceps matri expone : etiamsi sit juvenilis commotio et virginitati non conveniens, materna natura filiae et femineus sexus muliebrem lapsum quo cognatione quadam afficitur, adumbrare novit. Cum igitur summo cum dolore colla- crimasset Chariclea, Et in hoc, inquit, praeter cetera sum infelix, quod etiam ab his qui singulari prudentia sunt praediti, dum loquor, haud intelligor et cum calamitates meas exponam nondum eas narrare existimor : denique ad nudam deinceps et apertam accusationem mei venire cogor.

Α'. Ταῦτ' εἶπε καὶ βουλομένη τὰ ὄντα ἀνακαλύπτειν, αὖθις ἐξεκρούσθη βοῆς πολυηχεστάτης πρὸς τοῦ πλήθους ἀρθείσης. Ὁ γὰρ δὴ Θεαγένης ὅσον εἶχε τάχους ἐφείς τῃ ἵππῳ χρῆσασθαι καὶ προφθασάντα
 6 μικρὸν τὰ στέρνα τῇ κεφαλῇ τοῦ ταύρου παρισῶσαι, τὸν μὲν ἄνετον φέρεσθαι μεθίησι μεθαλλόμενος, ἐπιρρίπτει δ' αὐτὸν τῷ αὐγένι τοῦ ταύρου καὶ τοῖς κέρασι τὸ αὐτοῦ πρόσωπον κατὰ τὸ μεταίχμιον ἐνιδρύσας, τοὺς πήχεις δ' οἶονεὶ στεφάνην περιβέει καὶ εἰς ἄμμα
 10 κατὰ τοῦ ταυρείου μετώπου τοὺς δακτύλους ἐπιπλέξας, τὸ θ' ὑπόλοιπον αὐτοῦ σῶμα παρ' ὤμων τοῦ βοῦς τὸν δεξιὸν μετώρον καθέει, ἐκκρεμῆς ἐφέρετο, πρὸς βραχὺ μὲν τοῖς ταυρείοις ἄλμασιν ἀναπαλλόμενος. Ὡς δ' ἀγχομένον ἦδ' ἔτι πρὸς τοῦ ὄγκου καὶ χαλῶντα τοῦ ἄγαν
 15 τόνου τοὺς τένοντας ἤσθετο καὶ καθ' ὃ μέρος ὃ Ὑδάσπης προῦκαθέζετο, περιελθόντα, παραφέρει μὲν εἰς τοῦμπροσθεν καὶ προβάλλει τῶν ἐκείνου σκελῶν τοὺς αὐτοῦ πόδας, ταῖς χηλαῖς δὲ συνεχῶς ἐναράντων, τὴν βάσιν ἐνήθρευεν. Ὁ δὲ τὴν ῥύμην τοῦ δρόμου
 20 παραποδίζόμενος καὶ τῷ σθένει τοῦ νεανίου βριθόμενος τὰ τε γόνατα ὑποσκειλίζεται καὶ ἀρόον ἐπὶ κεφαλὴν σφενδονηθεὶς, κύμβαχος τ' ἐπ' ὤμους καὶ νῶτα ῥιπισθεὶς, ἥπλωτο ὑπτίος ἐπιπλείστον, τῶν μὲν κεράτων τῇ γῇ προσπεπηγόντων καὶ εἰς τὸ ἀκίνητον τῆς κεφαλῆς
 25 ῥιζωθεῖσας, τῶν σκελῶν δ' ἄπρακτα σκαιρόντων καὶ εἰς κενὸν ἀερονομούντων καὶ τὴν ἤτταν δηλούντων. ἐπέκειτο δ' ὁ Θεαγένης ταῖν χερσίν, τὴν λαϊὰν μόνην εἰς τὸ ἐπερείδειν ἀπασχολῶν, τὴν δεξιὰν δ' εἰς οὐρανὸν ἀνέχων καὶ συνεχῆς ἐπισίσιν, εἰς τε τὸν Ὑδάσπην
 30 καὶ τὸ ἄλλο πλῆθος, ἱλαρὸν ἀπέβλεπε, τῷ μειδιάματι πρὸς τὸ συνήδεσθαι δεξιούμενος καὶ τῷ μυκηθμῷ τοῦ ταύρου καθάπερ σάλπιγγι τὸ ἐπινίκιον ἀνακηρυττόμενος. Ἀντήχει δὲ καὶ ἡ τοῦ δήμου βοή, τρανὸν μὲν οὐδὲν εἰς τὸν ἔπαινον διαθροῦσα, κεχηγνῶσι δ' ἐπι-
 35 πολὺ τοῖς στόμασιν, ἐξ ἀρτηρίας μόνης τὸ θαῦμα ἐξεφώνει, χρόνιον τε καὶ ὁμότονον εἰς οὐρανὸν ἀναπέμπουσα. Κελεύσαντος οὖν τοῦ βασιλέως, ὑπηρέται προσδραμόντες, οἱ μὲν τὸν Θεαγένην προσῆγον ἀναστήσαντες, οἱ δὲ τοῦ ταύρου τοῖς κέρασι καλωδίου βροχὸν
 40 ἐπιβαλόντες, εἰλκὸν τε κατηφιῶντα καὶ τοῖς βωμοῖς αὖθις τοῦτόν τε καὶ τὸν ἵππον συλλαβόντες προσεδέσμευον. Καὶ τοῦ Ὑδάσπου μέλλοντός τι πρὸς τὸν Θεαγένην λέγειν τε καὶ πράττειν, ὃ ὄημος ἅμα μὲν ἡσθεὶς τῷ νέῳ καὶ ἐξ οὐπὲρ τὸ πρῶτον ὤφθη προσπα-
 45 θῶν, ἅμα δὲ καὶ τῆς ἰσχύος ἐκπλαγείς, πλέον δὲ τι καὶ πρὸς τὸν Αἰθίοπα ἀθλητὴν τὸν Μερσέθου ζηλοτυπία δηλοῖς, Οὗτος τῷ Μερσέθου ζευγνύσθω, πάντες ὁμοθυμαδὸν ἀνεβόησαν· ὃ τὸν ἐλέφαντα λαβὼν, τῷ τὸν ταῦρον ἐλόντι διαγωνιζέσθω, συνεχῆς ἐξεφώνουν καὶ
 50 ἐπιπλείστον ἐγκειμένων, ἐπένευσέ θ' ὁ Ὑδάσπης καὶ ἤγετο εἰς μέσους ὁ Αἰθίοψ, ὑπέροπτόν τι καὶ σοβαρὴν περισκοπῶν, ὅλκα τε βαίνων καὶ πλατυνόμενος ἐναλλάξ τοῖς ἀγκῶσι τοὺς πήχεις ὑποσθεῶν.

ΑΑ'. Καπεῖδ' ὁ τοῦ συνεδρίου πλησίον ἐγεγόνει,

XXX. Haec dixit et cum vellet rem ipsam aperire, rursus est excussa, clamore maximo a multitudine sublato. Theagenes enim, cum permisisset equo quanta celeritate posset uti et praecurrentem aliquantum, pectus capiti taurino adaequare, hunc quidem liberum ferri sivit desiliens, injicit autem se in collum tauri et in medium spatium inter cornua facie collocata, ulnis vero tanquam corona circumpositis, ac digitis in taurina fronte in nodum complicatis, ac reliquo corpore juxta dextrum armum bovis demisso, dependens ferebatur, ita ut paululum taurinis saltibus concuteretur. Postquam autem jam fatigatum nimio pondere et languefactus esse illi musculos ex nimia intensione sensit, atque id loci in quo sedebat Hydaspes praetereuntem, obvertit eum in anteriorem partem et illius cruribus suos pedes objicit, ungulis eos continue impingens et gressum bovis implicans. Ille autem in impetu cursus impeditus et robore juvenis gravatus, evertitur, ac repente in caput devolutus et erectis pedibus in scapulas ac deorsum projectus, diu resupinus porrectus jacuit, cornibus terrae infixis, et capite quasi radicato ut moveri non posset, cruribus autem nequidquam salientibus et inanem aërem findentibus et cladem languore testantibus. Incumbebat vero Theagenes, sola sinistra manu ad deprimendum vacans, dextram autem in caelum tendens et quatiens, et in Hydaspem et reliquam multitudinem exporrecta fronte intuebatur, risu illos ad oblectationem provocans et mugitu tauri tanquam tuba celebritatem victoriae denuntians. Resonabat autem ex adverso et populi clamor, perspicuum quidem nihil et articulatam in laudem proferens, sed hianti ore ut plurimum ex arteria sola sonos admirationis indices edens, diuque communi consensu eum ad caelum ferens. Jussu igitur regis ministri accurrentes, alii Theagenem erectum adducebant, alii cornibus tauri laqueo restis injecto, ducebant tristem ac demissum et aris rursus hunc et equum comprehensum alligabant. Et cum Hydaspes aliquid cum Theagene locuturus esset et acturus, populus tum delectatus adolescente et inde usque ab initio cum primum visus est, singulariter erga illum affectus, tum roboris admiratione stupefactus, magis autem Æthiopi athletae Meroebi invadens ac amulans, hic cum Meroebi pugile jungatur, communi consensu exclamavit: is, qui elephantem accepit, decertet cum eo, qui taurum cepit, continue pronuntiabat. Cumque diu incumberet, annuit Hydaspes: ducebaturque extemplo in medium Æthiops, superbe truibusque oculis circa se omnia lustrans ac lente incedens et dilatans sese, ac per vicissitudinem cubitis ulnas ino-

XXXI. Postea vero quam prope concilium constitit,

πρὸς τὸν Θεαγένην βλέψας ὁ Ὑδάσπης καὶ ἑλληνίζων,
 ὦ ξένη, ἔφη, τοῦτω σε γρὴ διαγωνίσασθαι· ὁ δῆμος
 κελεύουσι. Γινέσθωι τὸ δοκοῦν, ὁ Θεαγένης ἀπεκρί-
 νατο. Ἀλλὰ τίς ὁ τρόπος τῆς ἀγωνίας; Πάλης, εἶπεν
 ὁ Ὑδάσπης. Καὶ δε, τί δ' οὐχὶ ξιφῆρης καὶ ἐνόπλιος,
 ἵνα τι μέγα βέξας ἢ παθὼν, ἐμπλήσω Χαρίκλειαν, τὴν
 σιωπᾶν εἰς δεῦρο τὰ καθ' ἡμᾶς καρτεροῦσαν, ἣ καὶ
 εἰς τέλος, ὡς εἴκεν, ἡμῶν ἀπεγνωκυῖαν. Καὶ ὁ Ὑδά-
 σπης, Τί μὲν βούλεται σοι ἐπὶ τὸ παραπλέκειν ὄνομα
 10 Χαρίκλειας αὐτὸς ἂν γινώσκεις· παλαίειν δ' οὐν σε
 καὶ οὐ ξιφῆρη πυκτεύειν χρεὼν, αἵμα γὰρ ἐκχεόμενον
 πρὸ τοῦ καιροῦ τῆς θυσίας ὀρθῆναι οὐ θεμιτόν. Σύνεις
 οὖν ὁ Θεαγένης ὅτι δέδοικεν ὁ Ὑδάσπης μὴ προαναίρειν
 τῆς θυσίας, Εὐ ποιεῖς, ἔφη, τοῖς θεοῖς με φυλάττων,
 15 ὡς καὶ μελήσει περὶ ἡμῶν. Καὶ ἅμα κόνην ἀνελό-
 μενος, καὶ ὥμοις τε καὶ πήχεσιν ἔτι πρὸς τῆς βοηλα-
 σίας ἰδρῶτι νενοτισμένοις ἐπιχεάμενος, τὴν τε μὴ προσ-
 ἰχθήσαν ἀποσεισάμενος, προβάλλει τ' ἐκτάδην τῷ
 χεῖρει, καὶ τοῖν ποδοῖν τὴν βᾶσιν εἰς τὸ ἐδραῖον διερε-
 20 σάμενος, τὴν τε ἰγνύην σιμώσας καὶ ὥμους καὶ μετώ-
 φρενα γυρώσας καὶ τὸν αὐχένα μικρὸν ἐπικλίνας, τὸ
 θ' ὅλον σῶμα σφηνώσας, εἰστίχει τὰς λαβὰς τῶν πα-
 λαισμάτων ὠδίνων. Ὁ δ' Αἰθίοψ ἐνορῶν, ἐμειδία τε
 σεσηρὸς καὶ εἰρωνικὸς τοῖς νεύμασιν ἐκφαυλίζειν ἐώκει
 25 τὸν ἀντίπαλον, ἀθρόον τ' ἐπιδραμών, τὸν τε πῆχυν τῷ
 αὐχένι τοῦ Θεαγένους, ὥσπερ τινὰ μοχλὸν ἐπαράσσει καὶ
 βόμβου πρὸς τῆς πληγῆς ἐξακουσθέντος, αὐθις ἐθρύπτετο
 καὶ ἐπεγελα βλακῶδες. Ὁ δὲ Θεαγένης, οἷα δὲ γυμνα-
 σίων ἀνὴρ καὶ ἀλοιφῆς ἐκ νέων ἀσκητῆς, τὴν τ' ἐναγώ-
 30 νιον Ἑρμοῦ τέχνην ἡκριθῶκώς, εἰκειν τὰ πρῶτα ἐγνοῖ
 καὶ ἀπείρην τῆς ἀντιθέτου δυνάμεως λαβόντα, πρὸς
 μὲν ὄγκον οὕτω πελώριον καὶ θηριωδῶς τραχυνόμενον, μὴ
 ὁμῶς χωρεῖν, ἐμπειρίᾳ δὲ τὴν ἀγροικὸν ἰσχύϊ κατασο-
 φίσασθαι. Αὐτίκα γοῦν ὀλίγον ὅσον ἐκ τῆς γῆς κραδαν-
 35 θείς, πλέον (ῆ) ὡς εἶχεν ἀλγεῖν ἐσκήπτετο καὶ τοῦ αὐχέ-
 νος ὁάτερον μέρος ἐκδοτον εἰς τὸ παίσσθαι προὔβαλλετο.
 Καὶ τοῦ Αἰθίοπος αὐθις πλήξαντος ἐνδοῦς τῇ πληγῇ
 μικροῦ καὶ καταφέρεσθαι ἐπὶ πρόσωπον ἐσχηματίζετο.
 ΑΒ'. Ὡς δὲ καταγνοὺς καὶ ἀποθαρσύνσας ὁ Αἰθίοψ,
 40 ἀφυλάκτως ἤδη τὸ τρίτον ἐπεφέρετο καὶ τὸν πῆχυν
 αὐθις ἀνατείνας κατασειεῖν ἔμελλεν, ὑπείσθη δὲ τ' ἀθρόον
 ὁ Θεαγένης κεκυρῶς τὴν καταφορὰν ἐκκλίνας, πήχει
 τε τῷ δεξιῷ τὸν ἐκείνου λαῖον βραχίονα προσαναστεί-
 45 λας, ἐρρίπισε τε τὸν ἀντίπαλον ἄμματι, καὶ τῇ κα-
 ταφορᾷ τῆς ἰδίας αὐτοῦ χειρὸς εἰς κενὸν ἐνεχθείσης
 πρὸς τὸ ἔδαφος ἐπισπασθέντα καὶ ὑπὸ τὴν μασχάλην
 ὑποδύς, τοῖς τε νώτοις περιεχεῖτο καὶ παγεῖαν τὴν
 γαστέρα χαλεπῶς ταῖς χερσὶ διαζώσας, τὴν βᾶσιν
 50 κατὰ τὰ σφυρὰ καὶ ἀστραγάλους τῇ πτέρνῃ σφοδρῶς
 βιβάμενος, ἀμφιβαίνει τοῖς ποσὶ καὶ τοῖς κατὰ τοὺς
 βουβῶνας τὰ σκέλη καταπείρας, τοὺς τε καρποὺς οἷς
 ἐπερειδόμενος ὁ Αἰθίοψ ἀνέτρεχε τὰ στέρνα ἐκκρουσάμενος
 καὶ τοῖς κροτάφοις εἰς ἄμμα τοὺς πήχεις περιάγων,

Theagenem contuitus Hydaspes, Græco sermone, Pere-
 grine, inquit, cum hoc te inire certamen populus jubet.
 Fiat id, quod illi placet, Theagenes respondit. Sed quæ
 ratio est certaminis? Luctæ, inquit Hydaspes. At ille,
 cur non potius gladiatorum, inquit, et armorum, ut aliquo
 præclaro facinore edito aut cadens, impleam Charicleam,
 quæ hactenus rationes nostras tacere sustinuit, vel ad
 extremum, ut videtur, nos valere jussit. Quid hoc sibi,
 inquit Hydaspes, velit, quod nomen Charicleæ admisceas,
 et habeas in ore, ipse scies: at luctari et non digladiari
 te oportet. Siquidem sanguinem effusum ante sacrificium
 conspici fas non est. Cum igitur intellexisset, quod me-
 tueret Hydaspes ne interficeretur ante sacrificium: Recte
 facis, inquit, quod me diis conservas, quibus etiam res
 nostræ coræ erunt: simulque sumto pulvere, et humeris
 atque ulnis adhuc a bovis circumactione sudore madentibus
 insperso, eoque qui non adhæserat excusso, objicit por-
 rectim manus, et pedibus in vestigio firmiter defixis et
 poplite inflexo incurvatoque, humeris parteque inter sca-
 pulas contorta et collo aliquantum inclinato, denique toto
 corpore contracto stabat, prehensiones luctarum cupide
 expectans. Æthiops autem intuens, hiant ore ridebat
 et ironicis gestibus insultare adversario videbatur. Tum
 repente incursione facta, cubitum tanquam vectem ali-
 quem collo Theagenis impingit: a qua plaga ingenti so-
 nitu exaudito, rursus exsultabat et stolidè insuper ridebat.
 At Theagenes, ut vir in gymnasiis et unctionibus ab
 ineunte ætate exercitatus, et certandi arte Mercurii exacte
 instructus, cedere initio statuit et experimento virium
 adversarii sumto, tam terribili impetui et fero non resi-
 stere, sed agreste robur arte eludere. Statim igitur cum
 paululum tantum a terra commotus esset, magis se dolere
 quam revera dolebat simulabat et colli alteram partem
 expositam ad ictum excipiendum objiciebat. Cumque
 Æthiops iterum ferisset, cedens plagæ, propemodum se
 collabi in faciem fingeat.

XXXII. At postquam in contemptum illius adductus
 Æthiops et animatus, incaute jam tertio irruebat et cubi-
 tum rursus sublatum impacturus erat, subiit repente Thea-
 genes, inflexione corporis impetu declinato et dextro cu-
 bito sinistro illius brachio sursum impulso ac remoto,
 projecit adversarium nodo implicitum, atque etiam suæ
 manus impulsu frustra incitato in solum abreptum, et
 sub axillam illius se conjiciens, circumfundebatur tergo,
 crassoque ventre difficulter manibus cincto, gressum circa
 talos et malleolos calcaneo magna vi et nulla intermis-
 sione facta demolitus et in genua procumbere cogens,
 circumdat pedibus et partibus circa inguina pressis, cru-
 ribus ac palmis quibus innitens Æthiops pectus attollebat
 excussis, cubitos nodi instar circum tempora ductos, ad
 tergum et humeros retrahens, ventrem illius in terram

ἐπὶ τε τὰ μεταφρένα καὶ ὤμους ἀνέλκων, ἐφαπλῶσαι
τῇ γῇ τὴν γαστέρα κατηνάγκασε. Μιᾶς δὲ οὖν βοῆς
ἐπὶ τούτοις καὶ γεγωνοτέρας ἢ τὸ πρότερον ὑπὸ τοῦ
πλήθους ἀρθείσης, οὐδ' ὁ βασιλεὺς ἐκαρτέρησεν ἀλλ'
ἀνῆλκτό τε τοῦ θρόνου καὶ ὧ τῆς ἀνάγκης, ἔλεγεν,
ὡς ἄνδρα καταθῆναι ὑπὸ τοῦ νόμου πρόκειται· καὶ
ἅμα προσκαλεσάμενος, ὦ νεανία, πρὸς αὐτὸν ἔφη,
στεφανωθῆναι μὲν σε καὶ ἐπὶ ταῖς θυσίαις, ὡς ἔθος,
ἀπόκειται· στεφανοῦ δ' οὖν καὶ νῦν τὴν ἐπίδοξον μὲν
ταύτην, ἀνόνητον δὲ σοὶ καὶ ἐνήμερον νίκην. Κάπειδ' ἡ
μοὶ τοῦ προκειμένου καὶ βουλομένου βύσασθαί σε οὐ
δυνατόν, ὅσα γοῦν ἐφέιται, παρέξομαι· καὶ εἴ τι γινώ-
σκεις ἔτι σε ζῶντα ἥσαι δυνάμενον, αἰτήσον. Καὶ
ἅμα λέγων, χρυσοῦν τε καὶ λιθοκόλλητον τῷ Θεαγένει
σιέφανον ἐπέθηκε καὶ τι καὶ ἐπιδοκρῶν οὐκ ἐλάνθανεν.
Ὁ δὲ Θεαγένης, Οὐκοῦν αἰτήσω, ἔφη, καὶ δέομαι δὲ
ὑποσχόμενος, εἰ τὸ διαδρᾶναι με τὴν ἱερουργίαν πάν-
τως ἀρῶν, ἱερουργηθῆναι χειρὶ γοῦν τῆς εὐρημένης
σοὶ νυνὶ θυγατρὸς κέλευε.

20 ΛΓ'. Δηγείεις δὲ πρὸς τὸ εἰρημένον ὁ Ὑδάσπης,
καὶ πρὸς τὸ ὅμοιον τῆς Χαρίκλειας προκλήσεως τὸν
κοῦν ἀναπέμπων, οὐ δοκιμάζων δ' ἐν συνέχοντι τοῖ
καιρῷ τὸ ἀκριβὲς ἀνιχνεύειν, Τὰ δυνατόν, εἶπεν,
ὦ ξένη, καὶ αἰτεῖν ἐπέτρεψα καὶ δώσειν ἐπένευσα.

25 Γεγαμῆσθαι οὖν χρῆναι τὴν σφαγιάζουσαν, οὐ παρθε-
νεύουσαν, ὁ νόμος διαγορεύει. Ἄλλ' ἔχει ἄνδρα καὶ
αὐτὴ, πρὸς αὐτὸν ὁ Θεαγένης. Φληναφῶντος, εἶπεν
ὁ Ὑδάσπης, καὶ τῷ ὄντι θανατῶντος οἱ λόγοι. Γάμου
καὶ ἀνδρὸς ὁμιλίας ἀπειράτον τὴν κόρην ἢ ἐσχάρα διέ-
30 δειξε· πλὴν εἰ Μερόθῃον ἄνδρα τοῦτον λέγεις, οὐκ οἶδ'
οὔτε ἐγνωκώς, οὐπω μὲν ἄνδρα νυμφίον δὲ πρὸς ἐμοῦ
μόνον ὠνομασμένον. Ἄλλ' οὐδ' ἐσόμενον πρόσθε, εἶπεν
ὁ Θεαγένης, εἴ τι ἐγὼ τοῦ Χαρίκλειου φρονήματος
ἐπῆσθηκαί μοι ὡς θύματι μαντευομένῳ πιστεύειν
35 ἔσται δικαίον. Πρὸς ταῦθ' ὁ Μερόθῃος, Ἄλλ' οὐ
ζῶντα, εἶπεν, ὦ βέλτιστε, τὰ θύματα, σφαγέντα δὲ
καὶ ἀνατμηθέντα τὴν ἀπὸ τῶν σπλάγγνων σημείωσιν
τοῖς μαντικοῖς ὑποδείκνυσιν. Ὡς ὁρῶς ἔλεγες,
ὦ πάτερ, θανατῶντα παραφθέγγεσθαι τὸν ξένον. Ἀλλὰ
40 τοῦτον μὲν, εἰ κελεύεις, ἀγέτω τις ἐπὶ τοὺς βωμούς,
σὺ δὲ, εἴ τι λείπεται διοικησάμενος, ἔχου τῆς ἱερουργίας.
Καὶ ὁ μὲν Θεαγένης ἤγετο οἱ προστέτακτο, ἡ Χαρίκλεια δ'
ἐπὶ τῇ νίκῃ μικρὸν ἀναπνεύσασα καὶ τὰ βέλτιστα ἐλπίσασα,
πάλιν ἀγομένου πρὸς θρήνοις
45 ἦν. Καὶ τῆς Περσίνης πολλὰ παρηγορούσης καὶ
εἰκὸς σωθῆναι τὸν νέον, εἴ μοι καὶ τὰ λειπόμενα καὶ
σαφέστερα τῶν κατὰ σαυτὴν ἐξαγορεύειν βούλοιο, λε-
γούσης, ἡ μὲν Χαρίκλεια βιασθεῖσα καὶ τὸν καιρὸν οὐκ
ἐνδιδόντα ὑπέρθεσιν ὄρωσα, πρὸς τὰ καιριώτερα τῶν
50 διηγημάτων ὥρμησεν. Ὁ δ' Ὑδάσπης, εἴ τινας ὑπο-
λείπονται τῶν πρεσβευσάντων τοῦ εἰσαγγελέως ἐπυν-
θάνετο. Ὁ δ' Ἀρμονίας, Οἱ ἐκ Συήνης, ἔφη, μόνοι,
βασιλεῦ, γράμματα μὲν Ὀροονδάτου καὶ ξένια κομί-
ζοντες, ἀρτί δὲ καὶ πρὸ βραχέως ἐπελθόντες.

porrexit. Una igitur voce ob hoc factum et clariore quam
antea a multitudine edita, neque rex sese cohibere potuit,
sed exsiluit e solio et O necessitatem odiosam, dicebat :
qualem virum mactare lege cogimur! et simul cum eum
advocasset, O adolescens, ad ipsum inquit, ut coroneris
etiam ad sacrificia, sicuti moris est, adhuc restat : vel
maxime autem hæc præclara quidem et illustris sed in-
utilis tibi et diurna victoria coronam meretur. Ceterum
postquam id ut te ex præsentī statu liberem, etiamsi
velim, præstari a me non potest, quantum conceditur,
præstabo et si quid nosti quo te adhuc viventem juvare
possim, postulato. Simulque cum his dictis auream et
lapidibus distinctam coronam Theageni imposuit. Nec non
animadversus est, quod lacrimaret. Theagenes autem,
Igitur postulabo, inquit et peto a te, ut hoc des mihi : pre-
cibus, quandoquidem promisisti, si mactationem omnino
evitare non possum, saltem manu tuæ quæ nunc inventa
est filia me mactari jube.

XXXIII. Morsus hoc dicto Hydaspes, et ad similitu-
dinem Charicleæ precatōnis animum referens, ceterum
non judicans operæ pretium esse e vestigio rem ad amu-
sim inquirere : Ea quæ fieri possunt inquit, hospes, et
petere te jussi et daturum me esse pollicitus sum. Porro
nuptam esse viro, non virginem quæ mactet lex diserte
jubet. Sed et ipsa habet virum, ad illum Theagenes.
Delirantis, inquit, hominis, ac revera animum despon-
dentis et præbentis se morti, verba ista sunt. Matrimonii
et consuetudinis cum viro expertem esse virginem, focus
declaravit. Nisi forte Meroebum hunc virum dicas, nescio
unde edoctus, nondum quidem virum, sed sponsum a me
nominalum. Sed neque futurum statue, dixit Theagenes,
si quid ego de Charicleæ animo sensi et si mihi ut victimæ
divinanti credere justum erit. Ad hæc Meroebus : Sed
non vivæ, inquit, præclare, victimæ sed mactatæ et re-
sectæ, extis significationem haruspicibus exhibent. Quam-
obrem recte dixisti, pater, despondentem animum inepte
et nihil ad rem loqui peregrinum. Sed hunc quidem, si
jubes, ducat aliquis ad aras. Tu vero cum absolveris si
quid adhuc restat, ad sacrificium aggredere. Et Theagenes
quidem ducebatur eo, quo imperatum fuerat. At Chari-
clea quæ ob victoriam aliquantum respiraverat et meliora
speraverat, rursus cum duceretur in luctu erat. Et Persina
multifariam consolante et consentaneum esse quod possit
servari juvenis, si mihi reliqua et manifestiora de te nar-
rare volueris, dicente, Chariclea tempus dilationem haud
concedere videns, ad narrationes istas, quibus rei cardo
inerat aggressa est. Hydaspes autem, si qui adhuc ex iis
qui legatione fungerentur reliqui essent, ex internuntio
quærebat. Harmonias vero, Soli Syenenses, inquit, rex,
litteras Oroondatis et xenia afferentes : nuper autem et
momento ante venerunt.

ΑΔ'. Ἡκόντων οὖν καὶ οὗτοι, τοῦ Ὑδάσπου φή-
σαντος, παρήσαν καὶ τὸ γράμμα ἐνεχειρίζον. Καὶ
ἀνελήσας διήρχετο καὶ ἦν τοιόνδε. ΒΑΣΙΛΕΙ ΦΙΛΑΝ-
ΘΡΩΠΩ ΚΑΙ ΕΥΔΑΙΜΟΝΙ ΤΩ ΑἰΘΙΟΠΩΝ ΓΔΑΣΠΗ
ΟΡΟΟΝΔΑΤΗΣ Ο ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΣΑΤΡΑΠΗΣ.
Εἰ νικῶν κατὰ τὴν μάχην, πλέον γνώμη ἐνίκησας καὶ
μοι σατραπείαν ὅλην ἐκὼν παρεχώρησας, οὐκ ἂν θαυ-
μάσαιμι τὸ παρόν, εἰ βρκεῖται αἴτησιν ἐπινεύσεις.
Κόρη τις ἀγομένη πρὸς με ἀπὸ τῆς Μέρπου, τοῦ
10 πολέμου γέγονε πάρεργον. καὶ οἷ αἰχμάλωτος ἐκ
σοῦ προστάγματος εἰς Αἰθιοπίαν ἐπέμφθη, πρὸς τῶν
σὺν αὐτῇ γεγονότων καὶ διαδράντων τὸν τότε κίνδυνον
ἐπυθόμην. Ταύτην αὐτὸς λυθῆναί μοι δῶρον, ἐπιέμ-
νος μὲν καὶ αὐτὸς τῆς παιδός, πλέον δὲ περιποιῆσαι τῷ
15 πατρὶ βουλόμενος, πολλὴν ἀληθέντι γῆν καὶ κατὰ ζή-
τησιν τῆς θυγατρὸς ἐν Ἐλεφαντίνῃ τῇ φρουρίᾳ κατὰ
τὸν πόλεμον καταληφθέντι, καὶ ἐπισκοποῦντί μοι μετὰ
ταῦτα τοὺς περιωζομένους ὀφθέντι καὶ ἐκπεμφθῆναι
πρὸς τὸ σὺν ἡμερον ἀξιώσαντι. Ἐχεις αὐτόθι μετὰ
20 τῶν ἄλλων πρεσβέων τὸν ἄνδρα, ἱκανὸν μὲν ἐξ ἡθους
τὴν εὐγένειαν ἐμφῆναι, ἱκανὸν δὲ καὶ ἐξ ὀφείας δυσω-
πῆσαι. Χαίροντά μοι τοῦτον, ὃ βασιλεῦ, ἀντίπεμ-
ψον, πατέρα μὴ μόνον ὀνομαζόμενον ἀλλὰ καὶ γεγενη-
μένον. Ταῦθ' ὡς ἀνέγνω, τίς οὖν τῶν παρόντων ὁ
25 τὴν θυγατέρα ἐπιζητῶν ἐπηρώτησε. Ὑποδείξαντων
δὲ τινὰ πρεσβύτην, Ὡς ξένη, πρὸς αὐτὸν ἔφη, πάντ'
αἰτοῦντος Ὀροονδάτου ποιεῖν ἔτοιμος. Ἀλλὰ δέκα
μὲν ἀρῶναι μόνας αἰχμαλώτους ἐκέλευσα νεάνιδας.
Μῖα δὲ τέως, ὅτι μὴ ἔστι σὴ θυγάτηρ, ἐπεγνωσμένης,
30 τὰς ἄλλας ἐπισκόπησον καὶ γνωρίζων εἰ εὗρισ λαί-
θανε. Προκύψας ἐφίλει τοὺς πόδας ὁ πρεσβύτερος. Καὶ
ἀρθείσας τὰς κόρας ὡς ἐπισκοπῶν τὴν ἐπιζητουμένην
οὐχ εὗρισκεν, αὐθις κατηφῆσας, Ὡς βασιλεῦ, οὐδεμία
τούτων ἐστίν, ἔλεγε. Τὴν γνώμην, ἔφη ὁ Ὑδάσπης,
35 τὴν ἐμὴν ἔχεις. Μέρπου δὲ τὴν τύχην, εἰ τὴν ἐπιζη-
τουμένην οὐχ εὗρίσκεις. Ὅτι γὰρ ἄλλη μήτ' ἤχθη
παρὰ ταύτας, μήτ' ἐστὶ κατὰ τὸ στρατόπεδον, ἐξεστι
σοὶ περισκοποῦντι πεισθῆναι.

ΑΕ'. Ῥαπίσας οὖν τὸ μέτωπον ὁ πρεσβύτερος καὶ
40 ἐπιθакρύσας, ἀνανεύσας τε καὶ περιθρῶν ἐν κύκλῳ
τὸ πλῆθος, ἀθρόον ὥσπερ τις ἐμμανὴς ἐξέδραμε, καὶ
τοῖς βωμοῖς προσελθὼν, τοῦ τε τριδωνίου (τοῦτο γὰρ
ἔτυχεν ἀμπερόμενος) τὸ κράσπεδον εἰς βρόχον περιε-
λήσας, ἐπιβάλλει τῷ αὐχένι τοῦ Θεαγένους καὶ εἴλεκεν,
45 ἐξάκουστον βοῶν, Ἐγὼ σε ὃ παλαμναῖε λέγων καὶ
ἀλιτήριε. Καὶ τῶν φρουρούντων ἀντέχειν καὶ ἀπο-
σπᾶν βιαζομένων, ἀπρὶς ἐχόμενος καὶ οἰονεῖ συμπεφυ-
κώς, ἀγαγεῖν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ὑδάσπου καὶ τῶν
συνέδρων, ἐξενίκησε καὶ Ὡς βασιλεῦ, ἔλεγεν, οὗτος ὁ
50 τὴν ἐμὴν θυγατέρα συλαγωγήσας· οὗτός ἐστιν ὁ τὴν
οἰκίαν εἰς ἀπαιδίαν ἐρημώσας καὶ ἐκ μέσων τῶν τοῦ
Πυθίου βωμῶν τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἀναρπάσας καὶ νῦν ὡς
εὐαγῆς τοῖς τῶν θεῶν βωμοῖς προσκαθήμενος. Ἐσεί-
σθησαν πρὸς τὰ γινόμενα σύμπαντες, τὰ μὲν ῥήματα

XXXIV. Accedant igitur hi quoque, Hydaspes cum
dixisset, aderant et literas tradebant, quas evolutas lege-
bat. Erant autem ejusmodi. *Clementi et beato Æthio-
pum regi Hydaspi, Oroondates, magni regis Satrapa.*
Cum vincens prælio, magis animi celsitudine viceris et
mibi satrapiam totam tua sponte concesseris, haud mirum
mibi in præsentia videbitur, si exilem petitionem compro-
baris. Puella quædam cum Memphi duceretur, obiter
belli fuit appendix et quod captiva jussu tuo in Æthiopiam
sit missa, ex his qui una cum ipsa fuerunt et tum pericu-
lum effugerunt audiui. Hanc oro mihi dimitti muneris
loco, cum ipsius puellæ causa, tum præcipue patris, cui
illam servare velim: qui multum terræ pererravit et dum
filiam inquireret, Elephantinæ in arce, sub belli tempus de-
tentus, a me contemplante hoc tempore eos qui superfuis-
sent ex prælio conspectus est et ut mitteretur ad tuam
clementiam petit. Habes ibi una cum aliis legatis virum
talem, ut vel solis moribus generositatem declarare possit:
et dignum, ut vel vultu tantum et facie a te quod petit im-
petret. Lætum mihi hunc, o rex, remitte, qui pater non
modo nominatur sed etiam exstitit. Hæc ut legit: Quis
igitur est ex his qui adsunt qui filiam inquit, percuncta-
tus est. Et cum ostendissent quemdam senem: O ho-spes,
ad illum inquit, omnia petente Oroondate lubens faciam:
sed decem tantum adolescentulas captivas duci jussi. Cum
vero unam filiam tuam non esse cognitum sit, reliquas
contemplare et si agnitam inveneris accipe. Procumbens
senex osculabatur pedes et cum adductas puellas contem-
plans, eam quam inquirebat non invenisset; rursus tristis,
Nulla ex his est, rex, dicebat. Studium meum, inquit
Hydaspes, agnoscis tibi non deesse. Fortunam autem ac-
cusa, si eam quam inquiris non invenis. Nam quod neque
alia venit præter has, neque ulla est in castris amplius,
circumspicere tibi licet, ut hoc persuasum tibi sit.

XXXV. Cum feriisset frontem senex et collacrimasset,
faciem attollens et multitudinem in orbem circumspiciens,
repente tanquam furiosus cucurrit: cumque accessisset ad
aras et pallii (hoc enim forte indutus erat) oram restis
instar contorsisset, injicit collo Theagenis, et trahebat,
clamans ita ut exaudiri posset, Te teneo, o conscelerate,
dicens, et exsecrande. Cumque custodes resistere et
avellere niterentur, firmiter hærens et tanquam in unum
corpus cum illo coaluisset, ut eum duceret in conspec-
tum Hydaspis et concilii, obtinuit. Et O rex, dice-
bat, hic est qui meam filiam tanquam prædator mihi eri-
puit, hic est, qui domum solitariam et liberis orbam red-
didit et ex mediis Apollinis aris animam meam rapuit, ac
nunc tanquam pius aliquis deorum aris assidet. Commoti
sunt omnes ad ea quæ fiebant, verba quidem qui ea in-

οἱ συνιέντες, τὰ δρώμενα δὲ οἱ λοιποὶ θαυμάζοντες.

ΛΓ'. Καὶ τοῦ Ὑδάσπου σαφέστερον λέγειν ὅ τι
βούλοιο κελεύοντος, ὁ πρεσβύτερος (ἦν δ' ἄρα Χαρι-
κλῆς) τὰ μὲν ἀληθέστερα τοῦ γένους τῆς Χαρικλείας
ἀπέκρυπτε, μὴ πως ἄρα καὶ κατὰ τὴν φυγὴν ἐκείνης
τὴν αἰδῶ προαφανισθείσης, πόλεμον καθ' αὐτοῦ πρὸς
τῶν ἀληθῶς γεννησάντων ἐπισπάσεται διευλαβοῦμενος,
ἐξετίθετο δ' ἐπιτέμνων ἅ μὴδὲν ἔβλαπτε καὶ ἔλεγεν·
Ἦν μοι θυγάτηρ, ὦ βασιλεῦ, τίς μὲν τὴν φρόνησιν καὶ
οἷα τὸ εἶδος θεασάμενοι μόνον, ἐπαξίως ἂν με λέγειν
ἐπιστεύσατε. Ἦν δ' οὖν παρβενευσμένη καὶ ζάκωρος
τῆς ἐν Δελφοῖς Ἀρτέμιδος. Ταύτην ὁ θαυμάσιος οὗτος
Θετταλὸς ὢν τὸ γένος καὶ εἰς Δελφούς τὴν ἑμὴν πόλιν
ὥς τι πάτριον ἐπιτελέσων, ἀρχιθεωρὸς ἀφιγμένος,
ἔλαθεν ἐκ τῶν ἀδύτων αὐτῶν τὴν κόρην ἀποσυλήσας,
καὶ ἀδύτων τοῦ Ἀπόλλωνος. Διὸ καὶ εἰς ὑμᾶς ἀσε-
βεῖν δικαίως ἂν νομισθεῖν, τὸν πάτριον ὑμῶν θεὸν
Ἀπόλλωνα, τὸν αὐτὸν ὄντα καὶ Ἥλιον καὶ τὸ ἐκείνου
ἱερὸν τέμενος βεβηλώσας· συνεργοῦ δ' αὐτῷ πρὸς τὴν
ἐναγῇ ταύτην πρᾶξιν ψευδοπροφήτου τινὸς Μεμφίτου
γεγονότος, ἐπειδὴ κατὰ τὴν Θετταλίαν μεταθέων καὶ
παρ' Οἰταίων ὄντων αὐτοῦ πολιτῶν ἐξαιτῶν οὐδαμῶς
εὗρισκον, ἐκδοτον ἐκείνων τοῦτον καὶ εἰς σφαγὴν ὅπου
ποτ' ἂν εὗρισκῃται, ὥς ἀλάστορα παραχωρησάντων,
ὁρμητήριον εἶναι τῆς φυγῆς τὴν Καλασίριδος Μέμφιν
εἰκάσας καὶ εἰς ταύτην ἀφικόμενος, καὶ τὸν μὲν Κα-
λάσριν, ὥς ἐγρῆν, τεθνηκότα καταλαβὼν, παρὰ Θυά-
μιδος δὲ τοῦ ἐκείνου παιδὸς ἅπαντα τὰ περὶ τὴν θυγα-
τέρα ἐκδιδαχθεὶς τά τ' ἄλλα καὶ ὅτι πρὸς Ὀροονδάτην
εἰς τὴν Σύνην ἀπέσταλτο καὶ τοῦ μὲν Ὀροονδάτου καὶ
τῆς Σύνης ἀποτυχῶν, ἦλθον γὰρ κακέισε, κατὰ δὲ
τὴν Ἐλεφαντίνην ὑπὸ τοῦ πολέμου καταληγθεὶς, ἦκω
τανῶν ἐνταῦθα, καὶ γίγνομαι ἐκέτης οὕτως ὥς ἡ ἐπι-
στολὴ διηγῆσατο. Τὸν ἀποσυλήσαντα ἔχεις· τὴν θυ-
γατέρα ἐπιζήτησον ἐμέ τε πολυπήμονα ἄνθρωπον εὐερ-
γετῶν καὶ σαυτῷ χαρίζομενος, εἰ τὸν πρεσβεύοντα
ὑπὲρ ἡμῶν σατράπην ὀφθείης αἰδούμενος.

ΛΔ'. Καὶ ὁ μὲν ἐσιώπησεν, ἐπιθρηνῶν γοῶδες τοῖς
εἰρημένοις, ὁ δ' Ὑδάσπης πρὸς τὸν Θεαγένην, Τί,
ἔφη, πρὸς ταῦτ' ἐρεῖς; ὁ δὲ, Ἀληθῆ, ἔφη, πάντα τὰ
κατηγορηθέντα. Ληστής ἐγὼ καὶ ἄρπαξ καὶ βίαιος
καὶ ἀδικος περὶ τοῦτον ἀλλ' ὑμέτερος εὐεργέτης. Ἀπό-
δος οὖν, ἔφη, τὴν ἄλλοτριαν, ὁ Ὑδάσπης, διὰ τὸ προ-
καθοσιώσασθαι τοῖς θεοῖς, τὴν ἐκ τῆς θυσίας ἐπίδοξον,
οὐ τὴν ἐκ τῆς τιμωρίας σφαγὴν ἐνδίκον ὑφέξων. Ἀλλ'
οὐχ ὁ ἀδικήσας, εἶπεν ὁ Θεαγένης, ἀλλ' ὁ τὰ δίκημα
ἔχων ἀποδοῦναι δίκαιος. Ἐγχεις δ' αὐτός. Ἀπόδος,
εἰ μὴ σὴν θυγατέρα εἶναι Χαρικλείαν καὶ οὗτος ὁμολο-
γήσειεν. Οὐκέτι καρτερεῖν οὐδεὶς ἠνέσχετο ἀλλ' ἅμα
πάντων σύγχυσις ἐγένετο. Σισιμίθρης δ' ἐπιπολὺ
διαρκέσας καὶ πάλαι τὰ λεγόμενα καὶ πραττόμενα γνω-
ρίζων, ἐς τὸ ἀκριβὲς δὲ περιελθεῖν τὰ φανερούμενα πρὸς
τοῦ κρείττονος ἀναμένων, προσέδραμέ τε καὶ τὸν Χα-
ρικλέα περιεπτύσσετο καὶ, Σώζεται σοι ἡ νομισθεῖσα

telligebant, rem ipsam quæ cernebatur, reliqui admirantes.

XXXVI. Et cum Hydaspes planius, quidnam vellet, dicere juberet; senex (erat autem Charicles) veriora de genere Charicleæ occultabat: id veritus, ne illa in fuga forte et itinere jam antea corrupta, bellum sibi cum veris parentibus accerseret. Exponebat autem compendio ea quæ nihil nocebant, ac dicebat, Erat mihi filia, rex, quam si quali animi indole et forma fuisset tantum conspexissetis, justam causam habere me quamobrem dicam crederetis. Erat, inquam, in virginitate ætatem degens et ministra, quæ Delphis colitur, Dianæ. Hanc præclarus iste Thessalus genere, cum Delphos meam urbem, quasi patrium quoddam sacrum celebraturus, præfectus legationis constitutus venisset, clam ex adytis ipsis abstulit. Quamobrem et erga vos merito deliquisse existimari debet, qui patrium vestrum deum Apollinem, qui idem est cum Sole, et illius lucum profanavit. Porro quoniam quidam falsus antistes Memphiticus, socius hujus sceleratæ actionis exstiterat: cum essem in Thessalia deprecens ab Cætæis ejus civibus, nec usquam invenirem, illis mihi hunc interficiendum ubivis locorum inveniretur, tanquam pestem deditibus; asylum fugæ Calasiridis Memphim esse certis conjecturis suspicatus, eo cum pervenissem, Calasiridem quidem, ut oportuit, mortuum deprehendo: a Thyamide autem ejus filio de omnibus quæ ad filiam attinebant et inter reliqua quod Syenen ad Oroondatem missa esset, certior factus; Oroondate etiam Syenæ frustratus, (nam illuc quoque veneram) Elephantinæ autem bello detentus, venio huc in præsentia supplex, quemadmodum in epistola narratur. Furem itaque tenes, filiam meam quære et in me calamitosum hominem beneficium conferens et te ipso rem dignam faciens, si deprecatorem Satrapam nobis non aspernari videberis.

XXXVII. Et ille quidem tacuit, lugubres fletus ad ea quæ dixerat addens. Hydaspes autem ad Theagenem, Quid dices ad hæc, inquit. Ille autem, Vera, inquit, sunt omnia, quæ in accusatione commemorata sunt. Prædo ego sum et raptor et grassator et iniquus quod ad hunc attinet: ceterum in vos beneficus. Redde igitur, inquit Hydaspes, alienam, propterea quod diis antea devotus sis, mactationem sacrificii illustrem non supplicii justam perlaturus. Sed non is, qui injuriam fecit, dixit Theagenes, sed qui injuriæ fructum habet, reddere juste debet. Cum igitur tu ipse habeas redde: siquidem hanc tuam filiam esse Charicleam et ipse fatebitur. Nemo amplius sese continere poterat sed simul omnium confusanea commotio exsistebat. Sisimithres vero, cum diu se continuisset, jampridem ea quæ dicebantur et fiebant sciens, ceterum ut ad exactam et certam cognitionem pervenirent ea quæ sensim patefiebant expectans, accurrebat et Chariclem amplectebatur. Et, Salva est adoptiva tua et a nobis tibi quondam

καὶ παρ' ἡμῶν ἐγγχειρισθεῖσά ποτε θυγάτηρ, ἔλεγε, θυγάτηρ ἀληθῶς οὐσα καὶ εὐρεθεῖσα ὧν γινώσκεις.

ΛΗ'. Καὶ ἡ Χαρίκλεια τῆς σκηνῆς ἐξέδραμε, καὶ πᾶσαν τὴν ἐκ φύσεως καὶ ἡλικίας αἰδῶ παραγκωνισαμένη, βάκχιόν τι καὶ ἐμμανὲς ἐφέρετο καὶ τοῖς γόνασι τοῦ Χαρίκλειους προσπεσοῦσα, ὦ πάτερ, ἔλεγεν, ὦ τῶν φύντων οὐκ ἔλαττον ἐμοὶ σεβάσμιε· τιμώρησαι ὡς βούλει τὴν ἀθέμιτον ἐμὲ καὶ πατραλοῖαν κἂν εἰς βούλημά τις ἀναφέρῃ θεῶν κἂν εἰς διοίκησιν ἐκείνων τὰ δεδρασμένα, μὴ προσέχων. Ἡ Περσίνη δὲ καθ' ἕτερον μέρος τὸν Ὑδάσπην ἐνηγκαλίζετο καὶ Πάντα οὕτως ἔχειν, ἄνερ, πίστευε, πρὸς αὐτὸν ἔλεγε καὶ νυμφίον εἶναι τοῦ θυγατρίου τὸν Ἑλληνα τουτονὶ νεανίαν ἀληθῶς γινώσκει, ἄρτι μοι ταῦτ' ἐκείνης καὶ μολὶς ἐξαγορευσάσης. Ὁ δὲ ἄνθρωπος ἐτέρωθεν σὺν εὐφύμοις ταῖς βοαῖς ἐξεχώρευε, πᾶσα ἡλικία καὶ τύχη συμφώνως τὰ γινόμενα θυμηδοῦντες, τὰ μὲν πλεῖστα τῶν λεγομένων οὐ συνιέντες, τὰ δὲ ὅσα δ' ἐκ τῶν προγεγονότων ἐπὶ τῇ Χαρίκλειᾳ συμβαλλόντες, ἡ τάχα καὶ ἐξ ὁρμῆς θείας ἡ σύμπεπτα ταῦτ' ἐσκηνογράφησεν εἰς ἐπίνοιαν τῶν ἀληθῶν ἐλθόντες, ὅφ' ἦς καὶ τὰ ναντιώτατα πρὸς συμφωνίαν ἡρμόζετο, χαρᾶς καὶ λύπης συμπεπλεγμένων, [γέλῳτι δακρύων κεραυνυμένων· τῶν στυγνοτάτων εἰς ἑορτὴν μεταβαλλομένων] γελώντων ἅμα τῶν κλαίωντων καὶ χαιρόντων τῶν θρηγούντων, εὐρισκόντων οὐς μὴ ἐξήτουν καὶ ἀπολλύντων οὐς εὐρηκεῖναι ἐδόκουν καὶ τέλος τῶν προσδοκηθέντων φόνων, εἰς εὐαγεῖς θυσίας μεταβαλλομένων. Τοῦ γὰρ Ὑδάσπου πρὸς τὸν Σισιμίθρη, Τί χρὴ δρᾶν, ὦ σοφώτατε, εἰπόντος, ἀρνεῖσθαι τὴν τῶν θεῶν θυσίαν οὐκ εὐσεβὲς, σφαγιάζειν τοὺς παρ' αὐτῶν δωρηθέντας οὐκ εὐαγέες ἐπινοήτεον ἡμῖν τί πρακτέον.

ΛΘ'. Ὁ Σισιμίθρης οὐχ ἑλληνίζων, ἀλλ' ὥστε καὶ πάντας ἐπαίνειν αἰθιοπίζων, ὦ βασιλεῦ, εἶπεν, ἐπισκιάζονται, ὡς δοκεῖν, ὑπὸ τῆς ἄγαν χαρᾶς καὶ οἱ συνετώτατοι τῶν ἀνδρῶν. Σὲ γοῦν καὶ πάλοι συμβαλεῖν ἔχρη, ὅτι μὴ προσιένται οἱ θεοὶ τὴν εὐτρεπιζομένην θυσίαν, νῦν μὲν τὴν πανόλβιον Χαρίκλειαν ἐξ αὐτῶν σοι τῶν βωμῶν θυγατέρα ἀναδείξαντες καὶ τὸν ταύτης τροφέα, καθάπερ ἐκ μηχανῆς, ἐκ μέσης τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθ' ἀναπέμψαντες, αὖθις τὴν πτοίαν καὶ τὸν τάραχον τοῖς προσβωμίοις ἵπποις καὶ βουσί· ἐπιβαλόντες καὶ τὸ διακοπήσεσθαι τὰ τελεώτερα νομιζόμενα τῶν ἱερῶν συμβαλεῖν παρέχοντες, νῦν τὴν κορωνίδα τῶν ἀγαθῶν καὶ ὥσπερ λαμπράδιον δράματος τὸν νυμφίον τῆς κόρης τουτονὶ τὸν ξένον νεανίαν ἀναφάναντες. Ἀλλ' αἰσθανόμεθα τοῦ θεοῦ θαυματουργήματος καὶ συνεργοὶ γινώμεθα τοῦ ἐκείνων βουλήματος καὶ ἐχώμεθα τῶν εὐαγεστέρων ἱερῶν, τὴν δὲ ἀνθρώπων θυσίαν καὶ εἰς τὸν ἐξῆς αἰῶνα περιγράφαντες.

Μ'. Ταῦτα τοῦ Σισιμίθρου λαμπρῶς τε καὶ εἰς ἐπὶ κλον ἀπάντων ἐκδοήσαντος, ὁ Ὑδάσπης τὴν ἐγγώριον γλῶτταν καὶ αὐτὸς συνείς, τῆς τε Χαρίκλειας καὶ τοῦ Θεαγένους ἐπιδεδραγμένος, Οὐκοῦν, ὦ παρόντες, ἔλεγε, θεῶν νεύματι τούτων οὕτω διαπεπραγμένων, τὸ ἀντι-

tradita filia, dicebat : revera inventa et cognita filia eorum, quos tu ipse scis.

XXXVIII. Et Chariclea e tabernaculo procurrebat, et neglecto naturæ omni ac ætatis pudore, Bacchico quodam et furenti impetu furebatur et ad genua Chariclis provoluta, O pater, dicebat, non minus mihi quam qui me procrearunt observande : ulciscere me, ut vis, injustam istam et parricidam, nec eam ipsam excusationem, quod fortasse id eorum voluntati quispiam tribuere possit et illorum gubernationi ea quæ facta sunt adscribere, auscultans. Persina autem in altera parte Hydaspem amplectebatur et Omnia illa se habere credas, mi vir, ad ipsum dicebat. Sponsum esse filiolarum Græcum hunc juvenem, omnino scito, quæ modo vix illa mihi patefecit. Populus itidem alia ex parte, gratulatoriis clamoribus gestiebat. Omnium ætatum et ordinum homines communi consensu ob ea, quæ fiebant, lætabantur : plurima quidem eorum quæ dicebantur non intelligentes, rem ipsam ex his quæ præcesserant Charicleæ rationibus, conjicientes : fortassis etiam divino quodam impulsu, qui ut omnia hæc mirifice caderent tanquam in scena effecit, ad animadvertendam veritatem adducti. A quo et maxime contraria ad convenientiam aptabantur, cum gaudium et mœror inter se connexa essent, [lacrimæ risu miscerentur, tristissima in solemnitate festi commutarentur :] ridentibus simul his qui plorabant et gaudentibus his qui lugebant, cum invenirent eos quos non quærebant et amitterent quos se inventuros esse existimabant ; et ad extremum expectatis cædibus in pia sacrificia transmigrantibus. Cum enim Hydaspes ad Sisimithrem, Quid facere oportet, o sapientissime, dixisset : recusare deorum sacrificium impium est : mactare eos, qui ab illis sunt donati, religio. Excogitandum est nobis quid faciendum sit.

XXXIX. Sisimithres non Græca lingua, sed ut omnes exaudire possent Æthiopica, O rex, dixit, offunditur caligo, ut videtur, etiam sapientissimis viris præ nimia voluptate. Te igitur vel jam pridem conjicere oportuit, deos non admittere sacrificium quod apparabatur, qui jam ex omni parte beatam Charicleam ex ipsis aris filiam tuam esse declararunt et hujus nutricium, tanquam ex machina e media Græcia huc accersiverunt ; jam terrorem et perturbationem equis et bobus qui ad aram stabant incutientes, et fore ut quæ majores hostiæ esse creduntur rejicerentur, significantes : nunc tanquam bonorum coronidem et tanquam facem fabulæ, sponsam puellæ hunc Græcum juvenem ostenderunt. Enimvero admittamus ad animum hæc divina miranda facta et adjufores simul illorum voluntatis et continuemus magis pia sacrificia, hostias humanas et in consequentem ætatem rejicientes.

XL. Hæc cum Sisimithres clare et ita ut ab omnibus exaudiri possent intonasset ; Hydaspes cum et ipse linguam genti vernaculam intelligeret, Chariclea et Theagene apprehensis : Igitur vos, qui adestis, dicebat, cum hæc ita deorum nutu et voluntate peracta sunt, resistere fas non est.

βαίνειν ἀθέμιτον. Ὡσὺ ὑπὸ μάρτυσιν αὐτοῖς τε τοῖς ταῦτα ἐπικλώσασι καὶ ὑμῖν ἀκολουθεῖν ἐκείνοις φρονεῖν ἐνδεικνυμένοις, ξυνωρίδα ταύτην γαμηλίοις νόμοις ἀναδείκνυμι καὶ συνεῖναι δεσμῷ παιδογονίας ἐφίημι. Καὶ εἰ δοκεῖ, βεβαιούτω τὰ δόξαντα ἢ θυσία καὶ πρὸς τὰ ἱερὰ τραπώμεθα.

ΜΑ'. Τοῦτοις εἰρημένοις ἐπευφήμισεν ὁ στρατὸς καὶ κρότον τῶν χειρῶν ὡς ἐπιτελουμένοις ἤδη τοῖς γάμοις ἐπεκτύπησαν. Καὶ πλησιάσας τοῖς βωμοῖς ὁ Ὑδάσπης, καὶ μέλλων ἀπάρχεσθαι τῶν ἱερείων, Ὡ δέσποτα, εἶπεν, Ὡ Ἡλίε, καὶ Σελήνη δέσποινα, εἰ μὲν δὴ ἀνὴρ καὶ γυνὴ Θεαγένης τε καὶ Χαρίκλεια βουλήμασιν ὑμετέροις ἀνεδείχθησαν, ἔξεστιν αὐτοῖς ἄρα καὶ ἱερατεύειν ὑμῖν. Καὶ ταῦτ' εἰπὼν, τὴν τ' αὐτοῦ καὶ τὴν τῆς Περσίνης μίτρην, τὸ σύμβολον τῆς ἱερωσύνης ἀφελὼν, τὴν μὲν τῷ Θεαγένει τὴν αὐτοῦ, Χαρίκλειά δὲ τὴν Περσίνης, ἐπιτίθεισιν. Οὗ γεγονότος, ἐνθύμιον τοῦ χρησμοῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς ὁ Χαρίκλῆς ἐλάβανε καὶ τοῖς ἔργοις βεβαιούμενον τὸ πάλαι παρὰ τῶν θεῶν προαγορευθὲν ἡύρισκεν, ὁ τοὺς νέους ἔφραζεν ἐκ τῶν Δελφῶν διαδράντας

Ἰεσθ' ἡελίου πρὸς χθόνα κυανέην
τῇ παρ' ἀριστόθιον μέγ' ἀέθλιον ἐξάφοντα
λευκὸν ἐπὶ κροτάφῳ στέμμα μελαινομένων.

Στεφθέντες οὖν οἱ νέοι λευκαῖς ταῖς μίτραις, τὴν δ' ἱερωσύνην ἅμα τῷ Ὑδάσπῃ ἀναδησάμενοι καὶ τὴν θυσίαν αὐτοὶ καλλιετήσαντες, ὑπὸ λαμπάσιν ἡμέλαις, αὐλῶν τε καὶ συρίγγων μελωδίαις, ἐφ' ἄρματος ἵππων, ὁ μὲν Θεαγένης ἅμα τῷ Ὑδάσπῃ, ὁ Σισιμίθρης δὲ καθ' ἑαυτὸν ἅμα τῷ Χαρίκλειᾷ, βοῶν δὲ λευκῶν ἢ Χαρίκλεια σὺν τῇ Περσίνῃ, σὺν εὐφημίαις καὶ κρότοις καὶ χοροῖς, ἐπὶ τὴν Μερόην παρεπέμποντο, τῶν ἐπὶ τῷ γάμῳ μυστικωτέρων κατὰ τὸ ἄστυ φαιδρότερον τελεσθησομένων.

Τοιόνδε πέρας ἔσχε τὸ σύνταγμα τῶν περὶ Θεαγένην καὶ Χαρίκλειαν Αἰθιοπικῶν· ὁ συνέταξεν ἀνὴρ Φοίνις Ἑμεσηνός, τῶν ἀφ' Ἡλίου γένος, Θεοδοσίου παῖς Ἡλιοδώρος.

Ἐπὶ τῇ τέλει βίβλος Ἡλιοδώρου.

Quamobrem testibus iis ipsis qui hæc fatis destinarunt et vobis qui illorum ductum animorum assensu sequi videmini, par hoc solemnibus nuptiis coalescere declaro : et mutua consuetudine frui procreationis liberorum vinculo conjunctos permitto. Et si videtur, confirmet hæc quæ decreta sunt sacrificium et ad rem sacram vertamur.

XLII. Hæc dicta approbavit exercitus et plausum manibus edidit quasi nuptiæ jam celebrarentur. Appropinquans itaque aris Hydaspes et jam rem divinam incepturus, O domine Sol, dicebat et Luna domina, siquidem conjuges Theagenes et Chariclea vestra voluntate declarati sunt, licet illis sane et sacra vobis facere. Et hæc cum dixisset, sua et Persinæ mitra, nota sacerdotii, demta, alteram Theageni quæ sua erat, alteram Charicleæ quæ Persinæ imponit. Quod cum factum esset, oraculi quod illi redditum fuerat Delphis Charicles recordatus est et re ipsa perfectum esse id quod jam pridem a diis prædictum fuerat, comperit, quod juvenes dicebat, postquam fugissent Delphis,

Venturos solis torridum ab igne solum
Magna ubi præcipuæ virtutis præmia tandem
Temporibus fuscis candida sarta gerant.

Coronati igitur juvenes albis mitris, et simul sacerdotii sententiaque Hydaspis ornati, cum sacrificium ipsi rite peregissent, cum facibus accensis et tibiæ ac fistularum concentu, in curribus equorum quidem junctorum, Theagenes una cum Hydaspæ, Sisimithres vero cum Charicleæ seorsim, boum autem alborum Chariclea et Persina, cum gratulationibus, plausu ac tripudiis, Meroën deducebantur, ut reliqua quæ ad nuptias pertinent magis arcana, in urbe majore cum solemnitate celebrarentur.

Talem finem sortita est confectio de Theagene et Charicleæ Æthiopicarum narrationum : cujus auctor est vir Phoenix Emesenus, ex genere Solis, Theodosii filius, Heliodorus.

Æthiopicæ historiæ Heliodori finis.

CHARITON.

ΧΑΡΙΤΩΝΟΣ
ΑΦΡΟΔΙΣΙΕΩΣ
ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΧΑΙΡΕΑΝ
ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΡΡΟΗΝ.

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

Α'. Χαρίτων Ἀφροδισιεύς, Ἀθηναγόρου τοῦ ῥήτορος ὑπογραφεύς, πάθος ἐρωτικὸν ἐν Συρακούσαις γενόμενον διηγήσομαι. Ἑρμοκράτης, ὁ Συρακοσίων στρατηγός, οὗτος ὁ νικήσας Ἀθηναίους, εἶχε θυγατέρα Καλλιρρόην τοῦνομα, θαυμαστόν τι χρῆμα παρθένου καὶ ἀγαλμα τῆς ὅλης Σικελίας. ἦν γὰρ τὸ κάλλος οὐκ ἀνθρώπινον ἀλλὰ θεῖον, οὐδὲ Νηρηίδος ἢ Νύμφης τῶν ὄρεων ἀλλ' αὐτῆς Ἀφροδίτης παρθένου. Φήμη δὲ τοῦ παραδόξου θαύματος πανταχοῦ διέτρεχε καὶ μνηστήρες κατέρρεον εἰς Συρακούσας, δυνασταὶ τε καὶ παῖδες τυράννων, οὐκ ἐκ Σικελίας μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐξ Ἰταλίας καὶ Ἡπείρου καὶ ἐθνῶν τῶν ἐν Ἡπείρῳ. Ὁ δ' Ἔρως ζεύγος ἴδιον ἐβελήσας συλλέξει. Χαιρέας γάρ τις ἦν μεῖράκιον εὐμορφον, πάντων ὑπερέχον, ὅσον Ἀχιλλέα καὶ Νιρέα καὶ Ἱππόλυτον καὶ Ἀλκιβιάδην πλάσται καὶ γραφεῖς δεικνύουσι, πατὴρ Ἀρίστωνος, τὰ δευτέρα ἐν Συρακούσαις μετὰ (τὸν) Ἑρμοκράτην φερομένου. Καὶ τις ἦν ἐν αὐτοῖς πολιτικὸς φθόνος, ὥστε θᾶπτον ἂν πᾶσιν ἢ ἀλλήλοις ἐκῆδευσαν. Φιλόνεικος δ' ἐστὶν ὁ Ἔρως καὶ χαίρει τοῖς παραδόξοις κατορθώμασιν. ἐζήτησε δὲ τοιόνδε τὸν καιρόν. Ἀφροδίτης ἑορτὴ δημοτελής καὶ πᾶσαι σχεδὸν αἱ γυναῖκες ἀπῆλθον εἰς τὸν νεών. Τέως δὲ μὴ προϊούσαν τὴν Καλλιρρόην προήγαγεν ἡ μήτηρ, τοῦ Ἑρμοκράτους κελεύσαντος προσκυνῆσαι τὴν θεόν. τότε δὲ Χαιρέας ἀπὸ τῶν γυμνασίων ἐβάδιζεν οἶκαδε στίλβων ὥσπερ ἀστήρ. ἐπὶ νηὶ γὰρ αὐτοῦ τῷ λαμπρῷ τοῦ προσώπου τὸ ἐρύθημα τῆς παλαιστρας ὥσπερ ἀργύρεω χρυσός. Ἐκ τύχης οὖν περὶ τινὰ καμπὴν στενωτέραν συναντῶντες περιέπεσον ἀλλήλοις, τοῦ θεοῦ πολιτευσαμένου τῇδε τὴν (συνοδίαν) ἵν' ἐκά(τερος τῶ) ἐτέρῳ) ὀφθῇ· ταχέως οὖν πάθος (ἐρω)τικὸν ἀντέδωκαν ἀλλήλοις.... Ὁ μὲν οὖν Χαιρέας οἶκαδε μετὰ τοῦ τραύματος ἀπῆει καὶ ὥσπερ τις (ἀρι)στεὺς ἐν πολέμῳ τρωθεὶς καιρίαν τοῦ κάλλους (τῇ εὐ)γενεί(ᾳ) συνελθόντος. καὶ καταπεσεῖν μὲν αἰδούμενος στήναι δὲ μὴ δυνάμενος. Ἡ δὲ παρθένος τῆς Ἀφροδίτης τοῖς ποσὶ προσέπεσε καὶ καταφιλοῦσα, σύ μοι, θέσποινα, εἶπεν, ὅς ἀνδρα τοῦτον ἐν ἐδείξας. Νῦξ ἐπῆλθεν ἀμφοτέροις δεινὴ. τὸ γὰρ πῦρ ἐξέκαετο. Δεινότερα δ' ἐπασχεν ἡ παρθένος διὰ τὴν σιωπὴν,

CHARITONIS
APHRODISIENSIS
DE CHÆREA
ET CALLIRHOE.

LIBER PRIMUS.

I. Chariton Aphrodisiensis, Athenagoræ rhetori a manu, amatorium Syracusis casum narrabo. Hermocrates Syracusanorum Prætor, victor ille Atheniensium, filiam habebat nomine Callirrhoen, puellam admirabilem et totius Siciliæ decus. Illi enim divina sane, non humana, neque Nereidis aut montanæ alicujus nymphæ, sed Veneris ipsius, adhuc virginis, species contigerat. Fama rari spectaculi quaquaversum discurrerat, ut proci Syracusas undecunque confluerent, reges et tyrannorum filii non Siculi modo sed et Itali et Epirotæ et ex gentibus Epiroticis. Amor vero singulare par matrimonio jungere cupiebat. Chæreas enim erat quidam juvenis pulcher, omnium præstantissimus, qualem Achillem et Nireum et Hippolytum et Alcibiadem fingunt statuarii et poetæ. Pater illi erat Ariston, Syracusis secundas tenens, Hermocrate primas tenente. Eratque adeo inter illos contentio quædam civilis, ut cum alio quovis potius quam secum invicem affinitatem contrahere vellent. Amor autem contentione gaudet et mirabilibus facinoribus; quærebatque talem occasionem. Veneris publicum erat festum, omnes fere mulieres templa adibant. Huc usque non adeuntem Callirrhoen produxit mater, Hermocrate jubente ut deam adoraret. Ibi Chæreas relicto gymnasio domum redibat stellæ instar coruscans, decus addebat enim nitore vultus palæstræ rubor, ut argento anrum. Forte sic occurrunt sibi in angustæ cujusdam viæ flexu, gressus eorum ita moderante deo ut uterque alterum conspiceret. Mox vulnera vicissim dabant et accipiebant..... pulchritudine et nobilitate junctis. Chæreas quidem domum abit cum vulnere, et tanquam heros in bello letali vulnere accepto, accidere reverebatur, stare non poterat. Puella vero ad Veneris pedes provoluta eosque osculata: Tu mihi hunc virum des, quem ostendisti! Gravis utrique nox supervenit. Gliscebant enim intus ignis, qui vehementius puellam premebat quia

αἰδουμένη κατάφωρος γενέσθαι. Χαιρέας δὲ νεανίας
 εὐφυῆς καὶ μεγαλόφρων ἤδη τοῦ σώματος αὐτοῦ φθί-
 νοντος, ἀπετόλμησεν εἰπεῖν πρὸς τοὺς γονεῖς ὅτι ἐρᾷ
 καὶ οὐ βιώσεται τοῦ Καλλιρρόης γάμου μὴ τυχῶν.
 6 Ἐστέναξεν ὁ πατὴρ ἀκούσας καὶ οἶχῃ δὴ μοι, τέκνον·
 ὅτλην γὰρ ἐστίν, ὅτι Ἑρμοκράτης οὐκ ἂν δοίῃ σοὶ τὴν
 θυγατέρα τοσούτους ἔχων μνηστῆρας πλουσίους καὶ
 βασιλεῖς. οὐκ οὐδὲ πειράσαι σε δεῖ, μὴ φανερώς ὑβρι-
 σθῶμεν. Εἴθ' ὁ μὲν πατὴρ παρεμβύετο τὸν παῖδα,
 10 τοῦ δ' ἠϋζέτο τὸ κακὸν, ὥστε μὴδ' ἐπὶ τὰς συνήθεις
 προΐεναί διατριβάς. Ἐπόθει δὲ τὸ γυμνάσιον Χαι-
 ρέαν, καὶ ὥσπερ. Ἐρήμιον . . . ἤν . . . ἐφίλει
 γὰρ αὐτὸν ἡ νεολαία. Πολυπραγμονοῦντες δὲ τὴν αἰτίαν
 ἔμαθον τῆς νόσου, καὶ ἔλεος πάντας εἰσήει μεираκίου
 15 καλοῦ κινδυνεύοντος ἀπολέσθαι διὰ πάθος ψυχῆς εὐφροῦς.
 Ἐνέστη νόμιμος ἐκκλησία. Συγκαθεσθεῖς οὖν ὁ δῆμος
 τοῦτο πρῶτον καὶ μόνον ἐβόα· καλὸς Ἑρμοκράτης,
 μέγας στρατηγός, σῶζε Χαιρέαν. Τοῦτο πρῶτον τῶν
 τροπαίων. Ἡ πόλις μνηστεύεται τοὺς γάμους σήμερον
 20 ἀλλήλων ἀξίως. Τίς ἀνὴρ μὴνύσει τὴν ἐκκλησίαν
 ἐκείνην, ἥς ὁ Ἑρμῶς ἦν ὁ δὲ μαγωγός; ἀνὴρ δὲ φιλόπα-
 τρις Ἑρμοκράτης ἀντειπεῖν οὐκ ἠδυνήθη τῇ πόλει
 δεομένη. Κατανεύσαντος δ' αὐτοῦ πᾶς ὁ δῆμος ἐξε-
 πήδησε τοῦ θεάτρου, καὶ οἱ μὲν νέοι ἀπήεσαν ἐπὶ
 25 Χαιρέαν, ἡ βουλὴ δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες ἠκολούθουν Ἑρ-
 μοκράτει. Παρήσαν δὲ καὶ αἱ γυναῖκες αἱ Συρακο-
 σίων ἐπὶ τὴν οἰκίαν νυμφαγωγούσαι. Ὑμέναιος ἤδετο
 κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν· μεσταὶ δ' αἱ ῥύμαι στεφάνων,
 λαμπάδων· ἐρραίνετο τὰ πρόθυρα οἴνῳ καὶ μύροις.
 30 Ἡδὶον ταύτην τὴν ἡμέραν ἤγαγον οἱ Συρακοῖοι τῆς
 τῶν ἐπινικίων. Ἡ δὲ παρθένος, οὐδὲν εἰδὺς τούτων,
 ἔρριπτο ἐπὶ τῆς κοίτης ἐγκεκαλυμμένη, κλαίονσα καὶ
 σιωπῶσα. Προσελθοῦσα δ' ἡ τροφὸς τῇ κλίνῃ, Τέκνον,
 εἶπε, διανίστασο, πάρεστι γὰρ ἡ εὐκταιοτάτη πασῶν
 35 ἡμῖν ἡμέρα. Ἡ πόλις σε νυμφαγωγεῖ.

Τῆς δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ

οὐ γὰρ ἤδει, τίνοι γαμεῖται· ἄφρωνος εὐθύς ἦν καὶ σκότος
 αὐτῆς τῶν ὀφθαλμῶν κατεχύθη καὶ ὀλίγου δεῖν ἐξε-
 πνευσεν. ἐδόκει δὲ τοῦτο τοῖς ὁρῶσιν αἰδώς. Ἐπεὶ
 40 δὲ ταχέως ἐκόσμησαν αὐτὴν αἱ θεραπαινίδες, τὸ πλῆθος
 ἐπὶ τῶν θυρῶν ἀπέλιπον· οἱ δὲ γονεῖς τὸν νυμφῖον εἰσή-
 γαγον πρὸς τὴν παρθένον. Ὁ μὲν οὖν Χαιρέας προσ-
 δραμὼν αὐτὴν κατεφίλει, Καλλιρρόῃ δὲ γνωρίσασα
 τὸν ἐρώμενον, ὥσπερ τι λύχνου φῶς ἤδη σθεννύμενον
 45 ἐπιχυθέντος ἐλαίου, πάλιν ἀνέλαμψε καὶ μεῖζον ἐγέ-
 νετο καὶ κρείττων. Ἐπεὶ δὲ προῆλθεν εἰς τὸ δημό-
 σιον, θάμβος ὄλον τὸ πλῆθος κατέλαβεν, ὥσπερ
 Ἀρτέμιδος ἐν ἐρημίᾳ κυνηγέταις ἐπιστάσης. Πολλοὶ
 δὲ τῶν παρόντων καὶ προσεκύνησαν· πάντες δὲ Χαι-
 50 ρέαν μὲν ἐθαύμαζον, Καλλιρρόην δ' ἐμακάριζον. Τοιοῦ-
 τον ὕμνουσι ποιηταὶ τὸν Θέτιδος γάμον ἐν Πηλῷ γεγο-
 νέναι· πλὴν καὶ ἐνταῦθά τις εὐρέθῃ βάσκανος δαίμων,
 ὥσπερ ἐκεῖ φασὶ τὴν Ἑριν.

nemini indicare audebat, deprehendi verens. Chareas ju-
 venis dexter et magna spirans, vulnere jam tabefactus audebat
 tandem apud parentes amorem suum fateri, et quod vivere
 porro nequeat, si Callirrhoës nuptiis exciderit. Ingemuit
 ad hæc Ariston, et Periisti ergo, mi fili, ait. Qui enim
 tibi suam daret Hermocrates filiam, cui præsto sunt tot
 proci divites et reges? Igitur ne tentes quidem, ut fru-
 strati risum de nobis ne faciamus. Dein pater demulcere
 quidem filium; al malum huic crescere, ut nec consue-
 ta frequentaret loca et exercitia. Desiderabat Chæream
 gymnasium, ejus absentia quasi desolatum; juvenus
 enim illum amabat. Sollicite igitur indagantes hi compe-
 ribant morbi causam, et miserabantur omnes pulchrum
 juvenem ob animi nobilis affectionem de extremis pericli-
 tantem. Erat stata concio. Facto itaque consessu, populus
 hoc primum et solum clamat: Optime Hermocrates,
 maxime imperator, serva Chæream. Illustrissimum hoc
 erit inter tua tropæa. Civitas tota nuptias has conciliare
 vult, utrisque dignas. Quis concionem illam describat,
 cujus coactor erat Cupido? Patriæ sic, quam amabat,
 precibus repugnare nescius Hermocrates, assentitur. Quo
 facto, populus statim theatro prosilit, et juvenes quidem
 ad Chæream accurrunt; Senatus autem et Archontes se-
 quuntur Hermocratem. Aderant quoque Syracusanæ spon-
 sam in sponsi domum deducturæ. Hymenæus per totam
 urbem resonabat; pleni corollis angiportus lædisque; sparsa
 vino et unguentis limina. Diem istum Syracusani iuli-
 riorem agebant, quam quo Athenienses profligaverant.
 Omnium interim ignara, quæ gerebantur, cubabat in lecto
 puella, operto capite, lacrymans, taciturna. Cui nutrix
 torum aggressa: Surge, ait, filia; dies enim omnium nobis
 exoptatissima illuxit. Urbs sponsam te deducet.

Illi autem pectus solvi, atque labascere crura,

ignaræ scilicet, cui nuberet, harere vox faucibus, oculi
 caligare; tantum non exspirare. Videbatur hic spectan-
 tibus pudor esse. Interim famulæ sponsam propere co-
 munt et ornant; turba ad fores manere jussa. E continenti
 vero ceteri cum sponso adveniunt, eumque introducunt
 ad virginem. Hanc ille accurrens invadit oculis: illa
 vero, agnito amante, ut flamma lampadis jam emortua
 oleo superinfuso, refulgebat, majorque et præcellentior
 evaderebat. Progrediente vero in publicum, stupore et sacro
 quasi horrore corripitur omnis multitudo, uti fit, quum
 Diana in desertis nemorum penetralibus repente venato-
 ribus apparet. Multi adorabant quoque: omnes Chæream
 quidem admirabantur, sed Callirrhoën beatam prædica-
 bant. Tales poëtæ nuptias Thetidis in monte Pelio canunt.
 Verum tamen, ut ibi Discordia, sic etiam hic invidus
 quidam deus deprehensus est.

Β'. Οἱ γὰρ μνηστῆρες ἀποτυχόντες τοῦ γάμου λύπην ἐλάβανον μετ' ὀργῆς. Τέως οὖν μαχόμενοι πρὸς ἀλλήλους, ὁμονόησαν τότε. Διὰ δὲ τὴν ὁμόνοιαν, ἔβρισθαι δοκοῦντες, συνῆλθον εἰς βουλευτήριον κοινόν.

Ἐστρατολόγει δ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸν κατὰ Χαιρέου πόλεμον ὁ φθόνος. Καὶ πρῶτος ἀναστὰς νεανίας τις Ἰταλιώτης, υἱὸς τοῦ Ῥηγίνων τυράννου, τοιαῦτ' ἔλεγεν·

Εἰ μὲν τις ἐξ ἡμῶν ἐγήμεν οὐκ ἂν ὠργίσθην, ὥσπερ ἐν τοῖς γυμνικοῖς ἀγῶσιν ἓνα (ἅει) δεῖ νικῆσαι τῶν ἀγωνισαμένων· ἐπεὶ δὲ παρευδοκίμησεν ἡμᾶς ὁ μηδὲν ὑπὲρ γάμου πονήσας, οὐ φέρω τὴν ὕβριν. Ἡμεῖς δ' ἐτάθημεν αὐλείοις θύραις προσαγρυπνοῦντες καὶ κολακεύοντες τίτθας καὶ θεραπαινίδας καὶ δῶρα πέμποντες τροφοῖς πόσον χρόνον δεδουλεύκαμεν; καὶ τὸ πάντων χαλεπώτατον ὡς ἀντεραστὰς ἀλλήλους ἐμισήσαμεν. Ὁ δὲ πόρνος καὶ πένης, καὶ μηδενὸς κρείττων βασιλέων ἀγωνισαμένων αὐτὸς ἀκονιτὶ τὸν στέφανον ἤρατο. Ἄλλ' ἀνόνητον αὐτῷ γενέσθω τὸ ἄθλον καὶ τὸν γάμον θάνατον τῷ νυμφίῳ ποιήσωμεν. Πάντες οὖν ἐπήνεσαν,

μόνος δ' ὁ Ἀκραγαντίων τυράννος ἀντεῖπεν. Οὐκ εὐνοία δὲ, εἶπε, τῇ πρὸς Χαιρέαν κωλύω τὴν ἐπιβουλήν, ἀλλ' ἀσφαλεστέρω τῷ λογισμῷ· μέμνησθε γάρ, ὅτι Ἑρμοκράτης οὐκ ἔστιν εὐκαταφρόνητος· ὅστι' ἀδυνατος ἡμῖν πρὸς αὐτὸν ἢ ἐκ τοῦ φανεροῦ μάχη. κρείττων δ' ἢ μετὰ τέχνης. καὶ γὰρ τὰς τυραννίδας πανουργία μᾶλλον ἢ βία κτώμεθα· χειροτονήσατέ με τοῦ πρὸς Χαιρέαν πολέμου στρατηγόν. Ἐπαγγέλλομαι διαλύσειν τὸν γάμον. Ἐφοπλιῶν γὰρ αὐτῷ ζηλοτυπίαν, ἥτις σύμμαχον λαβοῦσα τὸν ἔρωτα μέγα τὸ κακὸν ἀναπράττειται. Καλλιρρόη μὲν οὖν εὐσταθὲς καὶ ἀπειρος κακοήθους ὑποψίας, ὁ δὲ Χαιρέας, οἷα δὴ γυμνασίοις ἐντραφεὶς καὶ νεωτερικῶν ἀμαρτημάτων οὐκ ἀπειρος, δύναται βραδίως ὑποπτεύσας ἐμπσεῖν εἰς νεωτερικὴν ζηλοτυπίαν. ἔστι δὲ καὶ προσελθεῖν

ἐκεῖνῳ ῥῶον καὶ λαλῆσαι. Πάντες ἐτι λέγοντος αὐτοῦ τὴν γνώμην ἐπεψηφίσαντο, καὶ τὸ ἔργον ἐνεχείρισαν, ὥς ἀνδρὶ πᾶν ἱκανῶς μηχανήσασθαι. Τοιαύτης οὖν ἐπινοίας ἐκεῖνος ἤρξατο.

Γ'. Ἐσπέρα μὲν ἦν, ἦκε δ' ἀγγέλλων τις, ὅτι Ἀρίστων, ὁ πατὴρ Χαιρέου, πεσὼν ἀπὸ κλίμακος ἐν ἀγρῷ, πᾶν ὀλίγας ἔχει τοῦ ζῆν τὰς ἐλπίδας. Ὁ δὲ Χαιρέας ἀκούσας, κῆῖται φιλοπάτωρ ὢν, ὅμως ἐλυπήθη πλεον ὅτι ἐμελλεν ἀπελεύσεσθαι μόνος. οὐ γὰρ οἶδν τ' ἦν ἐξάγειν ἥδη τὴν κόρην. Ἐν δὲ τῇ νυκτὶ ταύτῃ φανερώς μὲν οὐδεὶς ἐτόλμησεν ἐπικωμάσαι· κρύφα δὲ καὶ ἀδήλως ἐπελθόντες σημεῖα κώμου * ἦσαν καὶ κατέλιπον· ἔσπεφάνωσαν τὰ πρόθυρα, μύροις ἔρραναν, οἶνου πηλὸν ἐποίησαν. δᾶδας ἔρριψαν ἡμικαύστους. Διέλαμψεν ἡμέρα, καὶ πᾶς ὁ παριὼν ἐφειστήκει κοινῷ τινὶ πολυπραγμοσύνης πάθει. Χαιρέας δὲ, τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ῥῶον ἐσχηκότος, ἔσπευδε πρὸς τὴν γυναῖκα. Ἰδὼν δὲ τὸν ὄχλον πρὸ τῶν θυρῶν, τὸ μὲν πρῶτον ἐθαύμασεν, ἐπεὶ δ' ἔμαθε τὴν αἰτίαν, ἐνθουσιῶν εἰστρέχει. Καταλαβὼν δὲ τὸν θάλαμον ἐτι

CHARITON.

II. Proci enim sic nuptiis exidentes mixtam ira concipiebant tristitiam; eoque factum, ut, mutatis in concordiam odiis, quibus adhuc fuerant inter se digladiati, quandoquidem sibi videbantur indigna passi, conspirantes in commune concilium descenderent. Ipsa invidia eos ad bellum Chæreæ inferendum conscripserat. Primus autem surrexit juvenis quis Italus, Rheginensis tyranni filius, et, Nostrum unus equidem si quis illam obtinisset uxorem, ait, non fuisset indignatus; ut in gymniciis ludis, (semper) concertantium unus vincat necesse est. Quando vero, qui pro obtinenda sponsa nihil laboravit, nobis prielatus est, injuriam non fero. Ducti nos suspensique fuimus, dominæ ante fores pervigiles, nutricibus atque ancillis adulantes, et alumnis ejus dona ingerentes. Quamdiu tulimus jugum, et, quod angit maxime, mutuis nos odiis, ut rivalet, fuimus insectati! Iste vero cinædus et mendicus et nauci, regibus decertantibus ipse citra laborem præmium tulit. At tulerit nullo suo commodo. Fatales sponso nos has nuptias faciemus. Laudatum ab omnibus unus reprehendebat Agrigenti tyrannus, non ille tamen animi quadam in Chæreæ propensione. Prohibeo, quas tu suades, ait, insidias, sed circumspiciore id aliquo consilio. Hermocrates spernendus impune non est; aggregiariis eum palam, nihil profeceris. Præstat artibus invadere. Etenim tyrannidas quoque dolis magis, quam vi, comparamus nobis. Communi me suffragio præfice bello contra Chæreæ. Dissolvam id ego vobis conjugium, spondeo. Armabo enim contra eum Æmulationem, quæ commilitonem nacta et adjectorem Amorem magnum aliquod malum exiget. Callirrhœe quidem constantis est animi, et imperita malignæ suspitionis. Ille vero, ut gymnasiis innutritus, et juveniliū peccatorum non rudis, facile potest adductus suspicione in æmulationem ætati suæ congruam et familiarem incidere. Neque difficile est adire et alloqui hominem. Adhuc disserenti suum quisque calculum tribuebant, et mandabant homini rem, ut machinari quidvis apto. Sic igitur ille instituit.

III. Veniebat sub vespere nuntius, patrem Chæreæ Aristonem de scala delapsum in villa perparvam vitæ spem reliquam habere. Quo Chæreæ percepto, quamvis patris amantissimus, eo tamen magis dolebat, quod soli sibi rus eundum esset. Neque enim decenter satis novam nuptiam secum educere poterat. Jam illa quidem nocte nemo audebat domum nuptialem comessatione aperte adoriri, clanculum tamen indicia et instrumenta * comessantium affulerant et allata reliquerant. Limina coronaverant, unxerant; vino fecerant lutum, jactaverant semusta funalia. Altero mane transiens quisque consistebat, vitio generis humani, de rebus alienis nimisquam solliciti. Chæreæ, in melius restituto patre, ad uxorem rursus properabat. Videns vero obsessas tanta turba fores stupet primum; dein cognita causa, furibundus irrumpit et cubiculum, adhuc clausum offendens, pulsat magno studio, et postquam au-

κεκλεισμένον, ἤρασσε μετὰ σπουδῆς. ἐπεὶ δ' ἀνέωγεν
ἢ θεραπευαίνεις, ἐπιπεσὼν τῇ Καλλιρρόῃ, τὴν ὄργην με-
τέβαλεν εἰς λύπην, καὶ περιρρηξάμενος ἔκλασε. Πυν-
θανόμενος δὲ τί γέγονεν, ἄφρονος ἦν οὐτ' ἀπιστεῖν οἷς
6 εἶδεν, οὔτε πιστεύειν οἷς οὐκ ᾔθελε, δυνάμενος. Ἀπο-
ρουμένου δ' αὐτοῦ καὶ τρέμοντος ἡ γυνὴ μὴδὲν ἐπι-
νοῦσα τῶν γεγονότων, ἔκτευεν εἰπεῖν τὴν αἰτίαν τοῦ*,
ὃ δ' ὑφαίμοις τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τραχεῖ τῷ φθέγματι·
κλάω, φησὶ, τὴν ἑμαυτοῦ τύχην, ὅτι μου ταχέως ἐπε-
10 λάθου. καὶ τὸν κῶμον ὤνειδισεν. Ἡ δὲ, ὅσα θυγάτηρ
στρατηγοῦ καὶ φρονήματος πλήρης, πρὸς τὴν ἄδικον
διαβολὴν παρωζύνθη. Καί, οὐδεὶς ἐπὶ τὴν πατρίαν
οἰκίαν ἐκώμασεν, εἶπε, τὰ δὲ σὰ πρόθυρα συνήθη τυ-
χόν ἐστι τοῖς κώμοις. καὶ τὸ γεγαμηκέναι σε λυπεῖ
15 τοὺς ἑραστάς. Ταῦτ' εἰπούσα ἀπεστράφη καὶ ἐγκα-
λυψαμένη θαρρύων ἀφῆκε πηγάς. εὐκαλοὶ δὲ τοῖς ἔρῳι-
σιν αἱ διαλλαγαὶ καὶ πᾶσαν ἀπολογίαν ἡδέως ἀλλήλων
προσδέχονται· μεταβαλλόμενος οὖν ὁ Χαιρέας ἤρξατο
κολακεύειν, καὶ ἡ γυνὴ ταχέως αὐτοῦ τὴν μετάνοιαν
20 ἡσπάετο. Ταῦτα μᾶλλον ἐξέκαυσε τὸν ἔρωτα καὶ οἱ
ἀμφοτέρων αὐτῶν γονεῖς μακαρίους αὐτοὺς ὑπελάμβαν-
ον τὴν τῶν τέκνων ὁρῶντες ὁμόνοιαν.

Δ'. Ὁ δ' Ἀκραγαντίνος, διαπεπτωκυίας αὐτῷ τῆς
πρώτης τέχνης, ᾔπτετο λοιπὸν ἐνεργεστέρας κατα-
25 σκευῆς τὸ τοιοῦτον. Ἦν αὐτῷ παράσιτος στωμύλος
καὶ πάσης χάριτος ὁμιλητικῆς ἐμπλεως. τοῦτον ἐκέ-
λευσεν ὑποκριτὴν ἔρωτος γενέσθαι. τὴν ἄβραν γὰρ
τῆς Καλλιρρόης καὶ τιμωτάτην τῶν θεραπαινίδων προσ-
εποιεῖτο φιλεῖν. παλὺς οὖν ἐνέκειτο, πλὴν ὑπηγάγετο
30 τὴν μείρακα μεγάλαις δωρεαῖς, τῷ τε λέγειν ἀπάγ-
ξεσθαι μὴ τυχὼν τῆς ἐπιθυμίας. Γυνὴ δ' εὐάλωτον
ἐστίν, ὅταν ἐρᾷσθαι δοκῇ. Ταῦτ' οὖν προκατασκευα-
σάμενος ὁ δημιουργὸς τοῦ δράματος, ὑποκριτὴν ἔτερον
ἐξηῦρεν, οὐκέτι ὁμοίως εὐχαριν, ἀλλὰ πανούργον καὶ
35 ἀξίοπiston λαλῆσαι. Τοῦτον προδιδάξας ἡ γρῆ πράτ-
τειν καὶ λέγειν, ὑπέπεμψεν ἀγνώστῳ τῷ Χαιρέᾳ. Προ-
ελθὼν δ' ἐκείνος αὐτῷ περὶ τὰς παλαιστρας ἀλύοντι,
κάμοι, φησὶν, υἱὸς ἦν, ὃ Χαιρέα, σὸς ἡλικιώτης, πάνυ
σε θαυμάζων καὶ φιλῶν, ὅτ' ἔζη. τελευταῖαντος
40 δ' αὐτοῦ, σὲ υἱὸν ἑμαυτοῦ νομίζω, καὶ γὰρ εἰ κοινὸν
ἀγαθὸν πάσης Σικελίας εὐτυχῶν. Δὸς οὖν μοι σχο-
λάζοντα σεαυτὸν καὶ ἀκούσῃ μεγάλα πράγματα ὅλω
τῷ βίῳ σου διαφέροντα. Τοιούτοις ῥήμασιν ὁ μιὰρὸς
ἐκείνος ἄνθρωπος τοῦ μειρακίου τὴν ψυχὴν ἀνακου-
45 φίσας, καὶ μεστὸν ποιήσας ἐλπίδος, καὶ φόβου καὶ
πολυπραγμοσύνης δεομένου λέγειν ὤκνει καὶ προσφα-
σίζετο μὴ εἶναι τὸν καιρὸν ἐπιτήδειον τὸν παρόντα,
δεῖν δ' ἀναβολῆς καὶ σχολῆς μακροτέρας. Ἐνέκειτο
μᾶλλον ὁ Χαιρέας, ἥδη τι προσδοκῶν βαρύτερον.
50 Ὁ δ' ἐμβαλὼν αὐτῷ τὴν δεξιάν, ἀπῆγεν εἰς τι χωρίον
ἡρεμάτιον, εἴτα συναγαγὼν τὰς ὀφρῦς καὶ ὁμοίως γενό-
μενος λυπούμενος, μικρὸν δὲ τι καὶ θαρρύσας· Ἀηδῶ
μὲν, εἶπεν, ὦ Χαιρέα, σκυθρωπόν σοι πρᾶγμα μηνύων,
καὶ πάλαι βουλόμενος εἰπεῖν ὤκνουν· ἐπεὶ δ' ἤδη φα-

cilla aperuerat, incidens in Callirrhoen, iram convertit in
tristitiam, vestibisque dilaniatis, plorat; sciscitans quid
actum obmutuit neque diffidere habens, quæ videbat, neque
credere, quæ nolebat. Uxor, eorum, quæ acciderant,
penitus ignara, trepidantem et perplexum supplex rogat,
velit dicere, (quid sibi offererit.) Ille vero sanguine
plenis oculis et aspera voce: Sortem deploro meam, ait,
et quod tam cito mei oblita sis. Simulque de comessa-
tione exprobat. Illa, ut filia Prætoris, et spiritus gerens
haud parvos, ad tam iniquam exacerbata invidiam: Nemo,
ait, ad domum patris mei adiit comessator: hæc vero li-
mina fors an assueta jam comessionibus. Nuptiæ nostræ
urunt amatores. His dictis aversa operto capite lacry-
marum remisit scaturigines. Facile autem est amantibus
in gratiam redire secum, omnemque libenter accipiunt
vicissim excusationem. Mutata igitur mente Chæreas illi
blandiri; illa sine mora pœnitentiam ejus admittere. Sic
acrius exarsit amor, et beatos se reputabant utriusque pa-
rentes, perspecta liberorum suorum concordia.

IV. Agrigentinus autem, dilapsa sibi prima ista machi-
natione, quod supererat, efficaciores alias instruebat. Erat
illi parasitus, facetus homo, omniumque gratiarum plenus,
quæ faciunt et continent consuetudinem. Hic amantis
mimum facere jussus, pedissequam Callirrhoës et inter
ancillas ejus primam loco adortus, amare simulabat, cui
persuadere instabat et difficulter, multis tamen muneribus
puellam superat, et eo quod vitam resti finire velle diceret,
nisi votis potiretur. Fœmina vero, ubi putat amari, facile
expugnatur. His præparatis, alterum sibi comparabat
histrionem editor hujus ludi, non æque, atque iste, ven-
ustulum, sed vatræ hominem malitiæ, qui ficto candore
fidem et confidentiam tibi disserens extorserit. Hunc, quæ
facere quæque dicere oporteret edoctum, submittit igno-
tum Chæreæ; quem adortus ille circa palæstras otio obam-
bulantem: Et mihi erat filius, inquit, æqualis ille tuus,
tui ille tantus admirator et amicus, quamdiu vixit, mortuo
autem illo, filium te meum reputo. Es enim, dum tibi
bene sit, commune Siciliæ bonum. Vacuum ergo te mihi
da, et audies magnas res, quas omnis tuæ vitæ interest
non ignorasse. Sic dejectam de constantia sua juvenis
mentem quum levem fecisset et ventosam, et spe et timore
atque intempestiva sedulitate replisset istud scelus, nostro
rogante dicere tergiversabatur, tempus præsens minus
opportunitum caussatus, opus esse potioris otii et moræ
majoris. Quo Chæreas instare magis, jam expectans
aliquid gravius. Dextra igitur sua prehensum seducit
illum in locum solitarium, et caperata fronte simulans
afflictum, quum et sublacrymans: Invitus ego quidem tibi,
ait, indico triste negotium, et quamvis dudum promere
voluerim, adhuc id facere refugi. Quando vero nunc

νερώς ὑβρίξῃ καὶ θυρεῖται πανταχοῦ τὸ δεινόν, οὐχ ὑπομένω σιωπᾶν· φύσει τε γὰρ μισοπόνηρός εἰμι καὶ σοὶ μάλιστα εὖνους. Γίνωσκε τοίνυν μοιγευομένην σου τὴν γυναῖκα καὶ ἵνα τούτῳ πιστεύσῃς, ἔτοιμος
5 ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν μοιχὸν δεικνύειν.

Ὡς φάτο· τὸν δ' ἄγεος νεφέλῃ ἐκάλυψε μελαίνα,
Ἄμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐλὼν κόριν αἰθαλόεσσαν
Χεῦατο κακκεφαλῆς, χάριεν δ' ἥσχυνε πρόσωπον.

Ἐπὶ πολὺ μὲν οὖν ἀχανὲς ἔκειτο, μήτε τὸ στόμα,
10 μήτε τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἐπάραι δυνάμενος, ἐπεὶ δὲ φωνὴν οὐχ ὁμοίαν μὲν, ὀλίγην δὲ συνελέξατο· Δυστυχῇ μὲν, εἶπεν, αἰτῷ παρὰ σοῦ χάριν, αὐτόπτης γενέσθαι τῶν ἐμῶν κακῶν, θμῶς δὲ δεῖξον ὅπως εὐλογώτερον ἑμαυτὸν ἀνέλω. Καλλιρρόης γὰρ καὶ ἀδικούσης φεί-
15 σομαι. Προσποίησαι, φησὶν, ὡς εἰς ἀγρόν ἀπιέναι· βαθείας δ' ἐσπέρας παραφύλαττε τὴν οἰκίαν. ὅψει γὰρ εἰσιόντα τὸν μοιχόν. Συνέθετο ταῦτα, καὶ ὁ μὲν Χαιρέας πέμψας, (οὐ γὰρ αὐτὸς ὑπέμενεν οὐδ' εἰσελθεῖν,) Ἄπειμι, φησὶν, εἰς ἀγρόν. Ὁ δὲ κακοήθης
20 ἔκεινος καὶ διάβολος συνέταττε τὴν σκηνήν. Ἐσπέρας οὖν ἐπιστάσης ὁ μὲν ἐπὶ τὴν κατασκοπὴν ἦλθεν, ὁ δὲ τὴν ἄβραν τῆς Καλλιρρόης διαφθείρας ἐνέβαλεν εἰς τὸν στενωπὸν, ὑποκρινόμενος μὲν τὸν λαθραίοις ἔργοις ἐπιχειρεῖν προαιρούμενον, πάντα δὲ μηχανώμενος ἵνα μὴ
25 λάθοι· κόμην εἶγε λιπαρὰν καὶ βοστρύχους μύρων ἀποπνέοντας, ὀφθαλμοὺς ὑπογεγραμμένους, ἱμάτιον μαλακόν, ὑπόδημα λεπτόν· δακτύλιοι βαρεῖς ὑπέστειλον. εἶτα πολὺ περιδεδυμένος τῇ θύρᾳ προσῆλθε, κρούσας δ' ἐλαφρῶς τὸ εἰσόδον ἔδωκε σημεῖον. Ἡ δὲ
30 θεράπαινα, καὶ αὐτὴ περίφοβος, ἡρέμα παρανοήσασα καὶ λαβομένη τῆς χειρὸς, εἰσήγαγε. Ταῦτα θεασάμενος Χαιρέας οὐκ ἐτί κατέσχεν ἀλλ' εἰσέδραμεν ἐπ' αὐτοφώρῳ τὸν μοιχὸν ἀναιρήσων. Ὁ μὲν οὖν παρὰ τὴν αὐλῆιν θύραν ὑποστάς, εὐθὺς ἐξῆλθεν. Ἡ δὲ Καλ-
35 λιρρόῃ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κλίνης ζητοῦσα Χαιρέαν καὶ μηδὲ λύχον ἄψασα διὰ τὴν λύπην· ψόφου δὲ ποδῶν γενομένου, πρώτη τοῦ ἀνδρὸς ἦσθετο τὴν ἀναπνοὴν καὶ χαίρουσα αὐτῷ προσέδραμεν. Ὁ δὲ φωνὴν μὲν οὐκ ἔσχεν ὥστε λοιδορήσασθαι, κρατούμενος δ' ὑπὸ τῆς
40 ὀργῆς ἐλάκτισε προσιοῦσαν. Εὐστόχως οὖν ὁ ποὺς κατὰ τοῦ διαφράγματος ἐξαχθεὶς ἐπέσχε τῆς παιδὸς τὴν ἀναπνοήν. ἔρριμμένην δ' αὐτὴν αἱ θεραπεαινίδες βαστάσασα κατέλλιναν ἐπὶ τὴν κοίτην. Καλλιρρόῃ μὲν οὖν ἄφρονος καὶ ἄπνους ἔκειτο νεκρᾶς εἰκόνα πᾶσι
45 παρέχουσα.

Εἰ. Φήμη δὲ, ἄγγελος τοῦ πάθους, καθ' ὅλην τὴν πόλιν διέτρεχεν, οἰμωγὴν ἐγείρουσα διὰ τῶν στενωπῶν ἄχρι τῆς θαλάττης, καὶ πανταχοῦθεν ὁ θρήνος ἤκούετο, καὶ τὸ πρῶγμα εἰσὶ πόλεως ἁλώσει. Χαιρέας δὲ,
50 ἔτι τῶ θυμῷ ζέων, δι' ὅλης νυκτὸς ἀποκλείσας ἑαυτὸν, ἐβασάνιζε τὰς θεραπεαινίδας, πρώτην δὲ καὶ τελευταίαν τὴν ἄβραν. ἔτι δὲ καομένων καὶ τεμνομένων αὐτῶν, ἔμαθε τὴν ἀλήθειαν. Τότε ἔλεος αὐτὸν εἰσῆλθε τῆς ἀποθανούσης καὶ ἀποκτεῖναι μὲν ἑαυτὸν ἐπεθύμει,

palam illuderis, et malum per omnium increbuit ora, tacere porro non sustineo. Nam et mali cujusvis osorem natura me finxit, et tui maximopere studiosum. Scito igitur, uxorem tuam mœchari. Quod quo credas, en paratus sum adulterum tibi sub ipso flagitii momento sistere.

Dixit : at is, nigra quasi nube doloris amictus,
Ambabus furvam circum accumulare favillam
In caput, et vultus olim fardare venustus.

Diu jacebat intercepto sermone, neque os attollere, neque oculos, valens. Ut tandem ipsi non quidem solita, aliqua tamen, rediit vox : Gratiam te rogo, ait Chæreas, miseram quidem illam, ut efficias me meorum malorum spectatorem, sed ostende tamen : quo me meliore jure jam de medio tollere queam. Nam Callirrhœe quidem vel in me injuriæ parcam. Finge, ait alter, rus abire : profunda autem vespera observa domum ; videbis enim intrantem mœchum. His conductis, Chæreas quidem misso nuntio rus abire significat ; ipse enim, ut domum rediret a se non poterat impetrare. Nebulo autem iste et concordie turbator scenam interim instruebat ; vesperaue facta contendebat ad perficiendum drama, quando simul corruptor ancillæ istius Callirrhœes in angiportum se conjicit, simulans quidem hominem, cui clandestina moliri et tenebris digna sedet ; omnia tamen eo comparaverat, ut ne lateret. Illi coma nitida, cincinni unguento fragrantis, oculi picti, vestitus mollis, calceatus tenuis ; annuli ponderosi per tenebras micabant. Sic multum et sollicitè quaquaversum circumspectans ad fores accedit, et suspensa manu pro more pulsatis consuetum edit signum, ipsa quoque ancilla perquam timida sine crepitu et adapertha modo janua prehensum manu intromittit. Quo viso Chæreas se non amplius continere, sed intro currere, ut in ipso opere corruptorem trucidaturus. Alter vero, cum substitisset ad vestibuli januam, statim exiit. Callirrhœe interim toro residebat, Chæream desiderans, et præ mœroris ne lucernam quidem accendi passa ; strepituque pedum facto prima sentiebat animam viri sui, et occurrebat illi læta. Ille autem, voce, qua eam increparet, defectus, irarum impotens prope accedentem calce ferit. Pes directe contra diaphragma puellæ impactus spiritum illi intercludebat. Prostratam tollunt, lectoque reponunt ancillæ. Sic sine voce, sine vita jacebat porrecta Callirrhœe, mortuæ speciem omnibus exhibens.

V. Fama casus nuntia totam urbem pervagata gemitus excitabat et ejulationes per angiportus ad mare usque, haud secus ac si urbs ipsa capta foret. Chæreas interim ira fervidus adhuc, clausa domo, tormentis in ergastulo per totam noctem in ancillas inquirebat, et earum quidem primam pariter atque ultimam istam pedissequam ; quæ dum urruitur adhuc et secantur, comperta veritate, misericordia mortuæ ductus ipse semet occidere rubeat ; nisi

Πολύχαρμος δ' ἐκώλυε, φίλος ἐξαίρετος τοιοῦτος ὅς ὄν
 Ὀμηρος ἐποίησε Πάτροκλον Ἀχιλλέως. Ἡμέρας δὲ
 γενομένης, οἱ ἄρχοντες ἐκλήρουν δικαστήριον τῷ φο-
 νεῖ, διὰ τὴν πρὸς Ἑρμοκράτην τιμὴν ἐπισπεύδοντες
 τὴν κρίσιν. Ἀλλὰ καὶ ὁ δῆμος ἅπας εἰς τὴν ἀγορὰν
 συνέτρεχεν, ἄλλων ἄλλα κεκραγόντων. Ἐδημοκόπου
 δ' οἱ τῆς μνηστείας ἀποτυχόντες καὶ ὁ Ἀκραγαντίνος
 ὑπὲρ ἅπαντας, λαμπρὸς τε καὶ σοβαρὸς, ὅς ὄν διαπρα-
 ξάμενος ἔργον ὁ μὴδεὶς ἂν προσεδόκησε. Συνέβη δὲ
 10 πρῶγμα καὶνὸν καὶ ἐν δικαστηρίῳ μὴδεπώποτε πραχ-
 θέν· ῥηθείσης γὰρ τῆς κατηγορίας ὁ φονεὺς, μετρηθέν-
 τος αὐτῷ τοῦ ὕδατος, ἀντὶ τῆς ἀπολογίας αὐτοῦ κατη-
 γόρησε πικρότερον καὶ πρῶτος τὴν καταδικάζουσιν
 ψῆφον ἤνεγκεν, οὐδὲν εἰπὼν τῶν πρὸς τὴν ἀπολογίαν
 15 δίκαιων, οὐ τὴν διαβολὴν, οὐ τὴν ζηλοτυπίαν, οὐ τὸ
 ἀκούσιον, ἀλλ' ἐδείτο πάντων· Δημοσίᾳ με καταλεύ-
 σατε. Ἀπεστεφάνωσα τὸν δῆμον. Φιλάνθρωπὸν ἐστίν,
 ἂν παραδῶτέ με δημίῳ. Τοῦτ' ὤφειλον ἂν παθεῖν,
 εἰ καὶ θεραπευνίδα Ἑρμοκράτους ἀπέχτεινα. Τρόπον
 20 ζητήσατε κολάσεως ἀπόρρητον. Χείρονα δέδρακα
 ἱεροσύλων καὶ πατροκτόνων. Μὴ θάψῃτέ με. Μὴ
 μιάνητε τὴν γῆν. ἀλλὰ τὸ ἀσεβὲς καταποντώσατε
 σῶμα. Ταῦτα λέγοντος θρῆνος ἐξεργάγη, καὶ πάντες
 ἀφέντες τὴν νεκρὰν τὸν ζῶντα ἐπένθουν. Ἑρμοκρά-
 25 τος συνήγόρησε Χαιρέα πρῶτος. Ἐγὼ, φησὶν, ἐπί-
 σταμαι τὸ συμβᾶν ἀκούσιον ὄν. βλέπω τοὺς ἐπιβου-
 λεύοντας ἡμῖν. οὐκ ἐφθθήσονται δυσὶ νεκροῖς, οὐδὲ
 λυπήσω τεθνεῶσαν τὴν θυγατέρα. Ἦκουσα λεγούσης
 αὐτῆς πολλάκις, ὅτι αὐτῆς μᾶλλον θέλει Χαιρέαν ζῆν.
 30 Παύσαντες οὖν τὸ περισσὸν δικαστήριον ἐπὶ τὸν ἀναγ-
 καῖον ἀπίωμεν τάφον. Μὴ παραδῶμεν χρόνῳ τὴν
 νεκρὰν, μὴδ' ἄμορφον τῇ παρολκῇ ποιήσωμεν τὸ σῶμα,
 θάψωμεν Καλλιρρόην ἔτι καλὴν. Οἱ μὲν οὖν δικασ-
 τὰι τὴν ἀπολούσαν ψῆφον ἔθεσαν.
 35 Γ'. Χαιρέας δ' οὐκ ἀπέλυεν ἑαυτὸν ἀλλ' ἐπεθύμει
 θανάτου καὶ πάσας ὁδοὺς ἐμχανᾶτο τῆς τελευτῆς.
 Πολύχαρμος δ' ὅρων ἄλλως ἀδύνατον ἑαυτῷ τὴν σω-
 τηρίαν· Προδῶτα, φησὶ, τῆς νεκρᾶς, οὐδὲ θάψαι Καλ-
 λιρρόην ὑπομενεῖς; ἀλλοτρίαις χερσὶ τὸ σῶμα πιστεύεις;
 40 καιρὸς ἐστὶ σοι νῦν ἐνταφίων ἐπιμελεῖσθαι πολυτελείας
 καὶ τὴν ἐκκομιδὴν κατασκευάσαι βασιλικήν. Ἐπει-
 σεν οὗτος ὁ λόγος· ἐνέβαλε γὰρ φιλοτιμίαν καὶ φρον-
 τίδα. Τίς ἂν οὖν ἀπαγγεῖλαι δύναιτο κατ' ἀξίαν τὴν
 ἐκκομιδὴν ἐκείνην; κατέχειτο μὲν Καλλιρρόη νυμφι-
 45 κὴν ἐσθλὰ περικειμένη καὶ ἐπὶ χρυσηλάτου κλίνης
 μεΐζων τε καὶ κρεῖττων, ὥστε πάντες εἵκαζον αὐτὴν
 Ἀριάδνῃ καθευδούσῃ. Προήεσαν δὲ τῆς κλίνης πρῶ-
 τοι μὲν οἱ Συρακοσίων ἱππεῖς, αὐτοὺς ἱπποῖς κεκοσμη-
 μένοι, μετὰ τούτους ὀπλίται φέροντες σημεῖα τῶν
 50 Ἑρμοκράτους τροπαίων, εἴθ' ἡ βουλὴ καὶ ἐν μέσῳ τῷ
 δῆμῳ πάντες Ἑρμοκράτην δορυφοροῦντες. Ἐφέρετο
 δὲ καὶ Ἀρίστιον, ἔτι νοσῶν, θυγατέρα καὶ κυρίαν Καλ-
 λιρρόην ἀποκαλὼν. Ἐπὶ τούτοις αἱ γυναῖκες τῶν πο-
 λιτῶν μελανεῖμονες, εἴτα πλοῦτος ἐνταφίων βασιλικός.

Polycharmus intercessisset, singularis amicus nostri, qua-
 lem Homerus Achillis Patroclum cecinit. Altero mane
 Archontes quaestionem suscipiebant in homicidam, et ur-
 gebant negotium Hermocratis reverentia. Omnis populus
 in forum concurrebat, alius alia clamantes. Maxime as-
 sentabantur populo elusi proci, et prae ceteris Agrigentinus
 ille, splendidus incedens et superbus, ut qui confecerit quod
 nemo exspectasset. Accidebat autem novum quid et in
 foro nunquam antea visum. Accusatione nempe dicta,
 et admensa reo aqua, ipse in se, ommissa omni defensione,
 acerbè invectus condemnantem primus tulit calculum, et
 missis justis excusationis titulis, quod calumnia delusus,
 quod amulus, quod invitus fecerit, omnes hoc modo suppli-
 cabat: Communi me suffragio manuque lapidate, obsecro
 Populo huic coronam abstuli. Nimis benigne mecum agetis,
 si carnifici tradideritis. Id vel ancilla Hermocratis peremta
 mernissem. Novum exquirite supplicium. Scelestiora
 sacrilegis et parricidis perpetravi. Ne me sepelire, velim,
 ne polluite terram, sed aequore impium corpus mergite.
 Ejulatum haec audientibus excutiebat, luctusque transfe-
 rebatur omnis a mortua in vivum. Primus Hermocrates
 patrocinari reo. Novi, ait, praeter voluntatem, quidquid
 id est, accidisse. Coram video nobis insuliatos. At non
 illaetabuntur duobus funeribus, neque mortuam ego filiam
 contristabo, quam saepius audiui dicere, vitam Chæreae
 sua sibi cariorem esse. Abjecto itaque supervacaneo judi-
 cio, ad necessarias accingamur exsequias. Ne tempori
 mortuam tradamus, neque faciamus mora corpus minus
 formosum. Pulchram adhuc sepeliemus Callirrhoen. Ju-
 dices itaque calculum ferebant absolventem.

VI. Chæreas sibi non item, sed mortis avidus, fati
 omnes vias tentabat. Polycharmus ergo videns, se non posse
 vivum illum servare: Non differs saltem mori, ait, dum
 Callirrhoen sepelias, o mortuae proditor? Alienis manibus
 cadaver accredis? Jam tempus erat splendida tymbi orna-
 menta et exsequias curare regias. Approbavit hanc illi sen-
 tentiam, eoque ambitionem et curam indidit. Quis jam digne
 funus illud enunciet? Callirrhoë stola, qua sponsa fuerat
 induta, recumbebat super lecto solidi auri, viva major et
 pulchrior, adeo ut omnes Ariadnae dormienti compararent.
 Lectum praebant primum equites Syracusani, ipsis
 cum suis equis ornati. Sequebatur gravis armatura victo-
 riarum Hermocratis monumenta praeferebat. Succedebat
 Senatus, et in medio populo omnes Hermocratem stipantes.
 Ariston quoque aeger adhuc portabatur, Callirrhoen iten-
 tidem filiam atque dominam compellans. Ibant porro
 civium uxores pullatae; tum divitiarum sepulcrales plane re-

Πρῶτος μὲν ὁ τῆς φέρνης χρυσός τε καὶ ἄργυρος, ἐσθήτων κάλλος καὶ κόσμος, (συνέπεμψε δὲ (καὶ) Ἑρμοκράτης πολλὰ ἐκ τῶν λαφύρων), συγγενῶν τε δωρεαὶ καὶ φίλων, τελευταῖος δ' ἐπηκολούθησεν ὁ Χαιρέου πλοῦτος· ἐπεθύμει γὰρ, εἰ δυνατόν ἦν, πᾶσαν τὴν οὐσίαν συγκαταφλέξαι τῇ γυναικί. Ἐφερον δὲ τὴν κλίνην οἱ Συρακοσίων ἐφηβοί, καὶ ἐπηκολούθει τὸ πλήθος. Τούτων δὲ θρηνούντων μάλιστα Χαιρέας ἤκούετο. Ἦν δὲ τάφος μεγαλοπρεπῆς Ἑρμοκράτους πλησίον τῆς θαλάσσης, ὥστε καὶ τοῖς πόρρωθεν πλέουσι περί-
 10 βλεπτος εἶναι· τοῦτον ὥσπερ θησαυρὸν ἐπλήρωσεν ἡ τῶν ἐνταφίων πολυτέλεια. Τὸ δὲ δοκοῦν εἰς τιμὴν τῆς νεκρᾶς γεγονέναι μειζόνων πραγμάτων ἐκίνησεν ἀρχήν.
 Ζ'. Θήρων γάρ τις ἦν, πανοῦργος ἄνθρωπος, ἐξ
 15 ἀδικίας πλέων τὴν θάλασσαν καὶ ληστὰς ἔχων ἐφορ-
 μοῦντας τοῖς λιμέσιν. Ὅνομα πορθίου πειρατήριον συγκροτῶν οὗτος τῇ ἐκχομιδῇ παρατυχῶν, ἐπωφά-
 λμησε τῷ χρυσῷ καὶ νύκτωρ κατὰ κλίνης οὐκ ἐκοιμάτο
 λέγων πρὸς ἑαυτόν· Ἄλλ' ἐγὼ κινδυνεύω μαχόμενος
 20 τῇ θαλάσῃ καὶ τοὺς ζῶντας ἀποκτείνων ἕνεκα λη-
 μάτων μικρῶν, ἐξὸν πλουτῆσαι παρὰ μίᾳς νεκρᾶς ἀνε-
 ρείθω κύβος· οὐκ ἀφῆσω τὸ κέρδος. Τίνας δ' οὖν
 ἐπὶ τὴν πρᾶξιν στρατολογήσω; σκέψαι, Θήρων, τίς
 ἐπιτηδεύει, ὃν οἶδα. Ζηνοφάνης ὁ Θουρίος; συνετὸς
 25 μὲν, ἀλλὰ δειλός. Μένων ὁ Μεσήνιος; τολμηρὸς μὲν,
 ἀλλὰ προδότης. Ἐπεζίων δὲ τῷ λογισμῷ κατέκασ-
 τον, ὥσπερ ἀργυρογνώμων, πολλοὺς ἀποδοκιμάσας,
 ὅμως ἔδοξε τινὰς ἐπιτηδεύειν. Ἐωθεν οὖν διατρέχων
 εἰς τὸν λιμένα, ἕκαστον αὐτῶν ἀνεζήτη. εὔρε δ'
 30 ἐνίοις μὲν ἐν πορνεῖσι, τοὺς δ' ἐν καπηλείῃσι, οἰκεῖον
 στρατὸν τοιοῦτον στρατηγῷ. Φήσας οὖν ἔχειν τι δια-
 λεχθῆναι πρὸς αὐτοὺς ἀναγκαῖον, κατόπιν τοῦ λιμένος
 ἀπήγαγε καὶ τούτων ἤρξατο τῶν λόγων· Ἐγὼ θησαυ-
 ρὸν εὐρὺν ὑμᾶς κοινωνοὺς εἰλόμην ἐξ ἀπάντων· οὐ γάρ
 35 ἔστιν ἓνός τὸ κέρδος, οὐδὲ πόνου πολλοῦ δεόμενον,
 ἀλλὰ μία νὺξ δύναται ποιῆσαι πάντας ὑμᾶς πλουσίους.
 Οὐκ ἄπειροι δ' ἐσμέν τοιούτων ἐπιτηδευμάτων, ἃ παρὰ
 μὲν τοῖς ἀνοήτοις ἀνθρώποις ἔχει διαβολήν, ὠφέλειαν
 δὲ τοῖς φρονίμοις δίδωσι. Συνῆκαν εὐθὺς ὅτι λησ-
 40 τεῖαν, ἡ τυμωρυχίαν, ἡ ἱεροσυλίαν καταγγέλλει. Καὶ
 Παῦσαι, ἔφασαν, (ὥς) πεπεισμένων ἤδη, καὶ μόνον
 μήνυε τὴν πρᾶξιν καὶ τὸν καιρὸν μὴ παραπολλύωμεν.
 Ὁ δὲ Θήρων ἐνθεν ἐλὼν Ἐωράκατε, φησί, χρυσὸν καὶ
 ἄργυρον τῆς νεκρᾶς. οὗτος ἡμῶν τῶν ζώντων δι-
 45 καύτερος γένοιτ' ἂν. Δοκεῖ δὴ μοι νυκτὸς ἀνοῖξαι
 τὸν τάφον, εἴτ' ἐνθεμένους τῷ κέλῃτι, πλεύσαντας ὅποι
 ποτ' ἂν φέρῃ τὸ πνεῦμα, διαπωλῆσαι τὸν φόρτον ἐπὶ
 ξένῃς. Ἦρεσε. Νῦν μὲν οὖν, φησί, τρέπεσθε ἐπὶ
 50 τὰς συνήθεις διατριβὰς· βαθείας δ' ἐσπέρας ἕκαστος ἐπὶ
 τὸν κέλῃτα κατίτω κομίζων οἰκοδομικὸν ὄργανον. Οὗ-
 τοι μὲν δὴ ταῦτ' ἐπραττον.

Η'. Τὰ δὲ περὶ Καλλιρρόην δευτέραν ἀλλήν ἐλάμ-
 βανε παλιγγενεσίαν, καὶ τινος ἀνέσεως ταῖς ἀπολειφ-
 θεῖσας ἀναπνοαῖς ἐκ τῆς ἀσιτίας ἐγγενομένης, μόγις

gia: primo quidem loco aurum et argentum dotale, dein vestes pulcherrimæ et mundus; dein quas commiserat Her-
 mocrates multas manubias; amicorum hinc et affinium munera; ultimo denique Chæreæ opulentia, cupidi, si posset, vel omnem suam uxori concremare substantiam. Tum lectum portabant Syracusanorum puberes. Clau-
 10 debat agmen cætera promiscua multitudo, in qua Chæreas maxime lugens audiebatur. Habebat autem Hermocrates magnificum ad mare sepulcrum, quod vel procul navigan-
 tium feriret oculos. Replevit hoc, ceu ærarium, feratis opulentia. Quod vero tum videbatur in honorem mortuæ factum, majoris id momenti res concitavit.

VII. Nam Theron erat aliquis, homo nefandus, injusti
 15 lucri cupiditate mare navigans, et piratas habens portubus subsidentes, nomine collegii vectorii piraticum cogens. Is cum interesset funeri, conjecerat oculos in aurum; noc-
 tuque pervigil decumbens ita se compellat: Ego vero tot cum periculis mari conflictor, et vivos occido, parvi lucelli gratia, qui semel ab una mortua possim ditescere Jacta
 sit alea. Neutiquam dimisero prædam. Quos autem mihi facinoris hujus adscisco satellites? Dispice, Theron, quis eorum, quos nosti, idoneus? Zenophanes Thurius, sagax
 quidem, sed timidus. Meno Messenius audax, sed proditor. Ita secum singulos percensens, ut argenti explorator, multos quum improbasset, aliquos tamen aptos judicabat.
 Mane ergo de navi in portum transcurrens, eorum unum-
 20 quemque indagabat et inveniebat partim in lupanari, partim in popinis; dignum istoc imperatore exercitum. Quos ad communem de re necessaria deliberationem excitatos et seductos post portum sic alloquitur: Præ aliis omnibus
 ego vos inventi thesauri participes elegi. Neque enim unius hominis est lucrum, neque multo labore indiget; sed una nox omnes ditare nos poterit. Etiam imperiti non
 25 sumus talium facinorum, quæ apud stultos quidem audiunt male, prudentibus autem ferunt compendia. Continuo illi intelligentes aut latrocinium denunciare, aut violationem sepulcri, aut sacrilegium: Noli suadere, inquit, quibus
 jam persuasisti. Modo negotium indica. Tempori parca-
 30 mus. Vidistis, inde Theron occipit, vidistis aurum et argentum mortuæ. Ea vivis nobis justiore titulo cesserint. Hinc suadeo de nocte sepulcrum aperire; impositamque
 scaphæ mercem quo nos cunque terrarum ventus detule-
 35 rit, peregre distrahere. Placuit. Vos interim, pergebat, ad consueta deversoria et negotia redite. Profunda vero
 40 vespera ad scapham quisque instrumento fabrilī armatus deveniat. Hæc illi moliti.

VIII. Callirrhoe interim iterato quasi partu post sepultos
 45 manes in lucem eniti, et, accedente superstitionibus adhuc ani-
 mabus per inediam aliqua relaxatione, vix et pedetentim re-

καὶ κατ' ὀλίγον ἀνέπνευσεν· ἔπειτα κινεῖν ἤρξατο κατὰ
μέλη τὸ σῶμα. διανοίγουσα δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αἰσθη-
σιν ἐλάμβανεν ἐγειρομένης ἐξ ὕπνου καὶ ὡς συγκαθεύ-
δοντα Χαιρέαν ἐκάλεσεν. Ἐπεὶ δ' οὐθ' ὁ ἀνὴρ, οὐθ'
6 αἱ θεραπαίνιδες ἤκουον, πάντα δ' ἦν ἔρημα καὶ σκότος,
φρίκη καὶ τρόμος τὴν παῖδα κατελάμβανεν, οὐ δυνα-
μένην τῷ λογισμῷ συμβαλεῖν τὴν ἀλήθειαν. Μόλις
δ' ἀνεγειρομένη στεφάνων προσήψατο καὶ ταινιδῶν, φό-
φον ἐποίει χρυσοῦ τε καὶ ἀργύρου· πολλή δ' ἦν ἀρω-
10 μάτων * εὐνή. Τότε οὖν ἀνεμνήσθη τοῦ λακτίσματος
καὶ τοῦ δι' ἐκεῖνο πτώματος. μόγις τε τὸν ἐκ τῆς
ἀγωνίας ἐνόησε τάφον· ἔρρηξεν οὖν φωνήν, ὅσπην ἐδύ-
νατο, Σώζετε. βοηθεῖτε. Ἐπεὶ δὲ πολλάκις αὐτῆς
κέκραγυίας οὐδὲν ἐγένετο πλέον, ἀπήλπισεν ἔτι τὴν
15 πωτηρίαν καὶ ἐνθεῖσα τοῖς γόνασι τὴν κεφαλὴν ἐθρήνει
λέγουσα· Οἱμοὶ τῶν κακῶν· ζῶσα κατώρυγμαί, μηδὲν
ἀδικοῦσα καὶ ἀποθνήσκω θάνατον μακρόν. Ὑγιαί-
νουσάν με πενθοῦσι. Τίνα τις ἀγγελον πέμψει; ἄδικε
Χαιρέα, μέμφομαί σε, οὐχ ὅτι με ἀπέκτεινας, ἀλλ'
20 ὅτι με ἔσπευσας ἐκβαλεῖν τῆς οἰκίας. Οὐκ εἶδεις σε
ταχέως θάψαι Καλλιρρόην οὐδ' ἀληθῶς ἀποθανοῦσαν.
Ἄλλ' ἤδη τάχα τι βουλεύῃ περὶ γάμου. Κάκεινὴ μὲν
ἐν ποικίλοις ἦν ὀδυρμοῖς.

Θ'. Ὁ δὲ Θήρων, φυλάζας αὐτὸ τὸ μεσονύκτιον,
25 ἀψοφῆτι προσῆει τῷ τάφῳ, κούφως ταῖς κώπαις ἀπτό-
μενος τῆς θαλάσσης. Ἐμβαίνων δὲ πρῶτον ἐπέταξε τὴν
ὑπηρεσίαν (τὸν τρόπον) τοῦτον. Τέσσαρας μὲν ἀπέ-
στειλεν ἐπὶ κατασχοπῇ, εἴ τινες προσίοιεν εἰς τὸν τό-
πον, εἰ μὲν δύναιτο, φονεύειν· εἰ δὲ μὴ, συνθήματι
30 μηνύειν τὴν ἀφίξιν αὐτῶν. πέμπτος δ' αὐτὸς προσῆει
τῷ τάφῳ· τοὺς δὲ λοιποὺς, ἦσαν γὰρ οἱ σύμπαντες
ἐκκαίδεκα, μένειν ἐπὶ τοῦ κελήτος ἐκέλευσε καὶ τὰς
κώπας ἔχειν ἐπτερωμένας ἵνα, ἐάν τι αἰφνίδιον συμ-
βαῖνῃ, ταχέως τοὺς ἀπὸ γῆς ἀρπάσαντες ἀποπλεύσω-
35 σιν. Ἐπεὶ δὲ μοῖλοι προσηνέθησαν καὶ σφοδρότερα
πληγὴ πρὸς τὴν ἀνάρρησιν τοῦ τάφου, τὴν Καλλιρρόην
κατελάμβανεν ὁμοῦ πάντα, φόβος, χαρὰ, λύπη, θαυ-
μασμός, ἔλπις, ἀπιστία. Πόθεν ὁ φόβος; Ἄρά τις
δαίμων κατὰ νόμον κοινὸν τῶν ἀποθνησκόντων ἐπ' ἐμὲ
40 παραγίνεται τὴν αἰλίαν; ἢ φόβος οὐκ ἔστιν ἀλλὰ φωνὴ
καλούντων με τῶν ὑποχρονίων πρὸς αὐτούς; τυμβω-
ρύχους μᾶλλον εἰκὸς εἶναι· καὶ γὰρ τοῦτό μου ταῖς
συμποραῖς προστετέθη, πλοῦτος ἀχρηστος νεκρῷ. Ταῦτα
ἔτι λογιζομένης αὐτῆς, προὔβαλε τὴν κεφαλὴν ὁ λη-
45 στής καὶ κατὰ μικρὸν εἰσεδύετο. Καλλιρρόη δ' αὐτῷ
προσπεσοῦσα, βουλομένη δεηθῆναι· κακείνος φοβηθεὶς
ἐξεπῆδησε, τρέμων δὲ πρὸς τοὺς ἐταίρους ἐπθέγγατο·
Φεύγωμεν ἐντεῦθεν· δαίμων γάρ τις φυλάττει τὰ ἐν-
δον καὶ εἰσελθεῖν ἡμῖν οὐκ ἐπιτρέπει. Κατεγέλασε
50 Θήρων, δειλὸν εἰπὼν καὶ νεκρότερον τῆς τεθνώσης.
Εἴτ' ἐκέλευσε ἄλλον εἰσελθεῖν. Ἐπεὶ δ' οὐδεὶς ὑπέμε-
νεν, αὐτὸς εἰσῆλθε προβαλλόμενος τὸ ξίφος. Λάμψαν-
τος δὲ τοῦ σιδήρου, δέισασα ἡ Καλλιρρόη, μὴ φονευθῆ-
ναι, πρὸς τὴν γωνίαν ἐξέτεινεν ἑαυτήν, κακείθεν ἰκέτευε,

spirare; dein movere singula per membra corpus; palpebris
denique diductis sensum sui somno evigilantis percipere;
Chæream vocare quasi accubantem. Quum vero neque
maritus, neque ancillæ audirent, omniaque deserta essent
et tenebrosa, inhorrescere puella et contremiscere, quid
de se factum exputare plane impotens. Erecto vix tan-
dem corpore, corollas et tannias contrectans, et crepitum
attacti auri et argenti percipiens, et accumulatus erat * multo
aromate torus; sic demum recordari calcem inflictam; et
casum inde suum cepit. Vix tandem sibi reddita ex animi
summo angore agnoscere sepulcrum, rumpere protinus
vocem quam potuit maximam. Subvenite. Succurrite.
Sæpius autem clamanti quum nihilo plus fieret, desperare
porro de salute sua cepit, et dejecto intra genua capite,
sic lamentari: Heu mihi malorum! viva defossa sum, in-
noxia. Morior morte longa. Valentem me lugent. Quem
quis nuntium miserit! inique Chærea, incuso te, non quod
occidisti, sed quod ejicere domo tam properasti. Non de-
bueras Callirrhœen confestim tumulare, ne quidem vere
mortuam. Sed forte jamdudum cogitas de novis nuptiis.

IX. Interea, dum illa varia lamentatur, Theron, me-
diam servans noctem, sine strepitu accedit ad conditorium,
summum remis radens mare; et ministeria in terram egres-
sus sic ordinat. Quatuor emissi speculatum, jussique
occidere, quisquis illuc accederet; si nequirent, signo sal-
tem constituto edito accedentes prodere. Ipse cum qua-
tuor aliis aggrediebatur tumultum. Cæteris mandatum
erant autem omnes omnino sedecim, in celoce manere, re-
mis erectis et in navigationem aptatis, quo ad subitum
quemvis casum ex continente se corripientes actutum au-
fugerent. Callirrhœen vero, vectes admotos sentientem, et
ictus validiores revellendo conditorio impactos, simul omnia
invadunt: timor, gaudium, tristitia, admiratio, spes, dif-
fidentia. Unde iste strepitus! Dæmonumne quisquam
inferorum, communi defunctorum lege, ad me tendit,
miseram? Atqui strepitus non est, sed clara vox infero-
rum in suam ditionem me evocantium. Quin sepulcorum
perfossores rectius videntur esse. Nam et hoc additum
meis calamitatibus, opes cadaveri inutiles. Hæc illa vo-
lutare adhuc, quum latro unus projectum per foramen
caput sensim inserebat; quem adorta Callirrhœe, volens
obsecrare. Ille vero territus resiliere et sodales pavore tre-
mens hortari. Fugiamus hinc, amici. Genius aliquis in-
tus posita servat, neque permittit nobis introitum. Irrisum
hominem Theron imbellem objurgat, et ipsa mortua
magis axanimen; aliumque jubet penetrare. Sed quum
negarent omnes, ipse projecto gladio irrepit. Micante
autem ferro, verita, ne periret, Callirrhœe in angulum
extendebat se, vocemque mittebat inde supplex exilum.

λεπτὴν ἀφεῖσα φωνήν· Ἐλέησον, ὅστις ποτ' εἴ, τὴν οὐκ ἔλεγευσαν ὑπ' ἀνδρὸς, οὐδὲ γονέων· μὴ ἀποκτείνης ἣν σέσωκας. Μᾶλλον ἐθάρσεν ὁ Θήρων, καὶ οἷα δεινὸς ἀνὴρ ἐνόησε τὴν ἀλήθειαν. Ἔσθη δὲ σύν-
 5 νους καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐβουλεύσατο κτείνειν τὴν γυναῖκα, νομίζων ἐμπόδιον εἶσεσθαι τῆς ὅλης πράξεως. ταχέια δὲ διὰ τὸ κέρδος ἐγένετο μετάνοια καὶ πρὸς αὐτὸν εἶπεν· Ἔστω καὶ αὕτη τῶν ἐνταφίων μέρος· πολλὸς μὲν ἄργυρος ἐνταῦθα, πολλὸς δὲ χρυσὸς, τούτων
 10 δὲ πάντων τὸ τῆς γυναικὸς τιμιώτερον κάλλος. Λαβόμενος οὖν τῆς χειρὸς ἐξήγαγεν αὐτήν. Εἶτα καλέσας τὸν συνεργόν· Ἴδού, φησὶν, ὁ θαίμων, ὃν ἐφοβοῦ. καλὸς γε ληστὴς φοβηθεὶς καὶ γυναῖκα. Ὑμεῖς μὲν οὖν φυλάττετε ταύτην· θέλω γὰρ αὐτὴν ἀποδοῦναι τοῖς
 15 γονεῦσιν. Ὑμεῖς δ' ἐκφέρωμεν τὰ ἐνδον ἀποκείμενα, μηκέτι μηδὲ τῆς νεκρᾶς αὐτᾶ τηρούσης.

Ι'. Ἐπεὶ δ' ἐνέπλησαν τὸν κέλητα τῶν λαφύρων, ἐκέλευσεν ὁ Θήρων τὸν φύλακα μικρὸν ἀποστήναι μετὰ τῆς γυναικὸς. Εἶτα βουλὴν προέθηκε περὶ αὐτῆς.
 20 Ἐγένοντο δ' αἱ γνώμαι διάφοροι καὶ ἀλλήλαις ὑπεναντίαι. Πρῶτος γάρ τις εἶπεν· Ἐφ' ἑτέρα μὲν ἡλθομεν, οἷ συστρατιῶται, βέλτιον δὲ τὸ παρὰ τῆς τύχης ἀποβέβηκε· χρησώμεθα αὐτῇ· δυνάμεθα γὰρ ἀκινδύνως εἰργασθαι· δοκεῖ δὲ μοι τὰ μὲν ἐντάφια κατὰ χώραν εἶναι, ἀποδοῦναι δὲ τὴν Καλλιρρόην ἀνδρὶ καὶ πατρὶ, φήσαντας,
 25 ὅτι προσωρμίσθημεν τῷ τάφῳ κατὰ συνήθειαν ἀλιευτικὴν, ἀκούσαντες δὲ φωνὴν ἡνοῖξαμεν κατὰ φιλάνθρωπίαν, ἵνα σώσωμεν τὴν ἐνδον ἀποκεκλεισμένην. Ὁρκίσωμεν δὲ τὴν γυναῖκα πάντα ἡμῖν μαρτυρεῖν. Ἡδέως
 30 δὲ ποιήσει, χάριν ὀφειλουσα τοῖς εὐεργέταις, δι' ὃν ἐσώθη. Πόσος οἴεσθε χαρὰς ἐμπλήσομεν τὴν ὅλην Σικελίαν; πόσας ληψόμεθα δωρεάς; ἅμα δὲ καὶ πρὸς ἀνθρώπους δίκαια καὶ πρὸς θεοὺς ὅσα ταῦτα ποιήσομεν. Ἔτι δ' αὐτοῦ λέγοντος, ἕτερος ἀντεῖπεν·
 35 Ἀκαίριε καὶ ἀνόητε, νῦν ἡμᾶς κελεύεις φιλοσοφεῖν; ἄρα γε τὸ τυμβωρυχεῖν ἡμᾶς ἐποίησε χρηστοῦς· ἐλεήσομεν ἣν οὐκ ἠλέησεν ἴδιος ἀνὴρ, ἀλλ' ἀπέκτεινεν· οὐδὲν γὰρ ἡδίκηκεν ἡμᾶς· ἀλλ' ἀδικήσει τὰ μέγιστα. Πρῶτον μὲν γὰρ, ἂν ἀποδῶμεν αὐτὴν τοῖς προσήκου-
 40 σιν, ἀδελφόν, ἣν ἔξουσι γνώμην περὶ τοῦ γεγονότος, καὶ ἀδύνατον μὴ ὑποπτεῦσθαι τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἡλθομεν ἐπὶ τὸν τάφον. Ἐὰν δὲ καὶ χαρίσωνται τὴν τιμωρίαν ἡμῖν οἱ τῆς γυναικὸς συγγενεῖς, ἀλλ' οἱ Ἀρχόντες καὶ ὁ δῆμος αὐτὸς οὐκ ἀφήσει τυμβωρύχους
 45 ἀγόντας καθ' αὐτῶν τὸ φορτίον. Τάχα δὲ τις ἐρεῖ, λυσitteλέστερον εἶναι, πωλῆσαι τὴν γυναῖκα. τιμὴν γὰρ εὐρήσειν διὰ τὸ κάλλος. Ἐχει δὲ καὶ τοῦτο κίνδυνον. ὁ μὲν γὰρ χρυσὸς οὐκ ἔχει φωνήν, οὐδ' ὁ ἄργυρος ἐρεῖ, πῶθεν αὐτὸν εἰλήφαμεν. ἔξεστιν ἐπὶ
 50 τοῦτοίς πλάσασθαι καὶ διήγημα. Φορτίον δ' ἔχον ὀρθαλμοῦς τε καὶ ὤτα καὶ γλῶσσαν τίς ἂν ἀποκρύψαι δύναται; καὶ γὰρ οὐδὲ ἀνθρώπινον τὸ κάλλος, ἵνα λάθωμεν. ὅτε δούλην ἐροῦμεν τίς αὐτὴν ἰδὼν τούτῳ πιστεύσει; φονεύσωμεν οὖν αὐτὴν ἐνθάδε, καὶ μὴ περιά-

Miserere, quisquis es, cujus neque maritus, neque parentes, miserti sunt. Ne perimas, quam servasti magis. Theroni sic animus rediit, qui, ut sagax homo sibi que semper præsens, confestim intellecta re, cogitabundus hæsitatione; et primum quidem volebat occidere mulierem, ratus illam totius molitionis impedimentum fore. Mox tamen ob lucrum mutato consilio, ipse sic ad se: Sit et ipsa mundi feralis accessio, ait. Abunde argenti, abunde auri. Sed pretiosior tamen his omnibus forma mulieris. Manu itaque prehensam extrahit, vocatoque sodali: En tibi genium, ait, quem verebaris. Egregium illum mihi latrocinem, qui vel mulierem pavet. Servate hanc vos quidem; volo enim parentibus reddere. Nos autem efferaus intus sita, quæ vel ipsa mortua non amplius custodit.

X. Onerato sic lembo, Theron parum secedere cum muliere custodem jubet, de qua proponit consultationem. Alii alia sentire et adversa sibi. Primus enim quis: Ob aliud quidem venimus, ait, commilitones: Fortuna vero spe quid melius instituit. Quo utamur velim. Sic enim, quidquid fecimus, fecisse indemnes et sine periculo poterimus. Inferias loco suo sinamus, sic mihi videtur; reddamus marito patrique Callirrhoën, præfati, appulisse ad conditorium pro more piscatorum, et audita voce, instinctu humanitatis admonitos aperuisse, ad servandam intus conclusam. Sacramento mulierem obstringamus omnia nobis contestari. Libenter autem faciet hanc gratiam, quibus et ipsa tantum debet, benefactoribus, quorum ope fancibus Orci erepta est. Quanto, putatis, gaudio totam Siciliam replebimus? Quot et quæ feremus munera? Etiam eadem opera et jus adversum homines et fas adversum deos servaverimus. Intempestive et stolide, sic increpat alter adhuc disserentem, philosophari nunc nos jubes? Hanc nos violatio sepulcrorum sanctos probosque effecerit? Miserebimur scilicet, cujus neque ipse maritus; imo quam peremit. At nunquam nos læsit? Lædet nimirum, sed sic, ut pessumdet. Primum quidem si gentilibus illam restituimus, obscurum, quid illi hoc de facinore sentient. Fieri sane nequit ut in causæ suspicionem non incurramus, quapropter sepulcrum attentaverimus. Dein, etiamsi illi de poena nobis gratificentur, gentiles puta; atqui Archontes et populus non dimittent sepulcrorum perfossores, qui sarcinam hanc ipsorum oculis audacter ingerant. Forte quis dicet, expedire mulierem vendi. Inveniet enim pretium ob formam. Sic dicet: atqui etiam hoc periculo non caret. Aurum quidem mutum est, neque argentum crepabit, unde et qui ad nos devenerit. Licet hanc in rem fabulam confingere. At sarcinam, et oculis et auribus et lingua instructam, quis amabo abscondat? neque enim humana est forma, ut quasi servam venditantes queamus fallere; quis id credat spectator? hoc ergo ipso in loco confodiamus, ne-

γαιμεν καὶ αὐτῶν τὸν κατήγορον. Πολλῶν δὲ τούτοις συντιθεμένων, οὐδετέρᾳ γνώμῃ Θήρων ἐπεψήφισε. Σὺ μὲν γάρ, εἶπε, κίνδυνον ἐπάγεις, σὺ δὲ κέρδος ἀπολλύεις. Ἐγὼ δ' ἀποδώσομαι τὴν γυναῖκα μᾶλλον ἢ ἀπολέσω. πωλουμένη μὲν γὰρ σιγήσει διὰ τὸν φόβον· πραθεῖσα δὲ κατηγορεῖται τῶν μὴ παρόντων. οὐδὲ γὰρ ἀκίνδυνον βίον ζῶμεν. Ἄλλ' ἐμβάινετε. Πλέωμεν. Ἦδη γάρ ἐστι πρὸς ἡμέραν.

ΙΑ'. Ἀναχθεῖσα δ' ἡ ναὺς ἐφέρετο λαμπρῶς. οὐδὲ γὰρ ἐδιαζόντο πρὸς κύμα καὶ πνεῦμα, τῷ μὴ προκείσθαι τινα πλοῦν ἴδιον αὐτοῖς. ἀλλὰ πᾶς ἄνεμος οὐριος αὐτοῖς ἐδόκει καὶ κατὰ πρύμναν εἰστῆκει. Καλλιρρόην δὲ παρεμυθεῖτο Θήρων, ποικίλαις ἐπινοίαις πειρώμενος ἀπατᾶν. Ἐκείνη δ' ἠσθάνετο τὰ καὶ ἑαυτὴν καὶ ὅτι ἄλλοις ἐσώθη· προσεποιεῖτο δὲ μὴ νοεῖν, ἀλλὰ πιστεῦν, δεδοικυῖα μὴ ἄρα καὶ ἀνέλυσιν αὐτὴν, ὡς ὀργιζομένην. Εἰπούσα δὲ μὴ φέρειν τὴν θάλασσαν, ἐγκαλυψαμένη καὶ δακρύσασα· Σὺ μὲν, ἔφη, πάτερ, ἐν ταύτῃ τῇ θαλάσῃ τριακοσίας ναῦς Ἀθηναίων κατεναυμάχῃσας, ἤρπασε δέ σου τὴν θυγατέρα κίλης μικρὸς καὶ οὐδὲν μοι βοηθεῖς. Ἐπὶ ξένην ἄγομαι γῆν καὶ δουλεύειν με δεῖ τὴν εὐγενῇ. Τάχα δ' ἀγοράσει τις τὴν Ἐρμοκράτους θυγατέρα δεσπότης Ἀθηναῖος· πόσω μοι κρεῖττον ἢ ἐν τάφῳ κεῖσθαι νεκράν. Πάντως ἂν μετ' ἐμοῦ Χαιρέας ἐκηδεύθῃ· νῦν δὲ καὶ ζῶντες καὶ ἀποθανόντες διεζεύχθημεν. Ἡ μὲν οὖν ἐν τοιούτοις ἦν ὀδυρμοῖς, οἱ δὲ λησταὶ νήσους μικρὰς καὶ πόλεις παρέπλεον, οὗ γὰρ ἦν τὰ φορτία πενήτων, ἐξήκουν δὲ πλουσίους ἄνδρας. ὤρμisanτο δὲ καταντικρὺ τῆς Ἀττικῆς ὑπὸ τινι χηλῇ. Πηγὴ δ' ἦν αὐτόθι πολλοῦ καὶ καθαροῦ νάματος καὶ λειμῶν εὐφύης. Ἐνθα τὴν Καλλιρρόην προαγαγόντες φαιδρύνεσθαι καὶ ἀναπαύσασθαι κατὰ μικρὸν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἤξιωσαν, διασώζειν θέλοντες αὐτῆς τὸ κάλλος. μόνοι δ' ἐβουλεύοντο, ὅποι χρὴ τὸν στόλον ὀρμίσαι, καὶ τις εἶπεν· Ἀθῆναι πλησίον, μεγάλη καὶ εὐδαίμων πόλις. ἐκεῖ πλῆθος μὲν ἐμπόρων εὐρήσομεν, πλῆθος δὲ πλουσίων. ὥσπερ γὰρ ἐν ἀγορᾷ τοὺς ἄνδρας, οὕτως ἐν Ἀθῆναις τὰς πόλεις ἐστὶν ἰδεῖν. Ἐδόκει δὲ πᾶσι καταπελῖν εἰς Ἀθῆνας· οὐκ ἤρεσκε δὲ Θήρωνι τῆς πόλεως ἡ παριεργία. Μόνοι γὰρ ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε τὴν πολυπραγμοσύνην τῶν Ἀθηναίων. Δῆμός ἐστι λάλος καὶ φιλόδοκος, ἐν δὲ τῷ λιμένι μυρίοι συκοφάνται πεύσσονται τίνες ἐσμέν, καὶ πόθεν ταῦτα φέρομεν τὰ φορτία. ὑποψία καταλήψεται πονηρὰ τοὺς κακοήθεις. Ἄρειος πάγος εὐθύς ἐκεῖ καὶ ἄρχοντες τυράννων βαρύτεροι. μᾶλλον Συρακοσίων Ἀθηναίους φοβηθῶμεν. Χοῖριον ἡμῖν ἐπιτήδειόν ἐστιν Ἰωνία, καὶ γὰρ πλοῦτος ἐκεῖ βασιλικὸς, ἐκ τῆς μεγάλης Ἀσίας ἀνωθεν ἐπιρρέων καὶ ἀνθρώποι τρυφῶντες καὶ ἀπράγμονες· ἐλπίζω δὲ τινὰς αὐτόθεν εὐρήσειν καὶ γνωρίμους. Ὑδρευσάμενοι δὲ καὶ λαβόντες ἀπὸ τῶν παρουσῶν ὀλκᾶδων ἐπισιτισμόν, ἔπλεον εὐθὺ Μιλήτου. Τριταῖοι δὲ κατήχθησαν εἰς ὄρμον, ἀπέχοντα τῆς πόλεως σταδίους ὀγδοήκοντα,

que nostrum ipsi nobiscum circumvectemus indicem et accusatorem. Multi huic adstipulabantur sententia, Theron autem neutri. Tu enim, aiebat, discrimen accesis, tu vero lucrum abjicis et perdis. Ego mulierem vendidero potius, quam perdidero. Interea enim, dum venditur, tacebit metu. Vendita vero deferat absentes licet. Neque enim plane periculis immunem vitam ducimus. Sed inscendite navem; abeamus in mare. Jam dies appropinquat.

XI. Sic solutus celox ibat splendide. Nam, cum certam suae navigationi plagam non destinassent, neque adversum ventos, neque adversum fluctus, luctabantur, sed ventus illis secundus et a puppi urgens quicumque tandem habebatur. Callirrhoen autem mulcebat Theron, variis dolis tentans decipere. Illa vero, licet intelligens fraudes in caput suum structas, aliisque se servatam, fingebat tamen nihil mali suspicari, sed omnia credere, verita, ne sic tollerent ut iratam. Operto autem capite, quasi ferre nequiret mare, et lacrymans: O pater, ait, Atheniensium tu quidem trecentas naves in hoc eodem mari confignis destruxisti: filiae vero tuae non succurris, quam vilis myoparo rapit. Peregre abducor, servire me oportebit, nobilem; forte et Atheniensium aliquis emet herus filiam Hermocratis. Quanto mihi expediverat mortuae in sepulcro jacere. Sane Chaereas aliquando lateri meo fuisset adjunctus. Nunc et vivi et mortui separati sumus. In his talibus illa planctibus erat, latrones autem, praetermissis parvis insulis et oppidis, merces enim hae pauperum non erant, sed divites quaerebant emtores, e regione Atticae sub aliquam crepidinem, saevienti pelago objectam, se cum nave subducebant; ubi scaturigo limpidi rivi uberrima et luxuriantes erant campi. Ibi productam Callirrhoen sordes abluere et a jactatione maris, etiamsi paulum modo, requiescere jubebant, volentes ipsi pulchritudinem conservare. Tum soli secum deliberabant, quo dirigere et appellere cursum oporteret. Athenis, dicit aliquis, non multum absumus. Urbs est magna et beata. Ibi mercatorum abunde, abunde divitum. Ut alibi viros in foris confluere, sic integras ibi Graeciae urbes simul videre est. Visum sic fuit omnibus Athenas pergere. Theroni autem displicebat urbis nimia rimandi et sciendi omnia sedulitas. Vos soli scilicet non audivistis, neque nostis, gentem circumspectatricem, inepte et moleste de rebus omnibus sollicitam. Populus est garrulus et rixosus, et in portu sycophantarum nubes. Sciscitabuntur, qui simus, et unde haec onera afferamus. Mala malignos invadet suspicio. Statim aderit Areopagus, et Archontes tyrannis ipsis saeviores. Vel nostris Syracusanis magis extimescamus Athenienses. Ionia nostra est regio. Nam et ibi sunt opes regiae, de magna Asia deluentes, hominesque lauti et incurii, et litium osores. Notos ibi quoque, quod spero, quosdam offendemus. Haustus igitur in navigationem aquis, et victu a praesentibus onerariis comparato, recta Miletum tendebant, tertioque die post in stationem subibant octoginta

εὐφρέστατον εἰς ὑποδοχὴν. Ἐνθα δὲ Θήρων κόπας
ἐκέλευσεν ἐκφέρειν καὶ μονὴν ποιεῖν τῇ Καλλιρρόῃ
καὶ πάντα παρέχειν εἰς τρυφήν. Ταῦτα δ' οὐκ ἐκ φι-
λανθρωπίας ἐπραττεν, ἀλλ' ἐκ φιλοκερδείας, ὥς ἔμ-
6 πορος μᾶλλον ἢ ληστής.

10 IB'. Αὐτὸς δὲ διέδραμεν εἰς ἄστὺ παραλαβὼν δύο
τῶν ἐπιτηδείων. εἴτα φανερώς μὲν οὐκ ἐβούλετο ζη-
τεῖν τὸν ὠνητὴν, οὐδὲ περιβόητον τὸ πρᾶγμα ποιεῖν,
κρύφα δὲ καὶ διὰ χειρὸς ἐσπευδε τὴν πρᾶσιν. Δυσδιά-
10 θετον δ' ἀπέβαινε· οὐ γὰρ ἦν τὸ κτήμα πολλῶν, οὐδ'
ἐνὸς τῶν ἐπιτυχόντων ἀλλὰ πλουσίου τινὸς καὶ βασι-
λέως, τοῖς δὲ τοιοῦτοις ἐφοβεῖτο προσιέναι. Γινομένης
οὖν διατριβῆς μακροτέρας, οὐκέτι φέρειν ὑπέμενε τὴν
παρολκήν. Νυκτὸς δ' ἐπελθούσης καθεύδειν μὲν οὐκ
15 ἐδύνατο, ἔφη δὲ πρὸς αὐτόν· Ἀνόητος, ὦ Θήρων, εἴ,
ἀπολείπας γὰρ ἤδη τοσαύταις ἡμέραις ἀργυρον καὶ
χρυσὸν ἐν ἔρημῳ, ὥς μόνος ληστής. οὐκ οἶδας, ὅτι
τὴν θάλασσαν καὶ ἄλλοι πλέουσι πειραταί. Ἐγὼ δὲ
καὶ τοὺς ἡμετέρους φοβοῦμαι, μὴ καταλιπόντες ἡμᾶς
20 ἀποπλεύσωσιν. οὐ δὴπου γὰρ τοὺς δικαιοτάτους
ἐστρατολόγησας, ἵνα σοι τὴν πίστιν φυλάττωσιν, ἀλλὰ
τοὺς πονηροτάτους ἄνδρας, ὧν ἦδεις. Νῦν μὲν οὖν,
εἴπεν, ἐξ ἀνάγκης κάθευδε, ἡμέρας δ' ἐπιστάσης δια-
δραμῶν ἐπὶ τὸν κέλητα ῥῖπον εἰς θάλασσαν τὴν ἄκαιρον
25 καὶ περιττὴν σοι γυναῖκα καὶ μηκέτι φορτίον ἐπάγου
δυσδιάθετον. Κοιμηθεὶς δ' ἐνύπνιον εἶδε, κεκλιμένας
τὰς θύρας. Ἐδοξεν οὖν αὐτῷ τὴν ἡμέραν ἐκείνην
ἐπισχεῖν. Οἷα δ' ἀλύων ἐπὶ τινος ἐργαστηρίου καθῆ-
στο, παραχῶδης παντάπασιν τὴν ψυχὴν. Ἐν δὲ τῷ
30 μεταξὺ παρῆει πλῆθος ἀνθρώπων, ἐλευθέρων τε καὶ
δούλων, ἐν μέσοις δ' αὐτοῖς ἀνὴρ ἡλικία καθεστώς,
μελανειμονῶν καὶ σκυθρωπός· ἀναστὰς οὖν ὁ Θήρων,
(περίεργον γὰρ ἀνθρώπου φύσις,) ἐπυνθάνετο ἐνὸς τῶν
ἐπακολουθούντων· Τίς οὗτος; ὁ δ' ἀπεκρίνατό· Ξένος
35 εἶναι μοι δοκεῖς, ἢ μακρόθεν ἤκειν, ὃς ἀγνοεῖς Διονύ-
σιον πλούτη καὶ γένει καὶ παιδείᾳ τῶν ἄλλων Ἴωνων
ὑπερέχοντα, φίλον τοῦ μεγάλου βασιλέως. Διὰ τί
τοίνυν μελανειμονεῖ; Τέθνηκε γὰρ αὐτοῦ ἡ γυνὴ ἥς
ἦρα. Ἔτι μᾶλλον εἶχετο τῆς ὁμιλίας ὁ Θήρων, εὐρη-
40 κῶς ἄνδρα πλούσιον καὶ φιλογύναιον. οὐκέτ' οὖν
ἀνῆκε τὸν ἄνδρα ἀλλ' ἐπυνθάνετο· Τίνα χώραν ἔχεις
παρ' αὐτῷ; καχεῖνος ἀπεκρίνατο· Διοικητὴς εἰμι τῶν
ὄλων, τρέφω δ' αὐτῷ καὶ τὴν θυγατέρα, παιδίον νή-
πιον, μητρὸς ἀθλίας πρὸ ὥρας ὀρφανόν. Θήρων· Τίς
45 καλῇ; Λεωνῆς. Εὐκαίρως, φησὶν, ὦ Λεωνῆ, σοι
συνέβαλον. Ἐμπορός εἰμι καὶ πλέω νῦν ἐξ Ἰταλίας.
ὅθεν οὐδὲν οἶδα τῶν ἐν Ἰωνίᾳ. Γυνὴ δὲ Συβαρτίτις,
εὐδαιμονοεστάτη τῶν ἐκεῖ, καλλίστην ἄδραν ἔχουσα διὰ
ζηλοτυπίαν ἐπώλησεν, ἐγὼ δ' αὐτὴν ἐπριμάμην. σοι
50 οὖν γενέσθω τὸ κέρδος, εἴτε σεαυτῷ θέλεις τροφὸν κα-
τασχεῖν τοῦ παιδίου, πεπαίδευται γὰρ ἱκανῶς, εἴτε
καὶ ἄξιον ὑπολαμβάνεις χάρισσασθαι τῷ δεσπότῃ. Λυ-
σιτελεῖ δὲ σοι μᾶλλον ἀργυρώνητον ἔχειν αὐτόν, ἵνα
μὴ τῇ τροφῇ σου μητριὰν ἐπαγάγηται. Τούτων

stadiis ab urbe distantem, a natura recipiendis unice na-
vibus editam. Ibi Theron subduci remos jubet, et Cal-
lirrhoe mansionem fieri et suppeditari omnia vel ad luxum
usque. Humanitas ea non erat, sed lucri cupido, ut
mercatoris magis, quam latronis.

XII. Ipse autem cum duobus amicorum discurret in
urbem; ubi palam quidem nolebat emtorem quaerere, aut
rem divulgare, clam vero et sub manu urgebat venditio-
nem. Sed difficilior, quam vellet, extrudebat mercem suam
venalem. Neque enim pro plebe, neque obvio quovis,
erat, sed beati negotium, aut regis cujusdam. Tales autem
adire metuebat. Ergo nimis protracta commoratione,
ferre amplio rem moram, et nocte superveniente dormire
impotens, sic ipse ad se : Stultus es, Theron, ait, tamdiu
jam reliquisti in solitudine sine praesidio aurum et argen-
tum tuum, tamquam solus esses pirata. Ignoras, alios
quoque mare pervagari tui similes. Imo nostros quoque
timeo, ne, nobis relictis, cum nave abeant. Neque enim
profecto viros conscripsisti summæ probitatis et justitiæ,
qui fidem tibi servant integram, sed bipedum, quos nosti
nequissimos. Nunc ergo quidem dormi necessario. Illu-
cescente vero die, hinc in navem facto discursu, abjice
mari mulierem intempestivam et supervacaneam, neque
tecum amplius circumvectita mercem difficulter collocan-
dam. Sic sopitus in somnio videt domus fores sibi oclusas.
Statuit igitur illam adhuc diem se cohibere. Quum itaque
vagus erraret, sedebat ad officinam, mente mire jactata;
transibat interea magna hominum et ingenuorum et servo-
rum turba, medium stipantium virum, ætatis consistentis,
pullatum, tristem; suæque levatus sede, quæ hominum
indoles est aliena scire avida, rogat assecclarum quemdam :
Quis iste? Hospes mihi videris, respondet rogatus, aut ex
longinquo venire, qui Dionysium ignoras, omnibus Ionibus
genere, divitiis et sapientiæ cultura antepollentem, magni
regis amicum. Quid ergo pullatus? Mortua enim ipsi est
uxor eximie amata. Eo magis Theron assectari collo-
quium, invento homine opulento et mulieroso : neque di-
mittere porro hominem, sed rogare : Quem tu apud eum
locum tenes? Dispensator sum cunctarum opum et alumnus
filix ejus, puellæ infantis, quam misera mater ante tempus
deseruit. Qui vocaris? Theron. Qui tu? Leonas. Tem-
pore igitur in te incidi, Leona. Venio ex Italia mercator;
quo factum, ut Ionicarum rerum nihil norim. Ancillam
vero pulcherrimam, quam mulier Sybaritis, omnium ibi
beatissima, habebat at vendidit ob amulationem, illam
ego emi; et cedet tibi compendio, sive tu ipse tibi ser-
vare velis nutriculam puellæ, et sane literis et artibus
ingenuis satis instructa est : sive etiam illam censes hero
gratificari. Ut herus autem aliquam habeat pretio redem-
tam tibi magis expedit; ne forte alumnae tuæ novercam
superinducat. Non ingrata hæc audientibus accidebant Leo-

ὁ Λεωνᾶς ἤκουσεν ἀσμένως, καὶ Θεός μοί τις, εἶπεν, εὐεργέτην σε κατέπεμψεν· ἃ γὰρ ὠνειροπόλουν, ὕπαρ μοι δεικνύεις· ἔλθ' οὖν εἰς τὴν οἰκίαν καὶ φίλος ἦδη γίνου καὶ ξείνος. Τὴν δὲ περὶ τῆς γυναικὸς αἵρεσιν ἢ ὅπως κρινεῖ, πότερον δεσποτικόν ἐστὶ τὸ κτήμα ἢ καὶ ἡμᾶς.

Π'. Ἐπεὶ δ' ἦκον εἰς τὴν οἰκίαν, ὁ μὲν Θήρων ἐθαύμαζε τὸ μέγεθος καὶ τὴν πολυτέλειαν· ἦν γὰρ εἰς ὑποδοχὴν τοῦ Περσῶν βασιλείως παρεσκευασμένη. 10 Λεωνᾶς δ' ἐκέλευσε περιμένειν αὐτὸν περὶ τὴν θεραπείαν τοῦ δεσπότης πρῶτον (ὄντα). Ἐπειτα ἐκείνων λαβὼν ἀνήγαγεν εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἑαυτοῦ, σφόδρα ἔλευ- ἔριον οὖσαν, ἐκέλευσε δὲ παραθεῖναι τράπεζαν. Καὶ ὁ Θήρων, οἷα πανοῦργος ἄνθρωπος καὶ πρὸς πάντα 15 καιρὸν ἀρμόσασθαι δεινός, ἤπτετο τροφῆς καὶ ἐπι- λοφρονεῖτο ταῖς προπόσεσι τὸν Λεωνᾶν, τὰ μὲν ἀπλότῃτος ἐνδείξει, τὸ δὲ πλέον κοινωνίας πίστει. Μεταξὺ δὲ διμιλία περὶ τῆς γυναικὸς ἐγίνετο πολλή, καὶ ὁ Θήρων ἐπὶ τὸν τρόπον μᾶλλον τῆς γυναικὸς 20 ἢ τὸ κάλλος, εἰδὼς ὅτι τὸ μὲν ἀδελφὸν συνηγορίας ἔχει χρεῖαν, ἢ δ' ὅπως αὐτὴν συνίστησιν. Ἀπίωμεν οὖν, ἔφη Λεωνᾶς, καὶ δεῖξον αὐτήν. Ὁ δὲ, Οὐκ ἐνταῦθα ἐστὶν, ἀπεκρίνατο· διὰ γὰρ τοὺς τελώνας περιέστημεν τὴν πόλιν, ἀπὸ ὀγδοήκοντα δὲ σταθίων τὸ πλοῖον 25 ὁρμεῖ. καὶ τὸν τόπον ἔφραζεν. Ἐν τοῖς ἡμετέροις, φησὶ, χωρίοις ὁρίσασθε. Καὶ τοῦτο βέλτιον ἦδη τῆς τύχης ἡμᾶς ἀγούσης ἐπὶ Διονύσιον. Ἀπίωμεν οὖν εἰς τὸν ἀγρὸν, ἵνα καὶ ἐκ τῆς θαλάσσης αὐτοὺς ἀναλάβῃς, ἢ γὰρ πλησίον ἔπαυλις κατεσκευάσται 30 πολυτελεῖς. Ἦσθη μᾶλλον ὁ Θήρων, εὐκολωτέραν εἶσθαι τὴν πρᾶσιν οὐκ ἐν ἀγορᾷ νομίζων ἀλλ' ἐν ἐρημίᾳ, καὶ ἔωθεν, φησὶν, ἀπίωμεν, σὺ μὲν εἰς τὴν ἔπαυλιν, ἐγὼ δ' εἰς τὴν ναῦν, κάκειθεν ἄξω τὴν γυ- ναῖκα πρὸς σε. Συνέθεντο ταῦτα καὶ δεξιὰς ἀλλήλοισι 35 ἐμβαλόντες ἀπηλλάγησαν. Ἀμφοτέροις δ' ἡ νύξ ἐδόκει μακρὰ, τοῦ μὲν δὴ σπεύδοντος ἀγοράσαι, τοῦ δὲ πω- λῆσαι. Τῇ δ' ὕστεραίᾳ ὁ μὲν Λεωνᾶς παρέπλευσεν εἰς τὴν ἔπαυλιν, ἅμα καὶ ἀργύριον κομίζων ἵνα προ- καταλάβῃ τὸν ἔμπορον, ὁ δὲ Θήρων ἐπὶ τὴν ἀκτὴν 40 καὶ σφόδρα ποθοῦσιν ἐπέστη τοῖς συνεργοῖς, διηγησά- μενος δὲ τὴν πρᾶξιν αὐτοῖς, Καλλιρρόην κολακεύειν ἤρξατο· Κἀγώ, φησὶ, θύγατερ, εὐθὺς μὲν ἡθελόν σε πρὸς τοὺς σοὺς ἀπαγαγεῖν· ἐναντίου δ' ἀνέμου γενο- μένου, διεκωλύθη ὑπὸ τῆς θαλάσσης· ἐπίστασαι δὲ, 45 πόσῃν σου πεποίημαι πρόνοιαν, καὶ τὸ μέγιστον, κα- θαρὰν ἐτηρήσαμεν· ἀνύβριστον ἀπολήψεται σε Χαί- ρεας, ὡς ἐκ θαλάμου τοῦ τάφου σωθεῖσαν δι' ἡμᾶς. Νῦν μὲν οὖν ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμῖν μέχρι Λυκίας δια- δραμεῖν, οὐκ ἀναγκαῖον δὲ καὶ σὲ μάτην ταλαιπωρεῖν 50 καὶ ταῦτα χαλεπῶς ναυτιῶσαν· ἐνταῦθα δὲ δὴ παρα- θήσομαι σε φίλοις πιστοῖς, ἐπανιών δὲ παραλήψομαι καὶ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας ἄξω λοιπὸν εἰς Συρα- κούσας. Λάβε τῶν σῶν ὅτι δ' ἂν θέλῃς· σοὶ γὰρ καὶ τὰ λοιπὰ τηροῦμεν. Ἐπὶ τούτῳ πρὸς αὐτὴν ἐγέλασε

nati; et : Dens aliquis beneficus, ait, te luc demisit. Quæ enim somnium mihi portendebat, ea tu mihi clara luce exhibes. Domum ergo veni, et amicus atque hospes esto nobis. De muliere vero quid optandum sit, herilis illa supellex, an nobis digna sit, aspectus decernet.

XIII. Theronem, ut intraverat, admirantem domus magnitudinem et splendorem, erat enim recipiendo Per- sarum regi parata, Leonas primum exspectare se in heri ministerio occupatum jubet; dein prehensum in suum ducit contubernium vel ingenuo homini maxime decorum. Afferi jussa mensa, Theron, ut vaser omnisque loci atque temporis homo, positorum non abstemius, neque parcus, Leonati frequentioribus calicibus amicitiam approbat, partim ostentatione simplicitatis, partim, idque magis, fidei consuetudinis parandæ. Multum interea de muliere ser- monis, cujus indolem Theron magis, quam formam, lau- dabat, bene gnarus, rem non visam opus habere patro- cinio, sed coram conspectam se ipsam commendare. Quin abimus ergo, quin videmus, ait Leonas. Verum illa non hic est, alter ait; nam propter vectigalium redemptores circa urbem procul substitimus, et navis abhinc octoginta stadiis quiescit. Simulque describit locum. Vos in agris nostris constitistis. Tanto melius; ipsa fortuna nos ad Dionysium ducente. Abeamus igitur rus, ut vos e mari recipiatis. Nam villa ibi prope structa est magnifice. Eo magis gaudere Theron, in solitudine faciliorem reputans venditionem, quam in foro; et : Crastino mane ibimus, ait, tu in villam, ego ad navem, et inde mulierem addu- cam ad te. Hæc stipulati dextris junctis discedunt. Utri- que secuta nox longa visa est, isti quidem emere, huic autem vendere properanti. Leonas altero die navicula litus legens villam petit; argento simul instructus, quo mercatorem occuparet. Theron suos in litore opprimit ministros et satellites, multum desideratus, expositaque iis sua negotiatione Callirrhœen palpare cepit; et : Ego te, filia, statim volui ad tuos reducere, ait, sed oborto adverso vento, mare prohibuit. Ipsa vero nosti, quantam tui cu- ram fecerim. Quod rei caput est, incontaminatam te servavimus. Chæreas expertem injuriæ te recipiet, ex sepulcro per nos servatam, ut ex toro geniali. Nunc igitur necesse quidem nobis est Lyciam usque transire, non item tibi ærumnis frustra affligi, et id quidem graviter nau- seanti. Deponam te hic apud amicos fideles, et redux adsumam, multaque porro cum cura ducam Syracusas. Sume tuorum quidquid velis. Reliqua enim tibi servabi-

Καλλιρρόη, καίτοι σφόδρα λυπούμένη (ὅτι) παντελῶς αὐτὴν ἀνόητον ὑπελάμβανεν. Ἡ δὲ πωλούμενη ἡπίστατο, τῆς δὲ πάλαι εὐγενείας τὴν πρᾶσιν εὐτυχεστέραν ὑπελάμβανεν, ἀπαλλαγῆναι θέλουσα ληστῶν, καὶ Χάριν σοι, φησὶν, ἔχω, πάτερ, ὑπὲρ τῆς εἰς ἐμὲ φιλανθρωπίας· ἀποδοῖεν δὲ, ἔφη, πᾶσιν ὑμῖν οἱ θεοὶ τὰς ἀξίας ἀμοιβάς. Χρήσασθαι δὲ τοῖς ἐνταφίοις δυσσιώνιστον ὑπολαμβάνω. Πάντα μοι φυλάττετε καλῶς· ἐμοὶ δ' ἀρκεῖ δακτυλίδιον μικρὸν, ὃ εἶχον καὶ νεκρά.
 10 Ἔτα συγκαλυψαμένη τὴν κεφαλὴν· Ἄγε με, φησὶν, ὦ Θήρων, ὅποι ποτὲ θέλεις. πᾶς γὰρ τόπος θαλάσσης καὶ τάφου κρείσσων.

ΙΔ'. Ὡς δὲ πλησίον ἐγένετο τῆς ἐπαύλειος ὁ Θήρων, ἐστρατήγησέ τι τοιοῦτον. Ἀποκαλύψας τὴν Καλλιρρόην καὶ λύσας αὐτῆς τὴν κόμην, διανοίξας τὴν θύραν, πρῶτῃν ἐκέλευσεν εἰσελθεῖν. Ὁ δὲ Λεωνᾶς καὶ πάντες οἱ ἔνδον ἐπιστάτης αἰφνίδιον κατεπλάγησαν, οἱ μὲν δοκοῦντες θεᾶν ἑωρακέναι, καὶ γὰρ ἦν τις λόγος, ἐν τοῖς ἀγροῖς Ἀφροδίτῃν ἐπιφαίνεσθαι. Καταπεπληγμένων δ' αὐτῶν, κατόπιν ὁ Θήρων ἐπόμενος προσῆλθε τῷ Λεωνᾶ, καὶ Ἀνάστα, φησὶ, καὶ γενοῦ περὶ τὴν ὑποδοχὴν τῆς γυναικός. αὕτη γὰρ ἐστίν, ἣν θέλεις ἀγοράσαι. Χαρὰ καὶ θαυμασμὸς ἐπηκολούθησε πάντων. Τὴν μὲν οὖν Καλλιρρόην ἐν τῷ καλλίστῳ τῶν οἰκημάτων κατακλίναντες, εἶασαν ἡσυρᾶσθαι· καὶ γὰρ ἐδεῖτο πολλῆς ἀναπαύσεως ἐκ λύπης καὶ καμᾶτου καὶ φόβου. Θήρων δὲ τῆς δεξιᾶς λαβόμενος τοῦ Λεωνᾶ· Τὰ μὲν παρ' ἐμοῦ σοι, φησὶ, πιστῶς πεπλήρωται, σὺ δ' ἔχει μὲν ἤδη τὴν γυναῖκα, φίλος γὰρ
 30 εἰ λοιπὸν, ἥκει δὲ εἰς ἄστυ καὶ λάμβανε τὰς καταγραφὰς καὶ τότε μοι τιμὴν, ἣν θέλεις, ἀποδώσεις. Ἀμείψασθαι δὲ θέλων ὁ Λεωνᾶς· Οὐ μενοῦν, φησὶν, ἀλλὰ καὶ ἐγὼ σοι τὸ ἀργύριον ἤδη πιστεύω πρὸ τῆς καταγραφῆς. Ἄμα δὲ καὶ προκαταλαβεῖν ἤθελε, δεδιώς, μὴ ἄρα μετὰθῇται. πολλοὺς γὰρ ἐν τῇ πόλει γενέσθαι τοὺς ἐθέλοντας ὠνεῖσθαι. Τάλαντον οὖν ἀργυρίου προκομίσας ἡνάγκαζε λαβεῖν· ὁ δὲ Θήρων ἀκισιόμενος λαμβάνει. Κατέχοντος δ' ἐπὶ δεῖπνον αὐτὸν τοῦ Λεωνᾶ, καὶ γὰρ ἦν ὅψις τῆς ὥρας, Βούλομαι, φησὶν,
 40 ἀφ' ἐσπέρας εἰς τὴν πόλιν πλεῦσαι, τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἐπὶ τῷ λιμένι συμβαλοῦμεν. Ἐπὶ τούτοις ἀπηλλάγησαν. Ἐλθὼν δ' ἐπὶ τὴν ναῦν ὁ Θήρων ἐκέλευσεν ἀραμένους τὰς ἀγχύρας ἀνάγεσθαι τὴν ταχίστην, πρὶν ἐκπύστους γενέσθαι. Καὶ οἱ μὲν ἀπεδίδρασκον ἔνθα
 45 τὸ πνεῦμα ἔφερε, μόνῃ δὲ Καλλιρρόῃ γενομένη ἡδὴ μετ' ἐξουσίας τὴν ἰδίαν ἀπωδύρετο τύχην· Ἰδοὺ, φησὶν, ἄλλος τάφος, ἐν ᾧ Θήρων με κατέκλεισεν, ἐρημότερος ἐκεῖνου μᾶλλον. πατὴρ γὰρ μοι ἂν ἐκεῖ προσῆλθε καὶ μήτηρ, καὶ Χαιρέας ἐπέσπεισε δακρύων· ἡσθόμην
 50 ἂν καὶ τεθνεῶσα. Τίνα δ' ἐνταῦθα καλέσω; γινώσκεις, Τύχῃ βάσκανε, διὰ γῆς καὶ θαλάσσης τῶν ἐμῶν κακῶν οὐκ ἐπληρώθης, ἀλλὰ πρῶτον μὲν τὸν ἐραστὴν μου σὺ φονέα ἐποίησας· Χαιρέας, ὁ μὲν δὲ δοῦλον μὴδέποτε πλήξας, ἐλάττισε καιρίως ἐμὲ τὴν φιλοῦσαν.

mus nos. Irridebat apud se Callirrhoe dictis, licet gravi dolore saucia, quod plane demens ipsa existimiretur. Bene sciebat se vendi, cupida tamen evadere latrone, venditionem libertate pristina et claritate natalium reputabat feliciorē, et : Gratiam tibi novi, pater, ait, bene volenti. Reddant vobis omnibus dii dignas vices. Uti quidem sepulcralibus, ominosum est. Omnia modo mihi bene servate. Unus mihi sufficit anellus parvus, quem et moriens gestabam. Sic obvoluto capite duc me, Theron, ait, quorsum lubet. Omnis enim locus mari et sepulcro potior.

XIV. Ut vero prope a villa aberant, talem Theron astutiam comminiscitur. Velum aufert Callirrhoe, solvitque comam, et priorem jubet illam per apertas sua manu fores introire. Sic Leonas et qui intus erant omnes apparitione subita perculsi, pars etiam putantes, deam esse. Erat enim in isto tractu multus rumor, Venerem interdum apparere. Secutus a tergo Theron perplexos adit, et ad Leonatem conversus : Surge, ait, et accinge te accipiendae mulieri. Haec enim est, quam emere cupis. Gaudium et admiratio omnium dicta sequitur, et Callirrhoen quidem in pulcherrimo cubiculo sinunt compositam requiescere : nec parva sane opus habebat requie et refectione ex tristitia, lassitudine, et metu. Theron autem dextra prehenso Leonati : Meas quidem, ait, partes fideliter exsecutus sum ; tu vero habeto tibi mulierem jam. Amicus enim certe es. Veni autem in urbem, et accipe tabulas, et tunc mihi da pretium, quod velis. Nequaquam, ait Leonas, par pari referre ambitiosus ; sed et ego jam ante tabulas signatas accredo tibi pecuniam. Simul autem volebat hominem occupare, ne retractaret forte veritus. Sciebat enim in urbe multos emturientes. Talentum igitur argenti in medium prolatum obtrudit, quod Theron, specie recusantis, quod flagrantissime cupiebat, post longam altercationem, invitus nempe et coactus, accipit, et retinere volenti ad cenam Leonati, serum enim diei erat : Hac ipsa vespera, ait, urbi adnavigare volo. Cras in portu contractum perficiemus. Hac conditione diremti sunt. Theron autem ut venit ad navem, altum petere quam celerrime revulsis ancoris jubet, antequam agnosceretur. Et sic illi quidem, quo ferebat ventus, aufugere. Callirrhoe vero solitudinem nacta libere jam fortunam deplorare suam. En alius, ait, tumulus, quo me Theron conclusit, illo priore multo desertior. Illuc enim pater accessisset et mater, et Chæreas lacrymas libasset. Sensissem id quamvis mortua. Hic vero quemnam invocabo? Nosti tu, Fortuna invida, malis terra marique non expleta meis ; sed primo quidem amatorem meum homicidam fecisti. Chæreas, qui neque servum cecidit unquam, calce letali me feriit amantem.

Εἰτά με τυμωρούχων χερσὶ παρέδωκας καὶ ἐκ τάφου προήγαγες εἰς θάλασσαν καὶ τῶν κυμάτων τοὺς πειρατὰς φοβερωτέρους ἐπέστησας. Τὸ δὲ περιβόητον κάλλος εἰς τοῦτ' ἐκτησάμην, ἵν' ὑπὲρ ἐμοῦ Θήρων
 5 ὁ ληστὴς μεγάλην λάβῃ τιμὴν. Ἐν ἐρημίᾳ πέπραμαι καὶ οὐδ' εἰς πόλιν ἠνέχθην, ὥς ἄλλη τις τῶν ἀργυρωνήτων· ἐφοβήθης γάρ, ὦ Τύχῃ, μή τις ἰδὼν εὐγενῇ δοῖς. Διὰ τοῦτο ὡς σκεῦος παρεδόθην οὐκ οἶδα τίσιν, Ἑλλήσιν ἢ Βαρβάροις, ἢ πάλιν λησταῖς. Κόπτουσα
 10 δὲ τῇ χειρὶ τὸ στήθος, εἶδεν ἐν τῷ δακτυλίῳ τὴν εἰκόνα τὴν Χαίρεος καὶ καταφιλοῦσα· Ἀληθῶς ἀπόλωλα[ς], ὦ Χαίρεα, φησί, τοσούτω διαζευχθεῖσα πάθει. Καὶ σὺ μὲν πενθεῖς καὶ μετανοεῖς καὶ τάφῳ κενῷ παρακάθουσαι, μετὰ θάνατόν μοι τὴν σωπροσύνην μαρτυροῖς,
 15 ἐγὼ δὲ, ἢ Ἑρμοκράτους θυγάτηρ, ἢ σὴ γυνὴ, δεσπότη σήμερον ἐπράθην. Τοιαῦτ' ὀδυρομένη μόλις ὕπνος ἐπῆλθεν [αὐτῇ].

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ.

Α'. Λεωνᾶς δὲ κελεύσας Φωκᾷ τῷ οἰκονόμῳ πολλὴν ἐπιμέλειαν ἔχειν τῆς γυναικὸς, αὐτὸς ἔτι νυκτὸς ἐξῆλθεν
 20 εἰς τὴν Μίλητον, σπεύδων εὐαγγελίσασθαι τῷ δεσπότη τὰ περὶ τῆς νεωνήτου, μεγάλῃν οἰόμενος αὐτῷ φέρειν τοῦ πένθους παραμυθίαν. Εὗρε δ' ἔτι κατακείμενον τὸν Διονύσιον. ἀλύων γὰρ ὑπὸ τῆς λύπης οὐδὲ προΐει τὰ πολλὰ, καίτοι ποθοῦσης αὐτὸν τῆς πατρίδος, ἀλλὰ
 25 διέτριβεν ἐν τῷ θαλάμῳ, ὥς ἔτι παρούσης αὐτῷ τῆς γυναικὸς. Ἰδὼν δὲ τὸν Λεωνᾶν ἔφη πρὸς αὐτόν· Μίαν ταύτην ἐγὼ νύκτα μετὰ τὸν θάνατον τῆς ἀθλίας ἡδέως κεκοίμημαι· καὶ γὰρ εἶδον αὐτὴν (ὄναρ) ἐναργῶς μεῖζονα τε καὶ κρείττονα γεγεννημένην, καὶ ὡς ὕπαρ
 30 μοι συνῆν. Ἐδοξα δ' εἶναι τὴν πρώτην ἡμέραν τῶν γάμων καὶ ἀπὸ τῶν χωρίων μου τῶν παραθαλαττίων αὐτὴν νυμφαγωγεῖν, σοῦ μοι τὸν ὑμέναιον ἄδοντος. Ἐτι δ' αὐτοῦ διηγουμένου, Λεωνᾶς ἀνεβόησεν· Εὐτυχὴς εἶ, δέσποτα, καὶ ὄναρ καὶ ὕπαρ. Μέλεις ἀκούειν
 35 ταῦτα, ἃ τεθέασαι. καὶ ἀρξάμενος αὐτῷ διηγείται. Προσῆλθέ μοι τις ἔμπορος πιπράσκων γυναῖκα καλλίστην, διὰ δὲ τοὺς τελώνας ἔξω τῆς πόλεως ὥρμισε τὴν ναῦν πλησίον τῶν σῶν χωρίων. Καγὼ συνταξάμενος ἀπῆλθον εἰς ἀγρόν. Ἐκεῖ δὲ συμβαλόντες
 40 ἀλλήλοις ἔργῳ μὲν τὴν πρᾶσιν ἀπηρτίκαμεν· ἐγὼ τε γὰρ ἐκείνῳ τάλαντον δέδωκα· δεῖ δὲ ἐνταῦθα γενέσθαι νυμῖμῳς τὴν καταγραφὴν. Ὁ δὲ Διονύσιος τὸ μὲν κάλλος ἡδέως ἤκουσε τῆς γυναικὸς, ἣν γὰρ φιλογύνῃς ἀληθῶς, τὴν δὲ δουλείαν ἀηδῶς. ἀνὴρ γὰρ βασιλικός,
 45 διαφέρων ἀξιώματι καὶ παιδείᾳ τῆς ὅλης Ἰωνίας, ἀπηξίου κοίτην θεραπεινίδος, καὶ Ἀδύνατον, εἶπεν, ὦ Λεωνᾶ, καλὸν εἶναι σῶμα μὴ πεφυκὸς ἐλευθερον. Οὐκ ἀκούεις τῶν ποιητῶν, ὅτι θεῶν παῖδες εἰσιν οἱ καλοὶ, πολὺ δὲ πρότερον ἀνθρώπων εὐγενῶν; σοὶ δὲ

Tum perfossoribus sepulcrorum in manus me tradidisti, et ex conditorio produxisti in mare, et piratas imposuisti cervici meae fluctibus ipsis terribiliores. Pulchritudinem vero tam celebratam ideo nacta sum, ut Theron pirata magnum pro me pretium acciperet. Procul arbitris vendita, neque in urbem adducta sum, ut alia venalis. Metuebas enim Fortuna! ne quis conspicatus ingenuum atque nobilem me putaret. Ideoque, ut supellex muta et caeca et ignara sui, nescio quibus cessi, Graecis an Barbaris, an rursus piratis. Planctibus interim dum pertundit pectus, videt in annulo Chæreae imaginem, et deosculata, Vere, ait, perii, Chærea, tanto casu a te juncta. Et tu quidem luges et resipiscis, dum, vacuo tamen, sepulcro assides, post mortem mihi pudicitiam contestans. Ego vero, Hermocratis filia, et tua uxor, hodie hero sum vendita. Sic lamentanti vix somnus obrepit.

LIBER SECUNDUS.

I. Muliere vero curis Phocæ villici multum commendata, Leonas ipse illa eadem de nocte Miletum festino gradu tendit, grata hero de recens emta nuntiaturs, magnamque, ut rebatur, allaturus ejus luctui medicinam. Sed decumbentem adhuc offendit. Jactatus enim et in diversa tractus mœrore Dionysius, patria quamvis illum desiderante, raro prodibat, hærens in conclavi, ceu præsentē adhuc uxore. Leonati tandem, ut vidit: Hanc ego solam noctem, ait, post fata miseræ cum voluptate dormivi. Clare enim illam (in somno) vidi et majorem factam, et pulchriorem, et, ut vigili, mihi consuescebat. Videbar mihi primam celebrare nuptiarum diem, eamque sponsam ducere domum, e maritimo meo prædio adductam, te hymenæum mihi præcinentē. Leonas, adhuc illo disserente: Et somnians, here, felix es, et vigil, exclamat. Audies, quæ vidisti. Et inde ortus illi exponit: Mercator ad me venit mulierem vendens pulcherrimam. Sed propter publicanos extra urbem apud prædium tuum navem stabiliverat. Condicto ego die et tempore rus abeo, ubi vicissim pacti, re ipsa confecimus emtionem et venditionem; nam ego quidem illi talentum dedi. Superest, ut hic tabulæ secundum leges consignentur. Libenter quidem Dionysius audiebat mulieris pulchritudinem; erat enim sane mulierum amantior; at ægre servitute. Vir enim regii spiritus, et totius Ioniæ cum dignitate, tum animi cultura, primus, ancillæ torum adspersabatur, et: Fieri nequit, o Leona, ait, pulchrum esse corpus non ingenuum natum. Nonne didicisti a poetis pulchros esse deorum liberos, quidni multo certius sint ingenuorum hominum?

ἤρπεν ἐπ' ἐρημίας. συνέκρινας γὰρ αὐτὴν τοῖς ἀγροί-
κοις. Ἄλλ', ἐπεὶ περ ἐπρίω, βάδιζε εἰς τὴν ἀγοράν.
Ἄδραστος δὲ, ὁ ἐμπειρότατος τῶν νόμων, διοικήσει τὰς
καταγραφάς. Ἐχαιρεν ὁ Λεωνᾶς ἀπιστούμενος· τὸ
γὰρ ἀπροσδόκητον ἐμέλλε τὸν δεσπότην μᾶλλον ἐκ-
πλήσσειν. Παριῶν δὲ τοὺς Μιλησίων λιμένας ἅπαντας,
καὶ τὰς τραπέζας καὶ τὴν πόλιν ὅλην, οὐδαμοῦ Θήρωνα
εὗρεν ἠδύνατο. Ἐμποροὺς ἐζήταζε καὶ πορτομεῖς.
ἐγνώριζε δ' οὐδεὶς. Ἐν πολλῇ τοίνυν ἀπορίᾳ γενό-
μενος, κωπήρεϊ λαβὼν παρέπλευσεν ἐπὶ τὴν ἀκτὴν,
καθεῖθεν ἐπὶ τὸ χωρίον. Οὐκ ἐμέλλε δὲ εὐρήσειν τὸν
ἠδὴ πλέοντα. Μόλις οὖν καὶ βραδέως ἀπῆλθε πρὸς
τὸν δεσπότην. Ἰδὼν δ' αὐτὸν ὁ Διονύσιος σκυθρω-
πὸν, ἤρετο, τί πέπονθεν. ὁ δὲ φησιν· Ἀπολώλεκά
σου, ὦ δέσποτα, τάλαντον. Συμβαῖνον, εἶπε ὁ Διονύ-
σιος, ἀσφαλέστερόν σε τοῦτο πρὸς τὰ λοιπὰ ποιήσει. Τί
δ' ὅμως συμβέβηκε; μή τι ἡ νεότης ἀποδέδρακεν; οὐκ
ἐκείνη, φησὶν, ἀλλ' ὁ πωλήσας. Ἀνδραποδιστὴς ἄρ'
ἦν καὶ ἄλλοτριαν σοι πέπρακε δούλην διὰ τοῦτ' ἐπ' ἐρη-
μίας. Πόθεν δ' ἔλεγε τὴν ἀνθρωπὸν εἶναι; Συβαρίτιν
ἐξ Ἰταλίας, πρᾶθεισαν ὑπὸ δεσποίνης κατὰ ζηλοτυ-
πίαν. Ζήτησον Συβαρίτιν εἰ τινες ἐπιδημοῦσιν· ἐν
δὲ τῷ μεταξὺ ἐκεῖ κατάλιπε τὴν γυναῖκα. Τότε μὲν
οὖν ὁ Λεωνᾶς ἀπῆλθε λυπούμενος, ὥς οὐκ εὐτυχούσης
πραγματείας αὐτῷ γεγεννημένης. Ἐπετήρει δὲ καιρὸν
ἀναπεῖσαι τὸν δεσπότην ἐξελθεῖν εἰς τὰ χωρία, λοιπὸν
μίαν ἔχων ἐλπίδα τὴν ὄψιν τῆς γυναίκος.

Β'. Πρὸς δὲ τὴν Καλλιρρόην εἰσῆλθον αἱ ἀγροικοὶ
γυναῖκες, καὶ εὐθὺς ὡς δέσποιναν ἤρξαντο κολακεύειν.
30 Πλαγγὼν δὲ, ἡ τοῦ οἰκονόμου γυνή, ζῶον οὐκ ἀπρα-
κτον, ἔφη πρὸς αὐτήν· Ζητεῖς μὲν, ὦ τέκνον, πάντως
τοὺς ἑαυτῆς· ἀλλὰ καλῶς καὶ ἐνθάδε νόμιζε σούς.
Διονύσιος γὰρ, ὁ δεσπότης ἡμῶν, χρηστός ἐστι καὶ
φιλόανθρωπος. εὐτυχῶς σε ἤγαγεν εἰς ἀγαθὴν ὁ θεὸς
οἰκίαν. ὥστε ἐν πατρίδι διάξεις. Ἐκ μακρᾶς οὖν
θαλάσσης ἀπόλουσαι τὴν ἄσιν. ἔχεις θεραπαινίδας.
Μόλις μὲν καὶ μὴ βουλομένην προήγαγε δ' ὅμως εἰς τὸ
βαλανεῖον. Εἰσελθοῦσαι δ' ἡλειψάν τε καὶ ἀπέσμηξαν
ἐπιμελῶς καὶ μᾶλλον ἀποδυσσάμενης κατεπλάγησαν.
40 Ὡς δὲ ἐνδεδυμένης αὐτῆς θαυμάζουσαι τὸ πρόσωπον
ὡς θεῖον πρόσωπον ἔδοξαν ἰδεῖν· καὶ γὰρ χρῶς λευκὸς
ἔστιλιν ἐὺδὺς μαρμαρυγῇ τινι ὅμοιον ἀπολάμπων.
Τρυφερά δὲ σάρε, ὥστε δεδοικέναι, μὴ καὶ ἡ τῶν
δακτύλων ἐπαφὴ μέγα τραῦμα ποιήσῃ. Ἦσυχή δὲ
45 διελάλουν πρὸς ἀλλήλας· Καλὴ μὲν ἡ δέσποινα ἡμῶν,
καὶ περιδότης ταύτης δ' ἂν θεραπαινὶς ἔδοξεν.
Ἐλύπει τὴν Καλλιρρόην ὁ ἔπαινος καὶ τοῦ μέλλοντος
οὐκ ἀμάντευτος ἦν. Ἐπεὶ δ' ἐλέλυτο καὶ τὴν κόμην
συνεδέσμου, καθάρως αὐτῇ προσήνεγκαν ἐσθῆτας·
50 ἡ δ' οὐ πρόπειν ἔλεγε ταῦτα τῇ νεονήτῃ. Χιτῶνά
μοι δότε δουρικόν. καὶ γὰρ ὑμεῖς ἐστέ μου κρείτ-
τονες. Ἐνεδύσατο μὲν οὖν τι τῶν ἐπιτυχόντων·
καλκείνο δ' ἔπρεπεν αὐτῇ καὶ πολυτελὲς ἔδοξε καταλαμ-
πόμενον ὑπὸ κάλλους. Ἐπεὶ δ' ἤρίστησαν αἱ γυναῖ-

ibi ista placuit in solitudine; comparasti namque rusticis
illis. Sed quandoquidem emisti, abi in forum. Adrastus,
legum consultissimus, tabularum consignationem admi-
nistrabit. Gaudebat Leonas, fidem sibi non haberi. Inspec-
ratum enim eo magis percussurum. Sed, omnes pervade-
ns Milesiorum portus et trapezitarum mensas, et totam
urbem, nusquam inveniebat Theronem. Mercatorum
vectorumque nemo, quos explorabat diligenter, hominem
noverat. Hæsitabundus igitur, quid faceret, correpta
actuaria, terram legens ad litus, inde ad prædium vehitur.
Sed nusquam homo, medio jam mari oberrans. Vix tan-
dem et tarde redit ad herum. Herus, ut mæstum vidit,
quæ passus foret, rogat. Ille: Perdidi tibi, here, ait,
talentum. Hic te casus in posterum reddet cautiorem.
Nihilominus eloquere, quid contigit. Nonne recens emta
se fuga subtraxit? Non illa, sed venditor, Plagiarius itaque
fuit, ideoque remotis arbitris servam tibi vendidit alienam.
Unde autem illam dixit esse? Sybaritidem dixit esse, ex
Italia, venditam a domina, æmulationis causa. Quaero
igitur si qui adsint Sybaritæ. Interim ibi linque mulie-
rem. Sic tristis tum quidem abibat Leonas, inauspicata
sibi negotiatione facta. Servabat tamen opportunum
tempus, quo rus exire persuaderet hero, reliquam habens
unam spem, mulieris adspectum.

II. Interea frequentare rusticæ Callirrhoën, et statim
ut dominam ambire et blandiri. Uxor autem villici, Plan-
gon, animal non hebes, neque rebus gerendis indoneum:
Sine dubio quidem requiris tuos, filia, ait illi. Sed et
recte hic tuos reputaveris. Dionysius enim, dominus
noster, est bonus et humanus vir. In bonam domum bene
te feliciterque deduxit deus, ubi, ut in patria, degas.
Ablue ergo tibi sordes longa contractas navigatione. Vix
tandem et reluctantem protrahit tamen in balneum. Ubi
ingressæ diligenter illam et unguunt et tergunt, magisque
stupent spoliata vestibus, adeo ut, cujus amictæ vultum
fuerant admiratæ, eum divinum appellarent, postquam
nudam conspexerant. Cutis enim candida splendebat, ru-
borem fulgori euidam similem repercute; et caro tam
delicata, ut vel digitorum tactu magnum fore vulnus
metuerent, et submissa voce inter se agebant: Domina
nostra quidem pulchra erat, eaque pollebat laude, sed
huic tamen ancillata fuisset. Angebant præconia Callir-
rhoën futura facile præsagientem. Ut igitur lavit et comas
religaverunt et nitidas vestes attulerunt, quas illa nimis
decoras recens emtæ caussata: Quin mihi tunicam rusti-
cam datis, ait. Vel vos estis me potiores. Indutæ sic ali-
quid tum forte occurrens, et bene secebat, et dives atque
splendidum videbatur, ut a pulchritudine irradiatum. Con-

κες, λέγει ἡ Πλαγγὼν· Ἐλθέ πρὸς τὴν Ἀφροδίτην
 καὶ εὔξαι περὶ σαυτῆς. ἐπιφανῆς δὲ ἐστὶν ἐνθάδε
 ἡ θεὸς καὶ οὐ μόνον οἱ γείτονες, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξ ἄστεος
 παραγινόμενοι θύουσιν αὐτῇ· μάλιστα δ' ἐπήκοος Διο-
 5 νυσίῳ, ἐκεῖνος οὐδέποτε παρῆλθεν αὐτήν. Εἴτα
 διηγοῦντο τῆς θεοῦ τὰς ἐπιφανείας καὶ τις εἶπε τῶν
 ἀγροίκων· Δόξεις, ὦ γύναι, θεασαμένη τὴν Ἀφροδίτην
 εἰκόνα βλέπειν σεαυτῆς. Ἀκούσασα δ' ἡ Καλλιρρόη
 δακρύων ἐπλήσθη καὶ λέγει πρὸς ἑαυτήν· Οἶμοι τῆς
 10 συμφορᾶς, καὶ ἐνταῦθ' ἐστὶν Ἀφροδίτη θεὸς ἡ ἐμοὶ
 τῶν πάντων κακῶν αἰτία. πλὴν ἄπειμι, θέλω γὰρ
 αὐτὴν πολλὰ μέμψασθαι. Τὸ δ' ἱερὸν πλησίον ἦν τῆς
 ἐπαύλεως παρ' αὐτὴν τὴν λεωφόρον. Προσκυνήσασα
 δ' ἡ Καλλιρρόη καὶ τῶν ποδῶν λαβομένη τῆς Ἀφρο-
 15 δίτης· Σύ μοι, φησί, πρώτη Χαιρέαν εἰδείξας· συναρ-
 μόσασα δὲ καλὸν ζεύγος οὐκ ἐτήρησας. καίτοι γε
 ἡμεῖς σε ἐκοσμοῦμεν. Ἐπεὶ δ' οὕτως ἐβουλήθης,
 μίαν αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ χάριν· μηδενί με ποιήσης
 μετ' ἐκείνον ἀρέσαι. Πρὸς τοῦτ' ἀνένευσεν ἡ Ἀφροδίτη.
 20 μήτηρ γάρ ἐστι τοῦ Ἑρωίτος καὶ πάλιν ἄλλον ἐπολι-
 τεύετο γάμον, ὃν οὐδὲ αὐτὸν ἐμελλε τηρήσειν. Ἀπαλ-
 λαγείσα δ' ἡ Καλλιρρόη ληστῶν καὶ θαλάσσης, τὸ ἴδιον
 κάλλος ἀνελάμβανεν, ὥστε θαυμάζειν τοὺς ἀγροίκους
 καὶ ἡμέραν εὐμορφότερας αὐτῆς βλέπομένης.
 25 Γ'. Ὁ δὲ Λεωνᾶς, καιρὸν ἐπιτήδειον εὐρών, Διο-
 νυσίῳ λόγους προσήνεγκε τοιούτους· Ἐν τοῖς παραθα-
 λασσίοις, ὦ δέσποτα, χωρίοις οὐ γέγονας ἤδη χρόνῳ
 πολλῷ καὶ ποθεῖ τὰ ἐκεῖ τὴν σὴν ἐπιδημίαν. Ἀγέ-
 30 λας σε δεῖ καὶ φυτείας θεάσασθαι, καὶ ἡ συγκομιδὴ
 τῶν καρπῶν ἐπείγει. Χρῆσαι καὶ τῇ πολυτελείᾳ τῶν
 οἰκῶν, ἃς, σοῦ κελεύσαντος, ὠκοδομήσαμεν· οἷσις δὲ
 καὶ τὸ πένθος ἐλαφρότερον ἐκεῖ, περισπώμενος ὑπὸ τῆς
 τῶν ἀγρῶν ἀπολαύσεως καὶ διοικήσεως. Ἐὰν δὲ τινα
 ἐπαινήσης ἡ βουκόλον, ἡ ποιμένα, διώσεις αὐτῷ τὴν
 35 νεώνητον γυναῖκα. Ἦρσε τῷ Διονυσίῳ ταῦτα καὶ
 προεῖπε τὴν ἐξοδὸν εἰς τὴν ἡμέραν. Παραγγελίας δὲ
 γενομένης, παρεσκευάζον· ἡνίοχοι μὲν ὄχηματα, ἵπ-
 ποκόμοι δὲ ἵππους, ναῦται δὲ πορθμεῖα. Φίλοι πα-
 40 ρεκαλοῦντο συνοδεύειν, καὶ πλῆθος ἀπελευθέρων. Φύ-
 σει γὰρ ἦν ὁ Διονύσιος μεγαλοπρεπής. Ἐπεὶ δὲ
 πάντ' ἡυτρεπίστο, τὴν μὲν παρασκευὴν καὶ τοὺς πολ-
 λούς ἐκέλευσε διὰ θαλάσσης κομίζεσθαι, τὰ δ' ὄχηματα
 ἐπακολουθεῖν, ὅταν αὐτὸς προέλθῃ, πενθοῦντί τε γὰρ
 μὴ πρέπειν πομπήν. Ἀμα δὲ τῇ ἑρ, πρὶν αἰσθῆσθαι
 45 τοὺς πολλούς, ἵππῳ ἐπέδη, πέμπτος δὲ· εἷς ἦν ἐν αὐ-
 τοῖς καὶ ὁ Λεωνᾶς. Ὁ μὲν οὖν Διονύσιος ἐξήλυνεν
 εἰς τοὺς ἀγρούς, ἡ δὲ Καλλιρρόη, τῆς νυκτὸς ἐκείνης
 θεασαμένη τὴν Ἀφροδίτην, ἐβουλήθη καὶ πάλιν αὐτὴν
 προσκυνῆσαι· καὶ ἡ μὲν ἐστῶσα ἡύχετο, Διονύσιος δὲ,
 50 ἀποκηδήσας ἀπὸ τοῦ ἵππου, πρῶτος εἰσῆλθεν εἰς τὸν
 νεών. Ὥρου δὲ ποθεν αἰσθომένη Καλλιρρόη πρὸς
 αὐτὸν ἐπεστράφη. θεασάμενος οὖν ὁ Διονύσιος ἀνε-
 βόήσεν· Ἰλεως εἷς, ὦ Ἀφροδίτη, καὶ ἐπ' ἀγαθῷ μοι
 φανείης. Καταπίπτοντα δ' αὐτὸν ἤδη Λεωνᾶς ὑπέ-

secto tandem mulieribus prandio, hortatur nostram Plan-
 gon, Venerem adeat faciatque pro se vota. Esse ibi deæ
 præsentissimum numen; cui non vicinia tantum, sed et
 confluentes illuc urbani sacrificent. Favere præcipue
 Dionysio, ut qui nunquam insalutatam transeat. Totus
 denique cætus prædicare deæ apparitiones, et una inter
 cæteras simplicior rustica: Tu, dea conspecta, ait, tuam
 reputato videre imaginem. Inundant dicta Callirrhœan
 lacrymis, eaque ad se: Heu mihi calamitatis, ait, etiam
 hic dea Venus est, omnium mihi malorum caussa. Adibo
 tamen; incusabo enim et exposulabo de multis. Erat
 autem fanum prope villam, ad ipsam publicam viam.
 Venerata itaque deam et amplexata pedes Callirrhœ: Tu
 mihi prima Chæream ostendisti, ait, sed quod composueras
 pulchrum par, diremisti eadem, quamvis studiose te cultu
 demeruimus. Quandoquidem vero sic tibi placuit, hanc
 a te unicam rogo gratiam, fac post illum nemini me pla-
 cere. Dea renuit: mater enim est Cupidinis. Alterumque
 denuo meditabatur conjugium, neque hoc constanter ser-
 vatura. Interim Callirrhœ mari et piratis erepta suam
 resumere speciem, ut in dies pulchriorem factam homines
 rustici mirarentur.

III. Leonas autem tempus commodum nactus his Dio-
 nysium verbis aggreditur: Jam dudum in campis tuis
 maritimis, here, non fuisti. Atqui tuum illi desiderant
 oculum, greges oportet cum cultis satisque inspicere. Ur-
 get frugum comportatio. Utere tandem et splendore do-
 mum, quas tuo tibi jussu nos exstruximus. Multo levius
 ibi luctum, ab agrorum oblectamentis et administratione
 distractus, feres. Ubi quem laudes aut bubulcum, aut
 opilionem, recens emtam ei contubernalem dabis. Pla-
 cuit, et indicta dies profectioni; qua circum nuntiata,
 currus parare aurigæ, equos agasones, nautæ vectorias
 naviculas, amici evocari ad comitandum, et libertorum
 omnis grex. Dionysius enim ex indole sua splendidus erat.
 Concinnatisque omnibus, apparatus quidem cæterum
 turbamque adveli per mare jubet, vehicula autem se prius
 egressum sequi. Lugentem nempe non decere splendidam
 processionem. Sic mane, antequam vulgus et comitum
 turba sentiret, equo conscenso, quatuor stipatus amicis,
 quorum Leonas erat unus, rus abit. Eadem illa nocte
 Callirrhœ Venerem viderat. Decreverat igitur deam ve-
 nerari. Dum itaque illa stabat in templo precans, equo
 descendens Dionysius primus intrat fanum: percepto autem
 pedum strepitu, sese convertit ad ipsum Callirrhœ; eam-
 que videt Dionysius, visaque proclamat: Propitia quæso
 sis mihi, Venus, et in bonum apparueris. Jam prolapsu-
 rum subjecta manu continuit Leonas. Ne conturberis,

λαβὲ καὶ Αὐτὴ, φησὶν, ὦ δεσπότα, ἡ νεώνητος· μη-
δὲν παραχθῆς. Καὶ σὺ δὲ, ὦ γύναι, πρόσσελθε τῇ
κυρίῳ. Καλλιρρόῃ μὲν οὖν πρὸς τοῦνομα τοῦ κυρίου
πηγὴν ἀφῆκε δακρύων, κάτω κύψασα, ὅψε καταμαν-
6 θάνουσα τὴν ἐλευθερίαν· ὃ δὲ Διονύσιος, πλήξας τὸν
Λεωνᾶν· Ἀσεβέστατε, εἶπεν, ὡς ἀνθρώποις διαλέγῃ
τοῖς θεοῖς. Σὺ ταύτην λέγεις ἀργυρώνητον καὶ ὡς
οὐχ εὖρες τὸν πιπράσκοντα· οὐκ ἤκουσας οὐδ' Ὅμηρου
διδάσκοντος ἡμᾶς·

10 Καὶ γὰρ οἱ θεοὶ ξείνοισιν εἰκότες ἀλλοδαποῖσιν
ἀνθρώπων ὕδριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶσι.
* * * * *

τὸ γοῦν λοιπὸν παῦσαί μου καταγελοῖν καὶ θεὸν εἶναι
νομίζων τὴν οὐδὲ ἀνθρώπον εὐτυχῇ. Αἰλούσης δ' αὖ-
15 τῆς ἡ φωνὴ τῇ Διονυσίῳ θεία τις ἐφάνη. μουσικὸν
γὰρ ἐφθέγγετο καὶ ὥσπερ κιθάρας ἀπεδίδου τὸν ἦχον.
Ἀπορηθεὶς οὖν καὶ ἐπὶ πλέον ὀμιλεῖν καταιδεσθεὶς,
ἀπῆλθεν εἰς τὴν ἑπαυλιν, φλεγόμενος ἤδη τῷ ἔρωτι.
Μετ' οὐ πολλὸν δ' ἦκεν ἐξ ἄστεος ἡ παρασκευὴ, καὶ τα-
20 χεῖα φήμη διέδραμε τοῦ γεγονότος. Ἐσπευδόν οὖν
πάντες τὴν γυναικᾶ ἰδεῖν· προσεποιοῦντο δὲ πάντες
τὴν Ἀφροδίτην προσκυνεῖν. Αἰδομένη δ' ἡ Καλ-
λιρρόῃ τὸ πλῆθος οὐκ εἶχεν ὅ τι πράξειε. πάντα γὰρ
ἦν αὐτῇ ξένα καὶ οὐκ ἔβλεπεν οὐδὲ τὴν συνήθη Πλαγ-
25 γόνα, ἀλλ' ἐκείνη περὶ τὴν ὑποδοχὴν ἐγένετο τοῦ
δεσπότου. Προκοπούσης δὲ τῆς ὥρας καὶ μηδενὸς
ἤκοντος εἰς τὴν ἑπαυλιν, ἀλλὰ πάντων ἐστώτων ἐκεῖ
καὶ κεκλημένων, συνῆκε Λεωνᾶς τὸ γεγονὸς καὶ ἀφι-
κόμενος εἰς τὸ τέμενος ἐξήγαγε τὴν Καλλιρρόην. Τότε
30 δ' ἦν ἰδεῖν, ὅτι φύσει γίνονται βασιλεῖς, ὥσπερ ἐν τῷ
σμήνῃ τῶν μελισσῶν. Ἠκολούθουν γὰρ ἄπαντες,
καθάπερ ὑπὸ τοῦ κάλλους δεσποίνῃ χειροτονημένη.
Ἦ μὲν οὖν ἀπῆλθεν εἰς τὴν οἶκον τὴν συνήθη.

Δ'. Διονύσιος δ' ἐτέρωτο μὲν, τὸ δὲ τραῦμα πε-
35 ριστέλλειν ἐπειρᾶτο· οἷα δὲ πεπαιδευμένος ἀνὴρ καὶ
ἐξαιρέτως ἀρετῆς ἀντιποιούμενος, μήτε τοῖς οἰκέταις
ἐθέλων εὐκαταφρόνητος δοκεῖν, μήτε μεираκιώδης τοῖς
φίλοις, διεκαρτέρει παρ' ὅλην τὴν ἐσπέραν, οἴόμενος
μὲν λανθάνειν, κατάδηλος δὲ γινόμενος ἐκ τῆς σιωπῆς.
40 Μοῖραν δὲ τινὰ λαβόμενος ἀπὸ τοῦ δείπνου· Ταύτην,
φησὶ, κομισάτω τις τῇ ξένῃ. μὴ εἴπητε δὲ, παρὰ
τοῦ κυρίου, ἀλλ' ὅτι παρὰ Διονυσίου. Τὸν μὲν οὖν
πότον προήγαγεν ἐπὶ πλείστον· ἡπίστατο γὰρ ὅτι οὐ
μέλλει καθεύδειν· ἀγρυπνεῖν οὖν ἐβούλετο μετὰ τῶν
45 φίλων. Ἐπεὶ δὲ προέκοπτε τὰ τῆς νυκτός, ἀναλύσας,
ὑπνου μὲν οὐκ ἐλάμβανεν, ὅλος δ' ἦν ἐν τῷ τῆς Ἀφρο-
δίτης ἱερῷ καὶ πάντων ἀνεμιμνήσκετο, τοῦ προσώπου,
τῆς κόμης, πῶς ἐστράφη, πῶς ἐνέβλεψε, τῆς φωνῆς,
τοῦ σχήματος, τῶν ῥημάτων. ἐξέκαε δ' αὐτὸν καὶ
50 τὰ δάκρυα. Τότε ἦν ἰδεῖν ἀγῶνα λογισμοῦ καὶ πά-
θους. Καίτοι γὰρ βαπτίζομενος ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας
γενναῖος ἀνὴρ ἐπειρᾶτο ἀντέχεσθαι. καθάπερ δ' ἐκ
κύματος ἀνέκυψε λέγων πρὸς ἑαυτόν· Οὐκ αἰσχύνῃ,
Διονύσιε, ἀνὴρ ὁ πρῶτος τῆς Ἰωνίας ἔνεκεν ἀρετῆς τε

ait, here. Hæc est illa recens emta. Quin tu, mulier, ad
dominum accedis? Ad domini vocabulum lacrymarum la-
ticem effudit Callirrhoe dejecto vultu, sero libertatem de-
discens. Dionysius autem objurgato excussa palma Leo-
nati: Propudium, ait, tunc diis, ut hominibus, colloqueris?
tunc hanc pretio ais emtam, ejusque venditorem nusquam
reperissè? nonne vel ab Homero didicisti nos docente,
quod:

Divi se hospitibus peregrinis assimilantes,
Quæ pia, quæ faciant mortales impia, spectant.
* * * * *

At in posterum! Desine quæso, ait Callirrhoe, mihi illu-
dere, et deam reputare, quæ neque felix homo sim. Sic
loquentis vox divina videbatur Dionysio. Musicum enim
quid sonabat, et reddebat quasi citharæ sonum. Turba-
tus igitur et pudore prohibitus mulieri colloqui diutius, abijt
in villam, amore jam flagrans. Non multo post adveniebat
ex urbe reliquus apparatus et multitudo, inter quos cito
facti fama dilabatur. Ergo omnes properant mulierem vi-
dere, per caussam tamen omnes adorandæ Veneris. Re-
verita turbam Callirrhoe, quid ageret, non habebat, utpote
cui peregrina erant omnia, Plangone etiam familiari non
comparente, ut circa herum excipiendum occupata. Jam-
que procedente ultra, quam par erat, tempore, quum nemo
in prædium adesset, sed omnes ibi starent, et tanquam
incantationis quadam vi defixi essent, intelligit rem Leonas,
et accurrens inde Callirrhoen educit. Videre tum erat nasci
reges, ut in apum examine. Sequebantur enim omnes ut
dominam a pulchritudine datam et nuncupatam. Sic illa
quidem assolitum abijt in contubernium.

IV. Vulneratus autem Dionysius celare plagam tentabat,
et ut vir literis bonisque moribus imbutus, et virtutis se-
ctator egregiæ, tota illa vespera perdurabat, et servis sui
facere contemtum, et amicis opinionem juvenilis et lascivi,
sic declinans. Fallere tamen, quamvis sibi videretur, ne-
quibat, ut quem silentium proderet. Ccenæ quoque par-
tem sumebat; et: Hanc quis, ait, hospite nostræ ferat;
ne autem dicatis velim ab hero, sed a Dionysio. Compo-
tationem quoque diu protrahabat; certus enim dormire
non posse, saltem pervigilare cum amicis volebat. Sera
jam nocte, soluto tandem convivio, ut surrexerat, somnum
quidem non capiebat, totus autem erat in fano Veneris,
omniumque reminiscebatur, vultus, comæ, conversionis,
adspæctus, vocis, habitus, sermonum. Accendebant autem
etiam lacrymæ. Tum videre erat rationis et affectus
luctam. Fortis enim vir, quamvis a libidine mersitatus,
contra tamen tenere nitebatur, et, ut e fluctibus emer-
gens, ipse sic ad se: Nonne te pudet, Dionysie, Ioniz
primum gloria et virtute, quem satrapæ mirantur, et re-
ges, et urbes, pueruli instar te gerere? semel contemplatus
amas, et id quidem lugens, nondum justis apud miseræ

καὶ δόξης, ὃν θαυμάζουσι σατράπαι καὶ βασιλεῖς καὶ πόλεις, παιδαρίου πράγματα πάσγων; ἅπαξ ἰδὼν ἔρως, καὶ ταῦτα πενθῶν, πρὶν ἀφωσιώσασθαι τοὺς τῆς ἀθλίας δαίμονας. τούτου γ' (ἐνεκεν) ἦκες εἰς ἀγρόν, ἵνα μελανεῖμων γάμους θύσης, καὶ γάμους δούλης, τάχα δὲ καὶ ἀλλοτρίας; οὐκ ἔχεις γὰρ αὐτῆς οὐδὲ τὴν καταγραφὴν. Ἐπιλονεῖται δ' ὁ Ἔρως βουλευομένου καλῶς, καὶ ὕβριν ἐδόκει τὴν σωφροσύνην τὴν ἐκείνου. διὰ τοῦτο ἐπυρφόρει σφοδρότερον ψυχὴν ἐν ἔρωτι φιλοσοφοῦσαν. Μηκέτ' οὖν φέρων μόνος αὐτῷ διαλέγεσθαι, Λεωνᾶν μετεπέμψατο. Κληθεὶς δ' ἐκεῖνος συνῆκε μὲν τὴν αἰτίαν, προσεποιεῖτο δ' ἀγνοεῖν καὶ ὥσπερ τεταραγμένος· Τί, φησὶν, ἀγρυπνεῖς, ὦ δέσποτα; μή τις πάλιν σε λύπη κατέβηκε τῆς τεθηκυίας γυναικός; Ἰσχυαῖος μὲν, εἶπεν ὁ Διονύσιος, ἀλλ' οὐ τῆς τεθηκυίας. Οὐδὲν δὲ ἀπόρητόν ἐστὶ μοι πρὸς σέ δι' αὐνοῖάν τε καὶ πίστιν. Ἀπολώλεκας, ὦ Λεωνᾶ. Σὺ μοι τῶν κακῶν αἴτιος. Πῦρ ἐκόμισας εἰς τὴν οἰκίαν, μᾶλλον δ' εἰς τὴν ἐμὴν ψυχὴν. Ταράσσει δέ με καὶ τὸ ἀθλον τὸ περὶ τῆς γυναικός. Μῦθόν μοι διηγῇ ἔμπορον πτηνόν, ὃν οὐκ οἶδας οὐδ' ὁπόθεν ἦλθεν, οὐδ' ὅποι πάλιν ἀπῆλθεν. Ἐχων δέ τις τοιοῦτον κάλλος ἐν ἐρημίᾳ πιπράσκει [καὶ] ταλάντου τὴν τῶν βασιλέως χρημάτων ἀξίαν; δαίμων σε τις ἐξηπάτησεν. Ἐπίστησόν οὖν καὶ ἀναμνήσθητι τῶν γενομένων. Τίνας εἶδες; τίς ἐλάλησας· εἶπέ μοι τὰ ληθές. Οὐ πλοῖον ἐθεάσασαι. Οὐκ εἶδον, δέσποτα, ἀλλ' ἤκουσα. Τοῦτ' ἐκεῖνο, μία Νυμφών, ἡ Νηρηίδων, ἐκ θαλάσσης ἀνελήλυθε. καταλαμβάνουσι δὲ καὶ δαίμονας καιροὶ τινες εἰμαρμένης ἀνάγκην φέροντες ὁμιλίας μετ' ἀνθρώπων· ταῦθ' ἡμῖν ἱστοροῦσι ποιηταὶ τε καὶ συγγραφεῖς. Ἡδέως δ' ἂν εἴπειεν αὐτὸν ὁ Διονύσιος ἀποσεμνύνειν τὴν γυναικαὶ καὶ σεβασμωτέρας ἢ κατ' ἀνθρώπον ὁμιλίας. Λεωνᾶς δὲ, χαρίσασθαι τῷ δεσπότη βουλόμενος, εἶπε· Τίς μὲν ἐστὶ, δέσποτα, μὴ πολυπραγμονῶμεν· ἄξω δ' αὐτὴν, εἰ θέλεις, πρὸς σέ, καὶ μὴ ἔχει λύπην. Ἀποτυχάνεις ἐν ἔρωτος ἐξουσίᾳ. Οὐκ ἂν ποιήσαιμι, φησὶν ὁ Διονύσιος, πρὶν μαθεῖν, τίς ἡ γυνὴ καὶ πόθεν. ἔωθεν οὖν πυθώμεθα παρ' αὐτῆς τὴν ἀλήθειαν. Μεταπέμψομαι δ' αὐτὴν οὐκ ἐνθάδε, μὴ καὶ τινος βαιοτέρου λάβωμεν ὑποψίαν, ἀλλ', ὅπου πρῶτον αὐτὴν ἐθεασάμην, ἐπὶ τῆς Ἀφροδίτης γενέσθωσαν ἡμῖν οἱ λόγοι.

Ε'. Ταῦτ' ἔδοξε, καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ὁ μὲν Διονύσιος παραλαβὼν φίλους τε καὶ ἀπελευθέρους καὶ τῶν οἰκετῶν τοὺς πιστοτάτους, ἔν' ἔχῃ καὶ μάρτυρας, ἦκεν εἰς τὸ τέμενος, οὐκ ἀμελῶς σχηματίσας ἑαυτὸν, ἀλλὰ κοσμήσας ἡρέμα τὸ σῶμα, ὥς ἂν ἐρωμένη μέλλων ὁμιλεῖν. Ἦν δὲ καὶ φύσει καλὸς τε καὶ μέγας καὶ μάλιστα πάντων σεμνὸς ὀφθῆναι, Λεωνᾶς δὲ παρὰ λαβὼν τὴν Πλαγγόνα, καὶ μετ' αὐτῆς τὰς συνήθεις τῇ Καλλιρρόῃ θεραπευνίδας, ἦκε πρὸς αὐτὴν καὶ λέγει· Διονύσιος ἀνὴρ δικαιοτάτος ἐστὶ καὶ νομιμώτατος. Ἦκε τοίνυν εἰς τὸ ἱερόν, ὦ γύναι, καὶ πρὸς αὐτὸν

manes persolutis. Ideo nempe rus venisti, ut pullatus nuptialia sacra celebres, sed cum serva, sed cum atiena, si contingat, uxore. Neque enim ejus habes tabulas. Cupido tamen cum bene consulente contendere, suamque reputare injuriam istius temperantiam; eo violentius torere animam in amore philosophantem. Ille igitur soliloquii porro impatiens Leonam arcessit, qui vocationis intelligit quidem causam, dissimulat tamen, et ut turbatus: Quid vigilas, ait, here? num te quis iterum dolor invadit mulieris defunctæ? Mulieris quidem, sed non defunctæ illius. Apud te, cui faveo et confido, nihil tacitum mihi est. Perdidisti, Leona; tu mihi malorum causa. Ignem in domum meam intulisti, imo vero in pectus. Turbat me quoque mulieris ignorantia. Fabulam mihi narras, volucrum mercatorem, quem non nosti, unde venerit, neque quo rursus abierit. Talem vero mihi quis pulchritudinem dominus in deserto vendat talento, quæ Persarum regis opes valet. Atqui te deorum aliquis decipit. Fige modo mentem, actorumque renova memoriam. Quosnam vidisti? cui locutus es? dic mihi, sed verum. Navem certe non vidisti. Non vidi, here, sed audiui. Id ipsum est, quod suspicor et prædixi. Adscendit una Nympharum, aut Nereidum, de mari. Sed et dæmonas occupant stala fati tempora, necessitatem illis humanæ consuetudinis imponentia, ut nobis ligatæ solutæque orationis scriptores narrant. Libenter persuasisset homini Dionysius, magnificare feminam, et deprædicare, ut sanctioris, quam quæ mortali generi congrueret, societatis. Leonas autem hero gratificari cupiens: Quæ quidem illa sit, here, ait, ne multum et anxie quaeramus. Ego vero illam huc, nisi nolis, adducam. Neque doleas, quasi excidas amoribus, quos in potestate habes. Non fecerim, ait Dionysius, antequam mulierem, quænam sit, et unde, intellexero. Cras verum ex ea sciscitemur. Huc autem non arcessam, ne violentioris cujusdam conatus ipsi suspicionem moveamus. Sed, ubi primo illam vidi, sub oculis et arbitrio Veneris fiat nobis colloquium.

V. Sic visum, posteroque die Dionysius, assumtis amicis et libertis, servorumque fidissimis, quo testes etiam haberet, adibat templum, habitu corporis non neglectum concinnato, sed et adornato non nihil in speciem, ut qui vellet amatæ confabulari, et de cætero natura pulcher esset, et procerus et omnium maxime venerabilis aspectu. Leonas autem cum Plangone et reliquis familiaribus Callirhoæ ancillabus hanc adit et tali sermone invadit: Dionysius est vir, æqui, si quis alius, legumque rigidus custos. Huic ergo, mulier, in fano dices, sed verum quænam tandem sis. Nullo enim merito carebis auxilio. Tantum

εἰπέ τὴν ἀλήθειαν, τίς οὐσα τυγχάνεις. οὐ γὰρ ἀτυ-
 γήσεις οὐδεμιᾶς δικαίας βοηθείας. Ἀλλὰ μόνον ἀπλῶς
 αὐτῷ διαλέγου, καὶ μηδὲν ἀπακρύψης τῶν ἀληθινῶν.
 τοῦτο γὰρ αὐτὸν ἐπικαλέσεται μάλλον (πρὸς) τὴν εἰς
 5 σε φιланθρωπίαν. Ἀκουσα μὲν οὖν ἐβιάδιζεν ἡ Καλ-
 λιρρόη, θαρροῦσα δ' ὅμως διὰ τὸ ἐν ἱερῷ γενήσεσθαι
 τὴν ὁμιλίαν αὐτοῖς. Ἐπεὶ δ' ἤκεν, ἔτι μάλλον αὐτὴν
 ἐθαύμασαν ἅπαντες. Καταπλαγείς οὖν ὁ Διονύσιος
 ἄφωνος ἦν. Οὐσης δ' ἐπιπλείστον σιωπῆς, ὅψε ποτε
 10 καὶ μόλις ἐφθέγγατο. Τὰ μὲν ἐμὰ δὴλά σοι, γύναι,
 πάντα. Διονύσιός εἰμι, Μιλησίῳ πρῶτος, σχεδὸν
 δὲ καὶ τῆς ὅλης Ἰωνίας, ἐπ' εὐσεβείᾳ καὶ φιλανθρωπίᾳ
 διαδόχτος. Δίκαιόν ἐστι καὶ σὲ περὶ αὐτῆς εἰπεῖν
 ἡμῖν τὴν ἀλήθειαν· οἱ μὲν γὰρ πωλῆσαντές σε Συβα-
 15 ρίτιν ἔφασαν, κατὰ ζηλοτυπίαν ἐκείθεν πραθεῖσαν ὑπὸ
 ᾧσποίνης. Ἡρυθρίασεν ἡ Καλλιρρόη καὶ κάτω κύ-
 ψασα ἡρέμα εἶπεν· Ἐγὼ νῦν πρῶτον πέπραμαι· Σύ-
 βαριν δ' οὐκ εἶδον. Ἐλεγόν σοι, φησὶ Διονύσιος,
 ἀποβλέψας πρὸς τὸν Λεωνᾶν, ὅτι οὐκ ἔστι δούλη· μαν-
 20 τεύομαι δὲ, ὅτι καὶ εὐγενής. Εἰπόν μοι, γύναι,
 πάντα, καὶ πρῶτόν γε τοῦνομα τὸ σόν. Καλλιρρόη,
 φησὶν. Ἦρесе Διονυσίῳ καὶ τοῦνομα. Τὰ δὲ λοιπὰ
 ἐσιώπα. Πυνθανομένου δὲ λιπαρῶς· Δέομαί σου, φη-
 σὶν, ὦ δέσποτα, συγχώρησόν μοι τὴν ἐμαυτῆς τύχην
 25 σιωπᾶν. Ὀνειρος ἦν τὰ πρῶτα καὶ μῦθος, εἰμὶ δὲ
 νῦν, ὁ γέγονα, δούλη καὶ ξένη. Ταῦτα λέγοντα ἐπαι-
 ρᾶτο μὲν λαυθάνειν, ἐλθέτω δ' αὐτῆς τὰ δάκρυα κατὰ
 τῶν παρεῖων. Προήχθη δ' ὁ Διονύσιος κλάειν καὶ
 πάντες οἱ περιεσχηκότες. Ἐδοξε δ' ἂν τις καὶ τὴν
 30 Ἀφροδίτην αὐτὴν σκυθρωποτέραν γεγονέναι. Διονύ-
 σιος δ' ἐνέκειτο ἔτι μάλλον πολυπραγμονῶν, καὶ Ταύ-
 τὴν αἰτοῦμαι παρά σου χάριν πρώτην. Διήγησαί
 μοι, Καλλιρρόη, τὰ σεαυτῆς. Οὐ πρὸς ἀλλότριον
 ἐρεῖς· ἔστι γὰρ τις καὶ τρόπου συγγένεια. Μηδὲν φο-
 35 βηθῆς, μηδ' εἰ πέπρακται σοὶ τι δεινόν. Ἠγανάκτη-
 σεν ἡ Καλλιρρόη πρὸς τοῦτο, καὶ Μὴ με ὕβριζε,
 εἶπεν. οὐδὲν γὰρ σύννοια ἐμαυτῇ φαῦλον. Ἀλλ'
 ἐπεὶ σεμνότερα τὰ τῆς τύχης ἐστὶ τῆς παρούσης, οὐ
 θέλω δοκεῖν ἀλαζδῶν, οὐδὲ λέγειν διηγήματα ἄπιστα
 40 τοῖς ἀγνοοῦσιν. οὐ γὰρ μαρτυρεῖ τὰ πρῶτα τοῖς νῦν.
 Ἐθαύμασεν ὁ Διονύσιος τὸ φρόνημα τῆς γυναικός, καὶ
 Συνήμι, φησὶν, ἤδη, κἂν μὴ λέγῃς. εἰπέ δ' ὅμως.
 οὐδὲν γὰρ περὶ σεαυτῆς ἐρεῖς τηλικούτον, ἡλίκον ὀρώ-
 μεν. Πᾶν ἐστὶ σου μικρότερον λαμπρὸν διήγημα.
 45 Μόλις οὖν ἐκείνη τὰ καθ' ἑαυτὴν ἤρξατο λέγειν. Ἐρ-
 μοκράτους εἰμὶ θυγάτηρ, τοῦ Συρακοσίων στρατηγοῦ.
 Γενομένην δὲ με ἄφωνον ἐξ αἰφνιδίου πτώματος ἔθα-
 ψαν οἱ γονεῖς πολυτελῶς. ἤνοιξαν τυμβωρύχοι τὸν
 τάφον. εὗρον καμὲ πάλιν ἐμπνέουσαν. ἤνεγκαν
 50 ἐνθάδε καὶ Λεωνᾶ με τούτωι παρέδωκε Θήρων ἐπ'
 ἐρημίας. Πάντ' εἰποῦσα μόνον Χαιρέαν εἰσέγησεν.
 Ἀλλὰ δέομαί σου, Διονύσιε· Ἕλληνα γὰρ εἰ καὶ πό-
 λεως φιλανθρώπου καὶ παιδείας μετεδίδης· μὴ γένῃ
 τοῖς τυμβωρύχοις ὁμοιος, μηδ' ἀποστερήσῃς με πα-

CHARITON.

cum illo age simpliciter, et veri nihil occulta. Id enim
 magis provocabit ejus in te benevolentiam. Invita Cal-
 lirroë abit, sed confusa simul, quoniam in templo conve-
 niendum erat. Advenientem omnes magis admirantur,
 quam ante, percussusque Dionysius, diu præclusa voce, sic
 tandem aliquando, et vix rupto diuturno silentio, effatur :
 Mea quidem omnia tibi parent mulier. Dionysius ego sum,
 Milesiorum primus, quin totius pæne dixerim Ionie, cultu
 deorum et in homines pietate celeberrimus. Jam te quoque
 fas et æquum est verâ nobis de te promere. Nam qui te
 vendidere, Sybaritidem perhibuerunt, ab domina æmula
 venditam. Suffusa rubore dejecto vultu sic respondet Cal-
 lirroë : Hac ego prima vice veni. Sybarin vero nunquam
 vidi. Dionysius ad Leonatem respiciens : Dixi tibi, ait,
 servam non esse. Auguror vero etiam, quod nobilis. Dic
 mihi, mulier, omnia, et principio quidem nomen tuum.
 Callirroë, ait. Placet nomen Dionysio. Reliqua tacebat,
 at isto urgente, atque cum precibus et contentione sciscitan-
 te : Id unum te rogo, domine, ait, et obsecro, patere
 me meam premere fortunam. Præterita ista somnium
 fuerunt et fabulæ. Nunc autem sum, quæ evasi, serva
 et exsul. Sic illa quidem fallere tentabat, et lacrymis per
 genas manantibus Dionysium omnemque circumstantium
 coronam invitabat ad fletus communionem. Putaverit
 quis, et ipsam Venerem vultum induisse tristiorum. Dio-
 nysius contra instare eo acrius singula rimans ; et, Hanc
 te primam rogo gratiam, ait, narra mihi fata tua, Callir-
 rhoë. Non narrabis plane alieno. Morum enim aliqua
 nobis intercedit affinitas. Ne timeto, etiam si execrabile
 quid feceris. Ægerrime ferens improbam istanc suspi-
 cionem Callirroë : Ne me inique habeas et proterve,
 quæso, ait ; sceleris conscia mihi sum nullius. Sed quo-
 niam fortunæ bona et nascendi mea sors hac præsentem
 sunt illustriora, nolo jactabunda videri, aut narrationes
 proferre, quarum fidem ignaris tamen non fecero. Admi-
 ratas fœminæ spiritus : Etiam tacente te, intelligo, ait
 Dionysius. Dic tamen. Dices enim de te tale nihil, quale
 nunc videmus. Omnis de te relatio, quantumvis ma-
 gnifica, te minor est. Sic illa tandem res suas exponit
 invita. Hermocratis filia sum, Syracusani prætoris, su-
 bito casu nuper vocis usum omnem amisi, meque tum
 parentes extulerunt eccellente impendio, quo illecti pi-
 ratæ conditorium effregerunt, et huc abstulerunt me spi-
 rare adhuc deprehensam, et huic Leonati tradidit in soli-
 tudine Theron. Cæteris omnibus enuntiatis, solum Chæ-
 ream tacebat. Jam obsecro te, Dionysie, Græcus enim
 es, et urbis humanitate percussæ, et literarum studiis
 imbutus, ne sepulcrorum violatoribus istis fias similis,

τρίδος καὶ συγγενῶν. Μικρόν ἐστί σοι πλουτοῦντι
 σῶμα ἑᾶσαι· τὴν τιμὴν οὐκ ἀπολέσεις, ἐὰν ἀποδῷς
 με τῷ πατρί. Ἑρμοκράτης οὐκ ἔστιν ἀχάριστος.
 Τὸν Ἀλκίνοον ἀγάμεθα δὴ καὶ πάντες φιλοῦμεν, ὅτι
 εἰς τὴν πατρίδα ἀνέπεμψε τὸν ἱκέτην. Ἰκετεύω δὲ
 καὶ γὰρ. Σῶσον αἰχμαλῶτον ὄρφανήν. Εἰ δὲ μὴ δύ-
 ναμαι ζῆν ὡς εὐγενής, αἰροῦμαι θάνατον ἐλεύθερον.
 Τούτων ἀκούων ἔκλασε, προφάσει μὲν Καλλιρρόην, τὸ
 δ' ἀληθὲς ἑαυτὸν. Ἡσθάνετο γὰρ ἀποτυγχάνων τῆς
 ἐπιθυμίας· Θάρρει δὲ, ἔφη, Καλλιρρόη, καὶ ψυχὴν
 ἔχε ἀγαθὴν· οὐ γὰρ ἀτυχήσεις ὧν ἀξιοῖς. Μάρτυν
 καλῶ τὴν Ἀφροδίτην. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ θεραπέϊαν
 ἔξεις παρ' ἡμῖν δεσποίνης μᾶλλον, ἢ δούλης. Καὶ ἡ
 μὲν ἀπῆγε πεπεισμένη μηδὲν ἄκουσα δύνασθαι παθεῖν.
 Γ'. Ὁ δὲ Διονύσιος λυπούμενος ἦκεν εἰς οἶκον τὸν
 ἴδιον καὶ μόνον καλέσας Λεωνᾶν. Κατὰ πάντα, φησὶν,
 ἐγὼ δυστυχὴς εἰμι, καὶ μισούμενος ὑπὸ τοῦ Ἑρωτος.
 Τὴν μὲν γαμετὴν ἔθαψα· φεύγει δὲ ἡ νεώνητος, ἣν
 ἤλπιζον ἐξ Ἀφροδίτης εἶναι μοι τὸ δῶρον, καὶ ἀνέ-
 20 πλαττον ἑμαυτῷ βίον μακάριον ὑπὲρ Μενέλεων τὸν τῆς
 Λακεδαιμονίας γυναικός. Οὐδὲ γὰρ τὴν Ἑλένην εὐ-
 μορφον οὕτως ὑπολαμβάνω γεγονέναι. Πρόσεστι δ'
 αὐτῇ καὶ ἡ τῶν λόγων πειθὴ. Βεβήωται μοι. Τῆς
 αὐτῆς ἡμέρας ἀπαλλαγῆσεται Καλλιρρόη μὲν ἐντεῦθεν,
 25 ἐγὼ δὲ τοῦ ζῆν. Πρὸς τοῦτ' ἀνέκραγεν ὁ Λεωνᾶς· Μὴ
 σύ γε, ὦ δέσποτα, μὴ καταράσῃ σεαυτοῦ. κύριος
 γὰρ εἰ σὺ καὶ ἐξουσίαν ἔχεις αὐτῆς, ὥστε καὶ ἐκοῦσα
 καὶ ἄκουσα ποιήσει τὸ σοὶ δοκούν. ταλάντου γὰρ
 αὐτὴν ἐπριάμην. Ἐπρίω σὺ, τρισάθλιε, τὴν εὐγενή;
 30 οὐκ ἀκούεις Ἑρμοκράτην τὸν στρατηγὸν τῆς πολλῆς
 Σικελίας, ἐγκεχαραγμένον μεγάλως, ὃν βασιλεὺς ὁ
 Περσῶν θαυμάζει καὶ φιλεῖ, πέμπει δ' αὐτῷ κατ' ἔτος
 δωρεάς, ὅτι Ἀθηναίους κατεναμάχησε, τοὺς Περσῶν
 πολεμίους; ἐγὼ τυραννήσω σώματος ἐλευθέρου, καὶ
 35 Διονύσιος, ὁ ἐπὶ σωφροσύνῃ περιβόητος, ἄκουσαν
 ὕβριον, ἣν οὐκ ἂν ὕβρισεν οὐδὲ Θήρων ὁ ληστής;
 Ταῦτα μὲν οὖν εἶπε πρὸς τὸν Λεωνᾶν· οὐ μὴν οὐδ' ἀπε-
 γίνωσκε πείσσειν. φύσει γὰρ εὐελπίς ἐστιν ὁ ἔρως,
 θαρρεῖ δὲ τῇ θεραπέϊα κατεργάσασθαι τὴν ἐπιθυμίαν.
 40 Καλέσας οὖν τὴν Πλαγγόνα· Δέδωκάς μοι, φησὶν, ἥδη
 πείραν ἱκανὴν τῆς ἐπιμελείας. Ἐγγιρίζω δέ σοι τὸ
 μέγιστον καὶ τιμιώτατόν μου τῶν κτημάτων, τὴν ξέ-
 νην. Βούλομαι δ' αὐτὴν μηδενὸς σπανίζειν, ἀλλὰ
 προίεσθαι μέχρι τρυφῆς. Κυρίαν ὑπολαμβάνει, θερα-
 45 πει, καὶ κόσμει καὶ ποιεῖ φίλην ἡμῖν. Ἐπαίνει με
 παρ' αὐτῇ πολλάκις καὶ ὅσον ἐπίστασαι διηγοῦ. Βλέπε,
 μὴ δεσπότην εἶπης. Συνῆκεν ἡ Πλαγγὼ τῆς ἐντολῆς
 φύσει γὰρ ἦν ἐντρεχὴς. αἶφνης δὲ βαλοῦσα πρὸς τὸ
 πρᾶγμα τὴν διάνοιαν, εἶδε τὸ πρὸς τοῦτο. Παραγενο-
 50 μένη τοῖνον πρὸς τὴν Καλλιρρόην, ὅτι μὲν κεκέλευσται
 θεραπέυσιν αὐτὴν, οὐκ ἐμήνυσεν, ἰδὶαν δ' εὐνοίαν ἐπε-
 δεῖκνυτο· καὶ τὸ ἀξιοπίστον ὡς σύμβουλον ἤθελεν ἔχειν.
 Ζ'. Συνέθετο δὲ τι τοιόνδε. Διονύσιος ἐνδιέτριβε τοῖς
 χωρίοις, προφάσει μὲν ἄλλοις ἄλλας, τὸ δὲ δὴ ἀληθές,

neque me patria privas atque consanguineis. Diviti tibi
 mancipiis parum est corpus unum dimittere. Nam pre-
 tium quidem non perdes, ubi me patri reddas. Hermo-
 crates ingratus non est. Exosculamur sane et amamus
 omnes Alcinoum ideo, quod in patriam remisit supplicem
 Ulyxem. At ego tibi quoque supplicor. Serva captam
 ab hoste, orbam. Ingenuae vivere ni liceat, opto mortem
 liberam. Flet ad hæc Dionysius, specie quidem Callir-
 rhoen, re vera se ipsum. Intelligebat enim, votis se ex-
 cidisse. At tu confide modo, Callirrhoë, ait, bonoque sis
 animo; non enim carebis, quæ rogas. Testor Venerem,
 quam vides. Interim apud nos cultum habebis heræ magis,
 quam servæ. Sic abijt illa certa spe freta, quod citra vo-
 luntatem pati quidquam non possit.

VI. Dionysius autem, afflictus ægitudine, solamque
 sevocans Leonatem: Omnino infelix ego sum, et Cupidini
 exosus, ait. Condidit uxorem. Jam recens emta me ad-
 spernatur, quam ego donum Veneris habere sperabam,
 vitam mihi jam effingens beatiorem illa Menelai, Lacæne
 mariti. Nego namque, Helenam fuisse tam formosam,
 atque Callirrhoë. Suada etiam ejus ore loquitur. Actum
 est de vita mea. Eodem die, quo Callirrhoë nos, ego vi-
 tam deseram. Non tu certe, here, ait Leonas. Ne te de-
 voveas, tu enim dominus ejus es, et velit nolit illa, faciet
 tamen, quod tibi videbitur. Talento enim illam emi.
 Emistine tu nobilem et ingenuam, miser! ignoras Hermo-
 cratem, Siciliæ pæne totius prætorem, quem rex Persarum
 magni facit et amat, magnificenter inter de imperiis
 bene meritis relatum, quem missis in annos ornat mun-
 eribus, eo quod Athenienses, suos hostes, mari contudit.
 Egone sæviam tyrannus in liberum corpus, et Dionysius
 ille de continentia celebratus, insultabo improbus et con-
 tumeliosus, cui ne Thero quidem pirata? Hæc ille quidem
 ad Leonatem, non desperabat tamen exorare mulierem.
 Amor enim ex indole sua bene sperat. Confidebat cultura
 et officiis cupita conficere. Vocat itaque Plangonem,
 eique: Dedisti mihi jam, ait, curæ tuæ documentum, sed
 sufficiens. Nunc commendo tradoque tibi in manus, quod
 opum mearum facio maximi, habeoque carissimum, extre-
 neam istam, quam nulla indigore re, sed vel ad luxum
 usque procedere, volo. Heram reputato; cole, et ambi,
 et orna, et fac nobis amicam; lauda me sæpius apud
 illam, et depinge, qualem nosti. Vide, ne dominum no-
 mines. Assequebatur statim mandata Plangon, acris et
 velox ingenio mulier: statim, ubi mente concepisset ne-
 gotium, quid agendum esset, perspiciebat. Itaque Cal-
 lirrhoen beneficiis et officiis omne genus accumulât, id
 herili de mandato se facere minime præ se ferens, sed quasi
 de sua comitatis penu promeret, ut, si quando quid sua-
 deret, candoris et benevolentie fidem, simul et obse-
 quium, inveniret.

VII. Accidit interim tale quid. Dionysius ruri hærebat,
 alia caussatus ex aliis, vere tamen uniceque ideo, quod

οὔτε ἀπαλλαγῆναι τῆς Καλλιρρόης δυνάμενος, οὔτε ἐπάγεσθαι θέλων αὐτήν· ἐμελλε γάρ περιδύτης ὄφθεις αἰεσθαι καὶ τὸ κάλλος ὅλην τὴν Ἰωνίαν δουλαγωγῆσειν, ἀναδύσεσθαι τε τὴν ψήμην καὶ μέχρι τοῦ μεγάλου βασιλείως. Ἐν δὲ τῇ μονῇ πολυπραγμονῶν ἀκριβέστερον τὰ περὶ τὴν κτῆσιν, ἐμέμφατό που καὶ τὰ περὶ τὸν οἰκονόμον Φωκᾶν. τὸ δὲ τῆς μέμφεως οὐ περαιτέρω προήλθεν, ἀλλὰ μέχρι βημάτων· εὔρε δὲ καιρὸν ἢ Πλαγγῶν, καὶ περιφοβὸς εἰσέδραμε πρὸς τὴν Καλλιρρόην, σπαράσσουσα τὴν κόμην ἑαυτῆς· λαβομένη δὲ τῶν γονάτων αὐτῆς· Δέομαι σου, φησὶν, κυρία, σῶσον ἡμᾶς. τῷ γάρ ἀνδρὶ μου χαλεπαίνει Διονύσιος. Φύσει δ' ἐστὶ βαρύθυμος, ὥσπερ καὶ φιλόφρωνος. Οὐδεὶς ἂν βύταίτο ἡμᾶς, ἢ μόνη σύ. παρέξει γάρ σοι Διονύσιος ἡδέως αἰτουμένη χάριν πρῶτην. Ὡκνεῖ μὲν οὖν ἡ Καλλιρρόη βαδίσαι πρὸς αὐτόν. λιπαρούσης δὲ καὶ δεομένης, ἀντεπεῖν οὐκ ἠδυνήθη, προηνεγურιασμένη ταῖς εὐεργεσίαις ὑπ' αὐτῆς. Ἰν' οὖν μὴ ἀχάριστος δοκῇ· Κἀγὼ μὲν, φησὶν, εἰμὶ δούλη καὶ οὐδεμίαν ἔχω παρρησίαν, εἰ δ' ὑπολαμβάνεις δυνήσεσθαι τι καὶ ἐμὲ, συνικετεύειν ἐτοίμη· γένοιτο δ' ἡμᾶς τυχεῖν. Ἐπεὶ δ' ἤλθον, ἐκέλευσεν ἡ Πλαγγῶν τὸν ἐπὶ ταῖς θύραις εἰσαγγεῖλαι πρὸς τὸν δεσπότην, ὅτι Καλλιρρόη πάρεστιν. Ἐτύγχανε δὲ Διονύσιος ἐρριμμένος ὑπὸ λύπης. ἐτετήκει δ' αὐτῷ καὶ τὸ σῶμα. Ἀκούσας οὖν, ὅτι Καλλιρρόη πάρεστιν, ἄφρονος ἐγένετο, καὶ τις ἀλλὸς αὐτοῦ κατεχύθη πρὸς τὸ ἀνέλπιστον. Μόλις δ' ἀνενεγκὼν ἤκετό, φησὶ. Στάσα δ' ἡ Καλλιρρόη πλησίον, καὶ κάτω κύψασα, πρῶτον μὲν ἐρυθρίματος ἐνεπλήσθη, μόλις δ' ὁμῶς ἐφθέγγετο· Ἐγὼ Πλαγγόνι ταυτῇ χάριν ἐπίσταμαι· φιλεῖ γάρ με ὡς θυγατέρα. Δέομαι δὲ σου, κύριε, μὴ ὀργίζου τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, ἀλλὰ χάρισαι τὴν σωτηρίαν. Ἐτι δὲ βουλομένη λέγειν οὐκ ἠδυνήθη. Συνεῖς οὖν ὁ Διονύσιος τὸ στρατήγημα τῆς Πλαγγόνος· Ὀργίζομαι μὲν, εἶπε, καὶ οὐδεὶς ἂν ἀνθρώπων ἐρρύσατο μὴ ἀπολέσθαι Φωκᾶν καὶ τὴν Πλαγγόνα τοιαῦτα πεπραχότας· χαρίζομαι δ' αὐτοὺς ἡδέως σοὶ καὶ γινώσχετε ὑμεῖς, ὅτι διὰ Καλλιρρόην ἐσώθητε. Προσέπεσεν αὐτοῦ τοῖς γόνασιν ἡ Πλαγγῶν, καὶ Διονύσιος ἔφη· Τοῖς Καλλιρρόης προσπίπτετε γόνασιν, αὕτη γὰρ ὑμᾶς ἔσωσεν. Ἐπεὶ δ' ἡ Πλαγγῶν ἐθεάσατο τὴν Καλλιρρόην χαίρουσαν καὶ σφόδρα ἡδομένην ἐπὶ τῇ δωρεᾷ· Σὺ οὖν, εἶπε, χάριν ὁμολόγησον ὑπὲρ ἡμῶν Διονυσίῳ· καὶ ἅμα ὤθησεν αὐτήν. Ἡ δὲ τρόπον τινὰ καταπεσοῦσα περιέπεσε τῇ δεξιᾷ τοῦ Διονυσίου. Κάκεινος, ὡς ὄηθεν ἀπαξιῶν τὴν χεῖρα δοῦναι, προσαγόμενος αὐτήν κατεφίλησεν. εἶτ' εὐθὺς ἀφῆκε, μὴ καὶ τις ὑποψία γένηται τῆς τέχνης.

10 Ἡ δὲ Αἰ μὲν οὖν γυναῖκες ἀπήεσαν, τὸ δὲ φίλημα Διονυσίου, καθάπερ ἱὸς, εἰς τὰ σπλάγχνα κατεδύετο καὶ οὐδ' ὄρᾳν ἔτι, οὐδ' ἀκούειν ἐδύνατο, πανταχόθεν δ' ἦν ἐκπεπολιορημένος, οὐδεμίαν εὐρίσκων θεραπείαν τοῦ ἔρωτος· οὔτε διὰ δώρων, εἴρα γὰρ τῆς γυναικὸς τὸ

neque posset abstrahi a Callirhoë, neque tamen illam secum vellet in urbem educere. Ibi enim conspecta non poterat non inclarescere, totamque mancipare sua pulchritudine Ioniam. Quin rumor ad magnum usque regem pervasurus erat. Itaque cessans manensque Dionysius, dum possessionum suarum singulas rimatur diligentius, forte etiam in Phoca villico quidquam reprehendit. Sed illa quidem objurgatio ultra verba non processerat. Plango tamen, arrepta inde occasione, accurrit ad Callirhoën trepida, rumpens et evellens sibi crines, amplexaque ejus genua : Obsecro te, domina, ait, serva nos. Nam viro meo succenset Dionysius. Est autem ex indole sua non minus irarum gravis, quam humanitatis dives. Discrimini nos, nisi tu sola, nemo eripiat. Primam enim tibi gratiam libenter praestet Dionysius roganti. Adire cessabat et verebatur Callirhoë; instanti tamen et obsecranti modis omnibus negare non audebat, supplici collatis in se beneficiis obstricta; et, ut ingratae declinaret invidiam, sic ait : Et ego aequae sum serva, et omni defecta profandi audacia. Quod si tamen etiam me valere non nihil putas, parata sum preces quoque meas supplici commodare. Modo dii volis nos beare velint. Ut accesserant, jubet Plangon janitorem Callirhoës praesentiam intro nuntiare ad herum, qui tum forte mœrore prostratus jacebat tabidus et enectus corpore. Audito ille Callirhoës adventu plane obmutuit, et ad insperatum nuntium caligine quadam fuit involutus. Vix tandem intervallo revallescente spiritu reffectus : Intret, ait. Callirhoë primo quidem, ut adstitit propius, dejecit oculos et toto vultu erubuit : dein, sed aegre, sic profatur : Ego Plangoni huic gratiam novi. Amat enim me, ut filiam. Rogo itaque te, here, ne viro ejus irascaris, sed dona potius salutem. Ulterius proloqui volentem vox deserit. Dionysius statim Plangonis artes intelligebat, et : Stomachor equidem, ait, Phocamque et Plangonem talia ausos mortalium nemo servaverit ab exitio. Tibi vero lubenter illos dono. At vos sciat is velim, quod per Callirhoën servemini. Procidit ad heri genua Plango, cui Dionysius : Quin ad Callirhoës genua potius procumbitis. Haec enim vos servavit. Plangon lætantem conspicata Callirhoën eoque munere vehementer delectatam : Gratias ergo pro nobis Dionysio refer, ait, simulque impellit Callirhoën, quæ quodammodo prolapsa amplexabunda ad manum Dionysii accidit. Ille vero, quasi manum dare designatus, admotam propius Callirhoën osculatur, et mox remittit, ne fieret artis hujus aliqua suspicio.

VIII. Sic discedebant mulieres. Osculum autem illud in Dionysii viscera velut venenum irrepebat, ut neque videret amplius, neque audiret, undecunque obsessus et expugnatus ab amore, cujus remedium quærenti nullum occurrebat. Nam neque muneribus proficiebat, viso magno

μεγαλόφρον· οὔτε δι' ἀπειλῆς, ἢ βίας, πεπεισμένους, ὅτι θάνατον αἰρήσεται θάπτον, ἢ βιασθήσεται. Μίαν οὖν βοήθειαν ὑπελάμβανεν τὴν Πλαγγόνα, καὶ μεταπεμφάμενος αὐτὴν τὰ μὲν πρῶτά σοι, φησὶν, (εἰ) ἐστρατήγηται, καὶ χάριν ἔχω τοῦ φιλήματος· ἐκεῖνο δέ με σέσωκεν, ἢ ἀπολώλεκε. σκόπει οὖν πῶς γυνὴ γυναικὸς περιγένῃ, σύμμαχον ἔχουσα καὶ μέ. Γίνωσκε δ' ἐλευθερίαν σοι προκειμένην τὸ ἄθλον, καὶ δ' ἐπεισμαι σοι πολὺ ἥδιον εἶναι τῆς ἐλευθερίας, τὸ ζῆν Διονύσιον. Κελευσθεῖσα δ' ἡ Πλαγγὼν πᾶσαν πείραν καὶ τέχνην προσέφερεν· ἀλλ' ἡ Καλλιρρόη πανταχόθεν ἀήττητος ἦν καὶ ἔμενε Χαιρέα μόνῃ πιστή. Κατεστρατηγήθη ὑπὸ τῆς τύχης, πρὸς ἣν μόνην οὐδὲν ἰσχύει λογισμὸς ἀνθρώπου. φιλόνηκος γὰρ ἡ δαίμων, καὶ οὐδὲν ἀνέλπιστον παρ' αὐτῇ. Καὶ τότε οὖν πρᾶγμα παράδοξον, μᾶλλον δ' ἀπίστον, κατώρθωκεν. ἄξιον δ' ἀκοῦσαι τὸν τρόπον. Ἐπεβούλευσεν ἡ τύχη τῇ σωφροσύνῃ τῆς γυναικὸς· ἐρωτικὴν γὰρ ποιησάμενοι τὴν πρώτην σύνοδον τοῦ γάμου Χαιρέας καὶ Καλλιρρόη, παραπλησίαν ἔσχον ὁρμὴν πρὸς τὴν ἀπολαύσιν ἀλλήλων. Ἰσόρροπος δ' ἐπιθυμία τὴν συνουσίαν ἐποίησεν οὐκ ἀργήν. Ὀλίγον οὖν πρὸ τοῦ πτώματος ἡ γυνὴ συνέλαβεν. ἀλλὰ διὰ τοὺς κινδύνους καὶ τὴν ταλαιπωρίαν τῶν ὕστερον, οὐ ταχέως συνῆκεν ἐγκύμων γενομένη· τρίτῳ δὲ μηνὶ ἀρχομένη, προέκοπτεν ἡ γαστήρ· ἐν δὲ τῇ λουτρῷ συνῆκεν ἡ Πλαγγὼν, ὡς ἂν ἤδη πείραν ἔχουσα τῶν γυναικείων. Εὐθὺς μὲν οὖν ἐσίγησε διὰ τὸ πλήθος τῶν θεραπευαίνεων· περὶ δὲ τὴν ἐσπέραν σχολῆς γενομένης, παρακαθίσασα ἐπὶ τῆς κλίνης· Ἰσθι, φησὶν, ὧ τέκνον, ὅτι ἐγκύμων ὁπάρχεις. Ἀνέκλαυσεν ἡ Καλλιρρόη, καὶ ὀλούζουσα καὶ τρῶλουσα τὴν κεφαλὴν· Ἐτι καὶ τοῦτό μου, φησὶ, ταῖς συμφοραῖς, ὦ Τύχη, προστέθεικας, ἵνα καὶ τέκω δοῦλον. Τύπτουσα δὲ τὴν γαστέρα, εἶπεν· Ἀθλίον πρὸ τοῦ γεννηθῆναι γέγονας. Ἐν τάφῳ καὶ χερσὶ ληστῶν παρεδόθη. Εἰς ποῖον παρέργη βίον; ἐπὶ ποίαις ἐλπίσι μέλλω σε κυφορεῖν, ὁρᾶν καὶ ἀπολι καὶ δοῦλε. Πρὸ τῆς γενέσεως πειράθητι θανάτου. Κατέσχε δ' αὐτῆς τὰς χεῖρας ἡ Πλαγγὼν, ἐπαγγειλαμένη τῆς ὕστεραιας εὐκοιωτέραν αὐτῇ ἔκτρωσιν παρασκευάσειν.

Θ'. Γενομένη δὲ καθ' ἑαυτὴν ἑκατέρα τῶν γυναικῶν ἰδίους ἐλάμβανε λογισμούς· ἡ μὲν Πλαγγὼν, ὅτι καιρὸς ἐπιτήδειος πέφηνεν εἰς τὸ κατεργάσασθαι τὸν ἔρωτα τῷ δεσπότη, συνήγορον ἔχουσα τὸ κατὰ γαστρός· εὐρηται 45 πειθοῦς ἐνέχυρον· νικήσει σωφροσύνην γυναικὸς μητρὸς φιλοστοργία. Καὶ ἡ μὲν πιθανῶς τὴν πρᾶξιν συνετίθει. Καλλιρρόη δὲ τότε μὲν ἐβουλεύετο φεῖραι, λέγουσα πρὸς ἑαυτήν· Ἀλλ' ἐγὼ τέκω δεσπότη τὸν Ἐρμοκράτους ἔχονον καὶ προενέγκω παιδίον, οὗ μη- 50 δεῖς οἶδε πατέρα. Τάχα δ' ἔρεῖ τις τῶν φθονούντων· Ἐν τῷ ληστήριῳ Καλλιρρόη συνέλαβεν. Ἀρκεῖ μόνην εὐὲς δυστυχεῖν. Οὐ συμφέρει σοι, παιδίον, εἰς βίον ἀθλίον παρελθεῖν, ὃν ἔδει καὶ γεννώμενον φυγεῖν. Ἀπιθι· ἐλευθερός, ἀπαθὴς κακῶν. Μηδὲν ἀκούσῃς τῶν

mulieris animo; neque minis; mortem enim citius, quam vim, admissuram illam cognoverat. Solam itaque reputans opem superesse Plangonem, arcessit, et: Prima quidem illa pulchra calliditate perfecisti, Plangon, ait, et habeo tibi gratiam osculi, quod aut heavit me, aut perdidit. Vide ergo, qui mulier mulierem circumvenias et debelles, in societatem certaminis me quoque assumpto. Præmium tibi propositum scito libertatem esse, et quam cariorē tibi libertate novi, vitam Dionysii. Jussa sic Plangon omnes Callirrhœe dolos machinasque admovet. At illa vinci et expugnari nulla ex parte poterat. Tam manebat soli Chæreæ fida. Succubuit tamen, sed Fortunæ artibus illusa, contra quam nulla valet humana ratio. Est enim illa dea perquam contentiosa. Nihil ab illa non exspectes. Hinc mirum non est, si et tunc rem confecerit positam ultra omnem expectationem; imo ultra omnem fidem. Dignum vero est accipere, qua id ratione. Insidiabatur Fortuna mulieris pudicitiae. Nam quom in nuptiis prima vice convenirent Chæreas et Callirrhœe amore fervidi, prope parem utrinque attulerant impetum ad mutuum sui fruitionem, feceratque cupido aequalis commercium non infelix. Mulier igitur paulo ante fatalem istum casum utero conceperat. Verum propter discrimina secutasque post ærumnas non statim sensit se gravidam. Sed tertio ineunte mense adolescebat venter, idque Plangon, utpote rerum harum hand inexperta, in lavatione animadvertit, tum quidem se comprimens ob ancillarum turbam, facta vero sub vespem solitudine, et otio assidens super torum: Scito, inquit, mea filia, quod utero geras. Proclamare ad hæc Callirrhœe, ejulare, crines evellere. Etiam hoc cæteris meis malis apposuisti, Fortuna, ut servum pariam; percussoque ventre: Fœtus, ait, vel ante partum miselle. Fuisti in sepulcro; cessisti piratarum manibus. In quam nunc vitam prodīs? quas ego te in spes gestabo? orbe patre, et patria exsul, et serve. Antequam nascaris, i, mortem experire. Sed cohibuit sævientes manus Plangon, altero die faciliorem expedire velle fœtus excussionem pollicita.

XIX. Scorsim factæ mulieres propria sibi et diversa quæque secum volutare animis. Plango quidem, opportunum se sibi nunc dare tempus hero amorem conficiendi, ut quæ ventris illam conditionem nacta sibi patrocinantem, invenisset certam persuadendi viam atque rationem. Evincet nimirum matris in fœtum affectus conjugalem castimoniam. Sic illa negotium mente confingebat, speciose hercle. Callirrhœe vero principio de necando fœtu deliberabat his se verbis compellans: Ego vero domino pariam Hermocratis nepotem, et luci exponam infantem, cujus nemo patrem novit! imo dicet forte quis invidus: Concepit inter piratas Callirrhœe. Sufficit, me solum infelicem esse. Non expedit tibi, parvule, in vitam prodire miseram, quam fugere vel natum oportebat. Abi liber.

περὶ τῆς μητρὸς διηγημάτων. Πάλιν δὲ μετενόει καὶ
 πῶς ἔλεος αὐτὴν τοῦ κατὰ γαστρὸς εἰσῆι. Βουλευή
 τεκνοκτονῆσαι, πασῶν ἀσεβειῶν, καὶ Μηδείας λαμ-
 βάνεις λογισμούς. Ἀλλὰ καὶ τῆς Σκυθίδος ἀγριωτέρα
 5 δοξεί. ἐκείνη μὲν γὰρ ἐχθρὸν εἶχε τὸν ἄνδρα, σὺ
 δὲ τὸ Χαιρέου τέκνον θέλεις ἀποκτείνειν καὶ μηδὲ ὑπό-
 μνημα τοῦ περιβόητου γάμου καταλιπεῖν. Τί δ', ἂν
 υἱὸς ᾦ; τί δ', ἂν ὅμοιος τῷ πατρί; τί δ', ἂν εὐτυχέστε-
 ρος ἐμοῦ; μήτηρ ἀποκτείνει τὸν ἐκ τάφου σωθέντα καὶ
 11 ληστῶν; πόσων ἀκούομεν θεῶν παίδας καὶ βασιλείων,
 ἐν δουλείᾳ γεννηθέντας, ὕστερον ἀπολαβόντας τὸ τῶν
 πατέρων ἀζώμα; τὸν Ζῆθον, καὶ τὸν Ἀμφίονα, καὶ
 Κύρον. Πλευσὴ μοι καὶ σὺ, τέκνον, εἰς Σικελίαν·
 ζητήσεις πατέρα καὶ πάππον, καὶ τὰ τῆς μητρὸς αὐτοῖς
 15 διηγήσῃ. Ἀναχθήσεται στόλος ἐκείθεν ἐμοὶ βοηθῶν.
 Σὺ, τέκνον, ἀλλήλοις ἀποδώσεις τοὺς γονεῖς. Ταῦτα
 λογιζομένη δι' ὅλης νυκτὸς ὕπνος ἐπῆλθε πρὸς ὀλίγον.
 Ἐπέστη δ' αὐτῇ εἰκὼν Χαιρέου,

Πάντ' αὐτῇ [ὅμοιά], μέγεθος τε καὶ ὅματα καλ' εἰκῆα,
 20 καὶ φωνήν, καὶ τοῖα περὶ χροὶ εἴματα ἔστο.

Ἐστὼς δὲ Παρατίθεμαι σοι, φησὶν, ὦ γύναι, τὸν υἱόν.
 Ἐτι δὲ βουλομένου λέγειν, ἀνέθορον ἡ Καλλιρρόη,
 θέλουσα αὐτῷ περιπλακῆναι. Σύμβουλον οὖν τὸν
 ἄνδρα νομίσασα, θρέψαι τὸ παιδίον ἔκρινε.

25 Γ'. Τῆς δ' ὕστεραίᾳς ἐλθούσῃ Πλαγγόνι τὴν αὐτῆς
 γνώμην ἐδήλωσεν. Ἡ δὲ τὸ ἄκαιρον τῆς βουλῆς οὐ
 παρέλαθεν, ἀλλ' Ἀδύνατόν ἐστί σοι, φησὶν, ὦ γύναι,
 τέκνον θρέψαι παρ' ἡμῖν. ὁ γὰρ δεσπότης ἡμῶν,
 ἐρωτικῶς σου διακειμένος, ἄκουσαν μὲν οὐ βιάσεται
 30 δι' αἰδῶ καὶ σωπροσύνην· θρέψαι δὲ παιδίον οὐκ ἐπι-
 τρέψει διὰ ζηλοτυπίαν, ὑβρίζεσθαι δοκῶν. Ἡ τὸν
 μὲν ἀπόντα περισπούδαστον ὑπολαμβάνεις, ὑπεροῆς
 δὲ παρόντος αὐτοῦ. Κρεῖττον οὖν μοι δοκεῖ πρὸ τοῦ
 γεννηθῆναι τὸ παιδίον ἢ γεννηθὲν ἀπολέσθαι. Κερ-
 35 θανεῖς γὰρ ὠδίνᾳς ματαίας καὶ κυοφορίαν ἀχρηστον.
 Ἐγὼ δὲ σε φιλοῦσα συμβουλεύω τάληθῃ. Βαρέως
 ἤκουσεν ἡ Καλλιρρόη καὶ προσπεσοῦσα τοῖς γόνασιν
 αὐτῆς ἱκέτευεν, ὅπως συνεξέρη τινὰ τέχνην, δι' ἧς
 τὸ παιδίον θρέψει. Πολλὰ τοίνυν ἀρνησαμένη, δύο
 40 καὶ τρεῖς ἡμέρας ὑπερθεμένη τὴν ἀπόκρισιν, ἐπειδὴ
 μᾶλλον ἐξέκαυσεν αὐτὴν πρὸς τὰς δεήσεις, ἀξιοπιστο-
 τέρα γενομένη, πρῶτον μὲν αὐτὴν ἐξώρτισε μηδὲν
 κατεπιεῖν τὴν τέχνην· ἔπειτα συναγαγοῦσα τὰς ὀφρῦς
 καὶ τρέψασα τὰς χεῖρας· Τὰ μεγάλα, φησὶ, τῶν πραγ-
 45 μάτων, ὦ γύναι, μεγάλας ἐπινοίας κατορθοῦται,
 καὶ γὰρ διὰ τὴν εὐνοίαν τὴν πρὸς σέ, προδίδωμι τὸν
 δεσπότην· ἴσθι τοίνυν, ὅτι δεήσει δυοῖν θάτερον, ἢ παν-
 τάπασιν ἀπολέσθαι τὸ παιδίον, ἢ γεννηθῆναι πλουσιώ-
 τaton Ἰώνων, κληρονόμον τῆς λαμπροτάτης οἰκίας.
 50 καὶ σὲ τὴν μητέρα ποιήσει μακαρίαν. Ἐλοῦ δὲ,
 πότερον θέλεις. Καὶ τίς οὕτως, εἶπεν, ἀνόητος, ἵνα
 τεκνοκτονίαν ἀντ' εὐδαιμονίας ἔληται; δοκεῖς δέ μοι τι
 ἀδύνατον καὶ ἄπιστον λέγειν· ὥστε σαφέστερον αὐτὸ
 ἐδήλωσον. Ἦρτο γοῦν ἡ Πλαγγὼν· Πόσον δοκεῖς

inexpertus malorum. Relationum de matre nihil quid-
 quam audias. Rursus autem commiseratio latentis inter
 viscera oneris subibat mutata mentem. Deliberas infan-
 tem tuum occidere, scelestissima omnium, et Medæ capis
 consilia. Quinimo vel illa Scythide merito videaris tru-
 culentior. Nam illa virum habebat inimicum. Tu vero
 Chærea opus vis occidere, et omne monumentum decan-
 tati conjugii excindere. Quid si masculum parias? quid
 si patri similem? quid si felicior me fuerit? mater occidat
 servatum ex sepulcro et piratis! quot novimus deorum re-
 gumque filios, in servitute natos, patrum postea dignita-
 tem recuperasse? Amphionem et Zethum; item Cyrum.
 Etiam tu mihi, fili, olim navi Siciliam repetes, exquires
 patrem et avum, iisque matris expones casus. Inde opi-
 tulum mihi solvet expeditio nautica. Tu, fili, parentes
 sibi invicem restitues. Hæc volenti per totam noctem
 somnus tandem sensim obrepit :

Ast illi in somnis adstare videtur imago,
 Quæ pulchris oculis, habitu quæ corporis omni
 Voce quoque et nota referebat veste maritum.

et : Pignus, ait, apud te filium depono, uxor. Adjicere
 plura pergente Chærea, subsiliit ex somno Callirrhoe, in
 amplexus ejus ruens. Decrevit ergo factum servare et alere,
 sic rata maritum consulere.

X. Mane autem facto, adeunti Plangoni hanc suam sen-
 tentiam exponit. Illa vero intempestivum non admittit
 consilium, sed : Ut apud nos parvulum alas, mulier, ait,
 id fieri nequit. Nam herus, amator tui, non quidem coget
 invitam, præ verecundia et moderatione; non tamen per-
 mittet item nutrire parvulum præ emulacione, ratus affici
 contumelia. Quippe absentem omni studio et reverentia
 dignum putas; hic autem præsentem aspernaris. Censeo
 itaque, factum nondum natum melius, quam editum,
 elidi. Hac enim ratione partus dolores frustraneos et inu-
 tilem gestationem compendi facies. Ego tui amans vera et
 recta suadeo. Ægre hæc audit Callirrhoe, genubusque
 Plangonis advoluta obtestatur, secum junctis invenire stu-
 diis rationem velit, qua servet alique factum. Hæc, ut
 etiam atque etiam negaverat, rejectoque post duos vel
 tres dies responso, magis ad preces nostram accenderat,
 jam majorem nacta confidentiam et auctoritatem, primum
 jurejurando obstringit, ut nolle apud quemquam hanc
 manifestare fallaciam. Dein adducto supercilio, manibus-
 que, ut anxii et lugentes solent, contritis : Magnæ rerum,
 ait, o mea, magnis ausibus perficiuntur. Ego, quæ mea
 est in te propensio, etiam herum prodo. Oportebit itaque
 alterutrum, ne nescias velim; aut perire infantem, aut
 Ionum nasci ditissimum, splendidissimæ domus heredem,
 teque matrem facere beatam. Elige jam, quod velis. Et :
 Quis tandem adeo foret amens, ait Callirrhoe, ut infanti-
 cida malit, quam beatus, esse. Videris autem mihi dicere,
 quod neque fieri potest, neque credi. Quapropter clarius
 expone. Quantum igitur putas elapsum esse temporis a
 conceptu in hunc diem, interrogat Plango. Duos menses,

χρόνον ἔχειν τῆς συλλήψεως. Ἦ δὲ, δύο μῆνας, εἶπεν. Ὁ χρόνος οὖν ἡμῖν βοηθεῖ. Δύνασαι γὰρ δοκεῖν ἑπταμηνιαῖον ἐκ Διονυσίου τετοκέναι. Πρὸς τοῦτ' ἀνέκραγεν ἡ Καλλιρρόη· Μᾶλλον ἀπολίσσθω. Καὶ
 5 ἡ Πλαγγὼν κατειρωνεύσατο αὐτῆς. Καλῶς, ὦ γύναι, φρονεῖς, βουλομένη μᾶλλον ἐκτρώσαι. τοῦτο πράττωμεν. ἀκινδυνότερον γὰρ ἢ ἐξαπατᾶν δεσπότην. Πανταχόθεν ἀπόκοψόν σου τὰ τῆς εὐγενείας ὑπομνήματα. Μηδ' ἐλπίς ἔστω σοι πατρίδος. Συνάρμοσαι
 10 τῇ παρουσίᾳ τύχῃ καὶ ἀκριβῶς γενοῦ δούλῃ. Ταῦτα τῆς Πλαγγῶνος παραινούσης, οὐδὲν ὑπώπτευσεν Καλλιρρόη, μείραξ εὐγενῆς καὶ πανουργίας ἀπειρος δουλικῆς· ἀλλ' ὅσῳ μᾶλλον ἐκείνη τὴν φθορὰν ἐσπευδε, τοσοῦτῳ μᾶλλον αὐτὴ τὸ κατὰ γαστρός ἡλέει, καὶ Δὸς
 15 μοι, φησί, καιρὸν εἰς σκέψιν. περὶ τῶν μεγίστων γὰρ ἔστιν ἡ αἵρεσις, ἢ σωφροσύνης, ἢ τέκνου. Πάλιν τοῦτ' ἐπήνεσεν ἡ Πλαγγὼν, ὅτι μὴ προπετῶς αἰρεῖται τὸ ἕτερον. πιθανὴ γὰρ εἰς ἐκάτερον ἡ ῥοπή· τὸ μὲν γὰρ ἔχει πίστιν γυναικὸς, τὸ δὲ μητρὸς φιλοστοργίαν.
 20 Καίρος δ' οὐκ ἔστιν ὅμως μακρὰς ἀναβολῆς, ἀλλὰ τῆς ὑστεραίας δεῖ πάντως θάτερον ἔχουσιν, πρὶν ἐκπυστόν σου τὴν γαστέρα γενέσθαι. Συνέθεντο ταῦτα καὶ ἀπληγάγησαν ἀλλήλων.

ΙΑ'. Ἀνελοῦσα δ' εἰς τὸ ὑπερῶν ἡ Καλλιρρόη,
 25 καὶ συγκλείσασα τὰς θύρας, τὴν εἰκόνα Χαιρέου τῇ γαστρὶ προσέθηκε καὶ Ἰδοῦ, φησί, τρεῖς γεγόναμεν, ἀνὴρ, καὶ γυνή, καὶ τέκνον. Βουλευσώμεθα περὶ τοῦ κοινῇ συμφέροντος. Ἐγὼ μὲν οὖν πρώτη τὴν ἐμὴν γνώμην ἀποφράινομαι· Θέλω γὰρ ἀποθανεῖν Χαιρέου μόνου
 30 γυνή. Τοῦτό μοι καὶ γονέων ἥδιον καὶ πατρίδος καὶ τέκνου, πείραν ἑτέρου ἀνδρὸς μὴ λαβεῖν. Σὺ δὲ, παιδίον, ὑπὲρ σεαυτοῦ τί αἰρῇ; φαρμάκῳ τελευτῆσαι, πρὶν τὸν ἥλιον ἰδεῖν καὶ μετὰ τῆς μητρὸς ἐρρεῖσθαι, τὰ γὰρ μὴδὲ ταφῆς ἀξιοῦσθαι, ἢ ζῆν καὶ δύο πατέρας
 35 ἔχειν, τὸν μὲν Σικελίας, τὸν δὲ Ἰωνίας πρῶτον; ἀνὴρ δὲ γενόμενος γνωρισθῆσθαι βραδίως ὑπὸ τῶν συγγενῶν. Πείπεισαι γὰρ, ὅτι ὁμοίόν σε τέξομαι τῷ πατρί. Καὶ καταπλεύσεις λαμπρῶς ἐπὶ τριήρους Μιλησίας. Ἡδέως δ' Ἑρμοκράτης ἔκγονον ἀπολήψεται, στρατηγεῖν ἥδη
 40 δυνάμενον. Ἐναντίαν μοι φέρεις, τέκνον, ψῆρον καὶ οὐκ ἐπιτρέπεις ἡμῖν ἀποθανεῖν. Πυθώμεθα σοῦ καὶ τοῦ πατρός. Μᾶλλον δ' εἴρηκεν. αὐτὸς γὰρ μοι παρστιάς ἐν τοῖς ὀνείροις· Παρατίθεμαί σοι, φησί, τὸν υἱόν. Μαρτύρομαί σε, Χαιρέα, σὺ με Διονυσίῳ νομ-
 45 φαγωγείς. Ταύτην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα ἐν τούτοις ἦν τοῖς λογισμοῖς καὶ οὐ δι' αὐτὴν ἀλλὰ διὰ τὸ βρέφος ἐπειθέτο ζῆν. Τῆς δ' ὑστεραίας ἐλοῦσα ἡ Πλαγγὼν πρῶτον μὲν καθῆστο σκυθρωπὴ καὶ σγῆμα τυμπαθὲς ἐπεδείξατο. σιγῇ δ' ἦν ἀμφοτέρων. Ἐπεὶ
 50 δὲ μακρὸς ἐγένετο χρόνος, ἡ Πλαγγὼν ἐπύθετο· Τί σοι δεδοκται; τί ποιῶμεν; καιρὸς γὰρ οὐκ ἔστι τοῦ μέλλειν. Καλλιρρόη δ' ἀποκρίνασθαι μὲν ταχέως οὐκ ἐδύνατο, κλάουσα καὶ συνεχόμενη, μόλις δ' εἶπε· Τὸ τέκνον με προδίδωσιν, ἀκούσης ἐμοῦ· οὐ πράττει τὸ

ait. Hoc nobis tempus favet. Videri enim poteris ex Dionysio septimestrem partum edere. Imo pereat potius, exclamat ad hæc Callirrhoe. Plango ad illam dissimulatione usa ait : Sapis nempe, mulier, quandoquidem mavis elidere. Hoc agamus. Minus enim periculosum est, quam herum decipere. Undecunque præcide tibi nobilitatis notas et memoriam. Nulla supersit patriæ spes. Accommoda te præsentī fortunæ, et bona fide servam fac. Callirrhoe, bene nata juvenis, et servilis imperita nequitiae, Plangonem sic hortantem non suspicatur cavillari; sed quanto illa corrumperendum urgebat factum, tanto hæc miserari magis. Da mihi tempus ad deliberandum, ait. Est enim optio maximorum, aut pudicitiae, aut infantis. Et hoc laudabat Plango, quod neutrum præcipiti consilio eligeret. Speciosa enim esse in utramque partem momenta. Illud, ait, uxoris habet fidem, hoc maternum amorem. Attamen longæ moræ tempus non est; sed postero ad summum die oportet alterutri concedere, antequam de graviditate tua emanet. Constitutis his, secessum est.

XI. Et Callirrhoe quidem in cœnaculum digressa superius, obseratis foribus, ventri suo Chæreae imaginem adponit, et : En ! tres sumus, ait, maritus, uxor et infans. Deliberemus de communi bono. Ego meam primo loco sententiam enuntiabo. Volo itaque mori Chæreae solius uxor. Hoc et parentibus et patria et foetu gratius est mihi, alterum virum non experiri. Tu vero, infans, quid eligis tibi? Perire veneno, nec solem vidisse, et cum matre abjectus jacere, forte etiam sepulcro non dignandus. An vivere et duos habere patres, unum Siciliae principem, alterum Ioniae? factusque vir agnosceris facile a consanguineis. Nam, ut certe mihi persuasum est, similem te patri enitar. Splendideque super triremi Milesia deveheris in patriam. Hermocrates quoque cum gaudio recipiet nepotem imperatoris jam artibus idoneum. En calculem adversum meo tulisti, infans, neque permittis nobis mori. Audiamus nunc et rogemus patrem quoque tuum. Atqui jam dixit. Nam in somnio mihi adstans : Puerum, aiebat, apud te, mea uxor, in pignus depono. Tuam fidem, Chærea. Tu me Dionysio sponsam adducis. Illam itaque diem et noctem in his erat ratiociniis, et non sui, sed foetus causa persuaderi sibi patiebatur, ut viveret. Altero autem die adit Plangon, et primum quidem maestâ sedebat habitumque præferebat condolentis. At rupto tandem post longum intervallum silentio : Quæ tibi mens sedet, interrogat. Quid agimus? locus enim moræ amplius non est. Promte respondere non poterat Callirrhoe præ lacrymis et animi anxietate. Vix tandem tamen : Infans me prodit invitam, ait. Fac tu, quod conducit. Vereor interim, ne, etiamsi contumeliam sustinero, fortunam

συμφέρων· δέδοικα δὲ, μὴ, κὰν ὑπομείνω τὴν ὕβριν, Διονύσιός μου καταφρονήσῃ τῆς τύχης καὶ παλλακὴν μᾶλλον ἢ γυναῖκα, νομίσας, οὐ θρέψῃ τὸ ἐξ ἄλλου γεννώμενον, καὶ γὰρ μάτην ἀπολέσω τὴν σωφροσύνην.
 5 Ἐτι λεγούσης ἡ Πλαγγὼν ὑπολαβοῦσα· Ἐγώ γε, φησί, περὶ τούτων προτέρᾳ σοῦ βεβούλευμαι· σὲ γὰρ τοῦ δεσπότης μᾶλλον ἢ δὴ φιλῶ. Πίστευσ μὲν οὖν Διονυσίου τῷ τρόπῳ· χρηστός γάρ ἐστιν. Ἐξορκίῳ δ' ὅμως αὐτὸν, κὰν δεσπότης ᾖ. Δεῖ πάντα ἡμᾶς ἀσφαλῶς
 10 πράττειν. Καὶ οὐ, τέκνον, ὅμως ἀντιπίστευσον. Ἄπειμι δ' ἐγὼ τὴν πρεσβείαν κομίζουσα.

ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ.

Α'. Διονύσιος δ' ἀποτυγχάνων τοῦ Καλλιρρόης ἔρωτος, μηκέτι φέρων, ἀποκαρτερεῖν ἐγνώκει καὶ διαθήκας ἔγραψε τὰς τελευταίας, ἐπιστέλλων, πῶς ταῖς.
 15 Παρακαλεῖ δὲ Καλλιρρόην ἐν τοῖς γράμμασιν, ἵν' αὐτῇ προσέλθῃ κὰν νεκρῷ. Πλαγγὼν δ' ἐβούλετο μὲν εἰσελθεῖν πρὸς τὸν δεσπότην, διεκώλυσε δ' αὐτὴν ὁ θεράπων κεκελευσμένος μηδένα δέχεσθαι. Μαχομένῳ δ' αὐτῶν πρὸς ταῖς θύραις, ἀκούσας ὁ Διονύσιος ἤρετο, τίς ἐνοχλοῖ.
 20 Τοῦ δὲ θεράποντος εἰπόντος, ὅτι Πλαγγὼν· Ἀκαίρως μὲν, εἶπε, πάρεστιν, οὐκέτι γὰρ οὐδὲ ὑπόμνημα τῆς ἐπιθυμίας ἤθελεν ἰδεῖν, κάλεσον δ' ὅμως. Ἀνοίξασα δ' ἐκείνη τὰς θύρας· Τί κατατρύχῃ, φησὶν, ὡς δεσποτα, λυπῶν σεαυτὸν, ὡς ἀποτυγχάνων. Καλλιρρόῃ γὰρ σε ἐπὶ τὸν γάμον παρακαλεῖ. Λαμπρὴ μόνει, ὅτε, προσδέχου νύμφην, ἥς ἐρᾷς. Ἐξεπλάγῃ
 πρὸς τὸ ἀνέλπιστον ὁ Διονύσιος καὶ ἀγλῆς αὐτοῦ τῶν ὀφθαλμῶν κατεχύθη. Παντάπασι δ' ὦν ἀσθενὴς φαντασίαν παρέσχε θανάτου. Κωκύσασα δ' ἡ Πλαγγὼν
 25 συνδρομὴν ἐποίησε καὶ ἐφ' ὅλης τῆς οἰκίας ὡς τεχνεὺς ὁ δεσπότης ἐπενθεῖτο. Οὐδὲ Καλλιρρόῃ τοῦτο ἤκουσεν ἀδρακρυτί. Τοσαύτη ἦν, ὥστε κακεῖνη Διονύσιον ἐκλαε τὸν ἄνδρα. Ὅψε δὲ καὶ μόλις ἐκεῖνος ἀνανήψας, ἀσθενεῖ φωνῇ· Τίς με δαιμόνων, φησὶν, ἀπατᾷ, βουλόμενος ἀναστρέφαι τῆς προκειμένης ὁδοῦ; Ὑπαρ, ἢ ὄναρ
 35 ταῦτ' ἤκουσα; θέλει μοι Καλλιρρόῃ γαμηθῆναι, ἢ μὴ θέλουσα μηδ' ὀρθῆναι; Παρεστῶσα δ' ἡ Πλαγγὼν, Παῦσαι, φησὶ, μάτην σεαυτὸν ὀδυνῶν καὶ τοῖς ἰδίοις ἀγαθοῖς ἀπιστῶν· οὐ γὰρ ἐξαπατῶ μου τὸν δεσπότην, ἀλλ' ἐπεμψέ με Καλλιρρόῃ πρεσβεῦσαι περὶ γάμων.
 40 Πρέσβευε τοῖνον, εἶπεν ὁ Διονύσιος, καὶ λέγε αὐτὰ τὰ ἐκεῖνης ῥήματα. Μηδὲν ἀφέλῃς, μηδὲ προσθήῃς, ἀλλ' ἀκριβῶς μνημόνευσον. Ἐγὼ, φησὶν, οἰκίας οὐσα τῆς πρώτης ἐν Σικελίᾳ, δεδυστύχῃκα μὲν, ἀλλ' ἐτι τὸ φρόνημα τηρῶ· πατρίδος, γονέων ἐστέρημαι, μόνην οὐκ ἀπολώλεκα τὴν εὐγένειαν. Εἰ μὲν οὖν ὡς παλλακὴν θέλει με Διονύσιος ἔχειν καὶ τῆς ἰδίας ἀπολαύειν ἐπιθυμίας, ἀπάγξομαι μᾶλλον ἢ ὕβρει δουλικῇ παραδῶσω τὸ σῶμα, εἰ δὲ γαμετὴν κατὰ νόμους, καὶ γὰρ

meam Dionysius aspernetur, et, magis pellicem ratus, quam uxorem, nolit ex altero satum alere, adeoque ego, ut vacuum rem, impendero pudicitiam. Jam ego in longius, quam tu ipsa, ait interrumpens Plangon, his de rebus cogitavi prospexique. Magis enim te, quam herum, amo. Crede modo Dionysii indoli. Bonus est et probus. Nilominus tamen sacramento illum obligabo, etiam si dominus est. Oportet omnia tuto peragere. Tu modo invicem mihi fidem habeto. Ego vero nunc legationem perlatum discedo.

LIBER TERTIUS.

I. Interim Dionysius impatientia latur, ut rebatur, ab amata Callirrhoe repulsae, mortem decreverat inedia persequi, scriptisque jam tabulis et de sui funeris mandaverat exsequiis, et Callirrhoen fuerat hortatus, ut ad se vel mortuum adiret. Jam servus, neminem jussus admittente, Plangonem quoque repellebat, quum aditum ad herum rogaret. Rixantium itaque ante fores percepto strepitu, Dionysius auctorem requirit, et a janitore doctus Plangonem esse: Intempestive quidem adest, inquit, nam cupidinis sui ne monumentum quidem videre porro cupiebat: Voca tamen. Plangon, ut aperuerat fores: Here, ait, quid maceras te lancinasque tristitia, quasi repulsus, quum Callirrhoë te ad suas nuptias invitet. Vestes indue splendidas. Sacra fac atque epulas. Quam amas, excipe sponsam. Exsternari ad insperatum nuntium Dionysius, et ut offusa nube oculis animoque caligare. Jamque macer jejunio et debilis speciem mortui exhibere. Acutis autem Plangon clamoribus totam concitabat familiam, trepidam et discurrentem. Jam tota domo iherus quasi defunctus plorabatur. Ne Callirrhoë quidem id sine lacrymis audiebat. Tanta vis erat luctus, ut et hæc, ceu maritum futurum, deffleret Dionysium. Vix tandem et tarde sibi redditus: Quis me deorum, ait exili voce, volens a proposita via deducere, decipit? vigil audivi, an somnians? vultne mihi Callirrhoë nubere, quæ ne oculos quidem meos subire vult? Desine tandem, here, ait adstans Plangon, desine te affligere ipse, tuisque diffidere bonis. Etenim herum meum non decipio, sed misit me Callirrhoë de nuptiis internuntiam. Officio tuo itaque, ait Dionysius, fungere legata, et ipsa ejus verba exhibe, neque mutila, neque auctiora, sed exacte et bona fide redde. Callirrhoë ait, sic Plangon narrabat: Ego sum primo loco in Sicilia nata, quamvis adversam fortunam experta, fastigio tamen isto animus non descendit. Parentes illa mihi patriamque abstulit; solum non potuit auferre natalium splendorem. Quod si ergo Dionysius loco pellicis habere destinat, suamque modo satiare libidinem, resti potius, quam servili contumelie, corpus tradam. Si vero legitimam poscit conju-

γενέσθαι θέλω μήτηρ, ἵνα διάδοχον ἔχῃ τὸ Ἑρμοκρά-
τους γένος. Βουλευσάσθω περὶ τούτου Διονύσιος, μὴ
μόνος, μηδὲ ταχέως, ἀλλὰ μετὰ φίλων καὶ συγγενῶν,
ἵνα μὴ τις ὕστερον εἴπῃ πρὸς αὐτόν· Σὺ θρέψεις παιδί-
α ἐκ τῆς ἀργυρωνήτου καὶ καταισχυνεῖς σου τὸν οἶκον.
Εἰ μὴ θέλει πατὴρ γενέσθαι, μὴδ' ἀνὴρ ἔστω. Ταῦτα
τὰ ῥήματα μᾶλλον ἐξέκαυσε Διονύσιον καὶ τινα ἔσχεν
ἐλπίδα κούφην ἀντερᾶσθαι δοκῶν. Ἀνατείνας δὲ τὰς
χεῖρας εἰς τὸν οὐρανόν· Εἰ γὰρ ἴδοιμι, φησὶν, ὦ Ζεῦ
καὶ Ἥλιε, τέκνον ἐκ Καλλιρρόης. Τότε μακαριώτερος
δοῶν τοῦ μεγάλου βασιλέως. Ἀπώμεν πρὸς αὐτήν.
Ἄγε με, Πλαγγόνιον φιλοδέσποτον.

Β'. Ἀναδραμῶν δ' εἰς τὰ ὑπερῶα, τὸ μὲν πρῶτον
ὥρμησε τοῖς Καλλιρρόης γόνασι προσπεσεῖν, κατέσχε
15 δ' ὁμοῦ αὐτὸν καὶ καθεσθῆεις εὐσταθῶς· Ἥλθόν σοι,
φησὶν, ὦ γύναι, χάριν γινῶναι περὶ τῆς ἑμαυτοῦ σω-
τηρίας. ἄκουσαν μὲν γὰρ οὐκ ἐμειλλόν σε βιάσεσθαι,
μὴ τυχὼν δὲ, ἀποθανεῖν διεγνώκειν. Ἀναβεβίωκα
διὰ σε. Μεγίστην δὲ σοι χάριν ἔχων ὁμοῦ τι καὶ μέ-
20 ρομαι· σὺ γὰρ ἠπίστησας, ὅτι ἔξω σε γαμετὴν παίδων
ἐπ' ἀρότῳ κατὰ νόμους Ἑλληνικούς. Εἰ γὰρ μὴ
ἦρων, οὐκ ἂν ἠϋξάμην τοιούτου γάμου τυχεῖν. Σὺ
δ', ὥς ἔοικε, μανίαν μου κατέγνωκας, εἰ δοῶν δούλην
τὴν εὐγενῆ καὶ ἀνάξιον υἱὸν ἑμαυτοῦ τὸν Ἑρμοκράτους
25 ἔχονον. Βούλευσαι, λέγεις, Βεβούλευμαι. Φοβῇ φί-
λους ἐμούς, ἢ φιλάτῃ πάντων. Τολμήσει δὲ τις
εἰπεῖν ἀνάξιον τὸν ἐξ ἐμοῦ γεννώμενον, κρείττονα τοῦ
πατρὸς ἔχων τὸν πάππον. Ταῦθ' ἅμα λέγων καὶ δα-
κρύων προσῆλθεν αὐτῇ. Ἡ δ' ἐρυθρίασα ἡρέμα
30 κατεφίλησεν αὐτὸν καὶ Σοὶ μὲν, εἶπε, πιστεύω, Διο-
νύσιε, ἀπιστῶ δὲ τῇ ἐμῇ τύχῃ, καὶ γὰρ πρότερον
ἐκ μειζόνων ἀγαθῶν δι' αὐτὴν κατέπεσον. Φοβοῦμαι,
μὴ οὐδέπω μοι διηλλακται. Σὺ τοίνυν, καίπερ ὢν
χρηστός καὶ δίκαιος, μάρτυρας ποιῆσαι τοὺς θεοὺς,
35 οὐ διὰ σαυτὸν, ἀλλὰ διὰ τοὺς πολίτας καὶ συγγενεῖς,
ἵνα μὴ τις ἔτι κακοθέστερον εἰς ἐμέ τι συμβουλευσῇ
δυνήσῃ, γινώσκων ὅτι ὁμώμοκας. Εὐκαταφρόνητόν
ἐστι γυνὴ μόνῃ καὶ ξένῃ. Ποίους, φησὶ, θέλεις ὅρκους
θεῶν; ἔτοιμος γὰρ ὁμνύναι, εἰ δυνατόν, εἰς τὸν οὐρανόν
40 ἀναβὰς καὶ ἀψάμενος αὐτοῦ τοῦ Διός. Ὁμοσόν μοι,
φησὶν, τὴν θάλασσαν τὴν κομίσασάν με πρὸς σε καὶ
τὴν Ἀφροδίτην τὴν δείξασάν με σοὶ καὶ τὸν Ἑριῶτα
τὸν νυμφαγωγόν. Ἦρεσε ταῦτα καὶ ταχέως ἐγένετο
μὲν οὖν ἑρωτικὸν πάθος. Ἐσπευδε δὲ καὶ ἀναβολὴν
45 οὐκ ἐπέτρεπε τοῖς γάμοις. ταμιεύεσθαι γὰρ δύσκολον
ἐξουσίαν ἐπιθυμίας. Διονύσιος δὲ, ἀνὴρ πεπαιδευ-
μένος, κατεῖληπτο μὲν ὑπὸ χειμῶνος καὶ τὴν ψυχὴν
ἐθαπτίζετο, ὁμοῦ δ' ἀνακύντειν ἐδιόχετο, καθάπερ ἐκ
τρικυμίας, τοῦ πάθους. καὶ τότε οὖν ἐπέστησε τοιού-
50 τοις λογισμοῖς· Ἐν ἐρημίᾳ μέλλω γαμεῖν ὥς ἀληθῶς
ἀργυρωνήτον. Οὐχ οὕτως εἰμὶ ἀχάριστος, ἵνα μὴ
ἐορτάσω τοὺς Καλλιρρόης γάμους. Ἐν τούτῳ πρώτῃ
τιμῇσαί με δεῖ τὴν γυναῖκα. Φέρεῖ δέ μοι ἀσφάλειαν
καὶ πρὸς τὰ μέλλοντα. πάντων γὰρ πραγμάτων

gem, et ego quoque volo mater fieri, ut Hermocratis
stirps habeat propaginem. Secum ille hac de re deliberet,
imo non secum modo, neque precipitanter, sed et cum
amicis et consanguineis, ne quis illi postea suscepisse de
venalitia liberos exprobet, domumque dedecorasse. Nisi
vult pater esse, neque vir esto. Verba hæc Dionysium
magis incendebant, levemque suggerebant aliquam spem,
fore, ut amans ipse redametur; manibusque in cælum su-
blatis: Utinam, ait, o Jupiter et Sol, de Callirrhœe infan-
tem aliquando viderem. Viderer mihi tum vel ipso magno
rege beatior. Abeamus ad eam. Duc me, Plangonium,
heri amans mancipium.

II. Ut escenderat festino gradu in cœnaculum, primo
quidem Callirrhœos allabi genubus ruebat; continebat tamen
se, dignaque cum gravitate confidens: Veni, ait, o mea,
tibi gratiam de mea salute habiturus. Nam te quidem
invitam non violassem; at ipse decreveram, si frustratus
fuissem, vita decedere. Jam revixi per te. Non tamen
deest, quod in te improbem, utut maxima tibi debeam.
Diffidisti, num secundum leges Græcorum uxorem liberis
quærendis ducere velim. Atqui non optassem tale mihi
conjugium contingere, nisi amarem. Tu vero me insanire
suspicas, ac si pro serva haberem ingenuam atque no-
bilem, filiumque me indignum nepotem Hermocratis.
Deliberare jubes. Jam deliberavi. Extimescis amicos
meos, omnium tu mihi amicissima. Ausine quis ex me
natum me indignum appellare, cui contigerit avus patre
potior! Dum loquitur ista lacrymis mixta, propiusque in-
vadit Callirrhœen, hæc pudibunda labiis illum suspensis
tacitisque deosculatur; et: Credo tibi quidem, ait, Dio-
nysi. At meæ fortunæ diffido, quæ nuper etiam bonis
me majoribus dejecit. Vereor, ut bona fidē cum illa
adhucdum in gratiam redierim. Fac itaque deos testes,
utut bonus sis probusque vir et justus, non tui, sed ci-
vium, sed affinium causa, ne quis porro malignius quid
in caput meum moliri queat, sacramenti tui gnarus. Vi-
duata præsidii mulier eaque peregre facile contemnitur.
Quosnam tibi vis jurandos deos? paratus enim ego sum,
si pote, vel in cælum enisus ibique Jovis amplexus genua
jurare. Jura itaque mihi per mare, quod huc me attulit,
et per Venerem, quæ me tibi ostendit, et per Cupidinem,
qui me sponsam tibi adducit. Placuit, et sine mora præ-
stitum. Jam amor suos numeros habere gestiebat. Diony-
sius proinde urgebat et nolebat nuptias protrahi. Diffi-
cile enim est facultatem cupiditatis explendæ in futurum
recondere. Ille tamen, ut probe studiis doctrinarum
excultus, quamvis gravi procella occupatus et mersitatus
animo, nihilominus emergere ex istoc affectu, ceu decu-
mana undarum mole, nitebatur qua poterat omnibus vi-
ribus, talibusque ratiociniis alligabat et fugebat properan-
tem animum. Sine arbitro, ut vere venalitiam, paro du-
cere. Non sum tam inficetus et rusticus, ut Callirrhœos
nuptias festivitate solempni non concelebrem. In eo pri-
mum honorem feminæ decet exhibere. Feri etiam mihi

δύτατος ἐστὶν ἡ φήμη, δι' αἰέρος ἀπεισιν ἀκωλύτους
 ἔχουσα τὰς ὁδοὺς, διὰ ταύτην οὐδὲν δύναται παράδοξον
 λαθεῖν· ἤδη τρέχει φέρουσα τὸ καινὸν εἰς Σικελίαν
 διήγημα· Ζῆ Καλλιρρόη, καὶ τυμβωρύχοι διορύξαντες
 τὸν τάφον ἐκλεψάν αὐτὴν, καὶ ἐν Μιλήτῳ πέπραται.
 Καταπλεύσουσιν ἤδη τριήρεις Συρακοσίωσι καὶ Ἑρμο-
 κράτης στρατηγὸς ἀπαιτῶν τὴν θυγατέρα. Τί μέλλω
 λέγειν; Θήρων μοι πέπρακε. Θήρων δὲ πού; καὶ,
 καὶ πιστευθῶ τὴν ἀλήθειαν, ὑποδοχεύς εἰμι ληστοῦ.
 10 Μελέτα, Διονύσιε, τὴν δίκην. Τάχα δ' ἐρεῖς αὐτὴν
 ἐπὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως. Ἄριστον οὖν τότε λέγειν·
 Ἐγὼ γυναῖκα ἐλευθέραν ἐπιδημήσασαν, οὐκ οἶδ' ὅπως,
 ἤκουσα· ἐκδομένην ἑαυτὴν ἐν τῇ πόλει φανερώς κατὰ
 νόμους ἔγημα. Πείσω δὲ ταύτη μᾶλλον καὶ τὸν πεν-
 15 θερόν, ὥς οὐκ ἀνάξιος εἰμι τῶν γάμων. Καρτέρησον,
 ψυχῇ, προθεσμίαν σύντομον, ἵνα τὸν πλείω χρόνον
 ἀπολαύσης ἀσφαλοῦς ἡδονῆς. Ἰσχυρότερος γενήσομαι
 πρὸς τὴν κρίσιν, ἀνδρὸς, οὐ δεσπότου, νόμῳ χρώμε-
 νος. Ἐδοξεν οὕτως καὶ καλέσας Λεωνᾶν· Ἀπιθι,
 20 φησὶν, εἰς τὴν πόλιν καὶ μεγαλοπρεπῶς ἐτοίμασον τὰ
 πρὸς τὸν γάμον. Ἐλαυνέσθωσαν ἀγέλαι. Σίτος καὶ
 οἶνος διὰ γῆς καὶ θαλάσσης κομιζέσθω. Δημοσίᾳ τὴν
 πόλιν εὐωχῆσαι προήρημαι. Πάντα διατάξας ἐπιμε-
 λῶς τῆς ὑστεραίας αὐτὸς μὲν ἐπ' ὀχλήματος ἐποιεῖτο
 25 τὴν πορείαν, τὴν δὲ Καλλιρρόην, οὐδέπω γὰρ ἐβούλετο
 δεικνύναι πολλοῖς, ἐκέλευσε περὶ τὴν ἑσπέραν διὰ πορ-
 μείου κομισθῆναι μέχρι τῆς οἰκίας, ἥτις ἦν ἐπ' αὐτοῦ
 τοῦ λιμένος τοῦ Δοκίμου λεγομένου. Παγγόνι δὲ τὴν
 ἐπιμέλειαν αὐτῆς ἐνεχείρισε. Μέλλουσα τοίνυν ἀπαλ-
 30 λασσεσθαι τῶν ἀγρῶν ἡ Καλλιρρόη, τῇ Ἀφροδίτῃ
 πρῶτον ἐπηύξατο καὶ εἰσελθοῦσα εἰς τὸν νεῶν, πάντας
 ἐκβαλοῦσα, ταῦτ' εἶπε πρὸς τὴν θεόν· Δέσποινα Ἀφρο-
 δίτη, μέμψωμαί σοι δικαίως, ἡ χάριν γινῶ; σύ με οὖ-
 σαν παρθένον ἔξευξας Χαίρεα καὶ νῦν μετ' ἐκείνον
 35 ἄλλῳ με νυμφαγωγεῖς. Οὐκ ἂν ἐπείσθην σὲ ὁμῶσαι
 καὶ τὸν σὸν υἱόν, εἰ μὴ με προῦδωκε τοῦτο τὸ βρέφος,
 δειξάσα τὴν γαστέρα. Ἰκετεύω δέ σε, φησὶν, οὐχ ὑπὲρ
 ἑμαυτῆς, ἀλλ' ὑπὲρ τούτου. Ποίησόν μου λαθεῖν τὴν
 τέχνην. Ἐπεὶ τὸν ἀληθῆ τούτου πατέρα οὐκ ἔχει, δοξάτω
 40 Διονυσίου παιδίον, τραφέν γὰρ καὶ κείνον εὐρήσει. Βαδί-
 ζουσιν δ' αὐτὴν ἀπὸ τοῦ τεμένους ἐπὶ τὴν θάλασσαν
 ἰδόντες οἱ ναῦται δέματι κατεσχέθησαν, ὥς τῆς Ἀφρο-
 δίτης αὐτῆς ἐρχομένης ἵν' ἐμβῇ· καὶ ὥρμησαν ἄνθρωποι
 προσκυνῆσαι. Προθυμίᾳ δὲ τῶν ἐρεσσόντων λόγου θᾶτ-
 45 τον ἡ ναὺς κατέπλευσεν εἰς τὸν λιμένα. Ἄμα δὲ τῇ ἑ-
 πᾶσα ἦν ἡ πόλις ἐστεφανωμένη. Ἐθυσεν ἕκαστος πρὸ
 τῆς ἰδίας οἰκίας, οὐκ ἐν μόνοις τοῖς ἱεροῖς. Λογοποιεῖ
 δ' ἦσαν, τίς ἡ νύμφη. Τὸ δὲ δημοδέστερον πλήθος
 ἀνέπειθετο, διὰ τὸ κάλλος καὶ τὸ ἀγνώστον τῆς γυναικὸς,
 50 ὅτι Νηρηΐς ἐκ θαλάσσης ἀναβέβηκεν, ἡ ὅτι θεὰ πάρεστιν
 ἐκ τῶν Διονυσίου κτημάτων. Τοῦτο γὰρ οἱ ναῦται διε-
 λάλουν. Μία δὲ πάντων ἦν ἐπιθυμία Καλλιρρόην
 θεάσασθαι καὶ περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ὀμονοίας ἡθοίσθαι
 τὸ πλῆθος, ὅπου πάτριον ἦν τοῖς γαμῶσι τὰς νύμφας

securitatem in futura. Fama rerum omnium citissima est
 et penetrantissima. Aërem pervadit, viis quaquā pen-
 tibus. Per eam nihil potest fallere paulo insolentius. Jam
 currit in Siciliam perlatus hanc fabulam. Vivit Callir-
 rhoë, sepulcro effracto prædones illam furati, Miletum
 vendiderunt. Jam adveniunt Syracusanæ trirèmes, et
 imperator ipse Hermocrates filiam repetitum. Quid tum
 dicam? Thero mihi vendidit. At Thero ubi terrarum?
 Finge, etiam accredi mihi, quod res est, sum tamen præ-
 donis receptator. Meditare jam, Dionysi, tuam caussam.
 Forte illa tibi etiam apud magnum regem erit peroranda.
 Tunc itaque dicere optimum erit: Ego, ut audiui, mulie-
 rem ingenuam nescio quo casu huc delatam, secundum
 leges uxorem duxi sua se sponte nuptui elocantem. Hac
 etiam ratione socero magis persuasero gener indignus non
 esse. Obdura, meum cor, terminum perexiguum, quo
 diuturnius certam totamque voluptatem percipias. Ad li-
 tem firmior ero, mariti, non heri, legibus usus. Sic vi-
 sum. Vocatur Leonas. Abi in urbem, et magnifice, quid-
 quid nuptiæ requirunt, instrue. Compelluntur armenta.
 Convehitor terra marique frumentum et vinum. Totam
 urbem publice decrevi epulis excipere. Rebus omnibus
 ordinatis, ipse postero die urbem petiit curru. Callir-
 rhoën vero, nondum enim censebat in vulgus ostentare,
 Plangonis curæ commissam, circa vesperam lembo subvehi
 jubet usque ad domum suam, quæ portum, cui nomen
 Docimos, proxime tangebatur. Sic itaque rure discessura
 Callirrhoë prius vota Veneri facit, et ingressa fanum, pro-
 turbatis, qui aderant, omnibus, deam sic alloquitur: Suc-
 censeamne tibi, domina Venus, an grates habeam? tu me
 Chæreæ virginem conjugasti. Nunc alteri post eum spon-
 sam concilias. Non eo equidem compulsâ fuissem, per te
 tuumque filium juro, nisi fœtus hic, simulque monstrabat
 ventrem, me prodidisset. Pro hoc tibi supplicor, non pro
 me. Fac artes meas fallere. Fac, quandoquidem verum
 patrem non habet, Dionysii opus videatur. Nam istum
 quidem adultus inveniet. Digressam sane mare versus
 nautæ conspicati stupebant, quasi Venus ipsa veniret in-
 scensum, factoque agmine adoraturi ruebant. Remigum
 autem diligentia lembus in portum dicto citius devenit.
 Ut inalescebat altera dies, tota urbs erat in coronis. Non
 in templis tantum quisque, sed et ante fores domuum,
 victimas jugulare. Variæ per plebem de sponsa fabulæ
 discursitare. Vulgi fœx pulchritudine et ignorantia mu-
 lieris, Nereidem adscendisse pelago, aut ipsam adesse deam
 e Dionysii campis rebatur. Sic enim inter se jactabant
 nautæ. In visendi studio conspirabant omnes, et ad tem-
 plum Concordiæ confluerant, ubi patrio Milesis more

παραλαμβάνειν. Τότε πρῶτον ἐχοσμήσατο μετὰ τὸν τάφον. κρίνασα γὰρ ἅπαξ γαμηθῆναι καὶ πατρίδα καὶ γένος τὸ κάλλος ἐνόμισεν. Ἐπεὶ δ' ἔλαβε Μιλησίαν στολὴν καὶ στέφανον νυμφικόν, ἀπέβλεψεν εἰς τὸ πλῆθος. Πάντες οὖν ἀνεβόησαν. Ἡ Ἀφροδίτῃ γαμεῖ. Πορφυρίδας ὑπεστρώωνυσον καὶ βόδα καὶ ἴα, μύρον ἔρραινον βαδίζουσας, οὐκ ἀπελείφθη ἐν ταῖς οἰκίαις οὐ παιδίον, οὐ γέρον, ἀλλ' οὐδ' ἐν αὐτοῖς τοῖς λιμέσι· μέχρι κεράμω ἀνέβη τὸ πλῆθος στενοχωρούμενον. Ἄλλ' ἐνεμέσθη καὶ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ πάλιν ὁ βᾶσκανος δαίμων ἐκείνος. Ὅπως δὲ, μικρὸν ὕστερον ἔρῳ. Βούλομαι δ' εἰπεῖν πρῶτον τὰ γενόμενα ἐν Συρακούσαις κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον.

Γ'. Οἱ μὲν γὰρ τυμωρύχοι τὸν τάφον περιέκλεισαν ἀμελῶς, οἱ δὲ σπεύδοντες ἐν νυκτί. Χαιρέας δὲ, φυλάξας αὐτὸ τὸ περίρθηρον, ἤκεν ἐπὶ τὸν τάφον προφάσει μὲν στεφάνους καὶ χοῆς ἐπιφέρων, τὸ δ' ἄληθές γινώμην ἔχων ἑαυτὸν ἀνελεῖν. οὐ γὰρ ὑπέμενε Καλλιρρόης ἀπεξυῦχαι· μόνον δὲ τὸν θάνατον τοῦ πένθους ἱατρὸν ἐνόμιζε. Παραγενόμενος δ' εὗρε τοὺς λίθους κεκινημένους καὶ φανεράν τὴν εἴσοδον. Ὁ μὲν οὖν ἰδὼν ἐξεπλάγῃ καὶ ὑπὸ δεινῆς ἀπορίας κατεῖχετο τοῦ γεγονότος χάριν. Ἄγγελος δὲ φήμη ταχεῖα Συρακοσίοις ἐμήνυσε τὸ παράδοξον. Πάντες οὖν συνέτρεχον ἐπὶ τὸν τάφον, ἐτόλμα δ' οὐδεὶς ἐνδον παρελθεῖν, πρὶν ἐκέλευσεν Ἑρμοκράτης. Ὁ δ' εἰσπεμφθεὶς πάντ' ἀκριβῶς ἐμήνυσεν. Ἄπιστον δόδοι τὸ μὴδὲ τὴν νεκράν κεῖσθαι. Τότε οὖν ἤξιωσε Χαιρέας αὐτὸς, ἐπιθυμία τοῦ πάλιν Καλλιρρόην ἰδεῖν καὶ νεκράν. Ἐρευνῶν δὲ τὸν τάφον, οὐδὲν εὗρετ' ἡδύνατο. Πολλοὶ μετ' αὐτὸν εἰσῆλθον ὑπ' ἀπιστίας. ἀμχανία δὲ κατέλαβε πάντας, καὶ τις εἶπεν (παρ)εστώς· Τὰ ἐντάφια σεσῶληται, τυμωρύχων τὸ ἔργον. ἡ νεκρά δὲ ποῦ; Λογοποιεῖται πολλὰ καὶ διάφοροι τὸ πλῆθος κατεῖχον. Χαιρέας δ' ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὰς χεῖρας ἀνατείνας· Τίς ἄρα θεῶν, ἀντεραστῆς μου γενόμενος, Καλλιρρόην ἀπενήνοχε καὶ νῦν ἔχει μεθ' αὐτοῦ μὴ θέλουσαν, ἀλλὰ βιαζομένην ὑπὸ κρείττονος μοίρας. Διὰ τοῦτο καὶ αἰφνιδίως ἀπέθανεν, ἵνα μὴ νοήσῃ. Οὕτω καὶ Θησέως Ἀριάδνην ἀφείλετο Διόνυσος καὶ Σεμέλην ὁ Ζεὺς. Μὴ γὰρ οὐκ ἤδειν, ὅτι θεῶν εἶχον γυναῖκα καὶ κρείττων ἦν, ἢ καθ' ἡμᾶς. Ἄλλ' οὐκ ἔδει ταχέως αὐτὴν, οὐδὲ μετὰ τοιαύτης προφάσεως, ἐξ ἀνθρώπων ἀπελθεῖν. Ἡ Θέτις θεὰ μὲν ἦν, ἀλλὰ Πηλεὶ παρέμεινε καὶ υἱὸν ἔσχεν ἐκείνος ἐξ αὐτῆς, ἐγὼ δ' ἐν ἀκμῇ τοῦ ἔρωτος ἀπελείφθην. Τί πάθω; τί γένωμαι δυστυχής; ἑμαυτὸν ἀνέλω; καὶ μετὰ τίνος ταφῶ; ταύτην γὰρ εἶχον ἐλπίδα τῆς συμφορᾶς· εἰ θάλαμον μετὰ Καλλιρρόης κοινὸν οὐκ ἐτήρησα, τάφον αὐτῇ κοινὸν εὕρωσω. Ἀπολογοῦμαι σοι, δέσποινα, τῆς ἐμῆς ψυχῆς. Σὺ με ζῆν ἀναγκάζεις· ζητήσω γὰρ σε διὰ γῆς καὶ θαλάσσης, καὶ εἰς αὐτὸν ἀναβῆναι τὸν ἀέρα δύνομαι. Τοῦτο δέομαι σου, γυνή, σὺ με μὴ φύγῃς. Ἐρῶν τὸ πλῆθος ἐξέρρηξεν ἐπὶ τούτοις καὶ πάντες ὡς

sponsas accipiebant ducturi. Tum primo, post sepulturam, sese ornavit Callirrhoë. Quippe ubi decreverat nupsisse semel, patriæ et generis claritudinem loco omnis pulchritudinis habuerat. Stola Milesia, et corona, sollemni sponsis, induta ut oculos convertit ad turbam: Venus nubit, exclamatur. Purpurei substrati panni, rosæque et violæ, et sparsa unguenta qua procedit. Nemo domi residere, non parvulus, non senex, non in ipsis quidem portibus. In arctum compulsi tectorum in ipsas tegulas evaserant. Verum et illam ipsam diem deus aliquis invidus oculis adspiciebat non aequis. Qui vero id, paullo post dicam, ubi prius, quæ in Sicilia circa idem tempus contigerunt, exposuero.

III. Effractum nempe conditorium prædones, ut per tenebras et festini, neglectim obturaverant. Chæreas itaque, ut illuc ipso servato diluculo venit, corollas in speciem et inferias afferens, ea vero mente, ut ibi se confoderet, invalidus Callirrhoës desiderium ferre, et unam luctus medelam mortem reputans, motos lapides patulumque videt introitum. Cohorret ad spectaculum, rerumque gestarum fixus et perplexus hæret imperitia. Veloci fama motæ statim Syracusæ, omnesque ad sepulcrum conciti. Sed ante jussum Hermocratis infrare nemo audet. Immissus quis tandem singula exacte refert. Fidem modo non inveniebat, ipsam mortuam abesse. Tunc itaque Chæreas ipse censet subire, visendæ iterum suæ, etiamsi mortuæ, desiderio. Rimatus autem totum sepulcrum invenire nusquam poterat. Eum increduli multi sequuntur. Sed ignari rerum omnium et consiliorum inopes pendebant. Adstans inter cæteros aliquis: Funeris mundus raptus est, ait, violatoribus sepulcrorum imputate facinus. At ubi mortua? Multi et varii sermones serebantur a plebe. Chæreas autem, palmis ad cælum sublatis: Quis mihi tandem deorum, ait, rivalis factus Callirrhoën abstulit, et solus nunc tenet, sed invitam, et coactam vi majore. Ideoque, ne sentiret, subito vivis excessit. Sic Theseo quoque Bacchus Ariadnæ ademit, et Jupiter Semelen. Atqui ignorabam, deam me habere in matrimonio, et nobiliorem toris mortalium. Attamen tam repente non oportebat, neque per talem caussam, ex hominibus abire. Thetis etiam erat dea, Peleo tamen constanter adhæsit, et filium quoque dedit. Ego vero in ipso amoris flore et vigore desertus sum. Quid agam? quid me fiet misero? ipse me tollam. At quicum jacebo? illa adhuc superstite, sola hac spe solabar meam calamitatem, fore, ut, quando communem torum non servassem, olim tamen commune conditorium essem inventurus. Innocentis animæ meæ, domina, rationem tibi reddo. Tu me vivere cogis. Quæram te per mare, per terras, etiam, si possem, in cælum irem. Id unum, uxor, rogo te, fugere me nolis. Erupit ad hæc in fletus omnis co-

ἄρτι τεθνεῶσαν Καλλιρρόην ἤρξαντο θρηνεῖν. Τριήρεις εὐθὺς κατεσπώντο καὶ τὴν ζήτησιν πολλοὶ διενέμοντο. Σικελίαν μὲν γὰρ αὐτὸς Ἑρμοκράτης ἤρευνα, Χαιρέας δὲ Λιβύην. εἰς Ἰταλίαν τινὲς ἐξεπέμποντο καὶ ἄλλοι περαιοῦσθαι τὸν Ἰόνιον ἐκελεύσθησαν. Ἡ μὲν οὖν ἀνθρωπίνῃ βοήθειᾳ παντάπασιν ἦν ἀσθενής. Ἡ τύχη δ' ἐφώτισε τὴν ἀλήθειαν, ἥς χωρὶς ἔργον οὐδὲν τέλειον. Μάθοι δ' ἂν τις ἐκ τῶν γενομένων. Πωλῆσαντες γὰρ οἱ τυμωρῶνχοι τὸ δυσδιάθετον φορτίον, τὴν γυναῖκα, Μίλητον μὲν ἀπέλιπον, ἐπὶ Κρήτης δὲ τὸν πλοῦν ἐποιούντο, νῆσον ἀκούοντες εὐδαίμονα καὶ μεγάλην, ἐν ἣ τὴν διάπρασιν τῶν φορτίων ἤλπισαν ἔσεσθαι βράδιαν. Ὑπολαβὼν δ' αὐτοὺς ἄνεμος σφοδρὸς, εἰς τὸν Ἰόνιον ἐξέωσεν κακῇ λοιπὸν ἐπλανῶντο ἐν ἐρήμῳ θαλάσῃ. βρονταὶ δὲ καὶ ἀστραπαὶ καὶ νύξ μακρὰ κατελάμβανε τοὺς ἀνοσίους, ἐπιδεικνυμένης τῆς προνοίας, οἱ τότε διὰ Καλλιρρόην ὑπλόουν. Ἐγγὺς γινομένου ἐκαστοτε τοῦ θανάτου ταχέως οὐκ ἀπήλλαττεν ὁ θεὸς τοῦ φόβου, μακρὸν αὐτοῖς ποιῶν τὸ ναυάγιον. Ἡ μὲν οὖν τοὺς ἀνοσίους οὐκ ἔδέχετο. θαλαττεύοντες δὲ πολὺν χρόνον, ἐν ἀπορίᾳ κατέστησαν τῶν ἀναγκαίων, μάλιστα δὲ τοῦ ποτοῦ, καὶ οὐδὲν αὐτοὺς ὠφέλει πλοῦτος ἄδικος, ἀλλὰ διψῶντες ἀπέθνησκον ἐν χρυσῷ. Βραδέως μὲν οὖν μετενόουν ἐφ' οἷς ἐτόλμησαν, οἱ δ' οὐδὲν ὄφελος, ἐγκαλοῦντες ἀλλήλοις. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι πάντες ἔθνησκον ὑπὸ δίψης, Θήρων δὲ καὶ ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ πανοῦργος ἦν. ὑποκλέπτων γὰρ τοῦ ποτοῦ καὶ τοὺς συλληστάς ἐλήστευεν. Ἄετο μὲν οὖν τεχνιλὸν τι πεποιηκέναι. τὸ δ' ἄρα τῆς προνοίας ἔργον ἦν βασιάνους καὶ σταυρῶν τὸν ἄνδρα τηρούσης. Ἡ γὰρ τριήρης ἡ Χαιρέαν κομίζουσα πλανωμένη τῷ κέλῃτι περιπίπτει καὶ τὸ μὲν πρῶτον ὡς πειρατικὸν ἐξένευσεν. Ἐπεὶ δ' ἀκυβέρνητος ἐφάνη, πρὸς τὰς τῶν κυμάτων ἐμβολὰς εἰκῇ φερόμενος, ἐκ τῆς τριήρους τις ἀνέκραγεν· Οὐκ ἔχει τοὺς ἐμπλέοντας, μὴ φοβηθῶμεν ἀλλὰ πλησιάζαντες ἱστορήσωμεν τὸ παράδοξον. Ἦρσε τῷ κυβερνήτῃ. Χαιρέας μὲν γὰρ ἐν κοίλῃ νηὶ ἐγκεκαλυμμένος ἔκλαιεν. Ἐπεὶ δ' ἐπλησίασαν, τὸ μὲν πρῶτον τοὺς ἔνδον ἐκάλουν, ὡς δ' ὑπήκουεν οὐδεὶς, ἀνέβη τις ἀπὸ τῆς τριήρους. εἶδε δ' οὐδὲν ἕτερον ἢ χρυσὸν καὶ νεκρούς. ἐμήνυσε τοῖς ναύταις. ἔχαιρον. εὐτυχεῖς ἐνόμιζον ἑαυτοὺς, ὡς ἐν θαλάσῃ θησαυρὸν εὐρόντες. Θορύβου δὲ γενομένου, Χαιρέας ἤρετο, τίς ἡ αἰτία. μαθὼν οὖν καὶ αὐτὸς ἡβουλήθη τὸ καινὸν θεάσασθαι. γινώσκας δὲ τὰ ἐντάφια, περιερρήξατο καὶ μέγα καὶ διωλύγιον ἀνεβόησεν· Οἶμοι, Καλλιρρόη· ταῦτά ἐστι τὰ σά. Στέφανος οὗτος, ὃν ἐγὼ σοι περιέθηκα. Τοῦθ' ὁ πατήρ σοι δέδωκε, τοῦθ' ἡ μήτηρ. Αὕτη στολὴ νυμφικῇ. Τάφος σοι γέγονεν ἡ ναῦς. Ἀλλὰ τὰ μὲν σὰ βλέπω, σὺ δὲ ποῦ; μόνῃ τοῖς ἐνταφίοις ἡ νεκρὰ λείπει. Τούτων ἀκούσας ὁ Θήρων, ἔκειτο ὁμοίως τοῖς νεκροῖς, καὶ γὰρ ἦν ἡμιθνής· πολλὰ μὲν οὖν ἐβουλεύσατο [τὸ] μηδ' ὅλως φωνὴν ἀφίνειν, μηδὲ κινεῖσθαι, τὸ γὰρ μέλλον οὐκ ἦν ἀπροόρατον αὐτῷ, φύσει δὲ πρ-

rona, et ut modo mortuam Callirrhoen lugebant. Statim deducuntur triremes, multique partiuntur quaerendi labores. Hermocrates ipse Siciliam scrutatur. Libyam Chæreas. Alii in Italiam missi. Alii Ionium jussi trajicere. Humanæ hæ opes, sed debiles illæ. Fortuna vero, sine qua perfectum nihil est, ut ex decursu rerum quis discat, rem in clara luce collocavit. Post venditam nimirum suam mercem difficulter collocandam, mulierem puta, missa Mileto, Cretam vela dabant impli, qua in insula, magna et beata, ut cognoverant, facilem sperabant reliquarum mercium fore distractionem. At depulsos a proposito cursu ventus vehemens in desertum illud pelagus Ionium deturbavit, quo desolati porro oberrabant scelerati, fulminibus obruti, atque tonitribus, et nocte longa, per id commonstrante providentia, quod ob Callirrhoen olim secundum cursum habuissent. Redactos licet ad Orci confinia deus tamen metu isto non liberavit subito; lentum enim ipsis naufragium intentabat. Terra respuebat impios, diuque jactatos salo, tandem necessariorum penuria oppugnat, præcipue potus; neque juvabant opes scelestæ, sed inter aurum siti deficiebant, resipiscentes, sed sero, ab impiis ausis, quæ sibi, quum non prodesset amplius, invicem exprobrabant. Omnes enim siti perire. Solus Thero vel in tali tempestate non exuebat vetus illud et versutum ingenium nequam. Suffuratus enim aquas prædones collegas ipse prædabatur, sibi que placebat tam elegantibus strophis. Numine dei illius hæc fiebant quod tormentis et cruci hominem servabat. Nam quæ Chæream vehebat triremis temere circumvaga incidit in celocem, quem primo, ceu piraticum, devitat. Ut autem apparuit ex undarum arbitrio pelli ei jactari gubernatore carentem, exclamat aliquis e triremi: Vectores non habet. Ne metuiamus. Sed accedamus propius, quid hic monstri lateat excussuri. Placuit gubernatori consilium. Nam Chæreas quidem sub constrato navis operto capite plorabat. Ut prope ventum, et vectores evocati non responderunt, transcendit aliquis, qui, præter aurum et mortuos quum nihil videret, nautis indicat. Hi quum lætantes, et ob inventum scilicet in mari thesaurum felices sibi visi, tumultuarentur, caussam sciscitatur Chæreas, et edoctus ipse quoque novum videre casum avebat. Sed agnitis confestim Libitinæ spoliis, lacerat vestes, magnumque et acutum: Heu mihi! clamat, Callirrhoë, hæc tua sunt. Hæc corona, quam ego tibi imposui, hoc pater dedit, hoc mater. Hæc stola genialis. Sepulcrum tibi navis evasit. At tua quidem video, tu vero ubi es? funeralibus sola mortua deficit. Thero tam inexpectato ictus sermone sanguinem amiserat, mortuisque sodalibus jacebat similis, et quamvis post maturam deliberationem destinasset plane vocem non mittere, motum non prodere; futurum enim

λόζον ἔστιν ἄνθρωπος καὶ οὐδ' ἐν ταῖς ἐσχάταις συμ-
φοραῖς ἀπελπίζει τὴν πρὸς τὸ βέλτιον μεταβολὴν, τοῦ
δημιουργήσαντος θεοῦ τὸ σῶσιμα τοῦτο πᾶσιν ἐγκα-
τασπεύραντος, ἵνα μὴ φύγῃσι βίον ταλαίπωρον. Κατε-
χόμενος οὖν τῷ δίψει, ταύτην πρώτην ἀφῆκε φωνήν·
Ποτόν. Ἐπεὶ δ' αὐτῷ προσηνέχθη καὶ πάσης ἐτυχεν
ἐπιμελείας, παρακαθεσθεὶς αὐτῷ ὁ Χαιρέας ἤρετο·
Τίνες ἐστέ; καὶ ποῖ πλεῖτε; καὶ πόθεν ταῦτα; καὶ τί
τὴν κυρίαν αὐτῶν πεποιθήκατε; Θήρων δ' ἐμνημόνευεν
ἑαυτοῦ πανούργου ἄνθρωπος καὶ Κρής, εἶπεν, εἰμί.
πλέω δ' εἰς Ἰωνίαν. ἀδελφὸν ἑμαυτοῦ ζητῶ στρα-
τευόμενον. κατελείφθην ὑπὸ τῶν ἐπὶ τῆς νεῶς ἐν
Κεφαλληνίᾳ. ταχείας δὲ τῆς ἀναγωγῆς γενομένης,
ἔκειθεν ἐπέθην τοῦδε τοῦ κέλητος παραπλέοντος εὐκαί-
15 ρως. ἐξαισίοις δὲ πνεύμασιν ἐξεώσθημεν εἰς ταύτην
τὴν θάλασσαν, εἴτα γαλήνης μακρᾶς γενομένης, δίψει
πάντες ἀνηρεύθησαν, ἐγὼ δὲ μόνος ἐσώθην ὑπὸ τῆς
ἐμῆς εὐσεβείας. Ἀκούσας οὖν ὁ Χαιρέας ἐκέλευσεν
ἐξάψαι τὸν κέλητα τῆς τριήρους, ἕως εἰς τοὺς Συρακο-
20 σίων λιμένας κατέπλευσε.

Δ'. Προεπεδήμησε δ' ἡ φήμη, φύσει μὲν οὖσα ταχεῖα,
τότε δὲ μᾶλλον σπεύσασα μηνῦσαι πολλὰ παράδοξα
καὶ καινά. Πάντες οὖν ἐπὶ τὴν θάλασσαν συνέτρεχον,
καὶ ἦν ὁμοῦ πάθη ποικίλα, κλαόντων, θαυμαζόντων,
25 πυνθανομένων, ἀπιστούντων. ἐξέπληττε γὰρ αὐτοὺς
τὸ καινὸν διγήμεμα. Ἰδοῦσα δ' ἡ μήτηρ τὰ ἐντάφια
τῆς θυγατρὸς ἀνεκώκυσεν· Ἐπιγινώσκω πάντα. σὺ,
τέκνον, μόνῃ λείπεις. Ὡ καινῶν τυμβωρύχων. Τὴν
ἐσθῆτα καὶ τὸν χρυσὸν φυλάζαντες, μόνῃ ἐκλεψάν μου
30 τὴν θυγατέρα. Συνήχησαν δ' αἰγιαλοὶ καὶ λιμένες
κοπτομέναις ταῖς γυναῖξιν καὶ γῆν καὶ θάλασσαν ἐνέ-
πλησαν οἰμωγῆς. Ἑρμοκράτης δ' ἔφη, στρατηγικὸς
ἄνθρωπος καὶ πραγμάτων ἐπιστήμων· Οὐκ ἐνταῦθα χρὴ
ζητεῖν, ἀλλὰ νομιμωτέραν ποιεῖσθαι τὴν ἀνάκρισιν.
35 Ἀπώμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Τίς οἶδεν εἰ χρεῖα γέ-
νοιτο καὶ δικαστῶν. Οὐπω πᾶν εἶρητο ἔπος, καὶ
ἤδη μεστὸν ἦν τὸ θέατρον. Ἐκεῖνην τὴν ἐκκλησίαν
ἤγαγον καὶ γυναῖκες. Ὁ μὲν οὖν δῆμος μετέωρος
καθῆστο, Χαιρέας δὲ πρῶτος εἰσῆλθε μελανεῖμων,
40 ὠχρὸς, αὐχμῶν, οἷος ἐπὶ τὸν τάφον ἠκολούθησε τῇ
γυναικί, καὶ ἐπὶ μὲν τὸ βῆμα οὐκ ἠθέλησεν ἀναβῆναι,
κάτω δὲ ποῦ στάς τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ πολλὴν ἔκλαε χρά-
νον καὶ φθέγγασθαι θέλων οὐκ ἠδύνατο. Τὸ δὲ πλῆ-
θος ἐβόα· θάρσει καὶ λέγε. Μόλις οὖν ἀναβλέψας·
45 Ὁ μὲν παρὼν, εἶπε, καιρὸς οὐκ ἦν δημηγοροῦντος
ἀλλὰ πενθοῦντος, ἐγὼ δ' ὑπὸ τῆς ἀνάγκης καὶ λέγω
καὶ ζῶ, μέγρις ἂν ἐξεύρω Καλλιρρόης τὴν ἀναίρεσιν.
Διὰ τοῦτο δ' ἐντεῦθεν ἐκπλεύσας οὐκ οἶδα, πότερον
εὐτυχῇ τὸν πλοῦν ἢ δυστυχῇ πεποιήμαι. πλοῖον γὰρ
50 ἐθεασάμην ἐν εὐδίᾳ πλανώμενον, ἰδίου χειμῶνος γέ-
μον, καὶ βαπτίζομενον ἐν γαλήνῃ. θαυμάσαντες ἤλ-
θομεν πλησίον. Ἐδοξα τὸν τῆς ἀθλίας μου γυναῖκος
τάφον ἰδεῖν, πάντα ἔχοντα τὰ ἐκεῖνης, πλὴν ἐκεῖνης.
Νεκρῶν μὲν ἦν πλῆθος, ἀλλοτρίων δὲ πάντων. Ὅδε

illi obscurum esse non poterat; attamen, ut est homo
vitae amantissimus, et ne in ultimis quidem miseriis de-
sperat rerum in melius conversionem, idque sapientissimo
opificis dei consilio, qui id omnibus, ne vitam fugerent
aerumnosam, indidit : exustus siti primam hanc rumpit
vocem : Potum. Affertur potus, caeteramque omnem
curam nanciscitur homo. Refectum rogat assidens Chae-
reas : Quinam estis? et quo navigatis? et unde haec? et
quid de domina eorum fecistis? Theron ad haec astutus
nequam et ingenii sui non oblitus : Cretensis ego sum, ait.
Sed in Ioniam navigans, ut ibi fratrem meum militantem
requirerem, a vectoribus repente portu Cephaloniae sol-
ventibus desertus fui. Inde in hunc celocem inscendi,
qui tum commodum praeternavigabat. Saevius autem pro-
cellis in hoc mare sumus excussi, quas secuta diuturnae
maris ventorumque tranquillitas omnes peremit. Mea me
solum servavit pietas. Auditis his, alligari celocem triremi
Chareas jubet, donec in Syracusanos portus devenisset.

IV. Fama vero, natura velox, tunc solito diligentius
annuntiare multa mira et nova festinaverat, omnesque ad
mare, affectuum omne genus pleni, confluerant plo-
rantes, admirantes, sciscitabundi, diffidentes. Percu-
serat enim rei novitas omnium animos. Mater autem Cal-
lirrhoes ad mundi funebris conspectum, singula integra
et illibata agnoscens atque percensens, flebili voce exclam-
at : Tu sola dees, filia, o novi moris atque ingenii latrones!
solam meam furati filiam, vestem et aurum servarunt.
Litora et portus referebant plactus mulierum, terraque
et mare ejulationibus implebantur. Hermocrates autem,
vir summo quondam functus imperio, rerumque multa-
rum subactus usu : Non hic oportet inquisitionem facere
tumultuariam, ait, sed legitime magis et ordine. Quis di-
xerit, an non iudicibus quoque hac in re opus habituri
simus. Dum loquitur adhuc, jam refertum erat concione
theatrum, cui affluentes quoque mulieres interfuere. Se-
debat populus expectatione sublimis. Primus intrat Chae-
reas, pallidus, squalidus, ut funus uxoris fuerat
prosecutus, et suggestum conscendere recusans humi con-
sistit, diuque plorat, interceptam vocem prorumpere ge-
stiens. Jussus tandem a multitudine adscendere et loqui,
oculis humo aegre sublati : Hoc quidem non perorandi
tempus, ait, sed lugendi, erat. Ego vero vivo et peroro
ex eadem necessitate, donec invenero, quis quare Callir-
rhoen abstulerit. Nescio proinde, auspicatum habuerim,
an minus, cursum, quem nuper hinc digressus cum triremi
mea institui. Navem enim vidi puro coelo errantem, et
tranquillo mari procellis, sed suis, obrutam et colluctan-
tem. Mirati propius accedimus, visusque mihi sum mi-
serae meae uxoris adspicere sepulcrum omnia habens, nisi
eam. Mortuorum erat abunde, sed qui nos non tangunt.

δέ τις ἐν αὐτοῖς ἡμιθνής εὐρέθη. Τοῦτον ἐγὼ μετὰ
 πάσης ἐπιμελείας ἀνεκτετήσαμην καὶ ὑμῖν ἐτήρησα.
 Μεταξὺ δ' οἰκείται δημόσιοι τὸν Θήρωνα δεδεμένον εἰς
 τὸ θέατρον ἦγον μετὰ πομπῆς ἐκείνῳ πρεπούσης.
 6 ἐπηκολούθει γὰρ αὐτῷ τροχός, καταπέλτης καὶ πῦρ
 καὶ μάστιγες, ἀποδιδοῦσης αὐτῷ τῆς προνοίας τὰ ἔπα-
 ῖλα τῶν ἀγώνων. Ἐπεὶ δ' ἐν μέσῳ ἔστη, τῶν
 ἀρχόντων εἰς ἀνέκρινεν αὐτόν· Τίς εἶ; Δημήτριος,
 εἶπε. Πόθεν; Κρής. Τί οἶδας; εἶπέ. Πρὸς ἑμαυ-
 10 τοῦ ἀδελφὸν πλέων εἰς Ἰωνίαν, ἀπελείφθην νεῶς, εἴτα
 κέλητος ἐπέβην παραπλέοντος. Τότε μὲν οὖν ὑπελάμ-
 βανον, ἐμπόρους εἶναι, νῦν δὲ τυμβωρύχους. Θα-
 λαττεύοντες δὲ χρόνον μακρόν, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες
 διεφθάρησαν ἀπορία τοῦ ποτοῦ, μόγις δ' ἐγὼ σέσωσμαι
 15 διὰ τὸ μηδὲν ἐν τῷ βίῳ δεδρακέναι πονηρόν. Μὴ οὖν
 ὑμεῖς, ὦ Συρακόσιοι, δῆμος ἐπὶ φιλανθρωπία περι-
 εσότης, γένεσθέ μοι καὶ οἴφους καὶ θαλάσσης ἀγριώ-
 τεροι. Ταῦτα λέγοντος οἰκτρῶς ἔλεος εἰσῆλθε τὰ
 πλήθη, καὶ τάχ' ἂν ἐπεισεν, ὥστε κἂν ἐφοδίων τυχεῖν,
 20 εἰ μὴ δαίμων τις τιμωρὸς Καλλιρρόης ἐνεμέσῃσεν
 αὐτῷ τῆς ἀδίκου πειθοῦς. Ἐμελλε γὰρ τὸ σχετλιώ-
 τατον εἶσεσθαι πάντων πραγμάτων, πεισθῆναι Συρα-
 κοσίους, ὅτι μόνος ἐσώθη δι' εὐσέβειαν ὁ μόνος σωθεὶς
 δι' ἀσέβειαν, ἵν' ἐπιπλέον κολασθῇ. Καθεζόμενος οὖν
 25 ἐν τῷ πλήθει τις ἄλιεύς ἐγνώρισεν αὐτόν καὶ ἡσυχῇ
 πρὸς τοὺς καθεζομένους εἶπε· Τοῦτον ἐγὼ καὶ πρότερον
 εἶδόν περὶ τὸν λιμένα τὸν ἡμέτερον στρεφόμενον. Τα-
 χέως οὖν ὁ λόγος εἰς πλείονας διεδόθη καὶ τις ἐξεβόησε·
 Ψεύδεται. Πᾶς οὖν ὁ δῆμος ἐπεστράφη, καὶ προσέ-
 30 ταξαν οἱ ἄρχοντες καταβῆναι τὸν πρῶτον εἰπόντα.
 Ἀρνούμενος δὲ Θήρωνος, ὁ ἄλιεύς μᾶλλον ἐπιστεύθη.
 Βεστανιστὰς εὐθὺς ἐκάλουν καὶ μάστιγες προσερέροντο
 τῷ δυσσεβεῖ. Καόμενος δὲ καὶ τεμνόμενος ἀντείχεν
 ἐπὶ πλέον καὶ μικροῦ δεῖν ἐνίκησε τὰς βασάνους, ἀλλὰ
 35 μέγα τὸ συνειδὸς ἐκάστω καὶ παγκρατῆς ἡ ἀλήθεια,
 μόλις μὲν γὰρ καὶ βραδέως, ἀλλ' ὠμολόγησεν ὁ Θή-
 ρων. Ἦρξατο οὖν διηγέσθαι· Πλοῦτον θαπτόμενον
 ἰδὼν συνήγαγον ληστάς. Ἦνοιζαμεν τὸν τάφον. Εὐ-
 ρομεν ζῶσαν τὴν νεκράν. Πάντα συλήσαντες ἐνεθή-
 40 καμεν τῷ κέλῃ. Πλεύσαντες εἰς Μίλητον μόνην
 ἐπωλήσαμεν τὴν γυναῖκα, τὰ δὲ λοιπὰ διεκομίζομεν
 εἰς Κρήτην. Ἐξωσθέντες δ' εἰς τὸν Ἰόνιον ὑπ' ἀνέ-
 μων ἂ πεπόνθαμεν καὶ ὑμεῖς ἐωράκατε. Πάντ' εἰ-
 πὼν, μόνον τοῦνομα οὐκ ἐμνημόνευσε τοῦ πριαμένου.
 45 Ἰηθέντων δὲ τούτων, χαρὰ καὶ λύπη πάντας εἰσῆλθε·
 χαρὰ μὲν, ὅτι ζῇ Καλλιρρόη, λύπη δὲ, ὅτι πέπραται.
 Θήρωνι μὲν οὖν θανάτου ψῆφος ἠνέχθη, Χαιρέας
 δ' ἰκέτευε μηδέπω θνήσκειν τὸν ἀνθρώπον. Ἵνα μοι,
 φησὶν, ἐλθὼν μηνύσῃ τοὺς ἀγοράσαντας. Λογισσά-
 50 μου τὴν ἀνάγκην· συνηγορῶ τῷ πωλήσαντί μου τὴν
 γυναῖκα. Τοῦδ' Ἐρμοκράτης ἐκώλυσε γενέσθαι, Βέλ-
 τιον εἰπὼν, ποιήσασθαι τὴν ζήτησιν ἐπιπονωτέραν ἢ
 λυθῆναι τοὺς νόμους. Δέομαι δ' ὑμῶν, ἄνδρες Συρα-
 κόσιοι, μνησθέντας στρατηγίας τῆς ἐμῆς καὶ τροπαίων

Solus inter eos hic nescio quis inventus est extremos ducere
 spiritus. Quem ego omni cura recuperatum vobis servavi.
 Interim lictores Theronem vinctum in theatrum perduce-
 bant. Decorus hominem comitatus excipiebat, rota, et
 catapulta, et ignis, et flagra. Ita providentia ipsi præmia
 laborum scilicet tributura erat. Coram Archontibus autem
 deductum unus interrogat: Quis es? Demetrius. Unde?
 Cretensis. Quid nosti? Ad meum fratrem mari conten-
 dens in Ioniam a navi desertus sum. Celocem igitur præ-
 ternavigantem inscendi, tum quidem mercatores opinatus,
 nunc autem sepulcrorum violatores. Mari diu vagati cæ-
 teri omnes perierunt, ego solus supero, ideo quod plane
 nullius mihi perpetrati mali sum conscius. Vos ergo,
 viri Syracusani, ob humanitatem celeberrimi, ne, quæso,
 sitis pontoque et siti mihi sæviore. Flebili voce prolata
 hæc tantum non omnes fregerant in misericordiam, aber-
 ratque parum, quin suada sua imposuisset, imo et viatico
 abisset instructus. Verum deus aliquis ultor Callirrhœs,
 improbam facundiam successum habere stomachatus, in-
 tervenit, ne rerum omnium accideret indignissima, id est,
 ne persuaderetur Syracusanis, hominem evasisse solum ob
 pietatem, qui solus ob impietatem evaserat, ut gravius
 quam cæteri puniretur. Sedens igitur in turba piscator
 aliquis agnoscit hominem et submissis ad proximos prodit
 susurris: Hunc ego circa portum nostrum dudum vidi
 et novi circumstantem. Sermo hic rapide diditur inter plu-
 res, et: Mentitur, exclamat unus. Conversus omnis ad
 clamorem populus, et qui primus hominem nosse dixerat,
 is surgere sede sua et in medium prodire iussus. Negare
 tum Thero. Piscatori majorem fidem habebant. Archon-
 tes vocare tortores. Afferri flagra piaculo. Ustus ille et
 sectus diu contra tenere. Parum quoque aberat, quin tor-
 menta evicisset perversicia. Verum conscientia apud unum-
 quemque multum valet, et veritas omnia vincit. Nam,
 licet ægre et tarde, confessus tamen est Thero, sic tandem
 orsus eloqui: Conspectis opibus in tumultum congestis,
 coëgi latrones, Effregimus sepulcrum. Invenimus mor-
 tuam viventem. Omnia prædati imposuimus celoci. Mi-
 letum perreximus, ibique solam vendidimus mulierem.
 Reliqua volebamus in Cretam transportare. Sed a ventis
 in Ionium mare proturbati, quæ passi fuerimus et vos vi-
 distis. Exponebat omnia præter solum nomen emtoris.
 Nuntiata ea omnes lætitia et dolore affecerunt; lætitia,
 quod Callirrhœ viveret, dolore, quod esset vendita. The-
 ron interim morti adjudicatus, ne statim plecteretur, Cha-
 reas deprecabatur, ut mihi jam, sic prætendebat, emtores
 indicet. Videte, quo redactus sim necessitatis. Uxoris
 meæ mangoni patrocino. Sed Hermocrates intercedebat:
 Vel molestior fiat et impeditior inquisitio. Præstat id,
 quam leges solvi. Vos autem, viri Syracusani, rogo, me-
 mores imperii mei atque tropæorum, debitas mihi grates in

ἀποδοῦναι μοι τὴν χάριν τὴν εἰς θυγατέρα. Πέμψατε
πρεσβείαν ὑπὲρ αὐτῆς. Τὴν ἐλευθέραν ἀπολάβωμεν.
Ἐτι λέγοντος, ὁ δῆμος ἀνεβόησε· Πάντες πλεύσωμεν·
ἐκ δὲ τῆς βουλῆς ἐπέστησαν ἐθελονταὶ τὸ πλεῖστον μέ-
ρος. Ὁ δ' Ἑρμοκράτης· Τῆς μὲν τιμῆς, ἔφη, χάριν
ἐπίσταμαι πᾶσιν, ἀρκοῦσι δὲ πρεσβευταί, δύο μὲν ἀπὸ
τοῦ δήμου, δύο δ' ἀπὸ τῆς βουλῆς. Πλεύσεται δὲ
Χαιρέας πέμπτος αὐτός. Ἐδοξε ταῦτα καὶ ἐκυρώθη.
Διέλυσέ τ' ἐπὶ τούτοις τὴν ἐκκλησίαν· ἀπαγομένῳ δὲ
Θήρῳ μίγα μέρος τοῦ πληθους ἐπηκολούθησεν. Ἀνε-
σκολοπίσθη δὲ πρὸ τοῦ Καλλιρρόης τάφου καὶ ἐβλεπεν
ἀπὸ τοῦ σταυροῦ τὴν θάλασσαν ἐκείνην, δι' ἧς αἰγυμά-
λῳτον ἔφερε τὴν Ἑρμοκράτους θυγατέρα, ἣν οὐκ ἔλα-
βον οὐδ' Ἀθηναῖοι.
Ε'. Τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ἄπασιν ἐδόκει περιμένειν
τὴν ὥραν τοῦ πλοῦ καὶ ἔαρος ὑπολάμπαντος ἀνάγε-
σθαι. Τότε γὰρ ἔτι χειμῶν εἰστήκει καὶ παντάπασιν
ἀδύνατον ἐδόκει τὸν Ἴόνιον περαιουῖσθαι. Χαιρέας
δ' ἔσπευσεν, ἔτοιμος ὢν διὰ τὸν ἔρωτα, ζεύξας σχε-
δὴαν εἰς τὸ πέλαγος ἑαυτὸν ἀφείναι τοῖς ἀνέμοις φέρε-
σθαι. Οὐκ οὐδ' οἱ πρέσβεις ἤθελον βραδύνειν,
ὅπ' αἰδοῦς, τῆς τε πρὸς ἐκείνον καὶ μάλιστα πρὸς Ἑρ-
μοκράτην, ἀλλ' ἡτοιμάζοντο πλεῖν. Συρακόσιοι δὲ
δημοσίᾳ τὸν στόλον ἐξέπεμψαν, ἵνα καὶ τοῦτ' εἰς
ἀξίωμα προστεθῇ τῆς πρεσβείας. Καθελκυσαν οὖν
ἐκείνην τὴν τριήρη τὴν στρατηγικὴν, ἔχουσαν ἔτι τὰ
σημεῖα τῆς νίκης. Ἐπεὶ δ' ἤκεν ἡ κυρία τῆς ἀναγω-
γῆς ἡμέρα, τὸ πλῆθος εἰς τὸν λιμένα συνέδραμεν, οὐκ
ἄνδρες μόνον, ἀλλὰ καὶ γυναῖκες καὶ παῖδες, καὶ ἦσαν
ὁμοῦ εὐχαί, δάκρυα, στεναγμοί, παραμυθία, φόβος,
θάρος, ἀπόγνωσις, ἔλπις. Ἀρίστων δὲ, ὁ Χαιρέου
πατήρ, ἐσχατοτήρως καὶ νοσῶν, φερόμενος, περιέφυ
τῷ τραχήλῳ τοῦ παιδὸς καὶ ἀνακρεμάμενος αὐτοῦ τοῦ
τραχήλου, κλάων ἔλεγε· Τίني με καταλείπεις, ὦ τέκ-
νον, ἡμιθνήτα πρεσβύτην; ὅτι μὲν γὰρ οὐκέτι σε ὄψο-
μαι, ὀθλὼν. Ἐτι μείνον δὲ κἂν ὀλίγας ἡμέρας,
ὅπως ἐν ταῖς χερσὶ ταῖς σαῖς ἀποθάνω. Θάψον δέ με
καὶ ἄπιθι. Ἡ δὲ μήτηρ τῶν γονάτων αὐτοῦ λαβο-
μένη· Ἐγὼ δέ σου δέομαι, φησίν, ὦ τέκνον, μή με
ἐνταῦθα καταλίπῃς ἔρημον, ἀλλ' ἐμβαλοῦ τριήρει φορ-
τίον κοῦφον. Ἄν δ' ὦ βαρεῖα καὶ περιττή, βίβλατέ
με εἰς τὴν θάλασσαν, ἣν σὺ πλέεις. Ταῦτα λέγουσα
περιέρρηξε τὸ στῆθος καὶ προτείνουσα τὰς θηλάς·
Τέκνον, φησὶ,

τάδ' αἰδέο καὶ μ' ἐλήσων
Λύτην, εἰ ποτὲ τοὶ λαθικηδέα μαζὸν ἐπέσχον.

Κατεκλάσθη Χαιρέας πρὸς τὰς τῶν γονέων ἰκεσίας καὶ
ἔρριψεν ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς νεῶς εἰς τὴν θάλασσαν, ἀπο-
θανεῖν θέλων, ἵνα φύγῃ δυοῖν θάτερον, ἢ τὸ μὴ ζητεῖν
Καλλιρρόην, ἢ τὸ λυπῆσαι τοὺς γονεῖς. Ταχέως δ'
ἀπορρίψαντες οἱ ναῦται μὲν αὐτὸν ἀνεκούφισαν.
Ἐνταῦθ' Ἑρμοκράτης ἀπεσκέδασε τὸ πλῆθος καὶ ἐκέ-
λευσε τῷ κυβερνήτῃ λοιπὸν ἀνάγεσθαι. Συνέβη δέ τι

filiam meam impendite. Mittite quæso pro ea legationem.
Ingenuam recuperemus. Adhuc loquente, populus exclam-
mat: Omnes, si opus, iverimus. Plurimique senatorii ordi-
nis sua sponte in se suscipiebant. Quibus Hermocrates:
Honoris equidem gratiam novi vobis omnibus. Sed suffi-
ciunt legati duo de populo, totidemque de senatu. Quin-
tus navigabit cum his Chæreas. Sententia placuit et rata
habetur, et dimissa super his pactis concione, abductus
inter magnam comitantium catervam Thero suffigitur palo
coram tumulto Callirrhœos, prospiciens de cruce mare
illud, per quod captivam duxerat Hermocratis filiam, quam
neque Athenienses ceperant.

V. Cæteris autem omnibus sedebat expectare reseratum
pelagus, et vere demum adventante navim in fluctus dare.
Perstabat enim tunc bruma, nullaque humana vi pervadi
posse videbatur Ionium mare. Chæreas autem paratus
et accinctus properabat, amore stimulante, instructa modo
tumultuaria rati solus in pontum se ventis ferendum per-
mittere. Tum ergo neque ipsi legati ultra cessare, vere-
cundia et ejus, et Hermocratis maxime; sed parare abitum,
Syracusanis, quo plus accederet legationi dignitatis, illam
publico nomine et sumtu expedientibus, deducta triremi
illa prætoria, victoriæ insignibus adhuc superba. Jam
venerat stata dies discessui. Jam in portum omnis mul-
tudo non viri tantum, sed et feminae et pueri confluxer-
ant. Simul inveniebantur vota, lacrymæ, gemitus, con-
solatio, metus, confidentia, desperatio, spes. Ariston
aderat, Chæreæ pater, ob decrepitem senium et agridi-
dinem non suis illuc pedibus allatus, filiiq; collo inhæ-
rens et suspensus: Cui me relinquis, ait lacrymans, mi
fili, senem jam enectum? palam enim est, me rursus oculo-
s tuos non visurum. Mane adhuc vel pauculos dies,
ut inter manus tuas exspirem. Tum sepeli me, et abi-
tandem. Mater etiam, prehensis filii genubus: Ne me
quæso, fili, ait, hic desertam relinquo, sed impone tri-
remi, levem sarcinam. Si gravis atque impedimento
fuero, abjicite me in mare, quod tu navigas. Lacerato
quoque inter verba sinu, et protensis uberibus:

Hæc tibi si quondam lacrymas inhibentia parvo
Porrexī, reverere velim, miserereque nostrum.

Infractus ad has parentum supplicationes præcipitem se de
navi in mare dat, ne scilicet aut Callirrhœos requisitionem
hinc omitteret, aut illine tristitia parentes maceraret. Sed
subito se in mare præcipitantes nautæ extractum vix sub-
levabant. Tum discussa plebe Hermocrates, gubernato-
rem sine mora navem in altum dare jubet. Eodem tem-
pore facinus amicitiae non degeneris editum. Polycharmus,

καὶ ἄλλο φιλίας ἔργον οὐκ ἀγεννές. Πολύχαρμος γάρ, ἑταῖρος τοῦ Χαιρέου, παραυτὰ μὲν οὐκ ὤφθη ἐν τῇ μέσῳ, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς γονεῖς ἔφη· Φίλος μὲν, φίλος Χαιρέας, οὐ μὴν ἄχρι τούτου γε ὥστε καὶ περὶ τῶν ἐσχάτων αὐτῇ συγκινδυνεύειν. διόπερ, ἕως ἀποπλεῖ, ὑπεκοτήσομαι. Ἡνίκα δ' ἀπεσάλευσε τῆς γῆς τὸ πλοῖον, ἀπὸ τῆς πρύμνης αὐτοὺς ἀπησπάσατο, ἵνα μηκέτι αὐτὸν δύνωνται κατασχεῖν. Ἐξελθὼν δὲ τοῦ λιμένος Χαιρέας καὶ ἀποβλέψας εἰς τὸ πέλαγος· Ἄγε με, φησὶν, ὦ θάλασσα, τὸν αὐτὸν ὁρόμον, ὃν καὶ Καλλιρρόην ἤγαγες. Εὐχομαί σοι, Πόσειδον, ἢ κακείνην μεθ' ἡμῶν, ἢ μηδὲ ἐμὲ χωρὶς ἐκείνης ἐνταῦθα. Εἰ μὴ γὰρ δύναμαι τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν ἀπολαβεῖν, θέλω καὶ δουλεύειν μετ' αὐτῆς.

15 Γ'. Πνεῦμα δὲ φορὸν ὑπέλαβε τὴν τριτὴν καὶ ὥσπερ κατ' ἴχνος τοῦ κέλητος ἔτρεχεν. Ἐν δὲ ταῖς ἱσασὶ ἡμέραις εἰς Ἰωνίαν ἦκον καὶ ὤρμισαν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀκτῆς ἐν τοῖς Διονυσίου χωρίοις. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι κεκμηκότες, ἐκθάβτες εἰς τὴν γῆν, περὶ τὴν ἀνάληψιν ἠλείγοντο τὴν ἑαυτῶν, σκηνάς τε πηγνύμενοι καὶ παρασκευάζοντες εὐωχίαν, Χαιρέας δὲ μετὰ Πολυχάρμου περινοστών· Πῶς νῦν, φησὶ, Καλλιρρόην εὐρεῖν δυνάμεθα; μάλιστα μὲν γὰρ φοβοῦμαι, μὴ Θήρων ἡμᾶς διεψεύσατο καὶ τέθηκεν ἢ δυστυχῆς. Εἰ δ' ἄρα 25 καὶ ἀληθῶς πέπραται, τίς οἶδεν, ὅποι. πολλὴ γὰρ ἡ Ἀσία. Μεταξὺ δ' ἀλύντες περιέπεσον τῷ νεῷ τῆς Ἀφροδίτης. Ἐδοξεν οὖν αὐτοῖς προσκυνῆσαι τὴν θεόν, καὶ προσδραμῶν τοῖς γόνασιν αὐτῆς Χαιρέας· Σὺ μοι, δέσποινα, πρῶτην Καλλιρρόην ἔδειξας ἐν τῇ σῇ ἑορτῇ. 30 Σὺ καὶ νῦν ἀπόδος, ἣν ἔχαρίσω. Μεταξὺ ἀνακύψας εἶδε παρὰ τὴν θεὸν εἰκόνα Καλλιρρόης χρυσῆν, ἀνάθημα Διονυσίου.

Τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.

Κατέπεσεν οὖν σκοτοδινιάσας. Θεασαμένη δ' αὐτὸν ἡ 35 ζάκωρος ὕδωρ προσήνεγκε καὶ ἀνακτωμένη τὸν ἀνθρώπον εἶπε· Θάρρει, τέκνον καὶ ἄλλους πολλοὺς ἡ θεὸς ἐξέπληξεν. ἐπιφανὴς γὰρ ἔστι καὶ δείκνυσιν ἑαυτὴν ἐναργῶς. Ἄλλ' ἀγαθοῦ μεγάλου τοῦτ' ἔστι σημεῖον. Ὅρᾳς εἰκόνα τὴν χρυσῆν; αὕτη δούλη μὲν ἦν, ἡ δ' Ἀφροδίτη πάντων ἡμῶν κυρίαν πεποίηκεν αὐτήν. Τίς γὰρ ἔστιν; ὁ Χαιρέας εἶπεν· Αὕτη ἡ δέσποινα τῶν χωρίων τούτων, ὧ τέκνον, Διονυσίου γυνὴ, τοῦ πρώτου τῶν Ἰωνῶν. Ἀκούσας ὁ Πολύχαρμος, ὅσα δὴ σωφρονῶν αὐτὸς, οὐδὲν εἶπεν ἔτι τὸν Χαιρέαν εἰπεῖν, 15 ἀλλ' ὑποβαστάσας ἐξήγαγεν ἐκείθεν, οὐ βουλόμενος ἐκπύστους γενέσθαι, τίνες εἰσὶ, πρὶν ἅπαντα βουλευσασθαι καλῶς καὶ συντάξαι πρὸς ἀλλήλους. Ὁ δὲ Χαιρέας τῆς ζάκωρος παρουσίας οὐδὲν εἶπεν ἀλλ' [ἄμα] εἰσέγησεν ἐγκρατῶς, πλὴν ὅσον αὐτομάτως ἐξεπέδησεν 20 αὐτοῦ τὰ δάκρυα. πόρρω δ' ἀπελθὼν, ἐπὶ γῆς μόνος ἔριψεν ἑαυτὸν καὶ ὦ θάλασσα, φησὶ, φιλόφρονε, τί με διέσωσας, ἡ ἴν' εὐπλόησας ἴδω Καλλιρρόην ἄλλου γυναῖκα; τοῦτ' οὐκ ἤλπισα γενέσθαι ποτὲ, οὐδ'

amicus Chæreas; dum hæc aguntur et parantur, in publicum non prodierat; imo suis parentibus quoque dixerat: Amicus, non nego, amicus est Chæreas; verum non eo usque, ut extrema quoque cum illo discrimina subire par sit. Devitabo igitur ejus oculos, dum a terra solvit. At ille ipse Polycharmus, quum jam æstus navim a continente subduceret, procul e puppi suos valere jubebat, ne retinere ipsum hoc modo possent. Sic egressus portu Chæreas et in pelagus prospiciens: Duc me, o mare, ait, qua Callirrhoë via. Te autem, Neptune, precor, aut illam huc nobiscum, aut si illa mihi carendum sit neque me referto. Nam si non potero meam uxorem recuperare, vel cum ea servire malim.

VI. Excepit vero trirremem ventus secundus, ut vestigia celocis piratici quasi relegeret, parique dierum numero in Ioniā perveniret, atque illo ipso litore appelleret in campis Dionysii. Cæteri exscendunt in terram, laboribus fractum et fessum corpus compactis tabernaculis epulisque instructis reficere properantes. At Chæreas omnia cum Polycharmo perlustrans: Qui jam poterimus invenire Callirrhoën? ait. Primo enim et præcipuo loco vereor, ne nos Thero mendaciis circumvenerit, et misera illa non exstet amplius. Si vero revera vendita est, quis novit ubi et quo? vasta enim est Asia. Sic vagantes incidunt in fanum Veneris, visoque deam adorare, Chæreas ad ejus genua provolutus: Tu mihi prima Callirrhoën ostendisti, domina, in tuo festo. Tu nunc quoque redde donum, quod sponte obtulisti. Finitas post preces ut surgit, caputque tollit et oculos, videt ad deæ latus auream Callirrhoës imaginem, Dionysii donarium. Tum illi

Pectoris et genuum lapsare, liquescere, solvi Robur.

Concidit igitur caliginosa correptus vertigine. Videt id anus æditua, frigidaque adpersa hominem ad se revocat, et: Bono sis animo, fili, ait. Etiam alios multos perculit dea. Est enim illustris signisque claris se monstrat. Sed id quidem indicium magni boni est. Vides imaginem hanc auream? Fœmina hæc serva quidem erat, sed Venus eam nostrum omnium fecit dominam. Quænam igitur est? Est horum agrorum domina, Dionysii uxor, primi inter Iones. Plura dicere Chæream, his auditis, non sinebat Polycharmus, ut vir sapiens et temperans, cautusque futurorum, sed implicitis sublatum brachii inde extrahit, ignorari volens omnino res suas, donec pulchre deliberassent, et ordinassent omnia. Chæreas itaque nihil ultra dixerat, Veneris sacerdote præsentē, sed virili se continentia compresserat, nisi quod lacrymæ sua sponte genis exciderant. Verum ubi longius discesserat, loco omnibus aliis præter Polycharmum vacuo se prosternit humi, et: O humanum nimis mare, ait, cur servasti me? an ut secundum emensus curriculum Callirrhoën in alterius conjugis amplexu viderem? hoc non speraveram unquam fore, ne post

ἀποθανόντος Χαιρέου. Τί ποιήσω, δυστυχής; παρὰ
δεσπότου μὲν γὰρ ἡλπίζον τε κομίσασθαι καὶ τοῖς λύ-
τροις ἐπίστευον, ὅτι πείσω τὸν ἀγοράσαντα. Νῦν δ'
εὗρηκά σέ πλούσιον, τάχα καὶ βασιλίδεα. Πόσω δ' ἂν
εὐτυχέστερος ὑπῆρχον, εἴ σε μοιχεύουσαν εὗρηκείν.
Εἴπω Διονυσίῳ προσελθὼν, Ἀπόδος μοι τὴν γυναῖκα;
τοῦτο δὲ λέγει τίς γεγαμηκότη; ἀλλ' οὐδ', ἂν ἀπαν-
τήσω, δύναμαί σοι προσελθεῖν. Ἀλλ', οὐδὲ τὸ κοινό-
τατον, ὥς πολίτης, ἀσπάσασθαι. Κινδυνεύσω τάχα
καὶ ὡς μοιγὸς τῆς ἐμῆς γυναικὸς ἀπολέσθαι. Ταῦτ'
ὀδυρόμενον παρεμυθεῖτο Πολύχαρμος.

Ζ'. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Φωκάς, ὁ οἰκονόμος Διону-
σίῳ, θεασάμενος τριήρη ναύμαχον, οὐκ ἀδελῆς καθεῖ-
στήκει. Ναύτην δὲ τίνα ὑποκοριστάμενος μαυθάνει
παρ' αὐτοῦ τὴν ἀλήθειαν, τίνες εἰσὶ καὶ πόθεν καὶ διὰ
τίνα πλέουσι. Συνῆκεν οὖν, ὅτι μεγάλην συμφορὰν ἡ
τριήρης αὕτη κομίζει Διονυσίῳ καὶ οὐ βιώσεται Καλ-
λιρρόης ἀποσπασθεῖς. Οἷα δὲ φιλοδέσποτος ἐβελήσας
προλαβεῖν τὸ δεινὸν καὶ σβέσαι πόλεμον, μέγαν μὲν,
οὐ κοινὸν δὲ, ἀλλὰ τῆς Διονυσίου μόνης οἰκίας, διὰ
τοῦτ' ἀφιππευσάμενος εἰς τι φρουρίον βαρβάρων, ἀνήγ-
γειλεν. Ὅτι τριήρης πολέμῳ λαυθάνει, τάχα μὲν ἐπὶ
κατασκοπῇ, τάχα δὲ καὶ διὰ ληστείαν, ὑφορμούσα,
συμφέρει δὲ τοῖς βασιλέωσι πράγμασιν, ἀνάρπαστον
αὐτὴν γενέσθαι, πρὶν ἀδικεῖν. Ἐπεισε τοὺς βαρβά-
ρους καὶ συντεταγμένους ἤγαγεν. Ἐπιπεσόντες οὖν
μέσῃ νυκτὶ καὶ πῦρ ἐμβαλόντες τὴν μὲν τριήρη κατέ-
φλεξαν, ὅσους δὲ ζῶντας ἔλαβον, δέσαντες εἰς τὸ φρου-
ρίον ἀνήγαγον. Νεμήσεως δὲ τῶν αἰχμαλώτων γενο-
μένης, ἰκέτευσαν Χαιρέας καὶ Πολύχαρμος ἐνὶ δεσπότῃ
πραθῆναι. Καὶ ὁ λαβὼν αὐτοὺς ἐπώλησεν εἰς Κα-
ρίαν. Ἐκεῖ δὲ πέδας σύροντες παχείας εἰργάζοντο τὰ
Μιθριδάτου. Καλλιρρόῃ δ' ὄναρ ἐπέστη, Χαιρέας
δεδεμένον καὶ θέλων αὐτῇ προσελθεῖν, ἀλλὰ μὴ δυνά-
μενος. Ἀνεκώκυσε δὲ μέγα καὶ διωλύγιον ἐν τοῖς
ὑπνοῖς Χαιρέα, δεῦρο. Τότε πρῶτον Διονύσιος ἤκου-
σεν ὄνομα Χαιρέου. Καὶ τῆς γυναικὸς οὖν παραχθεί-
σης ἐπύθετο· Τίς, ὃν ἐκάλεῖς; Προῦδωκε δ' αὐτὴν τὰ
δάκρυα καὶ τὴν λύπην οὐκ ἠδυνήθη κατασχεῖν, ἀλλ'
ἔδωκε παρρησίαν τῷ πάθει. Δυστυχής, φησὶν, ἄν-
θρωπος, ἐμὸς ἀνὴρ ἐκ παρθενίας, οὐδ' ἐν τοῖς ὀνείροις
εὐτυχής. εἶδον γὰρ αὐτὸν δεδεμένον. Ἀλλὰ σὺ μὲν,
ἄθλιε, τέθηκας ζητῶν ἐμέ, ὅληοι γὰρ θάνατόν σου
τὰ δεσμὰ, ἐγὼ δὲ ζῶ καὶ τρυπῶ, κατὰχειμαι δ' ἐπὶ
χρυσηλάτου κλίνης μετ' ἀνδρὸς ἐτέρου. Πλὴν οὐκ εἰς
μακρὰν ἀφίξομαι πρὸς σέ. Εἰ καὶ ζῶντες ἀλλήλων
οὐκ ἀπελεύσαμεν, ἀποθανόντες ἀλλήλους ἔχομεν. Τού-
των τῶν λόγων ἀκούσας ὁ Διονύσιος ποικίλας ἐλάμβανε
γνώμας. Ἦπτετο μὲν γὰρ αὐτοῦ ζηλοτυπία, διότι
καὶ νεκρὸν ἐφίλει Χαιρέαν, ἤπτετο δὲ καὶ φόβος μὴ
ἐαυτὴν ἀποκτείνῃ, ἐθάρρει δ' ὅμως ὅτι ὁ πρῶτος ἀνὴρ
ἔδόκει τεθνηκέναι τῇ γυναικί. Μὴ γὰρ ἀπολείψειν
αὐτὴν Διονύσιον, οὐκ ὄντος ἔτι Χαιρέου. Παρεμυ-
θεῖτο τοίνυν ὡς δυνατόν μάλιστα τὴν γυναῖκα καὶ ἐπὶ

Chæreae quidem fata. Quid agam, miser? ab hero te spe-
rabam ferre, pretioque redemptionis confidebam posse em-
torem in rem meam pellicere. Nunc autem inveni te divi-
tem, et forte reginam. O quanto ego eram felicior, si te vel
adulteram deprehendissem. Siccine Dionysium aggrediar?
Redde mihi uxorem. Sed ne occurrans quidem in via po-
terō ad te accedere. Imo, quod cuivis alii, mihi non lice-
bit, civi civem salutare. Quid? quod periclitabor forte
cen adulter meae uxoris perire. Sic lamentantem Poly-
charmus tamen consolatur.

VII. Interim Phocas, villicus Dionysii, conspecta non
sine pavore triremi bellica, discit a nauta, quem blandi-
ditiis illectum sibi conciliaverat, et qui sint, et unde, et quid
disignent, intelligitque, triremem istam hero suo magnum
malum importare, ut qui vitam a Callirhoë separem tole-
rare posse censendus non esset. Occupare itaque studens
calamitatem, et extinguere bellum, non quidem magnum,
neque commune urbi, sed herili domui proprium, utpote
amans heri mancipium, propere ad castrum aliquod, a
barbaris custoditum, adequitat, nuntiatque, latere sub
aggeribus mari objectis triremem hostilem, fors caussa spe-
culandi, fors et prædandi. Regis interesse illam diripi
priusquam hostes vim inferant. Ut facile decepit barbaros,
ipse conglobatos in agmen ducit eo loci, ubi media de nocte
securus adorti et navem injecto comburunt igne, et vinctos
abducunt in castellum, quotquot vivos ceperant. Ibi
Chæreas et Polycharmus non distrahi, sed uni hero vendi,
facta captivorum partitione, supplices orant. Obtemperans
igitur, qui tulerat eos de præda, vendit in Cariam, ubi
ponderosas post se trahentes miseri pedicas, Mithridatis
agros colebant. Hoc se Chæreas habitu per quietem Cal-
lirhoë sistit, accedere quidem cupiens, sed prohibitus.
Exclamat illa in somnis magna et acuta voce: Chærea,
huc veni. Tum primum audito Chæreae nomine Dionysius
consternatam rogat uxorem, Quis esset, quem vocaverit?
Prodebant illam lacrymæ, neque mœstitiam premere po-
terat, sed concessa affectui audacia: Homo miser, ait,
meus virgineus. Ne quidem in somnis felix. Vidi enim
illum catenis oneratum. At tu quidem miser obiisti me
quaerens. Nam hæc vincula mortem significant. Ego vere
et vivo, et luxor, et in aurea sponda cum alio marito de-
cumbo. At non multo post ad te veniam. Etiam si usu
nostrum vivi caruimus, tenebimus tamen nos mortui. His
auditis, variæ cogitationes mentem Dionysii subiere. Pun-
gebat namque æmulum, quod vel mortuum illa Chæream
diligere; angebat et metus, ne suis illa se manibus peri-
meret. Interim bene sperabat, quandoquidem prior ma-
ritus uxori ipsi videbatur decessisse. Non enim illam
Dionysium deserturam, Chærea non superstite porro
Consolatur ergo quibus maxime poterat modis uxorem,

πολλὰς ἡμέρας παρεφύλαττε, μὴ ἄρα τι δεινὸν ἐαυτὴν ἐργάσεται. Περιέσπασε δὲ τὸ πένθος ἐλπίς τοῦ τάχα ζῆν ἐκεῖνον καὶ ψευδόμενον αὐτὴν γεγονέναι· τὸ δὲ πλεῖον ἢ γαστήρ. Ἐβδόμῃ γὰρ μηνὶ μετὰ τοὺς γάμους υἱὸν ἔτεκε, τῷ μὲν δοκεῖν ἐκ Διονυσίου, Χαιρέου δὲ ταῖς ἀληθείαις. Ἐορτὴν μεγίστην ἤγαγεν ἡ πόλις καὶ προσβεῖται ἀφίκοντο πανταχόθεν Μιλησίοις συνηδόμενοι, ὅτι τὸ γένος αὖτε τὸ Διονυσίου. Κακείνος ὑπὸ τῆς χαρᾶς πάντων παρεχώρησε τῇ γυναικί, καὶ δέσποιναν αὐτὴν ἀπέδειξε τῆς οἰκίας. Ἀναθημάτων ἐνέπληξε τοὺς ναοὺς, παύσασθαι τὴν πόλιν εἰστία θυσίαι.

II. Ἀγωνισσομένη δὲ Καλλιρρόη, μὴ προδοθῇ τὸ ἀπόρρητον αὐτῆς, ἠξίωσεν ἐλευθερωθῆναι Πλαγγόνα, τὴν μόνην αὐτῇ συνευδοῖαν, ὅτι πρὸς Διονύσιον ἦλθεν ἐγκύμων· ἵνα μὴ μόνον ἐκ τῆς γνώμης, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς τύχης, ἔχῃ τὸ πιστὸν παρ' αὐτῆς. Ἀσμένως, εἶπεν ὁ Διονύσιος, ἀμείβομαι Πλαγγόνα διακονίας ἐρωτικῆς. Ἄδικον δὲ ποιοῦμεν, εἰ τὴν (μὲν) θεραπαινίδα τιμωρόμεθα, οὐκ ἀποδώσομεν δὲ τὴν χάριν τῇ Ἀφροδίτῃ, παρ' ἧς πρῶτον ἀλλήλους εἶδομεν. Καγὼ, φησὶν ἡ Καλλιρρόη, σοῦ θέλω μάλλον. Ἐγὼ γὰρ αὐτῇ μείζονα χάριν. Νῦν μὲν οὖν λεγῶ ἐτι εἰμὶ, περιμεινάντες δ' ὀλίγας ἡμέρας ἀσφαλέστερον ἄπιμεν εἰς τοὺς ἀγρούς. Ταχέως δ' αὐτὴν ἀνέλαθεν ἐκ τοῦ τόκου καὶ κρείττων ἐγένετο καὶ μείζων, οὐκέτι κόρης ἀλλὰ γυναικὸς ἀκμὴν προσλαβοῦσα. Παραγενομένην δ' αὐτῶν εἰς τὸν ἀγρόν, μεγαλοπρεπεῖς θυσίας παρεσκεύασε Φωκάς. Καὶ γὰρ πληθὺς ἐπηκολούθησεν ἐξ ἄσπετος. Καταργόμενος οὖν ὁ Διονύσιος ἐκατόμβης· Δέσποινα, φησὶν, Ἀφροδίτη, σύ μοι πάντων ἀγαθῶν αἰτία. Παρὰ σοῦ Καλλιρρόην ἔχω, παρὰ σοῦ τὸν υἱόν. Καὶ ἀνὴρ εἰμὶ διὰ σέ, καὶ πατήρ. Ἐμοὶ μὲν ἥκει Καλλιρρόη καὶ πατρίδος μοι καὶ γονέων γλυκυτέρα, φιλῶ δὲ τὸ τέκνον, ὅτι μοι τὴν μητέρα βεβαιωτέραν πεποίηκεν. Ὀμηρον ἔχω τῆς εὐνοίας τῆς πρὸς αὐτὴν. Ἰκετεύω σε, Δέσποινα, σῶζε ἐμοὶ μὲν Καλλιρρόην, Καλλιρρόη δὲ τὸν υἱόν. Ἐπευφάνησε τὸ πλῆθος τῶν περιεστηκότων καὶ οἱ μὲν ῥόδοις, οἱ δ' ἴοις, οἱ δ' αὐτοῖς στεφάνοις ἐφυλλοδόλησαν αὐτοὺς, ὥστε πλησθῆναι τὸ τέμενος ἀνθῶν. Διονύσιος μὲν οὖν πάντων μὲν ἀκούοντων εἶπε τὴν εὐχὴν, Καλλιρρόη δὲ μόνη ἠθέλησε πρὸς τὴν Ἀφροδίτην λαλῆσαι. Πρῶτον μὲν οὖν τὸν υἱὸν εἰς τὰς αὐτῆς ἀγκάλας ἐνέθηκε. Καὶ ὥρθη θέσμα κάλλιστον, οἷον οὔτε ζωγράφος ἔγραψεν, οὔτε πλάστης ἐπλασεν, οὔτε ποιητὴς ἐστόρησε μέχρι νῦν. Οὐδαίς γὰρ αὐτῶν ἐποίησεν Ἀρτεμιν, ἢ Ἀθηνᾶν, βρέφος ἐν ἀγκάλας κομίζουσαν. Ἐκλαυσεν ὑφ' ἡδονῆς Διονύσιος ἰδὼν καὶ ἡσυχῇ τὴν Νέμεσιν προσεκύνησε. Μόνην δὲ Πλαγγόνα προσμεινῶναι κελεύσας, τοὺς λοιποὺς προέπεμψεν εἰς τὴν ἑπαυλιν. Ἐπεὶ δ' ἀπηλλάγησαν, στήσατο πλησίον τῆς Ἀφροδίτης καὶ ἀνατείνασα χερσὶ τὸ βρέφος· Ὑπὲρ τούτου σοι, φησὶν, ὦ Δέσποινα, γινώσκω τὴν χάριν· ὑπὲρ ἐμαυτῆς γὰρ οὐκ οἶδα. Τότε ἂν σοὶ καὶ περὶ ἐμαυτῆς ἡπιστά-

CHARITON.

multosque in dies, ne sibi forte manus ipsa fructulentas inferret, oculis curiosis servabat. Luctum quoque mulieri distrahebat spes, forte vivere Chaeream, falsaque specie per somnum objecta se fuisse delusam. Magis autem venter. Septimo namque post nuptias mense puerum edidit, opinione quidem Dionysio satum; verus autem pater Chaereas erat. Maxima festivitate celebrare hos natales tota urbs, et undecumque confluere legati Milesiis incrementum domus Dionysii gratulantium. Ipse ille praesidio gaudio exori cedeat omnibus, eamque matrem familias nuncupabat. Templi donariis implebat, sacris facili totam urbem et vitulum quosque lautis epulis excipiebat.

VIII. Callirrhoë vero, ne quando secretum suum prodideretur incerta et verita, rogat censetque, Plangonem libertate donari. Erat enim illa sola conscia, gravidam fuisse, quum Dionysio primum conjungeretur; ut non tantum ex animi benevolentia, sed et ex conditionis melioris beneficio obligatam sibi haberet. Libenter illam, ait Dionysius, pro ministerio amatorio remunerabor. Iuque autem facimus, si, honorata serva, Veneri debitas grates non rependamus, apud quam nos primum vidimus. Atqui ego te magis volo. Majorem illi ego gratiam debeo, quam tu. Nunc autem puerpera adhuc sum. Post paucos dies tutius in agrum abeamus. Brevi se Callirrhoë ex partus doloribus et noxiis recipiebat, et pulchrior evaserat atque fortior; jam non amplius puella, sed mulieris maturum robur nacta. Ut rus itaque venerant, magnificas iis epulas, multo quippe comitatu stipatis, apparuerat. Phocas Dionysius ibi, libatione facta, immolationem hecatombes auspicatur: et, Domina Venus, ait, omnia mea bona tibi debeo. Abs te Callirrhoën habeo, abs te filium; per te et vir sum, et pater. Mihi quidem suffecisset Callirrhoë, patriaque et parentibus dulcior, amicum tamen puerulum, quod matrem mihi certiores fecit. Obsidem habeo affectus ejus erga me. Supplicor itaque, domina, serva mihi quidem Callirrhoën, huic vero filium. Preces bonis verbis, faustisque prosequitur acclamationibus adstans corona, et hi rosis, illi violis, alii sertis integris, obruunt conjuges, ut totum fanum floribus scateret. Dionysius vota clare dixerat, et ut omnibus possent exaudiri, Callirrhoë vero sola Venerem alloqui volebat. Primum ergo suum filium deae ulnis imponebat, spectaculum pulcherrimum, neque fictum nequam, neque pictum, neque scriptum in poemate; nullus enim horum artificum Dianam, aut Minervam, fecit, quas ulnis infantem gestaret. Dionysio lacrymas exercebat spectaculi voluptas, ut tacite Nemesin deprecaretur, ceterisque in villam praemissis, solam Plangonem Callirrhoë praesto manere jubet. Ut jam omnes discesserant, nostra propius aggressa Venerem, manibusque protendens infantulum: Pro hoc tibi gratiam novi, Dea Venus, ait. Nam pro me novi nullam. Tum

μήν χάριν, εἴ μοι Χαίρεάν ἐτήρησας. Πλὴν εἰκόνα μοι δέδωκας ἀνδρὸς φιλάτου καὶ θλον οὐκ ἀφείλου μου Χαίρεάν. Δὸς δὴ μοι γενέσθαι τὸν υἱὸν εὐτυχεστέρον μὲν τῶν γονέων, ὁμοιον δὲ τῷ πάππῳ. Πλευσαὶ δὲ καὶ οὗτος ἐπὶ τριήρους στρατηγικῆς, καὶ τις εἴποι, ναυμαχοῦντος αὐτοῦ· Κρείττων Ἑρμοκράτους δ' ἔχγονος. Ἡσθήσεται μὲν γὰρ καὶ ὁ πατήρ, ἔχων τῆς ἀρετῆς διάδοχον, ἡσθησόμεθα δὲ οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ τεθνεώτες. Ἰκετεύω σε, θεσποινα, διαλλάγηθί μοι λοιπόν. Ἰκανῶς γάρ μοι δεδυστύχηται. Τέθνηκα, ἀνέζητα, λελήστευμαι, πέφευγα, πέπραμαι, δεδούλευκα. Τίθῃμι δὲ καὶ τὸν δεύτερον γάμον ἔτι μοι τούτων βαρύτερον. Ἀλλὰ μίαν ἀντὶ πάντων αἰτούμαι χάριν παρὰ σοῦ, καὶ διὰ σοῦ παρὰ τῶν ἄλλων θεῶν, οὗτις μου τὸν ὄρφανόν. Ἐτι βουλομένην λέγειν ἐπέσχε τὰ δάκρυα.

Θ'. Μικρὸν οὖν διαλιπούσα καλεῖ τὴν ἱέρειαν. Ἡ δὲ πρεσβυτίς ὑπακούσασα· Τί κλάεις, εἶπεν, ὦ παῖδιν, ἐν ἀγαθοῖς τηλικούτοις; ἥδη γὰρ καὶ σὲ ὡς θεὸν οἱ ξένοι προσκυνοῦσι. Πρῶν ἤλθον ἐνθάδε δύο νεανίσκοι καλοὶ παραπλέοντες. Ὁ δ' ἕτερος αὐτῶν θεασάμενός σου τὴν εἰκόνα, μικροῦ δεῖν ἐξέπνευσεν. Οὕτως ἐπιφανῆ σε ἡ Ἀφροδίτη πεποίηκεν. Ἐπληξε τὴν καρδίαν τῆς Καλλιρρόης τοῦτο καὶ ὥσπερ ἐμμανῆς γενομένη, στήσασα τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀνέκραγε· Τίνες ἦσαν οἱ ξένοι; πόθεν ἔπλεον· τί σοι διηγοῦντο; Δείσασα δ' ἡ πρεσβυτίς τὸ μὲν πρῶτον ἄφρωνος εἰστῆκε, μόλις δ' ἐφθέγγετο· Μόνον εἶδον αὐτοὺς, οὐδὲν ἤκουσα. Ποταποὺς εἶδες; ἀναμνήσθητι τὸν χαρακτήρα αὐτῶν. Ἐφρασαν ἡ γραῦς οὐκ ἀκριβῶς μὲν, ὑπώπτευσεν δ' ὅμως ἐκείνη τὴν ἀλήθειαν. Ὁ γὰρ βούλεται τοῦθ' ἕκαστος καὶ οἶεται. Βλέψασα δὲ πρὸς Πλαγγόνα, δύναται, φησὶν, ὁ δυστυχὴς Χαίρεας πλανώμενος ἐνθάδε παρεῖναι. Τί οὖν; [ἐγένετο] ζητήσωμεν αὐτὸν, ἀλλὰ σιγῶσαι. Ἀφικομένη τοίνυν πρὸς Διονύσιον, τοῦτο μόνον εἶπεν, ὅπερ ἤκουσε παρὰ τῆς ἱερείας. Ἠπίστατο γάρ, ὅτι φύσει περίεργός ἐστιν ὁ ἔρως, κἀκείνος δι' ἑαυτὸν πολυπραγμονήσει περὶ τῶν γεγονότων. Ὅπερ οὖν καὶ συνέβη. Πυθόμενος γὰρ ὁ Διονύσιος εὐθὺς ἐνεπλήσθη ζηλοτυπίας καὶ πόρρω μὲν ἦν τοῦ Χαίρεαν ὑποπεύειν, εἶδισε δ' ἄρα, μὴ τις λαμβάνῃ κατὰ τοὺς ἀγροὺς ἐπιβουλὴ μοιχικῇ. Πάντα γὰρ ὑποπεύειν αὐτὸν καὶ δεδιέναι τὸ κάλλος ἀνέπειθε τῆς γυναικός. Ἐφοβεῖτο δ' οὐ μόνον τὰς παρ' ἀνθρώπων ἐπιβούλας, ἀλλὰ προσεδόκα τάχα αὐτῷ καταθῆσεσθαι καὶ θεὸν ἐξ οὐρανοῦ ἀντεραστήν. Καλέσας τοίνυν Φωκᾶν διηρέυνα· Τίνες εἰσὶν οἱ νεανίσκοι καὶ πόθεν; Ἄρά γε πλούσιοι καὶ καλοί; διὰ τί δὲ τὴν ἐμὴν Ἀφροδίτην προσεκύουν; τίς ἐμήνυσεν αὐτοῖς; τίς ἐπέτρεψεν; Ὁ δὲ Φωκᾶς ἀπέκρυπτε τὴν ἀλήθειαν, οὐ Διονύσιον δεδοικώς, γινώσκων δὲ ὅτι Καλλιρρόη καὶ αὐτὸν ἀπολεῖ καὶ τὸ γένος αὐτοῦ, πυθόμενη περὶ τῶν γεγονότων. Ἐπεὶ οὖν ἔταρνος ἦν ἐπιδεδημηκέναι τινὰς, οὐκ εἰδὼς ὁ Διονύσιος τὴν αἰτίαν, ὑπώπτευσεν, βαρύτεραν ἐπιβουλὴν

sane novissem, si mihi Chæream servasses. Interim dedisti imaginem viri amicissimi, neque totum abstulisti Chæream. Da vero mihi filium aliquando fieri parentibus quidem feliciorē, avo autem similem. Et hic naviget, atque nautica prœlia edente dicat quis, avo Hermocrate nepotem fortiorē esse et potiorē. Sic et pater meus latabitur, virtutis hæredem nactus, et nos parentes vel mortui gaudebimus. In posterum, obsecro, domina, mecum in gratiam redi. Abunde jam malorum perpessa sum. Obiit, revixi, latronibus cessi, patria excidi, vendita fui, servii, et, quod omnibus illis reputo mihi luctuosius, alteri marito juncta sum. Hanc unam pro illis omnibus a te rogo gratiam, et per te a reliquis diis, servare mihi hunc orbem velis. Ultra nitentem proloqui intercipiunt lacrymæ.

IX. Nec post longam tamen moram vocat sacerdotem, quæ intrans, ait: Quid ploras in tantis bonis, filia? nam vel advenæ teu deam te venerantur. Nuper ingressi fuerant huc duo pulchri juvenes præternavigantes, quorum unus, visa tua imagine, parum aberat, quin exspiraret. Tam te Venus illustrem fecit. Territa per hos sermones, et tamquam lymphata, fixis oculis acre tuens, exclamavit: Quinam erant illi advenæ? unde navigabant? quid narrabant tibi? Hærebat pavidæ sacerdos, hiscere non ausa, et voce defecta, vix tandem: Nihil audiavi, ait, tantum eos vidi. Ex habitu, quem vidisti, unde gentium esse colligis eos? revoca tibi in mentem vultus et lineamenta juvenum. Exponebat anus, non exacte quidem; Callirrhœe tamen inde, quod res erat, suspicabatur. Nam quod quisque vult, illud opinatur. Et ad Plangonem conversa: Quid si miser Chæreas hic adesses errabundus: quid igitur? illum quaeramus, sed sine tumultu. Ut itaque redierat ad Dionysium Callirrhœe, id solum effert, quod a sacerdote audiverat. Amorem enim sciebat ex indole sua nimis esse curiosum, et Dionysium per se suique gratia hujus eventus examen sollicitum instituturum. Id quod et accidit. Nam Dionysius, simulatque intelligebat, turgere æmulatione, et quævis a Chærea suspitione longe abesset, ne qua tamen se falleret in agris adulteri molitio, maxime verebatur. Pulchritudo mulieris ipsum pavere et suspecta habere omnia cogebat. Neque solas hominum extimescebat insidias, sed et ex ipso cælo descensurum forte aliquem sibi rivalem expectabat. Arcessitum itaque Phocan diligenter interrogat: Quinam ergo fuerunt juvenes? et unde? an divites et pulcri? et quare meam Venerem adorarunt? et quis illam illis ibi esse indicavit? quis permisit? At Phocas occultabat veritatem, non quod Dionysium verebatur sed paratum sibi sciens totique suo generi interfuturum a Callirrhœe, si quid illa rerum gestarum rescisceret. Quum itaque pervicaci constantia negaret, peregrinos huc appulso, Dionysius caussam cepit habere suspectam, quasi graviore in caput suum struerentur insidiæ; et ira cau-

καθ' ἑαυτοῦ συνίστασθαι. Διοργισθεὶς οὖν μάστιγας
 ἤτει καὶ τροχὸν ἐπὶ Φωκᾶν καὶ οὐ μόνον ἐκείνον ἀλλὰ
 καὶ τοὺς ἐν τοῖς ἀγροῖς ἅπαντας συνεκάλει μοιχείαν
 πεπεισμένος ζητεῖν. Λίσσομενος δὲ Φωκᾶς, οἱ κα-
 6 θέστηκε δεινοῦ καὶ λέγων καὶ σιωπῶν. Σοί, φησί,
 δέσποτα, ἔρῳ μόνῃ τὴν ἀλήθειαν. Ὁ δὲ Διονύσιος
 πάντας ἀποπέμφας· Ἰδοῦ, φησί, μόνον γεγονάμεν,
 μηδὲν ἔτι ψύσῃ, λέγε τὰληθὲς κἂν φαῦλον ᾗ. Φαῦλον
 μὲν, εἶπεν, οὐδὲν ἔστιν, ὧ δέσποτα, μεγάλων γὰρ
 10 ἀγαθῶν φέρω σοι διηγήματα. Ἐπεὶ δὲ σκυθρωπότερα
 ἔστιν αὐτοῦ τὰ πρῶτα, διὰ τοῦτο μηδὲν ἀγωνιάσας,
 μηδὲ λυπηθῆς, ἀλλὰ περιμένον, ἕως οὗ πάντα ἀκούσας.
 χρηστὸν γὰρ ἔχουσι τὸ τέλος. Μετέωρος οὖν ὁ Διονύσιος
 πρὸς τὴν ἐπαγγελίαν γενόμενος καὶ ἀναρτήσας ἑαυτὸν
 15 τῆς ἀκροάσεως· Μὴ βράδυνε, φησὶν, ἀλλ' ἤδη διηγοῦ.
 Τότ' οὖν ἤρξατο λέγειν· Τριήρης ἐνθάδε κατέπλευσεν ἐκ
 Σικελίας καὶ πρέσβεις Συρακοσίων παρὰ σοῦ Καλλιρ-
 ρόην ἀπαιτοῦντων. Ἐξέθανεν ὁ Διονύσιος ἀκούσας καὶ
 οὗς αὐτοῦ τῶν οφθαλμῶν κατεχύθη, φαντασίαν γὰρ
 20 ἔλαβεν ὡς ἐφειστήκοτος αὐτῷ Χαιρέου καὶ Καλλιρρόην
 ἀποσπῶντος. Ὁ μὲν οὖν ἔκειτο καὶ σχῆμα καὶ χρῶμα
 νεκροῦ ποιήσας, Φωκᾶς δ' ἐν ἀπορίᾳ καθειστήκει, κα-
 λέσσαι μὲν οὐδένα θέλων, ἵνα μὴ τις αὐτῷ μάρτυς γέ-
 νηται τῶν ἀπορρήτων, μόλις δὲ καὶ κατ' ὀλίγον αὐτὸς
 25 τὸν δεσπότην ἀνεκτήσατο· Θάρρει, λέγων, Χαιρέας
 τέθνηκεν· ἀπόλωλεν ἡ ναῦς. οὐδεὶς ἔστι φόβος.
 Ταῦτα τὰ ῥήματα ψυχὴν ἐνέθηκε Διονυσίῳ καὶ κατ'
 ὀλίγον πάλιν ἐν ἑαυτῷ γενόμενος ἀκριβῶς ἐπυνθάνετο
 πάντα, καὶ Φωκᾶς διηγείτο τὸν ναυτήν, τὸν μηνύ-
 30 σαντα, πόθεν ἡ τριήρης καὶ διὰ τίνα πλέουσι καὶ τίνες
 οἱ παρόντες τὸ στρατήγημα τὸ ἴδιον ἐπὶ τοὺς βαρβάρους,
 τὴν νύκτα, τὸ πῦρ, τὸ ναυάγιον, τὸν φόνον, τὰ
 δεσμά. Καθάπερ οὖν νέφος, ἡ σκότος, ἀπεκάλυψε
 τῆς ψυχῆς Διονύσιον καὶ περιπτύζαμενος Φωκᾶν· Σὺ,
 35 φησὶν, εὐεργέτης ἐμὸς, σὺ κηδεμὼν ἀληθὲς καὶ πιστό-
 τatos ἐν τοῖς ἀπορρήτοις. Διὰ σέ Καλλιρρόην ἔχω
 καὶ τὸν υἱόν. Ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν σοι προσέταξα Χαι-
 ρέαν ἀποκτεῖναι, σοῦ δὲ ποιήσαντος οὐ μέμφομαι. Τὸ
 γὰρ αἰκνῆμα φιλοδέσποτον, τοῦτο μόνον ἀμελῶς ἐποίη-
 40 σας, οὐκ ἐπολυπραγμόνησας, πότερον ἐν τοῖς τεθνη-
 κόσι Χαιρέας ἔστιν, ἢ ἐν τοῖς δεδεμένοις. Καὶ δεῖ
 ζητῆσαι τὸν νεκρόν. Καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἂν ἔτυχε τάφου,
 καὶ γὰρ βεβαιότερον ἔσχον τὸ θαρρεῖν. Οὐ δύναμαι δὲ
 νῦν ἀμερίμῳ εὐτυχεῖν διὰ τοὺς δεδεμένους. Οὐδὲ
 45 γὰρ τοῦτ' ἴσμεν, ὅποι τις αὐτῶν ἐπράθη.

Γ'. Προστάξας δὲ Φωκᾶν τὰ μὲν ἄλλα τῶν γεγονότων
 φανερώς διηγέσθαι, δύο δὲ ταῦτα σιγᾶν, τὸ ἴδιον στρα-
 τήγημα, καὶ ὅτι ἐκ τῆς τριήρους τίνες ἔτι ζῶσι, παρα-
 ρίσκεται πρὸς Καλλιρρόην σκυθρωπός· εἶτα συγκαλέσας
 50 πεισθέντας τοὺς ἀγροίκους, ἐν ᾗ γυνὴ πυθομένη τὰ
 συμβάντα βεβαιότεραν ἤδη λάβη περὶ Χαιρέου τὴν
 ἀπόγνωσιν. Ἐλθόντες δὲ διηγούντο· πάντες δ' ἤδε-
 σαν· Ὅτι βάρβαροι ποθὲν λησταὶ νυκτὸς καταδρα-
 μόντες ἐνέπρησαν Ἑλληνικὴν τριήρη, τῆς προτέρας

dens rotam et flagra postulat in Phocam, neque in hunc
 solum, sed et omnes agri operæ convocatæ; ut qui certo
 crederet, se in adulterium inquirere. Intelligens ergo
 Phocas, ubi versetur discriminis, sive eloqueretur, sive præ-
 meret rem; Soli tibi, ait, here, verum dicam. Dimissis
 omnibus: En, ait, soli sumus. Cave mihi porro mendacii
 quidquam. Dic verum, etiam si malum sit. Malum
 quidem, here, nullum est. Imo bona ingentia tibi com-
 memoraturus sum. Quandoquidem vero illa narrationis
 initia tetrica sunt, non propterea commovearis, quæso,
 neque interorem concipias, sed exspecta, donec totum
 negotium ceperis. Habet enim bonum finem. Sublimis
 ad hæc promissa Dionysius auribus ab ore narraturi pen-
 debat. Ne cessa, inquit, sed actutum expone. Occipit
 igitur Phocas: Triremis huc appulit ex Sicilia, et Syracu-
 sanorum legati, Callirrhoen a te repetituri. Emori ad
 hæc Dionysius et oculis nocte suffusus caligare. Imagina-
 batur enim sibi, jam præsentem instare Chæream, et abstra-
 ctam Callirrhoen rapere: mortuoque plane non dispar et
 habitu et colore jacebat. Id quod Phocan in magnam
 conjecit perturbationem et consilii inopiam. Nam advo-
 care quemquam non audebat, ne quis ipsi testis et arbiter
 secretorum fieret. Ut ægre tandem et per gradus heri
 jam fugientes revocaverat spiritus: Confide modo, ait,
 here. Chæreas mortuus est. Perit navis. Nullus hic ti-
 mori locus. Hæc verba Dionysio rursus indiderunt ani-
 mam, ut sibi redditus diligenter porro singula requireret.
 Phocas illi nautam memorat, cujus indicio didicerat, unde
 et qui essent advenæ, et qua venissent destinatione; item
 artes, quibus imposuisset præsidio barbaro; noctem, ignem,
 naufragium, cadem, vincula. Sic Dionysius ab animo
 suo ceu nubem, aut tenebras, discussit, et amplexatus
 Phocan: Tu benefactor es meus, ait, tu verus tutor et
 fidissimus in rebus, quas vulgari fas non est. Per te Cal-
 lirrhoen habeo, et filium. Non ego equidem te Chæream
 caede aggredi jussissem; at quum feceris tamen, non re-
 prehendo. Iniquitas enim hæc amoris in herum opus fuit.
 Hoc solum negligenter fecisti, quod, sine mortuos inter,
 an captivos, Chæreas, anxia cura non indagasti. Etiam,
 si certo noveras, esse mortuum, oportuerat tamen cadaver
 tollere. Tum enim et illi supremus honos contigisset, et
 mihi firmiore nisa talo confidentia. Nunc autem plene
 frui meis bonis et sine sollicitudine propter captivos ne-
 queo. Ignoramus enim, quo eorum quisque venditus sit.

X. Postquam itaque Phocan jusserat reliqua omnia pal-
 lam narrare præter hæc duo, dolum suum, et quod vivi
 supersint aliqui de trirème, ipse fronte austera tristisque
 Callirrhoen adit; tum rusticos rerum gnaros advocat, quo
 ipsa, interrogando et audiendo totum edocta casum, ple-
 niorem porro de Chærea desperationem animo indueret.
 Ut advenerunt, omnes ceu rem notissimam narrant: Bar-
 bari unde unde latrones, noctu facio incursu, trirennem
 pridie ad istud litus appulsam accenderunt. Postero mane

ὁρμισθεῖσαν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς· καὶ μεθ' ἡμέραν εἶδομεν αἵματι μεμιγμένον ὕδωρ καὶ νεκροὺς ὑπὸ τῶν κυμάτων φερομένους. Ἀκούσασα ἡ γυνὴ τὴν ἐσθῆτα περιερρήξατο· κόπτουσα δὲ τοὺς ὀφθαλμούς καὶ τὰς παρειάς, ἀνέδραμεν εἰς τὸν οἶκον, ὅπου τὸ πρῶτον εἰσῆλθε πρα-
 5 θεῖσα. Διονύσιος δ' ἐξουσίαν ἔδωκε τῷ πάθει, φο-
 βούμενος, μὴ γένηται φορτικός, ἂν ἀκαίρως παρῇ. Πάντας οὖν ἐκέλευσεν ἀπαλλαγῆναι, μόνην δὲ προσε-
 ὀρεῦεν Πλαγγόνα, μὴ τι ἄρα δεινὸν αὐτὴν ἐργάσεται.
 10 Καλλιρρόη δ' ἡρεμίας λαβομένη, χαμζὶ καθισθεῖσα καὶ κόνιν τῆς κεφαλῆς καταχέασα, τὰς κόμας σπαρά-
 ξασα, τοιοῦτων ἤρξατο γόνων· Ἐγὼ μὲν προαποθανεῖν ἢ συναποθανεῖν ἠύξάμην σοι, Χαιρέα. Πάντως δέ μοι κἂν ἐπαποθανεῖν ἀναγκαῖον. Τίς γὰρ ἐτι λείπεται
 15 ἐλπίς, ἐν τῷ ζῆν με κατέχουσα. Δυστυχοῦσα μέγρι νῦν ἐλογιζόμην· ὅψομαί ποτε Χαιρέαν καὶ διηγῆσομαι αὐτῇ, πόσα πέπονθα δι' ἐκεῖνον. Ταῦτά με ποιήσει τιμωτέραν αὐτῷ. Πόσης ἐμπλησθήσεται χαρᾶς, ὅταν ἴδῃ τὸν υἱόν. Ἀνώνητά μοι πάντα γέγονε, καὶ τὸ
 20 τέκνον ἥδη περισσόν. Προσετέθη γάρ μου τοῖς κακοῖς ὀρφανός. Ἄδικε Ἀφροδίτη, σὺ μόνη Χαιρέαν εἶδες, ἐμοὶ δ' οὐκ ἔδειξας αὐτὸν ἐλθόντα. Ληστῶν χερσὶ παρέδωκας τὸ σῶμα τὸ καλόν. Οὐκ ἠλέησας τὸν πλεύσαντα διὰ σέ. Τοιαύτη θεῶ τις ἂν προσεύχοιτο,
 25 ἥ τις τὸν ἴδιον ἰκέτην ἀπέκτεινας. Οὐκ ἐβοήθησας ἐν νυκτὶ φοβερᾷ φονευόμενον ἰδοῦσα πλησίον σου μειρά-
 κιον καλόν, ἐρωτικόν. Ἀφείλου μου τὸν ἡλικιώτην, τὸν πολίτην, τὸν ἑραστήν, τὸν ἐρώμενον, τὸν νυμφίον. Ἀπόδος αὐτοῦ μοι κἂν τὸν νεκρόν. Τίθημι, ὅτι ἐγε-
 30 νήθημεν ἡμεῖς ἀτυχέστατοι πάντων. Τί δὲ καὶ ἡ τριήρης ἡδίκησε καὶ βάρβαροι κατέκαυσαν αὐτήν, ἥς οὐκ ἐκράτησαν οὐδ' Ἀθηναῖοι. Νῦν ἡμῶν ἀμφοτέρων οἱ γονεῖς τῇ θαλάσῃ παρακάθονται, τὸν ἡμέτερον κατὰ-
 πλουν περιμένοντες, καὶ ἥ τις ἂν ναὺς πόρρωθεν ὀφθῇ,
 35 λέγουσι· Χαιρέας Καλλιρρόην ἄγων ἔρχεται. Τὴν κοίτην ἡμῖν εὐτρεπίζουσι τὴν νυμφικὴν, κοσμεῖται δὲ θάλαμος, ὅς ἴδιος οὐδὲ τάφος ὑπάρχει. Θάλασσα μισὰ, σὺ καὶ Χαιρέαν εἰς Μίλητον ἤγαγες φονευθῆναι καὶ ἐμὲ πραῖναι.

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ.

40 Α'. Ταύτην μὲν οὖν τὴν νύκτα Καλλιρρόη διῆγεν ἐν ὀρήνοισι, Χαιρέαν ἐτι ζῶντα πενθοῦσα. Μικρὸν δὲ καταδραβοῦσα ὄναρ ἐώρα ληστήριον βαρβάρων πῦρ ἐπιφέροντας, ἐμπιπραμένην δὲ τριήρη, Χαιρέα δὲ βοήθοῦσαν ἑαυτήν. Ὁ δὲ Διονύσιος ἔλυπετο μὲν,
 45 ὁρῶν τρυχομένην τὴν γυναῖκα, μὴ ἄρα τι καὶ τοῦ κάλλους αὐτῇ παραπόληται εἰς τὸν ἴδιον ἔρωτα, λυσίτε-
 λειν δὲ ὑπελάμβανε, τὸν πρότερον ἄνδρα βεβαίως αὐτὴν ἀπογνῶναι. Θέλων οὖν ἐνδείξασθαι στοργὴν καὶ με-
 γαλοψυχίαν, ἔφη πρὸς αὐτήν· Ἀνάστηθι, ὦ γύναι,

vidimus inquinatum sanguine mare, et jactata fluctibus cadavera. Ad hæc Callirrhœ savis manibus lacerare vestes, oculosque et genas plangere, et ascendere in con-
 clave, quo primum post venditionem deducta fuerat. Affectui cursum liberum dabat Dionysius, importunus fieri veritus, si intempestive adesset, jubetque omnes abire, solam assidere Plangonem, ne quod sibi forte malum in-
 ferret Callirrhœ. Quæ nacta secessum, humi desidens, aggesto in caput pulvere, passosque laniata capillos, in-
 staurat tales querimonias : Ego equidem optabam tua præcedere fata, Chærea, vel ea comitari. Nunc autem mortuus, quandoquidem aliter fieri nequit, morte assectandus es. Nam quæ, amabo, spes superat, in vita me retinens? Hucusque reputabam in miseriis meis : Videbo tandem ali-
 quando Chæream, et narrabo, quot et quanta propter eum passa fuerim. Illa me cariores ipsi facient. Quanto plenus gaudio exsultabit ad filii conspectum? Omnes hæc meæ cogitationes in vanum abierunt. Jam puer supervacaneus et molestus est. Orbis enim reliquis meis malis adjectus est. Iniqua Venus! Tu sola Chæream vidisti, mihi vero non monstrasti præsentem et tantam viam emensum. Latronum manibus tradidisti pulchrum corpus, ejus non miserta, qui se tui causa mari credidit. Tali quis deæ vota fecerit! quæ ipsa tuum supplicem occidisti. Non tulisti sup-
 petias in horribili nocte, quum jam videres prope te obtruncandum pulcherrimum juvenem amoris plenum? abstulisti mihi æqualem, civem, amantem, redamatam, sponsum. Redde mihi nunc vel mortui corpus. Concessero, nos omnium fuisse natos infelicissimos. Quid offecit tibi trire-
 mis? ut barbari eam concremarent; quam ne Athenienses quidem in suam potestatem redegerunt. Nunc utriusque nostrum parentes mari assident, adventum nostrum ope-
 rientes, et quæcunque navis procul compareat, dicunt : Chæreas Callirrhœen adducens venit. Torum nobis parant genialem; thalamus ornatur, quibus jacere in suis sepulcris non contigit. Scelestum mare, tu et Chærean Miletum duxisti, ut ferro caderet, et me, ut vanirem.

LIBER QUARTUS.

1. Noctem illam sic quidem inter fletus transigebat Callirrhœ, Chærean adhuc vivum lugens. Paulum dein connivens in somnum videt agmen latronum barbarorum cum igni accurrens, et conflagentem triremem, se autem Chæree opitulantem. Dolore autem Dionysium afflictebat, quod videret, uxorem corpus adeo suum afflictare, et verebatur, ne quid inde pulchritudini, amoris sui damno, decederet; rebusque suis conducere putabat, si prioris illa mariti spem prorsus in perpetuum abjiceret. Monstraturus itaque simul egregium suum uxoris amorem, et animi

καὶ τάφον κατασκευάσων τῷ ταλαιπώρῳ. Τί τὰ μὲν
αὐὸν ἀνάγκη σπεύδεις, ἀμελεῖς δὲ τῶν ἀναγκαίων; νόμιζε,
ἐπεστηκότα σοι λέγειν αὐτόν·

Ὅτι μὲν, ὅτι τάχα σὺ πύλας Ἰδῶο περὶ ἴσω.

καὶ γὰρ εἰ μὴ τὸ σῶμα εὖρηται τοῦ δυστυχοῦς, ἀλλὰ
νόμος οὗτος ἀρχαῖος Ἑλλήνων, ὥστε καὶ τοὺς ἀφανεῖς
τάφοις κοσμεῖν. Ἐπεισε ταχέως, τὸ γὰρ πρὸς ἡδονὴν
εἶχεν ἡ συμβουλίᾳ. Φροντίδος οὖν ἐμπειροῦς, ἐλώ-
φησεν ἡ λύπη, καὶ διαναστᾶσα τῆς κλίνης κατεσκόπει
10 χωρίον, ἐν ᾧ ποιήσει τὸν τάφον. Ἦρεσε δ' αὐτῇ
πλησίον τοῦ νεῶ τῆς Ἀφροδίτης, ὥστε καὶ τοὺς αὐτοὺς
ἔχειν ἔρωτος ὑπόμνημα. Διονύσιος δ' ἐφθόνησε Χαι-
ρέα τῆς γειτνιασεως καὶ τὸν τόπον τοῦτον ἐφύλαττεν
ἐαυτῷ. Θέλων οὖν ἅμα καὶ τριβὴν ἐγγενέσθαι τῇ
15 φροντίδι· Βαδίζωμεν, ὦ γύναι, φησὶν, εἰς ἄστυ, καθεῖ
πρὸ τῆς πόλεως ὑψηλὸν καὶ ἀρίθην κατασκευάσωμεν
τάφον·

Ὡς κεν τηλεφανὴς ἐκ ποντοφάνων ἀνδράσιν εἴη.

καλοὶ δὲ Μιλησίων εἰσι λιμένες, εἰς οὓς καθορμίζονται
20 καὶ Συρακόσιοι πολλάκις. Οὐκοῦν οὐδὲ παρὰ τοῖς
πολίταις ἀκλεῖα τὴν φιλοτιμίαν ἔξεις. Ὁ λόγος ἤρεσε
Καλλιρρόην, καὶ τότε μὲν ἐπέσχε τὴν σπουδὴν, ἐπειδὴ
δ' ἦκεν εἰς τὴν πόλιν, ἐπὶ τινος ὑψηλῆς ἡϊόνος οἰκοδο-
μεῖν ἤρξατο τάφον, πάντα ὅμοιον τῷ ἰδίῳ τῷ ἐν Συ-
25 ρακούσiais, τὸ σχῆμα, τὸ μέγεθος, τὴν πολυτέλειαν,
καὶ οὗτος δὲ, ὡς ἐκεῖνος, ζῶντας. Ἐπεὶ δ' ἀφθόνητος
ἀναλώμασι καὶ πολυχειρίᾳ ταχέως τὸ ἔργον ἡνύσθη,
τότ' ἤδη καὶ τὴν ἐκκομιδὴν ἐμιμήσατο τὴν ἐπ' αὐτῷ.
Προηγέλλετο μὲν γὰρ ἡμέρα ζητή. Συνῆλθε δ' εἰς
30 ἐκεῖνον οὐ μόνον τὸ Μιλησίων πλῆθος, ἀλλὰ καὶ τῆς
Ἰωνίας σχεδὸν ὅλης. Παρήσαν δὲ καὶ δύο σατράπαι
κατὰ καιρὸν ἐπιδημοῦντες, Μιθριδάτης δ' ἐν Κάρῳ
καὶ Φαρνάκης δ' ἐν Λυδίᾳ. Ἡ μὲν οὖν πρόφασις ἦν,
τιμῆσαι Διονύσιον, ἡ δ' ἀλήθεια, Καλλιρρόην ἰδεῖν.
35 Ἦν δὲ καὶ κλέος μέγα τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῆς Ἀσίας
πάσης καὶ ἀνέβαινεν ἥδη μέχρι τοῦ μεγάλου βασιλέως
ὄνομα Καλλιρρόης, ὅσον οὐδ' Ἀριάδνης, οὐδὲ Λήδας.
Τότε δὲ καὶ τῆς δόξης εὐρέθη κρείττων. Προῆλθε γὰρ
μελανεῖμων, λευμένη τὰς τρίχας, ἀστράπτουσα δὲ τῷ
40 προσώπῳ, καὶ παραγυμνοῦσα τοὺς βραχίονας ὑπὲρ
τὴν Λευκώλενον καὶ Καλλίσφυρον ἐφαίνετο, τὰς Ὀμή-
ρου. Οὐδεὶς μὲν οὖν οὐδὲ τῶν ἄλλων τὴν μαρμαρυ-
γὴν ὑπὲρνεγε τοῦ κάλλους, ἀλλ' οἱ μὲν ἀπεστράφησαν,
ὡς ἀκτῖνος ἡλιακῆς ἐμπειροῦς καὶ προσεκύνησαν.
45 Ἐπαθόν τι καὶ παῖδες. Μιθριδάτης δὲ, ὁ Κάρῳ
ἐπαρχος, ἀγανὴς κατέπεσεν, ὥσπερ τις ἐξ ἀπροσδοκή-
του σφενδόνης βληθεὶς καὶ μόλις αὐτὸν οἱ θεραπευτῆρες
ὑποβαστάζοντες ἔφερον. Ἐπόμευε δ' εἰδὼλον Χαι-
ρέου πρὸς τὴν ἐν τῷ δακτυλίῳ σφραγίδα διατυπωθέν.
50 Καλλίστην δ' οὖσαν τὴν εἰκόνα προσέβλεψεν οὐδεὶς,
Καλλιρρόης παρούσης, ἀλλ' ἐκεῖνη μόνη τοὺς ἀπάντων
ἐδημαγωγῆσεν ὀφθαλμούς. Πῶς ἂν τις διηγῆσται
κατ' ἀξίαν τὰ τελευτάτα τῆς πομπῆς; ἐπεὶ γὰρ ἐγέ-

celsitudinem; Surge, ait, o mea, miscique para sepul-
crum. Quid urges adeo, quæ fieri nequeunt, negligis,
quæ necesse est? Cogita, adstantem illam tibi dicere:

Me sepe, portas Plutonis ut ocyus intrem.

Etiam si corpus miseri non fuit inventum, attamen hæc
antiqua Græcorum lex est, etiam non comparentes tumu-
lis honorare. Facile fuit persuadere. Nam consilium erat
per se non injucundum. Ea subnata occupatione, rele-
vatus non parum sedatusque fuit moror. Illa enim, relicto
toto, locum faciendo tumula circumspiciebat, et place-
bat prope fanum Veneris fieri, ut id hoc alterum quoque
haberet amoris monumentum. Sed Dionysius invadebat
istam Chærea viciniam, ut qui sibi locum servabat; et,
protrahere quoque mulieri cupiens occupationem: In ur-
bem redeamus, ait, o mea, ibique ante mœnia sublimis
struamus et late conspicuum cenotaphium:

Quod procul et nautas feriat cursuque moretur.

Pulchri sunt Milesiorum portus, ubi sæpius quoque sub-
eunt tui Syracusani. Habebis ita ambitionem apud cives
quoque non ingloriam. Placuit consilium Callirhoæ,
sepositaque tum cura istac, ut rediit in urbem, adificare
in editiore quodam litore monumentum instituebat, exacte
simile suo Syracusis, et habitu formaque, et magnitudine,
et splendore. Hoc etiam, ut illud, vivo sacrum. Cito-
que perfecto opere, quandoquidem nullis parcebatur sum-
tibus, et frequens incumbebat operarum manus, ipsum
jam Chærea (unus imitatione referri. Indicta dies reli-
gioni destinata. Confluxerunt eo tempore et Milesiorum
populus et Ionie fere totius multitudo. Etiam aderant duo
satrapæ, tum forte Mileti degentes, Mithridates Caria,
Pharnaces Lydiæ, per causam cohonestandi Dionysii, sed
mens eorum erat Callirhoen videre, fœminam nominis non
in Asia minore tantum, sed jam apud magnum regem cele-
berimi, quale quid neque Ariadnæ, neque Lædæ, contigit.
Sed vicit adspectus opinionem et spem. Prodiit enim
pullata, solutis capillis, oculis quasi fulgurans, brachiis
non omnino quidem nudis, ut celebratas candidis cubitis,
et pedibus pulchris apud Homerum deas superaret. Nemo
sane cæterorum fulgur pulchritudinis ferebat, sed partim
avertebant vultum, ut solemus illapso solis radio, partim
humī fugebant adorantes. Ipsi pueri se moveri sentie-
bant. Mithridates vero, Caria præfectus, procidebat: vo-
cis et sensuum inops:

Librata ceu quem funda saxo perculit
Non cogitantem.

Vix illum manibus pedibusque sublatum ministri a corpo-
ris cura et custodia ferebant. Pompam vero Chærea
præcedebat imago, efficta ad illam in annuli pala, quam,
utut pulcherrimam, nemo tamen, dum aderat Callirhoë,
respiebat; adeo omnium illa oculos in una se, quasi fas-
cinis illectos, fixerat. Quomodo quis extrema pompæ

νοντο τοῦ τάφου πλησίον, οἱ μὲν κομίζοντες τὴν κλίνην
 ἔθηκαν, ἀναβᾶσα δ' ἐπ' αὐτὴν ἡ Καλλιρρόη Χαιρέα
 περιεκύθη καὶ καταφιλοῦσα τὴν εἰκόνα· Σὺ μὲν ἔθα-
 ψας ἐμὲ πρῶτος ἐν Συρακούσαις, ἐγὼ δ' ἐν Μιλήτῳ
 5 πάλιν σέ. Μὴ γὰρ μεγάλα μόνον, ἀλλὰ καὶ παρά-
 δοξα δυστυχοῦμεν· ἀλλήλους ἐθάψαμεν. Οὐκ ἔχει
 δ' ἡμῶν οὐδέτερος οὐδὲ τὸν νεκρόν. Τύχη βάσκανε,
 καὶ ἀποθανοῦσιν ἡμῖν ἐφθόνησας κοινὴν γῆν ἐπιθέσθαι
 καὶ φυγάδας ἡμῶν ἐποίησας καὶ τοὺς νεκρούς. Θρή-
 10 νον ἐξέρρηξε τὸ πλῆθος καὶ πάντες, οὐχ ὅτι τέθνηκε,
 Χαιρέαν ἡλείουν, ἀλλ' ὅτι τοιαύτης γυναικὸς ἀφῆρητο.

Β'. Καλλιρρόη μὲν οὖν ἐν Μιλήτῳ Χαιρέαν ἐθαπτε,
 Χαιρέας δ' ἐν Καρίᾳ δεδεμένος εἰργάζετο. Σκάπτων
 δὲ, τὸ σῶμα ταχέως ἐξετρυχώθη. Πολλὰ γὰρ αὐτὸν
 15 ἐθάρει, κόπος, ἀμέλεια, τὰ δεσμὰ καὶ τούτων μᾶλλον
 ὁ ἔρκος. Ἀποθανεῖν δὲ βουλόμενον αὐτὸν οὐκ εἶα λεπτή
 τις ἐλπίς, ὅτι τάχα ποτὲ Καλλιρρόην ὄψεται. Πολύ-
 χαρμος οὖν, ὁ συναλὸς αὐτῷ φίλος, βλέπων Χαιρέαν
 ἐργάζεσθαι μὴ δυνάμενον, ἀλλὰ πληγὰς λαμβάνοντα
 20 καὶ προπηλακίζομενον αἰσχροῦς, λέγει πρὸς τὸν ἐργο-
 στόλον· Χωρίον ἡμῖν ἀπομέρισον ἐξαίρετον, ἵνα μὴ
 τὴν τῶν ἄλλων δεσμῶν ῥαθυμίαν ἡμῖν καταλογίζῃ.
 Τὸ δ' ἴδιον μέτρον αὐτοὶ ἀποδώσωμεν πρὸς ἡμέραν.
 Πείθεται καὶ δίδωσιν. Ὁ δὲ Πολύχαρμος, οἷα δὴ
 25 νεανίας ἀνδρικός τὴν φύσιν καὶ μὴ δουλεύων ἔρωτι,
 χαλεπῷ τυράννῳ, τὰς δύο μοῖρας αὐτὸς σχεδὸν εἰργά-
 ζετο μόνος, πλεονεκτῶν ἐν τοῖς πόνοις ἡδέως, ἵνα πε-
 ρισώσῃ τὸν φίλον. Καὶ οὗτοι μὲν ἦσαν ἐν τοιαύταις
 συμφοραῖς, ὅτ' ἐμεταμανθάνοντες τὴν ἐλευθερίαν. Ὁ
 30 δὲ Μιθριδάτης, ὁ σατράπης, ἐπανῆλθεν εἰς Καρίαν,
 οὐ τοιοῦτος, ὅσος εἰς Μιλήτον ἐξῆλθεν, ἀλλ' ὡχρὸς τε
 καὶ λεπτός, οἷα δὴ τραῦμα ἔγων ἐν τῇ ψυχῇ θερμόν
 τε καὶ γλυκύ. Τηκόμενος δ' ὑπὸ τοῦ Καλλιρρόης
 ἔρωτος πάντως ἂν ἐτελεύτησεν, εἰ μὴ τοιαῦδὲ τινος
 35 ἐτύγχανε παραμυθίας. Τῶν γὰρ ἐργατῶν τινές, τῶν
 ἅμα Χαιρέᾳ δεδεμένων, ἐξ καὶ δέκα δ' ἦσαν τὸν ἀρι-
 θμὸν ἐν οἰκίσκῳ σκοτεινῷ καθειργμένοι, νύκτωρ δια-
 κόψαντες τὰ δεσμὰ, τὸν ἐπιστάτην ἀπέσφαξαν, εἴτα
 δρασμὸν ἐπεχείρουν. Ἄλλ' οὐ διέφυγον, οἱ γὰρ κύνας
 40 φυλάσσοντες ἐμήνυσαν αὐτούς. Φωραθέντες οὖν ἐκεί-
 νης τῆς νυκτὸς ἐδέθησαν ἐπιμελέστερον ἐν ξύλῳ πάν-
 τες. Μεθ' ἡμέραν δ' ὁ οἰκονόμος ἐμήνυσεν τῷ δεσπότη
 τὸ συμβάν. Κάκεινος, οὐδ' ἰδὼν αὐτοὺς, οὐδ' ἀπο-
 λογουμένων ἀκούσας, εὐθὺς ἐκέλευσε τοὺς ἐξ καὶ δέκα
 45 τοὺς ἡμοσκήνους ἀνασταυρῶσαι. Προήχθησαν οὖν
 πόδας τε καὶ τραχήλους συνδεδεμένοι, καὶ ἕκαστος
 αὐτῶν τὸν σταυρὸν ἔφερε. Τῇ δ' ἀναγκαίᾳ τιμοῖρᾳ
 καὶ τὴν ἔξωθεν φαντασίαν σχυθροπῇ προσέθησαν οἱ
 κολάζοντες εἰς φόβου παράδειγμα τοῖς ἡμοίοις. Χαι-
 50 ρέας μὲν οὖν ἀπαγόμενος εἰς τὰς, Πολύχαρμος δὲ τὸν
 σταυρὸν βαστάζων· Διὰ σέ, φησὶν, ὦ Καλλιρρόη,
 ταῦτα πάσχομεν. Σὺ πάντων ἡμῖν τῶν κακῶν αἰτία.
 Ὅσοῦτον δὲ τὸν λόγον ὁ οἰκονόμος ἀκούσας, ἔδοξεν
 εἶναι τινα γυναῖκα τὴν συνειδυῖαν τοῖς τετολημμένοις.

digne exsequatur? nam ut venerant prope sepulcrum, po-
 nebant lectum, qui portaverant; in quem descendit Callir-
 rhoë, totamque se super imaginem effudit, et osculis con-
 fixit. Tu me quidem prior Syracusis extulisti. At ego te
 invicem Mileti. Nos non magnas tantum, sed et permiras
 atque insolitas experti sumus calamitates. Unus alterum
 sepelivimus, et neuter alterius habet vel exuvias. Lívda
 Fortuna, vel mortuis invidisti communem terram insper-
 gere. Etiam reliquias nostras fecisti exsules. Erupit ad
 hæc in lamentationes promiscua multitudo, et Chæream,
 non quod obiisset, sed quod tali spoliatus esset uxore,
 miserabantur.

II. Itaque Chæream Callirrhoë quidem Mileti sepeliebat.
 In Caria vero ille catenatus opus faciebat. At terram fo-
 diendo corpus ejus conficiebatur subito, ut quem multa
 gravarent; immanis labor, incuria corporis, compedes, et
 amor omnium maxime. Nam vel mori cupientem, non
 sinebat tamen tenuis aliqua spes revisendæ forte Callir-
 rhoës. Amicus ergo Polycharmus, captivitatis socius,
 eum videns labori imparē, ideoque plagis obteri et indi-
 gnissimis haberi modis, operum dispensatori ait: Assigna
 nobis distinctam agri partem, ne reliquorum catenariorum
 pigritia et nobis imputetur. Nos tibi pensum nostrum in
 dies absolutum dabimus. Annuit precibus et assignat. Tum
 Polycharmus, juvenis firmus et robustus, neque crudelis-
 simi tyranni, Amoris, mancipium, portiones fere duas ipse
 solus perficiebat, laborum avarus, et in his amicum, quo
 conservaret, anteire contendens. Et hi quidem cum his
 calamitatibus conflictabantur, sero libertatem dediscere
 coacti. Redit interea in Cariam Mithridates satrapa, non
 qualis Miletum discesserat, sed pallidus et macer, ut servi-
 dum, sed dulce, sub pectore vulnus habens; planeque
 periisset liquefactus desiderio Callirrhoës, nisi tale quid
 ipsi solamen obvenisset. Detinebantur in eodem cum
 Chæreā tenebrioso carcere pariter vincti coloni, numero
 omnes sedecim. Ruptis illi de nocte vinculis magistrum
 suum occidunt, fugamque moluntur, sed inauspicato. Nam
 proditi eorum vigilantia ex fuga retrahuntur. Totum
 dein istud contubernium per istam noctem diligentius in
 eodice vinciuntur. De die villicus eorum de casu instruit.
 Ille neque visos, neque auditos homines, sed sub eadem
 omnes causa obrutos, statim in crucem agi jubet illos
 sedecim contubernales. Sic producti uni omnes catenæ
 colla pedesque inserti, suam sibi quisque crucem portabat.
 Plane in ostentationem terroris ejusdem farinae servulis,
 necessariae huic castigationi tortores horribile externum
 aspectum circumdederant. Raptus itaque ad supplicium
 Chæreas quidem tacebat, Polycharmus autem crucem
 bajulans: Propter te, ait, hæc omnia patimur, Callirrhoë.
 Tu nobis omnium malorum causa. Tantum verhorum
 audiens villicus putabat, esse aliquam mulierem auserum
 consciam. Ut igitur et hæc puniretur, et insidiarum in-

Ὅπως οὖν κακείνη κολασθῇ καὶ ζήτησις γένηται τῆς ἐπιβουλῆς, ταχέως τὸν Πολύχαρμον ἀπορρήξας τῆς κοινῆς ἀλύσεως πρὸς Μιθριδάτην ἤγαγεν. Ὁ δ' ἐν παραδείσῳ τινὶ κατέκειτο μόνος ἄλυν καὶ Καλλιρρόην ἀναπλάττων ἐαυτῷ τοιαύτην, ὅποιαν εἶδε πενθοῦσαν. ὅλος δ' ὢν ἐπὶ τῆς ἐννοίας ἐκείνης καὶ τὸν οἰκῆτην ἀηδῶς ἐθεάσατο. Τί γάρ, φησὶν, παρενοχλεῖς; Ἀναγκάιον, εἶπεν, ὦ δέσποτα. Τὴν γὰρ πηγὴν ἀνεύρηκα τοῦ μεγάλου λήματος, καὶ οὗτος ὁ κατάρτος ἀνθρώπος ἐπίσταται γυναῖκα μιὰρὰν συμπράξασαν τῷ φόνῳ. Ἀκούσας οὖν ὁ Μιθριδάτης συνήγαγε τὰς ὄφρυς καὶ δεινὸν βλέπων· Λέγε, φησὶ, τὴν συνειδυῖαν καὶ κοινῶν ὑμῖν τῶν ἀδικημάτων. Ὁ δὲ Πολύχαρμος ἔξαρνος ἦν εἶδέναι, μὴδὲ γὰρ ὅλως τῆς πράξεως κεκοινηνηκέαι. Μάστιγες ἤτουντο καὶ πῦρ ἐφέρετο καὶ βασανιστηρίων ἦν παρασκευή. Καὶ τις ἦδη τοῦ σώματος ἀπτόμενος αὐτοῦ· Λέγε, φησὶ, τούνομα τῆς γυναίκος, ἣν αἰτίαν ὁμολόγησας εἶναι σοὶ τῶν κακῶν. Καλλιρρόην εἶπεν ὁ Πολύχαρμος. Ἐπληξε τούνομα Μιθριδάτην, καὶ ἀτυχὴ τινὰ ἔδοξεν ὁμινημίαν ἔχειν ἐκείνην γυναῖκα. Οὐκ ἔτι οὖν προθύμως ἐξελέγγειν ἤθελε, δεδοικὼς, μὴ καταστῇ ποτ' εἰς ἀνάγκην ὑβρίσαι τὸ ἥδιστον ὄνομα. Τῶν δὲ φίλων καὶ τῶν οἰκετῶν εἰς ἔρευναν ἀκριβεστέραν παρακαλοῦντων· Ἦκέτω, φησὶ, Καλλιρρόη. Παίοντες οὖν τὸν Πολύχαρμον ἠρώτων· Τίς ἐστὶ καὶ πόθεν ἄξουσιν αὐτήν; Ὁ δ' ἄθλιος ἐν ἀμνηχανίᾳ γενόμενος, καταφεύσασθαι μὲν οὐδεμιᾶς ἠθέλε· Τί δὲ μάτην, εἶπε, θορυβεῖσθε ζητοῦντες τὴν οὐ παροῦσαν. Καλλιρρόης ἐγὼ Συρακοσίας ἐμνημόνευσα, θυγατὸς Ἑρμοκράτους τοῦ στρατηγῶ. Ταῦτ' ἀκούσας Μιθριδάτης ἐρυθρήματος ἐνεπλήσθη καὶ ἰδρου τὰ ἔνδον καὶ που καὶ δάκρυον αὐτοῦ μὴ θέλοντος προέπεσεν, ὥστε καὶ τὸν Πολύχαρμον διασιωπῆσαι, καὶ πάντας ἀπορεῖν τοὺς παρόντας. Ὁψέ δὲ καὶ μόλις ὁ Μιθριδάτης συναγαγὼν ἐαυτὸν· Τί δὲ σοί, φησὶ, πρᾶγμα πρὸς Καλλιρρόην ἐκείνην, καὶ διὰ τί, μέλλων ἀποθνήσκειν, ἐμνημόνευσας αὐτῆς; ὁ δ' ἀπεκρίνατο· Μακρὸς ὁ μῦθος, ὦ δέσποτα, καὶ πρὸς οὐδὲν ἔτι χρήσιμός μοι. Οὐκ ἐνοχλήσω δέ σε ληρῶν ἀκαίρως, ἅμα δὲ καὶ δέδοικα μὴ, ἐὰν βραδύνω φάσθαι μὲ ὁ φίλος. Θέλω δ' αὐτῷ καὶ συναποθανεῖν. Ἐπεκλάσθησαν αἱ ὀργαὶ τῶν ἀκουόντων καὶ ὁ θυμὸς εἰς ἔλεον μετέπεσε. Μιθριδάτης δ' ὑπὲρ πάντας συνεχύθη καὶ Μὴ δέδιθι, φησὶν, οὐ γὰρ ἐνοχλήσεις μοι διηγούμενος, ἔχω γὰρ ψυχὴν φιλόανθρωπον. Λέγε πάντα θαρρῶν καὶ μηδὲν παραλίπης, τίς εἴ καὶ πόθεν, καὶ πῶς ἤλθες εἰς Καρίαν καὶ διὰ τί σκάπτεις δεδεμένος; μάλιστα δέ μοι διήγησαι περὶ Καλλιρρόης καὶ τίς ὁ φίλος. Ἦκετο οὖν ὁ Πολύχαρμος λέγειν· Ἡμεῖς, οἱ δύο δεσμῶται, Συρακοῖοι γένος ἐσμέν. Ἄλλ' ὁ μὲν ἑτερος νεανίσκος πρῶτος Σικελίας δόξη τε καὶ πλοῦτος καὶ εὐμορφία ποτὶ, ἐγὼ δ' εὐτελής μὲν, συμφοιτητής δ' ἐκείνου καὶ φίλος. Καταλιπόντες οὖν τοὺς γονεῖς

dagaretur origo, divulgum prope de communi catena Polycharmum rapit ad herum: qui in paradiso quodam corpore inquit, et animo aestuans, procumbebat, Callirrhoen imaginatione sibi fingens, qualem in luctu viderat; totusque haerens in illa imagine et contemplatione, servum quoque cum taedio videbat. Quid enim interpellas occupatum? ait. Atqui opus erat, here. Inveni scilicet fontem tam atrocis facinoris, et exsecrabile hoc caput sceleratam mulierem novit, quæ ministerium suum huic facinori commodavit. Mithridates, ad hæc contracta in rugas fronte, et torvum tuens: Dic, ait, consciam et administram vobis scelorum. Negat scire Polycharmus et pernegat; neque enim sibi quidquam et isti facinori commune esse. Postulari tum flagra, afferri ignis, parari fidiculae. Jam corpore quis correpto: Ain'tu mulieris nomen, quam modo confitebaris malorum tibi causam esse? Callirrhoen, dicebat Polycharmus. Percussit Mithridatem hoc nomen, et infelici cuidam mulieri commune esse hoc nomen cum illa putabat; neque amplius æque promptus erat ad inquirendum, metuens, ne ad necessitatem contumelia suavisimum nomen afficiendi redigeretur. Amicis autem et domesticis ad rigidius examen instigantibus: Veniat huc Callirrhoë, ait, Tundentes igitur et ferientes Polycharmum: Quenam est? rogabant; et, unde eam arcessere debent? Miser ille, quid diceret, quidve taceret, nescius, neque feminam quampiam mendacio incusandam censens: Quid vero tandem, ait, tumultuamini, quærentes non presentem? Callirrhoen ego commemoravi Syracusanam, Hermocratis prætoris filiam. Mithridates ad hæc verba rubore perfunditur et sudore intus difflebat. Immo nolenti quoque lacrymæ excidebant: ut vel ipse Polycharmus obmutesceret, et præsentem omnes ignari et turbati hæsitarent. Vix tandem se colligens Mithridates, Quid vero tibi est cum illa Callirrhoë, et quare constitutus in mortis vicina commemorasti? Longa, here, fabula, neque mihi porro proficua; neque te morabor intempestive garrulus; simul vereor, ne cunctantem amicus in crucis obeundo supplicio me prævertat, quem ad inferos comitari volo. Infractæ audientium iræ, et mutatus in misericordiam fervor cecidit. Præ cæteris confusus Mithridates: Ne timeas, ait. Me non moraberis exponens. Animus mihi lenis et benignus contigit. Confusus omnia, nihil mittens, aut celans, profiteri: Quis sis, et unde. Et qui veneris huc. Et quare terram foderis præferratus. In primis narra mihi de Callirrhoë, et quis ille tuus amicus.

III. Nos duo nexi, sic loqui Polycharmus occipit, gente Syracusani sumus. Alter quidem juvenis Siciliæ primus, et dignitate, et opibus, et olim pulchritudine. Ego vero plebeius quidem, illius tamen sodalis et amicus. Relictis et patria et parentibus, mari nos dampus, ego quidem illius

ἔξεπλεύσαμεν τῆς πατρίδος, ἐγὼ μὲν δι' ἐκεῖνον, ἐκεῖνος δὲ διὰ γυναῖκα Καλλιρρόην τοῦνομα, ἣν, δόξας ἀπο-
 τευνηκέναι, ἔθαψε πολυτελῶς, τυμβωρύχοι δὲ ζῶσαν
 εὐρόντες εἰς Ἰωνίαν ἐπώλησαν. Τοῦτο γὰρ ἡμῖν ἐμή-
 6 νυσε δημοσίᾳ βασανιζόμενος Θήρων ὁ ληστής. Ἐπεμ-
 φεν οὖν ἡ πόλις (ἡ) Συρακοσίῳν τριήρη καὶ πρέσβεις,
 τοὺς ἀναζητήσοντας τὴν γυναῖκα. Ταύτην τὴν τριήρη
 νυκτὸς ὁρμούσαν ἐνέπρησαν βάρβαροι καὶ τοὺς μὲν
 πολλοὺς ἀπέσφαξαν, ἐμὲ δὲ καὶ τὸν φίλον δῆσαντες
 10 ἐπώλησαν ἐνταῦθα. Ἡμεῖς μὲν οὖν σωφρόνως ἐξέρο-
 μεν τὴν συμφορὰν. Ἄλλοι δὲ τινες τῶν ἡμῖν συνδε-
 μενῶν, οὓς ἀγνοοῦμεν, διαρρήξαντες τὰ δεσμὰ, φόνον
 εἰργάσαντο καὶ σοῦ κτελεύσαντος, τὴν ἐπὶ τὸν σταυρὸν
 ἡγόμεθα πάντες. Ὁ μὲν οὖν φίλος οὐδ' ἀποθνήσκων
 15 ἐνεκάλει τῇ γυναικί, προήχθη δ' αὐτῆς μνημονεύσαι
 καὶ τῶν κακῶν αἰτίαν εἰπεῖν ἐκείνην, δι' ἣν ἐπλεύσα-
 μεν. Ἐτι λέγοντος αὐτοῦ, Μιθριδάτης ἀνεβόησε·
 Χαίρεάν λέγεις. Τὸν φίλον, εἶπεν ὁ Πολύχαρμος·
 ἀλλὰ δέομαί σου, δέσποτα, κέλευσον τῷ δημίῳ μὴδὲ
 20 τοὺς σταυροὺς ἡμῶν διαζεύξαι. Δάκρυα καὶ στεναγμὸς
 ἐπηκολούθησε τῷ διηγέματι καὶ πάντας ἐπεμψε Μι-
 θριδάτης ἐπὶ Χαίρεάν, ἵνα μὴ φθάσῃ τελευτήσας.
 Ἐύρον δὲ τοὺς μὲν ἄλλους ἀνηρημένους, ἄρτι δ' ἐκεῖ-
 νον ἐπιβαίνοντα τοῦ σταυροῦ. Πόρρωθεν οὖν ἐκεκρά-
 25 γεσαν ἄλλος ἄλλο τι· Φεῖσαι, κατὰβηθι, μὴ τρώσης,
 ἄφες. Ὁ μὲν οὖν δῆμιος ἐπέσχε τὴν ὁρμήν. Χαί-
 ρεας δὲ λυπούμενος κατέβαινε τοῦ σταυροῦ, χαίρων
 γὰρ ἀπηλλάσσεται βίου πονήρου, καὶ ἔρωτος ἀτυχούς.
 Ἀγομένῳ δ' αὐτῷ Μιθριδάτης ἀπήντησε καὶ περιπτύ-
 30 χόμενος εἶπεν· Ἀδελφε καὶ φίλε, μικροῦ με ἐνὶ δρευ-
 σας ἔργον ἀσεβὲς ἐργάσασθαι διὰ τὴν ἐγκρατῆ μὲν
 ἀλλ' ἀκαίρῳ σου σιωπῇ. Εὐθὺς οὖν προσέταξε τοῖς
 οἰκέταις ἄγειν ἐπὶ λουτρὰ καὶ τὰ σώματα θεραπεῦσαι,
 λουσαμένοις δὲ περιθεῖναι χλανίδας Ἑλληνικὰς πολυ-
 35 τελεῖς. Αὐτὸς δὲ γνωρίμους ἐς τὸ συμπόσιον παρεκά-
 λει καὶ ἔθουε Χαίρεος σωτήρια. Πότος ἦν μακρὸς καὶ
 ἡδεῖα φιλοφρόνησις καὶ θυμηδία οὐδὲν ἐνέδει. Προ-
 κοπτούσης δὲ τῆς εὐωχίας, θερμανθεὶς Μιθριδάτης οἶνω
 καὶ ἔρωτι· Μὴ γὰρ τὰ δεσμὰ καὶ τὸν σταυρὸν ἔλεω
 40 σου, Χαίρεα, φησὶν, ἀλλ' ὅτι τοιαύτης γυναικὸς ἀφη-
 ρέτης. Ἐκπλαγείς οὖν ὁ Χαίρεας ἀνέκραγε· Ποῦ γὰρ
 σὺ Καλλιρρόην εἶδες τὴν ἐμήν; Οὐκέτι σὴν, εἶπεν ὁ
 Μιθριδάτης, ἀλλὰ Διονυσίου τοῦ Μιλησίου νόμῳ γα-
 μηθεῖσαν. Ἦδη δὲ καὶ τέκνον ἐστὶν αὐτοῖς. Οὐκ
 45 ἐκατέρησεν ὁ Χαίρεας ἀκούσας, ἀλλὰ τοῖς γόνασι
 Μιθριδάτου προσπεσὼν· Ἰκετεύω σε, πάλιν, ὦ δέσποτα,
 τὸν σταυρὸν μοι ἀπόδος. Χεῖρόν με βασανίζεις, ἐπὶ
 τοιοῦτῳ διηγέματι ζῆν ἀναγκάζων. Ἄπιστε Καλ-
 λιρρόη, καὶ πασῶν ἀσεβεστάτῃ γυναικῶν. Ἐγὼ μὲν
 50 ἐπράθην διὰ σέ καὶ ἔσκαψα καὶ σταυρὸν ἐβάστασα καὶ
 δημίῳ χειρὶ παρεδόθην, σὺ δ' ἐτρώφας καὶ γάμους
 ἔθους, ἐμοῦ δεδεμένον. Οὐκ ἤρκεσεν, ὅτι γυνὴ γέγο-
 νας ἄλλου, Χαίρεος ζῶντος, γέγονας δὲ καὶ μήτηρ.
 Κλάειν ἤρξαντο πάντες καὶ μετέβαλε τὸ συμπόσιον εἰς

caussa, ille vero uxoris suae, cuius nomen est Callirhoe;
 quam ille mortuam arbitratus sumptuoso funere extulit, sed
 tumulorum perfossores inventam vivam in Ioniam vendi-
 derunt, ut latro Theron indicavit nobis publice tortus.
 Hanc repetitum misit Syracusana respublica cum legatis
 triremem, quam in statione sua quietam noctu accende-
 runt barbari, plurimisque occisis, me et amicum huc ven-
 diderunt vinctos. Fortiter et moderate tulimus hanc
 calamitatem; alii autem, nescimus qui, communes nostri
 carceris incolae, ruptis vinculis, perpetrarunt caedem;
 adeoque tuo jussu modo nos omnes ducebamur ad crucem.
 Meus interim amicus ne moriens quidem incusabat uxorem
 suam; ego vero dolore stimulatus acerbo, malorum om-
 nium causam appellavi eam, cuius gratia huc navigavi-
 mus. Adhuc loquente Mithridates exclamat: Chæream
 ais. Respondet Polycharmus: Amicum aio. At ego te,
 here, obsecro, jubeas, ut carnifex cruces nostras ne sepat.
 Narrationem lacrymae gemitusque sequuntur, totumque
 simul cœtum versus Chæream Mithridates dimittit, ne
 auxilium votaue sua mortuus præverteret. Chæream
 modo in crucem vident ire, reliquis jam exstinctis facio-
 rosis. Clamant igitur e longinquo alii aliud: Parce. De-
 scende. Ne vulnera. Sine. Carnifex igitur vim abstinet,
 et descendit Chæreas de cruce, non sine dolore. Gaude-
 bat enim vita ærumnosa et amore infelici defungi. Adve-
 nienti in tanta deducendum corona occurrit Mithridates,
 et complexus eum: Frater, ait, et amice, parum aberat,
 quin constanti quidem tuo, sed intempestivo tamen silen-
 tio ad impium facinus me, structis quasi insidiis, illexisses.
 Jussi confestim servi juvenes ad balnea ducere, et curare
 corpora, et lotis injicere pretiosa Græca pallia. Et ipse
 sacra ob servatum Chæream, convocatis sodalibus, facie-
 bat. Diu protracta compotatio. Comis officii et volupta-
 tis nihil quidquam desideratum. Jam provecta emularum
 hilaritate, incalescere vino et amore Mithridates, et: Me
 vero non compedum tuorum, ait, non crucis miseret,
 Chærea, sed quod uxore tali spoliatus es. Percussus his
 verbis Chæreas: Ubi tu vero vidisti meam Callirhoen? ait.
 Non amplius tuam, sed Dionysii Milesii legitimam uxorem.
 Habent jam puerum illi. Non duravit ad hunc nuntium
 noster, sed provolutus ad Mithridatis genua: Obsecro, ait,
 here, redde mihi crucem. Pejus me torquebis, si post
 hanc narrationem me vivere cogas. Perfida Callirhoe,
 et omnium mulierum scelestissima! ego venditus fui tua
 caussa, terram fodi, gessi furem, cessi carnifici. Tu
 vero luxuriabaris interim et nuptias celebrabas, quum ego
 sub catenis gemerem. Non sufficiebat alteri nupsisse,
 vivo Chærea, etiam mater debebas fieri. Plorare omnes,
 et convivium in triste argumentum relatu. Solus fin his

σχυρωσὴν ὑπόθεσιν. Μόνος ἐπὶ τούτοις Μιθριδάτης ἔχαιρεν, ἐλπίζα τινὰ λαμβάνων ἐρωτικὴν, ὡς δυνάμενος ἤδη καὶ λέγειν καὶ πράττειν τι περὶ Καλλιρρόης, ἵνα δοκῇ φίλῳ βοηθεῖν. Ἄρτι μὲν οὖν, ἔφη, νῦν γάρ
 5 ἔστιν, ἀπίωμεν, τῇ δ' ὑστεραίᾳ νήροντες βουλευώμεθα περὶ τούτων. δεῖται γὰρ ἡ σκέψις σχολῆς μακροτέρας. Ἐπὶ τούτοις ἀναστὰς διέλυσε τὸ συμπόσιον καὶ αὐτὸς μὲν ἀνεπαύετο, καθάπερ ἦν ἔθος αὐτῷ, τοῖς δὲ Συρακοσίοις νεανίσκοις θεραπεῖαν τε καὶ οἶκον ἐξαίρετον ἀπέδειξε.

Δ'. Νῦν ἐκείνη φροντίζων μεστὴ πάντας κατελάμβανε καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο καθεῦδεν. Χαιρέας μὲν γὰρ ὠργίζετο, Πολύχαρμος δὲ παρεμυθεῖτο, Μιθριδάτης δ' ἔχαιρεν, ἐλπίζων, ὅτι καθάπερ ἐν τοῖς ἀγῶσι τοῖς
 15 γυμνικοῖς, ἐφεδρὸς μὲν ὦν μεταξὺ Χαιρέου τε καὶ Διονυσίου, αὐτὸς ἀκονεῖ τὸ ἄθλον, Καλλιρρόην, ἀποίσσεται. Τῆς δ' ὑστεραίᾳς προτεθείσης τῆς γνώμης, ὁ μὲν Χαιρέας εὐθὺς ἡξίου βαδίζειν εἰς Μίλητον καὶ Διονύσιον ἀπαιτεῖν τὴν γυναῖκα. Μὴ γὰρ ἂν μηδὲ
 20 Καλλιρρόην ἐμμένειν ἰδοῦσαν αὐτόν. Ὁ δὲ Μιθριδάτης· Ἐμοῦ μὲν ἔνεκα, φησὶν, ἀπίθι, βούλομαι γὰρ σε μηδεμίαν ἡμέραν ἀπεξεῦχθαι τῆς γυναικός. Ὅφελον μηδὲ Σικελίας ἐξήλθετε, μηδὲ συνέβη τι δεινὸν ἀμφοῖν. Ἐπεὶ δ' ἡ φιλόκαινος τύχη δρᾶμα σχυρωσὴν ὑμῖν
 25 περιτέθεικε, βουλευσάσθαι δεῖ περὶ τῶν ἐξῆς φρονιμώτερον. Νῦν γὰρ σπεύδεις πάθει μάλλον ἢ λογισμῷ μηδὲν τῶν μελλόντων προσρῳόμενος. Μόνος καὶ ξένος εἰς πόλιν ἀπέρχῃ τὴν μεγίστην καὶ ἀνδρὸς πλουσίου καὶ πρωτεύοντος ἐν Ἰωνίᾳ θέλεις ἀποσπάσαι γυναῖκα,
 30 ἐξαιρέτως αὐτῷ συναρθεῖσαν, ποῖα δυνάμει πεποιθώς; μακρὰν Ἐρμοκράτης σου καὶ Μιθριδάτης, οἱ μόνοι σύμμαχοι, πενήθησαι δυνάμενοί σε μάλλον ἢ βοηθήσαι. Φοβοῦμαι καὶ τὴν τύχην τοῦ τόπου. Δεινὰ μὲν ἐκεῖ πέπονθας ἤδη· δόξει δέ σοι τὰ τότε φιλανθρωπότερα·
 35 Τότε Μίλητος ἦν. Ἐδέθης μὲν, ἀλλ' ἔζησας. Ἐπράθης, ἀλλ' ἐμοί, νῦν δὲ, ἂν αἰσθῇται Διονύσιος ἐπιβουλεύοντα τοῖς γάμοις αὐτοῦ, τίς σε θεῶν δυνήσεται σῶσαι; παραδοθήσῃ γὰρ ἀντεραστῇ τυράννῳ. Καὶ τάχα μὲν οὐδὲ πιστευθήσῃ Χαιρέας εἶναι. Κινδυνεύ-
 40 σεις δὲ μάλλον, κἂν ἀληθῶς εἶναι σε νομίσῃ. Σὺ μόνος ἀγνοεῖς τὴν φύσιν τοῦ ἔρωτος; ὅτι οὗτος ὁ θεὸς ἀπάται χαίρει καὶ δόλοις; δοκεῖ δέ μοι πρῶτον ἀποπειραθῆναι σε τῆς γυναικὸς διὰ γραμμάτων, εἰ μέμνηταί σου καὶ Διονύσιον θέλει καταλιπεῖν, ἢ

45 Κεῖνον βούλεται οἶκον ὀφείλειν, ὅς κεν ὀπίσῃ.

ἐπιστολὴν γράψον αὐτῇ· λυπηθήτω, χαρήτω, ζητήσάτω, καλεσάτω. Τῆς δὲ τῶν γραμμάτων διαπομπῆς ἐγὼ προνοήσομαι. Βάδιζε καὶ γράφε. Πείθεται Χαιρέας καὶ μόνος ἐπ' ἐρημίας γενομένος ἤθελε γράφειν,
 10 ἀλλ' οὐκ ἔδύνατο, δακρύων ἐπιρρεόντων καὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ τρεμούσης. Ἀποκλαύσας δὲ τὰς ἑαυτοῦ συμφορὰς, μόλις ἤρξατο τοιαύτης ἐπιστολῆς· Καλλιρρόη Χαιρέας. Ζῶ καὶ ζῶ διὰ Μιθριδάτην, τὸν ἐμὸν

laetabatur Mithridates, spem nactus aliquam amatoriam, ut qui jam posset, amico visus opitulari, de Callirrhoe dicere et agere liberius. Itaque : Jam quidem nox est, ait, abeamus; postero die sobrii et sani de rebus his deliberaturi. Nam consultatio majus otium requirit. Post quae surgens dissolvit convivium et cubitum illi, quo consueverat, postquam Syracusanis juvenibus primum ministerium et cubiculum assignasset.

IV. Nox illa curarum plena omnes obruebat, et nullus poterat dormire. Chæreas enim stomachabatur : Polycharmus eum demulcebat. Mithridates tandem exultabat ea spe, fore, ut, ceu in gymniciis ludis, interea, dum Chæreas et Dionysius luctando delicerent, ipse subsessor positum in medio præmium Callirrhoea solus citra pulverem et sudorem ferret. Altero die jussi suam quisque sententiam promere. Chæreas recta Miletum ire et mulierem a Dionysio repetere censebat; neque enim post suum conspectum ibi mansuram Callirrhoen. Mithridates autem : Quantum quidem in me, ait, abire te nihil prohibet. Mallem profecto, te ne per unum quidem diem a tua fuisse distractum. Utinam pedem Sicilia nunquam extulissetis. Quando vero novarum rerum semper cupida sors tam tristem vobis circumposuit personam, sapientius consulere de deinceps agendis oportet. Nunc enim festinas affectu magis, quam ratione, nihil providus, nihil cautus futurorum. Solus et hospes abis in urbem, viroque diviti, et Joniae primo junctam solemniter secundum leges et religiones omnes uxorem is abstractum, quibusnam tu confis viribus et opibus? Longe tibi Hermocrates, longe Mithridates, unici tui adjutores, lugere te magis, quam tueri, idonei. Etiam loci fortunam vereor. Gravia sunt, quae nuper ibi passus es. Sed ea, si cum imminentibus comparentur, humanitas mera tibi videbuntur esse. Miletus erat. Vinciebant te, sed et vivere sinebant. Vendebant te, sed mihi. Nunc autem quis eorum te eripuerit, si Dionysius insidiantem suo te matrimonio sentiat? Trade-
 ris, rivali tuo, tyranno, neque forte tibi credetur, te esse. Et si credant denique, vere Chæream adesse, periclitaberis eo magis. Tunc solus ignoras amoris indolem? Deus hic fallacis gaudet et dolis. Ego suaderem prius mulierem tentare per literas, tuine meminerit, et Dionysium velit deserere, an potius illi

Amplificare domum, qui praestet nocte maritum.

Scribe ipsi. Contristetur, gaudeat rursus, requirat, vocet te. Ut recte curentur literae, ego curabo, i modo et scribe. Obedit Chæreas, et in secessu scribere, utut cuperet, nequibat tamen, lacrymis confertim cadentibus manuque tremente. Vix tandem, deploratis suis miseriis, talem orditur epistolam : Callirrhoea Chæreas. Vivo, et vivo per Mithridatem, patronum meum, spero et tuum. Venditus enim fui a barbaris in Cariam, qui flammis deleverunt

εὐεργέτην, ἐλπίζω δὲ καὶ σὸν. Ἐπράθην γὰρ εἰς Κα-
ρίαν ὑπὸ βαρβάρων, οἵτινες ἐνέπρησαν τριήρη τὴν
καλὴν, τὴν στρατηγικὴν, τὴν τοῦ σοῦ πατρός. Ἐξέ-
πεμψε δ' ἐπ' αὐτῆς ἡ πόλις πρεσβείαν ὑπὲρ σοῦ. Τὸς
μὲν οὖν ἄλλους πολίτας οὐκ οἶδ' ὅ τι γεγόνασιν, ἐμὲ δὲ
καὶ Πολύχαρμον, τὸν φίλον, ἤδη μέλλοντας φονεῦσθαι
σέσωκεν ἔλεος δεσπότου. Πάντα δὲ Μιθριδάτης εὐερ-
γετήσας, τοῦτό με λελύπηκεν ἀντὶ πάντων, ὅτι μοί
τὸν σὸν γάμον διηγῆσατο. Θάνατον μὲν γὰρ, ἀνθρω-
πος ὢν, προσεδόκων, τὸν δὲ σὸν γάμον οὐκ ἤλπισα.
Ἄλλ' ἱκετεύω, μετανόησον. Κατασπένδω τούτων
μοι τῶν γραμμάτων δάκρυα καὶ φιλήματα. Ἐγὼ
Χαιρέας εἰμὶ ὁ σὺς, ἐκεῖνος δὲ εἶδες παρθένος εἰς Ἀφρο-
δίτην βαδίζουσα, δι' ἣν ἡγρύπνησας. Μνήσθητι τοῦ
θαλάμου καὶ τῆς νυκτὸς τῆς μυστικῆς, ἐν ᾗ πρῶτον
σὺ μὲν ἀνδρὸς, ἐγὼ δὲ γυναῖκος πείραν ἐλάβομεν.
Ἄλλ' ἐξηλοτύπησα. Τοῦτ' ἰδιὸν ἐστὶ φιλοῦντος. Δέ-
δωκά σοι δίκας. Ἐπράθην, ἐδοῦλευσα, ἐδέθην. Μή
μοι μνησικακίης τοῦ λακτίσματος τοῦ προπετοῦς.
Κἀγὼ γὰρ ἐπὶ σταυρὸν ἀνέβην διὰ σέ, σοὶ μηδὲν ἐγκα-
λῶν. Εἰ μὲν οὖν ἐτι μνημονεύσεις, οὐδὲν ἔπαθον.
εἰ δ' ἄλλο τι φρονεῖς, θανάτου μοι δώσεις ἀπόφασιν.

Ε'. Τούτην τὴν ἐπιστολὴν ἔδωκεν Ὑγίνῳ, τῷ πι-
στοτάτῳ, ὃν καὶ διοικητὴν εἶχεν ἐν Καρίᾳ τῆς ὅλης
οὐσίας· παραγυμνῶσας αὐτῷ καὶ τὸν ἰδιὸν ἔρωτα.
Ἐγράψε δὲ καὶ αὐτὸς πρὸς Καλλιρρόην, εὖνοϊαν ἐπι-
δεικνύμενος αὐτῇ καὶ κηδεμονίαν, ὅτι δι' ἐκείνην Χαι-
ρέαν ἔσωσε, καὶ συμβουλεύων μὴ ὑβρίσαι τὸν πρῶτον
ἄνδρα, ὑπισχνόμενος αὐτὸς στρατηγήσειν, ὅπως ἀλλή-
λους ἀπολάβωσιν, ἂν καὶ τὴν ἐκείνης προσλάβῃ ψήφον.
Συνέπεμψε δὲ τῷ Ὑγίνῳ τρεῖς ὑπηρέτας καὶ δῶρα
πολυτελῆ καὶ χρυσίον συχνόν. Εἴρητο δὲ πρὸς τοὺς
ἄλλους οἰκέτας, ὅτι πέμπει ταῦτα Διονυσίῳ, πρὸς τὸ
ἀνύποπτον. Κελεύει δὲ τὸν Ὑγίνον, ἐπειδὴν ἐν Πριήνῃ
γέννηται, τοὺς μὲν ἄλλους αὐτοῦ καταλιπεῖν, μόνον
δ' αὐτὸν, ὡς Ἴωνα, καὶ γὰρ ἐλλήνιζε τῇ φωνῇ, κατὰ-
σκοπον εἰς τὴν Μίλητον πορευθῆναι. Εἴτ', ἐπειδὴν
μᾶθῃ, πῶς ἂν χρῆσταιτο τοῖς πράγμασι, τότε τοὺς ἐκ
Πριήνης εἰς Μίλητον ἀπαγαγεῖν. Ὁ μὲν οὖν ἀπῆει,
καὶ ἔπραττε τὰ κεκελευμένα, ἡ τύχη δ' οὐχ ὅμοιον
τῇ γνώμῃ τὸ τέλος ἐβράβευσεν, ἀλλὰ μειζόνων πραγ-
μάτων ἐκίνησεν ἀρχήν. Ἐπειδὴ γὰρ Ὑγίνος εἰς
Μίλητον ἀπηλλάγη, καταλειφθέντες οἱ δοῦλοι, τοῦ
προεστηκότος ἔρημοι, πρὸς ἀσωτίαν ὤρμουν, ἔχοντες
χρυσίον ἀφθονον. Ἐν πόλει δὲ μικρᾷ καὶ περιεργίας
ἐλλήνικῆς πλήρῃ ξενικῇ πολυτέλειᾳ τοὺς πάντων
ἐπέστρεψεν ὀφθαλμούς· ἄγνωστοι γὰρ ἄνθρωποι καὶ
τρυφῶντες ἔδοξαν αὐτοῖς, μάλιστα μὲν λησταί, δρα-
πέται δὲ πάντως. Ἦκεν οὖν εἰς τὸ πανδοχεῖον ὁ στρα-
τηγὸς καὶ διερευνῶμενος εὖρε χρυσίον καὶ κόσμον πολ-
υτελεῖ. Φώρια δὲ νομίσας, ἀνέκρινε τοὺς οἰκέτας,
τίνας εἶεν καὶ πόθεν ταῦτα. Φόβῳ δὲ βασάνων κα-
τεμήνυσαν τὴν ἀλήθειαν, ὅτι Μιθριδάτης, ὁ Καρίας
ὑπαρχος, δῶρα πεπόμφει Διονυσίῳ, καὶ ἐπιστολὰς

triremem illam pulchram, illam praetoriam, illam tui pa-
tris. De ceteris civibus quid factum sit, non novi. Me
vero et amicum Polycharmum ex ipsis Orci faucibus ex-
traxit heri misericordia. Mithridates vero, quum cetera
omnia pulchre et benigne fecisset, hoc solo, sed omnium
maximo, vulnere me afflixit, quod tuas mihi narravit
nuptias. Mortem equidem expectabam, qui mortalis
sum: sed tuas cum alio viro nuptias nullo modo metue-
bam. Verum rogo supplex: resipisce. Litteras has irrigo
meis lacrymis osculisque. Chæreas tuus ego sum: ille,
quem virgo videbas in Veneris templum procedens: propter
quem noctes insomnes egisti. Memento thalami, et noctis
illius mysticae, in qua primum tu viri, ego feminae, gustum
habuimus. Atqui emulatione peccavi. Hoc proprium est
amantis. Dedi tibi poenas. Venditus fui, servii, traxi
catenas. Ne mihi calcis praepetis et inconsideratae me-
moriæ serves tenacem nimis et indelebilem. Et ego tui
caussa in crucem ivi, nihil incusans tamen. Quod si ergo
memor adhuc es mei, nihil accidit mali. Si vero secus
sentis, pronuntias mihi feralem sententiam.

V. Hanc Mithridates epistolam Hygino, servo fidelis-
simo, tradidit, quem et administratorem omnium in Caria
fortunarum suarum habebat et secreti sui amoris conscium
fecerat. Ipse etiam Mithridates ad Callirrhoën literas dabat,
quibus suam erga ipsam benevolentiam curamque in ser-
vato a se propter eam Chærea indicabat, primumque
virum non insuper habere suadebat; vel exercitum, si
opus, ducere velle, quo conjuges sui copiam rursus reci-
perent; modo illa calculum suum non negaverit. Hygino
tres servos addit, et munera ingentis pretii, et magnam
auri vim. Ceteris servis dictum, hæc Dionysio mitti, ne
suspecti forent, aut ipsi suspicarentur. Hyginus vero
jussus, ut Prienen esset ventum, relictis ibi comitibus,
solus, ut Ion, nam Græce callebat, Miletum tendere spe-
culator, et, postquam viderit, quid agendum, et qui tra-
ctandum negotium, tum demum Priene reliquos Miletum
abducere. Abiit et mandata perficit. Fortuna vero exi-
tum opinioni congruum non contribuit, sed majorum re-
rum movit initia. Miletum enim digresso Hygino, servi
Priensæ relictæ sine magistro lurrari coeperant, auro abun-
dantes. Barbarus ille luxus in urbe parva Græcæque
curiositatis oculos in se convertit omnium; et delicias
ignoti homines videbantur ipsis maxime quidem latrones;
minimum sine dubio servi fugitivi. Prætor itaque hospi-
tium ingressus, omnibus diligenter excussis, auri vim
mundumque pretiosissimum reperit. Quæ reputans ille
latrocinia esse, servos rogat, quinam essent, et unde illa?
Metu tormentorum illi Mithridatem, Cariae præfectum,
Dionysio hæc dona mittere produunt, literasque ostendunt.

ἐπεδείκνυσαν. Ὁ δὲ στρατηγὸς τὰ μὲν γράμματα οὐκ ἔλυσεν· ἦν γὰρ ἔξωθεν κατασκευασμένα, δημοσίοις δὲ παραδοῦς ἅπαντα μετὰ τῶν οἰκετῶν ἐπεμψε πρὸς Διονύσιον, εὐεργεσίαν εἰς αὐτὸν κατατίθεσθαι νομίζων. Ἐτύγχανε μὲν οὖν ἐστῶν τοὺς ἐπιφανεστάτους τῶν πολιτῶν καὶ λαμπρὸν τὸ συμπόσιον ἦν. Ἦδὲ δὲ πού καὶ αὐλὸς ἐφθέγγετο καὶ δι' ᾧδῆς ἤκούετο μέλος. Μεταξὺ δ' ἐπέδωκε τις αὐτῷ τὴν ἐπιστολήν· Στρατηγὸς Πριηνέων, Βίας, εὐεργέτῃ Διονυσίῳ χαίρειν. Δῶρα καὶ γράμματα, κομιζόμενά σοι παρὰ Μιθριδάτου, τοῦ Καρίας ὑπάρχου, δοῦλοι πονηροὶ κατέφθειρον, οὓς ἐγὼ συλλαβὸν ἀνέπεμψα πρὸς σέ. Ταύτην τὴν ἐπιστολήν ἐν μέσῳ τῷ συμπόσιῳ Διονύσιος ἀνέγνω, καλλωπιζόμενος ἐπὶ ταῖς βασιλικαῖς δωρεαῖς. Ἐντεμεῖν δὲ τὰς σφραγίδας καλεῦσας, ἐντυγχάνειν ἐπειράτο τοῖς γράμμασιν. Εἶδεν οὖν· Καλλιρρόῃ Χαιρέας. Ζῶ.

Τοῦ δ' αὐτοῦ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.

εἶτα σκότος τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ κατεχύθη. καὶ μέντοι λιποθυμήσας, ὅμως ἐκράτησε τὰ γράμματα, φοβούμενος ἄλλον αὐτοῖς ἐντυχεῖν. Θορύβου δὲ καὶ συνδρομῆς γενομένης, ἐπηγέρθη, καὶ συνεῖς τὸ πάθος, ἐκέλευσε τοῖς οἰκέταις μετενεγκεῖν αὐτὸν εἰς ἕτερον οἰκίσκον, ὥς δῶθεν βουλόμενος ἡρεμίας μετασχεῖν. Τὸ μὲν οὖν συμπόσιον σκυθρωπῶς διελύθη. φαντασία γὰρ ἀποπληξίας αὐτοὺς ἔσχε. Διονύσιος δὲ, καθ' ἑαυτὸν γενομένος, πολλάκις ἀνεγίνωσκε τὰς ἐπιστολάς. Κατελάμβανε δ' αὐτὸν πάθῃ ποικίλα, θυμὸς, ἀθυμία, φόβος, ἀπιστία. Ζῆν μὲν οὖν Χαιρέαν οὐκ ἐπίστευε, τοῦτο γὰρ οὐδ' ὁλῶς ᾔθελε, σκῆψιν δὲ μοιχικὴν ὑπέλαμβανε Μιθριδάτου διαφθεῖραι θέλοντος Καλλιρρόην ἐλπίδι Χαιρέου.

Γ'. Μεθ' ἡμέραν οὖν τήρῃσιν ἐποιεῖτο τῆς γυναικὸς ἀκριβεστέραν, ἵνα μή τις αὐτῇ προσέλθῃ, μὴδ' ἀπαγγεῖλῃ τι τῶν ἐν Καρίᾳ διηγημάτων. Αὐτὸς δ' ἄμυναν ἐπενόησε τοιαύτην. Ἐπεδήμει κατὰ καιρὸν ὁ Λυδίας καὶ Ἰωνίας ὑπάρχος Φαρνάκης, ὃς δὴ καὶ μέγιστος εἶναι δοκεῖ τῶν ὑπὸ βασιλείᾳ καταπεμπομένων ἐπὶ ὀαλκτιαν. Ἐπὶ τοῦτον ἦλθεν ὁ Διονύσιος, ἦν γὰρ αὐτῷ φίλος, καὶ ἰδιολογίαν ᾔτήσατο. Μόνος, ἰκετεύων σε, φησὶν, ὦ δέσποτα, βοήθησον ἐμοὶ τε καὶ σεαυτῷ. Μιθριδάτης γὰρ, ὁ κάκιστος ἀνδρῶν καὶ σοι φθονῶν, ξένος μου γενομένος ἐπιβουλεύει μου τῷ γάμῳ καὶ πέπομφε γράμματα μοιχικὰ μετὰ γρουσίου πρὸς τὴν γυναῖκα τὴν ἐμήν. Ἐπὶ τούτοις ἀνενίνωσκε τὰς ἐπιστολάς καὶ διηγείτο τὴν τέχνην. Ἄσμενος ἤκουσε Φαρνάκης τῶν λόγων· τάχα μὲν καὶ διὰ Μιθριδάτην, γεγόνει γὰρ αὐτοῖς οὐκ ὀλίγα προσκρούσματα διὰ τὴν γεινῖασιν, τὸ δὲ πλέον διὰ τὸν ἔρωτα. Καὶ γὰρ αὐτὸς ἐκάετο τῆς Καλλιρρόης καὶ δι' αὐτὴν ἐπεδήμει τὰ πολλὰ Μιλήτιω, κελῶν ἐπὶ τὰς ἐστιᾶσεις Διονύσιον μετὰ τῆς γυναικός. Ὑπέσχετο δ' οὖν βοηθήσειν αὐτῷ κατὰ τὸ δυνατόν καὶ γράφει δι' ἀπορρήτων ἐπιστολήν· Βασιλεῖ βασιλέων, Ἀρταξέρξῃ, σατράπῃ Λυδίας καὶ

Quas prætor non solvit, obsignatas quippe, sed apparitoribus traditas cum servis et muneribus Dionysio mittit; hoc beneficio, cum deposito pignore, futuram hujus benevolentiam sibi obligaturus. Commodum Dionysius civium nobilissimos vocaverat, splendidumque erat convivium. Jam strepere tibiæ, jam audiri vocale carmen, quom litteras illi quis tradit: Prætor Prienensium, Bias, patrono Dionysio salutem. Munera cum literis per Mithridatem, Cariae præfectum, tibi destinata servi nequam hic lacerabant; quos ego comprehensos ad te porro misi. Hanc epistolam in medio convivarum recitabat Dionysius, haud parum ob regalia munera sibi plaudens. Cæteras quoque legere cupidus incidi jubet signa, videtque: Callirrhœæ Chæreas. Vivo.

Tunc illi genuum rigidi flaccescere nervi.

Caligare oculi, trepidumque liquescere pectus.

Pertinaciter nihilominus literas continebat manibus, utut animo delinquens, metu, ne quis alius legeret. Emoto ad hæc et concurrente omni familiaque et convivio, excitatus ipse et intelligens suam animi perturbationem, transferri vult in aliud cubiculum, ut solitaria quiete frui cupidus. Hoc modo, sed tristī, convivium fuit dissolutum. Putabant enim omnes, subito sanguinis ictu correptum esse. Ille vero sibi redditus in vacuo sarpus relegat epistolas, variis interim exercitus animi astubus. Modo excalescere, modo dejici animo, modo metuere, modo non credere. Non credebat omnino, Chæream vivere; nolebat enim id, et plane execrabatur. Sed suspicabatur insidias Mithridatis, Callirrhœæ adulterio corrumpere studentis.

VI. Apponebat itaque conjugī interdictum custodiam diligentiorē, ne quis aut accederet, aut referret omnino quid e Caria; ipse vero se hoc modo vicissim ulcisci excoGITabat. Mileti agebat opportune isto tempore Lydiæ et Ioniæ præfectus, Pharnaces, eorum habitus maximus, quos Persarum rex ad oram maritimam solet mittere. Hunc adit Dionysius, ut amicus, et admitti rogat in colloquium secretius. Solus soli: Rogo te, ait, domine, succurre non mihi magis, quam tibi. Pessimus virorum et invidus tibi, Mithridates, jure hospitii susque deque habito, insidiatur meo matrimonio, aurique vim et literas corruptrices uxori meæ misit. Simul protrahit literas et legit, et explicat artes. Libenter hæc audiebat Pharnaces, et ob Mithridatem, si velis. Dissidebant enim et sæpe collidebantur ob ditiorum viciniam. Magis tamen ob amorem. Nam et ille Callirrhœæ amore flagrabat, plurimumque debebat Mileti, ad epulas vocans cum uxore Dionysium. Huic igitur ille pro virili adiutorem se pollicetur, et epistolam scribit arcanam: Regum regi, Artaxerxi, satrapa Lydiæ

Ἰωνίας, Φαρνάκης, ἰδίῳ δεσπότη χαίρειν. Διονύσιος ὁ Μιλήσιος δοῦλος ἐστὶ σὸς ἐκ προγόνων, πιστὸς καὶ πρόθυμος εἰς τὸν σὸν οἶκον. Οὗτος ἀπωδύρατο πρὸς με, ὅτι Μιθριδάτης, ὁ Καρίας ὑπαρχος, ξένος αὐτῷ
 5 γενόμενος διαφθείρει αὐτοῦ τὴν γυναῖκα. Φέρει δὲ μεγάλην ἀδοξίαν εἰς τὰ σὰ πράγματα, μᾶλλον δὲ τα-
 ραχήν. Πᾶσα μὲν γὰρ παρανομία σατράπου μεμπτή, μάλιστα δ' αὕτη. Καὶ γὰρ ὁ Διονύσιος ἐστὶ δυνατώ-
 10 τας Ἰώνων καὶ τὸ κάλλος τῆς γυναικὸς περιβόητον,
 ὥστε τὴν ὕβριν μὴ δύνασθαι λαθεῖν. Ταύτην τὴν ἐπιστολὴν κοιμισθεῖσαν ὁ βασιλεὺς ἀνέγνω τοῖς φίλοις καὶ τί χρὴ πράττειν, ἐβουλεύετο. Γινώμαι δ' ἐρρή-
 15 θησαν διάφοροι· τοῖς μὲν γὰρ Μιθριδάτῃ φθονοῦσιν, ἢ τὴν σατραπειάν αὐτοῦ μνημόνοις, ἐδόκει μὴ περιορᾶν ἐπιβουλὴν εἰς γάμον ἀνδρὸς ἐνδόξου, τοῖς δὲ βραθυμο-
 20 τέροις τὰς φύσεις, ἢ τιμῶσι τὸν Μιθριδάτην, εἶχε δὲ πολλοὺς .. προσετήκοντας, οὐκ ἤρεσκεν ἀνάρπαστον ἐκ διαβολῆς ποιεῖν ἄνδρα δόκιμον. Ἀνωμάλων δὲ τῶν γνωμῶν γενομένων, ἐκείνης μὲν τῆς ἡμέρας οὐδὲν ἐπε-
 25 κύρωσεν ὁ βασιλεὺς, ἀλλ' ὑπερέθετο τὴν σκέψιν, νυκτὸς δ' ἐπεβούσης, ὑπεδύετο αὐτὸν μισοπονηρία μὲν διὰ τὸ τῆς βασιλείας εὐπρεπὲς, εὐλάβεια δὲ περὶ τοῦ μέλλοντος. Ἄρχην γὰρ ἔχειν τὸν Μιθριδάτην καταφρό-
 30 νήσεως. Ὀρμησεν οὖν καλεῖν ἐπὶ τὴν δίκην αὐτόν.
 Ἄλλο δὲ πάθος παρῆναι, παραπέμπεσθαι καὶ τὴν γυ-
 35 ναῖκα τὴν καλὴν. Σύμβουλοι (δὲ νῦξ) καὶ σκότος ἐν ἐρημίᾳ γενομένοι καὶ τούτου τοῦ μέρους τῆς ἐπιστολῆς ἀνεμίμνησκον βασιλέα. Προσηρέθιζε δὲ καὶ φήμη, Καλλιρρόην τινὰ καλλίστην ἐπὶ τῆς Ἰωνίας εἶναι. Καὶ
 40 τοῦτο μόνον ἐμέμπετο βασιλεὺς Φαρνάκην, ὅτι οὐ προσέγραψεν ἐν τῇ ἐπιστολῇ τοῦνομα τῆς γυναικός. Ὅμως δ' ἐπ' ἀμφιβολίᾳ τῷ τάχα καὶ κρείττονα τυγχάνειν τῆς φημιζομένης ἐτέραν, ἔδοξε καλέσαι καὶ τὴν
 45 γυναῖκα. Γράφει δὲ καὶ πρὸς Φαρνάκην· Διονύσιον, ἐμὸν δοῦλον, Μιλήσιον, πέμψον· πρὸς δὲ Μιθριδάτην· Ἦκε ἀπολογησόμενος, ὅτι οὐκ ἐπεβούλευσας γάμῳ Διονυσίου.

Ζ'. Καταπλαγέντος δὲ τοῦ Μιθριδάτου καὶ ἀπο-
 40 ρούντος τὴν αἰτίαν τῆς διαβολῆς, ὑποστρέψας ὁ Ὑγίνος ἐδήλωσε τὰ πεπραγμένα περὶ τοὺς οἰκέτας. Προ-
 δοθεὶς οὖν ὑπὸ τῶν γραμμάτων, ἐβουλεύετο μὴ βαδί-
 45 ζειν ἄνω, δεδοικὼς τὰς διαβολὰς καὶ τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως· ἀλλὰ Μιλήτον μὲν καταλαβεῖν καὶ Διονύ-
 σιον ἀνελεῖν, τὸν αἰτίον, Καλλιρρόην δ' ἀρπάσας,
 50 ἀποστῆναι βασιλείως. Τί γὰρ σπεύδω, φησὶ, παρα-
 δοῦναι δεσπότην γερεῖ τὴν ἐλευθερίαν; τάχα δὲ καὶ κρατήσεις ἐνθάδε μένων. Μακρὰν γάρ ἐστι βασιλεὺς καὶ (φαυλὸς) ἔχει στρατηγούς. Εἰ δὲ καὶ ἄλλως
 55 ἀθετήσκειν, οὐδὲν δυνήσῃ χεῖρον παθεῖν. Ἐν τοσούτῳ
 60 δὲ σὺ μὴ προδῶς ὅσοι τὰ κάλλιστα, ἔρωτα καὶ ἀρχήν. Ἐντάφιον ἐνδοξόν ἢ ἡγεμονία καὶ μετὰ Καλλιρρόης θάνατος ἡδύς. Ἔτι ταῦτα βουλευομένου καὶ παρα-
 σκευαζομένου πρὸς ἀπόστασιν, ἤκε τις ἀγγέλλων ὡς
 65 Διονύσιος ἐξώρμηκε Μιλήτου καὶ Καλλιρρόην ἐπάγεται.

et Ioniae, Pharnaces, suo domino salutem. Dionysius Milesius servus tuus a majoribus inde tibi fidelis et erga domum tuam officiorum promptus. Ille cum lacrymis apud me exposuit, uxorem suam a Cariae praefecto, Mithridate, eoque hospite suo nuper facto, corrumpi. Id quod magnam tuis rebus creat ignominiam, imo potius turbas. Omnis enim iniquitas satrapae digna vituperio, sed haec maxime. Nam et Dionysius potentissimus Ionum est, et forma mulieris celeberrima, ut latere nequeat contumelia. Allatam hanc epistolam rex amicis praegit, et sententias imperat. Sed discessum est in diversa. Nam qui Mithridati male volebant, invidi, aut ejus praefecturam procabantur, suadebant nullo modo connivere ad insidias illustris viri conjugio structas. Qui vero lenioris erant indolis, aut Mithridatem in honore habebant, erant autem multi praepollentes: illi non probabant, probum virum per calumnias de medio submoveri. Igitur illa die, quandoquidem sententiae secum adversa fronte pugnarent, rex decernebat nihil, sed rejiciebat in aliud tempus. Secuta vero nocte regem partim subibat odium nequitiae in viro, qui decus et honorem regiae dignitatis tueri debebat: partim de futuris metus atque circumspectio. Sic enim Mithridati impune contemnendi initium dari. Impetum igitur capiebat evocandi Mithridatis ad causam dicendam. Alius vero animi motus hor-
 70 tabatur, pulchram illam feminam simul evocare. Consultores igitur (nox) et tenebrae secretum nacti, illam de mulieris forma literarum particulam regi representabant inculcabantque. Praeterea quoque jamdudum sparsus in aula rumor de pulcherrima quadam apud Iones Callirhoe stimulabat, idque solum in Pharnace reprehendebat rex, quod mulieris nomen literis non consignasset. At quoniam dubitari posset, sitne etiam alia celebrata ista multo pulchrior, in omnem eventum placuit, etiam mulierem excire. Scribit ergo Pharnaci: Dionysium Milesium, servum meum, mitte. Mithridati vero: Veni causam dicturus, quod Dionysii matrimonio non feceris insidias.

VII. Dum territus Mithridates, et in quem calumniae causam conjiciat dubius fluctuat, redux Hyginus, quid factum sit de servis, exponit. Proditus igitur ab literis maturo consilio decernebat, ad regem non ascendere; cujus aequae noverat iram atque calumniarum vires: sed Miletum occupare; occidere Dionysium, turbarum causam: rapere Callirhoen: itaque demum a rege deficere. Quid enim heri manibus libertatem tradere ruo? Forsan eris superior, ubi domi manseris. Rex enim longe abest: et habet malos belli duces. Aut si aliquid aliud contumeliae in te decernat, nihil pejus poteris pati. Quidquid sit, tu interim pulcherrima duo ne prodas: amorem et dominatum. Principatus splendidus in sepulcro titulus, et cum Callirhoe mori, dulce est. Haec agitant et parant deflectionem nuntiatur Dionysius exisse Mileto et Calli-

Τούτο λυπηρότερον ἤκουσε Μιθριδάτης, ἢ τὸ πρόσταγμα τὸ καλοῦν ἐπὶ τὴν οἰκὴν. Ἀποκλαύσας δὲ τὴν ἑαυτοῦ συμφορὰν· Ἐπὶ ποίαις, φησὶν, ἐλπίσιν εἶμι μένω; προδίδωσί με πανταχόθεν ἡ τύχη. Τάχα γὰρ ἐλεήσει με βασιλεὺς μηδὲν ἀδικοῦντα, εἰ δ' ἀποθανεῖν δεήσεις, πάλιν ὄψομαι Καλλιρρόην. Κἂν ἐν τῇ κρίσει Χαιρέαν ἔξω μετ' ἑμαυτοῦ καὶ Πολύχαρμον, οὐ συνηγόρους μόνον, ἀλλὰ καὶ μάρτυρας. Πᾶσαν οὖν τὴν θεραπείαν κελεύσας συνακολουθεῖν, ἐξώρμησε Καρίας ἀγαθὴν ἔχων ψυχὴν ἐκ τοῦ μηδὲν ἀδικεῖν ἂν δοῦναι.
 10 Ὡστε οὐδὲ μετὰ δακρύων προέπεμψαν αὐτὸν, ἀλλὰ μετὰ θυσιῶν καὶ πομπῆς. Ἐνα μὲν οὖν στόλον τοῦτον ἐκ Καρίας ἐστelleν δ' Ἐρως, ἐξ Ἰωνίας δ' ἐνδοξότερον ἄλλον. ἐπιφανέστερον γὰρ καὶ βασιλικώτερον ἦν τὸ κάλλος. Προέτρεγε γὰρ τῆς γυναικὸς ἡ φήμη, καταγγέλλουσα πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι Καλλιρρόη παραγίνεται, τὸ περιθόητον ὄνομα, τὸ μέγα τῆς φύσεως κατόρθωμα.

Ἀρτέμιδι Ἰκέλη, ἡ χρυσεῖη Ἀφροδίτῃ.

Ἐνδοξότεραν αὐτὴν ἐποίει καὶ τὸ τῆς δίκης διήγημα. Πόλεις ἀπῆντων θλαὶ καὶ τὰς ὁδοὺς ἐστενοχώρουν οἱ συντρέγοντες ἐπὶ τὴν θέαν. Ἐδόκει δὲ τοῖς πᾶσι τῆς φήμης ἡ γυνὴ κρείττων. Μαχαρίζομενος δὲ Διονύσιος ἐλυπεῖτο καὶ δειλότερον αὐτὸν ἐποίει τῆς εὐτυχίας
 25 τὸ μέγεθος. (ἅτε) γὰρ πεπαιδευμένος ἐνεθυμείτο, ὅτι φιλόκαινός ἐστιν δ' Ἐρως. Διὰ τοῦτο καὶ τόξα καὶ πῦρ ποιηταί τε καὶ (πλ)ᾶσαι περιτεθείκασιν αὐτῷ, τὰ κουφάτα καὶ σῆναι μὴ θέλοντα. Μνήμη δ' ἐλάμβανεν αὐτὸν παλαιῶν διηγημάτων, ὅσαι μεταβολαὶ
 30 γεγονῆσαι τῶν καλῶν γυναικῶν. Πάντ' οὖν Διονύσιον ἐφόβει, πάντας ἐβλεπεν ὡς ἀντεραστάς, οὐ τὸν ἀντίδικον μόνον, ἀλλ' αὐτὸν τὸν δικαστὴν, ὥστε καὶ μετενδοί, προπετέστερον Φαρνάκῃ ταῦτα μηνύσας.

ἔξω καθεύδει τὴν τ' ἐρωμένην ἔχειν.

Οὐ γὰρ ὅμοιον, ἐν Μιλήτῳ φυλάττειν Καλλιρρόην καὶ ἐπὶ τῆς Ἀσίας θλῆς. διεφύλαττε δ' ὅμως τὸ ἀπόρρητον μέχρι τέλους, καὶ τὴν αἰτίαν οὐχ ὁμολόγει πρὸς τὴν γυναῖκα, ἀλλ' ἡ πρόφασις ἦν, ὅτι βασιλεὺς αὐτὸν μεταπέμπεται, βουλεύσασθαι θέλων περὶ τῶν ἐν Ἰωνίᾳ
 40 πραγμάτων. Ἐλυπεῖτο δὲ Καλλιρρόη, μακρὰν στελλομένη θαλάσσης Ἑλληνικῆς. Ἐως γὰρ τοὺς Μιλησίων λιμένας ἑώρα, Συρακούσας ἐδόκει ἐγγὺς τυγχάνειν. μέγα δ' εἶχε παραμύθιον καὶ τὸν Χαιρέου τάφον ἐκεῖ.

rhoën secum ducere. Mithridatem id multo magis affligit, quam epistola, qua ad causam dicendam vocatus fuerat. Qua confisus ego spe, ait, deplorans suas miseras, diutius demoror! ubique me Fortuna prodit. Fortasse me innocentem rex miserabitur. Quod si vero mori oporteat, Callirrhoën tamen iterum videbo. Vel in ipso iudicio Chæream mecum habebō, et Polycharmum, non patronos tantum, sed et testes. Evocato igitur et comitari jussu omni ministerio, egreditur Caria, bona cum spe, quandoquidem nemini videri posset injuriam fecisse. Adeoque Cares non lacrymis abentem, sed victimis et splendido deductu, prosequébantur. Unum hoc agmen Amor e Caria mittebat, alterum vero splendidius ex Ionia. Illustrior enim et magis regia pulchritudo erat. Fama mulierem præcurrebat, omnibus et ubique nuntians, Callirrhoën venire, decantatissimum nomen, artificis naturæ magnum illud magisterium,

Auratæ Veneri similem pulchræve Dianæ.

Rumor etiam iudicii subeundi celebriorem reddebat. Integre urbes obviam ire, et concurrentium ad spectaculum agmina opplere vias. Omnes mulierem opinione et fama pulchriorem existimare. Sed illa quidem præconia et invidiosæ laudes angebant Dionysium, et magnitudo felicitatis faciebat timidiorem. Doctrinæ enim minime expertus vir cogitabat perpetuam Cupidinis nova molientis inconstantiam, cui propterea tam poëtæ, quam statuarii, duo rerum omnium levissima, et stare atque reprimi negantia, sagittas et ignem, attribuerint. Memoria quoque subibat veterum fabularum, quot et quæ pulchrarum mulierum vices et fata fuerint. Terrebant hæc omnia Dionysium: adspiciebat omnes tanquam rivales, non adversarium modo, sed et ipsum iudicem: et penitentia inconsideratæ apud Pharnacem delationis ducebatur, qui tranquille potuerit inter amplexus amatæ conjugis recubare. Plane enim aliud esse, Mileti servare Callirrhoën, atque per totam Asiam. Nihilominus secretum usque ad supremum finem constanter tegebat, causa profectionis mulieri non indicata, sed simulabat, regem se evocasse ad communem de rebus Ioniæ deliberationem. Callirrhoë tamen ægre ferebat, a Græco mari tam longe abstrahi. Donec enim videbat Milesios portus, credebat, prope a Syracusis abesse. Magnum quoque ibi solamen Chæreæ monumentum habebat.

ΛΟΓΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ.

Α'. Ὡς μὲν ἐγαμήθη Καλλιρρόη Χαιρέα, καλλίστη γυναικῶν ἀνδρὶ καλλίστῳ, πολιτευσάμενης Ἀφροδίτης τὸν γάμον καὶ ὡς δὲ ἐρωτικὴν ζηλοτυπίαν Χαιρέου πληξάντος αὐτὴν ἔδοξε τεθνάναι, ταφείσαν δὲ πολυτελῶς, εἴτ' ἀνανήψασαν ἐν τῷ τάφῳ, τυμβωρύχοι νυκτὸς ἐξήγαγον ἐκ Σικελίας, πλεύσαντες δ' εἰς Ἰωνίαν ἐπώλησαν Διονυσίῳ καὶ τὸν ἔρωτα τὸν Διονυσίου καὶ τὴν Καλλιρρόης πρὸς Χαιρέαν πίστιν καὶ τὴν ἀνάγκην τοῦ γάμου διὰ τὴν γαστέρα καὶ τὴν Θήρωνος ὁμολογίαν καὶ Χαιρέου πλοῦν ἐπὶ ζήτησιν τῆς γυναικὸς, ἄλλωσιν τ' αὐτοῦ καὶ πρᾶσιν εἰς Καρίαν μετὰ Πολυχάρμου τοῦ φίλου καὶ ὡς Μιθριδάτης ἐγνώρισε Χαιρέαν μέλλοντα ἀποθνήσκειν καὶ ὡς ἔσπευδον ἀλλήλοις ἀποδοῦναι τοὺς ἔρωτας, φωράσας δὲ τοῦτο Διονύσιος ἐξ ἐπιστολῶν διέβαλεν αὐτὸν πρὸς Φαρνάκην, ἐκεῖνος δὲ πρὸς βασιλέα, βασιλεὺς δ' ἀμφοτέρους ἐκάλεσεν ἐπὶ τὴν κρίσιν, ταῦτα ἐν τῇ πρόσθεν λόγῳ δεδήλωται. τὰ δ' ἐξῆς νῦν διηγήσομαι. Καλλιρρόη μὲν γὰρ μέγχι Συρίας καὶ Κιλικίας κούφως ἔφερε τὴν ἀποδημίαν, καὶ γὰρ Ἑλλάδος ἤκουε φωνῆς καὶ θάλατταν ἔβλεπεν τὴν ἀγούσαν εἰς Συρακούσας. Ὡς δ' ἤκεν ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην, μεθ' ὃν ἡπειρὸς ἐστὶ μεγάλη ἀπειτήριον εἰς τὴν βασιλείῃς γῆν τὴν πολλήν, τότε ἤδη πόθος αὐτὴν ὑπεδύετο πατρίδος τε καὶ συγγενῶν, ἀπογινώσκει τῆς εἰς τοῦμπάλιν ὑποστροφῆς. Στάσα δ' ἐπὶ τῆς ἡϊόως καὶ πάντας ἀναχωρῆσαι κελεύσασα πλὴν Πλαγγόνος, τῆς μόνης πιστῆς, τοιοῦτων ἤρξατο λόγων· Τύχη βάσκανε καὶ μιᾶς γυναικὸς προσφιλονεικούσα πολέμῳ, σύ με κατέκλεισας ἐν τάφῳ ζῶσαν καθεῖθεν ἐξήγαγες, οὐ δι' ἔλεον ἀλλ' ἵνα λησταίς με παραδῶς. Ἐμερίσαντό μου τὴν φυγὴν θάλασσα καὶ Θήρων. Ἡ Ἐρμοκράτους θυγάτηρ ἐπράθην, καὶ τὸ τῆς δουλείας μοι βαρύτερον, ἐπιλήθην, ἵνα, ζῶντος Χαιρέου, ἄλλῳ γαμηθῶ. Σὺ δὲ καὶ τούτων ἤδη μοι φθονεῖς. Οὐκέτι γὰρ εἰς Ἰωνίαν με φυγαδεύεις. Ἐξένην μὲν, πλὴν Ἑλληνικὴν ἐδίδως γῆν, ὅπου μεγάλην εἶχον παραμυθίαν, ὅτι θαλάσση παρακάθημαι. Νῦν δ' ἔξω με τοῦ συνήθους ῥίπτεις ἀέρος καὶ τῆς πατρίδος ὅλῳ διορίζομαι κόσμῳ. Μίλητον ἀφείλου μου πάλιν, ὡς πρότερον Συρακούσας. Ὑπὲρ τὸν Εὐφράτην ἀπάγομαι καὶ βαρβάροις ἐγκλείομαι μυχοῖς ἢ νησιώταις, ὅπου μηκέτι θάλασσα. Ποῖαν ἔτ' ἐλπίσω νῆυν ἐκ Σικελίας καταπλέουσιν; ἀποσπῶμαι καὶ τοῦ σοῦ τάφου, Χαιρέα. Τίς ἐπενέγκῃ σοὶ χοῶς, δαῖμον ἀγχθέ; Βάκτρα μοι καὶ Σοῦσα λοιπὸν οἶκος καὶ τάφος. Ἀπαξ, Εὐφράτα, μέλλω σε διαβαίνειν. Φοβοῦμαι γὰρ οὐχ οὕτως τὸ μέγας τῆς ἀποδημίας, ὥς, μὴ δοῶ κακεὶ καλὴν τι. Ταῦθ' ἅμα λέγουσα τὴν γῆν κατεπύλησεν. εἴτ' ἐπιβᾶσα τῆς πορθύμιδος διεπέρασεν. Ἦν μὲν οὖν καὶ Διονυσίῳ χορηγία πολλή, πλουσιώτατα γὰρ ἐπεδείκνυτο τῇ γυναικὶ τὴν παρασκευὴν, βασιλικωτέ-

LIBER QUINTUS.

1. Quomodo jam Callirrhoe Chæreae nupta fuerit, pulcherrima mulierum virorum pulcherrimo, administrante has nuptias Venere, et quomodo ictu amuli Chæreae examinata fuerit visa, splendideque sepulta; dein sibi redditam sepulcro noctu latrones extraxerint, et abductam e Sicilia trajecto pelago in Ioniam vendiderint Dionysio, Injussque amores, et feminae erga Chæream fidem, et coactas ob plenum ventrem nuptias, et Theronis confessionem et Chæreae instilulam rependendae uxoris ergo navigationem, ejusque cum Polycharmo captivitatem, et in Cariam venditionem, et qui Chæream Mithridates agnovit, jamjam morti tradendum, et qua ratione disparatos amantes jungere sibi reddere studuerit, et ut, eo deprehenso per epistolas, Dionysius Carem apud Pharnacem detulerit, hic porro apud regem, rex denique ambos exciverit ad causam dicendam: superiore narratione declaratum est. Jam ad reliqua exponenda accedo. Callirrhoe Syriam et Ciliciam usque non graviter ferebat iter. Audiebat enim Græcum sermonem, et mare videbat adhuc, quo Syracusas itur. Ubi vero ad Euphraten pervenit, post quem vasta est terra continens, et late in amplam regis ditionem promissa, tum demum patriæ et affinium sentit desiderium, ut reditum desperans. Igitur in ripa stans, omnibus præter solam fidam Plangonem secedere jussis, loqui sic occipit: Invida Fortuna et nimis contentiose uni mulieri oppugnandæ inhærens: tu me tumulo inclusisti, et extraxisti, non miserta, sed ut piratis traderes. Fugam meam mare et Thero partiti sunt. Hermocratis ego filia vendita fui, et, quod ipsa servitute mihi gravius, amata, ut, spirante adhuc Chærea, nuberem alteri. Jam tu et illud mihi conjugium invides. Non amplius me in Ioniam in exilium mittis. Olim peregrinam dabas terram, sed Græcam tamen; nbi magno mihi solatio erat vicinia maris. Nunc extra consuetum aerem me abjicis, et a patria orbe toto discriminos. Rursus Miletum aufers, ut ante Syracusas. Ultra Euphraten abrepta barbararum terrarum recessibus includor insulana, ubi non amplius mare. Qui ergo navem e Sicilia porro expectem? etiam a sepulcro tuo, Chærea, abstrahor. Quis vobis inferas tulerit, boni manes? Bactra mihi reliquum et Susa domus erunt et sepulcrum. Semel Euphraten transibo. Timeo namque non tam itineris longum spatium, quam ne videar et ibi cuiquam pulchra. His dictis osculata terram transmittit fluvium conscensa rate. Dionysius quidem hoc iter frequenti comitatu et opiparæ suppellectilis adparatu faciebat, hac pompa uxori sese jactare studens. Magis tamen ipso rege non indignam reddidat protectionem indigenarum, quos transibant, comitas. Unus populus ad alterum deducebat abeuntes, et satrapa proximo

ραν δὲ τὴν ὁδοπορίαν αὐτοῖς παρεσκεύασεν ἡ τῶν ἐπιχωρίων φιλοφρόνησις· δῆμος παρέπεμπεν εἰς δῆμον καὶ σατράπης παρεδίδου τῷ μεθ' αὐτὸν, πάντας γὰρ ἐδημαγῶγει τὸ κάλλος. Καὶ ἄλλη δὲ τις ἐλπίς ἐθαλπε τοὺς βαρβάρους, ὅτι ἢδ' ἡ γυνὴ μέγα δυνήσεται, καὶ διὰ τοῦτο ἕκαστος ἐσπευδε ξένια διδόναι, ἢ πάντως τινὰ χάριν εἰς αὐτὴν ἔχειν ἀποκειμένην. Καὶ οἱ μὲν ἦσαν ἐν τούτοις.

Β'. Ὁ δὲ Μιθριδάτης δι' Ἀρμενίας ἐποιεῖτο τὴν πορείαν σφοδρότεραν, μάλιστα μὲν δεδοικώς μὴ καὶ τοῦτο αἴτιον αὐτῷ γένηται πρὸς βασιλείως, ὅτι κατ' ἔχνος ἐπηκολούθει τῇ γυναικί, ἅμα δὲ καὶ σπεύδων προσιδημῆσαι καὶ συγκροτῆσαι τὰ πρὸς τὴν δίκην. Ἀφικόμενος οὖν εἰς Βαβυλῶνα, βασιλεὺς γὰρ αὐτόθι διέτριβεν, ἐκείνην μὲν τὴν ἡμέραν ἡσύχασε παρ' ἑαυτῶν, πάντες γὰρ οἱ σατράπαι σταθμοὺς ἔχουσιν ἀποδεδειγμένους, τῆς δ' ὑστεραίας ἐπὶ θύρας ἑλθὼν τὰς βασιλείως, ἡσπάσατο μὲν Περσῶν τοὺς ὁμοτίμους, Ἀρταξάτην δὲ τὸν εὐνοῦχον ὃς μέγιστος ἦν παρὰ βασιλεῖ καὶ δυνατώτερος πρῶτον μὲν ὁώροις ἐτίμησεν, εἶτα Ἀπάγγελον, εἶπε, βασιλεῖ· Μιθριδάτης, σὸς δοῦλος, πάρεστιν ἀπολύσασθαι διαβολὴν Ἑλληνος ἀνδρὸς καὶ προσκυνῆσαι. Μετ' οὐ πολλὸν δ' ἐξελθὼν ὁ εὐνοῦχος ἀπεκρίνατο· Ὅτι ἐστὶ βασιλεῖ βουλομένῳ Μιθριδάτην μὴδὲν ἀδικεῖν· κρίνει δὲ, ἐπειδὴν καὶ Διονύσιος παραγένηται. Προσκυνήσας οὖν ὁ Μιθριδάτης ἀπηλλάττετο. Μόνος δὲ γενόμενος ἐκάλεσε Χαιρέαν καὶ ἔφη πρὸς αὐτόν· Ἐγὼ κρίνομαι, καὶ ἀποδοῦναί σοι θελήσας Καλλιρρόην ἐγκαλοῦμαι· τὴν γὰρ σὴν ἐπιστολήν, ἣν ἔγραψας πρὸς τὴν γυναῖκα, Διονύσιος ἐμὲ φησὶ γεγραφέναι καὶ μοιχείας ἀπόδειξιν ἔχειν ὑπολαμβάνει, πέπεισται γὰρ σὲ τεθνάναι, καὶ πεπείσθω μέχρι τῆς δίκης, ἵν' αἰφνίδιον ὀρθῇς. Ταύτην ἀπαιτῶ σε τῆς εὐεργεσίας τὴν ἀνταμοιβήν· ἀπόκρυψον σεαυτὸν, μήτ' ἰδεῖν Καλλιρρόην, μήτ' ἐξετάσαι τι περὶ αὐτῆς, καρτέρησον. Ἄκων μὲν, ἀλλ' ἐπείθετο Χαιρέας καὶ λανθάνειν μὲν ἐπειράτο, ἐλείβετο δ' αὐτοῦ τὰ δάκρυα κατὰ τῶν παρειῶν. Εἰπόντων δὲ· Ποιήσω, θέσποτα, ἃ προστάττεις ἀπῆλθεν εἰς τὸ δωματίον, ἐν ᾧ κατήγετο μετὰ Πολυχάρμου τοῦ φίλου καὶ βίβας ἑαυτὸν εἰς τὸ ἔδαφος, περιρρηξάμενος τὸν χιτῶνα,

Ἀμφοτέραις χερσὶ περιελὼν κόπιν αἰθαλόεσσαν
Χεῦστο κακκεφαλῆς, χάριεν δ' ἤσχυε πρόσωπον.

εἶτ' ἔλεγε κλαίων· Ἐγγύς ἐσμεν, ὦ Καλλιρρόη καὶ οὐχ ὀρώμεν ἀλλήλους. Σὺ μὲν οὖν οὐδὲν ἀδικεῖς, οὐ γὰρ οἶδας ὅτι Χαιρέας ζῇ, πάντων δ' ἀσεβέστατος ἐγὼ, μὴ βλέπειν σε κεκελευσμένος, καὶ ὁ δειλὸς καὶ φιλόζυμος μέχρι τοσούτου φέρω τυραννόμενος. Σοὶ δ' εἰ τις τοῦτο προσέταξεν, οὐκ ἂν ἔζησας. Ἐκείνον μὲν οὖν παρεμβεῖτο Πολύχαμος. Ἦδη δὲ καὶ Διονύσιος πλησίον ἐγένετο Βαβυλῶνος καὶ ἡ φήμη προκατελάμβανε τὴν πόλιν, ἀπαγγέλλουσα πᾶσιν, ὅτι παραγίνεται γυνή, κάλλος οὐκ ἀνθρώπινον ἀλλὰ τι θεῖον, ὅποιαν ἐπὶ

deinceps tradebat. Omnes enim effascinosos ducebat regemque pulchritudo. Barbaros etiam fovebat alia spes, fore, ut haec mulier aliquando multum posset. Quisquis igitur laborabat aut hospitio excipere, aut saltem beneficium aliquod in illam collatum habere, cum benevolentiae depositum. In his illi erant.

II. Mithridates autem iter per Armeniam faciebat citatius, maxime quidem metu, ne et hoc inter crimina sibi que noxium foret apud regem, quod secutus e vestigio mulierem fuisset. Simul tamen et prior adesse festinabat, ut, quaecumque causae suae instruendae necessaria et utilia futura erant, compararet. Ut igitur Babylonem venerat, rex enim ibi tum versabatur, illo quidem se die apud se continuit. Habet enim unusquisque satrapa suum sibi assignatum deversorium. Altera autem die aulam ingressus primum illustres sui que loci viros salutavit: Homotimi illi appellantur: dein Artaxaten Eunuchum, qui et honoratissimus apud regem erat, et plurimum pollebat. Cui muneribus conciliato: Refer, ait, regi; Mithridates, tuus servus Graeci criminationem dilutum teque adoratum adest. Paullo post egressus eunuchus referebat: Et rex vult Mithridaten nihil quidquam praevicari, sententiam pronuntiabit ubi Dionysius quoque adfuerit. Adorat Mithridates, et abit, redditusque solitudini Chaream vocat, et: accusant me, ait, atque criminantur, quod reddere tibi Callirrhoen volui: literas nempe, quas ad uxorem tuam exarasti, Dionysius ait me scripsisse, et habere putat evidens adulterii argumentum. Firmiter enim illi persuasum est, te obisse; et id sibi persuadeat ad diem usque iudicii, ut tu repente tum compareas. Hoc a te beneficiorum meorum hostimentum reposco. Delitescere, et perdura neque videre Callirrhoen, neque de ea quidquam inquirere. Aegre quidem, sed tamen obtemperat Chareas, et quamvis tegere secretiores animi sensus niteretur, lacrymis tamen per genas manantibus proditus: Faciam, ait, quae jubes, here. Sed simul digressus ad cubiculum, ubi divertebat cum amico Polycharmo, humi decumbere, lacerare vestes,

In caput ambabus nigram inde atque inde favillam
Congerere, et vultus amens fordare venustos.

Et plorans ait: Tam prope sumus, Callirrhoë, neque tamen nos videmus. Tu quidem nihil peccas. Nescis enim, Chaream vivere. Ego vero scelestissimus, quod jussus te non adspicere, parco. Eo usque tyrannidem fero, imbelis, vitae amans. Tibi vero si quis illud imposuisset, vita emigrasses. Illum blandis contra verbis Polycharmus levat. Jam et Dionysius Babylone non multum aberat. Jam fama praecoccupaverat urbem, advenire mulierem, formae non humanae, sed divinae, qualem in terris aliam sol non collustret. Et quum natura barbari in feminas

γῆς ἄλλην ἥλιος οὐχ ὄρᾳ. Φύσει δέ ἐστι τὸ βάρβα-
ρον γυναιμανές, ὥστε πᾶσα οἰκία καὶ πᾶς στενωπὸς
ἐπεπλήρωτο τῆς δοῆς. Διέβαινε δ' ἡ φήμη μέχρις
αὐτοῦ τοῦ βασιλέως, ὥστε καὶ ἤρετο Ἀρταξάτην, τὸν
εὐνοῦχον, εἰ πάρεστιν ἡ Μιλησία. Διόνυσιον δὲ καὶ
πάλαι μὲν ἐλύπει τὸ περιβόητον τῆς γυναικὸς, οὐ γὰρ
εἶχεν ἀσφάλειαν, ἐπεὶ δ' εἰς Βαβυλῶνα ἐμελλεν εἰσιέ-
ναι, τότε ἤδη καὶ μᾶλλον ἐνεπίμπρατο, στενάζας δ'
εἶπε πρὸς ἑαυτόν· Οὐκέτι ταῦτα Μιλητός ἐστι, Διόνυ-
σις, ἡ σὴ πόλις· κακεὶ δὲ τοὺς ἐπιβουλευόντας ἐφυλάτ-
του. Τολμηρὲ καὶ τοῦ μέλλοντος ἀπροόρατε, εἰς
Βαβυλῶνα Καλλιρρόην ἄγεις, ὅπου Μιθριδάται τοσοῦ-
τοι; Μενέλαος ἐν τῇ σώφρονι Σπάρτῃ τὴν Ἑλένην οὐκ
ἐτήρησεν, ἀλλὰ παρευδοκίμησε καὶ βασιλεὺς βάρβαρος
ποιμὴν· πολλοὶ Πάριδες ἐν Πέρσαις. Οὐχ ὄρᾳς τοὺς
κινδύνους, οὐ τὰ προίμια; πόλεις ἡμῖν ἀπαντῶσι καὶ
θεραπεύουσι σατράπαι. Σοβαρωτέρα γέγονεν ἡδὴ,
καὶ οὕτω βασιλεὺς ἐώρακεν αὐτήν. Μία τοίνυν σω-
τηρίας ἔλπις, διακλέψαι τὴν γυναῖκα, φυλαχθήσεται
γὰρ, ἂν δυνήθῃ λαθεῖν. Ταῦτα λογισάμενος ἵππου
μὲν ἐπέβη, τὴν δὲ Καλλιρρόην εἶασεν ἐπὶ τῆς ἀρμα-
μάχης καὶ συνεκάλυψε τὴν σκηνήν. Τάχα δ' ἂν καὶ
προεχώρησεν, ὅπερ ἤθελεν, εἰ μὴ συνέβη τι τοιοῦτον.

Γ'. Ἦκον παρὰ Στάτειραν, τὴν γυναῖκα τὴν βασι-
λέως, τῶν ἐνδοξοτάτων Περσῶν αἱ γυναῖκες καὶ τις
εἶπεν ἐξ αὐτῶν· Ὡ δέσποινα, γυναῖον Ἑλληνικὸν ἐπι-
στρατεύεται ταῖς ἡμετέραις οἰκίαις, ὃ καὶ πάλαι μὲν
πάντες ἐθαύμαζον ἐπὶ τῇ κάλλει, κινδυνεύει δ' ἐφ' ἡμῶν
ἡ δοῖα τῶν Περσίδων γυναικῶν καταλυθῆναι. Φέρ' οὖν
σκεψώμεθα, πῶς μὴ παρευδοκιμηθῶμεν ὑπὸ τῆς ξένης.
Ἐγγέλσεν ἡ βασιλισσα ἀπιστοῦσα τῇ φήμῃ, ἅμα δ' εἶ-
πεν· Ἀλαζόνες εἰσὶν Ἕλληνες καὶ πτωχοὶ καὶ διὰ τοῦτο
τὰ μικρὰ θαυμάζουσι μεγάλως. οὕτως φημίζουσι Καλλιρ-
ρόην καλὴν, ὥς καὶ Διόνυσιον πλούσιον. Μία τοίνυν ἐξ
ἡμῶν, ἐπειδὴν εἰσὶν, φανήτω μετ' αὐτῆς, ἵν' ἀποσβέσῃ
τὴν πενήραν τε καὶ δούλην. Προσεκύνησαν πᾶσαι τὴν
βασιλίδαν καὶ τῆς γνώμης ἀπεθαύμασαν καὶ τὸ μὲν
πρῶτον ὡς ἐξ ἐνὸς στόματος ἀνεβόησαν· Εἴθε δυνατόν ἦν
ὀφθῆναι σε, δέσποινα. Εἴτα διεσχίσθησαν αἱ γυνῶμαι
καὶ τὰς ἐνδοξοτάτας ὠνόμαζον ἐπὶ κάλλει. Χειροτονία
δ' ἦν, ὥς ἐν θεάτρῳ καὶ προεκρίθη Ῥοδोगύνη, θυγά-
τηρ μὲν Ζωπύρου, γυνὴ δὲ Μεγαβύζου, μέγα τι χρῆμα
καὶ περιβόητον, οἷον τῆς Ἰωνίας Καλλιρρόης, τοιοῦτο
τῆς Ἀσίας ἡ Ῥοδोगύνης. Λαβῶσαι δ' αὐτὴν αἱ γυ-
ναῖκες ἐκόσμου, ἑκάστη τι παρ' αὐτῆς συνεισφέρουσα
εἰς κόσμον. Ἡ δὲ βασιλὶς ἔδωκε περιβραχιόνια καὶ
ὄρμον. Ἐπεὶ τοίνυν εἰς τὸν ἀγῶνα καλῶς αὐτὴν κατε-
σκεύασαν, ὥς δῆθεν εἰς ἀπάντησιν Καλλιρρόης, παρε-
γίνετο. Καὶ γὰρ εἶχε πρόφασιν οἰκείαν, ἐπειδὴ ἦν
ἀδελφὴ Φαρνάκου, τοῦ γράψαντος βασιλεῖ περὶ Διόνυ-
σιου. Ἐξερχέτο δὲ πᾶσα Βαβυλὼν ἐπὶ τὴν θέαν καὶ
τὸ πλήθος ἐστενοχωρεῖ τὰς πύλας. Ἐν δὲ τῇ περι-
φανεστάτῃ παραπεμπομένῃ βασιλικῇ ἡ Ῥοδोगύνη
περιέμενεν. Εἰστήκει δ' ἄθρᾳ καὶ θρυπτομένη καὶ ὡς

insaniant, omnes domus, omnes angiportus rumore pleni-
erant. Ad ipsum ille quoque regem pervaserat, ex eunu-
cho Artaxate sciscitantem: Num adesset Milesia. At ista
fœminæ celebritas jamdudum pupugerat Dionysium, qui
bonis ideo suis tuto nequibat frui. Sed magis pungebat
hominem, quin urebat potius, quod deberet Babylonem
adire. Non hic porro, Dionysie, tua patria Miletus; sic
ille gemebundus ad se. Jam ibi metuebas insidiatores.
Nunc autem ipse Babylonem Callirrhoën ducis, ubi tot
sunt Mithridates, temerarie atque futurorum male provide.
In casta illa Lacedæmone Menelaus Helenam non servavit
integram. Sed barbarus pastor etiam rege magis placuit.
Multi Parides sunt apud Persas. Non vides pericula, non
præludia? Integre nobis occurrunt urbes: satrapæ officiis
colunt. Hæc jam facta ferocior. Atqui rex illam nondum
vidit. Una superat spes salutis, mulierem occultare. Ser-
vabitur enim, si latere poterit. Hæc ratiocinatus secum,
ipse sejugem equum conscendit, quo solus veheretur: Cal-
lirrhoën autem in curru reliquit, velisque tabernaculum,
quo sedebat, occlusit. Forte quoque consilium feliciter
cessisset, nisi tale quid intervenisset.

III. Ad Statiram, quæ erat regis uxor, convenerant
illustrissimorum Persarum conjuges. O domina, ait una
de medio, Græcula nostris inimica domibus adventat.
Illam diu est quod omnes admirati sunt. Nostris jam die-
bus nostraque culpa Persidum gloria minuitur occidere.
Agedum rationem circumspeciamus, quæ possit efficere,
ut gloria et plausus formæ nostræ non obscuretur ab ista
alienigena. Risit ad hæc regina, famæ diffidens, et: Vani
sunt Græculi, atque mendici. Propterea res etiam parvi
momenti stupent. Callirrhoën sic prædicant pulchram, ut
Dionysium divitem. Una itaque nostrum, quando illa
urbem intrabit, se monstret, pauperulam et servam obscu-
ratura. Adorant omnes reginam, et de sapientia admi-
ratæ exclamant uno ore: Utinam te, regina, in publico
liceret conspici. Discordes dein præstantissimas nominant
atque celeberrimas formas, itumque in suffragia, ut in
theatro, et electa Rhodogune, Zopyri filia, Megabyzi uxor
insignis et notæ pulchritudinis exemplar, ut in Ionia Cal-
lirrhoë, sic in Asia Rhodogune. Hanc aggressæ mulieres
sumtam seorsim ornabant, mundi quæque sui aliquid con-
ferentes, dum regina armillas et torquem dabat. Pulchre
sic instructa et parata certamini, præsto erat ad Callir-
rhoën, si dis placet, excipiendam. Singularem quoque et
domesticam habebat caussam. Erat nempe soror Phar-
nacis ejus, qui ad regem scripserat de Dionysio. Omnis
ad spectaculum effundi Babylon, ut urbis portæ multitu-
dine obstruerentur. Rhodogune basilice deducta et stipata

προκαλουμένη. πάντες δ' εἰς αὐτὴν ἀπέβλεπον καὶ διελάλουν πρὸς ἀλλήλους· Νενικήκαμεν· ἡ Περσίς ἀποσβέσει τὴν ξένην. Εἰ δύναται, συγκριθέτω· μαθέτωσαν Ἕλληνες, ὅτι εἰσὶν ἀλαζόνες. Ἐν τούτῳ δ' ἐπῆλθεν ὁ Διονύσιος καὶ μηνυθέντος αὐτοῦ, τὴν Φαρνάκου συγγενίδα παρῆναι, καταπηδήσας ἐκ τοῦ ἵππου προσῆλθεν αὐτῇ φιλοφρονούμενος. Ἐκείνη δ' ὑπερυθρίωσα· Θέλω, φησί, τὴν ἀδελφὴν ἀσπάσασθαι. Καὶ ἅμα τῇ ἀρμαμάξῃ προσῆλθεν. Οὐκουν δυνατόν ἦν αὐτὴν εἶτι μένειν κεκαλυμμένην, ἀλλ' ὁ Διονύσιος μὲν ἄκων καὶ στένων ὑπ' αἰδοῦς τὴν Καλλιρρόην προσελθεῖν ἤξιώσεν. Ἄμα δὲ πάντες οὐ μόνον τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀλλὰ καὶ τὰς ψυχὰς ἐξέτειναν καὶ μικροῦ δεῖν ἐπ' ἀλλήλους κατέπεσον, ἄλλος πρὸ ἄλλου θέλων ἰδεῖν, καὶ ὡς δυνατόν ἐγγυτάτω γενέσθαι. Ἐξέλαμψε δὲ τὸ τῆς Καλλιρρόης πρόσωπον καὶ μαρμαρυγὴ κατέσχε τὰς ἀπάντων ὄψεις, ὥσπερ ἐν νυκτὶ βαθεῖα πολλοῦ φωτὸς αἰφνίδιον φανέντος. Ἐκπλαγέντες δ' οἱ βάρβαροι προσεκύνησαν καὶ οὐδεὶς ἐδόκει Ῥοδογύνῃ παρῆναι. Σύνῃκε δὲ καὶ ἡ Ῥοδογύνῃ τῆς ἡττης, καὶ μήτε ἀπελθεῖν δυναμένη, μήτε βλέπεσθαι θέλουσα, ὑπέδου τὴν σκηνὴν μετὰ τῆς Καλλιρρόης, παραδοῦσα αὐτὴν τῷ κρείττονι φέρειν. Ἡ μὲν ἀρμαμάξα προῆει συγκεκαλυμμένη, οἱ δ' ἄνθρωποι, μηκέτι ἔχοντες Καλλιρρόην ὁρᾶν, κατεφίλουν τὸν δῖφρον. Βασιλεὺς δ' ὡς ἤκουσεν, ἀφίχθαι Διονύσιον, ἐκέλευσεν Ἀρταξάτην τὸν εὐνοῦχον ἀπαγγεῖλαι πρὸς αὐτόν· Ἐχρῆν μὲν σε κατηγοροῦντα ἀνδρὸς ἀρχὴν μεγάλῃν πεπιστευμένου μὴ βραδύνειν. Ἀφήμι δέ σοι τὴν αἰτίαν, ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐβάδιζες. Ἐγὼ δὲ νῦν μὲν ἐορτὴν ἄγω καὶ πρὸς ταῖς θυσίαις εἰμί. Τριακστῇ δ' ὕστερον ἡμέρᾳ ἀκροάσομαι τῆς δίκης. Προσκυνήσας ὁ Διονύσιος ἀπηλλάγη.

Δ'. Παρασκευὴ οὖν ἐνταῦθεν ἐγένετο ἐπὶ τὴν δίκην παρ' ἑκατέρων, ὥσπερ ἐπὶ πόλεμον τὸν μέγιστον. Ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων καὶ ὅσον μὲν ἦν σατραπικὸν Μιθριδάτῃ προσέθετο· καὶ γὰρ ἦν ἀνέκαθεν ἐκ Βάκτρων, εἰς Καρίαν δ' ὕστερον μετωκίσθη. Διονύσιος δὲ τὸ δημοτικὸν εἶχεν εὐνοῦν· ἐδόκει γὰρ ἀδικεῖσθαι παρὰ τοὺς νόμους, εἰς γυναῖκα ἐπιβουλευθεῖς καὶ ὁ μείζων ἐστὶ, τοιαύτην. Οὐ μὲν οὐδ' ἡ γυναικωνίτις ἡ Περσῶν ἀμέριμνος ἦν, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα διηρέθησαν αἱ σπουδαί. Τὸ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐπ' εὐμορφίᾳ μέγα φρονοῦν ἐφθόνηι τῇ Καλλιρρόῃ καὶ ἤθελεν αὐτὴν ἐκ τῆς δίκης ὑβρισθῆναι, τὸ δὲ πλῆθος ταῖς οἰκείαις φθονοῦσαι τὴν ξένην εὐδοκίμησαι συνηύχοντο. Τὴν νίκην δ' ἑκάτερος αὐτῶν ἐν ταῖς χερσὶν ἔχειν ὑπελάμβανε, Διονύσιος μὲν θαρρῶν ταῖς ἐπιστολαῖς αἷς ἔγραψε Μιθριδάτῃ πρὸς Καλλιρρόην ὀνόματι Χαίρεου, ζῆν γὰρ οὐδέποτε Χαίρεαν προσέδοκα, Μιθριδάτης δὲ Χαίρεαν ἔχων δεῖξαι, πέπειστο ἀγνὸν εἶναι μὴ δύνασθαι. Προσποιεῖτο δὲ δεδιέναι καὶ συνηγόρους παρεκάλει, ἵνα διὰ τὸ ἀπροσδόκητον λαμπροτέραν τὴν ἀπολογίαν ποιήσῃται. Ταῖς δὲ τριάκοντα ἡμέραις

CHAEITON.

in loco maxime conspicuo praestolabatur, stans delicatula, sibi que placens et quasi provocans. Omnes in eam respicere et disserere inter se : Vicinus. Persis peregrinam obscurabit. Contendat modo, si potest. Graeci nunc discant, quam ventosi sint. Interim Dionysius adest, et edoctus adesse sororem Pharnacis, ex equo desiliens adit, amicam ostensurus benevolentiam. Illa vero suppundibunda : Sororem salutare volo, ait, currumque una invadit. Neque igitur illa amplius residere poterat intra vela, et adactus verecundia Dionysius eam, invitus licet et gemens, hortatur prodire. Omnes tum non oculos tantum sed et animos intendebant, et tantum non sese humo pronebant, unus avidus praeter altero videre, et esse quam proximus. Enicabat tum Callirrhoe's vultus, et fulgor omnium praestringebat oculos, ut si densa nocte subito lux ingens appareat. Adeo barbari perculsi, ut nullus non adoraret, nullus crederet Rhodogunen amplius adesse; quae et ipsa se victam agnovit, et neque potens recedere, neque tamen conspici volens, cum Callirrhoe subrepat in tabernaculum, ferendam se victrici tradens. Sic tectus procedebat currus, quem turba, Callirrhoe nimirum e conspectu subblata, oculis prosequabatur. Rex, advenisse Dionysium ubi audit, Artaxaten eunuchum haec illi renuntiare jubet. Oportuerat quidem te, accusatorem viri, cui magnum dominatum concedidi, non cessasse. Remitto tamen tibi culpam hanc, quandoquidem cum uxore viam fecisti. Ego vero nunc quidem festos dies celebros, sacrisque faciundis cum maxime distineor. Trigesimo vero abhinc die liti tuae vacabo. Adorat Dionysius et abit.

IV. Inde se utraque pars, ceu ad maximum bellum, comparare. Barbarorum vero multitudo scindebatur, et quicquid erat de praefectorum genere, aut clientela, id omne Mithridati se adungebat. Bactrianus enim erat a majoribus inde, nuper demum in Cariam trajectus. Plebem vero faventem habebat sibi Dionysius. Vir enim insidiis ob uxorem appetitus, eamque talem, quod majus, injuriam ultra leges videbatur passus esse. Quid? quod neque femineus Persarum cretus quietus erat, sed harum quoque diversa studia. Pars enim, quae de forma superbiebat, Callirrhoe invidens optabat, aliquam ex illa lite contumeliam ipsi obtingere. Promiscua vero multitudo, domesticis malevola, placere peregrinam et ferre palmam volebat. Utrinque in manibus victoriam teneri creditum. Dionysius enim literis confidebat, quas Mithridates ad Callirrhoen Chaeae nomine dedisset. Nam Chaeam vivere nullo modo credebat. Mithridati contra, qui Chaeam habebat producere, certum erat et persuasum, mali sibi accidere nihil posse. Timorem interim simulabat, et advocatos conciebat, ut nempe ex eventu insperato defen-

Πέρσαι καὶ Περσίδες οὐδὲν ἕτερον διελάλουν ἢ τὴν δίκην ταύτην. Ὡστε, εἰ χρὴ τάληθές εἰπεῖν, ὅλη ἡ Βαβυλῶν δικαστήριον ἦν. Ἐδόκει δὲ πᾶσιν ἡ προεσμία μακρὰ καὶ οὐ τοῖς ἄλλοις μόνον ἀλλὰ καὶ αὐτῷ τῷ βασιλεῖ. Ποῖος ἀγὼν Ὀλυμπικός, ἡ νύκτες Ἐλευσίνιαι προσδοκίαν τοσαύτην ἔσχον σπουδῆς; ἐπεὶ δ' ἤκεν ἡ κυρία τῶν ἡμερῶν, ἐκαθέσθη βασιλεύς. Ἔστι δ' οἶκος ἐν τοῖς βασιλείοις, ἐξαίρετος ἀποδεδειγμένος εἰς δικαστήριον, μεγέθει καὶ κάλλει διαφέρων. ἔνθα μέσος μὲν ὁ θρόνος κεῖται βασιλεῖ, παρ' ἑκάτερα δὲ τοῖς φίλοις καὶ τοῖς ἀξιωμασι καὶ ταῖς ἀρεταῖς ὑπάρχουσιν ἡγεμόνες ἡγεμόνων. Περιεστᾶσι δὲ κύκλῳ τοῦ θρόνου λοχαγοὶ καὶ ταξίαρχοι καὶ τῶν βασιλέως ἐξελευτέρων τὸ ἐντιμότατον. Ὡστε ἐπ' ἐκείνου τοῦ συνεδρίου καλῶς ἂν εἴποι τις·

Οἱ δὲ θεοὶ παρ' Ἰνὸν καθήμενοι ἡγορώμενοι.

παράγονται δὲ οἱ καθεζόμενοι μετὰ σιγῆς καὶ δέους. Τότε οὖν ἔωθεν μὲν πρῶτος ἦκε Μιθριδάτης, δορυφορούμενος ὑπὸ φίλων καὶ συγγενῶν, οὐ πάντι λαμπρῶς, οὐδὲ φαιδρῶς, ἀλλ', ὡς ὑπεύθυνος, ἔλεινός. Ἐπηκολούθει δὲ καὶ Διονύσιος, Ἑλληνικῶς σχήματι, Μιλησίαν στολὴν ἀμπεχόμενος, τὰς ἐπιστολάς τῇ χεὶρὶ κατέχων. Ἐπεὶ δ' εἰσῆλθον, προσεκύνησαν. Ἐπειτα βασιλεὺς ἐκέλευε τὸν γραμματέα τὰς ἐπιστολάς ἀναγνῶναι, τὴν τε Φαρνάκου καὶ τὴν ἀντέγραφεν αὐτὸς, ἵνα μάθωσιν οἱ συνδικάζοντες, πῶς εἰσῆλθαι τὸ πρᾶγμα. Ἀναγνωσθεὶς δὲ τῆς ἐπιστολῆς, ἔπεινος ἐξεργάσθαι πολλὸς, τὴν σωφροσύνην καὶ δικαιοσύνην θαυμαζόντων τὴν βασιλείαν. Σιωπῆς δὲ γενομένης, εἶδε μὲν ἄρξασθαι τοῦ λόγου Διονύσιον, τὸν κατήγορον καὶ πάντες εἰς ἐκεῖνον ἀπέβλεψαν. Ἐφ' ἧς Μιθριδάτης· Οὐ προλαμβάνω, φησὶ, δέσποτα, τὴν ἀπολογίαν, ἀλλ' οἶδα τὴν τάξιν· δεῖ δὲ πρὸ τῶν λόγων ἀπαντᾶς παρῆναι τοὺς ἀναγκαίους ἐν τῇ δίκῃ· ποῦ τοίνυν ἡ γυνή, περὶ ἧς ἡ κρίσις; ἔδοξας δ' αὐτὴν ἀναγκαίαν διὰ τῆς ἐπιστολῆς καὶ ἔγραψας παρῆναι. καὶ πάρεστι. Μὴ οὖν Διονύσιος ἀπακρυπτεύω τὸ κεφάλαιον καὶ τὴν αἰτίαν ὅλου τοῦ πράγματος. Πρὸς ταῦτα ἀπεκρίνατο Διονύσιος· Καὶ τοῦτο μοιχοῦ, παράγειν εἰς ὄχλον ἀλοτριάν γυναῖκα, οὐ θέλοντος ἀνδρὸς, οὔτε ἐγκαλοῦσαν, οὔτε ἐγκαλουμένην αὐτήν. Εἰ μὲν οὖν διεφθάρη, ὡς ὑπεύθυνος εἶδε παρῆναι· νῦν δὲ σὺ ἐπεβούλευσας ἀγνοοῦσα καὶ οὔτε μάρτυρι χρῶμαι τῇ γυναικί, οὔτε συνηγόρῳ. Τί οὖν ἀναγκαῖον παρῆναι τὴν κατ' οὐδὲν μετέχουσαν τῆς δίκης; Ταῦτα δικανικῶς μὲν εἶπεν ὁ Διονύσιος, πλὴν οὐδένα ἔπειθεν. Ἐπεθύμουν γὰρ πάντες Καλλιρρόην ἰδεῖν. Αἰδομένου δὲ κελεῦσαι βασιλέως, πρόφασιν ἔσχον οἱ φίλοι τὴν ἐπιστολήν. ἐκλήθη γὰρ ὡς ἀναγκαῖα. Πῶς οὖν οὐκ ἄποπον, ἔφη τις, ἐξ Ἰωνίας μὲν ἔλθειν, ἐν Βαβυλῶνι δ' οὔσαν ὑστερεῖν; Ἐπεὶ τοίνυν ὠρίσθη καὶ Καλλιρρόην παρῆναι, οὐδὲν αὐτῇ προειρηκὼς ὁ Διονύσιος, ἀλλὰ μέχρι παντὸς ἀποκρυφόμενος τὴν αἰτίαν τῆς εἰς Βαβυλῶνα ὁδοῦ,

sionem sui faceret eo splendidiorem. Persæ et Persides per illos triginta dies nihil aliud inter se, quam causam istam, crepabant, et si verum volumus, universa Babylon nihil, quam tribunal, erat, omnibusque videbatur nimis diu rejectus terminus, non reliquis tantum, sed et ipsi quoque regi. Qui ludus unquam Olympicus, quæ noctes Eleusiniæ tantam habuerunt studiorum expectationem? Ut tandem venit conducta dies, consedit rex in illa aulae camera. quæ soli reddendo juri destinata pariter amplitudine atque splendore excellit; in cuius medio regi solium jacet; ad utrumque latus protensis subselliis amicorum, quos aut dignitas, aut virtus, ducum duces fecit. Solium cingunt centuriones et tribuni, et honestissimi libertorum regiorum, ut merito quis de consessu illo dixerit,

Cætus ibi superum medio Jove sermocinatur.

Consessores cum silentio et reverentia introducuntur. Iluc mane primus aderat Mithridates, cognatos et amicos secum trahens, non admodum splendidus, neque hilaris vultu, sed, ut reus, aspectu miserabili. Sequebatur Dionysius habitu Græco, Milesia stola, literas manibus tenens. Intromissi regem adorabant, qui scribam legere jubet epistolas Pharnacis et responsoriam suam, quo assessores iudicii scirent, qua ratione lis introducta foret. Lectis regis literis, erupit multus plausus temperantiam atque iustitiam principis admirantium. Facto silentio, Dionysium quidem oportuerat occipere sermonem, ut accusatorem, et omnes profecto respiciebant eum. Mithridates tamen sic ordiebatur: Non præcipio meam defensionem, domine. Novi omnino ordinem. Oportet autem, antequam ulterius verba fiant, omnes in hanc cognitionem adesse necessarios. Ubinam vero mulier, de qua nunc igitur, qua tu iudicasti, domine, opus esse, quam comparere iussisti, quæ et adest in urbe? Dionysius itaque ne caput et causam rei occulat. Respondet Dionysius: Et hoc quoque mechi est, alienam uxorem in turbam producere, invito viro, quæ neque ipsa accusat, neque vicissim accusatur. Si corrupta omnino fuisset, adesse ream oportebat. Jam vero tu ignorantem insidiatus es. Neque teste utar uxore, neque patrona. Ergo quomodo necesse fit adesse mulierem, causæ totius expertem? Hæc subtiliter quidem et speciose Dionysius ex fori usu disserebat, verum non persuadebat. Omnes enim Callirhoën avebant videre. Rex quum præ verecundia nollet imperare mulieris præsentiam, causabantur amici literas, quibus, ut necessaria, fuerat excita. Qui ergo non foret absurdum, dicebat aliquis, ex Ionia quidem advenire, præsentem vero Babylone, desiderari. Ut autem decretum, etiam Callirhoën comparere, Dionysius, qui nihil apud eam hac de re monuerat, sed ad illum usque diem suppresserat veram itineris Babylonici ratio-

φοβηθεὶς αἰφνίδιον εἰσαγαγεῖν εἰς δικαστήριον, οὐδὲν εἰδυῖαν, εἰκὸς γὰρ ἦν καὶ ἀγανακτῆσαι τὴν γυναῖκα ὡς ἐξηπατημένην, εἰς τὴν ὑστεραίαν ὑπερέθετο τὴν δίκην. Καὶ τότε μὲν οὕτως διελύθησαν.

Εἴ. Ἀφικόμενος δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ὁ Διονύσιος, οἷα δὴ φρόνιμος ἀνὴρ καὶ πεπαιδευμένος, λόγους τῇ γυναικὶ προσήνεγκεν ὡς ἐν τοιοῦτοις πιθανωτάτους, ἐλαφρώς τε καὶ πρῶως ἕκαστα διηγούμενος. Οὐ μὴν ἀδακρυτὴ γ' ἤκουεν ἡ Καλλιρρόη, πρὸς τοῦνομα δὲ τὸ Χαιρέου πολλὰ ἀνέκλαυσε καὶ πρὸς τὴν δίκην ἐδυσχέραине· Τοῦτο γὰρ, φησὶ, μόνον ἐλιπέ μοι ταῖς συμφοραῖς, εἰσελθεῖν εἰς δικαστήριον. Τέθνηκα καὶ κεκήδευμαι, τετυμωρόρχημαι, πέπραμαι, δεδολευκα, ἰδοῦ, Τύχη, καὶ κρίνομαι. Οὐκ ἔρκει σοι διαβαλεῖν ἀδίκως με πρὸς Χαιρέαν, ἀλλ' ἔδωκάς μοι παρὰ Διονυσίῳ μονηίας ὑπόθεσιν. Τότε μοι τὴν διαβολὴν ἐπόμπευσας τάφῳ, νῦν δὲ βασιλικῷ δικαστηρίῳ. Διήγημα καὶ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης γέγονα. Ποίοις ὀφθαλμοῖς ὄψομαι τὸν δικαστὴν; ὧν ἀκοῦσαί με δεῖ βημάτων; κάλλος ἐπιβουλον, εἰς τοῦτο μόνον ὑπὸ τῆς φύσεως δοθὲν, ἵνα μου πλησθῇ τῶν διαβολῶν. ἘρμOCRάτους θυγάτηρ κρίνεται καὶ τὸν πατέρα συνήγορον οὐκ ἔχει. Οἱ μὲν γὰρ ἄλλοι, ἐπὰν εἰς δικαστήριον εἰσίσωσι, εὐνοίαν εὐχονται καὶ χάριν. ἐγὼ δὲ φοβοῦμαι, μὴ ἀρέσω τῷ δικαστῇ. Τοιαῦτ' ὀδυρομένην τὴν ἡμέραν ὅλην ἀθύμως διήγαγε καὶ μᾶλλον ἐκείνης Διονύσιος. Νυκτὸς δ' ἐπελθούσης, ὄναρ ἔβλεπεν αὐτὴν ἐν Συρακούσαις παρθένον εἰς τὸ τῆς Ἀφροδίτης τέμενος εἰσιούσαν, κακῶς ἐπὶ ἐπανιοῦσαν ὁρῶσαν Χαιρέαν καὶ τὴν τῶν γάμων ἡμέραν ἐστεφανωμένην τὴν πόλιν ὅλην καὶ προπεμπομένην αὐτὴν ὑπὸ πατρός καὶ μητρός εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ νυμφίου. Μέλλουσα δὲ καταφιλεῖν Χαιρέαν ἐκ τῶν ὑπνῶν ἀνέθορε καὶ καλέσασα Πλαγγόνα, Διονύσιος γὰρ ἐφθῇ προεξαναστάς, ἵνα μελετήσῃ τὴν δίκην, τὸ ὄναρ διηγείτο. Καὶ ἡ Πλαγγὼν ἀπεκρίνατο· Θάρρει, δέσποινα, καὶ χαῖρε· καλὸν ἐνύπνιον εἶδες· πάσης ἀπολυθῇ φροντίδος. Ὡς περ γὰρ ὄναρ ἔδοξας, οὕτως καὶ ὕπαρ. Ἀπὸ εἰς τὸ βασιλέως δικαστήριον ὡς ἱερὸν Ἀφροδίτης, ἀναμνήσθητι 35 αὐτῆς, ἀναλάμβανε τὸ κάλλος τὸ νυμφικόν. Καὶ ταῦθ' ἅμα λέγουσα ἐνέδου καὶ ἐκόσμει τὴν Καλλιρρόην. Ἡ δ' αὐτομάτως ψυχὴν εἶχεν ἱλαρὰν, ὥς περ προμαντευομένη τὰ μέλλοντα. Ἔωθεν οὖν ὠθισμὸς ἦν παρὶ τὰ βασιλεία καὶ μέχρις ἔξω πλήρεις οἱ στενωποί. 40 Πάντες γὰρ συνέτρεχον, τῷ μὲν δοκεῖν ἀκροαταὶ τῆς δίκης, τὸ δ' ἀληθὲς Καλλιρρόης θεαταί. Τοσούτῳ δ' ἔδοξε κρείττων ἑαυτῆς, ὅσῳ τὸ πρότερον τῶν ἄλλων γυναικῶν. Εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ δικαστήριον, οἷαν ὁ θεὸς ποιητὴς τὴν Ἑλένην ἐπιστῆναί φησι τοῖς ἀμφὶ Πρίαμον

Πάνθοον ἧδὲ Θυμοίτην δημογέροντιν.
ὀφθεῖσα δὲ θάμβος ἐποίησε καὶ σιωπῇ.

Πάντες δ' ἤρῃσαντο παρὰ λεχέεσσι κλιθῆναι.

καὶ εἶγε Μιθριδάτην εἶδει πρῶτον εἰπεῖν οὐκ ἂν ἔσχε

nem, veritus uxorem ignaram rerum omnium derepente ad tribunal rapere; par enim erat, ut illusam, stomachari et aegre ferre; rejiciebat ergo iudicium in alterum diem. Sic discessum tum quidem.

V. At Dionysius, ut domum venit, vir quippe prudens et literatus, sermones admovebat uxori pro temporum ratione maxime plausibiles et persuadentes, animo facili atque composito singula quævis effatus. Audit Callirrhoë, non tamen sine lacrymis, et ad nomen Chærcæ sæpius plorans gemensque, et ad litis mentionem fremens: Hoc unum scilicet, ait, deerat meis miseriis, etiam ad iudicem rapi. Mortua fui, elata, egesta tumulo a latronibus, vendita, serva facta. En, Fortuna, iudicium nunc subeo. Iniquam de me opinionem insinuare Chærcæ, non sufficiebat tibi. Etiam apud Dionysium argumentum stupri ministras. Illam sepulcro, hanc regio tribunali ceu triumphans ostendisti calumniam. Europæ atque Asiæ fabula evasi. Quibus iudicem oculis adspiciam? quæ audire me verba oportebit? Insidiosa est forma, ideo tantum a natura tributa, ut calumniis in me tu te satiares. Hermocratis filia iudicatur, et patrem advocatum non habet. Cæteri tribunalis, quod ingrediuntur, benevolentiam sibi et favorem precantur. Ego vero metuo, ne placeam iudici. Hæc lamentans gemensque totum diem dejecto transegit animo. Superveniente vero nocte per somnum videt, se Syracusis virginem Veneris intrare templum, et inde reducem videre Chæream; et nuptiarum diem, totamque urbem in coronis, seque a patre et matre in domum sponsi deductam. Sed cum in eo esset, ut oscularetur Chæream, somno subsiluit excussa, vocatque Plangonem. Nam Dionysius prior surrexerat, ut causam suam meditaretur. Eique narrat insomnium: cui Plango: Bono sis animo, domina, inquit, et læto, pulchrum vidisti insomnium. Curam omnem abjice. Ut enim per somnium tibi visa es videre, sic expectatæ erunt omnia. Abi ad regis tribunal, haud secus, atque ad Veneris templum. Memor esto tui. Resume, quam sponsa habebas, formam. Et simul induit et comit Callirrhoën. Quæ sacro quodam instinctu et sponte sua erectiorem habebat animum, ceu futuri præsaga. Mane ad regiam erat sese protrudentium concursus; pleni usque ad exteriora aulæ omnes aditus et viæ. Omnes causam audire velle videbantur, sed revera Callirrhoën videre cupiebant. Neque falliebat illa spem; imo tantum aberat, ut potius, quanto nuper alias omnes, tanto hodie se ipsam vinceret. Plane ut divinus vates Helenam supervenire facit Priamo,

Panthooque, et Thymætæ concionantibus,
sic illa tribunal intrat, et visa stuporem facit atque silentium.

Hunc optat sibi quisque torum, hæc solamina noctis.

Et si primus loqui debuisset Mithridates, vocem non lu-

φωνήν. Ὡςπερ γὰρ ἐπὶ τι τραῦμα ἐρωτικόν, τὴν παλαιάν ἐπιθυμίαν, σφοδροτέραν αὖθις ἐλάμβανε πληγὴν.

Γ. Ἦρξατο δὲ Διονύσιος τῶν λόγων οὕτως· Χάριν ἔχω σοι τῆς τιμῆς, βασιλεῦ, ἣν ἐτίμησας καὶ καὶ σωφροσύνην καὶ τοὺς πάντων γάμους. Οὐ γὰρ περιεῖδες ἄνδρα ἰδιώτην ἐπιβουλευέντα ὑπὸ ἡγεμόνος, ἀλλ' ἐκάλεσας, ἐν' ἐπ' ἐμοῦ μὲν ἐκδικήσης τὴν ἀσελγειαν καὶ ὕβριν, ἐπὶ τῶν ἄλλων δὲ κωλύσης. Μείζωνος δὲ τιμωρίας ἄξιον τὸ ἔργον γέγονε καὶ διὰ τὸν ποιήσαντα. Μιθριδάτης γάρ, οὐκ ἐχθρὸς ὢν, ἀλλὰ ξένος ἐμὸς καὶ φίλος, ἐπιβουλος ἐμοί, καὶ οὐκ εἰς ἄλλο τι τῶν κτημάτων, ἀλλ' εἰς τὸ τιμιώτερον ἐμοὶ σώματός τε καὶ ψυχῆς, τὴν γυναῖκα. Ὅν ἐχρῆν, εἰ καὶ τις ἄλλος ἐπλημμέλησεν εἰς ἡμᾶς, αὐτὸν βοηθεῖν, εἰ καὶ μὴ δι' ἐμὲ τὸν φίλον, ἀλλὰ διὰ σὲ τὸν βασιλέα. Σὺ γὰρ ἐνεχείρισας αὐτῷ τὴν μεγίστην ἀρχήν, ἥς ἀνάξιος φανείς, κατήσχυνε, μᾶλλον δὲ προὔδωκε, τὸν πιστεύσαντα τὴν ἀρχήν. Τὰς μὲν οὖν δεήσεις τὰς Μιθριδάτου καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν παρασκευὴν, ὅση χρῆται πρὸς τὸν ἄνθρωπον, ὅτι οὐκ ἐξ ἴσου καθεστήκαμεν, οὐδ' αὐτὸς ἀγνοῶ. Θαρρῶ δὲ, βασιλεῦ, τῇ σῇ δικαιοσύνῃ καὶ τοῖς γάμοις καὶ τοῖς νόμοις, οὓς ὁμοίως ἐν πᾶσι τηρεῖς. Εἰ γὰρ μέλλεις αὐτὸν ἀφιέναι, πολὺ βέλτιον ἢν μὴδὲ καλέσαι. Τότε μὲν γὰρ ἐφοβοῦντο πάντες, ὥς κολασθησομένης τῆς ἀσελγείας, ἐὰν εἰς κρίσιν εἰσέλθῃ· καταφρονήσει δὲ λοιπὸν, ἐὰν κριθεὶς παρὰ σοὶ μὴ κολαθῇ. Ὁ δ' ἐμὸς λόγος σαφής ἐστι καὶ σύνοτος. Ἄνῃρ εἰμι Καλλιρρόης ταύτης. Ἡδὲ δ' ἐξ αὐτῆς καὶ πατήρ, γήμας, οὐ παρθένον, ἀλλ' ἀνδρὸς πρῶτον γενομένην, Χαιρέου τοῦνομα, παλαι τεθνεώτοτος, οὗ καὶ τάφος ἐστὶ παρ' ἡμῖν. Μιθριδάτης οὖν ἐν Μιλήτῳ γενόμενος καὶ θεασάμενός μου τὴν γυναῖκα διὰ τὸ τῆς ξενίας δίκαιον, τὰ μετὰ ταῦτα οὐκ ἔπραξεν οὐδ' ὥς φίλος, οὐδ' ὥς ἄνθρωπος σώφρων καὶ κόσμιος, ὁποῖους σὺ βούλει εἶναι τοὺς τὰς πόλεις ἐγκεχειρισμένους, ἀλλ' ἀσελγῆς ὤφθη καὶ τυραννικός. Ἐπιστάμενος δὲ τὴν σωφροσύνην καὶ φιλανδρίαν τῆς γυναικὸς, λόγοις μὲν ἢ χρήμασι πείσαι αὐτὴν ἀδύνατον ἔδοξε, τέχνην δ' ἐξεῦρεν ἐπιβουλῆς, ὥς ᾧετο, πιθανωτάτην. Τὸν γὰρ πρότερον αὐτῆς ἄνδρα, Χαιρέαν, ὑπεκρίνατο ζῆν καὶ πλάσας ἐπιστολάς ἐπὶ τῷ ὀνόματι τῷ ἐκείνου πρὸς Καλλιρρόην ἔπεμψε διὰ δούλων. Ἡ δὲ σὴ τύχῃ, βασιλεῦ, ἄξιον ὄντα κατέστησε καὶ πρόνοια τῶν ἄλλων θεῶν φανεράς ἐποίησε τὰς ἐπιστολάς. Τοὺς γὰρ δούλους μετὰ τῶν ἐπιστολῶν ἔπεμψε πρὸς ἐμὲ Βίας, ὁ στρατηγὸς Πριηνέων· ἐγὼ δὲ φοιράσας ἐμήνυσσα τῷ σατράπῃ Λυδίας καὶ Ἰωνίας, Φαρνάκῃ, ἐκεῖνος δὲ σοί. Τὸ μὲν διήγημα εἰρήκα τοῦ πράγματος, περὶ οὗ δικάζεις· αἱ δ' ἀποδείξεις ἄφικτοι. Δεῖ γὰρ δυοῖν θάτερον, ἢ Χαιρέαν ζῆν, ἢ Μιθριδάτην ἡλέγχθαι μοιχόν. Καὶ γὰρ οὐδὲ τοῦτο δύναται λέγειν, ὅτι τεθνηκέναι Χαιρέαν ἡγνῶει. Τοῦτου γὰρ ἐν Μιλήτῳ παρόντος, ἐχώσταμεν ἐκείνῳ τὸν τάφον, καὶ συνεπένθησεν ἡμῖν. Ἀλλ' ὅταν

venisset. Nam super vulnus illud antiquum, puta cupidinem, multo violentiore plaga tum contundebatur.

VI. Verum Dionysius occupat loqui: Gratiam de honore habeo tibi, rex, quo et me affecisti, et castimoniam, et omnium conjugia. Privatum enim hominem a duce insidiis appetitum non insuper habuisti, sed accivisti, ut pro me quidem meaque in causa poenam sumeres de petulantia et insultandi lascivia, pro aliis autem in futurum contumeliam arceres. Majorem vero sibi poenam depostulat hoc facinus ob auctorem. Mithridates enim, non hostis ille meus, sed hospes, sed amicus, mihi insidiatur, non ob aliud quid opum mearum, sed ob id, quod anima mihi et corpore carius, ob uxorem; quem oportebat etiam, si quis alius in nos peccasset, vindicasse, idque, si non meam in gratiam, sane tui causa, rex. Tu enim illi maximum commendasti imperium, quo indignus deprehensus modo, sedavit, imo prodidit eum, qui concedidit. Flagitationes equidem Mithridatis et potentiam et apparatus, quibus utitur ad praesens discrimen, neque ipse ego ignoro, neque quod in his aequales non simus. Sed confido tamen tua justitia, rex, et sanctitate matrimonii, et legibus, quas pariter omnibus custodis. Nam si velis ipsum dimittere, satius fuerat non evocasse. Nuper timebant omnes, quandoquidem puniendam expectabant lasciviam, modo ille coram iudice comparuerit. Quando vero iudicatus a te non etiam puniatur, tum contemptui eris de reliquo. Causa et oratio mea brevis est et perspicua. Callirrhoeis maritus ego sum; et jam ex illa pater; quam duxi, non virginem, sed antea nuptam cuidam Chæreae, dudum satis functo, cujus et monumentum est apud nos. Mithridates ergo, postquam Mileti vidit pro hospitii jure meam uxorem, non juste, quæ post egit, neque ut amicus, neque ut vir temperans et honestus; quales tu desideras eos, quorum in manus urbes tuas tradis; sed petulans deprehensus est, et tyrannum agitans. Nam quum feminae castimoniam et in virum amorem nosset, eamque verbis, aut opibus, expugnare posse diffideret, artes invenit veterator, ut putabat, pulcherrimas. Finxit, priorem maritum, Chæream, vivere, literasque supposuit ejus nomine, suosque per servos misit ad Callirrhoen. Tua vero Fortuna, rex, sic meritum adjuvit, deorumque providentia detexit epistolas. Bias enim, praetor Prienensium, servos cum literis ad me misit. Flagrans igitur ego delictum deprehendens, ad Pharnacem, Ioniae Lydiaeque praefectum, detuli, ille porro ad te. Rationem totius rei, de qua iudex sedes, exposui, et invictæ sunt meæ demonstrationes. Unum enim de duobus oportet: aut Chæream vivere, aut Mithridatem argui corruptelæ. Nam dicere nequit, Chæreae mortem ignorasse. Ipso enim Mileti praesente, congeschimus homini tumultum, et exsequias ipso

μοιχεῦσαι θέλῃ Μιθριδάτης, ἀνίστησι τοὺς νεκροὺς. Παύσομαι, τὴν ἐπιστολὴν ἀναγνούς, ἣν οὗτος διὰ τῶν ἰδίων δούλων ἐπεμψεν εἰς Μίλητον ἐκ Καρίας. Λέγε λαβὼν· Χαιρέας ζῶ. Τοῦτο ἀποδειξάτω Μιθριδάτης καὶ ἀφείσθω. Λόγισαι δὲ, βασιλεῦ, πῶς ἀναίσχυντός ἐστι μοιχὴς, ὅπου καὶ νεκροῦ καταψεύδεται. Ταῦτ' εἰπὼν ὁ Διονύσιος παρώχυνε τοὺς ἀκούοντας καὶ εὐθὺς εἶχε τὴν ψῆφον. Θυμωθεὶς δ' ὁ βασιλεὺς εἰς Μιθριδάτην πικρὸν καὶ σκυθρωπὸν ἀπέβλεψε.

10 Ζ'. Μηδὲν οὖν καταπλαγείς ἐκείνος Δέομαι σου, φησί, βασιλεῦ, δίκαιος γὰρ εἶ καὶ φιάνθρωπος, μὴ καταγνῶς μου, πρὶν ἀκούσης τῶν λόγων ἐκατέρωθεν, μηδ' ἄνθρωπος Ἑλλήν, πανούργως συνθεὶς κατ' ἐμοῦ ψευδεὶς διαβολάς, πιθανώτερος γένηται παρὰ σοὶ τῆς ἀληθείας. Συνίημι δὲ, ὅτι βαρεὶ με πρὸς ὑποψίαν τὸ κάλλος τῆς γυναικὸς, οὐδενὶ γὰρ ἄπιστον φαίνεται, θελήσῃ τινα Καλλιρρόην διαφθεῖραι, ἐγὼ δὲ καὶ τὸν ἄλλον βίον ἐξῆσα σωφρόνως καὶ πρώτῃ ταύτῃ ἐσχῆκα διαβολήν. Εἰ δέ γε καὶ ἀκολαστος καὶ ἀσελγὴς ἐτύγ-
 20 χανον, ἐποίησεν ἂν με βελτίω τὸ παρὰ σοῦ τοσαύτας πόλεις πεπιστεῦσθαι. Τίς οὕτως ἐστὶν ἀνότης, ἵν' ἔληται τὰ τηλικαῦτα ἀγαθὰ μιᾶς ἡδονῆς ἔνεκεν ἀπολέσαι καὶ ταύτης αἰσχρᾶς; εἰ δ' ἄρα τι καὶ συνήδην ἐμαυτῷ πονηρὸν, ἐδυνάμην καὶ παραγράψασθαι τὴν δίκην. Διονύσιος γὰρ οὐχ ὑπὲρ γυναικὸς ἐγκαλεῖ, κατὰ νόμους αὐτῷ γαμηθείσης, ἀλλὰ πωλουμένην ἡγόρασεν αὐτήν. Ὁ δὲ τῆς μοιχείας νόμος οὐκ ἔστιν ἐπὶ δούλων. Ἀναγνώτω σοι πρῶτον τὸ γραμματεῖον τῆς ἀπελευθερώσεως, εἴτα τότε γάμον εἰπάτω. Γυ-
 30 ναῖκα τολμᾷς ὀνομάζειν, ἣν ἀπέδοτό σοι ταλάντου Θήρων ὁ ληστής, κάκεινος ἀρπάσας ἐκ τάφου; ἀλλὰ, φησὶν, ἐλευθέραν οὖσαν ἐπριάμην, Οὐκοῦν ἀνδραποδιστὴς εἶ σὺ καὶ οὐκ ἀνὴρ; πλὴν ὡς ἀνδρὶ νῦν ἀπολογήσομαι. Γάμον νόμιζε τὴν πρᾶσιν καὶ προῖκα τὴν
 35 τιμὴν. Μιλησία σήμερον ἢ Συρακοσία δοξάτω. Μάθε, δέσποτα, ὅτι οὔτε Διονύσιον ὡς ἀνδρα, οὔτε ὡς κύριον, ἡδίκηκα. Πρῶτον μὲν γὰρ οὐ γενομένην, ἀλλ' ὡς μέλλουσαν μοιχεῖαν ἐγκαλεῖ καὶ πρᾶξιν οὐκ ἔχων εἰπεῖν ἀναγινώσκει γραμματεῖα κενά. Τὰς δὲ τιμωρίας οἱ
 40 νόμοι τῶν ἔργων λαμβάνουσι. Προφέρεις ἐπιστολήν. Ἐδυνάμην εἰπεῖν· οὐ γέγραφα. Χεῖρα ἐμὴν οὐκ ἔχεις. Καλλιρρόην Χαιρέας ζητεῖ. Κρινέτω τοίνυν μοιχείας ἐκείνον. Ναί, φησὶν· ἀλλὰ Χαιρέας μὲν τέθνηκε, σὺ δ' ὀνόματι τοῦ νεκροῦ τὴν γυναῖκά μου
 45 διέφθειρας. Προκαλῇ με, Διονύσιε, πρόκλησιν οὐδαμῶς σοι συμφέρουσαν. Μαρτύρομαι· φίλος εἰμὶ σου καὶ ξένος. Ἀπόστηθι τῆς κατηγορίας. Συμφέρει σοι. Βασιλέως δεθήθῃτι παραπέμψαι τὴν δίκην. Παλινωδῖαν εἰπέ· Μιθριδάτης οὐδὲν ἀδικεῖ· μάτην ἐμεμψάμην
 50 αὐτόν. Ἄν δ' ἐπιμείνης, μετανόησεις. Κατὰ σαυτοῦ τὴν ψῆφον οἴσεις. Προλέγω σοι, Καλλιρρόην ἀπολέσεις. Οὐκ ἐμὲ βασιλεὺς ἀλλὰ σὲ μοιχὸν εὐρήσει. Ταῦτ' εἰπὼν ἐσίγησεν. Ἀπαντες δ' εἰς Διονύσιον ἀπέβλεψαν θέλοντες μαθεῖν, αἰρέσεως αὐτῷ προτε-

quoque prosecutus est. Sed quando nuptias tentat Mithridates, mortuos suscitavit. Desinam, postquam literas, quas ille servorum ope Miletum e Caria misit, recitavero. Tene, scriba, et recita : Chareas vivo. Hoc commonstret, et absolutus esto. Simul cogita, rex, quam impudenter ille sit mendax; quandoquidem de mortuis quoque falsa comminiscitur. His verbis stimulabat audientes Dionysius, et omnium statim ferebat suffragia. Rex autem plenus ira Mithridaten acerbo et minace vultu respiciebat.

VII. Iste vero nihil conterritus : Rogo te, rex, ait, justus enim et humanus es, ne me, inaudita altera parte, condemnes, neque Graculus vafre consulis, sed injuriosis in me sycophantiis apud te persuadere valentior sit, quam veritas. Intelligo, pulchritudinem feminae suspicione me gravare. Absurdum namque nemini videtur, corrumpere quem voluisse Callirrhoen. Ego vero et reliquam vitam casto atque temperanter exegi, et primam hanc tui calumniam. Etiam, si perditus et lascivus ex indole mea forem, sane me ad meliorem frugem redegissem tot urbes, quarum tu mihi curam injunxisti. Quis est tam demens, ut malit propter unam voluptatem, eamque turpem, tanta bona perdere? et, si tandem nequitiae mihi forem conscius, possem exceptione declinare judicium. Nam Dionysius causam non agit uxoris, legitime sibi desponsatae, sed venditam emit illam. Atqui leges corrupti conjugii non tangunt servas. Recitet ille tibi prius tabulas manumissionis, et tum demum conjugium appellet. Tunc uxorem audes dicere, quam Thero pirata talento tibi vendidit, sepulcro egestam? Atqui liberam emi, ait : itane plagarius es potius quam maritus? Attamen me nunc quasi apud maritum culpa exinam. Puta, redemptionem nuptias esse, puta, pretium esse dotem. Milesia nunc videatur, quae Syracusana est. Me Dionysio neque marito, neque hero, fecisse contumeliam, scias velim, domine. Primum enim corruptelae criminatur me non jam perfectae, sed tentatae, et cum non habeat ostendere facta, recitat vanas et nil probantes literas. Atqui leges facta puniunt. Epistolam producis? Possem dicere : Non scripsi. Manum meam non habes. Callirrhoen quaerit Chareas. Illum corruptionis postula. Nae, ait, tu Chareae nomine meam corrumpis. Provocas me, Dionysie, ad rem tibi nullo modo proficuum. Obtestor te ipsum. Amicus et hospes tuus sum. Desiste ab accusatione. Roga regem, ut dimittat et abruptat litem. Recanta opprobria. Dic : Mithridates est innocens. Frustra culpavi. Quod si vero persistas, poenitebit. Ipse calculum contra te feres. Prædico tibi, Callirrhoen perdes. Non me rex mæchum, sed te, inveniet. His dictis desiit. Omnes respicere Dionysium, scire cupidi, proposita optione, accusationem abjiceretne, an

οείσης, πότερον ἀφίσταται τῆς κατηγορίας ἢ βεβαίως ἐμμένει. Τὸ γὰρ αἰνιττόμενον ὑπὸ Μιθριδάτου τί ποτ' ἦν, αὐτοὶ μὲν οὐ συνίσταν, Διονύσιον δ' ὑπελάμβανον εἰδέναι. Κακείνος δὲ ἡγνώνει, μηδέποτε ἂν ἐλπί-
 6 σας, ὅτι Χαιρέας ζῇ. Ἐλεγεν οὖν· Εἰπέ, φησὶν, ὅ τι ποτὲ καὶ θέλεις· οὐδὲ γὰρ ἐξαπατήσεις με σοφίσμασι καὶ ἀξιοπίστοις ἀπειλαῖς, οὐδ' εὐρεθήσεται ποτε Διονύσιος συκοφαντῶν. Ἐνθεν ἐλὼν ὁ Μιθριδάτης φωνὴν ἐπῆρε, καὶ ὥσπερ ἐπὶ θειασμόν· Θεοί, φησὶ, βασι-
 10 λειοί, ἐπουράνιοι τε καὶ ὑποχθόνιοι, βοηθήσατε ἀνδρὶ ἀγαθῷ, πολλάκις ὑμῖν εὐξαμένῳ δικαίως καὶ ὁσάντι μεγαλοπρεπῶς. Ἀπόδοτέ μοι τὴν ἀμοιβὴν τῆς εὐσεβείας συκοφαντουμένης. Χρήσατέ μοι, κἂν εἰς τὴν δίκην, Χαιρέαν. Φάνηθι, δαίμον ἀγαθέ. Καλεῖ σε
 15 ἢ σὴ Καλλιρρόη. Μεταξὺ δ' ἀμφοτέρων, ἐμοῦ τε καὶ Διονυσίου στάς, εἰπέ βασιλεῖ, τίς ἐστὶν ἐξ ἡμῶν μοιχός.

Η'. Ἐτι δὲ λέγοντας, οὕτω γὰρ ἦν διατεταγμένον, προῆλθε Χαιρέας αὐτός. Ἰδοῦσα δ' ἡ Καλλιρρόη
 20 ἀνέκραγε· Χαιρέα, ζῆς· καὶ ὥρμησεν αὐτῇ προσδραμεῖν. Κατέσχε δὲ Διονύσιος, καὶ μέσος γενόμενος οὐκ εἴασεν ἀλλήλους περιπλακῆναι. Τίς ἂν φράσαι κατ' αἶσαν ἐκεῖνο τὸ σχῆμα τοῦ δικαστηρίου· ποῖος ποιητῆς ἐπὶ σκηνῆς παράδοξον μῦθον οὕτως εἰσήγαγεν· ἔδοξας
 25 ἂν ἐν θεάτρῳ παρεῖναι μυρίων παθῶν πλήρει. Πάντ' ἦν ὁμοῦ· δάκρυα, χαρὰ, θάμβος, ἔλεος, ἀπιστία, εὐχαί. Χαιρέαν ἐμακάριζον, Μιθριδάτη συνέχαιρον, συνελυποῦντο Διονύσιον, περὶ Καλλιρρόης ἠπόρουν. Μάλιστα γὰρ ἦν ἐκεῖνη τεθορυβημένη καὶ ἀναυδὸς εἰστήκει,
 30 μόνον ἀναπεπταμένοις τοῖς ὀφθαλμοῖς εἰς Χαιρέαν ἀποθελέπουσα. Ἐδόκει δ' ἂν μοι καὶ βασιλεὺς τότε θέλαιν Χαιρέας εἶναι. Συνήθης μὲν οὖν καὶ πρόχειρος πᾶσι τοῖς ἀντρασταῖς πόλεμος. ἐκείνοις δὲ καὶ μᾶλλον (πρὸς) ἀλλήλους ἐξῆψε φιλονεικίαν τὸ ἄθλον
 35 βλέπομενον· ὥστε, εἰ μὴ διὰ τὴν αἰδῶ τὴν πρὸς βασιλέα, κἂν χεῖρας ἀλλήλους προσέβαλλον. Προῆλθε δὲ μέχρι ῥημάτων. Χαιρέας μὲν ἔλεγε· Πρῶτός εἰμι ἀνὴρ. Διονύσιος δὲ, Ἐγὼ βεβαιότερος. Μὴ γὰρ ἀπῆκα τὴν γυναῖκα· Ἄλλ' ἐθαψας αὐτήν. Δείξον
 40 γάμου διάλυσιν. Τὸν τάφον ὅρα. Ἐμοὶ πατὴρ ἐξέδωκεν. Ἐμοὶ δὲ ἑαυτήν. Ἀνάξιος εἰ τῆς Ἑρμοκράτους θυγατρὸς. Σὺ μᾶλλον ὁ παρὰ Μιθριδάτη δεδεμένος. Ἀπαιτῶ Καλλιρρόην. Ἐγὼ δὲ κατέχω. Σὺ τὴν ἀλλοτρίαν κρατεῖς. Σὺ τὴν σὴν ἀπέχτεινας.
 45 Μοιγέ. Φανεύ. Ταῦτα πρὸς ἀλλήλους μαχόμενοι. Οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἤκουον οὐκ ἀηδῶς. Καλλιρρόη μὲν εἰστήκει κάτω βλέπουσα καὶ κλάουσα, Χαιρέαν φιλοῦσα, Διονύσιον αἰδουμένη. Βασιλεὺς δὲ, μετασυστάμενος ἅπαντας, ἐβουλεύετο μετὰ τῶν φίλων,
 50 οὐκέτι περὶ Μιθριδάτου, λαμπρῶς γὰρ ἀπελογήσατο, ἀλλὰ εἰ χρὴ διαδικασίαν προθεῖναι περὶ τῆς γυναικός. Καὶ τοῖς μὲν ἐδόκει, μὴ βασιλικὴν εἶναι τὴν κρίσιν. Τῆς μὲν γὰρ Μιθριδάτου κατηγορίας εἰκότως ἤκουσας, σατράπης γὰρ ἦν, τούτους δ' ἰδιώτας πάντας

urgeret constans. Ipsi enim nesciebant quidem id, quod obscuris verbis Mithridates adumbraverat, Dionysium vero putabant intelligere. At ille æque ignorabat, ut qui nunquam credidisset, Chæream vivere. Dic, quidquid velis, ait. Neque enim versutiis, neque minis probabilibus, impones mihi. Nunquam sycophanta deprehendetur Dionysius. Mithridates inde orsus altius extollit vocem, et quasi sacris operaturus et numine plenus: Dii regales, ait, superi et inferi pariter, succurrite viro bono, qui sæpius vobis vota puris manibus et sacra splendissima fecit. Reddite mihi sycophantiis lacescito meæ pietatis hostimentum. Commodate mihi, vel in hanc modo litem, Chæream. Apparete, optimi manes. Etiam Callirrhœ vos vocat. Stans nunc in medio amborum, meique et Dionysii, mæchus quis nostrum sit, regi indicato.

VIII. Loquebatur adhuc, quum Chæreas ipse prodit: Sic enim condictum antea fuerat. Ad cujus conspectum Callirrhœ exclamat: Chærea, vivis? ruitque ad ipsum accurrere. Sed obstitit medius inter illos intercedens et amplexus impedit Dionysius. Quis illam digne tribunalis faciem eloquat? quis unquam poetarum tam miram et insolitam fabulam produxit in scenam? Credidisses ibi theatrum videre, mille contrariis agitatum affectibus. Erat ibi promiscue omnes animorum motus spectare. Ibi lacrymæ, ibi gaudium, stupor, commiseratio, diffidentia, vota. Chæream beatum prædicabant. Gratulabantur Mithridati. Condolebant Dionysio. De Callirrhœ hærebant, quid dicerent, aut facerent. Illa enim ante alios exsternata obmutuerat. Tantum totam oculorum aciem a vide in Chærea deſigebat. Crediderim ego quidem, vel regem tunc optasse Chæream esse. Omnibus quidem rivalibus promptum est et consuetum digladiari. Nostris autem magis accendebat intestinam contentionem præsens et coram positum certaminis præmium. Sane, ni regis obfuisse reverentia, manus quoque conseruissent. Sic autem ultra verba non processit iurgium. Ego sum prior maritus. Sed ego constantior. Meamne abjeci? Imo sepelivisti. Divortium commonstra. Viden' sepulcrum. Mihi pater collocavit. At illa se mihi. Indignus es Hermocratis filia. Tu magis, catenatum Mithridatis mancipium. Repeto Callirrhœn. At ego teneo. Alienam tenes. Tu vero tuam occidisti. Mæche. Homicida. Hæc illi invicem jactare convicia. Callirrhœ interim fixis humi stat oculis, funditque lacrymas, amans Chæream, verecundans Dionysium. Rex autem, omnibus foras submotis, cum amicis deliberat, non de Mithridate porro: ille caussam suam splendide peroraverat. Sed num oporteat definientem sententiam ferre de muliere, cuius sit? Erant, qui ad regem spectare id negarent. Audivisti Mithridatis caussam, idque merito. Erat enim satrapa. Sed hi omnes privati sunt homines. Plurimi

εἶναι. Οἱ δὲ πλείονες τάναντία συνεβούλευον, καὶ διὰ τὸν πατέρα τῆς γυναικὸς, οὐκ ἄχρηστον γενόμενον τῇ βασιλείᾳ οἰκίᾳ, καὶ ὅτι οὐκ ἔξωθεν ἐκάλει τὴν κρίσιν ἐπ' αὐτὸν, ἀλλὰ σχεδὸν μέρος οὖσαν, ἥς ἐδί-
 6 καζεν ἤδη. Τὴν γὰρ ἀληθεστάτην αἰτίαν οὐκ ἤθελον ὁμολογεῖν, ὅτι τὸ τῆς Καλλιρρόης κάλλος δυσάποσπαστον τοῖς δρόσι. Πάλιν οὖν προσκαλεσάμενος οὗς με-
 10 τεστήσατο· Μιθριδάτην μὲν, εἶπεν, ἀφίγημι, καὶ ἀπίτω, δῶρα τῆς ὑστεραίας παρ' ἐμοῦ λαβὼν, ἐπὶ τὴν σατρα-
 15 πείαν τὴν ἰδίαν· Χαιρέας δὲ καὶ Διονύσιος λεγέτωσαν ἑκάτερος, ἅπερ ἔχει δίκαια περὶ τῆς γυναικὸς. Προ-
 νοεῖσθαι γὰρ με δεῖ τῆς θυγατρὸς Ἑρμοκράτους, τοῦ καταπολεμήσαντος Ἀθηναίους, τοὺς ἐμοὶ τε καὶ Πέρ-
 20 σαις ἐχθίστους. Ῥηθείσης δὲ τῆς ἀποφάσεως, Μιθρι-
 25 δάτης μὲν προσεκύνησεν, ἀπορία δὲ τοὺς ἄλλους κατέ-
 λαβεν. Ἰδὼν δ' ὁ βασιλεὺς ἀμυχανοῦντας αὐτοὺς· Οὐκ ἐπιγῶ, φησὶν, ὑμᾶς, ἀλλὰ συγχωρῶ παρασκευασα-
 μένους ὑμᾶς ἐπὶ τὴν εἰκὴν ἔκειν. Δίδωμι δὲ πέντε ἡμερῶν διάστημα. Ἐν δὲ τῷ μεταξὺ Καλλιρρόης
 30 ἐπιμελήσεται Στάτειρα, ἡ ἐμὴ γυνή. Οὐ γὰρ ἐστὶ δίκαιον μέλλουσιν αὐτὴν κρίνεσθαι περὶ ἀνδρὸς, μετ' ἀνδρὸς ἔκειν ἐπὶ τὴν κρίσιν. Ἐξήσαν οὖν τοῦ δικαστηρίου οἱ μὲν ἄλλοι πάντες σκυθρωποὶ, μόνος δὲ Μιθρι-
 35 δάτης γεγηθώς. Λαβὼν δὲ τὰ δῶρα καὶ τὴν νύκτα
 40 καταμείνας, ἔωθεν εἰς Καρίαν ὁρμήσας, λαμπρότερος, ἢ πρόσθεν.
 Θ'. Τὴν δὲ Καλλιρρόην εὐνοῦχοι παραλαβόντες ἤγαγον πρὸς τὴν βασιλίδαν, μηδὲν αὐτῇ προειπόντες. Ὅταν γὰρ πέμψῃ βασιλεὺς, οὐκ ἀπαγγέλλεται. Θεα-
 45 σαμένη δ' αἰφνίδιον ἡ Στάτειρα τῆς κλίνης ἀνέθορε, δόξασα Ἀφροδίτην ἐφεστάναι, καὶ γὰρ ἐξαιρετῶς ἐτίμα τὴν θεόν. Ἡ δὲ προσεκύνησεν. Ὁ δ' εὐνοῦχος, νοή-
 50 σας τὴν ἐκπληξιν αὐτῆς· Καλλιρρόη, φησὶν, αὕτη ἐστί. Πέπομφε δ' αὐτὴν βασιλεὺς, ἵνα παρὰ σοὶ φυ-
 55 λάττῃται μέχρι τῆς δίκης. Ἀσμένη τοῦτο ἤκουσεν ἡ Στάτειρα καὶ πᾶσαν ἀφείσα γυναικίαν φιλονεικίαν, εὐνοустέρα τῇ Καλλιρρόῃ διὰ τὴν τιμὴν ἐγένετο. Ἠγάλλετο γὰρ τῇ παρακαταθήκῃ. Λαβομένη δὲ τῆς χειρὸς αὐτῆς· Θάρρει, φησὶν, ὦ γύναι, καὶ παῦσαι δα-
 60 κρύουσα. Χρηστός ἐστι βασιλεὺς. Ἐξεῖς ἀνδρα, δν θέλεις. Ἐντιμότερον μετὰ τὴν κρίσιν γαμηθήσῃ. Βιάδιζε δὲ καὶ ἀναπαύου νῦν, κέκμηκας γὰρ, ὥς ὁρῶ, καὶ ἐτι τὴν ψυχὴν ἔχεις τεταραγμένην. Ἡδέως ἡ Καλ-
 65 λιρρόη τοῦτ' ἤκουσεν. ἐπεθύμει γὰρ ἡρεμίας. Ὡς οὖν κατεκλίθη καὶ εἶσεν αὐτὴν ἡσυχάζειν, ἀψαμένη τῶν ὀφθαλμῶν· Εἶδετε, φησὶ, Χαιρέαν ὑμεῖς ἀληθῶς· ἐκεῖνος ἦν Χαιρέας ὁ ἐμὸς ἢ καὶ τοῦτο πεπλάνημαι; τάχα γὰρ Μιθριδάτης διὰ τὴν δίκην εἰδῶλον ἐπέμψε. Λέγουσι γὰρ, ἐν Πέρσαις εἶναι μάγους. Ἀλλὰ καὶ
 70 ἐλάλησε καὶ πάντ' εἶπεν, ὥς εἰδώς. Πῶς οὖν ὑπέ-
 75 μείνέ μοι μὴ περιπλακῆναι; μηδὲ καταφιλήσαντες ἀλλήλους διελύθημεν. Ταῦτα διαλογιζομένης, ἤκούετο ποδῶν φόρος καὶ κραυγαὶ γυναικῶν. Πᾶσαι γὰρ συν-
 80 ἔτρεχον πρὸς τὴν βασιλίδαν, νομίζουσαι πολλὴν ἐξου-

contrarium consuadebant, cum ob patrem feminæ, Her-
 mocrate, qui non inutilis regiæ domui quondam fuerat,
 tum quod rex non alienam ad se traheret causam, sed
 ejus, quam modo expediverat, continentem quasi partem.
 Nolebant nempe veram causam fateri, quod nimirum ægre
 a forma Callirrhœs contemplanda divellebantur. Tum re-
 vocari, qui paullo ante fuerant remoti; et rex : Mithri-
 datedem equidem absolvo, ait, et cras onustus muneribus
 meis in præfecturam suam abeat. Chæreas vero et Dio-
 nysius, quibus sibi quisque titulis mulierem vindicent,
 eloquuntur. Curam enim habere me decet filix Hermo-
 cratis illius, qui Athenienses bello fregit, hostes mihi Per-
 sisque infestos et exosos. Pronuntiata sententia, Mithri-
 dates regem adorat. Cæteros inopes consilii, stupentesque
 et aestuantes quum videt rex : Non urgeo, ait, sed per-
 mitto vobis accinctis et paratis ad dicendam causam huc
 redire. Hanc in rem do quinque dies. Interim Callirrhœs
 curam habebit uxor mea, Statira. Nam iniquum foret,
 illam, cujus maritus controversus est, cum alterutro
 marito in judicium comparere. Sic reliqui omnes tristi
 austeroque vultu de tribunali discedebant; solus Mithridates
 gaudebat; qui, donis acceptis, eaque adhuc nocte Baby-
 lone exacta, postero mane Cariam repelebat, splendidior,
 quam nuper.

IX. Callirrhœa autem eunuchi, a rege traditam sibi,
 ad reginam deducebant, non ante monitam. Rex enim
 prænuntiare, si mittat, non solet. Ad subitum conspec-
 tum lecto Statira subsiliit, Venerem apparere putans,
 quam deam cultu peculiari prosequabatur. Callirrhœ
 vero reginam adorat. Eunuchus errorem et consterna-
 tionem intelligens : Hanc, ait, rex tibi mittit, ut apud te
 usque ad judicii diem custodiat. Libenter id audiebat
 Statira, omnique abjecta muliebri contentione, ob acce-
 ptum illum a rege honorem fiebat benevolentior. Illo
 namque deposito vehementer sibi placebat plaudebatque;
 manumque ejus prehensa : Confide, ait, o mea, et siste la-
 crymas. Rex bonus est et benignus. Habebis maritum,
 quem cupis. Majore cum gloria post judicium nubes.
 Nunc autem i, requiesce. Defatigata namque es, ut video,
 mentemque nondum habes tranquillam. Non invitæ id
 accidebat Callirrhœa, ut quietis percupidæ. Postquam
 itaque toro reposita et permissa tranquillitati atque solitu-
 dini fuit : Vere, ait, tangens oculos, vere vidistis Chæ-
 ream? eratne meus ille Chæreas? an et in hoc illusa fui?
 Mithridates enim forte spectrum, ad faciendam sibi favo-
 rabiliorē causam, immisit. Magos enim in Persis aiunt
 esse. Attamen et locutus est, et sic omnia, ut conscius
 sibi. Qui ergo sustinuit me non amplecti? ne osculo qui-
 dem invicem impertito discessimus. Interea, dum illa
 hæc apud se volutat, audiri pedum strepitus, et mulie-
 rum clangor. Omnes nimirum ad reginam concurrebant,

αἶαν ἔχειν Καλλιρρόην ἰδεῖν. Ἡ δὲ Στάτειρα εἶπεν· Ἀφῶμεν αὐτήν. διάκειται γὰρ πονήρως. ἔχομεν δ' ἡμέρας καὶ βλέπειν καὶ ἀκούειν καὶ λαλεῖν. Λυπούμεναι δ' ἀπῆσαν καὶ τῆς ὑστεραίας ἔωθεν ἀφικ-
 5 νοῦνται. Καὶ τοῦτο πάσαις ταῖς ἡμέραις ἐπράττετο μετὰ σπουδῆς, ὥστε πολυανθρωποτέραν γενέσθαι τὴν βασιλεῶς οἰκίαν. Ἀλλὰ καὶ ὁ βασιλεὺς πρὸς τὰς γυ-
 ναῖκας εἰσῆει συνεχέστερον, ὥς δῆθεν πρὸς Στάτειραν. Ἐπέμπετο δὲ Καλλιρρόῃ δῶρα πολυτελῆ καὶ παρ' οὐ-
 10 δυνὸς ἐλάμβανε, φυλάττουσα τὸ σχῆμα γυναικὸς αὐ-
 χούσης, μελανέμων, ἀκόσμητος, καθήμενῃ. Ταῦτα καὶ λαμπροτέραν αὐτὴν ἀπεδείκνυε. Πυθομένης δὲ τῆς βασιλίδος, ὁπότερον ἄνδρα βούλοιο μᾶλλον, οὐδὲν ἀπεκρίνατο, ἀλλὰ μόνον ἔκλαυσε. Καλλιρρόῃ μὲν
 15 ἐν τούτοις ἦν, Διονύσιος δ' ἐπειρᾶτο μὲν φέρειν τὰ συμβαίνοντα γενναίως, διὰ τε φύσεως εὐστάθειαν καὶ διὰ παιδείας ἐπιμέλειαν, τὸ δὲ παράδοξον τῆς συμφο-
 ρᾶς καὶ τὸν ἀνδρεῖον ἐκστήσαι δυνατώτατον ὑπῆρχεν. Ἐξεκάετο γὰρ σφοδρότερον ἢ ἐν Μιλήτῳ. Ἀργόμενος
 20 γὰρ τῆς ἐπιθυμίας, μόνου τοῦ κάλλους ἔραστής ἦν· τότε δὲ πολλὰ προσεζήπτε τὸν ἔρωτα, συνήθεια καὶ τέκνων εὐεργεσία καὶ ἀχαριστία καὶ ζηλοτυπία καὶ μάλιστα τὸ ἀπροσδόκητον.

Γ. Ἐξαίρνης οὖν ἀνεβόα πολλάκις· Ποῖος οὗτος
 25 ἐπ' ἐμοῦ Πρωτεσίλειος ἀνεβίω; τίνα τῶν ὑποχονίων θεῶν ἡτέρισσα, ἵνα εὐρω μοι νεκρὸν ἀντεραστήν, οὗ τάρφον ἔχω; δέσποινα Ἀφροδίτη, σύ με ἐνήδρευσας, ἣν ἐν τοῖς ἐμοῖς ἰδρυσάμην, ἥ θύω πολλάκις. Τί γὰρ
 30 εἰδείξας μοι Καλλιρρόην, ἣν φυλάττειν οὐκ ἔμελλες; τί δὲ πατέρα ἐποίησιν τὸν οὐδ' ἄνδρα ὄντα; Μεταξὺ δὲ περιπτυσσάμενος τὸν οὖλον ἔλεγε κλάων· Τέκνον ἄθλιον, πρότερον μὲν εὐτυχῶς δοκοῦν μοι γεγονέναι, νῦν δ' ἀκαίρις. Ἐγὼ γάρ σε μητρὸς κληρονομίαν καὶ ἔρωτος αὐχουὺς ὑπόμνημα. Παιδίον μὲν εἶ, πλὴν οὐ
 35 παντελῶς ἀναίσθητον, ὧν ὁ πατήρ σου δυστυχεῖ. Κακὴν ἀποδημίαν ἤλθομεν. Οὐκ ἔδει Μιλήτον καταλιπεῖν. Βαθυλὼν ἡμᾶς ἀπολώλεκε. Τὴν μὲν πρώτην δίκην νενίκημαι· Μιθριδάτης μου κατηγορεῖ. Περὶ δὲ τῆς δευτέρας μᾶλλον φοβοῦμαι. Οὐδὲ γὰρ μείων
 40 ὁ κίνδυνος. Δύσελπιν δὲ με πεποίθε τῆς δίκης τὸ προοίμιον. Ἀκριτος ἀφῆρηκαί γυναικὸς καὶ περὶ τῆς ἐμῆς ἀγωνίζομαι πρὸς ἕτερον. Καὶ, τὸ τούτου χαλεπώτερον, οὐκ οἶδα, Καλλιρρόῃ τίνα θέλει. Σὺ δὲ, τέκνον, ὥς παρὰ μητρὸς, δύνασαι μαθεῖν. Καὶ νῦν
 45 ἀπελθε καὶ ἱκέτευσον ὑπὲρ τοῦ πατρός. Κλαῦσον, καταφίλησον, εἰπέ· Μητὴρ, ὁ πατήρ μου φιλεῖ σε. Ὀνειδίσης δὲ μηδέν. Τί λέγεις, παιδαγωγέ; οὐδεὶς ἡμᾶς ἐὰν τοῖς βασιλεῖσις εἰσελθεῖν; ὡς τυραννίδος δεινῆς. Ἀποκλείουσιν υἱὸν, πρὸς μητέρα πατρός ἵκοντα πρεσ-
 50 βυτήν. Διονύσιος μὲν οὖν διέτριβεν, ἄχρι τῆς κρίσεως, μάχην βραβεύων ἔρωτος καὶ λογισμοῦ. Χαίρεάν δὲ πένθος κατεῖχεν ἀπαρηγόρητον. Προσποιη-
 σάμενος οὖν νοσεῖν, ἐκέλευσε Πολυχάρμῳ παραπέμψαι Μιθριδάτην, ὥς εὐεργέτην ἀμφοῖν. Μόνος δὲ γενό-

arbitratæ, multam illic contemplandæ Callirrhœs sibi libertatem fore. Statira vero : Sinamus eam, ait. Male habet. In solidos dies licet nobis eam videre, audire, alloqui. Tum tristes illæ abeunt. Sed postero statim mane aderant, ita singulis diebus continuantes, ut multo, quam ante, celebrius esset palatium. Ipse quoque rex frequentius invisebat ad mulieres, officium scilicet Statiræ exhibens. Missa quoque Callirrhœ splendida munera, quæ tamen omnium illa constanter recusabat, habitum servans miseræ, pullata, sine ornatu desidens. Quod luctulentius ejus formam ostendebat. Roganti aliquando reginæ, quem maritum præferret, nihil respondet, tantum plorans. In his Callirrhœ. Dionysius autem ferre quidem generoso spiritu casum et indolis propria quadam constantia, et honesti studio nitebatur. Sed erat tanta, tam insolens, tam insperata afflictio, ut neminem non posset facili negotio, quamvis fortem virum, de statu dejicere. Sane acrius, quam Mileti, exardebat. Nam initio cupiditatis, amator formæ solius erat. Tum vero multa amoris ignem auxerant, consuetudo, affectio in liberos benefica, timor, ne forte ingrata foret, ne forte alium præferret, æmulatio. Quæ omnia nec opina rei novitate intende-
 bantur.

X. Proinde ille sæpius exclamabat subito : Qualis hic
 meis diebus revixit Protesilaus. Quem inferorum deorum offendi, ut mortuum invenirem mihi rivalem, cujus ego sepulcrum habeo. Insidiata es mihi, domina Venus, quam in agris ipse meis dedicavi, quam hostili sæpiissime veneror. Quid attinebat, Callirrhœen monstrasse, quam
 servare non sedebat? quid patrem facere, qui neque maritus est? Simul amplexatus puerum hæc cum lacrymis effundit : Miselle infans, qui videbaris olim omine fausto editus, nunc parum opportune videris. Habeo namque
 te matris hereditatem, et inauspicati amoris monumentum. Infans es; quidni? sed omni tamen sensu non cares eorum, quæ patrem tuum adversa premunt. Mala ave iter in-
 gressi sumus. Non oportuerat Miletum reliquisse. Perdidit nos Babylon. Priore causa cecidi. Mithridates me arguebat. De altera magis timeo. Neque enim minus periculum, et male sperare jubet iudicii proœmium. Uxor indemnatō aufertur; et de mea cum alio decertans periclitōr, et, quod illo pejus, quem Callirrhœ cupiat, nescio. Tu fili, ut a matre, discere id potes. I nunc et supplica
 pro patre, plora, fige oscula, dic : Mater mea, pater meus te amat. At cave convicii et exprobrationis quidquam. Quid ais, pædagoge? nemone nos in regiam admiserit? o sevam tyrannidem! excludunt filium, qui ad matrem tendit patris internuntius. Durabat in his Dionysius usque
 ad iudicii diem, iudex in certamine amoris et rationis sedens, palmam potiori assignaturus. Chæream vero obsidebat luctus insolabilis. Ficto itaque morbo, Polychar-
 mum jubet abeundi Mithridati comitem ire, communi nempe patrono, sibi que jam, permissus in vacuo, restim

μενος ἦψε βρόχον, καὶ μέλλων ἐπ' αὐτὸν ἀναβαίνειν·
 Εὐτυχέστερον μὲν, εἶπεν, ἀπέθνησκον, εἰ ἐπὶ τὸν
 σταυρὸν ἀνέβαινον, ὃν ἐπηξέ μοι κατηγορία ψευδὴς ἐν
 Καρίᾳ δεδεμένῳ. Τότε μὲν γὰρ ἀπηλλαττόμην ζωῆς
 ἡπατημένος ὑπὸ Καλλιρρόης φιλεῖσθαι, νῦν δ' ἀπολώ-
 λεκα οὐ μόνον τὸ ζῆν, ἀλλὰ καὶ τοῦ θανάτου τὴν πα-
 ραμυθίαν. Καλλιρρόῃ μὲν ἰδοῦσα οὐ κατεφίλησεν.
 Ἐμοῦ παρσετώτος, ἄλλον ἠδεῖτο. Μηδὲν δυσωπεῖσθαι.
 Φθάσω τὴν κρίσιν. Οὐ περιμενῶ τέλος ἄδοξον. Οἶδα,
 ὅτι μικρὸς ἀνταγωνιστὴς εἰμι Διονυσίου, ξένος ἄνθρω-
 πος καὶ πένης καὶ ἀλλότριος ἡδῆ. Σὺ μὲν εὐτυχολῆς,
 ὦ γύναι· γυναῖκα γὰρ σε καλῶ, κἂν ἕτερον φιλῆς.
 Ἐγὼ δ' ἀπέρχομαι καὶ οὐκ ἐνοχλῶ τοῖς σοῖς γάμοις.
 Πλούτει, καὶ τρύφα καὶ τῆς Ἰωνίας ἀπόλαυε πολυτε-
 λείας. Ἐγε, ὃν θέλεις. Ἀλλὰ νῦν ἀληθῶς ἀποθα-
 νόντος Χαιρέου, αἰτοῦμαι σε, Καλλιρρόῃ, χάριν τελευ-
 ταίαν. Ὅταν ἀποθάνω, πρόσσελθέ μοι τῷ νεκρῷ καὶ
 εἰ μὲν δύνῃσαι κλαῦσον, τοῦτο γὰρ ἐμοὶ καὶ ἀθανασίας
 γενήσεται μείζον, εἰπέ δὲ προσκύψασα τῇ στήλῃ,
 κἀνὴρ καὶ βρέφος, ὄρω, οἶχη, Χαιρέα, νῦν ἀληθῶς.
 Νῦν ἀπῆθανες. Ἐγὼ γὰρ ἐμελλόν ἐπὶ βασιλείᾳ αἰ-
 ρεῖσθαι σέ. Ἀκούσομαι σου, γυνή. Τάχα καὶ πι-
 στεύσω. Ἐνδοξότερόν με ποιήσεις τοῖς κάτω δαί-
 μοσιν.

Εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθοντ' εἰν αἰδᾶς,
 Αὐτὰρ ἐγὼ κἀκεῖθε φίλης μεμνήσομαι σου.

Τοιαῦτ' ὀδυρόμενος κατεφίλει τὸν βρόχον· Σὺ μοι, λέ-
 γων, παραμυθία καὶ συνή(γορος·) διὰ σέ νικῶ. Σὺ με
 Καλλιρρόης μάλλον ἐστέρησας. Ἀναβαίνοντος αὐτοῦ
 καὶ τῷ αὐγένι περιάπτοντος, ἐπέστη Πολύχαρμος
 ὁ φίλος καὶ ὡς μεμνηνότες κατεῖχε, λοιπὸν μηκέτι πα-
 ρηγορεῖν δυνάμενος. Ἦδη δὲ καὶ ἡ προθεσμία τῆς
 δίκης καθεστῆκει.

ΛΟΓΟΣ ΕΚΤΟΣ.

Α'. Ἐπεὶ δ' ἐμέλλε βασιλεὺς τῇ ὑστεραίᾳ δικάζειν,
 πότερον Χαιρέου γυναῖκα Καλλιρρόην εἶναι δεῖ ἢ Διο-
 νυσίου, μετέωρος ἦν πᾶσα Βαθυλὼν καὶ ἐν οἰκίαις τε
 πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἐν τοῖς στενωποῖς οἱ ἀπαντῶντες
 ἔλεγον· Αὖριον τῆς Καλλιρρόης οἱ γάμοι. Τίς εὐτυ-
 χέστερος ἄρα; Διέσχιστο δὲ ἡ πόλις, καὶ οἱ μὲν Χαι-
 ρέα σπεύδοντες ἔλεγον· Πρῶτος ἦν ἀνὴρ, παρθένον
 ἐγήμεν, ἐρῶσαν ἐρῶν, πατὴρ ἐξέδωκεν αὐτῷ. Πα-
 τρίς ἔθιψε. Τοὺς γάμους οὐκ ἀπέλιπεν, οὐκ ἀπε-
 λείφθη. Διονύσιος δ' οὐκ ἔπρασεν, οὐκ ἐγήμεν. Αἰ-
 σταὶ ἐπόλησαν. Οὐκ ἐξὸν δὲ τὴν ἐλευθέραν ἀγοράσαι.
 Οἱ δὲ Διονυσίῳ σπεύδοντες ἀντέλεγον. Πάλιν ἐξήγαγε
 πειρατῶν παρ' οὐδὲν μέλλουσαν φονεύεσθαι. Τάλαν-
 τον ἔδωκεν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτῆς. Πρῶτον ἐσω-
 σεν εἴτ' ἐγήμε. Χαιρέας δὲ γήμας ἀπέκτεινε. Μνη-
 μονεύειν ὀφείλει Καλλιρρόῃ τοῦ γάμου. Γνωστὸν δὲ

reliat, in quem jamjam arrepens: Felicius equidem, ait,
 tum fuisset mortuus, quum in crucem ibam, quam in
 Caria victo mihi iniqua pangebatur accusatio. Tunc enim
 vita excessissem, opinione amantis me Callirrhoë delusus.
 Nunc autem perdidici non vitam modo, sed et mortis con-
 solationem. Callirrhoë me visum non adiit, non osculata
 est. Me adstante, alium est reverita. Nulla in posternum
 retineatur verecundia. Praeveniam iudicium. Non expec-
 tabo finem inglorium. Novi me parvum et imparem
 Dionysii adversarium, peregrinum hominem et pauperem,
 et alienum jam. Tibi quidem bene sit, uxor mea: uxorem
 enim voco, licet alium ames. Ego vero discedam nuptias
 tuas non interpellaturus. Opibus afflue, luxuriare, frui
 deliciis, et splendore Ioniae. Tene, quem cupis. Unam
 te, Callirrhoë, gratiam rogo Chareas vere jam moribun-
 dus ullimam: ut decessero, accede cadaveri, et, si quidem
 potes, plora; hoc immortalitate majus mihi fiet. Saltem
 dic proclivis ad columellam et maritus et infans, video
 nunc tandem vere, Charea, excessisti, nunc mortuus es.
 Ego vero te apud regem iudicem electura maritum eram.
 Audiam tuam vocem, uxor, forte et credam. Apud in-
 feros deos gloriam tu mihi et auctoritatem conciliabis.

Et licet extinctos obliviscantur in Orco,
 Ille quoque ego carae fuero memor usque maritae.

Hæc lamentatus osculabatur restim. Tu mihi consolatio,
 tu mihi patronus. Tua ope vinco. Tu me magis, quam
 Callirrhoë, amasti. Jam arrepentem, jam illigantem nodo
 cervices, Polycharmus opprimit, et continet, ut insanum,
 demulcere et consiliis regere porro impar. Jam dicta
 quoque iudicio dies instabat.

LIBER SEXTIUS.

I. Pridie ergo, quam sententia regis aut Chareae addi-
 cenda esset uxor Callirrhoë, aut Dionysio, tota Babylon
 incerta spe pendebat, domique pariter inter se, atque fo-
 ris obvii per vias dicebant: Cras Callirrhoës erunt nuptiæ:
 quis tandem fortunatior amborum? Scissa vero erat urbs.
 Chareae studiosi priorem fuisse maritum dicebant. Virgi-
 nem duxit, amantem amans. Pater illi collocavit. Patria
 illam sepeliit. Non deseruit nuptias, non desertus fuit.
 Dionysius non emit. Non duxit uxorem. Latrones ven-
 diderunt. Atqui non licet ingenuam emere. Contra qui
 cum Dionysio faciebant: Piratis eam eripuit, gladio sub-
 tractam cervicibus tantum non incumbenti. Talentum
 dedit pro ejus salute. Servavit primum, dein toro rece-
 pit. At Chareas ductam occidit. Nuptiarum meminere
 Callirrhoë, par est. Adest etiam Dionysio unum, cuius
 notum, certamque victoriam spondens argumentum: com-

Διονυσίῳ πρόσεστιν εἰς τὸ νικᾶν, ὅτι καὶ τέκνον ἔχουσι κοινόν. Ταῦτα μὲν οὖν οἱ ἄνδρες. Αἱ δὲ γυναῖκες οὐκ ἐρρητόρευον μόνον, ἀλλὰ καὶ συνεβούλευον, ὡς παρούσῃ· Καλλιρρόῃ, μὴ παρῆς τὸν παρθένιον. Ἐλοῦ τὸν πρῶτον φιλήσαντα, τὸν πολίτην, ἵνα καὶ τὸν πατέρα ἴδῃς. Εἰ δὲ μὴ, ζήσεις ἐπὶ ξένης, ὡς φυγὰς. Αἱ δ' ἑτέραι· Τὸν εὐεργέτην ἑλοῦ, τὸν σώσαντα, μὴ τὸν ἀποκτείναντα. Τί δέ; ἂν πάλιν ὀργισθῇ Χαιρέας πάλιν τάφος. Μὴ προδῶς τὸν υἱόν. Τίμησον τὸν πατέρα τοῦ τέκνου. Τοιαῦτα διαλαλούντων ἦν ἀκούειν, ὥστ' εἶπεν ἄν τις, ὅλην Βαβυλῶνα εἶναι δικαστήριον. Νῦν ἐκείνη τελευταία πρὸ τῆς δίκης ἐφειστήκει. Κατέκειντο δ' οἱ βασιλεῖς οὐχ ὁμοίους λαμβάνοντες λογισμούς, ἀλλ' ἡ μὲν βασιλὶς ἤρχετο, ἡμέραν γενέσθαι τάχιον, ἵν' ἀποθῇται τὴν παρακαταθήκην, ὡς φορτίον. Ἐθάρει γὰρ αὐτὴν τὸ κάλλος τῆς γυναικὸς ἀντισυγκρινόμενον ἐγγύς. Ὑπόπτεις δὲ καὶ βασιλεῖς τὰς πυκνὰς εἰσόδους καὶ τὰς ἀκαίρους φιλοπροσύνας. Πρότερον μὲν γὰρ σπανίως εἰς τὴν γυναικωνίτιν εἰσῆει. Ἀφ' οὗ δὲ Καλλιρρόῃν εἶχεν ἔνδον, συνεχῶς ἐφοῖτα. Παρεφύλαττε δ' αὐτὸν καὶ ἐν ταῖς ὁμιλίαις ἡσυχῇ Καλλιρρόῃν ὑποβλέποντα, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς κλέπτοντας μὲν τὴν θέαν, αὐτομάτως δ' ἐκεῖ φερομένους. Στάτειρα μὲν οὖν ἠδεῖαν ἡμέραν ἐξεδέχετο, βασιλεὺς δ' οὐχ ὁμοίαν, ἀλλ' ἡγρύνει δι' ὅλης νυκτός,

Ἄλλοι' ἐπὶ πλευρᾷ κατακείμενος, ἄλλοι δὲ πρηνῆς,

ἐννοούμενος καθ' αὐτὸν καὶ λέγων· Πάρεστιν ἡ κρίσις. Ὁ γὰρ προπετής ἐγὼ σύντομον ἔδωκα προθεσίαν. Τί οὖν μέλλομεν πράττειν ἔωθεν; ἀπεισι Καλλιρρόῃ λοιπὸν εἰς Μίλητον, ἢ εἰς Συρακούσας. Ὁφθαλμοὶ δυστυχεῖς. Μίαν ὥραν ἔχετε λοιπὸν ἀπολαῦσαι τοῦ καλλίστου θεάματος. Εἴτα γενήσεται δοῦλος ἐμὸς εὐτυχέστερος ἐμοῦ. Σκέψαι, τί σοι πρακτέον ἐστίν, ὦ ψυχῇ. Κατὰ σαυτὴν γενοῦ. Σύμβουλον οὐκ ἔχεις ἄλλον. Ἐρωτος σύμβουλός ἐστιν αὐτὸς ὁ ἔρως. Πρῶτον οὖν ἀπόκριναι σεαυτῷ· τίς εἶ; Καλλιρρόῃς ἐραστῆς ἢ δικαστῆς; μὴ ἐξαπάτα σεαυτόν. Ἄγνοῖς μὲν, ἀλλ' ἐρᾷς. Ἐλεγθήσῃ δὲ μᾶλλον, ὅταν αὐτὴν μὴ βλέπῃς. Τί οὖν; σεαυτὸν θέλεις λυπεῖν; Ἥλιος, προπάτωρ σός, ἐξεῖλέ σοι τοῦτο τὸ ζῶον, κάλλιστον, ὃν αὐτὸς ἐφορᾷ. Σὺ δ' ἀπελάυνεις τὸ δῶρον τοῦ θεοῦ. Πάνυ γοῦν ἐμοὶ μέλει Χαιρέου καὶ Διονυσίου, δούλων ἐμῶν ἀδόξων, ἵνα βραβεύω τοὺς ἐκείνων γάμους, καὶ ὁ μέγας βασιλεὺς ἔργον διαπράττωμαι προμνηστρίας γραίδος. Ἄλλ' ἐφθην ἀναδέξασθαι τὴν κρίσιν καὶ πάντες τοῦτ' ἴσασιν. Μάλιστα δὲ Στάτειραν αἰδοῦμαι. Μήτ' οὖν δημοσίευσεν τὸν ἔρωτα, μήτε τὴν δίκην ἀπάρτιζε. Ἀρκεῖ σοι Καλλιρρόῃν κἂν βλέπειν· ὑπέρθου τὴν κρίσιν. Τοῦτο γὰρ ἔξεστι καὶ ἰδιώτῃ δικαστῇ. Β'. Ἡμέρας οὖν φανείσῃς, οἱ μὲν ὑπηρέται τὸ βασιλικὸν ἡτοίμαζον δικαστήριον· τὸ δὲ πλῆθος συνέτρεχεν ἐπὶ τὰ βασιλεία, καὶ ἐδονεῖτο πᾶσα Βαβυλῶν. Ὡς περ δ' ἐν Ὀλυμπίῳ τοὺς ἀθλητάς ἔδει θεάσασθαι

munem habent infantem. Sic inter se viri. Mulieres autem non tantum faustis adhortationibus animum firmabant, sed et consilia dabant, ut praesenti, Callirrhoeae. Ne tu virgineum spernas, dicebant haec: primus amator, isque civis, tibi potior esto. Sic enim patrem revises. Sin minus, peregre vives, ut proscripta. Illae vero: Praefer sospitatorem tuum, percussorem minime. Quid si iterum Chaeas excandescat! tum iterum tumultus. Ne prodas filium. Honora patrem infantis. Sic illae inter se strepere. Dixerit quis, cunctam Babylonem forum et curiam esse. Nox ultima, decretoriae diei proxima, supervenit, qua decumbebant reges, non iisdem occupati cogitationibus. Nam regina quidem ocyus optabat illucescere, ut deposito isto, ceu onere, se levaret. Forma nimirum mulieris gravabat suae ex vicino facile comparanda. Praeterea regis quoque frequentes accessus et intempestiva officia suspecta habebat. Antea namque raro comparuerat in gynaeconitide; sed ex quo Callirrhoen intus habuerat, creberrime. Observaverat quoque eadem, regem in colloquiis familiaribus saepe clandestinis et furtivis oculorum vibraminibus Callirrhoen stringere; et oculos furari quidem adspectum, sua sponte tamen et hero quoque suo non sentiente illuc delabi. Gratum ergo sibi diem Statira praestolabatur. Rex non item sibi. Insomnis enim ille noctem

Nunc pronus recubans, nunc in latus, egerat omnem,

stimulatus cogitationibus, seque perpetim ipse admonens: Adest peremptorius dies. Praeceptum enim ego terminum dedi tam brevem. Quid cras mane faciemus! jam Callirrhoen aut Miletum discedet, aut Syracusas. Unam adhuc superstitem habebis particulam temporis, ad fruitionem pulcherrimi spectaculi; post quam servus meus erit me felicius. Vide, quid agendum tibi sit, mi anime! ipse tibi praesens et paratus esto. Alium non habes auctorem. Amoris auctor ipse amor est. Primo loco responde mihi, quis es? Callirrhoes amator, an iudex? ne re ipse decipias. Amas, etiamsi nescis. Magis adhuc convinceris, quando foemina in conspectum tuum non venerit. Quid igitur ipse te torquebis? Sol, auctor tui generis, hoc eximium tibi destinavit et selegit animal, omnium, quae adspicit, pulcherrimum. Tu vero dei munus rejicis. Curae nempe cordique tibi sunt Chaeas, et Dionysius, vilia ista mea mancipia, ut de nuptiis disceptantes ego dirimam, et praemium potiori assignem. Ille ego magnus rex officium lenae vetulae faciam! atque recepi jam in me causae cognitionem, idque omnes sciunt. Quod vero maximum est, Statiram verecundor. Ne tu itaque aut divulga amorem, aut finem impone liti. Vel adspectus tibi Callirrhoes sufficit. Ulterius protrahe sententiam prouuntiare. Id vero vel plebeio iudici licet.

II. Ut illuxit, parare ministri regii curiam. Concurrere ad palatium omnis turba. Tota Babylon emoveri, utque in Olympicis ludis athletas cum stipatu ad stadium accedentes videre est, sic et hos. Nam Dionysium hones-

παραγινόμενους ἐπὶ τὸ στάδιον μετὰ παραπομπῆς, οὕτω δὲ κακείνους. Τὸ μὲν δοκιμώτατον Περσῶν πλῆθος παρέπεμπε Διονύσιον, ὃ δὲ δῆμος Χαιρέαν. Συνευχαί δὲ καὶ ἐπιδοῇσεις μυρία τῶν σπευδόντων ἐκατέροις, ἐπευφημούντων· Σὺ κρείττων· Σὺ νικᾷς. Ἦν δὲ τὸ ἄθλον οὐ κότινος, οὐ μῆλα, οὐ πίτυς, ἀλλὰ κάλλος τὸ πρῶτον, ὑπὲρ οὗ δικαίως ἂν ἤρισαν καὶ θεοί. Βασιλεὺς δὲ καλέσας τὸν εὐνοῦχον Ἀρταξάτην, ὃς ἦν αὐτῷ μέγιστος· Ὅναρ μοι, φησὶν, ἐπιστὰν βασιλῆι τοῖς θεοῖς θυσίαν ἀπαιτοῦσι καὶ δεῖ με πρῶτον ἐκτελέσαι τὰ τῆς εὐσεβείας. Παράγγειλον οὖν τριάκοντα ἡμερῶν ἱερομηνίαν ἐορτάζειν πᾶσαν τὴν Ἀσίαν, ἀφ' ἡμεῖν δικῶν τε καὶ πραγμάτων. Ὁ δὲ εὐνοῦχος τὸ προσταχθέν ἀπήγγειλε. Πάντα δ' εὐθὺς μεστὰ θυόντων ἐστεφανωμένων. Αὐλὸς ἤχει καὶ σύριγξ ἐκελάδει καὶ ἄδοντος ἤκούετο μέλος. Ἐθυμιάτω πρόθυρα, καὶ πᾶς στενωπὸς συμπόσιον ἦν.

Κνίσση δ' οὐρανὸν ἴκεν ἐλισσομένη περὶ καπνῷ.

βασιλεὺς δὲ μεγαλοπρεπεῖς θυσίας παρέστησε τοῖς βωμοῖς. Τότε πρῶτον καὶ Ἐρωτι ἔθυσε καὶ πολλὰ παρακάλεσεν Ἀφροδίτην, ἵν' αὐτῷ βοηθῇ πρὸς τὸν υἱόν. Πάντων δ' ἐν θυμηδαῖς ὄντων, μόνον τρεῖς ἐλυποῦντο, Καλλιρρόη, Διονύσιος καὶ πρὸ τούτων Χαιρέας. Καλλιρρόη δ' οὐκ ἠδύνατο λυπεῖσθαι φανερώς ἐν τοῖς βασιλείοις, ἀλλ' ἡσυγῇ καὶ λανθάνουσα ὑπέστενε καὶ τῇ ἐορτῇ κατηρᾶτο. Διονύσιος δ' ἑαυτῷ, διότι Μιλήτον κατέλιπε· Φέρε, φησὶν, ὦ τλήμων, τὴν ἐκούσιον συμφοράν. Ἐαυτῷ γὰρ αἴτιος τούτων. Ἐξῆν σοι Καλλιρρόην ἔχειν καὶ Χαιρέου ζῶντος. Σὺ ἦς ἐν Μιλήτῳ κύριος καὶ οὐδ' ἦ ἐπιστολὴ Καλλιρρόῃ τότε, σοῦ μὴ θέλοντος, ἐδόθη. Τίς ἂν εἶδε; τίς ἂν προσῆλθε; φέρον δὲ σεαυτὸν εἰς μέσους ἔρριψας τοὺς πολεμίους. Καὶ εἴθε σεαυτὸν μόνον. Νῦν δὲ καὶ τὸ τῆς ψυχῆς σου τιμωτέρον κτήμα. Διὰ τοῦτο πανταχόθεν σοι πόλεμος κεινῆται. Τί δοκεῖς, ἀνόντες; Χαιρέαν ἀντίδικον ἔχεις. Κατεσχεύσας σεαυτῷ δεσπότην ἀντεραστήν. Νῦν βασιλεὺς καὶ δνειράτα βλέπει καὶ ἀπαιτοῦσιν αὐτὸν θυσίας, οἷς καθ' ἡμέραν θύει. ὦ τῆς ἀνασχυντίας. Παρέλκει τις τὴν κρίσιν, ἐνδὸν ἔχων ἀλλοτρίαν γυναῖκα; καὶ ὁ τοιοῦτος εἶναι λέγει δικαστής. Τοιαῦτα μὲν ὠδύρετο Διονύσιος, Χαιρέας θ' οὐκ ἤπτετο τροφῆς, οὐδ' ὅλως ἠθελε ζῆν. Πολυχάρμου δὲ τοῦ φίλου κωλύοντος αὐτὸν ἀποκαρτερεῖν· Σὺ μοι πάντων, εἶπε, πολεμιώτατος ὑπάρχεις φίλου σχήματι. Βασανιζόμενον γάρ με κατέχεις, καὶ ἡδέως κολαζόμενον ὀρθῶς. Εἰ δὲ φίλος ἦς, οὐκ ἂν ἐφθόνηις μοι τῆς ἐλευθερίας ὑπὸ δαίμονος κακοῦ τυραννουμένου. Πόσους μου καιροὺς εὐτυχίας ἀπολώλεκας; μακάριος ἦν, εἰ ἐν Συρακούσαις θαπτομένη Καλλιρρόῃ συνετάφην· ἀλλὰ καὶ τότε σὺ με βουλόμενον ἀποθανεῖν ἐκώλυσας καὶ ἀφελου καλῆς συνοδίας. Τάχα γὰρ οὐκ ἂν ἐξῆλθε τοῦ τάφου καταλιποῦσα τὸν νεκρόν. Εἰ δ' οὖν, ἐκείμην ταύτην μετὰ ταῦτα κερδήσας, τὴν πρᾶσιν, τὸ

tissimus Persarum quisque comitabatur : populus autem Chæream. Innumera vota et faustæ acclamationes alterutri parti studentium applaudebant : Tu potior. Tu vincis. Præmium vero non erat oleaster, non pomum, non pinus, sed forma prima, ob quam vel dii merito litigaverint. At rex, eunucho Artaxate, quem maximi præ omnibus faciebat, vocato : Per somnum, ait, apparuerunt mihi subito dii regales victimam a me reposcentes. Oportet nos prius pietati in deos satisfacere. Significa itaque triginta dierum festiva per omnem Asiam sacra, omniumque et litium et negotiorum justitium. Eunuchus mandata significat. Statim omnia plena sacrificantium in coronis ; sonare tibia, fistula tinnire, audiri vocale carmen, tura in atris fumare, angiportus omnis esse convivium,

Densum inter fumum superas it nidor in auras ;

Rex regias ad aram statuere victimas ; et tum primum Cupidini inter alios facere, multumque rogare Venerem, vellet apud filium gnavam sibi operam præstare. Omnes esse in voluptatibus, soli tres lugere, Callirrhoe, Dionysius, et maxime Chæreas. Callirrhoe quidem præ se ferre dolorem non poterat in aula, sed clam taciteque congemiscebat, festumque diris exsecratur omnibus ; se autem Dionysius, eo quod Miletum reliquisset. Patienter, aiebat, ferto malum, quod tu tibi sponte accessivisti. Eiam vivo Chærea, licebat Callirrhoen tenere. Mileti sane dominus eras, neque, te nolente, literæ pervenissent ad Callirrhoen. Quis vidisset ? quis accessisset ? Ipse tu dedita opera in medios hostes te coniecisti, et utinam te solum. Nunc autem et quod anima tua tibi carius possides. Ob illud undecunque tibi nunc bellum coit. Quid ais, stulte ? Chæream habes adversarium. Dominum quoque rivalem fecisti. Nunc rex et insomnia videt, et quibus quotidie facit, illi nunc ab eo victimas deposcunt. O impudentiam ! alienam quis uxorem apud se tenens iudicium protrahit, et talis se iudicem jactat ! Hæc lamentari Dionysius. Chæreas autem et nutrimento abstinebat, et omni modo negabat vivere. Et prohibenti mortem inedia persequi Polycharmo : Tu mihi, ait, amici specie omnium es hostis maximus. Nam detines me inter tormenta, et cum voluptate vides affligi. At si amicus fores, libertatem non invideres mihi sub maligni nescio cuius dei tyrannide tam indigne exercito. Quot mihi beatitudinis occasiones perdidisti ? beatus ego, si sepultus Syracusis sepulta accubissem Callirrhoæ : verum et tum quoque me inhiibuiisti mori cupientem et pulchro viæ ad inferos comitatu privasti. Forte enim exire sepulcro illa et deserere defunctum noluisset. Etiam si reliquisset illa, cubarem sane nunc, compendifactis secutis illis, venditione hac, latronum agmine, compedibus, et,

ληστήριον, τὰ δεσμὰ, τὸν τοῦ σταυροῦ χαλεπώτερον βασιλέα. ὦ θανάτου καλοῦ, μεθ' ὃν ἤκουσα τὸν δεύτερον Καλλιρρόης γάμον. Οἷον πάλιν καιρὸν ἀπώλεσάς μου τῆς ἀποκατεργήσεως, τὸν μετὰ τὴν δίκην.
 6 ἰδὼν Καλλιρρόην οὐ προσῆλθον, οὐ κατεφίλησα. ὦ καινοῦ καὶ ἀπίστου πράγματος. Κρίνεται Χαιρέας, εἰ Καλλιρρόης ἑνὴρ ἐστίν. Ἄλλ' οὐδὲ τὴν ὁποῖαν δῆποτε κρίσιν ὁ βάσκανος δαίμων ἐπιτρέπει τελεσθῆναι. Καὶ ὄναρ καὶ ὕπαρ οἱ θεοὶ με μισοῦσι. Ταῦτα λέγων
 10 ὤρμησεν ἐπὶ ξίφος. Κατέσχε δὲ τὴν χεῖρα Πολύχαρμος καὶ μονονοχλὶ δῆσας παρεφύλαττεν αὐτόν.

IV. Βασιλεὺς δὲ, καλέσας τὸν εὐνοῦχον, ὃς ἦν αὐτῷ πιστότατος ἀπάντων, τὸ μὲν πρῶτον ᾗδετο κακείνων. ἰδὼν δ' αὐτὸν Ἀρταξάτης ἐρυθρήματος μεστὸν καὶ βουλό-
 15 μενον εἶπε· Τί κρύπτεις, ἔφη, δέσποτα, δοῦλον σὸν, εὐ-
 λουν σοὶ καὶ σιωπᾶν δυνάμενον; τί τηλικούτον συμβέβηκε δεινόν; ὥς ἀγωνιῶ, μὴ τινα ἐπιβουλὴν... (ἐπιβουλὴν) εἶπε βασιλεὺς καὶ μεγίστην, ἀλλ' οὐχ ὑπ' ἀνθρώ-
 πων, ἀλλ' ὑπὸ θεοῦ. Τίς γάρ ἐστιν Ἔρως, πρότερον
 20 ἤκουον ἐν μύθοις τε καὶ ποιήμασιν, ὅτι κρατεῖ πάν-
 των τῶν θεῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ Διός· ἡπίστουν δ' ὁμοίως, ὅτι δύνανται τις παρ' ἐμοὶ ἐμοῦ γενέσθαι δυνατώτερος. Ἄλλὰ πάρεστιν ὁ θεός. Ἐνδεδήμηκεν εἰς τὴν ἐμὴν
 25 ψυχὴν πολλὸς καὶ σφοδρὸς, ἔρως.... (δεινὸν) μὲν ὁμο-
 λογεῖν, ἀληθῶς δ' ἐάλωκα. Ταῦθ' ἅμα λέγων ἐνε-
 πλήσθη δακρύων, ὥστε μηκέτι δύνανθαι προσθεῖναι τοῖς λόγοις. Ἀποσιωπήσαντος δὲ, εὐθὺς μὲν Ἀρταξά-
 30 τής ἡπίστατο, πόθεν ἐτρώθη· οὐδὲ γὰρ πρό(τερον) ἀνύ-
 ποπτος ἦν, ἀλλ' ἡσθάνετο μὲν τυφομένου τοῦ πυρὸς
 35 ἔτι γε μὴν οὐδ' ἀμφίβολον ἦν οὐδ' ἄδηλον, ὅτι, Καλ-
 λιρρόης παρουσίας, οὐκ ἂν ἄλλου τινὸς ἡράσθη. Προσ-
 ποιεῖτο ὁμοίως ἀγνοεῖν καὶ Ποῖον, ἔφη, κάλλος δύνανται
 40 τῆς σῆς κρατῆσαι δέσποτα, ψυχῆς, ὃ τὰ καλὰ πάντα
 δουλεύει; χρυσός, ἄργυρος, ἐσθλός, ἵπποι, πόλεις, ἔθνη,
 45 καλαὶ μὲν μυρία γυναῖκες, ἀλλὰ καὶ Στάτειρα καλ-
 λίστη τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον, ἥς ἀπολαύεις μόνος. Ἐξουσία
 δ' ἔρωτα καταλύει· πλὴν εἰ μὴ τις ἐξ οὐρανοῦ κατα-
 βέβηκε τῶν ἀνθρώπων, ἡ ἐκ θαλάττης ἀναβέβηκεν ἄλλη
 50 Θέτις. Πιστεύω γάρ, ὅτι καὶ θεοὶ τῆς σῆς ἐρῶσι συν-
 ουσίας. Ἀπεκρίνατο βασιλεὺς· Τοῦτ' ἴσως ἀληθές
 ἐστίν, ὃ λέγεις, ὅτι θεῶν τίς ἐστίν ἥδ' ἡ γυνή· οὐδὲ
 γὰρ ἀνθρώπινον τὸ κάλλος· πλὴν οὐχ ὁμολογῶ. Προσ-
 ποιεῖται δὲ Ἑλληνίς εἶναι Συρακοσία. Καὶ τοῦτο
 55 δὲ τῆς ἀπάτης ἐστὶ σημεῖον. Ἐλεγχθῆναι γὰρ οὐ
 60 βούλεται, πόλιν εἰποῦσα οὐ μίαν τῶν ὑπ' ἡμᾶς, ἀλλ'
 ὑπὲρ τὸν Ἰόνιον καὶ τὴν πολλὴν θάλασσαν τὸν περὶ
 αὐτῆς μῦθον ἐκπέμπει. Προφάσει δὲ δίκης ἦλθεν ἐπ'
 ἐμὲ καὶ ὅλον τὸ δράμα τοῦτο ἐκείνη κατεσκεύασε.
 Θαυμάζω δέ σε, πῶς ἐτόλμησας Στάτειραν λέγειν καλ-
 65 λίστην ἀπασῶν, Καλλιρρόην βλέπων. Σκεπτέον οὖν,
 πῶς ἂν ἀπαλλαγείν τῆς ἀνίας. Ζῆτει πανταχόθεν,
 εἰ τι ἄρα δυνατόν ἐστιν εὐρεῖν, φάρμακον. Εὐρηται,
 70 φησὶ, φάρμακον, βασιλεῦ, καὶ παρ' Ἑλλήσι καὶ βαρ-
 θάροις τοῦτο, ὑπερ ζητεῖς. Φάρμακον γὰρ ἔτερον

qui cruce acerbior est, rege. Pulchra mors, post ausibus Callirrhœs nuptias. Jam post litem, quam rursus mihi mortis occasionem corrupisti! Vidi Callirrhœn, et non adii, non osculatus fui. Rem novam, rem incredibilem! ambigitur, judicatur, Chæreas Callirrhœs maritus sit, necne. At illam quoque cognitionem, qualemcunque etiam, finire non sinit invida sors. Die noctuque juxta deos iratos habeo. Iam ruebat his dictis in ensem. Sed prehensam dextram vi Polycharmus continuit, et dehinc servavit illum tantum non in vinculis.

III. Rex interim accessit fidelissimum suum eunuchum: sed et hunc verecundatur primo. Videns itaque Artaxates pudore plenum et cunctantem proloqui: Quid celas, ait, here, tuum servum, qui et bene tibi vult, et commissi fideliter relinere novit? quod tibi grande malum accidit? adeo vereor ne quis insidias... (Insidias), ait rex, easque maximas, sed non ab homine, sed a deo. Quid Cupido sit, prius equidem noveram ex utriusque orationis scriptoribus, illum in omnes deos imperium exercere, etiam in ipsum Iovem. Quod tamen aliquis me potior esse possit apud me, dissidebam. Verum praesto adest deus: divergit in animam meam multus et vehemens. Amo... Grave quidem fateri; si tamen dicendum, quod res est, capsum sum. Dum loquitur, adeo lacrymis obundatur, ut finem imponere sermoni nequiret. Statim ut ille ad silentium redactus, intelligebat eunuchus, unde vulneratus esset; neque enim antea a suspicione hac remotus erat, sed sentiebat quidem adhuc flammantes ignes; quum neque dubium esset, neque obscurum, Callirrhœ presente fieri non posse, ut alterius in amorem rex inciderit. Fingebat tamen ignorare, et: Quanam forma, ait, here, tuum mancipare posset animum, cui pulchra omnia servantur? aurum, argentum, vestes, equi, urbes, gentes, multaque pulchrae mulieres, sed omnium sub sole pulcherrima, Statira, qua frueris solus. Quam concupiscere si te non admodum sentis, id sane mirum non est. Facultas cupidinem tollit; nisi forte superiorum e caelo quaedam descendit, aut altera ponto Thetis emersit. Credo enim, et deos tuam appetere consuetudinem. Hoc forte verum dicis, ait rex, feminam hanc esse deam aliquam; non enim in ea humana pulchritudo. Sed haec inter se non consentiunt; se fingit esse Græcam Syracusis. Et hoc est fraudis indicium statim. Falsi nempe cavet argui, urbem nostri quamdam imperii non citans; sed fabulam suam ultra Ionium pelagus et vasti maris spatia remittit. Venit ad me iudicii specie. At totum actum illa sola composuit. Miror autem, qui Statiram dicere omnium pulcherrimam sustineas, quum Callirrhœn coram vides. Videndum, quomodo liberer hac aegritudine. Quære undecunque, si potest inveniri, auxilium. Auxilium, quod quaris, inveniri potest, here, aequè apud Græcos, atque apud Barbaros. Aliud amoris auxilium non est, quam ipsum, quod amas, corpus. Hoc sine du

Ἐρωτος οὐδέν ἐστι, πλὴν αὐτὸς δ' ἐρώμενος. Τοῦτο δ' ἄρα καὶ τὸ ἀδόμενον λόγιον ἦν· Ὅτι δ' τρώσας αὐτὸς ἰάσεται. Κατηδέσθη βασιλεὺς τὸν λόγον, καὶ Μὴ σὺ γε, ἔφη, τοιοῦτο μηδὲν εἴπης, ἵνα γυναῖκα ἀλλοτρίαν διαφθείρω. Μέμνημαι νόμων, οὓς αὐτὸς ἔθηκα. Δικαιοσύνης, ἣν ἐν ἅπασιν ἀσκῶ, μηδεμίαν μου καταγῆνης ἀχρασίαν. Οὐχ οὕτως ἐαλώκαμεν. Δείσας Ἀρταξάτης, ὡς εἰπὼν τι προπετές, μετέβαλε τὸν λόγον εἰς ἐπαινον. Σεμνῶς, ἔφη, διανοῇ, βασιλεῦ. Μὴ τὴν ὁμοίαν τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις θεραπείαν τῷ Ἐρωτι προσαγάγῃς, ἀλλὰ τὴν κρείττονα καὶ βασιλικήν, ἀνταγωνιζόμενος ἑαυτοῦ. Δύνασαι γάρ, ὦ δέσποτα, σὺ μόνος κρατεῖν καὶ θεοῦ. Ἀπαγε δὲ τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν εἰς πάσας ἡδονάς. Μάλιστα δὲ κυνηγεσίῳς ἐξαίρετως χαίρεις. Οἶδα γάρ σε ὑπ' ἡδονῆς διημερεύοντα ἀθροῦτον, ἄποτον. Ἐν θήρᾳ δ' ἐνδιατρίβειν, ἣ τοῖς βασιλεῦσι καὶ ἐγγὺς εἶναι τοῦ πυρός.

Δ'. Ταῦτ' ἤρεσε καὶ θήρα κατηγγέλλετο μεγαλοπρεπῆς. Ἐξήλανον ἵππεῖς κεκοσμημένοι καὶ Περσῶν οἱ ἄριστοι καὶ τῆς ἄλλης στρατείας τὸ ἐπίλεκτον. Πάντων δ' ὄντων ἀξιοθεάτων, διαπρεπέστατος ἦν αὐτοῖς δ' βασιλεὺς. Καθίστο γὰρ ἵππων Νισαῖω καλλίστῳ καὶ μεγίστῳ, χρύσειον ἔχοντι χαλινόν, χρύσεια δὲ φάλαρα καὶ προμετωπίδια καὶ προστερνίδια. Πορφύραν δ' ἡμπίεστο Τυρίαν, τὸ δ' ὑφασμα Βαβυλώνιον καὶ τιάραν ὑακινθινοθαφῆ. Χρύσειον δὲ ἀκινάκην ὑπεζωσμένος δύο ἀκοντας ἐκράτει. Καὶ φαρέτρα καὶ τόξον αὐτῷ παρήρητο, Σηρῶν ἔργον πολυτελέστατον. Καθίστο δὲ σοβαρός. Ἔστι γὰρ ἴδιον ἔρωτος τὸ φιλόκοσμον. Ἦθελε δὲ μέσος ὑπὸ Καλλιρρόης δραβῆναι. Καὶ διὰ τῆς πόλεως ἀπάσης ἐξῶν περιέβλεπεν, εἴ ποὺ καλέινῃ θεᾷται τὴν πομπήν. Ταχέως δ' ἐνεπλήσθη τὰ ὄρη βοώντων, θεόντων, κυνῶν ὑλασσόντων, ἵππων χρεμετιζόντων, θηρῶν ἐλαυνόμενων. Ἦ σπουδὴ καὶ ὁ θόρυβος ἐκείνος αὐτῶν ἐξέστησεν ἂν καὶ τὸν ἔρωτα, τέρψις γὰρ ἦν μετ' ἀγωνίας καὶ χαρὰ μετὰ φόβου καὶ κίνδυνος ἡδύς, ἀλλὰ βασιλεὺς οὐθ' ἵππον ἔβλεπε, τοσούτων ἵππῶν αὐτῷ παραθεόντων, οὔτε θηρίων τοσούτων διωκομένων, οὔτε κυνῶν ἤκουε, τοσούτων ὑλακτούντων, οὔτ' ἀνθρώπων, πάντων βοώντων. Ἐβλεπε δὲ Καλλιρρόην μόνην, τὴν μὴ παροῦσαν, καὶ ἤκουεν ἐκείνης, τῆς μὴ λαλούσης. Συνεξῆλθε γὰρ ἐπὶ τὴν θήραν ὁ ἔρως αὐτῷ, καὶ, ὅτε δὴ φιλόνηκος θεὸς, ἀντιταττόμενον ἰδὼν καὶ βεβουλευμένον, ὡς ᾤετο, καλῶς, εἰς τοῦναντίον τὴν τέχνην περιέτρεψεν αὐτῷ καὶ δι' αὐτῆς τῆς θεραπείας ἐξέκαυσε τὴν ψυχὴν, ἔνδον παρῶν καὶ λέγων· Οἶον ἦν ἐνθάδε Καλλιρρόην ἰδεῖν, κνήμας ἀνεζωσμένην καὶ βραχίονας γεγυμνωμένην, πρόσσωπον ἐρυθρήματος, στῆθος ἀσθματος πλήρης. Ἀληθῶς

Οἶη δ' Ἀρτεμῖς εἰσι κατ' αὖρεος λοχέαира,
Ἦ κατὰ Τηγετον περιμήκετον, ἢ Ἐρύμανθον,
Τερπομένη κάπροι καὶ ὠκίης ἐλάφοισι.

Ταῦτ' ἀναζωγραφῶν καὶ ἀναπλάττων ἐξεκάετο σφόδρα.

bio decantatum illud oraculum : Eundem sanaturum, qui vulnerarat. Verecundia regem implet hic sermo ; et : Tune mihi, ait, tale quidquam suadere ausis, ut alienam uxorem corrumpam. Legum, quas ipse tuli, memini, memini justitiæ, quam in omnibus rebus exerceo, nec putes me tam intemperantem esse. Non adeo capti et victi tenemur. Pavidus Artaxates, ac si quid incogitantius dixisset, mutat in laudes sermonem. Graviter digneque tua persona sentis, domine. Ne tu Cupidini medicinam adhibeas, quam alii homines, sed meliorem et regiam, ipse te ei adversarium opponens. Potes namque tu solus vel hunc deum vincere. Animum remitte in omnes voluptates. Maxime autem et eximie gaudes venatione. Memini, te præ studio et delectatione solidos dies sine cibo, sine potu, transigere in venatione. Venationi autem inhaerere præstat, quam regie, et prope ignem esse.

IV. Consilium placuit. Indicta venatio magnifica. Exire super equis equites ornati, et nobilissimi Persarum, et reliqui exercitus pars lectissima ; omnes aspectu digni, sed eminebat rex, considens equo Nisæo maximo pariter et pulcherrimo, aureo fræno, aureis phaleris, frontalibus itidem et pectoralibus superbo, purpura indutus Tyria, Babylonici operis, et tiara coloris hyacinthini. Latus succingebat aureus acinaces ; manus tenebat duo spicula ; appendebat pharetra cum arcu, Sericum opus pretiosissimum ; sedebatque ferociens nonnihil. Et id amoris proprium, cultu corporis placere sibi. Etiam volebat a Callirrhœo medius in stipantium turba conspici, et per totam urbem, dum exit, respicit, an et illa conductum videret. Montes extemplo pleni clamantium, canum latratu, hinnitu equorum, feris agitat. Talis tumultus et studium alii cuivis vel amorem excussisset : erat enim delectatio cum sollicitudine, gaudium cum timore, et periculum iucundum. Rex autem neque videbat equum, tot equitibus prætercurrentibus ; neque feram, tot exagitatis ; neque canem audiebat, tot latrantibus ; neque hominem, tot vociferantibus. Solam videbat absentem, et audiebat non loquentem Callirrhœon : Amor enim cum ipso venatum exierat ; et, ut deus rixosus, quum videret adversarium gradu ad præliandum composito, cuique pulchre omnia scilicet consulta forent et destinata, invertebat hujus artes, et abutens ipsa medicina, in præcordiisque residens, animam magis accendebat, læce insurrexans : Quam pulchrum fuerat et hic Callirrhœon videre ad tibias usque succinctam, nudatam brachiis, vultum rubore plenum, pectus anhelantis.

Haud secus ac nemorum quæ perlustrare recessus,
Scandere quæ montes amat, et tractare sagittas,
Cynthia, quum sævos Erymanthio Taygetove
Urget ovals apros, cervisque timentibus instat.

Talem sibi mente depingens atque effingens vehementer incalescebat.

Ταῦτα λέγοντος Ἀρταξάτης ὑπολαβὼν· Ἐπιέλῃσαι, φησὶ, δέσποτα, τῶν γεγονότων. Καλλιρρόη γὰρ ἄνδρα οὐκ ἔχει, μένει δ' ἡ κρίσις, τίνι ὀφείλει γαμηθῆναι. Μένεισο οὖν, ὅτι χήρας ἔρῃς. Ὡς μὴτε τοὺς νόμους αἰδοῦ, κεῖνται γὰρ ἐπὶ τοῖς γάμοις, μὴτε μοιχεύειν, δεῖ γὰρ πρῶτον εἶναι ἄνδρα τὸν ἀδικούμενον, εἴτα τὸν ἀδικούντα μοιχόν. Ἦρεσαν ὁ λόγος τῷ βασιλεῖ, πρὸς ἡδονὴν γὰρ ἦν, καὶ προσλαβόμενος ὑπὸ χεῖρα τὸν εὐνοῦχον κατεπλήσθη, καὶ Δικαίως ἄρα σε ἐγὼ, ἔφη, πάντων προτιμῶ. Σὺ γὰρ εὐνούστατος καὶ φύλαξ ἀγαθὸς ἐμοί. Ἀπιθὶ δέ, καὶ Καλλιρρόην ἄγε. Δύο δέ σοι προστάσσω, μὴ ἄκουσαν, μὴτε φανερώς. Θέλω γὰρ σε καὶ πείσαι καὶ λαθεῖν. Εὐθὺς οὖν ἀνακλητικὸν τῆς θήρας σύνθημα διεδόθη καὶ πάντες ἀνέστρεψον. Βασιλεὺς δ' ἀνηρτημένος ταῖς ἐλπίσιν εἰσῆλauen εἰς τὰ βασίλεια χαίρων ὥς τὸ κάλλιστον θήραμα θηράσας. Καὶ Ἀρταξάτης δ' ἔχαιρε νομίζων πρὸς ὑπηρεσίαν ὑπεσχῆσθαι, βραβεύειν δέ λοιπὸν ἅρμα βασιλικόν, χάριν εἰδότην ἀμφοτέρων αὐτῶ, Καλλιρρόης δὲ μάλλον· (ἐπίστ)ευε γὰρ τὴν πρᾶξιν βραδίαν, ὥς εὐνούχος, ὥς δοῦλος, ὥς βάρβαρος. Οὐκ ᾔδει δὲ φρόνημα Ἑλληνικὸν εὐγενὲς καὶ μάλιστα τὸ Καλλιρρόης τῆς σώφρονος καὶ φιλάνδρου.

Εἰ. Καίρων οὖν ἐπιτηρήσας ἤκε πρὸς αὐτὴν καὶ μόνης λαβόμενος· Μεγάλων, εἶπεν, ἀγαθῶν, ὦ γύναι, θησαυρόν σοι κεκόμικα. Καὶ σὺ δὲ μνημόνευέ μου τῆς εὐεργεσίας. Εὐχάριστον γὰρ εἶναι σε πιστεύω. Πρὸς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου Καλλιρρόη περιχαρὴς ἐγένετο, φύσει γὰρ ἄνθρωπος, ὃ βούλεται, τοῦτο καὶ οἰεταί, τὰχ' οὖν ἐδοξεν ἀποδίδοσθαι Χαιρέα καὶ ἔσπευδε τοῦτ' ἀκοῦσαι, καὶ τῶν εὐαγγελίων ἀμείψεσθαι τὸν εὐνούχον ὑπισχυομένη. Πάλιν δ' ἐκείνος ἀναλαβὼν ἀπὸ προσιμίων ἤρξατο· Σὺ, γυνή, κάλλος μὲν θεῖον εὐτύχηςας, μέγα δὲ τι ἀπ' αὐτοῦ καὶ σεμνὸν οὐκ ἔκαρπώσω. Τὸ δὲ γῆς πάσης ἐνδοξον καὶ περιβόητον ὄνομα μέχρι σήμερον οὐχ εὔρεν οὐτ' ἄνδρα κατ' ἀξίαν, οὐτ' ἑραστήν, ἀλλ' ἐνέπεσεν εἰς δύο, νησιώτην πέννητα, καὶ ἕτερον δοῦλον βασιλέως. Τί σοι γέγονεν ἐκ τούτων μέγα καὶ λαμπρόν; ποίαν χώραν ἔχεις εὐφορον; ποῖον κόσμον πολυτελῆ; τίνων πόλεων ἀρχεῖς; πόσοι δοῦλοί σε προσκυνοῦσι; γυναῖκες Βαθυλῶνιαι θεραπευίδας ἔχουσι πλουσιωτέρας σου. Πλὴν οὐκ ἡμελήθης εἰς πάντα, ἀλλὰ κηδονταί σου θεοί. Διὰ τοῦτο σε ἐνθάδε ἤγαγον, πρόφασιν εὐρόντες τὴν δίκην, ἵνα σε ὁ μέγας βασιλεὺς θεασθῇ. Καὶ τοῦτο πρῶτον εὐαγγέλιον ἔχεις· ἡδέως σε εἶδε. Καθὼ δ' αὐτὸν ἀναμνήσκω, καὶ ἐπαίνω σε παρ' ἐκείνῳ. Τοῦτο γὰρ προσέθηκεν. Εἴθε γὰρ πᾶς δοῦλος, ὅταν διαλέγῃται τινι περὶ τοῦ δεσπότη, καὶ ἑαυτὸν συνιστᾷ, ἴδιον ἐκ τῆς ὁμιλίας μνόμενος κέρδος. Καλλιρρόη δ' εὐθὺς τὴν καρδίαν ἐπλήγη, ὥσπερ ὑπὸ ξίφους, τοῦ λόγου. Προσπειροῖτο δὲ μὴ συνιέναι καὶ Θεοί, φησὶν, ἵνα βασιλεῖ διαμένοιεν, σοὶ δ' ἐκείνος, ὅτι ἐλεεῖτε γυναῖκα δυστυχῆ. Δέομαι, ὅσσον ἀπαλαξάτω με τῆς φροντίδος, ἀπαρτίσας τὴν

Ad hæc Artaxates suscipiens sermonem : Rerum gestarum oblitus es, domine, ait. Callirrhœ maritum non habet. Hæret adhuc cognitio, cui cedere debeat. Itaque viduam te amare memineris; adeoque neque leges reverere. Scriptæ sunt illæ de conjugis : neque adulterium time; oportet enim prius adesse maritum, cui fiat injuria, tum mœchus demum poterit esse injurius. Sermo regi placebat, velificans ejus cupiditati, brachioque per collum implicio attractum osculabatur eunuchum : Jure te meritoque tuo, ait, omnibus præfero. Tu namque mei studiosissimus; tu meus optimus custos. I, adduc Callirrhœn, verum, hæc duo tibi injungo, non invitam, neque palam. Volo enim te et persuadere et fallere. Receptui extemplo tum canebatur et omnes domum abierunt. Rex spe elatus equo vectus regiam intrabat lætus, ut qui pulchram prædam Callirrhœn cepisset. Artaxates non minus lætari, putans nempe, splendidum adire ministerium, et habenis rerum aulicarum potiturum, dum sibi præmia præstiti officii ambo essent contributuri. Id maxime de Callirrhœ sibi promittebat. Facile nimirum opinabatur negotium, ut eunuchus, ut servus, ut barbarus, ignarus liberalium Græcorum spirituum, et maxime Callirrhœs pudicæ illius et virum amantis.

V. Igitur opportuno servato tempore, solam seductam invadit; et : Thesaurum offero tibi, femina, bonorum ingentium, ait. Tu vero mihi beneficii velim sis memor. Sed credo, te ingrati non esse. Gaudio pertentatur ad hoc sermonis initium Callirrhœ. Quod enim homo vult, id semper etiam expectat. Sic et illa putabat Chærea sine dubio restitui. Id audire gestiebat, boni nuntii premium eunuchis promittens. Ille vero, resumto sermone, per tortuosas iterum ambages suspendere : Divinam tu quidem a faultrice natura formam nacta es, femina, nec tamen quidquam magnificum, vel honorificum, per eam lucrata es. Nomen illud, ubique terrarum illustre et celebratum, ad hunc usque diem neque virum, neque amatorem dignum invenit, sed incidit in duos, unum macrum insulanum, alterum regis servum. Quid tibi magnum ab his, aut splendidum, accessit? quas inde terras habes fertiles? quem inde mundum pretiosum? quot urbium es potens? quot adorant te mancipia? Babylonis matronæ habent ancillas te ditiores. Verum neglecta plane non es; cura tui tangit deos. Huc te propterea duxerunt, ad invento litigii prætextu, ut magnus rex te videret. Et hoc primum habes, quod tibi nuntio gaudium : cum voluptate te vidit. Et ego quoque te sæpius apud illum commemoro et collaudo. Hoc addebat præter rei veritatem. Servus enim non est, ubi colloquatur de hero suo cum aliquo, quin eadem opera se commendare curet, suum isto ex sermone lucrum venans. Callirrhœ tamen, licet cor ab istis verbis haberet transfixum, non intelligere fingeat; et : Dii, ait, propitii porro regi sint in perpetuum! isque tibi, quod infelicem feminam miseremini tantum, curis me quantocumque exsolvat redintegrata.

κρίσιν, ἵνα μηκέτι ἐνοχλῶ μηδὲ τῇ βασιλίδι. Δόξας δ' ὁ εὐνοῦχος, ὅτι ἀσφαλῶς εἴρηκεν ὃ ἤθελε καὶ οὐ νενόηκεν ἢ γυνή, φανερώτερον ἤρξατο λέγειν. Αὐτὸ τοῦτο εὐτύχησας, ὅτι οὐκ ἔτι δούλους καὶ πένητας ἔχεις
 5 ἐραστὰς ἀλλὰ τὸν μέγαν βασιλέα, τὸν δυνάμενόν σοι Μιλητον αὐτὴν καὶ ὅλην Ἰωνίαν καὶ Σικελίαν καὶ ἄλλα ἔθνη μείζονα χαρίσασθαι. Θῷ δὲ τοῖς θεοῖς, καὶ μακάριζε σεαυτὴν, καὶ νύττε ὅπως ἀρέσεις μᾶλλον αὐτῷ, καὶ ὅταν πλουτήσης ἐμοῦ μνημόνευς. Καλλιρρόῃ μὲν
 10 τὸ μὲν πρῶτον ὥρμησεν, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξορύξαι τοῦ διαφθειρόντος αὐτήν. Οἷα δὲ γυνὴ πεπαιδευμένη καὶ φρενήρης, ταχέως λογισαμένη καὶ τὸν τόπον καὶ τίς ἐστὶν αὐτὴ καὶ τίς ὁ λέγων, τὴν ὀργὴν μετέβαλε καὶ κατεριωνεύσατο λοιπὸν τοῦ βαρ-
 15 ἑάρου. Μὴ γὰρ οὕτω, φησί, μαινομένη, ἵν' ἐμαυτὴν ἀΐαν εἶναι πεισθῶ τοῦ μεγάλου βασιλέως. Εἰμὶ δὲ θεραπαινίσιν ὁμοία Περσίδων γυναικῶν. Μὴ σὺ, δέομαί σου, μνημονεύσης ἔτι περὶ ἐμοῦ πρὸς τὸν δεσ-
 20 πότην. Καὶ γὰρ, ἂν ἐν τῷ παραυτίκα μηδὲν ὀργισθῇ, μετὰ ταῦτά σοι χαλεπανεῖ, λογισάμενος, ὅτι τὸν γῆς ἀπάσης κύριον ὑπέρριπας Διονυσίου δούλῃ. Θαυμάζω δὲ, πῶς συνετάτατος ὑπάρχων, ἀγνοεῖς τὴν βασιλείας φιλανθρωπίαν, ὅτι οὐκ ἔρῃ δυστυχοῦς γυναικὸς ἀλλ' ἐλεεῖ.
 25 Πανωσόμεια τοίνυν λαλοῦντες, μὴ καὶ τῇ βασιλίδι τις ἡμᾶς διαβάλλῃ. Καὶ ἡ μὲν ἀπέδραμεν, ἔστη δ' ὁ εὐνοῦχος ἀχανής. Οἷα γὰρ ἐν μεγάλῃ τυραννίδι τεθραμμένος, οὐδὲν ἀδύνατον ὑπελάμβανε, οὐ βασιλεῖ μόνον, ἀλλ' οὐδ' ἑαυτῷ.

Γ'. Καταλειφθεὶς οὖν καὶ μηδὲ ἀποκρίσεως κατα-
 30 ξιωθεὶς, ἀπηλλάττετο μυρίων παθῶν μεστός. Ὁργιζόμενος μὲν Καλλιρρόῃ, λυπούμενος δ' ἐφ' ἑαυτῷ, φοβούμενος δὲ βασιλέα. Τάχα γὰρ οὐδὲ πιστεύσειν αὐτόν, ὅτι ἀτυχῶς μὲν, ἀλλὰ διελέχθη, δόξει δὲ καταπροδιδόναι τὴν ὑπηρεσίαν χαρίζομενος τῇ βασιλίδι.
 35 Ἐδεδοίκει δὲ, μὴ καὶ πρὸς ἐκείνην Καλλιρρόῃ κατεῖπῃ τοὺς λόγους. Στάτειραν δὲ βαρυθυμοῦσαν μέγα τι βουλευέσιν αὐτῷ κακὸν, ὥς οὐχ ὑπηρετοῦντι μόνον ἀλλὰ καὶ κατασκευάζοντι τὸν ἔρωτα. Καὶ ὁ μὲν εὐνοῦχος ἐσκέπτετο, πῶς ἂν ἀσφαλῶς ἀπαγγεῖλῃ βα-
 40 σιλεῖ περὶ τῶν γεγονότων. Καλλιρρόῃ δὲ καθ' ἑαυτὴν γενομένη ταῦτα φησὶν. Ἐγὼ προεμαντεύομην. Ἐχω σε μάρτυν, Εὐφράτα. Προεῖπον, ὅτι οὐκέτι σε διαθήσομαι. Ἐρρωσο, πάτερ καὶ σὺ, μήτερ, καὶ Συρακοῦσαι πατρίς. Οὐκέτι γὰρ ὑμᾶς ὄψομαι. Νῦν ὥς
 45 ἀληθῶς Καλλιρρόῃ τέθνηκεν. Ἐκ τοῦ τάφου μὲν ἐξῆλθον, οὐκ ἐξάξει δὲ με ἐντεύθεν λοιπὸν οὐδὲ Θήρων ὁ ληστής. Ἄ κάλλος ἐπίβουλον, σύ μοι πάντων κακῶν αἴτιον. Διὰ σὲ ἀνθρώπην, διὰ σὲ ἐπράθην, διὰ σὲ ἔγγραμμα μετὰ Χαιρέαν, διὰ σὲ εἰς Βαβυλῶνα ἤχθην,
 50 διὰ σὲ παρέστην δικαστηρίῳ. Πόσοις με παρέδωκας; λησταῖς, θαλάττῃ, τάφῳ, δουλείᾳ, κρίσει. Πάντων δὲ μοι βαρύτερος ὁ ἔρως ὁ βασιλέως. Καὶ οὕτω λέγω τὴν τοῦ βασιλέως ὀργὴν. Φοβερωτέραν ἡγοῦμαι τὴν τῆς βασιλίδος ζηλοτυπίαν ἢν οὐκ ἤνεγκε Χαιρέας,

lione; ut ne porro cuiquam, præcipue reginæ, molesta sim. Visus sibi parum clare sensus animi sui exposuisse, fœminamque non percepisse, sic perspicue magis occipit eunuchus loqui: Id ipsum tibi, fœmina, fortunæ beneficio contigit, quod non pauperes, non servos habeas porro amatores, sed ipsum magnum regem, qui tibi possit et Miletum, et omnem Ioniam, Sicillamque insimul et alias majores dare nationes. Sacra redde diis, ipsaque te beatam prædica et instiga ad magis regi magisque placendum. Dives autem facta, rogo, ut mei rationem habeas. Callirrhœ primo quidem vel oculos, si pote, corruptori eruisset; verumtamen ut rerum gnara animumque regere sciens fœmina, ut secum reputaverat, quo loco esset, et quæ esset ipsa, et quis dicens, iram extemplo in barbari irrisionem demutat: Adeo non insaniam, ait, ut magno me rege dignam arbitrer, quæ Persidum ancillis nihil præsto. Non tu, quæso rogoque, amplius apud herum mei memoriam injicias. Nam, licet in præsentia tibi non succenseat, in posterum tamen sane desæviet in te, quando apud se perpenderit, quod tu totius terrarum orbis dominum Dionysii servæ subjeceris. Etiam miror, qui sapientissimus tu mortalium regis humanitatem ignores. Non amat infelicem fœminam, sed miseratur. Abrumpamus itaque colloquium, ne nos apud reginam quis calumnietur. Aufugitque his dictis, et stantem relinquit mutum et excordem. Educatus enim ille in magna tyrannide nihil opinabatur esse, quod rex, quin quod ipse, nequiret conficere.

VI. Desertus igitur et ne responso quidem dignus habitus, multorum plenus affectuum abibat, iratus partim Callirrhœ, partim sua quoque caussa tristis. Etiam regem verebatur. Forsan enim illum nolle credere, quod hac de re, quamvis citra successum, egerit. Sine omni dubio potius illum sibi persuasurum, ab eunucho gratificaturo reginæ ministerium proditum fuisse. Timebat tandem, ne sermones suos apud Statiram Callirrhœ referret, eaque gravi percita iracundia magnum ipsi eunucho malum machinaretur, ut qui non in amore minister modo, sed etiam instigator esset regi. Dispicit itaque secum, qui tandem tuto de rebus gestis ad herum renuntiet. Callirrhœ autem apud se sola: Id ego præsagiebam, ait, tuam fidem, Euphrates. Prædixi, me non rursus te fore transituram. Vale, pater, et tu mater, et Syracusæ patria, valete. Vos non revisam. Nunc revera Callirrhœ tandem obiit. E sepulcro quidem evasi, sed hinc me non extrahet unquam ne Thero quidem latro. O insidiosa pulchritudo! tu mihi malorum omnium caussa. Propter te occisa fui, propter te vendita, propter te alteri juncta, propter te Babylonem abrepta, propter te coram tribunali steti. Quot me generibus rerum commisisti; latronibus, mari, servituti, iudicio, et omnium gravissimo, amoris regis. De cuius ira nihil adhuc dum commemorabo. Saviozem reginæ reputo et extimesco æmulationem: quam non tulit Chæreas, vir,

ἀνὴρ Ἕλληνας. Τί ποιήσει γυνὴ καὶ δέσποινα βάρβαρος; ἄγε δὴ, Καλλιρρόη, βούλευσαι τι γενναῖον, Ἑρμοκράτους ἄξιον. Ἀπόσφαζον σεαυτὴν, ἀλλὰ μήπω. Μέχρι γὰρ νῦν ἡμιλία πρώτη καὶ παρ' εὐνούχου, ἂν δὲ βιαιότερόν τι γένηται, τότε ἐστὶ σοὶ καιρὸς ἐπιδείξαι. Χαίρεα παρόντι τὴν πίστιν. Ὁ δ' εὐνούχος, ἔλθων πρὸς τὸν βασιλέα, τὴν μὲν ἀλήθειαν ἀπέκρυπτε τῶν γεγονότων, ἀσχολίαν δ' ἐσκήπτετο καὶ τήρησιν ἀκριβοῦς τῆς βασιλίδος, ὥστε μὴδὲ δύνασθαι τῇ Καλλιρρόῃ προσελθεῖν. Σὺ δ' ἐκέλευσάς μοι, δέσποτα, προνοεῖσθαι τοῦ λαθεῖν. Ὁρθῶς δὲ προσέταξας. Ἀνελιφας γὰρ τὸ σεμνότετον πρόσωπον τοῦ δικαστοῦ καὶ θέλεις παρὰ Πέρσαις εὐδοκμεῖν. Διὰ τοῦτο σε πάντες ὑμνοῦσιν. Ἕλληνας δ' εἰσὶ μικραῖτιοι καὶ λάλοι. Περιβόητον αὐτοὶ ποιήσουσι τὴν πράξιν, Καλλιρρόη μὲν ὑπ' ἀλαζονείας ὅτι αὐτῆς βασιλεὺς ἐρᾷ, Διονύσιος δὲ καὶ Χαίρεας ὑπὸ ζήλοισι. Οὐκ ἐστὶ δ' ἄξιον οὐδὲ τὴν βασιλίδα λυπῆσαι, ἣν εὐμορφοτέραν ἐποίησεν ἡ δίκη δοῦναι. Ταύτην δὲ παρέμιση τὴν παλινωδίαν, εἴ πως ἀποστρέψαι δύναίτο τὸν βασιλέα τοῦ ἔρωτος, καὶ ἑαυτὸν ἐλευθερῶσαι διακονίας δυσχεροῦς.

Ζ'. Παραυτίκα μὲν οὖν ἐπεισε, πάλιν δὲ νυκτὸς γενομένης ἀνεκάετο καὶ ὁ ἔρως αὐτὸν ἀνεμίμνησκεν οἷους μὲν ὀφθαλμοὺς ἔχει Καλλιρρόη; πῶς δὲ καλὸν τὸ πρόσωπον; τὰς τρίχας ἐπῆνε, τὸ βάδισμα, τὴν φωνήν. Οἷα μὲν εἰσῆλθεν εἰς τὸ δικαστήριον; οἷα δ' ἔστη; πῶς ἐλάλησε; πῶς ἐσίγησε; πῶς ἤδετο; πῶς ἔκλαυσε; Διαγρυπνήσας δὲ τὸ πλείστον μέρος καὶ τοσοῦτον καταδραβὼν, ὅσον καὶ ἐν τοῖς ὕπνοις Καλλιρρόην ἰδεῖν, ἔωθεν καλέσας τὸν εὐνούχον. Ἀπιθι, φησί, καὶ παραφύλαττε δι' ὅλης τῆς ἡμέρας. Πάντως γὰρ καιρὸν εὐρήσεις, καὶ βραχύτατον, ἡμιλίας λανθανούσης. Εἰ γὰρ ἤθελον φανερώς καὶ βίᾳ περιγενέσθαι τῆς ἐπιθυμίας, εἶχον δορυφόρους. Προσκυνήσας ὁ εὐνούχος ὑπέσχετο. Οὐδὲν γὰρ ἔξεισιν ἀντειπεῖν, βασιλέως κλεινόντος. Εἰδὼς δὲ, ὅτι Καλλιρρόη καιρὸν οὐ δώσει, διακρούσεται δὲ τὴν ἡμιλίαν, ἐξεπίτηδες συνοῦσα τῇ βασιλίδι, τοῦτο δὲ θεραπεῦσαι θέλων ἔτρεψε τὴν αἰτίαν οὐκ εἰς τὴν φυλαττομένην ἀλλ' εἰς τὴν φυλάττουσαν. Κάν σοι δοκῇ, φησὶν, ὦ δέσποτα, μεταπεμψαι Στάτειραν, ὡς ἰδιολογήσασθαι τι βουλόμενος πρὸς αὐτήν. ἔμοι γὰρ ἡ ἐκείνης ἀπουσία Καλλιρρόης ἐξουσίαν δώσει. Ποίησον οὕτως, εἶπε βασιλεὺς. Ἐλθὼν δὲ Ἀρταξάτης καὶ προσκυνήσας τὴν βασιλίδα. Καλεῖ σέ, φησὶν, ὦ δέσποινα, ἀνὴρ. Ἀκούσασα ἡ Στάτειρα προσεκύνησε καὶ μετὰ σπουδῆς ἀπῆε πρὸς αὐτόν. Ὁ δ' εὐνούχος ἰδὼν τὴν Καλλιρρόην μόνην ἀπολειμμένην, ἐμβάλων τὴν δεξιάν, ὡς δὴ τις φιλέλλην καὶ φιλόανθρωπος, ἀπήγαγε τοῦ πλήθους τῶν θεραπαινίδων. Ἡ δ' ἡπίστατο μὲν καὶ εὐθὺς ὡχρά τ' ἦν καὶ ἄφωνος, ἡκολούθει δ' ὁμῶς. Ἐπεὶ δὲ κατέστησαν μόνοι, λέγει πρὸς αὐτήν. Εὐώρακας τὴν βασιλίδα, πῶς ἀκούσασα τὸ βασιλέως ὄνομα προσεκύνησε καὶ τρέχουσα ἄπεισι. Σὺ δὲ, ἡ δούλη, τὴν εὐτυχίαν οὐ φέρεις, οὐδ' ἀγαπᾷς,

Græcus. Quid jam faciet mulier, et hera barbara! Agendum, Callirrhœ, destina nobile facinus, Hermocrate dignum. Confode te. Sed nondum. Colloquium nunc modo fuit, et id eunuchi ministerio. Si quid autem fiat violentius, erit tibi tunc tempus, præsentī Chæreæ tuam in ipsam fidem ostendendi. Interim eunuchus apud regem gestorum occultare veritatem et caussari occupationes, acresque reginæ excubias, quæ minus tutum iter et patens ad Callirrhœn darent. Tu vero mihi, rex, curam latendi injunxeras. Idque recte et sapienter. Induisti nempe venerabilem personam judicis, et placere Persarum opinioni laboras, eoque te nomine celebrant omnes. At Græci minuta quævis incusant et garriunt. Illi, si quid tentares, differant statim; Callirrhœ quidem vanitate, quod a rege fuisset amata; Dionysius autem et Chæreas æmulatione. Neque etiam par est, reginam macerare, quam judicium pulchriorem fecit. Sic hanc admiscebat retractationem, si forte regem posset ab amore avertere, seque difficili ministerio exonerare.

VII. Persuasit sane tum quidem: sed superveniente nocte, rex iterum exardebat a Cupidine monitus: Quales habet oculos Callirrhœ! quam pulchrum os! Laudabat comam, incessum, vocem. Ut intravit curiam, ut adstitit, ut locuta fuit, ut tacuit, ut gravisa fuit, ut ploravit! Sic insomnis tota fere nocte, et tantillum modo sopitus, ut videret in somnio Callirrhœn, mane vocat expectatus eunuchum, et: Abi, ait, totoque die diligenter observa. Nam sine dubio tempus invenies vel brevissimum clandestini colloquii. Quod si enim palam frui vellem cupitis et vi, præsto sane sunt satellites. Eunuchus adorato regi pollicetur. Nemini nempe licet, jubenti regi contradicere. Quum vero Callirrhœn sciret ansam non daturam, sed perpetuo ad reginæ latus opera data adhaerendo aditum emnem fore elusuram, huic ut occurreret malo, caussam vertit, non in custoditam, sed in custodem. Si tibi videtur, ait, here, arcesse Statiram, ut qui velis cum illa secreto agere. Copiam Callirrhœs mihi dabit ejus absentia. Ita fac, ait rex. Aggressus igitur adoratam reginam Artaxates: Vir te vocat, ait, o hera. Surrexit adorans Statira et abiit. Eunuchus ut solam relictam vidit Callirrhœn, arripiens ejus dexteram, ut Græcorum amans et humanus vir, ab ancillarum turba seduxit. Illa, quamvis jam sciret negotium, pallida et voce destituta, tamen sequi. Ut in vacuo erant constituti, his illam verbis invadit: Reginam, ait, vidisti, quomodo, regis audito nomine, adoravit et e vestigio abierit. Tu vero serva tuam felicitatem ferre nescis, neque contenta es magnique facis, quod te invitet et hortetur, qui jubere possit. Verum ego, te enim in honore habeo, apud herum insaniam tuam non accusavi, quin e contrario aliquid de te pollicitus sum. En duas tibi vias! utram sequi vis? utramque monstrabo. Obsculta regis voluntati dona feres pulcherrima, et virum,

ὅτι σὲ παρακαλεῖ κελεῦσαι δυνάμενος. Ἄλλ' ἐγὼ, τιμῶ γάρ σε, πρὸς ἐκείνον οὐ κατ(ηγόρη)σα τὴν μανίαν τὴν σὴν, τοῦναντίον δὲ, ὑπεσχόμην ὑπὲρ σου. Πάρεισιν οὖν σοι δύο ὁδοί. Ὅποτερὰν βούλει τρέπεσθαι; 5 μηνύουσ' ὁ ἄμφοτέρως· πεισθεῖσα μὲν βασιλεῖ δῶρα λήψῃ τὰ κάλλιστα καὶ ἄνδρα, ὃν θέλεις, οὐ δέ που γὰρ σε αὐτὸς μέλλει γαμεῖν ἀλλὰ πρὸς καιρὸν αὐτῷ χάριν δώσεις. Εἰ δὲ μὴ πεισθῇς, ἀκούεις ἃ πάσχουσιν οἱ βασιλείως ἐχθροί, μόνοις γὰρ τούτοις οὐδ' ἀποθανεῖν 10 θέλουσιν ἔξεστι. Κατεγέλασε Καλλιρρόη τῆς ἀπειλῆς καὶ ἔφη· Οὐ νῦν πρῶτον πείσομαι τι δεινόν. Ἐμπεῖρός εἰμι τοῦ δυστυχεῖν. Τί με δύναται βασιλεὺς, ὃν πέπονθα, διαθεῖναι χαλεπώτερον; ζῶσα κατεχώσθην. Παντὸς δεσποτικῆς τάφος ἐστὶ στενωτέρως. Ληστῶν 15 χερσὶ παρεδόθην. Ἄρτι τὸ μέγιστον τῶν κακῶν πάσχω· παρόντα Χαιρέαν οὐ βλέπω. Τοῦτο τὸ ῥῆμα προὔδωκεν αὐτήν. Ὁ γὰρ εὐνοῦχος, δεινὸς ὢν τὴν φύσιν, ἐνόησεν, ὅτι ἔρᾳ. Ὡ, φησὶ, πασῶν ἀνοχητάτῃ γυναικῶν, τοῦ βασιλείως τὸν Μιθριδάτου δοῦλον 20 προτιμᾷς; Ἠγανάκτησε Καλλιρρόη, Χαιρέου λοιδοροῦντος, καὶ Εὐφρήμηνσον, εἰπεν, ἄνθρωπε. Χαιρέας εὐγενὴς ἐστὶ, πόλεως πρῶτος, ἣν οὐκ ἐνίκησαν οὐδ' Ἀθηναῖοι, οἱ ἐν Μαραθῶνι καὶ Σαλαμῖνι νικήσαντες τὸν μέγαν σου βασιλέα. Ταῦθ' ἅμα λέγουσα δακρύων 25 πηγὰς ἀφῆκεν. Ὁ δ' εὐνοῦχος ἐπέθετο μᾶλλον, καὶ Σεαυτῇ, φησὶ, τῆς βραδύτητος αἰτία γίνῃ. Πῶς οὖν εὐμενῇ τὸν δικαστὴν ἔξεις; ἢ σχεῖν κάλλιον, ἵνα καὶ τὸν ἄνδρα κομίσῃ. Τάχα μὲν οὐδ' ἂν Χαιρέας γνοίῃ τὸ πραχθὲν, ἀλλὰ καὶ γνοὺς οὐ ζηλοτυπήσει τὸν κρείττονα. Δόξει δὲ σε τιμιωτέραν, ὥς ἀρέσασαν βασιλεῖ. 30 Τοῦτο δὲ προσέθηκεν, οὐχὶ δι' ἐκείνην ἀλλὰ καὶ αὐτὸς οὕτω φρονῶν. Καταπεπλήγασιν γὰρ πάντες οἱ βάρβαροι καὶ θεὸν φανερόν νομίζουσι τὸν βασιλέα. Καλλιρρόη δὲ καὶ αὐτοῦ τοῦ Διὸς οὐκ ἂν ἡσπάσατο γάμους, 35 οὐδ' ἀθανάσιαν προστίμησεν ἂν ἡμέρας μιᾶς τῆς μετὰ Χαιρέου. Μηδὲν οὖν ἀνύσαι δυνάμενος ὁ εὐνοῦχος· Δίδωμί σοι, φησὶν, ὧ γύναι, σκέψεως καιρόν. Σκέπτου δὲ μὴ περὶ σεαυτῆς μόνῃς, ἀλλὰ καὶ Χαιρέου κινδυνεύοντος ἀπολέσθαι τὸν οἰκτιστὸν μόρον. Οὐ γὰρ ἀνέ- 40 ζεται βασιλεὺς ἐν ἔρωτι παρευδοκίμουμένος. Κἀκεῖνος μὲν ἀπηλλάγη, τὸ δὲ τελευταῖον τῆς ὁμιλίας ἤψατο Καλλιρρόης.

II. Πᾶσαν δὲ σκέψιν καὶ πᾶσαν ἐρωτικὴν ὁμιλίαν ταχέως μετέβαλεν ἡ τύχη, καινότερων εὐροῦσα πραγμάτων ὑπόθεσιν. Βασιλεῖ γὰρ ἦκον ἀπαγγέλλοντες, 45 Αἴγυπτον ἀφ'εστάναι μετὰ μεγάλης παρασκευῆς. Τὸν μὲν γὰρ σατράπην τὸν βασιλικὸν τοὺς Αἰγυπτίους ἀνηρχέναι, χειροτονηθέναι δὲ βασιλέα τῶν ἐπιχωρίων, ἐκείνον δ' ἐκ Μέμφεως ὁρμώμενον διαβεβηκέναι 50 μὲν Πηλοῦσιον, ἤδη δὲ Συρίαν καὶ Φοινίκην κατατρέχειν, ὥς μηκέτι τὰς πόλεις ἀντέχειν, ὥσπερ χειμῆρος πυρὸς, ἢ πυρὸς αἰφνιδίου ἐπιρρουέντος αὐταῖς. Πρὸς δὲ τὴν φήμην ἐταράχθη μὲν ὁ βασιλεὺς, κατεπλόγησαν δὲ Πέρσαι. Κατῆφεια δὲ πᾶσαν ἔσχε

CHARITON.

quem cupis. Neque enim ille sane te vult uxorem ducere; sed ad tempus illi modo gratificaberis. Sin renuas, audis, quæ regis hostes patiuntur. Illis solis desiderata mors negatur. Irridet minas Callirrhœ: Non nunc primum, ait, malum aliquod pati. Perita jam sum calamitatum. Qui me poterit rex gravius, quam fui, mulcare? Viva defossa fui. Atqui tumulus quovis carcere angustior est. Inter manus latronum fui. Jam modo patior maximum malorum: Chæream præsentem non video. Hoc verbum eam prodebat. Eunuchus jam illam amare sensit, subtilis et acer ingenio: O tu, ait, omnium mulierum stolidissima, regi præfers Mithridatis servum. Ringi Callirrhœ ad Chæreæ opprobrium. Bona verba, mi homo. Chæreas ingenuus est, primus civitatis, quam non vicerunt neque ipsi Athenienses, qui magnum tuum regem Marathone et ad Salaminem ceciderunt. Hæc dicens lacrymarum fontem effundit. Contra acrius urget eunuchus, et: Ipsa tibi causa tarditatis es: ait. Qui enim benevolunt habebis judicem tu, cui pulchrius erat, benevolunt habere, quo et maritum recuperares? fortasse neque Chæreas sciat acta; et, si sciat, non adversabitur æmulus potiori. Quin et honestiorem te habebit, ut quæ regi placueris. Id addebat non istius caussa, sed quod ipse sic sentiebat. Cum stupore admirantur nempe omnes barbari, deumque præsentem reputant regem. Callirrhœ vero ne Jovis quidem nuptias acceptasset, neque prætulisset immortalitatem unius diei cum Chæreæ consuetudini. Videns itaque, nihil apud mulierem proficere: Deliberationis do tibi tempus, ait. Simul tamen teneas velim, non soli tibi, sed et Chæreæ, prospiciendum esse. Qui sane, ut excruciatum modis miserrimis intreat, in periculo est. Rex enim non patietur in amore sibi alium præferri. Sic abit, ultima colloquii verba aculeum in Callirrhœs pectore relinquens.

VIII. Sed omnem subito deliberationem et negotiationem amatoriam abruptit Fortuna et alio convertit, invento novarum rerum et occupationum argumento. Nuntii namque regi veniebant, Ægyptum multo atque terribili cum apparatu defecisse; illos enim occidisse constitutum a rege satrapam, et de indigenis quemdam regem suum elegisse; illum dudum pervasisse Pelusium, et jam cæde ac rapinis per omnem volitare Syriam et Phœnicen. Durare contra non amplius posse urbes, ut hybemi torrentis violentia, vel ignis impetu, in se irruente. Hanc ad famam turbati rex, percelli Persæ, tota Babylon dejicere vultus, et atro dubia pendere metu. Tum famigeratores et haru-

Βαβυλῶνα. Τότε καὶ ὄναρ βασιλέως λογοποιοὶ καὶ μάντιες ἔφασκον τὰ μέλλοντα προειρηκέναι. Θυσίας γὰρ ἀπαιτοῦντας τοὺς θεοὺς κίνδυνον μὲν ἀλλὰ καὶ νίκην προσημαίνειν. Πάντα μὲν τὰ εἰωθότα συνέβαινε καὶ, ὅσα εἰκὸς ἐν ἀπροσδοκῇ πολέμῳ, καὶ ἐλέγετο καὶ ἐγένετο. κίνησις γὰρ μεγάλη Ἀσίαν κατέλαβε. Συγκαλέσας οὖν ὁ βασιλεὺς Περσῶν τοὺς ἐμοτίμους καὶ ἔσοι παρῆσαν ἡγεμόνες τῶν ἐθνῶν, μεθ' ὧν εἰώθει τὰ μεγάλα χρηματίζειν, ἐβουλεύετο περὶ τῶν καθέ-

στηκότων καὶ ἄλλος ἄλλο τι παρήνει. Πασι δ' ἤρεσκε τὸ σπεύδειν καὶ μηδεμίαν ἡμέραν, εἰ δυνατόν, ἀναβάλλεσθαι, δοῖν ἔνεκεν. Ἰνα καὶ τοὺς πολεμίους ἐπίσχωσι τῆς πρὸς τὸ πλεῖον αὐξήσεως καὶ τοὺς φίλους εὐθυμοτέρους ποιήσωσι, δαίξαντες αὐτοῖς ἐγγύθεν τὴν βοήθειαν.

Βραδυνόντων δὲ, εἰς τὸν ἀντικείμενον ἅπαντα χωρήσειν. Τοὺς μὲν γὰρ πολεμίους καταφρονήσιν, ὡς δεδιότων, τοὺς δὲ οἰκείους ἐνδῶσειν, ὡς ἀμελουμένους. Εὐτύχημα δὲ μέγιστον βασιλεῖ γεγονέναι τὸ μήτ' ἐν Βάκτροις, μήτ' ἐν Ἐκβατάνοις, ἀλλ' ἐν Βαβυλῶνι κατελιπθῆναι,

πλησίον τῆς Συρίας. Ἐκβὰς γὰρ τὸν Εὐφράτην εὐθὺς ἐν χερσὶν ἔχει τοὺς ἀφροσύτας. Ἐδοξεν οὖν τὴν μὲν ἡδὴ περὶ αὐτὸν δύναμιν ἐξάγειν. διαπέμψαι δὲ πανταχοῦσε κελεύοντα τὴν στρατιάν ἐπὶ ποταμὸν Εὐφράτην ἀθροίζεσθαι. Ῥάστη δ' ἐστὶ Πέρσαις ἡ παρασκευὴ τῆς δυνάμεως. Συντάσσεται γὰρ ὑπὸ Κύρου, τοῦ πρώτου Περσῶν βασιλευσάντος, ποῖα μὲν τῶν ἐθνῶν εἰς πόλεμον ἱππείαν καὶ πόσους τὸν ἀριθμὸν δεῖ παρέχειν, ποῖα δὲ πεζὴν στρατιάν καὶ πόσῃν, τίνας δὲ τοξότας καὶ πόσα ἐκάστους ἄρματα φιλά τε καὶ δρεπανηφόρα καὶ ἐλέφαντας ἐπόθεν καὶ πόσους καὶ χρήματα παρ' ὧν τινων [ποῖα] καὶ πόσα. Τοσούτῳ δὲ παρασκευάζεται χρόνῳ πάντα ὑπὸ πάντων, ὅσῳ καὶ εἰς ἀνὴρ παρασκευάσας.

Θ'. Τῇ δὲ πέμπτῃ τῶν ἡμερῶν μετὰ τὴν ἀγγελίαν ἐξήλανε Βαβυλῶνος ὁ βασιλεὺς, κοινῇ παραγγέλλματι πάντων αὐτῷ συνακολουθούντων, ὅσοι τὴν στρατευσίμῳ ἔχον ἔλκιναν. Ἐν δὲ τούτοις ἐξῆλθε καὶ Διονύσιος. Ἴων γὰρ ἦν καὶ οὐδενὶ τῶν ὑπηκόων μένειν ἐξῆν. Κοσμησάμενος δ' ὅπλοις καλλίστοις καὶ ποιήσας στίφος οὐκ εὐκαταφρόνητον ἐκ τῶν μεθ' ἑαυτοῦ, ἐν τοῖς πρώτοις καὶ φανερωτάτοις κατέταξεν ἑαυτὸν καὶ ὄψλος ἦν πράξων τι γενναῖον. Οἷα δὲ καὶ φύσει φιλότιμος ἀνὴρ καὶ οὐ πάρεργον τὴν ἀρετὴν τιθέμενος, ἀλλὰ τῶν καλλίστων ἀξίων. Τότε δὲ καὶ ἐλπίδος εἶχε τι κούφης, ὅτι (ἦν) χρήσιμος ὢν ἐν τῷ πολέμῳ φανῆ, λήψεται παρὰ τοῦ βασιλέως καὶ δίχα κρίσεως ἄλλον τῆς ἀριστείας, τὴν γυναῖκα. Καλλιρρόην δὲ ἡ μὲν βασιλὶς οὐκ ᾔθελεν ἐπάγεσθαι, διὰ τοῦτ' οὐδ' ἐμνημόνευσεν αὐτῆς πρὸς βασιλέα, οὐδ' ἐπύθετο, τί κελεύει γενέσθαι περὶ τῆς ξένης, ἀλλὰ καὶ Ἀρταξάτης κατεσιώπησεν ὡς ὄντα μὴ θαρρῶν, ἐν κινδύνῳ τοῦ δεσπότης καθεστηκότος, παιδιᾶς ἐρωτικῆς μνημονεύειν. Τὸ δ' ἀληθές, ἄσμενος ἀπηλλαγμένος καθάπερ ἀγρίου θηρίου. Ἐδόκει δὲ μονονουχί χάριν ἔχειν τῷ πολέμῳ

spices etiam regis somnia prædixisse futuros eventus volebant. Nam postulatis victimis deos portendisse quidem periculum imminens, sed et eodem victoriam quoque. Omnia solita fieri tum dicique et agi, quæ par est in bello subitaneo, et Asia tota mire conquassari. Rex igitur principes Persarum convocat, et quidquid aderat tum in curia nationibus præfectorum, quibuscum solebat de magnis rebus agere. Deliberatur de præsentibus. Alius alia suadet. Id unum placet omnibus, festinare, neque unicum, si pote, protrahere diem, duplici fine: ut et inimicarum virium inhiherent incrementa, et, ostensis e propinquo suppetiis, amicos facerent alacriores. In contrarium, si tardent Persæ, omnia cessura. Hinc enim hostem quasi meticulosos contemturum; illinc amicos, tanquam sui ratio non habeatur, remissuros. Accidisse vero regi nunc opportunissimum, quod non Bactris, neque Ecbatanis, sed Babylone, sit occupatus hoc nuntio, prope Syriam. Rebellis enim mox inter manus habiturum, Euphrate trajecto. Visum itaque copias, quæ jam ad manum erant, educere; et ad reliquum exercitum quaquaversus emittere, qui apud Euphratem coire jubeant. Facillimum autem Persis est cogere copias. Jam a Cyro, primo eorum rege, constitutio est promulgata, quæ nationes equitatum debeant et quam numerosum bello suppeditare; quæ peditatum et quantum; quæ sagittarios et quot; quique currus, nudos juxta et falcatos: unde elephantes et quot numero, et opes a quibus [quales] et quantas. Eodem in spatio temporis omnia ab universis illis comparantur, in quanto unus aliquis sibi comparare possit.

IX. Quinto jam die post allatum nuntium Babylone discessit rex, omnibus in universum sequi jussis et sequentibus, qui annos militares habebant. Inter eos Dionysius etiam exibat. Erat enim Ion; et nemini subditorum, aut clientum, fas erat restitäre. Indutus ille pulcherrimis armis, et coacto de suo comitatu agmine non contemnendo, primos inter et illustrissimos se collocabat, et nobile quid meditari satis prodebat, utpote vir et ex indole sua ambitiosus, et bellicam virtutem nulli rei postponens, sed inter pulcherrima animi decora habens. Spem quoque levem quamdam fovebat, fore, ut in bello visus non inutilis, etiam sine cognitione præmii virtutis uxorem a rege ferret. Callirrhœn vero regina quidem secum trahere volebat; quapropter neque mentionem ejus faciebat apud regem, neque, quid de peregrina fieri vellet, interrogabat. Artaxates etiam reticebat, ut non audens scilicet herum in discrimine versantem ludicii amatorii commonefacere, sed vera suberat causa, quod gauderet in sinu, se ceu a fera quadam bestia liberatum esse; tantum non bello gratiam habere videbatur, sic cupidinem regis ab inertia

διακόψαντι τὴν βασιλείῳ ἐπιθυμίαν ὑπ' ἀρχίας τρεφομένην. Οὐ μὲν Καλλιρρόης ἐπελέληστο βασιλεὺς, ἀλλ' ἐν ἐκείνῳ τῷ ἀδινγγῆτι ταραχῇ μνήμη τις αὐτὸν εἰσῆλθε τοῦ κάλλους. Ἦδεῖτο δ' εἰπεῖν τὸ περὶ αὐτῆς, μὴ δοῖν παιδαριώδης εἶναι παντάπασιν, ἐν πολέμῳ τηλικούτῳ γυναικὸς εὐμόρρου μνημονεύων. Βιαζομένης δὲ τῆς ὁμήρης, πρὸς μὲν Στάτειραν αὐτὴν οὐδὲν εἶπεν, ἀλλ' οὐδὲ πρὸς τὸν εὐνούχον, ἐπειδὴ αὐτῷ συνήδει τὸν ἔρωτα, ἐπενόησε δέ τι τοιοῦτο. Ἔθος ἐστὶν αὐτῷ τε βασιλεῖ καὶ Περσῶν τοῖς ἀρίστοις, ὅταν εἰς πολέμον ἐξίωσιν, ἐπάγεσθαι καὶ γυναῖκας, καὶ τέκνα καὶ χρυσὸν καὶ ἀργυρον καὶ ἐσθῆτα καὶ εὐνούχους καὶ παλλακίδας καὶ κύνας καὶ τραπέζας καὶ πλοῦτον πολυτελῆ καὶ τρυφὴν. Τὸν οὖν ἐπὶ τούτων διάκονον καλέσας ὁ βασιλεὺς, πολλὰ πρῶτον εἰπὼν καὶ τὰ ἄλλα διατάξας, ὡς ἕκαστον εἴδει γενέσθαι, τελευταίας ἐμνημόνευσε Καλλιρρόης, ἀξιοπίστῳ τῷ προσώπῳ, ὡς οὐδὲν αὐτῷ μέλον. Κάκεινο, φησὶ, τὸ γύναιον τὸ ξένον, περὶ οὗ τὴν κρίσιν ἀνεδεξάμην, σὺν ταῖς ἄλλαις γυναῖξιν ἀκολουθεῖτω. Καὶ Καλλιρρόη μὲν οὕτως ἐξῆλθε Βαβυλῶνος, οὐκ ἀγῶς, ἤλπιζε γὰρ καὶ Χαιρέαν ἐξελεύσεσθαι. Πολλὰ μὲν οὖν φέρεται καὶ πολέμον ἀδελφὰ καὶ μεταβολὰς τοῖς δυστυχούσι βελτίονας, τάχα δὲ καὶ τὴν δίκην εἶναι τέλος ἐκεῖ ταχέως εἰρήνης γενομένης.

ΛΟΓΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ.

Α'. Πάντων δ' ἐξιόντων μετὰ βασιλείῳ ἐπὶ τὸν πολέμον τὸν πρὸς τοὺς Αἰγυπτίους, Χαιρέα παρήγγειλαν οὐδεὶς. Βασιλεὺς γὰρ δοῦλος οὐκ ἦν, ἀλλὰ τότε μόνος ἐν Βαβυλῶνι ἐλεύθερος. Ἦγχιρε δὲ, ἐλπίζων, ὅτι καὶ Καλλιρρόη μενεῖ. Τῆς οὖν ὑστεραίας ἦλθεν ἐπὶ τὰ βασίλεια, ζητῶν τὴν γυναῖκα. Κεκλησμένα δ' ἰδὼν καὶ πολλοὺς ἐπὶ θύραις τοὺς ρυλάσσοντας, περιεῖχε τὴν πόλιν ὅλην ἐξερευνόμενος, καὶ συνεχῶς, καθάπερ ἐμμανὴς, Πολυχάρμου τοῦ φίλου πυνθανόμενος. Καλλιρρόη δὲ ποῦ; τί γέγονεν; οὐ δῆπου γὰρ καὶ αὐτὴ στρατεύεται. Μὴ εὐρών δὲ Καλλιρρόην ἐζητεῖ Διονύσιον, τὸν ἀντεραστὴν καὶ ἦκεν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν ἐκείνου. Προῆλθεν οὖν τις, ὡς περ ἄχαρις καὶ εἶπεν, ἅπερ ἦν δεδιδαγμένος. Θέλων γὰρ ὁ Διονύσιος ἀπαλπίσαι Χαιρέαν τὸν Καλλιρρόης γάμον, καὶ μηχανῇ (ἐπι)μένειν τὴν δίκην, ἐπενόησε τι στρατήγημα τοιοῦτον. Ἐξίωσιν ἐπὶ τὴν μάχην κατέλιπε τὸν ἀπαγγελοῦντα πρὸς Χαιρέαν· ὅτι βασιλεὺς ὁ Περσῶν, χρεῖαν ἔχων συμμάχων, πέπομε Διονύσιον ἀρροῖσαι στρατιάν ἐπὶ τὸν Αἰγύπτιον, καὶ, ἵνα πιστῶς αὐτῇ καὶ προθύμως ἐξυπηρετῇται, Καλλιρρόην ἀπέδωκε. Ταῦτ' ἀκούσας Χαιρέας ἐπίστευσεν εὐθὺς. εὐεξαπάτητον γὰρ ἀνὴρ ποιος δυστυχῶν. Καταρρηξάμενος οὖν τὴν ἐσθῆτα καὶ σπαράξας τὰς τρίχας, τὸ στέρνον ἅμα παῖον ἐλε-

natum altumque dirimenti. Non asque rex Callirrhoes oblivisceretur, sed in ineffabili quoque isto tumultu, formae subibat eum aliqua memoria. Verebatur tamen, quae de ipsa fieri volebat, edicere, ne in tanto bello mulierem formosam commemorans, plane puerilis videretur. Verum cogente amoris vehementia, clam Statira et eunucho amoris conscio, tale quid excogitat. Persarum et ipsi regi et principibus est in more positum, ut secum, quando in bellum movent, et uxores trahant, et liberos, et aurum, et argentum, et vestes, et eunuchos, et concubinas, et mensas, et supellectilem omnem pretiosam et instrumenta luxus omnia. Horum qui curam habebat ministrum advocat rex, et post multos sermones et mandata, quid fieri de unoquoque vellet, ultimo tandem Callirrhoen quoque memorat loco, et composito ita vultu, unde credat nemo, hanc regi ullo modo curae esse: et haec quoque, ait, peregrina muliercula, cujus caussae cognitionem in me suscepi, cum reliquis sui sexus sequatur. Ita exit Callirrhoe neque nolens Babylone. Sperabat enim, Chaeream idem facturum. Ferre quoque bellum incerta multa, et infelicibus proficuas vicissitudines. Forte etiam cognitionem suae causae, pace quantocumque reddita, finitum iri.

LIBER SEPTIMUS.

1. Chaeream autem nemo evocaverat, quum reliqui omnes regem adversus Aegyptios protectum secuti essent. Regis enim subditus non erat, sed tum solus tota Babylone homo liber, et gaudebat, Callirrhoen etiam ibi perman-suram sperans. Altero itaque die ad aulam, requirens uxorem, accedit; qua clausa conspecta, multisque ad fores custodibus, urbem totam circum perscrutans, et amicum Polycharmum perpetuo, tanquam furibundus, compellat: At Callirrhoe ubi est? quid evasit? non enim illa quod puto, militat. Quum non inveniret Callirrhoen, quaerit rivalem Dionysium, ejusque addit ad diversorium. Prodit aliquis, quasi in albis occupatus, et, ut fuerat antea doctus, respondet. Dionysius nempe Chaerea praescindere penitus uxoris recuperande omnem spem, et abire hominem ante cognitionem cupiens, tales excogitarat dolos. In bellum iturus reliquerat, qui Chaerea diceret haec: Persarum rex, indigus belli sociorum, misit Dionysium ad copias contra Aegyptum conscribendas; cui, ut fidele praestaret et alacre domino ministerium, Callirrhoen reddidit. Statim fidem auditis adhibet Chaereas. Est enim facillimum homini misero imponere. Vestesque sibi lace-rans et scindens comas pectusque plangens: Infida Babylon, ait, hospita pessima, mihi quoque deserta. O pulchrum judicem. Leno alienae uxoris evasit. In bello

γεν· Ἀπιστε Βαβυλῶν, κακὴ ξενόδογε, ἐπ' ἐμοῦ δὲ καὶ ἐρήμη; ὦ καλοῦ δικαστοῦ. προαγωγὸς γέγονεν ἀλλοτρίας γυναῖκες. Ἐν πολέμῳ γάμοι. Καὶ ἐγὼ μὲν ἐμελέτων τὴν δίκην καὶ πάνυ ἐπεπείσμην δίκαια εἶρεῖν. Ἐρήμην δὲ κατεκρίθη καὶ Διονύσιος νενίκηκε αἰγῶν. Ἀλλ' οὐδὲν ὄφελος αὐτῷ τῆς νίκης. Οὐ γὰρ ζήσεται Καλλιρρόη παρόντος διαζευχθεῖσα Χαιρέου. Καὶ τὸ πρῶτον ἐξηπάτησεν αὐτὴν τῷ δοκεῖν ἐμὲ τεθνηκέναι. Τί οὖν ἐγὼ βραδύνω καὶ οὐκ ἀποσφάζω πρὸ τῶν βασιλείων ἐμαυτὸν, προχέας τὸ αἷμα ταῖς θύραις τοῦ δικαστοῦ; γινώτωσαν Πέρσαι καὶ Μῆδοι, πῶς βασιλεὺς ἐδίκασεν ἐνταῦθα. Πολύχαρμος δ' ἰδὼν ἀπαρηγόρητον αὐτῷ τὴν συμφορὰν καὶ ἀδύνατον σωθῆναι Χαιρέαν· Πάλαι μὲν, ἔφη, παρεμβουδύμην σε, ὁρίσασθαι καὶ πολλάκις ἀποθανεῖν ἐκώλυσα, νῦν δέ μοι δοκεῖς καλῶς βεβουλευθῆναι. Καὶ τοσοῦτον ἀποδέω τοῦ σε κωλύειν, ὥστε καὶ αὐτὸς ἤδη συναποθανεῖν ἐτοιμος. Σκεψώμεθα δὲ θανάτου τρόπον, ὅστις ἂν γένοιτο βελτίων. Ὅν γὰρ σὺ διανοῇ, φέρεῖ μὲν τινα φθόνον βασιλεῖ καὶ πρὸς τὸ μέλλον αἰσχύνῃ, οὐ μεγάλην δ' ἐκδικίαν ὧν πεπόνθαμεν. Δοκεῖ δέ μοι τὸν ἀπαξ ὠρισμένον θάνατον ὑφ' ἡμῶν εἰς ἀμυναν καταχρήσασθαι τοῦ τυράννου. Καλὸν γὰρ, λυπήσαντας αὐτὸν ἔργῳ ποιῆσαι μετανοεῖν. Ἐνδοξον καὶ τοῖς ὕστερον ἐσομένοις διτήγημα καταλείποντες, ὅτι δύο Ἕλληνες ἀδικηθέντες ἀντελύθησαν τὸν μέγαν βασιλέα, καὶ ἀπέθανον, ὡς ἄνδρες. Πῶς οὖν, εἶπε Χαιρέας, ἡμεῖς οἱ μόνοι καὶ πένητες καὶ ξένοι τὸν κύριον τηλικούτων καὶ τοσούτων ἐθνῶν καὶ δύνάμιν ἔχοντα, ὅσων ἐωρᾶσκαμεν, λυπήσας δυνάμεθα; τοῦ μὲν γὰρ σώματος αὐτῷ φυλακαὶ καὶ προφυλακαί. Κἂν ἀποκτείνωμεν δὲ τινα τῶν ἐκείνου, κἂν ἐμπρήσωμέν τι τῶν ἐκείνου κτημάτων, οὐκ αἰσθήσεται τῆς βλάβης. Ὅρθως ἂν, ἔφη Πολύχαρμος, ταῦτ' ἔλεγες, εἰ μὴ πόλεμος ἦν. Νῦν δ' ἀκούομεν, Αἴγυπτον μὲν ἀρεστάναι, Φοινίκην δ' ἐαλωκέναι, Συρίαν δὲ κατατρέχεσθαι. Βασιλεῖ δ' ὁ πόλεμος ἀπαντήσῃ καὶ πρὸ τοῦ διαβῆναι τὸν Εὐφράτην. Οὐκ ἔσμεν οὖν οἱ δύο μόνοι. Τοσοῦτους δὲ ἔχομεν συμμάχους, ὅσους ὁ Αἰγύπτιος ἄγει, τοσαῦτα ὅπλα, τοσαῦτα χρήματα, τοσαύτας τριήρεις. Χρησώμεθα ἀλλοτρίᾳ δυνάμει πρὸς τὴν ὑπὲρ ἑαυτῶν ἀμυναν. Οὐπω πᾶν εἰρητὸ ἔπος, καὶ Χαιρέας ἀνεβόησε· Σπεύδωμεν, ἀπίωμεν, δίκας ἐν τῷ πολέμῳ λήψομαι παρὰ τοῦ δικαστοῦ.

45 Β'. Ταχέως τοίνυν ὁρμήσαντες ἐδίωκον βασιλέα, προσποιούμενοι ἐθέλειν ἐκείνῳ συστρατεύεσθαι. Διὰ γὰρ ταύτης τῆς προφάσεως ἡλπίον ἀδεῶς διαβήσεσθαι τὸν Εὐφράτην. Κατέλαβον δὲ τὴν στρατιὰν ἐπὶ τῷ ποταμῷ καὶ προσμίζαντες τοῖς ὀπισθοφύλαξιν ἡκολούθουν. Ἐπεὶ δ' ἦκον εἰς Συρίαν, ἡτομόλησαν πρὸς τὸν Αἰγύπτιον. Λαβόντες δ' αὐτοὺς οἱ φύλακες ἐξήταζον, τίνας εἶεν. Σχῆμα γὰρ πρεσβευτῶν οὐκ ἔχοντες ὑποπεύοντο κατάσκοποι μάλλον. Ἐνθα καὶ παρεκινδύνευσαν, εἰ μὴ εἷς γέ τις Ἕλλην, ἐκεῖ κατὰ τύχην

nuptiæ. Ego meam caussam meditabar, et firmiter persuasum habebam, justa et æqua me luculenter dictorum. Nunc absens ego condemnatus sum, et tacitus desertoque vadimonio vicit Dionysius. At victoria non fruetur. Callirhoë vitam non tolerabit, a presente et superstite Chæreæ divulsa. Olim illam decepit modo, quod crederet me mortuum. Quid igitur cesso, et non potius me jugulo coram regia, meumque sanguinem ante iudicis fores effundo? Persæ cum Medis agnoscant, quam inique rex iudicaverit. Polycharmus autem quum videt, hominem a tristi consilio arceri et servari nulla ratione, nulla oratione, posse: Olim quidem te ait, amicissime, blandis verbis leniebam, et sæpe prohibui mori. Nunc autem pulchrum mihi cepisse consilium videris, et tanto absum, ut intercedam, ut jam paratus sim potius tibi commori. Mortis modo genus quod sit optimum, dispiciamus. Nam quam tu meditaris mortem, illa regi quidem facit invidiam et in posterum turpitudinem. Verum nos ita parum fuerimus ulti, quæ passi sumus. Suaderem semel decretam nobis mortem in tyranni vindictam impendere. Pulchrum nempe, si multis gravibusque cladibus hominem probe multatum ad pœnitentiam ipso facto redegerimus. Decantandam quoque sic posteris historiam relinquemus: Duo Græci a magno rege iniquum passi iudicium, postquam huic multa vicissim damna intulissent, ut viri fortes occubuerunt. Qui ergo nos soli, Chæreas ait, nos pauperes, nos extorres, tot tantarumque gentium dominum, copiisque præditum et viribus, quantas vidimus, vexare poterimus? cui corpus quidem tot stipatores, tot excubitores protegunt. Si quem vero tandem ejus comitum occidamus, aut ædium aliquam incendamus, damnum non sentiet. Recta diceres, ait Polycharmus, nisi bellum esset. Nunc autem audimus, Ægyptum defecisse, teneri Phœnicen, incursari Syriam. Etiam ante trajectum Euphratis regi bellum occurret. Nos ergo duo soli non sumus, sed quot Ægyptius ducit, tot commilitones habemus, tot tela, tanta opum præsidia, tot triremes. Utamur alienis copiis in nostram ultionem. Nondum omnem absolverat sermonem Polycharmus, quum clara voce Chæreas: Abeamus, ait, properemus. In bello jus a iudice meo sumam.

II. Sectantur itaque regem impetu rapido, fingentes in aciem sequi. Sperabant enim, hac caussa tuto posse Euphraten transire. Deprehendunt exercitum apud fluvium, et sequuntur, extremi agminis custodibus immixti. Sed in Syriam delati transfugiunt ad Ægyptium. Apprehensos excubiæ rogant, quinam sint? Legatorum enim speciem quum non facerent, speculatorum magis de se suspicionem injiciebant. Et incurrissent procul dubio in periculum, nisi Græcus aliquis ibi tum forte præsens inventus eorum sermonem intellexisset. Adduci tum ad regem

εὐρεθείς, συνῆκε τῆς φωνῆς. Ἡζίου δ' ἄγεσθαι πρὸς τὸν βασιλέα, ὡς μέγα ὄφελος αὐτῷ κομίζοντας. Ἐπεὶ δ' ἤχθησαν, Χαίρεας εἶπεν· Ἡμεῖς Ἕλληνες ἐσμὲν Συρακόσιοι, τῶν εὐπατριδῶν. Οὗτος μὲν οὖν εἰς Βαβυλῶνα, φίλος ἐμὸς ὢν, ἦλθε δι' ἐμῆ, ἐγὼ δὲ διὰ γυναῖκα, τὴν Ἑρμοκράτους θυγατέρα, εἴ τινα Ἑρμοκράτην ἀκούεις στρατηγὸν, Ἀθηναίους καταναυμαχῆσαντα. Ἐπένευσεν ὁ Αἰγύπτιος, οὐδὲν γὰρ ἔθνος ἄπυστον ἦν τῆς Ἀθηναίων δυστυχίας, ἣν ἐδυστύχησαν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ Σικελικῷ. Τετυράννηκε δ' ἡμῶν Ἀρταξέρξης· καὶ πάντα διηγῆσαντο· φέροντες οὖν ἑαυτοὺς δίδομέν σοι φίλους πιστοὺς, δύο τὰ προτρεπτικώτατα εἰς ἀνδρείαν ἔχοντες, θανάτου καὶ ἀμύνης ἔρωτα. Ἡδὴ γὰρ ἐτεθνήκειν, ὅσον ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς, λοιπὸν δὲ ζῶ
15 εἰς μόνον τὸ λυπῆσαι τὸν ἐχθρόν.

Μὴ μὲν ἀσπουδαί γε καὶ ἀκλειῶς ἀπολοίμην,
Ἀλλὰ μέγα βέβας τι καὶ ἐσσομένοισι πυνέσθαι.

Ταῦτ' ἀκούσας ὁ Αἰγύπτιος ἤσθη καὶ τὴν δεξιὰν ἐμβαλὼν· Εἰς καιρὸν ἦκεις, φησὶν, ὦ νεανία, σεαυτῷ τε καὶ ἡμῶν. Παραυτίκα μὲν οὖν αὐτοῖς ἐκέλευσεν ὅπλα δοῦναι καὶ σκηνήν. Μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ ὁμοτράπεζον ἐποίησάτο Χαίρεαν, εἶτα καὶ σύμβουλον. Ἐπεδείκνυτο γὰρ φρόνησίν τε καὶ θάρσος, μετὰ τοῦτο δὲ καὶ πίστιν, ὅσα δὴ καὶ φύσεως ἀγαθῆς καὶ παιδείας οὐκ ἀπρονόητος. Ἐπήγειρε δὲ μᾶλλον αὐτὸν καὶ διαπρεπέστερον ἐποίησεν ἢ πρὸς βασιλέα φιλονεικία καὶ τὸ δεῖξαι θέλειν, ὅτι οὐκ ἦν εὐκαταφρόνητος, ἀλλ' αἷτις τιμῆς. Εὐθὺς οὖν ἔργον ἐπεδείξατο μέγα. Τῷ μὲν Αἰγυπτίῳ τὰ μὲν ἄλλα προκεχωρήκει βῆδ' ὡς καὶ κύριος ἐγεγόνει τῆς Κόιλης Συρίας ἐξ ἐπιδρομῆς, ὑποχείριος δ' ἦν αὐτῷ καὶ Φοινίκη, πλὴν Τύρου. Τύριοι δὲ φύσει γένος ἐστὶ μαχίμων καὶ κλέος ἐπ' ἀνδρείᾳ θέλουσι κεκτησθαι, μὴ δόξωσι καταισχύνειν τὸν Ἡρακλέα, φανερώτατον θεὸν παρ' αὐτοῖς καὶ ᾧ μόνῳ σχεδὸν ἀνατεθείκασι τὴν πόλιν. Θαρροῦσι δὲ καὶ ὀχυρότητι τῆς οἰκῆσεως. Ἡ μὲν γὰρ πόλις ἐν θαλάσῃ κατεκίχεται, λεπτή δ' εἰσοδος, αὐτὴν συνάπτουσα τῇ γῇ, κωλύει τὸ μὴ νῆσον εἶναι. Ἔοικε δὲ νηὶ καθωρμισμένη καὶ ἐπὶ γῆς τεθεικυῖα τὴν ἐπιβά-
40 θραν. Πανταγόθεν οὖν αὐτοῖς τὸν πόλεμον ἀποκλείσαι βῆδ' ὡς. τὴν μὲν πεζὴν στρατιὰν ἐκ τῆς θαλάττης, ἀρκούσης αὐτῇ πύλης μιᾶς, τὸν δὲ ἐπίπλους τῶν τριηρῶν τείχεσιν ὀχυρῶς ὁκοδομημένης τῆς πόλεως καὶ λιμέσι κλειομένης, ὥσπερ οἰκίας.

Γ'. Πάντων οὖν τῶν περὶ ἐξ ἀλωκότων, μόνον Τύριοι τῶν Αἰγυπτίων κατεφρόνου, τὴν εὐνοίαν καὶ πίστιν τῷ Πέρσῃ φυλάττοντες. Ἐπὶ τούτῳ δυσχεραίνων ὁ Αἰγύπτιος, συνήγαγε βουλὴν. Τότε πρῶτον Χαίρεαν παρεκάλεσεν εἰς τὸ συμβούλιον καὶ ἐλεξεν
50 ὧδε· Ἄνδρες σύμμαχοι, δούλους γὰρ οὐκ ἂν εἴποιμι τοὺς φίλους, ὁρᾶτε τὴν ἀπορίαν, ὅτι, ὥσπερ ναῦς ἐπὶ πολλῷ εὐπλοήσασα, ἐναντίῳ ἀνέμῳ λαμβανόμεθα καὶ Τύρος ἢ παγγάλεπος κατέχει σπεύδοντας ἡμᾶς. Ἐπεί-

petunt, ut magnum ipsi compendium afferentes. Ut adducti : Nos Graeci sumus, ait Chareas, sique patricii Syracusani. Hic meus amicus meam in gratiam Babylonem adiit, ego vero in gratiam uxoris, filiae Hermocratis, si quem nosti Hermocratem praetorem, qui navali praelio Athenienses debellavit. Affirmat Aegyptius. Nulla enim natio de calamitate non inaudiverat, quae Athenienses affligerat in bello Siculo. Verum tyrannus in nos saevit Artaxerxes. Omniaque deinceps enarrabant. Ultro itaque nos damus tibi fideles amicos, habentes duo maxima fortitudinis incitamenta, mortis et vindictae cupidinem. Nam quantum quidem ad miseras meas, jam dudum obierim, vivoque tantum, ut hostem meum affligam.

Sed neque nomen iners, neque vile jacebo ; sed, aetas
Ultima quae celebret, moriens monumenta relinquam.

Gavismus his Aegyptius, protensa dextra : Tempore venis, ait, et tibi, juvenis, et mihi ; jubetque armis instrui et tentorio. Non multo quoque post convivam adhibuit, tandem et consiliarium. Prudentiam nempe et audaciam praese ferebat ; praetereaque fidem, ut et bonam nactus indolem, et cultura ingenii non destitutus. Maxime suscitabat eum et eminentiorem faciebat adversus regem contentio, et cupidō ostentandi se talem, qui insuper haberi, aut irritari temere, non debeat, sed qui honorem mereatur. Et statim edebat magnum facinus. Aegypto nimirum caetera facile processerant. Jam tenebat ex incursione totam Syriam ; jam Phoenice potiebatur, praeter Tyrum. Tyrii natura sunt strenui, et gloriam laborant acquirere, ne indigni videantur Hercule, illustrissimo apud eos deo, et cui soli fere sacram fecerunt urbem suam. Etiam loci sui munitissimi praesidio confidebant. Urbs enim in mari condita ; quam tenuis aliqua continenti necit tania, vetatque insulam esse ; atque navi similis videtur, quae impulsula projecit nauticum in terram pontem. Illis itaque facile, arcere bellum, undecunque tandem veniat. Peditatum excludunt sufficiente unica propter mare porta ; triremium vero incursum moenibus ; urbe nimirum robustissimis munimentis quam plurimis exaedificata, et portibus clausa, domus instar.

III. Hinc Tyrii, quod modo dixi, caeteris circa omnibus potitos jam Aegyptios soli contemnebant. Quod aegre ferens Aegyptius consilium cogit, primaque vice Chaream quoque illic adsciscit. Ibi : Commilitones, ait, neque enim servos dixero ; videte, ubi simus angustiarum. Ut adverso vento navis post secundum diu cursum, sic nos deprehensi attineamus. Tyrus illa obstinata et contumax nos moratur festinantes. Urget etiam rex, ut audimus.

γεται δὲ καὶ βασιλεὺς, ὥς πυνθανόμεθα. Τί οὖν χρὴ
 πράττειν; οὔτε γὰρ εἰλεῖν Τύρον ἔνεστιν, οὔτε ὑπερβή-
 ναι. Καθάπερ δὲ τεῖχος, ἐν μέσῳ κειμένη τὴν Ἀσίαν
 ἡμῖν πᾶσαν ἀποκλείει. Δοκεῖ δέ μοι τὴν ταχίστην ἐν-
 6 τεῦθεν ἀπιέναι, πρὶν ἢ τὴν Περσῶν δύναμιν τοῖς Τυρίοις
 προσγενέσθαι. Κίνδυνος δὲ καταληφθεῖσιν ἡμῖν ἐν τῇ
 πολεμίᾳ. Τὸ δὲ Πηλούσιον ὄχυρόν, ἐνθα οὔτε Τυρίους,
 οὔτε Μήδους, οὔτε πάντας ἀνθρώπους ἐπιόντας δοδοί-
 καμεν. Ὑάμιμος τε γὰρ ἀδιόδευτος καὶ εἰσόδος ὀλίγη
 11 καὶ θάλασσα ἡμετέρα καὶ Νεῖλος Αἰγυπτίους φιλοῦν.
 Ταῦτ' εἰπόντος λίαν εὐλαβῶς σιωπῇ πάντων ἐγένετο
 καὶ κατήχευα. Μόνος δὲ Χαιρέας ἐτόλμησεν εἰπεῖν·
 ὦ βασιλεῦ, σὺ γὰρ ἀληθῶς βασιλεὺς, οὐχ ὁ Πέρσης,
 ὁ κακίστος ἀνθρώπων· λελύπηκάς με σκεπτόμενος περὶ
 15 φυγῆς ἐν ἐπινικίαις. Νικῶμεν γὰρ, ἂν θεοὶ θέλωσι καὶ
 οὐ μόνον Τύρον ἔξομεν, ἀλλὰ καὶ Βαβυλῶνα. Πολλὰ
 δ' ἐν πολέμῳ καὶ τὰ ἐμπόδια γίνονται, πρὸς ἃ δεῖ μὴ
 παντάπασιν ἀποκνεῖν, ἀλλ' ἐγχειρεῖν προβαλλομένους
 αἰετὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα. Τούτους δ' ἐγὼ σοι τοὺς Τυ-
 20 ρίους, τοὺς νῦν καταγεληντας, γυμνοὺς ἐν πέδαις παρ-
 στήσω. Εἰ δ' ἀπιστεῖς, ἐμὲ προθυσάμενος ἀπέργου. Ζῶν
 γὰρ οὐ κοινωνήσω φυγῆς. Ἄν δὲ καὶ πάντως θέλης,
 ὀλίγους ἐμοὶ κατὰλιπε τοὺς ἐκουσίως μενούντας. νῦν
 δ' ἐγὼ Πολύχαρμος τε μαχησόμεθα. Σὺν γὰρ θεῷ
 25 εὐλόγησόμεν. Ἠδέσθησαν πάντες μὴ συγκαταθέσθαι
 τῇ Χαιρέᾳ γνώμῃ. Βασιλεὺς δὲ, θαυμάσας αὐτοῦ
 τὸ φρόνημα, συνεχώρησεν ὅπως οὖν βούλεται τῆς στρα-
 τίας ἐπίλεκτον λαβεῖν. Ὁ δ' οὐκ εὐθὺς εἴλετο, ἀλλὰ
 καταμίζας ἑαυτὸν εἰς τὸ στρατόπεδον καὶ Πολύχαρμον
 30 κελεύσας τὸ αὐτὸ πρῶτον ἀνηρεῦνα, εἴ τινες εἴεν Ἑλ-
 ληγες ἐν τῷ στρατοπέδῳ. Πλείονες μὲν οὖν εὐρέθη-
 σαν οἱ μισθοφοροῦντες. Ἐξελέξατο δὲ Λακεδαιμονίους
 καὶ Κορινθίους καὶ τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους. Εὔρε
 δὲ καὶ ὡς εἴκοσι Σικελιώτας. Ποιήσας οὖν τριακοσίους
 35 τὸν ἀριθμὸν, ἔλεξεν ἰδε· Ἄνδρες Ἑλληνες, ἐμοὶ τοῦ
 βασιλέως ἐξουσίαν παρασχόντος ἐπιλέξασθαι τῆς στρα-
 τιᾶς τοὺς ἀρίστους, εἰλόμην ὑμᾶς, καὶ γὰρ αὐτὸς
 Ἑλλήν εἰμὶ, Συρακόσιος, γένος Δωριεὺς. Δεῖ δ' ὑμᾶς
 μὴ μόνον εὐγενεῖα τῶν ἄλλων, ἀλλὰ καὶ ἀρετῇ, δι-
 40 φέρειν. Μηδεὶς οὖν καταπλαγῇ τὴν πρᾶξιν, ἐφ' ἣν
 ὑμᾶς παρακαλῶ, καὶ γὰρ εὐναιτὴν εὐρήσομεν καὶ βρ-
 χίαν, ὁδὸν μᾶλλον, ἢ πείρα δύσκολον. Ἑλληνες ἐν
 Θερμοπύλαις τοσοῦτοι ἔξερξην ὑπέστησαν. Τύριοι
 δ' οὐκ εἰσι πεντακόσιοι μυριάδες, ἀλλὰ ὀλίγοι καὶ κα-
 45 ταφρονῇσι μετ' ἀλαζονείας, οὐ φρονήματι μετ' εὐβου-
 λίας χρώμενοι. Γνώτωσαν οὖν, πόσον Ἑλληνες Φοι-
 νίκων διαφέρουσιν. Ἐγὼ δ' οὐκ ἐπιθυμῶ στρατηγίας,
 ἀλλ' ἔτοιμος ἀκολουθεῖν, ὅστις ἂν ὑμῶν ἄρχῃν θέλῃ.
 Πειθόμενον γὰρ εὐρήσει, ἐπεὶ καὶ δόξης οὐκ ἐμῆς ἀλλὰ
 50 κοινῆς ὀρέγομαι. Πάντες ἐπεβόησαν· Σὺ στρατῆγαι
 βουλομένων. Ἐφ' ἣν Στρατηγῶν καὶ τὴν ἀρχὴν μοι
 ὑμεῖς δεδώκατε. Διὰ τοῦτο πειράσσομαι πάντα πράττειν,
 ὥστε ὑμᾶς μὴ μετανοεῖν τὴν πρὸς ἐμὲ εὐνοίαν τε καὶ
 πίστιν ἡρημένους. Ἄλλ' ἐν τε τῷ παρόντι σὺν θεοῖς

Quid igitur oportet facere? nam Tyrum neque capere da-
 tum nobis est, neque, omissa ea, ultra tendere: nam ut
 murus in medio interpositus omni nos Asia excludit. Mihi
 videtur hinc quantocyus recedendum, antequam Persicæ
 copiae cum Tyriis conjungantur; adeoque nos in hostili solo
 deprehensi periclitemur. Pelasium vero probe munitum
 est, ubi neque Tyrios, neque Medos, neque omnes omnino
 homines, timemus. Desertum arenosum hosti officit, et
 aditus exilis; et mare quoque nostrum, et amicus Egyptiis
 Nilus. His dictis, omnes cauti timidique conticescere vul-
 tuque prodere tristitiam. Solus Chæreas dicere ausus:
 O rex, ait; vere enim tu rex es, non ille Persarum, mor-
 talium nequissimus. Affligis me, quando in medio trium-
 pho fugam circumspicis. Vincemus sane, diis propitiis, et
 non Tyrum modo, sed etiam Babylonem, habebimus.
 Multa vero in bello occurrunt obstacula, ad quæ non cou-
 festim oportet animum despondere, sed operi admove-
 re manum, semper munitis bona spe. Hos autem ego tibi
 Tyrios, qui nunc irrident, nudos sistam in compedibus.
 Si diffidis, macta me prius; tum abi. Vivus enim fugæ
 non particeps sum. Aut si certum est abire tibi, saltem
 paucos relinque mihi sua sponte mansuros. Ego et Poly-
 charmus avemus strenue pugnare. Venimus enim cum
 deo. Tum omnes consilio Chæreæ non accedere veremur.
 Rex etiam admiratus hominis spiritus, quantum
 vellet copiarum selectarum concessit. Ille autem non te-
 mere assumsit, sed castrorum adiit vias et tabernacula,
 cum Polycharmo idem facere iusso, et primum explora-
 bat, si qui essent in castris Græci. Complures inventi
 mercenarii, quorum Spartanos tantum et Corinthios et
 alios Peloponnesios seligebat. Etiam viginti ferme Siculos
 inveniebat. Confectum sic agmen tercentum hominum
 his alloquitur verbis: Viri Græci, quum rex facultatem
 mihi dederit de suis copiis optimos seligendi, selegi vos.
 Namque et ego Græcus sum, patria Syracusanus quippe,
 et gente Doriensis. Oportet autem vos, non generis tan-
 tum nobilitate, sed et virtute, ceteris barbaris præstare.
 Itaque vestrum nemo molimina, ad quæ vos evoco, extim-
 mescat. Invenimus illa neque supra vires humanas,
 neque omnino difficilia. Difficilia sane magis opinione,
 quam experientia. Tot ad Thermopylas Græci Xerxen
 sustinuerunt: Atqui Tyrii non æque sunt quingentæ my-
 riades. Pauci sunt, et vanitate pleni hostem despiciunt,
 non animis excelsis, non prudentibus consiliis utuntur.
 Cognoscant igitur, quantum Græci Phœnicibus antecellant.
 Non ego tamen ductum ambio, paratus sequi, quisquis
 vestrum præire velit, ille me dicto obedientem deprehendet.
 Nam non meam, sed communem gloriam desidero. Imo tu
 volentes duc; acclamabant omnes. Hic Chæreæ: Belli dux
 sum et vos dedistis mihi imperium. At ego propterea sic
 annitar omnia facere, ut vos non pœniteat benevolam
 mentem et fiduciam in me concepisse, sed ut tam in præ-
 sentia, bonis cum diis, admirabiles omnibus gloriaque et

ἐνδοχοὶ καὶ περίθλεπτοι γενήσεσθε καὶ πλοσυρώτατοι τῶν συμμάχων, εἰς τε τὸ μέλλον ὄνομα καταλείψετε τῆς ἀρετῆς ἀθάνατον καὶ πάντες ὑμνήσουσιν, ὡς τοὺς μετὰ Μιθριδάτου τριακοσίους, ἢ τοὺς μετὰ Λεωνίδα, οὕτως καὶ τοὺς μετὰ Χαιρέου ἀνευφημήσουσιν. Ἐτι λέγοντος, πάντες ἀνέκραγον Ἡγού. Καὶ πάντες ὤρμησαν ἐπὶ τὰ ὅπλα.

Δ'. Κοσμήσας δ' αὐτοὺς ὁ Χαιρέας ταῖς καλλίσταις πανοπλίαις, ἤγαγεν ἐπὶ τὴν βασιλείως σκηνήν. Ἰδὼν δ' ὁ Αἰγύπτιος ἐθαύμασε καὶ ἄλλους ὄρᾶν ὑπελάμβανεν, οὐ τοὺς συνήθεις. Ἐπηγγέλματο δ' αὐτοῖς μεγάλας δωρεάς. Ταῦτα μὲν, ἔφη Χαιρέας, πιστεύομεν. Σὺ δ' ἔχε τὴν ἄλλην στρατιὰν ἐν τοῖς ὅπλοις. Καὶ μὴ πρότερον ἐπέλθῃς τῇ Τύρῳ, πρὶν κρατήσωμεν αὐτῆς καὶ ἀναβάντες ἐπὶ τὰ τεῖχη καλῶμεν ὑμᾶς. Οὕτως, ἔφη, ποιήσιν οἱ θεοί. Συνεσπειραμένος οὖν ὁ Χαιρέας ἐκείνους ἤγαγεν ἐπὶ τὴν Τύρον, ὥστε πολὺ ἐλάττωνας δόξαι, ὡς καὶ ἀληθῶς.

Ἄσπις ἀρ' ἀσπίδι ἔριψε, κόρυς κόρυιν, ἀνέρα δ' ἀνῆρ.

καὶ τὸ μὲν πρῶτον οὐδὲ καθεωροῖντο ὑπὸ τῶν πολεμίων. Ὡς δ' ἐγγύς ἦσαν βλέποντες αὐτοὺς ἀπὸ τῶν τευχῶν ἐσήμαινον τοῖς ἐνδον, πᾶν μᾶλλον ἢ πολεμίους εἶναι προσδοκῶντες. Τίς γὰρ ἂν καὶ προσεδόκησε, τοσούτους ὄντας ἐπὶ τὴν δυνατωτάτην πόλιν παραγίνεσθαι, πρὸς ἣν οὐδέποτε ἐθάρρησεν ἔλθεῖν οὐδὲ πᾶσα ἡ τῶν Αἰγυπτίων δύναμις; ἐπεὶ δὲ τοῖς τεύχεσιν ἐπλησίαζον, ἐπυνθάνοντο, τίνας εἶεν, καὶ τί βούλοιντο. Χαιρέας δ' ἀπεκρίνατο Ἡμεῖς Ἕλληνες μισθοφόροι παρὰ τοῦ Αἰγυπτίου τὸν μισθὸν οὐκ ἀπολαμβάνοντες, ἀλλὰ καὶ ἐπιβουλευόντες ἀπολέσθαι, πάρεσμεν πρὸς ὑμᾶς, μεθ' ὑμῶν ἀμύνεσθαι θέλοντες τὸν κοινὸν ἐχθρόν. Ἐμήνυσέ τις ταῦτα τοῖς ἐνδον καὶ ἀνοίξας τὰς πύλας προσῆλθεν ὁ στρατηγὸς μετ' ὀλίγων. τοῦτον πρῶτον Χαιρέας ἀποκτείνας, ὤρμησεν ἐπὶ τοὺς ἄλλους.

Τύπτε δ' ἐπιστροφάδην. Τῶν δὲ στόνος ὥρμησεν ἀεικῆς. ἄλλος δ' ἄλλον ἐφόνευεν, ὥσπερ λέοντες εἰς ἀγέλην βοῶν ἐμπεσόντες ἀφύλακτον. Οἰμωγὴ δὲ καὶ θρήνος κατεῖχε τὴν πόλιν ἅπασαν, ὀλίγων μὲν τὸ γινόμενον ὁρῶντων, πάντων δὲ θορυβουμένων. Καὶ ὄχλος ἄτακτος ἐξεχείτο διὰ τῆς πύλης, βουλόμενος θεάσασθαι τὸ συμβεβηκός. Τοῦτο μάλιστα τοὺς Τυρίους ἀπώλεσεν. Οἱ μὲν γὰρ ἐνδοθεν ἐξελθεῖν ἐδιέζοντο, οἱ δ' ἔξω, παύομενοι καὶ κεντούμενοι ξίφεσι καὶ λόγχαις, εἰσὼ πάλιν ἔφευγον. Ἀπαντῶντες δ' ἀλλήλοις ἐν στενοχωρίᾳ πολλὴν ἐξουσίαν παρεῖχον τοῖς φονεῦσιν. Οὐκ οὐδὲ τὰς πύλας δυνατόν ἦν κλείσαι, σεσωρευμένων ἐν αὐταῖς τῶν νεκρῶν. Ἐν δὲ τῷ ἀδιηγῆται τούτῳ τὰ ῥάχῳ μόνος ἐσωφρόνησε Χαιρέας. Βιασάμενος γὰρ τοὺς ἀπαντῶντας, καὶ εἰσὼ τῶν πυλῶν γενόμενος, ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὰ τεῖχη, δέκατος αὐτὸς καὶ ἀνωθεν ἐσήμαινε καλῶν τοὺς Αἰγυπτίους. Οἱ δὲ λόγου θῆτον παρήσαν καὶ Τύρος ἐαλώκει. Τύρου δ' ἀλούσης, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐώρταζον, μόνος δὲ Χαιρέας οὐτ' ἐθου-

opibus onusti prae reliquis commilitonibus fiatis, quum in futurum virtutis relinquatis immortale nomen, et omnium ore, quemadmodum illa cum Miltiade manus, vel trecenti cum Leonida concelebrantur, sic trecenti cum Chareea in perpetuum decantentur. Adhuc disserentem ducere jubebant omnes, et omnes ad arma ruebant.

IV. Chareas autem illos plena pulcherrimaque armatura instructos excultosque ad praetorium adducit. Rex vero obstupescit ad adspectum, aliosque putabat, non consuetos, videre, magnaue spe munerum erigebat. Cui Chareas: Hoc quidem persuasissimum habemus, ait: tu vero ceteras in armis habeto copias, neque prius accedito Tyrum, quam nos, urbe capta, de mœnibus vos advocemus. Sic, ait rex, dii velint et jubeant. Chareas itaque conglobatum agmen adversus Tyrum ducit, ut multo pauciores viderentur. Et quam verissime

Parmam parma, virum vir, cristam crista premebat.

Sane primum ab hostibus ne conspiciebantur quidem. Propius factos ut vident tandem, de muris excubiae significant urbanis, nihil minus quam illos hostes esse arbitratæ. Quis enim unquam exspectarit, tantillam manum tentare potentissimam urbem, quam invadere ne tota quidem Ægyptus ausa fuerat. Rogantur, ut aberant a muris proxime, quinam essent, et quid sibi vellent? Nos Græci sumus, respondet Chareas, mercenarii, quibus non modo stipendia negavit Ægyptius, sed et exitium molitus est. Adsumus igitur communem hostem vobiscum ulturi. Intus hæc renuntiata, reseratae fores; prodit cum paucis Tyrius praetor. Quem primum obtruncat Chareas, tum ceteros adortus

Cædibus hinc illinc mactat lugubre gementes.

Et alii alios trucidant, ut leones in incustoditum vaccarum gregem illapsi. Tota urbs lamentationibus et funestis clangoribus occupari, paucis nempe casum videntibus, omnibus autem tumultuantibus; effundique per portas incondita turba, visendi studio. Id quod maxime perdidit Tyrum. Nam ex urbe confluentes foras omni vi nitebantur: contra qui foris, concisi gladiis, hastisque confossi, recipere se in urbem non minore molimine laborabant. Sic arietantes utrique multam sui copiam dabant percussoribus; neque igitur portas claudere poterant, cadaveribus illis in cumulum aggestis. Has inter ineffabiles turbas solus non turbatus, neque dejectus ratione, Chareas, dissipatis occurrentibus quibusque, infra portas perrumpit, et conscendit mœnia cum decimo, indeque dato signo, ut ex editiore loco, advocat Ægyptios, qui dicto citius aderant. Sic capta Tyrus. Capta vero Tyro, ceteri quidem omnes festum agere diem. Solus Chareas neque sacra facere, neque

σέν, οὐτ' ἐστεφανώσατο. Τί γάρ μοι ὄφελος ἐπινικίων, ἂν σὺ, Καλλιρρόη, μὴ βλέπῃς; οὐκέτι στεφανώσομαι μετ' ἐκείνην τὴν γαμήλιον νύκτα. Εἴτε γὰρ τέθνηκας, ἀσεβῶ, εἴτε καὶ ζῆς, πῶς ἐορτάζειν δύναμαι ὀίγα σοῦ, κατακειμένης ἂν ἐν τοιούτοις; Βασιλεὺς δ' ὁ Περσῶν, διαβὰς τὸν Εὐφράτην, ἐσπευδεν ὡς τάχιστα τοῖς πολεμίοις συμμίζειν. Πυθόμενος γὰρ, Τύρον ἐαλωκέναι, ὑπὲρ Σίδωνος ἐφοβεῖτο καὶ τῆς ὅλης Συρίας, ὁρῶν τὸν πολέμιον ἀντίπαλον ἤδη. Διὰ τοῦτ' ἔδοξεν αὐτῷ μηκέτι μετὰ πάσης τῆς θεραπείας ὑδεύειν, ἀλλ' εὐζυνότερον, ἵνα μηδὲν ἐμπόδιον ᾖ τῷ τάχει. Παραλαβὼν δὲ τῆς στρατιᾶς τὸ καθαρώτατον, τὴν ἀχρηστον ἡλικίαν αὐτοῦ κατέλιπε μετὰ τῆς βασιλίδος καὶ τὰ χρήματα καὶ τὰς ἐσθῆτας, καὶ τὸν πλοῦτον τὸν βασιλικόν. Ἐκεῖ δὲ πάντα θυρόβου καὶ παραχῆς ἐπέπληστο καὶ μέχρις Εὐφράτου τὰς πόλεις κατειλήφει ὁ πόλεμος, ἔδοξεν ἀσφαλέστερον εἶναι, τοὺς καταλειπομένους εἰς Ἀραδὸν ἀποθέσθαι.

Ε'. Νῆσος δ' ἐστὶν αὕτη ἀπέχουσα τῆς ἡπείρου σταδίου τριάκοντα, παλαιὸν ἱερὸν ἔχουσα Ἀφροδίτης. ὥσπερ οὖν ἐν οἰκίᾳ, μετὰ πάσης ἀδείας καὶ γυναικὲς ἐνταῦθα διήγον. Θεασαμένη δὲ Καλλιρρόη τὴν Ἀφροδίτην, σῆσα κατανικρῶ, τὸ μὲν πρῶτον ἐσιώπα καὶ ἔκλαεν, δνειδίζουσα τῇ θεῷ τὰ δάκρυα. Μόλις δ' ὑπέφθέγξατο· Ἰδοὺ καὶ Ἀραδός, μικρὰ νῆσος ἀντὶ τῆς μεγάλης Σικελίας καὶ οὐδεὶς ἐνταῦθα ἐμός. Ἀρκεῖ, δέσποινα. Μέχρι ποῦ με πολεμεῖς; εἰ καὶ ὅλως σοι προσέχουσα, τετιμώρησαί με, εἰ καὶ νεμεσητὸν ἔδοξέ μοι τὸ δυστυχὲς κάλλος ὀλέθρου μοι γέγονεν αἴτιον.

30 Ὁ μόνον ἔλιπέ μου ταῖς συμφοραῖς, ἡδὴ καὶ πολέμου πεπειράμαι. Πρὸς τὴν σύγκρισιν τῶν παρόντων ἦν μοι καὶ Βαβυλὼν φιλόφρωνος. Ἐγγὺς ἐκεῖ Χαιρέας ἦν. Νῦν δὲ πάντως τέθνηκεν. Ἐμοῦ γὰρ ἐξελεύσεως, οὐκ ἂν ἔχουν. Ἀλλ' οὐκ ἔγω, παρὰ τίνος πύθωμαι, τί γέγονε. Πάντες ἀλλότριον, πάντες βάρβαροι, φθονοῦντες, μισοῦντες, τῶν δὲ μισούντων χειρόνες οἱ φιλοῦντες. Σὺ μοι, δέσποινα, δήλωσον, εἰ Χαιρέας ζῇ. Ταῦτα λέγουσα ἔτι ἀπῆει. Ἐπιστάσα δὲ Ῥοδογούνη, Ζωπύρου μὲν θυγάτηρ, γυνὴ δὲ Μεγαβύζου, καὶ πατὴρ 40 αὐτὸς ἀνδρὸς Περσῶν ἀρίστου. αὕτη δ' ἦν ἡ Καλλιρρόη ἀπαντήσασα πρώτῃ Περσίδων, ὅτ' εἰς Βαβυλῶνα εἰσῆει. **** Ὁ δ' Αἰγύπτιος, ἐπειδὴ περ ἤκουσε βασιλέα πλησίον ὄντα καὶ παρεσκευασμένον κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν, καλέσας Χαιρέαν, εἶπε· Τὰ μὲν πρῶτά σου τῶν κατορθωμάτων ἀμείψασθαι καιρὸν οὐκ ἔσχον· σὺ γάρ μοι Τύρον ἔδωκας. Περὶ δὲ τῶν ἐξῆς παρακαλῶ, μὴ ἀπολέσωμεν ἔτοιμα ἀγαθὰ, ὧν κοινωνόν σε ποιήσομαι. Ἐμοὶ μὲν γὰρ ἀρκεῖ Αἴγυπτος, σοὶ δὲ γενήσεται κτήμα Συρία. Φέρ' οὖν σκεψώμεθα, τί 50 ποιητέον. Ἐν ἀμφοτέροις γὰρ τοῖς στοιχείοις ὁ πόλεμος ἀκμάζει. Σοὶ δὲ ἐπιτρέπω τὴν αἰρεσιν· εἴτε τῆς πεζῆς θέλεις στρατηγεῖν, εἴτε τῆς ναυτικῆς δυνάμεως. Οἷομαι δὲ, οἰκειότερόν σοι εἶναι τὴν θάλασσαν. Ὑμεῖς γὰρ οἱ Συρακόσιοι καὶ Ἀθηναῖοι κατεναυμα-

coronam sumere. Quorsum enim insignia mihi triumphalia? nisi tu videas, Callirrhoe. Non amplius post illam nuptialem noctem coronam capiti inducam. Nam sive mortua es, lactarer impius; sive adhuc vivis, qui possum sine te convivari, quæ fors in tantis et talibus es malis? Interim Persarum rex, trajecto Euphrate, quantocyus cum hoste manus conserere festinabat. Accepto namque nuntio captæ Tyri, Sidoni metuebat, totique Syriæ, videns, hostem viribus jam paribus in pugnam progressurum. Quapropter ire, non cum impedimentis, sed expeditior, statuit, ne quid obstaret properanti. Adsumta igitur exercitus lectissima parte ceteram inhabilem ætatem ibi loci cum regina relinquebat, nec non et opes, et vestes, et cultum omnem regium. Quia vero tumultu et confusione compleverat omnia bellum, et urbes ad Euphraten usque corripuerat, tutius fuit visum, relictos in Arado deponere.

V. Insula hæc est triginta stadiis a continente remota, ubi vetustum Veneris templum, quo mulieres, velut domi, liberae tutæque versabantur. Venerem conspicata Callirrhoe, stans ex adverso, primum quidem silebat, et plorabat, in opprobrium deæ lacrymas objectans. Tandem tamen hæc edit submissa voce: En etiam Aradus, parva insula, pro magna Sicilia. Et nemo ibi meus. Jam sufficit, domina. Quousque me tandem oppugnas! etiam, si te gravissime offendissem, pararum tamen a me satis exegisti. Etiam si infelix mea forma invidiam merito movisse visa fuit, exitii causa mihi evasit. Etiam bellum experta nunc sum, quod meis calamitatibus solum deerat. Babylon, si cum præsentibus componatur, etiam humana fuit erga me. Ibi propinquus erat Chæreas. Nunc autem sine dubio mortuus est. Nam post egressum Babylone meum, vitam ulterius, ut videtur, non toleravit. Sed a quo discam, quid ille evaserit, non habeo. Omnes alieni, omnes barbari, invidi, osiores, et qui amant, osoribus pejores. Tu mihi, domina, num Chæreas vivat, indica. Abeuntem inter hæc opprimit Rhodogune, Zopyri filia, Megabyzi uxor, optimorum inter Persas et patris et mariti; illa ipsa, quæ Babylonem intranti Callirrhoe Persidum prima obviam iverat. **** Ægyptius autem ut audiverat, regem prope abesse, terræque marique paratum, vocato Chæreæ sic ait: Priora quidem egregiæ tuæ virtutis facinora decoris honorare præmiis nondum vacavit. Tyrum nempe tu mihi dedisti. Quod vero futura spectat, ne parata et patentia bona, quorum te participem faciam, amittamus. Mihi nimirum Ægyptus sufficit, tibi vero Syria cedet in ditionem. Age itaque videamus, quid factu opus. Nam bellum in utroque elemento fervet. Tibi autem optionem permitto, sive terrestribus, sive maritimis, præesse copiis velis. Puto tamen, mare tibi convenientius, et familiare magis esse. Vos enim Syracusani pugna

χήσατε. Σήμερον δ' ἄγων ἐστί σοι πρὸς Πέρσας, τοὺς ὑπ' Ἀθηναίων νενικημένους. Ἐχεις τριήρεις Αἰγυπτίας, μείζονας καὶ πλείονας τῶν Σικελικῶν. Μίμησαι τὸν κηδεστὴν Ἑρμοκράτην ἐν τῇ θαλάσῃ. Χαιρέας δ' ἀπεκρίνατο· Πᾶς ἐμοὶ κίνδυνος ἡδύς. Ὑπὲρ σοῦ δ' ἀναδέξομαι τὸν πόλεμον καὶ πρὸς τὸν ἔχθιστόν μοι βασιλέα. Δὸς δέ μοι μετὰ τῶν τριηρῶν καὶ τοὺς τριακοσίους τοὺς ἐμούς. Ἐχε, φησί, καὶ τούτους καὶ ἄλλους, ὅσους ἂν θέλῃς. Καὶ εὐθὺς ἔργον ἐγίνετο.

10 ὁ λόγος. κατήπειγε γὰρ ἡ χρεία. Καὶ ὁ μὲν Αἰγύπτιος ἔχων τὴν πελὸν στρατιὰν ἀπὸ τῶν πολεμίων, ὁ δὲ Χαιρέας ναύαρχος ἀπεδείχθη. Τοῦτο πρότερον ἀθυμότερος ἐποίησε τοὺς πεζοὺς, ὅτι μετ' αὐτῶν οὐκ ἐστρατεύσατο Χαιρέας, καὶ γὰρ ἐφίλουν αὐτὸν.

15 ἥδη καὶ ἀγαθὰς εἶχον ἐλπίδας ἐκείνου στρατηγούντος. Ἐδοξεν οὖν ὥσπερ ὀφθαλμὸς ἐξηρῆσθαι μεγάλου σώματος. Τὸ δὲ ναυτικὸν ἐπὶ τῇ ταῖς ἐλπίσι καὶ φρονήματος ἐνεπλήσθησαν, ὅτι τὸν ἀνδρείοτατον καὶ κάλλιστον εἶχον ἡγούμενον. Ὀλίγον τ' ἐπέβουον, ἡ οὐδὲν,

20 ἀλλὰ ὥρμητο καὶ τριήραρχοι καὶ κυβερνήται καὶ ναῦται καὶ στρατιῶται πάντες ὁμοίως, τίς προθυμίαν ἐπιδείξεται Χαιρέα πρῶτος. Τῆς δ' αὐτῆς ἡμέρας καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν ἡ μάχη συνήφθη. Χρόνον μὲν οὖν πολὺν ἀνέτεσχεν ἡ πεζὴ στρατιὰ τῶν Αἰγυπτίων.

25 Μήδοις τε καὶ Πέρσαις, εἴτα πλήθει βιασθέντες ἐνέδωκαν. Καὶ βασιλεὺς δ' ἐφιππος διώκων. Σπουδῇ δ' ἦν τοῦ Αἰγυπτίου καταφυγεῖν εἰς Πηλοῦσιον, τοῦ δὲ Πέρσου θάττον καταλαβεῖν. Τάχα δ' ἂν καὶ διέφυγεν, εἰ μὴ Διονύσιος ἔργον θαυμαστὸν ἐπεδείξατο. Καὶ ἐν

30 (μὲν) τῇ συμβολῇ ἡγωνίσαστο λαμπρῶς, αἰὲ μαχόμενος πλησίον βασιλέως, ἵνα αὐτὸν βλέπῃ, καὶ πρῶτος ἐτρέψατο τοὺς κατ' αὐτόν. Τότε δὲ τῆς φυγῆς μακρὰς οὔσης καὶ συνεχῶς ἡμέραις τε καὶ νυξίν, ὁρῶν ἐπὶ τούτοις λυπούμενον βασιλέα· Μὴ λυποῦ, φησὶν, ὦ δέσποτα.

35 κωλύσει γὰρ ἐγὼ τὸν Αἰγύπτιον διαφυγεῖν, ἂν μοι δῶς ἱππεῖς ἐπιλέκτους. Ἐπήνεσε βασιλεὺς καὶ δίδωσιν. Ὁ δὲ πεντακισχιλίους λαθὼν συνῆψε σταθμοὺς δύο ἡμέρας μίαν καὶ νυκτὸς ἐπιπεσὼν τοῖς Αἰγυπτίοις ἀπροσδόκητος, πολλοὺς μὲν ἐζώγρησε, πλείονας δ' ἀπέ-

40 κτείνειν. Ὁ δ' Αἰγύπτιος ζῶν καταλαμβανόμενος ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν καὶ Διονύσιος τὴν κεφαλὴν ἐκόμισε πρὸς βασιλέα. Θεασάμενος δ' ἐκείνος· Ἀναγράφω σε, εἶπεν, εὐεργέτην εἰς τὸν οἶκον τὸν ἐμὸν καὶ ἥδη σοι δίδωμι δῶρον τὸ ἥδιστον, οὗ μάλιστα πάντων αὐτὸς ἐπιθυ-

45 μεῖς, Καλλιρρόην γυναῖκα. κέρριξε τὴν δίκην ὁ πόλεμος. Ἐχεις τὸ κάλλιστον ἄθλον τῆς ἀριστείας. Διονύσιος δὲ προσεκύνησε καὶ ἰσόθεον ἔδοξεν ἑαυτὸν, πεπεισμένος ὅτι βεβαίως ἥδη Καλλιρρόης ἀνὴρ ἐστί.

Γ'. Καὶ ἐν μὲν τῇ γῇ ταῦτ' ἐπράσσετο. ἐν δὲ τῇ

50 θαλάσῃ Χαιρέας ἐνίκησεν, ὥστε μὴδὲ ἀντίπαλον αὐτῷ γενέσθαι τὸ πολέμιον ναυτικόν, οὔτε γὰρ τὰς ἐμβολὰς ἐδέξαντο τῶν Αἰγυπτίων τριηρῶν, οὐθ' ὅλως ἀντίπρωροι κατέστησαν, ἀλλ' αἱ μὲν εὐθὺς ἀνετράπησαν, ἃς δὲ καὶ πρὸς τὴν γῆν ἐξενεχθεῖσας ἐζώγρησεν αὐτάν-

navali debellatis Athenienses quoque. Hodie vero tibi res est cum Persis, quos Athenienses vicerunt. Habes triremes Ægyptias majores et plures, quam Siculæ sunt. Imitare socerum Hermocratem in mari. Cui Chæreas : Omne me periculum juvat : pro te vero etiam bellum contra exosissimum mihi regem suscipiam. Modo da mihi cum navibus meos quoque trecentos. Et hos, ait Ægyptius, et quotquot velis alios habeto. Dictumque statim res secuta est. Negotium enim urgebat : adeoque cum terrestri manu Ægyptius obviam ibat hostibus : at Chæreas navarchus declarabatur. Id ipsum omnium primum terrestres copias perculit nonnihil, et languidas fecit, quod Chæream, amores suos, non haberent commilitonem, quo constituto duce bene sperabant. Oculis ita quasi videbatur excussus magno corpori. Navales contra spe crescebant et spiritibus inflatæ, quod fortissimo uterentur et pulcherrimo duce. Et paululum modo secessum dolebant, vel potius nihil, imo ruebant et trierarchi et gubernatores et nautæ et milites pariter omnes, quis Chæream primus ardorem audendi et obsequii alacritatem suam commonstraret. Uno illo tum et eodem die terra marique pugnatum est. Illic diu quidem sustinebat Ægyptiorum pedilatus Medos pariter ac Persas. Verum multitudine tandem cesserunt obruti. Illos vero rex Persarum cum equitatu suo persequitur. Contentio ibi utrumque erat, Ægyptio quidem in Pelusium se recipere, Persæ vero occupare et intercipere fugientem. Ille forsitan evasisset quoque, nisi Dionysius, qui in toto reliquo conflictu splendide proximeque semper a rege, ut conspiceretur, pugnaverant, et primus sibi objectos in fugam conjecerat, nisi, inquam, ille virtutis egregium specimen tunc exhibuisset. Nam fuga quum diuturnior esset, dieque et noctu continens, regi, quem propterea videbat afflictum, sic ait : Ne doleas, here. Nam Ægyptius ne effugiat, si equitatum mihi selectum dederis, efficiam. Laudat rex et dat quinque millia, quibuscum ille bidui iter uno die confecit, noctuque irrui, et improvisus, in Ægyptios, multisque vivis captis eos, sed pluribus cæsis, profligavit. Caput Ægyptii, qui vivus prehensus ipse manus intulerat sibi, Dionysius ad Persam pertulit. Quod ille conspicatus, Dionysio ait : Ego te benefactorem meæ domus in annales regis referri jubebo, donumque tibi jam exhibeo, quod omnium maxime cupis, Callirhoën uxorem. Bellum diremit litem. Habes pulcherrimum virtutis præmium. Dionysius adorat regem, seque jam diis parem reputat, certa persuasione, fore, ut securus porro et constans Callirhoës maritus existat.

VI. Hæc in continenti gesta. Mari vero Chæreas tam præclare vicerat, ut hostium navales copiae ne prodire quidem ad contentionem æquales potuerint. Nam neque impetus Ægyptiarum triremium excipiebant aut sustinebant, neque omnino consistebant adversæ proris; sed partim ex invasione prima in fugam convertebantur, partim illisæ

δρους. Ἐνεπλήσθη δ' ἡ θάλασσα ναυαγίων Μηδικῶν.
 Ἄλλ' οὔτε βασιλεὺς ἐγίνωσκε τὴν ἥτταν τὴν ἐν τῇ θα-
 λάσσῃ τῶν ἰδίων, οὔτε Χαίρεας τὴν ἐν τῇ γῇ τῶν
 Αἰγυπτίων. Ἐνόμιζε δ' ἑκάτερος κρατεῖν ἐν ἀμφο-
 5 τέροις. Ἐκεῖνός οὖν τῆς ἡμέρας, ἥς ἐναυμάχησε,
 καταπλεύσας εἰς Ἀραδὸν ὁ Χαίρεας, τὴν μὲν νῆσον
 ἐκέλευσε περιπλέοντας ἐν κύκλῳ παραφυλάττειν, ὥς
 αὐτοὺς ἀποδώσοντας λόγον τῷ δεσπότη. Καίτινοι
 τοὺς μὲν εὐνούρους καὶ θεραπαινίδας καὶ πάντα τὰ
 10 εὐωνότερα σώματα συνήθροισαν εἰς τὴν ἀγορὰν, αὕτη
 γὰρ εὐρυχωρίαν εἶχε. Τόσοῦτο δ' ἦν τὸ πλῆθος, ὥστε
 οὐ μόνον ἐν ταῖς στοαῖς, ἀλλὰ καὶ ὑπαίθριοι διενυκτέ-
 ρουσιν. Τοὺς δ' ἀξιωματὸς τι μετέχοντας εἰς οἰκίαν
 τῆς ἀγορᾶς εἰσήγαγον, ἐν ᾧ συνήθως οἱ Ἄρχοντες ἐρη-
 13 μάτιζον. Αἱ δὲ γυναῖκες χαίμαϊ ἐκαθέζοντο περὶ τὴν
 βασιλίδαν καὶ οὔτε πῦρ ἀνῆψαν, οὔτε τροφῆς ἐγεύσαντο.
 Πεισιμέναι γὰρ ἦσαν ἐλωκέναι μὲν βασιλέα καὶ
 ἀπολωλέναι τὰ Περσῶν πράγματα, τὸν δ' Αἰγύπτιον
 πανταχοῦ νικᾶν. Ἦν δὲ ἐκεῖνη καὶ ἡδίστη καὶ χαλε-
 20 ποτάτη κατέσχεν Ἀραδὸν. Αἰγύπτιοι μὲν γὰρ ἔχαιρον
 ἀπῆλλαγμένοι πολέμου καὶ δουλείας Περσικῆς, οἱ
 δ' ἐλωκότες Περσῶν δεσμὰ καὶ μάστιγας καὶ ὄψεις
 καὶ σφαγὰς προσεδόκων, τὸ φιλάνθρωπότατον δὲ, δου-
 λείαν. Ἦ δὲ Στάτειρα, ἐνθεῖσα τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ
 25 γόνατα Καλλιρρόης, ἔκλαιεν. Ἐκεῖνη γάρ, ὥς ἂν
 Ἕλληνις, καὶ πεπαιδευμένη καὶ οὐκ ἀμελέτης κακῶν,
 παρεμυθεῖτο μάλιστα τὴν βασιλίδαν. Συνέβη δέ τι
 τοιοῦτον. Αἰγύπτιος στρατιώτης, ὁ πεπιστευμένος
 φυλάττειν τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ, γνούς, ἔνδον εἶναι τὴν
 30 βασιλίδαν, κατὰ τὴν ἑμψυτον θρησκείαν τῶν βαρβάρων
 πρὸς τοῦνομα τὸ βασιλικόν, ἐγγὺς μὲν αὐτῇ προσελθεῖν
 οὐκ ἐτόλμησε, στὰς δὲ παρὰ τῇ θύρᾳ κεκλεισμένῃ·
 Θάρρει, δέσποινα, εἶπε, νῦν μὲν γὰρ οὐκ οἶδεν ὁ ναύαρ-
 ρος, ὅτι καὶ σὺ μετὰ τῶν αἰχμαλώτων ἐνταῦθα κατε-
 35 κλεισθῇς, μαθὼν δὲ προνοήσεται σου φιλάνθρωπος.
 Οὐ μόνον γὰρ ἀνδρεῖος, ἀλλὰ καὶ γυναῖκα ποιήσεται.
 φύσει γάρ ἐστι φιλογύναιος. Ταῦτ' ἀκούσασα ἡ Καλ-
 λirrρὸς μέγα ἀνεκώκυσε καὶ τὰς τρίχας ἐσπάραττε
 λέγουσα· Νῦν ἀληθῶς αἰχμαλώτός εἰμι. Φόνευσόν
 40 με μᾶλλον, ἢ ταῦτ' ἐπαγγέλλου. Γάμον οὐκ ὑπο-
 μένω. Θάνατον εὐχομαι. Κεντείτωσαν, καὶ κατέωσαν,
 ἐντεῦθεν οὐκ ἀναστήσομαι. Τάφος ἐμὸς ἔσται οὗτος
 ὁ τόπος. Εἰ δὲ, ὥς λέγεις, φιλάνθρωπός ἐστιν ὁ στρα-
 τηγός, ταύτην μοι δότω τὴν χάριν· ἐνταῦθά με ἀπο-
 45 κτεινάτω. Δεήσεις αὐτῇ πάλιν ἐκεῖνος προσέφερειν.
 Ἦ δ' οὐκ ἀνίστατο, ἀλλ' ἐγκεκαλυμμένη πεσοῦσα ἐπὶ
 τῆς γῆς ἔκειτο. Σκέψις προῦκειτο τῷ Αἰγυπτίῳ, τί
 καὶ πράξειε. Βίαν μὲν γὰρ οὐκ ἐτόλμα προσφέρειν,
 πείσαι δὲ πάλιν οὐκ ἐδύνατο. Διόπερ ὑποστρέψας
 50 προσῆλθε τῷ Χαίρεα σκυθρωπός. Ὁ δ' ἰδὼν· Τοῦτ'
 ἄλλο, φησὶν, ἦν. Κλέπτουσί τινες τὰ ἐμὰ κάλλιστα
 τῶν λαφύρων, ἀλλ' οὐ χαιρόντες αὐτὸ πράττουσι. Ὡς
 οὖν εἶπεν ὁ Αἰγύπιος· Οὐδεμιᾶ γέγονε κακὸν, δέσ-
 ποτα, τὴν γὰρ γυναῖκα, ἣν εὖρον ἐν πλαταδαῖς τε-

quoque in terram cum ipsis hominibus ostium arbitrio
 cedebant. Scatebat autem mare Medici naufragii docu-
 mentis. Verum neque rex suorum per mare cladem, neque
 Chæreas Ægyptiorum per terram noverat, sed utrolique
 dominari uterque reputabat. Eodem adhuc, quo pugna-
 tum, die Chæreas classe proventus, Aradum undique na-
 vibus cingere, et observare suos jubet, ut hero rationem
 rerum omnium reddituros. Eunuchos igitur, ancillas et
 villia cætera corpora in forum sat spatiosum, eaque tanta
 copia compellebant, ut non sub porticibus modo, sed et sub
 dio, pernoctandum illis esset. Digniores autem in domum
 cogeant in foro exstructam, qua ad res gerendas convenire
 solebant Archontes. Ibi mulieres humi circa reginam sede-
 bant, neque foco accenso, neque cibo gustato, ut quæ certe
 crederent, regem captum, Persarumque res funditus eversas
 esse, et Ægyptium ubique victorem agere. Aradum illa
 nox et suavissima et gravissima eadem obruit. Nam
 Ægyptii quidem de bello confecto et excussa servitute Per-
 sica lætabantur: captivi vero Persæ compedes et flagra et
 contumelias et cædes opperiebantur, aut, si benigne secum
 ageretur, servitutem. Statira, dejecto intra genua Callir-
 rhoës capite, plorabat. Hæc enim maxime reginam conso-
 labatur, ut Græca, et sapientiæ præceptis instructa, neque
 hospes in calamitatum palastra. Accidit ergo tale quid.
 Ægyptius miles, cui custodia deductorum in istam domum
 fuerat mandata, gnarus, reginam intus esse, pro barbaris
 insita regii nominis veneratione, propius illi non audebat
 accedere, sed stans ad clausas fores: Confide, ait, domina.
 Navarchus nunc quidem ignorat, te cum captivis hic in-
 clusam, quando vero didicerit, humanus et benignus ha-
 bebis tui curam. Non ille solummodo fortis est bellator,
 sed et mulierum amator ex indole sua, te faciet uxorem.
 Ad hæc cum ingenti ejulatu comas evellens sibi Callir-
 rhoë: Nunc demum, ait, vere captiva sum. Occide me
 potius, quam ut talia nunties. Nuptias non perferam.
 Opto mortem. Confodiant, et comburant, ut libet, hinc
 ego non surgam. Hic locus mihi tumulus erit. Si, ut
 ais, humanus est imperator, hanc faciat quæso gratiam:
 occidat me hic loci. Miles admovebat alteras preces: illa
 vero non surgebat, sed obvoluta sternitur humi procum-
 bens. Jam deliberandum erat militi, quid ageret. Nam
 afferre vim non audebat, neque tamen poterat feminam
 pellicere. Redit igitur tristis ad Chæream. Ille vero i li:
 En rursus aliud, ait. Manubiarum mearum pulcherrimas
 quidam furantur. Atqui non impune fecerint. Miles
 contra: Nulli malum accidit, domine. Mulier nempe,
 quam in plateis sedentem inveni, mecum ad te negat ire,
 sed humi prostrata gladium poscit, et mortem sectatur.
 Ridens ad hæc Chæreas: Rustice, si quis unquam fuit
 mortalium, ait, ignoras, qui mulier tractetur; blandis con-

ταγμένην, οὐ βούλεται ἔλθειν, ἀλλ' ἔρριπται / χαμαὶ,
 ξίφος αἰτοῦσα, καὶ ἀποθανεῖν βουλομένη. Γελάσας
 ὁ Χαιρέας εἶπεν· ὦ πάντων ἀνθρώπων ἀφυέστατε,
 οὐκ οἶδας, πῶς μεθοδεύεται γυνή, παρακλήσειςιν,
 5 ἐπαίνοισι, ἐπαγγελίαις, μάλιστα δὲ, ἂν ἐρᾷσθαι δοκῇ.
 Σὺ δὲ βίαν ἴσως προσῆγες καὶ ὕβριν. Οὐ, φησί,
 δέσποτα. Πάντα δὲ ταῦτα, ὅσα λέγεις, πεποίηκα ἐν
 διπλῷ μᾶλλον. Καὶ γὰρ σου κατεφευσάμην, ὅτι
 10 ἐξεις αὐτὴν γυναῖκα. Ἢ δὲ πρὸς τοῦτο μάλιστα ἡγα-
 νάκτησεν. Ὁ δὲ Χαιρέας· Ἐπαφροδίτος ἄρα, φησὶν,
 εἰμὶ, καὶ ἐράσμιος, εἰ, καὶ πρὶν ἰδεῖν, ἀπεστράφη
 με καὶ ἐμίσησεν. Ἔοικε δὲ φρόνημα εἶναι τῆς γυ-
 ναικὸς οὐκ ἀγεννές. Μηδεὶς αὐτῇ προσφερέτω βίαν,
 15 ἀλλ' ἔατε διάγειν, ὥς προήρηται. Πρέπει γάρ μοι
 σιωφροσύνην τιμᾶν. Καὶ αὐτὴ γὰρ ἴσως ἀνδρα πενθεῖ.

ΛΟΓΟΣ ΟΥΔΟΥΣ.

Α'. Ὡς μὲν οὖν Χαιρέας, ὑποπεύσας Καλλιρρόην
 Διονυσίῳ παραδεδοῦσθαι, θέλων ἀμύνασθαι βασιλέα,
 πρὸς τὸν Αἰγύπτιον ἀπέστη καὶ ναύαρχος ἀποδειχθεὶς
 ἐκράτησε τῆς θαλάσσης, νικήσας δὲ κατέσχευεν Ἀραδόν,
 20 ἐνθα βασιλεὺς καὶ τὴν γυναῖκα τὴν ἑαυτοῦ καὶ πᾶσαν
 τὴν οὐραπίαν ἀπέθετο καὶ Καλλιρρόην, ἐν τῷ πρόσθεν
 λόγῳ δεδηλωται. Ἐμελλε δ' ἔργον ἢ τύχῃ πράττειν,
 οὐ μόνον παράδοξον, ἀλλὰ καὶ σκυθρωπὸν, ἵν' ἔχουν
 Καλλιρρόην Χαιρέας ἀγνοήσῃ, καὶ τὰς ἀλλοτρίας γυ-
 25 ναϊκὰς ἀναλαβὼν ταῖς τριήρεσιν ἀπάγῃ, μόνῃ δὲ τὴν
 ἰδίαν ἐκεῖ καταλίπῃ, οὐχ ὥς Ἀριάδην καθεύδουσαν,
 οὐδὲ Διονύσῳ νυμφίῳ, λάφυρον δὲ τοῖς ἑαυτοῦ πολε-
 μίοις. Ἀλλ' ἔδοξε τῷδε δεινὸν Ἀφροδίτῃ. Ἦδη γὰρ
 αὐτῷ διηλλάττετο, πρότερον ὀργισθεῖσα χαλεπῶς διὰ
 30 τὴν ἄκαιρον ζηλοτυπίαν, ὅτι δῶρον παρ' αὐτῆς λαβὼν
 τὸ κάλλιστον, οἷον οὐδὲ Ἀλέξανδρος ὁ Πάρις, ὕβρισεν
 εἰς τὴν χάριν. Ἐπεὶ δὲ καλῶς ἀπελογήσατο τῷ Ἑρωτι
 Χαιρέας, ἀπὸ δύσεως εἰς ἀνατολὰς διὰ μυρίων παθῶν
 35 πλανηθεὶς, ἠλέησεν αὐτὸν Ἀφροδίτῃ καὶ, ὅπερ ἐξ ἀρχῆς
 δύο τῶν καλλίστων ἤρμοσε ζεῦχος, γυμνάσασα διὰ γῆς
 καὶ θαλάσσης, πάλιν ἠθέλησεν ἀποδοῦναι. Νομίζω δὲ
 καὶ τὸ τελευταῖον τοῦτο σύγγραμμα τοῖς ἀναγνώσκου-
 σιν ἥδιστον γενήσεσθαι. Καθάρσιον γάρ ἐστι τῶν ἐν
 40 τοῖς πρώτοις σκυθρωπῶν. Οὐκέτι ληστεία καὶ δουλεία
 καὶ δίκη καὶ μάχη καὶ ἀποκαρτέρησις καὶ πόλεμος καὶ
 ἄλωσις, ἀλλ' ἔρωτες δίκαιοι ἐν τούτῳ, νόμιμοι γάμοι.
 Πῶς οὖν ἡ θεὸς ἐφώτισε τὴν ἀλήθειαν καὶ τοὺς ἀγνόου-
 μένους ἔδειξεν ἀλλήλοις λέξω. Ἐσπέρα μὲν ἦν, ἔτι
 45 δὲ πολλὰ τῶν αἰγματοπῶν κατελείπετο. Κεχημῆκος
 οὖν ὁ Χαιρέας ἀνίσταται, ἵνα διατάξῃται τὰ πρὸς τὸν
 πλοῦν. Παριόντι δ' αὐτῷ τὴν ἀγορὰν ὁ Αἰγύπτιος
 ἐλέξεν· Ἐνταῦθα ἐστὶν ἡ γυνή, δέσποτα, ἢ μὴ βουλο-
 μένη προεελθεῖν, ἀλλ' ἀποκαρτεροῦσα. Τάχα δὲ σύ
 πείσεις αὐτὴν ἀναστῆναι. Τί γάρ σε δεῖ καταλείπειν

solationibus, encomiis, promissis, maxime opinione amoris
 sui. Tu vero forte vim attulisti, aut petulantiam. Non,
 here, dicebat, sed omnia, quæ dicis, duplo feci potius.
 Nam de te quoque confinxi mendacium, quod uxorem illam
 ducere velles. Ad quod illa præcipue indignata est. Ve-
 nustus ergo, Chareas ait, sum et amabilis, quando etiam
 ante conspectum aversata me fuit. Sed videtur in muliere
 non degeneris animi celsitudo esse. Nemo vim inferat illi,
 sed sinite, ut velit, agere. Decet enim me temperantiam
 colere. Forte etiam illa virum lugeat.

LIBER OCTAVUS.

I. Quomodo itaque Chareas, suspicatus, Callirhoen
 esse Dionysio traditam, ultionis cupidine defecerit ad
 Ægyptium, et navarchus constitutus maris imperium fuerit
 nactus, et Aradum victor occupaverit, ubi rex et uxorem
 suam et omne ministerium, et ipsam quoque Callirhoen
 deposuerat, in prioribus est expositum. Jam fortuna non
 mirum modo quid et præter opinionem, sed et lugubre,
 parabat, ut scilicet, habens Callirhoen, ignoraret habere
 Chareas, receptasque suis trirēmibus alienas uxores abdu-
 ceret, solam suam ibi relinqueret, non ut Ariadnen dor-
 mientem, neque sponso Baccho, sed spoliū suis inimicis.
 Verum durum hoc Veneri visum, quæ nunc tandem Chæ-
 reæ reconciliari coeperat, ipsi prius ob intempestivam
 æmulationem infesta; ut ingrato nempe, et in munus in-
 iurio, quod ab ejus manibus acceperat pulcherrimum, et
 quale ne Alexander ille quidem, cognomine Paris, tulerat.
 Quum vero Chareas pulchre Cupidini, subductis exacte
 rationibus, satisfacisset, ab occidente in orientem per in-
 numeros casus et errores actus, miserata cum Venus,
 pulcherrimum duorum par, quod ipsa dudum copulaverat,
 postquam terra bene exercuerat et mari, tandem sibi red-
 dere volebat. Ego vero puto, librum hunc ultimum
 lectoribus fore jucundissimum. Est enim tristium, quæ
 in præcedentibus, quasi expiatio. Non amplius latroci-
 nium, non servitus, non coram iudice lis, non rixa, non
 in mortem obduratio, non bellum, non captivitas; sed
 sancti amores legitimæque nuptiæ in hoc inveniuntur.
 Veritatem igitur antea tectam et obscuram ut collustra-
 verit dea, sibi quoque monstraverit ignotos invicem, ego dicam.
 Erat vespera, multumque rerum captivarum nondum
 trirēmibus impositum. Defatigatus itaque Chareas ad ea,
 quæ classis abitum spectabant, disponenda surgit. Trans-
 eunti autem forum Ægyptius: Hic, ait, here, mulier est,
 quæ certa mortis destinatione venire in navem volebat.
 Fortasse tamen illi tu persuaseris, ut surgat. Quare enim

μυτο, μὴ ἐωρακέναι Διονύσιον μετὰ τὴν δίκην, βασι-
λέα δ' ἐρᾶν μὲν αὐτῆς, μὴ κεκοινωνηκέναι δ' αὐτῇ,
μηδὲ μέχρι φιλήματος. Ἄδικος οὖν, ἔφη Χαιρέας,
ἐγὼ καὶ ὅς τις εἰς ὀργὴν, τηλικαῦτα δεινὰ διατεθεικώς
6 βασιλέα μηδὲν ἀδικοῦντά σε. Σοῦ γὰρ ἀπαλλαγείς
εἰς ἀνάγκην κατέστην αὐτομολίας. Ἄλλ' οὐ κατήσ-
χυνά σε. πεπλήρωκα γῆν καὶ θάλασσαν τροπαίων.
Καὶ πάντα ἀκριβῶς διηγῆσατο, ἐναθρονόμενος τοῖς
κατορθώμασιν. Ἐπεὶ δ' ἄλλος ἦν δακρύων καὶ διηγη-
10 μάτων, περιπλακέντες ἀλλήλοις

Ἀσπάσιοι λέκτροιο παλαιοῦ θεσμόν ἔκοντο.

Β'. Ἐτι δὲ νυκτὸς κατέπλευσέ τις Αἰγύπτιος, οὗ
τῶν ἀφανῶν. Ἐκθὰς δὲ τοῦ κέλτος μετὰ σπουδῆς
ἐπυνθάνετο, ποῦ Χαιρέας ἐστίν. Ἀχθεῖς οὖν πρὸς
16 Πολύχαρμον, ἐτέρῳ μὲν οὐδενὶ ἔφη τὸ ἀπόρητον δύ-
νασθαι εἰπεῖν, ἐπείγειν δὲ τὴν χρεῖαν, ὑπὲρ ἧς ἀφίεται.
Καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν ἀνεβάλετο Πολύχαρμος τὴν πρὸς
Χαιρέαν εἴσοδον, ἐνοχλεῖν ἀκαίρως οὐ θέλων. Ἐπεὶ
δ' ὁ ἄνθρωπος κατήπειγε, παρανοήσας τοῦ θαλάμου τὴν
20 θύραν, ἐμήνυσε τὴν σπουδὴν. Ὡς δὲ στρατηγὸς ἀγα-
θός Χαιρέας, Κάλει, φησί. Πόλεμος γὰρ ἀναβολὴν
οὐ περιμένει. Εἰσαχθεὶς δ' ὁ Αἰγύπτιος, ἔτι σκότους
όντος, τῇ κλίνῃ παραστάς, Ἰσθί, φησίν, ὅτι βασιλεὺς
ὁ Περσῶν ἀνῆρχε τὸν Αἰγύπτιον, καὶ τὴν στρατιάν
25 τὴν μὲν εἰς Αἴγυπτον πέπομφε καταστησομένην τὰ
ἐκεῖ, τὴν δὲ λοιπὴν αἶγει πᾶσαν ἐνθάδε καὶ ὅσον οὕτω
παρέσται. Πεπυσμένοι γὰρ Ἀραδὸν ἐαλωκέναι, λυ-
πεῖται μὲν καὶ περὶ τοῦ πλούτου παντὸς, ὃν ἐνθάδε
καταλλοιοῖεν, ἀγωνιᾷ δὲ μάλιστα περὶ [τῆς] Στατείρας
30 τῆς γυναικός. Ταῦτ' ἀκούσας Χαιρέας ἀνέθορε. Καλ-
λirrῶ δὲ αὐτοῦ λαβομένη· Ποῖ σπεύδεις; εἶπε, πρὶν
βουλευσασθαι περὶ τῶν ἐφεστηκότων. Ἄν γὰρ τοῦτο
δημοσιεύσης, μέγαν πόλεμον κινήσεις σεαυτῷ, πάντων
ἐπισταμένων, ἥδη καὶ καταφρονούντων. Πάλιν δὲ ἐν
35 χερσὶ γενόμενοι πεισόμεθα τῶν πρότερον βαρύτερα.
Ταχέως ἐπίσθῃ τῇ συμβουλῇ καὶ ἐκ τοῦ θαλάμου
προῆλθε μετὰ τέχνης. Κρατῶν γὰρ τῆς χειρὸς τὸν
Αἰγύπτιον, συγκαλέσας τὸ πλῆθος· Νικῶμεν, ἄνδρες,
εἶπε, καὶ τὴν πεζὴν στρατιάν τοῦ βασιλέως. Οὗτος
40 γὰρ ἀνὴρ τὰ εὐαγγέλια ἡμῖν φέρει καὶ γράμματα παρὰ
τοῦ Αἰγυπτίου. Δεῖ δὲ τὴν ταχίστην ἡμᾶς πλεῖν,
ἐνθα ἐκεῖνος ἐκέλευσε. Συσκευασάμενοι οὖν πάντες
ἐμβαινέτε. Ταῦτ' εἰπόντος, ὁ σαλπιστὴς τὸ ἀνακλη-
τικὸν εἰς τὰς τριῆρεις ἐσήμεινε. Λάφυρα δὲ καὶ αἰχμα-
45 λιώτους τῆς προτεραίας ἦσαν ἐντεθειμένοι καὶ οὐδὲν ἐν
τῇ νήσῳ καταλέλειπτο, πλὴν εἰ μὴ τι βαρὺ καὶ ἄχρη-
στον. Ἐπειτα ἔλυσαν τὰ ἀπόγεια καὶ ἀγκύρας ἀνῆ-
ρουν καὶ βοῆς καὶ ταραχῆς ὁ λιμὴν πεπλήρωτο καὶ
ἄλλος ἄλλο τι ἐπραττε παριών. Χαιρέας δ' εἰς τὰς
50 τριῆρεις σύνθημα λεληθὸς τοῖς τριηράρχαις δέδωκεν
ἐπὶ Κύπρου κρατεῖν, ὡς ὅτ' ἀναγκαῖον, ἔτι ἀφύ-
λακτον οὔσαν, αὐτὴν προκαταλαβεῖν. Πνεύματι δὲ
φορῇ χρησάμενοι τῆς ὑστεραίας κατήχθησαν εἰς Πάφον,

disse Dionysium. A rege quidem amari, verum cum illo
ne oscula quidem communicasse. Iniquus igitur ego sum,
ait Chæreas, et præceps irarum, qui tam graviter affixe-
rim regem in te nunquam injurium. Abstractus enim a
te ad transfugii necessitatem fui redactus; attamen te non
dehonestavi. Implevi terram et mare tropæis. Simul
exacte narrabat omnia placens sibi gloriansque suis egregie
factis. Ut lacrymarum et fabularum cepit satietas,

Antiqui cupide renovarunt fœdera lecti.

II. Adhuc nox erat, quum Ægyptius quidam non igno-
bilis appellit cum celoce, et egressus diligenter atque tre-
pide, ubinam Chæreas esset, interrogat. Adductus ad
Polycharmum, negabat significare posse, nisi Chæreæ,
rem non temere vulgandam. Necessitatem interim urgere,
cujus caussa advenerit. Diu quidem tum cessabat Poly-
charmus ad Chæream introire, ut qui præter tempus in-
terpellare nollet. Importunius autem quum instaret alter,
paullum adaperita janua Polycharmus aliquem de re magna
et urgente cum ipso agere velle indicat. Vocare Chæ-
reas jubet, bonus imperator. Bellum namque moram non
pati. Introductus adhuc obscura nocte Ægyptius, adstans
lecto: Scito, ait, quod rex Persarum sustulerit Ægyptium,
et partem exercitus in Ægyptum miserit, ut res ibi ordi-
net: partem vero ducat huc reliquam, adfuturus tantum
non e vestigio. Nam Aradi cognita occupatione, dolet
quidem ob cæteras ibi depositas suas opes, maxime tamen
æstuat et timet de uxore sua Statira. Subsilit ad hæc
Chæreas. Quem retinens Callirrhœ: Quo properas, ait,
antequam de præsentibus deliberaveris? id enim si publi-
caveris, ipse tibi magnum concitaveris bellum, omnibus
ubi intellexerint, te contemturis. Denuo redacti in capti-
vitatem multo, quam ante, graviora patiemur. Obtem-
perat sine mora consilio Chæreas, et cum astutia prodit
e conclavi. Manu namque tenens Ægyptium convocatæ
turbæ; Vincimus, ait, o mei, regis quoque terrestres co-
pias. Vir enim, quem videtis, bonum nobis affert nun-
tium, et Ægyptii literas. Oportet autem quantocyus eo
navigare, quo ille jussit. Omnes igitur vasa colligite et
inscendite. Quibus dictis, tubicen in triremes receptui
cecinit, in quas jam præcedente die spolia cum captivis
comportaverant, nihilo in insula relicto, nisi quod pon-
derosum nimis et inutile foret. Tum solvi funes, tum
revelli ancoræ, tum clamore portus et tumultu reboare,
tum alius aliud agere. Chæreas autem progressus ad tri-
remes mandatum clam dabat versus Cyprum viam tenere,
quasi necesse esset adhuc incustoditam insulam occupare.
Secundo usi vento Paphum altero die veniunt, ubi tem-

ἐνθα ἐστὶν ἱερὸν Ἀφροδίτης. Ἐπεὶ δ' ὠρμίσαντο, Χαιρέας, πρὶν ἐκβῆναι τινὰ τῶν τριηρέων, πρῶτους ἐξέπειψε τοὺς χήρυκας, εἰρήνην καὶ σπονδὰς τοῖς ἐπιχωρίοις καταγγεῖλαι. Δεξαμένων δ' αὐτὸν, ἐξεβίβασε τὴν δύναμιν ἅπασαν εἰς γῆν καὶ ἀναθήμασι τὴν Ἀφροδίτην ἐτίμησε. Πολλῶν δ' ἱερέων συναχθέντων, εἰσίστασε τὴν στρατιάν. Σκεπτομένου δ' αὐτοῦ περὶ τῶν ἐξῆς, ἀπήγγειλαν οἱ ἱερεῖς, οἱ αὐτοὶ δ' εἰσὶ καὶ μάντιες. Ὅτι καλὰ γέγονε τὰ ἱερεῖα. Τότε οὖν θάρσας ἐκάλεσε τοὺς τριηράρχας καὶ τοὺς Ἕλληνας τοὺς τριακοσίους καὶ ὅσους τῶν Αἰγυπτίων εὐνοὺς ἑώρα πρὸς αὐτὸν, καὶ ἔλεξεν ὧδε. Ἄνδρες συστρατιῶται καὶ φίλοι, κοινῶν μεγάλων κατορθωμάτων. Ἐμοὶ καὶ εἰρήνη καλλίστη καὶ πόλεμος ἀσφαλέστατος, μεθ' ὑμῶν, πείρα γὰρ μεμαθήκαμεν, ὅτι ὁμοιοῦντες ἐκρατήσαμεν τῆς θαλάσσης. Καίρῳ δ' ὅζῳ ἐφύσθηεν ἡμῖν εἰς τὸ βουλεύσασθαι περὶ τοῦ μέλλοντος ἀσφαλῶς. Ἰστε γάρ, ὅτι ὁ μὲν Αἰγύπτιος ἀνῆρηται μαχόμενος, κρατεῖ δὲ βασιλεὺς ἀπάσης τῆς γῆς. Ἡμεῖς δ' ἀπειλήμεθα ἐν μέσοις τοῖς πολέμοις. Εἴτ' οὖν συμβουλευεῖ τις ἡμῖν ἀπιέναι πρὸς τὸν βασιλέα καὶ εἰς τὰς ἐκείνου χεῖρας φέροντας αὐτοὺς ἐμβαλεῖν. Ἀνεβόησαν εὐθὺς, ὡς πάντα μᾶλλον ἢ τοῦτο ποιητέον. Ποῖ τίνυν ἀπιμεν; πάντα γὰρ ἐστὶν ἡμῖν πολέμια καὶ οὐκέτι οὐδὲ τῇ θαλάττῃ προσήκει πιστεύειν, τῆς γῆς κρατουμένης ὑπὸ τῶν πολεμίων. Οὐ δῆπου γ' ἀναπτῆναι δυνάμεθα. Σιωπῆς ἐπὶ τούτοις γενομένης, Λακεδαιμόνιος ἀνὴρ, Βρασίδου συγγενῆς, κατὰ μεγάλῃν ἀνάγκην τῆς Σπάρτης ἐκπεσὼν, πρῶτος ἐτόλμησεν εἰπεῖν. Τί δὲ ζητοῦμεν, ποῖ φύγωμεν βασιλέα; ἔχομεν γὰρ θάλασσαν καὶ τριήρεις. Ἀμφοτέρω δ' ἡμᾶς εἰς Σικελίαν ἄγει καὶ Συρακούσας, ὅπου οὐ μόνον Πέρσας οὐκ ἂν δεῖσαιμεν, ἀλλ' οὐδ' Ἀθηναίους. Ἐπήνεσαν πάντες τὸν λόγον. Μόνος Χαιρέας προσηγορεύετο μὴ συγκατατίθεσθαι, τὸ μήκος τοῦ πλοῦ προφασίζόμενος, τὸ δ' ἄλλῃ οὐδὲ ἀποπειρώμενος, εἰ βεβαίως αὐτοῖς δοκεῖ. Σφόδρα δ' ἐγκειμένων καὶ πλεῖν ἤδη θελόντων. Ἄλλ' ὑμεῖς μὲν, ἄνδρες Ἕλληνες, βουλευέσθε καλῶς καὶ χάριν ὑμῖν ἔχω τῆς εὐνοίας τε καὶ πίστεως. Οὐκ ἔάσω δὲ ὑμᾶς μετανοῆσαι, θεῶν ὑμᾶς προσλαμβανόμενων. Τοὺς δ' Αἰγυπτίους, πολλοὶ γὰρ εἰσιν, [οὓς] οὐ προσήκεν ἀκοντας βιάζεσθαι. Καὶ γὰρ γυναῖκας καὶ τέκνα ἔχουσιν οἱ πλείους, ὧν οὐκ ἂν ἡδέως ἀποσπασθεῖεν. Κατασπαρέντες οὖν εἰς τὸ πλῆθος διαπυνθάνεσθαι ἐκαστοῦ σπεύσατε, ἵνα μόνον τοὺς ἐκόντας παραλάβωμεν. Ταῦτα μὲν, ὡς ἐκέλευεν, ἐγένετο.

Γ'. Καλλιρρόη δὲ, λαβομένη Χαιρέου τῆς δεξιᾶς, μόνον αὐτὸν ἀπαγαγοῦσα. Τί, ἔφη, βεβούλευσαι, Χαιρέα; καὶ Στάτειραν ἄγεις εἰς Συρακούσας καὶ Ῥοδογύνην τὴν καλὴν; Ἡρῶδραςεν ὁ Χαιρέας καὶ οὐκ ἑμαυτοῦ, φησὶν, ἔνεκα ἄγω τὰς, ἀλλὰ σοι θεραπευίδας. Ἀνέκραγεν ἡ Καλλιρρόη. Μὴ ποιήσεται οἱ θεοὶ τοσαύτην ἐμοὶ γενέσθαι μανίαν, ὥστε τὴν τῆς Ἀσίας βασιλίδαν δοῦλην εἶναι, ἄλλως τε καὶ ξένην

plum Veneris erat. Ut appulerant, militi Chæreas, antequam exscenderent, præcones, pacem et fœdus indigenis annuntiatum. Qui cum illum recepissent, totum exercitum in terram exponit, eumque, post ornatam donariis a se Venerem, coactis multis victimis splendide excipit. Secum autem deinceps agenda volutanti sacerdotes iidemque vates litare hostias nuntiant. Qua ille relatione erectus triremium præfectis, suisque trecentis Græcis, et quotquot Ægyptiorum norat sibi benevolos, ad se convocatis hæc ait: Viri commilitones, et participes magnarum rerum, sed bene et cum gloria gestarum. Ego vobiscum agere et pacem decore, et bellum tuto profecto possum. Experimento namque didicimus, per concordiam mari nos fuisse superiores. Jam vero subito nos de futura securitate deliberandi tempus invasit. Nam scire vos velim, Ægyptium in pugna cecidisse, et Persarum regem tota continente dominari, adeoque in mediis hostibus nos esse deprehensos. Ergo sive quis abire suadet ad regem, et sponte dare nos in ejus manum. Cuncti statim sublato clamore facienda potius omnia, quam hoc, affirmabant. Quo evademus igitur, quibus omnia sunt inimica? Subvolare in cælum sane non possumus. Facto ad hæc silentio, Lacedæmonius aliquis, Brasidæ propinquus, temporum acerbitate patria exsul, primus loqui sic ausus est: Quid vero quaerimus, ait, ubi regem effugiamus! mare sane et triremes habemus. Utraque nos in Siciliam et Syracusas ducunt, ubi non Persas modo non timemus, sed ne quidem Athenienses. Laudabant omnes consilium. Chæreas non assentientem fingeat, navigationis longinquitatem caussatus; sed eo ipso volebat tantum pertentare mentes, num serio sic decernerent. Quum autem instarent vehementer, et jam flagitarent abitum: Vos quidem, ait, viri Græci, pulchre statuitis, et gratiam vobis habeo benevolentia: atque fidei, diique si vos in suam curam tutelamque recipiant, pœnitere non sinam. Ægyptios autem, multi enim sunt, invitos cogere non decet. Habent plurimi uxores et liberos, a quibus libenter non abstrahantur. In vulgus itaque dimissos ire jubeatis, qui singulos perrogent; ut solos voluntarios adsciscamus. Ut jusserrat, ita factum.

III. Callirrhoe vero dextra prehensum seducit Chæream, et: Quid statuisti, Chærea, inquit. Etiam Statiram Syracusas duces, et pulchram Rhodogunen? Non mea causa, sed tibi servas illas abducam, ait rubore suffusus Chæreas. Exclamat Callirrhoe: Dii ne fecerint, ut reginam Asiae mihi servam habere insaniam, eamque hospitii lege mihi sacratam. Illam, si gratificari mihi cupis, remitte regi, quæ me, ut fratris uxorem nacta, sic custodivit.

γεγεννημένην. Εἰ δέ μοι θέλεις χαρίζεσθαι, βασιλεῖ πέμψον αὐτήν. Καὶ γὰρ αὕτη μὲ σοι διεφύλαξεν ὡς ἀδελφοῦ γυναῖκα παραλαβοῦσα. Οὐδὲν ἔστιν, ἔφη Χαιρέας, ὃ, σοῦ θελούσης, οὐκ ἂν ἐγὼ ποιήσαιμι. σὺ γὰρ κυρία Στατείρας καὶ πάντων τῶν λαφύρων καὶ πρὸ πάντων τῆς ἐμῆς ψυχῆς. Ἦσθη Καλλιρρόη καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. Εὐθὺς δ' ἐκέλευσε τοῖς ὑπηρέταις ἄγειν αὐτὴν πρὸς Στατείραν. Ἐτύγχανε δ' ἐκεῖνη μετὰ τῶν ἐνδοξοτάτων Περσίδων ἐν κοίλῃ νηϊ, ὅπως οὐδὲν ἐπισταμένη τῶν γεγεννημένων, οὐδ' ὅτι Καλλιρρόη Χαιρέαν ἀπαίληψε, πολλὴ γὰρ ἦν παραφυλακὴ καὶ οὐδενὶ ἐξῆν προσελθεῖν, οὐκ ἰδεῖν, οὐ μηνῦσαι τι τῶν πραττομένων. ὡς δ' ἦκεν ἐπὶ τὴν ναῦν, τοῦ τριηράρχου δορυφοροῦντος αὐτήν, κατὰ πλῆξιν εὐθὺς ἦν πάντων καὶ ταραχὴ διαθεόντων. Εἰτά τις ἡσυχὴ πρὸς ἄλλον ἐλάλησεν. Ἡ τοῦ ναυάρχου γυνὴ παραγίνεται. Μίγα δὲ καὶ βύθιον ἀνεστέναξεν ἡ Στατείρα καὶ κλάουσα εἶπεν· Εἰς ταύτην με τὴν ἡμέραν, ὦ Τύχη, τετήρηκας, ἵν' ἡ βασιλὶς ἴδω κυρίαν, πάρεστι γὰρ ἴσως ἰδεῖν ὅταν παρελθῇ δούλην. Ἦγειρε θρῆνον ἐπὶ τούτοις καὶ τότ' ἔμαθε, τίς αἰχμαλωσία σωματῶν εὐγενῶν. Ἀλλὰ ταχέϊαν ἐποίησεν ὁ θεὸς τὴν μεταβολήν. Καλλιρρόη γὰρ εἰσδραμοῦσα περιεπλάκη τῇ Στατείρᾳ· Χαῖρε, φησὶν, ὦ βασίλεια. Βασιλὶς γὰρ εἰ καὶ ἄει διαμνεῖς. Οὐκ εἰς πολεμίων χεῖρας ἐμπέτωκας, ἀλλὰ τῆς σοι φιλάτης, ἣν εὐηργέτηκας. Χαιρέας, ὁ ἐμὸς, ἐστὶ ναύαρχος. Ναύαρχον δ' Αἰγυπτίων ἐποίησεν αὐτὸν ὀργὴ πρὸς βασιλέα, διὰ τὸ βραδέως ἀπολαμβάνειν ἐμέ. Πέπαυται δὲ καὶ διήλασται καὶ οὐκέτι ὑμῖν ἐστὶ πολέμιος. Ἀνίστασο δὲ, φιλάτῃ, καὶ ἄπιθι χαίρουσα. Ἀπολαβε καὶ σὺ τὸν ἄνδρα τὸν σεαυτῆς. Ζῇ γὰρ βασιλεὺς καὶ κείνῳ σε Χαιρέας πέμπει. Ἀνίστασο καὶ σὺ, Ῥοδόγυνη, πρώτη μοι φίλη Περσίδων καὶ βάδιζε πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν σεαυτῆς καὶ ὅσας ἡ βασιλὶς ἂν ἄλλας θέλῃ καὶ μέμνησθε Καλλιρρόης. Ἐξεπλάγη Στατείρα τούτων ἀκούσασα τῶν λόγων καὶ οὔτε πιστεύειν εἶχε, οὔτ' ἀπιστεῖν. Τὸ δ' ἦθος Καλλιρρόης τοιοῦτον ἦν, ὡς μὴ δοκεῖν εἰρωνεύεσθαι ἐν μεγάλαις συμφοραῖς. Ὁ δὲ καιρὸς ἐκέλευε ταχέως πάντα πράττειν. Ἦν οὖν τις ἐν Αἰγυπτίοις Δημήτριος, φιλόσοφος, βασιλεῖ γνώριμος, ἡλικίᾳ προήκων, παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ τῶν ἄλλων Αἰγυπτίων διαφέρων. Τούτων καλέσας Χαιρέας εἶπεν· Ἐγὼ ἐβουλόμην μετ' ἐμαυτοῦ σε ἄγειν, ἀλλὰ μεγάλῃς πράξεως ὑπηρέτην σε ποιῶμαι. Τὴν γὰρ βασιλῖδα τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ πέμπω διὰ σοῦ. Τούτῳ δὲ καὶ σὺ ποιήσεις τιμιώτερον ἐκεῖνο καὶ τοὺς ἄλλους διαλλάξει. Ταῦτ' εἰπὼν στρατηγὸν ἀπέδειξε Δημήτριον τῶν ὀπίσω κομιζομένων τριηρῶν. Πάντες γὰρ ἤθελον ἀκολουθεῖν Χαιρέᾳ καὶ προσέτιμον αὐτὸν πατρίδων καὶ τέκνων. Ὁ δὲ μόνος εἰκοσι τριήρεις ἐπελέξατο, τὰς ἀρίστας καὶ μεγίστας, ὡς ἂν ὑπὲρ τὸν Ἰόνιον μέλλον περιαιῶσθαι καὶ ταύταις ἐνεβίβασεν Ἑλλήνας μὲν ἅπαντας, ὅσοι παρῆσαν, Αἰγυπτίους δὲ καὶ Φοινίκων ὄτους ἔμαθεν εὐζύνους. Πολλοὶ καὶ

Nihil est, quod volenti tibi non fecerim, ait Chareas. Tu Statiræ domina, tu manubiarum, tu præ omnibus animæ quoque meæ. Gavisæ Callirrhœ, virumque deosculata, statim a ministris ad Statiram duci vult, quæ cum nobilissimis Persidum in cava nave residebat, ignara rerum omnium, etiam quod Callirrhœ Chæream recuperasset, ut quas adire, aut videre, aut gestorum facere certiores, nemini per acres custodias liceret. Ut venit ad navem, trierarcho præeunte, statim consternatio erat et tumultus omnium discursitantium. Inter cætera quis submissa voce alteri uxorem navarchi venire nuntiabat; quo percepto Statira ex imo pectore graviter suspiravit, et: In hanc me diem, Fortuna, servasti, ait plorans, ut dominam regina videam. Forsan adest, ut, qualem acceperit ancillam, cernat. Post quæ suscitavit planctum, et qualis ingenuorum corporum sit captivitas, tum condidit. Sed brevi deus mutavit rerum faciem. Callirrhœ namque ingressa navem accurrit, et circumvolata Statiræ: Regina, salve, ait. Regina enim es, et semper manes. Non in hostium, sed in amicissimæ tuamque benevolentiam expertæ, manus incidisti. Chareas meus est navarchus, quo in gradu constituit illum ira, ideo, quod tarde me reciperet, adversus regem concepta. Sed ira resedit nunc, et ipse reconciliatus, et vobis non amplius hostis est. Itaque surge, amicissima, et hilaris abi. Recupera tu quoque maritum tuum. Rex enim vivit, et illi te mittit Chareas. Surge tu quoque, Rhodogune, prima mihi Persidum amica, et abi ad maritum tuum, et quotquot alias regina velit, et memores estote Callirrhœs. Extra se rapitur ad hos sermones Statira, neque credere habens, neque diffidere. Is tamen erat Callirrhœs animi character, ut in magnis eventibus cavillari non videretur. Tempus quoque præsens cito peragi volebat omnia. Erat tum inter Ægyptios aliquis Demetrius philosophus, regi familiaris, ætate provecus, et doctrinarum atque virtutis studio cæteris Ægyptiis antecellens. Hunc vocat Chareas, et: Ego te quidem mecum sumere volebam, ait; nunc autem te magni negotii faciam administrum. Reginam per te magno regi mittam. Hoc et illi te faciet cariorem, et reliquos in gratiam reducet. His dictis prætorem triremium, quæ patriam repelebant, eum designat. Nam voluerant quidem omnes Chæream sequi, quem præferebant vel patriæ quisque suæ, vel liberis. At ille tamen solas viginti triremes optimas sibi deligit maximasque, ut cui pelagus Ionium foret trafficiendum. Illis imponit Græcos omnes, quotquot inter copias aderant, et Ægyptiorum atque Phœnicum quos cognoverat strenuos et robustos. Multi quo-

Κυπρίων ἐθελονταὶ ἐνέβησαν. Τὸς δ' ἄλλους πάν-
 τας ἐπεμψεν οἴκαδε, διανείμας αὐτοῖς μέρη τῶν λα-
 φύρων, ἵνα χαίροντες ἐπανίστοι πρὸς τοὺς ἑαυτῶν,
 ἐντιμότεροι γινόμενοι. Καὶ οὐδεὶς ἡτύχησεν οὐδενός,
 6 αἰτήσας παρὰ Χαιρέου. Καλλιρρόη δὲ προσήνεγκε
 τὸν κόσμον ἅπαντα τὸν βασιλικὸν Στατεῖρα. Ἡ δ'
 οὐκ ἐβουλήθη λαβεῖν, ἀλλὰ, 'Τούτω, φησί, (σὺ) κοσ-
 μοῦ. Πρέπει γὰρ τοιούτῳ σώματι κόσμος βασιλικός.
 Δεῖ γὰρ ἔχειν σε, ἵνα καὶ μητρὶ χάριση καὶ πατρίοις
 10 ἀναθήματα θεοῖς. Ἐγὼ δὲ πλείω τούτων καταλέ-
 λοιπα ἐν Βαβυλῶνι. Θεοὶ δὲ σοι παρέχοιεν εὐπλοῖαν
 καὶ σωτηρίαν καὶ μηδέποτε διαζευχθῆναι Χαιρέου.
 Πάντα πεποίηκας εἰς ἐμὲ δικαίως. Χρηστὸν ἦθος
 ἐπεδείξω καὶ τοῦ κάλλους ἄξιον. Καλὴν μοι βασιλεὺς
 15 ἔδωκε παρακαταθήκην.

Δ'. Τίς ἂν φράσειε τὴν ἡμέραν ἐκείνην, πόσας
 ἔσχε πράξεις, πόσα πάθη διάφορα, εὐχομένων, συν-
 τασσομένων, χαιρόντων, λυπουμένων, ἀλλήλοις ἐντολὰς
 διδόντων, τοῖς οἴκοι γραφόντων. Ἐγραψε δὲ καὶ Χαι-
 20 ρέας ἐπιστολὴν πρὸς βασιλέα τοιαύτην. Σὺ μὲν ἐμελλες
 τὴν δίκην κρίνεις, ἐγὼ δ' ἤδη νενίκηκα παρὰ τῆς δι-
 καιοτάτης δικαστῆς. Πόλεμος γὰρ ἄριστος κριτὴς τοῦ
 κρείττονός τε καὶ χειρόνος. Οὗτός μοι Καλλιρρόην
 ἀποδεδώκεν, οὐ μόνον τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν, ἀλλὰ καὶ
 25 τὴν σὴν. Οὐκ ἐμμησάμην δὲ σοι τὴν βραδύτητα,
 ἀλλὰ ταχέως σοι μηδὲ ἀπαιτοῦντι Στατεῖραν ἀποδί-
 δομι καθαρὰν καὶ ἐν αἰγματοσίᾳ μείναςαν βασιλίδα.
 Ἰσθι δὲ, οὐκ ἐμὲ σοι τὸ δῶρον ἀλλὰ Καλλιρρόην ἀπο-
 στέλλουσιν. Ἀνταπαιτούμεν δὲ σε χάριν, Αἰγυπτίοις
 30 διαλλαγῆναι. Πρέπει γὰρ βασιλεῖ, μάλιστα πάντων
 ἀνεξικακεῖν. Ἐξεῖς δὲ στρατιώτας ἀγαθοὺς φιλοῦν-
 τὰς σε. τοῦ γὰρ ἐμοὶ συνακολουθεῖν, ὡς φίλοι, παρὰ
 σοὶ μᾶλλον εἴλοντο μένειν. Ταῦτα μὲν ἔγραψε Χαι-
 35 ρέας, ἔδοξε δὲ καὶ Καλλιρρόῃ δίκαιον εἶναι καὶ εὐχά-
 ριστον, Διονυσίῳ γράψαι. Τοῦτο μόνον ἐποίησε δίχα
 Χαιρέου. εἰδυῖα γὰρ αὐτοῦ τὴν ἐμψυτον ζηλοτυπίαν,
 ἐσπούδαζε λαθεῖν. Λαθοῦσα δὲ γραμματίδιον ἐχά-
 ραξεν οὕτως· Καλλιρρόῃ Διονυσίῳ εὐεργέτῃ χαίρειν.
 Σὺ γὰρ εἴ, ὃ καὶ ληστείας καὶ δουλείας με ἀπαλλάξας.
 40 Δέομαί σου μηδὲν ὀργισθῆς. εἰμὶ γὰρ τῇ ψυχῇ μετὰ
 σοῦ διὰ τὸν κοινὸν υἱόν, ὃν παρακατατίθημί σοι ἐκτρέ-
 φειν τε καὶ παιδεύειν ἀξίως ἡμῶν. Μὴ λάβῃ δὲ πεῖ-
 ραν μητρικῆς. Ἐχεις οὐ μόνον υἱόν, ἀλλὰ καὶ θυγα-
 τέρα. Ἀρκεῖ σοι δύο τέκνα. Ὅν γάμω ζεῦξον, ὅταν
 45 ἀνὴρ γένηται καὶ πέμψω αὐτὸν εἰς Συρακούσας ἵνα
 καὶ τὸν πάππον θεάσῃται. Ἀσπάζομαί σε, Πλαγγών.
 Ταῦτά σοι γέγραφα τῇ ἐμῇ χειρὶ. Ἐρρωσο, ἀγαθὴ
 Διονυσίε καὶ Καλλιρρόῃς μνημόνευε τῆς σῆς. Σφρα-
 γίσασα δὲ τὴν ἐπιστολὴν, ἀπέκρυψεν ἐν τοῖς κόλποις
 50 καὶ ὅτ' ἔδει λοιπὸν ἀνάγεσθαι καὶ ταῖς τριήρεσι πάν-
 τας ἐμβαίνειν, αὐτῇ χεῖρα δοῦσα τῇ Στατεῖρα εἰς τὸ
 πλοῖον εἰσάγαγε. Κατεσκευάκει δὲ Δημήτριος ἐν τῇ
 νηϊ σκηνὴν βασιλικὴν, πορφυρίδα καὶ χρυσοῦσῃ Βαβυ-
 λωνία περιθείς. Πάνυ δὲ κολακευτικῶς κατακλίναςα

que Cyprii sua sponte inscendebant. Caeteros omnes do-
 num remittit, spoliis quemque particula divitem, ut
 laeti reverterentur ad suos praemiis et honore aucti. Nemo
 sane petitis a Chærea excidebat. Callirrhoe quoque mun-
 dum omnem regium reginae conferebat, renuenti tamen,
 et: Hoc tu te orna, dicenti; tale corpus regius mundus de-
 cet. Habere quoque debes, unde matri gratificeris, et
 patriis donaria diis. Ego plura his Babylone reliqui. Dii
 tibi secundum cursum salvumque dent, et nunquam a Chæ-
 rea separari. Aequa mecum et justa fecisti omnia. In-
 dolem animi bonam formaque dignam tua commonstrasti.
 Pulchrum mihi depositum rex dedit.

IV. Quis illam diem dixerit, quot habuerit actiones,
 quam sibi diversa studia, voventium, valedicentium, lac-
 tantium, tristium, mandata mutua dantium, literas item ad
 in patria relictos exarantium! Chæreas inter caeteros hanc
 ad regem dedit: Tu meditaberis litem disceptare. Ego
 vero jam vici sub justissimo iudice. Bellum est optimus
 iudex melioris et deterioris juris. Illud mihi non meam
 tantum uxorem, Callirrhoen, sed et tuam, dedit. Tardi-
 tatem vero tuam imitatus non sum, sed cito Statiram,
 etiam non reposcenti, puram et vel in captivitate reginam
 reddo. Scito tamen, non me tibi, sed Callirrhoen, do-
 num mittere, pro quo redhostimentum id rogamus, ut
 cum Aegyptiis in gratiam redeas. Regem nempe, si quem
 alium, injuriae acceptae non esse memorem decet. Habebis
 milites tui amantes. Nam apud te manere, quam ut amici
 me comitari, maluerunt. Haec quidem Chæreas scripsit.
 Sed Callirrhoe quoque censuit, Dionysio gratiarum actio-
 nem perscribere. Hoc unicum clam Chærea fecit, ut
 quem insitae gnara aemulationis, latere studebat; et sic
 exarat: Callirrhoe Dionysio patrono salutem. Tu enim
 es, qui et latrocinio et servituti me eripuisti. Ne quaso
 irascaris. Nam animo sum tecum propter communem
 filium, quem fidei tuae alendum docendumque condigne no-
 bis committo. Ne experientiam subeat novercae velim.
 Habes non modo filium, sed et filiam. Sufficiunt tibi duo
 liberi. Illum, ut vir evaserit, uxori junge, et mitte Sy-
 racusas, ut avum quoque videat. Saluto te, Plangon.
 Haec mea manu scripsi. Vale, bone Dionysie, et tuae
 Callirrhoes memento. Epistolam obsignatam sinu recon-
 dit, et quum oporteret tandem abire, et omnes in triremes
 inscendere, Statiram, ipsa manu prehensam, in navem in-
 troducit, in qua Demetrius tentorium regium purpureis
 velis et auro textis Babylonicis circumdatum praeparaverat.

αὐτὴν Καλλιρρόην· Ἐρρωσό μοι, φησὶν, ὦ Στάτειρα καὶ μέμνησό μου καὶ γράφε μοι πολλάκις εἰς Συρακούσας. ῥάδια γὰρ πάντα βασιλεῖ. Καὶ γὰρ δέ σοι χάριν εἶσομαι παρὰ τοῖς γονεῦσί μου καὶ τοῖς θεοῖς τοῖς Ἑλλη-
 5 νικοῖς. Συνίστημί σοι τὸ τέκνον μου, ὃ καὶ σὺ ἡδέως εἶδες. Νόμιζε ἐκεῖνο παραθήκην ἔχειν ἀντ' ἐμοῦ. Ταῦτα λεγούσης, δακρύων ἐνεπλήσθη καὶ γόον ἤγειρε ταῖς γυναῖξιν. Ἐξιοῦσα δὲ τῆς νεὸς ἡ Καλλιρρόη, ἡρέμα προσκύψασα τῇ Στατείρᾳ καὶ ἐρυθριῶσα, τὴν
 10 ἐπιστολὴν ἐπέδωκε καὶ, Ταύτην, εἶπε, δὸς Διονυσίῳ τῷ δυστυχεῖ, ὃν παρατίθημι σοί τε καὶ βασιλεῖ. Παρηγορήσατε αὐτόν. Φοβοῦμαι, μὴ ἐμοῦ χωρισθεὶς ἐκ αὐτοῦ ἀνέλῃ. Ἔτι δ' ἂν ἐλάλουν αἱ γυναῖκες καὶ ἔκλαον καὶ ἀλλήλας κατεφίλουν, εἰ μὴ παρήγγειλαν οἱ
 15 κυβερνήται τὴν ἀναγωγὴν. Μέλλουσα δ' ἐμβαίνειν εἰς τὴν τριήρη ἡ Καλλιρρόη τὴν Ἀφροδίτῃν προσεκύνησε. Χάρις σοι, φησὶν, ὦ δέσποινα, τῶν παρόντων. Ἦδη μοι διαλλάττη. Δὸς δέ μοι καὶ Συρακούσας ἰδεῖν. μεγάλη μὲν ἐν μέσῳ θάλασσα καὶ ἐκδέχεται με
 20 φοβερά πελάγη, πλὴν οὐ φοβοῦμαι, σοῦ μοι συμπλευούσης. Ἄλλ' οὐδὲ τῶν Αἰγυπτίων οὐδεὶς ἐνέβη ταῖς Δημητρίου ναυσίν, εἰ μὴ πρότερον συνετάξατο Χαίρεα καὶ κεφαλὴν καὶ χεῖρας αὐτοῦ κατεφίλησε. Τοσοῦτον ἡμερον πᾶσιν ἐνέβηκε. Καὶ πρῶτον ἐκείνον εἶασεν
 25 ἀναχθῆναι τὸν στόλον, ὥς ἀκούεσθαι μέχρι πόρρω τῆς θαλάσσης ἐπαίνους μεμιγμένους εὐχαῖς. Ἐ'. Καὶ οὗτοι μὲν ἔπλεον, βασιλεὺς δ' ὁ μέγας, κρατήσας τῶν πολεμίων, εἰς Αἴγυπτον μὲν ἐξέπειμπε τὸν καταστησόμενον τὰ ἐν αὐτῇ βεβαίως, αὐτὸς δ'
 30 ἔσπευδεν εἰς Ἀραδὸν πρὸς τὴν γυναῖκα. Ὅντι δ' αὐτῷ περὶ Χίον καὶ Τύρον καὶ θύοντι τῷ Ἡρακλεῖ τὰ ἐπινίκια, προσήλθε τις ἀγγέλλων· Ὅτι Ἀραδὸς ἐκπεπόρθηται καὶ ἐστὶ κενή. πάντα δὲ τὰ ἐν αὐτῇ φέρουσιν αἱ ναῦς τῶν Αἰγυπτίων. Μέγα δὲ πένθος κατήγγειλε
 35 βασιλεῖ, ὥς ἀπολωλὺς τῆς βασιλείδος. Ἐπένθουν δὲ Περσῶν οἱ ἐντιμώτατοι, Στάτειραν

Πρόφασιν σφῶν δ' αὐτῶν κήδε' ἕκαστος,

ὁ μὲν γυναῖκα, ὁ δ' ἀδελφὴν, ὁ δὲ θυγατέρα. πάντες δὲ τινα, ἕκαστος οἰκεῖον. Ἐκπεπλευκότων δὲ τῶν
 40 πολεμίων, ἀγνωστον ἦν, διὰ ποίας θαλάσσης. Τῇ δευτέρᾳ δὲ τῶν ἡμερῶν ὤφθησαν αἱ Αἰγυπτίων ναῦς προσπλέουσαι. Καὶ τὸ μὲν ἀληθὲς ἀδελον ἦν, ἐθαύμαζον δ' ὁρῶντες καὶ ἐτι μᾶλλον ἐπέτεινεν αὐτῶν τὴν ἀπορίαν σημεῖον ἀρθὲν ἀπὸ τῆς νεὸς τῆς Δημητρίου
 45 βασιλικῆς, ὅπερ εἶωθεν αἰρεσθαι μόνου πλεόντος βασιλέως. Τοῦτο δὲ ταραχὴν ἐποίησεν, ὥς πολεμίων ὄντων. Εὐθὺς δὲ θέοντες ἐμήνουν Ἀρταξέρξη· Τάχα δὴ τις εὐρεθήσεται βασιλεὺς Αἰγυπτίων. Ὁ δ' ἀνέθορπεν ἐκ τοῦ θρόνου καὶ ἔσπευδεν ἐπὶ τὴν θάλασσαν
 50 καὶ σύνθημα πολεμικὸν ἐδίδου. Τριήρεις μὲν γὰρ οὐκ ἦσαν αὐτῷ. πᾶν δὲ τὸ πλῆθος ἔστησεν ἐπὶ τοῦ λιμένος παρεσκευασμένον εἰς μάχην. Ἦδη δὲ τις καὶ τὸξον ἐνέτεινε καὶ λόγχην ἐμέλλεν ἀφιέναι, εἰ μὴ συν-

CHARITON.

In illa ut Callirrhoe reginam tenerrimis cum blanditiis lecto reposuerat : Vale, ait, o Statira, meique memento ; et Syracusas scribe saepius. Omnia enim regi facilia. Ego tibi apud parentes quoque meos gratiam novero, et apud Graecos deos. Commendo tibi filium meum, quem et tu libenter videbas. Pro me illum habere depositum reputato. Haec dicens Callirrhoe lacrymis obundatur, et ejulatum apud mulieres excitat, et jam egrediens e nave, versus Statiram leviter sese inclinans et erubescens, epistolam tradit. Hanc, ait, exhibe infelici Dionysio, quem tuae pariter et regis fidei committo. Consolamini ipsum. Vereor, ne sese de vita, sejunctus a me, tollat. Forsan adhuc loquerentur mulierculae, et plorarent, et partirentur invicem oscula, nisi gubernatores exitum e portu imperassent. Jam inscensura Venerem adorat Callirrhoe : Gratia tibi sit, domina, de praesentibus, ait. Jam mihi reconciliata es. Da quoque nunc Syracusas videre. Intercedit quidem vastum mare, et aequora tremenda manent atque excipiunt. Non timeo tamen, te mihi socia navigationis. Aegyptiorum nemo naves ingrediebatur Demetrii prius, quam hic Chaereae valedixisset, caput manusque deosculatus. Tantum sui desiderium noster omnibus indiderat. Hanc ergo primam sivit Chaereas in fluctus referri classem, inter laudes votis mixtas, longo per mare fractu exaudiendas.

V. Et hi quidem navigabant, rex autem, victis hostibus, in Aegyptum miserat, qui statum illius regionis ordinaret. Ipse vero Aradum properabat ad uxorem. Sed versanti circa Chium et Tyrum, et Herculi ob victoriam obtentam sacrificanti, advenit nuntius, Aradum hostili manu devastatam et evacuatam esse, omniaque naves Aegyptiorum asportare. Nuntius ille tristissimus advenit regi, ut perdita regina ; tristissimus et reliquis Persarum proceribus, qui Statiram specie lugebant, suos revera quisque necessarios, hic uxorem, ille sororem, alter filiam, omnes omnino affinem. Post egressum vero inimicarum navium ignorabatur, per quodnam illae mare iter haberent. Altero die autem conspectae quidem naves Aegyptiorum accedentes, sed quarum obscura erat destinatio. Videntes admirabantur, sed magis intendebat incertitudinem vexillum regi e nave Demetrii sublatum, quod tantum solet, quando rex navigat, extolli. Id faciebat perturbationem, tanquam hostes adessent. Accurrunt statim et nuntiant Artaxerxi. Forsan, aiunt, invenietur aliquis rex Aegyptiorum. Ille subito desilire de solio, ad litus festinare, conflictui dare signum. Triremes enim non quidem ipsi ad manus : sed ordinavit copias in portu ad praelium accinctas. Jam quis

δὲ, μολὶς ἀναγινώσκειν ἤρξατο καὶ πρῶτόν γε Καλλιρρόης τοῦνομα κατεφίλησεν. Ἐπεὶ δ' ἦλθεν εἰς τὸ Διονυσίῳ εὐεργέτῃ· Οἱμοί, φησὶν, οὐκέτ' ἀνδρὶ. Σὺ γὰρ εὐεργέτης ἐμός. Τί γὰρ ἄξιον ἐποίησά σοι; Ἡσθη δὲ τῆς ἐπιστολῆς τῇ ἀπολογίᾳ καὶ πολλάκις ἀνεγίνωσκε τὰ αὐτά. Ὑπεδῆλου γὰρ, ὡς ἄκουσα αὐτὸν καταλίποι. Οὗτοι κοῦφόν ἐστιν ὁ ἔρως καὶ ἀναπείθει βραδίως ἀντερᾶσθαι. Θεασάμενος δὲ τὸ παιδίον καὶ πῆλας ταῖς χερσὶν· Ἀπελεύσῃ ποτέ μοι καὶ σὺ, τέκνον, πρὸς τὴν μητέρα καὶ γὰρ αὐτὴ τοῦτο κεκέλευεν. Ἐγὼ δ' ἔρημος βιώσομαι, πάντων αἴτιος ἐμαυτῇ γενόμενος. Ἀπώλεσέ με κενὴ ζηλοτυπία καὶ σὺ, Βαβυλών. Ταῦτ' εἰπὼν συνεσκευάζετο τὴν ταχίστην καταβαίνειν εἰς Ἰωνίαν, μέγα νομίζων παραμύθιον, πολλὴν ὁδὸν καὶ πόλεον ἡγεμονίαν καὶ τὰς ἐν Μιλήτῳ Καλλιρρόης οἰκήσεις.

Γ'. Τὰ μὲν οὖν περὶ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν, ὁ δὲ Χαιρέας ἤνυσσε τὸν πλοῦν εἰς Σικελίαν εὐτυχῶς. Εἰστέκει γὰρ αἰὲ κατὰ πρύμναν (ὁ ἄνεμος), καὶ ναῦς ἔχων μεγάλας ἐπελαγίζετο, περιδεῶς ἔχων, μὴ πάλιν αὐτὸν σκληροῦ δαίμονος προσβολὴ καταλάβῃ. Ἐπεὶ δ' ἐφάνησαν Συρακοῦσαι, τοῖς τριηράρχαις ἐκέλευσε κοσμησάσθαι τὰς τριήρεις καὶ ἅμα συντεταγμέναις πλεῖν. καὶ γὰρ ἦν γαλήνη. Ὡς δ' εἶδον αὐτοὺς οἱ ἐκ τῆς πόλεως, εἶπε τις· Πόθεν τριήρεις προσπλέουσιν; μὴ τι Ἀττικαί; φέρε οὖν μηνύσωμεν Ἑρμοκράτει. Καὶ ταχέως ἐμήνυε· Στρατηγέ, βουλεύου, τί ποιήσεις. Τοὺς λιμένας ἀποκλείσωμεν, ἢ ἐπαναχθώμεν; οὐ γὰρ ἴσμεν, εἰ μείζων ἔπεται στόλος, πρόδρομοι δ' εἰσὶν αἱ βλεπόμεναι. Καταδραμὼν οὖν ὁ Ἑρμοκράτης ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐπὶ τὴν θάλασσαν, κωπῆρες ἐξέπεμψε πλοῖον ἀπαντᾶν αὐτοῖς. Ὁ δ' ἀποσταλὴς ἐπυνθάνετο, πλησίον ἔλθων, τίνας εἶσαν. Χαιρέας δ' ἐκέλευσεν ἀποκρίνασθαι τίνα τῶν Αἰγυπτίων· Ἡμεῖς ἐξ Αἰγύπτου πλέομεν ἔμποροι, φορτία φέροντες, ἃ Συρακοσίους εὐφρανεῖ. Μὴ ἄνθρωποι τοῖνυν εἰσπλεῖτε, φησὶν, ἔως ἂν γνῶμεν, εἰ ἀληθεύετε. φορτίδας γὰρ οὐ βλέπω ναῦς ἀλλὰ μακρὰς καὶ ὡς ἐκ πολέμου τριήρεις. Ὅστε αἱ μὲν πλείους ἔξω τοῦ λιμένος μετέωροι μεινάτωσαν, μία δὲ καταπλευσάτω. Ποιήσωμεν οὕτως. Εἰσέπλευσεν οὖν τριήρης ἡ Χαιρέου πρώτη. Εἶχε δ' ἐπάνω σκηνὴν συγκεκαλυμμένην Βαβυλωνίους περιπετάσμασιν. Ἐπεὶ δὲ καθωρμίσθη, πᾶς ὁ λιμὴν ἀνθρώπων ἐνεπλήσθη. Φύσει μὲν γὰρ ὄχλος ἐστὶ περιεργόν τι χρῆμα, τότε δὲ καὶ πλείονας εἶχον αἰτίας τῆς συνδρομῆς. Βλέποντες δ' εἰς τὴν σκηνὴν, ἔνδον ἐνόμιζον οὐκ ἀνθρώπους, ἀλλὰ φόρτον εἶναι πολυτελεῆ. Καὶ ἄλλος ἄλλο τι ἐμαντεύετο, πάντα δὲ μᾶλλον, ἢ τὰληθεῖς εἶχαζόν. Καὶ γὰρ ἦν ἄπιστον, ὡς ἀληθεῶς ἤδη πεπυσμένων αὐτῶν, ὅτι Χαιρέας τέθηκε, ζῶντα δόξαι καταπλεῖν καὶ μετὰ τοσαύτης πολυτελείας. Οἱ τε τοῦ Χαιρέου γονεῖς οὐδὲ προήσαν ἐκ τῆς οἰκίας. Ἑρμοκράτης δ' ἐπολιτεύετο μὲν ἀλλὰ πανθῶν καὶ τότε εἰστέκει μὲν, λανθάνων δέ. Πάντων δ' ἀπορούντων καὶ

excusatio, et eadem saepe verba relegat. Significabant nempe quodammodo, illam invitam discessisse. Tam levis res amor est, et cito persuadet amantibus redamari. Contemplatus quoque filium manibus sublatum vectitabat. Tu mihi quoque, fili, ait, aliquando ad matrem abibis. Sic enim illa jussit, ego vero vivam solitarius, omnium istorum ipse mihi causa factus. Vana me zelus et tu Babylon pessumdederunt. Post quae quanto citius parabat in Ioniam descendere, magnum reputans solamen, multiplex iter, et urbium imperium, et Callirrhoeis Miletii olim habitationes.

VI. Haec in Asia gerebantur. Interim Chaereas navigationem feliciter conficiebat in Siciliam, secundo enim vento semper utebatur, et cum magnis navibus sese alto credebat, multo tamen cum timore, ne in se duri cujusdam dei impetus ingrueret. Syracusis autem conspectis, ut ornet triremes jubel praefectos, et agminatim navigetur. Erat nempe tranquillitas. Urbani ut vident eas, dicebat aliquis: Unde triremes adveniant? suntne Atticae? agendum indicemus Hermocrati. Et mox significat. Delibera, praetor, quid ages. Portusne claudamus, an occurramus in altum? Nescimus enim, an major classis sequatur, et praeviae hae modo sint visae. Propere decurrit Hermocrates ad mare de foro, et actuariam navem mittit iis obviam. Missus, ut prope venit: Quinam forent, interrogat. Respondet Aegyptiorum unus, Chaereae jussu: Nos ex Aegypto navigamus mercatores, cum mercibus, quae laetitia Syracusanis afferent. Ergo ne conferim, ille ait, intro navigate. Naves enim video, non onerarias, sed longas, et quasi bellicas triremes. Adeoque caeterae omnes extra portum procul in salo manento, una vero intro naviget. Sic faciemus. Intrat itaque prima Chaereae triremis, super constrato tentorium velis Babyloniciis circumamictum gerens. Quae ut appulit, totus portus hominibus impletus est. Nam per se plebs est res valde curiosa, rerumque novarum sedula; tunc autem plures habebant concursus rationes. Ad tentorii adspectum, merces intus esse pretiosas, conjiciebant, aliusque aliud quid augurabatur, sed omnes alia omnia potius, quam verum. Absorum enim erat, putare illos, qui certo audiverant obiisse Chaeream, eundem vivum cum navibus tantaque magnificentia in patriam redire. Chaereae parentes ne domo quidem prodierant. Hermocrates aderat quidem, ut magistratus et rector rerum gerendarum, sed in luctu; adstabat quidem, sed latens. Omnes autem quum dubii oculis eodem de-

τοὺς ἀρχαλμοὺς ἐκεῖ τετακώτων, αἰφνίδιον εἰλκύσθη τὰ παραπετάσματα. Καὶ ὦφθη Καλλιρρόη μὲν ἐπὶ χρυσήλατου κλίνης ἀνακειμένη, Τυρίαν ἀμπεχομένη πορφύραν, Χαίρεας δ' αὐτῇ παρακαθήμενος, σχῆμα ἔχων στρατηγού. Οὐτε βροντὴ ποτε οὕτως ἐξέπληξε τὰς ἀκοάς, οὔτε ἀστραπὴ τὰς ὄψεις τῶν ἰδόντων, οὔτε θησαυρὸν εὐρών τις χρυσίου τοσούτον ἐξεβόησεν, ὥς τότε τὸ πλῆθος, ἀπροσδοκῆτως ἰδὼν θέαμα λόγου κρείττον. Ἑρμοκράτης δ' ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν σκηνὴν, καὶ περιπτυσσάμενος τὴν θυγατέρα, εἶπεν· Ζῆς, τέκνον, ἥ καὶ τοῦτο πεπλάνημαι. Ζῶ, πάτερ, νῦν ἀληθῶς, ὅτι σε τεύεσθαι. Δάκρυα πᾶσιν ἐχεῖτο μετὰ χαρᾶς. Μεταξὺ δὲ Πολύχαρμος ἐπικαταπλεῖ ταῖς ἀλλαις τριήρεσιν. Αὐτὸς γὰρ ἦν πεπιστευμένος τὸν ἄλλον στόλον ἀπὸ Κύπρου, διὰ τὸ μηκέτι Χαίρεάν ἄλλω τινὶ σκολάζειν δύνασθαι, πλὴν Καλλιρρόῃ μόνῃ. Ταχέως δ' ὁ λιμὴν ἐπληροῦτο καὶ ἦν ἐκεῖνο τὸ σχῆμα τὸ μετὰ τὴν ναυμαχίαν τὴν Ἀττικῇν. Καὶ αὐταὶ γὰρ αἱ τριήρεις ἐκ πολέμου κατέπλεον ἐστεφανωμέναι, χρυσάμεναι Συρακοσίῳ στρατηγῷ. Συνεμίχθησαν δὲ αἱ γυναῖκες τῶν ἀπὸ τῆς θαλάσσης τοὺς ἀπὸ γῆς ἀσπαζομένων καὶ πάλιν ἐκείνων τοὺς ἐκ θαλάσσης. Εὐφρημαί τε καὶ ἔπαινοι καὶ συνευχαί πικναὶ παρ' ἀμφοτέρων πρὸς ἀλλήλους. Ἦκε δὲ καὶ ὁ Χαίρεος πατήρ, λιποφυγῶν ἐκ τῆς παραδόξου χαρᾶς. Ἐπεκτελεύοντο δ' ἀλλήλοις συνέφθοι καὶ συγγυμνασταί, Χαίρεάν ἀσπάζεσθαι θέλοντες, Καλλιρρόην δ' αἱ γυναῖκες. Ἐδοξε δ' ἔτι καλλίων αὐταῖς Καλλιρρόῃ γεγονέναι, ὥστ' ἀληθῶς εἶπες ἂν, αὐτὴν ὁρᾶν τὴν Ἀφροδίτῃν ἀναδυομένην ἐκ τῆς θαλάσσης. Προσελθὼν δὲ Χαίρεας τῷ Ἑρμοκράτει καὶ τῷ πατρί· Παραλάβετε, ἔφη, τὸν πλοῦτον τοῦ μεγάλου βασιλέως. Καὶ εὐθὺς ἐκέλευσεν ἔκκομίζεσθαι ἀργύριον καὶ χρυσὸν ἀναρίθμητον, εἴτ' ἐλέφαντα καὶ ἡλεκτρον καὶ ἐσθῆτα καὶ πᾶσαν ὕλης τέχνης τε πολυτέλειαν ἐπέδειξε Συρακοσίοις καὶ κλίην καὶ τράπεζαν τοῦ μεγάλου βασιλέως. Ὡς· ἐνεπλήσθη πᾶσα ἡ πόλις, οὐχ ὡς πρότερον, ἐκ τοῦ πολέμου Σικελικοῦ, πενίας Ἀττικῆς, ἀλλὰ, τὸ καινότερον ἐν εἰρήνῃ, λαφύρων Μηδικῶν.

Ζ'. Ἀθρόον δὲ τὸ πλῆθος ἀνεβόησεν· Ἀξιοῦμεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἐπεθύμουν γὰρ αὐτοὺς καὶ ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι. Λόγου δὲ θᾶττον ἐπληρώθη τὸ θέατρον ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. Εἰσελθόντος δὲ μόνου Χαίρεος, πᾶσαι καὶ πάντες ἐπεβόησαν· Καλλιρρόην παρακάλει.

Ἑρμοκράτης δὲ καὶ τοῦτο ἐδημαγωγῆσεν, εἰσάγων καὶ τὴν θυγατέρα. Πρῶτον οὖν ὁ δῆμος, εἰς τὸν οὐρανὸν ἀποβλέψας, εὐφρῆμει τοὺς θεοὺς καὶ χάριν ἠπίστατο μάλλον ὑπὲρ τῆς ἡμέρας ταύτης ἢ τῆς τῶν ἐπινικίων. Εἴτα ποτὲ μὲν ἐσχίζοντο καὶ οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ νηῶν Χαίρεάν, αἱ δὲ γυναῖκες Καλλιρρόην, ὅτε δ' αὖ πάλιν ἀμφοτέρους κοινῇ. Καὶ τοῦτ' ἐκείνοις ἥδιον ἦν. Καλλιρρόην μὲν οὖν, ὥς ἂν ἐκ πλοῦ καὶ ἀγωνίας, εὐθὺς ἀσπασαμένην τὴν πατρίδα ἀπήγαγον ἐκ τοῦ θεάτρου, Χαίρεάν δὲ κατέχευε τὸ πλῆθος, ἀκοῦσαι βουλόμενον

fixis haerent, conspecti sunt, subito levatis velis, tam Callirrhoe super aureo toro reposita, et Tyriam purpuram induta, quam Chaereas ipsi assidens habitu imperatorio. Neque tonitru sic aures unquam perculit, neque fulgur oculos videntium, neque invento quis auri acervo tam exclamavit, ut tum plebs, viso spectaculo, quod omnem sermonem superat. Hermocrates autem exiliit in tentorium, et amplexus filiam: Vivis, ait, o mea? an etiam hoc illudor? Vivo, pater, nunc revera, quandoquidem te video. Lacrymae cum gaudio fluebant omnibus. Interim succedebat Polycharmus cum triremibus intro navigans, cui classem omnem a Cypro Chaereas, nonnisi Callirrhoe vacare valens, commendaverat. Brevi replebatur portus, eratque eadem species, ac post navalem cum Atheniensibus pugnam. Nam hae triremes quoque coronatae subduce Syracusano ex bello redibant. Mixtae voces e mari salutantium eos, qui in terra erant, et horum vicissim salutantium eos, qui e mari adveniebant. Densa bona verba, et praeconia, et communia vota ab utrisque. Veniebat etiam Chaereae pater, ob insperatum gaudium animo delinquens. Se invicem excitabant juvenes, qui cum Chaerea adoleverant, et gymnasia frequentaverant, cupidi eum salutare. Similiter cum mulieribus erga Callirrhoen comparatum erat. Haec etiam pulchrior illis videbatur evasisse, ut vere diceretis videre Venerem e salo emergentem. Invadit Chaereas Hermocratem et patrem, et: Accipite, ait, magni regis opes. Aurique statim et argenti tantam jussit efferri copiam, ut enumerari non posset; porro ebur, et electrum, et vestes, et omnem materiae artisque magnificentiam ostendit Syracusanis, et lectum mensamque magni regis. Adeoque plena fiebat urbs tota, non, ut ante ex bello, paupertate Attica, sed, quod inauditum et mirabilissimum sit, in pace manubiis Medicis.

VII. Turba vero una omnis confertim voce clamabat: Habeamus concionem. Cupiebant nempe et videre et audire. Plenum dicto citius theatrum virisque et mulieribus, omnesque illi et illae, quum solus intrasset Chaereas, etiam ut Callirrhoe arcesseretur, magna voce hortabantur. Hermocrates sane, pro popularitate sua, etiam in hoc palpiatus est vulgo, quod filiam in theatrum induceret. Tum primum quidem populus, oculis in caelum fixis, praedicabat deos, gratiamque norat magis hujus, quam triumphalis diei. Dein nunc scindebantur, ut viri Chaeream laudarent, foeminae Callirrhoen, nunc rursus utrosque simul celebrarent. Idque ambobus erat gratius. Callirrhoen quidem, ut e navigatione miraue variorum affectuum vicissitudine delectatam, statim, postquam patriam salutaverat, domum

πάντα τὰ τῆς ἀποδημίας διηγήματα. Κακείνος ἀπὸ τῶν τελευταίων ἤρξατο, λυπεῖν οὐ θέλων ἐν τοῖς πρώτοις καὶ σκυθρωποῖς τὸν λαόν. Ὁ δὲ δῆμος ἐνεκελεύετο. Ἐρωτῶμεν, ἀνῶθεν ἄρξαι, πάντα ἡμῖν λέγε, μὴδὲν παραλίπης. Ὡς κεῖνος Χαίρεας, ὡς ἂν ἐπὶ πολλοῖς τῶν οὐ κατὰ γνώμην συμβάντων αἰδούμενος. Ἐρμολάτης δ' ἔφη· Μηδὲν αἰδεσθῆς, ὦ τέκνον, κἂν λέγῃς τι λυπηρόταρον, ἢ μικρότερον ἡμῶν. Τὸ γὰρ τέλος, λαμπρὸν γενόμενον, ἐπισκοτεῖ τοῖς προτέροις ἀπασιν. Τὸ δὲ μὴ βῆθ' ἐν ὀνόνοισιν ἔχει χαλεπωτέραν ἐξ αὐτῆς τῆς σιωπῆς. Πατρίδι λέγεις καὶ γονεῦσιν, ὧν ἰσόρροπος ἡ πατρὸς ἀμφοτέρους ὑμᾶς φιλοστοργία. Τὰ μὲν οὖν πρῶτα τῶν διηγημάτων ἦδη καὶ ὁ δῆμος ἐπίσταται, καὶ γὰρ τὸν γάμον ὑμῶν αὐτὸς ἔξευξε. Τὴν τῶν ἀντιμνηστευομένων ἐπιβουλήν εἰς ψευδῆ ζηλοτυπίαν, ἀκαίρως ἐπληξας τὴν γυναῖκα, πάντες ἐγνώμην, καὶ ὅτι δόξασα τεθνάναι πολυτελῶς ἐκηδεύθη. Σὺ δὲ, εἰς φόνου δίκην ὑπαχθεῖς, σεαυτοῦ κατεψηφίσω, συναποθανεῖν θέλων τῇ γυναίκα. Ἄλλ' ὁ δῆμός σε ἀπέλευσεν, ἀκούσιον ἐπινούς τὸ συμβάν. Τὰ δὲ τούτων ἐπεξῆς [ἡμῖν ἀπάγγειλον], ὅτι Θήρων ὁ τυμωροῦχος, νυκτὸς τὸν τάφον διασκάψας, Καλλιρρόην, ζῶσαν εὐρών, μετὰ τῶν ἐνταφίων ἐνέθηκε τῇ πειρατικῇ κέλῃ καὶ εἰς Ἰωνίαν ἐπώλησε, σὺ δὲ κατὰ τὴν ζήτησιν τῆς 25 γυναίκος ἐξελεύσῃ, αὐτὴν μὲν οὐχ εὖρες, ἐν δὲ τῇ θαλάσῃ τῇ πειρατικῇ πλοίῳ περιπεσὼν, τοὺς μὲν ἄλλους ληστὰς τεθνεώτας κατέλαβες ὑπὸ δίφους, Θήρωνα δὲ μόνον ἐτι ζῶντα εἰσήγαγες εἰς τὴν ἐκκλησίαν, κακείνους μὲν βασανισθεῖς ἀνεσκολοπίσθη, τριήρη δ' ἐξέπεμψεν ἡ πόλις καὶ πρεσβευτὴν ὑπὲρ Καλλιρρόης, ἐκούσιος δὲ 30 συνεξέπλευσέ σοι Πολύχαρμος ὁ φίλος, ταῦτ' ἴσμεν· σὺ δ' ἡμῖν διήγησαι τὰ μετὰ τὸν ἐκπλοῦν συνεχθέντα τὸν σὸν ἐνέτυθεν. Ὁ δὲ Χαίρεας ἐνθεν ἐλὼν διηγείτο· Πλεύσαντες τὸν Ἰόνιον ἀσφαλῶς, εἰς χωρίον κατήλθον· 35 μὲν ἀνδρὸς Μιλήσιου, Διονυσίου τούνομα, πλοῦτος καὶ γένει καὶ δοξῇ πάντων Ἰώνων ὑπερέχοντος. Οὗτος δὲ, ὁ παρὰ Θήρωνος Καλλιρρόην ταλάντου πριάμενος. Μὴ φοβηθῆτε. Οὐκ ἐδούλευσεν. Εὐθύς γὰρ τὴν ἀργυρωνήτην αὐτοῦ δέσποιναν ἀπέδειξε καὶ ἔρῳν αὐτῆς βιάσασθαι οὐκ ἐτόλμησε τὴν εὐγενῆ, πέμψαι δὲ 40 πάλιν εἰς Συρακούσας οὐχ ὑπέμεινεν, ἥς ἦρα. Ἐπεὶ δ' ἦσθετο Καλλιρρόη κύουσαν ἑαυτὴν ἐξ ἐμοῦ, σῶσαι τὸν πολίτην ὑμῖν θέλουσα, ἀνάγκην ἔσχε Διονυσίῳ γαμηθῆναι, σοφίζομένη τοῦ τέκνου τὴν γονὴν, ἵνα ἐκ 45 Διονυσίου δόξῃ γεγεννηκέναι καὶ τραφῇ τὸ παιδίον ἐπαξίως. Τρέφεται γὰρ ὑμῖν, ἄνδρες Συρακόσιοι, πολίτης ἐν Μιλήτῳ, πλούσιος ὑπ' ἀνδρὸς ἐνδόξου. Καὶ γὰρ ἐκείνου τὸ γένος ἐνδοξόν Ἑλληνικόν. Μὴ φρονήσωμεν αὐτῷ μεγάλῃς κληρονομίας.

50 Ἡ'. Ταῦτα μὲν οὖν ἔμαθον ὕστερον. τότε δὲ καταχθεῖς ἐν τῷ χωρίῳ, μόνῃν εἰκόνα Καλλιρρόης θεασάμενος ἐν ἱερῷ, ἐγὼ μὲν εἶχον ἀγαθὰς ἐλπίδας, νύκτωρ δὲ Φρύγες λησταί, καταδραμόντες ἐπὶ θάλασσαν, ἐνέπρησαν μὲν τὴν τριήρη, τοὺς δὲ πλείστους κατέσφα-

deducunt. Chaeream vero detinebat concio, totam itineris et absentiae rationem scire cupida. Incipiebat igitur ille a postremis, nolens populum recitatione priorum casuum, sed tristium, affligere. Populus autem instabat: Rogatus a principio ordiri. Dic nobis omnia. Praetermitte nihil. Chaereas pudore multorum, quae praeter voluntatem ipsi evenerant, cessare. Sed Hermocrates: Pudore hic opus non est, filii, etiamsi dicas aliquid tristius, aut humilior. Finis enim splendidus factus ista priora omnia obumbrat. Etiam quod indictum ex ipso silentio suspicionem habet graviolem. Patriae dicis et parentibus, quorum aequalis in ambo vos est animi propensio. Primos quidem eventus jam novit populus. Nuptias enim ipse vestras junxit. Rivalium in procando tuorum insidias, per quas injecta tibi emulatione vana intempestive uxorem feriisti, omnes novimus, et quod illa mortua habita splendide fuerit sepulta, tuque auctor cadis dictus te ipse condemnaveris, cupidus uxori commori, populus autem te absolverit, facto agnito involuntario. Etiam quae deinceps consecuta, [nobis annuntiata:] ut Thero sacrilegus, effracto noctu monumento, Callirrhoen inventam vivam cum mundo et gaza sepulchrali piratico celoci imposuerit, et in Ioniam vendiderit, tu vero egressus ad requirendam uxorem, ipsam quidem non inveneris, sed incidens in mari in piraticum navigium caeteros latrones siti exstinctos deprehenderis praeter Theronem, quem vivum introduxisti in concionem, ubi tortus ille tandem palo suffixus est, urbs deinde triremem emisit et legationem pro Callirrhoe, et sponte tibi praestitit comitatum Polycharmus enaviganti: haec omnia novimus. Tu vero narra nobis, quae post tuam hinc enavigationem acciderunt. Narrabat inde orsus Chaereas sic: Trajecto feliciter Ionio, appulimus in agros viri Milesii, Dionysii nomine, opibus, et genere, et gloria omnibus Ionibus antecellentis. Hic erat ille, qui talento Callirrhoen a Therone redemerat. Ne timeatis, illa non servit. Nam statim venalitiā suam fecit heram, eamque amator noluit quidem vi cogere, rursus tamen amatam remittere in Siciliam a se non impetravit. Quum vero sentiret Callirrhoe se de me gravidam, cupiens servare vobis civem, necesse habuit Dionysio nubere, falsam astute confingens pueri generationem, ut ipsa videretur ex Dionysio concepisse, et infans condigne educaretur. Civis enim vobis, viri Syracusani, Mileti dives, altus a viro illustri, crescit. Nam ei quoque genus illustre Graecum. Ne magnam illi haereditatem invidemus.

VIII. Haec ego postea didici facta. Sed ut eo regrediar, appulsus in agro istoc, Callirrhoes imagine tantum in templo quodam conspecta, habebam bonam speciem, verum latrones noctu devolantes ad mare triremem incenderunt, occiderunt plurimos, et me cum Polycharmo vinctum in

ὑμέτερος. Ἄξει δ' αὐτὸν ὁ Ἑρμοκράτους ἔκγονος. Εὐχαὶ παρὰ πάντων ἐπὶ τούτοις ἐπηκολούθησαν. Καταπαύσας δὲ τὴν βοήν Χαιρέας εἶπεν· Ἐγὼ καὶ Καλλιρρόη χάριν ἔχομεν ἐφ' ὑμῶν Πολυχάρμῳ τῷ φίλῳ, καὶ γὰρ εὐνοίαν ἐπεδείξατο καὶ πίστιν ἀληθεστάτην πρὸς ἡμᾶς, καὶ ὑμῖν δοκῇ, δώμεν αὐτῇ γυναῖκα τὴν ἀδελφὴν τὴν ἐμήν. Προῖκα δ' ἔξει μέρος τῶν λαφύρων. Ἐπευφήμησεν δὲ ὁ δῆμος· Ἀγαθῷ ἀνδρὶ, Πολυχάρμῳ, φίλῳ πιστῷ, ὁ δῆμός σοι χάριν ἐπίσταται.

10 Τὴν πατρίδα εὐηργέτηκας. Ἄξιος Ἑρμοκράτους καὶ Χαιρέου. Μετὰ ταῦτα πάλιν Χαιρέας εἶπε· Καὶ τοῦδε τοῦ τριακοσίου, Ἑλλήνας ἀνδρας, στρατὸν ἐμὸν ἀνδρεῖον, δέομαι ὑμῶν, πολίτας ποιήσατε. Πάλιν δὲ ὁ δῆμος ἐπεβόησεν· Ἄξιοι μεθ' ἡμῶν πολιτεύεσθαι.

15 Χειροτονείσθω ταῦτα. Ψήφισμα ἐγράφη καὶ εὐθὺς ἐκείνοι καθίσαντες, μέρος ἦσαν τῆς ἐκκλησίας. Καὶ Χαιρέας δ' ἐδωρήσατο τάλαντον ἑκάστῳ. Τοῖς δ' Αἰγυπτίοις ἀπένειμε χώραν Ἑρμοκράτης, ὅστ' ἔχειν αὐτοὺς γεωργεῖν. Ἔως δ' ἦν τὸ πλῆθος ἐν τῷ θεάτρῳ,

20 Καλλιρρόη, πρὶν εἰς τὴν οἰκίαν εἰσελθεῖν, εἰς τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἱερὸν ἀφίκετο. Λαβομένη δ' αὐτῆς τῶν ποδῶν καὶ ἐπιθεῖσα τὸ πρόσωπον καὶ λύσασα τὰς κόμας, καταφιλοῦσα· Χάρις σοὶ, φησὶν, Ἀφροδίτη. Πάλιν γάρ μοι Χαιρέαν ἐν Συρακούσαις εἰδείξας, σπου καὶ

25 παρθένος εἶδον αὐτὸν, σοῦ θελοῦσης. Οὐ μέμφομαι σοι, δέσποινα, περὶ ὧν πέπονθα. Ταῦτα εἰμαρτό μοι. Δέομαι σου, μηκέτι με Χαιρέου διαζεύξης, ἀλλὰ καὶ βίον μακάριον καὶ θάνατον κοινὸν κατάνευσον ἡμῖν. Τοσάδε περὶ Καλλιρρόης συνέγραψα.

30 Χαρίτωνος Ἀφροδισίας τῶν περὶ Χαιρέαν καὶ Καλλιρρόην

Ἡ λόγων τέλος.

classis ex Ionia, quam ducet Hermocratis nepos. Sequantur hæc verba universorum vota, cum ingenti clamore. Quem ut sedaverat Chæreas : Ego, ait, et Callirrhœ coram vobis gratiam habemus amico Polycharmo. Nam benevolentiam et fidem sincerissimam erga nos ostendit, et, si vobis videtur, in matrimonium demus ipsi meam sororem, dotemque habeat partem manubiarum. Acclamavit bona verba : Populus bono viro Polycharmo, amico fido, gratiam tibi novit. Patriam beneficiis demeruisti, dignus Hermocrate et Chærea. Post hæc Chæreas : Hos trecentos, ait, fortem meum exercitum, rogo vos, cives facitote. Iterum annuit cum clamore populus : Digni sunt, qui eadem nobiscum civitate utantur. Itur in suffragia. Scriptum decretum. Et ex continenti trecenti illi considerantes pars erant concionis, a Chærea talento quisque donatus. Ægyptiis vero Chæreas agrum dabat colendum. Interim, dum in theatro est multitudo, Callirrhœ, priusquam domum intraret, in templum Veneris contenderat, ejusque pedes amplexa, et innisa vultu, comisque solutis, osculata : Venus, ait, tibi gratia. Rursus enim Chæream mihi Syracusis ostendisti, ubi etiam virgo illum tua voluntate videbam. Non incuso te, domina, propter ea, quæ passa fui. Erant illa mihi destinata. Porro ne me divellas a Chærea, precor, vitamque nobis felicem, et mortem annue communem. Tantum de Callirrhœ conscripsi.

Charitonis Aphrodisiensis librorum octo de Chærea

et Callirrhœ finis.

ANTONIUS DIOGENES.

ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ
ΤΩΝ
ΥΠΕΡ ΘΟΥΛΗΝ
ΑΠΙΣΤΩΝ
ΛΟΓΟΙ Δ' ΚΑΙ Κ'.

Α'. Άνεγνώσθησαν Άντωνίου Διογένους τῶν ὑπὲρ Θούλην ἀπίστων λόγοι εἴκοσι τέσσαρες. Δραματικὸν οἱ λόγοι, σαφὴς ἡ φράσις καὶ οὕτω καθαρά, ὥς ἐπ' ἔλαττον εὐκρινείας δεῖσθαι καὶ τότε κατὰ τὰς ἐκτροπὰς τῶν διηγημάτων, ταῖς δὲ διανοαῖς πλεῖστον ἔχει τοῦ ἡδέος, ἅτε μύθων ἐγγὺς καὶ ἀπίστων ἐν πιθανωτάτῃ πλάσει καὶ διασκευῇ ὕλην ἐαυτῇ διηγημάτων ποιουμένη.

Β'. Εἰσάγεται τοίνυν ὄνομα Δεινίας κατὰ ζήτησιν ἱστορίας ἅμα τῇ παιδί Δημοχάρῃ ἀποπλανηθεὶς τῆς πατρίδος, καὶ διὰ τοῦ Πόντου καὶ ἀπὸ τῆς κατὰ Κασπίαν καὶ Ὑγκανίαν θαλάσσης πρὸς τὰ Ῥιπαῖα καλούμενα ὄρη καὶ τοῦ Τανάϊδος ποταμοῦ τὰς ἐκβολὰς ἀφιγμένοι, εἴτα διὰ τὸ πολὺ τοῦ ψύχους ἐπὶ τὸν Σκυθικὸν ἐπιστραφέντες Ὠκεανὸν, καὶ δὴ καὶ εἰς τὸν ἔϋον ἐμβαλόντες, καὶ πρὸς ταῖς τοῦ ἡλίου ἀνατολαῖς γεγονότες, ἐντεῦθεν τε κύκλῳ τὴν ἐκτὸς περιελθόντες θάλασσαν ἐν χρόνοις μακροῖς καὶ ποικίλαις πλάναις ὥς συνεφάπτονται τῆς πλάνης Καρμάνης καὶ Μηνίσκος καὶ Ἀζούλης. Γίγνονται δὲ καὶ ἐν Θούλῃ τῇ νήσῳ, ἐνταῦθα τῶς σταθμὸν ὥσπερ τῆς πλάνης τινὰ ποιούμενοι.

Γ'. Ἐν ταύτῃ τῇ Θούλῃ Δεινίας κατ' ἔρωτος νόμον ὁμιλεῖ Δερκυλλίδι τινὶ καλουμένῃ, ἥτις γένει μὲν ὑπῆρχε Τυρία τῶν κατὰ τὴν πόλιν εὐπατριδῶν, ἀδελφῷ δὲ συνῆν ὄνομα Μαντινία· ταύτῃ Δεινίας ὁμιλῶν ἀναμανθάνει τὴν τε τῶν ἀδελφῶν πλάνην καὶ ὅσα Παάπισ τις, ἱερεὺς Αἰγύπτιος, τῆς πατρίδος αὐτοῦ λεηλατηθείσης καὶ παροικήσας Τύρον καὶ φιλοξενηθεὶς ὑπὸ τῶν τεκόντων τοὺς ἀδελφοὺς Δερκυλλίδα καὶ Μαντινίαν καὶ δοῦσας τὰ πρῶτα εὐνοὺς εἶναι τοῖς εὐεργέταις καὶ ὅλῳ τῷ οἴκῳ, μετὰ ταῦτα ὅσα κακὰ τὸν τε οἶκον καὶ αὐτοὺς καὶ αὐτῶν γονέας εἰργάσατο, ὅπως εἰς Ῥόδον ἀπὸ τῆς κατὰ τὸν οἶκον συμφορᾶς σὺν τῷ ἀδελφῷ ἀπήχθη κακεῖθεν εἰς Κρήτην ἐπλανήθη, εἴτα εἰς Τυρρηνοὺς κέντυθεν εἰς Κυμμερίους οὕτω καλουμένους, καὶ ὥς τὰ ἐν Ἀἰδοῦ παρ' αὐτοῖς ἴδοι καὶ πολλὰ τῶν ἐκεῖ μάθοι, διδασκάλῳ χρωμένη Μυρτοῖ, θεραπαινίδι οἰκείᾳ, πάλαι τὸν βίον ἀπολιπούσῃ καὶ ἐκ τῶν νεκρῶν τὴν δέσποιναν ἀναδιδασκούσῃ.

Δ'. Ταῦτα τοίνυν ἀπάρχεται Δεινίας διηγέσθαι ὡς Κόμβᾳ τινὶ ὀνόματι ἐξ Ἀρκαδίας πατρίδος, ὃν στείλειε τὸ κοινὸν τῶν Ἀρκάδων ἐς Τύρον, αἰτούμενοι Δεινίαν

ANTONII DIOGENIS
LIBRI XXIV
DE INCREDIBILIBUS
QUÆ ULTRA THULEM
INSULAM SUNT.

I. Lecti sunt Antonii Diogenis libri XXIV de incredibilibus quæ ultra Thulen insulam sunt. Dramatici sunt et dictio ipsa ita clara, ita pura ut minus egeat perspicuitate nisi aliquando in narrationum diverticulis; sententiis plurimum jucunditatis inest, quippe ad fabulas accedit elocutio et incredibilium narrationum sylvam sibi suppeditat cum verisimili fictione et apparatu.

II. Inducitur itaque Dinias quidam nomine ad investigandas res novas simul cum filio Demochare patria relicta errans, qui per Pontum et a Caspio et Hyrcanio mari ad Rhipæos, ut vocantur, montes et Tanais fluminis ostia delati, deinde propter ingens frigus ad Scythicum conversi Oceanum atque hinc ad Orientalem tendentes ad solis orientis partes venerunt: inde circulo facto exterius mare longo tempore variisque erroribus circumierunt: errorum socii fiunt Carmanes, Meniscus et Azulis. Perveniant etiam ad Thulen insulam ibique stationem errorum quandam constituunt.

III. In hac insula cum Dercyllide quadam Dinias consuetudinem habet, quæ genere Tyria claris in ea urbe natalibus orta, cum fratre Mantinia ibi versabatur. Cum illa igitur Dinias consuetudinem habens, ejus audit fratrisque jactationes et quanta mala Paapis quidam, Ægyptius sacerdos, intulerit. Hic enim vastata ejus patria Tyrum migrans et hospitio acceptus a parentibus horum fratrum Mantiniae et Dercyllidis, benevolus primum in bene de se meritis et familiam universam videbatur, sed postea ingentibus malis familiam et hos et eorum parentes affecit. Narrat deinde quomodo post familiae calamitatem una cum fratre Rhodum abducta sit, inde in Cretam errore delata fuerit, hinc ad Tyrrhenos, inde ad Cimmericos quos nominant, utque apud hos inferos spectarit, multa quæ ibi sunt didicerit, Myrto magistra usa, sua pedisequa, quæ olim vita abiisset et a morte dominam doceret.

IV. Hæc itaque narrare incipit Dinias Cymbæ enidam nomine, Arcadi, quem commune Arcadum miserat Tyrum Diniam rogantes ut ad ipsos in patriam suam rediret. A

βιβλίων καὶ τῶν βοτανῶν τὸ κιβώτιον, ἀπαίρουν εἰς Ῥήγιον κἀκεῖθεν εἰς Μεταπόντιον, ἐν ᾧ αὐτοὺς Ἀστραῖος ἐπικαταλαβὼν μὴνύει, κατὰ πόδας διώκειν Παάπιν, καὶ ὡς συναπαίρουν αὐτῷ ἐπὶ Θρᾷκας καὶ Μασσα-
 5 γέτας πρὸς Ζάμολξιν τὸν ἑταῖρον αὐτοῦ ἀπιδόντι, ὅσα τε κατὰ ταύτην τὴν ὁδοιπορίαν ἴδοιεν, καὶ ὅπως ἐντύ-
 χοι Ἀστραῖος Ζαμολξιδι, παρὰ Γέταις ἤδη θεῷ νομι-
 ζομένῳ, καὶ ὅσα εἰπεῖν αὐτῷ καὶ δεηθῆναι Δερκυλλίς
 10 τε καὶ Μαντινίας Ἀστραῖον ὑπὲρ αὐτῶν ἠξίωσαν, καὶ
 ὡς χρησμός αὐτοῖς ἐκεῖθεν ἐξέπεσεν, ἐπὶ Θούλῃν εἶναι
 πεπωμένον ἐλθεῖν, καὶ ὡς ἐς ὕστερον καὶ πατρίδα
 ὄφονται, πρότερον ἄλλα τελέταλαιπωροῦντες καὶ δίκην
 τῆς ἐς τοὺς τοκέας ἀνοσιότητος, εἰ καὶ ἄκοντες ἡμαρτον,
 15 τινύντες τῇ τὸν βίον αὐτοῖς εἰς ζωὴν καὶ θάνατον δια-
 μερισθῆναι καὶ ζῆν μὲν ἐν νυκτὶ, νεκροὺς δὲ ἐν ἐκάστη
 εἶναι ἡμέρᾳ· εἴτα ὡς τοιοῦτους χρησμούς λαβόντες
 ἀπαίρουν ἐκεῖθεν, τὸν Ἀστραῖον σὺν Ζαμολξιδι λεί-
 ποντες ὑπὸ Γετῶν δοξαζόμενον, καὶ ὅσα περὶ βορρῶν
 αὐτοῖς τεράστια ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι συνηλέλυθη.

20 Ζ'. Ταῦτα πάντα Δεινίας κατὰ Θούλῃν ἀκούσας
 διηγουμένης Δερκυλλίδος, εἰσάγεται νῦν ἀπαγγέλλων
 τῷ Ἀρκάδι Κύμβᾳ· ἐπὶ τούτοις καὶ ὡς Παάπις διώκων
 κατ' ἔχνη τοὺς περὶ Δερκυλλίδα ἐπέστη αὐτοῖς ἐν τῇ
 νήσῳ· καὶ τὸ πάθος ἐκεῖνος τέχνη μαγικῇ ἐπέθηκε,
 25 θνήσκειν μὲν ἡμέρας, ἀναβιώσκειν δὲ νυκτὸς ἐπιγιγνο-
 μένης, καὶ τὸ πάθος αὐτοῖς ἐνέθηκεν ἐμπτύσας αὐτῶν
 κατὰ τὸ ἐμφανὲς τοῖν προσώποι· καὶ ὡς Θρουσκανός
 τις Θουλίτης, ἐραστὴς διάπυρος Δερκυλλίδος, ἰδὼν
 πεσοῦσαν τῷ ἐκ Παάπιδος πάθει τὴν ἐρωμένην καὶ
 30 ὑπεραλγῆσας ἄθρόον τε ἐπιστάς, παῖει ἐκ τοῦ αἰφνιδίου
 τὸν Παάπιν καὶ ἀναιρεῖ τοῦτο μολίς τῶν μυρίων κακῶν
 τέλος εὐράμενον· καὶ ὡς Θρουσκανός, ἐπεὶ Δερκυλλίς
 ἐκεῖτο δοκοῦσα νεκρά, ἑαυτὸν ἐπικατασφάττει. Ταῦτα
 πάντα καὶ τούτων ἕτερα πολλὰ παραπλήσια, τὴν τε
 35 ταρῆν αὐτῶν καὶ τὴν ἐκεῖθεν ὑπαναχώρησιν καὶ τοὺς
 ἐρωτάς Μαντινίου, καὶ ὅσα διὰ τοῦτο συνέβη, καὶ
 ἕτερα θμῶα κατὰ Θούλῃν τὴν νῆσον Δεινίας μαθὼν
 μυθολογούσης Δερκυλλίδος εἰσάγεται νῦν συνυφαίνων
 τῷ Ἀρκάδι Κύμβᾳ. Καὶ συμπληροῦται Ἀντωνίῳ
 40 Διογένηι ὁ εἰκοστὸς τρίτος λόγος τῶν ὑπὲρ Θούλῃν
 ἐπιγραφόμενων ἀπίστων, καίτοι μηδὲν ἢ βραχέα κατ'
 ἄρχας περὶ Θούλης τῆς συγγραφῆς ὑποδηλώσας.

Η'. Ὁ δὲ εἰκοστὸς τέταρτος λόγος εἰσάγει Ἀζουλιν
 διηγουμένον, κἀκεῖθεν Δεινίαν τοῖς ἐμπροσθεν αὐτῷ
 45 μυθολογηθεῖσι πρὸς Κύμβαν συνείροντα τὰ Ἀζούλιδος,
 ὡς κατανοῆσαι τῆς γοητείας τὸν τρόπον, καθ' ὃν Παάπις
 ἐγοήτευσε Δερκυλλίδα καὶ Μαντινίαν, νυκτὶ μὲν ζῶν-
 τας, ἐν ἡμέρᾳ δὲ νεκροὺς εἶναι· καὶ ὡς ἀπῆλλαξεν
 αὐτοὺς τοῦ πάθους, τὸν τε τρόπον τῆς τιμωρίας ταύτης
 50 καὶ δὴ καὶ τῆς ἰάσεως, ἐκ τοῦ πηριδίου ἀνευρών τοῦ
 Παάπιδος, ὃ συνεπεφέροντο Μαντινίας καὶ Δερκυλλίς·
 οὐ μόνον δὲ, ἀλλ' εὖρε καὶ ὅπως Δερκυλλίς καὶ Μαντι-
 νίας ἀπαλλάξαιαν μεγάλου κακοῦ τοὺς τοκέας κειμένους,
 ὡς ὑποθήκαις Παάπιδος, ὡς ἂν ἐπὶ τῷ ἐκείνων συμφεί-

gium e Leontinis trajecerint indeque Metapontum ubi eos
 Astræus assecutus, Paapin e vestigio sequi significarit,
 utque una profecti sint cum illo ad Thraces et Massagetæ,
 ubi Zamolxis ejus socius erat tendente : quidque in hoc
 itinere conspexerint, et quomodo Astræus in Zamolxidem
 inciderit, apud Getas jam pro deo cultum, quæque dicere
 ipsum et rogare pro se Astræum jusserint Dercyllis et
 Mantinias : ut ibi illis oraculum datum sit in Thulen insu-
 lam ire in fatis esse, tandem etiam patriam visuros, et
 alia tamen prius passos et impietatis in parentes, tametsi
 deliquissent inviti, pœnis datis : vitam nimirum ipsis
 cum morte alternis vicibus commutatum iri et noctu quidem
 victuros, interdiu vero semper mortuos futuros; (Refert)
 deinde hoc audito illos inde discessisse Astræo, qui apud
 Getas in existimatione erat, cum Zamolxide relictis, quæ
 item ad Boream videre monstrosa atque audire ipsis
 contigerit.

VII. Quæ omnia Dinias in Thule ex Dercyllide narrante
 audita nunc inducitur referre Arcadi Cymbæ; ad hæc ut
 Paapis Dercyllidem persecutus e vestigio in ea insula iis su-
 pervenerit et arte sua magica id injunxerit ut morerentur
 quidem interdiu, nocte vero accedente reviviscerent, hoc
 malum iis injungens hoc modo ut publice in illorum faciem
 conspneret. Porro Thruscanum quemdam Thule oriun-
 dum, Dercyllidem depereuntem viso amatam Paapidis
 malis artibus concidere, ingentem adeo cepisse dolorem ut
 repente Paapidem invadens subito percusserit et interfe-
 cerit cui post ingentia mala talis exitus acciderit : Thrus-
 canum tamen postquam Dercyllis mortuæ similis jaceret,
 insuper semet ipsum interfecisse. Hæc igitur omnia et
 alia id genus multa, ut eorum sepulturam et e tumulo
 reditum, amores Mantiniæ, quæque propterea acciderunt
 et alia ejusmodi fabulosa cum Dinias in Thule insula
 Dercyllide referente, cognovisset, inducitur eadem nunc
 continua oratione enarrans Arcadi Cymbæ. Atque hic
 finis est tertii et vigesimi libri Antonii Diogenis qui inscri-
 bitur *Incredibilia de Thule*, quum nihil aut pauca initio
 de Thule in hoc opere memoriæ prodita sint.

VIII. Quartus vero et vicesimus liber inducit Azulin
 narrantem et inde etiam Diniam ad ea quæ antea Cymbæ
 retulisset, Azulidis gesta contextentem. Quomodo nimi-
 rum præstigiæ illarum rationem deprehenderit; qua
 Paapis Dercyllidem et Mantiniam fascioverat ut nocte
 viverent, interdiu morerentur; quomodo isto morbo eos
 liberaverit tum modum hujus pœnæ infligendæ, tum ejus
 curandæ ex perula Paapidis doctus, quam secum attule-
 rant Mantinias et Dercyllis; neque hoc solum verum et
 illud repperit quomodo Dercyllis et Mantinias parentes ja-
 centes ingenti malo liberare possent : hos enim illi ex
 Paapidis præscripto, quasi hoc ipsis profuturum esset, diro

ροντι, αὐτοὶ ἐλυμήναντο, ἴσα κεῖσθαι νεκροῖς μακρὸν χρόνον κατεργασάμενοι· εἶτα ὡς ἐκεῖθεν Δερκυλλίς ἅμα Μαντινία ἐπὶ τὴν πατρίδα ἔσπευδον ἐπὶ τῇ τῶν τεκόντων ἀναβιώσει καὶ σωτηρίᾳ.

5 Θ'. Δεινίας δὲ ἅμα Καρμάνη καὶ Μηνίσκω, ἀποχωρισθέντες αὐτοῖς Ἀζούλιδος, πρὸς τὰ ὑπὲρ τὴν Θούλην τὴν πλάνην ἐξέτεινον· καθ' ἣν πλάνην τὰ ὑπὲρ τὴν Θούλην ἀπιστα θεάσασθαι νῦν ἀπαγγέλλων εἰσάγεται Κύμβω, ἐκεῖνα λέγων ἰδεῖν, ἃ καὶ οἱ τῆς ἀστροθεάμονος
10 τέχνης σπουδασταὶ ὑποτίθενται, ὅσον ὡς ἐστὶν ἐνίοις δυνατόν κατὰ κορυφὴν τὴν ἄρκτον εἶναι καὶ τὴν νύκτα μηνιαίαν καὶ ἑλαττον δὲ καὶ πλέον καὶ ἐξαμηνιαίαν δὲ καὶ τὸ ἔσχατον ἐνιαυσιαίαν· οὐ μόνον δὲ τὴν νύκτα ἐπὶ τοσοῦτον παρατείνεσθαι, ἀλλὰ καὶ τὴν ἡμέραν ταύταις
15 συμβαίνειν ἀνάλογον· καὶ ἕτερα δὲ ἀπαγγέλλει ἰδεῖν ὁμοία· καὶ ἀνθρώπους δὲ ἰδεῖν καὶ ἕτερα τινὰ τερατεύεται, ἃ μηδεὶς μῆτε ἰδεῖν ἔφη, μῆτε ἀκοῦσαι, ἀλλὰ μὴδὲ φαντασίαις ἀνετυπώσατο· καὶ τὸ πάντων ἀπιστότατον, ὅτι πορευόμενοι πρὸς βορρᾶν ἐπὶ σελήνην, ὡς
20 ἐπὶ τινὰ γῆν καθαρωτάτην, πλησίον ἐγένοντο, ἐκεῖ τε γενόμενοι ἰδοίεν, ἃ εἰκὸς ἦν ἰδεῖν τὸν τοιαύτην ὑπερβολὴν πλάσματων προαναπλάσαντα· εἶτα καὶ ὡς ἡ Σιβύλλα τὴν μαντικὴν ἀπὸ Καρμάνου ἀνέλαβε· μετὰ δὲ ταῦτα, ὅτι εὐχὰς ἰδίας ἕκαστος ἠύξατο, καὶ τοῖς μὲν
25 ἄλλοις ἕκαστῳ συνέπεσεν, ὥσπερ ἠύξατο· αὐτὸν δὲ φησὶν ἐκεῖθεν ἀφυπνίσαντα εἰς Τύρον εἰς τὸν τοῦ Ἡρακλέους νεὼν εὐρεθῆναι, ἐκεῖθεν τε ἀναστάντα τὴν τε Δερκυλλίδα καὶ τὸν Μαντινίαν ἀνευρεῖν εὖ πεπραχότας, καὶ τοὺς τε γονεῖς τοῦ μακροῦ ἀπαλλάξαντας ὕπνου, μᾶλλον
30 δὲ ὁλέθρου, καὶ τᾶλλα εὐδαιμονοῦντας.

Ι'. Ταῦτα Κύμβω Δεινίας διεμυθολόγησε, καὶ κυπαριττίνας δέλτους προενεγκὼν ἐγγράφει ταύτας Ἑρασινίδην Ἀθηναῖον συνεπόμενον τῷ Κύμβω, ἣν γὰρ
35 τεχνίτης λόγων, παρεκελεύσατο· ὑπέδειξε δὲ αὐτοῖς καὶ τὴν Δερκυλλίδα· αὕτη γὰρ καὶ τὰς κυπαριττίνας δέλτους ἤνεγκε, προστέταξέ τε τῷ Κύμβω, δῖχα ταῦτα τὰ διαμυθολογηθέντα ἀναγράψασθαι, καὶ θατέραν μὲν τῶν δέλτων αὐτὸν ἔχειν, τὴν ἑτέραν δὲ, καθ' ὃν ἀποβιῶναι καιρὸν, τὴν Δερκυλλίδα πλησίον τοῦ τάφου κι-
40 θωτίῳ ἐμβαλοῦσάν καταθεῖναι.

ΙΑ'. Ὁ γοῦν Διογένης, ὃ καὶ Ἀντώνιος, ταῦτα πάντα Δεινίαν εἰσαγαγὼν πρὸς Κύμβαν τερατευσάμενον, ὅμως γράφει Φαυστίνῳ, ὅτι τε συντάττει περὶ τῶν ὑπὲρ Θούλην ἀπίστων, καὶ ὅτι τῇ ἀδελφῇ Ἰσι-
45 δώρᾳ φιλομαθῶς ἐχούσῃ τὰ δράματα προσφωνεῖ· λέγει δὲ ἑαυτὸν, ὅτι ποιητὴς ἐστὶ κωμωδίας παλαιᾶς, καὶ ὅτι, εἰ καὶ ἀπιστα καὶ ψευδῇ πλάττοι, ἀλλ' οὖν ἔχει περὶ τῶν πλείστων τῶν αὐτῷ μυθολογηθέντων ἀρχαιοτέρων μαρτυρίας, ἐξ ὧν σὺν καμᾶτῳ ταῦτα συναθροί-
50 σαι. Προτάττει δὲ καὶ ἕκαστου βιβλίου τοὺς ἄνδρας, οἳ τὰ τοιαῦτα προαπεφάναντο, ὡς μὴ δοκεῖν μαρτυρίας χρεῦναι τὰ ἀπιστα.

ΙΒ'. Ἐπιστολὴν μὲν οὖν κατ' ἀρχὰς τοῦ βιβλίου γράφει πρὸς τὴν ἀδελφὴν Ἰσιδώραν, ὅτι ἥς εἰ καὶ τὴν

affecerunt malo, ut enim per longum tempus mortuorum instar jacerent fecerant. Accedit huc ut Dercyllis et Mantinias in patriam properarint ut parentibus vitam salutemque redderent.

IX. Dinias simul cum Carmane et Menisco, separato ab ipsis Azulide, ultra Thulen oberravit; quo quidem in errore, quæ supra Thulen incredibilia viderit, nunc indacitur referre Cymbæ ea nimirum a se conspecta esse dicens, quæ et studiosi artis astrorum docent, qualia sunt ista; habitare posse quosdam sub polo arctico et noctem inveniri unius mensis aliamque qua brevior, qua longior, et sex etiam mensium nec tamen ultra unius anni spatium. Neque vero noctem solum eo usque produci sed et diem etiam noctibus his proportionem respondere: aliaque id genus a se vi-a nuntiavit. Homines conspexisse se et quædam alia fabulatur, qualia neminem vidisse ajebat neque de quibus fama audiverit quis, sed ne mente quidem effinxerit. Quod omnium maxime omnem excedit fidem, Boream versus ad lunam profecti tanquam ad purissimam quamdam terram accesserunt, ibique viderunt quæ vidisse par eum est qui antea hujusmodi nugas supra fidem confinxerit: Ad hæc et Sibyllam vaticinandi artem a Carmine didicisse tradit, ac post illa preces quemque suas fudisse et ut optarant, res dein singulis cecidisse; se enim e somno excitatum Tyri in Herculis templo repertum esse: unde cum surrexisset Dercyllidem et Mantiniam repperisse prosperis rebus utentes, quum parentes e longo illo sive somno, sive potius interitu excitassent et cæteroquin beatam vitam agere.

X. Hæc Cymbæ Dinias fabulosa narravit, prolatisque cypressinis tabulis, inscribere eas jubet Erasinidem Atheniensem, Cymbæ comitem, litterarum peritum. Ostendit iis et Dercyllidem, quæ cypressinas tabulas attulerat, Cymbæque negotium dedit ut duplici exemplo iis hactenus narrata inscriberentur; et alteram quidem tabellarum ille penes se haberet, alteram vero Dercyllis cum e vita discessisset, capsulæ impositam prope tumulum collocaret.

XI. Diogenes igitur qui etiam Antonius (vocatur) hæc omnes prodigiis similes fabulas Diniam inducit Cymbæ narrantem, Faustino tamen scribit, de incredibilibus se quæ ultra Thulen essent scribere et Isidoræ sorori litteris strenne operam danti has fabulas dedicare. Veteris præterea comædiæ poetam se profitetur: ac licet incredibilia et falsa finxerit, habere tamen de plurimis rebus a se narratis testimonia antiquiorum e quorum scriptis cum labore hæc collegerit. Initio singulorum librorum laudat viros, qui talia literis mandaverant, ne testibus carere incredibilia ista viderentur.

XII. Operis initio igitur epistolam ad Isidoram sororem scribit, quæ licet dedicasse hoc illi volumen ostendat, ha-

προσφώνησιν αὐτῇ τῶν συγγραμμάτων δαίνονται πε-
ποιημένους, ἀλλ' οὖν εἰσάγει Βάλαγρον πρὸς τὴν
οἰκείαν γυναῖκα, Φίλαν τοῦνομα, γράφοντα· θυγάτηρ
δὲ ἦν Ἀντιπάτρου αὐτῇ· ἐτι τῆς Τύρου ὑπὸ Ἀλεξάν-
δρου τοῦ βασιλέως Μακεδόνων εἰς ἄλυσιν ἐλθούσης
καὶ πυρὶ τὰ πλείστα δαπανηθείσης, στρατιώτης ἦκε
πρὸς Ἀλέξανδρον, ξένον τι καὶ παράδοξον λέγων μη-
νύειν, εἶναι δὲ τὸ θέαμα τῆς πόλεως ἔξω. Ὁ δὲ βα-
σιλεὺς, Ἡραιστίωνα καὶ Παρμενίωνα συμπαραλα-
βὼν, εἶποντο τῷ στρατιώτῃ καὶ καταλαμβάνουσιν
ὑπογείους λιθίνους σοροὺς, ὧν ἡ μὲν ἐπεγέγραπτο,
Λυσίλλα ἐβίω ἔτη πέντε καὶ τριάκοντα· ἡ δὲ, Μνάσων
Μαντινίου ἐβίω ἔτη ἑξ καὶ ἐξήκοντα ἀπὸ ἐνὸς καὶ ἑβδο-
μήκοντα· ἡ δὲ, Ἀριστίων Φιλοκλέους ἐβίω ἔτη ἑπτὰ
καὶ τεσσαράκοντα ἀπὸ δυοῖν καὶ πενήκοντα· ἄλλη δὲ,
Μαντινίας Μνάσωνος ἔτη ἐβίω δύο καὶ τεσσαράκοντα
καὶ νύκτας ἐξήκοντα καὶ ἑπτακοσίας· ἑτέρα δὲ, Δερ-
κυλλίς Μνάσωνος ἐβίω ἔτη ἑννέα καὶ τριήκοντα καὶ
νύκτας ἐξήκοντα καὶ ἑπτακοσίας· ἡ δὲ ἕκτῃ σορῇ,
Δεινίας Ἀρκᾶς ἐβίω ἔτη πέντε καὶ εἴκοσι καὶ ἑκατόν.
Τούτοις διαπορούντες πλὴν τῆς πρώτης σοροῦ, σαφεῖς
γὰρ τὸ ἐκεῖνης ἐπίγραμμα, ἐντυγχάνουσι παρὰ τοίχῳ
κιθωτίῳ μικρῷ (ἐκ) κυπαρίττου πεποιημένῳ, ᾧ ἐνε-
γέγραπτο· ὦ ξένη, ὅστις εἴ, ἀνοιξον, ἵνα μάθῃς, ἃ θου-
μάσεις. Ἀνοίξαντες οὖν οἱ περὶ Ἀλέξανδρον τὸ κιθώ-
τιον, εὐρίσκουσι τὰς κυπαριττίνας δέλτους, ἃς, ὡς
ἔοικε, κατέθηκε Δερκυλλίς κατὰ τὰς ἐντολὰς Δεινίου.
Ταῦτα Βάλαγρον εἰσάγει τῇ γυναίκῃ γράφοντα, καὶ
ἐτι τὰς κυπαριττίνας δέλτους μεταγραφάμενος διαπέμ-
ψει τῇ γυναίκῃ. Καὶ λοιπὸν εἰσβάλλει ἐντεῦθεν ὁ λόγος
εἰς τὴν τῶν κυπαριττίων δέλτων ἀνάγνωσιν καὶ
γραφὴν, καὶ πάρεστι Δεινίας Κύμβα διηγούμενος,
ἅπερ προείρηται. Οὗτοι μὲν οὖν καὶ ἐπὶ τούτοις ἡ
τῶν δραμάτων πλάσις τῷ Ἀντωνίῳ Διογένηϊ ἐσχημά-
τισται.

II'. Ἔστι δ', ὡς ἔοικεν, οὗτος χρόνῳ πρεσβύτερος
τῶν τὰ τοιαῦτα ἐσπουδακῶτων διαπλάσαι, ὅσον Λου-
κιανῷ, Ἰαμβλίχῳ, Ἀχιλλέῳ Τατίῳ, Ἡλιοδόρῳ τε
καὶ Δαμασκίῳ· καὶ γὰρ τοῦ περὶ ἀληθῶν διηγημάτων
Λουκιανῷ καὶ τοῦ περὶ μεταμορφώσεων Λουκίου πηγὴ
καὶ ῥίζα ἔοικεν εἶναι τοῦτο· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ τῶν
περὶ Σινονίδας καὶ Ῥοδάνην, Λευκίππην τε καὶ Κλει-
τοφῶντα, καὶ Χαρίκλειαν καὶ Θεαγένην, τῶν τε περὶ
αὐτοὺς πλασμάτων καὶ τῆς πλάνης, ἐρώτων τε καὶ
ἄρπαγῆς καὶ κινδύνων ἡ Δερκυλλίς καὶ Κήρυλλος καὶ
Θρουσκᾶνος καὶ Δεινίας εἰκόασι παράδειγμα γεγο-
νέναι.

ΙΔ'. Τὸν χρόνον δὲ, καθ' ὃν ἤκμασεν ὁ τῶν τηλι-
κούτων πλασμάτων πατὴρ ὁ Διογένης Ἀντωνίος, οὕτω
τι σαφεῖς ἔχομεν λέγειν· πλὴν ἔστιν ὑπολογισάσθαι,
ὡς οὐ λίαν πόρρω τῶν χρόνων τοῦ βασιλέως Ἀλεξάν-
δρου. Μνημονεύει δ' οὗτος ἀρχαιότερον τινὸς Ἀντι-
φάνους, ὃν φησι περὶ τοιαῦτά τινα τερατολογήματα
κατεσχολεσθῆναι. Ἔστι δὲ ἐν αὐτοῖς καὶ μάλιστα,

lagrum nihilo minus quemdam uxori suae Philæ nomine
scribentem inducit hæc (Phile autem erat Antipatri filia) :
Tyro capta ab Alexandro Macedonum rege et igne plurima
devastante, venisse ad Alexandrum militem, qui se mirum
quid præterque opinionem indicandum habere diceret,
esse enim quid extra oppidum spectatu dignum. Regem
itaque cum Hephæstione et Parmenione socii militem secu-
tum invenisse subterranea silicernia ex lapide facta, quorum
aliud sic esset inscriptum *Lysilla vixit annos XXXV*,
alterum *Mnason Mantiniæ F. Vixit annos LXVI de LXXI*. Alius titulus erat *Aristion Philoclis F. Vixit annos XLVII de LII*. Alius rursus sic inscriptus lapis
Mantiniæ Mnasonis F. annos vixit XLIII, noctesque DCCLX. Item alius, *Dercyllis Mnasonis F. annos vixit XXXIX, noctesque DCCLX*. Sextum silicernium
sic inscriptum *Dinias Arcas vixit annos XXV et C*. His
lectis dum animi pendent, præterquam in primo silicernio,
cujus intelligi poterat titulus ad parietem incidunt in arcu-
lam e cupresso factam, cui hoc inscriptum, *Hospes, quis-
quis es, aperi ut discas quæ mira tibi videntur*. Aperta
igitur ab Alexandri sociis arcula, cuparissinas inveniunt
tabellas, quas, ut par est, Dercyllis ibi Dinias mandato
collocarat. Hæc uxori scribentem Balagrum inducit,
quodque cuparissinas istas tabulas transcriptas conjugii suæ
miserit. Atque tum fertur oratio ad cupressinarum lec-
tionem et scriptionem et adest Dinias narrans Cymbæ,
quæ jam ante dicta sunt. Ad hunc modum et de his rebus
dramatis fictio est ab Antonio Diogene composita.

XIII. Est autem, uti videtur, ipse tempore prior iis qui
taliam fingere studuerunt, ut Luciano, Lucio, Jamblichō,
Achille Tatīo, Heliodoro et Damascio; nam et verarum
historiarum Luciani et transformationum Lucii fons hic et
radix esse videtur. Quum et eorum quæ de Sinonide et
Rhodane, de Leucippe et Clitophonte, de Chariclea et
Theagene, deque fictis eorum rebus, erroribus, amoribus,
raptu atque periculis composita sunt Dercyllis et Ceryllus
et Thruscanus ac Dinias exemplum præbuisse censi meri-
to queant.

XIV. Quo tempore floruerit talium fabularum auctor,
Diogenes ille Antonius nondum certo dicere possum.
Illud tantum conjicere licet, non ita diu post Alexandri
regis tempora. Meminit item de Antiphane quodam se
antiquiore quem hujusmodi prodigiosis narrationibus ope-
ram dedisse ait. Ex his vero potissimum, ut e cæteris

ὥς ἐν τηλικούτοις πλάσμασί τε καὶ μυθεύμασι, δύο
τινὰ θηρᾶσαι χρησιμώτατα· ἐν μὲν, ὅτι τὸν ἀδική-
σαντά τι, καὶ μυριάκις ἐκφυγεῖν ὁδῶν, εἰσάγει πάντως
δίκην δεδωκέναι· καὶ δεύτερον, ὅτι πολλοὺς ἀναιτίους,
ἐγγὺς μεγάλου γεγονότας κινδύνου, παρ' ἐλπίδας δει-
κνυσι πολλάκις διασωθέντας.

hujus farinae fabulis et fictis narrationibus duplex parari
utilitas eaque summa potest. Primum quidem, quod, etsi
qui injusti quidpiam admiserunt sexcenties effugere vi-
deantur, omnino tamen inducit poenas dedisse : dein quod
multos insontes in ingens fere incidentes periculum, præter
spem ostendit sæpe servari.

JAMBLICHI DRAMA.

ΙΑΜΒΛΙΧΟΥ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΝ.

Α'. Ἀνεγνώσθη Ἰαμβλίχου δραματικόν, ἔρωτας ὑποκρινόμενον· ἔστι δὲ τῇ αἰσχρολογίᾳ τοῦ μὲν Ἀχιλλέως τοῦ Τατίου ἤττον ἐκπομπέων, ἀναιδέστερον δὲ μᾶλλον ἢ ὁ Φοῖνιξ Ἡλιόδωρος προσφερόμενος· οἱ γὰρ τρεῖς οὗτοι σχεδόν τι τὸν αὐτὸν σκοπὸν προθέμενοι ἐρωτικῶν δραμάτων ὑποθέσεις ὑπεκρίθησαν, ἀλλ' ὁ μὲν Ἡλιόδωρος σεμνότερόν τε καὶ εὐφημότερον, ἤττον δὲ αὐτοῦ ὁ Ἰάμβλιχος, αἰσχροῦς δὲ καὶ ἀναιδῶς ὁ Ἀχιλλεύς ἀποκρώμενος· καὶ ἡ γὰρ λέξις αὐτῶν ῥέουσα καὶ μαλακῇ, καὶ ὅσον αὐτῆς ὑπόκροτον, οὐ πρὸς τόνον τινά, ἀλλ' ἐπὶ τὸ γαργαλίζον, ὡς ἂν τις εἴποι, καὶ βλακῶδες παρακεκίνηται. Ὁ μὲντοι Ἰάμβλιχος, ὅσα γὰρ εἰς λέξεις ἀρετὴν καὶ συνθήκην καὶ τῆς ἐν τοῖς διηγήμασι τάξεως, καὶ τοῖς ὑποδασιότατοις τῶν πραγμάτων, ἀλλ' οὐχὶ παιγνίοις καὶ πλάσμασιν ἄξιός τ' ἐστι τῶν λόγων τέχνην καὶ ἰσχὺν ἐπιδείκνυσθαι.

Β'. Εἰσὶ δὲ αὐτῷ πεποιημένα τοῦ δράματος πρόσωπα Σινωνίς καὶ Ῥοδάνης, καλὴ καὶ καλὸς τὴν ὄψιν, ἔρυντες ἀλλήλων καὶ δὴ καὶ νόμῳ γάμου ζευγνύμενοι, καὶ Ἰάρμος βασιλεὺς Βαβυλῶνος, τῆς αὐτοῦ γυναικὸς θανούσης εἰς ἔρωτα ἀναπτόμενος Σινωνίδος καὶ πρὸς γάμον ἀγεῖν ἐπειγόμενος· ἀνάνευσις Σινωνίδος καὶ δεσμὰ, χρυσῇ τῆς ἀλύσεως διαπεπλεγμένης, καὶ Ῥοδάνης διὰ τοῦτο, Δάμα καὶ Σάκα τῶν βασιλικῶν εὐνούχων τὴν πρᾶξιν ἐπιτραπέυνται, ἐπὶ σταυροῦ ἀναρτώμενοι· ἀλλ' ἐκεῖθεν καθαιρεῖται σπουδῇ Σινωνίδος, καὶ φεύγουσιν ἄμφω, ὁ μὲν τὸν σταυρὸν, ἡ δὲ τὸν γάμον. Καὶ περιτέμνεται διὰ τοῦτο Σάκας καὶ Δάμας τὰ ὦτα, καὶ τὰς ῥίνας καὶ ἐπὶ τὴν τούτων ἀποστέλλονται ζήτησιν, καὶ δίχα μερισθέντες ἐπὶ τὴν ἔρευναν τρέπονται.

Γ'. Καταλαμβάνονται σχεδόν τι παρὰ τινι λειμῶνα οἱ περὶ Ῥοδάνην ὑπὸ τοῦ διώκοντος Δάμα· ἀλιεὺς δ' ἦν, ὃς τοὺς ποιμένας ἐμήνυσεν, οἱ στρεβλοῦμενοι τὸν λειμῶνα μολὶς δεικνύουσιν, ἐν ᾧ καὶ χρυσὸν Ῥοδάνης εὗρισκε, τῆς στήλης τοῦ λέοντος ὑποδηλούμενον τῷ ἐπιγράμματι, καὶ τράγου τι φάσμα ἐρᾷ Σινωνίδος, ἐξ ἧς αἰτίας καὶ οἱ περὶ Ῥοδάνην τοῦ λειμῶνος ἀπαίρουσι. Δάμας δὲ τὸν ἀπὸ τοῦ λειμῶνος τῆς Σινωνίδος στέφανον εὐρών, πέμπει Ἰάρμῳ παραμύθιον. Φεύγοντες δὲ οἱ περὶ Ῥοδάνην ἐντυγχάνουσιν ἐπὶ καλύβης γραίᾳ τινὶ γυναικὶ, καὶ κρύπτονται ὑπ' αὐτῇ, ὃ διαμπερές ἦν ὀρωρυγμένον ἐπὶ σταδίου τριάκοντα· λόχη δὲ τὸ στόμα ἐδέχυστο. Καὶ οἱ περὶ τὸν Δάμαν ἐφίστανται, καὶ ἀνακρίνεται ἡ γραῖς, καὶ ξίφος γυμνὸν ἰδούσα ἐξέφυγεν· οἱ δὲ τοῦ Ῥοδάνους ἵπποι καὶ τῆς

JAMBLICHI DRAMA.

I. Lectum est Jamblichi drama amores representans: qui Achille Tatio minus turpia dicendo gaudet, sed longe impudentius quam Phœnix Heliodorus ea profert: hi enim tres eodem fere sibi proposito scopo amatoriorum dramatum argumenta tractarunt: attamen Heliodorus gravius et decentius, minus vero decenter quam hic Jamblichus, obscœna vero et inverecunda oratione Achilles utitur; cujus etiam fluxa et mollis dictio est et si quid in ea plausibile, non ad firmitatem (et rigorem) sed ad titillationem quamdam, ut sic loquar, atque lasciviam distortum est. Jamblichus autem, quod ad dictionis virtutem et compositionem et narrationum ordinem attinet, dignus erat cui rhetoricam suam artem et facultatem vel in maxime seriis rebus ne dicam in tam ludicris his et fictis ostenderet.

II. Personæ dramatis sunt illi Sinonis et Rhodanes, pulchra uterque forma invicem amantes et etiam conjugii lege juncti. Garmus, Babylonie rex amissa conjuge Sinonidis amore captus uxorem ducere eam maturabat: renuit Sinonis et vincitur, torque ex auro contexto, et Rhodanes propterea (Dama et Sacæ eunuchis regis commisso negotio) cruci affigitur. Sed inde studio Sinonidis liberatur; uterque fugiunt, alter crucem altera nuptias. Idcirco præciduntur Sacæ et Damæ aures naresque, ad eos quærendos mittuntur, et in duas partes divisi abeunt ad eos investigandos.

III. Fere apud pratum quoddam Sinonis et Rhodanes deprehenduntur ab insequente Dama; piscator enim quidam pastores indicavit, qui torti pratum illud vix ostendunt, in quo et aurum Rhodanes invenerat, inscriptione columnæ cui leo insidebat ostensum; et hirci quoddam spectrum Sinonidem amat, quomobrem Rhodanes cum illa ex prato excedunt. Damas vero in prato repertam Sinonidis coronam solatio Garmo mittit. Illi fugientes incidunt in vetulam quamdam ad tugurium quoddam et se abscondunt in antro, per stadia continua triginta effossum, dumeto fauces erant obstructæ. Damas instat et interrogatur anus quæ stricto viso gladio, exanimata est. Rhodanis et Sinonidis equi, quibus vehabantur, capiuntur;

Σινωνίδος, οἷς ἐπωχοῦντο, συλλαμβάνονται, καὶ περι-
καθίσταται στρατὸς τὸ χωρίον, ἐν ᾧ Σινωνίς καὶ Ῥο-
δάνης ἀπεκρύπτετο, καὶ καταρρήγνυται τινος τῶν πε-
ριπόλων ἀσπίς ἐκ χαλκοῦ τοῦ ὀρύγματος ὑπερθεν, καὶ
τῷ διακενῷ τοῦ ἥχου τῶν κεκρυμμένων μήνυσις γίγνε-
ται, καὶ περιορύσσεται τὸ ὄρυγμα, καὶ πάντα Δάμας
βοᾷ· καὶ γίγνεται τοῖς ἔνδον συναίσθησις, καὶ φεύ-
γουσιν ὑπὸ τοῖς τοῦ ἀντροῦ μυχοῖς, καὶ διεκρίπτουσι
πρὸς τὴν ἐτέραν αὐτοῦ ὁπλήν· καὶ μελιτῶν ἀγρίων
10 σμήνην ἐκεῖθεν ἐπὶ τοὺς ὀρύσσοντας τρέπεται, καταρρεῖ
δὲ τοῦ μέλιτος καὶ ἐπὶ τοὺς φεύγοντας· αἱ δὲ μέλισσαι
καὶ τὸ μέλι ἐξ ἐρπετῶν πεφαρμακευμέναι τροφῆς, αἱ
μὲν κρούσασαι τοὺς ἐπὶ τὸ ὄρυγμα ἡκρωτηρίαζον, οὗς
δὲ καὶ ἀπέκτειναν. Τῷ δὲ λιμῷ κρατούμενοι οἱ περὶ
15 Ῥοδάνην διαλιχησάμενοι καὶ τὰς γαστέρας καταρ-
ρύντες, πίπτουσι παρὰ τὴν ὁδὸν ὥσει νεκροί.

Δ'. Φεύγουσιν ὁ στρατὸς τῷ τῶν μελισσῶν πο-
λέμῳ πονοῦμενοι, καὶ τοὺς περὶ Ῥοδάνην ὁμῶς διώ-
κουσι, καὶ οὗς ἐδίωκον ὀρώντες ἐρριμμένους παρέτρε-
20 χον, νεκρούς τινας ὡς ἀληθῶς ὑπολαμβάνοντες. Ἐν
τούτῳ τῷ ἀντροῦ κείρεται τοὺς πλοκάμους ἡ Σινωνίς,
δι' οὗ ὕδωρ αὐτοῖς ἀνιήσονται· καὶ τοῦτο εὖρων ἐκεῖσε
Δάμας πέμπει τῷ Γάρμῳ, σύμβολον τοῦ ἐγγὺς εἶναι
κακείνου συλλαβεῖν. Ἐρριμμένων δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν
25 τοῦ τε Ῥοδάνους καὶ τῆς Σινωνίδος, ὁ στρατὸς παρερ-
χόμενος ὡς ἐπὶ νεκροῖς κατὰ τὸ πάτριον ἔθος οἱ μὲν
χιτωνίσκους ῥίπτοντες ἐκάλυπτον, ἄλλοι δὲ ἄλλο τι
τῶν προσόντων καὶ κρεῖον δὲ μέρη καὶ ἄρτου ἐπέρ-
ριπτον· καὶ οὕτω παρῆλθεν ὁ στρατός. Οἱ δὲ τῷ
30 μελίτι καρωθέντες μόλις ἀνίστανται, κοράκων μὲν τῶν
περὶ τὰ κρέα διεριζόντων Ῥοδάνην, ἐκείνου δὲ Σινω-
νίδα διαναστήσαντος. Ἀναστάντες οὖν πορεύονται
τὴν ἐναντίαν τραπόμενοι τῷ στρατῷ, ἵνα μᾶλλον λά-
θοιεν μὴ ὄντες οἱ διωκόμενοι· καὶ εὐρόντες ὄνους δύο
35 ἐπέβησάν τε καὶ τὰ φορτία ἐπέβητο, ἃ συνεχεύοντο
αὐτοῖς ἀφ' ὧν ὥσει νεκροῖς ἐπέρριψεν ὁ στρατός.

Ε'. Εἴτα καταίρουσιν εἰς πανδοχεῖον, καὶ φεύγουσιν
ἐκεῖθεν, καὶ περὶ πλήθουςαν ἀγορὰν εἰς ἄλλον σταθμὸν
καταλύουσι. Καὶ γίγνεται τὸ πάθος τῶν ἀδελφῶν,
40 καὶ κατηγοροῦνται φόνου, καὶ ἀφίενται τοῦ πρεσβυτέ-
ρου τῶν ἀδελφῶν, ὃς ἀνιήκει φαρμάκῳ τὸν ὕστερον
κατηγορήσαντος μὲν, τῇ δὲ οἰκείᾳ ἀναιρέσει ἀθωώσαν-
τος· καὶ λανθάνει Ῥοδάνης ἀνελόμενος τὸ φάρμακον.
Καταίρουσιν εἰς οἶκημα ληστοῦ τοὺς παροδίτας λη-
45 στεύοντες καὶ τούτους ἑαυτῷ ποιουμένου τράπεζαν.
Καὶ στρατιωτῶν ὑπὸ τοῦ Δάμα σταλέντων, ἐπεὶ ὁ
ληστής συνελήπτο, πῦρ ἐμβάλλεται εἰς τὴν οἰκίαν,
καὶ περιλαμβάνονται τῇ πυρὶ, καὶ διαφεύγουσι μόλις
τὸν ὄλεθρον τῶν ὄνων σφαγέντων καὶ τῇ πυρὶ εἰς δίο-
60 δον ἐπιτεθέντων. Καθωρῶνται νύκτωρ ὑπὸ τῶν τὸ
πῦρ ἐμβάλλοντων, καὶ ἐπερωτηθέντες, τίνες εἴεν, εἶδωλα
τῶν ὑπὸ τοῦ ληστοῦ ἀναιρεθέντων ἀποκρίνονται, καὶ
τῇ ὁμότητι καὶ λεπτότητι τῆς ὀψείας καὶ τῇ ἀτονείᾳ
τῆς φωνῆς ἐπεισάν τε τοὺς στρατιώτας καὶ ἐδειμάτωσαν.

locum in quo Sinonis et Rhodanes se abscondunt exercitus
cingit, et dirumpitur cujusdam qui custos erat loci aeneus
clypeus in superiori defossi antri parte et per vacuum echo
resonantis, indicium fit latere nonnullos. Itaque fossa
circumfoditur et Damas per omnes partes clamat, ut qui
intus erant, audiverint atque ad speluncas penetralia fugiant
et ad alterum ejus foramen delapsi effugiant. Apum
agrestium examen hinc fodientes invadunt, mel defluit
etiam in fugitivos. Apes ipsae ac mel serpentum esu ve-
neno infecta erant; inde quos illae ad fossam pupugerunt,
partim labefactarunt, partim occiderunt. Fame coacti
Rhodanes et Sinonis linxerunt mel et ventris profluvium
passi, ad viam concidunt veluti mortui.

IV. Exercitus fugit apum bello pressi, et Rhodanem et
Sinonidem tamen persequuntur, at dum prostratos quos
insequebantur vident, praetereunt, cadavera quaedam re-
vera esse putantes. In hoc antro crines attonsa est Si-
nonis, quibus aquam sibi haurirent, quos repertos ibi Dama
Garmo misit, signum prope abesse illos ut jamjam cape-
rentur. Stratis igitur juxta viam Rhodane et Sinonide
praeterit exercitus mortuos illos censens et patrio more
alii quidem vestes projicientes operiebant, alii vero aliud
quid eorum quae ad manum erant, et carnum ac panis
frusta objecerunt et sic transiit exercitus. Hi, ob mellis
esum veterno capti, aggre surgunt, dum corvi de carne
inter se pugnantes Rhodanem et hic Sinonidem assurgere
cogunt. Excitati adeo aliam quam exercitus viam in-
grediuntur, quo minus ii esse, qui querebantur, agnosce-
rentur. Inventis asinis duobus conscendunt et onera impo-
nunt quae secum attulerant ex his rebus quas velut mortuis
exercitus adjecerat.

V. Hinc in diversorium se recipiunt et ipsa meridie in
aliud diversorium concedunt. Accidit interea fratrum ca-
lamitas, caedisque accusati post liberantur, fratrum enim
major natus, qui minorem veneno sustulerat, manus sibi
inferendo omni eos rursus crimine liberarat. Rhodanes
inscius venenum hinc secum aufert; subeuntque post haec
latronis domum qui in viatores grassabatur quos et sibi
epulandos adponebat. Missi huc a Dama milites, latrone
comprehenso, ignem in ejus domum conjecerunt, quo
igne et illi comprehensi, vix perniciem evaserunt per ju-
gulatos et in ignem conjectos asinos transitu sibi parato.
Videntur noctu ab iis qui ignem injecerant, interrogati
quinam essent, umbras se esse eorum quos latro ille ju-
gulasset, respondent: pallore et macie vultus et vocis re-
missione militibus persuaserunt iisque terrorem incusserunt.

Γ'. Καὶ φεύγουσι πάλιν ἐκείθεν, καὶ καταλαμβάνουσι κόρην ἐπὶ ταφὴν ἀγομένην, καὶ συρρέουσιν ἐπὶ τὴν θῆαν· καὶ Χαλδαῖος γέρων ἐπιστάς κυλῶει τὴν ταφὴν, ἔμπνουν εἶναι τὴν κόρην ἔτι λέγων· καὶ ἐδείχθη οὕτως. Χρησμοῦ δὲ καὶ τῷ Ῥοδάνει, ὡς βασιλεύσοι. Καταλιμπάνεται κενὸς ὁ τῆς κόρης τάφος, καὶ πολλὰ τῶν πέπλων, ἃ ἔμελλεν ἐπικαίεσθαι τῇ τάφῳ, ἔτι τε σιτία καὶ ποτά· καὶ οἱ περὶ Ῥοδάνην τούτοις εὐοιγοῦνται, καὶ λαμβάνουσι τινα καὶ τῶν ἀμφίων, 10 καὶ καθεύδουσιν ἐν τῇ τῆς κόρης τάφῳ. Οἱ δὲ τὸ πῦρ τῇ τοῦ ληστοῦ οἰκίᾳ ἐμβαλόντες, ἡμέρας ἐπιλαβούσης ἡπατημένους ἑαυτοὺς ἐγνώκοτες, ἐδῶκον κατ' ἴχνη Ῥοδάνους καὶ Σινωνίδος, συνεργοὺς αὐτοὺς εἰκάζοντες εἶναι τοῦ ληστοῦ· ἰχνηλατήσαντες δὲ μέχρι τοῦ τάφου, 15 καὶ ἐνιδόντες αὐτοὺς ἐγκειμένους μὲν τῇ τάφῳ, ἀκινήτους δὲ ἅτε ὑπνῶ καὶ οἶνῳ πεπεδημένους, ἔδοξαν νεκροὺς ὁρᾶν καὶ κατέλιπον ἀπορούμενοι, ὅτι ἐκεῖ τὰ ἴχνη ἔφερον.

Ζ'. Ἀπαίρουσιν ἐκείθεν οἱ περὶ Ῥοδάνην, καὶ περῶσι τὸν ποταμὸν, γλυκύν τε ὄντα καὶ διαυγῇ καὶ βασιλεῖ Βαβυλωνίων εἰς πόσιν ἀνακείμενον. Καὶ πιπράσκει Σινωνὶς τὰ ἱμάτια, καὶ συλλαμβάνεται ὡς τάφον συλήσασα, καὶ ἀναφέρεται εἰς Σόραιχον, ὃς ἦν Σοράιχου τοῦ τελώνου υἱός, ἐπὶ κλην δὲ αὐτῷ δίκαιος. 25 Καὶ βουλευέται πέμπειν αὐτὴν ἐπὶ βασιλέα Ἰάρμον διὰ τὸ κάλλος, καὶ κερνᾶται διὰ τοῦτο τὸ τῶν ἀδελφῶν φάρμακον Ῥοδάνει καὶ Σινωνίδι· αἰρετώτερον γὰρ αὐτοῖς ὁ θάνατος ἢ Ἰάρμον ἰδεῖν. Μηνύεται Σοράιχῳ διὰ τῆς θεραπαινίδος, ἅπερ εἰς ἔργον ἔμελλε χωρεῖν 30 Ῥοδάνει καὶ Σινωνίδι. Καὶ λαθὼν ὁ Σόραιχος τὸ τοῦ θανάτου μὲν φάρμακον κενοῖ, πληροῖ δὲ τὴν κύλικα ὑπνωτικοῦ φαρμάκου, καὶ πίνοντας καὶ ὑπνοῦντας λαβὼν ἐφ' ἄρμαμάξης ἤλαυνε πρὸς βασιλέα. Πλησιαζόντων δὲ, Ῥοδάνης ἐνυπνίῳ δειματοῦται καὶ βοᾷ καὶ 35 ἐξανιστᾷ Σινωνίδα· ἥ δὲ ξίφει αὐτῆς τὸ στέρνον πλήττει. Καὶ ἀναπνυθάνεται τὰ κατ' αὐτοὺς ἅπαντα Σόραιχος, καὶ λαβόντες πίστει ἀπαγγέλλουσι, καὶ λύει αὐτοὺς, καὶ ὑποδείκνυσιν τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἱερὸν ἐν τῇ νησίδι, ἐν ᾗ ἔμελλε καὶ τὸ τραῦμα ἢ Σινωνὶς θεραπευθῆσεσθαι.

Η'. Ὡς ἐν παρεκβολῇ δὲ διηγεῖται καὶ τὰ περὶ τοῦ ἱεροῦ καὶ τῆς νησίδος, καὶ ὅτι ὁ Εὐφράτης καὶ ὁ Τίγρις περιρρέοντες αὐτὴν ποιοῦσι νησίδα, καὶ ὅτι ἡ τῆς ἐνταῦθα Ἀφροδίτης ἱερεία τρεῖς ἔσχε παῖδας, Εὐφράτην καὶ Τίγριν καὶ Μεσοποταμίαν, αἰσχρὰν τὴν ὄψιν 45 ἀπὸ γενέσεως, ὑπὸ δὲ τῆς Ἀφροδίτης εἰς κάλλος μετασκευασθεῖσαν, δι' ἣν καὶ ἕρις τριῶν ἐραστῶν γίγνεται καὶ κρίσις ἐπ' αὐτοὺς. Βόχορος ὁ κρίνων ἦν, κριτῶν κατ' ἐκείνους καιροὺς ἀρίστος· ἐκρίνοντο δὲ καὶ ἡρίζον οἱ τρεῖς, ὅτι τῷ μὲν ἡ Μεσοποταμία τὴν φιλόνην, ἐξ 50 ἧς ἐπινεν, ἔδωκε, τῷ δὲ τὸν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐξ ἀνθέων ἀφελόμενὴν στέφανον περιέθηκε, τὸν δὲ ἐφίλησε. Καὶ τοῦ φιληθέντος κρίσει νικήσαντος, οὐδὲν ἑλαττον αὐτοῖς ἢ ἕρις ἤχμαζεν, ἕως ἀλλήλους ἀνέϊλον ἐρίζοντες.

Θ'. Λέγει οὖν ὡς ἐν παρενθήκῃ περὶ τοῦ τῆς Ἀφροδί-

VI. Inde rursus fugientes incidunt in puellam forte ad sepulcrum elatam : una sequuntur ad spectandum. Chaldaeus senex superveniens sepeliri puellam vetat, vivere enim puellam affirmabat, ut res ipsa declaravit. Rhodani idem vaticinio praedixit fore ut rex esset aliquando. Tumulus puellae inanis deseritur; multa ibi veste, quae in funeribus exurenda fuerat, relicta, cum cibis et potu : Rhodanes et Sinonis afflatim vescuntur, raptisque quibusdam indumentis dormiunt in puellae sepulcro. At qui latronis domo ignem injecerant die adveniente deceptos se animadvertentes e vestigio persequuntur Rhodanem et Sinonidem, socios illos esse latronis rati. Igitur ad sepulcrum per vestigia delati, cum eos in sepulcro jacere quidem viderent sed nil moveri, somno enim et vino sepulti erant, cadavera se videre putabant et intactos eos reliquerunt, animo haesitantes, nam vestigia eo ducebant.

VII. Discedunt Rhodanes cum socia inde, trajiciunt flumen, cujus aqua dulcis et limpida regi Babyloniorum ad potum destinata erat. Sinonis vendit vestimenta, quasi sepulcrum compilassetprehenditur et ad Sorachum Sorachii publicani filium trahitur, cui cognomen Justi. Hic constituit mittere eam ob pulchritudinem regi Garmo : qua de causa miscent fratrum istud venenum Rhodanes et Sinonis; mors enim dulcior illis videbatur quam Garmum videre. Soracho ancilla significat quid Rhodanes et Sinonis molirentur. Clam igitur Sorachus mortiferum illud venenum abjicit, impletque somnifero potu calicem, quo hausto somno captos deprehendens, in vehiculo ad regem ducit. Dum propius accedunt, Rhodanes somnio diro perterrita clamat et excitat Sinonidem quae gladio pectus suum vulnerat. Cuncta quae ad eos spectarent percunctatur Sorachus, hi fide data narrant, quo facto liberantur ab illo, qui etiam ostendit Veneris fanum in insula, ubi vulnus Sinonidis sanetur.

VIII. A re proposita digrediens narrat de delubro et de insula, quam Euphrates et Tigris circumfluentes efficiunt. Veneris ibi sacerdoti tres erant liberi Euphrates et Tigris et Mesopotamia, forma deformis haec genita, sed a Venere pulchra reddita, ut de ipsa lis exorta sit inter tres amantes de qua judicium fit. Bochorus iudex legitur iudicium illis temporibus optimus. Contendebant et litigabant hi tres, propterea quod huic quidem Mesopotamia poculum dederat unde bibere solebat, alterum capiti suo direpto florido serto coronaverat, tertium osculata erat; qui osculum acceperat vicit causam; nihilominus tamen contentio vigeat donec certantes se invicem interfecissent.

IX. Narrat igitur veluti digrediens de Veneris fano,

της ἱεροῦ, καὶ ὡς ἀνάγκη τὰς γυναῖκας ἐκεῖσε φοιτῶσας ἀπαγγέλλειν δημοσίᾳ τὰ ἐν τῷ ναῷ αὐταῖς ὁρώμενα ὄνειρα· ἐν ᾧ καὶ τὰ περὶ Φαρνούχου καὶ Φαρσίριδος καὶ Τανάιδος, ἀφ' οὗ καὶ Τανάϊς ὁ ποταμὸς, λεπτο-
 5 μερῶς διεξέρχεται, καὶ ὅτι τὰ περὶ τὸν τόπον καὶ τὴν χώραν τοῦ Τανάιδος τοῖς κατοικοῦσιν Ἀφροδίτης μυστήρια Τανάιδος καὶ Φαρσίριδος εἰσιν. Ἐν δὲ τῇ προειρημένη νησίδι ῥόδων ἐντραγὼν ὁ Τίγρις τελευτᾷ·
 10 κανθαρίς γὰρ τοῖς τοῦ ῥόδου φύλλοις ἔτι συνεπτυγμέν-
 10 νοις αὖσιν ὑπεκάθητο· καὶ ἡ τοῦ παιδὸς μήτηρ ἥρωα πείθεται γενέσθαι τὸν υἱὸν ἐκμαγεύσασα.

Γ'. Καὶ διεξέρχεται ὁ Ἰάμβλικος μαγικῆς εἰδῆς, μάγον ἀκρίδων καὶ μάγον λεόντων καὶ μάγον μυῶν·
 15 ἐξ οὗ καλεῖσθαι καὶ τὰ μυστήρια ἀπὸ τῶν μυῶν. πρῶτην γὰρ εἶναι τὴν τῶν μυῶν μαγικὴν. Καὶ μά-
 16 γον δὲ λέγει χαλᾶζης καὶ μάγον ὄφρων καὶ νεκυομαν-
 16 τείας καὶ ἐγγαστρίμυθον, ὃν καὶ φησιν ὡς Ἕλληνας μὲν Εὐρυκλέα λέγουσι, Βαβυλώνιοι δὲ Σακχούραν ἀποκαλοῦσι. Λέγει δὲ καὶ ἑαυτὸν Βαβυλώνιον εἶναι ὁ
 20 συγγραφεὺς καὶ μαθεῖν τὴν μαγικὴν, μαθεῖν δὲ καὶ τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν καὶ ἀκμαΐζειν ἐπὶ Σοαίμου τοῦ Ἀχαιμενίδου τοῦ Ἀρσακίδου, ὃς βασιλεὺς ἦν ἐκ πατέρων βασιλέων, γέγονε δὲ ὁμοῦ καὶ τῆς συγκλήτου βουλῆς τῆς ἐν Ῥώμῃ, καὶ ὑπατος δὲ, εἴτα καὶ βασι-
 25 λεὺς πάλιν τῆς μεγάλης Ἀρμενίας· ἐπὶ τούτου γοῦν ἀκμαΐσαι φησὶν ἑαυτὸν. Ῥωμαίων δὲ διαλαμβάνει βασιλεύειν Ἀντωνῖνον· καὶ ὅτε Ἀντωνίνος, φησὶν, Οὐῆ-
 25 ρον τὸν αὐτοκράτορα καὶ ἀδελφὸν καὶ κηδεστὴν ἐπέμψεν Βολογαίῳ τῷ Παρθυαίῳ πολέμησοντα, ὡς αὐτὸς τε
 30 προεῖποι καὶ τὸν πόλεμον, ὅτι γενήσεται καὶ ὅποι τε-
 30 λευτήσῃ, καὶ ὅτι Βολογαίος μὲν ὑπὲρ τὸν Εὐφράτην καὶ Τίγριν ἔφυγεν, ἡ δὲ Παρθυαίων γῆ Ῥωμαίοις ὑπήκοος κατέστη.

ΙΑ'. Ἄλλ' ὁ γε Τίγρις καὶ Εὐφράτης οἱ παῖδες ἐμ-
 35 φερεῖς ἀλλήλοισι ἦσαν καὶ Ῥοδάνης ἀμφοτέροις. Τοῦ δὲ παιδὸς, ὥσπερ ἔφημεν, τῷ ῥόδῳ τελειωθέντος, Ῥοδάνης πρὸς τὴν νησίδα ἅμα Σινωνίδι περαιούται,
 καὶ βοᾷ ἡ μήτηρ τὸν τεθνηκότα αὐτῆς υἱὸν ἀναβιῶναι, εἰς τὸν Ῥοδάνην ὁρῶσα, καὶ Κόρην αὐτῷ ἐκείθεν
 40 ἐπεσθαι· συνυποκρίνεται Ῥοδάνης ταῦτα, τῆς τῶν γησιωτῶν κατεντροφῶν εὐθερίας. Μηνύεται Δάμα τὰ περὶ Ῥοδάνην, καὶ ὅσα Σόραιχος περὶ αὐτοὺς ἐπραξε·
 45 μηνυτὴς δ' ἦν αὐτὸς ὁ ἱατρός, ὃν ὁ Σόραιχος κρύφα πέμψας τὸ τῆς Σινωνίδος ἐθεράπευσε τραῦμα. Συλ-
 45 λαμβάνεται διὰ τοῦτο Σόραιχος καὶ ἄγεται ἐπὶ Γάρμον· ἀποστέλλεται καὶ αὐτὸς ὁ μηνυτὴς γράμμα Δάμα ἐπιφερόμενος πρὸς τὸν τῆς Ἀφροδίτης ἱερέα, ἐφ' ᾧ
 50 συλλαβεῖν τοὺς περὶ Σινωνίδα. Διαβαίνει τὸν ποταμὸν ὁ ἱατρός τῆς ἱερᾶς ἑαυτὸν ὡς ἔθος ἐξαρτήσας κα-
 50 μήλου, τὸ δὲ γράμμα τῷ δεξιῷ παρενθείς τῶν ὠτων· καὶ τέλος ὁ μηνυτὴς ἐναποπνίγεται τῷ ποταμῷ, δια-
 50 βαίνει δὲ πρὸς τὴν νησίδα ἡ κάμηλος, καὶ πάντα μανθάνουσιν οἱ περὶ Ῥοδάνην, τὸ τοῦ Δάμα γράμμα τῶν ὠτων ἀνελόμενοι τῆς καμήλου.

utque necesse fuerit matronas eo accedentes publice enun-
 tiare, quæ in delubro ipsis visa essent insomnia. Ubi et
 de Pharnucho, et Pharsiride et Tanaide (unde et Tanais
 flumen) accurate refert et mysteria Veneris circa Tanai-
 dem habitantibus hujus esse Tanaidis et Pharsiridis. In
 insula supra memorata rosas edens Tigris diem obiit: nam
 cantharis rosæ foliis invicem adhuc implicatis subfederat;
 pueri mater per incantamenta credit filium heroem esse
 factum.

X. Jamblichus magicæ artis species tradit, magum enim
 esse locustarum, leonum et murium; atque inde etiam
 mysteria dicta esse ἀπὸ τῶν μυῶν, id est a muribus, cum
 murium ars magica prima sit. Magum quoque grandinis
 et magum serpentum et divinationem e mortuis et ven-
 triloquum esse affirmat, quem Græci dixerint Eury-
 clem, Babylonii Sacchuram. Se quoque Babylonium esse
 narrat auctor et artem magicam didicisse, tum et Græcis
 disciplinis studuisse et floruisse temporibus Soami Achæ-
 menidis filii, Arsacæ nepotis, qui rex erat regio genere
 oriundus, lectus erat tamen et Romanus senator et creatus
 consul, deinde rursus erat rex Armeniæ Magnæ: hujus
 igitur ætate se floruisse tradit. Romanis imperare Anto-
 ninum refert, qui cum Verum Imperatorem, fratrem et
 generum mitteret ad bellum gerendum cum Vologaso
 Parthorum rege, tum prædixit auctor et bellum hoc ori-
 turum esse et quem finem habiturum esset; Vologesus
 autem ultra Euphratem et Tigrim fugit: Parthorum re-
 gio Romanis subacta est.

XI. Tigris et Euphrates pueri similes invicem erant et
 Rhodanes utrique. Puero illo, ut diximus, per rosam
 enecto, Rhodanes in insulam cum Sinonide trajicit, et
 clamat mater Rhodanem adspiciens filium suum mortuum
 revixisse et Proserpiam illum inde (ex Orco) sequi; dis-
 simulat hæc Rhodanes, insulanorum simplicitatem ludifi-
 cans. Quæ Rhodani et Sinonidi accidissent et quæ So-
 ræchus cum illis gessisset Damæ nuntiantur, index fuit
 medicus ille quem Soræchus ut Sinonidis vulnus curaret,
 clam submiserat. Propterea capitur Soræchus et ad Gar-
 mum adducitur. Mittitur et ipse index Damæ litteras
 secum ferens ad Veneris sacerdotem cum hoc mandato ut
 Rhodanes et Sinonidis prehenderentur. Medicus trajicit flu-
 vium, ut mos fert, sacræ camelo semet appendens litteras-
 que dextræ auri imponit. Verum delator iste flumine mergi-
 tur, camelus ad insulam adnata, Rhodanes omnia comperit
 sublata e cameli aure Damæ epistola.

11β'. Φεύγουσιν ἐκεῖθεν διὰ τοῦτο, καὶ συναντῶσιν ἀγόμενον Σόραιχον ἐπὶ Γάρμον, καὶ καταλύουσιν ἄμα ἐν πανδοχείῳ. Καὶ τῇ τοῦ χρυσοῦ ἐπιθυμίᾳ νύκτωρ ἀναπείθει Ῥοδάνης, καὶ ἀναιροῦνται οἱ Σοραίχου φύ-
5 λακες, καὶ φεύγει σὺν αὐτοῖς Σόραιχος, ἀμοιβὴν εὐρὺν τῆς προὔπαρξας εὐεργεσίας. Συλλαμβάνει Δάμας τὸν τῆς Ἀφροδίτης ἱερέα, καὶ ἀνακρίνεται περὶ Σινωνίδος, καὶ τέλος κατακρίνεται δῆμιος γενέσθαι ἀντὶ ἱερέως ὁ πρεσβύτερος· καὶ τὰ περὶ τὸν δῆμιον ἔθη καὶ νόμιμα. Συλλαμβάνεται Εὐφράτης, ὅτι ὁ πατὴρ καὶ ἱερεὺς, ὡς Ῥοδάνην αὐτὸν ὑπολαβὼν, οὕτως ἐπεκάλει· καὶ φεύγει Μεσοποταμία ἡ ἀδελφή. Καὶ πρὸς τὸν Σάχαν ἀπάγεται Εὐφράτης, καὶ ἀνακρίνεται περὶ Σινωνίδος· ὡς γὰρ Ῥοδάνης ἠτάζετο. Καὶ ἀποστέλλει
15 Σάκας πρὸς Γάρμον, ὅτι Ῥοδάνης συνελήπται καὶ Σινωνίς συλληφθήσεται. Ὁ γὰρ Εὐφράτης ὡς Ῥοδάνης κρινόμενος ἔφη τὴν Σινωνίδα συλλαμβανομένου αὐτοῦ πεφευγέναι, Σινωνίδα καλεῖν κακείνος ἐκβιαζόμενος τὴν ἀδελφὴν Μεσοποταμίαν.

20 11γ'. Ὅτι οἱ περὶ Ῥοδάνην καὶ Σινωνίδα φεύγοντες ἄμα Σοραίχῳ καταίρουσιν εἰς γεωργοῦ· τῷ δ' ἦν κόρη θυγάτηρ καλὴ τὴν ὄψιν, ἄρτι χηρωθεῖσα καὶ τῇ πρὸς τὸν ἄνδρα εὐνοίᾳ τὰς τρίχας περιχειραμένη. Πέμπεται αὕτη τῆς ἀλύσεως τῆς χρυσῆς ἀπεμπολῆσαι, ἣν οἱ
25 περὶ Ῥοδάνην ἐκ τῶν δεσμῶν ἐπεφέροντο, καὶ ἄπεισι πρὸς τὸν χρυσοχόον ἢ τοῦ γεωργοῦ θυγάτηρ. Καὶ ἰδὼν ἐκεῖνος τὴν τε ὄψιν τῆς κόρης καλὴν καὶ τῆς ἀλύσεως τὸ μέρος, ἧς αὐτὸς ἐργάτης ἐτύγγανε, καὶ τὴν κόμην περιηρημένην, ὑπονοεῖ Σινωνίδα εἶναι, καὶ πέμ-
30 ψας πρὸς Δάμαν καὶ λαβὼν φύλακας, ἀπερχομένην ἐφύλαττε κρύφα. Ἡ δὲ ὑπονοήσασα τὸ πρᾶττόμενον, φεύγει εἰς ἔρημον κατάλυμα, ἐν ᾧ καὶ τὰ περὶ τῆς κόρης τῆς ἐπικαλουμένης Τροφίμης, καὶ τοῦ δούλου τοῦ ἐραστοῦ καὶ φονέως, καὶ τοῦ κόσμου τοῦ χρυ-
35 σοῦ, καὶ αἱ ἐκδεσμοὶ τοῦ δούλου πράξεις, καὶ τὸ ἑαυτὸν ἐπισφάζει, καὶ τὸ αἵματωθῆναι τὴν τοῦ γεωργοῦ θυγατέρα τοῖς τοῦ ἑαυτὸν διαχρησασμένου αἵμασι, καὶ ὁ τῆς κόρης διὰ ταῦτα φόβος καὶ ἡ φυγὴ, καὶ ἡ ἐκ-
40 στάσις τῶν φυλάκων καὶ φυγὴ, καὶ ἡ πρὸς τὸν πατέρα τῆς κόρης ἀφίξις καὶ διήγησις τῶν συνκυρησάντων, καὶ φυγὴ ἐκεῖθεν τῶν περὶ Ῥοδάνην, καὶ πρὸ τούτων γράμμα πρὸς Γάρμον τοῦ χρυσοχοῦ, ὅτι Σινωνίς εὐρηται· καὶ ἦν πίστις ἡ ἐξωνηθεῖσα ἄλυσις πεμπομένη καὶ τὰ ἄλλα, ἀ περὶ τὴν τοῦ γεωργοῦ θυ-
45 γατέρα ὑπωπτεύετο.

1Δ'. Ῥοδάνης ἀπὼν ἐφ' ᾧ φεύγειν φιλεῖ τὴν κόρην τοῦ γεωργοῦ, καὶ ἀνάπτεται εἰς ὄργην Σινωνίς διὰ τοῦτο, εἰς ὑπόνοιαν μὲν πρῶτον ἀφιγμένη τοῦ φιλήμα-
50 τος, ἔπειτα καὶ ἀπὸ τῶν τοῦ Ῥοδάνους χειλέων ἀρε-
λομένη τὸ αἶμα, ὃ φιλήσας αὐτὴν περιεχέριστο, εἰς ἰσχυρὰν πίστιν καταστῆσα. Ζητεῖ διὰ τοῦτο Σινωνίς τὴν κόρην ἀνελεῖν, καὶ ὑποστρέφει πρὸς αὐτὴν ἡπείγετο καθάπερ τις ἐμμανὴς· καὶ συνέπεται Σόραιχος, ἐπεὶ μὴ κατασχεῖν τῆς μανιώδους ὁρμῆς ἴσχυε.

XII. Quare inde in fugam se conjiciunt et occurrunt Soræcho ad Garmum ducto et una in diversorio divertunt. Noctu auri cupiditate persuadet Rhodanes; Soræchi custodes interficiuntur, fugit cum illis Soræchus, hanc remunerationem suæ beneficentiæ nactus. Damasprehendit Veneris sacerdotem et de Sinonide sciscitatur et tandem damnatur senex ut pro sacerdote carnifex fieret; mores et consuetudines carnificis narrantur. Prehenditur Euphrates quoniam pater idemque sacerdos, illum pro Rhodane habens, hoc nomine appellabat. Fugit soror Euphratis Mesopotamia. Ad Sacam Euphrates adducitur, de Sinonide interrogatur, pro Rhodane enim examinabatur. Certiorem facit Garmum Sacas, captum esse Rhodanem, fore ut jamjam Sinonis caperetur. Euphrates enim quasi Rhodanes esset in judicio respondet Sinonidem dum ipse caperetur, fugisse, coactus nimirum ipse Sinonidem appellare sororem suam Mesopotamiam.

XIII. Rhodanes et Sinonis una cum Soræcho in fugam versi agricolæ tugurium subeunt; huic erat filia pulchra forma, nuper vidua et viri desiderio crines attonsa. Hac torquem illum aureum vendere mittitur, quem e vinculis Rhodanes et Sinonis attulerant, abique ad aurifabrum agricolæ puella. Videns ille puellæ venustatem et torquis partem quam ipse fabricasset, et comam ejus detonsam, suspicatur esse Sinonidem, mittit ad Damam assumtisque custodibus abeuntem clam observat. Illa quid ageretur suspicata confugit in desertum domicilium, ubi et illa de puella Trophima dicta, et de servo amante et homicida et de ornatu aureo sermo injicitur et de nefandis servi facinoribus, quodque se ipse interfecerit, agricolæque puella sanguine illius qui se ipsum interfecerat fedaretur, quæ propterea metu percussa est et fugit: hinc custodum metus et fuga, puellæ adventus ad patrem, enarratio eorum quæ acciderant, fuga ex hoc loco Rhodanis et Sinonidis, et ante hæc quod litteræ ad Garmum regem missæ essent de reperta Sinonide; cujus rei testimonium torques ille emptus qui ad eum mittebatur tum et reliqua quæ de rustici filia suspicatus erat.

XIV. Rhodanes abiens eo consilio ut fugeret, osculatur agricolæ filiam, ira incenditur Sinonis propterea, dum primum basium datum esse suspicabatur, dein vero firmo testimonio id credens, quando a Rhodanis labiis detersit sanguinem quo puellam osculando tincta erant. Ideo interimere vult Sinonis puellam et redire ad illam festinat furentis instar; Soræchus sequitur eam, cujus furibundum impetum refrenare non poterat.

τέρα τῆς Σινωνίδος ἀνηρημένον, τό τε τοῦ τάφου ἐπί-
 γραμμα, ὁ μὲν Ῥοδάνης πρώτην πληγὴν ἑαυτῷ ἐπε-
 νεγκνὼν προσέγραψε τῷ ἰδίῳ αἵματι ἐπὶ τῷ τῆς Σινωνίδος
 ἐπιγράμματι· καὶ Ῥοδάνης δὲ καλός· ὁ δὲ Σοράιχος
 βρόχον ἑαυτὸν ἐξήπτην. Ἐν ᾧ δὲ καὶ τὴν τελευταίαν
 πληγὴν ὁ Ῥοδάνης ἐπάγειν ἤρχετο, ἡ τοῦ γεωργοῦ
 θυγάτηρ ἐπιστάσα μέγα ἐβόα· οὐκ ἔστι Σινωνίς, ᾧ Ῥο-
 δάνη, ἡ κειμένη· καὶ δραμοῦσα κόπτει τε τὸν βρόχον
 Σοραίχου καὶ τὸ ξίφος ἀραιρεῖται Ῥοδάνους, καὶ περ-
 10 θει μολίς διηρησαμένη τὰ τε περὶ τὴν δυστυχῆ κόρην
 καὶ περὶ τοῦ χρυσοῦ τοῦ κατορωρυγμένου, καὶ ὡς
 ἐπὶ τῷ ἀναλαβεῖν τοῦτο ἦκοι.

16' Ἡ δὲ Σινωνὶς ἀπολυθεῖσα τῶν δεσμῶν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἔφθη τοῦ γεωργοῦ, ἔτι κατὰ τῆς κόρης ἐπιμα-
νομένη. Μὴ εὐρούσα δὲ αὐτὴν ἐπηρώτα τὸν πατέρα·
ὁ δὲ τὴν ὁδὸν ἔφραζε, καὶ αὐτὴ ἔδωκεν ὀπίσω, γυμ-
νῶσασα τὸ ἕφος. Ὡς δὲ κατέλαβεν ἐρριμμένον μὲν
τὸν Ῥοδάνην, ἐκείνην δὲ μόνην παρακαθημένην καὶ τὸ
τραῦμα τοῦ στήθους παραψέχουσιν· ὁ Σόραιχος γάρ
ἐπὶ ζήτησιν ἱατροῦ ἐξῆλθε· ὀργῆς τε καὶ ζηλοτυπίας
μᾶλλον ἐμπέπλεται καὶ ὀρυαὶ κατὰ τῆς κόρης. Ὁ δὲ
Ῥοδάνης ὑπὸ τῆς βίας κρείττων τοῦ τραύματος γεγο-
νὸς ὑπήντα καὶ ἐκώλυε τὴν Σινωνίδα, τὸ ἕφος ἀρπά-
σας ἀπ' αὐτῆς. Ἡ δὲ ὑπ' ὀργῆς ἐκπηδῆσασα τοῦ κα-
ταγωγίου καὶ δρόμῳ χρωμένη μανιώδει, τοῦτο πρὸς
Ῥοδάνην εἰπούσα ἀπέρριψε μόνον· καλῶ σε σήμερον
εἰς τοὺς Γάρμου γάμους. Σόραιχος δὲ παραγενόμενος
καὶ μαθὼν ἅπαντα παρηγορεῖ μὲν Ῥοδάνην, καὶ ἰα-
τρεύσαντες τὸ τραῦμα ἀπολύουσι μετὰ τῶν χρημάτων
τὴν κόρην πρὸς τὸν πατέρα.

Κ'. Ἀγεται πρὸς Γάρμον Εὐφράτης ὡς Ῥοδάνης
καὶ ὡς Σινωνίς Μεσοποταμίᾳ· ἀγεται καὶ Σόραιχος
καὶ ὁ ἀληθὴς Ῥοδάνης. Καὶ διαγνοὺς ὁ Γάρμος, μὴ
εἶναι Σινωνίδα τὴν Μεσοποταμίαν, δίδωσι Ζοδάρᾳ
παρὰ παταμὸν Εὐφράτην καρατομῆσαι, ἵνα μὴ, φησί,
καὶ ἐτέρᾳ τις τοῦ τῆς Σινωνίδος ἐπιβατεύσῃ ὀνόματος.
Ὁ δὲ Ζοδάρης, ἀπὸ πηγῆς ἐρωτικῆς πιὼν καὶ τῷ
Μεσοποταμίας ἐρωτὶ σχεθεὶς, σώζει τε ταύτην καὶ
πρὸς Βερενίκην Αἰγυπτίῳν ἤδη, ἅτε τοῦ πατρὸς τε-
λευτήσαντος, βασιλεύουσιν, ἐξ ἧς ἦν καὶ ἀφελόμενος,
ἀγει καὶ γάμους Μεσοποταμίας ἢ Βερενίκη ποιεῖται,
καὶ πόλεμος δι' αὐτὴν Γάρμῳ καὶ Βερενίκῃ διαπειλεῖ-
ται. Εὐφράτης δὲ παραδίδοται τῇ πατρὶ ὡς δημίῳ,
καὶ ἀναγνωσθεὶς σώζεται, καὶ πληροῦν μὲν αὐτὸς τὰ
τοῦ πατρὸς ἔργα, ὁ δὲ πατὴρ οὐ μιαινέται τοῖς ἀνθρώ-
πων αἵμασιν· ὑπερτον δὲ ὡς τοῦ δημίου χόρη ἐξέρχεται
τοῦ οἰκῆματος καὶ δικαζώζεται. Ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς
συγκαλυφούσης τῇ δημίῳ, τὰ τε περὶ αὐτὴν ἔθνη τε
καὶ νόμιμα, καὶ περὶ τῆς τοῦ γεωργοῦ θυγατρὸς, ὅπως
ἀνάσπαστος γίνεταί, ἐπεὶ Σινωνίς τῷ Συρίᾳ βασιλεῖ
γαμηθεῖσα ἔσχεν ἰσχύϊν τὴν ὀργὴν ἐπ' αὐτὴν πληρῶσαι
καὶ ὡς δημίῳ ταύτην συγκαλυθεὶς καταδικάζει· καὶ
ὅτι συγκαλυθεὶς ἐν τῷ τῶν δημίῳ περιθόλῳ εἰσελ-
θούσα τῷ Εὐφράτῃ ὅς καὶ ἀντ' αὐτῆς εἰς τὸ ἐκείνης

JAMELICH DRAMA.

sibi infligens, suo sanguine Sinonidis titulo adscripsit: *et Rhodanes pulcher*: Soræchus laqueo caput inserit. Dum ultimum Rhodanes vulnus sibi inferre parat, agricolæ filia superveniens magna voce clamat: non est Sinonis, quæ hic jacet: decurrens discindit laqueum Soræchi et Rhodani gladium ademit, et vix persuadet narrans illa quæ de infelici puella et de auro defosso accidissent, ad quod recipiendum ipsa venisset.

XIX. Sinonis vinculis soluta ad agricolæ domum fugit, furore adhuc in ejus filiam agitata : quam non reperit parentemque de ea perconclatur; ille viam monstrat, ipsa stricto gladio insequitur. Ubi deprehendit Rhodanem prostratum, illam autem solam adsidentem pectorisque vulnus ei foventem, nam Soræchus medicum accersitum ierat, ira et zelotypia magis ferveat et in puellam cum impetu ruit. At Rhodanes collectis ad eam violentiam non nihil a vulnere viribus, accurrit et avertit ab illa Sinonidem, gladio illi erepto. Illa præ ira et diversorio exiliens et cursu furibundo utens hoc solum Rhodani dictum objicit : *hodie te ad Garri nuptias invito*. Soræchus adveniens intellecta re omni, consolatur Rhodanem, curataque plaga cum pecunia puellam ad matrem remittunt.

XX. Ad Garmum ducitur Euphrates quasi esset Rhodanus et pre Sinonide Mesopotamia. Cognito Garmus Mesopotamiam non esse Sinonidem tradidit Zobarae ad flumen Euphratem capite truncandam, ne qua, inquit, alia Sinonidis nomen falso usurpet. Zobaras bibens ex fonte amatorio et Mesopotamiae amore captus, servavit eam et ad Berenicem Aegyptiorum jam reginam, patre mortuo, a qua eam quoque abduxerat, reduxit, Mesopotamiae nuptias Berenice facit, et propter illam Garmus et Berenice bellum invicem minantur. Euphrates parenti suo ut carnifici traditur, agnitus servatur, parentis officio ipse fungitur, itaque pater humano sanguine non contaminatur: postea ut carnificis filia carcere egreditur et liber fit. Ibidem et de carnificis concubina, ejusque legibus ac moribus et de agricolae filia ut vi abrepta fuerit, postquam Sinonis cum rege Syriae nupta potestatem nacta esset illam ulciscendi: utque in septum carnificum introiens cum Euphrate concubuerit:

πρόσωπον ὑποκριθεὶς ἐξῆλθε τοῦ περιβόλου, καὶ ἐκείνη ἀντὶ τοῦ Εὐφράτου τὸ ἔργον ἔπραττε τοῦ ὀημίου.

ΚΑ'. Καὶ ταῦτα μὲν ὧδε προῦβαινε, παραδίδεται δὲ καὶ Σόραιχος ἐπὶ τῇ ἀνασταυρωθῆναι· ὁ δὲ τόπος ὁ ὠριστο, ἐνθα Ῥοδάνης καὶ Σινωνίς τὰ πρῶτα ἠύλισαντο, ἐν τῇ λειμῶνι καὶ ἐν τῇ πηγῇ, ἐν οἷς καὶ τῷ Ῥοδάνει τὸ κεκρυμμένον ἐπεφώρατο χρυσίον, ὃ καὶ ἀπαγομένῳ ἐπὶ τὸν σταυρὸν Σοραίχῳ μνηύει. Καὶ Ἀλανῶν στρατὸς ἀπόμισθος Γάρμῳ γεγονώς καὶ ἀπε-
 10 χθανόμενοι περὶ τὸν χώρον, ἐν ᾧ Σόραιχος ἐμάλλιν ἀνασταυροῦσθαι, διατρίβουσιν· οἱ καὶ ἀπελάσαντες τοὺς Σόραιχον ἀγοντας ἔλυσαν. Ὁ δὲ τὸ μνηυθὲν χρυσίον εὕρων καὶ τέχνη τι καὶ σοφία ἐκ τοῦ ὀρύγμα-
 15 τος ἀνιμώμενος, τοὺς Ἀλανοὺς ἔπειθεν, ὥς ὑπὸ θεῶν ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἐκδιδάσχοιτο. Καὶ κατὰ μι-
 κρὸν ἐθίσας ἐλίσσεν ὥστε σπῶν ἡγεῖσθαι βασιλέα, καὶ πολεμεῖ στρατῷ Γάρμου καὶ νικᾷ. Ἄλλ' ὕστερον ταῦτα, ὅτε δὲ Σόραιχος ἐπὶ τὸν σταυρὸν ἐπέμπετο, τότε καὶ Ῥοδάνης ὑπ' αὐτοῦ Γάρμου ἐστεφανωμένου
 20 καὶ χορεύοντος ἐπὶ τὸν πρότερον σταυρὸν πάλιν ἦγετο καὶ ἀνεσταυροῦτο, καὶ Γάρμος μεθύων ἄμα καὶ χο-
 ρεῦσιν περὶ τὸν σταυρὸν σὺν ταῖς αὐλητρίσιν ἔχαιρε τε καὶ εὐφρανέσθαι.

ΚΒ'. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράττετο, Σάκας πρὸς
 25 Γάρμον γράμμα πέμπει, ὡς Σινωνίς τῷ Σύρων βασι-
 λεῖ, μεираκιῷ ὄντι, γαμεῖται· καὶ Ῥοδάνης ἀνωθεν ἔχαιρε, Γάρμος δὲ ἐαυτὸν ἀνελεῖν ὥρμησεν. Ἐπισχὼν δὲ καταγεί Ῥοδάνην ἄκοντα τοῦ σταυροῦ, θαναῖν γὰρ μᾶλλον ἡρεῖτο, καὶ κοσμεῖ στρατηγικῶς, καὶ πέμπει
 30 τοῦ πολέμου, ὃν πρὸς τὸν τῶν Σύρων ἀνεκίνει βασιλέα, στρατηγὸν ὡς ἑραστήν κατὰ τοῦ ἀντεραστοῦ, καὶ φι-
 λοπρηνεῖται ὑπούλως, καὶ γράμμα κρύφιον γράφει τοῖς ὑποστρατήγοις, εἰ νίκη γένηται καὶ συλληφθῇ Σινωνίς, ἀναιρεθῆναι Ῥοδάνην. Ῥοδάνης δὲ καὶ νικᾷ, καὶ τὴν
 35 Σινωνίδα ἀπολαμβάνει, καὶ βασιλεύει Βαβυλωνίων· καὶ τοῦτο γελιδὼν προμηνύει· ταύτην γὰρ, ὅτε παρῇ Γάρμος καὶ συνεξέπεμπε Ῥοδάνην, αἰετὸς ἐδίωκε καὶ ἰκτίνας· ἀλλὰ τὸν μὲν αἰετὸν ἐξέφυγεν, ὃ δὲ ἰκτίνας ταύ-
 την ἤρπασεν. Ἐν οἷς ὁ ἰς λόγος.

qui in ejus vultum assimilatus, e septo egreditur, quando illa pro Euphrate carnificis officio fungebatur.

XXI. Hæc quidem ita gesta sunt. Cruci traditur etiam Soræchus; locus definitur, ubi Rhodanes et Sinonius primum degerant, in prato et ad fontem, in quibus a Rhodane absconditum aurum inventum erat, quod nunc quoque abducto ad crucem Soræchio indicat. Alanorum exercitus, cui stipendia non erant data ideoque irati, versantur in loco ubi Soræchus cruci affigendus erat; abactis Soræchii custodibus, illum liberant. Ille reperto, quod monstratum erat aurum, arte quadam et astu e fossa extrahit, Alanisque persuasit se diis hæc et alia edoctum scire. Paulatim autem eos adsuefaciens eo pertrahit ut illum pro rege suo agnoscerent bellumque cum Garmi exercitu gesserit ac vicerit. Hæc postea facta sunt; quando vero Soræchus ad crucem ducebatur, eodem tempore et Rhodanes ab ipso Garmo coronato et saltante ad priorem illam crucem rursus ductus est et affixus. Garmus ebrius simul et saltans circum crucem cum libicinis gaudebat et anstro latabatur.

XXII. Dum hæc fiunt, Sacas Garmo epistolam mittit, Sinonidem cum Syriæ rege, juvene, nupsisse; Rhodanes pendens gaudebat, Garmus se ipse interficere properabat. Se cohibens tamen deducit invitum Rhodanum a cruce, mori malebat enim, paludamento ornat, ducemque belli quod adversus Syriæ regem movebat mittit, tanquam amantem adversus rivalem, et benigne sed simulate excipit, clandestinas litteras legatis ejus mittens (in quibus hoc mandatum) ut Rhodanem interficerent victoria parta et Sinonide prehensa. Rhodanes victor recuperat Sinonidem et regnum accipit Babyloniz, quod hirundo augurio portenderat; Garmo enim præsentem cum is Rhodanem mitteret aquila et milvus hanc persequerantur, aquilam ista effugit, milvus eam rapuit. De his (agit) liber decimus sextus.

ΕΥΜΑΘΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

ΤΟ ΚΑΘ' ΥΣΜΙΝΗΝ ΚΑΙ ΥΣΜΙΝΙΑΝ

ΔΡΑΜΑ.

Philosophi
ΕΥΜΑΘΗΙ PHILOSOPHI

DE HYSMINES ET HYSMINIÆ AMORIBUS

FABULA.

COLLATIS PARISINIS, VATICANIS ET MONACIBUS
CODICIBUS, REGOGNOVIT, EMENDAVIT, LATINE VERTIT

PHILIPPUS LE BAS.

REFERENCES

1. J. L. Doolittle, *Trans. Faraday Soc.*, **46**, 70 (1950).
2. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **17**, 1 (1949).
3. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **18**, 1 (1950).
4. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **19**, 1 (1951).
5. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **20**, 1 (1952).
6. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **21**, 1 (1953).
7. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **22**, 1 (1954).
8. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **23**, 1 (1955).
9. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **24**, 1 (1956).
10. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **25**, 1 (1957).
11. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **26**, 1 (1958).
12. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **27**, 1 (1959).
13. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **28**, 1 (1960).
14. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **29**, 1 (1961).
15. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **30**, 1 (1962).
16. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **31**, 1 (1963).
17. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **32**, 1 (1964).
18. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **33**, 1 (1965).
19. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **34**, 1 (1966).
20. J. L. Doolittle, *J. Chem. Phys.*, **35**, 1 (1967).

RECEIVED

Manuscript received May 15, 1967; revised manuscript received June 15, 1967. This work was supported by the National Science Foundation, Grant No. CHE-65-10000.

Reprints of this article are available from the American Chemical Society, 11 Dupont Circle, N.W., Washington, D.C. 20036. Price \$1.00 per copy. Single copies of this article are available from the American Chemical Society, 11 Dupont Circle, N.W., Washington, D.C. 20036. Price \$1.00 per copy.

PRÆFATIO.

De Eumathio sive Eustathio (nam de vero auctoris nomine viri docti dubitant) et de ejus libri historia litteraria disserendi non est hic locus. Adeat lector, qui de his quæret, notitiam quam interpretationi vernaculo sermone multis abhinc annis a me conscriptæ et vulgatæ (1) præfixi, et præsertim F. Osanni, viri eruditissimi, *Prolegōmena ad Eustathii Macrembolitæ de Amoribus Hysminiae et Hysmines drama ab se edendum*, Gissæ, MDCCCLV, 4º.

Quibus autem auxiliis adjutus fuerim ad sãnandum editionis Gaulminianæ contextum paucis exponam. Codices tredecim ipse contuli, Romanos scilicet quinque et Parisinos octo. Imo trium Monacensium Variantes lectiones in usus meos enotatas summa liberalitate mecum communicavit vir doctissimus et amicissimus Io. Geor. Krabinger, cui, illius gratia Vaticana et Parisina Synesii manuscripta exemplaria conferendo, paria paribus referre mihi contigit. Quin etiam codicem Ambrosianum Mediolani inspexi; septemdecim igitur codices mihi subsidio fuerunt, quorum descriptio sequitur.

VATICANI.

A. — CXIV forma quarta, charta bombycina, litteris minutissimis multisque compendiis scriptus, quem ad sæculum XII Amatius referebat, ego autem sæculo XIII antiquiorem non existimo.

(1) *Aventures de Hysminé et Hysminias par Eumathe Macrembolite, traduites du Grec, avec des remarques par Ph. Le Bas, Paris, J. S. Merlin, 1828. (T. XIV de la Collection des Romans grecs.)*

PRÆFATIO.

B. — CLXV, forma quarta, chartaceus, sæculo XVI exaratus, olim Alexandri Petavii, Pauli filii, deinde Christinæ reginæ.

C. — MCCCL, forma maxima, chartaceus, olim Fulvii Orsini, e n° CXIV, sæc. XVI exscriptum.

BARBERINI.

D. — CLXV, formæ quartæ, bombycinus, litteris minutissimis et compendiariis, ineunte sæc. XIII exaratus, sed mutilus. Incipit p. 9 editionis Gaulminianæ, l. 17, φράσας ὡς εἰς πύλεις; desinit p. 285, l. 2, καὶ ἵνα τὰν μέσῳ παρῶ.

E. — CCCCLIII, forma quarta, chartaceus, ex D exscriptus; initium non desideratur, sed desinit p. 250 ed. Gaulm., l. 20, συμπλακῆ-
σομαί σοι παρθένε.

MEDIOLANENSIS.

F. — B, CLV (in parte superiori Ambrosianæ Bibliothecæ), chartaceus, formæ maximæ, ann. 1545 a Valeriano quodam foroli-
viensi, canonico congregationis Sancti Salvatoris, parum emendate scriptus.

PARISINI.

G. — 2915, forma octava minore, a. 1364 exaratus. Ad finem desiderantur nonnulla folia quibus continebantur a p. 326, l. 10, ἀλλ' ὁ κήρυξ ἀναστὰς (IX, 3) usque ad p. 330, l. 13, ἰστῶσί μου κατὰ μέτωπον (IX, 5), a p. 366, l. 16, οὐδ' ἐν χεῖλεσι παρχυθεῖται (X, 3) usque ad p. 373, l. 10, καί φησιν (X, 6); et a p. 425, l. 19, ἡ κόρη μετ' αἰδοῦς (XI, 12) usque ad p. 430, l. 21, ἡλίου δ' ἀνίσχοντος (XI, 15).

H. — 2914, chartaceus, forma octava minore, a. 1443 exaratus, si catalogo Codicum Manuscriptorum Bibliothecæ regiae fides, cuius rei autem nullum indicium occurrit in codice, qui ineunte sæculo XV scriptus videtur. Folia autem 1-4 et 11-13 manus recentioris sunt et quidem indoctæ; charta etiam in hac codicis parte recentior est. Eumathii opus foliis 114 continetur, quorum ordo haud semel perturbatur. In hoc codice qui nullam librorum divisionem exhibet, lacunam deprehendes a p. 278, l. 9, ταπαττόμενον τὸ πολίχινον (VIII, 2) usque ad p. 282, l. 9, τοῖς βαρβάροις συνανελίθησαν (VIII, 4).

I. — 2907, chartaceus, forma quarta, sæculo XV exaratus (minime autem XVI, quod asserit catalogus cod. mss. Bibl. reg.) et notæ satis bonæ.

K. — 2897 (Cod. Telleriano-Remensis, 49), chartaceus, formæ maximæ, sæculo XVI scriptus. In fronte legitur : « De Vaticana Bibliotheca descripti ex recentiori exemplari et cum pervetustiore collati quam diligentissime. » Qui recentior Vaticanus dicitur, est C; qui autem vetustior, A. — Hujus codicis lectiones sæpissime commemorat Boissonadius v. cl. in doctissimis librorum a se editorum commentariis.

L. — 2895, chartaceus, forma maxima, sæculo XVI exaratus, quem inter Parisienses optimum declarat Osannus (*Auct. Lex. gr.* p. 140), quem vero A, G et H posthabendum arbitror.

M. — 583, chartaceus, in quo permulta opuscula continentur sæc. XVI et XVII exarata et ab erudito quodam ad usum suum collecta, inter quæ exstant duo Eumathiani operis fragmenta, scilicet p. 166 et 167, quæ in Gaulm. edit. occurrunt a p. 213, l. 19, ἄν-θρακας εὐρίσκει, usque ad p. 226, l. 17, οὐκ ἄχαιρον, et f° 168 et 169 quæ a p. 9, l. 17, φρέαρ ὡς εἰς πῆλεις usque ad p. 32, l. 7, ἐπὶ τὸν ὕπνον ἐτράπημεν leguntur.

N. — *Suppl.* 157, chartaceus, formæ quartæ, descriptus Romæ, ex Vaticano CXIV, a Joanne a Sancta Maura Cyprio, patricio Nicosiensi, a. 1589.

O. — *Suppl.* 208, chartaceus, forma quarta minore, a Jacobo Segnier Romæ, ut videtur, exaratus. Longi Pastoralia continet et Eumathii libros I-IV ex Vaticano A descriptos.

MONACENSES.

P. — CXVI, chartaceus, in-folio, sæc. XVI. Vid. Ign. Hardt *Catalogus codicum manuscriptorum græcorum Bibliothecæ regiæ Bavaricæ*, t. 1, p. 511.

Q. — CCCCXV, chartaceus, in-folio, sæc. XV. Vid. *ibid.* t. V, p. 250.

R. — CCCCLX, chartaceus, in-folio, sæc. XVI. Vid. *ibid.* t. V, p. 432.

Cavendum est autem ne eadem omnibus istis codicibus fides

adhibeatur. Antiquissimum et, ni fallor, prastantissimum, Vaticanum scilicet, quem littera A signavi, et unde fluxerunt C K O N, ante omnes secutus sum. Ad cæteros tantummodo confugi, ubi nihil ille boni suppeditabat. Gaulminianum igitur contextum nusquam immutavi nisi veteribus exemplaribus fretus, exceptis quibusdam locis, ad quos sanandos propriis conjecturis uti coactus sum. De his breviter exponam.

IV, 8. Καὶ τοῖονδε ὁ ἀγρότης ἔχει. Sic correxi vulgatam καὶ τόξον ὁ ἀγρ. ἔχει. Nam arcus homini falce ad sænum secandum instructo prorsus inutilis est, BLPQ καὶ τόξονδε, unde emendationem meam deduxi.

IV, 14. Vulgo legitur εἰ δὲ κεκρυμμένοι πένητες τοῖς περὶ τὴν γῆν ἐκὰς θύοντο χάσμασι καὶ εἰ τούτοις ἐσκόρπιζεν, ὁ τεχνίτης οὐκ ἀφῆκεν ὄραϊν, in quibus non ferri potest inepta lectio πένητες quam codices omnes tuentur, quod jam ipse viderat in notis suis Gaulminus, qui ὀρνίθες legendum esse iudicabat. Correxi, audacius fortasse, κεκρυμμένα πετηνὰ quæ sensus requirebat, ratus vocem πένητες ortam esse ex metathesi elementorum ν et τ. Quin etiam confundi possunt α et ες. Vid. Bast *Comm. palæogr.* p. 765. Cæterum Eumathius non semel poeticas voces solutæ orationi miscet. Vid. Boissonade ad Choricium p. 139.

V, 9. Vulg. Καὶ σοὶ χάρις Ξενίῳ Διὶ. Correxi καὶ Ξενίῳ Διὶ, invitis codd.

Ibid. Gaulm. et K σὺν Ἰσμήνῃ καὶ σὺν ὅσοι. B. H. σὺν ὅσοις G L P Q R καὶ ξὺν ὅσοις. Leg. ξὺν Ἰσμήνῃ καὶ ὅσοι, subaud. τοῖς ἄλλοις quod habes infra V, 15.

10. Gaulm. et codd. Καλλισθένης. Corr. Κρατισθένης et infra 11 et 12; VI, 2 et 12.

15. Gaulm. εἰ I σὺν Σωσθένει καὶ Πανθίᾳ καὶ ὅσοις τούτοις ἐξ Αὐλικώμιδος εὔποντο. B D G H P R καὶ τοῖς ὅσοις. L N καὶ τοῖς ὅσοι. Q καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοις. Leg. καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοι.

VI, 8. Gaulm. καταδέσεται χάριτας. Dissentiunt codd.: καταδέσεται L, Q; καταδέσεται H; καταδαίσεται G; καταιδαίσεται P, Q; κατεδέσεται A, K, N; καττιδέσεται I, quod receperim nisi sensus exposceret quæ scripsi καταδήσει τὰς χάριτας.

— 12. Gaulm. ὡς ὅλαις ἡ κόρη τοῦτο χερσὶν ὑποδέχαιτο, ὡς εὐχαριστήσοι τῷ σχήματι. Dedi ὑπεδέχαιτο, præeuntibus H I P Q R, et εὐχαρίστησε quod ducebat L, in quo legitur εὐχαριστῆσαι.

— Ibid. Gaulm. ἐπὶ τὴν Αὐλίκωμιν τυγχάλλεσσιτο. Eī πρόβαναλλήσσιτο. Unde correxi προσανεκαλέσατο.

VII, 1. Gaulm. Καὶ τὰ θύματα περὶ τὴν Ἰσμίνην. Καὶ ἄλιν ἐγὼ θύσων ὅλον ἑαυτὸν ἢ θῦμα τὴν Ἰμίνην λαβεῖν. Addidi ἐπιθυμῶν, ex quo penderet λαβεῖν quodque fortasse evanuit propter similitudinem vocum θύματα, θύσων, θῦμα.

— 8. Gaulm. ἐκ πρῶρης. Correxī hic et VIII, 4, πρῶρας, sed vulgata retineri potest; nam saepe ἰωνίζει Eumathius.

— 9. Ναῦς μοι παστὰς, καὶ κῦμα τάφος, καὶ πνεύματος ἤχος ὑμέναιος. Prio τάφος corr. θαλαμῶς. Cf. 19. θαλαμῶς σοι καὶ ἰάφος ἡ θαλάσσα.

VIII, 3. Gaulm. et codd. ὁ μὲν οὖν δὴ πυθμὴν τῆς τριήρους καὶ νεανίσκους καὶ τοὺς ἄνδρας ἐδέχετο. Inserui τοὺς ante νεανίσκους.

— 14. Vulg. Εἰ δὲ καὶ στεφάνων δάφνης παρθενικῆς στέφανον ἐκ βόδων ἐρωτικῶν. Inserui ἐκ ante δάφνης et correxi παρθενικῶν, quod requirerant sequentia.

— Ibid. Vulg. καὶ χεῖρα δεσπότου κτήση διδάσκαλον. Feci ut, mutato tantum ordine verborum, constaret iambus, quem sic constituerat Gaulm. κτήση δὲ χεῖρα δεσπότου διδάσκαλον.

IX, 1. Gaulm. et A C D E H I K N Q καὶ βωμὸν Ἀρτέμιδος παρθένου κόσμον ἔχουσα κεφαλὴν. B G L P R κεφαλῇ. Corr. κεφαλῶν.

— 7. Vulg. ἰστώσῃ μὲν κατὰ μέτωπον. Corr. ἰστώσῃ μοί.

— 8. Vulg. ὁμοιάδουλος. Lege ὁμόδουλος, quod saepe occurrit in Eumathio. Vid. 7 et passim.

— 9. Vulg. οὐ πιστεύειν τοῖς γράμμασιν, οὐ συνεχωρούμην τοῖς γράμμασι καὶ τοῖς πράγμασι πιστεύειν ἐθέλων οὐ συνεχωρούμην τοῖς γράμμασι. Leg. οὐ πιστεύων vel οὐ πιστεύειν ἐθέλων.

— 16. Gaulm. et I ἡ δ' αὖ· οὐ τοῦ νῦν ἐστὶ ταῦτα καίρου. A. B. G. H I K L N P Q ἡ δ' αὖ· μ' οὐ τοῦ νῦν κ. τ. λ. R. μοῦ. Leg. ἡ δ' αὖ· ἀλλ' οὐ κ. τ. λ.

X, 17. Gaulm. ἄρχης ἀπ' ἄκρης καὶ μέχρις αὐτῆς. Codd. καὶ μέχρις ἄκρης αὐτῆς τελευτῆς. Inserui τῆς ante τελευτῆς, suadente Boissonadio ad Philostr. Epist. p. 153.

XI, 4. Gaulm. τέχνης ζωγράφου et sic ceteri codd. prae B in quo manus recentior correxit τέχνης, quod secutus sum.

— 12. Vulg. εἰπεῖν δ' αἰσχύνῃ. Corr. αἰσχύνῃ.

— 13. Vulg. καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν ἡλιγγίων. Scr. ἡλιγγίων. Vid. Jacobs ad Achill. Tat. p. 565.

ΙΕ'. Καὶ καταίρουσιν εἰς πλουσίου τινός, τὸ ἦθος δὲ ἀκολάστου, Σήταπος αὐτῷ ὄνομα, ὃς ἐρᾷ τῆς Σινωνίδος καὶ πειρᾷ· ἥ δὲ ἀντερᾶν ὑποκρίνεται, καὶ μεθύσθοντα τὸν Σήταπον κατ' αὐτὴν τὴν νύκτα καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ ἔρωτος ἀναιρεῖ ξίφει. Καὶ ἀνοίξαι κελεύσασα τὴν αὐλειον, καὶ τὸν Σόραιχον ἀγνοοῦντα τὸ πραχθὲν καταλιπούσα, ἐπὶ τὴν τοῦ γεωργοῦ κόρην ἤλαυνετο. Σόραιχος δὲ τὴν ἐξοδὸν αὐτῆς μαθὼν ἐδόλωκεν ὀπίσω, καὶ καταλαμβάνει ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τῶν Σητάπου δούλων, οὓς ἦν μισθωσάμενος, ἵνα κοιλύσῃ τὴν σφαγὴν τῆς τοῦ γεωργοῦ κόρης· καταλαβὼν δὲ ἀναλαμβάνει εἰς τὴν ἀρμάμαξαν, παρεσκευάστο γὰρ καὶ τοῦτο, καὶ ἀπελάυνει ὀπίσω. Ὑποστρεφόντων δὲ αὐτῶν οἱ τοῦ Σητάπου θεράποντες, ἐπεὶ τὸν δεσπότην ἀνηρημένον ἐθεάσαντο, ἀπήντησαν ὀργισμένοι, καὶ συλλαβόντες Σινωνίδα καὶ δῆσαντες ἤγον ἐπὶ Γάρμον ὡς ἀνδροφόνον κολασθισομένην· καὶ Σόραιχος ἦν ἄγγελος· Ῥοδάνει τῶν κακῶν, κόνιν τε κατὰ τῆς κεφαλῆς πασάμενος καὶ τὸν κἀνδυν περιερρηγμένον· καὶ Ῥοδάνης ἀναιρεῖν ἑαυτὸν ὀρμᾷ, ἀλλ' ἐκίλυε Σόραιχος.

Γ'. Ὁ δὲ Γάρμος Σάκα δεξάμενος γράμμα, ὅτι περὶ Ῥοδάνης συνελήπτai, καὶ παρὰ τοῦ χρυσοχοῦ, ὅτι Σινωνίς ἔχεται, ἔχαιρέ τε καὶ ἔθηκε καὶ τοὺς γάμους ἡτοίμαζε, καὶ κήρυγμα ἡπλωτο πανταχοῦ πάντας δεσμώτας λύεσθαι καὶ ἀφίεσθαι. Καὶ Σινωνίς ὑπὸ τῶν Σητάπου θεραπόντων δεσμός ἀγομένη τῷ κοινῷ τοῦ κηρύγματος λύεται καὶ ἀφίεται. Δάμαν δὲ κελεύει Γάρμος παραδοθῆναι θανάτῳ, καὶ παραδίδεται δημίῳ, ὃν αὐτὸς ἀπὸ ἱερέως εἰς τὸν δῆμιον μετέστησεν· ἐδυσχέραινε δὲ τῷ Δάμῳ ὁ Γάρμος, ὅτι παρ' ἄλλοις Ῥοδάνης, ὡς ἐνόμιζε, καὶ Σινωνίς συνεσκήθησαν. Διάδοχος δὲ Δάμα ὁ ἀδελφὸς καθίσταται Μόνασος.

ΙΖ'. Διήληψις περὶ Βερενίκης, ἥτις ἦν θυγάτηρ τοῦ βασιλέως Αἰγυπτίων, καὶ τῶν ἀγρίων αὐτῆς καὶ ἐχθρῶν ἐρώτων, καὶ ὅπως Μεσοποταμίᾳ συνεγένετο, καὶ ὡς ὕστερον ὑπὸ Σάκα συνελήφθη Μεσοποταμίᾳ, καὶ πρὸς Γάρμον ἅμα τῷ ἀδελφῷ Εὐφράτῃ ἀπάγεται. Γράμμα δεξάμενος Γάρμος παρὰ τοῦ χρυσοχοῦ ὡς Σινωνίς διαπέφευγε, προστάσσει ἐκείνῳ τε ἀναιρεθῆναι καὶ τοὺς ἐπὶ φυλακῇ ταύτης καὶ ἀγωγῇ σταλέντας αὐταῖς γυναῖξιν καὶ τέκνοις ζῶντας κατορυθῆναι.

ΙΗ'. Ὑρκανὸς κύων ὁ τοῦ Ῥοδάνου, εὐρών· ἐν ἐκείνῳ τῷ ἀποτροπαίῳ καταγωγίῳ τὰ σώματα τῆς τε δυστυχῆς κόρης καὶ τοῦ παλαμναίου καὶ δυσέρωτος δούλου, κατέφαγε πρῶτον τὸ τοῦ δούλου, ἔπειτα κατὰ μικρὸν καὶ τῆς κόρης· καὶ ἐρίσταται τῷ τόπῳ ὁ τῆς Σινωνίδος πατήρ, καὶ τὸν κύνα ὡς εἶη Ῥοδάνου εἰδώς καὶ τὴν κόρην ἡμίθρωτον ἰδὼν σφάζει μὲν ὡς ἐπὶ Σινωνίδι τὸν κύνα, ἀναρτᾷ δὲ καὶ ἑαυτὸν βρόχῳ, καταχώσας τὴν ὑπόλοιπον τῆς κόρης σῶμα καὶ ἐπιγράφας αἵματι τοῦ κυνός· ἐνθάδε κατὰκείται Σινωνίς ἡ καλὴ. Παραγίνονται τῷ τόπῳ Σόραιχος καὶ Ῥοδάνης, καὶ τὸν τε κύνα ἐσφαγμένον τῷ τάφῳ ἰδόντες, τὸν τε πα-

XV. Divertunt in domo divitis ejusdam hominis sed lascivi, cui Setapi nomen, qui Sinonidis amore capitur eamque sollicitat; illa redamare simulat et ebriuin Setapum ipsa nocte, in amoris initio, gladio interfecit. Januam domus sibi aperiri dein jubet, Soraeoque relicto rei gestae ignaro ad rustici puellam ruebat. Soraeus, exitu illius cognito pone sequitur et deprehendit adductis secum nonnullis Setapi servis quos mercede conduxerat ut agricola filiam eadem prohiberet: deprehensam carpento imponit, nam et hoc sibi paraverat, et retro revertitur. Redeuntibus illis Setapi servi interfectum dominum videntes, irati occurrunt, et captam Sinonidem vinculis impositis ad Garmum veluti homicidam penas daturam ducunt. Soraeus Rhodani malorum nuntius fit, pulvere caput aspersus et veste scissa: Rhodanes se ipse interimere properat, quod prohibet Soraeus.

XVI. Garmus acceptis Setae literis de capto Rhodane et ab aurifabro de Sinonide prehensa, gaudebat et sacrificabat et nuptias parabat et edicto jussum est ut omnes vincti solvantur et dimittantur. Sinonis a Setapi servis in vincula ducta, edicto, quod ad omnes pertinebat, solvitur et dimittitur. Damam occidi Garmus jubet traditurque illi quem ipsemet ex sacerdote carnificem creaverat. Iratus erat autem Damae Garmus, quod apud alios, ut putabat, Rhodanis et Sinonis constricti tenerentur. Damae succedit frater ejus Monasus.

XVII. Narratio de Berenice, quae erat Aegyptiorum regis filia, deque immani ejus et incesto amore et quomodo cum Mesopotamia consuetudinem habnerit, haec autem dein a Saca prehensa sit et adducta ad Garmum simul cum fratre Euphrate. Ab aurifabro literis acceptis Garmus, aufugisse Sinonidem, illum interfici jubet, illosque qui ad eam custodiendam et adducendam missi essent una cum uxoribus et liberis vivos defodi.

XIII. Rhodanis canis, Hyrcanus, repertis in sacro isto diversorio eadaveribus miserae illius puella: et servi infelcis et perditae amantis, primum servi dein et paulatim puellae corpus devorat: advenit ad eum locum Sinonidis pater, canemque hunc Rhodanis esse sciens puellamque semesam animadvertens, canem quasi Sinonidem ulturus mactavit et se ipse laqueo suspendit, terra operto reliquo puellae corpore et canis sanguine titulo inscripto: *hic sita est pulchra Sinonis*. Ad eum locum veniunt Soraeus et Rhodanes, visoque cane ad tumulum interfecto, et patre Sinonidis suspenso, sepulcrique titulo, Rhodanes vulnus

τέρα τῆς Σινωνίδος ἀνηρτημένον, τό τε τοῦ τάφου ἐπιγράμμα, ὃ μὲν Ῥοδάνης πρῶτην πληγὴν ἑαυτῷ ἐπενεγκὼν προσέγραφε τῷ ἰδίῳ αἵματι ἐπὶ τῷ τῆς Σινωνίδος ἐπιγράμματι· καὶ Ῥοδάνης ὁ καλός· ὁ δὲ Σόραιχος βρόχῳ ἑαυτὸν ἐξήπτεν. Ἐν ᾧ δὲ καὶ τὴν τελευταίαν πληγὴν ὁ Ῥοδάνης ἐπάγειν ἤρχετο, ἡ τοῦ γεωργοῦ θυγάτηρ ἐπιστάσα μέγα ἐβόα· οὐκ ἔστι Σινωνίς, ὦ Ῥοδάνη, ἡ κειμένη· καὶ δραμοῦσα κόπτει τε τὸν βρόχον Σοραίχου καὶ τὸ ξίφος ἀφαιρεῖται Ῥοδάνους, καὶ πείθει μόλις δικησασμένη τά τε περὶ τὴν δυστυχῆ κόρην καὶ περὶ τοῦ χρυσίου τοῦ κατορωρυγμένου, καὶ ὡς ἐπὶ τῷ ἀναλαβεῖν τοῦτο ἦχοι.

ΙΘ'. Ἡ δὲ Σινωνίς ἀπολυθεῖσα τῶν δεσμῶν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐφθῇ τοῦ γεωργοῦ, ἔτι κατὰ τῆς κόρης ἐπιμαίνουμένη. Μὴ εὐρούσα δὲ αὐτὴν ἐπηρώτα τὸν πατέρα· ὁ δὲ τὴν ὁδὸν ἐφραζε, καὶ αὐτὴ ἐδίωκεν ὀπίσω, γυνώσασα τὸ ξίφος. Ὡς δὲ κατέλαθεν ἐρριμμένον μὲν τὸν Ῥοδάνην, ἐκείνην δὲ μόνην παρακαθημένην καὶ τὸ τραῦμα τοῦ στήθους παραψήχουσαν· ὁ Σόραιχος γὰρ ἐπὶ ζήτησιν ἱατροῦ ἐξήει· ὀργῆς τε καὶ ζηλοτυπίας μᾶλλον ἐμπίπταται καὶ ὁρμᾷ κατὰ τῆς κόρης. Ὁ δὲ Ῥοδάνης ὑπὸ τῆς βίας κρείττων τοῦ τραύματος γεγῶως ὑπνῶντα καὶ ἐκώλυε τὴν Σινωνίδα, τὸ ξίφος ἀρπάσας ἀπ' αὐτῆς. Ἡ δὲ ὑπ' ὀργῆς ἐκπηδήσασα τοῦ καταγωγίου καὶ δρόμῳ χρωμένη μανιώδει, τοῦτο πρὸς Ῥοδάνην εἰποῦσα ἀπέριψε μόνον· καλῶ σε σήμερον εἰς τοὺς Γάρμου γάμους. Σόραιχος δὲ παραγενόμενος καὶ μαθὼν ἅπαντα παρηγορεῖ μὲν Ῥοδάνην, καὶ ἱατρεύσαντες τὸ τραῦμα ἀπολύουσι μετὰ τῶν χρημάτων τὴν κόρην πρὸς τὸν πατέρα.

Κ'. Ἀγεται πρὸς Γάρμον Εὐφράτης ὡς Ῥοδάνης καὶ ὡς Σινωνίς Μεσοποταμία· ἀγεται καὶ Σόραιχος καὶ ὁ ἀληθὴς Ῥοδάνης. Καὶ διαγνοὺς ὁ Γάρμος, μὴ εἶναι Σινωνίδα τὴν Μεσοποταμίαν, δίδωσι Ζοδάρᾳ παρὰ παταμὸν Εὐφράτην κατατομῆσαι, ἵνα μὴ, φησί, καὶ ἑτέρα τις τοῦ τῆς Σινωνίδος ἐπιβατεύσης ὀνόματος. Ὁ δὲ Ζοδάρης, ἀπὸ πηγῆς ἐρωτικῆς πίων καὶ τῷ Μεσοποταμίας ἐρωτι σχεθεὶς, σώζει τε ταύτην καὶ πρὸς Βερενίκην Αἰγυπτίων ἤδη, ἅτε τοῦ πατρὸς τελευτήσαντος, βασιλεύουσιν, ἐξ ἧς ἦν καὶ ἀρελόμενος, ἄγει· καὶ γάμους Μεσοποταμίας ἡ Βερενίκη ποιεῖται, καὶ πόλεμος δι' αὐτὴν Γάρμῳ καὶ Βερενίκῃ διαπειλεῖται. Εὐφράτης δὲ παραδίδεται τῷ πατρὶ ὡς δημίῳ, καὶ ἀναγνωσθεὶς σώζεται, καὶ πληροὶ μὲν αὐτὸς τὰ τοῦ πατρὸς ἔργα, ὁ δὲ πατὴρ οὐ μαιίνεται τοῖς ἀνθρώπων αἵμασιν· ὕστερον δὲ ὡς τοῦ δημίῳ κόρη ἐξέρχεται τοῦ οἰκήματος καὶ διασώζεται. Ἐν ᾧ καὶ περὶ τῆς συγκαθευδούσης τῷ δημίῳ, τά τε περὶ αὐτὴν ἔθῃ τε καὶ νόμιμα, καὶ περὶ τῆς τοῦ γεωργοῦ θυγατρὸς, ὅπως ἀνάσπαστος γίγνεται, ἐπεὶ Σινωνίς τῷ Συρίας βασιλεῖ γαμψθεῖσα ἔσχεν ἰσχύον τὴν ὀργὴν ἐπ' αὐτῇ πληρῶσαι· καὶ ὡς δημίῳ ταύτην συγκαθεύδειν καταδικάζεται· καὶ ὅτι συνεκαθεύδῃσεν ἐν τῷ τῶν δημίῳ περιβόλῳ εἰσελθούσα τῷ Εὐφράτῃ ὃς καὶ ἀντ' αὐτῆς εἰς τὸ ἐκείνης

sibi infligens, suo sanguine Sinonidis titulo adscripsit: et Rhodanes pulcher: Soræchus laqueo caput inserit. Dum ultimum Rhodanes vulnus sibi inferre parat, agricolæ filia superveniens magna voce clamat: non est Sinonis, quæ hic jacet: decurrens discindit laqueum Soræchi et Rhodani gladium ademit, et vix persuadet narrans illa quæ de infelici puella et de auro defosso accidissent, ad quod recipiendum ipsa venisset.

XIX. Sinonis vinculis soluta ad agricolæ domum fugit, furore adhuc in ejus filiam agitata: quam non reperit parentemque de ea percunctatur; ille viam monstrat, ipsa stricto gladio insequitur. Ubi deprehendit Rhodanem prostratum, illam autem solam adsidentem pectorisque vulnus ei foventem, nam Soræchus medicum accersitum ierat, ira et zelotypia magis ferveret et in puellam cum impetu ruit. At Rhodanes collectis ad eam violentiam non nihil a vulnere viribus, accurrit et avertit ab illa Sinonidem, gladio illi erepto. Illa præ ira e diversorio exiliens et cursu furibundo utens hoc solum Rhodani dictum objecit: *hodie te ad Garmi nuptias invito*. Soræchus adveniens intellecta re omni, consolatur Rhodanem, curataque plaga cum pecunia puellam ad matrem remittunt.

XX. Ad Garmum ducitur Euphrates quasi esset Rhodanes et præ Sinonide Mesopotamia. Cognito Garmus Mesopotamiam non esse Sinonidem tradidit Zobaræ ad flumen Euphratem capite truncandam, ne quæ, inquit, alia Sinonidis nomen falso usurpet. Zobaras bibens ex fonte amatorio et Mesopotamiæ amore captus, servavit eam et ad Berenicem Ægyptiorum jam reginam, patre mortuo, a qua eam quoque abduxerat, reduxit, Mesopotamiæ nuptias Berenice facit, et propter illam Garmus et Berenice bellum invicem minantur. Euphrates parenti suo ut carnifici traditur, agnitus servatur, parentis officio ipse fungitur, itaque pater humano sanguine non contaminatur: postea ut carnificis filia carcere egreditur et liber fit. Ibidem et de carnificis concubina, ejusque legibus ac moribus et de agricolæ filia ut vi abrepta fuerit, postquam Sinonis cum rege Syriæ nupta potestatem nacta esset illam ulciscendi: utque in septum carnificum introiens cum Euphrate concubuerit:

πρόσωπον ὑποκριθεὶς ἐξῆλθε τοῦ περιβόλου, καὶ ἐκεῖνη ἀντὶ τοῦ Εὐφράτου τὸ ἔργον ἔπραττε τοῦ δημίου.

ΚΑ'. Καὶ ταῦτα μὲν ἴδε προὔβαινε, παραδίδοται δὲ καὶ Σόραιχος ἐπὶ τῇ ἀνασταυρωθῆναι· ὁ δὲ τόπος ὠριστο, ἐνθα Ῥοδάνης καὶ Σινωνίς τὰ πρῶτα ἠύλισαντο, ἐν τῇ λειμῶνι καὶ ἐν τῇ πηγῇ, ἐν οἷς καὶ τῷ Ῥοδάνει τὸ κεκρυμμένον ἐπεφόρατο χρυσίον, ὃ καὶ ἀπαγομένῳ ἐπὶ τὸν σταυρὸν Σοραίχῳ μὲνυει. Καὶ Ἀλανῶν στρατὸς ἀπόμισθος Γάρμῳ γεγονὸς καὶ ἀπεχθανόμενοι περὶ τὸν χώρον, ἐν ᾧ Σόραιχος ἐμελλεν ἀνασταυροῦσθαι, διατρίβουσιν· οἱ καὶ ἀπελάσαντες τοὺς Σόραιχον ἀγόντας ἔλυσαν. Ὁ δὲ τὸ μνηυθὲν χρυσίον εὗρων καὶ τέχνῃ τινὶ καὶ σοφίᾳ ἐκ τοῦ ὀρύγματος ἀνιμώμενος, τοὺς Ἀλανοὺς ἔπειθεν, ὡς ὑπὸ θεῶν ταῦτά τε καὶ τὰ ἄλλα ἐκδιδάσκειτο. Καὶ κατὰ μίχρον ἐθίσας ἐλκυσεν ὥστε σφῶν ἡγεῖσθαι βασιλέα, καὶ πολεμεῖ στρατῷ Γάρμου καὶ νικᾷ. Ἀλλ' ὕστερον ταῦτα, ὅτε δὲ Σόραιχος ἐπὶ τὸν σταυρὸν ἐπέμπετο, τότε καὶ Ῥοδάνης ὑπ' αὐτοῦ Γάρμου ἐστεφανωμένου καὶ χορεύοντος ἐπὶ τὸν πρότερον σταυρὸν πάλιν ἦγετο καὶ ἀνασταυροῦτο, καὶ Γάρμος μεθύων ἅμα καὶ χορεύων περὶ τὸν σταυρὸν σὺν ταῖς αὐλητρίσιν ἔχαιρέ τε καὶ εὐφραίνεται.

ΚΒ'. Ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐπράττετο, Σάκας πρὸς Γάρμον γράμμα πέμπει, ὡς Σινωνίς τῷ Σύρων βασιλεῖ, μεираκίῳ ὄντι, γαμεῖται· καὶ Ῥοδάνης ἀνωθεν ἔχαιρε, Γάρμος δὲ ἑαυτὸν ἀνελεῖν ὥρμησεν. Ἐπισχὼν δὲ κατάγει Ῥοδάνην ἄκοντα τοῦ σταυροῦ, θανεῖν γὰρ μᾶλλον ἡρεῖτο, καὶ κοσμεῖ στρατηγικῶς, καὶ πέμπει τοῦ πολέμου, ὃν πρὸς τὸν τῶν Σύρων ἀνεκίνει βασιλέα, στρατηγὸν ὡς ἐραστὴν κατὰ τοῦ ἀντεραστοῦ, καὶ φιλοφρονεῖται ὑπούλως, καὶ γράμμα κρύφιον γράφει τοῖς ὑποστρατήγοις, εἰ νίκη γένηται καὶ συλληφθῇ Σινωνίς, ἀνακρεθῆναι Ῥοδάνην. Ῥοδάνης δὲ καὶ νικᾷ, καὶ τὴν Σινωνίδα ἀπολαμβάνει, καὶ βασιλεύει Βαβυλωνίων· καὶ τοῦτο χελιδὼν προμηνύει· ταύτην γὰρ, ὅτε παρῆν Γάρμος καὶ συνεξέπεμπε Ῥοδάνην, αἰτὸς ἐδίωκε καὶ ἱκτίνας· ἀλλὰ τὸν μὲν αἰτὸν ἐξέφυγεν, ὃ δὲ ἱκτίνας ταύτην ἤρπασεν. Ἐν οἷς ὁ ἰς λόγος.

qui in ejus vultum assumulatus, e septo egreditur, quando illa pro Euphrate carnificis officio fungebatur.

XXI. Haec quidem ita gesta sunt. Cruci traditur etiam Soræchus; locus definitur, ubi Rhodanes et Sinonidis primum degerant, in prato et ad fontem, in quibus a Rhodane absconditum aurum inventum erat, quod nunc quoque abducto ad crucem Soræcho indicat. Alanorum exercitus, cui stipendia non erant data ideoque irati, versantur in loco ubi Soræchus cruci affigendus erat; abactis Soræchi custodibus, illum liberant. Ille reperto, quod monstratum erat aurum, arte quadam et astu e fossa extraxit, Alanisque persuasit se diis hæc et alia edoctum scire. Paulatim autem eos adsuefaciens eo pertraxit ut illum pro rege suo agnoscerent bellumque cum Garmi exercitu gesserit ac vicerit. Hæc postea facta sunt; quando vero Soræchus ad crucem ducebatur, eodem tempore et Rhodanes ab ipso Garmo coronato et saltante ad priorem illam crucem rursus ductus est et affixus. Garmus ebrius simul et saltans circum crucem cum tibicinis gaudebat et animo latabatur.

XXII. Dum hæc fiunt, Sacas Garmo epistolam mittit, Sinonidem cum Syriæ rege, juvene, nupsisse; Rhodanes pendens gaudebat, Garmus se ipse interficere properabat. Se cohibens tamen deducit invitum Rhodanum a cruce, mori malebat enim, paludamento ornat, ducemque belli quod adversus Syriæ regem movebat mittit, tanquam amantem adversus rivalem, et benigne sed simulate excipit, clandestinas litteras legatis ejus mittens (in quibus hoc mandatum) ut Rhodanem interficerent victoria parla et Sinonide prehensa. Rhodanes victor recuperat Sinonidem et regnum accipit Babylonæ, quod hirundo angurio portenderat; Garmo enim presente cum is Rhodanem mitteret aquila et milvus hanc persequerentur, aquilam ista effugit, milvus eam rapuit. De his (agit) liber decimus sextus.

ΕΥΜΑΘΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ

ΤΟ ΚΑΘ' ΥΣΜΙΝΗΝ ΚΑΙ ΥΣΜΙΝΙΑΝ

ΔΡΑΜΑ.

Ευμαθίου
ΕΥΜΑΘΗΙ PHILOSOPHI

DE HYSMINES ET HYSMINIÆ AMORIBUS

FABULA.

COLLATIS PARISINIS, VATICANIS ET MONACIBUS
CODICIBUS, REGOGNOVIT, EMENDAVIT, LATINE VERTIT

PHILIPPUS LE BAS.

Πανθία, παρθένος Ὑσμίνη, καὶ θεράπαιναι τρεῖς· ἡ μὲν ἐκ τοῦ φρέατος ὕδωρ ἔφερεν, ἡ δὲ τι σκεῦος ἀργύρεον ἐπὶ ὤμων ἀνείχεν, ἡ δὲ τρίτη λίνον κατὰ χιόνα λευκόν. Ἐπέβημεν τοῦ δωματίου, καὶ Σωσθένης μοι, « Χαίροις, » εἰπὼν, σὺν τῇ Πανθίᾳ ὤχετο. Ἐγὼ δὲ καὶ Κρατισθένης ἀνεκεκλιμένα περὶ κλίνας ὅτι λαμπρῶς ἐσταλμένας καὶ μαλακῶς. Ὑπέβηχε τὸ σκεῦος περὶ τὸν σκίμποδα κλίνης ἐμῆς ἢ τοῦτο κατέχουσα· ἡ ἑτέρα τὸ ὕδωρ ἐπέβαλεν· ἡ δὲ παρθένος Ὑσμίνη ὀκλάσασα τὸ πόδε καὶ λαβομένη μου τῶν ποδῶν ἐκπλύνει τῷ ὕδατι (καὶ τοῦτο γὰρ τοῖς κήρυξιν ἀφωσῶνται)· συνέχει τούτους, κατέχει, περιπλέκεται, θλίβει, ἀφορᾷ φιλεῖ, καὶ ὑποκλέπτει τὸ φίλημα· καὶ τέλος ἀμύττουσα τοῖς ὄνυξι γαργαλίζει με. Ἐγὼ δὲ τὰλλα σιγῶν καὶ φέρων ἄκων ἀνεκάγχασα· ἀνένευσεν ἡ κόρη, καὶ ἀτενῶς ἰδοῦσά με, μικρὸν ἐμεῖδισε, καὶ πάλιν κατένευσε, κἄν ἐγὼ τοῖς ἔρωσιν οὐκ ἐπένευον· ἀπομάσσει μου τοὺς πόδας, τὸ μάκτρον ἐκ τῶν τῆς θεραπεινίδος ἀνελομένη χειρῶν· ἡ δὲ, « Χαίροις, εἰποῦσά μοι, κήρυξ, » ὤχετο.

13. Ἐγὼ δὲ περὶ τὸν ὕπνον ἐτραπόμην εὐθὺς, καρηθάρησας καὶ τροφῇ καὶ πόσει καὶ πόνοις τοῖς τοῦ κηρύματος. Περί δὲ τρίτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ὁ καλὸς Κρατισθένης ἐξυπνίζει με λέγων· « Οὐ χρὴ παννύχιον εὐθεῖν ἄνδρα κήρυκα. » Ἐγὼ δ' ἀπεσπώμην τῶν ὕπνων, αἰδοῖ καὶ φιλῶ πειθόμενος· οἱ δ' οὐκ ἀπεσπῶντό μου τῶν ὀφθαλμῶν· τροφῇ γὰρ καὶ πόσει καὶ κόπος ὕπνου πηγῇ. « Τί δὲ φῆς, ὦ Κρατισθένης, εἶπον, τί μου τῶν βλεφάρων τὸν γλυκὺν ἀποσπᾷς ὕπνον; » « Ὅ δὲ τὰ 30 περὶ τράπεζαν ἐξήτει μαθεῖν, καὶ πῶς ἀνεκάγχασα, καὶ τὴν ἐμὴν ἐλοιδορεῖ γλῶτταν, « Γλώσσης τοι, λέγων, φειδωλῆς ὅθι σαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἀριστος, πλεῖστη δὲ τε χάρις κατὰ μέτρον ἰουσης. »

14. Ἐγὼ δὲ πρὸς αὐτόν· « Τὰλλα μὲν τοῦ δεῖπνου, 35 « Κρατισθένης, ὁῖσθα, καὶ συνανακλινόμενος ἡμῖν καὶ « πίνων τοῦ νέκταρος, τὰ δὲ περὶ τὴν κόρην τοιαῦτα « πρῶτόν μοι φέρουσα τὸ πόμα, « Χαίροις, » ὑπεψιθύρισε· δεύτερον, « Ἐξ ὁμωνύμου παρθένου χειρῶν δέ- « χου, φησί, τὸ ποτήριον, ἡρέμα δὲ καὶ τοῦτο, καὶ 40 « τὴν ἀκοὴν ὑποκλέπτουσα· ἐς ὅσον δ' ἐγὼ ἐπίνον, αὐτὴ « τῷ ποδὶ τὸν πόδα μου κατεπέθλιβε· τρίτον ἔφερε μοι « τὸ πόμα, καὶ διδοῦσα πάλιν ἐπέχει· ἐγὼ δ' ὑπὲρ ἀκῆ- « κοας εἶρηκα, τὰ δ' ἐφεξῆς οἶδας, τὸν τῆς Πανθίας « θυμὸν, τὴν ὀργὴν τοῦ πατρὸς, τὴν τῆς κάρας κίνη- 45 « σιν, τὴν αἰδὸν τῆς παρθένου, τὴν σιγὴν, τὴν ἐκπλη- « ξιν, τὸ ἐρύθημα, καὶ τὰλλα πάνθ' ὅποσα πέπονθεν, « ὡς ἐκ κεραυνῷ βληθεῖσά τις πρὸς ἃ οὐκ πάντα, γῆ « τὸ σεμνὸν τοῦτο κηρύκειον, ἡσχυνόμην αὐτὸς, καὶ « μᾶλλον τὴν σὴν ἐπιτίμησιν, ἥ τις με σιγᾶν ἐπετρέ- 50 « ψατο. Τέταρτον ἐπίνομεν σιωτῇ· Διὲ, καὶ πάλιν « Ὑσμίνη τὸν ἐμὸν ἐπέθλιβε δάκτυλον. Ταῦτα τὰ « τῆς τραπέζης· τὰ δὲ τῆς κλίνης ὅποια· νίπτει μου « τοὺς πόδας, περιπλέκεται, θλίβει τοὺς δακτύλους, « φιλεῖ, καὶ φιλοῦσα κλέπτει τὸ φίλημα, καὶ τέλος

Hysmine puella et ancillae tres, quarum altera haustam ex fonte aquam ferebat, altera sublatum in humeros argenteum vas, tertia linteum candidissimum. Mox cubiculum subivimus, et, « Vale » dicto, Sosthenes ac Panthia recesserunt. Ego autem et Cratisthenes sumptuosis mollibusque collocati lectulis decubuius. Mox ancilla vas quod ferebat in lectiscabello posuit; altera autem aquam infudit. Hysmine autem, flexis geniculis, pedes meos prehendit et lavit (nam hoc caduceatoribus religionis ergo tribuitur); illos continet detinet, complectitur, premit, tacite osculatur, oscula furtim decerpens et denique unguium titillatione leviter corradit. Ego ad caetera tacitus omniumque patiens, invitus tamen ad haec in risum erupi. Respexit ad risum Hysmine, intentisque in me defixa oculis aliquantulum subrisit; mox autem illos demisit quamvis tot amoris indicia non annuerem, statimque accepto ex ancillae manibus linteo pedes detersit, ac recessit salutem caduceatori precata.

13. Ego autem cibo potuque ac sacri ministerii laboribus gravatus nec mora in profundam quietem sepultus sum. Formosus Cratisthenes circa tertiam vigiliam noctis me somno excussit, his verbis increpans:

Legatum totam per noctem ducere somnos non decet.

Ego pudori et amicitiae obsequutus somnis exentior, qui tamen omnino ex oculis non excussi sunt; cibi enim potusque et defatigatio somni fons. Atque ille quidem ea, quae in convivio acciderant, risusque causam quaerens nimiam loquendi petulantiam arguebat, hoc dicto

Optimus est homini thesaurus lingua modesta, Maximaque illius est gratia pauca loquentis.

14. Ego autem, « Caetera, inquam, non ignoras, quia « una nobiscum accubuisti et ex nectare bibisti; quae vero « ad puellam spectant te docebo. Primum poculum cum « praebuit, « Salvus sis, caduceator » submurmurat. Mox, « Ab ejusdem nominis virgine secundum habeas, » inquit, « adeo deminuta voce, ut auditum falleret; tamdiuque « pedem meum suo imposito pressit, quamdiu bibi. Ter- « tio poculum quidem praebere videbatur, sed tamen reti- « nebat; itaque illa, quae audivisti, exciderunt. Reliqua « tu nosti, Panthiae indignationem Sosthenisque iram; « capitis motum, puellae pudorem, silentium, consterna- « tionem, ruborem, et singula, quae veluti fulmine « tacta perpessa est; quorum omnium et maxime objurga- « tionis tuae, quae silentium imperavit, testor sacrum « meum ministerium, me pudebat. Quartum bibimus « Jovi Servatori, rursusque Hysmine digitum meum pres- « sit. Atque haec sunt, quae in convivio evenerunt; quae « vero circa lectulum? Hysmine pedes meos lavit, com- « plexa est, digitos pressit, furtivaque ingessit oscula, tan- « dem pedum solum unguibus leniter carpsit, unde, ut au- « disti, in risum erupi. — O te felicem, exclamavit Cra-

ὅλη στρατιώτης, πλὴν τοῦ προσώπου, εἰ μὴ θεὶ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀγριωτέρους ἢ κατὰ παρθένον ἰδεῖν. Κόρυς περιστράπτει τὴν κεφαλὴν, καὶ ταύτην κατακοσμεῖ. Θυρεὸς τὸ στέρνον, φοριδωτὸς χιτῶν τὸ μέ-
 5 τάρφρενον, μίτρα τὴν ζώνην, τὸν ταρσόν, τὴν χεῖρα καὶ τὰλλα τῶν μελῶν στρατιωτικῶς κατεπέφρακτο.
 Ἡ χεὶρ κατὰ δρυὶν παχεῖα· οἱ δὲ γε δάκτυλοι πρὸς τὸ παρθενικὸν ἐγεγράφτο. Ἐν ὅσοις τῶν μελῶν ἐγυμνοῦτο, ὅλη παρθένος ἦν ὁ στρατιώτης· ἐν ὅσοις δὲ κατεπέ-
 10 φράκτο, ὅλον στρατιωτὴν τὴν παρθένον ἐώρας. Ἀσπίς τῇ λαίᾳ τῇ παρθένῳ, εἰ δὲ γε βούλει, τῷ στρατιώτῃ τῇ δ' αὖ ἐτέρᾳ δολιχὸν ἐγχος, γραφεῖον Ἄρεος.

4. Ἡ μετ' αὐτὴν ὅλη παρθένος, ὅλη σεμνὴ τὴν ὄψιν, τὸ σχῆμα, τὸν χιτῶνα, τὸ πέδιλον, ἐστεφανωμένη τὴν
 15 κεφαλὴν, οὐκ ἐκ λίθων κατὰ τὴν πρώτην, οὐκ ἐκ μαργάρων κατὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς, ἀλλ' ὅλοις φύλλοις, ἀλλ' ὅλοις ἄνθεσι. Ῥόδον οὐκ εἶχεν ὁ στέφανος, ἢ λαθομέ-
 νου τοῦ τεχνίτου, ἢ τῶν χρωμάτων ἡττωμένων τῆς τοῦ ῥόδου βαφῆς. Ὁ πλόκαμος τῇ κόρῃ κατεχεῖτο μικρὸν,
 20 καὶ αὐτὴν τὸν στέφανον ἀνεδέδετο. Λευκὴ καλύπτρα περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὰ περὶ τὸ μέτωπον κατεκάλυ-
 πτεν. Ἀραχνώδης ὁ χιτῶν τῇ παρθένῳ, τὸ χρῶμα λευκός, ποδήρης τὸ σχῆμα, καὶ ὅλος πλατύς. Ἡ δεξιὰ τῶν χειρῶν δεξιῶς ἐπικειμένη τῷ στήθει, τὸν δμῶνυμον
 25 κατακαλύπτει μαζόν· οἱ δάκτυλοι τὸν λαῖον ὅλον περι-
 καλύπτουσι κατεπικειμένοι, καὶ φυλάσσοντες· ἄμαζον εἰποῖς ἰδὼν γεγράφθαι τὴν κόρην. Ἡ δ' ἐτέρα χεὶρ τὸ χι-
 τῶνιον ἀνέχει πρὸ τῶν μερῶν· ὁ γὰρ βορβῶς ἐδόκει πνεῖν κατὰ μέτωπον, καὶ τὸ πολὺ τοῦ χιτῶνος περὶ τὴν
 30 πτέρναν ἐξέχυσεν· οὕτως ἡ κόρη σεμνὴ, καὶ τὸ πνεῦ-
 μα θρασὺ, καὶ λεπτὸν τὸ χιτῶνιον· διὰ γάρ τοι παρθε-
 νικῆς ἀπαλόχροος οὐ δίδεισιν αἰθρηγενέτης βορβῶς. Ὁ δεξιὸς τῶν ποδῶν περὶ θάτερον στρέφεται, καὶ κατεπί-
 35 κείται, καὶ συμπλέκεται, μηρὸς ἐν μηρῷ, καὶ ὅλος ποὺς ἐν ποδὶ, ἵνα μὴ τῷ λεπτῷ τοῦ χιτῶνος τὸ σῶμα δια-
 φωτισθῇ. Μέλαν τὸ πέδιλον τοῖν ποδοῖν, καὶ ἀσφα-
 λῶς ἐσκευασμένον, καὶ μὴ κατὰ παρθένον ἡμφισμένον.

5. Ἡ τετάρτη καὶ τελευταία ἐξ ἄρτι βραγέντος νέ-
 40 φους ἀπορβύηται δοκεῖ, καὶ ὡς ἐξ οὐρανοῦ διακλύπτει· καὶ ὅλη αἰθέριος, τὸ σχῆμα σεμνὴ, χαρίεσσα μοῖ τὸ πρόσω-
 πον· ἐρυθρὸς ὁ χιτῶν, ἀλλ' ἔχει τι καὶ λευκότητος· εἰ δὲ τοῦ σώματός ἐστὶ τι λευκόν, καὶ διαρρεῖ τὸν χιτῶνα,
 ὁ τεχνίτης οὐκ ἀφῆκεν ὁρᾶν. Θρίξ πᾶσα εὐφυῶς συν-
 45 ῆπται πρὸς τὸ μετάφρενον. Τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅλος ἔχει πρὸς οὐρανόν. Στάθμη καὶ φλόξ τὰν χειρῶν, ἢ μὲν ἐπὶ δεξιᾷ, ἢ δ' ἐπ' ἀριστερᾷ. Τὸ πόδε καὶ μέχρι
 κνημῶν ἐξέφυγεν ὁ χιτῶν.

6. Οὕτω μὲν οὖν εἶγον αἱ γυναῖκες· τὸ δὲ περὶ ταύ-
 50 τας δρᾶμα καὶ τίνας αὐταὶ μαθεῖν ἐζητοῦμεν φιλοπο-
 νώτερον· γράμματα τοῖνυν ὀρῶμεν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν παρθένων, ἃ πάντ' ἦσαν ἰάμβειον ἐν εἰς τέσσαρα τετμημένον, καὶ ταῖς παρθένοις τὰς κλήσεις ἀφοσιού-
 μενον· τὸ δ' εἶχεν οὕτως·

Φρόνησις, Ἰσχύς, Σωφροσύνη, καὶ Θέμις·

EUMATH.

fuit, si vultum excipias; oculi tamen ultra quam virginem deceat ferociore. Fulgurans galea caput ornat, pectus scuto legitur, squamea tunica dorsum, militari cingula illa; palma ceterum, manus ac reliquum corpus armis circumdata. Manus quidem roboris instar durissimæ, digitis autem pictor virginalem naturam servaverat. Denique si ad illa membra spectes, quæ armis nuda pictor exhibuit, dicas quidem: nihil aliud est miles præter virginem; sin autem ad ea quæ armis instruuntur: nihil aliud est virgo præter militem. Atque hæc virgo, vel si placet, miles, læva clypeum sustinet, dextra longissimam hastam, Martis stylum.

4. Tertiæ autem virginea omnino facies, venerabilis aspectus, habitus, tunica, calceusque; caput non gemmis aut unionibus ut prima cingebatur, foliis autem et floribus. Rosam tamen nullam habuit corona, sive illius non meminuit pictor, sive ille color, quo rosa purpurat, a reliquis victus est. Crinem tantisper vagum coronæ nodus adstrinxerat. Album capitis tegmen frontis partem legit. Arachnea puellæ vestis, candida colore, forma talaris et amplissima. Dextra pectori dextere imposita; cognominem mammam operiunt digiti, lævam uti circumtegunt et custodiunt; dicas illam sine mammis pictam fuisse. Sinistra vestem circa femora coerces: etenim adversus boreas maximam partem circa calcanea effusam perflat. Tanta est virginis dignitas, venti audacia, tunicæ subtilitas. Non tamen per delicatum virginis corpus flabat sereni auctor boreas. Pes dexter lævo retortus impositusque et implicitus, et femori femur, et pes pedi ne tenuitate nimia vestis corpus in lucem proferretur. Nigræ illius soleæ et solidissimæ, sed virgini minus convenientes.

5. Quarta et ultima ex nube paulo ante disrupta, decidua videtur; nam adhuc ex cælo veluti despicit. Itaque tota cælestis habitu venerabilis vultuque formosa. Rubram vestem induitur, quæ tamen subalbescit: an autem corporis candor vestem irradiet, id pictor videre non permisit. Coma decore in tergo colligitur. Oculos in cælum conversos habet. Stateram flammamque manibus ambabus gestat, illam dextera, hanc autem sinistra. Pedes tibiæ tenuis effugit tunica.

6. Illa femina se habebant. Quænam autem essent et quid ipsæ effingerent discere accuratius cupiebamus. Literas ergo super illarum capita exaratæ videmus, iambum nempe, qui, in quatuor divisus, nomina sua tribuebat virginibus et sic se habebat,

Prudentia, Virtus, Temperantia et Themis.

πλάττη, ἂν τὸ μῆλον ζητῇ λαθεῖν τὴν καλὴν, ἂν
 Πάρις κριτὴς, ἂν τὸ μῆλον ἄθλον τοῦ κάλλους, ἔχεις,
 ὦ μεираκίον, τοῦτο. Καὶ πρὸς τὸν Κρατισθένην εἶπον·
 « Ὡς ἄρα χεῖρ ζωγράφου καινόν τι χρῆμα· τὰ ὑπὲρ τὴν
 5 « φύσιν τερατουργεῖ, καὶ πλάττει τὸν λογισμὸν, καὶ
 « τὰ πλάσματα τεχνουργεῖ. Εἰ δέ γε βούλει, φιλοσο-
 « φήσωμεν τὸ μεираκίον.
 8. « Ἀγχιθυροὶ ταῖς ἀρεταῖς αἱ κακίαι, καὶ ταύταις
 « παραπεπήγασι. Πρὸς τοῦτο δὴ τὸ γνωμάτευμα τὸ
 10 « μεираκίον ἀναπέπλασται, καὶ τέχνη τὸ πλάσμα πρὸς
 « φύσιν μετήγαγεν. Ἐγὼ σου, τεχνίτα, τὸ αἰνίγμα,
 « ἔγω σου τὸ δῶμα· εἰς αὐτόν σου βράπτω τὸν νοῦν· καὶ
 « Σφίγξ γένῃ, Οἰδίπους ἐγὼ· καὶ ὡς ἐκ Πυθικῆς ἐσχά-
 « ρας καὶ τρίποδος αἰνιγματωδῶς ἀποφοιῶ ἀζης λοξά,
 15 « πρόσπολος ἐγὼ σοι, καὶ διασαφῶ τὰ αἰνίγματα. »
 9. Τὰ δ' ἐφεξῆς ὅποια· Ὅλος στρατὸς παρεστῆκε
 τῷ μεираκίῳ, ὅλαι πόλεις, χορὸς ξύμμικτος ἀν-
 δρῶν, γυναικῶν, πρεσβυτῶν, μεираκίων, παρθένων,
 γραῶν. Βασιλεῖς, τύραννοι, δυνάσται, κρατοῦντες
 20 γῆς, ὡς δοῦλοι παρίστανται, οὐκ ἴσα καὶ βασιλεῖ,
 ἀλλ' ἴσα θεῷ, καὶ γυναῖκες δύο ταῖς χερσὶν ἀλλήλαις
 ξυνδούμεναι, τὸ μῆκος ὑπὲρ γυναῖκας, ὑπὲρ τὸν Ἰα-
 πέτον χρόνον, καὶ αἱ τὴν ὕψιν, καὶ αἱ τὴν βυτίδα,
 καὶ αἱ τὸ σχῆμα, καὶ αἱ τὴν χροιάν. Καὶ ἡ μὲν ἡλιο-
 25 σιδῆς καὶ ὅλη λευκὴ, λευκὴ τὴν τρίχα, λευκὴ τοὺς
 ὀφθαλμοὺς, λευκὴ τὸ χιτῶνιον, τὸ πρόσωπον, τὴν
 χεῖρα, τὴν πόδα, τὰ πάντα λευκὴ· ἡ δ' ἑτέρα μέλαινα,
 τὰ πάντα, καὶ τρίχα, καὶ κεφαλὴν, καὶ τὸ πρόσωπον,
 χεῖρας καὶ πόδας, καὶ τὴν χροιάν ἅμα καὶ τὸ χιτῶνιον.
 30 Ἰσαὶ τὴν ἡλικίαν, διάφοροι τὴν χροιάν· ἴσα τὴν βυτίδα,
 τὸ γένος διάφοροι· ἡ μὲν γὰρ ὡς ἐξ Ἀχαιῶς καλλιγύ-
 ναικος, ἡ δ' ὡς ἐκ κεκαυμένης Αἰθιοπίας. Παρίστα-
 ται καὶ πλῆθος πτηνῶν, καὶ φέρον ἐλεύθερον τὸ πε-
 ρὸν, καὶ ὡς δοῦλον παρίσταται. Ὅλον γένος Ἀμφι-
 35 τρίτης νεπέδων δουλογραφεῖται τῷ μεираκι· καὶ θῆρ
 βασιλεὺς θηρίων μετὰ παντὸς θηρὸς ὁμοδόλως παρί-
 σταται.
 10. Ἐγὼ δὲ πρὸς τὸν Κρατισθένην· « Πῶς δ' οὐ πτε-
 « ρύσσεται τὸ πτηνὸν ἀνέτω πτερῶ, ἀλλὰ δουλογραφεῖ-
 40 « ται καινῶς οὕτω καὶ ὑπὲρ τὴν φύσιν; Θῆρ λέων ὠμη-
 « στής, βασιλεὺς θηρίων, δοῦλος τῷ μεираκι, καὶ ταῦτα
 « γυμνῶ, ὃν φρίσσει καὶ θῆρ καὶ ὄλος ὀπλίτης. Ὅνυξ
 « δὲ ποῦ, καὶ βλοσυρὸν ὄμμα καὶ λάσιον στέρνον, καὶ
 « πρὸ πάντων τὸ φρικτὸν καὶ ἄγριον βρύχνημα; Φρα-
 45 « κτὸν γένος (παρίσταται γὰρ καὶ τοῦτο), καὶ πᾶς βα-
 « σιλεὺς, πᾶς δυνάστης, πᾶς τύραννος οὐκ ἀρκεῖ πρὸς
 « μόνον μεираκίον ὅλον γυμνόν; Ἀλλὰ καὶ ἰχθύς, καὶ
 « πᾶς θαλάσσιος θῆρ τί μοι φρίσσει τοῦ μεираκίου; τὸ
 « πῦρ; ἀλλὰ πάλιν ὅλας ἔχει θαλάσσας, ὅλον βυθόν,
 50 « πολέμιον πυρὸς· τὸ τοξόν, τὸ πτερόν; εἴτ' οὐκ ἀμ-
 « βλύνεται τῷ βυθῷ; Βαβαί μοι τῶν γυναικῶν, βαβαί
 « τοῦ θανάτου, βαβαί τῆς ἡλικίας, βαβαί τῶν βυτί-
 « δων, βαβαί τοῦ σχήματος, τῆς δουλοπρεπείας. Ὡς
 « Ζεῦ καὶ θεοί, ὡς ἀληθῶς τέρας ἢ γραφή, τοῦ πλά-

foret, tibi puer, contingeret. Tunc Cratisthenem sic allo-
 quutus sum : « Mira prorsus res est ars pictoris, qui multa
 « supra rerum naturam prodigiosa procreat, imaginesque
 « animo conceptas postmodum coloribus exprimit. Verum,
 « si permittis, disseramus de puero.

8. « Proxima virtutibus vitia sunt ac pæne adherentia.
 « Ad hanc sapientissimam sententiam puer ille fictus est,
 « naturæque figmentum ars aptavit. Intelligo ænigma
 « tuum, pictor; fabulam tuam tenco, animumque in men-
 « tem tuam immergo : si Sphinx es, Cædipus sum; si velut
 « ex Pythiæ altari et tripode vaticinarius, ego sacerdos
 « ambages tuas resolvam. »

9. Quid deinde? Toti exercitus puerum cingebant, totæ
 urbes, commixtaque turba virorum, mulierum, senum,
 puellarum, vetularum. Reges, tyranni, dynastæ, terrarum
 domini, servorum ritu eum circumstant, non secus ac
 regem sed perinde ac deum; adstant et feminae duo manibus
 iuter se connexis, staturæ plusquam femineæ, ætatis ante
 Japeti tempora; insolens utriusque facies, insolens rugositas,
 insolens habitus et insolens color. Prima solaribus radiis
 splendet et candet, candida crines, candida oculos, candida
 vestem, vultum, manus, pedes, omnino candida; secunda
 autem omnino nigret et crines, et caput, et vultum, manus-
 que et pedes colorem simul et vestem. Ambarum eadem
 ætas, dissimilis color; eadem rugositas, dissimilis patria :
 prima etenim ex Achaia orta videtur, quæ formosis mulie-
 ribus abundat; secunda ex torrido Æthiopiarum solo. Adstat et
 alitum turba, et quamvis alas liberas ferentes, servorum
 instar adstant. Omne genus Amphitritæ piscium pueri ser-
 vitio se adscribit; adstat et leo ferarum dominus cum feris
 omnibus conservitii compos.

10. Ego autem ad Cratisthenem conversus, « Cur, in-
 « quam, alites libero volatu inde non avolant, sed sic in-
 « solenter et contra naturam servitio se adscribunt. Leo,
 « fera crudelis, ferarum rex, pueri vel nudi servus est,
 « quem reformidat, quamvis fera et armis instructus. Quo
 « recesserunt ungues, truculenta luminum acies, villosum
 « pectus, et ante omnia terribilis feroxque rugitus? Nonne
 « cataphractorum genus (nam et id etiam adstat) reges, dy-
 « nastæ, tyranni soli puero, vel ex omni parte nudo, suffi-
 « ciunt? At pisces et immania cete quid mihi de puero refor-
 « midant? ignem? sed tota maria habent, totos gurgites igni
 « infensos; arcum pennarumque vim? nonne undis hebetæ-
 « tur? Papæ mulierum! papæ miraculi! papæ provectæ
 « ætatis! papæ rugositatis! papæ habitus servitutis! o Jupi-
 « ter diique, quam vere portentosum pictura, animi fig-

κάρην ἀνεκινούμεθα· ὥς προσκυνεῖ με κλέπτουσα τὸ
προσκυνήμα· ὥς ἐπιτίθῃσι τοὺς δακτύλους τῷ στό-
ματι, σιγᾶν ἐπιτρέπουσα· ὥς διδούσα μοι τὸ ποτή-
ριον, « Χαίροις, συνόννυμέ μοι κήρυξ, » ὑπεψιδύρισεν·
ὥς κινῶσα προσεξέρροφῃσεν· ὥς εἶπε πάλιν ἐπὶ τῷ
δευτέρῳ μοι πόματι· « Καὶ τὴν πόσιν ἐξ ἔρωτος, ὥς
« καὶ τὴν κλήσιν ἐκ τύχης κοινοῦμαί σοι· » καὶ τέλος
τὸ περὶ τὸν πόδα πλάσμα, καὶ τὸ « Πείσθητι τῷ πα-
« τρί. » Καὶ ὁ Κρατισθένης· « Ἐρως ὅλην σοι τὴν παρ-
10 « θένον ἐξεκαυσεν· Ἐρως ἐξετυράνησεν· ἐρώσης ταῦτα
« ψυχῆς καὶ γλώσσης πυρπολουμένης· ἐξ ἔρωτος·
« σὺ δὲ μέχρι πότε λειποταξίας κριθῇσθαι τῷ Ἐρωτι;
« Ποῦ δὲ καὶ φύγῃς αὐτόν; εἰς οὐρανόν; ἀλλὰ φθάνει
« σε τῷ πτερῶ· ἐς θάλατταν; ἀποδύσῃ δὲ τὸν χιτῶνα;
15 « ἐς τὸν βυθόν; ὁ δὲ σοι προαπεύσατο· κατὰ γῆν;
« τῷ τόξῳ σε φθάνει. Ἴδεις τὸν Ἐρωτα; εἶδες τὸ
« πῦρ, τὰ τόξα, τὴν γύμνωσιν, τὸ πτερὸν; Εἶτα σὺ
« μόνος ἐλευθερός ἔρωτος; σὺ μόνος; » Ἐγὼ δὲ πρὸς
τὸν Κρατισθένην· « Ἐὰ μὲι σωφρονεῖν, ὦ γαθέ· τοὺς
20 « γὰρ σώφρονας,

Θεοὶ φιλοῦσι, καὶ στυγοῦσι τοὺς κακοὺς. »

Καὶ σιγήσαντες περὶ τὸν ὕπνον ἐτράπημεν.

BIBAIION TPITON.

1. Καὶ δὴ με περὶ μέσσην τὴν νύκτα κατακοιμούμε-
νον ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος μάλα φοβερός· ὁρῶ γὰρ
25 περὶ τὸ δωματίον εἰσὶν πλῆθος οὐκ εὐαρίθμητον, ὄχλον
ζυμμιχτόν, ἀνδρῶν, γυναικῶν, νεανίσκων, παρθέ-
νων. Λαμπαδηφόροι πάντες τὴν δεξιάν, τὴν γὰρ τοι
λαίαν περὶ τὸ στήθος εἶχον δουλοπρεπῶς. Καὶ μέσον τὸ
περὶ τὸ τοῦ κήπου θριγγεῖον μεράκιον, τὸν γεγραμ-
30 « μένον Ἐρωτα, τὸν βασιλέα, τὸν φοβερόν ἐκείνον, ἐπὶ
« χρυσοῦ καὶ πάλιν δίφρου καθήμενον· ὥς ἐκ βροντῆς
« δέ μοι κατεβράβη φωνή· « Πρὸς ἡμᾶς τὸν δυνάστην,
« τὸν ἐλευθερόν, τὸν μὴ φρίσσοντά μου τὸ βέλος, τὸν
« μὴ φοβούμενον τὸ πτερὸν, τὸν λοιδοροῦντα τὸ πῦρ,
35 « τὸν αἰσχυνόμενόν μου τὴν γύμνωσιν, τὸν ὡς μεράκιόν
« με καταμωκώμενον, τὸν ἀσπαζόμενον τὴν ζωγράφον
« εἰ τὸ ρόδον βδελύσσεται, τὸν τὴν ἐμὴν φίλην Ὑσμί-
« νην αἰσχύναντα, ὃν καὶ ὡς σωφρονα θεοὶ φιλοῦσι. »
« Ἐγὼ δ' εὐλόγημι ἔλσεινῶς, ὅλος ἐντρομος, ὅλος ἄφρωνος,
40 « ὅλος νεκρός, καὶ κατὰ γῆν κείμενος. » Φεῖσαι, βασι-
« λεύ, » ἀκούω φωνῆς, καὶ μικρόν πρὸς ἑαυτὸν γεγο-
« νηος, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνατείνας, ὁρῶ τὴν Ὑσμί-
« νην ἐστεφανωμένην ῥόδῳ τὴν κεφαλὴν, ῥόδον τῇ δεξιᾷ
« φέρουσαν, τῇ λαίᾳ τῶν ποδῶν ἐχομένην τοῦ βασιλέως,
45 « καὶ. » Φεῖσαι, λέγουσαν, Ὑσμινίῳ, φέσαι δι' ἐμὲ,
« βασιλεῦ· ἐγὼ σοι τοῦτον δουλογραφῶσω. » Καὶ πρὸς
τὴν παρθένον ὁ βασιλεὺς· « Διὰ σε καὶ ὠργίσθην,

agitavimus; uti furtim me salutavit; ut adpositis ori digi-
tis silentium imperavit; uti poculum præbens: « Salve
« ejusdem mecum nominis caduceator, » insusurravit; uti
vinum liquans tantillum labellis minuit, secundumque pocu-
lum ministrans dixit: « Ut nomen fortuna, sic et poculum
« amor per me tribuit; » uti denique offensum pedem simu-
lans, « Patri morem geras », imperavit. Tum Cratisthenes,
« Amor, inquit, puellam tibi totam accendit, Amor puel-
« lam subjugavit; amantis hæc omnia mentis et linguae
« amore flagrantis; tu vero usque diu Cupidinis desertor
« insimulaberis? Quo illum fugies? in caelos? at præpeti-
« hus pennis antevertet; in mare? tunicamne exues? in
« profundum? ille autem ocus se exiit; in terram? arcu
« te prævertit. Vidistine Amorem, ignem, arcum, nudita-
« tem, pennas? Tunc solus liber, ab Amore, tunc solus? »
Ad hæc ego, « Permite, inquam, mihi bonam mentem;
« etenim

Dii malos odere, sed bonos amant. »

Et factio silentio, somno concessimus.

LIBER TERTIUS.

Circa mediam noctem dormienti mihi insomnium valde
terribile apparuit: vidi enim cubiculum ingressam innu-
meram multitudinem, commixtam turbam hominum,
mulierum, adolescentum, ac virginum. Singuli dextra
lædas gerebant, læva pectori servilem in modum apposita.
Omnium in medio puer ille in horti muro depictus, Amor,
rex ille formidandus, aureo insidens currui; vox autem mihi
quasi fulmen intonuit: « Ad nos potentem illum liberum,
« teli mei intrepidum, pennarum securum, igni etiam in-
« sultantem, quem nuditatis meæ puduit, qui puerum ludi-
« brio habuit, qui pictorem, quia rosam aversatus est, lauda-
« vit, qui carissimam mihi Hysminem aspernatus est, quem
« dii ut castum diligunt. » Ego vero misere trabebar motus,
mortuo similis et humi jacens, dum audita vox est, di-
cens: « Parce ei, rex! » et, collecto aliquantum animo,
sublatisque oculis, Hysminem rosam caput coronatam ad-
spexi, dextra rosam ferens, læva dei pedes amplexa, et,
« Parce, rex, inquebat, Hysminæ, parce saltem mea
« causa; ego illum in numerum servorum tuorum adscri-
« bam. » Tunc virginem Amor sic adloquutus est: « Prop-
« ter te illi iratus, cum ille propter te in gratiam redeo. »

χερσὶ λαμπάδας, τὸν ἐπὶ δῖφρου θεὸν, τὸν ἐπ' ἐμὲ
 θυμὸν, τὴν ὥς ἐξ οὐρανοῦ καταβραγείσαν φωνήν, τὸν
 ἐμὸν ἄλκυμον, τὴν ἐμὴν πάθησιν, τὴν τῆς Ὑσμίνης
 φωνήν, τὴν ὑπὲρ ἐμοῦ πρεσβείαν, τὴν τοῦ θεοῦ συγ-
 γνώμην, καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις τὸν στέφανον. Ὁ δ',
 « Οὐδὲν καίνον, φησὶ, πέπονθας ἔρας, οὐ μόνος ἔρας,
 « ἀλλὰ ξὺν πολλοῖς τῶν βροτῶν· καὶ τὰ πρὸς ἔρωτος
 « εὐτυχεῖς, ἐρωμένην ἔχων οὕτω καλὴν, καὶ ὅλην
 « ἐρῶσαν, καὶ ὑπὸν τὸν ἔρωτα. Καλὸν δέ σοι
 10 « καὶ ὕπνου τυχεῖν· ὀφθαλμοὶ γὰρ ἐξ ἔρωτος ἄγρυπ-
 « νοι ἀνελέγχουσι ψυχὴν ἐρῶσαν, καὶ ὥσπερ γλῶσσα
 « φιλακέρτομος οὐκ οἶδε κρύπτειν μυστήριον, οὕτως
 « ὀφθαλμοὶ ὕπνου στερηθεὶς φωτίζει τὸν ἔρωτα. »
 4. Ὁ οὖν Κρατισθένης εὐθὺς ὑπνώτων ἀνέρεγγεν,
 15 ἐμοῦ δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὁ ὕπνος ἐξέφυγεν,
 Ἐρωτοβλήτους γὰρ μάλα τι φεύγειν φιλεῖ.

Καὶ ἐδόχουν, νῆ τοὺς θεοὺς, ὅλας δρῦττεσθαι τὰς
 πλευράς· καὶ, νῆ τὸν ἔρωτα, τὴν στρωμνὴν ἀκάν-
 θινον εἶχον, καὶ ὥς ἐπὶ πυρᾶς ὀπτούμενος πυκνὰ στρε-
 20 φόμενος ἦν, ὥσπερ τι θυμὰ καίνον ἐξωπτημένος τῷ
 ἔρωτι. Τὴν ἡμέραν ἐπεθύμουν ἰδεῖν· ὠνειροπολοῦν
 τὴν τράπεζαν καὶ τὴν Ὑσμίνην κερνῶσαν, « Ἄν θλίψῃ,
 λέγων, τὸν δάκτυλον, ἀντιθλιβήσεται γενναϊότερον.
 « Ἄλλ' ἐθλίψῃ χθές ἵνα θλιβέτω, καὶ πάλιν· ἂν θλίψῃ,
 25 « θλιβήσεται· εἰ δ' οὐ θλίψῃ, θλιβήσεται. Ἄν τὸν
 « πόδα ἐπιθήσῃ μου τῷ ποδὶ, τοῖν ποδοῖν ἐγὼ προσε-
 « πιθήσω τὸν ἕτερον· ἂν Χείροις εἴπῃ, ἑκατοντάκις
 « Χείρ εἰς ἀκούσει· ἂν τὸ προσκύνημα κλέψῃ, προσκυ-
 « νήσεται φανερώς· ἂν προικροφῇ μου τοῦ ποτηρίου,
 30 « ὅλην ἐκροφῇσω τὴν κόρην αὐτὸς· ἂν ἐπέχῃ τὴν κύ-
 « λικα, καὶ τὴν χεῖρα ταύτης τῷ ποτηρίῳ ξυνεφέλκυ-
 « σμαι· ἂν τοὺς πόδας ξυνέχῃ, καὶ ξυνέχουσα θλίβῃ,
 « καὶ θλίβουσα φιλή, καὶ φιλοῦσα κλέπτῃ τὸ φίλημα,
 « ξυνέξω κἀγὼ, καὶ θλίψω, καὶ θλίβων φιλήσω· πλὴν
 35 « οὐχ ὑποκλέψω τὸ φίλημα. Ἄν γαργαλίῃ μου τὸν
 « πόδα, καταγαργαλίσω τὴν κόρην αὐτὸς, καὶ πείσω
 « ταύτην ἐξ ἡδονῆς ἀνακαγγάσαι καὶ ἔρωτος. Ἄν μετὰ
 « τὸ δεῖπνον ἀλγήσῃ τὸν πόδα, ἂν δευτέρᾳ τοῦ πατρὸς
 « καὶ τῆς μητρὸς ἐξερχομένη μονωθῇ, ἐπιλάβωμαι
 40 « τοῦ πληγέντος ποδὸς, καταφιλήσω τὸ τραῦμα, τὴν
 « πληγὴν πολυπραγμονήσω, ζητήσω τὰ πρόσφορα
 « φάρμακα, κατεπιθήσω ταῦτα, τὴν οὐλὴν καταμα-
 « λᾶζω πᾶσαν ἱατρικῶς, ἐπιστημονικῶς ἀνερευνήσω,
 « καὶ ὅλην ἰάσομαι. Οὐκέτι τὸν θυμὸν ὑφέξω τοῦ ἔρω-
 45 « τος, οὐκέτι κατονειδισθήσομαι τὸν παρθένον, οὐκ-
 « ἔτι τὸν σῶφρονά· κατεριωνευθήσομαι, καὶ τᾶλλ'
 « ὅποσα, νῆ τὸν ἔρωτα, πέπονθα. Ἄν τὰ πρόσφορα
 « τῇ νυκτὶ ζητήσῃ, συγκοιμηθήσομαι τῇ παρθένῳ,
 « καὶ νῆ θυμὸν τὸν ὕπνον ἀνακρήξω ποιητικῶς.
 50 « Ἦδὴ δέ μοι τοῖς ὀφθαλμοῖς σπένδεται, καὶ ἤδη κοι-
 « μῶμαι. »

6. Ἀμὰ γοῦν ἐγὼ περὶ τὸν ὕπνον καὶ ἡ κόρη περὶ
 ἐρε, καὶ προϋπνᾷ τὴν ἡμέραν καὶ τὸ δεῖπνον ἡ νύξ,

erumpentem velut a caelo vocem, raptationem meam, et
 quaecumque passus eram, Hysmines verba, preces mei
 causa effusas, exoratumque e numinis pacem, et super har-
 24 causa effusas, exoratumque e numinis pacem, et super har-
 omnia impositam capiti meo coronam. « Nihil accidit tibi
 « novi, respondit Cratisthenes : amas, nec solus amas,
 « sed cum mortalium pluribus, etiam in amore tuo felix,
 « dominam adeo formosam mutuoque amantem nactus,
 « imo ipsum Amorem famulum. Expedit tamen et somno
 « frui; nam vigiles oculi amantem animum produnt, utque
 « dicax lingua mysteria celare non potest, ita oculus somni
 « expers amantem declarat. »

4. Cratisthenes igitur subito obdormiens iterum stertere
 coepit; verum ab oculis meis recedebat somnus, nam

Amore captos somnus usque defugit.

Et per deos, videbar penitus transadigi costas, perque
 Amorem, stratum obsitum spinis incubare, et tanquam
 super rogum assarer, creberrime toro revolvebar quasique
 insolens victima Amori exusta. Diem videre exoptabam;
 animo convivium fingebam et Hysminen vinum miscen-
 tem. « Si digitum, inqueiebam, presserit, fortius vice sua
 « premetur. Verum heri pressit : esto, prematur; et si
 « iterum presserit, premetur; sive non presserit, premetur
 « tamen. Si pedem pedi meo imposuerit, alterum pedem
 « pedibus ejus imponam; si salvere semel jusserit, cen-
 « ties illam salvere jubebo; si clam salutaverit, palam
 « salutabitur; si poculum praelibabit, uno haustu puellam
 « ipsam ebibam; si calicem retinuerit, manum ejus cum
 « poculo contraham; quod si pedes meos retinere, reten-
 « tosque premere et pressos basiare, basiansque basia
 « furari pergat, retinebo et ego illam premamque et
 « pressam basiabo nisi quod suavius non suffurabor. Si
 « pedem meum titillaverit, puellam et ego titillabo, illam-
 « que ad id adducam ut prae voluptate ac amore in risum
 « effundatur. Si post coenam pedem doluerit, si post pa-
 « trem et matrem egrediens sola remanserit, accipiam of-
 « fensum pedem, vulnusque deosculabor et vulnere dili-
 « genter inspecto aptissima medicamenta inquiram im-
 « namque, et cicatricem fovebo, medici instar, solerterque
 « exquisitam, totam sanabo. Non amplius Amoris iram
 « experiar, non amplius castitatem mihi objicient, non
 « amplius temperantiam cavillabuntur ceteraque, Amo-
 « rem testor, quae passus sum non experiar. Si nocturnas
 « voluptates quaesierit, cum puella cubitum concedam, dul-
 « cemque somnum poetico more denuntiabo. Sed jam
 « luminibus meis infunditur sopor, jamque obdormio. »

5. At inter dormiendum circa puellam animus versatur;
 sicque diem ac convivium nox praecessit : et omnia, quae

καὶ πάνθ' ὅσα ἐζήτουν εἶδεν, παθεῖν τε καὶ δράσαι, τῶνδ' ὥς ἐν κατόπτροις τοῖς ὄνειροις καὶ εἶδον καὶ ἔπαθον· οὐ γάρ μοι καὶ τὸ δράσαι τὸ δαιμόνιον ἐχαρίσατο. Ὅλον δεῖπνον ἀναπλάττει μοι τὸ ἐνύπνιον, καὶ
 5 ξυνήθως ἐδόκουν ἀνακεκλίσθαι, καὶ τὴν κηρὸν κινῶσαν ὁρῶ. Εἰ μὲν αὖν Σωσθένης καὶ Πανθία προέπιον, ἀκριβῶς οὐκ οἶδα, νῆ τὸν ἐν ὑπνοῖς ἔρωτα· πρὸς ἐμέ δ' ἦκεν ἡ κόρη κινῶσα, καὶ ὅλην αὐτὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου κατέπινον, ὅλην ἐξερόφουν τὴν κόρην, ὅλην
 10 πρὸς τὴν ψυχὴν μετεδίβαζον. Ἡ δέ μοι, « Ἀάθε, φησὶ, τὸ ποτήριον. » Ἐγὼ δὲ πάλιν ἀτενῶς ἐώρων αὐτὴν ἐκτείνω δ' ὅμως τὴν χεῖρα λαβεῖν, καὶ τῆς παρθένου θλίβω τὸν δάκτυλον, καὶ τὸν πόδα τῇ ποδί μου προσπειθίβω, « Χαίροις, » ὑποψυρίζας τῇ κόρῃ
 15 λεπτόν, καὶ οἷον ἐκείνη προεψιθύριζεν· ἡ δ' οὐδ' ἀντίπεπεν, οὐδ' ἀντέδρασεν, ἀλλ' ὥς ἐξ αἰδοῦς ἠρυθραίνεται. Τροφαὶ ποικίλαι συνήθεις περὶ τὴν τράπεζαν· ἐγὼ δ' ὥς ἀληθῶς ἐτίμων τὸν ὄνειρον, καὶ ὅλος κατ' ὄνειρον ἐτρεφόμην· τροφὴ δέ μοι καὶ πόσις καὶ ὀφθαλμοὶ καὶ ψυχὴ
 20 Ὑσμίνην παρθένον, πρὸς ἣν καὶ μόνην ἀτενέστερον ἐβλεπον. Ἦκε πάλιν ἡ κόρη προτεινομένη τὸ ἐκπώμα· πότου γὰρ ἐκάλει καιρός· ἐγὼ δὲ λαβὼν καὶ μικρὸν ἐκροσάμην, τὸ πᾶν ἀντιδέδωκα πρὸς τὴν παρθένον εἰπόν· « Κοινοῦμαί σοι τὸ ποτήριον. » Ἐγὼ δὲ πάλιν ἀτε-
 25 νῶς ἐώρων αὐτὴν. Καὶ τέλος εἶχε τὸ δεῖπνον, ὃ μοι καὶ ὕπνου ὄνειρος ἐρωτικῶς ἡτοιμάσατο, ἡ μᾶλλον ἔρωτος ἐν ὄνειροις ἐσκεύασε. Καὶ ἡμεῖς περὶ τὸ θυμάτιον, καὶ Σωσθένης καὶ Πανθία ξυνήθως ἡμῶν ἀπηλλάττοντο· ἐγὼ δὲ καὶ Κρατισθένης ἀνακεκλίμεθα. Καὶ
 30 δὴ τὴν Ὑσμίνην ὁρῶ περὶ τὴν ἐμὴν κλίνην, ἣν μὴδὲν αἰδομένη ὅλην ἐφέλκομαι τῇ χειρὶ, καὶ τῇ κλίνῃ παρακαθίζω· ἔρωτος γὰρ ἀναιδείας πατήρ. Ἡ δ' αἰδεῖται μὲν ὡς παρθένος, καὶ τὴν μὴ πειθομένην τὰ πρῶτα καυποκρίνεται, νικάται δ' ὅμως ὡς παρθένος ἀνδρός, ὅτι
 35 καὶ πρὸ τῆς ἐμῆς ταύτης χειρὸς ἐξ ἔρωτος ἦττηται.
 α. Καὶ ἡ μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τὴν γῆν ἐπαττάλευσεν, ἐγὼ δὲ τοὺς ἐμοὺς ὄλους ἐπὶ τὸ τῆς κόρης ἀνεσκόλαπισα πρόσωπον· ἦν γὰρ πλῆρες φωτός, πλῆρες χάριτος, πλῆρες ἡδονῆς· ὄφρ' οὐ μελαινα, ἵρις τὸ
 40 σχῆμα, ἡ κατὰ σελήνην μηναιοῦς. Ὀμμα μέλαν, γόργον καὶ μάλα παιδρὸν· ὁ κύκλος αὐτῇ κατὰ μέρος ὠξύνετο· καὶ ἦν τὸ σχῆμα τοῖς ὀφθαλμοῖς κίνοισι, μᾶλλον δὲ κυκλαιοῖς. Ἡ περὶ τὴν βλέφαρίδα θλίβει παντελῶς ἐμελαίνετο· καὶ ἦν ὁ τῆς κόρης ὀφθαλμὸς ὄντως ἔρωτος
 45 κατόπτρον. Παρεῖα λευκὴ, τὸ λευκὸν ἄκρατον, ἐς ὅσον οὐκ ἠρυθραίνεται, τὸ μέσον ἐρυθρὸν, ἐρυθρὸν ἡεσπασμένον καὶ οἷον διεσπαρμένον, οὐχ οἷον πλάττει χεῖρα καὶ πέγμη βάπτει, καὶ νύξ μαρναίνει, καὶ ὕψος ἐκπλύνει. Τὸ στόμα συμμετρῶς διέρρηχται· τὸ πάλυ τῆς σαρκὸς τῶν
 50 χειλέων διέρρηχται, καὶ ἀμφὺ τῶν χειλῶν φοινίσσεται· εἰποὶς ἂν ἰδὼν ῥόδον ἐκθλίβει τὴν κόρην τοῖς χεῖλεσι. Χορὸς ὀδόντων λευκός, συστοιχίαν φέρων εὐάριστον, καὶ πρὸς τὸ χεῖλος ἑνάλογον, ὡς παρθένου τοῖς χεῖλεσιν οἰκουρῶμενοι. Ὅλον τὸ πρόσωπον κύκλος ἀνεπι-

videre, pati, agere gestiebam, ea per somnium tanquam in speculo vidi et passus sum; solidam enim auferre voluptatem numinis invidia non concessit. Omnem convivii apparatus somnium mihi effingit et pro consuetudine accumbere videbar et puellam vinum miscentem cerno. Utrum vero Sosthenes ac Panthia primi biberint; id vero (Amorem, qui in somniis visus est, testor) non novi; sed tandem accessit ad me Hysmine propinans et illam totam oculis ebibi, totam puellam exhausti, totamque in animam transferebam. Illa autem, « Accipe, inquit, poculum; » sed ego iterum destinato contuitu eam inspiciebam, protensa tamen manu illud excipiens digitum puellae premo, imo pedem pede fortius premens puellae, ut salveret, tenui voce et quali ipsa susurravit, insusurrans; illa autem neque dicto neque facto respondit, sed prae pudore erubuit. Interea consueta dape mensae oppare constructae sunt; ego autem somnium quam verissime honore prosequabar totus ad eum intentus: etenim epularum, merique, oculorum praeterea ac animae locum obtinebat Hysmine virgo, in quam et solam inconvivo obtutu haerebam defixus. Iterum venit puella poculum praeferebat; nam tempus bibendi aderat, egoque acceptum labellis tantillum minuens reddidi, dicens: « Poculi te participem facio. » Et iterum inconvivo obtutu in eam defixus haerebam. Hunc finem habuit convivium, quod dormienti mihi somnus amatorie aut potius Amor in somniis paravit. Et nos iterum in cubiculo, Sosthenesque ac Panthia pro consuetudine discesserunt; ego autem et Cratisthenes cubitum concessimus. Ecce autem Hysminem, lectulo meo proximam video, manuque, excusso omni pudore, ad me traho et acclinem collocaui; Amor enim impudentiae pater est. Puduit illam uti virginem, primumque se invitam ac reluctantem cogi simulavit; mox tamen puella victa est a viro, ante me namque et illam Amor vicerat.

6. At illa oculos terrae defixos continuit, ego autem meos in puellae vultum intentos: erat enim luminis plenus, plenusque venustatis, et voluptatis plenus: nigrum supercilium, iridis formam aut crescentis lunae figuram referens. Oculus niger sed acer, hilarisque valde oculus, cujus ambitus in acutum partem desinit; universa oculorum forma coni figura aut potius rotunda. Nigri prorsus ciliorum pili, merumque Amoris speculum totus oculus fuit. Candidae genae, qua parte purissimum candorem rubor nullus vitiat; nam mediotallium rubet, sed rubore separato; ac paene dixerim sparso, atque ille rubor non manu fictitius, non arte fatus, qui aut noctu marcescit, aut aqua tollitur. Os moderate patulum; amboque non carnosae admodum purpurantia labra, quibus, si videas, puellam rosas pressisse affirmes. Dentium chorus candidus aptissimum ordinem praebens, ac labris convenientissimum, puellaeque labellis veluti septo tutus lectusque. Denique tota facies circulus per-

σφαλῆς· ἢ ῥῖν κέντρου λόγον ἐπέχει τὸ κύκλωμα, καὶ, εἰ μὴ φρίσσω τὸν Ἑρωτα, καὶ μᾶλλον ἐκ τῆς πείρας, εἶπον ἂν, ἀλλὰ σιγήσω τὸ ἐφεξῆς, ἵνα μὴ καὶ πάλιν καταβροντήσῃ με τὸ μαιράκιον.

7. Ἀρπτομαι τῆς χειρὸς, ἢ δ' ἐπιχειρεῖ συναναγεῖν ταύτην καὶ περικαλύπτειν εἰς τὸ χιτῶνιον· ἀλλ' ὅμως κἂν τούτῳ νικῶ. Ἐφάσκομαι ταύτην περὶ τὸ χεῖλος, κατακλιῶ, καὶ καταδάκνω πυχνά· ἢ δ' ἀντεφέλκεται, καὶ ὅλη συστέλλεται. Περιπτύσσομαι καὶ ὅλον τὸν τράχηλον, καὶ τὰ χεῖλη τοῖς χεῖλεσιν ἐπιτίθεμαι, καὶ φιλημάτων πληρῶ, καὶ καταστάζω τὸν ἔρωτα· ἢ δ' ἐπιπλαττομένη συναναγεῖν αὐτὰ, δάκνει μου τὸ χεῖλος ἐρωτικῶς, καὶ ὑποκλέπτει τὸ φίλημα. Τοὺς ὀφθαλμοὺς κατεφίλησα, καὶ ὅλον εἰς τὴν ψυχὴν ἀνιμνήσαμην τὸν ἔρωτα· ὀφθαλμὸς γὰρ ἔρωτος πηγὴ. Γίνομαι καὶ περὶ τὸ στέρον τῆς κόρης· ἢ δ' ἀντέγεται μάλᾳ γενναῖως, καὶ ὅλη συστέλλεται, καὶ ὅλῳ σώματι περιτειγίξει τὸν μαζόν, ὡς πόλιν ἀκρόπολιν, καὶ χερσὶ, καὶ τραχήλῳ, καὶ πῶγωνι τοὺς μαστοὺς καταφράττει καὶ περιφράττει· καὶ κάτωθεν μὲν ἀνέχει τὰ γόνατα, ὡς ἐξ ἀκροπόλεως δὲ τῆς κεφαλῆς ἀκροβολίζει τὸ δάκρυον, μόνον οὐ λέγουσα, « Ἡ φιλῶν μαλαγῇ μοι τοῖς δάκρυσίν, ἢ μὴ φιλῶν ὀκνήσει τὸν πόλεμον. » Ἐγὼ δὲ μᾶλλον τὴν ἥταν αἰδοῦμενος, ἀντέχομαι βιαιότερον, καὶ μόλις νικῶ, καὶ νικῶν ἡττῶμαι, καὶ ὅλος ἀμβλύνομαι· ἅμα γὰρ ἡ χεὶρ περὶ τὸν τῆς κόρης μαστόν, καὶ χανόντης θλῆ περὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν ἐπέβρευσεν ἡλγουν, ἡθύμουν, καίνόν τινα τρόμον ἔτρεμον, ἡμβλυνόμεν τὴν ὄψιν, ἐμαλθακίζομένη τὴν ψυχὴν, τὴν ἰσχὺν ἐχαυνούμεν, ἐνωθρευόμεν τὸ σῶμα, ἐπέιχετό μοι τὸ ἄσθμα, πυκνὸν κατεπάλλετό μοι τὸ περικάρδιον, καὶ τις ὀδύνη γλυκαῖουσα κατεπέδραμέ μοι τὰ μέλη, καὶ ὅλον ὑπεγαργάλισε, καὶ ὅλον με κατέσχεν ἄρρητος ἔρωτις ἀνεκλάλητος, ἄφραστος· καὶ τί πεπονθα, νῆ τὸν Ἑρωτα, ὅλον οὐδέποτε πέπονθα. Εὐθὺς οὖν ἐξέπτη μου τῶν χειρῶν ἡ κόρη, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν οἰκειότερον ἐκείναι νωθρῶς οὕτω καὶ μαλακῶς τῆς κόρης ἐξέπεσον· ἐξέπτη δὲ μοι καὶ ὁ ὕπνος εὐθὺς ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡνιώμην, νῆ τὸν Ἑρωτα, οὕτω καλὸν ἀπολέσας ὄνειρον, καὶ τῆς ἐμῆς φίλης Ὑσμίνης ἀποσπασθεῖς, καὶ ἤθελον πάλιν ὑπνοῦν, καὶ τί πάσχειν ἐρωτικὸν ἐζήτουν, ὅλον καθ' ὕπνου ἐπαθον.

8. Ἐπεὶ δ' οὐ συνεχωρούμην τῷ Κρατισθέει καὶ τῷ καιρῷ, γίνομαι πάλιν περὶ τὸν κῆπον· πρὶ γὰρ τῆς θύρας ἦν τοῦ δωματίου. Καὶ ἤμην ὁλος ἐωνημένος πῇ κόρῃ, καὶ ψυχῇ, καὶ σῶμα, καὶ ὀφθαλμοῖς, καὶ ὁλος ἐκθεδακχυμένος ἐξ ἔρωτος. Ὅκω τοίνυν περὶ τὸν γεγραμμένον Ἑρωτα καὶ πρῶτα μὲν προσκυνῶ, τοῦτο δὲ τὸ δουλοπρεπές, εἴτα καὶ λοιδορῶ τὸν ζωγράφον, ὅτι μὴ καὶ τὴν Ὑσμίνην τῷ χορῷ τῶν δούλων παρθένων ἐγράφετο, παρθένον οὕτω καλὴν, οὕτως ὡραίαν, οὕτω πνεύσαν ἔρωτος, οὕτω φιλοῦσαν τὸν Ἑρωτα, καὶ φιλοῦμένην ἐξ ἔρωτος τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅλους τείνω πρὸς τὴν γραφὴν, καὶ ψῆγε πρὸς

fectissimus ac emendatissimus fuit; cupis centrum naves. Plura dicerem, nisi Amoris, quem expertus sum, metus prohiberet; sed cetera tacitus omitam, ne iterum contra me puer sua tonitrua agat.

7. Arripio Hysmines manum, et quamvis illam sibi habere ac veste operire pugnaret, victor tandem evasi. Illam labris meis admotam basis ac morsiuncula implevi; illa autem relictata curvatum, quanto potuit nisu, corpus contraxit. Ego cervicem amplexus, labia labiis imprimo, basisque merum amorem stillantibus impleo; illa labia comprimere simulans, labrum mihi mordet amatorie, fortiveque basiat. Ego illius oculos deosculor totumque in animi mentem amorem exantlo: oculi enim amoris fons. In virginis pectus effusus sum, illa autem fortissime repugnat, seque in unum cogit et toto corpore ubera tutatur, ut urbem arx solet, manibus etiam cervicemque et mento mammas communiet et circummunit; et infra pressa cohibet genua, utque ex arce ab oculis lacrymas jaculatur, tantum non dicens: « Aut amans meis fletibus mitescet, aut non amans segnius hanc pugnam pugnabit. » Ego, quem vinci pudet, acrius insto, tandemque vinco victorque profligor totusque hebetor: etenim uti primum puellae ubera manus pressit, cordis me deliquium invasit; dolebam, despondebam animum, insolita trepidatione trepidabam, hebetesque versabam oculorum visus; emollebatur animus, elanguescebant vires, torpebat corpus, inhibebatur flatus, saliebat crebro pericardium et nescio quis dulcifer dolor omnia membra pervaserat et, ut ita dicam, titillabat, meque totum vis amoris incubuit, quæ neque dici neque narrari potest; adeoque, Amorem testor, passus sum quod alias nusquam. Brevi igitur e manibus meis evasit puella, aut potius illæ, in segnitiam molliemque versæ, a puella exciderunt, et ex oculis meis subito somnus evanuit, et ego, per Amorem, lamentabar, amisso tam pulchro insomnio, sicque a carissima Hysmine avulsus oculos rursus in quietem flectere tentabam, et tale quidpiam experiri cupiebam, quale antea dormiens expertus fueram.

8. Sed cum per Cratisthenem tempusque hoc non licuit, iterum ambulo in horto, qui cubiculi nostri januae proximus, confestimque virgini animum corpusque et oculos comparatos, totusque, amore impellente, debacchatus, ad deum, Amorem scilicet, in horto depictum, accessi, illumque primum, ut servum decet, veneratus, pictorem ideo injuriis lacessivi quod Hysminem virginum servarum turbae non adscriptisset, virginem adeo pulchram, adeo formosam, ipsiusque Amorem adeo spirantem, et Amorem adeo amantem, et ab Amore redamatam. Igitur oculos in picturam conversus, Amorem sic alloquutus sum:

τὸν Ἑρώτα· « Τῆς ἐξουσίας σου εἰμι, βασιλεῦ. Οὐκ
 « ἐτι παλιννοστήσω πρὸς Εὐρυκώμιδα· οὐκέτι προσ-
 « πόλοις Διὸς συνταχθήσομαι· ἔχει με πόλιν Αὐ-
 « λικώμις ἐξ ἐρωτικῶν γραφῶν πολιτογραφούμενον. »
 5 « 9. Καὶ ὁ Κρατισθένης· « Εἴτ' οὐκ αἰδῶ τὸ κηρύκειον;
 « οὐκ αἰδῶ τὰ Διάσια, ὧν κήρυξ ἦλθες ἐπ' Αὐλικώ-
 « μιδα; οὐκ αἰδῶ τὸν Θεμιστέα πατέρα τὸν σὸν, καὶ
 « τὴν τῶν πολλῶν ἐτῶν κληροῦχον Διάντειαν; Μὴ
 « μοι δύσεως εἴης. Καλὴ μὲν Ὑσμίνη καὶ λίαν καλὴ,
 10 « καὶ νέμεσις οὐδεμία

Τοιῦδε ἀμεί γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν·

« ἀλλ' ὁ πατὴρ ἐπὶ σοὶ τὰς ἐλπίδας σαλεύει· σὲ γή-
 « ρως ἔχει βακτηρίαν, καὶ ψύχους θέρμην, καὶ καύ-
 « ματος ζέφυρον. Εἴτ' οὐκ ἐλεεῖς τὴν μητέρα, ἥτις σοὶ
 15 « πνεῖ καὶ λαλεῖ, καὶ σοὶ γέγηθε, καὶ τῶν τοῦ γήρως
 « κακῶν ἐπιλήθεται. Μὴ πρὸς θεῶν, Ὑσμινία, μὴ
 « πρὸς Διὸς, οὐ κήρυξ ἦκες ἐξ Εὐρυκώμιδος· μὴ πρὸς
 « Ἑρώτος, οὗ δοῦλος ἐν Αὐλικώμιδι γέγονας· φείσαι
 « πατρός· πολὺς φείσαι δακρύων μητρός· φείσαι πα-
 20 « τριδος ἡμῶν, ἡλικιωτῶν, φίλων· φείσαι θιάσου λαμ-
 « προῦ· φείσαι λαμπρᾶς ἀγορᾶς· φείσαι προπεμπτη-
 « ρίων ὠδῶν, ἃς ὁ πατὴρ σοὶ καὶ πατὴρ ξυνεπλέ-
 « ξατο. Ἀναλόγισαι τὸν πατέρα· οἷον οἰμώζεται·
 « ἀναλόγισαι τὴν μητέρα· οἷον κόπεται, οἷον θρηνήσει,
 25 « ὅντως ἐλεεινόν, ὅντως ἄγριον, καὶ οἷον τραγῶν ἐπὶ
 « νεοττοῖς ὀλλυμένους. Οὐ νέκταρ Ὑσμίνῃ σοὶ
 « κατεκέρασεν, οὐκ ἐξ Αὐλικώμιδος οἶνον, ἀλλ' οἷον
 « Ἑλένης λαθὶ κηδὲς φάρμακον. Ἐπελάθου πατρός,
 « μητρός, πατριδος, ἡλικιωτῶν, ἐταίρων, οὕτω λαμ-
 30 « πρᾶς ἀγορᾶς, καὶ τὸ δὴ μεῖζον, ἱεροῦ Φιλίου Διός;
 « Ὡ πάντα κακαὶ γυναῖκες, καὶ κατὰ τὸν σοφόν,

ἔσθ' ἀμχανώτατοι,

Κακῶν δὲ πάντων τέκνες σοφώτατοι.

« Εἴτ' Ὀδυσσεὺς ἐκεῖνος οὐ κήρυξ ἦν, ἀλλὰ δοῦλος,
 35 « ἀλλὰ ξένος, ἀλλὰ πλανώμενος· ὁ δὲ καπνὸν πατρί-
 «δος, οὐ μόνον ἐλευθερίας, ἀλλὰ καὶ θεώσεως αὐτῆς
 « τιμιώτερον ἔκρινε· σὺ δ' ἔρωτος πυρὶ καὶ δοῦλος
 « γίνῃ, καὶ τὸ σὸν ἀπεμπολᾷς μοι κηρύκειον. » Κἀγὼ
 πρὸς τὸν Κρατισθένην, « Ἰδοὺ Σωσθένης, καὶ σίγα,
 40 « μή μου καταβριάμβεύσης τὸν ἔρωτα. » Καὶ ὁ Σωσθέ-
 « νης· « Τὰ μὲν δὴ πρὸς τὴν ἑορτὴν εὖ διεθέμεθα· καί-
 « ρος δὲ δεῖπνον, καὶ περὶ τὸ δεῖπνον γενόμεθα. »

10. Ἐπὶ τὸν συνῆθη γοῦν καὶ πάλιν τόπον ἀνακε-
 κλίμεθα, καὶ πάλιν ἐπίνομεν· ὀλίγος γάρ μοι λόγος
 45 « τροφῆς, οὐχ ὅτι πύσις μοι προτιμότερα τροφῆς, ἀλλ'
 « ὅτι μοι παρθένος οἰνογοεῦσι, καὶ παρθένος Ὑσμίνῃ
 « γλυκυτέρα καὶ νέκταρος. Καὶ πάλιν Ὑσμίνῃ κιονᾷ,
 « καὶ πάλιν ἔραστὴς ἐγὼ, καὶ πάλιν ἀνάπτω τὸν ἔρωτα·
 « ὥσπερ γὰρ ἄνεμος ἐν καλᾷ καὶ γόρτῳ ἀνάπτει πῦρ
 50 « μαραινόμενος, οὕτως· ὀφθαλμὸς ἐν ἐρώσιν ἀνάπτει
 « τὸν ἔρωτα. Πάλιν Ὑσμίνῃ πυρπολεῖ με κατὰ ψυχῆς·
 « πάλιν ὁλος εἰς ἑαυτὴν ἐφέλκεται· μὲν τοὺς ὀφθαλμούς·

« Tui juris factus, regum maxime. Non amplius Eurycomi-
 « dem redibo; non Jovis famulis annumerabor: halet me
 « civem suum Aulicomis in suas tabulas ex Amoris ta-
 « bulis relatum. »

9. « At tu, inquit Cratisthenes, caduceatoris munus
 « non revereris nec Diasia, quorum nuntius venisti, ne-
 « que Themisteum patrem, nec tot annos sortitam ma-
 « trem Dianeam? Absit, quaeso, a te infelicis amoris
 « eventus. Pulchra omnino Hysmine est, immo pul-
 « cherrima, nec est quod quis invidet propter mulierem

Tam pulchram assidue longos tolerare labores;

« sed in capite tuo spes patris fluctuat, te unum senectutis
 « suae baculum habet, tu frigentem recalfacis, tu astuan-
 « tem, seu zephyrus, refrigeras. Praeterea non te matris
 « miseratio subit, quae te unum spirat, te unum loquitur, te
 « uno gaudet et propter te senectutis mala obliviscitur?
 « Te per deos oro, Hysminia, te per Jovem, cujus ca-
 « duceator venisti, te per Amorem, cujus Aulicomide
 « servus factus es, parce cano parentis capiti, parce ma-
 « tris fletibus, parce communi patriae, aequalibus, amicis;
 « parce thiaso illustrique concioni, ac cantibus, quibus te
 « abeuntem pater et patria complexi sunt. Veniant in
 « mentem tuam patris fletus, veniant matris planctus, lu-
 « ctusque miserabiles et feri, quales turturis amissos fo-
 « tus querentis. Non tibi neclat Hysmine miscuit, non
 « Aulicomidense vinum, sed Helenae remedium curarum
 « oblivionem inducens. Obliviscere igitur patris, matris,
 « patriae, aequalium, sociorum, illustrissimaeque concionis,
 « imo et templi Jovis, amicitiae praesidis. O mala ex omni
 « parte mulieres, vere secundum sapientis dictum

Et impotentes perficere aliquid boni

Omnisque artifices callidissima mali,

« At Ulysses ille non caduceator, sed servus, sed hospes,
 « sed erro erat, qui Ithacae fumum libertati, etiam divi-
 « nitati praefarendum censuit; tu vero Amoris igni ser-
 « vus addictus et ministerium tuum venundas. » Ego
 autem Cratistheni: « Ecce Sosthenem: sileas, ne amo-
 « rem meum traducas. » Et Sosthenes quidem: « Omnia,
 inquit; quae ad festi celebritatem pertinent, recte dispi-
 « sita sunt, cibi sumendi hora est, ideo mense accum-
 « bamus. »

10. Igitur solito loco discumbimus et iterum bibimus:
 vescendi namque cupido mihi minima erat; neque tamen
 cibo potiolem potum ducebam, sed quia virgo ministra-
 bat vinum, Hysmine virgo et ipso nectare dulcior. Et
 rursus Hysmine miscet, et rursus ego amator, et rursus
 amore accensus: uti enim marcescente in palea foenoque
 ventus, sic oculus in amantibus ignes accendit. Rursus
 itaque Hysmine animum meum urit, rursusque in se ocu-
 los meos attrahit. Et iterum Amorem video, ejus tela
 timeo, metuo ignem arcumque reformido, et servitium

πλιν τὸν ἔρωτα βλέπω, τὰ βέλη φρίσσω, τὸ πῦρ
σοδοῦμαι, δειλιῶ τὸ τόξον, καὶ τὴν δούλωσιν κατα-
σπάζομαι. Ἡ τράπεζα ποικίλλεται ταῖς τροφαῖς· ἡ
χειρ μοι περὶ ταύτας, ὀφθαλμοὶ πρὸς Ὑσμίνην, καὶ
6 ὁ νοῦς μου πρὸς ἔρωτα, οὕτω μοι τὰ μέλη διέσπασται,
καὶ μέρη διέσπартαι· τὸ περὶ τὴν τράπεζαν ποικί-
λον τοὺς δακτύλους ἐφέλκεται, ἡ πόσις τὰ χεῖλη, τοὺς
ὀφθαλμοὺς τῆς Ὑσμίνης τὸ χαρίεν, καὶ ὁ ἔρως τὸν
νοῦν, ἡ τάλιθέστερον εἰπεῖν, ἅπανθ' ἡ κόρη, καὶ
10 χεῖρας, καὶ χεῖλη, καὶ ὀφθαλμούς, καὶ τὸν νοῦν. Οὕτως
ἐγὼ δουλογραφοῦμαι τῷ ἔρωτι καινὴν τινα δούλωσιν,
καὶ ἢν οὐδεὶς οὐδέπω δεδούλωται, οὐ μόνον σώματος,
ἀλλὰ καὶ ψυχῆς.

BIBAION TETAPTON.

1. Κινῶ μὲν οὖν ἡ κόρη ξυνήθως· ἐγὼ δ' ἀσυνήθως
16 πίνω, καὶ πίνων οὐ πίνω, καὶ μὴ πίνων πίνω τὸν
ἔρωτα. Πίνει μὲν οὖν Σωσθένης, καὶ τρίτος ἐγὼ, ὅτι
μου καὶ ἡ Πανθία προέπιε, καὶ πίνων τὸν πόδα θλίβω
τῆς κόρης, πόδα καταπιθεὶς τὸν ἐμὸν· ἡ δὲ σιγῶσα τῇ
γλώττῃ, τῷ σχήματι λαλεῖ, καὶ λαλοῦσα σιγᾷ, δάκνει
20 τὸ χεῖλος ἐρωτικῶς, καὶ τὴν ἀλγοῦσαν καθυπακρίνεται,
συνέχει τὴν ὀφρύν, συγγράζει τὸ πρόσωπον, καὶ οἶον
ὑποστενάζει λεπτόν· ἐγὼ δ' ἄλγῳ τὴν ψυχὴν ἐκ μόνου
τοῦ σχήματος, καὶ τὸν μὲν πόδα τοῦ ποδὸς εὐθὺς ἀπαρ-
πάζω τῆς κόρης, τῇ χειρὶ δ' ἀντιπαρέχω τὸ ἔκπωμα.
25 Περὶ μὲν οὖν τῶν ἐν τῇ τραπέζῃ τρυφῶν Κρατισθένης
φιλοσοφεῖται, καὶ εἰ τις περὶ τὴν τράπεζαν ἑτερος· ἐμοὶ
δὲ καὶ τράπεζα, καὶ τροφή, καὶ πόσις, καὶ τὰλλ'
ὅποσα περὶ τὴν τράπεζαν, Ὑσμίνη παρθένος· ἥς καὶ
πάλιν κινώσης θλίβω τὸν δάκτυλον· ἡ δ' ἀλγοῦσα κα-
30 θυποθυροῖται λεπτόν· καὶ ἦν τὸ ψιθύρισμα μεστόν
ἡδονῆς, καὶ στάζον ἐξ ἔρωτος.

2. Μετὰ δὲ τρίτον πότον καὶ τέταρτον καὶ πολυτε-
λεῖς τὰς τροφὰς ἐλύετο τὸ συμπόσιον· καὶ ὁ Σωσθένης
φησὶν· « Ὑσμινίᾳ κήρυξ, τρεῖς ταύτας ἄγεις σήμερον
35 « ἡμέρας εἰς τὴν ἡμετέραν ἐξ Εὐρυκώμιδος, ἃς ὁ παρ'
« ἡμῖν νόμος εἰς φιλοφροσύνην καὶ σέβας ἀφοσιούται
« κήρυκος καὶ κηρύγματος· ξυνήθως οὖν καὶ πάλιν ξὺν
« τῷ καλῷ τούτῳ παιδί (τὸν Κρατισθένην διεκνύς),
« ἀνακλήθητι· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὴν ἐπ' Εὐρυκώμιδα
40 « βαδισομένην θύσοντας Σωτῆρι Διί. » Ταῦτ' εἶπε, καὶ
ἡμῶν ἀπηλλάγη τὸ σύνθημα, « Χαίροις » μ' εἰπὼν· ἐγὼ
δ' ἐδόκουν, νῆ τοὺς θεοὺς, εἰς Ἄδου μετακλιῆσθαι·
καὶ ἡ δὲ κραυγῶν, κατὰ τὴν πόλιν, ἐγευόμην.
Ἀΐδαο, καὶ πρὸς τὸν Κρατισθένην εἶπον· « Τί μοι φησὶ
45 « Σωσθένης; Ὑσμίνη περὶ ταυτηνὴν τὴν Αὐλικωμιν,
« ἐγὼ δ' εἰς Εὐρύκωμιν, οὐ μὰ τὸν ἐν τῷ κήπῳ θεόν·
« ξὺν Ὑσμίνῃ θανοῦμαι, ξὺν Ὑσμίνῃ καὶ ζήσομαι. »
3. Καὶ τὴν Ὑσμίνην περὶ τὸν κήπον εἶδον ὅλην

amplector. Instruuntur interea mensæ variis dapibus;
mānus eis admoveo, intentiores autem oculorum acies in
Hysminen, mensque mea in Amorem; ita varias per
curas divisa corporis membra versabantur digitos multi-
plices mensarum cibi ad se trahunt, labia potus, oculos
que Hysmines veneres et mentem Amor, utque verius lo-
quar, omnia, manus, labia, oculos mentemque, virgo
sibi habebat. Ita insolitam Amori servio servitutem, quam
nunquam alius, non solum animo, sed etiam corpore illi
mancipatus.

LIBER QUARTUS.

1. Vinum igitur more solito puella miscet: ego tamen
non ut solebam bibi, etenim bibens bibere mihi non vi-
deor, et non bibens, amorem bibo. Bibit ergo primus
Sosthenes, et tertius ego; nam præbuit mihi Panthia, bi-
bensque pedem puellar meo pede clam imposito compressi;
illa autem lingua tacens gestu loquitur, sicque loquuta ta-
men siluit; etenim labellum amatorie mordens, seque dolere
simulans, supercilium contrahit vultumque ad tristitiam
componit, et tenue suspirium ducit; ego vero, vel ex solo
gestu angor animo, pedemque confestim a puellæ pede abs-
trahio et manu poculum vicissim præbeo. Cæterum mensæ
opiparos cibos Cratisthenes, aut si quis alius mensæ adfuit,
edisserat: mihi namque mensæ, cibi, potusque ac cæ-
terorum quæ mensæ apposita sunt Hysmine loco puella
fuit; cujus iterum propinantis digitum pressi: illa levis-
simo susurro, quique voluptatis plenus amorem stillaret,
« Doleo, » inquit.

2. Interim post tertium quartumque potum et opiparas
epulas, convivium finem habuit. At Sosthenes, « Hys-
« minia, inquit, tertia dies agitur, postquam Aulicomi-
« dem venisti: totum vero istud triduum caduceatori et
« ministerii ejus honori lex apud nos tribuit; facesse igitur
« cubitum pro consuetudine cum formoso isto juvene,
« (Cratisthenem indicans); cras Eurycomidem Jovi Li-
« beratori sacrificaturi properabimus. » Hæc loquutus,
« Vale » dicto discessit. Ego autem, deos testor, ad
Plutonis sedes vocari videbar, atque, uti poetice loquar,
frigidum Erebum gustavi, et ad Cratisthenem conversus,
« Quid, inquebam, Sosthenes dixit? Hysmine in hac
« Aulicomide manebit, ego vero Eurycomidem redibo?
« Nequaquam per Amorem qui in horto pictus est. Cum
« Hysmine moriar et cum Hysmine vivam. »
3. Et subito Hysminen in horto inspexi amoris matro

σεσβημένῃν ἐξ ἔρωτος· εὐθύς δὲ ὅλον τὸν κήπον τοῖς
ὀφθαλμοῖς μου συναγαγὼν, ἢ μᾶλλον ὅλους περὶ τὸν
κήπον κατασκοπίσας αὐτοὺς, καὶ ὅλον κατασκοπήσας
αὐτὸν, καὶ μόνῃν τὴν Ὑσμίνην ἰδὼν, ἐγγὺς ποὺ ταύ-
της γενόμενος, καὶ « Χαίροις » εἰπὼν, ἐπεικυσάμην
τοῦ χιτωνίου· ἢ δ' ἐσίγα καὶ μόνον τὰ πρῶτα ἀντέτει-
νεν, ὡς δὲ καὶ χειρὸς ἡπτόμην, « Αἰδέσθητι, φησί, τὸ κη-
« ρύκειον. » Ὡς δὲ καὶ φιλεῖν ᾔθελον, « Αἰδέσθητι μάλ-
« λον· εἴτ' οὐκ αἰδῇ τὸν ἐκ δάφνης στέφανον, εἶπε, καὶ
10 « τὸ ἱερὸν πέδιλον; » Ὡς δ' οὐ κατεδυσωπούμην, ἀλλ'
ὅλος ἤμην περὶ τὸ φίλημα. « Τί δέ σοι κέρδος, εἶπεν, ἐκ
« τοῦ φιλήματος; » Ἐγὼ δὲ πρὸς τὴν κόρην μεθ' ἡδονῆς·
Ἔστιν κἄν κενεοῖσι φιλάμασιν ἀδεία τέρψις.

Ἡ δ' ὑποσεσηρυῖα μικρὸν, « Χθές τὸν παρθένον ἐπλά-
15 « του, φησὶν, ὑπεκρίνου τὸν σῶφρονά, καὶ νῦν κα-
« ταρρήτορες εἶς τὸν ἔρωτα. » Ἐγὼ δ' οὐδὲν εἰπὼν τὴν
χειρὰ φιλῶ, καὶ φιλῶν στένω, καὶ στένων ἐδάκρυσα.
Ἡ δὲ μοι φησὶν· « Τί τυγχάνεις θρηγῶν; » Ἐγὼ δ'·
« Ὅτι γλώσση μόνῃ τοῦ μέλιτος γεύομαι· σὸς γὰρ με
20 « Σωσθένης πατήρ· εἰς Εὐρυκώμιδα ξυμφέλλεται. Ἡ
δ', « Ἀλλὰ καὶ με, » φησί. Καὶ τὴν χειρὰ ἀφαρπάξασα,
μακρὰν ἀπεπήδησεν.

4. Ἐγὼ δ' ὡς ἐν υποπτέρῳ ποδὶ περὶ τὴν κλίνην γε-
νόμενος, ὑπεκρινόμην ὑπνοῦν· φόρος γὰρ ἡμᾶς ὡς ἐκ
25 ποδὸς ξυνετάραξεν. Ἦκεν οὖν ὁ Κρατισθένης τῆς ξυ-
νηρεφῶς ἀναστὰς μυρρίνης εἰς ἣν ἐπεκάθητο, καὶ τὸν
πόδα μου θλίβων, φησὶν· « Ἔως πότε τὸν βαθὺν τοῦτον
« ὑπνον ὑπνοῖς; Ὑσμίνη περὶ τὸν κήπον, αὐτὸς οὕτως
« ἀνακεκλιμένος ὑπνοῖς; » καὶ λέγων ἐγέλασεν. Ἐγὼ
30 δὲ, « Τί γελᾷς; » εἶπον. Ὁ δ'· « Ὅτι σε φόρος θερα-
« παινίδος ποδὸς χειρὸς ἐρωμένης δεσποίνης ἐστέρησε,
« καὶ θήρας οὕτω καλῆς ἀνεμώλιον φόβητρον. » Ἐγὼ
δὲ κατερίλησα τὸν Κρατισθένην, εἰπὼν· « Σύ γαιρὲ
« μοι, Κρατισθένης· ξὺν ἡμῖν ἢ παρθένος ἐς Εὐρυκώ-
35 « μιδα. » Καὶ δὴ περὶ τὸν κήπον γενόμενος, τὴν
Ὑσμίνην ἐζητοῦν καὶ πάλιν ἰδεῖν· ὡς δ' οὐκ εἶχον
ὄραν (ᾧχετο γάρ), ἐνεκαρτέρουν τῷ κήπῳ, τὴν παρ-
θένον ἐνοπτρίζομενος· ὁ δὲ γε Κρατισθένης μετὰ γει-
μου τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τὰς ἐν τῷ κήπῳ γραφάς, καὶ
40 μετὰ τὸν ἐμὸν ἔρωτα τὸν ἐφ' ὕψηλοῦ τοῦ δίφρου κα-
θήμενον, ἀνδρας ἀλλοφύλους, ἀλλογλώσσους, ἀλλο-
γενεῖς, ὅλους ἄλλους ἐξ ἄλλων καὶ τὸ πολίτευμα.

6. Ὁ μὲν γὰρ στρατιώτης ἦν, στρατιώτης τὸ σχῆμα,
στρατιώτης τὸ βλέμμα, στρατιώτης τὸ μέγεθος, ὅλος
45 στρατιωτικῶς κατεπέπρακτο, τὴν κεφαλὴν, τὸ χεῖρε,
τὸ μετάρφρονον, τὸ μέτωπον, τὸ στέρνον, τὴν ὀσφύν,
καὶ μέχρι ποδῶν· οὕτως δ' τεχνίτης τὸν σίδηρον εἰς
πέταλα ἐξυφίνατο, ἢ μᾶλλον ταῖς βαφαῖς τὸν σίδηρον
ἐμιμήσατο· οὕτω καὶ μέχρις ὀνύχων αὐτῶν τὸ στρα-
50 τιωτικὸν κατέφραξε. Φαρέτρα περὶ τὴν ὀσφύν, καὶ
σπάθη ἀμφιχώπος· ὀλιγὸν ἔγχος περὶ τὴν δεξιάν·
ἀσπίς, ἐξήρητο τῆς λαίρας· τοῖν δὲ γε ποδῶν οὕτως ἐν-

percitam; statimque totum oculis hortum complexus, aut
potius totos oculos per hortum dispergens, illumque
totum speculatus Hysminenque solam videns, illiusque
in conspectu adstans, « Salve », dixi, ac veste eam attraxi.
Illa quidem tacuit et primum solummodo reluctata est;
manu autem prehensa, « Reverero, inquit, caduceolari
« ministerium. » Ut vero osculum intentavi, « Reverere
« magis, inquit; tibi nulla reverentia laureæ et sacri ca-
« ceamenti? » Sed ego nullo pudore afficiebar totusque
in basium ruebam. « Quid demum tibi lucri ex basio? »
infit Hysmine. Subjeci ego cum gaudio :

At vel inane mihi decerpere grata voluptas.

Illa tantillum subridens, « Heri, inquit, tu virginem
« pudorem fingeas, teque pudicium simulabas, et nunc
« oras amoris causam. » Ego tacitus, dexteram osculor
et osculatus lacrymas effudi. Illa autem mihi, « Cur la-
« crymas effundis » inquit? Ego vero : « Mellis gustum lingua
« tantum percipio; tuns enim pater Sosthenes me Euryco-
« midem ire jubet. — Et me pariter, » respondit, sub-
reptaque manu celeriter aufugit.

4. Ego perneciter lectulo redditus somnum fingebam;
namque sonitus aures pedum pulsu increpans nos coartur-
baverat. Cratisthenes ex umbrosa, propter quam sedebat,
myrto surgens, et pede pedem meum preniens, « Quous-
« que, inquit, tam altum soporem flabis? Hysmine in
« horto spatiaur, et tu sic supinus dormis? » et talia falsus
risit. « Quid rides? » inquam. « Rideo, » respondit ille,
« quia tibi carissimæ dominæ manum, pulchramque adeo
« prædam, strepitus pedis ancillæ, et inane tericulum
« abstulit. » Ego autem Cratisthenem deosculatus sum
dicens : « Gaude mecum Cratisthenes; puella nobiscum
« Eurycomidem veniet. » Et iterum intra hortum me
agens Hysminem oculis quærebam : utque eam videre non
poteram (nam abscesserat), in horto tamen morabar illam
velut in speculo intuens; sed Cratisthenes oculos meos
convertit in horti picturas, et, post Amorem meum exerceo
currui insidentem, homines videmus patria linguaque et
genere diversos, omninoque habitu et vitæ genere inter se
differentes.

5. Primus miles erat, miles habitu, miles oculis, miles
proceritate, cataphractus militariter caput, manus, inter-
scapulum, frontem, pectus, lumbosque, et ad pedes usque :
usque adeo pictor ferrum in laminas detexuerat, aut po-
tius ferrum coloribus imitatus fuerat; usque adeo unguum
tenus militem armis instruxerat. Illa cingitur pharetra et
incipiti gladio; longam hastam dextera, clypeum laeva
sustinet; pedes adeo ad veritatem adducti, tantaque arte

φύως εἶχε καὶ τεχνικῶς, ὥς εἰποῖς ἰδὼν κινεῖσθαι τὸν ἄνθρωπον.

6. Ὁ μετ' αὐτὸν ὄλος ἦν ἀγροικικῶς ἐσταλμένος καὶ ὄλος ποιμὴν, ἀπερικάλυπτον εἶχε τὴν κεφαλὴν, ἀκόσμητον τὴν τρίχα τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ πώγωνος, τῶν χειρῶν μέχρι ἐπ' ἀγκῶνος γυμνῶ. Μέχρι γονάτων δ' ἡμιγράφος τὸν χιτῶνα κατέλυσε· τὰ δ' ἐφεξῆς ἀφῆκεν ἀπερικάλυπτα. Λάσιον τὸ στέρνον ἀνδρὶ, καὶ ὅσα τῶν μελῶν οὐκ ἐπεκαλύφθησαν ὡς ἐν χιτῶνι τοῖς χρώμασι. Τὸ σκέλος παχὺ, καὶ ὄλος κατ' ἄνδρα ἀδρόν, διδυμρόκος αἰς πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ ποιμένος ὠδίνουσα γέγραπται· ὁ δὲ γίγας οὗτος ποιμὴν μαίει τὴν αἶγα, καὶ τὸ μὲν πρωτότοκον ἔχει, τὸ δ' ὑποδέχεται· καὶ τὴν σύριγγα ποιμενικῶς ἀρμυρᾶμενος, ἐπιτόκιον ἄδει, καὶ οἷον καταδύσσωπεί τὸν Πᾶνα τὰς αἶγας πυκνὰς εὐτοκεῖν.

7. Εἷτα λειμὼν κατάκομος ἀνθεσι, καὶ τις ἀνὴρ κατὰ μέλιτταν ἐπὶ τοῖς ἀνθεσιν ἐμετάλλευεν· οὐ κατὰ φυτῶν ἐγγράπτο, κατ' ἄνδρα δὲ μάλλον πολυτελεῖ καὶ πολυόλβον, καὶ ὄλον βλάκα, καὶ ὄλον χαρίεντα· ἡ γὰρ τοι περὶ τὸ πρόσωπον χάρις αὐτοῦ πρὸς τὸ τοῦ λειμῶνος κάλλος ἀντήριζεν. Ἡ θορὶς περὶ τοὺς ὤμους ἐξήπλωτο, φιλοτιμῶς καταδοστροχουμένη, καὶ λίαν ἐπιμελῶς. Ἀνθεσι τὴν κεφαλὴν ἐστεφάνωτο, καὶ βόδα κατεπεχεῖτο τῇ βοστροχίᾳ. Ποδῆρης δ' ἡ χιτὼν τούτῃ, καὶ οἷον κατὰ χρυσός, καὶ ὡς ἐξ ἀνθέων κατὰ στικτός, καὶ ὄλος ἡνέμετο. Πλήρεις εἶχε τὰς χεῖρας ἀνθέων, καὶ βόδων καὶ τῶν ἄλλων φυτῶν, ὅσα καθυδύνει τὴν ὄσφρησιν. Ἐσανδαλοῦτο τῷ πόδε· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτο τὸ μέρος εἶχεν ἀπερικόσμητον· καὶ ἦν ὁ λειμὼν τοῖς ἐν πρῶτῃ σανδαλίοις ὡς ἐν κατόπτροις παραδεικνύμενος· οὕτως δ' ἡμιγράφος καὶ μέχρι ποδῶν καὶ πεδίλου τὸν ἄνδρα κατεχαρίτωσεν.

8. Περίον γλοηφόρον μετὰ τὸν κῆπον ὁ τεχνίτης ἐξήπλωσεν· ἄνδρα δ' ἐν μέσῳ κατεζωγράφησε, καὶ πάντα κατ' ἀγρότην ἐσκευασμένον, ἐστεφανωμένον τὴν κεφαλὴν, οὐκ ἐξ ἀνθέων, οὐκ ἐκ βόδων, ἀλλ' ἐκ λίνου λεπτοῦ, ὃν χεὶρ ὑφαίνει, καὶ τέχνη πλέκει· καὶ τοιόνδε δ' ἀγρότης ἔχει. Τὸν δὲ βοστροχὸν οὐδὲ μέχρι ὤμων ὁ τεχνίτης ἐφῆπλωσεν, οὐδὲ αὐτὸν ὄλον περικαλύπτειν ἀφῆκε τὸν τράχηλον. Τὸ χιτῶνιον ἀκαλλῶς κατ' ἀγρότην ἐσκεύασε καὶ ὄλον ἀγροικικόν. Τὸν πόδε κατ' ἄμφω μέχρι γονάτων ἐγυμνωσεν, καὶ ἄμφω τῶν χειρῶν πρὸς ἐν ἀφώρισε ὀρέπανον, ὃ τι καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος ὑπὲρ τὸ ὀρέπανον. Χόρτον τίλλειν ὁ γεγραμμένος ἀγρότης ἔργον εἶγεν ἐπιμελέστατον· τοὺς ὀρθαλοὺς ἐπεπῆγει τῷ χόρτῳ, καὶ ὄλος ἦν πρὸς τῇ λειτουργίᾳ.

9. Γηπόνος διμετ' αὐτὸν παρὰ μέσους κεκυρῶς τοὺς ἀσπράχμας, ὀρέπανον ἔχει τῇ δεξιᾷ, τῇ δὲ λαίᾳ συλλέγει τὰ ὀράγματα· ἐπῆγει τοὺς καρποὺς τῶν πόνων, θερίζει τὰς ἀμυρᾶς τῶν καμάτων, καὶ τῶν σπερμάτων τρυγᾷ τὰ γεώργια. Ἐπικάλυμμα φέρει τῇ κεφαλῇ, πέλσον ἀσκητὸν καθ' Ἡσίοδον· οὐ γὰρ γυμνῇ ταύτῃ δοκεῖ

effici, ut hominem intuitus prorsus illum moveri affirmasset.

6. Secundus rustice omnino vestitus et pastor; inlectum illi caput, inornati capitis barbæque crines, manus ad cubitum usque nude. Tunica genuum tenuis; cætera solverat pictor, cætera intacta præbuerat. Villosum homini pectus, et reliqua quæ coloribus uti veste tecta non erant. Crus crasum virili robore validum. Ante pedes pastoris capella quæ binos parturit foetus, picta est; procerus ille pastor obsteratur, et jam primogenitum capellæ tenet alterumque excipit; jamque fistulam parans carmen meditatur quod parturientibus capellis occini solet, et a Pane frequentes ac felices caprarum partus exorare videtur.

7. Tertio loco pratum floribus luxuriabat, in quo vir quidam ut apes flores investigabat; ille autem non hortulani ad instar pictus fuerat, verum divitis hominis beatique; delicatus admodum, admodumque venustus; vultus enim veneres prati venustatem æmulabatur. Capilli humerum per utrumque immissi diligenterque et accuratissime cincinnati. Coronatum floribus caput; sparse per crines rosæ. Talaris vestis, quam tenui auro, ut videbatur, floribusque intextam ventus omnino rellabat. Manus floribus plenæ rosisque et cæteris plantis quæ naribus olfactum permulcent. Sandaliis pedes vincti, nec enim hanc corporis partem inornatam habebat, et pratum sandaliis quibus pedes induebantur velut speculo remittebatur, ita pictor ad pedes usque et calceamentum viro gratificatus fuerat.

8. Proximum horto campum viridi herba vernantem pictor expanderat. Illius in medio virum pinxerat rustice prorsus vestitum, coronatum caput non floribus rosisque, sed tenui lino quod manu netur et arte textitur, sicque rusticus habet. Capillos, ut nec ad humeros diffundantur, nec etiam totam cervicem pererrent. Vestis, uti rusticum decet, illepidæ, et omnino rustica. Pedes ad genua nudi; ambabus autem falcem tenet quæ videlicet formaque et mole falcem superat. In feno secando pictus rusticus occupatissimus, oculos feno totus intendit, totusque incumbit operi.

9. Sequebatur agricola in segetes pronus; falcem dextera gestat, levæ colligit manipulos: hoc laborum premium obtinet, hanc demetit ærumnarum vicem; hos seminis fructus percipit. Pileo caput tegitur affabre facto, ut loquitur Hesiodus; nec enim nudo capite æstum to-

τὴν ὀρέμην ἀνέχεσθαι. Τὸν πάντα χιτῶνα παρὰ τὴν ὀσφύν διεζώσατο, καὶ τὸ πᾶν τοῦ σώματος πλὴν τῆς αἰδοῦς ἐξεγύμνωσεν.

10. Ὁ μετ' αὐτὸν ἦδη λελουμένος ἐγέγραπτο· ἀνὴρ 6 πρὸ τῶν πυλῶν εἰστήκει τοῦ βαλανείου, ὁδόνῃ τὴν αἰδῶν περιστέλλων, τὰ δ' ἄλλα φέρων ἀπερικάλυπτα πάντως· ἐξ ἰδρώτος κατερρέειτο καὶ κατεβρέχετο. Εἰποὶς ἰδὼν ἀσθμαίνειν τὸν ἄνθρωπον, καὶ οἷον ἐκλελύσθαι τῷ καύματι· οὕτως ὁ τεχνίτης καὶ τὰς φύσεις αὐτὰς ἀπειμιέτο τοῖς χρώμασιν. Τῇ δεξιᾷ τῶν χειρῶν ἐκπώμα 10 κατεῖχε κοινοιοῦς, ὁ τῷ στόματι φέρων τῆς ὀπῆς ἀνεβρόφα τοῦ πόματος· τῇ δ' αὖ γε λαίᾳ τὴν ὁδόνῃν ἀνείχε περὶ τὸν ὀμφαλὸν, μὴ πως ἐκρυσσεῖται τὸ πᾶν ἐκκαλύψῃ τοῦ σώματος.

15 11. Μετὰ δὲ τοῦτον τὸν ἐκ βαλανείου, τὸν λελουμέ- νον, τὸν καυματούμενον, ἀνὴρ τις ἐγέγραπτο, ὅλον ἀνεζωσμένος περὶ τὴν ὀσφύν τὸ χιτῶνιον, ὅλω τῷ πόδε γυμνός, καὶ ὅλην οἴνου πηγὴν ἀναστομῶν πρὸ ποδῶν. Τὴν τρίχα πᾶσαν εὐφυῶς ξυνῆχται πρὸς τὸ με- 20 τάφρενον. Ἀμπελον ἡ λαϊὰ τῶν χειρῶν ἐμιμείτο, καὶ βότρυον εἶχε τοῖς δακτύλοις ὡς κλάδοις ἀπαιωρούμενον· ἡ δεξιὰ τὸν βότρυον ἐτρύγα, καὶ τῷ στόματι κατὰ λή- νον παρετίθετο, καὶ τοῖς ὀδοῦσιν ὡς ποσὶν ἐναπέθλιβε· καὶ ἦν ὁ γεγραμμένος ἀνὴρ ἄμπελος καὶ τρυγητής, καὶ 25 ληνός καὶ οἴνου πηγὴ.

12. Ὁ μετ' αὐτὸν νεανίσκος νῦν πρώτως ἦνθι τὸν 30 βουλον, τὴν κεφαλὴν μὴ φέρων ἀπερικάλυπτον, ἀλλ' ἐκ τινος ἀραχνώδους λίνου περικαλύπτων καὶ τὴν κε- φαλὴν καὶ τὸν βόστρυγον. Λευκὸν αὐτῷ τὸ χιτῶνιον, 50 δὲ τὰς χεῖρας συνέχει, καὶ ταύταις κεικῶλληται· καὶ μέχρι δακτύλων ἐκχευμένον αὐτῶν, στενοῦται μὲν περὶ τὴν ὀσφύν, τὸ δ' ἐφεξῆς ἀνέτως ἐκχεῖται καὶ οἷον ἠνέμωται. Μέχρι γονάτων ὁ τεχνίτης τοὺς πόδας τῷ νεανίσκῳ κατεπεδίλωσεν. Ὁ δ' οἰκίσκος φέρων στρου- 35 θῶν πλάττει φυτὸν, δόλον πλέκει κατὰ πτηνῶν, καὶ περιεργάζεται τὸ πετρὸν, ὅλον λειμῶνα φυτεύει, στρου- θοὺς τῷ λειμῶνι παραπετάννυσσι, λεπτῇ μηρίνθῳ τού- τους ἀντικαθέλων πυκνά. Τὸν δόλον οὐ συνορᾷ τὸ πτηνόν, τὴν μηχανὴν οὐκ οἶδε· βλέπει τὸν λειμῶνα 40 τερπνόν, τοὺς ἐν μηρίνθῳ παραπετομένους στρουθοὺς, τοὺς ἐν οἰκίσκοις ἡδὺ μελιζομένους καὶ χαρίεν· γίνεται πρὸς τῷ λειμῶνι, πρὸς τοῖς στρουθοῖς, καὶ τῷ δόλῳ ξυνέχεται· ὁ δὲ τὸν δόλον ξυσκευασάμενος ἰξευτὴς ξυ- νέχει καὶ φράττει, καὶ τῆς εὐθείας καταγέλῃ.

45 13. Μετὰ δὲ ταῦτα ζεύγος βοῶν ἄροτρον φέρων ἐγέ- γραπτο, καὶ τις ἀνὴρ ἄροτροῦς, ᾧ φαῦλα μὲν ὁ τεχνί- τας ὑπέβραψε πέδιλα, φαῦλα δὲ καὶ τὰλλα τὰ περὶ τὸ 50 σῶμα κατεζωγράφησε, φαῦλον τὸν χιτῶνα καὶ ὅλον διεβρώγῳτα· καὶ τοῦτο γὰρ ἐτεχνουργήθη τοῖς χρώμασι. Φαῦλον τὸ τῆς κεφαλῆς περικάλυμμα, ἐξ ἐρίου τάχα 55 συμπιληθέν. Μελαν οὐ κατ' Αἰθίοπα κατεχρώσθη τὸ πρόσωπον, ἀλλ' οἷον ἥλιος μεταχρῶννυσσι. Ἡ θριξ ὀλίγη πρὸς τὸ μετὰφρενον· τὴν γὰρ πᾶσαν τὸ τῆς κε- φαλῆς ἐπεκαλύπτει κάλυμμα· πύγων καθειμένος καὶ

lerare posse videtur. Cincta circum ilia tunica; reliquæ corporis partes, pube excepta, nuda.

10. Deinde vir lotus pius fuerat; jam ante balinei fores sabano id quo viri sumus tectus, cætera intectus utique; sudore diffluebat et madebat. Hominem intuitus anhelare ac æstu nimio dissolvi affirmes; tam eleganter pictor natu- ram coloribus imitabatur. Dextra poculum in coni figu- ram tenet, illudque ori admovens per foramen bibit; læva autem linteam circa umbilicum coercescit, ne forte decedens corpus omne detegat.

11. Qui autem hominem ex balineo egredientem la- vaturnque et æstuantem sequebatur, vir quidam depictus fuerat, succinctus circa ilia tunicam, nudus pedes, et ante pedes vini fontem aperiens. Crines apte per dorsum con- tracti. Vitem imitabatur læva, cujus ab digitis velut ab ra- mis pendentem dextra uvam carpit, quam ori veluti prelo admotam, mox dentibus, uti pedibus fieri solet, exprime- bat: ita pictus ille vir vinea, vindemiator, preluinque ac vini fons erat.

12. Proximus illi juvenis, cujus nunc primum lanugo florebat, cujus caput non erat intectum, sed araneoso quo- dam lino caput circinnosque tegebatur. Candida illi vestis, quæ totas manus continet, illisque adheret, et quæ ad digitos effusa pressule circa ilia coarctatur; cæ- tera diffluit et vento agitari videntur. Usque ad genua pictor juvenis pedes calceavit. Ille autem passerum caveas fert, vimina concinnat, dolum contextit avibus, quas diligenter observat, per totum pratum vimina infigit, passeressque expandit, quos tenui funiculo ligatos frequen- ter retrahit. Nescia fraudis volucris non animadvertit dolum; prati amœnitatem, spatiantes in eo pas- seres, qui funiculo ligantur, aliosque in caveis dulce suaviterque cau- tillantes inspiciens, statim ad pratum passeressque advolat doloque capitur; qui autem dolum concinnavit aucups, cap- tos retinet, et recordiam irridet.

13. Deinde boves sub jugum aratrum trahentes picti fuerant, quos arator moderatur, cui viles artifex calceos consuit, vilia et cætera quæ ad corpus spectant pictor expressit, vilemque et laceram tunicam; nam et hoc etiam coloribus ars effinxerat. Vile et capitis tegmen ex molliti densataque lana. Niger vultus, non ut Æthiopis, sed qualis torridis solibus coloratur. Crines non multi, retro penduli, omnem enim casariam capitis tegmen operiebat; barba demissa densaque. Dextra aratrum continet, quo

ἄλλος βαθύς. Ἡ δεξιὰ τῶν χειρῶν ὅλη κατέχει, καὶ πρὸς γῆν ἐμβάλλει τὸ ἄροτρον, ἥ δέ γε λαϊὰ βουπλήγα φέρει, γηπόνων ἀνδρῶν γραφεῖον, ὃ βάπτεται μὲν βοῶν αἷμασι, καλλιγραφεῖ δὲ τῇ γῇ.

14. Ὁ μετ' αὐτὸν κατ' αὐτὸν τὸ σχῆμα, τὸν χιτῶνα, τὸ πέδιλον, καὶ τὸ τῆς κεφαλῆς περιχύμαμα, καὶ ὅσα περὶ τὸ σῶμα· τὸ γὰρ τοι σῶμα διήλλακται· τὸ μέλαν τοῦ προσώπου μέλαν μὲν, ἀλλ' οὐχὶ κατ' ἐκείνον, ὥσπερ οὐδὲ κατὰ τὸν ἐν τῷ κήπῳ γεγραμμένον 10 λευκόν· ἀλλ' ὅσον ἐκείνου μελάντερον, τοσούτον τούτου λευκότερον. Ἡ θρίξ ἀτάκτως πλὴν μέχρις ὤμων ἐξηπλωτο· ὁ πώγων μὴ κατ' ἐκείνον ἐκκεχυμένος, ἀλλὰ ξυνηῖται καὶ οἷον ξυνέσταλται. Τῆς μὲν τῶν χειρῶν τῆς λαϊᾶς ἐξηπται κανοῦν· ἡ δ' αὖ ἐτέρα τὸν ἐν τούτῳ 15 οἷον ἐξηγε, καὶ περὶ τὴν γῆν κατεσκόρπιζεν· εἰ δὲ κεκρυμμένα πατηνὰ τοῖς περὶ τὴν γῆν ἐκάθητο χάσμασι, καὶ εἰ τούτοις ἐσκόρπιζεν, ὁ τεχνίτης οὐκ ἀφῆκεν ὄραν.

15. Μετὰ δὲ τούτους νεανίσκος ἐγγράπτο σφριγῶν 20 τὸ σῶμα καὶ τὸ βλέμμα θρασύς, ἄλλος περὶ θήρας ἐποτημένος καὶ κυνηγέσι, ἡμαχμένος τὰς χεῖρας, καὶ οἷον θωύσσιον κυσί· χεῖρ γὰρ ζωγράφου καὶ τέχνη καὶ τᾶλλα σοφῇ, φωνῆς ἡττάται, καὶ μόνῃ ταύτην οὐκ οἶδε μιμεῖσθαι τοῖς χρώμασι. Τὸν πάντα βόστρυχον 25 πρὸς ἐν ξυνῆγε καὶ ξυνεδέδετο καὶ τὸ χιτῶνιον εὐφυῶς συγκολληται τῇ σαρκί, καὶ οἷον ταύτῃ ξυνέβραπται, ὃ μέχρι γονάτων ὁ τεχνίτης ἐξέγυσε. Τὰ δ' ἐφεξῆς μέχρι δακτύλων αὐτῶν διεβρώγως τις πέπλος ξυνέσφιγγε, καὶ μήρινθος κατὰ κιττὸν ξυνεπλέκετο. Λαγῶς τῆς λαϊᾶς 30 ἐπλώρητο τῶν χειρῶν· τῇ γὰρ τοι δεξιᾷ τοὺς κύνας ὑπέσαινεν· οἱ δ' ὅλοι πρὸ ποδῶν ἐκυλινδούοντο τοῦ νεανίσκου, καὶ οἷον ξυνέπαιζον.

16. Τέλος κρατῆρες πυρὸς ἐγεγράφτο, καὶ φλόξ ὡς ἀπὸ γῆς, μέχρις ἐς αὐτὸν οὐρανόν, ὡς μὲν δ' ἔχειν μα- 35 θεῖν, εἴτ' ἀπ' αἰθέρος ἐς γῆν ἐκχεῖται τὸ πῦρ, εἴτ' ἀπὸ γῆς ἐξηπται πρὸς οὐρανόν. Καὶ τις ἀνὴρ ἑκατονταπέμπελος παρακάθηται τῇ φλογί, ἄλλος βυτίς, ἄλλος πολιά καὶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν πώγωνα, διφθέραν ἐνδεδυμένος ἐκ κεφαλῆς ἐς ὀσφύν, τὰ δ' ἄλλα γυμνός, τῷ χειρὶ, 40 τῷ πόδε, καὶ τὸ πολὺ τῆς γαστροῦς. Ἐκτεταμένος εἴη τὰς χεῖρας, καὶ οἷον μεθεῖλε τὴν φλόγα καὶ ὅλην μετερρίπιζε, καὶ ὅλην μετῆγε πρὸς ἑαυτόν.

17. Ταῦθ' ὁρῶμεν, καὶ τοῖς παραδόξοις ἐξεπληττό- 45 μεθα, καὶ τί βούλεται τὰ γεγραμμένα σφόδρα ἐκμαθεῖν ἐδομέμεθα, καὶ μᾶλλον ὁ Κρατισθένης· ἐμὲ γὰρ ὁ τῆς Ὑσμίνης ἔρωις ὅλον μεθεῖλε πρὸς ἑαυτόν· τὰ δ' ἄλλα πάντα καὶ τὰ περὶ τὸν κήπον τερπνὰ, τερπνὰ μοι πρὶν Ὑσμίνην ἰδεῖν, ἢ μᾶλλον πρὶν Ὑσμίνης ἐκκαυθῆναι 50 τῷ ἔρωτι· Ἐγὼ μὲν τοίνυν τοὺς ὀφθαλμοὺς μετὰ γυμνὰ τὸν κήπον, τὴν Ὑσμίνην ἐνοπτρίζομενος· ὁ δὲ γε Κρατισθένης ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν γεγραμμένων ἀνδρῶν ἱαμβεῖον ἐν ὁρᾷ γεγραμμένον· τὸ δ' εἶπεν οὕτως·

Τοὺς ἀνδρᾶς ἀδρῶν, τὸν γράνον βλέπεις ὅλον.

terram premit; læva boum stimulum gestat, qui aratoribus pro stylo est; atque ille boum sanguine tinctus terram cruore describit.

13. Sequentis similis forma fuit, similis vestis, calceus, pileus, omnisque ornatus; diversum tamen corpus; nigra, sed non ea nigredine qua præcedentis, facies, neque candida, ut illius, qui in horto depictus est, verum quantum illo nigrior, tantum illo candidior. Coma sine lege nisi usque ad humeros effusa: barbitium non ut proximi prolixum, sed in unum collectum adstrictumque. Læva canistrum pendet, unde triticum acceptum dextera terræ credit; quod utrum pennigeris, si modo hiantibus terrarum rimis occuluntur, distribuat, pictor oculis arbitrari non permiserat.

15. Illos adolescens excipit vivido corpore vividisque oculis audaciam ex omni parte spirans; at ille venationi perditæ incumbens et venaticis curis, respersis cruore manibus, canes hortari videtur; nam pictoris manus et ars, alias peritissima, in voce vincitur illamque solummodo coloribus exprimere non potest. Crines in unum conglobatos nodus adstrinxerat; vestis membris pressule adhaeret, his velut adsuta; illam ad genua pictor effuderat. Cætera lacero panno ad usque digitos tecta, tortilique in modum hederæ fune adstricta. Læva leporem sustinet, dextra canibus blanditor; at illi adolescentis propter pedes volutati colludere videbantur.

16. Ultimo loco ignis crateres depicti fuerant, et flamma quasi ex terra usque ad cælum ipsum erumpens, ita ut dubium sit utrum cœlitus in terras demittatur ignis, an in cœlos ab terra accensus feratur. Vir senio confectus, adeoque ut videatur jamdudum in eo esse ut efferatur, igni assidet, rugis obsitus, omninoque caput et barbam canus; pellis capite ad illa eum occupat; cætera nudus est, manus pedesque ac magnam ventris partem. Extensæ autem manus, et flammam ad se trahere adeoque excitare et trahere videtur.

17. Horum ad aspectu et rerum novitate in stuporem attoniti scire ardebamus, quid illa pictura sibi vellet, Cratisthenes præcipue: nam me Hysmines amor totum ad se traherebat; ac cætera quidem in horto placuerant, antequam Hysminem vidissem, aut potius antequam Hysmines amore conflagrarem. Itaque circumferebam per hortum oculos Hysminem velut in speculo intuens; Cratisthenes interea inscriptum capiti pictorum hominum iambum videt qui sic habebat:

Hos intuenti totus animus cernitur.

ταπλάττει καὶ μεταρμόζεται. Καὶ ὁ Κρατισθένης τῆς κλίνης ἀναστὰς μεθέλκεται με περὶ τὸ δωμάτιον, νύξ δ' ἡ δὴ τελεῖθαι, λέγων, ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πιθέσθαι.

20. Ἐγὼ δὲ πρὸς αὐτόν. « Νῦν τὰς γραφὰς διὰς
 « ἀνεμετροῦμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς, τὰς ἐπιγραφὰς ἑωρῶν
 « μὲν, καὶ ταύτας ταῖς γραφαῖς προσηρμόττομεν, καὶ
 « θέρει μὲν καὶ φύγει, καὶ ἔαρι, καὶ τοῖς πᾶσιν ἀπλῶς
 « καιρὸς ἀφωσίωται. Ἐρως δ' οὐ περιγέγραπται τῇ
 10 « γραφῇ, οὐ πρὸς καιρὸν τῇ τέχνῃ μετεχρωμάτισται πάν-
 « τως ὅτι παντὶ καιρῷ μεταρμόζεται. » Ὁ δὲ Κρατι-
 « σθένης. « Ἰσχυρῶς σε καταπαγιδεύω τοῖς χεῖλεσι, καὶ
 « τοῖς σοῖς τὴν νικῶσαν ἐγὼ προβλήμασιν. ἔγγυς γάρ
 « ἡ γραφή, καὶ ἀπαράγραπτος ὁ γραφεύς. θέρει γάρ
 15 « καὶ φύγει καὶ ἔαρι καιρὸς ἀφωσίωται κατὰ γε τὴν
 « γραφὴν καὶ τὸν λόγον τὸν σὸν, ἔρωτι δὲ οὐδαμῶς. ἂν
 « δ' ὑπὲρ τὰ ἔσκαμμένα πηδᾷ, τυραννὶς τὸ πρᾶγμα. ἂν
 « καταδυναστεύσας πολλάκις ἐκράτησε παρ' ἡμῖν, οὐ
 « νόμος τὸ σπάνιον, ἡ γὰρ τοῖ τοῦ ζωγράφου γραφίς
 20 « Ἐρμου μοι ἀκόντιον. ὅλη κατεστομωμένη τοῖς ἐκ
 « τῶν γεγραμμένων προβλήμασιν. » Ἐγὼ δὲ πρὸς τὸν
 « Κρατισθένην. « Ἀλλ' αὐταῖς σοι ταῖς τῶν χρωμάτων
 « βαφαῖς ἐκθληνθήσεται τὸ ἀκόντιον. Ἐρως γάρ
 « προσγέγραπται βασιλεὺς, καὶ πᾶσα φύσις ἀνδρῶν
 25 « ὡς δούλη παρίσταται, ἄνδρες δὲ πάντοτε καὶ οἷς
 « τοὺς καιροὺς ὁ γραφεύς μετρημόσατο. εἰ γοῦν τὸ
 « πᾶν καὶ καθόλου δουλοῦται τῷ ἔρωτι, πῶς τὸ με-
 « ρικὸν εὐρύγῃ τὴν δούλωσιν; Εἰ δὲ καὶ πᾶν τμήμα
 « καιροῦ καὶ διάστημα ἐξ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ὡς ἐξ
 30 « ὕλης τὴν σύστασιν ἐσχηκεν, αὐταὶ δὲ δουλοῦνται
 « κατὰ τὴν γραφὴν καὶ τὸ σὸν μυσταγωγίμα, εὐδη-
 « λον ὡς καὶ τὸ ἐκ τούτων καὶ δι' αὐτῶν καὶ ὅλον ἐν
 « ὅλῃς αὐταῖς οὐκ ἀπορύγῃ τὴν δούλωσιν, ἀλλ' ἄκον
 « συνδουλαγωγηθήσεται. » Ταῦτ' εἶπον, καὶ τὸν
 35 Κρατισθένην εὐθὺς κατεφίλησα, « Νικῶ σε, λέγων,
 « Κρατισθένης. » Ὁ δ'. « Ἔστω, νενίκηχας γενώμεθα
 « περὶ τὸ δωμάτιον. »

21. Καὶ γεγονότες ἀνακεκλιμένοι. Καὶ τις φῶς περὶ
 τὸν κήπον γενόμενος, τῆς κλίνης μ' ἀνέτπασε καὶ
 40 περὶ τὸ φρέαρ τὴν Ὑσμίνην ὄρῳ, πρὸς ἣν κατεπέτασα,
 καὶ τοῦ ποδὸς ἐμνήσθην τοῦ Ἐρωτος, ὅτι μὴ κατ' ἄν-
 θρωπον ἦν, ἀλλ' ὅλον πτερόν. καὶ τὸν ζωγράφον τῆς
 γραφῆς ἐμακάρισα. Ἐρως γὰρ καὶ τοὺς ἐμούς τούτους
 πόδας ἐπτέρωσε καὶ μηδὲν αἰδεσθεὶς ὅλῃς χερσὶ τὴν
 45 κόρην κατεφίλησα κατασχών. Ἡ δ' ἐξ αἰδοῦς καὶ θάμ-
 βους, « Τί πάσχεις; » ἀνέκραξε. Ἐγὼ δ', « Οὐδὲν, εἴ-
 « πον, ἄλλο πλὴν ἔρωτος τὴν πικρὰν ταύτην καὶ γλυ-
 « κυτάτην μοι πάθισιν. » Καὶ πάλιν κατεφίλουν αὐ-
 « τήν, καὶ πάλιν ξυνέσφιγγον, καὶ ὅλην εἰλκον πρὸς
 50 ἐμαυτὸν, καὶ πρὸς τὴν ψυχὴν μετεβίβαζον, καὶ τοῖς
 δακτύλοις κατέβλητον, καὶ ὅλην κατέδακνον, καὶ ὅλην
 ἀνερόφουν τοῖς χεῖλεσι, καὶ ὅλος ὅλην ὡς κίττος ξυν-
 εἶχον κυπάρισσον. ξυνεπλεκόμεν τῇ κόρῃ, ξυνεβριζού-
 μεν αὐτῇ, καὶ τὴν φύσιν ἐζήτουν κοινώσασθαι, καὶ

naturas transformat et transmutat. Me autem Cratisthe-
 nes lecto surgens in cubiculum reluctantem trahit dicens :

Nox venit et dulci juvat indulgere torori.

20. « Mi Cratisthenes, subjeci ego, ecce modo picturas
 « illas omnes oculis arbitrati sumus; inspectas etiam in-
 « scriptiones illis adaptavimus, et hiemi quidem ac aestati
 « verique et cæteris anni tempestatibus definitum proprium
 « tempus fuit; Amor vero neque pictus est, neque ullum
 « illi tempus hæc pictura tribuit; quia profecto omni tem-
 « pori convenit. » Tunc Cratisthenes, « Te labris tuis
 « fortiter irretitum teneo atque omnino secundum ea, quæ
 « proposuisti, vinco; ecce enim picturam, nec aspernandum
 « pictorem; æstati, hiemi ac veri suum tempus additum
 « est secundum picturam et ratiocinationem tuam, amori
 « vero nullum; nam si ultra fossam limitem salit, tyrannis
 « est: quod si nos saepiuscule oppressos subegit, ex his,
 « quæ raro accidere solent, jura non constituuntur; mihi
 « enim certe pictoris stylus Mercurii jaculum est; omnem
 « ab illis, quæ in hæc proposuit, aciem suam habet. »
 Ego vero, « Sed tibi tamen, inquam, hujus jaculi vis
 « iisdem ipsis picturis flebescet; Amor enim rex pingitur,
 « cujus ad obsequium omnis hominum natura parata
 « adest; at illi, quibus tempora pictor attribuit, homi-
 « nes sunt. Si igitur universa Amori serviant, quo-
 « modo singula servitutem effugient? Præterea si tempo-
 « ris partes et intervalla in dies noctesque divisa ex his
 « tanquam ex materia componuntur, illæ dies scilicet nox-
 « que, secundum picturam doctrinamque tuam illi parent,
 « prorsus liquido patet non futurum esse ut omnia, quæ
 « ex illis, per illas aut in illis totis sunt, servitutem ef-
 « fugiant, sed etiam invita servitutis consortium subeant.
 Hæc effatus Cratisthenem amplexus sum: « Vici te, mi
 « Cratisthenes, » inquam. « Esto, inquit, vicisti; sed in
 « cubiculum pergamus. »

21. Statimque cubiculo et lectulo redditi sumus. Ortus
 interea strepitus in horto, strato me excussit; Hysminen-
 que fonti vicinam intuens, ad eam advolavi et Amoris
 pedum, quos non hominum instar, sed alatos habet,
 recordatus sum, pictorisque industriam laudavi: nam et
 pedibus meis Amor addidit alas, confestimque deposito pu-
 dore ambabus puellam detinens suaviari occæpi. Illa præ-
 pudore, metuque ac admiratione, « Ecquid caussaris, »
 exclamat? — Nihil, inquam, præter amarum et dulcissi-
 « mum Amoris morbum. » Rursusque constrictam attrahe-
 bam ad me et velut animæ in partem deducebam et
 premebam digitis, totamque mordebam et totam labiis
 sorbillabam, totusque totam ut hedera cupressum cir-
 cumcingebam, conjungebar puellæ, iisdem cum ea ra-
 dicibus adhaerebam, imo hoc mihi erat in votis, proprias

«ὀπότερος» καὶ ὁ Κρατισθένης· «Τῆς δειλίας τοῦ κήρυ-
«κος!» «Ἐγὼ δ' ὅλως καὶ πάλιν ἤμην ὑπότερος, καὶ
«τὴν Ὑσμίνην ἐξήτουν ἰδεῖν, λέγων· «Ὀλώλειν, Κρα-
«τίσθενης.» Καὶ ὁ Κρατισθένης, «Σίγα, φησί, καὶ περὶ
«τὸν ὕπνον γενώμεθα· τοῖσιν οὐκ ἔστιν ἡσυχία αὐτῶν.»

Σοφὸν γὰρ ἐστὶ καὶ κακοῖς ὁ θεὸς φρονεῖν. «
«25. Κάγω δ' ἐπίγνων μὲν, ἀλλὰ μου τοὺς ὀφθαλμούς
«καὶ ὁ ὕπνος ἐμίσησε, καὶ ὀδυροῦμαι ἐξέφυγε, καὶ
«ἤμην ὅλος ἄρηκτος, ὅλος ὅλας ἀναπλάττων ὑποθέσεις
«10 τοῦ λογισμοῦ, καὶ τέλος.» Ὡς οὐκέτι τὴν καλὴν Ὑσμί-
«νην καταφίλησιν, οὐκέτι καταθλίψω τοὺς δακτύλους
«ἐρωτικῶς, οὐκέτι κατὰ χιτῶν συμπαχέσσομαι, οὐ-
«κέτι νέκταρ, ἀλλὰ κόνιν πικρίας κατακεράσσομαι,
«οὐκέτι προηγήσω τοῦ μέλιτος, οὐκέτι κέντρον πλήγῃ-
«15 σομαι, οὐκέτι βοήσω τὴν κόρην τοῖς χεῖλεσιν, ἀ-
«πάντα σπουδάζων ἐρωτικῶς ἐπαίξων.» Ταῦτ' ἐπλάτ-
«ττην ἐς νοῦν, καὶ τὸ δάκρυον κατὰ ποταμούς τοῦν
«ὀφθαλμῶν ἐξεγείρομαι, θυρὸν κατακλύσαν τοὺς λογισμοὺς
«ἐναπέπνευε, καὶ καταμεθύσαν μ' εἰς ὕπνον ἀπήγαγεν.

BIBAION ΠΕΜΠΤΟΝ.

20 1. Καὶ δὴ με κατακοιμώμενον ὅλος χορὸς δνειρῶν
«περιεστόλχισε, καὶ μοι ἐνέπαιζε, καὶ μετέπαιζεν ὅσα
«παίζουσιν δνειροί. Ὁ μὲν μοι τὴν Ὑσμίνην ὑπεζωγράφει
«ἐξυμπαίζουσιν, φιλομένην, φιλοῦσαν, δακνυμένην
«ἐρωτικῶς, ἀντιδάνουσαν, ὅλην συμπελεκόμενήν μοι,
«25 καὶ καταπλεκομένην ἐξ ἐρωτος. Ὁ δὲ μοι καὶ συνανέ-
«κλινε ταύτην, καὶ στρωμένην ἐρωτικῶν χαρίτων ὑπέ-
«στρωσε, φιλημάτων, γαργαλισμάτων, θλίψεων σαρκῶν,
«συμπλοκῶν χειρῶν, περιπλοκῶν χειρῶν, ποδῶν ἐμ-
«πλοκῶν, καὶ τῶν ἄλλων μελῶν. Ὁ δὲ τις αὐτῶν ὅλον
«30 βαλανεῖον ἐδημιούργησε, καὶ μοι τὴν Ὑσμίνην συνέ-
«λουσε, καὶ πάσας ἐρωτικῶς ἐξεκένωσε χάριτας περὶ τὸ
«σῆθος τῆς κόρης ὅλον μοι τὸ στόμα ἐνέβραψε
«τοῖς ὀδοῦσι δάκνον, τοῖς χεῖλεσιν ἐκμυζῶν, καὶ τῇ
«γλώσσῃ μεταβάλλον εἰς τὴν ψυχὴν τὸν λῶτον. ὁ
«35 πᾶν ἡ κόρη περὶ τὸν ἐμὸν ἀνατέτραπται τράχηλον·
«καὶ θέλων παίζειν ἐρωτικῶς, τὸ λουτρόν ἐξεπύρρωσε· καὶ
«με καταδιψῆσας, καὶ τεχνικῶς κατακαυματώσας, τοὺς
«μαστός τῆς κόρης κρουνοὺς μοι παρέτευε γλυκαίνοντας·
«40 κατέψυγε ψυχρὴν ἡδονὴν παχάζων, γλυκυτέραν καὶ
«νέκταρος· καὶ τέλος ταῖς ἀλλήλων ὀλέαις ἡμᾶς κα-
«τεκοίμησεν.

2. Ἄλλος παστὰ κατέπηξε, νυμφοστολήσας ταύτην
«λαμπρῶς, καὶ φιλοτιμίως νυμφαγωγῆσας, καὶ εὐστεφά-
«νισας μοι τὴν Ὑσμίνην μεγαλοπρεπῶς, ζυγακίδισε,
«καὶ τραπεζὴν παρετίθετο, καὶ τὸν ὑμέναιον ἤδε, καὶ

Surrexi pavidus, et iterum Cratisthenes: «O thialdum ca-
«duceatorem!» Ego autem, toto rursus corpore trepidans
«Hysminen intueri ardebam, dicens: «Perii, Cratisthenes!»

At ille: «Taceas somno indulgeamus, nam

Vere sapiens est qui vel in malis sapit.

25. Siliui, sed oculos meos et somnus oderat, et reveritus
«fugiebat, insomnemque totam noctem ducebam, per varia
«consilia animum versans, et denique: «Non deinceps Hys-
«mines oscula libabo, non digitos premam, non hederas
«ceos intinabo amplexus; non ultra nectaris poculum,
«sed amaroris praebebitur; non amplius mel colligam,
«non posthac aculeo pungar, nec labellis puellam sitien-
«ter sorbillabo, quas omnes nequitias serio lusi.» Haec
«animus revolvebat, dum lacrymae fluminis instar ex oculis
«mihi prorumpentes submersa consilia strangulant meque
«inebriantes in quietem flectunt.

LIBER QUINTUS.

1. Postquam ego quieti concessi, totus somniorum chorus
«me circumcinxit; colludebatque et mutatis in novas ima-
«gines formis, ut ludere solent somnia, illudebat. Aliud
«mihi Hysminen suppingebat basiatam et basiantem, amatorie-
«que morsam et remordentem, totamque me complexam et,
«Amore impellente, amplexam. Aliud autem eam mihi ac-
«cumbentem fingeat, stratumque substraverat me Amo-
«rum lubentis intextum; basiis, titillationibus, mutuis
«compressionibus corporum, labiorum conjunctionibus, pedum
«ceterorumque membrorum connexionibus. Aliud
«autem balineum fabricavit et lavatum mecum duxit Hys-
«minen et omnes Cupidinum venustates ex amoris pharetra
«deprompsit; nam puella pectori os meum consuit dentibus
«mordens labiisque sugens et lingens totum in animum
«meum traduxit, quae omnia puella ad cervicem meam
«convertebat Hysmine; mox autem amoris lusus ludens
«ecce repente balineum incendit, mihi que sitienti et his
«artibus conflato virginis ubera; suavissimo lacte scatur-
«ientia praebeat; confestimque ori admovent frigidissimam
«voluptatem ipso nectare dulciorem instillans; et denique
«multo ulnarum ambitu alligatos consopivit.

2. Aliud vero geniale lectum compegit Hysminenque
«splendide nuptiali mundo exornatam, sponsarumque more
«ad me ductam et decentissimo coronamine mecum cinctam
«juxta me sedentem collocavit. Tum mensam apponit,

τοὺς ἔρωτας ἐπλάττει περὶ τὴν τροπέαν ὀργουμένων
καὶ παίζοντας ὅσα παίζουσιν ἔρωτες.

3. Ὁ δὲ μοι πλάττει τὸν κήπον παλαμνιότατος
ὄνειρος, καὶ τὴν Ἰσμινὴν εἰσαγεῖ, καί με τῆς κλίνης
ἀνίσταται, καὶ περὶ τὴν κόρην ἐξάγει, καὶ καθύπουρ-
γει μοι τὸν ἔρωτα. Καὶ τὴν παρθένον ἐφέλομαι πρῶ-
τα μὴ θέλουσιν, συνέγω, θλίβω, δάκνω, φιλῶ,
περιπλέκομαι, καὶ τι ὅρῶν ἐθέλων ἐρωτικώτερον, οὐ
συνέχωρῶ μὴν τῇ κόρῃ, καὶ πρὸς ἔριν μεταγὼ τὸν
10 ἔρωτα. Καὶ ἐν μέσοις τούτοις ἡ τῆς κόρης μήτηρ ἐπι-
σταται, καὶ τοῦ πλοκάμου λαβομένη τὴν κόρην, ὡς ἐκ
λαίας ἐφέλεται, λάφυρον, λοιδοροῦσα τῇ γλώττῃ, καὶ
πλάττουσα τῇ χειρὶ. Ἐγὼ δ' ὅσπερ κητακεραυνωθεὶς,
ὅλος ἤμην ἐμβρόντητος· ἀλλ' ὁ πάντων ἀνέρων ἀγριώ-
15 τερος ὄνειρος οὐτ' ἐμ' ἀπῆκεν ἀνίσθηταιν, καὶ τὴν τῆς
Πανθίας γλώσσαν εἰς Ἰυρσηνικὴν μετεῖλκευσε σάλ-
πιγγα, κατὰ τραγωδοῦσαν τὰ κατ' ἐμὲ, καὶ καταλοιδο-
ροῦσάν μοι τὸ κηρύκειον, «Βαβαὶ τῆς σκηνῆς, τῆς
ὑποκρίσεως, λέγουσα, Ζεῦ καὶ θεοὶ ὁ κήρυς, ὁ
20 «παρθένος, ὁ τῆς δάφνης ἐστὲφάνημένος, ὁ τὰ Διάσια
«φέρων εἰς Ἀδελικώμιδα, ὁ παρ' ἡμῖν ἴσων καὶ θεῶν φιλώ-
«τικῶς φιλοφρονούμενος, μοι γὰρ ἀκολάστος, βίαισθης,
«δεύτερος Πάρις εἰς Ἀδελικώμιδα, κατασφαλῆ μου τὸν
«θησαυρὸν, ἀνοῦρται μοι τὸ χεῖμαλλον· ἀλλ' ἔχω σε
25 «ληστήν, τὸν τοιγυροῦν, τὸν ἀλιτήριον, τὸν ἀπο-
«σπύλλοντα τὰ καλλίστα. Μητέρες ὅσαι παρθενοκίδες
«θησαυροὺς κατ' ὀρούτεσθε, καὶ περὶ τὴν φυλακὴν
«ἀγρυπνεῖτε τῶν θησαυρῶν, ἰδοὺ τὸν ἐπιβούλον ἔχω,
«τὸν πᾶσι τῆς δάφνης ἐστὲφάνη· κατακρυπτόμενόν, τῷ
30 «σεμνῷ χιτῶνι, τῷ ἱερῷ πεδάλῳ, καὶ τῷ κηρύγματι·
«ὅλην ἐνδεδυμένον τὴν λεαντῆν, ὅλην ὑποπλαττόμενον
«τὴν σκηνήν. Οἷς ὁ γλυκὺς ἀντιπνεύσας τῆς σωφροσύνης
«Ζεφυρός, ἐλέγχει τὸν δόλον, ἀπογυνοὶ τὸ κρυπτόμε-
«νον· καὶ νῦν οὐκέτι κήρυς ὁ κήρυς, ἀλλ' ἄρπας, ἀλλὰ
35 «ληστής, ἀλλὰ τυράννος. Λαῖνον τῷ τυράννῳ τὸν γι-
«τῶνα, γυναῖκες, ἐξυφηνώμεθα· καταζωγραφισμένον τὴν
«σκηνήν, πᾶν ὑπόκρισιν τεχνουρήσειμεν, καὶ στήλι-
«τεύσωμεν τῷ χιτῶνι τὸν τυράννον, ἵν' ἡ πεῦθα γυναιξὶ
«κόσμος, παρθένοις τεύχος, καὶ στέφανος, Ἀδελικώμιδος·
40 «τὴν δὲ θῆνηναι κεῖται· αἰνυμένον τεύχος, τῷ πατρὶ
«Πολυμήστωρ δ' οὐκ ἐκ γυναικὸς ἐξεκόπη τοῦ οὐραλ-
«μοῦς· ἵνα ἐλαφιστὴν ἡμεῖς τὴν πῦριν, ἀεθροῦσα διητοι-

4. Ταῦτ' εἶπε, καὶ στρατὸν καθώπλισε γυναίκων,
καὶ παντελῶς κατεδάκνωσε, καὶ κατιόμηνε κεφαλῆς
45 ἐξαστρατεύσας· ἔγω δ' ἐξελθὼν ὁρῶν καὶ πρὸς
τὸν Κρατισθένην ἔλεγον· «Οἰώλειον, Ὀἰώλειον, Κρα-
«τισθένης! Ὁ δὲ μοι τῇ γλώσσῃ καταθορυβήθει ἀνέ-
σταται πᾶς στρατιωτὴς, πλῆσσει με τῇ χειρὶ, καὶ ποῦ
μὲν ὄνειρον πᾶς ψυχῆς, τὸν δὲ ὕπνον ἀποσπᾷ μου τῶν
50 ὀφθαλμῶν. Ἐγὼ δ' ἐδόκουν, γῆ τοὺς θεοὺς, εἰ τὰς γοναῖς
κακώρεν, καὶ πρὸς τὸν Κρατισθένην ἔλεγον· «Ἀπολώ-
«λαμεν, ἀπολώλαμεν! Πανθία στρατεύει, γυναῖκες μὲν
«στράτευμα· Ζεὺς δὲ πρῶτος κατεστρατήγησεν, οὐδὲ τοῦ

hymenaeum canit et Amores fingit circum mensam saltantes
omniaque colludentes quae ludere Amores solent.

3. Aliud autem et illud somniorum scelestissimum mihi
hortum effingit in quem Hysminem intromittit neque lecto
excitatum ad illam ducens amoris meo sedulam operam
praestitit. Ego primum virginem invitam attraho, continen-
que et premo et mordeo et basio et circumplector, atrox so-
lidiorem auferre voluptatem conabar, sed quia per illam
minus licebat, amorem illam in contentionem traheo.
Proximat interim puellae mater, quae crine prebensam tra-
hens, tanquam raptum ex praeda spoliū, lingua ohjurgat,
et manibus ferit. Ego autem veluti fulguritus in stuporem
attonitus steti; verum illud somniorum omnium saevissi-
mum hominum nec me sensus impotem manere permisit.
etenim Panthiae linguam in Tyrreniam utlique tubam mu-
lavī, quae fraudem meam manifestam laceret, ac ministe-
rium meum differret. «Papa; inquebat illa, quae sce-
na, quae dissimulatio? O Jupiter dique omnes, ecce illum
«castissimum caduceatorem, qui quom Jovis solemnia
«nuntiaturus Aulicomidem venisset a nobis, veluti deorum
«aliquis splendide exceptus et habitus, mechus, luxu-
«riosus virginibus vim inferit, atterque Aulicomidi Paris
«thesaurum meum rapit, divitias praedatur, sed teneo
«le laironem, parietum perfossores, sceleratum, opum
«meorum raptorem. Vos adyoco, matres omnes, quas
«cumque virginum filiarum custodiam pervigiles obitis,
«ecce teneo insidiatorem; lauri corona, veneranda veste;
«calceoque sacro dissimulatum; en ut leoninam inibat
40 «histrioniam agit. His autem actibus dulcis castitatis
«zepluxus afflans, dolum arguit, et occultam fraudem
«nudat; et jam non caduceator ille caduceator, sed raptor,
«sed latro, sed tyranus appellandus est. Agite, mu-
«lieres, lapideam tunicam tyranno imi intextentes, tra-
«gediam ad verum exprimamus, calidaeque histrionales
«agamus partes et tyrannum tunica lapidea indutum in-
«fami columnae attingemus ut id sit ad mulierum decus,
«virgini tutelam, et Aulicomidis perennem gloriam.
An non mulieres filios neci tuos,
Egypte, tradiderunt,
et Polymestoris femina oculos eruit? «Peri, peri, Cratisthenes, exclamavi.
Ille vero hac voce conturbatus lecto exsiliit, neque manu
prehensens somnium ex animo, ex oculis soporem excussit.
Ego tamen per deos mulieres adhuc intueri existimabam.
Iterumque, ad Cratisthenem conversus; «Perimus, peri-
«mus, dixi; Panthia teennasaron exercitum adversus me
«ducit; sed Jupiter, ejus ministerium mentitus sum,

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

[G. 156—162.]

« primus in me agmina instruit. — Tu quidem, inquit Cratiſthenes, adhuc somnare mihi videris. »

« Ego autem subici. »

« Disento ex oculis cæcæ phantasmata noctis. »

« statimque singula, quæ dormienti acciderant, narravi, quibus me fuserant somnia, uti inani edulcaverant gaudia, et quæ cætera meæ delectationis caesa boxerant; tandemque hortum, Hysminen, ejus castitatem, vim meam, rixam, ultimo Panthiæ adventum, virginis raptationem, quibus

« eachinis, quo, impetu, quibus injuriis adorta; et super omnia, quæ feminarum acie, »

« enjais intultu trepidus formosum Cratiſthenem iterumque iterumque appellaveram; ideoque timeo, inquam, ne venturam sortem mihi »

« in somnia supplexerit; sic enim amat ventura prænuntiare. » Ad hæc Cratiſthenes: « Quæ de luce curavimus, »

« en revocant somnia. Hoc tibi succurrit, ex quo vos invicem auditis circa januam strepitus divisit. Vexum »

« ecce Sosthenes, qui ad nos festinus properat. — Perii, »

« inquam subsuerveras. »

« Venit Sosthenes et cubuli januam proximus. »

« Hysminia caduceator, exclamat, universa Anticomidis lumen tuum obsidet, omnes te caduceatorum querunt. Tu »

« modo coronam cinge, sacrum calceamentum, vestemque »

« ac cætera caduceatoris ornamenta sume, uti tibi Neptunus »

« felices ventorum animas. »

« Hat quæ te Eurycomidem »

« reducant. » Ego vero quamvis metuens et trepidans, etsi etiam Sosthenis verba in speciem ficta suspicio esset, solennia tamen ministerii indutus, horto me reddidi: statimque innumera puellarum chorum video, quas exornabat splendidum amicum, et lauri coronamen, virginitalis indicium. Uti vidi, uti, Amorem testor, somnia mea eventum suum esse consecuta putavi: itaque pæne animam efflavissem, nisi se meis oculis obtulisset Hysmine puellarum in medio, venit inter ignes luna minoris, regio ornata, et laureata, uti virginem decuit. Ego infentis oculis illam intuens inclinatoque leniter capite furtim salutavi; illa autem vestem componere simulans, multo apertius me salutavit et amatorum subridens, animum ineffabili voluptate gratiaque et audacia implexit. »

« Accessi horti januam, totamque Anticomidem video multifariam mæliæ pompam subtexentem cantibus, tymbalis, lampadibus, tapetibus, rosis, floribus, hymnis et acclamationibus cæterisque honoribus prosequentem; qui non modo caduceatoribus, sed diis ipsis consecrantur. Et ne tibi gloria ad insaniam cupidus videar, si verbis hanc pompam exponere tentaverim, sic, celsa Anticomide, Hysmines patria, quæ formosis mulieribus nobilis est, tamquam Olympionices et quinquevitiæ, itaque omittam ea quæ interim gesta sunt, tandem Eurycomidem meum veni. »

« κηρύκειον κατέβησμαι. » Καὶ ὁ Κρατισθένης· « Ἐτι δοκεῖς σνέπρωτεν μοι. »

« Ἐγὼ δὲ πρὸς τοὺς ἄνθρωποις ἐννοχὸν εἶναι. »

« καὶ τὰ περὶ τοὺς ὕπνους ἐξηγούμην αὐτοῖς, ὅσα μου κατέβησσαν ὄνειροι, ὅσα με κατέγλυχαίνον, ὅσα μου πρὸς ἡδονὴν κατέπλεττοντο, καὶ τέλος τὸν κήπον, τὴν Ἰσμήνην, τὴν σφοδρότην αὐτῆς, τὴν εὐμὴν βίαν, τὴν ἐξουσίαν, καὶ τὴν ἐπὶ τοῖς τοῖς Πανθίᾳ ἐπέλευ-

« σενίᾳ τὸν ἐκδοῦσθαι τῆς κόρης τὴν κατ' ἐμοῦ ἡγχαίνην, τὴν ἀκατάδρομην, τὴν ὕδριν, καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖς γυναικῶν στρατεύμασι, πρὸς δὲ τὴν σφοδρὰ κατὰ θεοῦ βίαν, τὴν ψυχὴν καὶ τὸν καλὸν Κρατισθένην μετεπιχαλόμεν, πυκνά καὶ ἰσόδοκα, μὴ τὸ μέλλον »

« εἶμαι τὸ θάνατον ἐν ἡμέραις ὑπεκωγράφειν εἰδοῖσθαι. »

« Καὶ ὁ Κρατισθένης· « Μαθηματικὴ φρονίσις ἐστίν, ὅθεν ταῦτα σοὶ καθεπέτρεχον, ὅθ' ὁ περὶ τὴν κλένην ὑπὸς τοῦ ἀπ' ἀλλήλων ἰδέσθαι αὐτῆς, ἡδὴ τὸν »

« Σωσθένην ὅρι πρὸς ἡμᾶς ἐρχόμενον ἀπυδαϊότερον. »

« Ἐγὼ δ', ὁ Ὀλοῦ, ὑπεψύχισα. »

« Ἦκεν ὁ Σωσθένης, καὶ περὶ τὴν πύλιν τοῦ δωμάτου γενόμενος, ὁ ἱσμήνιος κήρυξ, φησὶν, ἰδοὺ σοὶ ἡ πᾶσα πόλις Ἀυλικῶν πρὸ πύλων πάντας σε ζητοῦσι τὸν κήρυκα τὴν κεφαλὴν στεφανώσθαι, τοὺς γιγνέσθαι καὶ περὶ τὴν κεφαλὴν στεφανώσθαι, ὅλον περιδύσθαι το κήρυκα, ἵνα καὶ ἡ πόλις αἰδέσθῃ, καὶ πνεῦμα ὕψος ἀνέμεττον πρὸς ἑορταστικὰ. » Ἐγὼ δ' ἀλλὰ καὶ ἰδέσθαι καὶ ἑορταστικὰ καὶ χροιάτισμον τὰ τοῦ Σωσθένης ἐπὶ τὴν ἐνδοσφύην τὸν κήρυκα καὶ περὶ τὴν κήρυκα γενόμενος, χορὸν ὅσων παρθένων οὐκ εὐαρίσθησαν, ὅν δὴ πάντα, καὶ χροὶν ἐξόσμεν περικαλλῆς, καὶ στεφανοῦν ἐκ δάφνης τὴν παρθενίαν παρὰ δεικνύς εἶδον οὖν, καὶ γὰρ τὸν ἑορταστικὸν ἐργὸν αὐτὸν ὅσων ἐδόχουν, τὸν ἄνεον, καὶ μικροῦ δεινὸν καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν ἀπεψύχισα, εἰ μὴ τὴν Ἰσμήνην εἰδὼν ἐν μέσῳ κατὰ σελήνην ἐν ἀστράσι, τὰλλα μὲν κατακεκοσμημένην βασιλικῶς, τὴν δὲ κεφαλὴν ἐκ δάφνης ἀστεφανωμένην παρθενικῶς. Ὅλον τοίνυν ἀνέως τὴν κόρην ἰδὼν, καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπεκκλίνας, ὑπέκλεψα τὸ προσκύνημα ἢ δὲ, καθυποκριθεὶς τὸν χροὶν διακοσμεῖν, ἀντιπροσκύνησε φανερώτερον, καὶ λίαν ἐρωτικὸν ἐμείδισα, καὶ μου τὴν ψυχὴν ὅλον ἡδονῆς ἐπληρώσεν ἀρρήτου καὶ χάριτος, καὶ θάρρους ἐπέπλησεν. »

« Ἦκεν ὁ Σωσθένης, καὶ περὶ τὴν πύλιν τοῦ δωμάτου γενόμενος, ὁ ἱσμήνιος κήρυξ, φησὶν, ἰδοὺ σοὶ ἡ πᾶσα πόλις Ἀυλικῶν πρὸ πύλων πάντας σε ζητοῦσι τὸν κήρυκα τὴν κεφαλὴν στεφανώσθαι, τοὺς γιγνέσθαι καὶ περὶ τὴν κεφαλὴν στεφανώσθαι, ὅλον περιδύσθαι το κήρυκα, ἵνα καὶ ἡ πόλις αἰδέσθῃ, καὶ πνεῦμα ὕψος ἀνέμεττον πρὸς ἑορταστικὰ. » Ἐγὼ δ' ἀλλὰ καὶ ἰδέσθαι καὶ ἑορταστικὰ καὶ χροιάτισμον τὰ τοῦ Σωσθένης ἐπὶ τὴν ἐνδοσφύην τὸν κήρυκα καὶ περὶ τὴν κήρυκα γενόμενος, χορὸν ὅσων παρθένων οὐκ εὐαρίσθησαν, ὅν δὴ πάντα, καὶ χροὶν ἐξόσμεν περικαλλῆς, καὶ στεφανοῦν ἐκ δάφνης τὴν παρθενίαν παρὰ δεικνύς εἶδον οὖν, καὶ γὰρ τὸν ἑορταστικὸν ἐργὸν αὐτὸν ὅσων ἐδόχουν, τὸν ἄνεον, καὶ μικροῦ δεινὸν καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν ἀπεψύχισα, εἰ μὴ τὴν Ἰσμήνην εἰδὼν ἐν μέσῳ κατὰ σελήνην ἐν ἀστράσι, τὰλλα μὲν κατακεκοσμημένην βασιλικῶς, τὴν δὲ κεφαλὴν ἐκ δάφνης ἀστεφανωμένην παρθενικῶς. Ὅλον τοίνυν ἀνέως τὴν κόρην ἰδὼν, καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπεκκλίνας, ὑπέκλεψα τὸ προσκύνημα ἢ δὲ, καθυποκριθεὶς τὸν χροὶν διακοσμεῖν, ἀντιπροσκύνησε φανερώτερον, καὶ λίαν ἐρωτικὸν ἐμείδισα, καὶ μου τὴν ψυχὴν ὅλον ἡδονῆς ἐπληρώσεν ἀρρήτου καὶ χάριτος, καὶ θάρρους ἐπέπλησεν. »

« Ἦκεν ὁ Σωσθένης, καὶ περὶ τὴν πύλιν τοῦ δωμάτου γενόμενος, ὁ ἱσμήνιος κήρυξ, φησὶν, ἰδοὺ σοὶ ἡ πᾶσα πόλις Ἀυλικῶν πρὸ πύλων πάντας σε ζητοῦσι τὸν κήρυκα τὴν κεφαλὴν στεφανώσθαι, τοὺς γιγνέσθαι καὶ περὶ τὴν κεφαλὴν στεφανώσθαι, ὅλον περιδύσθαι το κήρυκα, ἵνα καὶ ἡ πόλις αἰδέσθῃ, καὶ πνεῦμα ὕψος ἀνέμεττον πρὸς ἑορταστικὰ. » Ἐγὼ δ' ἀλλὰ καὶ ἰδέσθαι καὶ ἑορταστικὰ καὶ χροιάτισμον τὰ τοῦ Σωσθένης ἐπὶ τὴν ἐνδοσφύην τὸν κήρυκα καὶ περὶ τὴν κήρυκα γενόμενος, χορὸν ὅσων παρθένων οὐκ εὐαρίσθησαν, ὅν δὴ πάντα, καὶ χροὶν ἐξόσμεν περικαλλῆς, καὶ στεφανοῦν ἐκ δάφνης τὴν παρθενίαν παρὰ δεικνύς εἶδον οὖν, καὶ γὰρ τὸν ἑορταστικὸν ἐργὸν αὐτὸν ὅσων ἐδόχουν, τὸν ἄνεον, καὶ μικροῦ δεινὸν καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν ἀπεψύχισα, εἰ μὴ τὴν Ἰσμήνην εἰδὼν ἐν μέσῳ κατὰ σελήνην ἐν ἀστράσι, τὰλλα μὲν κατακεκοσμημένην βασιλικῶς, τὴν δὲ κεφαλὴν ἐκ δάφνης ἀστεφανωμένην παρθενικῶς. Ὅλον τοίνυν ἀνέως τὴν κόρην ἰδὼν, καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπεκκλίνας, ὑπέκλεψα τὸ προσκύνημα ἢ δὲ, καθυποκριθεὶς τὸν χροὶν διακοσμεῖν, ἀντιπροσκύνησε φανερώτερον, καὶ λίαν ἐρωτικὸν ἐμείδισα, καὶ μου τὴν ψυχὴν ὅλον ἡδονῆς ἐπληρώσεν ἀρρήτου καὶ χάριτος, καὶ θάρρους ἐπέπλησεν. »

« Ἦκεν ὁ Σωσθένης, καὶ περὶ τὴν πύλιν τοῦ δωμάτου γενόμενος, ὁ ἱσμήνιος κήρυξ, φησὶν, ἰδοὺ σοὶ ἡ πᾶσα πόλις Ἀυλικῶν πρὸ πύλων πάντας σε ζητοῦσι τὸν κήρυκα τὴν κεφαλὴν στεφανώσθαι, τοὺς γιγνέσθαι καὶ περὶ τὴν κεφαλὴν στεφανώσθαι, ὅλον περιδύσθαι το κήρυκα, ἵνα καὶ ἡ πόλις αἰδέσθῃ, καὶ πνεῦμα ὕψος ἀνέμεττον πρὸς ἑορταστικὰ. » Ἐγὼ δ' ἀλλὰ καὶ ἰδέσθαι καὶ ἑορταστικὰ καὶ χροιάτισμον τὰ τοῦ Σωσθένης ἐπὶ τὴν ἐνδοσφύην τὸν κήρυκα καὶ περὶ τὴν κήρυκα γενόμενος, χορὸν ὅσων παρθένων οὐκ εὐαρίσθησαν, ὅν δὴ πάντα, καὶ χροὶν ἐξόσμεν περικαλλῆς, καὶ στεφανοῦν ἐκ δάφνης τὴν παρθενίαν παρὰ δεικνύς εἶδον οὖν, καὶ γὰρ τὸν ἑορταστικὸν ἐργὸν αὐτὸν ὅσων ἐδόχουν, τὸν ἄνεον, καὶ μικροῦ δεινὸν καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν ἀπεψύχισα, εἰ μὴ τὴν Ἰσμήνην εἰδὼν ἐν μέσῳ κατὰ σελήνην ἐν ἀστράσι, τὰλλα μὲν κατακεκοσμημένην βασιλικῶς, τὴν δὲ κεφαλὴν ἐκ δάφνης ἀστεφανωμένην παρθενικῶς. Ὅλον τοίνυν ἀνέως τὴν κόρην ἰδὼν, καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπεκκλίνας, ὑπέκλεψα τὸ προσκύνημα ἢ δὲ, καθυποκριθεὶς τὸν χροὶν διακοσμεῖν, ἀντιπροσκύνησε φανερώτερον, καὶ λίαν ἐρωτικὸν ἐμείδισα, καὶ μου τὴν ψυχὴν ὅλον ἡδονῆς ἐπληρώσεν ἀρρήτου καὶ χάριτος, καὶ θάρρους ἐπέπλησεν. »

« Ἦκεν ὁ Σωσθένης, καὶ περὶ τὴν πύλιν τοῦ δωμάτου γενόμενος, ὁ ἱσμήνιος κήρυξ, φησὶν, ἰδοὺ σοὶ ἡ πᾶσα πόλις Ἀυλικῶν πρὸ πύλων πάντας σε ζητοῦσι τὸν κήρυκα τὴν κεφαλὴν στεφανώσθαι, τοὺς γιγνέσθαι καὶ περὶ τὴν κεφαλὴν στεφανώσθαι, ὅλον περιδύσθαι το κήρυκα, ἵνα καὶ ἡ πόλις αἰδέσθῃ, καὶ πνεῦμα ὕψος ἀνέμεττον πρὸς ἑορταστικὰ. » Ἐγὼ δ' ἀλλὰ καὶ ἰδέσθαι καὶ ἑορταστικὰ καὶ χροιάτισμον τὰ τοῦ Σωσθένης ἐπὶ τὴν ἐνδοσφύην τὸν κήρυκα καὶ περὶ τὴν κήρυκα γενόμενος, χορὸν ὅσων παρθένων οὐκ εὐαρίσθησαν, ὅν δὴ πάντα, καὶ χροὶν ἐξόσμεν περικαλλῆς, καὶ στεφανοῦν ἐκ δάφνης τὴν παρθενίαν παρὰ δεικνύς εἶδον οὖν, καὶ γὰρ τὸν ἑορταστικὸν ἐργὸν αὐτὸν ὅσων ἐδόχουν, τὸν ἄνεον, καὶ μικροῦ δεινὸν καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν ἀπεψύχισα, εἰ μὴ τὴν Ἰσμήνην εἰδὼν ἐν μέσῳ κατὰ σελήνην ἐν ἀστράσι, τὰλλα μὲν κατακεκοσμημένην βασιλικῶς, τὴν δὲ κεφαλὴν ἐκ δάφνης ἀστεφανωμένην παρθενικῶς. Ὅλον τοίνυν ἀνέως τὴν κόρην ἰδὼν, καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπεκκλίνας, ὑπέκλεψα τὸ προσκύνημα ἢ δὲ, καθυποκριθεὶς τὸν χροὶν διακοσμεῖν, ἀντιπροσκύνησε φανερώτερον, καὶ λίαν ἐρωτικὸν ἐμείδισα, καὶ μου τὴν ψυχὴν ὅλον ἡδονῆς ἐπληρώσεν ἀρρήτου καὶ χάριτος, καὶ θάρρους ἐπέπλησεν. »

« Ἦκεν ὁ Σωσθένης, καὶ περὶ τὴν πύλιν τοῦ δωμάτου γενόμενος, ὁ ἱσμήνιος κήρυξ, φησὶν, ἰδοὺ σοὶ ἡ πᾶσα πόλις Ἀυλικῶν πρὸ πύλων πάντας σε ζητοῦσι τὸν κήρυκα τὴν κεφαλὴν στεφανώσθαι, τοὺς γιγνέσθαι καὶ περὶ τὴν κεφαλὴν στεφανώσθαι, ὅλον περιδύσθαι το κήρυκα, ἵνα καὶ ἡ πόλις αἰδέσθῃ, καὶ πνεῦμα ὕψος ἀνέμεττον πρὸς ἑορταστικὰ. » Ἐγὼ δ' ἀλλὰ καὶ ἰδέσθαι καὶ ἑορταστικὰ καὶ χροιάτισμον τὰ τοῦ Σωσθένης ἐπὶ τὴν ἐνδοσφύην τὸν κήρυκα καὶ περὶ τὴν κήρυκα γενόμενος, χορὸν ὅσων παρθένων οὐκ εὐαρίσθησαν, ὅν δὴ πάντα, καὶ χροὶν ἐξόσμεν περικαλλῆς, καὶ στεφανοῦν ἐκ δάφνης τὴν παρθενίαν παρὰ δεικνύς εἶδον οὖν, καὶ γὰρ τὸν ἑορταστικὸν ἐργὸν αὐτὸν ὅσων ἐδόχουν, τὸν ἄνεον, καὶ μικροῦ δεινὸν καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν ἀπεψύχισα, εἰ μὴ τὴν Ἰσμήνην εἰδὼν ἐν μέσῳ κατὰ σελήνην ἐν ἀστράσι, τὰλλα μὲν κατακεκοσμημένην βασιλικῶς, τὴν δὲ κεφαλὴν ἐκ δάφνης ἀστεφανωμένην παρθενικῶς. Ὅλον τοίνυν ἀνέως τὴν κόρην ἰδὼν, καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπεκκλίνας, ὑπέκλεψα τὸ προσκύνημα ἢ δὲ, καθυποκριθεὶς τὸν χροὶν διακοσμεῖν, ἀντιπροσκύνησε φανερώτερον, καὶ λίαν ἐρωτικὸν ἐμείδισα, καὶ μου τὴν ψυχὴν ὅλον ἡδονῆς ἐπληρώσεν ἀρρήτου καὶ χάριτος, καὶ θάρρους ἐπέπλησεν. »

« Ἦκεν ὁ Σωσθένης, καὶ περὶ τὴν πύλιν τοῦ δωμάτου γενόμενος, ὁ ἱσμήνιος κήρυξ, φησὶν, ἰδοὺ σοὶ ἡ πᾶσα πόλις Ἀυλικῶν πρὸ πύλων πάντας σε ζητοῦσι τὸν κήρυκα τὴν κεφαλὴν στεφανώσθαι, τοὺς γιγνέσθαι καὶ περὶ τὴν κεφαλὴν στεφανώσθαι, ὅλον περιδύσθαι το κήρυκα, ἵνα καὶ ἡ πόλις αἰδέσθῃ, καὶ πνεῦμα ὕψος ἀνέμεττον πρὸς ἑορταστικὰ. » Ἐγὼ δ' ἀλλὰ καὶ ἰδέσθαι καὶ ἑορταστικὰ καὶ χροιάτισμον τὰ τοῦ Σωσθένης ἐπὶ τὴν ἐνδοσφύην τὸν κήρυκα καὶ περὶ τὴν κήρυκα γενόμενος, χορὸν ὅσων παρθένων οὐκ εὐαρίσθησαν, ὅν δὴ πάντα, καὶ χροὶν ἐξόσμεν περικαλλῆς, καὶ στεφανοῦν ἐκ δάφνης τὴν παρθενίαν παρὰ δεικνύς εἶδον οὖν, καὶ γὰρ τὸν ἑορταστικὸν ἐργὸν αὐτὸν ὅσων ἐδόχουν, τὸν ἄνεον, καὶ μικροῦ δεινὸν καὶ αὐτὴν τὴν ψυχὴν ἀπεψύχισα, εἰ μὴ τὴν Ἰσμήνην εἰδὼν ἐν μέσῳ κατὰ σελήνην ἐν ἀστράσι, τὰλλα μὲν κατακεκοσμημένην βασιλικῶς, τὴν δὲ κεφαλὴν ἐκ δάφνης ἀστεφανωμένην παρθενικῶς. Ὅλον τοίνυν ἀνέως τὴν κόρην ἰδὼν, καὶ τὴν κεφαλὴν ὑπεκκλίνας, ὑπέκλεψα τὸ προσκύνημα ἢ δὲ, καθυποκριθεὶς τὸν χροὶν διακοσμεῖν, ἀντιπροσκύνησε φανερώτερον, καὶ λίαν ἐρωτικὸν ἐμείδισα, καὶ μου τὴν ψυχὴν ὅλον ἡδονῆς ἐπληρώσεν ἀρρήτου καὶ χάριτος, καὶ θάρρους ἐπέπλησεν. »

« Ἦκεν ὁ Σωσθένης, καὶ περὶ τὴν πύλιν τοῦ δωμάτου γενόμενος, ὁ ἱσμήνιος κήρυξ, φησὶν, ἰδοὺ σοὶ ἡ πᾶσα πόλις Ἀυλικῶν πρὸ πύλων πάντας σε ζητοῦσι τὸν κήρυκα τ

8. Καὶ πάλιν ἡ πόλις ὄρθη, καὶ πάλιν ὄχλος ἐπὶ τὸν κήρυκα, καὶ πάλιν ἔρις ἐν πόλεσι· δοκεῖ γάρ μοι πόλις Εὐρύκομις, πατρίς ἐμὴ, πρὸς αὐτὴν ἐρίζειν Αὐλικομιν, τὴν τῆς Ὑσμίνης πατρίδα, καὶ μὴ παραχωρεῖν τῶν πρωτείων τῆς προπομπῆς. Οὕτω τοίνυν, οὕτω λαμπρῶς, οὕτω φιλοτίμως, οὕτω βασιλικῶς ἐπ' αὐτὸν βοῶντων ἦκω ξενίου Διὸς· καὶ μοι ξυνέειπετο πᾶν τὸ ξυνεκπλευσάν· ἐξ Αὐλικιόμιδος. Ἀλλ' αὐμὸς πατὴρ Θεμιστεύς καὶ μήτηρ Διάντεια ἐν μέσῳ λαμπρῶν θεάτρῳ
10 καὶ μέσοις ὄχλοις περιγυθνέσας, περιπτύσσονται, παραπλέκονται, ζυμπλέκονται, τοῖς ἐξ ἡδονῆς με καταβρέχουσι δάκρυσι, καὶ με περὶ τὸν οἶκον μετὰγουσιν.

9. Ἐγὼ δ' ἄλλα τε καὶ τὸν Σωσθένην εἶπον· ὅτι με λαμπρῶς μάλα καὶ φιλοτίμως ἐξ Αὐλικομιν ἐπιλοφρονήσατο. Πείθεται μοι τῷ λόγῳ πατὴρ Θεμιστεύς καὶ πρὸς αὐτὸν γεγωνῶς, «Χαίροις Σωσθένης, «εἶπε, καὶ σοὶ χάρις καὶ Ξενίῳ Διὶ τῆς φιλοφροσύνης τοῦ κήρυκος. «Καὶ τοῦτον ξυνῆλθον ἐπὶ τὴν ἡμετέραν οἰκίαν μετήγαγε, ξυνῆλθον Πανθία, ξυνῆλθον Ὑσμίνη, καὶ ὅσοι τῷ Σωσθένει πρὸς Εὐρύκομιν ἐξ Αὐλικιόμιδος ζυμπεπλευκασιν· ἤκομεν σὺν περὶ τὴν οἰκίαν, καὶ τραπέζα παρετίθετο, καὶ ἡμεῖς ξυνάνεκκλινομεθα· ἐκ μὲν τοῦ μέρους τῆς περὶ τὸν κήρυκα τραπέζης πλευρῆς, πατὴρ ἐμὸς Θεμιστεύς, μήτηρ Διάντεια, καὶ πρῶτον ἐγὼ· ὅλον ἀποθέμενος τὸ κρήνην· ἐκ θατέρου δὲ Σωσθένης πατὴρ Ὑσμίνης, Πανθία μήτηρ· μετὰ δὲ τὴν μητέρα τὴν Ὑσμίνην ἡ τάξις ἐκάθισεν· ἐγὼ γοῦν κατ' ἐμαυτὸν τὴν τάξιν ἐπήνεσα, καὶ ταύτης ἐμαυτὸν ἐμακάρισα, τὸ πρᾶγμα
30 κρίνας οἰωνὸν αἰσιώτατον, καὶ ὅτι αὐτῆς, ὃ φασι, γραμμῆς εὐτυχεῖν ἐδόχουν τὸν ἔρωτα.

10. Ποσεὺ γοῦν ἐκάλει καιρὸς, καὶ παρὰ Σωσθένει καὶ Θεμιστεῖ, πατράσιν ἡμῶν, ὑπέπαιζεν ἔρις μικρὸν· οὐχ ὡς παίζουσιν ἔριδες, ἀλλ' ὡς οἶδε παίζειν ἐν γέρονσι φρόνησις. Προπίνει γοῦν Σωσθένης ἡττωμένος, καὶ Θεμιστεύς νικῶν μετ' αὐτόν· νίκη γὰρ παρ' αὐτοῖς, ἢ παραφρονοῦσιν ἦτα λογίζεται, καὶ μετ' αὐτοῦς αἱ γυναῖκες τιμῶσαι σιγῇ, ὅτι καὶ κόσμος ταῖς γυναιξὶ τὸ σιγᾶν. Μετὰ γοῦν τὴν Πανθίαν καὶ τὴν ἐμὴν μητέρα Διάντειαν, ἥκε φέρων ἐπ' ἐμὲ Κρατισθένης τὸ ἐκπιωμα· τούτῳ γὰρ ὁ πατὴρ οἰνοχοεῖν ἐγκελεύεται. Ἐγὼ δὲ λαβὼν, μικρὸν ἐξεβρόφησα· εἶθ' ὡς ἐκ μεταμέλου πρὸς τὸν δόντα ἀντιδίδωκα, καταλοιδορήσας αὐτῷ τῆς ἀταξίας καὶ τῆς εὐταξίας συγχύσεως· ἢ γὰρ τάξις τῇ κατὰ μέτωπόν μου παρβένῳ προπιεῖν
45 ἐχαρίσατο. Ὁ δὲ πεισθεὶς πρὸς αὐτὴν ἐκόμισε τὸ ποτήριον· ἢ δ' ὀλαισταῖς χερσὶν ὑπεδέξατο, καὶ ὡς παρβένος ἀκροὶς δακτύλοις ἐδέξατο· καὶ τὸν νοῦν ὅλον καταλαβοῦσα τοῦ δράματος, εὐχαριστεῖ μοι τῷ σχήματι, μικρὸν τὴν κεφαλὴν ἐρωτικῶς ὑποκλίνουσα, ὅλον κυπάριτος ἀνεμουμένη μικρὸν ἐξ εὐκαρούς ζεφύρου λεπτὸν· καὶ ἦν σχῆμα χαρίτων μεστὸν καὶ εἰδωλόν· Ἐρωτός. Οὕτως ἐκονοῦμεθα τὸ πατήριον, καὶ ἡμεῖς ὅλον ζυμπίνοντες, καὶ ἄλλαν ἐρωτικῶς καταπίνοντες· οὕτω τὰ χεῖλη παραδό-

8. Tum vero rursus arrecta civitas, et rursus populi frequentis turba caduceatori obviam occurrit, rursusque civitatibus rivalitas: nam patria mea, Eurycomis, cum Aulicomide, Hysmines patria, certabat, primas conilatus et pompe cedere nescia. Ita igitur splendide honorificeque et regaliter ad Jovis hospitalis aram deductus sum, insequentibus omnibus qui mecum navigaverant. Themisteus autem pater et Diantea mater medio in theatri splendore mediaque in turba in amplexus osculaque et complexus effusi, me promicantibus gaudio lacrymis madeficientes domum deduxerunt.

9. Ego inter alia, quam magnifice Sosthenes exceptum me Aulicomide habuisset, patri recitavi. Obsequitur meis verbis pater Themisteus et illum accedens, «Salvus sis, «inquit, Sosthenes; nos tibi gratiam et Jovi Hospitali habemus comitatus qua caduceatorem excepisti. «Atque e vestigio eum nobiscum domum nostram succedere voluit una cum Panthia Hysmineque et omnibus qui cum Sosthene ex Aulicomide Eurycomidem navigaverant. Ingressis statim apposita est mensa, et nos accubimus, ex ea quidem parte qua in hortum prospectus erat. Themisteus, pater meus, ac Diantea mater, egoque depositis caduceatoris insignibus; ex adverso Sosthenes Hysmius pater, Diantea mater, ac post matrem Hysmine. Laudavi ordinem convivii tacitus, inque felicitatis parte posui, et fausti omnis loco accepi, ab ipsa, uti vulgo dicitur, linea faventiam amoris expertus.

10. Bibendi tempus erat; jamque patres nostri Sosthenes ac Themisteus placide contendebant, non autem ut contendunt rixatores, sed qua decet prudentia senes. Victus Sosthenes primus bibit, ab illo Themisteus victor, vincere enim apud sapientes quod apud insipientes cedere est; ab illis mulieres, sed cum silentio, silere enim mulieribus est decori et ornamento. Ad me tandem Cratisthenes venit: illum enim pater vinum præbere jussit. Ego accepti poculi tantillum sorbillans, mox veluti potuisset, præbenti reddidi, etiam iurepans, quod incompósito ordinem convivii turbasset: etenim virgo, quam mihi adversa sedebat, prima, ordine favente, bibere debuit. Persuasus Cratisthenes puellæ calicem ingerit, illa autem confestim ambabus suscipiens, quamvis, ut virginem decet, stinxis digitis accipiens, subitoque rei gestas consilium assequuta, gestu gratiam habuit, summisso paulum, ex amantium more, capite, veluti oppressus, quæ blando zephyrorum flatu leviter agitur: tot gestus ille Venereis exhibuit; visusque mihi est merum amoris exemplar. Ita communis poculi participes eramus prorsusque comibentes, et amatorie admodum ebibentes. Ita labia præter

ζῶσι ἀνακεκραμένα, δὸν ἐρώτων ἐρατὸν ὅπν ἀκελγόμενοι; καὶ ὁλοὺς ἀλλήλους τοῖς ὀφθαλμοῖς μεθέλκοντες ἐπὶ τὰς ψυχάς.

11. Ποῦ καὶ πάλιν καιρός; καὶ πάλιν Κρατισθένης κίρνῃ καὶ πάλιν Σωσθένης προπίνει, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ πατήρ, καὶ Πανθία συνήθως καὶ μήτηρ Διάντεια· καὶ μετ' αὐτὴν Ὑσμίνη παρθένος ἔρωτος πνέουσα· ἥ δὲ κατὰ παρθένον ἄκροις δακτύλοις δεξιμένη τὸ ἐκπώμα, καὶ τοῖς γέλεσι παρθενικῶς προσεγγίσασα, καὶ μόνον γευσάμενη τοῦ πομάτος, καὶ ὅλον ἀντιδίδωκε τὸ ποτήριον, παρθενικῆς αἰδοῦς καθυπουργήσας τῷ πλάσματι. Καὶ πρὸς τὸν Κρατισθένην ἔγω· (οὐδὲ γὰρ οὐδ' ἐμὲ τὸ πλάσμα διέλαθεν, ὅλην ἀτενῶς ὁρῶντα τὴν κόρην, ὅλην εἰκονίζοντα κατὰ νοῦν, καὶ ὅλην ἀναπλάττομενον· ἐμὲ δ' ἐξεπύρωσε τὸ κηρύκειον, καὶ διηγήλοτατον ἔθηκε). «Καὶ μοι παράσχου τὸ ἐκπώμα. » Ὁ δὲ (ἀλλὰ τί γὰρ ἄλλο ποιεῖν ἐμελλε;) παρετίθετο καὶ νῆ τὸν Ἐρωτα, τὴν κόρην ἐδόκουιν πίνειν ἀτῆν· τὰ γέλη ταύτης κατερύλου ἐρωτικῶς, καὶ φίλων ὑπέκλεπτον τὰ φιλήματα· ὑπηρετήν εἶχον τὸ ἐκπώμα, τῆς ἐμῆς φίλης Ὑσμίνης τὰ γέλη διακομίζον μοι. Ἐξεβρόχον τοῦ πομάτος· καὶ νῆ τοὺς θεοὺς, τοιοῦτον εἰς αὐτὴν κατέρρει μου τὴν ψυχὴν, ὅσην ἐν ὀνείρας ἀπὸ μαστῶν ἐξεβρόχησα· καὶ περιεργότερον ὅλον ἔδλεπον τὸ ποτήριον, μὴ τι τοῦ γέλους τῆς κόρης τῷ χελεῖ τοῦ ποτηρίου κεκόλληται. Ἡ δ' ὀρώσα μου καὶ τὸ σῆμα καὶ τὸ βλέμμα καὶ τὴν μετ' ἡδονῆς τοῦ πομάτος ἀνκρόβησιν, ἐρωτικῶς ἐμελίδασε καὶ χάριτας, ὅλας ὡς ἐν κατόπτρῳ ὑπεζωγράφει τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ ὅλον τὸν Ἐρωτα.

12. Μετὰ γοῦν δὴ πολυτελεῖς τὰς τροφάς, αἷς μετρί χειρὸς καὶ στόματος ἐνεργῶν (ὀφθαλμοὺς γὰρ μοι καὶ ὅσον αἰσθητικώτερον ἢ παρθένος ἐρωτὶ ἐζωνήσατο, καὶ ταύτη δουλεύουσιν), ὁ Κρατισθένης καὶ πάλιν ἐπὶ τῷ λειτουργήματι, καὶ μετὰ πατέρας καὶ μητέρας ἡμῶν ἐπὶ τὴν κόρην ἤκε κίρνων· ἥ δ' ἀλλὰ καὶ πάλιν μικρὰν ἐκροφῆσασα, πρὸς τὴν μητέρα φησὶ παρθενικῇ τῇ φωνῇ, καὶ ὅσην ἐκ ζεφύρου πίτυς ὑπεψιθύρισεν ἄν· «Μῆτερ, οὐκ ἐθέλω πιεῖν. » Ἡ δὲ Πανθία πρὸν τὸν Κρατισθένην φησὶ· «Τέκνον, λαβοῦ τὸ ποτήριον. » Ὁ δ' ἐκ τῶν χειρῶν τῆς κόρης ἀνελόμενος, ταῖς ἐμαῖς παρατίθησιν· ἐγὼ δὲ πάλιν ἐδόκουιν ὅλην τὴν κόρην λαβεῖν, καὶ ὅλην αὐτὴν ἐκροφῆν· καὶ εἶχον τὸ ἐκπώμα φιλημάτων γέμον, καὶ διακομίζον φιλήματα, καὶ κατερύλου τὰ φιλήματα. Καὶ ἦν μοι νέκτωρ τὸ πόμα, αἶον Ἀφροδίτῃ κίρνῃ καὶ πίνουσιν Ἐρωτες, τὸ δ' ἐκπώμα κατόπτερον, ὅλην αὐτὴν τὴν κόρην σὺν αὐταῖς χάρισι, σὺν αὐταῖς ἡδοναῖς μεταδιέβλεον μου περὶ τὴν ψυχὴν.

13. Καὶ μετὰ πολυτελεῖς τὰς τροφάς, καὶ πόσις καὶ πάλιν ὁπρὸς χοσμοῦμαι συμποσία, κατελύετο τὸ συμποσίον· καὶ πατὴρ ἐμὸς Θεμιστεύς· καὶ υἱὸς Διάντεια Σωσθένης καὶ Πανθία καὶ τὴν καλὴν Ὑσμίνην ἐπὶ τὸ δωματίον ἀγούσιν, ὃ τοῖς ἀφώριστό· καὶ οὕτως ἀπ' ἀλλήλων γοῦρεθα, μητρὸς εὐς Διάντειας

solitum miscabantur, dulces amorum succos exsugentes, totosque nos mutuis obtutibus invicem in animas admiscimus.

11. Iterum bibendi tempus et iterum Cratisthenes miscet; et iterum primus Sosthenes bibit, mox pater ac Pantiha de more et Diantea mater; demum Hyasmine acceptum summis digitis, virginum more, poculum labris verecunde admovit, vixque degustatum plenum reddidit, solito virginum pudore ad dissimulationem usa. Et ego ad Cratisthenem conversus (namque me non latuerat figmentum, qui defixis oculis puellam intuebar, illiusque imaginem in animo effingebam, illamque totam plasmebam; quemque caduceatoris ministerium exusserat et valde siliolosum fecerat): «Tu mihi poculum ministra.» Ille autem (quid enim egisset?) illud prebet ei, Amorem testor, puellam ipsam mihi dat bibendam, ejusque labella amatorio osculo basio et basians oscula subfutor, calicem ministrum nactus qui carissimae Hymines labia deferret. Itaque poculum exsorbi ei, per deos, tale quid animum affecit quale in sompis ex manibus ejus exsorbueram; et curiosius inquebatur, si poculi labro impressa labellorum vestigia manerent. Illa gestum ad spectumque et vix cum voluptate haustum contemplata amatorie subrisit, Gratiasthenem nactus qui carissimae Hymines labia deferret. Itaque poculum exsorbi ei, per deos, tale quid animum affecit quale in sompis ex manibus ejus exsorbueram; et curiosius inquebatur, si poculi labro impressa labellorum vestigia manerent. Illa gestum ad spectumque et vix cum voluptate haustum contemplata amatorie subrisit, Gratiasthenem nactus qui carissimae Hymines labia deferret.

12. Post igitur sumptuosas ciborum cupidines, quibus ore manique induli (oculos enim et cetera corporis membra aculiori sensu praedita, Amore velut empta sibi que in servitorem asserta habebat puella); iterum Cratisthenes bibere ministrat et post patres matresque puellae accedens vinum praebet; illa autem iterum aliquantulum exsorbit et ad matrem conversa virginitate voce et laud secus ac si spirante zephyro, pinus submurmurasset; «Mater, bibere nolo.» inquit. Pantiha vero Cratisthenem alloquens, «Mi fili, accipe poculum.» ait. Ille autem exceptum ex manibus puellae meis tradidit; ego vero totam accipere puellam rebar totamque exsorbere; et certe plenum basiorum poculum nactus lasia ad me tradoxi, ipsisque labiorum vestigiis os apphucui. Nempe mihi nimum nectar erat; sed quate Venus miscere ei Cupidines bibere amant; poculum vero speculi loco fuit, quod puellam cum ipsis gratiis cumque voluptatibus ipsis in animam defererebat.

13. Postquam sumptuosas exemptas fames equis et poculis ceterisque omnibus quae convivia exornant, convivio finis impositus est; et pater meus Themistens ac mater Diantea, Sosthenem, Pantiham ac formosam Hyminem ad cubiculum quod illis destinatum fuerat ducebant sicque invicem discessimus; prius tamen Diantea mater

περιπλακείσθης τῇ κορῇ, καὶ φιλημάτων πληρώσασθης
το πρόσωπον. Ἐγὼ δ' ἄλλ' ἐβόωνον τὴν μητέρα, καί,
τῶν τοῦ θεοῦ, τὴν φύσιν ἐζητοῦν ἀλλασσάσαι· ἐπεὶ οὐ
τοῦτο μὴ παρὴν, τὰ χεῖλη τῆς μητρὸς κατεφίλησα
καταφίλων τένικως τῆς κορῆς τὸ πρόσωπον, καὶ εἰ-
χόν τὴν μητέρα καθυπουργοῦσαν εἰς ἐρώτα, μετακο-
μίζουσαν μοι φιλήματα. Περὶ μὲν οὖν ὃν πατὴρ
ἐμοῦ καὶ μητὴρ ἀκριβῶς οὐκ οἶδα πῶς περὶ τὴν παρ-
θενὸν εἶπον, καὶ πῶς αὐτῆς ἀπῆλλαττοντο· ἐγὼ δὲ
μόνοις ἀπεσπώμην ποσὶ· τὴν γὰρ μοι ψυχὴν καὶ ὀφ-
θαλμοὺς καὶ τὸν νοῦν ὡς παρακαταθήκην ἀφήκα τῇ
κορῇ, καὶ ὅλον ἐγγέγυον.

14. Καὶ περὶ τὴν κλίνην γενομένους μυρίοις κατετυ-
ραννοῦμαι τοῖς λογισμοῖς, τὴν ψυχὴν ἐπολιορκούμενη,
καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἡρασκόμενη τὸν ὕπνον, ὡς λαοῦρον.
Τὴν Αὐλικωμίδος τῆς φιλοξενίας ἐθαύμαζον, ἥ καὶ μέγρι-
ποδὸν ἐπεκτείνει το ζένιον· «Παρ' ἡμῖν δ' οὐδὲ μέγρι-
» χερῶν, οἷς βῶμος Ξενοῦ Διὸς, οἷς ἐορτὴ τὰ Δία-
» σια· ἵνα τί γὰρ μὴ καὶ πλύνω τοὺς πόδας τῆς
κορῆς, ὡς αὐτὴ τοὺς ἐμούς φιλοτιμῶς κατέπλυνεν;
» ἵνα τί μὴ κατ' ἐκείνην φιλήσω καὶ γὰρ, καὶ ὀλίψω,
» καὶ καταμαλθακίσω ταύτην ἐρωτικῶς, ὅσα με τότε
» κατεμαλθακίσαν; » Οὕτω κατετυραννοῦμαι ἐξ ἐρω-
τος, καὶ τὸ πολὺ τῆς νυκτὸς λογισμοῖς παρεμετροῦ-
μην ἐρωτικοῖς· καὶ ὕπνον εἶπον καὶ ἡδονὴν το περὶ
τὴν κορὴν διασκόπειν ἀγρυπνῶς. Ἀλλ' ὁ Κόπος εἰς ὕ-
πνον ἀνθεῖλε τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἦν ἅγιον παρ' ἐμοὶ
καὶ Κόπου καὶ Ἐρωτος, οἱ δ' ὀφθαλμοί μου μέσον ὡς
πολὺς πολιορκουμένη· Ὁ μὲν οὖν βαρὺς Κόπος τὸν ὕπνον
ὡς ἐκ μηχανῆς τινὸς ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡκροβάλλειν·
ὁ δ' Ἐρως τοῖς ἀλλεπαλλήλοις τῶν ἐνοίων ὁλοὺς κα-
ταφραζόμενος μου τοὺς ὀφθαλμούς, πρὸς τοὺς ἀκροβο-
λισμοὺς ἀπεμάχετο, καὶ Κόπος μετὰ πολλὰς κονίστρας
ἐκράτησε, καὶ τὴν νίκην ὑπέκλεφεν, ὡς ἐξ ὀπῆς τινὸς
ὕπνον λεπτὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐμβαλὼν.

15. Περὶ δὲ τὴν τρίτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς πατήρ
ἐμὸς Θεμιστεὺς καὶ μητὴρ Διάντεια σὺν Σωσθένει καὶ
Πανθίᾳ, καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσοι τοῖς τοῖς ἐξ Αὐλικωμίδος
εἶποντο, περὶ τὸν βῶμον σὺν αὐτοῖς ἐγένοντο θύμασι,
θύσαντες Σωτῆρι Διὶ καὶ τὰ πρόσφορα λειτουργή-
σοντες· Ὡς μὲν δὲ μόνῃ περὶ τὸ δωματίον καταλέ-
λειπται, ὅτε μὴδὲ προσήκον παρθένοισι ἀνδρῶν ἐναντίον
χωρεῖν· Ἐγὼ δὲ (οὐδὲ γὰρ ἠγνόησα τὰ γινόμενα) περὶ
τὴν κλίνην ἐγανόμην τῆς κορῆς εὐθὺς, καὶ κοιμωμένην
αὐτὴν κατεφίλησα. Ἡ δὲ ἐκπλαγίσθη τῷ παραδόξῳ τοῦ
πράγματος, τῆς στρωμνῆς ἀνεπήδησε· «Βαθὰ τοῦ
» θαύματος! » λέγουσα. Καὶ γὰρ ἐνέστρον εἶπον· «Μὴ
» δεῖσθι, δεσποινά· Ὑστίνιας ἐγώ· » καὶ λέγων ἐφι-
λησα· Ἡ δ', «Ἄλλα ποῦ μοι πατήρ καὶ μητὴρ, » ἐζήτει
μαθεῖν ἐγὼ δ', «Εἰς βῶμον Ξενοῦ Διὸς, ὡς θυώσιν,
» ἐτίθηκα, ἡμεῖς δὲ οὐ θυώμεν Ἐρωτὶ; θυώμεν πάν-
» τως καὶ παρθένοι αὐτὴν, καὶ ὁλοὺς αὐτούς· » καὶ
περιπλακείσθης τὴν κορὴν, καὶ ταύτην καταφίλων ἀνέχλι-
σθην ἐρωτικῶς.

mea, virginem amplexa erat et vultum ejus repleverat os-
culis. Ego autem invidēbam matri et, per deos, virile
secus in muliebri commutare praeoptavi: sed cum spes
decolaret, matris labia suaviatus, puellae vultum per
fraudem osculabar; sic amorī meo mater inserviebat,
sic Hysmines ad me basia deferebat. Ceterum quo ad-
versus virginem animo pater materque se habuerint et ab
illa discesserint, certo non noxi; ego vero solum inde pe-
ditibus abstractus, animum, mentem oculosque veluti in de-
posito, aut idonei fidejussoris loco reliqui.

14. Tunc lecto compositus innumeris cogitationibus cru-
ciabar, obsidebatur mens et ob oculos somnus quasi praeda
rapiebatur. Mirabar Aulicomidis sumam erga hospites re-
verentiam quam ad pedes usque extendit: «Apud nos, in-
» quiebam, quibus et Jovis Hospitalis ara et Diasia festum
» est, nec ad manus usque; cur enim puellae pedes, ut illa
» meos, honoris ergo non lavabo? cur non osculabor, ut
» osculata est? cur non leviter premam? cur mollior, ut
» amantem decet, non fovebo? » Ita gravem dominum
Amorem expertus, maximam noctis partem, ius amatoris
cogitationibus occupatus, insomnem perduxī, mihi
somnia ac voluptas vigilanti fuit de virgine cogitare. Ocu-
los tamen Fatigatio in somnum trahebat, adeoque Amoris
ac Fatigationis certamen erat, oculis interim obsessa civi-
tatis ad instar in medio stantibus. Tandem, velut ex ma-
china, somnum in oculos gravis. Fatigatio ejaculata est;
verum Amor alteroīs curarum moribus marcidis succurrens
luminibus, velfationes istas cohibuit, donec Fatigatio, post
ingens certamen, superior discessit et, victoriam dissim-
lans, quasi ex apertura quadam tenuem somni nebulam
oculis infecit.

15. Circa tertiam ferme vigiliam noctis pater meus
Themisteus ac Dianthea mater cum Sosthene ac Panthia,
caeterisque qui cum illis Aulicomide venerant, ad Jovis
aram profecti sunt victimas ducentes, scilicet Jovi Salutari-
rem facturi, meritisque honoribus illum colere parati; sola
autem Hysmine, quoniam virginēs in conspectum hominum
prodire indecorum est, in cubiculo relinquitur. Ego vero
(neque enim hoc me fugiebat) statim ad virginis lectulum
accurrens, dormienti spavium impressi. Exsiluit attonita
rei miraculo Hysmine, «Pape!» exclamans. Sed ego illam
continui dicens: «Nilil timeas, domina, Hysminias ego
» sum, » et cum dicto iterum basium pepigi. Illa autem
de polce ac matre, ubinam essent, quæsitivit. «Sacrifica-
» turi, inquiebam, ad Jovis hospitalis aram properant, nos
» Amori non sacrificabimus? Immo vero pudoremque
» nostrum et nosmet ipsos: » Contestantque virginis in
amplexum effusus amatorie oscula collabellavi.

10 Ἡ δ' ἀντεφίλει μὲν, ἀλλ' ὥς παρθένος ἐξ αἰδοῦς
 ὑπέκλεπτε τὰ φιλήματα. Ἐγὼ δ' ἐφίλουν ἐρωτικώτε-
 ρον, καὶ τοῖς ὀδοῦσι ὀσκνῶν, τροπὴν ἐτρεφόμεν ἐρω-
 τικὴν, ὅταν Ἀφροδίτῃ τοῖς ἑράστασις παρατίθεται. Ἡ δ'
 ὕπεσπένεσκε λεπτὴν ἀφροδίσιον, καὶ τὸ λεπτὸν ἐρωτι-
 κὸν ὑποσπένεγμα ὄλῃν ἰδὼν ἑς αὐτὴν μοι μέσῃ
 ἐστάλαξε τὴν ψυχὴν. Ὅλῃν ἀνεπλεκόμεν τὴν κόρην,
 ὡς ἀμπέλον, καὶ τοὺς ὀμφακίζοντας τοῖν βοτρυῶν ἐκθλί-
 βων τῷ στόματι, νεκτάρ ἐξεβρόβουν τοῖς χεῖλεσιν, ὅσιν
 15 ἀποθλίβουσιν ἐρώτιες· καὶ τοῖς δακτύλοις ἀπέθλιβον,
 καὶ τοῖς χεῖλεσιν ἐπένον, ἵνα πᾶν ὡς εἰς πίθον, ψυχὴν
 τὴν ἐμὴν, ἐκθλίβῃ μοι τῷ νεκτάρει· οὕτως ἀκόρεστος
 ἐγὼ τρυγητής. Ἡ δ' ἀντεφίλει καὶ κατεφίλει με, καὶ
 κατὰ κίττον ἀνεπλέχετο· καὶ οὕτως ἡμᾶς μυρία πε-
 20 ριχόμενον Χάριτες. Μετὰ γοῦν ὅλ' σὺ νῆας περιπλοκάς
 καὶ φιλήματα καὶ τὰλλ' ὅποσα πάλλειν διδάσκουσιν
 Ἑρώτες, ὅλον ἐπεχείρουν καταβροῦσθαι τὸν ἔρωτα,
 καὶ πηκνέει παίζειν, ἀλλὰ σπουδάζειν ἐρωτικῶς, ὥς μὴ
 σαρῶναι κρήνην ἐν ἀνεπιέστοι τῷ δώματι.
 25 17. Ἡ δ' ἀλλὰ καὶ λίαν ἀντέτεινε, καὶ χερσὶ καὶ
 ποσὶ καὶ ὤλῳσιν καὶ δάκρυσιν. Ὑσμινία, λέγουσα,
 « φείσαι παρθενίας ἐμῆς· μὴ πρὸ τοῦ θέρους ἐκτίλῃς
 « τοὺς σταγυάς· μὴ τὸ ῥόδον τρυγήσῃς πρὸ τοῦ προ-
 « κυψαί τῃς κάλυκος· μὴ τὴν σταφυλὴν ὀμφακίζου-
 30 « σαν, μὴ πῶς ἀντι νεκταρὸς ὅσος ἐκθλίψῃς ἐξ ὀμφα-
 « κος. Σὺ θερίσεις τὸν ἀσταγόν, ἀλλ' ὅταν λευκανθῇ
 « τοῖς τῷ λήθου· οὐ τὴν ῥόδωνιαν ἀπάνθισις, ἀλλ' ὅταν
 « πεπανθῇ τὸ ῥόδον προκύψῃ τῇς κάλυκος· σὺ τὴν
 « σταφυλὴν τρυγήσεις, ἀλλ' ὅταν ἰδῇς τὸν βότρυον
 35 « ὑπερπερασάντα. Ἐγὼ σοὶ φύλαξ ἀκοίμητος, ἀπυ-
 « ρεγχεῖρτος αἵμασι, καὶ φραγμός ἀνεπίδατος. Ἦι
 « σοὶ κέρδος ἀποσυλῆσαί με τὸ σεμνόν; Παρθένος ἦλθον
 « εἰς Εὐρυκώμιδα· τί σοὶ κέρδος ἀπαρθεῖν παλιν-
 « σπῆσαι με πρὸς Αὐλικώμιδα; Ἐγὼ σοὶ, κήρυξ, οὐχ
 40 « ὑποκρύπτω τὸν ἔρωτα· βάλλομαι τὴν ψυχὴν, τὸ
 « βέλος ὁμολογῶ· πυροπολοῦμαι τὰ σπλάγχνα, καὶ τὸ
 « πυρ οὐκ ἀνήσομαι· πλὴν οὐχὶ καὶ προδώσω τὰ
 « κάλλιστα· τὴν παρθενίαν φυλάξω, καὶ σοὶ ταύτην
 « παραφύλαξομαι. »
 45 18. Ταῦτ' ἔλεγεν ἡ κόρη, καὶ κατὰ ποταμούς ἀπέ-
 ρει καὶ κατεκένου τὰ δάκρυα. Ἐγὼ δ' ἐπὶ πρὸς αὐτὴν
 « Ἐπὶ σοὶ βίβλην κατεμύθηκα τὸν ἔρωτα· διὰ σέ
 « Φιλίου Διὸς ἀντὶ λαζάρου Ἑρώτα τύραννον· αἰὶ
 « σὲ δούλος εἴς ἐλευθέρου γεγέννημαι. Οὐδὲν μοι πατήρ,
 50 « οὐ πατήρ, οὐ μήτηρ, οὐ θεσσαυρός, ὃν μοι πολὺν
 « ἐπεθσαυρίσειν ὁ πατήρ, οὐδ' ἄλλο τῶν ὄντων οὐδέν·
 « εἶν σοὶ θανούμαι. » Καὶ περιπλακεῖ αὐτὴν κατε-
 φιλῆσα, καὶ μοι τῶν ὀφθαλμῶν ἐπέρρει τὸ δάκρυον,
 καὶ περιπλακύντες τοῖς δάκρυσιν ἐβρεγόμεθα.
 55 19. Μεθ' ἱκανόν Ὑσμινίῃ μου τοὺς ὀφθαλμοὺς κατε-
 φίλει, καὶ μελαῦσά φησιν· Ὑσμινία, τοῦτό σοι λο-
 « σθῆν φιλήματα· ἐγὼ γὰρ εἶν πατὴρ καὶ μητέρα μετὰ
 « τρίτην ἡμέραν παλιννοστήσω πρὸς Αὐλικώμιδα· σὺ
 « δ' ἔσθ' πρὸς Εὐρυκώμιδα πατρίδα πλὴν σὴν, καὶ σοὶ

16. Illa autem oculis allubescibat, sed prae pudore,
 ut virginem decet, basia suffurabatur. Ego pertinacius
 suavia ingerebam, morsicationemque dentibus instruens,
 amatorium cibum sumpsi, qualem amantibus Venus parat.
 Illa autem gemitu tenue quid amatorium, levisque sus-
 piritus ille merum amorem stillans meraciorum medio
 animo voluptatem ingessit. Itaque virgini tamquam viti
 adherens, immaturas uvas ore pressi, neclarque quale
 Cupidines expriment, labellis exsuxi; et digitis ex-
 premebam et bibebar labellis, uti vere nectaris fluentia
 quasi in dolum, scilicet animam meam, exprimerentur;
 adeo ego insatiabilis eram vindemiator. Illa autem oscula
 egerebat ingeminabatque et hederæ instar adherescebat;
 sicque nos cingebat innumerus Gratiarum chorus. Post
 autem crebros amplexus, crebrasque basiationes, omnes-
 que lusus quos Amor ludere docet, solidam voluptatem
 haurire aggressus sum, nec amplius colludere sed serio in-
 cumbere labori, ne cornices in imperfecta domo crocita-
 rent.

17. Illa vero valde repugnabat manibus pedibusque,
 verbis etiam et lacrymis. « Hysminia, inquires, parce
 « virginitati meæ; ne ante æstatem spicas meæ; ne rosam,
 « antequam e calyculo emicet, decide; ne immaturam
 « uvam decerpe, ne pro mero acetum ex acerba ex-
 « mas. Tu spicas metes, sed quum jam tibi messis
 « flavesceat; tu rosam decides, sed ovum jam e calyculo
 « emicuerit; tu uvas, cum nigrescere cœperint, decerpes.
 « Ego tibi pervigil custos, inaccessum sepimentum, maceria
 « insuperabilis ero. Quid tantum lucri accedet, si pudici-
 « tiam meam imminueris? Ego Eurycomidem virgo deveni:
 « quid tibi lucri si imperfectæ virginitatis Aulicomi-
 « dem redierim? Amo te, caduceator, nec amorem oc-
 « culo, nam et animo saucia, vulnus fateor, et quam
 « totis visceribus flammam concepi, non abnego: non
 « ideo tamen quæ mihi pulcherrima sunt prodam; sed
 « virginitatem custodiam illamque tibi asservabo. »

18. Hæc effata, puella lacrymas fluminis in modum effu-
 dit. Ego vero, « A te, inquebam, veluti libro Amoris ea-
 « ris initiatus sum; tua causa, relicto Jove Amicitiae præ-
 « side, gravem herum Amorem expertus sum; tu me ex
 « libero servum fecisti. Propter te patrem, patriam,
 « matrem, congestasque a patre civitas, cætera denique
 « flocci pependi; tecum igitur moriar. » Et illam am-
 plexus basis implevi, et loquentis ab ore lacrymæ fluebant
 quibus inter mutuos complexus cadentibus irrigabamur.

19. Paululum quievit Hysmine, et mox in oculos prona
 basia iteravit et basians, « Hysminia, inquit, ultimum
 « hoc suavium tibi præbeo; etenim cum patre et matre
 « Aulicomidem post tertium diem revertar; tu autem Eu-
 « rycomide, in tua patria, remanebis, et tibi pater alterius

« κόρην ἑτέραν ὁ πατὴρ εἰς γάμον ἀγάγηται· καὶ σὺ
 « μὲν οὖσι τοὺς γάμους, τῆς ἐμῆς φίλης ταύτης
 « Ὑσμίνης λαθόμενος, καὶ φιλημάτων ἐρωτικῶν, καὶ
 « τῶν ἄλλων τούτων περιπλοκῶν, ὧν πάντων ἐς κεγόν
 « ὡς ἐν ὀνείροις κατερυσήσασιν· ἐγὼ δ' οὐδ' ἐν Αἴδαο
 « λήσσομαι φιλίας τῆς σῆς, Ὑσμινίᾳ γλυκύτατε, καὶ
 « σοι φυλάξω τὴν παρθενίαν ἀπαργεῖρητον· οὐδὲ
 « γὰρ οὐδ' αὐτοῦ Διὸς φίλημα τοῖς σοῖς κατεπιθήσω
 « φιλήμασιν, οὐ μὰ τὸν φοβερὸν Ἑρώτα, ὃς με ταῖς
 « σοῖς ταύταις χερσὶν ὡς ὄρνιν παρέθετο· »

20. Ταῦτ' εἶπε, καὶ περὶ τὸ στήρνόν τοῦ μὲν ὄλον
 κατεπιθεῖσα τὸ πρόσωπον, κατέβρεγέ με τοῖς δάκρυσιν.
 Ἐγὼ δὲ πρὸς αὐτὴν· « Ὑσμινὴ παρθένη, μέλημα ἐμὸν,
 « φῶς ἐμῶν ὀφθαλμῶν, πηγὴ μοι στάζουσα μελίτος,
 « ὄμβρε χαρίτων· σὺ μὲν φιλοῦσα, λοισθιον λέγεις τὸ
 « φίλημα· ἐγὼ δ' ὁ σὸς ἐραστὴς καὶ δούλος ἐς ἔρωτος,
 « ζῆν σοὶ θανοῦμαι. Καὶ σοὶ τὴν παρθενίαν ἀντιφύ-
 « λαξομαι· οὐκ ἀποσυλήσει ταύτην. Οὐκ ἐξουσία πα-
 « τρός, οὐ μητρός πειθὼ ἐς γάμον ἀγαγόνται, οὐδ' εἰ
 « τὴν Ἀφροδίτῃν ἀγαγόνται, οὐ μὰ Δία, πατέρα θεῶν
 « πάντων, οὐ κήρυξ ἦκον εἰς Αὐλικωμίδα, πατρίδα
 « τὴν σὴν, καὶ δούλος τῶν σῶν χαρίτων ἐς τὴν ἐμὴν
 « ταύτην Εὐρύκωμιν ἀνθυπείσσει· » Καὶ δὴ, τῆς
 « ἡμέρας διαγελώσης, καταφιλήσας τὴν κόρην, ἐξήλθον
 25 τοῦ δωματίου, καὶ περὶ τὴν ἐμὴν ἐγεγόνει κλίνην, ὡς
 ἐν ὑποπτέρῳ ποδὶ, καὶ τοῖς ὕπνοις ἐσπεισάμην εὐδῆς,
 ὡς εἰ περὶ τὴν κλίνην εὐρον αὐτοῦς.

BIBAIION EKTON.

1. Ὁ μὲν οὖν ἐμὸς πατὴρ Θεμιστεύς ἐξ Ὡσθίνης
 καὶ μητράσιν ἡμῶν ἐπανῆκον ἐκ τοῦ βωμοῦ Ξενίῳ Διὶ
 30 τὰ πρόσφορα θυσαντες· καὶ μοι Διάντεια μήτηρ περὶ
 τὴν κλίνην γενομένη τὴν ἐμὴν, ἐξυπνίζει με, λέγουσα·
 « Τέχνον Ὑσμινίᾳ, καιρὸς ἀρίστου, σὺ δ' οὐκέτι τὸν
 « ὕπνον ἀπόσῃ τῶν ὀφθαλμῶν· Ἀνάστηθι, καὶ περὶ τὸ
 « δεῖπνον γενώμεθα· σὸς γὰρ πατὴρ Θεμιστεύς ἀνα-
 35 « κέκλιται σὺν Ὡσθίνῃ καὶ τοῖς ὅσοις τὸ δεῖπνον
 « καλεῖ· » Σὺν αὐτῇ γοῦν μητρὶ περὶ τὴν τράπεζαν
 γεγονότες συνήθως ἀνακεκλίμεθα· καὶ πάλιν Ὑσμινὴ
 μοι κατὰ μέτωπον ὄλον τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀποστάζουσα
 μοι τὸν ἔρωτα· ἐγὼ γοῦν ἀτενῶς τὴν κόρην ἰδὼν, καὶ
 40 περὶ τὴν τράπεζαν κεκυῶς αὐτὴν προσεκύνησα κα-
 θυποκλίπτων ἐρωτικῶς τὸ προσκύνημα· ἡ δ' ἀνθυ-
 πέλεψεν, ὡς εἶκα, τὸν τράχηλον παρθενικῶς ὑποκλί-
 νασα. Τροφαὶς πολυτέλεισιν ἡ τράπεζα συνήθως κατα-
 κεκόσμηται, καὶ Κρατισθένης κίρνα. Σωσθένης προπύ-
 45 νει, Θεμιστεύς μετ' αὐτὸν, καὶ συνήθως ἡμεῖς.

2. Καὶ ὁ Σωσθένης φησὶ· « Σὺ μὲν ἡμᾶς φιλοφρο-
 « νοόμενος, Θεμιστεύ, Ξενίῳ Διὶ τὴν φιλοφροσύνην,
 « σὺ γὰρ ἡμῶν ἀρωσάσας· καὶ σε τῆς οὔτης λαμπρῆς τρα-

« puellae nuptias conciliabit : quas tu celebrabis, meique,
 « tuæ carissimæ Hysminæ, oblitus, dulciumque osculo-
 « rum ac exterorum amplexuum quibus nos frustra velut
 « in somnis inebriati sumus; ego vero, ne quidem apud
 « inferos amicitias tuæ immemor, Hysminia dulcissime,
 « illibatam tibi virginitalatem meam servabo, adeoque Jovis
 « ipsius oscula oculis tuis non anteferam, non per me-
 « avendum Amorem, qui me tuis istis manibus veluti
 « captivam avem tradidit· »

20. Talia dicenti, pronoque in pectus meum vultu, et
 illud lacrymis riganti, respondebam : « Hysmine virgo,
 « mea cura, meorum lamen oculorum, fons meram mei
 « stillans, gratiarum imber, tu me exosculata ultimum hoc
 « basium fore dixisti; sed ego et tui amans et servus,
 « sic enim voluit Amor, tecum moriar. Ego ex æquo vir-
 « ginitatem custodiam; nec illa fraudaberis. Non po-
 « testas patris, non persuasiones matris, ad conjugium
 « inducent, non si ipsissimam Venerem mihi destinaverint,
 « non per Jovem deorum omnium patrem, ejus caducea-
 « tor Aulicomidem, patriam tuam, veni, et in hanc meam,
 « Eurycomidem gratiarum tuarum, servus redii. Jamque
 « aridente luce, ego puellam exosculatus a cubiculo illius
 « exterminatus ad lectulum festinantem vestigio regressus
 « sum, statimque somno libavi, quasi ipsum in lecto in-
 « venissem· »

LIBER SEXTUS.

1. Themistens igitur pater meus cum Sosthene et matribus
 nostris ab Jovis Hospitalis ara, re pro ritu facta, regressus
 est; statimque Diantea mater ad lectum accedens in ex-
 pergefecit, « Hysminia, inquit, jentaculi horra est; tu
 « autem somnum ex oculis nondum excuties? Surge modo,
 « et nos epulis accumulamus : jam enim pater tuus cum
 « Sosthene ac cæteris convivis discubuit. » Itaque cum

matre mensæ accessi et pro more recubui. Et mihi
 iterum ex adverso collocata erat Hysmine, oculis mihi in-
 stillans amorem. Ego igitur puellam intenta adspiciens acie,
 curvatus in mensam, salutavi, amatorie salutationem dissi-
 mulans; quam, inclinato collo, more virginum, dissimulans
 et ipsa regessit. Interim mensa dapibus largiter instructa,
 et vinum Cratisthenes præbebat. Primus Sosthenes, ab
 illo Themisteus bibit; nos deinde quo solebamus ordine.

2. Tum vero Sosthenes Themisteum sic interpellat·
 « Tu quidem, Themisteu, comitatem istam, qua nos exci-
 « pis, nequaquam nobis, sed Hospitali Jovi consecrasti· »

« πέτρῃ καὶ τῆς ἄλλης πολυτελοῦς δεξιόσσης Ζεὺς
 « πατὴρ ἀντιδεδωκότα, φιλοτιμόν σσι δεῖπνον ἔσσι·
 « μακάμενος ἐν Ἥλυσιω πεδίῳ καὶ μακάρων νήσῳ,
 « ζυναντακλιμένῳ τοῖς ἥρωσιν. Ἐγὼ δὲ σε καταδυσσωπῶ
 5 « σὺν ἡμῖν γενέσθαι πρὸς τὴν ἡμετέραν Αὐλικωμιν,
 « σὺν αὐτῇ Διαντείᾳ καὶ τῷ καλῷ τούτῳ κήρυκι (τῇ
 « χειρὶ με παραδείκνυς). Ὑσμίνης γὰρ τῆς ἐμῆς
 « ταύτης φίλης παιδὸς θύσαι τοὺς γάμους βουλόμεθα·
 « καὶρὸς δ' ἡμῖν τῆς τῶν γάμων τελετῆς ἀποσώσεται τὰ
 10 « Διάσια, ἃ νῦν δὴ θύοντες ἐπαναξέζομεν εἰς Αὐλικω-
 « μιν, εἰ δοκεῖ Σωστῆρι Δίῃ. Παῖς δ', ὃ γε τὰ τῆς ἐμῆς
 « ταύτης Ὑσμίνης λέκτρα προσφορέσεται, ζυμπα-
 « τρώτης, εἰς Αὐλικώμιδος ὑπερχεῖλῃ τὸν τῆς εὐδαι-
 « μονίας τριπλοῦν κρατῆρα κεκαρκαῶς· τὰς μὲν δὲ
 15 « ψυχὰς ἀρετῆς ὑπαράμιλλος, τὰ δὲ περὶ τὸ σῶμα
 « πρὸς τὴν ψυχὴν ἐρίζει καὶ φιλονεικεῖ μὴ δευτέρα
 « φαίνεσθαι· τὰ δ' ἔκτος τῇ ψυχῇ καὶ τῷ σώματι συν-
 « εκεῖται, καὶ ὅλον συγκεκοται. Τοιοῦτον ἐγὼ τὸν
 « γάμον τῇ φίλῃ μοι ταύτῃ παιδί καὶ Ζεὺς πρότερον
 20 « ἀφωσίωσεν· εἰ δέ μοι καὶ σὺ συνεκπλεύσεις εἰς Αὐ-
 « λικώμιδα σὺν Ὑσμινίᾳ καὶ τῇ τούτου μητρὶ, εὐτυ-
 « χεστέρονος ἡγοῦμαι τοὺς γάμους. » Ὁ δ' ἔμῃς πατὴρ
 « Θεμιστεύς, « Νῦν Διὸς, φησί, τράπεζα, καὶ Δία-
 « σίων καὶρὸς, καὶ τῇ καίρῳ καὶ τῇ τραπέζῃ τὰ πρός-
 25 « πορὰ θύσωμεν· τὰ δ' ἄλλα Διὸς ἐν γούνασι κεῖται. »
 3. Ταῦθ' ὁ Σωσθένης, ταῦθ' ὁ πατήρ· ἐγὼ δὲ, νῆ-
 « τοὺς θεοὺς, θλω τῷ νῷ τὴν αἰσθησιν συναφῆρμαι, καὶ
 « ἡμην ὡς ἀνδρίας ἐπὶ τῆς τραπέζης καθήμενος, θλος
 « ἀναίσθητος, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχων ἀτενῶς ἐπὶ τὸ τῆς
 30 « κόρης βλέποντας πρόσωπον· ἡ δὲ παρθένος δακρύων
 « πληρωθεῖσα τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ παρειὰν συλλαβοῦσα
 « τῇ δεξιᾷ, συνέσπα τὰς ὀφρὺς, καὶ πικρὸν ὑπεστέναξε,
 « καὶ πρὸς τὴν Πανθίαν φησί· « Γλυκεῖα μήτερ, ἀλγέω
 « τὴν κεφαλὴν. » Ἡ δὲ πρὸς αὐτήν· « Γενοῦ περὶ τὸ
 35 « δωματίον. » Εὐθὺς οὖν ἐξάνεστη τῆς τραπέζης,
 « καὶ περὶ τὸ δωματίον γέγονεν. Ἡ γοῦν μοι μήτηρ πρὸς
 « τὴν Πανθίαν φησί· « Τίς τὴν καλὴν ταύτην κόρην
 « ἐδάσκηεν; » Ἡ δ', « Ἡ γλῶσσα, φησί, τοῦ πα-
 « τρός, ὅτι γάμων ἐμνήσθη τῆς κόρης, οὐς μέχρι καὶ
 40 « δεῦρο μὴ μαθεῖν τὴν κόρην ἐφυλαττόμεθα· παρθένος
 « γὰρ ἔστι καὶ σεμνή. »
 4. Τὰ δ' ἐφεξῆς τῆς τραπέζης ἀναισθήτως ἔχον· ὡς
 « γὰρ ἔκρινος ἀστραπηβολοῦ σκηπτῶν τῶν τοῦ Σωσθένης
 « ῥημάτων ὅλην ἀπερῶαγην τὴν κεφαλὴν· εἰ μὲν οὖν
 45 « ἔφαγον, ἀκριβῶς, νῆ τὴν φοβερὰν τοῦ Σωσθένης, οὐκ
 « οἶδα, φωνήν. Ὁ δὲ καλὸς Σωσθένης, ὁ παρ' ἡμῖν τὸν γά-
 « μον κηρύσσει· τῆς θυγατρὸς, καὶ πάλιν φησὶν· « Ἰκα-
 « νὼς τῆς τραπέζης, ἡμῖν, Θεμιστεῦ, ὅλις τοῦ ποτοῦ
 « καὶ τῶν περὶ τὴν τράπεζαν ποικίλων τροφῶν· εἰ
 50 « βουλεῖ δέ, καὶ περὶ τὸν ὕπνον γενώμεθα· ἡ γὰρ δὲ
 « νύς καὶ πάλιν ἡμᾶς συγκαλεῖται περὶ τὸν βωμόν καὶ
 « τὰ θύματα. »
 5. Οὕτως οὖν κατελύετο τὸ συμπόσιον, καὶ γὰρ τῇ
 « ξυνήθει μοι κλινῇ ξυνήθως ἀνακλιθεὶς ὅλους εὐθὺς ἔρ-

« Ille tibi gratiam referat lautissimæ mensæ tuæ, omnis-
 « que splendidi apparatus quo nos excipis, in Elysio aol
 « beatorum insulis accumbenti heroibus convivium in-
 « struens. Cæterum te precor et obsecro, uti cum uxore
 « tua et formoso isto caduceatore (me digito demonstrans)
 « in urbem nostram Aulicomine succedas: etenim carissimæ
 « istius Hysmines nuptias sacrificare nobis in animo est
 « et nuptiarum celebrationi Diasiorum tempus constitutum
 « est, quibus nunc peractis statim domum Itonem para-
 « bimus, quam bene vortat Sospitator Jupiter. Juvenis
 « autem tui Hysmines istius meæ jugalis lectus devove-
 « tur compatriota nobis, Aulicomide oriundus, triplicem
 « felicitatis cratera et quidem exundantem miscuit: cæte-
 « rum omnibus animi dotibus nulli secundus, quibuscum
 « virtutes corporis contendere videntur, cedere nescit.
 « Ita externa corporis et animi bona permixta velut aqua-
 « bili temperamento confusa sunt. Tale dilectissimæ
 « meæ isti filiæ ego primusque Jupiter connubium de-
 « stinavit, quod tamen si mecum navigaveris, comitante
 « Hysminia et matre ejus, feliciter videbitur. — Jovis hoc
 « convivium est, respondit pater meus Themisteus, nosque
 « Diasia agimus; et mensæ et diebus festis debitum hono-
 « rem præstare decet; cætera Jovis in genibus sunt. »

3. Hæc Sosthenes, illa pater altercantur. Ego, per
 deos, sensibus deperditis, extra terminum mentis meæ
 positus, mensæ accumbebam, statuæ instar, animique im-
 pos inconnivo in virginis vultum obtutu fixus; Hysmine
 vero plenis lacrymarum oculis, dextraque sustinens genas
 et supercilia contrahens, cruciabile imo de pectore suspi-
 rium duxit, matremque alloquuta, « Mater, inquit, mihi
 « condolet caput. » Illa autem, « Redde te cubiculo, »
 ait. Itaque pernuciter mensa surgens, in illud recta ire
 perrexit. Tum mater mea Dianlea, ad Panthiam conversa,
 « Quis virginem, inquit, fascinavit? — Lingua patris,
 « respondit Panthia, quæ nuptiarum admonuit; quarum
 « uti ne nomen quidem sciret, ad hoc usque temporis di-
 « ligenter cavimus; virgo enim et pudica est. »

4. Cætera, quæ in convivio subsequuta sunt, non per-
 cepti; ita Sosthenis verbis, tanquam sideris procella, per-
 fractum corruerat caput; immo utrum aliquid manduca-
 verim, per timendam illam Sosthenis vocem, non novi.
 Verum bonus Sosthenes, qui nuptias, quas obitura erat
 Hysmine, nos docuerat, « Themisteu, inquit, jam satis
 « mensis accubimus, jam satis vino et cibis agminatim
 « ingestis indulsimus; nos demum dormitum, si per te
 « licet, concedamus; nox enim iterum ad aras et sacri-
 « ficia nos convocat. »

5. Ita spluto convivio me consueto lectulo reddidi, et
 subito ultra somnum lamina mihi rapiuntur; dormientis

μετὰ βράχων καταχυθεὶς, ἤρπασέ τε τὸ θῦμα, καὶ τοὺς
περὶ τὸν βωμὸν διεσπάραξεν. Ὁ μὲν οὖν δὴ Σωσθένης
ὄλος ἦν ἐκπεπληγμένος καὶ ἐνὸς ἑστώς· ἡ δὲ γε Παν-
θία κατὰ γῆν πεσοῦσα, καὶ τὴν πολιὰν πύλουσα καὶ
φιλοῦσα τὴν κεφαλὴν, « Ζεῦ πάτερ, φείσαι τῆς ἐμῆς
πολίτις, ἔλεγε, φείσαι νεότητος θυγατρὸς· αὐτὴ μοι
« παραμύθιον, αὐτὴ μοι παραψυχὴ, αὐτὴ μοι τοῦ γέ-
« νους ἐλπίς· ταύτῃ γέγηθα, καὶ τῶν τοῦ γήρως κακῶν
« ἐπιλήθομαι· ἀπ' ἐμῆς οὖν, ἀπ' ἐμῆς ταύτης παιδὸς
10 « τὸν ἀπαίσιον τοῦτον ὄρνιν πέμψον. Ζεῦ Πάτερ, μὴ
« μου τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκκόψῃς· μὴ μου τὸν λύγρον
« σῆσῃς· μὴ μου προῖξῃς τὸν στάχυν ἐκτίλης· μὴ
« μοι τοῦ γένους πάντος ἀποκοιῇς τὸν βόστροχα.
« Ὡς δειλαία μήτηρ ἐγώ, ὦ δειλαία τῶν θυμάτων, δι-
15 « καί τιν' οἰωνόν· καλλιπαῖς ἦκον ἐξ Αὐλικωμίδος,
« πατρίδος ἐμῆς, καὶ νῦν ἀθλιόπαις ἐν Εὐρυκωμίδι.
« Ὡς παρθένον τὴν ἐμὴν Ὑσμίνην ἐνυμροστόλησα,
« καὶ νῦν ὡς νεκρὰν ἀποδύρομαι, καὶ ζῶσαν θρῆνῳ.
« Ὑσμίνην μοι πῶς ἐξαπεβρόνχῃς τῶν ὀφθαλμῶν· οὐκ
20 « ἐπιθαλάμιον, ἀλλ' ἐπιθανάτιον ἔδοξαι· οὐκ ἐπιγα-
« μητίσι, ἀλλ' ἐπιτυμβίοις σπένδομαι σοι χοαῖς, καὶ
« κατὰ τὴν παροιμίαν, ἀνθρακας εὐρίσκω τοῖς θήσαυ-
« ροῖς. »

11. Ταῦτ' ἔλεγεν ἡ Πανθία, καὶ τὸν βωμὸν ἐπλήρου
25 θρῆνων καὶ κωκυτῶν, τὴν παρειὰν αὐλακίζουσα, διαβ-
ρήσσουσα τὴν ἐσθῆτα, λίθῳ πλήττουσα τὸ στέρνον, καὶ
τὴν κεφαλὴν καταβράσσουσα. Τὸ μὲν οὖν δὴ πλῆθος
(οὐδὲ γὰρ ἀπὸ δρυὸς, οὐδ' ἀπὸ πέτρας) τοῖς τῆς Παν-
θίας κατεθρύπτετο καὶ θρῆνοις καὶ στεναγμοῖς, καὶ ἦν
30 ἐξ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ζύμικτος ἡ βοή· αἱ μὲν γὰρ
δὴ γυναῖκες τῇ Πανθίᾳ ζυνεθρήνον καὶ ζυνεκόπτοντο,
οἱ δ' ἄνδρες ἐξέπληττοντό τε καὶ κατεπλήττοντο· καὶ
οἱ μὲν ἀπαίσιον κατεφύλασσον τὸν οἰωνόν, οἱ δ' ἄρ-
σώτατον ἦσαν δὲ καὶ παρ' οἷς καὶ τὸ πρᾶγμα τυχερόν
35 ἐλογίζετο· οὕτω μὲν οὖν τὸ πλῆθος ὡς καὶ τὴν γλώτταν
καὶ τὴν γνώμην εἶχον ζύμικτον καὶ διάφορον. Μήτηρ
δὲ μοι Διάντεια σὺν πατρὶ Θεμιστεῖ τὴν Πανθίαν πε-
ριχυθέντες περὶ τὴν ἡμετέραν εἰλκον οἰκίαν, καὶ ταῦτα
μὴ θέλουσαν· ἐγὼ δὲ καὶ Κρατισθένης (παρῶν γὰρ
40 καὶ αὐτὸς) τὸν Σωσθένην μεθειλόμεν, καὶ περὶ τὴν
οἰκίαν γεγόναμεν, καὶ πρὸ τῶν πυλῶν τὴν Ὑσμίνην
θακρύνουσαν εὐρουμέν· προδράμυσά γάρ τις παιδίσκη,
ταύτῃ τὸ πᾶν ἀνεοίδεας. Καὶ πάλιν θρῆνος ἦτο καὶ
κωκυτός· ἡ μὲν γὰρ δὴ μήτηρ ὡς ἐπὶ θυγατρὶ θανούσῃ
45 τὸν θρῆνον ἐξήγειρεν, ἡ δὲ γε θυγάτηρ ἐπὶ μητρὶ θρῆ-
νούσῃ πικρὸν ἀντιωδύρετο. Καὶ μοι πατὴρ Θεμιστεὺς
καὶ μήτηρ Διάντεια περὶ τὸ δώματιον τὰς γυναῖκας
εἰσάγουσι, τὸν κοπετὸν κατευνάζοντες.

12. Ἐγὼ δὲ καὶ Κρατισθένης περὶ τοῦμὸν γεγονότος
50 δωματίου, τὰ μετὰ τὴν Αὐλικωμιν ἐκηνόμεθα· ὡς
ἐπὶ τὸ δεῖπνον κατὰ μέτωπόν μου τὴν Ὑσμίνην ἡ
τάξις ἐκάθισεν, ὡς ἐγώ γε τὸ πόμα λαβὼν καὶ μόνον
ἐγγίσις τοῖς μελεσι, πρὸς τὸν δόντ' ἀντιδίδωκα, τὴν
Ὑσμίνην εἰπὼν ὀφείλειν μου προσιεῖν, καὶ ὁ Κρατι-

et impetu erumpens exta abripuit omnesque aris adstantes
conturbavit. Stetit igitur Sosthenes exterritus et amens;
Panthia vero humi prostrata, manibus canitiem trahens et
caput denudans clamabat: « Jupiter pater, miserere cani-
« tici meae et juventutis filiae: haec mihi solatium et
« levamen, generisque spes; mihi gaudium est in quo
« omnium senectutis malorum obliuiscor; a mea igitur
« filia infelicissimum illud omen prociit avertens. Jupiter
« Patrie, ne tu mihi eruas oculos, ne lumen meum extin-
« guas, ne aristas radicibus evellas; ne universae familiae
« decus abscindas. O me infelicem matrem, infelicem
« propter sacrificium, propter omen infelicem! Aulico-
« mule, ex patria mea, pulchrae puellae mater veni, nunc
« Eurycomide mater miseranda adsum. Ecce virginem
« Hysminem quidem meam quam nuptiali mundo ornare
« parabam, nunc uti fato functam lugeo et viventem desleo.
« Occidisti, Hysmine, lumen oculorum meorum; non
« hymenaeum tibi sed lugubrem nuptiam captabo. Non
« tibi facio nuptiali latice, sed manibus tuis inferias pro-
« fundo, et ita, quod verivberbo jactatur, carbonem thessuri
« loco inveni. »

11. Haec dicens Panthia luctu gemituque aram implevit,
continuoque genas radens, ac vestem scindens, et infesto
lapide pectus verberans, solo caput applausit. Haec Pan-
thiae luctu gemituque attrita fuit populi multitudo (nec
enim ex quercu aut lapide fuit), confususque hominum et
mulierum clamor exortus est: mulieres enim cum Panthia
lugere et manibus pectora tundere; homines autem territos
et conterritos stare, modo dirum omen, modo faustissimum
arbitrari; erant et quibus res fortuito accidisse videbatur:
ita tanta multitudinis uti varii sermones, sic diversa et
commista sententia fuit. Diantea vero mater cum patre
Themistea Panthiam amplexi domum invitam reluctantem-
que traxerunt; ego vero et Cratisthenes, qui aderat, Sos-
thenem abstraximus et aedibus proximantes, Hysminem
ante januam lacrymantem offendimus: eam enim praecur-
rens ancilla rem totam edocuerat. Exiude redintegratus lu-
ctus; mater enim tanquam si filia mortua esset lacrymas
excitabat; filia vero lacrimabundam matrem imitabatur.
Itaque Themistens pater et mater Diantea planctu, uli
poterant, sedato, illos cubiculo reddiderunt.

12. Ego quoque cum Cratisthene in cubiculum meum
irrupi. Ibi depum singula, quae post Aulicomidem re-
lictam mihi evenerant, recensuimus: ut in convivio ad-
versa Hysmine collocata fuit, ut acceptum poculum ex-
tremis labellis continens Cratistheni reddidi, Hysminem
prima bibere debuisse dictitans; ut idem Cratisthenes (hic

σθένης (οὗτος γὰρ ἐξ ἐπιτηγῆς τοῦ πατρὸς φηγοῦσε)
 πρὸς τὴν Ὑσμίνην ἐκόμισεν, ὥς θύαις ἡ κόρη τοῦτο
 χερσὶν ὑπεδέξατο, ὥς εὐχαρίστησε τῷ σχήματι, ὥς
 ἐπὶ δευτέρῳ πόματι Κρατισθένης τὴν κόρην μου προ-
 κίρῃ, ὥς αὕτη μικρὸν ἐκροφῆσασα, τὸ πᾶν ἀντιδί-
 δωκε, καὶ γὰρ τὸν διψῶντα σχηματίζαμενος, τῶν τοῦ
 Κρατισθένης μεθεικυσάμεν χειρῶν τὸ ποτήριον, καὶ
 τὰλλ' ὅποσα ἐμπνόντες ἐρωτικῶς κατεπαίζομεν· τὴν
 τῶν πατέρων καὶ τῶν μητέρων ἡμῶν πρὸς τὸς βωμὸν
 10 ἐπὶ θύματι ἀναγώρῃσιν, καὶ τὰ περὶ τὴν κλίνην τῆς
 κόρης ἡμέτερα παίγνια, καὶ τὰς ἐκνήκας ὅσας ἐρωτι-
 κῶς ἐκνεθέμεθα, τὴν ἐπὶ τῷ δευτέρῳ δείπνῳ τοῦ Σω-
 σθένης γλῶτταν, ὥς θύσει τοὺς γάμους τῇ θυγατρὶ,
 ὥς τὸν ἑμὸν πατέρα καὶ πρὸς αὐτοὺς τοὺς γάμους
 15 ἐπὶ τὴν Αὐλικωμιν προσαναχέσαστο, τὴν ἡμετέραν
 ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τοῦ ῥήματος ἐκπλήξιν, καὶ τὰλλ'
 ὅποσα περὶ τὴν τράπεζαν, τὴν ἐπὶ δευτέρῳ τούτοις
 θύμασι τοῦ Σωσθένης καὶ τῆς Πανθίας πρὸς τὸν
 βωμὸν ἀγρύπνησιν, τὴν μόνωσιν τῆς παρθένου, τὰ
 20 περὶ τὴν κλίνην ταύτης ἡμέτερα δάκρυα, καὶ τέλος
 τὰς ἐκνήκας & ἐκνεθέμεθα θεοῖς αὐτοῖς διαμαρτυρά-
 μενοι.

13. Καὶ ὁ Κρατισθένης· « Αἰσιώτατόν σοι τὸν οἶον
 « γὰρ προμαντεύομαι, τῷ δ' ἐπ' Αὐλικωμιν τῆς Ὑσμί-
 25 « νης νυμφῶν καὶ λίαν ἀπαισιώτατον. Εἰ γοῦν καὶ Ζεὺς
 « αὐτὸς σὴν ἀρπαγὴν ὑπαινίσσεται, καὶ οἶον ταύτην
 « κατεπισκῆπτει σοι, τί μέλλεις; τί δ' ἀναδύῃ; » Ἐγὼ
 δὲ πρὸς αὐτόν· « Ἐν συμφοραῖς, κατὰ τὴν τραγωδίαν,
 « φίλοι ἀσφύεσθαι καὶ μοι διασκόπῃσιν τὰ τοῦ πράγ-
 30 « ματος. » Καὶ ὁ Κρατισθένης· « Ἐγὼ σοι καθυπηρε-
 « τήσω τῷ δράματι. » Καί, « Χαίροις » εἰπὼν μοι, περὶ
 τὴν διασκευὴν τοῦ πράγματος ὥχεται· καὶ γὰρ περὶ τὸ
 δωμάτιόν γεγόνα.

14. Ἐνθα μοι πατήρ καὶ μήτηρ ἐν Σωσθένῃ καὶ
 35 Πανθίᾳ, καὶ τῇ κόρῃ, τὰ περὶ τὸν βωμὸν καὶ τὸ θῦμα
 διελογίζοντο, καὶ τῆς παρθένου πρὸς τὴν μητέρα λε-
 γούσας ἀκήκοα· « Ἰκανά σοι, μήτηρ, κατευνάσαι τῆς
 « φύχης τὸ κλυδώνιον, τὰ παρὰ Θεμιστίως καὶ Διαν-
 « τείας εἰρημένα σοι, μὴ πιθανότητος ἀλλ' ἀληθείας
 40 « ἐγόμενα· σὺ δ' ἵνα τί καὶ πάλιν οὕτως ὀλη γίνῃ τοῦ
 « πράγματος, καὶ ὀλην ἑαυτὴν καταθύρῃς τοῖς οὐρα-
 « μοις; Ζεὺς ἀνανεῖται τὸν γάμον, οὐ βούλεται νυμφα-
 « γωγηθῆναι με· τοῦτο φῆς τὸν αἶτον ὑπαινίσσεσθαι
 « τῆς τοῦ Διὸς προμηθείας, τῆς τοῦτοῦ φιλανθρωπίας.
 45 « Σὺ δ' εἰ βούλει νυμφαγωγηθῆναι με, καὶ μοι τελε-
 « σθῆναι τὸν γάμον, ἀπαίσιον. Τί, μήτηρ, ὀρηνεῖς
 « ἐφ' οὗτοι καλῶ Διὸς οἰωνῶ; » Καὶ μοι πατήρ Θεμι-
 « στεύς τὴν παρθένον ἐπῆνεσε λέγων· « Εὐγὲ σοι τῆς
 « συνέσεως κόρη, καὶ πῆς γλώσσης ὑπέρευγε. » Καὶ
 50 πρὸς τὸν Σωσθένην φησὶν· « Εἰδοκῆναι γενώμεθα καὶ
 « περὶ τὴν τράπεζαν Διασίων καὶ τῶν σεβασθῶν
 « τῶν ἱερῶν, ἐν ᾗ καὶ Ζεὺς ἡμῶν εὐμενέστερος. Με-
 « τὰ σκευὴν τέρψης, συμμετάσχομεν ὑπὸν ὧδῃ καὶ
 « ἀγῶνι, ἀγῶνι δ' αὖτ' αὐμάτων καὶ πόδι, ἐπὶ τὸν βωμὸν

enim patris iussu vinum praebebat) ad Hysminem defu-
 ferit; ut illa ambabus excipiens gestu nutuque gratiam
 habuerit; uti secundam potionem sibi a Cratisthene postea
 traditam tantillum minuens totam reddiderit, quam ego,
 silibundum me fingens, ex manibus Cratisthenis corripui, et
 caetera quae compotantes amatorie lusimus. Nec omisimus
 parentum, uti sacrificarent, abscessum, liberiores juxta
 puellae lectulum jocos, et in quae amoris pacta conveni-
 mus; uti secundo convivio Sosthenes de nuptiis filiae nos
 monuit, ad easque patrem meum et me Aulicomidem ad-
 vocavit; quantum inopinato sermone perculsi exhorru-
 mus; mox secundum sacrificium, Sosthenis et Panthiae
 pervigilium in templo, puellae solitudinem, lacrymas no-
 stras ad ejus lectulum, et quae demum pacta, numinibus
 invocatis, pacti sumus.

13. Tum Cratisthenes: « Faustissimum hoc augurium
 « tibi valicior, sed illi qui Aulicomide vivit, Hysmines
 « sponso, saevissimum. Si Jupiter raptum indicat, et tibi
 « quodam modo jubet, quid moras nectis? quid times?
 « — Mi Cratisthenes, respondi, in adversis, si tragico
 « credimus, probantur amici; itaque tibi negotii totius cura
 « incumbit. — Curabo, subiecit ille, operamque dramati
 « polliceor. » Statimque vale dicto ad ejus apparatus festi-
 navit; et ego me cubiculo immisi.

14. Ibi pater et mater cum Sosthene Panthiaque et
 puella reputabant ea, quae ad aras inter sacrificandum
 acciderant; virginemque audiui matri dicentem: « Suf-
 « ficiunt, mater, ea quae a Themistee et Diantea dicta
 « sunt, non solum verisimilia, sed vera, ad sedandos
 « anxie mentis tuae multiplices fluctus; quid igitur rursus
 « per has curas animum versas? quid intempestivo te luctu
 « crucias? Jupiter hoc matrimonium non probat, illud
 « obire me renuit; hoc enim aquilam dialis providentiae,
 « suique erga homines amoris iudicium significare dicit.
 « Si tu xis me nubere et mihi has nuptias perfici, id in-
 « faustum erit. Quid, mater, iuges in tam pulchro Jovis
 « angurio? » Laudavit puellae verba Themistheus pater
 meus et prudentiam. « Macta esto prudentia et verbis, o
 « Hysmine. » Et ad Sosthenem conversus: « Quin etiam, si
 « tibi videtur, mensis accumbamus: adest Diasorum tem-
 « pus, omni cultu festum prosequamur, uti propitius magis
 « Jupiter faveat. Nunc cibus sumendus, et deinde somno
 « indulgeamus, nam ingruit nox, et sacrificiorum hora
 « quae nos ad aras vocat. » Ad haec Panthia, « Non am-

« ἄμψι συγκαλούμενος. » Ἡ δὲ Πανθία φησὶν. « Οὐκέτι
 « γένωμαι περὶ τὸν βωμόν, οὐ θυμὰ θυμῶν λαμπρὸν
 « ὑψιπέτη ἀετῶν ἄλις μοι τῶν θυμάτων, ἄλις μοι τῶν
 « θρήνων, κόρος μοι τῆς ἀπευκατίας ταύτης οἰωνοσκο-
 « πίας· κἂν ὁ θηριώδης ἐκεῖνος ἀετὸς καὶ ἀπαίσιος οὐκ
 « ἐκχορέσθῃ τοῖς θυμάσιν, οὗτος ἀετὸς ἐκείνος, ὃς Προ-
 « μηθεὺς ὀρύττει πλευρὰν, ὃς δὸν ἤπαρ κατέραιε,
 « καὶ τὴν ἐμὴν ὄλην ταύτην γαστέρα παντελῶς κατ-
 « ρύρηνεν καὶ τὰ σπλάγγνα κατεδεδόκει μοι. » Καὶ
 10 ὁ Σωσθένης. « Μὴ τὴν γλῶτταν προπετῶς οὕτω κίνει
 « καὶ ἀναιδῶς, μὴ σοὶ καὶ Ζεὺς χολωθῇ. Πεισθῶμέν τῷ
 « Θεμιστεῖ. » Καὶ πρὸς τὸν Σωσθένην ἡ Πανθία
 φησὶ.

« Σὺ μαλθακίζου, τὴν δ' ἐμὴν αὐθαδεῖαν
 15 « Ὀργῆς τε θρασύτητα μὴ πίπλησέ μοι. »

« ὅλα γὰρ τὰ σπλάγγνα μου καταπίμπραμαι. »
 15 « Μετὰ γοῦν δὴ πολλὰ τὰν μέσῳ, τράπεζα παρ'
 ἡμῖν αὐτοσχέδιος εἰς τὸ δωμάτιον, τὰ δὲ περὶ τροφὰς
 καὶ πόσεις ἀφιλότιμα καὶ λίαν ἀνέορτα. Παρὰ δὲ
 20 μέσῃ ταύτῃ τῇ τραπέζῃ πάλιν ὁ καλὸς ἔχε Κρατισθέ-
 νης, καὶ σὺν ἡμῖν κατεκλίθη κατὰ τὴν γῆν καὶ κατὰ
 τοὺς λίθους, ὃς μάλα τηλαυγέσιν ἐκεκόσμητο τὸ δι-
 « ωμάτιον. Καὶ τέλος τὰ περὶ τὴν τράπεζαν καὶ δεῖπνον
 ἐλάμβανεν, εἴ γε δεῖ τράπεζαν καὶ δεῖπνον ἐκεῖνα κα-
 25 « λεῖν· καὶ πάλιν ἑμὸς πατὴρ Θεμιστεύς πρὸς τὴν Παν-
 θίαν φησὶν. « Ὡς μήτηρ μὲν σὺ, καὶ μήτηρ φιλόπαις,
 « οὐχ ἦττον δὲ καὶ καλλίπαις· εἰρήσῃω γὰρ, τάληθες
 « οὐκ ἀρνήσομαι. Ὡς δὲ καὶ γυναῖξί· δεινὸν, κατὰ
 « τὴν τραγωδίαν, αἱ δὲ ὠδίνων γυναῖ, ὅλαι μῆτε-
 30 « ρες συμμαρτυροῦσιν· ὅτι δ'

Ἀπλοὺς ὁ λόγος τῆς ἀληθείας ἐστίν,
 « ὀλοαὶ πάντες καὶ σὺ· ἐπὶ γοῦν σὴ θυγατρὶ νυμφαγῶν
 « γοιμένη πάντως τὰ θυμάτα τέθνηται, ἃ πάντα Διὸς
 « ἀετὸς ἀνηρεψάτο. Εἰ μὲν οὖν ἀπαίσιος ὁ ἀετὸς καὶ τὸ
 35 « σήμερον οὐκ ἀγαθόν, οὐκ ἀκριβοῦς οἰωνοσκοπὸς ἐγώ·
 « εἰ δ' ἀπαισιώτατόν σοι τὸ πρᾶγμα δοκεῖ, καὶ ὄντως
 « ἐστὶν ἀπαισιώτατόν, τοῦτο μᾶλλον ἡμῖν αἰσιώτατόν·
 « εἰ μὲν γὰρ μετὰ τὸν νυμφῶνα τὸ θυμὰ, καὶ Ζεὺς
 « ἀνάνευε τοὺς γάμους, καὶ τῷ ἀετῷ τὴν ἀνάνευσιν
 40 « ὑπαινίσσεται, οὐκ ἀκαιρὸν σοὶ τὸ δάκρυον· τῷ γὰρ
 « τοῖ Ἐπιμηθεὶ τὸ μεταμέλειν ἀνωκρῶς ἀφρωσώται.
 « Εἰ δέ σοι πρὸ τοῦ γάμου τὸ θυμὰ, καὶ ζητεῖς τὸ μέλ-
 « λον μαθεῖν, καὶ Ζεὺς οὐκ ἐπιτρέπει τοὺς γάμους,
 « καὶ λίαν εὐμενὴς σοὶ τῆς προμηθείας θεὸς, καὶ περὶ
 45 « τὸ θυγατρίον εὐτυχεῖς, τί γοῦν ἐφ' οὗτω καλῷ Διὸς
 « οἰωνῷ θρήνον ἐγείρεις καὶ κωκυτόν, εὐχάριστήριόν
 « τι μᾶλλον θυμὰ περιφανὲς ὀφείλουσα Σωτήρι Διὶ,
 « καὶ εὐστρα ταύτης τῆς σῆς θυγατρὸς; Μὴ γοῦν τῷ
 « βυσταμένῳ σε καὶ κλύδωνος καὶ πυρὸς, ἀδίκιαν ἐπ-
 50 « εἰχαλέσῃς, ὅτι σοὶ τὸ ζῆν ἐχαρίσατο. »

16. Μόλις οὖν τοῖς τοῦ πατρὸς τούτοις λόγοις πει-
 σθεῖσα Πανθία, καὶ μικρὸν ἀνενεγκοῦσα τῆς οἰμωγῆς,
 ἀνακεκλίσθαι ξυνέθετο, καὶ πάλιν ἐπαγουπνῆσαι τοῖς

« plius, inquit, ad aras ibo : non sublime advolanti
 « aquilae splendida sacra praebeto. Satis mihi sacrificio-
 « rum, satis luctum : jam aeva istius aruspicina sa-
 « tietas est ; quod si ferox diraque illa volucris sacrificiis
 « non satietur, illa certo ipsissima est, quae Promethei
 « latus aduncis lacerans ungibus, jecur dilaniat, nam et
 « ventris mei intima effodit, et viscera depascitur. » Et
 tunc Sosthenes, « Abstineas, inquit, tam temere inver-
 « cundaeque verba profundere, ne succenseat Jupiter. Pa-
 « reamus modo Themistheo. » Tunc Panthia ad Sosthe-
 nem.

Tu mitis esto, neve pertinaciam,
 « nam totis visceribus ardeo. »

15. Post multa ultro citroque dicta, extemplo mensa in
 cubiculum allata est, et certe fercula vinumque ac omnia
 sine apparatu minus festo conveniebant. Aderat et hodie
 mensae et nobiscum humi accubuit formosus Cratisthenes
 super splendidis lapides, quibus decenter stratum cubiculi
 solum erat. Tandem mensa prandiumque, si quidem
 illa his nominibus vocare licet, finem habuerunt. Tum
 rursus Themisthenes Panthiam sic compellat : « Tu te ma-
 « trem ostendisti imo matrem filiae atnantissimam, et vero
 « formosissimam, nam veritatem, quam negare piaculum
 « sit, fateri placet. Praeterea, et omnes matres testantur,
 « Quam feminis sit per dolores gignere

« Sævum, »

4 « tragodiae fidem habemus, »

« Et veritatis simplicia quam verba sint, »

« tecum omnes norunt : tu propter igitur filiae nuptias rem
 « sacram perfecisti, quam omnem Jovis aquila diripuit.

« Utrum infausti quidpiam portendit, et omen malum sit,
 « ego haud diserte vaticinabor ; etenim si pessimum augurium
 « videtur, et revera est, eo magis, quantum ad te pertinet,
 « faustum habendum est ; certe enim si post obitum, invito
 « Jove, matrimonium sacrificavisses quod aquila tibi a Jove
 « minus probari significaret, omnino non intempestive
 « lacrymis indulgeres ? nam Epimetheo inutiliter post
 « eventum sapere concessum est a diis. Quod si ante
 « connubium sacrificasti, casusque futuros rescire ayes,
 « et Jupiter nuptiis non assensit, tibi propitius provi-
 « dentia sua Jupiter faret, et quod ad filiam attinet, bea-
 « ta es ; quid ergo propter tam felix Jovis augurium luctum
 « et ejulatium excitas, quum gratias agere saluus est, deoque
 « palam sacrificium liberationis filiae tum debes ? Noli igitur
 « injustitiae accusare eum, qui te et ab tempestate et ab
 « igne eripuit, ideo quod vitam tibi largitus est. »

16. Vix istis sermonibus patris fidem habens, luctuum-
 que paululum desinens Panthia, lectulo se tradere, rursus-
 que in templo pervigilium agere consensit, et ita discessum

θύμασιν, καὶ οὕτως ἀπ' ἀλλήλων ὠχόμεθα. Ὁ γοῦν Κρατισθένης, ἔνν' ἐμοὶ γενόμενος παρὰ τοῦ δωματίου, πρὸς μέ φησιν· « Οὐκέτι σοι καιρὸς ἀναβολῆς· πάντα γὰρ σοι Ζεὺς σὺν ἡμῖν εὐ διέθετο, καὶ νῦν ἔτοίμαστο περὶ Συρίαν ἀπαίρουσα· καὶ μοι ξείνος πατήρ· « Συρίος, δεῦρ' ἔναγωνίησιν καὶ φιλοτιμίᾳ καθυποδέξεται. » Καὶ πρὸς τὸν Κρατισθένην ἐγὼ· « Εἴπερ οὐ κατέψευσαι τὴν φιλίαν, καὶ τὸν σὺν Ὑσμινίαν φίλεις, καὶ ἄλλον κρίνεις σαυτὸν, συνεκπλεύσεις ἡμῖν. » Ὁ δὲ μοὶ φησιν· « Ἐμοὶ δ' οὐποτε κατὰ νοῦν γέγονε μὴ συνεκπλεύσαι, μὴ συμπονησαί σοι, μὴ συμπαθεῖν καὶ υπερπαθεῖν χάρις δ' ἔστω σοι, τὸ μηκέτι πρὸς ἀναβολὰς γινεῖν μοι τοῦ πράγματος. » Ἐγὼ δὲ πρὸς αὐτόν· « Σὺ μὲν εἰ βούλει, γενού μοι περὶ τὴν θάλατταν, καὶ τὰ περὶ τὴν ναῦν διακόσμησον· ἐγὼ δ' ἥνικα θυμάτων καιρὸς, καὶ Σωσθένης καὶ Πανθία περὶ τὸν βομὸν καὶ τὰ θύματα ἔνν' τοκεῦσιν ἐμοῖς, περὶ τὴν κορὴν γενόμενος, τὸ πᾶν ἐκκαλύψω τοῦ δράματος. Σὺ δ' ἔργον ἔσται διασκοπεῖν τὸν καιρὸν, καὶ ἡμᾶς περὶ τὸν λιμένα καὶ τὴν ναῦν συγκαλέσασθαι. »

17. Ὁ μὲν οὖν ὃν Κρατισθένης ἐξῆλθε τοῦ δωματίου, ἐγὼ δ' ὅλος ἐπὶ τὴν κλίνην ἀνακλιθεὶς, ὅλας εἶχον λογισμῶν θαλάσσης ἐπικυλούσας μοῦ τὴν ψυχὴν, καὶ ὡς νῆες ἐν πάλῳ κατεκυματούμεν καὶ κλύδωνι, ἡνιώμεν, ἔχαιρον, ἐδεδίον, ἐθάρρουν, ὅλας ἡμῖν ἡδονὴς καὶ φόβου μεστός· τὸ μὲν γὰρ ἐπιτυχεῖν σφόδρα μοι κατέσκιε τὴν ψυχὴν, τὸ δ' ἀποτυχεῖν καὶ λίαν κατέσειεν.

18. Ἐν μέσοις δὲ τούτοις τοῖς κύμασιν, ἐν θαλάσσαις καὶ κλύδωνι, ὕπνας μοῦ ποῦς ὀφθαλμοὺς περιέχεται, καὶ πληθὺς οὐκ ἐνάρθρητον ὄρω περὶ τὸ δωματίον· νεανίσκων καὶ παρθένων ἐστεφανωμένων βόθρ' ἀπὸ κεφαλῆς, τὰς χεῖρας συνδουμένων ἀλλήλοις κατὰ σειράν, καὶ μέλος ἀδόντων ὅσον Σειρήνες ἀδουσι· καὶ ἦν τὸ μέλος Ἑρωτος ὕμνος καὶ Ἀφροδίτης ἐγκώμια· τὸ δ' ἔσμα καθ' ὁμῶναιον ἦρτο, καὶ οἷον ἐπὶ παστάσιν ἀδουσι Ἑρωτες. Τὸ μὲν οὖν ὃν πληθὺς ἦδε τὸ μέλος, καὶ μοι τὴν ψυχὴν ἡδονὴς ἐπλήρου καὶ γαρίτος ἐρωτικῆς, καὶ ἡμῖν ὅλος ἔρωσ' ὡς ἐκβεβαρυνμένος ἐς ἐρωτός. Ἐν μέσῳ τούτῳ τὸ συμμικτὸν γόργον τῷ λαμπρῷ, τῷ γαρίνῳ, ἐν μέσοις στεφάνοις, ἐν μέσαις ἰσοδαί, ἐν μέσοις ἐρωτικαῖς μελωδίαισιν ὄρω καὶ πάλιν ἐκείνον τὸν ἐφ' ὀφθαλμοῦ τοῦ οἴφρου καθήμενον Ἑρωτὰ βασιλικῶς ἐσταλέμενον, καὶ τὴν Ὑσμινὴν τῇ χειρὶ μετελκόμενον· ὃν δ' ὅλος ἐξεθαμνέθην ἰδίῳ δέ μοι φησιν· « Ὑσμινίαν ἰδοὺ τὴν Ὑσμινὴν ἔχεις, καὶ τὴν χεῖρα παρὰ στήθεσσι· μὴ δέξῃ μοι χεῖρ' ἀπαθεῖς, ἀπέπτη μοι τὴν ὀφθαλμῶν, καὶ τοὺς ὕπνους συμμετελκόμενος. »

19. Ὁ μὲν οὖν ὃν Κρατισθένης ἐξῆλθε τοῦ δωματίου, ἐγὼ δ' ὅλος ἐπὶ τὴν κλίνην ἀνακλιθεὶς, ὅλας εἶχον λογισμῶν θαλάσσης ἐπικυλούσας μοῦ τὴν ψυχὴν, καὶ ὡς νῆες ἐν πάλῳ κατεκυματούμεν καὶ κλύδωνι, ἡνιώμεν, ἔχαιρον, ἐδεδίον, ἐθάρρουν, ὅλας ἡμῖν ἡδονὴς καὶ φόβου μεστός· τὸ μὲν γὰρ ἐπιτυχεῖν σφόδρα μοι κατέσκιε τὴν ψυχὴν, τὸ δ' ἀποτυχεῖν καὶ λίαν κατέσειεν.

est. Cratisthenes igitur cubiculo mecum redditus, « Rumpere moras, inquit; omnia enim Jupiter tibi recte industria mea disposuit; et navis, quae mox in Syriam solvet, parata est; et ego patrium hospitem Syrum habeo, apud quem hospitabimini et qui vos splendide excipiet. — Mi Cratisthenes, subieci ego, si amicitiam non fingis, si Hysminiam tuum diligis, si alium te ipsum existimas, nobiscum navigabis. » Respondit ille; « Numquam mihi in animo fuit non tecum navigare, non eosdem labores exantlare, non eademque tecum omnia, maioraque etiam pati; gratiamque tibi habeo, quod mihi in mora non sis. » Ego autem, « Accede igitur mihi ad mare, inquam, si lubet, omniumque curam habebas; ego vero cum sacrificandi tempus adierit, Sosthenesque et Panthia in sacrificando cum parentibus meis occupati erunt, virginem conveniam totiusque rei scenam illuminabo. Tibi autem curae erit temporis momenta arbitrari, nosque opportune ad portum ac navem vocare. »

17. Sosthenes igitur cubiculo egressus est, ego autem lectulo me commisi, multiplici curarum salo animum inundante; ut enim fluctibus et tempestate navis agitur, sic diversae mentis variis jactabar discursibus; modo tristitia, gaudio, metu, confidentia agitur, et modo voluptate ac timore plenus; nam uti voti compotem fieri me summo pere oblectabat, ita in vado huerere valde me terrebatur.

18. Dum hoc curarum aestu stringebar, in his cogitationum fluctibus et tempestatibus oculos somnus circumfundit, nec mora, cum innumeram adolescentum virginumque multitudinem redimitorum rosis tempora cubiculum meum stipantem video, omnes mutuo manu vinculo connexos, carmen cantantes quod Sirenes cantant; eratque carmen Amoris hymnus, et Veneris laudes; cantumque hymenaei ad instar ciebant et qualem Amores ad thalamum cantare solent. Multitudo igitur carmen cantabat et animum implebat voluptate amatorioque lepore. Et eram totus amor, quasique amore debacchatus. Huius in medio commixtae splendidaeque et venustae turbae, mediis in coronis canibusque et modulaminibus, Amor exelsos insidens curui, regioque habitu, Hysminen manu trahens, se mihi videndum praebuit, mirantique et oculorum acies in illum attentius conferenti, « Hysminia, inquit, Hysminia non habes, » et cum dicto, illa in dextram tradita, procul ex oculis somnosque secum trahens evolavit.

19. Ὁ μὲν οὖν ὃν Κρατισθένης ἐξῆλθε τοῦ δωματίου, ἐγὼ δ' ὅλος ἐπὶ τὴν κλίνην ἀνακλιθεὶς, ὅλας εἶχον λογισμῶν θαλάσσης ἐπικυλούσας μοῦ τὴν ψυχὴν, καὶ ὡς νῆες ἐν πάλῳ κατεκυματούμεν καὶ κλύδωνι, ἡνιώμεν, ἔχαιρον, ἐδεδίον, ἐθάρρουν, ὅλας ἡμῖν ἡδονὴς καὶ φόβου μεστός· τὸ μὲν γὰρ ἐπιτυχεῖν σφόδρα μοι κατέσκιε τὴν ψυχὴν, τὸ δ' ἀποτυχεῖν καὶ λίαν κατέσειεν.

BIBAIION EBΔOMON.

1. Οὗτω μὲν οὖν μοι τὴν Ὑσμίνην ἔρως παρέσχετο, καὶ μεθ' ἵππους ὅλην ἐδόκουν ἔχειν αὐτήν, καὶ ὅλον ἔωρων τὸν Ἔρωτα. Ἐπεὶ δὲ καὶ θυμάτων καιρὸς, καὶ πάλιν Σωσθένης καὶ Πανθία σὺν τῇ μητρὶ μου καὶ πατρὶ Θεμιστεῖ, τὴν περὶ τὸν βωμόν ἐστέλλοντο καὶ τὰ θύματα περὶ τὴν Ὑσμίνην· καὶ περὶ τὴν Ὑσμίνην πάλιν ἐγὼ θύων ὅλον ἐμαυτὸν ἢ θυμὰ τὴν Ὑσμίνην λαβεῖν ἐπιθυμῶν. Καὶ πάλιν φιλῶ ζυμπλεκόμενος, καὶ πάλιν ἀντιφιλοῦμαι καταπλεκόμενος. Καὶ πρὸς τὴν κόρην φημί· « Ἔρως τῇ χειρὶ μου ταύτῃ σε παρατίθῃσι, καὶ Ζεὺς σὴν ἀρπαγὴν ὑπαινίσσεται. » Ἡ δὲ μοί φησι· « Σὺ δ' οὐτε Διὸς αἰνίγμασι πείθῃ, καὶ τὴν ἐξ Ἔρωτος παρακαταθήκην οὐκ ἐθέλεις τηρεῖν. Εἶδες τὸ θυμὰ, τὸν αἰτόν· σὺ δὲ τὸν Δία βούλῃ κατὰ μέτωπον στήναί σοι, καὶ κατὰ στόμα λαλῆσαι σοι; » Καὶ πρὸς τὴν παρθένον ἐγώ· « Νῦν ἐν ὀνείροις εἶδον τὸν Ἔρωτα τῇ χειρὶ σε κατέχοντα, καὶ πρὸς τὴν ἐμὴν ταύτην παρατιθέμενον δεξιάν. » Ἡ δὲ μοι τὴν δεξιάν κατεφίλησεν, ἐγὼ δὲ καὶ τὴν ἐτέραν εὐθύς· καὶ ἤμεν πάλιν καταφιλοῦντες ἐρωτικῶς. Ἡ δὲ μοι κόρη φησὶν· « Καλὰ μὲν, Ὑσμίνη, καὶ τὰ φιλήματα, καὶ λίαν καλὰ καὶ γέμοντα χάριτος, ἀλλ' ἤδη πέρας ἔχει τὰ θύματα, καὶ πάλιν Ὑσμίνην πρὸς Αὐλικωμίδα· πρὸς δὲ ταυτηνὴν τὴν Εὐρύκωμιν ὁ καλὸς Ὑσμίνιās μοι σὺν, ὁ τῶν χαρίτων λειμῶν, τὸ τῶν ἐρώτων σίμβολον, ὁ τῆς ἐμῆς Ὑσμίνης δεσπότης. Ἀλλ' ὦ φῶς ἐμῶν ὀφθαλμῶν, ὦ καρδίης παραψυχὴ καὶ ψυχῆς παραμύθιον, μὴ σοι λήθῃς πόμα κέρασοι, μὴ χρόνος, μὴ πραγμάτων μεταβολαί, μὴ, τοῦτο δὲ τὸ καὶ θανάτου πικρότερον, παρθένος ἐξ Εὐρύκωμινος. » Καὶ πάλιν ἐφίλει, καὶ πάλιν ἐδάκρυεν. Ἐγὼ δ' ὅλην περιπλαχέας τὴν κόρην καὶ ὅλην καταφίλησας ἐρωτικῶς, « Τὸν Κρατισθένην, εἶπον, οὐκ ἀγνοεῖς, τὸν ξυνεκπέλυσαντά μοι πρὸς τὴν πατρίδα τὴν σὴν τὴν Αὐλικωμιν; οὗτός μοι συμπατριώτης, ἀδελφιδόῦς ἐμὸς, ἄλλος αὐτός. » Ἡ δὲ μοι φησι· « Καὶ καθυπηρέτησα τούτῳ, καὶ τῇ χειρὶ ταύτῃ κέρακα. — Οὗτος δ', ἐγὼ πρὸς αὐτήν, καὶ ναῦν ἡτοίμασε, καὶ τὰ περὶ τὴν ἡμετέραν φυγὴν διεκόσμησε· καὶ συνεκπέλυσαι οὗτος ἡμῖν, καὶ ὅλοι καθυπηρέτησεν τῷ ὄραματι. » Καὶ ἡ κόρη τὸ στόμα μου κατεφίλησε λέγουσα· « Καταφίλω σου τὸ στόμα καὶ τὴν γλῶσσαν ἀσπάζομαι τὴν καλὴν μοι ταύτην ἀγγέλλαν ἀγγέλλουσαν. » Καὶ πάλιν πρὸς τὴν παρθένον ἐγώ· « Ἰδοὺ καὶ Ζεὺς καὶ μέγας Ἔρως αὐτὸς τῇ χειρὶ μου ταύτῃ σε παρατίθῃσι· τί γοῦν μὴ τὸν βότρυν τρυγῶ πεπαισθέντα καὶ ὅλον ὑποπερχάσαντα; τί μὴ τὸν σάχυν ὀρεῖω κεκυφότα πρὸς γῆν; » Καὶ τί ὄραν ἐπέχει-

LIBER SEPTIMUS.

1. Ita mihi Hysminen Amor tradidit, quam somno recus- sus etiam habere, ipsamque Amorem oculis arbitrari vide- bar. Venit interim sacrorum hora, rursusque Sosthenes ac Panthia cum matre mea et Themisteo patre ad aras, ut pro Hysmine operarentur, profecti sunt; et ego rursus ad Hysminen, aut totum me sacrificaturus, aut illam vic- tinam accepturus. Statimque eam complexus deosculor et me complexa deosculatur. Tunc puellam affatus: « Amor, inquam, te in has manus tradidit, et Jupiter ipse raptum omine firmavit. — Tibi vero, respondit illa, neque Dialis augurio obtemperas, neque depositum ama- torium servare cupis. Vidisti sacrificium, et aquilae prodigium; tunc Jovem coram te stare exoptas, et ore tibi loqui? » Et ego ad virginem conversus, « Prorsus ego, inquam, in somnis Amorem vidi, qui te manu quum teneret, in hanc meam dextram te tradidit. » Prona autem in eam Hysmine suavius impressit, in alteram autem ego basia statim regessi et amatorie vicissim mutua oscula libavimus.

2. Virgo autem sic loquuta est: « Dulcissima, Hysminia, qua pangis basia, imo dulcissima et Venere plena, sed jam sa- crorum finis; jamque Aulicomidem reditura sum; tuncne in ista Eurycomide mihi manebis, pulcher Hysminia, tu Hysmines tuae dominus, Charitum pratum, examen Cu- pidinum. Sed o meorum oculorum lumen, o cordis refri- gerium et solatium animi, ne tibi oblivionis poculum misceat tempus, aut rerum versabiles motus, aut, quod ipsa morte amarius esset, virgo ex Eurycomide. » Rur- susque mihi oscula impressit, et iterum lacrymas ef- fudit.

3. Ego autem eam complexus suavisque dulcissimis in- gestis, « Tunc, inquam, Cratisthenem novisti qui mecum ad patriam tuam navigavit? ille eadem oriundus patria, consobrinus meus, et mihi quasi alter ego. » Illa vero, « Et illi, inquit, ministravi et hac manu vinum miseri. — Is, inquam, et navem paravit omniaque fugae neces- saria adornavit; ipse nobiscum navigabit et rebus op- stris invigilabit. » Et scaviata est loquentis os virgo dicens: « Osculor istud os et istam linguam, et illum qui tam lepidum mihi nuntium nuntiavit. »

4. Et ego iterum virginem alloquens, « Ecce, inquam, pridem est, quum Jupiter Amorque omnipotens te in meam convenire manum voluerint; quid igitur malig- rantisnoque livore pubescentem aulam decerpere, quid spicam uberlate incurvescentem demetere obstat? » Et

ρουν ἐρωτικώτερον, καὶ ὁλος ἤμην ἐπὶ τῷ ἐγχειρήματι, θλίβων, φιλῶν, συμπελάμενος, θρασύτεραν ἔχων τὴν χεῖρα, καὶ τάλλα πράττων ὅσα καθυπηρετοῦσι πρὸς ἔρωτα. Τὴν δ' Ὑσμίνην οὐκ ἐπειθον,
 5 « Οὐ πείσεις, οὐδ' ἂν πείσης με, λέγουσαν, οὐδ' ἂν γὰρ κλέψω τὸν γάμον, ὃν μοι Ζεὺς ἐχαρίσατο.
 6. Ταῦθ' ἡμεῖς ἐρωτικῶς ἐμαχομέθα, καὶ παίζοντες ἐσπουδαζόμεν· καὶ ὁ Κρατισθένης περὶ τὴν πύλην γενόμενος, « Ὑσμινίᾳ, » φησὶν· ἐγὼ δὲ πρὸς τὴν κόρην,
 10 « ὁ Κρατισθένης, » φησὶν· τὴν γὰρ ἀκοὴν ὅλην ἐχὼν ἀπηγορήμενην τῆς τοῦ Κρατισθένης φωνῆς· καὶ ἀφ' ὁθαλμοῖ μὲν μοι καὶ χεῖρες πρὸς τὴν παρθένον, ὃ δὲ γὰρ καὶ πρὸς αὐτὸν. Καὶ σὺν τῇ παρθένῳ τῆς κλίνης ἀνέστημεν ἐξ αἰδούς καὶ γαῖας· καὶ περὶ τὴν πύλην γε-
 15 νόμενοι, « Χαίροις, » τῷ Κρατισθένῃ φημέν· ὃ δὲ, « Οὐχ ἔδρας, φησὶ, καιρὸς· περὶ τὸν λιμένα γενώμεθα, τῆς νεῶς ἐπιβώμεν, ἀποβώμεν τῆς Εὐρυκώμεως. »
 6. Ταῦτ' εἶπε, καὶ κατήρχετο τῆς ὁδοῦ, καὶ ἡμεῖς
 20 ἐκνεύομεθα· καὶ ὅτ' ἐπερὶ τὸν λιμένα γενόμενοι, καὶ τὰς χεῖρας ὁλος πρὸς αὐτὸν ἀνὰ τεινόμενοι τὸν λαμπρὸν οὐρανόν, « Ζεῦ πάτερ, ἐλπίομεν, σοὶ καὶ τοῖς σοῖς αἰνίμασι καθυπεύκοντες ταύτην στελλόμεθα.
 « Σὺς παῖς ἡμᾶς Ἔρως πολιορκεῖ, καὶ πατρίδος ἡμῶν
 25 ἐφίλειται λάφυρον. Σὺ δ', ὦ Ποσειδῶν, ἐκ μεταφρένου πνεύσον, μὴ κατὰ μέτωπον· μὴ πρὸς πνεῦμα· πανεύσιον ἀντιπνεύσας Διὸς, μὴ πρὸς Ἔρωτος ἑ-
 « φουρον, οἷς ἡμεῖς εὐκταῖς περὶ τὸν λιμένα γεγονα-
 « μέν. »
 30 7. Ταῦτ' εἰπόντες καὶ τῆς νεῶς ἐπιβάντες, ἐξουρίας ἐπλέομεν· ὃ γὰρ ὅτ' τὰ πρῶτα γλυκύς Ποσειδῶν, ὁλος ἀπὸ πρύμνης ἐξέπνευσε· καὶ τὸ ἱστίον καταχυρτώσας, καὶ περιώσας τὴν ναῦν, μεθ' ἡδονῆς ἡμᾶς μετεκόμιζεν.
 Ἐγὼ δ' ἔχον κλίνην τὴν ναῦν, καὶ στρώμην τῆς
 35 παρθένου τὰ γόνυα, καὶ ὁλος ἀνακλιθεὶς οὕτως ἡδέως ὑπνωττον, ὥς οὐδέποτε, νῆ τὸν Ἔρωτα· ἡ δὲ μοι παρθένος κατεπιβέσσε μοι τὸ στόμα τῷ στόματι, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς χεῖλεσιν, ἀφορητὴ κατεφίλει με, καὶ ἦν ἡ ναῦς παρ' ἡμῖν καὶ παστάς καὶ κλίνη, καὶ
 40 στρώμην καὶ δωματίον. Οὕτως Ἔρως εἰς ψυχὴν ἐμπεσὼν καὶ ὅλην καταδουλώσας αὐτὴν, τῶν μὲν ἀλλήλων πάντων πείθει καταφρονεῖν, ὅλην δὲ πρὸς ἑαυτὸν μεθαρμόζεται.
 8. Οὕτω μὲν οὖν εἶχε τὰ τῆς νυκτός· ἐπεὶ δ' ὑπὲρ
 45 γῆν ὃ ἥλιος γέγονε, καὶ νύξ οὐδαμῶς, πνεῖ καὶ Ποσειδῶν κατὰ μέτωπον, καὶ ὁλος ἐκ πρήρας ἡμῖν καταντίκρος ἀντιπνεῖ, καὶ ὅλην τὴν ναῦν φιλονεικεῖ καταδύσαι τοῖς κύμασι, καὶ ὅλην εἰς βυθὸν ἀγαγεῖν ζῶν αὐτοῖς πλωτῆρας, ζῶν αὐτοῖς σίμβλους.
 60 Ἔρως δ', ἂν μεστὰ μέλιτος ἐρωτικοῦ, τὴν καλὴν εἶχεν Ὑσμίνην καὶ τὸν Ὑσμινίαν ἑμὲ, καὶ Ποσειδῶν ἀντὶ μέλιτος ἀφ' ὧν πλοῦν ἀντεμάχεται. Ἀλλ' ὦ κλύδωνος ἐκείνου καὶ ναυσίου διπλοῦ! ἢ μὲν ναῦς καὶ αἱ τῶν πνευμάτων ἀντιπνοαὶς κατερρίπτειται, καὶ τοῖς

cum dicto solidiorem auferre voluptatem tentabam totusque incensus inquebebam; jamque totius compressiones amplexusque et basia audacior facta erat manus, et caetera quae ad Amorem prosunt tentabam. Hysminen autem non persuadebam: « Non me persuadebis quamvis persuadeas, inquit; neque fraudabo matrimonium, quod mihi Jupiter largitus est. »
 5. Hanc pugnam amatorie pugnabamus, immo serio ludebamus, quum ad januam adstans Cratisthenes, « Hysminia, » inquit. Ego autem puellam alloquutus, « Adest Cratisthenes, » inquam. Etenim aures meae de Cratisthenis voce pendebant, oculos autem et manus ad virginem intendebam, occupata circa illum mente. Itaque ego et virgo inter gaudium pudoremque lecto exenssi, illum salvere justinus. « Sedendi tempus minime est, respondit ille: pro-
 10 peremus ad portum, statim, conscensa navē, Eurycōmidem relicturn. »
 6. Dixit, et nos praeventem sequuti sumus; et ubi ad portum venimus, tunc manus ad caeruleum coelum tendentes, « Jupiter pater, inquebamus, nos omnibus tuis obtemperantes hanc agimus fugam. Ecce quos Amor, filius tuus, obsedit, tanquam spoliū patria avertit. Tui autem, Neptune, venti nos a puppi prosequantur, nec
 15 nobis adversi oblucentur. Ne molles Jovis adras et Amorum zephyros, quorum opera portu nunc prospere possumus, repellere videaris. »
 7. His dictis, navem conscendimus, quae prosperum primo cursum tenuit; etenim suavis Neptuni ventus a puppe flans velum incurravit, navemque velot alarum remigio subvehens cum voluptate nos ferebat. Mihi lecti loco navis, stragulaeque virginis genua erant, in quibus recumbens dulces ut quum maxime, Amorem obtestor, somnos carpebam. Virgo autem, ori, oculisque et labiis os suum imponens, me sine murmure deosculabatur, et erat nobis navis pro thalamo, toroque, stragulaeque ac cubiculo. Ita quum illapsus Amor mentem sibi subesse cogit, caetera omnia contemnere docet et ad normam suam accommodat.
 8. Haec de nocte gesta sunt; verum ubi sol terris illuxit et nox undique refugit, ex adverso nobis ventum immittit Neptunus, qui nos a prora feriens contra debacchator jamque navem fluctibus obruere et in maris profundum trahere certabat cum vectoribus, onere, sacroque Amorum alveari, quod, parvo Copidinum melle plenum, formosam Hysminen ferebat et me Hysminiam, quamvis Neptunus satageret illud absinthio pro melle implere. Sed prohi foeda tempestas duplicis naufragii periculum ostendens! Navis enim ven-

κύμασιν ἐπεκλήθετο· καὶ ἡμεῖς πάντες κατὰ πρὸ τοῦ
βυθοῦ, πῆνυλιν ἀπερυσσόμεν τοῖς κύμασι, καὶ ἤδη
ταύτην ἀπειθέμεθα.
π. Ἦ δέ μοι παρθένος ὄλην ἑαυτὴν ἀπαιωρήσασα
τῷ τραγῆλῳ μου, ὀδυνηροτέρον ἄλλο καὶ βιαιότερον
ἐξηγεῖρ μοι κλυδωνιον, ὅλας θαλάσσας ὀακρυὼν ἐκκε-
νοῦσα πῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ὄλον με κατακλυδωνίζουσα
καὶ τῇ γλώσσῃ, καὶ τῇ περιπλοκῇ, καὶ τοῖς δακρύσιν,
ἢ Ὑσμινίᾳ λέγουσα, σῶσον Ὑσμινίην τὴν σὴν·
πνεῦμα θρασὺ τῆς σῆς χειρὸς ἀραπαῖζει με· ἀπηνῆς
πνεῦμα σὴν με λαμπάδα ταύτην ἐρωτικὴν ἀποσβέν-
νυσι· μέγα κύμα θαλάσσης πῦρ ἐρωτικὸν ἐπικλύσαι
φιλονεικεῖ. Οὐ πατήρ, οὐ μήτηρ, οὐ πατρίς, οὐ τὰ
κατ' οἶκον λαμπρὰ, σῆς με φίλιας ἐσθέρησε, καὶ
νῦν πνεῦμα καὶ κύμα τῆς σῆς χειρὸς ἀραπαῖζει με.
Ἔως ἀλλήλους ἡμᾶς ἐδουλογράφησε, καὶ Ζεὺς ἐν
θύμασι τὴν ἀραγὴν ὑπηνίζατο· ὁ δέ γε θρασὺς καὶ
ἀγρίος Ποσειδὼν ὄρη κυμάτων ἐγειρεῖ, καὶ πρὸς
ἀνιγμὰ Διὸς ἀντίπνι, καὶ ὄλον δουλογραφεῖον
ἐρωτικὸν ἐκπλύνει τοῖς κύμασιν. Ἐφύγον τὸν πα-
τέρα, τὸ δὲ ναυάγιον οὐκ ἐξέφυγον· ἔλαθον τὴν
μητέρα, πρὸ δὲ Ποσειδῶν, οὐ διελάθον. Ἄλλ', ὦ
μητέρα, νῦν προσφαινώτατόν σοι τὰ δάκρυον· παρθέ-
νος τῶν σῶν ἀπεσυλῆθην, χειρῶν, καὶ παρθένος ἐς
Ἄδου μετακομίζομαι. Τοῦτ' αὖ σοι καὶ ὁ αἰὲς ὑπηνί-
τετο. Ναῦς μοι παστὰς, καὶ κύμα θαλάμῳ, καὶ
πνεύματος ἥχος ὑμέναιος, καὶ ἡ νύμφη παρθένος
ἔγω. Ἄλλ', ὦ καινὴς ταύτης παστάδος! ὦ γάμου
πικροῦ! ὦ φυγῆς ἀθλίης ἡμῶν! Καπνὸν φεύγοντες
εἰς πῦρ εὐπεπτικώμεθα, καὶ πυρὶ τυράννομενοι,
θαλάσσης κατακλυζόμεθα. ὦ τύχης ἡμῶν ἀπηνῆς,
πνεύσσης καὶ ἀγρίου, καὶ θανατούσης ἡμᾶς καὶ πυρὶ
καὶ τοῖς ὕδασι!
π. Ταῦτ' ἐλέγεν ἡ κορη, καὶ τοὺς μὲν ὀφθαλμοὺς
πρὸς τὰ τῆς θαλάσσης εἶχεν ἐρίκοντας κυμάτα, τὴν δὲ
γλῶσσαν πρὸς τὸν βιαιότερόν ἦγον τοῦ πνεύματος,
καὶ πρὸ κλυδωνίου καὶ βυθοῦ καὶ θαλάσσης ὄλην μου
κατεκλυδωνίζε τὴν ψυχὴν. Ἐγὼ δὲ πρὸς αὐτὴν· Ὑσμ-
νίην παρθένη, ταύτην γὰρ σοὶ τὴν κλησὶν τὸ δαί-
μόνιον ἐχαρίσατο, εἰς κενὸν ἡμῶν καὶ φυγῇ καὶ τῶν
ὀπτάσας μάτην ἐμελετήσαμεν· ἐμὰ δ' ὄντοισι ἔρωις
κατέπαιζα, καὶ τοὺς ὄνειρους, οὓς μοι κατέπλεττεν,
ὄντως ὄνειρους ὄρω καὶ ὑπνους σαφεῖς· ὅλους γὰρ
κρατήρας πυρὸς, οὓς εἰς αὐτὴν μοι μέσση καρδίαν
ἐξέκαυσε, κύμα θαλάσσης κατασβέσαι φιλονεικεῖ.
Ἄλλὰ κἂν ὅλας θαλάσσας ἐξερύξωμαι, οὐ κατα-
σβέσω τὴν φλόγα, ἣν περὶ τὴν ἐμὴν ταύτην ψυχὴν
ἔρωις ἐξ ὕλης Ὑσμίνης ἀνέφλεξε. Καὶ συμπαχή-
σομαι σοι, παρθένη, καὶ τοῖς κύμασι συστεφανωθή-
σομαι, ὑγρὰν σοὶ παστάδα πηξάμενος. Ἰσως καὶ
Ποσειδῶν ἐλεήσει τὴν συμπαχὴν. Ὅντως καὶ αὕτη
νεκροπομπὴς ἐς Ἄδου μετακομίζουσα, ὄντως παστὰς
Ἀφροδίτης καὶ Περσεφόνης νυμφῶν, ὄντως μυθεο-
μένη Σεῖρήν.

torum resalutibus iactata fluctibus immergebatur, et nos
omnes, antequam gurgite immergerentur, animata fluctibus
exhalabamus jam pridem depositam.
π. Virgo praeterea collo meo ambabus inplexa alto me
violentiori magisque molesto aëre vexabat; etenim lacry-
marum mare oculis fundens, verba inter et amplexus, suis
me fluctibus obruebat, « Hysminia, clamaus, libera Hysminen
tuam, quam saevissimo audacissimi venti turbine e ma-
nibus tuis raptum iri vides. Inimilis ille ventus me
tuam amoris facem exstinguit; immensus maris fluctus
amoris flammam immergere cerat. Quam nec pater,
nec mater, nec patria, nec domestica fortuna tua defra-
daverant amicitia, illam modo ventus et aestus e mani-
bus tuis abripient. Amor nos invicem in servitutem asse-
ruit, et Jupiter ipse, dum res illi fieret, raptum subin-
dicavit; audax autem et saevus Neptunus aquarum montes
excitat Jovisque augurio pugnat, et amoris servitutis
instrumentum fluctibus delet. Patrem fugere potui, nau-
fragium non effugi; matrem latui, te autem, Neptune,
nullo modo latere potui. Sed, o mater, nunc te quam
maxime decet lacrymas effundere: virgo ex manibus tuis
erepta sum et nunc virgo ad inferos transvehor. Hanc
tibi aquila significabat. Mihi pro geniali lecto navis,
pro thalamo unda, pro solenni hymenaei acclamatione
fluctuum sonitus est; ego autem virgo sponsae vices
praeslo. Sed, o insolentem thalamum! o amaras nu-
ptias! o miseram fugam nostram! Prorsus fumum fu-
gientes in ignem incidimus, a quo pessime excepti demum
fluctibus obruimur. O fortunam nobis seve et atroci-
ter debacchantem, nosque morti, igne, et fluctibus tradere
tem!
π. Sic sator puella, reluctantibus adversus fluctus
maris oculis, linguaque adversus vehementiorem venti
strepitum, meumque ante tempestatem marisque aestus,
animum immererat. Respondebam tamen: « Hysmine
virgo (nec enim hanc appellationem tibi nomen invidi),
decolavit spes fugae, et quaecunque cogitavimus irrita
cedunt. Amor me ludum fecit, et somnia, quae mihi
finxit, nuge prorsus ac vera somnia fuerunt; igneos enim
crateras quos medio in corde mihi accendit, maris fluctus
restinguere satagunt. At quamvis maria omnia effun-
dam, non restinguam flammam quam Amor ex Hysmine
nutrimentum igni ministrante accendit. Et te complec-
tar, virgo, et tecum fluctibus coronabor, humido tibi
thalamo compacto. Forte et Neptunum complexus nostri
miserebit. Reipsa navis est, cymba quae mortuos ad
Plutonium dumum deducit; reipsa Veneris et Proserpinae
thalamus, reipsa Siren adeo decantata.

11. « Ἦ δὲ μοι κόρη φησί· » Παρὰ μητρός κατα-
 « πειγείρεπαί μοι τὸ κλυδώνιον· χεῖρες μητρός ἐς οὐρα-
 « νὸν αἰρόμεναι πρὸς βυθὸν ὠθαῦσιν ἡμᾶς, καὶ ὄλους
 « καταποντίζουσιν. ὦ γλῶσσα μητρός ἡμᾶς κατακλύ-
 6 « ζουσα! ὦ χεῖρες ἐκείνης θλας θαλάσσης, ταύτας πα-
 « ράττουσαι! ὦ ἔσεις ψυχῆς ἐκείνης τὰς ἡμετέρας
 « ταύτας παγγελῶς καταψύχουσα! ἤδη γὰρ Ἄϊδαο,
 « κατὰ τὴν ποιήσιν, γεγόμεθα χρυεραῦ. Ἄλλ',
 « ὦ μητὲρ, ἐπίσχεες τὴν γλῶσσαν, ἵνα καὶ Ποσειδῶν
 10 « τὸ κλυδώνιον· σύσχεες τὰς χεῖρας, ἵνα τὸν κυμάτων
 « ἀπολυθῶμεν ἡμεῖς· φείσαι τὸν ἡμετέραν ψυγόν·
 « στήσον τὸ σάκρυον, ἵν' ἐξάγῃς ἡμᾶς ἀπὸ ῥάλης, ἀπὸ
 « κυμάτων, ἀπὸ σάλου καὶ κλυδώνος. » Καὶ πρὸς μέ-
 « φησιν· « Ἰού μοι τὰ τῶν συνθηκῶν πέρας ὀφείτα·
 15 « σὺν σοὶ θανούμαι, τοῦτο μοι παραμύθιον οὗτω μοι
 « καὶ τὸ τῇν ποθένον, καὶ τὸ θανέιν οὐκ ἀνέραστον.
 « Ὅθι μὲν οὖν ἡμεῖς καὶ πρὸ τοῦ θανάτου συναπο-
 « θνήσκουμέναι, καὶ τὰς ψυχὰς πρὸς Ἄδην μεταβιβάζομεν,
 « καὶ παρθένους ἐρυσθῶμεν αὐτάς· ἐλευθέρας ἐξ ἄρετῆς
 20 « καὶ θούλας ἐξ ἐριμότης, καὶ δοχεῖα μεστὰ τῶν ἐρω-
 « τῶν. »
 12. « Ὁ δὲ γέ γε κυβερνήτης φησὶν· » Ἄνδρες συμπα-
 « τῆρες, ἄνδρες συγκλυδωνιζόμενοι καὶ συναπολή-
 « σκοντες, τὸ πνεῦμα θραυθὸν, τὸ κύμα πυκνὸν, μέγχι
 25 « νεφρὸν ἀνυψούμενον. Τὸ ἱστίον διερόηται, τὸ σκάφος
 « ὁδῶν θαλάσσης μεστον, ἐμοὶ δ' οὐκέτι σθένος ἀν-
 « τεχειν πρὸς τοσοῦτον ὄγκον θαλάσσης καὶ βριαροτάτον
 « πνεῦμα καὶ πνευμάτων ἀντίπνοιαν. Ἄλλος μοι τῶν
 « ναυαγημάτων. Ὅλος καθ' ἡμῶν Ποσειδῶν. Τί μὲν,
 30 « κατὰ τὸν νηϊτὴν νόμον, χάς ἱκετήριους σπενδόμεθα;
 « καὶ κληρὸς ὁ νόμος, καὶ τὸ θυμὸν κληρούμεθα; »
 « Ταῦθ' ὁ κυβερνήτης εἰπὼν, καὶ λέγων ἐδάκρυεν· ἡμεῖς
 « δ' ἐπὶ τὸν κληρὸν, κακῶς τὸ κακὸν θεραπεύοντες. » Καὶ
 « κληρὸς ἐπὶ τὴν Ἰσμήνην θανάτου, καὶ καινὸν πῦρ καὶ
 35 « ἱερεὺς καὶ βομός αὐτοσχέδιοι· ἡ θάλασσα πῦρ, καὶ τὸ
 « κύμα βομός, καὶ ἱερεὺς ὁ καλὸς κυβερνήτης, ὁ τὸν
 « νηϊτὴν νόμον τιμών, θυμὸς δὲ (ἀλλὰ μὴ μοι, καρδία,
 « βράχης) Ἰσμήνη παρθένος, ἣν ὀλὴν συμπλαχεῖς καὶ
 « περιπλαχεῖς ὁ πολύτλας ἔγνων πρὸς τὸν τοῦ σκάφους κα-
 40 « τέδον πυθμένα.
 11. « Ὁ δὲ γε Κρατισθένης καταδυσώπει τὸ ναυτικόν,
 « Φείσαθε, λέγων, κάλλους παρθενικοῦ καὶ νεότητος. »
 « Ἄλλ' ἤ, κατὰ τὴν τραγωδίαν,
 « Καὶ πῦρος κρείττων ἀναρχία ναυτική
 45 « μίχρου δέιν καὶ τὸν Κρατισθένην παρείδου τοῖς κύ-
 « μασι· καὶ τὴν Ἰσμήνην ἀπέσπα μου τῶν χειρῶν. » Ὁ
 « δέ, γε κυβερνήτης ἐν ἁλλοτρίαις φιλασσοῦν συμφοραῖς
 « ἀπεροῖθαζ· « Καὶ Χρυσῆς ἀπεσπᾶτο χειρῶν Ἀγαμέ-
 « μνονος βασιλεὺς· ἀλλὰ καὶ μῆνις Ἀπόλλωνος ἐμα-
 50 « λασσέτο, καὶ λίμου στρατὸς ἀπηλλάσσετο· τοῖνον
 « καὶ ταύτην ἡμεῖς τῷ ἡμετέρῳ θεῷ καταδυσώμεν,
 « καὶ ὀλὴν τοῖς κύμασι καταδύσωμεν, καὶ ψυχὰς ἡμε-
 « τέρας ἀπὸ κλυδώνος σώσωμεν. »

11. Puella autem : « Hæc a matre, inquit, contra nos
 « excitata tempestas insurgit : matris protensus ad cælum
 « manus nos in profundum æquor submergunt. O matris
 « linguam nos submergentem ! o matris palmas maria om-
 « nia conturbantes ! o animæ illius furorem qui prorsus
 « animas nostras frigore solvit ! nam, ut poetæ loquuntur :
 « Orci jam gelidas ore bibimus aquas. »

« Sed, o mater, cohibe linguam, ut et Neptunus fœpestalem
 « cohibeat ; contine manus, ut fluctibus liberemur. Parce
 « vilæ nostræ, et lacrymas siste, ut nos ab æstu, fluctibus,
 « solo et jactatione eripias. » Et me alloquens : « Jam
 « pacta nostra, inquit, finem accipiunt : tecum moriar,
 « hocque saltem solatium mihi erit ; nempe quocum vivere
 « dulce fuit, cum illo mori non injucundum est. Ita ante
 « mortem commorimur, qui piorum sedibus animas resi-
 « tuimus virgineasque illas exhalamus, virtute quidem sua
 « liberas, sed ab Amore domitas, et omnium quæ fundit
 « Amor receptacula. »

12. Interim gubernator, « Viri ! » inquit, « qui simul na-
 « vigatis, fluctibusque jactati et moriari simul, incubuit
 « mari violentior ventus ; furit crebra procella, et ad nu-
 « bes usque tollitur. Jam, disrupto velo, plena mari scapha
 « mergitur, nec tot et tantis aquarum molibus violentissi-
 « misque ventis et adversis ingruentium ventorum flammis
 « bus resistere posthæc valeo. Jam satis mihi naufra-
 « giorum. Totus contra nos Neptunus. Cur, secundum
 « nauticas leges, solia supplicum libamina non fundi-
 « mus ? cur de sorte non lex est ? cur victimam non sorti-
 « mur ? » Hæc gubernatore, lacrymis obortis, dicente, nos
 omnes malum malo, quod dicitur, sanantes, sortem oce-
 pinus. Cecidit sors mortifera super Hysminen, statimque
 insolens ignis sacerdosque et ara ex tempore parantur :
 mare ignis fuit, fluctus ara, sacerdos optimus ille guher-
 nator, qui nauticam legem tueretur ; victima autem (ne tu,
 cor meum, rumparis) Hysmine virgo quam complexus et
 amplexus, ipse infelicissimus, navis me fundo, credidi.

13. Interea Cratisthenes precibus omnes nautas fatiga-
 bat : « Pareite, dicens, virginis formæ ætati quæ. » Verum
 ut tragens dixit.

Nautica vel igne fortior licentia,
 Cratisthene pæne fluctibus mandato, Hysminen manibus
 meis avulsit. At gubernator in alienis calamitatibus phroso-
 phatus, tanquam Deo plenus, ita disseruit : « Et Chryseis
 « Agamemnoni regi erepta Apollinis iram placavit, et ab
 « exercitu pestem propulsavit. Nos pariter hæc victima
 « deo nostro faciamus et animas nostras a tempestate libe-
 « remus. »

14. Ταῦθ' ὁ μεγαλίστωρ κυβερνήτης ἐφ' ὕψηλόν κα-
θήμενος ἐρητόρευν· ἀλλ' οὐκ ἀπεσπᾶτό μου τῶν χει-
ρῶν ἡ παρθένος· ἡ τὰ νῦν ἡ ἐπὶ τὰν, ἐν ἀσπίδι φνομα-
τευομένου μου, κατὰ Λακαιανῶν, καὶ ἦν ὁλος ἄρης ἡ
5 ναῦς, καὶ κλύδων πολυειδής. Ὁ μὲν δὲ τῆς θαλάσσης
σάλας ἐπιλοναίει· τὴν ναῦν εἰς βυθὸν καὶ πυθμένα θα-
λάσσης καταγαγεῖν· τὸ δὲ γε ναυτικὸν ἐκ τοῦ πυθμένος
τοῦ σκάφους καὶ χειρῶν τούτων ἐμὸν τὴν κόρην μετεί-
λκετο· αἱ δὲ μοι χεῖρες κατὰ τὴν Ἀβραδάτου τῆς κόρης
10 συνεπίοντο, καὶ ὁλος ἐγὼ συμμεθειλκόμεν τοῖς ἔλκουσι,
καὶ κατεδύσωπούμην συμπαρὰδουναί με τῷ βυθῷ,
καὶ συνθῆσαι τοῖς κύμασιν. Οἱ δ' ἐλευόντες ἐπείθοντο,
ἡ μάλλον ἡλείον μὴ πείθοντες· ἀλλ' ὁ τὰ πάντα σοφὸς
κυβερνήτης καὶ πάλιν κατεφιλοσόφει, καὶ πάλιν κατερη-
15 τόρευε, « Ποσειδῶν, λέγων, τὴν κόρην ζητεῖ· ἐπὶ ταύ-
« τῃν ὁ κλῆρος· αὐτὴν ὅμα καὶ λύτρον τῶν ἡμετέρων
« ψυχῶν· ἀποσπαθήτω τῶν τούτου χειρῶν, διαρρήγῃτω
« τῶν ὀλενῶν, παραδοθήτω τῷ βυθῷ καὶ τοῖς κύμασι. »
16. Ἡ τοίνυν παρθένος ἀποσπᾶται μου τῶν χειρῶν,
20 ἀποδύεται τὸν γιγῶνα, καὶ ταῖς τοῦ κυβερνήτου χερσὶ
γυμνῇ παρατίθεται· ὁ δὲ τὰ πάντα σοφὸς καὶ κυβερνή-
της καὶ ἱερεὺς καὶ θύτης κρινός, τὴν κόρην λαβὼν, καὶ
ὁλους τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῖς κύμασιν ἐμβάλων, « Τοῦτό
σοι ὅμα, δεσποτα Ποσειδῶν, καὶ λύτρον, » εἰπὼν,
23 (ἀλλὰ μὴ μοι τὸ τῶν ὀδόντων ἔρκος ἐκφύγῃς, ψυχῇ·)
τῆς νεῶς τὴν κόρην ἐξεσφενδύνησεν, καὶ ὅλην ἀφῆκε
τοῖς κύμασιν· ἐγὼ δ' ὅλην τὴν φωνὴν καὶ αὐτὴν τὴν ψυ-
χὴν συναφῆκα τῇ κόρῃ, καὶ ὅλην τὴν ναῦν ἐφιλονεῖχουν
κατακλῦσαι τοῖς ὀάκρυσιν, « Ὑσμίνη, λέγων, Ὑσμίνη. »
30 16. Ἡ δ' ὅλον ὥσπερ καταπιούσα τὸν κλύδωνα, καὶ
ὅλας ἐξερευζαμένην θαλάσσας, καὶ ὥσπερ τις ἄμπτως
ὁλούς ἀνέμους καταβρόχθησεν, νημεῖαν τῇ θαλάσσῃ
παρέσχε, καὶ γαλήνην ἐκ σάλου καὶ κλύδωνος· ἐμὴν
δὲ ψυχὴν ὅλην κατεκύκα, καὶ ὅλην ἐτάραττε· καὶ τὸ μὲν
35 δὴ ναυτικὸν σὺν τῷ κυβερνήτῃ γλυκάζον ἔαρ ἐδρέποντο,
καὶ ἡδονῆς ποτήριον ἐπίνον ἐξ οὗτω πικροτάτου καὶ
σάλου καὶ χειμῶνος καὶ κλύδωνος· ἐγὼ δὲ κόνδῳ πι-
κρίας, καὶ ἀψινθίου θαλάσσας ὅλας ἐμπεπωκώς, καὶ
ὅλας τοῦ στόματος ἐκκεῖν καὶ αὐτῶν ὀφθαλμῶν, ὅλην
40 ἤμην κατακλυδωνίζων τὴν ναῦν, καὶ ἄλλον σάλον ἐγεί-
ρων καὶ δεύτερον κλύδωνα· ὃν δὴ μὴ φέρων ὁ κυβερ-
νήτης, ἀλλ' οἶωνόν οὐκ ἀγαθὸν τὸν ὀρθρὸν ἡγούμενος,
περὶ τὴν χερσὸν ἄγει τὴν ναῦν, καὶ με τῆς νεῶς ἐξε-
σφενδύνησεν, καὶ αἱ παύσεις, καὶ αἱ παύσεις ἐν ὅσῳ αἱ
45 17. Ἐγὼ δὲ τῇ ψάμμῃ καὶ τῇ θαλάσσῃ παρακαυθή-
μενος, ὅλην ἐξετραγώδουν τὴν συμφορὰν, χροῖς ἐπι-
τυμβίους τῇ κόρῃ κατασπενδόμενος, « Ὑσμίνη, λέ-
« γων, Ὑσμίνη, ποῖς ἀπορρέειν μου τῶν ὀφθαλμῶν,
« ὅντις ἀποπτάσθαι μου τῶν χειρῶν· (ὦ ναυαγίου πι-
50 « κροῦ καὶ κλύδωνος ἐλκεῖν οὐδ' ὦ γαλήνης μοι πικροτέ-
« ρας καὶ κλύδωνος!) καὶ σὺ μὲν ἀπὴλθης τῷ σάλῳ
« καὶ τῷ βρομῷ τοῦ κλύδωνος, ἐμοῦ δὲ κατεβάπτισας
« τὴν ψυχὴν ὅλαις θαλάσσαις κοκυτῶν περικλῦσασα·
« καὶ σὺ μὲν παρθένον ψυχὴν ἐφύσησας, ὅλην στεφανώ-

14. Virgo interea nequaquam ex manibus meis eripieba-
tur. Nam aut illam, aut cum illa, clamabam ad Hys-
minen referens quam de sculo Lacæna protulerat senten-
tiam; et sic tota navis pugna erat ac multiplici tempestate
jactabatur. Inde fervens æstu pelagus gurgitis profundo
demersam navem absorbere certabat; inde nautarum turba
Hysminen ex manibus meis navisque fundo trahebat. Ve-
rum ego virgini adhaerens, tanquam Abradatas Panthiae,
trahentesque tractus et ipse sequebar, hoc saltem precatus,
ut me pariter profundo committerent, victimæque iustar
fluctibus immitterent. Jamque illos mei misertos persua-
sum iri credebam, imo tantum miserantes non persuade-
bantur; ipse vero omnia doctus gubernator iterum philososo-
phus nautas sic alloquutus est: « Neptolus, inquit, vir-
ginem petit; hæc sorte designata est; hæc hostia, et vitæ
« nostræ redemptio est; itaque hujus a manibus brachiis-
« quæ per vim avulsa fluctibus marique tradatur. »
15. Nec mora, quum abrepta virgo vestem exuta et nuda
gubernatoris manibus traditur; ille autem omnia sciens gu-
bernator, sacerdos popaque insolens puellamprehendit et
oculis fluctus emensus, « Hanc tibi, inquit, victimam, do-
« mine Neptune, redemptionis nostræ pretium tradimus. »
Et hæc dicens (ne dentium septo mihi effugias, anima),
puellam ex nave jaculatus in mare præcipitem immisit.
Ego autem, hærente voce, quasi cum puella depositus
anima, navem lacrymis obruere conabar, Hysmines nomen
ingeminans.

16. Illa interea tamquam epota omni aqua, absorptoque
mari ac velut reciproco æstu subsidente, ventos inanimes
expirare fecit, subitaque tranquillitas post fœdam tem-
pestatem repente fluctibus reddita fuit; turbata autem
mens animi tanto malo fluctuabat, dum nautas eum gu-
bernatore dulciferum ver quasi decerpebant et volup-
tatis poculo se promebant ex tam sævis translatis fluctibus,
tempestatibus et æstu; ego autem exhausto amaritudinis
scypho totoque absinthii mari, quod ore oculisque post-
modum redderem, navem inundaturus, alios æstus aliasque
aquaarum moles excitabam. Non tulit hæc gubernator,
sed infestum sibi et suis omen arbitratus navem ad litus
appulsa, me exoneravit.

17. Tum vero in littore maris sedens infortunium quod
acciderat cruciabili voce repetens, feræles puellæ inferias
libabam, « Hysmine, inquit, Hysmine, lumen oculorum
« meorum evanescens, avis e manibus avolans, (o nau-
« fragium acerbum et miserandam tempestatem: o nau-
« fragio serenitatem vel mihi acerbiorē!) tu salo et
« furentium undarum impetu abrepta es, mentem autem
« animum luctus fluctibus submersum obruisti. Tu castis-
simum spiritum lacrymis coronata exhalasti: meo capiti

« θείσα τοῖς δάκρυσιν, ἐμοῦ δὲ τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν
 « ψυχὴν ἐλπεινὸς ἐστεφάνωσαν ὀδύνην καὶ γόον καὶ
 « δάκρυα· θαλαμὸς σοι καὶ τάφος ἡ θάλασσα, καὶ θα-
 « λαμηπόλος ἐγὼ· ἀλλ' οὐκ ἐπιθαλαμίου ἄσσω σοι, οὐκ
 « ἐπικροτήσω γαμήλια, ἀλλ' ὡς ἐν κενερίῳ τῇ ψάμμῳ,
 « πικρὰς ἐπιθανάτιους πλέξω σοι τὰς ὥδας, καὶ ὄλον
 « χορόν Νηρηίδων συγκαλεσάμενος ὄλον κατατραγῶ-
 « δῶσω μου τὸ δυστύχημα· ὦ κύμα θάλασσης ὄλην
 « μου καταπικραίνον τὴν αἰσθησιν! ὦ κλύδων ὄλον
 « νυμφῶνα καὶ νύμφην αὐτὴν καταπικλύσας τοῖς κύμα-
 « σιν! ὦ δυστυχημάτων ἐμῶν! ὦ τύχης ὁλης ἀντι-
 « πνεούσης ἡμῖν! ὦ φαρέτρας ἐκείνης, ἣν μοι κατὰ
 « καρδίας Ἑρως ἐκένωσε! φεῦ ἀφροδισίου πυρὸς, οὗ
 « μοι κρατῆρας ἔδωκε Ἑρως ἀνῆκε κατὰ ψυχῆς! ἀλλ',
 « ὦ βασιλεῦ Ἑρως, πάντων θεῶν βιαίότερα, ὦ ψυχὰς
 « κατατυραννῶν, ὦ βέλος πέμπων, καὶ τοῖς ὀφθαλ-
 « μοῖς ξυμφερχόμενος τὰς ψυχὰς, ὦ σπλάγχνα φλέ-
 « γων, καὶ ὅλας καρδίας καταπιμπρῶν· ὦ βασιλεῦ
 « ὀνείρων, εἰ δ' οὐκ ἅπαντων, ἀλλὰ μόνον ψευδῶν, οὗτος
 « ὁ θρασὺς ἐλέγχει σε Ποσειδῶν· ὀπλίτην εἰδὼν σε,
 « καὶ τοῖς βέλεσι τέτρωμαι· πυρφόρον, καὶ ὄλην τὴν
 « ψυχὴν καταπέφλεγμα· πτερωτόν, καὶ τὸ πτερόν οὐκ
 « ἐξεφυγον. Ἀλλ' ἦδη σοι καιρὸς καὶ τῇ γυνώσκει
 « τοῦ σώματος χρῆσασθαι καθ' ὅλης Ἀμφιτρίτης, κατὰ
 « τοῦ Ποσειδῶνος αὐτοῦ· οὗτοι τὴν παρακαταθήκην,
 « ἣν μοι παρέθου, βασιλεῦ, σεσυλήχασιν· τὴν σὴν
 « Ὑσμίνην, ἣν μοι παρέθου ταύτῃ τῇ δεξιᾷ, οὗτοι
 « μοι τὸν θησαυρὸν ἐληΐσαντο· σὺ δ' ἀλλ' ἀπόθου τὰ
 « τόξα καὶ τὸ πῦρ καὶ τὸ πτερόν· εἰ δὲ μὴ βούλει,
 « περίθου καὶ κατάβηθι πρὸς βυθόν, καὶ μοι τὴν Ὑσμί-
 « νην ἀνάγαγε, τὴν Ὑσμίνην, ἥς μόνος ἐπιμνησθεῖς,
 « ὅλα πυροπολοῦμαι τὰ σπλάγχνα, καὶ ὄλην τὴν ψυχὴν
 « κατακαίωμαι· ἀλλ' ὦ τῶν ἐν ὀνείροις τερπνῶν, τῶν
 « φιλημάτων, τῶν ξυμπλοκῶν, τῶν περιπλοκῶν, καὶ
 « τῶν ἄλλων πάντων ἐρωτικῶν! βαβαὶ τῶν ὀνείρων, εἰς
 « ἡνδραπόδισμα! ὄνειροι πάντες καὶ ὕπνοι [καὶ] ὄντως
 « κατάγελως· ὦ Ζεῦ θεῶν ἀληθέστατε, ὅντως σὸς οἶω
 « νὸς ἐκείνος ἀπαισιώτατος ὄλον μοι τὸ μέλλον τοῦτο
 « καθαρῶς αἰνιττόμενος· ἰδοὺ γὰρ Ὑσμίνην παρθένος
 « ἐλπεινὼν μοι τούτων χειρῶν βιαίως ἀπέσπασται· ἀλλ',
 « ὦ κόρη, τῶν συνθηκῶν σοι κατέψευσμαι· σὺν σοι
 « τεθνάναι καὶ θεοὺς αὐτοὺς διεμαρτυράμην σοι, καὶ
 « σοι τοῦτο τὸ θανάσιμον συμμερίσασθαι· νῦν δέ σε μὲν
 « σκότος καλύπτει, καὶ κύμα πρότερον ἐλπεινῶς συγκα-
 « τέκλυσεν, ἐγὼ δὲ φῶς ὄρω, καὶ τοῖς κύμασι παρα-
 « κάθημαι· σὺ μὲν πρὸς ἄδην, ἐγὼ δὲ πρὸς γῆν· μέ-
 « μυκί σου τὸ στόμα· τὸ σίμβολον τοῦ μελιτος, τὸ δ'
 « ἐμὸν τοῦτο στόμα πλατυνθὲν ἐξ ὀδύνης, κατατραγῶ-
 « δῆσαι σοι τὸ ἐξιτήριον, καὶ ὡς ἐκ κέντρου σῆς μελί-
 « σης πληγὴν, φλεγμαίνει τοῖς πάθεσι· καὶ σὺ μὲν
 « ἀμνηστείας ἰσθίς ἐπεγκαλέσεις ἡμῖν, ἡμεῖς δὲ σου
 « τὴν μνήμην ὥσπερ συμψυχώσαντες ἐκυτοῖς, ξὺν αὐτῇ
 « τῇ ψυχῇ καὶ ταύτῃ φασήσομεν, ἢ μᾶλλον καὶ μέ-
 « ληχρὶς ἄδου συγκαταγαγόμεν, καὶ μέλοι τοῦ τῆς

« et animo dolores, gemitus et lacrymae pro corona sunt;
 « tibi thalamus mare, idemque sepulcrum fuit, atque ego
 « minister thalami; sed neque epithalamium tibi cantabo
 « neque nuptiali carmini applaudam, sed in arena tanquam
 « inani in tumultu tibi ferale nuntius incassum pertexens,
 « et invocato toto Nereidum choro, infortunium meum
 « narrabo. Ah saevos maris fluctus, qui sensus lictus
 « amore cumularunt! ah tempestatem, quae nuptiale
 « cubiculum et nuptam simul aquis obruit! ah calamita-
 « tis casus adversaeque fortunae! o pharetram, cuius
 « omnia tela consumpsit amor! ah caecum Veneris ignem,
 « quem in ima praecordia totos Amoris crateras accendit.
 « O rex Amor deorum potentissime, qui animis imperas,
 « et tela mittis, qui oculorum illicio mortalium mentes
 « trahis, et adustis visceribus corda in cineres redigis.
 « O somniorum princeps, si non omnium, falsorum sal-
 « tem. Ita ergo audax ille Neptunus te flocci facit. Tu
 « armatus mihi visus es, statimque telo tuo percussus sum.
 « Tu facem gestabas; subitoque tota anima exarsit. Tu
 « alatus, nec praepetes alas effugere potui. Jam nuditate
 « tui corporis contra Amphitriten et Neptunum ipsum
 « opus est. Illi depositum, quod mihi, o rex, commise-
 « ras, rapuit; ille Hysminen tuam, quam in dextram
 « istam convenire jusseras, illi thesaurum meum, praedati
 « sunt. Tu arcum ignem alasque deponere, aut si non pla-
 « cet, induas et profundo te crede, Hysminenque reducere
 « mihi siste, Hysminen illam, ad cuius solum nomen re-
 « diit illa cura, quae viscera accendit et animum totum
 « consumit. O jucunda quae in somnis sensibus, oscula,
 « amplexusque, ac caeteras amoris blanditias. O somnia
 « quae me Amori manciparunt. Verum illa nugae, omnia
 « quae somnia erant admodum ridicula. O Jupiter deorum
 « verissime, illa funestissima volueris tua hos futuros ca-
 « sus manifeste indicavisti. Ecce virgo Hysmine manibus
 « ab miserandis istis avulsa est. Sed ego, puella, pactam
 « fidem violavi, qui eadem morte me perituro et fati
 « consortium habituro deos testes advocaveram. Nunc
 « te Orci tenebrae tegunt, postquam te fluctus miserabiliter
 « immerserunt. Ego autem lucem video, et juxta mare
 « sedeo. Tu Orco tradita est et ego in terra. Obmutuit
 « clausum os tuum Cupidinum melle, dum ego tristissimum
 « vitae exitum tibi repetam hianti deductoque ore, quod
 « velut apes aculeo percussam calamitatibus immunescit.
 « Interea me madidae memoriae insimulabae; ego autem
 « tui recordationem simulque quasi mutuo nexu conje-
 « ctans exhalabo seu potius ad inferos usque, ac ipsum

α λήθης κρατῆρος αὐτοῦ θρηγνύντες πικρὸν, ἔλεεινόν
α ἀναπόνιπτον. » Ταῦτ' ἔλεγον, καὶ μου τῶν ὀφθαλ-
μῶν ἀπέρρει τὸ δάκρυον, καὶ κατὰ θαλάτταν ἐξεγείτο,
καὶ πυκνῶς κατεκυματόυτο, καὶ ὄλον με κατέπε-

6 κλυζεν.

18. Ἐν μέσοις δὲ τούτοις ὕπνος λαθὼν ἐμπίπτει μου
τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ με πρὸς αὐτὸν ὄλον ἐφέλκεται·

καὶ πάλιν Ἔρως ἐφίσταται διὰ νυκτός ὑπνουμένῳ μοι.
Καὶ ἦν Ἔρως ὄντως ἐκεῖνος ὁ γεγραμμένος ἐν Αὐλικῶ-

10 μίδι, καὶ μοι φησιν· « Ὑσμινία, χείροις· » ἐγὼ δέ,
« Ἄλλ' οὐ χαρτὰ πάσχω· τὴν γὰρ μου παρακαταθή-

α κην, ἣν ταῖς χερσὶ μου ταύταις παρέβου, τὴν σὴν
« Ὑσμίνην καὶ παρθένον ἐμὴν, οὗτος θραυὸς Ποσειδῶν

α ἐλεεινῶν τούτων ἐμῶν ἀγρίως ἀφροπάζει χειρῶν,
15 α ὄλην κινήσας θάλασσαν, ὄλον ἐγείρας κλυδωνιον.

« Ἄλλ', ὦ βασιλεῦ Ἔρως, ὄλον σοὶ γένος Ἀμφιτρίτης
α εἶδον δουλογραφούμενον, καὶ σου φρίττον τὴν γυμ-

α νωσιν· ὦ βασιλεῦ, ἐκ βυθοῦ καὶ θαλάσσης τὴν Ὑσμί-
α νην ἀνάγαγε, παρθένον οὕτω καλὴν, οὕτως ὠραίαν,

20 α οὕτω πνεύσαν ἔρωτος, καὶ σοὶ δουλογραφουμένην,
α καὶ με δουλογραφούσαν τὸν ἑραστήν· σοὶς τετρωμέ-

α νοι βέλεσι, βασιλεῦ, πατρίδων ἡμῶν μετανάσται
α γεγόναντες σὺ πυρποληθέντες τὰ σπλάγγνα πυρὶ,

α βασιλεῦ, νύκτας θάλας ἀπνούς ταύσαντες. Σὴ δυνάμει
25 α θαρρῆσαντες, βασιλεῦ, θαλάσσης ἐπέβημεν, πελά-

α γους κατετολμήσαμεν. Ἄλλ', ὦ τῆς σῆς δυναστείας,
α εἰτ' οὐν ἐμῆς δυστυχίας! ὄλον Ποσειδῶν ἐγείρει

α κλυδωνιον, ὄλον βυθὸν κατὰ θαλάσσης κινεῖ, ὄλην
α τὴν ναῦν φιλονεικεῖ καταθραπῖσαι τοῖς κύμασι, καὶ

30 α τὴν Ὑσμίνην (ἥς φείσαι, βασιλεῦ Ἔρως), ὄλην θρα-
α σεία χειρὶ, βαθεῖ, τούτων τῶν ἐμῶν ἀθλίων ἀφαρ-

α πάζει χειρῶν. Ἄλλ', ὦ πάντων Ἔρως κρατῶν, τὴν
α Ὑσμίνην παράσχου μοι, τὴν Ὑσμίνην ἣν αὐτός

α ἐδώρησάς μοι. »

35 19. Ὅδ' ἐπερρίζατο τοῖν ποδοῖν, καὶ κατὰ μέσση
α πελάγη γενόμενος, ἐμπίπτει τοῖς κύμασι, καὶ χωρεῖ

α πρὸς βυθόν, καὶ μετ' οὐ πολὺ πάλιν ἐφίσταται, τὴν
α Ὑσμίνην ἀνέχων πρὸ τῶν χειρῶν, καὶ ὡς ἐκ θαλάσ-

α σης ὕψος καὶ λελουμένην ταῖς Χάρισι καὶ ταῖς ἑμαῖς
40 α ταύταις χερσὶ παρατίθεται· ἐγὼ δ' ὡς τὴν Ὑσμίνην

α λαβὼν, ὕψ' ἡδονῆς ἐξανέστην τῶν ὕπνων. Τὰ δ' ἦσαν
α πάντα καὶ πάλιν ὄνειροι δουλεύοντες Ἔρωτι.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΟΓΔΩΝ.

1. Οὕτω μὲν οὖν μεθ' ἡδονῆς καὶ χαρᾶς ἀναστὰς τῶν
45 α ὕπνων, ὄλοις τοῖς ὀφθαλμοῖς τὴν Ὑσμίνην ἐζήτουν

α ἰδεῖν· ἥ δ' ἦν οὐδαμοῦ. Πλήθος οὖν ὄρω παρὰ τῇ ψάμ-

α μῳ, πλήθος δ' οὐκ εὐαρίθμητον Αἰθιοπῶν, ἀγρίων
α ἀνδρῶν, οὓς ἰδὼν, νῆ πλὴν περὶ τῶν ἐμῶν δυστυχῶ-

α μάτων θάλασσαν, ὄλος ἐξανέστην εὐθὺς, καὶ ἔθελον

α nunquam diluendo luctu mecum feram. » Talis dice-
ham et fluebant loquentis ab oculis lacrymae, quae tam-
quam aliud mare crebris me velut fluctibus solum inunda-
bant.

18. Interim tacitus adrepens somnus et oculis incumbens
me totum ad se trahit, iterumque per noctem dormienti

mibi Amor adstat. Et erat quidem Amor ille Anlicomide
depictus et mihi dixit: « Salve, Hysminia; » ego autem,

« Ego quidem, inquam, non jucunda patior; depositum
« enim tuum, quod manibus istis meis commiseras, Hys-

« minen tuam virginemque meam, audax Neptunus ex
« miserandis manibus meis crudeliter eripuit, commoto mari

α excitataque tempestate. Atqui, o rex Amor, solum
α Amphitritis genus tibi parens nuditatemque tuam timens,

α inspexi: o rex, ex maris profundo Hysminen retrahere
α virginem tam elegantis maturaeque formae, amorem adeo

α spirantem, quae tibi servitium delulit, neque amantem
α servorum tuorum numero adscripsit. Nos tuis sauci

α telis, patria protelati vivimus; nos tuo ardentes igne vis-

α cera, o rex, totas noctes insomnes duximus. Tuis viribus
α freti, o rex, mare conscendimus, et undarum pericula

α sprevimus. Ah impotentem potentiam tuam, aut potius
α infortunium meum! Neptunus tempestatem excitat

α vortices vi suscitatur, navem undis obruere conatur, et
α Hysminen (cui parce, o rex Amor), audaci manu ex mi-

α serandis istis manibus meis eripuit. Itaque, o Amor, tu,
α qui omnibus dominaris, Hysminen mihi redde, Hysmi-

α nen quam ipse dedisti mihi. »

19. Nec mora, ille, alatis plantis, medium mare occu-

pans, et fluctibus se praecipitem immisit, et ad undarum

profundum penetravit; statimque resurgens Hysminen manū

prehensam duxit, illamque adhuc madentem et quasi Gra-

tiarum balineo recreatam, iterum manibus meis tradidit;

ego vero, vix eam receperam cum subito excessi praeter gaudii

quietem. Ea autem omnia nihil erant praeter somnia Amori
iterum inservientia.

LIBER OCTAVUS.

1. Hacum gaudio et volupate somnio emersus Hysminen
acri oblutu aspiciere quarebam; sed nullibi erat. Tamen

innumeram Aethiopum multitudinem (est autem crudele hoc

hominum genus) oculis arbitratus sum, quos videns, per-

amara illa quae me, maris instar, obruunt infortunia, subito

steti, somniumque videre cupiebam, sed xerissima visio.

ἄναρ ἰδὲν· τὸ δ' ὑπάρῃν· ὁρῶσι γὰρ με καὶ μεθελκόν-
ται τῶν τριήρων, καὶ περὶ τὴν τριήρη βαρβαρικῶς,
ὥσπερ τι θήραμα, φέρουσι· παρὴν γὰρ ὥσπερ ἀπηωρη-
μένη τῆς γῆς ἐν πασσάλοις καὶ πείσμασι· καὶ περὶ τὸν
6 τῆς τριήρους κατάγοντες πυθμένα, τῇ κώπῃ παρακα-
θίζουσιν. Ἐπει δ' ἀποβῶσι τῆς γῆς, ὅλα συναγαγόντες
τὰ πείσματα, κώπαις πτεροῦσι τὴν ναῦν, ὅσαις αἱ
τριήρεις αὐχοῦσι πυκναῖς· καὶ περὶ λιμένα γεγόμενοι
νηγέμον καὶ λίαν εὐάχκαλον, ἐλλιμενίζουσι τὴν τριή-
10 ρη· καὶ μικρὸν μετασχόντες τροφῆς καὶ ποτοῦ (τὸ
δ' ἦν ἄρτος καὶ ὕδωρ τοῦτοις ἐπιτερόμενα), πρὸς
ὑπνάν ἐτρέπτησαν, περὶ πρύραν καὶ πρύμνην ἀνυστά-
κτους ἀφοσιωσάμενοι φύλακας.

2. Περί δὲ τρίτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἀναστάντες
15 τῶν ὑπνών, κώπαις πάλιν πτεροῦσι τὴν ναῦν καὶ τοῦ
λιμένους ἐξάγουσι· καὶ περὶ τι γεγονότες πολίχνιον, καὶ
σιγῇ τὴν ναῦν προσορμίσαντες, καὶ τῶν χειρῶν ταῖς
μέντοις λαλαῖς ἀσπίδας λαβόμενοι, ταῖς δ' αὖ ἐτέραις
δεξιῶς σπασάμενοι φάσαντες, καὶ ὅλους ἑαυτοὺς τοῖς
20 ὅπλοις καταφραζάμενοι, ὡς μέλισσαι κηρίον, ὅλον
ἐπεκυκλώσαν τὸ πολίχνιον· καὶ ὁροῦν ἐγείραντες βαρ-
βαρικὸν τε καὶ ἀσημον, ἀσπλοῖς ὀπλίσται, κοιμημένοι
ἀγρυπνοὶ κατεπέθεντο, σφάττοντες, ἀρπάζοντες, ὡς
θῆρες, ἀγρίως, ἅπαν κατασπαρattόμενοι τὸ πολίχνιον,
25 καὶ πᾶν τὸ προστυχὸν καταληγίζόμενοι· ξὺν αὐταῖς γυ-
ναῖξιν, ξὺν αὐταῖς παρθένοις, νεανίσκοις, ἀνδράσιν,
ὅσους μὴ πρὸς Ἀθῆν βαρβαρικῇ ἐπέδιδασκε μάχαιρα.
Περὶ γοῦν τὴν τριήρη πᾶν τὸ ληϊσθῆν συναγαγόντες οἱ
πείραται, καὶ τοῦτοις κατεπιβάντες αὐτοὶ, μακρὰν
30 τοῦ λιμένος ἀπέβησαν.

3. Καὶ περὶ μέσα πελάγη γεγόμενοι, καὶ ὡς ἐν θε-
μελίοις τοῖς καλωδίοις ὅλην τὴν τριήρη καταπράξαντες,
τὰ σκύλα μερίζονται· τούτων δ' ὅσον ἐν ἀνδράσιν, ὅσον
ἐν νεανίσκοις, ὅσον ἐν παρθένοις καὶ γυναῖξιν, ἀπε-
35 δέστω τὸν χιτῶνα, καὶ ἦν ἀπερικάλυπτον καὶ μέχρις
αἰδοῦς, καὶ γυμνώσιν καθόλου φέρον τοῦ σώματος. Ὁ
μὲν οὖν δὴ πυθμὴν τῆς τριήρους τοῦς νεανίσκους καὶ
τοὺς ἀνδρας ἐδέχετο, τὰς δὲ γυναῖκας αἰσχρῶς καὶ βαρ-
βαρικῇ τῇ ἀσελγείᾳ παρθένας γὰρ, οὐκ οἶδ' ὅπως ἡ
40 τινὶ νόμῳ βαρβαρικῶς, καὶ χιτῶν διεβρωγῶς τις ἐπε-
διδύσκετο, καὶ χεῖρ αὐθάδης οὐκ ἐπετίθετο, οὔτε τι
βαρβαρικὸν ἐπὶ ταύταις αἰσχρῶς κατεπράττετο.

4. Οὕτω τοίνυν τὰ μὲν περὶ τὰς γυναῖκας αἰσχρῶς·
τὰ δ' ἄλλ' ἀκόσμως οἱ βάρβαροι διακοσμησάμενοι,
45 περὶ τὸ δεῖπνον ἐτρέπτησαν· καὶ ἦν ἡ τράπεζα τούτοις
πολυτελής, οὐχ ὡς πρὸ μικροῦ βαρβαρικῇ καὶ παντε-
λῶς ἀφιλότιμος. Τοῖς μὲν οὖν ἀνδράσιν, ὡς εἴρηται,
τῆς τριήρους δὲ πυθμὴν ἀφωσίωται, ταῖς δὲ γε παρθέ-
νοισι δὲ περὶ τὴν πρύραν τόπος ἀφωρίσται· αἱ γὰρ τοῖ
50 γυναῖκες τοῖς βαρβάροις αἰσχρῶς περὶ τὸ δεῖπνον συνα-
νέκλιθησαν. Μετὰ γοῦν δὴ πολυτελεῖς, ὡς εἴρηται,
τὰς προφάς, καὶ τὴν αἰσχρὰν ἐκείνην καὶ ὅλην αἵματος
πράττειαν, τοὺς μὲν νεανίσκους (ὅλγοι δ' οὗτοι) ταῖς
κώπαις παρὰ καθίζουσιν· ὅσοι δ' ὑπερβέβηκάν τούτους,

erat. Nam me conspectum criminibus trahentes, immaniter,
tamquam praeda nacti, in triremem deducunt; illa enim
aderat quasi sublimis clavis et rudentibus suspensa, meque
ejus fundo creditum ad remum collocarunt. Postquam,
cunctis rudentibus collectis, a terra solvissent, statim
remis, quantiscunque triremes superbiunt, navem quasi
alis instruunt; portum deinde capacemque et a vento
tutum intrantes triremem littori appellunt; mox minimo
cibo potuque recreati, pane scilicet et aqua, in somnum
lapsi sunt, relictis qui insomnes essent ad proram et pup-
pem custodibus.

2. Circa autem tertiam vigiliam noctis, excusso somno,
instructam navem remis iterum solvunt et ad oppidulum
silentio appulsi, clypeo laeva sumpto, enseque alia manu
dextere nudato, et armis omnibus instructi, velut alveare
solent apes, oppidulum corona cinxerunt; et mox, excitato
barbarico et incondito tumultu, armati ierunt, somno-
lentos vigiles invaserunt, trucidantes, rapientes, tanquam
belluæ immaniter totum oppidulum diserpentes, direptis
omnibus quæ obvia fuerunt, mulieribus ipsis et virginibus,
adolescentibus et viris quicumque barbarorum gladiis vitam
Orco non reddiderant. Collecta igitur in triremem omni
præda, piratæ navem et ipsi conscendentes procul a portu
recesserunt.

3. Ubi autem in altum pervenerunt, funibus navem,
quasi in fundaminibus, firmant, et tunc demum spolia
dividunt; ex iis autem viros, adolescentes, virgines, mulieres
vestibus exuunt, spoliatorumque ad pubem usque corpora
nuda omnino exhibebant. Adolescentes igitur et viros
navis fundo, mulieres autem probrum et barbarorum li-
bido excepit; virgines enim, nescio qua de causa aut
cujus barbaricæ legis ergo, laceram indutæ tunicam vim
nullam expertæ sunt; neque adversus illas fodum quidpiam
et immane consultum est.

4. Quum adversus mulieres ita turpiter se gessissent,
reliquis indecore compositis, prandio concesserunt; erat
autem illis exquisita mensa nec ut prius barbarico more
et illiberaliter instructa. Hominibus, ut dictum est, in
triremis fundo, virginibus in præora locus constitutus erat;
mulieres enim turpiter accubuerunt barbaris. Illi autem
post exquisitos, ut dictum est, cibos turpemque et eruen-
talam mensam, adolescentes (illi autem erant pauci) ad
remum collocarunt, omnibus ætate provectoribus (o cru-

βαβαί τῆς τῶν βαρβάρων ἀμειλίχτου ψυχῆς, ξίφους
γεγόνاسιν παρανάλωμα, καὶ τὰς κεφαλὰς ἐλεεινῶς εἰς
θάλασσαν ἐξεσφενδονήθησαν· αἱ δὲ γε γυναῖκες αἰσχροῖς
τοῖς βαρβάροις συνανεκλίθησαν· καὶ ἦν ἡ τρίτης παν-
δοχείου πλήρης αἰσχρότητος, καὶ συμπόσιον αἵματος.

6. Οὕτω μὲν οὖν εἶχε τὰ τῆς νυκτός· ἐπεὶ δὲ νύξ
οὐδαμοῦ (ἥλιος γὰρ ὑπὲρ γῆν, καὶ τὸ ζητούμενον φῶς
ἡμῖν προσέγελα, καὶ ἦν ἡμέρα τὸ φῶς), ὥς ἐκ
παστάδος ἀνέστη τὸ βάρβαρον, καὶ ἦν ὅλον μεθύον ταῖς
ἡδοναῖς, καὶ βαρβάρῳ φωνῇ καταγλωσσσαλοῦν καὶ ὄϊον
διαλεγόμενον. Μετὰ γοῦν δὴ πολὺν τινα θροῦν, ὅσον
τὸ ναυτικὸν ἐγείρει, καὶ μᾶλλον τὸ βάρβαρον, ὥδῃ τις
ἀλλόθρους καὶ ἄσχημος ἱστῶν λευκῇ τὴν τρίτην κατε-
πεκόσμησε, καὶ τὸ πνεῦμα πνεύσαν ἐκ πρύμνης ὅλον
τὸ ἱστίον ἐκύρτωσε, καὶ ἦν ἡ τρίτης ὥς ἵππος εἰς
πεδίον κροαίνουσα.

6. Καὶ ἵνα τὰν μέσῳ παρῶ, ὅσα τὸ βάρβαρον κα-
τεκώμαζεν, ὅσα ταῖς γυναῖξιν ἀπηνηδέετο, καὶ τὰλλ'
ὁπόσα βαρβαρικῶς καὶ ἀσέμνως ἐστέλλετο, εὐφῶρῳ τῷ
πνεύματι, περὶ τὴν Ἀρτυκώμιν ἐγενόμεθα, καὶ πλῆ-
θος ἐξ Ἀρτυκώμιδος ὁρώμεν περὶ τὴν ἡπειρον. Καὶ
μετὰ πολλὰς μὲν δὴ τὰς σπονδὰς, ἃς οἶδε τὸ βάρβαρον
σπένδουσαι, καὶ ὅσας πειραταὶ πρὸς ἡπειρώτας βαρ-
βαρικῶς διαλλάσσονται, δέχεται μὲν ἡ τρίτης θυμῶ-
ρους τινας, ἡ δ' ἡπειρος τὸν τῆς τρίτης φόρτον ὅσον
ἐκ τοῦ πολινίου τὸ βάρβαρον ἐληίστατο· καὶ ἦν περὶ
τὴν ψάμμον πανήγυρις αὐτοσχέδιος. Ὅσον μὲν οὖν ἐν
ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ καὶ χαλκῷ καὶ σιδήρῳ καὶ χιτωνί-
σχοις καὶ τοῖς ἄλλοις, ὅσα βαρβαρικῇ καταλήζεται
χειρ, τῆς τρίτης ἐξεφορτοῦτο, καὶ ὅλον διεπιπράσκετο·
τὸ δ' ὅσον τῆς λείας ἐν ἀνθρώποις ἡμῖν, τῆς τρίτης
οὐ μετεκομίσθη περὶ τὴν ἡπειρον, ἀλλ' ἐν αὐτῇ τῇ
τρίτῃ κατεπιπράσκετο.

7. Καὶ γυναικῶν μὲν καὶ νεανίσκων αἰχμαλώτων
ἡμῶν ὀλίγος τοῖς ἐξ Ἀρτυκώμιδος λόγος, ἡ μᾶλλον
οὐδεὶς· τὸ πᾶν δ' ἐκχρῆναι περὶ τὴν τῶν παρθένων κτή-
σιν· αἱ δ' ἦσαν πολλοῦ τοῖς βαρβάροις τιμώμεναι, καὶ
πολλοῦ τοῖς ἐξ Ἀρτυκώμιδος κτώμεναι, μετὰ μὲν τοῖς
γε τόξον καὶ πηλὴν τῆς Ἀρτέμιδος, ἣν Ἀρτυκώμις
φέρει Ῥῆνον ποταμὸν Κελτικόν· ἱερὸν γὰρ ἐν Ἀρτυ-
κώμιδι περιφανὲς τῆς Ἀρτέμιδος, οὗ μέσον χρυσοῦν
Ἀρτέμιδος εἶδωλον, τόξον τεῖνον ταῖν χειροῖν, τοῖν δὲ
γε ποδοῖν πηγὰς βλύζον κατὰ ποταμὸν ρεούσας ἐριδρύ-
χην καὶ πολυγεύμονα. Ταύτας δὲ τὰς πηγὰς ἀνακα-
γλάττειν εἰσὶν ἰδῶν· ἃ δὲ, καὶ τόξον καὶ πηλὴν, παρθένον
ἐλέγχουσι, καὶ παρθενικὴν ἀποσύλῃσιν· εἰ γὰρ τις περὶ
παρθένον διψυχεῖ καὶ ζητήσει τὸν ἐλεγχον, ἐπὶ τὴν
πηλὴν τὴν παρθένον ἐμβάλλουσι, τῆς ὁάφνης αὐτὴν
στεφανίσαντες· εἰ μὲν οὖν ἡ τὴν πηλὴν εἰσδύσα παρ-
θένος τὴν παρθενίαν οὐκ ἐψεύσται καὶ τὸ σεμνὸν οὐκ
ἀποσεσύληται, τὸ τόξον Ἀρτεμις οὐ ταίνει, τὸ ὕδωρ
ἡρεμεῖ, καὶ ἡ παρθένος κούφως τοῖς ὕδασι φέρεται, τῇ
τῆς ὁάφνης στεφάνῳ κατακεκοσμημένη τὴν κεφαλὴν·
εἰ δ' Ἀφροδίτης πνεῦμα παρθενικὴν λαμπάδα κατέσβε-

deles barbarorum animos!) gladio consumptis, quorum
capita miserabiliter fluctibus mandata sunt, dum feminae
turpiter barbaris accumberent: ita triremis turpitudine
plenum meritorium et sanguinem aculatam convivium fuit.

5. Sic se nox habuit. Ubi autem nox consumpta est
(sol enim terras lustrabat exoptatumque lumen, scilicet
dies, nobis arridebat), barbari velut nuptiali lecto emersi
nīmiaque jam voluptate ebrui, multa barbara inter se lo-
quacitate colloquuti sunt. Post immane murmur et quale
ac quantum nautica seu potius barbarica multitudo exci-
tare amat, trirēmē cantus quidam insolens et in-
conditus candido velo exornat, quod statim stantes a
puppe venti incurrant visaque est navis tanquam equus
pedibus solum quassans.

6. Ut autem omittam quae barbari commissati sunt,
quae cum mulieribus per summam impudentiam inserunt,
caetera praeterea, quae, ut barbaros decuit, indecore
composita sunt, tandem Artycomidem secundo vento ap-
puli sumus, magnamque ex Artycomide mortalium in lit-
tore numerum videmus. Ibi post illas, quas barbari et
piratae cum incolis libationibus barbarice pacisci solent
inducias, recepit obsides triremis, terra autem triremis onus
quod ex oppidulo barbari diriperant; statimque subita in
arena fori species conspecta est. Exonerata igitur nave
omni auri, argenti, aerisque et ferri ac vestium caeteraque
quam barbarica manus praedatur suppellectili, singula pre-
tio cesserunt; quodcumque autem praedae ex nobis homi-
nibus constabat ex trirēme in litus non delatum est, sed
in nave emebatur.

7. Nostri quidem, mancipiorum, mulierumve, juve-
numve, vile apud Artycomidis incolas pretium aut potius
nullum; omnes enim virginum auctioni tantum inhiabant,
quas barbari plurimi faciebant, et non nisi immani aere Ar-
tycomidis incolae parabant, maxime post Dianae arcum et
fontem, quem Artycomis jactat sibi esse quod Celtis flumen
Rhenus; etenim nobilis illa civitas est clarissimo Dianae
templo, cujus in medio imago Dianae aurea manibus arcum
intendens conspicitur, ex pedibus autem effundens fontes
fluminis instar fluentes fragore magno exundantis, quos qui-
dem ebullire affirmare, oculis illos arbitratus. Haec autem,
scilicet arcus et fontes, virginem virginalemque scrobem ef-
fossam indicant: nam quum quis de virginis pudicitia dubi-
tat, et certiore se esse cupit, lauro coronatam virginem
fonti mandant: quod si fonti immissa virgo pudicam se non
mentita est, nullusque castitatem ejus inminuerit, arcum
non tendit Diana, quiescit aqua, molliterque undis virgo in-
natat lauro caput redimita; si vero Veneris flatus virginem
tadam exstinxit, latitansque Amor virginem florem sublima-

σε, καὶ λαθὼν Ἔρως ὄλην τὴν παρθενίαν ὑπέκλειψε, τείνει τὸ τόξον Ἀρτεμῖς, παρθένος θεὸς, κατὰ τῆς μὴ παρθένου, τῆς ἐφευσμένης αὐτὴν, καὶ βάλλειν δοκεῖ κατὰ τῆς κεφαλῆς· ἡ δὲ φρίσσει τὸ βέλος, τὴν κεφαλὴν ἐν τοῖς ὕδασι υποκρύπτεται, καὶ τὸ ὕδωρ ἀνακαλύζον ἀφαιρείται τὸν στέφανον. Πᾶν οὖν ὅσον τοῖς βαρβάροις ἐδασμολογήθη παρθενικόν, ἐκ δάφνης στεφανώθην, τῇ πηγῇ κατεδάπτετο· καὶ ὅσον μὲν οὐ κατέδωκε τὴν κεφαλὴν, ὅτον οὐκ ἀφῆρέθη τὸν στέφανον, ἤγυρολογήθη πολλοῦ· ὅσον δὲ τὴν παρθενίαν κατέψευστο, τὴν τριήρη κατεκληρώσατο καὶ ταῖς γυναῖξιν συνηρίμηντο, καὶ χρυσοῦ γαλκὸν ἀντηλλάξατο, τοῦ τῆς δάφνης παρθενικοῦ στεφάνου παστάδα βαρβαρικὴν.

8. Οὕτω μὲν οὖν εἶχε τὰ περὶ τὴν Ἀρτύκωμιν, καὶ οὕτω πῆς τριήρους ἐξεφορτώθη τὰ λάφυρα· καὶ πάλιν ἡ τριήρης τοῖς συνήθεσι κατεπετροῦτο πετράσι, καὶ πάλιν τὸ βάρβαρον ἐφ' ἑτέραν ἐστέλλετο· καὶ ἡμεῖς δοῦλοι βαρβάρων ἐξ ἐλευθέρων εἰλκόμεθα. Περί δὲ τρίτην ἡμέραν ἐπὶ τινὰ λιμένα καταίρομεν ἕτερον, καὶ τὴν τριήρη περὶ τὴν ἡπειρὸν μεθελκυσάντων ἡμῶν, καὶ ὄλην ταύτην ἐξαψαμένων τοῖς πείσμασιν, ὄλον τῆς νεὸς ἐξέπητ' τὸ βάρβαρον, καὶ περὶ τὴν ψάμμον ἐγένετο, καὶ τὰς γυναῖκας ἐμμεθειλκύσατο, καὶ ὄλην σκηνὴν ἐγγὺς κυμάτων ἐπήξατο, καὶ λαμπράν ἡτοιμάσατο τράπεζαν. Καὶ μετὰ δὲ πολλὰς τὰς τροφὰς καὶ πόσεις καὶ βαρβαρικὰ τινὰ παίγνια, καὶ τὰλλ' ὅποσα βαρβαρικῶς καὶ ἀσέμνως ταῖς γυναῖξιν κατεχρήσατο, ξὺν αὐταῖς γυναῖξιν πρὸς ὕπνον ἐτράπη τὸ βάρβαρον, θύκας ἡδοναῖς καταβαπτισθὲν τὴν ψυχὴν, καὶ ὅλοις καταμε-

30 θύσαν τοῖς ἔρωσιν.

9. Οὕτω μὲν οὖν εἶχε τὸ βάρβαρον· ἡμεῖς δ' ἐκ πυθμένος τοῦ σκάφους, τῇ μέθῃ τῶν βαρβάρων θαρρήσαντες, ἑαυτοὺς ἀνηγάγομεν, καὶ μυρίους κατετυραννόμεθα λογισμοῖς, ἡ τῆς τριήρους ἀποδοῖναι περὶ τὴν ἡπειρὸν, ἡ σὺν αὐτῇ τριήρει τὰς χεῖρας τῶν βαρβάρων φυγεῖν, ἡ τοῖς ὅλοις Ἑλληνικῶς καθοπλίσασθαι, ὅσα τριήρης φέρεי πολλὰ, καὶ τοῖς βαρβάροις κατεπιθέσθαι, καὶ νικᾶν ἢ πίπτειν μαχομένους ἡμᾶς. Ταῦθ' ἡμεῖς, καὶ στρατὸς ὁπλίτης περὶ τὴν ἡπειρὸν τοῖς βαρβάροις

40 κατεπιτίθεται, ὅλοις ὑπνοῦσιν, ὅλοις καταθεσθαγευμένοις ἐξ οἴνου καὶ ἔρωτος· καὶ τὸ μὲν βάρβαρον ἅπαν ἄλλο κατελήζετο· ἡμεῖς δ' Ἑλληνικὴν βαρβαρικῆς δουλείας ἀντηλασσομένη, καὶ δοῦλοι πάλιν ἐκ δούλων γεγόναμεν, καὶ βαρβάρους δεσπόταις ὄντες ὁμό-

45 δοῦλοι, καὶ αὐτοῖς δεσπόταις συναγχαλωτιζόμενοι ὁμογλώττοιν Ἑλλήσιν ἐδουλογραφούμεθα. Καὶ περὶ μέσσην ἀγορὰν καὶ πόλιν Δαφνίαν, πόλιν Ἀπολλωνίου ἱερὰν, στρατηγὸς καὶ στρατὸς ἐφ' ἡμῖν θριαμβεύει τὰ ἐπινικία, καὶ ἡ πόλις κροτεῖ καὶ ἀλαλάζει χαρμῶ-
60 συνα· καὶ πάντες ἡμεῖς ἡ λεία, τὸ λάφυρον, ἐλευσινῶς ἀφαιλούμεθα μέχρις Ἀπολλωνίου ἱεροῦ, ὃ δὲ θάυμα φέρει πόλιν Δαφνίαν.

10. Ἀμα γούν τὸ πᾶν περὶ τὸν βοημόν· καὶ τοὺς πόδας περιγυθεῖς τοῦ θεοῦ, καὶ ὅλους πλύνων τοῖς δά-

lus est, statim intendit arcum Diana, virgo et dea, in illam quae, non ipsa virgo, virginem se mentita est, sagittamque contra illius caput emittere videtur; illa autem sagittam reformidans caput in aquis abscondit et unda ebulliens coronam aufert. Omnes igitur quae barbarorum mancipia factae erant, lauro coronatae, fonti immisae sunt; quae autem caput non absconderunt et quibus non erepta fuit corona, illae magna pecunia venditae sunt; quae autem virginitatem mentitae sunt triremi redditae inter mulieres annumeratae sunt, aurum aere, quod dicitur, virgineam lauri coronam barbaris amplexibus permutantes.

8. His igitur Artycomide gestis et spoliis exonerata trireme, iterum solito alarum remigio instruitur triremis, et iterum alio properant barbari; nos autem barbarorum servi ex liberis trahimur. Tertia die in alium delati portum, appulsa terrae rudentibusque firmata trireme, omnes nave egressi barbari invaserunt littus, et secum mulieres traxerunt, statutoque proximo fluctus tentorio, prandium opipare apparaverunt. Immodice estur ac potatur, tandemque post barbara ludorum oblectamenta, in quibus feminis barbarice et indecore abusi sunt, cum feminis ipsis somno se tradiderunt, animum voluptatibus immersi et amoribus ebrii.

9. Ita igitur barbari habuerunt; nos autem navis e fundo, eorum ebrietate audaciores facti, nosmetipsos subduximus, et innumeris consiliis jactabamur, incerti an e navi in terram fugeremus, aut cum ipsa trireme e manibus barbarorum evaderemus, aut armis, quibus probe instructa erat triremis, Graecorum more, armati illos invaderemus, vincere rati aut saltem pugnando cadere. Dum haec animis agitamus, alius exercitus omnes barbaros dormientes meroque ac venere sepultos invasit cepitque; nos autem Graeca servitus post barbaram excepit, ex servis iterum servos, conservosque dominorum, et simul cum dominis ipsis Graecorum eadem ac nos lingua utentium. Mox per medium forum et Daphniopolim, urbem Apollini sacram, dux ipse et exercitus de nobis triumphat inter victoriae cantus, dum civitas plausus miscet et laetas voces; nos autem victoris praeda spoliisque misere ad Apollinis templum, quo urbs Daphniopolis illustris est, tracti sumus.

10. Statim igitur omnes circum aram effusi; ego autem nummiais pedes amplexus lacrymisque ubertim manantibus

« αὐτοὺς καὶ μήτηρ Διάσεια· εἰ δ' εὐτυχούντες, εἰ τὰ
 « πρῶτα φέροντες τῶν ἐν Εὐρυκόμιδι, οὐκ ἐμὸν ἔστι
 « λέγειν. Καίρος Διάσιον τῇ πόλει, καὶ πανήγυρις
 « λαμπρὰ τὰ Διάσια· ἐγὼ δὲ δάφνη στεφανωθείς,
 6 « χιτῶνι κατακοσμηθεῖς, ἀρόβηλ σμυνῇ, καὶ ὅλον πε-
 « ριδυθεὶς τὸ κηρύκειον, κήρυξ ἔχων ἐς Αὐλικωμίδα·
 « καὶ μου τὸν στέφανον Ἑρὼς ἐσύλησεν, Ὑσμίνη παρ-
 « θένη περικαλλεῖ, Σωσθένης θυγατρὶ, τὰ πρῶτα τῶν
 « ἐπ' Αὐλικωμίδι φέροντος, ἀγλίστῳ χρησάμενος·
 10 « καὶ δούλος Ἀφροδίτης εἰς τὴν ἐμὴν Εὐρύκομιν ἀν-
 « θυπέστερ' ἔφα' εὖν αὐτῇ παρθένη, καὶ τῷ ταύτης πα-
 « τρὶ. Τὰ δ' ἐφεξῆς ὁποῖα; Σωσθένης, πατὴρ Ὑσμίνης,
 « ἐν μέσῃ τραπέζῃ καὶ δειπνῶ πολυτελεῖ, γάμον ἔτε-
 « ρον κηρύσσει τῆς θυγατρὸς· ὃν ἡδὲως φεύγοντας
 15 « ἡμεῖς, πικρῶς ἀλίσκόμεθα, εἰς πῦρ ἐκ καπνῶν ἐμ-
 « πσόντες, καὶ θυβρῶν εἰς θάλασσαν. Ναὺς ὑπηρέτις
 « ἡμῖν τῇ φυγῇ, πρὸς ἣν Ποσειδῶν ἀντιπνεῖ, καὶ θυμὰ
 « ζητεῖ, καὶ τὸ θυμὰ κληρούμεθα, καὶ ἦν δ' κληρὸς
 « ἐπὶ τὴν Ὑσμίνην πσόν. Ἡ δέ μου τῶν χειρῶν ἔλεει-
 20 « νος ἐκπαθεῖσα, κατὰ κυμάτων ὀθεῖται, καὶ τὸ
 « μὲν ναυτικὸν ἔξαγει τοῦ κλύδωνος, ἔρε δ' εἰς μέσας
 « θάλασσας ἐμβάλλει καὶ κλύδωνα, καὶ θρήνον, καὶ
 « κωκυτὸν· ὃ δὲ μὴ φέρον τὸ ναυτικόν, τῆς νεὸς περὶ
 « τὴν χέρσον ἐκσφενδονᾷ με, καὶ τὸ βάρβαρον τοῦτο,
 25 « τὸ νῦν συναγμάλωτον, αἰμαάλωτον ἄγει με· ὅθεν
 « ἐκ σῆς ταύτης πάλιν ἡμαλωτισθὲν χειρὸς, δούλος ἐκ
 « δούλου γενόμενος καὶ ἐρίδουλος ἀντὶ κήρυκος·
 30 « ταῦτ' ἔλεγον, καὶ καταβρεχόμεν τοῖς δάκρυσιν·
 « ἡ δέ μοι δεσπότης φησὶν· « Ὅλον δρᾶμα τὰ κατὰ σέ,
 « καὶ ὄντως τραγῳδία· τὰ δ' εἰς δεσπότης ἡμᾶς,
 « εὐτυχεῖς. Ἐγὼ δέ, « Ὅτι δεσπότης ἐγὼ μᾶλλον
 « οὐστ' ἔγω, πρὸς τὴν δεσποίναν ἔλεγον·
 « Ὅστις γὰρ οὐκ εἰδὼς γεύσασθαι κακῶν,
 « φέρε μὲν, ἀλλ' εἰ δ' αὖτε δέχεται·
 35 « καὶ δεσπότης φησὶν· « Εἰ μὲν σοι πατὴρ περιφανής,
 « καὶ γένος λαμπρὸν, καὶ τὰ κατ' οἶκους πολυτελῆ,
 « νῦν τούτων ἔχεις οὐδέν· δούλος γὰρ εἶ καὶ δούλος
 « ἡμῶν. Εἰ δὲ καὶ σωφροσύνης καὶ παρθενίας Ἀφρο-
 « δίτην ἀντηλλάξῃ καὶ Ἑρῶτά, εἰ δὲ καὶ στεφάνων
 40 « ἐκ δάφνης παρθεναίων στέφανον ἐκίβοδαν ἐρωτικόν,
 « μὴ σοὶ γὰρ τὸ ἀπὸ τοῦδε· ἀλλὰ κτῆσαι τὸ σῶφρον καὶ
 « τὸ φιλόσωφρον ἀγάπησον, ἵνα μὴ τὴν σωφροσύνην ἐξ
 « ἔργων μάθῃς αὐτῶν.
 « Καὶ χεῖρα κτῆσαι δεσπότην διδάσκαλον.
 45 « 16. Ταῦθ' ὁ δεσπότης· ἐγὼ δ' εἰσὶν, καὶ τοὺς ὀρ-
 « θαλμοὺς εἶλον δρῶντας εἰς γῆν, καὶ ὅλους δακρύων
 « μεστούς. Καὶ οὕτω πέρας τὰ τῆς τραπέζης ἐδεχέτο· καὶ
 « ὁ τῶν Διασιῶν κήρυξ Ὑσμίνιας ἐγὼ καὶ τῆς δάφνης
 « στεφανωθείς, ὁ λαμπρῶς τὸ πρῶτον πλεύσας ἐξ Εὐρυ-
 50 « κόμιδος, ὁ περὶ τὴν Αὐλικωμὶν βασιλικῶς ἐπ' ἄρματος
 « ἱππασάμενος, ὁ πολυτελεῖς ἐπὶ τῆς τοῦ Σωσθένης
 « λαμπρᾶς τραπέζης ἀνακλιθεὶς, ἐπὶ δουλικῆς τραπέζης
 « νῦν ἀνακλῆμαι σὺν θυμῶν χόρῳ, καὶ τὰ τῶν
 « δούλων ὑπηρετῶ, καὶ ὅλως δούλος εἶμι, καὶ ὅλην δου-

« mater· an divites et in civitate sua primi, dicere non
 « meum est. Diasiorum, quæ splendida celebritate pera-
 « guntur, tempus erat : ego laurea coronatus, sacra veste
 « ornatus, calceumque venerandum et omnia denique præ-
 « conis insignia indutus, caduceator Aulicomidem veni; et
 « Amor mihi coronam prædatus est, Hysmine, formosis-
 « sima virgine, et Sosthenis, viri inter suos nobilissimi, filia,
 « velut illicto usus; itaque Veneri mancipatus in meam
 « Eurycomidem, reversus sum cum puella ejusque patre.
 « Cætera quænam subsequuta sunt? Sosthenes, Hysmines
 « pater, medio in prandio et inter copiosa fercula aliud
 « filias connubium nunciavit; nos illud læti fugientes acer-
 « bissimam in servitutem incidimus, ex fumo in ignem, et
 « ex imbre in mare. Navis fugientibus nobis ministra,
 « quam Neptunus adversa tempestate agitavit; mox victi-
 « mam quaerit, victimam sortimur, et sors super Hysmi-
 « nem cadit. Illa autem misere a manibus meis avulsa
 « fluctibus mandatur, et nautas quidem iratis fluctibus
 « subducit, me autem medio mari tempestatique et lacry-
 « mis et gemitibus immergit; quorum autem impatiens
 « nautica plebes e nave in terram me jaculatur, et barbari
 « illi, qui nunc conceptivi mihi sunt, captivum me ab-
 « ducunt, usque iterum manibus tuis prædæ cussi, ser-
 « vus ex servo terque servus ex caducealore.
 14. Hæc cum lacrymis dicta danti, « Vere, respondit
 « domina, quidquid tibi accidit, drama et tragediam
 « censere potuisti, hoc solo felix, quod nos heros nactus
 « es. — Immo, inquam, infelix; etenim
 « Gustare nulla quisquis assuevit mala,
 « Fert, sed dolet, cervice supposita iugo.
 « Exceptit dominus : « Quamvis patria nobilis, splen-
 « didum genus, et plurima domi ac pretiosa supellex est,
 « nulla tamen horum nunc habes; servus enim es et servus
 « noster. Sed, quod castitati et pudicitia Veneris Amo-
 « risque lubentias, et rosarum Amoris coronamina virgi-
 « neo lauro prætulisti, heque illud proderit; itaque mo-
 « destus esto, et modestiam ama, ne factis ipsis temperan-
 « tiam discas.
 « Manusque herilis te doceat modestiam.
 15. Ad hæc domini verba tacui, fixis in terram oculis
 lacrymarumque plenis. Soluta convivio, ego, qui laureatus
 splendide Eurycomide primum navigaveram, qui Auli-
 comidem curru regaliter ingressus, sumptuosius Sosthenis
 epulis accubueram, servili accumbo mensæ cum conser-
 vorum choro, servorum ministerium præstans, et ex omni
 parte servus, immo ipsissimam servitutem indutus, servile-
 que obsequium fingens, omnibus, Jupiter diique omnes,

Ὁ δὲ στεφανοῦται τῆς δάφνης, διὰ μέσης ἀγορᾶς πομπεῖται λαμπρῶς, διὰ μέσου θριαμβεύει θεάτρου· καὶ πλῆθος περὶ τὸν κήρυκα, καὶ προπομπὴ λαμπρὰ καὶ ποικίλη, καὶ τὰλλ' ὅποσα καμὲ κατέπαυζε τὸ κήρυκεον· ὧν πάντων μεμνημένος ἐγὼ, μέσῳ λαμπρῶ θεάτρῳ καὶ λαμπρᾷ τελετῇ πλήρει χαρίτων καὶ ἡδονῆς, θορήνων ἐπληρούμενη καὶ κωκυτῶν, καὶ ὡς ἐν κεραυνῷ τῇ μνήμῃ τὴν ψυχὴν ὄλην κατακεραυνοδολοῦμένη πυκνά. Οὕτω τοίνυν, οὕτω λαμπρῶς, οὕτω πολυτελῶς

10 καὶ φιλοτιμῶς ὁ κήρυξ καὶ δεσπότης, ἐμὸς περὶ τὴν οἰκίαν ἐγένετο, δάφνης ἐστεφανωμένος, χιτῶνι κεκοσμημένος λαμπρῷ καὶ πιδίλῳ σεμνῷ. Μετὰ γοῦν δὴ τὴν λαμπρὰν ἐκείνην πομπήν, ἣν ἀγῶ ποτε (βαβαὶ τῆς τύχης!) ἐπόμπευσον εἰς Εὐρύκωμιν, ὁ κήρυξ σὺν αὐτῇ

15 μοι δεσποίνῃ περὶ λαμπρὰν ἀνακέλιται τράπεζαν, δάφνης τὴν κεφαλὴν ἐστεφανωμένος, καὶ κήρυξ ὢν ἐκ κορυφῆς καὶ μέχοι ποδῶν.

20. Περὶ δὲ μέσῃ τὴν τράπεζαν ἡ δεσπότης φησὶ· «Κήρυξ, σὴν μὲν ταύτην ἐμὴν κεφαλὴν Ἀπόλλων

20 «λαμπρῶς ἐστεφανώσῃ, κήρυκά σε λαμπρὸν στειλάμενος ἐς Ἀρτύκωμιν, καὶ κήρυκα λαμπρᾶς Ἀπόλλωνος ἐορτῆς· καὶ σοὶ τὰ περὶ τὴν ὁδὸν εὖ διαδοίτο. «Δούλος δ' οὗτος ἡμῶν, ὃν αἰχμὴ σοὶ καὶ γενναία χεὶρ

25 «ἐλπίσατο, μὴ σοὶ συνέψοιτο πρὸς Ἀρτύκωμιν· δοκεῖ «γὰρ μοι καὶ τῷ νοῷ συνετός, καὶ τῇ γλώσσῃ σοφός, «καὶ ὅλον συνέχων τὸ ἐπισκύνιον, καὶ συνεχῶς θρηγῶν «καὶ κοπτόμενος· δέδοικα γοῦν, μὴ τί σοι νεανιεύσῃται τῶν οὐκ ἀγαθῶν, ὅτι καὶ τὸ δοῦλον τοῖς δεσποταῖς «πολέμιον.» Καὶ ὁ δεσπότης φησὶν· «Ἀλλὰ, κατὰ

30 τὴν τραγωδίαν,

Χρηστοὶσι δούλοις συμφοραὶ τῶν δεσποτῶν
Κακῶς πίνονται καὶ φρονῶν ἀνθάπτεται.»

«Π δ', «Ἀλλὰ χρηστοῖσι φησὶν ἡ τραγωδία· ὁ δὲ καὶ «κήρυξ γεγονέναι τερατολογεῖ, καὶ γένος καὶ πατρίδα

35 «λαμπρολογεῖ, καὶ ἀλλάττα πολλὰ λαμπρῶς καταγλώσσαλγει.»

21. Καὶ ὁ δεσπότης πρὸς μέ φησιν· «Εἰ κήρυξ, ὡς «εἰρηκας, γέγονας, οὕτω δὴ καὶ σὺ κατ' ἐμέ τὴν κεφαλὴν ἐστεφανώσας.» Ἐγὼ δὲ, «Ἀλλὰ σύ μοι,

40 «δέσποτα κήρυξ, φέισαι γλώττης ἐμῆς οὕτω προπετῶς «κινουμένης καὶ ἀναιδούς. Ἀληθῶς καὶ τοὺς πόδας «κέκόσμημαι, καὶ ποδῆρ χιτῶνα τούτου λαμπρότερον περιδέβημαι, ὅτι καὶ κήρυξ Διὸς πατρός ἀνδρῶν τε θεῶν τε· σὺ δὲ μοι σύγγνωθι, δέσποτα.»

45 Καὶ πρὸς τὴν δεσποτὶν ὁ δεσπότης φησὶν· «Ἴσως ποτ' «ἦν κήρυξ οὗτος ἐλευθερός ὢν, καὶ βάρβαρος χεὶρ εἰς «δουλείαν μετήγαγε·

Τυχὴ (γὰρ) τὰ θνητῶν πράγματα, οὐκ εὐδουλία.

«Εἰ γοῦν μοι συνέψοιτο πρὸς τὴν Ἀρτύκωμιν, ἴσως

50 «οὐκ ἀσυντελής ἔσται μοι τῷ κηρύγματι.» Ταῦτα εἶπε, καὶ τῆς τραπέζης ἀνέστη, καὶ πρὸς τὸ λειτούργημα γέγονεν. Καὶ πάλιν ἡ πάλις ὁρῶν, καὶ πάλιν προπομπήν, καὶ πάλιν πανηγυρί, καὶ πάλιν ὡδαί, καὶ τὰλλ' ὅποσα κοσμοῦσι τοὺς κήρυκας.

splendido agmine stipatus et per medium theatrum triumphantis instar incessit, frequentis populi circulo septus et illustri comitatu, his denique omnibus, quae meum quoque aliquando luserant praekoniam; quorum hoc temporis momento recordatus medio in theatro et inter gratas festi et publicae laetitiae voces luctu lamentoque implebar; et mens memoria, veluti gravi tonitru procellaque sideris percussa corruerat. Sic igitur, tam illustri, tam sumptuoso, tam nobili apparatu, caduceator, herus meus, domum ducitur, laurea redimitus, splendida tunica et venerando calceo exornatus. Post igitur illustrem illum comitatum quo et ego quondam (pae reciprocis sortis vices!) Eurycomidem perveneram, caduceator cum domina splendida mensae accubuit lauro tempora redimitus omnibusque praekonii ornamentis instructus, et caduceator a capite ad pedes usque factus.

20. Medias inter epulas domina sic infit: «Caduceator, tuum hoc meum caput Apollo splendide lauro coronavit, qui te praekonem splendidum Artycomidem misit, et splendidi Apollinis festi praekonem: saxit ille tibi prosperum iter. Ne autem servus ille noster, quem cuspis et generosa manus rapuit, te sequatur Artycomidem; nam mihi videtur animi prudens et linguae parcus, sed supercilia semper contrahit et indesinenter lacrymatur et pectus contundit: itaque me metus incessit, ne cujusquam tibi illaetabilis causam praebeat, quoniam infestum dominis est omne servorum genus.

— At pescis illud tragediae, inquit dominus:

Hac magna servis optimis calamitas,
Cum res heriles pessime afflictae cadant.»

Ille autem: «De bonis tragedia loquitur: verum ille se caduceatorem fuisse jactat, et genere ac patria gloriatur, illustris multa denique mala loquacitate praedicat.»

21. Tunc conversus ad me herus: «Tu quoque aliquando caduceator fuisti et tu sic caput coronasti?» Ego autem, Parco, o, inquam, domine caduceator, parco mea linguae si quid temerarie aut ultra modestiam protulerit. Ego certe sacro calceo ornatus talaremque ista tua splendidiorem tunicam indutus, Jovis hominumque decorumque parentis caduceator fui. A te autem, domine, venia sit dicto. «Conversus autem ad dominam herus, «Fortasse, inquit, quondam caduceator fuit quum liber esset, et a barbaris in servitutem postea abductus fuit:

Humana lingunt fata, non prudentia.

«Itaque si me sequetur Artycomidem, fortasse meo praecorpio non inutilis erit.» His dictis, cetera perfunctus munus suum obire pergit. Et rursus arrecta civitas illum comitatu prosequuta, et rursus panegyris, et rursus cantus et haec omnia quae caduceatorum honori dantur.

πρὸς ἐπανακεκλημένους τραπέζης, ὃ τῷ Σωσθένει φιλο-
τίμως φιλοφρονούμενος, ὃ τὴν Ὑσμίνην ἔχων οἰνο-
χοεύουσιν, ἣν καὶ μόνον ἰδεῖν εὐτυχές, ἔργα τὰ τῶν
δούλων ὑπέχω, καὶ ὅλος δούλος εἰμι· καὶ, εἰ μὴ κατε-
λύτο τὸ συμπόσιον, τάχα ἂν ὅλως ὑπ' ἀλγους καταρ-
βάνην αὐτός. Ἄλλ' ὁ κήρυξ ἀναστὰς τῆς τραπέζης ἐπὶ
τὸ δωμάτιον γέγονε, καὶ παρὰ κλινὴν λαμπρὰ μαλακῶς
ἀνακλίνεται, ὅταν καὶ ποτε Σωσθένης ὑπεστρώσεν.

4. Ἡ τοῦ Σωστράτου θυγάτηρ, κατὰ τὴν ἐμὴν
10 Ὑσμίνην, ἦκε τοὺς πόδας ἐκπλῦναι τοῦ κήρυκος, καὶ
τρεις παιδίσκας παρείποντο καθυπηρετοῦσαι τῷ λει-
τουργήματι. Ἐνίπτε μὲν οὖν ἡ Ῥοδόπη, ἐγὼ δὲ τὰ
περὶ τοὺς ἐμούς ἀναλογιζόμενος πόδας ἐκ τε χειρῶν
καὶ χεῖλεσσι τῆς ἐμῆς ἐκείνης Ὑσμίνης χαριεντισματα,
15 πνεῦμά τι μέγα, καὶ λίαν ὀδυνηρὸν ἐξ ἐμῶν μέσων
ἐγκάτων ἀνέσπασα, καὶ δακρυῶν ἐπλήρωθην τοῦ δρ-
θαλμούς· καὶ θεραπαινὶς ἡ τῶν ποδῶν τὸ μακρόν
ἀνέγυσα πρὸ χειρῶν, μικρὸν ὑπεστέναξεν, ὥσπερ
μισσημένη τὸ τῆς ἡγρῆς ὑστερόφωνον, καὶ οἷαν Ὑσμίνην
20 λεπτόν ὑπεστέναξεν, ὅτε τῷ ποδὶ μου τὸν πόδα ταύτης
ἐπὶ τῆς τοῦ Σωσθένης τραπέζης ἐπέβλεψα. Εἶδον
οὖν ἀπεινῶς εἰς αὐτὴν, καὶ, νῆ τὴν Ἀεροδίτην, τὴν Ὑσ-
μίνην ἐρόκουν ὁρᾶν· ἡ δ' ἀντέβλεπεν ἀνεύστερον.

5. Ἐπεὶ δ' ἡ τοῦ Σωστράτου θυγάτηρ ἀπονιψαμένη
25 τοὺς πόδας τοῦ κήρυκος ὤχετο, καὶ αἱ θεραπαινίδες
παρείποντο, συνώχετο ταύτῃ, καὶ ἦν ὡς Ὑσμίνην
ἑώρων αὐτός. Ἐγὼ δ' ὅλην τὴν νύκτα κατετυραννόμεν
τοῖς λογισμοῖς, « Ἄρ' ἦν Ὑσμίνη; λέγων πρὸς ἐμαυ-
« τόν· ἄλλ' ἐκ χειρῶν ἀπεσπάσθη τούτων ἐμῶν, καὶ
30 « χερσὶ κυβερνήτου δημίου πρὸ τούτων ἐμῶν ἐλεεινῶν
« ὀφθαλμῶν ἐξεσφενδονήθη τοῖς κύμασιν. Ἀλλὰ Ζεὺς,
« ἄλλ' ἔρω· τὴν κόρην ἐρῶσαντο, καὶ πυντελῶς εἶει
« ταύτην Αὐλίκωμις· οὐδὲ γὰρ ἐπὶ κακῷ καὶ δουλείᾳ
« ταύτην ἐσώσαντο. Ταῦτα καθ' ἑαυτὸν ἔλεγον καὶ
35 ὅλην αὐτὴν ἀνεπλάττομην τῇ νυκτὶ, καὶ λογισμοῖς παι-
κίλοις ὅλην τὴν νύκτα παραμετρούμενος, τῆς στρωμνῆς
ἀνέστην, μὴδὲ μέχρι βλεφάρων τοῖς ὕπνοις σπείσά-
μενος.

6. Ἡμέρα γοῦν καὶ τοῖς κατὰ νύκτα κακοῖς μεῖζον
40 μοι προσεπιτίθεται τὸ κακόν, καὶ κατὰ διαδοχὴν καὶ
τὸ δυστυχές· πάλιν Ὑσμίνης ἐγὼ τὰ τῶν δούλων
ὑπέχω, καὶ πάλιν δουλεύω, καὶ ὅλος δούλος καὶ τρί-
δουλος· δούλος Ὑσμίνης ἐξ ἔρωτος, δούλος λογισμῶν
ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ δούλος ἐκ τύχης τοῦ κήρυκος.

45 Τράπεζα καὶ πάλιν πολυτελής, καὶ πάλιν ὁ κήρυξ τοῦ
Σωστράτου συνανακλίνεται, καὶ πάλιν Ῥοδόπη κινεῖται,
καὶ πάλιν κατ' ἐμῆς ψυχῆς ἡ μνήμη στρατεύεται, καὶ
ταύτην ὅλην πολιορκεῖ, καὶ πρὸς τὴν Αὐλίκωμιν ἄγει,
πρὸς τὴν Ὑσμίνην μεθίσταται, καὶ ὅλην ἀναπλάττει
50 μοι τὸ κληροῦσιον.

7. Ἰνὶ μέσσοις ταύταις πρὸς ἀεσπότην ἡ παιδίσκη καὶ
πάλιν ὑπηρετεῖ, καὶ πάλιν ἐγὼ τὴν παιδίσκην ὁρᾶν,
καὶ πάλιν τὴν Ὑσμίνην βλέπειν ὁραῖν· ἡ δ' ἀνεύστε-
ρον ἀντιβλέπει με, καὶ τοῦ δακρυῶν ἐπλήρωτα

sumptuosae pariter mensae accubueram, qui Hysminen,
quam tantum intueri felicitas est, vinum mihi propinquantem
habueram, servorum opera sustinebam, prorsus eo tem-
pore servus; et nisi soluto convivio discessum foret, actu-
tum dolore disruptus interissem. Verum herus mensa
surgens, et cubiculo suo redditus, eximio molliter in
lecto, qualem mihi quoque Sosthenes aliquando parave-
rat, decubuit.

4. Sostrati filia, velut olim mea Hysmine, praecens
pedes lavatura, sequentibus, quae ad hoc ministerium illam
adjuvarent, tribus ancillis, accessit. Lavit igitur Rhodope,
dum ego revocatas in memoriam, circa pedes meos Hy-
smine manus et laborum blanditias mente reputans,
magno et crudeliter suspirito mediis e visceribus ducto,
lacrymis oculos implevi; tum famula, quae linteam ad
abstergendos pedes ferebat, paululum ingemuit veluti quae
imaginem ultimas voces reddentem imitatur, et quale
Hysmine ingemuit quum illius pedem meo inposito Sosthe-
nis in mensa compressi. Itaque defixis in illam oculis
ipsissimam, per Venerem, Hysminem inspicere mihi visus
sum et ipsa me attentius respexit.

5. Sed cum Sostrati filia, nitidis jam caduceatoris pedi-
bus, recessit et famulae eam insecuta sunt, cum illa abs-
cessit, et ego stabam quasi Hysminem ipsam viderem.
Tota autem nocte ratiociniis oppressus sum, « An ipsa
« Hysmine erat? tacitus apud me inquiebam; sed mani-
« bus meis per vim avulsa, mox carnificis gubernatoris
« manibus ante hos infelices oculos in mare emissa est.
« A Jove autem Amoreque sospitatam phellam Aulico-
« mis nunc certissime detinet; nec enim, ut, suo damno
« serviret, illam servaverunt. » Haec ego mecum, illam-
« que totam animo fingens, et variis ratiociniis totam noc-
tem emensus, nequidem usque ad palpebras somno in-
dulgere potui.

6. Oborta die, nocturnis malis aliud gravius accidit, et
sibi invicem succedunt infortunia; namque ego Hysminias
rursus opera servorum sustinebam et prorsus servus,
immo ter servus: Hysmines servus Amoris impulsu, ra-
tiociniorum servus oculorum ludibrio, et sortis injuria
caduceatoris servus. Rursus procuratis largiter epulis
et rursus caduceator cum Sostrato accubuit; et rursus
Rhodope vinum praebet, et rursus animum meum oppugnat
praeteritarum rerum recordatio et obsessio cingit, modo
me Aulicomidem ducens et ad Hysminem trahens, modo
mihi praeconii memoriam refricans.

7. Inter haec omnia famula iterum ad obsequium do-
minae stat, et iterum famulam intueor et Hysminem
iterum inspicere mihi video, illa etiam attentius me
respicit et lacrymis oculi tumescunt. Ego vero a mensa

κατὰ δούλους ἀνακλιθεὶς κατὰ γῆν, τοῖς λογισμοῖς οὐ
συνεχωρούμην ὑπνοῦν· καὶ ἦν μοι τὰ τῆς νυκτὸς ὡς
ἡμέρα πρὸς ὕπνον καὶ γρήγορα.

11. Τῇ δ' ὕστεραία ὅλον ὁ κῆρυξ περιθέμενος τὸ
κρήρυκειον, καὶ ὅλος κῆρυξ γενόμενος, ἐπὶ τὸ ἱερὸν ἐγένετο
τῆς Ἀρτέμιδος· ἐγὼ δὲ περὶ τὰ δοῦμάτιον καταλ-
λειμμαι, καὶ τῇ πύλῃ παρακαθίσας, καὶ τὴν ἐπιστο-
λὴν ἀναπτύξας, ὅπως τοῖς γράμμασι κατεπεπλήγειν τοὺς
ὀφθαλμούς, καὶ ὅλον τὸ γράμμα τοῖς δάκρυσιν ἐπλυ-
10 νον· ἡ δὲ τοῦ Σωιστράτου Ῥοδόπῃ περὶ τὸν κῆπον
γενομένη (πρὸ γὰρ τῆς πύλης ἦν, ἣ παρεκαθήσθην αὐ-
τὸς), καί με βρεχόμενον ἰδοῦσα τοῖς δάκρυσιν, καὶ οἶον
κατελεήσασα, «Τί πάσχεις, τέκνον;» φησὶν. Ἐγὼ δὲ,
«Οὐδὲν ἄλλο, δέσποινα, πρὸς αὐτὴν, ἀλλ' ἡ δούλος ἐξ
15 «ἐλευθέρων εἰμί, καὶ δούλιον ἡμάρ βλέπων, πάσχω
«κακῶς.» Ἡ δὲ μοι καὶ γένος ἐξήτει μαθεῖν καὶ πα-
τρίδα, καὶ ὅπως δούλος ἐξ ἐλευθέρων γεγένημαι.
Κἀγὼ πρὸς αὐτὴν· «Ἀλλὰ προτρέχει μοι τῆς φωνῆς
«ὄδυρμός καὶ προπηδᾷ τοῦ λόγου τὸ δάκρυον, δέ-
20 «σποινα, καὶ κατεπικλύζει μου τὴν γλῶσσαν, καὶ
«κατακλυδωνίζει μου τὴν ψυχὴν, καὶ ὅλην ἐπέχει
«μου τὴν φωνήν, καὶ θέλει μὲν ἡ γλῶσσα λαλῆσαι
«καὶ τὸ συμβᾶν διηγήσασθαι, ἐπέχεται δὲ ὑπὸ τῆς
«πικρίας, τῇ γὰρ τοῦ πάθους τυραννείται δεσμῷ· εἰ
25 «γὰρ τὴν ἐν κακῇ τύχῃ ἐθέλεις ἰδεῖν, ὅλος ἐν αὐ-
«ματί σοι παρίσταμαι, ὅλον ἐνδεόμενος τὸ δυστυχές,
«καὶ πρὸς ὅλην ἀπευκαταίαν τύχην μεταπλασθεὶς, καὶ
«στήλῃ δυστυχίας γενόμενος.»

12. Ἡ δὲ γε Ῥοδόπῃ μᾶλλον ἐξήτει τὰ κατ' ἐμὲ,
30 καὶ οἶον κατεδυσώπει ταῦτα μαθεῖν. Κἀγὼ πρὸς αὐ-
τὴν· «Εὐρυκομὶς μοι πατρίς, πατὴρ Θεμιστεύς καὶ
«μήτηρ Διάντεια, τὰλλα μὲν εὐτυχεῖς, πλὴν ἐμοῦ
«τούτου παιδὸς, ὃν Ἔρως καὶ Τύχη καὶ Ποσειδῶν ἐξ
«εὐτυχούντος δυστυχῇ, δούλον ἐξ ἐλευθέρου καὶ τρί-
35 «δούλον ἀντὶ κήρυκος φέρουσι. Διαιώναις καιρὸς, καὶ
«κῆρυξ ἐγὼ, καὶ κῆρυξ οὐκ ἐς τυχοῦσαν, ἀλλ' ἐς Αὐ-
«λικωμιν. Ὅπως μὲν οὖν μοι κατέπαυε τὸ δαιμόνιον,
«λαμπράς μοι πρόπομπάς ὕφαινον καὶ θριαμβοὺς πο-
«λυτελεῖς, περιττὸν ἂν εἴη καὶ λέγειν. Κῆρυξ ἐς
40 «Αὐλικωμιν ἦκω, καὶ τῇ Σωσθένει φιλορρονοῦμαι,
«ἀνδρὶ τὰ πρῶτα τῶν ἐπ' Αὐλικωμίδι φέροντι. Τῇ δ'
«ἦν παρθένος θυγάτηρ, μαίευμα Χαρίτων, Ἀφροδίτης
«κεστὸς, δέλεαρ ἐρωτικόν, καὶ παγίς Ἑρώτος ἀφυ-
«κτος. Ταύτῃ δὲ ταύτῃ τῇ θυγατρὶ τοῦ Σωσθένους
45 «ὅλην συνανεκράθην ἐρωτικῶς, καὶ οὐδὲν τι τῆς παρ-
«θενίας ἐλυμνήμεθα. Γάμον ἕτερον ὁ πατὴρ κη-
«ρύσσει τῆς θυγατρὸς, ὃν δὲ, μὴδὲ μέχρ' αὐτῆς ἀκοῆς
«ἀνερχόμενοι, φεύγομεν τὸν γάμον, καὶ τὸν γάμον
«ὠνούμεθα. Νᾶυς ὑπηρετεῖ τῇ φυγῇ, καὶ Ποσειδῶν
50 «ἐν κλύδωνι καὶ χεῖρ κακοῦ κυβερνήτου τὴν καλὴν
«ἐκείνην παρθένον ἀθλίων τούτων ἀρπάζει χειρῶν,
13. Ταῦτ' εἶπον, καὶ ὅλος ὀλιγωθεὶς τὴν ψυχὴν, καὶ
ὅλος ἄφρονος γεγονὼς κατὰ γῆν ἐλασινῶς ἐπεπτώκειν.
Αἱ δὲ περὶ τὴν Ῥοδόπην περιγυθεῖσάί με, καὶ ὅλον

conservis, pro servorum more cubantem, varia cogitatione dormire non sinebant; et nox quasi dies erat, quod ad somnum et vigiliam attinet.

11. Postridie autem caduceator sacra ministerii sui vestimenta indutus, omnique caduceatoris cultu ornatus ad Dianae ivit; ego autem domi relictus, quum pro foribus excubans apertae iterum epistolae litteris, quas fletibus rigabam, oculos adfixissem, Rhodope, Sostrati filia, quae in horto erat (is autem portae, cui assidebam, proximus) madentes lacrymis genas inspicens, et quasi mei miserta, «Quid caussaris, puer?» inquit. Ego vero, «Nihil aliud, inquam, domina, nisi quod ex libero servus sum, et dum servitutis lucem aspicio, male mecum agitur.» Tum illa genus et patriam scire, ac quomodo liber in servum evasissem doceri aiebat. Ad haec ego: «Praecurrunt vocem gemitus et verba lacrymae, o domina, quae loquentis linguam inundant animumque flebili diluvio immergunt et vocem cohibent. Et cupit quidem lingua profari casusque meos narrare, colubetur autem amaritudinae: vinculis enim doloris opprimitur. Si autem ipsam rerum humanarum sortem cum omni malo- rum turba videre lubido est, jam ego tibi integram illam sistam, omne infortunium indutus, execrandaeque sortis speciem praeme ferens et quasi stans infelicitatis monumentum, execrandam sortem indutus.»

12. Rhodope vero magis ac magis fata mea cognoscere cupiebat, meque ut ea narrarem exorabat. Ego autem, «Eurycomis, inquam, mihi patria est, Themisteus pater et Diantea mater; caetera felices, si hoc orbi filio vixissent, quem Amor, Fortuna, Neptunusque ex felice infelicem, servum ex libero, et ex caduceatore ter quaterque servum rapiunt. Instantibus Diasis ego caduceator forte missus sum non in aliquam ignobilem urbem, sed Alicomidem. Supervacuum esset referre, quibus me ludibriis numen traduxerit; quam splendidam pompam, quos sumptuosos triumphos mihi intexuerit. Caduceator Alicomidem profectus, a Sosthene, qui primas in civitate obtinebat, benigne exceptus sum. Huic virgo filia, Gratiarum partus, Veneris inertum cingulum, Amoris illicium, Cupidinum inevitabilis plaga fuit. Cum illa Sosthenis filia individua Amoris societate conjunctus sum sine ulla mutuae pudicitiae offensa. Interim pactum alterius connubii pater nuntiat; quod ne auditu quidem ferentes, aliud fuga occupavimus. Navis, quae se obtulerat, fugientibus favet, sed Neptunus, orta tempestate, et gubernatoris manus formosam illam virginem a miseris istis manibus avulsit.»

13. Vix ea fatus eram, quum, tota mente immixta, et penitus obmutescens miserabiliter in terram cecidi. Statim me circumdantes Rhodopes ancillae sublevatum

ἔμοι ἔρωις ἐδουλογράφησεν εἰς Ἀρτύκωμιν, ἥκει περὶ
τὴν δάφνην, ἐγγύς μου παρακαθίζει, ἀνυποστόλως
φιλεῖ, φιλοῦσα γελᾷ, καὶ γελῶσα φησιν· « Ὡς ἀδελ-
φόν σε φιλῶ, καὶ ὡς ἐραστὴν περιπλέκομαι· ἀλλ'
οὐκ ἔμῳ σοι τοῦτο τὸ φίλημα· οὐ γὰρ ἐξ ἐρωμένης
ἐμοῦ πρὸς ἐμὸν ἐραστὴν, οὐδ' ὡς ἐξ ἀδελφῆς πρὸς
κασίγνητον, ἐκ δούλης δὲ πρὸς δεσπότηδος ἐραστὴν.
Ἐρᾷ σου Ῥοδόπη, δεσπότης ἐμὴ· μαστροπὸς ἐγὼ,
καὶ ἀποστολιμαῖον τὸ φίλημα· σὺ δέ μοι μὴ τύχαις
ἀντιμετρήσῃς τὸν ἔρωτα, μὴ τὴν ἐλευθερίαν μετα-
διώκων, τῷ τῆς ἐλευθέρας Ῥοδόπης ἔρωτι δουλωθῇς,
καὶ δουλωθῇς τὴν ψυχὴν, φεύγων δούλωσιν σώμα-
τος. Μὴ μοι τῆς σῆς Ὑσμίνης ἀποδοικολήσῃς τὸν
ἔρωτα· εἰ γὰρ μοι τὸ τοῦ προσώπου κάλλος ἀπερβύη
κατὰ Ῥόδον Λοκρὸν, ἀλλὰ μοι τὸ τῆς παρθενίας κάλ-
λος ἀμάραντον· κἂν δουλεύω τῷ σώματι, κατ'
οὐδὲν τῆς ψυχῆς ἐλυμνήσῃς τὸ ἐλευθέριον· εἰ δὲ
καὶ δούλη διὰ σέ, καὶ πρὸ δούλης αἰχμάλωτος, καὶ
πρὸ τῆς τῶν βαρβάρων χειρὸς ἐξεσφενδονήθῃ εἰς
θάλασσαν, οὐ τῆς ἐμῆς ἂν εἴη γλώττης ταῦτα λα-
λεῖν. »

16. Ταῦτά μοι περιπαθῶς Ὑσμίνη σὺν δάκρυσιν
ἔλεγεν· ἐγὼ δὲ πρὸς αὐτήν· « Ὑσμίνη, » καὶ λέγων
ἐφίλησα, καὶ φίλησας ἐδάκρυσα, καὶ δακρύσας,
Ὑσμίνη, πάλιν φημί, δούλος ἐγὼ διὰ σέ, καὶ χαίρω
κοινοῦμενός σοι τὸ δούλιον, ὅτι σοι καὶ τὸ ἐλευθέριον
ἐκοινωσάμην ἐρωτικῶς, καὶ δούλος ἔνν Ὑσμίνῃ
θανεῖν εὐχαίμην, ἢ μετὰ Ῥοδόπης ἐλευθερος ἀπαθα-
νατίεσθαι. Τίς δέ σε βυθοῦ καὶ θαλάσσης ἀνήγαγε;
τίς σε περὶ ταύτην μετήγαγε τὴν Ἀρτύκωμιν; »
Ἡ δ' αὖ· « Ἀλλ' οὐ τοῦ νῦν ἐστὶ ταῦτα καιροῦ·
Ὑσμίνη δ' ἐγὼ καὶ ζῶσα, κἂν αἰχμάλωτος διὰ σέ,
καὶ δούλη νῦν, ὡς δρᾷς· ἡ δέ μοι δεσπότης, κἂν
δεσπότης ἐστίν, ἀλλ' ἐπαθεν ἐρωτικῶς, καὶ δούλη
σοι πρὸς ἔρωτα γέγονε, καὶ μοι τὰ τοῦ πάθους
παρβεί, δούλης Ὑσμίνης σε τὸν ἀδελφὸν Ὑσμινίαν
ἐρωτικῶς ζητοῦσα· καὶ δεσπότης οὖσα, δουλεύει
τοῖς ἔρωσι. »

17. Ταῦτ' εἶπε, καὶ πάλιν ἐφίλει με, καὶ πάλιν,
οὐκ ἐμά σοι ταῦτα, φησί, τὰ φίλήματα, Ῥοδόπης
δὲ τῆς ἐμῆς δεσποίνης, ἣ δουλοπρεπῶς καθυπηρετῶ,
διακομίζω σοι τὰ φίλήματα. Καγὼ πρὸς αὐτήν·
Ὅντως Ὑσμίνη σὺ καταφιλῶ σου τὰ χεῖλη, κἂν
δμοδούλου, κἂν ἀδελφῆς, κἂν ἐρωμένης ὥσι· καὶ
φιλῶ τὰ φίλήματα, πλὴν οὐ γὰρ ὡς Ῥοδόπης φίλη-
ματα, ἀλλ' ὡς ταύτης Ὑσμίνης, ἣν μοι Ζεὺς ἐμνη-
στεύσατο, ἣν βασιλεὺς ἔρωις ἀντιπαρέθετό μου
ταύτῃ τῇ δεξιᾷ, ἣν Ποσειδῶν ἀεσπάσατο, καὶ νῦν
πάλιν ἔρωις ἀντιπαράτιθαι βασιλεὺς. Ῥοδόπη δ' ἐρ-
βέτω, καὶ ὁ Ῥοδόπης ἔρωις, καὶ εἰ τίνα παρθένον ἄλ-
λην Ὑσμινίᾳ τούτῳ τῷ σῶι καταπαύουσιν ἔρωτες. »

18. Ἡ δέ μοι φησί· « Κἂν μὴ φίλης, κἂν ἀπαναίμῃ
τὸν ἔρωτα, κἂν τὰς συνθήκας τηρῇς, ἀλλὰ πλάττου
μοι τὸν φιλοῦντα, καὶ τὸν ἐραστὴν ὑποκρίνου μοι καὶ

Amor Aulicomide mihi manciparat, ad laurum accedit,
et, proxime sedens, me libere osculatur, inter oscula ridet,
et ridens dicit: « Ego te ut fratrem osculor, et ut amatorem
complector; tamen illa quæ tibi libo oscula non mea
sunt: non a me, amanti tua, tibi amatori meo, sed a
me sorore fratri, a me serva dominæ amatori dantur.
Te amat Rhodope, domina mea. Ego autem lena, et
missile hoc suavius. Cave ne amorem fortuna demen-
tiaris, et, libertatem appetens, liberâ Rhodopes amore
servus fias, servitium corporis dum fugis. Ne mecum
Hysmines tuæ amorem respuas; si enim vultus pul-
chritudo, tamquam Locrensis rosa, emarcuit, superest
haud immixta castitatis pulchritudo; si corpore servio,
manet incorrupta animi libertas. Cætera, utrum tua
causa serva, ante servitutem captiva, immo ante diras
barbarorum manus fluctibus mandata sim, exponere
lingua mea respuit. »

16. Talia cum fletibus et cordolio loquebatur; et ego
illam affatus, « Hysmine, » inquam, et dicens exosculatus
sum, et exosculatus flevi, et flens, « Hysmine, inquam ite-
rum, ego tua causa servus, tamen sociâ servitute gaudeo,
quoniam et communis in amore nostro libertas fuit, et
mibi tecum servo vita defungi potius est, quam cum
Rhodope liber immortalitate donari. Sed dic age, quis te
e profundo pelagi eduxit et huc Artycomidem deduxit? »
Illa autem: « At non hujus temporis hæc narratio est:
ego quidem sum Hysmine, et vivo, quamvis captiva tua
causa, et nunc serva, ut vides. Dominâ autem meâ,
quamvis dominâ, amore percellitur et serva tua amo-
ris ergo facta, me æstus sui consciam fecit; te Hysmines
servæ fratrem Hysminiam deperit, et, vel dominâ, Cupi-
dinibus servit. »

17. Hæc effata, iterum me osculata est, et iterum, « Non
mea sunt, inquit, illa basia, sed Rhodopes dominæ,
cujus mandata capesso serviliter, hæc ad te basia do-
fero. » Ego autem: « Tu vere Hysmine es; labia tua
deosculor, etsi conservæ, etsi sororis, aut dominæ sint;
et oscula deosculor, non autem Rhodopes, sed istius
Hysmines quæ ab Jove mihi desponsa est, quam rex
Amor in manum convenire voluit, quam in undas attraxit
Neptenus et iterum rex Amor mihi obviam præstitit.
Rhodope cum amore suo valeat, et si quam aliam vir-
ginem propter Hysminiam tuam ludos Cupidines fa-
ciunt. »

18. Illa autem, « Etsi non amas, subjecit, etsi pacti te-
nax illius amorem rejicias, illam tamen, quaeso, amare
simula, et amatorem, si me agias, finge: forte enim

« πᾶσαν ξὺν αὐτοῖς τοκεῦσιν ἀφῆρημαι· τοῖνυν αἰγ-
 « ράλωτος καὶ δούλος νῦν, ὡς ὄρας, ἃ πάντα χαίρω
 « πάσχιον, ὅτι σε τὴν ἐμὴν Ὑσμίνην ἔρωις μοι πάλιν
 « ἐξ Ἄδου καινῶς ἀνεσώσατο. Τὸν δὲ γε πρὸς Ῥοδόπην
 5 « ἔρωτα καὶ μέχρι πλάσματος ὀκνῶ καὶ σκηνῆς· σοὶ
 « γὰρ, Ὑσμίνη, μόνῃ καὶ χάρισι σαῖς ὁλοὺς ἐχα-
 « σάμην τοὺς ὀφθαλμούς· ἢ δέ μοι φησὶ· « Κἂν ἔρω-
 « τος γέμῃ σοὶ τὰ φιλήματα, κἂν ὡς σίμβλον φέρῃς
 « τὸ στόμα, κἂν στάξῃ μοι μέλιτος, ἀλλ' οὐ γλώσση
 10 « μόνῃ τὸν ἔρωτα σέβομαι, ὅτι καὶ κέρδος μισῶ ζη-
 « μίας μοι πρόξενον· σὺ μὲν γὰρ ἐκ κήρυκος καὶ
 « ἐλευτέρου δούλου καὶ δυστυχῆς· ὅτι δὲ δούλη κάγω,
 « τοῦτο πάντως ὄρας· εἰ δ' ἐξ ἐλευθέρων, εἰ δ' ἐξ εὐ-
 « τυγῶν, σῆς γλώττης ἔσται τοῦτο λαλεῖν. Ῥοδόπη δὲ
 15 « δεσπότις ἐμὴ καὶ σώζειν δυνάμενη καὶ τὴν ἐλευθε-
 « ρίαν ἀποχαρίσασθαι. »
 22. Κἀγὼ φημι πρὸς αὐτήν· « Κἂν φύσει τὸ θῆλυ
 « θερμότερον, κἂν φύσει τρεπτόν, ἀλλὰ κατὰ τὴν
 « τραγῳδίαν,

20 « Ὅταν ἐς εὐνὴν ἡδονικὴν κυρθῇ,
 « Οὐκ ἔστιν ἄλλη φρὴν μικρονώτερά· »
 « Ἢ δ' ἀλλὰ μικρὸν ὑποσεσηρυῖα τὴν παρειάν, « Μα-
 « κάριον μοι, φησὶ, τὸ τῶν ἀνδρῶν ἀτρεπτόν, καὶ
 « πρὸς ἔρωτος θέρμην ψυχρότερον· »

26 « Τί δὲ με λυπεῖ τοῦτο, ὅταν λόγῳ θάνω,
 « Ἐργοὶ δὲ σωθῶ, κάθενέγκωμαι κλέος; »

BIBAIION ΔΕΚΑΤΟΝ.

1. Ταῦτα δὴ ταῦτ' εἶπε περιπαθὺς, καὶ περιπλα-
 « κεισά με κατεφίλησεν, « Ὑσμινία, λέγουσα, σῶσον
 « Ὑσμίνην τὴν σὴν, καὶ πρὸ ταύτης σὲ τὸν ἐμὸν Ὑσ-
 30 « μινίαν· » καὶ πάλιν ἐφίλει με, καὶ φιλοῦσα κατε-
 « δυσωπεῖ με, « Πείσθητι, λέγουσα, καὶ τὸν ἔραστήν
 « ὑποκρίθητι, μὴ μοι δοκῇς ὑποκρίνεσθαι τῷ μὴ θέ-
 « λειν ὑποκεκρίσθαι τὸν ἔρωτα. » Πείθομαι τοῖνυν καὶ
 « ἀναπτύσσω τὸ ἐπιστόλιον. Τὸ δ' εἶχεν οὕτως·
 35 « 2. « Ῥοδόπη παρθένος, Σωστράτου θυγάτηρ, Ὑσ-
 « μινία τῷ ἔραστῇ χαίρειν. Ὑσμινία, ὡς μὲν εὐ-
 « δαίμων ἐγὼ καὶ πατρίδι καὶ γένει καὶ τοῖς ἀλλοῖς,
 « ὅσοις θεωρεῖται τὸ εὐδαιμον, ἐκ πολλῶν ἔχεις μα-
 « θεῖν· μᾶλλον δ' αὐτά σοι παριστῶσι τὰ πράγμα-
 40 « τα. Ὡς δ' ὅλον τὸν τῆς παρθενίας θησαυρὸν, καὶ
 « μέχρις αὐτῶν ὀφθαλμῶν ἐφωλαξάμην ἀπαρεγγεῖρη-
 « τον, Ἀρτεμιδος πηγὴ καὶ τόσον ἐλεγχὸς μοι σαφέ-
 « στατος. Σὺ δὲ καὶ δούλος ὢν (ἀλλὰ μὴ μοι νεμέσα
 « τῷ βήματι) πηγαῖς Ἀφροδίτης ὄλην μου κατεπέ-
 45 « κλυσας τὴν ψυχὴν, καὶ βέλεσιν ἐρωτικαῖς κατέτο-
 « ξευσας· κἂν γοῦν παρθένος ἐγὼ, κἂν εὐτυχῆς, κἂν
 « περιόδοος, ἀλλὰ πάντα ταῦτα σῆς φιλίας ἐρωτικῆς
 « ἀνταλλάσσομαι, καὶ πατρίδος ταύτης ἐμῆς περιπα-

« spoliasti, tua helepoli mihi patria cum parentibus insis
 « erepta est; igitur et captivus, et servus sum, ut vides:
 « quæ perpessu aspera lætus exantlavi, quia te meam Hys-
 « minen Amor ex Plutonis sedibus salvam eripuit. Cæle-
 « rum illud Rhodopes simulatum quamvis et fictum amo-
 « rem respicio quia in te solam, Hysmine, tuosque lepores
 « oculos intendere mihi suave est. — Quamvis, respondit
 « Hysmine, Amoris plena sint, quæ pangis, basia, et sua-
 « vissimam os mollis copiam stillet, non lingua tantum Amo-
 « rem veneror, quia lucrum, quod post modo damnum
 « parit, odio est; tu enim ex caduceatore quidem et libero
 « servus et infelix, sed ego pariter serva, ut omnino vides;
 « an ingenuis et felicibus orta, tuum est dicere. Rhodope
 « autem hera mea salutis auctor esse, et libertatem, si
 « velit, restituere potest. »

22. « Equidem, inquam, hoc a natura muliebri secus
 « habet, ut ardentius virili leviusque sit; sed, si tragico
 « credimus,

Affecta lecti quum fides injuria est.

Non alia fertur mens mihi crudelior. »

Risit, subductis minimum genis, Hysmine, et, « Beatam
 « me, dixit, propter hominum constantiam et frigidiores
 « adversus Amoris ardores sensus : »

Perire verbis non dolet multum mihi,

Dum facto et opere salva gloriam feram. »

LIBER DECIMUS.

1. Hæc effata cum affectu in collum involat, et oscula-
 « tur, « Hysminia, inquit, cura ut salva sit Hysmine tua,
 « tuque, mi Hysminia, ante ipsam; » rursusque basium
 « libans, cum osculo preces quoque adjecit : « Præbe te
 « morigerum, inquebat, et amatorem simula, ne fingere
 « videaris, dum te ficturum esse negas. » Parui itaque,
 « et apertam epistolam inspexi, quæ sic habebat :

2. « Rhodope virgo, Sostrati filia, Hysminiaæ amato-
 « riam salutem. Hysminia, felicem me esse generis et patriæ
 « ergo omniumque, in quibus felicitas sita videtur, non
 « ignoras, vel ipsa rerum momenta dubitare non sinunt.
 « Porro quo castitatem studio ad oculos usque illibatam
 « custodiverim, Diana fops et arcus argumenta tibi cer-
 « tissima sunt. At tu servus (nec ideo succensere debes)
 « animam meam totam Veneris fontibus obruisti et Amoris
 « sagittis transfixisti; itaque quamvis sim et felix virgo
 « et illustris, his omnibus amorem tuum antefero, immo

νοῦς Ἀρτυκίμιδος τὴν, ἣν οὐκ εἶδον, Εὐρύκω-
 μιν, ἐλευθερίαν σοι χαρίζομένη ἐξ ἄδρου βαλαντίου,
 καὶ χειρὸς ταύτης ἐμῆς, ἣ τὴν ἐπιστολὴν ἐγγαρα-
 τει σοι. Ὑσμίνην δὲ, παιδίσκη ἐμὴν καὶ σὴν ἀδελ-
 φὴν, ἐλευθέραν ἔχεις ἐκ τούτου τοῦ γράμματος,
 τὸν τῆς Ροδόπης γάμον δουλείας ἀνταλλασσόμενος.

Εὐρύκω·
 3. Οὗτοι τοῖνυν ἔχουσιν ἀναγνούς τὴν ἐπιστολὴν
 πρὸς τὴν Ὑσμίνην φημί· «Ὅσα σοι δοκεῖ πρὸς χάριν
 10 «Ροδόπης εἰπεῖν, ὥς ἐξ ἐμῆς ταῦτα φάθι φωνῆς. Εἰ
 «δὲ καὶ φιλεῖσθαι ζητεῖ, καταφιλήσον, καὶ μετάθου
 «φιλήματα ὅσα τῶν ἐμῶν τούτων χεῖλεων ἔχεις πολ-
 «λὰ στόματι παρατεθειμένα τῷ σῷ· εἰ δ' οὐ μόνοις
 «ἀρκεῖται φιλήμασιν, οὐδ' ἐν χεῖλεσι παραμυθεῖται
 15 «τὸν ἔρωτα, κατὰ δὲ τὰς τῶν φοινίκων θηλείας,
 «πτόρθον ἐξ ἄρβενος φοινίκος περὶ μέσῃ αὐτὴν ζη-
 «τεῖ τὴν ψυχὴν, καταπράττομαι σοι, καὶ τοῦτο τῇ Ρο-
 «δόπῃ διαπεμπόμενος·»

4. Ταῦτα πρὸς τὴν Ὑσμίνην ἐγὼ, καὶ πάλιν περι-
 20 πλακεῖς αὐτὴν κατεφίλησα· καὶ ἡ μὲν περὶ τὴν Ρο-
 «δόπην ἐξέδραμεν, ἐγὼ δ' εἰσέδραμον περὶ τὸ δωματίον,
 «καὶ δουλικῶς κατακλιθεὶς περὶ γῆν, ἐσπειράμην τοῖς
 «ὑπνοῖς, πεισθεὶς τῇ νυκτί. Καὶ πάλιν καθ' ὅλους
 αὐτοὺς τὴν Ὑσμίνην ἐδόκουν θρᾶν, καὶ ταύτῃ συνέ-
 25 παίζον· ὥς περὶ γὰρ νοῦς πεινῶντος ἄρτον φαντάζε-
 «ται, καὶ ὕδωρ ὄνειροι τῷ διψῶντι, οὕτως ἐρώσῃ ψυχῇ
 «πάντα πρὸς ἔρωτα μεταπλάττεται, καὶ διαλογισμοί,
 «καὶ τὰ καθ' ὑπνους φαντάσματα. Παρήκεν ἡ νύξ,
 ὑπνοὶ παρῆγοντο τῇ νυκτί, καὶ τοῖς ὑπνοῖς οἱ ὄνει-
 30 ροὶ. Καὶ πάλιν ἦκε τὸ φῶς, καὶ τὸ γλυκὺ τῆς ἡμέρας
 ἐγέλασε· τῆς στρωμνῆς ἀνέστην ἐγὼ, περὶ τὸν δεσ-
 «πότην ἐγενόμην, καὶ ἡμὴν ὑπηρετῶν.

5. Ἐφίσταται Σώστρατος, καὶ φησιν· «Ἰδοὺ σοι,
 «κῆρυξ, πᾶσα πόλις Ἀρτύκωμις πρὸ πυλῶν ξυνεκ-
 35 «πλεύσας, ζητοῦσά σοι πρὸς Δαφνὴπολιν· σὺ δέ μοι
 «περιδύθῃ τὸ κηρύκειον, καὶ ὅλος κῆρυξ γενοῦ.» Στε-
 φανοῦται τὴν κεφαλὴν ὁ κῆρυξ, τῷ χιτῶνι καὶ τῷ πε-
 «δίῳ κατακοσμεῖται, καὶ ὅλον περιθέμενος τὸ κηρύκειον,
 ἐξεῖσι τοῦ δωματίου. Καὶ πάλιν ἡ πόλις ὄρθῃ, καὶ πάλιν
 40 ὀρχεῖται τὸ πλῆθος, καὶ τὸν προπεμπτήριον λαμπρὸν
 ὑφαίνει τῷ κήρυκι, ὅλον καὶ τὸν εἰσπτήριον πολυτελεῖ
 «προεξέφαινε· καὶ ἴνα τὰν μέσῳ παρῶ, τῆς νεῶς ἐπι-
 «θάντες, ἐκείθεν ἀπέβηκεν, καὶ περὶ τὴν Δαφνὴπολιν
 ἐγενόμεθα.

6. Ὁ μὲν οὖν δὴ κῆρυξ καὶ δεσπότης ἐμὸς εἶν· τοῖς
 ἐξ Ἀρτυκίμιδος ξυνεκπλεύσασιν, ἐπὶ τῷ τοῦ Δαφνίου
 βωμῷ, κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῖς κήρυξι γεγονός· ἐγὼ δὲ
 εἶν ὅσοι τῷ κηρυκι ξυνεπλεύσαμεν, περὶ τὴν οἰκίαν
 τοῦ δεσπότης γεγονάμεν· καὶ πάλιν ἡ δεσπότης ἐπὶ
 45 ἐμὲ τὸν δούλον οἰστρήλατουμένη, καὶ ὅλον ἐκθεσά-
 «μενην τοῖς ἔρωςιν· ὅθεν ἀναιδῶς περιπλακεῖσά με
 «φιλεῖν ἀπέμειλετο. Ἐγὼ δ' ὅλον ἐξ αἰδοῦς κατεκαλυ-
 «ψαμὴν τὸ πρόσωπον, καὶ ἡσυχνομένη, νῆ τοὺς θεοὺς, καὶ
 τὴν κατὰ τυραννοῦσάν μου ἐξασπείραν, καὶ τὴν δούλην

«patria mea, clarissima Artycomide, extorrem· vivere pla-
 «cet, illamque, quam nonquam vidi, Auticomidem ire,
 «libertate prius tibi magnis pecuniis redempta, etiam
 «manu propria, quæ istam tibi exaravit. Hysminen vero,
 «ancillam meam, et sororem tuam, hac epistola liberam
 «habet, Rhodopes nuptiis servitutem mutans. Vale.

3. Perlecta, quæ sic se habebat, epistola, «Tu, inquam
 ad Hysminen, quæ tibi dicenda videbuntur, ea vel ut a me
 «dicta illi referes. Quod si et basia querit, tu illa pau-
 «ges, et tot ac tanta, quanta ex labellis meis suavia in os
 «tuum deposita servas, repones; adeoque si oscula sola
 «sibi non sufficere dicet, neque magnum in suaviis amo-
 «ris solatium putet, sed, quod de femina palma jactatur,
 «ramum ex mare palma, qui ad intimam usque animam
 «penetret, querit, illud ego prius in te experiar, illa de-
 «mum ad Rhodopen missurus.

4. Hæc ego ad Hysminen, et iterum illius in amplexum
 effusus basium pangebam; illa autem ad Rhodopen
 celeriter recurrit, dum ego in cubiculum reversus, et
 humi pro more servorum recubans, somno, nocti obse-
 quutus, libavi. Verum in somniis Hysminæ intueri et
 simul colludere videbar; etenim velut esurientis animus
 panem cogitat, et aqua sitienti semper somnium est, sic
 amanti ad amorem omnia, etiam sermones, et in somniis
 simulacra effinguntur. Interim nox, sequunturque noctem
 somni, et somnos somnia. Jamque albescente luce, et
 suaviter ridente die, ego lecto festinanter surgens ad obse-
 quium domino constitui, et ministerium meum præstiti.

5. Adfuit et Sostratus, et dixit: «Caduceator, tota
 «Artycomis ad januam stat, cum te Daphnipolin navi-
 «gare gestiens, tu itaque, caduceatoris vestes indue,
 «et totus caduceator esto.» Statim igitur coronatus, sacra
 veste et sacro calceo ornatus, ac cætera, caduceatoris
 indutus vestimenta, cubiculo egressus est. Tum rursus
 arrecta civitas, et saltantis populi tripudia, quibus a se
 tota civitas splendidissimum di-cessum parat, et qualem
 antea ingressum paraverat; adeoque, ut ea, quæ in me-
 dio acciderunt, prætermittamus, nave conscensa, inde
 solvantes Daphnipolin pervenimus.

6. Confestim caduceator, dominus meus, comitantibus
 qui ex Artycomide simul navigant, omnibus, ad Da-
 phnæ Apollinis, ut caduceatoribus moris est, ivit; ego autem
 cum cæteris, qui cum caduceatore navigaverant, domini
 aedibus me redidit; et ibi me servum ardet domina
 quasi amore insaniens. Igitur impudenter me amplexa de
 osculo pugnabat. Me autem vultum præ verecundia tegan-
 tem, per deos, pudebat, et dominæ, quæ in me tyrannidem
 exerceret, et Hysmines servæ, præter illud quod castitati
 metuebam. Domina vero veste apprehensum, trahelat,

Ἰσμήνην, καὶ τὴν σωφροσύνην αὐτήν. Ἄλλ' ἡ δεσπότης ἐφείλετο μὲν τοῦ χιτωνίου· ἐγὼ δ' ὁ δούλος οὐ μεθειλόμην ἐλχόμενος, ἀλλ' ὅλος ἀντέτεινον· καὶ ἦν ἄγων παρὰ δεσποίνῃ καὶ δούλῳ καινός· ὃ μὲν γὰρ δὴ δούλος ἐγὼ τὴν σωφροσύνην ἐλευθέραν ἐφίλονεικουν τηρεῖν, ἡ δὲ μου δεσπότης κατεδουλοῦτο τοῖς Ἑρώσι, καὶ ὅλον ἤθελεν ἀπεμπολῆσαι τὸ ἐλευθέριον. Ἀλλὰ τις ἐπαγγέλλεν ἐκ τοῦ βοήμου, καὶ φησιν· «Ὁ δεσπότης, ὦ ἀέσποινα, καὶ ζῶν τῷ λόγῳ περὶ τὴν πόλιν ὁ δεσπότης ἐγένετο, τὸν δὲ ταύτης χειρὶν ὡς ἐκ βαρβάρων ἀπηλλαττόμεν αὐτός. Καὶ τοῦ ἐπαυς ἐμνήσθην, καὶ τοῦτο προσφόρως κατὰ τὴν τραγωδίαν εἶπον·

«Ὁ πῶς ποί' ὦ ἀέσποινα πάντα Κύπρι,

«Ἰδὲ πού σιν εἰς πρόσωπα τῶν ξυνεννεῶν.

15 «Ἦκεν δ' κήρυξ ἱζυνοῖς περὶ Σώστρατος καὶ θυγάτηρ Σωστράτου τῇ τῆς Ἰσμήνης ἀνεχομένη χειρί. Φιλοτιμοτάτῃ παρτίθετο, πρῶτον δ' κήρυξ καὶ πολυτελῶς ἀνεκλίνετο, πρῶτον δ' ὅλον ἀποδυθεὶς τὸ χρυσεῖον, καὶ ἡ δεσπότης ἀναιδῶς κατεφίλει τὸν κήρυκα, καὶ τοῦτο ξυνανεκλίνετο· καὶ Σώστρατος Ῥοδόπῃ ξυνανεκλίνετο. Καὶ ἦν τὸ δεῖπνον πολυτελές· καὶ δεσπότης μὲν ἐμοῖς καὶ Σωστράτῳ, τῇ τῆς Ῥοδόπης πατρί, δούλος Ἰσμήνιος· ἐγὼ κινρᾶν ἐγκελεύομαι Ἰσμήνην δὲ τῇ Ῥοδόπῃ πρὸς πόσιν ὑπηρετεῖ, ἵνα μηδὲ 25 μέγρι κύλικος καὶ χειρὸς τὸ σεμνὸν τῆς παρθενίας καταμολύνῃται. Οὕτως ἐρωτικῶς ἡμεῖς ἀνεκράθημεν, καὶ τὸ φίλιον ὅλον κοινώσαμεθα, ὡς κοινώσασθαι καὶ τὸ δούλειον, καὶ πρὸς ἐν καθυπηρετῆσαι λειτουργήμα.

8. «Ἡ μὲν οὖν ἐμὴ δεσπότης τοῖς Ἑρώσι δουλογραφῇ 30 θεῖσα, τῇ κύλικί μοι προσέπαιζε καὶ κατέπαιζεν, ἡ μᾶλλον αὐτὴν ἐν ἐμοὶ καὶ κύλικιν αὐταῖς κατέπαιζον Ἑρωτες· νῦν μὲν γὰρ ἐπέθλιβέ μου τὸν δάκτυλον, νῦν δ' ὅλην τὴν χεῖρα τῇ κύλικι ξυνεφείλετο, καὶ ἀλλάττα κατέπαιζεν, ἡ τοῖς Ἑρώσι κατέπαιζετο ὧν δὴ πάντων 35 ὡς ἐκ πυρὸς φεύγων αὐτός, Ἰσμήνη τῇ συνοινογενοῦσιν συνέπαιζον, τῶν τῆς δεσποίνης παιγνίων τὰ τῆς δούλης ἀνταλλαττόμενος, οἷς ἡ Ῥοδόπη συνένευε, καὶ τῇ δούλῃ παίζειν ἐπένευε, καὶ οἷον διὰ ταύτης ἰδοκεῖ παίζειν αὐτῇ· πρὸς δ' ἡ βλέπων αὐτὸς, τὴν Ῥοδόπην 40 μᾶλλον δούλῃν εἶχον Ἰσμήνης, ὡς καὶ καθυπηρετοῦσαν εἰς ἐρώτα· καὶ οὕτως ἐν παιδιαῖς, ἐν ἐρώσιν, ἐν πολυτελεῖσι τρυφαῖς κατελύετο τὸ συμπόσιον, καὶ ἡμῖν ἔλυετο τὰ τοῦ λειτουργήματος.

9. «Ἡ μὲν οὖν Ἰσμήνη τῇ Ῥοδόπῃ παρείπετο, καὶ 45 ταύτῃ συνόχετο, καὶ ἄμφω γέγονασιν περὶ τὸ δομάτιον, ὃ τῷ Σωστράτῳ δεσπότης ἐμὸς ἀφώσκησε, λαμπρὸς καὶ πολυτελῶς διακοσμησάμενος· ἐγὼ δὲ σὺν ἡμοδούλῳ χορῶν περὶ τὰ τῶν δούλων ἐγεγόμεν, δοματίων, καὶ ἡμῖν συγκατακεκλήμενος τοῖς δούλοις, καὶ 50 συνδεῖσθαι, καὶ τέλος ὑπνῶν. Περὶ δὲ τρίτῃ φυλακῇ τῆς νυκτὸς Σώστρατος σὺν Ῥοδόπῃ καὶ δεσπότης ἐμοῖς ἐπὶ πόν βομόν, διανυκτερεύουσιν, Ἰσμήνη δὲ καὶ γὰρ τοῖς δεσπότης κατὰ δούλους ἐπόμενοι, σὺν αὐ-

ego autem servus non cedebar, immo perfendebar; ita novum insolensque inter dominam et servum exortum certamen est: ego enim servus castitatem servare contendebar, dum Amoribus prorsus manipata domina, quid ingenui mihi restabat, sibi comparare tentaret. Commodo autem ex ara rediens aliquis, «Domina, inquit, dominus accedit», et cum dicto dominus ad januam erat. Itaque ejus e manibus, velut ex barbaris, liberatus sum. Et aptissime illud ex tragedia retuli:

Quomodo aliquando, nata mare, potens Venus,

Vultum mariti sustinent ista sui.

7. Adfuit interim caduceator, subsequentibus Sostrato et Sostrati filia, quae Hysmines manibus iungebatur. Apposita statim regalis coena est, et splendide sumptuoseque, depositis, prius omnibus ministerii insignibus, herus accubuit, et cum illo domina, quae caduceatorem invescuende osculabatur; post illos demum Sostratus simul cum Rhodope. Sumptuosum autem erat convivium, et dominis meis et Rhodopes patri ego, servus Hysminias, vinum praeberere iussus sum; ad dominae autem pedes Hysmine Rhodope vina ministrabat, ut in praeberendo etiam poculo poculum usque et manum castitatis jura integra servarentur. Ita nos amatorie commixti fuimus et amorem inter nos communicavimus, ut pariter servitutem communicaremus et uni ministerio inserviremus.

8. Domina igitur prorsus, Amoribus manipata, poculo, quod e manibus accipiebat meis, alludebat et illudebat, aut potius ipsam, si verum fateamur, in me poculisque ludebant Amores. Etenim modo digitum comprimens, modo manum totam cum poculo trahens, aliisque modis ludebat, aut ab Amoribus ludebatur; quae singula velut ignem fugiens, mox cum Hysmine, quae pariter vinum fundebat, ludebam; ita dominae lusibus ancillae potiores, lusus existimabam, quod advenit Rhodope, atque ut Hysmine colluderet annuit, et quasi ipsa per illam ludere videbatur; quae singula intuitus, Rhodopen Hysmines potius servam credidi, quippe quae suam illi ad amorem operam praestabat. Ita inter lusus amoresque et sumptuosas delicias soluto convivio, nobis quoque ministerium finit.

9. Hysmine igitur Rhodopen sequuta cum illa simul abiit, amboque in cubiculum, quod Sostrato patri splendidum dominus destinaverat et sumptuose ornaverat, secesserunt; ego autem cum grege conservorum in cubiculum nostrum omnium profectus cum illis accubui, et post concenationem obdormivi. Circa vero tertiam noctis vigiliam Sostratus cum Rhodope dominisque ad aram noctem totam transacturi evigilarunt, Hysmine autem et ego, ut servum

« σμοδότε· καὶ εἴη μοι τὸ χρησμώδημα μὴ ἀπει-
 « κταῖον, ἀλλ' εὐκταϊότατον. Ἀπολλὼν ἀκέρσεκόμη,
 « τὴν ἐμὴν ἐλεεινῶς κεκαρμένην ἐλέησον κεφαλὴν.
 « Δάφνις Ἀπολλὼν, Ὑσμίνιου φείσαι παῖδος, σῆς
 5 « δάφνης λαμπρῶς ποτὲ περιστευμένου τὴν κεφα-
 « λὴν, καὶ νῦν τὴν ἐμὴν ταύτην οἰκτρὰν κεφαλὴν
 « Ἰδοὺ κυνέη κατακαλύπτοντος.

11. Ταῦτα δὴ ταῦτα Διάντεια, μήτηρ ἐμὴ, καὶ λίαν
 ἐλεεινῶς κατετραγώδει, καὶ κατὰ θάλατταν κατεκυ-
 10 « ματούτο τοῖς δακρυσί, καὶ ὅλον τὸ ἱερὸν κατεπέκλυ-
 « ζεν· ἡ δὲ γε τῆς ἐμῆς Ὑσμίνης μήτηρ Πανθία πικρὸν
 « ἀντωόρυτο, « Οἶμοι! τέκνον Ὑσμίνη, λέγουσα συνε-
 « χως, ὁλοκάς μοι τούτων ἀθλίων χειρῶν, καὶ με τὴν
 « σὴν μητέρα διώλεσας. Ὡς ὄρνις εὐπερος ἐπετερυῶ,
 15 « καὶ μοῦ τούτων ἐλεεινῶν ἀπέπτῃς χειρῶν. Ἀλλ' ὦ
 « πετερυῖς ἐκείνης ἀγρία, ἡ μοῦ τὸν λύγνον ἀπέ-
 « σβεσε! Θάλαμος μοι σὺ καὶ χάλκεος παρθενῶν.
 « ἀλλ' ὦ μοι τέκνον Ὑσμίνη, ξὺν αὐτῷ θαλάμῳ, ξὺν
 « αὐτῇ παρθενῶνι, σὲ τὴν παρθένον ἀφῆρμασι Ὑψί-
 20 « κομος κυπάριτος Ὑσμίνη μοι σὺ, ἣν περὶ μέσῃν
 « ἐκηπευσάμην ψυχὴν, λιπαίνουσα δρόσῳ παρθευ-
 « καὶ τοῖς ἄλλοις καλοῖς· ἀλλ' ἐξ Εὐρυκώμιδος πνεύ-
 « σας τυφὸν ἀνέσπασε πρόρριζον. Οὐ κήρυξ ἦν ἐκεί-
 « νος, ἀλλ' ἄγριος θῆρ, ὃς τὴν ἐμὴν Ὑσμίνην ἐλεεινῶν
 25 « τούτων χειρῶν καὶ μέσων ἀφῆρπασεν ἀγκαλῶν, καὶ
 « ὅλον μοῦ τὸ κειμήλιον ἀπεσύλησεν, ἐθέρισέ μου
 « τὸν ἄσταχυν, τὸν βότρυν ἐτρύγησε, καὶ τὴν ῥοδὴν
 « νῆαν ἀπηνθίσαστο. Στεφανίτης ἐκείνος ὁ θῆρ ἦκεν εἰς
 « Αὐλικώμιδα, καὶ μοῦ τὴν κεφαλὴν ἀφῆκεν ἀπε-
 30 « ρικασμητοῖ, ἀρπαγμένῳ μοι τὸν στέφανον, ὅλον
 « πόν· παρθένον ἐσχηματίσαστο, καὶ τὴν ἐμὴν παρ-
 « θένον δολίως ζυνεφευδώσαστο· βέλος ἐπεμψέ μοι
 « κατὰ ψυχῆς, καὶ νῦν ἐς βάθος ὀδυνῶμαι τὰ σπλάγ-
 « χνα. Κηρὴν ἐξ Εὐρυκώμιδος ἀπηνῆς τὴν ἐμὴν
 35 « ἀνείλεν Ὑσμίνην, τὴν γλυκεῖάν μου μέλιτταν,
 « καὶ μοῦ τὴν ψυχὴν ὅλην ἀπινθίας ἐπλήρωσεν.
 « Μέγας ἄγριος ἄετος τὰς ἐπὶ σοὶ θυσίας, θυγάτριον,
 « ἐξ αὐτῶν μοι χειρῶν καὶ μέσῃς πυρᾶς ἀνηρεί-
 « ψατο, καὶ ἦν μοι τὸ σημεῖον οὐκ ἀγὰρ καὶ
 40 « τὸ προμάντευμα ἀπαισιώτατον. Καὶ νῦν εἰς ἔργον
 « ἀπέβη τὰ τοῦ Διὸς οἰωνίσματα· πηγὴ μοι γλυκά-
 « ζουσα σὺ, τὸ πικρὸν μοι τοῦ γήρως καταγλυκά-
 « ζουσα· ἀλλ' ὀχετήγιός τις ἐξ Εὐρυκώμιδος εἰς ἐπέ-
 « ραν ἀμάραν μετάρχει σε, καὶ ἡ ψυχὴ μου διψᾷ σε,
 45 « καὶ ὡς καλῆρρον πηγὴν ἐπιζητεῖ σε τὸ στόμα μου.
 « Ἀλλ' ὦ τέκνον Ὑσμίνη, πῶς σε θρηνήσω; πῶς
 « ἐλεεινῶς ἀποκλαύσομαι; ὡς νεκράν; ἀλλὰ ποῖ τέ-
 « θαι· αἶψα γῆς; τίς σε τάφος καλύπτει, καὶ ὅλην τὴν
 « τῶν χαρίτων κατακαλύπτει πηγὴν; Ἀλλ' ἐφείσαστό
 50 « σου τῆς μέσσης θανάτος; καὶ τίς ἔχει σε τόπος
 « ἐθέλω μαθεῖν, τὴν ἐμὴν Ὑσμίνην, τὴν παρθένον,
 « τὴν καλλιπαρθένον. Ἀλλ' ὁ τυραννὸς ἐκείνος, ἀλλ' ὁ
 « θρασὺς, ἀλλ' ὁ τὸ κρύκειον καταπαύων, καὶ ὅλον
 « κατεφυσμένους αὐτοῦ, τὴν σὴν παρθευῖαν ἐσύληκεν.

« oraculum redde, sitque mihi hoc oraculum non infan-
 « stum, sed faustissimum. Intonse Apollo, miserere mei
 « intonsi capitis; Daphnæ Apollo, parce Hysminiae filio,
 « qui tua quondam lauro caput splendide coronatus nunc
 « meum miserandum caput Orci galea tegit.»

11. Hæc et alia Diantea mater, mea, miserabili clamore
 jactans lacrymarum undis mergebatur et templum totum
 inundabat. Verum et Hysmines mater Panthia amarum
 etiam, tanquam responsans, plangebat. « Hei mihi, Hy-
 « smine filia, continuo clamans, quæ infelices manus
 « meas fugiens petisti, et me matrem tuam perdidisti.
 « Ut avis rapida ahs te instruxisti et ex his manibus misere
 « evolasti. Ab crudele alarum remigium, quod lumen
 « meum exstinxit! Tu mihi thalamus et æreum virginum
 « conclave eras; et tamen, o filia mea Hysmine, cum ipso
 « thalamo et ipso virgineo conclavi tu virgo mihi erepta
 « es. Te excelsam cupressum putabam, quam in media
 « colueram animæ virgineoque rore et cæteris culturæ
 « modis fecundabam; at spirans ab Eurycomide turbo
 « radicibus avulsam abstolit. Caduceator sine dubio ille
 « non fuit, sed immanis bellua, quæ Hysminem meam
 « e miseris istis manibus et mediis amplexibus abripuit,
 « omnem meum thesaurum spoliavit, spicas meas messorii,
 « vindemiam decerpit, et rosarium floribus orbem reli-
 « quit. Coronata illa fera Aulicomidem venit, et, sublata
 « mihi corona, mox caput inornatum deseruit; et virgini-
 « tatem simulans virginem meam per fraudem abduxit; te-
 « lum in pectus meum misit et nunc intimis visceribus læsa
 « doleo. Truculentus fucus Aulicomide advolans apem mel-
 « litissimam Hysminem meam rapuit, et animam meam ab-
 « sinthio implevit. Dira illa et immanis aquila, quæ, quom
 « pro te diis rem facerem, victimam a manibus ipsis mediis
 « que ab ignibus rapuit, jam tum malum omen et infeli-
 « cissimum præsagium fuit. Nunc sæva Jovis auguria even-
 « tum sunt habuere: tu mihi, suavissime fons, qui senec-
 « tutis amarorem dulcem faciebas, nescio quis canalis ex
 « Eurycomide in alium aquæductum te derivat, et te anima
 « mea sitit, ac tamquam pulcherrimum fontem te os
 « meum querit. O filia Hysmine, quo te luctu, quibus
 « lacrymis miserabiliter prosequare? an ut mortuam? at
 « ubi terrarum sepultam? qui te tumulus et legit amonum.
 « Gratiarum fontem contigit? Sed forsitan juventuti tuæ
 « mors pepercit; at si illa est, quis te Hysminem meam, vir-
 « ginem virginum pulcherrimam, terrarum locus detineat
 « scire avaro. Prorsus ille tyrannus scelere et audacia
 « conflatus, qui caduceatoris ministerium ludibrio habi-
 « tum mentitus est, ille virginitatem tuam rapuit. O

ριστήρια, ὑμνοῦσιν εὐχαριστήρια, χοροῦσι σωτήρια·
χαίρει τὸ πλῆθος, εὐλογεῖ τὸν Ἀπόλλωνα, καὶ τῆς
δάφνης ἡμεῖς στεφανούμεθα.

14. Κήρυξ δ' ὃς ποτὲ δεσπότης ἔμους, καὶ Σωστράτος,
Ῥοδόπης πατήρ, ἡμῖν ἐπιτίθενται· διαβρῆσσοσι τοὺς
στεφάνους, ἀφείδως τὴν γλῶσσαν προπέμπουσιν, ἀπαί-
σια κινεῖντες αὐτὴν· τὸν ἱερέα κακολογοῦσι, καὶ δημη-
γοροῦσι τὰ κατ' ἡμᾶς, ὥς ἐκ βαρβαρικῶν χειρῶν ἡμᾶς
ἀπεσπᾶσαντο νόμῳ στρατιωτικῷ δουλογραφηθέντας· αὐ-
10 τοῖς δ' αὖτε στεφανῶν ἡμᾶς ἱερέως φησὶ πρὸς αὐτούς·
« Εὐγε τῆς νομοθεσίας ὑμῖν, ὥς δουλαγωγεῖτε τοὺς
« Ἕλληνας, ὑπέρευγε τῆς εὐσεβείας, ὥς, δουλογρα-
« φεῖτε τοὺς κήρυκας. Ἀπόλλων χρησιμοδοτεῖ, καὶ τοῖς
« ἐλευθεροῖς ἀφισπύεται τὸ ἐλευθερόν, οἷς νόμος Ἑλ-
« ληνῶν πρότερον καὶ φύσις αὐτὴ τὴν ἐλευθερίαν ἀπε-
15 « χρίσασατο· ἀντιχρησιμοδοτεῖτε δ' ὑμεῖς, ἀντινομοθε-
« τεῖτε, πρὸς ἐλευθεροῦς καταδουλούμενοι. » Οἱ δὲ,
« Οὐχ ἡμεῖς, φασίν, ἀντινομοθετοῦμεν, ἀλλ' αἰγμὴ καὶ
« νόμος τοιούτους ἐδουλογράφησε στρατιωτικῶς. » Καὶ δὴ
20 μετεἶλον ἡμᾶς, ἡμεῖς δ' οὐκ ἀπεσπώμεθα τῶν τοῦ
Φοῖβου ποδῶν.

« Καὶ πάλιν αἰμητέρας ἐθρήνουν, οἱ πατέρες κα-
τεδυσσάπων καὶ γλώσση καὶ δάκρυσι· καὶ ὁ ἱερεὺς
ταῖς χειρσὶν ἀπεμάχετο, καὶ πείθειν οὐκ ἔχων ἀπεστε-
25 φανώθη τὴν κεφαλὴν, ἀπεδύσατο τὸν χιτῶνα, καὶ τὴν
ἀρβύλην ἀπέθετο, καὶ ἀναβὰς ἐπ' ὀκρίδαντος Στεντό-
ρειον πρὸς τὸ πλῆθος φησὶ· « Τί μάτην ὁ πολὺς ἄνθρω-
« πος ἐπὶ τὸν τοῦ Δαφνίου ξυτρεφέχης βωμόν; τί κα-
« ταδυσσώπεις τὸν Ἑκχέβλον χρησιμοδοτημάτων; Φοῖβ'
30 « Ἀπόλλων, ἄλῃς σοι τῶν προμαντευμάτων, ἄλῃς σοι τῶν
« στεφανωμάτων. » Πρὸς δ' ὅτ' τὸ πλῆθος καταθορυβήθη,
ὁρασίνεται κατὰ τῶν ἀρπαζόντων ἡμᾶς· οἱ δ' εὐθὺς τῶν
τοῦ Φοῖβου ποδῶν ἐφάπτονται ἔνν ἡμῖν, ὡς τὸν περὶ
ψυχῆς τρέχοντες, καταδυσσώπουσι τὸν ἱερέα, ἱλάσκον-
35 « ται τὸν Ἀπόλλωνα, » Σύγνωνθι, λέγοντες· Ἀπόλλων,
« καὶ φρενὸς καὶ γλώσσης ἡμῖν. » Ἡμᾶς ἐλευθεροῦς ἀνα-
κηρύττουσι, τὰς αὐτῶν ἐλευθερώσαι ζητοῦντες· φυγὰς.
Στεφανούμεθα πάλιν ἡμεῖς, ἐλευθερίαν ἐπιγραφόμεθα,
καὶ τοῖς τοκεῦσιν ἀποδιδόμεθα· οἱ δ' ὅλοι πληρωθέντες
40 ἡδονῆς καὶ χαρᾶς, αἰσάμενοι ὅσους, ὥς ἐπαναβῆναι
παισίν· ἄδουσιν ἀναγνώγια, καὶ χορεύουσιν ἐπινίκια.
Συνορχούμεθα τοῖς αἰσῶσι καὶ παινίζομεν ἐλευ-
θερίαν ἡλικίον ὅλον ἐράσμιον.

15. Καλεῖ καὶ δεῖπνον καιρὸς, καὶ τῷ ἱερεὶ ξενίζο-
μεθα, καὶ ἦν τὸ δεῖπνον φιλοτιμώτατον. Ἡ μὲν οὖν
Ῥοδοπὶς τρὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐξ αἰδούς ἀπῆκε τὴ γῆ,
καὶ ταῖς τραπαῖς οὐ προσείγεν οὐδὲ μετὰ χειρῶν αὐ-
τῶν· ἐγὼ δ' ὡς τις Ὀλυμπιονίκης ἐξ ἡσόνης καὶ χαρᾶς
ὀφθαλμοὺς μὲν καὶ χεῖρας εἶπον ἐπὶ τὴν τραπέζαν,
60 στομα δὲ καὶ λαίμονα ἐγχεύοντα τοῖς βρωμάσι, καὶ
ὅλοι τοὶ νῶι τὸν γαῖον ἐπωπτορίζον· αὐτὸν. Μετὰ
γούρῳ δὲ ποικίλως καὶ πολυτελεῖς τὰς τροφὰς, ὁ ἱερεὺς
ἀναστὰς τῆς τραπέζης, καὶ τὸν χιτῶνα διαλυσάμενός,
καὶ γυμνώσας τὴν χεῖρα, πρὸς πότον ἡμῖν ὑπέρειχε,

solvunt et pro salute nostra plaudunt; denique plebs
tota Apollinem laudibus prosequitur et nos lauro corona-
mur.

14. Verum caduceator, quondam lieris meus, et Sostra-
tus, Rhodopes pater, in nos irruunt; coronas dilacerant, te-
meraria pleraque et ominosa etiam effutientes, ipsum ulti-
mum conviciis sacerdotem lacerant et res nostras populo
narrare exorsi sunt: ut nempe barbarorum e manibus ere-
ptos et militari lege servos factos possiderent. Verum ad
haec nos iterum coronans, sacerdos, « O pulchram, inquit,
« legem vobis qui Græcos in servitutem redigitis! o
« spectate pietatis homines qui caduceatores servos facitis.
« Vaticinatur Apollo et liberis libertatem asserit quibus
« lex Græcorum et ipsa natura libertatem prius largita
« erat; vos contra altero vestro oraculo et altera lege
« servos esse qui liberi sunt jubetis. — Nos vero, respon-
« debant illi, legem novam non ferimus, sed bello et belli
« jure nobis servi effecti sunt. » Et cum dicto nos traha-
bant, nos autem a Phœbi genibus avelli non patiebamur.

15. Et iterum matres lacrymabantur et patres verbis et
lacrymis supplices auxilium petebant; ipse autem sacer-
dos manibus repugnabat: sed quum persuadere non posset,
deposita corona, tum demum sacra veste et calceo sacro
exutus, suggestu conscenso, alta et Stentorea voce popu-
lum sic alloquitur: « Quid frustra tanta multitudo ad
« hanc aram concurris; quid a deo qui longe jaculatur
« oracula suppliciter rogas? Satis oraculorum tibi, Phœbe
« Apollo, satis coronarum est. » Commotus ad illa popu-
lus contra raptōres nostros audacior factus est. Itaque illi
statim dei ad pedes nobiscum effusi, sacerdotem, quasi in
vitæ periculo constituti, precantur, Apollinem invocant,
dicentes: « Parce, Apollo, et menti et linguae nostrae. » Nos
liberos esse jubent, liberas esse animas suas rogantes.
Rursus igitur coronati liberique facti parentibus redditi
sumus, qui statim lætitia et gaudio pleni pro salute nato-
rum quasi virbiorum numini faciunt; nos reduces cantibus,
omniumque victores choreis excipiunt. Et nos cum illis
saltamus dulcissimumque restitutæ libertatis pœana cani-
mus.

16. Vocat interim prandii hora, nosque hospitio exceptos
sacerdos splendidissimo convivio tractavit. Hysmine quidem,
defixis præ pudore in terram oculis, cibos ne manibus
vinculis attingere ausa est; ego contra, quasi Olympio-
nica, præ gudio et lætitia oculis quidem et manus ad men-
sam intendebam sed etiam convivii cibis et ore et gula in-
indulgebam, et animo, quasi in speculo, mihi effingebam
nuptias. Post diversas opiparasque epulas, surgens mensa sa-
cerdos, cincta veste, nudatisque aliquantulum brachiis, pocu-
lum nobis præbuit dicens: « Hoc est poculum Servatoris

«Τοῦτο πόμα, λέγων, Σωτήρ Ἀπόλλωνος.» Πίνουσι μὲν οὖν οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ μετ' αὐτοὺς αἱ μητέρες, «Χάρις σοι, λέγοντες, Ἀπόλλων, τῆς καλῆς παύτης παρακαταθήκης, ἣν παρακατέθου τοὺς παῖδας ἡμῖν.» Καὶ μετ' αὐτοὺς ἡμῖν ἐκοινώσατο τὸ ποτήριον, «Ἀπόλλων, λέγων, ὑμῖν κοινούται τὸ πόμα, ὅς καὶ τὸν γάμον ἐπισκήπτει χρησμοδοτῶν, δωρεῖται τὸ ἐλευθέριον, καὶ ὅλον κοινούται τὸ ζῶσιμον.»

17. Ταῦτ' εἰπὼν, συνανελθὼν καὶ πάλιν, «Ἡμῖν, φησὶν, Ὑσμινία νυμφίε (ταύτην γάρ σοι τὴν κλήσιν Ἀπόλλων φοιτᾷ ἀπεχάριστο), μὴ φείσῃ λέγων τὰ καθ' ὑμᾶς ἀρχῆς ἀπ' ἀρχῆς, καὶ μέχρις ἀκρῆς αὐτῆς τῆς τελευτῆς.» Ἐγὼ δὲ πρὸς αὐτόν, «Ὅλους ἀνάπτεις μοι κρατῆρας αὐτοὺς πυρὸς, καὶ μυρμηκίαν μοι τραγῳδημάτων ἀναστομαῖς.» Ὁ δὲ, «Ἀλλὰ μὴ φείσῃ μοι, φησὶ, πρὸς Ἀπόλλωνος, μηδενὸς, πρὸς ἐλευθερίας αὐτῆς καὶ νυμφῶνος, ὅν σοι λαμπρὸν Ἀπόλλων ἐνυψοστόλησεν.» Ἐγὼ δὲ πρὸς αὐτόν, «Σύγγνωθι, δέσποτα· ὅλην γὰρ ἐξαΐδου καταθεροβημένος εἰμὶ τὴν ψυχὴν, καὶ ὅλον τεταραγμένος τὸν νοῦν· ἐς νέωτα δὲ σοι τὰ τῆς διηγέσεως ἀποταμιεύσομαι.»

18. Πείθω τὸν ἱερέα, καὶ λύεται τὸ συμπόσιον, καὶ ἡμεῖς γινόμεθα παρὰ τὰ δωματία· Θεμιστεῖ γάρ μοι πατρί καὶ μητρὶ Διαντεῖα καὶ μοι δωματίον ἐν ὃ ἱερεὺς ἀψώσωσε, καὶ κλίνας τρεῖς παρὰ τούτῳ λαμπράς ὑπεστρώσατο, αἷς ἡμεῖς ἀνακλιθέντες, πρὸς ὕπνον ἐτρέφμεν· Σωσθένι δὲ καὶ Πανθίᾳ καὶ τῇ τούτων Ὑσμίνῃ παιδί, δωματίον ἕτερον. Καὶ οὕτως ἡμεῖς ἀπ' ἀλλήλων γενόμενοι, τὴν νύκτα παρεμετρήσαμεν.

BIBAION ENDEKATON.

30 1. Τῇ δ' ὕστεραίᾳ πάλιν ἐπὶ τὸν βωμὸν γενόμενοι, δάφνης ἐστεφανωμένοι τὰς κεφαλὰς, ἐπανηγυρίζομεν ἐλευθερία, ἐπαιανίζομεν ἐπινίκια, ἐπεκροτοῦμεν σωτήρια, ὅλας ἐκατόμβας Ἀπόλλωνι θύοντες· τὸ δὲ γε πληθὺς, ὅσον εἶχεν οὐκ εὐαριθμητὸν ὁ βωμός, πρὸς ἡμᾶς

35 εἶχε τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ τοὺς δακτύλους παρεστημαίνετο· καὶ ἦν τὸ καθ' Ὑσμίνην καὶ Ὑσμινίαν ἡμᾶς ἀνάπασαν γλῶσσαν διήγημα κείμενον· καὶ ἦν Ἀπόλλων ἐφ' ἡμῖν εὐλογούμενος.

2. Πάλιν οὖν ἀρίστου καιρὸς, καὶ πάλιν δεῖπνον ὃ

40 ἱερεὺς λαμπρὸν ἐτοιμάζεται, καὶ πάλιν ἡμᾶς φιλοφρονεῖται πολυτελεῶς. Ἐπεὶ δὲ πέρας ἔχοι τὰ τῆς τραπέζης, ὃ τὸ δεῖπνον ἐτοιμασάμενος ἱερεὺς τὰ καθ' ἡμᾶς ζητεῖ καὶ πάλιν μαθεῖν, καὶ ἦν ἀμεταθέτως ἐγχείμενος· ἐγὼ δ' ἄλλα, καὶ ἡσχυνόμην, καὶ ὤκνουν, καὶ ἔφριτταν,

45 ἀλλ' ὤκων ἀπεδυσάμην πρὸς τὴν διήγησιν, καὶ ἡ φωνή μου ἐπέλειπε, καὶ ἡ γλῶσσα ἐπέιγετο· ἀρχομαι δ' ὁμοῦς λεπτῇ τῇ φωνῇ·

3. «Πατὴρ μὲν μοι Θεμιστεὺς οὗτος, καὶ μήτηρ

«Διαντεῖα, οὗς σὺ ξενίζεις φιλοτιμώτατα, πόλις δ'

«Apollinis.» Primi bibunt patres nostri, secundaque ab illis matres, «Gratias agimus, o Apollo, dicentes, ob pulchrum istud filiorum apud nos depositum.» Nobis tertio poculum sacerdos cum hoc dicto tradidit: «Apollo inter vos hoc esse poculum commune vult, qui et vobis oraculo nuptias imperat, et, libertate restituta, totum vilitae curriculum commune esse jubet.»

17. Hæc effatus accubuit, iterumque ad me conversus, «Hysminia sponse, inquit (tibi enim hoc nomen vaticinio suo deus tribuit), non negabis, ut puto, rerum tuarum arrationem a prima repetitam origine ad finem usque pertexere.» Ego autem, «Tu sopitos ignes, inquam, suscitās, innumerosque jubes renovare dolores.—Te tamen per Apollinem, respondit ille, obtestor, ne quidquam sileas, per libertatem tuam et nuptias, quas tibi tam splendide numen paravit.» Ego vero, «Parce, domina, inquam, quia pudore conturbatur animus, teritæque meis hæret: in crastinum tibi integram narrationem servabo.»

18. Persuasus est sacerdos, et, ita finito convivio, nos cubiculis reddidimus, quorum alterum Themisteo patri matrique et mihi, in eoque tres lecti splendide parati erant, in quibus recubantes somno concessimus; alterum vero Sostheni pariter et uxori Hysminæque. Ita discreti separatique noctem dimensū somus.

LIBER UNDECIMUS.

1. Sequenti die, quum iterum ad Apollinis aras tempora lauro redimiti venissemus, libertatem restitutam celebravimus, victoriæ pæana cantavimus, et servatori deo plaudentes exactam hecatomben Apollini mactavimus; turba autem, quæ sine numero ad aras præsens aderat, inconvivo in nos delixa obtutu, digito monstrabat; et nostra omnium in ore historia erat, et in nobis Apollo utique laudabatur.

2. Iterum cibi capiendi hora venit, iterumque parato sacerdos opiparo convivio sumptuose nos excepit. Circa finem, sacerdos, qui convivium paraverat, iterum omnia quæ ad nos spectant scire cupiens, me acriter ut res nostras exordiar urget; ego autem, quamvis me puderet, ideoque tardior et timidior subsisterem, invitatus tamen ad illarum narrationem, deficiente pæne voce et hærente ad fauces lingua, me comparavi, initium tenui voce sic exorsus:

3. «Pater mihi Themisteus ille, quem vides, et Diantea mater, quos tu benigne et honorifice hospitio excipis,

« Εὐρύκωμ' ἔμοι πατρίς, παρ' ἧ βωμὸς Ξενίου Διός,
 « καὶ τελετὴ τὰ Διάσια. Καὶ κήρυξ ἐγὼ κληρούμε-
 « νος τὸ κηρύκειον, καὶ κήρυξ οὐκ ἐς τυχοῦσαν, ἀλλ'
 « ἐς Αὐλικώμην, στεφανοῦμαι τῆς δάφνης. Ἦκω
 5 « περὶ τὴν κληρώθεισάν μοι πάντως πολυτελῶς, ὅτι
 « καὶ Διὸς τὸ κηρύκειον, καὶ Διασίων ὁ κήρυξ ἐγώ. Τῷ
 « Σωσθένῃ ξενίζομαι τούτῳ, πολυτελῶς ὑποδέχομαι,
 « φιλοφρονοῦμαι λαμπρῶς· εἰσάγει με περὶ τὸν κῆπον·
 « ἐν μέσῳ τούτῳ τὰ τῆς τραπέζης μοι παρατίθεται·
 10 « ἐγγύς μοι τοῦ λειμῶνος τὰ τῆς στρωμνῆς ἐτοιμάζεται·
 « Ὑσμίνη ταύτῃ τῇ θυγατρὶ Σωσθένης οὗτος, ὁ ταύ-
 « τῆς πατὴρ, οἰνοχοεῖν ἐγκλεῖνεται· ἡ δ' οἰνοχοεῖται
 « τῷ πατρὶ περὶ θομένη.
 4. « Τέλος ἔχει τὰ τῆς τραπέζης, καὶ νίπτει μου
 15 « τοὺς πόδας Ὑσμίνη, παρθένους πόδας παρθένοισ
 « χερσίν. Ἀνακλίνομαι τῇ στρωμνῇ κατὰ παρθένον,
 « ἀνέτως τοῖς ὕπνοις σπενδόμενος. Ἀνίσταμαι μεθ'
 « ἡμέραν, γίνομαι περὶ τὸν κῆπον, θαυμάζω τοῦτον
 « τῆς τῶν φυτῶν συστοιχίας καὶ τῶν ἄλλων καλῶν,
 20 « περὶ τὸ τοῦ κήπου θριγγίον μετὰ γὰρ τοὺς ὀρθόκλητους,
 « καὶ μετὰ δὴ τινὰς γραφὰς, θρόνον χρυσοῦν γεγραμ-
 « μένον ὄρω, μεῖρακιον ἐπὶ τῷ θρόνῳ ὀπλοφόρον,
 « γυμνόν, πυρφόρον, τῷ πόδε πτερωτόν, ἐκ κεφαλῆς
 « καὶ μέχρι ποδῶν χαρίεν τὸ πρόσωπον. Τούτῳ δὲ
 « τούτῳ τῷ μεῖρακιῳ δουλοπρεπῶς παρειστήκεισαν
 « βασιλεῖς, δυνάσται καὶ τύραννοι, θῆρες καὶ θηρῶν
 « βασιλεῖς, ἅπαν γένος πτηνῶν, ἅπαν γένος θαλάσσης,
 « καὶ φασματώδεις δύο γυναῖκες τινες, ὑπὲρ γυναῖκας
 « τὸ μῆκος, τὴν ρυτίδα πέμπελοι καὶ τριπέμπελοι. Ἦ
 30 « μὲν λευκὴ τὰ πάντα, τὸ πρόσωπον, τὴν τρίχα καὶ
 « τὸ χιτῶνιον, χεῖρας καὶ πόδας, καὶ ἅλλα τοῦ σώ-
 « ματος· ἡ δὲ τὰ πάντα μέλαινα, τὴν ὄψιν, τὰς
 « χεῖρας, καὶ μέχρι ποδῶν ἐκ κεφαλῆς, καὶ μέχρις
 « ὀνύχων αὐτῶν. Ἄ δὲ κατεβορβήθη ἰδὼν, καὶ νοῦ
 35 « πλάσμα, καὶ τέχνην ζωγράφου, τὴν καινὴν ταύτην
 « ἐλογίζομην γραφὴν. Ἄλλ' ἦν ὑπὲρ τήν τοῦ μεῖρακιου
 « κεφαλὴν ἱαμβεῖα, Ἐρωτα λέγοντα τὸν γεγραμμένον
 « εἶναι, τὸν ἐπὶ δῖφρον καθήμενον, πάντων κρατοῦντα
 « βασιλικῶς. Ἐγὼ δ' οὐ μόνον ἐκακολόγησα τὴν γρα-
 40 « φήν, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν Ἐρωτα σπυρρόνως
 « ἀπέσκηψα.
 5. « Ὁ δ' ἐφίσταται διὰ νυκτὸς ὑπνουμένῳ μοι, καὶ
 « τὰ μεθ' ἡμέραν κατονειδίζει με· καὶ τέλος ἐμπίπτει
 « μου τῇ ψυχῇ, καὶ συνδουλογραφεῖ με τοῖς δούλοις
 45 « αὐτοῦ, ἀντὶ κήρυκος, ἀντὶ παρθένου, πρὸς ὅλον
 « ἔραστον μεταπλάττων με καὶ τῇ χειρὶ μου ταύτῃ
 « τῇ δεξιᾷ τὴν Ὑσμίνην μοι ταύτην παραθεῖς, ἀπέ-
 « πτη μου τῶν ὀφθαλμῶν, συμμετελκυσάμενος καὶ
 « τοὺς ὕπνους, καὶ τὴν παρθενίαν, καὶ τὸ κηρύκειον.
 50 « Καὶ ἡμὴν ἔραστος ὁ κήρυξ, καὶ ὁ παρθένος ἀπάρθε-
 « νος ὅλην κατεπόρευον τὴν Ὑσμίνην καὶ ὀφθαλ-
 « μοῖς, καὶ γλώσσῃ, καὶ νευματι, μεταπλάττων καὶ
 « ταύτην εἰς Ἐρωτα. Καὶ οὕτως ἐξ Αὐλικώμιδος πα-
 « λινοστῶ πρὸς Εὐρύκωμην, ὅλην τῇ τῆς Ὑσμίνης

« urbs Eurycomis patria, in qua Jovis Hospitalis celebre
 « templum et Diasia festum. In hac urbe sorte caducea-
 « toris ministerium adeptus non in exiguam civitatem, sed
 « in Aulicomidem, laurea coronatus sum. In illam, quæ
 « mihi contigerat, urbem veni, magnò et splendido appa-
 « ratu, ut et Jovis præconium et Diasiorum præconem de-
 « cuit. Ibi me hospitio exceptum Sosthenes splendide et
 « inhumaniter habet, me in hortum deducit, cojus in medio
 « cæna mihi apponitur; proxime pratum etiam lectum
 « parat et Hysminen filiam (iste enim Hysmines pater)
 « vinum nobis præbere jubet. Illa patri paret, et vina
 « ministrat.

4. « Finito convivio, pedes meos, et castos quidem
 « pedes, castis manibus lavat. Ego cubili redditus, statim,
 « ut nondum amantem decet, somno indulgeo. Redeunte
 « die, surgo, in hortum incedo et ibi fruticum ordines,
 « plurimæque alia mirabundus, tandem oculis septum
 « usurpans, post aliquas picturas aureum tronum depi-
 « ctum aspicio et puerum trono insidentem, nudum,
 « arma et faculam tenentem, alatis pedibus, et a capite ad
 « pedes formosum. Huic autem puero adstabant quod-
 « cunque ad obsequium parati reges, principes, et tyranni,
 « feræ præterea, ferarumque reges, præter omne volucrum
 « genus, et universum genus piscium; proxime insolentis
 « formæ mulieres duæ, proceræ supra mulierum vulgus
 « et rugarum sulcis senioque immo trisenio confectæ.
 « Prima prorsus alba vultu, crine, veste, manibus pedi-
 « busque ac cæteris corporis partibus; altera autem totam
 « corporis compagem nigerrima, et manus et cætera a
 « capite usque ad pedes. Quæ videns conturbatus sum, et
 « ingenii figmentum, aut pictoris artificium, insolentem pi-
 « cturam suspicatus sum. Verum super pueri caput iambici
 « versus exarati Amorem ibi descriptum docebant, qui
 « curru insidens omnibus regia potestate imperaret. Ego
 « autem, non solum contempta conviciis pictura, dictis
 « etiam, ut castum decuit, Amorem laceravi.

5. « At ille dormienti per noctem mihi apparens,
 « exprobratis quæ toto die dixeram singulis, tandem in-
 « timo pectoris penetrati sese insinuans, de caduceatore
 « pudicoque in amatorem mutatum servorum numero
 « adscripsit, traditaque in hanc dextram manum Hys-
 « mine, somnos et castitatem et sacrum ministerium
 « secum auferens, evolavit. Et ego caduceator et castus,
 « amator et sine castitate evasi, oculis, lingua nutuque
 « Hysminen depudicans parem in amorem transformo. Illa
 « ex Aulicomide Hysmines amori mancipatus Eurycomi-

« ὅπου τὸ βάρβαρον, τὴν τριήρη τοῖς πείσμασι κατα-
 « πηξάμενον, περὶ τὴν ἡπειρον γέγονε, καὶ τὰς γυ-
 « ναῖκας συμμεθειχύσατο. Μετὰ γοῦν δὴ πολυτελεῖς τι-
 « νὰς τροφὰς καὶ πόσεις, ἃς ἐξ Ἀρτυκώμιδος ἡ τριήρης
 5 « εἶχε πολλὰς, ἀσέμνως ταῖς γυναιξὶ τὸ βάρβαρον κα-
 « τεχρήσατο, καὶ τοῖς ὑπνοῖς ἐσπείσατο, καταβεβακ-
 « χευμένον καὶ οἶνῳ καὶ ἔρωτι. Ἐν μέσοις δὲ τούτοις
 « ὑπνοῖς καὶ ἔρωσιν, ἡ μᾶλλον ἀκολάστῳ γνώμῃ βαρ-
 « βαρικῇ, τὸ τῆς Δαφνηπόλεως ταύτης ἐφίσταται στρα-
 10 « τιωτικόν, ὑπνοῦσι τοῖς βαρβάροις κατεπιτίθεται, συ-
 « νέχει τούτους, σφάττει, καταλίζειται, καὶ ἡμᾶς αὐτοῖς
 « συλλήγεται. Ἐπὶ δὴ τούτοις καὶ ἐφ' ἡμῖν ἐν μέσῃ ταύτῃ
 « τῇ πόλει πομπεῦει τὸ στρατιωτικόν, καὶ τέλος ἡμᾶς
 « χρησμῷ καταδουλοῦται καὶ κλήρῳ καταμερίζεται.
 15 « Δουλογραφοῦμαι πάλιν ἐγὼ, καὶ δούλειος καλεῖ με
 « ζυγὸς ἐς ταύτην τὴν Δαφνήπολιν.

10. « Ἄλλ' ἤκει καιρὸς ὁ παρών, καιρὸς Ἀπόλλωνος
 « ἑορτῆς, καὶ λαμπρὰ τελετὴ τὰ τῆς ἑορτῆς καὶ πα-
 « νήγυρις· καὶ κληροῦται κήρυξι τὸ κηρύκειον, καὶ
 20 « δεσπότης ἐμὸς, ὃ χθὲς μοι τὸν τῆς ἐλευθερίας διαρ-
 « ρηξάμενος στέφανον, κήρυξ ἐς Ἀρτύκωμιν στέλλεται.
 « Γίνεται περὶ τὴν κληρωθεῖσαν· ἐπομαι τῷ δεσπότῃ
 « κατὰ δοῦλον ἐγὼ. Φιλοφρονούμεθα τῷ Σωστράτῳ,
 « τῷ τῆς Ῥοδόπης πατρί, τῷ χθὲς ἀφελομένῳ τὸν
 25 « τῆς Ὑσμίνης στέφανον. Ταύτης δὲ τῆς Ῥοδόπης
 « δούλην τὴν Ὑσμίνην ὄρω, τὸν ἀδελφὸν ὑποκρίνομαι·
 « ἡ δ' ὅλην μοι τὴν ἀδελφὴν κατασχεματίζεται, καὶ φι-
 « λοῦμεν, ὁρώσης καὶ Ῥοδόπης αὐτῆς. Εἰ δ' ἔρξ' μου
 « Ῥοδόπη καὶ τὴν ἐμὴν ἀδελφὴν ταύτην Ὑσμίνην καὶ
 30 « δούλην αὐτῆς ὑπερέτιν ἔσχε πρὸς ἔρωτα, Ὑσμίνην λε-
 « γέτω. Τὰ δὲ περὶ τὸν βωμόν, οὐ μᾶλλον οἶδας ἡμῶν
 « ἀκριβέστερον, τὰ τῶν μητέρων δάκρυα, τὴν τῶν
 « πατέρων γλώσσαν ἐλεινολογουμένην τὰ καθ' ἡμᾶς,
 « τὸν χρησμὸν, τὴν τῶν παίδων ἀνέυρεσιν, τὸν τῆς
 35 « ἐλευθερίας στέφανον, τὴν στεφάνωσιν, τὴν ἀποστε-
 « φάνωσιν, τὴν σὴν μακαρίαν ἐκείνην φωνὴν καὶ βοήν,
 « τὸν τῆς ἐλευθερίας ἡμέτερον στέφανον, καὶ ἅλλ'·
 « ὅποσα περὶ τὸν μέγαν τοῦτον τῆς ἐλευθερίας βωμόν. »

11. Ταῦτ' εἰπόντι, « Χαίροις, » ὁ ἱερεὺς μοί φησι,
 10 καὶ πρὸς τὴν Ὑσμίνην μετάγει τοὺς ὀφθαλμοὺς,
 « Παρθένε, λέγων, Ὑσμίνη, τὰ μὲν δὴ περὶ τούτων
 « τὸν νυμφίον τὸν σὸν ἔχω μαθὼν ἀπὸ γλώσσης αὐ-
 « τοῦ· σὺ δὲ μοι τὴν μηνοειδῆ ἀνακύκλωσον, ἵν' ὁλό-
 « φωτον εἶη μοι τὸ διήγημα. » Ἡ δὲ πρὸς αὐτόν·
 45 « Φεῖσαι γλώσσης ἐμῆς, πρὸς Ἀπόλλωνος Σωτῆρος·
 « γλώσση γὰρ παρθενικῇ αἰδώς τοι προκαθῆται, μηδὲ
 « γὰρ οὕτω πάντολμος εἶην, ὥς τὸν πατέρα μὴ φρίτ-
 « τεῖν, καὶ τὴν μητέρα περιφρονεῖν· σιγὴ γὰρ παρ-
 « θένοις κόσμος, καὶ γλώσσης φειδώ. »

50 12. Ταῦτα μὲν οὖν ἡ κόρη μετ' αἰδοῦς πρὸς αὐτόν·
 « δὲ τὰ πάντα καλὸς ἱερεὺς, « Παρθένε τέκνον, φησὶν,
 « Ἀπόλλων σοι μὲν ἐλευθερίαν χαρίζειται, καὶ τὸν
 « καλὸν τοῦτον Ὑσμινίαν ἐπινυμφεύει σοι· σὺ δ' οὐδ'
 « αὐτὸ δὴ κατὰ σὲ δρᾶμα θύσεις Ἀπόλλωνι, ἵν'

« Ibi, illa probe rudentibus firmata, in terram cum mulie-
 « ribus descendentes barbari, post opiparas epulas et
 « computationes quibus ex Artycomide advectis triremis
 « abundabat, feminis etiam per summam turpitudinem
 « abusi, mero et venere debacchantes, somno induiserunt.
 « Somnos inter et libidines barbaros aucupati hujus urbis
 « Daphnipoleos milites invadunt, comprehendunt, occi-
 « dunt, diripiunt, nosque simul captivos abducunt. Per me-
 « diam urbem celebri triumpho et pompa illos nosque si-
 « mul circumfert exercitus, et tandem, oraculo permittente,
 « in servitutem sorte divisos adsciscunt. Ita secundo ser-
 « vus factus sum, meque in hanc istam Daphnipolin servile
 « jugum vocal.

10. « Interim tempus Apollinis festi incidit, et splen-
 « dida celebritas illustrisque conventus imminabat; ca-
 « duceatores sortiuntur, et herus meus, is qui heri liberta-
 « tis coronam mihi dirupit, caduceator Artycomidem
 « mittitur. In urbem sorte concessam venit, et ego, ut
 « servum decet, herum subsequutus sum. Ibi a Sostrato
 « illo, Rhodopes patrē, qui heri Hysmines coronam per
 « vim abstulit, humaniter excepti sumus. Rhodopes
 « autem servam Hysminen intuitus, me illius fratrem
 « simulo, et illa sororem pariter fingit, et, etiam in-
 « spiciente Rhodope, amamus. An vero me deperiret
 « Rhodope, et sororis Hysmines, famulae suae, uteretur
 « opera, ut amorem suum mihi notum faceret, Hysmine
 « ipsa dicat. Caetera, quae circa aram contigerunt, tu
 « melius et accuratius tenes, matrum lacrymas et paren-
 « tum, quibus infelicem nostram sortem miserabantur,
 « verba, oraculum, pignora sua inventa, libertatis im-
 « positas avulsasque coronas, beatam orationem tuam et
 « vociferationem, restitutam nobis coronatis libertatem,
 « aliaque quae ad maximam illam libertatis aram contige-
 « runt. »

11. Haec effatum sacerdos quum me valere jussisset, conversis ad Hysminem oculis, « Hysmine puella, inquit,
 « ego sponsi tui casus omnes ejus ab ore didici: tu modo
 « dimidia tantum lunae orbem integrum perforce, uti luci-
 « dam ex omni parte totius historiae narrationem teneam. »
 Ad haec Hysmine: « Parce, precor, linguae, per Apollinem
 « Servatorem; nam et virgineam vocem verecundia colli-
 « bet, neque ego tam projectae audaciae unquam fuerim,
 « uti patrem non reformidem et matrem despiciam. De-
 « nique virginibus tacere ac sermonum procaciam fugere
 « ornatui semper fuit. »

12. Haec et talia sacerdoti pudibunda Hysmine responde-
 rat, quum optimus contra sacerdos, « Filia, inquit, post
 « libertatem restitutam tibi etiam pulchrum Hysminiam
 « despondet Apollo; tu vero non Apollini vovebis histo-
 « riam tuam ut hanc narrationem perennes et con-

« εἴη τὸ διήγημα διαωνίζον καὶ φθίνον τὸ τερατοῦρ-
 « γημα, ὃ μέγας οὗτος Ἀπόλλων οὕτω καινός ἐφ'
 « υμῖν φοιτᾷ τερματοῦργε; » Ἡ δ' ἐσίγα, καὶ μόνον
 « ἑδάκρυεν· ὃ δέ γε Σωσθένης ἀτενὺς ἰδὼν πρὸς αὐτήν,
 « καὶ δεινὸν τοῖς θυμασιν ἐμβαλὼν, καὶ βλοσυρῶς αὐτὴν
 « ὑποβλέπων, « Οὐ γλώσσης σιγῇ, φησὶν, τῆς σιωπᾶς
 « νῆς, ὅρος ἐστίν, ἀλλ' ἔργων κοσμιότης καὶ ἡθους εὐ-
 « πρέπεια. Σοὶ δ' αἰδώς μὲν οὐκ ἦν πραττούση κακίως
 « εἰπεῖν δ' αἰσχύνῃ. Ἐμοὶ δ' εὐκταίοτατον, Ἀπόλλων,
 « αἰδεῖσθαι ταύτην πράττειν, μᾶλλον ἢ λαλεῖν. » Πρὸς
 « ὃν, νῆ τοὺς θεοὺς, ἡρυβρίων αὐτὸς καὶ ὀλίγου δεῖν
 « ἐπεπραττόμην τὰ ὅσα, καὶ ἄλλος ἤμην Πρωτεύς μυ-
 « ρίσις τοῖς χρώμασιν ἀλλαττόμενος, πάνυ γε εὐσχεραίνων
 « τοῖς σκώμμασι τοῦ πατρός. Πρὸς δὲ ὁ ἱερεὺς· « Πί-
 « πτυσο, Σώσθηνες, μὴ καὶ ἀναστῆναι πείσῃς τὴν
 « κόρην· αἰδώς γὰρ παῖς ἐλέγχων ἐστί, πρᾶξις δ' οὐκ
 « ἔτεκεν αὐτήν. » Καὶ πρὸς τὴν παρθένον φησί· « Μὴ
 « φείσῃ μοι λέγουσα. »
 « 13. Ἡ δὲ περιρρεομένη πυκνοῖς ἰδρώσι καὶ δάκρυσι,
 « καὶ τῇ γλώσσῃ διαμαρτάνουσα, καὶ τὴν φωνὴν παρα-
 « κρητομένη τῷ ἄσθματι, καὶ ὁλοῖς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀτε-
 « νὺς τῇ γῇ προσερείδουσα, « Τὰ μὲν δὲ μέχρι νῆος καὶ
 « θαλάσσης καὶ κλυδωνος εἰρήται, φησί, τῷδε τάνδρῃ·
 « ἔπει δ' ἐξεσφενδονήθη εἰς θάλασσαν, δελφὶν ἐπὶ
 « νῦτόν με δέχεται, τοῖς κύμασι κυβιστῶν, καὶ ὁλος
 « κούφως νηχόμενος. Ἐγὼ δ' ἐπενηγόμην μὲν γυμνῇ
 « τῷ θηρί, καὶ τοῖς κύμασιν ἐκυκώμην, καὶ πρὸς τὴν
 « θάλασσαν ἱλιγγίων, καὶ πρὸς τὸν τοῦ θηρὸς φόβον
 « τὴν ψυχὴν ἐσπαρττόμην αὐτὴν· εἶχον ὡς σωτῆρα
 « τὸν θῆρα, καὶ τὸν ὑπηρέτην ἐλογιζόμην ἐχθρόν·
 « ἔφριττον τὸν σωτῆρα, τὸν ἐχθρόν ἐφίλου, καὶ ὡς
 « μὲν σωτῆρι συνεπλεκόμην αὐτῷ· ἔπει δὲ θῆρ δ' ὡ-
 « τήρ, ἐζήτουν φυγεῖν, ἀλλ' οὐκ ἐθάρβουν τοῖς κύμασι,
 « καὶ ἤμην κατακλυδωνιζομένη καὶ λογισμοῖς καὶ
 « κύμασι καὶ θηρί.
 « 14. « Ἐπεὶ δ' ἦδη τὴν ψυχὴν ἀπεφύσων τοῖς κύ-
 « μασι, καὶ δὲ μεῖράκιον ἐφίσταται μοι γυμνὸν, ἐπὶ
 « δελφίνος ἐσθός, καὶ χεῖρά μοι προτείνει, καὶ λαβὼν,
 « ἐπὶ τὴν χέρσον ἐξάγει με, καὶ περυζάμενόν τοῖν
 « ποδοῖν (ἦν γὰρ περωτὸν τὸ πόδε) μοῦ ἀπέπη τῶν
 « ὀφθαλμῶν. Ἐγὼ δὲ ἀλλ', « ὦ μήτερ, » παρακαθη-
 « μένη τοῖς κύμασιν, « ὦ μήτερ, μήτερ, » σὺν δάκρυ-
 « σιν ἔλεγον. Μετὰ γοῦν ὁῦν τινὰς ἡμέρας, ὧν ἀκριβῶς
 « οὐκ οἶδα τὸν ἀριθμὸν, ναῦν τινὰ παραθέουσιν ὁρῶ,
 « πρὸς ἣν ἐκτείνω τὴν χεῖρα, τῷ σχήματι δυσωπῶ, καὶ
 « παρακαλῶ τῇ φωνῇ. Ταύτην ἀνάγουσιν οἱ πλωτῆρες
 « περὶ τὴν γῆν, καὶ με τῆς χέρσου λαμβάνουσι, καὶ
 « παρατίθενται τῇ νηϊ· καὶ πᾶσχοι τὴν ψυχὴν, διέρ-
 « ρογός τι βάκος ὑπενδιδύσκουσι, καὶ τροφὴν μοι
 « συμπαθῶς παρατίθενται, ὅλον κοινοῦμενοι τὸ θυ-
 « σιγές.
 « 15. « Τὴν νύκτα γοῦν ὄλην οὐρίῳ πλέοντες πνεύ-
 « ματι, εἰ μὲν ὅσον ὑπαρινόμενης τῆς γῆς, οὐ σφόδρα
 « βιαίως ἡγόμεθα· ἡλίου δ' ἀνίσχοντος τὸ κύμα κύβη-

« summentur miracula illa quae tam inusitata et insolita
 « circa vos edito oraculo magna ille Apollo effecit? »
 « Tacebat illacrymans illa, quum Sosthenes, defixis in eam
 « oculis, torvaque tuens et limis suspicatus, « Nequaquam,
 « inquit, linguae silentium castitatis argumentum est,
 « sed modesta opera, optimique mores. Te tuorum ope-
 « rum, quum male faceres, non puduit; nunc illorum
 « recitationis pudet? At mihi, Apollo, optandum illud
 « fuisset, uti quae referre illa timet, facere timuisset. »
 « Erubui ad ista, per deos, et oclulis parum abfuit auribus,
 « varios, tanquam aliquis Proteus, subinde colores mu-
 « tando; moleste prorsus patris jocos ferens, illis succense-
 « bam. Ad hunc sacerdos, « Desine, inquit, Sosthenes,
 « ne virginem inde discedere cogas; nam et reprehensio-
 « nem sequitur pudor, quem tamen res ipsa non meretur. »
 « Statimque ad puellam conversus, « Ne ideo a narrando ces-
 « ses, » inquit.

13. Illa multo sudore fletuque diffuens, titubante lingua
 et interrupto ob lacrymas flatu, morantibus tellure oculis
 sic incepit: « Omnia, quae ad noctem usque et tempesta-
 « tem acciderunt, vobis hoc a viro narrata sunt; caeterum
 « postquam in mare praecipitem me dederunt, leviter adna-
 « tans delphin dorso me suscepit agiles per undas saltus
 « subinde vibrans et laevissime natans. Ego nota natanti
 « belluae insidebam et aquarum spectaculo turbata, ocu-
 « lorumque vertigine ad maris adspectum correpta, pro-
 « nimio piscis timore varias in cogitationes scindebar;
 « adeoque piscem, quem salutis auctorem habebam,
 « quamvis inservientem mihi, tamen inimico contra me
 « animo reputabam; quem liberatorem metuebam, illum
 « inimicum amabam, et quasi servatorem amplectebam; sed
 « quum bellua esset delphin qui me servaverat, fugiendi
 « viam quaerebam; irato autem me committere mari non
 « audebam, et reciproco curarum undarumque fluctuans
 « aestu, praeter varias de delphino cogitationes, his
 « omnibus agitata haerebam.

14. « Jamque mediis aquis spiritum exhalatorae puri
 « delphino nudus insidens adstitit, qui protensa manu me
 « captam, moxque in terram deductam relinquens, sta-
 « tim alarum (alas enim in pedibus habebat) remigio
 « usus, ab oculis subitus evolavit. At ego juxta fluctus
 « sedens, « Mater, o mater », ingeminabam lacrymans.
 « Post aliquot dies, quorum ego numerum non teneo, na-
 « vem occurrentem intuita, manibus ad illam expansis,
 « supplici etiam gestu et voce vocavi. Navigantes, illa ce-
 « leriter in terram appulsa, exceptam me statim et navi
 « impositam commiseratione, ut videbatur, ducti, la-
 « ceris quibusdam pannis induerunt, apposis etiam cum
 « condescensu cibis, miserie meae participes facti.

15. « Tota nocte propitio vento navigavimus, jamque ad
 « terram quae paululum apparebat leviter ferebamur, quum,
 « oriente sole, subito crescunt undae, venti ingruunt,

« νητο, καὶ ὁ ἄνεμος ἐπεδίδου, καὶ κατερράγη τὸ
 « κέρας· καὶ ὁ κυβερνήτης ἐξήτει τὴν γῆν, ἐκφυγὼν
 « τὸν κλύδωνα· ἀλλ' ἔλαθεν εἰς πῦρ ἐμπέσων, ἐκφυγὼν
 « τὸν καπνόν· ἅμα γὰρ τῇ γῇ προσημαίνει τὴν ναῦν,
 5 « καὶ θηραῖν ἀνθρώποις ἡμᾶς παραδίδουσι· ἦν γὰρ
 « παρὰ τῷ λιμένι τριήρης, καὶ περὶ τῇ ψάμμῳ πλη-
 « θος ἀνδρῶν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀγρίων, μεμελανωμέ-
 « νων τὰς ὄψεις, παλαμναϊστάτων τὰς χεῖρας, θηρίων
 « ὄλων μᾶλλον ἢ ἀνδρῶν, οἱ συνέχουσι πάντας ἡμᾶς,
 10 « καὶ σφάττουσι τοὺς ἀνδρας ἀνηλεῶς, καὶ χαίρουσι
 « τῷ θηράματι· Ἐμὲ δ' οὐκ οἶδ' ὅπως περὶ τὸν τοῦ σκά-
 « φους πυθμένα κατάγουσι, ποδοκᾶκην ἐνθέντες μοι
 « τοῖς ποσὶ. Καὶ μεθ' ἡμέραν ἐκείνην ἐστείλαντο τὴν
 « θρόνην, παράδόντες τὸ σκάφος τῷ πνέοντι· καὶ δι'
 15 « ὅλης ἐκείνης νυκτὸς ἐφερόμεθα προσηνῶς εὐδῶν τῷ
 « πνεύματι, ἐπεὶ δ' ὁ λαμπρὸς ἐξέλαμψεν ἥλιος, κα-
 « θ' ὁρῶμεν τὴν γῆν, καὶ πόλις παρὰ τῇ γῇ.
 16. « Ἀποβάντες τοῦν τῆς τριήρους οἱ πειραταί, καὶ
 « τοῖς πολίταις σπείσάμενοι, ἐξάγουσι τὸν φόρτον
 20 « τοῦ σκάφους, καὶ μετ' ἐξάγουσι, καὶ περὶ τινα με-
 « τάγουσι μετὰ πηγῇν, καὶ δάφνη με στεφανώσαντες,
 « ἐπιδρόπτουσι τοῖς ὕδασι, καὶ μεθ' ὧραν πάλιν ἐξά-
 « γουσι, καὶ δουλογραφοῦσά με τῇ Ῥοδόπῃ, μεθ' ἧς
 « τὸν μέγαν τοῦτον βωμόν τῆς ἐλευθερίας κατέλαβον,
 25 « ὁσποιοῦν ἔχουσα ταύτην ἐκ θαλάσσης, καὶ τύχης,
 « καὶ δουλογραφείου βαρβαρικοῦ. »
 17. Ταῦτα καὶ τῆς ἐμῆς Ὑσμίνης εἰπούσης, τέλος
 τὸ δεῖπνον ἐδέετο, καὶ τοῖς ὑπνοῖς ὡς ἐκ πολυτελοῦς
 τραπέζης εὐθὺς ἐσπείσάμεθα. Ἐπεὶ δὲ νύξ οὐδαμοῦ,
 30 ἥλιος γὰρ ὑπὲρ γῆν, καὶ ἡμεῖς τοῖς ὑπνοῖς ἀπεσπείσά-
 μεθα, καὶ στρωμνῆς ἀνέστημεν ἕκαστος. Ἐπεὶ δὲ πέ-
 ρας λάβοι καὶ τὰ τῆς ἐορτῆς, ἀπαίρομεν ἐκ Δαφνηπό-
 λεως ἐς Ἀρτέμιον, ὡς χρυσὸν ἐν πυρὶ, τὴν Ὑσμίνην
 ἐν πηγῇ καὶ τόξοις ἀργυρογυμνήσαντες. Περὶ τὴν
 35 πηγὴν γινόμεθα τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ πᾶσα πόλις
 καὶ κώμη σὺν ἡμῖν συντρέχει, καὶ τὸ τῆς Ἀρτυκώ-
 μιδος γίνεσθαι πρὸς τῇ πηγῇ, πρὸς τοῖς τόξοις. Τὴν
 Ὑσμίνην ὅρᾳ ἐστεφανωμένην, τὴν Ἀρτεμιν καταδουσω-
 πεῖ, ἔλεε τὴν κόρην, περὶ τὴν παρθένον διψυγεῖ,
 40 ἀπίσκει τῇ σεμνότητι, καὶ φρίσσει τὸν ἐλεγχον. Ἐγὼ
 δ' εἰστέλειν ὁρῶν περὶ τὸ τόξον, καὶ τὴν πηγὴν, καὶ
 τὸν στέφανον, ὄλους ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν
 κόρην, καὶ βλέπων ἰδοάκρυν, καὶ ὅλην τὴν ψυχὴν
 κατεπολιορκουμένην τοῖς λογισμοῖς. Ὑσμίνη μοι στεφα-
 45 νούται· τὸ παρεστὸς ἀλαλάζει· ἐμβαλλεται τῇ πηγῇ.
 Τὸ πλῆθος σιγᾷ, καὶ ὁρῶς οὐδαμοῦ· τὸ τόξον ἡρεμεῖ,
 τὸ ὕδωρ ἀτρεμεῖ· καὶ ἡ παρθένος κούφως τοῖς ὕδασι
 ἐπινύχεται. Χαίρει τὸ πλῆθος, ἐξ ἡδονῆς ὀρχεῖται, χά-
 ριν χροταῖ, καὶ ἀλαλάζει Σωτήριον, καὶ « Παρθένος
 50 ἡ κόρη, » κηρύσσει Στεντόρειον. Ἐγὼ δ' ὅλην ὑφ'
 ἡδονῆς ἐκκέχυμαι τὴν ψυχὴν.

18. Ἐκβάλλεται τῆς πηγῆς ἡ παρθένος (οὐ διψυγῆσαι
 γὰρ ἐστὶ περὶ τὴν κληθεῖν οὐδεῖς)· ἡ μήτηρ αὐτὴν περι-
 πύσσεται, τῷ πατρὶ μεθ' ἡδονῆς εὐλογεῖται, καὶ περὶ

« et, disrupta antenna, gubernator qua poterat arte tem-
 « pestatem effugere et ad terram appellere conatur; sed
 « miserum latuit quod a fumo fugiens in flammam inci-
 « derat; namque vix appulsa triremis, ferias hominibus
 « nos tradit; etenim altera in portu triremis hominum
 « que in littore multitudo visa est, qui truculentis oculis
 « et nigerrima facie, crudelibus beluarum potius quam
 « virorum manibus, postquam nos omnes captivos deti-
 « nuissent, homines singulos per summum scelus truci-
 « dant et capta praeda gaudent. Solam me, sed nescio
 « quomodo, in navis fundo, insertis in lignum pedibus, de-
 « ducunt. Postridie vela pandunt, navem ventis permittunt
 « et tota nocte leviter dulci zephyrorum anima feri-
 « mur; verum ubi solis jubar illuxit, proxima terra
 « conspecta est et in terra civitas.

16. « Ibi descensu facto, post inducias cum incolis pac-
 « tas, piratae me quoque cum caeteris mercibus exoner-
 « tam ductamque ad fontem et lauro coronatam aquis
 « permiserunt, ac post circiter horam inde extractam
 « Rhodopae venditam manciparunt, a qua demum magnam
 « libertatis aram accessi, experta prius dominam Rhodopen,
 « maris sortisque et barbaricae venditionis injuria. »

17. Vix ea Hysmine effata erat, quum soluto convivio,
 uti post opiparas epulas mos est, somno concessimus.
 Jamque lapsa nocte, quum sol super terram lucere cepit,
 somno excusso, stratis omnes exsiliimus. Finita autem ce-
 lebritate, Daphnopolis solvantes Artycomidem venimus,
 fonte Dianae arenque Hysmines castitatem, ut igne au-
 rum, probaturi. Jamque nos fonti proximi stamus et civitas
 simul universa, cum circumjacentibus pagis, concurrat, et
 quae Artycomidis sunt ad fontem et arcum iterantur. Coro-
 natam Hysminem inspicimus, deam precabundi et puellae mi-
 serti dubio de rei eventu animo pendunt, ac de integra
 diffidentes ne experimento redarguatur pavent. Ego vero,
 defixis in arcum fontemque et coronam oculis, ubertim lacrymans
 diversis subinde cogitationibus oppugnabar. Hys-
 mine interim coronata, acclamante multitudine, fonti per-
 mittitur. Tunc altum populi silentium nullumque murmur
 fuit; quievit facilis arcus, leniterque silentibus undis
 virgo innatavit. Exsultat plebes, prae gaudio laetas agit
 choreas, lepide plaudit et salvae virgini acclamat, mox
 Stentorea voce integram et castissimam esse virginem de-
 clarat. Ego autem toto prae voluplate in laetitia effuso
 animo haerebam.

18. Emergit fonte virgo (neque enim quisquam de ap-
 pellatione illa dubitabit), illius mater in amplexu ruens,
 laudato, qui talem filiam gemisset, patre, ad Dianam venit;

τὴν Ἀρτεμιν ἐπιγίνεται· ἐπιστρεφάνουται τὸ ἐπινίκιον.
 « Ἡ παρθένος, παρθένος. » Περὶ τὴν κόρην οὐκ ἔστιν ὁ
 δὲ θυγὼν. Καὶ οὕτως ἐξ Ἀρτυκώμιδος γινόμεθα περὶ τὴν
 Αὐλικώμιν, καὶ θυόμεν τοὺς γάμους πολυτελῶς, ἐν
 6 μέσῳ τῷ τοῦ Σωσθένους κήπῳ, ἐν ἐκείνῃ πολυτελεῖ
 τραπέζῃ καὶ φρέατι, οἷς πρῶτον ἐρωτικὴν παστάδα
 κατεπερὶχόμεθα.

10 Ὁρῶ γοῦν πᾶσα πόλις Αὐλικώμιν, θυνοῦσα,
 κρατοῦσα, χαίρουσα, ὄρχουμένη πρὸ τῆς παστάδος,
 10 πρὸ τοῦ θυμῶνος, πρὸ τῶν θυμῶν ἡμῶν, ὧν
 ὑμναῖον ᾄδουσα, ἐπιθαλάμιον ἀλαλᾶζουσα, καὶ λαμ-
 πρὸν ἀγαλλομένη γαμήλιον. Τίς οὖν οὕτω καὶ τὴν
 μοῦσαν ἦδους, καὶ τὴν φωνὴν μεγαλοφώνος, καὶ τὴν
 γλῶτταν ἀττικευομένην ἔχων ὥς τὰ πολλὰ, καὶ κομ-
 15 ψευομένην ὑπόσειμα, ὡς καταζωγραφεῖν τῷ λόγῳ τοὺς
 γάμους, καὶ ὅλους αὐτοὺς διαγράφεσθαι; Θεῶν ἦν ὄντως
 ἐκείνη παστάς, Ἡρας γάμος, Ἀφροδίτης θυμῶν. Ἐγὼ
 δ' ἔχαιρον οὕτω λαμπρῶς καὶ λίαν φιλοτιμῶς θυμω-
 20 στολούμενος, καὶ μᾶλλον ὅτι καὶ τὴν Ὑσμίνην Ἐρως
 συνενυμφοστάλησέ μοι πολυτελῶς, βασιλικῶς συνεκά-
 θισε, καὶ μεγαλοπρεπῶς μοι ζυνεστεφάνωσεν. Ἀλλ'
 ἄνχομαι περὶ τὰ τῆς τραπέζης εὐρεῖν, καὶ νῆ τὸν
 Ἐρωτα, τὴν ἡμέραν ἐμίσσησα, τὴν νύκτα ζητῶν, καὶ
 τὸ τῆς κομῳδίας μικρὸν ὑπαλλάξας, ὑπερβύρισα.

25 Ὁ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῆς ἡμέρας ὅσον.

20. Οὕτω μὲν οὖν σοι τὰ τῶν γάμων καὶ ὑπὲρ τὴν
 Ομήρου μεγαλοφονίαν, ὑπὲρ πᾶσαν μοῦσαν, ὑπὲρ
 πᾶσαν γλῶσσαν κατεστομωμένην ῥητορικῶς. Ἀλλ', ὦ
 Ζεῦ, οὐ κήρυξ ἦκον ἐς ταυτηνὴν τὴν Αὐλικώμιν, ὡς τῷ
 30 ράννῃ Ἐρως, οὐ δοῦλος ἐξ Αὐλικώμιδος ταύτης ἐς τὴν
 εὐνὴν ἐπανῆκον Εὐρύκωμιν, ὡς Πόσειδον δ' ταυτηνὴν τὴν
 Ὑσμίνην λῦτρον λαβὼν, ὡς μέγ' Ἀπόλλων Ἐλευθερίαν
 ἦμιν χαρίσασθαι, ὡς πόξον Ἀρτέμιδος, καὶ πηγὴν τὴν
 παρθένον ἐλέγχουσα, μὴ βυθὸς ἀμνηστίας κατεπικλύσει
 35 ταῦτα τὰ καθ' ἡμᾶς, μὴ βυτίς, μὴ χρόνος μακρὸς, μὴ
 λήθης κρατὴρ ἐν Ἄδου κινώμενος.

21. Ἀλλ', ὦ Ζεῦ, εἰ τὸ τῶν Διοσκούρων θαυμάζων
 φιλάδελφον, ἐν οὐρανῷ τὴν μνήμην φυλάττεις ἀθάνα-
 40 τον, ὑπὲρ ἐκείνους ἡμῖν τὸ φιλάδελφον ὅλον κοινωσαμέ-
 νους τὸ ζώσιμον. Εἰ τὸν πολὺν Ἡρακλῆν τῶν πολλῶν
 ἐλεήσας ἐκείνων ὁδῶν καὶ περιδρόμων, ἐν οὐρανῷ
 τὴν μνήμην ἀπαθανατίζεις αὐτῷ, ἡμεῖς οὐκ αἰχμάλω-
 45 τοι καὶ δοῦλοι καὶ πλανῆται, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὴν παρθε-
 νίαν ἀπαρεγγεῖρητοι; Ἀλλ' εἰ κατέψευσαι τὸ κηρύ-
 κειον καὶ Ἐρωτα παῖδα Διὸς ἀντηλλαζάμην πατρός, καὶ
 50 Ζεὺς οὐ καταστερίσει τὸ καθ' ἡμᾶς, καὶ τὴν ἐν οὐρανῷ
 μνήμην οὐκ ἐπινεύσει χαρίσασθαι, σὺ δ' ἄλλ', ὦ Πό-
 σειδον, εἰ τὸν Ἰκαρον ἐλεεῖς, καὶ σώσεις τούτῳ τῇ θα-
 λάσσει τὴν μνήμην ἀθάνατον, τῷ πελάγει τὴν κλῆσιν
 55 ἐξ αὐτοῦ χαρίζομενος, ἡμῖν οὐ περισώσεις τὴν μνήμην
 ἐξ ἡμετέρων ἐκείνων τεράτων κλῆσιν τῇ θαλάσσῃ δω-
 ρούμενος, καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς ἐν ὕδατι καταζωγραφῶν,

et ibi coronatur, consonante victoriali cantu : « Virgo,
 vere, virgo. » Nullus est qui de puella dubitet. Ita Arty-
 comide discedentes Alicomidem venimus, et ibi celebratas
 magnifice nuptias perfecimus medio in Sosthenis horto,
 circa sumptuosam illam mensam, fontemque, ubi primum
 nuptias invicem amantes contraximus.

19. Arrecta igitur tota civitas festis cantibus plausuque
 et letitia personabat, geniali coram thalamo et cubiculo
 et sponsis nobis tripudians, acclamans nobis audientibus
 crepitu musico hymenæum, splendidas denique nuptias
 latissima instruens. Quis tam musarum dono suavis, quis
 tam magnificæ reperietur eloquentiæ, quis adeo leporis
 altici disertus, summoque verborum ornatu præditus, qui
 illas nuptias verbis describere et ad verum effingere pos-
 sit? Prorsus deorum genialis lectus, aut Junonis nuptiæ,
 Venerisque thalamus videbatur. Mihi tam splendide, tam
 honorifice Hysminen ducenti suboriebatur gaudium, præ-
 cipue quod Hysminen Amor ad me sumptuose deductam,
 et mecum regaliter sedere jussam, simul magnifice coro-
 natam tradiderit. Sed et convivio finem imponi deside-
 rabam, lucemque, Amorem testor, exosus, et noctem
 cupidissimis exspectans votis, illud, quod in comædia
 jactatur, leviter immutatum submurmurabam.

Ο Ζεύς, quam hæc longa perdurat dies!

20. Ita igitur supra grande Homeri eloquium, supra
 musas omnes omnemque eloquentiæ ingenique aciem nup-
 tiæ nostræ celebratæ sunt. Verum, o Jupiter, cujus ex-
 duceator Alicomidem veni, o domine Amor, cujus servus
 ex Alicomide in patriam reversus sum, tu Neptune, qui
 pro liberatione navigii Hysminen excepisti, tuque maxime
 Apollo, qui libertatem nobis restituisti, vosque Dianæ fons
 et arcus, qui virginem illibatam ostendistis, ne profundo
 submersa oblivionis pelago singula, quæ nobis acciderant,
 rugosa vetustas ævique longioris caries deleat, sed ne ipsa
 lethæa quæ mortui potant oblivia.

21. At tu, Jupiter, si in Castoribus fratrum amorem
 miratus, æternam in cælis illorum memoriam servas,
 supra illorum memoriam nostrum qui communione vitæ
 jungimur amorem perenna. Si innumeros Herculis miser-
 tus cursus recursusque, illius in cælis recordationem æternas,
 nonne nos quoque captivi servique et exsules, non inimi-
 40 ni inter hæc omnia castitate fuimus? Quod si sacrum
 ministerium mentitus Jovem patrem contra filium Amo-
 rem permutaverim, ideoque res nostras in astra referri
 memosynonque in cælo tribuere Jupiter abnuat, tu
 Neptune, si misertus Icari, denominato de illius nomine
 freto æternitati eum commendasti, nonne tu memoriam
 nostram, de prodigiis nostris nomen largitus mari et in
 pelago ea quasi describens, ad ultimos usque sæculorum

καὶ μέχρι ἐσχάτων τηρῶν ἀναπόνιπτα· καὶ ναὶ πάντως.
Ἄλλ' αἰδῶ τὴν ἤτταν, καὶ δέδοικας, μὴ τὰ καθ'
ἡμᾶς καταζωγραφῶν, στηλογραφήσῃς τὰ κατὰ σοῦ.

22. Σὺ δ', ὦ Γῆ μητέρα, εἰ τὴν Δάφνην φεύγουσαν
ἐλεεῖς, καὶ κρύπτεις, καὶ σώσεις, καὶ φυτὸν ὁμώνυμον
αὐτομάτως γεννᾷς εἰς μνήμης συντήρησιν, εἰ τὸν Ὑά-
κινθον ἐξ ὁμώνυμου φυτοῦ φυλάττεις ἀθάνατον, ἡμῖν
οὐ συντηρήσεις τὴν μνήμην; φυτὰ δ' οὐκ ἀναδύσεις
ὁμώνυμα, στήλας ἀθανάτους τῶν καθ' Ὑσμίνην ταύτην
10 καὶ τὸν Ὑσμινίαν ἐμέ, ὅλον ὄραμα το καθ' ἡμᾶς τοῖς
φυτοῖς καταζωγραφούσα καὶ καταστηλιτεύουσα, καὶ
τοῖς μεθ' ἡμᾶς φυλάττουσα τὴν μνήμην ἀθάνατον; Ἄλλ'
ἐνοσίγαιος ὁ Ποσειδῶν, ἀλλ' ἐνοσίγαιον, καὶ καταβρυ-
χῆσται σε, μητέρα, λεόντειον, καὶ κατακυρήσει σε τὴν
15 μητέρα στηλογραφούσαν τὰ καθ' ἡμᾶς, καὶ τὴν ἐξ
Ἐρώτος καταφυλάττουσαν ἤτταν αὐτοῦ. Φιλομήτωρ δ'
ἐγὼ, καὶ τιμῶ τὴν μητέρα, καὶ κηδομαι τῆς μητρος.
Τοῖνον εἰ Ζεὺς οὐ καταστερίσει τὰ καθ' ἡμᾶς, εἰ Ποσειδῶν
οὐ καταστηλογραφήσει τοῖς ὕδασι, εἰ Γῆ μὴ καταφυ-
20 τουργήσει τοῖς φυτοῖς καὶ τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλ', ὥς ἐν
ἀμαράντοις ξύλοις καὶ λίθοις ἀδάμασι, Ἐρατοῦ γρα-
φίδι καὶ μέλανι καὶ γλῶσση πῦρ πνεούσῃ, βητορικὸν
τὰ καθ' ἡμᾶς στηλογραφήσεται. Καὶ τίς τῶν ὀψιγέ-
νων καταρτηροῦσαι ταῦτα, καὶ ὥς ἀθιναῶν στήλη
25 τοῖς λόγοις ἀνδριάντα χαλκουργήσει κατὰ χρυσόν.

23. Ὅσον μὲν οὖν ἐν ἀνθρώποις ἐρωτικώτερον, τῶν
πολλῶν ἐρωτικῶν χαρίτων ἡμᾶς ἀποδέχεται· καὶ ὅσον
παρθενικὸν καὶ σεμνότερον, τῆς σωρροσύνης ἀγάζεται.
Ὅσον δὲ ἐκ τύχης αἰγυμάλωτον καὶ δούλον ἐστὶ, καὶ οὕτω
30 τῆς ἐλευθερίας ἡμᾶς ἀποδέχεται καὶ θάρσος λάβη κατὰ
φυλὴν· ὅσον δὲ συμπαθέστερον, ἐλεήσει τῶν δυστυχ-
μάτων ἡμᾶς· καὶ οὕτως ἡμῖν ἐσται τὰ τῆς μνήμης
ἀθάνατα· ἡμεῖς δὲ καταχαριτωσόμεν τὴν γραφὴν, καὶ
ὅλην τὴν βίβλον κατακοσμήσομεν, καὶ χάρισιν ἐρωτι-
35 καῖς καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα βιβλούς κοσμοῦσι καὶ τοὺς
λόγους κατακαλλύνουσι· κλησὶς δ' ἐστω τῇ βίβλῳ, τὸ
καθ' Ὑσμίνην ὄραμα καὶ τὸν Ὑσμινίαν ἐμέ.

finis indelebilem servabis? Hoc profecto tuum est. Sed
victum te pueret, metuisque ne, nostra exprimendo,
tua quoque notiora facias.

22. Tu igitur omnium parens Tellus, si fugientis Daph-
nes miserta, occultasti illam et salvasti, et sponte tua
cognominem plantam produxisti quae memoriam be-
neficii tui conservaret; si Hyacinthum immortalem
cognomine planta reddidisti, an et nostri memoriam non
conservabis nec de nomine nostro dictae plantae gignentur,
aeterna Hysmines et Hysminiae rerum monumenta, in qui-
bus casus nostros effingens et inscribens perennitatis com-
mendabis? Verum Eoosigaeus Neptunus, verum terram
quatiens, et in te leonino rugitu fremens, irruet, et te
parentem omnium, historiam nostram conservantem; prae-
terea illum ob Amoris victoriam aspernatam obruet. Et
tamen ego communis matris amantissimus cultor et obser-
vantissimus sum. Ideo si neque Jupiter res nostras in astra
referet, neque Neptunus mari inscribet, neque ipsa plantis
Tellus et floribus aeternas efficiet, saltem Mercurii stylo,
atramentoque et igneam eloquentiae flammam spirante
lingua descriptae, tanquam perfluris numquam tabulis et
adamantinis saxis fixa manebunt. Certe posterorum
aliquis disertissime singula explicando, tanquam immor-
tali columinae, ita verbis suis auream statuam superstruet.

23. Quantum igitur est inter homines amantiorum nos
ob tot et tanta Amoris beneficia obvio plausu excipiet; si-
militer quantum pudicorum erit et castorum temperan-
tiae ergo mirabundi laudabunt. Sed et sortis injuria
captivorum et servorum quantum erit, hi pariter omnes
nos ob restitutam libertatem laeti excipient et animum
redintegrabunt; denique quibus ad misericordiam prom-
ptior est animus, prorsus ob infortunia miserebuntur: atque
ita immortalitati memoria nostra sacraabitur, nos autem
scripturam librumque venustiore faciemus Amorum
gratiis, caeterisque quibus libros exornant sermone sive
decorant; libello autem nomen sit Amorum Hysmines
Hysminiaeque historia.

MASTON

OLD FASHIONED

MASTON

MASTON

MASTON

MASTON

◊

EROTICAM

DE

APOLLONIO TYRIO

FABULAM

EX CODICE PARISINO EMENDATIUS

EDIDIT

ET PRÆFATIUNCULA NOTULISQUE

INSTRUXIT

J. LAPAUME LINGONENSIS

RHETHORICEN ANTEA PROFESSUS IN CÆSAREO VERSALIARUM LYCEO
LAUREAMQUE ADEPTUS LITTERATORUM MAGISTRALEM

PRÆFATIUNCULA.

I.

In Cæsareo Parisiorum museo, latinus quidam incerti auctoris asservatur Codex qui, si ad artem respexeris voluminis exarandi et apificandi, intra quartum et decimum quidem sæculum subsistet; si autem verba attenderis et rem, ætatis sibi longe remotioris fidem faciet. Is nimirum liber, romano licet sermone perscriptus, in veteri quodam totus est opere vertendo ex alia lingua, quam, multis iisque gravissimis de causis, græcam esse nemo inficias ierit. Meram enim et vividam Græcitatem, hunc apud nostrum, quisquis est, interpretem, redolent tibi cum plurimæ voces vocumve juncturæ, tum etiam agentium seu personarum mores, loci, præsertimque dominantia nomina.

Sexcenties ergo noster, dum prudens solæcizantis latine speciem præ se gerit, reipsa græcissat inter vertendum; et linguæ Latii, tanquam de industria, negligens aut oblitus, verbum saltem verbo satagit reddere, fidæque oppido curiositati inservire destinat. Cul-pam ideo vitet, imo laudem mereat, si quid insolentius hic aut illic minus apte dixerit, quoad spectetur et conferatur Tulliana illa in verbis serendis genuina concinnitas.

Græcos alioqui et pene Cecropios mores huic eroticæ nostræ de Apollonio Tyrio *Μυθοποιῆς* affictos esse evincetur, si quis Gymnasium, Ganeamque et Neptunalia cum æde Artemidis, et cætera reputabit quæ passim legentibus occurrent.

Ubique jam Asiæ aut Helladis, nunc Antiochiæ, nunc Tyri, Tarsive, Mitylenæ, aut Ephesi, non sine festiva quadam et legitima mobilitate scenæ, res agitur, ita videlicet ut quæ græce scripta morataque est fabula, ea ne aliter habitare et apud exterarum gentes tanquam exulare dicatur.

Fabulæ autem hujusce amatorię nostræ Protagonista, haud temere ac fortuito nuncupatur Apollonius, quippe cui Apollo vates et augur egregiam impertierit sagacitatem illam, quæ proxime ad divinationem accedit, et solvendis Antiochi regis ænigmatibus

adhibetur Medico jam ei qui, multis ante Andream Vesaliū
 iannis, sopitam modo, non extinctam, in Apollonii uxore suscitatur
 ac refōvet vitam, nomen est Ceramoni, puta mortis debellatori,
 cum nil aliud vox ea significet, ducta a græca Κηραμόντης, id est
 ἀποτρέπων συμφορὰν, ὀλεθρον, θάνατον, ὁ ἀλεξίακος. Rex adeo Mitylenæ,
 qui in foro ubi Tarsiam piratæ sub corona venalem exposuerant,
 Lenonio lenoni adversatur, dum certatim et auctiori usque pretio vir-
 ginem uterque vult emptam sibi, justo et suo verè nomine dictus
 est Antinagoras, seu qui certatim et unde doleat alteri, aliquid in
 foro emit, ut monent radices ἀγοράω et ἀντί cum epenthesi videli-
 cet τοῦ Ν ἐφελκυστικοῦ. Quemadmodum autem puellarum custos ille,
 in iustro Mitylenensi, ironice et per antiphrasim dicitur Amian-
 tus, tanquam corruptelæ nescius, ab α priv. atque μαιίνω, sic te-
 terrimum istud hominum par, cui Tarsia erat a parente commissa,
 aptum apprimere et moribus suis consonum nomen obtinet, cum
 vir hinc, Strongulio, græce Στρογγυλίας, ου, ἄνθρωπος κοντόχονδρος,
 ὀλοστρογγύλος, illinc mulier, Dionysias, seu vinosa, vocitetur.
 Alias hic attingere supersedeo dominantes etiam sive κυρίους et
 eadem e græca penu depromptas appellationes, quales sunt An-
 dronius, Antiochus, Archistratus et Archistratis uxor, Hellanicus,
 Lycoris, Philothemia, Tarsia, Thaliarchus et Theophilus. Quas si
 quis pronunciaverit, hujus statim etiam aliqd agentis sese menti of-
 ferent Ἀνδρώνιος, Ἀντίοχος, Ἀρχίστρατος, et Ἀρχίστρατις, Ἑλλήνικος dorice
 Ἑλλάνικος, Αὔκιρις, Φιλόθεμις, Ταρσία, Θαλίαρχος et Θεόφιλος.
 Christiano autem viro, tanquam auctori, imputandum esse
 Apollonii MS., fabulamve, quarto et decimo sæculo, e græco versam
 in latinum sermonem, satis superque testantur, præter Angelum a
 quo nunciatur Antiochus fato functus, nuncupatæ hic Domino,
 Vivo Deo illic, utrobique scilicet J. C. D. N., adjurantis Tarsiae
 preces. Hunc porro Christianum scriptorem, Κοινοβιώτην egisse patet ex illa
 celebratissima salutandi, Reverende, Mi-Reverendissime, formula
 quam passim noster interjecit interpres. Ejusdem latinitas, quam cavē ne pro novicia sumas, tibi quintum

sapit sæculum; et quin depravati ac lascivientis eloquii nonnihil ex eversi Romanorum imperii labe contraxerit, fieri non potuit.

Quinto quidem prius sæculo, nullam omnino, in qualibet conscriptam lingua, græcæ Apollonii fabulæ versionem est inveniri.

Sed exinde astrictam orationem dicas et prosam inter se certare, utra non contemnendum Heliodori Longique æmulum significantius interpretetur.

Primum igitur, habita saltem temporum ratione, locum obtinebit versio quædam politicis versibus composita. Quæ tota æλπίστως perierat, ut pote cujus auctor nec qui nec quo tempore aut nomine vixerit, ulli omnium palam fiat; ni V. CC., Cambius ille nostras, aliquantulum ejus reliquiarum, paucillas nempe et dijectas voces immenso suo quasi hospitio infirmæ et infimæ græcitatæ excepisset.

Duodecimo jam sæculo, quo tempore politici illi versus quos, annorum septima et decima adhuc centuria, excerpserit Cambius, multis in cænobiis asservati, nonnusquam et legerentur, latinis versibus, non dico Apollonii τὴν μυθόποιεσσαν, sed politicos incerti metaphrastæ στιχους, expressit sacerdos quidam, Godefridus a Viterbio.

Quarto et decimo deinde sæculo, Godefridi hexametros Anglus nomine Gower in modum redegit poematæ cui titulus: *Confessio amantis*. Et ducentos post annos, adeo sunt sua fata libellis, e *Confessione* seu commentario *amantis*, tanquam signum quoddam ex indigesta rudique marmoris mole, exprimebat suam Periclem, alter ille temporum nostrorum Æschylus, cui nomen est Shakspeario.

Nam si qui, auctore Schlegelio quem, dubium ea de re, Dryden impugnat imo expugnat, hanc fabulam demptam volunt ex operibus poetæ, illis profecto e mente excidit non aliunde ortam Romeum et Juliolam, quam e græca quoque μυθιστορία, ex Ephesiis videlicet fabulis Xenophontis, nisi quod, ut Romeus et Juliola Abrocomæ Anthiæque, ita Apollonii Pericles locum insedit.

Sed apud Shakspearium, Gowerum, Godefridum a Viterbio, incertumque politicorum versuum auctorem, nil aliud mihi extat aut apparet, quam multiplex quædam, plus minus variegata, quasi dicas plus minus infida, πρώτου τύπου prosæ μετάφρασις. Et quod primum atque in aperto semper erit prosæ, prosam quasi ad calcem vel ad amussim premere aut dirigere, ideo tantum honoris tantumque

« εἴη τὸ διήγημα διακρινόν καὶ φθίνον τὸ τερατοῦρ-
 « γημα, ὃ μέγας οὗτος Ἀπόλλων οὕτω καινὸς ἐφ'
 « οὖν φοιτῶν τερατοῦργε; » Ἡ δ' εἰσα, καὶ μόνον
 « ἐδάκρυεν ὃ δέ γε Σωσθένης ἀτενὲς ἰδὼν πρὸς αὐτήν,
 « καὶ δεινὸν τοῖς ὄμμασιν ἐμβαλὼν, καὶ βλοσυρῶς αὐτὴν
 « ὑποβλέπων, « Οὐ γλώσσης σιγὴ φησὶν, τῆς σωφροσύ-
 « νης ὅρος ἐστίν, ἀλλ' ἔργων κοσμιότης καὶ ἥθους εὐ-
 « πρέπεια. Σοὶ δ' αἰδώς μὲν οὐκ ἦν πραττούσῃ κακῶς
 « εἰπὲν δ' αἰσχυνή. Ἐμοὶ δ' εὐχαιότατον, Ἀπόλλον,
 « αἰδεῖσθαι ταύτην πράττειν, μᾶλλον ἢ λαλεῖν. » Πρὸς
 « αὐτὴν, νῆ τοὺς θεοὺς, ἡρυθρίων αὐτὸς, καὶ ὀλίγου δειν
 « ἐπεπραττόμην τὰ ὄντα, καὶ ἄλλος ἤμην Πρωτεύς μυ-
 « ρίοις τοῖς χρώμασιν ἀλλαττόμενος, πάνυ γε εὐσφραίνων
 « τοῖς σκίμμασι τοῦ πατρός. Πρὸς δὲ ὁ ἱερεὺς, « Πί-
 « πτωσα, Σώσθηνες, μὴ καὶ ἀναστῆναι πείσῃς τὴν
 « κόρην, αἰδὼς γὰρ παῖς ἐλέγχων ἐστὶ, πρᾶξις δ' οὐκ
 « ἔτεκεν αὐτήν. » Καὶ πρὸς τὴν παρθένον φησὶ, « Μὴ
 « φείσῃ μοι λέγουσα. »

13. Ἡ δὲ περιρρεομένη πυκνοῖς ἰδρῶσι καὶ δάκρυσι,
 « καὶ τῇ γλώσσῃ διαμάρτανουσα, καὶ τὴν φωνὴν παρα-
 « κρηνομένη τῇ ἄσθματι, καὶ ὄλου τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀτε-
 « νῶς τῇ γῇ προσερείδουσα, « Τὰ μὲν δὲ μέχρι νῆος καὶ
 « θαλάσσης καὶ κλυδωνος εἴρηται, φησὶ, τῷδε τάνδρῃ
 « ἔπει δ' ἐξεσφενδονήθη εἰς θάλασσαν, δελφὶν ἐπὶ
 « νῆτόν με δέχεται, τοῖς κύμασι κυβιστῶν, καὶ ὄλος
 « κούφως νηχομένος. Ἐγὼ δ' ἐπενηγρόμην μὲν γυμνὴ
 « τῷ θηρί, καὶ τοῖς κύμασιν ἐκυκώμην, καὶ πρὸς τὴν
 « θάλασσαν ἡλιγγίων, καὶ πρὸς τὸν τοῦ θηρὸς φόβον
 « τὴν ψυχὴν ἐσπαρττόμην αὐτὴν· εἶχον ὡς σωτήρα
 « τὸν θῆρα, καὶ τὸν ὑπέρθετον ἐλογιζόμην ἐχθρόν·
 « ἔφριττον τὸν σωτήρα, τὸν ἐχθρόν ἐφίλου, καὶ ὡς
 « μὲν σωτήρι συνεπλεκόμην αὐτῷ· ἔπει δὲ θῆρ ὁ σω-
 « τήρ, ἐζήτουν φυγεῖν, ἀλλ' οὐκ ἐθάβρουν τοῖς κύμασι,
 « καὶ ἤμην κατακλυδωνιζομένη καὶ λογισμοῖς καὶ
 « κύμασι καὶ θηρί.

14. « Ἐπει δ' ἤδη τὴν ψυχὴν ἀπεφύσων τοῖς κύ-
 « μασι, καὶ δὴ μεῖράκιον ἐρίσταται μοι γυμνὸν, ἐπὶ
 « δελφίνος ἑστώς, καὶ χεῖρά μοι προτείνει, καὶ λαβὼν,
 « ἐπὶ τὴν χέρσον ἐξάγει με, καὶ πτερυζάμενον τοῖν
 « ποδοῖν (ἦν γὰρ πτερωτὸν τὸ πόδε) μοῦ ἀπέπη τῶν
 « ὀφθαλμῶν. Ἐγὼ δὲ ἀλλ', « ὦ μήτερ, » παρακαθη-
 « μένη τοῖς κύμασιν, « ὦ μήτερ, μήτερ, » σὺν δάκρυ-
 « σιν ἔλεγον. Μετὰ γοῦν δὴ τινὰς ἡμέρας, ὡν ἀκριβῶς
 « οὐκ οἶδα τὸν ἀριθμὸν, ναῦν τινὰ παραθέουσιν ὄρω,
 « πρὸς ἣν ἐκτείνω τὰ χεῖρε, τῷ σχήματι δυσωπῶ, καὶ
 « παρακαλῶ τῇ φωνῇ. Ταύτην ἀνάγουσιν οἱ πλωτῆρες
 « περὶ τὴν γῆν, καὶ με τῆς χέρσου λαμβάνουσι, καὶ
 « παρὰ τὴν νῆα καὶ πᾶσχοσι τὴν ψυχὴν, διεβ-
 « βωγός τι βᾶκος ὑπενδιόσχοусι, καὶ τροφὴν μοι
 « συμπαθοῦς παρὰ τὴν νῆα, ὄλον κοινούμενοι τὸ θυ-
 « στυχέ.

15. « Τὴν νύκτα γοῦν ὄλην οὐρίῳ πλέοντες πνεύ-
 « ματι, εἰ μὲν μικρὸν ὑποφαινομένης τῆς γῆς, οὐ σφόδρα
 « βλαῖως ἡγόμεθα· ἡλίου δ' ἀνίσχοντος τὸ κύμα κύμα-

« summentur miracula illa quae tam inusitata et insolita
 « circa vos edito oraculo magnus ille Apollo effecit? »
 « Tacebat illacrymans illa, quum Sosthenes, defixis in eam
 « oculis, torvaque luens et limis suspicatus, « Nequaquam,
 « inquit, linguae silentium castitatis argumentum est,
 « sed modesta opera, optimique mores. Te tuorum ope-
 « rum, quum male faceres, non pudeat; nunc illorum
 « recitationis pudet? At mihi, Apollo, optandum illud
 « fuisset, uti quae referre illa timet, facere timuisset. »
 « Erubui ad ista, per deos, et oclusis parum abfuit auribus,
 « varios, tanquam aliquis Proteus, subinde colores mu-
 « tando; moleste prorsus patris jocos ferens, illis succense-
 « bam. Ad hunc sacerdos, « Desine, inquit, Sosthenes,
 « ne virginem inde scedere cogas; nam et reprehensio-
 « nem sequitur pudor, quem tamen res ipsa non meretur. »
 « Statimque ad puellam conversus, « Ne ideo a narrando ces-
 « ses, » inquit.

13. Illa multo sudore fletuque diffuens, titubante lingua
 « et interrupto ob lacrymas flatu, morantibus tellure oculis
 « sic incepit: « Omnia, quae ad noctem usque et tempesta-
 « tem acciderunt, vobis hoc a viro narrata sunt; ceterum
 « postquam in mare praecipitem me dederunt, leviter adna-
 « tans delphin dorso me suscepit agiles per undas saltus
 « subinde vibrans et laevissime natans. Ego nuda natanti
 « belluae insidebam et aquarum spectaculo turbata, ocu-
 « lorumque vertigine ad maris adspectum correpta, pra-
 « nimio piscis timore varias in cogitationes scindebar;
 « adeoque piscem, quem salutis auctorem habebam,
 « quamvis inservientem mihi, tamen inimico contra me
 « animo reputabam; quem liberatorem metuebam, illum
 « inimicum amabam, et quasi servatorem amplectebam; sed
 « quum bellua esset delphin qui me servaverat, fugiendi
 « viam quarebam; irato autem me committere mari non
 « audebam, et reciproco curarum undarumque fluctuans
 « aestu, praeter varias de delphino cogitationes, his
 « omnibus agitata habebam.

14. « Jamque mediis aquis spiritum exhalaturae puer
 « delphino nudus insidens adstitit, qui protensa manu me
 « captam, moxque in terram deductam relinquens, sta-
 « tim alarum (alias enim in pedibus habebat) remigio
 « usus, ab oculis subitus evolavit. At ego juxta fluctus
 « sedens, « Mater, o mater », ingeminabam lacrymans.
 « Post aliquot dies, quorum ego numerum non teneo, na-
 « vem occurrentem intuita, manibus ad illam expansis,
 « supplicis etiam gestu et voce vocavi. Navigantes, illa ce-
 « leriter in terram appulsa, exceptam me statim et navi-
 « impositam commiseratione, ut videbatur, docti, la-
 « ceris quibusdam pannis induerunt, appositis etiam cum
 « condescendunt cibis, miseriae meae participes facti.

15. « Tota nocte propitio vento navigavimus, jamque ad
 « terram quae paululum apparebat leviter ferebamur, quum,
 « oriente sole, subito crescent undae, venti ingruunt,

« νετο, καὶ ὁ ἀνεμὸς ἐπεδίδου, καὶ κατερράγη τὸ
 « κέρας· καὶ ὁ κυβερνήτης ἐξήτει τὴν γῆν, ἐκφεύγων
 « τὸν κλύδωνα· ἀλλ' ἔλαθεν εἰς πῦρ ἐμπεσὼν, ἐκφυγὼν
 « τὸν καπνόν· ἅμα γὰρ τῇ γῇ προσομιλεῖ τὴν ναῦν,
 5 « καὶ θηροῖν ἀνθρώποις ἡμᾶς παραδίδουσιν· ἦν γὰρ
 « παρὰ τῷ λιμένι τριήρης, καὶ περὶ τῇ ψάμμῳ πλη-
 « θος ἀνδρῶν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀγρίων, μεμελανομέ-
 « νων τὰς ὄψεις, παλαμναιστάτων τὰς χεῖρας, θηρίων
 « ὄλων μᾶλλον ἢ ἀνδρῶν, οἱ συνέχουσι πάντας ἡμᾶς,
 10 « καὶ σφάττουσι τοὺς ἀνδρας ἀνηλεῶς, καὶ χαιράσαν-
 « τὼ θηράματι· Ἐμὲ δ' οὐκ οἶδ' ὅπως περὶ τὸν σκά-
 « φους πυθμένα κατὰγουσι, ποδοκᾶκην ἐνθύντες μοι
 « τοῖς ποσὶ. Καὶ μεθ' ἡμέραν ἐκείνην ἐστείλαγτο τὴν
 « δούνην, παρὰδόντες τὸ σκάφος τῷ πνέοντι· καὶ δι'
 15 « ὅλης ἐκείνης νυκτὸς ἐφερόμεθα προσηνῶς εὐδίας τῷ
 « πνεύματι, ἐπεὶ δ' ὁ λαμπρὸς ἐξέλαμψεν ἥλιος, κα-
 « θορῶμεν τὴν γῆν, καὶ πόλις παρὰ τῇ γῇ.

16. « Ἀποδύντες γοῦν τῆς τριήρους οἱ πειραταὶ, καὶ
 « τοῖς πολιταῖς σπεισάμενοι, ἐξάγουσι τὸν φόρτον
 20 « τοῦ σκάφους, καὶ με συνεξάγουσι, καὶ περὶ τίνα με-
 « τάγουσι με πηγὴν, καὶ δάφνη με στεφανώσαντες,
 « ἐπιρρίπτουσι τοῖς ὕδασι, καὶ μεθ' ὧραν πάλιν ἐξά-
 « γουσι, καὶ δουλογραφουσί με τῇ Ῥοδόπῃ, μεθ' ἧς
 « τὸν μέγαν τοῦτον βωμόν τῆς ἐλευθερίας κατέλαβον,
 25 « δέσποιναν ἔχουσα ταύτην ἐκ θαλάσσης, καὶ τύχης,
 « καὶ δουλογραφείου βαρβαρικοῦ. »

17. Ταῦτα καὶ τῆς ἐμῆς Ὑσμίνης εἰπούσης, τέλος
 τὸ δεῖπνον ἐδέχετο, καὶ τοῖς ὕπνοις ὡς ἐκ πολυτελοῦς
 τραπέζης εὐθὺς ἐσπείσάμεθα. Ἐπεὶ δὲ νύξ οὐδαμοῦ,
 30 « ἥλιος γὰρ ὑπὲρ γῆν, καὶ ἡμεῖς τοῖς ὕπνοις ἀπασπείσά-
 « μεθα, καὶ στρωμνῆς ἀνέστημεν ἑκαστος. Ἐπεὶ δὲ πέ-
 « ρας λάθοι καὶ πᾶ τῆς ἑορτῆς, ἀπαίρομεν ἐκ Δαφνηπό-
 « λεως εἰς Ἀρτύκομιν, ὡς χρυσὸν ἐν πυρὶ, τὴν Ὑσμίνην
 « ἐν πηγῇ καὶ τόξοις ἀργυρογνωμονήσαντες. Περὶ τὴν
 35 « πηγὴν γινόμεθα τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ πᾶσα πόλις
 « καὶ κόμη σὺν ἡμῖν συντρέχει, καὶ τὸ τῆς Ἀρτυκώ-
 « μιδος γίνεται πρὸς τῇ πηγῇ, πρὸς τοῖς τόξοις. Τὴν
 « Ὑσμίνην ὄρᾳ ἐστεφανωμένην, τὴν Ἀρτεμιν καταδυσω-
 « πει, ἔλεει τὴν κόρην, περὶ τὴν παρθένον διψυχεῖ,
 40 « ἀπιστεῖ τῇ σεμνότητι, καὶ φρίσσει τὸν ἔλεγχον. Ἐγὼ
 « δ' εἰστήκειν ὄρων περὶ τὸ τόξον, καὶ τὴν πηγὴν, καὶ
 « τὸν στέφανον· ὄλους ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν
 « κόρην, καὶ βλέπων ἐδάκρυον, καὶ ὄλυν τὴν ψυχὴν
 « κατεπολιορκουμένη τοῖς λογισμοῖς. Ὑσμίνῃ μοι στεφα-
 45 « νοῦται τὸ παρεστὸς ἀλαλάζει· ἐμβάλλεται τῇ πηγῇ.
 « Τὸ πλῆθος σιγᾷ, καὶ θροῦς οὐδαμοῦ· τὸ τόξον ἡρεμεῖ,
 « τὸ ὕδωρ ἀτρεμεῖ· καὶ ἡ παρθένος κούφως τοῖς ὕδασι
 « ἐπινύχεται. Χαίρει τὸ πλῆθος, ἐξ ἡδονῆς ὀρχεῖται, χά-
 « ριεν κροτεῖ, καὶ ἀλαλάζει Σωτήριον, καὶ « Παρθένος
 50 « ἡ κόρη, » κηρύσσει Στεντόρειον. Ἐγὼ δ' ὄλυν ὄψ'
 « ἡδονῆς ἐκκέχυμαι τὴν ψυχὴν.

18. Ἐκβάλλεται τῆς πηγῆς ἡ παρθένος (οὐ διψυχήσει
 γὰρ ἐτι περὶ τὴν κλήσιν οὐδεὶς)· ἡ μήτηρ αὐτὴν περι-
 πύσσεται, τῷ πατρὶ μεθ' ἡδονῆς εὐλογεῖται, καὶ περὶ

« et, disrupta antenna, gubernator qua poterat arte tem-
 « pestatem effugere et ad terram appellere conatur; sed
 « miserum latuit quod a fumo fugiens, in flammam inci-
 « derat; namque vix appulsa triremis feriatis hominibus
 « nos tradit; etenim altera in portu triremis hominum-
 « que in littore multitudo visa est, qui truculentis oculis
 « et nigerrima facie, crudelibus belluarum potius quam
 « virorum manibus, postquam nos omnes captivos deti-
 « nuissent, homines singulos per summum scelus truci-
 « dant et capta praeda gaudent. Solam me, sed nescio
 « quomodo, in navis fundo, insertis in lignum pedibus, de-
 « dicunt. Postridie vela pandunt, navem ventis permit-
 « tunt et tota nocte leviter dulci: zephyrorum anima feri-
 « mur; verum ubi solis jubar illuxit, proxima terra
 « conspecta est et in terra civitas.

16. « Ibi descensu facto, post inducias cum incolis pac-
 « tas, piratas me quoque cum caeteris mercibus exonerā-
 « tam ductamque ad fontem et lauro coronatam aquis
 « permiserunt, ac post circiter horam inde extractam
 « Rhodopae venditam manciparunt, a qua demum magnam
 « libertatis aram accessi, experta prius dominam Rhodopen,
 « maris sortisque et barbaricae venditionis injuria. »

17. Vix ea Hysmine effata erat, quum soluto convivio,
 uti post opiparas epulas mos est, somno concessimus.
 Jamque, lapsa nocte, quum sol super terram lucere cepit,
 somno excusso, stratis omnes exsiliimus. Finita autem ce-
 lebritate, Daphniopoli solventes Artycomidem venimus,
 fonte Dianae arcuque Hystaines castitatem, ut igne au-
 rum, probaturi. Jamque nos fonti proximi stamus et civitas
 simul universa, cum circumjacentibus pagis, concurrat, et
 quae Artycomidis sunt ad fontem et arcum iterantur. Cor-
 onatam Hysminem inspiciunt, deam precabundi et puellae mi-
 serti dubio de rei eventu animo pendunt, ac de integra
 diffidentes ne experimento redarguantur pavent. Ego vero,
 defixis in arcum fontemque et coronam oculis, ubertim la-
 crymans diversis subinde cogitationibus oppugnabar. Hys-
 mine interim coronata, acclamante multitudine, fonti per-
 mittitur. Tunc altum populi silentium nullumque murmur
 fuit; quievit tacitus arcus, leniterque silentibus undis
 virgo innatavit. Exsultat plebes, prae gaudio letas agit
 choreas, lepide plaudit et salvae virgini acclamat, mox
 Stentorea voce integram et castissimam esse virginem de-
 clarat. Ego autem toto prae voluptate in letitiam effuso
 animo haerebam.

18. Emergit fonte virgo (neque enim quisquam de ap-
 pellatione illa dubitabit); illius mater in amplexus ruens,
 laudato, quoniam talem filiam genuisset, patre, ad Dianae venit;

τὴν Ἀρτεμιν ἐπινίκεται· ἐπιστεφανοῦται τὸ ἐπινίκιον,
 « Ἡ παρθένος, παρθένος. » Περὶ τὴν κόρην οὐκ ἔστιν ὁ
 δευλῶν. Καὶ οὕτως ἐξ Ἀρτυκωμίδος γινόμεθα περὶ τὴν
 Αὐλικωμιν, καὶ θυομεν τοὺς γάμους πολυτελῶς, ἐν
 μέσῳ τῷ τοῦ Σισθενούς κήπῳ, ἐν ἐκείνῃ πολυτελεῖ
 τραπέζῃ καὶ φρέατι, οἷς πρῶτον ἐρωτικὴν παστάδα
 κατεπερξάμεθα.

10. Ὅρθῃ γοῦν πᾶσα πόλις Αὐλικωμικ, ὑμνοῦσα,
 κρατοῦσα, χαίρουσα, ὄρχουμένη πρὸ τῆς παστάδος,
 πρὸ τοῦ νυμφῶνος, πρὸ τῶν νυμφίων ἡμῶν, ὠδὴν
 ὑμέναιον ᾄδουσα, ἐπιθαλάμιον ἀλαλάζουσα, καὶ λαμ-
 πρὸν ἀγαλλομένη γαμήλιον. Τίς οὖν οὕτω καὶ τὴν
 μοῦσαν ᾄδῃ, καὶ τὴν φωνὴν μεγαλόφωνος, καὶ τὴν
 γλῶτταν ἀττικευομένην ἔχων ὡς τὰ πολλὰ, καὶ κομ-
 ψευομένην ὑπόστεμμα, ὡς καταζωγραφεῖν τῷ λόγῳ τοὺς
 15 γάμους, καὶ ὁλοὺς αὐτοὺς διαγράφεσθαι; Θεῶν ἦν ὄντως
 ἐκείνη παστάς, Ἦρας γάμος, Ἀφροδίτης νυμφῶν. Ἐγὼ
 δ' ἔχειρον οὕτω λαμπρῶς καὶ λίαν φιλοτίμως νυμφ-
 οπλοῦμενος καὶ μᾶλλον ὅτι καὶ τὴν Ἰσμίνην Ἐρως
 20 συνεννυμφροτόλησέ μοι πολυτελῶς, βασιλικῶς συνεκά-
 θισε, καὶ μεγαλοπρεπῶς μοι ζυνεστεράνωσεν. Ἀλλ'
 κῆρυγμα ἔπερας τὰ τῆς τραπέζης εὔρεῖν, καὶ νῆ τὸν
 Ἐρωτα, τὴν ἡμέραν ἐμίσσησα, τὴν νύκτα ζητῶν, καὶ
 τὸ τῆς κοιμωδίας μικρὸν ὑπαλλάξας, ὑπεφιθύρισα·

20. Ὁ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρεῖμα τῆς ἡμέρας ὅσον.

20. Οὕτω μὲν οὖν σοὶ τὰ τῶν γάμων καὶ ὑπὲρ τὴν
 Ὀμήρου μεγαλοφωνίαν, ὑπὲρ πᾶσαν μοῦσαν, ὑπὲρ
 πᾶσαν γλῶσσαν κατεστομωμένην ῥητορικῶς. Ἀλλ', ὦ
 Ζεῦ, οὗ κήρυξ ἦκον ἐς ταυτηνὴν τὴν Αὐλικωμιν, ὃ τύ-
 30 ραννεν Ἐρως, οὗ δοῦλος ἐξ Αὐλικωμίδος ταύτης ἐς τὴν
 ἐμὴν ἐπανῆκον Εὐρύκωμιν, ὃ Πόσειδον δ' ταυτηνὴν τὴν
 Ἰσμίνην λυτρὸν λαβὼν, ὃ μὲν Ἀπολλὸν ἐλευθερίαν
 ἡμῖν χαρισάμενος, ὃ τόσον Ἀρτέμιδος, καὶ πηγὴ τὴν
 παρθένον ἐλέγχουσα, μὴ βυθὸς ἀμνηστίας κατεπικλύση
 35 ταῦτα τὰ καθ' ἡμᾶς, μὴ βυτίς, μὴ χρόνος μακρὸς, μὴ
 λήθης κρατὴρ ἐν Ἄδου κινώμενος.

21. Ἀλλ', ὦ Ζεῦ, εἰ τὸ τῶν Διοσκούρων θαυμάζων
 φιλάδελφον, ἐν οὐρανῷ τὴν μνήμην φυλάττεις ἀθάνα-
 40 τον, ὑπὲρ ἐκείνους ἡμῖν τὸ φιλάδελφον ὅλον κοινωσαμέ-
 νους τὸ ζῶσιμον. Εἰ τὸν πολὺν Ἡρακλῆν τῶν πολλῶν
 ἐλεήσας ἐκείνων δρόμων καὶ περιδρόμων, ἐν οὐρανῷ
 τὴν μνήμην ἀπαθανατίζεις αὐτῷ, ἡμεῖς οὐκ αἰχμάλω-
 τοὶ καὶ δοῦλοι καὶ πλανῆται, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὴν παρθε-
 νίαν ἀπαρεγγεῖρητοί; Ἀλλ' εἰ κατέψευσαι τὸ κηρύ-
 45 κειον καὶ Ἐρωτα παῖδα Διὸς ἀντηλλαξάμεν πατρός, καὶ
 Ζεὺς οὐ καταστερίσει τὸ καθ' ἡμᾶς, καὶ τὴν ἐν οὐρανῷ
 μνήμην οὐκ ἐπινεύσει χαρίσασθαι, σὺ δ' ἄλλ', ὦ Πό-
 σειδον, εἰ τὸν Ἰκαρον ἐλεεῖς, καὶ σώσεις τούτῳ τῇ θα-
 λάσσει τὴν μνήμην ἀθάνατον, τῷ πελάγει τὴν κλῆσιν
 50 ἐξ αὐτοῦ χαρίζομενος, ἡμῖν οὐ περισώσεις τὴν μνήμην
 ἐξ ἡμετέρων ἐκείνων τεράτων κλῆσιν τῇ θαλάσσει δω-
 ρούμενος, καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς ἐν ὕδατι καταζωγραφῶν,

et ibi coronatur, consonante victorialis cantu : « Virgo,
 vere virgo. » Nullus est qui de puella dubitet. Ita Arty-
 comide discedentes Aulicomidem venimus, et ibi celebratas
 magnifice nuptias perfecimus medio in Sosthenis horto,
 circa sumptuosam illam mensam, fontemque, ubi primum
 nuptias invicem amantes contraximus.

19. Arrecta igitur tota civitas festis cantibus plausuque
 et letitia personabat, geniali coram thalamo et cubiculo
 et sponsis nobis tripudians, acclamans nobis audientibus
 crepitu musico hymenæum, splendidas denique nuptias
 latissima instruens. Quis tam musarum dono snavis, quis
 tam magnificæ reperietur eloquentiæ, quis adeo leporis
 altici disertus, summoque verborum ornatu præditus, qui
 illas nuptias verbis describere et ad verum effingere pos-
 sit? Prorsus deorum genialis lectus, aut Junonis nuptiæ,
 Venerisque thalamus videbatur. Mihi tam splendide, tam
 honorifice Hysminen ducenti suboriebatur gaudium, præ-
 cipue quod Hysminen Amor ad me sumptuose deductam,
 et mecum regaliter sedere jussam, simul magnificæ coro-
 natam tradiderit. Sed et convivio finem imponi deside-
 rabam, lucemque, Amorem testor, exosus, et noctem
 cupidissimis expectans votis, illud, quod in comœdia
 jactatur, leviter immutatum submurmurabam :

O Jupiter, quam hæc longa perdurat dies!

20. Ita igitur supra grande Homeri eloquium, supra
 musas omnes omnemque eloquentiæ ingenique aciem nup-
 tias nostræ celebratæ sunt. Verum, o Jupiter, cujus ca-
 duceator Aulicomidem veni, o domine Amor, cujus servus
 ex Aulicomide in patriam reversus sum, tu Neptune, qui
 pro liberatione navigii Hysminen excepisti, tuque maxime
 Apollo, qui libertatem nobis restituiti, vosque Diana: fons
 et arcus, qui virginem illibatam ostendistis, ne profundo
 submersa oblivionis pelago singula, quæ nobis acciderant,
 rugosa vetustas ævique longioris caries deleat, sed ne ipsa
 lethæa quæ mortui potant oblivia.

21. At tu, Jupiter, si in Castoribus fratrum amorem
 miratus, æternam in cœlis illorum memoriam servas,
 supra illorum memoriam nostrum qui communione vitæ
 jungimur amorem perenna. Si innumeros Herculis miser-
 tus cursus recursusque, illius in cœlis recordationem æternas,
 nonne nos quoque captivi servique et exsules, non immi-
 nu nter hæc omnia castitate sumus? Quod si sacrum
 ministerium mentitis Jovem patrem contra filium Amo-
 rem permutaverim, ideoque res nostras in astra referri
 mnemosynonque in cœlo tribuere Jupiter abnuat, tu
 Neptune, si misertus Icari, denominato de illius nomine
 freto æternitati eum commendasti, nonne tu memoriam
 nostram, de prodigiis nostris nomen largitus mari et in
 pelago ea quasi describens, ad ultimos usque sæculorum

καὶ μέχρις ἐσχάτων τηρῶν ἀναπόνητα· καὶ ναὶ πάντως.
Ἄλλ' αἰδῶ τὴν ἤτταν, καὶ δέδοικας, μὴ τὰ καθ'
ἡμᾶς καταζωγραφῶν, στηλογραφήσης τὰ κατὰ σοῦ.

22. Σὺ δ', ὦ Γῆ μητέρα, εἰ τὴν Δάφνην φεύγουσαν
ἐλευθερίᾳ, καὶ κρύπτεις, καὶ σώσεις, καὶ φυτὸν ὁμώνυμον
αὐτομάτως γεννᾷς εἰς μνήμης συντήρησιν, εἰ τὸν Ἰά-
κινθον ἐξ ὁμώνυμου φυτοῦ φυλάττεις ἀθάνατον, ἡμῖν
οὐ συντηρήσεις τὴν μνήμην; φυτὰ δ' οὐκ ἀναδύσεις
ὁμώνυμα, στηλὰς ἀθανάτους τῶν καθ' Ἑσμίνην ταύτην
10 καὶ τὸν Ἑσμινίαν ἐμέ, ὅλον ὄραμα τὸ καθ' ἡμᾶς τοῖς
φυτοῖς καταζωγραφούσα καὶ καταστηλιτεύουσα, καὶ
τοῖς μετ' ἡμᾶς φυλάττουσα τὴν μνήμην ἀθάνατον· Ἄλλ'
ἐνοσίγαιος ὁ Ποσειδῶν, ἄλλ' ἐνοσίγθων, καὶ καταβρυ-
χῆσται σε, μητέρα, λεόντειον, καὶ κατακυκλήσει σε τὴν
15 μητέρα στηλογραφούσαν τὰ καθ' ἡμᾶς, καὶ τὴν ἐξ
Ἐρώτος καταφυλάττουσαν ἤτταν αὐτοῦ. Φιλομήτωρ δ'
ἐγὼ, καὶ τιμῶ τὴν μητέρα, καὶ κηδομαι τῆς μητρὸς.
Τοῖνονεὶ Ζεῦς οὐ καταστερίσει τὰ καθ' ἡμᾶς, εἰ Ποσειδῶν
οὐ καταστηλογραφήσει τοῖς ὕδασι, εἰ Γῆ μὴ καταφυ-
20 τουργήσει τοῖς φυτοῖς καὶ τοῖς ἀνθεσιν, ἄλλ', ὥς ἐν
ἀμάραντοις ξύλοις καὶ λίθοις ἀδάμαστι, Ἐρωτοῦ γρα-
φίδι καὶ μέλανι καὶ γλώστῃ πῦρ πνεοῦσθι ῥητορικόν
τὰ καθ' ἡμᾶς στηλογραφήσεται. Καὶ τις τῶν ὀψιγ-
νων καταρτητορεύσει ταῦτα, καὶ ὥς ἀθανάτων στηλῇ
25 τοῖς λόγοις ἀνδριάντα χαλκουρήσει κατὰ χρυσόν.

23. Ὅσον μὲν οὖν ἐν ἀνθρώποις ἐρωτικώτερον, τῶν
πολλῶν ἐρωτικῶν χαρίτων ἡμᾶς ἀποδέχεται· καὶ ὅσον
παρθενικὸν καὶ σεμνότερον, τῆς σωπερόνης ἀγάσσεται.
Ὅσον δὲ ἐκ τύχης αἰγυμάλωτον καὶ δοῦλόν ἐστι, καὶ οὕτως
30 τῆς ἐλευθερίας ἡμᾶς ἀποδέχεται καὶ θάρσος λάβῃ κατὰ
φυγὴν· ὅσον δὲ συμπαθέστερον, ἐλεήσει τῶν δυστυχ-
μάτων ἡμᾶς· καὶ οὕτως ἡμῖν ἔσται τὰ τῆς μνήμης
ἀθάνατα· ἡμεῖς δὲ καταχαριτώμεν τὴν γραφὴν, καὶ
ὅλην τὴν βίβλον κατακοσμήσομεν, καὶ χάρισιν ἐρωτι-
35 καῖς καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα βίβλους κοσμοῦσι καὶ τοὺς
λόγους κατακαλλύνουσι· κληῖσις δ' ἔστω τῇ βίβλῳ, τὸ
καθ' Ἑσμίνην ὄραμα καὶ τὸν Ἑσμινίαν ἐμέ.

finis indelebilem servabis? Hoc profecto tuum est. Sed
victum te pueret, metuisque ne, nostra exprimendo,
tua quoque notiora facias.

22. Tu igitur omnium parens Tellus, si fugientis Daph-
nes miserta, occultasti illam et salvasti, et sponte tua
cognominem plantam produxisti quæ memoriam be-
neficii tui conservaret; si Hyacinthum immortalem
cognomine planta reddidisti, an et nostri memoriam non
conservabis nec de nomine nostro dictæ plantæ gignentur,
æterna Hysmines et Hysminiae rerum monumenta, in qui-
bus casus nostros effingens et inscribens perennitati com-
mendabis? Verum Enosigeus Neptunus, verum terram
quatens, et in te leonino rugitu fremens, irruet, et te
parentem omnium, historiam nostram conservantem, præ-
terea illum ob Amoris victoriam aspernatam obruet. Et
tamen ego communis matris amantissimus cultor et obser-
vantissimus sum. Ideo si neque Jupiter res nostras in astra
referet, neque Neptunus mari inscribet, neque ipsa plantis
Tellus et floribus æternas efficiet, saltem Mercurii stylo,
atramentoque et igneam eloquentiæ flammam spirante
lingua descriptæ, tanquam perituris numquam tabulis et
adamantinis saxis fixa manebunt. Certe posteriorum
aliquis disertissime singula explicando, tanquam immor-
tali columna, ita verbis suis auream statuam superstruet.

23. Quantum igitur est inter homines amantiorum nos
ob tot et tanta Amoris beneficia obvio plausu excipiet; si-
militer quantum pudicorum erit et castorum temperan-
tiæ ergo mirabundi laudabunt. Sed et sortis injuria
captivorum et servorum quantum erit, hi pariter omnes
nos ob restitutam libertatem læti excipient et animum
redintegrabunt; denique quibus ad misericordiam prop-
tior est animus, prorsus ob infortunia miserebuntur: atque
ita immortalitati memoria nostra sacrabitur, nos autem
scripturam librumque venustiorum faciemus Amorum
gratiis, cæterisque quibus libros exornant sermone sive
decorant; libello autem nomen sit Amorum Hysmines
Hysminiaeque historia.

◊

EROTICAM

DE

APOLLONIO TYRIO

FABULAM

EX CODICE PARISINO EMENDATIUS

EDIDIT

ET PRÆFATIUNCULA NOTULISQUE

INSTRUXIT

J. LAPAUME LINGONENSIS

RHETHORICEN ANTEA PROFESSUS IN CÆSAREO VERSALIARUM LYCEO
LAUREAMQUE ADEPTUS LITTERATORUM MAGISTRALEM

ἀποσκήριον, gallice *l'école*, audiendi nimirum locus. Pag. 620 l. 23, ad dextr.: Intrat in *salutatorium*; gallice est *le parloir*.

Pag. 621 l. 17, ad sin.: Quomodo tecum *novicia*? Verba quemadmodum ficta modo dixeris novicia, sic interpreti nostro novicia nuncupatur, puella gallice *nouvellement débarquée*. Inde etiam τὸ *une novice* ou Agnès apud nos originem duxit.

Pag. 622 l. 33, ad dextr.: *Causam* tam viam inter nos non invenisti quam me; τὸ *causam* attendas, quæso; siquidem hic idem sonat atque *creaturam*, gallice *un être*; et apud Italos parca deductum est in vocem *cosa*, quæ genuit τὸ *chase*.

Pag. 623 l. 28, ad sin.: Est enim *scholastica* et suavisissimi sermonis; hic *scholastica* idem est atque *literata*, exculta, erudita, ut sonat apud Anglos τὸ *Scholar*. Scholastica igitur, latum mare, distat a græco σχολαστικὸς, stolidus nempe ac stupidus in nugis et quiesciliis.

Ejusdem l. 38, ad sin.: Hæc est *pietatis causa*; c'est là *une chose* pieuse, *une Œuvre de charité*. Nam τὸ *charitas*, id est nostra christianorum pietas, nomen obtinet, non, ut placebat nudius tertius probabilissimo scriptori, a Tullianis illis *carus* et *caritas*, quibus videlicet manifestiori et arciori necessitudine consentiunt *caro*, carnalitas; et gallice *chère*, *chair* et *carresser*, sed a græco χάρις, χάρις. Unde fit ut nobis, quotquot gentilitati non inservimus, per h. representari oporteat *charus* et *charitas*. Næc iterum atque iterum sit dictum. *Charitas* nobis deluxit a χάρις, gaudere; et ideo duplex significat gaudium, quorum est unum dantis, alterum accipientis. Quid luculentius addam? Χάρις, ubi gaudium est τοῦ δίδόντος, peculiari vocabulo dicitur etiam εὐχρηστικά; sed χάρις, si gaudium est τοῦ λαμβάνοντος, nomen accrescit εὐχρηστικόν. Sic utrimque subest gaudium, puta utrimque spirat et viget *charitas*, cuius spuriam, non germanam, sororem si qui impensius collaudant et altollunt caritatem, ipsi viderint, nec ipsis unquam vel minimum ab ea doluerit.

Pag. 625 l. 26, ad dextr.: Ad forum *abauris* ducitur; τὸ *abauris* aureum verbum est, etsi fictum nuper et novicis annumerandum. *Abauris* autem, græce ἀὐρὶς (sans oreilles), nunc prorsus nostro consonat *essorille*, cuius e visceribus mihi sane non dicam libet, sed licet extrahere singula ē-aurille, ē-s-orille, jam, ubi de more Italorum consonans erit duplicata, *essorille*. Per multis abhinc annis in Gallia sic vocabantur homines pessimi, quibus δῆμος carnifex aures avulserat in foro d'eto, non sine causa, *te gualtori*, quasi *arrache-oreilles*, juxta fidem ipsarum verbi radicem *gualte* (avellere, ducitor, ut de William fit Guillaume et vice versa) atque *ori*, latine, auri, auris.

Pag. 627 linea 7 habet, ad dextram: *Depost*; media et infima latinitatis est τὸ *depost*, italice *dapoi*, gallice *de-puis*.

Eo tibi denique multe prodibunt voces, ob negligentiam incuriamve dignæ quæ notentur.

Pag. 616 linea 31 habet, ad sin.: In valetudinem *incucurrisse*; obsoleta vox incucurrisse, nisi Catonis linguam et Enni ames oculitus, ad communem et usitatam *incucurrisse* tibi strenue recidatur, qualis legitur in linea 19 paginæ 619, ad sinistram manum.

Pag. 618 linea 29, ad dextr.: Adoptavit eam *ut* filiam suam; paucior sim demas τὸ *ut*, per quod solæcizatur. Ejusdem paginæ linea 40, ad dextr.: *In amissa desleham conjugē*.

Ejusdem l. 40, ad dextr.: *In* reservata mihi filia consolabar; hoc minus latine expressum, si libet emendari, sal erit expungas τὸ *in*.

Pag. 619 l. 35, ad sin.: Haberet *ad* obsequium; pessimæ latinitatis est *habere ad*; et *obsequias* anteposuerim τῷ barbaro isti, certe longe aliud sonanti, *obsequium*, *cultum* nempe et *observantiam*.

Ejusdem l. 11, ad dextr.: *Nutrix* in gremio *puellæ* deponit spiritum; displicet sane, falebor enim, *nutrix* in gremio *puellæ*; nam aliter sese res habet ubique gentium et temporum. Siquidem gremium est matris seu nutricis, genibus et intra sinus vestis exterioris (gallice *giron*) alumnus refoventis; sed, mehercule, gremium nusquam nec unquam fuit aut erit puellulæ vetulam et jam jam morituram anum amplexantis.

Ejusdem l. 24 ad dextr.: Laudabant eam *vehemen/er*; τὸ *vehementer* junctum cum laudabant, explauseram, nisi vertisset τὸ δεινῶς ἐπήνεσαν.

Ejusdem l. 38, ad dextr.: De *medio nostri*; *Ædopol*, solæcismus iste desleri magis quam defendi potest.

Pag. 620 l. 23, ad dextr.: Perducitur in domum; τὸ *in* opipare solæcizantis est.

Pag. 621 lin. 13, ad sin.: *Ne alicui* narres, mendum est, loco τοῦ *ne cui*.

Ejusd. pag. lin. 40, ad dextr.: Ut vidit *a longe*; versio est mendosa, τὸ *adverbium* *παραπλεον*, quasi *πρόσθεν* et *θεν*, cuius perperam τὸ *a* vicem explet.

Pag. 623 l. 4, ad dextr.: *Sordium* conseta non sum; τὸ *sordium* sit tibi pro spondæo, per schema συναλοιπῶν, aut *σπῶν*.

Ejusdem l. 42, ad sin.: X sesteritia *auri* et XX *aureas*; satius erat, mobile bis usurpari, aut bis fixum, hocce modo: sesteritia *aurea* et nummos *aureos*, vel sesteritia *auri*, *aureique* nummos.

Pag. 624 l. 11, ad sin.: *Oræ* semper *vicina*; *orandum* duxi et commutandum ita τὸ *ripe*, ut pote cui, *metro-rum* causa, nullus esset in versu locus.

Ejusdem l. 38, ad sin.: *Flaminæ* per *tubulos* (*tubus* apud nos) surgunt; absurdum erat legi, ut habet MS., *tabulas*. Hic enim qui non virgula, sed τῷ *a* cadit, sensu cadat necesse est.

Ejusdem l. 17 ad dextr.: *Nulla* est peregrina; omisi τὸ iterum *mihi*, ut sex videlicet mensuris, *ne più ne meno*, fulciatur tanquam pedibus hexameter.

Pag. 625 l. 23, ad dextr.: Leno, *de quo* se vindicet; τὸ vindicare *se* de aliquo nonnulli subest solæcismi.

Ejusdem l. 31, ad dextr.: *Impediebatur loqui*; — latine forsant?

Ejusdem l. 38, ad dextr.: *Ut* ergo *plenius*; præstiterit dixisse, *quo plenius*.

Mihi nunc, sub finem, liceat afferre in medium alia quædam longe majora vocabula, quippe quæ plus factura sint ad reconditiorem nostri operis captum. Huc accedant igitur, inter alia:

E. paginæ 613 linea 32, ad sin.: *Reverendissime*; quæ vox, græce σεβαστότατε, librario nostro et interpreti, cenobiotæ (κοινοβιῶται) nimirum, nulla recusat ab scribentive aut enunciantive.

E. paginæ 620 linea 8, ad sin.: *Dominum* mihi testari et precari permittas; hic τὸ *Dominum* valet J. C. - D. N.

Ex ejusdem linea 49, ad dextr.: Per *Deum Vivum*; accipe hic eundem illum J. C. - D. N.

E. paginæ 626 linea 35, ad sin.: Vidit in somno *Angelum*; christiani sane est viri angelum induci, et partes suas in opere sic mandari celesti cuidam nuncio; τῷ ἀγγέλῳ, aut frater ejus, *Pavari*.

PRÆFATIUNCULA.

I.

In Cæsareo Parisiorum museo, latinus quidam incerti auctoris asservatur Codex qui, si ad artem respexeris voluminis exarandi et apificandi, intra quartum et decimum quidem sæculum subsistet; si autem verba attenderis et rem, ætatis sibi longe remotioris fidem faciet. Is nimirum liber, romano licet sermone perscriptus, in veteri quodam totus est opere vertendo ex alia lingua, quam, multis iisque gravissimis de causis, græcam esse nemo inficias ierit. Meram enim et vividam Græcitatem, hunc apud nostrum, quisquis est, interpretem, redolent tibi cum plurimæ voces vocumve juncturæ, tum etiam agentium seu personarum mores, loci, præsertimque dominantia nomina.

Sextenties ergo noster, dum prudens solœcizantis latine speciem præ se gerit, reipsa græcissat inter vertendum; et linguæ Latii, tanquam de industria, negligens aut oblitus, verbum saltem verbo satagit reddere, fidæque oppido curiositati inservire destinat. Culpam ideo vitet, imo laudem mereat, si quid insolentius hic aut illic minus apte dixerit, quoad spectetur et conferatur Tulliana illa in verbis serendis genuina concinnitas.

Græcos alioqui et pene Cecropios mores huic eroticæ nostræ de Apollonio Tyrio *Μυθοποιία* affictos esse evincetur; si quis Gymnasium, Ganeamque et Neptunalia cum æde Artemidis, et cætera reputabit quæ passim legentibus occurrent.

Ubique jam Asiæ aut Helladis, nunc Antiochiæ, nunc Tyri, Tar-sive, Mitylenæ, aut Ephesi, non sine festiva quadam et legitima mobilitate scenæ, res agitur, ita videlicet ut quæ græce scripta morataque est fabula, ea ne aliter habitare et apud exterarum gentes tanquam exulare dicatur.

Fabulæ autem hujusce amatorię nostræ Protagonista, haud temere ac fortuito nuncupatur Apollonius, quippe cui Apollo vates et augur egregiam impertierit sagacitatem illam, quæ proxime ad divinationem accedit, et solvendis Antiochi regis ænigmatibus

« εἴη τὸ διήγημα διακονίζον καὶ φθίνον τὸ τερατούργημα, ὃ μέγας οὗτος Ἀπόλλων οὕτω καίνως ἐφ' ὑμῖν φοιτᾶν τερατούργει; » Ἡ δ' ἑσθ' αὖτε, καὶ μόνον ἐδάκρυεν ὁ δὲ γὰρ Σωσθένης ἀτενὼς ἰδὼν πρὸς αὐτήν, καὶ δεινὸν τοῖς θυμασὶν ἐμβαλὼν, καὶ βλοσυρῶς αὐτὴν ὑποβλέπων, « Οὐ γλώσσης σιγῇ, φησὶν, τῆς σιωπῆς σου νῆς βροχὴ ἐστίν, ἀλλ' ἔργων κοσμιότης καὶ ἥθους εὐπρέπεια. Σοὶ δ' αἰδώς μὲν οὐκ ἦν πραττούση κακίως, εἰπεῖν δ' αἰσχύνῃ. Ἐμοὶ δ' εὐκταϊστότατον, Ἀπόλλων, αἰδεῖσθαι ταύτην πράττειν, μᾶλλον ἢ λαλεῖν. » Πρὸς ἃ δὴ, νῆ τοὺς θεοὺς, ἡρυθρίων αὐτὸς, καὶ ὀλίγου δεῖν ἐπεπράττόμεν τὰ ὅσα, καὶ ἄλλος ἦμην. Πρωτοῦς μὲν τοῖς χρώμασιν ἀλλαττόμενος, πάντως εὐσχεραίνων τοῖς σκώμμασι τοῦ πατρὸς. Πρὸς δὲ ὁ ἱερεὺς « Πέ-
15 « παυσα, Σωσθένης, μὴ καὶ ἀναστῆναι πείσῃς τὴν κόρην· αἰδώς γὰρ παῖς ἐλέγχων ἐστὶ, παῖς δ' οὐκ ἔσκειν αὐτήν. » Καὶ πρὸς τὴν παρθένον φησὶ· « Μὴ φείσῃ μοι λέγουσα. »
13. Ἡ δὲ περιβρεομένη πυκνοῖς ἰδρώσι καὶ δάκρυσι, καὶ τῇ γλώσσῃ διαμαρτάνουσα, καὶ τὴν φωνὴν παρακαπτομένη τῷ ἄσθματι, καὶ ὅλους τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀτενὼς τῇ γῇ προσερείδουσα, « Τὰ μὲν δὴ μέχρι νῆος καὶ θαλάσσης καὶ κλυδωνος εἰρηται, φησὶ, τῷδε τάνδρῃ. » Ἐπεὶ δ' ἐξέρχοντο εἰς θάλασσαν, δελφὶν ἐπὶ
25 « νῶτόν με δέχεται, τοῖς κύμασι κυβιστῶν, καὶ ὅλος κούφος νηρόμενος. Ἐγὼ δ' ἐπενηχόμην μὲν γυμνῇ τῷ θηρί, καὶ τοῖς κύμασιν ἐκυκλώμην, καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν ἱλγίωιν, καὶ πρὸς τὸν τοῦ θηρὸς φόβον τὴν ψυχὴν ἐσπαρτάτομην αὐτὴν· εἶλον ὡς σωτήρα
30 « τὸν θῆρα, καὶ τὸν ὑπηρετὴν ἐλογιζόμην ἐχθρόν· ἐφρίτταν τὸν σωτήρα, τὸν ἐχθρόν ἐφίλον, καὶ ὡς μὲν σωτῆρι συνεπλεκόμεν αὐτῷ· ἐπεὶ δὲ θῆρ ὁ σωτῆρ, ἐξήτου φυγεῖν, ἀλλ' οὐκ ἐθάβρου τοῖς κύμασι, καὶ ἦμην κατακλυδωνιζομένη καὶ λογισμοῖς καὶ
35 « κύμασι καὶ θηρί.
14. « Ἐπεὶ δ' ἤδη τὴν ψυχὴν ἀπεφύσω τοῖς κύμασι, καὶ δὴ μετράκιον ἐφίσταται μοι γυμνὸν, ἐπὶ δελφίνος ἑστός, καὶ χεῖρά μοι προτείνει, καὶ λαβὸν ἐπὶ τὴν χέρσον ἐξάγει με, καὶ περυζάμενον τοῖν
40 « ποδοῖν (ἦν γὰρ περωτὸν τὸ πόδε) μοῦ ἀπέπη τῶν ὀφθαλμῶν. Ἐγὼ δὲ ἀλλ', « ὦ μήτερ, » παρακαθημένη τοῖς κύμασιν, « ὦ μήτερ, μήτερ, » σὺν δάκρυσιν ἔλεγον. Μετὰ γοῦν δὴ τινὰς ἡμέρας, ὡς ἀκριβῶς οὐκ οἶδα τὸν ἀριθμὸν, ναῦν τινὰ παραθέουσιν ὄρω,
45 « πρὸς ἣν ἐκτείνω τὴν χεῖρα, τῷ σχήματι δυσωπῶ, καὶ παρακαλῶ τῇ φωνῇ. Ταύτην ἀνάγουσιν οἱ πλωτῆρες περὶ τὴν γῆν, καὶ με τῆς χέρσου λαμβάνουσι, καὶ παρὰ τὴν νῆα καὶ πάσχοι τὴν ψυχὴν, διεβρωγός τι βράχος ὑπενδιδύσκουσι, καὶ τροφὴν μοι
50 « συμπαθῶς παρὰ τὴν νῆα, ὅλον κοινοῦμενοι τὸ δυστυχές.
15. « Τὴν νύκτα γοῦν ὅλην οὐρίῳ πλέοντες πνεύματι, εἰ μὴ μικρὸν ὑπαφαινομένης τῆς γῆς, οὐ σφόδρα βιαίως ἡγόμεθα· ἡλίου δ' ἀνίσχοντος τὸ κύμα κῆρύα-

« summentur miracula illa quæ tam inusitata et insolita circa vos edito oraculo magna ille Apollo effecit? » Tacebat illacrymans illa, quum Sosthenes, defixis in eam oculis, torvaque tuens et limis suspicatus, « Nequaquam, inquit, linguæ silentium castitatis argumentum est, sed modesta opera, optimique mores. Te tuorum operum, quum male faceres, non puduit; nunc illorum recitationis pudet? At mihi, Apollo, optandum illud fuisset, uti quæ referre illa timet, facere timuisset. » Erubui ad ista, per deos, et oclusis parum abfuit auribus, varios, tanquam aliquis Proteus, subinde colores mutando, moleste prorsus patris jocos ferens, illis succensebam. Ad hunc sacerdos, « Desine, inquit, Sosthenes, ne virginem inde discedere cogas; nam et reprehensio nem sequitur pudor, quem tamen res ipsa non meretur. » Statimque ad puellam conversus, « Ne ideo a narrando cesses, » inquit.

13. Illa multo audora fletuque diffluens, titubante lingua et interrupto ob lacrymas flatu, morantibus tellure oculis sic incept: « Omnia, quæ ad noctem usque et tempestatem acciderunt, vobis hoc a viro narrata sunt; cæterum postquam in mare præcipitem me dederunt, leviter adpatans delphin dorso me suscepit agiles per undas saltus subinde vibrans et lævissime natans. Ego nuda natanti belluæ insidebam et aquarum spectaculo turbata, oculorumque vertigine ad maris adspæctum correpta, præ nimio piscis timore varias in cogitationes scindebar; adeoque piscem, quem salutis auctorem habebam, quamvis inservientem mihi, tamen inimico contra me animo reputabam; quem liberatorem metuebam, illum inimicum amabam, et quasi servatorem amplectebam; sed quum bellua esset delphin qui me servaverat, fugiendi viam quærebam; irato autem me committere mari non audebam, et reciproco curarum undarumque fluctuans æstu, præter varias de delphino cogitationes, his omnibus agitata hærebam.

14. « Jamque mediis aquis spiritum exhalaturæ puri delphino nudus insidens adslitit, qui protensa manu me captam, moxque in terram deductam relinquens, statim alarum (alas enim in pedibus habebat) remigio usus, ab oculis subitus evolavit. At ego juxta fluctus sedens, « Mater, o mater », ingeminabam lacrymans. Post aliquot dies, quorum ego numerum non teneo, navem occurrentem intuita, manibus ad illam expansis, supplicii etiam gestu et voce vocavi. Navigantes, illa celeriter in terram appulsa, exceptam me statim et navis impositam commiseratione, ut videbatur, ducti, lacris quibusdam pannis induerunt, appositis etiam cum condolentia tibi, miserie meae participes facti.

15. « Tota nocte propitio vento navigavimus, jamque ad terram quæ paululum apparebat leviter ferebamur, quum, oriente sole, subito crescunt undæ, venti ingruunt,

« νετο, καὶ ὁ ἄνεμος ἐπεδίδου, καὶ κατεβράγη τὸ
 « κέρα· καὶ ὁ κυβερνήτης ἐξήτει τὴν γῆν, ἐκφεύγων
 « τὸν κλυδωνά· ἀλλ' ἔλαθεν εἰς πῦρ ἐμπεσὼν, ἐκφυγὼν
 « τὸν καπνόν· ἅμα γὰρ τῇ γῇ προσορμίζει τὴν ναῦν,
 5 « καὶ θηροῖν ἀνθρώποις ἡμᾶς παραδίδωσιν· ἦν γὰρ
 « παρὰ τῷ λιμένι τριήρης, καὶ περὶ τῇ ψάμμῳ πλη-
 « θος ἀνδρῶν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀγρίων, μεμελανωμέ-
 « νων τὰς ὄψεις, παλαμαιοτάτων τὰς χεῖρας, θηρίων
 « ὄλων μᾶλλον ἢ ἀνδρῶν, οἱ συνέχουσι πάντας ἡμᾶς,
 10 « καὶ σφάττουσι τοὺς ἀνδρας ἀνηλεῶς, καὶ χαίρουσι
 « τοῖς ὑπράματι· Ἐγὼ δ' οὐκ οἶδ' ὅπως περὶ τὸν τοῦ σκά-
 « φους πυθμένα κατὰγουσι, ποδοκάκην ἐνθέντες μοι
 « τοὺς ποσὶ. Καὶ μεθ' ἡμέραν ἐκείνην ἐστείλαντο τὴν
 « θλόνην, παραδόντες τὸ σκάφος τῷ πνεόντι· καὶ δι-
 15 « ὄλης ἐκείνης νυκτὸς ἐφερόμεθα προσηνῶς εὐδῶν τῷ
 « πνεύματι, ἐπεὶ δ' ὁ λαμπρὸς ἐξέλαμψεν ἥλιος, κα-
 « θ' ὠρῶμεν τὴν γῆν, καὶ πόλις παρὰ τῇ γῇ.
 16. « Ἀποβάντες γοῦν τῆς τριήρους οἱ πειραταί, καὶ
 « τοῖς πολίταις σπείσάμενοι, ἐξάγουσι τὸν φόρτον
 20 « τοῦ σκάφους, καὶ μετ' ἐξήγουσι, καὶ περὶ τινα με-
 « τάγουσι μετὰ πηγήν, καὶ δάφνη με στεφανώσαντες,
 « ἐπιβόρπτονται τοῖς ὕδασι, καὶ μεθ' ὧραν πάλιν ἐξά-
 « γουσι, καὶ δουλογραφουσί με τῇ Ῥοδόπῃ, μεθ' ἧς
 « τὸν μέγαν τοῦτον βωμόν τῆς ἐλευθερίας κατέλαβον,
 25 « ὁσποῖναν ἔχουσα ταύτην ἐκ θαλάσσης, καὶ τύχης,
 « καὶ δουλογραφίου βαρβαρικοῦ.
 17. Ταῦτα καὶ τῆς ἐμῆς Ὑσμίνης εἰπούσης, τέλος
 « τὸ δεῖπνον ἐδέχετο, καὶ τοῖς ὑπνοῖς ὡς ἐκ πολυτελοῦς
 « τραπέζης εὐθὺς ἐσπείσάμεθα· Ἐπεὶ δὲ νύξ οὐδαμοῦ,
 30 « ἥλιος γὰρ ὑπὲρ γῆν, καὶ ἡμεῖς τοῖς ὑπνοῖς ἀπείσπεισά-
 « μεθα, καὶ στρωμνῆς ἀνέστημεν ἕκαστος· Ἐπεὶ δὲ πέ-
 « ρας λάβοι καὶ πᾶ τῆς ἑορτῆς, ἀπαίρομεν ἐκ Δαφνηπό-
 « λεως ἐς Ἀρτυκωμῖν, ὡς χρυσὸν ἐν πυρὶ, τὴν Ὑσμίνην
 « ἐν πηγῇ καὶ τοῖς ἀργυρογνῶμονήσοντες· Περὶ τὴν
 35 « πηγὴν γινόμεθα τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ πᾶσα πόλις
 « καὶ κώμη σὺν ἡμῖν συντρέχει, καὶ τὸ τῆς Ἀρτυκώ-
 « μιδος γίνεται πρὸς τῇ πηγῇ, πρὸς τοῖς τόξοις. Τὴν
 « Ὑσμίνην ὁρᾷ ἐστεφανωμένην, τὴν Ἀρτεμῖν καταδυσσω-
 « πεί, ἐλεεῖ τὴν κόρην, περὶ τὴν παρθένον διψοῦσιν,
 40 « ἀπιστεῖ τῇ σεμνότητι, καὶ φρίσσει τὸν ἐλεγχον· Ἐγὼ
 « δ' εἰστέλειν ὁρῶν περὶ τὸ τόξον, καὶ τὴν πηγὴν, καὶ
 « τὸν στέφανον, ὅλους ἔχων τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν
 « κόρην, καὶ βλέπων ἐδάκρυον, καὶ ὅλην τὴν ψυχὴν
 « κατεπολιορκούμεν τοῖς λογισμοῖς· Ὑσμίνῃ μοι στεφα-
 45 « νούται· τὸ παρεστὸς ἀλαλάζει· ἐμβάλλεται τῇ πηγῇ.
 « Τὸ πλῆθος σιγᾷ, καὶ θροῦς οὐδαμοῦ· τὸ τόξον ἡρεμεῖ,
 « τὸ ὕδωρ ἀτρέμετ· καὶ ἡ παρθένος κούφως τοῖς ὕδασι
 « ἐπινύχεται· Χαίρει τὸ πλῆθος, ἐξ ἡδονῆς ὀρχεῖται, χα-
 « ριεν κροτεῖ, καὶ ἀλαλάζει Σωτήριον, καὶ « Παρθένος
 50 « ἡ κόρη, » κηρύσσει Στεγτόρειον· Ἐγὼ δ' ὅλην ὕψ'
 « ἡδονῆς ἐκέχυμαι τὴν ψυχὴν.
 18. Ἐκβάλλεται τῆς πηγῆς ἡ παρθένος (οὐ διψοῦσιν
 « γὰρ εἴ τι περὶ τὴν κλῆσιν οὐδεὶς)· ἡ μήτηρ αὐτὴν περι-
 « πτύσεται, τῷ πατρὶ μεθ' ἡδονῆς εὐλογεῖται, καὶ περὶ

« et, disrupta antenna, gubernator qua poterat arte tem-
 « pestatem effugere et ad terram appellere conatur; sed
 « miserum latuit quod a fumo fugiens in flammam inci-
 « derat; namque nix appulsa firemis ferinis hominibus
 « nos tradit; etenim altera in portu triferens hominum
 « que in littore multitudo visa est, qui truculentis oculis
 « et nigerrima facie, crudelibus belluarum potius quam
 « virorum manibus, postquam nos omnes captivos deli-
 « nuissent, homines singulos per summum scelus truci-
 « dant et capta praeda gaudent. Solam me, sed nescio
 « quomodo, in navis fundo, insertis in lignum pedibus, de-
 « ducunt. Postridie vela pandunt, navem ventis permit-
 « tunt et tota nocte leviter dulci zephyrorum anima feri-
 « mur; verum ubi solis jubar illuxit, proxima terra
 « conspecta est et in terra civitas.

16. « Ibi descensus factus, post inducias cum incolis pac-
 « tas, piratae me quoque cum caeteris mercibus exohera-
 « tam ductamque ad fontem et lauro coronatam aquis
 « permiserunt, ac post circiter horam inde extractam
 « Rhodopae venditam manciparunt, a qua demum magnam
 « libertatis aram accessi, experta prius dominam Rhodopen,
 « maris sortisque et barbaricae venditionis injuria. »

17. Vix ea Hysmine effata erat, quum soluto convivio,
 uti post opiparas epulas mos est, somno concessimus.
 Jamque, lapsa nocte, quin sol super terram lucere cepit,
 somno excusso, stratis omnes exsiliimus. Finita autem ce-
 lebritate, Daphnioli solventes Artycomidem venimus,
 fonte Dianae arcuque Hysmines castitatem, ut igne au-
 rum, probaturi. Jamque nos fonti proximi stamus et civitas
 simul universa, cum circumjacentibus pagis, concurrat, et
 quae Artycomidis sunt ad fontem et arcum iterantur. Coro-
 natam Hysminem inspiciunt, deam precabundi et puella mi-
 serti dubio de rei eventu animo pendunt, ac de integra
 diffidentes ne experimento redarguatur pavent. Ego vero,
 defixis in arcum fontemque et coronam oculis, ubertim la-
 crymans diversis subinde cogitationibus oppugnabar. Hys-
 mine interim coronata, acclamante multitudine, fonti per-
 mittitur. Tunc altum populi silentium nullumque murmur
 fuit; quievit tacitus arcus, leniterque silentibus undis
 virgo innatavit. Exsultat plebes, prae gaudio laetas agit
 choreas, lepide plaudit et salvae virgini acclamat, mox
 Stentorea voce integram et castissimam esse virginem de-
 clarat. Ego autem toto prae voluptate in letitiam effuso
 animo haerebam.

18. Emergit fonte virgo (neque enim quisquam de ap-
 pellatione illa dubitabit); illius mater in amplexus ruens,
 laudato, qui talem filiam gemisset, patre, ad Dianae venit;

τὴν Ἀρτεμιν ἐπινύνηται· ἐπιστεφανοῦνται τὸ ἐπινύκηον,
 « Ἡ παρθένος, παρθένος. » Περὶ τὴν κόρην οὐκ ἔστιν ὁ
 διψυγῶν. Καὶ οὕτως ἐξ Ἀρτυκώμιδος γινόμεθα περὶ τὴν
 Αὐλικώμιν, καὶ θυομεν τοὺς γάμους πολυτελῶς, ἐν
 μέσῳ τῷ τοῦ Σωσθένους κήπῳ, ἐν ἐκείνῃ πολυτελεῖ
 τραπέζῃ καὶ βρεατὶ, οἷς πρῶτον ἐρωτικὴν παστάδα
 κατεπεξήμεθα.

19. Ὁρθὴ γοῦν πᾶσα πόλις Αὐλικώμεις, ὕμνουσα,
 κροτοῦσα, χαίρουσα, ὄρχουμένη πρὸ τῆς παστάδος,
 10 πρὸ τοῦ νυμφῶνος, πρὸ τῶν νυμφῶν ἡμῶν, ὧδὴν
 ὑμνῶντον ἄδουσα, ἐπιθαλάμιον ἀλαλζούσα, καὶ λαμπρὸν
 ἀγαλλομένη γαμήλιον. Τίς οὖν αὐτῷ καὶ τὴν
 μοῦσαν ἤδους, καὶ τὴν φωνὴν μεγαλοφώνος, καὶ τὴν
 γλώτταν ἀττικευομένην ἔχων ὡς τὰ πολλὰ, καὶ κομ-
 15 ψευομένην ὑπόστεινα, ὡς καταζωγραφεῖν τῷ λόγῳ τοὺς
 γάμους, καὶ θλοῦς αὐτοὺς διαγράφεσθαι; Θεῶν ἦν ὄντως
 ἐκείνη παστάς, « Ἦρας γάμος, Ἀφροδίτης νυμφῶν. » Ἐγὼ
 δ' ἔχαίρον αὐτῷ λαμπρῶς καὶ λίαν φιλοτιμῶς νυμφο-
 στολούμενος, καὶ μᾶλλον ὅτι καὶ τὴν Ὑσμίνην Ἔρωις
 20 συνενυμφαστολήσῃ μοι πολυτελῶς, βασιλικῶς συνεκά-
 θισε, καὶ μεγαλοπρεπῶς μοι ζυνεστεφάνωσεν. Ἀλλ'
 κῦχυμένη πέρας τὰ τῆς τραπέζης εὐρεῖν, καὶ νῆ τὸν
 Ἔρωτα, τὴν ἡμέραν ἐμίσσησα, τὴν νύκτα ζητῶν, καὶ
 τὸ τῆς κωμῳδίας μικρὸν ὑπαλλάζας, ὑπεψιθύρισα·

25 Ὁ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῆς ἡμέρας ὅσον.

20. Οὕτω μὲν οὖν σοὶ τὰ τῶν γάμων καὶ ὑπὲρ τὴν
 Ὀμήρου μεγαλοφώνϊαν, ὑπὲρ πᾶσαν μοῦσαν, ὑπὲρ
 πᾶσαν γλῶσσαν κατεστομωμένην ῥητορικῶς. Ἀλλ', ὦ
 Ζεῦ, οὗ κήρυξ ἦκον ἐς ταυτηνὴν τὴν Αὐλικώμιν, ὃ τῷ
 30 ράννῃ Ἔρωι, οὗ δούλος ἐξ Αὐλικώμιδος ταύτης ἐς τὴν
 εὐμὴν ἐπανῆκον Εὐρύκωμιν, ὃ Πόσειδον δ' ταυτηνὴν τὴν
 Ὑσμίνην λῦτρον λαβὼν, ὃ μὲν Ἀπολλὼν ἐλευθερίαν
 ἡμῖν χαρισάμενος, ὃ κοῖρον Ἀρτέμιδος, καὶ πηγὴ τὴν
 παρθένον ἐλέγχουσα, μὴ βυθὸς ἀμνηστίας κατεπικλύση
 35 ταῦτα τὰ καθ' ἡμᾶς, μὴ ῥυτίς, μὴ χρόνος μακρὸς, μὴ
 λήθης κρατὴρ ἐν Ἄδου κινώμενος.

21. Ἀλλ', ὦ Ζεῦ, εἰ τὸ τῶν Διοσκούρων θαυμάζων
 φιλάδελφον, ἐν οὐρανῷ τὴν μνήμην φυλάττεις ἀθάνα-
 40 τον, ὑπὲρ ἐκείνους ἡμῖν τὸ φιλάδελφον ὅλον κοινοῦσαμέ-
 νους τὸ ζῶσιμον. Εἰ τὸν πολὺν Ἡρακλῆν τῶν πολλῶν
 ἐλεήσας ἐκείνων ὁρόμων καὶ περιδρόμων, ἐν οὐρανῷ
 τὴν μνήμην ἀπαθανατίζεις αὐτῷ, ἡμεῖς οὐκ αἰχμάλω-
 45 τοι καὶ δοῦλοι καὶ πλανῆται, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὴν παρθε-
 νίαν ἀπαρεγγεῖρητοι; Ἀλλ' εἰ κατέψευσαι τὸ κηρύ-
 κειον καὶ Ἐρωτα παῖδα Διὸς ἀντηλλαζάμεν πατρός, καὶ
 Ζεὺς οὐ κατιστερίσει τὸ καθ' ἡμᾶς, καὶ τὴν ἐν οὐρανῷ
 μνήμην οὐκ ἐπινεύσει χαρίσασθαι, σὺ δ' ἄλλ', ὢ Πό-
 50 σείδον, εἰ τὸν Ἰκαρον ἐλεεῖς, καὶ σώσεις τούτῳ τῇ θα-
 λάσσει τὴν μνήμην ἀθάνατον, τῷ πελάγει τὴν κλῆσιν
 ἐξ αὐτοῦ χαρίζομενος, ἡμῖν οὐ περισώσεις τὴν μνήμην
 ἐξ ἡμετέρων ἐκείνων τεράτων κλῆσιν τῇ θαλάσσῃ δω-
 ρούμενος, καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς ἐν ὕδατι καταζωγραφῶν,

et ibi coronatur, consonante victorali cantu : « Virgo,
 vere virgo. » Nullus est qui de puella dubitet. Ita Arty-
 comide discedentes Aulicomidem venimus, et ibi celebratas
 magnifice nuptias perfecimus medio in Sosthenis horto,
 circa sumptuosam illam mensam, fontemque, ubi primum
 nuptias invicem amantes contraximus.

19. Arrecta igitur tota civitas festis cantibus plausuque
 et letitia personabat, geniali coram thalamo et cubiculo
 et sponsis nobis tripudians, acclamans nobis audientibus
 crepitu musico hymenæum, splendidas denique nuptias
 latissima instruens. Quis tam musarum dono suavis, quis
 tam magnificæ reperietur eloquentiæ, quis adeo leporis
 altici disertus, summoque verborum ornatu præditus, qui
 illas nuptias verbis describere et ad verum effingere pos-
 sit? Prorsus deorum genialis lectus, aut Junonis nuptiæ,
 Venerisque thalamus videbatur. Mihi tam splendide, tam
 honorifice Hysminen ducenti suboriebatur gaudium, præ-
 cipue quod Hysminen Amor ad me sumptuose deductam,
 et mecum regaliter sedere jussam, simul magnifice coro-
 natam tradiderit. Sed et convivio finem imponi deside-
 rabam, lucemque, Amorem testor, exosus, et noctem
 cupidissimis expectans votis, illud, quod in comædia
 jactatur, leviter immutatum submurmurabam :

Ὁ Jupiter, quam hæc longa perdurat dies !

20. Ita igitur supra grande Homeri eloquium, supra
 musas omnes omnemque eloquentiæ ingenii aciem nup-
 tiæ nostræ celebratæ sunt. Verum, o Jupiter, cujus ca-
 ducealor Aulicomidem vegi, o domine Amor, cujus servus
 ex Aulicomide in patriam reversus sum, tu Neptune, qui
 pro liberatione navigii Hysminen excepisti, tuque maxime
 Apollo, qui libertatem nobis restituisti, vosque Dianæ fons
 et arcus, qui virginem illibatam ostendistis, ne profundo
 submersa oblivionis pelago singula, quæ nobis acciderant,
 rugosa vetustas ævique longioris caries deleat, sed ne ipsa
 lethæa quæ mortui potant oblivia.

21. At tu, Jupiter, si in Castoribus fraternum amorem
 miratus, æternam in cælis illorum memoriam servas,
 supra illorum memoriam nostrum qui communione vitæ
 jungimur amorem perenna. Si innumeros Herculis miser-
 lus cursus recursusque, illius in cælis recordationem æternas,
 nonne nos quoque captivi servique et exsules, non immi-
 40 nter hæc omnia castitate fulmus? Quod si sacrum
 ministerium mentitus Jovem patrem contra filium Amo-
 rem permutaverim, ideoque res nostras in astra referri
 mnemosynonque in cælo tribuere Jupiter abnuat, tu
 Neptune, si misertus Icari, denominato de illius nomine
 freto æternitati eum commendasti, nonne tu memoriam
 nostram, de prodigiis nostris nomen largitus mari et in
 pelago ea quasi describens, ad ultimos usque sæculorum

καὶ μέχρι ἐσχάτων τηρῶν ἀναπόνητα· Καὶ ναὶ πάντως.
Ἄλλ' αἰδῶ τὴν ἥτταν, καὶ δέδοικας, μὴ τὰ καθ'
ἡμᾶς καταζωγραφῶν, στηλογραφήσης τὰ κατὰ σοῦ.

22. Σὺ δ', ὦ Ἰῆ' μήτηρ, εἰ τὴν Δάφνην φεύγουσαν
ἔλαεις, καὶ κρύπτεις, καὶ σώσεις, καὶ φυτὸν δμῶνυμον
αὐτομάτως γεννᾷς εἰς μνήμης συντήρησιν, εἰ τὸν Ἰά-
κινθον ἐξ δμῶνυμου φυτοῦ φυλάττεις ἀθάνατον, ἡμῖν
οὐ συντηρήσεις τὴν μνήμην; φυτὰ δ' οὐκ ἀναδύσεις
δμῶνυμα, στηλας ἀθανάτους τῶν καθ' Ἰσμίνην ταύτην
10 καὶ τὸν Ἰσμινίαν ἐμέ, ὅλον δῶμα τὸ καθ' ἡμᾶς τοῖς
φυτοῖς καταζωγραφούσα καὶ καταστήλιτεύουσα, καὶ
τοῖς μεθ' ἡμᾶς φυλάττουσα τὴν μνήμην ἀθάνατον; Ἀλλ'
ἐνοσίγαιος ὁ Ποσειδῶν, ἀλλ' ἐνοσίχθων, καὶ καταβρυ-
χέσεται σε, μήτηρ, λεόντειον, καὶ κατακυκήσει σε τὴν
15 μητέρα στηλογραφούσαν τὰ καθ' ἡμᾶς, καὶ τὴν ἐξ
Ἐρώτος καταφυλλίζουσαν ἥτταν αὐτοῦ. Φιλομήτωρ δ'
ἐγὼ, καὶ τιμῶ τὴν μητέρα, καὶ κηδομαι τῆς μητρός.
Τοῖνονεῖ Ζεὺς οὐ καταστερίσει τὰ καθ' ἡμᾶς, εἰ Ποσειδῶν
οὐ καταστηλογραφήσει τοῖς ὕδασιν, εἰ Ἰῆ' μὴ καταφυ-
20 τουργήσει τοῖς φυτοῖς καὶ τοῖς ἀνθισιν, ἀλλ', ὡς ἐν
αἰαράντοις ξύλοις καὶ λίθοις ἀδάμασιν, Ἐρμού γρα-
φίδι καὶ μέλανι καὶ γλώσῃ πυρ πνεύσῃ βητορικῶν
τὰ καθ' ἡμᾶς στηλογραφήσεται. Καὶ τίς τῶν θνητό-
νων καταρητορεύσει ταῦτα, καὶ ὡς ἀθανάτω στηλῇ
25 τοῖς λόγοις ἀνδριάντα χαλκουρήσει κατὰ χρυσον.

23. Ὅσον μὲν οὖν ἐν ἀνθρώποις ἐρωτικώτερον, τῶν
πολλῶν ἐρωτικῶν χαρίτων ἡμᾶς ἀποδέξεται· καὶ ὅσον
παρθενικὸν καὶ σεμνότερον, τῆς σωφροσύνης ἀγάσεται.
Ὅσον δὲ ἐκ τύχης αἰγμάλωτον καὶ δοῦλόν ἐστι, καὶ οὕτω
30 τῆς ἐλευθερίας ἡμᾶς ἀποδέξεται καὶ θάρσος λάβῃ κατὰ
φυλὴν· ὅσον δὲ συμπαθέστερον, ἐλεήσει τῶν δυστυχ-
μάτων ἡμᾶς· καὶ οὕτως ἡμῖν ἔσται τὰ τῆς μνήμης
ἀθάνατα· ἡμεῖς δὲ καταχαριτώμεν τὴν γραφὴν, καὶ
ὅλην τὴν βίβλον κατακοσμήσομεν, καὶ χάρισιν ἐρωτι-
35 καὶς καὶ τοῖς ἄλλοις ὅσα βίβλους κοσμοῦσι καὶ τοὺς
λόγους κατακαλλύνουσι· κληῖς δ' ἔστω τῇ βίβλῳ, τὸ
καθ' Ἰσμίνην δῶμα καὶ τὸν Ἰσμινίαν ἐμέ.

finis indelebilem servabis? Hoc profecto tuum est. Sed
victum te pueret, metuisque ne, nostra exprimendo,
tua quoque notiora facias.

22. Tu igitur omnium parens Tellus, si fugientis Daph-
nes miserta, occultasti illam et salvasti, et sponte tua
cognominem plantam produxisti quae memoriam be-
nificii tui conservaret; si Hyacinthum immortalem
cognomine planta redidisti, an et nostri memoriam non
conservabis nec de nomine nostro dictae plantae gignentur,
aeterna Hysmines et Hysminiae rerum monumenta, in qui-
bus casus nostros effingens et inscribens perennitatem com-
mendabis? Verum Euosigeus Neptunus, verum terram
quatiens, et in te leonino rugitu tremens, irruet, et te
parentem omnium, historiam nostram conservantem, prae-
tereā illum ob Amoris victoriam aspernatam obruet. Et
tamen ego communis matris amantissimus cultor et obser-
vantissimus sum. Ideo si neque Jupiter res nostras in astra
referet, neque Neptunus mari inscribet, neque ipsa plantis
Tellus et floribus aeternas efficiet, saltem Mercurii stylo,
atramentoque et igneam eloquentiae flammam spirante
lingua descriptae, tanquam perituri nunquam tabulis et
adamantinis saxis fixa manebunt. Certe posteriorum
aliquis disertissime singula explicando, tanquam immor-
tali columnae, ita verbis suis auream statuam superstruet.

23. Quantum igitur est inter homines amantiorum nos
ob tot et tanta Amoris beneficia obvio plausu excipiet; si-
militer quantum pudicorum erit et castorum temperan-
tiae ergo mirabundi laudabunt. Sed et sortis injuria
captivorum et servorum quantum erit, hi pariter omnes
nos ob restitutam libertatem laeti excipient et animum
redintegrabunt; denique quibus ad misericordiam prom-
ptior est animus, prorsus ob infortunia miserebuntur: atque
ita immortalitati memoria nostra sacraabitur, nos autem
scripturam librumque venustiore faciemus Amorum
graliis, ceterisque quibus libros exornant sermone sive
decorant; libello autem nomen sit Amorum Hysmines
Hysminiaeque historia.

WADTOWN

013 77 01/01.1974

1974/1975

1974/1975

1974/1975

1974/1975

1974/1975

1974/1975

1974/1975

1974/1975

◊

EROTICAM

DE

APOLLONIO TYRIO

FABULAM

EX CODICE PARISINO EMENDATIUS

EDIDIT

ET PRÆFATIUNCULA NOTULISQUE

INSTRUXIT

J. LAPAUME LINGONENSIS

RHETHORICEN ANTEA PROFESSUS IN CÆSAREO VERSALIARUM LYCEO
LAUREAMQUE ADEPTUS LITTERATORUM MAGISTRALEM

PRÆFATIUNCULA.

I.

In Cæsareo Parisiorum museo, latinus quidam incerti auctoris asservatur Codex qui, si ad artem respexeris voluminis exarandi et apificandi, intra quartum et decimum quidem sæculum subsistet; si autem verba attenderis et rem, ætatis sibi longe remotioris fidem faciet. Is nimirum liber, romano licet sermone perscriptus, in veteri quodam totus est opere vertendo ex alia lingua, quam, multis iisque gravissimis de causis, græcam esse nemo inficias ierit. Meram enim et vividam Græcitatem, hunc apud nostrum, quisquis est, interpretem, redolent tibi cum plurimæ voces vocumve juncturæ, tum etiam agentium seu personarum mores, loci, præsertimque dominantia nomina.

Sexcenties ergo noster, dum prudens solæcizantis latine speciem præ se gerit, reipsa græcissat inter vertendum; et linguæ Latii, tanquam de industria, negligens aut oblitus, verbum saltem verbo satagit reddere, fidæque oppido curiositati inservire destinat. Culpam ideo vitet, imo laudem mereat, si quid insolentius hic aut illic minus apte dixerit, quoad spectetur et conferatur Tulliana illa in verbis serendis genuina concinnitas.

Græcos alioqui et pene Cecropios mores huic eroticæ nostræ de Apollonio Tyrio *Μυθοποιία* affictos esse evincetur; si quis Gymnasium, Ganeamque et Neptunalia cum æde Artemidis, et cætera reputabit quæ passim legentibus occurrent.

Ubique jam Asiæ aut Helladis, nunc Antiochiæ, nunc Tyri, Tar-sive, Mitylenæ, aut Ephesi, non sine festiva quadam et legitima mobilitate scenæ, res agitur, ita videlicet ut quæ græce scripta morataque est fabula, ea ne aliter habitare et apud exteras gentes tanquam exulare dicatur.

Fabulæ autem hujusce amatorię nostræ Protagonista, haud temere ac fortuito nuncupatur Apollonius, quippe cui Apollo vates et augur egregiam impertierit sagacitatem illam, quæ proxime ad divinationem accedit, et solvendis Antiochi regis ænigmatibus

petu factu adversus puellam, crines ejus apprehendit, et traxit ad litus. Et dum vellet eam interficere, ait puella: Theophile, quid peccavi, ut de manu tua moriar? Villicus ait: Tu nihil peccasti, sed pater tuus Apollonius, qui te cum magna pecunia et ornamentis regalibus reliquit. Et puella lacrymans ait illi: Peto, domine, ut, si jam nulla spes est vite meae, Dominum mihi testari et precari permittas. Villicus ait: Testare; Deus enim scit me coactum hoc esse facturum scelus.

CAP. XXIX.

Sed cum puella Deum precaretur, subito piratae apparuerunt; et videntes puellam sub jugo mortuus stare, exclamaverunt dicentes: Crudelissime barbare, parce, tu qui ferrum tenes. Haec enim praeda nostra est, non tua victima. Villicus, vocibus piratarum territus, fugit post monumentum. Et piratae applicantes ad litus, tulerunt virginem et alta pelagi petierunt. Villicus, post moram, exiit; et videns puellam raptam a morte, gratias egit Deo, quod non fecisset scelus; et reversus ad sceleratam mulierem, ait: Quod praecipisti, domina, factum est; comple quod promisisti. Et scelerata mulier ait: Quid narras, latro pessime? homicidium fecisti, et libertatem quaeris! Revertere in villam, et opus tuum fac; ne iratum dominum et dominas sentias. Villicus aporiatu ibat; et elevans manum ad Dominum: Domine, tu scis quia non feci istud scelus; esto iudex in hac causa. Et rediit ad villam. Postera vero die, prima luce, scelerata mulier, admissum facinus insidiis et fraude volens cellare, famulos misit ad vocandos amicos. Qui venientes considerunt. Tunc scelerata mulier lugubribus vestibus circumdata, laniatis crinibus, nudo et livido pectore, affirmans dolores, exiit de cubiculo, et fictas fundens lacrymas, ait: Amici fidelissimi, scitote Tarsiam Apollonii filiam hesternae die, subitaneo dolore stomachi, in villa suburbana esse defunctam, meque eam honestissimo funere extulisse. Omnes vero, ex animatione sermonum et ex habitu, et lugubribus vestibus et fallacibus lacrymis seducti, crediderunt. Postera die, placuit universis patriae principibus ob meritum et beneficia Apollonii, filiae ejus in litore fieri tumulum ex aere collato, non longe a monumento Lycoridis nutricis ejus. Scriptum est in titulo sic: TARSIA, VIRGINI, APOLLONII, FI-

LIE. PRO. BENEFICIO. PATRIS. EIVS. EX. AERE. COLLATO. DONVM. DEDERVNT.

CAP. XXX.

Interea piratae, quae Tarsiam rapuerunt, deventurunt in civitatem Mitylenen. Deponitur Tarsia venalis, et inter caetera mancipia proponitur. Et videns eam leno, Lenonius nomine, cupidissimus, nec vir nec femina, contendere cepit, ut eam emeret. Sed Antinagoras, princeps civitatis ejusdem, intelligens nobilem et speciosam puellam, obtulit pro ea X sestertia aurea. Leno ait: Ego dabo XX. Antinagoras obtulit XXX; leno XL; Antinagoras L; leno LX; Antinagoras obtulit LXX; leno LXXX; Antinagoras obtulit LXXX; leno dat C, dicens: si quis superdederit, ego X superdabo. Tunc Antinagoras ait: Ego, si cum isto lenone contendero, ut unam emam, plures venditurus sum. Sed permittam eum emere; et cum eam in lupanari statuerit, intrabo prior, et ego eripiam virginitatem ejus, et erit mihi perinde ac si eam comparassem. Adducitur puella lenoni; numeratur pecunia; perducitur in domum, intrat in saluatorium, ubi leno Priapum ex auro et gemmis habebat, et ait Tarsiae: Adora numen praesentissimum. Puella ait: Nunquam adoravi tale numen; nunquid civis Lampsacentus es tu? Leno ait: Quare? Puella ait: Quia Lampsacenti cives Priapum colunt. Leno ait: Ignoras, misera, quia in domum incidisti lenonis et avari? Puella, ut audivit, toto corpore contremuit; et prostrata pedibus ejus, dixit: Miserere, domine; succurre virginitati meae; et rogo ne velis hoc corpus meum sub tam turpi titulo prostituere. Leno ait: Leva te; misera, nescis quia apud tortorem et lenonem praeces nec lacrymae valent? Et vocavit ad se eundem puellarum, et ait: Amiante, vade ad cellam ubi Briseis stetit; et ista puella ornatur diligenter, et titulus scribatur. Qui Tarsiam de virginare voluerit, dimidiam auri libram dabit; postea singulis aureis populo patebit. Et fecit custos Amiantus sicut jussit dominus ejus. Tertia vero die, Tarsia, antecedentibus turbis et symphoniis; ducitur ad lupanar. Sed Antinagoras rex prior affuit; et velato capite, lupanar ingreditur. Introivit in cellam et sedit super lectum puellae, et ostium clausit. Puella, procidens ad pedes ejus, ait: Miserere mei, domine; per juventutem tuam et per Deum vivum, te adjuro, ne

velis me sub hoc turpi titulo violare. Contine
impudicam libidinem, et casus infelicissimæ vir-
ginis audi, et natalium meorum originem. Cui
cum universos casus suos exposuisset, confusus
et pietate plenus, stupuit vehementer et ait :
Erige te sine metu ; homines enim sumus ; habeo
et ego filiam tibi similem, de qua similes casus
possum metuere. Et dedit XL aureos in manu
virginis, dicens : Ecce habes, domina Tarsia,
amplius quam virginitas tua venalis posita est.
Dic advenientibus similiter, quousque liberere.
Puella, lacrymis profusis ait : Ago, domine, pie-
tati tuæ gratias ; et rogo ne alicui narres quod
a me audivisti. Antinagoras ait : Si hæc narra-
vero, filia mea, cum ad tuam venerit ætatem, po-
nam similem patiatur. Et cum lacrymis discessit ;
et occurrit illi collega ejus, qui ait : Quomodo
tecum novicia ? Antinagoras ait : Non potest me-
lius. Cum magno igitur affectu usque ad lacry-
mas, subsecutus est eum Antinagoras, ad viden-
dum exitum rei. Juvenis ut intravit, solito more,
puella ostium clausit. Cui juvenis ait : Si valeas,
indica mihi quantum dederit tibi juvenis qui ad-
intravit. Puella ait : Quaterdenos aureos. Juve-
nis ait : Non illum puduit ; homo dives non
grande fecerat si libram auri tibi dedisset. Sed,
ut scias meum animum esse meliorem, tolle li-
bram integram auri. Antinagoras audiebat, et
dicebat : Quo plus dabis, eo plus plorabit. Puella
autem, acceptis aureis, prostravit se ad pedes
ejus ; et similiter expositis casibus suis, confu-
dit juvenem et avertit a libidine. Aporiatus deni-
que juvenis ait : Alleva te, domina ; et nos ho-
mines sumus, casibus subiacentes. Puella ait :
Ago, domine, pietati tuæ gratias ; et peto ne cui
narres quod audiisti. Et exiens foras invenit An-
tinagoræm ridentem, et ait illi : Magnus homo
es ; non habuisti cui propinares lacrymas tuas
nisi mihi ? Et ut admirationem providerent, ita-
centes ceperunt aliorum exitus expectare. Et
tanquam insidiantibus illis occulto aspectu,
omnes qui intrabant dabant pecuniam. Et rever-
tens Tarsia dicebat lenoni : Ecce virginitatis meæ
pretium. Et aiebat leno : Quanto tibi melius est
hilarari esse et non lugentem ! Sic ergo age ut
meliores pecunias tecum afferas. Sed cum puella
quotidie de lupanari reversa diceret : Ecce quod
potuit virginitas ; hoc audito leno vocavit villi-
cum pœllarum custodem, et ait : An existimas

tam negligentem me esse, ut nesciam Tarsiam
virginem esse ? Si ergo virgo tantum affert, quan-
tum dabit mulier ! Duc ergo eam in cubiculum
tuum, et rumpe nodum virginitatis ipsius. Cum
eam in cubiculum suum villicus duxisset, ait ad
eam : Dic mihi, adhuc virgo es ? Tarsia dixit :
Quamdiu Deus vult, virgo sum. Villicus ait :
Unde ergo tantam pecuniam, istis diebus, attu-
listi ? Puella prostravit se pedibus ejus et ait :
Domine, subveni captivæ, regis filiæ ; ne velis
me violare. Et cum ei casus suos omnes expo-
neret, motus misericordia, dixit : Nimis avarus
est leno ; itaque nescio an possis ita virgo per-
severare. Puella ait : Dabo opera studiis libera-
libus eruditæ, similiter et lyra pulsum modu-
lantis. Jube ergo crastina die in frequenti loco
scampa disponi ; et facundia oris mei, populo
merebor ; et casus omnes meos exponam ; et quos-
cumque nodos questionis proposuerit, solvam,
et hac arte ampliabo pecuniam. Quod cum fecis-
set villicus, omnis ætas populi ad videndum
eam cucurrerunt.

CAP. XXXI.

Puella vero ut vidit ingentem populum ingre-
dientem, facundia oris sui studiorumque abun-
dantia et genio confisa, quæstiones sibi proponi
jubet, et acceptas cum favore solvit. Fit ingens
clamor ; et tantus circa eam civium concursus
excrevit, ut viri ac feminae quotidie infinitam
pecuniam conferrent. Antinagoras autem, prin-
ceps civitatis, memor integerrimæ ejus virgini-
tatis, diligebat eam haud secus ac unicam filiam
suam, ita ut villico illi multa donaret. Et quoti-
die virgo, ob misericordiam populi, magnam
afferebat pecuniam in sinum lenonis.

CAP. XXXII.

Inter hæc, Apollonius venit Tarsum, XV an-
nis transactis, et operto capite, ne a quodam de-
formis aspiceretur. In domum pergebat Strongu-
lionis. Quæ, ut vidit Strongulio a longe, per-
rexit prior rapidissimo cursu, domum. Et dixit
Dionysiadi uxori suæ : Certe dixeras Apollo-
nium naufragum periisse. Et ait : Crudelissima
et pessima mulier, ecce venit Apollonius ad
filiam suam repetendam. Quid dicemus patri
suo de ea, cujus nos sumus parentes ? Scelerata
mulier ait : Mixer conjux, confiteor quod, dum

nostram diligo filiam, perdidici alienam. Accep-
 itaque consilio, induite lugubribus vestibus
 et fictis lacrymis: dicam eam stomachi dolore
 defecisse; cum nos tali habitu viderit, credet.
 Dum hæc dicerent, intravit Apollonius domum
 eorum; revelavit caput, et abremovit barbam,
 adaperuit comam a fronte. Et ut vidit eos lugu-
 ribus vestibus indutos et merentes, ait: Hos-
 pites fidelissimi, si tamen in vobis adhuc per-
 manet hoc nomen, quid in adventu meo, fun-
 ditis lacrymas? Et ait scelesti mulier: Utinam ad
 aures tuas aliis pertulisset, non ego, aut con-
 iux meus! Nam Tarsia, filia tua, subitaneo do-
 lore defecit. Apollonius, toto corpore tremens,
 depalluit, diuque confixus stetit; restitutoque
 spiritu, malam mulierem intuens ait: Diony-
 sias, Tarsia, filia mea, ut fingis, ante paucos
 dies decessit; sed non pecunia, vestes, orna-
 menta perierunt. At illi proferunt omnia et di-
 cunt: Crede nobis quia cupimus filiam tuam in-
 columem regnare, sicut hæc omnia damus. Et ut
 scias, nos non mentiri, habemus huius rei testi-
 monium. Cives enim, memores beneficiorum
 tuorum, ex aere collato, proximo littore, filiae
 tuæ monumentum fecerunt, quod potes videre.
 Apollonius, hoc audito, credens eam defunctam,
 ad famulos ait: Tollite hæc omnia et ferte in
 navem; ego vado ad monumentum filiae meae. At
 ubi venit, legit titulum, dicens: CIVES TARSIAE
 SEPT. TARSIAE. APOLLONII. FILIAE. EX AERE. COLLATO.
 OB BENEFICIUM. LIVS. MONUMENTUM. FECERUNT.
 Perlectoque titulo, stupenti mente constitit. Et
 cum non flectet, iratus maledixit oculis suis, et
 ait: O crudelissimi oculi, potuistis titulum natæ
 meæ legere et non potuistis lacrymas fundere?
 Vae mihi misero! Puto, filia mea vivit. Et ve-
 niens ad navem, ait ad suos: Projicite me in
 sentinam navis; cupio enim in undis efflare spi-
 ritum, cum in terris lucem habere non licuerit.

CAP. XXXIII.

Et dum prosperis navigat ventis, Tyrium rever-
 surus, mutata fide pelagi, per diversa maris dis-
 crimina jactatus, omnibus Deum rogantibus, ad
 Mitylenen civitatem devenit. Gubernator cum
 omnibus plausum dedit. Apollonius ait: Quid
 sonus hilaritatis aëres meas percussit? Guber-
 nator ait: Gaude, Apolloni, scias enim hodie
 Neptunia esse. Apollonius ingenuit et ait: Ergo

omnes diem festam celebrent præter me. Et vo-
 cans dispensatorem suum, ait: Ne, non iugens,
 sed avarus videar, sufficiat servis meis ad prænam,
 quod me tam infelicem sortiti sunt dominum;
 dona ergo X aureos pueris, ut eniant, si quid vo-
 lunt, et diem festam celebrent; me autem veto
 quoquam vocari. Quod si quis servorum meorum
 fecerit, crura ejus frangentur; liber si fuerit,
 malum libertatis accipiet. Mirati sunt omnes quod
 se ita obligasset. Dispensator vero, quæ neces-
 saria erant, emit, et crevit ad navem; et omnia
 navigio læti discubuerunt omnes.

CAP. XXXIV.

Sed, dum epularentur, Antinagoras rex, qui
 Tarsiam ut filiam suam diligebat, deambulans
 et navium celebritatem considerans, vidit navem
 Apollonii ceteris navibus pulchriorem et orna-
 tiorem, et ait ad suos: Ecce illa navis mihi pla-
 cet, quam video paratam. Nautæ audientes navem
 suam laudari, dicunt: Invitamus te, princeps
 magnifice, si dignum ducis. Antinagoras descen-
 dens libenti animo discubuit; et posuit X aureos
 in mensa et ait: Ecce ne me gratis invitaveritis.
 Omnes ergo una voce dixerunt: Bene nos acce-
 pisti, Domine. Antinagoras videns omnes una-
 nimes discumbentes, nec inter eos majorem esse,
 ait: Quid omnes sic licentiose discumbitis?
 Quis est dominus navis? Gubernator ait: Navis
 dominus in luctu moratur, sub sentina. In tene-
 bris enim destinavit mori; in mari conjugem
 perdidit, et in terris filiam. Antinagoras autem
 ad unum de servis, Ardelionem nomine, ait:
 Dabo tibi duos aureos; descende et dic ei: Rogat
 te Antinagoras, princeps hujus civitatis, ut pro-
 cedas de tenebris ad lucem. Juvenis ait: De
 duobus aureis, quatuor dare volo; et erubus
 frangi nolo. Nam si possum de duobus pedibus
 quatuor habere, causam tam vilem inter nos non
 invenisti quam me. Quare alium qui eat, quare
 jussit ut, qui eum appellaverit, crura illius fran-
 gantur. Antinagoras ait: Hanc legem vobis sta-
 tuix, non mihi quem ignorat. Ego descendam ad
 eum; indicate mihi nomen illius. Famuli dixe-
 runt: Tyrius Apollonius. Antinagoras, audito
 nomine, ait intra se: Et Tarsia, patrem Apollo-
 nium nominabat. Et demonstrantibus pueris
 pervenit ad eum. Quem ut vidit barba capiteque
 squalidum et sordidum, in tenebris jacentem,

summa voce ait : Ave, Apolloni. Apollonius putans se ab aliquo suorum appellatum, contempsit; et horrido vultu eum respiciens, vidit ignotum sibi hominem honesto cultu decoratum, et furorem silentio texit. Cui Antinagoras ait : Scio te mirari quod ignotus tuote nomine salutavi. Disce ergo quod princeps sum hujus civitatis, Antinagoras nomine, descendi in litus, ad naves considerandas; et inter ceteras naves vidi navem tuam, decenter ornatam, et laudavi aspectum ejus. A nautis vero tuis rogatus, libenti animo discubui, et inquisivi dominum navis. Qui dixerunt te in luctu morari, quod et video; prosit ergo quod veni : procede de tenebris ad lucem.

Discumbe et epulare paululum; spero enim quia Deus dabit tibi post ingentem luctum lætitiā ampliorem. Apollonius luctu fatigatus levavit caput suum et dixit : Quis es, domine? Vade, discumbe et epulare cum his perinde ac cum tuis.

Ego autem, graviter afflictus calamitatibus meis, non solum non epulari, sed ne quidem vivere volo. Antinagoras confusus, ascendens in navem et discumbens, ait : Non potui suadere domino vestro ut ultro ad lucem exiret. Quid faciam ut revocem eum a proposito mortis? Et ait : Bene mihi venit in mentem; vade, puer, ad Lenonium lenonem, et dic illi ut mittat ad me Tarsiam. Est enim scholastica, et suavissimi sermonis, et nimio decore conspicua. Potest igitur exhortari ne talis vir moriatur.

CAP. XXXV

Leno, quum audiisset et contemere non potuisset, licet nolens, misit eam. Et veniente Tarsia, dixit Antinagoras : Dulcis nata, hic est arduus studiorum tuorum necessarius, ut consoleris hujus navis dominum, sedentem in tenebris, conjugem lugentem et filiam; et autor sis ei ut ad lucem exeat. Hæc est pietatis causa, pro qua Deus fit hominibus propitijs. Accede ergo, et suade illi ut ad lucem prodeat; forsitan Deus vult eum per nos vivere. Si hoc potueris facere, dabo tibi decem sestertia argenti, et XX aureos; et XXX diebus, redinam te a lenone, ut possim virginitatem tuam servare. Audiens puella constanter ivit ad hominem; et submissa voce salutavit eum, dicens : Saluto te, quicumque es; salve; lætare et gaudere. Non enim aliqua polluta ad consolandum te venit, sed innocens virgo, quæ virgin-

tatem meam, inter naufragia castitatis, inviolabiliter servo. Et his carminibus cepit, modulata voce, cantare :

« Per sordes gradior, sed sordium conscia non sum;
Sic rosa de spinis, nescit violari ullis.
Corripit et raptor gladii ferientis ab ictu;
Tradita lenoni, non sum violata pudore.
Vulnera cessassent animi, lacrymæque decissent.
Nulla etenim melior, si possem certa parentes.
Unica regalis generis sum stirpe creata;
Ipsa, jubente Deo, lætari credo aliquando.
Fige modò lacrymas, curam dissolve molestam,
Redde polo faciem, mentemque ad sidera tolle:
Nam Deus est hominum plasmator, rector et auctor.
Non sinet has lacrymas casso finire labore. »

Hæc verba audiens Apollonius levavit caput; et videns puellam ingemuit, et ait : Heu me miserum! Quamdiu contra pietatem luctabor? Eri-gens ergo se ait ad eam : Ago prudentiæ tuæ et nobilitati maximas gratias, et consolationi tuæ vicem rependo. Memor ero tui, si mihi lætari licuerit; regni mei te viribus relevabo; et forsitan, ut dieis, regis ortam natalibus te parentibus repræsentabis. Nunc accipe CC aureos; et perinde ac si me ad lucem reduxeris, læta discede. Nolo enim ut me ulterius appelles; et recentis luctus renovata crudelitate tabesco. Et acceptis CC aureis, puella abiit. Et ait ad eam Antinagoras : Quò vadis, Tarsia? sine effectu laborasti? non potuisti facere misericordiam et subvenire homini interficienti se? Cui ait Tarsia : Omnia quæcumque potui, feci; et dedit mihi CC aureos, et rogavit me ut discederem ab eo, asserens se renovato dolore cruciari. Et ait Antinagoras : Ego dabo tibi CCCC aureos; tantum descende, et refunde ei hos CC quos tibi dedit; et die ei. Ego salutem tuam quero, non pecuniam. Et descendit Tarsia, et sedit juxta eum et ait : Jam, si in hoc squalore permanere destinasti, permitte me tecum in his tenebris miscere sermonem. Si enim parabolarum mearum nodos solveris, vadam; sin alias, refundam tibi pecuniam, et abscedam. Apollonius, ne pecuniam reciperet, et cupiens a prudente puella audire sermonem, ait : Licet in malis nulla cura suppetat, nisi flendi et lugendi, tamen, ut ornamentò lætitiæ ne caream, dic quæ interrogatura es; et discede. Precor enim ut fletibus meis spatium tribuas; et ait Tarsia :

« Est domus in terris clara quæ voce resultat,

Ipsa domus resonat, tacitus sed non sonat hospes;
Ambo tamen currunt, hospes simul et domus una.

Et ait: Si rex es, ut asseris, in patria tua, regi
convenit prudentiorem esse; solve mihi quæstio-
nem, et vadam. Agitans vero Apollonius caput,
ait: Ut scias me non esse mentitum, dicam: Do-
mus in terris resonat, unda est; hospes hujus
domus, piscis est, qui simul cum domo sua
currit.

10 Tarsia iterum dixit:

« Dulcis amica, ora * semper vicina profundæ,
Suave canit Musis nigro perfusa colore. »
« Nuntia sum linguæ, digitis signata magistri. »

Apollonius ait: Dulcis amica dicitur, quæ can-
tus suos mittit ad cælum. Canna est ripæ vi-
cina quia juxta flumina sedes habet; est ergo
hæc nigro perfusa colore. Nuntia linguæ est
vox, quæ per eam transit.

Tarsia ait:

20 « Longa feror, velox formosæ filia sylvæ,
Innumera pariter comitum stipante caterva;
Curro vias multas, vestigia nulla relinquo. »

Apollonius dixit: O si mihi lætum liceret osten-
dere tibi quæ ignoras! Tamen ne ideo tacere vi-
dear, ut pecuniam recipiam, respondeo quæ-
stionibus tuis: miror enim te tam tenera ætate
hujus esse prudentiæ. Nam longa arbor est
navis; fertur ventis, stipata undarum catervis;
vias multas currit, sed vestigia nulla relinquit.

30 Tarsia, inflammata prudentia solutionis, ait ad
eum:

« Per totas aedes innoxius introit ignis;
Est calor in medio magnus, quem nemo veretur:
Namque est nuda domus; nudus sed convenit hospes. »

35 Apollonius dixit:

« Si luctum ponas, insons intrabis in ignes. »

Intrarem in balneum, ubi et hinc et inde flam-
mæ per tubulos * surgunt. Nuda domus, quia nil
intus habet præter sedilia, ubi nudus hospes
40 suaviter sedet.

Tarsia ait:

« Mucro mihi geminus; ferro conjungitur uno;
Cum vento luctor; cum gurgite pugno profundo;
Serutor aquas medias; ipsas quoque mordeo terras. »

45 Apollonius ait: Quæ me sedentem in hac nave
continet, anchora est. Illa vero gemino ferro
conjungitur; cum vento luctatur et pugnat cum

gurgite profundo, mediasque rimas terræ morsu
tenet.

Tarsia ait:

« Ipsa gravis non sum, sed aquæ mihi pondus inhaeret;
Viscera tota tument, patulis diffusa cavernis;
Iatus lymphæ laetæ, quæ se non sponte profundit. »

Tarsia ait:

« Non sum cincta comis, et non sum nuda capillis;
Intus enim mihi sunt crines, quos non videt ullus;
Meque manus mit tunc, manibusque remittor in auras. » 10

Apollonius respondit: Hanc ego in Pentapoli
naufragus habui ducem, ut ejus amicus efficerer.
Nam semper est quæ non est cincta comis et non
est nuda capillis; intus plena est; hæc manibus
missa, manibus et remittitur. 15

Tarsia iterum ait:

« Nulla mihi certa est, nulla * est peregrina figura;
Fulgor inest intus, radianti luce coruscaus,
Quod nihil ostendit, nisi quod se viderit ante. »

Apollonius respondit: Nulla certa figura speculo 20
inest, quia imitatur aspectus; nulla peregrina
figura, quia, quod contra se habet, ostendit.

Tarsia ait:

« Quattuor æquales currunt ex arte sorores,
Vincere certantes, cum sit labor omnibus unus;
Et properant pariter, neque se contingere possunt. » 25

Apollonius respondit: Quattuor similes sorores
æqualis formæ et habitus, rotæ sunt; quattuor
quæ ex arte currunt, quasi certantes; et cum
sint prope, nulla nullam potest contingere parem. 30

Tarsia ait:

« Nos sumus ad cælum qui tendimus; alta petentes,
Et simul hærentes per nos committuntur ad auras,
Concordi fabrica quos unus tenet ordo. »

« Quicumque alta petunt, per nos mittuntur ad auras. » 35

Apollonius respondit: Gradiscali sunt gradus;
uno constant ordine; æquales mansiones habent;
quicumque alta petunt, per eos committuntur ad
auras. Et his dictis, misit se Tarsia super Apol-
lonium, et strinxit manibus, complexavitque 40
eum, et dixit: Quid te tantis malis affligis!
Exaudi vocem meam, et deprecantem respice
virginem, quia tam prudentem virum mori velle
nelas est. Si conjugem desideras, quære: tibi
Dens restituet; si filiam, salvam et incolumem 45
invenies; presta petenti, quod precibus rogo.
Et tenens ejus luridas vestes, ad lucem cona-

batur attrahere. Apollonius, ira conversus, surrexit et calce eam percussit; et impulsus virgo cecidit; et de genu ejus coepit sanguis effluere.

CAP. XXXVI.

Sed et puella coepit flere et dicere : O ardua
 5 cœlorum potestas ! Cur me innocentem tantis
 calamitatibus subiacere permittis, atque, ab ip-
 sis cunabulis nativitatis meæ, tantis miseriis fa-
 10 tigari ? Nam, ut nata fui inter fluctus maris et
 procellas, mater mea algoribus constricta mor-
 tua est, et mortuæ sepultura negata est in terra.
 Et ornata a patre meo missa est in loculum cum
 XX sestertiis auri, et Neptuno tradita est; et
 Strongulioni et Dionysiadi impiis a patre sum
 derelicta, cum ornamentis et vestibus pro quibus
 15 usque ad mortem perveni. Nam jussa sum decol-
 lari a servo ejus; et piratæ supervenientes rap-
 uerunt me; et in hanc urbem lenoni distracta
 sum. Deus, redde me Tyrio Apollonio, patri
 meo, qui, dum matrem meam lugeret, Strongu-
 20 lionii et Dionysiadi impiis me dereliquit. Apol-
 lonius hæc signa audiens, exclamavit voce magna,
 et ait cum lacrymis : Currite, famuli; et anxie-
 tati meæ finem imponite. Audientes denique
 clamorem, cucurrerunt omnes servi; cucurrit
 25 etiam Antinagoras, civitatis suæ princeps. Et de-
 scendentes invenerunt Apollonium super collum
 Tarsiae flentem et dicentem : Hæc est filia mea,
 quam lugeo, cujus causa redixivas lacrymas et
 renovatos luctus assumpseram. Nam ego sum
 30 Apollonius Tyrius, qui te commendavi Strongu-
 lionii et Dionysiadi impiis. Dic mihi, quomodo
 dicta est nutrix tua ? Et illa dixit : Lycoris.
 Apollonius autem vehementissime clamare coepit
 et dicere : Tu es filia mea. Et illa dixit : Si
 35 Tarsiam quæris, ego sum. Tunc erigens se, pro-
 jectis vestibus lugubribus, induit se vestem
 mundam; et apprehendens eam osculabatur et
 flebat. Vidensque eos Antinagoras utrosque in
 amplexu cum lacrymis inhaerentes, et ipse fle-
 40 bat, et narrabat ei quæ puella in lupanari posita
 universa narrasset, et quid tunc temporis esset
 ex quo a piratis abducta et distracta fuisset. Et
 mittens se Antinagoras ad pedes Apollonii ait :
 Per Deum vivum, qui te patrem restituit filiae,
 45 ne alium virum tradas Tarsiae. Nam et ego prin-
 ceptis sum hujus civitatis; et ope mea virgo per-
 mansit, et me ducem ac patrem agnovit. Apol-
 lonius ait : Qui ergo huic tantæ pietati et boni-
 tati ego possum esse contrarius ? Imo opto, quia
 notum feci non me depositurum luctum, ni prius
 filiam meam nuptui tradidero. Hoc tantum rogo,
 ut filia mea de hoc lenone vindicetur, quem sus-
 tituit inimicum.

CAP. XXXVII.

His auditis, Antinagoras citius cucurrit ad
 curiam. Et convocatis magnatibus omnium ci-
 vitarum, exclamavit voce magna, dicens : Cur-
 10 rite, cives piissimi, subvenite civitati, ne pe-
 reat propter unum infamem. At ubi dictum
 est, et Antinagoras princeps hac voce in foro
 clamavit, concursus ingens factus est; et tanta
 commotio populi fuit, ut in domo sua nec vir
 15 nec femina remansisset. Omnibus autem curren-
 tibus magna voce dixit : Cives Mityleni, sciatis
 Tyrium Apollonium regem magnum advenisse;
 et classes navium cum exercitu proximantes re-
 versuræ sunt in civitatem, lenonis causa, quia
 20 Tarsiam filiam ejus emit, constituitque in lupa-
 nari. Ut ergo salvetur civitas, deducatur ad eum
 leno, de quo se vindicet; et non tota civitas
 pereat. His auditis, qui in civitate Mitylenæ
 erant, comprehenderunt lenonem; et vinetis a
 25 tergo manibus, ad forum abauris ducitur. Fit
 tribunal ingens; et Apollonius indutus regia
 veste, tonso capite, omni que deposito squalore,
 et diademate cincto, cum filia sua tribunal as-
 cendit; et tenens eam in amplexu, coram omni
 30 populo, lacrymis impediabatur loqui. Antina-
 goras vix manu imperat plebi ut taceat. Quibus,
 silentio facto, ait : Cives Mityleni, quos pris-
 tina miseratio, nunc repentina pietas eduxit in
 unum, videtis Tarsiam a patre suo hodie co-
 35 gnitam, quam cupidissimus leno, ad nos spo-
 liandos, usque depressit; quæ, vestra pietate,
 virgo permansit. Ut ergo plenius pietati vestræ
 gratias referam, natæ ejus procurete vindictam.
 Et omnes una voce proclamaverunt, dicentes :
 40 Leno vivus ardeat; et bona ejus puellæ adji-
 ciantur.

CAP. XXXVIII.

Adducitur leno ignibus; et villicus ejus Anian-
 tus cum universis puellis et facultatibus traditur
 45 Tarsiae. Et ait Tarsia villico : Dono tibi vitam,
 quia beneficio tuo et civium tuorum, virgo per-

mansi. Et donavit X talenta auri et libertatem. De cunctis puellis coram se representatis dixit : Quidquid, de corpore vestro, illi contulistis hactenus, vobis habete; et quia serviistis mecum, liberæ estote. Et erigens se Apollonius citius cives alloquitur, dicens : Gratias pietati vestræ refero, venerandi et piissimi cives, quorum longa fides præbuit pietatem, quietam vitam tribuit, salutem exhibuit, gloriam paravit. Vestrum est, quod virginitas nullum sustinuit bellum; vestrum est, quod paternis amplexibus unica filia restituta est. Pro hoc ergo vestro tanto munere ad instaurandam civitatem vestram, dono vobis L pondera auri. Quod cum dixisset, in præsentia dari iussit. Tunc omnes cives fuderunt ei statuam auream ingentem in puppe navis stantem, et conculcantem caput lenonis; et filiam ex ære, inauratam, a dextro brachio ejus sedentem; et in basi scripserunt titulum :

TYRIO. APOLLONIO
INSTAVRATORI. MŒNIVM. NOSTRORVM
ET
TARSIE. SANCTISSIMÆ. VIRGINI. FILIÆ
EJVS
VNIVERSVS. POPVLVS. MITYLENORVM
OB. NIMIVM. AMOREM
ÆTERNVM. DECVS. MEMORIAE
DEDIT

CAP. XXXIX.

Intra paucos vero dies, tradidit Apollonius filiam suam in conjugium Antinagoræ cum ingenti lætitia totius civitatis. Et cum eo et cum filia sua volens Apollonius Tarsum petere, trans-eundo in patriam suam, eadem nocte vidit in somno angelum a quo audiit : Apolloni, Ephesum iterum transi; et intra templum Dianæ, cum filia et genero; et casus tuos omnes expone per ordinem. Et postea exhibis inde cum gaudio magno; et sic venies Tarsum, filiamque tuam vindicabis innocentem. Apollonius expergefactus, quod in somno viderat, indicat filiæ et genero. Ipsi vero dixerunt : Fiat quod tibi videtur. Et ascendit navem, et omnes cum eo; et rulerunt aurum et argentum, et ornamenta multa, et pretiosissimas gemmas secum; et jussit gubernatori Ephesum patere; et felici cursu perveniunt Ephesum. Descendens itaque Apollonius

cum suis de nave in civitatem intravit, et templum Dianæ quæsit, in quo conjux Archistratis, quam Apollonius per XVI annos pro mortua lugebat, et principatum tenebat super omnes sacerdotes, Rogat sibi aperiri sacrarium, ut oret. Et dicit maxima omnium sacerdotum : Sustine paululum, donec dominæ referam. Et ingressa sacrarium, dixit ad eam : Sanctissima et sacratissima sacerdotum nostrarum, domina Archistratis, venit huc rex nescio quis cum filia et genero suo, cum multa dote; et postulat ut faciem tuam videat. Hoc audito, Archistratis jussit parari sedile suum in templo; et ipsa ornavit se gemmis et regalibus ornamentis; et capiti suo diadema imposuit, et in vestitu purpureo venit constipata catervis, seditque super sedili in templo. Erat enim specie decora; et ob nimium castitatis amorem, referebant omnes nullam tam gratam esse Dianæ ullius patriæ.

CAP. XL.

Quæ cum rediisset, jussit venire regem. Quam videns Apollonius cum filia et genero cucurrit ad pedes ejus. Tanta enim pulchritudinis ejus eminebat splendor, ut ipsa earum dea esse videretur; et, aperto sacrario, oblatisque muneribus Archistrati, Apollonius cœpit, in conspectu Dianæ, casus suos exponere, dicens : Ego rex natus sum, et Tyrius Apollonius nominatus. Cum vero ad omnem scientiam pervenissem, nec aliqua ars esset quæ a nobilioribus exercetur, quam nescio aut nescirem, regi Antiocho quæstionem persolvi, ut filiam ejus in matrimonium acciperem. Sed ille fœdissima re sauciatus, qui ante pater natura fuerat constitutus, per impietatem conjux effectus est filiæ suæ. Proinde machinabatur me occidere. Quem dum fugi, naufragium passus fui, Cyrenen devolutus sum, in civitatem ubi rex Archistratus morabatur; a quo gratissime sum susceptus, et tanta benevolentia cumulatus, ut filiam ejus mererer accipere. Cum qua cum desiderassem properare ad patriam, ad regnum percipiendum, hanc filiam meam quam coram te, magna dea Diana, representari jussisti, postquam in mari peperit, spiritum emisit; sunt enim XVI anni. Quam ego regali indui habitu, et in loco posui. Et XX sestertia auri sub capite locavi, ut apud quemcumque inventa fuisset, monumento sepeliretur; et fi-

liam meam nutriendam nequissimis hominibus commendavi. Et in Ægypti partibus XX annis fui. Advenienti vero ut filiam meam peterem, dixerunt eam esse defunctam. Et dum, redivo luctu, lugubribus involverer, mori cupienti filiam meam reddidisti. Cum hæc et similia narraret, levavit se Archistratis uxor ipsius, et ruit in amplexum ejus. Apollonius vero, non putans esse conjugem suam, repulit eam a se, et illa, cum lacrymis, voce magna clamavit, dicens: Ego sum conjux tua Archistratis, regis Archistrati filia. Et mittens se iterum in amplexum ejus, osculabatur eum; et cepit dicere: Tu es Tyrius meus Apollonius; tu es magister meus. Ego sum conjux tua, quam a patre accepisti, Archistrato rege; tu es naufragus quem adamavi, non causa libidinis, sed scientiæ. Mi rare vir, dic ubi sit filia mea. Et ostendit ei Tarsiam et ait: Hæc est. Et flebant omnes invicem præ gaudio.

CAP. XLI.

Sonat per totam Ephesum Tyrium regem Apollonium uxorem suam Archistratim cognovisse, quam sacerdotem sibi habebant. Fit Apollonio convivium; lætantur omnes. Archistratis vero constituit sacerdotem quam habebat post se in templo priorem; et cum omnibus, Ephesiorum gaudio et lacrymis, cum marito et filia et genero, navem ascendit. Et inæstimabilia pondera auri secum tulerunt; et valedicentes omnibus, coeperunt navigare. Gubernante Domino, venit Tyrius Apollonius in civitatem Antiochiam, ubi fuerat illi regnum reservatum. Et volentibus omnibus, accepit regnum. Deinde perrexit Tyrum, in patriam suam, et gaudet cum civibus suis, et constituit in loco suo Antinagoram generum suum. Et cum genero et filia et conjugē sua, et cum exercitu regio navigans, venit Tarsum; et jussit statim comprehendi Strongulionem et Dionysiadem conjugem ejus, et adduci coram omnibus civibus victos. Quibus perspectis, Apollonius ait: Cives Tarsi beatissimi, numquid Apollonius Tyrius alicui vestrum existit ingratus? At illi omnes una voce dixerunt: Te regem et patrem patriæ diximus. Propter te optamus mori libenter. Per te enim periculosam famem effugimus, et statua a nobis testatur. Et ait Apollonius: Commendavi filiam meam Strongulioni et Dionysiadi uxori ejus, eamque mihi

reddere noluerunt. Scelerata mulier ait: Bone domine, numquid non tu ipse titulum monimenti ejus legisti? Domina Tarsia, nata dulcis, si quis tamen apud inferos sensus, relinque tartaream domum, et genitoris tui vocem exaudi.

CAP. XLII.

Puella deponit tribunal, regio habitu circumdata, capite velato processit; et, revelata facie, mulieri dixit: Dionysias, ave; saluto enim te ab inferis revocata. Mulier scelerata toto corpore contremuit: mirantur cives et gaudent. Et jussit Tarsia venire Theophilum, villicum, cui ait: Theophile, ut possit tibi ignosci, clara voce responde. Quis me interficienda te obligavit sibi? Respondet villicus: Dionysias, domina mea. Tunc omnes cives rapuerunt Strongulionem et Dionysiadem, et extra civitatem lapidaverunt eos. Et cum vellent Theophilum occidere, Tarsiae interventu, non tangitur. Ait enim: Ni iste, ad obtestandum et orandum Deum, moræ mihi spatium tribuisset, malo ne vestra pietas non defendisset. Quem, manus jussu, abire incolumem, collata libertate, præcepit; et occisorum filiam Philothemiam secum Tarsia tulit. Apollonius vero dat lætitiā populo, et vovet munera. Instaurantur muri et turres; et moratus est ibi sex mensibus. Deinde navigavit cum suis ad civitatem marinam Pentapolim. Et ingreditur ad regem Archistratum. Coronatur civitas; ponuntur organa. Gaudet in ultimo senectutis suæ rex Archistratus, videns filiam et maritum, et neptem cum marito qui tanquam filii venerant; et osculo eos suscipit, cum quibus jugiter uno anno lætus perdurat.

CAP. XLIII.

Post hæc, perfecta ætate, moritur in manibus eorum, dimittens medietatem regni Apollonio et medietatem filiæ suæ. His omnibus peractis, dum deambularet Apollonius juxta mare, vidit piscatorem a quo fuerat naufragus susceptus; et jussit eum comprehendi et ad palatium duci. Videns piscator se ad palatium a militibus duci, putabat se occisum iri. Et ubi ingressus est palatium, Apollonius coram conjugē sua jussit eum adduci, et ait: Domina regina, hic est paranympheus meus, qui mihi opem naufrago dedit; et, ut ad te venirem, ostendit iter. Et dixit ei benignissime: Vetule, ego sum Tyrius Apollonius,

INDEX HISTORICUS.

PRÆMONITUM.

Fictionem omnem pessumdat τὸ ἀπίθανον. Quæ ut credibilior fiat, neu vagetur in vano; poetæ locis eam, temporibus atque moribus certis cognitisque accommodant. Multa igitur in iis quoque quas nunc edimus fabulis fictis reperiuntur ad historiam, mythologiam, geographiam, rerum naturam, religiones, litteras et mores pertinentia, studiosis antiquitatis cognitu perutilia. Hæc sunt quæ ab inventis *Romanensium* quos vocamus poetarum separare conati, in *historicum* indicem collecta quam potuimus plenissime proponimus, addito scriptoris cujusque nomine: *Parth.*, Parthenii; *Ach.*, Achillis Tatii; *L.*, Longi; *X.*, Xenophontis Ephesii; *H.*, Heliodori; *C.*, Charitonis; *AD.*, Antonii Diogenis; *J.*, Iamblichi; *E.*, Eumathii; *Ap.*, Apollonii Tyrii.

F. D.

A.

Abradatas (*Xenophontis*), *E.* 566, 9.
 Academia: in ea puteus (βόρος) in quem polemarchi heroibus ἐνυγίζουσιν, *H.* 237, 25.
 Acamas, a Laodice amatus, quomodo ex ea genuerit Munium, *Parth.* 14, 16 seqq.
 Achæmenides, *J.* 518, 22.
 Achæus, puer pulcher ab Hipparino tyranno amatus; ejus historia, *Parth.* c. 24, p. 18.
 Achaia, cum epitheto Homérico καλλιγύναικα, *E.* 531, 31.
 Achaicus populus, *Parth.* 17, 13.
 Achilles pulcher, *C.* 415, 15. Lesbum diripiens, *Parth.* 16, 29 seqq., quosnam interfecerit, 17, 3 seqq. In Lesbo inscius interfecit Telamonis filium Trambelum, eique multum deplorato magnum tumulum struxit, *Parth.* 19, 12 seqq. Methymnam obsidentis in amore incidit Pisidice, *Parth.* 16, 35 seqq. Quomodo eam tractaverit, 39 seqq. Briseidem amat, *Ach.* 32, 33. Achillem heroem qua ratione sibi vindicent Ænians, *H.* 269, 4-19. Achilles muliebri habitu pictus, *Ach.* 95, 13 seqq. Achilles hymno celebratur, *H.* 271, 11 seqq.
 Achillidæ inter Ænians, *H.* 268, 50 seqq.
 Acrotatus, regis filius, a Chilonide Cleonymi uxore perditæ amatus, et redamans, *Parth.* 17, 41.
 Admetus Pherenses δεκαετής, *Parth.* 6, 38.
 Adonis: sponsa Adonidi ornata quo habitu, *Ach.* 59, 48 seqq.
 Æacida (Achilles), *Parth.* 17, 8. Æacidæ, *ib.* 19, *H.* 269, 9.

Ægæum mare, *H.* 307, 21.
 Ægialus, rex Cauni, filiam Hilebiam in matrimonium dat Lyro, *Parth.* 3, 18 seqq.; postea eidem insensus, p. 4, 13 seqq.
 Ægina, *H.* 234, 17; 237, 6; 251, 31; 320, 37.
 Ægyptii, natura patientes et mortis contemptum præ se ferentes, *H.* 383, 25 seq. Ægyptiorum hominum ingenium pusillanimitate et superbia mixtum, *Ach.* 76, 36-39. Ægyptiorum sapientia duplex, una vulgaris et δημώδης, altera vere sapientium et prophetarum, exacte describuntur prior *H.* 279, 27-36, altera *ib.* 36-47. Ægyptiorum sacri libri solis προφητικῶς legendi, *H.* 264, 7 seq. Eorum libri sacri de animalibus, *H.* 275, 50 seq., unde quædam excerpuntur de charadrio ictericis medente, et fortasse basilisco serpente, *ib.* l. 51-276, 5. Ægyptiorum litteræ hieraticæ, *H.* 287, 42. Ægyptiorum sapientiam ἐκθειάζειν προσθήκη Æthiopicæ, *H.* 290, 39. Ægyptii sapientes ante cenam libani diis, *H.* 260, 3. Ægyptii quare deos conjunctis et quasi unitis pedibus duobus representent, *H.* 278, 10-15. Ægyptiæ mulieris ἐφοδὴ contra vesparum et apium morsus, *Ach.* 41, 40 seq. Ægyptiaca incantatio, *λυγξ*, *H.* 268, 18. Ægyptiorum defectio ab Artaxerxe, *C.* 481, 46 seqq.
 Ægyptium mare, *X.* 190, 21.
 Ægyptus; miri ejus dii, pyramides, syringes, *H.* 263, 47 seqq. Αἰγύπτιον ἄκουσμα, καὶ δόγημα πᾶν Ἑλληνικῆς ἀκοῆς ἐπαγωγότατον, *ib.* 53. Ægyptus κυαναύλαξ in oraculo, *H.* 263, 28; et κυανὴ γῆ, *ib.* 269, 53. Ibi rates lacuum, λιμναῖα σκάφη, quales, *H.* 245, 29 seq. Ægyptus Superior, *X.* 200, 28. Ægypti regio ad ostia Nili Βουκόλια dicta palus, vita et mores latronum,

- qui βοῦκόλοι dicti, per singula describuntur *H.* 228, 28-229, 28. Idem latrones, βοῦκόλοι, *Egypti τῶν παραλίων* incolae, describuntur *Ach.* 61, 9 *seqq.*, memorantur *ib.* 59, 4, ποιμένας dicti a Xenophonte, p. 207, 24. Apud βοῦκόλους, paludes ex Nili inundatione, et quomodo illi eas navigent, *Ach.* 74, 44-57. Apud eos parvae insulae papyris refertae, *ib.* l. 53 *seqq.* Quomodo in iis degant et se tueantur βοῦκόλοι, *Ach.* 75, 1-15. In eadem βοῦκόλων regione specus subterraneus arte factus describitur *H.* 243, 25-40. Ipsi βοῦκόλοι, gens infida, *H.* 256, 11, capillis longis, in frontem coactis et super humeros sparsis uluntur, quare, *H.* 258, 21-28. Unde feris sunt simillimi, *H.* 261, 7-9. Βοῦκόλοι virgines immolant deo in propitiationem, *Ach.* 62, 22; id sacrificium describitur 63, 37 *seqq.*; in sine victimae partibus vescuntur, *ib.* l. 54 *seq.* Βοῦκόλων urbs (Nicochis?) deleta, *Ach.* 78, 22. Βοῦκόλων rex, *Ach.* 61, 21. *Egypti* latrones, *H.* 225, 36; 318, 23; nigri, 227, 15. *Egypti* satrapa, a Magno Rege missus, *H.* 261, 15; 266, 45; 302, 35; Memphi habitans, *H.* 32, 30; 329, 9. *Egypti* satrapa (sive praefectus), *Ach.* 74, 4. *Egypti* praefectus, *X.* 207, 52; 209, 8 et 20; 210, 1, 8; 213, 27; 214, 47. *Egypti* lingua, *H.* 238, 37; 328, 22. *Egypti* gleba quovis telo perniciosior, *Ach.* 62, 38 *seqq.* *Egypti* plantae, *H.* 265, 31. *Egypti* canes quales, *X.* 211, 2. *Egypti* boves; vide *Nilotici*. *Egyptus* memoratur *X.* 188, 45; *Ap.* 619, a, 13; 627, a, 2. *Aeneas*, pater Cyzei, *Parth.* 19, 37. *Enianus*, Thessalicæ gentis nobilissimi et plane Græci, ab Helene Deucalionis orti, ad Maliacum sinum, *H.* 268, 36-40. Eorum metropolis Hypata, *ib.* 41. Cur in honorem Neoptolemi Delphos militant theorum ἐναγισμοῦ quavis panegyri Pythica, *ib.* l. 44 *seqq.*; 269, 15 *seqq.* 40. Ejus theoriae ἀρχαῖος, *H.* 268, 33. *Enigmata versibus scripta multa*, *Ap.* 623 *extr.*, 624. *Eolus* rex in insula Meligunide hospitio excipit et admittit Ulyssem, qui cum filia ejus Polymela concubuit; quod pater quum sero rescierit, valde irascitur, *Parth.* c. 2, p. 4. Ejus filius Dioreas, *Parth.* 4, 36. *Aeropes* furtum, *Ach.* 32, 31. *Esculapii* donum παρμαχον, *Ach.* 77, 46. *Estas*. Voluptates æstivæ, *L.* 163, 1 *seqq.* *Æstatis* descriptio, *L.* 139, 10 *seqq.* *Æthiopes nigri*, *H.* 288, 18; 397, 17, 29; 403, 4. Aliquis niger: κατ' Αἰθιοπία, *E.* 542, 51. *Æthiops* videri seminger, *Ach.* 61, 13. *Æthiopes orientales et occidentales*, *H.* 375, 33 *seq.* *Æthiopum patrii dii*, Sol, Luna, Bacchus, *H.* 389, 39. *Æthiopici heroes Memnon, Perseus, Andromeda*, *H.* 391, 47 *seq.* *Æthiopia regum πρόγονοι*: Sol, Bacchus, Perseus, Andromeda, Memnon, qui regias struxerunt et suarum rerum picturis exornarunt, *H.* 288, 2 *seqq.* *Æthiopum rex Solis sacerdos, regina Luna*, *H.* 390, 49-51; 401, 25-28. Quare horum deorum sacris interdictum sit ceteris præter sacerdotem Lunæ mulieribus, *H.* 390, 43 *seqq.* *Æthiopum rex memoratur* *H.* 261, 21; 355, 14. *Æthiopes rhombis et tympanis pugnae signum dant*, *H.* 381, 33 *seq.* *Æthiopum regis exercitus ingens*, *H.* 371, 42 *seq.* *Primos captivos, ut primitias belli, in victoria immolant*, *H.* 372, 2 *seqq.*; 386, 47 *seqq.*; 387, 40; 388, 5, 18 *seqq.* De solis autem victoriis, quas de hostibus reportarunt, immolant homines ex captivis ad hoc destinatis, *H.* 392, 22-27; Soli quidem purum juvenem, Lunæ virginem, *ib.* 48 *seqq.*; 393, 2. *Æthiopicæ litteræ aliæ demonstræ*, aliæ regiae, similes hieraticis *Egyptiorum*, *H.* 287, 41 *seqq.*; 396, 52. *Æthiopes pirate, ferum genus*, *E.* 568, 47 *seqq.* — *Æthiops, elephantis ductor*, *Ach.* 70, 42; pro flagello gerit ferream πέλκυν, *ib.* 44. *Æthiopia*, *H.* 389, 8; *X.* 208, 21, 23; flagrans, *E.* 531, 32. *Æthiopiae finis naturalis Cataractæ minores Nili*, *H.* 355, 26; 388, 29-31. *Æthiopiae montes*, *X.* 208, 25. Ex his montibus, Libyæ extremis, descendit Nilus, *H.* 264, 9. Quare *Æthiopia*, unde Nilus, *Egypti* habetur deorum mater, *H.* 385, 35 *seqq.* In *Æthiopia* vife aurum et lapides pretiosi, *H.* 386, 17 *seq.* Magna ibi amicitia, *H.* 372, 12 *seqq.* *Æthiopicæ plantæ*, *H.* 265, 31. *Æthiopicæ merces*, *H.* 293, 16. *Æthiopici lapides*, *H.* 366, 22. *Æthiopia amethystus*, *H.* 305, 18. *Æthiopia avis phoenix*, *Ach.* 68, 26, 33, 52. *Æthra*: ibi degebat Daplinis, *Parth.* 20, 11. *Ætolici scopuli*, *H.* 297, 39. *Æthra*, post captam Trojam, educavit Munitum, *Parth.* 14, 33. *Αἰδώς*. Vide *Pudor*. *Agamemno*, *E.* 565, 58, celesti erat pulchritudine, *Ach.* 32, 42 *seqq.* Chryseidem amat, *Ach.* 32, 32. A Clytemnestra occisus, *ib.* 39. *Agrigenti tyranni*, *C.* 417, 20. *Alanorum exercitus mercede stipendia faciens regi Babylonie*, *J.* 522, 9, 14. *Alastor*, ex Nelidis, sponsus Harpalyces, cujus pater jam ductam ei eripuit, *Parth.* 12, 15 *seqq.* *Alcibiades pulcher a pictoribus pictoribusque positus*, *C.* 415, 15. *Alcinoe*, filia Polybi Corinthii, uxor Amphiloehi Dryantis filii; ejus historia, *Parth.* c. 27, p. 19. *Alcinous* (Homericus), *C.* 434, 4. *Alcinoi hortus*, *E.* 524, 11. *Alcmenæ causa Juppiter ἐκλεψε τρεῖς ὄλους ἡλίους*, *Ach.* 55, 7. *Alcmenam ab Jove amatam manebat luctus et fuga*, *Ach.* 54, 34. *Alexander* (Paris), Priami filius: ejus matrimonium prius cum Cœnone fatidica, Cebrenis filia, et mortis genus narratur *Parth.* c. 4, p. 5. Pater Corythi ex Cœnone, *Parth.* 22, 1; sed secundum Nicandrum ex Helena, *ib.* 5 *seqq.* *Alexander* (Magnus) Tyrum cepit et incendit, *A.D.* 511, 4 *seqq.* *Alexandri dictus locus Alexandria*, *Ach.* 79, 41. *Alexander Ætolus*; versus triginta quattuor ex ejus « Apolline », *Parth.* 13, 7 *seqq.* *Alexandria*, magna urbs Nili, *Ach.* 52, 51. Quæ describitur *Ach.* 79, 33-80, 9. *Memoratur* *X.* 205, 36, etc. *Alphei et Arethuse amor*, *Ach.* 38, 21-30. *Amethystus* *Æthiopia*, *H.* 305, 18, pulchrior Ibericæ et Britannicæ, *ib.* 20. Quæ genera amethysti describuntur et comparantur *ib.* 21-29. Vere est ἀμέθυστος, quippe homines sobrios in convivis servans, *ib.* 30 *seq.* *Amicus*, ἄλλος αὐτός, *E.* 525, 20. *Amor*, filius Jovis, *E.* 596, 45; maximus deorum eorumque saepe victor, *H.* 289, 47. *Amor imperium habet in deos omnes et Jovem ipsum*, *C.* 476, 20 *seq.* *Amoris pueri venustissima descriptio*, *L.* 144, 1-145, 2. Ejus summa potentia exponitur *ib.* 145, 6-28. *Amor quomodo fictus cernatur*, *C.* 461, 26-28. *Amor cur alatus pingatur*, *H.* 282, 42 *seq.* *Amor alatus cum pharetra et face*, *Ach.* 28, 44. *Amor sagittarius matris jussa exsequitur*, *Ach.* 123, 35 *seqq.* *Amoris arma et potentia*, *E.* 567, 15-23, 29. *Amoris curru insidentis cum ingenti comitatu pictura describitur* *E.* 530, 40-532, 18; 533, 12-18; 591, 22-41. *Amoris habitus*, *L.* 133, 12 *seq.*, et habitus militaris, *Ach.* 40, 51 *seq.* *Amoris arma*, *E.* 533, 29 *seqq.*; 534, 23 *seqq.*; 539, 1 *seqq.* *Amoris templum sive simulacrum*, *X.* 183, 27. *Amor deus εὐδαιμονίας et superbis inexorabilis*, *ib.* 32; αὐτοδιδάκτος, αὐτοσχέδιος σοφιστής, *Ach.* 34, 4; 94, 44; magnos la-

- ciens sophistas, *L.* 172, 52; ἀναιδείας πατήρ, *E.* 536, 32. Amor ὑμπαγωγός, *C.* 440, 43. Amor Παῖδων, *L.* 179, 31. Amores varie ludentes circa Venerem, *X* 187, 27-30. — Quibus signis cognoscatur amor, *H.* 286, 42-47. Amphictyones iudicant, ἀλοθετοῦσι, ludis Pythicis, *H.* 282, 6, 28. Amphilocheus, Dryantis filius, maritus Alcinoes, *Parth.* 19, 22. Amphion in servitute natus, *C.* 437, 12. Amphitrite, uxor Neptuni, *Ach.* 87, 23; *E.* 567, 24, 568, 15. Amphitrite νεπότης, *E.* 531, 35. Amyclas, pater Daphnes, *Parth.* 13, 43. Anchises bubulcus a Venere amatus, *L.* 172, 46. Andricus in primo libro Naxiacorum *excerptus Parth.* c. 9, p. 9 et 10. Idem in secundo libro Ναξιακῶν *excerptus Parth.* c. 19, p. 16. Andromeda a Perseo servata, pictura Euanthis, *accurate descripta Ach.* 59, 18-60, 26. Andromedæ pictura in regia, *H.* 397, 47 *seqq.* Vide *Æthiopes*, Persens. Anni laborum per singulos menses pictura allegorica *singulatim describitur E.* 540, 43-544, 45. Antheus, Halicarnassensis, ex regio genere; ejus historia, *Parth.* c. 14, p. 12. Antheus, filius regis urbis Assesi et Hellamenes, *Parth.* 13, 13 et 36. Anthippe, Chaonis; ejus historia, *Parth.* c. 32, p. 21. Antileo; narratur ejus amor in Hipparinum, quo amore a tyranno liberata est Heraclea urbs, *Parth.* c. 7, p. 7 et 8. Antiochia urbs, *X.* 197, 5; *Ap.* 611, a, 1; b, 30, *etc.*; 627, a, 30 *seqq.* Antipater (Macedo), Philæ pater, Balagri socer, *AD.* 511, 4. Antiphanes [comicus] τετραλόγος a Diogene memoratur, 511, 52 *seq.* Antoninus Imperator Verum mittit contra Vologesum Parthum, *J.* 518, 23 *seqq.* Aper: vulnus ex apri morsu quale, *Ach.* 106, 41-46. Apis: ejus templum Memphi celeberrimum, *X.* 214, 25; ubi Apis vaticinatur consulentibus, *ib.* 26, quomodo, *ib.* 27-30. Apollo, *H.* 229, 42. Ei arcus et pharetra ὅπλον οἰκείατα, *H.* 301, 25 *seq.* Apollo χρησμέδης, *E.* 586, 52. Apollinis fatidici fanum Colophone, *X.* 186, 37 *seq.* Apollo oraculum dans ad fontem Daphnæ, *E.* 588, 41-45. Adde Daphnium, Apollo Daphnen amat et Leucippum perdit, *Parth.* 14, 1 *seqq.* Apollo Daphnen persequens, *Ach.* 30, 45 *seqq.* lauro coronatus, *ib.* 47. Apollinis ara, templum, oraculum et festum Daphnæ, *E.* 571, 47 *seqq.*; 574, 40-50; 593, 17 *seqq.*; caduceatores, κήρυκες, ejus festi, *ib.* 574, 52 *seqq.* Apollo amavit Branchum caprarium, *L.* 172, 47. Apollo Laomedonti serviens, *L.* 171, 24. Apollinis ira (in Iliade), *E.* 565, 49. Apollo idem qui Sol, *H.* 410, 18. Apollo Σωτήρ, *E.* 590, 1; 593, 45. — Adde Ephesus. Apollo inscriptum carmen Alexandri *Ætoli*, *Parth.* 13, 8. Apollodorus, titulus operis Euphronis, *Parth.* 19, 36. Apollonium (Apollinis templum Delphis), *H.* 280, 39. Apollonius Rhodius in Κασσῆ *excerptus Parth.* c. 1, p. 3 et 4. Idem in eodem libro *excerptus Parth.* c. 11, p. 11. Idem in libro primo Argonauticorum *excerptus Parth.* c. 28, p. 20. Apriate, puella Lesbica; ejus historia, *Parth.* c. 26, p. 19. Apterus, unus ex Cretensium principibus, cui desponsata Cydonis filia, *Parth.* 22, 12. Lycastum, qui hanc viliaverat, ex insidiis interficit et Termera ad Xanthum fugit, *ib.* 25 *seqq.* Aquitani, *AD.* 508, 21. Apud eos duo reges mutuis vicibus regnantes, *ib.* 26. Arabes Felices: apud eos lius, casia, cinnamomum, *H.* 403, 37 *seqq.* Aradus, *C.* 488, 18, insula triginta stadiis remota a continente, cum vetusto templo Veneris, *ib.* 19 *seqq.*, 25. Memoratur præterea *C.* 490, 6, 20; 492, 51; 493, 26; 497, 30, 32. Arcadia, *AD.* 507, 51. Τὸ κοινὸν τῶν Ἀρχαίων, *ib.* 42. Arcas, *H.* 283, 9. Ἀρχιαννοῦχος, *H.* 356, 50; 359, 41. Ἀρχιαννοχοί, ἀρχιπρίκτινοι: Persarum, *H.* 354, 12 *seqq.* Areopagus, *C.* 424, 45. Aretadas *excerptus Parth.* c. 13, p. 12. Arethusæ et Alphei amor, *Ach.* 38, 21-30. Areus vicus, Ἀρεία κώμη Egypti, *X.* 213, 9 et 21. Arganlhone, Cia, pulchra mulier; ejus historia, *Parth.* c. 36, p. 22. Argivi, *Parth.* 12, 23; 17, 23. Argo, *Parth.* 20, 2. Argos, *Parth.* 12, 7 et 20; *X.* 212, 14. Ariadne, *C.* 453, 37. Ariadne Theseo adempta a Baccho, *C.* 442, 40. Ariadne dormiens, *L.* 167, 46; *C.* 420, 47, et sponsus Bacchus, *C.* 491, 26 *seqq.* Arion a delphino servatus, *Ach.* 100, 50. Aristo, Cæteorum præfectus; ejus uxoris historia, *Parth.* c. 25, p. 18. Aristocritus « de Mileto » *excerptus Parth.* c. 11, p. 11. Aristodemos Nysæensis in primo libro Historiarum *excerptus Parth.* c. 8, p. 8 et 9. Aristophanis comici lectione imbutus sacerdos Dianæ Ephesiæ, *Ach.* 126, 9. Aristophanes *citatur E.* 596, 25, et suppresso nomine *H.* 563, 5. Aristoteles *excerptus Parth.* c. 14, p. 12. Armenia, *C.* 463, 9. Armeniæ Magnæ rex Soæmus, *J.* 518, 25. Armenii equi, ad pompas et festa nutriti, *H.* 355, 8 *seqq.* Arsacides, *J.* 518, 22. Artabri, apud quos mulieres bellant, viri οἰκουροῦσι, *AD.* 508, 30 *seqq.* Artaxerxes rex, *C.* 459, 53. Arundo ingens Merone *describitur H.* 391, 3-9, 27, 41-45. Asasobas, *Vide Aslaboras.* Asclepiades Myrleanus in libro primo Bithyniacorum *excerptus Parth.* c. 35, p. 22. Asia, *C.* 447, 26, fortasse Minor, ut *X.* 183, 12; 201, 34. Assaon, secundum nonnullos pater Niobes; ejus historia, *Parth.* c. 33, p. 21. Assesus; ejus urbis rex pater Anthei, *Parth.* 13, 13. Assyrium mare, *Ach.* 27, 1. Assyrius modus volubilis πηχεῖδων ad saltationem, *H.* 293, 48 *seqq.* Astaboras et Asasobas, fluvii navigabiles Meroen cingentes, et conjuncti in Nilum incidentes, *H.* 391, 2 et 12-17. Astarte dicta a Sidoniis Phœnicum dea, *Ach.* 27, 10. *Vide Tyrii.* Astræus apud Getas in magna existimatione, Zamolxidis amicus, *AD.* 509, 17 *seqq.* Astyri populus, *AD.* 508, 33 *seqq.* Athenæ, urbs magna et dives, *C.* 424, 36-39. Athenæ autem, *E.* 523, 4. Ibi βουλὴ ἡ ἀντὶ (Areopagus), *H.* 230, 33. Athenagoras rhetor, ejus ἐπογραφεῖς Charilo, *C.* 415, 1. Athenienses πολυπράγμονες, garruli, φιλόσοφοι, *C.* 424, 42 *seqq.* Delphos mittunt ἐκρομήμονας, *H.* 263, 14.

- Athenienses a Syracusanis victi, *C.* 415, 4 : quae clade Sicula populis omnibus nota, *C.* 483, 9 seq. — Atti-
 nensis, *H.* 230, 22 et 33. — Atticus πελοπόννησος stre-
 nuus, *H.* 250, 21.
 Augurium, *J.* 522, 36-39.
 Aurora capite canunt cicadae, *Ach.* 37, 26.
 Aurora apud Aethiopes in vulgari usâ, ut apud alios fer-
 rum, *H.* 372, 12 sq.
 Autannus describitur, *L.* 142, 41 seqq.
 Aves hibernae enumerantur, *L.* 156, 39 seqq.
 Axiomila, Aethiopum amici, non tributarii, *H.* 404, 4
 seq.; apud eos camelopardalis, *ib.* 7 seqq.
 Babylon, *C.* 463, 14, 51; 464, 8, 12, 51 etc.; *J.* 515, 20.
 Est sedes Magni Regis, *H.* 303, 14.
 Babylonii quid faciant in itinere mortuorum, cadavera
 offendentes, *J.* 516, 25-29. Babylonia σκηνή in tha-
 lamo nuptialis (tapetibus pictis structa), *X.* 187, 27.
 Babylonica tapelia, *C.* 499, 42. Babylonium textum, *C.*
 477, 50; 492, 41; χρυσούρες, *ib.* 496, 53. Babylonio
 vestes, *X.* 196, 27. — Babylonius Iamblichus, 518, 19.
 Bacche saltantes, *L.* 167, 49.
 Bacchiadae fortes, βακχοί, *Parth.* 13, 18.
 Bacchiensis furor, *H.* 325, 10.
 Bacchus, ex Atheniensium fabula, olim ab Icaro excep-
 tus, *Ach.* 39, 40. Bacchus quomodo Tyrii primis, a
 hubulco exceptus, vinum ostenderit, ex Tyriorum tradi-
 tione narratur, *Ach.* 39, 31-40, 11. Bacchi προτροχάκιον
 festum apud Tyrios, *Ach.* 39, 31. Bacchi festum vin-
 demia, vini natales, *L.* 143, 10. Baccho in convivio
 canunt et libant viri, Cereri mulieres, *H.* 306, 23 seq.
 Bacchus fabulas et comédias amat, *H.* 260, 48. Baccho
 omnis generis animalia sacrificant Aethiopes, δὲ τὸ πάν-
 ῳ τοῦ θεοῦ, *H.* 392, 8 seqq.; 393, 3, 25. Bacchi
 sacrum hieme, *L.* 137, 52; 158, 15 et 35. Bacchus,
 libertatis pater, *Ach.* 115, 20 seq. Bacchus imberbis, *L.*
 16, 46; Salyris superior, *ib.* 47. Bacchus Ariadnen
 Theseo abripuit, *C.* 442, 40. Bacchi filius Staphylus,
Parth. 3, 30. Bacchi templum et ara, cum Baccheis
 pictoris, quae enumerantur, *L.* 167, 43 seqq. Bacchus
 poculo insculptus, *Ach.* 40, 22. — Vide Aethiopes.
 Bactra, *C.* 462, 45; 465, 38; 482, 18.
 Balagrus (dux Alexandri Magni), maritus filiae Antipatri
 Phike, in obsidione Tyri, *AD.* 511, 2 seqq.
 Barbari natura sunt superstitiosi, *X.* 207, 12.
 Ba ilus, filius Lyrri et Hemilheae, et regni successor,
Parth. 4, 19.
 Belletriphon; ex ejus posteris Xanthius et Leucippus,
Parth. 6, 1.
 Bellum : πόλεμος καινούργος δει, *H.* 374, 46.
 Berenice, Aegyptiorum regis filia; ejus amores feri et in-
 cesti, *J.* 520, 34-36; postea regina, 521, 39 seqq.
 Berytus urbs, *Ach.* 52, 34; cum portu, *ib.* 37.
 Bessa, vicus, *H.* 321, 31; 326, 37; 328, 4, 7; 331, 46.
 Bessaenses, latrones, *H.* 321, 35; 333, 31, 35; 334, 8,
 22, 33, etc.
 Bithyniaca scripsit Asclepiades Myrleanus, *Parth.* 22, 11.
 Blemmyes, hoplitae, *H.* 381, 30, 42, 53, etc.; eorum
 sagittae ex draconum ossibus, *H.* 403, 44 seq.
 Boeotia, *Parth.* 21, 34.
 Boreale sub polo caelum describitur : Ursa in vertice, nox
 per menses, per sex menses, denique per annum pro-
 ducta, atque itidem dies; luna propinqua, *AD.* 510,
 9-20.
 Bos natare scit, *L.* 141, 47; perit, tamen in aqua, si un-
 gula decidunt, *ib.* 149. Hinc multi maris loci, « Bos-
 pori » dicti, *ib.* 514, 31.
 Bosporus. Vide Bos.
 Bouxoloi. Vide Egyptos.
 Branchus caprarius ab Apolline amatus, *L.* 172, 47.
 Brasidas Lacedaemonius, *C.* 494, 28.
 Bretannus Celta, pater Celtines, *Parth.* 20, 23.
 Briseis, *Ach.* 32, 33.
 Britannica amethystus, *H.* 303, 20 seqq.
 Bybastes urbs, in qua Staphylus, Bacchi filius, *Parth.*
 3, 30.
 Byblinunt vinum, *Ach.* 39, 35.
 Byblis, filia Miletii; ejus historia, *Parth.* c. 11, p. 41.
 Byblis fons, ortus ex lacrymis Byblidis, *Parth.* 11, 33.
 Byzantii. Lex apud eos : si quis virginem vitasset, nulla
 alia poena teneri quam ut ducat uxorem, *Ach.* 44, 38
 seqq. Oraculum iis datum, initio belli cum Thracibus,
 de Herculis Tyrio placando, *ib.* 45 seqq. In bello Thra-
 cibus superiores discesserunt ob επιπράξιν, Diana
 Ephesia, *Ach.* 111, 49 seqq. Victores, eo bello profu-
 gato, theorias mittunt ad Herulem Tyrium et Dianam
 Ephesiam, *Ach.* 127, 12 seqq.
 Byzantium, *Ach.* 29, 18 et 47; *X.* 210, 5, 20, 26. A
 Thracibus bello infestatum, *Ach.* 29, 51.
 C.
 Cadmus Tyrius : ex eo Bacchus, *Ach.* 39, 32. Cadmus
 et Harmonia ex Boetia discedunt, *Parth.* 21, 34.
 Caduceatores, χήρυκες, in Diasis, *E.* 523, 8 seqq. Iis fa-
 vantur pedes ab iis ad quos missi sunt, *E.* 527, 7-11.
 Calceamentum sacrum, λεπὸν πέδιλον, caduceatoris Diasio-
 rum, *E.* 540, 10; 546, 47; 548, 30; 573, 5 (ἀπόκη).
 Calchus, regulus Daunius; ejus historia, *Parth.* c. 12,
 p. 11.
 Calculus per digitos, *H.* 280, 7 seqq.
 Calydonium fretum, *H.* 307, 13, in quo mare turbolen-
 tum, *ib.* 14 seqq. : cuius rei causa physica exponitur, *ib.*
 18-30. Calydonii scopuli, *H.* 297, 40.
 Camelopardalis, Axiomitarum regionis animal, describi-
 tur, *H.* 404, 7-31.
 Camelus sacra Tigrim et Euphratem trajiciens ex insula
 Veneris, atque eo rediens, *J.* 518, 48 seqq.
 Campus sacer, ὄργας, in quem animalia sacrificanda prius
 mittebantur, *H.* 390, 14 seqq.
 Candaules ab uxore occisus, *Ach.* 32, 35.
 Canes Aegyptii, magni et terribiles, *X.* 211, 2.
 Cappadocia, *X.* 200, 10 et 21.
 Cappadocum lingua, *X.* 200, 26.
 Caprarii habitus, *L.* 171, 21 seqq. Vide Pastor.
 Capros (?), Κάπρος (al. Κράπος) ὀλενός, *Parth.* 11, 13.
 Caria, *C.* 448, 41; 454, 14; 458, 4, 24. Cariae satrapa, *C.*
 453, 32, 45, etc. Caria sacra balnea, ex poeta *Parth.*
 11, 13. Caricam naviculam habent Tyrii piratae, ne bar-
 bari videantur, *L.* 140, 42.
 Carthago Libyrum, *H.* 293, 15 seq. — Carthaginienses,
H. 309, 20.
 Casius. Vide Juppiter.
 Caspium mare, *AD.* 507, 10.
 Cassamenus, Thrax, Naxo profectus multas Graeciae regio-
 nes populatur; ejus amor Pancratius, *Parth.* c. 19,
 p. 16.
 Castalia, *H.* 263, 20.
 Catadupa, Nili, *H.* 395, 65. Ibi sacerdotes, *H.* 264, 26;
 267, 38. Forma Κατάδουποι, *ib.* 265, 15.
 Cataphracti viri et equi et eorum pugnandi rationis ac-
 curatissima descriptio (mediæ ævi). Equites prorsus
 referens, *H.* 380, 22-381, 15.

- Catarractae Nili ultra Syenen, *H.* 371, 32; 389, 12. Catarractae minores Nili, *H.* 363, 21. Ab Athiopia pro limite Aethiopiae habebantur, *ib.* 26, 61. *ib.* = *ib.*
- Catena aurea, proverbialiter, *E.* 524, 20.
- Caunia (Cauni regio), *Parth.* 4, 20; 11, 11.
- Caunus, Mileti filius, ejus historia, *Parth.* 11, 11.
- Caunus urbs, a Cauno, Mileti filio, condita et appellata, *Parth.* 11, 11. Cauni urbis rex Agialus, *Parth.* 11, 11; 13, 4; 13, 13. — Καίου πρίστis, liber Apollonii Rhodii, *Parth.* 11, 11; qui citatur a Καίου, *Parth.* 11, 11.
- Cavares, nomen Galli potentis, qui Eripeni abduxerat, *Parth.* c. 8 in inscriptione, p. 8.
- Cebren, pater Cenones, in Ida, *Parth.* 5, 14; 30, 11.
- Celano, mater Tragasiae, uxoris Mileti, *Parth.* 11, 11.
- Celte, *Parth.* 20, 22; populus ferus et stultus, *AD.* 508, 18. Vide Celtus.
- Celtinae, Bretanni in Celtis filia, ejus historia, *Parth.* c. 30, p. 20.
- Celtus, filius Herculis ex Celline Britannii filia, unde appellati Celte, *Parth.* 20, 30.
- Cenotaphiorum antiquus ritus apud Graecos, *C.* 453, 6.
- Centaurosum et Lapitharum pugna, *H.* 272, 42.
- Cephalenes, *H.* 311, 7.
- Cephalenia, *C.* 444, 13. Cephalenorum regio, *H.* 293, 23.
- Cephalo Gergithius in Troicis excerpitur *Parth.* c. 4, p. 5. Idem excerpitur *Parth.* c. 34, p. 22.
- Certasori, vici Aegyptiaci, situs describitur *Ach.* 74, 13 seqq.
- Ceres, *L.* 471, 9. Cereri hymnum saltant mulieres in convivio, Baccho canunt et libant viri, *H.* 306, 23 seqq.
- Chalcidicus lapis, *E.* 525, 7.
- Chaldaeus, *J.* 517, 3.
- Chalones, *Parth.* 21, 4. Regis sui filium Cichyrum honorantes urbem Cichyrum condunt, *ib.* 20 seqq.
- Charito Aphrodisiensis, Athenagorae rhetoris uxor, *C.* 416, 1.
- Chemmis, vicus ad Nilum in colle munitus, dives, hominibus frequens, *H.* 255, 52 seqq.; stadiis ferme centum a palude Boukolon ad meridiem distans, *H.* 257, 1 seqq.; 258, 30. Memoratur *H.* 300, 47; 321, 49; 327, 33. Chemmitis, *H.* 321, 15.
- Chilonis, uxor Cleonymi Laconis ex regio genere, ejus historia, *Parth.* c. 23, p. 17.
- Chium vinum ex Lacena (vite), *Ach.* 39, 36.
- Chius Glaucus, *Ach.* 40, 16. Chius lapis, *E.* 524, 53. (Chius) insula, sub Euboeae, feris infestata pacatur ab Orione, *Parth.* 16, 18. Chius (vox depravata) et Tyrus, *C.* 497, 31.
- Chloe, nomen pastorale, *L.* 133, 11.
- Chryseis, *Ach.* 32, 32; *E.* 565, 48.
- Cicada capta, ad canendum inclusa, *L.* 136, 6.
- Cichyrus, Chaonum regis filius, imprudens occidit Anthippen, *Parth.* 21, 11 seqq. Cujus de ea nece valde dolentis in honorem eo in loco condunt urbem Cichyrum, *ib.* 20 seqq.
- Cilices mercatores, *X.* 198, 41. Apud piratas Cilices Marti sacrum fit hostiis humanis, quomodo, *X.* 199, 21-29; 202, 24.
- Cilicia, *X.* 198, 44; 199, 15, 18, etc.; *C.* 462, 49. In Cilicia magistratus eligitur paci servandae propositus, εὐφνης προστάτης, ἀρχων τῆς εὐφνης τῆς ἐν Κιλικίᾳ, *X.* 199, 31; 206, 10.
- Cimmerii, apud quos Infera spectari possunt, *AD.* 507, 34 seqq.
- Cinnamomifera regio, *H.* 382; 54. Cinnamomiferae regionis sagittarii, reticulato tegmine capitis pro pharetra utentes et ex osse (ὀστῶν) tergi draconis sagittam (ὀστῶν)
- parantes, describitur *H.* 383, 2-23. Vide Troglodytice.
- Circe, quomodo Calchum, regulum Danuianum, amatorem tractaverit, *Parth.* c. 12, p. 11.
- Cirrhæi sinus, *H.* 397, 38.
- Cius, ibi aliquamdiu degit Rhesus, *Parth.* 22, 30 seqq.
- Cladis in Aegypti paludibus descripto, *Ach.* 76, 6-33.
- Cleobida, uxor Philaxiae, uxor Phobii, ejus historia, *Parth.* c. 14, p. 12.
- Cleonymus Lacon ex regio genere, Chilonidis maritus, quare, post multa pro Lacadaemonis praeclare gesta, in Epirum abiit ad Pyrrhum eumque ad Peloponnesum invadendam excitaverit, *Parth.* c. 23, p. 17 et 18.
- Climatis orientalis et meridionalis limes, *H.* 264, 11.
- Clite, Kleite, uxor Cyziei, Aeneae filii, ejus historia, *Parth.* c. 28, p. 19.
- Clitus, proci Pallenes, quomodo ea sit potius, *Parth.* 7, 8-31.
- Clymenus, Argivus, Telei filius, Epicastes maritus, pater Idae, Theragiri, Harpalyces; ejus historia, *Parth.* c. 13, p. 12.
- Clytemnestra occidit Agamemnonem, *Ach.* 32, 39.
- Cnidus, *X.* 189, 50.
- Codrus, Codro nobilior, proverb., *Ach.* 100, 37.
- Coelesyria, *C.* 485, 30.
- Colophon, ab Epheso octoginta stadiorum διαστήσισ distat, *X.* 186, 38. Ibi sanum Apollinis, *ib.* 37.
- Comedia citatur *E.* 596, 24.
- Concordia, Ὀμόνοια, templum Mileti, *C.* 441, 53; in quo sponsas accipiebant ducturi, *ib.* 54 seqq.
- Conops, servi nomen, *Ach.* 47, 51.
- Kόπος (Fatigatio) describitur *E.* 552, 26-35.
- Coptis, urbs Aegypti Aethiopiae vicina, *X.* 208, 20; 209, 42; 213, 17, 52. Per eam multi transeunt in Aethiopiam vel Indiam profecturi, *X.* 208, 22 seqq.
- Corinthi, *C.* 486, 33. Corinthius Polybus, *Parth.* 19, 21.
- Corinthius Periander, *Parth.* 14, 37.
- Corinthius, *Parth.* 13, 47; *X.* 212, 15.
- Cornelius, vide Gallus.
- Corythus, Alexandri et Cenones filius, ejus historia, *Parth.* c. 34, p. 22. Secundum Nicandrum, Alexandri filius ex Helena, non ex Cenone, *p.* 22, 7 seqq.
- Cos, *X.* 189, 48.
- Creta, *Parth.* 22, 11; *Ach.* 27, 16; *X.* 218, 51; 219, 4, *H.* 311, 43; 312, 3; *C.* 445, 42; *AD.* 507, 31; insula dives et magna, *C.* 443, 10. In eam proficiscuntur Thesali, Admeti regis tempore, *Parth.* 6, 31 coll. 28. Creticae urbes in Cydonem insurgunt, *Parth.* 22, 14.
- Cretineum, locus in agro Ephesino, quo habitatum concessit Leucippus, *Parth.* 6, 33.
- Crissaeus sinus, *H.* 263, 4; 307, 20.
- Crocodylus describitur *Ach.* 79, 1-21. Habet tot dentes, quot dies anni, *ib.* 27. Crocodilus a dextra ad sinistram natans est mali omnis, *H.* 319, 25 seqq.
- Croesus auxilia contra Cyrum contracta habet, *Parth.* 17, 30. Ejus filia Naxis Sardium arcem Cyro prodit, *ib.* 27 seqq. Croesi curus, *E.* 530, 39. Croesus opulentior, proverbiale, *Ach.* 100, 37.
- Crux paxa, *C.* 454, 45 seqq.; 456, 20 seqq., 50. Quali modo noxii in Aegypto cruci suffigantur, *X.* 208, 34 seqq.
- Cursus armati certamen in Pythiis, ejus descriptio, *H.* 282, 46-283, 30, 4 seqq.
- Cyanippus, filius Pharacis Thessali, maritus Leucones, venationi vehementer deditus, quomodo uxorem perdidit et se ipso occiderit, narratur *Parth.* c. 10, p. 10.
- Cydon, pater Eulimenes, quam Aptero Cretensi despon-

- 382, 23 *seqq.* Elephantos turrili in pugna, *H.* 381, 29; 382, 13 *seq.*; 21 *seqq.* Elephantos formidant equi, *H.* 382, 15 *seqq.* Hippopotamus dici potest elephas Egypti, *Ach.* 70, 16.
- Elens fluvius (Alphens), *Ach.* 38, 21.
- Eleusinae nortes, *C.* 466, 5.
- Elysium campus a poetis celebratus, *E.* 524, 13. Ibi et in *μακάρων* insula sunt heroes, *E.* 555, 3.
- Emesenus Heliodorus, *H.* 412, 35.
- Ephēbi pompam equestrem ducentes *describuntur* *H.* 274, 32 *seqq.*
- Ephesia (Ephesi regio), *Parth.* 6, 33.
- Ephesii, *H.* 240, 4; *Ap.* 618, a, 10.
- Ephesus, *X.* 183, 1, et *sape in Xenophonte*, *Ach.* 185, 26; 86, 15 et 32; 87, 41; *Ap.* 626, a, 35, 45 *seqq.* Ibi Dianae templum agris propinquum, *Ach.* 412, 8. Hoc templum ingredi non licebat olim matronis ingenuis, sed solis viris, virginibus, et servabus fugitivis. Matrona ingressa morte plectebatur, *ib.* 9 *seqq.* Disceptatio cum hero servae fugitivae, quae deae serva addicebatur, si heras injuste egerat, *ib.* 13 *seqq.* In loco post templum Dianae est spelunca mulieribus inaccessa, virginibus patens; in ea suspensa syrinx, *Ach.* 116, 31-34, ab ipso Pane confecta et ibi deposita; qui dens speluncam postea Dianae donavit, ea conditione, ut solae virgines latrent, *Ach.* 117, 30-35. Hinc in ea spelunca lit probatio virginittis, quae *explicatur* *ib.* 35-51. Templum Dianae *memoratur etiam* *Ap.* 626, a, 36; b, 2; 628, b, 7. Ephesi ad sacerdotium Dianae et Apollinis, lege jubente, admoventur nobilissimi et *ἀρισταί*, *H.* 240, 5 *seq.* Honor est annuus, et per theoriam Deli deponitur, *ib.* 7-11. Per tempus theoriae Dianae supplicia omnia suspenduntur, donec sacrificiis defuncti fuerint et *θεοροί*, *Ach.* 111, 45 *seq.* — Adde *Judicia*, *Lex*.
- Epicaste, uxor Clymeni, *Parth.* 12, 7.
- Epicæteorum monumentum in horto suburbano Athenarum, *H.* 236, 45.
- Epimelides nymphas, *L.* 155, 1.
- Epimetheus, *E.* 560, 41.
- Epiro, filia Echionis, cujus Cadmo et Harmonia secedens ex Boeotia, deinde mortua sepeliebatur in querceto apud Chironas: unde regioni, secundum nonnullos, accessit nomen Epiri, *Parth.* 21, 23-27.
- Epirus, *Parth.* 18, 2; *C.* 415, 12. Vide Epiro. Ibi oraculum (Dodoneum), *Parth.* 4, 40.
- Equus generosus in pompa *describitur* *H.* 272, 9-17.
- Equi formidant elephantos, *H.* 382, 15 *seqq.* Equi Armenii, *H.* 355, 8.
- Eresius Phantias, *Parth.* 7, 32.
- Eriphyles monile, *Ach.* 32, 30, in templo Minervae *Προνοίας* Delphico positum, a Phayllo ablatum, *Parth.* 18, 30 *seqq.* Ipsius Eriphylae sors, *ib.* 35 *seqq.*
- Eriippe, Xanthi Milesii uxor, ab Aristodemo Gythymia vocata; ejus historia, *Parth.* c. 8, p. 8 et 9.
- Eris in nuptiis Thetidis, *C.* 416, 53; convivium turbans, *E.* 530, 53. Ejus malum, *ib.* et 531, 4, 2.
- Erythra, *Parth.* 20, 21.
- Erythraei, socii Milesiorum contra Naxios, duce Diogneto, *Parth.* 9, 23.
- Euanthes pictor: ejus tabulae duae Pelusii in Jovis Casii dedicatae *accurate describuntur*, Andromeda, *Ach.* 59, 17-60, 26; Prometheus, 60, 27-54.
- Eulimene, Cydonis filia; ejus historia, *Parth.* c. 35, p. 22.
- Eupippe, Tyrinnae filia; ejus historia, *Parth.* c. 3, p. 4, 5.
- Eupipis, filia Trezenis, uxor Dimetiae; ejus historia, *Parth.* c. 34, p. 20.
- Euphroion (ἔφρ) *Ἀπολλωνίου excerptus Parth.* c. 28, p. 49. Idem (ἔφρ) *Θεοῦ excerptus Parth.* c. 43, p. 12, et c. 26, p. 19.
- Euphrates, *C.* 462, 22, 40, 46; 482, 20, 23; 484, 37, 48, etc. Euphrates et Tigris insulam efficientes, *J.* 517, 41.
- Euripides *suppresso nomine citatus* *E.* 530, 44; 533, 20, 21; 538, 32, 33; 543, 22; 547, 6; 548, 40; 549, 4; 560, 14 *sq.*, 28 *sq.*, 31; 563, 16; 572, 59, 61; 573, 34, 44; 578, 31, 32, 48; 583, 20, 21; 585, 13, 14.
- Europa (terra), *Parth.* 5, 23.
- Europa, *C.* 467, 48; a Jove rapta, *Ach.* 46, 19. Europae raptae pictura multis *describitur* *Ach.* 27, 13 *seq.*
- Euryalus, filius Ulyssis ex Eupippe Tyrinnae filia, quomodo perierit, *Parth.* 5, 1 *seqq.* Sophoclis fabula, *ibid.*
- Eurycles Graecis dicitur engasteimythos, *J.* 518, 18.
- Euthynicus, juvenis Ephesius, venationis studiosissimus, irata Venere in Rhodopidis amorem incidit, *Ach.* 123, 28-53.
- Fabula de leone, culice et araneo, in qua leonis et culicis faceta descriptio, *Ach.* 48, 30-49, 24. Fabula de leone, elephante et culice, *Ach.* 48, 12-31.
- Fama, filia Calumniae, *Ach.* 99, 40 *seqq.* Famae ala celerissima, *Ach.* 113, 37.
- Faustinus, cui Antonius Diogeus librum suum mittit, 510, 43.
- Flores qui sint veris *πρωτοσπορήματα*, *L.* 159, 2.
- Fons amatorius, *J.* 521, 37.
- Fortuna dea, *Τύχη*, *Ach.* 71, 54; 73, 19 et 29; 77, 10, etc.; *βάσκανος*, *C.* 427, 5; 454, 7; *φύλακινος*, *C.* 457, 24.
- Frumentum ingens Meroae, *H.* 391, 24-27.
- Furia, *H.* 248, 26; 252, 21; 234, 42. (Furiae) *descriptio*, *Ach.* 29, 37 *seqq.* Furiae, *E.* 556, 48. Furiarum epulum, Furiarum mensa, *proverbialiter*, *Ach.* 82, 2; *E.* 572, 29.
- G.
- Galli gallinaei qua causa mane canant, *H.* 237, 51 *seqq.*
- Galli. Gallicus sacrificii ritus, *Parth.* 9, 11 *seqq.* Gallorum incursiones per Ioniam Asiam, *Parth.* 8, 9. Milet per Thesmophoria festum mulieres multas abducunt, *ib.* 10 *seqq.* Eorum hospitalitas (*φιλοξενία*), *ib.* 26. Nobilissimum factum Galli principis, *ib.* p. 8, 26-9, 17.
- Gallus. Cornelius Gallus, poeta Romanus: huic Parthenius suam collectionem *ἐρωτικῶν παθημάτων* mittit et inscribit, *Parth.* 3.
- Ganymedes pastor, Phrygius juvenis, a Jove raptus, cujus in caelo fit pocillator, *L.* 179, 48; *Ach.* 54, 36 *seqq.* 45, 49 *seqq.*
- Gergilius, *Vide* Cephalo.
- Geryonis boves, *Parth.* 20, 22.
- Gela, *AD.* 509, 7, 18.
- Glauci Chii crater, *Ach.* 40, 16.
- Gorgonis caput terribile, *H.* 287, 16; scutum Persei, *Ach.* 60, 13 *seqq.* Gorgonis caput in clypeo Minervae, *H.* 272, 3.
- Graeca lingua etiam apud Gymnosophistas et Aethiopiae reges in honore est, *H.* 387, 47 *sq.* Graecus vestitus, *H.* 258, 39 et 48; splendidus, *ib.* 49.
- Graecanici dii, *Ἑλλήνοισι*, *H.* 260, 9; 300, 43; *C.* 497, 4. Graecum mare, *C.* 461, 41.
- Gratie, *E.* 553, 15; 568, 39. *Χαρίτων λαμῶν*, *proverbialiter*, *E.* 530, 50; *item* *Χαρίτων παίσματα*, *E.* 579, 42.
- Gymnasium balneo junctum, *Ap.* 614, b, 4-27.
- Gymnosophistae, *H.* 391, 33, 51; 394, 15; 396, 28; qui Meroae in Pania habitabant, *H.* 390, 17 *seqq.* Aethiopum regi *σύμβουλοι* et *σύμβουλοι*, *H.* 389, 23 *seqq.* Gymnosophistae non victimis sed solis precibus et odoramentis

Iacchum canere et εὐάζειν, *L.* 158, 37.
 Iamblichus Babylonius Antonino et Nero Parthici belli exitum prædicit, *J.* 518, 27-33.
 Iapetus : Ἰαπετός ἡρόνος, *E.* 531, 22.
 Iason et Argonautæ inscientes occiderunt Cyzicum, *Parth.* 20, 2 seqq.
 Iberia : ibi civitas cuius incolæ noctu vident, cæci interdum, *AD.* 508, 14 seqq.
 Ibricus fluvius magnus, cuius undæ citharæ sonum edunt, *Ach.* 45, 29-35. Iberica amethystus, *H.* 305, 20 seqq.
 Icarus, ex Atheniensium fabula, olim Bacchum excepit, *Ach.* 39, 40.
 Icaris, *E.* 596, 48; per mare, cui nomen dedit, immortalis, *ib.* 48-50.
 Icarus insula; ejus vinum, *Ach.* 39, 37.
 Ida mons, *Parth.* 5, 13, 18.
 Idas, filius Clymeni, *Parth.* 12, 8.
 Illyris regio, *Parth.* 6, 43.
 Inachus, rex Argorum, mittit qui filiam suam, Io, a prædonibus ablatam quaerent, *Parth.* 3, 13 seqq.
 Incantatio sanguinem ex vulnere fluentem sistens, *H.* 384, 16.
 Indi prorsus nigri, *Ach.* 61, 12, quibus ibi opponitur Ἀἰθίοψ νόθος, Indi victi a Bæcho, *L.* 167, 47. Indæ mulieres ex arboribus vestes texunt, *Ach.* 59, 52 seqq.
 India, soli proxima, calidiore luce fruitur; inde Indis corpus ferrei coloris, *Ach.* 71, 7-10; ubi nigra rosa Indorum describitur *ib.* 11-20. India aurifera, *Ach.* 45, 36. Ἰνδία, *X.* 208, 23. Indica rex aliquis, *X.* 207, 4. Indicus elephas, *Ach.* 70, 17. Indicae plantæ, *H.* 265, 30. Indici lapides, *H.* 366, 21. Indica amethystus, *H.* 305, 32. Indica aromata, *Ach.* 70, 52. Indicae merces, *H.* 293, 16.
 Io Argiva, Inachi filia, a prædonibus abducta, *Parth.* 3, 12.
 Iones, *Ach.* 100, 28; *H.* 240, 4. Iones dispersi, in Caunum collecti a Cauno, Mileti filio, *Parth.* 11, 6. Iones τρωφόντες καὶ ἀπρόγμυνοι, *C.* 424, 48 seqq.
 Ionia, *X.* 183, 5; *Ach.* 122, 32; *C.* 428, 45; 431, 54, etc.; 502, 54; dives, *C.* 424, 48. Ionia a Gallis vastata, *Parth.* 8, 9.
 Ionium mare, *H.* 307, 18; *C.* 443, 5; 44, 445, 42; 446, 18.
 Iphimeda, uxor Halœi Thessali, *Parth.* 16, 12.
 Ἰσχυς. Vide Robur.
 Isidora, soror Antonii Diogenis, *AD.* 510, 44, 54.
 Isis Egyptia, *H.* 225, 42; σεμνή, *X.* 186, 49. Isis sive Tellus, amat et absentem lugeat Osirin, id est Nilum, *H.* 377, 44 seqq. Isis templum in Catadopis, *H.* 267, 7 et 13. Isis templum Memphi, *H.* 238, 4-9; 214, 12; 332, 35; *X.* 209, 34; Ἰσιον, *H.* 338, 3; 840, 8. Isidi sacra ipsa urbs Memphis, *X.* 208, 16. Isis propheta, *H.* 202, 13, cui coma sacra, intonsa, *H.* 336, 22. Ἐμψόχων et vini abstinens vivit Isis propheta, *H.* 277, 10-12. Ex lege in prophetia succedit filius major, *H.* 338, 20. Pars templi prophetis attributa, *ib.* 26 seqq.
 Mortuo propheta, per septem dies templum ἀδατόν aliis præter sacerdotes, *H.* 340, 35. Lege sacra vetitum ut propheta ploretur, quippe meliorem sortem nactus, *H.* 341, 1 seqq.; 343, 38 seqq. Isidi dedicata sive sacra virgo, *X.* 207, 14, 19. *Iusjurandum*, per Isidem, *H.* 277, 4. — Isis templum Alexandriae, *Ach.* 86, 10; 93, 36; item Rhodi, *X.* 221, 31, 37, 40.
 Isthmus Peloponnesi, *H.* 407, 22.

Italia, *Parth.* 8, 21; *C.* 416, 12; 425, 46; 443, 6; *X.* 210, 6; 215, 6; 20, 37, etc.; *AD.* 508, 40.
 Italiota (Rheginensis), *C.* 417, 7.
 Ithaca, *Parth.* 5, 2; *H.* 311, 29.
 Itys (Iusciniarum cantus), *L.* 159, 8.

J.

Judicia Ephesi πρόεδρος in capitalium causarum iudicio ex lege habebat συμβούλους ἐκ γεραιτέρων, *Ach.* 111, 27 seqq.; 121, 5; vel παρέδρους, *ib.* 111, 31; 119, 7, 17 seqq.; 22; 420, 49, etc.
 Juno, *Ach.* 54, 50. Ei sacra Samos, *X.* 189, 27. Junonis nuptiæ, proverbialiter, *E.* 530, 51; 596, 17.
 Juppiter a capra nutritus, *L.* 136, 41. Juppiter ob mulerem mugit, saltavit Satyrus, se fecit aurum, *Ach.* 54, 47 seqq. Mercurium jussit Herculem vendere Omphalæ, *Ach.* 41, 27. Jovis προμηθεΐα, *E.* 559, 44; 560, 44. Jovis Μαύχίου et Jovis Οὐρανίου templa Alexandriae, *Ach.* 80, 17. Jovis Casii, dei fatidici, statua in Pelusio describitur *Ach.* 59, 9 seqq.; ejus templum, *ib.* 16 seqq. Juppiter Ἐκαίρεος, *Parth.* 15, 42. Juppiter Ἰκείσιος, *H.* 259, 37. Juppiter Ζείσιος, *Parth.* 12, 35; 13, 22; 15, 43; *H.* 259, 33, 36; *Ach.* 44, 15; 65, 3; 67, 12; *E.* 550, 7, 17; 552, 18, 50; 554, 29, 47; 557, 44; 591, 1. Jupiter Πάτριος, *E.* 558, 10. Juppiter Σωτήρ, *L.* 175, 18; *E.* 560, 47. Jovi Σωτήρι bibere, *E.* 527, 50. Jovi Σωτήρι sacrificabatur, in fine Diasiorum, *E.* 539, 40; 552, 40; 555, 11. Vide Diasia.
 Jupiter Φίλιος, *E.* 538, 30; 553, 43. Εὐδωλὸν Ἀνός, proverbialiter dictum, *E.* 530, 50.
 Justitiæ (Θέμιδος) statua allegorica describitur *E.* 529, 38-47; 530, 30-36.
 Lacæne dictum : ἡ τὰν ἡ ἐπὶ τὰν, *E.* 566, 3; 4. Lacæne canis, *E.* 578, 49. Lacæna (vitis) in Chio, *Ach.* 39, 30.
 Eucedæmon, *X.* 242, 11 et 31.
 Lacedæmonii, *C.* 486, 32.
 Laconica, *Parth.* 13, 46. Laconicus lapis, *E.* 524, 52.
 Lampsaceni colunt Priapum, *Ap.* 620, b, 28.
 Lampetus lieros in Lesbo interfectus ab Achille, *Parth.* 17, 3.
 Laodice Troica; ejus historia, *Parth.* c. 10, p. 14.
 Laodicea Syriæ, *X.* 208, 5; 210, 13.
 Laomedonti serviens Apollo, *L.* 171, 24.
 Lapis insularis, *E.* 524, 48. Vide Chalcidicus, Chius, Laconicus, Pentelicus, Thessalicus.
 Epitharum et Centaurorum pugna, *H.* 272, 1.
 Larissa, filia Piasii, Cyzici uxor secundum nonnullos, *Parth.* 19, 38.
 Latona πρὸς καλλιτεχνίας contendit cum Niobe, eamque punit, *Parth.* 21, 31 seqq.
 Laureæ corona virginea, rosea amoris, *E.* 573, 40, et alibi apud eundem. Laureæ corona caduceatoris Diasiorum, *E.* 540, 9; 546, 46; 548, 20, 29; 572, 4.
 Leda, *C.* 453, 37.
 Leleges : in eorum regione Caunus condita, *Parth.* 11, 21. Lelegea vestis, *Parth.* 13, 35.
 Lesbos insula, *Parth.* 19, 1; *X.* 201, 36; 222, 43. Ibi locus Nympharum, qui, cum tabula picta ibi consecrata, describitur *L.* 131, 1-12. Lesbos ab Achille direpta, *Parth.* 19, 12; 16, 20 seqq. Vide Trambelus. — Lesbios, *H.* 342, 10. Lesbica vitis, valde humilis, describitur *L.* 143, 5-9. Lesbium vinum, ἀνδομαίαν, *L.* 170, 19.
 Leonidae trecenti, *C.* 478, 4.
 Leontini, *AD.* 508, 54. Eorum tyrannus, *ib.* 43.

- modo celebrent Thargelia, *Parth.* 9, 44 seqq. — Milesius Hypsicreon, *Parth.* 13, 34.
- Miletus condidit urbem Œcusiū, et a Tragasia, Celæntis filia, genuit Caunum et Byblidem, *Parth.* 14, 4 et 7 seqq.
- Miletus urbs, *C.* 424, 53; 428, 20; ibi portus multi, *C.* 429, 6; quorum unus Docimus dictus, *C.* 441, 28. Mileti nuptiae fiebant in Ὀρενοίης templo, *C.* 441, 53 seqq. Ibidem Thesmophoria celebrantur in loco qui non procul abest ab urbe, *Parth.* 8, 10. Ex hoc loco per invasionem Galli multas mulieres abduxerunt, *ibid.* 12 seqq. Μυλαῖδες virgines, *Parth.* 11, 32. — De Mileto urbe exstabat liber Aristocriti, *Parth.* 11, 1. Milesiacarum rerum scriptores; ex his excerptum *Parth.* c. 14, p. 12. Milesiaca scripsit Hegesippus, *Parth.* 14, 13.
- Minerva, *E.* 530, 52. Vide Panathenaea. Minervæ Ἐρενοίης templum Delphis, *Parth.* 18, 30. Minervæ (Ἐργάνης) ira et vindicta pro mercede textrici conductæ non soluta, *Parth.* 19, 23 et 27 seqq. Minervæ tibia, *Ach.* 117, 1. Iusjurandum Νῆ τῇν Ἀθηνᾶν, *Ach.* 40, 47.
- Mithridatæ (an Milliadæ?) trecenti vel Leonidæ, *C.* 487, 4.
- Mitra, sacerdotii symbolum, *H.* 412, 15; alba, *ib.* 24.
- Mnesarchus, *AD.* 508, 10.
- Μερόν ἐν ταῖς Ἀραῖς (Exsecrationibus) excerpta *Parth.* c. 27, p. 19.
- Morbus sacer, ἡ ἐκ θεῶν καλούμενη νόσος, *X.* 216, 21.
- Mors, Θάνατος, deus, *X.* 205, 31.
- Mortuus κατὰ νόμον καίνεον παραγίνεσθαι τις δαίμων dicitur *C.* 422, 39.
- Munitus, Acamantis filius ex Laodice, ab Æthra enutritus, quomodo obierit, *Parth.* 14, 33 seqq.
- Murenæ et viperæ amor describitur *Ach.* 38, 31-48.
- Muri (ὀρεγγίου) statuis et picturis ornati, qui hortum cingebat, descriptio, *E.* 528, 17-532, 17; 540, 43-543, 42.
- Musæ, *L.* 102, 33, 36, 44.
- Mycenes πολυχρόνους tyrannus, *E.* 530, 40.
- Myrleanus Asclepiades, *Parth.* 22, 11.
- Myrmidones, *H.* 209, 12.
- Mysteria unde dicta, *J.* 518, 14 seqq.
- Mytilene, urbs Lesbii, paucis describitur *L.* 134, 22-25. Ejus urbis acta valde amena et instructa, *L.* 146, 41 seqq. Memoratur urbs *L.* 167, 5; 172, 11; 173, 43; *Ap.* 620, b, 5; 622, a, 42; 626, b, 17, 23.
- Mytilenæsi, *L.* 155, 16 seqq.
- Nabis, Croesi filia; ejus historia, *Parth.* c. 22, p. 47.
- Naucratia, *H.* 251, 33.
- Naucratites mercator, *H.* 250, 54; 320, 46; 324, 42.
- Naufragium. Vide Tempestas.
- Nautarum καλυστοῦ cantilena, *L.* 161, 52; 162, 5.
- Naviculæ ex magnæ arundinis internodio structæ, duas vel tres homines recipientes, *H.* 391, 3-9.
- Navis soluta portu egrediens describitur *Ach.* 52, 45-52.
- Navium zonæ, ζωστήρες, *H.* 225, 12. Naves puras esse debere ab aphrodisiis, dicunt nautici viri, *Ach.* 87, 33.
- Naxius Promedon, *Parth.* 15, 34.
- Naxos insula, *Parth.* 15, 47, antiquitus vocata Strongyle, *ibid.* 16, 8 et 9. Ex hac insula profecti piratæ Thraciæ, *ibid.* Quare Naxi a Milesiis bello impetiti, *ibid.* 16, 1 seqq. Ara in Naxiorum Prytaneo, *ib.* 2. Naxi a Milesiis urbe inclusi et obsessi quomodo servati fuerint narratur, *Parth.* c. 9, p. 9 et 10. — Naxiaca scripsit Andronicus, *Parth.* 9, 18.
- Neera, uxor Hypsicreontis Milesii; ejus historia, *Parth.* c. 18, p. 15.
- Neanthes c. in secundo libro excerptus *Parth.* c. 33, p. 21.
- Necromantiæ magici ritus describuntur *H.* 329, 52-331, 27.
- Nelida, *Parth.* 13, 9 et 34. Nelidæ, *Parth.* 12, 15 et 30.
- Nemesis, *C.* 449, 49.
- Neopolemus, Achilles filius, ad aras Pythiæ Apollinis ab Oreste dolo occisus; ejus causa Pythica quaque τραπεζιδοῖς Ænians theoriam Delphos mittunt, *H.* 268, 45 seqq.; 269, 16 seqq., 40. Neoptolemus maximus heros, *H.* 276, 23, hymno celebratur, *H.* 274, 11 seqq.
- Neptunalia Mytilenæ, *Ap.* 622, a, 46 seqq.
- Neptunus, *Ach.* 58, 46; *C.* 447, 11; *H.* 314, 49; *E.* 549, 27; 563, 25, 31, 45, 51, etc.; *Ap.* 614, a, 13. Neptunus πελάγιος *H.* 309, 32. Neptunus ἀσπάλιος, *H.* 323, 13. Neptunus ἐνοσίχθων, ἐνοσίχθων, *E.* 597, 13. Neptuni cultum, *Ach.* 59, 25.
- Nereis, *C.* 415, 7; 432, 28; 441, 50. Nereides, *E.* 567, 7.
- Nereidum chorus, *Ach.* 87, 22.
- Nereus et Nereides, *H.* 271, 12.
- Nicenetus poeta, quæ de Cauno et Byblide narret; ejus versus, *Parth.* c. 11, p. 11, 2 seqq. Idem in Ἀόρα excerptus *Parth.* c. 1, p. 3 et 4.
- Nicander in libro De poetis excerptus *Parth.* c. 4, p. 5. Ejus versus tres, *Parth.* 22, 5 seqq.
- Nicandra, textrix ab Alcinoë conductæ et fraudatæ; hanc quomodo ultā fuerit Minerva (Ἐργάνη), *Parth.* 19, 23 seqq.
- Nicochis, vicus major βορκίων, describitur *Ach.* 75, 9-15.
- Nilota, maximum apud Ægyptios festum, circa kolistium æstivum, quando Nilus exundare incipit, *H.* 377, 28-37; 378, 3-6; 384, 52. Quare hoc habentur festorum maximum, *H.* 377, 33 seqq.
- Nilotici sive Ægyptii boves describuntur *Ach.* 46, 7-19.
- Nilotica lotus, *H.* 390, 1. Nilotici flores, *H.* 384, 47.
- Nilus ultra Thebas Ægyptias descendens, post Memphim in tria flumina dividitur, Delta efficiens, ubi fluminum illorum quodque in alia multa et magna flumina finditur, *Ach.* 74, 13-25. Nili fontes, augmenti causæ, et nativæ aquæ disseruntur *H.* 264, 1-31, quæ ex sacris libris petita dicuntur *ib.* Nihil aqua suavissima describitur *Ach.* 78, 34-43. Quomodo ex Nilo bibant Ægyptii, *ib.* 44-54. Nilus ζειδωρός, Horus, ab ὕδατος dictus, anni vicissitudinum index, ipso nomine ejus 365 dies indicantur per litterarum vim, veniens ex Æthiopia, Ægyptiis deorum matre, *H.* 385, 18-37. Nilus habetur deorum maximus et quasi Cælum ab Ægyptio populo, quare, *H.* 377, 33-43. Mysteriorum peritis est Osiris, ab Iside amatus, *ib.* 44 seqq. Nilo sacrificatur, *H.* 389, 13. Nili miracula describuntur *Ach.* 74, 26-46. Paludes facit in partibus τῶν βορκίων, *ib.* 43 seqq. In ripis Nili multe navigabæ præsto sunt transvectionis mercedem dantibus, *H.* 259, 19 seqq. Quomodo quæque Nili fossa aggere instructa sit, quo rupto campis inundatur, *Ach.* 75, 50 seqq. Magna et lata fossa apud βορκίους, *Ach.* 76, 3. Nili locus, ubi fluvius in gyron se flectens quasi sinum quandam in continenti terra efficit, describitur *H.* 368, 27-36. Arbores quædam Nilo gaudentes, *ib.* 34 seqq. Nili ad Meroën cursus qualis, *H.* 391, 13-17. Syenæ puteus, similis Memphitæ, νελομέτρον, describitur *H.* 385, 1-9. Nili ostia, ἐκβολαί, *X.* 207, 22; 209, 5 et 12. Nili ostium Hefacleoticum, *H.* 225, 4. Nili ostium Parætion (scrib. Parætonion), *X.* 207, 22. Nili fossa a Menelao facta ad Schadium, *X.* 208, 14. Nilus εὐδαίμων, dictus in oraculo *H.* 263, 26. Præterea memoratur *H.* 259, 9, 9; *C.* 486, 16; *X.* 186, 49.

- Περσική θάλασσα, *H.* 346, 22. Κόμπος Περσικός, *H.* 379, 53 seqq. Persae flammam deponunt resolutantes προσκυνούσας, *H.* 346, 30 seqq.
- Persica lingua, *H.* 370, 54. Persica avaritia, *H.* 304, 32, 37.
- Persens, Danae ex Jove filius, *Ach.* 55, 6; Argivus, *Ach.* 59, 24. Perseus Andromedam servans, pictura Eoanthis, *ib.* 60, 8 seqq. Persens et Andromeda, heroes πρόγονοι regum Aethiopiae, *H.* 288, 3; eorum amores in thalamis regiae picti, *ib.* 8 seqq., ubi nuda Andromeda, *l.* 21 seqq. Vide Aethiopes.
- Perseus, Philobies maritus, Dardani praefectus, Laodices precibus commotus quid instituerit, *Parth.* 14, 19 seqq.
- Pisios, pater Larissae, quacum rem habuit, *Parth.* 19, 39.
- Pisus lus, *Ap.* 614, b, 13-22.
- Piraeus, *H.* 234, 16.
- Piratae: apud eos lex, capiendam navem qui primus sit ingressus, is ut quicquid velit de praeda sibi eligat, *H.* 317, 4-7. Pirata πορρωρεῖς (purpuram colligentes) in insula Pharo, *Ach.* 83, 3.
- Pirene, fontis nymphe; ex ea Melissa genuit filium (Actaeonem), *Parth.* 13, 15 seqq.
- Pisidice, Methymnaea, regis filia; ejus historia, *Parth.* c. 21, p. 16.
- Pitys (Pinus). Vide Pan.
- Phaedra amor perdidit Hippolytum, *Ach.* 39, 39.
- Phaenias Eresius excerptus *Parth.* c. 7, p. 7 et 8.
- Pharax, pater Cyanippi, Thessalus, *Parth.* 10, 26.
- Pharnuchus, *J.* 518, 3.
- Pharus insula, *Ach.* 78, 27; 80, 30; 81, 9; 125, 21; describitur *Ach.* 82, 16-26. Haec insula στρατηγός praeficitur, *ib.* 1, 37, etc. — Pharius, *H.* 261, 34.
- Phaylus tyrannus: ejus historia, *Parth.* c. 25, p. 18.
- Pherae sub Admeto, *Parth.* 6, 38.
- Phila, urbs paulo supra minores Cataractas Nili sita, centum fere stadiis distans Syene et Elephantine. Ex quo ab exsilibus Aegyptiis occupata, semper Aethiopicane an Aegyptiaca sit urbs, in aequilibrio erat, *H.* 355, 20-31.
- Quare Philae urbs semper ἐκίμαρχος, *H.* 355, 17. Memoratur *H.* 375, 51; 388, 25; 389, 14.
- Phile, Antipatri filia, uxor Balagri, *AD.* 511, 3.
- Philetas in Έμμη excerptus *Parth.* c. 2, p. 47.
- Philobie, uxor Persei, *Parth.* 14, 19.
- Philoctetes sagitta vulnerat Paridem, *Parth.* 3, 31.
- Philomela mensa, *Ach.* 32, 30. Vide Procne.
- Philotis, *AD.* 508, 11.
- Philottus, secundum nonnullos Niobes maritus, in veneratione perit, *Parth.* 21, 30 seqq.
- Philtrum ἀρσενον insaniam affert, *Ach.* 77, 6.
- Phobius, filius Hippoclis Nelidae, *Parth.* 13, 9.
- Phobius, Nelida, Cleobae maritus, imperat Milesiis, *Parth.* 12, 31. Quare imperio cesserit Phrygio, *Parth.* 13, 4 seqq.
- Phoenice, *X.* 190, 38; 191, 34; 198, 9; *C.* 481, 50; 484, 35; 485, 31.
- Phoenices piratae, *X.* 190, 33.
- Phoenicia mercus, *H.* 293, 17.
- Phoenicopterus, Nilotica avis, *H.* 321, 20.
- Phoenix avis ex Aethiopia vel India in Aegyptum veniens, *H.* 321, 24; avis Aethiopica; ejus descriptio, fabula et sepulturae ritus, *Ach.* 68, 25-54. Eo patris sepulcrum ferente in bellum non exeunt Aegyptii, *ib.* 1, 21 seqq.
- Phoroneus, Lyrei pater, *Parth.* 3, 14.
- Φρόνησις. Vide Prudentia.
- Phrygia Magna, *X.* 201, 52.
- Phrygii latrones, *C.* 501, 63.
- Phrygius Milesius imperans post Phobium, *Parth.* 13, 5.
- Phthia, regio circa Malacum sinum, *H.* 269, 6 seqq.; patria Achilles, *Parth.* 17, 19.
- Phthiota Achilles, *H.* 269, 3.
- Phylarchus excerptus *Parth.* c. 25, p. 18. Idem in libro XV excerptus *Parth.* c. 15, p. 13.
- Pleiadum oceanus hibernis, *H.* 308, 1.
- Pluto, Ἀιδωνεύς, *Ach.* 121, 20.
- Plutus et Pluto oppositi *E.* 556, 33 seqq.
- Poeta qui Δέδου κτίσιν scripsit; ejus carminis versus viginti duo, *Parth.* 17, 1 seqq. — Anonymi poeta versus citantur *E.* 535, 16.
- Polemarchus (magistratus). Vide Academia.
- Polybus Corinthius, pater Alcinoes, *Parth.* 19, 21.
- Polycles, frater Polycritus, unus ex praefectis urbis Naxi, *Parth.* 10, 10.
- Polycritus, virgo relicta in Delio templo Naxi; ejus historia, *Parth.* c. 9, p. 9 et 10.
- Polydora, filia Pelei, mater Menesthii, *H.* 269, 11.
- Polymela, Aoli filia; ejus historia, *Parth.* c. 2, p. 4.
- Polymestor, *E.* 548, 41.
- Pompa theonica Delphis cum hecatombe accurate describitur *H.* 270, 21-274, 36.
- Pontus (provincia), *X.* 200, 14; *AD.* 507, 10.
- Priami filius Alexander, *Parth.* 5, 13.
- Priapus Lampsaceni colunt, *Ap.* 620, b, 28. Priapi statua in salufatorio Ienionis, *ibid.* 24.
- Priene, *C.* 458, 34, 39; urbs parva; graecae curiositatis plena, *ib.* 445. Prieniensium στρατηγός, *C.* 459, 8; 468, 46.
- Procnes, Philomela et Terei fabula representata in tabula picta, quae describitur *Ach.* 80, 39-81, 8. Eadem fabula multis explicatur *Ach.* 81, 26-82, 11. Jugulatio filii, *Ach.* 32, 31.
- Promedon Naxius, amicus Hypsiereontis Milesii, ejus uxor enim ad adulterium adigit et in Naxum sequitur, *Parth.* 15, 34 seqq.
- Prometheus animalia finxit, *Ach.* 48, 12 et 17 seqq. Catenis alligatus, ab Hercule aquilam occidente liberandus, pictura Eoanthis, accurate descripta *Ach.* 59, 18 seqq.; 60, 28-54. Prometheus aquila, *E.* 560, 6 seqq.
- Πρόνοια. Vide Minerva.
- Propheta Isidis aquam bibit, prorsus abstemius, *H.* 306, 31 seqq. Prophetis Isiacis interdictum ritibus magicis et necromanticis vel spectandis, *H.* 330, 39 seqq. Prophetia a puero sacris incumbens, *H.* 281, 32.
- Proserpina, *H.* 365, 47; Kórh, *J.* 518, 39. Proserpinae thalamus, *E.* 564, 53.
- Protesilaus rediit, *C.* 472, 25.
- Proteus Pharius, in varias se formas mutans, *H.* 261, 34 seqq.; *E.* 594, 12.
- Prytaneum Naxiorum, *Parth.* 16, 2.
- Proverbia et locutiones proverbiales: Ελαφος ἀντί παρθένου, *Ach.* 95, 35. Ex κυνός, οὐ λόκου στόματος, *L.* 138, 46. Βοὺς ἐν αὐλῇ καταλείπονται, *L.* 173, 13. Δεύτερος πλοῦς, *H.* 236, 6. Ἰδιόθεν με φέρεις, *H.* 258, 51. Εἶπον ἂν καὶ τοῖσδε τοῖς καλὰμοις, *H.* 259, 7. Οὐδὲν πρὸς τὸν Διόνυσον, etc., *H.* 261, 32. Τοῖς ἰμοῖς κατ' ἰμοῦ χράται περὶ τοῖς, *H.* 268, 8. Κατόπιν ἑορτῆς ἦσαν, *H.* 270, 16. Ἐκ παρόδου, *H.* 274, 48. Τὴν ἀπὸ ξύλου κλῆσιν φέρει, *H.* 276, 27. Οὐκ ἔστι τοὺς δυστυχούντας μὴ οὐ πάντα δυστυχεῖν, *H.* 308, 54 seqq. Κῶμα ἐπὶ κύματι, *H.* 309, 29. Χρυσὰ χαλκείαν, *H.* 339, 49. Οὐδ' ὁ ἥλιος γινώσκει, *H.* 348, 28. Πάν πείσμα διέρρηται, *H.* 351, 36. Τάλας ῥίψωμεν ἀγκυραν, *H.* 360, 32. Ὁ τρώας αὐτὸς ἰάσεται, *C.* 477, 2. Ἀπὸ γραμμῆς, *E.* 550, 30. Ἀνδρακα τοὺς θαλαυρούς, *E.* 558, 22. Αἶθον ἀπὸ γραμμῆς κινῶ, *E.* 586, 7. Ἀρχὴς ἀπ' ἀρχῆς, *E.* 590, 12. Alia proverbia in suis vocabulis referuntur.
- Prudentia (Φρόνησις): ejus statua allegorica describitur *E.* 528, 21-47; 530, 3-10.

- paruit, « *aliquis precatur* X. 208, 42 *seq.* Solis pro-
sapia, H. 412, 35. Sol γενεάρχης sive γενάρχης regum
Æthiopiæ, H. 287, 52; 288, 2; 395, 24. Ei Æthiopes
sacrificant equos candidos, quare, H. 392, 12 *seqq.*;
404, 35. Per solem iusjurandum nemo sapientum
(Æthiopiæ) negligit, H. 291, 2 *seq.* Vide Æthiopes.
Sol, προπάτωρ regis Persarum, C. 474, 39. Solis porta
Alexandriæ, Ach. 79, 33 et 36.
Somnus adducitur φαρμάκω quodam capiti illito, quantum
est orobi granum, oleo prius subactō, Ach. 73, 45
seqq. Somni fons τρωή και πόσι και νόμος, E. 527, 27.
Sophocles in Euryalo excerpitur Parth. c. 3, p. 4. Cita-
tur poeta suppresso nomine E. 583, 25, 26.
Σωροσύνη, E. 546, 25, 39. Vide Temperantia.
Sparta, C. 494, 29; πάριον, C. 464, 13.
Spartilata Lacedæmonii, X. 211, 45.
Sperchius, pater Menesthei, H. 269, 10.
Sphinx, E. 531, 13.
Staphylus, Bacchi filius, Bybasti qua arte effecerit ut
una ex filiabus, Hemitheæ, prolem ex Lyceo concipe-
ret, Parth. 3, 30 *seqq.* Altera ejus filia Rheo, p. 4, 4.
Stentor : Στενέρεον (Stentorea voce), E. 589, 26; 595,
50.
Sthenoboræ calumnia, Ach. 32, 31.
Strongyle, antiquius nomen Naxi, Parth. 16, 8.
Struthiocamelus, στρουθὸς Αἰθιοπία, H. 404, 17.
Styx, fons sacer Ephesi, Ach. 123, 1, quomodo ortus sit
multis narratur ib. l. 18-54. In eam descendunt quæ
pudicitie violatæ arguuntur; fons culpam sive inno-
centiam indicat, Ach. 124, 1-9; 39-45.
Susa, C. 462, 45.
Sybaris, C. 433, 12.
Sybaritis, C. 429, 22. Sybaritis (mulier), C. 425, 47;
429, 20.
Syene, H. 355, 22; 369, 34, 38; 371, 29, 34, etc. Po-
sita in solo inferiore quam Nilus, H. 373, 9 *seqq.* Vide
Nilus. Syene ex gnomone et puteis ad fundum illumi-
natis intelligitur solem æstivo solstitio examissimam
vertici imminere, H. 385, 9-15.
Συμβόλων (eorum quæ in via vel alibi nobis occurrunt,
conspiciuntur vel audiuntur) interpretes quid de fabulis
pictis dicant, Ach. 81, 12 *seqq.*
Syracusa, urbs magna et pulchra, X. 211, 32; 212, 44;
C. 415, 2, 10, 17, etc. Syracusanorum tyrannus Hippar-
chus, Parth. 18, 7. Syracensis festum Veneris δημοτέλες,
C. 415, 22.
Syria, X. 193, 51; 195, 38; 196, 25, etc.; C. 462, 19;
481, 50; 482, 20; 484, 36, 50 etc. E. 561, 5. Syriæ rex,
J. 521, 50; 522, 25, 30.
Syrinx virgo, capras pascens, amata a Pane, et in in-
strumentum musicum mutata, L. 153, 28-42; 154, 18-
24. Vide Pan. In spelunca luci Dianæ Ephesiæ suspensa
syrinx virginitatis probatrix, Ach. 117, 30-51. Syringis
accurata descriptio et cum libia comparatio, Ach. 116,
38-117, 11; ib. l. 23-29.
T.
Tania virginis vice funis fungitur, L. 134, 48 *seq.*
Tanais fluvijs, Parth. 7, 1. Unde ei nomen, J. 518, 4
seqq. Tanais et Pharsaridis sunt quæ ab accolis cele-
brantur mysteria Veneris, ib. l. 5-7. Tanais ostia, AD.
507, 12.
Tantalus, pariter Niobes, Parth. 21, 29. Tantali cibus,
Ach. 90; 32. Tantali poculum, Ach. 54, 7.
Tarentum, urbs Italia, X. 215, 23; 217, 53.
Tarsus, urbs Ciliciæ, X. 199, 39 et 42; 202, 45, etc. Ap.
613, a, 8 *sq.*; b, 24; 618, b, 36; 620, 33, 38.
Tauri, ubi Dianæ humano sanguine sacrum fit, Ach. 114,
42 et 45.
Tanromenium in Sicilla, X. 215, 32; 217, 33.
Telamon, pater Trambeli, Parth. 19, 1 et 18.
Teleos, Argivus, pater Clymeni, Parth. 12, 7.
Tellus, Γῆ, recondit cantica Echonis nymphae, dum canta-
ret occisæ, L. 162, 42 *seqq.* Tellus mater Daphnen fu-
gentem supplicem recipit et servat, E. 574, 45 *sq.*;
597, 4 *seq.*
Temperantia, Σωροσύνη : ejus statua allegorica describi-
tur E. 529, 13-37; 530, 19-29.
Tempestas in mari et naufragium describitur uberrime
Ach. lib. III *init.*, p. 56-58.
Tereus. Vide Procne. Terei mensam caquant hirundines,
Ach. 37, 27.
Termera, Parth. 22, 27.
Thamyra, Thrax excæcatus, Parth. 20, 19.
Thargelia Milesiorum, Parth. 9, 44.
Thebæ Egyptiæ, Ach. 74, 14. Thebæ Magnæ, H. 262,
43; 355, 10; ἱερατόμυλοι, patria Homeris, H. 278, 33.
Thebanī a Phœnicibus orti, Ach. 27, 2.
Θῆμις. Vide Justitia.
Themistocles, ex juvene ἀκολάστῳ vir factus virtute et
sapientia eximius, Ach. 126, 50 *sq.*
Theocritus poeta suppresso nomine citatur E. 540, 13;
576, 38.
Theodosius, pater Heliodori, 412, 35.
Theogenes excerpitur, fortasse ἐν Παλληνιακοῖς, Parth.
c. 6, p. 6 *seq.*
Theophrastus in libro primo τῶν Πρὸς τοὺς καιροὺς excerp-
tus Parth. c. 18, p. 15. Idem in libro quarto ejusdem
operis citatur Parth. c. 9, p. 9.
Theoria. Vide Pompa. In theoria Delphis sacerdos Apolli-
nis σπονδὴν facit, ἀρχιτέλεος autem aram incendit, face
a ζακίῳ Dianæ sumpta, H. 274, 4-7.
Theragrus, filius Clymeni, Parth. 12, 8.
Thermopylarum pugna, C. 486, 43.
Theseus, H. 231, 22. Theseo abrepta Ariadne a Baccho,
C. 442, 40.
Thesmosphoria Milesiorum, Parth. 8, 10.
Thessali : eorum pars nobilissima et ἑλληνικωτάτη Ænia-
nes, H. 268, 38. Thessali Ænianibus cesserunt ἐναγυ-
σίων Neoptolemi, H. 269, 17. Thessali (ut videtur) Phe-
reuses ab Admeto δεκαετηθέντες in Cretam profiscien-
tur duce Leucippo, Parth. 6, 31 coll. 37. Thessalarum
artes magicæ et philtæ, Ach. 91, 1; 94, 19.
Thessalia, Parth. 10, 26; H. 410, 21. Thessalia a piratis
direpta, Parth. 16, 10. Thessalie equi, H. 271, 41
seqq. Thessalicus lapis, E. 524, 25, 53; 525, 6. Θεσσαλίζω
linguâ, Parth. 18, 21.
Thetis, C. 476, 39; ex Maliaco sinu nupsit Peleo, H. 269,
5 *seq.*; C. 442, 44. Thetidis nuptiæ in Pelio, a poetis
celebratæ, in quibus Eris intervenit, C. 416, 51-53; E.
530, 51. Mater Achillis, Parth. 17, 18. Thetis hymno
celebratur, H. 271, 3, 11 *seqq.*
Thracæ, Parth. 7, 30; AD. 509, 4. Thraces Byzantium
infestant, Ach. 29, 51.
Thracia, Parth. 16, 7. Ibi Maronea vitis, Ach. 39, 36. —
Thracicus, H. 262, 3.
Thrax, Θράξ, titulus libri Euphorionis, Parth. 12, 7; 19,
41.
Thule insula, AD. 507, 19, 21, etc.
Thurius (homo), C. 421, 24.
Tibicina : quid in ea habeatur indecorum, H. 251, 3-6.
Tigris et Euphrates insulam efficiunt, J. 517, 41.
Timæus (ἐν Σικελικοῖς excerpitur Parth. c. 29, p. 20.
Torquendi fontes instrumenta, C. 445, 5, 32 *seq.*; 451,
1; 455, 15 *seq.*

ROMANCIERS BYZANTINS

ΝΙΚΗΤΟΥ ΤΟΥ ΕΥΓΕΝΕΙΑΝΟΥ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΔΡΟΣΙΛΛΑΝ ΚΑΙ ΧΑΡΙΚΛΕΑ

ΒΙΒΛΙΑ Θ.

NICETÆ EUGENIANI

DROSILLÆ ET CHARICLIS

RERUM

LIBRI IX.

NUNC INTEGROS EDIDIT

IO. FR. BOISSONADE.

OFFICIAL

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

1964

PRÆFATIO.

Nicetas Eugenianus sæculo, ut videtur, duodecimo scripsit versibus iambicis politicis de Drosillæ ac Chariclis rebus narrationem, cujus quam nunc offero collectionis Didotianæ emptoribus, editio non fuit ad exemplar prioris exacta a me anno 1819 curatæ. Etenim emendata magis ac lacunosa minus invenietur. In hac recensione magno mihi fuit usui Philippus Bassus, collega doctissimus et amicissimus, qui a gravioribus studiis non otio se recreat ac quiete, sed laboribus aliis, levioribus quidem, eruditus tamen. Quas inter relaxationes, quæ delassarent alios, numeranda Eumathii Gallica conversio cum notis; editio Theodori Prodrumi mythistoriæ de Rhodantes ac Dosiclis amore, quam Nicetas sibi proposuit imitandam, ad codices sedulo recensita; et Nicetæ ipsius conversio Gallica cum commentario docto ac laborioso, locorumque multorum correctionibus supplementisque ex codicibus Vaticano et Urbinate studiose ac diligenter collectis. Nicetæ conversio Gallica pars debuit esse collectionis similium libellorum a bibliopola Parisino inchoatæ, ac typis descripta fuit anno 1841. Sed quacumque de causa negotium processu sperato caruit et volumina latent adhuc suppressa. Quum valde quereretur de viro clarissimo quod tamdiu utilem librum teneret, sibi sic nobisque invidente, aurem præbuit facilem, ac mira benignitate volumen rarissimum mecum communicavit, quo ut vellem uterer; atque sum usus ad emendationem Nicetæ. Igitur ut editor gratias ago Philippo Basso, quum ejus ope potuerim edendo auctori prodesse. Sed critici lectores quibus mutationum rationes debui exponere querentur, idque merito se meas frustra quæsisisse annotationes; quibus reponam collectionem Didotianam commentarios non admittere, scilicet destinatam extemporali lectioni, non studio philologico. Bassum

ΠΡΑΞΑΝΤΟ

ΤΩΝ ΔΡΟΣΙΛΛΑΕ

ΚΑΤΑ ΔΡΟΣΙΛΛΑΝ ET CHARICLIS

ΚΑΙ ΧΑΡΙΚΛΕΑ RERUM

ΒΙΒΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ. LIBER PRIMUS.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΟΥ ΟΛΟΥ ΒΙΒΑΙΟΥ. ARGUMENTUM TOTIUS OPERIS.

Αὐτοῦ Δροσίλλης ἀλλὰ καὶ Χαρικλέους
φυγῇ, πλάνη· κλύδωνες· ἀρπαγαί· βίαι·
λησταί· φύλακαί· πειράται· λιμαγχνάι·
μελαθρα δεινὰ καὶ κατεζοφωμένοι,
ἐν ἡλίῳ λάμποντι μεστὰ τοῦ σκότους·
κλοιὸς σιδηροῦς ἐσφυρηλατημένος·
χωρισμὸς οἰκτρὸς δυστυχῆς ἐκατέρων
πλὴν ἀλλὰ καὶ νυμφῶνες ὅψε καὶ γάμοι.

ΒΙΒΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Νῦν τοῦ φεραυγοῦς ἀστεράρχου φωσφόρου
ἐκ τοῦ κάτω φάναντος ἡμισφαιρίου,
ἐξ ὠκεανοῦ τῶν βοῶν λειουμένου,
καὶ γῆς τοσαύτης ἐκταθείσης εἰς πλάτος
ἀναδραμόντος τοὺς κορυφαίους τόπους,
Πάρθοι προσεμπίπτουσι Βάρζῳ τῇ πόλει,
οὐχ ὡς κατ' αὐτῆς συγχροτήσαντες μάχην,
οὐδ' ὡς βαλοῦντες ῥιψεπάλξιδας λίθους
ἐκ πετροπομπῶν εἰς τὸ τεῖχος ὀργάνων,
οὐδ' ὡς κατασπᾶσόντες ἐκ τῶν ὑψόθεν
πέτραις, χελώναις καὶ κριοῖς χαλκοστόμοις
(οὐκ ἦν γὰρ εὐάλωτος αὐτοῖς ἡ πόλις,
κρημνοῦ περισφίγγοντος αὐτὴν κυκλόθεν),
ἀλλ' ὡς ἀφαρπάσοντες ἀνδρας Βαρζίτας
οὐς ἐκτὸς ἂν λήψοιντο τῶν ὀρισμάτων,
καὶ πᾶσαν αὐτῶν τὴν τυχοῦσαν οὐσίαν.
Καὶ γοῦν ὑφαπλωθεῖσα καὶ τεταμένη
τῶν τῆς πολέως τειχέων ἀποστάδην
ὑπουργικῇ χεὶρ Παρθικῆς φυλαρχίας
αἰφνιδοῦν ἐσχύλευε τοὺς πέριξ τόπους·
οἱ Βάρβαροι δὲ συνδραμόντες αὐτίκα
λείαν Μυσῶν ἔθεντο τὰ πρὸς ταῖς πύλαις.
Τοὺς μὲν γὰρ ἐσπᾶθιζον ἀνδρας ἀθλείους
οὐς ἀντιπύπτειν ἔβλεπον πειρωμένους·
τοὺς δὲ προῆγον δεσμίους κρατουμένους.
Πᾶν συγκατέκλων δένδρον ἐξ ἀπληστίας,
καίτοι βροθὸν βλέποντες ἐξ εὐκαρπίας.
Τὴν αἶγα, τὴν βοῦν συγκαθέρπαζον τότε,
ἥ μὴ τὸ τεῖχος εἰσδραμεῖν ἐπεφθάκει.
Γυναῖκας εἰλκον αἱ συνεῖλκον τὰ βρέφη·
ὧμῶζον αὐτῶν αἱ τάλαιναί μητέρες,

Hic insunt Drosilla atque Chariclis
fuga erroresque; procellæ, rapinæ, violentiæ,
prædones; carceres, pirate, dira jejuniâ;
domus horridæ, ac tenebris
solis sub meridiani splendore
caligantes; collare ferratum;
amborum separatio miseranda, infelix;
at tandem thalami et nuptiæ.

LIBER PRIMUS.

Jam rex splendidus astrorum dieique parens ex infero
Titan emerserat hemisphaerio, oceani fluentis prolutus, et
telluris in tam vastam extensæ latitudinem ardua cursu
loca superaverat;

quum Parthi Barzo urbi accursu propinquant, non quam
vi oppugnarent, nec e tormentis longe saxa rotantibus in
muros missuri molares cum propugnaculorum ruina, nec
ut testudinibus æratisque arietibus summas detergerent
pinnas (urbs enim undique rupibus cincta anfractu cel-
siore discissis, non erat facile expugnabilis); sed ut Bar-
zitas homines extra limites deprehensos raperent, bonaque
illorum forte obvia.

Itaque procul ab oppiduli mœnibus explicati dispalatique
Parthici exploratores exercitus, momento temporis parvi,
loca vastare vicina;

ac repente una omnes Barbari concursantes proxima
portis quæque Mysorum prædam fecerunt.

Miseros enim ense necabant viros, qui obsistere cona-
bantur; cæteros ante se agebant onustos vinculis.

Arborem quamque immane furentes confringebant, etsi
fructuum viderent inclinatam pondere.

Capellas vaccasque corripiebant, quæ muros ingredi non
potuerant.

Trahebantur mulieres, quæ et ipsæ trahebant puellulos;
flebant matres infortunatæ;

Τούτου δὲ πάντως αἰτίαν λογιστέον
θερμαντικὴν ἀκτίνα τὴν τοῦ φωσφόρου·
ὅταν γὰρ αὕτη, καὶ καλῶς οὕτως ἔχη,
μέσον καλύκων φλεκτικῶς ἐπεισβάλῃ,
90 γυμνοῦσιν αὐταὶ τὴν ῥοδοπνοῦσαν χάριν.
Καὶ νῆα πηγυμαῖον ἦν ἐκεῖ βέαν,
ψυχρόν, διειδὲς, καὶ γλυκάζον ὡς μέλι·
κίων δὲ τις ἀνείχε τῆς πηγῆς μέσον,
ἔσθθεν οὕτω τεχνικῶς γεγλυμμένος·
95 σωλῆνι μακρῷ ὅθθεν ἐξεικασμένος,
δι' οὗ τὸ ῥυτόν ὑπανήγετο τρέχον·
πλὴν αἰετὸς τις, τοῦτο προσδεγμένος,
(χαλκοῦς γὰρ ἦν ἄνωθεν ἑστὼς εὐτέχνης),
ἐξῆγε τοῦ στόματος αὐτοῦ καταβρέον.

100 Λευκῶν δὲ πετρῶν τῆς καλῆς πηγῆς μέσον
ἀγαλμάτων ἔστηκεν εὐξέστων κύκλος·
οἱ δ' ἀνδριάντες ἦσαν ἔργα Φειδίου,
καὶ Ζευξίδος πόνημα καὶ Πραξιτέλους,
ἀνδρῶν ἀρίστων εἰς ἀγαλματουργίαν.

105 Τῷ δεξιῷ δὲ τοῦ παραδείσου μέρει
ἔσθθεν αὐτῶν τῶν φυλῶν θριγγίων,
βωμὸς κατεσκευάστω τῷ Διονύσῳ,
οὗ τὴν ἑορτὴν εἶχον ἄνδρες Βαρζίται·
καθ' ἣν τὸ πλῆθος τῶν ἀθέσμων Βαρβάρων

110 ἀφ' ὧν παρείσεβ' ἔβρουσε τοῖς ἐγχωρίοις,
φυλακτικῶν ἔσθθεν οὐσι τευχῶν
ὁμοῦ μετ' αὐτῶν τῶν γυναικῶν καὶ τέχνων,
καὶ τὴν ἑορτὴν τοῦ θεοῦ Διονύσου
ἐκεῖ τελοῦσι, καὶ συνεστιωμένοις

115 σκηνοῤῥαφικῶν ἔσθθεν στεγασμάτων·
δι' ἣν ἑορτὴν καὶ Δρόσιλλα παρθένος,
σὺν ταῖς κατ' αὐτὴν καὶ κόραις καὶ παρθένοις,
τὸ τεῖχος ἡδὴ τῆς πολίχνης ἐξέδω,
χοροῦ καλὴν τὸρνοσιν ἐνστήσαμένη.

120 Ὡς οὐρανὸς γὰρ ἦν ἑναστρος ἡ κόρη,
χρυσοῦν φαεινὸν λευκοπόρφυρον φάρος,
πρὸς τὴν ἑορτὴν ὅθθεν, ἡμφιεσμένη·
εὐρυθμὸς ἦβη· λευκὸχειρ, χρυσταλλόχειρ·
χειλῇ, παρείας ἐξέρυθρος ὡς ῥόδον

125 ὀφθαλμὸς αὐτῆς εὐπερίγραφος, μέλας·
πυρσὴ παρειά, ῥίς γρυπὴ· στυλινὴ κόμη,
ναὶ καὶ γλιδῶσα καὶ διευθετισμένη·
κάλυξ τὰ χειλῇ, σίμβλον ἀνευγμένον,
θυμῆρες ἐκρέοντα τοῦ λόγου μέλι·

130 γῆς ἄστρον ἐαστράπτων, οὐρανοῦ ῥόδον·
εὐρυθμὸς ὁ τράχελος ἐκτεταμένος·
τὰ πάντα τερπνά· κυκλοειδεῖς ἀφρῦες,
καὶ πυρσὸν αἰγλήεντα λευκερυθρόχρουν
αἱ τῶν παρειῶν ἐξέπειμπον λαμπάδες·

135 χιὼν δὲ τὰλλα τοῦ προσώπου τῆς κόρης·
ὁ βόστρυχος χρύσειος· αἱ πλοκαμίδες
ξανθοί, μελιχραί, χρυσοειδεῖς, κοσμίαι,
τεταμέναι τε καὶ πνεύσαι τοῦ μύρου
ἡ γνάθος, ὁ τράχελος ἐστιλβωμένα·

Quod quidem calidis lauciferi radiis effici omnino ere-
dendum est.

Quando enim, idque apto tempore, ardentem vim me-
diis inspirant calathis, angusto jani nudatur galero rosarum
suavespirantium honos.

Nec non hic fluebant fontani latices, frigidi, vitrei, et
veluti mella dulces.

Columna surgebat medio fontis mediotollis, intus arte
summa sculptoris hocce elaborata modo:

longo nimirum erat tubo similis, per quem rapido unda
motu sursum elata, ab aquila excipiebatur, quae ienea su-
perne stabat artificiosissime, cujusque manabat ab ore.

Pulchri simul fontis medio in orbem stabant dispositae
statuae e lapide albo affabre politae, Phidiae manus, labor-
que Zeuxidis et Praxitelis, virorum statuariae peritissi-
morum.

In dextra horti parte, extra lignea septa, ara Baccho
instructa fuit, cujus festum celebrabant Barzilai, quum he-
fariorum multitudo Barbarorum subitis fluctibus populares
oppressit, extra munium custodiam versantes una cum
conjugibus liberisque, et Bacchi dei solemnia illic agentes,
sinulque vescentes sub tegmine tentorium.

Haec propter solemnia Drosilla virgo, una cum puellis vir-
ginibusque coetaneis, oppiduli muros liquerat pulchrum
chori orbem instaurans.

Caelo stellis pelloenti similis se ferebat puella, distin-
ctam auro, splendidam, alborpurpurascentem, ut in festo
die, vestem induta;
statura, commoda, candidis, crystallinis manibus, labellis
genisque rosarum colore rubentibus; oculis nigris coacin-
noque orbe circumscriptis; genis rubeis; naso paululum
inflexo; comis nitidis, luxuriantibus, et apte dispositis;
labia dixeris rosarum calycem, alveare apertum, dulce
fundens mel loquelae;

scintillans erat terrae sidus, caeli rosa;

Concinnum collum et procerum; nihil non fuit arda-
bile;

supercilia belle sinuabantur, et genarum lampades flamma
prae fulgebant splendida, subalbescente simulque rubescente;
ceteras vultus virginis partes nix tegebat;
Aurea fuit coma, flavi cincinni, mellei, aurei, decori,
prolix et unguenta fragrantia spirantes; splendebant malle
collumque;

λαμπροῖς τὸν ἄνδρα δεξιούται τοῖς λόγοις·
 195 πολλὰς πρὸς αὐτὸν ἐκτελῶν ὑποσχέσεις·
 ναὶ μὲν σὺν αὐτῷ καὶ τὸ τῆς λείας πλεόν
 αὐτοῖς παρασχεῖν τοῖς ὑπ' αὐτὸν ἐξέφη·
 « τοὺς γὰρ ποιοῦντας ὑπὲρ ἄλλους τί πλεόν
 « καὶ δωρεῶν γρὴ δεξιούσθαι μεϊζόνων. »
 200 Τοσαῦτα λέξας, ἐξανέστη τῆς κλίνης·
 ἀνίσταται δὲ καὶ τὸ Βάρβαρον φύλον·
 οὐ βραδέως ἔτοιμον ἀνθυποσπρέφειν·
 Καὶ δὴ συνάξαν τὰ διεσκορπισμένα,
 τὴν αἶψα, τὴν βοῦν, τοὺς ἀλόντας δεσμούς,
 205 αὐτῇ καλεῖσσι τοῦ κρατοῦντος Κρατύλου,
 ἰθυτενῶς ἤλαυνε πρὸς τὴν πατρίδα·
 Φθάσαντες οὖν ἔκεισε πεμπταῖω φάει,
 εἰς φυλακὴν ἔδοντο τοὺς κρατούμενους,
 μίξαντες αὐτοὺς τοῖς προεγκλεισμένοις
 210 ἐκ πρωτολείας αἰχμαλώτοις ἀθλοῖς·
 οἱ καὶ φυλακῆς ἔνδον ἐμβεβλημένοι,
 χαίματι πεσόντες καὶ κλιθέντες εἰς γόνυ,
 τὴν σφῶν ἀπωδύροντο δυσμενῇ τύχῃ,
 μόνους ἐμάκαριζον, αἶνων ἤξιον
 215 οὗς ἔργον εἰργάσατο τὸ ξίφος φόνου,
 τούτων καλοῦντες τὴν σφαγὴν εὐεργέτιν·
 ψυχὴ γὰρ ἀνέραστός ἐστι τοῦ βίου
 λύπαις ἀμέτροις ἐμπεσοῦσα πολλάκις.
 Τὴν δὲ Δρόσυλλαν δυστυχῶς, δυσδαιμόνως
 220 διακυγεῖσαν ἐκ παλαμναίας τύχης
 τοῦ μέχρι φωνῆς νυμφίου Χαρικλέος
 ἡ τῆς Χρυσίλλης εἶχε γυναικωνίτις·
 γυνὴ γὰρ ἡ Χρυσίλλα Πάρθου Κρατύλου.
 Ὁ γοῦν Χαρικλῆς ἔνδον ἐγκλεισμένος
 225 τῆς φυλακῆς, ὡς εἶπαν, ἤρξατο στένειν.
 Καί· « Τίς Ἑρινύς, Ζεῦ Ὀλύμπιον κράτος,
 « Δρόσυλλαν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς ἀγάλης
 « τῆς τοῦ τοσαῦτα δυστυχούς Χαρικλέος; »
 εἰπὼν Χαρικλῆς, μεῖζον ἀντεκεκράγει·
 230 « Ὁμοί, Δρόσυλλα! ποῦ πορεύῃ; ποῦ μένεις;
 « ποῖαις ἐτάχθης δουλικαῖς ὑπουργίαις;
 « ἀνθρώπῃς πρὸς τίνος ἐχθρῶν ἀγρίων;
 « ἢ ζῆς ἀμυδρῶς, ὡς σκιά κινουμένη;
 « κλαίεις; γελᾷς; ὀλωλὰς; ἐρβύσθης φόνου;
 235 « χαίρεις; θλίβῃ; δέδοικας, οὐ φοβῇ ξίφος;
 « ἀλγείς; κροτῇ; πέπονθας, οὐ πάσχεις φόρον;
 « τίνος μετέρχῃ λέκτρον ἀρχισατράπου;
 « ποῖός τις ἐχθρὸς νῦν φανείς σοι δεσπότης
 « ἐκ δακτύλων σῶν τὸν κρατῆρα λαμβάνει;
 240 « ἢ ποῦ σε, πολλῆς ἐμπορούμενος μέθης,
 « τυχὸν πατάξει βαρβαρώδει κονδύλῳ
 « πταίουσαν, οὐχ ἔκοῦσαν· αἶ αἶ σοι τύχης!
 « ἢ καὶ Κρατύλος οὗτος ὀφθαλμὸν λίχνον
 « ἐπεμβαλεῖ σοί, καὶ φθονῇσσι τοῦ γάμου·
 245 « πρὸ τοῦ τυχεῖν δὲ τῆς Χρυσίλλης ὁ φθόνος
 « διαφθερεῖ σκύφῳ σε δηλητηρίου.
 « Ὡ τοῦ Διὸς παῖ, Διόνυσε, πῶς πάλαι

honorificis satrapam verbis excipit, multa ipsi pollicitus, et insuper addens majorem quoque praedae partem ejus datum iri militibus:

« nam qui majores quam caeteri labores toleraverunt, majoribus quam caeteri donis afficere aequum est. »

His dictis e lectulo surrexit, et reliqui statim consurgunt Barbari, jam ad abeundum alacres.

Atque coactis dispersim vagantibus capellis et bobus, captivisque simul, recta in patriam tendunt iter, jubente duce Cratylo:

quo quum pervenissent quinta post luce, captivos in vincula conjecerunt, datos in societatem captivis aliis miseris, qui, praedationum anteriorum pars eximia, jam pridem in carcere gemebant.

Conjecti in custodiam et humi jacentes, genibusve innixi, crudele lugebant fatum, illos solos felices clamantes, laudantesque solos, quos gladius peremerat, et pro beneficio caedem illis fuisse dicebant.

et enim animus immensis saepe oppressus doloribus vitam fastidit.

Drosillam autem quam misere infortunateque atrox Fortuna divulserat a Charicle, sponso quidem, sed nomine tenus, Chrysillae, Cratylo Partho nuptae, gynaeceo tenebatur.

Charicles igitur, quem dixi modo carcere clausum, ingemere coepit:

« Jupiter, Olympica potestas, quas Erinnyes Drosillam ab ulnis eripuit Chariclis infelicissimi? »

Moxque altius etiam inclamans:

« Hei mihi! Drosilla, quo vadis? ubi manes? quibus damnata es servilibus operibus? »

« an aliquis te saevorum interemit hostium? an languidam trahis vitam, tenuis ad umbræ modum? lugesne? »

« ridesne? periistine? Salvane es a caede? gaudesne? morstane es? timesne vel non times gladium? dolesne? verberarisne? passane es, patirisne vim? »

« Cujus lectum subiisti archisatrapae? Quis hostium, jam tibi factus herus, e manu tua poculum prehendit? »

« Ah! forte multo impletus mero pugnis te caedet barbaris, peccantem, sed invitam. Hei tibi, fatum crudele! »

« vel etiam Cratylus ille devorantes oculos injiciet tibi, et nostris invidabit nuptiis? »

« Sed antequam te potiat, Chrysillae zelotypia poculo te necabit lethali. »

« O nate Jove, Bacche, cur dudum

« ἀντιστρατεύη δυστυχῶς σοι, Χαρίκλεις,
 « ἢ καὶ πρὸ σοῦ μοι τῇ Δροσίλλῃ παρθένῳ,
 « ὥς τὴν ἀδιάρρηκτον ἀλληλουσίαν
 305 « ἡμῶν διασπᾶν καὶ μερίζειν εἰς δύο. —
 « (Τί γάρ, Τύχῃ βάσκανε, μὴ κόρον δέχῃ
 « τῇ προφθασάσῃ ποικίλῃ περιστάσει
 « καὶ τῇ κατασχούσῃ με νῦν τιμωρίᾳ,
 « ἀλλ' ἐκτὸς ἐγκλείεις με τοῦ Χαρικλέως;
 310 « Ὑπὲρ τὸ φῶς μοι τῆς φυλακῆς τὸ σκότος,
 « εἰ συγκαθῆσθαι Χαρικλεῖ κατεκρίθην,
 « καὶ χθὲς σὺν αὐτῷ τὴν φυλακὴν εἰσέδον.)
 « Ἐχρῆν, Χαρίκλεις, κἄν τοσοῦτον ἡ Τύχῃ
 « ἀντιστρατεύῃ, πρὸς διάστασιν φίλων.
 315 « καὶ μηχανᾶται συμμερισμὸν τῶν δύο,
 « ἀγωνιά δὲ φεῦ! διασπᾶν εἰς τέλος
 « τοὺς εἰς ἐν ἐμπνέοντας ἀλληλεγγύως,
 « μὴ καταπίπτειν, μὴδὲ λήθῃ διδόναι,
 « ἀλλὰ πρὸς αὐτὴν τὴν παλαμναίαν Τύχην
 320 « ἀλκὴν μερίσσει ἐνδιδύσκεισθαι πλέον.
 « Σὺ δ' ἄλλ' ἐφυπνοῖς, καὶ Δροσίλλας λανθάνῃ;
 « ἡ δὲ στενάζει, καὶ θεοὺς μαρτύρεται
 « διαβρῆσθαι μὴδ' αὖ Χαρικλέως.
 « Κισσὸς γάρ εἰς ὄρνυ δασυποσπάστως ἔχει
 325 « ἐθίζεται γὰρ συμπλοκαῖς ταῖς ἐκ νέου,
 « καὶ σωματοῦται, καὶ δοκεῖ πεφυκέναι
 « ἐν σῶμα, διπλὴν τὴν ἐνέργειαν φέρον.
 « οὕτω Δροσίλλα πρὸς Χαρικλῆν νυμφίον
 « ἐν σῶμα καὶ φρόνημα καὶ ψυχὴ μία·
 330 « κἄν χθὲς, τραπέζης κειμένης, ὁ Κρατύλος
 « ἐκὼς ἦν ἔρωτα δεινὸν ἐκτρέφω,
 « καὶ βάσκανόν μοι βλέμμα δεικνύειν θέλων.
 « Ὁμοί, Χαρίκλεις, κλῆσις ἢ φιλητία,
 « πῶς αἱ καὶ ἡμᾶς συμφοραὶ σχοιεν τέλος;
 335 « Ὡς νῦν ἐγὼ, σοῦ κἄν διήρημαι, κρίνω
 « μικρὸν παρηγόρημα τὸ βλέπειν μόνον
 « καὶ τὴν φυλακὴν ἧς κατεκλείσθης ἔσω.
 « ναὶ τοῦτο μικρὸν, καὶ τὸ πάντως εἰδέναι
 « ποῦ νῦν διάγεις, ποῦ καθεύδεις, ποῦ κάθη!
 340 « Ἄφες τὸν ὕπνον, εἴπερ ὕπνώττειν ἔχεις·
 « γνῶθι Δροσίλλαν· σὲ στενάζει, σὲ χλαίει·
 « σύγκλαιε, συστέναζε, συγκατηφία.
 « Ἦπου, Χαρίκλεις, οὐκ ἀπὸ ὀρνύων ἔφως,
 « καὶ σὲ στενάζειν ἐννοῶ καὶ θαυρύνειν,
 345 « καὶ μὴ διυπνώττειν σε νυκτὶν ἐν μέσαις,
 « πολλὰ Δροσίλλης παρθένου μεμνημένον.
 « Ὡ δ' αὖτε μακρὸν, ὕπνε, συγκάτασχέ με,
 « εἴ που φανείς ὄνειρος ἐγκαθηδύνει,
 « ἐμοὶ παριστῶν τὸν φίλον Χαρικλέα·
 350 « οἱ γὰρ ποθοῦντες ἢ φιλοῦντες πολλάκις
 « θέλουσιν, οὐ βλέποντες ἀλλήλους ὕπαρ,
 « ἐν τοῖς ὄνειροις συλλαλεῖν καὶ συμπνέειν.
 « Οὕτω λεγούσης τῆς Δροσίλλης παρθένου,
 « καὶ νυκτερινὸν ἐκτραγῶδους γόνον,
 355 « τοῖς αἰχμαλώτοις ἀντεπῆλθεν ἡμέρα,
 « τοῖς ἐν φυλακῇ δυστυχῶς κεκλεισμένοις,

« atrox Fortuna, quæ prius contra me Drosillam virginem
 « pugnavit, ut indissolubilem nostram utriusque copulam
 « divellat rescindatque bifariam. —

« Quid enim, invida Fortuna, non saluta es præterita-
 « rum varietate calamitatum et his quibus nunc premor an-
 « gustiis, sed me procul a Charicle seclusam tenes?

« Carceris tenebræ mihi luce cariores ipsa, si cum Chari-
 « cle includi me jussissent, et heri cum ipso carceris ostium
 « subiissem! — oportuit, Charicles, etsi Fortuna tam valide
 « nos aggrediatur, et alterum divellat ab altera, coneturque
 « omnino nos distrahere, qui data vicissim fide in unum
 « conspiramus;

« oportuit non cedere malis nec oblivioni mentes tra-
 « dere, sed contra ipsam atrocissimam Deam fortitudinem
 « induere maximam.

« At tu dormis, Drosillæ oblitus, longam gementis
 « noctem, testantisque Deos nunquam a Charicle se posse
 « divelli.

« Hedera quercui tenacibus adhæret brachiis; longa enim
 « consuetudine et nexu diuturno in ipsius fere corpus con-
 « vertit et unum e duobus fieri videtur, duplici vi præditum;

« sic Drosilla cum Charicle sponso corpus unum habet,
 « animam unam unamque mentem:
 « et tamen heri, positis mensis, Cratylus funestum alere se
 « amorem non celavit, diro me cupiens fascinare oculo.

« Hei mihi, Charicles! o Charicles! dulce nomen! quæ-
 « nam finis erit nostris concessa malis?

« A te nunc separata, parvum duco solatium videre
 « saltem quo es inclusus carcerem, parvum et nosse ubi
 « nunc agis, ubi dormis, ubi sedes.

« Ah! excute somnum, dormire si potis es.

« Drosillam reputa, quæ te tuget, deflet te: fle cum ipsa,
 « cum ipsa geme, sis cum ipsa mæstus.

« Profecto, Charicles, duro non es robore natus, et te
 « gemere credo plorareque, nec per medias stertere noctes
 « ob plurimam Drosillæ virginis memoriam.

« Huc ades, Somne, meque diutine totam habe, si forsan
 « me recreet insomnium mihi meum Chariclem ostendens.

« Etenim sæpe qui cupiunt vel amant, quum se interdiu
 « videre nequeant, in somnis conloqui solent et aura simul
 « frui ætheria. »

Dum talia dicebat, et nocturna gemitus ore tragico fun-
 debat Drosilla virgo, captivis illuxit dies in carcere misere
 conclusis,

καὶ τὸ ταύτης ὡς βαθύτατον σκότος
κατακρατοῦν ἦν καὶ γνωφῶν τὴν ἡμέραν.

BIBAION ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Τῆς ἡμέρας δὲ ὕπνῳ ἀντελαμψάσης,
καὶ τοῦ γίγαντος καὶ φερανοῦς ἡλίου
ἐκ τῶν στενωπῶν τῆς φυλακῆς νυμμάτων
ἀκτίνα μικρὰν ἐμβαλόντος τοῖς ἐσω
8 εὐθὺς Χαρικλῆς ἐξανίσταται μόνος·
ἰδὼν δὲ πάντα βαθύως κοιμωμένους,
μέγα στενάζας ἐκ μυχοῦ τῆς καρδίας,
ἔφησεν· « Ἄνδρες συμπεφυλακισμένοι,
« εὐκοῖς ὑμῖν ἐστὶν ὑπνοῦν εἰσεῖν·
10 « ὦν καὶ γὰρ οὐ κατέσχε καρδίας πλάτος
« τὸ δριμύ φίλτρον, οὐδ' ὁ τοῦ πόθου πόνος,
« ὦν οὐ κατεκράτησε τῆς ψυχῆς ἔρως,
« τί καίνων, εἰ τὸν ὑπνον ἀσπάζοισθέ μοι
« ἐκ νυκτὸς ἀρχῆς ἄχρι φωτὸς ἡλίου;
15 « Ὁ γὰρ Ἔρως εἴωθε νύκτωρ τὸ πλεόν
« ἀναπτεροῦσθαι τοῖς ἐρῶσιν εἰσρέων
« ψυχῆς ἐρῶντος ἐνσχολαζούσης τότε
« ὅλης ἐκείνῃ ὅθῃθεν ἀναχειμένης.
« Ὡς ὠφέλες γοῦν εὐθενεῖς ἔχων, Ἔρως,
20 « ποιεῖν ἔρῃν μὴ τοὺς χαμαὶ κινουμένους!
« παῖων δὲ πάντως, καὶ τυχεῖν πῶς οὐ δίδως,
« πολλῶν δὲ πολλοὺς ἀξιοῖς παθημάτων,
« ἕως τυχεῖν γένοιτο τοῦ ποθυμένου;
« Οὕτω Χαρικλῆς, καθ' ἑαυτὸν ἡρέμα
25 « θρηνῶν, κατεστάλαξε βρεῖθρα δακρύων·
« πολυδακρυς γὰρ γίνεται πάντως Ἔρως
« ψυχῆς ἐπαχθῆς ἐμπεσῶν τεθλιμμένης.
« Ἄλλ' οὐκ ἔλαβε τὸν Κλέανδρον δακρύων.
« Προτέρχεται γοῦν ἐξαναστάς εὐθείως
30 « ὅπου Χαρικλῆς εἶχε τὴν γῆν ὡς κλίνην,
« καὶ « Χαῖρε, » φησὶ « συμφυλακίτα ζένε.
« Λέγοις ἂν ἡμῖν τὰ προῦπεσχημένα,
« τὰς σὰς, Χαρίκλειε, συμφορὰς καὶ τοὺς πόνους·
« ἐνταῦθα δ' αὐτὸς, συγκαθεσθῆς ἐγγύθεν,
35 « τὰς ἀκοὰς δίδοιμι τῇ τραγωδίᾳ.
« Καὶ γὰρ σὺ σαυτὸν κουφίεις στεναγμάτων
« ἐμοὶ παριστῶν ὅτλα τὰ θλίβοντά σε,
« καὶ τὸν Κλέανδρον τὸν συνεγκεκλεισμένον
« ἔλαφρυνεῖς με τῶν ἐμῶν παθημάτων·
40 « οὐ γὰρ μόνος σὺ τὴν φυλακὴν εἰσέδους·
« Εἰ καὶ πρὸ ταύτης αἰχμάλωτος ἐσχέθης,
« ψυχὴν ἔχων ἔρωτι πυρπολουμένην,
« οὐδ' ὁ Κλέανδρος ἀνέραςτος ἐσχέθη,
« οὐ τὴν φυλακὴν δυστυχῶς προεισέδου·
45 « ἐρωτικῶν ἀμοιρος ἐννοημάτων,
« καὶ συμφορῶν ἀγευστος, αἷς παῖει Τύχῃ
« ἐρωτικοῖς σε συμπλακέντα οἰκτύοις.
« Ἄλγεῖς; συναλγῶ. Δακρύεις; συνδακρύω.

adeo tamen profundo ut densissimæ tenebræ diei vince-
rent facem et obscurarent.

LIBER SECUNDUS.

At non multo post luce splendente, et sole gigante
lucifero per angustas custodiæ rimas tenuem usque in inte-
riora radium immittente, continuo Charicles surgit ex om-
nibus unus, quos alto cernens demersos somno, gravem
imis e præcordiis gemitum trahens,

« Viri, » inquit « vinculorum socii, vos adhuc dormire
« par est :
« quorum enim corda non invasit acer amor, nec solli-
« cita cupida, quorum non regnat animorum filius Ve-
« neris, quid mirum si somno indulgetis a primâ noctis
« umbra usque ad solis jubar ?

« Amor enim noctu solet plerumque grandioribus alis
« amantium illabi animis, tunc per hæc quietis otia ipsi
« prorsus patentibus.

« Oh ! utinam, Amor tam strenuis prædite viribus, ho-
« munculos humi reptantes ab igne tuo siveris esse im-
« munes ! sed quum uras omnes, cur non das omnibus esse
« felicibus, at multos multis premis doloribus, donec desi-
« derium potiri denique possint ? »

Sic Charicles secum summissa voce gemens mittebat rivos
lacrimarum :

gaudet enim ploratibus Amor, fessis incumbens gravior
animis.

At lacrimans Cleandrum non latuit, qui protinus surgens
ad eam carceris partem accessit, ubi Charicli solum erat
pro lectulo ; et « Salve, » ait « hospes, captivitalisque socie.

« Narra quæ es pollicitus modo, Charicles, tuas ærumnas
« laboresque tuos.

« Hic te propter considens, aures præbebo historiæ lu-
« ctuosissimæ.

« Etenim temet curis oppressum levabis ipse, dicens quo
« pereas malo ; meaque Cleandro mihi infortunia facies le-
« viora, hujus tecum participi carceris.

« Non enim solus huc fuisti conjectas,

« Si, et ante hæc vincula, tulisti alia, amoris flamma præ-
« cordia torridus,

« nec Cleander fuit amore vacuus, nec carcerem miser
« ingressus est te prior, amatoriarum experts cogitationum,
« aut ingustatis ærumnis quibus ferit Fortuna Amoris irre-
« titum te laqueis.

« Doles ? condoleo ; des ? adleo tibi.

« Ποθεῖς; ποθῶ, καὶ ταῦτα καλὴν παρθένον,
 50 « Καλλιγόνην μοι τὴν προεξηραγμένην. »
 « Κλέανδρε, αὐτὲρ τληπαθοῦς μοι καρδίας, »
 ἔφη Χαρίκλῆς « τίς σε τῶν Ὀλυμπίων
 « θεῶν ἀφῆκεν εἰς ἐμὴν εὐθυμίαν;
 « Λέγοις τὰ σαυτοῦ τληπαθήματα, λέγοις.
 55 « Λέγειν χρεῖν σε τὸν προσγεκλεισμένον,
 « ἔπειτα καὶ συμπεφυλακισμένον. »
 « Ἐγὼ, Χαρίκλειε, Λέσβον ἔσχον πατρίδα
 « σεμνῶν προῆλθον κοσμίῳ φυτοσπόρῳ,
 « μητρός Κυδίππης καὶ πατρός Καλλιστίας.
 60 « Σύνεγγυς ἦν μοι παρθένος Καλλιγόνη,
 « τὴν ἄρβένων μὲν ὄψιν εὐλαβουμένη,
 « मुखαιτάτῳ δὲ θαλάμῳ φρουρουμένη.
 « Ταύτης τὸ κάλλος (οὐ γὰρ ἔσχυον βλέπειν)
 « ἐκ τῶν ὑπ' αὐτὴν ἐξεμάνθανον κλύων.
 65 « Οὐκ αἰσχύνῃ μοι ταῦτα, Χαρίκλειε, λέγειν
 « πρὸς τὸν κοσῶντα ταυτοπαθῆ μοι νόσον.
 « Ἐπεὶ δὲ δώροις δεξιῶν δι' ἀγγέλων
 « Καλλιγόνην κατεῖδον ὅψι καὶ μόλις
 « ἐκ θυρίδων ἀπλαστον ἐκκρεμμωμένην,
 70 « ταύτης ἑάλων ἀπαλῆς οὐσῆς ἔτι,
 « οὕτως ἐχούσης τοῦ πρόσωπου τῆς θεάς,
 « ὥς μακρὸς ἐξήγγειλε τῆς φήμης λόγος.
 « Βαβαί! μὰ τὴν Ἑρωτος ὀλοποιῖαν,
 « φεῦ! φεῦ! μὰ τὰς Χάριτας, ἰδὼν ἂν ἔφης,
 75 « καὶ σὺ, Χαρίκλειε, τὴν Δρόσιλλαν οὐ βλέπων,
 « μητρός Σελήνης, πατρός Ἥλιου τέκνον.
 « Τὰς τῶν δρώντων ἐξελίθου καρδίας,
 « ὁδοιποροῦντας ἐξεθήρευσέ πλεον·
 « οὐκ ἔβλεπε βλέποντας ἐξ ἀπλαστίας,
 80 « ἀλλ' ἐφλεγε ζῦμπαντας ἐξ εὐμορφίας.
 « Παῖς ἦν ἐκείνη, παῖς ἀπαλὴ, παρθένος·
 « πρὶν δυσκινήτους ἐκ χρόνων ἀμετρίας
 « γέροντας εἴλκε πρὸς ἔρωτα τῇ θεᾷ,
 « οὐ πῦρ μόνον πνέοντας εὐζώνους νέους.
 85 « Ἑρωτος ἦν ἀγαλμα, τέκνον Ἥλιου,
 « φέρουσα πατρός ἐμφέριαν Ἥλιου,
 « ἣ καὶ πρὸς αὐτὸν ἀντερῖζουσα πλεον.
 « Ἐμελλες, ὦ γέννημα θηρίων Ἑρως,
 « ἐμὴν πατάσῃ καὶ σπαράσῃ καρδίαν·
 90 « γάλα λεαίνης ἐξεμύσῃσας ἄρα,
 « καὶ μαστὸν ἄρκτων ἐξεθῆλασας τάχα.
 « Ὡς εἰδὼν οὖν, ἔπαθον εἰς ψυχὴν μέσην
 « ἔτρυχεν, ἐστρόβει με δυστυχὲς πόθος·
 « ἐβαλλόμην, ἐπιπτον, ἐσπαρὰ σόμην,
 95 « οὐ γὰρ συνέιχεν ἄγριος πόθος μόνον,
 « (ἢ μάλλον αὐτὸς ἦν κατατρώγων Ἑρως)
 « στοργὴ δὲ πολλὴ παιδικῆς ἀπλαστίας
 « καὶ τῶν ἐκείνης οὐκ ὁκνῶν ἀπορημάτων.
 100 « Ἦν, εὐσθενὲς ὦν ἐκ φιλήματος μόνου,
 « ἀντιστρατεύειν ταῖς Ἑρωτος σπενδόναίς
 « οὐκ ἤθελον σχεῖν ἐξ ἐκείνης τῆς κόρης
 « οὐδὲν πλεον τι τοῦ φιλήματος τότε,

« Cupis? cupio, idque virginem pulchram, Calligonen
 « mihi jam ante praeceptam.
 « Cui Charicles: « Cleandre, miserae mihi servator animae,
 « Olympiorum quis te Deorum misit qui me recreares? Sed
 « narres tua, tua narres infortunia.

« Narrare te priorem aequum est qui prior inclusus in
 « carcere fuisti; me deinde, carceris tui socium. »

— « Lesbos, o Charicles, mihi est patria. « Ab illustribus
 ornatisque originem parentibus duco, matre Cydippe,
 « patreque Callistia.

« Vicinam habui virginem Calligonen, quae caute viro-
 « rum vitabat oculos, in interiore aedium parte seclusa.

« Quam esset pulchra (ipse enim videre non poteram) ex
 « ejus didici famulabus.

« Fateri me talia non pudet te palam, Charicles, qui
 « simili morbo laboras.

« Donis dextroque internunciorum usus ministerio, tan-
 « dem ha! tandem vidi Calligonen, simplicem munditiis, e
 « fenestra exstante corpore prospectantem.

« Ut vidi, ut me cepit virguncula, non minus formosa
 « quam dudum fama praedicaverat.

« Papae! per Amoris arma, ah! per Gratias, dixisses eam
 « intuitus, ipse tu, Charicles, si non coram Drosilla fuis-
 « set, matre Luna, Soleque patre natam.

« Spectantium corda vertebat in lapides; transeuntes
 « venabatur imprimis; non cernebat cernentes praee modesta
 « simplicitate, sed omnes incendebat pulchritudine. »

« Erat Calligone puella, puella tenera, et virgo: quae il-
 « los ipsos, quos longa aetas fecerat dudum lentos et iner-
 « tes, trahebat senes conspectu suo ad amorem, non juve-
 « nes tantum alacres et fervidos.

« Amoris erat imago, Solis filia, Soli similis patri, vel cum
 « illo decertatura.

« Destinaveras; Amor, ferina proles, meum verberare
 « cor et discerpere: profecto fac leaenae suxisti; ac forte
 « tibi admoverunt ursae ubera.

« Ut ergo vidi, ut media doluerunt praecordia! Conte-
 « rebat me versabatque huc illuc triste desiderium.

« Verberabar; concidebam; dilacerabar.

« Non enim duntaxat me tenebat crudele desiderium,
 « sed potius ipse Veneris me torquebat filius, et multus
 « animo inerat amor puellaris simplicitatis, multus ex re-
 « cordatione tantae miserationis in illo de fenestra prospectu.

« Poteram, sumptis ex basio unico viribus, Dei juculatio-
 « nibus resistere;

« volebamque a virgine nihil basio majus tunc capere,

« Ὅς εὖ λέγεις, Κλέανδρε! » Χαρικλῆς ἔφη.
 « Θάλλει νέου πρόσωπον, ὥραϊον μένει,
 « ψυχῆς ἀφορμὰς χαρμονῆς κεκτημένης. »
 160 « Γράψας τὸ λοιπὸν, ἐξέπεμψα συντόμως, »
 « Κλέανδρος ἀντέφησε, » πρὸς Καλλιγόνην,
 « πειρώμενος σχεῖν πίστιν ἐκ τῶν πραγμάτων, »
 « εἶπου τι συμπέπονθε καὶ Καλλιγόνη. »
 « Ἄλλ' ὡς ὄναχο τοῦ πόθου Καλλιγόνης, »
 165 ὁ Χαρικλῆς ἔλεξε τῷ ξένῳ πάλιν,
 « Κλέανδρε, τούτων μηδὲν ἄρρητον λίπης,
 « ὧν γεγραφὼς ἐπεμψας πρὸς τὴν παρθένον. »
 « Ἄκουε λοιπὸν » ὁ Κλέανδρος ἀντέφη.
 « Τῆς σῆς ἐγὼ, παῖ παγκάλῃ, μεμνημένος
 170 « θίας ἡμερτῆς ἦν ἰδὼν κατεπλάγην,
 « χθὲς ἐντυχὼν Χάρωνι, μικρὸν ἠρόμην,
 « καὶ σε πρὸ ἡμῶν, ὥσπερ εἶπεν, εἰδοῖ·
 « Ἄρ', ὦ χαρὰς ἀμοιρε, δυσμενὲς Χάρων,
 « καὶ τὴν φερίστην ἐν κόραις Καλλιγόνην
 175 « σὺν τοῖς καθ' ἡμᾶς δυστυχῶς ἀπαρπάσεις,
 « καὶ κάλλος αὐτὸ τὸ προτεθρυσσμένον
 « διαφθερεῖς, καὶ κύκλα τοξεύοντά με
 « τῶν ὀμμάτων τοιαῦτα φεῦ! διασπᾶσεις;
 « ἢ πρὸς τὸ κάλλος συσταλῇ ἀποβλέπων;
 180 « Οὕτω μὲν αὐτὸς εἶπον· ἄλλ' ὁ γενιάδας,
 « ὁ τρισθενῆς, Ναί, φησί δύσμορος Χάρων·
 « καὶ διατείνας εὐθὺς ἀνταπεκρίθη·
 « Ἀῖ! αἰ! κακῶν χάκιστε, τί δράσεις, Χάρων!
 « Τί λοιπὸν; ἀμφίνευσον, ὦ Καλλιγόνη.
 185 « Ἐχεις με τὸν Κλέανδρον ἐξαιτοῦντά σε. »
 « Μικρὸν τὸ γράμμα, μηχανῆς δ' ὄλως γέμον, »
 « ὁ Χαρικλῆς ἔφησεν ἠκουτισμένος,
 « ὅπως θανάτου καὶ Χάρωνος ἡ κόρη
 « λαβοῦσα νοῦν κλίναντα τὰς ἐπηρμένας,
 190 « ἐπικλινῆς γένοιτο τῷ γράψαντί σοι.
 « Τί λοιπὸν εἰς Κλέανδρον ἢ Καλλιγόνη
 « ἀντίπεν, ἀντέγραψεν, εἰδὼς εὖ, λέγοις. »
 « Οὐδὲν, Χαρίκλεις, ὡς εἰσικεν, ἡ κόρη,
 « ἢ μὴ τὸ γράμμα τοῦτο προσδεδεγμένη,
 195 « ἢ παιοὶ συμπαίστορσιν ἡσυχολημένη.
 « Καὶ δευτέρας οὖν συλλαβῆς ἀκούέ μου. »
 « Ἄλλ', ὦ φίλε Κλέανδρε, μηδὲ τῆς τρίτης
 « ἐμοὶ φθονήσας συλλαβῆς πρὸς τὴν κόρην,
 « ἔφη Χαρικλῆς. Ὁ Κλέανδρος ἀντέφη·
 200 « Ἄκουε· ταύτης οὐ φθονῶ σοι, Χαρίκλεις·
 « κουφίζομαι γὰρ προσλαλῶν σοι τῆς νόσου.
 « Μῦθον τὸ Σειρήνειον ἐννοῶ μέλος,
 « ἀφ' οὗ τὸ σὸν πρόσωπον εἶδον, παρθένε.
 « Αὐχεῖς, ἰδοὺ, τὸ κάλλος ὑπὲρ τὸν λόγον·
 205 « διδοῖς ἐμοὶ τὸ φίλτρον ὑπὲρ τὴν φύσιν·
 « λιθοῦσα πλήττεις· οὐδὲ γὰρ φεύγειν δίδως.
 « Ξανθὸν τὸ πλέγμα· ὄθει, χρυσέ, γῆν πάλιν.
 « Λαμπρὸν τὸ βλέμμα· χαῖρε, λαμπρότης λίθων.
 « Τὸ χρῶμα λευκόν· ἔρρε, μαργάρων χάρις·
 210 « τῆς σῆς γὰρ αὐτὸς φοισφορῶσης, Παρθένε,

NICETAS.

« O quam dicis apte, Cleander! » Charicles inquit.
 « Juvenis viri vultus floret pulcherque manet, dum ha-
 « bet animus lætitiæ causas. »

Contra Cleander : « Ergo quam scripseram, Calligonæ
 « statim misi epistolam, experiri cupiens an revera Calli-
 « gone et ipsa amaret. »

Tum Charicles rursus : « Sic dulci fruaris Calligones
 « amore, Cleander; horum nil linquas indictum, quæ scri-
 « pta puellæ misisti. »

Cui Cleander : « Accipe igitur : Tui, puella formosis-
 « sima, aspectus jucundi memor, qui me cernentem per-
 « culit, heri Charontem obvium, qui te, ut dixit, jam ante
 « me fama noverat, paulum interrogavi :

« O gaudia inexpecte, Charon, et corde nimis fero, num
 « et præstantissimam inter puellas Calligonen cum æquali-
 « bus aliis rapies miserabiliter, corrumpesque pulchritudi-
 « nem illam famigeratissimam ?

« Num avelles heu ! orbes illos oculorum qui me tot sagit-
 « tis vulnerarunt ? an te cohibebis, hanc formam intuitus ?

« Sic ego : at ille fortis, et robustissimus tristissimusque
 « Charon, Ναί, inquit. Cui vicissim ego contenta voce :
 « Ha ! ha ! improbos ante improbior omnes, quid ages,
 « Charon ! Jam quid superest ? Annue, Calligone.
 « En adest tibi te supplice voce deprecans Cleander. »

His auditis, « Parva quidem, » Charicles ait, « epistola ;
 « sed quæ arte referta tota fuit, ut virgo de morte cogitans
 « et Charone, quæ cogitatio superbas deprimit, tibi faveret
 « auctori epistolæ.

« Jam quid Calligone Cleandro vel voce viva vel calamo
 « responderit, doceas me tu qui novisti. »

— « Nihil, Charicles, ut videtur, puella respondit, sive
 « epistolam hanc non acceperit, vel potius habuerit puel-
 « labus conversari æqualibus.

« Accipe igitur et epistolam secundam. »

— « Nec tertiam, carum caput, mihi invidias, » Chari-
 « cles inquit.

Cui contra Cleander : « Audias : hanc tibi, Charicles,
 « non invidio : nam conloquens tecum sentio me a morbo
 « levari.

« Ex quo vultum adspexi tuum, Virgo, fabula videtur
 « canentium Sirenum concordia. Pulchrior es quam ut id
 « voce possim exprimere ; mihi majus infudisti phyltrum,
 « quam ut id ferre natura valeat. Quos percutis, vertis in
 « lapides ; nequaquam enim das effugere.

« Flava est coma : aurum, rursus terram subi.

« Fulget oculus : vale, lapidum pretiosorum fulgor.

« Alba est cuticula : vale, nitor margaritarum.

« Adspectus enim illius tui, Virgo, solis instar splendidi,

265 « καὶ στέρνων αὐτὸ καιρίως βεβλημένον.
 « Ἐνσταξον εἰς τὸ στέρνων γλυκεῖαν δρόσον,
 « ὡς οἶνον, ὡς ἔλαιον εἰς τὸ τραῦμά μου·
 « τοὺς κρυσταλώδεις ὧδε δακτύλους φέρε,
 « δλης ἐφάπτου τῆς παθούσης καρδίας·
 270 « τὸ λεπτοῦφες ἐξυφάπτου μοι φάρος,
 « τοὺς ἑλκεσιτραφεῖς δὲ δακνοκαρδίου·
 « σκώληκας ἀδρούς θάττον ἐκθάαιρέ μοι·
 « οὕτως ὄναιο τῆς ἐμῆς σωτηρίας,
 « οὕτως ὀνείμην σῆς πόσης εὐποιίας·
 275 « Πόισον οὕτως· ἄμ' ὑπὸ χλαῖναν μείναν·
 « γένοίμεθα ζέοντι καρδίας πόθῳ,
 « ἐπαινετὴν πλέξαντες ἀλληλουχίαν·
 « Ἄλλ', ὦ Χαρίκλεις, εἰ δοκεῖ, σιγητέον·
 « εἰ δ' οὐ, τετάρτη συλλαβὴ δὲς ὁπίον·
 280 « Λέγοις ἄν, ὦ Κλέανδρε, « Χαρίκλεις ἔφη.
 « Ἄκουε λοιπὸν ῥημάτων κατοδύνων·
 « ὅσα προσεξέπεμψα τῇ Καλλιγόνῃ,
 « Κλέανδρος εἰπὼν, ἦρχε τῆς τραγῳδίας·
 « Χρυσοῦν δέχου τὸ μῆλον οὐ γεγραμμένον,
 285 « ὡ σῶμα συμπᾶν εὐφυὲς Καλλιγόνῃ·
 « κἂν ἐγράφη δὲ, πρὸς σέ ποία τις ἔρις;
 « Δέχου, καλῇ, τὸ μῆλον, ὡς καλὴ μόνῃ·
 « τῶν παρθένων γὰρ ἐν χοροῖς σὺ καλλίων·
 « συμμαρτυρεῖ καὶ Μῶμος αὐτὸς, ἀτρέμας·
 290 « ἰδὼν σὺν ἡμῖν εἰς πανήγυριν πάλοι·
 « ἄνω πατοῦσαν καὶ προκύπτουσαν κάτω·
 « καὶ γὰρ τὸ χεῖλος ἐνδακὼν κατεπλάγη·
 « Μὴ σφόδρα μοι σύναγε τὰς ὀφρὺς ἄνω·
 « ἐκ τῶν Ἑρωτος ἐξετάκην φαρμάκων,
 295 « ἐκ τῶν ἐκείνου κατεκαύθην ἀνθράκων·
 « Ἐξ ἡλίου φλέγοντος ὡς ὀδοπῶρος
 « ὡς σκιερὸν τι δένδρον ἐξεύρηκά σε·
 « ὡς κισσὸς εἰς ὄρνυ συμπλακεῖν παννύχως·
 « Εἰπεῖν δέον με τὴν ἀλήθειαν· ὅσον
 300 « χειμῶνός ἐστι κρεῖττον ἐκκρίτως ἔαρ·
 « στρουθὼν ἀπὸν, μῆλον ἡδὺ βραβύλων,
 « ὅσον γυναικῶν τριγάρμων ἢ παρθένας·
 « τοσοῦτο τὸ πρόσωπον, ἢ σκιὰ μόνῃ
 « ἔβαλε τὸν χθὲς ἀτενὼς βλέψαντά σε·
 305 « Ἡ Κύπρις, ὡς εἰσιν, αὐτῇ, Παρθένη,
 « τὰς χεῖρας εἰς τὸν κόλπον ἐντέθεικέ σου,
 « καὶ πᾶσα Χάρις ἐξεκαλλώπισέ σε·
 « Ἐμοὶ λογισμὸς ἦλθε μὴ σὺ Πανδώρα,
 « ἣν εἰσάγει τις μυθικὴ πλαστοργία·
 310 « Καὶ γοῦν ἐκείνην μῦθος αὐτὸς εἰσάγει
 « ὅμως ἐναργὲς τῆς ἀληθείας λόγος
 « ἡμῖν παριστῶν ὡς ἀγάλμα δεικνύει
 « ἡλιοειδὲς καὶ κατηστερισμένον,
 « τὴν παρθένον σε, τὴν καλὴν Καλλιγόνην·
 315 « Οὕτω, Χαρίκλεις, οὐδαμῇ στέργειν ἔχων,
 « γραφὰς παρεξέμπετον ἀλληλοδρόμους·
 « Τί γοῦν; ὁ τάλας ἀντεμνηνύθη μόλις
 « ἐλθεῖν πρὸς αὐτοὺς παρθενοῦνας ἐννύχως·

« pectusque letali perfossus ictu·
 « Instilla dulcem in pectore rorem, qui sit pro vino et
 « oleo vulnere meo. Huc admove digitos crystallinos, cor-
 « que alte ægrum contrecta.
 « Tenuissimum explica linteum, vermibusque sine mora
 « vulnus purges qui, ulceribus innutriti meis, inenum sca-
 « turientes cor mordent.
 « Sis felix, precor, ob servatam mihi vitam! Sim ego
 « felix tanto tuo beneficio.
 « Sic age: una sub uno ambo palliolo, ferventi animi cu-
 « pidine calentes, invidendum nectamus conjugium.
 « Sed tacendum, Charicles, tibi si videbitur; si vero non,
 « quartæ præsta epistolæ auriculam.
 « Illam recita, Cleander, « Charicles ait.
 « Audi ergo mœstissima verba quæ Calligonæ misi,
 Cleander infit, cœpitque tristem recitare epistolam: « Au-
 « reum accipe pomum, sed non inscriptum, o totum for-
 « mosissima corpus, Calligone; ac si foret inscriptum, quæ
 « jam posset de te nasci contentio?
 « Accipe, o pulchra, pomum accipe, quæ sola pul-
 « chra es.
 « Etenim inter choris virginum tu pulchrior ante alias.
 « Testatur et ipse Momus qui te dudum nostris in coe-
 « tibus attentus silensque conspexit nunc superbius ince-
 « dentem, nunc demissam oculos: labia enim præ admi-
 « ratione momordit.
 « Oh! ne contracta tollas supercilia! me Amoris venena ta-
 « beficiunt; ejus ego aduror carbonibus.
 « Ut viator, sole torrente, te, quasi arborem umbrosam,
 « inveni.
 « Utinam tota tibi nocte hæcerem, hedera velut ilici!
 « Vera me loqui oportet: quantum hiemæ præstat ver,
 « lusciniæ passeribus, quanto præ prunis est pomum sua-
 « vius, quantum mulieribus ter nuptis virgines; tantum
 « vultus tuus, tantum umbra tui sola pellexit heri me fixis
 « te tuentem oculis!
 « Venu, ut videtur, ambas ipsa manus, o Virgo, in-
 « sipis demisit tuos, Gratiarumque chorus te certatim
 « exornavit.
 « Mihi venit in mentem te forsan esse Pandoram illam,
 « nobis quam fabulæ fingunt.
 « Atqui illam ipsa fabula creavit; sed perspicua claraque
 « veritas nobis te, virgo, pulchram te, Calligone, sistit,
 « miraculum solis æmulum orbique stellato dignum.
 « Sic, o Charicles, non jam ferre valens amorem, cre-
 « bras mittebam epistolas.
 « Quid igitur? Tandem misero mihi significatum est posse
 « me noctu ad ipsam adire parthenonā

« Καλλιγόνῃ, θάμβημα τοῖς ἰδοῦσι σε,
 « τοῦ κατ' αὐτὸ πῦρ φέρουσα καὶ ὄροσον,
 370 « τῇ μὲν καλοῦσα, τῷ δ' ἀποτρέπουσα με.
 « Λαμπὰς σελήνης, φωταγώγει τὸν ξένον.
 « Αὐτὴ τὸν ἐμβλέψαντα μακρόθεν φλέγει
 « τὸν δὲ προσεγγίσαντα τῷ στόματί σου,
 « ἢ καὶ τυχόντα τοῦ φιλήματος μόνου
 380 « ψυχρὰ ψεκάδι δεξιούται καὶ ὄροσω.
 « Λαμπὰς σελήνης, φωταγώγει τὸν ξένον.
 « ὦ πῦρ ὁρροῖζον! ὦ φλογίζουσα ὄροσος!
 « Ἀλλὰ φλεγόντα καὶ πεπυρπολημένον
 « ἐξ ἀνθρακος, σὼν χειλέων παρηγόρει
 385 « διδοῦσα τὴν σὴν εἰς ἀνάψυξιν ὄροσον.
 « Λαμπὰς σελήνης, φωταγώγει τὸν ξένον.

BIBAION TPITON.

« Οὐτὼ μελίῳν, ὡς ἀγῶν εἰς ἔαρ,
 « προσήλθον, εὖρον, εἶδον αὐτὴν τὴν κόρην,
 « καὶ, Χαίρε, φῆσιν, ὦ καθ' ὕπνου νομῆτε,
 « ἐμοῦ προαρπάσασα τὴν θυμῖαν.
 « Ἔρως ἐπιστάς τῃ πρὸ τῆς γῆς ἑσπέρα,
 « ἐμοὶ συνῆψε σε, Κλεάνδρε, πρὸς γάμον,
 « ὡς εἶπε, προσγῶν οἷς ἐπένθεις δακρυοῖς.
 « Καὶ σκεπτεόν σοι, ναί, Κλεάνδρε, σκεπτεόν,
 « πῶς τῶν καθ' ἡμᾶς ἀσφαλῶς φροντιστέον.
 10 « Ἐγὼ γὰρ οὐ πῦρ, οὐ θάλασσαν, οὐ ἔξωρος,
 « πρὸς τὴν Κλεάνδρου δειλιάσαιμι σῆσιν.
 « ὅς γὰρ θεὸς συνῆψε, τίς διασπάσει;
 « Τοῦτων ἀκούσας, ὦ Χαρίκλεις, τῶν λόγων,
 « Καλλιγόνῃ, συγγαίρε, λοιπὸν ἀντέρην.
 15 « καὶ δεῦρο, δεῦρο πρὸς τὸν ἀγροῦ λιμένα,
 « ὅπως ἀποπλευσώμεν ἀμφὶ Λεσβοῦθεν.
 « Ἐρωτὶ δόξαν τῷ τυράννῳ, Παρθένε.
 « Οὐκ οὖν ἐαυτοὺς ἐμβαλόντες εἰς σκάφος
 « (οὐ γὰρ βραδύνειν ἐμμανεῖς Ἔρως θέλει),
 20 « καὶ πέντε συμπλευσαντες ἡμερῶν πλοῶν
 « τοῦ φωσφόρου κλίναντος ἄρτι πρὸς δυσιν,
 « καὶ πνευσάσης λαίλαπος ὠλεσίσκαφου,
 « ἄκοντες ἐξήχθημεν εἰς Βάρζον πόλιν,
 « ἧς καὶ προσωρμίσθημεν ἐν τῷ λιμένι.
 25 « μόλις φυγόντες τὴν ἀνάγκην τῆς ζάλης.
 « Οὐτὼ τυχὸν δὲ, δυσμενεῖς Παρθοὶ τότε
 « σφοδρῶς ἐληίζοντο κυκλῶ τὴν πόλιν.
 « τοὺς Βαρζίτας γὰρ ζημιοῦσι πολλαῖς
 « ἄφνω παρεμπίπτοντες ἡμελημένοις.
 30 « οἱ συλλαβόντες πάντας ἡμᾶς ἀθρόως
 « τοὺς τῆς θαλάσσης ἐκφυγόντας τὸ στόμα,
 « Καλλιγόνῃν, Κλεάνδρον, ἀλγους ἐμβάτας,
 « τὴν φορταγῶν ἐξεκαυσαν ὀκλαᾶ.
 « Καλλιγόνῃ γυνὴ ἐγκυρβεῖσα μυρτιάταις
 35 « (συνηρεφεῖα γὰρ ἦσαν ἀγχοῦ λιμένος)
 « τὴν Παρθικὴν ἐφυγεν ἀγερωχίαν.

« Calligone, spectantibus te miraculorum cunctis, qui simul
 « habet ignem roremque, altero me alliciens, repellens al-
 « tero.

— « Lunæ facta, præbe lumen eunti.
 — « Eminus spectantem orit; eum vero qui ad os acces-
 « sit tuum, vel fuit osculum tantummodo potius, frigi-
 « dula recreat gutta et ameno rore.
 — « Lunæ facta, præbe lumen eunti.
 « Oh flamma plena roris! Oh ros flammæ plenè.
 — « At crematum adustumque carbonibus solari ne ne-
 « ges, e labellis rore tuis in meum fuso refrigerium.
 — « Lunæ facta, præbe lumen eunti.
 « Oh flamma plena roris! Oh ros flammæ plenè.
 — « At crematum adustumque carbonibus solari ne ne-
 « ges, e labellis rore tuis in meum fuso refrigerium.
 — « Lunæ facta, præbe lumen eunti.

LIBER TERTIUS.

« Talia lyra modulans, ut verno Iuscinia tempore, ibam;
 « et virginem reperi, vidique: et, O salve, dixit occupans
 « præloqui, o insomniorum meorum sponse!
 « Nudius tertius Amor, adstans mihi vesperi, te mihi,
 « Cleander, connubio junsit, tuis, ut aiebat, permotus
 « lacrymis.
 « Adverte, Cleander, adverte, quæso, qui res nostræ
 « in tuto statui queant.
 « Ego etenim, nec ignem, nec maria, nec ensemetuam
 « amoris Cleandrei causa.
 « Quos enim junsit deus, quis divellet?
 « Quibus auditis, Charicles, ego contra: Salve tu quo-
 « que, Calligone! et portus mecum quarre vicinos, ambo-
 « que a Lesbo procul solvamus, quando quidem, o Virgo,
 « ita visum est Amori mortalium tyranno.

« Igitur nos navi credidimus; nullas enim moras permit-
 « tit amens Amor: et quum per continuos quinque dies na-
 « vigassemus, sole jam ad occasum vergente, tempestas
 « ingruit atrox, invitque ad Barzum urbem accedimus por-
 « tumque subimus, vix procellæ devitata sævitiæ.

« At tunc forte urbis confinia vastabant crudeles Parthi,
 « quibus usitatum est inopinis excursibus imprudentes Bar-
 « zitas invadere.

« E maris faucibus vix elapsos nos, omnes comprehen-
 « dunt, Calligonen, Cleandrum, vectores cæteros, onc-
 « rariamque quæ recti eramus navem concremant.

« Calligone quidem, myrteto latens (nam prope portum
 « spisse myrti creverant), Parthiam effugit violentiam.

« Εγὼ δὲ μέχρι τῆς παρουσῆς ἡμέρας,
 « ἀρ' οὐπερ αὐτῆς, ὦ θεοί! διεζύγην,
 « εἰρκτὴν κατοικῶ τὴν καταζοφωμένην,
 40 « διττὴν πεπονθὸς συμφορὰν βαρυτάτην.
 « Καλλιγόνης γὰρ ἐστέρημαι παρθένου,
 « καὶ νῦν παρ' ἐχθροῖς εἰμι δυσμενεστάτοις.
 « Σὺ γοῦν, Χάρικλειε, ὡς ὑπέσχου, μοι λέγεις,
 « τὸν σὸν πονηρὸν καὶ πολυδάκρυον βίον.
 45 « Ποιεῖς μὲν ὅπως οὐκ ἀδακρύτως λέγειν,
 « Κλέανδρε, τὰ τρύχοντα καὶ ὀλίβοντά με,
 « ἔφη Χαρὶτλῆς τοῦ λαλεῖν ἀπηργμένος.
 « ὅμως ἐπειδὴ καρδίαν ἐλαφρύνει,
 « τὸ τοὺς κατ' αὐτὴν ἐξερεύγεσθαι πόνους,
 50 « Κλέανδρε, πρόσχες· οὐ κατοκνῶ γὰρ λέγειν.
 « Μήτηρ μὲν ἦν μοι Κρυστάλη, πατὴρ Φράτωρ,
 « οὐκ ἐκ γενναρχῶν ἀκλεῶν, πατρίς Φθία.
 « ἦδη δὲ, τὸν μεираκα τῆς ἡβῆς νόμον,
 « ἡλικιούμην εὐγενῶς τεθραμμένος.
 55 « μεираζι συνέγατρον οἷς προσωμίλουν,
 « ἱππευον, ἀμψέπαιζον, ὡς νέοις νόμος,
 « λαγὺς ἔθρων, εὐφυῶς ἱππηλάτουν.
 « συμπαίστορας γὰρ εἶχον εὐγενεστάτους.
 « Ἐρωτικῶς δ' οὖν οὐκ ἔπαθον εἰσέτι.
 60 « οὐπὼ γένυν ἱούλος ὑπεζωγράφει.
 « Διόνυσόν δὲ τῆς ἑορτῆς ἐνστάσης,
 « συνεζελγύθειμεν ἡδονῆς χάριν.
 « βωμόν παρ' αὐτόν, θς παρ' αὐτῇ τῇ Φθίᾳ,
 « ἔξωθεν ὠρόφωτο πλαστὶν εὐχρόοις.
 65 « Ἦν οὖν κατ' αὐτὸ τοῦ θεοῦ τὸ χωρίον,
 « αἶ· τὸ δένδρον οἶον ἀνθοῦν εἰς ἔαρ,
 « βριθόν τε καρπῶ καὶ τεθηλὸς φυλλάσιν.
 « καὶ γὰρ ποταμός ἐκρέει Μελιρρόας,
 « ἰδεῖν μὲν ἡδύς καὶ πεπόσθαι βελτίων.
 70 « οἱ πλείονες δὲ τὸν γλυκὺν Μελιρρόαν
 « καλοῦσι Θρεψάγρωστιν ἀνδρες βουκόλοι.
 « ὅσοι βόας νέμουσιν ἐν τῷ χωρίῳ,
 « ὡς ἡσυχῇ ρέοντα τῆς ὄχτης ἔσω.
 « Οὐ γὰρ γίωιν λυθεῖσα γεννώσα τρέφει,
 75 « οὐδ' ἐξ ὅρους προεῖσι πολλὰ πλημυρία,
 « καὶ τὰς ἀρούρας τῇ ῥοῇ παρασύρει.
 « μόνος γὰρ οὗτος ἐν ποταμοῖς τῆς Φθίας
 « ἴσως αἰεὶ ρεῖ καὶ περιρρέει κύκλῳ.
 « Εὐδαιμονεῖ δὲ πᾶς νομεύς, πᾶς ἀγρότης
 « ὃν ἔσχεν ἐντὸς τῶν ἐκαστοῦ θεματίων.
 80 « Ἐκ δ' οὐρανοῦ κάτεισιν ἡδίστη ἀρόσας,
 « ἀφ' ἧς συνεστῶς ἔστιν ἐξ Ἰσοῦ ρέων.
 « Τοῦτου παρ' ὄχθαις χρῆμα χρυσῆς πλατάνου
 « ἐν θαλεραῖς ἐθαλλε χρυσᾶς φυλλάσιν.
 85 « Οὐδὲν πρὸς αὐτὴν ἔστιν ἐν παραθήσει
 « ἡ Ξερξικὴ πλατάνος ἡ θρυλουμένη.
 « τὸ μὲν γὰρ ἀκρόπρεμνον ἐγγὺς αἰθέρος,
 « τὰ φύλλα δ' ἐσχίαζε τῇ γῇ τὴν πέριξ,
 « ὅσῃν συνέσχευεν ἡ Μελιρρόου ρύσις.
 90 « Ἐκρεῖ δὲ πηγὴ ριζόθεν τῆς πλατάνου,

« At ego ad hunc usque diem, ex quo fui ab ipsa heu!
 « disjunctus, in carcere degi tenebricoso, duplici gravissi-
 « maque oppressus calamitate: quippe qui Calligone pri-
 « vatus sum virgine, nuncque hostibus sum praeda imma-
 « nissimis.

« Atqui tu, Charicles, narra, nam pollicitus es, laery-
 « mosa vitae tuae infornitia.

« Cui Charicles rursus: « Jubes me, Cleandre, narrationem
 « vere laeyimōsam incipere malorum quae me premunt et
 « angunt: attamen, quoniam narrata animi mala animum
 « levant, Cleandre, advertas: dicere enim nequiquam
 « gravabor.

« Mater mihi fuit Crystale, pater, Phirator, atavis ambo
 « non tenuibus editi; patria Phthia.

« Jam vero, ut ferebant insituta juventutis, prima in-
 « genns aetas studiis innutriebatur: cum juvenibus ami-
 « cis me oblectabam, equitabam, ludebam, ut huc aeta-
 « tulæ est mos;

« lepores venabar, apte utebar equis: socios enim ludo-
 « rum habebam juvenum generosissimos.

« Amoris autem ignium adhuc eram expers, quippe qui
 « nondum lanugine malas pingebat.

« Festo autem Bacchi redeunte die, voluptatis causa
 « conveneramus ad aram, quæ non procul a Phthia
 « marmore pulchre vario structa surgebat.

« Illo in agro, qui Dei sacer erat, arbor usque florebat
 « quasi vere medio, fructu gravis folisque decora: fluvius
 « enim hic fluit Melirrhoas, visu jucundus, jucundior potu.

« Plerisque vero bubulcis qui boves his in locis pascunt,
 « dulcis Melirrhoas dicitur Threpsagrostis, quod lenibus
 « intra ripas undis impellatur.

« Non enim solutis est generatus pastusque nivibus: non
 « montibus ex altis abundanti flumine decurrit inundans,
 « agrosque eversos trahit.

« Solus inter Phthiae amnes æqualibus semper vadis fluit
 « et circumfluit;

« beati pastores omnes, omnes agricoltæ benignus quos
 « includit liquor.

« Cœlitus depiuit ros dulcissimus, qui fluctus parit
 « æquali motu currentes.

« Hujus in ripa platanus aerea surgebat, aureis vegetis-
 « que ornata foliis;

« cui nequaquam est comparanda Xerxis platanus illa
 « celeberrima.

« Summo enim cacumine æthera tangit, foliaque vicinis
 « præbebant umbram locis quæ Melirrhoæ undæ eungebat.

« Ex radicibus platani fons scaturit,

« ὅταν εὐκόλος ἔστιν ἐντεῦθεν βέειν.
 « Ἦ γῆ δὲ ἐπανθεῖ, καὶ τὰ θρέμματα τρέφει.
 « τῇ πλησμονῇ τε τῆς βορᾶς καὶ τῷ κόρῳ,
 « καὶ τῷ βοθίῳ τοῦ καλοῦ Μελιρρόου.
 95 « μεθύσκεται γὰρ ἡ μηκὰς αἰς εἰ πίοι,
 « χλωραῖς τ' ἐπεσκήρτησε πολλάκις ποταίς.
 « Νεωκόρος δὲ πρὸς θεοῦ τεταγμένος
 « μένει φυλάσσων, ἀγρυπνῶν ἀκαμάτως
 « τὴν ἱερὰν πλάτανον ἐξ ὁδοπόρων
 100 « μὴ ποῦς πρὸς αὐτὴν ἱταμός προσεγγίσαι.
 « Συνέδραμον οὖν πάντες ἐκ τῆς Φθίας
 « πρὸς τὴν ἑορτὴν τοῦ θεοῦ Διονύσου,
 « ἄνδρες, γυναῖκες, παρθένοι, νεανίαι,
 « μείρακες ἄλλοι, καὶ νεάνιδες κόραι.
 105 « Ἐγὼ θεωρῶν ἀμήτορος ἦν ἔτι
 « ἐρωτικῶν δῆπουθεν ἐκτοξευμάτων.
 « Ὡς εἶθε τῆνικαῦτα μὴ συνεξέδυν.
 « τοῖς γνησίοις μείραξιν τῆς Φθίας πύλης!
 « Προσλήθομεν δὲ συννεανίαι φίλοι
 110 « τῷ τοῦ τόπου φύλακι καὶ τῆς πλατάνου,
 « καὶ δῶρα δόντες ἔδραν ἐσχομεν ξένην,
 « καὶ καρδίας τύραννον ἢ ποινηλάτην
 « τῆς παρθενικῆς καλλονῆς θεωρίαν.
 « Εἴωθε καὶ γὰρ ὁ βριαρόχειρ Ἴριος
 115 « ὁ πρεσβύτερος παῖς, τὸ πρὸ τοῦ Κρόνου βρέφος,
 « ὥς ἐκ θυρίδων ἐμπεσὼν δι' ὀμμάτων,
 « τὰ σπλάγχνα πιμπρᾶν καὶ φλέγειν τὴν καρδίαν,
 « καὶ νεκρὸν ὥσπερ τὸν ποθοῦντα δεικνύειν.
 « Καὶ γοῦν ὑπὸ πλάτανον αὐτὴν αὐτίκα
 120 « ἡλικιώταις συγκαθήμενος φίλοις,
 « τρυφῆς μετέειχον ποικιλοφάρτυμάτων,
 « ἀμπαγνοῶν δύστηνος δις γένοιτό μοι
 « τὴν τηλικαύτην χαρμονὴν καὶ τὸν γέλιον
 « εἰς δακρύων ῥοὴν συμπεριστῆναι τέλος.
 125 « Ὅμως πάλιν ἔχαιρον ὡς συνετρυφών.
 « τοιοῦτόν ἐστιν ἀγνοῦσα καρδία,
 « κακὸν τὸ μέλλον ἐν χαρᾷ καθήμενη.
 « Γελωτοποιῶν ἠκροώμενη ῥημάτων
 « ἐρωτικῶν, μᾶλλον δὲ τερπνῶν ᾠμάτων.
 130 « Ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν τῶν συνεστρωμένων
 « τοιούτῳε τυχὸν ἐξέπεμπε τοὺς λόγους,
 « πρὸς τὰς ἐκεῖσε συνδραμούσας παρθένας,
 « ἢ πρὸς γυναικῶν ποικιλίας δημηγύρεις
 « ἐκείθεν ἔνθεν τὴν ὁδὸν ποιοῦμένας.
 135 « Χοῖς εἶχε πῦρ δίψης με, καὶ λαβὼν ὕδωρ,
 « (τυχὸν γὰρ οὕτω τὴν ὁδὸν διηρχόμην),
 « ὡς ἀμβροτον ῥοὴν ἐξέπινον εἰς κόρον.
 « Μείνησο τῆς χθὲς· σὺ γὰρ ἡ διδοῦσά μοι.
 « Ἀλλ' ὁ πετρῶτης, ὁ θρασυσπλάγχχνος μένος
 140 « Ἴριος δυσαντίβλεπτος, ὁ πλοτοζότης,
 « κύνων φανείς ὤλισθεν ἄγρον τοῦ σκύρου
 « ἔν καὶ πεπωκίως γαργαλίζομαι τάλας
 « ἐκ τῶν περὶ γῶν ἐνδόν τῆς καρδίας,
 « καὶ μέχρι τοῦ νῦν (τῆς ὁδοῦς! τοῦ πόνου!)

« qualem inde scaturire par est.
 « Terra autem floribus luxuriatur, pecudesque alit pa-
 « scuorum ubertate mira saturos undisque pulchri Melir-
 « rhoæ.
 « Nam capella inebriatur, si biberit, et sæpe viridibus
 « lascivior insultat herbis.
 « Editius autem ab ipso constitutus Deo, custodit, in-
 « desesse vigilans, a prætereuntibus sacram plataneum, ne
 « forte pede injurioso ad eam accedant propius.
 « Ergo concurrebant omnes ex Ithia ad festum Bacchi,
 « viri, mulieres, virgines, juvenes, puelli et puellæ.
 « Ille ego quem nandum Amoris jacula letigerant, spe-
 « ctatum processi.
 « Oh! utinam tunc amicis cum juvenibus ex urbe non
 « fuisset egressus!
 « Accessimus autem ego et juvenes amici ad loci plata-
 « nique custodem;
 « ac, dato munere, sedem habuimus commodissimam,
 « unde pulchras cernere erat virgines animorum reginas vel
 « carnifices.
 « Solet enim Briareus Amor præditos brachiis, senex ille
 « puer, Saturnoque senior ipso, per oculos quasi per fene-
 « stras illapsus, viscera adurere, cor incendere, et amantem
 « fere enecare.
 « Tegmine sub platani statim æquales inter sodales recu-
 « bans, ciborum egregia arte conditorum deliciis me refi-
 « ciebam, ignarus heu! miser, gaudium hoc tantum risus-
 « que in lacrimarum rivos denique conversum iri.
 « Interea tamen cum sociis me voluptati dabam.
 « Adeo in gaudium effusam mentem malum latet futu-
 « rum! Faceta auscultabam dicta et amatoris; potiusque
 « suaves cantilenas.
 « Ex discumbentibus enim unus aliquis tales temere mit-
 « tebat affatus virginibus huc concursantibus, vel mulie-
 « rum variis oculibus hinc inde prætereuntium.
 « Heri angebat fauces sitis ignea; et sumpta aquula
 « (nam tunc ibam forte via publica), nectar ut divinum ad
 « satietatem usque ebibi.
 « Hesterni sis diei memor; namque tu dedisti.
 « Sed alatus, et nimis fero corde deus, Amor, quem con-
 « tra nemo potest intueri, pharetratus Amor, versus in cu-
 « licem incidit in calycem, et hausit mihi pectus, et usque-
 « dum, proh dolor laborque!

145 « κνήθει με, καὶ θακνέει με, καὶ κακῶς ἔχω·
 « Τέως μάλα χθεὶς ὀδὸς ὄψα καὶ μόλις,
 « ὁ τῶν βροτῶν τυράννος αὐθάδης Ἔρως,
 « πέμπει με πρὸς σέ τὴν ἰάσουσαν μὲν
 « τὸ τραῦμα καὶ τὸ ὀγγυα καὶ τὴν καρδίαν·
 150 « πέμπει με, καὶ δέχου με ταῖς σαῖς ἀγκάλας;
 « οὐδὲν ξένον ποιοῦσα· ναὶ δέχου, δέχου·
 « Ἄλλος μετ' αὐτὸν ἀντέφην εὐθέως·
 « Ἰού! Τί ταῦτα; Τὴν κακώτερον κόρη;
 « τὴν πολλὰ βακχεύουσαν ἐν κάλλει πάλαι·
 155 « ὡς ἡ Χαῖς τὸ πρῶτον ἐ Κορινθία,
 « τὴν ὅτε γὰρ γυναικὶς σάρξ τις ὀλλυται μία;
 « Ἡ δ' εὐτραφὴς σὰρξ, ὡς ἰδῶ, καταστάλη·
 « Μὴ τοῦτο, μὴ, μὴ τοῦτο! ῥῶσιν, σὰρξ, λάβε·
 « ὀλοῖτο πᾶσα τηκτικὴ καχεξία;
 160 « οὐ γὰρ γυναικὶς σάρξ τις ὀλλυται μία;
 « ἀλλ' οὐν σὺν αὐτῇ καὶ φίλων πληθὺς πόση;
 « Ἐντεῦθεν ἄλλην ἄλλος ἰδὼν ἀντέφην·
 « Νεύεις κάτω, ποθοῦσα καὶ ποθουμένη,
 « ὁδοποροῦντος τοῦ φιλοῦντος πολλάκις·
 165 « καὶ στέρνα καὶ πρόσωπον ἐγκρύπτειν θέλεις,
 « καὶ τῶν ποδῶν σου τοῖς ἀπαλοῖς δακτύλοις
 « τὴν προστυχοῦσαν ἐγγράπτεις γῆς κόνη;
 « αἰδοῦς τὰ σεμνὰ ταῦτα, πλὴν οὐ συμφέρει·
 170 « Οὐκ οἶδεν αἰδῶ Κύπρις, οὐδ' Ἔρως ὄκνον·
 « εἰ γοῦν θέλεις τοσαῦτα τὴν αἰδῶ σέβειν,
 « ἐμοὶ χαρίζου καὶ τὰ νεῦμά σου μόνον·
 « Τὸρὸν δὲ πάλιν ἄλλος ἀντεκεκράγει·
 « Ὡς εὐχαριστῶ τῇ πολιᾷ μυρία!
 175 « Καλῶς δικάζει καὶ καλῶς πάντα κρίνει,
 « Ἀρωγὸς ἐστὶ τῆς Κύπριδος, ὡς βλέπω,
 « ποινηλατοῦσα τὰς σοβαρὰς πρὸς πόθον·
 « Ἡ γαυριῶσα βοστρύχων εὐκοσμία
 « ὅρῃ τὸ μακρὸν πλέγμα νῦν διαβρέον·
 180 « εἰς λευκὸν ἐτράπη δὲ τὸ ξανθὸν πάλαι,
 « Ἡ τὰς ἀφρῶς ὑפוῦσα καὶ διηρμένη,
 « ἀφῆκε πᾶσαν ἄρτι τοῦ κάλλους χάριν·
 « ὁ μαστὸς ἐστὼς ὀρθίος πρὶν τῆς κόρης
 « ὑπεκλίθη· καθεῖλεν αὐτὸν ὁ χρόνος·
 « γράλεον τὸ φθίγμα φεῦ! σοί, πρεσβύτες·
 185 « τὸ πρὶν δροσῶδες χεῖλος, ὡς αὐαλέον!
 « πέπτωκεν ὀφρὺς, ἦλθεν εἰς ἀηδίαν·
 « τὸ πᾶν δὲ σοί παρήλθε τοῦ κάλλους, γύναι·
 « Τί λείπεται σοι; δεῦρο μαστροπέυέ μοι·
 190 « Ὑβρίζες ὑβρίσθην νῦν, τρισαθλία·
 « Παρέτρεγές με συμπαράτρέγω δέ σε·
 « Ἐπληττες, οἶδας· ἀντιπλήττου καίριως,
 « Ἀλγεις; πρήλγουν. Δυσφარείς; ἐδυσφόρουν·
 « Παθοῦσα καὶ μαθοῦσα νῦν, τὸ τοῦ λόγου,
 195 « διδάσκει πᾶσας τὰς προλοίπους παρβένους·
 « Ὑποκλινέσθαι τοῖς ἐρῶσι ταχέως·
 « Ὡμοι, Χαρίκλαις, ὅς ἄρτι μοι γέλως
 « ἐκ σὺν μελιγρῶν ἦλθε διηγημάτων·

« radit me, me commordet, et male me habeo.
 « Tandem vix emollitus ferox ille mortalium tyrannus me
 « ad te mittit, quæ una potes curare vulnus, et cor morsu
 « saucium;
 « mittit me; admittas me tuum in gremium, durius nihil
 « meditata: næ, admittas me ».
 « Post hunc alius statim insequutus est :
 « Heu ? quid hoc est rei ? Colestem puellam, egregia du-
 « dum ferocientem pulchritudine.
 « Lais ut olim Corinthia, tristes urget morbus, Ah mor-
 « bum crudelem !
 « Nitida quæ fuit, cutem jam esse video marcidam : absit,
 « oh ! absit ! firmitatem assume, cutis.
 « Pereat, qua attenuaris, habitudo prava humorum.
 « Non enim mulierculæ corpusculum unius disperit, sed
 « simul dispereunt amici, heu ! quam plurimi.
 « Tunc alius alia conspecta cecinit :
 « Oculos dejicis decoros, o tu quæ amas et amaris, si forte
 « transierit amator, pectusque et vultum abscondere tentas,
 « et zonæ nodum contrectas unguiculis, tenellisque pedum
 « digitis terræ lineas inscribis varias. Sancti hæc sunt signa
 « pudoris ? sed cui bono ? Pudorem Cypris non novit, nec
 « timorem Amor.
 « Quod si adeo pudori litare velis, me saltem nutu tuo
 « beare digneris.
 « At rursus alius clara voce inelamavit :
 « oh ! quantas canæ refero senectæ grates ! Optime judicat
 « omnia æstimatque.
 « Veneri, nunc video, auxiliatrix adest, castigans si quæ
 « fuerunt in amorem ferociiores.
 « Quæ cincinnorum gloriabatur elegantia, longos nunc
 « videt defluere capillos, et in album mutatur quod olim
 « flavum fuit.
 « Quæ supercilia tollebat altius, jam omnem amisit pul-
 « critudinis gratiam.
 « Papillæ quæ rectæ olim stabant, pendent pannosiores :
 « eas longinquius tempus inclinavit.
 « Auicula, heu ! senile quantum vox tua sonat ! Roscidum
 « nuper labellum quam est aridum ! Supercilium decedit,
 « jamque displicet nimis. Abiit, mulier, quidquid tibi fuit
 « formosi. Quid nunc tibi reliquum est ? Exerce mihi le-
 « noniam artem. Contumeliose me habuisti ; contumeliose
 « nunc habetor, femina ter misera.
 « Me propter superbo gressu incedebas ; ego nunc te
 « propter pari cum superbia, Me cruciabas, noslin ? jam
 « cruciari letaliter.
 « Doles ? dolui prius ; Fers gravia ? et ipse tuli.
 « Malis tuis edocta, quod aiunt, reliquas omnes mone vir-
 « gines ut sine mora faciles amatoribus se præbeant.
 « — Ah ! Charicles ! quam suavem mihi risum dulcis
 « hæc tua narratio movet !

Κλέανδρος εἶπεν. « ὦ κακῶν προκειμένων!
 200 « Πλὴν ἀλλὰ καὶ σὲ μείδοντα νῦν βλέπω.
 « καὶ τοὶ προεῖπας ἐν καταρχῇ τοῦ λόγου
 « τὰ κακὰ σαυτὸν οὐκ ἀδακρύτως λέγειν.
 « Ἐὖ » Χαρικλῆς εἶπε « τὸν πολλὸν λόγον
 « ὃν εἶπεν ἄλλος συμποτῶν μοι γνησιῶν. »
 205 « Μὴ, πρὸς Δροσίλλης! » ὁ Κλέανδρος ἀντέφη.
 « Ἀκούε λοιπὸν βημάτων μελιβρόων.
 « Φίλεις τὸν ἀνδρόβηλον, ὡς ἡκχόειν,
 « μινᾶς, σοδᾶς, τάλαινα, πρὸς δὲ παρνε.
 « Θάρρει τὰ γαστρός, οὐ γὰρ ἐγκύμων γένῃ,
 210 « κἄν καὶ μετ' ἀνδρῶν συγκλιθῇσι μυρταῖν
 « κἄν Ἡράκλει γὰρ συγκαθευδῇσι, γύναι,
 « κἄν καὶ Πριήκῳ τῷ φιλοῖν τοῦ μύθου.
 « Ἀπαις, πολυπαῖς οὐσα τὸν χρόνον πάλαι,
 « ἀπαις μενεῖς· καλεῖ γὰρ ὁ Πλούτων κατῶ.
 215 « Παύθητι κουρίζουσα· ναυστόλου, γύναι.
 « Ἐξεῖπε ταῦτα καὶ πρὸς ἄλλην αὐτίκα
 « Βαβαί! παλαιὸς ὡς διεψεύσται λόγος!
 « Γρεῖς φησὶ τὰς Χάριτας, ἀλλ' ὁ σὸς, Κόρη,
 « οὐθαλμὸς εἰς Χάριτας αὐγέει μυρταῖς.
 220 « Αἶ, αἶ! τεφροῖς με τῇ καμίνῳ τοῦ πόθου,
 « καὶ πυρπολεῖς τὰ σπλάγχνα καὶ τὴν καρδίαν.
 « ὦ μιὰρὰ καὶ, τοῦτο πολλῆς ἀγάπης;
 « Μὴ τὰς ὀφρὺς ἐπαῖρε· τὴν Κύπριν τρέμε·
 « σύννευε τοῖς φιλοῦσι· μέτρια φρόνει.
 225 « Κόρης ἀπειλὰς δῆθεν ἐκτινακτρίας
 « αὐταγγέλους Κύπριδος ἔγνωι πολλαχίς,
 « τῶν σχημάτων δὲ τὴν πολύτροπον πλάσιν
 « καὶ τὴν σιωπὴν, ἀνθυπόσχεσιν ξένην.
 « Καὶ πρὸς σὲ ταῦτα τὴν ἀμειλικτον βλέπει
 230 « σημεῖά μοι κάλλιστα. Χαῖρε, καρδία!
 « Φεῦ! σῆς ἡμερτῆς προσχαλῖας, Παρθένε!
 « Ἀποστροφή σὴ δυσπαράκλητος τάχα
 « καὶ πέτρᾳ αὐτὴν συγκινήσει πρὸς πόνον.
 « Τί γοῦν πάθῃ τις; Ἀλλ' ὁ τοξέων Ἔρωις
 235 « τὴν πληξὶν αὐτὸς ἐξίω μοι καὶ μόνος!
 « Σοὶ καὶ θαλασσῶν ἐκπεράσω πλημυῖραν,
 « καὶ πῦρ διελθῶ, τοῦ προσελθεῖν σοὶ χάριν.
 « Δὸς χαροπὸν μοι νεῦμα, καὶ τὸ πᾶν ἔχω.
 « Μὴ πληττε, μὴ συντρίβῃ (κέρδος οὐκ ἔχεις)
 240 « πρὸς τὰς Ἐρωτος λαθυρινθώδεις πάγας.
 « Οὕτως ἀπαγγείλαντος αὐτοῦ τῷ τέως,
 « ἄλλος πρὸς ἄλλην ἄλλον ἀντέφη λόγον
 « Βαρυνεταὶ σὸν ὄμμα τοῦ πόθου γέμον,
 « πολλῇ δ' ἁμαυροῖ τὰς παρειὰς ὠχρότης.
 245 « Ἔοικας ὕπνῳ ἐνδεὲς εἶναι, γύναι.
 « Εἰ μὲν παλαιστραῖς ὀμίλησας παννύχους,
 « ὡς εὐτυχὴς ἐκεῖνος, ὀλβιος, μάκαρ,
 « ὁ γείρας αὐτὰς ἐμβαλὼν σάϊς ὠλένας!
 « Εἰ δὲ πρὸς ἡμᾶρ πῦρ βαλὼν Ἔρωις φλέγει,
 250 « εἰς πρὸς ἡμᾶς μάλλον ἐκκεκαυμένη.
 « Σὺ νῦν Ἀχιλλεύς· Τηλέφον βλέπεις, γύναι·
 « ναὶ, παῦσον, ὡς ἐτροπάζῃ, ἡπείχῃς πόνους.

Cleander inquit. Oh, instantes calamitates!
 « Attamen et te nunc quoque subridentem video, etsi
 « dixeras initio sermonum te sine lacrimis tua non posse
 « mala narrare.
 Cui Charicles. « Omitto alia prolixiora quae dixit con-
 « vivarum amicorum alius.
 « Ne, per Drosillam, omittas; » Cleander ait.
 « — Accipe igitur reliqua haec mellita dicticia.
 « Audi te virum quemdam amare vix, virum, inenas,
 « insana, misera, anilis virgo.
 « Ne ventri metuas; non enim fies gravis, etsi te sex-
 « centi inierint viri: etsi cum ipso dormieris Hercule, vel
 « cum fabuloso illo libidinosoque Priapo.
 « Tot olim liberorum mater, jam nullo, nullo jam pa-
 « ries liberos. Te Pluto vocat in Tartara.
 « Desine juvenam affectare, mulier, cymbalumque in-
 « gredere.
 « Et statim his aliam verbis compellavit: Papae! Quam
 « mendax est fabula vetus! Tres narrat esse Gratias, sed
 « ocellorum unus, virgo, tuorum decies millenas continet
 « gratias.
 « Ah! ah! cupidinis igne me vertis in cinerem, et viscera
 « cremas pectusque.
 « O mala puella! amanti optime hocce reddidit pretii?
 « Ne supercilia tollas fastuosior; time Venerem; amatori-
 « bus adnuas blande, et modesto sis animo.
 « Non equidem nescius sum minas saepe puellae vel fa-
 « stidiosissimae Veneris esse praenuntias, variosque motus et
 « inquietos, ipsumque silentium miram quamdam esse ad-
 « sensionem.
 « Ad te, crudelis mulier, lepide capite nuto nictoque
 « oculis.
 « Salve, corculum! Adloquium tuum, ah! virgo, quam
 « expetendum! Odium tuum, quod vix novi qui procurem,
 « lapidi ipsi sensum dabit ad dolorem! Quid agam igitur?
 « At, o sagittifer Amor, unus solusque vultus sana quod
 « fecisti! Vastos tranabo marium tractus, per ignis vestigia
 « feram, ad te adeundi causa. Caeruleis adnuce mihi ocel-
 « lis, et votorum fiam compos.
 « Ne me ferias, ne contritum me plagis Amoris impedi-
 « as inextricabilibus: nil tibi fecisse proderit.
 « His dictis, alius ad aliam alia direxit verba:
 « Oculi tui gravantur cupidine pleni, multusque pallor
 « genas obscurat tuas.
 « Videris, mulier, caruisse somno.
 « Si luctu vacasti pernocti, ille oh! quam felix, fortu-
 « natus, invidendusque, cujus fuerunt brachia collo nexa
 « tuo!
 Quod si tuam igne feriens jecit Amor, te lucendit, meo
 « praesertim igne flagres! Achilles, novus, mulier, Tele-
 « phum cernis.
 « Na sed, quae vulnerasti, jecinoris dolores.

Φυλλάδος ἐμπῆς ἤφατο καὶ καλάμους διέτμηζεν.

« Ὅν ποθέω τίς ἔδρακεν; αἰδέ μοι, ὦ φίλ' ἑταῖρε.

« Κηροχύτους δ' ἐπέπηξε, συνήρμωσε χεῖλεισιν

« φίλεεν ἡδ' ἀμπνυτο· πνοὴ δὲ κάλαμον ἐσθλῆε,

310 « καὶ μέλος ἡδὺ σύριζε, τὸ φάρμακόν ἐστιν ἐρώτων.

« Καὶ σὺ μισεῖς στέργοντα, καὶ οὐ ποθέοντα πο-

« θεῖς με.

« Ὅν ποθέω τίς ἔδρακεν; αἰδέ μοι, ὦ φίλ' ἑταῖρε.

« Σχέτλιος ὅσος ἐμύγησα! τί τὸν φιλέοντ' ἀποβόληται;

« Ὡς ὄφελος μοι κάλαμος, ἡ δὲ δάφνη τεθαλυῖα,

316 « καὶ σὺ ἔης, κυπάριττε τανύσκιε, ὑψικάρηνε,

« τήν ποτ' ὁ Φοῖβος ἐνυττε μιγήμεναι οὐκ ἐθέλου-

« σάν!

« Ὅν ποθέω τίς ἔδρακεν; αἰδέ μοι, ὦ φίλ' ἑταῖρε.

« Καί ποτ' ἐμὸν νόον ἀλγε' ἔχοντα βαρυστόνα τέρ-

« πον,

« σαρκοφόροις δονάκεσσι διαμπερές ἐκροτάλιζον

320 « μὴ σέφανεον φορέειν σε, πυρὸς δρόσον εἶχόν ἐρωτος.

« τοίη ἐμάς κύκλωσε περὶ φρένας ἔσχεν ἐρώη.

« Ὅν ποθέω τίς ἔδρακεν; αἰδέ μοι, ὦ φίλ' ἑταῖρε.

« Τοσοῦτον ἄσας, ἐξάνεστη τοῦ τύπου,

« καὶ, Ἀδύτε, ψησί τὰς χορευτρίας κόρας

326 « ἰδόμεν αὐτοῖς ἐμπλακείσας δακτύλοις,

« καὶ κύκλον εὐκίνητον ἐκπονουμένας.

« Εἰπὼν, ὁπαδοῦς εἶχε τοὺς νεανίας

« καὶ πρῶτον ἄλλων τὸν λαλοῦντά σοι ξένον,

« τὸν ἐν τοσοῦτοις τοῖς κακοῖς Χαρικλέα.

331 « Τί γὰρ παθεῖν μου τὴν τάλαιναν καρδίαν

« δοκεῖς, φίλε Κλέανδρε συμφυλακίτα,

« ἐρωτικῶν πληγείσαν ἐξ ἀκουσμάτων;

« Ὄδεμον οὖν, ἐμπροσθεν ἔτρεχον τότε,

« ὡς ἂν στάσιν σχῶν δεξιὰν πρὸς τὸ βλέπειν

336 « τὰς τηλικαῦτα συγχωρευούσας κόρας.

« Ἐκεῖ σελήνην εἶδον ἐν τῇ γῇ κάτω,

« κύκλῳ μετ' αὐτὴν ἀστέρων φορουμένην

« τοῦτο Δρόσιλλα συγχωρευούσας κόραις.

341 « Καὶ τοὺς ἐρώντας ἄλγος, ἄλγος λαμβάνειν

346 « γνοὺς ἐξ ἐκείνων πῶν προηνοιτισμένων,

« Καλὸν μὲν οὖν, Δρόσιλλα, πρὸς νοῦν ἀντέφην,

« εἰ μὴ Χαρικλεῖ νῦν κατέστης εἰς θέαν.

« Ἐπεὶ δὲ τοῦτο τοῦ θεοῦ Διονύσου

« θέλημα, (τί; Κλέανδρε, μὴ συνδακρύς.)

« οὐ μέμφεις ἐν σοὶ τληπαθούντα, Παρθένε,

348 « τὸν ἐκ θεοῦ σοὶ νομφίον Χαρικλέα,

« καὶ καρτερῆσαι κἂν φυγὴν, κἂν κινδύνους,

« κἂν ἀρπαγὴν σὴν, πρὶν τοχεῖν σοῦ τοῦ γάμου

« καὶ πᾶν τι θεινὸν ἀλλ' ὁ συγκλώσειέ μοι

350 « μισὸς πονηρὸς ἐξ ἀλάστορος Τύχης.

« Τοσαῦτα λέξας καθ' ἑαυτὸν ἤρεα,

« πάλιν ὁρμήσας εἰς τὸ πατρῷον πέδον

« ἀπαῖον εἰς ἀγαλμα τοῦ Διονύσου,

« ῥίψας δ' ἐμαυτὸν εἰς ἐκείνου τοῦδε πόδας

355 « πνέοντα νεκρῶζον, ἀνεκεκράγειν.

« At folia contrectavit, calamosque secuit.

— « Quam amo quis vidit? Narra sis, amice, mihi.

— « Ac ceræ compagine inter se junctos, doctis admovit

« labiis, osculatusque insufflavit; flatusque calamum peror-

« rans suavem effecit sonum, quod est amoris remedium.

« Et tu odisti amatores me tuum, nec amantem re-

« damas.

— « Quam amo quis vidit? Narra sis, amice, mihi.

— « Ah! miserum me! Quanta tui mala! Cur amantem

« respuis? Oh! utinam mihi calamus viridans laurus hæce,

« tuque etiam fieres cypressus umbrosa atque; illa in-

« quam, cui Phœbus quondam molestius instabat neganti

« concubitu.

— « Quam amo quis vidit? Narra sis, amice, mihi.

— « Et animum meum doloribus vexatum flebilibus mul-

« cens, calamis usque luderem animalis, vel tua corobatus

« fronde Amoris ignes restingerem.

« Adeo meum circa pectus sævit vis acrior!

— « Quam amo quis vidit? Narra sis, amice, mihi.

— « His dictis, e loco surrexit, et, Huc, adeste, inquit:

« saltantes spectemus puellas, nexis invicem junctas digi-

« tis, et elegantem chori exhibentes orbem.

« Insequuntur loquentem juvenes, et ante alios ille ego

« Charicles qui tecum fabulor tantisque versor in malis.

« Quo enim affectam fuisse modo,

« Cleandre, care vinculorum socie, miseram putas men-

« tem, amatoris percussam cantuunculis?

« Ibam ergo, alios præcurrens, ut aptum mihi seligerem

« locum unde saltantes possem spectare virgines.

« Tunc lunam vidi in terra cum ipsis astris choreas insti-

« tuentem.

« talis enim visa est Drosilla saltantes inter puellas.

« Quumque, ex illis quæ modo audiveram, probe nossem

« quam valde crucientur amantes.

« Sors, mecum dixi, fuerat melior, si te, Drosilla,

« Charicles nunc non adspexisset.

« At quoniam ita voluit Bacchus (quid? Cleandre, ne

« complorēs), æquum est pro te dura pati Chariclem,

« quem tibi Deus dat sponsum, et tolerare fugam atque

« pericula, tuique raptum corporis, antequam dulci frua-

« tur hymenæo, ceteraque omnino mala quæ stricti crudelis

« Fortuna filo mihi perneverit.

« His mecum tacite dictis, patrios per campos rapidis

« retro gressibus ibam;

« conspectaque Bacchi statua, ad Iupis pedes provolu-

« tus, nec adhuc mortuus, nec jam vivens, inclamavi:

410 « ἐμοὶ παραστάς τῇ καθ' ὑπνους ἐμφάσει,
πρὸ τοῦ προδῆναι τοὺς μετ' ἀλλήλων λόγους.

BIBAIION TETARTON.

« Ὄδοιπαροῦμεν τοιγαροῦν δὴ δλκάδοσι τῇ

« ὑγρὰν θαλάσσης λειοκύμονος τρέβον, εἰς αἰὲν

« καὶ θροῦς ἐρετμοῦ ληστρικῆς ναυαρχίας.

« εὐθυπλοῦσιν ἐμπεσὼν, ἐπεκτύπει

« καὶ τὴν λογισμὸν, οὐ γὰρ ἀκοῆς μόνον

« τῶν ἐντὸς ἡμῶν ἡσπερ εἶπον δλκάδος.

« Τῆς ἐσπέρας γοῦν πανταχοῦ γνωστὴς

« κτεῖν ἦν ἐπελθεῖν τὸν γίγαντα φωσφόρον.

10 « οὐκ εἶχομεν σπᾶς ἐντρανέστερον βλέπειν

« ἀλλ' οἷδε συννεύσαντες εἰς μείζον δρόμον,

« ὡς καὶ χεῖρας ἐκτείναντες, ἀλλὰ καὶ πόδας,

« ὡς καὶ τριτήρεις εὐδρομώτερον τρέχον,

« καὶ πηλατοῦντες ἦσαν ἐξ ὅλου αἰθέρος.

15 « τὴν τῆς θαλάσσης συρράπιζοντες βράχιν

« ἡμιμακάς, πρὸς εὐπλοῦν, εὐσθενούσας ὠλένας,

« καὶ πῇ καθ' ἡμᾶς ἐγγίσαντες δλκάδε

« τὰ σφῶν ἑαυτῶν ἐξεγύμνωσαν ξίφη.

« Οἱ γοῦν πῶν ἡμῶν, ὥς ἀριστοὶ ναυτίλοι,

20 « καί τοι πρὸς αὐτοὺς τοὺς θρασέας ξιφηφόρους

« πενιχρὸν ὄντες εὐαρίθμητον στίφος,

« ἀναλαβόντες ἀνδρικῶς τὰς ἀσπίδας,

« πούτοις ξιφηφόροις ἀντεναμάχοντες

« ἔσφαττον, ἔσφαττοντο, μὴ πεφρικότες

25 « τὴν τῶν τοσούτων πειρατῶν ἀμετρίαν

« τὴν τῆς θαλάσσης ἐξεποφύρουσαν ὕδωρ,

« καὶ μέγρε, νηκτὸς ἀνέπιπτον εὐστόχως.

« Ἀλλ' ὀψέ, τὴν καὶν ἐλκύσαντες ἐκ μέσου

« καὶ συμπεσόντων ἐν μάχῃ τῶν πλειόνων,

30 « εἰς χέρσον ἐξέδωκαν ἡσθενηκότες,

« καὶ λαπρόντες ἐμπλεῖν βαρυνμάτων

« τοῦ κυριαρχήσαντος ἡρεμωμένοι,

« ἔφρευγον εἰς φάραγγας, εἰς ὄρη μέσας

« τοῦτοισι φυγὴ ζητοῦσι τὴν σωτηρίαν

« καὶ καὶ συνεκδᾶς ἐκ μάχης τραυματίας

« μετὰ Δροσίλλης παρθένου, συνεισπόμεναι,

« Ἐσπευδον, εἶχον, εἶχον αὐτὴν τὴν κόρη,

« ἐχειραγῶγον εἰς ἐπιχρύμους τόπους

« ἕως συντρέψαν εὐρόντες κλάδων

40 « καὶ ταύτησιν ἐξήσαν ἐγκεκαυμένον

« Ἐς αὐρίον δὲ λαμπρότης τῆς ἡμέρας

« ὅρους ὑπερχύαντες, εἶδομεν κατὰ

« πυρκαϊὰν εἰς ὕψος ἐκτεταμένην

« ἐλκάζομεν δὲ πυρπολεῖν τὴν δλκάδα

45 « ληστὰς ἐκείνομα ἄρπηγαις ἐψησμένους,

« φόρτου κενὴν ξυμπαντος ἐξελκυσμένην.

« Ὡς γοῦν ἐκείθεν ἐνθεν ἡπορημένοι

« πρὸς πρῶτα κενὴν ἐξείνομεν κόρας

« in somnis visus, antequam inter nos sermones confer-

« remus.

« ὡς ἐλαφὲς ἀεὶ πρὸς τὸν ὄπασμα

« νομῶν δὲς ὡς ἀλκίος δὲ τὸν ὄπασμα

« νομῶν δὲς τὰς ἐλκῶν ἐστὶ τὰς ἐλκῶν

« ὡς ἐλαφὲς ἀεὶ πρὸς τὸν ὄπασμα

« ὡς ἐλαφὲς ἀεὶ πρὸς τὸν ὄπασμα

« Ergo humidos placidi aequoris fluctus rate secumimus,

« ad quartas hinc vespertinum tempus.

« Ecce piraticae classis remi sonitu magno nostrum per-

« cellunt animos, non aures tantum, qui isto recti quo-

« dixi navigio recta faciebamus iter. Jamque giganteo qui

« caelum cursu metitur, lucifer terram subierat;

« et vespera sola late loca tenebrante, non poteramus

« piratas probe cernere.

« At illi majore nisu cursum properantes, manibusque

« pedibusque egregie protensis ut velocis tiremes vola-

« rent, remos summa vi agitabant,

« marisque dorsum verberabant simul nudis validisque

« lacertis:

« et mox nostrae propiores naviculae, enses vagina denu-

« darunt.

« Itaque nostri homines, nauta fortissimi, quamvis

« numero pauci imparesque audacium piratarum multitu-

« dini, arreptos viriliter clypeos hostium gladiis oppo-

« nebant:

« necabant, necabantur, non veriti turbam praedonum

« infinitam.

« Rubescebat aequor sanguine, et ad noctem usque for-

« titer restiterunt;

« tunc denique navem e medio conflictu subtractam ad

« littus applicuerunt, jam prorsus invalidi, majori parte

« suorum inter pugnandum amissa, hancque mercium

« plenam relinquentes, praefecto ipso orbi per convalles

« aviaque montium dilabuntur.

« Quos fuga sibi quarentes praesidium ego e praelio sau-

« cius, relicta nave, cum Drosilla virgine insequabar.

« Properabam; tenebam, trahebam puellam, manu ad

« loca praesta versus eam ducebam,

« donec reperto loco densis ramorum tegminibus um-

« broso, latentes una consedimus.

« At quum postera lux caelo affulsit, de summo monte

« prospectantes, cernimus infra vastae molis ignem,

« conjicimusque praedones rapinae latos incendio navem

« nostram delere, quam mercibus vacuam in solum traxe-

« rant.

« Deinde quom huc illuc dubii oculorum aciem intendere-

« εὐπυργον ὕψος καθορῶμεν εὐθέως,
 60 « ἰσχνῶς, ἀμυδρῶς ἦν γὰρ ἡμῶν μακρόθεν.
 « Ἀμφὶ δὲ συνδραμόντες ὡς πρὸς τὴν πόλιν,
 « ὅψι προσηγγίσσαμεν αὐτῇ καὶ μάλα,
 « ἐκ φωτὸς ἀρχῆς ἀχρις αὐτῆς ἐσπέρας.
 « ἦν καὶ συνεισέδουμεν ἐκπαρευγότες
 65 « τὴν ἐν θαλάσῃ ληστρικὴν ἀστοργίαν.
 « καὶ καὶ Χαρικλῆν, ὡς Κλέανδρον, ἡ πόλις
 « ἔμελλε γερεῖ Παρθιαῖς δεδωκέναι.
 « καὶ τοὺς θαλασσῶν ἐκφυγόντα κινδύνους,
 « πόνων ἀνάγκαις ἐμβαλεῖν με δευτέραις
 70 « μετὰ Δροσίλλης, ὦ θεοί! τῆς φιλότατης.
 « Τῶν γὰρ κατοίκων ἐξόντων τὴν πόλιν,
 « αὐθις συνεξέδουμεν, ἐκτελουμένης
 « λαμπρᾶς ἑορτῆς τῶν Διὸς γενεθλίων.
 « Τὸ Παρθικὸν δὲ δυσμενέστατον φύλον
 75 « οὐκ οἶδ' ὅθεν προήλθε· πλὴν συλλαμβάνει,
 « καὶ τῆς ἑαυτοῦ μέχρι πατρίδος φέρον,
 « εἰς τὴν φυλακὴν τὴν παρούσαν εἰσάγει. »
 Τοιοῦτο πολλοὺς ἀσχολοῦμενοι λόγοις
 ἀλληλοπενθεῖς ἦσαν οἱ νεανῖαι.
 80 « Κλέανδρος ἄμα καὶ Χαρικλῆς οἱ ξένοι,
 « Ὁ βάρβαρος δὲ Κρατύλος μετ' ὀφρύας
 αὐτῇ Χρυσίλλῃ συγκαθεσθεὶς εἰς ἑῶν,
 εἶχε πρὸς αὐτῷ καὶ τὸν υἱὸν Κλεινίαν
 καὶ τοὺς ἄλλοντας αἰγματοστόας νόμοις
 85 « ἐκ τῆς φυλακῆς ἐγχελεύεται φέρειν.
 Ἔστησαν ἐξαχθέντες οἱ φυλακίται.
 Ἔπαθεν εἰς τὸ στέρον ἡ τοῦ Βαρβάρου
 γυνὴ Χρυσίλλα τὸν Χαρικλῆν ἀθρόον
 ἰδοῦσα, καὶ πληγεῖσα τῷ πόθου βέλει.
 90 « Ἦν γὰρ ἄχνους τις, χρυσόθριξ, ἐρυθρόχρους,
 πλατὺς τὰ νῦτα, ξανθοδόστρυχον κόμην
 ἔχων φθάνουσαν ἄχρι καὶ τῆς ὀσφύος·
 χεῖρας δὲ λεπτὰς εἶχε λευκοδακτύλους,
 καὶ τοὺς ἀμέτρως ἐκχυθέντας ἀστέρας
 95 « ἄλλαι καλύπτων καὶ προσώπου λαμπάσιν.
 Ἔστηκότας γοῶν εἰσορῶν ὁ Παρθάναξ,
 οὐδ' μὲν μερίζει τοῖς ὑπ' αὐτὸν σατράπαις,
 « Μέγιστα δῶρα τῆς συνεργούσης τύχης
 « δέχσθε, » φάσκων « Παρθικὴ φυλαργία. »
 100 οὐδ' οὖν προπέμπει φῶς ἐλεύθερον βλέπειν·
 ἄλλους πρὸς εἰρκτὴν δυστυχῶς ἀντιστρέφει,
 δῶροις ὅπως λυθεῖεν ἐκ γεννητόρων·
 πολλοὺς δὲ καὶ δίδωσι μοῖραν τῷ ἔϊφει,
 δεκτὸν νομίζων αἷμα θυμὸν τῶν ξένων
 95 « θεοῖς συνεργοῖς εἰς τὸ πᾶν σωτηρίαις·
 χαρίζεται δὲ τὸν Χαρικλῆν Κλεινία,
 οὐχ ὡς ἐκείνου τοῦτον αἰτησθέντος
 (ὁ νοῦς γὰρ αὐτοῦ τὴν Δροσίλλαν ἐσκόπει
 πασῶν γυναικῶν οὖσαν εὐειδεστέραν.)
 100 « ὡς ἐκ πατρὸς δὲ δῶρον εἰς υἱὸν μέγα·
 ἦν γὰρ ἅπαντων τῶν προεγχελευμένων
 ὥραιος ἰδεῖν, τῶν καλῶν δὲ καλλίων.

« mus, summmitatem quamdam turribus montam videmus,
 « sed fere per nebulam : nam procul remota fuit.

« Et ambo ad hanc urbem cursu lententes, longumque
 « ob orto mane ad usque vesperam iter emensi, laeti
 « tandem muris succedimus, devitato piraticeo furore.

« At urbs illa Chariclem, ut te, Cleandre, manibus debuit
 « tradere Parthicis, et, cum carissima heu ! Drosilla, me
 « maris elapsam periculis, dirae iterum injicere malorum
 « procellae.

« Etenim quum cives ex urbe essent egressi, Jovis Na-
 « talia solemnī festo celebraturi, egressi sumus et ipsi.

« Parthorum vero gens crudelissima, nescio unde impetu
 « facto, nos corripuit, inque suam abductos regionem hoc
 « inclusit carcere. »

Talibus Cleander et Charicles longiusculo sermonibus in-
 dulgentes, suam vicissim sortem deplorabant.

At mane Barbarus Cratylus, Chrysillae adsidens, fero-
 cior vultu, filiumque Cliniam sibi habens ad latus, captivos ad se
 ex carcere trahi de more jubet.

Qui quum adstarent, Barbari conjux Chrysilla, conspecto
 Charicle, statim cupidinis telo pectus vulnerata fuit.

Charicles enim genas glabellus erat, spectandus flavis ca-
 pillis, roseoque colore; latus humeros;
 et aurei crinium globi ad lumbos usque demissi pende-
 bant.

Manus erant modicae, albique digiti;
 et pulchritudine vultusque splendore inouperas quibus
 spargitur caelum stellas obscurabat.

Quos adstantes intuens Parthorum rex, alios satrapis
 dividit suis, et

« accipite » ait « Parthi, pretiosa fortuna faventis
 « dona »;

alios jubet ahire liberos;
 carceri alios moestiter reddit quos parentum caritas donis
 redimeret;

multos gladio necandos tradit, ratus hospitum sanguinem
 acceptum fore Diis, quorum ope domum redierat inco-
 lumis :

Cliniae autem Chariclem dono dedit, non petenti quidem

(nam Cliniae mens in Drosilla haerebat omnium pulcher-
 rima foeminarum);

sed qui magnum esset patris filio donum.

Etenim omnes inter captivos spectabilis ore, pulchris erat
 pulchrior ipsis.

Τοσαῦτα πράξας, ἐξανέστη τοῦ θρόνου
καὶ τοῖς θεοῖς ἔθηκε λαμπρὰς θυσίας.
106 Τετρωμένος γοῦν ἐς μέσσην τὴν καρδίαν
ὁ Κλεινίας παῖς βαρβάρου τοῦ Κρατύλου
(καὶ γὰρ ἐκάλω τῆς ἀλούσης παρθένου)
τοιαῦτα πολλὰ καὶ τοσαῦτα καὶ τόσα
ἐψιθύριζεν, ἐτραγώδει τῷ πάθει.
110 « Δεινὸν πόθος πᾶς· ἂν δὲ καὶ φιλομένης,
« διπλοῦν τὸ δεινόν· εἰ δὲ καὶ κόρης νέας,
« τριπλοῦν τὸ κέντρον· εἰ δὲ καὶ καλλοῦς γέμει,
« πλεῖον τὸ δεινόν· εἰ δὲ πρὸς γάμον φέρει,
« πῦρ ἔνδον αὐτὴν βόσκειται τὴν καρδίαν.
116 « Οὐκ ἔστιν ἰσχυρὸς ἐκφυγεῖν τὸν τοιοῦτον,
« τὸν πυρφοροῦντα καὶ τὸν ἐπτερωμένον·
« τῷ γὰρ πτερῷ φθάνει με, τῷ πυρὶ φλέγει,
« τῇ τοξικῇ βάλλει δὲ κατὰ καρδίαν.
« Μῦθος δοκεῖ μοι νέκταρ ἢ θεῶν πόσις
120 « πρὸς σὸν γλυκασμόν, κρυσταλόστερνε ξένος.
« Εἰ γὰρ σε περκαΐζουσιν ἄμπελον βλέπω,
« τὸ σπέρνον ἐκθλίψει τίς ὡς γλυκὺν βάτρυν,
« ἢ γλεῦκος ἢ δὴ νεκταρῶδες ἐκχύσει,
« ἢ μελὸν μέλιτος εὐωδεστάτου;
126 « Λειμών δοκεῖ μοι σὸν πρόσωπον, Παρθένε,
« δούλη Χρυσάλλης μητρὸς εὐειδεστάτης·
« τὸ χρῶμα τερπνὸν οἷον αὐτοῦ ναρκίσσου,
« ἄνθος παρειῶν ὡς ἐρυθρόχρουν ρόδον·
« ὡς κυαναυγὲς Ἴον ὀφθαλμοὶ δύο·
130 « οἱ βόστρυχοί σου, κισσὸς ἐμπεπλεγμένος.
« ὦ! πῶς ἀφελκὺς τὰς κόρας τῶν ὀμμάτων
« τῆς καλλονῆς σου, τοῦ προσώπου τῆς θεάς;
« ἀλλ' αἶδε προσμένουσιν ἀνθεικυσμέναι,
« οὐκ ἐνδιδοῦσαι πρὸς τὸ μὴ δεδογμένον.
136 « Ἐρως φυτῶν γὰρ καὶ σιδήρου καὶ λίθου
« κρατεῖν εἰσὶν, οὐ γὰρ ἀνθρώπων μόνον,
« καὶ γὰρ σίδηρος εἰς μαγνήτιν ἐκτρέχει,
« ἔρωτικόν μοι πῦρ θακῶν ἔνδον φέρειν·
« ἐνευσεν, ἦλθεν, ἔδραμε ὁρμόν ξένον·
140 « ἐμοὶ δοκεῖ φίλημα τοῦτο τῶν δύο,
« ἔρωμένης, ἔρῳτος· ὦ ξένη σχέσις!
« Ἐρᾷ δὲ φυτοῦ φυτὸν ἄλλο πολλάκις
« φοινὶς δὲ πρὸς γῆν οὐδὲ ριζοῦσθαι θέλει,
« εἰ μὴ τὸ θῆλυ συμφυτεύσειας πέλας.
146 « Καὶ πόντος οἶδεν Ἀρεθούσης τοὺς γάμους,
« πρὸς ἣν γλυκὺς πρόεισιν ἀγκυλοβόρος
« Ἀλφειὸς εὐρύς, οὐ τὸ βεῖθρον ἐν χύσει
« ὁ συνδυασμὸς οὐ μετατρέπειν θέλει.
« Ἄκουε, πετρόστερνε, γαλκῇ καρδίαν,
150 « καὶ ὅς μετασχεῖν καλλονῆς ἀσυγκρίτου.
« Οὕτως ἐρωτικὸν τι πάσγων Κλεινίας
« πρὸς μουσικὸν τι ὅσσον ἐτραπῇ μέλος,
« τοιόνδε ποιῶν λεπτολεύχοις δακτύλοις
« τὸ φθέγμα καὶ τὸ κρούμα τῆς εὐφωνίας
156 « ἐν λιγυρᾷ φόρμιγγος ἡδυφωνία
« ὦ! πῶς, Δρόσυλλα, πυρπολεῖς τὸν Κλεινίαν!

Talibus peractis, e solio surrexit, et Deorum numina
splendidis propitiatur sacrificiis.

At Barbari filius Cratyli Clinias medium cor transadactus,
(nam capta ipsum ceperat puella), hinc et alia multa
dolore amens muscitabat.

« Malum est omnis amor; si amatam ab alio amas, ma-
« lum est duplex; triplex, si puellam; majus etiam, si pul-
« chram:

« quod si nuptias ad impellit, tunc flamma cor depa-
« scitur ipsum.

« Vis nulla est qua sagittiferum possim deum effugere,
« igne simul instructum et alis.

« Alis enim me praevertit, igne urit, sagittis cor transa-
« dit medium.

« Nectar illud, deorum potus, fabula mihi esse videtur,
« prae tua dulcedine, crystallino pectore hospes decora.

« Maturae enim si te viti comparo, quis papillas premet
« tuas ut uvam dulcem, vel succum exprimet nectareum,
« vel medullam mellis odoratissimi?

« Vultus tuus prato similis est, Virgo, venustissima ma-
« tris Chrisyllae servula.

« Color tuus suavis, quasi color narcissi; et genarum
« flos quasi purpurea rosa; ocelli tui quasi viola nigre-
« scens; cincinnuli tui quasi hedera decoriter implexa.

« Oh! qui avellam oculorum pupulas a pulchritudine
« tua, a conspectu vultus tui! Quas vi quomodo retraherem, resi-
« stunt, nec cedunt contra placitum.

« Amor et plantarum et ferri saxorumque regnat, non
« hominis tantum.

« Ferrum quippe currit ad magnetem, venerio, ni fallor,
« igne calens; annuit, vadit, currit cursu mirando.

« Videre mihi videor osculum amborum, amatae, ama-
« toris.

« Oh prodigiosus amor! Nec non saepe planta plantam
« amat.

« Palma in terra non vult agere radices, ni feminam
« arborem in proximo conserveris.

« Mare quoque novit Arellusae nuptias, ad quam dulcis
« fluctu voluto fertur sponsus, vastus ille Alpheus, cujus
« liquor fluit insertus salo nec temeratus.

« Haec ausculta, Virgo pectus lapidea, cor aeneae,
« meque sinas in consortium venire formae incompara-
« bilis.

Atque ita captus amore Clinias, ad musicos concentus
vertit animum, carmina haecce amoris arguta citharae pul-
sibus accommodans, cujus digitis albis tenuibusque nervos
solicitat:

« Oh, Drosilla! quantopere Cliniam uris!

« Ἡ Κύπρις εἰς Ἐρώτα τὸν ταύτης γόνον
 « μέσαις ἀγυαῖς ἐξεφώνει πρὶν μέγα
 « Εἴ τις πλανηθὼν συλλάβῃ τὸ παιδίον
 180 « ἢ που στενωπῶν, ἢ μέσαις ἐπ' ἀμφόδοις
 « ὁ μνηστὴρ μοι λήψεται γέρας μέγα
 « τὸ Κύπριδος φίλημα μισθὸν ἄρπασαι.
 « ὦ πῶς, Δρόσυλλα, πυρπολεῖς τὸν Κλεινίαν!
 « Πλὴν ἴσθι μοι τὸν παῖδα τοῦτον τοῖόντην
 185 « τὸν δραπετήν Ἐρώτα, τὸν κακεργάτην,
 « καὶ πρόσγες αὐτῷ μὴ βαλεῖ σε καιρίως.
 « Ἄκουε τοῦτου καὶ διδάσκου τὸν ἔρπον.
 « Ἄν προσγῆρες τι μειδιῶντα προσβλέπῃς
 « πλῆττει τὰ πολλὰ καὶ κατασφάττειν θέλει.
 170 « ὦ πῶς, Δρόσυλλα, πυρπολεῖς τὸν Κλεινίαν!
 « Ἄν συλλαβὼν, θέλοντα προσπαίζειν ἴδῃς,
 « βάλλει σε, τοξεύει σε, πρόσγες οὖν κλύων.
 « εἰ δὲ προσορμᾷ καὶ φιλεῖν σε γυναικίως
 « ἔκφρυγε, πυρπολεῖ σε καὶ καταφλέγει.
 175 « Παῖς ἐστὶ, πῦρ δὲ τόξα καὶ πτερὰ φέρει.
 « οὐκ ἐξ ἀδῆλων φαίνεται πετασμάτων.
 « ὦ πῶς, Δρόσυλλα, πυρπολεῖς τὸν Κλεινίαν!
 « παῖε, τιτρώκει, καὶ διώκει, καὶ φθάνει· αἱ
 « προσμειδιᾷ γὰρ θηριόστερος μένων,
 180 « καὶ προσγελᾷ ἔοικε παίζων ἀγρίως.
 « ὁ τοξοχάρης, ὁ θραυὲς, ὁ πυρφόρος.
 « Ὁ γοῶν ἐφευρών καὶ λαδῶν καὶ μνηύσας,
 « τὸν μισθὸν οἷον εἶπον εὐκόλως λάβοι.
 « ὦ πῶς, Δρόσυλλα, πυρπολεῖς τὸν Κλεινίαν!
 185 « Μῦθος μὲν αὐτὸς ἐκτοκευθῆναι λέγει
 « κόρην Ἀθηνᾶν τοῦ Διὸς τὴν Παλλᾶδα
 « ἀπὸ κρατὸς πάνοπλον ἐννοον παρθένον.
 « σὲ ζωγραφεῖ δὲ μᾶλλον ὥραϊαν Ἐρώς
 « σῆς γαστρὶ μήτηρ δὲ ἐμβλαδὼν τοὺς δακτύλους,
 190 « βαλὼν τὸ δέχρουν χροῖμα, γάλα καὶ ῥόδα.
 « ὦ πῶς, Δρόσυλλα, πυρπολεῖς τὸν Κλεινίαν!
 « Καὶ ζωγραφεῖ πάντως σε μὴ διδοὺς ὕπλιν.
 « οὐ γὰρ νέμει σοι τόξον, οὐ τομὸν ξίφος.
 « ὥς κρεῖττον ἢν βάλλειν σε πρὸς φονουργίαν!
 195 « ποιεῖ δὲ τόξα κύκλα τῶν σῶν ὀφρύων,
 « βέλος δὲ πικρὸν τὰς βολὰς τῶν ὀμμάτων.
 « δι' ὧν οἰστεύεις με κατὰ καρδίαν.
 « ὦ πῶς, Δρόσυλλα, πυρπολεῖς τὸν Κλεινίαν!
 « Ὡς εὐστοχον τὸ τόξον αὐτό, Παρθένε!
 200 « ὥς εὐφύει τὸ πλῆκτρον! ἐπλήγῃν ἐγνων.
 « Τὸ τραῦμα πικρὸν οἶον, ἀλλὰ καὶ πόσον!
 « Τὸ πρᾶγμα καὶνὸν οἶον, ἀλλὰ καὶ ξένον!
 « Οὐ θανατοῖ τὸ κέντρον ὧ ποῖος λόγος!
 « βάλλον δὲ ποιεῖ τῆξιν, ἀλλ' αἰώνιαν.
 205 « ὦ πῶς, Δρόσυλλα, πυρπολεῖς τὸν Κλεινίαν!
 « Πλὴν ἀλλ' ἰδοὺ νύξ ἐστι, τῷ δοκεῖν, Κόρη.
 « ἔγω μακρὰς ἐγὼ δὲ τὰς ὁδοὺς ἔτι
 « πρὸς λαβοῦ σύνδειπνον, εὐνατῆρά σε.
 « ἢ μὴ θέλουσα τοῦτο, δευτέρῃ λόγῳ
 210 « ὑπερφρον ἐκ σῶν χειλέων μοι λαμπάδα

« Venus olim per medias plateas Amorem filium alta
 « voces inelamabat: Si quis vel alicubi viarum, vel media
 « per bivia vagantem puerum comprehenderit, index ma-
 « gnum a me accipiet indicium: cypridis basium premium
 « rapiet sibi.
 « Oh, Drosilla! quantopere Cliniam uris!
 « At disce quis sit puer ille sagittifer, Amor ille fugilivus
 « et nequam; caveque ne te letali feriat ictu.
 « Accipe qui sint huius mores.
 « Ridentem si dulce videris, tunc praesertim ferit et oc-
 « cidere cupit.
 « Oh, Drosilla! quantopere Cliniam uris!
 « prehensum si volentem ludere videris, tunc feritque
 « jaculaturque; monitus ergo cave tibi; si autem advenren-
 « tem, genuinoque te osculo tangere geslientem, fuge
 « ocyus; te urit et incendit.
 « Puer est, at ignem, et arcus, et alas habet; ejus vo-
 « latum oculi carnere non possunt.
 « Oh, Drosilla! quantopere Cliniam uris!
 « Urit, vulnerat, persequitur, assequitur. Corde puer
 « sereno subridet, atque ludum ludit insolentem ridenti
 « similis, audax ille deus, sagittis gaudens ardentisque tela.
 « Si quis ergo invenerit et ceperit et indicaverit, statim
 « accipiet quod pollicita sui muneris.
 « Oh, Drosilla! quantopere Cliniam uris!
 « Narrant fabulae prosiluisse Pallada Minervam Jovis
 « de capite, armatam sapientemque virginem; At te pul-
 « chriorem sinit Amor; digitisque tuar matris utero im-
 « sitis, te duplici ornavit colore, lacteo et roseo.
 « Oh, Drosilla! quantopere Cliniam uris!
 « Et quum te letam fingeret, arma non dedit.
 « Etenim tibi nec arcum tribuit, nec acutum ensen.
 « Quam satius ad cades optam te fecisset! Arcus autem
 « dat tibi superciliorum orbes; telaque facit funesta illum
 « oculorum conjectum, quo mihi pectus transfigis.
 « Oh, Drosilla! quantopere Cliniam uris!
 « Arcus ille quam inevitabilis, Virgo! ictus quam cer-
 « tus! Perussus intellexit.
 « Vulnus amarum quantumque qualeque! Res quam
 « nova quamque prodigiosa! Os teli non necat, mirum!
 « sed tamen parit, eamque sempiternam.
 « Oh, Drosilla! quantopere Cliniam uris!
 « At ecce, puella, nox caelo praecipitare videtur.
 « Via mihi adhuc longa superest: aut nunc tibi sume
 « cornu et lectuli socium.
 « aut, si non vis, saltem accendas mihi tuis ex tabellis ta-
 « culam;

« ἐπίσταμαι γὰρ ὡς ἀνάψεις, εἰ θέλεις.
 « ὦ πῶς, Δρόσιλλα, πυρπολεῖς τὸν Κλεινίαν!
 « Καὶ φαίδρυνόν μοι τὴν παρούσαν ἐσπέραν,
 « καὶ λάμπρυνόν μοι τὸ σκότος κατατρύχον,
 215 « καὶ δὸς πρὸς οἶκον, ὦ φαεινὴ λυγρία,
 « δραμῖν ἄτερ πλάνης με καὶ προσκοιμημάτων.
 « Νοσῶ φρενῖτιν καὶ μεμνηυῖαν νόσον·
 « μὴ μοι φθονήσῃς παυσολύπων φαρμάκων.
 « ὦ πῶς, Δρόσιλλα, πυρπολεῖς τὸν Κλεινίαν!
 220 « Ὁ γοῦν Χαρικλῆς, γνοὺς ἔρῃν τὸν δεσπότην,
 « πρόσσειν αὐτῷ γνησιώτερον λέγων·
 « Ἐρᾶς, ἐπέγνω· δέσποτά μου, Κλεινία·
 « ἔρῃς ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς τῆς παρθένου·
 « ἔρῃς Δροσίλλης τῆς καλῆς, τῆς παγκαλῆς.
 225 « Τί τοῦτο καινόν, σὸς γὰρ αὐτὸς οἰκέτης,
 « δειλὸς Χαρικλῆς, δυστυχῆς, τλήμων, ξένος,
 « μεθύνων ἑαλὼν ἀπαλῆς πάλαι κόρης,
 « ἥ καὶ συνελθεῖν εἰς λόγους οὐκ ἰσχύων,
 « καὶ ταῖς θέλων πως (οὐ γὰρ εἶχον προσβλέπειν,
 230 « ὅποια καὶ σὺ τὴν Δροσίλλαν οὐ βλέπεις)
 « μόλις θυρίδων εἶδον ἐκκρεμωμένους
 « εἰς κῆπον ἄδρῶν ἐκ ῥόδων, ἐξ ἀνθέων,
 « τὴν παντάρχου μοι συμπαροῦσαν εἰς φρένας,
 « λεπτήν ὀρόσον στάζουσαν ἐν τοῖς ὠκίμοις,
 235 « καὶ βάλαμα βρέχουσαν ἐκ ῥόδων,
 « λουτοὺς, ὑακίνθους τε καὶ φυτῶν στήνη,
 « καὶ κρίνα λευκά, καὶ κρίκους, καὶ ναρκίσους,
 « καὶ πλείστον ἑμὸν ἀνθέων ἡδυνόων.
 « Ἐκεῖ κατεῖδον ἡμιγύμνους ὠλένας,
 240 « αἷς οὐδὲ γυῖν ἀντερίσσειν ἰσχύουσι·
 « ἐκεῖ κατεῖδον κρυσταλώδεις δακτύλους
 « καὶ πρὸς τὸ λευκὸν ἀντερίσχοντας γάλα,
 « Ἰδὼν, ἐάλων καλλονῆς ἀμετρίαν·
 « μὴ γὰρ ὄρυς προήλθον ἢ πετρῶν ἔρυν·
 245 « ἀλούς, προσεῖπον, μὴ κατασχεῖν ἰσχύων·
 « Χαίροις, φυτουργεῖ τῶν τοσούτων ἀνθέων.
 « Τί καὶ δι' ἡμᾶς οὐκ ἀνοίγεις τὴν θύραν;
 « Ἄρ' ἤλθες εἰς νοῦν τοῦ πάθους τοῦ Ναρκίσου,
 « ἀποβρίφεντος ἐξ ἔρωτος εἰς φρέαρ;
 250 « Μνήμην τε παιδὸς Ὑακίνθου λαμβάνεις
 « καὶ τῶν ἐκείνου δυστυχῶν δισκουμάτων,
 « πῶς ἐξεκαρτέρησεν ἐκ φθόγου φόνον,
 « ἀπὸ Ζεφυροῦ τῆς ἐρωτολήφιας;
 « Ἐχεις τε πρὸς νοῦν Κύπριν αὐτὴν τὴν πάλαι
 255 « τὴν ἐξερυθρώσασαν ἐκ τῶν αἱμάτων,
 « τῶν ἐκρυέντων τοῦ ποδὸς τετρωμένον
 « ἐκ τῶν ἀκωνιθῶν, τὴν βροδώνυμον θέαν,
 « Ἀδωνίδος μαθοῦσαν ἄγριον φόνον
 « ἐξ Ἄρεος πεσόντος; ὦ κακῶ φθόνου,
 260 « καὶ τοὺς ἐρωτῶντας θανατοῦντας πολλὰς;
 « Πλήρης δ' κῆπος χαρμονῆς καὶ θαυρύων
 « καλὴν μὲν αὖχεῖ τὴν φυτουργὸν παρθένον,
 « ἐρωτικῶν γέμει δὲ δυσπραγμάτων
 « σὺ δ' ἄγνοεῖν δοῖκας ἃ ξίνας κλύεις.

NICETAS.

« accendes enim, sat scio, si velis.
 « Oh, Drosilla! quantopere Cliniam uris!
 « Et presentem illumina mihi vesperam, ac quibus pre-
 « mor tenebras lumine spargo; atque, o splendida lucerna,
 « per te mihi liceat absque errore pedumve offensione
 « domum regere gressus.
 « Phrenitico morbo mentisque delirio laboranti mihi ne
 « invidens remedia queis sedetur dolor.
 « Oh, Drosilla! quantopere Cliniam uris!
 « Atqui Charicles, intellecto domini amore, ad illum ac-
 « cersit, verbisque ad veri speciem fictis:
 « Amas, Clinia, here mi: » dixit « id probe sens
 « Amas sororem meam virginem; pulchram amas, amas
 « pulcherrimam Drosillam.
 « Quid hoc novi? Ipse enim servus tous, miser Charicles,
 « infelix, infortunatus, hospes, perdit olim amavi tene-
 « ram puellam; quacum colloqui cupidus licet non pote-
 « ram; etenim ad eam adendi coram copia non erat mihi.
 « Aigre tandem illam vidi, quum e fenestra prospectarem
 « in hortum plenum rosarum, florumque omnigenum;
 « illam vidi, quæ meæ usque menti præsens observatur,
 « tenuem super ocima torem spargentem, et balsama roseis
 « guttis madefacientem, lotosque et hiacinthos et planta-
 « rum ordines, albaque lilia, crocos et narcissos, spissum
 « que florum suaveolentiam examen.
 « Tunc vidi seminoda brachia, quibuscum nix ipsa non
 « certet, tunc vidi digitos crystallinos, et candidum lac
 « provocantes.
 « Ul' vidi pulchritudinem incredibilem, ut, perii! Non
 « enim e quercu sum procreatus vel lapidibus. »
 « Amore abreptus, dixi (nam continere me non potui):
 « Salve tot florum formosa cultrix! Cur et nostri gratia
 « ostiolum non aperis? Meministin Narcissi fatum qui præ
 « amore in fontem dedit se præcipitem?
 « Recordarisne puerum Hyacinthum et lucentem disci
 « jactum, ac quomodo perierit furiosum propter Zephyri
 « amorem zelotypiamque?
 « Num tibi venit in mentem Cypris illa quæ olim, cruore
 « qui e pede fluebat spinis lacerato, album rosæ colorem
 « rubro mutavit, quum lymphata carveret, audita sæva
 « Adonidis morte quem Mars interfecerat?
 « Oh! funestam zelotypiam, quæ sæpe necat amantes!
 « Plenus est hortulus laticulis dolorisquæ.
 « Pulchræ cultus virginis mamæ superbit; at amatoriam
 « ubique exhibet infirmitiam.
 « Tu vero nescire videris quæ tibi miracula narro.

265 « Οὗτω μὲν αὐτὸς εἶπον αὐτῇ τῇ κόρῃ·
 « ἥ δὲ πρὸς αὐτὰ θάττον ἀνταπεκρίθη·
 « Ὡς ἡδυνάς μου τὴν πονούσαν καρδίαν!
 « Ἐπειδὴς εἶ παυρῶρες, ὡς ὁρῶ, τάλαν,
 « ἀθυμίαν τρέπεις γὰρ εἰς ἀθυμίαν·
 270 « Δεῖλαί με, πῶς εἴης; βραῖνα τῆς θύρας ἔσω;
 « τὸ κηπίον θαύμαζε· τὴν κλίνην βλέπε·
 « καὶ δεξιῶν με τοῖς διηγήμασί σου·
 « πείρα διδαχθεὶς ὡς κακὸν πόθος μέγα·
 « Ῥοδωνιάς τρύγησον ἐξ ἐμῆς ῥόδα.
 275 « Ἀνακλιθῆτι· συγκατέρχομαι δέ σοι·
 « φάτης δὲ τί· δειδαίε; καρπὸς οὐκ ἐν,
 « κἂν μῆλον οὐκ ὠριμὸν ἐν πύρ κηπίῳ,
 « τὸ στέφανον ἡμῶν ἀντὶ μέλου προσδέχου;
 280 « κἂν μὴ πέπειρος βότρυς ἀναδεδράδων,
 « στέφανον στρυφνοῦ μοι θλίβον αὐτοῦ τὰς ῥάγας·
 « Φίλημα τερπνὸν ἀντὶ σίμβλου μοι λάβε·
 « Ἄντι περιπλοκῆς δὲ δένδριον καὶ κλάδων·
 285 « ἔγω δὲ τίς ἔρῃν καρπὸν ἐκτρυγᾶν θέλων;
 « ἐγὼ τὸ δένδριον· δεῦρο προσπλάκῃ μοι·
 « ἀντὶ κλάδων ἐμὰς γὰρ ὠλένας ἔχεις·
 « ἐγὼ τὸ δένδριον· καὶ προσανάβῃ μοι,
 290 « ἔρπετον τε καρπὸν τὸν γλυκὺν ὑπὲρ μέλαινα·
 « Ἐμοὶ τὰ σάουτο πάντα· λοιπὸν ἀνάβου,
 « καὶ πιστὸν ὂν δοῦλον ἐκ τῶν πραγμάτων·
 « Οὐκ ἀγχιμῶτος οὐδὲ δοῦλος, ὡς ἔφησ·
 « τοῦ βαρβάρου παῖς ἀντέφησε Κλεινίας,
 « ἐλευθερὸς δὲ, συμπατριώτης, φίλος,
 « καὶ σατραπικῆς συμμετασχὼν ἀξίας,
 295 « πάντως φανήσῃ κύριος κλήρου τόσου·
 « εἰ τῇ Δροσίλλῃ συμμιγῆναι καὶ μόνον·
 « τῇ Κλεινίᾳ γένοιτο σῇ συνεργίᾳ·
 « Ἄλλ', ὦ Χαρίκλειε, ἐντυχὼν τῇ παρθένῳ,
 « ἀγγελλε ταύτῃ τὴν ἐμὴν ἀληθείαν·
 300 « Νόσος με τήκει· σύντομον λόγον μάθε·
 « Ἄθης συναρπάξει με καὶ πρὸ τοῦ χρόνου,
 « Ὀϊλαμπρὸς αὐτὸς ἀστεράρχης ψωπύρος,
 « ἔδονέ μοι ποῖς πᾶσιν ἀκτῖνα βρύων,
 « Πηγάϊ ποταμῶν συγκινείσθωσαν ἄνω·
 305 « θνήσκω γὰρ ὡς μόρσιμος, ἀλλὰ πρὸ χρόνου,
 « ἀνθίσταμαι καὶ βῆτος ἡδύπνουν ῥόδον·
 « γένοιτο πάντα νῦν ἐνάλλαξ ἐν βίῳ,
 « τοῦ Κλεινίου θνήσκοντος, εἰ μὴ προσβάσει
 « ἡ σὴ, Χαρίκλειε, εἰς τὸ σῶσαι στερρότης·
 310 « Τὰ πρὸς Δροσίλλαν, Κλεινία, θαρρύνεον,
 « ὦ Χαρίκλῆς ἔφησε, « μὴ κατηφία·
 « τοῦτοίς ἐπείκων ἄλλον ἀστεῖον λόγον·
 « Κοιμωμένην μέλισσαν ἐν ῥόδοις πάλαι,
 « τῇς ποταμῶν Ἰφροδίτης παῖς ἔβρωσε,
 315 « οὐκ εἶδεν· ἐτρώθη δὲ δακτύλῳ μέσῳ,
 « καὶ στυγελιγθεὶς ἐπετεύχαστο πρέχων,
 « πρὸς τὴν τεκούσαν· Μητὲρ, οἷό μοι, λέγων·
 « ὅφρι με τύπτει μικρὸς ἐπεριωμένος·

« Sic ego : at illa exemplo : Quam suavis est mentem
 « agrum recreasti ! Miselle, magnum esse te valsum in-
 « telligo : nam moestitiam in letitiam vertis·
 « Improbe, quid ais ? Ingreditor ostium, micare hortu-
 « lum, cerne, lectulum, et tu qui rebus didicisti quantum
 « sit malum amor,
 « recrees me narrationibus tuis,
 « Ex rosato meo decerpe rosam,
 « Accumbas ; ipsa descendo ad te·
 « Sed miser, quid edes ? fructus non adest illis, pomum
 « nec ullum maturum in horto : sinuam memum habeto tibi
 « pro pomo.
 « Miselle, si libberit, inclinis comede ; ac si non matura
 « fuerit uva ab arbore pendula, acerbarum acinorū preme
 « mammaram.
 « Pro favo suave osculum capias ; et pro arboribus ra-
 « misque quos olim amplectitur qui fecit tui demetere
 « cupit, ego tibi arbor ero : Huc ades ; ulnis amplectere me ;
 « pro ramis enim mea habes brachia·
 « Ego tibi arbor ero : jam inscendas me, fructumque
 « demetas melle dulciorem·
 « Tua mihi deinceps crede omnia, et me crede nata fidem
 « esse servum experieris·
 « Cui Barbari filius Clinias : Nec captivus eris nec servus,
 « quod ais, sed liber amicus civisque meus·
 « inque satraparum cooptatus ordinem, tot et tanto-
 « rum eris honorum dominus, opera si tua Clinie con-
 « tingat Drosilla potiri, idque tantum·
 « I, Charicles, et virgini narra quae patior·
 « Morbus me macerat·
 « Paucis adverte, docebo·
 « Orcus me ante tempus rapit ; astrocum rex splendidus
 « ille sol, qui cunctos radiis illuminat, nulli jam occidit·
 « In caput prona suum relabantur flumina : morior enim
 « fati quidem legi parens, sed praematurus·
 « Floreat rubus odorata rosa ; mutentur in mundo cum-
 « cta feranturque in contraria, Clinia pereunte, ni tuo
 « Charicles, valido mox salvus evadam auxilio·
 « Charicles contra : Bonam de Drosilla spem concipe,
 « Clinia : ne despondeas : et addidit lepidum quid :
 « Amor olim Veneris marinae filius, dormientem in rosis
 « apem non viderat, fuitque medium punctos digitum·
 « Tum gemens, avolvit cursitans ad matrem : Mater,
 « ait, perii·
 « Anguis me pusillus pennatusque vulneravit,

μελίσσαν ἤν' λέγουσιν ἄνδρες γηπόνους.
 320 « Ἄλλ' ἢ καλὴ Κυθήρα! τὸ πεπληγμένον
 « ἀστεῖον ἐγγελωσα, λοιπὸν ἀντίφη.
 « Εἰ τῆς μελίττης συνθλίβει τὸ κεντρίον,
 « πόσον, δοκεῖς; ποιοῦσιν οἱ βεβλημένοι
 « ἐκ τῶν ἑσῶν; ἔρως παῖ, δυστυχῶν τοξευμάτων! »
 325 Εἰρήκε ταῦτα Χαρίκλῆς τῷ Κλεινίᾳ,
 καὶ τὸν Δροσίλλης ἐγγνώμενος γάμον,
 μικρὸν διέστη πρὸς διάσκεψιν τάχα,
 οὐχ ὡς συνάψαι τὴν Δροσίλλαν Κλεινίᾳ,
 κακὴν δὲ βουλὴν ἐκφυγεῖν μάλλον θελόν.
 330 ἦν καὶ κατεῖδεν εὐκόλως ἡ παιγμένης
 λειψῶνος ἐντὸς ὕρε κειμένην μόνην,
 κραιπνὴν κακοκείμενην μὲν ἐκ μεριμνῶν, βράνως
 335 καὶ μειδίᾳν δοκοῦσαν ἀχρωμένην.
 ὦ θάμβος οἶον, ἀλλὰ καὶ φρίκη πόσῃ
 ἔκει Χαρίκλῆγ' συγκατέσχεν ἀθρόον,
 ὡς εἶδεν ὑπνώπουσαν ἐν τῷ κηπίῳ
 340 ταύτην, ἀπαστράπτουσαν ἡλίου δίκην
 ἑαρινὴν λάμποντος ἀνθρώποις φλόγα.
 « Ὅς καὶ Δροσίλλης ἐγκαθίσθεις πλησίον
 (φριδὸν γὰρ ἔχει τήνδε μὴ διυπνίσαι),
 345 ἔρασκε, ταύτην ἀτενέστερον βλέπων,
 « Ἐνταῦθα καὶ Χάριτες, ὦ ποθομένη,
 « κοιμωμένη σοι συμπάρεισιν ἡρέμα,
 « ἐπαγρυπνοῦσαι μὴ τι φαῦλον ἐμπέσῃ
 350 « σὺ γυρμα πάντα ἐξ ἀπορράδος τύχης.
 « ὦ ποῖον αὐτῇ λεπτὸν ἀσθμαίνεις, κόρη;
 355 « ὦ ποῖον ἡδὺ μειδίᾳν δοκεῖς τάχα!
 « ἥς ἐξεπορφυρώσεν ἡ φύσις πάλαι
 « χελίῃ, παρειαῖς, ὡς δοκεῖν φλόγα τρέφειν,
 « καὶ βοστρύχους ἔτεινεν ἄχρ' ὀσφύος,
 « οἷς οὐδὲ χρυσὸς ἀντερίζειν ἰσχύει.
 360 « Σιγῶσι πάντα σοῦ σιγῶσης, Παρθένε,
 « οὐ στρούθος ἀδῶν, οὐχ ὀδοιπόρος τρέχων,
 « οὐδεὶς ὁμιλῶν, οὐ παρερπύζων ὄψις.
 « ἔπαυσεν, οἶμαι, καὶ πνοὴ τῶν ἀνέμων
 365 « τὸ κάλλος αἰδεσθεῖσα τῆς κοιμωμένης.
 370 « ὦ ποῖς σιγῇ νῦν πᾶν μελωδὸν στρούθιον!
 « Πῆγαι μόναι ναοῦσιν, ὦ ποθομένη,
 « ὡς μάλλον ἦν ὑπνὸν ἐμβαλῶσί σοι.
 « καὶ φθογγὸς αὐτῶν ἡ ροὴ λέγουσά σοι.
 « ὦ καλλόνην ἀπασάν ἡμῖς σισμένη,
 375 « σιγῇς σιγῇ σοὶ καὶ τὸ τῆς αὐρᾶς φύγον.
 « ὕπνοις· ἐρπνοῖ καὶ τὸ τῆς αὐρᾶς γένος.
 « Πῆγαι μόναι νῦν ἐγκέλευσόν σοι.
 « Ἐντεῦθεν ἀνταρῶσαν οὐκ ἔχοντά σε
 « σιγῶσι φιλόμοισα τῶν πτηνῶν γένη.
 380 « Πλὴν ἀλλὰ μὴ μοι στερῆς τὸν λήθης ὕπνον.
 « λυπεῖς γὰρ, ὡς δοικε, τὰς ἀηδόνας,
 « αἷς ἀντερίζει σὸν γλυκύτατον στόμα

« apem quem coloni vocant.

« At pulchra saucio Cytherea illo suave irrulens, inquit :

« Si apicula acumen te urit adeo, quantum dolere putas,

« feris quos savis, nate, sagittis?

Talia fatus Clinia Charicles, Drosillaque pollicitus in-
 ptiat, paululum recessit consolandi causa, non ut Clinia
 Drosillam jungeret, sed potius ut funderet illud evitaret
 consilium.

Statinque ad visendum eam festinans, communia simul
 comploratus infortunia, jacentem reperit solam in prato,
 dormientemque curatim oppressam pondere, et albas co-
 lore rosas procurrentem, subridenti que similem auditis lepi-
 darum mellitis hirsutidum pilulationibus.

O quanta fuit admiratio, quantusque Chariclis tremor,
 ut dormientem in hortulo amicam vidit, refulgentemque
 solis instar, quum vernis homines ignibus collustrat!

Atque haud procul adsidens eam expergefaceri quippe
 abstinuit, sic sator, defixo in eam obtutu.

« Hic Gratia, o dulcis mea cura, dormienti tibi adsunt
 « vigilantes, ne quid tristius ex inimica Fortuna accadat :

« O puella, quam tenuis est latus oris tui! quam suave
 « ridere videris!

« Minio pinxit olim Natura labia, genasque, ut fere in-
 « cendi videantur; et ad lumbos usque demisit, cincinnos,
 « quibuscum nec possit aurum ipsum contendere.

« Te silente, Virgo, cuncta silentio constiterunt.

« Non cantat passerulus; viator non currit; loquitur
 « nemo; non perrepit anguis; ceciderunt, pulo, et ipsae
 « ventosi murmuris aures, pulchritudinem veritatis dor-
 « mientis.

« Oh! ut nunc silent passeruli omnes, tam loquaces!
 « Rivi soli manant, amica, dulciores tibi facturi somnos,
 « fluenteque vocali dicunt :

« O quae tota es formosa, taces: taceat tibi aura frigidula.

« Dormis, dormit et ventorum genus omne.

« Rivi nunc soli tibi admurmurant,

« Et taceat musicus avium chorus, quum non jam illis

« respondere possint.

« Attamen somnum ne mihi phoebus obliviosum; lu-

« schiolas enim, ni fallor, contristas, quidnecum certat os

« tuum suavisissimum.

ἡ μελίσταγίς γὰρ προσάλαίῃ, ἡ παρθένος.
 Ἄλλ' οἱ συνεργοὶ καὶ συνέμνητοι εἶσαι.
 376 Ἄρτιτες ἐσθλαί, μαργαράσπεροι κόρη,
 φρουρεῖτε καὶ τηρεῖτε, πρὸς σωτηρίαν,
 τὰ στέρνα καὶ τὰ νοῦτα τῆς κοιμωμένης,
 μακρὰν τιθεῖσαι λιγυὰ τῶν μυῶν γένη.
 Ἐρωτος οὐδὲν ἄλλα φάρμακον ἔστιν.
 380 ὦδ' ὅδε τις καὶ μούσα παῦλα τῶν πόων.
 Βεβλημένος γὰρ καὶ Πολύφημος, πάλα,
 τὸ στέρνον ἐξ Ἐρωτος ἀνδροτοξότου,
 πλατὺν τρέφων τὸ φίλτρον εἰς Νηρηίδα,
 ἐφ' ἧν οὐδὲν ἄλλο φάρμακον νόσου.
 ὦδ' ὅδε καὶ συριγγὰ καὶ θέλγον μέλας,
 καὶ πέτρων ἔδραν, τῇ θαλάττῃ προσβλέπων.
 Πρῶτον γὰρ οἶμαι, καὶ καλῶς οὕτως ἄρα,
 πτηνοδρομησάιν τοὺς λίθους εἰς αἰθέρα,
 καὶ λίθον ἀδάμαντα τιμηθῆναι ξίφει.
 390 ἡ τοξικῆς Ἐρωτα παυθῆναι κάτω,
 κάλλουθ' παρόντος καὶ βλέπόντων ὁμωμάτων.
 Ἀήγει μὲν οὖν καὶ πόντος, ὅψ' ἐπὶ ζάλας,
 λήγουσιν ἡδὴ καὶ πνοαὶ τῶν ἀνέμων.
 καὶ πῦρ ἀναφθὲν συγκατεσβέσθη πάλιν.
 395 ἡ δὲ καὶ πῦρ λῆξιν ἔσχευ' οὐδ' ὄμιος.
 αὖ τοὶ στεροπλήχτοις ἐξ Ἐρωτος τοξότου.
 αὖ τήκειν γὰρ οἶδεν γὰρ τὸ πῦρ τὸ κηρόν,
 οὐδ' ἐνδὸν αὐτῇ τῆς καμίνου συλλάβηται.
 Ἀνιάρν τι χρῆμα τοξότης Ἐρώς τοι.
 400 αἰετὸς γὰρ, ὅσπερ βδέλλα λιμνῆτις, πίνει μὲν
 ἀπὸ τοῦ αἵματος ῥοῦν πάντα, τῆς ἀκρας ἰούσου.
 Ὡς ἐξ ἀπίνης οὐς λάβης, Ἐρώς, Ἐρώς,
 καί τις, φλογίζεις, πυρπολεῖς, καταφλέγεις!
 405 Ὡς ἐξ ἐκείνων τῶν προσηνεραιμένων.
 αὖ καὶ λύχρον ἄδρὸν ἐξανάφει τας θέλων.
 αὖ Ποιεῖς δοκεῖν γὰρ ὑποκόλπιον φέρειν
 ἔρωμένην ἐρῶντα πολλὰ πολλὰκις.
 Οὕτως ἐρῶν πάς ὁ ἀφικτόν τι πόθος.
 αὖ ἀλίσκεται γὰρ τοῖς Ἐρωτος δικτύοις.
 410 ὥς μὲν πρὸς ὕδατος ἐμπέσων πύσσας χυτράν.
 αὖ Δοκεῖ δὲ μοι τις, ἂν παρελθῇ καὶ φύγῃ.
 αὖ Ἐρωτα τὸν τύραννον ἐπερρωμένον.
 αὖ καὶ τοὺς ἐφ' ὕλους ἐχμετρήσειν ἀστέρας.
 Τοιαυτὰ πολλὰ καὶ τοσαῦτα καὶ τοσα
 ὑπετραγῶδει καθ' ἑαυτὸν ἥρεμα.
 πλὴν ἐξάνεστη καὶ Δρύσιλλα τῷ τότε.
 Ἐμεινε δ' οὖν ἀφ' ὅπως εἰς πόλιν ᾗρον,
 ὥς εἰδὲ συμπαρόντα τὸν Χαρυλῆα,
 θυγὴ φιλοῦσα καρδίαν ποθομένην.
 Καὶ τὸν καταρρέοντα μαργάρων δίκην
 ἰδούσα λεπτόν ἀπεμόργνυ δακτύλῳ.
 Ὅν εἰ τις εἶδεν ὕπνον ἀφείσαν τότε

BIBLION II.

« etenim mollia sunt, pectus, yella, oris tuae, et
 « At vos, Gratiae, bonae, quae mihi amice facietis ad-
 « spiratisque, divae siqu' ejus est, nitor candentibus, par
 « margaritis, custodite, observate, defendite, pectus dor-
 « sumque dormientis, procul abigentes avidum muscarum
 « genus, et
 « Nullum aliud praeiens Amoris remedium, nisi cantus
 « ac musa, quibus mala leniuntur, et
 « Ipse enim Polyphemus ojim Amoris jaculo, pectus trans-
 « adactus, magnūque alens, venit Nereidis phyltrum,
 « nullam reperit aliam medicinam morbi, quam cantus, et
 « calamos, et dulcia carmina, et in rupe sedem unde pon-
 « tum aspectabat.
 « Prius enim credo, nec falsus sum, alatos per aethera
 « voluturos esse lapides, et ense secutum iri adamantem,
 « quam cesset Amor has in terras mittere tela, donec erant
 « pulchrae facies et cernent oculi.
 « Quiescit tandem sive maris hyems, quiescunt et ven-
 « torum flatus, et ignis incendium restingitur, sed in eo-
 « rum praecordiis, quos vulneravit deus sagittifer, non
 « hyems quiescit, non incendium.
 « Quos enim in fornacem conjecerit, macerat, ut ceram
 « ignis.
 « Triste sagittifer Amor, adhuc enim, hirsuta veluti
 « paludosa, totum ebibit sanguinem.
 « O morbum durum!
 « Amor, Amor, quam confestim quos, torneris, aris,
 « cremas, incendis, comburis! En ex illorum favillis pos-
 « sit qui velit vel magnam accendere faciem! Non! sapis-
 « sime facis, ut amans amicum in sinu sibi forte, per so-
 « mnum videatur.
 « adeo omnis amans (O, malum desiderii, inevitabile!)
 « Amoris rebus implicatur, (veluti, mus, in liquidis qui
 « decidit picis ollam)
 « Credo, si quis effugerit unquam Amoris tyrannidem
 « et alas, posse vel sublimis emetiri stellam.
 « Tot ac tantas talesque submissa voce fundebat querelas,
 « quum surrexit Drosilla.
 « quae quidem obmutuit diu, adsidentem sibi cernens
 « Chariclem, amans amatum.
 « Ac protinus labentes unionibusque similes sudoris gut-
 « tulas digito abstersit.
 « Quam si quis vidisset tunc somno solutam,

10 εἰρχεν· ἄνθρωπε Ζεῦ, τῶν Ὀλυμπίων πατήρ, ἡ
11 ἀνθρώπων· μὲν οἶδε πάντα τερπνὰ τοῦ βίου,
12 σφιδάται, τρυφαί, τράπεζα λαμπρά καὶ πόσις,
13 μέγιστος οἶκος, χρυσὸς ἄργυρος, λίθος,
14 καὶ πλοῦτος ἄλλος χρημάτων καὶ κτημάτων·
15 α Καὶ ταῦτα τέρεται· καὶ τίς ἀντίθρου λόγος
16 ἄλλ' οὐ ποσούτων ὡς ἰδούσθους κόρησεν;
17 α θὼν διῷπνισθεῖσα πρὸς μετ' ἑδρίαν
18 ἑθρόμβους περιβρῆντας ἰδούτων φέρη·
19 ὡς εἴθ' ἄγρωσις ὀρθρίαν δρόσον
20 εἴθ' ἐφ' ὠφειλὴν σχοιήτης αὐτὴν τῇ γνάθῳ
21 ἀποσπάζουσαν ἰδούτων δρόσον,
22 α τὸ πῦρ δροσίξει, καὶ μαραίνει τὴν φλόγα
23 α καίουσιν αὐτὴν ἐνδοθεν τὴν καρδίαν
24 τὴν οὐσφόρουσαν, τὴν πετυπώλη μείννευσιν
25 α ὡς δῆθεν ἐξ ἔρωτος ἠνθρακωμένην·
26 Ἐξ ἠνθρακος δὲ χειλείων τῶν τῆς κόρης
27 τὸν ἠνθρακα σβέννυσσι τὸν τῆς καρδίας·
28 Μόλις προσεῖπε πρὸς Χαρίκλην τοιαῦτα·
29 α Σὺ μοι, Χαρίκλειε, σὺ δοκεῖς ἐφεσταταί·
30 αὐτὸς παρεί νῦν τῆς Δροσίλλης ἐγγυθεῖ,
31 α ἥ φάρακον εἰμ' ἵππεσι δροσίλλῃ δαίεσθαι
32 α Ἐμβαπτε χεῖλι δροσίλλ' ἀπλοῦ δακτύλου
33 α ἐμῶν ἐφάπτου καὶ τραχήλου καὶ γνάθου.
34 α Δὸς ἀντιφίλει, Χαρίκλειε, φιλοῦντά με
35 α σοῦ μὴ φιλεῖν θέλοντος ἐκ ψυχῆς μέσης,
36 α δοκῶ ποθεινῆς ἡμῖς ζωῆς ἔχειν.
37 α Πῶς τοῦτο χρηστὸν, τὴν φιλοῦσαν ἀλγύνει;
38 α Μίαν καλὴν πῆσιν εἰς ἐνα κλάδον,
39 α οὐ μὴ προσβείναι εὐγερός ἀνίσχυον
40 α ἢ πηλὸν ὄρνις ἢ πρόσρπύζων ὄφις.
41 α Πρώτῃ δέ σε στέρεσσαν ἀλγοῖς κλύων
42 α ἐν δευτέρῃ με τῆς Χρυσίλλης μὴ τίτῃς
43 α μὴ τῆς κόρης πρόκριτε τὴν γηραλέαν·
44 α Ἔρως δὲ πῆλτων ὡς ὑπότερος μάθε.
45 α Τὴν παρήμακτα πῶς ἀνίσχυος οἶσ' α
46 α τὴν πόρον μόνον συλλαβεσθὰ τοξότην;
47 α Ἐφ' Χαρίκλῃς ἀντιπαίζων μετρώς
48 α καὶ μὴ τὸ μέλλον προσκοπῶν καὶ προβλέπων
49 α τὸν γὰρ πρὸς αὐτὸν, ὃν Δροσίλλα μνηστεύει,
50 α ἔρωτα δεινὸν τῆς Χρυσίλλης ἡγνόν·
51 α Τοιαῦτα μὲν σὺ κερτομήματα πλέκεις·
52 α οὐκ ἀγνοῶ δέ, δεινὸς ἔνν πρὸς τὸν πόθον,
53 α ὡς ἡλδοτυπον χρήμα θηλείων ἐφ'·
54 α γεννίαν γὰρ σῖδε ψευδεπιπλάστους λόγους,
55 α τὰς ἐν προλήψει τῶν φρενῶν ἀναπλάσεις
56 α αἰε νομῶν ὡς ἐφεστώσας·
57 α δοκεῖ γὰρ αὐτὰς οὐσιῶν ὑποστάσεις.
58 α Πλὴν καὶ πορρὰ κερτομούμενος φέρω·
59 α περιφρονῶν δέ τας προλήψεις εὐφρονῶς
60 α μόνην ποθῶ· κέχτησο τὴν ζωὴν δλην. »
61 Ἄλλ' ἡ Δροσίλλα· « Ναὶ, Χαρίκλειε, » ἀνέφη
62 α εἶχον προφανὸς συντίθεσθαι σῖς λόγους
63 α εἰ μὴ Χρυσίλλα τὸν σύμμενον Κρατύλον

dixisset 7 Jupiter, Olympiorum pater, placere solet qui-
 dem quidquid est in vita iucundum, cantus, lautitia,
 mensa splendida potatioque, magna domus, aurum, ar-
 gentum, lapides pretiosi, et varia divitiarum rerumque
 copia.
 Atqui placent ista; quis neget? sed non tantum rosea
 quantum puella, quom sub meridie expergefata guttis
 sudoris etudique manantibus madet; tempore cœu verno
 agrostis rore matutino.
 Cujus, qui poterit, genas tenuem stillantes imbrem
 osculari, is ignem irrorat, minuitque flammam, qua intus
 cor adurit: miserum, concrematumque, quippe quod
 totum amor in carbonibus vertit.
 Ex carbone autem tablorum puella, carbonem cordis
 exstinguit.
 Vix tandem Charicli Drosilla: «Videris, Charicles, vide-
 ris» inquit, «adesse mihi.
 Ipsen' Drosillae nunc propior adides? an me vana
 ludum imagines? Labris intinge labia; extende digitos;
 cervicem tange meam genasque.
 Sinas, me, Charicles, amantem te redamare.
 Ex imo si me non amare, velis animo, jam perierit
 mihi vitæ dimidium meæ.
 Num honesta res, est amica inferre dolorem? Nidum
 facito in ramo, quô non facile accedere possit, vel avis
 alata, vel adrepens anguis.
 Doleas illam audiens quæ te amavit prior; ne me Chry-
 sillæ postea non, ne vetulam præferas puellæ.
 Amori qui ferit alas esse memento.
 Mulier efflorida, qui poterit volentem comprehendere
 arcitenentem?
 Cui contra Charicles ludens suaviter, nec quid esset fur-
 turum providens, ignorat enim, dirum huic Chrysilæ
 amorem, quem significat Drosilla.
 Talia non mea sine irrisione commentiris.
 Equidem, in amando non rudis, novi quam sit invi-
 dum feminarum genus.
 Fictis solet abuti sermonibus, et quæ sibi præjudicata
 opinione somnia finxit, usque putat sibi versari ob ocu-
 los, illaque pro rebus ipsis habet.
 Sed ego ferendus fero cavillationes.
 Cæteras despiciens caste puellas, te solum cupio:
 meam tibi vitam habeto totam.
 Drosilla rursus: «Ne, Charicles, tuis statim adsentirer
 dictis, ni Chrysilæ, quæ heu! fornosum ardet Chari-
 »

69 α ἔκ παρμάκων ἐσπεύδεν ἀνερηκέναι
 αὖ ἐρῶσα φεῦ! φεῦ! τοῦ καλοῦ Χαρικλῆος·
 α «Φοι! » Χαρικλῆς, τὸν λόγον προαρκτάσας,
 α Δροσίλλα, τί φής; » ἀντίφασεν εὐθείας·
 α «Λέγεις τι μεστὸν γαμῶντος καὶ δακρύων;
 α τὸ γὰρ θανεῖν μεν τὸν τύραννον Κρατύλον·
 70 α εὐκταῖον ἡμῖν δυστυχῶς δουλουμένῳ·
 α ἴσως λυθῶμεν τοῦ ζυγοῦ τοὺς αὐχένas,
 α φροντίζα μικρὰν Κλεινίου τεθεικότες·
 α τὸ δὲ Χρυσίλλαν τὴν βερωτιδωμένην
 α ἔρωτα πικρὸν νῦν ἐρᾷ Χαρικλῆος·
 75 α ἀπευχτόν οὐκ εἰσικεν; οὐ, μὰ τὴν Θέμιν,
 α οὐ, οὐ, μὰ τὴν Ἐρωτος ἀνθρακουργίαν,
 α οὐ προσπλαχῆς μοι γράυς τάλαινα, καρδίᾳ
 α θαλάσσης πικρᾶ, τελευτῶσας, ἀγρία·
 α Ποιῇ τὸ σὸν φίλημα πάντως, ὦ νύμφη;
 80 α σκληρόν τὸ γέλως, ξηρὸν αὐτὸ τὸ στόμα·
 α χρόνος δὲ τὰς σὰς ἐξεθύρωσε γνάθους·
 α λημᾶς γὰρ ἦδη, καὶ ὁ κόγλος εἰς βάθος·
 α κατωγρίεις δὲ, καὶ τὸ πυκνὸς εἰς πάχος·
 α Καί, καὶ ἐκείνης Ἀρτεμίδος καλλίων·
 85 α Χρυσίλλα, λυπρὰ νῦν, γενήσεται πάλιν,
 α ποῦ ποῦ, Δροσίλλα, τοὺς ἐνωμῶτους λόγους
 α θήσει Χαρικλῆς συζυγεῖς τῇ Βαρβαρί;
 α Φθειροῦ, τυραννίς· ἔρρε, σατραπαργία·
 α Ὁ πλούτος, ἐκράγηθι τοῦ Χαρικλῆος·
 90 α Οὐ μὴ προθῶμαι σωφροσύνης τὸ κλέος,
 α Συνουσιώθην τῆς Δροσίλλης τῷ πόθῳ·
 α ἀποστερηθῆναι δὲ μὴ σοῦ, Παρθένε·
 α Ὅρᾳς δὲ καλλίμορφος ἐκ Διὸς γόνος;
 α σὺ μοι Δροσίλλης ἡγγυήσω τὸν γάμον·
 95 α καὶ νῦν γυνὴ γράυς βαρβαρόφρων, ὠμόνους,
 α ζητεῖ διασπᾶν τῆσδε τὸν Χαρικλῆα·
 α Βλέπεις ἀνάγκην ἣν φέρει, βλέπεις νόσον·
 α Τὸν Κρατύλον φόνευσεν καὶ τὸν Κλεινίαν·
 α καὶ καὶ σὺ σαυτὴν, ὦ Χρυσίλλα κυρία·
 100 α οὕτως Χαρικλῆν ἡδυνεῖς σὸν οἶκετόν,
 α οὕτως Δροσίλλαν εὐφρανεῖς σὴν οἶκετόν·
 α Ταῦτ' οὖν μελήσει τοῖς θεοῖς, ὦ Παρθένε·
 α τὸν δ' οὖν ἔρωτα Κλεινίου τοῦ δεσπότη·
 α ποῦ τῆς καθ' ἡμᾶς θήσομεν δεινῆς τύχης;
 105 α Λέγεις τι μικρὸν· ὥς ἀπέσταλμαι μόνος
 α ὑμᾶς συνάψων, καὶ τὰ πᾶν καταρτίσω· »
 α Πρὸς ταῦτα ἀπαρυσάσα μικρὸν ἡ κόρη,
 α Ὀλύμπιε Ζεῦ, » φησὶν α αἰθερόκρατορ,
 α τί ζῆν με κακότητι συγχωρεῖς ἐτι;
 110 α τὴν λειπόπατρην, τὴν ἀποικον, τὴν ξένην;
 α Τί μὴ θαλάσσης ὑπεδέξατο στόμα;
 α Τί βαρβαρόν με μὴ κατέκτεινε ζυγός;
 α Ἐπεὶ δέ με ζῆν δυστυχῶς θέλεις ἐτι,
 α τί πρὸς λιθῶδ' μὴ μετατρέπεις φύσιν;
 115 α Τί μὴ πέτρῳ γὰρ ἀντιδοῖς καὶ πάλιν,
 α ὥς Πανδίωνος Ἀττικοῦ ταῖς ἐχθόαις;
 α Τί μὴ βριαρὸς καὶ θρασυπλαγχὸς λέων

clem, Cratylō conjūgi mortem ex veneno pararet.
 — « Hei mihi! » exclamat statim ille media intercipient
 verba : « Drosilla, quid ais?
 « Rem narras lætitiæ plenam et doloris.
 « Nam tyranni mors Cratylī nobis quidem miserabilem
 « servitutem servientibus optanda est.
 « Solvemur duro forsitan colla iugo? Cliniam etiam non
 « nimiopere coramur.
 « At rugosam Chrysillam acri nonne Chariclem amore
 « persequi! nonne detestandum esse videtur? Non! per The-
 « midem juro Amorisque flammās; non, non mihi jungere
 « unquam anus misella, cordi mare amarum, lutosum;
 « sævumque.
 « Osculum oris tui, mulier, supplicium est omnino.
 « Labia sunt dura, os siccum; annique tuas execoria-
 « vere genas.
 « Jam lippunt oculi multa licet mihi coctiles? palle
 « quamvis spisso tineta fuso
 « Et, ut turpis Chrysilla jam fiat Diana puterior illa,
 « qui Barbaræ sponsus feminae Charicles datam, Drosilla,
 « juratamque præstabit fidem? Vale, regnum; satrapid
 « honores, valet.
 « A Charicle avellimini divitiarū
 « Non antepōnam virtuti honores,
 « Me Drosillæ junxit Amor: utinam te nunquam, o
 « Virgo, priver! Viden', formosæ Jovis natæ? Tu mihi Dro-
 « sillæ nuptias despondisti,
 « et jam anus barbara mente et nimis fera corde avellere
 « vult a Drosilla Chariclem!
 « Cernis qua nos premit necessitatem; cernis ejus mor-
 « bum.
 « Cratylum interime et Cliniam; me, te ipsam usque
 « Chrysilla: rem facies servo tuo gratam Chariclei, Drosilla
 « servæ tuæ gratam.
 « Hæc autem, Virgo, erunt curæ coctibus, vobis
 « Ast heri Cliniae amor, in qua ponendus inforteriorum
 « parte? Significa mihi quidpiam:
 « nam unus ego ad te missus fui, qui conciliarem al-
 « terum alteri, rem omnem composuimus.
 « Ad hæc aliquantulum lacrymans pœlla et Jupiter Olym-
 « pice, » dixit, « cæli moderator, quid me iunis inter
 « tanta mala vivere, exilium a patria, sine laribus extor-
 « remque?
 « Cur me non voravit os abyssi? Cur me non peremit
 « barbarus ensis?
 « At quom vivere me miserabiliter vis adducere, cur non
 « sui versa in lapidem? Cur me saltem penitus non in-
 « struxisti, ut olim filias Pandionis Attici
 « Cur non me leo validus imperterritusque

α λόχμης προκύντας θάλλον ἐσπάραξέ με
 α ὅτε πρὸς ἄλσιν καὶ παραγγώδεϊς τόπους
 120 α τὴν ληστρικὴν ἐφευγον ἀγερῶχίαν·
 α ὧς κρείττον ἦν θανούσαν, ὦ θεοί, τότε,
 α ἀπαλλαγὴν μετῶν κακῶν εὐρηκέναι,
 α ἢ ἔῃν ἀειστένακτον ἐν γῇ Βαρβάρων·
 α δούλην, ταπεινὴν, αἰχμάλωτον, ἀθλίαν·
 125 α ἄλλ', ὦ ποθεινὸν ὄμμα καὶ φίλη θέα,
 α ἥδιστα ταῦτα πάντα· μὴ δάκρυέ μοι
 (γνοῦς γὰρ δι' αὐτὸν ταῦτα συμπεπονθέναι,
 αἰδρῶμενος δάκρυον ἐσταλάξαι τι)
 α ἔρη Δρόσυλλα· καὶ Χαρικλῆς ἀνέστη,
 130 α ἰδὼν πρὸς αὐτοὺς πτωλοὺς χελιδόνων·
 α Σὺ μὲν μολοῦσα ταῖς ἑσπέραις ἡμέραις,
 α καλὴ χελιδὼν, εἰς ἐπίτροχον μέλος
 α διττοῖς νεοσσὶς συντιθεῖς χεῖρ' αἰὶν·
 α ὅταν δὲ χερσὶν ἀνταπέλθῃ, φυγάς τις·
 135 α ἀλλ' ὁ περὶ τὸν δόρυ, ἀλλ' ὁ τοξότης Ἔρως
 α αἰετὶ καλὴν εἰς ἐμὴν ψυχὴν πλέκει,
 α Πόθος δ' ὁ μὲν πτέρωσιν ἄδραν ἔκφυει,
 α ἄλλος δὲ τὴν κῆρυξ ἤδη μὴνυει,
 α ἡοῦ δέ τις ἐξώθεν ἄλλος ἐκτρέχει·
 140 α αἰεὶ δὲ τὴν τάλαιναν ἐντὸς καρδίας
 α βοῇ νεοσσῶν ἐκθροεῖ κεχνητόων·
 α τῶν γὰρ τραφέντων ἐκτοκεύονται νέοι
 α τῇ καρδίᾳ. Τίς μηχανὴ γένοιτό μοι;
 α Ἐρωτιδεὶς γὰρ οὐ τοσούτους ἰσχύει·
 145 α αἰετὶ τοκεύειν, ζωπυρεῖν, φέρειν, τρέφειν,
 α δεινὸν φιλεῖν, μὴ φιλεῖν δὲ πλέων·
 α δεινὸν δὲ πάντων χαλεπώτερον κρίνω
 α τὸ τοῦ φιλοῦντος εὐκόλως μὴ τυγχάνειν·
 α Κέρας μὲν οὖν ἔδωκε ταύροις ἡ Φύσις,
 150 α ἵπποις ὕπλᾶς δὲ, τὴν ποδώκειαν πάλιν
 α δειλοῖς λαγωῖς, τῇ λεόντων ἀγέλῃ
 α τὸ τῶν οὐγῶν δ' οὐκ ἐνέτητον σθένος,
 α τὸ νηκτὸν εἶναι τῶν ἀφώνων ἰχθύων,
 α τοῖς ὀρνέοις τὴν πτῆσιν, ἀνδράσι φρένας·
 155 α πρὸς γοῦν Δρόσυλλαν, ἄλλο μὴ κεκτημένη,
 α δίδωσι κάλλος, ἀντὶ πάσης ἀσπίδος,
 α ἀντὶ βελέμνων, ἀντὶ πολλῶν ἐγχέων·
 α νικᾷ δὲ καὶ σίδηρον εὖ τεληγμένον,
 α καὶ πάμφαγον πῦρ δραστηκῶς ἀνημμένον·
 160 α Ἐγὼ, Δρόσυλλα, Κλεινίᾳ τῷ δεσπότη
 α τὸν ὀδόν σὺν ἡγγυησάμην γάμον,
 α οὐκ ὥς φρονῶν τοιαῦτα (μὴ γένοιτό μοι!),
 α πλὴν βαρβάρῳ μὲν καρδίᾳ θυμουμένη
 α ὦραν παρασχὼν ἡρεμῆσαι μετρίαν,
 165 α ἡμῖν δὲ πάντως τί σκοπῆσαι ἀμύμον·
 α Ἦδη δὲ καιρὸς, καὶ σκοπεῖν ἀπαρχέστον
 α πῶς τὸν Χρυσίλλης καὶ τὸν υἱὸν Κλεινίου
 α ἔρωτα νῦν ἀχόημεν ἐγκατασβέσαι·
 α τοιοῖσδε λοιπὸν ἦσαν ἡσυχολογούμενοι
 170 α ἔρως δ' ὁ σφύρων ἡ φιλαλλήλος χεῖρ' ἔστι
 α αὐτὸς Χαρικλῆς καὶ Δρόσυλλα παρθένος·

« e saltibus prosiliens cecus, ianxit, quum per nemora
 « et praerupta locorum piraticam fugerem inhumanitatem.
 « Ah! melius fuerat, a Di! me tunc morti imemque inve-
 « nisse malorum, quam perpetuis in lacrymis inter Barba-
 « ros vivere, servam, humilem, captivam, miseram! At,
 « oh! dulcis amice suavisque, haec omnia mihi sunt grata.
 « Desine mihi lacrymarum,

(Non ignarus enim tanta propter se perpessam fuisse
 mala, Charicles pra pudore lacrymulis ora tingebat).

Dixerat Drosilla, ac Charicles nidos hirundinum spe-
 clans, vicissim talia tatur.

« Tu quidem, hirundo pulchra, verno adveniens tem-
 « pore, volubiles inter garrulus, binis unum lutas nidum
 « parvulis; bruma sed redeunte fugis; at vero alatus Amor,
 « Amor arcitenens, usque meo in corde nidulatur.

« Amorus hic densis vestitur pennis; ille se sub ovo
 « conditum jam indicat; alius ex ovo prosiliit; semperque
 « miserum cor pipitus hiantium pullorum territat.
 « Nam qui sunt educati gignunt ipsi in corde novos
 factus.

« Ecquod erit mihi remedium? Tol enim Amorus ne-
 « quaquam parturire semper, fovere, ferre, nutrire valet.
 « Amare grave est et non amare gravius; at rem omnium
 « esse durissimam puto, amantes non facile possit.

« Tauris Naturā cornu dedit, equis ungulas, velocitatem
 « pedum timidus leporibus, leonibus unguium acutissimo-
 « rum robur, mutorum generi piscium natandi solertiam,
 « avibus volatum, viris sapientiam: Drosilla, aliud nil
 « habens, pulchritudinem pro clypeis cunctis dedit, telis-
 « que, multisque jaculis; atque edacem flammularum vim
 « torrentium, acutissimumque vincit ferrum.

« Equidem hero, Drosilla, Clinia felices sum tuas possi-
 « citus nuptias; non ita sentiens (quod abominor), sed ut
 « temporis aliquantulum lucrarer, quo barbāra mens ni-
 « mium ardens considerare queat, possimusque quid nobis
 « sit agendum prospicere.

« Jam vero tempus instat, consultandumque qua nunc
 « via Chrysilla filique ejus Clinia amorem extinguere
 « valeamus.

Talibus igitur erant intenti (nam usque dum castis fuit
 et pudicus amor utriusque) Charicles virgoque Drosilla:

« Neutiquam enim vinci te sinis ranarum memor, quæ

1997, 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 26

οὐ γὰρ ἐκείναι τοῖς χανοῦσιν εἰς ὑδωρ
 « ἐπεγκοτοῦσιν ἢ φθονοῦσι· μὴ σύ γ' εἴη παυσανήρης
 Οὐδεις, Χαρίκλεις, εὐλογότροπος· φόβος δ' ἴσθι
 « τοῦ συζυγέντος, ὡς ἰδὼς, τεθνηκότος· εἰς
 210 « τοῖς οὖν ἐμοὶς κέχρησο καὶ τῇ κυρίᾳ·
 « χάπαρχε, σπαράσσων, ἀνδρῶν, ἐγὼ γὰρ
 « ἀντ' αἰγυμάλωτον ἀεσπόης πάντων γήμονος, παῖ
 « πῶν, κειμένων, μοι, χρημάτων, τῆς οὐσίας, αἷα
 « πλὴν ἀδελφὴν τῇ Δρόσιλλαν παρθένοισι
 215 « ἐλευθέραν, μοι καὶ συνάρχουσαν, βλέπε
 « οἷοι θελήσει συζυγεῖσαν σατράπῃ.
 « Τίς μὲν τοσοῦτον ἔλθον ἀνδρόκοιτος;
 220 « Τόσαυτα λυθῶν, ἀνθυπόσχου τὸν γάμον;
 « ἀνερ, Χαρίκλεις, εὐκλείης μοι νύμφης;
 225 « Ἐρῆσε ταῦτα, καὶ Δρόσιλλαν ἀσπένδον
 « (ἔχρατο καὶ γὰρ ἀγγέλω τῇ παρθένῳ)
 « ἐν ἀγκάλας τίθῃσι καὶ γένος, ἡμεῖς
 « σὺν ἐργασίᾳ εἶπε τοῦ Χαρίκλέος γάμου;
 235 « πασῶν γυναικῶν ὑπεργαπημένη·
 « τὰς δωρεῶν γὰρ αὐτοπίστους ἐγγύας
 « ἔχεις μαθοῦσα· τί λόγων μοι πλειόνων;
 « Τοιούσδε πικροὺς εἰσδεγεμένην λόγους,
 « παῖπρησθ' ἡ κεράνους φεβαλοὶ τὴν παρθένον;
 240 « Μερξεται γοῦν ἀντιπαλαμωμένη
 « δυοῖν λογιμοῖσι, ἐμαθὼς ἀντιβόποι;
 « Εἰτεν γὰρ αὐτὸν τὸν σκοπὸν τῆς Βαρβάρου
 « οὐ βούλομαι νῦν » φησὶ « πρὸς Χαρίκλέα·
 « ἀνέξεται γὰρ οὗδ' ἐκεῖνος, ἂν λέγῃ·
 255 « ὅμως ἀφορμὴ τοῦ τυχεῖν Χαρίκλέος
 « ἐλθεσσομαι πρόθυμος εἰς θμύλιν;
 « Προσέρχεται γοῦν ἀμφὶ τὸν Χαρίκλέα,
 « τοῦ φεισφόρου κλινάντος ἤδη πρὸς θυσιν
 « ὁ γὰρ Κρατύλος τοῖς ὑπ' αὐτὸν συλλόγοις
 260 « ὡς εἰπομεν, τέθαπτο Βαρβάρων νόμον;
 « Ἐρασεν, ἐξήγγελλε δυσφορομένη
 « ψυχὴν διέσπα τὴν Χαρίκλέος μέσσην
 « μιν εἴπει νοστήν δυσχερῶν ἀκουσμάτων,
 « πολέγοντος· « Ὁμοῖ, τῆς παρούσης ἡμέρας;
 265 « Ὡ γλυκερὸν φῶς, ὦ Δρόσιλλα παρθένα,
 « ὡς πικρὸν ἦλθες φθόγγον ἀγγέλλουσα μοι;
 « Αἶ! αἶ! χελιδὼν ἢ γλυκύφθογγος μόνη;
 « ψυχὴν ἐμὴν σοὺς ἐξεπύκρυνες λόγοις;
 « χρυσοῦν μελιχρὸν ποικιλόγλωττον στόμα;
 270 « Αἶ! αἶ! Χαρίκλεις, τῆς ἀπανθρώπου τύχης;
 « ἡτίς με μακρὰς ἐκπέζει φροντίσιν;
 « ὦ! ποῖον ἔσται τῶν καθ' ἡμᾶς κινδύνων;
 « καὶ τῶν ἀναγκῶν τῶν πολυτρόπων τέλους;
 « Πόως θεῶν τις, ἀλλὰ καὶ πόως χρόνος;
 275 « νεικέει τελευτῇ τῶν κακοπραγμάτων;
 « Εἰς πότα σῆξε, ἀργαίνουσα, Τύχη;
 « κινεῖν καθ' ἡμῶν μηδ' αἰεὶ πολυτρόπους;
 « καὶ συνδαμάζειν ἀλλεπαλλήλοις πόνοις;
 « Ὅτωις ἐκείνων συστεναδόντων μέγα,
 280 « οὐπὲρ παρὰ λὸν ἡμεῖς εἰς ἐννεα,

sitientibus non irascuntur invidenter; nec tu invidas
 « iratusque sis, quod non irascuntur invidenter; nec tu
 « Nullus, jam non ineptus esse potest mariti melius, ut
 « vides, mortui tui meis nunc utaris; utaris domina; prefa-
 « ceps, satrapa fias; honores capesse summos; pro captivo
 « sis omnium dominus; rerum quascumque possideas.
 « Sororem tuam, Drosillam virginem, certe liberam meam
 « que factam potestatis sociam, et illi quem elegerit optam
 « satrapem.
 « Quis mihi tantam felicitatem non statim accipiet? Pro
 « tot beneficiis nuptias mihi sponde tuis, Charicles marite
 « et inclyte conjux.
 « Dixit; et Drosillam, qua internuntia utebatur, lato fo-
 « vet complexu; et « sis mihi » inquit « Charicles conci-
 « liatrix hymenae; ante cunctas tu mihi carior feminas.
 « Fida audisti certaque donorum promissa.
 « Quid longioris opus sermonis? »
 « Tristibus accepla hisce verbis, fulmine veluti percussa
 « obstupet virgo; si quidem perturbatus scinditur animus,
 « duabus oblectans contrariis cogitationibus: Mulieris bar-
 « barae mentem nolo nunc aperire Charicli; nequa-
 « quam enim me talia dicentem patietur; quod
 « Attamen haec fuerit Chariclem videndi occasio; ibo
 « alacris illumque alloquar.
 « Ad Chariclem igitur adit, quum jam sol in occasum
 « declivis esset, et postquam Cratylus a suis ad hoc officium
 « congregatis more fuerat barbarico sepultus.
 « Nuntiavit moesta virgo, qua nuntiare jussa fuerat, et in-
 « corporeo tristis nuntii gladio medium dissecuit amantis
 « pectus: « Heu mihi! Charicles ait: « funestum hunc
 « diem! O dulcis mea lux, o Drosilla, quam amarum
 « mihi adtulisti nuntium! Heu! Heu! Hirundo pra aliis
 « dulciloqua, o tu cui os est aureum, mellitum, varium
 « adeo, mentem meam tuis sermonibus amaritudinis satia-
 « visti.
 « Ah! Charicles! ah! crudelem fortunam, quae hic tam
 « diuturnis opprimit sollicitudinibus! Oh! qui periculorum
 « erit nostrorum varietumque finis; miseriae! Quis Deo-
 « rum et quo tempore infortuniis imponet meam? Quous-
 « que, aeva! Fortuna! adversis nos movet his tormenta
 « varia, posque densa malorum agmine oppugnabis?
 « Sic ambo calde gemebant.
 « Interea nondum effluxerant dies his novem.

μετα τελευταίην Κρατύλου τοῦ Βαρβαρού,
καὶ σατραπῆς ἀνακτος Ἀράβων Χάγου
πρὸς τὴν Χρυσίλλαν γράμμα δουλείας φέρει.
Ἰκούμεν ἡ Χρυσίλλα καὶ συνεστύλη
280 ἰδοῦσα Μόγγον· τοῦτο γὰρ ὁ σατράπης
ἐστυφελίγη τῇ θεᾷ τοῦ σατραπῆ,·
ἐξευροθῆ καὶ τὸν υἱὸν Κλεινίαν
καλεῖ παρ' αὐτὴν, καὶ τὸ γράμμα λαμβάνει,
ταῖς ἐνδὸν αὐταῖς συλλαβαῖς οὕτως ἔχον·
290 « Ὁ τρισεγιστος Χάγος, Ἀράβων ἀναξ,
« φόρους ἀπαιτῶ καὶ κελεύω λαμβάνειν
« ἀπὸ Χρυσίλλης Παρθάνακτος συζύγου
« καὶ τῆς ὑπ' αὐτὴν Παρθικῆς φυλαρχίας.
« Ἐλεσθε λοιπὸν θατέραν δούων δύο
295 « ἢ συντετάχθαι τοῖς ἀνακτὶ τῷ Χάγῳ
« ὑπηρετοῦσιν εἰς ἐτησίους φόρους,
« καὶ τὴν ἐμὴν ἀν' κερδανεῖν παραύτιχα
« ταχεῖαν εὐμένειαν, εἰ πείθεσθέ μοι·
« ἢ μὴν ἰδέσθαι τὴν στρατιάν τοῦ Χάγου
300 « ὑμῖν ἐπιβρίσασαν οὐ πεπεισμένους. »
Τοιούτους ἀναγνούς τοὺς λόγους ὁ Κλεινίας
(θρασὺς γὰρ ἦν τις καὶ σφιγνὼν τὰ πρὸς μάχην),
ἐπιστολὴν ἔδωκε ταύτην εἰς μέσον,
καὶ Μόγγον αὐτὸν τοῦ Χάγου τὸν σατράπην
305 μεθ' ὕβρεων ἐπίσαν ἀνθυποστρέφειν.
Εἶρηκε ταῦτα πάντα, πατρίδα φθάσας,
ἀνακτὶ Χάγῳ Μόγγος αὐτῷ σατραπῆς
εἶρκεν, ἐπλήρωσε θυμοῦ τὸν Χάγον.
Καὶ τῶν στραταρχῶν συλλεγέντων ἐν τάχει,
310 πρὸς ἀντιπαράταξιν ἡρθεῖσμένων
ἐκ τῶν ἀνακτος γραμματέων ταχυδρόμιον,
ἔφιππος ἔστη τοῦ στρατοῦ μέσον Χάγος
περὶ καταρτίσαντος εὐμήκη κύκλον,
δόξης τε μεστὸς καὶ φρονήματος γέμων,
315 καὶ ὄπλος ἦν τρόπαιον ὑψώσων μέγα,
ἀσπίδα χρυσὴν ἐν μέρει λαίῳ φέρων
στρατηγικῶς ἔχουσιν εἰκονισμένον
τὸν Ἡρακλῆ κτείνοντα Λερναίαν ὕδραν,
θυμὸν παροτρυνοντα καὶ νοῦν εἰς μάχην·
320 ἔχρῃν γὰρ, ἔχρῃν τῆς γραφῆς τὸν ἐργάτην
εἰς ἀνδρὸς εὐθώρακος ἀσπίδα γράφειν
μέγιστον ἄλλον εὐθενούς Ἡρακλέος.
Τοιούτος ἔστη λαμπρὸς ἵπποτης Χάγος,
τόσον, φαρέτρην καὶ σπάθην ἡρτημένος,
325 « Ἀνδρες στρατηγοὶ καὶ φαλαγγάρχαι, » λέγων
« τοῖς Ἀρεος γαίροντες ἄλλων ὀργίοις,
« ὁ συστρατηγὸς Μόγγος ἐς ἐμοῦ κράτους
« πρὸς Παρθικὴν γῆς οὐθενεῖαν ἐστάλη,
« ἡς ἐγκρατὴς νῦν ἐστὶν υἱὸς Κλεινίας
330 « μετὰ Χρυσίλλης τῆς ἐκείνου τερασσῆς,
« φόρους ἀπαιτῶν, καὶ κελεύων αὐτίκα
« Ἀραψὶ Πάρθους ἐκτελεῖν ὑπουργίαν·
« ἀλλ' οὐκ ἐδέσθη μικρὸν ἐμμεῖναι χρόνον,
« οὐ πρὸς Χρυσίλλης, οὐ πρὸς αὐτοῦ Κλεινίου,

a morte Cratyl, quā Chagi, Arabum regis, satrapa Chrysilla adfert formulam servitii.

Viso auditoque Moggo (nam hoc erat satrapæ nomen), Chrysilla dejecta est animus turbataque valde et commota; vocatoque ad se Clinia filio, assumit epistolam his ipsis enuntiatam verbis:

« Ter maximus Chagus, Rex Arabum, tribula peto mihi que pendi jubeo a Chrysilla Parthorum regis conjugis et a Parthis illi subditis.

« Eligite, ergo, duarum alteram conditionum: vel in eorum redigi numero qui Chago Regi annua pendunt tributa, et promissam obedientiam vestra, benevolentiam lucrari meam; vel Chagi exercitum spectare vobis ingruentem non parentibus.

His lectis, Clinias (quod erat savior ingenio quidam et ad arma promptior) epistolam mediani laceravit; et Moggom Chagi satrapam non sine contumeliis abire jussit.

Redux in patriam, Moggos satrapes huc omnia Chago narravit, regisque mentem ira implevit.

Quumque sine mora duces in unum convocasset, jam ad bellum jussu regis velociter transmissis inflammatos, ipse eques medius stetit peditum exercitu in magnum orbem extenso, fastus et animorum plenus, certusque magnum ex hostibus statuere tropæum.

Sinistra aureum gestabat imperatorie clypeum, in quo cernebatur Hercules Lernaean conficiens hydram, ingens animi in prælia incentivum.

Debuit enim imaginis artifex in bellatoris egregii clypeo nobilissimum exhibere robustissimi certamen Herculis.

Splendido illo ornatu speciosus, arcu et phaelra gladioque armatus, stabat Chagus eques, et talia dixit.

« Duces et phalangium rectores, quibus placent bellica Mavortis orgia, socius vester Moggos heri fuit a me, Rege potentissimo, viles ad Parthos legatos, quos nunc Clinias, una cum Chrysilla matre, regit, tributa postulaturus, jussurusque Parthos Arabibus subditorum præstare officia.

« Sed Chrysilla et ipse Clinias Moggom veterunt vel paulisper istic commorari.

366 μεθ' ὕβρεων δὲ μάλλον ἀνταπεσάλη·
 « Τί φατέ λοιπόν, » Χάρος ἵσταται λέγων,
 « ξυναυλία χαίραθι καὶ ξιφηφόροι ; »
 « Ἀναξ μάκαρ, » ἔφασαν οἱ στρατηλάται,
 « οὐδ' ὅτ' κράτος φρέττονται καὶ τὰ γῆς ἄκρα,
 367 πᾶσα στρατιά, πᾶσα Βαρβαρρχία,
 « καὶ Περσανάκτων ἀρχιπερσοσάτραπαί,
 « καὶ πᾶς τις ἐχθρὸς, πᾶς ἀναξ, πᾶς σατράπης·
 « ὀλεθρὸς ἡμῖν ἐστί, καὶ πλατὺς γέλως
 368 « τοῖς μακρὰν ἡμῶν, τοῖς περίχ' αἰτοῖς πελάε, »
 « καταφρονεῖσθαι Παρθικῇ στρατάρχῃ ἰσχυρῇ,
 « ἣν οὐδὲ τῆς σῆς χρῆζομεν παρούσας·
 « κατατροπούσθαι, τῇ θεῶν συνεργίᾳ.
 « Ἡμᾶς μόνους νῦν ἀντιστρατεύεσθαι,
 « ἐπιτροπέντα τῷ μεγίστῳ σου κράτει,
 369 « ἀντιδρόμησαι πρὸς τὰ τῶν ἐναντίων,
 « ἵως μὴ πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀνόητους ἀγρότας,
 « τοὺς ληστρικῶς ζήσαντας εἰς ἀρπαγμάτων,
 « τὸ σὺν κινήθῃ παντοῦρβητον κράτος. »
 « Αἰνῶ μὲν ὕμνος τῆς τόσης εὐανδρίας, »
 370 « Χίτας ἀντήρην Ἀράδων ἀναξ,
 « ἑμὸν γένος ἀνάθλον ἀσπιδοφόρον,
 « αὐτόχθονες γῆς ὀλβίας ἱπποτρόφου,
 « πλὴν οὖν Ἐπαμινώδας, ἀνὴρ γεννάδας,
 « ἰδὼν στρατὸν γέμοντα πολλῆς ἀνδρίας,
 371 « ἀλλὰ στρατὸν ἄνδρα μὴ κεκτημένον,
 « ἔφη· Μίγας θῆρ' καὶ κεφαλὴν οὐκ ἔχει·
 « Λοιπὸν μεθ' ὧν συστρατεύσαι με πρέπον,
 « ὦ σύμμαχοί μοι καὶ πατρώιοι φίλοι. »
 Οὕτω μὲν αὐτὸς εἶπεν Ἀράδων ἀναξ,
 372 καὶ τὴν αὐτοῦ στρατίαν διεσκόπει·
 « πᾶς δὲ λαὸς τοῦ στρατοῦ τῶν Ἀράδων
 « ἐπενόησε τοῦ κρατοῦντος τοῖς λόγοις
 « ἐκάρτεροι δὲ μὴ διππεύειν εἶτι,
 « σάλπιγγος ἦρον καὶ βοὴν γαλκοτόμου
 373 « τὸν ἵππον ἀσκήν, καὶ καθαίρων τὸ κράνος,
 « συμβιβάζων εἰς μάχας τοὺς δακτύλους.
 « Εὐευσέ τοίνυν ὁ κρατὴν προσαλπίσαι
 « ἱππεύσαν ἅπας ὁ στρατὸς τῶν Ἀράδων,
 « καὶ μέχρι Πάρθου τῆς ταλαίνης πετρίδος
 374 « εἰς ὄρεον φθάνουσιν ἡμερῶν ὀρόμον.
 « Σκηνοῦσι τοίνυν ἐν μέσῃ πεδιάδι,
 « Σάρου ποταμοῦ προσρέοντος ἐγγύθεν.
 « Ἡ δυσμενὴς δὲ Παρθικὴ φυλαρχία
 « Ἀραβὶν ἐκτός οὐκ ἐθάρρει τὴν μάχην,
 375 « πολλῆς παρουσίας ἱππικῆς στρατάρχας
 « οὐκ οὐν περικλείεσσαν τέχνη τὰς πυλάς,
 « τὸ ταίγος ὠροφῶσε πέτραις γροῦασι,
 « καὶ πετροπόμοις τετρατάρσοις ὀργάνοις
 « ἐστήσε τοὺς βάλλοντας ἐκ τῶν ὑψέθεν·
 376 « ἀνδράς ἐνόηλους, λιθολευστάς εὐστόχους,
 « καὶ τοξοχαρεῖς σφενδονήτας ὀπλίτας·
 « ὕψωσε πύργους ἀσφαλεῖς ἀπὸ ζυλῶν
 « ἐσφίγγεν αὐτοὺς συμπλοκῇ τῇ τῶν λῃγῶν

« contumelioseque fuit dimissus. Quid demum sentitis,
 « viri praeliorum avidi gladiisque cincti? »

Cui contra tacenti duces : « Rex felicissime, cuius veren-
 « tur potentiam et orbis fines, et exercitus omnis, cuncti-
 « que Barbari, et Persarum regum archisatrapæ, hostesque
 « cuncti, cuncti reges, satrapæ cuncti; perimus, nimium-
 « que fiamus ridiculi populis longe circumque, æ prope
 « sitis, si nos Parthicus despexerit exercitus, ad quem
 « fingandum, annuentibus Deis, ne tuæ quidem egemus
 « presentie.

« Nos ergo solos illis opponendum est, cum tua, rex
 « potentissime, venia hostibus occursuros; nec in rusticos
 « istos inermes piraticoque more rapinis victitantes, mo-
 « veatur tremenda cunctis Chagi Majestas. »

— « Virtutem quidem laudo vestram » respondit rex
 « Arabum Chagus : o populares, sociique periculorum,
 « clypeati viri, et e terra tali felice opum altriceque equo-
 « rum.

« Attamen, Epaminondas, vir fortissimus, quum exer-
 « citum cerneret maribus plenum animis, sed dace caren-
 « tem, ingens, inquit, fera, sed caput non habet.

« Ergo æquum est me una cum vobis inire aciem, o
 « commilitones, amique paterni, »
 Talia fatus, agmina circumspexit, quæ tota ðæis ora-
 tioni faustum adclamaverunt.

Tum miles, ut protectionis falleret expectationem, equum
 assuefaciebat tubæ clangoribus ætæque voci, galeam pol-
 libat; et manus inter se conferebant, pugne præludium.

Ergo canere signa jussit imperator, totusque Arabum
 exercitus, conscensis equis, tendunt iter, et octavo die
 Parthorum non lictos attingunt fines.

Media planitie, Sarum juxta fluvium, tentoria ponunt.
 At Parthorum exercitus hostilis pugnam cum Arabibus
 extra muros non audebat, quippe quibus magna esset equi-
 tum vis.

Igitur obseratis sedulo portarum undique aditibus, mu-
 rum congestis saxis manualibus operuit, et machinis, quæ
 quatuor quasi alis instructæ lapides longe evibrabant.

Armatis milites jaculandique peritos Parthus disposuit,
 qui desuper arcubus, fundis, lapides, tela jacerent,
 Turres e ligno validas erexit, quas viticibus arete com-
 plicatis revinxit.

(εἰς γὰρ τὸ κάλλος ἀσθενοῦσι καὶ ξίφη),
 μέσον ξίφειν εἰμειν ἐκτός τραυμάτων.
 145 τοὺς πλειονὰς δὲ τῶν ἐσσι φρουρουμένων
 τὸ τῆς μαχαίρας ὑποεζάτο στομα.
 καὶ Παρθικῆς μὲν δυσμενοῦς φυλαγίας
 πολλὴ κατεκράτησε πανωλευρία.
 ὁ Χαρίκλῆς δὲ συν Δροσίλλῃ τῇ κορῇ,
 150 ναὶ μὴν σὺν αὐτοῖς καὶ Κλεάνορος ὁ ξένος,
 δεσμοῖς συνεχεύθησαν, ἀλλὰ δυσλῦτοι.
 Ἀραβικὴν μαχαίραν ἐκπεφυγότες,
 καὶ φεῦ! κατακρίβεντες οἱ τρεῖς ἐκ τρίτου
 τρίτης μετασχεῖν αὖθις αἰγματομαχίας.

BIBAIION EKTON.

Ὁ γοῦν κράτιστος Χάγος Ἀραβοκράτωρ
 πᾶσι μὲν ἱμῶν καὶ οἰκιστάμενος τάχα
 πᾶσάν περ ἡνὶ πᾶρθεῖν εὖ κινουμένην
 ταῖς ἀρμαμάξαις εἰπεν ἰνὴ θεοκέναι,
 5 τοὺς δ' αἰγματολῦτους τῶν γυναικῶν χωρίσας,
 περὶ τοὺς βασιλεῖν ἐγχελεύεται μόνους.
 Ἥλαυνε λυγρὸν θάπτον εἰς τὴν πατρίδα.
 Καὶ διότῳ τινι εἰς ἐπικρήμνον τόπον
 συνηρεοῖς ἔχοντα πευκαῖαις ὕλαις,
 10 κλάδος παρεμφύς τῃ Δροσίλλῃ ἀγκάλῃ,
 ἐξ ἀρμαμάξης εὐχερὲς ἀφαιπάσας,
 ἱκατὰ πρηνὺς ἄρβριψεν ἐξ ἑδρας μέσης
 στήθεσιν καὶ θαλάσσης ἀγριαίνων ὁ κλύων
 15 πρὸς τὰ πρῶτα παῖε ταῖς παραλίσαις πέτραις.
 Θάλασσα καὶ γὰρ ἀμφὶ τὴν πέτρην ὄρους
 πᾶσι φάμεν ἀκτῆς εἶχεν ὑπεσπρωμένη,
 πετρῶν μεγάλων ἐξοχὰς δὲ καὶ βάθος
 20 Χαρίκλῃ δὲ μικρὸν ὕστερον πάλιν
 φλοῖον δρυὸς μήκιστον ἐξηραμμένον,
 οὐδ' οὐπὲρ εἰς γῆν ἤλθεν ἡρεμωμένην
 ἀκινδύνως πλέουσα μέχρις ἐσπέρας.
 Οὐκ οὐκ ἐγνώσθη τοῦτο τῷ Χαρίκλῃ
 οὐ γὰρ κατιδεῖν ἐκ συνηρεοῦς ὕλης
 25 πέδουσαν ἔσχε τῇ Δροσίλλῃ ἐξ ἑδρας
 ἥ γὰρ αὐτὸν εὐθέως συγκρήμνισας
 σὺν ἤλθεν αὐτῇ πρὸς θαλάσσης πτυθμένας
 Ἀλλὰ βραχὺς παῖς ἀπαλόφρων καρδίᾳ
 μετὰ Δροσίλλῃς ἐγκαθήμενος μόνος
 εἰς μίαν ἀρμαμάξαν, ἀνεκεκράγει
 30 ἰδὼν πέδουσαν εἰς θαλάττην βάθος
 ὅτ' οὐ Χαρίκλῃς, ἐκδραμύσσης ἡμέρας
 τὴν τῆς κορῆς ἐκπύσιν ἀναμάνθαι
 35 δὲ καὶ σπάρχειν εἰς μέσην τὴν καρδίαν
 « ὦ συμφορὰς! » ἔφακε « θαυνοκρδίου!
 « ὦ δυστυχὲς σὺ, δυστυχὲς σὺ, Χαρίκλεις!
 « Ἐμῆδες ἄρα καὶ μετὰ πλάνην τόσων,
 « Τυχὴ πονηρὰ, δυσμενὴς, πόνηλός,

(gladii enim in formosos sunt hebetiores), aulis fuit lassa
 vulneribus.

Major incolarum pars fuit ense victorum caesa, Parthi-
 caeque copiae ingenti deletae sunt interfectione.
 At Drosilla, Chariclesque et una cum ambobus Cleander,
 Arabico ense devitato, vinculis constricti, eisque arctissimis,
 triga infelix! tertia vice, tertia fuerunt captivitate damnati.

LIBER SEXTUS.

Igitur potentissimus Arabum rex Chagus mulieres, mise-
 ricordia statim tactus, et suppellectilem omnem quae facile
 removeri poterat, plaustris imponi, captivos vero a mu-
 lieribus sejunctos pedibus solosque incedere jubet.

Ceterum iter in patriam tendit celeriter,
 Jamque deveniant locos praeruptos et densis opertos pi-
 ceis; ecce ramus nigrus Drosillae forte adhaesit, ipsamque,
 facile sublatam, ex plastro detrusit de medio sedili prae-
 cipitem.

Primumque saevi maris fluctus miseram littoreis adli-
 gunt rupibus.

Mare etenim circa montis radices litus non adluebat
 arena molli conspersum, sed nigrorum saxorum apices;
 barathrumque dehiscibat.

Sed non ita longo post tempore unda ipsi adtulit quer-
 cus corticem aridum et bene longum, cui innatus sub ve-
 speram tuto ad terram appulit desertam.

Drosillae statim Charicli nondum innotuerat.

Nam silva densior prohibuerat quin videret cadentem e
 sedili: profecto se statim mittens praecipitem, imis sub
 fluctibus illi comes adfuisse.

Parvus quidam puer, corde tenero praeditus, qui cum
 Drosilla solus eodem in plastro consederat, idam cernens
 in profundum delapsam, clamorem sustulit magnum.

Ab illo Charicles, jam advesperascente die, puellae casum
 rescivit, mediumque dilaceratus dolore pectus,

« Oh eventum! ait, mordentur quo praecordia! Oh mi-
 « serum, miserum Chariclem! Fortuna, crudelis, infensa,
 « in supplicium intenta meum, post errores tantos, post

μετὰ φυλακὰς καὶ μετ' αἰχμαλωσίας
 10 « μετὰ θανάσεως κινδύνους πολυτρόπους
 « μετὰ φρικώδη ληστρικὴν ἀστοργίαν,
 « μετὰ ζυγὸν δουλείαν ἀθρόας μάχης,
 « ἀντισταθεὶν μοι συμφορὰν βαρύτεραν
 « ἢν οὐκ ἐνεγκεῖν ἐστὶ τῷ Χαρικλέῃ;
 « Ἐμελλες αἶ! αἶ! καὶ διασπῶν εἰς τέλος
 « τὴν ἀδιαχώριστον ἀλλήλου καὶ
 « τὴν παντοκατάλληλον εὐαρμοστέαν
 « Πύριν πυρὶ προσήσας, ἐν φλογὶ φλόγα
 « βάθει προδύσας τὴν κόρην ἡλιαττίω,
 « καὶ Χαρικλῆν ἐν ζῶσι συντηροῦσά με
 « Οὐκ ὄκνος, οὐ μέλλησις, οὐ βῆθυμία
 « μετὰ Δροσίλλης εὐτυχίᾳ συντεθνάσκει
 « τί γοῦν ἀπεστέρησας, ἐγκοτοῦσά μοι,
 « τοιοῦδε καλοῦ δυστυχῇ Χαρικλέᾳ;
 « Ἡ καὶ Δροσίλλαν ζῶσαν ἤθελον βλέπειν,
 « ἢ μὴδ' ἐμαυτὸν, τῇσδε μοι νεκρουμένῃ;
 « ὦ ποθεῖν, καὶ μόνῃ μοι τῶ βίῳ
 « βῆθαί με, καὶ φῶς, καὶ πνοή, καὶ καρδίαν
 « ἔσθης, ἔδους, ἔλξης, ἐψύχης ἄνω!
 « Ὡς εὐτυχὴς ἦν καὶ πρὸ μικροῦ παρθένης,
 « ἔχον σε συμπάσχουσαν εἰς ἀθυμίαν!
 « Ἐξ ἡλίου φλέγοντος, ὡς ὁδοιπóρος,
 « ὑπὸ σκιάν ἔπιπτον ἐν σάϊς ἀγκάλαις,
 « χρυσὴ καλὴ πλάτανε, τῆς ἀθυμίας
 « καύσωνα φεύγων καὶ τὸ τῆς λύπης βάρος
 « Κεῖσαι τὸ δένδρον καὶ νεαρόν καὶ μέγα,
 « πλὴν ξηρὸν ἦδη καὶ νεκρόν, ζῶν οὐκ ἔτι,
 « ὅλκτος μὲν ἀλλοῖς τοῖς θρόοις ἐγγύθεν,
 « εἶπον τοῦ κύμα τῆς θαλάσσης ἐκδράσαν
 « ἔρρηξεν ἐξω! καθορῶ δὲ κειμένην
 « ἐμοὶ δὲ λοιπὸν θαλάρων ἐπομβρία!
 « Ἐπαπορῶ τὸ πρῶγμα θαυμά μοι φέρεῖ
 « πῶς ὑδάτων, ὦ δένδρον, ἐψύχης μέσον,
 « ἡδύπνοον πῶς ἐξεμαρύνῃς ῥόδον,
 « ὧς εἰ προ σού ψεῦ! ἐκ βροτῶν βας ὠχόμεν,
 « τάχ' ἂν θανὼν ἔζησα, κἂν ζῆν οὐκ ἔδει.
 « Οὐκ οὐκ ἀνεκτὸν οὐδ' ἀμῶς σὸδ' ἐν μέρει
 « νοστήσιμος ἐστὶ συμπνευστῆς παρθένου.
 « Αἶ! αἶ! προσίχῃ, καὶ συνοχεσθαι θέλω.
 « Βαβαί! πονηρῶς ἐξ ἐμοῦ διήρεθης,
 « ὡς οἶα τις κλῶν συμφορὰς πτόρθου βίῃ
 « ὦ προσφιλὴς σύμπνοια καὶ συμφυία,
 « ψυχαῖν δυοῖν ἔνωσις καὶ συμφωνία,
 « ἐν πνεύματι νόημα δυοῖν καὶ καρδίας
 « ἐν πανταχοῦ νόημα δυοῖν καὶ καρδίας
 « Ποῖού σε νηχοῦ συγκατέκλεισε στόμα
 « Ποῖόν σε κῆτος ἐκπέπνευεν ἄθρον;
 « ἢ ποῖος ἐξέκαψεν ἐσθὴς ἡ θύμην;
 « Ἀρ' ἐν θαλάσῃ λῆξιν εὔρες τῶν βίου
 « ἢ κρημνὸς ἐζόφωσε σὰς κύρας, κόρην
 « κείσαι δὲ νεκρὰ θηρίσις προχειμένη

« carceres et vincula, post varia pelago pericula, post
 « tantos lacrymarum imbres, post humanam piratarum di-
 « ritatem, post servitutem atroxque praellum, debuerasne
 « et hanc mihi calamitatem obicere ceteris graviorem,
 « quamque sustinere Charicles non valet?

« Debuerasne heu! divellere in perpetuum non divellen-
 « dam amicum caritatem, et aptissimam utriusque socie-
 « tatem? Ignem igni adiunxisti et flammam flammam, maris
 « profundo virginem tradens, et Chariclem inter vivos
 « manere sinens.

« Non mora fuisset, non impedimentum, dilatio nulla;
 « voluissem cum Drosilla mori feliciter: quid ergo irata
 « mihi? tali me miserum bono defraudasti? Cuperem vel
 « vivam cernere Drosillam, vel me non vivere, defuncta
 « mihi puella.

« Oh! cujus sui cupiens unius, obliquo eras, et una vitae
 « ocellus, lumen, et anima, et por, extincta es, te condi-
 « disti, cessasti, subito fuisti pressa gelu! Quam sui modo
 « felix, o Virgo, qui te doloris habebam sociam, solamen
 « que! Sicut viator, quum incendit aethera, per umbram
 « tuis infusus ulnis, aurea pulchraque platane, doloris vi-
 « tabam ardores et opus agrimoniae.

« Jaces heu! arbor juvenis elataque, sicca nunc, cadaver,
 « mortua. Quodsi, te fluctus forte in litus ejecerit, jaces mi-
 « serandum intuentibus spectaculum: homi fossam cernere
 « te mihi video; Janoque ex oculis cadat meis lacrymarum
 « imber.

« Ast haereo dobins, res mihi, mirationem parit: qui,
 « arbor, in mediis arboris fluctibus? qui suave olens exaruisi
 « rosa? Ah! si te prius e vita migravisses, forsitan et mor-
 « tuus, ob immensum tui desiderium, vixissem rursus,
 « quamvis vivere me nequaquam necesse fuerit: nequiquam
 « sustinebo a mea puella, vitae modo mea socii, vitae parte
 « nec tantillum divelli.

« Heu! Heu! prior abis, ac tecum abire volo.
 « Papae! misere a me fuisti disjuncta vi, non secus ac
 « ramus congenita de stirpe revulsus.

« Oh! dulcis conspiratio cognatioque, duarum unitas
 « animarum et consona societas, spiritus unus, una mens,
 « una ratio, intellectus unus, duobusque una semper sen-
 « tentia pectoribus! Cujus te piæ os vocavit! quis te de-
 « glutivit cetus? quod te devoravit piscium examen? an in
 « mari finem vite reperisti, vel pupule, puella, tua saxa
 « super lumine fuerunt orbata; jacelique corpus miserabi-
 « liter feris obvium,

« εἰς δυστυχὴ δάιταυ ἡλεημένην;
 « ὦ! ποῦ ποτ' εἶ νῦν; οὐ δρᾶμειν γὰρ ἰσχύων,
 « δεσμοῖς κρατηθεὶς, ψηλαφῶν σε, παρθένη. »
 95 Τούτοις ὁ Χάγος ἀντιπροσχέων τοῖς λόγοις
 (οὐπω γὰρ ἔσχευ ἵππος αὐτοῦ τὰς κόρας),
 καλεῖ πρὸς αὐτὸν ἡκέαι Χαρικλέα,
 οὔκτω μαλαχθεὶς καὶ παθὼν τὴν καρδίαν.
 « ἤκουσεν, ἦλθε πενθικῶς ἐσταλμένος.
 100 Ὁ Χάγος εἶπε. « Τίς; πόθεν; τί δακρύεις;
 « ἔφη Χαρικλῆς. « Αἰχμαλώτος Κρατύλῳ
 « δοῦλος δὲ νῦν σός· ἡ πατρίς δέ μοι Φθία·
 « θρηνῶ δ' ἀδελφῇ, ἧς ἐγὼ λειψιμένος,
 « ὡς ἐμπεσούσης φεῦ! θαλάσσης, εἰς ὕδωρ.
 105 « μισῶ τὸ βιοῦν, οὐδὲ φῶς θέλω, βλέπειν.
 « Μὴ Πάρθον ὄντα, πατρίδος δ' ἀπὸ Φθίας
 « ἔρπτε Χάγος, « πῶς κρατεῖ σε Κρατύλος; »
 « Μετὰ Δροσίλλης » ἦδ' ὁ « εἰκον ἐκ λόγων
 « οἱ συγγενεῖς με πρὸς τὸ Κάριας πέδον;
 110 « πρὸς οὓς ἀποπλέοντες διαδοσθόρῳ
 « εἰνέμεστομεν φεῦ! ληστρικῇ ναυαρχίᾳ;
 « ἐγὼ τε καὶ Κλέανδρος, οἱ συνοικεῖται,
 « μετὰ Δροσίλλης τῆς ἀδελφῆς, ὡς ἔφην;
 « οὓς καὶ μόλις φυγόντες, ὡς τῆς δολιχῆς
 115 « εἶναι παρ' ἡμῶν εὐτεχνῶς εἰλκυσμένης,
 « ἔνθεν ἄκοντες εἰς τὴν Βάρζον ἤμεν τὴν πόλιντα
 « ἡ Παρθικὴ δὲ δυσμενῆς στραταρχία
 « συνέσχευ ἡμᾶς, αἰχμαλωσίας νόμῳ,
 120 « καὶ μέχρι τῆς σῆς εὐτυχούς παρουσίας
 « ὑπεντιθέντες τῷ ζυγῷ τοῦς ἀχένας
 « ἔκαρτεροῦμεν ἀλλεπαλλήλους πόνους;
 « οὐ γὰρ τοσούτων εἶχε τὸ πρᾶγμα θλίβειν
 « δρώντας ἡμᾶς τῇ βίᾳ νικωμένους,
 « ὅσον Δροσίλλης ὑπεραλγοῦμεν χάριν
 125 « γυναικὸς οὔσης καὶ νέας καὶ παρθένου.
 « Καὶ νῦν δι' αὐτῇ καὶ τὸ φῶς δεδορκότες
 « στενοχόμεν, οἰμώζοντες, ὠδυνημένοι,
 « Εἰρηκας εὔ· ὁ Χάγος ἀνταπεκρίθη.
 130 « Πῦθ' οὗτος ὁ Κλέανδρος; ἐλθέτω τάχει,
 « ἔστη παραχθὰς, δακρύων πεπλησμένος
 « ὡς εἶδαν γὰρ συμφορὰν δριμυτάτην
 « τὴν συμφορὰν ἡγεῖτο τοῦ Χαρικλέος
 « ψυχὴ γὰρ ἄλγος ἴδιον κεκτημένη
 « ἐτοιμοπαθὴς ἔπει πρὸς τὸ δακρύειν,
 135 « ἄλλων λεγόντων καὶ στεναζόντων μέγα
 « τὰς σφῶν ἐαυτῶν δυσμενεστάτας τύχας
 « οὓς καὶ συναλγίσαντας οἴκτιρος βλέπων
 « τὴν καλλονὴν ἣν εἶχον ἐκπεπληγμένος
 « παρεμφέρει γὰρ ἥσαν οἱ νεάνια.
 140 Εἰρηκέν οὖν τοιοῦτος συμπαθὲς λόγους
 « Ἐπεὶ προσέσθθη χειρὶ Κρατύλου,
 « μόλις φυγόντες τὴν θαλαττίαν μάχην,
 « ἐπεὶ φυλακῆς, καὶ πρὸ τοῦ Χάγου, τόπος
 145 « κατέσχευ ὑμᾶς αἰχμαλώτους ἀλλήλους
 « (ἄλλως γὰρ ἔστέ καὶ φιλάλληλον γένος)

« tristeque praebens pabulum? Oh! ubi nunc es? Vinculis
 « enim constrictus currere non valeo te ut langam, puella. »

Hæc audiens verba Chagnis, cuius palpebris somnus non-
 dum insecerat, Chariclem accersit ad se: remollescebat
 enim miseratione visus, durumque pectus fledebatur.

Parhit, venitque habitu ad mæstiliam composito; cui Cha-
 gus: « Quis et cujalis es? Cui lacrymaris? » Charicles con-
 tra: « Cratylus captivus fui, tibi nunc servus. »

« Phthia patria est. Sororem lugeo, qua carens (heri
 « enim heu! decidit in mare), jam odi vitam, nec lucem
 « diutius cupio cernere. »

— « Quomodo potuisti, Parthus qui non res, sed Phthia
 « oriundus, Cratylus uti domino? » Chagnis ait.

Cui Charicles: « Propinqui mei quidam me cum Dro-
 « silla amicis invitaverunt verbis ad se in arva Cariae;
 « cumque huc navigarem, in piratas incidimus navibus
 « usquequaque insidiantes ego et sodalis Cleander, mea
 « nunc servitutis socius, Drosillaque soror, ut jam me
 « moravi. »

« Hos vix effugere potuimus, navis dextre nos e conflictu
 « propipientes, invititque ad Barzum urbem perperimus.

« Parthorum vero hostilis exercitus captivos nos jure belli
 « cepit, et, usque ad felicem tuum adventum, summissis
 « jugo cervicibus, continuas toleraviis aerumnas.

« Non enim tantum propria nostrumangebamus calami-
 « tate, quantum Drosillae malis, femine, juvenculæque
 « virginisque; et nunc illam propter lugemus, luminisque
 « mæstos tædet. »

« Laudo quæ dicis, » Chagnus ait.

« Ubi vero est Cleander ille? Confestim adsit. »

Adductus adfuit, lacrymis ora oppletus, quippe qui pro-
 prium esse sibi gravissimumque putabat Chariclis infor-
 tunium.

Animus enim propriis pressus doloribus facile ad lacry-
 mas movetur, si qui sua ipsorum coram desleant mala.

Quos sibi invicem adplorantes cernens, misertus est
 Chagnus, simul egregiam utriusque miratus pulchritudi-
 nem: nam alteri alter erat simillimus.

Tales igitur edidit commoto pectore voces: « Quoniam
 « vix elapsos e navali pugna, vos jam Cratylus captivitate
 « oppressit, et ante mea Chagi quæ fertis vineola, jam
 « fuistis aliis constricti misere vinculis, he liberi, quod sit
 « felix faustumque »

« Quid, quod amat alter alterum egregie »

« ἑλεύθεροι στέλλεσθε σὺν καλῇ τύχῃ·
 « μὴ γὰρ τοσοῦτον ἐκκυλισθεὶς Χάγος
 « τῆς συμπαθείας τοῦ καθήκοντος τρόπου,
 « ὡς αἰχμαλιότους μὴδὲν ἡδικοῦσας,
 150 « μὴ τῶν Ἀράβων ἀντιθέοντας τῶν κράτει,
 « ξένους, πρὸ πολλοῦ δυστυχεῖς δεδιγμένους,
 « δεσμοῖς βιαίους συγκατασχεῖν εἰσέτι,
 « τῶν φύσεως ἔξωθεν ἐκπίπτων νόμων.
 « Μᾶλλον μὲν οὖν δίδωμι καὶ μῆας χρυσίου
 155 « ὑπὲρ Δροσίλλης τῆς πολὺ θρηνηομένης,
 « ἢ πρὸς θεῶν ἐν ζωῇ συντηρουμένη
 « ἔρμαιον ἔσται καὶ Χάγου λαμπρᾶς τύχης.
 « Καὶ συνδιασώσατε τὴν ἑλευθέραν
 « θποι θεοὶ βούλιντο σῶσαι τῶν κάτω.
 160 Οὐκοῦν Χαρικλῆς καὶ Κλέανδρος οἱ ξένοι
 « πρὸ τῶν ποδῶν κλίναντες αὐγένας Χάγου,
 « τὴν γῆν ἱποῖουν πλημμυρεῖν ἐκ θαρῶν.
 « Μόλις ποτὶ σῆς ὁ Κλέανδρος ἀνέφη,
 « οὐ γὰρ Χαρικλῆς λῆξιν εἶχε θαρῶν.
 165 « Ζεὺς αὐτὸς ἀναστῆναι χάριται σοι,
 « Χάγε, κραταῖε τῶν Ἀράβων αὐτάναξ,
 « ψυχῇ ἀπὸ παν νόημα τῆς σῆς συμβίου,
 « δοῦναι δὲ μακρὸν εὐδαλῆ ζωῆς χρόνον,
 « καὶ δυσμενέες πᾶν ὑποτάττοι σῇ κράτει.
 170 Τοῦτοίς Χαρικλῆς ἀνέφρασκε τοιάδε·
 « Χαίροις, Ἀράβων ὀλβιε κράτορ, Χάγι,
 « λύπη δὲ τὴν σὴν μὴ κατάσχῃ καρδίαν,
 « κινῶν δὲ ἀδελφοὺς τριπαθεῖς, πρὸς θλίους,
 « ἑλευθεροῖς νῦν ἐκ φρενῶν σωτηρίων.
 175 Οὕτως ἀπαλλαγέντες ἐξ Ἀραβίας
 « ὠδεῦον ἄμφω τὴν ὀπισθίαν τρίβον,
 « ποιοῦμενοι ζήτησιν ἐμμελεστάτην
 « αὐτῆς ἐκείνης τῆς Δροσίλλης παρθένου,
 « ὡς ἐντυχεῖν γένοιτο νεκρᾷ κειμένῃ,
 « ἢ τῷ πεσόντι ὄντο μὴδὲ ζῆν ἐτι.
 180 Πλὴν ἀλλὰ καὶ πεσοῦσα καὶ σεσωσμένη,
 « καὶ κυκλικὸς τρεῖς ἡμερῶν περιδρόμος
 « σὺν ἑξ' ὀτανύσσας ταῖς ἐρημίαις
 « (δοιοπορεῖν γὰρ εἶχεν οὐδαμοῦ σθένος
 « τῇ συμπίεσιν τῶν μελῶν, τῶν ὀστέων,
 185 « ὃν ἐξεκατέρησεν ἐκ κρημνισμάτων),
 « διατροφὴν ἔχουσα γῆς χλόην μόνην,
 « δένδρων τε καρποὺς τῶν ἀπηγριωμένων,
 « ἴσχυεν εἰσεῖν εἰς τι χωρίον μόλις
 « τῶν πρὸς τὸ βιοῦν ἀφθονωτάτως ἔχον.
 190 Ἐκεῖσε πολλῶν σπερμάτων πανσπερμία,
 « καὶ παντοδαπῶν θρεμμάτων χορηγία,
 « γυναῖκες, ἄνδρες, παῖδες ὑπὲρ ἀστέρας,
 « καὶ πανδογεὺς εὐσπλαγχνος ἀμφὶ τοὺς ξένους.
 « Ἰδοῦσα τοῦτο μακρόθεν τὸ χωρίον,
 195 « ᾗδετο λοιπὸν εἰσελευσεσθαι μόνη
 « ὁμῶς πρὸς ἄκρον εἰσδραμοῦσα τοῦ τόπου,
 « καὶ τοῦτο πολλῇ συστολῇ καὶ δαίλει,
 « ἔμεινεν ἐνδὸν ἀστεγοῦς τινὸς δόμου·

« Nec tantum recedat Chagus a miseratione quae ipsius
 « mores decet, ut captivos nihil in se injurios, qui Arabum
 « potentiae non restiterunt, hospites, longisque jam pressos
 « malis, diutius victos delineat, neglectis naturae legibus.

« Inimò defleat causa Drosillae auri minas dabo, quam
 « si Dii morti eripuerint, Chagus splendide secum Fortunam
 « egisse putabit: utinamque possitis servare liberam, si
 « Dii voluerint illam ex abyssis vobis restituere! » Igitur
 « Charicles Cleanderque, par amicorum, ad Chagi pedes
 demissis cervicibus, terram lacrymis rigaverunt.

Tandemque stans Cleander respondit (nam Charicles a
 lacrymis temperare nondum poterat): « Ipse Jupiter, rex
 « superum, det tibi vicissim, Chage, summe Arabum im-
 « perator, menti quidquid placuerit tuae, et longe impertia-
 « tur florentia vitae tempora, hostesque tuo subijcial cunctos
 « imperio. »

Tum Charicles talia subnectit: « Valeas, felix Arabum
 « rex, langatque tua nullus pectora dolor, Chage, qui nunc
 « fratres miseros, terque quaterque infelices clementissime
 « liberas. »

Sic jam liberi ex Arabia dimissi retrorsum porrigebant
 iter, diligenti cura Drosillam perquirentes, si forte jacens
 oculis occurreret puellae cadaver, quae ex casu mortuam
 esse credebant.

Attamen evaserat ex casu salva; quumque per novem
 dies integros in vastis solitudinibus remansisset (nam incede-
 dere nequitiam valebat, membris ossibusque ex praecipiti
 casu pressis et confusis), herba tantum campestri vascens,
 et arborum fructibus agrestium, tandem potuit pagum
 quemdam devenire, ubi suppetebat abunde quidquid est ad
 vitam necessarium.

Hic agri pubescebant variorum seminum foeti; hic mulie-
 res, viri, puerique sideribus pulchriores, et caupo adversus
 hospites non perfidus.

Conspecto procul felici hoc loco, verita est ingredi sola.
 Tamen cum ultimos cursu tetigisset fines, et hoc multa
 non sine animi contractione metuque, morata est in quadam
 domo quae tecto carebat.

ἔφαγεν οὐδὲν ἢ στεναγμούς καὶ πόνους,
 201 ἐπιεν οὐδὲν ἢ τὸ δακρύων πόμα·
 τὸν γὰρ Χαρικλῆν καὶ τὰ τοῦ Χαρικλέος
 ἀμπαγνοῦσα, θρήνον ἤνυσ ξένον,
 ἀναιρεθέντα προσδοκῶσα τεθνάναι·
 « Ἄ δ' ἐγὼ ἢ τρισάποτμος ἀπὸ σφετέροιο γενέθλου,
 205 « ἄδ' ἐγὼ ἢ πολὺδακρυς ἀναλθέα πῆματα μίμνω.
 « Κεῖται φθινύθουσα διαμπερές ἐγγόδωσα·
 « ὥς γὰρ μοῖρα μέλαινα δυσώνυμος ἀμφεκύκλωσεν,
 « οὐδ' ὁλοῖο χόλοιο πεπνύσεται ἅματα πάντα.
 « Λυτὰρ ὃν ἢ δύστηνος ἔχον πάρος εἰσρόησα
 210 « ἐκ παθῶν ἀμπαυλὴν ἐρωτοτάκου μελεδῶνος,
 « ὃν ποθέεσκον ἄκριτα, Χαρικλῆς κεῖται ἀνάγκη
 « ὄφρα τοῖς νεφέεσσιν ἐνέλιμνος θανάτοιο,
 « κεῖται νεκρὸς ἀλπτος ἀπ' ὀμματος ἡμετέροιο
 « τὸν βα φάους ἀπέμερσε κακῶνυμος, αἰὲν ἀτειρής
 215 « Μοῖρα, μέλαινα, φέραλγος, ἀπ' ἔγγεος Ἀραβίῃο.
 « Χεῖλα ἡμερόντα, τὰ πολλάκις ἐξεφίλησα,
 « πῦρ μαλέρων κατέμαρψε καὶ αἰθλόεντα φασάνθη.
 « Ὀμματα παμφανόωντα αἰίδακρυς ὄφρα κάλυψε.
 « Βόστρυγον ἡλιάοντα μέλαν λύθρον ἐξεμίχεν.
 220 « Ὡμοὶ ἐγὼ πανάποτμος, αἰετὸς μογέουσα Δρόσιλλα!
 « ἔτλην φύειν ἀλπτον ἀπὸ σφετέροιο τοκῆος· [σης·
 « μακρὸν δ' ἐξεμέτρησα βαρύδρομον οἶδμα θαλάσ-
 « ληστὰς ὑπεξέφυγον ἀν' οὐρεα μακρὰ βιδῶσα·
 « αἶ! αἶ! δακρυόεσσα, Χαρικλῆος εἵνεκα κόρου,
 225 « δούλιον ἡμᾶρ ὄπωπα· βίη δέ τοι ἐστὺ φελίγη
 « κλοῖος μ' ἀμφεδάμαζε πυραγοφόροιο μέλημα·
 « οὐρεὶ ὑψικоруμῷ ἀμαζόθεν ἐκπεσον αὖθις,
 « οἶδματι δ' ἀμπελάσσα καὶ ἐνάλιισι πετρῇσι
 « βένθεος ἀτρυνέτοιο καὶ ἀργαλῇ στροφάλλῃ·
 230 « φλοῖος μ' ἐξέσάωσεν ἀπὸ ὄρου ὃς κεν ἐτύγθη.
 « Ὡμοὶ ἐγὼ βαρύδακρυς εἵνεκα σείο, Χαρικλῆς!
 « ὃν πάρος εἰσρόησα διήνυσον ὀδὸν ἡμᾶρ,
 « νυνὶ δὲ κρύπτομένοιο πόλυν χρόνον ἀλγεα πάσχω,
 « ἡλίον οὐκ ἐθέλουσα σελασφόρον ἀστέρα λεύσσειν. »
 235 Τοιαῦτα γοῶν φάσκεισαν οὐκ ἀδακρύτως
 μαθούσας τις γράυς, ἀγαθὴ τὴν καρδίαν,
 ἤγγισεν, εὖρεν, εἶδεν, ἔστη πλησίον,
 ὤμων, ἡσπάσατο καὶ προσεπλάκη,
 ἤγαγεν ἐνδον τῆς ἑαυτῆς οἰκίας,
 240 καὶ συμμετασχεῖν ἁλάτων κατηξίου.
 Ἐφαγε μικρὸν καὶ πρὸς ὕπνον ἐτράπη
 (νυκτὸς γὰρ ἦδη τὸ σκότος κατεκράτει),
 καὶ συγκλιθεῖσα τῇ χαμαιστρώτῳ κλίνῃ
 εἶδε γλυκύν ὄνειρον· ἦλθεν εἰς κόρον
 245 ὕπνου λυσταλγούς, παυσολύπου φαρμάκου·
 τὸ φῶς ἐπέστη, καὶ διέστη τὸ σκότος·
 ἤγερτο, καὶ « Γραῦ, » φησὶ « μήτερ ὀδῶ,
 « ὥς εὐχαριστῶ τῶν φιλοσυνηματων
 « καὶ τῆς χαμαιστρώτου δὲ ταυτῆς κλίνης.
 250 « καὶ ἦν γλυκύς ὄνειρος ἀντιπλήθε μοι
 « παρηγορῶν μου τὴν παθούσαν καρδίαν!
 « Ἄλλ' ἀντιφάσκεις εἰ τις ἐστὶν ἐνθάδε

NICETAS.

Nihil comedit aliud quam gemitus et dolores; nihil bibit
 aliud quam lacrymarum rorem.

Etenim orba Charicle, et Charicle rerum nescia, gemitus
 ciebat immanes, rata e vivis fuisse sublatum.

« Illa ego ter infelix prima ab origine nascendi, illa ego
 miserrima, insanabilia spero mala.

« Jaceo usque gemens doloreque contabescens.
 « Adeo nigra fatalisque Parca me undique cinxit, nec un-
 quam, quotquot erunt dies, funesti abstinebit odii.

« At ille quo conspecto tristis recreabar nuper e curis
 « quas parit amor; ille quem enixe cupiebam, Charicles
 « jacet fuscis involutus fataliter mortis nubibus; jacet oculis
 « nunquam meis aspiciendus, quem luce privavit infanda,
 « semper indefessa, nigraque Parca, perpetui causa doloris,
 « jaculo ipsum Arabico perimens,

« Labia amabilia, a me basiaata saepius, devoravit ignis
 « ardens, ac fuliginosa esse videntur.

« Splendidos oculos tristissima nox operuit.
 « Aureos cincinnos ater infecit tabus.

« Hei mihi miserrimae perpetuisque Drosillae suffusae
 « lacrymis! Aufugi a patre quem me unquam fugere non
 « credidi; horridos vasti maris fluctus emensa fui; prae-
 « donum insidias evasi per editos montium ambitus fugiens.
 « Hei mihi luctuosissimae juvenem ob Chariclem! servitu-
 « tem servivi; violenter fui habita et asperae; collari vincta
 « sum duri fabri opere; sublimem superans divum de
 « curru cecidi, et exceperunt me fluctus, saxaque marina,
 « terribilesque aequoris infructuosi vortices; cortex e quereu
 « forte delapsus me servavit.

« Hei mihi infortunatissimae ob te, Charicles! quem nuper
 « intuens felicem debebam vitam! at nunc, te amisso,
 « diutina perpetui mala, solemque hunc, splendidissimum
 « astrum, nolo intueri amplius. »

Tales imo e pectore gemitus ducentem nec sine stetibus
 audiit quaedam anus, animi tenera; et accedens, ut vidit
 repertam, ut ploravit, ut amplexata adhesit! Statimque ad
 suam domum perduxit, cibosque obtulit benigne.

Drosillae, quum modice comedisset, somnus obrepsit
 (etenim jam noctis umbræ terras involvebant); et humili
 lectulo incubans dulci recreata est insomnia.

Jamque ipsam somni quo fuerant levatae curae satias
 ceperat, luxque oriens fugaverat tenebras; surrexit, et « O
 « anus, » ait « mater optima, quantum tibi me debere pro-
 « teor pro tam benigno hospitio, istoque humili tuo lectulo,
 « in quo dulce me invisit somnium, moratae solatium men-
 « tis! Sed doceres, quæso, num hic habet

« πού δὴ με τὴν τάλαιναν ἄξεις εἰσέει;
 « εὐρεῖν Χαρικλῆν; οὐ γὰρ ἐς Ξενοκράτους·
 « ἢ φασμάτων παίξεις με, πάντως ἐμφάσει;
 310 « Ἐγρῆν ἐπαρήγειν σε δυσφορομένη;
 « ἐγρῆν ἀπαλλάσσειν με δυσπραγμάτων;
 « καὶ τῶν ἐπαχθῶν καὶ μακρῶν στεναγμάτων;
 « ἐγρῆν δόηγιν πρὸς τὰ συμφέροντά με,
 « οὐ μὴν ἀνάγκας ταῖς ἀνάγκαις εἰσφέρειν;
 315 « ψευδογοροῦντα τῇ καθ' ὑπνοῦς ἐμφάσει;
 « Ἄλλ', εἰ θεὸς σὺ καὶ Διὸς γόνος πέλεις,
 « εἰ ζῇ Χαρικλῆς αὐθις ἐκείδασκέ με·
 « καὶ γὰρ παραστὰς τῇ πρὸ ταύτης ἐσπέρα,
 « καὶ ζῇν ἐδόλους, καὶ πρὸς αὐτοῦ τοῦ Χάγου,
 320 « ἡλευθερωσθαι σὺν Κλεάνδρῳ τῷ ξένῳ,
 « καὶ δεξιῶσθαι πανδοχεῖ Ξενοκράτει.
 « Πρόσσμα γοῦν σὺν οὐκ ἀληθὲς εὐρέθη.
 « Καὶ νῦν, ἐπειδὴ μὴ Χαρικλῆς ἐνθάδε,
 « οὐδ' ἐστὶ μοι ζῶν, οὐδ' ἐλευθερος μένει·
 325 « ἄλλ', ἢ προεβόηκε τοῦ βίου ξίφει,
 « ἢ δεσμὰ τὸν τραχὺλον αὐτοῦ συνδίδει,
 « καὶ ζῇ πονηρὸν καὶ πανοίχτιστον βίον.
 Ταύτης ἐπιστάς Καλλιόμμος ἐγγύθεν
 « ἐπικροῶτο τῶν κατιδύνων λόγων,
 330 « καὶ μὴ κατασχεῖν οἷός τ' ὦν, οὕτω λέγει·
 « Τὸ κάλλος ἡμᾶς ἐξελεγει σου, κόρη,
 « ἀλόντας οἷς ἐφημεν ἐρρεῖν ἀθρόως.
 « Ἄλλ', ὁ τρισανάχτος αὐτὸς ὥμην
 « σαθροῖς λογισμοῖς ἀσχετος κάλλει μένειν,
 335 « διελπίων ἀγευστος, ἀδαῆς πόθου·
 « διέπτυνεν δὲ τῶν ἐρώντων τοὺς πόρους·
 « καὶ τοὺς γάμους σφῶν ὡς ἀπέστεργον πάλαι!
 « Νῦν δ' ἀλλὰ δούλος ἄθλιος κατεσχέθη,
 « ὁλοσχερῶς ἔρωι θετεύων βία·
 340 « ἄνθος δὲ τὸ πρὶν τὴν παρεῖαν φυγγάνει·
 « τοῦ βλέμματος δὲ σθένευται μοι τὸ φλέγον·
 « ἐκ δακρύνων ῥυακος ὡς ἐξ ὑδάτων.
 « Οὕτως ἐγὼ τὸ πάθος οὐκ ἔχω φέρειν·
 « καὶ τὴν Ὀμήρου μέμφομαι Καλλιόπην
 345 « εἰποῦσαν εἶναι κοσμικῶν πάντων κόρον,
 « καὶ φιλοτήτων, ἀχορέστων, ὡς κρίνω·
 « οὐ πλημμονὴν εἰκεν εἰσφέρειν ἔρωι,
 « κἂν ἡδονὴ τελοῖτο, κἂν κλύοιτό μοι.
 « Ρίψω τὸ λοιπὸν, ὡς ὁ γράσας λόγος,
 350 « ἐν κινδύνοις ἀγκυραν αὐθις ἐσχάτην,
 « καὶ δεῦτερον πλοῦν πλεύσομαι, (τί γὰρ πάθω;)
 « καὶ σοι προσείπω τῇ τε πᾶν φιλουμένη·
 « (τροφὴν γὰρ οἶδα τὴν σιωπῇ τῆς νόσου).
 « Ὡς πᾶσαν εὐτυχούσα καλλονῆς χάριν
 355 « καὶ πᾶν ἀκοντίζουσα καρδίας μένος,
 « χεῖλος μὲν αὐχρεῖς ἀπαλώτερον ῥόδου,
 « γλυκύτερον δὲ κηρίου σοι τὸ στόμα·
 « φίλημα δ' αὖν σὺν ὡς μελίτης κεντρίον
 « πικρὸν, θαναστὸν, φαρμακεῖον, ἀλγύνον
 360 « Ὡς φαρμάκων σοι πληρὲς ἐστὶ τὸ στόμα,

« quæ me adhuc duces miseram in loca, ubi possim inve-
 « nire Chariclem? Non est enim apud Xenocratein.
 « An me insomniorum visu iudificas? Satiis fuisset ferre
 « te opem miseræ, neque a malis gravibusque ærumnis
 « liberare, et ad ea ducere quæ mihi prodesse possent; non
 « vero infortunia cumulare infortunis, mendaci deludentem
 « me per somnos imagine.

« At si deus es, Jovisque filius, doce me iterum an adhuc
 « supersit Charicles.

« Hesterna enim vespera adstans cubanti, et ipsum vivere
 « significasti, et ab ipso Chago cum Cleandro amico liber-
 « tatem recepisse, nuncque esse cauponis Xenocratis exce-
 « ptum hospitio.

« Primum ergo oraculum mendax fuit repertum.

« Atque nunc, quoniam hinc Charicles abest, non est in
 « vivis adhuc; non est liber: at vitam gladio perdidit, aut
 « vincula ipsius collum premunt, vitamque degit infelicem
 « et miserandam.

At ipsi propius adstans Callidemus tristitia exaudivit ver-
 ba, nec jam sui compos, in talia prorumpit: « Eximia hæc
 « facies tua captum me, puella, fateri cogit illis illecebris
 « quibus valere cunctis dixeram.

« Ah! me dementem, qui, debili fretus rationis auxilio,
 « pulchritudinis vim effugere me posse rebar! A cœtibus
 « abstinens, et cupidine vacuus, respuebam amantium la-
 « bores; illorumque hymenæos quantum oderam, olim!
 « At ecce jam non felix fio servus, totus invitusque Amo-
 « ris mancipium; pristinus flos genarum evanuit; extincta
 « est oculorum flamma lacrymarum rivo, velut aquis inun-
 « dantibus.

« Jamque impotens tam grave ferre malum, Homericam
 « incuso Calliopen, dicentem omnium quæ sunt in natura
 « rerum quamdam esse satietatem, nec non voluptatum,
 « quæ tamen, puto, satietate carent.

« Fastidium, ut mihi quidem videtur, non parit Amor,
 « vel si robustum plenumque potiar gaudium, vel si narre-
 « tur tantum.

« Ultimam igitur, ut in veteri est proverbio, anchoram in
 « tanto periculo jaciā, et alteram instituiam navigationem
 « (quid enim de me fiet?), teque mulierem dilectissimam
 « alloquar: silentium quippe novi morbo esse alimentum.
 « Quæ omnes sortita es formæ illecebras, et omnes vulne-
 « ras pectoris partes, labia tibi sunt rosas molliora, osque
 « favis dulcius.

« At oscula tua, ut apis stimulus, amara, letifera, vene-
 « nantia, pungentia.

« Quam est veneno refoctum os tuum.

415 « Ποίαν σοφίαν συγκινήσω, καὶ πόθεν
 « ἔρωτικὰς ὑγγας εὐρήσω, τάλαις!
 « ὡς ἂν σε πείσω καὶ παθεῖν ἀναγκάσω
 « ἑλκητρίοις ὑγγὶ καρδιοστροφείοις;
 « Ἰυνὴ γὰρ εἰ σὺ (γνώθι τὴν σαυτῆς φύσιν),
 420 « γυνὴ δὲ πασῶν τῶν καθ' ἡμᾶς καλλίων,
 « ὡς ἡ σελήνῃ τῶν προλοίπων ἀστέρων,
 « τεραστίον τι πλάσμα φύσεως ζηνός,
 « ὑπερφύες τι χρῆμα θήλεος γένους.
 « Δίδου τὸ πᾶν· μὴ βάλλῃς τοῖς λόγοις μόνοις.
 425 « Φυγῆς γὰρ ὡς εἰκεν ἐγκρουπτειν παθος,
 « ἀρνητικὸς βάλλεις με λοιπὸν ἐν λόγοις.
 « Ἐχούσα δὲθεν εὐμένειαν μετρίαν,
 « ἐμοὶ προεῖπας, ὡς παρηγορήμενι,
 « ἀλγεῖν κεφαλὴν πολλὰ δυσφορομένην,
 430 « σὲ τὴν κεφαλὴν τὴν ἐμοὶ φιλούμενην·
 « καὶ καίνον οὐδὲν, ὦ Δρόσυλλα παρθένη.
 « Ἐλθοῦσα καὶ γὰρ εἰς ἀγνωστον χωρίον,
 « ὁμῶς τε πολλῶν ἐμφανισθεῖσα ξένων,
 « ἐπεσπάσω βάσκανον ἀρθαλμὸν τάχα·
 435 « πλὴν σήμερον σε τὴν ἐμὴν νόσον θέλω
 « ἀπαλλαγῆναι τῆς ἐνοχλοῦσης νόσου·
 « ἀλλ' ἡ νόσος μοι καὶ πρὸς ὑγείαν δράμοι,
 « ὡς μὴ καχεκτοίμην ἀμφὶ δυσφόρως.
 « Δάφνης δὲ παῖς ἐκεῖνος ἀλλὰ καὶ Χλόη
 440 « τρισευτυχὼς συνῆψαν αὐτοὺς εἰς γάμον·
 « Δάφνης ἐκεῖνος ὁ γλυκύς, ποιμὴν μόνον,
 « οὐ τῶν ἔρωτος ἀδᾶς τοξευμάτων,
 « φιλούμενος μὲν, ἀντιφιλῶν δὲ πλέον,
 « καὶ μηδὲν εἰδὼς τῶν ἐρώτων τι πλέον.
 445 « Τῇ παρθένῳ Χλόῃ γὰρ ἐκ τῶν σπαργάνων
 « ἔρωτικὸν συνῆψε συμποίμην βρέφος.
 « Ταύτης ἐρῶν ἦν τῆς καλῆς Χλόης πάλαι,
 « Χλόης ἐκεῖνης τῆς ἀπλάστου παρθένου,
 « ἥς πῦρ μὲν ἦν τὸ βλέμμα τῷ νεανίᾳ,
 450 « λόγοι δὲ τόξα, καὶ περιπλοκαὶ βέλη.
 « Χρυσοῦν γένος πρὸς φίλτρον ἦν τὸ προφθάσαν·
 « ὁ γὰρ φιληθεὶς ἀντεφίλει μεζόνως·
 « οὐχ οἷόν ἐστι τοῦτο χάλκειον γένος·
 « φιλούμενον γὰρ ἀντιφίλειν οὐ θέλει.
 455 « ὦ τίς λόγος, τί πρᾶγμα, καὶ τίς ἡ φύσις,
 « ἡμᾶς τυραννεῖν τὰς ἐρώσας παρθένας
 « βληθείσας ἀντέρωτι δακνοκαρδίῳ!
 « ἡ γὰρ πρὸς ἡμῶν οὐκ ἐρώσι παρθένοι;
 « ἐρώσι, πλὴν γέμουσι τῶν ἀκισμάτων·
 « φιλοῦσι, πλὴν τρυγοῦσι τοὺς φιλουμένους,
 460 « ποιοῦσιν αὐτοῖς ἐκχερμὴ τὴν καρδίαν,
 « τήκουσιν αἱ! αἱ! πρὸ χρόνου τὸ σαρκίον,
 « αὐτὴν διστεύουσι τὴν ψυχὴν μέσσην·
 « ὡς ἀγγόνῃ τὸ πρᾶγμα καὶ πέρας βίου
 « ἔρωτος εἰς τὸ πρᾶγμα δυσφοροῦμενοις.
 465 « Βαβῆ! πόσος παρῆλθε καιρὸς ἐν μέσῳ!
 « καὶ τὴν σιδηρᾶν οὐκ ἔπεισα καρδίαν·
 « Πῶς πολλὰχού προσήλθον! ἀλλ' ἡ παρθένα

« Quibus utar artibus, quæ amatoria, miser! inveniam
 « incantamenta, te ut persuadeam, et amare vicissim cogam
 « precum illecebris, quæ trahunt ac mutant animos?
 « Mulier enim es, at qualis nosce, mulier inter omnes quæ
 « nunc sunt forma præstans mulieres, velut inter ignes
 « luna ceteros; mirum naturæ opus eximie, feminae
 « exemplar quo vincitur natura.

Nihil non da mihi; ne verbis vulneres me tantum.

« Quum sit enim placitum tibi animi celare affectus, ideo
 « me alloqueris neganti similis.

« Videlicet non sine quadam benignitatis significatione,
 « mihi modo dixisti, velut obturbata, te varias ob mole-
 « stias dolere caput, caput istud mihi carissimum: nec
 « mirum, Drosilla.

« Nam ignotum ingressa pagum, et a copioso visa exte-
 « roque populo, fascinantem forsitan in te traxisti oculum.
 « Ceterum volo te, quæ meus es morbus, molesto hodie
 « liberarier morbo.

« Sed et meus morbus ad sanitatem vertat, ne simul
 « ambo misere ægrotemus.

« Daphnis puer ille, et Chloe felici juncti sunt alter al-
 « teri hymenæo; suavis ille Daphnis, pastor tantum, nec
 « Amoris expers sagittarum, amatus quidem, sed et ipse
 « ardentius redamans, nihilque doctus aliud, præter amo-
 « rem.

« Cunis ex ipsis Chloæ virgini socius pascendi pecoris
 « fuerat datus, puer amoris proclivior.

« Ardebat dudum pulchram Chloen, virginem simplicis-
 « simam, cujus oculi juveni ignis erant; sermones, arcus;
 « amplexus, jacula.

« Aureum fuit in amando pristinum genus; qui enim
 « amabatur, amabat ipse magis.

« Quam dispar æreum hoc sæculum! nam qui amatur,
 « amare ipse recusat.

« Ali! ubi ratio? natura ubi? quid hoc rei est, vexari
 « nos cruciarique a puellis quæ nos amant, mutuo pectus
 « sauciæ philtro? Nonne et a nobis ipsis virginēs amant?
 « Amant, sed plenæ sunt dissimulationis; diligunt, sed
 « vexant quos diligunt; suspensam tenent eorum mentem;
 « ante tempus heu! corpusculum euecant; ipsamque me-
 « diam transadigunt animam.

Res vertit ad restim mortemque, iis qui sunt in amore
 « non felices.

« Babæ! Quantum jam temporis effluxit, et ferream
 « non incurvavi mentem! Quam sæpe ad eam adii! Sed
 « virgo

« ἡ σκληροπετροστέρνος οὐκ ἐνεύσε μοι.
 « Ἀπολλύμαι δειλάτος, ὀχρομαί τάλαι,
 170 « εἰ μήδε ταῦτα σὴν παλάξει καρδίαν.
 « Ἡρώς ἔρων Λεάνδρος δ' τλήμων πάλαι
 « οἶμοι! θαλασσοπνικτος εὐρέθη νέκυς,
 « φεῦ τοῦ λυγροῦ σθεσθέντος ἐκ τῶν ἀνέμων!
 « Ἀβυδος ὀδὸς ταῦτα καὶ Σηστός πόλις.
 475 « πλὴν ἀλλὰ καὶ θάλασσαν εὐρηκὼς τάφον,
 « συντυμβὼν αὐτὴν ἔσχε τὴν ἐρωμένην
 « ἐκ τείχεος ῥιψάσας αὐτὴν εἰς ὕδωρ.
 « οὐς γὰρ πόθος συνῆψεν εἰς συζυγίαν
 « τούτους· ἐκείνος ἦεν εἰς συντυμβίαν.
 480 « Δυστυγὲς ἦν ἐκεῖνο τέρμα τοῦ βίου
 « ὡς ὀλοὸν κατ' ἄλλον εὐρέθη τρόπον!
 « συντυμβίαν γὰρ ἔσχεν ἰσοφυγία,
 « ἐν φίλτρον, ἐν νόημα σώματων δύο.
 « Ω πνεύματος σθέσαντος ἀκτίνας δύο!
 485 « ἐσβεστο λυγρός, καὶ συνεσβέσθη πόθος!
 « Ω πνεύματος ῥιψάντος ἀστέρας δύο,
 « Ἡρώ τε καὶ Λεάνδρον ἐν βυθῷ μέσῳ!
 « ἐπέρχεται μοι σπλάγχνα τῆς μνήμης πόνος.
 « φλογίζεται μοι στέρνα πῦρ τοῦ πόθου.
 490 « Οὕτω μὲν οὖν ἐκείνος· ἄλλ' ἐγὼ τάλας
 « οὐ νυκτομαχῶν, οὐ θαλάσσης προσπλέων,
 « ἀποπνιγῆναι κινδυνεύων, φιλάτῃ,
 « ἐκ τῆς κατασχουσης με τοῦ πόθου ζάλης,
 « εἰ μὴ θάσσης σὺ δοῦσα δεξιάν φιλήν.
 495 « Σκόπει τὸ ρεχθέν, ἐννοεῖ μοι τὸν πόθον.
 « Εὐ ὀδὰς ὡς γέννημα τοῦ πόθου πόνος.
 « ἐμοὶ πύλας ἀνοίγε τῆς σῆς καρδίας,
 « καταστοροῦσα τὸν κλύδωνα τοῦ πόθου,
 « καὶ τὸν θαλασσοπλάγκτον ἤδη προσδέγου
 500 « σαῖς ἀγκάλαις δῆπουθεν, ὡς ἐν λιμένι.
 « πολὺ...
 « οὐκ ἀγνοεῖς γὰρ ὡς περίφημος πάλαι
 « ἔρων ἐκείνης τῆς Γαλατείας Κύκλωψ
 « προσεῖλεν ἀπειθοῦσαν αὐτὴν τὴν κόρην·
 505 « τὸ λασίον γὰρ ἐδδελυττέτο πλεόν,
 « φυγοῦσα τὸν φιλοῦντα· πλὴν ἑστέργε μοι,
 « μῆλσις μάστιγι βάλλουσα μικροῖς τὸν μέγαν.
 « Οἷως ἐκεῖνος ἀνθυπισχέτο ζεῖνα·
 « ποθὼν γὰρ αὐτὴν, εἰς τὸ πῦρ βαλεῖν ἔφη
 510 « καὶ χεῖρας αὐτοῦ, καὶ πόδας, καὶ κοιλίαν,
 « ὡς ἐκτεφρῶσαι τὴν λασιωδὴ τρίχα,
 « εἰ δυνατόν δὲ καὶ μέσσην τὴν καρδίαν,
 « εἰ ποῦ δοκεῖ καὶ τοῦτο τῇ ποθομένην,
 « χάκεινον ὄνπερ εἶχεν εἰς τὸ φῶς ἕνα
 515 « ὀφθαλμὸν εὐρύν, κυκλοσύνθετον, μέγαν,
 « οὕτως ἔρων προῆκεν. Ἐξελιπάρε
 « εἰς ἀντρον εἰσεῖν τὴν Γαλατεῖαν Κύκλωψ,
 « ὅπου νέους ἔφασκε νεβροῦς ἐκτρέφειν
 « γαύρους τε μόσχους, ἀρνάς, ἀλλὰς ἀγέλας,
 520 « κύνάς τε πολλὰς, ἀγρίας, λυκοτόνους.
 « καὶ γλυκεράς ἔφασκεν ἀμπέλους ἔχειν,

corde duro saxeo mihi non adauit.
 « Infelix perii, perii miser, si nec ista tuum emol-
 « lient animum: Leander olim infelix Heronem ardens,
 « hei mihi! marino jacuit oppressus fluctu, quum vento-
 « rum vis facem heu! restinxisset.
 « Abydos haec novit, Sestosque civilas.
 « Leandro quidem fuit mare pro sepulcro, et consortem
 « sepulcri dilectam puellam habuit, quae se in undas pra-
 « cipitem turre dedit.
 « Quos enim amor communi junxerat vinculo, eosdem
 « idem communi sepelivit loco.
 « Infelix quidem fuit vitae iste finis, quam felix, alio si
 « aestimetur modo.
 « Uno enim inclusa sunt sepulcro duorum corporum
 « anima una, unus amor, mens una.
 « Proh ventum duos extinguentem radios! Extincti
 « lychnus amorque simul.
 « Proh ventum sidera dejicientem duo, Heronem Lean-
 « drumque mediam penitus in undam.
 « Crudelis praecordia subit recordatio; desiderii flamina
 « meum incendit pectus.
 « Itaque sic ille interit.
 « Ast ego miser non decertans tenebris, non tumentis
 « luctans pelago, in periculum, dulcis amica, venio ne
 « praefocet animae viam atrox quae premorhientis cupidinis,
 « ni benignam mihi tendas dexteram.
 « Quod est actum reputa; cum mente tua amorem quan-
 « tus sit meum considera.
 « Apprime scis ex amore nasci dolorem.
 « Cordis tui resera mihi fores, insanam desiderii sternens
 « procellam, ac me alto jactatum tuas intra alias tan-
 « dem recipe tranquillo velut in portu.
 « Non ignoras enim arte qua famosus olim ille Cyclops
 « ardens in Galatea, rebellem adtraxit ad se nympham. Ni-
 « miam enim villositatem corporis aversabatur, amatorem
 « devitans; attamen amabat, quippe quae tantum malis
 « parvulis petebat Cyclopem.
 « At ille pollicitus est mira sane; amoris enim percitus
 « oestro dixit se crematurum et brachia, cruraque ven-
 « tremque, ut villorum adureret silvam, ipsumque cor
 « medium, sit modo id possibile, placeatque amata vir-
 « gini; atque illum etiam quo ulebatur unico lucis ministro,
 « oculum latum rotundum, vastum: tantos in amando
 « progressus habebat.
 « Rogabat Galateam Cyclops ut in antrum veniret, ubi
 « nutrire se dicebat parvos hinnulos, lascivosque vitulos,
 « agnos, pecudes alias, canesque multas silvaticas, lupi-
 « cidas; ac dulces habere se dicebat vites,

630 « Καὶ τοῦ Διὸς δὲ νῦν κατήγορος μένων
 « ὡς ἀνέρας τού, μὴ καταβεβλημένου
 « πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς εὐπρεπέστεραν κόρην
 « Ἀλκας, Δανάης, Τανομήδους, Εὐρώπης.
 « Σοὶ καὶ βυτίς μολοῦσα τῷ χρόνῳ μόλις
 « ἦδ' ὅς ποῦ πρόκριτος, ὡς ἐγὼ κρίνω
 « σὺν φθινόπωρον κρείττον' ἢ ποῖος λόγος; »
 « ἔαρος ἄλλης, σὲ δὲ χεῖμων καλλίων
 « ὀπωροφυοὺς εὐκραοὺς ἄλλου θέρουσι
 « Ἄλλ' ἐκδυθείης μέχρ' αὐτοῦ σαρκίου,
 640 « καὶ γυμνὰ γυμνοῖς ἐμπελάσεις μέλη
 « ἐμοὶ δοκεῖ γὰρ καὶ τὸ λεπτὸν σου φάρος
 « κέχρ' ὅσον Σεμιράμιδος, ὡς γένοιτό μοι!
 « Τόσαυτα λέξας εἰς τὸν οἶκον ἐστράφη,
 « τὴν γραῦν ὑπαδὸν λιπαρὴν ἐκ νευμάτων
 « ὡς τὴν κόρην πείσειεν ἐνδοκεῖναι
 « καὶ λαβούσα τὴν κόρην ὠδοιπόρει
 « ἥδε γὰρ ἠνάγκαζεν ἀνθοποστρέφειν.
 « Ὁ γοῦν Χαρίκλῆς ἐν Ξενοκράτους μένων,
 « πρὸς ὄρθρον ἀντέφασκε ταῖς χελιδόσι
 650 « Πᾶσαν μὲν ἦδη νύκτα γρήγορον μένω
 « εἰ δ' ὄρθρος ἦξει μικρὸν ὕπνον ἐγχείων
 « χελιδόνες τρυφούσιν, οὐκ εἰσὶ με.
 « Παῦρον, κακὸν κακίστον ὄρνέων γένος
 « Οὐκ αὐτὸς ἐξεκοψα, μίσεως ὀδοῖ,
 660 « τὴν Φιλομήλας ᾤωτταν, ὡς μὴ τι φράσῃ.
 « Ἄλλ' εἰς τραχείαν καὶ στεινὴν ἐρημίαν
 « τὴν Τυοῦ καὶ συμφορὰν θρήνευτε μοι,
 « ὡς μικρὸν ὕπνιστοίμι καὶ κοιμώμενοι
 « ὄνειρος ἦκοι, χερσὶ τῆς ποδομένης
 670 « ἴσως με τὸν ποδοῦντα συμπλέκειν θέλων.
 « Τιθωνέ, γρηῃς τὴν γὰρ Ἥω, τὴν φίλην
 « σὺν εὐνῇτι, ἤλασας ἐκ τοῦ σοῦ λόγους.
 « καὶ πρὸς ὕπνον αὖτις ἐκνευσκότι
 « καὶ καλυμφορὸς Διονύσου ἐγγίσας,
 680 « ὅλοι μὲνιν Δροσίλλαν ἐν τῷ χωρίῳ
 « εἰς τὸ γρᾶς ὄρημα τῆς Μαρυλλίδος,
 « καὶ τῆσδε συζήτησιν αὐτῷ προτρέπει.

BIBAION EBAOMON.

« Ἦδη μὲν ὄρθρος καὶ κροκόχρως ἡμέρα,
 « καὶ φῶς ἐναργὲς πανταχοῦ κεχυμένον
 « ἐκ τοῦ μεγίστου καὶ διαχυτοῦς ἀστέρος
 « ἐξ ὠκεανοῦ προσβαλόντος τῇ κτίσει,
 5 « ὡς ἡ σοφὴ ποιήσις ἡδίστα γράφει,
 « σύμμετρα θερμαίνοντος ἔξ ὕψους αὐτῶν
 « ὀρῶν κορυφὰς καὶ δασυσκίους πόδας
 « εἰς εὐνὸν βλάστημα καὶ τέρψιν βίου
 « ἀνίσταται δὲ καὶ Χαρίκλῆς ἐξ ὕπνου,
 10 « πλήρης χαρᾶς, πλήρης δὲ καὶ θυμολίας
 « καὶ τοῦ δόμου πρόεισι πρὸ Ξενοκράτους
 « λαβὼν μετ' αὐτοῦ καὶ Κλέανδρον τὸν φίλον.

« Et nunc Jovem incuso; qui nesciat quid sit amor,
 « quum in terras ad puellam non descendat præceps, Leda
 « gratiorem unam, Danae, Ganymede, Europeque.

« Accedens etiam rûga vix tandem tibi, succo, iudice
 « me, præstabit invento; aut minusque tuus melior erit
 « (vel proportio quavis) vere affus, hyemisque tua pul-
 « chrior alios fructifera temperataque gestat.

« Sed denudator, quæso; adusque cuticulam, et nuda
 « nudis membra membris conseras; etenim leve hoc tui
 « amiculum mihi Semiramidis murus esse videtur.

« Atque utinam ista fiant.

His dictis, domum reversus est, anum puellæ assecclam
 nutibus rogans supplicibus ut puellam intrare persuaderet.

At illa, sumta puellæ manu, incedebat; nos enim re-
 ditum jubebat.

Chariæles autem apud Xenocratem divortens, diluculo
 hirundinibus dicebat: « Tota jam vigilo nocte: si autem
 « aurora adveniens brevem oculis infundit somnium, en
 « hirundines dormire me non sinunt tinnientes.

« Desinite malorum maxime malum genus avium.

« Ferro non abstuli Phitomeæ linguam, metu ne ince-
 « stos proderet concubitus.

« Abite ergo in asperas tristesque solitudines; absunti
 « fata gementes Ityli, ut paucillum dormiam; adsitque
 « dormienti somnium, quod me forsam amatae amantem
 « puellæ implicabit olis.

« Tithonè, longo quia grandior ævo, Auroram tnam, ca-
 « ram tuam conjugem, e lecto exturbasti.

Chariæles se rursus somno tradenti pulcher adstitit
 Bacchus, significans Drosillam in pago apud animum Maryl-
 lida degere; eumque ad querendum puellam excitat.

LIBER SEPTIMUS.

Jam mane erat, auroraque fulgebat crocea, et lumen
 clarissimum ubique ex maximo diffundebatur splendido-
 que astro, quod, relictis oceani fluentis, mundo illucescebat
 (ut illud antennis docta poesis depingit coloribus), et tepido
 recreabat calore cœli e convexis montium cacumina um-
 brososque pedes, unde vernant omnia, fitque vita jucun-
 dior: quum e somno surrexit Chariæles lætitiæ plenus
 animoque gaudente, ac domo Xenocratis egressus est, as-
 sumto amico Cleandro in societatem via.

εἰς γὰρ ἀπόπλουον ἡντρέπειζεν ὀλκάδα·
 ἀντὶ φλογὸς μὲν ἦν ἀνῆπτον οἱ πόθοι·
 πρηστήριον πῦρ εἶχε τριταίου τρόμου·
 70 ἀνὸ' ὀλκάδος δὲ τῆς ἀποπλευσούμενης,
 ἔσχεκεν αὐτὸν ἡ ταλαίπωρος κλίνη
 ἀντὶ δρόμου δὲ τοῦ πρὸς ἄλλο χωρίον,
 μακρὰν ποδῶν εὗρηκεν ἀκινήσιαν.
 Ὅγουν Χαρικλῆς εἶχεν οὐδένα κόρον
 75 τῶν τῆς Δροσίλλης ἐνδρόσων φιλημάτων·
 εἰ γὰρ φιλεῖν τις τὴν ποθουμένην λάβοι,
 ἀπληστός ἐστιν ἐν μέσῃ τῇ καρδίᾳ
 τὴν ἡδονὴν βέουσαν εὐκόλως ἔχων·
 τὸ χεῖλος οὐκοῦν ἐστὶν ἐξηραμμένον,
 80 τοῦ γλυκύτητά μετρίαν κεκτημένου,
 τῆς ἡδονῆς ἐκεῖσε συγκενουμένης.
 Ἀπαλλαγέντων τούτων ἐκ φιλημάτων,
 ἡ γράς Μαρυλλίς ἀνένηψε καὶ λέγει·
 « Τέκνον Χαρικλῆς, εὖ μὲν ἦλθες ἐνθάδε
 εὐρόν Δροσίλλαν ἐκ θεῶν σεσωσμένην·
 « ἡ μέγχι καὶ νῦν οὐκ ἔλγξε δακρύων
 καὶ τῶν χάριν σοῦ πενθικῶν ὀδυρμάτων·
 « ὥς εὖ μὲν ἦλθες, (τοῖς θεοῖς πολλὰ χάρις
 τοῖς μέγχις ἡμῶν ὑγιᾶ σεσωκόσι·
 αἰσώμεν καὶ τῇ ποδούσῃ δεῦρο συμμίζουσί σε!)
 « ὡς εὖ μὲν ἦλθες, τέκνον, εὖ δὲ καὶ λέγοις·
 καὶ ὅπως μὲν εἰς σύμπνοιαν ἦλθεν μίαν,
 ποῖα δὲ πατρίς, καὶ τὰ τοῦ πόθου πόθεν,
 τίς δ' οὗτος ὁ Κλέανδρος αὐτὸς ὁ ξένος,
 « ποῦ δ' ἀπεξέφυγτον ἀλλήλων λόγῳ,
 καὶ νῦν ἐπιγνώσθητον ἀλλήλοις πάλιν.
 « Ἐμελλε πάντως τοῦ λέγειν ἀπρηγμένη
 « ἡ παρθένος μοι ταῦτα διεξίναί,
 « ναὶ καὶ κατ' εἰρὸν πάντα τετρανωκέαι,
 100 « πρὸ τοῦ σὲ τὸ στέγασμα κατελθέναι. »
 « Ἐπωδύνους γοῦν καὶ μετὰ στεναγμάτων·
 « ἡ πῶς γὰρ « ὁ Κλέανδρος εἶπεν » εὖ λέγοις·
 « Ἐπεὶ δὲ σύ μου τὴν στέγην, χρυσὴ τύχη!
 « ἔδους, θεῶν ἐκ τίνος ὠδηγημένος,
 105 « ὥς ἂν μικρὸν λήξῃς τῶν ὀδυρμάτων
 « ἡ νύκτα δακρύουσα καὶ μεθ' ἡμέραν,
 « λέγοις ἂν ἡμῖν σὴν ἀφιξὶν ἐνθάδε,
 « καὶ τὴν Ἐρωτος μυστικὴν εὐτολμίαν,
 « μεθ' ἡδονῆς πάντως γε καὶ προσχαρμάτων.
 110 « Τί γὰρ τὸ λυποῦν τὴν Δροσίλλαν εἰσέτι,
 « ἡ τὸ θλίβον τί, σοῦ, Χαρικλῆς, ἱγμένου;
 « Ὡς γὰρ ἀπόντος ἐστέναζεν, ἐθρόει,
 « ἔκλαιε πικρῶς, ὠλόλυξε βαρέως,
 « οὕτω παρόντος, ὦ θεῶν σωτηρίων!
 115 « πάντων κρατούσης τῆς χαρᾶς συνημμένον,
 « εὐχρηστον οἶμον ἡ διήγησις λάβοι.
 « Καθηδυνεῖς δὲ καὶ πλεονὴ τὴν παρθένον,
 « σοῦ γλυκεροῦ στόματος ἡμερογέμου,
 « τὸν ἐξ ἐκείνου φθόγγον ἠνωτισμένην·
 120 « θάλπεις δὲ καμῖ συμπαθεῖν ἐγνωσμένην

parata ad fugam nave; pro flamma quant accendunt cu-
 pidines, tertiam febris igne fulguritus trepidare cepit;
 et pro nave quæ debebat avari, tristi fuit afflicto lectulo;
 proque, celeri quam sperabat alium in pagum fuga, pe-
 dum fuit impeditus immobilitate.

Chariclem vero roscidorum Drosillæ osculorum satias
 nulla capiebat: si quis enim amatam puellam osculetur,
 non satiari potest dulci illo gaudio quod per medium cor
 leniter diffuit.

Arida igitur sunt illius labia, qui, hac osculorum dif-
 fundente se voluptate, dulcedine mediocri titillatur.

Ergo quum basiis tandem pausam fecissent, anus Ma-
 rillys « Charicles, fili mi » et ipsa mente sobria dixit, oh!
 « bene quod huc accedens servatam Deorum ope Drosil-
 « lam inveneris, quæ usquedum lacrymarum te propter
 « tristiumque ejulatum non desinebat: bene, inquam,
 « advenisti, et Deis ago gratias, qui te sanum nobis reduxe-
 « runt et hic puellæ jungent amanti; at, fili, ut fauste
 « advenisti, sic fausta mihi narratione aperias, quo in hunc
 « incidistis amorem modo; quæ patria; amandi quæ origo;
 « quis Cleander ille advena; qua fuistis disjuncti fortuna,
 « et qua nunc conjuncti rursus.

« Drosilla quidem omnia mihi narrare corperat atque or-
 « dine pandere, paulo priusquam tectum ingressus es. »

Tum Cleander: « Cum gemitibus et suspiriis fiet (nam
 « qui aliter?) fausta hæc narratio! »

« Quandoquidem (o fortunam auream!) meum tugu-
 « riolum ingressus es, duce Deorum aliquo et auspice, ut
 « parumper omittat mœstitiā puella quæ interdiu flet
 « noctuque, narres nobis tuum huc adventum et arcanum
 « audaxque facinus Amoris; quod per erit jucundum læti-
 « ficumque.

« Quid enim adhuc, te præsentē, Charicles, Drosillam
 « dolore potest afficere vel agrimonia? Quemadmodum
 « enim te absente gemebat, inclamabat, lugebat amariter,
 « graviter suspirabat; sic te præsentē (oh Deos ser-
 « vatores!) et in communi hac omnium lætitiā, com-
 « modo narratio tramite procedat. Atque dulci oris tui
 « favella curas definiēs puellæ, vocis amate quum bibet
 « aure sonos; et nunc recreabis simul, quæ tam anxie

176 « φημι νῦν ἰδόντων, ἄλλος ἄλλον ἔκραται,
 « ποιοῦμενοι δίκαιον εὐλογον φόβον
 « μὴ, ἀπολεισθῆσάντες ἐκ κρημνισμάτων,
 « σφίσι μὲν αὐτὴν τὴν θάλασσαν εἰς τάρπον
 « 8' καὶ πέπονθεν ἢ παρῶσα παρθένος,
 180 « ἢν ζώσαν, ὃ Ζεῦ καὶ θεοὶ πάντες! βλέπω.
 « Ὁ κύριός γ' οὖν Ἀράβων ἄναξ Χάρος
 « θρηνοῦντα νύκτωρ μανθάνων μετ' ἡν' χορήν,
 « μετὰ Κλεάνδρου τοῦ παρόντος εὐθέως
 « ἐλευθεροῖ, σγῶν οἶκτον ἡμίαν τοῦ παύσου
 185 « οὗ καὶ τὰ συμφέροντα πάντα τῷ βίῳ
 « τὴν τῶν θεῶν πρόνοιαν ἐξηγήκότες,
 « ἀπ' ἀπλάγημεν δουλικῆς ζεύγλης βάρους·
 « ἐγγίζομεν δὲ δωδεκαταίῳ φάει
 « μάλιστα παρ' αὐτοῦ τῇ στέγῃ Ξενοκράτους.
 190 « Ἐμέλλομεν δὲ σήμερον τὰ χωρία
 « παραβραχὺ λιπόντες ἀλλ' αὖθις πρέχειν
 « περὶ γὰρ διηνύκειμεν ἐν Ξενοκράτους
 « πρὸς παύλῳ ἄλγους ἡμερῶν περιδρόμου·
 « εἰ μὴ θεῶν ὄνειρος ἐξαπατάλλῃ
 195 « ἢ μετ' ὅλῳ οὐκ ὄνειρος, ἀλλὰ προφθασας
 « ὁ καλλίμορφος παῖς Διὸς καὶ Σεμέλης
 « ἐπέσχεεν, εἰπὼν· Μὴ πρόβαινε μηκέτι
 « ἕως Δρόσιλλαν, ἣν ἰδεῖν ζώσαν θέλεις
 « θρηνοῦσαν εὐρυς αὐτῇ ἐν τῇ χερσὶν.
 200 « Τὰ γοῦν καθ' ἡμᾶς, ὥσπερ ἤτησας, γύναι,
 « ἔχεις μαθοῦσα· πλὴν τὰ λοιπὰ τοῦ λόγου
 « αὐτὴν ἐρωτᾷ ἀεὶ τὴν παρθένον,
 « πῶς ἔσγινε εἰς θάλασσαν ἐξεβριμμένη
 « ἐνταῦθα πάντοις πρὸς σὲ κατελθόνει
 205 « αὐτὴ φανείσθαι δευτέραν Ἠδυπνόην.
 « Ἐμὲ, Χαρίκλεις, κἀνδ' ὁ βάσκανός μετος
 « ἔφη Δρόσιλλα· τῆς ἀλάστορος τύχης
 « αἰεὶ τὰ λυπρὰ συμπερικλύθειν θέλη.
 « ἀλλ' ἢ θεοῦ πρόνοια τοῦ σωτηρίου,
 210 « ὃν καὶ συνέργον τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγάπης
 « ἐπευτυχῶμεν (ἀλλὰ μὴ λήγοις, ἄναξ,
 « τὴν λειπόπατριν συμφυλάττειν, ὡς θέλεις!)
 « αἰεὶ τὰ χρηστὰ βούλεται συνεισφέρειν,
 « ἥ τις πεσοῦσαν (ὡ παλαμναίου κλάδου,
 215 « τοῦ χεῖρα συλλαβόντος ἐκ τῆς ἀγκάλης,
 « καὶ πρὸς βυθὸν ρίψαντος ἐς εἶρας μέσης!)
 « ἔσωσε πέτραις πολλὰ προσκεκουμένην
 « τὰ στέρνα καὶ τὰ σπλάγγνα καὶ τὰς ὠλένας.
 « (Καὶ, συγκεκυφὼς προσκλυσσὼς τῇ κόρῃ,
 220 « λευκοῦς ἐρυθροῦς χρυσταλώδεϊ δακτύλῳ
 « ταύτης Χαρίκλεις κατεφίλει δακρύων)
 « τίς χερσίν, ἃς σὺ νῦν φίλεις καὶ κατέχεις,
 « τὸν φλοῖον ἐντέθεικε, καὶ δέδωκε μοι
 « τοιοῦτον, εὐρὺν καὶ παρεκτεταμένον
 225 « ὡς θᾶπτον εἰς γῆν ἐμβαλεῖν σείσωμένην,
 « ὦ χαῖρε, χαῖρε, Διόνυσε γῆς ἄναξ,
 « ὅστις με πολλῶν ἐξέσωσας κινδύνων,
 « καὶ μεῖζον ἄλλο δῶρον ἀντεχαρίσω!

« et nitebamur, aliosque alium prolehebatur, non sine
 « metu, ne in praecipiti delapsi loca maris impeliremur;
 « quod puellas aecum istis, quam, o Jupiter! dique omnes!
 « praesentem et vivam intueor.
 « Rex autem Arabum Chagos, comperto me noctu
 « puellam lugere amissam, profusus eam hocco Cleandro
 « liberum me dimisit, nostra nempe misertus infortunia.
 « Cui quum prospera omnia a Deorum providentia
 « fuisset adprecata, servilis onera iugi deposuimus; et
 « duodecimo die adinus ad domum Xenocratis.
 « Hodie autem vicum hunc linquere ferme destinavera-
 « mus, et pergere alio (tres enim apud Xenocratem dies
 « quietis causa manseramus); ni missum a Deis insom-
 « nium, aut ipse potius pulcher Jovis et Semeles filius me ab
 « incepto retraxisset, Ne longius, dicens, abeas, moes-
 « tam donec Drosillam, cupis quam cernere vivam, in hoc
 « pago inveneris. Nostra nunc tenes, mulier, nosse quae
 « volebas.

« At caetera nunc ab ipsa volo rescire virginem; quo potuit
 « modo, in mare decussa, hic ad te se recipere, quae ipsa
 « altera fuisti Hedynoe.

Tunc Drosilla: « Etsi mihi, Charicles, crudelis Fortuna
 « tristes usque velit fatalibus filis nere casus; attamen con-
 « servatoris providentia Dei, quem nostro faventem amori
 « sumus experti (et nunquam desinas, Rex optime, maxi-
 « me, exulem me patria pro nutu tuo servare!) usque
 « vult prodesse nobis, quae me cadentem (o funestum
 « arboris ramum, cui brachium ex ulna prehensum hasit,
 « quique raptam me e sedili in profundum dedit prae-
 « pitem!) quae igitur me servavit saxis pectus, ac latera
 « brachiaque insidentem » (Et obtutu in loquentem defi-
 « xo puellam, Charicles candidos ejus roseosque nitidosque
 « basiat digitos non sine lacrymis), « quae haec, quas
 « nunc deoscularis et comprimis manibus, corticem sub-
 « jecit, latum adeo et prolensum ut brevi fuerim in litus
 « exposita? O salve, salve, Bacche, terrarum rex, qui
 « me a multis eripuisti periculis, et majus aliud dedisti
 « donum!

πίπτει δὲ πάντως ἡ ταλαίπωρος κάτω
 τῷ συμποδισμῷ τῶν σκελῶν τετραμένη
 285 ὕψος δὲ θάπτον εἰς κεφαλὴν τοῦ πόδας,
 καὶ τὴν κεφαλὴν ἀντερίζει τῇ κόνει·
 τοῖς συμπόταις ἐπὶ ῥτο μακρὸς τις γέλως.
 [Οὕτως ἐκείνη συμπεσοῦσα, κειμένη,
 ἡ γράς Μαρυλλίς ἐξεπόρθησε τρίτον,
 290 τῷ συμπλησιν τῆς κεφαλῆς μὴ φέρειν.]
 Οὐχ οὐκ ἐπεξήγερτο· μὴ γὰρ ἰσχύσει
 ἐφάσκειν ἡ τάλαινα, καὶ προκειμένη
 τὰς χεῖρας αὐτῇ ἀντεφύλου τοῖς νέοις·
 ἀλλ' ὁ Κλέανδρος συγκατασχεῖν οὐκ ἔχων,
 295 ἐξυπτιάσας τῷ γέλωτι καὶ μόνος
 ὡς ἡμιθνής ἐκειτο πυκνὸν ἐμπνέων.
 Τί γοῦν Χαρικλῆς; τῶν γελῶτων ἐν μέσῳ
 καλῆς ἀφορμῆς τῷ δοκεῖν δεδραγμένος,
 ἐπεισχευφὼς τῷ Δροσίλλῃς αὐγέῃ,
 300 ἐπεγγελάσων τῇ καλῇ Μαρυλλίδι,
 οὐκ εἶχε πάντως τῶν φιλημάτων κόρον,
 τῶν γελῶν ἐκείσε προσκολλημένων.
 Πλὴν ἀλλ' ἀναστὰς ὁ Κλέανδρος καὶ μόλις
 ἔδειξεν εὐθὺς τὴν πεσοῦσαν ὀρθίαν,
 305 οἶμαι, πτοηθεὶς ἐκ προσυμβεβηκότων
 ὡς μὴ τι γ' αὐθις ἐκφορήσοι καὶ κόπρου,
 ἡ τὴν κεφαλὴν ἀλοηθῇ κειμένη,
 μισθὸν λαβοῦσα τῶν φιλοζνημάτων
 τῇ θρύβῃ αὐτῇ ἐν πόνοις τοῦ κρανίου.
 310 Ἡ καὶ συνιζήσασα τοῖς νέοις, ἔφη·
 « Μὰ τοὺς θεοὺς, ὦ τέκνα, καὶ σκοπεῖτέ μοι
 « ἐξ οὗ καλὸς παῖς τῆς Μαρυλλίδος Χράμος
 « τέρατο (καὶ γὰρ ἐστὶν ὄγδοος χρόνος),
 « οὐκ ἦλθον εἰς γέλωτας, οὐκ ὥρησάμην
 315 « ὑμῖν δὲ ταῦτα λοιπὸν ἐξ ἐμοῦ χάρις
 « παῖσι πλανηθεὶς φασὶ καὶ γέρον τρέχει. »
 « Μὰ τὸν σὸν υἱόν, « ἀντέφησαν οἱ νέοι,
 « ἥδυνας ἡμᾶς, ὅς Μαρυλλίς κοσμία,
 « ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ τροφῇ σῇ καὶ πόσει·
 320 « ὄρχημα δ' αὖν σὸν καὶ τέχνη λυγισμάτων,
 « καὶ σῶν ποδῶν κινήσεις εὐτονωτέρα,
 « καὶ πυκνὸν ἀντίορον εὐστροφον τάχος,
 « ὑπὲρ τροφῇ ἥδυναν, ὑπὲρ τὴν ποσιν,
 « ὑπὲρ τράπεζαν τὴν πολυτελεστάτην,
 325 « ὑπὲρ φιάλην τὴν ὑπερχελεστάτην.
 « Καὶ καίνον οὐδὲν, μῆτερ, ὄντως εἰργάσω·
 « ἡμεῖς δὲ καὶ γέροντες ἡμεῖς τρισσάχις,
 « συμμετρίάζειν οὐκ ἂν εἶχομεν φόβον,
 « πάντως τὰ λῶστα τῶν θεῶν θεωρούμεν. »
 330 Τοιαῦτα πρὸς γράυν εἶπον οἱ νεανῖαι.
 Καὶ τῆς τραπέζης ἐκ ποδῶν τεθειμένης,
 ὁ μὲν Κλέανδρος εἰς τὸν ὕπνον ἐκλίθη,
 ἡ γράς δὲ λοιπὸν ἔνθεν ἀντανεκλίθη.

caditque misella cruribus impeditis, tollunturque pedes, et
 pulveri caput adliditur. Convivæ risu cachinnabili concuti.

[Sic anus resupina jacebat quum repente, sanguinis in
 capite congestionem impar ferendæ, ter fissa nate pepedit.]
 Nec surgebat; non posse enim aiebat; et jacens manus
 juvenibus ambas protendebat.

At Cleander, qui se cohibere nequibat, risu solutus
 maximo, et solus in angulo resupinus, animam trahebat
 anhelantem fere morituro similis.

Quid interea Charicles? Medios inter cachinnos pulchram
 sibi visus reperire opportunitatem, Drosillæ cervici inni-
 xus, bonamque ridens Maryllidem, labellis ferme conglu-
 tinatis osculorum satietatem non capiebat.

At surgens Cleander statim aniculam erexit, veritus,
 puto, ex anteactis, ne quid illi excideret quod etiam pejus
 oleret, vel infringeret caput: tristem nacta benigni
 hospitii mercedem, calvariae acuto non sine dolore fractu-
 ram.

Quæquam sedisset « O liberi » inquit « per Deos, dictis
 « advertite meis animum.

« Ex quo pulcher Maryllidis filius Chramus abiit ad
 « plures (hieque nunc octavus vertitur annus), non rise-
 « ram, non saltaveram.

« Hoc quod fuit letitiæ meæ boni vos consulite; nam et
 « senex, aiunt, errabundus inter pueros currit.

Cui hospites: « Per tuum, Maryllis optima, filium, nos
 « suaviter excepisti multisque aliis, tum potu ciboque;
 « saltatio vero tua, et motus e disciplina lepidissimi, vali-
 « diusque pedum tripudium, et vivida, obliquata, agilis
 « mobilitas, plus nobis quam cibus potusque placere,
 « plus quam opipara mensa, pocula plus quam plenissima.

« Et revera nihil, mater, fecisti insolentius; nos autem,
 « licet ter senes essemus, tecum indulgere genio, et jocu-
 « lari non vereremur, in tanta Deorum adversus nos beni-
 « gnitate. »

Talia aniculae dixerunt juvenes; mensaque remota, Clean-
 der somno se dedit, anusque pariter petivit lectulum.

« ἐγγὺς παρεστώς, ἐκ κεφαλῆς εἰς πόδας
 « γεωμετρῶν με, καὶ πυκνὸν μεταβλέπων,
 85 « αὐτὴν εἴκοι τὴν πνοὴν λελοιπέναι. »
 (Εἰ γὰρ τὸ κάλλος δεινὸν ἐστὶν ἐλκύσαι
 καὶ τοὺς παρακμάσαντας ἄνδρας πολλάκις
 πώσω τὸν ἀκμάζοντα καὶ νεανίαν!)
 « Οἶους μὲν οὖν προείπεν εἰς μάτην λόγους,
 90 « ὅσας δὲ κατέλεξε τὰς ὑποσχέσεις,
 « οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ὦ Χαρίκλειε, κἂν θέλω·
 « καὶ πῶς γὰρ, οἷς προσέσχον οὐδὲ μετρίως;
 « Ἐν οἷδα τοῦτο (μάστιγος ἢ γραῦς τοῦ πάθους)
 « ὡς σῆς ἐνωτισθεῖσα δακνοκαρδίως
 95 « ἐλεύσεως ἄρνησιν (αἶ! αἶ σοι Φθόνη!)
 « αὐτὴν ἐώκειν ἐκκοπῆναι καρδίαν,
 « ψυχὴν ἐρυγεῖν θάπτον ἡναγκαζόμενην,
 « ἀψυχὸς ἦν, ἀναυδός, ἀνδριάς ὅλη,
 « καὶ τοὺς θεοὺς φεῦ! παγγενῶς ἐμεμφόμενην,
 100 « βραίνουσα θερμὰ βρεῖθρα πολλῶν δακρύων,
 « θρηνοῦσα πικρῶς ὑπὲρ ἀνδρὸς γνησίου,
 « τοῦ τίνος; αἶ, αἶ! τοῦ κελσὺ Χαρικλέος. »
 Τούτοις Χαρίκλῆς ἀντεπεῖπε· « Σοὶ χάρις,
 « ὦ τοῦ μεγίστου τῶν θεῶν Διὸς γόνε,
 105 « τῷ Καλλιόχῳ τὴν ἐπιφάνον σχέσιν
 « ἣν πρὸς Δρόσιλλαν ἔσχεν ἡφανικότι,
 « καὶ καθοδηγήσαντι τὸν Χαρικλέα
 « πρὸς τὸ γραδὸς δόμημα τῆς Μαρυλλίδος!
 « Εἰ μὴ γὰρ ἐφθόνησεν ἡμῖν τοῦ πόθου,
 110 « οὐκ ἐκ θεῶν ἂν ἀντεπέσχε τὴν νόσον. »
 Καὶ συγκεχυρῶς εἰς τὸν αὐτῆς αὐχένα,
 καὶ τρεῖς φιλήσας, θείας ὑπ' αὐτὴν ἀγκάλῃν,
 τὰ τῶν γυναικῶν ἀντιπάσχειν ἡζίου,
 « Ὅρᾳς » λέγων « τὰ δένδρα. » (δεῖξας δακτύλῳ)
 115 « ὅσας νεοττῶν καλῶς ὑπερφέρει·
 « ἐκεῖ τελεῖται στρουθίων πάντως γάμος·
 « παστὰς τὸ δένδρον, ἐστὶ νυμφῶν ὁ κλάδος·
 « κλίνην ἔχει δὲ τὰς ἑαυτοῦ φυλλάδας·
 « ναὶ καὶ τὸν ὑμέναιον ἐξάδει μέγα
 120 « τὰ πτηνὰ συβρέοντα τοῦ κήπου πέριξ.
 « Δός μοι, Δρόσιλλα, καὶ σὺ τὸν σαυτῆς γάμον.
 « δι' ὃν διυπνέγεχα μυρίους πόνους,
 « δι' ὃν φυγὴν, δούλωσιν, αἰχμαλωσίαν,
 « δι' ὃν στεναγμοὺς καὶ θαλάσσης δακρύων.
 125 « Ὡ φίλα δεσμὰ, καὶ πλοκαὶ τῆς ἀγκάλῃς,
 « καὶ δακτύλων ἔλιγμα καὶ ποδῶν στρέβλα!
 « Ἐγνων, ἐπέγνων, Ἄρες, ἐκ τῶν γραμμάτων,
 « ὡς οὐδ' ἂν αὐτὸς ἀπρεπῶς ἐδυσφόρεις,
 « ἄλούς σιδηρώμασιν, Ἡφαίστου πόνους,
 130 « τῇ ποντογενεῖ συγκαθεύδων ἀσμένως.
 « Ἄλλ', ὦ φίλον πρόσφθεγμα, μὴ κώλυέ με.
 « Ἐρως, συνέργει συμπνέων τῇ παρθένῳ·
 « τὸν πτηνὸν οὐδαίς φεύζεται πιεζὸς τρέγων.
 135 « Ὡ φῶς ἐμὸν σὺνθάλαπὲ καὶ τὴν καρδίαν·
 103 « Ἀχαρὶ τέρπει κάλλος, ἀλλ' οὐ κατέχει,
 « δελήτιον καθώσπερ ἀγκίστρου δίχα.

NICETAS

« Propius adstans, me a capite ad pedes quasi metie-
 « batur, et haerens in obtutu spiritum ipsum fere vide-
 « batur amisisse. »

(Etenim si saepe formositas vel senes movere potest,
 quanto magis vegetum virum juvenemque!) « Quas lacassum
 « profuderit voces, quae promissa, et si vellem, Charicles,
 « narrare non possem. »

« Qui enim? quum ne minimum quidem aures praebuerim.
 « Hoc unum novi tantum (sit anus doloris mei testis),
 « audita adventus tui negatione funesta, (oh! oh! Invi-
 « diam!), ipsum mihi cor avelli putavisse; animamque sta-
 « tim eructare fere cogebar; et inanimes, sine voce, statua
 « tota dirigui; ac Deos Deasque hen! omnes culpabam, te-
 « pentes effundens lacrymarum rivos, amarissime gemens
 « justum propter maritum: quemnam? ah! ha! pulchrum
 « Chariclem! »

Charicles contra: « Grates solvendae tibi, o Deorum maxi-
 « mo Jove nate, qui Callidem zelotypiam qua Drosillam
 « vexabat irritam fecisti, et Chariclem Maryllidis ad do-
 « mum duxisti! Ni enim nobis invidere Amorem voluisset in-
 « tercludere, non ipsi morbum ultores Dii immisissent. »

Et in virginis colla resupinus, ter basiavit, brachioque
 supposito, ut sibi esse viro liceret poscebat dicens, intento
 ad arbores digito: « Has cernis arbores, quod ferunt pullo-
 « rum nidos! Hic celebrantur passerum nuptiae. »

« Arbor est thalamus, cubile ramus, folia lectulus; vo-
 « litantesque circum hortulum volucres alta voce hyme-
 « naeum canunt. »

« Permitte, Drosilla, tuas mihi nuptias, quarum causa
 « mille exantlavi labores, exilium, servitutem, captivita-
 « tem perpassus sum, et gemitus et maria effudi lacryma-
 « rum. »

« O cara vincula, et brachiorum plexus, et digitorum
 « concatenatio, nexusque pedum! novi, cognovi, Mars,
 « pictis e tabulis, ipsum te nec indecore sustinuisse ferreis
 « stringi vinculis arte fabricatis Vulcania, quum jucunde
 « marinae ad latus Veneris jaceres. »

« O carum Drosilla nomen, ne me atoces.
 « Amor, mihi fer opem, virgini adspirans, Amor. Ala-
 « tum pedes effugiet nemo.
 « O mea lux, meum confoveas pectus.
 « Pulchritudo, si fuerit ingrata, non delinet quem dele-
 « ctaverit, velut eeca quae caret hamo. »

« Αμύχανον γάρ, οὐκ ἀνεξομαι κλυεῖν
 « μὴ σωφρονεῖν με μάλλον ἐν ξένοις τόποις, »
 « Ὡ σωφρονος νοῦ καὶ καλῶν βουλευμάτων
 « τῶν σῶν! » Χαρικλῆς πρὸς Δροσίλλαν ἀνέφη.
 165 « ὥς εὖ τὸ χροσσοῦν νῦν ἀπαγγέλλει στόμα!
 « ὥς εὖ κελαδεῖ γλῶσσά σοι τρισολοῖα!
 « πλὴν ἀλλὰ ταῦτα χρηστὰ πάντως, παρθένε,
 « εἰ μὴ πρὸς αὐτὴν συγκινούμενοι Φθίαν
 « παρεμποδισθείμεν αὐθις ἐκ Τύχης.
 « Καταδρομάς δὲ ληστρικὰς τὰς ἐν μέσῳ.
 170 « καὶ Βαρβάρων μαχαιρὰν ὠμοκαρδίων,
 « καὶ τῆς θαλάσσης ἀγριώτατον στόμα,
 « οὐκ ἀγνοεῖν εἰσικας· οὐ γὰρ λανθάνη
 « ἡμῖν τὰ συμπίπτοντα δεινὰ τῆς Τύχης.
 « τί γοῦν, ἄν (ἀλλ' ἴλαθι, δυσμενὲς Τύχη,
 175 « καὶ στήσον ὀψὲ τὴν καθ' ἡμῶν μανίαν!)
 « παρεμπεσεῖν μέλλωμεν αὐθις εἰς νέαν
 « πολύτροπον κάκωσιν αἰχμαλωσίας,
 « ἢ καὶ διαζευχθῶμεν ἀλλήλων; λέγε. »
 « Ἀλλ', ὦ Χαρικλῆς, » ἀντέλεξεν ἡ κόρη,
 180 « αὐτὴν Δροσίλλαν, ἀλλ' Ἐρωτος ἀγρίου
 « εἰσικας ἔργον τερπνὸν ἐνστερνικέαι. »
 « Οὐτως ἐκείνων συλλαλούντων τῶν δύο
 « Κλέανδρος ἦλθε τρίτος ὡς μέγα στένων,
 « ὦμοι, » λέγων « τέθηκεν ἡ Καλλιγόνη. »
 185 « Καὶ « τίς, φίλε Κλέανδρε, τοῦτο μνησθεῖ
 « ἀγγελμα πικρὸν; » ἀντέφησαν οἱ νέοι.
 « Γναθὼν τις ἔλθων ἐμπορικὸς Βαρζόθεν·
 « ἀντίειπεν δὲ Κλέανδρος, Ἀλλ' « Ὡ τοῦ πάθους!
 « ἔφησαν αὐθις, δάκρυον πεπομφότες.
 190 « Καὶ γοῦν μονώδην δὲ Κλέανδρος ἠργμένος
 « συνδακρυόνας αὐθις εἶχε τοὺς δύο.
 « Ἐφασκε ποῖνον ἐν στεναγμῷ μυρία
 « τοιαῦτα, καὶ πάνοικτρα, καὶ τυχὸν τόσα,
 « ὥς οὐκ ἐώσης τῆς βαθείας ἐσπέρας
 « μακρὰν πρὸς αὐτοὺς ἐξερεῖν τραγωδίαν.
 « Ἰαταταιὰς τῆς παρουσίας ἡμέρας,
 « καθ' ἣν ἐγὼ, δειλῆτος ἀνθρώπων μόνος,
 « τὴν σὴν τελευτὴν μανθάνω, Καλλιγόνη!
 « Νοσφίζομαι σοῦ τῆς συνοικίας πάλαι,
 200 « Πάρθων φανείς φεῦ! δούλος ἀγκυλοφρόνων·
 « εἶχον δὲ μικρὰν ἐλπίδα ζωοτρόφον,
 « ὥς χεῖρας ἀνδρῶν ἐκφυγοῦσαν βαρβάρων
 « σφαῖρην ποτ' αὐθις κατιδαῖν σε, παρθένε.
 « Καὶ νῦν δὲ μάλλον σωφρόνως ἡγαλλόμην,
 « ἐλευθέρων φῶς, ὦ θεοί! λαχὼν βλέπειν
 « εὐρεῖν γὰρ εἰς νοῦν εἶχον ἀνθυποστρέφων.
 « Καὶ νῦν ἐμὸν φῶς ἐσκοτίσθης ἄθροον.
 « Καὶ πῶς ὀδύσσω; ποῦ καταντήσω μόνος;
 « Οὐκ ὤφελον, γῆ, πῦρ, ὕδωρ, ἀήρ, νέφος,
 210 « καὶ πανδοχεῖς σφαίρωμα, καὶ φῶς ἡλίου,
 « ἐκ γαστρὸς ἔλθειν καὶ προσλθεῖν εἰς βίον!
 « Εἰ δ' ἦν ἀνάγκη πᾶσα φῦναι μητρόθεν,
 « ἐρχῆν, δι' αὐτὰς τὰς ἀπογράδας τύχας,

« Nullo etenim modo patiar dici posse me non in extra
 « regione fuisse castam. »
 Cui Charicles : « O mentem pudicam! o decora tua con-
 « silia! quam aureo locuta es ore! quam eleganti sonat
 « ter felix lingua verborum murmure! Attamen hæc
 « consilia, utilia tantum esse videntur, si, quum Phthiam
 « repelemus, Fortuna nos non impedit! Piratarum autem
 « incursus, immittumque Barbarorum ense, et os maris
 « immanissimum te non jam ignorare puto; non es enim
 « oblita quid possit adversi ex Fortuna incidere. Quid ergo
 « fiet, si (at, sæva, sis propitior, Fortuna, et sedit tandem
 « tuum in nos furorem!), si, inquam, varia captivitatis
 « mala dequo fuerint perpetienda nobis, vel alter ab altera
 « fuerit disjunctus? dic quæso. »

Drosilla contra : « Charicles, non Drosillam tuam, sed
 « Amoris impotentis dulce opus mente videris unice re-
 « putare. »

Hos inter utriusque sermones venit Cleander, et magno
 cum gemitu « Hei mihi! » dixit : Calligone mortua est. »
 Cui juvenes : « A quo, amice Cleander, hoc tibi triste
 « nuntium adlatum fuit? » — « A Gnathone quodam mer-
 « catore qui hic adest e Barzo », Cleander ait.

Illique rursus obortis lacrymis : « Ohi! calamitatem! »
 Et lamentari Cleander orsus eos sibi adflectentes habuit.

Talia ergo miserrima multo cum singultu effudit, et forsitan
 non plura; nam hora vespertina longiorem non sinebat
 ejulationem : « Heu! diem hodiernum, quo unus ergo mor-
 « talium infelicissimus de tua factus fui morte certior, Cal-
 « ligone! Jam olim a tua fueram avulsus societate, ut
 « Parthis duram, heu! perfidis servitute servirem.

« At tenui spe mihi vita usque sustentabatur, nempe me
 « rursus visurum te manibus elapsam barbarorum.

« Et nunc casta exultabam mente, libera luce, o dii! tan-
 « dem adspecta.

« Rebar enim, quum ad patrios lares rediissem, esse me
 « inventurum Calligonem.

« At ecce lumen tu meum repente es exstincta.

« Qui nunc incedam? Quo pergam desolatus? O tellus et
 « ignis, et undæ, aerque, nimbique, ac continentissima
 « mundi sphaera, et solis jubar, utinam nunquam materna
 « alvo relicta vitam essem ingressus! Quod si necesse fuit
 « omnino nasci me ex matre mea, oportuit, ob funestas
 « hasce fortunas

καὶ γνοὺς ἐναργῶς ἐν φιλαλλήλῳ σχέσει
αὐτοὺς ἐκείνους τυγχάνειν τοὺς φυγάδας,
ἐνθουσιωδῶς εἶπεν ἐν θυμηδίᾳ.

270 «ὦς ἀγαθὴ, Ζεῦ καὶ θεοί, νῦν ἡμέρα!

«Ἐλλήφονται γοῦν ἐκ θυλῶν ἀνδρῶν ἔγω·

«πάντως μεγίστας τῆς χαρᾶς τὰς ἐγγύας·

280 «ὦ! χαῖρε, Φράτορ, ἀλλὰ καὶ σὺ Μυρτίων;

«ἐκ τούτων παῖδας ὁμῶν ζώντας ἀντιμηνύσω·

290 «Μεμνημένον μέλειτι σὸν, στάμα, Γνάθον,

«εἰπόντες, ἠρώτησαν οὗτοι τὸν ξένον·

«Ποῦ δὲ Φράτορ πάρεστι καὶ ποῦ Μυρτίων;

«καὶ πῶς ἐκείνων παῖδας ἡμᾶς τοὺς δύο

«εἶναι διέγνως, ἀντιφάσκοις ἡδέως.»

300 «Ἐγὼ διδάξω τοὺς διηγορηκότας,»

«ἔφησεν αὐτοῖς ὁ Γνάθων συνεισθίων·

«αὐτοὶ γὰρ ἄνδρες, οὐς δεδήλωκα, ξένοι,

«οὐς εἶδον, οἷς συνῆλθον εἰς διελίαν,

«παλὰι μετηνέχθησαν εἰς Βάρζον πόλιν,

310 «πεμυθνέτας, ὡς ἔφασκον, ἐξ ὄνειράτων,

«βαρὺν μὲν ἔγκον εἰσφέροντες χρυσίου·

«ποιούμενοι δὲ τῆς πολίχνης ἐν μέσῳ

«πολὺν Δροσίλλης καὶ Χαρικλέους λόγον,

«σφοδρῶς ἐδυσχέρανον οἱ γηραιοί,

320 «λέγοντες αὐτοὺς τὸν Διὸς θεοῦ γόνον

«ἀπὸ Φθίας εἰς Βάρζον ἀπεσταλκέσθαι,

«καὶ τοὺς ἐαυτῶν παῖδας ἐξερευνῆσαι.

«Ὡς γοῦν ἐφευρεῖν εἶχον ὑμᾶς οὐδέπω,

«ἡμεῖς μὲν, εἶπον (ποῦ γὰρ ἂν τις ἐκδράμοι;

«καὶ ποῦ πλανηθῇ; ποῦ δ' ἐκείνους συλλάβοι;)

330 «μενούμεν ὅδε τῷ θεῷ πεπεισμένοι.

«Ἰσως καταλάβοιεν ὅψε τὴν πόλιν.

«Ὁ καθοδηγήσας γὰρ ἡμᾶς ἐνθάδε,

«ἐκείνος αὐτοὺς ἐσδραμεῖν ἀναγκάσει,

«καὶ λήξιν ὅψε τῆς πλάνης εὐρηκέναι.

340 «Σὺ δ', ὦ φίλων ἀριστε, Βαρζίτα Γνάθον,

«(εἶδον γὰρ ὡς ἔσπετον αὐτὰς τὰς ὄνους·

«τὸ χωρίον φθάσαι δὲ κατηπειγόμεν·)

«ἐννοίαν αὐτῶν τῶν πλανωμένων ἔχε,

«εἰ πῶς ἐφευρεῖν σὺν θεοῖς κατισχύσεις·

350 «καὶ μηνύσας μὲν χρυσίου λάβης δέκα:

«Καὶ νῦν δμαρτήσας χρηστή τις τύχη

«ὑμᾶς ἐπεγνώρισεν, ὡς ὁρᾷτέ, μοι.»

«Καλλιγόνῃ δὲ καλλιμόρῳ παρθένῳ

«τέθνηκεν· αἶ! αἶ! τῆς ἀπανθρώπου Τύχης!»

360 Κλέανδρος εἶπε τὸν πανύστατον λόγον

καὶ τὴν πνοὴν ἀφῆκεν ἑμὲ τῷ λόγῳ·

«Σφάττειν γὰρ ὄδεν ὑπὲρ εὐθηνον ἕρως·

«ὅξεια συμπεσούσα· λύπη πολλὰ καί·

«Ὅττω Δροσίλλης καὶ Χαρικλέους μέσον

370 οὐκ ἡμέλεισε δυσμένεια τῆς Τύχης

«πολὺν φορὸν συμφορῶν συνεισφέρειν·

«καὶ λυπρὰ χρηστός ἐμεταβοῖς συμμεινθεῖν·

quum fugitivos ex mutuo ipsorum amore agnovisset,
magno cum impetu gestientis animi exclamavit: «Jupiter
deique, oh candidissima haec dies! Senibus duobus ex-
«hilaratis; maximam omnino mercedem luerari habeo.

«Heus! bene este animo, Phrator, inque Myrtion;

«Vivere vestros vobis liberos nuntiabo.»

«Melle conditum est os, Gnatho, tuum», dixerunt,
hospitemque his interrogaverunt verbis: «Ubiadhuc vero
«adest Phrator? ubi Myrtion? et quo nosti modo nos
«ambo ex ipsis esse genitos? Benigne respondeat.»

Contra Gnatho cortiva gratus: «Docebo vos quod
«nescitis,» inquit: «Illi enim viri quos nominavi modo,
«hospites, quosque vidi, et quibuscum sermones conserui,
«dudum contulerunt se Barzom urbem, ut dicebant,
«admoniti somnio, ac magnum ferentes auri pondus; in
«medioque populi consessu narraverunt multa de Drosilla
«et Charicle, addentes magno non sine mœrore; Jovis
«magni illum ipsos a Phibia misisse Barzom, ac se suos
«liberos jam investigasse.

«Quum vos nusquam potuissent invenire, Nos equi-
«dem, aiebant, (nam quo cursum dirigere potis? qui er-
«rorum finis? nbi eorum occipere fugam?) nos equidem
«hic manebimus, Dei promissis fidentes.

«Forsan aliquando ad hoc accedent oppidum.

«Qui enim nobis hoc praeivit, ipsos cogit huc quoque
«venire, tandemque longae finem facere viæ.

«Tu vero, amicorum optime, Barzi incola Gnatho (nam-
«que me deprehenderant asinabus clitellas imponentem
«meis, et ad pagum iter properantem), liberorum erran-
«tium suscipe curam, ipsos si forte, diis bene juvantibus,
«possis reperire; quos si repertos nunciaveris, minas auri
«decem accipies.

«Atque nunc in nostras officiosa vias vos mihî, ut vide-
«tis, obtulit Fortuna bona, fecitque notâ.»

Tum Oleander in hæc prorupit verba, novissima verba:
«Mortua est Calligone virgo pulcherrima.

«Heu! immitem Fortunam!» Inque dictis animam ex-
«spiravit.

Sæpe enim acutus dolor acuto certius ense perimit.

Adeo inimica Fortuna, Drosillam inter et Chariclem fir-
«dum acutissimum acervum sedulo comportabat, ac inestis
«tælis luctuose miscebat.

« Χθές ἦς παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ νῦν ἐν νεπτεροῖς·
 55 « χθές ἦς λαλῶν μοι, σήμερον δὲ μὴ κλύων·
 « συνουμίλεις χθές εἰς ἐμὴν εὐθυμίαν,
 « ἀφρονος εἰ νῦν εἰς ἐμὴν ἀθυμίαν.
 « Οὐκ ἔστι δεινῶν τῶν καθ' ἡμῶν τις κόρος;
 « καὶ ποῦ προδῶμεν τῶν κακῶν περαιτέρω;
 60 « ὦ δυστυχὲς σὺ, δυστυχὲς Καλλιστία!
 « καὶ γὰρ τὸ τέκνον, ὁ Κλεάνδρος, ὁ ξένος,
 « ὡς πτηνὸν ἐκπᾶς πατρικῆς εἰς ἀγκάλης
 « κεῖται πεσὼν οἰκτιστος ἐν ξένοις τόποις.
 « Ἦ που τρέφεις, δειλία, χρηστὰς ἐλπίδας
 65 « εὑρεῖν τὸν υἱὸν καὶ λαβεῖν ἀπὸ πλάνης,
 « καὶ πῦρ ἀνάψαι καὶ δάδας γαμηλίου,
 « στῆσαι τε λαμπρὰ καὶ χοροὺς καὶ παστάδα,
 « καὶ συγχαρῆναι τῇ Κυδίππῃ τὰς φίλας
 « τῶν τὸν καλὸν Κλεάνδρον ἀπειληθέναι.
 70 « Πλὴν ὅψε μαθὼν τὴν κατὰ φρένας πλάνην
 « καὶ τοῦ λογισμοῦ τὴν ἀσύστατον ῥύμην,
 « καὶ γνοὺς τὸν υἱὸν συμπεσεῖν ἐπὶ ξένης
 « (διδάσκαλος γὰρ ὁ χρόνος τῶν πραγμάτων)
 « καὶ πολλὰ κλαύσεις καὶ στεναγμοὺς ἐκ βάθους,
 75 « βραίνεις πολλὸν ὄμβρον ἐκ τῶν ὀμμάτων
 « ὑπὲρ τὸ πρὶν δάκρυον ἠναγκασμένος·
 « πρῶτην γὰρ ἴσως ἐλπίς εἶρξε μετρία·
 « τὴν τῶν βρόντων δακρύων ἀμετρίαν·
 « μικρὸν δὲ μικρὸν καὶ ταχέως τῷ χρόνῳ
 80 « ἀνθραξὶ λύπης, ὡς χιών δι' ἥλιου.
 « Αἴ! αἴ! συναγμάλωτε, συνοδοιπόρε,
 « εἰ γοῦν Χαρίκλῆς ἐξ ἀποφράδος τύχης
 « ἐμοὶ Δροσίλλῃ τληπαθεῖ τρισαθλία
 « ἀφαρπαγῆναι κινδυνεύσει καὶ πάλιν
 85 « τίς, τίς νεμεῖ κοῦφισμα τῆς λύπης βάρους;
 « Ποῖος κατостаῖ τις εἰς παύσαν πόνοιον
 « λόγῳ μελιχρῶ καὶ τρόπῳ σωτηρίῳ;
 « Ἦ ψυχαγωγία γὰρ, ἦ σωτηρία,
 « ἢ πᾶσα παράκλησις ἐξολωῖ μοι.
 90 « Τίς αὔρα λεπτή καὶ δρόσος φλογοφλόρος
 « ἀκάματον πῦρ καὶ διηρμένην φλόγα
 « ἐμῶν παθῶν σβέσαιεν οὐ κοιμημένον;
 « Στάσις δὲ τίς γένοιτο καὶ λῆξις πόνοισιν,
 « καὶ νήνεμος νοῦς ἐκ παθῶν τρικυμίας;
 95 « ὦ τίς, Χαρίκλεις, παραμυθήσαιτό σε,
 « εἴ τι Δροσίλλα τῶν ἀπευκταίων πάθοι;
 « βαθεῖα γὰρ νύξ καὶ βαθύς περὶ γνόφος
 « καὶ χροὺς ἀμυδρὸς (ὦ κακῶν συγχυρμάτων!)
 « ἔχουσι φεῦ! φεῦ! τὴν Κλεάνδρου καρδίαν·
 100 « ὦ! πῶς κλείσεις τὴν Κυδίππην μητέρα
 « ἐν ἀλλοδαπῇ δυστυχῶς τεθαμμένον,
 « καὶ τοῖς στεφάνοις εὐφρανεῖς καὶ δοξάσεις;
 « τὴν ὁσπρὶν ἐξ ἧς εἰς τὸ φῶς ἦλθες τόδε;
 « σχοίη δὲ σε σκίμπωνα καὶ βακτηρίαν,
 105 « εἰς γῆρας ἐλθὼν ὁ σπορεὺς ἀπὸ χρόνων;
 « ὦ φῶς, θρασύλλης χαρμονῆς, σέλας γένους,
 « ἑσθῆς, ἐθραύσθης, ἐφθάρης, ἀπεκρύβης. »

« Heri nobis aderas, nunc es inter mortuos; heri mecum
 « loquebaris, hodie me non audis loquentem; heri ser-
 « monibus tuis mire delectabar, hodie tuo enecor silentio.

« Nullane finis erit nostra concessa malis? et quæ jam
 « possunt esse ulteriora mala? O miserum, miserum Cal-
 « listiam! Filius tuus Cleander, amicusque noster, ut avi-
 « cula, ex ulnis evolans paternis, jacet heu! regione in
 « extera.

« An forsitan miser, jucundam foves spem, fore ut ali-
 « quando natum reducem excipias, ignemque et faces
 « accendas hymenæi, chorosque instituas, et thalamum
 « adornes, atque Cydippæ gratulentur amicæ ob repertum
 « pulchrum tandem Cleandrum.

« At cognita sero nati amentia, animi atque audiens
 « impotentem æstum, et inter externos mortem (tempus
 « enim nihil non aperit), multa gemes, et ex imo duces
 « suspiria corde; et vastum imbrem effundes inuitis ex
 « oculis quantus non prius manavit.

« Nam spei aliquid antea colubuit rivus lacrymarum
 « uberiores.

« Jam jamque sensim caeco mæroris ob orbitudinem
 igne carpere, velut nix solis ad ardores.

« Heu! heu! vinculum socie et itineris, si Charich
 « invida fortuna me rursus erraticam, infortunatissimam
 « eripiet, quis, quis jam grave levabit onus ægrimonix?
 « quis aderit mala sedaturus alloquio dulci ac consolati-
 « o tibus agendi modis? Etenim lætitia, salus, consolatio
 « omnino mihi periiit. Quæ aura levis, qui ros frigidus in-
 « defessum ignem altamque dolorum meorum nunquam
 « quiescentium flammam restinguet? Malorum quis erit
 « finis qui terminus, ac placida mens ex decumano ma-
 « lorum fluctu?

« Oh! quis te, Charicles, solabitur, si quid Drosilla
 « tristius acciderit? Nox enim profunda, profunda caligo
 « atque humus tenebrosa (oh! casus tristissimos!) pectus
 « heu! Cleandri premunt.

« Oh! qui poteris Cydippæ matri esse gloriæ, in extero
 « sepultus solo? Qui illam coronis bene partis recreabis?
 « Qui ventrem decorabis tum, unde in has venisti lumi-
 « nis oras? Qui te baculum reperiet pater, annis sene-
 « ctutem ipsi adferentibus?
 « Oh! lumen, lampas lætitie, gentisque jubar,
 « extinctus, fractus, perditus; occullatus iacca!

αὐτὰ πρῶτα δακρύσαντες, ὡς γήρῃ νόμος,
 τὰς σφῶν κεφαλὰς κατεφίλουν ἀσμένως,
 ἔχαιρον, ἤλγουν, εὐθύμουν, ἔδυσφόρουν,
 166 ἠγαλλίων, ἔκλαιον, ἐκρότουν μέγα·
 τὰ τῆς χαρᾶς δάκρυον ἔβρει πλησμένως,
 τῆς χαρμονῆς ὁ θρῆνος ὑψοῦτο πλέων.
 Πληθὺς δὲ πᾶσα Βαρζιτῶν κοινῷ δρόμῳ,
 ἔπει τὸ συμβᾶν ἐκ βοηδρόμων μάθοι,
 170 ἐξήλθοσαν χαίροντες οἰκείους δόμους,
 αἱ παῖδες, ἡ γραῦς, ὁ σφριγῶν, ἡ παρθένος,
 μεῖραξ, γυνή, παῖς ἀπαλὴ καὶ πρεσβύτις,
 πάντες προσαπτύσσοντο πυκνὰ τοῖς νέοις.
 Ὁ θρῆνος ἠκόντιζε τὸν πόλον κρότῳ,
 175 ἡ χαρμονὴ δ' ἐκλινε τὴν θρηνωδίαν·
 οὕτω συνάλγουν καὶ συνεσκίρτων πάλιν
 τοῖς πατράσι σφῶν πᾶσα κοινῶς ἡ πόλις.
 Αὐτὸς δὲ Φράτωρ τῇ Δροσίλλῃ παρθένῳ
 ἄντεμπλακεῖς ὡς καὶ τέκνῳ προσωμίλει·
 180 « Γάννυσθε, παῖδες, πρὸς γονεῖς σεσωσμένοι·
 « διπλοῦς γὰρ ὑμεῖς εὐτυχεῖτε πατέρας,
 « ὡς αὖθις ἡμεῖς εὐτυχοῦμεν τεκνία.
 « Ὡς δεξιὸν τὸ τέρμα τῆς ὑμῶν πλάνης,
 « ὡς εὐτυχὴς ἡ λῆξις ἡ τῶν δακρύων.
 185 « Σώζεσθε καὶ τηρεῖσθε πρὸς συζυγίαν,
 « οὗς οἱ θεοὶ συνῆψαν ὡς νυμφόστολοι. »
 Ἐπεὶ δὲ μακροῖς τοῖς μετ' ἀλλήλων λόγοις
 καὶ μέχρι νυκτὸς ἡσχολημένοι
 μνήσαντο δόρπου· καὶ καθίσας ὁ Γνάθων
 190 αἰτεῖ παρ' αὐτῷ ὡς καθίσαι καὶ Φράτωρ.
 Φράτωρ δὲ, τοῖς Γνάθωνος ὑπεῖξας λόγοις,
 καὶ Μυρτίωνα συνθακεῖν ἡξίου·
 ὁ Μυρτίων δὲ νυμφίον Χαρικλέα,
 καὶ τοῦν Χαρικλῆς τὴν Δροσίλλαν παρθένον.
 195 Οἱ τρεῖς μὲν ἐκλήθισαν ἐξ εὐωνύμων,
 ἐν δεξιοῖς δὲ προσφίλῃς συζυγία,
 αὐτὸς Χαρικλῆς δηλαδὴ καὶ παρθένος·
 δὲ οὐ μετρίας μέμφεως κατηξίου,
 ἀλλ' ὑβρίων δὲ μάλλον καὶ τωθασμάτων,
 200 τὸν αἵτιον Γνάθωνα τῶν ξενισμάτων,
 δὲ μὴ Δροσίλλαν ἀπέναντι καθίσαι
 τῶν ἐκταθέντων ἐξ ἔρωτος ὁμμάτων
 καὶ Μυρτίωνα τὸν φύσαντα τὴν κόρην
 ἐγγὺς παρ' αὐτοῦ τῆς καθέδρας τῷ τόπῳ,
 205 ὅπως τοσαύτης χαρμονῆς τελουμένης,
 ἀντιπροσωπῶν ἐμβλέποι τῇ παρθένῳ.
 Ναὶ μὴν ἐπερθόνει δὲ (πᾶς τις ἐκφράσοι)
 καὶ τῷ κυπέλλῳ τηλικούτων χειλέων
 ἄριστα διγγάνοντι τῶν τῆς παρθένου·
 210 ἐζητοῦται καὶ πρὸς οἴνου τὴν πόσιν,
 ὡς εἰς Δροσίλλης πλησιάζοντα στόμα.
 Οὕτω μὲν οὖν εἶχεν τὰ τῆς πανδαισίας·
 καὶ νῦν μελάμπους ἐγχεύεῖται τοῖς ξένοις,
 κατεσπαυῖα τὴν στάσιν τῶν ὀφρύων,
 215 τὸν νήδυμον σφῶν ἦγεν ὀφθαλμοῖς ὑπνοῦ.

Effusus primum lacrymis, qui est senilis, mos ætatis, ambo liberorum hilariter osculari capita; gaudere; dolere, lætis nunc esse animis, nunc depressis, exultare, plorare, manus complodere.

Ibant ubertim per ora lacrymæ quas exprimebat gaudium, et lætitiā vinoere gemitus videbantur.

Interim Barzitarum multitudo, re per cursiores nota, e domibus effusa ruebant, pueri, anus, florens ætate juvenis, adolescens, puella tenera, senior mulier, cuncti crebro amantes duos amplectebantur.

Gemitus æthera seriebant acuti, lætitiā lamenta repri-
 nebat; adeo parentibus complorabant, ac rursus cum
 eis una saltabant simul tota civitas.

Ipsæ Phrator Drosillam virginem, ut pater filiam, mutuo in amplexu alloquebatur: « Gaudete, liberi parentibus ær-
 vati! binos etenim potimini patres, ut nos rursus duos
 potimur liberos.

Quam fortunatus errorum vestrorum terminus, quam felix lacrymarum finis! Vivite ad conjugium reservati ambo, quos Dei ipsi pronubi consociare amant.

Postquam longis et ad noctem usque sermonibus vices per alternas vacavere, tandem meminerunt cœnæ, ac consi-
 dens Gnathio Phratorem jubet ut assideat sibi; cui parens
 Phrator et Myrtiona rogat ut vicinum sibi locum occu-
 pare velit; deinceps Chariclem sponsum Myrtion invitat,
 Drosillam Charicles.

Tres primi ad lævam recubuerunt, ad dextram par illud amabile, Charicles scilicet virgoque.

Ille autem non levi reprehensione, immo opprobriis faces-
 sebat, sibi que habebat ludibrio Gnathonem hospitio ipsos
 amice excipientem, talia tamen promeritum ratus, qui
 Drosillam non collocaverit suos advorsum oculos, amore
 marcentes oculos, nec Myrtionem puellæ patrem sibi vici-
 num, ut posset in hoc solenni gaudio adversam virginem
 spectare.

Profecto etiam invadebat poculo (quavis id facile intelli-
 get) labella puellæ tam pulchra perbene tangenti; invade-
 batque vino, ori quod Drosilla propius admoveret.

Sic peractum est convivium; et nox nigris irreprens
 vestigiis, deprimensque convivarum supercilias, oculis dul-
 cem infudit soporem.

270 Ἐπεὶ δὲ, προσπλεύσαντες ἡμέρας δέκα,
 φθάσαιεν ὄψι καὶ πρὸς αὐτὴν πατρίδα,
 καὶ τοῖς ἐπικυτοῖς ἐμπατήσαιεν τόποις.
 ὁ μὲν Χαρικλῆν ἀπογεννήσας Φράτωρ
 μεθεῖλε Μυρτιάνα πρὸς τὴν οἰκίαν·
 275 ὁ δὲ Δρόσιλλαν ἐκταπεύσας Μυρτίων
 ἀντιμεθεῖλε τοῦτον ἀμφὶ τὸν δόμον·
 αἱ μητέρες δὲ τοῦ νέου καὶ τῆς κόρης,
 Ἡδυκνή τε καὶ σὺν αὐτῇ Κρυστάλῃ,
 ἔπει τοὺς συμβᾶν ἐκμάθοιεν, εὐθέως
 280 ἐκαὶ δραμοῦσαι, προσπλακείσαι τοῖς τέκνοις,
 τοῖς τῆς χαρᾶς ἔλουον αὐτοὺς δακρύοις.
 τὸ προσφιλὲς δὲ μητροπάτρων γένος,
 ὁ πατριώτης ὄχλος, ὁ ξυμφυλῆτης,
 συνεκρότου, ἔχαιρον, ἐσπίρτων μέγα,
 285 ἡγαλλίων ὁποῖον, ἀλλὰ καὶ πόσον!
 Οὗτοι μὲν οὕτως εἶχον· εἰς δὲ τις φθάσας
 ὁ πρῶτος αὐτῶν, ἱερεὺς Διονύσου,
 ἐπιτρέπει τάχιστα κατεληφέναι
 εἰς τὸν νεῶν σύμπαντας αὐτοὺς τοὺς ὄχλους,
 290 ὡς ἂν συναρμόσαιο τῇ Χαρικλεῖ
 νύμφῃ Δρόσιλλαν εἰς ὀμιλίαν γάμου.
 Εἶρηκε ταῦτα, καὶ διπλοῦς παραυτίκα
 κλάδους παρασχὼν ἀμπέλου τοῖς νυμφίοις
 εἰς τὸν νεῶν εἰσῆξεν ἅμα τοῖς ὄχλοις.
 295 Τί γοῦν τὸ λοιπόν; συζυγεῖσα πρὸς γάμον
 νύμφη Δρόσιλλα τῷ Χαρικλεῖ νυμφίῳ,
 καὶ πρὸς δόμους ἀχθεῖσα τῶν γεννητόρων
 μετὰ στεφάνων καὶ κρότων καὶ κυμβάλων,
 ἐν ἑσπέρᾳ μένουσα παρθένος κόρη
 300 γυνὴ πρὸς ὄρθρον ἐξανέστη τῆς κλίνης.

Post decem dierum navigationem, ipsam sero vespere tetigerunt patriam optatoque vestigia fixerunt solo.

Tum Phrator, Chariclis pater, Myrtionem ad suam trahebat domum; Phratorum vicissim ad suam pater Drosillae Myrtion.

At matres juvenum Hedypnoe Crystalleque, re cognita, statim accurrentes, amplexataeque liberos, laetis ipsos rigabant lacrymis.

Et cari ab utraque stirpe propinqui, civesque tribulesque, plaudebant, praequae gaudio saliebant alacriter, immane quantum gestientes.

Interea, supervenit Bacchi sacerdos, vir primarius, hortaturque irent ad templum ocissime turbam populi totam, Charicli scilicet virginem Drosillam connubio juncturus.

Dixit, et vitis ramusculo sponso utrique dato, ambos una cum populo ad templum duxit.

Quid igitur reliquum restat? Charicli in conjugium tradita, dein ad paternam deducta domum, inter coronarum jactus, plaususque, et cymbalorum multiplices tinnitus, Drosilla, quae vesperi virgo erat, mulier mane surrexit e lectulo.

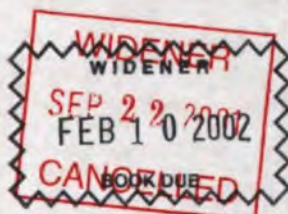

3 2044 011 235 06

The borrower must return this item on or before the last date stamped below. If another user places a recall for this item, the borrower will be notified of the need for an earlier return.

*Non-receipt of overdue notices does **not** exempt the borrower from overdue fines.*

Harvard College Widener Library
Cambridge, MA 02138 617-495-2413

Please handle with care.
Thank you for helping to preserve
library collections at Harvard.